

Joannis Balbi
de Janua
Catholicon
1460
Gutenberg.

INCVNABVLA
F 1011
mai.

Inc 1011

*Johannis Balbi
de dario
Catholicon
1460
Gutenberg.*

INCVNABVLA	
F	1011
mai.	

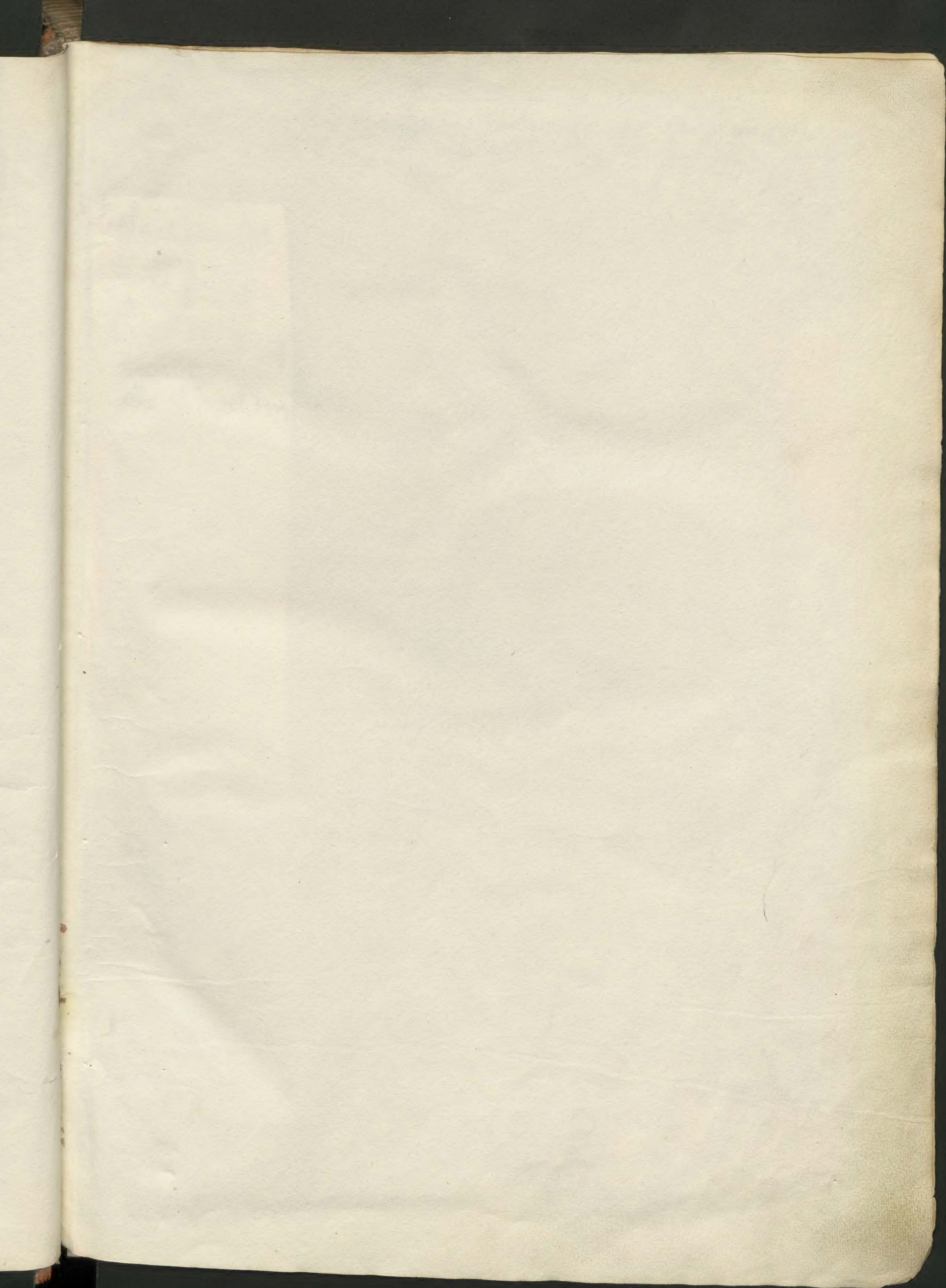

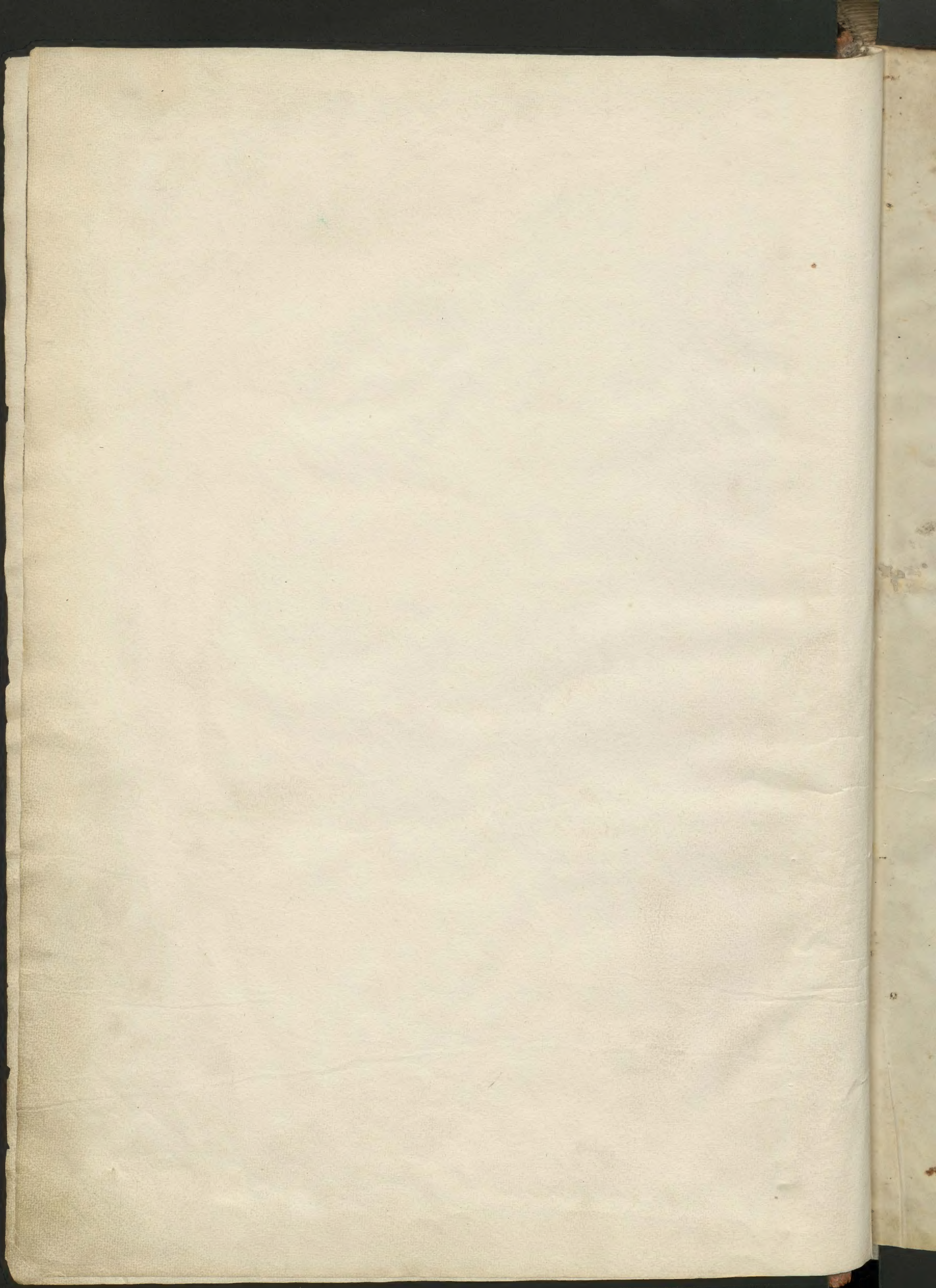
Wyrestaurowano w Spółdzielni Wntroligat. Kraków, ul. Górska, Rok 1954.
(uzupełniono deski, dano nowe klamry, szorst na górsce i listy ochronne)

Ync. 1011

(G.W. 3182)

МІТРОКОУ

Item librum que salubralis Catholica

Item librum qui intitulatur Catholicon legavit dñs Johannes de
Narognyewicz baccalarius sacre ecclesie avarie i Cracovia
pro libraria universitatis studij Cracoviensis. Oret p anima eius.

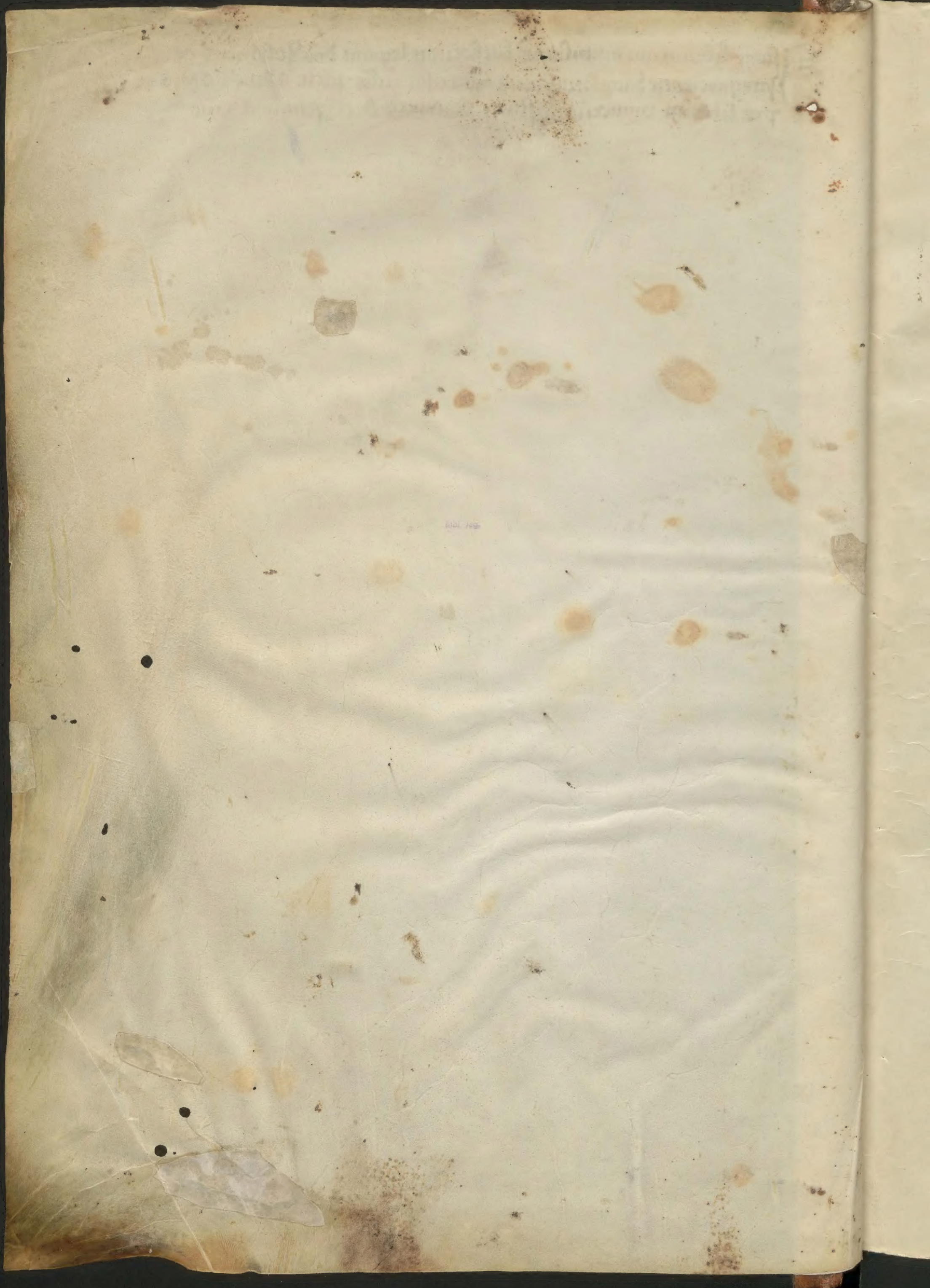
Inven. 1011.
6H.3182

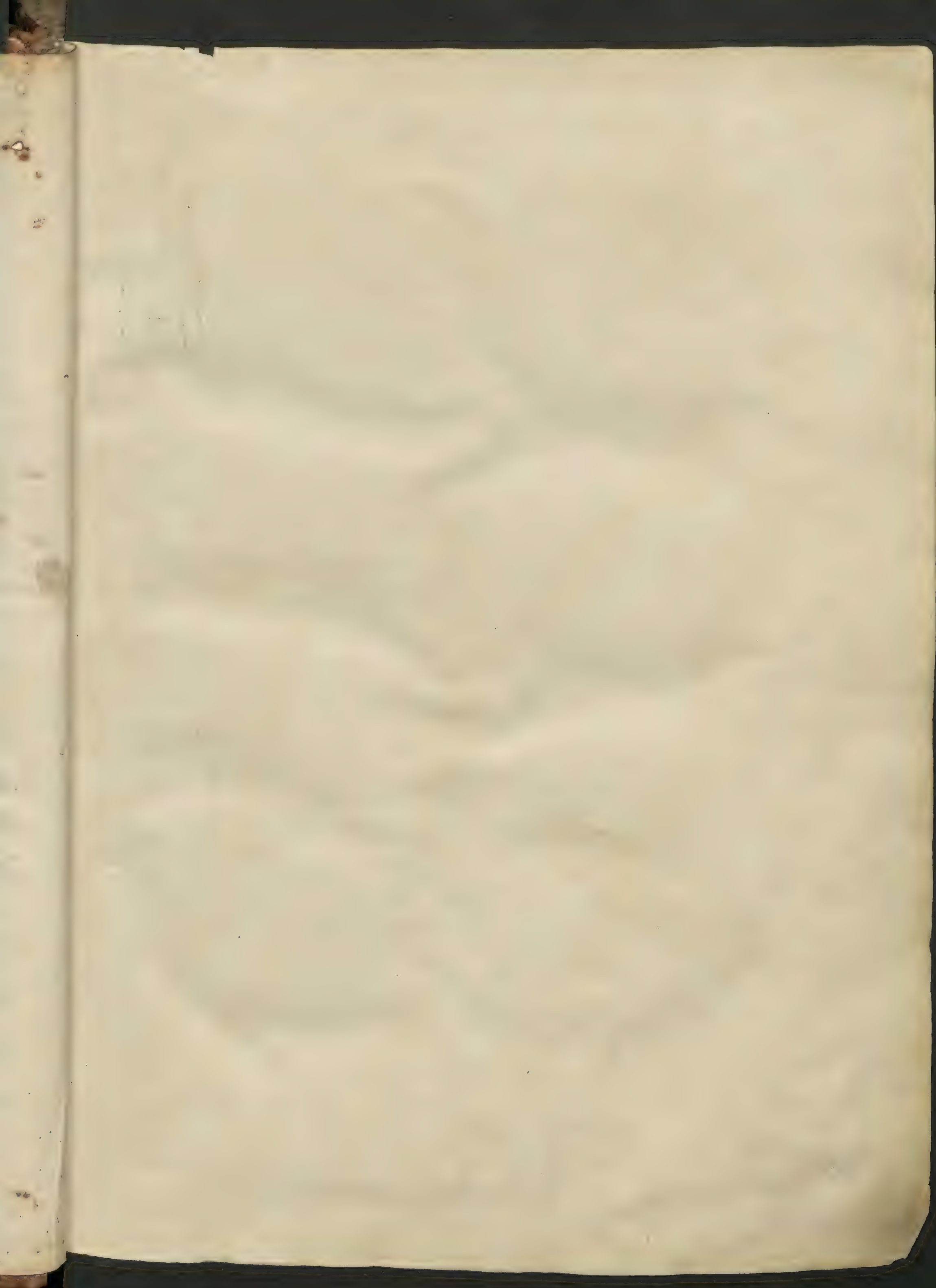
Item Librum

Summa Joannis de Janua
Catholicon dictu

Man. 2254

Summa

Prosodia quedā ps
grammaticē nūcupa
tur. Partes siquidem
grammaticē sunt qua
tuor. scilicet ortho
graphia et ethymologia
diasintastica et pro
sodia. Orthographia
dicitur ab orthos quod
est rectum et graphia
scriptura. In ortho
graphia. tractatus de
recta scriptura litterarum et syllabarum. Ethymologia dicitur ab
ethymon quod est ueritas et logos sermo. In ethymo
logia. tractatus de ueritate omnium prout orationis.
absolute. Diasintastica dicitur a dia quod est de et sin
taxis quod est constructio. In diasintastica. tracta
tus de constructione perfecta. Prosodia uero dicitur
a pros quod est ad et odos quod est cantus. In pro
sodia. tractatus de cuiuslibet dictionis tempe uel
accentu. Principaliter autem in isto tractatu siue
libro intendo de prosodia. licet etiam de alijs tribus
partibus aliqua hanc tangam. unde tractatus iste tam
quam a principali intentione si placet prosodia nūcu
petur. uel si magis placeat liber iste uocetur catho
licon. eo quod sit communis et uniuersalis. Valde siquidem
ad omnes ferre scientias nam hanc de facili inuenitur
vnde dictiones formantur et deriuantur. Quod scribantur et
proferantur. qualiter exponantur et ethymologi
centur. et construuntur. Inuenies etiam hanc multas uti
les rationes naturales. theologicas. morales et deca
ratas. Ordo autem istius libri talis est. Primo licet
principaliter intendam de prosodia. tamen quia ortho
graphia est quoddammodo uia ad prosodiam agam
de orthographia. Secundo de prosodia. Tercio de
ethymologia et diasintastica quasi mixtim ali
quid dicam. Deinde spiritaliter de constructione et suis spec
iebus et partibus necnon de regimine subiungam
Quarto determinabo de figuris. Quinto de ortho
graphia. prosodia. origine significatione quarundam
dictionum que sepe inueniuntur in biblia et in dictis
sanctorum et etiam poetarum. Item ordinem alphabeti ordi
nate subiungam. Libellum autem hunc ad honorem
dei et gloriose uignis manere et beati dominici patris
nostri. et omnium sanctorum electorum. necnon ad utilitate
meam et ecclesie sancte dei ex diuina maiorum meorum
dictis multo labore et diligenti studio compilau
i. Episcopus quippe ac studij mei est et fuit multos libros le
gere ut ex plurimis et diuersis carpam flores. quod melio
ra et utiliora sunt cum beato hieronimo electus. Nam
hanc basilium. Que utiliora sunt mandari memorie
principaliter meruerunt. Dementia etiam est superua
cua addiscere in tanta tempe egestate. Si alicubi
uero uox nostra insonuit non a paternis discessit li
mitibus. Hoc autem non presumens de uiribus appri
is attemptauimus cum quasi nulle sint. sed consummatio
nis fiduciam laboris quod mercedem totaliter in sa
maritano pulso timore figens. qui prolati in pro
curatione seminiui duobus denarijs superroganti
cuncta reddere est professus. delectat nos sane ueri
tatis pollicentis sed terret immensitas laboris. desiderium
horatur proficiendi. sed dehortatur infirmitas de
ficiendi. quam vincit zelus utique domus dei. In hoc
autem tractatu non solum prout lectorem sed etiam liberum

correctorem desidero. dummodo eius sit conscientia
inuidentie absque veneno. Quod autem mente deuota
ut quisque hunc librum legent apud districtum iudi
cem solacium michi sue orationis impendat. et omne
quod in me fordidum deprehendit orationibus diluat.
Orationis autem et exponis uirtute collata lectorem meum
in recompensatione me superat. Si tamen per me uer
ba accipit pro me fratre iohanne ianuensi fratri
predicatorum minimo ad dei preces deuote fundat.

Prima ex istius libri ut dixi est or
thographia. Circa quam sic proce
dam. Primo namque agam de
Secundo de syllaba. Tracta
turi autem de littera dicemus de
diffinitione diuisione. diuio
nis declaratione. mutatione. et
recto ordine litterarum.

Littera sic diffinitur. Littera est minima pars com
positae uocis. Vel littera est uox indiuidua que
scribi potest. Dicitur autem littera a littera uel a
litteris. eo quod antiqui scribebant in ceratis tabulis
et postea lineabant. Litterae autem sunt uocales. alie
consonantes. Vocales sunt quinq; scilicet a. e. i. o. u. n. a
idem est quod uocal. Consonantiu quedam sunt
semitucales et quedam mute. Semitucales sunt
septem. scilicet l. m. n. r. s. x. z. Mute sunt nouem. scilicet b.
c. d. f. g. h. k. p. q. t. et i. et u. posite autem uocalem in prin
cipio eiusdem syllabe. ut iuno et uenus. I tamen
est sicut consonans autem u. ita remanet abiecta u.
ut cuius cui. et pompeius pompeii. preter hanc da
ctylam ei. in quo est uocal. Q et k sunt idem elementum
quod c. h. uero non est littera sed aspiracionis nota. Li
que sunt l. r. que posite post mutam in eadem syllaba
naturaliter permittunt precedentem uocalem natu
raliter longam corripit. ut affeda et tenebre. Dupli
ces consonantes sunt tres. scilicet I consonans posita
inter duas uocales naturaliter. et x et z semper. ut
maior dux gaze. Vocales autem dicitur. quia per se uo
cem faciunt. Semitucales appellantur quia plenam uo
cem non habent. ut semideos semiueros appellamus.
non quia dimidiam partem habent deorum uel uiuorum. sed quia
non sunt pleni diu uel uiui. Mute dicitur non quia om
nino carent uoce sed quia exiguum partem uocis habent.
sicut informis dicitur mulier non que caret forma. sed
que male est formata. et dicimus frigidum eum non
qui penitus expers est caloris. sed quia minime est uti
tur. unde mute nominate sunt ad comparationem boni
sonantiu. Semitucales quantum vincuntur a uocali
bus. tantum superant mutas. Q et R quous figura et
nomine uideantur aliquam habere differentiam cum c
tamen eandem tam in sono uocis quam in metro con
tinent partem. Et k quidem penitus signuacua est
Nulla enim uidetur ratio cui sequente a debeat scri
bi k. Rarago enim et caput suo p c siue p k scri
bantur nullam faciunt nec in sono nec in potestate
eiusdem consonantis differentiam. Q uero propter nichil
aliud scribenda esse uidetur. nisi ut ostendat sequen
tem u ante alteram uocalem in eadem syllaba po
sitam perdere uim littere in metro. non enim facit po
sitionem. Quod si ideo alia littera est existimanda quod c.
debet g quoque cum similiter ponitur u amittenti
uim littere alia putari. et alia cum id non facit. Dic
mus enim anguis sicut quis augur sicut cur. unde
si uelimus cum ueritate contemplari. non plus quam
xviij litteras in latino sermone habemus. Hoc est xvi

antiquas grecorum. et x et f postea additas. et eas quoque ab eisdem sumptas. Nam p et z grecorum cum nominum asciuiimus. h uero aspirationis nota est et nichil aliud habet hanc nisi figuram. Et quod in uersu scribitur inter alias habet. sicut dicitur per in primo maiorem Item sciendum est. quod nulle prepositiones uel etiam coniuncti ones debent aspirari. Omnes autem alie prepositiones orationis aspirantur. ut hamus. heros. habens. hic huc heu sicut dicitur per in tractatu prepositionum. Item aspiratio ut dicitur per in primo maiorem. ponitur ante omnes uocales ut habeo. heros. hiems. homo. humus. Post consonantes autem quatuor tantummodo. more antiquorum grecorum. scilicet c ut choremes. t ut thrafo. p ut philippus. R ut pirhus. Ideo et extrinsecus h scribitur uocalibus ut minimu sonent. Consonantibus autem intrinsecus. id est post ut plurimu sonent. omnium enim hanc uox plus sese sonat cum ipsa aspiratio postponitur quam cum anteponitur. si hoc uidetur fallere in uah et ab. quod aspiratio uidetur postponi uocalibus et non anteponi. Sed ad hoc respondet prius quod a potapa facta est extreme uocalis a cui preponebatur aspiratio. nam perfecta uah et ab sunt. Ideo autem abscissione facta extreme uocalis tamen aspiratio maneat sit ex superiori pendens uocalis. quod suu est interiectio nisi uoce abscondita proferri. Itaque per abscondite extremitatis uidetur congrue interiectionis natura li prolatione remansisse. Et ut donatus ait uox est incondita uox hec. Hec quoque que plena est uox interiectio non est Et dicitur incondita. id est intus condita Item scias quod nunquam ante. id est loco consonantis posita aspiratio potest inueniri. sicut nec ante u consonante unde hiulcus trisyllabus est. et hiemo. Nulla enim consonans ante se aspirationem recipit. Hic nota quod creme proprium nomen dicitur a cremo mas. et si hoc caret aspiratione. Si uero choremes habeat aspirationem non est tunc nomen latinum. nec deriuatur a cremo as. ut dicitur hugo. Item idem dicit quod non credat quod si nomen propheta deriuatur a profor aris. si potius credat quod componatur a pro uel procul et phonos quod si nomen propheta habet post p. quam nullum latinu debet habere. Unde uult hugo quod predicti quatuor consonantes aspirent in grecis deconibus et non in latinis. Item etiam uidetur uelle prius. qui postquam dixit quod aspiratio inuenitur post quatuor consonantes tantum quasi exponens quod hoc est intelligendum de grecis deconibus subiungit aliquantulus post. R inquit sine aspiratione ponitur in latinis In grecis uero uel principaliter. id est in principio. uel geminata in media decone aspiratur. ut rhetor. rodus. pirhus. Item per in vi li. ubi agit de desinentibus in es pro ita dicit. Rhamnes netis et rhaminis quod cum esse ostendit aspiratio post r posita. quod in latinis nominibus non fit. Item sentit apuleius qui dicit quod uiciu facit qui aspirat pulcer uel sepulchrum quod nec ulla consonans debet apud latinos aspirari. Sed contra si debet obijci de michi et nichilum Sed dicit apuleius quod debet dici michi. Licet communis usus habeat michi. De nichilum dico quod componitur a non et hilu penne. unde non p se aspiratur et si quasi p accidens. Contrahit tantum hoc ab altero componentium. Improprie autem non sunt extendende. Ex hoc patet quod catena non debet aspirari. Ex poichis patet quod aspiratio ponitur ante omnes uocales apud latinos et post tres consonantes in deconibus grecis. Aliquam tamen non est determinatum nec determinatum in grammatica a prisciano. nec ab aliquo autem

re sicut puro. quam generaliter decones latine uel uocales debeant aspirari. nec quam predicti consonantes quatuor debeant aspirari post in deconibus grecis quia non semper ille consonantes in deconibus grecis aspirantur. et propter hoc difficile est scire et maxime michi non bene scienti lingua grecam quam et in quibus deconibus aspiratio debet preponi uel postponi uniuersaliter. Et ideo si aliquas decones in hoc libro uel opere aspirari non aspirandas. uel non aspirari aspirandas. peto veniam de ommissionibus

Sic etiam debes quod quedam uocales alijs uocalibus preponunt sicut patet in dyptongis. unde si de dyptongis aliquid dicam. Dyptongus est coniunctio duarum uocalium uim suam retinentium in eadem syllaba. Nam u posita post g uel q uel s sequente uocali in eadem syllaba amittit uim hanc ut quis lingua suadet Unde dicitur per in primo maiorem. Est inquit quod quoniam u amittit uim tam uocalis quam consonantis. ut cum inter q et aliam uocalem ponitur ut quis quoniam. hoc idem plerumque patitur inter g et aliam uocalem ut sanguis lingua. si quoniam antecedente uel sequente a uel e hoc idem sepe fit. ut uim suam amittat u tam uocalis quam consonantis. ut suadeo suauis suesco suetus. Et quando idem u transit in consonantem. ut nauta nauita. gaudeo gauisus. sicut e contrario a consonante transit in uocalem. ut caueo cautus. uoluo uolutus. fauceo fautus. Item autem transit in o productam more antiquo. ut lotus pro lautus. In u quoque longam transit. ut claudio includo. Itaque ae transit in i productam. ut quaero inquirio. laedo illido. caedo occido. Item au pro ab prepositione ponitur in hijs uerbis aufugo et aufero. Dyptongi autem sunt quatuor. scilicet au eu oe et ae. due quarum ex toto scribuntur et proferuntur. scilicet au et eu. ut audio et eunuchus. Alie uero due ex parte scribuntur et ex parte proferuntur. scilicet ae et oe. ut musae et foenu. Et scias quod iste due dyptongi scilicet ae et oe in communi sermone non proferuntur ita et in hoc libro fere nusquam scribuntur. unde ce lu inuenies scriptum infra in loco suo in u parte p e si ne a. quis sit ibi ae dyptongus. unde celum qui caelum. Item fenum p e sine o inuenies scriptum. quis sit ibi oe dyptongus tacita. qui foenum. et ita de consimilibus intelligas. Feci tamen aliquando quoddam signum in uocali que proferuntur. ad denotandum quod ibi est dyptongus tacita. uide in caelum. Dyptongi autem dicuntur quod binas prongos si est binas uoces comprehendunt. Nam singule uocales suas uoces habent. Item scias quod dyptongus nunquam in preterito perfecto mutatur. ut haereo haesi. audio audiui. moenio miui. excepto caedo cecidi. Et si obijci as de aufero abstuli. quod mutat autem in abs. dici mus quod non est eius rectum preteritum si accommodatum Animaduertendum etiam est quod nulla dyptongus in duas consonantes potest desinere. In duplicem autem inuenitur. ut fex fecis. et faux faucis. Scias etiam quod omnis deconis prime declinationis uel sequens primae declinationem in e desinens. cuiuscumque casus uel generis uel numeri sit dyptongatur. ut musae electae. illae. ipsae. quae. R. cetero uero casus utis non sequitur primam declinationem si secundam. quia ex parte mas ge et neu est secunda. et ideo non dyptongatur in mas ge siue in uero. Et ita de consimilibus nota insuper. Et dicendum quod sicut tribus modis consideratur haec. ita ei accidunt tria. scilicet nomen figura et prius

Nam inquantū scribitur cōuenit ei figura. Rōne
 uocis conuenit ei nomen. s; inquantū pnuclat
 conuenit ei pās. Item non ē ignorandū q; mu
 racō hāz fit qnq; modis. scilz casu ut ugo uginis
 Tempe ut ago egi. Deriuatione ut saxū saxosus
 Compōne ut arma armipotens Antiqua placōne
 ut proes p; prodes. Est autē mutacō substanti
 alis et accidental'. Substantial' autem mutatio est
 cū una hā ponit' p; alia. ut ago egi. Accidental'
 uero mutacō est qn pro d eadem ponitur pro cor
 ut lego legi. Itē sciendū est q; sex sunt species
 motus. sicut dicit ar in libro pōicamentoz. scilz
 generacō. corruptio. augmentū. diminucō. altera
 tio. s; locū mutacō. Et s; omnes istas spēs mo
 tus habet hien mutacō hāz. Secundū generatio
 nem. ut creo creauī. Secundū corruptionem ut a
 go egi. Secundū augmentū. ut amo amaui. Secū
 dū diminucōnem ut sedeo sedi. Secundū alteracō
 nem. ut lego legi. Secundū loci mutationem. ut
 mordeo momordi. Item scias q; pro d u modo
 manet. ut ludo lusi. mō mutatur in u cor. ut pun
 go pupugi tundo tundi. Item u in o transit. ut ne
 mus nemoris. Ebur eciā eboris pro u habet o
 Itē aliqū o in u mutat' ut tremo tremui. et huc
 illuc. pro hoc illoc. Item a pro d in pro d inuenit'
 comiti. ut alitus anelitus. Preterea sciendū est
 q; septem sunt lē que interponunt' causa eupho
 nie. scz b. ut ambigo ex am pōne et ago interpo
 sita b. Item imbuo is ex in et uo is. n mutata in
 m et interposita b s; quosdam. C ut sicubi ex si
 et uoi interposita e hā. Item nūcubi ex nū et ubi
 interponit' e hā. D ut prodest a pro et ē interpo
 sita d. ut dicit p; in viij li p; totam dedinacōnem
 ubi cūq; a uocali incipit hoc ūbum interponitur
 o iuncture compōnis. R ut dirimo. ex di et emo
 interposita r. S ut obscurus. ex ob et cura re. inf
 posita s hā. T ut identidem ex idem et idem inter
 posita t hā. V consonans ut bos bouis. Et ut di
 ct' p; in viij li. A bouē quoq; bouū debet fieri. e
 in ym. Sed notandum q; u consonantem acci
 piunt obliqui casus singulares hiatus causa. Ab
 ieiunt tamen eam qn plurales sunt gūs datūs
 ablatūs. Vnde gūs bouū. Otūs autem et abltūs
 sepe p; sincopam medie pferunt' sillabe. bobus p;
 bouibus. De predictis quidā dant euphoniā
 R. i. sus. re. v. m. bra. ca. do.

Postq; de uocalibus diximus. nūc de
 mutacōne consonantiū dicamus. Sciendū
 ergo pmo est q; tres sunt consonantes q;
 manent eodem p omnes casus. et non mutantur.
 scz l n r. ut sal sal. flumen fluminis. cesar cesaris
 T quōq; et c quīs in sol tribus nominibus inue
 niatur que pnt dedinari. Hoc idem seruant ut ca
 put capitis. Occiput occipitis. Sinciput sincipitis
 Ab eodem composita ut allet alledis. Lac lactis in
 quo t eciā additur. Inuenit' eciā hoc lacte dedi
 natū. Relique ūo consonantes mutant' ul' abijci
 unt. d ut aliquid alicuius. O ut templum pli. S
 ut magnus m. x ut rex regis. Sed h uidetur fallē
 in h nomine epar epatis. in quo r nō remanet p
 omnes casus. Sed dic q; intelligendū ē de nomini
 bus latinis. s; epar nō ē latinū. Nota eciā sicut
 dicit p; in pmo maioris. q; in pteritis pfectis uer
 borū solent omnes consonantes mō mutari. mō
 manere. exceptis iij. scilz l ut celo celauī. p ut tu
 po turpauī. S ut quasso quassauī. x ut nexo nex

ui. Hec enī nūc mutant' Alie uero consonantes
 mō mutant' mō manent. ut habeo habui. Iubeo
 iussi. Compesco compescui. dico dixi. ascendo ascē
 di. ledo lesi. lego legi. pungo pinxi. demo dempsi
 premo pressi. moneo monui. sino siui. nequeo ne
 quui. torqueo torxi. desero deserui. uro ussi. uero.
 uenti. flexo flexi. Sed p; obijci de hoc ūbo uello
 uulsi. in quo mutatur l in pterito. Sed dic q; p;
 intellexit de regularibus. Nam uello uelli facē de
 buit regulariter. Item queritur de disco didici.
 pello pepuli. pcello pculi. Sed dic q; l et snō mu
 tant' in hīs ūbis s; abijciunt' potius. Intelligendū
 est ergo de regularibus. et de mutantibus nō d abij
 ciuntibus Nunc de singulis consonantibus uideamus
 b; manet ut bibo b; Mutatur in p; ut nubo
 nupsi. ul' in duo s; ut iubeo iussi. ut uult p; in
 in viij li. Queritur autē de scripsi nupsi. cui non
 p b s; p scribantur. et hoc ē causa euphonie q;
 in pncipio sillbe b ante s uel t non p; inueniri
 ut ipse p; tractus aptus Nam absonus. abstinens.
 et similia. non in pncipio sillabe coniuncta b et s
 hnt. cū p; separam' ē sillba Igitur pncipia supra
 dictorū ūborū rōnabil' p; p; scribuntur. scriptus.
 nuptus. Et nomina ex hīs diuata. scriptor. nup
 die. hec p; in ix li. In pmo autem dicit. q; b et s.
 non alias dnt p; p; poni. hoc est in ead sillba con
 iuncte. nisi in fine nī. cuius gūs in bis definit. ut
 urbs urbis. celebs celibis Si obijatur de abs. dic
 s; quosdam. q; deberet excipi. uel ut quidam di
 cunt. intelligendū est de polysyllabis. ut legatur lra
 sic. n alias dnt p; poni in nī nisi in ill' cuius gūs in
 transit in u consonantem. ut hīs definit.

Pasco pasci In x ut dico dixi in s ut mulceo
 mulsi. parco pasci. et pepci. Et in g antecedente n
 ut quadringenti. septingenti Nemon post s posita
 transit aliqū in t. ul' assumit eaz. ut irascor iratus
 nanciscor nactus. nascor natus. paciscor pactus.
 Transit in c. ut accidit q; nōq; In g ut aggero
 in l ut allido In p ut appono In r ut arripe
 o. mēdies Antiquissimi nō p; ad ar frequentis
 sine ponebant. ut arfari p; adfari. aruolare p; ad
 uolare. unde oñditur recte accessio dicit ab artio ū
 bo. qd nunc actio dicimus. quod est ex ad et do
 compositū Transit eciā in s. ut assideo In duas
 quoq; s. ut cedo cessi In t ut attrahimo Item d in
 terponitur frequenter hiatus cā p;hibendi in cō
 positis. ut redigo. redarguo pdest Retrahitur eci
 am cū sequens sillba ab s et alia consonante inci
 pit. i. aspicio. ascendo. aspiro. asfo. s; autem fit ne
 consonans geminetur ante aliam consonantem.

In līs dōnibz. ponimus ut fama. filiū in gōis
 nōnibz ph. ut orpheus. pheron Hoc tñ scire
 debemus q; nō tam fixis labris ē pnuclanda f.
 q; ph. atq; hoc solum interest.
Gnsit in s ut spargo sparsi. In x ut rego rexi
 In et. ut pingor pictus. ago actus.
Ist ubi manet integra. ut habeo habui. Est
 ubi mutatur in x ut traho traxi. uexo uexi
 ut dicit pristinus in nono libro.
Supnaua est ut dicit p; in pmo maioris q;
 quīs scribatur nullā aliam ym; habet q; c
 transit in x. ut paulum ut sup dictū est
 pauxilli. mala maxilla. ueluz uexilli. In r
 transit in n. et maxime d; tabula taberna
 ul' t ul' q; sequitibus. ut tantū tantundem. qd
 componitur a tantū et demū. Idem identidem. eo

rum eorumdem. nunt nuncubi nunquis nunquam
anceps. p. amceps. Am enim p̄p̄o f ul' e ul' q seq̄
tibus. m. mutatur in n. ut anfractus. ancus. anq̄
ro. Vocali uero seq̄nte intercepti b. ut ambitus. ā
besus. ambustus. ambages. Necnon etiā in com
bustus et comburo idem fit. Idem in final dictio
nis subtrahit in metro pleuq̄. que si a uocali in
cipiat sequens dco. Vt illū expirantem transfixo
pectore flamas. Vetustissimi tamen non semper
eam subtrahabant. Ennius in x. annal. Insignita
fere cū milia milū octo. Item m. obscur in extre
mitate dco. num sonū habet ut templum. aptum
in p̄ncipio ut magnus. Oediocrem in medijs ut
umbra. Item sola hec semiuocal post s ponitur
quod mutat est. ut s̄ma sinazagous. Et ante
liquidam. ut samnis. ramnis. Et q̄n ante s ponit
tur in finali sillaba nominis. more mute interpo
sita i facit genitū. hiems hiemis. uelut inops in
opis. celebs celibis. sicut dicit p̄s in p̄mo maior.
Idem in x. dicit. O. manet. ut emo emi. Assumit
ps. ut demo dempsi. como compsi. promo. p̄mpsi.
Geminat ut mordeo momordi. Subtrahitur ut
rumpo rupi. Item dicit in x. li. Emo emptū facit.
quod ideo assumpsit p. q̄ non p̄t m ante tū line
p inueniri. causa euphonie ut sumptus. p̄mptus
comptus. De am et circum infra dicam.

Modo mutatur in ps. ut temno tempsi. Vel
in u loco consonantis. ut sterno strauī. Sub
trahit ut linquo liqui. vinco uici coniunx coniu
gis p̄ coniugis. ne ūbum putetur esse. ut dicit p̄s
in ix. et in vj. li. dicit q̄ coniūx desinit in nx. Itē
n ut dicit p̄s in p̄n ma. transit in g. ut ignosco igno
tus ignauus ignominia. cognosco cognatus p̄t tū
in q̄busdā eoz etiā p̄ confessionem a dempra ui
deri n. ut ignarus. q̄ in simplicibus quoq̄ p̄t per
adietionem inueniri g. ut gnarus gnatus et seq̄n
te g ul' c p̄ ea enim greci scribūt g. Et quidā ue
tustissimi auctores romanorū euphonie causa. ut
agchises. ageps. aggulus. alij scribunt n et g. ut
anceps. angulus. et hoc usus modernorum habet
transit n in l. ut vnusullus. catena catella. bonus
bellus. Similiter collido. colligo illido. Item tran
sit n in m sequentibus b m p. ut imbelli immineo
impator. impellor. Similiter in grecis nominibz
neutris in on desinentibus. ut pellion pelliom. Et
fit etiam in r. ut corngo. corumpo iringo. Hanc
autē mutacōnem l̄zā sciendū est naturali quadā
uocis racōne fieri p̄pter celeriore motū lingue
labiorū ad vicinos facilius t̄nseuntū pulsus. Et
scias q̄ in ij. li. p̄s addit pene. vñ dicit. Pene ubicū
q̄ cum p̄p̄o ante dco. nem ab r incipientē compo
nitur. mutat n in r ut coruo. Transit et sup̄dicta
consonans n in s. ut scindo scissus. findo fissus. in
r ut canis catulus. In c et quid pro enquid. Expel
litur in grecis in on desinentibus. cū in latinā t̄n
seunt formam. ut simo. leo. draco. sicut econt̄ ad
ditur latinis nominibus in o desinentibus apud ḡ
cos. ut ciceron caton p̄ ciccro et cato. Transit et
am in u. ut sino sui. sterno strauī.

Pmanet. ut sapio pin. Assumit s. ut repo rep
si. Duplicatur. ut reperio reperi. *Thun*
nisi eandem vim quā e haberet. nūq̄ in p̄n
cipijs infinitiuorū ul' interrogatiuorū quorū
dam nominū posita. p̄ obliquos casus in C l̄zā
f̄siret. ut loquor locutus. sequor secutus. ut dicit
p̄s in p̄. maioris. Et in x. li. dicit. Deponentia q̄r

mutant eam in eu. et sumentia tū faciūt sup̄inim
loquor locutū. sequor secutū. Et post subdit p̄s
in j. li. Q. transit in s. ut torqueo torfi. sicut et c. p̄
co p̄zsi. Similiter abijcit n in p̄terito p̄fecto sic et c
ut linquo liqui. et uinco uici. transit etiā in x. ut
coquo coxi. duco duxi. Apud antiquissimos freq̄n
tissime loco cu sillabe qui ponebat et mō. ut az
quus. coquus. oquulus. Pro arcus. cocus. oculus.
Quū p̄ cū. quū pro cur. De q̄ etiā sup̄ dictum ē

RSine aspirōne ponit. q̄n determinau de k q̄ c
tur in latinis dco. nibus. In grecis uero ul' p̄n
cipal ul' geminata in media dco. ne aspiratur. Vt
rhetor. rhodus. purbus. Transit in l. ut niḡ nigel
lus. umbra umbella. In s. ut arbor ul' arbos. O
dos p̄ odor. uero uersus. In duas s. ut uzo. ussi.
gero facit gessi. In u consonantem. tero trui. sezo
seui. In n ut eneas pro ereus.

SIn metro apud uetustissimos vim suam fre
quenter amittit. Vt uirgil in x. eney. Ponite
spes sibi quisq̄. Transit in m. ut rursus p̄ rursus
diminuo p̄ diminuo. Terent in adelphis. dimi
etur tibi cerebz Et scias q̄ diminuo p̄ duo m di
a dis et minuo. i. in diūsas p̄tes minuo. Sz dimi
nuo p̄ vnū m. a di et minuo. imptat diminutōz
Item s mutatur in n. ut sanguis inis. In r ut flos
floris ius iuris In x. ut aiax p̄ aias. et p̄lstrix p̄
p̄lstris In quo sequimur dores Illi enīz omix p̄
omnis dñt In d. ut custos custodis. p̄ses p̄sidis.
palus paludis. In t. ut nepos nepotis. ūtus ūtu
tis In u consonantem. ut bos bonis Itē sepe p̄ z
solemus s̄ geminatā ponē. ut patrisso p̄ patriso
Sepe etiā s p̄ aspiratione ponitur in hīs dco. ni
bus quas a grecis sumpsimus. ut semis sex septē
sicut uult p̄s in p̄mo minoris. *Thic* ē sciendū q̄
s freq̄nter inueniē liquefcere maxime apud anti
quos. Et ideo de liquidis aliqua dicam. Inuenitur
autē liquefcencia tam in uocalibus q̄ in consonā
tibus. et de utraq̄ hic dicam. Vcales ut dicit p̄s
apud latinos om̄s ancipites sunt ul' liquide id ē
que facile mō p̄oud mō corripī p̄nt. Inuenimus
enim q̄nq̄ uocalem eandem p̄oud. q̄nq̄ corripī.
sicut patet in hac dco. ne tenebre. cuius p̄nī p̄ou
ciuz et cor̄ ūtute illius liquide que ē ibi scilicet r
Et uocantur liquide quadā similitudine liquidū
enim de facili currit de vno loco ad aliū. sic ui
demus in aqua et uino et oleo. Ita etiā in uoca
libus. facile enim produciuntur et corripītur. sicut
dictū est. Similiter dicūtur ancipites. i. dubie. q̄
ad utraq̄ ponibiles sunt. ut oñsum est. In conso
nantibus enim etiam sunt ancipites ul' liquide ut
l r. que mō longam mō breuem post mutas posi
te in eadem sillaba faciunt sillabā. Hīs quidam
non irōnabiliter addūt m n. q̄ ipse quoq̄ comu
nes faciūt sillabas post mutas posite. Vnde ouid
x metham. Discosam q̄ guidon grauidamq̄ ama
thimta metall. Ecce h̄ l̄zā n posita in eadem sillā
cū muta g. non facit uocalem sequentē scz qui lō
gam. *Thic* tamen q̄ aliter dicūtur uocales li
quide et aliter consonantes. Vcales dicūtur liq̄
de. quia de facili mouent̄ de correpcōne in p̄duc
tionem. sicut predictū est. Consonantes uero dicū
tur liquide quia habent p̄tēz destruende correp
cōnis. quando uidelicet non liquefcunt. et non de
struendi quando liquefcunt. Nam tūc uocal̄ b̄uis
remanet. sicut naturaliter erat. Inueniē etiam h̄
l̄zā liquefcere s maxime apud antiquos. q̄ uideli

et in scansione metri abijciť consonans cŭ prece
dente uocali quando sequitŭr dco inquit a uocali. et
h fit frequenter in hac lra m ut apud oraciu. Omni
bus hoc uiciu est cantonibus inter amicos. Quā
doq fit in hac lra s. ut apud catonem. Successos
indignos noli tu ferre moleste. abijciť enim s
cŭ sua uocali u. de hac dcone successus. Qñq ab
ijciť sine uocali. ut apud orac. Regis opus ste
nť q diu palus apta q remis. Abijciť enim s fi
nal de hoc nomine palus. ut fiat buis appter se
quentem uocalem. uel si liqueſcit s ultima huius
nominis palus in scansione metri. Quod ecđ fit
apud catonem. Quod noli factu n rectum noli
silere. quasi dicat noli ilere. et apud lucanũ. Terga
sedent crebro macul distincta smaragdo. In scansi
one enim s abijciť et di maragdo. Inde ecđ est
q disertus cor pmař syllabam di. cŭ sit naturali
ter longa. qñ componit ex di et as interposita s
causa euphonie. quod ibi liqueſcit. Sic ergo frequen
ter fiebat olim in hac lra s eip. is. q s sonũ ha
bet ualde facilem et quasi sibilantē et multociens
liqueſcit. Non solũ autē s liqueſcit in metro s ec
in prosa licet de hoc ps non faciat mencōne Ideo
nota q s posita inter duas uocales fere ubiq li
queſcit quantũ ad sonũ. i. non pferitur in sui ple
no sono. ut nisi designauit. Hoc autem non pť ac
cidē in x. licet affinitatem habeat cŭ s. Non eniz
uidetur racōnabile nec euphonie consonum. q x
cŭ sit duplex consonans. semp deueniat ad medi
um sonũ simplicis et liquide consonantis. sic ad
sonũ de s liquida. ut uidelicet proferatur eo sono
quo pferitur nisi dixit ul uexillũ ul auxiliatus.
Vnde aliter est dco pferenda qñ scribitur per s.
et qñ per x. sicut manifeste patet in hoc preterito
hausit. quod scribit p s quando ē preteritũ de hau
rio hausis. et in hoc preterito auxit. quod scribitur
p x qñ dñdit ab augeo augeo. Similiter h patet
in hoc preterito lussit quod scribit p s quando est
preteritum de ludo is. et in hoc preterito luxit. quod
scribitur p x qñ est preteritũ de luceo ces ul lugeo
ges. In quibus intelligentibus patet q differenter
pronũciatur x ab s liquida. Sicut ergo pronũcia
tur auxit luxit qñ scribunt p x. Item dixit uixit
Sic pronũciande similes dōnes sunt. ut auxiliũ
auxiliatus. uexillũ uexillifer. Ad maiorem au
tem declaracōnem eorũ que dca sunt de liquidis sci
as q fm quosdam triplex est liqueſcentia lre. est
enim quedam liqueſcentia que dī quedā habili
tas elementi s q facile transit de productione in
correpcōnem. ul econũso et hoc ē tantũ in uocali
bus. Est ecđ quedā alia liqueſcentia que attendit
quantũ ad subam lre Siue s naturam placōnis
ipsius. i. fm q ipsa subtrahit et non pferatur. ul
semiplene pferatur. sicut patuit in hac lra s. simili
ter habetur in multis alijs tam uocalibz q conso
nantibus. ut suadeo suauis. suauitas. in quibus in
scansione subtrahit u ul m. Et ē huiusmodi liqſ
centia subālis. pcedens uero accidental. Et hoc se
cunda pť esse in uocalibus et consonantibus sicut
pōictum est. Est et tertia liqueſcentia lre que attē
ditur circa lre ptātem. sicut uidemus in liquidis l
r. que non semp cŭ aliqua consonante prod uoca
lem pcedentem. Imo ipsis liqueſcentibus uocalis
corripitur. ut illud. Et tenebris addit quas sine lu
ce genit. Hic nota q liquide posite post mutā
in eadem syllaba naturaliter pmitunt pcedentem

uocalem naturaliter buem corripit. ut affeda et te
nebre. Vnde dixi naturaliter buem. q si naturali
ter esset longa non posset esse breuis. nec in uersu
nec in prosa. unde q mater et frater prod natura
liter pmam. nũq cōmatres et confratres pnt in
in pñl corripit nec in ūsu nec in prosa. Si autē sit
breuis naturaliter pť produci et corripit in metro
ut tenebre pñl cor. et tenebre penultima prod. s
in prosa semp debet corripit pñl. ut compadres te
nebre. et hic cōmuniter et qñ generaliter corripit.
Hug uero uidetur fuisse qñ singularis opinionis
in hoc. dicit enim in quodam libello quem com
posuit de accentu. Qñ qñ liquida ponit post mu
tam in eadem syllaba naturaliter q si uocalis est
naturaliter buis pť corripit et pducit in metro. et
ecđ in pñl. Si autem ē naturaliter longa tam
in ūsu qñ in prosa pducitur. ut cōmatres. Vñ pť
dici fm est. tenebre pñl cor q sit accentus in añ
pñl. qñ buis est naturaliter. Ecđ pť dici tenebre.
pñl prod. eo q accentus pñcipal sit in pñl appter
pōnem consonantiũ. Vnde pť tenebre in pñl corri
pi. et pducit in prosa p uoluntate legentis. sed qñ
prius dictũ ē cōmuniter tenetur. et purũ esse uerũ
transit in s. ut ūto ūsus. concussio. concussus

C uero antecedente transit in x. ut pecto pex
ui. flecto flexui. Hic nota q sicut dicit hug in
vincio dis. Regula gñalis est. q quotiens t poni
tur ante J puram sequente uocali habet sonũ de
c. ut lco amatio. nisi pcedat s ul x ul aspiracō in
terciat inter t et J. ul nisi dñtia impediat. S añ
cedat ut salustius. x ut cōmixtio. Aspiracō inter
cedit. ut corinthios. Et in hijs omnibus et simili
bus t retinetur in suo sono licet sequatur J pura
dñtia impedit ne t habeat sonũ de c. licet i pura
sequatur in istis gñl litiũ uitiũ. ad dñtiam isto
rum nōq. hoc uiciũ. hoc hoũ. Dicendũ ē ergo ad
corinth. Extingue flamas linum. Et similiter uitis
uitiũ. ut t retineatur in suo sono. licet J pura seq
tur. Et scias q licet aliquando t habeat sonũ de c
ut dictũ est. non tamen c accipit sonũ de t. vñ dco
nes que scribunt p c debent p c pronũciari. ut fa
cio facis. Jacio is. aspicio is. Illicio is. Ea uero
que scribunt per t. accipiunt quandoq sonũ de c
ut dixi in qñtio tis. potior nř sentio tis. sitio nř Si
queras. quō cognoscit an facio scribat per c. Di
co q ad secundam psonam cognoscit. quia per c
pronũciatur. ut facio facis. Et ita de alijs similibus
quatio tis sentio tis et similia omnia scribuntur per
t. licet pronũciatur per c. quod pť cognosci ad secu
dam psonam. et pluralem numerũ. Dicimus eniz
quatio tis quatinus. sentio tis sentimus. et ita de
similibus dicas. Amicicia uero pudicia iusticia.
et huiusmodi p c scribunt sicut proferunt q for
mant a genitō si ueniunt a nominibus secũde de
clinacōnis. ul a dco si ueniunt a nominibus tẽcio
declinacōnis addita cia. uiolentia uero astutia scri
buntur p t. s. pronũciantur sono de c. q formant
a genitō uiolenti astuti addita a. Prudentia autē
et negligentia scribunt ecđ p t licet pronũciant
in sono c. quia formant a dñs prudenti negligen
ti. addita a. et sic de similibus dicas. Sed pť dubi
tari de uigintiũus qñ hic t non accipit sonũ de c
Dico q J hic est in iunctura componis. et sic non
est contr regulam datam. qñ regula h habet excep
cōnem. licet hug non excipiat h. vñ ad pñcipas
tres excepccōnes debet addi. Et nisi J sit in iunctu.

in compositionis. ut vigintius.

Duplex consonans modo accipitur p. es. ut in hoc nomine apex apicis. modo pro ga. ut in hoc nomine grex gregis. Transit tamen et in u consonantem. ut nix niuis. Necnon in et. ut nox noctis. Supellex supellectil'. Sed hoc contra regulam dedinari uidentur. quia uidelicet omnia nomina desinētia in x. faciunt in dis uel in gis genitiuū. exceptis quatuor nominibus que uidentur contra regulā dedinari. scilicet nix niuis. uox noctis. senex senis. supellex supellectil'. Composita uero simplicium dedinacōm sequuntur. ut pernox pnoctis. exlex exlegis. Subit etiam x loco aspiōis. ut uexo uexi. traho traxi. utitur in f ut officio effero. Et sciendum quod quocienscumque ex prepo. pponitur compositis dēonibz a uocali incipientibus uel ab hijs tribus consonantibus c p t. integra manet. ut exaro exeo. exigo. ex oleo. exuro excuto expeto extraho. Quidam uero dixerūt. quod etia x sequente s integra manet. ut si dicatur exsequor. exspes. Sed isti uidentur facere contra grecorū consuetudinem. Illi enī s sequente nūq̃ x pponunt s k. Odeus ergo ut dicit ps in pmo maioris nos x solam ponimus que ponit pro c cuius rationem non solū ipse sonus auriū iudicō possit reddere. Sed etia quod geminari s aliqua consonante antecedente minime potest. geminari autem uideretur post consonantem si x antecedente que loco cs fungitur ipsa consequat'. ut dicatur exsequie. exsequor. Quod si liceret. liceret etia a simili post bs uel ps quas loco duplicis accipimus addere s. ut dicatur obfessus. absessus. quod minime licet. quia non potest duplicari consonans alia subsequente consonante. quā nec antecedente nisi sit li quida autem mutat. ut supellex. suffragor. sufflo effluo. effringor. ut dicit ps in pmo li tractatus de b. Tamen duplex consonans ut x potest inueniri antecedente consonante. ut lanx falanx. et sequente. ut expeto. Et nota quod sicut dicit ps in xliij li. Nulla alia po in x desinit apud latinos nisi nomina et expō que greca est. et nix et pax adūbium comicū quo utitur terentius. quod similiter grecū est. Et scias quod x incipit ab i cū alie semiuocales ab e incipiant. Et ē racō. quia in i terminatur apud grecos. Vocatur enim xi. sicut docet alphabetū grecum. vñ per apostrophē dicimus ix. vñ hic nota quod uocales dñr quod p se uocem faciūt sine consonantibus. vñ quolibet uocal' per se facit sillabam. ut amo. Et inchoant uocales a suo nomine. et in se terminant' siue in nomen suū. Consonantes autē dñr quasi cū alio sonantes. i. cū sono uocal'. Non enim possunt profert' sine sono uocalis. Et hoc satis patet in eorū prolationibus. sicut cū dicimus be ce de. Similiter non possunt p se pficere sillabaz sine presentia uocalis. uocales uero sine eis sic. Tñ enim uere refert inter uocales et consonantes op̃tum inter animas et corpora. Anima enim p se mouet et mouet corpus. Corpus autem non mouet animā nec p se mouet. sicut patet in cadauē. ita et uocales p se mouent ad pficiendū sillabam. et consonantes mouent secū. Consonantes uero sine uocalibus immobiles sunt ad pficiendū sillabam Semiuocales autem ab e incipiūt et in se terminant. absqz x que sola ab i incipit. p apostrophē greci nominis xi. quia necesse fuit cū x sit semiuocalis a uocali incipe et in se terminare. Que x nouis siue a latinis assumpta post om̃s ponitur hāc q̃

bus latine dēonēf egent. Quia autē ab i incipit eius nom̃ oñdit et huius in cōmto qd̃ scribit in donatū hīs uerbis. Semiuocales sunt vij. que ita pferuntur ut inchoent ab e lā. et desinent in naturales sonū. ut f. l. m. n. r. s. x. s. x ab i inchoat. Idem ē entrophius confirmat dicens. Vna duplex consonans x que ideo ab i incipit. quia apud grecos in eā dem desinit. i. xi. Oute autē a se incipientes et in e uocalē desinentes. exceptis q̃ et k quaz altera in u altera in a finē sua conficiūt nomina. Incipiūt ergo mute a sono muto siue a sono ppo et terminant' in sonū uocal'. Cū ergo plurimū dēonem tur hāc a principio et sonus mutaz fit in principio mutus. sicut patet in eaz prolatione merito uocales sunt mute. Incipiunt ergo ut dixi mute a sono muto siue a sono ppo. et terminant' in sonū uocal' e. ut be ce de. excepta f quam quidam ideo posuerūt semiuocalem ut seruius sup. quia incipit a uocali. i. ab e. sicut semiuocales. et terminatur in sonū ppo. hoc tamen non facit eam semiuocalem. nomen enim hē non mutat esse lē. Unde dicit prif in pmo maioris. Nichil enim aliud semiuocal' habet hāc hēc f nisi nominis placōnem que a uocali incipit. s. hoc p̃tētem hē mutare non debuit. Si enim esset semiuocal' necessario terminat' nominū inueniret qd̃ mīme repies Nec aū l uel r in eadem sillā possit poni. qui locus mutaz dū taxat. nec cōmunem aū eadē positam faceret sillā. ¶ Volo etia te scire quod quantū semiuocales vincunt a uocalibus. tantū vincūt et ipse mutas ut sup̃ tetigi. qd̃ p̃ ex eo quod uocales hñt tres p̃p̃tates. p se enim pficiunt uocem. inchoant nomina. et terminant similiter Semiuocales autem hāc duas tñ hñt Nam inchoatiue sunt dēonum et terminales. ut ml. et ita de alijs semiuocalibus que qñq̃ inchoant dēones. qñq̃ terminant. terciū uero non hñt. scilicet quod p se uocem non pficiunt Et ita vincuntur a uocalibus. Oute uero nec p se uocem faciunt. nec om̃s terminant nomina. licet quedam eaz terminant nomina. sicut c o t Et h in paucis nominibus exercent Nam pauca desinentia in ea inueniuntur Inchoant tñ nomina. Et ita vnaz tñ sibi uendicant ex ill' tribus p̃p̃tātibz Vincunt ergo a semiuocalibus quia licet inchoant tamen raro terminant nomina. Unde et apud grecos uocales et semiuocales tantū terminant nomina non mute. et merito. Illa enim debent esse in fine que multum sonant. quia omnis prolatō plus festinat circa finem. et plus sonat. Vñ etiam oratores exaltant uocem suā in fine uel circa finem Habent ergo semiuocales secundā euphoniā. Nam melius et pfectius sonant q̃ mute. sicut et uocales ipsi semiuocalibus. Nec dicta sunt de semiuocalibus q̃ semp. et scribit' calibus grā de x

Vtantū in grecis nominibus et barbaris sicut et 3. Unde quando p ponit' inter duas uocales ē uocalis. et p se sillabatur. vñd̃ prosopopeia est sex sillabaz. et ita de similibus dicas. Quia autem mentio facta est de x et 3 que sunt duplices consonantes. et i aliquando ē duplex consonans. Ideo hic dicā de i oñdēns qñ sit duplex consonans. et qñ simplex. Deinde etia subiungam de u consonante. potest esse simplex consonans. et aliquando duplex. V uero tantū ē simplex consonans. Notandū est ergo quod i consonans posita natura licet inter duas uocales vim suā retinens alias

seruantes. et maxime in simplici dōne. Accipitur
 p duplici consonante. et debet syllabificari cū seq̃
 te syllaba. ut maior. troia. Si enīz 3 remaneret uo
 cal essent tres uocales iūcte sine ulla media conso
 nante et in ueniet hiatus inuolēabil. ut uult p̃s in ii
 libro. In tenuia autē remansit 3 uocal. et est racō
 hec. qz ntis plural neutri generis formatus ab
 ablatō singulari desinente in 3. d3 supare illū abla
 tiuū vna syllaba. ut mari maria. forti fortia. Hoc
 autē non fuisset in hac dōne tenuia. nisi 3 remā
 sisset uocal. Preterea qñ 3 est duplex consonans
 debet syllabificari cū sequenti syllaba. quod non fit
 in tenuia. **N**otandū etiā qz inueniē i inter du
 as uocales positū simplex consonans. s̃ in cōpo
 sitis tantū. ut reiectus reijce. sicut docet p̃s in or
 thographia introducens exemplū uigiliij. Titire pas
 centes a flumine reijce capellas. Ecce hec quatu
 or syllabe re ij ce ca sunt omnes bues. Et faciunt
 p̃celematicū constantem ex quatuor syllabis bui
 bus. Oportet ergo qz 3 non sit ibi duplex conso
 nans. p̃mo simplex. cū non faciat ibi pōnem. racō
 autē hec est. qz i non ē inter illas uocales natu
 liter s̃ grā compōnis Cum ergo hec p̃pō re natura
 liter buis sit ibi etiā cor̃ inueniē a poeta. Vnde
 composita excludunt in hoc qz dicitur naturali
 ter. Et hoc uult hug. qui dicit qz baiulo as ē uer
 bum simplex. et sic ibi i ē duplex consonans. Et
 pro d̃ p̃mam. Si autē baiulo sit ibi compositū uer
 bum tūc non ē ibi duplex consonans. nec p̃ma
 longa s̃ potius breuis. Juxta illud. Cloco colum
 baiulat. lathebis trahit. atropos occat. Item dicit
 hug qz magister componit a maior et sterion q̃i
 maior in itacōne. Et debet scribi media syllaba p̃
 duo i. vnū consonans et aliud uocale. ut dicatur
 maijster. Sed constat qz magister habet p̃mam
 buem. et ē compositū. ergo si scribatur per duo i
 maijster. i non erit ibi duplex consonans cum sit
 p̃ma buis. Alij dicūt qz reijcio tam in p̃nti qz in
 p̃terito p̃mam producere et compere inueniē. qz
 ibi i p̃t esse simplex consonans. et sic p̃maz cor̃
 Vnde uizg. Titire pascentes a flumine reijce capel
 las. Vel p̃t i ibi esse duplex consonans. et sic pro
 ducit pōne. Vnde idem uizg. Reijce ne maculis
 obfuscant uellera pell. Alie uero p̃pōnes compo
 sita cū hoc uerbo iacio penitus produciuntur. ut in
 iicio. adijcio. eijcio proicio deiicio. in quibus om
 nibus i duplex consonans ē ante i uocalem. et is
 tus opinionis fuit magister bene. **I**psius uisus
 dicit p̃t qz i consonans posita inter duas uocales na
 turaliter ē duplex consonans. et posicōnem facit
 p̃cedenti uocali. ut maior. peior. et hec regula ge
 neral ē in simplici dōne. De tenuia nō ē obieccō
 qz ibi i non ē consonans. cū non syllabificetur cum
 secūda syllaba. sed p se. quia uocal est. In compo
 sitis autem habet instantiam. Sed hoc p̃t excludi
 in eo qz dicitur. 3 posita inter duas uocales natu
 raliter. qz in compositis non uidetur ibi i esse na
 raliter s̃ potius accidentaliter s̃z racōne compōnis
 Aliqñ etiam facit pōnem. et in compositis. ut ad
 iicio eijcio. qz ponit inter duas uocales. et syllabi
 catur cū sequenti syllaba. licet hoc omnino nō sit
 naturaliter. ut supius declaratum est. Paret ergo
 quō uenitetur regula p̃cedā. 3 consonans posi
 ta naturaliter inter duas uocales vim suā seruā
 tes et maxime in simplici dōne accipit p̃ duplici
 consonante. Hec autē p̃tula vim suā seruātes

non ē declarata. Ideo nota qz hoc additū est. qz i
 positū inter u post g ul q et alterā uocalem non
 ē duplex consonans p̃mo uocal. Racō autem hu
 ius est. qz altera illarū uocaliū s̃z u nō seruāt ibi
 vim suā p̃mo amittit. Juxta illā regulā de dyp̃ō
 gis supius datam. s̃z u posita post g ul q ul s̃ se
 quente uocali in eadem syllaba amittit vim literē
 ut qui. lingua suadet. Ex quo patet qz in hīs dō
 nibus nequior. pinguior. quia. et similibus. 3 nō
 est consonans s̃ uocalis. sicut docet p̃s li iij a in
 tractatu compatiuorū. Quidā contra p̃cedāz regu
 lam obijciūt de coiere. ubi i non ē duplex conso
 nans posita inter duas uocales. cum p̃cedens uo
 cal corripitur scilz co. Vnde lucanus. Nec coiere
 patres. x̃. Sed ex p̃dictis patet solucō. qz uideli
 cet nō ē ibi i inter duas uocales naturaliter p̃mo
 accidentaliter. uidelicet grā compositionis et sincō
 pe. Debet enim dici coiere. sed p̃ sincopam d̃z co
 iere. sicut coij. Vnde in hīs dōnibus coiere coij
 coijse. introiere. introierunt. et similibus reman
 sit 3 uocal cum non sit ibi naturaliter inter duas
 uocales. et hoc etiā patet qz 3 non syllabificatur cū
 sequenti syllaba s̃ p se solam. quod non posset fi
 eri si esset consonans. **S**ic uidimus qñ i sit du
 plex consonans. Nunc uideamus qñ sit simplex.
 Et dicendū ē s̃m p̃s. qz i mō p̃ simplici mō pro
 duplici accipitur consonante. Pro simplici qñ ab
 ea incipit syllaba in p̃ncipio dōnis posita subse
 quente uocali in eadem syllaba. ut iuno iupiter. pro
 duplici aut qñ in medio dōnis ab ea incipit silba
 post uocalem añ se posita. subsequente quoqz uo
 cali in eadem syllaba. ut maius peius eius. p̃ sim
 plici quoqz in media dōne inueniē s̃ in compo
 sitis. ut iniuria eiectus reijce. Virgilius in bucolic
 proceleumaticum posuit pro dactilo. Titire pasce
 tes a flumine reijce capellas.

Est consonans qñ ab ea incipit syllaba in
 p̃ncipio dōnis posita sub sequente uocali
 in eadem syllaba. ut uenit. Et ē tantū sim
 plex consonans. Vnde dicit p̃s. qz in ea preualu
 it p̃tis simplicis consonantis. S̃z uidetur qz sit du
 plex consonans. Nam si dicam cupiui penl̃ pro d̃
 si dicam cupij penl̃ cor̃. Et sic uidetur qz u sit du
 plex consonans. et p̃stet posicōnem uocali p̃ce
 denti. Ad h̃ d̃ndū est qz u tantum est simplex co
 sonans. nec illa uocal p̃cedens posicōne ab illo u
 recipit. p̃mo ē naturaliter longa sicut patet in su
 pino et p̃ncipio. in quibus non ē u. et tamen pro
 ducit penl̃. ut cupitus ta tum. Et scias qz u posi
 ta post g q ul s̃ sequente uocali in eadem syllaba
 amittit vim l̃z Nam vim consonantis nō habet
 ibi cū non faciat pōnem cum altera consonante.
 vim uocal non habet. cū non faciat cū altera uo
 cali cū qua ē in eadem syllaba dyp̃rōngum. Et
 sciendū qz hoc uerū ē ubi u cum altera uocali se
 quente est in eadem syllaba. ut quis anguis. Si uo
 sunt in diuisis syllabis. non ē uerū ut arguo. exigu
 us. et hoc accidit tantū ubi ē g et non q. Nam q
 nunq̃ p̃t syllabificari ul scribi nisi sequentibus duabz
 uocalibus que sunt in eadem syllaba secū. et ideo
 quīs iste ntis quis scribatur p q. Genitis tam
 eius nō scribitur per q s̃ p c. ut cuius. quia in cu
 ius 3 est consonans non uocalis. Ex p̃dictis pa
 tet qz equus equi. et equus a vni scribuntur per

Duplicem u post q. **I**deo de diuisione harū et earū mu

racōne. dicendū est de recto ordine ipsarum ltrāq
Scias ergo qd unicuiqz ltrā accidit tria. scilicet no
men. figura potestas. Nomen. i. nominacō. ut a b
Et sunt elementorū nomina indeclinabilia. tam a
pud nos qd apud grecos. Et hoc duplici de causa
Prima ē quia simplicia et stabilia debent esse ele
menta. qd simplex fundamentum cuiuslibz doctri
ne et immobile. Secūda ē qd si uariaretur eorum
nominū declinacō signacō euanesceret. cum uoca
les a suis uocibus conficiant sua nomina. Si enī
diceretur b a. huius atis. non esset amplius nomē
illius ltrē in obliquis. Similiter de vnaquaqz ltre
ra siue uocali siue consonante. qre nomina elemē
torū indeclinabilia remanserūt. figure accidunt qd
uidemus in singul' literis. Ptas uero ē ipsa pñūci
acō ppter quā et figure et nomina sunt inuenta
Diuiditur tamen ptas ltrē in substantiale et acci
dentale. Substantialis potestas ltrāq ē ltrām esse uoca
lem ul' consonantem. semiuocalem ul' mutam. ac
cidental' uero ē multiplex. uidelicet correpcō. pñūci
tio. aspiracō. leuitas. liquefcentia. duplicitas. imu
tacō. transmutacō. Ordo etiā accidit literis. si non
assignatur eis p accidente. qm ps dī esse potesta
tis. Qd enim aliqua ltrā pponatur ul' postponatur
in sillaba hoc habet a mō. pñūciandi. qui nich
il aliud ē qd potestas. Accidit ergo ordo literis. qd
quis in sillabis dinoscitur. tamen qd coniunctus
esse uidetur cum potestate elementorū. non absur
dū puto nūc illū ei subiungere. Sunt ergo uoca
les prepositiue uidelicet subsequentiū alijs uo
calibus in eisdem sillabis a e o. Subiunctiue e u
ut ae au eu oe. I quoqz apud antiquos post e po
nebatur. et ei dyprongiz faciebant. quā p omni
i longa scribebant more antiquorū grecorū. Dypr
tongi autē quibus nūc utimur sunt quatuor scz
ae au eu oe. de quibus sup dictū est. Nūc ergo
de ordine consonantiū uidemus. et pmo de ordi
ne semiuocaliū. In semiuocalibus sunt alie pposi
tiue alijs semiuocalibus in eadem sillaba. ut m se
quente n. ut amnis. damniū. somniū. hymnus. Et
ut dicit papias. Somniū somniū et cetera similia
que habent m ante n in eadem sillaba debent p
nūciari. Et marciānus in orthographia dicit. qd ltrē
que inter se copulari non pnt adiecta alia ltrā so
ciant. ut m et n. cū non coeant uocali aīcedente
vniunt. ut in omni. et in somno. S quoqz prepo
sita ē seqnte m. ut sinizna smaragdus. p non p
scribi dī. Nam ut dicit ps in pmo maioris. Viqu
faciunt qui 3 ante m scribunt. Nunq enī duplex
ltrā in capite sillabe posita pnt cum alia iūgi cōso
nante. Preterea s frequenter liquescit in metro. 3
uero non. Sic ergo ille iūsus possz culpari si sma
ragdus scriberetur p 3. quem ponit lucanus in x
li. Terga sedent crebro macul' distincta smaragdo
S uero ibi scripta cessat repñensio. Nam s frequē
ter liquescit in metro. Et ideo illa sillaba ma pnt
ibi corripī. ut sup ostensum est. In fine autē silla
be omīs liquide solent ante s poni. ut puls. biemus
mons. arg. Similiter aī x. excepta m. ut falx lāx
arx aris. In mutis pponitur b et g sequente
o. ut bdeliū genus lapidis. abdomen. migdonides.
C uero et p pponitur sequente t. ut actus. leū ap
tus. dyprongis. Vñ peccant qd sillabificant ac tus
s sic debent sillabificari a ctus. qd e cū t sunt eius
dem sillabe. et sic de omnibus pñictis et similibus
Semiuocal nulla pponitur mutis. nisi s sequente

b. ut asbestus. asbutes. C uel q. ut scutli. squalor
p ut spes spera. T ut status. Aī aliam autē nullā
mutat. **N**ota nota qd sicut dicit ps. P non pati
tur r aī se in eadem sillaba. Si autē obijciat de
nomine stips. In qua r ponit aī p in eadem sil
laba. Dico qd ps intellexit in pñipio sillabe. Pñ
cipiū autem uoco quidquid est aī pñmam uoca
lem. Cū ergo p patiatur r ibi circa pñmā uocalem
cessat obiectō. Potest etiā aliter dici Quod enim
dicit ps intelligitur quando p sumit in ui sua et
simpliciter. Ibi autem non sumit p simpliciter si
ue in ui ppria. ymo ps ibi collaterales sumitur
pro vna figura que ē apud grecos et uocatur psi
et huius est figure O. Et ut uult ps in pmo ma
hoc interest inter elementa et ltrās. qd elementa
proprie dicuntur ipse scilicet pronunciations.
Note autē earū ltrē abusive tamen et elementa p
literis et ltrē p elementis uocant Cum enim dici
mus non posse constare in eadem sillaba r aī p
non de literis dicimus. s de pronūciacōne literarū
Nam quantū ad scripturā pnt coniūgi. nō tamen
etiā enūdari nisi postposita r ut princeps. Oute
uero semiuocalibus pponuntur liquidis absqz m
omīs pene omnibus. ut bl blandus. Cl darus. Dl
abodas nomen barbarū. Gl gladius. Tl atlas. Pl
planus. Fl flauus. Bn abnuo. Sed b magis ē supi
oris sillabe. quia ppositio debet sillabificari p se. Cr
rudus. On ariadne. Gn gnens. Tn etna. Pn the
rapne. Br umbre. Cr crebre. Dr draco. Fr frater. gr
gratus. Pr pratum. Tr tractus. Ante m autē inue
nitur c d g t. sicut piracmon. alcmena. dragma. a
dmetus. itmos. P pponit huius ltrē s in pñipio sil
labe. ut ipse psitacus. et sic constat qd p et s dnt
simul sillabificari. **N**ō aī s ul' t nunq inuenitur
in principio sillabe. nec etiam stare pnt. Et ideo b
conuertitur in p ut nubo nupsi nuptū. Analogia
enim requirebat b in pñipio et supino cum esset
b in pñti. s euphonia cogit scribi p p et non p b.
deas deones. Vnde ps in fine pñi maioris dicit.
nubo nupsi. senbo scripsi faciunt. quis analogia
p b cogit scribere. s euphonia supat. que etiam
nuptam non nubtam. et scriptū non scribtū com
pellit p p non p b dicere et scribere.

Nō de ltrā. nunc uidendū ē de sillaba. et de
sillaba hoc mō. Primo quid sit sillaba. qd
literis constare uidetur et pnt. et quo ordi
ne. Secūdo de literis terminantibus sillabam. Ter
cio de accñtibz singulis sillabis. **S**cias ergo qd
sillaba ut dicit ps in ij ma. est cōmpñensio ltrāq
consequens sub vno accentu et vno spū prolata.
Abusue tamen et singulariū uocaliū sonos silbas
nominamus. Possimus tamen et sic diffinire sil
labam. Sillaba ē uox ltrālis q sub vno accentu. i.
vno spū inuolante profertur. A singul' tamen in
cipiens. Non plus qd ad sex literas procedere silla
ba pnt in latino sermone. ut a ab ars mars stans
stips. **E**t sciendū qd sillabe que ex singulis con
stant literis non plures sunt qd ipse uocales ex q
bus fiunt. Quot autem ex amplioribus pene in
numerabiles. Nulla sillaba tres uocales habet. vñ
u et j non aliter iūgunt dyprongis nisi loco posi
te consonantiū. u tñ etiā tñc iūgi pnt dyprongo cū
amittit vim ltrē ut quae linguae. sepe inueniunt
p duabus uocalibus iūctis. s est p dyprongo sin
gule uocales posite. ut plostr p plastr. et inqui
ro p inquaero. et ubiqz pro eu dyprongo e proq

ob et probriū. mutato b in p. De ab satis patet p
predcā. ¶ Sub ut uult pris in tractatu pponum
hijz literis seqntibus mutat b in illas. scz c ul f
ul g. ul m ul p. ut succūbo succuro sufficō. suffez
ro suggero summitto summoūeo. supparo. suppono
In compōne uero modo localem vim retinet sub
ut subeo. suppono. subijcio. summitto. subduco. sub
traho. mō diminutiuam vim. ut subrideo. subtrah
tis suffundo. An uero sub mutetur in r sequente r
non facit mentionem ps in xliij li in tractatu de
pōnibus. s. in ij li ut dictū est supra. dicit ps q
b sequente r plezq in eam conūtitur ut surripio
et cetera. inde supra. Dicit etiam ibi ps q b muta
tur in s ut iubeo. a quo uenit iussi. Conuertitur
etiaz in s causa drōtie in asporto et aspello. ut su
pra dixi. De predictis dici pōt. Cor. fu. ga. mel. po
rum precedens subtrahit ad se. Qñq autem rema
net b sequente c. ut subcinenous. Ne ex succo et
cinere componi uideatur. Dicendū ē ergo succon
trario. licet quidā dicant subcontrarie p b. Quidā
eqā dicit obeco p b. Licet hoc non habeatur a
ps. ¶ Item nota hic. q fm ps. suspicio et sustuli
sunt composita a susum ul sursum adūbio. et n
a sub pōne. Suscipio enim componit a susuz et
capiō. Sustuli a susum et tuli. Q autē non sunt
composita a sub patet. Nam si in suscipio fuisset
b. non fuisset mutata in s seqnte c. sicut in succu
ro. a sub et curo. Similiter si in sustuli fuisset b n
fuisset mutatu in s. sequente t. ymo remansisset in
regz. ut in succinnio. ergo non sunt composita a
sub. s. a susum ul sursum. Suspicor autē et suspi
cio similiter sunt composita a susum et nō a sub
Si enim composita essent a sub remansisset b ibi.
et non fuisset mutatu in s. sicut patet in similibus
ut substo et substulo. Composita ergo sunt a susū
ul sursum. Hoc tamen sciendū est. q s qd erat
in illo adūbio susum subtractū est. ppter illud s
quod erat ex pre illius componentis. scz spica ul
specio. Nā si remansisset ibi sicut in sustuli et sus
picio geminaretur ibi par consonans añ alteram
consonantē. Vñ dicit ps. Suspicor quoz et sustu
cio a susum ul sursum componūtur. Sed abijciunt
vnā s. qz non pōt duplicari consonans alia sub
sequente consonāte. quoniā nec añcedente nisi sit
muta añ liquidam. ut supplex. suffragor.

Nullam superiorem sillām terminat nisi se
quens incipiat a c. ul a q. ut baccā buccā
succus. succus. equis. quicq. acq. Ex hoc
quoz pōditur eandem vim habere c et q. ¶ Si
objiciatur de ne dum. neene ne non. ubi pcedens
sillaba desinit in c. et tamen seqns non incipit a c
uel a q. Dicit pōt q ps intellexit de compositis ex
pñcipalibus pñibus. i. nomine et ūbo. Vel dicas.
q non sunt composita s sunt irregulares deōnuz
aggregacōnes sub vno accentu. Quidquid autem
p d scribitur. ¶ Et scias q c cum c et j repñrat
plene sonū suū. ut cecus. cibus. Cū a uero ul o ul
u sonū habet hē h. ut caput. culex. coma. ut qui
dam dicūt. ¶ Item animaduēte q c transit in g n
pcedente. ut quingenti. Compositū ē ergo a quinq
et centū conūsa c in g. ppter affinitatem quā ha
bet g cū n. tantam enim affinitatem habet n cū
g. q sepe facit c comiti in g. pcedente tamen n. ut
quingenti. quadringenti. Cuius signū est q si non
pcedat n c. non conūtitur in g. ymo remanet inte
gū. ut ducenti. trecenti. de hoc. eqā in g dicam in

Non terminat pcedentem sillām ¶ ferius
nisi sequens quoq ab eadem incipiat. in
simplicibus deōnibus et in plerisq cōposi
tis. ut ab addir uel ab addier. addo. reddo. pōdu
co. quod eqā reduco dicitur. Virgil in iiii. eneyd
Eiectam classez socios a morte reduxit. Hic tamē
ipsa consonans d in ad pōne mutatur seqntibus
hijz nouem literis. c. g. f. l. n. p. r. s. t. ut accido ac
cūbo. affcūs. aggero. allido. annuo. applico. arideo
assiduus. assideo. attingo. Vñ ūsus. Cor fla gns.
le. nis. pir. ra. sal. ra. ad sibi mutat. Ex quo patet
fm quosdam. q dicendū est assum affui. nō ad
sum p d adsumus. ¶ Item scias q d aliquando
non mutat seqnte p. s. abijciunt. ut apio qd com
ponitur ex ad et perio. Aliqui dicūt q componi
tur ex a et pio s prius dictū magis michi placz
Subtrahit etiam d in quibusdam cū sequens deō
incipiat a gn. ul sp. ul se. ut agnitus aspēs. ascen
do. Tollitur inde tamen sequit si consona post s.
Et rō est. quia regula sup a pristiano data est si
duo pares consonantes pcedūt aliquā consonan
tē vna illazū debet abijci. ut asto. ascendo. ne ge
minacō consonantis sit añ consonantem. qā nec
añ consonantē nec post consonantē debet fieri ge
minacō consonantis. nisi altera illaz fuerit liqui
da l ul r. ut supplico. supprimo. Sed obijciūt de id
circo. quodcumq. et similibus. quoz pma sillaba
desinit in d. Licet sequens non incipiat a d. Dico
q ista regula non semp uerificat in compositis.
fm ps. Et ideo fallere pōt in ill. sicut eqā in hijz
deōnibus adeo. adiuro. Alijs autē seqntibus literis
integra manet d in compōne. ut adhibeo. adhero
admitto. adquiro. aduoco. Inueniūt amitto. s. com
ponit ex am pōne inseparabili. Amitto eniz ex a
componit. admiror et etiam amiror ex am pō
ne inueniuntur. Sic ergo d integra manet sequente
q ut adquiro. secūnd ps. ¶ Sed obijciūt de quic
q ubi d mutat in c sequente q. Vñ supra dixit
ps. q d transit in c ut accidit quicq. Dico q hoc
intelligendū est de hac pōne ad. que non mutat
d seqnte q. ut adquiro. sicut patet p textū ps qui
dicit. Alijs autē seqntibus literis integra manet d
in compōne. ut adhibeo. admitto. et cetera. semper
exemplificat de ad. et sic de quicq non ē obiectō
Vel pōt dici q hec consonans d seqnte q reman
integra et non mutatur. ut adquiro. Hoc autem
dictū esse uidetur. q cū q et c respñcent idēz ele
mentum uidetur q sicut d mutatur in c sequēte
c. ut accipit. Ita eqā d sequente q. s. remanet tūc
immutabil generaliter in compositis ab hac pō
ne ad et fere ubiqz eqāz in alijs compositis s di
co. q qñq mutatur in c causa euphonie. ut quic
q. et etiam quicquid. ut dicūt quidam. Alij uero
dicunt q quidquid scribit p d. non p c. Vñ nō
mutatur ibi d. sicut nec in quodq ul quidq. Nec
ps exemplificat nisi de quicq. ut patuit. Dicit enī
d transit in c. ut accipit. quicq. Et sic ex ūbis ps
non habetur q quidquid scribatur p c. Item nō
ta q nullū ūbum desinit in d. Vñ inquit scribi
tur p t. ¶ Volo eqā te scire. q quedā cognatio
siue affinitas ē inter d et z. Vñ quidam scriben
tes d sepe exprimūt z in sono. antiqui eqā scribe
bant medencius p mezcncius. Similiter affinita
tem hñt in sono d et t. sicut patet in terminatio
ne istoz nominū caput. apud. Parū eniz distingui
tur inter d et t quo ad sonū. Item inter t sine af

piracōne et t cū aspiratione est d media. ut deda
Nullam terminat sillām. Trahitur in b.
 nisi loco b ul' d ul' s ul' x in pōnibus sit
 posita. cū sequens dicō ab eadem incipit
 consonante. ut offero sufficio affectus diffid' dif
 fundo. efficio. Et ex hoc quoq; muta esse oñditur
 f h q cū oñs semivocales simplices solent in me
 dijs dōnibus geminari. hec non geminatur. nec
 terminat eas sic ille. nisi in suo nōine ppo. scz qñ
 dē f. h et pponit liquidis l et r. more mutaz. de of
 fa non est questio. quia componit ex ob et fms
 et ita f ē ibi posita loco b. et dē offa qñ obfms.
 .i. contra fantem. quia noceat fanti cū eius os im
 pleat. Vnde quidam. Offa nocz fanti. h prodest e
 sumenti. Item scias q f magnā affinitatē habz cū
 ph in sono. ut patet in filius et philippus. Et scri
 bit f in latinis dōnibus. ph in grecis. nec tā fix
 is labijs ē. pñuncianda f quō ph. atq; hoc solum
 interest dicit pristinus.

Apiud latinos nullius sillabe ē determina
 bil. nisi cū loco d ul' b pōniz. ut in ad uel
 sub uel ob pōne. ut aggero agger. sugge
 ro. oggannio. Est qñ n pñcipal' sillabe añ se assu
 mit g. ut natus gnatus. notus gnotus antiq. Vñ
 ignotus. nosco gnosco. noui gnoui. Et post se tñ
 e sepe positam in g conūtit. ut in nūis. quadrigē
 ti pro quadricenti a centū. qñgenti. septingenti. oc
 tingenti. adeo eniz n pñcipal' facit c in g conūti. tē
 in quibus n non ē numerus seruat c. ducenti. tre
 centi. secenti. p sexcenti. Ad pñcipal' declaracō
 nem scias. q in hīs pñcipibus in et con. n altera
 n sequente plerq; mutat in g. ut ignosco. cognos
 co. ignotus. cognitus. cognatus. ignominia. igna
 nis. In quibusdam ex pñcipibus subtrahit n a dōis
 pñcipibus. q in altero componentū inuenitur g.
 ut gnarus. ul' additur p pñthesim. ut dicat' gnos
 co gnoui. vñde dñdum ē dinosco sine g. Preterea
 supinū faceret dignitū si ibi esset g. sicut agnituz
 cognitū. et pñcipiū pñeriti passui. dignitus. sicut
 cognitus agnitus. quod tamen non dicimus. Itē
 scias q inter c sine aspiracōne et c cū aspiracōne
 media ē g. sicut dedarabit in b. Item consonas
 habet in sono affinitatem cum g. Inde est q plu
 res scribunt magister per g. cum rectius f lingu
 gonem scribatur per duo i vñum consonans et
 aliud uocale sic magister.

Non pñ terminare sillām. Et si opponatur
 de uab et ab et ob interiectionibus. q ui
 dentur terminare sillām. dico q hoc fit p
 apocopam. q pñfecta sunt uaba aba oha. Nā suū
 est interieccōnis pñferri uoce abscondita. Interie
 cōnes enim significant affectū animi. que pertur
 bant mentē loquentis. ne pñfecte loqui possit. hoc
 intellige de dōnibus latinis. Nam in theologia
 utimur dōnibus hebraicis in quibus aspiracōis
 nota post tres mutas terminal' habetur. scz post
 c ut sadoch. post p ut ioseph aleph. post t. ut de
 leth. Item scias q si aspiracō ponatur inter a
 liquā consonantē et uocalem sequentem in eadez sil
 laba. aspiracō attribuit' consonanti pñcedenti. et n
 uocali sequenti. ut nichil. philippus. Item si dō incī
 piens a uocali aspirata componit' cūz alia dōne
 remanente uocali uel muta. remanet aspiracō. ut
 rehabeo prohibeo exhibeo. Sed si abijciat' uoca
 lis abijciatur aspiratio. ut prebeo. Item nullo pñ
 pñes ul' conūctiones aspirantur. Require supra

ubi de aspiracōne dixi. **N**ota etiā q sicut dicit
 ps. inter c sine aspiracōne et c cū aspiracōne me
 dia est g. inter t sine aspiracōne et t cū aspiratio
 ne media ē d. inter p sine aspiracōne et p cū aspi
 racōne siue f ē b. sunt ergo medie d b g. Et dicitur
 tur medie. q non ita leuiter sonant. sicut ille nō
 aspirare. nec ita asperere sicut aspirare. uerbi grā. G
 non ita leuiter sonat sicut c sine aspiracōne. Nec
 ita asperere sicut ch. et ideo dē esse media inter c et
 ch. Similiter d non ita leuiter sonat sicut t sine b
 nec ita asperere sicut th. et ideo dē media inter t si
 ne aspiracōne et t cum aspiracōne. .i. inter t et th
 Similiter b non ita leuiter sonat sic p sine b nec
 ita asperere sicut ph siue f. Et dē media inter p nō
 aspiratam et p aspiratam. .i. inter p et ph. Et no
 tandū q in leuibus. .i. in tribus pñcipis consonan
 tibus. scz p c t non aspiratis pulsus exterior est. .i.
 circa labia. quia formatur in extremitate labioz
 ut patet in eaz prolacōne. In asperis uero. .i. in il
 lis aspiratis. pulsus sit interior. .i. in gutture. quia
 in gutture formant'. medie nō eaz scz b d g obti
 nent mediū locū. quia nec formantur circa labia
 nec in gutture. sicut patet in prolacōne eaz. h for
 mantur qñ in lingua affixa medio palato. qui lo
 cus est medius inter guttur et labia. Et hec est u
 na causa qua confirmat pristinus b d g
 esse medias predictarum.

Nullius sillabe potest esse terminalis.
 Quacūq; consonante sequente pñ antecedentem
 terminare sillām. ut albus. ultus. soldū
 ualde. alfeus. algeo. illud. ulmus. alnus.
 palpa. hulsit. altus. silua. mulxi. Q et r solis sequē
 tibus nō inueni antecedere l. Nam b et h nec pos
 sunt post l inueniri.

Terminat supiorem sillām qñ sequens sil
 laba incipit a b ul' p ul' altera m. ut cābi
 ses. abo. compo. impiū. summus. hāmōn. Vñ ū
 sus. O ul' p ul' b nusquā uult n fore p se. No
 tandū q inuenit' an conūctio. et scribit' p n. ut
 ibi. Eloquar an sileam. Et nunq inuenit' in com
 pōne. am autem pñ nūq inuenitur in appōne
 rmo semp in compōne. ut di dis re se am cō. Ex
 pñcipis patet. q añ c d t q f non ē scribenda m.
 h n. ut nuncubi. tantundem. eundem. identidem. nū
 quid. anfractus. Et mutat' in pñcipis m in n. Itē
 quotienscumq; hec prepō circū componit' cū dō
 ne incipiente a uocali. m debet scribi h non pñfer
 ri. ut circumago. circumamictus. circūceo. Vñ ūsus
 Circum composita uocal' si comitetur. O non p
 fertur h sola figura tenetur. Hoc autē fit ne uide
 atur sillabicari cū sequenti uocali. et pñter sonuz
 difficilem. q sonus eius terminat' clausis labijs.
 h statim debent labia apiri pñter sequentē uoca
 lem. vide etiā in circūceo re. Item sciendū q inue
 nit' con et cū. h prepō con scripta p o et n. nūq;
 in appōne inuenitur. h in compōne tantū. Et mu
 tat qñq; n in m. maxime sequente b. ut comburo
 m. ut cōmitto. p ut compono. Cū uero scripta per
 u et m nūq; inuenit' in compōne. Ex quo etiā
 patet q mecū. tecū. secū. nobiscū. uobiscū n sunt
 composita. Et ē cum qñq; adibium tempale. ut
 cū ueneris ad me. .i. qñ. Qñq; conūctio adiūcti
 ua. ut cum seruias michi diligo te. Qñq; ē prepō
 sitio seruans ablatiuo. ut uado cum illo.
Terminat antecedentem sillabam sequētibz
 c. ul' d. ul' f. ul' g. ul' altera n. ul' q ul' s. ul'

e. ul' 3. ul' u etiam p consonantibus positus. ul' x
ut mancus. conduco. confiteor. congruus. annus.
inquirō. confitus. antonius. coniūgo. conūto. anx
ius. B autē seq̄nte ul' p in m conūtitur. ut imbuo
impius. L uero ul' m ul' r seq̄ntibus in eas cōmu
tatur. ut collido. immunis. corrimpo. Et pene ubi
cumq; cum prepō añ dōnem ab r incipientē com
ponitur hōdem patitur. et hoc recte cum nec in
simplicibus inueniatur dōnibus n añ r. nisi for
te in aliquo ppo nomine. ut henricus supple. Ex
hoc patet. q; hēc pōnes in et con. si componant
cū dōne incipiente ab r ul' l conūtitur n in illas
ut izruo. illudo. collido. corruo. Verumpramen cor
composita cū dōne incipiente ab r qñq; retinz n
Et ideo dicit ps pene. et fit causa dñtie. ut corri
go gas. fuisset eniz ibi coincidentia inter pma bu
ius ubi corrigo gis. et pmam huius ubi corrigo
gas. fm quospā. Simile iudiciū de consimilibus
habetur. Item scias q; hēc pō con qñq; in cō
pōne pōit n seq̄nte uocali. ut coeo is. a con et eo
subtrahit n causa euphonie. Qñq; conuertit n in
m. ut comedo dis. et hoc etiā fit causa euphonie.
Et sillabatur m cū seq̄nti sillaba et non cū pma
Et hoc accidit propter mutacōnem consonantis
Et si obijcias. Omnis pō ita sillabanda ē in cō
pōne sicut p se. ut habetur a ps. Dico q; hoc uer
ficatur qñ pō remanet integra. hic autē corrup
pitur. cū n conūtitur in m. Si ultra instes dicens
Ergo a simili potuit fieri in hoc ūbo coeo is. ut
conuertatur n in m. et dicatur comeo mis mit. et
secundā et terciā personam huius ubi como is it
Quare causa uitandi coincidentia illā non ibi cō
uerfa fuit n in m. pmo subtrahit ē n causa uitan
di cacophonon. Item nota q; sic dicit burg. in erge
En apud grecos tñ ualet quantū in apud latinof
vñ nomina greca siue nocha que predcām pōm
hñt in sui compōne pñt scribi indēnter mō p en
mō per in. ut entimema et intimema. Energumi
nus et inerguminus. encaustum et incaustum. Et
sic de similibus dicas.

Nullam terminat sillabam nisi sequens in
cipiat a p. ut lippus. apparet.
Non p̄t terminare sillā q; q et k semper
in initio sillabarū inueniunt. Et apud anti
quos ponebat cui pro qui. sicut et qui p
cū sillā. et quir pro cur. ut sup̄ dixi in q et R de
lā. Et scias q; q nunq; p̄t sillabari ul' scribi nisi
seq̄ntibus duabus uocalibus que sunt in eadem
sillā secū. Vñ licet iste ntis quis scribat p q gñs
tamen eius non scribitur p q. s; p c. ut cuius. q;
in cuius i consonans ē non uocal'. Patet etiā ex
hoc q; equus equi. et equus qua quiz et similia
debent scribi p duo u uocalia ambo. ut sup̄ dixi
in u consonante.

Quacūq; consonante seq̄nte p̄t terminare
priorem sillā. ut morbus. parcus. ordo
pficio coorfinium oppidi nomen. margo. phibeo
plego. plucco. interluuiū. carmen. carnis. corpus.
arquipotens. arquirenens. ciusus. morsus. Artus.
pirrus. ciuius. exerses. In quibusdam tñ compo
sitis inuenio r in l cōūti ut intelligo et pellicio pro
interlego et plicio. pellego p plego pelluceo p p

Nullam sup̄iorem sillā terminat
in simplici dōne nisi seq̄nt incipiat ab eadē
ut cassus et nisi in cōpositis ab hīs conso
nantib; incipiat s c f g m p t ul' i et u consonan

tibus. ut obscurus. discutio. transfero. transgredi
or. transmeo. displicet. disternat. disungit. tñs
ueho. In omnibus p̄dictis compōnibus ē s termi
nal' p̄pōnis. Nam in simplicibus dōnibus necesse
est s et c esse eiusdem sillabe. ut pascua. luscus. O
etiam ul' p uel t seq̄ntes in simplici dōne s eius
dem sillabe secū est. ut cosinus. prosper. testis. Et
scias q; ps in ij lib ma. obscure determinat de s
Scire etiam debes q; ut dicit ps in xiiij li. Ab m
ul' u loco consonantis incipientibus solet in cōpō
ne p̄poni a. ut amendo. amens. aueho. añ q in ap
pōne abs ut abs quolibet. Añ c uero ul' t in com
pōsitione. ut abscondo. abscedo. abscido. abstraho.
obstruo. abstineo. frequēter tam a et ab et abs ū
bis passiuus ul' ablatiuus iūgun'. ut amor a uiro
ul' ab illo. accipio ab illo. ul' abs quolib; aufero
ul' ab illo aufero. hēc ps. Abs etiā in appōne in
ueni' cū dōne incipiente a t. ut projcet hoc abs
te. De absēciā dixi in b. Item ut dicit ps in xiiij
li. Hēc pō trans et componit et sepatur. ut tras
ueho. transfero. trans padum. trans tñrim. et qñ
componit cum dōne incipiente a d. ul' n ul' i cō
sonante amittit ns. ut trado. traduco. tñno trahco
traico. Cū i uero uocali remanet integra. ut trans
itus. Et etiā cum alijs uocalibus. ut tñfactus tñs
eo. Ex dictis patet q; in mathi i c. dicendū est. cū
nollet eaz traducere. ut abijciatur tam in scriptu
ra q; in p̄nunciacōne ns. Item ut in eodem dicit
ps. Di et dis p̄pōnes s; in compōne inueniunt. et
hñt eandem significacōnem. quō ab et abs. sunt
autē sepatiue. ut diuido dis. diduco. distraho. dis
curo. quod oia prepō apud grecos faci. Et sciē
dum q; tñc dis p̄ponitur qñ sequitur c ul' f ul' p
ul' s ul' t ul' i loco consonantis. ut discumbo dis
cutio. differo. diffido. diffundo. in quibus s in f cō
ūtit euphonie cā. displicco. dispuro. dissico differo
distraho. distribuo. distorqueo. distectus. distūgo
Alijs uero quibuscumq; consonantibus seq̄ntibus
di p̄ponitur. ut dinosco. dimitto. diduco. digero. di
luo. diruo. Et ubiq; productur di excepto dirimo
et disertus. Luc in v. Et non admissē dirimit suf
fragia plebis. Oracius. secundi calices quem non
fecere disertum. Componit autem dirimo a di et
emo interposita r causa euphonie. Disertus uero
componit a di et ars interposita s. Et nota qñ
componit cum dōne incipiente a uocali. et tunc
aliqñ recipit r causa euphonie. ul' causa uitādi hi
atū ut dirimo. Qñq; recipit s. ut disertus. Tamen
scias q; bis et tris cū componit cū dōne incipiē
te ab f abijciūt s. et pmam cor. Nam i añ f sine
ph productur. ut ripheus preter composita a nu
meris. ut bishous. trishous. trisarius. et similia.

Si sup̄iorem finit sillā necesse est seq̄ntē
quoq; ab ea incipere. ut mitto quōtra atti
cus. attinet. Si opponatur de atq; atubi aliu post
q;. Dico q; non sunt p̄prie compōnes s; potius q;
dam irregulares dōnum aggregacōnes. et sic ob
nullam sillā terminat in **I**teccō cessat
media dōne. nisi in compositis a p̄pōsico
ne ex. que integra manere p̄t sequente c
ul' p ul' q ul' t. ut excuro. expello. extendo. exqui
ro. S autē sequente x abijci' s. ut exequor. Vñ de
ūsus. Ex p̄cedente cadit s de p̄te sequente. I q; se
quente inueni' in hoc nomine exlex ex integ. f
enim seq̄nte in eam conūtitur x. ut efficio effūdo
effero. Ceteris uero consonantib; sequentib; s n x

poni solet. Ita dicitur ps in ij ma. In xiiij aut li sic
 dicitur. Et in appone et in copone inuenitur an b d
 g l m n r. et ante u et i loco consonantiu positas
 ut ebeto. educo. egero. eludo. emineo. enazo. ouo
 eripio. eueho. eicio qd coponit ab e et iaco. conu
 sa a in i. vñ debet scribi per duo i. Reliquis uero
 consonantibus sequentibus ex pponitur non e. scz c
 ut excubo. f ut efficio. effundo. effero. in quibus
 et similibus x in f comutatur euphonie causa. b
 ut horreo. exhorreo. exhibeo. p ut expello. q ut
 exquiro. t ut extendo. Vocalibus quoq sequentibus
 tam in appone q in compone ex pponitur. ut ex
 aro. exegi. exigo. exoletus. exulcero. exequatus.
 exaudio. S uero sequente x abijciatur s. ut exequor
 ab ex et sequor. Sed queritur de hoc quod di
 cit ps. q in x nulla sillaba terminatur in media
 dcone. nisi in compositis a pnone ex que integra
 manet pr sequente c r. Inuenitur eniz instantia in dex
 tera dextrosus sexcenti sexdecim textus sexaginta
 et similibus. Ad hoc dico q ps obscure hic lo
 cutus e. Vnde predicta uerba a diuisis diuisimode ex
 ponuntur. Quidam eniz dicunt q intelligitur de com
 positis et non simplicibus. et sic non e obieccio de
 textus quia simplex est. Quidam desinat in x in
 media dcone testat ps dicens in xi li. x anceden
 te vnus inuenio in tus. a textu textus. Sic ergo
 intelligitur de compositis. Sed quidam coarctant
 hanc regulam ad composita ab aliqua pnone. et sic
 non esset questio de sexcenti. quia non e compo
 sita a prepone s a nomine. Et tunc est sensus. Nulla
 sillaba in iunctura componis desinit in x in aliq
 bus compositis a pnone. nisi in compositis ab ista
 pnone ex. que integra manere pr sequente c. et cete
 ra. Quidam uo dicunt q generaliter intelligenduz
 est quod dicit ps. Nam nulla sillaba in iunctura
 componis desinit in x nisi in compositis ab ex. Si
 ergo obijciatur de dextrosus. Dico q x ibi non
 e in iunctura componis. siue in media dcone. seu
 in fine pmi componentis. vmo e ibi r. Componi
 tur enim a dextera et usum. Et scias q tunc d
 x poni in iunctura componis. q nichil additur in
 ter componentia. Sed tunc opponitur de sexcenti
 quia hic x est in iunctura componis. Componitur
 enim a sex et centum. Ad hoc dicunt quidam q sex
 centi p s debet scribi. q x mutatur in s. Alij dnt
 q x abijciat et sic sexcenti et sexdecim scribuntur sine
 s et x. et b magis michi placet. Sexaginta eni co
 ponitur a sex et gentos quod e decem. vñ non e
 ibi x in iunctura componis. quia apponitur et ad
 ditur inter componentia. vnde nichil prohibz qn
 scribatur per x. Aliqui sunt qui intelligunt pde
 tam regulam in simplicibus et compositis. vnde
 sic exponuntur uerba ps. In x nulla sillaba termina
 tur in media dcone. nisi sequente c ul p ul q uel r
 et hoc apparet in compositis a pnone ex que inte
 gra manere pr cu hijs uerbis excuro. expello. ex
 quiro extendo. Predicta regula sic intellecta est pla
 na. et uerificatur tam in simplicibus q in compo
 sitis. **V**ocalis est. et ideo pr ter. **I**tem generaliter
 minare sillam et incipe. quacumq conso
 nante sequente ul pcedente. sicut omnes uo
 In pegrinis dconibz semp. **T**ales faciunt
 in principio inuenit sillabe. et si ancedat a
 lia sillaba necesse e eam ul in uocalem de
 line. ut gaza. ul in n. ut melanzoros. ul in r. ut a
 riobazanes. Sed opponitur de achaz ubi 3 no

in principio s in fine sillbe est. Potest responderi q
 nomen hebreum e. Quisti aut de latinis uel gdis
 dconibus intelligit Et scias q pegrinum hic ppe
 appellatur gcu. Aliqn autem sub peregrino comp
 henditur greca dco et barbara. aliqn omnis dco
 que non est in ppria lingua

Nextimus de litteris ter
 minantibus sillam Nunc de accidentibus
 sillabe dicamus Scias ergo q unicuiq sil
 labe accidit tenor. sps. tempus. numerus littera
 ru. Tenor acutus uel gnis uel circūflexus In dco
 ne tenor siue accentus certus absq ea dcone in
 certus non pr tamen sine eo esse Similiter sps
 asper ul leuis Tempus unū uel duo. Vel etiaz ut
 quibusdam placet. unū et semis. ul duo et semis
 uel tria. unū si uocal est breuis p se. ut eo. vel si
 eam una consonans simplex consequit. ut caput
 Vñ et semis in comunibus sillbis. ut lacme. **E**t
 sciendum q non solum an l ul r s edā an m
 ut sup docuimus et n posite mute faciūt commu
 nes. Preterea m an n posita fecerunt quidā com
 munes sillabas. Illud quoq non e ptermittendū
 q tribus consonantibus sequentibus pr fieri commu
 nis sillaba. qn in principio sillabe sequentis post uoca
 lem correptam s et muta et post eam liquida seq
 tur. quippe cu s in metro subtrahi more soleat ue
 rex. ut oradius sermonū li j. Liqumus insani riden
 tes pma scribere. In longis natura uel pone duo
 sunt tempa. ut dosars. Duo et semis. qn post uo
 calem natura longam una sequit consonans. ut
 sol. Tria qn post uocalem natura longam due co
 sonantes sequuntur ul vna duplex. ut monstrex
 tamen in metro necesse e vnamquamq sillabam
 ul vnus ul duum accipi tempm. Numerus scilz
 hāq accidit sillabe. q ut sup diximus nō minus
 q vnus nec plus q sex hāq apud latinos pr in
 ueniri.

Expleta iam p dei gram pri
 ma pte huius opis que est
 de orthographia. nūc de secu
 da pte scz de accentu uidea
 mus. De acceptu autē hoc
 mō dicemus. Primo osten
 demus quid sit accentus et
 quot sint. Secūdo ponemus
 regulas generales accentus
 et questiones circa eas. Tercio manifestabimus q
 et quot loca obtineat accentus. et quare. Quarto
 autē ponemus quasdam regulas generales ualen
 tes ad accentū cuiuslibet sillabe. Quinto subiūge
 mus regulas spales de accentu pme et medie sillbe.
 et sumitur b largo mō accentus edā ad tpūs. sex
 to dicemus de accentu pñum indeclinabiliū. Septi
 mo de sex impedimentis accentus. et de dubijs cir
 ca ea.

Accentus e regularis modulacō uocis scā in
 significatiua pronūciacōne pñcipaliter ad
 iacens vni sillabe. Regularis dī ad orām
 metricē modulacōnis et mellire. que accentū non
 considerat regularem. Adiacet autē accentus regu
 laris pñcipaliter vni sillabe gnis fm ipsum tota
 lis dco iudicetur. Et dī accentus ab accinendo. i.
 ad consignificandū aliquid canendo. qm accentus
 ad hoc inuentus est ut significacō dconis melius
 distinguat Tres autem sunt accentus scz acutus.

gravis et circumflexus. Acutus fit p eleuacōnez uo-
cis. ut in pma sillaba huius nominis dñs. Grauis
fit p inclinacōnem uocis. ut patet in media et ulti-
ma sillaba huius nominis dñs. Circumflexus autē
fit ptm p eleuacōnem et ptm p inclinacōnez uo-
cis. ut patet in pñl huius infinitiui amare. Vnde
dicit pñtia in libro de accentu. Accentus acutus
ideo inuentus est. quia acuit et eleuat sillām. Gra-
uis uero eo q̄ deprimat atq̄ deponat. Circumflex-
us ideo. q̄ deprimat et acuat. ¶ Et nota q̄ quidā
dicūt circumflexū nichil esse in tempe nō ponen-
tes illum sub acuto. Sed errant penitus circa na-
turam et artem loq̄ntes. q̄ inter acutū et grauem
oportet medium inueniri. Duo uero sunt pñcipa-
les accentus. scilz acutus et circumflexus. Grauis
enim est secundarius. In nulla ergo dōne pñt ef-
se simul acutus et circumflexus. nec duo acuti. nec
duo circumflexi. Habito ergo accentu alicuius dō-
nis acuto ul' circumflexo relique sillabe eiusdē dō-
nis ḡuantur. et hoc obseruatur in simplici dōne
ut romanus. et in compositis. ut malesanus. vno
enim accentu regitur principali.

Morandū autem ē q̄ nulla sillaba huius circū-
flectitur. Item omnis dō monosyllaba natu-
raliter huius acuitur. ut quis dux. Naturaliter lō-
ga circūflectitur. ut sol pax. Item in bisyllabis si p-
ma fuerit longa naturaliter et ultima huius. pma
circūflectitur et ultima ḡuatur. ut hamus et uibe
In omnibus bisyllabis alijs acuitur pma et ulti-
ma grauatur. siue ambe sint longe. ut estas. siue
huius. ut mare. siue pma huius et ultima longa. ut
amant. Si pma sit breuis naturaliter sed longa
pōne ut frango paxo arceo. fontes. nactus. cōsi-
gessi. In polysyllabis. i. in trisyllabis et deinceps.
si pñl huius añpenultima acuitur. ut dominus
et misericordia. relique ḡuantur. Si nō pñl sit lō-
ga naturaliter. si ultima huius pñl circūflectitur
ut amare. In reliquis autem polysyllabis pñl acu-
itur et relique ḡuantur. siue penul' et ultima pro-
ducant ut amarent. siue pñl sit huius naturaliter
si longa pōne ultima exñte longa seu huius. ut cō-
fringit ul' confringunt.

Maiorem intelligentiā predcāz
regulaz a ps traditaz hic aliqua dubita-
bilis moueamus. Quero ergo pmo. Quid
sit tempus productum. et quid correptū. Ad hoc
dico q̄ tempus correptū dī hoc in quo generatur
uox ul' sillaba aliqua ita q̄ non possit generari
in minori. ad hoc q̄ saluetur spēs illius lē ul' sil-
labe. Tempus uero productū dī ipsius tempis cor-
repti geminacō. Et si obijcias. Omne continuum
ē diuisibile in infinitū. et tempus ē huiusmodi er-
go poterit diuidi. Dico q̄ tempus fm se et pē na-
turam ppam ē diuisibile in infinitū. si in compa-
cōne ad formā uocis plate in spē nō est diuisibi-
le in infinitū. pñt enim aliquid in se diuisibile esse
in infinitū. in compatione tamen ad formam rel-
simpliciter. ul' ad formā rei relata ad motū nō
est diuisibile in infinitū. Verbi grā. Caro fm suaz
quantitatē p̄ quā quanta est diuisibil' in infinitū
si tamen diuidatur actu contingit deuenire ad qñ-
titatem quam nō est ultra diuidē. ad hoc q̄ ma-
neat species carnis. Similiter ignis diuisibil' est p̄
quantitatem in infinitū. si tamen diuidatur actu
aliquā indiuisibil' est rōne speciei. Contingit enī p̄
diuisione uenire ad minimū ignem. qui et si ha-

beat formā ignis et speciem. et possit ulterius di-
uidi manente forma et spē ignis. non tamen pñt
ulterius diuidi per species ita q̄ maneat motus
suisum. et ita quo ad formā relata ad motum
ē aliquā ignis indiuisibil'. qui tamen de se est diui-
sibil' in infinitū. Similiter autem est et in succes-
siuis. sicut in uoce et in tempore commensurante
ipsam. Nam quous tempus fm se in infinitum sit
diuisibile tamen compando ipsuz ad uocem quā
mensurat manifestū est q̄ contingit uoces ḡuari
in aliquo tempe tam pmo q̄ si generaretur in mi-
nori non saluaretur in ea species uocis. et tale tē-
pus dī hic correptū. et huius geminacō constitu-
it tempus productum. sic ergo manifestū est q̄ nō
omne tempus ē productū. quous de se sit diuisibi-
le in infinitū. q̄ sic non sumit tempus productū
si pro geminato tempe correpto. sicut dictū ē. scz
fm q̄ est indiuisibile non in se si in compatione
ad uocem. siue ad ipsam formā uocis. Sic autē
non est diuisibile in infinitū. ¶ Item queritur. cū
tanta uideatur esse mora in ḡui accentu quanta
in acuto fm eleuacōnez. q̄ magis ponit acutus
esse accentus pñcipal' q̄ grauis. quare ergo ponit
tur alij accentus a graui esse principales. et gra-
uis non. Ad hoc rñdeo. q̄ accentus pñcipal' sit p̄
sonoritatem. Sonoritas autē magis habetur p̄ ele-
uacōnem q̄ p̄ depp̄sionem. et p̄pterea accentus q̄
consistunt in eleuacōne magis constituuntur pñci-
pales q̄ ille qui consistit in depp̄sione. Sed acutus
et circumflexus magis consistunt in eleuacōne. et ḡ-
uis magis in depp̄sione. et p̄pterea ponit acutus
et circumflexus esse principales. et ḡuis non. ¶ Q̄ autē
sonoritas magis habet p̄ eleuacōnem q̄ p̄ depp̄si-
onem. sic oñditur. Mora maior maiorem causat
sonoritatem. si maior ē mora in eleuatione q̄ in
depp̄sione. ergo maior sonoritas. Et q̄ maior sit
mora in eleuatione q̄ in depp̄sione sic oñdit'. Ele-
uacō non fit nisi p̄ motū instrumentoz suisuz. de-
pp̄sio uo p̄ motum eozdem deorsum. Sed ipsa in-
strumēta cū sint ḡuia naturaliter mouent' deorsuz
non autem suisum nisi p̄ uolentiam. et ideo facili-
us mouent' ad depp̄sionem q̄ ad eleuacōnem. et
ideo minor fit mora in depp̄sione q̄ in eleuacō-
ne. Quare cū in accentu ḡui fiat depp̄sio. in alijs
autem eleuacō. minor fit mora in ipso q̄ in alijs
et ita minor sonoritas. Si autē dicas q̄ circumflex-
us consistit tam in eleuacōne q̄ in depp̄sione. Et
ita quatenus erit accentus pñcipal' erit et nō pñ-
cipal' iam patet solucō. maior enī mora fit in e-
leuacōne q̄ in depp̄sione. et ideo maior sonoritas
fit et magis consistit et pñcipal' in eleuatione
q̄ in depp̄sione. et ideo rōne eleuacōnis dī pñci-
pal' et non rōne depp̄sionis secundarius. ¶ Item
queritur. quare tantū unus accentus pñcipal' de-
bet esse unius dōnis. Solucō. Accentus pñcipal'
ē ad continuandū ptes dōnis sic ut fiant tam q̄
unū materiale resp̄cū significacōnis rñtande. hoc
autem maxime fit p̄ aliquod unū continuans. q̄
re necesse ē esse in dōne unū accentū pñcipalē.
continuantem eius ptes. ad quē relique sillē dō-
nis inclinant' quemadmodū omēs ptes corpis ad
unā cōmunem pfcōnem pñcipalem inclinant' in
quantū sunt ptes unius. ¶ Item querit' quare ac-
centus circumflexus non pñt fieri nisi in lā ul' sillā
naturaliter longa. acutus uo in huius pñt fieri. ad h
dicendū ē. q̄ circumflexus accentus consistit in ele-

uacōne et deſſione. Ad hoc autem q̄ eleuacō et
ipſa deſſio ſint ſupra idem atq; ſupra eandem
lām exigitur duplex tempus. q̄ utroq; in vno tē
pe niſi fuerit productū fieri non p̄t ſimul. vñ ne
ceſſe ē q̄ illa uocal̄ que accipe debet circumflex
um accentū habeat tempus productū. Vñd non
poſteſt fieri accentus circumflexus niſi in lā natura
liter longa. Acutus autēz accentus conſiſtit in ſo
la eleuacōne. que in vñco tempe ſup vñā lām
fieri contingit. Vñd cū omnis uocal̄ et omnis ſil
laba habeat vñū tempus ad minus. p̄t omnis uo
cal̄ et omnis ſyllaba ſuſtentare acutū accentū. Ex
hoc patet. q̄ quicq; ſyllaba longa pōne terminetur
p̄ conſonantem. et geminacō conſonantis termine
tur in deſſione. ſicut accentus circumflexus. tamen
ob hoc non contingit q̄ in ſyllaba tali fieri hēat
tal̄ accentus. quia ſup eandem lām nūo. et ante
q̄ aliqua lā graueſ in uoce. oportet fieri eleuacō
nem et deſſionem ubiq; debet fieri circumflex
us accentus. vñ ſubſequens generacō conſonanti
um facere non p̄t q̄ circumſectatur illa uocalis ſi
ſimpliciter fuerit correpta. ¶ Item queritur de re
q̄l̄ quas dat p̄s de diſſyllabis et poliſyllabis ſic. ſi
pnl̄ fuerit prod̄ naturaliter. et ultima fuerit cor̄
pnl̄ circumſectitur. Si autem pnl̄ fuerit correpta
naturaliter. et ultima prod̄ acuetur et non circum
ſectetur. Queritur ergo cauſa. uidetur enim q̄ di
cat falſum. Quia circumflexus accentus non exigit
niſi ſillām naturaliter prod̄. vñd uidetur ſiue ul
tima producta ſit ſiue cor̄. dūmodo pnl̄ ſit longa
naturaliter. q̄ ſup ipſaz poſſit fieri accentus circum
flexus. Item circumflexus accentus determinat ſilla
bam naturaliter prod̄. ergo productio conſert ad
hoc q̄ ſit circumflexus accentus. ergo ultima exñte
prod̄ maḡ circumſectetur pnl̄ exñs. p̄d. q̄ ultima
exñte cor̄. Ad hoc dicendū q̄ ultima exñte prod̄
non p̄t penl̄ circumſecti. Et hec cauſa ē. quia accen
tus circumflexus non patitur poſt ſe in eadem dō
ne duas ſyllabas būes. et vna ſyllaba prod̄ eq̄pol
let duabus būibus. apterea non patitur poſt ſe ē
circumflexus accentus vnam prod̄. Cauſa autē qua
re non patitur duas ſyllabas būes poſt ſe ē. quia
non patitur poſt ſuā eleuacōnem niſi duplicē de
ſſionem. vñ cū poſt eleuacōnem factam in ip̄o
circumflexo adhuc ſit in eodem deſſio. non erit
poſt ipſum niſi vna ſyllaba longa ul̄ vna deſſi
ſio. et ita non patitur poſt ſe duas ſyllabas būes
ul̄ vñā prod̄ que eis equipollet. Item cauſa qua
re non patitur poſt ſe niſi duplicem deſſionem
eſt quia p̄ncipal̄ accentus cuz non poſſit eſſe in
fine attendit̄ tamen in relacōne ad finem. et ideo
maxime ſi q̄ p̄t debet eſſe. p̄p̄nquus fini. ſi ſi pro
p̄nquus fini non erit. ſequit̄ ipſum magis q̄ vna
deſſio. vñd poſt eleuacōnez p̄ncipalis accentus
non ponitur niſi vnica ul̄ duplex deſſio vnica
ut qñ penultima acuitur. Duplex ut qñ pnl̄ circū
ſectit̄. ul̄ antepnl̄ acuitur. ¶ Ad p̄mum obiectū
dicendū. q̄ circumflexus exigit ſillām naturaliter
prod̄. non quocūq; mō. ſi ſubſequente ſyllaba būi
vñ nō ſolū exigit ſillām naturaliter prod̄ ſi etiā
ita q̄ ſubſequatur ſyllaba būis. ¶ Ad aliud dicē
dū q̄ productio dupliciter conſert ad accentum
circumflexū. quod aliqñ ſit. aliqñ non. Conſert enī
productō ad accentū circumflexū. ſi ſit in eadem ſil
laba cū accentū circumflexo. non conſert autē ſi ſit
extra ſillām. ¶ Dubitatur de hoc quod ē ſupra

ſuppoſitū. ſc̄z q̄ tantū duplex deſſio fieri debet
poſt p̄ncipalem accentū. et q̄ ſyllaba longa hēat
quaſi duas deſſiones. tūc enī uidet̄ q̄ antepnl̄
non p̄t acui penl̄ exñte prod̄. Tūc enim ſequitur
triplex deſſio p̄ncipalem accentū. Et dicendū q̄
eleuacō acuti accentus p̄t poſt ſe triplicem deſſi
onem habere dicto mō. ſi non eleuacō circumflexi.
Cuius cauſa ē quia accentus de ſui natura determi
nat ſibi deſſionem. vñ non tantū attenditur du
plex deſſio poſt acutum q̄ poſt circumflexum. et
ſic non tantam facit ſonoritatem. nec turpē ſonū
deſſionis. ¶ Item queritur de hoc quod dicit q̄
in triſyllabis qñ pnl̄ ē cor̄ antepnl̄ ſemp acuitur
et ſeruat accentū p̄ncipalem. Sed ex quo antepnl̄
p̄t eſſe cor̄. ſicut et penultima. queritur tūc qñ
utraq; earū eſt būis. quare magis accentus p̄ncipa
lis cadit ſup antepnl̄. q̄ ſup pnl̄. Solucō. hoc eſt
p̄pter maiou tempm diſtinctionem. q̄ maior eſt
diſtinctio tempm utraq;. ſc̄z tam pnl̄ q̄ antepnl̄
exñte correpta. ſi antepnl̄ acuitur. q̄ ſi acuitur
pnl̄. et hoc ſic p̄ſpicendū eſt. Hec dō legere cor
ripitur in pnl̄ et antepnl̄. Si ergo ſup penl̄ fieret
accentus non determinaretur utriū eſſet būis uel
longa. q̄ tam būis q̄ longa p̄t acui. ſed cum ſit
acutus in antepnl̄ determinatur p̄ prolacōnem ip
ſam pnl̄ būem eſſe.

Proſitis regul̄ generalibus accentus. et mo
tis qñibus circa eas. uideamus quor loca
obteneat accentus p̄ncipalis. Et ſciat̄ ergo
q̄ ſicut dicit p̄s. in li de accentu. ¶ Acutus accen
tus apud latinos duo loca obtinet pnl̄ et antepnl̄
apud grecos uero antepnl̄ et pnl̄ et ultimā. Circū
flexus uo pnl̄ tantū. Ponit̄ namq; quicq; accentus
cū acuto et circumflexo in eadez dōne. ſi non in ea
dezz ſyllaba. Obſeruat̄ namq; accentus vnus in in
tegris dōnibus. ut romanus. hispanus. In cōpo
ſitis uero vnus ſimiliter. ut maleſanus.

Ad declaracōnem prod̄coz. p̄mo queritur qua
re apud nos p̄ncipalis accentus non p̄t fieri
in ultima ſyllaba. p̄p̄e ſicut apud grecos. cū noſ q̄
coz p̄mitatores ſimus. Solucō in ultima ſilla cō
uenientior ē deſſio q̄ eleuacō. q̄ in fine dictio
nis claudunt̄ labia. p̄p̄ie et quieſcunt. ſi ad h̄ q̄
claudant̄ inſtrumenta. oportet q̄ ſit motus deor
ſum. et ita deſſio. ſed accentus p̄ncipal̄ non ſit p̄
deſſionem. ſed per eleuacōnem. et ita apud noſ
ſup ultimam ſillām non ſit p̄ncipalis accentus et
hec ē conſideracō latinorū. quare in ultima ſyllaba
p̄p̄e n̄ accidit p̄ncipal̄ accentus. Ratiō autēz quare
ipſi greci ſup ultimā ſillām potuerūt habere prin
cipalem accentū hec p̄t eſſe. quia ſignatio dōnis
maxime cognoscit̄ p̄ finem. et ideo ad diſcernen
dū ſignacōnem dōnis potuerūt accentuare in ul
tima ſyllaba. que ē finis dōnis. et hoc potuit eē
coz conſideracō. ¶ Item querit̄ quare p̄ncipal̄ ac
centus apud latinos habet ſolū hec loca ſc̄z penl̄
et antepnl̄ et non plura. Item cū utroq; fiat in lo
co pnl̄. queritur quare non ſimiliter fiat in ante
pnl̄. et hoc ē querē. quare circumflexus accentus
non ſit in antepnl̄ loco. ſicut acutus. p̄mo ſolum
ſit in pnl̄. et acutus in utroq; loco. ¶ Ad p̄mum
dico. q̄ accentus p̄ncipal̄ ſit in dōne. aliquo mō
p̄pter diſcernendū ſignificationem dōnis. vñ in
eſt dōni p̄ relacōnem ad ſuā ſignificationem. ſed
ſignificacō p̄ncipalis dōnis attenditur penes finē
et apterea iuxta finem. ſm q̄ iam dictū eſt fieri

debet accentus principalis. q. in fine fieri non potest sicut superius est ostensum. Quare oportet q. sit in loco positus proximo fini. sicut in penultimo. ut in proximo tantum uno mediante. sicut in antepenultimo. et ita non potest principalis accentus habere plura loca. nec alia ab istis. Alia causa ad idem. q. si ponatur accentus principalis alibi. sicut in loco precedente ante penultimo. fieret nimia depressio. et ita nimia insonoritas ut patet in hac decone poixent. Si enim fieret accentus principalis super primam syllabam. nimia fieret depressio propter tres subsequentes usus finem deonis. et ita nimia insonoritas. sicut patet in experimento. uel sensibiliter. si preferatur deo illa tali modo. sic ergo necessarium fuit principales accentus non plures esse uel alios situs habere. Ex hoc etiam patet quare uterque principalis accentus cadit in penultima syllaba uel in antepenultima. quia ex iam dictis patet q. ad euphoniā faciendā post eleuacionem principalis accentus non debet fieri nisi una depressio. uel due ad plus. si principalis accentus in eo q. talis solū consistit in eleuacione. Quare cum principalis accentus. qui est circūflexus habeat in fine sui decessionem. et post eleuacionem. non debet sequi nisi duplex depressio ad plus. causa predicta. Propterea solū in penultima fieri habet circūflexus. Si uero fiat in antepenultima ipse circūflexus habet post eleuacionem in quo consistit accentus principalis decessionem unā. et etiam sequitur due syllabe quate. et ita duplex depressio. Et ita post principalem accentū sunt tres decessiones et sic manifestū est. q. nimia fieret sic depressio et insonoritas. et ita oportet q. sit in penultima syllaba. acutus autē accentus non habet nisi eleuaciones solū unde si ponatur in penultima syllaba sequitur ipsum una decessio. Si autē in antepenultima duplex. et hoc permittit insonoritas et euphonia. si non sunt triplex et quadruplex decessione et oportet subsequi eleuacionē accentus principalis. uel tantū in penultima et antepenultima potest fieri accentus. et sic patet solutio ad quæsitū

Ostenso que. *et* quot loca obtineat principalis accentus. et quare. consequenter ponende sunt quedā regule generales ad cognoscendū accentū cuiuslibet syllabe. Nota ergo q. uocalis antea alteram uocalem apud latinos uiuatur. ut deus. proter fio fiebaz. qd pro d i puram ubicumq. nō habet r. cū omnibus suis compositis. qñ significat passionem. Nam si r sequitur ad e. uiuatur i an e. ut fierem fieri. et proter gōs et dōs quinq. declinacionis. hñtes tres uocales continuas. in quibus e an i produciunt. ut diei. et preter genitōs hñtes i uocalem ante us que cōmunis est in usu. sed in prosa produciunt. ut unius. si tamen alterius hñtis est longatur alius Apud grecos nō sepius produciunt. ut aer medea et hinc est q. fm quosdam nomina notha pñt in penultima corripit et produci. fm patrie consuetudinem et uolūtatē legentis. uñ dicit hugo in fagin. In hoc nomine scenophogia licet et corripit et produci penultima. fm uolūtatē legentis. est enim nōmē non notū. Quia ergo a greco dñdit potest penultima produci. apud grecos in multis uocalis antea uocalem produciunt. si q. ad formam latinitalis reductū ē potest et corripit in legendo. Apud latinos enim uocalis antea uocalem non produciunt nisi in paucis. De nomini bus ymitantibus greca. ut lombardia. require in impedimento usus. In etiam est q. uocalis antea uocalē in eodem nomine et in eadem significatione in

uenitur quāq. corripit et produci. unde dicit magister bene. Primis syllabis propter nominiū indistinctū possumus uti. ut iacobus. nisi sit ibi uocalis antea uocalē uel positio. uel dyprongus. uel contra celebrē usum auctō. ut cesar. q. semper auctores primam produciunt Discrepant tamen aliqui auctores habito respectu ad diuisā. Nam orion pro d primam fm ouid. Osi sit orion latona nitentibus astris Atq. fm uigiliū corripitur. Orpheus in siluis inter delphinas orion Hoc sepe contingit propter diuisas significaciones ut h. Nam ouid accipit orion pro quadam stella. sed uigil p quodam cytharedo. Quāq. autē in ead significatione inueniunt corripit et produci. ut patet in hoc nomine dyana. Nam corripit ab ouid. qd inuat intincte studia exercere dyana. Sed a uigilio produci ibi. Exercent dyana theros quē mille secute. Hoc autem contingit habito respectu nunc ad linguā grecā. nūc ad latinā. Ex hoc patet q. framea rompheia diuiso respectu pñt corripit et produci in penultima. usus tamen habet q. penultima corripitur maxime in prosa. Item scias q. ppa nomina locorū pñt esse in diuisa. ut pictauis. Vñ quidaz ait Enge pictauis libera facta caput. Sed alter corripit dicens. Pictauis in tñis subigit sua rura nec ultra. Diomus ergo in talibus magis usum sequi dam esse. ita etiam contingit in hoc nomine heliodorus. quia uidetur produci. Vñ oradius. Hospicio modico rōr conies heliodorus. Inueniunt et corripit penultima. Unde pantheon. Corpus heliodori fodiunt abeunt q. latenter. Sed fm doctorū usum corripit sicut et theodorus. licet inueniatur penultima pro d. Vñ iuuenalis. Latorū pueros artem dicens theodorus Inueniunt etiam theodolus p l scriptū. nomen cuiusdam libri. a theos et dolos. Simile enim accidit in hōmine monas monadis. q. in antidauidiano pma corripit ubi dr. Et monas et nūi de se parit unica tuba. Sed alter dicit. Odonate subtracta dicitur apocopa facta. Hoc autē ideo cōuenit ut dicit magister bene. q. non bene scitur a latinis natura uocabuli greci. S. scimus q. deriuata a monade. uiuantur. ut monachus. Item regula generalis est q. omnis syllaba dyprongata produciunt. ut audio musae. nisi sequens syllaba incipiat a uocali. ut p uro pustus. Unde uigil. Stipitibus duris agit sudibus q. pustus. Dyprongus autem ē coniunctio duarū uocaliū vim suam sequantū in eadem syllaba. Nam u post g uel q uel s sequente uocali in ead syllaba posita amittit vim lē. ut quis lingua. sua det. Item uocalis antea duas consonantes uel an unā duplicem pōne produciunt. ut arma dux maior gaz. nisi una earū liqueat. ut tenebre. liquide sunt l r. que posite post mutam in eadem syllaba naturaliter permittunt precedentē uocalē naturaliter uiuent corripit. ut affeda. tenebre. Duplices uo sunt tres. scz i consonans posita inter duas uocales naturaliter. et x et z semper. ut maior. dux. gaz. Et scias q. p greca semper ē uocalis posita inter duas uocales. ut prosopopeya. et fm quosdaz alleluya si i latinū est duplex consonans qñ ponit inter duas uocales naturaliter. maxime in simplici decone. et syllabatur cū sequente uocali. ut maior. troia. unde in prosa semper huiusmodi i debet consonantē sonare. licet poete tale i quāq. accipiant pro uocali. quod necessitati metri potius q. arti impuatur. Unde ouid in viij epy. Per cuius androma then. uexauit achaia uictrix. Item in vj epy. Im

pia quid dubitas de continuo mori. Item uigilius in v enepo. Troia criniso contemptu flumine mater. Hic eniz troia e trissillabu. Et cor a. sic uult ps in vij libro. ubi agit de actio pme declinacōis ubi dicit q omnis ntis latinus a terminalē cori et introducit pcedm uibum uigiliij. ubi a cori in troia. q trissillabu est. tamen semp in psa bisillabu troia est. et ita de similibus dicas.

Postis regul' generalibus ad cognoscendum accentu cu iustibet sillabe. Nūc ponamus regulas ad cognoscendū accentū spāliter prime et penultime sillabe. Scias ergo q de pma sillaba dant quedaz regule spāliter. quar una est hec. Omne pteritū bisillabu prod pma. ut emi. pter bibi. fidi. a fin do dis. scidi a scido is. cedi. steti. tuli. et hntia uo calem an uocalem. ut fui. Sed in omnibus alijs quanta fuerit in pnti. tanta remanet in preterito ut amo amauī. pter geminantia. que cor pnam sillam. ut momordi. et pter genui. posui. coegi. q primam in pnti prod. si in pterito cor. et pter re puli reperi et retuli. que hijs contrariū faciūt. ho rū autē supina pnam cor semp. scz repulsiu rela tū reatum. **H**ic animaduerte q ps dicit in ix q duxi pntum oñditur esse correptū naturali ter ex nomine quod ab eo deriuat et corripitur. ut dux ducis. sicut rexi produxi. approbat ex no mine quod ab eo nascitur rex regis. De hoc req re infra. ubi agit de accentu uboz g. **H**ic regu la general est. sicut infra eodem libro dicam cum tractabo de accentu nominū in x terminantiū. q obliqui uenientes a nō hntibus i uocalem natu raliter buem an x cor pnt gñ. ut fornix fornicis fornax fornacis. Si autē ueniat a nō hntē i na turaliter longam prod pnt. ut cornix cornicis. Et hoc ē neq ecā in alijs uocalibus. ut pebax peba dis pollux. De hoc ecā dicam in dico didis. Item o ne supinū bisillabu prod primam. ut natū. pter itum. quitū a queo quis. citū a cieo cie fecit co iugacōis. sitū a sino nis. litū a lino nis. datum. statū. ratū a reor reus ratū. Sed itū produci tur in ambitū pncipio ul supino. Item notū in compōne qñ o muratur in i buiatur. ut agnitū cogniti. **I**tem quanta fuerit pma naturaliter in pntiūo tanta remanet in suo directe deriuatō ut amator amor. sedes sedi. rex rexi. et quita fue rit in simplici. tanta remanet in suo directē compo sito. ut amo pamo. Quidam tamen degenerant in specie ul figura.

Media sillaba siue penultima. et maxime in trissillis. et deinceps. accentu cognos citur. Vñ si pnt gñatur ē buis. ut tabula Si uero acuiatur longa ē. ut fortuna. et non fiat dñtia inter circūflexum et acutū. Hoc tamen in multis fallit. q sex sunt impedimēta accentus. ut infra dicitur. Quare non ē accentui semp creden dum. Ad accentū autē reduciuntur omnia que aug mento ul diminucōne cognoscuntur. Augmento ut lego plego. Diminutione. ut amauimus ama uero. **E**t scias q ps in li de accentu ponit quas dam regulas ad cognoscendū accentū penultime sillabe. ex quibus aliquas ponam hic.

Si nomen terminetur in a. aut est psum aut appellatū. aut commune. Si psum produci tur pnt. non tñ natura sed usu. ul dñe causa. ut catilina. maria. stephania. Si sit cōmune aut gñ

aut latinū. Si grecū prod pnt. ut ycoma. sophia. et hec adhuc nomina non produciuntur natura s usu. cū sint aliena uocabula. Si sit latinū ul ergo simplex ul compositū. Si compositū. uel ergo ab hoc uibo cano ul gigno ul colo. et hoc cor pnt ut tibicna. quod formaē a tibicen inis. is in a. au rigina. ruricola. Sed tibicen quod non desinit in a prod pnam. ul componit ab alio uibo ab hijs uibis. et de hijs nichil dicit autor nisi supponendo p hoc q determinat cōmuniter de terminantibus in a. dicens q composita talem hnt regulam pro nūciandi. qualem hnt in simplici. Si autē nomen desinens in a sit simplex. ul ergo habet uocalem an a. et tñ cor pnt. ut iusticia. ul consonantē. et si sic. ul ergo habet r an a ut desinat in ra. et sic est simile pncipio. et producit penultimā. ut scrip tura. natura. ul n an a. et prod similiter. ut roma na. lupina. excepto timpana. ul c an a. ita q an cedat a i. ut cretica. et breuiatur. exceptis tamen hijs. uelica. formica. et similibus. ul habet o an a. et cor. ut frigida. Nec tamē dicit aliquis o hijs que hnt o an a. ul aliam consonantem ab r et n ante a. quia sufficienter p regulam de hijs intelli gē de hijs que in obliquitate sunt dicit. q in dñi bz hijs obfuandus ē accentus in illo. ubi suat in rectis Oñdit ecā. q sic ē in rectis sic et in obliquis hanc autē regulam confuso mō tradit ps cū dīc latina uero nomina. **I**tem dicit ps in iij lib de nominatiuis. In na desinentia denominatiua siue ibalia de quibus iam diximus cū de possessiuis in nus ul in na ul in num desinentibus tractaba mus. omnino longam hnt penul. ul natura uel pōne. ut officiū officina. medicus medicina. leo. leena. constrictrix constrictina. coquus coquina et culi na. lux lucis lucina. lateo latrina. Nam mutina sa gana. pagina. non uidentē esse deriuatiua. sagana et saga idem sunt uel significant. In ra autem ter minantia omnia pncipia feminina futuri tempis similem hnt formā. Vñ pnt quoz u prod. scrip tura. tritura. censura. litura. Magister autē bene. dicit. feminina fixa prod i an na. ut piscina. pro ter pagina. femina. machina. trutina. proserpina. patina. lamina. sarcina. fusina. fiscina. lucina. buci na. elemosina. et pter illa que sequitur naturaz suoz masculinorum. ut asina. et sicut diximus de masculinis pps. q quedam prod i an n. ut albi nus. et quedā corripit. ut altnus. Ita dicimus de femininis. q quedam cor. ut mutina. Quedam prod. ut mesina et lamina. Et bene dicit. q illa que sequitur naturā suoz masculinorū ut asina. cor i an na. Nam sicut dixit quidā. A mare cum na uenit ipsi petit assimilari. q dicat. Cū na. i. qñ deō terminata in na. uenit a mare. i. a masculino ut dñā a dñs. asina ab asinus. petit assimilari si bi scz masculino in accentu uidelicet. Vñ sicut asi nus cor penultimā. ita et asina. Similiter dic de vicino et uicina. tibicine et tibidna et ita de simi libus. **H**ic eciam nota q nomina terne declina cōnis greca desinentia in a faciūt genitū addita tis. una sillaba crescendo et penl buiando. ut dog ma dogmatis. perizoma perizomatis.

In e nomen desinens terminatur in ile. prod pnt. ut monile. sedile. Si autem sit nomē ad iectū hnt consonantē inter a et e prod similiter. ut uibale. singulare. De reliquis autem. ut sunt uti le risibile nichil dicit. vñ si obijciatur contra hāc

regulam q̄ sit diminuta. ul̄ cont̄ alterā aliquam
quāz ponit. Dicendū ē q̄ non sunt simpliciter re
gule generales. s̄ p̄dicitates et exempla ad regu
las sumendas. sufficienter p̄ aliqua que alibi de
minata sunt. Infra autem cum determinabit̄ de
terminatis in is aliqua supplebo.

Item si nomen aliqd̄ terminetur. ul̄ precedit
consonans ul̄ uocal̄. Si uocal̄. ul̄ e ut gane
o. uel i. ut mulio. et siue sic. siue sic cor̄ p̄nl̄ in n̄o
s̄ p̄ducunt eam in genit̄. et in ceteris obliquis.
ut mulio mulionis. et p̄sio p̄sionis. Si autem
precedit consonans. prod̄ p̄nl̄. et s̄ in nominatiuo
ut caligo fuligo. s̄ si in obliquis diuificatur. aut
enim retinet̄ o quod fuit in recto. et tūc prod̄ in
obliquis. ut carbo huius carbonis. ul̄ mutatur in
i. et tūc cor̄ p̄nl̄. ut fuligo fuliginis. ul̄ sic plenius
nomina tercie declinationis desinentia in o produ
cūt p̄nl̄ in obliquis. et formant genit̄ a n̄o ad
dita nis. ut dido didonis. Si uo retinent̄ o. uisā o.
in i cor̄. et addita nis formant genit̄. ut homo
hominis. Sed excipiūt̄ nomina ciuitatū. ut redo
redonis. sardo sardinis. turo turonis. et gentilia. si
cūt linguo linguonis. britro britonis. et hic et s̄ si
do. huius fidonis. Nam sindo sindonis aliud ē. Et
de similibus. Virḡ eneidor̄ xj e. Pulsant et pictis
bellant̄ amazones armis. Iuuenal̄ lib̄ iij satira
iij dicit. Visceribus ut fama ē alimentis talibus usi
In eadem e. Quam nec terribiles simbr̄ nec britro
nes vnq̄. uigil̄ en̄ xj. Oimidonū p̄ces frigida
ma tremiscunt. Item excipiūt̄ p̄pria a quibusd̄
nominant̄ localia. ul̄ gentilia ut h̄ macedo donis.
quo macedonia nie. et h̄ et h̄ macedo donis. hic
lacedemo lacedemonis. a quo lacedemonia nie. h̄
et hoc lacedemonis. et sic de alijs dicet̄. Dico autē
obliquos p̄p̄or̄ nominū que loca designant. q̄ a
lia prod̄. ut naso nasonis. Quid de sine titulo lib̄
p̄mo. Qui mō nasonis fueramus q̄nq̄ libelli. Itē
ut dicit virḡ. Simo simonis p̄p̄um nomen cuius
dam rustici a terentio introducti. prod̄ o in obli
quis. ad d̄am nominis apostoli. qd̄ cor̄ o in obli
quis. et retinetur n in nomine apostoli. s̄ a nomi
ne rustici expellitur. Item nomina in o. non decli
nata nec latina. acciuntur in ultima. ut abdenago
reliqua in p̄nl̄. ut gasso. sarrago acciuntur. Vñ pa
tet. q̄ pharao si inueniat̄ p̄terez̄ in n̄o et uō in
ultima acciunt̄. Exod̄ xij. Equus pharaonis. Item
dico de apollo. licet aliqui hoc non sequent̄.

Item si tantū vnū nomen repitur trissillabū s̄z
nichil. quod in penl̄ uiatur. Si autē aliquis op
ponat de hoc nomine manopi. Dicendū q̄ non
stat in compositis. s̄ autor intendit de simplicibz
Sed adhuc instat in h̄ijs gummi. nausi. fugi. cor
di. et similibus. Dicendū q̄ ars ista tradita tota
a p̄s. de regul̄ specialibus. datur de trissillabis p̄
cipaliter. et alijs deinceps polysyllabis. Ipse autē
instat in bisyllabis.

Antū vnū nomē trissillabū in u terminatū
inuenitur. quod ē monopropt̄. in singulari et in
pli declinabile. et istud corripit̄ in p̄nl̄ s̄z tonitru
s̄ hat consideracō qual̄ sit penl̄ in nominibz
terminantibus in al. ul̄ ergo in recto ul̄ in ob
liquo. Si in recto. ul̄ erit p̄p̄um nomen barbarum
et tūc corripit̄ ut hanibal. astrubal. Vel erit nom̄
apellatiuū. et tūc producit̄. ut tribunal. excepto s̄
nomine animal et etiam sal. Si in obliquo. uel er
go in neutro. et sic producit̄ in p̄nl̄. ut animalis

tribunalis. ul̄ in masculino. et sic corripitur. ut as
trubalis hanibalis. p̄cedā addita is genitiuant. ut

Animal animalis.

Omnia terminantia in el sillabam prod̄ p̄nl̄
obliquor̄. et corpiunt penul̄ rector̄. ut michael
michaelis. daniel danielis.

Nomina terminata in il cor̄ p̄nl̄ tam in recto
q̄ in obliquo. ut euigil euigil̄. Nota tñ hic q̄ hui
iusmodi nomina si declinant̄ is addita cor̄ penl̄.
genitiuant. ut pugil pugil̄. et hoc si ē latinū. gre
ca non. q̄ acciunt̄ ultimā in recto. Ideo in obliquis
p̄nl̄ longam h̄nt. ut tanaquil tanaquil̄. Vñ q̄s
Corripias pugilis. sed producas tanaquilis.

Item si vnū inuenit̄ quod cor̄ penl̄. ut helyol
et hoc in trissillabis intelligit̄. Tamen de alijs sci
as q̄ nomen in ol p̄d et ē tercie decli. et is addita
producendo p̄nl̄ genitiuat. ut sol solis. que tamen
non uariantur. in ultima acciuntur. ut micol
omen in ul cor̄ est tercie declinationis. et tūc
ta is facit genit̄. penul̄ uiuando. ut p̄sul. consul
p̄sulis consulis exul exul̄. Omnia alia in ultima
acciuntur. et non sunt latina. ut henul. Si tamē de
clinant̄ in obliquis p̄nl̄ longam h̄nt. ut saul sa
lis. Aurora sup̄ hester. Regis cui uitam concessit
mucro saul. Hec regula non ponitur a pristiano

Omnia terminata in um uiuant. ut dorcum
philordū. Et sciendū q̄ non ponit regulam
iuxta nomina terminata in ā. ul̄ in em. ul̄ in im
quia non sunt latina. de quibus scilicet latinis et
trissillabis intendit hic principaliter.

Item si ul̄ in em ul̄ in im ul̄ in om. si sunt bar
bara sunt masculini uel feminini generis. ut clea
naam. iherusalem. iochim. edom. et acciuntur
an nomen p̄ducitur. et p̄inet ad terciam
declinationem. et est grecū s̄ ps in vj li. ubi
dicit̄. q̄ grece declinat̄. ut titan titanos. uel latine.
o uisā in i p̄nl̄ prod̄. sicut et in recto ultima est a
cūta. ut pean peanis. leuitan. Virḡ x eneid̄ f. Cō
clament socij letum peana secuti. Excipitur etiam
De quo dicit ps. q̄ euan t̄ sumit post n. vñ facit
euanis et non euanis. et ponit hanc regulam ge
nētales. q̄ a ḡns in os fūt nomina in nus. ut titā
titanos. h̄ titanus ni. delphin delphinos. h̄ delphi
nus ni. azabs arabos. hic arabus bi. elephas ele
phantos. h̄ elephantus ti. rinocerus uelut ethio
pus. et p̄ talia nomina accentus facilius declarat̄

Si nomen terminet̄ in en sillabū. ul̄ p̄ponitur
e ul̄ non. si sic cor̄ p̄nl̄. ut fidicen lincen. sed
excipit̄ tibicen. quod pro duabus i uiuibus vnaz
longam h̄nt. debuit enī i geminare tibia tbiicē
pro quo tibicen d̄z. Si non habeat e añ n. uel er
go diuatur a p̄ma cōiugacōne ul̄ quarta. et tunc
prod̄. ut solamen a solor. et munimen a munio
similiter et amamen. audimen. ul̄ deriuantur a se
cūda ul̄ tercia. et tūc cor̄ p̄nl̄. ut a sedeo sedimen
a rego regimen. p̄pter ūbalia uenientia a uerbis
tercie coniugacōnis. desinentibus in uo diuisas q̄
prod̄ penl̄. ut acuo acumen. fluo flumen. nio. nu
men. h̄nt enim u prod̄ penl̄. Alia uero uenientia
ab alijs ūbis secūde et tercie coniugacōnis. h̄nt i
cor̄ penul̄. sicut dicit ps in iij li. ut moneo moni
men. rego regis regimen. ul̄ regmen p̄ sincopam.

Item si nomen p̄inet ad terciā declinationē. et
ē grecū. et uel grece declinatur. ut mennon mēno
nos. ul̄ latine o cōiūsa in i. ut mennon mēnonis

finō onof ul' h' finon onis. Quod autē p̄cipue p̄p̄a
tis sumpta genitiuant. ut phetō phetontis. demo
phon demophontis. Quedaz iō is addita geniti
tiuant. penl' prod' ul' cor'. fm̄ grecos. ut ait ps in
vj li. tñ in maiori pre cor' penl' in obliquis. ut si
don sidonis. symon simonis. canon canonis. dya
con dyaconis. Et qñq̄ prod'. ut symon symonis. p
pum nomen. salomon salomonis. triphon t̄pho
nis. penl' prod'. In auroa in lib' macha. contra tri
phonem. tñ rex demetrius ibat. Idem in eodem.
Antiochū triphon hoc tempe p̄dere caprat. samp
son similiter sampsonis etiā prod'. Dic tamen re
gulariter teneas. q' si penl' prod' in obliquis tunc
nō ultima acuitur. ut cedron cedronis. Si autem
penul' genitū corripitur. tñ in recto penl' ul' añ
penl' acuitur. Sed quid dicemus de triphon. si uis
sequi auroa. et dicere q' penl' genitū producat. ut
oportet te dicere q' ultima nō acuitur. sic cedron
Si autem uis dicere q' penl' genitū corripitur sic
de symonis tñ dic q' ultima nō triphon nō acui
tur. pmo p̄ma. sicut canon. Ad usum autem q' de
auroa in contrarium ducitur. facile est rñdere. q'
uidelicet auroas in p̄p̄is nominibus ponit buez
p̄ longa. et longam pro bui. aliqñ ul' auctoritate
poetica uel figuratiue. Sicut et theodorus a iuue
nali prod' in penl'. ut dixi sup' in regul' generalibz
de accentu cuiuslibet sillabe capitulo ostenso

Nomina terminata in ar neutra produciuntur
tam in recto q' in obliquis. ut torcular. torcu
laris. Sed a rectis excipit laquear. et ab obliquis
nectaris. iubaris. Epatis etiā cor' penl'. sed non est
latinū. et intellige de neutris deriuatiuis. Nā ut di
cit ps in vj li. Neutra in ar si deriuatiua sunt p̄
a in obliquis casibus. ut a lupa h' lupanar naris
a laqueo h' laquear laquearis. a calce hoc calcar
calcaris. Si uero sunt mas ge. cor' penl' genitū. ut
cesar cesaris. et bostar bostaris. Sed dubitat de
specular. et similibus. an producant penl'. Ad hoc
dicit magister bñ. q' nomina tercie dedinacionis
hñtia u añ l. penl' prod'. dum mō sint integra. ut
torcular. Nam pñt apocopari. et tunc sequuntur
naturam suoz uboz. Vñ specular pro speculari
cor' penl'. sicut speculor anis sotular autem nichil
ē. pmo dicimus sotularis. Eodem mō dicimus sub
ligar pro subligare. Aliqui dicūt. q' specular et si
milia prod' penl'. Oidchi autem uidet cū magistro
bñ. q' specular et similia apocopata cor' penl'. sic d
clazatū ē. Et scias q' huiusmodi nōina in ar addi
ta is genitiuant. ut cesar nis. torcular laris. specu
lar specularis. p̄ter far farris. quod fm̄ ps pōne
hñit penl' longam. quod solum r lām geminauit
ne uibum esse putet secūde p̄sone. for farris. Item
epar utit r in t. penl' nichilominus buiando. ut e
patis. Hug' tamen dicit eparis ul' epatis. Itēz lar
ait hug' p̄ domo puella et oppido fm̄ regulaz fa
cit laris. h' pro quodā rege. causa dñe r assumit
et facit laris. Consuevit etiā queri de hoc nomi
ne bostar. an penl' producat in obliquis. Ad h'
dicit magister bene. Nota q' dicimus h' bostar p̄
quodam barbaz. et nichil ē hic bostar. Vñ cor'
penl' genitiui. et numq̄ prod'. Erant autē hug'. q'
dixit h' bostar bostaris in deriuacionibus suis hec
magister bñ. Hug' uero sic dicit. Bos componitur
cū sto stas. et dñ h' bostar bostaris. penl' prod'. i.
locus ubi boues stant scz stabulum. Dicitur etiā
bostar locus ubi corpora bouum comburebantur

Inuenit et h' bostar bostaris penl' cor'. p̄p̄um no
men uiri et p̄mitiuū. Vult ergo hug'. q' bostar a
ris inuenit in neutro et in masculino genē. et sic
in obliquis penl' p̄t corripē et producere diuisis re
spectibus. et hoc magis michi placet. Hoc etiam
uult pap'. qui dicit. Bostar locus ubi comburunt
corpora bouum ul' statio bouum.

Si nom' terminetur in er ul' considerat ad pe
nultimam recti ul' obliqui. Si obliqui buiatur in
penl'. ut uolucer uolucis. papauer papaueris. Ex
cipitur mulieris quod prod' penl'. Vñ stadius. Si
qua dñ soboles si qua ē mulieris origo. Sed in
maiori ps nō excipit. dicit enī sic ps. Q' omnia
latina desinentia in er. si crescunt in genitō cor' pe
nultimā in obliquis. ut paupis. Si iō non cres
cūt in obliquis p̄ferūtur sicut et sui nñ. p̄ tanto
dicit magister bñ q' mulier cor' penl'. q' a ps non
excipit in ma. Et supponit q' ille libellus de accē
tu ubi mulieris excipit nō fuit compositus a ps
sicut et multi dñt. Et dicit q' stadius p̄pter neces
sitate eam prod'. Et ideo poete nunq̄ utūtur ob
liquis eius. Vñ tamen sequens prod' obliquos
de mulier. sicut et muliebris. Si autē penl' conside
ret in recto. ul' ergo erit neutri generis. et prod' pe
nultimā. ut papauer. ul' mas ge ul' se. et cor' penl'
ut mulier. uolucer. Exceptis hijs que prod' penl'
pōne. ut equester. pedester. siluester. De panther.
pantheris. crather cratheris. que prod' penl' crescē
tis qñ. non ē instantia. quia non sunt latina.

In sillam terminata in penl' buiantur. ut se
minur. triuir. Et scias q' I fere buiatur ubi
q' in iūctura componis. ut omnipotens. tubicen.
p̄ter tibicen. Et ut dicit ps. in vij li. ubi agit de
genitō sing. secūde dedinacionis. Et in ir et ur et
eius desinentia. semp vna sillaba vincūt in geniti
uo. que et penl' bueat hñt. ut triuir triuari. semuiz
seminiri. satur saturi. nisi greca productio fiat in

Nomen in or ē tercie dedinacionis. ut scias q' tercie
dedinacionis. et addita is genitiuat. p̄ter cor
quod interpositā habet d. ad dñtiam ablati plu
ral' huius nominis corus cori. et p̄ter ador quod
ē indednabile. ut pbat ps in vj. p̄pter repugnā
tiam duaz regulaz. Quia autem neutz est debet
corripī penl'. h' quia uenit ab adoro ras. debet pro
duci in penl'. et ideo indednabile est. Nomina in
or prod' penl' obliquoq̄. ut lictor lictoris. amor a
moris. Excipiunt neutra. et sunt tantūmō quatu
or. scz equor equoris. marmoz marmoris. cor cor
dis. ador. Item excipiuntur greca p̄p̄a. fm̄ ps. in
vj. ut actor actoris. quod cor' penl'. quod est p̄p̄ū
nomen grecū. Sed qñ est appellatū et latinū. p̄d
penl' qñ. Vñ quidam. Actoris in spolijs utus ac
toris habetur. Item hector hectoris. Agenor age
noris. nichanor nichanoris Theodolus. Virgine Ihu
p̄ta non passus agenoris arma. Auroa li macha
Ense metunt dextram linguā nichanoris hostes.
Et potes a simili nocare. licet in aliquibus usus
nō habeat q' quotienscumq̄ appellatiua et p̄p̄ia
cōueniūt. p̄p̄ia in penl' sunt grauata. ut dicatur
sub rege sapore. penl' buiata. et cantor cantoris pe
nultima cor'. p̄ p̄prio nomine. Quid in epy. Pleni
us et melius eusippo et cantore dicit. Vñ quidaz
Cantoris est p̄p̄um. cantoris non p̄p̄atur. Itē ex d
piūtur composita de corpus et decus. ul' decor in
quantū est cōmune. q' tunc corripit. Nam mas p̄
ducitur. Vñ uisus. Cōmunē decorum. h' marez di

co decorem. Similiter composita a puer. q. talia uelut ppa reputant. ut publipor blipons. et maz cipor mazporis. Ita enim antiqui pro publij puer et mazij puer dicebant. Ita teste ps o no pro ducunt in obliquis casibus. Salustius in iij his tor. Vnus consistit in agro lucano gnarus loci no mine publipor. Item excipiuntur aior ons. cas tor castoris. memor memoris. et eius composita Item rethor rethoris. Vñ iuuenal. Cedunt gram matici vincunt rethores omnes. Et cor penl gn castor castoris. siue sit animal siue ppu castoris et pollucis. De nris aut ubalium in or scias q. quedā cor penl. et quedā prod. Nam fm ps li iij de denominatiuis huiusmodi nomina formā tur a iibis. ul p abiectōnem o. quod fit cū ubus habet r an o. ut laboro labor. ul p adiectōnem r ut amo amor. ul formant a nominibus ul ptiō pijs in us conūsa us in or. ut senatus senator. a matus amator. tonsus tonsor. doctus doctor. uel pnt formari u iūa in or. ut auditu auditor. debi tu debitor. Vñ paret q. quedā produciunt. sicut ea a quibus dndunt. ut auditu auditor. Quedā uero penl cor. ut debitu debitor. uide etiā in scribo n ur terminata cor penl tam in rco q. in ob liquis. ut iecur iecuris. satur saturi. et semp ptiēt ad rēciā. pter satur. quod ē secunde. q. fac femininū in a satura. et omnia is addita cor penl efficiunt genitū. pter fur furis. quod produc fit ad dntiam secunde psonē de furo nis. fm illud. cū tu nre furis te fallūt gaudia finis Exapiūtur etiā am quantū ad formacōnem. ebur. femur. iecur ro bur. que utunt. etiam u in o. et addita is penl cor genitiuant. ut robur roboris.

Ias sillam terminata produciunt in penl obliquor. et corpiunt in penul rco. ut dignitas dignitatis. et in omnibus casibz prod a. si excipienda sunt quedā ppa dntē causa in fine nū circūflexa. ut lenas lenatis. menas me natis. ne accusā plurales mena ne. genus piscis et lena ne. i. meretrix esse putent Item excipiuntur appellatiua p sincopam plata. que seruant ac centū in ultima. ut aspinas. pmas. optimas. rane nas. capenas. ponnas. latinas. et etiā mās et uel ras. sublata ē enim in pdictis hec sillaba ti. et su per a seruat accentus. et hec lā pus fuit in pe nultima. nūc autē ē in ultima sillaba Et is uule ps. qui in iij li de nominatiuis dicit. De pdictis q. ideo in fine reflexum hnt accentū. quia per sincopam ti proferūt. pfecta enim eoz inueniuntur apud antiquissimos in tis desinentia. ut h et hec primatis. optimatis. aspinatis. et sunt huiusmodi in as denominatiua plexq. similia accusatō plura li pmituor. suoz. et sunt cōnia. Item omnia baz baza in as in ultima acūtur. ut eneas. maginas Nam nugas et nephas. cū sint latina in penl acu tūtur. licet non uariēt. Sed de anas anatis dubi tatur. an debeat pduc in obliquis. Dicunt multi q. penl cor in obliquis. quod etiā repitur in mar ro. Magister bene dicit. q. iuxta regulam desinen tiū in as debet produci. et hoc credo uer. Item sci as q. bazrabas be. et carphas phe penl gūant. si militer ionathas the. si ionathan. barraban inde dinabilia acūt ultimam. Et nota q. sicut dīc ps in li iij. In as plexq. denominatiua sunt. quozū pmitiua si sunt secunde dedinacōis gto singula in terae dco assumūt tas. i. penl ubiq. cor. ut pro

bue pbi probitas. mendicus mendici mendicitas asper asperi asperitas. sedulus seduli sedulitas. Ti midus timidi timiditas. Et nota q. hec que in ge nito duplicant i. extremā eorum mutant in e. eu phonie causa. ut pius pij pietas. anxius ij anxie tas. liber quoq. excipit. quod nō assumpsit tas non genito. ut liber libertas. Tercie uero dedinati onis nomina dato assumunt tas. ut diximus. ut capax capaci capactas. affinis affini affinitas. ce ler celeri celeritas autor auctori auctoritas. Excipi unt pauca. que b ul p sine s hnt an er. hec enim nō assumūt tas ut puber pubertas. uber ubertas paup paupertas. Sed hoc possumus etiā in secunde dedinacōis nominibus obseruare. ut liber libtas facit. ut sup dictū est. Asper autem et prosper q. s hnt an p. asperitas et pspertas faciūt. saluber et salubris facit nrm. ideoq. salubritas. et celeber celebris celebri celebritas. Vetus quoq. qd vnuz triū genoz in us desinens inuenitur. nō assumit tas. uetustas. Exapiūtur et que in or desinentia. mutauerūt or in es. et assumpserūt tas. ut maior maiestas. honor honestas. et similia.

In es. ul sunt qnte dedinacōis ul tercie. Si tercie cor penl. tam in rectis q. in obliquis. ut ali pes alipedis. hercules herculis. aries arietis. Exci pitur quietis. herodis. locupletis. et que sunt simi lis formacōis. Si nō sunt qnte dedinacōis. ul ergo hnt uocalem an es. et tunc cor penl nū. et prod penl genitū. ut dies diei. Vel hnt consonan tem an es. et tūc cor penl in obliquis. ut fides fi dei. Et nota q. thecnites et huiusmodi denomina tiua in tes desinentia dedinant sicut ponomica in a desinentia. et sunt tantū mas ge. Vñ errant illi qui dicūt achniten israelites p israelitis j regum xxvi. a. Item mulier thecnites p thecnitis. ij re gum xxiiij. a. Item naamia amanithes pro ama nithis. iij reg xiiij. g. Et dedinant huiusmodi de nominatiua in tis. h israelitis. Huius israelitidis. ad modum ponomicoz femininoz. h moabitis moabitidis. h amonitis. huius amonitidis. et p dūt penl in rectis. h eam cor in obliquis. Quan to nō terminant huiusmodi denominatiua in ta sunt cōmunis genens. ut israelita. hierosolimita. bethleemita. et penultima produciunt.

Nomina desinentia in is. aut sunt dissillā. aut trissillaba. Si sunt dissillaba cor in obliquis ut aspis aspidis. Si ergo sunt trissillaba. ul ergo adiectiua ul substantiua. Si substantiua prod penl ut libetis. sinapis. Si adiectiua. ul ergo hnt a an l. et prod penultimam. ut moral. speal. uel non hnt. ut humil. util. et huiusmodi. Et cor hec penl tam in rectis q. in obliquis. Quid etiam q. ps in iij li. sic dicit. I longam hnt omnia in il. que a nominibus deriuant. necnon in ile neutra. siue ex eis in ilis fiant. siue non habeant aliquod an se genus. Sed a quacūq. pteorōis nascantur. ut edes edil. senex senil. agnus agnil. puer puerilis uir uiril. secura securil. ouis ouil. fuit fuitl qntus qntilis. sextus sextilis. hostis hostilis. subtel sub til. excipit par parilis. Exilis etiā a genito factū denominatiuoz seruauit regulā. Similiter neutra prod penl omile. monile. cubile. sedile. nam in ilis desinentia ubalia siue ptiopalia cor eandem. i. penl ut fezo fertil. uxor utilis. futio futil. uolo uolantl sorbeo sorbil. textus textil. altus ul alitus altilis fictus fictilis. hec pris. Magister autē bene addit

dicens. q̄ ex hijs que ueniunt a nominibus ex
cipiunt parit dapsilis humil. q̄ parit deriuatur
a par paris. dapsil a dape. humilis ab humo. et
tamen cor pñl. Textil a uirḡ compit̄. q̄ accipit
h̄ tamq̄ pp̄u nomen S3 qñ deriuatur a testa pñ
pñl. et est cōmune. ut uas testile Si uero deriuat̄
a textu ul a texendo cor pñl. ut textilis uestis ul
ora. Eccl̄ xlv. Opus textile.

Nomina desinentia in os sillabam prod̄ tam
in nō q̄ in obliquis. sacerdos sacerdotis. Le
pos leporis. ut eloquentem significat.

S nomina terminent̄ in us. aut sunt propria
aut cōmunia. Si pp̄a cor pñl. nisi sint pōne
longa. ut ruptus et huiusmodi. Si sint cōmunia
aut ergo sunt similia p̄cipijs. et dñdunt a iibis
et sunt secūde ul quarte declinacōis. ul sunt alia
ab hijs. si sunt huiusmodi pducuntur. ut amatus
cupitus. Sed hinc excipiunt̄ ista tria. insitus. il
litus. nequitus. Et composita ab eo is. ut preteri
tus obitus. et composita ab hijs iibis do sto et re
or. ut inditus. insitus. izritus. Item excipiunt̄ ea
que ueniunt a spiro halo et ambio. ut sp̄is. hali
tus. ambitus. media cor. ambitus autē in parti
pio prod̄. Item excipiunt̄ composita huius iibi
eius. ut erutus dicitur. et omnia ista pñt esse no
mina et p̄cipia s̄ q̄ pñt habere tempus uel ca
tere tempe. Si sunt alia ab hijs. aut ergo sunt se
cūde declinacōis aut tercie. Si tercie cor pñl in
reō. et in obliquis prod̄. ut seruitus seruitutis. sed
excipiunt̄ que sunt pōne longa. ut iuuentus. Si
autē sint secūde declinacōis. aut ergo sunt substā
tiua aut adiectiua. si substantiua cor pñl ut frax
inus. s̄ excipit̄ papius ri. Si adiectiua. ul ergo ha
bent s̄ inter i et u in loco pñl ul non. si non. pñ
pñl. ut marciānus. capuanus. et hec sequuntur re
gulam cor que terminant̄ in a. de quibus dictus
ē sup̄ius. Si autē hñt e inter i et u in penul̄ loco
corpiuntur in pñl. ut gallicus. anglicus. scoticus
et adiicit illis vnū quod ē quarte declinacōis s̄
porticus. Hec pñt colligi ex dictis ps de accentu
Sciās etiā q̄ nomina quarte declinacōis. ul p̄
cipia in tus. supinor̄ et p̄cipior̄ accentu omni
mode sunt regenda. Vnde supinor̄ et p̄cipior̄
regule attendant̄. Si ergo sunt a p̄ma coniugati
one ul secūda. corpiuntur. ut comitus. exercitus
et si a tercia. ut agnitus. oblitus. Nisi habeant su
pinū ad modū quarte cōiugacōis. ut lacesitus.
Si autem a quarta prod̄. ut uagitus. nisi ueniant
a iibis in eo. ut p̄teritus ambitus. p̄cipiū prod̄.
s̄ iibale cor. ut sup̄ etiam tetigi. Item o añ l in
diminutiuis b̄uiatur. ut hostiolus. filiolus. Itē
u añ l. ut horridulus. homūculus produciuntur.

Possessua terminata in nus prod̄ pñl. excep
tis quibusdam terminatis in ginus. ul in ti
nus. Vnde ps in ij maior̄. Possessua hñtia J añ
nus prod̄ pñl. ut masculinus. femininus. uicinus
pulinus. reginus. diuinus. ap̄nus. rufus rufinus.
marcellus marcellinus. porcus porcūnus. canis ca
ninus. mustela mustelinus. Sus suinus. ouis ou
nus. nam ouilla et ouilla deriuatiua sunt. Exopi
unt̄ desinentia in tinus. que non hñt t a suis pri
mitiuis ut a diu diuinus uenit a cras crastinus hor
no homotinus. dam dandestinus. pus ul p̄stus.
p̄stinus. hec enim pñl corpiunt. Si uero hñt t a
p̄mitiuis prod̄ pñl. ut uespertinus a uesperta te.
iacinctinus a iacincto. euentinus ab euentu. Item

constantinus et dementinus a p̄mitiuis genitiuis
hñt t. ut marutinus a matuta que aurora intelligi
tur. mediestinus autem a medio et stando uel te
nendo componi uidetur. Item excipiuntur possesi
ua desinentia in ginus. siue que hñt g ante inus
q̄ talia cor pñl. Vnde dicit ps ibidem. Inuenitur
etiā ibidem J hñs añ nus. g aīcedente inus in
hijs q̄ ab arboribus deriuant̄. ut oleaginus. fagi
nus. Vnus tamen autorū contradicit in p̄e p̄oce
regule. q̄ bissinus. smaragdinus. amestinus. ada
mantinus. et huiusmodi possessiua que sumuntur
a nominibus lapidū ul filor̄ cor pñl. Prudentius
Inter has sp̄es smaragdina gmine iūno. Sed pos
simus dicere. q̄ in omnibus talibus est figura q̄
dicitur sistole in metro poetica licentia. ut uult hu
guo dicens. Iacinctinus na nū. pñl prod̄. q̄uis
poetica licentia qñq̄ corpiatur. Item dicit q̄ bō
bicinus na nū pñl prod̄. licet iuuenalis eam cor
piat. uide in bombicinus in suo loco. Et si obijci
as. mirum uidetur si omnes poete in vna corda
erassent. Dico q̄ non om̄s errauerūt in ead̄ cor
da. q̄ ibi poete aliqui etiā produciunt pñl prod̄
rū nominū. Vñ aurora super hester. b. Se q̄ sma
ragdinus miscet uterq̄ color. Item super al̄ egip
sum. Crystallina fuit facta fenestra decens. hoc ē
dicit pap̄. Sed querit̄ de bissinū. morticinū substā
tiuis. et similibus. Ad hoc dicūt quidaz. q̄ hec s̄
et adiectiua prod̄ pñl. q̄ licet mutant modum de
clinandi. non tamen mutant accentū. Alij dicunt
q̄ cor pñl ad dñnam adiectiuor̄. Vnde apocal̄
xix. debet legi cor pñl. bissinū sunt iustificacōes
sanctor̄. Oñchi autē uidet̄. q̄ bissinū cor pñl ad
dñnam adiectiuū ut dictus ē. S3 de morticinū ali
ud ē. q̄ cū sit compositū sequit̄ naturam compo
nentis. Vñ qñ componit̄ a cedo cedis prod̄ pñl
siue sit adiectiuū siue substantiuū. Vñ isa. v. pñ
morticina. q̄ glosa dicit. Morticina cor p̄strata
a romanis. Qñ uero componit̄ a cado dis cor pe
nultimam. Vnde ius. De cado morticinū. de cedo
mortitatuū. Morticina cadūt ferro morticina mor
te. Si enim morticinū a cedo corripet pñl ad dif
ferentiā sui adiectiuū. tūc non esset diā inter mor
ticinū a cedo. et morticinū a cado. et sic de similibz

Nomina terminata in duas **T**est dicendū
consonantes pōne pducuntur. et sunt ter
cie declinacōis. Terminata in bs. ut arabs
arabis. trabs. urbs. ul in ms. ut hiems. quod sine
p scribitur. ut patet in genit̄. ul in ps. ul in op̄
interposita J. genitiuant pñl. nisi defendat posico
buiata. Vnde quidam dicit. arabs arabis ab aro
tū exigit arabis. canabs nabis. p̄st̄ tunc mare
t̄n̄sileres ut tota canabe fultū penolpen. pelops
pelopis. Quid ē viij. Tu quoq̄ habes pelopem p̄
aut̄ pelopis q̄ parentē. Excipitur quantū ad ac
centū cidops cidopis. quod prod̄ pñl. Virgilius.
in vij eneyd̄. e. ferrum exercebant fasto cidopes
in antro. Theodolus b. fulmina cidopes iouis im
pio fabricantes. Et dicūt aliqui et p̄babiliter. q̄
si ē gentile commune prod̄. s̄ si pp̄um corpiatur
Sciās etiā q̄ cicrops scriptū p r cor penul̄ in
obliquis. Vnde theodolus. Egregio cicropi debet̄
causa litandi. Excipiunt̄ etiā quantū ad formati
onem que hñt e añ b ul p. que non solū accipiūt.
J. s̄ et e utunt in J cor. ut celebs celibis. forceps
forapis. s̄ tamen monosyllaba non mutant ē. ut
plebs plebis. seps sepis. Auceps etiā n̄ mutat ē

in i. s. in u. cor. ut aucupis. Item composita a ca-
pite ablata s. et mutata e in j et addita itis faci-
unt genitiuū. pñl cor. ut biceps bicipitis. preceps
pōpitis. cōnceps cōncipitis. i. hñs centum capita
Sciendum tamen q. polysyllaba terminata in ps
pñt dupliciter considerari. put eniz sunt composita
a capio genitiuant in ipis. Sed put componū-
tur a capite faciūt in ipitis. Princeps tñ facit pñci-
pis. et auceps aucupis. Vñ quidam. In cepe a ca-
pio pis suscipit in genitō. si uenit a capite tñc sus-
cipiat pñtis apre. Prñ autē in fine sexti ait. q. an-
tiqui dicebant anapes et pōpes bicipes in nō. et
sic fm analogiā sequebat. gñs anapes ancipitis
sic sospes sospitis. stipes stipitis. Sed stipes stipis
ē obuius. stipes stipitis arbor. Item terminata in
ls ns rs. ut pñls. dens. ars. cohors. utunt s in tis
ul' interponūt tis. ut pulvis dentis artis. Sed tam
composita de vñcia utunt s in cis. ut deus deui-
dis. quinquis quinquidis. Huc tamen uult q. de
unf componatur ab vñcia ul' vñs. Itē glans frōs
lent et composita de pendo ūbo ut libripens mu-
tant s in dis. ut libripendis glandis. lendis pro a-
nimali. q. p. legumine facit lentis. fm regulā fac-
frons frondis. p. folio. nam p. facie frons frontis
normā seruat. Similiter sumūt dis composita de
corde. ut discors discordis. Secors secordis. uecors
uecordis. Dicit eniz ps. q. in omnibus fere cōposi-
tis. quod dicit ppter exanguis. Dedinacōem com-
posita simplicis. licet in nō drāt pmitantur. Itē
iens quens cū suis compositis genitiuant in ūtis
ut euntis. redeuntis. nequeuntis. pter ambiens am-
bientis seruans normā. fors ablato forte. et non

Nomina in t. terminantia. tā. **H**abet plus.
in rō q. in obliquo cor penul. et sunt rezie
dedinacōis. ut caput cū suis compositis. naz. q.
quot aliquot non uariantur. Dedinabilia ergo u
conūsa in i. cor. et addita is genitiuant. ut caput
capitis. sinoput sinopitis. occiput occipitis. et sūt
neutri generis. Si quens hic. Cū solū in duas mu-
tas desinant nomina latina. sciz c. et t. ut allec et
caput. quare non determinet ps in li de accentu d
hijs que desinūt in c. sicut de hijs que desinūt in
t. dico q. nomina terminata in c. aut sunt mono-
syllaba ut lac. aut dissyllaba quorū penl prod pō-
ne. ut allec. et de hijs p. se patet modus accentuā-
di p. regulas generales supius datas. et ppter ea nō
ponit regulas de nominibus terminatis in c. sicut
de hijs que terminant in t. sicut frater ruptus. an

In x. desinens nomen prod. q. **G**licus dicit
x. ē duplex consonans. et pñet ad reziā de-
dinacōem. et omnia x. conūsa in cis ul' gis geniti-
uant. pter nix niuis. nox noctis. senex senis. et ā-
tiotus senicis. supellex supellectil'. penl cor. uetui-
tissimi tamen et b. supellectil' nominatū profere-
bant. Et omnia que non hñt g. uel t. in genitiuo
cor penl. De pñtis ūsus. Omnis rñs in x. in cis
ul' gis genitiuat. Absq. senex et nix nox atque si-
pellex. In gis autē faciūt solū illa que ueniunt a
ūbis in go. x. conūsa in gis. ut lex legis. a lego le-
gis. Rex regis. a rego regis rexi. Remex tñ ūtit
e in i. et fit remigis. a remigo gas. faux autē fau-
gis facit. a fugo ūbo greco. Similiter falanx fa-
langis careua. Spinx spingis et eadē spingos. de
quibus dicit ps in fine sexti. q. in x. greca seruant
in genitō an is eandem consonantē quam apud
grecos ante os. ut piceax piceacis. spinx spingis

onix onicis. Quidam tamen dicūt q. ueniūt a ū-
bis grecis in go. Coniūx uero amittit n. ad drām
secūde pñone coniūgo coniūgis. et facit coniūgis
cor penul. Omnia alia x. ūsa in cis genitiuant. ut
pax pacis qd. raro hz. plurale. nex necis Cicero p.
milionē. Insidiatori ūo et latroni quibz. pñt inferri
iusta nex. pix picis. dux ducis. Sed terminata in
x. cor naturaliter e. pter ūuex si sint dissyllaba ū-
tunt e in j. ut apex apicis. remex remigis. uertex
uiticis. pter monosyllaba et eoz composita. ut lex
exlex exlegis. uerueux tamen habet e. Composita
uero simpliciu dedinacōem sequuntur. ut pernōx
pñocis. exlex exlegis. seminex seminecis. dux in
One nomen desinens in ax cor. **R**edux
penl recti. et prod penl obliquor. ut pñtax p-
tinacis. et hoc uerū est in latinis. Nam ut dicit ps
in fine sexti. Barbata in x. magis cor penul. ut
pharnax pharnacis et similia. Excipitur alax aia-
cis. quod producit penultimam.

Si nomen terminetur in ex cor penl tam in
rectis q. in obliqs. ut artifex artificis. opifex
opificis. Excipiūt ūuex ūuecis. quod non solū in
genitō penl prod. s. etiam e seruauit. Excipiuntur
etia quedā monosyllaba que prod penl in obliqs
ut fex fecis. lex legis. rex regis. et eoz composita
exlex legis. interrex. patet ergo ex dictis. q. ibex
ibicis cor penl. quia ūtit e in j. cor. Vñ ūsus. Cor-
nua fert ibex. iob testis et ibicis inde. Item quidā
excipiūt uibex uibicis. Vñ pñsus. Si puteal mul-
ta est cantus uibice flagellas. Pap. etiam dicit. q.
uibex facit in bidis. prod antepenl et penl. S3 ut
dicit magister bene. dñdum ē uibix uibicis. sicut
lodix lodicis. et fm hoc. non oportet q. excipia-
tur. q. desinit in ix. Sed dubitant aliqui. an sit di-
cendū silex ul' silix. Dico q. dicendū ē s. ul' hec si
lex. incerti generis. Et cor penl fm regulā desinē-
tiū in ex. Cuidē epi x. Illic tu silices illic adaman-
ta tulisti. Item uigilius eneid. vij. Stabat acuta si-
lex precisis vñdiz saxis.

In ix. terminata aut sunt mas aut fe. aut cō-
munis generis. Si mas cor penl. Nam ut dicit
ps in vj. g. In x. desinentia masculina tamen lati-
na cor penl in obliquis. ut fornix fornicis. hic ca-
lix calicis. uanx uandis. Excipiūt bombix bōbices
et fenix fenicis. que prod penl. **S**ed dubitatur
de mastix masticis. an prod penl in obliquis. dñt
quidam q. sic. et istos oportet dicere mastico cas
penl prod. Magister bene dicit. q. mastix penul
corripit in obliquis. sicut fornix fornicis. et inde
mastico penl cor. et hñc seqr. si aut sint fe ge. pō
penl in obliqs. ut lodix lodicis. uibix ias. ibix ias.
excipitur pix picis. nix niuis felix felicis. salix sa-
licis. Si sunt cōmunis ul' omnis generis prod eadē
penl. ut felix felicis. uictrix uicticis. matricis. Iuue-
nal'. Tollite iam pridem uicticia tollite signa. Cō-
posita sequūtur naturam simpliciu. Vñ pñix pñi-
cis prod penl in obliquis qñ uenit a pñitor pñi-
teris. Sed cor eandem cū uenit a pñeco pñecis
Vñ quidam. Qui necat ē pñix. festinat currere p
nix. **N**ota h. regulam generalem de desinentibz
in ix. Obliqui uenientes a nñs hñtibz j. uocales
naturaliter buem an x. cor penultimā. ut calix ca-
licis. fornix fornicis. et hoc uerū est eadē in alijs uo-
calibus. ut pharnax pharnacis. uolux uolucis. Si
autē ueniant a nñs hñte i. naturaliter longam. p-
ducūt penl. ut cornix cornicis. Radix radicis. vñ

rabico cas. Vibix uibicis. sandix sandicis. bōbix
bombicis. pnix pnicis. i. uelox. Et in alijs uocali
bus etiam hoc contingit. ut pheax pheacis. Pol
lux pollucis. **I**tem scias q̄ sicut dicit ps in fi
ne quarti. In ix feminina inueniuntur. a masculi
nis ubalibus siue denominatiuis in tor desinenti
bus desigurata. i. deriuata. q̄ mutant or in rix. ut
uictor uictrix. senator senatrix. cultor cultrix. nu
tritor quoq; nutritrix debuit facere. causa eupho
nie siue alternitatis mediā sillām condidit. nutritrix
eniz dicimus. Tonsor tonsrix debuit facere. si in
ponit r. et facit tonsrix tonsencis. Vñ predcā ū
balia sequuntur in nō modū et regulam accentu
andi ūbalū a quibus formantur. Vñ aliqñ pro
ducitur. ut amator amatrix. auditor auditrux. a
liqñ in penl corripitur. ut debitor debitrux. Bibi
tor bibitrux. sicut masculina a quibus formantur
De accentu autem desinentiū in or supius est de
terminatum. Item scias q̄ ūbalia predcā in rrix
sunt se ge. p̄ter uictrix et ultrix. Que in nō accu
sato et uō singulari sunt se ge. si in reliquis casib
bus sunt cōmunia triū generū. Vñ faciūt ablatiū
in e et in i. Vñ uersus. Vicitrix uicticem uictrix
dat femina sola. Sic ultrix reliquis dat genus om
ne scola. Hug autē dicit q̄ uictrix dī a uinco cis
et est cōmunis generis in nō accusato et uō sin
gulari. In istis eniz casibus non habet neutz. In
alijs uero casibus in singulari et in plurali est om
nis generis. in vna uoce ul diuisis. Sed quod pri
us dictū est uerius uidetur et cōmuniter tenetur.
Ad cuius euidentiam scias q̄ uictrix et ultrix de
necessitate sunt se ge. p̄ter ūbalia masculina a
quibus trahūt originem. ut uictor et ultor. Inde
uictrix et ultrix. Nec tamen q̄ construuntur qñq;
cū femininis. ut uictrices caterue. qñq; cū neutris
ut uictricia signa. iudicanē triū generū in obliq;
Excep̄to accusato singulari. in q̄ sunt se ge tantū
ut hanc uicticem. quus non inueniatur construi
cū masculinis. si oportet q̄ habeat masculinū. ut
dicatur. loquor de rege uictico. alioquin iste abla
tiuus uictice ul uictici haberet cōmunicare; se.
et neutri tantū. que cōmunitas est contra artem
Ex hoc autē sequitur q̄ gñs et dñs debent ha
bere cōmunitatem triū generū. sicut abaltis. qñ
isti tres obliqui hñt cōsimilem compācōem ad
masculinū et femininū et neutz. et hñt similem
naturaz regendi. quod in multis uidere possumus
ut huius fortis. huius forti. ab hoc et ab hac et ab
hoc forti. Ecce isti ablatiui sunt cōsimiles in ge
neribus. Item neutz sepe construuntur cū genitiuo
in casibus sibi puilegiatis. se; nō accusato et uō
q̄ in illis non mutat terminacōnem. ut multum
vini. plus vini. aliquid panis. non tamen hoc p̄t
in genitō dñō et ablatō. q̄ in illi sequitur naturam
mas et se eiusdem nominis. vñ nichil est dictum
loquor de multo vini. vel egeo plure vini q̄ tu.
ul loquor de aliquo panis. q̄ masculina et femi
nina eodem nominū talem construcōnem non
hñt. Et sic patet quare uictrix et ultrix sint omnis
generis in genitō dñō et ablatō. et que sit istoz ca
suū affinitas et cognacō. patet etiā quare triū sint
se ge. in nominatō accusato et uō singulari.

Desinentia in ox prod pñl genitiui. ut uelox
uelocis. Excipit capadox capadocis. Oracius
in epr. Oancipus locuples eget eris capadocium
rex. Juuenal satira p̄ma. Quamq; et capodoces si

ciunt equites q̄ bicul. In nō autē cor pñl. ut in
pluribus. ut uelinox uelinocis. atrox autē natura
Iux cor pñl gñ. ut caux uicis. **I**ter cor a
dux ducis. nux nucis. trux tucis. ut dicit ps
in vj. subiux subiugis. iniux iniugis. uolux uolu
os barbaz nomen. de quo dicit ps in fine vj. q̄
barbara in x mag; cor pñl. ut uolucis. excipunt
autē allux allucis. et pollux pollucis. Vñ quidā
Volucis a uolux uult inter barbara poni. allux
et pollux bene declinantur in uicis. Et fm ngnū
bene pollux pollucis prod pñl genitū. quia habz
u naturaliter longam añ x in recto. sed uolux hz
uocalem scilz u naturaliter breuem añ x. et ideo in
obliquis cor pñl. lux etiam lucis prod pñl. Que
dam de accentu nominum quere in tertia pte hu
ius operis in capitulo de speciebus nominum

Ad predcā declaracōem p̄t sic queri. Omnis
fere regule quas ponit ps in lib de accen
tu. quaz multe supradcē sunt declarate ad
cognoscendū tempus penultimaz in trissyllabis.
et deinceps. Quare ergo non ponit ps regulas cog
noscendi in monosyllabis et dissyllabis. sicut in ce
teris polysyllabis. ad hoc sic rñt frater robertus
anglicus. quāuis necessaria sit cognitō tempis. in
hijs tamen non accidit error tam manifestus cir
ca accentū in monosyllabis et dissyllabis sicut in
trissyllabis. et deinceps. In monosyllabis autem et
dissyllabis semp est vnus locus accentus diuisifica
tus. nisi fuerit causa impediens. In trissyllab au
tem et deinceps non sic est. q̄ ibi pñt plures accē
tus diuisa loca obtinere. Item q̄ acutus accentus
et circumflexus non multū dñt. ut uidetur in pñū
cādo si ponatur vnus pro altero nō mōdit ob
is error manifestus in monosyllabis et dissyllabis.
In alijs autē polysyllabis aliter est. In hijs enim
est duplex locus pñcipalis. scilz ānpennultimus et
penultimus. Vnde vnus habet accentum pñcipa
lem. reliquis non pñcipalem habet. Vnde si silba
hñs accentū pñcipalem p̄feratur sub non pñcipa
li. accidit error manifestus. q̄ multū dñt in pñū
cādo pñcipal accentus et non pñcipalis. Et ideo
hac rōne non ponit regulas cognoscendi tempus
in monosyllabis et dissyllabis. sicut in alijs polysil
labis. Ego tñ multa supra posui de monosyllabis
et dissyllabis. et declarauī et suppleui. Aliqñ uerba
que ps ponit in vj de accentu impfecte ex libis
que ipsemet ps ponit in maiori uolumine.

Veri etiā p̄t. quare simpliciter in diuisis tem
pibus. in diuisis psonis diuisificatur ūbus in
mō accentuandi. ut amabam amauerā. et huius
modi. Item queri p̄t in nominibus. diuisificatur
enim in illi accentus. ita q̄ in diuisis casibus sup
sillabas diuisas sit accentus. ut iter itineris. palus
paludis. et cetera. Rō huius ē. ut fiat discretō ac
cidentiū. cuiusmodi sunt psona numerus et huius
modi. Et hoc patet sic. p hoc enim q̄ augeē uel
minuē numerus sillabarū fit de sillaba ultima nō
ultima. et de penultima non pñl. et ita cōmutata
sillaba ab vno loco ad alterū. transmutatur accē
tus qui fit in illa sillaba. ut patet si dicam amauī
amauius sup eandem sillām utrobiz fit accen
tus pñcipal. si in vna dōne fit sup pñl. et in ali
a fit sup ānpennultimā. p̄ter additionem vnius
sillabe ad finem. Similiter autē patet in nomini
bus. si quis inspiciat. Item etiā patet in ūbis diui
sificato tempe. ut amabaz amauero. Sed tota ua

naco ista p diuifacōnem sillabarū et tempm fit
ut inf se distinguant accētia nūf et psona et hu
iusmodi. et p modū silr. q diuifacō accentus in
diuisis tempibus et psonis fit ppter discrecōnem
accidentium.

Regul' accentuū nominū expositis. pris.
determinat de regul' accentuandi uerba
confuse tamen et inordinate. Sz sic pnt
extrahi diuidendo. Omne ūbū pme con
iugacōis aut ē simplex uel compositum. Si sim
plex et intelligatur de trissillabis et polysillabis
ceteris. ul' ergo ē pntis tempis ul' pteriti ul' futu
ri. Si pntis ul' ergo indicatiui modi uel impatiui
ul' optati ul' subiūcti ul' infini. si indicati. ul' gē
nūi singularis ul' plural'. Si singularis sic pnt' cor
ripitur. ut rogitō ras. exceptis hijs que pōne pro
ducitur in pnt'. ut magistro magistras. Si plural'
prod pnt'. pterq in tertia psona. ut recogitent. Si
autē sit pntis impatiui ul' subiūctiui. ul' ergo sing
numeri ul' plural'. Si singularis tūc corripit pnt'
ut cogita cogitem. Si plural' prod pnt' ut cogite
mus cogitis. cogitate. excepta tertia psona que
corripitur. hoc intellige. nisi pōne producant' pre
dā. ut magistra magistro magistras. et ita in si
milibus dicas. Si autē sit pntis optatiui ul' infini
tiui prod generaliter pnt'. ut recogitare recogi
tare. Si autē sit pteriti tempis. ul' ergo pteriti im
pfecti ul' alterius. Si imperfecti. aut indicatiui aut
subiūctiui. Si indicatiui prod pnt'. ut recogitabaz
Si subiūctiui prod pnt'. ut pntis optatiui. Si autē
sint alterius tempis q imperfecti. ul' ergo pteriti im
pfecti ul' plus q perfecti. Si pteriti perfecti. uel ergo
subiūctiui ul' indicatiui. si indicatiui. uel ergo desi
nit in aui. ut amauī. ul' in ui diuisas. ut micui pli
cui. si autē in aui prod pnt' in omni psona. pre
terq in pma psona pluralis numeri. Si uero desi
nit in ui diuisas cor pnt' in sing. ut plicuit excep
ta secunda psona. que prod pōne. ut plicuisti. In
plurali autem prod pnt'. pterq in pma psona. ut
plicuimus plicuistis plicuerūt ul' plicuere. Si sit p
teriti perfecti subiūctiui cor pnt' in omni perso
na. ut amauerim ris rit. Si sit pteriti plus q pter
ti. uel ergo indicatiui ul' optatiui ul' subiūctiui.
si indicatiui. ul' ergo numeri singularis ul' plural'
si sing. cor pnt' in omni psona. ut amaueram. Si
sit plural'. prod pnt'. excepta tertia psona que cor
pnt'. ut amauerant. Si autem sit pteriti plus q
perfecti optatiui ul' subiūctiui ul' infini prod pnt'
pone. ut amauissem. Si autem sit futuri tempis
ul' ergo indicatiui ul' impatiui ul' optatiui ul' subiūc
tiui. Si indicatiui in singulari prod pnt'. ut ama
bo In plurali ūo habz cor. ut amabimus. excepta
psona tertia. ut amabūt. Si ūo sit futuri impati
prod pnt' in omni psona tam in singulari q in
plurali. Si autē sit futuri optatiui. similem habet
accentū pntis modi subiūctiui. ul' pntis modi in
dicatiui. Si uero sit futuri modi subiūctiui similez
habet accentū cū pterito pfecto subiūctiui. corrip
endo pnt' in compōne et in simplicitate sup eand
sillām. In fine autem regule auctor cū dicit excipi
tur relauo et cetera facit quandā notabilitatē. et
non proprie exceptōnem. q quedam sunt uerba
pme coniugacōis. ut relauo. que in pterito pfec
to et plus q pfecto indicatiui modi et futuri sub
iūctiui seruant accentū sup pnt' sillabam. In alijs
autē tempibus non fit sup eandem sillabā sz diu

fam. ut relauī relauerō. Ita seruant accentū super
hanc sillām la. Si dicam relauabam relauabo. ser
uant accentū sup illam sillabam ua. et ita non su
pra eandem quam pntis. Similiter ē de hoc uerbo
renuo. In reliquis ūo omnibus ita ē q sup eand
sillabam in omni tempe seruant accentū. ut ama
bam. amauī. amaueram. amaueris. Omnia ista in
hac sillā ma seruant accentū. Et sciendum q hanc
eandem notabilitatē ponit in ūbis secūde cōiuga
cōis tertia et quarta. **V**ltimo in hac ppria cō
iugacōne dat hanc regulā. Cū quacūq pteratio
nis componatur pō. quale tempus habuit ext'
compōnem. tale habet in compōne. ut redimo in
hibeo et similia. **P**er predā satis pnt patere de
facile accentus ūborū secūde tertia et quarta cōi
ugacōis. Possumus etiā hic addere. et ad maiore
dedaracōnem accentuū ūborū sic dicere. E an
r in ūbis actiue uocis buiatur in pterito plus q
pfecto indicatiui in omni cōiugatione. ut amaue
ram. docuerā. legeram. cucurram. audieram ras.
rat. Item in pnti et in pterito imperfecto optatiui
et in pterito imperfecto subiūcti tertia cōiug. ut uti
nā cū legerē res ret. legemur tis rent. Itē in pterito
pfecto et futuro subiūctiui. in omni cōiugacōne
ut cū amauerim. docuerim. cucurrim. audieris.
Amauerō. docuerō. cucurero. audiero audieris
Item in pnti et pterito imperfecto infiniui tertia
cōiugacōis. ut legere. pendere. In ūbis autē pas
siue uocis e an r cor in pnti indicatiui modi. in
tertia cōiugatione. ut legor legeris ul' legere. se
quor sequeris ul' sequē. Item in futuro indicatiui
in pma et secūda cōiugatione. ut amabor ama
beris ul' amabē. doceberis ul' docere. Item in p
senti impatiui in tertia cōiugatione. ut legere. se
quē sequatur. Item in pnti optatiui. et pterito im
pfecto subiūctiui tertia cōiugationis. in prima p
sona sing. ut utinā ul' cū legerer sequerer. E uero
an r in ūbis actiue uocis prod in pterito perfecto
indicatiui in omni cōiug. ut amauerūt ul' ama
uere. docuerūt ul' docuere. legerūt ul' legere. audie
rūt ul' audire. Item in pnti et pterito imperfecto
optatiui. et pterito imperfecto subiūctiui secūde cō
iugacōis. ut utinā ul' cū docerem doceres docēt
doceremus tis rent. Item in pnti infiniui secūde
cōiugationis. ut docere gaudere. In ūbis autē pas
siue uocis productur e an r. in pnti indicatiui mo
di secūde cōiugacōis. ut docer doceris uel docē
Item in futuro indicatiui in tertia et quarta cōiug
ut legar legaris ul' re. sequar sequeris ul' sequer
audiar audieris ul' audiere. Item in pnti impati
secūde cōiugacōis. ut docere. rondere. Item in p
senti et pterito imperfecto optatiui. et pterito imper
fecto subiūctiui. pime et secūde cōiugacōis. ut
utinā ul' cū amarer amareris ul' amare amare
tur. utinā ul' cū docerer docereres ul' docere docer
etur. doceremur doceremini docerent. Et enaz in
pnti et pterito imperfecto subiūctiui. tertia cōiuga
cōis. excepta pma psona singulari. ut utinā uel
cū legerer legereris legerē legeret legeremur lege
remini legerentur. Et similiter in quarta cōiug
ut utinā ul' cū audirer audieris ul' audire audi
retur. Item in futuro optatiui. et in pnti subiūctiui
pme cōiug. ut utinā ul' cū amer ameris uel ame
ametur. Item in pnti et pterito imperfecto tempe
in finis modi secūde cōiug. ut doceri. **N**ota ē
q sicut dicit ps in ix libro. I an mus in pterito

imperfecto indicatiui cor. ut amauimus. Item eadē
contingit in pterito pfecto. et futuro subiunctiui
ut amauerimus. docuerimus. Et eadē in pnti indi
catiui tercie coniugacōnis. ut legimus. Nam in q̄r
ta pducitur. ut audimus. Item scias q̄ ūba p̄me
coniugacōnis hnt in actiuo et neutro a proō aā
s in secunda psona sing pntis indicatiui modi. ut
amo amas. In passiuo ūo communi et deponen
ti. hnt a proō aā re ul' ris. ut amor amaris uel a
mare. Verba autē secūde coniugacōnis in secunda
psona pntis indicatiui modi sing. hnt e proō aā
s in actiuo et neutro. Ut doceo doces. In passiuo
uero cōmuni et deponenti hnt e proō ante re ul'
aā ris. ut doceor doceris ul' docere. Verba ūo tercie
coniugacōnis in secūda psona pntis indicatiui mo
di. in actiuo et neutro habent } cor aā s ut lego
legis. In passiuo cōmuni et deponenti hnt e cor
aā ris ul' re. ut legor legeris ul' legere. Verba au
tem quarte coniugacōnis in secunda psona pntis
indicatiui modi in actiuo et neutro habent i pro
ductam aā s. ut audio audis. aio ais. In passiuo
uero cōmuni et deponenti. p̄cedē p̄sone hnt i p
ductam aā re ul' ris. ut audior audis ul' audire
largior largiris ul' largire. Item scias q̄ ūba que
cōueniūt cū nominibus in ca ul' in cus. ul' hntibz
genitiui in ias pducuntibus p̄nl. et ipsa p̄ter p
ducuntur. ut formica. formico cas. Amicus amico
cas. Obstrix obstitricis. obstitricas. me
retrix meretricis. meretricor caris. Animaduerte.
eadē. sicut dicit p̄s in ix libro. ubi agit de ūbis se
cūde coniugacōnis. in p̄ncipio Obseruandū est in
omnibus ūbis. q̄ si minuunt pntis sillabas. p̄te
ritū necessario p̄nl proō in pterito. siue proō siue
correpta sit in pnti. in sincopā patitur. ut cieo ci
ui. et p̄ sincopam cij. Rideo risi. faueo faui. augeo
xi. moueo ui. sedeo di. fugio gi. facō feci fodio di
uenio ueni. Ergo lingueo langui. et liqueo liqui
pares hnt in pnti et in pterito sillabas. corripit
enim p̄nl pteriti. ¶ Dicit insup p̄s in ix libro d
q̄ dixi pteritū de duco cis. oñdit esse correptum
naturaliter ex nomine quod ab eo deriuat et cor
ripitur dux ducis. sicut rexi. p̄duci approbat ex
nomine quod ab eo nascitur rex regis. Et subdit
ibidem p̄is. Queritur ergo. an luceo luxi debeat
natura proō accipi. cū lux pducatur. in quo eadē
illud queritur. An nomē a ūbo. an magis ex no
mine ūbum natū sit. quod esse michi rectius uide
tur. Quā ab igne igneo ignes et ignesco. et a fla
ma flamo flamas et flamasco. et sic patet. q̄ luxi
pteritū proō p̄mam naturaliter. cū lux lucis a q̄
nascitur pducatur.

Item in p̄cedenti determinatū est de
mō accentuandi in p̄tibus dedinabilibus.
Nūc sexto determinandū ē de mō accentu
andi in p̄tibus in dedinabilibus. et p̄mo de accen
tu p̄ponum et adūbiou. ¶ De accentu p̄ponū tres
regule danē. quas infra ponā cū determinabo de
impedimento accentus distincōnis. Quēdā p̄pō
nes interponuntur ul' in compōne ul' in appōne.
ut qua de causa. qua in re. quā ob rem. quas ob
res. quod quidā putant esse compositū. q̄ p̄s di
cit in xiiij li. q̄ ob p̄pō cum alijs p̄tibus cōiuncta
simul cū illis loco coniūctionis causal' excipit. ut
quamobrem p̄ quapropter. ut scz totū hoc quā
obrem p̄ causali coniūctione ponatur. siue dicat
p̄s composita. siue non. Donatus tamen dicit. In

terrogandi adūbia. Cur. quare. quamobrem. Qui
daz dicit esse tres dōnes aggregate loco vnius
posite. et penultima acienda. Quidā dicit sub tri
bus accentibus pferenda.

Si adūbiū desinat in a acuit in fine. ut di
cit p̄s in libro de accentu. Ad cuius intelli
gentiā scias. q̄ ut dicit p̄s in xv li. Aliquā
ablatiui nominū p̄ adūbijs accipiūt. ut vna q̄
nequa. et de talibus intelligitur. Tūc enim seruant
accentū sup̄ ultimā p̄pter coincidentia in nomine
Vnde vna adūbiū acuitur in ultima ad dñtiam
eiusdem sm q̄ ē nomen. ne scz nomen esse p̄te
tur. alia enim aduerbia in a non acuitur in fine
ut p̄terea. interea. ita. Sed quid dicemus de roma
ianua q̄ ponuntur adūbialiter. ut uenio roma
debet ne acui in fine. Dico q̄ non. q̄ non ē omni
no simile in vna et roma. n̄ enī ita dīno adūbiali
ter ponūtur nomina p̄pria. sicut vna qua nequa
Quod patet. q̄ deberet concordare cū nominibus
adiectiuis et relatiuis in accñtibz sicut alia nomi
na. ut uenio roma que est pulchra ciuitas.

Adūbia terminata in e. non descendunt a p̄
p̄ijs cor p̄nl. ut p̄mū p̄mule. sedule. s̄ ueni
entia a p̄p̄is produciūt. ut tuliane. i. modo tulij
mariane. Et scias q̄ ut dicit p̄s in xv li. Nomina
apud autores adūbialiter ponūtur. et quedam p̄
om̄s casus. Et tūc sunt indeclinabilia. ut sublime
uolans. sublime uolantis. sublime uolanti. et cete
ra talia non mutant accentū. Item nota q̄ p̄s
pone adūbiū acuit ultimā. ad dñtiam huius ū
bi pone. q̄d circūflectit po. s̄ nūqd̄ is in alijs cōsi
milibz regularit' obfuaē ut dicat age ūlā ac q̄n
est adūbiū. ad dñtā age ūbi impatiui Dico q̄ n̄
q̄ est q̄n autores seruauerūt coincidentia. ē q̄n n̄
flec oportet q̄ in talibus seruēt coincidentia. nisi
in paucis positis ab autore. q̄ utq̄q̄ est p̄s p̄nci
pal'. et certam habet differentiam. p̄pter acciden
tia sua. Etiam neutra dependz ab alia. sicut infra
dicetur cum agatur de impedimento differentie

Adūbia terminata corripunt penul' ut
uesperi.

Adūbiū si terminet in o causa dñtie in ul
timo seruat accentū. ut falso. q̄n enī est adū
biū ultima acuitur. q̄n est nomen ultima quā
hoc dicit p̄s in libro de accentu. hoc intelligi uide
tur de adūbijs in o. descendētibz a p̄nominibz
ut eo. alio. alio. licet enī quis sit nomen et ali
us. tamen quidā putauerūt ista nomina q̄ sequū
tur regulam sm modū p̄nominū ut quis et com
posita eius. et alius et huiusmodi esse p̄nomina
Vñ cū dī. adūbiū in o terminatū acuit ultimā
Glosatur. De p̄nominibus adūbia que faciō ad
das. Ista expō uidetur michi bona. et in paucis
habet instantiā. Excipitur tamen falso. q̄ p̄s dīc
q̄ acuit ultimā. et forte aliqua pauca alia. de hoc
eadē infra dicam cū agatur de impedimento dñtie

Item nisi defendat posico. ut neunq̄ in penl'
cep̄munē ut bifariam. trifariam. multifariam;
Quidā excipiunt palam. ad dñtiam de pala le. s̄
hoc multis non placet. q̄ sm hoc acuetur multi
fariam ad differentiam adiectiui nominis. et per
peram. ad dñtiam adiectiui nominis. Dedinat
autem p̄perus ra rū. p̄terea huiusmodi dñtā ul'
coincidentia non semp attenditur. p̄mo ē q̄n auto
res seruauerūt coincidentia est q̄n non. ut infra de
impedimento differentie dicetur.

In as adubia terminata in ultima acuntur
ut alias h q est adubiū. acuit in ultima ad
differentiam nominis. quod in fine grauat.

Er adubia terminata cor pñl. ut grauer
nisi positio interueniat. ut prudenter.

Es aduerbia desinentia. corripunt penulti
mam. ut quinquies.

Querbia in itus terminata corripunt penul
timam. ut funditus diuinitus.

Ec adubia terminata acuit ultimā. ut huc
adhuc. hinc. abhinc. dehinc. hac. illac. istac. il
le. istle. quoz ecā intēg. erant illice. istice. illuc. is
tuc. excipitur donec. quod ultimam corripit. sicut
et nec. et ideo penultima acuitur.

Adubia terminata in l pauca inueniuntur. Et
cor penul in trissillabis. et deinceps. ut in si
mul edipol. simul enim cor. facetus. Gratus et op
tatus student simul omnibus esse. Dissillaba uero
habent in penultima accentum. ut semel.

Ubitari consuevit de accentu quorundam ad
ubioz. sicut de hijs que componuntur a ma
gis. minus. mō. sup. tamen. tenus. ubi. in de. longe
de quibus per ordinem est uidendum.

Multomagis sicut dicit hug².
in rosario due sunt pres. et sic duobus accen
tibus regende. Similiter quantomagis. Et scias q
multo et quanto sunt nomina adubialiter posita
et non mutant accentū nominū. Vnde nō debent
acui in fine. Similiter multomaxime.

Adubiacōnem. De quibus hug² in rosario sic
dicit. Paulominus et nichilominus qñq sunt dco
nes compositae. qñq orōnes. Cū autē paulominus
est dco composita. pferri debz sub vno accentu a
cuto posito in aūpñl. et ē adubiū remissum
et tñ ualet q̄ fere. ut paulominus consummaue
rūt me in terra. Qñ nō sunt due dōnes. i. paulo
abltis. et minus nomen ul' adubiū. debent p
ferri sub duobus accentibus. licet minus corripia
tur. Et minus compatiue tenetur tam nomen q̄
adubiū. ut dicendo paulo minus minoratus ab
angelis. Et minuiſti eū paulominus ab angelis.
Item iste ē doctor. h ille paulo minus eo doctus.
Itē hoc al' ē puū. et h ē paulo minus illo. Simi
liter ē de hac dōne nichilominus. Cū enī est dco
composita debet regi vno accentu acuto in ante
penl collocato. et est coniūctio aduſatiua. et tan
tū ualet quantū tamē. ut iste me offendit et ego
nichilominus benefeci ei. Qñ uero ē oraco. scz ab
ltis nichilo et minus nomen ul' adubiū. debet p
ferri duobus accentibz. sicut paulo minus. Et mi
nus tenetur compatiue. et nominaliter. siue adu
bialiter. ut iste multuz comedit et ille nichilo mi
nus isto. Nominaliter tenetur hic. hoc animal ē
magñū et illud nichilo minus illo. Et semp in ta
li constructōne intelligit in ad regimen illius ab
latiui sicut et in paulo minus. Quo minus p q sem
p sunt due dōnes. Nam cominus p e. i. ppe vna
dco est. Tamen pap dicit. quominus. i. aliter nō.
q̄i p vna dōne sumens. De siquominus sunt
due opinionēs. Nam hug² in rosario dicit tres ef
se dōnes. Jos xiiij. Si quo minus dixissem uob
q̄ uado parare uobis. Et sunt sub tribus accentibz
pferende. et si est coniūctio. minus ponit pro ad
ubio negandi. scz non. Quo ē nomen et ibi supfl
it. ul' ponit adubialiter quoz. i. aliquo mō. Et est

sensus. Si non esset. uel aliquo mō non essent in
domo patris mei mansiones mltre. dixisset uob q̄
uado pare uobis locū. Alij dicūt q̄ sunt due dō
nes scz abltis siquo. et minus adubiū. i. sine aliq̄
minus. Et fm utramq̄ epinionem minus acuit
penul. Cominus et eminus componuntur a mi
nus. et cor mi. Vñ uſus. Eminus a longe h com
minus ad ppe spectat.

Composita a modo qōnem hñt. ut
quomodo. nullemodo. zc. Ad hoc dicit hug²
in predco libello qui rosariū dī. q̄ quo mō. nullo
mō non sunt dōnes compositae. h due dōnes. vñ
duobus accentibus debet regi. ponit tamen qñq
quō p qualiter. Et tñ in signū huius rei. q̄ ille
due dōnes ponuntur p vna pñt proferri sub vno
accentu. Sed qñ retinent in ui nominū tunc sub
duobus accentibus dñt pronūciari. Similiter dicit
dum ē de nullo mō. Pris ecā dicit in xv lib. ubi
egit de negatiuis. alie pres accipiunt pro adubi
orū diūſis significacōnibus. et est qñ due partes
ponuntur p vna. ut nullo mō. nullatenus. Ex pre
dictis ubi duplex ē opinio. Quidā dicūt q̄ ante
pñl predcō acuitur. q̄ sub vno accentu pferun
tur. ut p vna dōne poni notent. Alij dicūt pñl
ideo dixisse duas pres pro vna poni. non q̄ sint
due. h potius vna composita. quod ps nunq̄ ne
gat. h duas inquit eo q̄ due integre pres p com
pōm ibi iūcte inueniunt. De solūmodo et tantū
mō usualiter tenetur q̄ sit sub vno accentu sicut
composita dco. pferenda. Pñt nichilominus esse
due pres. h in alio sensu. Quodā modo due pres
sunt. Si quomodo tres pres pñt esse. ul' due. siquo
mō. Quidquid tamen sit pferatur mō diſiunctim.
pñl aciendo.

Super composita dubiacōnem hñt. ut desu
p et insup. Quidā enim dicūt q̄ sint due dic
ōnes. et sub duobus accentibus. pferende. et sup
tenetur loco calis. Nam si casus sequitur constat
duas dōnes. ut desup terram. Alij quod uenus
credo dicit vnā dōnem esse compositam. dicit
enī ps in xiiij li in tractatu de pñonibus. a. q̄ p
posito carentibus casu solū preponit p compoſi
cōm. Vñ cū dicit in regula gñali q̄ pñl cōposita
cū dōne hñt pñl acutam anpenl eam facit. dat
p oppositū intelligi. q̄ si pñl est cor in compōne
nichilominus sit cor. Vñ inuenitur desup et deſo
no. Item a simili dicit de deſoris.

Compositis a tamen querit. ut
ut attramen. uerūtramen. stramen. sedm. hug²
dicit q̄ sunt due dōnes. et sub duobus pferende
accentibus. vñ ueq̄ tñ sub duobz accentibz dī p
ferri. et ibi ueq̄ est nom. Sz ponit p hac coniūcti
one copulatiua si tñ ē coniūctio aduſatiua. Simi
liter dicit de attramen et sedramen. Et dicit q̄ at et
sed sunt ibi copulatiue coniūctiones. tamen nō ē
aduſatiua coniūctio. Et dicit ecā q̄ ps nō facit
mencom de compōne predcōz. Alij dicūt q̄ tam
cū pñctis componit et accentu acuto in antepñl
posito sunt predcō dōnes. pferende. ut uerūtram
attramen. sedramen. stramen. et hoc qñ ponuntur
in ui vniūſ coniūctionis. sicut pro sed ul' simili dic
ōne possunt etiam pferre esse orōnes. siue due
pres et regi duobus accentibus. h in alio sensu. ut
si dicaz. frater iohannes ianuenſ qui compilauit
hūc libz dicit. q̄ deinceps acuit pñl. uerū tamen
ē q̄ multi aliter dicūt. et ita de consimilibz. sed

tūc tamen ponit p. sed. et uerū ē nomen. et B cō
muniter tenetur. et hoc credo uerū. Dico ergo q
uerū tamen. attamen. et huiusmodi. debent acui in
anteponit. ut dictū est. siue uelis dicere q sint uere
componēs siue maui dicē q sint irregulares uocū
congeries loco unius dēonis. Inueniē eciā hēb vj
g. Tameneti ita loqmur. i. quūis.

De compositis eciā a tenus dubitatur. **M**
Priscianus enim dicit in tractatu pōnū a
q apud grecos coxpis quod ē tenus. non pōsi
cō s adūbium esse oñditur. Vñ de attenuis. nul
latenus. quatenus. oretenus. queri an sint dictō
nes compositae. Ad hoc dicit hug in rosario. siue
in libello qui intitulat s eū de dubio accentu. q
attenuis. quatenus. nullatenus. sunt due dēones in
uicē compositae. et debent pferri vno accentu acu
to posito in antepn. Et addit. ut omnis obiectō
remoueat dicimus q hactenus non componitur
ex hac fm q ē pñomen. s fm q ē adūbium ul
adūbially tenet. Sed si ibi hac tenetur in ui pro
nominis. et tenus in ui pñonis. pferendū est sub
duobus accentibus hac tenus. Similiter in omni
bus similibus. Ad hanc opi. facit quod dicit pap
Eatenus. i. eouf. hucuf. ea rōne. et ita uidet.
uelle q sit vna dēo. Item dicit. Quatenus est adū
biū loci uel tempis. ut cū dicimus. quatenus ibi
mus. i. quousq. qua racōne. quo ordine. Itē hug
in predcō libro dicit. q pōt dici pñnus p j. Et de
riatur a ppe. Et est adūbiū tempis ul ordinis.
protinus. i. statim ul consequēter. Et pōt eciā dici
ptenus p e. Et ē compositū a pro ul a procul et
tenus. et est adūbiū loci pñnus. i. longe quasi p
cul. i. longe a tenus. Quatenus autem semp scribi
debet p e. et nunq p j. nichil enī ē quatinus. p
enī dicit quatenus esse adiūctiuam coniūctionē.
Alij dicūt q pñt esse due dēones et ordōnes. vñ
pap sub sillaba hac. hactenus. i. usq. huc. ul usq.
nūc. Quidam duas faciūt ptes. quidā vnam. sed
melius vnā. Item hug in libello de dubio accen
tu dicit. Si in hac dēone quatenus teneat qua in
ui nominis. et tenus in ui pñonis. pferendū est
qua tenus sub duobus accentibus sicut et hac te
nus. Et subdit. Sed diceret aliquis. qualiter pote
ro cognoscere q quatenus sit dēo composita. ul
q sint due dēones. Ad hoc dicimus q sensus cō
struētōnis hoc ei indicabit. et eciā dēonum con
struētō. Si enim illi ablati tenent adiectiue dicē
dum ē nulla tenus. hac tenus. qua tenus. semper
sub duobus accentibus pferendo. Si uero non te
nent adiectiue et in ui ablati efficiunt dēones cō
posite ex ill et pñone tenus. Et tūc dicitur hacte
nus. nullatenus. quatenus. sub vno accentu posi
to sup antepenī sillām. Et q dicit ps duas ptes
poni p vna cū dicimus nullatenus. dicimus eum
dixisse hoc. non q uellet nullatenus non esse dic
cōnem compositam. s q ille due ptes integre iū
gunē in illa compōne. Hec hug. Pap s usum p
pria uidetur stare opinione. Vñ dicit. Hactenus
quantū ad artem due sunt ptes. pñomen et pñ
sicut pubetenus. Sed usus obtinuit p vna parte
haberi. scilicet p adūbio tempis. Terq dicit. q te
nus aliqñ postponitur dēoni casuali. ut hactenus
p h. quatenus. oretenus. ubotenus et tūc non idē
puenit compō rmo oracō. Tenus autē prepositō
que quasi semp postponitur disticta a suo ab
latō pferitur. q tunc fm ps nunq p compōnem

h p appōnem pñones sic postposite pferuntur. Cū
ergo dī quodamtenus. ubotenus. circūtenus. hac
tenus. sunt due ptes. et sub duobus accentibus p
ferende. et te acuit. quia prepō postposita suo ca
suali seruat generalem regulam accentuū. que est
q bisyllabe pñones acuant pñl. Vñ dicit ps in
tractatu pñonum. Sine pñō est et ubum. S3 accen
tu differt qñ pñonitur. pñonitur enim quatuor uia
q sillaba. ut sine terrore. postposita pñl acuit. ut
desine nil altū mens inchoat. De hoc eciā uidet
infra de impedimento distincōnis. Si uō tenus
postponatur dēoni non casuali. tūc pōt esse cōpō.
ut pñenus. quod componitur a pñul et tenus. et
actenus sine h. quod componit ex ac adūbio et
tenus. Vñ pap bene dicit actenus esse compositū
et tūc sine h scribit. Qñ uero ē ibi h sunt due par
tes. et duobus accentibus pferende. hac et tenus
et acuitur te. Sed q dicit pap eatenus esse dēom
ideo hoc facit. q est oō non pfecta. et ppter hoc
eciā dicit q quatenus est adūbiū. i. adūbiū loco
sumptū. q pñō cum casuali equipollet adūbio. ul
pōt dici q pap loquitur p suo tempore. quia forte
tūc usualiter dicebat oretenus quata te. s s artez
acuenda est. Et hoc uidetur notasse pap cū dicit
hactenus quantū ad artem sunt due ptes. pñono
men et prepō. sicut pube tenus. S3 usus obtinuit
p vna pte haberi. Sed nūc modū hātī cōmuni
ter dicunt q pubetenus et hactenus et huiusmo
di sunt due dēones. et acuit te. q pñō postposita
suo casuali seruat suū accentū ut dictū est. De q
tenus dicendum q sunt due ptes. et q dicit hug
q quatenus semp scribit p e. et quatinus nichil
ē non creditur ei. ymo quatinus put p i ē scribē
dū deriuat a qua. et ē simplex. Vñ dicit pap. q
tinus put ē coniūctio causal per i scribit. Potest
eciā esse coniūctio adiūctiua. Hoc eciā uult gre
qui dicit. Dēo quatinus est. oratio quatenus esto
Dēo sub media huius est oō longa. Si fiat prosa
huius tamen utraq metū. Hec ultima opinio p
babilior ē et cōmunior. Sed hic oritur questio q
dam difficil non dissimulanda. dictū enim ē q
oretenus. hactenus p h. quatenus et huiusmodi
sunt due partes. et duobus accentibus pferende.
Sed quid dicemus de nullatenus. ullatenus. omēs
cōmuniter pferūt has dēones sub vno accentu.
tamq sint dēones compositae. Ad hoc dico q nō
sunt huiusmodi ordōnes dēones compositae. s sunt
quedā irregulares uocū congeries. que fm usum
sub vno accentu acuto posito sup antepenī pferū
tur ac si essent dēo vna composita. et talis irregu
laris uocū congeries inueniē in multis alijs. sic
in euestigio. extemplo. Vñ dicit magister bene
in ope donati inuenimus q prepō uidetur p com
pōnem uenire cū seqnti casuali. ut inuicē. extem
plo. et non extimplo. q pñō non corrūpit casum
cui transsumptiue adiūgitur. i. accm ul ablatiū
seqntem. et ita nichil est dictū extimplo. Similit
uident compōnes consimiles esse de cetero. defaci
li. eximproviso. euestigio. quas omēs dicimus in
ueritate non esse compōnes s irregulares uocum
congeries. et hoc ideo. q casus cū sua pñone fun
gitur loco adūbiū. ul adūbial determinacōnis vñ
pñt casualia cum pñonibus ad interrogacōnes ad
ūbiū rñderi. ut quo uadis ad urbem. Qualiter si
et hoc defacili. Qualiter introiuit iste. eximpro
so. Qñ uenisti extemplo. i. statim. Sic ergo ut dic

tū est nullatenus. ullatenus. et huiusmodi n̄ sunt. compōnes. s̄ quedam irregulares uocū congeries que sub vno accentu s̄m usum p̄ferūt. ac si essent vna dco. et hoc innuit p̄l q̄ in tractatu adu bioꝝ. ubi agit de abnegatiuis dicit. Est qñ due p̄ res ponūtur p̄o vna. ut nullomō nullatenus. Si autē ulterius uelis instare et dicere. ergo a simib̄ oretenus hactenus et huiusmodi p̄nt sub vno accentu p̄ferri. Dico q̄ non sequitur. q̄ p̄cedā sūt quedā irregulares congeries uocū. et improp̄erates artis. et improp̄ietates non sunt extendende licet p̄pter cōmunem usum. ul̄ p̄pter poeticā auctoritatem sunt sustinende. Et ita similia idem sit iudicium.

De compositis ab ubi consuevit queri. ut acubi. postubi. astubi. nūcubi. z̄ dico q̄ ubi recipit xj intercompōnes et adieccōnes. ut sicubi. necubi. alicubi. nūcubi. ecubi. ubiq̄. ubiubi. ubiuis. ubiq̄ ubibz. ubinā. Et quolibz istaz dcoñū vno accentu regitur. cū sit vna dco. vñ sicubi. necubi. alicubi. nūcubi. ecubi. acuit ante p̄nl. ubiq̄ acuit p̄nl. De alijs p̄t patere. Inueniunt̄ etiam quedaz uocū aggregacōnes que uidentur esse compositae ab ubi. s̄ p̄prie non sunt compōnes. sed quedam irregulares uocū congeries. ut acubi. astubi. postubi. q̄ fungunt̄ loco vniūs dcoñis. scz postq̄ ul̄ s̄ ul̄ alius consiliis dcoñis Et tūc ad notandū q̄ due dcoñes ponunt̄ p̄ vna. debent sub vno accentu p̄ferri ut uidelz an̄pnl̄ acuat̄. P̄nt tam̄ poni in ni duaz dcoñum. ut manifestū est. ut acubi. i. sed postq̄. sed qñ. Vñ ad gal. Acubi uenit plenitudo tempis. i. sed postq̄. Et tūc constat q̄ regunt̄ duobus p̄ncipalibus accentibus. Et similiter de astubi postubi et similibus. Si aliqñ huiusmodi irregulares uocū congeries inueniant̄ dñdum est. de compositis ab inde et longe infra dicam de impedimento distincōnis. Nec de accentu p̄tū in dedi nabiliū dca sunt.

Nunc septimo loco restat. determina. re de impedimentis accentus. Scias ergo q̄ impedimenta regularū de accentu tota sunt sex. scz concisio. dñtia consor̄tiū. usus. enclisis. distinctio. De vno quoq̄ istoz p̄ ordinez.

Concisio impedit naturalē accē. ut deamus tū. quia supra quamcūq̄ sillām fuerit accentus in integrā dcoñe. sup̄ eandem remanet in corrupta. ut amat. p̄ amauit. Circūflectit enim hanc sillām mat. sicut amauit et eandem p̄o. similis desinentia in as gentilia siue patria circūflectūt ultimam. causa concisionis. q̄ illa eadem circūflectebatur in integris. ut mās. uas. cuias. aspina. rauennas. et hys similia. q̄ n̄ olim fuerūt cuiatis mās. uas. aspina. rauennas. p̄nl̄ circūflexa. Similiter quiris. illic. istic. circūflectūt ultimaz. q̄ integra eoz fuerūt in nō quiritis. illic. illic. q̄ nō temp̄ p̄ concisionem p̄ferūt. sicut uult p̄o in quarto libro d. ubi determinat de desinentibus in as. Illud idem contingit in uis apocopatis. q̄ rū n̄ corpiunt̄ in an̄pnl̄. q̄uis ibid̄ sit accentus acutus. ut uigiliis o uigili. mercurius o mercuri et martirius o martiri. ulterius ulterius. gais gai. rales eniz uñ acuit p̄nl̄. q̄uis ipsa sit uis. sicut eadem acuitur in nōis eoz. et acuet̄ in illis uocatiuis mercurie. uigilie. martirie. si usus haberet. ergo subtracta ultima uocali. oportuit q̄ accētus acutus remaneret sup̄ eandem sillām sup̄ quā fu

isset in integris. sicut p̄bat p̄o in vij libro b. ubi determinat de uis secūde dcoñis. Oñdit enā ibidem q̄ nūtri pompei sunt duaz sillāz. et i ē ibi consonans. et gai monosillabū. uide in iij p̄e. ubi agit de uis secūde dcoñis. Sed obijciat̄ circa hoc documentū de compositis ab inde aduerbio ut exin. dein. subin. pin. qñ hec integra habent accentū sup̄ an̄pnl̄. s̄ facta concisione hñt accentū sup̄ hanc sillām in. ut exin. proin. subin. Ad b̄ dico q̄ inteḡ non habuerūt accentū super an̄pe ultimā per regulā. cū p̄nl̄ esset longa p̄oñe. ad quā pertinebat p̄ncipalis accentus. Et ideo facta corrupcōne. ultime sillabe accentus reuētur ad locū suū. i. ad hanc sillām in. Item obijciat̄ de hoc ubo petijt. p̄ petiuit. q̄ non habet accentū super p̄nl̄. Dico q̄ mutacō tempis hoc fecit. q̄ petiuit p̄o p̄nl̄. sed petijt cor̄. p̄pter uocalem. Similiter deū acuit p̄nl̄ p̄ deoz. et non uidetur regulā concisionis seruare. q̄ deū acuit p̄nl̄. et deoz circūflectit. Dico q̄ hoc fit p̄pter subtractōnem uocali. regula enim de concisione intelligitur. manente eadem uocali. sicut uult p̄o in vij libro. ubi agit de uis secūde dcoñis. In abscissionibus inquit si ea uocali in qua ē accentus integra manet. seruat etiam accentū inteḡ. ut audiuit. audit. uel tratis ueltras. illic illic.

Causa dñtie sepe mutat̄ ul̄ corrumpitur naturalis accentus. ut pone adūbiuz acuit ultimam. ad dñtiam huius ubi pone. quod circūflectit p̄mam. Similiter circū qñ postponit̄ casia li acuit ultimā ad dñtiaz huius nominis circū. ut maria omnia circū. Similiter ergo nomen circūflectit ultimam ad dñtiam huius coniūctionis. ergo. et alio aliquo hñt accentū in fine. ad dñtiam nominū. sicut alias. et hoc possessiuuz cuius in fine acuit̄ ad dñtiam huius infiniti nominis cuius. Sed quē quare in multis alijs talis dñtia non seruatur. ut modo. sezo. cito. crebro. deberent enim hec mutare accentū ad dñtiam nominum. Ad hoc dico q̄ sufficit ad dñtiam tempis in ultima sillaba. q̄ qñ sunt adūbia hñt ultimā cōmunem. s̄ qñ sunt nomina p̄o eam. tamen datui et ablatui adūbialiter positi non mutant accētū ut liquido secreto tuto et similia. que non tñseūt in adūbia. q̄uis ponant̄ adūbialiter. Vñ hñt ultimam longam sicut et nomina. ut uult magister bene. **H**ic nota q̄ sicut dicit in xv li. in tractatu de adūbijs. Adūbia uenientia a nominibus secūde dcoñis. cōtūt o in e longam. ut clare. clare. huic optimo optime. Multa autē ex sup̄radictis nominibus ipsa terminacōne dñ p̄ adūbijs accipiunt̄. ut falso. consulo. postremo. sedulo augurato. manifesto. puato. p̄cario. merito. Et sepe cor̄ o terminalem qñ in aduerbia transeunt ut cito. mō. sezo. necessario. Dicit̄ et necesse. uerū et uero. p̄mū et p̄mo. et ista s̄m magnū bene p̄o o et similia ut uidisti. Excepit tamen tria sp̄aliter de quibus enā p̄o exemplificat. ut patuit. vñ dicit magister bene. In o produciunt̄ dñ et ablatui sū ponant̄ casualiter siue adūbialiter. ut merito p̄ter gerūdiaz que s̄m donati cōmunia sunt. ut legendo. Et p̄ter cito. sezo. mō. et alia pauca. q̄ posita adūbialiter cōmunia sunt. Vñ patet q̄ huiusmodi datui in o adūbialiter positi non acuitur in fine. nec enā alia adūbia. nisi pauca. exceptis adūbijs in o. que sūt a pronomibus ut alio a

liq et similibus. sicut dixi sup qñ determinavi de
adibijis terminantibus in o. Et ppter hoc multu
dicut q multo tanto quanto cū sint dñ adūbiali
ter positi. n̄ debent in fine acui cū n̄ sint pñomi
na. nec etiā sequatur regulā secūdi modi pronō
minū. ut quis. vnus. totus. alius. et cetera. Huius
modi enīz adūbia que dñdunt a nominibus seqñ
tibus regulā secūdi modi pñominis. que quidaz
putauerūt pñomina acuiūt ultimā. sicut et adūbi
a in o. quo ueniūt a pñominibus. ut illo. eo. alio
Et composita a quo. ut siquo. nequo. aliquo. nū
quo. ecquo. quoquo. omnia ista a quo aduerbio
loci componūtur. Canis autem nomen nō mutat
accentū ad dñtiam huius ubi canis. qz utraqz ē
pñcipal ps. et certam habet dñtiam ppter accñ
tia sua. et neutra dependet ab altera. s; ubi dñtia
habet locū. debet vnū ab altero p originē depen
dere. Ita p̄t in consimilibus dici. Et ē ūbum utile
et notabile. Et nisi in aliquibus cōmunis usus cō
radicat. ul' exp̄sse autoritas ē. generaliter est ob
Confortij causa qñqz regula nā seruandū.
naturalis accentus non seruat. ut cuius cuius
acuiūt pñl. ppter confortiū masculini quod est cu
ius. et utraqz et pluraqz acuiūt pñl. ppter confor
tiū masculinor et neutror suor. in quibus pñl
de necessitate acuitur. ut utroz utrumqz. plerūqz.
plexqz. Potest tñ esse in causa cōiunctio endetica
sive epictasis. i. sillabica adiecto scz qz. Item p̄t di
ci de compositis ab hoc ūbo facio. que retinent a
in compōne. que ppter confortiū pme p̄sone in
qua añpenultima acuitur. eadem facta pñl acuiūt
in secunda p̄sone. ut benefacio bñfacis. q̄uis ipsa
sit huius. Similiter tepesacio tepesacis tepesacit. si
uezo corripitur illa uocal a. ut inficio. tñc nō ser
uatur confortium accentus. ut inficis inficit. sicut
uult ps in viij libro. c. dicens. Si ūo facio uerbo
ul' fio integris manentibus. aliud ūbum infinitū
añ ea componat. non solū significacōnes et con
iugacōnes integras eis seruamus. s; etiā accentus
ut calefacio calefacis calefacit. tepesacio tepesacis
tepesacit. In secunda enīz et tertia p̄sone penulti
mas acuiamus. q̄uis sint huius. Similiter calefio.
calefis calefit. tepesio tepesit tepesit. finales suāt
accentus in secūda et tertia p̄sone quos habent
in simplicibus. Idem contingit in hoc ūbo fidei
beo bes bet. qz secūda p̄sone et tertia acuiūt pñl
ppter confortiū pme p̄sone. q̄uis hec sillaba sit
huius. hac rōne possemus dicere usucapio pis. pe
nultima acuta. ppter confortiū pme p̄sone. s; iam
multi gñant eam. quod laudo. et bñ p̄t fieri cum
sit huius. Idem contingit in hoc uerbo beneplacito
res cet. pñl acuta. ppter confortiū pme p̄sone. qz
enīz placito sit compositū. patet p hoc nomen bñ
placitū deriuatū ab eo. ut beneplacitū est deo ba
bitare in eo. ul' lego ad beneplacitū tuum.
Su mediante qñqz regule predcē generalem
accentū non seruant. ut satisfacere pñl acuta.
cū deberet eam gñare. qz huius ē sic diximus. dñcū
dare pñl gñata. s; usus debet aliquid rōnis h̄re
Dico ergo id contigisse. qz in digesto et alijs libris
legalibus hoc ūbum satisfacere p diuisione profer
tur. ut reus debet adesse satis qz dare. et ideo hoc
ūbum dare seruat accentū acutum quem habz in
simplicitate. Vnus etiā habet qz omnia composita
a duo ul' tria habeant accentū acutū sup pñl
ut uiginti duo. uigintitria. q̄uis illa sit huius. sed id

hoc contingit. qz plus certitudinis ē in ultimo nūa
li qz in pmo. causa dedinacōnis et generis qd̄ dis
tinguit. et ideo remanet accentus simplicis in pñl
Vnus etiā acuit pñl quorūdam nominū latinorū
ut lombardia. rectoria. papia. q̄uis ipsa sit huius
sed dicimus qz hoc contingit causa mutacōnis sim
mutant enim greca desinentia in a. que hñt pñl
acutam. ut comedia. tragedia. elegia. abbatia. the
ologia. et hñs similia. Et sciendūz. qz huiusmodi
greca pñt corripē subtracta vna uocali de orpron
go que ibi est scz ei. et pñt eandem producere. s;
in cōmuni smone semp retinemus accentū acutū
ul' circumflexum et nunqz gñem. ut maria. quāuis
possit corripī. Vñ prudens. Nec mea maria po
tē ē constingē iura. Potest etiā producere. Juxta
illud. Transiit maria cū fratre btā maria. Sic er
go quedam latina p grecismū hñt accentū super
pñl. quod causa maioris boatus uidetur contin
gere. qz dñones grece plate magis ore rotundo so
nant. Ita uult magister bene. Huḡ dicit qz nomi
na notha pñt in pñl corripī. et p̄duci p uolunta
te legentis. ut scenophegia. ut dixi sup ubi posui
regulas generales ad cognoscendū accentū cuius
libz sillabe. Similiter habet usus. ut dicamus uice
comes. archicocus. pñl acuta. Sed hoc facit potē
tia ūi. qz remanet incorruptus. et ideo nō amittit
accentū. Non autem ē h̄ ignorandū. qz sicut dicit
pris in viij libro. tractans de dato plurali secunde
dedinacōnis. Oportet scire quidem analogie racō
nem. usum tamen auroz magis emulari. Attende
hic diligenter. qz ps non dicit simpliciter usum. s;
usum auroz. unde uide ne deapiaris p equocacō
nem in usu. sumendo usum ydeotaz ymo potius
ad usum p usu auroz et in arte accentus p̄tor.
Nam ut dñc amō. uulgi usus non p̄iudicat ūitati
Consiliū huḡ. si ūis illud suare et huius tale est.
Dicit enīz Inquis ul' qui. quisputas est una dco
simplex Et ē ibi putas sillabica adiecto. et debet
p̄ferri sub uno accentu posito sub antepenul. ut
ibi Quisputas maior ē in regno celoz Si tamen
in aliqua ecclesia tibi legendum fuerit. cuius abu
sus quis putas p duabus accipiat partibus slos
consulendo consulimus. ut abusum illius ecclesie
sequaris. nisi tante fueris auctoritatis qz prauum
usum corrigere ualeas uelle namqz uideri sapien
tem inter insanos et ydeotas ecclesie. quedaz spe
Endesis. i. inclinacio. mutat dies furoris est
naturalem accentū. s; fit endesis in pñcipio
et in fine. In pñcipio fit p huiusmodi pñculas si
nū et ne. ut siquis. nūquis. nequis. et fit hoc sm
grecos. qz sepe faciūt endesim in pñcipio. iste er
go pñcule inclinant accentū seqñtis sillabe ad se
. i. trahūt accentū ad se. ita qz non ē pñcipalis ac
centus sup seqñtem sillām. s; sup p̄mam. et talis
accentus reductus ad p̄mam sillām circumflexus
ē. ut siquis. nūquis. nequis. et in talibus bñ sua
tur regula natural' accentus. ppter eandem ende
sim dicimus neqñ añpñl acuta. cū debet pñl acui
quia longa est pōne. Similiter ē dñdum aliquan
do. añpñl acuta. non ad dñtiam huius ablati ali
quanto. ut uideē uelle ps. s; causa confortij. scilz
ut pñl huius adibij qñ grauetur in hac compō
ne sicut in alijs. siqñ. neqñ. aliquando. sicut dicit
magister bene. pris autē in xv li in tractatu de ad
ūbij sic dicit. Inde et ex eo composita deñ. subiñ
exñ. pññ. proññ. que omnia añpñl hñt acutam.

ut quia p adiectionem hnt de ut quibusdam uide-
tur. Vnde frequenter inuenimus exin. dein. ul' ma-
gis qz pones separe guntur ut coniuncte esse on-
dantur. acutū in hijs assumpserunt accentū quō
et coniunctio si et ne. adūbio tamen pponitur qn
ut siqn. neqn. Nam aliqn dntie causa ad aliquā
ro. quod consimilem sonum habere uidetur acuit
antepl'. Ita dicit pris. illud quod est dictū supra
a mgiō bene. magis est rō essential'. sciz qz aliqn
causa consortij antepl' acuat. non ad dntiaz de
aliquanto. Differt autē endesis facta in principio
ab illa que fit in fine quia illa que fit in fine ha-
bet sup se pncipalem accentū. sciz et acutū uel qz
cūflexum. finis autem semp habet gūem. **E**n-
desis autē in fine accidit hys tribus coniunctioni-
bus qz. ne. us. qz inclinant accentū pcedentis sillē
ad se. i. trahunt accentum sillē illius sup quam
erat accentus principal' in pcedenti dōne. ad ulti-
mam sillabam eiusdem dictionis. ita qz finis eius-
dem dictionis acuitur uel circumflectitur. Et ipsa
sequens coniunctio endetica semper grauatur. ut
dixit qz. legis ne. cōmuniter ue. Et ita corrupun-
tur ibi duo accentus. qz in pcedenti dōne mutat
principal' accentus de suo loco ad ultimū. et ipa
coniunctio endetica. que debet uel deberet naturali-
ter acui. cū sit huius. ibi gūatur. Et hoc ideo con-
tingit. qz cum deberet gūari si pcederet oporteret
eam eundem accentū seruare posterius. quem ha-
buisset prius. Et sic amisso pncipali accentu. pro-
fertur cū pcedenti dōne. ac si esset vna dō secū.
Qnqz tamen non inclinat accentū pcedentis sillē
qō accidit ppter corrupcionem pcedentis uocalis
ut hecine. cū deberet dici hecine. Corrupta ē enī
ibi sillabica adieccō. qz non erat de substantia dō-
nis. nec habebat aliquem accentū p se. cū careat
significacōne et non sit dō. Et hoc factū ē causa
maioris elegantie. ul' causa necessitatis. qz non ē
ponēdus pncipal' accentus. sup aliquā sillabam
adieccōnem. cū penitus careat sensu. et sic necessi-
tas cogit eam corrip. ne diceremus hecine. posi-
to accentu acuto sup pnt'. Similiter vndiqz et de
niqz non inclinant accentuz. quia pcedens uocalis
corrupta est. Nam vndiqz componit ex vñ et qz
deniqz ex denuo et qz. Causa quoqz dntie amittit
qnqz coniunctio endetica vim suam. ut itaqz. uti
qz. anpenl' acuta. qn sunt compositae dōnes. Cum
uero sine compōne accipiānt. hnt accentū super
pnt'. seruata natura ipsius endesis. et merito. quia
melius seruat vim suam coniunctio endetica ext'
compōnem qz in compōne. Similiter cessat incli-
nacō pcedentis sillē. qn coniunctio endetica cōiū-
git monosillām dōnem. ut mulier uir qz currit.
Non enim inuenit an finalem sillām qz inclinet.
Dicit etiam quidā. qz causa interrogacōnis cōiūc-
tio endetica amittit vim suam. ut currit ne forte
plato qz. uidetur enī acui. Ad hoc dico qz cōiūc-
tiones endeticæ causa corrupcionis uel dntie uel
monosillabe dōnis. amittūt inclinacōnem pcedē-
tis sillabe. ipse tamen semp gūatur. Sed cā in-
rogacōnis nullo mō. ut legis ne. mō enim inclina-
tur accentus pcedentis sillabe sup ultimā huius
ibi legis. si ipsa coniunctio uidetur ibi retinere ge-
neralem accentū. i. acutū. quod alibi non facit. et
hoc contingit ex mō interrogandi. Endesis etiam
facit ut dicamus ubiqz. penl' acuta. qzuis ipsa sit
cōmunis. i. longa et huius. Vel dicamus qz in ac-

centu potius sit credendus longitudini qz huius
cū longa sit dignior huius. Rectius ergo uidet qz cō-
iunctio endetica in fine interrogatiue orōnis posita
quantū ad accentū orōnis ac. qntū ad se gūatur
Et quod dicimus de hac coniunctione qz. possumus
dicere de eadem qn ē sillabica adieccō. ut plerūqz
plerūqz. plerūqz. ul' sufficiat rō supius assignata. p-
fertur etiam endetice hec ipō cū. quādo pponitur
hijs pnomibus me. te. se. nobis. uobis. qz ipsa
gūatur. ac si esset vna dō cū pronomine pceden-
ti. cū deberet acui. eo qz huius. Et ponit accentum
circūflexum sup ultimā sillām pcedentū abltōqz.
et sic inclinat. ut nobiscum. uobiscum. si pcedente
monosillabo abltō. non uidetur inclinare. cū ipse
abltōs p se circumflectetur. ut mecū. tecū. secum.
nisi dicamus qz inclinat accentū ad se. eo qz ipsa
prepositio inclinat. i. gūatur. hoc autē fit. quia
cū deberet illis abltōs pponi ut gūaretur. sicut fa-
cit cū alijs abltōs. oportet qz postposita faciat il-
lud idem. i. ut grauaretur. Postponitur autē hu-
ic abltō nobis. causa uitandi cacophonon. Alijs
autē abltōs eiusdem modi postponitur causa cō-
fortij. Si uero postponatur alijs abltōs acuitur ut
qui cūqz. quibus cum. et hoc ideo. quia pē pponi
ut cū qui. et cū quibus. sicut uult ps in xiiij lib.
ipōnum g. dicens. cū p solam appōnem inuenitur
nec mix. cū loco eius in compōne semp con per o
componat. ut coniūgo. Et ita cū ipō cō qn pro
nomibus postponitur. endetia uice fungitur. ut
mecū. tecū. secū. nobiscum. uobiscum. Alijs uero
postposita acuitur. ut quo cū. qua cū. qui cū. qui
bus cū. Et in xij libro pnomiu g. dicit ps. Ode
cū aut tecū. secū. nobiscum. uobiscum. p anastro-
phen cū pnomine ipō cum. Quoniā si dicam p-
ter te. et te ppter. idem significo. Et cū quibus. et
quibus cū. sic cum me et mecū. Nam antiquissimi
utqz dicebant. si in plurali pme psonae cacapha-
ticam dicere solebant p anastrophen. nobiscū pro
Distinctio impedit regulas qnqz. **C**um nobis
natural' accentus. Distinctio namqz est causa
quare omnia composita ab inde habeant accētū
acutū. sup antepl'. ut exinde. deinde. pnt'. subin'. cū
pnt' que ē longa pōne deberet fm regulam acui.
Pnt' autē hoc dicit fieri p grecismū. quia ideo con-
tingit in quibusdam adūbijs grecis. et ideo fit ne
prepō uidetur p appōnem uenire si gūaretur. a-
cutur ergo. ut ondatur qz per compōnem uenit
Vñ in xiiij libro c. sic dicit ps. Cum apud grecos
prepō composita cū dōnibus alijs quibusdā pnt'
hntibus acutam. antepl' eam facit. si addit signi-
ficacōni aliquid. apud nos quoqz in vno adūbio
hoc solz facere. inde. deinde. exinde. proinde. pinde
subinde. ne si gūaret ipō. p appōnem esse pu-
tetur ante adūbium. qō fieri non licet Et in xij li-
b. dicit inde et ex eo cōposita. deinde. subind'. pinde
exinde. omnia antepl' hnt acutam. uel qz p ad-
iectionem hnt de. ut quibusdam uidetur. vnde fre-
quenter inuenimus exin. dein. Vel magis qz ipō
nes separe guntur ut coniuncte eē ondanē. acu-
tū in hijs assumpserunt accentū. qn coniunctio si
et ne adūbio cū. pponunt qnqz. ut siqn. neqn. zē
ut dixi sup de compositis a qn. in impedimento
endesis. **S**ed uidetur qz eadem rōne possit dici
deintus. abintus. de longe. deorsum. desursum. an
pnt' acuta. Item ps in li de accentu. dicit qz omnia
adūbia composita que a pponibus componuntur

sub uno accentu pronuntianda sunt. ut deinde ex
inde. si deinde. exinde. de quibus exemplificat ps
anpnl acuiunt. Ergo a simili alia aduibia compo
sita a prepōnibus. ut deintus. delonge. deorsus. et
huiusmodi. uideri quia ps dicit. q aduibia cōpo
sita a pōnibus. sub uno accentu debent profari
tamen non dicit que syllaba debeat acui. penl. an
antepnl. Et ideo circa hoc ē multiplex opinio. q
dam enī si queritur ab eis sup quam sillām obf
uandus ē ille unus pncipal' accentus. Dñt q fac
ta consideracōne ad pncipalē legem et naturā ac
centuandi. debet acui in penul. cū sit longa pōne
facti autem consideracōne ad ambiguitatē remo
uendā. que posset esse. ut sit una dō ul' oīd. de
bz acui in antepenultima. Vñ diūsimode diūsi cōsi
derando. ipsa diūsimode pñdant. Et ista fuit o
pinio fratris roberti anglī. Alij dicūt q semper
antepnl debet acui. ne uideantur esse due ptes. ut
deīn. aliqn. delonge. deorsum. deinceps. deinceps.
Sunt etiam alij qui dicūt. q composita ab īn et
qn acuit antepnl. Alia autē aduibia a prepōne
composita. et aduibo hñte longam pñl. acuit
antepnl. fm regulam genalem accentus. Accipi
ūt autē quedā scz composita a longe et contra. ut
alonge. delonge. econtra. decontra. Item excipiunt
deinceps. enimvero. et composita ab intus. ut de
intus. abintus. Ista fm eos antepnl acuit. sicut
deīn et siquando. ne scz uideantur esse due partes
Sed deorsum. desusum. et similia. acuit pñl. Sed
non uidetur aliqua rōnabilis causa quare potius
delonge et alia que a regula generali accentus ex
cipiunt antepnl acuit. q desusum et deorsus. et
huiusmodi. Alij dicūt q semp in predictis serua
tur regula accentus general'. Vñ penl debet acui
cum sit pōne longa. nec excipiunt nisi composita
ab īn. Et isti muniunt se auctoritate ps. qui dicit.
q in vno aduibo antepnl acuitur. ut īn deinde
rē. ut dictū est sup. Et ista opinio magis uidetur
esse fm autem. et intencōnem ps. Et istius opini
onis fuit hug. Vñ ipse dat talem genalem regu
lam. in libello de dubio accentu. siue in rosario di
cens. Est genalis regula quā ex uerbis ps in tracta
tu prepōnis apte diligētia lēoris potent elicere
Si aliquod aduibiū pñl hñs longam componat
cum pōne. compositū īn acuit ipsam pñl. ut alō
ge. excepto vno solo. scz īn. a quo et prepōne cō
posita omnia ac antepnl. ut exīn. ne uideantur es
se due ptes si acueretur pñl. Ex hac regula patet
q exīn. perinde. proīn. subinde. deīn. debet dici. ut
acutus accentus sit in antepnl. Item ex hoc patz
q debet dici alonge. delonge. econtra. abintus de
intus. deorsum. desusum. ut acutus accentus sit
in pñl. Ad eorū similitudinem dicimus esse dicen
dū deinceps. alioquin. aliūde. et similia. ut acutus
accentus sit in pñl. licet non sit composita a pō
nibus et aduibijs. nam deinceps est compositum
a de et incepto. aliūde ab alijs et unde. alioquin
alio et quin. Dicit tamen quidam. q alioqn cō
ponitur ab alio inquantū ponit aduibaliter. qd
quia habet ultimā cōmunem. dicūt q alioqn in
pñl pñt corripī et produci. ut dicatur alioquin pñl
acuta. ul' alioqn antepnl acuta. Sed ad hoc dici
pt. sicut sup dictum ē de ubiq. q in accentu pō
us ē credendū longitudini q bunitati. cū longa sit
dignior bñi. Et dicit etiā hug. q si inueniat ali
quid contrā hanc regulam in libro de accentu. Dicē

dum ē q ille liber non ē authenticus. nec credit q
ps eum composuit. ul' si composuit eum secutus
ē ibi opiniones aliorū circa predictā. Sed in maio
ri uolumine sentit quod dictū ē Et in ista opini
one sequor eum sine pñdicio aliorū opinionum
Ad pñm ergo quod obieciatur. q scz eadē rō
ne qua dī deīn antepnl acuta. ne uideantur esse
due ptes orōnis. ut dicit ps. Potest etiam acui. ī
tepnl. ut delonge. deintus. deinceps. deorsus. desur
sum. et similibus. Dico q racō ps est aliquantū
probabilis. non sufficiens. non necessaria. Vñ fun
damentū illorū qui dicūt q dñdum est alonge de
orsum et huiusmodi antepnl acuta. ne uideantur
esse due ptes debile uidetur. q ita a simili posset
argui. ut dicit hug. q eadē rōne pñl de induco
cis. et indico cis. quanda est. et antepnl acienda
ne uideantur esse due ptes. quod friuolum ē. Si
ad hoc intes. et dicas. quare potius antepnl in
compositis ab īn acuitur. q antepnl aliorū pñic
torū. scz delonge. deintus. deinceps. deorsum. desur
sum. et similibus. Rñdeo. q procul dubio hoc ques
tio multū uidetur augere. oportet siquidem inue
nire rōnem spālem. quare potius cōposita ab īn
antepnl aciant. q alia aduibia predictā consimili
ter composita. Sed que ē illa. dico hoc specialiter
in compositis ab īn accidisse. q in omnibus com
positis ab hoc aduibo īn concurrebant sillabe p
pōnales. i. hñtes materīā ul' ymaginem pōnum
ita q si pñl acueretur. iam uiderentur esse tres pre
pōnes in illa iunctura. Et sic causa distinguendi
q ultime due sillabe tamq pōnes in illa iunctura
non sumunt. si tamq aduibiū unū. vñ accētus
ad pñam sillām trahitur. Hoc autem non conū
git in illis aduibijs scz deintus. abintus. delonge
deorsum. deinceps. decontra. et similibus. Et ideo
patet. q debent pñl acui. sicut regula docet. Et
hoc sentit magister bene. Predictā opinio est etiā
fm ps. qui dicit. q in vno aduibo inde solemus
hoc facere. ut sup dixi. q scz antepnl acuitur. ut
deīn. Sed uide. quidam hoc sic exponūt. In vno
id ē in vna pte. et que sit illa ps pris exponit di
cens. In vno scilz aduibo. Sed hec expō non con
cordat cum textu. vmo potius discordat. q statim
sequitur. inde. vñ textus et in xiiij li. quem supra
posui dicit. Apud nos in vno aduibo hoc solz fa
cere inde deinde. scz q antepnl acuitur. uide sup
Vñ spāliter et singulariter exponit de h aduibo
īn. Ad aliud quod obieciatur de ps. de accentu
ubi dicitur. q omnia aduibia composita a pōni
bus sub uno accentu pñdanda sunt. ut deinde
exīn. Sed ista de quibus exemplificat antepnl
acuiunt. ergo et alia aduibia composita et consi
milis. et delonge deorsum rē. Dico q non sequit
q uidelicet similitudo attenditur in gñali. hoc ē
dictū. sicut ista composita deīn exinde pñdant
sub uno accentu Ita alia composita de pōne et
aduibo. ut delonge. deorsum. et similia. sub uno
accentu pñdanda sunt. Non tamen eo accentu
quo deinde. et alia composita ab īn. q iam in ma
iori uolumine ps declarauit q in hoc vno aduer
bio īn. hoc solemus facere. q scz ab eo compo
sitā. et pōne hñte pñl longam. antepnl more gñali
causa dñtie acuitur. Sed sub vno accentu debet
pñari acuto posito. qñq sup antepnl si pñl sit
bñs. ut de ppe. Qñq sup pñl. si pñl sit pōne lō
ga. ut delonge. desusum. deintus. et sic de consimi

libus. Composita etiā ab hoc adūbio qñ acuiunt
anteponit. si non causa dñtie ul' dñtationis. sicut
composita ab in. Sed potius ppter endesim uel
consonantiam. sicut plenius ostensum est sup in impedi
mento endesim. Distinctio etiā impedit regulas
naturalis accentus qñq in infinitis nominibz et
adūbijs. que interrogacionem uel relacionem hñt
Similiter in pñonibus et coniunctionibus. de qui
bus taliter ē notandū. Omne interrogatiū inter
rogatiue positū. seruat naturalem accentū. ut qñ
acuitur enī. si qñ circūflectitur. Similiter qualis
interrogatiue positū circūflectit pñam. Idem con
tingit qñ interrogatiua pñr infinite. qñ sūt na
turalem accentū. Sed circa hoc infinitū qui sciē
dum ē qñ habet duplicem infinitatem. Nam qñdōq
equipollz huic infinitō quis. ut nescio qui curat
id ē quis. et tñc circūflectitur. Qñq requirit duo
ūba. ut qui interficiet tyrannū pñm accipiet. id ē
quicūq. Et tñc habet accentū contrariū interroga
coni. i. guem. Idem de consimilibus infinitis dñt
dum ē. ut qualis. quantus. qualiter et quantū rē
et seruetur idem tam in nō qñ in obliquis. Cum
autē huiusmodi interrogatiua ponūtur relatiue
distinguentū est. qñ si ponūtur in contextu. i. in
eadem clausula cū suo antecedente gñantur p om
nes syllabas. et hoc ē in locutione poni. ut homo
qui currit mouetur. et qualiter legit sortes legit
plato. Si uero p se ponant. i. ext contextum. hñ
et in alia clausula. tñc acuitur in illa syllaba ac
quā pñnet regularis accentus. ut sortes currit qui
mouetur. i. sortes currit et ipse mouetur. ita sumi
tur ibi. Qui fuit iacob. qui fuit ysaac. qui fuit a
braam. Sunt enim huiusmodi nomina et aduer
bia qñq inceptua clausularū. et tñc faciūt relacō
nem explicitam. et oportet qñ tñc acuantur ad
ostendendū hanc vim. Qñq inferuntur clausule sui
antecedentis et tñc faciūt relacōnem implicitam. vñ
trahūtur ab antecedente suo. et id tñc amittit na
turalem accentū et reguntur graui. Quidam uō di
cūt relatiuū in locutione poni qñ immediate ad
iñgitur suo ūbo. hñ ext locutionem qñ dñones al
terius capituli cadunt inter relatiuū et ūbum. ut
petrus ē amicus meus qui cū ad eū uenissē cu
rialiter me recepit. habet autem predcā distinctō
locū in omnibus interrogatiuis nominibus et ad
ūbijs que relatiue accipi pñt. ut quis. qual. quā
tus. quot. quotenus. cuius. et cuias. quo. qua. ubi
et vñ. qñ. cur. quantū. qualiter. et quotiens.

Causa quoq. *quodammodo*
distinguenti. pñones uariant accentus su
os. et merito. quia magis coherent qñ alie
dñones. Hic autē large accipiunt pñones. scz taz
uere qñ adūbiales. que aliqñ casui seruiūt. sic do
natus enumerauit. De hijs ergo sicut uult ps in
xiiij li. tres regule dant tales. Prepones p se pro
late acuitur in fine. Hoc sic intelligimus. scz qñ
ponūt materialiter. ut ad que pñ ē. Secūda regu
la hñ est. Omnis prepō pñposita suo casuali. ut ex
tra domū. ul' interposita suis casualibz ut domū
ext tuam. ul' pñposita casui relato ad suū casuale.
ut ext mūdi terminos gñatur omnibus syllab. lo
cus enim tal' habet se ad modū materie rōne pñ
cipij. Et ideo amittit regularem accentū. Tercia re
gula ē hec. Prepones postposite casualibus quos
exigunt. ul' posite per defectū ūborū. ut o uiri so
la mei sup astionatis ymago. i. fratres. ul' posite

in fine. ut mille homines uenere sup. seruant ge
neralem regulā accentuū. que ē ut monosyllabe p
pñones acuant. ut trans. per. et dissyllabe acuant
pñl. ut uado renū ultra. nisi dñtia prohibeat. ut
maria omnia circū. hñ enī cū ac ultimā ne pñtē
ēē nom. et nisi de necessitate postponatur. ut cū
Vñ non acuitur hñ gñatur post illos qñq abltōs
me. te. se. nobis. uobis. quibus non debet preponi
Ex predictis patet. qñ sine prepō qñ preponitur
casuali gñatur in utraqz syllaba. ut sine timore. hñ
qñ postponit acuit penl. ut te sine nil altū mens
inchoat. ut dicit ps in tractatu pñonum. Ex hoc
etiā constat. qñ tenus qñ casuali postponitur acu
it pñmaz. ut oretenus. qñ seruat generalem regulā
accentus. Et scias qñ ūsus postponit accusatō et
trahit ipm secū ad faciendū unū adūbiū locale
ut pñaliūsus. vñ ille accūs amittit generalez ac
centuz. et gñatur omnibus syllabis. Vel dicat qñ
sunt due pñes. et ūsus inclinat accentū pñcedentis
dñonis ad hanc sillām uer. vñde omīs alie gñant
et illa sola ibi circūflectitur. et sic ē endesim. Vñde
dicit ps in xv li. pñaliū ūsus. ncliam ūsus. ipse
accentus esse composita monstrat. Nisi dicamus
qñ ūsus ibi dñmat sup dñā nomina. cōiūctōnes
quoqz causa distinctōnis uariant accentū. qñ pñosi
te omnibus gñant sillabis. ut sortes currit ergo
mouetur. Postposite uero seruant regularez accē
tuz. ut sortes currit mouetur ergo. Preter endeti
cas. que postposite gñantur. quemadmodū si p
ponentur. Magis autē applicantur iste tres qñ ne
ue qñ alie cōiūctōnes subiūctiui ordinis. et ideo
fuerūt potius endetice. Distinctō insup regularis
accentus cogit accentum in alijs sillabis qñq cor
rumpi. ut arpinas pñl gñata. cū sit longa. debet
enim acui. Sed cogit eam gñari circūflexus accē
tus. qui est sup ultimam. similiter pñpbe gñat
mediam. quāuis ipsa sit longa ppter ultimā circū
flexam. Similiter meimet gñat mediam quāuis
longam. quod facit accentus acutus positus sup
pñmam sillām p se. quia syllabica adiectō non po
tuit mutare accentū in pñnomine. Vñ sicut ego
et mei acuiunt pñmam p se. ita seqñte sillabica ad
iectōne. ut egomz. meimz. id cōtingit in cōpositis
ab hñ ūbo fio qñ signat passionē. ut tepcho hñ se
cūda enim et tertia pñona ppter consonantiam prime
hñt accentū sup hanc pñl sillām hñ. quā secūda
pñona circūflectit. sed tertia pñona acuit. et in cor
rumpitur accentus pñmo sillabe. que esset regula
riter acienda. Sed ppter pñcipalem accentū uli
me sillabe gñatur. Similiter ab hoc ūbo facio gñ
uant antepñl in impatiuo cū deberet acui ppter
seqñtem būem. hñ quia est pñcipal' accentus sup
hanc sillām fac. Ideo omīs alias pñes oportet gra
uari. ut tepesac. benefac. Similiter causa distincti
onis ponimus accentū sup hanc sillām li in hoc
dñō alicui. qui apud metricos accipitur p trissilla
bo. Vñ accentus deberet esse sup pñmam sillabaz
hñ respicimus in accentu modulacōnem pñaiam
que accipit illū datuū pro trissillabo. Et ideo po
nitur ibi accentus sup hanc sillām li. tamqñ esset
penul. Idem cōtingit in multis ūñs. ut pompe
uultei. que dñr accentū habere sup pñmam sillām
qñ bisyllabi sunt apud metricos. hñ causa concisio
nis hñt accentū sup hanc sillām e. sicut in integ
erat. qñ pñferūt in prosa tamqñ trissillabi. De hñ
etiā supra dixi in impedimento concisionis.

Veri hic p̄t. Quare adūbia hñt accentus de-
terminatos. siue p̄ponantur. siue postponan-
tur. nisi fuerit dñtie causa. p̄pō uero non. Item q̄
ramus quare p̄pō p̄posita suo casuali grauat
omnibus sillabis. postposita uero acut̄ in princi-
pio. et retinet generalem modū accentuandi. nisi
fuerit dñtie causa. Solucō. Ad p̄mū dico. q̄ adū-
bia determinatam hñt significacōnem resp̄ctū p̄pō-
nū. et eandem siue p̄ponant̄ siue postponantur re-
tinent. Et p̄pterea non mutant suos accentus siue
sint añ siue post. P̄pōnes uero non similiter ha-
bent determinatam significacōnem. nec eandem cū
p̄ponuntur ul' postponunt̄ q̄ p̄pōnes signant eā-
dem habitudinem que p̄ casuale signatur. vñ ea-
rū significacō ab adiūccōne casual' determinatur
Item non habent eandem significacōnem qñ p̄-
ponuntur et qñ postponuntur. q̄ cū p̄ponuntur mo-
dum p̄pōnis hñt. qñ autē postponuntur suis casu-
alibus qñ modū adiūbii hñt. Greca enim qñ respi-
cit casuale et ei desuit p̄pō est. et significacōne
p̄pōnis p̄p̄e habet. Qñ enim p̄fertur sine casu-
ali magis adiūbium ē. et sic habet aliam significa-
cōm. in p̄ponendo et postponendo. et p̄pterea nō
hñt unū modū accentuandi determinatum. s̄ di-
uisiuit̄. ¶ Ad secundū dicendū. q̄ p̄p̄pō signi-
ficat eandem habitudinē que p̄ casuale signat̄ et
hoc habet cū p̄ponitur. et p̄pterea unū cum suo
casuali qñ indiuisum ab ipso. Vñ respicit casuale
sicut sillaba respicit dōnem cuius est ps ab ipsa
diuisa. Et ad hoc designandū quatur in omnibz
sillabis cū p̄ponitur. et tūc habet naturalem accē-
tum p̄pōnis. q̄ retineat p̄ modū et ad modū uni-
us sillabe. Qñ autem postponitur suo casuali nō
retinet naturalem ordinationem nec ponitur sub
dōne que significat idem quod ipsa significat
indiuisum a suo casuali. vñ quia mutat ordinacō-
nem debitā p̄pōnis. mutat et accentum debitū ei-
dem. Et hoc dupliciter. Si enī habeat coincidentā
cū alia p̄e ordōnis acutur in fine. p̄pter ambigu-
itatem tollendā. sicut sup̄ dictū est de hac dōne
pone. Si autē non habeat coincidentā cū alia p̄e
ordōnis tūc retinet modum accentuandi generalem
et ac in principio ul' in medio. sicut terminatur ad
finem.

Intersectiones ut dicit ps in lib de accentu. nul-
lam certam regulam accentuandi tenent.
Aliqñ enim hñt principalem accentū in ultima sil-
laba. aliqñ in pñl' ul' añpñl'. Potest hic quē de
eo quod dicit q̄ interiectiones non fiant regulā
determinatam accentuandi. cū acutur aliqñ in fi-
ne aliqñ in medio. uidetur enim q̄ implicet opo-
sita. q̄ si hñt in medio ul' in fine accentū habent
accentū determinatū. Et dicit q̄ non. Et tamen di-
cit q̄ hñt accentū in medio ul' in fine. Itē in ma-
iori dicit. li xv. g. q̄ interieccōnes non hñt certos ac-
centus. Sed habere accentus in medio ul' in fine
ē habere accentū determinatū. quare sibi contēdic
Solucō. q̄ dicit q̄ non seruant certos accentus s̄
intelligendū est p̄ut p̄fertur sine deliberacōne. scz
qñ significant affectū subito platos et sine delibe-
racōne animi. et hoc uidetur uelle ps. qui in fine
xv lib dicit. Optime de accentibz interieccōnibz do-
cuit donatus. q̄ non sunt certi. Quippe cū et abs-
condita uoce. i. non plene exp̄ssa p̄ferant̄. Et q̄
p̄ affectū cōmōi qualitate confunduntur in eis ac-
centus. Aliqñ nō significant affectū platos cū de

liberacōne. et tunc pñt retinē certū accentū in me-
dio ul' in fine. Et sic non ē contrarietas in dictis
autoris. Aliter. Hoc quod dicit ps. q̄ interieccio-
nes non hñt certos accentus. Hoc ē q̄ non hñt
accentus determinatos circa aliquē locū uel in fi-
ne tantū. ul' in medio tantū. s̄ nūc in fine nūc in
medio. s̄m diuisas dispōnes ipsius p̄ferentis. Pe-
nes hoc enim q̄ ipse p̄ferens afficitur magis fa-
ciendo moram sup̄ vnā sillam q̄ sup̄ alteram. uel
magis depmendo vnā q̄ alterā. siue sit media sui
ultima. penes hoc diuisant̄ accentus interieccō-
nis. ita q̄ non habz ipsum certum nec in certo lo-
co. Sed hoc q̄ dicit interiectionem accentū habē
in medio ul' in fine. hoc ē intelligendū ex disposi-
tione illius p̄ferentis siue eius qui afficitur. p̄t e-
nim sic disponi q̄ eleuet sillam mediam uel ulti-
mam indifferenter ul' depmat Dico autē q̄ inter-
ieccōnes habeant accentū sup̄ locum debitū et de-
terminatū. scilicet qñ p̄ferunt̄ cū deliberacōne ut dic-
tum ē Tunc queritur rō quare magis fuerit accen-
tū sup̄ sillam mediam ul' ultimam q̄ sup̄ p̄maz
Racō autē talis ē scilicet ut in eod̄ s̄m naturam p̄-
artem reducat̄ ad ordinacōnes. q̄ ita ē in uitate
q̄ interieccōnes signant affectus prolatos subito
Et p̄pterea in fine s̄ naturam maxime sit dep̄ssio
s̄ accentus principalis cum consistat in elouatione
moderat depressionem. et p̄ptea ad h̄ q̄ ista ordi-
nacō s̄ naturam que ē in depmendo reducat̄ ad
ordinacōnem p̄ artem. tenet interieccō accentum
in fine uel in loco pximo ipsi finj.

De accentu autē barbarorū nominū. incerti su-
mus. q̄ barbari aliter p̄nunciant q̄ nos. tñ
ut sepius. barbare dōnes apud latinos in fine ac-
centuantur maxime si sint indeci. ut iacob. esau
oanna. amen. Doctrinale Omnis barbara uox nō
dedinata latine. accentus sup̄ extremam suabit a-
cutus Nec de accentu scriptori si non lectori cōme-
morasse sufficiat. Nunc de etimologia et dyasini-
astica quasi mixtim aliqua differamus

Etymologia ut sup̄ in principio
huius operis dixi. ē ab ethi-
mon qd est uerū. et logos sei-
mo Inde etymologia. i. trac-
tatus de uitate omnīū p̄dum
oracōnis absolute Et sub ista
comphendunt̄ octo p̄es ordō-
nis et eorū accidēcia. de quibus
aliqua tangam Et maxime de nomine. et uerbo et
pticipio Et p̄mo de nomine In fine eqam subiū-
gam de constructione et regimine ¶ Nomē ergo
ut dicit ps in secundo maioris. Est ps oracōnis
que unicuiqz subiectoz corpm seu rez cōmunem
ul' p̄pam distribuit qualitatem s̄lōmini accidūt
sex. species. qualitas. genus. nūs. figura. casus.

Species ē original' dispō nominis p̄ quam fit
p̄mitiuū ul' deriuatiū discrecō. s̄lōminū itaqz
aliud p̄mitiuū. aliud deriuatiū. Tam p̄mitiuorū
q̄ deriuatiuorū aliud p̄pū. aliud appellatiū. Pro-
p̄m p̄mitiuū ut nilus. Propriū deriuatiū ut ni-
lius. Primitiuū appellatiū ut mons. Deriuatiū
appellatiū ut montanus. Prop̄m nomen ē illud
quod puatam subam et puatam qualitātē desig-
nat. ut martinus. Appellatiū nomen ē illud qd
naturaliter est cōmune multoz. quos eandem sub-
stantia ul' qualitas generalis ul' sp̄alis iūgit. Ge-

neralis ut animal. Species ut homo. Species appri-
orū nominū tantū sunt quatuor. nomen. p̄nomen.
cognomen. et agnomen. de quibus infra in quāta
p̄te dñō cōcedente dicam in suis locis. **M**ultae
alie sunt spēs nominū. sicut p̄s eniat in maiori.
Sed spēs de quibus h̄ intendimus sunt decem scz
adiectiuū. relatiuū. collectiuū. complexiuū. p̄dno-
miuū. possessiuū. compatiuū. suplatiuū. diminuti-
uū. denominatiuū. Sed anteq̄ de p̄dictis determi-
nemus. aliqua dubitabilia circa denūtiūam spe-
ciem moueamus. **Q**uero ergo p̄mo quōd sum-
tū ista uocabula p̄mittuū et denūtiū. Ad hoc
dico q̄ ista uocabula sumuntur transumptiue. p̄-
mitiuū enim tractū est a fonte in quo p̄us appet-
it aqua ueniens p̄ oculos meos. Denūtiū autē
tem tractum ē a riuo defluente ab ipso fonte. vñ
sicut riuus ab alio riuo p̄t deduci. ita vñ denū-
tiū ab alio denūtiūo trahit originem. s̄ fontē et
riuū ad faciendū flumen decurrit. et tam p̄mitiuū
q̄ denūtiūa orōnem que p̄t dñō flumen efficiūt
Omnia enim flumina exeūt a mari. et in mare tā-
dem redeunt. et mare non redundat. Sic om̄s orō
nē a grāmatica suam trahūt originem. et in ean-
dem redeunt. et tamen grāmatica nō redundat. q̄
sicut orō trahit originem a p̄tibus. et p̄tes a sillā-
bis. s̄m materiam uocis. et sillabe a literis. ita sic
resolutō in eadē. nec p̄t in hoc mari esse aliq̄
redundantia. q̄ nichil p̄t grāmatically supaddi q̄tū
ad integritatem artis. **Q**uoniam enim grāmatically dicatur
pelagus habemus a p̄s dicente in problemo suo
Quāuis ad herodiam scriptorū pelagus. Orāius
quoq̄ de isto fonte loquitur dicens. Greco fonte
cadent p̄te de tota. Idem enī de flumine huius ar-
tis inquit. Afciscet noua q̄ genitor p̄duxerit usus
Vehemens et liquidus puro q̄ simillimus anni
Decēnes enim q̄nq̄ fluūt. et q̄nq̄ arescunt. prout
usus approbat ul̄ recusat. **Q**uero enī. an etymo-
logia sit spēs denūtiūis. ut cadauer q̄ caro
data v̄mibus. uidet̄ q̄ non. q̄ si hoc esset om̄is
dco posset dñō denūtiūa. cū om̄is dco etymo-
logizari possit. dummo uelit aliquis meditari. Ad
h̄ dico q̄ etymologia non est spēs denūtiūis.
s̄ quasi species. Alludit enim significacōni. trahen-
do argumentum p̄ l̄as ul̄ sillās aliūde. ut bos q̄
bonus operatur soli. Et mons q̄ moles opposita
nascenti soli. Et tauzus. q̄ tuens agmina uacatq̄
robore uirū suarū. Et deus quasi dans eternaz ui-
tam uiu. Et rōna q̄ radix om̄iū malorū auari-
cia. Et homo q̄ h̄ns om̄ia manu omnipotentis.
q̄ omnipotens om̄ia p̄ hominem creauit. et sin-
cens quasi sine carie. et sic de similibus. Non ē ta-
men dicendū q̄ ab ill̄ denūtiū ul̄ componantur
p̄ que etymologizant̄. De compositis etiam cō-
suevit dubitari. an a suis componentibus denū-
tur. P̄nt dñō in libro constructionū q̄ sic. et meri-
to. quia in trahūt originem. Sed s̄m hoc uidetur
idem esse spēs quod figura. quod esse non p̄t. ad
h̄ dico q̄ om̄ia composita a suis componentibz
denūtiū. non tamen spēs est figura. Spēs enim
respicit qualitatem. q̄ esse p̄mitiuū ul̄ denūtiū
est esse equale. s̄ figura respicit quantitatem. quia
si est simplex respicit unitatem. Si uero composita
respicit binariū. trinariū. ul̄ quaternariū. Nam
ex pluribus q̄ quatuor dōnibus nulla dco po-
test componi.

Similiter dubitatur. an p̄ncipale denūtiū a

sumptio. ut albedo ab albo. et bonitas a bono. di-
cit p̄stianus q̄ sic. et mento. q̄ h̄ formantur ab
ill̄. et sunt alterius institucōis. **S**ed uidet̄ q̄
ponus sumptū denūtiū a p̄ncipali. q̄ est sumptū
ab eo ergo denūtiū. Et si illud est p̄ncipale er-
go p̄mitiuū respiciū sumptū. Item p̄ncipale desig-
nat causam et sumptū effectū. Om̄is autē causa na-
turaliter p̄t ē suo effectū. ars autē est ymago na-
ture. ergo ad autem p̄tinet q̄ sumptū denūtiū a
p̄ncipali. Solucō. Dico q̄ p̄ncipale denūtiū a
sumptio ut albedo ab albo. ul̄ bonitas a bono. a bo-
no. hac rōne. quia sumptū est p̄us sensu et poste-
rius intellectu. P̄ncipale autē facit contrariū. forma
autē concreta subitane p̄us cadit in sensum q̄
in intellectū. ut bonus. q̄ om̄is compō ē uicina
sensui. forma uero abstractius cadit in intellectū
q̄ in sensum. ut bonitas. Citius enī app̄hendit for-
mam abstractam q̄ concretam. Sed grāmatically
p̄cedit magis p̄ uia sensus q̄ p̄ uia intellectus. Et
ideo rōe dñō p̄ncipale denūtiū a sumptio. et nō cō-
trario. P̄ncipale etiam dñō. non q̄ sit p̄mitiuū. sed
q̄ est causatiū. nec sumptū dñō eo q̄ sit denūtiū
ul̄ a p̄ncipali. sed quia est effectiuum. Et hoc ro-
tum speculatur anima intelligibilis.

Venit in sup̄. si fiat denūtiū tantū signifi-
cacōne. dicit p̄s q̄ sic. ut ab vno semel. quod
fatis alienū uidetur. q̄ eadem rōne mons p̄t denū-
tiū ab alto. Solucō. Dico q̄ recta et p̄p̄a denū-
tiū debet ymaginem uocis et significacōis sui p̄-
mitiuū habere. sicut riuus sui fontis aquā redolēt
et saporem. Quōq̄ tamen degenerat denūtiū. sicut
filius a p̄e. quia non p̄mittit p̄mitiuū. nisi in
uocē. ut fere a ferus. et sane a sanus. hec enī ad
iūbia ueniūt ab illis. s̄ multum distant a signifi-
cacōne ipsorū. Quōq̄ sit denūtiū significacōne tan-
tum. et hec habet se ad modū filij adoptiui. ut ab
vno semel. Non tamen eadem rōne mons denū-
tiū ab alto. q̄ ars requirit q̄ a nominibus nū-
libz trahant̄ ad iūbia nūalia. ut ter quater et sic
deinceps. s̄ hec non poterant stare sine suis prin-
cipijs. scz unitate et binario. ergo cū h̄emus no-
mina oportuit q̄ h̄emus ad iūbia eorūdem nume-
rorū. et sic unus adoptauit sibi semel et duo bis. s̄
ars non requirit q̄ ab adiectiūo dñōat nisi suum
p̄ncipale. altitudo ab alto. et sic nō fuit de arte q̄
mons denūtiū ab alto. sicut ergo est filius natu-
ralis et legitimus. et ē filius naturalis tantū. et ē fi-
lius legitimus tantū. ita sunt tres spēs denūtiūis
Denūtiū enī que sit uocē et significacōne est si-
cut filius legitimus et naturalis. qui ē de legitimo
coitu natus. que sit uocē tantū p̄t dici spuria. sic
filius naturalis tantū. qui spiritus nominatur. que
autem sit significacōne tantū p̄t dici adoptiua. sic
filius legitimus tantum qui dicitur adoptiuius.

Adhuc queritur. si ex formacōne semper proue-
niat denūtiū. Ita uidetur. q̄ formacō q̄nq̄
originem introducit. et sic creat denūtiū quod
si uerū est. ergo om̄is gr̄tis qui formatur a nō
denūtiū ab eo. et om̄is passiuū erit speciei denū-
tiū. q̄ formatur ab actiūo. dicit forsitā. q̄ si
formans et formatū sunt diuī aq̄ institucōnū est
ibi denūtiū. Contra. Participium futuri tempis in
rus formatur ab ultimo supino. et est alterius in-
stitucōis q̄ supini. ergo p̄ncipiū denūtiū a su-
pino. ergo a nomine dñōit. non ergo a uocē. Eadē
rōne p̄ncipiū futuri tempis in dus formatur a p̄

nitio pñtis temporis pñcipij quod ē alterius in
stutucōis. ut legens legentis. In legendis. Ergo
deriuat ab eo. non ergo dñdit ul' deriuatur a uer
bo passiuo. Ad hoc rñdeo. q' formatō qñq' indu
cit deriuacōnem. et qñq' non. Si eniz formans et
formatum ab eadem fuerūt ul' fluit institutione.
tūc vnū ab altero non deriuatur. Vñ gñs nō de
riatur a nō. q' vnius nature sunt. i. institucōis
Similiter actm et passiuū in vna institucōe sig
nificant. Similiter pñcipia gerūdia et supina. ab
vna institucōe cū suo ūbo dependent. Et ideo li
cet vnū formetur ab alio. non rñ deriuatur. Sed
omnia deriuantur a ūbo. Gerūdia eniz et supina
magis annexa sunt ūbis q' alia nomina. sicut pñ
in coniugacōe ūboy. At si formans et formatū
diuisas hñt institucōes. ut albus et albedo. tunc
ē ibi deriuacō. Et sic alicubi ē formatō ubi non ē
deriuacō. et alicubi est deriuatio ubi nulla ē forma
tio. et alicubi simul concurrunt.

Dē illa enā deriuacōne que fit p anthiasim
i. p contrarium dubitatur. ut lucus a lucco
parca a pccando. libitina a libendo. Dico q' rñ est
tal' deriuatio. q' fit uoce et significacōne. s' sicut ē
duplex finis in natura. scz consumens et consum
mans. Nam consumens ē ille qui destruit. Consum
mans ē ille qui pñit. Ita oportuit in spē duos fi
nes interuenire. Cuz itaq' deriuatio rñtā ē sig
nificacōnem pñituiou p affirmacōnem. talis deri
uacō est consummatua. Cū uero rñtā ē signifi
cacōnem pñituiou p destruccōes. talis deriuacō
est consumptua. ut libitina q' non libet. Nam cer
tum ē q' uterq' finis. debetur substantie cū quali
tate. scz consumens et consummans. sicut enim p
ñitur. ita tandem consumitur.

Dē translatōe
Similiter querit. an semp faciat deriuacōne
ut theos in deus. patir in pater. marros in
mater. Dicit quidam q' sic. ergo fm eos ego tu
sui deriuatiua sunt. q' transferūt de greco in la
tinū. ut dicit ps. Item fm eos vnū et idem nomē
est pñituiū et deriuatiuum. ut etherem ul' ethera
quoniā grecus actūs debet esse pñituius. et lati
nus debet esse deriuatiuus. vmo omne nomen la
tinū est deriuatiuum. cū possit grece declinari. et a
greco nomine deriuari. ut martinus in martinus
et pamos in pamos. Ad hoc dico q' qñ latinus
ē eiusdē significacōis prorsus cū greco nomine
ul' hebreo. nulla ē ibi deriuacō. s' solūmō quedā
detorsio vnius lingue in alteram. ut iacob in dā
cobus. Ioseph in iosephus. et deus non deriuatur
a theos. nec pater a patir. nec mater a matros q'
idem sunt. nec dñt in significacōne. nec in modo
significandi. q' non est dicendū q' sit alius homo
cū quis loquitur grece. et alius cū loquitur lati
ne. Similiter non ē dñdū q' greci habeant alia
euangelia q' latini. q'uis habeant alias uoces ul'
pñticiacōes. At si latinū dñt a greco ul' hebreo
aliquantulū in significacōne uel in mō significan
di. ut non sit idem cū illo. tūc si translatō esset in
linguā latinam. tunc sine dubio ibi ē deriuacō. ut
gigno a geos quod ē terra. et olor oloris ab olō
quod est totū. q' totus ē albus. Et paditus a pa
clis quod ē consolacō. Et spūs a pir quod ē is
nis. Et ita est caute de singul' iudicandū. Ita uult
magister bñ. et sumit deriuacōnem stricte et ppe
et hñc sequor. Si autem infra in qñta pte aliter

dictum repies. scias me non hoc dicere asserendo
s' huicōnis qui multū laze sumpsit deriuacōm
opinionē potius recitando. **M**oris iam qñibz
cūca spēm deriuatiuam et solutis. nūc de speciebz
nominū sup' nūtiatis. et primo de adiectiuo fm or
dinem inderamus.

Adiectiuū nomen ē illud. quod adiungit pro
pñis ul' appellis nominibus. et signat lau
dem ul' uituperiū ul' mediū ul' actñs vni
cuiq'. Laudem ut iustus. Vitupacōnez ut iniustus
Mediū ut magnus. Dico eniz magnus impa
tor laudans. Et magnus latro ul' fur uitupan
tes. Accidens uero id ē suum unicuiq'. ut niq' cor
uus. et altū mare. Propriū autē est adiectiuo cō
pari. ut dicit ps in ij maioris. Vñ patet q' illa q'
non comparantur non sunt uera adiectiua. **N**ē
nullū uerū adiectm defecit in aliquo casu. que enī
deficiunt fixa sunt. ut sis dōne. sicut dicam infra
in c de pñcipijs in fine. **I**tem scias q' adiectiua
in tres spēs diuidūtur. Nam quedā sunt mobilia
p tres terminacōes. Quedam adiectiua coniūcti
sunt omnis generis. ut prudens. Quedam in com
mune et neutz diuidūtur. ut h' et h' fortis et hoc
forte. Pauca tamen terminant masculinum in er
femininū in is. neutz in e. ut h' acer. h' acris. hoc
acre. de hoc plenius dicam infra in c de omni ge
nere. et in c de declinacōne nominis. **E**t scias q'
uerū adiectm substantiuat in neutro genē tantus
et tūc resoluit in suū femininū. et generale uoca
bulum. ut album currit. i. alba res currit. Qñq' re
soluitur in nomen sue ppetatis. ut descendamus
in planū. i. in planiciem. Qñq' resoluit in nomē
minus q' generale. ut multū vini ē in foro. i. mlt
ta ps vini uel multa copia. Item nota q' adiecti
uū pfectionis pñt substantiuari in quolibet genere
et in utroq' nūo. ut grammaticus currit. dyalectici
disputant. Vnde Orator. Grammatici certant et
ad hoc sub iudice lis est. Similiter adiectiua pñti
nentia ad rōnabilia dignitate rōnabilis creature.
substantiuant in quolibet genē et etiam nūo. ut
iustus gminabit sicut liliū. et iusti in ppetuum vi
uent. **N**ota enā q' si vnū adiectm ponat inter
duo substantiua mediante copula ūbali teneat cō
cordari cū sequente et non cū antecedente. ut bos ē
utile animal. et crucibolū est bonus uigilator. fal
lit tamen in quibusdam pñcipijs. ut aqua ē factū
vinū. et petrus ē elcūs ptās.

Relatiuū ē añ late rei recordatm. q' ut uult
ps in minori. Relacō est rei añ late recor
datō. ut h'. fortes currit qui disputat. Hoc
relatiuū qui facit recordacōnem de sorte. qui ē ref
añ late. Relcōq' aut. alia sunt relatiua sube. ut q'
et ille. Alia sunt relatiua actñtis. ut talis. qual. tā
tus quantus. Relatiuū substantie ē qd refert ean
dem substantiam cū suo antecedente in nūo. ut qui
et ille. Relcōq' substantie. quedam sunt relatiua p
demptitatis. ut qui. ille. Quedā diuisitatis. ut alter
et reliquus. et similia. Relatiuū substantie idemp
titatis est quod refert et supponit p eodem. ut for
tes currit qui disputat. Hoc relatiuum qui refert
sortem. et supponit p eodem sorte. Omnia siquid
relatiua idemptitatis referūt eandem substantiam
nūo cū suo antecedente. et referūt et supponūt sem
p p eodem in nūo. Et ex hoc patet q' maior est
certitudo p relatiuū idemptitatis q' p suū añce
dens positum loco relatiui. ut homo currit et hō

disputat. qz dubiū ē utz de eodem homine dicat
ul' nō. s. cū dī homo currit et ille disputat. certū
ē qz de eodem homine dī. hoc etiā patet per ps
in minori dicentē. Cū autē dī. ajax iuit ad troiā
et ajax fortiter pugnavit. dubiū est de quo aiaze
intelligatur. Si autē dicatur. ajax uenit ad troiā
et idem fortiter pugnavit. de eodem intelligitur a
iaze. Relatiū diuisiōis in substantia est qd sup
ponit p diuiso ab eo quod refert. ut fortes currit
et alius disputat. hoc relatiū aliū refert fortem
et supponit p alio a forte. quia sensus ē fortes cur
rit et alius a forte disputat. et ita facit recordatio
Item de relatiō substantie dicitur. *Item de forte*
dum ē de relatiuis accētis. Relatiū autē ac
cētis ē quod refert eandem rem p modū deno
minacōis. ut tale et consimilia. Et scias qz hoc ē
dīctia inter relatiū substantie et accētis. quia re
latiū substantie refert unicā rem p modū eius
quod quid ē ut albedo que ē in pietate. et color qui
ē in corpore. et sic de alijs. Relatiū autē accētis ē
quod refert rem p modū denominacōis. ut for
tes ē albus. et tal' est plato. Item relatiū subitā
tie refert idem in nō. et sic facit psonalem relati
onem. Relatiū autem accētis refert idem in spē.
ut fortes est albus et tal' est plato. et sic facit sim
plicem relatiōem. Et hoc idē est. qz idem accētis
in numero non pōt esse in diuisis substantijs. s. idē
accētis in spē pōt esse in diuisis substantijs. Relatiō
autem psonal' appellatur qn relatiū et accētis
p eodem supponunt in nō. ut petrus currit qui
inuenitur. Simplex uero relatiō dī qn relatiū et
accētis supponūt p eodem in spē. et non in nu
mero. ut mulier dampnauit que saluauit. Alia e
nim fuit mulier que dampnauit nō. qz eua. et a
lia que saluauit. qz maria. Item relatiū substan
tie sicut qui et reliqua pnomina trahūt genus a
pcedenti dōne pprie. ut uideo hominē qui est ani
mal. Aliqñ trahūt genus a sequenti minus pprie
ut semini tuo qui est xpūs. Relatiuum uero acci
dētis siue qualitatē trahit genus a sequenti dicti
one pprie loquendo. ut talis ē pādus. quale ē ma
re. Et nullū deo est tale sacrificiū. qualis est zelus
animarū. Aliqñ autem trahit genus a pcedenti dic
tione. s. improprie. Vñ ezāc. Putrescentes mamme
tales sunt qualis est equina uera. Relatiū acci
dētis diuiditur. qz aliud ē relatiū idemptitatis. ut
tal'. et aliud est relatiū diuisiōis. ut alteriusmo
di. Relatiū accidētis idemptitatis est. qd refert
eandem qualitatem in specie. et supponit p eadē
in spē. ut fortes ē albus. et talis ē plato. Relatiū
aut diuisiōis in accētibus est qd refert idem acci
dētis in spē. et supponit p diuiso in spē. ut fortes
ē albus. et alteriusmodi est plato. *Differt autē*
relatiū idemptitatis accētis a relatiō substantie
idemptitatis. qz relatiū substantie idemptitatis re
fert eandem substantiam in numero. Relatiū au
tem idemptitatis in accētibus non refert idem ac
cētis in numero. s. idem accidētis in spē. *Item*
relatiū idemptitatis in accētibus. aliud est relatiū
quantitatis continue. ut tantus. Aliud discrete. ut
rot'. *Sciendū etiā ē qz talis. tantus. rot'. rotiens*
quodens. pōt esse relatiua demonstratiua redditi
ua. eo qz si ad pntes dicantur demonstratiua sunt
ut cū dicimus demonstrantes mare. tal' est nilus
demonstrantes herculem. talis est plato. Si autē
non dicant ad pntes siue p demonstracōez reu

pntiū. tunc sunt relatiua ul' redditiua. s. pprie red
ditua sunt que redduntur ad interrogacōnem pce
dentem. ut si dicam. qual' ē fortes. talis est plato.
Relatiua autem qnqz sine interrogacōne pferun
tur. ut qual' est plato tal' fuit fortes. Et qnqz ad
iectiua nomina dñr spāliuz accētium. ut ethiops
est niger et talis est coruus. *Vel fortes fuit albz*
Item hoc relatiū qui pōt et talis est plato
quen. an ponat p defectū sui accētis. ad
hoc dico qz qui pōt poni p defectū sui accētis
p omnes casus. dummo accētis intelligatur in
nō casu. Ut uenit cuius causa dēst iste. Exigit
cui debeo. Ordinatur quem timco. floret quo docen
te ualeo. In omnibus hys subaudiendus est ntis
sicut dicit ps in minori. *Sed quid si accētis*
intelligatur in obliquo. Ad hoc dico qz relatiū
pōt poni in omni casu p defectū sui accētis. si
ue accētis intelligatur in nō siue in obliq sili
relatiō. vñ bñ dicit. Misereor cuius miseris. pco
cui pco. Sed nūquid pōt poni h' relatiū qui p
defectū accētis intellecti in casu dissimili. Cre
do qz sic. Vñ Rathan uideto cui des. i. illū cui des er
ce relatiū poni in dō. et accētis intelligatur in
accusatō. Eodem mō bñ dicitur. Amo cuius mise
rens. Relatiū est enī quod debet concordare cū
accētis in genē. et in nō. Sed in casu nūqm
tenetur concordare. quantum ē de natura sua. et
pprie h' ita bñ pōt intelligi accētis in simili ob
liquo. sicut in dissimili. licet quidam contrarium
dicant. Non autē conuenit. qz scz relatiū intelli
gatur in ante nisi sit demonstratiū. ut demonstrato
nō bñ dī tale est mare. qz intelligitur qualis est
nilus. vñ ps in pmo minoris dī Relatiua ubi
sunt posita minime intelligi pōt nisi in demon
stracōe. tunc enī et sine relatiuis possumus red
ditua pferre. ut si ostēdentes uigiliū dicamus tal'
fuit homerus. ul' thesauri dēstrantes. dicamus tā
tus fuit hercules. qz autē dicitur est qz posito rela
tiuo intelligatur ans in omni casu. hoc uerū est
nisi aliud impediat. ut cū dī Sum simil' qui cur
rit. Et uado ad qui currit. qz talis eclipsis non est
toleranda. non enī h' pōt intelligi in relatiō. impe
diente ppōne que non dī poni sine casu cui sequit
uentur circa h' relatiū qui. An congrue di
catur homo est res fragil' qui ē facili mori
tur. Ita uidetur qz uocus similem locucōnem po
suerit dicens. Quid est imbecillius homine qz mus
culaz sepe morsus necat. Dico qz ualde impropa
est talis relatiō. tamen ē excusabil'. quia huiusmo
di nomina appellatiua qnqz hñt respectū ad rem
speciei. que in intellectu est vna res singularis. Et
ita sunt ppria teste ps. Qnqz hñt respectū ad pti
cularia eiuēdem speciei. et sunt cōmunia. Et hoc
mō ē ibi dicendū. quid ē imbecillius homine qz
et cetera. qz accētis uenit simpliciter. qz habito
respectū ad spēm que simplex est. qz omnia similia
sunt simplicia. Sed relatiū tenetur psonaliter. i.
p particularibus hominibus qui dicuntur psonē. qñ
qz pluralis ad singularem refertur. ut repudiebat
seruicia cuius in ea regione magna copia erat. an
cedens enī uenit p formatis. i. seruis. relatiū au
tem p forma. i. fuit ipsoz. Ita consuevit dici.
Habeo tres denarios et eo amplius. Refert enī
hoc pnomē eo ipsum trinarium signatum hoc
nomine tres. et tamen supponit eundem trinarū
p tribus denarijs. In sac. etiā pagina inuenimus

q̄ pluzale refertur ad fingulare. in gen̄ p̄mo. ubi
d̄r. Creauit deus hominē ad ymaginem suam. ad
ymaginem dei creauit illū. masculū et feminam
creauit eos ul' illos. Et dictū fuit hoc añq̄ facit
mulierem de costa uiri. Ad hoc dico. naturā hoīs
uoluit demonstrare. quia licet sit vnus homo in
sp̄e. tamen ad multitudinē creatus. que multitu
do non nisi p̄ masculū et feminā poterat puenire
et ita in antecedente ē vnitas speciei. que ē p̄ncipi
um multitudinis. In relatiuo autē est pluzalitas
que ē causa generandi. et sic tal' relacō fuit ualde
generalis et decens. Similes abusiones q̄q̄ facit
relatiuū in genere. ut femini tuo qui ē xp̄s. ma
gis enī uoluit ponē in masculino genē q̄ in neu
tro. causa discrecōis. ut oñderet nullū aliud nisi
xp̄m fuisse illud semen in quo b̄ndicūtur gentes
De componibz autē et sillabis adiectionibz di
cam infra in figura composita. **N**ota etiam q̄
si b̄ interrogatiū quis iūgitur ūbo substantiō uel
uocacō. si sequatur p̄p̄um nomen. habet quēdē de
p̄p̄a substantia. et tūc credit in suppositū. et debet
fieri r̄nsio p̄ demonstratiū. p̄nomen. ut quis ē so
crates. iste ul' ille. Si uero sequat̄ demonstratiū
p̄nomen. habet quēdē de p̄p̄a nominacōne. Et
tūc credit in appositū. Et tūc debet fieri responsio
p̄ p̄p̄um nomen. ut quis ē iste. socrates ul' plato.
Si uo iūgatur ūbo acc̄ntali. p̄t fieri r̄nsio tam p̄
p̄p̄um nomen. tam p̄ p̄nomen demonstratiuum
ut quis currit. ille ul' iste. fortes ul' plato. tamen
si redditur nomen. eget altera interrogacōne. vñ
dicit p̄s in p̄mo minoris. Cū autē quis ponitur
p̄ se interrogatiū p̄t cuiusq̄ ūbo iūgi. ut quis ā
bular. quis loquitur. quis legit. Et si p̄nomen red
ditur non eget altera interrogacōne. sin uero no
men post. eget altera interrogacōne. p̄ multoz si
militudine nominū. ut quis currit. aiāx. q̄s aiāx
thelamonius ul' locus.

Collectiū nōm ē illud quod in singulari
numero multitudinē signat. ut populus
plebs. concio. gens. turba. Et ut uult p̄s.
in v lib. c de nūo. huiusmodi nomina collectiua
sunt singularia uoce. s̄ pluzalia intellectu. quia in
singulari numero conueniunt pluribus simul. po
pulus enī ē pluz. et non vnū. **S**ed uidetur q̄
nomen collectiū sit singularis numeri intellectu
q̄ b̄ nomen populus habet modum significandi
ut vnū. ergo facit discrecōez singularitatis. ergo
ē singularis numeri intellectu. et ita non ē uerū q̄
sit plē intellectu. sicut dicit p̄s. Itē si esset plis nūi
intellectū. magis p̄p̄ie d̄r populus currit q̄ popu
lus currit. et ita hec esset figuratiua populus cur
rit. et si illa pplūs currit. omnis enim constructio
ad intellectū referenda ē ut dicit p̄s. Item b̄ nōm
populus ex vna institucōne datū est tantum ab
vna forma. q̄ vniū rei vnica est p̄fectō. ergo cō
stituit intellectū ut de vno. ergo ē singularis nu
meri uoce et intellectu. quod si uerū ē ergo non est
d̄ndum populus currit. et per figuram magis q̄
homo currit. **S**olutō. Dico q̄ ē singularis nūi
uoce et intellectu. i. mō intelligendi. q̄ licet pluzā si
mul significet. i. appellet. tamen significat ea ut v
nū. Et itēo p̄p̄issime d̄r. populus currit. i. p̄ sinthe
sim. i. concidentia. q̄ non ad intellectū. s̄ ad ea q̄
intelligūtur habetur ibi resp̄s. Si autē uis t̄ns
sumē intellectū ad res intellectas. b̄n potes dicere q̄
ē congrua intellectu. Et est d̄ndum q̄ p̄pter talem

transsumpcōnem hoc nomen populus signat ut
pluzā. cū dico. populus currit. Verbo autē p̄s re
spondemus. q̄ elegantissime dixit cū ait. ē pluzā
le intellectu. i. pluzā siml' appellans vno intellectu
singulari. p̄pter quod etiā dixit q̄ ē singulare uo
ce. q̄ in forma singularis numeri pluzā ut vnum
significat. pluzā enī ut vnū p̄nt vno intellectu pa
riter app̄hendi. **S**i dicat aliquis. q̄ vniū signi
fici debet esse signatū. Vnde cū intellectu sit in
tellectū rei signū. non p̄nt vno intellectu pluzā simul
app̄hendi. R̄ndeo q̄ apud animā pluzā simul di
citur vnū significatū. ut homines et populus. et
ita p̄ nomen collectiū datur vna forma respectu
multoz et vnus intellectus. quo ē signū vniū sig
nati. siue illud signatū sit vna res siue pluzes. p̄
ter hec nomina collectiua sepe constituūtur cum
ūbo pluzali. ut turba ruūt. Et p̄t ipsa figura non
solū tolerari. s̄ etiam usualiter obseruari. Sed q̄ri
tur. an possit dici. albus populus currit. dico q̄
bene p̄t adiectiū ad eandem p̄p̄atē trahi. quia
caret numeri discrecōne. vñ b̄n d̄r albus populus
currit. sed post ūbum substantiū caue. quia pro
uiris dicendū ē populus sunt albi. p̄ feminis po
pulus sunt albe. Nec ē d̄ndum aliquo mō. popu
lus sunt albus. q̄ ūbum iam traxerat nomen ad
pluzalitatem. vñ si adiectiū singulare sequatur
post ūbum nō bene r̄ndet substantiū posito col
lectiue. tñ añ ūbū b̄n dicere. ut albus pplūs sunt
in hac urbe. De relacōe diximus q̄ p̄t ad eandem
p̄p̄atē trahi. ut populus hic labijs me hono
rat. cor autē eoz longe ē a me. **Q**ueritur etiā
an b̄n dicatur. gens que nouit xp̄m bened̄i sunt
Dico q̄ p̄t dici. Et inueniē simile in iohanne vij.
turba inquit que non nouit legem sunt maledicti
Dubitatur etiam de ista. Populus qui currit dis
putant. Dico q̄ si iste terminus qui currit fungat̄
loco p̄ncipij congrua ē. sicut ista. populus currens
ul' bononiensis ul' albus disputant. Si autē fun
gatur loco coniūctionis et ūbi. incongrua est. si
cūt ista. populus currit et disputant. q̄ non p̄t si
mul accipi singulariter et pluzaliter. **Q**ueri con
suevit. an ecclesia sit nomen collectiū. et uidetur
q̄ sic. q̄ ē congregacō fidelū. ergo p̄t dici. ecclesia
dei sunt in celo. Dico q̄ non ē collectiū. q̄ collec
tiū sapit diuinitatem. s̄ ecclesia tantum mō vnita
tem. Sūt enim om̄s fideles quedam membra cari
tatis vinculo coniūcta in vno corpe cuius caput
est xp̄s. et sic non est d̄ndum. ecclesia sunt ul' ec
clesia militant. ne uideatur in ecclesia dei esse diui
sio. que vnitate sp̄uali firmiter est vnica. Sunt et
quedam collectiua que distribucōnem h̄nt. ut uf
q̄ et neuter. Nam omne distributiū ē collectiū
si non econūso. Itē contingit q̄ huiusmodi collec
tiua q̄q̄ constituūtur cum ūbo singulari. ut om
nis homo currit. et utroz istoz disputat. et b̄n h̄nt
p̄p̄ie. Q̄q̄ cum ūbo pluzali. p̄ figuram que dici
tur sinthef. et b̄ in eadem p̄sona. ut utroz formo
se paridi potuere uideri. Vel in p̄sona seq̄ntis ge
n̄i. ut utrozque uesti uocamini scipiones. **H**oc
etiā dicit p̄s. et sic b̄n dicitur. utroz nostrū legi
mus. Vñ ouis. Oiscuimus lacrimas mestus uter
q̄ suas. Itē sepe contingit in alijs collectiuis. ut
Iubilare deo omnis terra. Et apud oracius. Jacta
mus iam priorem omnis te roma beatū. Et apud
ouid. q̄sq̄ ubiq̄ uiri faciles adiūte mentes. Et
in apostolo. Alter alterius onera portate. Distri

butive uoluit intelligere aplice p omnibz duobz
Simile ē illud tenebrarū. Apice aliquis acutū. Et il
lud similiter lucani. Ausi sumus cecare cū pntibz
queqz ciuitas suis.

Sunt autē quedam nomina simi
lia collectiuis. que dñr complexiua. qz in
eodem nūo ueniūt tam p vno qz p pluri
bus. ut vinū et arma. In eo qz tenent p pluribz
naturam collectiuorū uidentē habere. Sed in eo qz
tenentur p vno discrepant ab eis. et huiusmodi
nomina gerūt rimagīe epycenorū. qz sicut epyce
nū vna uoce et vno articulo signat animalia ut
usqz sexus. Ita nomina complexiua vna uoce et
eodem nūo tam p vno qz p pluribus supponūt
ut aux et nuptie. Et ideo non dñt pprie in utroqz
numero declinari. qz in vno gerūt effectū utriusqz
Que autē inter ista complexiua magis vim uni
tatiū hñt debent in singulari nūo declinari. ut pul
uis. sanguis. lutū. cenū. Nec enim uehementē ha
bent aggregacōnem. Similiter nomina metallorū
ul' seminū ul' liquidorū ad mensurā ul' ad pensum
ptinentiū complexiua sunt. ut aux. argentū. orde
um et frumentū. vinū et oleum et liqmen. Si au
tē non ptinent ad mensurā et ad pensum tunc de
clinant in utroqz numero. Non enim consueuit a
qua pendi ul' mensurari. Sed fm hoc non debet
metallum in plurali declinari. nec es eris. Dico qz
qñdooz sunt nomina generalia. qñqz spālia. Prout
sunt generalia in utroqz nūo declinant. qz multe
sunt species eris et metallorū. Prout sunt specialia
declinant in singulari tantū. ut aux et ferz. Com
plexiua uero que declinant in plurali nūo tantū
magis hñt se ad multitudinem. Et in pcessit rō.
qz tantū pluraliter ul' spāliter declinantur ut nup
tie. Nam licet nuptie possint esse vnuz cōnubium
duo tamen exigunt ad esse nuptiarū. scilicet mascu
lus et femina. Similiter non ē quis armatus. licet
habeat vnū gladiū. Et kalende. none. ydus ratio
nem sue pluralitatis hñt. qñ in principio mensis
multi uocabant ad audiendū denūciacōnem ka
lendarū. Nōne sunt pñcipia nundinarū. que multi
tudinē mercuri et psonarū requirunt. Idus autē di
uisiones nūdinarū. ubi rex pluralitas et similiter
psonarū ē necessaria. Scale sine multitudine gōu
um. ul' duorū equalitate signorū non sunt. Tene
bre puacōnem duorū. luminis. oculorū important
ul' hñt respectū ad puacōnem lucis illustrantis et
rei que illustratur. Nomina festiū que apud anti
quos fere omnia tantū in plurali nūo rōnabiliter
declinant ut latine latinazū. leranie leranazū. azi
ma azimorū. encenia enceniorū. qz multa requirun
tur ad celebrandū festa. ul' quia non tantūz vno
die s; pluribus digniora festa celebrantur. festa tñ
plura que nos colimus nō tempe. sunt singularia
ut natiuitas. epyphania. pascha. penthecosten. qz
vnus deus. vna fides. vnū baptisma. unitate ma
gis qz pluralitate lerantur. Similiter nomina lib
rum sepe tñ pluraliter declinantur. ut ysaie de
cretales. decreta. topica. rethorica. analetica. tegni
et pantegni. qñ ista duo sunt indeclinabilia. qz
qñuis liber sit vnū in formitate materie in distic
cōnibus tamē et sententiarū uarietibus habz in
se multitudinē. Et sic de nominibus complexiuis
pōt rō assignari. quare tantū sunt singularia ul' tā
tū plālia. Nūc de eisdem quedā dubitabilia subiū
gamus. Queritur ergo. an possit congrue dici. Vi

nū sunt. ul' aux sunt. sicut dicimus populus sunt
Ita qz fiat suppo p vino quod ē multa. ul' p au
ro quod ē multa. ita uidetur. qz non est magis rō
de populo qz de vino. vmo ē magis racō de vino
quā de populo. qz in populo non ē ambiguitas.
quin semp ueniat collectivē. s; in vino ē ambigui
tas. utqz supponat p vino quod ē vnū. an p vi
no quod ē plura. ergo sicut epycenū causa remo
uendi ambiguitatem qñqz recipit adiectiuū alteri
us generis. ut alba anser. sic nomen collectivum.
pōt recipere ūbum pluralis nūi. causa ostēdendi qz
supponat p pluribus. et fm l; bñ dicitur vinum
bibunt. aux donant. Contrario fiet in complexi
uis pluralibus. ut nuptie celebrantur. pro vno con
nubio. et arma geruntur. p vno gladio. Sic enī lo
quitur btis ggg. Mulier est uetus arma dyaboli
qz ut ostēdet se loqui de armis que erant vnum
dixit uetus et non uetera. Si quis autem dicat qz
alia rō est de vino qz de populo. qz vinū non hz
discrecōnem pñū sicut populus. Quid ergo de fru
mento et pipe dicetur. ubi ptes eqā discrete sunt
sicut in populo. fm hoc enim congrue dicet fru
mentū mensurant. et pip uendunt. sicut pars in
frusta secant. Ad predicta dico qz nulla complex
iua pñt supponē ūbo alterius numeri. qz ipsa sunt
vñ ita male dñ omnibus modis. vinum sunt uel
frumentū sunt. sicut male dñ homo sunt. Et simi
liter nichil est dictū. arma geritur. Natura enī cō
plexiuorū multū differt a collectiuis. quia cōplex
iua singularis numeri hñt vim magis unitatiū
ut dixi rōne mensure ut vinū. ul' pensionis. ut au
rum. ul' cōmixtionis ut puluis. In mensuratis tñ
et pensis discreta quantitas et continua equipollent
qz ex vno vino pñt effici multa vina. et ex mul
tis uinis vnū vinū. s; ex vno auro pñt effici ml
ta et econt. in talibus enī discreta qñtital et conti
nua cōfundit. vñ uidemus qz alicui interroganti qz
tū dedisti possumus rñdere vnā marcā. uel xx
solidos. et sic in pensis uel mensuratis discreta et
continua equipollent. s; continua sunt magis natu
ralia qz discreta. qz continua quantitas ē a natura
discreta ūo magis a rōne. sed rō natura posterior
est. qñ rō imitat eam. ergo quicumqz complex
iua singularis numeri se hñt ad pensum ul' ad mē
suram magis hñt se ad unitatem qz ad multitu
dinem. rōne quantitatū continuas. que uere ē vna
In collectiuis autē non sic. qz unitas in eis nō au
fert multitudinem actualem. Et sic patet qz male
dñ. vinū sunt. frumentū sunt. etiam si fiat suppo
p multis. qz unitas mensure ul' pense in omnibz
talibus predñatur Et ita non ē obiectō de pipē.
ul' frumento. quāuis in eo sint ptes discrete. qui
dam ūo dicūt hoc accidere ppter naturam homo
gemorū. quia quelibet ps frumenti frumentū ē et
quelibet ps piperis pip est. et quelibet pars vini
vinū est. Hoc autem non contingit in populo. et
sic maior cōuenientia et maior unitas fuit in ho
mogeneis vñ dñdum ē vinū bibitur et nō bibūt
Sed dicimus qz non ē ita. qz uidemus qz actius
lapidum habz in se naturā homogeneorū. cū que
libz ps lapidis sit lapis. et tamen actius dictus
de lapidibus collectivē pōt uenire sicut populus et
sic homogeneus nō fuit causa illius singularitatis
De mixtis et confusis dicimus. sicut de his que p
naturam deplsa sunt ul' confusa. ut ē puluis lutū
scenū. qz in talibus confusio deplsa equipollet

Et sic habet singularitatem. que subum plurale non recipit. De complexiuis autem pluralis nūi dico. q̄ magis hñt se ad similitudinē uel ad multitudinē ut sup̄ dictū est. vñ nullo mō pñt supponē uerbo singularis nūi. ¶ De hñ autem gēg dico q̄ usus ē auctoritate sua. et figurate locutus ē In ore autē rudis esset soloeisimū. uel uiciū aliud. Exemplū autē quod introducit de epyceno aliter se habet. q̄ in genē est cōmunitas. in nūo autem non. habet enim epycenu se ad masculū et femellam. S; complexiū non habet se ad singularitatem et pluralitatem in eadem uoce. quā supponat pro vno et pro multis. ¶ An uero sit dñdum. Suptia; alie sunt bene alie male. uel nuptiarum alia bona alia mala. cū agatur de suplatiue dicam.

Patronymici. nomen est illud ut dicit ps in ij maioris. quod a ppis denatur tantum mō patrū nominibus fm formā grecā. quod significat cū genitō primitiui filios uel nepotes. ut catides eati filius uel nepos. ¶ Patronomicorū quedam sunt masculini generis. quedā feminini generis. masculinorū tres sunt forme apud grecos. scilicet in on. ut pelion. In adios. ut piradios. In des ut pami des. Et hac forma tantū utitur latinī. ¶ De hac ergo forma dñdum est. q̄ prōnomicorū masculinorū. q̄dam ueniūt a nominibus pme. quedā a nominibus secūde. quedam a nominibus tercie declinatiōis. Que ueniūt a nominibus pme. formantur a genitō. Ae dyptrongo in a mutata. et addita des ut eneas enee eneades. Que ueniunt a nominib; secūde formant a genitō hoc mō. Si gñs desinit in j. tantū assumūt des. ut pamius pami priamides. Si uo gñs desinit in duo i. ultimū j mutatur in a. et addita des. ut uigilius uigilij. ultima j mutata in a. et addita des fit uigiliades. Si autē genitiuus desinit in ei. ei mutata in j pro d et addita des ut theseus thesei. ei mutata in j et addita des fit thesides. Que ueniūt a nominib; tercie formantur a genitō interposita de sillaba. ut nestor totis interposita de fit nestorides. Et ē sciendū q̄ omnia prōnomica masculina sunt pme declinatiōis Et sic declinantur.

Nominatō h priamides. Gēo huius priamide. Gēo huius priamide. Accusatō hñc pami dem uel priamida. Vñ o priamide uel pami des uel priamida. Ablatō ab hoc pami de uel pami da. Et plu raler. Nñ hij priamide. Gēo hor pami da; uel priamidū. Gēo hñs pami dis. Accusatō hos pami das uel priamides. Vñ o priamide. Ablatō ab hñs pami dis. ¶ Prōnomicorū femininorū similiter tres forme. Prima in as. Secūda in is. Tercia in e. Pa tronomica nomina feminina desinentia in as. et in is formant a masculinis subtracta de. ut enea des fit eneas. et priamides remota de fit priamis. Sciendū tamen ē q̄ patronomica feminina. que ueniūt a masculinis hñib; j longam pro i et e hñibus. non formant ab eis. s; ab eorū integritate. et eneis. et non formant a pelli des et eni des. s; a pelli des et enei des. Prōnomis autē femininis desinentibus in ne non utimur. ut nerine azastine. quia sunt apud grecos lingue iadis. et idē de ipso; formatione non curamus ad pñs. Alia uo sunt tercie decl. apud latinorū. et declinant sic. **N**ominatō hec priamis. Gēo huius pami dis uel priamidos. Gēo hñc pami di; accusatiue

hanc priamidē uel pami dam. Vñ o pami s uel pami. ablatō ab hac priamide. Et pluraliter. Nñ o priamides. Gēo hñc pami dū. Gēo hñs pami dibus. accusatō hos priamides uel pami das. Vñ o priamides. ablatō ab ab hñs priamidib; ¶ Desi nentia uero in as eodem mō declinantur. ut n ta men in a singularem faciūt si oportet. Vñ ouid pone metū bachi gnosa uxor cris. ¶ Notandū ē h. q̄ quatuor modis fit abusio in prōnomicis. scz origine. significatiōe. formatiōe. et tempe. O rigne qñ oriūtur a ppis nominibus matq. unde dicit ps in ij maioris. Scire autē debemus abusi ue eorū a matribus et ab auis matris et a regi bus siue conditoribus et a fratribus etiam patro nomica solere formari. ut latonides latone filius apollo et illiades illie filius romulus. Significatiō ne qñ n signat filios uel nepotes. ut romulide. i. ro mani. et citropide. i. atthenienses. formatiōe quā do non supat suū pmitiui; una sillaba. ut scipia des. uel qñ supat plus una sillaba. ut atblaciades Tempe qñ non hñt penl cor. ut cedrides. lagides belides. que contra regulam pñl acūit uel produ cūt apud poetas. ¶ Scire etiam debes q̄ huius modi denominatiua desinentia in tes. ut tecnites amanites. sunt mas ge tantū. et declinant ad mo dū prōnomicorū masculinorū. vñ errant illi qui di cūt achnicen israelites. p israelitis. Reg xxvij a. Et mulier thecnites p thecnitis. Reg xliij a. Et naamā amanites. p amanitis. Reg xliij g. Et de clinant huiusmodi prōnomica in tis ad modum prōnomicorū femininorū in is desinentiū. h israeli tis israelitis. h moabitis moabitidis. h moani tis moanitis. ¶ Denominatiua uero in ta sunt cōmunes generis. ut israelita. hierosolimita. bech leemita.

Possessiuius nomen ē illud ut dicit ps in ij maior. quod cū genitō principali signat ali quid ex hñs que possidentur. ut euandua ensis. p euandri ensis. et regius honor pro regis honor. hoc autē interest inter prōnomica et pos sessiua. q̄ prōnomica filios uel nepotes significant Possessiua autē non solū filios uel nepotes signifi cant. s; omnia que pñt esse in possessione. Et pa tronomica a ppis tantū deriuant. Possessiua au tē ab appellatiuis. Et q̄ prōnomica a masculino dñdunt plexq; genē rarissime autem a feminino nec pprie qñ a matribus hñt. Possessiua autē ab omnibus nascuntur genenbus. Et q̄ prōnomica ad homines ptinent uel ad deos. possessiua uo ad omīs res. hñt autē possessiua a nominibus. ut ce sar cesareus. uel a uibo. ut opo opratiuus. Vel ab adhibijs. ut extra extraneus. Et uel mobilia sunt ut marcius marcia. uel fixa. ut sacriariū. donarium amariū. Possessiua autē dicimus non solū posses sionem significantia. s; etiā que formā hñt posses sionis. Sunt enim quedam gentilia similes posses sionis hñtia formam. ut romanus ciuis. et roma nus ager. Quedā autē et ppria eadem et gentilia et possessiua. ut latinus filius fanni. et latinus ci uis. et latinus ag. Alia tñmō ppia formantur pos sessiue. ut qñtilianus iulianus Alia loco prōnomi cū posita. ut emilianus scipio. et octavianus ce sar. Et eadem forma. agnomina quoq; multa sūe nires ut africanus. plicus. getubus. creticus Alia autem sunt eiusdem deriuatiōis. que ex materia principali constare signant. ut ferreus a ferro fac

tus. Similiter argenteus. aureus. marmoreus. Alia ex moribus. ut cardiacus. Aliq̃ a p̃fessionibz. ut mathematicus. g̃mmaticus. rethoricus. Alia a disciplinis. ut aristonicus. socraticus. Alia que p̃mitiuoz similiter p̃nt habere significac̃m. ut ex ius p̃ triax. De accentu possessiuoz h̃ntiū i añ nus. ut bisinus sup̃ dixi in secundo p̃te de accentu ubi agitur de desinentibz in inus. Et scias q̃ possessiua nomina ascendentibus. i. sup̃ionibus nō solent adiūgi. ut hecoreus pater non dicimus. frater uero ul̃ suus dicimus. p̃nomina uō superioribus ec̃ā adiūguntur. ut meus pater. Circa constructionez possessiuoz consuevit dubitari. an possessiuū possit recipē adiectiuū ex p̃te possessionis non g̃tā genitiui in eo intellecti. ut sc̃z congrue dicatur. filius socraticus albi currit. g̃tū enīz possessoris intelligitur in possessiuo in omni casu. Dico q̃ sic. et hoc uult p̃s. qui in p̃mo minores calē latinitatem ponit. Subiectōnes nominatiue sūt appellatōz et p̃p̃noz. Dic enīz appellatiuoz et p̃p̃noz tenent adiectiue. rōne istius q̃ñ p̃mitiū noim̃ in eo intellecti. et ē sensus. Subiectōnes nominatiue. i. nominū. Nominū dico appellatōz ul̃ p̃p̃noz sūt. In euangelio ec̃ā luce d̃r. Tuam ipsius animam p̃transibit gladius. i. tuip̃sius. Item queritur q̃ñ nomen p̃p̃m p̃sone dignitatis ul̃ officij requirit determinari p̃ p̃p̃m nomē loci. ul̃ patris ul̃ aliquod possessiuū. qualiter sit d̃ndū. Ad hoc dico. si uis determinare origines debes ponē adiectiuū nominis loci cum p̃p̃one. ut patris de bononia. et albertus iudex de florentia. Si autē uis notare possessionem. tūc dignitas ul̃ officiū aut ē tempale aut sp̃uale. si est tempale tūc debet poni g̃tū loci. ul̃ g̃tū plural̃ possessionis. ut p̃t̃s bononie ul̃ bononiensū. h̃l̃r rex francie rex francor̃ Si autē dignitas ē sp̃ualis d̃r poni nomen patris in conformitate actiui. cū nomine dignitatis. ut archiep̃s ianuenis. archidraconus florentinus. et raro ul̃ nunq̃ florentie ul̃ florentinor̃ ianue ul̃ ianuenis.

Mora ec̃ā q̃ ista quatuor p̃nomina meū tuus noster et uester. licet diuisiōnē in personis ex p̃te possessoris. tamen ex p̃te possessionis sunt tercie persone. Et ideo ubi possessionis siue antecedentis debet concordare secū in numero et p̃sona. sicut n̄t̃s cūz uō. Verbum autē huiusmodi relatiui qui uariatur in p̃sona et numero. quādo scilicet unus actus redditur possessori. et alius possessionis. ut meus filius qui lego disputat. Tuus filius qui legis disputat. noster filius qui legitis disputat. Vester filius qui legitis disputat. Qn̄ autem ambo ūba siue actus reddūtur possessioni debent ambo ūba esse tercie persone. ut meus filius qui legit disputat. tuus filius qui legit disputat. noster filius qui legit disputat. Vester filius qui legit disputat. et similia. Sciendum est insuper q̃ possessiuoz quedā sunt possessiua uoce et significac̃ne. ut socraticus. Quedam uoce et non significac̃ne. ut extraneus et optatiuus. Qdā significac̃ne s̃ nō uoce. ut celestis. Nō est ec̃ā ignorandū q̃ forme possessiuoz sunt quatuor. due sumpte a grecis. et duo a latinis. A grecis in casu ut opriacus. et in us puram. ut hecoreus. A latinis in nus. ut romanus. ul̃ in ius. ut catelinarius quorum formacōnes sunt uarie et diuē. De singulis uideamus. et p̃mo de possessiuis desinentibus

Possessiua in eis desinentia. si a p̃mitiuis habeant c. pares h̃nt illis sillabas ut itace itacus. Alia uero omnia a ul̃ i an̄ cus h̃nt a siue sint a nō ul̃ genitō deuata. una sillā uincūt ea ex quibus deriuant̃. Et si primitiua habuerint i p̃nl̃. h̃ alsumunt an̄ cus. ut ilium iliacus. si o p̃mitiua habuerint. tūc hec i h̃nt an̄ cul d̃nl̃ fact̃ d̃nicus. Et sciendū. q̃ non solū a p̃mitiuis sed ec̃ā a deriuatiuis deriuant̃ huiusmodi possessiua nomina. ut tros troicus. affez affricus. grammatos g̃mmaticus. italus italicus. nam italia italiacus debuit facere. ciprius cipriacus. nam ciprius facit oprius. cardia cardiacus. ilium iliacus. mulio mulionis mulionicus. Predcā possessiua cor̃ penl̃ Vidimus de possessiuis desinentibus in eis. uideamus de desinentibus in us puram.

In us puram desinūt possessiua tam greca q̃ latina ante e. p̃o ul̃ e cor̃ ul̃ i cor̃. ul̃ o p̃o ul̃ ac ul̃ oe dyprongo. Et h̃i ut cesareus ferreus uireus. marmoreus. et fere omnia ad materiam p̃tinentia e breuem ante us h̃nt. ut plumbeus argenteus Inueniunt̃ autē pauca sine e. ut a quer cu querius Et a corulo corulus. ab abiete abietinus Itē oleaginus fagnus. E uero longam spondens. plebeus. I uem. ut marcus. i. bellicosus O p̃o herous. ac diptongus. ut sabaeus. tholomaeus Hec autē ac diptongum h̃nt p̃nl̃ que a feminis in e longam apud grecos desinentibus. uel que a ūbis grecis circūflexis deriuant̃. ut cerce cerceus yle plaecus. drone dronaeus proleme prolomaeus Oe antecedente. ut euboia euboetis Et q̃ apud grecos in multis oe dyprongus inuenitur ante o sci re debemus q̃ solent latini mō eam in e longam conuētere. ut spondoeos spondeus Est autē q̃n̄ ab iecione i. e cor̃ ponunt ante us. ut hecoreus. age nonus. in quo iones sequunt̃. more ec̃ā ionico p̃ ei dyprongo. e longam ponimus. ut achilleius d̃ntes Determinauimus de possessiuis desinentibus in us puram. determinemus de possessiuis

In nus possessiuoz ter desinentibus in nus minandum forme et significacōnes diuē inueniuntur quibus latini frequenter utunt̃ in significac̃ne possessiua. ut cesarinus Inuenitur autē in quibusdam a longa an̄ nus. ut campanus. hispanus. In alijs e longa. ut abienus. rabienus ege nus In alijs i longa. ut camennus. uionus. feminus Inuenitur ec̃ā i h̃iis g̃ antecedente in h̃ijs que ab arboribus deriuant̃. ut oleaginus Et ab h̃ijs que ab aduerbijs nascuntur tempalibus. ut cras crastinus. hōno hōnotinus. diu diurnus. u quoq̃ longa ante nus ut tribunus R ec̃ā et l̄ inueniuntur ante nus. ut externus. hesternus h̃iis nus columus. ficulnus. populus Plautus in cassina S̃z mane dum istec aut populus fors aut abi ega est tua Conemur ergo sicut possumus exponē rationem penultimar̃ in sup̃dictis formis litterar̃ In a desinentia antecedente aliqua consonante seu uocali. p̃ducta eadem a et accepta nus faciunt deriuatiū. nisi sint mutor̃ animabum ut sillā sillanus. roma romanus. nola nolanus. silua siluanus Excipiunt̃ iugurtinus. messalinus. terre nus. que q̃uis a nominibus in a desinentibus consonante antecedente deriuantur. non sequunt̃ tamen a De mustelinus et aquilinus paulo post tractabit̃ A pluribus q̃ in ae diptongum desinentibus. ul̃ in a deriuata possessiua. similiter a p̃o

hnt ante nus ul' na ul' num. ut thebas thebanus
cumae cumanus. Signa antesignanus Membra
membrana. quod est femininum. Possunt tamen
hec duo et a singularibus esse. scz a signū et mem
brū. quod paulopost ostenditur. Similiter a habent
aī nus possessiva que derivant a nominibus in
ius terminantibus. ul' adūbijs in e longam ut pō
peius pompeianus. tullius tullianus. iulius iulia
nus. uigilius uigilianus. salustius salustianus. coti
die condianus. Similiter a meridie meridianus.
hodie tamen hodieanus facit. Similiter a longaz
hnt aī nus ea que derivant a nominibus in cus
uel in culus desinentibus. que sunt ultra duas sil
labas. Ut sunt rusticus rusticanus. Publicus pu
blicanus. tusculus tusculanus. exoptur a mascu
lino quod ē derivatiū mans masculinus factus
sā dissillaba in cus desinentia sine a sunt. ut mā
cus manonius. lacus lacuna. porcus porcinus. In
vm quoqz neutra consonante aīcedente in deriva
tiuis a pñl longam hnt aī nus ut oppidū oppida
nus. spoletū spoletanus. castellū castellanus. bene
uentū beneuentanus. Similiter a hnt pñl longa
aī nus plerazqz uenientia a nominibus tercie dedi
nationis. ut cesar cesans cesarianus. fons fontis
fontanus. urbs urbis urbanus. sol sol solanus. ex
quo subsolanus. Ex eo. i. ex sole ē ecī solinus. p
priū. milo milonis milonianus. piso pisonis piso
nianus. quāuis qdā et pisonius et milonius di
ci putauerunt. s; a pñis derivata plerqz i hnt aī
a. ut iouis iouianus. cesans cesarianus. possūm
tamen dicere. qz a cesarius et milonius et pisonius
et iouius derivata sunt cesarianus. milonianus pi
sonianus. iouianus. lux luos lucanus. a quo com
positū est aīlucanus. Ex eodem. i. ex luce eciam
nascitur luona. Vetus ueteris ueteranus. limes li
mitis limicanus. ancon anconis anconianus. Hoc
tamen eciam pōt esse ab anconites. sicut post oste
detur. gades gadis gaditanus. Itēqz autem dixi
mus plerazqz. qz a neutris in e desinentibus deriva
ta i hnt aī nus. ut mare marinus. et ab alijs que
paret hnt sillabas tam in nō qz in geni. t. ut her
cules hercul herculinus. follis foll follinus. men
sis autē mensurius et imber imberius facit. ut in
fra dicet. Similiter in ia desinentia n aīcedente
mutant ia in us et faciūt derivatiua a pñis tñ
hntia n. ut hispania hispanus. hircania hircanus.
mantania maritanus. Lanima laminanus. Cāpa
nia campanus. et proū a pñl. Dardanus iō pñl
eit et pñitiū. ideoqz a cor habet. abusive tamē
poete p dardanio ponūt dardaniū. Si uero aī ia
aliā non n habuerint consonantē. i longaz hnt
ab eis derivata aī nus. ut placentia placentinus
Que iō apud grecos a nominibus ubiū derivata
in res desinūt ea apud latinos in tanus plerumqz
effertūt ut anconites tanus. tripolites tanus. nea
polites tanus. mutant enim es in a proū et accipi
ūt nus. Similiter a salapia salapitanus. a gadibz
gaditanus. a taurominio taurominitanus. Inue
niūt tamen auctoritate uetoz ul' euphonie cau
sa et maxime in pñis quedam nomina non suā
tia pōcās regulas. ut ligus ligus ligurius non
ligurianus. censor censoris cenionus non cenio
rianus. Sic ergo ut patuit quedam possessiva de
sinentia in us hnt a proū aī nus. iude ecī infra
in possessiuis desinentibus in ius. Quedam eciam
possessiva desinentia in nus hnt r aī nus. de qui

bus sic nota.

Nomina desinentia in er si sint tercio dedinatio
nis ul' in ius faciunt genitiū accepta nus ip
se nō facit diuatiū. ut pater paternus. uer uūus
acer acoris p arbore acornus facit. alter alternus.
illa scz obseruata regula de multis animalibus que
faciunt in ius. ut infra dicam. ideoqz anser anse
rinus. passer passerinus dicimus. Ab adūbijs quo
qz uenientia in ra desinentibus r hnt aī nus. ut
infra infernus. extra externus. Ab alijs quoqz ad
ūbijs temporalibus inueniūtur quedā r aī nus hnt
tia. ut noctu nocturnus. diu diurnus. Veri alterni
tatis causa facit besternus. semp sempiternus. In
teria eciam desinentia similiter faciūt derivatiū
ut fabriateria fabriaternus. etas quoqz eternus. An
tiqui tamen ciuitas et ciuiternus ab euo dicebant
uetus pterea ueternus facit non solū ueternus s;
omnes hnt significaciones. quercus ecī quernus.
colus columus. tacitus taciturnus. mensis mēsur
nus. sic enī acero posuit p mensurius. in primo
rethoricoz ps quedam eternitatis. cū alicuius ani
mensuri. diurni. nocturni. uespertini. certa signifi
cacione. Ab hieme quoqz uel hembre hymbernus
fit. Sic ergo ut uidimus quedā possessiua desine
tia in nus hnt a aī nus. et quedam r. Quedā ecī
am possessiua desinentia in nus habent i aī nus
de quibus tales dantur regule.

Desinentia in er si sint secunde dedinationis. et
in us. consonante aīcedente eiu. dem dedina
tionis. exceptis in cus sup duas sillabas. ul' in cu
lus. de quibus pauloan docuimus. Et in vm desi
nentia pñs si faciūt derivatiua in ius terminan
tia. i longam hnt pñl. ut auster austrinus. adulter
adulterinus. libertus libertinus. diuus diuinus. ru
fus rufinus. mancus mancinus. pusum pusinus
camiliū camilius. Exoptur ab humus huma
nus. A mūdo mundanus. a xpo xpianus. et a pa
gus paganus. et a priscus priscianus. s; hec mag
a pñio uidetur esse derivatiū. dñs eciam facit do
minicus. Nam qz a taurominio taurominitanus di
cimus seqmur grecos. qui taurominites dñt. gen
tilia enī apud grecos in res desinentia mutant es
in a et accipiūt nus. cū in hanc formā ueniūt. ut
taurominites taurominitanus. metropolitē metro
politanus. Item i longam seruant omnia qz a no
minibus mutoz animalium cuiuscumqz sint dedi
nationis in hanc formā. ut aper apri apnus. cap
capri capnus. taurus tauri taurinus. fens uel fe
ra ferinus. Lepus leporinus. formica formicinus
hirundo huiudinus. aquila aquilinus. Mustela
mustelinus. quīs in a desinant tñ non hnt a aī
nus in derivatiuis. Itē leo leonis leoninus. iuex
iuecis iuecinus. Quinus quoqz ab oue. et suinus
a sue. s; ouilla et suilla diminutiua sunt. In nus
enim desinentia ul' in nā ul' in nū. si faciunt dimi
nutiua abiecta n duas assumūt l. ut vnus ullus.
vna ulla. vnū ullū. vnū uillū. geminus gemellus
gemina mella. geminū mellū. sic ergo ouina ouil
la. suina suilla. Inueniūtur quedam in tinus pe
nultimā corripientia. s; que a pñitiuis non hnt t
ut diu diutinus. etas crastinus. homo hornotinus
pus ul' priscus pristinus s; constantinus et deme
trinus a pñitiuoz genitiuis hnt r. ut matutinus
a matura que aurore intelligitur. medietinus au
tem a medio et stando ul' tenendo componi uide
tur. fescina autem cor pñl quō fuscina. Cur ergo

piscina producitur. q̄ sine dubio derivatū ē a pisce. fuscina autē a fisco. An fiscus a fuscina an neutrum a neutro deriverit dubiū ē. Nam nec fuscina a fisco nec pagina a pago. nec muna a muro. nec armini nm ab armo derivata cū sint primitiva p̄nt corripuerunt. Sin autem in er. desinentia tertiae sunt de dinacionis. ul in ius faciūt genitiuū accepta nus. ipse ntis facit derivatiuū. ut uer. unus. Pater paternus. ut dixi sup̄. Item. desinentia in ia n antece dente. mutant ia in us et faciūt derivatiua. ut hispania hispanus. laninia laninus. ut dixi sup̄ ubi egi de possessiue desinentibus in nus. Si uero añ ia aliā n n hūerint consonantē. J. p̄d hnt ab eis possessiua derivata ante nus. ut placenia placenti nus. anagnia q̄ q̄ g añ n habet anagninus facit. Similiter alexandria alexandrinus. numantia numantinus. antia aritinus. Itē ut dixi sup̄. In ius desinentia si sunt dissillaba non hnt a añ nus. eoz possessiua si sunt sñ a. ut mancus manducula cula lacuna porcus porcinus. Item possessiua uenientia a nōinibus tercie decti desinentibz in e hnt i. p ductam añ nus. ut mare marinus. p̄neste p̄nesti nus. et ab alijs que pares hnt sillabas. taz in nominatō q̄ in genitō. ut hercules herculinus. ures uirinus. follis follis follinus. In gnus quoq̄ ul gna ul gnū terminantia longam hnt uocales p̄nt. ut a regno regnū. a bene benignus. a male malignus. ab abiecte abiegnus. a pino pignus. In ueniūt tamen ut sup̄ eā dixi auctoritate uetoz ul euphonie causa quedam nomina non seruauit sup̄ deas regulas. ut ligus liguris ligurinus non ligurius. censor censoris censorinus nō c̄ sorianus. Regimus de possessiuis desinentibz in nus. nūc agamus de possessiuis desinentibz in rius.

Possessiua quedaz inueniūt in ius siue rius desinentia. vñ nota q̄ in latino sermone nō solum utitur predictis formis. s̄ eā añ p̄is qui busdam latinor. ut in us ul in a ul in vñ puā antecedente n. ut cantilanius. hereditarius. uxorius. flaccaria. p̄isanariū. Et scias q̄ quia forma sit possessiua hec que in rius desinit. tamen diūsa significacōis nomina in hac forma quoq̄ inueniūt. Nam alia ab officijs. ut tabernarius. tabellarius. hostiarius. erarius. Alia a dignitatibus. ut p̄torius. p̄fectorius. questorius. censorius. Que tñ possessiua hnt significacōem aliā ab alijs rebus in quibus sunt. ul de quibus sunt. ul quas hnt. In quibus sunt. ut collariū quod in collo ē. Ombro riu qd in mensa. motorium quod in motu ē palmaru quod in palma ē. hoc ē in laude. de q̄bus sunt. ut frumentaria lex. i. lex de frumēto. numularia lex de numis. et agroia lex de agris. ex his autem quas continent ut vinaria cella que habz vinū. et azmaria in quo arma posita sunt. sic uolariū. rosariū. uiridariū. Et scias q̄ quia sicut oñdimus diūsas hnt significacōes sup̄ deas forme nominū tñ maxima p̄ seoz apud latinos possessiuoz habet demonstracōē Ideoz h̄ inter possessiuoz species posuimus. Non ē autē h̄ ignotū dum. q̄ eā in is et in er terminantiū derivati uoz multa ponūt et inueniūt significacōis possessiue apud nos. ut ciuilis. hostilis. celestis lunaris. castrensis. equester. pedester. paluster. quoz quia diūse et uarie sunt forme et significacōes. postea cū reliquis speciebz denominacōz per ordinē tractauimus. nūc de nomine compatiui uideā

Compatiui. **M**us nomen ē illud quod cū positiui intellectu ul cū aliquo p̄iope sensu positiui magis adubiū signat. ut fortior magis fortis. et uerior magis ultra q̄ ille qui ultra ē. sunt autem compatiua a nominibus adiectiuis. ut albus albius. a iibis. ut detero detens deterior. A p̄iope nomi naliter positis. ut indulgens indulgentior. Ab adubijs siue p̄onibus. ut extra exterior. Et sciendum q̄ ut dicit p̄s in iij li. a. localia adubijs siue p̄pōnes ex quibus compatiua nascuntur nomina pene sunt h̄. extra tenior. ultra tenior. c̄ tenior sup̄ prior. infra ferior post fior p̄pe p̄prior. añ fior penitus penitior. Apuleius in p̄mo h̄metore Vi. sus est ei adolescens. honesta forma. q̄ ad nupci as exornatus trahē se in penitiorē p̄tem domus. .i. secretiorē. Sunt autem que compati p̄nt nomina nel secunde ul tercie dectinacionis Et si sunt secunde. mobilia sunt. .i. in a faciunt feminina. et in um neutra Et uel in er ul in us desinūt Et al sumencia q̄to oz. faciunt compatiua. corripunt tñ p̄nt. ut tener teneri tenerior. Nigri nigri nigrior clarus clari clarior. **N**otandum ē q̄ sinisterior quasi a q̄to sinister uideat̄ esse factum. cū in usu sinister ubiq̄ repiatur. Que autē ueniūt a nominibus tercie formant̄ a datiuo addita or. ut felix felici addita or fit felicior. p̄ter illa que ueniunt ab hijs nominibus. bonus. malus. magnus p̄uus dexter. sinister. magnificus. multus. iuuenis. et a micus. fm quosdam. que irregulariter compant̄ Itē hntia uocalem añ alteram uocalem. compatiua non hnt. s̄ assumūt loco eius positiuū cū magis. ut pius magis pius piissimus. et arduus magis arduus arduissimus. Vñ uisus. Regula gram maticē p̄hibet certissima lege. Ne quis ius ul uis comp̄et absq̄ magis. ut egregius. pius. arduus et hoc fit duabus regul̄ repugnantibus. quaz vna ē. Omne compatiuū debet sup̄are uocalem positiui sillaba. ut fortis fortior. Alia talis est. J. posita inter duas uocales vim suam suantes in simplicio dectōe. accipitur p̄ duplici consonante. et transit. ad sequētem sillā. ut maior. et peior. Si enim J remaneret uocal. contingeret hiatū intolerabilem fieri. tribus uocalibus iunctis p̄ tres sillabas continue positis nulla consonante media. s̄ dicamus piior arduior. Itē omnia compatiua in or cō. sunt ge. et mutata or. in us faciūt. neutra. excepto vno quod solum cū sit a positiuo quantū ad suā uocem fixū suabit eius genus. s̄ senex huic senj. s̄ senior. q̄uis hoc quoq̄ uetustissimi cōmune accipientes h̄ et h̄ senex p̄ferebant. Pomponius in e pigeāmare. Tua amica senex est. Item compatiua desinentia in or faciūt ablatiuū in e et in i. ut hic et h̄ melior et h̄ melius. Ablatō meliore ul meliori. excepto senior. quod facit in e tantū. Inuenit̄ etiam a nequam. quod ē indeclinabile triū generum tam compatiuum q̄ suplatiuū. ut nequam nequior nequissimus. Ab adubijs uero derivatiua in ra desinentibus mutant ra in er et accepta ior faciūt compatiuū. ut extra exterior. ultra ulterior. citra cterior. Infra inferior. sup̄ superior. Similiter inferior faciunt post et añ. ut posterior et anterior. p̄pe uero p̄prior facit. Et detero deterior. Et a sepe adubio positiuū ul compatiuū non legi. Suplatiuū posuit catho. p̄pter diem atq̄ fenul̄ sepissimā discordiam fuisse. Sed querit p̄s an prior sit com.

patiuū. et dicit q̄ sic. quia in or̄ desinens cōmune
in us facit neutru. quod in nullis alijs nisi in com
patiuīs inuenitur. Et uidetur a p̄dem adūbio nas
ci. quod abiecta tē accipit or̄. et facit compatiū
prior. Sed i cor̄. quia in nullo compatiū i ante
or̄ p̄dici p̄t. In suplatiuo uō suauit p̄ductiones
accepta mus. p̄mus. Ex quo aliud adūbium nas
citur. primo ul̄ p̄me. Vñd terenciū in andria cō
positū dixit ap̄me in uita esse utile. Inuenit̄ etiā
p̄or p̄ melior positū. et tūc sine dubio habz vim
compatiui. et p̄mus p̄ optimus. et tūc suplatiui
significacōnem obtinet. Vt iūgil in viij. Et p̄mos
iuuenū tot misit ordo. p̄mos posuit pro optimos
Et scias q̄ sicut alter de duobus. et alius de mul
tis dicitur. sic prior de duobus. et primus de mul
tis solet dici. ut dicit p̄s in iij libro a. Vñ uersus.
De multis p̄p̄e p̄mus dices alius q̄. Sed prior ac
alter dic̄ concordare duobus. Et sciendū q̄ apud
latinos diminucōnem quoq̄ accipiūt quodā com
patiū. quod apud grecos non inuenit̄ ut gran
diusculus. Maiusculus. minusculus. meliusculus.
Omnia tamen hec a neutro compatiui. adiectiōe
culis inuenio fieri. ut ḡndius grandiusculus. Tā
et q̄ adūbia tamen compatiuo et suplatiuo adij
ciuntur. cū duo ul̄ plures compatiui ul̄ suplatiui
diū se significacōnis positi inter se equant̄. ul̄ idē
geminant̄ ut tam iustior q̄ felicior eneas hectorē
Omnis autem adūbiū est. q̄ cum positū positū
ul̄ iūctum. contrarie significacōnis compatiū de
monstrat. ut minus stultus p̄ prudentior. Terenci
in eunūco. hic nemo fuit minus ineptus p̄ pru
dentior. Est tamen q̄n pro non adūbio ponit̄. ut
minus bonus p̄ malus. Magis quoq̄ adūbium
non solū positū s̄ etiam comparatū iūgitur. q̄n ip
se compatiuus ul̄ ad se uel ad aliū comparatur. ut
achilles enea fortior maḡ q̄ iustior. et ajax ulix
e fortior magis q̄ diomedes. Compatiuus autem
gradus ablatiuo casui iungitur utriusque numeri
Interdū tamen et nō. q̄n q̄ adūbium sequit̄ Su
platiuus autē genitō plurali ul̄ singulari iūgitur
q̄n ip̄m nomē singulare multitudinem significat
ut fortissime gentis. Est etiam regula q̄ quem
cūq̄ casum regit positū. et eundem regit compa
tiū et suplatiuū. p̄ter eorū p̄ncipalem constructi
onem. Vñ sicut bñ dicitur. Sum similis petri ul̄
petro. ita bene dicitur. Sum similior tui ul̄ tibi io
hannē. Nota tamen q̄ fit abusio in comparati
uo tribus modis. scilz significacōne. constructiōne
et officio. Significacōne. q̄n non significat augmē
tum sui positiui. ut potis potior. ut ponticū mare
ē dulcius q̄ cetera maria. i. minus amara. Vñ dic̄
p̄s. Est q̄n compatiū ad contraria comparatur. et
minus positū significat. ut mare ponticū dulcius.
q̄ cetera. s̄ enim non ad dulcia. s̄ ad amara fca
compacōne oñditur. parz aliqd̄ dulcedinis q̄ cetera
habere ponticū mare. Constructiōne. q̄n non con
struit̄ cū ablatiō. uel cū simili casu mediante q̄. ut
maior iuuenum p̄ iuuenibus. et maior horū cari
tas p̄ hijs. Officio. q̄n non significat positiua cū
magis adūbio. ut tristior. i. tristis. Vñ in apocal
xxiiij seniores p̄ xxiiij senes.

Suplatiuum ē quod ul̄ ad plures sui gene
ris compatiū supraponit̄ omnibus. ul̄ p̄
se. platiū intellectū habet cū ualde adūbio
positiui. ut fortissimus grecorū achilles. i. fortis su
per om̄s grecos. Si autē dicam. fortissimus hecū

les fuit. non adiciens quorū. intelligo ualde fortis
Constructū autem suplatiuū cū genitiuo plurali
ul̄ cum genitō singulari nominis collectiui. ut for
tes ē fortissimus romanorū. fortes est fortissimus
romane gentis. Aliq̄n tamen absolute ponitur et
equipollet suo positō et ualde adūbio. ut petrus
ē fortissimus. i. ualde fortis. Habz tamen suplati
uū p̄ter suam p̄ncipales constructiōnem. construc
tiōnem sui positiui. Vñ sicut bñ dicitur. Sum simi
lis platonis ul̄ platoni. ita congrue d̄r. Sum simili
mus platoni ul̄ platonis. et sum dignissimus isto
rorū laudis ul̄ laudū. Item nota q̄ suplatiuū
q̄nq̄ uenit suplatiue et p̄titiue. et s̄m hoc incon
grue d̄r. fortes ē fortissimus asinorū. i. ualde fortis
de numero asinorū. Q̄nq̄ uenit suplatiue et non
p̄titiue. Et s̄m hoc congrue d̄r. fortes ē fortissi
mus asinorū. i. ualde fortis super asinos. Item sci
as q̄ suplatiua p̄nt concordare in genē cum se
q̄ntibus genitiuis. ut homo ē dignissima creatura
rū. p̄nt etiam discordare. Vñ orat̄. quid agis oul
cissime rex. Sed uide. suplatiua sunt uera adiec
tiua. q̄ nascūtur a nominibus adiectiuis. et ideo
debent concordare cum suis substantiuis in tribz
in numero genē et casu. Vñ bñ dicitur. margar
ita ē pulcherrima lapidū. Item suplatiua habent
quandā naturam p̄titiōis. et ideo p̄nt concordare
cū sequenti genitō. Vñd bene d̄r. margarita ē
pulcherrimus lapidū. sed cetera p̄titiua non sunt
uera adiectiua. Et ideo tantum debent concordare
in genē cū genitō sequenti. et non discordare. Vñ
bene d̄r. homo ē vna rex. Sed male d̄r. homo ē
vnus rex. Item postq̄ de p̄titiuis feci mencōnē
uolo te scire. q̄ p̄titiū tenetur concordare cū ge
nitiuo in quēz p̄titur in genē. Sed ille q̄tis habz
utq̄q̄ numerz. ut aliquis hominū currit. ul̄ aliqui
hominūz currit. Si uero declinatur tantū in plu
rali numero. d̄nt concordare in genere et nō. ut
nuptiarū alie bone alie male. S̄z nuptiarū alia bo
na alia mala incongrue d̄r. Itē si fiat p̄titiō in ge
nitiō singulari nominis collectiui. tūc trahit genz
a rebus suppositis. et non a genitō. Vñ si fiat p̄ti
cō p̄ mare erit masculini generis. ut vnus istius
populi ē petrus. Si autē fiat p̄ femina tunc erit
feminini generis. ut vna istius populi ē berta. si
autē fiat p̄titiō pro re insensata. tunc erit neu. ge.
ut istius acerui aliud ē ferrū aliud ē lapis. Si au
tem ponit̄ p̄titiū nomen cū nomine etroditō de
bet respicere genus quod ibi ē quia compacōnes
habet ad res p̄ genitiū suppositas. s̄m genus qd̄
accidit genitō. et sic ē dicendū. vnus celorū. vna e
pularū. et non vnū celorū et vnū epularū. non tñ
sequitur vnus celus ul̄ vna epula. q̄ genus plu
rale ē fortius singulari. De hoc infra etiam dicaz
in c. de genē. cum de nominibus etroditis agam

Nota nota q̄ p̄titiū quinq̄ modis respicit ul̄ re
git genitiū. Q̄nq̄ sine discrecōne alicuius accētis.
ut ubiq̄ terrarū. Q̄nq̄ cū discrecōne generis. ut v
nus uiroz. Q̄nq̄ cū discrecōne generis et numeri
sicut in complexiuis. ut nuptiarū alie sunt vnū
alie sunt plura. Non enim concedo q̄ bñ dicatur.
nuptiarū alia ē hoc. alia est illud. Q̄nq̄ trahit ge
nus a re supposita. ut huius populi alius ē fortes
alius ē plato. ul̄ alia berta alia helena. p̄ feminis
Q̄n uero non subest aliquis sexus. debz in neutro
sumi. ut huius acerui aliud est lignū aliud est la
pis. Q̄nq̄ respicit nomen extra sumptū. ut ualde

mane una sabbatoꝝ. Nam habetur ibi respectus ad hoc nomen die. fit etiam qñq̃ tenuis pñcō. ut
Sic etiam te uolo. q̃ hoc regni. hoc anni. cū dī. Quod p̃ sup̃abundantiam dī vni soli cōuenit. ibi vnū solū uenit complexiue. tam pro vno q̃ pro pluribus. uelut cū dicitur. isti sunt albiissimi hominū. Ecce illud quod supponitur per hoc pronomen isti dicitur vnum solum.

Omne superlatiuoꝝ sunt octo. due quidem in quas plura desinūt suplatiua. rimus et simus. Sex uero in quas pauca desinūt. limus. ximus. timus. remus. finus. nimus. Et omnia suplatiua mobilia sunt. i. p̃ mutacōnem us in a faciunt feminina. et a in vn̄ neut̄. De singul̄ p̃ ordinez ui

In rimus desinentia formantur ab **R**eamus adiectiuis desinentibus in er. addita in nominatio rimus. siue sint secūde uel tercię declinationis. ut pulcher crior pulcherimus. acer acerrimus. tener tenerimus. paup̃ paup̃rimus. saluber. salubris. salubre. formatur etiam a masculino f̄ analogiam addita rimus. ut saluber saluberimus. et sic de similibus. p̃ter dextimus et sinistimus. pro dexterrimus et sinisterrimus. Oatius facit mat̄rimus. Vñ dicit ps̄ in iij li. Oatuzrimus cuius cū positiuus maturus sit. quasi a n̄cō matur qui nūc in usu non ē nascatur. in er desinentiū regulā seruauit. i. in rimus terminat̄. Inuenitur et matur̄simus. fm̄ analogiam in us terminantiū. Nup̃rimus etiam p̃ferebant antiquissimi. vñ adūbium posuit cetero. et qñq̃ nup̃rime dictū. facile memorie mandatur. qui suplatiuus magis ab aduerbio in er desinente uidetur nasci. Nomen enim positiuū in us desinit. ut capro uidetur uester nuperus cuius actiū plautus p̃fert. in captiuis recens cap̄tū hominē nup̃er et nouiciū. et bene. ut super sup̃us. sic nup̃ nuperus debet esse. Veterimus etiā cum in us desinat eius positiuus. tamen formaz in er terminantiū seruat in suplatiuo. ueterimus quasi a ueter positiuo. quod cap̄ quoq̃ approbat autoritas. et usus antiquissimoz. Eminus cui ueter occubuit p̄amus. Cuius etiam compatiuus ueterior p̄tulit plantus. In rimus etiā a uibo vnū inuenitur. detero deterior deterimus. et vnum a normalū. pessimus.

In simus desinentia si ueniūt ab adiectiuis secūde declinationis formant̄ a genit̄o. addita s et simus. ut albz albi. addita s et simus fit albis simus. Si uero ueniūt a nominibus tercię formantur a genit̄o addita simus. ut felix feliciꝝ felissim̄simus. locuples locupletis locupletissim̄simus. p̃ter q̃dam anormala. i. inequalia. que irregulariter cōparantur. ut malus peior pessimus.

In limus autem tantū quinq̃ desinūt suplatiua. cū suis compositis. et formant̄ ab adiectiuis. tercię declinationis desinentibus in lis. remota is et addita limus. ut facilis facillimus. difficilis difficillimus. Gracil̄ gracillimus. humil̄ humillimus. Simil̄ simillimus. dissimil̄ dissimillimus. Agilis agilissimus. Ista septē enumerat ps̄. quoz cum in is desinant positiui. abiecta is et addita limus faciūt suplatiuos. fm̄ ps̄. Ex hoc patet. q̃ util̄ non desinit in limus. s̄ in simus. utilissimus. Item ex hoc uidetur q̃ positiua p̃cedoz scribūtur p̃ vnū l. sed suplatiua per duo l. De predictis usus. In limus quinq̃ dat fagus cetera linque.

In ximus duo tantū inueniūtur. Vnum anor

malū ut maximus. quod fit a positiuo secūde declinationis desinente in us. ut magnus maior maximus. Alterq̃ ab adūbio. ut xpe propior. pximus. Quod tamen qñ pro cognato accipitur est positiuum. et habet comparatiuum. sed non superlatiuū ut proximior proximus.

In timus desinit vnū anormalū optimus. Et ab adūbijs siue p̃pōnibus deriuata s̄. ut int̄rior intimus. ultra ulterior ultimus. citra citrior citimus. et p̃terea dextimus et sinistimus extimus quoq̃ pro extremus dicebant antiqui.

In remus ab adūbijs siue p̃pōnibus uenientia desinūt hec. extra exterior extremus. sup̃rior sup̃rimus. post posterior postremus. Ex quo patet nec a supero neq̃ a postero fieri cōparatiuos ul̄ suplatiuos. sicut nec ab infero infimus. nam si essent a nomine supero postero infero. seruassent regulā in us terminantiū secūde declinationis. que in simus p̃fereūt suplatiuoz. et facerent sup̃issimus et post̃issimus et infer̃issimus zc̄. Et sciendū q̃ hec sola forma habet et p̃d̄ an̄ mus cū omnis alia forma suplatiui habeat. I correpta ante mus. ut pulcherimus. doctissimus. humillimus. maximus. optimus. minimus. infimus.

In finus vnum solum desinit ab adūbio deriuatum. ut infra inferior infimus.

In nimus vnū anormalū desinit. puus minor minimus. Illud quoq̃ notandum. q̃ omnia cōparatiua et suplatiua duaz̄ sillabarū nīm excedūt exceptis prior et p̃mus. et anormal̄ hijs minor et maior et peior et plus. nec miq̃ cum positiua q̃ ex quibus nascuntur compatiua et suplatiua bisillaba sint. ul̄ eo plus p̃ genit̄os et vnā ul̄ duas assumentia sillabas faciunt sup̃adec̄s gradus ut ditis ditior ditissimus. niger nignor nigrimus. util̄ utilior utilissimus. simil̄ simior simillimus. infra inferior infimus. Suplatiuus uero ē quādo compatiuus supat vna sillaba. ut qñ in simus finitur. iustior iustissimus. Et qñ in rimus suplatiuus finitur. Si positiui nt̄is et gr̄is pares hñt sillabas. ut teter terior teterimus. Acer acris acrior acerrimus. Et qñ par ē ut in limus terminatis agilior agilissimus. faciliior facillimus. Et qñdo vna vincitur sillaba. ut qñ in finus. ul̄ in timus. uel remus desinit. ut inferior infimus. ultior ultimus. exterior extremus ul̄ extimus.

Diminutiū ē quod diminutō nem primitiui sui absolute demonstrat. ut rex regulus. i. puus rex. Ideo autē positiuū ē absolute. ut dicit ps̄ in iij li. quia compatiua q̃ non solū augent s̄ etiam est qñ minuit vim primitiui. s̄ non absolute. Ad aliquid enim omnino fit compatiū. ut breuior dī ad breuem. et angustior ad angustum. Vñ q̃uis in hijs quoq̃ compatiis inueniant̄ quedam diminutiua apud latinos. non p̃nt tamen absolute esse cū a compatiuis sint deriuata. et ipsa q̃ compatiōnem significant. ut maiusculus. minusculus. necesse ē enim ad aliquid e a comparari. ut terenciū in eunucho. Chais uxor mea q̃ ego sum maiuscula est. i. puo maior q̃ ego. Alia autem diminutiua. i. omnia que non a compatiuis deriuant̄ ex se hñt diminutōnem et nulli comparant̄ ut regulus. Diminutiua autē inuenta sunt tribus de causis. ul̄ causa necessarie significationis. ul̄ causa urbanitatis. ul̄ causa adulationis. Vnde dicit ps̄ in iij libro. ubi agit de dimi

nutiuis. Solent autem diminutiva ul' necessarie
significacōis causa pferri. ut salustius Postquaz
reguli in vnū conuenere. reguli. i. pui reges. Vel
inbanitatis ut iuuenal'. in sat. iij. Vnde fit ut ma
lim fraterculus esse gigantum. Vel adulacōis. et
maxime puerorū. ut catulaster. ancomaster. petri
ciolus. sergiolus. Deriuant' ergo plerūq; ab appel
latiuis. pauca etiam a ppiis. et seruant genera pri
mitiuorū. plerūq; et sepe inueniuntur diminutū di
minutiva in diūsas desinentia formas. ut homo.
homuncio. homunculus. homullus. homululus.
Sūt autem forme diminutiuorū masculini gener
is. culus. ulus absq; c. ellus. xillus. illus absque
x. ullus. olus. cio. aster. leus.

O E diminutiuorū desinentiū in culus formatō
ne sic dicit ps. Monosyllaba in es desinentia
uocali antecedente cuiuscumq; sint generis. et in er
omnia que sunt tercie dedinacōis. et in us neut
rō assumūt in masculino culus. in feminino cu
la. in neutro culuz. ut flos flosculus. mas mascu
lus. plus plusculus. os osculū. quod quuis sit for
me diminutiue. tamen q; aliam habuit signifiati
onē fecit ex se aliud diminutiū oscillū. Suis tam
facit sucula ul' suscula. Similiter faciūt in er fini
nantia diminutiuum. ut frater fraterculus. pater
paterculus. quod et ppiū inueniūt mulier mulier
cula. paup paupculus cula culum. mater mascu
la. excipitur uenter uenteculus. Sic q; faciūt in us
neutra. ut minus minusculus. corpus corpusculū.
opus opusculū. cuius cuiusculus. thus thusculū. Nec
non et compatiua in us neutri generis similiter fa
ciūt diminutiva. s; mobilia. i. masculini feminini
et neutri generis. ut maius maiusculus la lū. s; n
diusculus la lum. celerius celeriusculus a vm. vñ
celeriuscule adhibiū. sicut a sepius compatiuo sepi
uscule adhibiū. Plus quoq; quuis a masculino ul'
feminino compatiuis non ueniat. facit tam plus
culus la lū. Vnde terent' in form. Cum pluscule su
p lectile opus est. Lepus quoq; quod soluz in us
desinens masculinū ul' epychenum dissillabū lati
nū tercie dedinacōis est. assumit nō culus. et fa
cit diminutiū ut lepus lepusculus. pannus pāni
et panniculus facit. Ad hanc formaz positua in
or desinentia mutant or in us. et accepta culus fa
ciunt diminutiva. ut rumor rumorculus. ul' assu
mūt culus ul' cula. ut amator amatorculus. So
ror sororcula. In is uero ul' in e desinentia omnia
ul' in us monosylla ul' in is dō corripientia i as
sumūt predicās sillabas. i. culus cula culū. et faci
unt diminutiva. ut ignis igni igniculus. testis tes
ti testiculus. nauis nauī nauicula. Cutis cuti cuti
cula. auis aui auicula. recte rethi rethiculus. fons
fonti fonticulus. mons monti monticulus. dulcis
dulci dulcicula culū. securis securi securicula. Simi
liter fides fidi fidecula. fides enim fidecula facit.
Et cū omnia huiusmodi diminutiva tam pñl' q;
ante pñl' cor. cuticula i antepñl' prod aliqñ neces
sitate metri. excipitur lapis qui lapillus facit dimi
nutiū. etiā anguis anguilla. vnguis quoq; vngu
la facit. Que tamen et si non formā iudicē habē
diminutiuorū. significacōne tamen non sunt dimi
nutiva. Secūdū supradcām formā. q;re quoq; dedi
nacōis nomina faciūt diminutiva. us enī ul' u
nñ conitunt in i cor. et accipiūt culus in mascu
lino. In feminino cula. in neutro culū. ut curus
curiculus. d; tamen et b curculū. usus usculus

artus articulus. fructus fructiculus. annus anscula
cornu corniculum. genu geniculum. Excipiūt ab a
cu aculeus. a domus domūcula. In es prod de
sinentia feminina tercie dedinacōis ul' q;re. ab
iecta s; assumūt cula. et faciūt diminutiva. et ser
uant e prod. ut uulpes uulpecula. nubes nubecu
la. dies diecula. res recula. nepres ueprecula. Exc
pitur mces. cuius is geniū in ula conūsa facit di
minutiū mcedula. Et apes cuius diminutiū p
e longa i habuit. apicula. ita dicit ps in iij libro
de diminutiuis in vj li d. Ouid in xvij metamor
phoseos h; apis ptulit dicens. non apis in tulit
flos sedula flores. Quod etiā diminutiū oñdit a
picula. quō spicula docet pmitiū sui nominatiū
flos non fides esse. Ex hīs uidetur q; pristinū
uelit. q; apicula sit diminutiuum de apes. et api
cula de apis. quod olim in usu fuit. et hoc etiā
uult hug. In o desinentia si faciūt diminutiva
conitunt o in un. et accipiūt culus ul' cula. ut ti
ro tirculus. Latro latunculus. carbo carbūculus
pedo pedūculus. curculio curculūculus. iugo iur
guncula. ratio ratiuncula. offensio offensūcula. io
ligo ioliguncula. homo homūculus. Didit tamē
et homūcio et homullus homululus. Leno lenū
culus. rana ranūculus facit. Quodā alia desinunt
in culus ul' cula. de quibus dicam in desinentibus

D esinentia in ulus sic formantur. In ulus
In x omnia ul' in us sup sillām. ul' in t des
inentia geniū extremaz terminacōnem in is. in u
conitunt. et accepta lus ul' la ul' lum. faciūt dimi
nutiva. ut rex regis regulus. codex codicis codicu
lus. et ex eo codicillus. formax fornacis fornacu
la. fax facis facula. ceruix ceruicis ceruicula. adoles
cens adolescentis adolescentulus. caput capitis ca
pitulū. In us terminans vnum tercie dedinacō
nis cōmune triū generū abiecta s; assumit lus in
diminutiuo. ut uetus uetulus. femininum uetula
neutrū uetuluz. Suis cōmune abiecta s; et assump
ta cula facit diminutiū sucula. paulus facit pau
lulus. capis capidis capidula facit. ut dicit ps in
vj. Quodā alia diminutiva desinunt in ulus. de q;
bus dicitur cū determinabitur de desinentibus in
olus. et de desinentibus in ellus et in illum.

I ellus et in illus ul' xillus desinentia sic for
mant'. Nam ut dicit ps. In nus siue habeāt
an n aliam consonantē siue non. et in lus si non
habeant geminatū l. et in er secūde dedinacōis
nomina duplicant l an us in diminutiuis. ut ali
nus asellus. geminus gemellus. bonus bellus. pug
nus pugillus. agnus agnellus. anulus anellus. o
culus ocellus. populus popellus. catulus catello
tener tenellus. liber libellus. Et sciendū q; om
nia e hñt pñl'. absq; pugillo. nisi pmitiua pñl' ha
beant natura prod in omni genē. tūc enī suant
pmitiū uocalem. ut vnus vna vnū. ullus ulla ul
lum. vinū uillum. Excipitur vnū in lus desinens
Paulus quoq; non geminat l in diminutiuo. Nec
miq. cū au dyprongus post se geminari consonan
tem phibeat. facit ergo paulus paululus. et ē ex
hoc paucillus et paucillulus. quas formas suāt
et femininū et neutz eius paulula. paucilla pau
xilla. paulum paululuz paucillum. paucillulus
Similiter uelum uexillū facit diminutiū. Et pu
to ideo hoc assumpsisse x. quia hec in lus ul' la ul'
lū desinentiū primitiuorū facientiū diminutiva pe
ultimā natura longam hñt. paulum paucilluz

uolū uexillū. 15 mala assūpfit x maxilla. et talus
taxillus. Que uero geminant l an us ul' a ul' um
in ulus ula ulum faciunt itē diminutua. ut ho
mullus homullulus. pauxillus pauxillulus. pau
xilla pauxillula. pauxillū pauxillulum. femina
quoq; in a desinentia siue habeant an n aliam co
sonantē siue non. geminant l in diminutuis an
a. ut catena catella. asina asella. gemina gemella.
columna columnella. Excipitur rana ranūculus.
Eandem formā in la quoq; desinentia ul' in ra s
uant. ut fabula fabella. tabula tabella. libra libel
la. capra capella. umbra umbella. sacer sacra sac
sacellus a um. puer puera antiqui ex quo puella
tener ra rum tenellus a um. miser misera miserū
misellus a um. Excipiunt in ra desinentia. q nec a
masculinis in er desinentibus fiunt. nec hnt ante
r aliā in eadem sillā consonantē. ut ara azula. ter
ra terrula. litera literula. Neutra quoq; in um de
sinentia. geminant in diminutione l an um. et si
q hnt an ti in pnt sillā diminutui i et non e ac
cipiunt. ut tignū tignū signū sigillum. Alia uero
e hnt in pnt. nisi sit quod supius docuimus pnt
pmitui naturaliter longa. ut bonū bellū. geminū
gemellum. scamnū scamnellum. Que uero in um
desinūt i pnt antecedente. i ultima genitiui mutata
in o accepta lum. faciūt dimi. ut palliū palliolū.
ita dicit ps in iij li. ubi agit de diminutuis. In ij
uero libro ubi agit de possessiuis sic dicit. Quinū
quoq; ab oue deriuat. et suinus a sue. Nam ouil
la et suilla deriuatiua sunt. In nus enim desinenti
a ul' na ul' nū si faciunt diminutua. abiecta n di
as assumūt l. ut vnus ullus. vna ulla. vnū ullū
bonus bellus. bona bella. bonū bellum. geminus
gemellus. gemina gemella. geminū gemellus. vi
nū uillum. Sic ergo suina suilla. ouina ouilla. Ita
dicit ps in ij li. de possessiuis. Deinde subdit pris
in iij libro. Similiter in illum et in ellum faciunt
diminutua in lum ul' rum desinentia. ut tantulū
tantillū. Lucū lucellū. terebū terebellum. fabūz fa
bellum. flagūz flagellum. castūz castellum. sacūz sa
cellum. Et scire debemus q in ellus ul' ullus de
sinentia diminutua. si a dissillabis deriuantur as
sumunt vnā sillā. ut agnus agnellus. lib libel
lus. culter cultellus. paulus pauxillus. Similiter
femina in ella ul' in illa terminantia. ut cap ca
pella. libra libella. paula pauxilla. Sic etiā neut
in ellum ul' in illum exeuntia. tignū tignū. sig
nū sigillum. Lucū lucellū. Excipiūt uenientia a
desinentibus in nus ul' in na ul' in nū. que nullas
hnt consonantem antecedentē in eadem sillā an n
ut a bono vno vino deriuatiua. et merito excipi
ūt. hec enim pares hnt sillās pmituius bonus
bona bonū. bellus a um. vnus vna vnū ullus a
um. vnū uillum. Notandū etiā q pannus pan
niculus facit. A trissillabis quoq; uenientia dimi
nutua que geminant l. pares hnt sillās primiti
uis. ut oculus ocellus. catulus catellus. geminus
gemellus. fabula fabella. tabula tabella. Excipiū
tur que in pmituiis an n aliam hnt in eadez sil
laba consonantem. hec enim vnā addūt sillabaz
diminutuis. sicut etiā dissillaba eiusdem termi
nationis. ut columna columnella. sicut agna ag
nella. tignum tignū.

De diminutuis desinentibus in ullus p gemi
nū l. dictum ē sup ubi desinam de forma
tione desinentium in ellus ul' in illus ul' in xillus

De formatione desinentiū in olus ita teneas
In us desinentia secunde dedinacōis nomi
na. e uel i antecedentibus. mutant us in o. et accep
ta lus faciūt diminutua. ut uceus uceolus. alue
us alueolus. lueus lueolus. malleus malleolus
aureus aureolus. capriolus quoq; uidetur a nomi
natō capreus esse. cuius femininū ē in usu capā.
Nam capra a capro fit. ex quibus capellus et ca
pella fiunt diminutua. i quoq; antecedente. ut fili
us filiulus. gladius gladiulus. A pps sergius ser
giolus. tullius tulliolus. patricius patriciolus. ex
cipitur antonius quod antonias ter facit dimi
nuti uū. feminina quoq; e ul' i an l hntia. in ola faci
unt diminutua. ut laurea laureola. uicia uiciola.
filia filiola. tullia tulliola. Lutea luteola. Ecā neu
tra e ul' i an um hntia. in diminuti hnt an lum
luteum luteolum. palliū palliolū. Laureū laureo
lum. Et que in um desinūt. i penl antecedente. mu
tata i ultima geniti in o et accepta lum faciunt di
minutua. ut palliū palliolū. ut dixi supra in desi
nentibus in ellus ul' in illus. Et scias q in omni
bus diminutuis pōictis corripit o an lus uel la
ul' lum. Alia omnia in us terminantia secunde de
dinacōis uero abiecta s accipiunt lus. et faciunt
diminutua. ut cantus cantulus. uentus uentulus
huus huulus. puus puulus. paucus pauculus. g
cus greculus. primus primulus. feminina quoq;
in a desinentia consonante antepōita. Et in um
neutra. in ulum et in ula faciūt diminutua. sicut
filua filiula. luna lunula. rubicōda cunde rubicū
dula. lingua linguula. et p condicionez lingula. pu
ella puellula. terra terrula. aqua aquula. Similit
anima animula. Similiter equa equula. ardea ar
cheula mensa mensula. In ulum. pmiū pmulus. tā
tum tantulū. Et hoc tamen et in olus desinentia
vna sillaba vincunt sua pmitua. et cor pnt.

In aster cio ul' leus satis pauca in usu inueni
unt diminutua. et fere hec. In aster. antoni
us antonias ter. sordus sordaster. catulus catulas
ter. pascus pascaster. In cio. homo homūcio. se
nex senecio. In leus. equus equuleus. h acus acu
leus. oculus ocululeus.

Enominatū est illud nomen quod a no
mine deriuatur. ut iusticia ab hoc nomi
ne iustus. sed quia multe inueniūtur for
me cōmunes tam denominatiuis q ūbalibus nec
non etiam picipalibus et adibialibus non incō
gruū esse existimo de hijs quoq; in hoc loco sil
In a desinentia denominat bre determinare

uem hnt añ a uel n ul r. ut sapientia. acrimonia
cautela. suadela. ronstrina. armatura. Inueniuntur
tamen in ubilibus etiam alias consonantes añ a
hntia. si eas quas a ubis accipiunt. ut scribo scri
ba coniuo coniuua. colligo collega. secunde q̄ dedina
tionis nomina in us desinentia. c. antecedente. quot
cuq̄ sint sillabaz. nisi sint regionuz nomina que
deriuant ex hijs. Alia uero quacuq̄ consonante
añ us posita tantū dissillaba. et que in is desine
na tercie dedinacōis. similem hnt nō genitiuz
que secunde quidem sunt genitiuz. que uero tercie
daco assumūt cia. ut amicus amici amicia. pud
cus pudici pudicia. letus leti leticia. durus duri
duncia. mestus mesti mesticia. stultus stulti stulti
cia. segnis segni segnicia. tristis tristi tristicia. I tā
pnl q̄ ultima ubiq̄ cor. Et scribuntur omnia pōic
ta et similia p c in pnl. que formant a genitō ul
dō addita cia. Alia uero a supradictis casibus as
sumūt a. i ubiq̄ in hijs cor. ut controuersus cōtro
uēsi controuēsia. ignauus ignaui ignauia. uolētus
uolenti uolento uolentia. supbus supbi supbia
modestus modesti modestia. miser quoq̄ quāuis
in er desinat miseri miseria. astutus astuti astutia
Similiter faciunt regionū nomina pleraq̄. ut ita
lius itali italia. gallus galli gallia. hispanus hispa
ni hispania. Scotus scoti scotia. dardanus dardani
dardania. tuscus tusci tuscia. grecus greci ḡ
cia. Similiter faciunt tercie dedinacōis nomina.
sive ptiopia. que una sillaba vincūt genitō ntiū.
assumūt enim dō a. pnl i ubiq̄ sicut supra dēn
est correpta. ut negligens negligentia. prudentia
prudens prudenti prudentia. misericors misericordi
misericordia. Iners inerti inertia. Inops inopis ino
pi inopia. ius iuri iniuria. nomē nomini ignomi
nia. cesar cesari cesana. Inueniuntur tamen quedā
que in monia desinūt a nominibus siue ubis de
riua. castus casti castimonia. pco p̄si plimonia q̄ror
q̄ri q̄rimonia. acer acri acrimonia. omnia p̄dōcā hnt
Consonante uo antecedente in a des. añ a.
gentia denominatiua siue ubalia formal hnt
tres la ra na. La e longa añte. ut cautus cauti cau
tela. acutus acuti acutela. custos custodi custode
la. mandati dāi mandata. diens clienti clientela
Et nota q̄ omnia exmā genitū uocalem. si secun
de sint siue tercie dō in e longaz conuentia assu
munt la. Que uero a ubis fuerint secunde coniuga
cōis. a secunda p̄sona abijcūt s et assumūt la. ut
candeo candeas candela. Oratus in primo eplāū.
Ac bene numatum decorat suadela uenus q̄.
In na uo desinētia denom. siue ubalia omimō
pō hnt pnl natura ul pōne officiū officina
lux cis lucina. latro latra ronstrix strina. nā mut
na. pagina. pagina. non uident esse deriuatiua. In
ra autem r̄minantia omnia p̄cipijs femininis fu
turi tempis similem habent formam. Vñ penul
tima u sine dubio pducitur. ut tritura. litura. Et
sciendū. q̄ supra dō omnes forme. i. in a desinen
tes appie sunt feminini generis. Inueniuntur tam
paucā ubalia masculina siue cōmunia. consonātes
ūboz suantia. ut scribo ul scriba. lego h̄ collega
fugio hic et h̄ profuga. assequor asseda. aduenio
aduena. conuenio conuena. conuiuio conuiua.
In io terminantia. plexq̄ a p̄cipijs sunt pre
teriti tempis. quoz q̄t̄s assumpta o et cor
f̄ facit huiusmodi nomina. oratus orata oratum
orati oratio. accusatus accusati accusatio. datus da

ti datio. nexus nexti nexio. oblitus obliti oblitio
auctus aucti auctio. p̄fectus p̄fecti p̄fectio. mi
nutus minuti minutio. Interfectus autem interfec
ti interfectio fecit euphonie causa. abiecta t̄ p̄miti
ui. haustus ti haustio Ex hoc patet q̄ omnia pre
dca scribuntur p t. q̄d tamen accipit sonum de c
n go desinentia siue sint deriuatiua siue p̄mi
tiua. siue composita pnl prod. ul natura ul
positione. ut uirago compago. excipitur unum li
go. cuius penl corripitur. Nec mirū cū sit masculi
nū. et solum dissillabū uocalem i ante go habens
N do desinentia deriuatiua tam a nominibz
q̄ a ubis ul p̄cipijs ueniunt. Hec q̄nq̄ mō
e longam mō j. mō tu hnt añ dō. Et sciendū q̄
e prod añ dō hntia. si a nominibus deriuant ex
treme sillabe terminacōnes in e conuētiunt. et ac
cipiūt dō. ut dulcos dulcedo. acer acris acredo. Sin
a ubis secunda terminaciones p̄sonaz in e prod
similiter conuētiunt. et accepta dō faciūt supra dō
forme denuacōnes. Interceptio interceptis interca
pedo. torpeo torpes torpedo. j similiter añ dō hnt
tia extremas sillabas secunde uel tercie p̄sone in j
longam conuētiunt et accipiunt dō. ut cupio cupis
cupido. libet libido. Excipitur formido formidinis
a formido formidas. quod ideo fecit ubale nomē
simile primitiuo uerbo. quia ipsa posico ubi talē
In tudo uero desinentia si habuit formam
a nominibus ueniūt secunde dedinacōis non
a p̄cipijs ul p̄cipalibus genitō singulari. tercie
dedinacōis dō assumūt tudo. i añpenul corrup
ta. ut amplius ampli amplitudo. firmus firmi fir
mitudo. solus soli solitudo. suauis suauis suauitudo
hebes autē causa euphonie facit hebetudo. ul he
bitudo p i. fm quosdam. Sin a p̄cipijs uel p̄ci
palibus in tus desinentibus deriuant. abiecta as
sumūt dō. ut habitus habitudo. a testa quoq̄ si
ue testu testudo. quod ē corpale. Et scias q̄ non
solum deriuatiua. si omnia in dō desinentia. q̄uis
non sint deriuatiua. penl u hntia prod eam natu
ra ul pōne. ut hirudo hirundo arundo.
N u deriuatiua pauca inuenio. Specus cu po
cus cu. testa testu. tonitrus tonitru. cornu nu
nec interest aliqd int̄ p̄mitiuoz et deriuatōz sig
nificacōnem. ideoq̄ dubiū ē an sint deriuatiua di
si il ul in ul desinentia. siue a nomi. Tenda
nibus siue a ubis deriuata sint. hnt adieccō.
ne extremaz uocalium siue sillabaz p̄mitiu. ut
pugillus pugil. uigilo uigil. consulo consul. exulo
n ur desinentia a ubis. Exul. presulo p̄sul
inuenio fieri abiectōne o. ut murmuro mur
mur. auguro augur. saturo saturas satur. h̄ tñ fa
cit et femininū satura. et neutrum saturum.
N alis desinentia ul alo siue sint a nominibz
p̄me dedinacōis assumūt nō primitiuozū
lis ul le. et produciunt a pnl. ut curia curialis me
moriam memorial. pluuia pluuialis. mensa mensa
le mensalis. Sin secunde extremaz j genitiui. Sin
tercie is mutant in a longam et assumunt lis. ut
mercurius mercurij mercurialis. fluuius fluuij fluui
al. neuter neutri neutral. liber libri libral. theatr
theatri theatral. iudiciū iudicij iudicial. marcius.
marcij marcial. fatum fati fatalis. genitus ti geni
tal. ugo nis uginalis. caput inl capital. cardo di
nis cardinal. hospes hospitibus hospital. nauis na
uis naual. dos donis donal. flos floris floralis. cor
pus corporis corporalis. celebs celibis celibalis. mors

mortis mortal. iuuenis iuuenal. Inuenitur et iu
uenilis. princeps principis principal. municeps mu
nicipis municipalis. crinis crinalis. uox uocis uo
calis. Sin a quarte declinationis nominibus deri
tur abiecta s. Sin a quarte ex nro assumunt a
lis. ut manus manual. census census censual. spe
cies specialis. Verbalia quoque a prima coniugatio
ne inueniuntur in alie. penetro penetrabilis.

In et pauca inueniuntur denominatiua. fides
fidei fidelis. crudus crudi crudelis. patruus pa
trui patruelis. frater fratris fratruelis. Et nota
quod omnia extrema in genitiui in e proo mutanta
assumpserunt lis. frater uero fratris. in u conu
sa.

In aris desinentia deriuant. Assumpta elis
a nominibus siue ubis. quorum extrema sillaba
incipit ab l. uel alia consonante uel a uocali aliq.
puta. filius autem a genitio nominis. siue a pone ubo
rum sic. Quocumque ha siue hae sequantur l uel aliam
consonantem. ex qua postrema incipiat sillaba ge
nitiui. transeunt in a longa et assumunt ris. uel si a
uocali incipiat ipsa extrema mutatur in a longa
et assumunt ris. ut populus populi popularis. sin
gulus singuli singularis. apollo apollinis apollina
ris. consul consul consularis. miles militis milita
ris. scola le scolaris. pecuni pecunij peculiaris. fa
milia familie familiaris. molo molis mola mole
molaris. Sic etiam neutra in are finita. uel ueli

In ensis desinentia si sint a nomini uel are
bus pme uel secunde declinationis mutant ex
tremam pte nri singularis uel plural in en et assu
munt sis. ut oliua oliuentis. sardinia sardinientis. his
pania hispanientis. castra castris. fora foris. ilia
ilientis. utica uticentis. hostia ciuitas e hostientis. Ia
nua ianuentis. tremona tremonentis. Athena uero a
thenentis. euphonie causa i habuit antepnl. et ha
lite halientis. Sin uero tercie sint declinationis ab
ijciunt extremam e geniti et assumunt ensis. ut pis
tor pistoris pistoris. cartago inis cartaginentis.

In bris stris uel stis desinentia sic formantur
Que enim duas consonantes habent an is uel a
nro sunt primitiuorum uel a genitio. Et a nro quidem
deriuata abijciunt extremam hanc et assumunt bris
ut salus salubris. mulier muliebris. A genitio uero
mutata eius extrema pte in e et assumpta stis uel
stris. ager agri agrestis. celum celi celestis. terra ter

In tis quoque inueniuntur deno re terrestris
minatiua si antique. plata. penul natura uel
pone longam hntia. ut samnitis pro samnis. sicut
laurentis pro laurens. tiburtis quoque p tibure. tes
te capro. sic quiritis pro quiris. et ceritis uel ceretis
p ceres. qui tamen nri nri in usu non sunt. Vn
uigil in x. Qui ceretis domo qui sunt memoris in
auis. Inuenitur tamen et cor i hntis apud eundem
uigiliu. Est ingens gelidum lucus ppe ceritis amnem

In ius desinentia siue a nominibus siue a uer
bis deriuata. suant ante ius primitiuorum suorum
consonantes ex quibus incipiunt ultime uel penul
time sillabe. Sed tunc penultime. cu et ipsa penul
in uocalem desinit et ultima a uocali incipit. ut
seruus serui seruius. seruilis seruilis. agellus agelli
agellus. filius filius. uigula uigilius. maris martis
martius. nuncio nuncius. saucio saucius. scio sci
nescio q nescius. Exceptis in eius desinentibus que

In ius desinentia si sint nomina ex formantur sic
quibus deriuant uel picipia secunde decli. assu
munt genitio singulari tercie proo dnt in tam pnt

q antepnl cor. ut aduectus aduecti aduecticius co
mendatus commendati commendaticius. faber fa
bri fabricus. pignorat pignorat pignoratius. tribunus
tribuni tribunicius. pater patri patricius. edilis edilis
edilicius. gentilis gentilis gentilicius. Inueniuntur tamen quedam a pme quoque declina
tionis nominibus eiusdem forme que hnt a ante
cuis. sic mbrana mbranicus. gallina naciuf corina
n uis diuisas tam a nominibus q a naciuf
ubis deriuata. Sin in ius terminatorum regulam
mutacione extremam hanc uel hnt in uis solent fie
ri. ut pater patri patruus. annus anni annuus. pro
spicio prospicius. ambigo ambiguus. pigro pigu
us. ardeo arduus. uacuo uel uacuo uacuius. rigo ri
guus. Notandum inter hec mensurans. quod eu
phonie causa assumpsit t et r.

In quus quoque desinentia. similiter sunt. equo
equus. obliquo obliquus. Sed magis ab his
nominibus uba q a ubis nomina sunt deriuatiua
longus longinquus. Ideo assumunt n an quus q
alif euphonie satisfacere n poterat.

In bus uel cus desinentia. a uerbis b uel c ante
postremam uocalem uel uocales hntia deri
uantur. mutacione o. et si an eam alia sit uocalis
eius quoque in us. ut pbo pbus. turbo turbus or
bo orbis. supbio supbus. pto ptus. lucto luctus ar
deo arcus. Inueniunt pauca a nominibus uel ubis
in ultis. sus subulcus. Bos bubulcus. Peto petul

In dus tres sunt forme. scilicet in idus. in
bodus. in andus uel in endus. In idus seruat
consonantem. ex qua ultima uel pnt primitiuu inci
pit sillaba. Sed tunc pnt si non intercedat conso
nans inter ultime et penultime sillabe uocales. et
reliqua eiusdem sillabe uel sillabarum prem mutat in
i cor. et assumit dus. ut herba turba. herbicus f
bidus. uua uuidus rabies rabidus. timeo timidus
areo aridus. squalleo squalidus. ferreo feruidus. in
uideo inuidus. frigeo frigidus. ualeo ualidus. Et
hec quidem in dus sup dicte forme nomina mon
strantur in se habere ex quibus deriuant. ut her
bidus qui habet herbas. turbidus qui habet tur
bam. timidus qui habet timorem. rabidus qui ha
bet rabiem. inuidus qui habet inuidiam.

In bundus uero desinentia similitudinem habet
signant. ut uitabundus similis uitanti. moribundus
similis morienti. humbundus similis furienti. et
sunt pene omnia huiusmodi forme nomina uer
balia. et si a ubis pme coniugationis deriuantur a
habent longam an pnt. ut causor causaris causa
bundus. uero uitas uitabundus. Sin ab alijs cor
ut ludo ludis ludibundus. morior moris mori
bundus. Exopitur alternitans causa rubicundus qd
in pnt sillaba pro B c habuit. ne sit absonum si

In andus uel endus rubibundus dicamus
e forma picipial. i. q bz terminacionem pnt
pior futuri tempis passiuorum. et signat dignu esse
alique eo quod demonstratur. ut laudandus lau
de dignus. Curandus dignus curari. Ordinandus
dignus ordinari. legendus dignus legi. Loquendus
dignus de quo homines loquantur.

In lus desinentiu forme similes sunt diminui
uis. et ueniunt tam a nominibus q a ubis.
ut annus anniculus. pateo patulus. credo credulus
pendo pendulus. bibo bibulus. extremas ptes sil
labarum finalium siue extremas sillabas si sint pure
in uis conuertit. excepto anniculo dntie causa.

nā annulus di ē. nouacula a nouo uas deriuat

Irus denominatiua siue ūbalia pauca inue
niuntur que pñl prod. honor honorus. odor
odoris. cano canorus. sono sonorus. quorū regu
la impromptu est. nam nomina us ūbalia rus as

Enim pñcipalia sunt. i. pñcipijs pñerit tēpis
similia. et res incorpales signant. et sunt q̄te con
iugacōnis. ut usus. cursus. aut mobilia sunt et se
cūde. ut lassus. cassus. fessus ul' o prod hñt ante
sus. et signant plenū esse aliquid eius quod signa
tur. ut saxosus plenus saxie. spumosus plenus spu
mis. uentosus plenus uento. fiunt autem a primi
tiuis suis hoc mō. mutant extremā ptem sillabe
ul' sillām si pua est in qua terminatur genitiu9
in o prod et assumūt sus. ut saxi saxosus. cune
curiosus. herbe herbosus. scelus sceleris scelerosus.
numerus nūi numerosus. Onus oneris onerosus.
pñdore diosus. Notand q̄ a metu meticolosus sit

Irus si sint participalia aut denominatiua
ul' incorpalia et fixa sunt. et q̄te dedi et sunt
ūbalia. ut motus. tumultus. sonitus. habitus cul
tus. consultus. tribunatus. ul' mobilia et secunde
scilz dedinacōis sunt. et non ūbalia. ut rogatus
palbatus. tunicatus. ḡtus. letus mutus. Et scien
dū q̄ si a pñe dedinacōis nominibus deriuant
a hñt pñl prod. ut stellatus. barbatus. trabeatus
Sin autē secūde ul' tercie in quibusdam a. in alijs
i prod. ut palliū pallij palliatus. anulus li anula
tus. Exopit manuleatus. quod quīs a pñl prod
habeat. tamen a quarta dedinacōne deriuatur ma
nus manuleatus. P̄atet ul' gratie gratus. I prod
ut anitus. maritus. ceritus. ab ano mare cerē. Ex
cipiunt uetus et libertus. in quibz nñ pñmō
nim tus assumptus ē. A quarte dedinacōis nomi
nibus deriuata u prod hñt ante tus. ut comutus
uerutus. astutus. uersutus.

Iptus et xus pñcipalia sū ūbalia inueniū
tur. amictus. acceptus. sumptus. aptus. rap
tus. Laxus nexus. Nec enim omnia cum non sig
nificant tempus nomina sunt.

Istus a nominibus ul' ūbis nascunt extre
maz ptem conitētibz in istus. e ul' u añce
dentibus. ut honor honestus. meror mestus. mo
dus modestus. scelus scelestus. robur robustus ā
go angustus. p̄terea uenius uenustus. onustus ab
onus. que quō uetus uetustus assumpta tus faci
unt deriuatiua. et omnia vna vincūt sillaba pñi

In ax plezq; ūbalia in pñua. absq; mestus
ueniuntur ab omni cōiugacōne. uoro uorax
audeo audeo audax. emo emis emax. pellicio pel
lido pellax. sagio sagis sagax.

Iex cor similiter a ūbis. ut lateo latex. uer
to tis ūtex. uomo uomis uomex. In ex pñ
similiter. rego regis rex. lego legis lex.

Iix feminina inueniuntur a masculinis ūba
libus siue denominatiuis in cor desinentibz
defigurata. que mutant or in rix ut uictor uictrix
nutritor quoque nutritrix debuit facere. quod eu
phonia causa siue alternitatis mediam sillabam
concordit. nutritrix enim dicimus.

Iox uerbalia uel denominatiua. uoro uox.
uelum uelox.

In ūx luceo lux. duco dux. In vnx et arx. cō
iungo cōiunx. arceo arx.

In duas consonantes inueniuntur pñcipalia

sapiens amans cū sine sine tempe. Multa alia que
pñerent ad denominatiua siue ūbalia sup posui.
in secunda pte ubi posui regulas de penultime sil
labe accentu. Nec deā de speciebus nominū suffi

Vnc de pñcipiant
genē nominū uideamus. Circa autem ge
nūs pñmo queratur a quibus caus genera
nominū imponant. Ad hoc intelligendū nota. q̄

genus dī a genos quod ē natura. nullū autē acci
dens magis respicit naturā q̄ genus. nam qñz ha
betur respicis ad sexum. ut h uir h mulier. hic pe
trus hec maria. hic et h homo. Qñq; ad pñmitacō
nem sexus. ut h ignis h aer. h aqua. h terra. Nā
superiora elementa quasi mares et inferiora quasi
femine. quoniā illa agunt in inferiora. et h pati
ūtur ab illis. Propter hanc pñmitacōnem nomina
arborū sunt feminini generis. q̄ naturā matris in
suis fructibus pñmitant. ut pñrus et ulmus. h enīz
est quasi obsterex puerparū bachi. vñ oleaster su
it masculini generis. quia non concipit cū sit pñ
um sue gentis concipē. i. oliuaz. Cum sit sermo d
ignis iam non pñt concipē. Vñ magis sunt neu
tri generis. ut cerusa. pruna. buxum. hanc pñmitati
onem habes in nominibus fluuiorū. q̄ sunt mas
culini generis. eo q̄ fortiter et cum impetu ruūt
Et in hoc quandam naturam maritatis gerūt. h
trustinū fuit neutri. p̄pter qualitatem uocis maxi
me cū signaret rem inflexatam. Similiter lapis pe
tra saxum aliquid naturale in suis generibus rep̄
sentant. Nam lapis quasi ledens pecem dī. et in h
pñmitatur marem. qui ē fortior q̄ femina in ledē
do. et ideo fuit masculini generis. Petra autem q̄
pedibus trita dī. et sic cōditur pati. et ob hoc est
feminini generis. Saxū dictū fuit a sauciendo. id
est firmando. q̄ p̄pter magnitudinē suam ē firmū
ita q̄ non mouet. et in hoc differt a masculino
et feminino sexu. et sic est neutri generis p̄p̄e. p̄
ter hanc eandē similitudinē sunt multa nomina
feminini generis. ut ūtus. qualitas. et hñs similia
q̄ fecunditatem quandā hñt racōne specierū q̄s
in se continent. Salus autem p̄pter delcātionē su
it ut femina. morbus autē p̄pter lesionē ut mas
Et ita p̄t sagaciter de similibus iudicari. Ea uero
que non pñerent ad rem sexatam. ul' ut sexatam
sunt neutri generis. ut h scamnum. Animal ergo
quod dī non tantū de sexatis h eciā de inflexans
q̄ multe sunt spēs animalū que carent sexu. eo
q̄ nascunt de putrefaccōne ul' conficcōne. Ideo
fuit generis neutri. Sal similiter debet esse neu
tri generis quantū ad rem. h repugnat qualitas uo
cis neutrorū desinentiū in al. q̄ neutra desinentia
in al prod pñl genitiui. et terminant ablatiui in
i. sicut masculina desinentia in al. et sic qualitas uo
cis tali adiūcta racōni cogit h nomen sal esse tan
tū masculini generis. non enīz qualitas uocis suffi
cit. nec uolūtas alicuius. nisi racō nature ul' rei ta
li generi sit adiūcta. Qñq; datur genus a compa
cōne accidentis ad substantiā. ut h et h et h felix
Vt ergo causas a quibus genus imponit hñter
colligamus. dicimus q̄ genus qñq; accidit habito
resp̄cū ad unū sexum p se. ut uir et mulier. Qñq;
ad utzq; ut homo. Qñq; ad pñmitacōnem genis
natural. ut lapis et petra. Qñq; ad rem inflexatam
ut scamnū. Qñq; ad pñmitacōnem inflexare rei. ut
animal. pecus. mancipiū. et scortū. Nā scortū con
tra racōnem nature peccat. Et id nichil nascitur

ab ea. Vñ non fuit masculini generis nec femi-
ni. Qñq̃ habetur resp̃c̃s ad qualitatem uocis ra-
cōni tamen adiūcta. ut hoc fal. Qñq̃ ad compa-
cōnem actiōis. ut albus alba albū. Epychenū au-
tem et dubiū diūfas p̃nt habere causas. ¶ Quer-
tur autē cur nullū nomen quinte dedinacōis sit
masculini generis. p̃ter dies et mendies. s̃ omnia
sunt feminini generis. nisi expes. quod ē omnis
generis. et caret obliquis. Ad hoc dico q̃ ideo no-
mina quinte dedinacōis sunt mag̃ feminini ge-
neris. q̃ masculini. q̃ qualitas illius dedinacōis
quandaz naturā feminini sexus importat. p̃pter
diuisionem quā facit in genitō et dē. q̃ genitū
et datū illius dedinacōis desinit in ei diuifas ac
diuifio feminino sexui conuenit. p̃pter fecundita-
tem. Expes autem nō potuit obliquis habere. q̃
oportet q̃ abltis suis desineret in e et in i. cū
sit omnis generis. quod in ista dedinacōe esse nō
potuit. Similiter oportet q̃ abltis desinet in e
cōi. ut contingit in omnibus hijs que sunt om-
nis generis. ut felice ul̃ felici. Sed abltis quinte
dedinacōis non potest desinere in e correpta. De
die autem inferius dicemus.

Queri etiam p̃t de illo ūbo ps. quod dicit in
p̃ncipio v libri. Genera nominū p̃ncipalia
sunt duo que sola nouit racō nature. masculinū
et femininū. Genera enī dñr a generando. p̃pe q̃
generare p̃nt. q̃ sunt mas et femininū. Igitur nō
nouit epychenū. et hoc falsum ē quia sine dubio
reputur in aliquo animali. Itē si nouit illa ergo
sola natura ignorat neutri genus. ergo aliquid ē
ignoratū nature quod tñ est notū homini. S̃ p
bo q̃ neutri ē notum nature. q̃ sicut natura no-
uit res sexatas. ita et infexatas. S̃ sicut illa duo
p̃tinent ad res sexatas. ita neutri p̃tinet ad res in-
sexatas. ergo sicut racō nature nouit illa duo. ita
nouit et neutri. non ergo nouit illa sola. Ad hoc
dico. q̃ ps h̃ appellauit naturā quandā formam
conferatiuā speciei. sc̃z sexum. quod p̃t uideri ex
eo q̃ ipse restrinxit hoc ūbum generare tantum
ad masculū et feminā. q̃ hec sola sexū h̃nt. cum
generacō sit omniū rerū in uitate que fiūt ex ali-
quo p̃cedenti. cui contrariū ē creari. quia creari ē
ex nichilo aliquid fieri. ut in animabus contingit
Rō ergo nature. i. sexualis p̃p̃etatis ignorat epy-
chenū. q̃ licet aliquod animal habeat utroq̃ sexū
ut lepus. Non tamen hoc ē de rōne nature. p̃mo
ē quedam irregularitas. et ideo d̃z racō ignorare
hoc genus. Neutrū autē licet notū sit apud illam.
naturā que generaliter ē in rebus causatis. Igno-
tū est tamen apud illam que ē in rebus sexatis.
de qua ibi ps intendit. Item restringit natura in
legibus ad illam que ē in animalibus tantū habē-
tibus vim generandi et concipiendi. ubi dicit. ius
naturale ē quod natura omnia animalia docuit
.i. forma quedā naturalis animalibus imp̃ssa. hoc
etiam mō p̃t natura restringi sup̃ius in ūbo ps.
ad illam que ē in animalibus tantū. Et sic cessat
obiectio. Et nota q̃ generare potius tractū est a
genere. q̃ genus a generando. q̃ prius oportet ge-
nus esse in animali q̃ ipsum generet. Sed ps cau-
sam uoluit p̃ effectū probare. cū dicit. Genus d̃z a
generando. quod non intelligitur tamq̃ a sua cā
s̃ tamq̃ ab effectū. A genē enī puenit effectū gene-
racōis. causatiue autē et recte genus d̃z a genos
quod ē natura. Et inde genesis. i. generatio.

Quia neutri genus que.
natur. An sit pura negacō. an aliquid po-
nat. Si ē pura negacō. ergo non est dispō-
entis. Ergo neutri genus nichil ē Si ergo ponat
aliquid abstracte. Abstracta negacōne aliq̃ dispō-
relinquit. Queratur ergo que sit illa dispō. Solu-
cō. Dico q̃ neutri p̃uat et ponit. Priuat enī dispō-
nem masculini et feminini. et ponit dispōnem q̃n-
dam rei carentis sexu uel quasi carentis.

Queri etiam p̃t. quare neutri sēp̃ eandē for-
mam seruat in accusacō quam habet in nō
Ad hoc dico q̃ ntis significat rem ut agentē. ac-
cusatiue ut patientē. s̃ masculinū ē ab agente. fe-
mininū a patiente. cū itaq̃ neutri p̃uat masculi-
nū et femininū. nō debet neutri de se generare ac-
cusatiuū alterius qualitatis. ne rōnez agentis et pa-
tientis generis imitari uideatur. Vocatiuū autē
habet similem nō. sicut h̃nt fere omnia nomina
quia nominatiue et uocatiue intransitiue sunt.

Queri etiam an sit dicendū p̃b. p̃po nomine h̃
ferz. h̃ desiderii ul̃ h̃ desiderius. et sic de consi-
milibus. Hanc q̃nēm mouet magister bñ ul̃ bo-
nū. querens an sit dicendū. bonus ul̃ bonū ul̃ be-
ne. et dicit q̃ est dicendū. h̃ bene. bonū. sicut hic
omne bonū. h̃ gliceriū. q̃ nomen n̄m est impos-
sibī fm formā neutri generis. et non fm formam
adiūbij. uelut cū d̃z. deus d̃t tibi bonū. uel deus
ē summū bonū. Vñ sicut aliquis uocatur omne
bonū et non omne bene. ita ego suz uocandus bo-
nū et non bñ. ut magister bonū ita dicit. Tamen
est dicendū q̃ gr̃matica qñq̃ p̃cedit uulgariter
qñq̃ regulariter. uulgariter quantū ad scripta ple-
beia in quibus est loquendū magis apte. et tunc
iuxta p̃dema p̃t dici magister bene. Regulariter
tamen p̃cedit in hijs que p̃ti sentiūt. fm rōnem
artis. Vñ nomina fm diūfas linguas diūfas uocis
qualitates sortiūt. ut iheſus hebre. sother gre-
ce. saluator latine. Ergo aliter ē loquendū apud
uulgus. aliter apud p̃tos. Si quē ergo uidens uo-
can ferz. ul̃ consiliū ul̃ desiderii ul̃ argumētū bñ
possi dicē. h̃ ferz. et h̃ consiliū. et h̃ desiderii. ul̃
argumentū. q̃ qualitas uocis essentiā rei non mu-
tat. Concedimus tñ q̃ posset dici. h̃ ferus. ul̃ h̃
consilius. et ita de consimilibus. Similiter h̃ bonū
ē dñdum. q̃ hoc nomen ē datū fm illam formā
quā habet h̃ adiectiuū bonus bona bonū in neu-
tro genē qñdō ponitur substantiue. Nam quando
ponit substantiue fm respectū masculini dicendū
est hic bonus.

Quia cōmune genus p̃t queri. utz cōmune
genus sit aliquid in natura. Si enim ē ali-
quid ergo aliquid genus p̃cipat utroq̃
sexū. ergo homo cū sit cōmunis generis. istud cō-
mune puenit ex aliquo genē utriusq̃ sexus. Et
aliquis homo esset mas et femina. quod ē impos-
sibile. Si autē nichil ē in natura. ergo nullū nomē
naturaliter ē cōmunis generis. ergo homo uel ci-
uis non uenit naturaliter p̃ mare et femina. qd̃
falsum ē. quia simul accipitur pro utroq̃ sexu. ut
omnis ciuis. Solucō dico q̃ nullū genus ē cōmu-
ne quantū ad naturā. nec aliquis sexus ē cōmu-
nis ad masculinū et femininū. Et hoc ē quod ait
ps. Cōmune genus magis qualitate uocis dinosci-
tur q̃ natura. Cōmunitas ergo a qua d̃z cōmune
genus ē forma anime non nature. sicut affirma-
tio et negacō. quoniam anima posuit communi

nitatem in genere. propter opus generacionis. qd masculus et femina communiter exercent.

Venit ergo Quare non habeamus comune ex masculino et neutro. uel ex feminino et neutro. Et uidetur qd possit inueniri. ut uir et mancipiu diligunt se. mulier et mancipiu uident se. dico qd talis comunitas esse non potest. quia unum est naturale et alterum innaturale. Item unum est prauituum alterum posituum. et ideo non faciunt unum esse. Cum uero ibi est neutri generis. qd neutrum concipit masculinum. Similiter mulier et mancipiu uident se. hoc propter nomen se est generis neutri. qd concipit femininum. Et nota qd solum masculinum quodque generis naturam communis ratione antonomasia. i. excellentie. ut qui cuius uult saluus esse. hoc enim intelligitur ita de matre sic de femina. Similiter diliges deum et proximum et hoc sepe reperitur. hoc femininum non habet eandem uiam. Vnde nunquam accipitur pro communi.

Sequitur de omni genere. quod adiectiuorum est. quoniam sicut rem compabilem masculino et neutro. Hoc autem adiectiuum in tres species diuiditur. Nam quedam sunt mobilia per tres terminaciones. et hec tangunt primum et secundum terminacionem. et non sunt omnis generis communis. nisi in dicto et ablatiuo plurali. ut albus alba album. Quedam tamen mobilia sunt omnis generis in genitio et dicto singulari. qd sunt secundi modum. Quedam uero adiectiuum coniunctum sunt omnis generis. ut felix et prudens. Quedam in commune et neutrum diuiduntur. ut hoc et hoc fortis et hoc fortis in is. neutrum in e. ut hoc acer. hoc acris. hoc acre. Cur autem fiat talis diuisio patet. quoniam adiectiuum coniunctum predicatum per diuisionem redduntur. ut uir et mulier et mancipiu sunt alba. ergo mulier est alba et uir est albus et mancipium est album. Altera uero diuisio que primum est composita et primum simplex non potest fieri nisi per commune et neutrum. et sic est certum quod finarius non habet compactionem nisi ad coniuncta simul uel ad simplicia diuisim. uel primum ad composita et primum ad simplicia diuisim. Et hoc est ratio quare adiectiuum in tres partes diuiditur.

Verum etiam potest. quare nullum nomen desinens in is potest esse omnis generis in nominacione calu. ut dicitur per. Videtur etiam falsum dicere. qd hoc nomen semis in uno sensu est omnis generis et in dedinabile. ut hic et hoc semis. i. dimidius a uir. Dico quod per hoc dedinabile intelligitur. hoc semis. huius semis. i. medietas assis dedinabile est. Sed adhuc obijciatur de hoc nomine tricuspis quod uidetur habere neutrum. cum dicat ovis. posito quod tricuspidem telo. mulcet aquas. Ad hoc respondetur per quod per figuram recipit neutrum. et sic tricuspis est commune duum generum tantum. Ideo autem nullum nomen desinens in is potuit esse omnis generis in dicto. quod ut dicitur per. in vi libro ubi determinat de desinentibus in is. nullum neutrum per se in is finire potest. quod in aliis uocalibus non contingit. Nam in as. in es. in os. in us. recipiuntur neutra. ut uas uasis. Es eris os ossis. ius iuris. In is autem nullum neutrum desinit et hoc natura huius uocalis credimus peruenire.

Vero etiam. si hoc sit congrua. omnis cuius est albus. et uidetur quod sic. quod substantiuum communis generis potest recipere adiectiuum in utroque genere

ergo et hoc nomen diuis. et ita est congrua. Sed probatur quod est incongrua. quia hoc signum omnis congruit hunc terminum quod supponit pro maribus et feminis. causa sue distributionis. sed hoc adiectiuum albus restringit ipsum tantum ad mares ergo est ibi repugnantia. et si est incongrua. dicimus quod hoc adiectiuum albus potest ibi uagari ad femininum. et sic non restringit. Potest autem restringere tantum ad mares. suppone huius termini diuis. et secundum hoc quidam iudicant eam incongruam. propter repugnantiam officiorum. nos uero congruam. quia non fit distributio nisi pro maribus. Vnde nulla est ibi repugnantia. nam talia sunt subiecta qualia predicata promiserint esse ut ait boetius in libro de trinitate.

Vbiatur etiam de quibusdam nominibus an sint communis generis. an omnis. ut diues pauper. ebes. et teres. degener. uber. comes. hospes. et sospes. bipes. quadrupes. compos. et memor. Videtur enim esse omnis generis. quia compactionem habent ad masculinum et femininum et neutrum. quod per earum constructionem patet. ut diues uir. diues mulier. diues regnum. Vnde ovidius. Addidit extremo marmore diues opus. Et boetius ait. Constat eternum bonum esse sui compos. Item lucanus. Impenit quod comes Iuuenalis. Depositum tibi sospes erit. Et sic multa exempla habere possumus. Item ea que compantur ex istis bene habent compatiuum neutrum. ut pauper pauperior pauperrimus. pauper pauperior pauperrimus. pauper pauperius pauperrimus. Sed compatiuum neutrum non potest esse nisi a positiuo neutro. ergo positiua eorum habent neutra. Ad hoc dicitur quidam quod sunt communis generis. si per figuram quodque iunguntur neutrum. ut diues regnum. Quero ergo. An per eandem figuram potest dici. habeo diuitem regnum. uel ista regna sunt diuites. cum bene dicatur. loquor de diuite regno. propter hoc concedunt quidam quod sint omnis generis. quod et per quodque dicit de quibusdam eorum. ut hoc et hoc et hoc memor. hoc et hoc et hoc pauper. quod si uerum est. ergo terminant ablatiuum in e et in i. quia hec est natura omnis generis. ut hoc et hoc et hoc felix. Ablatio ab hoc et ab hac et ab hoc felice uel felice. ergo pauper facit paupere uel pauperi. et diues diuite uel diuiti. ergo neutrum plene debet desinere in a. et hoc nusquam reperitur. quia non dicimus hic et hec memores et hec memoria. nec dicimus diuites et diuitia. hebetes et hebetia. Inueniunt tamen hospita in plurali neutrum. Vnde statius. Accipias fessis quod libens iterum hospita pandas. flumina. ergo erit dicendum hoc et hoc et hoc hospes. ergo hospite uel hospiti faceret ablatiuum. quod nichil est si nos dicimus quod predicata nomina sunt communis generis in dedinacione sed omnis in constructione. et hoc ideo quod si in dedinacione proponerentur tria articula. de necessitate facerent ablatiuum in e et in i. et neutrum plurale in a. si quia significatio eorum est compabilis tribus generibus. ideo compantur quedam ex eis. et omnia possunt adiungi masculino feminino et neutro satis approprie. sed non in qualibet sui terminacione. Quia qualitas accusatiui desinentis in em et forma pluralis in es nullo modo possunt neutro generi adaptari unde nichil est habeo diuitem regnum. uel diuites regna si alie terminaciones eorum possunt neutro generi adaptari. ut diues regnum. diuitis regni. diuitum regnorum. diuitibus regnis. licet ergo sint omnis generis in constructione. non tamen oportet quod sint omnis generis in dedinacione. quia ratione legis que in dedi

natione omnis generis observatur. in predā inco
 uenientia puenirent. Certe bñ dicitur uir aduena
 mulier aduena. mancipiū aduena. non tñ in dedi
 natione dicam h et h et h aduena. Et nota q
 ista tria memor hebes et teres. q̄uis a ps q̄ndocq
 tantū cōmunis generis iudicentē rē pñt dici om
 nis generis in dedinatione. sed neutz plurale ipso
 rum in a non repitur usualit. de hospes dicimus
 q̄ est cōmune. h et h hospes tam in singulari q̄
 in plurali. Sed h hospita. huius hospite in singu
 lari femininū. in plurali ē neutz. hñs tantū nñ
 accusatiū et uocatū. et sic ē ethiocliti. ut h hos
 pita. accusatō hec hospita. uō o hospita. Idem ē
 dicendum de hospita. quia h et h hospes dicimus
 et h hospita te. et in plurali h hospita. De uber
 et degener dicimus quod de paup. licet p̄ autori
 tatem qñq̄ finiant ablatiū in i. Sed memor tā
 in e q̄ in i. teste ps. De compos. comes. bipes. q̄
 duupes. idem dicimus quod de diues. et sic omnia
 predā sunt cōmunis generis et omnis. diuisa cō
 sideratione. Quodam tamen ex ill terminant ab
 latiū tantū in e. quedam uero in e et in i.

P Veritur etiā de plus. uictrix. ultrix. cuius ge
 neris sint. Ad hoc dico. q̄ plus in nō accusa
 tō uō est neutri generis. h in alijs casibus habet
 tria genera. vñ facit ablatiū tam in e q̄ in i. ut
 plure ul pluri. Hoc autē contingit. q̄ nullum mo
 no sillabū in us potuit esse omnis generis. At q̄
 compatiūz erat huius nominis multus ta tum
 oportuit q̄ in reliquis casibus esset cōmune triū
 generū ut sui positiui omnibus generibus rñderet
 et ppter hoc dicimus q̄ fuit hoc nomen plus om
 nis generis in constructione. h neutri tantū in de
 dinatione. quia erat compatiū ad tria genera. ut
 iste panis ē plus illo. et hec farina ē plus illa. et
 hoc frumentū est plus illo. Hac de causa contin
 git q̄ in ill casibus qui hñt omne genus compo
 nitur cū con. ut compluris compluri complures.
 et non in forma neutri. vñ nichil ē complus. Et
 hoc ideo. quia hec prepō con importat collōnez.
 et ob hoc potuit cōuenire cū omni genē. sed non
 cū neutro. q̄ multitudo recipit collōnem. simplici
 tas uero non. De uictrix et ultrix dixi sup in ij p
 te. ubi determinau de accentu desinentium in trix

Epychenū ge nū. i. promiscuū. sub vna uoce et vno ar
 ticulo animalia utriusq̄ sexus signat. ut
 coruus et aquila. Et dicit epychenū. i. sup cōmune
 quia sup utriusq̄ sexus animalia cadit. Videtur
 ergo q̄ hoc nomen p̄ximus sit epychenū cui dicit
 dilige deū et p̄ximū. q̄ sub vna uoce et vno arti
 culo uenit. p̄ masculo et femina. Dico q̄ h habz
 ex improperate. i. p̄ figurā. et ideo nō ē epychenū
 Item demonstrato mare et femina. bñ dicit. isti
 quies currūt. Ecce hoc nomen ciues vna uoce vno
 quoq̄ articulo sumit p̄ masculo et femina. et ita
 uidetur q̄ sit epychenū. dico q̄ hoc contingit ex
 improperate. qm̄ ē ibi conceptio gñm. et sic nō ē

Uidetur etiā q̄ hoc nō ē epychenositas.
 nomē substantia sit epychenū. quia sub vna
 uoce et vno articulo comprehendit animalia utrius
 q̄ sexus. Ad hoc dico q̄ in regula ps̄ subintelligi
 tur tantū. At substantia ideo non ē epychenū. q̄
 nō cōuenit tantū animalibus utriusq̄ sexus. imo
 etiā alijs rebus. Idem dicimus de omnibus ge
 neratibus. Item uidetur q̄ animal sit epyche

nū. q̄ significat animalia utriusq̄ sexus. vna uo
 ce et vno articulo. Ad hoc dico q̄ nullū nomen
 neutri generis ē epychenū. q̄ non significat rem
 ut sexatam. ymo ut infexatam. Animal etiā cō
 uenit animalibus infexatis. mancipiū ergo non ē
 epychenū. cū sit neutri generis. q̄uis vna uoce et
 vno articulo significet animalia utriusq̄ sexus. q̄
 neutz genus datur est a puacōne utriusq̄ sexus
 Item nomina pisciū non sunt p̄miscua. ut lucius
 et anguilla. q̄ non generant p̄ coitū. h per solā
 confractionem. et ita p̄prie non hñt sexū. et hoc
 ut in pluribus intelligas. hoc dico. q̄ quidaz pis
 ces dñr sexuz habere et coire. ut focē et murena.

Q Veritur etiā. quare nomina rōnabiliū nō
 sint aliquo mō epychena. Dico q̄ certa sex
 ual discreto fuit in causa. Sed uide quedā nomina
 rōnabilia uidentē habere utzq̄ sexum. sicut hmo
 froditus. Nam ut dicit Isid xi. ethi. Demofrodi
 ti appellati sunt. eo q̄ in eis uterq̄ sexus appareat.
 herma quippe apud grecos masculus. afrodi femi
 na nūcupatur. hñ dexteram mamillā uirilē sinis
 trā muliebrem hñtes. uicissim coeūdo. et gignūt.
 et pariūt. Hoc enim dicit aug in xvj li de ci. dei.
 Sed p̄t dici q̄ huiusmodi animalia sunt quedaz
 monstra nature et irregularitas.

P Veri etiā p̄t. In quibus animalibus epyche
 nositas habeat locum. Ad hoc dico. q̄ in qui
 busdam animalibus ē sexus multū incertus. nec
 erat uocis qualitas nisi vna. et in illis potuit ha
 bere locū epychenositas. ut dama. talpa. miluus et
 pica. Sed nomina quadripedū in a pñt esse taz
 masculini q̄ feminini generis. ut h dama uel hec
 dama. h talpa h talpa. Et in utroq̄ genē accipi
 ūtur p̄ animalibus utriusq̄ sexus. At nomina bi
 pedū in a tantū sunt feminini generis. de hñs au
 tem dico que sunt epychena. ut h aquila. h pica
 h noctua. h columba non sunt epychenū. quia dici
 mus h columbus p̄ mare. et hoc ppter fecūditā
 tem accidit. sicut gallus et gallina. Palumbus rē
 fuit ergo epychenū. ppter indiscrecōnem sexus et
 raram fecunditatem. Nomina autem auiū epyche
 na que desinūt in a. ideo sunt feminina magis q̄
 et aues cuiusdam leuitatis sunt sicut femine. et t̄
 minacō uocis in a maiorez conuenientiam habet
 cum feminino q̄ cum masculino genere. Nota
 etiā h. q̄ omne epychenū ē masculini ul femi
 nini generis. ut h turtur. h aquila. et cū simili ad
 iectiuo p̄t eandem p̄miscuitatem suare. ut vnus
 turtur uolat. mō non discerit sexū. ut consueuit
 fieri cū cōmuni qñ dicit albus ciuis. Similiter si di
 cam alba aquila. non fit mō restrictō ad feminā
 sic fit in cōmuni. ut alba ciuis. Potest ergo dici
 vnus turtur. et alba aquila. tam p̄ mare q̄ p̄ fe
 mina. tamen qñq̄ promiscua ista recipiūt adiecti
 ua contra naturāz sui articuli. cā discernendi sexū
 Vñ Anser erat cuidam p̄oso germine fera. simi
 liter est dictum de turture. sola uolabit. sola sede
 bit. tamen nobiliores autores hñs abusionibz nō
 utūtur. h etiā alijs substantiis adijciūtur adiec
 tiua contra suū articulū. qñq̄ racōne suppositozū
 ut apud salustii. Pars in cruce positi sunt. p̄ bes
 tijs obiecti sunt. Qñq̄ causa alterius substantiū.
 quod subintelligitur. ut p̄neste sub ipsa subaudi
 tur eniz urbe. Qñq̄ causa expmendi naturāz rei
 ut triste lupus stabil. i. res naturaliter tristis. hoc
 ē tristitiam inferens. non enim masculinū et femi

ninū exprimit naturam ut neutrum.

Incertū genus.

sue dubiū est ab anima ppter diuinitatē utē
tū opiniones. ergo fm hoc non sumus certi
cuius generis sint nomina que dñr incerti genis
ergo altera istarū locucōnū ē incongrua. dies ē se
renus dies ē serena. sed nescimus utq. Modicum
autē fermentū massā paste corripit. ergo utqz
repudianda ē. Dicūt quidam q sine dubio altera
illarū ē incongrua. Sed quia piores debemus es
se ad saluandū q ad condempnandū. ideo dicunt
utramqz esse recipiendam. Non enī sciūt cuius ge
neris sint huiusmodi nomina. Et similiter nesciūt
que illarū locucōnum sit incongrua. Nos uero di
mus q nullū debet esse nobis dubiū de genē isto
rū nominū ppter auctoritatem ueterū. qui utroqz
genē usi sunt. Auctoritas enim est sententia pmita
cōne digna. Dicimus itaqz q omnia nomina inē
ti generis sunt duū generū sine dubio. et hoc sepe
dicit ps. non tamen sunt cōmunis generis. q nul
la ē ibi cōmunitas quo ad animā uel naturā. Nec
contraxerūt illa duo genera ex auctoritate s ex di
uinitate. Cū ergo dñr hoc nomen ē dubiū generis uel in
certū. illa duocōnō non ē ad modōs referenda. s
ad pmos inuentores. uelut cū dñr. cecidit uidens. dau
di ambulant. surdi audiūt. i. qui pū habuerunt
cecitatem. uel claudicatōnem uel surditatem. s mō
non sunt tales. Et forsitan aliqua racō traxit anti
quos ad hoc duo genera. q dies qñqz sumit p ce
ro tempore. qñqz p incerto. qñ uenit p certo debet
esse masculini generis. q certitudo est in maribus
Qñ uenit p incerto debet esse femininū. q nichil
incertus q femina. Juxta illud. qd leuius fumo
flamen. quid flamine uentus. Quid uento mulier
quid muliere nichil. Similit ē finis consummans.
et ē finis consumens. In eo q consummat habet
se ad modū maris. in eo q consumit habet se ad
modum femine. Similiter cortex in eo q munit
arbores habz se ut mas. in eo q ab arbore patif
ē sicut femina. et ita pōt de alijs iudicari. Et scien
dū. q ita sunt incerti generis in plurali sicut in sin
gulari. pter dies. quod in plurali tantū ē masculi
ni generis. q nō habet se nisi ad certū tempus in
Vero h cū fm auctoritatē ue **I** plurali nūo
terū nomina qñqz sint ge neutri. Qñqz mas
culini. ut h pūctus et h punctū. et h stadiū et h
stadiū. et h catinus et h catinū. quare non dicun
tur multi incerti generis. Solucō dicimus q mas
culinū talitū nominū iam cessauit. q non utimur
nisi neutro genē istorū nominū. Esto tamē q ute
remur hijs nominibus in utroqz genē. nō tamen
essent dicēda incerti generis. q uanas terminati
ones hñt s diūsa genera. quod in nominibus du
bijs non contingit. **I**tem queritur quare non
habeamus aliquod adiectiū incerti generis. mul
ta enī adiectiua ponit ps de quorū generibz uide
tur dubitare. ut paup et diues. Ad hoc dico q nō
potuit neutz incertitudinē cū masculino uel femi
nino uel cōmuni habere. q requirit q ubi ē incer
tudo ibi sit una et eadem terminacō diuīsoz ge
nerū p omnes casus. Hoc autē non habet neutz
cū alijs generibus. Nam in quibusdam terminati
onibus cōuenit cū alijs generibus. et in quibus
dam discrepat. et id neutz ad incerti generis na
turam non potuit puenire. Et hoc est racō quare
nullum adiectiū est incerti generis. cū omne ad

iectiū prie habeat in se neutz.

O et heteroditis nominibus genē consueuit
queri. Ad cuius euidentiā scias. q quedaz
nomina etherodisim patiūtur generis. i.
diuinitatem. uel irregularitatem quandam ut h ce
lū hij celi. hoc epulū. et hec epule. h locū hij loci
h loca. h pelagus et hij pelagi. hic carbassus et in
plurali h carbassa soz. Et ita contingit in quibus
dam alijs. Querit ergo. vñ ista irregularitas fue
rit in generibz. Ad hoc pōt dici q ab auctoritate di
uīsoz usuū hoc pcessit. et forsitan non sine rōne
q uidetur q etherodis sēp immutet significati
onē ut h celum p continēte. Sed hij celi p his
qui continēt in eo. ut celi enarrant gloriā dei
Et h epulū pro corpali. h epule epulaz p spūali
id est pro refecōne scientie uel uirtutis. Vñ dñr
plato in thymeo. Venistis ad epulas hesternaz. et
h locus prie quantitas est circūscribens corpus.
Sed h loca locorū prie hijs dñr in quibz possēsi
ones hñtur. hij loci pro locis dialecticis. Item hoc
pelagus ē alta nimis aquarū pfunditas. Sed hij
pelagi pelagorū ad certitudinē p fundē aque resti
guntur. Et h carbassus uestis sinuosa. que tñ uiro uel
mulieri cōuenire pōt. S3 carbassa carbassorū ad uela
nauū ptinent. Hic infernus pro loco generali om
niū penarū. h inferna infernarū p locis picularū
penarū. Hic sibilus ē hominū. h sibula sunt spen
tū. Hec topica ē p scientia. h topica topicorū p
libro. Item ē dñdum de rethorica et analetica. Itē
h menalus pro totali monte. h menala menalorū
p appendicijs et collibus sibi adiacentibus. Hic p
gamus p ciuitate. h pgama pgamoz p edificijs
suis. Hoc potz pro maioribus. hij potri p mino
ribus. Hij freni frenorum per se. Sed h frena fra
norū cū suo apparatu. Hoc rastz p una spē ligonū
Sed rastri rastroz p omnibus speciebus ligonū.
Et ita pōt diligens pscrutator inuestigare dñtiam
in huiusmodi etheroditis. sepe tamen iste ppetu
tes ab auctoribus non suanē. Videtur ergo. q hoc
nomen felix et cetera similia sint etherodita. quia
h nōmē felix in nō est omnis generis. h in accu
sacō est neutri. ergo uariat genus. et sic ē ethero
ditū. Illi qui dicūt omne genus esse quoddā acci
dens p se. bene concedūt q ē ibi etheroditis. Nos
uero dicimus q non. Cū uero felix sit omnis ge
neris. dicimus q ē neutri. et sic non uariat genus
O Ventur etiam. an sit dicendū vnū celorum
an vnus celoz. Dicūt quidam q utroqz bene
dicitur diuīs respectibus. Quia ptiuitū pōt respicē
genus quod illic ē. i. genus genitū. et sic ē dñdū
vnus celoz. et pōt respicere id solū pro quo patif
singulariter. et sic ē dñdum vnū celoz. sicut vnus
celuz de nūo celoz. et vnū epulaz sicut vnū epu
lū de nūo epulaz. Nos uero dicimus. q debz respi
cē genus quod illic est q cōmpacōnem habet ad
res p genitiū suppositas. fm genus quod accidit
genitō. Et sic ē dicendū. vnus celoz. vna epula
rum. et non vnū celoz. nec vnus epulaz. non tñ
sequitur vnus celus uel vna epula. q genus plura
le ē fortius singulari. In genitō autē nominis col
lectiui pōt fieri particō. ita q genus a rebus suppo
sitis contrahatur. Vñ bñ dñr. vnus istus gentis ē
fortes. et vna istius populi ē maria. Et scias q e
therodis sit quatuor modis. scz genere qñ dicō
est alterius generis in singulari q in plurali. ut h
celum. hij celi. Dēclinacōne qñ dñr est alterius de

clinationis in singulari et in plurali. ut si uas uas
sis. Et pluraliter si uasa uasorum. Numero quoniam nume
rus pluralis non recte formatur a singulari. ut e
go pluraliter nos. Casu quoniam genitius non recte forma
tur a suo nominis. ut si iupiter. Huius iouis. Multa
ad genus pertinentia infra ponam. ubi agam de decli
natione nominum. et in illis partibus ubi agatur de silen
tiis siue conceptione. Amodo de numero uideamus.

Numerus inter acci
ntia nominis tertium locum de iure possidet.
Natura enim distinxit genera ut ipsa mul
tiplicetur numero. Quorum generum multiplicatio retinen
da est ad conseruandas species in esse. Et certum est quod
non possunt species teneri in esse nisi per multiplicata
tem particularium. Hoc autem non potest fieri bene nisi
per existentem generum multitudinem. Vnde post speciem de
genere et post genus de numero est agendum.

Queritur autem utrum
Veri solet cui parti accidat numerus. Dico quod nume
rus accidit cuiusque accidit persona. et e converso
quod persona dicitur quasi per se una. et sic unitas est perfectio
vnius persone quo ad quid. Vnde gerundia et supina
carent numero. quia carent persona. Adhibitis autem non
accidit numerus nec persona. licet quedam aduerbia sint
numeralia. ut bis. ter. Et quedam personalia. ut meum
et tuum. quia non habent numerum nec personam per acci
dente. sed pro significatione. et secundum hoc potest numerus diui
di a persona. Videtur tamen quod age et agere habent
numerum pro actione. quia age requirit unum singula
re. ut age lege. sed agere unum plura. ut agere le
gere. ergo accidit eis numerus. Ad hoc dico quod indi
cuntur cum uerbo singularis numeri. et pluralis
sicut age legite Et agere lege. Vnde Strabonius En
age ab diuisis thalamos suate mantis. Item pro
spectu. age iam per meum comes in remota rebus
trepidam huiusmodi quia uita domino deo dicemus. et hoc
uult per. qui in uel ubi agit de numero dicit. Numerus au
tem hec habent declarationes que personas quoque habent uel si
nitatis uel infinitatis. id est nomina uerba participantia prono
mina. unde si deficiat in personis unum deficit et in
numero. qualia sunt infinita. impersonalia. gerundia uel
supina. adhibiti uero quousque sepe demonstrat numerum
ad significationem nominum numeralium. non tamen
qui actionem hunc habet. et sic patet quod numerus nullo
modo accidit adhibitis. Vnde ille usus est repudian
dus. Pluribus est agere dicendum sed age soli.

Numerus autem putatur si sumitur diuiditur in
singularem numerum et pluralem. quia satis est in
hoc arte unum a multo uel multum ab uno discernere
et relique declarationes numerorum ad aliam pertinent facul
tatem. Iste non sunt principales. quia unitas et binari
us sunt duo principia numerorum. Tamen declarationes. quia uni
tas est primum principium et simplex. Binarius autem
est principium secundum et compositum. Ab unitate er
go est singularitas. a binario autem pluralitas est. unde
sicut bina geminant unitatem. sic pluralis numerus si est
uere pluralis debet geminare suum singulare. ut homo

Sed queritur de quibusdam no
minibus. quorum pluralia suum non geminant
singulare. ut uter alter. uterque. neuterque. et alterut
ita enim dicitur de duobus in plurali sicut in singu
lari. Vnde boetius. Inter utrasque litteras. id est inter ambas. qua
ritur. ergo unde hoc contingat. Ad hoc dico quod si no
mina data sunt ad dualitatem. quasi principali signifi
catione. unde non possunt eam relinquere in singulari neque
in plurali. Sicut nec homo relinquit humanitatem
siue dicatur de uno siue de pluribus. Dicimus er

go quod non geminant dualitatem. quia in utroque nu
mero distribuitur siue pertinent respectu duorum. sed tam
geminant numerum apprehendenti dualitatem. quia potest
dualitas apprehendi ut unum. Et hoc faciunt predicta
nomina in singulari. Et potest apprehendi ut plura. Et
hoc faciunt eadem nomina in plurali. et sic gemi
nant sine dubio singulare. Numerus enim apud
naturam est plura. sed apud animam est unum. et ideo
potest duobus rebus modis apprehendi. Item etiam du
bitatur de hoc nomine unus. quia inuenitur quoniam in
plurali. ut uine et altere scale. similiter una menia
Et illud Terentii. Ex uinis nuptijs fecistis michi
geminas. Ad hoc dico quod non geminat unitatem
quia illa est principalis eius significatio. Sed unitas
potest apprehendi ut unum et ut plura. et merito. quia est
unitas pura. et unitas impura. Sic ergo geminat
singulare. quantum ad modum apprehendendi. Et si sit
ratione quorundam nominum que tantum in plurali nu
mero declinantur Et quoniam significant unum ut plura.
et quoniam plura ut plura. unde bene dicitur. una arma. uine
nuptie. sed male dicitur uine homines. uine mulieres. in
masculino autem genere non inuenitur apud auto
res in plurali numero. Posset autem dici uini manes uel
uini penates. nisi usus resisteret. Et nota quod unus
quoniam significat unitatem animorum. Vnde in actibus a
plorum. Multitudinis credentium erat cor unum et ani
ma una. Et secundum hoc posset dici. Iste mulieres sunt
uine. id est unanimes. et corda nostra sunt una. id est unani
ma. Vnde lucanus. fecere nefas in partibus uinis. id
est uinis animi et uoluntatis.

Nunc de utroque numero uideamus. Sciatis ergo
quod singularis numerus est forma declarationis significan
tis ut unum. Pluralis autem est forma declarationis signifi
cantis ut plura. Iste utique modi notantur quoniam pueri dicitur. cu
ius in singulari. quare quia singulariter profertur. id est
unum designans. Et profertur pluraliter. id est plura de
signans. Secundum hoc ita obijciatur. chimera est
inopinabilis. sed nomen chimera signat rem suam
ut unam. sed ipsa non est una nec potest esse ergo sicut est
falso. ergo hoc debet iudicari falsa chimera est inopi
nabilis. quemadmodum chimera iudicaretur ut alba
cum ipsa non sit alba. hec iudicaretur falsa. chyme
ra est alba. Queritur etiam cui talis singularitas insit
Dico quod inest apprehendenti. et non est forma nature
sed rationis Et licet aliter sit quam apprehendatur. non
tamen falso. quia aliud est de albedine. aliud de modo
apprehendendi. Albedo enim est forma naturalis. Sin
gularitas autem est forma rationis siue intellectus
unde inest tantum anime Et ideo non surgit inde falsi
tas. quia bene inest cui debet inesse Possimus etiam
dicere quod talis singularitas inest chimere. put ipsa est
apud animam per intellectum solum. quia tale sig
namentum est unum per apprehensionem. quousque nichil
sit in natura Et hoc est quasi idem quod prius

Queritur que nomina discernant numerum. et quod
non. ad hoc dico quod substantiua. ut homo et
homines Et adiectiua substantiue retenta ut albus
discrecionem quantitatatis in rebus suppositis faciunt
ut est homo. ergo unum. Et sunt homines. ergo
plura Et albus currit. ergo una res alba Sunt ta
men quedam substantiua que in eodem numero. ue
niunt tam per uno quam per pluribus. ut uinum et ar
ma. et hec dicitur nomina complexiua. quia quoddam
unum est unum. quoddam est plura Similiter quedam
arma sunt unum et quedam arma sunt plura non
tamen huiusmodi nomina habent duos modos signi

ficandi. scilicet singulariter et pluraliter. si uel singu-
lancer tantum ut uinum. uel pluraliter tantum ut ar-
ma. **A**d iectiua autem sicut et uerba carent numeri dis-
crecione quantu ad appetentem quam signant. quoniam at-
tribuit eam complexiue. id est tam per unum quam per plu-
ribus. ut albus. id est participans albedine uel albedini-
bus. Vnde non potest dici plus est albus. quia tot importat al-
bedines sed nomen albus quod sunt homines in po-
pulo. Similiter populus currit. Tot enim cunctis at-
tribuitur populo ex quot hominibus populus
constat. non tamen adiectiua habent numerum complexi-
u. sed uel signant singulariter tantum ut albus. uel plu-
raliter tantum ut albi. Non ignoro tamen quod multa
nomina sunt singularis numeri et pluralis in eadem uo-
ce. ut dicitur per in uerbo ubi agit de numero. ut poete.
albi. sedes. manus. et res. illi et illa. Sed hoc simul
et eodem respectu nulla deo casualis habere potest. In
uerbis autem hoc non contingit. ut dicitur per. quia nullum
uolum in eadem uoce apud Latinos est utriusque nu-
meri. Si obijciatur de hoc uerbo audire quod est
pluralis numeri in preterito actiui. et est singularis nume-
ri in futuro passiu. et hoc habet in eadem uoce per
suis. Dico quod aliud est uolum actiuum et aliud passiuum
sicut alia est actio quam passio.

Venitur autem unde istud contingat quod substan-
tiua ex maiori parte faciunt discrecionem numeri
sed adiectiua non. Ad hoc respondendum. quod causa forma-
lis hoc facit. quod forma substantiua agit ad nume-
rum cum ab ea sit perfectio et esse rei. et hanc desig-
nant nomina substantiua. forma uero actiualis
non facit ad numerum. quia non facit quid sed alterum. et ideo
adiectiua non habent numerum qui sit a rebus sed a modo
significandi tantum.

Expiuntur autem numeralia. quous non dicantur appe-
tentiua. ea enim attribuunt rem suam cum discreti-
one numeri. ut isti sunt duo. id est uno binario partici-
pantes. Si enim carent numeri discrecione iam sequetur
quod quatuor essent duo. quod quatuor participant bi-
nario uel binariis. Eadem ratione mille possent esse
duo. Patet ergo quod numeralia copulant cum discreti-
one numeri. Et merito. quod inuenta fuerunt ad indiscrecionem
numeri remouendum. et sic quantum ad hoc ymitantur
naturalia substantiuorum. quia semper numerus comitatur for-
mam substantialem. Vnde per numerum appellauit formam. Nec
est ratio quare alterius nature adiectiua non copu-
lantur numeralibus sicut nec substantiuis. Vnde male
dicitur isti sunt duo et albi. sicut male dicitur isti sunt al-
bi et homines. sed hoc uidetur quod omnia numeralia
sunt dicenda singularis numeri. quia copulant res su-
am cum discreti-
one singularitatis. quod si uerum est er-
go sunt singularis numeri quo ad intellectum. et sic po-
terit dici. duo currunt. Soluco dicimus quod omnia nu-
meralia sunt pluralis numeri etiam realiter. preter unum
quod numerus apud naturam est plura. Nam duo uenire per
binario. idem est quod uenire per duabus unitatibus
qui signat ipsum in compactione supposito. sed quoniam
numerus signatur adiectiue fit primo de ipso tamquam
de uno. ut binarius est discreta quantitas. quia est unum
apud animam. et sic nichil est dictum. duo currunt.

Sunt autem quedam similia numeralibus. que
sunt in singulari numero duntaxat de pluribus. et est ge-
minus. duplex. binus. et similia. ut iste habet ge-
minum bouem. id est duos. et iste laborat duplici mor-
bo. id est duobus. et iste fertur bina ceruice. id est ceruice
duorum. et sic substantiua que proprie duntaxat de uno i-
ture tabu nominum pertinent ad plura modo significat

di singulariter resuato. non enim bene dicitur gemi-
nus bos currunt. et uidetur quod possit recte concedi.
geminus bos est duo boues. non tamen bos est bo-
ues. quia cessante causa. id est adiectiuo cessat effectus

Vero si an uigintiunus sit singularis numeri
an pluralis. Refert enim multum. an sit dicendum
uigintiunus homo. an uigintiunus homines. dicitur
quidam quod utriusque bene dicitur. quia tale nomen habet
in se eam singularitatis et pluralitatis. Dicitur aliter.
quod tale nomen est pluralis numeri tantum. quia maior numerus
vincit minorem. unde uigintiunus homines est duntaxat
dum. et non uigintiunus homo. sed istos contin-
git quod ablati pluralis definit in o. ut uigintiuno.
et utis pluralis in us. quis non sit quarte declinati-
onis. ut uigintiunus. et estis pluralis in ius ut ui-
gintiunus. quod totum est contra regulas huius ar-
tis. Nos uero dicimus quod recte duntaxat est uigintiunus
homo et non uigintiunus homines. quia finis uin-
git principium testante per. unde probat quod huiusmo-
di debet esse nomen potius quam pronomen. ratione no-
minis quod est in fine. Similiter dicit in libro con-
structionum. quod terminatio maxime obtinet preteritum
nisi. et sic in compo-
ne huius nominis uigintiunus
magis est tenenda constructio huius nominis unus
propter finem. Vnde boetius in arismetica tale po-
nit latinitatem. Si septies tres addantur in uiginti
unum numerum cadunt. non enim dixit in uigintiunum
numeros. Si ergo usquam inueniatur constructio cum plu-
rali duntaxat hoc non esse de arte. sed est abusio quedam
ut si diceret. Iste habet uigintiunam marcam. Dicitur
enim ergo quod hoc nomen homo ratione sue comuni-
tatis trahitur ad collectionem. et hoc habet ibi ex ad-
iuncto. ut uigintiunus homo non est unus homo sed
plures homines. non tamen homo est homines. preter
eum tale nomen in plurali numero declinari. sicut unus
uigintiunus scale. et uigintiuna encenia. Nolumus
etiam preterire. quod quidam ista distinguunt. Si sub-
stantiuum preteritum tunc debet pluraliter sumi. ut hec
denarios uigintiunum. Si uero postpositum debet sin-
gulariter sumi. ut habeo uigintiunum denarium. Et
certe ista sententia multum elegantie habet. quia re-
spicit impressionem numeri proportionis.

Expropiis nominibus locorum que in plurali nu-
mero tantum declinantur queritur an possint con-
strui cum uerbo singularis numeri. ut dicatur pise est
pulchra. et uidetur quod sic. quia huiusmodi nomina
sunt singularia intellectu. sed uoce pluralia. Ad id di-
co quod incongrua est. quia modum significandi habet plu-
raliter. Et hoc est quod dicitur per. quia huiusmodi no-
mina sunt singularia intellectu. id est unam rem singula-
rem designant. intellectu tamen plurali. id est designant
eam ut plura. Et ideo non possunt supponere uerbis sin-
gularis numeri. nisi fiat alia institutio in singulari

Eo queritur quare propria ut pisa est bona
nomina locorum sepe in plurali numero instituan-
tur et inueniantur. cum de iure sue significacionis no-
men proprium careat pluralitate. Ad hoc dico quod lo-
cus potest considerari ut unum et ut plura. Ratione continen-
tis est unum. Ratione contentorum est plura. quia est locus con-
tinens et est locus contentus. et hac consideracione
possunt nomina locorum institui tam in singulari quam in plurali.

Nota si quod ut dicitur per quedam nomina sunt
semper singularia. uel naturalia uel usu. naturalia
ut propria. quia non signant qualiter communem ut
achilles sol et luna. Vsu tamen sunt singularia. que li-
cet qualiter communem significant. usus tamen sin-

gulariter pferri tradidit. ut sanguis et puluis. Et scias q sol et luna sunt. ppria fm opinionem planetonis. qui putabat planetas habere spūs racōnales. et illum sequi ps. dñdo q sunt ppria sed cōsiderata natura rer. put eas anima speculā communia sunt. et hoc uult aristoteles quem ps qñq pmitatur dñdo q sint appellatua. Cetera uero nomina planetar. ut saturnus. iupiter. mars. uenus. mercurius. ppria sunt. quia sunt imposita stellis astrologice. occasione sumpta a quibusdā personis

Quoniam tamen modis ea que semp sunt singularia natura ul' usu ad pluralitatem trahuntur scilicet euentu. ut duo cathones. Particōne. ut galliarum alia comata alia togata. Opinione ut duo soles lucan in ix. Europam q alios soles asia q uidentem. Autoritate ueterum. ut mella et uina. Officō appellatiui. ut apud ouis. Illic et multos heciores esse puta. i. multos fortes. Sunt tamen quedam ppria que rōnabiliter in utroq nūo accipiuntur q cōueniūt cōmuniter omnibus de cognacōne. s. hoc non de natura communis qualitatis pcessit pmo ex quadam accōmodacōne. quia fungūtur loco pñonomi corū apud latinos. ut cornelij metelli camilli cesares. Vñ ouid. Cesaribus uirtus congit añ diem. Sunt et alia que singulari numero carent. q sunt semp pluralia. ul' natura ut pisces et gemini. ul' usu quemadmodū complexiua que tam p vno q pro pluribus supponūt pluraliter. q magis hñt se ad multitudinē q ad unitatē. ut manes moenia. S. ea que sp sunt pluralia natura ul' usu rarissime ad singularitatem descendunt. et h ideo q pluralitas ē fortior singularitatem. ul' quia unitas non nascit a multitudine s. multitudo ab unitate. Quedā tamen ex illis qñq accipiūtur in singulari. ul' autoritate ut teneb et scala. ul' alia institucōne facta. ut theba be. unde stacius Viue supstes ait dire q ad moenia thebe solus abi. Et tamen p eadem ciuitate dicimus et thebe thebar. Vñ oia. Thebis nutritus an azgis Qñq contingit ibi etherodis. q mutant significacōnem mutato nūo. ut uespē uesperar. et uespera uespē in alio sensu. et hec opes opum. sed opes opis in alio sensu. Preterea pñt confirmari p pñ in li v ubi determinat de nūo. sic dñtem. Sunt qdā nomina semp singularia ul' natura ul' usu. Natura ut ppria que naturaliter indiuidua sunt. Iupiter achilles sol et luna ytalica. usu q singulariter pferri tradidit usus. ut sanguis et puluis. in hijs tñ ipsis ē qñ ul' euentus ul' particō regionū uel diuise opinionones ul' autoritas ueterum cogit. ul' qñ p appellatiuis quoq pferūtur. ut etiam plurali nūo proferant. Similiter sunt quedā nomina semp pluralia. ul' natura ul' usu. natura ut gemini. ppum in signo celesti ut pisces. Vsu ut manes. arma. moenia. saturnalia. kalende. none. idus et omnia pene feston dieu nomina. Sunt quedā singularia uoce. intellectu pluralia. q et cōpñhensiua dñr. ut populus. exercitus. legio. Alia circa intellectum singularia sed uoce pluralia. ut athene thebe. Inueniūtur tamen quedā in hijs et singulariter plata idem significantia. Stacius in ij thebaidos. Viue supstes ait dire q ad moenia thebe hec ps.

Quod quadam usuali locucōne dubitatur. ut cū dicimus uni causā honoris. uos estis bonus ul' boni. Pluralitas ista significat plu

res psonas. i. psonatus illi cui loqmur inesse. Et p hoc capitur quedā beniuolentia. Hoc autē prius introductum fuit a cesare. qui solus omīs dignitates urbis accepit. Sed hoc in abusione maximā deuenit. q iā cuilibet populari dicimus uos et ita falso loqmur et incongrue. teste donato. q si uni dixerimus saluete soloecismū facimus. vñ quidam iustānus. vñ uosamus falso uere q tuamus. traxit enim uoso sas ab hoc plurali uos. et tuo tuas ab hoc singulari tu. Dñt ergo quidā q debet adiectiuū in plurali nūo poni. ut uos estis boni humiles et benigni. Nos uo dicimus q si quis loquatur in pma persona de se pluraliter. omnia debent in nūo rñdere. ut nos sumus pati et pñi ad honorem uestu. Loquitur enī qui sic loquitur potius conceptiue. et sic aliquos alios sibi consociat. ut facit apostolicus ul' alius dñs. nam qñ non loquitur conceptiue tunc singulari pñone uirtutis dñs cum ppheta. Ventrem meum doleo Cum ergo pñmo dirigē ad secundam psonā causā honoris. si ē adiectiuū nomen significacōne tantū deo seqñs debet in singulari nūo poni. ut uos estis pater meus. dñs meus. bñfactor meus. si uero ē adiectiuū uoce et significacōne et est nomen. et immediate ueniat cū substantiuo debet poni in plurali nūo. ut uos albi cunctis. Si mediate ueniat debet potius in nūo singulari sequi. ut uos estis bonus et pius. Et hoc ideo. ut p adiectiuū singulare cōndatur q pñomen ibi sumitur pluraliter tantū causā honoris. non causā uere pluralitatis

Preterea cū adiectiuū sit tercie persone non pñt ad hanc improprietatem accedere. q tercia psona causā talis honoris nunq pluraliter sumit. eo q caret discrecōne pñonis. est ergo dñdum uos estis bonus et non boni. sicut etiā ipm pñoma sonat. et minor improprietas est si dicam uos estis bonus. q si dicam uos estis boni. De pñpio autē dicimus q pñt in utroq nūo sequi. eo q habet naturā sibi et naturā nominis adiectiui. Nam bñ dñ. uos estis uocatus epūs. uel estis uocati episcopi. Rectius tñ ē q sumatur pluraliter sicut ubum. q maiorem conuenientia habet cum ubo ex quo et nascitur. vñ dñdum ē diligo uos bñfacientes michi. et non bñfacientem. Ad talem pluralitatem si sequitur relatiuū substantie in nō casu. debet eiusdem nūi esse. q tñc est eiusdem pñone cum ubo añti. ut diligo uos qui bñfacitis michi At si sequatur in obliquo debz singulariter poni q tñc non amittit naturalem psonā. i. terciaz. Quidem nunq istam improprietatem recipit. Et q relatiuū in obliquo teneat in ui tercie pñone quā uis añcedens sit secūde pñone. patet ex eo q pñt re ope hoc relatiuū suus. quod nunq refert nisi ad añs tercie pñone. Vñ bñ dicitur. tu quem diligit suus filius ueni huc. et ideo pñt fieri in cōnūsa locucō. ut dicatur. Tu qui diligens a filio suo ueni huc. q relatiuū positū in nō casu. esset ut suum añs secūde pñone. vñ n possz rñge b relatiuū suo relatiuū enī refertur ad alterū relatiuū dicendū. ē ergo ut ex dictis patet. diligo uos ad cuius dignitatem recurro. et non ad quorū.

Quod etiam b. an causā honoris possit hoc nomen dñno geminari in salutaconibz. ut patri et dñno plurimū reuerendo dñno petro archiepiscopo ianuenfi. ad hoc dicit quidam. q ē ibi cātoлогия. ppter inuilem repetitōnem huius dñi co

mino. Et id f eos non e talis saluacio admitten
da Alij uo predictam salutationem recipiunt dn
tes q pnmū domino peminentiam signat alteru
ponitur causa urbanitatis tantum. Et h recte pt
sustineri in lombardia. q lombardi causa urbane
tatis fere omnes diuites uel nobiles dnōs appel
lant indēter. et hoc intelligo si mediate iūganē.
Nam si immediate iūgerent non rē dicere. ut
patri quamplurimū reuerendo et dño dño patre
archidracono ecclesie zē.

O figura apte agitur post numeru. q post
q res fuerunt distincte nio. figuraciones
reū inuente sunt causa determinandi cōfu
sionē. et causa hñdi certitudinem per ea que pnt
circa aliquid dephendi. Et ita figura sequit nūm
sicut ea q sunt extenue sequunt id qd interius ē

Vero quid sit figura in grāmatica. dico q si
guza ē ex eodem ul diūso pueniens quedaz
dispo dēonif. Ex eodem. i. ex indiuiduo prouenit
simplex figura. qñ dictio non pt diuidi in partes
intelligibiles. quaz sensum habeat. Nec ē a cōpo
sito dēuata ut magnus. Ex diūso puenit figura
composita. ut magnanimus. q pt diuidi in intel
ligibilia suo toti cōuenientia. scilz magnus et ani
mus. Similiter figura decomposita puenit ex di
uerso. ut magnanimitas. q licet non p se in mag
na animitas possit diuidi. qñ animitas nichil est
tamen exiit diuisione a composito quod ē mag

Res sunt figure scz simplex. com. et nūmus.
posita. decomposita. Simplex figura ut tactū
ē dī que non pt diuidi in duas intelligibiles ptes
pōns sensus capaces. nec dēuatur a composito.
Et scias q dco dicit esse figure simplicis rōne in
tellectis. non simpliciter. s compati ad uocem. que
ipsam anime repñtat. et sic tal simplicitas pnat
diuisione intelligibiliū. Vñ figura simplex dicit
accidere dēoni. et licet omnis intellectus dēonal sit
simplex. Rerert tamen inter intellectum simplicis
dēonis et composita. q simplex non habet multi
tudinem in potentia. s composita hñt multitudi
nem in potentia intelligibiliū. sicut mixtū ex aq
et uino potentialiter habet aquam et uinum.

Quid sit figura composita querē. Dico q que
a toti cōuenientia nec ē a composito dēuata. ē
figure composita. Itē dico pt. q quedaz dēones
sunt composita que non diuidūtur in intelligibi
lia. ppter usuz dēficientē. pnt tamen diuidi. ut cō
pleo et offendo. Nam pleo ul fendo non sunt in u
su. Per se dico. q quedam dēones pnt diuidi in
intelligibilia. s non p se. vñ sunt figure decom
posita. sicut magnanimitas. Hoc enim diuiditur
p aliud quod ē magnanimus. Toti cōuenientia.
Itē dico. q quedam pnt p se diuidi. s non in ta
lia ex quibus suam significationem pducant. ut
uines. quod diuidi pt in ui et res. et itē non est
figure composita. q toti non cōuenit cū significa
tione illaz ptiū. Sunt et quedam alie dēones que
bene pnt diuidi in duo intelligibilia toti cōueni
entia. ut edoctus. nec tamen sunt figure composita.
te. q trahūt suam compōnem et cōpaginē alijun
te. et itē non sunt figure decomposita. nam si cō
paginem n suant licet a uō compōnem trahāt
p se tamen componūtur. ut contractus. cōtēctus
collatus. et compactus. Est enim compago iūctu
ra pñcipalis uocal in ipso pñti ul pñterito. que si

non remanet in pñcipio pñteriti tempis ul sup
no. dñdum ē q in talibus ē p se compō facienda
In uō enim dicimus confingo confregi. s in su
pino contractū. ergo contractū p se componitur
ex con et fractum. quamuis habeat compōnem
a uerbo. Et sic de alijs est dicendum.

Ex dictis patet q quedaz nomina sunt dubie
figure. ut impietas et infidelitas. q pnt p se
diuidi in duo intelligibilia. et pnt hoc a compo
sitis habere. ut impietas ab impius. et infidelitas
ab infidelis. Et nota q magis hec pñti in q aliq
alia facit hanc ambiguitatem. Quod itē contin
git. q plures mutaciones habet q aliqua alia pñ
pñ. Et fm q pnat magis conuenit cū nomine q
cum uō. Habet eniz exilem negacōnem. sic no
men habet exilem compōnem. s uō habet uo
hementē. q pficit suam compōnem et nominis.
ut homo albz currit. et sic albedo et cūsus in ho
mine conueniūt. Sed pfectio compōnis tota ē a
uō. Nomen enim quod ē albus signat compo
sitiū. s uōm oñdit formā componi. Et sic nomen
habet se ad compōnem debilitē. s uōm fortiter
Et itē hec pñti in raro uenit ad compōnem uōi.
qñ negat. q exilis negacō non pt remouere for
tem compōnem. Inuenitur tamen inhonoro ras
ubi quidem negat honorem. s magis ponit cont
nū honoris. i. dēdecus. In alijs uero significacōni
bus sepe adiūgitur uōis. ut incolō. inuio inui
ro. nominibus autem qñ pnat frequēter adiūgi
tur ut pñti pnat et pñti ponat. q non pt nomi
ni auferre formā qñ aliquam impñtat. cūz omne
nomen datū sit a forma. ut impius. pnat eni pi
etatem a subiecto et ponit contrāz. Similiter impi
etas pnat pietatem abstractiue. et ponit uiciū si
bi contrāz abstractiue. Sicut autē se habet hec
pñti in nominibz. ita se habet in participijs. q
participiū pñtis tempis ul pñteriti nominalit pñti
tū nullam aliam prepositionem q in. potest reci
pe p compōnem q suū uōm. ut impotens et in
doctus. Et hoc itē q in exiliter inuenit. ut dixi
s alio pñones uolenter. Et itē pñtiū tñsiens
in uim nominis nullam pñonem p se recipit ad
sui compōnem. pñter in. que ē nominibus approp
ata. Vñ pñtiū futuri tempis nominaliter pñti
tū eam non recipit. q sapit naturaz ubi causa inhi
nitui per quem exponitur. ut docendus dignus
doceri. et ita nichil ē dictū in docendus. sicut nichil
ē in doceri. ergo incultus. i. non cultus nomen est
s incultus. i. habitatus. pñtiū ē ab incolō ris
Venit quare non recipiamus istas compō
nes. imbonus. infortis. sicut impius et indig
nus. Ad hoc dico q habemus opposita istoz sine
aliqua compōne. q malus opponitur bono. et de
bilis forti. Nam cū dī malus pñatur bonitas. et
impñitur uiciū. Similiter cum dī s debilis tolli
tur fortitudo et impñitur suū contrāz. Sed q
uis non sit dñdum imbonus. ul immalus. tamē
ē dñdum non bonus. non malus. absq ulla com
pōne. et tūc sit ibi puacō sine ulla impñsione sui
contrarij. ut loquor de homine non bono. uel lo
quor de homine non malo. Sciendū tamen q
bonū et malū sunt immediata circa rōnalem cre
aturā. vñd sequitur de homine q si est n malus
ergo bonus est. si ergo est malus ergo ē n bonus
Sed circa alias creaturas hñt mediū quod est in
dñs. ut iste lapis est non bonus. et similiter est

nō malus. et ita nō sequitur qd sit malus ul bonus
si indifferens.

De hac autē negacōne non sciendū ē qd p
posita nomini p compōnez puat tantum
ut nullus et nemo. Non enim puat rem si
ne qualitate istoz nominū. s; attribucōnem seqn
tis ubi. ut nullus homo currit. nemo disputat. si
militer nichil. ut nichil currit. S; qn p compōnez
adiūgitur ubi. sine dubio puat et ponit. ut no
lo. nequeo. nescio. Nec enim sola ūba componū
tur cū non. ut oñdatur pena inflata homini. ap
ter originale peccatū. qd punitus est in bonitate
scientia et potentia. Si autem ueniat p infinitatē
tūc h; exilem negacōnem. qd puat et ponit. ut nō
homo. i. ens aliquod quod non ē homo. S; tale
nomen d; infinitū a dyalecticis. et non ē hic com
pō grāmaticoz. s; loycoz tantū. qui utitur ea ap
ter necessitatem comissionū. In arte autē grāmati
ca dicimus. qd non qn facit exilem negacōnez. et
tūc sicut dicit ps. p; etiam adiūgi nomini sepa
ut non bonus uir. nō bona mulier. non bonū mā
cipiū. qd non ē dñdum qd non bonus sit hoc qd
d; nomen compositū infinitū. qd si hoc ess; corū
petur accentus. ut oportet et nos dicere nō bonus
aū penultima acuta. Ex pōictis habemus qd h
ē recipienda. iste lapsus ē non pius non tamen ē
impius. qd cū dico non pius. non uenit p apposi
cōnem. et puat tantū. s; impius puat et ponit. Et
nota qd qn non uenit p infinitatē. nullo mō p
infinitate dōnem que in se habz finitatem. et sic
non infinitat ūbum pme ul secūde psonē. quāuis
infinitet ūbz tēde psonē. ut fortes non legit. h
ē agit aliquid. s; non legit. Hac etiā rōne nō in
finitat aliquid pronomen. Vñ nichil ē dictū. for
tes ē non hoc. qd si hoc ess; bñ diceretur lego nō
ego. i. aliquid quod non ē ego. et hoc nichil ess;
Ex dictis iam hēmus. quare magis h; negacō in
componatur cū nominibus qd cum ūbis. et quali
ter hoc pticula non. qnq; faciat uehementē nega
cōnem. ut nullus. qnq; tenuem ut non bonus. qn
q; infinitam. ut non homo.

Composita figura ut ait ps in v li. ubi a
git de figura. in omnibus ptibus orōnis
inueniē. excepta interiectione. que ē figu
re simplicis. Participia uō sunt omnia figure sim
plicis ul decompositae. pter pauca non suantia cō
paginē suoz ūboz. vñ sunt figure compositae. ut

Venitur hic. quid obell; si di contactus.
ceremus. contactus ē figure decompositae. Di
cimus qd hoc foret cont' naturā. qd fm hoc integ
et pfecta fluere a corruptis et impfectis. Nam
contactus constat ex integris. s; contingo ex inte
gro et corrupto Et iō fuit compago suanda. naz
minus pfecta ueniūt a mag; pfectis et nō econūso

Sed queritur h; de hoc pticipio presum ubi in
psona. ut tēdet tēdebat presum ē Et h; dicit
ipse ps. ergo compositū descendit a simplici quod
ē non p; Dico qd sicut tollo accipit mutuo sustu
li compositū ita hoc simplex tēdet. accipit mutuo
supplecōne a composito pticipio. qd ab h; ūbo p
tēdet ppe uenire d; Et certū est qd sepe simplici
ponuntur pro compositis et econūso

Videtur autē qd interieccō qnq; sit figure com
positae. ut pchdolo; et heu oe Similiter est
querendum quare interieccō non potuit esse si
figure compositae ad h; dico qd iō non p; interiec

tio habere figuram compositā. qd psum est passi
onis destruere. unde cū interieccō affectum passio
nis designet. naturam h; compōni contrariam et
ppter h; consuevit abscondita pferri uoce. Ergo
pchdolo; non p; esse una ps. ymo sunt due Sed
heu oe sunt due interieccōnes absq; compōne. sic
o utinam sunt duo adūbia optandi sine compōsi

Prepositiōes autē apud g; cōne ueniencia.
cos omīs sunt figure simplicis. sed apud lat
nos uidentur esse figure compositae. ut adūfuz. et
inter qd ex in et ter componit qd ternarius me
dium h; unde inter mediationem notat. s; consi
derata ueritate. omīs fere pōnes sunt figure sim
plicis Nam quedam nūantur inter pōnes que
mag; adūbia sunt Et causa illoz dicit ps qd figu
ra composita in prepositiōe inuenitur

Sicut in compōne rez naturaliz quedam cor
rūpūnt ut farina et aqua in compōne panis
Et quedam integ; remanent. ut fundamentū. rec
tū. panes. in compōne domus. ita in grāmaticis
contingit. qd sit compō qnq; ex integris. ut pulc
Qnq; ex corruptis. ut patricida. Qnq; ex integro
et corrupto. ut maledcūs. Qnq; ex corrupto et in
tegro. ut impius. Corruptiōes autē iste sūt in hu
iusmodi compositis causa cuiusdāz elegantie atq;
cōuenientie. Quod in naturalibus etiā contingit.
ubi supflua rescanē. et enormia et aspera polium
tur. Sed consuevit obijci sophistice. Patricida cō
poni ex parente et cecidens. Nec autē integ; sunt er
go componit ex integris. Item omīs dco cōpo
sita componit ex hijs que integra sunt. ergo om
nis dco composita componit ex integris. Solucō
Dicimus qd hec prepō ex signat causā materia
lem cū dico. nomen componit ex integris. i. inte
gre sese hñtibz in compōne. Similiter ex corrup
tis. i. corrupte ueniētibz ad compōnem. unde nō
sequitur. hoc componit ex hijs que sunt integra

Vero de hoc quod dicit **T**ergo ex integris
ps qd cuiuscumq; modi ē compositū ex quatu
or. Naz nulla dco p; ex pluribus componi qd ex
quatuor. Hoc non uidetur uerū. qd ipse dicit in tē
tatu pōnum. qd hec pō cum non uenit p cōposi
cōm s; con. Ad hoc dicit quidam. qd ps accipit
cum pōnem qnq; large. qnq; stricte. Large cū dicit
sillabica adieccōnem p compōnem uenire. et h;
mō cuiuscumq; modi ē compositū ex quatuor. nā
cūq; pprie ē sillabica adieccō. s; ipse accipit ibi cū
q; p duabus ptibus. Stricte autē loquēdo. non di
at sillabica adieccōnem uenire p compōnem. et
sic non ē contrarius sibi. Cum enim pō nō uenit
p compōnem. s; qn ē sillabica adieccō. sic itaq; qd
compō large accipiat. Nos uero dicimus qd cum
p; p ueram compōnem uenire. non tamen per se
h; ūtute huius conieccōnis qd. Et hoc uult ps cū
dicit. qd cū non uenit per compōnem. Illud enim
qd dicit sillabica adieccōnem uenire per cōposicō
nem. hoc nichil ē quia ps ubiq; dicit. qd sillabica
adieccō non accipitur per compōnem. dicimuser
go qd quicūq; componit ex qui et cū et qd. Ab h;
relcō qui trahit vim relacōnis. qd requirit duo ū
ba. sicut hoc relatiuū qui. A pōne habz ut sit col
lectiuū. A conieccōne ut sit distributiū. Similit'
cuiuscumq; modi habet vim relatiui a cuius. A p
pōne nō habet collcōnem. a conieccōne distribu
cōnem. Ab hoc autē gto modi habet qualitatem
adiectiuam. quia talis genitiuus regitur ex ui ac

cientis. ut liber huiusmodi.

Componuntur autem nomina ex omnibus par-
tibus ordinis. excepta interiectione. quia ipsa est
alienius nature quam alie. Non enim est ad placitum
simpliciter. nec exit a ratione exister in sua potentia
sed ab inascribilitate vel concupiscibilitate procedit. et
ob hoc nullum nomen cum interiectione componitur
Sed per nomen componi cum nomine. ut paterfamilias.
Cum uero ut armiger. Cum participio. ut se-
natuconsultus. Cum pronomine. ut huiusmodi. cum
prepositione. ut impius. Cum aduerbijs. sicut maleficus.
Cum coniunctione. ut uterque. si quis nequis.

Sed non uidetur nomen componi posse cum
uerbo. ita quod ex eis compositum sit nomen
ut armiger. quoniam uerbum trahit potius quam tra-
hatur sicut per in uerbo edifico. quia uerbum est in o-
patione. sed nomen in quiete. ergo armiger non de-
bet componi a nomine et uerbo. Non enim est armi-
ger idem quod arma gerit. ymo armiger. id est arma
gerens. ergo armiger non est compositum a uerbo. et
hoc est contra per. Similiter non uidetur posse co-
poni cum participio retento in ui participij nisi compo-
natur ante eum uerbo. ut edificans ab edifico. quia
participium similiter est in opatione. et nullam per hanc
compositionem retento in ui participij. nisi contrahat il-
lam a suo uerbo. Sed decretum non habet compositi-
onem genitui a suo uerbo. ergo cum hoc genitum sena-
tus non componitur. in eo quod est participium. sed in eo
quod est nomen. Et ita deberet dixisse per. quod senatus
decretum componitur a nomine et non a participio. Sed
per de similibus obijcit. ut homicida. celicola. armi-
potens. quia non uidetur hec posse componi a parti-
cipijs in ui participiorum positis. cum uerba ipsorum has
compositiones non recipiant. Dicimus quod est compositio
immediata et mediata. Immediata que fit per pre-
positionem. Mediata que fit per remotiora. Item hoc di-
cimus quod armiger quantum ad immediatam composi-
tionem componitur ex nominibus. scilicet armorum et ge-
rens. sed quantum ad mediatam reducit ad uerbum
et ideo dicitur componi a uerbo. quia dicitur armiger qui arma
gerit. Similiter senatusdecretum quantum ad immedi-
atam compositionem componitur ex nominibus. scilicet
genitum senatus. et nomine quod est decretum. Sed
quantum ad mediatam compositionem componitur a
participio. quia senatusdecretum est illud ius quod est a
senatu decretum. Et ita per quod non habet respectum ad
immediatam compositionem. quod ad mediatam. unde
ipse dicit quod armipotens componitur quod ab ipso ge-
nitio armorum. quod ab hoc actio arma. quod semper
precedam distinctionem soluendum est. quia componitur
cum genitio immediate. id est per se. cum accusato autem mediate. id
est per genitum. et sic est iudicandum de similibus
ut homicida. celicola. id est hominis cedens. et celi co-
lens. et hoc ad participium reducitur. scilicet homine
cedens. et celum colens.

Et nota quod quicquid isto
modo uerba uel participia cum obliquis nominibus compo-
nantur. formationes tamen istarum compositionum quod si
sunt a nominibus. ut homicida et armipotens. nec tamen co-
ponuntur ab hijs nominibus homo uel arma. sed ab obli-
quis eorum. Quod si formantur a genitijs. ut lucifer. et sic
formatio semper recipit maiorem humilitatem uo-
cabuli. ex quibus ipsum compositum est productum. Pos-
sumus etiam dicere. quod participium in ui participij rete-
tum componitur cum obliquo. et a tali compositione habet
ut transeat in nomen. ut si faciens componatur

cum hoc actio dictum. necesse est quod transeat in nomen
ut faciens componitur a dictum et faciens. Et
ut participium transeat in nomen compositione. ut in
dictus et doctifacius. ita uerbum transeat in nomen
compositione. ut armiger.

Componuntur nomina fere per omnes casus. per
nominatiuum. ut respublica. per genitiuum. ut le-
gislator. Per dative. ut tribunus plebi. Per accusatiuum. ut
agricola. id est ager colens. Per ablatiui. ut menceps. id
est mente captus. fere dixi propter uerbum. quia per ipsum re-
tentum in ui uerbi non fit compositum. Nam macta. id est ma-
gis apte. accipitur per hoc nomen mactus. qui apud
antiquos fuit in usu. Similiter pluraalia cum singu-
laribus componuntur. ut orbis terrarum. et ascretis.
et acalculis. arabis. abatis. acamentarijs. Nec enim
componuntur ab assistens et illis dicitur. et nomina
sunt officiorum indeterminabilia. Similiter per accusatiuum
pluralem fit compositum. ut gemellipa. id est gemellos pa-
riens. et per ablatiui pluralem. ut quidam uolunt
de illis eisdem. scilicet ascretis. acalculis. ab a prepositione
latina et ab hoc ablatiui secretis. quoniam ab ipsis secre-
tis que ei committuntur dicitur aliquis ascretis. Et idem
per de alijs iudicant.

Et hic est de notanda in
ter participium et alias dictiones casuales. quia nomen et
pronomen componuntur etiam per obliquos. ut alius
modi. istiusmodi. sed participia non possunt componi.
teste per. nisi per nominatiuum. et hoc habet a suis uer-
bis. quoniam uerba uim denominationum habent. et non ob-
liquorum. ergo si aliquod participium in obliquo casu
ad compositionem uenire uideatur. dandum est quod amittit
naturam participij. et compositione transeat in nomen
ut doctifacius. id est doctum faciens. Si obijciatur de e-
dificans. dicimus quod faciens non habet hanc com-
positionem a se. ymo a uerbo. quia est figure decomposita.

Cum uerbis etiam componuntur nomina per om-
nes casus. excepto nomen et uerbo. componuntur
enim per genitium. ut magisterpendo. floccipendo. Per da-
tium ut cunctifigo. Per accusatiuum ut edifico. id est edificatio
per ablatiui ut usufructio. Status autem non potest ue-
nire ad compositionem ubi integre. quod dico propter
possum. quod componitur ex hoc nomen potis et suis
nec utis. et hoc ideo. quia compositiones sunt causa per-
fectionis. ac si ex nomen siue uerbo et uerbo produceretur
unum uerbum compositum. talis compositus de perfecto fa-
cit et imperfectum. quia nomen cum uerbo. uel etiam utis
cum uerbo generat perfectum sensum. sed omnis deo
simplex uel composita in eo quod deo habet imperfec-
tionem. et sic talis compositus stare non posset. Unde si
quis uellet ita ponere. quod tantum ualeret iste finis
a quantum ista ordo. fortis currit. iniuste ponit. nec
esset illud possibile. quia perfectum et imperfectum
non equipollent. similiter nec simplex et uere co-
positum. Ex predictis habemus quod cum dicitur marcus. id
est tullius. uel marcus hoc est tullius. id est uel hoc est
non potest esse dictum compositum. quia constat ex nomen et
et uerbo. et ita non sunt coniunctiones expositiue
ut quidam dicunt. quia nec etiam talis species coniunctionis
inuenta est Et sic est dandum quod sunt ordines expositi-
ue. et non dictiones composita. et illud pronomen is
uenit ibi demonstratiue. et hoc pronomen id rela-
tiue. et respicit intellectum precedentis dictionis et non sup-
positum. et ideo sumitur in neutro genere. et in singula-
ri numero. Et scias quod omnis deo composita principali-
ter resoluitur in duas partes. sed ille potest adhuc sim-
pliciter et compositionem habere. ut imperitus per
us enim compositum siue decompositum fuit per

tus. et inde compositi fuit imptentus. Vnde ps
dicit q̄ quedam accipiūt secundā compōnem ex
iam aū compositis. ut inexpugnabilis. imperfec
tus. et hys similia.

De compōne autē integroz ita dicit ps in
v lib. ubi agit de figura. q̄ si fiat compō
ex duobus nōis utrozq̄ dedinatur. ut hec
respublica. huius reipublice. Si autē ntis compo
nitur ex duobus obliquis. utrozq̄ obliquis manz
indeclinabilis. ut huiusmodi. Si uero componat̄
ex ntō et obliquo ul̄ ex obliquo et ntō. ntis de
clinatur. et obliquus remanet indeclinabil. ut hic
tribunus plebis. huius tribunus plebis. et h̄ senatus
decretū. huius senatus decreti. Excipitur alteruter
quod quous componat̄ ex duobus integris nomi
natiuis. tamen dedinatur tantū in fine. Requirit
enim predcā regula. q̄ h̄ masculinū alteruter faci
at alteriusutrius. h̄ alia regula uult q̄ sequat̄ eū
dem genitiuū cū suo feminino et neutro. que faci
unt alterutrus. Omnis ḡtis desinens in ius debet
esse cōmunis triū gener. Hec itaq̄ regula pōna
tur. q̄ duo sunt potentiora vno. et sic alterut fac̄
ḡtis altutrus. sicut suū femininū et neutz. Et
sciendū. q̄ femininū et neutz non dedinant̄ ex
utrozq̄ pte. nec componūtur ex integz. et causa ui
tandi h̄yatū si diceremus alterut. ul̄ causa uitandi
metacismū si diceremus alterut. et sic maior ele
gantia fuit in compōne facta ex corrupto et inte
gro. et sepe uidemus q̄ vnū cedit duobus. vnde
utrozq̄ acuit p̄nl. et similiter pleiazq̄. ppter mascu
linū et neutz suū que idem faciunt. Potest tamē
endetica coniūctio esse causa in hys. q̄ sepe indi
nat accentū p̄cedentis sillabe in compōne integz
sicut extra compōnez. ut utrozq̄. pleiazq̄. ubiq̄. q̄n
q̄. ut dicit ps libro quinto in tractatu de figura.

Consuevit tamen obijci de pluribus alijs cō
tra predcā regulam. vñ ps insufficiens eē
uidetur. Obijctur enim de p̄nasus. leopodus. duode
nus. capapellis. Et de quibusdam xp̄is nominibz
ut omnebonū. ofaureū. q̄ componūtur ex duobz
integz nōis. et tamen dedinant̄ tantū in fine. Ad
hoc dicimus q̄ ps satis sufficienter dixit. Nam dici
mus q̄ p̄nasus non componit̄ q̄ fuit impositus
a grecis. qui nunq̄ h̄uerunt respectum ad hec no
mina latina. par et nasus. Duodenus autem non
componit̄ ex duo et denus. h̄ deriuatur a duode
cim. et sic ē figure decomposita. Si obijciat̄ de du
odecim. in quo non dedinatur ntis iste duo. Di
cimus q̄ non oportet q̄ regula intelligenda est
tantū de integz. Duodecim autē componit̄ ex in
tegro et corrupto. Leopodus autem componit̄ ex
corrupto et integro. scz ex lea ul̄ leena et p̄do. q̄
non d̄ leopodus eo q̄ sit p̄tim leo et p̄tim pardus
Sed quia natus ē ex leena et p̄do. Capapellis uo
componit̄ ex ab̄lō et ntō. sicut legenis quod in
uenitur in rethoricis. q̄ d̄ capapellis quasi pell
cū capa. In xp̄is nominibus certe possumus dicē
q̄ regula ps tenz. ut h̄ monspessulanus. huius mō
tis pessulani. et h̄ monleo. huius montis leonis. q̄n
q̄ tamen facimus grecismū. q̄ dedinamus nomē
compositū sic in fine tantū. ut h̄ omnebonū. hu
ius omneboni. Et uidetur hoc esse de rōne. quia
illa compō non ē uera s̄ tantū ymaginaria. non
enim traxit aliquā significacōnem ab eo quod ē
omne. Idem d̄ndum est de ofaureū ofaurei. Greco
autē non declinant aliquod nomen compositū in

medio s̄ in fine tantū. Verbum uo compositū q̄n.
q̄ dedinant in medio et in fine. ut catagrapho. i.
senbo. et catagphe. i. senpsi. Et quotiens h̄ apud
eos contingit. facit compōnem p se in p̄nti. et p se
in p̄terito. Et hoc ideo sicut diximus supius. ne
corrupta ex integris ul̄ integra ex corruptis com

Illud etiam notandū est. q̄ p̄poni uideant̄
qualiscumq̄ fuerit compō in ntō. talis rema
net in obliquis. Si enim fit ex integz integra re
manet in obliquis. ut neutp̄assiuus. neutp̄assiu
si fiat ex corrupto et integro. ut multimodus. ul̄
ex integro et corrupto. ut p̄spicax p̄spicacis. Ex
Si autē fit ex corruptis eandem corrupcōnem re
tinet in obliquis. ut patricida patricide. Idēz dico
cipiūt ista quatuor. alteruter altutrus. tāntū
dem. tantidem. quidq̄ cuiusquam. idem eiusdem
Nāz alteruter componit̄ ex integz. h̄ alterutrus
ex integro et corrupto. Tantūdem ex corruptis. h̄
tantūdem ex integz et corrupto. Quidq̄ ex corrup
to et integro. h̄ cuiusquam ex integris. Idem ex
corruptis. h̄ eiusdez ex integro et corrupto. sicut
uult magister benedictus.

Verendū est h̄. utz ūbum cum ūbo possit
componi. sicut nomen cū nomine. dicit p̄is
q̄ sic. h̄ non nisi cū infinitiuo. ut tepesacio tepesa
cis. i. tepere facio. q̄ infinitiuus ē quasi nomē ū
bale. h̄ alij modi inter se non componūtur. et h̄
ideo. q̄ vnaqueq̄ indimacō habet suū finē et cer
tū terminū. vñ non p̄nt ad vnū reduci sine medi
o. i. sine coniūctione. et ideo ex alijs modis non
potuit fieri vna compō. q̄ diūstas motus et finis
impediebat vnus intellectus simplicitatē. Inuenit̄
tamen iure ciuili. compō facta ex duobus integris
ūbis. que dedinantur ex utrozq̄ pte sicut duo nō
scz utrozq̄. uterisfrueris. usufructus sum. et ta
lis compō in nullis alijs ūbis inuenit̄. Similiter
ē vna mirabil compō orbūueij. quod ē compo
sitū ex integz diūstoz gener et nūoz. Et dedina
tur orbūueij. Genitō orbūumueioz. D̄o orbūum
ueijsz. Ciuitas enī ē que uocatur orbū et uocat̄
ueij. Sed corrupto nomine d̄ orbuetus. Et inde
p̄prie dicebantur ciues orbū siue ueientani. ul̄ cō
iunctim orbūueientani. qui nūc d̄nr orbuetani.

Ven nunc p̄t. vñ p̄t contingere. q̄ obliquus
rēo coniūctus maneat indeclinabilis. cum d̄
sui natura sit declinabilis. ut tribunus plebis. Dic
mus q̄ hoc contrahit ex adiūcto. quia natura il
la p̄ quam rēis constructi cū obliquo. vna ē sibi
et omnibus suis obliquis. et ita ē simplex et indi
uisibilis. et hec natura suauit obliquū indeclina
bilem in tali compōne. Similiter si fiat compō
cō ex duobus ḡtis debet utrozq̄ ḡtis indeclinabil
pmanere. ut huiusmodi. Quod etiam ex natura
obliquitatis contingit. quemadmodū si absq̄ com
pōne uenirent. Nam si isti genitiui huius mōi ad
iūgerent̄ alicui ntō ipsuz et omnes eius obliquos
vniformiter respicerent. et h̄ eadem est natura et
causa que suauit eos indeclinabiles in compōne

Vero. an sicut fit ista compō respublica pos
sit fieri hec compō mulier alba. Item sicut ē
vna compō tribunus plebis. magister militū. argile
tū. maleficus. et maleficus. possit esse vna cōpo
sicō potestas bononienis. magister platonis. socra
tis asinus. maleconcoris. malefortis. et sic de cōsimi
libus queri p̄t. Ad predcā r̄ndemus q̄ omnis com
pō immutat et cōmoditatem habet. alioquin est

inimil et non e tenenda. dicimus ergo qd id respu
blica e una compo ut aliquid immutet. Nam qn
respublica sunt due pres. id e res publica quod
res notoria et manifesta. Vn ora. Publica mate
res puati iuris ent. i. matenes iam notificata. cu
autem e una dco iam composita. idem e respubli
ca quod comune. Nec mutaco non contingeret in
mulieralba. qd siue esset vna dco composita siue
non. semp heret suppo p mulie alba. et sic nulla
esset unitas in tali compone. vñ non e facienda
Ad secundu dicimus. qd aliud e tribunus plebis in
compone. et aliud extra compone. qd extra com
ponem potest uenire pro tribuno cuiuscuqz ple
bis. Sed in compone p illo solo qui habebat tri
bunatu in plebe romana. Similiter magister mili
tum qn est vna dco. notat dignitatem magnam.
quam quis habebat in urbe romana. et is mo d
marchescus. Sed qn sunt due pres pt fieri suppo
pro quocuz aliquos milites magistrante. Argile
tu uero vna dco. e nomen loci ubi fuit argus in
terficus. si qn sunt due pres dñ mori argi. Maleh
dus vna dco. significat illu qui leuitatem habet
et non suat fidem. Sed qn sunt due pres. signat
illu cui non suatur fides. ut iste e fidus male in
ter hostes. Malefianus signat illu qui e leprosus
Sed qn sunt due pres. signat illu qui habet sani
tatem imperfectam. Paterfamilias vna dco. signat
illu qui est dñs vnius hereditatis de iure. et si no
esset natus dñm dñs vñus in utero matris. sed
qn sunt due pres. signat illum cuius plesiam e
vna familia. tales autē immutaciones non proue
nient si essent composita illa que obijciuntur. na
potestas bononiensi non sumeretur p alio in co
pone qd extra compone. nec magister platonis.
ul sociatissimus. nec maleconcoris. ul malefortis.
Idco tales compones recusantur. Sed milesibus
mo tempe possumus dicere qd sit vna dco cōpo
sita. quia pñnet ad quoddam officiu reddendi ius
ticiam. Sed qn sunt due partes. miles iusticie. dñ
quicuz e miles iustus. Similiter dñs legum. i. iuris
pntus. e vna dco. Sed qn sunt due partes dñ
tur dñs legum solus imperator. qd ipse solus ha
bet pñtem condendi et destruendi iura. Idem est
in ubi dicenduz. qd non sicut dicimus maledico
benefacio. maleficio. possumus dicere qd sit vna
compō. maleficio. ul benelego. Nam aliud e ma
ledico. bñficio. maleficio. qn ibi est compō. et a
liud qn non est. Sed in maleficio ul benelego si
erat aliud. et idco inutilis fuisset ista compō. simi
liter aliud e satisfacio ul satisfacio. quando e ibi com
pō. et aliud qn non est. Sed si uellem eodem mo
componē satisfacio ul satisfacio. non possem. quia
nichil immutaret compō. Similiter aliud e usica
pio p compōnem et aliud sine compōne. qd p co
pōnem pñnz ad quoddam ius. si absqz compōne
pñnet ad quemcumqz capiendi usum Et ita de si
milibus est dicendum uel iudicandum

Queritur etiam quare mag fit compo ex duo
bus genitiuis qd ex duobus alijs obliquis.
sicut enim dicimus huiusmodi. possemus dicere
huiusmodi. huncmodum. ul assignetur ratio qre
non Ad id dico qd ex null obliquis integra fit co
positio nominatiualis nisi ex genitiuis. qd tales ge
nitiui qn ueniunt p appōnem. reguntur ex ui ac
cidentis. qd demonstrant essenciam rei sicut adiec
tiua. Nam genitiui causas formalem designant. ut

equus albi coloris. et liber istiusmodi Vnde uide
mus qd talibus gñs. i. qui regunt ex ui acciden
tis pt accidens copulari. i. adiectiuu. ut equus ce
ler et albi coloris currunt Nulli autem alijs casus re
guntur ex ui accidentis. ppe et naturaliter. quod
dico ppter obliquos ablatiuos. qui aliqn ppter
affinitatem quam hñt cu genitiuis ex hac natu
ra reguntur. ut equus albo colore Soli ergo gñ.
hñt hanc naturaliter cu adiectiuis conuenienciaz
Et idco ex gñs solis. qui ex ui accidentis. regunt
pt fieri nominatiualis compō. que uice vnius ad
iectiui sumatur. ut huiusmodi. istiusmodi. Alterius
modi. aliusmodi. cuiusmodi. patet ergo quare no
fiat talis compositio ex alijs obliquis.

Queritur etiam quare nunqz hñt sine hoc genitiuo.
modi. Ad hoc dico qd hñt causa immutacionis. qd
qn non est ibi compō reguntur duobus accidentibus
Et ille gñs modi sumitur p mensura ul quanti
tate. ut liber istius modi. i. istius quantitatis si qn
est ibi compō. itatim reguntur vno pñcipali accētu
sicut natura dñonis requirit. et tale compositum
designat tñc qualitatem. et non quantitatem. ut li
ber huiusmodi. i. talis. antepenit enim mo acui
Quare autē magis fiat p hñc genitiui modi. si
e racō. qd sumptum sine compōne in tali respu.
qn regitur ex ui accētis. accipitur p quantitate.
Sed modus p quez reguntur tales genitiui e qualitas
quedam respectiua. Et idco iste gñs modi solus
fuit utriqz nature cōueniens. scz ad quantitatem.
quando non interuenit compositio. Et ad qualita
tem. quando est ibi compositio.

Sed queritur an tal compō sit recipienda bo
nimodi. sicut alicuiusmodi. cu bene dicitur
liber bonimodi. Dico qd non e recipienda. ut bo
nimodi sit vñu nomen omnis generis. incedmabi
le. sicut huiusmodi. Et dico qd speciale adiectiuu
impedit. quia compō producta ex talibus genitijs
requirit generalitatem. Vnde facienda e p nomē
generale. ut cuiusmodi. ul p nomen. quod quid
pñnet ad omnem materiaz. ut istiusmodi. et eius
modi. Sunt enim huiusmodi adiectiua generalia
et idco adiectiuu speciale ad talem compōnez ue
nire non potuit. Similis tñ compō uidetur posse
fieri ex hñs genitiuis vnius moris. ut sit vñus no
men omnis generis. et erit sensus. vñusmoris id
e concors. ut isti homines sunt vñusmoris. i. cō
cordes et vñanimes. Vnde ps. Qui habitare faciūt
vñusmoris in domo. i. vñanimes et concordēs. ni
si enim ueniant p compōnem non uidetur latine
dictum. qd non habent a quo regantur.

Queritur insup. Quare in huiusmodi compō
onibus qñqz pcedat obliquus. qñqz postpona
tur. ut senatus decretu. et magister militu. ad id di
co qd in ordine compōnis e magna uis facienda
Verbū enim semp in compōne possidet finem qd
magis finis qd alie pres. et in fuit necesse qd semp
ūbum dedinaretur in fine. Idem facit et pñcipiū
qd tenet naturam ubi. Nomen autē in tali compō
ne qñqz tenet pñcipiū. qñqz finem. pñcipiū dñt
ei. quod e dignius. finis autem indigniori. et hac
rōne dicimus. senatus decretu. et magister militum
qd senatus e dignior suo decreto. cum possit illud
condere et destruē. et magister e dignior militibz
quibus pñdet. Similiter in compōne facta p hñc
genitiui modi. debitus ordo suatur. qd finis debe

tur nomini. cū ad nomen reducantur adiectiua ita
composita. ut huiusmodi. istiusmodi. Et etiā alia
rōne. qz iste gēns modi pñit intellectum qñtatis
in talibus adiectiuis. et pñm hoc illa que magis p
ficiūt et specificant in componēibus deberent hñ
finem. et quantū ad hoc finis dignior ē qz sit per
fectio rei. Vñ nunq̄ est adūbium tempis rōne fi
nis. et nusquam adūbium loci rōne finis. ergo nāq̄
uidetur qz deberet esse copulatiua. quod tamen n̄
ē ymo est causalis. Dicimus qz hec pñcula qz hic
alia de causa postponit. scz qz ē ordinis subiūcti.

OVeri pñt hic. quare contingat qz quedāz gemi
nata ueniant ad componēem et quedāz nō
Nam deus deus non ē vnū nomen compositum.
nec fuit fuit ē vnū compositū ūbum. Ad hoc di
cimus. si compō supaddit aliquid geminacōni. ut
lis est compō. Si nichil supaddat nulla tñc debet
compositio supuenire. Dicimus ergo generaliter qz
omnia interrogatiua nomina ul' aduerbia pñt ge
minari et de iure componi. qz compō superaddit
geminacōnem. ut quisquis. qualisqualis. quantus
quantus. quotquot. cuiuscuius. possessiuū. ut cu
iascias. ubiubi. undeunde. utut. quandoqñ. et ita
de omnibus que pñt recipere cumqz. ut qñcumqz
hec enim absqz geminatione. sumpta interroga
tiua sunt et infinita. nec hñt generalem pñuacō
nem. i. non sunt distributiua. Sed si geminantur
absqz compōne. adhuc nichil immutant. ut quis
faciet hoc quis. geminata ē ibi interrogacō. Si ue
ro componantur amittunt interrogacōnem. et hñt
collectiua et distributiua. ut quisquis currit moue
tur. i. omnis qui. Similiter qualisqualis. i. quali
bet qualis. et ubiubi ē ignis est calor. i. ubicumqz
et utut legit fortes legit plato. i. utiqz. et ita de
alijs dñdum ē Quare non geminatur alterqz cōpo
nentiū. scz hunc ablatiuū re. De constructōne au
tē huiusmodi qñquis et dñnū recipientiū cūqz sci
as. qz dñō geminata ut quisquis. ul' recipientiū cūqz
ut quicūqz. habet vim duorū casuū scz antis et re
latiui. vñ requirit duo ūba poni in constructōne
et ponenda sunt in tali casu in quo ponit relati
uū facta explicacōne. siue in eo casu poni debent
quem requirit ūbum seqñs immediate. Vñ uideo
quicūqz homo currit. i. uideo omnē hominē qui
currit. et quemcūqz hominē uideo currit. i. omnis
hō currit quem uideo. Similiter uideo quidquid
ē hic intus. i. uideo omne illud quod ē hic intus
et quidquid uideo ē hic intus. i. omne illud ē hic
intus quod uideo. ul' uideo quisquis homo ē al
bus. i. uideo omnem hominem qui est albus

Non autē hoc ē ignorandū qz tria pñnomina
geminata componem hñt in accusacōe et ab
latiuo tantū. ut mome. tete. sese. et hoc tantūz in
singulari faciūt. pñter sese quod geminat tñ in sin
gulari qz in plurali. Si ergo dicatur nos ille il
le. non est compō. s. geminacō tantū. Querit vñ
contingat h compō tantū in duobus casibus Ad
hoc dicit ps qz isti soli casus monosyllabi repiun
tur singulares in hñs tribus pñnominibus et inde
pñcessit compō qz reguntur uno acuto accentu Et
scias qz hec pñdē compō est utilis. qz ubi talis
geminatio repitur in accō et ablatō istorū pñnomi
um. statim habetur respectus ad componēem que
in nob̄ est. scilz ad animam et corpus. ut diligo
meme. i. diligo me s. utiqz hominem. unde in sa
lustio habetur Omnes homines qui student sese.

prestare ceteris animalibus. sese dixit qñtū ad ani
mam et corpus Et uidetur in hoc imitari gēns
qui duobus obliquis casibus istorū pñnominū ūsi
sunt in singulari nūo. monosyllabicas adiectiōnes
addunt Nam habemus qz geminatio facit com
pōnem interrogatiuis. et in hñs tribus. me. te. se.
ubicumqz alibi sit geminacō. nulla ibi est compō
qz nichil ibi compō supaddit. ut deus deus. tantū
enim ualet ista geminacō si est compō. quantum
si non est composicio Et sic tal' composicio tñc
prorsus inutilis. recusanda est

Oubitatur autē multū d pñnominibus que cū no
minibus componunt. ut impius. qz uidetur
hec pñcula in. habere naturam adūbij negatiui
in huiusmodi compōne Negare enim magis pñt
ad adūbij qz ad pñm Similiter si dicam remit
to. uidetur qz hec prepō sit censenda fieri magis ex
adūbio inseparabili et ūbo. qz ex inseparabili pñone.
Nam p intellectū adūbij exponitur. et non p pñ
nalem. ut remitto. i. iteqz mitto. Cum ergo ūis sig
nificacōnis sit in omnibus pñbus contemplanda
ut dicit ps. dñdum ē qz remitto componet ex ad
ūbio inseparabili et ūbo. Item prepō semp ē in cō
sistēne. ut dicit ps. unde non pñt constructi cum nō
pñter intransitiōnem suā. Nec cum ūdō. ergo repu
gnat nō. Non ergo debet secū p compōnem iūqz
qz repugnantia non bñ conueniūt. nec in vna se
de morantur ergo in non rē componit cū pius. si
ē ibi dicenda pñō. Ad pñdē dicimus. qz impius
componitur ex in pñsistēne et pius. qz licet in in
appōne non neget. Potest tamen in compōne ne
gare. quia sepe facit pñō in compōne. quod nō pñt
facere in appōne. Si dicat negare pñm esse adū
bioz. Dico qz sic quantū ad rem ūbi. s. quantum
ad rem nominis bñ cōuenit pñōni. Si opponat de
pñsistēne inseparabili. ut remitto. quia dicit qz po
tius debz dici adūbiū inseparabile. Dico qz n̄ ē uerū
prepōnes enim inseparabiles bñ constituunt intel
lectū explicabilem p adūbiū. s. non debet ideo di
ci adūbiū inseparabile. quia in hoc sunt adūbia ex
ilis nature. sicut prepōnes. que ab adiūcto trahūt
certitudinem intellectu. et intellectu quem innuūt
non ē adūbialis s. affinis adūbiali. Preterea innu
tant sicut prepōnes. quia qñqz augent. ut insuio
. i. ualde suio. Qñqz puant. ut in honore. similiter
recludo. i. apio. et recludo. i. iteqz claudio. et sic uagā
naturam hñt sicut prepōnes. qz magis in natura
prepōnū cōdunt. Non enim adūbia sunt adeo debi
lis nature ut prepōnes. qz illa egent uno extremo
s. prepōnes duobus extremis. Quod autē obijcit
de transitiōne non obstat. quia prepō duas facies
habet ut ūbum transitiuū. Respicit enim seqñtem
casum transitiue. et in eo finit dependentiā suam.
Id autē quod añcedit siue sit ūbū siue dñō casu
alis respicit intransitiue ut. suz in domo. et ex pre
ante uagatur ad omnes casus. ex parte autē post
finem suam terminet in accusatiuo casu ul' in ab
latiuo. qui apud latinos pñcipue sunt transitiui. s.
apud grecos a tribus casibus eaz transitiō et depē
dētia terminatur. scilz genitiō. datō. et accō. dicit
mus itaqz qz quantū ad intransitiōnem quaz hñt
ex pre añ prepōnes sunt nate componi. qz intransi
ticiō magis ē compōni apta. i. uniformitati cōposi
torū. s. quantū ad transitiōnem quam hñt a parte
post ueniūt p appōnem sequentis casus. i. p regi
men. ul' ideo dictum ē p appōnem. i. sepacōnem.

qz ne
latine
stas.
pñe
sum
spñ
cum
ipso
patet
sit in
milie
comp
secū
autē
pñonem
cōnem
Nulla
qz me
adiū
appō
i. pñ
mimo
pñrio
et de p
pñrio
non si
licet ne
que h
depon
omnis
mini u
adiūbi
demon
nomim
Et qñ
dit in
et inter
eandem
ille acc
aduerbi
extimpl
siue ad
ita nich
pñones
uifo. eue
te in ue
uocū co
cōne fur
cōnis. v
rogacō
bom. qu
iste exin
latim.
nichil in
aliquod
syllabicar
qz a plen
re a
qñsi

qz non ē de rōne ut componantur cū actō uel ab
latino p se. cū incidat ibi magna transitiōis diu
sitas. s. per componem dī pō uenire quantū ad
pcedentia. quibus confert ipsum quod designt. ut
sum in domo. Sic ostenditur qz ego sum localis re
spēu domus mee continentis. vñ ubum constructū
cum pōne adiūcta suo casuali intransitiue. sed cū
ipso casuali intransitiue. sicut et prepō. Ex pōictis
patet qz pō rectissime componit cū suo nō cum
sit intransitiua ex vna pte. et sic cōuenit nō qz si
militer intransitiua ē eadem rōne debet cū ubo
componi. qz intellectum nō habet. nec p appōnes
secū uenire p. ppter intellectum nō. Cū pncipio
autē iungitur utroqz mō. sicut cū nomine p com
ponem ad modū sui ubi. ut plegens. Et p appōsi
cōnem. ut uado ad legentem. loquor de legente.

Quero h. quare magis adubiū ueniat ad com
ponem pnomine. ut ecclū et ellum qz prepō
Nulla enim pō iungitur pronomini p componem
qz meū. teū. secum. nobiscum. uobiscum. nō sunt
adiūcta composita. s. hnt hanc pōnem cum per
appōnem. i. p regimen. interueniente anastrophe
. i. pōsteracone simonis. Ad h. dico qz cum pno
mine iungitur pō per solam appōnem. sicut cum
pno nomine. ut ad illū. de illo. sicut ad platōē
et de platōe. qz non inuenit quod inuenit in pro
prio nomine uel pnomine. Propriū enim nomen
non significat dependenter. in eo qz psum. Simi
liter nec pnom. id neutz eoz p vniū cū pōne
que ppter suā infinitatē se applicat tantū aū uel
dependenti ex pte intransitiōis. sicut hoc signum
omnis ppter suū officiū non bñ iungitur pō no
mini uel pnomini. ut omnis plato. uel omnis ille
Adubiū autem potuit cū pnomine componi cā
demonstratiōis cuiusdam que simil ē finiti p
nominū. ut ecclū et ellū. i. ecce eum et ecce illum
Et qñqz trahitur pronomē ab adubiō ita qz ce
dit in prem ipsius. ut pterea et interea. ita pter
et inter pte sunt adubiā que adiūcta hūic actō
eandem determinatiōez faciūt adubiālem. qz cū
illo actūs definit in a correptam. propter naturā
adubiālem trahitur ad productam.

Adicitur tamen qz prepō p componem ueniat
cū sequenti casuali. ut inuicē. ex templo et nō
ex templo. qz prepō non corrumpit casum cui cū
finitie adiungitur. i. actū uel ablatiū sequentem. et
ita nichil ē dictū ex templo. Similiter uidentur cō
pōnes consimiles esse. de cetero. de facili. ex impo
uiso. euestigio. Ad hoc dicimus qz omnes predic
te in ueritate non sunt compōnes. s. irregulares
uocū congeres. et hoc idē. qz casus cū sua pposi
tione fingit loco adubiū uel adubiālis determina
tōis. vñ pnt casuālia cū suis pōnibus ad mō
rogatiōes adubiōzū nō dē. ut quo uadis. ad ur
bem. qualiter fiat hoc de facili. Qualiter intravit
iste ex improviso. quando uenistis ex templo id ē
itatum.

Nunc de sillabice adiectionibus ē uidentū
Dicit pō qz sillabica adiectō qñqz inueniat
spēm s. non figuram. qz sillabica adiectō
nichil intelligibile anime respēntat. qz immut
aliquod officiū dōnis. Ent ergo dō que recipit
sillabica adiectionez speciei deriuatiue. ut plexus
qz a plexus. et egomet ab ego. non tamen ē figu
re composita. qz nō pnt in plura intelligibilia
qz a plexus. qñ. qñ h. pñcula qz sit sit

labica adiectionē. et qñ ueniat p componem. ad hoc
dico qz qñdo hoc pñcula qz nullam vim coniunc
tōis retinere uidetur non uenit p compōnez. sed
ē sillabica adiectionē. ut plexus. ita qz. utiqz. Sed cū
vim aliquā coniunctionis exerceat p compōnez ue
nit. ut uterqz. quisqz. ubiqz. In talibus enim qñdā
aggregatiōem importat ipsa coniunctio. ut uterqz
. i. unus et alter. et quisqz. i. quicūqz. uel quisqz. i.
unus et alter. et ubiqz. i. ubicūqz. uel ubiqz. i. in v
no et in alio loco. et sic de singulis.

Nota h. qz sillabice adiectiones semp debent ef
se finales. ut quisnam. egomet. qñ alteracō
nem quandā faciūt circa officia pcedentiū dōnū
vñ sicut accidentia que quidem alterant solēt ad
uenire post compōnem substantialiū. ita sillabice
adiectiones debent ultimo aduenire et nūqz in pñ
cipio poni. Et p h. eadē p qz siquis. nequis nūquis
composita sunt et non sillabica. sicut aliquis et
ecquis. eo qz nichil ē additū fini eoz. quod ē pñ
um sillabice adiectionis. Prius autē pbat alia rati
one qz nō sit sillabica. scilz qz corrūpitur femini
num eoz. ac dyptrongo mutata in a. ut siqua. ne
qua. nūqua. sicut aliqua et ecqua. et hoc faciunt
in singulari. feminino et neutro plurali. At silla
bica adiectionē non corrūpit dōnem cui sillabica
tur. qñ accētia non immutant esse substantiale
rei. et sic patet qz sunt composita et non sillabica
ra. Donatus uero dicit. qz in illis quinqz non mu
tatur ac dyptrongo in a. s. dicit antiquos dixisse
que uel qua. sicut masculinū et neutz. In eodem
nomine geminamus. ut quis uel qui quid uel qd.
Et inuenitur illud femininū apud uigiliū dñtem
Et qua cū puero ē amisse cura pntis. Nūc autem
non utimur illo nisi in hīs compositis. siqua. ne
qua. aliqua. nūqua. ecqua. et ita sūm donatus qua
uenit integre ad compōnem illorū s. corrupte. sūm

Consuevit multū dubitari de cō pñstianū
pōnibus et sillabice adiectionibus huius no
minis quis uel qui. unde de illis aliquid h. dicam
Scias ergo qz quis uel qui ē omniū nominū cōsu
sissimū. hñs se ad modum materie infinite. Unde
ppter multitudinem officiorū habuit multitudi
nem formarū et terminatiōnū. ut p diuisas formas
et compōnes et sillabicas adiectiones explicata ip
sius natura et confusio posset in aliquam certu
dinem redigi et melius comprehendī. **H**abz ita
qz xvi intercompōnes et sillabicas adiectiones. Cō
pōnes enim sunt septem. siquis. nequis. aliquis.
nūquis. ecquis. et unusquisqz. quisqz. Quis autē
habet quinqz adiectiones. quisnam. quispiāz. quis
putas. quisquam. et quisqz. Sed qui recipit qua
tuor adiectiones. scz quidam quis. quilibet et qui
cūqz. Unde uisus. Cū quis nam qz pñam sine qz cō
iūge putas qz. dam uis cūqz libet qui sine quis re
tinat. Cetera autem nomina interrogatiua uel in
nita non recipiūt sillabicam adiectionem nisi vnā
scz cūqz. ut qualiscumqz. quantuscumqz. quodcūqz
et similia. hec enim geminant. ut qualisqual. Et
componūtur cū aliis. ut aliqualis. et recipiūt cū
qz sicut diximus. nec ullam abiam hñt compōnez
uē adiectionem cōmunem cū quis uel qui. Cōfusis
simū ergo inter nomina fuit quis uel qui. vñ cau
sa confusiois et infinitatis habet xvi intercōpo
sitiōnes et sillabicas adiectiones. Ac cetera nomi
na interrogatiua non hñt nisi tres. ut cuiuscūqz
alictuus et cuiuscūqz possessiua.

DE adubijs autē interrogatiuis ul' infiniti
uis. Dico q' vnū ex illis scilicet ubi recipit
xj intercompōnes et adiectiones. ut sicubi
neubi. alicubi. nūcubi. ecubi. ubiq. ubiubi. ubiuis
ubilibet. ubicūq. ubimam. Sed alia adubia inter
rogatiua ul' infinita non hnt rot uarietates. preter
quo qua. vñ q' ista pnt xj intercompōnes et sil
labicas adiectiones habere sicut ubi. nisi usus in
aliquibus eoz forsan repugnaret. ut siquo. neq
aliquo. nūquo. ecquo. quocq. quoquo. quouis quo
libet. quocūq. quonam. Adubiū uo tempale reci
pit pauciores. q' non ē tante confusionis ut loca
le. habet enim compōnes sex. ut siqñ. nequando.
aliquando. qñq. qñquando. qñcumq. Cetera autē
adubia interrogatiua ul' infinita adubia non ha
bent aliam compōnem q' nomina interrogatiua
a quibus dñdunt. geminant enim. ut qualiterq
ter. Recipiūt cumq. ut qualitercumq. et hnt eā
dem compōnem. ut aliquo. Idem ē tenendū
in alijs. Inter adubia siquidem confusissima sunt
localia interrogatiua. ut quo. qua. ubi. unde. que
xj compōnes et sillabicas adiectiones pnt habere
Tempale autem recipit quinq. q' minus localibz
ē confusum et infinitū. s' plus alijs. Alia uero in
terrogatiua adubia non pnt recipe nisi tres cōpō
nes. sicut interrogatiua nomina a quibus dñdūt

Querit quare interrogatiua sui infinita sui no
mina sui adubia subam siue locuz signitia re
cipiunt sillabicam adiectionem. alia uero non. ut
quisnam. ubinam. s' nichil ē qualisnam ul' quan
donaz. Ad hoc dico q' alteraciones non adueniūt
nisi rei contente ul' continenti. et sic tantū substan
tie ul' loco. Et hac rōne interrogatiua substantie.
ul' loci recipit sillabicas adiectiones et non alia in
terrogatiua. Tempus enim licet uideatur alterari
q' mō est obscurz modo serenū. tamen hoc nō cō
tingit rōne tempis ipsius sed aeris qui pprie se re
nus dñ ul' obscurus. Accñtibz autem non adue
niūt alteraciones. pmo accñtia sunt illa q' alterāt

DE si et ne queritur quare non componan
tur cū ubis s' potius cum nominibus. Et
quare magis cū interrogacōne substantie
ul' loci ul' tempis. ut siquis. sicubi. siqñ. q' cū ali
is infinitis. q' nichil est dictum siqualis ul' siqua
liter. et quare magis cū quis q' cū qui. Ad h' dñ
mus q' sicut ubū potuit nō esse interrogatiua ita
non potuit p' compōsitionem recipe cōiūctiones
q' cōiūctio signum ē diuinitatis. que uniformitati
compōnis repugnat. Si tamen et ne hnt ut pos
sint componi. cū quibusdam nominibus et adū
bijs infinitis. et hoc ideo. q' inueniūt generalem
infinitatem in eis. In ubis autem non. At si obij
ciatur de sisto et nequeo. q' uident componi a cō
iūctionibus. Dicimus q' sisto est figure simplicis
Sed nequeo componit ex non et queo. et sic nul
la cōiūctio p' cum ubo componi. nec etiā cum
nomine. p'ter si et ne. Que p'pter suam infinitatē
sunt applicabilia nominibus ul' adubijs infinitis
Quia sicut hoc nomen quis requirit duo uerba.
quando ponit infinitē. ita ille due cōiūctiones si
et ne. et ita fuit apta compō ex ill' pueniens. cuz
alijs uo infinitis componi nō pnt. p'pter debilitatē
ipsoz. Si enim ē acquisitiua. s' ne repulsiua. dñis
autem acquisitō ul' repulsiō ē substantie loco ul'
tempi subiactis. et non ē accñtiū. que quidem
acquirūtur ul' repellūtur. et hac rōne ille due cō

iūctiones non cōponūtur cū alijs infinitis. vñ ni
chil ē siquantus ul' nequantus. Cū quis iō. magis
componitur q' cū qui. q' quis habet plus infini
tatis q' qui. et h' patet ex eo q' pncipiū sibi dat
et qui traxit originem suam ab eo.

Sic etiam debet q' aliquis ex alio et quis
componitur. quasi ab alio quis Vnde non
est dicendum credo in aliquem deum. ne diuinita
tem ponē uideamur. Hanc compōnem habent ce
tera infinita que interrogatiua sunt. ut aliquis.
alicubi. aliquando. aliquantū. et ita de similibz.
Et hoc ideo. q' omnis diuinitas a forma substan
tiali ul' accñtiali puenit. siue illa designetur nomi
naliter siue aduebialiter. sed non recipit eam qui
singularē. et hoc facit eius relacō que duo uerba
requirit. Si quis dicat. Et qui ē infinitū sicut q's
et ideo p' componi cū alio. ut dicatur aliquis ul'
aliqui. Dicimus q' alterū supflueret. q' non esset
diuinitas inter vnū et reliquum. Magis ergo debuit
poni cū quis. eo q' habuit infinitatē sine ulla re
lacōne. Num uenit ad compōnem quis. ul' local
adubij. ut nūquis. nūcubi. nunq. s' alia non iue
ni. et hoc ideo. q' nū querit de inherencia. ut num
fecisti hoc. Omnis autem inherencia dñ quidā lo
cus respectu substantie de qua fit sermo. Et ideo cō
ponitur tantū cū interrogatiua substantie ul' loci
Cū qui autē non componitur. q' minus se habet
ad infinitatem q' quis. nec ipso interrogatiua uñ
mur adeo frequenter ut quis. En componitur cū
quis ut equis. mutata n in e. Nec cuz abij infini
tis componitur. nisi forsan ecubi. quod uidetur
similiter posse dici. Dicimus q' infinitas materie
magis exorat q' infinitas accñtis. q' anima plus
laborat in apphensione materie q' forme. et ideo
interrogatiua substantie magis recipit hoc adue
biū en. q' interrogatiuis accñtis ubi similiter p'
recipe. q' adubiū locale magis infinitū ē alijs Et
ob hoc habuit plures diuinas q' alia adubia. Cum
itaq' anima plus in apphensione tante infinitatis
laboret. merito adubium locale recipit en. ut ecū
et equa et ecubi. q' hoc adubium en animā ex
citāt uehementer et magis applicatur huic inter
rogatiua quis. eo q' uehementiorem habz infini
tatem. Nam qui ē nomen articulare. quis autē n
Vnusquisq' autem componit ex vnus et quisq
Sed hec compō nulli alijs cōuenit nisi infinitis. v
nitatis enim ē solius substantie p se. Accñtis autem
per aliud. Quisque ergo colligit et distribuit sicut
dñis. S' vnus quasi pñtū. ut sit sensus. vnusquis
q. i. quisq p se. Quisque geminatū componitur
et hoc faciūt reliqua infinita. preter cur et quare
ut qualisqualis. ubiubi. quandoqñ. Hoc autē iō
contingit. q' infinitas addita infinitati auget cō
futionem. et sic introducit cū distribucōne collec
tōnem. siue multitudinem. s' non debet geminari
relatiuū in eo casu huius nominis. ubi infinitū a
relatiuo seceatur. Nichil ergo dictum ē quiqui q
que. quodquod. ne induci relacō gemina uideat
At si a relatiuo nō seceatur infinitū p' per om
nes casus geminari. sicut uidemus in alijs infini
tis. Et ita p' dñ cuiusuius. cuius. sicut dicimus
qualisqualis et qualiqui. Potest ergo quisquis
in quolibet casu geminari. tam in singulari quam
in plurali. sicut qualisqualis et quantusquantus
usus haberet. Vnus tamen nō habet nisi q'squis
quidquid et quoquo. et hoc tenemus cōmunitur

Ne
inf
S
fin
ba
tam
q' s
com
abl
rali
abl
tiun
um
nes
In
bice
met.
p or
eciar
geni
quib
tiam
tur
ditur
cē t
nece
quon
ni su
qñq
pno
uzap
pdi
q. ul
met r
cero.
tam
p te
hec
tur
eidem
euphon
lice di
ta in
ce. istu
de ort
go hoc
sus arg
Ergo
sunt co
re poss
ret dñ
ditur a
et pon
ne dicaz
quinq.
et cogn
naretur
autem
Prima

Nec ē ibi fm rōnem uis aliqua facienda. nisi ubi infinitum a relatiuo secegnitur.

Seprem predcē compōnes adiūguntē reliquis terminacōnibus huius nominis quis tūz in singulari q̄ in plurali. p̄ter unusquisq̄ quod non habuit pluzale. causa huius nominis unus. Credo tamen q̄ posset dici vnaqueq̄ menia. et vneque q̄ scale. et p̄ter quisquis fm usum. Nec ulle ip̄ius compōnes uel sillabice adieccōnes h̄nt qui in ablatiūo singulari. nec quis in dō et ablatō plurali. quod contigit ex debilitate simplicis. qm̄ iste abltiū qui ē in rarissimo usu. Eodem mō quis dā tiūus et abltiū pluzalis. Debilitas enim simplici um sepe naturam impedit compositorū.

Tercia autem postponuntur huius nomini quis ul qui. magis uidentur esse sillabice adieccōnes. ut supra dictum ē. ut quisnam. quispiam. zc. Ota etiam h̄. q̄ sicut dicit ps in xij li. ubi agitur de figura pronomini. Quatuor sunt sillabice adieccōnes. que adiūguntur pronomibz. scz met. de. pre. ce. Ota additur huius pronomini ego p̄ omnes casus. excepto genitō pluzali. Additur etiam huius pronomini tu p̄ omnes casus. excepto genitō pluzali. et excepto nō et utō singularibus quibus non aponitur met simpliciter. ad diffentiam huius ubi times times timet. Sed interponitur hoc sillabice adieccō te. et dī tutemet. ul' ad dī tute. Luc in primo. Accipe p̄terea q̄ corpa tute necesse est. Idem in eodem. Tutemet a nobis iam quous tempe nati. Additur etiam huius pronomini sui p̄ om̄ casus. ut suimet. sibimet. semet. Pre q̄q̄ additur ablatiuis femininis possessorum pronomini. ut meapte. tuapte. suapte. nōstrapte. uapte. Sciendū tamen q̄ et met et te adiūguntur p̄dictis pronominibus. ul' discretionis causa pleū q̄. ul' significante. ut terencius in adelphis. Ego met rapui. Intelligitur enim ego et non alius. Cero. Pro murena quid ē quod cū admoneris. q̄ si tam tute noris ita et salutas. Tute dixit p̄ tuipse p̄ te et non alii. Ce addebat huius pronomini hic hoc p̄ omnes casus apud antiquos. et dicebat huius. hece. hocce. p̄ duo c. hunc autē addit eadem pronomini in hijs casibus qui in s̄ desinūt. euphonie cā. huiusce. hīce. hōce. hāce. Necnō illicte dicebant antiqui. Vñ illi quasi apocopa facta in fine suat accenti. Itē illiusce. illiusce. illucce. istucce. ueteres dicebant. Tēte papiriano. qui de orthographia hoc dicit. Et concludit ps. h̄ er go hoc est met. te. pre. ce. adieccōnes esse ipse sensus arguit. qui nullus in hijs sepatis p̄t inueniri Ergo egomet. tute. suapte. huiusce. minime dōda sunt composita. q̄ adieccō si sepetur nichil signare posset p̄ se. Scias etiā q̄ dī heccine cum debet dici heccene p̄ e. q̄ ce ē sillabice adieccō. q̄ ad dicitur ad hec. h̄ mutatur e in i. et ne est dō p̄ se et ponitur pro an.

De casu ammō dicendū. Sed q̄ dedinacō p̄ casum cognoscitur. ideo prius q̄ de forma cōne casuū determinē. aliqua de dedinatio ne dicaz. Scias ergo q̄ dedinacōnes nominū sunt quinque. scz prima. secūda. tertia. quarta. et quinta et cognoscunt p̄ casum. Vñ nō oportuit q̄ assignaretur dedinacō p̄ accēte nominū. Cognoscitur autem dedinacō maxime p̄ gen̄ et etiam datiuū Prima dedinatio ē cuius genitūs singularis desin

nit in ae dyptrigon. et dōtis in ae. ut poeta poetē poetē. Secūda dedinacō ē cuius genitūs singularis desinit in i prod. et dōtis in o similiter prod ut dominus dñi domīno. Tercia dedinacō ē cuius genitūs desinit in is correptam. et dōtis in i. ut mater matris matri. Quarta ē cuius genitūs desinit in ul prod et dōtis in ui diuisas. ut h̄ uisus. huius uisus. huius uisui. Quedam tamen neutra desinūt in u. et sunt indeclinabilia in singulari nō. ut h̄ cornu. huius cornu. huius cornu. Quinta uero ē cuius genitūs desinit in ei et dōtis similiter in ei diuisas. ut hec res huius rei huius rei. Predicta p̄nt comprehendī hūiter in hoc usu. ita q̄ pro qualibz sillaba sumatur vna dedinacō. h̄ ordinem. Se mi nis us ei genitūs desinit omnis.

Tunc circa dedinacōnes predcās aliqua dubia moueamus. Quero ergo p̄mo. cur in prima dedinacōne ul' quinta nullū nomen neutri genis inueniatur. sicut testatur ps in vj lib a. Ad hoc dico q̄ qualitas uocis erat contraria. q̄ cū omnia nomina neutra que regularitatem seruant in plurali numero desinant in a oportuiss̄ q̄ ntis singularis et ntis pluralis p̄mo dedinacōnis habuissent eandem terminacōnem in neutro genē. qm̄ ambo desinissent in a. quod contra rōnem fuiss̄ q̄ neutri pluzale debz a qualitate uocis sui singularis differre. Nec etiam ntis plural' p̄mo dedinacōnis potuisset in a desinē. q̄ fm hoc genitūs pluzalis non habuisset a an rum. Item dico q̄ p̄ma dedinacō ē appropata tantū masculino et feminino generi et cōmuni. et in hoc ē p̄cipalior alijs dedinacōnibus. sicut masculinū et femininū p̄cipaliora sunt alijs generibus. et hoc patet in genituo prime dedinacōnis. qui desinit in ae dyptrigon. q̄ iste due uocales naturam maris et femine demonstrant. Nam mare nascentes p̄mo p̄ferūt a. h̄ femine e. quod a p̄mis p̄ntibus contraxerunt quoniā. A dat adam genitor. e parit eua parens Si obijciatur de hoc nomine pascha. quia inuenitur hoc pascha ce. dicimus q̄ abusio ē. nec vnq̄ inuenimus in plurali nō p̄mo dedinacōnis. debet ergo p̄mo dedinari h̄ pascha. huius paschatis. Idem dicimus in quinta dedinacōne. q̄ oportuiss̄ nominatiū pluzalem desinē in a. quod erat contra naturam q̄nte. Preterea quinta dedinacō non habet nisi vnā terminacōnem. vñ nec apprie debet it nisi vnū genus habere et magis femininū p̄ter hanc uocalem e. que ē signum diuisionis.

Veri etiam p̄r. quare non habeamus adiecti uū omnis generis in nō singulari alicuius dedinacōnis nisi tercie. Item queritur quare nullum adiectiuū sit quarte uel q̄nte dedinacōnis. Ad h̄ dicimus. q̄ ideo nullū nomen adiectiuum p̄t esse in n̄is aliaq̄ dedinacōnū. q̄ nullam formā in eis posset inuenire sup̄ quaz cadunt masculinū femininū et neutri diuisim. q̄ nec simul concurrere poterūt. Et hec eadem est rō quare nullū nomen adiectiuū sit quarte ul' q̄nte dedinacōnis. Tercia uo aptissima fuit cuilibet generi. p̄pter multitudinem terminacōnū quas habet. Idēq̄ causa sue dignitatis. mediū locū inter dedinacōnes possidet. Quedam uero mobilia sequūtur regulam secūdi mōi pronomini. ut vnus. totus. solus. ullus. alius. uer alter. q̄ ul' faciunt discrecōnem. ul' ueniūt ad expōnem discrecōnis. et sic h̄nt cū pronominibus q̄dam affinitatez. vñ in genitō sunt omnis generis

et datiuo. sicut pronomina secundi modi. Aliquot tamē adiectiua tercie declinationis habuerūt mobilitatem trium generū. ut h̄ alac̄. h̄ alac̄is. hoc alac̄e. ne tercia declinatio videretur insufficienti habē. et magis data fuit masculino h̄ terminacō er. et feminino is. et neutro e. q̄ in adiectiuis mobilibus sepe masculina desinunt in er. ut miser et sacer. vñ altera terminacō que quondā fuit communis in illis nominibus. q̄ ut dicit ps̄ in vii li ubi agit de ablatō tercie declinacōis desinente in i. Olim dicebatur h̄ et h̄ celer ul' celeris. h̄ celere. Oportuit q̄ remaneret sub feminino genē. tantū q̄ fuit masculino generi spoliata. Sz in e cor̄ de finit neutū. q̄ in i nullū nomen omnis generis in nō casu p̄t esse. ut dicit pristinus. et ideo oportuit neutū aliam formam h̄re. et maḡ in e. quia is correpta dicit nūq̄ transit nisi in e correptam restante ps̄. ut fortis forte. Preterea in e correptā nullū nomen latinū definit. nisi neutri generis ut mare et p̄neste. Et sic patet quare masculinū in er. et femininū in is. et neutū in e desinat. h̄ autē sunt nomina que faciunt masculinū in er. femininū in is. neutū in e. fm̄ grecos Siluester uoluerit alacer q̄ saluber equester. Campester celebr̄ acer q̄ celer q̄ pedester. Horū bis quinq̄ tenet hic er. hoc is et hoc e.

Qonsequitur etiam dubitari. cur nullū nomen quinte declinacōis sit masculini generis. preter dies et merides. s̄ potius sunt fe. ge. Sz hoc supra determinatū ē in c de genere. b.

Queritur etiam quare mobilia p̄me et secūde declinacōis non sunt omnis generis cōiuncta. nisi in dō et ablatō plurali. ut albis. Ad h̄ dico q̄ prima declinacō non potuit habere ge neutū. ut sup̄ dictum ē. Secūda uero habet neutrum in us ul' in um. ut uulgus et templum. Neutrum uero secūde declinacōis non concurrit masculino et feminino simul. nisi in dō et ablatiuo plurali. ut albis. q̄ in hijs solis casibus cōmunicant sua genera. et penitus ad cōmunitatem reducūt. In utraq̄ enim dō et ablatō desinūt in is producta ut poris et asinis. exceptis paucis femininis ut anima animabus. formanē etiam similiter ab ablatiuo p̄ducto. ut ab hoc poeta. in poetis. et ab hoc asino. in asinis. Et ē hoc de rōne. q̄ sicut ars diuidit ita colligit. Vñ oportuit q̄ masculinū et femininū et neutū que in nulla alia forma p̄me ul' secūde declinacōis simul concurrebant in hac terminacōe is finaliter conuenirent. Que forma ob hoc fuit cōmunis p̄me et secūde declinacōi et magis tracta fuit a secūda. p̄pter hanc uocalē i. que p̄pria ē secūde declinacōis. In illa enī forma concurrūt masculinum et neutū ex p̄te secūde. et femininum ex p̄te p̄me. Rō autem talis cōmunitatis inuenitur in donato. qñ pueris sz albz alba album ē p̄me declinacōis ex p̄te feminini secūde ex parte masculini et neutri.

Questio ut dicit ps̄ in v li. Est declinacō nominis ul' aliarū casualium dōnum. que fit maxime in fine. Ordo q̄ naturalis casibus datus ē. quippe nōtis quem primū natura p̄tulit ipse sibi locū p̄mum defendit. Vnde ubi quoq̄ intransitiue iste quasi egregius adheret. Genitūs secūdum locū sibi defendit. h̄ quoq̄ naturale vinculū generis possidet. et nascitur a nō. Generat autem omnes obliquos casus

sequentes. Datiuus qui magis amicus cōuenit. ter cū locū tenet. eo q̄ ul' eandem habet uocem cū genitō. ul' unius abiectioe uel mutacōe h̄e ab eo fit. Qui uero magis ad inimicos p̄tinet. i. accusatiuus quartū extremū locū apud grecos obtinuit. Vtū quippe imp̄fectior ceteris esse uidetur. Nisi enim secūde p̄sone coniūgi non p̄t. cū superiores q̄ tuor omnes p̄sonas possint complecti figurate ad iuncti p̄nominibus. ut ego pristinus scribo. Tu pristinus scribis. ille pristinus scribit. et cetera. Similiter ablatiis tribus adiungitur p̄sonis. ut a me pristiniano accipis. a te pristiniano accipio. ab illo ps̄ accipit. Non egent autē nomina p̄nominibus. quia omnes circūeant p̄sonas. Si cum uis aut substantiuis ubi coniungant. ut uigilius nominor ul' sum. uigilius nominaris ul' es. uigilius nominatur ul' est. Igitur ablatiis p̄prius ē roma nō. Nūc de p̄cedōq̄ casu formacōe uideam.

Prima declinatio ut uult ps̄ in vii li a. habet terminacōes in nō tres. a. as. es. Et habet duas h̄as terminales. scilicet a et s. In a tam latinorū q̄ grecorū. tam masculinorū q̄ femininorū et cōmuniū. In as uero et in es grecorū tantū et masculinorū. ut hic scriba. poeta. h̄ roma. musa h̄ et h̄ aduena. h̄ eneeas. h̄ enchirise. Cuius genitiuus et dō in ae dyptongon desinit. et paret h̄a bent syllabas nō. ut h̄ poeta. huius poete. h̄uic poete. hic eneeas. huius enee. h̄ enchirise. huius enchirise. Et in vi li. in p̄ncipio dicit ps̄. In a desinētia nomina p̄me declinacōis. siue latina siue greca. masculina ul' feminina ul' cōmunia addita ē in ae dyptongon faciūt genitiuum. ut hic scriba. huius scribe. h̄ musa. huius muse. Inueniūtur tamen quedam ex cōmunibus. etiā neutro genī ad iūcta. sed figurate p̄ allotheam. ut aduena manipiū. Valerius autē maximus in ij moralium ponit. alienigena studia. quod p̄ma declinacō nō habet. Nullū enim neutū nec p̄me nec quinte declinacōis p̄t inueniri. nec item esse singulari nominatiuus neutri generis in a desinens. et nominatiuus pluralis. s̄ antiquissimi hic alienigenus h̄ alienigena. et h̄ alienigenus dicebant. ex quo p̄t esse hoc plurale. necnon cetera similiter a genere composita p̄ferebant. caprigenus. terigenus. rauingenus. Et subdit post pauca ps̄. Eiusdem. i. p̄me declinacōis femininū genitiuum ē in as more greco solebant antiquissimi terminare. Vnde adhuc patet familias et materfamilias pro familie solemus dicere. et frequens h̄ habet usus. Dicitur tñ et p̄familie. et p̄ffamilie et familiarū et familiarū. Que uero desinūt in es ul' in as. mutant es uel as in ae dyptongum. et faciūt genitiuum. ut h̄ andreas. huius andree. h̄ enchirise. huius enchirise. Inueniūtur etā terminacōes in prima declinacōe in am et in e s̄ grecos. ut adam. Que uisā in e faciūt genitiuum huius ade. et similiter datiuū. quia dōtis similis ē genitō. et omnes alios casus habet similes ipsi recto. Que uero desinūt in e addita es faciunt genitiuum. ut libie libies. et accusatiuus in em ul' in en. Alios uero casus habet pares recto. unde quia hec due forme nō sunt latine in omni casu ultima acuitur. Item dicit ps̄ in vi. b. In e proō greca sunt feminina. et ul' grece declinantur. ut libie libies. ul' mutata e in a in nō et accepta ē facit in ae dyptongum genitiuum. ut belena belene.

libia libiae. Accūs ac dyprongum genitū siue dñi
murat in am. ut poete. hūc poetaz. musc musam
Frequentius tamen inuenimus in grecis nomi
nibus in as et in es terminantibus accusatiū gre
cū pferre autores hūc enean. hūc enchisen per n
Romane tñ declinacōis rō. exigit hūc eneaz et
hūc enchisem dicere p m. Vtū pme declinatio
nis in a corruptam effertur. ut poeta. Nisi sit gre
cū. et apud grecos pducens a. hūc eandem etiam
apud nos pductam. ut enea. Est tamen qñ in es
prod terminantiū grecoz utis in e longam exit
sm grecos. ul' communiter ul' poetice. ut achate
enchise. Abtīs huius declinacōis in a pductaz
desinit. ut ab hoc poeta. Est autē qñ hūc quoq
poete in e prod terminant in grecis nominibus.
que datiuū grecū in ē finiunt. ut uigil in j encir
Vno graditur comitatus achate. pro achata
Nominatiuus et utis plural' pme dedi simil
genitō et dñō singulari. Nam p ae dypron
gum pferuntur. ut hij et o poete. Etis pluralis
eiusdem declinacōis fit addita ablatiuo singula
ri rum sillaba. ut ab h poera. hoz poera. Prod
eniz a tam in ablatiuo singulari q in genitō plu
rali. Et notandū q omnes casus tam singularis
q pluralis numeri. paret hñt nūo sillabas in hac
declinacōe. excepto genitō plurali. Hic eniz abū
dat vna sillaba. Est autē qñ hūc quoq p concisi
onem pferunt. et maxime in compositis. et in pa
tronicis. ut graui genū p graui genaz. caprige
nū p caprigenaz. omnigenū pro omnigenaz. Et
celicolū p celicolaz. et trinudinū p trinudinaz
eneadū p eneada. dardaniōū p dardaniōdarum
Otīs et ablatiuus supradc declinacōis mutant
a extremā ablatiuū singularis in is prod. ut poe
ta. hijz et ab hijz poetis. Inueniūtur quēdā pau
ca tamen feminini generis que ex masculinis tñs
figurant non hñtibz neutra. que et animalium
sunt demonstratiua naturabz diuisuz genus ha
bentia. que dñtie causa abtō singulari bus sumē
tia faciūt datiuū et ablatiuū pluralē. quod nul
la alia habet declinacō in bus terminans supdic
tos casus. ut a longam in eis penul' habeat. Vt
hijz uacabus. filiabus. deabus. equabus. mulabz
asinabus. Oarctus caro. in originibus dotes filia
bus suis non dant. et filijs tamen in eodez genē
dictū ē. Ennius in endromeda. filijs ppter te ob
iecta sum innocens nerei. Item inueniūt uaqz pro
eē p eis dñtie causa ennius protulit in iij analiū
Qulta tñ alia teste ps contra regulam uicose et
in hijz et in alijs casibus uetustissimi protulisse
inueniūtur. in quibus non sunt pmitandi. Ambe
etiam et due quāuis nulla simili dñtie causa co
gente. similem hñt datiuū et ablatiuū. ambabus
duabus. Quamqz genitiuum ambaz duaz faciūt
De sup dictis nota ūsus mēāles. A ueniens ex
us sine neutro transit in abus. Nec animatorum
sunt discernentia sexuz. Accūs quoq pluralis fit
addita e ablatō singulari. produci' enim. ut hos
poetas. De pñonomicoz autem pme declinacōis
formatione sup dictum est.
Secunda declinacō
habet tres hās terminales. scz r. s. m. Ter
minacōnes uero habz nñ sex. er. ir. ur. us
eus. um. In er masculinoz. tam latinoz q greoz
ut caper. capri. hiber. hiberi. quod per apocopam

extreme sillabe prolatū. solū in hac declinatione
prod er. et ab eo compositū ut celtiber celtiberi
Celte enim dñr galli et hiberi hispani. In dicunt
celtiberi mixti ex utraqz gente populi. Vñ lucan
Et celte miscentes nomen hiberis. Dicit tamē et
hiber hiberi pro hispanus. et hiber hiberis qñ de
illa gente loqmur. que ē iuxta amenios Et hibe
rus hiberi fluuius. Lucanus in iij. Qui pstat tñs
aufert tibi nomen hiberus. In ir etiam ul' in ur
tantū latinoz et masculinoz. ut uir uiri. satur sa
turi. In us latinoz et greoz masculinoz et femini
noz neutroqz. ut h homerus homeri. h qpsus
huius cipsi. h uulgus huius uulgi. In eis greoz
tantum masculinoz. ut h orpheus. huius orphēi
In um neutroqz tantū tam latinoz q grecoz. et
figurate femininoz. apud comicos. ut h regnum
huius regni. h peliū huius pelij. h glicerium hu
ius glicerij. h sophronium huius sophronij.
Genitiuus secūde declinacōis in omni nomi
ne 3 longa terminatur. h in quibusdam pes
habet sillabas nō. In quibusdam vna sillā abun
dat. In ir et in ur et in eis desinentia semp vna
sillaba vincit in genitō. que et penul' buem hñt
ut triuir triuiri. satur saturi. nisi poetica productō
fiat in grecis. ut tidei. In us iio et in um pes hñt
sillabas. ut uigilius uigili. pmus pmi. templū tē
pli. frequēter tamen inuenimus ueteres in huius
cemodi gñs. i. geminantibus 3. subtrahē alteram
ex hijz. Virg in pmo eneyd. Hic cū ille urbez pa
rani sedes q locauit. p parani. Idem in buē. Nec
spēs libtatis erat nec cūa peculi. p peculi. Itē in
uenit tuguri p tuguri. od p oij. antoni p anto
nij. h autē faciūt met cā. Nunq enī minores uult
habere sillabas gñs nō. In er ergo tantū desinē
tia ancipitem hñt regulam gñ. in alijs enim abū
dat. ut lucifer luciferi. armig armigeri. prosper p
speri. in alijs non abundat. h parus habet. ut me
nander menandri. sacer sacri.
Datiuus et abtīs singularis secūde declinacō
is fit a genitiuo mutacōne extreme 3 in o
prod. ut huius luciferi. huius et ab h lucifero. Est
tamen qñ etiam greco dñō in nominibus in eis
sacientibus nominatiuus uti solent antiqui. Virg
in buē. Orphi talliopea limo formosus apollo.
Et oportet scire in hac declinacōe q omnes ob
liqui casus tam singulares q plurales eundez nu
meri sillabaz suant quem gñs singularis. absqz
genitiuo plurali. qui vna sillaba uult supare. nisi
p concisionem pferatur. ut deū pro deoz. Vñ dij
et dijs cū p monosyllabis ponuntur p sincerisim
sunt accipienda e et 3 in vnam sillabam. ueteres
enim i finalem que ē longa p ei dyprongum scri
bebant. Longas autē uocales uetustissimi etiā ge
minare solebant. Que iio sm analogiam pferun
tur. i. dei et deis dissillaba sunt. Lucanus in ij. O.
utinam celi q deis herebi q liceret. Idem accidit
et in pnomine ei et ij. eis et ijs. e quibz illud ap
paret. q uetustissimi ut sup diximus p vna lon
ga uocali solebant duas scribere. Ecce enim uesti
gū antiquitatis in hijz adhuc suatur. cūz due i.
p vna ponant. tam in supdicti nominis q pno
minis trinis casibus. ut ij dij. ijs dijs. et ab his di
is. ii ijs ab ijs. Nam si dicat dei. deis. a deis. Ei. e
is. ab eis. dissillaba sunt. sicut oñdimus. Puto au
tem q in his quoq dñtie causa suata ē gemina
cō i. ne si di et dijs. et 3 et is dicamus. dubitacō si

at significacōis. Nam di etiam ipō est. et dis ipō
est. et i et is sunt ūba. Itaq; in compōne eide et
eisdem p vnā i scripsisse. q; nulla confusio sit sig
nificacōis. inueniuntur pro eide et eisdem.

Accusatiuus quoq; a genitō sit mutacōne i in
vm. ut huius pami. hūc priamū. tūc tūcū.
In huiusmodi tamen nominibus. i. in eis desi
nentibus greco mag; accusatiuo utitur autores
Virgilius in viij eneyd. Et amicu crethea musis
crethea musaz comitez. Inuenit tamen in usu et
in vm actus huiusmodi nominū. Cicero de na
tura deor; tercio. thōseum ypolitū. Et scias q; om
nes obliqui casus sequūtur genitiuū. Vt tamen
sequitur nominatiuum suum.

Occatis secūde declinacōis qn in r ul' in m
finitur. ntis similis ē ei. ut h lucifer. O luc
fer. Hoc templū. O templū. Virgilius. Cū paulo
an timber. nominatiuū ptulit. Orox uocatiuum
timbre posuit in x. Glancia laude timb q; simili
ma proles. Et tibi timbre caput euandrius abstu
lit ensis. Sed non ē hic uocatiuus a ntō in er desi
nente. s; in us accipiendus h timbrus o timbre. sō
let enim poeta huiusmodi nomina sepe tam in
er q; in us proferre. teucer teucrus. euand euand
rius. Virgilius in x. Pallas euander in ipsi oia
sunt oculis. Item in ix. Tūc rex euandrus romane
conditor arcis. Notandū tamen q; plantus a puer
ntō. utō puere dixit. in nicator egomet memor
tu puere abi. Hinc intus ocus. Idem in cuculio
no. Cedo puere si num quid facturū es iam scies
Quod quibusdam a ntō puere rectius esse uidet
Si uero in eis desinit ntis. mag; grecū suamus
uocatiuū. Oracius in pmo fmonū. Pentheu rec
tor thebaz. Probo tamen et alijs artū scriptori
bz. et o penthee posse dici. s; latinaz analogiā pla
cet. quod in usu non inueni. In us uo termina
tia si sint ppria i an us habentia. abiecta us faci
unt uocatiuū in i. ut h uigilius. o uigili. Nec tam
eadem etiam in e proferbant antiquissimi. o uir
gilie mercurie dicentes. Juniores autem breuitate
gaudentes. per abscisionem extreme lrē ptulerunt
p uigilie uigili. et p mercurie mercuri. Oracius in
pmo carminū. Mercuri secūde nepos atlantis vn
accentus pfecti uñ in hijs suatur. Si enī in hijs
non esset abscisio. debuerūt huiusmodi uñ. i. q;
in i desinentes pñl correptam hñt. antepñl acie
ut uigili. mercuri. martiri. quod minime licet. nam
pñl acimus. In abscisionibus enim si ea uocalis
in qua ē accentus integra manet. suat eadā accen
tū integū. ut audiuit audit. uzāis uzās. illicite il
lic. De pompeii et uulrei et gai et similibz uñs q; i
loco consonantis an us hñt in ntō. dubitat. utq;
i extrema p uocali an p consonante sit accipie
da. quō in alijs casibus. quod magis more antiq;
rōnabilius esse uidetur. Nam solebant illi non so
lū in pncipio. s; etiam in fine sillabe ponē i loco
consonantis. Id q; in uetustissimis inuenies scrip
tū. q; tiens inter duas uocales ponit i ut eijs.
pompeius uulreius gaius. quod etiam omnes
qui de hā curiosius scripserunt affirmant. Necnō
etiam metra oñdunt quod dicimus. Et regule ip
sius rō in supradcō uoc. Omnis utis in i desinēs
vna sillā minor debz esse ntō. ut salustius salusti
ergo si pompeius et uulreius trissillā sunt in ntō
in utō bisillaba esse debent. quod nō pñt fieri ni
si i loco consonantis accipiatur. Vñ illud quoq;

possumus scire. q; bene quoq; cui pro monosilla
bo accipiūt metrici et huic. Omnis enim gñs in
ius desinens. vna sillaba uult supare suū datiuum
ut ille illius illi. Alter alterius alteri. Abus quoq; p
duo i debuit esse gñs cā dñ q; ē alij. s; ul' hiatus
causa. uel quia inter duas uocales i uocalis esse
ñ poterat. vnam tantum i habuit. Datiuus au
tem loco consonantis eam accipi prohibebat. quo
niam ipse duplicat uocalem. Et credo differentie
causa. ne alij ūbum infinitū esse putaretur. uetus
tissimi tamen similem genitiū nominatō posuisse
inueniūtur. s; accentu differet. quippe circūflectit in
genitō penl. Cecilius in vj. Nullius alius rei nisi a
midie eor; causa. Ei quoq; cū rōnabiliter mono
sillabū esse dēret. cū gñs eius sit dissillabz a poetis
p diresim pferri inuenitur dñtie causa. ne si mo
nosillabū sit interiecto esse putetur. ut uigilius in
ij eneyd. Ei michi qualis erat quantū mutatus
ab illo. hectorē. Q; autē pompeii uulrei et gai et
similia i finalem et an eam uocalem pro vna sil
laba hñt. usus quoq; confirmat. Orat in i eplaz.
Durus ait uulrei nimis attentus q; uideris. uulrei
dissillabū accepit s; analogiam. Alia uero omnia
in us desinentia masculina seu femmina. conisa
us in e faciūt uocatiuū. ut hic pamius. o priame
pius. o pie. Excipitur vnū. quod tam in e q; in i
facit utñ. quū sit appellatiuū. o filie. o fili. Est tñ
quando ntō quoq; in us terminante p uocatō. suū
metri siue euphonie causa utitur. Virgil in viij
Comig hespidū fluuius regnator aquaz. Lucanus
in ij. Degener o populus uix secula longa decor
Sic meruisse ueris. Quotidie etia; ecclesia cantat
Sanctus sanctus scūs. dominus deus sabaoth. pro
scē et dñe et dee. Item agnus dei. pro agne.

Omnatiuus pluralis et utis secūde declinacōis.
tam masculini q; feminini generis. in
i finitur. et ē similis genitō singulari. ut huius doc
ti. hij et o docti. In neutris uero extremā i geniti
singularis mutant in a bñem facimus ntñ actu
latiū et uocatiuū pluralem. ut huius templi. h
et o templa. huius muniij. h et o munia. Alij uo
casus plures in tribus generibus cōmunē pos
sunt gñs quidem in omni. s; idēnt regulam
genē sit ab ablatō singulari. assumēte rū. ut
ab hoc uiro. hor; uiroz. Ab hac platano. harum
platanor; ab hoc templo. hor; templor;. Inuenit
tamen p concisionem medie sillabe masculinor;
plezq; nominū que neutra non hñt. Hunc casū
pferentes maxime poete. Est autem etiam apud
ueteres prosam scribentes idē inuenire. sed raro
Virgilius in i eneyd. Item celo clamor q; uirum
stridor q; nudentiū. p uiroz. Inuenit etiam medi
minū p mediminoz. deū pio deor;. diuū p diuo
rum. muniū pro muniroz. libez p liberoz. iuger
pro iugeroz. Si tamen h iuger iugenis. Vñ iue
nalis in iij. Iugentibus paucis lūbos donare dñtis
Quod et in pnomimibus quoq; fecerūt antiq;. me
um p meoz. tuū p tuoz. nñm pro nñoz dicentes
Datiuus et abltis plures secūde declinacōis
hñt similiter ab ablatō singulari mutacōne o
finalis in is longam. ut a uiro uiris. et ab hij; ui
ris. Inueniunt tamen pauca inequalem hñtia de
clinacōne ut uas in singulari numero tercie decli
nacōis. h uas. huius uasis. In plurali uero secun
de. h uasa. hor; uasoz. hij; et ab hij; uasis. festo
rum etiam nomina dioz. in a desinentia. semper

pluralia. qm quidez tam s formā secūde q̄ reide
pferūt. Datūū uero et ablatūū s̄m terciā. Vt
s̄ uulcanalia. horū uulcanaliorū uel uulcanaliū. his
et ab his uulcanalibus. Similiter saturnalia. floza
lia. compitalia. quinquatria. Sūt tamen quedā
nomina quorū aliqui casus in usu deficiūt. quos
quis s̄m analogiam possumus profere. Tamen
q̄ apud autores non inuenimus. recu sandos pu
ro. ut huius tabi. et ab hoc tabo. Ceteri uo casus
in usu non facile inueniūtur. maria. era. vma. or
dea. mella genitōs et dōs pluales in usu raro ha
bent. Nisi apud uetustissimos. apud quos multa
p̄terita deficientia inuenies. oportet ergo scire q̄
dem analogie rōnem. usum tamen autorū magis
emulari. Duo p̄terea et ambo genitiuos quidem
et accōs s̄m hanc dedimacōnem p̄ferunt duorū et
amboū. duos et ambos. q̄uis in neutro dñtie
causa duū solet dī. dōs uero et ablatōs in bu
teimant in omni genē. duobus. duabus. duobz
ambobus ambabus ambobus.

Accusatiuus pluralis secunde dedimacōnis in
masculino et feminino genē fit ab ablatiue
singulari addita s. a docto doctos. a platano has
platanos. Neutra enim semp accusatiuus habent
similem nominatiue et uocatiue.

Nota s̄ q̄ nomina secūde dedimacōnis desinen
tia in us sunt masculini generis. ut dñs. pre
ter nomina ppria ciuitatū uel insularū. ut damas
cus et pontus. et p̄ter nomina puinciarū. ut egi
ptus. et p̄ter nomina arborū uel herbarū. ut q̄rcus
et p̄sopus. et etia methodus et athomus. q̄ sunt
feminini generis. De nominibus arborū excipi
ūtur dumus. rubus. que sunt masculini generis.
Philosophus et philocalus sunt cōmunis generis.
Pelagus et uulgus apud modnos in singulari nu
mero sunt neutri generis. In plurali uero mascu
lini generis. Inueniūt etia s̄ uulgus et s̄ pelagus
in masculino genē. Pus et uirus sunt neutri gene
ris et inde di. Paradisus et infernus sunt masculi
ni generis. licet quidam dixerūt q̄ feminini. Et
p̄ter illa que continent in his uisibilibz mōtibz
Actus opprongue nazdus costus q̄ faselus. Alnus
crisallus sinodus balanus quocq̄ uānus Carbasus
atq̄ colus abissus humus quocq̄ botrus. Nijisbe
remus bistus iungatur et ipsa papirus. que sunt
feminini generis. Postq̄ fecimus mencōnez de
genē nominū desinentiū in us secunde dedimacō
nis. Nūc etia dicamus de genere nominū desinen
tiū in us terciē et quarte dedimacōnis. Scias ergo
q̄ nomina terciē dedimacōnis desinentia in us sunt
neutri generis. ut corpus corpus. Et pectus pecto
ris. Preter mus et lepus que sunt mas ge. ut dic
q̄ lepus ē promiscui generis sub articulo masculi
no. Et p̄ter grus sus et ligus. Que sunt cōmunis
generis. Vetus intercus sunt omnis generis. et p̄
ter opprongata. ut laus et fraus. et producentia
penē crescentis genitiui. ut utus ututis. et tellus tel
luris. et p̄ter uenus ueneris. pecus pecudis. q̄ sunt
feminini generis. s̄ pecus p̄conis ē neutri generis
Nomina uo quarte dedimacōnis in us desine
tia sunt masculini generis. ut uisus et auditus pre
ter nomina arborū. ut quercus. laurus. que sunt
feminini generis. Et p̄ter illa que continentur in
his uerbis. Porticus atq̄ tribus nūus manus
aut anus rous. Sic acus atq̄ domus penus specus
excipe socius. que sunt feminini generis. Specus

tamen et penus sunt aliqui mas ge. in eadez dedi
macione
Sunt masculini generis. ut pater et mater et lin
ter et magister. p̄ter mulier et mater et lin
que sunt feminini generis. Et p̄ter iter. sp̄m. ru
dex. rod. iuger. uesper pro tempe. et cancer p̄ mo
bo s̄m ueteres. et hñtia u consonantē uel b añ er
ut uer ueris et tuber tuberis. nisi sint adiectiua. ut
saluber. et p̄ter nomina fructuū terre. ut piper et
papauer. que sunt neutri generis. De hñtibz
u uel b añ er excipiunt ista. puluer et imber cum
suis compositis. ut september. que sunt masculini
generis. De nominibus fructuū terre excipiun
tur ista. acer nomen arboris. quod ē feminini ge
neris. Cucum. oleaster. et pialster. sunt masculini
generis. et degener et paup sunt communis gene
ris dedimacōne. s̄ constructōne sunt omnis. uer
uero qñ stat p̄ abundantia ē omnis generis con
structōne. s̄ cōmunis dedimacōne. qñ autē p̄ ma
milla est neutri generis.

Iter sunt masculini generis. ut uir. leuir. pre
ter ir pir et gadir. que sunt neutri gen. mar
ir uero est communis generis.

Mur sunt neutri generis. ut murmur et gutt
Sed murmur uris fuit olim masculini gene
ris. Vñ in euangelio Ioh̄. Multus murmur erat
in populo. p̄ter ppria nomina uiroz uel deoz. uel
gentilia. seu auiū appellatiua. Et hñtia x uel f uel
t añ ur. ut auxur nomen iouis. astur. uultur. tur
tur. et que sunt masculini generis. et p̄ter ubaba
que hominibz imponi pñt. ut fur et augur. que
sunt cōmunis generis. Satur uero est mas ge.

Eus opprongum desinentia. et maxime se
cunde dedimacōnis. sunt gca. et masculini ge
neris. ut orpheus orphei.

Sunt neu generis. ut templū. et scamnū
p̄ter composita ab obliquis. ut patrefamili
ar et magistremilitū. que dimoscūtur ex suis p̄
cipijs. Centū uero ē omnis generis nūi plural. et
indedimabile. et p̄ter ppria nomina uiroz. ut om
nebonum. que sunt masculini generis. et p̄ter no
mina ppria muliez. ut dordū et philordū. q̄ sunt
feminini generis.

Dedimacō habet decem hās termina
les. scz a. e. o. l. n. r. s. x. c. t. A ut poema. E
ut seiole. O ut uigo. L ut mel. S ut carmen
R ut pater. S ut ciuitas. x ut felix. C ut lac. T ut
caput. Dedimacōnes uero hz nñ septuaginta
et octo. uel circa hoc. Desinit enim in a correptam
ut s̄ poema poematis. In e cor ut monile. In o
cor ut uigo uiginis. dido didonis. in al cor ut hoc
sal sal. s̄ tribunal. In el correptam neutri. s̄ mel.
huius mellis. In el prod barbara ut s̄ daniel. In
il cor. ut s̄ pugil pugilis. in ol prod ut s̄ sol. in
ul cor ut s̄ et s̄ exul. in an prod ut s̄ pean pea
nis. In en cor. ut s̄ flamen. mis. in en prod ut s̄
siren sirenis. in in prod ut hic delphm huius del
phimis. In on prod greca. masculina uel feminina
ut s̄ mennon mēnonis. s̄ sidon huius sidonis. In
ar cor. ut s̄ calcar calcaris. in ar prod ut hic na
naris. in er correptam ut s̄ tuber huius tuberis
in er prod ut s̄ uer huius ueris. in ir correptam.
unū neutz. s̄ gadir. huius gadiris. Quidā addūt
hic abaddir huius abaddiris. lapis quem p̄ ioue
deuorauit saturnus. s̄ in usu nō inueni. in or cor
ut s̄ et s̄ autor. huius autoris. in ur cor vñm
inueni. cōmune duū genez. ut s̄ et s̄ fur. huius

furis. In as correptam. ut hic et h archas. huius archadis. gentile. in as prod. ut h atlas. huius atlantis. in es correptam. ut h et hec et h teres tereis. in es prod. ut hic uerrefuris. in is correptam ut hic paris. huius paridis. uel paris uel paridos. Odo huius pari ul' paridi. Acto huc parim ul' paridem ul' parida. Vco o paris. Abko ab h pari paride ul' parida. In is prod. ut hic et h dis appellatiu. huius ditis. in os correptam unu latinu neutru. h os ossis. quod et h ossum antiquissimi protulerunt. in os prod. ut h heros herois. In us cor ut h lepus leporis. hic et h ligus ligus. in us p ductam. ut hic et h sus. huius suis. in is greca. h erinis. huius erinis. In aes latinu unu masculinu h praefdis. et unu neu. h es. huius eris. In aus latina duo feminina. hec laus. huius laudis. Hec fraus fraudis. In anslatina. hic quadrans quadrantis. et hic glans glandis. in ens latina. ut hic et h parens pntis. in ons latina. ut h et h et h msonis mfontis. In uns latina masculina. h azuns azutis. In ius unu grecu inuenitur femininu. h tyntis. huius tintis. In ars latina. ut h ars. huius artis. in er latina omnis generis. ut h et hec et h mers merts. in ors latina. ut mauors. huius mauortis. hic et hec et h concors concordis. in us latina comunia triu generu. ut h et hec et h tiburs. huius tiburtis gentile. in ule unuz femininu. h puls. huius pulis. in ems unu femininu. h hiems. huius hiemis. In abs. ut h azabs. huius azabis. h trabs trabis. Vetusissimi eda trabs ptulerunt p trabs. In ebs correptam latina omnis generis. ut hic et hec et h celebs celibis. In ebs prod unu latinum femininu. h plebs. huius plebis. Dicitur tame et h plebes. huius plebei. Lucanus in ij. Nescit plebes ieiunia timere. In obs latina feminina. ut h scobs. huius scobis. In ibs unu masculinu hec calbs. huius calibis. In urbs unu femininu. h urbs huius urbis. in aps unu femininu. h daps huius dapis. Sed nominatis in usu frequenti non est. in eps masculini et omnis generis. h maneps huius mancipis. h et hec et h princeps. huius pticipis. Ateps ul' adipes in utroq gene inuenit. in ops latinu femininu unu. hec ops. huius opis nome matris deoz ul' copia. cuius quoq ntis in usu frequenti non e. h illius quod ex eo componit cre dicitur omnis generis. h et hec et h inops inopis. Vetusissimi tñ eda h et h et h ops et ceps pro opulentia et copiosus proferebant. In ips greca n nipe tinipis. in ips latinu unu hic et h stirps. In ax correptam latina et greca. ut h fax facis. hec abax abacis. quod tamen et h abacus. huius abaci frequenter inuenitur. In ax prod. ut h pheax huius pheacis. In ex correptam. ut h lex legis h ilex illex. in ex prod latina masculina. feminina ul' comunia triu generu. ut h rex huius regis hec lex huius legis. et hic et hec et h exlex huius ex legis. In ix correptam latina masculina ul' feminina. h calix huius calicis. h pix huius picis. Hec nix huius niuis. in ix prod greca et latina. masculina ul' feminina ul' comunia triu generu. ut hic phoenix. huius phoenice. h cornix huius cornicis. h et h et h felix huius felicitis. In ox correpta femininu h nox huius noctis. Et ex eo compositu comune triu generu. h et h et h pnox pnoctis in ox prod. h uox huius uocis. In ux correptam masculina ul' feminina. h uolux uolucis. hec nux

nucis. dux ducis. in ux prod masculina uel feminina. h pollux pollucis. h lux lucis. In ix greca tam masculina q feminina. sandix didis. h stix. stigis. In aex femininu h faex huius faecis. In aux unu femininu. hec faux huius faucis. in alx unu femininu. hec falx huius falcis. In anx unu femininu hec lanx huius landis. In unx unuz com mune. h et hec coniux huius coniugis. In aax v. nu femininu. h aax huius ardis. In ac unu neutru h lac. huius lactis. In ec unuz neutru. ut allee allecis. In ut. ut h caput huius capitis.

Oe generibus nominu **P**redictarum terminationu aliquid nuc dica mus. et gra tercie dedinacionis ead de gni bus alia dedinacionu in pdictis terminacionibus desinentium subiungamus.

Omnia nomina desinentia in a in nro casu singulari. sunt fe ge. ut musa. preter nomina ui rox ut catilina. et fluuior ut turia. et nomina of ficioz ad mares ptinentiu. ut senba. lixa. naura. collega. et nomina populor. ut geta et sarmata. que sunt masculini generis. pter dama. talpa. pa tbera. que sunt incerti generis. Cometa et plane ta. que sunt mas ge. et pter composita et deriu ta a iibis ul' pncipijs. a masculinis non transfor mata. ut aduena. indigena. et gentilia seu parria ut francigena et numida Et imitativa. ut pstanis ra. que sunt conis ge. **D**e predictis uo compo sitis excipiuntur a pario composita. ut uipera et puerpera. que sunt tantu fe ge. et preter nomina tercie dedi. ut sophisma matis. que sunt neu ge. Et preter greca seu barbata. ut manna. ofanna. al lelulia. Et nomina litterarum ut a et k. que sunt neu ge. et indecina. **S**cias tamen q huiusmodi no mina greca ul' hebraea. ut manna. pascha. dedinan tur ut frequencius p terciam dedina. ut h pascha catis. et hoc manna natis. Inuenit etia irregula riter in pma dedinaci. neu ge. ut h pascha huius pasche. Pluralia omnia in a sunt nent ut arma. et castra. pter nualia desinencia in ginta. ut triginta et quadraginta. que sunt omnis ge. et indeci. Nam a quatuor usq ad centu. sunt nuj pluralis. omnis generis. et indecinabilia

In e desinentia sunt neutri ge. ut mare sedile. preter in fine accentuata. ut libie et agathe et que singulare que sunt fe ge. Et pter composita uel sillabata. que dinoscunt a suis pncipijs. ut quis et orbisterre Pluralia in o sunt fe ge. ut athene. preter cepe et cere. Et que. plurale. cuius genitiuus est quoz. que sunt neu ge. Oille uero est omnis ge. nuj plural' et indecinabile

Desinentia in i sunt neu ge. ut gummi. sinapi. preter qui. quod est mas ge. Et pter composita ab obliquis. ut huiusmodi et istiusmodi. que sunt omnis ge. et indecina. frugi. nichili cordi. mapi. neumancipi. sunt obliqui casus. qui figurate iunguntur omnibus casibus.

Desinentia in o sunt mas ge. ut fmo fmonis et ligo ligonis. pter appia nomina mulierum ut dido didonis. ul' locoq ut carago. et unu appel latiuu quod e caro. et ualialia desinentia in io. ut legio legionis. et lco lconis. et hntia o ul' g an o mutantia o in i in genito. ut dulcedo dulcedinis. et caligo caliginis. que sunt feminini generis. De hntibus o ul' g an o excipiuntur ordo et cupido p filio ueneris. que sunt mas ge. Cupido p cupidi

tate & fe ge. Oarzo. cardo. bubo sunt incerti gen
Oto e numeri pluralis et indeclinabil. Pseudo est
indeclinabile. et omnis generis. in utroq; nio. ut
pseudoapostolus. et pseudoprophete. sicut dicit lu
guc. Et q inueniatur in sing nio. patet apoca
lipx xvi. ubi dicit. uidi de ore pseudoprophete exis
se spūs tres immundos. Duo et ambo qñq; sunt
mas qñq; neutri. O nomen hē et pondo sunt neu
tri generis et indeclinabilia. Et pter nemo homo
latro. pomilio. et huiusmodi uerba. ut bibo bi
bonis. et comedo onis. que sunt comunis generis
n u desinentia sunt neutri generis. ut cornu
ueru. Barbara si inueniant et sint ppa nomi
na uiroz sunt masculini generis ut elau.
N b nullū nomen latinū inuenitur. Barbara
si inueniant et sint propria nomina uiroz
sunt masculini generis ut iacob.
N c duo neutra inueniuntur. ut lac lactis. et
altec allecis. Barbara si inueniantur propria
nomina uiroz. sunt masculini generis. ut ysaac.
N d duo neutra inueniuntur. ut aliud et quid
Barbara si inueniantur propria nomina ui
roz sunt generis masculini. ut dauid.
N g nullū latinū inuenitur. Barbara si inue
niantur et sint ppa nomina uiroz sunt masculi
ni generis. ut gog et magog.
N t sunt neu ge. ut caput cū suis compositis
utincipit occipit. pter composita et sillabi
cata. que dinoscuntur ex suis pncipijs. ut quilibz
tot et quot cū suis compositis. ut aliquot. q sunt
comunis ge. numeri pluralis. et indeclinabilia.
N al sunt neutri generis. ut animal. pter sal
quod apud antiquos fuit neut ge. apud nos
ē mas ge. Barbara uero ppa nomina uiroz sunt
masculini generis. ut hanibal.
N el sunt neu generis. ut mel et fel. pter nōi
na ppa uiroz. ut michael et gabriel. que
N il sunt mas ge. ut pugil. N sunt mas ge
pter uigil et puigil. que sunt comunis gene
ris. Nil et nichil sunt neutri generis. et indeclina
lia. Propria nomina muliez sunt femini generis
ut tanaquil et abigail.
N desinentia in ol sunt mas ge. ut sol. Preter p
pria nomina muliez q sunt fe ge. ut micol.
N ul sunt mas gen. ut consul. Preter exul et
presul que sunt comunis generis.
N am vñ inuenitur quod ē omnis generis
et indeclinabile. ut nequam. Barbara ppa nomi
na uiroz sunt masculini generis. ut abraaz. sillabi
cata dinoscuntur ex suis pncipijs. ut quisquam.
N em duo neu inueniuntur. ut tantidem et
m nomen hē. Totidē uero ē omnis generis
numeri plural et indeclinabile. Hierusalem uō et
bethleem sunt fe. ge. et indeclinabilia. nūalia qui
dem sunt omnis ge. nūi plural. ut nouem et decē
desinentia in im sunt neu ge. ut tim nomen
uici. Barbara ppa nomina uiroz sunt mas
ge. ut iochim. Numerabilia sunt omnis generis et
indeclinabilia. ut duodecim.
N an sunt masculini generis. ut tytan.
N en desinentia sunt neutri ge. ut nomen no
minis. carmen carminis. pter composita de
cano nis. et nominibus instrumentoz. ut cornicē
tibicen et fidicen. et lien. rien. splen. pecten. et
flamen p sacerdote iouis. et bymen p deo nuptia
rum. que sunt mas ge. siren uero est generis fe

In duo inueniuntur. ut cherubin et seraphin
que sunt neutri generis. nūi pluralis. et inde
clinabilia. Delphin uero ē masculini generis.
Non sunt mas ge. ut symeon. pter nomina
ppria locorum. ut sidon. ul uestiū ut sindon.
que sunt feminini generis. et pter greca. ut ilion
pelion. que sunt neutri generis et indeclinabilia.
N ar sunt neutri generis. ut calcar et torcular
pter nomina ppa uiroz ut cesar. et flunio
rū ut nar. et pter lar. et lucar. q sunt mas ge. Par
cū suis compositis est omnis ge. ut separ dispar.
N or sunt mas ge. ut amor et compar.
pter uxor soror et arbor. que sunt fe. et pre
ter ador. mazmor. equor et cor. que sunt neu ge.
Ador uero ē neu ge. et indeclinabile. Et pter com
posita a colore ut bicolor. a decore ut decor. A
corpore ut bicozpor et tricozpor. et omnia cōpati
ua. excepto senior. et pter autor et memor cū su
is compositis ut immemor. que sunt cō ge. Quatu
or uō ē omnis ge. numeri plural. et indeclinabile
N as sunt fe ge. ut pietas. pter ppa nomi
na uiroz ut meenas. que sunt mas ge. et p
ter gentilia seu patria. ut rauennas et arpinas. et
nomina que important dignitatē. ut pmas et op
timas que sunt comunis ge. Et pter as mas uas
dis. q sunt mas ge. Vas p uase ē neu ge. et pter
phas et nephas. que sunt neutri generis. et indecli
nabilia. Nugas uero ē omnis ge. et indeclinabile.
Et pter composita ul sillabata q dinoscunt ex
suis pncipijs. ut quisputas et parexfamilias.
N es sunt fe ge. ut res et spes. pter dice. qd
in singulari numero ē incerti generis. in plu
rali uero ē mas ge. et pter ppa nomina uiroz
ut ilixes. et nomina populoz ut araxes. Et pō
nomica ut pamides. et pter ures lebes et meridi
es. et corripientia pñ crescentis genitui. ut limco
limitis. trames finitis. que sunt mas ge. De corri
pientibus penl crescentis genitui excipiunt ista
abies compes teres stipes ueges reges et seges. q
sunt fe ge. Inueniē etiā compes in mas ge. Inte
nus aggrauauit compedem meū. Et preter cōue
nientia utrius sexui. ut miles. que sunt comunis ge
neris. et alijs rebus. que sunt omnis generis. Ve
teres et locuples. Es eris ē neutri generis.
N is sunt fe. ut auis. pter cōuenientia utrius
sexui ut iuuenis et amabilis que sunt comu
nis generis. Et pter corripientia pñ crescentis ge
nitui. ut lapis lapidis. et hñtia duas consonātes
añ is. ut postis et uectis. ul vnam duplicem cōso
nantē. ut axis. et pter illa quoz pñ sillā remma
tur in vnam ex liquidis. ut torquis et collis. Et
hñtia n añ is. ut panis. funis. que sunt mas gen
De corripientibus pñ crescentis genitui excipiunt
prōnomica. ut pamis priamidis. que sunt fe gen
De hñtibz n añ is excipiuntur canis et iuuenis
que sunt comunis ge. Clunis et finis sunt incerti
generis. et pter illa que continent in hñs carmini
bus. Diplois et cassis cuspis caspis et damis abh
Aspis glis febris et erinis et eumenis alpis. lis ne
ptis lactis pollis pixis q pablis. Piramis et pell
peluis tullis mala pestis. Restis et orexis turris.
uall quoq; uestis. que sunt fe ge. et pter edilis et
caul. et quis cū suis compositis. ut siquis nequis et
aliquis. et composita ab hoc nomine. as albis. ut
monossif et tressis. que sunt mas ge. Sementis uō
ē fe ge. Semis p dimidio ē omnis ge. Semis uō

p semisse ē mas ge. Et pter pusillaris. annalis. annularis. auricularis. natalis. cardinalis. subrelans. Et nomina mensium. ut quintilis et sextilis. que qñ sunt fixa sunt mas ge. h qñ sunt mobilia sunt cōmunis gen. Oolaris pro dente est mas generis

Os desinentia sunt mas ge. ut flos et ros. Preter dos. cos. glos et arbos. et nomina in silazū ut rhodos. que sunt fe ge. Et pter bos sac dos custos et compos. que sunt cōmunis ge. Os o ris et os ossis sunt neutri generis. et pter gca ut melos et chaos plios pelios que sunt neutri ge.

De desinentibus uero in ei et incedimabilia in. uz. us. eus ū. qñ sunt terminacōnes nñ secū de terminacōnis. dixi supra ubi determinauit de for macōne casuū secū de dedi

Nomina desinentia sic buiter pñt colligi in x. sunt fe ge. ut pax dis. Preter cōuenienti

a utriq sexui. ut dux et coniux. que sunt commu nis generis. Et pter adiectiua ut felix et capax q sunt omnis generis. Et pter polysyllaba hñtia e añ x. ut ūtex ūticis. cimex omicis. pulex pulicis que sunt mas ge. De quibus excipit supellex su pellectilis. et uibex uibicis fm quosdaz. magister bene dicit. qñ dñdum ē h uibix uibicis p j. sic lo dix lodicis. Et pter ptinentia solis mulieribus ut pelex pelicis. et nomina fetuū terre. ut carex cari cis et ilex ilicis que sunt fe ge. et pter cortex silex et linx lincis que sunt meriti generis. De nomini bus fructuū terre excipitur furex fruticis. quod ē mas ge. Calx calos p pede ē mas ge. p cemen to uero ē fe ge. Natrix natrix et fornix fornix et ptinentia ad solos mares. rex et iudex et etia grex. et ppria nomina uiroz ut aiex. uel fluuiroz ut acax. que sunt mas ge. Victrix et ultrix in no minacō actō et utō singulari sunt fe ge. In alijs uero casibus sunt adiectiua. Vñ ūsus. Victrix uic trices uictrix dat femina sola. Sic ultrix reliquis dat genus omne scola. Cetera ūo huiusmodi ūba lia sunt tantū fe ge. ut hec amatrix amatrix.

Monosyllaba desinentia in duas consonantes. sunt fe ge. ut ars artis. pars ptis. pter mons pons. fons. dens. maris stirps pro trunco. que sunt mas ge. Stirps uero p progenie ē fe ge. Stips sti pis p obulo ē fe ge. h tñc non habet r. et pter adiectiua ut sons et insons que sunt omnis gen

Monosyllaba desinentia in duas consonantes sunt mas gen. ut auceps aucupis. et forceps for cipis. que h antiquos fuerūt etia fe ge. De hijs excipiunt hiems et cohors cohortis q sunt fe gen Et adiectiua ut concolor et inspiens. que sunt ois generis. Bicens et serpens sunt generis meriti ul cōmunis ut quidam uolūt. Et pter cōuenientia utriq sexui. ut celebs celibis. et gentilia seu patria ut arabs arabis. que sunt cōmunis generis.

Generis desinentia in is desinit cor. excepto vno monosyllabo. h uis huius uis. quia alie om nes terminacōnes prod terminacōnem eiusdem ca sus. Oportet ūo scire qñ in quibusdam paret habe at gñs tercie terminacōnis suo nō syllabas. in qui busdam una. in alijs duabus syllabis vincat. Et pares quidem hñt in nominibus in e desinentibz cor. ut h mare. huius maris. Et in quibusdaz in er ul in es ul in is tam cor qñ prod exeuntibus ut h pater huius patris. h ūres huius ūris. h se

des huius sedis. h collis huius collis. h auis. hu ius auis. h uis huius uis. In alijs autē omnibus eiusdem terminacōnis nominibus una syllaba su pat nñ genitūs. ut scema scematis. consul cōsu lis. pecten pectinis. baccar baccans. lis litis. apex. apicis. Excipitur h caro huius carnis. in quo pa res hñt syllabas gñs et ntūs. et senex senis. supel lex supellectil. in quo duabz vincat syllabis geniti uul nñ. Huiusmodi quoq nñ quidam similes genitō ptulerūt. Et omnia que a capite composi ta in ps desinūt. similiter hñt duabus syllabis su pantem gñs. ut anceps ancapitis. biceps bicapitis centiceps centicipitis. Que uereres in es. pferentes h regulā terminabant anceps pitis. biceps pitis centicipes centicipitis sicut hospes hospitil sospes sospitis. Juniores uero gaudentes builoquio p cō scionem eam ptulerūt. quod et in alijs dōnibz fecisse inueniūt. ut dic duc fac et fer. p dice et duce et face et fere. Necnon etia uōs in ius desi nentiū ppriorū ut ūgili pro ūgide dñtes. De for macōne autē et accentu gñ tercie terminacōnis mul ta utilia supra dixi in ij parte ubi egi de accentu medie siue pñt syllabe. Nota qñ gñs tercie termina cōnis terminatur in is cor ut dixi. licet figuratiue aliqñ terminetur in j. Vñ usualiter dñ. lex moy si p moysis. Item inuenitur achilli pro achill. sic pbat ps in v li ubi agit de nominibus desinenti bus in es prod. Et introducit istum ūsum ūgili in pmo cneus. Troas reliquias danaū atq imini tis achilli. Greca etia quedaz in j quedaz in oi quedam in os terminant gñs. et pape pronomi ca feminina.

Actius tercie terminacōnis nascitur a gñ. abiecta s et pducta i. ut mare maris mari Inueniūt poete rarissime in grecis nomi nibz que apud grecos in j cor terminant supra dictum casum. Ipsi quoq eū corripientes. Scitius in pmo achilleidos. Palladi liore celebrabat sci dios honorem.

Actus tercie terminacōnis fit. is gñ modo in em mō in im conūsa. ut huius solis. hunc solem. huius tiberis. hūc tiberim. Nā scire debes qñ actūs singularis tercie terminacōnis. qñq desinit in em tantū. qñq in im tantū. qñq in em et in im. Actūs desinens in em. in masculino femi nino et cōmuni genē formatur a genitō singula r. is in em. ut patris patrem. Quedam tamen gre ca faciunt actū in em et in a. ut aerem ul aera. Item quedam greca desinentia in is hñtia pares syllabas in nō et genitō casu singulari. faciunt ac cusatiuū in im tantū. ut tigris tigrim. Ista nouem nomina latina faciūt accusatiuū in em et in im Et continent in istis duobus uiculis. Est clauis nauis puppis turris q securis. Vestis auis pellis facit em facit im quoq febris. Ista qñq nomina latina faciūt actū in im tantū. q continent in h uiculis. Im tantū faciūt h quartū nomina casus Vim burim tullim maguderim q sitim. Cetera la tina nomina faciūt actū in em tantū. Scire etia debes qñ sicut dicit ps in vij li. ubi agit de accusa tiuis tercie terminacōnis. nō pñt ab alio nō nisi in is desinente in im actūs proferri. Et post pauca subdit ps. In grecis autem frequenter inuenimus autores tam in hac qñ in alijs terminacōnibz gre cos plerqz suantes actōs. ut tiana. sirena. toraca lampada. pro tiranem. sirenem. toracō. lampadem

quis plantat hanc lampadem dixit. Tene inquit hanc lampadem pmo ego hanc tenebo.

Ulatius in rezia
decimacō similis est nō suo. h. cicero. h. con
sul. O cicero. o consul. Inueniuntur tamen
greca que utriū grecū suant. ut tibri o tibri. Pal
las o palla. Virgilius in xj. Que ego nō alio dig
ner te finē palla.
Ablatiuus tercie decimacōnis in alijs per e
cor. in alijs p i prod. in alijs et p e et p j
profertur. Sex regule assignant de nomi
nibus tercie decimacōnis facientibus ablatiū in i
tantū. Prima hec ē in j faciūt ablatiū neutra q
in e cor desinūt et sunt appellatiua. ut hoc mare
ab h mari. Et ē similis huiusmodi ablatiū suo da
tuo. huius mar. ab h mari. Vetusissimi tamē so
lebant huiusmodi nominū ablatiū etiam in e
profere. Quid in v fastoz. Cur tibi p libris dau
dūtur rete leones. rete p reti. Excipitur gausape.
quod facit ablatiū in e. Oraē in ij smonū. Hys
ut sublati puer alte tinctus acerna. Gausape pur
pureo mensam prestet et alter. Vñ plius quasi in
e tantū desinente sup dicti nominis ablatō. Gau
sapa dixit pluzalem non gausapia. Jam claudes
regū in lutea gausapa capitis Antiquissimi tñ et h
gausapes et hec gausapa. et h gausape. et pluzale
neutri. et h gausapa quasi a nō h gausapū ptu
tulisse inueniuntur. Vñ cassius ad merenacē. Gau
sapo purpureo salutaris. Seneca ouidiū sequens.
gausapa si sumpsit gausapa sumpta pbat. ppa d
sinentia in e similes hñt nñ ablatiū. h pñeste
ab hoc pñeste. panicale ab hoc panicale. Virg in
vii onerō. Qualis eā cū primaz aciem pñeste
sub ipsa. figurate enim ad urbem reddidit ipa. cū
ppum oppidi neutri ē. Secūda regula hec ē q
illoz ablatiū in j terminatur neutroz que in al
desinūt. ut h tribunali. ab h tribunali. hoc ceruical
ab h ceruicali. Si autē sunt mas ge faciūt in e. ut
h hamibal. ab h hamibale. h sal ab h sale. Tercia
a regula ē. In j similiter faciunt ablatiū que in
ar desinūt neutra. et in obliquis casibus pducūt
a pñ. ut hoc calcar calcaris a calcar. Lucar luca
ris a lucari. Si autem sunt mas ge faciūt in e tan
tū. ut h cesar. ab hoc cesare. Item si sint neut et
cor a pñ. faciūt in e similiter. ut hoc nectar aris
ab hoc nectare. hoc iubar iubaris. ab hoc iubare
et ul in is desinentia si faciūt in e neutra ablen
m j efferūt. ut h pedester. h pedestris. hoc pedes
tre. ab hoc et ab hac et ab hoc pedestri. Saluber
salubris salubre. ab hoc et ab hac et ab h salubri
Virg in pmo georg. Balantum q gregem fluuiū
morsere salubri. h et h celer ul celeris et h celere
ab hoc et ab hac et ab hoc celen. Marcus Cato d
re militari satis celeri si sint tempe limus modiffia
ac celer hasta uolans prumpit pectora ferro. Itē
h et h utilis et h utile. ab hoc et ab hac et ab hoc
utili. Sciendū tamen. q si inueniantur ppa appel
latiū similia in j facientibus ablatiū illa per e
pferūt eum. Iuuenalis ppum. a iuuenale. Simili
ter marcialis a marciale. et sic de alijs ppis nomi
nibus in is desinentibus consimilibus intelligas.
Si autē huiusmodi nomina similia adiectiuis sint
appellatiua faciūt in j tantum ablatiū. siue sint
adiectiua siue substantiua. ut cardinalis. anal. sco
laris. uitalis. iuuenalis. uitalis. uocalis. etc. Qm

ta regula ē. Nomina greca seu latina facientia ac
cusatiū in im tantū terminant ablatiū in j. ut
tiberim a tiberi. parim a pari. caribdim a caribdi
tigrim a tigris. tullim a tulli. vim a ui. Iuuenalis
in v. Sena dignum uera q caribdi. Sexta re
gula ē. Nomina mensiū in is ul in er desinentia.
faciūt ablatiū in j. ut quintilis a quitili. aprilis
ab aprili. september a septembri. october ab octu
bri. ul october p o sm quosdam. Iuuenal in iij.
psallere et vinū toto nescire decembri. Pñt tamē
etiam et cōmunia esse. Vñ kalendas septembris
dicimus. Preterea simplex eoz similitur inueniūt
faciens ablatiū in i. imber ab imbri. Inuenitur
etiam et in e. Vñ thobias. fletus vnda rigat im
bre madente genas. Patria etiam in is. ut ianuē
sis. bononiensis. in j desinunt. ut ianuensis ianu
ensi. bononiensis bononiensi. Sed sm huc hu
iusmodi nomina patria ul gentilia semp sunt ad
iectiua h et h parisiensis et h parisiense. licet sub
stantiuent in masculino et feminino genē. ut ha
bes in dacus. et h hoc faciūt ablatiū in j tantū
q neutri eoz in nō desinit in e. et hoc teneas. Bi
pennis cōmunis generis est. Et habet eoz neutri
in e. et ideo ablatiū a bipenni facit.
Sextem regule assignantur de ablatiū tercie
decimacōnis desinente in e et in j. Prima h
est. Omnia cōmunia triū generū ut h et h et h fe
rox. par. uetus. audax. triplex artifex duplex sup
plex. mops. anceps. concors. felix. faciūt ablatiū
in e et in j. ut ferox feroce ul feroci. Secūda
regula ē talis. Omnia pticipia triū generū cōmuni
a faciūt etiam ablatiū in e et in j. ut h et h et
h legens. ablatō ab hoc et ab hac et ab hoc legen
te ul legenti. Tercia regula ē. Omnia compati
ua faciunt in e et in j. ut h et h melior et h meli
us. ablatō ab h et ab hac et ab h meliore ul meli
ori. Excipitur senior. quod ē tantū mas ge. et fa
cit tantū in e. ut h senior ab h seniore. Quarta
regula ē. Omnia nomina facientia accū in em et
in im faciūt ablatiū in e et in j. ut h clauis. ac
cusatiū hanc clauem ul clauim. ablatō ab hac cla
ue ul clauī. Non tamen cōstituitur regula. n̄ enim
in e et in j desinentia in ablatō eē accū hñt in em et
in im ut dicit ps. Quinta regula est. ūbalia desi
nentia in ix femina que pñt esse cōmunia cuz
neutris. ut uictrix et ultrix. unde et ultricia et uic
tricia tam in e q in j faciunt ablatiū. Lucanus
in pmo. Tollite iam pridem uictricia tollite signa
Item stacius in v theb. Ultricia grauis ūginibus
dare tela donans patri. Alia autē ūbalia in trix. q
non sunt cōmunis generis in ablatō casu faciūt ab
latiū in e tantū. ut h amatrix. ab hac amatrice
et sic de omnibus ūbalibus femininis in ix. excep
tis uictrix et ultrix. Sexta regula ē talis. In as
circūflexa gentilia ul patria ut rauennas arpmas
tam in e q in j faciūt ablatiū. ut h et h rauen
nas. ablatō a rauennate ul rauennati. Et sunt apud
nos cōmunis generis. et carent neutro. Sed apud
antiquos dicebatur h et h arpmatis. et h arpma
te. Unde adhuc decimacōnem et accentum pfecti
suamus. q uidelicet ablatiū desinit in j. sicut arpi
natis et h arpmate faciebat. desinit nichilominus
in e. h usum sicut desinentia in as. ut pieras. Et q
cumflectitur ultima. scz as. sicut in integris circum
flectebatur eadem uocalis scz a. que erat pñ. Vñ
dicit ps in vij li. ubi agit de ablatiū tercie deci

nacōis desinē in e et in i in fine. In as quoq; ē
 cumflexa. que apud ueteres etiam in tis proferri
 decimus. tam in e q̄ in i finit ablatiuū. Vnde
 h et h nās nāte ul nātī fm hoc. **S**eptima
 regula ē. Polissyllaba desinentia in uis ut auis nisi
 crescant in genitō. ppter puluis. Et desinentia in
 etis ut uectis. et in gnis ut ignis. ul in quis ut an
 quis. nisi crescant in genitō. ppter sanguinis. Vel
 in mnis ut amnis. et alia fere omnia quorū extre
 ma sillaba in is desinit a duabus inopiens conso
 nantibus. ut postis. in e et in i faciūt ablatiū. fe
 re dictum ē. ppter uestis. pestis. neptis. restis. fuf
 tis et hostis. et hntia se añ is. ut piscis fascis que
 faciunt ablatiuū in e tantū. Ita etiam nomina
 pmbet. memor. teres. uigil. ebes. faciūt ablatiuū
 in e et in i. Alia uero omnia tercie dedinacōis
 nomina in e cor p ablatiuos desinūt. cū omnes a
 lie terminacōnes ablatiū in omni dedinacōne p
 ducantur. Ergo si qua ex hīs que debent in e per
 ablatiū proferri inueniamus p i prolata. auton
 rati ascribimus. que sepe etiam dñs pro ablatiis.
 necnon etiam pro genitiis ē uisā. Virg in viij. Ad
 uertim eneam classi uictos q; penates. p aduertū
 classe. nisi dicamus hellenismo. i. more grecorum
 hellenes enī quidam greci dñr usum esse poetaz
 Dato enim casui illi h adiūgunt ūbum se; aduec
 tū. Dicūt enim. adueho tibi. aduectum tibi. In gre
 cis ē qñ inuenimus e producta sing. ablatiū tam
 pme q̄ tercie dedinacōis nominū. Qui mag; dati
 uis ē grecus pro ablatō positus latino. Virg in
 pmo eneyd. Ipse vno graditur comitatus achate
 Lucanus in vij. Signa q; ab eufrate cū crassī cap
 ta seqntis.

Momnatiuus pluralis tercie dedinacōis fit
 a genitō singulari. mutata ultima is in es
 prod. in masculinis et femininis et comu
 nibus. ut huius cardinis. hī cardines. huius ma
 tris hee matres. huius uatis hee uates. Neutra ue
 ro ex ablatō singulari faciūt ntrū pluralem h mō.
 Si in i ul tam in e q̄ in i exeat ablatiis. correpta
 i et addita a facit ntrū pluralis ut ab hoc mari h
 maria. ab h cenicali hee cenicalia. a pare ul pari
 paria. a felice felici felicia. Exopitur a uetere uel
 ueteri. quod uetera et non ueteria facit. Necnō ab
 hoc ludici. quod ludicia et non ludicia facit. Si
 militer exapiuntur compatiua. que ablatiuū.
 tam in e quam in i terminant. que in ra non in
 ra desinūt. Maiora enim et minora et plura dic
 mus. quos antiqui etiam plura dixerūt. Vnd cō
 positū compluria. Terent in phor. Multa adueni
 enti ut sit noua h compluria. Cito de signis. Imo
 uero alia compluria. In quibusdam tamen codici
 bus inuenitur complura. Gausape quoq; sicut su
 pra diximus in ablatiuo tercie dedinacōis desi
 nente in i et ablatiuū in e facit. ab hoc gausape
 et ntrū pluralis in a desinit. Gausapa enim et nō
 gausapia dicimus. Parthus. Jam claudes regū iā
 lutea gausapa capis. lutea. i. rubicunda. Ampluf
 tre ibidem quous facit ablatiū amplustri. ntrū ta
 men pluralem non solū in a h in ia terminat. Et
 amplustria enim et amplustria antiqui protulisse
 inueniuntur. Cicero in azaro. Nauius assumptis
 fluitantia querē amplustria. Cesar in azaro. fulgē
 argee stellis amplustria puppis. Alia uero neutra
 que in e terminant ablatiū. mutata e in a faciūt
 ntrū pluralem. ut ab hoc munime munita. et a tē

pore tempa. **G**enitiuus pluralis tercie dedinacōis nasci
 tur ab ablatō singulari h mō. Cum ablatiis
 in i uel in e et in i desinit. cor i assumit
 um. a sedili horū sediliū. ab equestri equestriū. ab
 utili utiliū. a sapiente uel sapienti sapientiū. Multa
 tam p sincopam solent proferri. ut sapientiū p
 sapientiū. merentiū pro merentiū. celestium pro ce
 lestiū. Virg in viij. Celestium uis magna iubet
Scendū tamen q̄ rarissime hec que solā i faci
 unt ablatiū sincopam patiunt. i p gtm plurales
 Inuenitur tamen max p manu. qui tamē in ra
 ro usu est. genitiuus apud neniū. in carmine belli
 punici. senex fretus pietate dñi allocutus summi
 dei regis fratrem neptunū regnatorem max. pro
 manu. Compatiua quoq; que inueniunt tam in
 e q̄ in i excūtia p ablatiū carent i pñl in genitō
 plurali. ut maiore ul maiori horū maiorū. Plus ta
 men pluriū facit. Memor etiam uigil supplex ar
 tifex quous ablatiū faciant in e et in i. faciūt tamē
 gtm pluralem in um. et non in iū. ut memorum
 uigilū supplicū et artificū. Puto tamen hoc etiam
 ab oratoribus dñtie causa sic pferri p sincopā q̄
 supplicum et artificum neutra singularia inueni
 unt. Vetera insup ludicia et amplustria faciūt in
 ū. uetere. ludicū amplustri. h et h parens quando
 ē nomen duū est gener. et genitiū plurales ab
 q; i facit plerq; horū parentū. Virg in ij eneyd.
 Decora alta parentū. Q̄ autem pñtum non irrō
 nabiliter dī. oñdit etiam actiis pluralis in is ē
 terminans. qui pñs ē in iū terminantis gñ. Teren
 tius. Quod uolo aut peto parentis mons ut com
 monstres michi. In e uero solam finientia ablatiū
 si ntrū in duas terminatur consonantes. mutant
 e in i huez et assumūt um. ut h mās a matre. ho
 z martiū. h frons a fronte horū frontiū. h ar ab
 arte horū artū. Rarissime autem et hec supradē
 sicut illa que in i solā terminant ablatiū. p sincopam
 i pferunt genitiū pluralem. Exapiunt ea
 que desinunt in ms ul ps. que si non sunt a capi
 te composita e ablatiū in um conitunt et faciunt
 genitiū pluralem. ut h biems ab bieme biemū
 princeps a principe pñcipū. municeps a municipe
 municpū. forceps a foripe foropum. manceps a
 mandipe mandipiū. A capite enim composita. et
 duabus sillabis abundant in genitō. et triuz sunt
 generū comunia. Itaq; et ablatiū tam in e q̄ in i et
 gtm pluralem rōnabiliter in iū terminant. ut hic
 et h et h triceps a tripice ul cipiū tripitiū. Nisi
 sincopa fiat. Preceps tamen pñcipiū usualiter facit
Et sciendum q̄ consois et cohors faciūt cōfor
 tū et cohortū fm comūne usum. Illa quoq; que
 pares hnt sillabas tam in genitō q̄ in nominati
 uo mutant ē in i et assumunt um. ut hic collis
 huius collis ab hoc colle horū colliū. h edes. hu
 ius edis ab hac ede edium. h cedes a cede cediū
 nisi hec quoq; p sincopam i proferant. Frequentius
 tamen in es terminata absq; i inueniunt. ut ua
 tū pro uatiū. Virg in iij eney. Multa q; apterea
 uatiū pcedā priorū. Cicero. Vestraz sedū templo
 rum q; causa. Exapiunt iuuenis a iuvene iuuenū
 canis a cane canum. panis a pane panū. Carent
 enim i pñl semp. Vñ ūsus. Is par pñtat iū iuue
 nis canis excipe panis. In as quoq; latina mutat
 e ablatiū in i et assumūt um. a ciuitate ciuitati
 um. a pbitate probitatuū. In hīs tamen frequer

vmo semp apud modnos solet fieri confisio i m
 genico pluzali. a ciuitate ciuitati. a probitate pro
 birati. Similiter desinentia in is longaz mutant
 e ablatiu in i et assumunt vm. et faciunt genitiuuz
 pluzalem. ut quiris a quiritu. hoq quiritu. lis a li
 te litu. samnis a samnite samnitiu. dis a diti diti
 um. Sed hec qnq pferunt p sincopam. ut quiri
 te quiritu. **N**omma semp pluzalia que in es de
 faciunt. ut hec uires haq uiritu. hij penates hoq
 penatiu. hij quinquatres hoq quinquatritu. hij et
 hec et is tres. hoq et haq et hoq triu. penatu tn
 sepius p sincopam pferitur. Cetera no omnia ab
 latium in e solam terminantia. mutant eam in
 vm et faciunt qm pluzalem. ut a poemate poe
 mati. a duc duci. ab alite alitu. Nam alitu per
 inteponem addita u protulit viq in vii. Alitu
 um pecudu q genus sopor altus habebat. A bo
 ue quoq bouu debet fieri. Sed hoc nomen notan
 dum e. in quo u consonante assumunt obliqui ca
 sue singulares hiatus causa. abijciunt aut u qn
 pluzales sunt. Virg in iij. Leta boum passim cam
 pis armenta uidemus. Otis autem et ablatiu eius
 nomimis p sincopam semp medie pferitur sillabe
 bobus pro bouibus. Stis uero pluzalis et actus
 et utis qui similes sunt raro abijciunt u loco con
 sonantis positam. Excipiunt a magistris ista cor
 cordis cordium. caro canis carne caniu. lar lare la
 rium. nox nocte noctium. nix niue niui. os osse
 ossium. uer uere uerium. uenter uentre uentrium
 Nam omnia ista faciunt genitiu pluzalem in iu.

Actiuus et ablatiuus pluzalis tercie dedina
 tionis nascitur a singulari genico interiec
 ta bus. ut huius hominis. hys et ab hys
 hominibus. toruma torumatis hys et ab hys
 torumatis. In huiusmodi tamen nominibus
 .i. neutris a finis que sunt greca frequenter inueni
 mus antiquos datiu et ablatiu pluzales in is
 proo proferentes contra regulam tercie dedinaco
 nis. quam suant in ceteris casibus supradictis no
 minu. ut cetero frequenter in uirinis torumatis di
 cit et peripetasmatis et emblematis in li de signis
 Nunc de peripetasmatis quomodo te expedi
 as non habes in eodem scapia cum emblematis.
 Idem ad heremum quarto. De ordibus aut poe
 matis. quis neutro gene is ubiq profert. Si eni
 sicut plantus et alij uetustissimi feminino genere
 hec ptulisset. pares sillabas omni casui seruasset
 absq genico pluzali fm analogiam pme dedima
 conis. Est ergo magis apud ceteronem et eos qui
 similiter in huius profert etheroditon. .i. diuersi
 dimu. quia uidelicet in singulari nio sunt tercie
 dedinacois. s in pluzali secude. uel pnt dedinari
 is peripetasmatis ti. hoc emblematum. ut diu cel
 sus. Excipitur bobus ut dixi euphonia causa. p
 bouibus. Est enim ghs singularis bouis. Et inde
 bobus proo pnam. s alij casibus eam cor. Qui
 dius e. Non pferuntur litora bobus arat. Virg in
 bu. Ille meos errare boues ut enis et ipsum. Et
 is ut recuperet in tempibus qd amittit in sillabis

Accusatiu pluzalis tercie dedinacois simi
 lis e. ppe nio sicut et utis. In illis uero q
 genitiu pluzalem in vm finiunt plerq per elon
 gam profertur actus. ut hij latrones latronum.

hos latrones. o latrones. Inueniunt tamen qued
 in is solam proo terminantia actm pluzales. que
 eam in nio singulari similiter in is desinunt. ut
 is sardis. has sardis. is sirtis has sirtis. Sic ergo fa
 ciunt actm pluzalem nomina tercie dedinacois.
 facientia genitiu in vm. Quodam etiam greca fa
 ciunt accusatiu pluzale in es et in as. ut pixides
 ul pixidas. Ouid. Pixidas inuenies et rex mille fi
 guras. Crater ciatens crateas ul crateres. Virgil
 us in vii eneyd. Indulgent vmo et utunt crate
 ras alienos. et priamis pamidis pamides ul pria
 midas. uide in crater in suo loco. Quoz autem in
 iu terminantiu genitiu frequenter in is. et quoz
 rariu exeat in es actus. ut potero breuiter colli
 gam. Omniu que tam nrm q genitiu singularis
 niu similem hnt. eoz actus pluzalis raro in es
 frequenter in is solet terminari. apud antiquos in
 telligas. Apud autem modnos sepius in es. ut pin
 guis. dulcis. nauis. hic et is omnis. huius omnis
 hos et has omnis ul omnes. Salustius in catib
 nario. Omnes homines qui sese student ceteris a
 nimalibus. Terent. Omnis nos gaudere oportet.
 Vug in v eneyd. Quoz magis fessas optem di
 mittere nauis. Similiter in is et in es faciunt actu
 satiu in es desinentia semp pluzalia. ut hij ma
 nes hoq mani. hos manes ul manis. tres trium
 hos et has tres ul tris. uires tamen facit tantum
 in es. In er quoq desinentia que in i terminant.
 ablatiu faciunt accusatiu pluzalem in is et in es
 ut acer ab acri. hos acres ul acri. Similiter salu
 ber ul salubris a salubri. salubres ul salubris. Im
 ber ab imbri hos imbres ul imbris. is decembris
 decembri. hos decembres ul decembres. Oracul in
 pmo epy. Ode quater vndenof sciat impleuisse de
 cbris. Silz faciunt actm in os et in is et in is ul
 in is terminantia. ut is fons huius fontis. hofso
 tes ul fontis. hic et is iners. hos et has ineres ul
 inerts. .het pars has presul has ptis Virg in iij
 georg. Aggredior sanctos ausus redude fontis. uir
 gibus in vi. hic locus e ptisubi senia findit in a
 bas. Alia autem quis genitiu pluzalem in vm
 desinentia raro inuenies et in paucis in is termi
 nantia actm. Nam desinentia in as in nio licet ge
 nitiu pluzalem in iu faciunt fm analogiam. cu
 in es accusatiu pluzalem pferunt tantum. vno
 ciuitas ciuitatu has ciuitates fere ubiq legimus
 In x terminantia triu geneu comunia quauis in
 pauissimis genitiu pluzalem absq i pnt profe
 rant. Difficile enim inuenies audacu pro audacu
 ul felici pro felicium. Supplicum enim mag diti
 tie causa profertur. ne si suppliciu dicas aliud sig
 ficare uideans. Quo artificu p artificum. et indi
 cu pro iudicium. tamen actm plerq p es pferunt
 raro p is. Virg in iij georg. Den tenacis suspen
 dit ceras. Plus plurium quod solum in us termi
 nant in ium habuit genitiu pluzalem. tam in es
 q in is finit actm. Orac in pmo epy. Est tibi sol
 epidus pluis admouens auras. Similiter copla
 ris. Item lis haq linum has lites ul lites. Cicero in
 frumentaria. Sedasti etiam liris illoz. **E**t scias
 q ut dicit ps. ppuz est genitiu terminantis in iu.
 facere actm pluzalem in is et in es. ut dixi supra
 ubi egi de qto pluzali tercie dedinacois. Et intel
 gas ppum quod vni soli conuenit s non omni. q
 uidelicet sola nomina tercie dedinacois que faci
 unt qm pluzalem in iu. faciunt actm pluzales in

is et in es. Vñ patet q̄ panis canis iuuenis. licet
ntis et gñs singularis desinat in is. et pares ha
beat sillabas in nominatiuo et genit̄o tamen q̄
genit̄is pluralis eorū non desinat in ium s̄ in um
facit tantūz acc̄m̄ pluralem in es. non in is. Non
tamen omnia que faciunt gñm̄ pluralem in ium
faciunt acc̄m̄ pluralem in is. quia desinentia in as
ul̄ in x. ut curas et audax. licet faciant in iū ciui
ratiū et audaciūz. non tamen faciunt acc̄m̄ plura
lem in is. s̄ tantū in es. maxime apud modernos
ut has ciuitates. hos et has audaces. ut per dē
patuit.

O Vñta declinatio terminationes habet in
nō duas. in us correptā et in u proū. In
us masculinorū et femininorū tantūmō la
tinorū. ut s̄ senatus huius senatus. s̄ manus huius
manus. In u neutrorū que omnia in declinabili
sunt in singulari nō. ut hoc genū huius genū. s̄
cornū. huius cornū. s̄ uerū huius uerū. Duas ha
bet uero literas terminales. scilicet s et u.

Genitiuus quarte declinacōis ē similis suo no
minatiuo. et desinat in us productā ul̄ in u
ut manus uisus cornū.

Atiuus quarte declinacōis fit a genitiuo ab
iecta s et addita i s̄ cor pñl ut huius senatus
causatiuus quarte declinacōis fit i manu.
a nō. mutata s in m. ut s̄ senatus huius sena
tum. hec manus hanc manum.

Ocatiuius similis ē nō. s̄ senatus **O** senatus
platiuus singularis a genit̄o fit. abiecta s. p
ductur enim u. sicut in genit̄o. ut huius ma
nominatiuus et acc̄s **T**inus ab hac manu
et uti plurales in hac declinacōe similes
sunt genit̄o singulari. ut huius senatus hij
et hos et o senatus. hec ydus. hac ydū. semper
t̄is pluralis a nō fit singulari. ab **T** plurale.

Giecta s et assumpta um. Corripitur enim in
utraq̄ sillaba quō et in nō. s̄ manus hac manu
um. Et oportet scire q̄ in hac declinacōe omnes
casus pares hñt sillabas nō singulari. excepto da
tīuo singulari. et genit̄o dō et ablatīuo pluralibz
qui vna sillaba superant.

Datiuus et ablatīus pluralis quarte declinacōis
fit a nō singulari. mutata u in i et interpo
sita bu. ut s̄ manus hij et ab hijz manibz. Que
dam tamen suant u ul̄ causa dñtie ul̄ solo usu.
que continent in hijz iisibz. Est specus et ptus
portus lacus et tribus artus. Arcus acus ficus q̄
cus specu q̄ ueru q̄. Quedam autē ex hijz faciūt
in ubis causa dñtie. ut arcus arcibus. partus par
tibus. artus artibus. Arcibus enim et ptibus et
artibus ab arte pte as̄ artis ab arte nascūtur que
sunt tercie declinacōis. cuius dñtis et ablatīus plu
rales pñl abiam nisi i cor habere non pñt. Vnde
excipitur hijz et ab hijz bobus. in quo penl pro
ductur. Alia uero suant u in pñl solo usu. nulla
causa dñtie cogente. Neutrorū uero singularia
in u desinentia in declinabilia assumūt a et faciūt
ntiū accusatiuum et uti plurales. ut genu genua
Gñs uero dñtis et ablatīus ad similitudinē fit raz
mas q̄ fe. ut cornū gñs. hijz et ab hijz cornibz
Et scias q̄ in hac declinacōe us cor in nō et uo
catiui singulari. s̄ in abis casibus sicut in gō sin
gulari. ut huius uisus. et in nō et accusatiuo et uo
catiui pluralibus. ut hijz hos et o uisus pductur

O Vñta declinatio terminacōem habet nō
vnam. es proū. Et vnam lām terminales
sc̄ s. Et sunt omnia se ge et latina. Excep̄ vnū.
quod ē dies. Quod in singulari nō tam mas q̄
se ge muenit In plurali uero semp mas muenit.
hij dies. sicut etiam ab eo compositū semp mas ē
s̄ meridies. Causam huius dixi supra in capitulo
de genere quasi in principio.

Genitiuus et datīus eiusdem declinacōis simi
les sunt. fit enim extrema s nō abiecta et al
sumpta i. ut s̄ dies huius diei. s̄ fides huius fidei
et suant productōem nō si i habeant pñl. ut a
cies aciei. Si autē consonantē habeant an es. cor
e tam in genit̄o q̄ in dat̄o. ut s̄ fides huius fidei
hec plebes huius plebei huius plebei.

Causatiuus a nō fit s in m mutata. et neces
sario cor e. Nunq̄ enim an m terminalē lon
ga inuenitur uocalis. ut hunc meridiem.

Ocatiū similis ē nō. s̄ meridies. o meridies
platiuus quoq̄ fit a nō abiecta s. s̄ meridi
es ab s̄ meridie. Inueniūtur tamen huiusce
modi ablatīus ueteres etiam pro genit̄o usi. ut u
gilius in hijz georg. Libra die somni q̄ pares ubi
fecit horas. die posuit p̄ diei. Et productur e.

Ominatiuus et accusatiuus et uocatiūs plu
rales similes sunt nominatiuo singulari. ut
hec res. hec et has et o res.

Genitiuus pluralis addita ablat̄o singulari rū
fit. ab hac re. harum rerum.

Atiuus quoq̄ et ablatīus pluralis ab ablatīuo
fuit singulari. abiecta bus. ut ab hac re. hijz
et ab hijz rebz. Et nota q̄ nomina quinq̄ de
clinacōis non sunt in usu in genit̄o dō et ablat̄o
pluralibus. p̄ter ista septem que in hijz iisibz cō
tinentur. Nomina sunt quinq̄ que dant pluralia
septē. Est res atq̄ dies acies facies speciesq̄. Hijz
quoq̄ maneries addatur materies q̄. Inueniunt
etiam quedam alia nomina quinq̄ declinacōis
aliq̄ in p̄dictis casibus apud ueteres. Vnde in ij
mach c vij. Noli frustra extolli uanis speciebus.

Hic p̄t queri quare nullū nomen neutri inue
niatur in quinta declinacōe. nec etiam aliquod
adiectiuū. s̄ s̄ sup in e de declinacōe solum est

Uerbum ē pars **T**erminus
orōnis cum tempibus et modis sine
casu agendi ul̄ patiendi significatiuū. fit
p̄ter p̄ in viij li. Verbo accidit viij
sc̄ genus. tempus. modus species. fi
gura. coniugatio et p̄sona. cū numero q̄ quodam
ūba non proficiūt naturā usu impediēte. **T**
Sciendū autē quedā ūba mueniri defectiua quo
rūdā supradictorū accidentiū. et hoc ul̄ nature ne
cessitate fieri ul̄ fortune casu. ergo necessitas natu
re b̄ptica est in significacōe et in comoditate. i.
in consonantia elementorū. Sūt enim quedam nō
solum in ūbis. s̄ etiam in abis p̄tibz orōnis. q̄
significacōis causa dici nō debent. ut si uelimus
dicere masculinū ab eo quod ē nupta nuptus. ul̄
a puerpera puerperus. Oppugnat ipsa rex natura
p̄ter significacōem que solum accidit feminis.
nisi figura ul̄ autoritas intercedat. figura ut si di
cam bonus animus uxoris michi nuptus est. p̄
ter bonū hñs animūz uxor michi nupta est. Au
toritas ut plantus in cassina. licet inquit agat sci
re nouū nuptū p̄ mantū. Necnon in pronōibus

pmittunt que sunt tercie persone. si uelimus pferre
utrum casum qui non potest accidere nisi secunde persone
hoc eadem naturalis necessitas uerbat. Incommodi
tate uero seu in consonantia deficiunt quedam. ut
si uolumus ab eo quod est cursor et risor femini
na facere secundum analogiam mutacione or in rix. ab
sonus fit et incongruum nature hanc. Vnde cetero uo
lens ab eo quod est expulso. pferre femininum.
mutauit s in t et expulso dixit. tustulanoz v
O uire philosophia. i. dux. o uirtutis indagatrix ex
pulso qz uioz. In eodem. Regie uirginis que ut
constrinxit femininum fecit addita t. et ex eo di
minutum ut constricula. quod a nutritor nutrit nu
tricula. et ea p naturam. Per fortuna quoqz du
obus modis prohibetur quedam profectus. uel q
mutata sunt. ut q in continua et turpia ul aspe
ra prolata uidentur esse. Inuitata sunt quibus no
inueniuntur uis auctores q pro portione potestates
faciente dicendi. ut prex. dicor. for. dor. posituum
fatis debet esse for. passiuu do debet esse dor. Ea e
niz quis rone regule bene dicantur tamen q in
usu auctoz non inueniuntur reculamur dicere. In
continua uero ul turpia ul aspera prolata esse ui
dentur metuturus ul metuturus. Nutritrix quod
quis secundum analogiam debuisset dici. In tor eni ter
minata masculina que ex uerbis nascuntur mutant
or in rix et faciunt feminina. ut doctor doctrix. uic
trix a uictor. Cum ergo masculinum sit nutritor ex
eo secundum analogiam nascebatur nutritrix. Euphonia
tam causa conso facta e medie sillabe. sicut bo
bus p bouibus. Necnon eam in contextu diuisa
rui deonui. h solet fieri. ut cu nobis turpe e dicere
itaqz nobiscum postea profectus. Vnus ergo ex
hijis plerumqz quatuor modis inuenitur qui facit ta
liba q alias pres ordonis esse defectiuas. Dicitur
quoqz causa multa solent ul taceri ul cont regu
lam pferri. ut fas genitiu non habet. Nam si fa
cis siue falsi dicamus aliud potest significare. Cuius
coniungit secundum analogiam debuit pferri. si ne ueru
putetur absqz n profectus coniugis. Venus ueneris
cu omnia in us cor. appria secunde sint dedinacionis
solum h tercie inuenitur. ne si ueni dicamus ubi
esse putetur. Et far faris solum in er desinens ge
minauit r. ne si faris dicamus aliud monstrat. Si
militet repugnantibus regulis solent quedam tace
ri ut ador. qtis in usu frequenti non inuenitur. qz
due contrarie pugnant in eo regule. Cum eniz sit
neutr debet pnt o genitiui conipi. ut equor oris
si cu habeat uerbum adoro pnt produens debz p
duci. Vnde et deriuatiu eius adorea o prod. cu
marmorea. equorea o corripant. Ergo repugnan
tibus regulis mansit ador in frequenti usu in dedi
nabile. In uerbis quoqz cu omnia in eo desinentia
secunde coniugacionis in ui faciant preteritum perfectum
ut teneo tenui. Dicitur causa maneo mansi facit. ne
manui otus manus putet. Et neo neuui. ne si nui
diceremus a nuo esse uideretur. audeo ausus sum
quia hausi ab haurio fit. quis huius aspexitur. fac
ditur causa. ne si face. duce. dice. fere. diceremus a
liud significare uideremur. quous non in consimi
libus omnibus ul uniuocis soleat fieri

Genera uerborum sunt septem actiuu. passiuu. neutru. neutro
passiuu. neutripassiuum. commune et depo

nens. Actiuu generis dicitur illud uerbum quod desinit
in o et potest facere transitionem ad aliquod rationale
animal. Vnde posset fieri conuulsa locutio in prima
ul secunda persona per assumptionem r. Passiuu generis
est uerbum quod in or desinens descendit ab actio
per adiectionem r. Neutri generis e illud uerbum quod
in o desinens non potest facere transitionem ad aliquod
animal rationale unde possit fieri conuulsa locutio in p
ma ul secunda persona per assumptionem r. In tercia
autem persona sepe passiuu solz inueniri. si ad ma
ta ul carentia anima ptinens. Dicitur enim con
ditur olus. aratur terra. insent arbor. currit spa
ciu. Quis enim dicit aror inferior nisi poetica con
firmaco. i. ptopopeya inducatur. ergo appie illa
potest habere primam et secundam personam passiuorum in
quibus et fieri potest eadem persone. quod in se fit
ut e amo te. consequitur ut ille ad quem dixi. co
fitendo id qd a me audiuit dicat amor a te. Que
daz tamen sunt absoluta. ut dicesco. iuuio. ferueo
sedeo. que non egent casu ad complendam senten
tiam. unde passiuis quoqz carent. Neutripassiuu ge
neris e illud uerbum quod in preteritis perfectis et plus
q perfectis et in hijs que formantur ab eis reti
net latitudinem passiuorum. In ceteris uero neutroqz. et
sunt quinqz. Vnde uisus Quinqz puer numero neu
tripassiuu tibi do. Gaudeo cuz hio soleo simul au
deo hio. Neutripassiuu generis e illud uerbum quod
habet latitudinem neutroqz et significacionem passiuorum
et signant passionem aliunde illatam. et sunt qua
tuor. que continentur in hoc usu. Exulo uapulo
ueneo nubo quatuor ista. Sensus passiuu sub uo
ce gerit aliena. uide in exulo. Comune e illud uer
bum quod in passiuu latitudo utramqz retinet sig
nificacionem. scz actiuam et passiuam. ut crimior
te. crimior a te. tamen in unica prolatione non
potest habere utramqz constructionem. Vnde incongrue
dicitur crimior te et a te. Verba autem communia sunt
modos sunt ista que in hijs uerbis continentur
largior expenor uenor moror osculor horror.
Crimior amplector tibi sunt communia locor. Hoc
etiam uerbum interpretor in comuni usu in utqz sig
nificacione inuenitur. Et ut dicit ps in xj li. uerbis
plurimis que nuc in usu deponentia sunt ueteres
sicut communibus usi sunt. Deponens uerbum e illud
quod in passiuu latitudo retinet tantu significacionem
actiuam ut loquor.

Tempus accidit uerbo ad diuisi actus signifi
cacionem uerborum regula accommodata. Tria
sunt tempora. presens. preteritum et futurum. Sed p
teritum rursus diuiditur in tria. in preteritum imperfectum.
preteritum perfectum. preteritum plus q perfectum. et
iure preteritum in tres diuisiones ptimur. Nichil enim
certius ad noticiam nram potest uenire q gesta p di
uisum tempis spaciū preteriti. facile eniz dinoscitur
utqz multo ante an nup sunt facta. an ceperint q
dem necdum tamen sunt perfecta. Itaqz qd accidit
ipsis rebus quas agimus nomen ipsi tempis impo
nimus preteritum imperfectum nomenclantes. in quo
res aliqua cepit geri. necdum tñ e perfecta. Preteritum
uero perfectum e in quo res perfecta monstrat. Pre
teritum plus q perfectum in quo iam pridem perfecta
esse res ostenditur. Instans autem indiuiduū e. quod
uix stare potest. Vnde merito a quibusdam instans im
perfectum nominatur. Nisi enim sit imperfectum in
eo adhuc esse actus intelligi non potest. futurum quoqz
cu incertū sit et infinitū. ut utqz paulo post an mē

Iodi uero sunt quinq. indicatiuus. Impatiuus. optatiuus. subiunctiuus. infinitiue. Et indicatiuus quidem modus omnia habet tempora diuifa. quippe eo mo omnia que egimus ul agimus ul acturi sumus absq uullo impedimento indicamus. Impatiuius uo pns et futuru naturali quadam necessitate uidetur posse accipē. ea enim imperamus que ul statim in pnti uolumus fieri sine aliqua dilacōne ul in futuro. Optatiuus autē quis quooq ipse uideatur ad futuru pertinere. Ea enim optamus que uolumus nobis ul in pns ul in futuro dari. tamen etiam habet pntiū tempus q̄ euenit sepe de absentibus et ignotis rebus. p̄ca ri ut facta nobis possint in noticiam uenire. ut si filio meo rome in pristiano legente optans dicā. utinam rome filius meus legissz auctores propter quos nūc ibi moratur. Possimus tamen nūc uti materia. oñdentes que optamus non euenisse. ut utinā non iuisssem ad talem locū. In hoc autē mō et infinito tempora coniūcta hnt latini. pns cum p̄terito imperfecto. et p̄teritū pfectum sū plus q̄ perfectō. ad rmitacōnem grecorū. ¶ Subiunctiuus cū apud grecos coniuncta habeat tempora. apud nos diuifa habz omnia quō indicatiuus. ¶ Infinitis modus coniūcta habet tempora quō optatiuus. p̄sens et p̄teritū imperfectum. p̄fectuz et plus q̄ p̄fectū quō apud grecos. Cum dicimus enim legē signamus rem imperfectam. que ad p̄ns ul ad p̄teritū imperfectuz attinet. Cum uo legisse dicimus rem p̄fectam que sua ē tam p̄teriti p̄fecti q̄ plus q̄ perfecti. ¶ Nota autēz q̄ vim nominis rei ipsius habet ūbum infinitū. Vñ quidam nomen ūbi hoc esse dicebant. Dico enim bonum ē legere. ac si dicam bona est lco. Itaqz omnis modus finitus p̄t p̄ hunc interpretari. ut si dicam lego. quid moicau legere me. lege. quid impaui. legere te. Vtinaz legere. quid optaui. legere me. Cum legam uenio quid iuxi. p̄ns legere post uenire. ¶ Modi autem sunt diuise indicacōnes animi uarios eius effectūs demonstrantes. Amō de formatione p̄teriti p̄fecti uideamus.

ta sit in pñti. nisi sincopam patiat. ut cico dui.
et p sincopā cij. nideo nisi. moueo moui. Ego lan-
guo langui. et liqueo liquui. pares hñt in pñtito
et in pñti sillabas. Corripiūt enim pñl pñtiti. rep-
peri a reperui apocopam patitur. ¶ Scias etiam
qz forme generales pñtiti pfecti sunt octo. scz in
ui sillabam. in ij. ul in ui diuisas. in xi. et si. et in
3 uocalem consonante añcedente. que in pñti tem-
pore añ o ul eo ul io inueniūt Et que in principio
geminant consonantē et que in fine. Et in ui silla-
bam quatuor sunt ūba que fminant pñtiti. Pri-
me. ut amo amas amauī. Secūde. ut fleo flet fletui.
Terce. ut cupio cupis cupiui. Quarte. ut munio mu-
nis muniui. In ij uero tercie et quarte. Que in ui
desinentia intercepta u consonante cor u penl. ut
cupiui cupij. accessiui accessij. muniui muniij. Au-
diui audij. ¶ In ui diuisas omnīū cōiugacōnū ū-
ba inueniunt remmanantia. pme ut tono tonas to-
nui. Secūde. teneo tenes tenui. Tercie. Annuo an-
nuis annui. Quarte. aperio apis apui. proslilo pro-
siliis proslui. In si uero secūde et tercie et quarte
coniugacōnis inueniūt pñtita. Secūde ut arde-
o arsi. Tercie. ut ludo ludis lusi. Quarte ut haurio
hauris hausi. In xi similiter secūde et tercie et q̄r-
te coniugacōnis inueniūt. Secūde ut augeo au-
xi. mulgeo mulxi fm antiquos. s̄ mulsi fm mod-
nos. Tercie ut pingo xi. q̄te ut sanxio xi. 3 habē
post consonantē positam añ o ul eo ul i o pñtis
tempis in omni cōiugacōne pñtita. In pma qui-
dem. ut iuuio iuuui. In secūda ut prandeo pñdi. In
tercia ut bibo bibi. fodio fodi. et in quarta repe-
tio reppi. compio comperi.

Geminant consonantē p̄me quidem coniu-
gacōnis duo monosyllaba. ut do dedi. sto
steti. et ex hijs composita. ut reddo reddi
di et resto restiti. hñt antepnl̄ bñes. Secūde uero
cōiugacōnis in pñcipio repetūt siue geminant q̄
dam. et hñt pnl̄ pōne longas. sicut et antepenuł
ut tondco rotondi. Tercie autē coniug. quedam in
pñcipio repetūt quedam in fine. In pñcipio repe-
tentia si in pñti penul̄ buem habuerūt. in p̄terito
quocq̄ corripitūt eam. cado cecidi. pario pepi. si lō.
ga sit in pñti pnl̄ naturaliter. in p̄terito quocq̄ p-
ducitur. ut cado cecidi. pecto pepedi. Sim pōne sit
in pñti pnl̄ longa. est qñ suatur in p̄terito. ē qñ
abiecta consonante corripitur. ut seruat in hijs
posco poposci. parco pepci. fallo fefelli. tendo tete-
di. pendo pependi. curo cucuri. Abiecta consonā-
te corripitur in hijs. ut disco didici. Pello pepuli.
tango tetigi. pango pepigi. pungo pupigi. tūdo tu-
tudi. Et attende q̄ omnia ea que gemināt pñ-
cipalem. fuant non solū consonantem. uoz eaz
uocalem p̄me sillabe pñtis tempis. tam in prima
q̄ in secūda sillaba. nisi sit a. Ea enim in e conūti-
tur. ut posco poposci. tendo tetendi. pendo popen-
di. disco didici. tundo tutudi. pūgo pupigi. Exopi-
tur pello pepuli. A uero in e mutatur. ut fallo fe-
felli. parco pepci. tango tetigi. pango pepigi. cado
cecini. cado cecidi. Et uide q̄ si pnl̄ pñtis longa
sit ea quocq̄ suat ē. ut pco pepci. fallo fefelli. fin
buis in 3 conūtiur. ut tetigi. pepigi. cecidi. cecini
In hac enim coniugacōne. i. tertia ecā in fine fit
repetitō eiusdem sillabe ubiq̄ pnl̄ corripitur. uen-
do uendidi. credo credidi. Et scienduz q̄ vna sillā
abundat p̄teritū in quo fit repetitō pñcipalis uel
finalis. tam in p̄ma q̄ in tertia coniugacōne. nisi

3 sit añ o. ut do dedi. sto steti. pto pepi. cedo cedi
di. Pario uero qz 3 habuit añ o. pares habuit sil
labas tam in pñti qz in pñtito perfecto. ut panto
pepi. 3 Scias etiam qz nunqz pñt geminari sillaba
nec in principio nec in fine in pñtito. nisi que a
muta incipit. ut tūdo tutudi. pendo ul' pendo pe
pendi. disco didici. posco poposci. cedo cecidi. fal
lo fefelli. prodo pñdi. uendo uendidi. Ex h appa
ret f vim mure obtinere. a qua incipiens gemina
ta ē sillaba. 3 añ mutam posita inueniē gemi
nari. cū ē amittat vim suam pleuqz posita añ mu
tam. Vnde nec in secūda sillaba regitur. ut sto ste
ti. qz s nō reputat h pñcipalis. cū sepe liquescat
s. Vnde quasi pñtiti incipit ab hac muta t. et h
patet. qz gemmacō ē ibi quantū ad t. non qñtuz
ad s. geminatur enim ibi t non s. in quoqz gemi
natur. ut mordeo momordi. que loco mute in m
tis locis fingitur. Nam et añ n. posita cōmūnem
facit sillā ut ramnes ramnetis. Ita dicit ps in p
mo libro. Si obijciatur de uendo uendidi. Dico qz
hic gemmacō in fine ē non in pñcipio. Vnde sillā
que geminatur ibi bene incipit a muta scz a d. sic
pñt solui fm illos qui dicūt qz u et 3 posite in pñci
pio dēonis añ uocalem sunt semiuocales. Si autē
uelimus dicere qz sunt mute. tūc cessat obiectō. et
hoc credimus uerius. 3 De uerbis que geminant
deo tendo cano. Pello posco pario do. Mordeo ce
do cado. pendo curo rondo fallo. Sro pango tāgo
pungo tūdo quoqz rondo. Hys addas disco scz ce
tera nulla ul' pauca memento. Et uide qz pendo pe
dis prod pñam. h in pñtis uerbis compititur. Et
nora qz in compōne non geminant pñt pñt
tū. nisi quedam que notant in hys uerbis. Si cō
ponant gemmantia non geminant. Lex erit hoc
cūctis do sto pos dis qz remotis. Addūt etqz qui
dam sic. Curo tamen cū p gemineo pungo quoqz
cū re. Tamen fm ps. A curo utroqz mō inueniū
tur prolata. ut curo decucuri ul' decurni. Abscon
do etiam facit abscondi ul' abscondi. absconliuz
ul' absconditi. 3 Nota insup qz sicut dicit ps in
pñmo maioris. In pñtis pñtis uerbis solent om
nes consonantes mō mutari mō manere. exceptis
quatuor. scz l p s x. De hoc sup dixi in pñma pte
c de b lā.

Quoniam de generalibus pñtis pñtis tem
pis uerbis formis collectim docuimus. nūc
is eiusdem tempis speciebus cuius difficillima est
tractacō omniū uerbi qñum differere conemur.

Dime coniugacōnis ūba a secunda pñona
indicatiui modi qz in as desinit. tam in ac
tua qz in neutrali significacōne abiecta S
et addita ui faciūt pñtiti pñtis. ut amo amas
amaui. no natiui. Exciunt hēc que in ui diui
sas faciūt pñtiti pñtis. ut amo amas
maui. crepo crepas crepui. frico fricas fricui. mico
micas micui. seco secas secui. sono sonas sonat so
nui. tono tonas tonui. neco necas necui. plico pli
cas plui ul' plicui. quod maxime in compositis
dimoscitur. Nam cūz pñtis magis p ui diuisas. cū
nomine uero compositū p ui terminat pñtis. cū
pñtis. ut implico implicui. replico replicui. appli
co applicui. complico complicui. Duplico uero du
plicui facit. Triplico triplicui. Multiplico multi

plicui. Inueniē enim cū pñtis in aui faciens p
tenti. h in raro usu. Cicero rethoricoz ij. quod in
itinere tam familiariter se applicauit. Verbalia tñ
feminina que ab eo dñdunt cuncta retinent a. ut
implicatio. supplicacō. explicatio. Crepo autē in cō
pñtis inuenitur facere increpui et increpau. Vnde
pheta increpasti supbos. Item increpauerunt me
renes mei. Dimico etiam dimicui et dimicui fa
cit supple. Cubo quoqz cubui facit. a quo compo
sit tam pñtis qz tercie coniugis inueniunt. Item tñ
bñt pñtis pñtis. ut incubo cubas incubat in
cubui. et adiecta in incubo incubis incumbit incu
bui. Nexo quoqz nexas ul' nexis ut probō placz
nexui. Virg tamen in v eneyd. flexantem nobis
se qz in sua membra plicantem. fm pñtis cōiug
ptulit. Necto tñ in se ē pñtis. Nā quō a pñtis
aplexus. qd ex ūbo nasciē aplector. sic ūbū fze.
amplexor amplexaris. sic a pñtis nexul quod
nascitur a ūbo necto fit frequentatiuū nexo xag
Vñ manifestuz ē qz rōnabilius h fm pñtis con
iug protulit uirg. A necto tamen similiter nexui
ptulerūt pleriqz. Quidā tamen etiam necto nexi
dicentes et nexus ut flecto flexi flexus supdictis
addūt quidāz necto caui ul' necui. Ideoqz pñtis
pñtis passiui et necatus a necui. Et nectus a ne
cui facit. Sed pñtis necatus ferro nectus ūo alia
ui pemptus dī. Exciunt pñtis h quatuor. do
dedi. sto steti. iuuu iuuui. lauo lauas laui. quod an
tiqui tercie coniugis quoqz proferebant. lauo lauis
lauit. i. aspergo. h lauo lauas. i. abluo is. 3 do
quoqz composita et monosyllabis pñtis tercie
sunt coniugis. ut addo addis. trado tradis. pñtis pro
dis. nam circūdo circūdas facit. quia circū et dissil
labū est et magis adūbium. Et hoc solum ūbum
prime coniugis. a pñtis in pñtis et in pñtis impfec
to et in futuro et in infinitiuo et in pñtis pñtis
rit et futuri cor. damus datis. datur. dabam. da
bo. dare. datus. daturus. et que ex h solent fieri.
ut dabamini. Da enim ubiqz añ finem cor in hoc
ūbo simplici. ut daturus. datū. dator. Virg in pri
mo eneyd. O passi grauiora deus dabit his quoqz
finem. Idem in vj. Cui datus habebam custos cur
sus qz regebam. A sto quoqz composita suant qz
duplacōnem in pñtis. ut resto resti. consto con
stiti. prosto pñtis. Cuid tamen alit pro alit p
tulit. in xj metan. Alit ne lacrimas et qz pares ā
mouet alit. Et alitō enim et alitō alitō facit. ut
to tamen ut dixi uetui facit. Inueniē etiaz uetui
Vñ in actibus xvj. uetati sunt a spū sancto. pñtis
qz faciūt in ui continē in hoc ūbu. ita qz p qualz
sillaba accipiat vñ ūbum. et sunt xvj. Cre. do
do se ue iu sto la mi ne to fri pli ne cu so. Cōposi
ta uero ab hys de quibz non fit mentio fere om
nia faciunt pñtis sicut cor pñtis. ut adiungo
adiungi ul' pñtis in vñ desinēs. 3 adiungi
omnia pñtis coniugacōnis ūba. que in aui p
tenti terminant. ui in tñ cōiugentia faciūt. ut a
maui amatū Que uero in ui diuisas sillās desinūt
h ante o habuerint ui in tñ mutant. ut frico fri
cui. etū. necui. etū. h necui facit atū. mico qz cui etū
debiuit facere. h dubitacōis causa. qz mingo quoqz
micui facit. in usu non inuenitur. quāuis ab eo ū
bo compositū dimico dimicui facit et dimicui
quāqz emico emicui facit. Plico etiaz et plicui
et plicui supinū facit. qz et plicui et plicui. ex eo
ergo composita pñtis a ul' 3 hñt in supino. dupli

caui duplicatū. explicui explicatū. implicui uel im-
plicui quod in raro usu ē implicitū uel implica-
tū. facit supinum. Vñ dicit lucanus in quarto. Im-
plicitas magno cesar corpore cohortes. Salustius
in iij histor. Implicitas rates ministeria prohibe-
bant. Alia uero in iij diuisas preteritū desinentia. ui
in tum conitunt in supino penl cor. ut domui do-
mitū. intonui intonitū. Oracius tamen in epodo.
intonata ptulit fm analogiam pro intonita. ue-
tui uetitū. Inueniē etiam uetatū. Vñ in actibus
aplōz c xvj. Veratū sunt a spū sancto. Steti uero
statū sup a cor et dedi datū a similiter cor. et ea-
dem similiter cor in compōne. ut dicidatū et pre-
statū. uel mutatur in i. buez. ut redditū et pstitū
qz composita a sto uarie uetustissimi protulerunt
astitū et astatū. psto prestitū et pstatū. Vñ lo-
gam an tum unū habet iutum. et ab eo compo-
sitū adiutū. Inueniē etiam adiunatus apud anti-
quos. Au quoqz unū latū. et fm antiquos lauatiū
Vnde in ecclesiastico. Quid prodest lauatō eius.
Quid in iij fastoz. Sac lauatuzas mane petebas
aquas. Secundū tamen modū in usu cōmuni
est laui lotū. Porto potas facit potatū. et p sinco-
pam potū. Sciendū autē qz in vñ desinens su-
pinū. accepto ūbo infinito quod ē ire facit infini-
tū futurū. ut oratū ire. dormitū ire. frequenter tñ
antiquissimi neutrali pncipio futuri addebant es-
se. et infinitū futuri signabant. ut oraturū esse pro
oraturū ire dicentes. et facturū esse pro facturū ire.
Item scias qz nullum ūbum prime coniugacōnis
facit supinū in sum. Nota etiam qz omne supinū
bisyllabū pro d pnam. pter quedam de quibz su-
pra dixi in secunda pte. ubi egi de regulis ualenti-
bus ad cognoscendum pme syllabe accentum.

Secunda coniugacō in eo desinit. et ea fini-
minacō pna est secunde coniug. exceptis
paucis pme coniug. et quare duobus. eo
is et queo quis. et que ex hijs componunt. ut ad
eo. redeo. pteo. ueneo. nequeo. In eo j ancedente
unū inuenitur. ut deo dies. Vnde uigil in j eneid
Bella dent pnam necant consistere terra. inueni-
tur tamen cio cis in io desinens quare coniugacō
Lucanus in ij. Nūc orbis excite fezas date gentibz
arma. Preteritū eius tam in ui qz in ij desinit. cui
ul' cij. Hic attende qz ūba secunde coniug. desine-
tia in eo ancedente uocali faciunt preteritū eo mu-
tato in ui. et supinū mutato ui in tū. ut cio cui
citū. penl cor in supino secunde coniugacōnis. In
sup uero quare coniug. pducitur. Vñ cito as fre-
quentatiuū eius cū omnibus suis compositis cor-
npit pñl et prod. ut excito et excito. pter soliato
recito. suscito. et oscito. que cor tantū. De predicta
regula excipitur uideo. i. ligo. quod ē defectiū. et
non habet preteritū nec supinū. Tueor deponens fa-
cit tutus. s. qñ ē tercie tuor tuoris facit tuitus. ui
de in tuitus. Vñ loco consonantis ante eo hñta
eo in j conūsa faciūt preteritū. et prod pñl necessa-
rio. cū preteritū minuatur a pñti. ut moueo mo-
ui. caueo caui. et supinū facit mutata ui in tū. ut
moui motū. foui fottū. Preter caueo caui qd fac-
cautū. ad dñtiam huius nominis catus cati catū
et faueo faues fautus. ad dñtiam huius nominis
fatti. Et pter cōiueo. quod facit cōiui uel cōixi
cōixtū. s. istud supinū non ē in usu. Cōiueo fm
terciam etiam protulerūt ueteres. Caluus cōiue

infinitū fm terciam coniug. cor pñl protulit. Cū
grauis ingenti conuiue pupula somno. i. pupilla
Vñ cōiueo tam in ui qz in xi preteritū habuit. fer-
ueo quoqz etiam feruo inueniē. ab utroqz tamen
preteritū ferui dñ. A ferueo. Virg in pmo eneyd
feruet opus redolent qz thymo flagrantia mella.
Item in viij. a feruo feruē leuitatez. auro qz efful-
gere fluctus. Sed nūc tantū utimur in secūda cōi-
uacōne. Vñ feruesco cis. Dicit tamen etiam p b.
ferbeo. ex quo ferbui. vñ et ferbesco. Nec solū ea
diuisa cōiugacōnum ūba inueniunt. s. multa pre-
ter ea. ut strideo strides et strido stridis. fulgeo qz
fulgo fulgis. densco denscs denset. densco densas. O-
leo oles. olo olis. Et pter neutra eiusdez termina-
cōnis qz carent supinis. ut pauco paui. ferueo fer-
ui. lineo lini. Inueniuntur autē auctores qui qñqz
in preterito pme coniug. in ui sillām terminante fa-
ciunt in secūda psona tam singularis qz plural.
et in tercia pluralis in vñ desinente psona penul-
sinco pnam sillabe. sic etiam in secūda coniug. quā-
do preteritū in ui desinit. ut admoziūt pro admozi-
runt. et summoziēs pro summoziēs. Item gēna-
liter in omni coniug. qñ preteritū facit in ui sup
facit in tū. mutato ui in tū. ut amari amati. Ad
iuui adiutū. uoui uoti. steti steti. cupiui cupitū.
accesiui accessiui. audiui auditū. exapiuntur laui
lautū. pro quo nūc dicimus lotū. caui cautū. faui
fautū. que dñe causa pro a longa au opprongi.
habuerūt. propter latum catum fatum. que alias
habent significationes.

In deo exeuntia longa uocali naturalis an-
cedente uel ar sillaba. deo in si conūsa faciūt p-
teritū pfectū. ut suadeo suasi. nedeo nisi. ardeo arsi
pter strideo strides uel strido stridis. quod ē tercie
et secunde coniug. et facit stridi. et caret sup. et p-
ducit j tam in pñti qz in preterito. strido uel strideo
stridi. Lucanus in vj. Auribus incertū feralis stri-
deat umbra. Tedet autē accipit psum ē. E uero
ul' j bñibus an deo positis. produciūt eadem uo-
cales. et eo in j mutato faciūt preteritū. sedeo sedi.
Et ex eo composita. insideo insedi. subsideo subse-
di. uideo uidi inuideo inuidi. Et notandum qz a se-
deo composita quā in pñti ē in j conitunt. In p-
terito tamen eandem ē pō suant. ut possideo di-
slam e longa que ē in preterito nūqz mutatur. ut
inficio infeci. eligo elegi. Sin autem pma sillaba
in deo terminator post mutam aliquā uel semio-
calem ē uel o correptas habuit. in aliquā liquida
desinente duplicatur. sic tamen ut priori gemina-
taqz extrema consonans subtrahatur. et sic eo in
j conūsis fit preteritū pfectum. ut pendeo pependi
tondeo rotondi. mordeo momordi. spondeo spopō-
di. a quo etiaz s in secūda sillaba demitur eupho-
nie causa. In compōne tamen hec eadem ūba nō
geminant supradcām sillabam. ut rñdeo rñdi. de-
pendeo dependi. demordeo demordi. derondeo derō-
di. Vetusissimi tamen et derondit pteulerūt. En
in anñal ec. derondit agnos letos atqz oppi-
da cepit. Excipiunt quedam que in compōne ge-
minant preteritū. de quibus sup dixi in regulis ge-
neralibus siue formis preteritoz. Au an deo hñ-
tia p pncipiū in preterito terminant nunc. ut audeo
ausus suz. gaudeo gausus sum. Vetusissimi tamē
et ausi pro ausus sum. et gausi pro gausus sum
protulerūt. In hoc ūbo audeo ē illd animadūē-
dum ē. qz ausi ausis ausit pro subiunctiuo audeā

otulit. Cū
i. pupilla
abuit. fer
og tamen
mo enepō
tia mella.
o q efful
secūda cōi
edam p b.
ec solū ca
multa pre
fulgeo es
densas. O
ez termina
ferueo fer
qui qnq
minante fa
q plural.
ona penul
oniug. quā
o admoū
item gena
t in ui sup
amatiū. Ad
ui cupituz.
iuntur laui
cauti. fūi
opprongū
que alias
uralit anice
ifa faciūt p
ardeo asfi
uod ē rezie
et sup. et p
feralis stri
n ē. E uero
asidem uo
i. sedeo sedi
ofideo subse
dum q a se
titant. In p
posideo di
mutatur. ut
pma sillaba
ā ul semiuo
quā liquidā
ori gemina
et sic eo in
deo pependi
ondeo spopō
nitur eupho
dem ūba nō
deo rñdi. de
etaleat. En
s atqz oppi
ompōne ge
i regulis ge
ān deo hñ
nc. ut audeo
tissimi tam
auisus sum
animadūte
ctiuo audeā

deaf deat inuenimus. uig in iij ge Ausz ul tenui
uitē cōmittē sulco. Quid in vj mēf. Et nichil ē q
non in opimo captus amore. Ausit nec capiūt in
dusas pectora flamas. Omnia autem supradcā ū
ba in deo exēctia deo in sum cōnitentia faciunt
supima. rideo risum. ardeo asfuz. uideo uisuz. mor
deo morsum. rñdeo rñsum. audeo ausum. gaude
deo uero eciaz i post u assumptit. euphonie cau
sa gauisum enim facit. A sedeo preterea supima ge
minant s sessum. et fortasse dñe causa. ne si sessuz
diceretur due pres uiderent. Alia uero omnia in
deo desinentia de quibus non habuimus. p ui diui
sas profertur pteritū. ut candeo candui. studeo stu
dūi. et eo mutata in ui faciūt pterita. et mutatio
ne eo in i. et assumptione tuz dñt fieri supima. ut
canditū studitum. Rarissime tamen ab omnibus
neutris secūde coniugationis. que in ui diuisas fa
ciunt pteritū. Inueniē huiusmodi supimū ul pti
cipiū futuri. ut caleo calui. tepeo tepui. palleo lui
Si qua tamen inueniant i buez an tuz. hñt hic
tamen attende. q fm usum modnoz inueniūt
ex neutris in ui diuisas desinentibus s habere su
pma que continēt in hoc ūsu. ita q pro qualibz
sillaba accipiat vñ ūbum. Sunt pla ta no pa
la mo sunt. o li ua ca do. Et formant supima a pñ
ti. eo mutata in i buem et assumpta tū. ut place
o places placui placitū. taceo taces tacui tacitum
noceo noceas nocui nocitū. pateo pates patui pas
sum. lateo lateas latui latitū. In latito tas. Odeco
meres merui meriti. Odeco autē. i. fleo nō habet
pteritū nec supimū. Omne enim ūbum quod carz
pteritū caret supino. et picipio pteriti tempis et
futuri in rus. s non cōstituit. Illa enim ex eis n
ista ex illis nascunt. Item oleo oles olui olutum.
et oleui oletū. libeo libes libui libitū. ualeo uales
ualui ualitū. careo cares caui libitū. ualeo uales
dolui dolitū. Attineo autem et ptineo nes hñt supi
nū sicut suum pmitiūt. ut attentū et pteritū. Leo
non ē in usu in simplicitate. sicut nec pleo. Item
prandeo excipit. q non facit in ui. s in oi. ut pñ
deo. eo in i prandi. Id tamen in suz facit supimū
quod supiora. ut pransum. quod tamen quā neu
tu sit. habet picipium pteriti tempis pransus. sic
quedaz alia neutra. ut cenno cenatus. iuro iuratus
careo cassus quod ē nomen. pateo passus. titubo
titubatus. placeo placitus. mereo meritus. quies
co quietus. suesco suetus. cepi eciam ceptus facit
ūbum defectum. nuboo nuptus. A neutropassius
qñq sunt. gaudeo gauisus. audeo ausus. soleo soli
tus et solui. s salustū. ho factus hōo hñsus Vetustis
simi tamen et alijs plurimis neutris inueniuntur
ptulisse picipia pteriti tempis. que nūc in usu n
sunt. Hic attende q sicut dicit hug. Pransus et
huiusmodi pterita neutroz accipiuntur actiue et
passiue. et eciam fm ps. actiue ut pransus. i. qui
prandet. et tūc descendit a prandeo. Item accipitur
passiue pransus. i. comestus et tūc descendit a pas
suo huius ūbi. quod inuenitur in tertia persona
scz prandetur prandebatur. pransus ē ul fuit. Qui
dam autem dicūt q huiusmodi picipia in pma
et secūda psona signant actōnem. ut sum cenatus
piscem. tu es cenatus piscem. sic cenauit et cenasti
piscem In tertia autē psona signat actōnem et passi
onē. ut petrus cenatus ē piscem. et cenauit piscem
piscis cenatus ē a petro. sic piscis cenatur a petro
dicitur Vide in inuitatus. Item scias q medeor

deris caret pterito. p quo dicimus meditatul suz.
In geo desinentia l ul r antecedentibus. geo in
si comila faciunt pteritū pfectū. ut indulgeo
indulsi. algeo alsi. turgéo tursi. tergeo tarsi. uel ter
go tarsi. quod et probus et cansius et celsus et di
omedes cōprobant. et ipse omnibz ualidior usus
Oulgeo ecia mulsi quā dñtie causa quidā mul
xi protulerūt. q mulceo quoq mulsi facit. Sillā
quoq naturaliter longa an geo posita mutant ū
ba geo in xi et faciunt pteritum pfectū. ut lugeo
luxi. augeo auxi. frigeo frixi. Alia uero omnia in
geo desinentia. eo in ui diuisas mutant in pterito
ut egeo egui. rigeo rigui. uigeo uigui.

Supima quedam in si pterituz terminantia i
m vm cōnitentia faciunt siue secūde siue ter
cie sint coniug. Nam quarte in tū faciunt supima
ut indulsi indulsum ul indultū. et mulceo mulsi.
mulsum et multū. torzi torsum et tortū. Itaqz tor
tores et torsores dñr. fulsi fulsum. alsi alsum. Ar
si assum. lusi lulum. mulgeo mulsi mulsum et ml
tū. Salustius in iij histor. Dein leuita iā ita pos
tero die liberalibus ūbis p multi sunt. tergeo ter
si torsum. Excipiunt ūsi ustum. gessi gestum fac
entia supina. In xi uero profertentia pteritū pfectū
tū cuiuscumq sint coniug. xi in ctum cōnitentia
faciunt supina. ut luxi luctum. auxi auctuz. frixi
frictum. struxi structum. finxi fictuz. pinxi pictum
strinxi strictum. et minxi mictuz euphonie causa
n in supino abijciūt. quā et iūxi iūctum et tinxi
tinctum. et pupigi et punxi punctuz. et sanxi sanc
tū. suauerūt in supino quoq n. Vñ ūsus. In xi p
terita p et ū fecere supina. Excipiunt flexi et fluxi
q in supinis quoq suauerūt x. flexū fluxū quā
uetustissimi et fluctus pro fluxus. et fluctus pro
fluxus soliti sunt dicere. Vñ et fluctus ipse mo
tus aquaz. Hic eciam attende q figo facit fixi fix
um. cōiueo cōiui ul xi cōnixū. s cōnixi non est
in frequenti usu. pecto pectus. pexui ul pexi. pexū
ul pectum slecto nexui ul nexi uexum. qd eciam
facit noctum nisi esset dñcia huius ūbi neco cas
nectui nectum. plecto plectis plexi plexum antiqui
nūc atqz plector et amplector dicimus. cōmune
cū suis compositis Itēz frigo frigis facit frixi frix
um ul frictum. frigeo autē facit frigui. et caret su
pino fm usum. fluxi autē ut tactum ē fluxū uel
fluctum facit. In gui uero facientia pteritum. que
neutralia sunt non hñt in usu sup. ut egeo egui. ri
geo rigui. Debent autem fm analogiam in ituz
facere. sicut alia neut secūde coniug. q mutant eo
in ui diuisas. sicut superius dictum est.

In queo desinens vñ inuenit secūde coniug
in si terminans pteritum. ut torqueo torzi. et
ex eo composita ut distorqueo distorzi. contorzo
contorzi. extorqueo extorzi. deliqueo atqz facit de
liquui. Quid metan viij. Deliquit stagnū q suo
de nomine fecit. et habet pares sillabas in pñti et
in pterito sicut languo langui. liceo eciam liqui
facit Sup fm paulo ante expositam regulam In
sum profertur. torsum distorsum contorsum extor
sum. Inueniunt tamen in tū et frequentius facit
ergo torqueo torzi torsum et tortū cū oibz suis cō
positis. sed frequentius in tum. tortū. distortum.
Leo desinentia si an l aliam consonantē ha
buerint cōiunctam ei in eadem sillaba. ut a
pleo ul oleo composita. p ui sillabaz faciūt pteri
tū pfectū. o mutata in ui. ut impleo impleui. sup

pleo suppleui cuius simplex ubum non legi. fleo
fles fleui. oleo leui. adoleo leui. exoleo leui deleo le
ui. releo releui. Quis oleo oleui et olui faciat. Et
similiter redoleo redoleui et redolui. qd non mutant
significationem. Varro etiam adoluit protulit in li
ij rethor. Postq adoluerit hec iuuentus. Virg in
xj adoleuerit dixit. Orox matura adoleuerit etas
passui quoq pncipiū adultus pro adolitus pla
tū est. Obsoleo quoq obsoleui facit. non enī a so
leo quod fm salustiu facit pntū pfectuz solitus
sum ul solui. s. ab obs et oleo. sicut obscenus ab
obs et cano ul ceno. Exoleo quoq exoleui facit
Vñ exoletus ta tū. Plantus. Domi reliqui exole
tam uiginem. i. grandem que exoleuerat. Aboleo
uero uelut redoleo et aboleui et abolui facit pnti
tū. Vñ et aboletū et abolituz et abolicō dī. A de
leo autem cuius simplex. i. leo in usu non ē dele
tū. a delino delitū nascitur. Quod et probus et ca
per approbant. usu quoq adiuuante.

Supina quoq fm supradcām regulam in ui
sillām pntum terminantiū faciūt. mutant
enim ui in tū. ut compleui completū. aboleui ab
oletū. abolui abolitū. adoleo adoletū. Vñ et letū
ipsa res que delet uitam. quasi a leo simplici quod
in usu non ē profertur. **H**ic attendendū q ole
o facit oleui. et fm hoc oletuz facit. et olui et fm
h olitum. Et utqz pntū et supinū retinet cum
omnibus suis compositis. ut redoleo redoleui ul
redolui. redoletū ul redolitū. abolui ul aboleui. ab
oletū ul abolitū. Cum uno tamen sinopatur. ut
adultū ul adolitū. Vñ adultus pncipiū pro adoli
tus. Quidam tamen dicūt q qñ adoleo significat
crescere facit adoleui adultū. qñ significat crema
re adolui adolitū. s. ut tactuz ē ps probat q in u
tracq significatione habet utqz adultū et adolitū
adoleui et adolui. et hoc teneat. Alia uero omnia
ūba in leo desinentia. eo in ui diuisas transferenti
a. faciūt pntituz. ut doleo dolui. calleo callui. pal
leo pallui. excolleo excellui. quod excello inueniē

Alia quoq secunde coniug ūba. quacūq conso
nante añ eo posita. eo in ui diuisas conūten
tia faciunt pntitū pfectū. ut habeo habui. rubeo
rubui. arceo arui. caneo canui. tepeo tepui. pareo
parui. careo carui. cenleo censui. pateo patui. liqo
liquui. ex quo liqueco inchoatiū. liceo quoq li
cui facit. Exciipiuntur h. iubeo iussi. sorbeo ul edā
sorbo. ut pbo placet sorpsi ul sorbui. Lucanus in
ilij. Absorpsit penitus rupes et tecta feraz. Cicero
p murena. Difficultatem exorbuit. Oduleo mul
si. et etiam mulgeo facit mulsi fm modnos. Obz
tamen mulxi dicebatur. maneo mansi. neo neui.
habeo hesi. luceo luxi. polluceo polluxi. Composi
ta pntitū etiam excipiunt. preter emineo et im
mineo. que faciunt in ui diuisas.

Supina quidem in ui diuisas facientia pntitū
neutra deficiūt in frequenti usu. ut canui. stu
pui. tepui. horui. patui. egui. deficit etiā metui ti
mui. Nam a carui uidetur ul caritū ul cassuz pos
se dici. q futuri pncipiū cariturus. pntitū cassus
inuenitur. Quedam tamen hnt supma ex pntis
neutris in ui diuisas desinentibus. ut dixi sup ubi
determinatū ē de desinentibus in deo. Actiua uero
pleoqz assumūt ui. uocales in i cor conuertentia.
assumūt tū. ut habeo habui. habitū. imbeo imbi
bui imbitū. pbeo pbi pbitum. moneo monui.
monitū. Pauca autē ui in tū conūtent. nisi conso

nantiū natura prohibeat. ut teneo tenes tenui ten
tū. doceo doces docui doctum. Censeo uo censui cē
sum. q in simplici dōne n ante s t siue r sequi n
pnt. In compositis autem pnt. ut consulo consulas
Iussi uero et mulsi et mansi et hesi s pntiatuz
regulam in si pferentiū pntitū. In um conūten
tia faciūt supinū. iussi iussum. mulceo mulsi mul
sum. mansi mansum. hesi hesum. a sorbui sorbitū
A sorpsi uero sorptū debet fieri supinū. ut habui
habiti. scripsi septū. quoq neutz adhuc in usu n
inueni. i. nec sorbitū nec sorptū. Ita dicit ps. Tam
in theologia usualiter compositū inueniē scz ab
sortuz. Vnde ppheta. Absorti sunt iūcti petre iudi
ces eorū. A luceo quoq luctum. et a polluxi pol
luctū. exigit racō in xi desinentis pntitū. s. autori
tas deficiūt. Neui quoq in ui terminantiū fuit re
gulam in supino. conūtent ui in tū. ut neui notū
hic attende q roreo facit rotrui rostum et edā
rotrituz. Inueniē misceo miscui mixtū. Odisceor
autē deponens facit misceus sum. et misceat ubi
impsonale misceum ē. Reor ratus sum.

In pncipio tercie coniug pmo pt queri de
hijs tribus ūbis aio. inquio. meio. cuius
coniug sint. Ad hoc dico. q aio ē quarte
coniug. q impatiuis terminat in i. Vnde neniū
an nata sit spona pgnans ul ai ul nega. Itē pō
secundā psonam pntis indicatiui modi. ut ais. de
sinit enim in i prod. licet pñus uideatur eā cor
ripere. ut dicit magister bene. et ē semp in illo i
duplex consonans sequente uocali. ut aio aiūt. S
sequente consonante uocalis ē. ut ait. Est autem
defectiuū. q non inueniē totum in usu. Vñ dicit
ps. in x libro ubi agit de pntis quarte coniuga
cōis. aio cuius declinacō in frequenti usu non ē.
quarte coniug esse ostenditur. ab impatiuis in i tñi
nante. Et notandum est in hoc ūbo q paret hnt
sillabas tres pñone. ut aio ais ait. quod in alio bu
ius coniugacōis ūbo non inuenies. q omnia in
io desinentia tercie ul quarte coniugacōis una sil
laba minores hnt pma pñona secundam ul terciam
ut facio facis. audio audis. Sed in hoc ūbo pma
pñone pñl pñne producit aio. Secunde uo et ter
cie penl cor. Et sic quod amisit pma pñona in sil
labis recipat in tempibus. et sola pma pñona i
habet loco consonantis. Vñ tercia pñona pluralis
aiūt. que solet a pma fieri. similiter i consonante
hnt prod pñl. Inuenimus tamen tercia personā
pntitū ait. que in usu non sunt. Vñ neq perfecti
neq plusq pfecti. neq futuri subiunctiui in hoc
ūbo declinacō inueniē. Potest ergo etiam ait pre
sens p pntito accipi. **I**nquio fm usum defectiū
est. s. tercie coniug. Vñ uersus. Tercia uult inquit
quarta q sumit ait. Et scribitur inquit et ait p t.
q nullum uerbum desinit in d. Et dicit ps in x li
quasi in pncipio. In io ante u unū inuenio in dō
quod pleriqz artū scriptores in usu esse n putant
sed inuenitur apud autores inquio inquis inquit
inquiunt inquisti inquit. Ex quo appet fm ana
logiam futuz eius inquit debere dici. Terenciū q
imperatium eius inquit. philit in phormione. Tu
autē antiphonem uideo ab sese amittere inuenim
eam inquit. Ergo fm analogiam tercie declinatio
nis inuenitur eius tota declinacō fere ūbi. Supinū
uero ab eo non inueni. nec que solent ab eo nas
ci. Oueio autem ē tercie coniug et defectiuū. vñ

diat ps. E auctore m io unū inuenio tercie cō
iugacione meo. in quo similiter 3 loco consonan
tis ē. ut aio. Et ut dicit hug. Hoc ūbuz in pterito
pfecto et plus q̄ pfecto omnino deficit. et etia p
consequens in hijs que ab istis ueniūt. Et deriuat
a mingo gis. Et scias q̄ meo habet 3 consonas
p totum. Vñ opoiet q̄ in secūda psona et in q̄
busdam alijs sit 3 consonans aū uocalem. et defi
cit. ut dicit magister bene. In no aūte a breui mu
tant eam in e prod. et abiecta o prod q̄ 1. faciunt
pteritū pfectū. ut facio feci. iacio ieci. Ex hijs cō
posita cū pōne. quibz in pnti mutant a m j. tamē
pteriti regulam suāt. que ē in simplicibus. ut effi
cō effeci. proficio profeci. Ideo dixi cum pōne cō
posita mutare a m j. q̄ si cū alia pre componan
tur suant a. ut calefacio calefecit. tepescio tepese
ci. tremefacio tremefeci. stupefacio stupefecit. Abij
cō quoq̄ abiecti faciunt. conijco conieci. micio miedi
projico proieci. Inuenitur tamen simplex iacio ieci
tam pnt longa q̄ hui facit supinū in etum. s. non
ē in usu in picipiū pteriti tempis in etus. Alia ue
ro j aū cio hōtia eandem in e conitunt. et cio in
xi. ut aspicio aspexi. conspicio conspexi. ex con et
specio cis. quod non ē in usu. illico illexi. pellicio
pellexi. Inueniūt etiam sm antiquos pellicui. alli
cō allexi. inueniūt etiam sm antiquos allicui. exci
pitur tñ elico cui. et puro ideo. ne si ellexi dicemul
necessario picipium elcū fieret. et esset dubitacō
significacōnis. Item specio spexi. et licio lexi. que
non sunt in usu nisi in compositione.

Sapina ex illis quidem que hnt a aū cio sūt
iactum. In omni enim ūbo siue pnt siue antepnt
sit a suatur in supino. quibz mutetur in pterito p
fecto. ut facio feci factū. capio cepi captū. cado ce
cidi casum. Ex hijs composita. q̄ in pnti mutant
a in j. ut facio infacio. capio incipio. in sup a in e
ūtunt. ut factū infectū. captū inceptū. Illa uero
que componūt a ūbis in go desinentibus. quā
uis mutant a in j in pnti. tamē in supino immu
tabilem suant eam. ut ago exigo exactū. frāgo
infringo infractū. tango contingo contractū. pan
go impingo impactū. Que uero in xi termināt p
teritū. xi in etum conitunt et faciunt sup. ut sup
dictum ē. ut aspicio aspexi aspectū. illico illexi il
lectum. Elico uero elico elictum faciat.

Facio desinent unum inuenio. fodio fodi. et
ex eo composita. pfodio pfodi. effodio effo
di. quod pnt pteriti prod. necessario sm pōictam
regulam quam oñdimus. q̄ si minuantur pntis
syllabe in pterito pducitur pnt. nisi p sincopam.
ut p apocopam pferant. ut cio cij. repio reperi
p repui. Et faciunt pōctā in dio desinentia pteritū
subtrahit o a pma psona pntis. ut fodio fodi.

Spinum facit geminata s. ut fodio fossū
in sum faciūt sup. ut pndi pnsū. terendi tensū
fodi fessū. Excepto dedi. q̄ prime est coniugacō
nis. que pma coniug nūq̄ in sum facit sup. Et
ex eo compositis que in terciam transeunt coniug
et a pnt simplicis supini in j conitūt. ut do dedi
danti. pōdo pōidi. uendo uendidi. uenditū. cre
do credidi. crediditū. condo condidi. odi autem defec
tiū quondam faciebat osū. a quo dñdit hic o
for osoris. et exosus et posus. Odio uero ē quaz
re coniug. et facit odiui. Propheeta. Cū hijs q̄ oē

runt pacem etiam pacificus. Odiui ecclesiāz malig
In dior quoq̄ desinentia in sum fa nantū
dunt sup. ingredior ingressum. ordior orisū
Inde orisus. quamuis sit quarte coniugationis
Gio similiter prod pnt et ablata o extrema
faciūt pteritū pfectū. ut fugio fugi. refugio
refugi. Sup o in tū. ut fugio fugitū. cōfugio cō
fugitū penultima correpta.

In pio ca auctore mutata a m e producta
et abiecta o. pducta q̄ 3 faciūt pteritū pfectū
tū. ut capio cepi. ab eo composita in pnti quidem
mutant a cor simplicis in j buem. pteritū uo in
tegy manet. ut incipio incepi. suscipio suscepī. su
p tā eius q̄ omniū in pi ul psi ul mi terminatū
pteritū pfectum terminat p pnt. ut cepi captum
incepi incepi. coepi coeptū. Olim eniz cepio fuit
in usu. a quo nichilominus cepio ceptus defectū.
Item rupi ruptū. scalpsi scalptū. compsi comptū
pmpsi pmpptum. dempsi demptum. omi emptum
rapui quoq̄ raptū facit. Similiter et ex eo cōpo
sita corripui correptū. surripui surreptū. arripui ar
reptū. Cū uero aū pio hōtia o in ui conitūt et
prod pnt in pterito. ut cupio cupini uel cupij. Et
ex eo composita. ut concupio concupui ul concu
pij. Vetusissimi autem etia sm quazaz coniug
solebant pferre hoc ūbum. Lucretius. Effringere
ut arza nature prius terrarum claustra cupiret.

In ui diuisas faciens preteritum unum inuenio.
supdōcē terminacōnis. rapio rapui. et ex eo cōposi
ta eripui eripui. surripio surripui. nam surpui per
sincopam ri ptulerunt quidam poetaz. Vñ orac
in iij carminū. Que me supuerat. Sapiō tam sa
piui ul pij q̄ pui ptulisse auctores inueniūt. su
p a cupiui et sapiui sm supdōcē analogā mutata
ui in tū pferitur. ut cupitū et sapitū pnt pducta
ad modū quarte. facit etiam sapitum pnt cor. in
quantum descendit ab hoc pterito sapiui.

In rio unum inuenitur pario pepi. Vetusissi
mi tamen et 3 quazam coniug hec ptulisse
inueniūt. Ennius. Qua pire solet genus hoc pē
nis decoratum. Sed terentius in phormione. Neq̄
pere iā diu h p etatem pnt. Ila lxvj. Qui alios pa
rere facio. Supinū ptum debet esse. Vñ et ptus et
pturio meditatiū. Sed uide q̄ antiqui dicebant
gitū. Vñ pariturus a vm. Stacius in xij thebaid
Atq̄ hosti ueniat paritura marito. Cū suis autem
compositis redit ad quazam. et facit pteritū in
ui diuisas. apio aperui aptū. Et scribitur p unum
p. subtrahitur eniz o sicut b de opio. pter reperio
reperi. compio comperi. et cū omnibz habz r aū
tū in supino. ut apio aptum comperio comptū.

In nor desinentia deponentia orior et morior
tam sm terciam q̄ sm quazam coniug dedi
nauerūt auctores. Orior oriens uel oriis. morior
moriens ul moris. Lucanus in iij. Nō gratis mo
ritur iugulo qui puocat hostem. Luc in iij. Conē
bare animā potis ē quicūq̄ adoritur. Eor supi
na ortū et moritū. quibz orturus non orturus in
ueniatur picipiū futuri. s. pteriti ortus nō ortus
di. Orac eplāq̄ li ij. Nil ortuū aliq̄ nil ortū tale
fatentes. A morior quoq̄ notandū q̄ cū moritu
rus sm analogiam faciat futuū. picipiū mortu
us fecit pteritū. geminata u. quod in nullo alio p
ticipio inuenies. p mortus ul moritus. quod pro
pōctō magis exigebat. Hic attende q̄ orior o
riis nūc ē quarte coniug. Sed adhuc tenet de ter

cia oritur pñl cor. Ecclesiastes pmo. Oritur sol et occidit. Et pñcipiū pñteriti temporis oritur sum. et supinū oritū. quod inueniē etiam oritū. In oritur. Odorior autem olim fuit quarte et etiā tercie s. nunc tantū tercie apud modnos. facit tamen iz regulariter mortuus. sed sup moritū Inde moriturus. Potior autē facit potitus. quod olim fuit ter

In tio desinens p si facit pñteritū. Die coniugē geminata s. quatio quassi. quod teste carisio in usu non ē. pñcio pñssi. incutio incussi.

Supinū fm regulam in si terminantiū pñteritū perfectū in sum exit. si murata in sum quassum. Vñ frequentatiuū quasso quassas. Similit pñsum incissum. Nam ussi ussum et rōsi rōssus uel rōtū. et eodam gēsi gēssum excipiunt. Et que qñ te coniugē in si terminant pñteritū pñfectū. ut factio factū. haurio hauri hauritū. factio factū. P uero ante si posita sicut sup dictū est. p pñ fa et sup. demo dempsi demptum. promo prompti promptum. nubo nubis nupsi nuptum.

Potior deponens tam tercie q quarte coniugē vnū inueniē potior potius. Vñ in iij enei s. fas omne abruptit polidor obtunicat et auro imponentur. fm terciam coniugē corripuit pñl. Lucus uero in v. Deficit alma ceres nec plebes pane potitur. fm quartam coniugē prod protulit penul. Infinitū tamen fm quartam semp inueniē. Supinū in itū desinit pñl prod. potitū. Nunc autē tantum est quarte coniugacionis.

In uo diuisas quacūq; ante consonante desinentia. mutant o in i. ut acuo acui. imbuo i bui. spuo spui. metuo metui. arguo argui. Excipiunt stuo stuxi. fluo fluxi. pluo pluui. s. per fin copam fm usum pñteritū pluui. Vñ quo autē coquo linquo non uident in uo diuisas terminare. in q bus v vim hē amittit. Vñ in quo quidem sillam terminantia. huiusmodi seruant regulam in qo terminatorū. sicut et que in quo finiuntur rōnem sequūtur in co desinentiū. Dicimus ergo vñquo xi linguo xi. pingo pinxi. et linquo liqui. et uico uici. Jungo quoq; iūxi. Vñ et in x. sicut a duxi dux. Extinguo etiam extinxi. cuius simplex stin

Supina in uo diuisas ter. Vñ quo raro ē in usu minantiū. I pñteriti in tū conitunt. et producut u pñl. acui acutū. imbui imbutū. anui anutū. argui argutum. vñ et pñcipiū argutus. et futurū arguturus. et deriuatiuū ex h libo argutor taris. Inueniē tamen in usu etiam arguturus pro arguturus. Excipiē ruti ul ruti. quod u cor. ul qd i suauit. Nam fm futuri pñcipiū. i. ruiturus debet ruti esse. fm pñteritū uero debet ruti dici penul cor. A spuo et metuo et pluo fm analogiam spu tū et metutū ul metutū. et plutū a pluui uelut adiutū ab adiuui. debent facere s. in usu ea nō in ueni. Alia iō supradcē terminacōis uerba extrema sillam pñteriti in cum conitunt. ut stuo stuxi stuctus. vñxi vñctus. liqui lictū. Excipiē fluxū qd suauit x in sup. ita dic ps. h attende qd h mo dnos desinentia in uo diuisas faciūt supinū. i. mutata in tū. ut acui acutū. pñteritū rui ruitū. s. in compōne amittit i supino. ut obrutū erutū dirutū. pñl cor. Stuo autē stuxi stuctū. fluxi fluxū ul fm antiquos fluitū. vñ fluito tas. et fluctus ip se. motus aquarū. pluui plutū complui utū. Vñ ps teze complura ē fuor autē facit fructus siue fruitus. metuo caret sup fm usum. spuo autem spui

facit sputi. et nuo nui nutū. ut uult huguio.

In quor deponentia mutant eam in c. et assumentia tum faciunt supinū. loquor locutū sequor secutum.

In uo u loco consonantis posita in l quidem desinentie pñl. o extremas in i conitūt et faciūt pñteritū. ut soluo solui. caluo calui. Vñ salus in ij historiā. infinitū passiuū protulit cal ui pro decipi. Vocali uero natura longa ante. uo in xi conitūt in pñterito. ut uiuo uixi. Sup i in tū conituentia faciunt u necessario in uocalem re deunte. ut solui solutū. uolui uolutū. s. debet eod calui calutū facere. quod tamen in usu non inueni. et puro calumniam ex h esse deriuatiū. Vixi autē in xi terminantiū regulam suat in sup. mutat enim xi in ctum. uixi uictum.

In bo desinentia uerba. uocali longa ante. bo in pli conituentia faciūt pñteritū. scribo scripsi. nubo nupsi. Nunq; enī p añ s in pñcipio sillabe pñteritū inueniri. ut pseudulus. ipse. alia uero o in i mutant in pñterito. ut bibo bibi. Quis in vij me tamozp. uerba q ebiberant auidi lactantia nati lambo quoq; lambi facit. Luolius in xxij. Iocundans q puer qui lambeciat ore placentas. Inuenitur autē in libro iudici c vij. Lambueūt. qd auro ritati ascribimus. ul potius credo q hā sit scripto rum uicio corrupta. et uera sit litera lamberint. si miter scabo facit scabi. Lucilius in nono. Scaberat ut porus contritis arbore costis. Excipiē cū bo cū suis compositis. q simplex non ē in usu. si ue pme siue tercie coniugē. ut incubo incubis. qd etiam incubo incubas proferitur. quod incubui facit pñteritū. accumbo cubo bis cū suis compositis. Et nūc quidem simplex eoz. i. cubo bas pme ē coniugē. Vetusissimi tamē et hec et omnia que in ui diuisas faciunt pñteritū pñfectū. in pma coniugacione etiam fm terciam solebant dedinare.

Supina uero in pli quidem terminantiū pñteritū. pli in ptū conitūt. ut scripsi scriptū. nupsi nuptū. in bi uero assumūt tū. ut bibiti. lambiti. Et notandum q cū omnia in si terminantia pñteritū sicut sup oñdimus in sum terminant sup exceptis quarte coniugē libis. hec quoq; que p ul m añ s habuerint. si in tū conitūt. ut nupsi nuptū. scalpsi scalptū. dempsi demptū. sumpsi sumptū. in quibus etiam p euphonie causa interponitur. quod etiam in pñterito quibusdā placuit ascribere. Vñ attende q cūbo bis cū suis compositis. q simplex non ē in usu faciat in ui diuisas. et in sup habet i buem ante tū. ut discumbo discubui discubisti discubiti. remota u et addita tum Inuenitur etiam increbuit defectiū. quod nō habet pñs. q non repitur increbo bis. increbeo bes s. quidā dicūt q sumiē p hoc pñterito increpui.

In bor desinentia mutant bor in pluz et faciunt supinū. ut labor lapsū. Nulla autē alia causa ē mutante b in p aut s uel t. in pñcipio sillabe posite. nisi euphonie causa. quare mutatur b in p. ut scribo scripsi.

In co n ante. abiecta n et o in i conuersa faciunt pñteritū. penl quoq; prod. ut vinco uici. conuenio conuici. Et quia q ē idem elementū quod c. ideo linquo facit liqui. sicut vinco uici. abiecta n ut supra dictum ē in uo diuisas. Vñ enim non in

In pedit. quia pedit vim literę. In sco desinentia mutant sco in ui. nisi sint in

inchoatiua. Illa enim carent p̄terito p̄fecto. quies
co quicui. cresco cui. pasco paui. cerno c̄ fac̄ c̄ui
ascisco ascui. assuesco assueui. consuesco consueui
ul̄ consuetus sum. Carissus tamen etiam consueo
ponit. Excipitur conq̄nisco conq̄nexi quod in xi
desinit. Est autē conq̄nisco caput indinare. Excipi
untur p̄terea eiusdem terminacōnis compesco cō
pescui. dispesco dispescui. quod ponit apuleius in
dialogo. Cū et habitacula summa ab infimis tan
ta intercapedine fastigij dispescant. p̄ distant. ex
cipiunt p̄terea disco dididici posco poposci. et ex
eis composita. que similiter faciūt p̄teritū. dedisco
dedidici. depesco depoposci. Et notandū q̄ ab in
choatiuo scisco composita p̄mitui. i. scio hūerūt
p̄teritū. s̄m uero rēam p̄p̄cōnem debent eorū q̄
p̄fecta ascio et descio esse. **H**ic attende q̄ gl̄is
co non ē inchoatiuū. et debet facere gl̄isco gl̄iui
gl̄itū. s̄ non inuenitur p̄teritum nec supinū in fre
quenti usu. Omnia tamen que p̄teritū p̄fectum in
ui terminant adiectam frequenter inuenimus p̄
secūdas et tēcias p̄sonas sincopam p̄nl̄ pati s̄illa
be. cū ab u loco consonantis incipit. ut amauī a
mauisti ul̄ amasti. amauimus amauisti amaue
runt ul̄ amazunt. Neo neuī neuisti ul̄ nesci. neuit
neuius neuisitis uel nescis neuerūt ul̄ neūt. Jo
autes addidimus ul̄ in ui adiectā. q̄ si in p̄one sit
u consonans sincopam pati non p̄t. ut laui laui
non possumus dicere lasti. nec pro laui lastis
uisti. nemo dicit lasti. nec pro fouisti fosti. nec p̄
soluisti solsti. Sed inuenio oracū auctoritate fecis
se in quibusdam confisionem. quīs posico uerbi
habeat u consonantē. moueo moui mouisti. ex q̄
summoses posuit oracius pro summoisses in i
smonū. Hunc hominem uelles si tradē disperaz
ui summoses omnes. Item cōmorit p̄ cōmoue
rit idē orac̄ ponit in i s̄monuz. At ille qui me
commonit melius non tangere damo.

In co uero desinentia uocali natura longa aū
te in xi sillaba faciunt p̄teritū. ut dūco duxi
dico dixi. **R** ante co vnuz inueni p̄co. quod et
pepi et p̄asi facit p̄teritū. Ico p̄terea penl̄ breui
profertur in p̄nti. teste capro. s̄ p̄ro eam in p̄re
ritū p̄fecto. et mutat o finalem in i. ico i. unde
icū. Lucretius tamen etiam in p̄nti p̄ro p̄nl̄. ex
ui corpus p̄cellit et icit. Hoc tamen ūbum nō est
in usu. ut dixi sup̄ in ico. quia d̄ ico ul̄ ico. Dic
attende. q̄ coquo quis quīs habeat p̄nl̄ breuē et
scribatur p̄ q̄ non p̄ c. tamen uidetur desinē in co
quantū ad sonuz. q̄ u amittit vim lē facit p̄teri
tum. quo mutato in xi. ut coquo coxi.

Supina in ci quidem terminantiū p̄teritum
in tū conūtunt. ut uicā uictum. conuicā ctum
Eandem seruat regulam et liq̄ ctū. et ex eo com
posita similiter. quod nō ē in usu in simplicitate
ad d̄ntiam huius ūbi lingo lingis. quod facit lic
tū. s̄ cū compositis bene ē in usu. ut reliqui relic
tū. dereliqui derelictū. nec mix. cū post q̄ u posita
vim lē amittat. in ci desinentium regulam sequi
Que ūo in ui sillabam profert p̄teritū p̄fectum
mutant eam in tū. Ita q̄ nichil aliud additur ul̄
mutat. et faciunt sup̄. ut requieui requietū. unde
p̄icipiū futuri sit requieturus. suesco suui suetū
quod etiam habz sup̄plecōnem suetus sum. cresco
creui cretū. ascisco ascui ascitū. desisco desui de
scitū. nosco noui notū. Similiter ex eo composita

ignosco ignoui ignotū. Unde et p̄icipium futuri
ignoturus ē. Quidam tamen contra regulā a p̄is
tempe hoc deriuatū protulerunt. ignosco. ignosci
tur. **N**otandū tamen q̄ cognosco cognoui cog
nitū. et agnosco agnoui agnitū. in frequentiori usu
faciūt sup̄. pro o p̄nl̄ p̄ro. quā uetustissimi serua
bant analogiam sequētes. scz i cor h̄ntia. vñ iuuē
nalis in p̄mo. Agnitū accipies iubet a p̄cone uo
cari. Salustius tamen s̄m analogiam in ij histor̄
Neq̄ merces ex p̄lio uiros quemq̄ agnoturum
patum s̄m utroq̄ protulit. in turba oreſti cognita
agnota ē soror. Pasco paui suauit in sup̄mo s̄ so
luz pastum. compesco compescui. dispesco dispel
cui. et posco poposci. et disco didici. a p̄stino tem
pe faciunt sup̄. mutacōne o in i cor et addicōne
tū. posco poscitū. compesco compescitū. disco dis
citū. licet in frequenti usu non sint dicta sup̄ina

Si xi finientia p̄teritū p̄fectum faciūt sup̄inuz
s̄m p̄cedām regulam. dixi dictum. duxi duc
tū. pego uero ul̄ p̄si p̄sum facit sup̄inū s̄m regulā
in si terminantiū. vñ p̄suz p̄icipiū futuri. senes
co inchoatiuū est. Nam positū eius seneco inue
nitur in usu. a seneco ergo nō a senesco fit p̄teritū
senui. Salustius in primo histor̄. Nisi cū na belli
desenuisset. Idē etiam p̄icipiū p̄teriti tempis ex
eo protulit. quīs sit neutrale in iij. Omnes quibz
etas senecto corpe animus militaris erat. **D**e si
p̄imis ūboz in scor desinentium ita teneas. Depo
nentia in scor desinentia in antepnl̄ quidez sillaba
a uel i ul̄ e comepras naturaliter faciunt sup̄ in
ctum. et p̄teritū siue p̄icipiuz in ctus. ut paciscor
pactū pactus. depaciscor depactū. proficiscor p̄fec
tus. Expgiscor quia a pgo est expectatum facit
quod scz componit ex per et rego quod facit rec
tū. quīs uetustissimi etiam expectitus dicebant
stanscor etiam nactū facit absq̄ n. sicut et pan
gor pactū. fungor factum et tangor tactum. Scien
dū tamen q̄ sunt ūba que seruant n in p̄icipijs
p̄teriti siue sup̄inis. ut iūgor iunctus. pungor pūc
tus. vincior vinctus. fungor functus. emungor e
munctus. extingor extinctus. plangor planctus. ā
gor auctus. tingor tinctus. Q̄ autes corripit anpe
nl̄ paciscor et nandiscor et phiscor et expgiscor.
ex compositis siue p̄mitiuis eoz p̄t omolci. pacis
cor. depediscor proficiscor a facio. expgiscor a p
go gis. stanscor uero a nancō ē. quod in usu fu
it uetustissimis. Excipitur defeciscor defessum fa
ciens sup̄inū. et p̄icipiū p̄teriti defessus. nā ab eo
quod ē defecō defectus fit p̄icipiuz p̄teriti tempis
Excipiunt etiam duo composita que quīs in an
tepenul̄ i habeant cor. In tū tamen non in ctū
faciunt sup̄inū. cōmimiscor commentū. adipiscor.
adeptū. Nam a remimiscor sup̄ uel p̄icipiū p̄teriti
ul̄ futuri ul̄ participij in usu n̄ inueni. quīs ratio
quoq̄ rementū quō cōmentū exigat dici. Alia ūo
a p̄dictis in scor desinentia absq̄ ci. in tū faciunt
sup̄. ut irascor iratū. ulciscor ultū. nascor natū. ob
liuiscor oblitū. uescor uescoris non habet sup̄inuz
nec per consequens participium p̄teriti.

In do desinentia si p̄nl̄ naturaliter longam na
buerint. do in si conūtentia faciunt p̄teritum
p̄fectum. ut ludo lusi. rado rasi. ledo lesi. rodo rosi
uado uasi. euado euasi. illido illisi. claudio uel cludo
clausi ul̄ clusi. Inueni etiam claudco. s̄ et claudio
pro claudico inueni. cedo cessi geminat s̄ in p̄re
rito. Excipitur cedo cecidi. Luc in iij. donec metu

erunt castra cecidit. Peto pepedi. Orať in secundo
 smonũ. Nam displosa sonat quantuz uestica pepe
 dit. Ab eo quod ẽ sico pteritũ non inueni. Virgi
 lius in v eneyd compositi protulit. subsidũ vno
 tumidũ q sub axe tonanti. accipit tamen pteritũ
 mutuo a sedeo sedes et facit sedi. Cudo facit cudi.
 Et uidetur uirg sic ptulisse in pmo en Ac pmut
 silicis scintillã excudit achates suscepitq ignem
 follis. Excudit enim tam pns q pterituz potest
 intelligi. Sed quia suscepit subiũxit melius pteri
 tũ intelligitur. Id q ecia huius in cõmentario en
 comprobat hijs ubis. Excudit aut feriendo eiecit
 q cudere ẽ ferire. Vno et incus di q illic aliquid
 cudamus. i. feriamus. Inuenitur eciam cusi apud
 antiquos. Scendũ aut q eius frequentatiũ cu
 so fas ẽ. ex quo compositũ incuso et recuso culas
 et excuso fas. accuso fas. Strido aut facit stridi. A
 do quoq quod simplex pme ẽ coniug. Composi
 ta cũ pōne terge sunt. et pmitui suant pteritũ p
 factum duplicantia di. quibz penl in illo ẽ habet.
 ut do dedi. reddo reddidi podo piodidi. pdo pendi
 di. Credo quoq ab eo componit̃ quasi cretum do
 et uendo uenũdo et cõdo compositum a do. et ex
 eo abscondo. Itaq omnia idem pteritũ pfectũ ser
 uant. credidi. uendidi. condidi. abscondidi. plātus
 in carbonazia. sm ipaz azam aux abscondidi. fa
 ct eciam abscondo abscondi. ¶ Si uero añ do hñi
 a. o in i mutant. in pterito pfecto. et si añ u ul i
 habuerint amittit n. ut fundo fudi. scindo scidi. ue
 tustissimi tamen eciam scididi proferebant. quod
 solum quoq in usu esse putat asinomus in arte.
 quam ad constantinũ impatorem scripsit. h erat
 Nam luc in iij scidit ponit. Qua mare tellurẽ sub
 ijs aut obruit vnois. Aut scidit aut medias fecit
 sibi litora terras. Stratus in viij thebaidos. Oraq
 pectora q et uiridem scidit horida ueste. Sed asia
 mus more antiquo dixit. In homine satis fortiter
 paulo nostras scididistis colus. nemus in testicula
 ria pmo q̃s scidimus conscindã atq abijciãz. Et
 uident̃ hij rōnabilius protulisse. ne mimoz sit tẽ
 poz pteritũ q pns. quia rarissime inuenitur. fin
 do quoq fidi facit. licet quidam hñ putauerũt. h
 uirg in viij. Et media aduersi liquefacto tpa plũ
 bo. diffidit ac multa porrectuz extendit barena.
 Cetera uero seruant n. ut pando pandi. defendo di
 scando scandi. accendo accendi. Excipiuntur dupli
 cantia principalem sillabam. que non solũ o in i
 cõnũtunt s sillabam assumũt pendo pependi. tẽ
 do tetendi. tundo tutudi. penl a plerisq cor. A qui
 busdam aut eciam prod. ppter supradcãm ratio
 nem. i. ne vincatur in compositis ab eo tempibz
 sillabaz a pñt pteritũ. s sm modnos tutudi cor
 penl in simplicitate et compōne. ut contudi. ptudi
 Cado quoq cendi facit. ne si cadi dicamus nomen
 esse putetur. Composita tamen non duplicant penl
 sillabaz. ut extendo extendi. pter quedam de qui
 bus sup dixi. ubi egi de generalibus formis pteriti
 pfecti. Exopitur et diuido diuisi facit pteritũ rudo
 rudis cor pmam. facit tamen rudi. o in i mutata
 fiendo die caret pterito et supmo. Quidã tamen

Supma illa quidem que a do dicitur fiendui
 cõponũtur mutant o in i cor et assumũt tũ
 ut reddo reddidũ. credo creditũ. pdo pditum. absco
 do tamen facit absconditũ et absconsum. Alia uo
 omnia do in sum cõnũtunt. ut ludo lusuz. rado ra
 sum. cedo cesum. defendo defensum. tundo tunsum

cudo similis culum. cado quoq casum facit. ca ta
 men penl prod In omni enim supmo siue partiũ
 pio pteriti prod a penl. exceptis datũ et statum
 et satũ et ratum. tendo aut facit tensuz. quod en
 facit tentũ. et utiqz retinet in suis compositis. ut
 extensum et extentiũ. Vñ ostendo ab eo compo
 si tũ facit oñsum et ostentiũ. Ostentiũ quoq quãdo
 monstũ signat nomen ẽ pñcipale. quod factũ dic
 tũ et uisum. ab oñdendo futura dictuz. Excipiunt̃
 quedam scz strido. et inuenit̃ strido et strideo tam
 tercie q secũde coniug. Orať. Stridere secreta diui
 sos aure susurros. cor penl protulit. Stacius uero
 eadem prod protulit in viij. Nil stridere domi. pre
 teritũ eius pfectuz debet sm analogiam in do ul
 in deo desinentiũ. et penl siue antepenl naturaliter
 longam hñtium in si terminari. ut rado rasi rideo
 nisi. Sed puto euphonie causa. non ẽ in usu stridi
 s stridi. et caret supmo. sico siois eciam caret pteri
 to et supmo. pteritũ enim non ẽ in usu. dubitacõ
 nis ul alternitatis causa debuit hñ esse. S3 utimur
 pterito sedeo ubi. i. sedi pro eius pterito. vno sico
 siois sedi dicimus. Item utimur supmo sedeo ubi
 scz sessum pro eius supmo. et dicimus sico sedi ses
 sum. sm modnos. podo eciam pedis pepedi cas
 supmo sm usum. et prod pmam pñtis podo et po
 multimas pteriti. Vñ quidam. Heres post mores
 pedet amore suo. Illud enim sciendũ q n ante do
 hñta. que amittunt n in pterito amittunt eandẽ
 in supmo. et geminant s si sit penl breuis in pteri
 to. ut fundo fidi fissum. scindo scidi scissum. Si uo
 producat̃ vnã s habet. ut fundo fudi fissum.
 Composita uero terminacõnes simplicũ sequunt̃
 Cedo eciam cessum. et pando pandi passuz faciũt
 quibz eciam a patior et a pareo passum dicimus.
 Vñ expando expandis expandi expassum. Vnde
 uigilius in iij. Aut pater anchises passis de lictore
 palmis. In theologia in frequenti usu ẽ expãsus
 p n. Vñ expansis manibus in cruce. h uideo scrip
 toz hoc corruptuz puto. De hoc eciam uerbo edo
 scias q sicut uult ps. Vñ anormalũ inuenitur
 edo es est. Vetusissimi tamen eciam edo die dic
 dicebant cor sillaba pma. Supinũ eius tam esum
 q estum usus exigit dici. Virg in viij. Et posth
 hesit adessis. Cicero pro duentio. Celerius potius co
 mestuz q epotum inuenias. et hoc ecia patet q
 a comedo quod est compositum a con et edo Et
 mutatur n in m et transit ad secundã sillabaz co
 mestuz et comestũ inueniũt. Dic attende q a come
 do comestum sit comeso fas. et in comelacõ p vni
 cũ m et vnũ s. Edo aut anormalũ facit esum uel
 esum. sicut edo edis in eodem sensu. et tũc facit in
 finitiuus edo es est esse. Nam edere uenit ab h uer
 bo edo edis. i. comedo. q sepe inuenitur regulare
 tercie cõiug. tamen edo. i. manifesto facit edidi. et
 tũc componit̃ a do das. Item ea que componunt̃
 a cado non hñt supinũ. pter occido occasuz. Item
 pindo pmsi pmsum facit. Item rudo rudis rudi nō
 habz supinũ. et ẽ rudere apriũ asinoz. cuius primã
 corripitur. ut dicam in suo loco. quibz a passio p
 ducať. causa metrice necessitatis. Clamat ut achã
 die pecuaria rudere credas.

Il go ante r si non sint a regendo siue rego
 composita go in si cõnũtencia faciũt pteritũ
 pfectuz. ut mergo merxi. spargo sparsi. trago traxi.
 Dicitur eciam tergeo terges. uergeo uerxi. quod in
 raro usu ẽ. Alia uero in xi cõnũtunt go pñtis. et

faciunt pteriti. ut rego rexi. tingo tinxi. angō an
xi. Cingo cinxi. pingo pinxi. A regendo compo
ta quā in pnti sincopam penl' patianē. tamen in
ptento pfecto causa euphonie eam suant. ut pe
go prexi. surgo surrexi. porrgo porrexi. Nam por
ngo et corrgo et arrgo. o in 3 conitencia aptissi
me suant fm apporcionem simplicis dedinacōnem
Exapiunt sex. frango. ago. lego. pango. tango. pū
go. de quibus dicimus q' frango cū omnibz suis
compositis facit fregi. ut confringo confrēgi. pfr
go pfregi. Ago etiam facit egi cū suis compositis
ut exigo exegi. subigo subegi. prodigo pdegi. co
go coegi. ambigo ambegi. tamē antiqui dicebant
ambigui. Deigo facit degi. Et sic composita de fza
go et ago sequuntur simpliciu pnti. Legō etiam in
suant simpliciu dedinacōnem pnti. Legō etiam in
compōne in q' facit suans simplicis pntium. ut
colligo collegi. relego relegi. quod dñtie causa nō
mutat le in li. quō etiam pago a immutabilem
suauit. et dego p sincopam a euphonie causa pro
tulit. Exapiunt a lego tria composita mutantia
simplicis significacōnem. que nō faciunt in q' h
in xi. et sic non retinent simplicis pnti. scilicet
negligo neglexi. intelligo intellexi. Quod antiqui
negligo neglexi. intelligo intellexi. Quod antiqui
intellego intellexi. proferebant. diligo dilexi. Vñ
usus. Si lego non mutat nisi di nec iuxeris inter
pango autem quod antiqui dicebant pago p pa
ta Nam pango. i. cano facit panxi Et tunc caret
supinis pango. i. facit pactu facit pepegi Et pan
go. i. iugo facit pegi. Vñ compingo compegi. et
impingo impegi. Vñ uerfus. Panxi dic ccani. cō
iugo dat bene pegi. Cū pactum facio dicto tunc
pepegi. Tango tetigi facit. sed ab eo cōposita nō du
plicat pnam sillabam. contingo contigi. attingo
attingi. In quibus notandū q' penl' pnti cor. pñ
at uero pducitur. Pungo autem pupugi ul' pūxi
fuit. h pupugi pntet ad stimulum seu pugionem
Punxi autē ad pūctū qd fit in aliq' rōne. Cū suis
autem compositis non geminat. nisi repungo qd
facit repupugi. Expungo autem expunxi dicimus
at repungo repupugi et repunxi. ut capro uidetur
Cū ei qui nos pupugit talionem. i. uicem a nobis
reddicam ostendimus. repupugi dicimus. Cuz uero
de rōne ul' kalendario loqmur. repunxi dicimus
Item sicut sup diximus in uo diuisas In quo sil
labam terminantia. siue que habent uo in eadem
sillaba seruant regulam in go terminatorū. sicut et
que in quo finiunt rōnem sequuntur in eo desinē
tium. Vñc extinguo mutat quo in xi. et facit ex
tinx. cuius simplex stinguo in usu raro est. simi
liter vnguo quo in xi mutat et facit unxi. h hoc
habet u tantū in pma psona. in alijs non. ad dñ
tiam huius nominis vnguis. Vñ a prima psona
quidam dicūt vnguentū. Alij a secūda vngentū
h communiter scribitur p u. Tingo autē non habet
u. tamen facit tinx. linguo lingis uidetur habere
u in pma psona. sicut hoc nomen lingua. In alijs
psonis nō habet u. elanguo elangui etiaz inuenit.
Spina in si facientia pnti p sum pferunt
mutant enim 3 in vm. ut mego megi mēsus
spargo sparsi spāsum. rezo ul' rezo rezi rezi
Alia uero omnia que terminant in q' ul' in xi p
tentū faciunt sup in ctum. mutant eniz go in ctū
ut rego rectū iungo iunctū tingo tinctū lego lec
tum pungo punctū ago actum. Hic attende q'

pango

pango. i. cano panxi caret supino. in alijs signifi
cacōnibus facit pactū. fingo autē frigis fixi fa
cit frictum. fm analogiam. et etiam fruxum. fingo
figis fixi fruxum facit. frigeo autē frigis secūde cō
iugacōnis facit frigi. et caret supino fm usus. ab
ijciunt tamen in supino n. euphonie causa. h que
pnt' a hnt ul' 3 in pnti. ut frango fractū. Pango
pactum. tango tactū. fingo fictū. pingo pictū. Itē
go strictum. ringo rictū. Exapiunt tingo tinctum
cingo cinctū. et ex eis composita succingo succine
tū. extinguo extinctū p totū. quod u an o habet
sicut suū simplex. Ango quoq' dñtie causa serua
ut n in supino anctū. Nam ab ago actū fit. sed il
tuo supinū anctum non ē in frequenti usu. nec ac
tus pncipiū. Quidam tamen etiam anxius eius p
ncipium protulerūt. Et omnia in compōne suant
integs simplicis lzās in supino. quō in alijs mo
dis mutent. ut rego rectū. pergo et porrgo prectū
et porrectū. Ago actū. cogo coactum. abigo abac
tū. tango tactū. contingo contactum. frango frac
tū. defringo defractū. pango ptū. impingo impac
tū. Et possumus h extimare dñtie causa in ple
risq' fieri. ne si pictum et abictum et defrictum et
impictum dicemus. alias significacōnes mōstra
re putaremus. Luc in v. Impacte cessere fores. id
ē impulse. Ex dictis patet q' ea que in simplicita
te hnt a in pnti ul' e. retinent eandem in supino
facta compōne. ut frango fractū. confringo con
fractum. Item rego rectum. porrgo porrectū. Pa
tet etiam q' composita pntia suant supina suo
rum simpliciu. Ambigo. dego. satago. non hnt su
pina in frequenti usu.

In gor desinentia mutant eam in ctum et fa
ciunt supinum. ut fungor functum

In ho desinentia mutant ho in xi et faciūt p
teriti. ut ueho uexi. traho traxi. Et fm sup
deām regulam in xi terminantiū pnti pfectum
p ctum pferūt supinū. mutant enim xi in ctū
ut uectum tractum

In lo desinentia pnti. in lui exēit in preterito
O mutata in ui. ut alo alui. colo colui. molo
molui. consulo consului. oculo ocului. Exapiunt
f duplicantia 3. q' si A muta incipiant geminant
in pnti pncipalem sillabam. Et si non seruant
ubiq' eandem uocalem positam post mutam. ut
pollo pepuli. fallo fefelli. tollo tetuli. pro quo nūc
in usu frequenti ē sustuli. A tollo quoq' quod ue
teribus in usu fuit tetuli dicebatur. In compōne
tamen non geminant pncipalem sillabā. ut refel
lo refelli. compello compuli. Suffero edā fac sus
tuli. h in alia significacōne. Alia quoq' eiusde ter
minationis o in 3 conitunt. ut uello uelli. sed et
uulli dē. et in frequentiori usu cello oculi. qd mō
non ē in usu. a quo deriuatur celtes et culpa. cum
suis autem compositis ē in usu. ut pcello pculi. ex
cello exculi. ul' excelleo exculi ul' excellui. Hic
attende q' excelleo les ē neut. sed actiū excello
lis sicut alo alui transit in secundā. et tūc ē neut
ut coaleo coales. i. cresco. et deberet facere excelle
o excelles pnti excellui. ut calleo calles callui
fm apporcionem secūde coniug. ab excello lis debz
exculi pnti esse. sicut pcello pculi. Scias etiam
q' psallo facit psalli. salio salis salit facit salū. qd
inuenitur quare salio salui in eodem sensu. De
hoc tamen in quarta coniugatione dicaz. Inueni
tur etiam salio salui ul' salij salui

cello
oculi

Supina in tū quidem exeunt. q̄ nascuntur ab
vnā l hñibus. ut oculo occultū. colo cultū
consulo consultū. ab alo uero tam altus q̄ alitus
dī. Volo quoq; anomalū uolui facit p̄teritū. ex
quo nomen p̄cipiale nascitur uultus. quod ex co
lo cultus. ex oculo occultus. Hic attende q̄ mo
lo molis non habz sup in frequenti usu. ad dñtā
huius nominis multū. possemus tamen dicē mo
litū. sicut uolo uolūtū. quod deberet facere uultus.
sicut patet p nomen p̄cipiale uultus. quod fm
ps nascitur ab eo. et tamen ē iam in usu uolūtus
apud theologos. Que uero duplicant l p sum faci
unt supinū. ut fallo falsum. pello pulsus. uello uul
sum. Excello excelsum. pcello pculsum. fallo falli
falsum. A psallo psallis supinū non inuenitur. A
tollo etiam deficit supinū. s̄ pro eo utimur subla
tus. Refello etiam non habet sup. Hic attende q̄
ea que nascunt ab vnā l hñibus mutant o in
tū. ut colo cultus. et mutatur aliqñ uocalis p̄ntis
in u in supino. Que uero nascuntur a duas l hñ
ibz mutant lo in sup. ut pello pulsus. et mutant
etiam aliqñ uocalem p̄ntis in u in sup ut patuit

In mo desinentia si uocalis longa antecedit
o in p̄si conūsa p̄ferunt p̄teritum. ut sumo
sumpsi p̄mo prompsi. demo dempsi. como comp
si comptū. Hec autem p̄si in p̄tū conuertentia fac
iunt supina. ut sumo sumpsi sumptū. p̄mo p̄mp
si p̄mptū. demo demptū. como comptū. Alia uo
desinentia in mo ante uocali naturaliter hui. per
ui diuisas exeunt in p̄terito. ut uomo uomui. ge
mo gemui. fremo fremui. tremo tremui. et
mutant o in ui diuisas. Exciunt ēmo emi. Pre
mo p̄si. Et in ui quidem diuisas terminantur su
pina sūt in tū conūsis. cor penl. quod in omni
bus que ex huiusmodi p̄teritis nascentia i hñt
añ tuz. ut uomui uomitū. gemui gemitū. fremui
mitū. tremui tremitū. Emi uo emptū facit. quod
ideo assumpsit p. q̄ non p̄t in ante tū sine p inue
niri. euphonie causa. ut sumptus. comptus. p̄mp
tus. p̄si uero fm in si terminantū regulam i in
um conitens facit sup. ut pressi pressum.

In no o ul g antecedentibus p ui diuisas faciūt
p̄teritum. ut pono posui. et ab eo composita
ut suppono suppositū. compono composui. Antiq̄
tamen et posui. ptulisse inueniunt. Gigno genui
facit p̄teritū. p quo geno uetustissimi inueniunt
ptulisse. cuius infinitiū passiuus lucretius in iij
ptulit geni. A canendo quoq; composita similiter
p̄teritū p̄fectū in ui diuisas finiunt. succino succi
nui. octino octinui. q̄dam tam et octano octanui
protulerunt. Cano autē in simplicitate geminat p̄
teritū et facit cecini. cū deberet facere canui. quod
non fecit ad dñtiam huius uerbi caneo canes ca
nui. **Q**d ante no in p̄si conūsa faciunt p̄teritū
p̄fectum. ut tēno temp̄si. Alia uero omnia in no
desinentia p ui conūctas p̄ferunt p̄teritū p̄fēn.
ut sino siui. sterno strui. cerno creui. i. uideo. Cres
co etiam facit creui. sperno quoq; facit spreui. et li
no lini. ul magis dñtie causa ad nomen lini leui
quod a leo quoq; simplici nascitur. quod in usu
non ē. Ex quo deleo deles deleui. Vnde et letū dī
q̄ delet uiam. Vetusissimi tamen et lini. ptulif
se inueniuntur. Hic attende q̄ fm comunez usum
modnoz lino facit leui hiti. Et scias. q̄ lini ē uo
catius huius proprie nominis linius linij.

Supina quoq; in ui quidem diuisas terminan

tū p̄teritum subtracta u. et addita tum proferunt
tur. correpta tamen penl. ut posui positum. genui
genitū. A cano tamen composita p̄mitui seruane
in supino terminacōnem in tū. cantū enim et suc
centū diomus. q̄uis in ipso uo a in i conitunt
ex eo composita. s̄ in supino itez i in e tñsserūt
succino succentū. octino octentū. Hic attende q̄ p̄
dē in ui diuisas facientia p̄teritū. hñt i ante tū
in supino. ut genui genitū. p̄ter composita ab hñ
ibo cano. que hñt e añ tū. ut succentū. accentus
p̄teritū. ergo ut ex dictis liquet succentor succen
toris p̄centor p̄centoris dici debet p e et non p i.
Que autem desinūt in p̄si faciūt in p̄tū. si in tum
conitentia. ut tēno temp̄si temptum. contēno
contēpsi contemptus. In ui sillabam desinentia
mutant eam in tū fm p̄cedām regulam. ut siui
siti. sterno strui. cerno creui. creui. ergo
quoq; liui uel lini litum Vñ uirg in iij. georgi et
paribus lita corpa guttis. Et sciendū q̄ tam situm
q̄ litum et itū et quitū et scitū satum corripunt
penultimas. quod in alijs supinis que a p̄teritis in
ui terminantibus nascunt non inuenitur. ut ama
ui amatū. neui netū. cupiui cupitum. muniui mu
nitū. Lucanus in viij. Illita tela dolis nec in artem
cominus vnq̄. A deo composita ul deo tam corri
pientia q̄ producentia penl in supino inueniuntur.
ut excito penl breui ul longa. fm q̄ orum cor ul

In po desinens in antecedente i prod p̄mam
vniuz inuenio. rumpo. quod subtracta m et
o in i conūsa facit p̄teritū penl prod. eam in sim
plici q̄ in compositis ab eo. rumpo rupi. abrum
po abrupi. corumpo corupi. E uero buem penl
hñtia. mutant o in ui diuisas in p̄terito. ut stre
po strepui. p̄ter supple depro depsi p̄tū. a quo de
rinatur dipeus. et h et h depro. i. fur. R uero ul
l ul e prod añ po hñtia. po in p̄si conitentia fac
iunt p̄teritū. ut scalpo scalpsi. sculpo sculpsi. scapo
scap̄si. carpo carpsi. repo rep̄si. serpo serpsi. Scopo
autem scopis facit scopui. et caret supino.

Supina in pi quidem terminantur hñt muta
ta i in tū. ut rupi ruptū. In ui uero segatas
subtracta u. et addita tū. ut strepui strepitum. in
p̄si autem exeuntia. fm sup̄cedām regulam muta
ta si in tū. ut scalpsi scalptū. sculpsi sculptus rep̄si

In quor deponentia i reptū. carpsi carptum
mutant eam in cu. et sumentia tum faciunt
supinum. ut loquor locutum. sequor secutum.

In ro finita p ui sillabam terminant p̄teritū
ut tero triui. quero quesui. sero seris seui. nā
sero seras a sero obdiro natū serui facit. a sero se
ris seui facit. tamen composita qñ mutant signi
ficacōnem simplices p ui segatas proferunt p̄teritū
tuz. o in ui conūsa. Desero pro derelinquo deserui
insero pro immitto inserui facit. si enim de arbore
dicā insero serui facit. et p̄cipiū insitus n insitus
Virg in iij geor. mutatq; qñ insita mala ferre p̄tū
Vetusissimi tñ in simplici serui ptulisse inueniū
tur p ordinaui et pro seui idem pro immisi et se
minaui. Ennius in p̄ceptis ubi uidit auentā lolium
crescere inter triticū. seligit secerit aufert cedulo
ubi opā addidit quā toto studio seruū. dicat q̄
sero seris qñ p̄tinet ad insitacōnem. ul eoz ad se
men facit seui. Vñ usus. Arboris ē serui. s̄ p̄tinet
ad sata seui. s̄ cum p̄tinet ad immissionem facit
seui. Exciunt quatuor. Nam inueniunt duo i
ba desinentia in ro. que duplicant e añ i in p̄teri

ro. ut gero gessi. uero uis. Vero autem s. suum
uili facit. s. m. carissus autem uiri p. duo r. quod et
uilius communis comprobatur. Cuius etiam repetita p.
ore sillaba cucurri facit preteritum. quod in compo-
sitione inuenitur apud quosdam autores geminati
one p. me sillabe suans. apud alios autem minime
Vt uirg. in iij. enep. Decurere iugis alia de parte
pntes. Cesar ad uigilium. Excucuristi de neapoli.
Ita dicit ps. s. m. autem modnos. cuius in compo-
ne geminat tantum preteritum cum pre ut precucurri. et
pungo cum re. ut repungo repupugi.

Supina eorum que in ui sillabam terminant p.
teritum. mutacione ui in ti proferuntur. s. p. dic-
tam regulam triui triti. quesui quesiti. Seui au-
tem satum mutat a in i. uem. ut seui satum. In compo-
tatione obstitit. ut in ista mala. Seui autem facit ser-
entum. Que uero duplicant s. ante i mutant si in
ti in supino. gessi gestus. uis uisum. Duplicantia
tio r. an o in pnti. ro in sum conituentia faciunt su-
pinum. ut uero cursum. uero uiri uisum. et similitera
uergo uis et uerto uiti faciunt supinum uersum.

In so desinentia o in i conituentia assumunt
ui et faciunt preteritum pfectum. ut accessio accessi-
ti. lacesso lacessiui. Salustius in iij. histor. Argen-
ti mutuui accessiuit. lacesso lacessiui. Sic et p. bus
dicit. et uidetur michi melius dicere q. lacessi. pti
cipiui enim passui lacessiui. Caper tamen lacess-
si dicit esse ut facessi. et profert exemplum lucij
quo usus e in xxiiij. Nam uetus ille raro lacessis-
se appellari. quod conscius no erat ipse. s. p. lacess-
pisse p. sinopam esse prolatu ui sillaba. ut cupisse
petisse dicimus pro cupiuisse et petiuisse. Salusti-
us in iij. histo. Ergo legiones pridie in monte po-
sis lacessiuit. facesso uero et capesso et uiso que
possumus desideratiua dicere. signat enim facesso
desidero facere. Et capesso desidero capere. Et uiso
desidero uidere. frequentatiua eni non pnt ee. cu-
pme coniug non sunt. Nec eadem s. m. opomodem
et carissus. o in i conituentia faciunt preteritum pfectum
facesso facessi. capesso capessi. uiso uisi. Similiter
queso quesui. Probis tamen quesui dicit. et melius
quis quoq. pntiui eius. i. quero quesui facit p-
tentum. pinto pntiui facit preteritum.

Supina eorum que in xui ul xi preteritum termi-
nant. p. xum exeunt. ut nexui nexum. quod
etiam faceret nectui. nisi esset distinctio huius uerbi
neco necal nectui nectui. pexui ul pexi pexui. flexi
flexum. Similiter faciunt sup que in tor desinunt
deponentia amplector amplexum. quod tñ nunc
comune est. Petiui uero s. m. analogiam in ui ter-
minantiu petiti facit pnt prod. Similiter messui
messum. sic censui censum. nisi duplicauit s in su-
pino missum. A stertui sup no inueni. nec a sisto
ut dicit ps. **H**ic attende q. sisto et sto accipiunt
mutuo steti statui. sed sisto quando e transitiu fa-
cit statui statutu s. quosdam. et huius opinionis
est hug. Vel dicamus cu alijs q. tñ non habet
preteritum. et huius opinionis fuit magister bñ. et is
etiam uidetur uelle sup ps. uerto autem facit uer-
ti uisum. sicut uergo et uerro Et sic uisum est sup
trium uboq. Item scias q. sisto e ubum simplex
quia nulla conituentio pnt componi cum uerbo ne-
queo enim componitur ex non et queo.

Deponentia in tor desinentia nulla ante co-
nante tor in sum conitunt. uero uisum. nitor
nissum facit et nixum. Vnde nissus et nixus partici-
pia preteriti de nitor.

pinto. pntiui pntiui pntiui. u in o pinto pntis. Cen-
so autem censui inuenitur tercie. quod s. m. quol-
dam facit censui censui pnt cor. Sed censio cen-
sis censui e quarte pnt. p. d. Nam censio censet se
cude facit censui. Nos uero dicimus sequentes ma-
gistu bene. q. censo censet tercie coniug potius e
desideratiu. vñ facit preteritum et supinu ad modum
quarte. pnt prod. Vñ patet q. in libro numeror
Semp recensiti sunt debet in pnt produci. Inueni-
tur etiam in cetero in ceteris. i. proueho. et descendit
ab hoc ubo indeo incies. a quo incito ras. et tñc
facit preteritum et supinu ad modum quarte. in cetero
sui situi. sicut dicit accedo sum accessio. arceo arces-
so. actio accessio. Quod antiqui dicebant accessio
Vñ actui x. Accessi symonem. s. hoc ubum non
e in frequenti usu nunc. s. utimur hoc ubo accessio
accessis tercie coniug. accessiui accessiti. quod id
signat. De formacione autem ubor in so desinen-
tiu dicimus infra in speciebus ubor deriuatiuor
qn determinabimus de ubo deriuatiuor. **H**ic nota
q. ista quinq. uba. licet sint tercie coniug nec tñ
desideratiua hñt nichilominus preterita et supina
ad modum quarte cu suis compositis. sed peto peti-
ui petiti. quero quesui quesiti. cupio cupiui cupi-
ti. tere triui triti. vñ continetur. sapio sapiui sapi-
ti. facit etiam sapio sapiui. et tunc facit sapiti po-

In to desinentia uarias hñt formas. **N**l cor
In to enim e ante inuenio pecto. cuius pteri-
tu pexui ul pexi facit. Similiter a necto nexui ul
nexi. flecto uero flexi facit et plecto plectis plexi
Antiqui nunc plector cu omnibus suis compositis
comune. Vñ plector et amplector et amplexus di-
cimus e huius ante in to desinentia duo inueni. pe-
ro petiui. et meto messui. R. ante similiter inueni
duo. sterto sterti et uerto uiti. geminata uo t an o
vñ inueni. ut mitto misi. et in sto. ut sisto cuius
preteritum qñ actiuam habet significacionem. tam in
simplicio qñ in composito desinit. qñ uero absolutu
et similem sto ubo. comune cu eo habet preteritum.
ut resisto ul resto restiti. consisto et consto constiti
persisto et persto perstiti.

Supina eorum que in xui ul xi preteritum termi-
nant. p. xum exeunt. ut nexui nexum. quod
etiam faceret nectui. nisi esset distinctio huius uerbi
neco necal nectui nectui. pexui ul pexi pexui. flexi
flexum. Similiter faciunt sup que in tor desinunt
deponentia amplector amplexum. quod tñ nunc
comune est. Petiui uero s. m. analogiam in ui ter-
minantiu petiti facit pnt prod. Similiter messui
messum. sic censui censum. nisi duplicauit s in su-
pino missum. A stertui sup no inueni. nec a sisto
ut dicit ps. **H**ic attende q. sisto et sto accipiunt
mutuo steti statui. sed sisto quando e transitiu fa-
cit statui statutu s. quosdam. et huius opinionis
est hug. Vel dicamus cu alijs q. tñ non habet
preteritum. et huius opinionis fuit magister bñ. et is
etiam uidetur uelle sup ps. uerto autem facit uer-
ti uisum. sicut uergo et uerro Et sic uisum est sup
trium uboq. Item scias q. sisto e ubum simplex
quia nulla conituentio pnt componi cum uerbo ne-
queo enim componitur ex non et queo.

Deponentia in tor desinentia nulla ante co-
nante tor in sum conitunt. uero uisum. nitor
nissum facit et nixum. Vnde nissus et nixus partici-
pia preteriti de nitor.

In xo duo inueniunt. o in ui diuisas coniten

tia in preterito. ut rexo texui. nexo nexui. nexas
 nexui. Supina alter p tum. alter p xum finiunt
 textum nexum. ita dicit ps in x libro. Et in xj li
 dicit de principio. x quoq ante vnum inuenio in
 tus. ut texui textus. Ex predictis libris ps uidetur
 q mixtus debeat scribi p s. quod aliqui doctores
 uolunt. Sed huc dicit. q misceo misces facit mis
 cui mixti p x. Et communiter ita scribitur immix
 tio

O Varie coniugationis uerba omnia actiua ul
 neutralia in io desinunt. exceptis eo et qo et
 uenao. et ex eis compositis. ut dicit pris
 in x li. In io ergo desinentia duarum excedentia
 num syllabarum simplicia. n ante. io in xi conuersa.
 faciunt preteritum perfectum. ut uindio uinxi. sancio
 sanxi. Vetusissimi tamen etiam sancui ul sancij
 proferebant. quod mo nichil est. Si autem n non
 habuerint. io in si mutata faciunt preteritum perfectum
 ut facio facsi. raucio raufi. facio facsi. fulcio fi. Qd
 et probo placet et usus est. quous alij dntie causa
 posuerunt fulxi. suffulcio suffulxi. alia uero omnia
 supradicta coniug uerba. secunde persone presentis abiecta
 finali s et addita ui. preteritum perfectum faciunt. quod
 tamen etiam subiecta u consonante et cor. J pnt
 licet profere. ut scio scis sciui ul scij. et ab eo co
 posita ascio ascis ascui ul ascij. Similiter cio ds
 quod et cio des ds ciui ul cij. et ab eo composita
 concio concis concui uel concij. audio audiui uel
 audij. mollio molliui uel mollij. Munio muniui
 ul muniij. senio seniui ul senij. eo iui ul ij. queo q
 ui ul quij. uenao ueniui ul uenij. suffio suffui ul
 suffij. quod quous a neutropassiuo componat. tñ
 quia significacionez mutauit. mutauit etia dedima
 conem. Virg in iij geor. At suffire thimo ceras
 q incidere manes. suffire dixit fm rectam quarte
 coniug dedimacionem. tamen simplex eius fieri e.
 Exciipiunt haurio haufi. Inuenitur tamen hauri
 ui ul haurij. Vatro in xxij ad ciceronem. Cui in
 diem haurierint. sepio sepsi. scio scis. uenio ue
 ni. aperio aperui. quod uidetur a pario esse copo
 situm. quod uetusissimi non solum fm terciar. sed
 etiam h quazam coniugacionem dedimabant. vñ
 ennius. Qua parere solz genus. hoc pennis deco
 ra tu. ergo composita ex eo si principalem syllabarum pu
 raz nec ex integra ipone habuerint io in ui conuer
 tunt in preterito. ut aperio apui. operio opui. co
 perio copezui. reperio uero duplicauit p in pre
 terito. quippe diminuta una syllaba reperio reperi
 Simile est preteritum a compenio compen. Ex dictis
 patet q composita a pario omnia faciunt in ui di
 uisas. pter reperio reppi. et compio comperi. Snt
 alia ex pario composita deponentia. expior ope
 rior. quor participia expertus et optus ondu a
 pio esse composita. cuius principium partus e. Sa
 lio salui ul salij ul salui salti. Virg in ij georgi
 Ollibus in pratis iuctos saliere pntes. In quibz
 dam tamen inuenitur codicibus etia saluē scriptu
 Lucanus in iij. Insiluit solo. nocturus pondere pup
 piz. Ouid in xi. meta. Cu sepe assiluit defenso mo
 enibus urbis. Idem in quarto fastor. Per flamā
 saluisse pecus saluisse colonos. Stacius in ix theb
 excussi salierunt cuspide dentes. Cambio cambis po
 nit carisus et eius preteritum campsi. Vnd et campso
 las solebant uetusissimi dicere. Ennius in x. leui
 tatez campfant. Aio cuius dedimaco in usu frequē
 ti non e. quarte coniugacionis esse onditur. ab im

patiuo in i terminante. et productur penul in ai
 mus. sicut in audimus. h penl inquitur corripit
 cu sit tercie coniugacionis. sicut legimus. Vñ usus
 Tercia uult inquit. quarta q sumit ait. De hoc elo
 nius dixi in principio tercie coniugacionis.

Supina in xi quidem terminantur fm supdie
 ta regulam etu exeunt. xi mutata in etu uñ
 xi uinctu. sanxi sanctum. fm modnos. Inuenitur
 apud uetusissimos sancui sanctu. Vnd lucretius
 quod porro neq sanctu quidem extat. In si uero
 preteritum finientia ul r antibus. mutant eam in
 tu in hac coniug et faciunt supinu. ut facsi factum
 fulsi fultu. facsi factu. Vnde factores et factores et
 ex hijs composita. confectio confectuz. refectio re
 fectuz. Alia uero in si desinentia supradictam regu
 lam suant. i. generalem in si desinentiu. mutant
 enim si in sum. ut sensi sensum. raucio raufi raulu
 haurio hauris haufi haustu dntie causa assump
 sit t. quous in aspiracione differat. Sepsi uero sepsi
 fm apporcionem in supradictis expositam facit. mu
 tat enim si in tu. Veni autem uentui. et aperui a
 ptum faciunt. sicut et pario ptum. Et omnia ex
 hijs composita aduenio aduentu. conuenio coue
 tu. compenio comptu. expenior exptum. et hñ r
 an tum omnia composita a pario. Alia uero om
 nia que tam in ui q in ij terminant preteritum ptec
 tu in ita faciunt supinu pnt prods tam in hac co
 iugacione q in alijs coniugacionibz. ut audiui ul au
 diij auditu. accessui ul accessij accessitu. cupiui ul
 cupij cupituz. Exciipiunt in eo desinentia et dissil
 laba tercie et secunde coniugacionis. que pnt supini
 cor. ut eo iui ul ij ita. adeo adui ul adij aditum
 pretereo preterui preteritu. perio peris perui uel perij
 peritu. quod non e in usu. i. instruere. docere. Inoe
 pitus ta tu pnt prods. Vñ quidam. Non uadit pe
 ritu qui uult audire peritum. Item queo quui ul
 quij quitu. sino sui ul sij situm. lino lini ul poti
 us leui litum. Inuenitur etiam lij. quod in rariss
 mo usu e. Nec etiam lini utimur. ad dntia huius
 uñ linus lini. h in frequenti usu e lino leui lituz
 Cio quoq ciui ul cij citu corripit penl. Qñ uero
 a cio ds quarte coniugacionis est. prods eam. Vnde
 quidam. A cio citum non uenit pmo citu. Pono
 quoq quod antiqui posui dixerunt. nuc in frequē
 ti usu posui facit preteritum. positu in supino cor pe
 nultima. Veneo quoq fm analogiam uenit de
 bet facere a ueniui. ui in tu cor pnt. pro quo ma
 gis uenit in usu est. Ideo autem diximus dissillaba
 in ui desinentia secunde ul tercie coniugacionis. in
 supinis ul picipijs preteriti corripit penl. quia siue
 dissillaba sint quarte coniugacionis. pnt prods. ut
 scio scitus sum. Ultra duas syllabas alterius quoq
 coniugacionis produit. ut accessui accessitus. cupiui
 cupitus. nisi a dissillabis sint composita. ut inlitus
 illitus. Lucanus in viij. Illita tela dolis nec morte
 quo minus usquam. Similiter impostus p impo
 situs. Preterea notandu q sepelio sepeliui ul sepe
 lij sepultu in frequentiori usu e supinu. antiquissi
 mi etiam sepelitu dicebant. et sic suabant analo
 giam. ui in tuz mutantes. Ambio ab eo copositu
 solum mutauit e in J. Itaq in io quidem desinen
 tiu regulam suauit in picipio et supino. Quippe
 pnt prods ambitus ta tu in nomine siue uocabu
 lo rei. dntie causa in eo terminantiu regulam fer
 uans. corripuit pnt. i. ambitus. Quid in pmo mo
 tam. Iussit et ambite circudare litora terre. Luc in

pmo. letalis q̄ ambitus ubi. Annua fenali refe-
renz certamina campo. Salio quoq̄ salui ul' salij
salui saltū facit. Vñ in xi. Ac medias inter cedas
exultat amazon. Solent enim frequentatiua plez
q̄ a supinis ul' a p̄cipijs p̄tis nasci. Et scribitur
p̄ unum l. cum corripit p̄mam. et ē neutz et tri-
plicat p̄teritū etiam in compōne. ut in silio in silij
in silui ul' in silui. Profilio profiliui profiliij p̄silui
salho salhis salui p̄ duo l. ul' salij p̄ sincopaz salli
tū. Item inuenitur fallo salhis salli fallere fallum.
tercie cōiug. in eodem sensu. i. sale condire. et scri-
bitur p̄ duo l. cum faciat supmū in sum. ut uello
uulsum. Nam si scriberet p̄ simplex l. faceret sup
in tuz. ut solo cultū. ut sup̄ dixi in p̄terito. tercie
coniug. in lo. Sifenna sic in eandem paludē multi
piscitū falliendū tam a nauibus semiomistis com-
meant. a fallo falliendū dixit non fallendū. Sal
in iij hitor. Per te consumpta reliqua cadaueruz
ad diuturnitatem usus. fallerent dixit a fallo n̄ a
salio. Similiter lucilius ix. Sallere murenas mor-
cem in frigida ferre. In est etiam futuri p̄cipi
a fallituz et falsuz. Inuenit etiam psallo psal-
lis psalli psallere p̄ p̄ et duo l. et caret supmo ter-
cie coniug. Paulus ad cor. psallam spū psallaz et
mente. Vñ uersus. Sallio fallo dbum. salio pede.
cantica psallo. Sallo facit salli. salliui salio. psallo
Dat psalli. salui salio salij q̄ salui. Sallo facit sal-
sum. salitū salio. saltum Dat salio. psalloq̄ tam
manet absq̄ supmo. Hic attende q̄ cambio bis fa-
cit campsi campsum. Vñ campso campfas antiq̄
dixerunt. Itē usualiter dī campfor campforis. Itē
singultio singultis facit singultui. Amicio amicis a
si ultimā producit. dāmit enim in is prod. sic au-
dis et alia ūba quarte coniug. si amicis nomen p̄
ducit p̄nl. Vñ ūsus. Si nudos amicis xpi potens
amicos. Vñdē patet q̄ amicitur prod p̄nl sicut
auditur. Itē xliij. Sicut pastor amicitur. Ouidius
v metamor. Ipse sibi ablatis filiis amicitur in
ab. Itē uenoo uenis uenui uenire ē compositū
ex uenū et eo. si non ex uenū inquantū ē eius su-
pinū. Inuenit etiam uenū omnis generis et in dē
dinabile. ut h̄ res ē uenū. i. uenalis. et ita ē de cō
ponētibz illius ūbi. Et ē uenū supinū eiusdem
et sic uenū ē figure decomposita. si in p̄ma accep-
tione ē figure simplicis. Potior etiā facit positus
quod olim fuit tercie coniugacōis. largior largi-
tus. partior p̄tis partitus. Orior oriris ē quarte
si adhuc tenet de tercia oritur Et p̄cipium p̄teri-
ti tempis ortusum. et sup̄ ortum. quod inuenit
et oritū In dē orturus. morior autem fuit quarte
coniug. si nunc ē tercie. facit tñ irregulariter mor-
turus. si sup̄ moritū. et inde moriturus. Odenoz aū
facit mensus et metitus In dē mensurus et meti-
turus. sed mencior facit mentiris mentitus mend-
ens Odenoz metiris. passiuum de mero tis. facit
messus. Notā etiam q̄ sicut dicit huḡ in fino d̄
eo is Omnia ūba quarte coniug. olim faciebant
futurū indicatiui in bo uel in bor Vñdē adhuc in
theologia inuenitur q̄ p̄pheta dicit in ps deus re-
pulisti. Deus locutus ē in sancto suo. letabor et p̄
tabor siccimā et conuallem tabernaculoz metibor
Et in prouēbijs. c. j. Et imprudentes odibūt scien-
tiam. Ecce p̄bor. et metibor. et odibor quarte cō-
iugacōis desinūt in bor in futuro indicatiui. sed

hoc antiquitas aboluit. Et solum duo ūba quarte
coniug. faciunt futurū in bo. scilz eo et quoo. et cō
posita ab eis. excepto ambio. quod non facit in
bo. si in am. ut ambiam. Si autem inueniatur in
bo sit si antiquitatem. In compositis tamen inue-
nit illud futurū in bo et etiam in am. ut transibit
etiam transiet. peribit et periet. Vñ in luca. Coluz
et terra transibunt ūba autem mea non transient
Dec de formacōne p̄teriti p̄fecti et supinis ūbo-
ruz dēā sufficiant. Amō de formacōne alioz tem-
porū uideamus.

Prima p̄sona p̄tis
tempis indicatiui modi a nullo deri-
uatur. Secunda autem p̄sona p̄tis
indicatiui modi formatur a prima p̄-
mō. In p̄ma quidem coniug. o muta-
tur in as. ut amo amas. In secūda coniugatione
eo mutatur in es prod. ut docco doces. Itaq̄ neces-
sario una sillaba minor ē q̄ prima p̄sona. ut mo-
neo mones. In tercia coniug. o mutatur in is. ni-
si desinat in io. ut lego legis. si uero desinat in io
o mutatur in s. ut facio facis. fugio fugis. In q̄-
ta coniugacōne similiter o mutatur in s. ut audi-
o audis. munio munis munit. Nisi desinat in eo
nam tunc e mutatur in i et o in s. ut eo is. queo
quis. Tercia autem p̄sona generaliter formatur a
secūda. s. mutato in t. ut amas amat. ex hoc patz
q̄ ait. inquit. nequit. scribuntur p̄ t. nō p̄ d. Nul-
lum enim ūbum terciam p̄sonam in d̄ terminat
Prima autē p̄sona pluralis formatur a tercia
singulari. remota t et addita mus. ut amat ama-
mus in omni cōiug. Secunda uero pluralis fit a se-
cūda singulari interposita ti. ut docco doces docet
tis. Tercia pluralis fit a tercia singulari in p̄ma et
secūda coniug. interposita n. ut amat amant. do-
cet docent. In tercia uero et quarta coniugacōne
formatur a p̄ma p̄sona singulari. o mutata in ūt
ut lego legunt. inquit inquit. aio aiūt eo eūt
Prima p̄sona singularis p̄teriti imperfecti indica-
tiui modi formatur a secūda p̄tis indicatiui mo-
di. singularis numeri in p̄ma et secūda et etiā in
quarta desinentibus in eo. remota s et addita baz
ut amas amabam. doces docebam. eo is ibam. In
tercia uo et ē in q̄ta in nō desinentibus in eo for-
matur a p̄ma p̄sona p̄tis indicatiui modi. o mu-
tata in e prod. et addita bam. ut lego legebam. au-
dio audiebam. quod uidetur fallere in munibam
et polibam. q̄ inuenit munibam et polibam pro
muniebam et poliebam. sicut dicam in munio is
Secūda uero p̄sona fit a p̄ma. m mutata in suc
amabam amabas. Tercia fit a secūda s mutata
in t. ut docebas docebat. Prima p̄sona pluralis
formatur a tercia singulari. t mutata in mus. ut
amabat amabamus. Secūda uero p̄sona pluralis
formatur a secūda singulari interposita ti. ut a-
mabas amabatis. Tercia uero formatur a tercia
singulari. interposita n. ut amabat amabant.
Prima p̄sona futuri indicatiui modi. in p̄ma et se-
cūda et etiā in quarta coniug. in desinentibus in
eo. remota s et addita bo. ut amo amas amabo
doces docebo. et eo is ibo. Et in am futurū facere
ut transibo et transeaz. p̄teribo et p̄tereā. In tercia
uero coniug. et quarta in non desinentibus in eo
formatur a p̄ma p̄sona p̄tis indiē modi. o muta-
ta in am. ut lego legam. audio audiam. Secūda
p̄sona fit a p̄ma. hoc mō. Si prima futuri desinit

in bo. o mutatur in is. sicut amabo amabis. si de
finat in am am mutatur in es ut legam leges. Ter
cia formatur a secunda. s. m t mutata. ut amabis
amabit. **P**rima psona pluralis formatur a ter
cia singulari. remota t et addita mus. ut amabit
amabimus. Secunda psona formatur a secunda sin
gulari. interposita ti. ut amabis amabitis. Tercia a
tercia singulari formatur interposita n. si desinat
futuū in am. ut leget legent. audiet audient trans
iet transient. Si uero desinat futuū in bo formatur
a pma psona singulari. o mutato in unt. ut ama
bo amabunt. docebo docebunt. transibo transibunt
Olim tamen uerba quarte coniug. faciebant futuū
indicatiui in bo ul' in bor. ut dixi sup cū egi de p
teritis quarte coniugationis in fine.

Secunda psona pntis impatiui formatur a se
cunda psona pntis indicatiui modi. remota s
ut amas ama. doces doce. audis audi. In tercia tñ
coniugatione remota s. et i mutato in e. ut legis le
ge. Quedam tamen profertur per apocopam. ut
dic. duc. fac et fer. Tercia psona pntis impatiui ē
simil' tercie psonae pntis tempis subiunctiui. ut a
ma amet. cū amem ames. et sic in omni coniuga
tione. Et formatur a prima indicatiui hoc mō. in
pma coniug. o mutata in et. ut amo amet. In ali
is coniug. o mutata in at. ut doceo doceat. lego le
gat. audio audiat. **P**rima psona pluralis for
mat' a tercia singulari remota t et addita mus. ut
amet amenius. doceat doceamus rē. Secunda pso
na formatur a tercia singulari. addita te sillaba. ut
ama amate. doce docete. audi audite. In tercia tñ
coniug. mutatur e in i cor. et additur te sillā. ut
lege. e in i mutato et addita te fit legite. Tercia p
sona fit a tercia singulari interposita n. ut amet a
ment. **S**ecunda psona futuri imperatiui modi
formatur a secunda pntis impatiui addita ro. ut
ama amato. doce doceto. audi audito. In tercia ta
men coniug. e mutatur in i uem et additur ro
ut lege legito. Tercia psona ē similis secūde. ut a
mato tu amato ille. **P**rima uero pluralis futu
ri ē similis pme psonae plurali pntis imperatiui.
ut amemus. doceamus. legamus. audiamus. Secū
da psona pluralis formatur a secunda singulari.
addita te. ut amato amato te. doceto doceto te. le
gito legito te. Audio audito audito te. Tercia pso
na pluralis futuri imperatiui formatur a tercia p
sona plurali pntis indicatiui modi. addita o. ut a
mant amanto. docent docento. legunt legūto. au

Prima psona pntis optatiui **P**rima psona pntis optatiui
modi formatur a secunda psona pntis impe
ratiui modi addita rem. ut ama amarem. Secun
da psona formatur a pma psona pntis optatiui
m. mutata in es. ut amarem amares. Tercia psona
formatur a secunda. s mutata in t. ut amares
amaret. **P**rima psona pluralis formatur a pri
ma singulari. addita us. ut amarem amarem us.
Secunda psona fit a secunda singulari. interposi
ta ti sillā. ut amares amaretis. Tercia pluralis for
matur a tercia singulari. interposita n. ut doceret
docerent. **P**rima psona futuri optatiui forma
tur a pma psona pntis indicatiui singularis nūj
hoc mō. In prima quidez coniugatione o mutata
in em. ut amo amem. In omnibus alijs s niuga
tionibus o mutata in am. ut doceo doceam. lego
legam. audio audiam. eo eam. Secunda psona for
matur a pma futuri optatiui. m mutata in s. ut

amem ames. Tercia psona formatur a secunda s m
t mutata. ut ames amet. **P**rima psona futuri
optatiui pluralis formatur a prima singul. addita
us. ut amem amemus. Secunda psona pluralis a
secunda singulari. interposita ti. ut ames ametis. Ter
cia psona pluralis formatur a tercia singul' interpo
sita n. ut amet ament. legat legant.

Subiunctiuus in pnti ē p omnia similis futu
ro optatiui. Preteritū autem imperfectum sub
iunctiuū ē simile pnti et preterito imperfecto optatiui
infinitiuus formatur a secunda psona impa
tiui. addita re. ut ama amare. i re. futuū nō

infinitiuū fit per suppletionem supini cū hoc infini
tiuū ire. ul' per suppletionem participij futuri tem
poris terminati in rū cū h' infinitiuū esse. ut mhi
nec amatū ire ul' amaturū esse. Nunc de hijs que

Prima psona preteriti plus q' perfecti indica
tiui modi formatur a suo preterito perfecto. i mu
tata in e correpta et addita ram. ut amauī ama
ueram. cucurī cucurerā. Secunda psona formatur
a pma. m mutata in s. ut amaueram amaueras

Prima psona preteriti plus q' perfecti indica
tiui modi formatur a suo preterito perfecto. i mu
tata in e correpta et addita ram. ut amauī ama
ueram. cucurī cucurerā. Secunda psona formatur
a pma. m mutata in s. ut amaueram amaueras
Tercia fit a secunda psona s in t. ut docueras do
cuerat. **P**rima psona pluralis formatur a ter
cia psona singulari. remota t et addita mus. ut
amauerat amaueramus. pnt' prod. Secunda pso
na formatur a tercia sui singularis addita is. ut ama
uerat amaueratis. Tercia pluralis formatur a ter
cia sui singularis. interposita n. ut amauerat ama
ueratis.

Prima psona preteriti perfecti et **P**rima psona preteriti perfecti et
plus q' perfecti optatiui modi formatur a p
ma preteriti pfecti indicatiui modi. addita s et sem
ut amauī amauissem. cucurī cucurissem. Secunda
autē psona formatur a sua pma. m mutata in e.
ut amauissem amauissem. Tercia formatur a secun
da s mutata in t. ut utinā amauissem amauissem.
Prima psona pluralis formatur a tercia singula
ri. remota t et addita mus. ut utinā amauissem a
mauissimus. Secunda psona pluralis formatur a
tercia singulari. addita is. ut utinā amauissem ama
uissetis. cucurisset cucurissetis. Tercia psona plura
lis formatur a tercia singulari. interposita n. ut a
mauisset amauissent. momordisset momordissent

Prima psona preteriti subiunctiui formatur a
prima psona preteriti pfecti indicatiui modi. i
mutato in e cor et addita rim. ut amauī uerim. pe
pendi pependerim. acui acueris iui iuerim. Secun
da psona formatur a sua pma. m mutata in s. ut
amauerim amaueris. lauerim laueris. Tercia for
matur a secunda. s mutato in t. ut laueris lauerit
Prima psona pluralis formatur a tercia sui singula
ris. remota t et addita mus. ut amauerit amau
erimus cucurerit cucurerimus. pnt' cor. Secunda p
sona formatur a tercia sui sing' addita is. ut ama
uerit amaueritis. lauerit laueritis. Tercia formatur
a tercia sui singularis interposita n. ut momordi
nit momorderint. **E**t nota regulam generalem
q' sicut dicit ps in viij li. Preteritū pfectum sub
iunctiuū retinet consonantem preteriti pfecti indica
tiui. Idem etiam facit futuū subiunctiuū. Preteritū
plus q' pfectuū subiunctiuū est simile preterito per
fecto et plus q' perfecto optatiui.

Prima psona futuri subiunctiui. formatur a
preterito pfecto subiunctiui. remota im et ad
dita o. ut amauerim amauero. cucureris cucure
ro. penultima correpta. Secunda formatur a sua pri

ma. o mutata in is. ut lauro laueris. pependero
pependens. pñl cor. Tercia fit a secūda psona. o in
t. ut amaueris amauerit. **P**rima psona pluralis
formatur a tercia sing. remota t et addita mus.
ut amauerit amauerimus. Secūda psona pluralis
formatur a tercia sui singularis. addita is ut ama
uerit uentis pñl cor. Tercia pluī formatur a tercia
a sui singularis. interposita n. ut lauerit lauerint
Ex dictis patet qd futurū subiunctiui ē simile pteri
to pfecto subiunctiui p omnia. excepta pma perso
na. Retentiū pfectū et plus qd **P**rima singulari
perfectū infinitiui formatur a pterito pfecto
et plus qd pfecto optatiui. remota m. ut utinam
amauiſsem amauisſe. momordiſsem momordiſſe
legiſsem legiſſe. iuiſsem iuiſſe.

Prima psona
format a pma psona
adiecta r. ut amo amor. Secūda uero pso
na formatur a secūda sin. actiui interposita n. ut
remota s et addita re. ut amas amans ul' amare.
In tercia tamen coniugatione mutatur in actiuo cē
i m e. Vt legis legens ul' legere. Tercia uero pso
na passiui. formatur a tercia actiui addita ur. ut
amat amatur. docet docet. **P**rima psona pluī pñ
tis indicatiui modi format a prima psona actiui
pluī. us in ur mutata. ut amamus amamur. Se
cūda formatur a secūda actiui pluī. nīf muta
ta in mī. ut amatis amamini. docetis docemini
legitis legimini. auditis audimini. Tercia uero pas
siui format a tercia actiui pluī. addita ur. ut
fecti passiui indicatiui imper **A**mant amant

Prima psona
format a pma psona
adiecta r. ut amo amor. Secūda uero pso
na formatur a secūda sin. actiui interposita n. ut
remota s et addita re. ut amas amans ul' amare.
In tercia tamen coniugatione mutatur in actiuo cē
i m e. Vt legis legens ul' legere. Tercia uero pso
na passiui. formatur a tercia actiui addita ur. ut
amat amatur. docet docet. **P**rima psona pluī pñ
tis indicatiui modi format a prima psona actiui
pluī. us in ur mutata. ut amamus amamur. Se
cūda formatur a secūda actiui pluī. nīf muta
ta in mī. ut amatis amamini. docetis docemini
legitis legimini. auditis audimini. Tercia uero pas
siui format a tercia actiui pluī. addita ur. ut
fecti passiui indicatiui imper **A**mant amant

Prima psona
format a pma psona
adiecta r. ut amo amor. Secūda uero pso
na formatur a secūda sin. actiui interposita n. ut
remota s et addita re. ut amas amans ul' amare.
In tercia tamen coniugatione mutatur in actiuo cē
i m e. Vt legis legens ul' legere. Tercia uero pso
na passiui. formatur a tercia actiui addita ur. ut
amat amatur. docet docet. **P**rima psona pluī pñ
tis indicatiui modi format a prima psona actiui
pluī. us in ur mutata. ut amamus amamur. Se
cūda formatur a secūda actiui pluī. nīf muta
ta in mī. ut amatis amamini. docetis docemini
legitis legimini. auditis audimini. Tercia uero pas
siui format a tercia actiui pluī. addita ur. ut
fecti passiui indicatiui imper **A**mant amant

addita ur. ut amabunt amabuntur. docebunt do
cebuntur. legent legentur. audient audientur.

Prima psona
format a pma psona
adiecta r. ut amo amor. Secūda uero pso
na formatur a secūda sin. actiui interposita n. ut
remota s et addita re. ut amas amans ul' amare.
In tercia tamen coniugatione mutatur in actiuo cē
i m e. Vt legis legens ul' legere. Tercia uero pso
na passiui. formatur a tercia actiui addita ur. ut
amat amatur. docet docet. **P**rima psona pluī pñ
tis indicatiui modi format a prima psona actiui
pluī. us in ur mutata. ut amamus amamur. Se
cūda formatur a secūda actiui pluī. nīf muta
ta in mī. ut amatis amamini. docetis docemini
legitis legimini. auditis audimini. Tercia uero pas
siui format a tercia actiui pluī. addita ur. ut
fecti passiui indicatiui imper **A**mant amant

Prima psona
format a pma psona
adiecta r. ut amo amor. Secūda uero pso
na formatur a secūda sin. actiui interposita n. ut
remota s et addita re. ut amas amans ul' amare.
In tercia tamen coniugatione mutatur in actiuo cē
i m e. Vt legis legens ul' legere. Tercia uero pso
na passiui. formatur a tercia actiui addita ur. ut
amat amatur. docet docet. **P**rima psona pluī pñ
tis indicatiui modi format a prima psona actiui
pluī. us in ur mutata. ut amamus amamur. Se
cūda formatur a secūda actiui pluī. nīf muta
ta in mī. ut amatis amamini. docetis docemini
legitis legimini. auditis audimini. Tercia uero pas
siui format a tercia actiui pluī. addita ur. ut
fecti passiui indicatiui imper **A**mant amant

Prima psona
format a pma psona
adiecta r. ut amo amor. Secūda uero pso
na formatur a secūda sin. actiui interposita n. ut
remota s et addita re. ut amas amans ul' amare.
In tercia tamen coniugatione mutatur in actiuo cē
i m e. Vt legis legens ul' legere. Tercia uero pso
na passiui. formatur a tercia actiui addita ur. ut
amat amatur. docet docet. **P**rima psona pluī pñ
tis indicatiui modi format a prima psona actiui
pluī. us in ur mutata. ut amamus amamur. Se
cūda formatur a secūda actiui pluī. nīf muta
ta in mī. ut amatis amamini. docetis docemini
legitis legimini. auditis audimini. Tercia uero pas
siui format a tercia actiui pluī. addita ur. ut
fecti passiui indicatiui imper **A**mant amant

Prima psona
format a pma psona
adiecta r. ut amo amor. Secūda uero pso
na formatur a secūda sin. actiui interposita n. ut
remota s et addita re. ut amas amans ul' amare.
In tercia tamen coniugatione mutatur in actiuo cē
i m e. Vt legis legens ul' legere. Tercia uero pso
na passiui. formatur a tercia actiui addita ur. ut
amat amatur. docet docet. **P**rima psona pluī pñ
tis indicatiui modi format a prima psona actiui
pluī. us in ur mutata. ut amamus amamur. Se
cūda formatur a secūda actiui pluī. nīf muta
ta in mī. ut amatis amamini. docetis docemini
legitis legimini. auditis audimini. Tercia uero pas
siui format a tercia actiui pluī. addita ur. ut
fecti passiui indicatiui imper **A**mant amant

Prima psona
format a pma psona
adiecta r. ut amo amor. Secūda uero pso
na formatur a secūda sin. actiui interposita n. ut
remota s et addita re. ut amas amans ul' amare.
In tercia tamen coniugatione mutatur in actiuo cē
i m e. Vt legis legens ul' legere. Tercia uero pso
na passiui. formatur a tercia actiui addita ur. ut
amat amatur. docet docet. **P**rima psona pluī pñ
tis indicatiui modi format a prima psona actiui
pluī. us in ur mutata. ut amamus amamur. Se
cūda formatur a secūda actiui pluī. nīf muta
ta in mī. ut amatis amamini. docetis docemini
legitis legimini. auditis audimini. Tercia uero pas
siui format a tercia actiui pluī. addita ur. ut
fecti passiui indicatiui imper **A**mant amant

Infinitiuus passiuu formatur ab **D**oceriis
infiniō actiui. e. mutata in i. ut amare ama
ri. docere doceri. audire audiri. In tertia tamen con
iugatione format ab infinitiū actiui remota re
et e mutata in i. ut legere legi. **F**uturo infiniti
caret iibus passiuū sicut et iibū actiui. habz tam
p ipso supplecōnez supini cū hoc infinitiū in. ut
futuro amatiū in. Infinitis autem depo et iibi cō
munis predicto modo formatur ab infinitiū suo

Preteritis pfectis et pteritis plus q̄ perfectis
omnibus et futuris subiūctiui carent uerba
passiua et hñta lātuzam passiuam. hñt tamē p
ipsis supplecōnem picipia pteriti tempis cū sum
es est. ut amatus sum ul' fui eram ul' fueram. et
sem ul' fuisset. sim ul' fuerim. ero ul' fuezio. erūt
p u ul' p i erint ul' fuerint. amatiū esse ul' fuisse.
Hec de tempibus et modis iiboz dicta suffici
ant. Amodo de speciebus iiboz uideamus.

Species iiboz
sicut dicit ps in viij libro sunt due. scilz
pmitiua et deriuatiua. que fere in omni
bus inueniuntur pibus orōnis. Est ergo
pmitiua que p̄mam pōnez ab ipsa natura accipit.
ut ferueo. lego. facio. domo. garrio. albo. Deriuati
ua que a positiuis deriuant. ut feruesco. lecturo.
domito. facesso. garrulo. albato. **S**unt ergo de
riuatiuoz diūse species. scilz inchoatiua. meditati
ua. frequentatiua. desideratiua. diminutiua. Inueni
tur preterea alia species que p̄t dici moralis siue
ynitatiua. ut patrisso. Regitur etiam alia species
que p̄t dici apparitiua.

Inchoatiū iibum ē desinens in sco significās
iniciū actus ul' passionis sui pmitiui. ut cale
calesco. Que plerqz a neutris absolutam ul' intē
secus natam significantibus passionem deriuantur
Quoz primitiuoz plerqz sunt secunde coniug. ut
rubeo rubeasco. palleo palleasco. marceo marcesco.
areo areasco. luceo luceasco. pateo pateasco. Ideoz di
ximus plerqz. qz inueniunt etiam ex alijs iibis
inchoatiua s̄ raro. ut cupio cupisco. sentio sentisco
labo labasco. integro integrasco. similiter lryo hi
asco. amo amasco. misereor miseresco. s̄ h̄ magis
a misereor miseres ē. quo uetustissimi sunt usi. ex
quo impersonale ē misereor et miseres. Nam a mise
reor quod ē deponens nec inchoatiuum in o des
nens nec impersonale possz nasci. uiuo uiuisco. In
reuiuisco. Vesperasco quoz uidetur quasi a uespe
ro uesperas iibo deriuari. Vel p̄t deriuari a uespe
ra re. **F**ormant autē omnia inchoatiua a secū
da p̄sona p̄ntis indicatiui modi sui pmitiui addi
ta hac sillaba co. ut labo labas labasco. ferueo fer
ues feruesco. cupio cupis cupisco. scio scis scisco.
Excipitur hio bias quod hisco non biasco facit.
vñ debisco cis. et in hiscens. Vetusissimi tamen
facisco fessis dicebant. ex quo defescor defessus
quod quidaz a fateor esse deriuatū uolūt. **H**ic
attende qz iiba inchoatiua sunt tercie coniug. sic
meditatiua sunt quarte. et carent pteritis pfectis.
qz uidelicet pteritū pfectū significat terminū rei
iibi. s̄ inchoatiū iniciū. Item scias qz quedaz i
ba desinūt in sco. que n̄ sunt inchoatiua. ut quies
co quiesci. pascio pasci. discio didici. posco poposci.
suesco sueui suetus. Hec ponit ps in viij li. et in
x ponit quedam alia. de quibus dixi in pteritis
tercie coniug. desinentibus in sco. Preterea ista n̄
sunt inchoatiua licet in sco desinant. scz. nosco no

ui. ignosco ignoui. cognosco cognoui. agnosco ag
nouui agnoui. dinosco dinoui. depesco depescui. Et
quedam alia a p̄dictis composita. et forte quedā
alia que nūc non occurrunt memorie. que poteris
agnoscere ad p̄teritū. Nam inchoatiua carent p̄
teritis pfectis. nisi forsitan a scisco et cupisco q̄ mō
non signāt inchoacōnez. vñ habent p̄teritū faou
pmitiuoz scz asciui et cōcupiui. Nā ascio non ē in
usu. Concupisco nūc ualet quantū concupio. Vñ
concupiscentia et n̄ concupientia. Et scias qz p̄s
frequentatiua frequenter faciunt ex se passiuā. nā
inchoatiua et meditatiua magis sunt neutra.

Meditatiū iibum.
ē desinens in urio significās meditacōm acti
onis uel passionis sui uerbi primitiui. **D**escen
dūt autem ista ab actiuis ul' neutris. Formantur
autē ab ultimo supino addita rio. ut lēi lecturio.
esuri esurio. mictu micturio. partu pturio. amatu a
maturio. nuptu nupturio. dēatu dēaturio. et sunt
quarte coniugacōnis quō inchoatiua tercie. et cor
u añ r. ut pturio pturis. lēurio lēuris. et fm p̄s
nullum iibum quarte coniug. habet u cor añ rio
nisi meditatiū. et ex hoc patet qz scaturio scatu
ris cū non sit meditatiū non corripit u añ r. sic
nec priurio priuris ymo p̄d Errant autē vindō. cū
dixerit. Et scaturientes lesus abhorret aquas. Ca
rent autē meditatiua pteritis pfectis. qz uidelicet
p̄teritū pfectum signat terminū rei. s̄ ista medita
cōm accōnis ul' passionis. Est enim meditatio q̄si
media rei accō. et sunt meditatiua ut in pluribus
neutra. sicut nec inchoatiua. Quoz p̄t de hoc iibo
esurio esuris. quod cū sit meditatiū ut dicit ps
habet tamen p̄teritū. ut dicitur in euangelio ma
thēi. Esuriui enī et non dedistis michi manduca
re. Et tamen etiam fm p̄s meditatiua iiba carent
p̄teritis pfectis. Ad h̄ rñdet huḡ qz licet ais qm
matica ita exigat. p̄t tamen aliter inueniri in di
uina pagina. que non coartatur regulis grāmati
coz. Sed forte p̄stianus ibi nondū legerat esuriui
et non dedistis michi manducare. quīs legamus
ipsum fuisse sacerdotē. s̄ amore iuliani apostatar
se. ita dicit huḡ. Alij dicūt cū quibz ego qz esurio
inquantū est iibum meditatiuum caret p̄terito p
fecto. ut bene dicit ps. Aliqñ tamen esurio esuris
est iibum neutz absolutū et nullam meditacōm
notat. ut esurio. i. fameo. et sic sumitur in euange
lio. ut esuri. i. famem habui ul' famui. et sic habz
p̄teritum pfectum. Item dico qz licet theologia n̄
subdatur regulis grāmaticoz ul' donati tamqz an
dilla. tamen utitur regulis grāmaticoz tamqz dñā
ad imperium suum. Quia sapientia edificauit sibi
domum et exēdit columnas septem id est septem
artes liberales. **N**ec putandum falso est qz p̄ti
theologie utantur latinitatibus contra uentatem
artis grāmatice. cū augustinus ambrosius hieroni
mus eḡ fuerint boni grāmatici. Verū tamen ē qz
theologi utūtur aliqñ alleotēca. ut h̄monem quē
audistis non ē meus. sicut et ipsi grāmatici. Vñ
uizqz Urbem quem statuo iurā est. Aliqñ utuntur
metaplasmo. ut moisi p̄ moisis. Sed aliqñ utun
tur tropo. ut turbatus ē herodes et omnis h̄ico
solima cuz eo. et mortui sunt qui querebant ani
mam pueri. et hoc etiam licet doctoribus theolo
gie. qz etiam fm donatū barbarissimus ē vna paro
oionis uiciosa in cōmuni h̄mone in poemate me
taplasmus. i. in ore sapientis. qz ut dicit ouid. Si

fuit etiam causas habet error honestas. Lex est
humana dicit. Non omnium que a maioribus tradi
ta sunt ratio reddi potest. Hoc autem quod dicitur huius
multos sequaces habet quod theologia non coartatur
sub regulis grammaticorum. videtur posse haberi
ex uerbis grammaticorum. qui ita dicit in epistola super iob in fine e
pistole. Quiesco inquit ut huius operis deum perueniens
in huius uerborum folia non requiras. quia per sacra elo
quia ab eorum tractationibus infructuose loquacita
tis leuitas studiose compescitur. dum in templo dei
nemus plantari prohibetur. Et cuncti percul dubio
scimus. quod quotiens in foliis malelere segetis culmi
phasiunt. minori plenitudine spicarum gratia turgescunt
Vnde et ipsam loquendi artem quam magisteria dis
cipline extenoris insinuant suare despectu. Nam si
cuius collisionem fugio. non barbarismi confusio
ne deuito. sitis motus quod etiam perdonum et casus
suare contemno. quod indignum uehementer existi
mo. ut uerba celestis oraculi constringam sub regu
lis donati. Neque enim hec ab ullis interpretibus in
scripture sacre autoritate suata sunt. ex qua nimi
rum quod nostra expostio oritur dignum profecto est ut qua
si edita soboles spiritum matris promittatur. Hoc grege
sed intellige uerba grammaticorum sicut dixi. quod uidelicet non con
stringunt uerba sacri oraculi tamquam anolla sub regu
lis donati. sed sicut omnia theologia utitur artium ueri
tate. Item grammaticorum et alij sacri doctores non suant sem
per doctrinam quam tradidit donatus in libro qui
de barbarismo. non enim semper utant in dictis
suis metacismum. labdacismum. ioracismum. collisiones
et huiusmodi. que sunt quasi folia. sed magis faci
unt vim in sententia. Unde ipsemet donatus quod
do multa uicia numerant in c de barbarismo ita
dicit. Nos autem cauenda hec omnia uicia procul
controuersiam de nomine peritacibus relinquamus
Multi enim faciunt vim in folijs et ornatu uerborum
ponus quod in sententia et ueritate. quod sancti docto
res uirant.

Frequentatiuum uerbum est uerbum in eo uel in so
ul in eo desinens significans frequentationem
actionis siue frequentiam actus sui primitiui. et faciunt
frequentem de se passiuam. nam inchoatiua et medi
tatiua magis neu sunt. Deriuantur autem plerumque fre
quentatiua a supinis. mutatione extreme sillabe
u in o. ut scriptu scripto. dictu dicto. cursu cursu. do
mitu domito. nexu nexu. flexu flexu. Si autem sint
primitiui ea a quibus descendunt et habeant
primitiuum. mutant a in i cor et u in o. ut impatu im
petu. rogatu rogito. uolatu uolito. Ideo autem
proximus plerumque a supinis ea deriuari. quia in ge
neraliter preteriti a proutis secunda persona abiecta
s et addita ro faciunt frequentatiua. ut lego legis
legito. fugio fugis fugito. ago agis egi agito. co
go cogis cegi cogito. prout cor. Vnde merito quod nisi
facit supiorum suat regulam. i. a supino fit frequen
tatiuum. merisio merisio. quero querito dicitur
causa facit. quia quiesco quiesco facit. Scitor sci
tariis notandum quod et sciscitor sciscitans. quia a p
mitiuo actiuo deponentia sunt nata. quod uidelicet a
scio scis scitu. u in or fit scitor scitans. et a scisco
sciscis uenit sciscitor sciscitans. s finalis mutata
in tor. sciscis sciscitor. Nescio quoque nescito facit.
Dicitur etiam noto tas in quo similiter est nota
tum. quod cum a notu proutam producente sit deriuati
cor tamen prout. nec minus cum composita a notus e

quod mutant o in i cor. ut agnitus cognitus. cum
ignotus suauit o longam. Sunt tamen quedam
deficientia in supino. que raro faciunt frequentatiua
ut ab egro egresco et egroto. Et sunt omnia
frequentatiua prout conuersionis. Et suant signi
ficacionem primitiuorum. quauis uideantur quedam ex
hijs in alium sensum transire. ut traho tracto. cogo
cogito. dico dictu dicto. Sed si quis attentius inspi
ciat non penitus absistunt h a primitiuorum signifi
cacione. Notandum etiam sector sectaris. quod dicitur
ca prout per sinopam u prout. prout. ne putetur non
si sector diceremus. cum supinu primitiuum eius secu
tu sit. raro tamen deriuaciones huiusmodi spem
hant a uerbis desinentibus in or. quod uidelicet fere
omnia dantur a uerbis actiuis et neutris. Multa e
ciam alia uerba frequentatiua inueniunt. que for
mantur a secunda persona proutis. que non enumerat
prout. sicut patebit in quinta parte. Hic attende quod
supina et proutia seu uerbabilia uenientia a uerbis
quarte coniugis uel a uerbis tercie coniugis. que sunt
preteriti et supinu ad modum quarte. ut auditus et
cupitu omnia prout ante. exceptis hijs que co
ponuntur a supinis correptis. ut additu nequitum
mitum pitum. et quidquid dicitur de supinis dandum
e de uerbis et de frequentatiuis eorum. ut domitu
et domitor. et domito tas prout cor. excepto ambi
tu supino. quod prout. et similiter ambitus prouti
um. h a ambitus ambitus cor prout.

Desideratiuum uerbum est uerbum desinens in so. significans desideratio
nem actionis uel passionis sui primitiui. ut uiso ui
sis. i. cupio uidere. Inde uisens. i. cupiens uidere. Ve
niunt huiusmodi uerba ab actiuis uel neutris. for
mantur quedam ab ultimo supino. u mutata in o
ut uisum uisu. uiso uisus. In inuiso inuisus prout. p
ducta. Quedam autem formantur a secunda persona
sui proutis indicatiui modi. mutato eo quod sequitur
ultimam consonantem in es et addita so. ut capio
capis capello. facio facis facello. Quedam forma
tur a secunda persona proutis indicatiui addita so. sic
ea que formantur a uerbis secunde coniugis. ut arceo.
arces arcello. Inuenitur tamen instantia in quibus
d huiusmodi desideratiui ueniunt a compositis a duo dis
na ut dicitur huius. Cico et cio componuntur cum ad. et dicitur
arceo acciui accitu. et accio acciui accitu. i. aduo
care. appellare. h antiqui in tali compositione solebant
mutare d in r. dicentes aruolare arcio. h nos dici
mus aduolare accio. mutant d in c sequente C.
Sic ergo dicitur accio accis h modus. arcio arcis h
antiquos. et in eodem sensu. Et ab utroque istorum
descendit uerbum desideratiuum in so. ab arcio antiq
debet dicitur arcello arcellis. h arcello quia dicitur
ab arceo. ideo causa dicitur mutatu e prout s scz
in r. in eo quod dicitur ab arcio antiquo. et dicitur arcello
arcellis. Item ab accio modus debet descendere re
gulariter accessio accessis. h quia ab accedo dis ac
cessu. dicitur similiter accessio. Ideo dicitur causa in
eo quod uenit ab accio mutatu est prout s in r. et dicitur
arcello arcellis. Inuenit ergo accessio ab accio dis.
Ita arcello ab arceo. Item arcello ab arcio. Itaque ac
cesso ab accedo accessu. Inuenit adhuc aliud uerbum
desideratiuum ab arcello arcellis. et e quarte coniu
gacionis. in eadem significacione cum eo. et habet r
in antepn sillaba. arcello arcellis. Vnde actuum x
Arcepsi symonem. Et sunt uerba desideratiua tercie
coniugis. habent tamen preterita et supina ad modum

quarte. tamen accessio inuenitur quarte coniugati
onis olim. h. modum utuntur accessio accessis scie co
iugationis. quod idem est cum illo antiquo uerbo ac
cessio accessis quarte coniug. De uerbis etiam de
sideratiuis dixi supra ubi determinauimus de preteritis
tercie coniug. desinentibus in so.

Diminutiuum uerbum est uerbum desinens in lo.
significans diminutionem actionis sui primi
tini. Deriuantur huiusmodi uerba a uerbis neutris uel
actiuis. formantur uero a prima persona presentis indica
tini modi. mutato eo quod sequitur consonante; a
qua incipit secunda syllaba in illo. ut sorbeo sorbil
lo. uel in uo ut garrus garrulo. Caluo tamen facit
caluillo pro caluillo. ex quo calumnia. Et facit cal
ui calutum. sicut solui solutum. h. istud super calutus
non est in usu.

Morale uerbum siue ymitatiuum est uerbum signifi
cans morem rei sui primitiuum. ut patrisso. i. mo
rem patris gero uel ymitor. Deriuantur autem huius
modi uerba quatuor a nomine quatuor a uerbo. formantur
uero aliquando ab ablatiuo singulari. mutato eo quod
sequitur consonante ultime syllabe in is et addita
so. ut patre patrisso. uel mutato o in is et addita
so. ut greco grecisso. uel mutato o uel a in or. ut
philosopho philosophor philosopharis. et poeta
poetor poetaris. Et ut dicitur per in primo maioris.
Sepe solemus et geminatum ponere. ut patrisso pa
trissas.

Apparitiuum uerbum est uerbum desinens in co signi
ficans appositionem actionis rei sui primitiuum. des
cendunt autem huiusmodi uerba a uerbis actiuis uel
neutris. Et formantur a secunda persona presentis indica
tini. extrema pre ultime syllabe mutata in i cor et
addita co. uello uelluco. fodio fodis fodico. albo
albas albico. i. apparo albere. Oraz in u car. Nec
prata canis albicant prunis. Item nutrio tris nu
trico et nutricor. Unde dicitur in ij de natura deorum
Omnia que sicut membra et partes suas nutricatur
et continet.

Impersonalia omnia ut dicitur per in viij lib. uel
ab actiuis uel a neutris deriuantur. ut amo a
matur. sto staturo. placeo placet. Et scias quod uerba
impersonalia non descendunt a uerbis imperfectis. Nec a
uerbis passiuis communibus deponentibus. nec a uer
bis anormalis. nisi ab istis duobus fero et edo. nec
a defectiuis ut odi noui cepi memini. nec ab alijs
defectiuis. ut ait et inquit. nec a uerbis neutropas
siuis. ut gaudeo fio et cetera. Nec a uerbis exceptis
actionis. ut pluit tonat. nec a uerbis significantibus
passionem innatam. ut palleo. rubeo. Nec a uerbis
significantibus passionem illatam. ut uapulo ueneco
nec ab hoc uerbo facio facis cum suis compositis. quoniam
non recipiunt passiuum. ut benefacio. calefacio. ma
lefacio. tepefacio. Vnde non est descendum. a me benefa
citur. a me tepefacitur. uide etiam in libeo. Sunt
etiam quedam impersonalia actiue uocis. quedam
passiue. Inter que hec est diuersa. quod impersonalia ac
tiue uocis presentis constunt cum infinitiuis uerbis. ut pla
cet michi legere. Sed impersonalia passiuue uocis non
uidentur male dicitur. a me desideratur legere. Unde impo
nalia actiue uocis reguntur ante eundem casum quos
reguntur sua personalia post. ut michi placet. Impo
nalia passiuue uocis non. unde male dicitur a me legi
uigiliu. Item scias quod sunt quedam uerba imperso
nalia non simpliciter sed ex adiuncto. que sequuntur co
structionem illorum uerbis impersonalium quibus adiun

guntur. sed incipit debet solet. desinit. potest. ut so
tis incipit interesse legere. Sociati incipit placere
legere. sociem incipit redere legere. sociatem incipit
penitere peccare. a sociare incipit legi. et sic. de co
similibus. Alij xxj. Tendere cepit populum itinerisul

Quia quod diuersa est inter infinitiuum et laboris
ubi impersonalis passiuue uocis. et infinitiuum
passiuum. ut uult per in ij minoris. quod infinitiuis uerbis
impersonalis ad perfectam constructionem indiget abla
tiuo. infinitiuus uero passiuum non. Item quod infiniti
uius ubi impersonalis constituitur cum ablatiuo in
transitiue. Infinitiuus uero passiuum transitiue. Item
quod infinitiuus ubi impersonalis resoluitur in actiuum
Infinitiuus uero passiuum in passiuum. Item quod infiniti
uius ubi impersonalis non constituitur cum actio. infi
nitiuus uero passiuum sic. Scias etiam quod si uerbum pas
siuum constituitur cum ablatio considerandum est utrum il
le ablatius denotet causam efficientem uel aliam. Si
efficientem denotat tunc debet poni cum ipso. ut
diligor a platone. Si autem denotat causam ma
teriallem uel aliam preter efficientem. non debet poni
cum ipso. Vnde male dicitur uerberor a baculo. uel spo
rior a penda. quod sequetur iam quod posset fieri con
iuncta locutio. ut diceretur penda spoliat me. quod

Unt alia uerba ut dicitur per in contrarium romi
in viij libro que ex uerbis nascuntur nomi
nibus uel primitiuis. ut a rego rex. a rege regno. a du
cor ductus. a quo ducto. A legor lectus. a quo lectu
rio et lectio. Et sciendum quod frequenter apud
cos ex nominibus dignitatum solent deriuari uerba
que actum uel administrationem ipsius dignitatis
significant. Apud latinos autem dignitatum nomina
pleraque ex uerbis uel nominibus nascuntur que faciunt
uerba. ut consul a consulendo. datur a dictando. quod
tor a questu. edilis ab edibus. prior a preundo. duc
tor a ducendo. impator ab impando. Ergo rex so
lum quod a regendo nascitur pepit ex sepe aliud
uerbum regno. a uillicus etiam uillico uel uillicor di
cebant antiqui. A metallor quocumque nominibus
solent nasci uerba. ut ab auro aurum aurum. ab ere e
ro eras. unde auratus et eratus. Et a multis quocumque
alijs nominibus inuenimus uerba deriuari. ut a co
ni ce conicer. a fructice fructicor. passus. Nescio quod
certum graue conicari inepre. A philosopho quocumque
philosophor philosophans. Ab architectu. archi
tecti architector architectans a patre patre patris
et patrisso. a greco grecisso. a spuma spumo. ab un
da uindo. ab aqua aquor aquaris. a frumento fru
mentor tris. a pabulo pabulor pabularis. ab an
tiquo antiquo quas. heres ab heruo. a grecus gre
cor grecaris. a uespera uesperasco. a luce luceo. A
nocte pnocto. a mare uel a marito marito tas. ab
hieme hiemo mas. a fortuna fortune nas. A ba
cho bachor aris. a limpha limphor aris. et cetera
Adiunctum uero nomina tam apud grecos pleraque
apud nos omnia post uerba naturaliter sunt accipi
enda. docto post doctor. profiteor post professor
suo post suor. scribo post scriptor. oro post ora
tor. Et sunt fere omnia professionum nomina apud
latinos uerba. et in or desinunt. Nam grammaticus
et philosophus et architectus et sophista et poeta
greca sunt. itaque ex nominibus ipsis habent uerba a
puo grecos. Vnde nos quocumque philosophor. architec
tor. poetor in usu habemus Omnia quocumque ex
ipso actu agentibus imponuntur ex uerbis nomina.
non ex nominibus uerba perficiuntur. ut amo amator

moneo monitor. curro cursor. lego lector. im-
pator. confido confessor. duo ductor. Ab adubi
is et etiam ipponibus inueniuntur derivatiua uerba ut
pendio pendino nas. Cras ex quo crastinus et p
crastino nas. Intra uel intro. hinc intro intras. su
pra uel super hinc supero ras.

Gerundia etiam siue supina nascuntur a uerbo
et quodammodo uerba sunt. et ideo de eis ali
quid dicemus. Simpliciter autem gerundia
nomina sunt s. p. s. Vnde dicitur gerundia autem michi
nomina uidentur. Gerundia autem siue supina nascun
tur a uerbo actiuo. passiuo. neutro. impersonali. de
ponenti. communi. Sed que nascuntur ab actiuo re
soluuntur in actiuum. ut uenio causa legendi. i. ut le
gam. Que ueniunt a passiuo resoluuntur in passiuum
ut frigidus in pratis cantando rumpit anguis. id
est diu cantatur. Quo ueniunt a neutris resoluuntur
in neutrum. ut uenio causa dormiendi. i. ut dormiam
Que ueniunt ab impersonali resoluuntur in imperso
nalia. ut uenio causa a me amandi id est ut a me
amet. i. ut ego amem. Consimile inuenitur in
lucano. Magnus timor regitur in audendo. i. dux
ab aliquo audetur. Que ueniunt a deponentibus re
soluuntur in deponens. ut uenio causa loquendi. i.
ut loquar. Que uero ueniunt a communibus retinent
significationem et constructionem actiuam et passiuam
ut uenio causa criminandi te. i. ut criminer te. uel
uenio causa criminandi a te. i. ut criminer a te. Item
gerundium ponitur per articulo genitum et infinitiuo
sum quem habet infinitiuus uel si gerundium dicitur a
uerbo actiuo regit accusatum ante se et post se. ante
sicut infinitiuus intransitiue. post se transitiue. ut
magister legendum est uigiliam. i. magister dignum
est legere uigiliam Si dicitur a passiuo regit ante se
actiuum. et post se ablatiuum cum prepositione. ut hono
rum est magister ab hominibus. i. magister dignum
est ab hominibus honorari Si dicitur a uerbo im
personalis. non recipit alium casum quam suum uerbum
ut a me curritur. et a me currendum est. id est a
me dignum est currere.

De hoc infinitiuo in. scias quod quando ponitur
in suppletionem ubi impersonalis requiritur ante se
ablatiuum cum prepositione a uel ab. ut uenit a me amatum
iri. i. uenit est quod ego amabo Sed si ponatur in sup
pletionem ubi impersonalis requiritur ante se accusatiuum
ut uenit a me amatum iri. i. uenit est quod ego amabor
Job xxij. Et putabas te tenebras non uisum. et im
potum aquarum inundantiu non oppressum iri. i. quod non
opprimeres. uel quod non opprimendus esses. Nota
habet quod est quando ponitur cum gerundijs est impersonale.
Nam scire debes quod hoc uerbum est potest esse impersona
le in quatuor locis. scilicet quando significat statum. ut bene
est michi. Quando significat contingentiam. ut est quando elemē
tum in duo diuiditur. est. i. contingit. Quando claudit in
se suppositum. ita quod nullo modo intelligitur extra. ut
ita est de sorte ut de eo dicitur. Quando ponitur cum gerun
dijs uel proprijs uerborum impersonaliu. ut a me legen
dum est et a me lectum est. De hoc uerbo sum etiam in
fama dicam cum agam de figuris. in c. de euocatione
Hec deca de uerbo sufficiant.

Participia et infinitiua uerba. ad similitudi
nem operatiuorum tempora habent coniuncta
presentis et preteriti imperfecti. et preteriti perfec
ti et plusquamperfecti. ut dicitur per in xj lib.
Participium autem presentis et preteriti. imperfecti nascitur

a prima persona preteriti imperfecti in omni coniuga
tione. nam in ne. ut amabam amans. docebam do
cens. legebam legens. muniebam muniebas muni
ens. Exceptis in eo desinentibus. quare coniuga
tione uerbis. que mutantur in ens. ut ibas iens
quibam quiens. preteribam preteriens. Hec etiam habent
per obliquos casus pro se eu. ut iens euntis. quens
queuntis. preteriens pretereuntis. abiens abeuntis. re
diens redeuntis. transiens transeuntis. subiens sub
euntis. Inuenitur autem muniebam et poliebam pro
muniebam et poliebam. Sed participia ab integro
sunt. muniebam et poliebam. In poliens et muni
ens. Participium autem futuri temporis desinens
in rus formatur ab ultimo supino. addita rus ut
amatu amaturus. locutu locuturus. Participium
enim preteriti perfecti et plusquamperfecti formatur
similiter ab ultimo supino. ut amatu addita sit
amatus. Et desinunt ista participia in tus. ut lectus
uel in sus ut uisus. uel in xus ut nexus. Doctus
autem in us desinit. Participium autem futuri tem
poris desinens in dus fit a genitio participij presentis tem
poris tis finalis in dus conuersa. ut amans amantis
amandus. preteriens pretereuntis pretereundus. transiens
transeuntis transeundus. Verbum commune habet
omnium temporum participia. Nam habet participium presen
tis et preteriti imperfecti in us. et futuri in rus. in
quantum signat actionem. Preteritum enim duo partici
pia actionem signant. Inde est quod uerba actiua predic
ta duo participia habent. Item uerbum commune habet
participium presentis et futuri in dus inquantum signifi
cat passionem. Participium enim in dus semper signi
ficat passionem. et in est quod uerbum deponens ist
ud participium non habet. si alia trium temporum par
ticipia habet. participium autem in tus signat passi
onem et etiam actionem aliquam. Inde est quod uerbis depo
nens habet istud participium. ut locutus. Et inde est
etiam quod istud participium signat actionem et passio
nem in uerbo communi. ideo utramque significationem
retinet. actiuam scilicet et passiuam. non quidem in u
na prolatione. quod incongrue dicitur sum criminatus te.
a te. si in diuersis. Unde congrue dicitur. sum criminatus
te et ego sum criminatus a te. Participium autem
in dus semper passionem signat. et ideo etiam in
uerbo communi constructionem tantum passiuam retinet
ut sum criminandus a te. Participium autem futuri
in rus et presentis in ns significat actionem sempiternam
et ideo in uerbo communi constructionem retinet actiuam
ut sum criminans te et criminaturus te. Nota hic
quod participium transit in vim nominis quatuor mo
dis scilicet compositione. ut doctus tior illimus non est
Non enim comparatur participium sicut nec uerbum. Item
compositione. quando scilicet componitur cum uerbo cum qua non
componitur suum uerbum. ut impotens. indoctus. non
enim dicimus impossibile uel indocto res. Item tem
poris amissione. ut amandus uenit. i. dignus ama
ri. non enim significat tempus. sicut cum dicitur aman
dus. i. ut ametur. Item cum constructione. quando scilicet
non retinet constructionem sui uerbi. ut amans illius
nomen est. amans illud participium est. Scire insu
per debes. quod participium presentis temporis uel preteriti per
fecti nominaliter positum nullam aliam prepositionem quam
in potest recipere per compositionem quam suum uerbum. ut im
potens. et indoctus. et hoc ideo. quia in exiliis mu
tar. si alie prepositiones uolenter. et ideo participium transi
ens in vim nominis nullam prepositionem per se recipit
ad sui compositionem preter in. que est nominibus appo

priata. Vnde picipiū futuri tempis nominaliter positū eam non recipit. qz sapit naturā ubi causa infiniti per quem exponitur. ut docendus. i. dignus doceri. Et ita nichil ē dictū. iste ē indocendus sicut nichil ē indoceri. ergo incultus. i. non cultus nomen ē. Sed incultus. i. inhabitatus picipiū est ab incolore lenis. Item picipiū in rus desinens nō transit in nomen ut amaturus. Item nota qz si deficient supina etiam deficient picipia tñ futuri tempis in tus desinentia qz preteriti que ex ipsis nascunt. quod inuenis in omnibus meditatiuis et inchoatiuis in quibus deficient supina duo extrema. quibus deficientibus supradictū quoqz tempori deficient picipia. Item ut tetigi a ubo deponēti nascunt tria picipia. sciz pntis et pteriti imperfecti ut sequens. pnti pfecti et plus qz pfecti ut secutus. futuri ut secuturus. Multi tamē ex huiusmodi ubis deponentibus inueniunt apud antiquos simos picipia tempis pteriti tam actiua qz passiua significacōm hntia. ut meditor meditatus. Sz sciendū qz ubis quoqz plurimis que nūc in usu deponentia sunt. ueteres sicut cōmunibz ubi sunt. et quasi idem dñdum ē qñ inuenitur picipiū deponentis in dus. ut sequendus. qz ul a cōmuni olim uenit. ul in actiuam significacōm exponi debz. ut dicam in loquor. Item ut uult ps in xj libro Casus picipia hnt sex quō nomina. nec sunt in ipsis deficientia aliquo casu. nec mix. nam in eo qz imitant adiectiua. que nullo deficiūt casu siue mobilia sint. siue in duas consonantes desinentia. que enim deficient fixa sunt. ut fācōne. Item scias qz neutropassiuā. que sunt quinqz. triū temporū habent picipia ut gaudeo gaudens gaudisus gaudisus soluturus. fio fiens factus futurus. dñtie cā. ne si facturus dicamus. simile sit participio qd uenit a facio ubo. quod vim actiua possidet fio ubi Vñ a supino eius nascitur passiuū pteriti picipiū et futuri actiū. factū factu factus facturus. h do quoqz fidens fides fisorus.

Numerus picipijs accidit uterqz. Singula ris ut currens. Pluralis ut currentes. Et si aut non deficient casibus. sic nec nūis deficientia inuenies picipia.

Figuras hnt picipia quas hnt ul accipiūt a ubis. Nam p se nūqz componitur picipium. nisi pū ubum eius componat. ergo ul simplicia sunt ul decomposita plexqz. i. a ubis compositis deriuata. ut efficio efficiens. intelligo intelligens. Si eniz ipsa p se componantur n pū ubis compositis transeunt in nomina vim. sicut etiam si compentur. ut nocens innocens. sapiens insipiens. Simplicia enim corū pnt et picipia esse et nomina. Composita uo sine dubio nomina sunt. Ideo autē addidimus plexqz. qz sunt qdam que n fuant compōnis uboz compaginem. Vñ appet ea ex se composita. ut effringor effractus. contingor contactus et similia. De hoc supra dixi cū egi de composita figura nominis in principio.

De diuisis quoqz consonantibus que añ us in pteriti tempis picipijs inueniunt. quā uis p singulas ubi terminacōnes cū de supinis tractabamus docuimus. tamen hic etiam generaliter comprehendē non incongruū uidetur esse Omnia ergo picipia pteriti tempis ut dicit prius.

in xj li f. ul in tus desinunt. ut amatus. adiutus. ul in ctus. ut sectus sanctus. ul in ptus. ut captus sumptus. ul in stus ut questus. ul in sus. ut risus lusus. iussus. ul in plus ut lapsus. ul in xus. ut fluxus. flexus. plexus.

In tus desinūt omnia que pteriti pfectus in ui terminant sillām. mutacōne ui in tus. ut adiui adiutus. neui netus. deleni deletus. Strai stratus. laccsiui laccsitus. Excipiunt dñe causa tria a longam in au cōtinentia. ut laui lautus. fa ui fautus. can cautus. ne si latus fatus catus diceremus alias significacōnes habere putarent. tamen scias qz lotus magis est in usu nunc qz lautus Et scias qz hec omnia pnt productas hnt tam in ubis pteriti qz in picipijs. exceptis seui satus. siui situs. que in picipijs penultimas cor. et leui uel liui litus. facit etiam lini. et tūc ab eo irregulariter formatur litū. Prius autē approbat magis leui in x libro. quia lino facit lini. ul magis dñtie causa ad nomen linus lini leui. quod a leo simplici nascitur. quod in usu non ē. Verustissimi etiam lini dixerūt in pterito. Et ita ibidem dicit. In ui sillabam desinentia mutant eam in tū. ut creni crenus ergo liui quoqz ul lini litū. Et subdit ps in xj lib A cui quoqz citus licet corripere et producere pnt. Ab iui quoqz composita ul ab ij. et quini ul qui cor in picipijs I añ tus. ut aditus. obitus. pteritus. nequitus. Solui etiam solutus. et uolui uoluitus. abiecta I produxerūt tamen u pnt. A uo añ tus corripit in quatuor solis picipijs inueni. duo bus pme coniugacōnis. que duplicant in pterito porem sillabam dedi datus. steti status. quod picipio simile nomen ē. vñ futurus staturus. Secūdo quoqz coniugacōnis vñ inueni a deponenti reor ratus. et terce vñ. a seui satus. vñ insitus. I uo cori habent añ tus omnia que pteriti in ui diuisas terminant. nisi sint ex pntibus in lo ul in no desinentibus. ut domui domitus. elici elictus. excipiunt pme quidem coniug duo. que p sinceris I proferunt. secui sectus et frici frictus. A neco qz ubo necatus et nectus inueni picipiū. h necatus dñe pntie ferro. nectus alia ui pemptus. In secūda quoqz coniugatione excipiunt in ui diuisas pteriti desinentia. que pnt I in picipijs non hnt. ut docui doctus. tenui tentus. censui census. Terce qz rapui raptus. et ex eo cōposita corripui correptus pntui preptus. Similiter uba composita a canent do. absqz I faciunt picipia sm pntiui formā. canor cantus. occinor occentus. accinor accentus qz uis occinui et accinui faciunt pteriti. In tui etiam et in xui p idem tempus exeuntia non hnt I in picipijs. ut desero desui desertus. dissero disserui dissertus. insero inserui insertus. aperio aperui apertus. melliui quoqz mellsus facit. et censui census in lui uero desinentia ui in tus cōtinent in picipio ut colo colui cultus. qñ est quarte coniug. octolo octolui occultus. alo alui altus et alitus. vñ etiam uolo uolui uultus facit. qz nomen ē picipiale quō colui cultus. qñ est quarte coniug. que etiam o ubi in u cōtinent. Que uero in pnti in uo desinūt I extrema pteriti in tus cōnūsa faciunt participia polluo polluis pollutus. eruo eruis erutus. suo suis futus. quod solū pnt corripit. A do quoqz composita I suem hnt añ tus in picipio pteriti. ut reddo redditus. credo creditus. Prodo proditus. p do pdoi perditus. uendo uenditus. Deponentia in

quor. mutant eam in cu Et sumencia ti faciunt
supinum loquor locutum sequor secutum

In etus faciunt picipium pteriti passivi uba
que p idem tempus actiuor in xi faciunt ut
intellexi intellectus uexi uectus auxi auctus traxi
tractus unxi unctus. mutant enim xi in etum Ex
cipitur flexi qd flexus facit picipiuz Et etiam si
go fixi fixum. fluxi fluxus uel fluctum. fixi fix
um uel fixum. cu declinat frigo gis. frigeo enim
facit frigi et caret sup coniuo conuiui uel con
nisi conmixum. Pecto tis pexui ul pexi pexum.
uel pectum flecto noxui ul nexi nexum. qd etia
facit nectum nisi esset differencia huius ubi neco
cas necui nectum. plecto tis xi xum antiqui. Nunc
autem plector et amplexor dicimus comuno cu
suis compositis Item in gor deponencia mutant
eam in etum et faciunt supina ut fingor functu
panxi autem non habet sup Ango autz anxi dz
facit ancti si non e in usu Similiter in o uel qui
uocali longa antecedente desinencia in pterito in
ctus faciunt. ut feci factus Jeci iactus. reliqui relie
tus Similiter in gi ut legi lectus fregi fractus

In ptus exeunt picipia pteriti passivi cu acti
ua eiusdem tempis in pi uel pli uel mi termi
nantur ut cepi captus et cepi ceptus scalp scalp
tus compsi comptus sumpsi sumptus pmisi pm
ptus dempsi demptus nupsi nuptus enzi pm
naturaliter sileat nisi per irrisiorem ul figuram
qum uetustissimi nouus nuptus ptulisse inueni
tur qd nunc in usu non est Emi emptus. ademi
ademptus. redemi redemptus rapui q raptus fac
et ex eo composita corripui rreptus pripui preptus

In stus unum inueni deponens. queror ques
tus. et passiuu pascor pascus. cu alia eiusdem
forme soleant s abicere. nascor natus irascor ira
tus. obliuiscor oblitus. paciscor pactus. nascor ira
tus. phascor pfectus. ulascor ultus expiscor
experrectus dehascor solum duplicauit. s. in pti
pio defessus **H**ic attende q etiam uro ulli fa
at in stus ultus. et torreo tostus et haurio hausti
haustus. gessi gestus. x quoz antecedente vnus in
uenio in tus a textui textus Ita dicit ps. ppter is
dnt q quidam q mistus dz scribi p s non p x Alij
dnt q scribitur p x mixtus mixtio et remanet t
in suo sono q pcedit x Et ita uult hug et comu

In sus desinunt picipia que **n**ius tenetur
ex ubis ueniunt in si ul di pteriti actiui ter
minantibus nisi sint a do composita ul quarte co
iugacionis que nullum picipium in sus eminant
ut lesi lesus meris merus iussi iussus pndeo pndi
pnsus rondo rondo consus Obsideo obseoi ob
fessus fodio fodi fossus tendo terendi tensus tun
do tutudi tunsus phendo phendi phensus scindo
scidi scissus hndo hdi hissus Excipiunt ulli ultus.
tori torsus et tortus Antiqui dicebant. a torreo
dz torsus fit. gero autem gessi gestum facit Ita di
cit ps in xi li Et in x dicit Omnia uba que faciunt
ptentum in di faciunt sup in sum ut pndeo pndi
pnsium Excepto ddi q est pme coniug que nuq
facit sup in sum et ex eo compositis que in terca
transiunt coniug Et a pnuil simplicis supini in J
conitunt ut do ddi datum reddidi redditu Et ad
dit ps in xi li. Similiter faciunt picipia in sus u
ba que in li uel ti finiant pteriti actiuor
ut uello uelli ul uulsi uulsus fefelli falsus pepuli
pulsus pculi pculsus a suffero sustuli anormaluz

est et sublatu facit decurri decursus uerri uersus
uerri uersus Excipi pepi partus orne causa. pepi
eniz partus facit **Q**uarte coniugat in si uel ri ter
minancia pteriti in tus non antecedente i faciunt
picipia. fardio fardi fartus. fardio fardi fartus. ful
dio si fultus haurio hausti haustus. reperio reppen
reptus. comperio comperi compertus

In plus unu inuenio a deponeri labor lapsus
Ita dicit ps Magister bn dicit. q et cambio fa
cit campsi campsum et inde campsus. la. suz et ca
pfor capsons. et huic colendo

In xus fa in uenio passiuu. nexus a nexui. pe
xus a pexui flexus a flexui simili faciunt picipia
Aplector amplexus coplector coplexus et coniuo
conuiui uel conixi conixiui inde conixus Sup
dictas formas seruant in picipio pteriti conia et
deponencia que facile ex simili eminacoe passiuo
rum dinosci pnt. qud faciunt p singulas coniuga
ciones picipia pteriti tgis Neutra pauca habent
ptentiu picipiu ut raro ut ceno cenatus. pradeo
pransus. iuro iuratus. careo cassus. qd et nomen
e passus a patreo. titulo titulus. placeo placitus
quiesco quietus. suesco similiter facit suetus **A**
neutropassiuu qnq sunt picipia gaudeo gauisus
audeo ausus soleo solitus fio factus fido fesus Ve
tustissimi tn et ex alijs plurimis neutris inueni
tur ptulisse picipia pteriti que modo in usu non
sunt. Pleraq tn neutroz secunde coniug in ui di
uisas desinencia in pterito desinunt in supinis. ut
horui rubui repui ferui senui egui frigi rigui
durui stupeo stupui et similia Et is de picipio dic
ta sunt De differencia picipij et nominis ubalis
habes in lector lectoris. et in spirator. et in scribo
Item picipia non componuntur nisi p ntm ut di
cam in edificio De pnimine sufficiat qd don est
cu tractauimus de nomine

Proposicio non aspiratur Nam ut dicit ps in
xiii li Nulla ipso bz aspiracionem. sicut nec
conjunction. unde patet q abundo e compositum
ex ab et unda et non aspiratur **N**ota q sicut
dic hug tractans de erge. q en tantu ualeat apud
grecos qm in apud nos vn huiusmodi nomina
greca sine nota que pcedam componem hnt in
sui compone pnt scribi Et scribuntur indifferent
modo p en modo p m. ut encaustum et incaustu
enthimema et inthimema emplastr et implastr
energuminus et merguminus. energia et inergia
et sic de consimilibus **N**ota etiam q si duo pre
pones ponantur in constructione respectu unius
casualis. ultima tenetur concordare cu casuali. et
pma fuit locutioni et no casuali. ut uenio de ult
mones Et de post fetantes accepit cum Si aut
ponantur tres ultima concordat cu casuali et alie
respiciunt ppones et casuale loco casuali ut uenio
de p ante scolas. uentn. sup seruit utriq casui. s.
cum accusatiuo ponitur quando significat ad locu
ut uenio de sup pontem et no de sup ponte nisi p
figuram Nota etiam q sicut dicit pap omes ipo
sicones hanc habent naturam q aut augent ut
poues aut minuut ut sublustrie subtristis aut
in contrarium utunt. ut destruo. aut nichil signat
ut emori. quod aliqui tantu ualeat quantum mori
Aut aliquid significacoe determinant ut pmone
o. **H**ic pt queri. an sit onduum. petul ptas bo
nonie ul de bononia. Archiepūs ianue ul ianuen
sis. et ita de consimilibus. s. is determinati est sup

de possessio nominis. De accentu autē pponit su-
pra determinatū ē in secūda pte ubi egi de accen-
tu pponum. De pponum compōne cū quibus parti-
bus componant et qñ. dictū ē sup in c de compo-
sita figura nominis. Item multa utilia dixi sup in
pma pte de pponibus in c de syllaba.

Adiubium ē ps orōnis incedinabilis. cuius significacō ūbis adiūctur. h̄ enim p-
ficiť ūbis additū adiubium. quod adiecti-
ua nomina appellatiuis nominibus adiuncta. ut
prudens homo prudenter agit. felix uir feliciter ui-
uit. sicut dicit ps in xv li de adiubijs. Nota ut di-
cit ps in xv li. q. p̄pria nomina ciuitatū siue pri-
me uel secūde sint dedi. genitiuo quidem casu pro
aduerbio in loco accipiunt. ut rome sum. tarenti
sum. Actō uero ad locū cuiuscumq. sint dedina-
cōis. ut romam eo uel tarentū. uel cartaginez uel
athenas. Ablatō uero de loco uel p locū. ut roma
exeo. tarento transeo. Sim tercie sint ablatō tam in
loco q. de loco uel p locum. ut cartagine sum. car-
tagine uenio. cartagine transeo. Idem etiam semp
in pluribus inueniť. ut athenis sum. athenis ue-
nio. athenis transeo. Inueniunt tamen et cū pō-
nibus nomina ciuitatū sepius. plata. et maxime
apud historicos. Vñ salustius in catilinario. Nam
cū brutus ab roma abierat. Inueniunt tamen que-
dam appellatiua supradcām regulaz suantia tria
ut milite militiam militiam. Domi domū domo. hu-
mi humū humo. et etiam adde ruri rus rure. Pre-
terea autem fm quid non simpliciter dñr adiubia.
et ideo pñt eis iūgi relatiua et adiectiua. ut studiū
bononie que ē pulcra ciuitas. Et scias q. domus se-
cūde dedinacōis ē et quarte. et fm dedinacōnem
secūdam ponitur ad modū p̄pōz nominū non p
quartam. q. p̄pōm nomen in quarta dedinacōne
usualiter non repitur. et ideo bñ dñr fui domi. sed
male dñr fui domus. Item ut dictum ē. maxime a
pud historicos inuenitur. uado bononiā uel ad bo-
noniā. domū uel ad domū. et sic de consimilibz. Et
sepe talis latinitas inuenitur. nec mirū. q. p̄pō cum
casuali equipollet adiubio. Scias etiam q. ut dñr
ps. In c proō adiubia p̄mitiua non inueniunt. s̄
deriuatiua a nominibus secūde dedinacōis. quoz
ot̄is in o longam desinens. in e longam conūtiť
et facit adiubium. ut huic dato dare. optimo opti-
me. pulcro pulcre. affabio affabre. Cicero in utina-
rum vj. Deum nullū qui ei paulo affabre factus.
huic sano sane. fero fere. Excipiunt bene et male
a bono et malo. in e correptam desinentia. Oultra
autem ex sup̄dictis nominibus ipsa terminacōne
dñr pro adiubijs accipiunt. ut falso. consulto. pos-
tremo. sedulo. auspicato. augurato. manifesto. pri-
uato. p̄cario. merito. et sepe corripiunt o termina-
lem qñ in aduerbia transeunt. ut cito se o modo
necessario dñr. s̄ necesse eget ūbo substantiuo. In-
uenitur tamen et necessariū. Sunt tamen quedā
ex eadem dedinacōne quoz neutra pro adiubijs
accipiunt. ut multū nimiū. ueq. et uero. p̄mum et
p̄mo et p̄me. Quod ostēdit terentius qui compo-
sitū ab eo in andria ptulit. Nam id arbitror apri-
me in hac uita esse utile. nimiū quoz pro nimis
frequenter inuenimus. et par p̄pōm. Excipiūt
tur quedam que non solū in e s̄ etiam in er desi-
nūt. ut a duro dure duriter. a largo large et largi-
ter. ab humano humane et humanit. a firmo fir-
me et firmiter. Inueniunt alia quibus non ē utē-

dum. insaniter pro insane. seueriter quoz p̄ seue-
re. blanditer. benigniter. amiciter auaniter mundi-
ter mestiter equiter asperiter festiuit ampliter
ignauiter probiter proteruiter inimiciter iracundi-
ter ignaniter supbiter temeriter p̄dariter curiuf-
punter reuēcunditer miseriter p̄speriter Dicitur
etiam abunde ab abundo et abundanter et abun-
dans. Sciendū tñ q. quedam adiubia non pla-
ne suant significacōnem que in nominibus est a
quibus deriuant. ut ferus fere. sanus sane. sensus
sensu. Ideo autē diximus non plane. q. p̄t esse a
liqua racō. ut fere dñr que omni corpe feruntur
quippe cū quatuor pedibus utant fere. ergo pro
iuxta q. celeribus omnia iuxta sunt. sanus p̄ ua-
lidus accipitur. ergo et sane p̄ ualide. Hic quo-
q. ntandū q. a ualido ualde pro ualide profertur
p̄ sincopam. sensim p̄ paulatim. q. ea maxime fa-
ciunt sensum que morant. A rito ūo ūbs uel ritu
rite pro rē. q. nichil traditur ritibus nisi qd rectū
est uel rectū esse creditur. A qñte quoz dedinacō-
nis nominibus composita. e. pducunt. p̄die. ho-
die. post̄die. mer̄die q. pro adiubio accipitur cū

In im denominatiua inueniunt. Hic nomen.
et uerbalia siue p̄cipalia. ut a pte p̄tim. a iu-
ro iuratum. a uice uicissim. ab hostio hostiatim. a
statu statim. a raptu raptim. a saltu saltim. a cur-
su cursim. a sensu sensim. a singulis sigillatim uel

Ter quedam adiubia desinūt. Singulatim
de quibus sic dicit ps. In r p̄mitiua cur et p
qn pro ualde accipitur. Deriuatiua a nominibus
uero uel p̄cipijs tercie dedinacōis ueniunt inter
excurrentia. s̄ si in ens desinat nt̄is. is genitiui in er
conūtiunt. ut sapiens sapientis sapienter. prudens
prudenter. Alia uero assumūt ter dō pñl cor. ut
fortis forti fortiter. audax audaci audaciter. sed p
sincopam in usu frequentiori ē audacter. Excipit
facilis quod pro facilliter facile adiubij loco habu-
it in usu. Virg in x. Quam facile accipites saxo sa-
cer ales ab alto. Difficilis autē difficulter facit p̄
difficiliter. et ab omni omnino. Preterea a tribus
et quatuor nascunt adiubia ter et quater. Obiter
enim compositū ē ab ob et iter. Similiter paulis
per tantisper parump composita sunt. Vetusissimi-
tamen quedam contra supradcām regulam p̄u-
lerūt. Sed siquidem sunt nomina neutra pro adi-
bijs ut sublime uolans assumuntur. Aliter ūo re-
ijciunt. ut pomponius de philosophia. Cū ista h̄
memorie meminit. p memoriter. Hoc etiam ad
ibiū aliter ab eo quod ē hec alis. huius alis. hu-
ic ali p̄ alius alius alij. fm supradcām analogiā

Queri h̄ p̄t de hoc adiubio non. profertur
quare non componit nisi cū tribus ūbis. ne
quod nolo nescio. Item qñ ueniat p̄ compōnem
cū nominibus. et qñ p̄ infinitacōnem. s̄ h̄ dñr
minatū ē sup. ubi egi de figura composita nomi-
nis. De accentu adiubijs dixi supra in secūda
pte ubi egi de accentu adiubijs. et etiam ubi egi
de impedimentis accentus in impedimento dñr.

Intercedēnem greci inter
adiubia ponūt. s̄ romanorū scriptores hanc
sepatim ab adiubijs accipiūt. Et scias q.
nulla interiectio est composita. Vñ prodolor sunt
due ptes. ut ostēdi sup in c de composita figura no-
minis. Amō specialiter de diastastica siue co-
struccōne et de suis sp̄bus et p̄bz necnon de regi-
mine subiūgamus.

Constructio perfecta quā greci synthasis uocant ualeat ad omniū autōr expōnem. et ideo nūc de constructione principaliter et suis speciebus et p̄tibus dicemus. deinde de regimine subiūgemus. Scias ergo q̄ constructio alia perfecta. sicut illa que perfectus sensum generat in animo auditoris. ut petrus currit. Alia imperfecta sicut illa que imperfectus sensus generat ut homo albus.

Constructionis quatuor sunt species. scilicet intransitiua transitiua reciproca et retransitiua. Intransitiua constructio ē illa in qua non ostenditur fieri transitiō actus uel passionis de una persona in aliam. ut sores currit. Transitiua ē illa in qua ostenditur fieri transitiō actus uel passionis de una persona in alia. actus ut diligo te. passionis. ut diligo te. Reciproca ē illa in qua ostenditur fieri reflexio actus uel passionis de una persona in seipsam. uel de pluribus in seipsis. Quōq̄ singulariter quōq̄ pluraliter ut diligo me. diligo a me. pluraliter ut diligimus nos. Diligimur a nobis. et de re. re. et pro eo quod est re. In reciproca fieri transitiō actus uel passionis de una persona in alia determinate. i. cū cā finali. ut rogo te ut doceas me. uel retransitiua. imo ē transitiua. Omnis enim constructio retransitiua indiget uerbo subiunctiui modi cū adiunctiua coniunctione. uel deōne hōis te uim coniunctionis adiunctiue. ut rogo te ut diligas me. Et scias q̄ tres species coniunctionis conueniunt seu rōdent tribus modis in natura. ē enim motus rōis. et isti conueniunt constructioni transitiua. Item ē motus circularis. et huic conuenit reciproca constructio. Et ē motus compositus. et huic motui rōdet uel conuenit constructio retransitiua. Intransitiua uero constructio nō conuenit motui s̄ quētri sit intransitiua. Dico q̄ simpliciter ē intransitiua. q̄ non ostenditur ibi fieri transitiō actus uel passionis de una persona in alia. Est tamen ibi transitiō personarū. q̄ obliquus transitiue constructur cuiuslibet personarū non reddit simpliciter constructionem transitiuā. Item cū dico legere si iste infinitiuis legere teneat nominaliter talis constructio iudicatur transitiua. et determinat transitiui huius ubi uolo. Si autē teneatur uerbaliter est intransitiua. Item consueuit queri. an hec constructio sit transitiua petrus legit uigiliū. cū petrus constructur intransitiue cū hoc uerbo legit. ad h̄ dico q̄ constructio magis debet iudicari rōne finis q̄ rōne principij. q̄ finis dignior ē principio. et s̄m h̄ hoc constructio est transitiua petrus legit uigiliū non intransitiua. licet constructio uerbi potentior sit ad nominatiuū q̄ ad obliquū. Et scias q̄ constructio intransitiue ē pertinere ad eandem personā. Constructio uero transitiue ē pertinere ad diuersas personas uel tamq̄ ad diuersas. Item scias q̄ in omni reciproca constructio transitiue. ut ego diligo me. s̄ quia uerbus ostenditur pertinere ad eandem personam secus est reciproca. et ē ibi transitiō actus uel passionis. s̄ non ē ibi transitiō personarū. et ita reciproca constructio tenet mediū inter transitiuā et intransitiuā. Unde omnis constructio reciproca p̄t dici transitiua ac

lus. licet ibi sit intransitiō personarū. s̄ largo modo. Item cū tantū sit unū pronomen reciproci scilicet sui. consueuit queri an ista constructio. ego diligo me sit iudicanda reciproca. Ad hoc dico q̄ quicquid sit unū pronomen reciproci tantū scilicet sui sibi se a se. tamen iste debent dici reciproce constructiones. scilicet diligo me. diligo te. non uirtute pronominis uel ubi reciproci ibi positi. s̄ ex iunctura pronominis et ubi simul. nam uerbum et pronomen pertinent ad eandem personam. Volo etiam te scire q̄ oratio. constructio. locutio. differunt. cū unum nō recipiat spēs alterius Nam locutio diuiditur in tres spēs q̄ locutionū alia de p̄nti ut lego uigiliū. alia de p̄nto ut legi. alia de futuro ut legam. Item locutionū alia affirmatiua alia negatiua. Constructio uero diuiditur in quatuor spēs ut dixi. scilicet intransitiuam. transitiuam. reciprocam. et retransitiuam. Oratio autem diuiditur in quinq̄ species ut dicam in quinta parte in oratio. Postq̄ de constructione et suis speciebus uidimus nunc de p̄tibus eius uideamus.

Scias q̄ p̄tes constructionis sunt due. scilicet suppositū et appositū. Suppositū est illud de quo loquimur. Et dicitur in dialectica subiectum. Appositū uero ē illud quod de altero dicitur. Et appellatur in dialectica p̄dicatū. Et scias q̄ quicquid precedit uerbum principale. uel intelligitur p̄cedere. est suppositum. uerbum uero principale cū toto illo. quod sequitur est appositum. Excepto si uis es. est. in p̄nti tempe indicatiui modi. quod s̄ quosdam q̄n ponitur inter adiectiui et substantiui. ut petrus est albus. est mera copula. et ad neutram partem tendit. Hoc etiam nota q̄ si unum uerbum ponitur in orōne illud ē principale. si duo uel plura copulata p̄ copulatiua coniunctionem uel disiunctiua. illa uerba sunt equaliter principalia. ut petrus legit et disputat. iohannes legit uel disputat. ubi uero relatiuū non p̄t esse principale. et ponitur hoc relatiuū qui in eadem p̄te orōnis cum ante. cum eo quod in constructione ponitur resp̄cū illius. ut petrus qui ē student bononie disputat. h̄ disputat solum ē appositū. Hoc tamen salūt q̄n qui exponitur p̄ coniunctionem adiunctiua et relatiui pronominis ut iste ē dignus qui regat impiū. i. iste ē dignus ut ipse regat impiū. uel ubi fuit suppletio uerbi ut uos non estis qui loquimini. i. loquentes. Scias etiam q̄ cum dicitur si homo currit homo mouetur. homo currit ē antecedens. homo mouetur est consequens. Nam ante ē p̄ illa que p̄ponitur siue immediate sequitur hanc coniunctionem si. Consequens ē illa p̄ que postponitur siue immediate sequitur hanc coniunctionem si. s̄ hoc magis ad dialecticū spectat. De supposito ubi personalis nunc uideamus. Scias ergo q̄ nomen substantiui alij q̄n supponit p̄ se. ut homo currit. uel cū sua terminatione. ut homo albus currit. Similiter supponit nomen adiectiui substantiue positū. ut albus currit. i. alba res. Item pronomen. ut ego curro. tu curris. ille currit. Item p̄cipiū ut legens. p̄ficio. Item uerbum infinitiui modi positū nominaliter aliquādo p̄ se. ut legere ē bonū. aliquā cū adiuncto. ut a mare deum ē bonū. et me ire ad ecclesiam ē uerū. q̄ hoc totū me ire ad ecclesiam supponit huic uerbo est loco unius nominatiui. Similiter supponit subiunctiui uerbum uel indicatiui p̄posito nomine uel aduēbio infinitiui. ut quis currit scitur. a me

ubi sit fortis ignoratur a me. Similiter orō sump-
ta p̄ indicatū ūbum ul' subiunctū supponit pre-
posita hac coniūctione q̄. ut q̄ tu legis ē uerum
ul' q̄ tu legis placet michi. Item supponit adūbi-
um positū nominaliter. ut diu ē q̄ ego ueni. i. di-
uturnū tempus. ¶ Et scias q̄ suppositū ūbi p̄so-
nalis debet cū eo concordare in tribus sciz in p̄so-
na in numero in habitudine n̄. Ex quo patet q̄
male dī petri currit. q̄ licz petri concordat cū ūbo
in p̄sona et numero. tamen discordat secuz in ha-
bitudine n̄. cū sit casus genitiui. Nota etiā q̄ in
uerbis tercię p̄sonę intelligitur nt̄s in tribus modis
Qñq̄ incerte significacōis. ut in ūbis excepte ac-
cōis. Qñq̄ ui relacōis. ut qui legit disputat. qñ
q̄ ui p̄cedentis orōis. ut fortis legit et disputat.
In ūbis autem p̄me et secūde p̄sonę intelligit̄ no-
minatiuus certus et determinatus. vñ non egent
pronominē ibi posito ad supponem. nisi causa dis-
cretōis ul' significantie. ut ego sum lux mūdi. et
tu puer p̄pheta altissimi uocabens. uide in narra-
cōe. s̄ ūba tercię p̄sonę bene indigent ut fortis
currit. nisi in p̄dictis casibus. Verba tamen tercię
p̄sonę si ponant̄ absq̄ nt̄o non reddūt locucōnez
incongruam. s̄ imperfectam. ¶ Volo etiā te sci-
re q̄ nt̄s tercię p̄sonę p̄t iungi cum ūbo p̄me et
secūde p̄sonę ex parte suppositi in quatuor locis
absq̄ pronominē ibi posito. sicut dicaz in iiii p̄te
in tractatu de alioribz. in c de euocacōe. Item
animadūte. q̄ nomina que geminant̄ ut q̄squis
non recipiunt cūq̄. ut quicūq̄. hñt vim duorū ca-
sū. et ponenda sunt in eodem casu in quo pon-
tur relatiuū facta explicacōe. sicut dicam in q̄i-
ta p̄te in quicūq̄. ¶ De supposito ūbi imp̄sona-
lis amō uideamus. Scias ergo q̄ ūbis imp̄sonali-
bus sit sup̄p̄o per obliquū casum. Imp̄sonaliū au-
tem ūborū alia sunt actiue uocis. alia passiue. ut
placet et curritur. Inter que dñtio sunt hec. quia
imp̄sonalia actiue uocis p̄nt constriui cū infini-
tis ūborū. ut placet michi legere. S̄ imp̄sonalia pas-
siue non vñ male dī. a me desideratur legere. Itē
imp̄sonalia passiue uocis sunt absoluta et intransi-
tīua. s̄ imp̄sonalia actiue uocis p̄nt esse transi-
tīua. ut penitet me peccati. Item imp̄sonalia actiue
uocis regunt añ eodē casus quos regunt sua
personalia post. ut michi placet. Imp̄sonalia ue-
ro passiue uocis non regunt eodē casus quos
sua ūba. Vnde male dī. a me legitur ūgiliū. licet
bene dicatur. ego lego ūgiliū. et q̄ a me legit̄.
equipollet huic. ego lego ūgiliū. et a me legitur
ūgiliū. si addatur actūs. ¶ Nota q̄ cuz dī a me
curritur p̄t duobus modis suppositū assignari. est
enim suppositū rei exercētis et rei exercēte. Sup-
positū rei exercētis ē res ūbi. i. casus qui intelligit̄
p̄ ūbum. et s̄m hoc ūbum illud constriuit̄ cū ab-
latīuo transitīue. et debet sic exponi. a me currit̄.
id est cursus agitur ame. Suppositū uero rei exer-
cētis est res ablatīui. et s̄ hoc ablatīus supponit
et constriuitur cū ūbo intransitīue. et debet sic ex-
poni. a me curritur. i. ego curro. A quibus autem
ūbis descendant ūba imp̄sonalia. et de eorum con-
struccōe dixi sup̄ ubi egi de ūbis imp̄sonalibus
Verba imp̄sonalia que constriuntur cū genitiuis
sunt duo scz interez et refert. sicut dicam in quin-
ta p̄te in interez. Hoc etiā ūbum uenit imp̄sona-
le ē qñq̄. ut dicam in uenio uenis. Verba autem
imp̄sonalia que constriuntur cuz dñs sunt ista. pla-

cet. libet. liquet. licet. uacat. cūenit. contingit. acci-
dit. expedit. ut michi placet. iste dñs michi sup-
ponit isti ūbo placet. et constriuitur secū intransi-
tīue. Eodē mō bene dī. michi placet me legere.
et placet me legere. Verba autē imp̄sonalia que
constriuntur cum accusatiuis qñ iungunt̄ cū infini-
tiuis ūborū ut quidam uolūt sunt ista. decet. telec-
tat. iuuat. et oportet. s̄ qñ iungunt̄ absq̄ infini-
tīuo p̄sonalia sunt. ut hoc decet me. Verba imp̄so-
nalia que constriuntur cuz accusatiuis et genitiuis
sunt ista quinq̄. Penitet et tēdet miseret piget et
pudet ista. Sed qñ ponūtur cū infini-
tiuis regunt tantū accusatiuū. ut penitet me peccare. et nō ad-
iungunt̄ cum infini-
tiuis nisi imp̄personaliter. q̄ ille
infinitiuus ponitur loco genitiui. ut dicam in q̄i-
ta p̄te in miseret. ¶ Scias etiā q̄ quedā sunt
ūba imp̄sonalia nō simpliciter s̄ ex adiuncto. q̄
sequūtur construccōes illorū ūborū imp̄personalium
quibus adiungunt̄ scz incipit. debet. solet. desinit. s̄
ut sociatis incipit interez legere. Sociati incipit
placere legere. Sociate incipit penitere peccare.
a sociate incipit legi. ¶ Nota q̄ hoc ūbum est p̄-
esse imp̄sonale in quatuor locis. sicut dixi supra
ubi egi de gerundis.

De regimine amō uideamus. Scias ergo q̄
regere ē confere dēoni ut ponatur in tali
casu ul' in certo casu. Et scias q̄ omnes p̄-
tes orōis regunt. p̄ter ap̄na nomina et p̄nomi-
na. et p̄ter coniūctōes uel interiecōes. ut qui-
dam dicūt. Nos uero dicimus q̄ omnes p̄terfor-
nis regunt. p̄ter coniūctōes et interiecōes. et
p̄ter quedam adūbia. vñ concedimus q̄ ap̄na no-
mina regunt. vñ bene dī. homo ē humanitate. et
socrates socratitate. q̄ ap̄na nomina data sunt a
ap̄na qualitate. et pronomina regunt. vñ p̄. ego
meorū solus sum meus. i. ego solus de nūo meorū
sum liber. Similiter bñ dī. iste liber ē meus emp-
cōe. et ille ē tuus donacōe. Adūbiōz quedā re-
gunt quedā nō regunt Illa regunt que possunt re-
cipe duo extrema. i. uerbum ame. et casum post
ut uado ultra renūm vñ dñr p̄posiciones a dona-
to A p̄s autē adūbia. q̄ p̄nt poni absq̄ casu. ut
uado ultra Similiter aduerbia compatiua regunt
ut loquor melius platone et sup̄latīua ut diligo
te maxime istorū Et etiā quedam adūbia regunt
ex natura p̄ticionis. ut ubiq̄ terraz. Coniūctio-
nes non regunt nec regere p̄nt. q̄ non hñt certū
finem De interiecōibus dñt quidam q̄ regunt
ex ui sue significacōis. ut o ineffabilez uiu Alij
uero dñt q̄ omnis casus iunctus interiecōi n̄
regitur Et hoc puto uerū Item scias q̄ nulla p̄o
regit ante et post nisi ūbz et gerundium ¶ Volo
etiā te scire q̄ omnia casualia que copulantur.
reguntur ex eadē natura. ut diligo socratem et
platōnem Si uero iungantur immediate Aut p̄-
tinent ad idē. aut ad diūsa Si p̄tinent ad idē.
regunt̄ ex eadē natura. ut homo albus. Si p̄-
tinent ad diuersa regunt̄ ex diūsis naturis. ut sum
maior platone uno cubito. platone regitur ex na-
tura compacōis. vno cubito regunt̄ ex ui fini-
nacōis excessus. ¶ Nota s̄ q̄ regula tradita est
a p̄s. Quemcumq̄ casum regit nt̄s regit quibz
eius obliquis. Quod in multis uidetur fallere. q̄
bñ dī. hoc ē multum vini. s̄ male dī. loquet̄ de
multo vini. Similiter bñ dī. aliquid panis ē hic
s̄ male dī. loquor de aliquo panis. s̄ huius qñq̄

solucō
cumq̄
dus. q̄
dñdī
infini-
sic. q̄
lo esse
rue m
quinta
dorem
ab hor
dendi.
cū ger
dico. i.
milibz
et pas
gentis
sum n
passiū
regimi-
bilis c
mmati
sit in o
quis su
liqui al
rū casu
gamus
N
petrus
ūbum
nens ē
agitur.
tur. Et
cordare
et p̄son
Qñq̄ p̄
collecō
ut ciuit
ut ego
sciz qui
netur a
vñ bene
aliqñ c
lenim i
rix am
determi
q̄ ē cop
ta ē in k
quemcū
ut sum i
autem ū
qua spāl
cūq̄ non
eorū. vñ
nomina
terminet
militer ū
minatiui
do supini
ptinent a
illam elc
dem mō
ntñ deter
arbitr. S

soluconem ponam inferius in plus. Nota qd que
cumq; casuz regit indicatiue. et quilibet eius mo
dus. gerundiu. supinu. picipio. et uide qd
dicit. S3. consuevit queri. an ntis possit regi ab
infinitiuo. gerundio. supino. picipio. et uide qd
sic. qd sicut bene dicit. ego sum miles. ita bene dicit uo
lo esse miles. uenio causa fieri miles. sum futu
rus miles. Sed huius qonis soluconem ponam in
quinta pte in futurum. Nota qd cu dico. habeo pu
dorem comedendi solus. iste ntis solus euocatur
ab hoc uibo habeo. mediante hoc gerundio come
dendi. et constituitur cu hoc uibo habeo p regime
cu gerundio uero p determinacionem. Similiter si
dico. habeo uoluntatem eundi solus. et ita de consi
deratione dicat. Scias etiam qd e regimen actiuu
et passiuu. Regimen actiuu e habitudo dconis re
gentis. et de hoc regimine dicit ps. Quemcuq; ca
sum regit ntis et quilibet eius obliquus. Regim
passiuu e habitudo dconis que regitur. et de hoc
regimine dicit ps. Ntis qui uibo adiungitur immo
bilis casibus ipse manet. Hoc e natura p quaz no
minatius regitur a uibo. non mouetur. i. non tn
sit in obliquos suos. siue non accommodatur obli
quis suis. qd uidelicet ntis regitur intransitiue. ob
liqui autem transitiue. De hoc regimine singulo
ru casuu amodo spales regulas p ordinez subun
gamus. et pmo de nro.

Nota ergo qd tres sunt nri. scz ntis suppo
nens. ntis apponens. et ntis exponens.
ntis supponens e qui supponit uibo. ut
petrus currit. Ntis apponens e qui ponitur post
uibo substantiuu. ut petrus e albus. Ntis expo
nens e ntis exponens uibo. ut currit. i. cursus
agitur. iste ntis cursus exponit hoc uibo cur
tur. Et scias qd ntis qui supponit uibo tenet con
cordare cu eo in duobus actibus. scz in numero
et psona. Hoc autem impediri pt quatuor modis.
Qnq; p euocacionem. ut ego petrus curro. Qnq; p
collocacionem. ut populus currit. Qnq; p apponez
ut ciuitas uelle e pulchra. Qnq; p conceptionem.
ut ego et petrus legimus. Ntis autem apponens
scilz qui ponitur post uibo substantiuu. non te
netur concordare cum uibo in nro nec in psona.
vn bene dicit sum homo sum homines. Verutame
n aliqn concordat cu sequenti et non precedenti. per p
lenim ul anastrophem. eo qd intelligitur ante. ut
nixe amanti reintegratio e amoris. sicut dicit cu
determinabo de allorea in ea de plenit. Itē scias.
qd e copula uibalis implicita et explicita. Explici
ta e in hoc uibo sum. et ideo pt libere recipere ntis
quemcuq; nomimis. ut sum homo. et pnomimis
ut sum ille. et participij. ut sum legens. In ceteris
autem uibis e copula implicita. i. coartata sub ali
qua spali significacione. vn non pnt recipere quem
cuq; nominiu. nisi qui conueniat significacioni
nominatione. ego non recipit nomen. nisi qd de
terminet ipsam. ut uocor petrus. dicor petrus. Si
terminet uiba que pntinent ad incessum requirunt no
minatuu qui determinet ipsum incessum. ut ince
do supinus. et incedo tardus. Et similiter uiba que
ptinent ad electionem requirunt ntis qui determinz
illam electionem. ut eligor epus. eligor potestas. Co
dem mo uiba que pntinent ad sessionem. requirunt
ntis determinante sessionem. ut sedeo iudex. sedeo
arbitr. Similiter uiba que pntinent ad appetitiam

requirunt ntis determinante appetitiam. ut uideor
bonus. appareo sapiens. Et plus dico qd omnia i
ba personalia pnt recipere ntis picipij ex parte
post. sicut recipere uibo mediante coniunctione
ut lego uigiliu scribens. i. lego uigiliu et scribo
hic etiam nota qd uibo substantiuu non pt reci
pere pnomem ex pte appositu nisi tercie psona. sic
uolunt quidam. et etiam ps uidetur hoc sentire di
cens. Nemo dicit ego sum ego ul tu. referens pro
nomen ad uibo ex parte post. qd pronomen sig
nificat substantiam et uibo substantiuu. et sic e gemi
nata ibi substantia. et geminata substantia nichil
perfectuz significat. ergo pronomen non determinat
uibo substantiuu. ergo nichil e dictum. ego sum
ego. ul ego sum tu. Alij autem dicunt cum qui
bus ego. qd uibo substantiuu bene pt recipere pri
mam et secundam personam et terciam. vn bene dicit.
ego sum ego. et ego sum tu. sicut bene dicit. sortes e
sortes. et hoc e hoc. Sed distinguunt ita. qd illud
pronomen pt uenire rone substantie. et fm is e ibi
substantia geminata. vn nichil e ibi perfectum. et
sic intellexit ps. Vel pt uenire rone qualitatis ad
quam pntinet ex ui demonstrationis. et fm is per
fecte dicit. Nec autem opinio pt affirmari p ps dntē
qd dntia e inter uibo substantiuu et uocatiuum
qd uibo substantiuu recipit ntis pronominis ex
pte post. uibo uo uocatiuum non. Vn bene dicit. is
e hoc. et iste e iste. ergo eadem congruitas que est
in tercia psona uidetur qd sit in prima et in secunda
Item ps dat auctoritatem. si tu esses hic. in qua de
monstracione intelligitur ego. Et bria similiter
dicit. Est ego qui mecu loquitur. Item dicimus qd
uibo non tenetur concordare cu sequenti nro. ut
dixi. et euocaco non ita e uolenta ex pte post si
cut ex pte ant. Vn concedimus. ego sum ille qui
curro. et ego sum ille qui currit. Volo etiam te
scire qd uibo substantiuu habet aliam naturam
ex pte post qd alia uiba. ut multi dicunt. qd cetera
uiba non pnt recipere nominatiuu ex pte ant. scilz
tercie psona. absq; pronomine ibi posito. Nomi
natiuu dico nomimis substantiuu. si uibo substā
tiuu pt bene. qd no indiget pronomine. Et is uide
tur uelle ps. qui dicit qd in ceteris uibis male dicit
tur. si in hoc uibo substantiuo bene dicit. Vnde pris
tianus curro male dicit. Sed pristianus sum bene dicit
Alij dicunt cu quibus ego. qd uibo substantiuum
non habet aliam naturam an se qd alia uiba. unde
sicut male dicit. cetero accuso. sine pronomine ibi po
sito. ita male dicitur sine pronomine. cetero sum.
si ille ntis intelligatur a pte ante. Ille enim ntis
e tercie psona. et euocatur. Non autem a pnomi
ne euocatur. qd non e ibi pronomen. Neq; a uibo. qd
ocō euocans debet pcedere dconem euocaram. Si
autem intelligatur ex pte post bene dicit. et euocat
ab illo uibo sum. qd uiba substantiuu et uocatiua
euocant ntis tercie psona. ut pristianus sum. pris
tianus uocor. quod cetera uiba facere nequaqp pnt
Nota qd ntis in ui nominatiui retentus. semp re
quirit uibo positu ul subintellectum. ut petrus
currit. subintelligi pt aliqn. et maxime uibz sub
stantiuu. ut polidocus ego. subauditur sum. Et q
mare qd terras omi dicone tenē pollicitus. subaudit
es. Et uisio psaie. et onus moab. subauditur e. qd
sensu e. Hoc e uisio psaie. et hoc e onus siue oppr
sio qua uidit ppheta psaie sup moab. Et ita de
consimilibus. dndum e. Sed si ntis non ponitur.

in ut nōmān non requirit ūbum. ut aquile uolāt
sublime. i. sublimiter. Amō de genitiuo uideamus

Genitiuus regitur
qñq; a nomine. ut asinus sociatis. qñq; a
ūbo. ut misereor sortis. Et a participio. ut
sum mistus sociatis. et a pronomine. ut ego me
or solus solus sum meus. et hominū h̄ ē bonus
ille malus. Qñq; a p̄pōne s; p̄ gresimū. i. p̄ usum
grecorū ut tenus curū. i. cunbus. et ab interiectione
s̄m quosdam. ut o misere sortis. et ab adūbio. ut
ubiq; terrarū. A coniūctione ūo nunq;. Et sciendū
q; genitiuus regitur ex sex naturis. ut p̄tēbit. scz
ex natura possessionis. ex natura ūbalis significa
cōnis. ex natura p̄ticonis. ex ui acc̄tis. ex ui cau
se materialis. ex natura transicōnis. **N**ota ergo
q; omnis dco significans rem suam ut possessam
.i. que habetur. p̄t regere genitiuū denotantē rez
possidentem. i. que habet. ex natura possessionis
ut si dicam. equus sociatis. Vñ s̄m hoc nullū ad
iectiuū regit genitiuū ex ista natura. nisi ponatur
substantiue. ut bona istius ciuitatis. et om̄s sanc
ti et sancte dei. i. quos deus habet. Item nullū uer
bum regit genitiuū ex ista natura. p̄ter sum es ē
ut hec capa ē sortis. Secundū p̄tēcām regulam
omnia nomina formarū regunt genitiuū. ut albe
do plōnis. sapientia salomonis. Similiter nomina
dignitatz et officiorū. regunt genitiuū ex natura
possessionis. ut ep̄us bononie. potestas mutine. c.
pellanus sancti martini. Et p̄pria nomina qñ tra
hūnt ad possessionem. ut danus petri. et maria
cathonis. Et similiter nomina ad aliquid dca. reg
runt gñ ex hac natura. ut pater sortis. filius pla
tonis. Item scias q; ūbalia desinentia in tor ul̄ in
trix. si dñdant a ūbis transituius. p̄nt regere geni
tiuū significantē rem in quam transeat actus tibi
ut tu es doctor petri. q; docet ip̄sum. Et si ūbus
regit duos diuisos casus. ūbale eius similiter regit
duos genitiuos. ut suz doctor tui grāmaticē. si au
tem ueniant a ūbis absolute. absolute ponūtur
ut sp̄no sp̄iras sp̄irator. uiuo uiuis uictor. nisi in
ueniant alia natura. ut cursor dñi pape. i. q; p̄ti
net ad dñm papam. Regunt autem ista uerbalia
gñ ex ui ūbalis significacōnis s̄m quosdam. ex
eo q; retinent significacōnem sui ūbi. Sed alit. q;
ūba cū tempe. s; hec ūbalia cū qualitate. Sed p̄t
dici q; regunt gñ ex natura possessionis q; p̄nt
reduci ad possessiuū. ut si dicam. sum doctor tui
.i. tuus. et tu mei. i. meus. Et ubiq; est q; gñs
reducitur ad possessiuū ē ibi natura possessionis
Similiter p̄tēp̄ia que ueniunt a ūbis transituius
posita nominaliter regunt genitiuū ex ui uerbal
significacōnis. ul̄ ex ui possessionis. ut suz docens
grāmaticē. i. doctor. et sum doctus grāmaticē. Itēz
ad naturam possessionis p̄tēp̄ia etiam reducun
tur. q; ubi ē p̄tēcō. ibi ē captio p̄tis a suo toto. ut
vñus istorū currit. alter istorū legit. Vñ omnis ps
ē possessio totius. ergo rē reducūtur ad naturā
possessionis. Regunt autem gñ ex natura p̄tēcō
nis omnia p̄tēp̄ia. ut aliquis. quidam. vnus et al
ter. et pronomina demonstratiua. ut ego moorū
meus sum solus. et hominū hic ē bonus ille ma
lus. Et similiter quedam adūbia localia. ut ubiq;
terrarū. et ubiq; locorū. Item dicimus q; sicut p̄p̄ū
nomen qñq; ponitur possessiue. ita ponit̄ partiti
ue. s; tamen improprie. Vñ concedimus. hominū
sortes ē bonus plato ē malus. p̄p̄um enīz nomen

vnū recipit a pluralitate. sicut boecius ut̄. quorū
basilius regio ministerio depulsus ē. Hijs itaque
adiungant̄ omnia que regunt gñ ex natura p̄tē
mimentie. q; ubiq; ē p̄mimentia ibi ē aliqua p̄
tēcō. ut dñs dñantium. rex regum. et ūgo ūginū.
sanctus sanctorū. canticū canticorū. Nam omnia no
mina que significant rem in qua posset esse p̄tē
mimentia regunt genitiuū pluralē sui ex hac natu
ra. ut doctor doctorū. seruus seruorū. **H**is adim
gunē suplatiua que regunt gñ pluralē uel sin
gularem nominis collectiui. ut sum fortissimus om
niū romanorū. ul̄ fortissimus romane gentis. Hic
ē enim quedam p̄tēcō. q; res suplatiui ē de nūmō
rez genitiui. et ita ē possessio. q; omnis ps dī pos
sessio quantū ad suū totūz. Similiter ē p̄mimen
tia. q; res suplatiui semper signatur cū quadam
p̄mimentia. ut sum albiissimus romanorū. i. sum
vnus romanorū p̄mimens alijs in albedine. Nolo
ecā te ignorare q; nomina ad aliquid dca ut sup
tetigi regūt genitiuū ex natura possessionis. p̄nt
autē huiusmodi nomina substantiua que dñr ad
aliquid regere datiuū cum ūbo substantiui. ut be
ne dī. sum pater tibi. sum frater tibi. quod potest
intelligi duobus modis. possessiue et acquisitiue.
Si possessiue tūc talis ē sensus. sum pater tibi. id
ē sum pater tuus. Si acquisitiue talis ē sensus
pater tibi. i. ad tuū cōmodum. Regitur autēz ut
quidam dicūt iste dñs tibi de ly pater. et hoc nō
habet nisi cum ūbo sum es est. Vñ male dicitur
pater petro currit. s; bene dī. suz pater petro. Nolo
ūo dicimus q; regitur ab est. et nō a nomine ibi
posito. tamen constituitur cū ly pater p̄ dētermi
nacōnem. cū est p̄ regimen. et hoc p̄t uideri. quia
ūbum p̄t interponi. ut dicatur. pater sum tibi. Si
pater sum tui male dī. **V**iso de genitō rei h̄nt
tis. uideamus nūc de genitō rei habite. Scias ergo
q; qñ nt̄is designat rem h̄ntem. et gñs rem ha
bitam. tūc nt̄is regit illum gñ ex ui acc̄tis. et
eodem mō ablatiuū. ut si dicatur equus albi colo
ris currit. et equus albo colore currit. i. equus ha
bens album colorem currit. Et ē sciendū q; nullū
nomen nisi substantiuū regit genitiuū ex hac na
tura. et nullum ūbum p̄ter sum es est. ut deus est
magne ūtutis. i. h̄nt magnam ūtutem. Item p̄p̄a
nomina p̄nt regere gñ ul̄ ablatiuū ex hac natu
ra. q; p̄pria nomina h̄nt p̄nt significare tē suā ut
h̄ntem. Vñ ouis. Acute uocis illator. i. illator ha
bens acutam uocē. Et orac. fracto crure cruciatum
planū tollite damat. i. planū h̄ntem cuius fractum
Item pronomina regunt ex ista natura. Vñ boe
cus. Illa uultu placido meis questionibus mori
inquit. illa notat rem h̄ntem. i. illa habens uultū
placidū. Et ita p̄p̄um nomen et pronomē regūt
genitiuū et ablatiuū ex ui acc̄tis. q; significat
rem suam ut habentē. Nota q; quando gñs uel
abl̄tis regitur ex ui acc̄tis. sp̄ ibi requirit̄ adiec
tiuū. ul̄ aliquod nomen habens officiū adiectiui.
q; oportet q; accidens dedaretur. Vñdē quālibet
dicatur equus albi coloris currit. tamen male dī
equus coloris currit. **H**ic tamen adūte q; inue
nitur aliqñ vnicus genitiuus. q; non ē ibi adiecti
uū. ut turris fortitudinis. homo pacis. petra scan
dali. et ideo notandū q; vnicus genitiuus aliqua
dō p̄t stare sine adiectiui. scz qñ p̄ se signat laudem
ul̄ uitup̄iū. ut homo pacis. i. pacificus. turris for
titudinis h̄ significat laudem. petra scandali signi

ficat uitupium. i. petra in qua fuerunt homines
scandalizati. i. offensi. homo sedicōis. i. homo se
dicōsus. Sed si p se gtis non significat laudem ul
uitupium. non p se stare sine adiectiuo. ut male di
citur. equus coloris currit. q non significat lau
dem ul uitupium. s est dñdum. equus albi colo
ris currit. Et scias q licet abltis regatur ex ui
stare p se. sicut vnus gtis ut dicatur. homo pace
dali. Et rō est. q abltis non habet istā naturam
apne. pmo eam habet ex quadam affinitate quā
habet cū genitiuo. Nam abltis significat causam
gtis uo accēs. et ideo abltis magis indiget auxi
lio adiectiuo ad declarandū accēs q indiget geni
tiuus. Postq diximus de genitiuo rei hñtis et
rei habite. nūc dicamus de gto rei materialis. No
ta ergo q talis genitiuus apne regitur ab adiec
tiuis. regitur enim ab adiectiuo denotante paup
tatem ul suū contrariū. ut h est paup pecunie. et
ille ē diues auri. Et ab adiectiuo denotante felicitā
tem ul suū contrariū. ut ille ē felix ul infelix ani
mi. Et ab adiectiuo denotante dignitatē ul suū
contrariū. ut hic ē dignus honoris. et iste est dig
nus laudis. et sicut construunt cū genitō ita cū ab
latiuo gerundij. male dñ enim. dignus honorando
si dignus honorandi bñ dicitur. Similiter adiecti
ua que pñent ad plenitudinem ul suū contrari
um. regunt genitiuum ex ui cause materialis. ut
plenus vini. ul uacuu vini. Construunt similiter
cū ablatiuo. ut plenus vino. et uacuu vino. Pñt
enim huiusmodi nomina regere genitiuum et ab
latiuo. Vidimus eum plenū grā et ueritatē. Item
3x xxviii c. Omne mense replete sunt uomitu for
diūq. Et illa que pñent ad audaciam ul ad suū
contrariū. ut audax belli. et timidus belli. sed non
regunt ablatiuū. Et illa adiectiua que pñt reduci
ad ubalem significacōnem. regunt gñ ex eadem
natura. ut certus et incertus. gnarus et egenus. ut
certus sum huius rei. i. scio hanc rem. Sum incer
tus huius rei. i. dubito de hac re. Sum egenus pa
nis. i. ego pane. Scias etiā q regitur qñq geni
tiuus a iibo. ex ui cause materialis. Vñ ūba pñti
nentia ad redargucōnem siue accusacōnem ul ad
suū contrariū. hñt regere gñ ex ui cause materi
alis. ut redarguo te furti. et rephendo te criminis
arguo te iniuriarū. laudo te bonitatis. miror te trā
sacie. et similiter construunt cū abltis. ut miror
te iusticia. laudo te prudentia. Item ūba que pñti
nent ad empcōnem ul uendicōnem. ualores et ef
timacōnem. regunt genitiuum denotantem pñ ex
ui cause materialis. ut quanti emisti libz tuū. quā
ti. Quanto uendidisti. quanto estimas. quanto fa
ci. Et cū ablatiuo construunt ista. ut quanti emis
ti. Quanto uendidisti. quanto estimas. quanto fa
ci. Et scias q autores nunq ponūt ista ūba nisi
cū gto denotante pñcū indeterminatū. ut quāti
emisti libz tuū. Et cū abltō denotante pñcū deter
minatū. ut emi libz meum x libris. Illa tamen q
pñent ad estimacōnem. bene construunt cū ge
nitiuo denotante pñcū determinatū. ut facō libzū
meū x librarū. i. estimo. et estimo amicitiam tuā
vnius obuli. De constructōe autem huiusuer
bi ualco ualco qñ pñcū denotat. dico q constru

itur cū genitō denotante pñcū indeterminatum
ut in digesto. Julianus ait fundū tanti ualē quā
ti uendi pñt. Construitur similiter cū accō denotan
te pñcū determinatū ul indeterminatū. ut in ge
nesh. Terra quā postulas xl sidos argenti ualeat. co
struitur etiā cū abltō. Et scias q ista duo ūba
scilz moneo et memoro construunt s cū genitō et
accō. ut moneo te iusticie. et memoro te leccōnis
Sed moneo construitur cū duobus accusatiuis si
mul. ut moneo te iusticiā. quia pñet ad doctrinā
et recordacōnem. s memini et memoror deponēs
non construitur cū genitō et accō simul. s diuisz
ut memini lcōnis. et memini lcōnem. Ex natura
transicōis aliqñ regitur gtis. qñ scz designat rez
in quam transit actus iibi. Vñ omnia ūba pñtē
tia ad recordacōnem ul obliuionem. regunt gñ
ex natura transicōis. ut memini lcōnis. recordor
lcōnis. obliuiscor lcōnis. recolo lcōnis. Et hec con
struunt cū accō et abltō. Similiter regunt gñ
ex eadem natura ūba que pñent ad indigentiam
ut careo panis. et hec construunt cū abltō. Itēz
miseror miserens regit gñ ex eadem natura. ut
miseror tui. regit etiā datiuū. Similiter ista q
tuor ūba regunt genitiuum ex natura transicōis.
abstineo. inuideo. desino. consulo. ut abstineo fia
rum. desino querelaz. Inuideo tibi honoris ul ho
nore. consulo tibi huius rei ul hac re. Vñ ouidius
Ad me puenit consuluitq mei.

O Atius pñcipaliter regitur ex natura acq
sicōis. et fm h nomina que pñtinent ad
cōmodū ul incōmodū regunt datiuū ex
ui acquisicōis. ut sum bonus tibi. malus illi. Et
ūba que pñtinent ad cōmodū ul incōmodū re
gunt datiuū ex eadem natura. ut do tibi equū. le
go tibi agz. Et hoc ūbum est plus fact. q regit
duos diuisos dñs simul ex ui acquisicōis. ut h
refest michi cure. et hec res ē michi honori. Sed
vnus dñs regitur ex ui acquisicōis acquirentis
scz michi. alter scz cure. ex ui acquisicōis acquisi
te. vñ est ibi duplex acquisitio. scz acquirent et ac
quisita. vñ non debet interponi copula. Et scias.
q nullum aliud ūbum regit duos diuisos datiuos
ex natura acquisicōis nisi suz es est. Et si inueni
atur alicubi. dic cum ps q vnus illoz ponat ad
ūbialiter. ut in prudentio. Proslit auxilio socijs.
.i. ad auxiliandū. Sed pñt queri. an omne ūbū
regere possit datiuū ex natura acquisicōis. Id ē
an hbeat hoc ex appia institucōne. Dico q non
vñ male dñ. hec uestis decet michi. Item nota q
ūba impersonalia regunt datiuū ex ui iiboz perso
naliū. s sua psonalia regunt datiuū ex ui acqui
sicōis. ut hoc placet michi. ergo ex eadez natura
et sua psonalia regunt datiuū. Regitur etiā
datius qñq ex ui transicōis. scz quando designat
rem in quam transit actus ūbi ul passio. s h fac
proprie ul improprie. Propne ponitur in ui sua
.i. in ui datiuū. ut bñdico tibi. maledico tibi. Et in
uideo tibi. Et tunc pñt fieri conūsa locucō. ut bñdi
cor a te. inuideor a te. Impropie qñ n ponit in ui
sua. i. in ui ablatiuū et pñtis. ut diligor tibi. pro
a te. inuideor tibi. pro a te. Qñq autem dñs regi
tur ex ui correlatiui respctūs. vñ ista nomina par
et impar. et similis et dissimilis. equalis et inequa
lis regunt datiuū ex ui correlatiui respctūs. q est
ibi intellectūs correlatiuus. ut sum par tibi. ergo tu
michi. sum impar tibi. ergo tu michi. sum similis

mihi. ergo tu michi. et sic de singulis. Patet ergo ex
predictis quod dictus regitur ex tribus naturis. scilicet ex
ui acquisitionis. ex ui transicionis. ex ui correlatiui
respectus. ¶ Volo etiam hoc te scire. quod uerba precep-
tiua que construuntur cum dicto sequente infinitiuo
ut precipio tibi legere. preter etiam construuntur cum acco-
ut precipio te legere. ¶ Item nota quod quando uerbum com-
struitur cum aliquo obliquo sequente infinitiuo. uel
construitur cum simili obliquo. ut michi placet ser-
uire tibi. dubium est quis obliquus cui uerbo redda-
tur. sed melius est ad perfectam constructionem. quod pri-
mus obliquus primo uerbo reddatur. sicut uult per

Accusatiuus regitur a nomine adiectiuo per synodochen. quando
id quod est per se attribuitur toti. ut si est bo-
nus anima. et a nomine gentili et patrio. ut lom-
bardus gentem. et bononiensis patriam. et si no-
men quis uel qui similiter regit actum per synodo-
chen. Unde uigilius. Quid genus uerum estis. quo ten-
ditis uerum uenistis. Et ex eadem natura uerba maxime
passiua regunt accusatiuum. ut iste truncatur caput
et neutra absoluta. ut hic dolet uentrem. Item ad
lectura regunt accusatiuum per figuram que dicitur synthe-
sis. id est concidentia. uidelicet quando ponuntur loco prae-
teriti. ut iste est expositus bella. id est exodiens. et presens
futura. id est presens. ¶ Nota quod omnis infinitiuus ubi
personalis. regit accusatiuum ante se intransitiue. ex
ui copule infinitiue. ut uerum est me currere. et uerum est
me amari. sed hoc non accidit ubique. quod quando impe-
ditur ex adiuncto. ut uolo esse bonus. uerum male dicitur
uolo me esse bonus. Immo debet dici. uolo me esse
bonum. sicut tangam in quinta parte in futurum. De
infinitui constructione dixi super. ubi egi de gerundi-
is. Similiter gerundiu regit actum ante se. ex eadem
natura. ut magister legendus est uigilius. De hoc tamen
requiritur supra. ubi agitur de gerundio. Ex natura
transicionis quandoque regitur actus a uerbo. scilicet quando
designat rem in quam transit actus ubi. unde secundum
hoc omnia uerba actiua regunt actum. ut amo te. et
communis quandoque signant actionem. ut crimino te. Et
deponentia transitiua. ut sequor te. et neutra transi-
tiua. ut arde terram. et bibo uinum. Passiua etiam re-
gunt actum ex natura transicionis. quando ueniunt a uer-
bis regentibus duos diuersos actus. ut doceor gram-
maticam. induor tunicam. Quidam etiam idem dicunt
de uerbis impersonalibus predictis ubique. ut a me do-
cet grammatice. Similiter quodam uerba passiua
regunt actum. quousque actiua non regunt duos
diuersos actus. et hoc fit quandoque per figuram que dicitur
synodochen. ut iste truncatur caput et radii barba.
Et quedam sunt que habent actum adiunctum sue pas-
sioni. et ideo regunt actum ex natura transicionis
ut pascor panem. id est pascendo comedo panem. sati-
or carnes. id est satiendo comedo carnes. sed hec regunt
gerundiu et ablatiuum. Nota quod sunt quedam uerba que
regunt duos diuersos actus. sicut in parte continetur
in hijs uerbis. flagito. posco. peto. doceo. rogo.
calcio. celo. Inuoco. succingo. moneo. si ex uo iun-
go. In istis iungatur sine quo res falsificatur. Et
etiam omnia que sunt similia istis. et que pertinent
ad doctrinam et deprecationem. et obsecrationem. ut
instruo te bonos mores. Oro te multa. obsecro te
sed. obtestor te sed. Regunt autem predicta uerba. duos
diuersos actus ex natura transicionis. hac ratione. quod
pertinent ad diuersos actus. Nam quicumque docet du-
o agit. Agit in discipulum quem docet. et agit in

autem quam ostendit. et ideo duos actus regunt. Sed
quod ille due transiciones sunt diuersarum naturarum. non
debent copulari. quod una transicio est dependens. a
lia perficiens. Quidam tamen dicunt quod primum regitur
ex natura transicionis. alius ex ui cause materialis.
Item scias quod quandoque regitur actus a uerbo ex natu-
ra transicionis. sed minus proprie. ut si ardet quandoque
id est ardentem amat. et hic horret te. id est horrendo for-
midat. et hec loquitur te. id est ignoratur a te. uel tu
ignoras ipsam. et quia non regunt proprie accusati-
uum. id est non potest in fieri conuersa locutio. Item regitur actus
a prepositione transitiue. ut uado ad urbem. Et ab ad-
iunctis que prepones dicuntur a donato ut infra. circa. circa.
intra. extra. supra. ut uado ultra renus. Quandoque ab
interiectione secundum quosdam. ut o admirabilem uiam
Alij uolunt quod regantur a uerbo subintellecto. ut dico
o admirabilem uiam. Nos uero dicimus quod omnis
casus qui ponitur cum interiectione non regitur. Ex
ui acquisitionis aliqui actus regitur sicut dictum est
est mihi. ut hec uestis decet te. id est conuenit tibi. Ex ui
cause etiam aliqui regitur. ut uituperor in sapientem
tem. id est uituperor quod sum insipiens. ¶ Habemus
ergo quod actus regitur sex modis. per synodochen. per
synthesim. ex ui copule infinitiue. ex natura transi-
cionis. ex ui acquisitionis. et ex ui cause. Volo etiam
te scire. quod mitto et destino et uerba que ad missi-
onem pertinent. recipientia post se actum. si ille accu-
satiuus designat rem rationalem. recipientem alium accu-
satiuum mediante prepositione ad. ut mitto nuntium meum
ad te. Si uero actus ille qui a uerbo regitur notat
aliam rem quam rationalem. tunc uerbum non recipit a-
lium actum. sed datiuum. ut mitto tibi centum solidos
et mitto tibi equum. Quod contingit. quod res rationalis
non est alicui acquisibilis. sed mittitur ad locum. et ideo
ponitur cum accusatiuo et prepositione que significat lo-
calem circumstantiam. ut ad locum. quousque inueni-
tur instantia. ut locum epistole beati pauli apostoli ad
galathas. Quod potest fieri. quia ibi quedam sermo
nis directio denotatur. que per accusatiuum aptius ha-
ri consuevit. ¶ Potest etiam queri de illo quod
dicitur in euangelio. luce. sicut locutus est ad patres nos-
tros abraam et semini eius. quod uidetur quod accusati-
uus copuletur dato. Sed hoc deducitur in qua-
dam parte in loquor.

Accusatiuus regitur a uerbo ut quidam dicunt.
quia sicut nihil tenetur concordare cum uer-
bo in numero et persona. ita utrumque. Vnde sicut hoc
legit est congrua. homines legit est incongrua. ita et
in uerbo. homo lege est congrua. homines lege est in-
congrua. Sed ad hoc potest dici. quod ista constructio ho-
mines lege. non est incongrua. propter discordantiam
uiri et ubi. sed quia directio sermonis facta ad plures
requirebat uerbum plurale poni in constructione. ut
homines legite. Vnde hec est incongrua. lege uigilius.
facta directione sermonis ad plures. Alij dicunt quod
regitur ab aduobis. quod regere est conferre deconi ut
ponatur in tali casu. Sed aduobis conferre uocem
tuo. ut in tali casu ponatur. ut o patre. o iohann-
nes. ergo aduobis regit ipsum utrumque. Sed ad hoc
potest dici. quod illud aduobis uocandi non conferre ego
cui deconi quod ponatur in tali casu. scilicet utroque. quod suffici-
cienter ponitur sine illo. Alij dicunt cum quibus ego
quod utrumque ponitur absolute. id est sine regimine. quod non
indiget uerbo secunde persone. nec aduobis uocandi.
Potest enim stare sine utroque testante per se. dicens
appollonius scribit uigili. sed enim non est uerbum

de pſone nec adibium uocandi. Dicimus ergo q
ntis et utiſ in hoc conueniunt. ſcilz qz ambo ſunt
intransitiui et oñdunt ad idem ptinere. Sed dñs
in hoc. qz ntis non ponitur absolute. i. ſine regi
mine. pmo ſemp regitur a ſubo poſito ul' ſubinte
lco. Vtis uero ponitur absolute. et pñt indiñr po
ni cum pma et ſecunda et tertia pſona ſibi. unde
bene dñ. lego uigili. legis uigili. legit aliquis uigili
Blatiuus regitur.
A ex ui accñtis ſicut gtis. ut equus albo co
lore currit. ſicut dicimus. Equus albi colo
ris currit. et ex eadem natura ſum es eſt regit ab
latiui. et nullū aliud ſubum. ut hic ē magna ſu
te ul' prudentia. ſicut dicimus. iſte ē magnus pru
dentia. Regitur etiam abltis ex ui cauſe formal
et ſm hoc omnia adiectiua pñt regere ablatiui
denotantem formam ſui. ut albus albedine. et co
loratus colore currit. et grammaticus grāmatica.
Item nomina ſubſtantia pñt regere ablatiui ex
eadem natura. ut homo humanitate. Item appria
nomina. ut ſocrates ſocrate. uel appria qualita
te nomina autem ſintheſe. uel appria qualita
ficatiua. non pñt regere tales abltis. qz nichil per
ſe certū ſignificant. ut quilibet et nullus. Omnia
autē ſibi pñt regere tales abltis ex ui cauſe for
malis. ut amo te amacione. audio te auditu. Dili
go te dilectione. Ex ui etiam compactionis qñqz regi
tur abltis. quando ſcñ ſignificat rem ad quā fit
pe ſimilem cauſam mediante qñ. ut ſum fortior qñ
plato. De hoc dixi ſup ubi egi de compatiuo no
mine. Sed ſi alia compatio ſibi fuerit. oportet ut
ſequatur alius abltis. ut ſum magis fortior pla
tone occione. Item hoc ſubum malo regit abltiui
ex eadem natura. ut malo panem malo. i. magis
uolo. Itē iſta duo ſibi pñt regere ab
latiui ex eadem natura. ut pñt regere ab
magis uolo. Et hoc pñt iſto. i. melius ē. Regit
etiam abltis ex natura tranſicōis. Et hoc fit du
obus modis. Qñqz mediante pñone. ſicut in omni
bus ſibiſ paſſiuis contingit. ul' hñtibz vim paſſi
uam. ut amor a te. uapulo a te. Qñqz ſine pñone
ut caro pane. et gaudeo ſocetate tua. et alia con
ſimilia hijs. conſtruantur ex natura tranſicōis
materiali. ul' aliam pñt efficientem. non debet
poni cum pñone. vñ male dñ. ſpolior a prebenda
ſicut ſup dixi ubi egi de ſibiſ impſonalibz. Ex q
duplici enim cauſa abltis regi pñt. Nam aliquan
do ablatiſ ex ui cauſe materialis regitur. ut iſti
pugnant ferro. aliqñ ex ui cauſe finalis. ut ie
go te puro corde. Aliqñ ex ui cauſe formalis. ut dili
gō te puro corde. Aliqñ ex ui cauſe finalis. ut ie
efficientis. ut ſcientia creſcit ſtudio. i. ſtudio eſt cā
quare ſcientia creſcit. Qñqz abltiſ ſignat duas cau
ſas accñtales. ſcñ localem. ut bellū geritur toto oz
be. et tempalem. ut audiui dyalecticā triennio. Ex
dicis patet qz abltiſ regitur nouem modis. ſcñ
ex ui accñtis. ex ui cauſe formalis. ex ui compa
cōis. ex natura tranſicōis. ex ui cauſe matena
lis. ex ui cauſe finalis. ex ui cauſe efficientis. qñqz
autem notat locū. qñqz tempus. Nota qz quidam
dñt. qz ablatiui qui notant conſequentiam. i. com
pactionem vnius actus ad alterū regunt ſi non niſi
a ſubo uel pñcio. quia nulla pſorōis conſiſt.
tempus niſi ſubum et participiū. Et rō eſt ſm eos

qz tales ablatiui non pñt ſtare p ſe. qz dependent
a ſubo. ergo ſubum regit illos. Omnes enī obliqui
ſunt dependentes. ergo non ponūtur absolute ſcñ
ſine regimine. Alij dicunt qz pñti ablatiui nō re
gunt. ſcñ absolute ponūtur. ut proficio te docente
et pado currente ſecdo. et hec opinio ē cōmunior.
De regulis autem quas quidam fugitiuas appel
lant. dixi ſupra ubi egi de aduerbijs.

Vltā pñnentia ad conſtructionem et regimē.
poſui ſup in tractatu de ſpeciebus nominū
et ponam in quarta pte in tractatu de allotheca.
Hec de etymologia et dyſintactica dicta ſuffici
ant.

Oſtquam in pcedentibus
determinauimus de tribz
ptibus huius opīs. ſcilz
orthographia. profodia
etymologia. ubi etiam
de dyſintactica aliqñ niſi
cuius. Nunc de quarta
pte ſcilicet de figuris ui
deamus. Sed quia vnū
oppositū per aliud dimoſ

atur. Ite pmo de uicjs annexis barbariſmo et
ſoloeiſmo dicemus. deñ de figuris. Nam de bar
bariſmo et ſoloeiſmo in ſuo loco tractabimus in
quinta parte. Scias qz uicja anexa barbariſmo et
ſoloeiſmo ſunt decem ſm donatū. ſcñ acrologia
cacophonon ul' cacophonia. pleonaiſmos. perſolo
gia. macrolgia. cantologia. eclipsis. capmoſis. ca
coſyntheton. amphibologia.

Acrologia ē impropria dco. ut hic.
Hunc ego ſi potui tantū ſperare dolorem.

Sperare dixit p timere. et dñ ab a quod
ē fine et qñs quod ē manus et logos quod ē ſer
mo. Inde acrologia. i. ſmo qui non ē in manibz
.i. in uſu. Ea enim dñr ad manu haberi que ſunt
uſitata. Vel acrologia dñ ab a quod ē fine et dñ
quod ē ſando. et logos quod ē ſermo. In acrolo
gia. quali ſmo inſancitus. qz nō ſignatur aliqua
regula artis

Acephonon ē obſcena enūcia. Regula artis
tio ul' in composita dco. ul' in vno ſubo. ut
numex cū nauibz equat. et arige aures. pampphi
lo. et dñ a cacos quod ē malum ul' turpe. et pho
nos quod ē ſonus. Vel dñ a cacos turpis et phas
enunciacō. Vel dñ cacophonon a cacos quod ē ma
lū. et phatos quod ē poſico. ul' phonos quod eſt
ſonus et tenco. qñ mala poſico. ul' malū ſonum te
nens. Obſcena. i. turpis enūciacō dñ cacophonon
Et ſit ul' in composita aliqua dco. i. in cōtextu
partiū. ut numex cū nauibus equat. Hic enī eſt
obſcena enūciacō. ſm quosdam inter duas ptes
ozōis. ſcñ numex et cū. Vel ut alij uolunt inter
cū et nauibus. Nam prepō cum ſequente n lā in
ſolentē et obſcenū reddit ſonū. quia ut ps ait. O
in extremitate dco. numex obſcure ſonat. et n litera
inter aſperas conſonantes reputat. ut marcanus
oñdit. Vtriuſqz ergo continuitate ppter obſcuū
ſonū m. et aſperitatē n. cacophonon gerat. ppter
hanc cauſam non dicimus cū nobis ſi nobiſcum
Vel in vno ſubo. ut arige aures pampphile. Hoc
exemplū ex terencio ſumitur. Hec autē lā r ge
minata aſperitas in eo quod ē arige cacophonon
efficit. nec ſolū in hijs cacophonon in ſupficie cō
ſtructionis cernitur. ſcñ et in ſenſu turpitudine quodā

in esse uidetur. Vñ dyomedes ait. Cacephaton est
necō compōnis inuercendi suspicio. ut arripe au
res pamphilo. Nimirū callide significans pamphilū
fuisse libidinosum. Vnde et suo nomine pamphi
lus q̄i cuius amator interpretatur. Itaq; p̄ arrectas
aures arrectum thalamū atq; ad libidinem patū
cum hūisse signat. **H**oc alio nomine dicitur ca
cophonia. Et contrariatur ei euphonia. ut infra
dicam. Cacophonia autem ē turpis sonus uel tur
pis fatus. Et componit̄ a cacos turpe et phonos
sonus. Inde cacophonius ca cum. i. male sonans

Pleonasmos fm̄ donatū est adiectio ubi super
uacua ad plenā significōnem. ut sic ore locuta ē
et aumbus audite sidera celi. Poterat enim sufficē
si dixisset. sic locuta ē. etiam si non addidisset ore
Ore enim loq̄mur non oculis ul̄ aure. Et scias q̄
cum d̄i niger cornus non ē ibi pleonasmos s̄ epi
theton. Dicitur autē pleonasmos a pleos quod ē
plenitudo. et noma quod ē nomen. Inde pleonas
mos. i. plenitudo ul̄ sup̄abundantia nominis. ul̄
d̄i a pleo greco quod ē sup̄fluum et auaricia. et o
noma quod ē nomen. q̄i sup̄fluitas auaricie nomi
nis. q̄i sicut auarus plus querit q̄ sibi sufficiat. sic
pleonasmos plures dēones addit q̄ sensus exigit.

Erisologia ē sup̄uacua ūborū adiectio sine ul
la ui req̄. ut ibant qua poterant et qua non
poterant non ibant. Sufficeret enim dicere. Ibant
qua poterant. Nullus enim ignorat q̄ qui uadit
in eam prem uadit in quam facultas eundi suppe
rit. et ideo illud q̄d adiicitur. et qua non poterant
non ibant. sup̄fluum ē omnino. Et d̄i a peri quod
ē circum et logos quod ē sermo uel racō. Inde pi
sologia. i. adiectio ūborū plurimorū sup̄uacua. ut
uiuat ruben et non moriatur. q̄ cū non sit aliud
uiuē q̄ non mori. ul̄ d̄i a pensos quod ē sup̄fluum
et logos quod ē sermo. In p̄risologia. i. sup̄fluus
sermo. Et scias q̄ pleonasmos adiectōnem vnius
ūbi. p̄risologia autem plurimorū ūborū. macrolo
gia uero longas sententias et res non necessarias

Acrologia ē longa sententia **C**omprehendit
res non necessarias comprehendens. ut legati
nō impetrata pace retio vñ uenerant domū rei
si sunt. hec sententia apud lucū repitur. **D**istat
autē p̄risologia a macrologia. quia p̄risologia
omnino sup̄uacua accumulāt ūba non ideo agen
te sententia. macrologia uero licet non necessaria
comprehendat. tamen nō omnino sup̄uacua ūba
interferere uidetur. Poterat enim fieri ut legati nō
impetrata pace reitentes nec domū retio vñd ue
nerūt reitarentur. s̄ ad alias p̄pe partes regrede
rentur. Ideoq; appositū ē retio vñ uenerūt domū
et d̄i macrologia a macros quod ē longum et lo
gos quod est sermo. quasi longus sermo ul̄ oratio

Antologia est uiciosa repetitō eiusdem dēo
nis. ut egomet ipse. sufficiebat enim dicē ego
met ul̄ ego ipse. et d̄i a tantos quod ē uacuum ul̄
iterū et logos q̄d ē sermo. q̄i eiusdē uacui uel itera
tus sermo. eiusdem dico saltē quantū ad intellectū

Clipis ē defectus quidam necessarie locutio
nis quam desiderat p̄cisa sententia. ut h̄. secū
Deest enim loquebatur. Item neq; ab oriente ne
q; ab occidente neq; a desertis montibus. supple p̄
uia fugiendi. Iste autē defectus fit causa uitande
prolixitatis. ut enim longa sententia fastidiū susci
tat. sic enim hūitas sermonis molestiam effudit. Et
d̄i ab e quod ē extra et clipsis quod ē lux. Quia

tunc extra lucem ponit̄. Nam eclipsis cum p̄prie
sit lune ul̄ solis. transsumitur ad defectū dēonis.
Vel d̄i ab e quod ē extra et clipsis quod ē depo
pis. i. furari. q̄ in eclipsis necessaria dēo d̄i furari.

Apmosis ē humilitas rei magne nō id agen
te. i. significante sententia quod demonstrat.
ut si mare uocetur guiges. Vñ ūsus. Tapinosim
facies dicatur si mare guiges. ut uult donatus. ul̄
fm̄ Jf. quando immensitas diuina uilibus oñdit̄
ut ego suz pastor et ego sum ūmis. Et d̄i a tapim
quod ē humilitas. ul̄ a tapinos quod est humile
Donatus dicit. pelliculā stomacho cedere nescit. pellic
des dēus est achilles. a pelleo patre. Stomachum
autē posuit pro immensa ira ul̄ fortitudine eius.
Tante quippe audacie fuit ut nesciret cedere. i. locū
dare hostibus. opponens se periculo intrepide. dū
ego magna res humili uocabulo nominatur ta

Acosyntheton ē uiciosa cō **A**pmosis dicit̄ p̄
positō dēonum. ut ūsa q̄ uiuentū terga fasti
gamul hasta. Viciosa compō ē hic. q̄ cū debuit
dicere. ūsaq; hasta uiuentū fastigamus terga. dix
it. ūsaq; uiuentū zē. et hoc necessitate metri cogē
te factum ē. Non enim iuxta rōnem metri posant
sibi copulari ūsa et hasta. Et d̄i a cacos quod est
malum et sin quod ē con. et thesis quod ē positō

Amphibologia ē ambiguitas dēonis. que fit
aut p̄ accū casuz. ut si quis dicat. audio secu
torem retianū sup̄asse. Nam h̄ dubium est utruq;
secutor sup̄auent retianū ul̄ econūso. aut fit per
cōmune ūbum. ut si quis dicat. criminatur catho
uadatur tullius. nec addat quem ul̄ a quo. Dubi
um enim ē utq; catho criminetur aliquem. uel catho
ab aliq; criminetur. ul̄ utq; tullius trahat aliquem
ad uadimonium. ul̄ an ipse trahatur. Vador ūbum
cōmune est. i. causas ago ul̄ in causis agor uoces
qui legaliter causas agunt. uadimonium locus in q̄
causē agunt. Aut fit p̄ distinctōnez. ut uidi statu
am auream hastam tenentē. h̄ dubium ē utq; sta
tua sit aurea uel hasta Si quis h̄ uitare uoluerit
amphibologiam. si illa statua fuit aurea d̄isting
uere hoc mō. Vidi statuam auream deīsi hastā
Si uero hasta fuerit aurea ita. uidi statuam. d̄i
dicat auream hastam tenentē. Et etiam fit ap̄hi
bologia p̄ ononima. ut si quis accūm dicat et nō
addat oculorū aut exercitus aut ferri. Significat
eniz tria aces. Vñ uersus. Est acies oculi ferri bel
li q̄ catenā. **H**ic etiam ut dicit donatus pluri
modis amphibologia. quos dinumerare ne lon
gum sit non oportet. Et d̄i amphibologia ab am
phi quod ē dubium et bole quod ē sententia q̄si
dubia sententia. Et continet sub se equiuocā cōm.
compōnem diuisionem. Amō de figuris uideamus

Iguarū tria
sunt genera. metaplasmus. allotheca. tro
pus. Primo de metaplasmo. Secundo de
scemate siue allotheca fm̄ donatū. Ter
cio de tropo. Quarto de allotheca s̄ p̄s uideamus

Metaplasmus ē
transformatō quodā recti solitiq; sermonis
alterā sp̄ez metri ornatu necessitatē ue cā
Dicit̄ metaplasmus a meta quod ē trans et plas
ma quod ē forma. Inde metaplasmus. i. transfor
matō. q̄ h̄ ul̄ sillaba ul̄ eius accētia de ap̄a po
sitione in aliam transformatur.

Species metaplasmi s̄ donati sunt xiiij. scilicet
 prothesis. epenthes. pagoge. afferes. sincope.
 apocopa. extas. uel extes. s̄stole. dieres. sineresis.
 uel epismalimpha. finalimpha. elips. antites. me
 ratesis. Hic nota q̄ metaplasmus fit in dictione.
 sicut barbarismus cuius ut dixi xiiij sunt species.
 Et fit tripliciter. p̄ additionem. subtractionem. et
 transmutationem. Cum fit p̄ additionem. h̄z tres
 sp̄s. s̄m p̄ncipium. medium et finem. scilicet prothe
 sis que fit p̄ additionem in p̄ncipio. Epenthesim.
 que fit p̄ additionem in medio. pagogen. que fit
 p̄ additionem ad finem. Item fit p̄ subtractionem
 et sic habz tres species contrarias dictis tribz. Pri
 ma ē afferesis subtractō a p̄ncipio dōnis. Pri
 si contraria. Secunda ē sincope. que est ablacō de
 medio dōnis. epenthesi contraria. Tercia ē apoco
 pa abscisio de fine. contraria pagoge. et sic habe
 mus sex species. Item fit p̄ transmutationem. et sic
 habet octo species ut patebit. et sic sunt xiiij spe
 cies in unisō
Prothesis est appō quedā p̄ncipii dōnis lē uel
 nātō et retulit pro tulit. sic enim dicebant antiqui
 Et d̄ a prothos et thesis. Nam ut dixi hug. The
 sis quod est positō componit cum p̄thos quod
 est p̄mū et d̄ prothesis q̄i prothethesis. i. prima
 positō. scilicet additō lē uel syllabe in p̄ncipio dictio
 nis. Vel prothesis d̄ a pros quod ē ad et thesis
 quod est positō. Inde prothesis id est appositio
 p̄ncipii. ut reliq̄as dānā. pro reliquas. et indu
 pator pro imparor. Hec enim in metro heroyco
 aliter stare non p̄nt. Hec a quibusdā d̄ epenthe
 sis. a quibusdā parenthesi. Et d̄ epenthes ab
 epy quod ē supra et thesis positō. In epenthesi
 i. sup̄pō lē uel syllabe in medio dōnis s̄m hugu
 cōnem. Vel d̄ ab epen quod ē inter uel medium
 et thesis positō. quasi positō dictionis facta in me
 dio uel quasi interpositio. unde grecismus. Signat
 epen medium quod monstrat epenthesi ipsa.
Apagoge est appō quedam in fine dōnis lē
 uel syllabe. ut magis pro magi. potestur pro
 potest et amarer pro amari. et p̄t contingere in
 syllaba adiectione. ut huiusce pro huius. Hanc a
 lii apazaleim appellant. et dicit a para quod est
 iuxta et gogos ductio uel additio. quasi ductio uel
 additio facta circa finem dictionis.
Afferesis ē ablacō a p̄ncipio dōnis. contraria
 prothesis. ut temno p̄ contemno. et mitte p̄
 dimitte. et d̄ a fares quod ē diuisio. Et in h̄ affe
 resis. quasi a capite diuisio. i. subtractio lē uel syl
 labe in p̄ncipio dōnis a naturali quantitate s̄m
 hug. Et scribitur per f uel ph. Vel auferes d̄ ab
 auferendo. Et scribitur sic per au. uide in situs.
Sincope ē ablacō de media dōne lē aut syll
 abe. contraria epenthesi. ut audacter p̄ auda
 cter. et cōmorit p̄ commouerit. et d̄ a sin quod
 est con et copos quod ē cēsio. Inde sincope. quasi
 de medio cēsio. Vel ut dicit hug. Cope grece lati
 ne cēsio d̄. et componitur cuz sin quod ē con et
 d̄ sincope. i. subtractō litere uel syllabe de medio
 dōnis. q̄i concisio. i. cōmunis cēsio. Illud enī qd̄
 est inter p̄ncipium et finem cōmune est ipsis. q̄n
 autem sincope debet fieri in uerbis et q̄n non supra
 dixi in iij p̄te de p̄ntis tercie coniug. ubi dēter
 minauit de uerbis desinentibz in co. et ibi uide
 Apocopa ē ablacō de fine dōnis lē uel syllabe

contraria pagoge. ut achilli pro achillis dicit. mo
 isi pro moisis. et fac p̄ face. Et d̄ ab apos quod
 ē retro. et copos quod ē cēsio. Inde apocopa de fi
 ne cēsura. Vel s̄m hug. cope quod est cēsio cōpo
 nitur cū apo quod est de et dicitur apocopa. i. de
 cēsio. quasi deorsum cēsio. i. subtractō litere uel syl
 labe de fine. Inde apocopa apocopas.
Exstasis ē extensio lē uel syllabe contra naturā
 ubi. ut ytaliam fato profugas. cū ytalica cor
 p̄ma syllaba dici debeat. que dyastole a quibusdā
 d̄. Diastole autē dicitur a dya quod ē diuisio uel
 diuidens et stolos quod ē missio. q̄ cum dō bre
 uis unū tempus habeat. mittit illam in duo tem
 pa producendo. Vel extas ē productio syllabe na
 turaliter breuis. et interpretatur extensio. et d̄ ab ex
 quod ē extra et stasis quod est status. quasi ex
 tra p̄mū statū positō. Et d̄ extasis extensio syl
 labe. q̄ breuitas extenditur in longitudinem. Qui
 dam dicūt extthesis ab ex et thesis quasi extēsiō
 pōnem. Extthesis p̄ e quidam dicunt. Et est idē
 quod ab alijs dicitur extasis per a.
Sistole ē correptō syllabe naturaliter longe. cō
 traria extasi. q̄ sicut extasis producit breuem
 syllabam. ita sistole corripit longam. ut aquosus
 orion. cū orion producte dici debeat. et apud caro
 nem. Hoc uide ne rursus leuitatis t̄mine damnes
 Vltima enī huius ubi uide corripitur cū sit secū
 de coniugacōis et produci debeat. ut uult magis
 ter bene. Vel p̄t dici s̄ quosdam q̄ olim fuit ter
 cie coniugacōis. uido uidis. Et d̄ sistole uel sisto
 la a sin quod ē con et stolos quod est missio. q̄
 ibi duo tempa que habz syllaba longa mutantur
 in unū tempus quod habet syllaba breuis. uel d̄ a
 sin quod ē simul et stolas quod ē curacō. quasi si
 mul curacō. Vel p̄t dici a sin quod ē sine et telō
 quod ē longum. d̄ sine sua p̄pria elongacōne.
 Hic nota. q̄ sistole q̄nq̄ fit p̄pter liquefactionem
 sequentis lē. ut apud oracū. Regis opus stent q̄
 diu palus apta q̄ remis. Liquefit enim s̄ ultima
 huius nominis palus in scansionē metri. Quod ec
 fit apud cathonem. Quod nosti factū non rē no
 li filere. Et ideo dirimo et disertus corripit p̄mas
 que sunt naturaliter longe. q̄ dirimo componit
 ex di et emo. et disertus ex di et ars. De h̄ dixi su
 pra in prima p̄te. ubi egi de s̄ quomodo liquefit
Dieresis ē diuisio syllabe unius in duas facta
 ut apud ouid. Tercia post illū successit aene
 a proles. Et apud oracium. Puel q̄ Deducunt io
 uem nūc mare nūc silue. Hic enim silue ē trissilla
 bum. ut p̄s dicit in p̄mo m̄moris. Sic fit dieresis
 q̄nq̄ in hoc datō huius. Vñ prosper. Non tempus
 non sexus huius non causa resistit. Q̄nq̄ in hoc da
 tiuo cui. ut apud albinum. Ille cui cemis capitolia
 celsa triumphis. Q̄nq̄ fit in uerbo. ut apud ouidiū
 Accipe pompeii deductum carmen ab illo. Nam pō
 pei debet esse bisyllabum p̄prie. Per hanc etiam
 figuram sumitur bisyllabe uel trissillabe s̄ nomen
 dij. quod ē monosyllabū in illo casuali usu. Scri
 be dij lege dij si uis urbanus haberi. Et d̄ dieri
 sis a dya quod ē duo et eresis diuisio. quasi uni
 us in duo diuisio. Et scias q̄ dieresis ē syllabe diui
 sio cū sit dyprongata. ut amae. longae. aulai. lon
 gai. Et d̄ potius aulai q̄ aulac. quia tūc n̄ possz
 produci si adderetur e. cū esset uocalis an uocalis gre
 ca. et ita produatur a. q̄ apud grecos uocalis pro

ductur ante uocalem. siue nō sit opprobrata. ut
iambus iason trisyllaba.

Anteresis ē conglutinatio duarū syllabarū in unā
facta. contraria dyeresis. ut eripedem pro aeri
pedem. et dest pro deest. Vñ lucanus. Non dest p
lato ieiunus uenditor auro. Nam in scansione dñ
dum ē dest pro deest. et dñde pro deinde. Et dñ a
sin quod ē simul et dyeresis diuisio. quasi siml diui
sa. Vel dñ a sin quod ē con et dyeresis quod ē diui
sio. eo q prius diuisa coniunguntur. ul dñ a sinere
so ubo quod ē glutino nas. qz due hē uocales sine
diptongo ul due syllabe conglutinant in una. Is
alio nomine epifinalimpha dñ. eo q ibi uocalis
abijci uideatur. uide in suo loco.

Sfinalimpha est abiectio uocalis in scansione
metri de fine dñis cū sequens dñ incipit a
uocali. ut apud iuuenalem. Semp ego auditor tñ
tum nunq ne reponam. o enim abijciatur. et hoc
ppter elegantiam ut tollatur hyatus. et sic indu
it ornatum. Vñ liote pñ fieri. et maxime in lon
go ope. sicut patet in libris poetarū. qui frequen
ter hac utunt. Contrariū uero ipsius ualde uitandū
ē. scz qñ non abijciatur uocalis. et raro inuenitur
a poetis. Et scias q aliquando finalimpha in pro
sa obseruatur. ut summope. magnopo. Et dicitur
finalimpha qñ contectio. deriuatur a finalimpha
ūbo. quod ē compositus a sin quod ē con et lim
pha quod ē deleo. ul dñ a sin et limpha quod est
aqua. In finalimpha. i. colliquescentia. Vel fm a
lios. limpha ē quidam humor ul spuma in fron
te canū. qua dispersa p caput insaniunt. et in rabi
em utunt. Et dñ a limpha liquore. qz ad modū
illius discutrit. et componitur cū sin quod est con
et dñ finalimpha. i. cūctus duarū uocaliū in diuer
sis syllabis et diuisis dñonibus positarū cum collis
sione alterius. et dñ finalimpha quasi liquorū com
mixtio. qz sicut ubi duo liquores coniunguntur soli
vnus suam substantiam amittit. sic ubi fit talis uocaliū
consimiliū cōmixtio. solet vna amittere sonum q
tum ad metū. Et dñ finalimpha a quibusdam si
nereis. a quibusdam uero collisio.

Elipsis uero ē cum in scansione abijciatur con
sonans cum pcedente uocali. qñ sequens dñ
incipit a uocali. Et hoc fit frequenter in hac lā
m. ut apud oraciū. Omnibus hoc uiciū est canē
ribus inter amicos. Qñqz fit in hac lā s. ut apud
catonem. Successos indignos noli tu ferre moles
te. Qñqz abijciatur sine uocali. ut apud oraciū. Re
gis opus stentisqz diu palus apraqz remis. Abijci
enim ē finalis de hoc nomine palus ut fiat bñs
ppter sequentes uocalem. et sic excusatur illud ca
tonis. noli silere. Vnde frequenter fiebat olim in
hac lā ē elipsis. qz ē sonū habet ualde facilem et
quasi sibilantē. et multociens liquefit. Itē scias
q m qñqz etiam in prosa abijciatur in pronūciati
one. ut circūago. scribitur enim ibi m s non pfer
tur. qd fit ne uideatur sillabari cū seqñte uoca
li. et ppter sonū difficilem. qz sonus eius rezmina
tur clausis labijs. s. statim oportet labia apiri. pp
ter sequentē uocalem. Apud autē antiquissimos
non abijciabatur in sequente uocali in scansione.
ut est illud ennij. milia miliū octo. Qñqz tamen
aspiracō accipitur pro lā. et tñc m non abijciatur
s sillaba cuius ipsa ē finalis pñe producat. ut a
puo theodoluz. Nec cuiqz hominū dedit indagare
sepulcrū. s. hoc nō tempore non licet. fiebat et m a

his consonantibus olim elipsis. ut in b. quod ubi
abijci de h nomine sabbuzra. ut sit breuis. pñ
cit etenim primam positione. fluctu iactante sab
buzra. Similiter subtrahit vnū p de hoc nomine
iuppiter. ut est illud. Mercurius iuppiter neptunus
Itē consonans frequenter subtrahitur de his ubi
abijcio. subijcio. causa corripienti pñaz. in quibz
omnibus possumus dicere q sit sincopa ul elipsis
Secundū autē donatū. elipsis ē consonantiū cū
uocalibus ad se concurrentiū quodam difficilis ac
dura collisio. ut mutū ille et ternis iactatus et al
to. Et dñ fm quosdam ab elido dis. uel dñ ab en
quod ē in et liphis quod ē defectus. quasi interior
defectus. Et nota q p has duas species. scz fina
limphe et elipsis defendunt omnes hyatus et me
tasthesi. qui in metro fiunt et non uicō depucent.

Antithesis est hē pro lā posico. ut olli pro illi
et impete p impetu. et fit causa ornatu et
Grecismus autē dicit. Antithesis fit s sedet orbi
ne sillaba ūsa. ut disciplina pro disciplina. Et dñ
tur ab anti quod ē contra et thesis positio. quasi
vnius litere pro alia positio.

Metathesis ē transpo lāz in alienū locum. p
re nulla tamen ex dñone sublata. ut euandere
pro euander. et hoc fit causa necessitatis. Vñ oul.
Agnoscens in me frater meliagre sororem. Nam
si dixisset meleager non fuisset ūsus. Dicitur autē
metathesis a meta quod ē trans et thesis positio
Vñ metathesis. i. transpo hē pñcedē metaplas
mi species in hijs ūsibus continet. Prothesis ap
ponit. caput aufertis qz recidit. Sincopa de medi
o tollit quod epenthesis auget. Aufert apocope si
nem quem dat pagoge. Quam natura iubet pro
ducere sibile curat. Extasis contra producit cor
ripienda. Simeresis facies duo si iungunt in unum
Dietersim reddit sillaba facta due Elipsis necat m
h uocalem finalimpha Metathesis tenere iubet an
tithesis canit olli

De schemate amodo siue allotheca fm donatū
nam donati uideamus Nam in fine istius
quarte ptis uidebimus de allotheca s coc
trinam ps Snae ergo q allotheca. i. aliena posi
cio dñ schema a donato Et mscemalexecos ē schema
dyanteos dñr ab eodem Et nota q metaplas
mus est remediū contra barbarismum. s. schema
ē remediū contra soloeismū. Schema latine inter
pñatur figura Et ē figura fm pñd que fit in ūbis
uel sentencijs p uarias dñonum formas ppter elo
quiū ornatū. Secundū donatū due sunt eius spēs
scz schemadianteos. quasi ornatu sententie. et pñ
net ad oratores ul retores. Schema namqz figura
ul modus loquendi dñ. dyanteos grecus gñd est
et latine sonat sentencie. et de ista nichil ad pñs
Item schemalexecos id est ornatu uerborū ul
dñonum. et pñnet ad grammaticos. lexecos gñs
grecus ē. et latine sonat dñonis. vñ schemalexecos.
.i. figura ūborū ul dñonis. Huius autē s donatū
multa sunt schemata. tamen ex omnibus necessa
ria fere sunt xvij. quorū hec sunt nomina. prople
sis. zeuma. ypozenis. silen. anadiplosis. anapho
ra. epanalen. epizenis. panomasia. scsissonoma
ton. panomeon. omoepoton. omoerelenton. poli
ptoton. yrinos. polysintheron. dyaliton ul asinthe
ton

Prolensis est pñsumptio rex orōme se
cutay. sicut infra plenius dicam. cum agam
de allotheca.

Euma ē vnus ūbi conclusio diu ſis clauſulis
apte conſtructa ꝑ donatum. In doctrinali coꝝ
ſic dī. Zeuma ſit ūbo ſi plurima clauſulis vno
hymnus xꝑe tibi laus tibi gloria.

Item infra ubi determinabo de allorea
zenensis ē figura superior. **S**im priscianum
contraria. ubi diuisa ūba singul' quibusq; clau
sulis apprie subiunguntur. Sic regem adiit et regi
memorat nomenq; genitocq;. Dicitur ypozenis ēē
contraria zeumati. q; quod zeuma facit vno ūbo
ista diuisis pagit. habet quocq; vnūquodq; ūbum
sua clausulam. ut regem adiit regi memorat. vñ
sim quosdā d; ab ypos quod ē contra. et zeuma
quasi contraria zeumati. ut iult conatus. **B**eda
iio dicit q; qñ ūba uel sentencie singulis qbusq;
clausulis adiunguntur sit ypozenis. ūba. ut ūtu
tem terribilium tuorū dicent et magnitudinē tuā
narrabunt. memoriam abundancie suauitatis tue
eructabunt. et iusticia tua exultabunt Item illud
apli ad corinth. Siue apphecie euacuabuntur. siue
lingue cessabunt. siue sciencia destruetur. siue
ut si consistant adiūscim me castra. non timebit
cor meum Et si exurgat adūsum me prelium In
hoc ego sperabo. **S**im doctrinale iio fit. qñ plura
ūba adduntur uni supposito. ut nos mundet. nos
ornat. nos saluet gracia xpī. Et d; sim longucōnē
ab ypos quod ē sub et zenis dco. Vñ ypozenis
quedam figura ubi singul' sensibus propria vnici
iq; clausula ē. Vel sim alios. ypozenis d; ab ipos
quod ē sub et zenis iunctura siue iunctio. vñ ipo
zenis. i. subiūctio. q; subiūgit ūbuz vniciq; clau
sule. ut vinum letificat. superbia inflat. inacidia
inflamat. Rapacitas iniquitat. **S**im
zenis ē dissimiliū clausu
conglutinū clausu

lenfis e diffimiliū claufulaz p vnum ūbuz
conglutinatiū concepco fm donatiū. ut hic. illi
us arma hic curus fuit. **De** hoc plenius dicā ubi
agam de allotheca fm prifianum.
Adiplofis ē quando al

adiplois ē quando ab eodem quo vnus ū
 sus finit alius incipit. Vndē dicit donatus. A
 pcedentis ūsus et congemmacō dōnōis ex ultimo loco
 pulcherrimus astur. Astur equus fidens. Et in ps
 lem. Hierusalem quo nostri in atrijs tuis hierusa
 trinale vult qd fiat qñ ubi incipit ut ciuitas iē. doc
 die ibidem incipit alia. ut psallite deo nrō psallite
 psallite regi nrō psallite Et dī ab ana qd est sur
 sum et diplois quod ē duplicatio. quasi supioris
 sum et diplois quod ē duplicatio. quasi supioris
 tur ab ana quod est re et diplon quod ē plica. qñ
 replicacō. qz dictio replicatur. et ē iōem cū colore
 rethorico qui dicitur conduplicatio
 Nafoza ē repetitō ul' m
 p pñopia ul' m

Nafoza ē repetitō ul' relacō eiusdem dōnis
 p pncipia pluriū ūsum. ut. slate mee uires
 dñs illuminacō solus. slate patris summi. Et p̄
 dñs protector uite mee a quo trepidabo. Vel sm
 doctrinale fit. qñ diūse clausule continue ab eadez
 nōpiunt dōne. ut xpūs mūdauit xpūs nos pu
 nificauit. Vel. Te colo. te laudo. te glifico tibi plau
 do. Item. Tu dñs tu uir tu michi frater eas. Item
 Vox dñi in ūtute uox dñi in magnificentia. Item
 ūni confringentis cedros. Dñi in magnificencia uox
 ūsum et foros quod ē ferrē. Jñ anaphora quasi
 ūni ūbi ul' dōnis relacō. qz quod sursum ē dic
 ū itez fertur. Vel dñ ab ana quod est re et foros

Panalenfis ul' epimalenfis ē fimonis in pñci-
pio úsus politi eiusdem in fine replicacō ul'
repetitō. Vñ doctrinale. Principio finem facit epy-
nalenfis eundem. ut. Oculi sup priamo rogitant
sup hectore multa. Item. Nobis grata prius non
sunt mō congrua nobis. Item. Deus quis similis
erit tibi ne taceas neq compescaris deus. Et paul'
Gaudere in dño semp iteq dico gaudete. Et Iuue-
nalis. Crescit amor numi qñtū ipā pecunia crescit
Et dr ab epy quod ē sup et ana quod ē re et len-
tis quod ē sumptio. In epynalenfis. I. supionis dic-
tionis resumptio. Et uocatur a tullio conduplica-
tio. Et est color rethoricus.

Epizensis ē eiusdem ūbi in eodem ūsu sine ali qua dilacōne congeminiacō. ut me me. Item confurge confurge. Item in euangelio matti. Die rusalem hierusalem que occidis prophetas. Itē ps. Viuens viuens ipse confitebor tibi. Item ps. con solamini consolamini popule meus. Et dī ab epi quod ē iterare et zensis quod ē coniūctio. qī itera ta coniūctio. ul' dī ab epy quod ē sup' et zens qd ē duplicacō. in epyzensis quasi superioris dōnif du plicacō. In hoc autem differt epizensis ab epana lensi. qz epanalensis habet multa ūba in medio. ut crescit amor numi quantū ipsa pecunia crescit Epizensis uero nullum ūbum habet in medio. s; sine mora itē repetitur ut me me. assum qui fe ci me me conuertite ferrum.

Paranomasia ē quotienscumq; de nomine ali-
ud efficitur nomen. ueluti quedāz denomina-
tio. ut terenciū in comedia. Jam inceptio ē amā-
tiū s; amentū s; donatiū. Vel panomasia est s; m
quosdam. qñ due ul' plures dōnes ponuntur hñ
tes vnū pñcipium ul' eundem finem. ita q; signi-
ficent diūsa. ut. Curia curaz genitrix nutrix mise-
roꝝ. Beda autem dicit. paranomasia. .i. denomina-
tio d; quotiens dco pene similis ponit' in signifi-
cacione diuersa. mutata uidelicet lā ul' sillā. ut in
ps xxj iuxta hebēicaz ueritatem. in te confisi sunt
et non confisi. Et paulus. uidete malos oparies
uidete confisionem. Nos enim circūcisio qui spū
deo sumus. Et d; s; m hug' a para. .i. iuxta et no-
ma quod ē nomen. In d; 15 panomasia. .i. in signi-
ficacione diuersa dco pene ipsa. ut abire aut obire
te conuenit. .i. exulem fieri aut mori. Item non cu-
ras uera s; eia. Vel d; a para quod ē ad et noma
nomen. In panomasia. .i. agnominatio. q; sic ē ibi
agnominatio uocat' a tullio tal' color rethoricus.

Agnominatio vocat̃ a tullio tal̃ color rethoricus
Cefisonomaton fm bedaꝝ ē multitudo nomi
nū coniectoz diūfo ſono vñi rem ſignifican
tiū. Vt in pſaia. Ve genti peccatrici populo qui
iniquitate ſemini nequā filijs ſceleratis. Et in ps
Peccauiſmus cū patribus noſtris iniuſte egimus
iniquitatem fecimus. Vel ſ alios ſi dicam. Nubi
la nix grando procelle fulmina uenti. Et d̃z a ſce
ſis quod ē multitudo et onomaton quod ē nomē
In cefiſonomaton quaſi multitudo nominū. Vel
d̃z a ſceſis quod ē multitudo et onoma quod eſt
nomen. et theſis quod ē poſitio. quaſi poſitio no
minum inſimul poſitorum.

Azanomeon est cū ab eisdeꝫ literis multa in
 choant ſibi. ul' ſumunē. ut o tice tute tante.
 ſibi tanta tizanne tulifti. tute io ē tui pſe tanta tibi
 Itē machina multa minatur maxima muris. Itē

in ps. Benediximus uobis in domo dñi deus do-
minus. Item fm similitudinem serpentis. sicut as-
pidie suade. rē. Item. uirat vim uigo uirilem. et dñ
a para quod ē coniunctio ul' ad et onomen quod
ē simile. quasi assimilacō uel coniunctio similiū. Et
scias q' hoc scemate rāzo utendum ē. ne eiusdem
litere assidua repetitio fastidium generet.

Omoepeton ē cum in similes casus exeūt ū-
ba diuisa. sicut apud enniū inuenitur. meren-
tes fientes lacrimantes et miserantes. fm donatus
Vel fm bedam. omoeptoton ē cum diuisis casibz
uariatur orō. ut aplūs dicit ad romanos. Qm̄ ex
ipso et p ipsum et in ipso sunt omnia. ipsi gloria
in secula. Et in ps. siue dealbabunt in selmō mō-
tem dñi montem uberem. mons coagulatus mōs
pinguis. ut quid suspicamini montes uberes mōs
in quo beneplacitum ē deo habitare in eo. Et dicitur
ab omos quod ē vnus ul' simile et protos quod
ē casus. quasi vniformitas ul' similitudo casuū. ul'
dñ ab omoe quod ē simile et protos quod est ca-
sus. quasi vniformitas ul' similitudo casuū. ul' di-
citur ab omoe qd ē simile et protos quod est ca-
sualis. Inde omoeptoton. i. orō uel dñ similiū ca-
suū. Vel fm hug. omos quod ē vnū componi-
tur cū protos quod ē casus et dñ omoeptoton. cū
plura nomina p vnū casum denotantur. ut. S3 ne
q' currentem s3 nec cognoscit euntem. Tollentē q'
manū saxumq' in mare mouentē. Vel fm hugi-
cōm. Omoeptoton ul' omoeptoton ē cū vno mō-
plura sumuntur ūba. ut abiit. abcessit. euasit. eru-
pit. Item. cantare. exultare. et psallite.

Omoetelenon ē cum simili mō dñones pluri-
me finiunt. ut eos reduci q' relinqui. deuolui
q' defen malui. Et fit pprie in ūbis. Ut abiit. ab-
cessit. euasit. erupit. ut uult. Item. Inter omoepto-
ton et omoeptelenon fm quosdam hoc distat. q'
omoeptoton ē quotiens in similes casus ūba diui-
sa exeunt. ut merentes rē. Omnes enim illi casus
acti sunt. Omoeptelenon uero dñ qñ plurima uer-
ba vnā hñt et similem clausulā. ut reduci q' re-
linqui rē. Alij dicūt q' qñ duo ūsus ul' due clau-
sule medietatē ūsuū in fine sibi finiant. ut sunt
ūsus leonini et caudati et concatenati. Beda uero
dñ q' omoeptelenon ē quotiens media et postre-
ma ūsus siue sentencie simili sillaba finiuntur. ut
in ecclesiaste. melius est uidere qd cupias q' deside-
rare quod nescias. Item melius est a sapiente cor-
ripi q' stultoz adulacōne decipi. Hac figura poe-
te et oratores sepe utunt. Poete b3 mō. Peruia di-
uisi patuerunt cerula ponti. Oratores uero ita. be-
atus iob deo celi et sibi cognitus in tranquillitate
ad nrām noticiam pducendus tactus est ūbere. ut
odorem suaz uirū tanto largius spargeret quāto
more aromati melius ex incessione fragret. Quo
scemate ipse qui hoc dicit btis papa greg sepissi-
me usus fuisse repitur. Et dñ omoeptelenon ab o-
moe quod ē similiū et telenton quod ē finis. qñ
consimiliū finis. Nam telos grece latine finis uel
terminus dñ. Vel fm quosdam dñ omoeptelenon. et
tūc dñ ab omoe quod ē vnus et lentos quod ē fi-
nis. quasi habens vnum finem.

Poliptoton ē multitudo casuum uarietate dif-
finita. ut litora litonibus contraria fluctibus
vndas. Et scias q' poliptoton grece latine dñ mul-
titudine casuū ubi multi casus ponuntur s3 diuisi. ut
in pcedō exemplo. litora litonibus Ecce litora est

actūs. et litonibus dñs. Et fm hug componitur
a polis quod ē pluralitas et protos casus. In po-
liptoton. Pluralitas casuū. cum sc3 diuisis casibus
sentencia uariatur. ut apud psalm. Ex nichilo ni-
hil in nichilū nil posse reiti. Et uocatur in retho-
rica traductio. quidam color rethoricus est.

Imos ē series orōnis ul' constructio tenores
suū usq' ad ultimū suans. ut apud uigiliū.
Principio celum ac terras camposq' liquentes. Lu-
centq' globū lune. titaniā astra spūs intus alit. s3
donatū. Beda uero dicit. Irinos. i. conuenientia dñ
qñ series orōnis tenorem suū usq' ad ultimū ser-
uat. Nulla uidelicet alia ul' causa ul' psona mutata
ut in ps. Deus in nomine tuo saluū me fac et ce-
tera. usq' dum ait. Et non pposuerūt deum ante
conspectum suū. Orat enim ppheta ut auxilio do-
mini saluatoris ab hostium insēcutione liberetur.
Et scias q' yrinos ē longa constructiōnis suspen-
sio. ut apud auctores sepe inuenitur. Et dñ irinos
quasi sinuos. a siren quod ē tractus. Nam ut dicit
hug. A sinuos quod ē tractus dñ hoc sinea atis.
i. cauda uestis feminaū. sinea etiam dñ longa se-
ries orōnis tenorem suū usque ad ultimū seruans
Secundū autem hug. Irinos ē sentencia continua-
te orōnis. tenorem suū usque ad ultimū seruans
Irinos interpretatur suspensio. Et differt yrinos ab
ypbaton. q' yrinos ordinem seruauit. ypbaton tur-
bat. et ideo yrinos continetur sub scemate. ypbato-

Polysinthon ē multis an-
nexa coniunctionibus dñ. ut materq' pater
q' neposq'. Item in ps. Dñs confertur eum et uiu-
ficet eum. et beatū faciet eum in terra. et non tra-
dat eum in animā inimicōrū eius. Et dñ a polis
quod ē pluralitas et fm quod ē con et thesis qd
ē posico. quasi hñs plures compōnes. i. coniunctio-
nes. Vel dñ a polis quod ē pluralitas et sinthe-
compō. sc3 qñ plures q' due orōnes coniunguntur
in vnā. quasi plus q' sinthepon. ut dicit hugi-
cio. Et est contraria dyaliton.

Dyaliton ul' asintheron ē contraria polysinthe-
ron. Et fit fm donatū. quando sine coniunctio-
nibus pūratim proferunt dñones. ut ire. fere. a-
to. fery. dare. tela. impellite remos. Item. Iubilare
deus omnis terra. psalmū dicit nomini eius. dare
gloriā laudi eius. dicit deo rē. Et quē tra potus
etherā. colunt. adorant. pōcant. Et dñ a dia quod
ē dis et lis diuisio. quasi dissolutio orōnum. ut fer-
ro. fame. peste. peristi. Et dñ dyaliton contraria po-
lisintheron. q' sicut illa plures habet coniunctiōnes
ita ista non habet aliquam. Et ut dicit hug. Opa
componitur cū lisis quod ē solucō et dñ dialitos
ul' dyaliton. quasi dissolutio. sc3 pluriū orōnū sine
coniunctiōne prolacō. qñ uidelicet vna orō per sub-
tractiōnem coniunctiōnū diuiditur in plures q' in
duas. Si uero diuidatur tantū in duas dñ figura
illa asintheron fm hug. Donatus non facit dñ
tiam inter dialiton et asintheron. Et habz figura
tres formas quō polysintheron. Si quidem aut e-
qualia aut similia aut contraria distinguat s3 poli-
sintheron. aut contraria aut similia aut eqlia con-

Sintheron idem ē quod dialiton fm
donatū. Et dñ ab a quod ē sine et sin quod ē
con et thesis posico ul' iunctio. i. sine coniunctiōne.
et dicitur in coloribus articulus. Hug. ito dñ. Sin-
theron componitur cum a. quando scilicet. vna e-
ratio diuiditur in duas orationes.

S
dam
con
tudi
libig
de h
thet
a tu
uo u
anti
iob
booc
egi.
pella
trari
tra e
cont
redd
ficiet
malu
man
vno
anti
psid
te d
non
la b
pane
ce. E
ferm
ē sub
mo.
phoz
De h
lothe
coni
sent
sunt.
ne m
est c
signif
h3e fi
qui el
uicun
cie ē
sunt
fit tra
nus p
topice
simili
aug in
pphet
tū spū
labore
te atq
de lē

Sintheron ut dicit hugo. dicitur a sin quod est con
tra et thesis quod est positio. In hinc sintheron que
dam figura. quoniam scilicet due orationes coniunguntur in una
logia et non a donato. et sic eum fit quando
contraria contrariis opponuntur et sentencie pulch
tudinem reddunt. ut illa. frigida pugnabant ca
lidis humentia siccis. Molli cum duris sine pon
de hinc ponitur. Et dicitur ab anti quod est contra et
thesis quod est positio. quasi contraria positio. unde
a tullio vocatur hec figura contraria positio. unde
ubi agit de coloribus rethorice dicit. Verba p
antitheron rident ultima pmissis. Sunt daniel noe
iob castus rectorq; maritus. unde in antitheca.

Antitheca sicut fit quoniam prima sententia con
traria alteri. sicut in pmissis duobus uersibus
oocij. Carmina qui quondam studio florente por
egi. flebilis heu mestos cogor mire modos. et ap
pellat a quibusdam antithesis. Est autem antitheca. co
traria positio uel locutio. et dicitur ab anti quod est con
tra et thesis quod est positio. scilicet ubi contraria con
trariis opponuntur. et pulchritudinem sentencie
reddunt. ut frigida pugnabant calidis humentia
siccis. Antitheca grece contrapositione ut contra
malum bonum. et ut per infamiam et bonam fa
mam. Oppones sunt quasi contra thecam literam
vnde ut patuit papias manifeste distinguit inter
antitheron et antithecam. Hec est dicitur sicut dicitur.

Pallage ponitur ab hinc dicitur sicut dicitur.
a doctrinali in coloribus rethorice. Et fit sicut
positio quotiens per contrarium ubi intelliguntur. ut da
te clausibus uentos. cum contrario clausibus uentis et
non uentos clausibus demus. Item perflavit hinc
la buccas. Item in hieremia. mittamus lignum in
panem eius. i. panem in ligno. hoc est xpm in cui
ce. Et dicitur ab ypa quod est mutatio et logos quod est
sermo. quasi mutatio sermonis. Vel dicitur ab ypos quod
est sub et aleon quod est alienum et logos quod est ser
mo. quasi alienatus sermo. Et fit causa meriti uel ornatus
phoram recipiatur. Et fit causa meriti uel ornatus
De hoc etiam infra dicam ubi determinabo de al
lortheca in c de antiprosi. Pallage uero sicut hugo est
lotheba in c de antiprosi. Pallage uero sicut hugo est
conuersio casuum uel constructionum uel quoniam totius
sentencie. Hec de scemate et eius speciebus dicitur.

Tropus est dicitur translatio a propria significa
cone ad improprietatem a propria significa
tus necessitate causa. Tropus grece lati
ne modus locutionis interpretatur. Et dicitur a tropos quod
est conuersio. quia talis modus loquendi conuenit
significationes et orationes. et propter hoc differt ab a
liis figuris. Metaphrasimus enim rident barbarismo
qui est uicium orationis. Scema solocismo qui est
uicium orationis. Sed tropus improprietatem sente
cie est excusans. Et notandum quod in tropo tria
sunt consideranda. scilicet res translata. et res ad quas
fit translatio. et similitudo earum. ut cum ponitur ag
nus pro homine. Vnde enim dicit aristoteles in vi
tropico. Omnes enim transferuntur sicut aliquam
similitudinem transferunt. Et scias quod sicut dicit
augustinus in libro de ciuitate dei. xx. locutiones tropice
apphetice apphetico more miscentur. ut ad intellec
tum spiritualem intencio sobria cum quodam ac salubri
labore perueniat. Pignicia uero corporalis uel inuudi
te atque in exercitate cordis mentis contenta super
de hinc nichil putat interius requirendum. Et ut uult

positio et hinc dicitur pmo. Omnia troporum nomina
difficillimum est annotare. sicut ex omnibus donatus
xiii usui tradenda conscripsit. Sciendum tamen quod
allegoria diuiditur in septem species. Ipbaton in v
Omoensis uero in tres. et sic sunt xxviii. scilicet me
taphora. catacrexis. metalepsis. meronomia. anto
nomasia. epytheron. sinodoche. onomatopoeia. pi
frazis. ypbaton. cuius quoniam sunt species. scilicet histero
logia uel histeronprocteron. anastrophe. parenthe
sis. temesis. sinecesis. Ite ypbolo. allegoria. cuius
septem sunt species. scilicet yronia. antiphrasis. emigma. ca
rientismos. paroemia. sarcasmos. antismos. Item
omoensis. cuius species sunt tres. scilicet ycon. parabola
parigma. De predictis per ordinem uideamus.

Metaphora est rex uerborum translatio. ut dicitur yf
loquens de metaphoris. Hec atque alie tropi
ce locutiones ad ea que intelligenda sunt propterea
figuratis amictibus obteguntur ut sensum legentis
exerceant. et ne nuda atque impromptu uilescant.
Hec autem fit quatuor modis. scilicet ab animali ad
animale. ut. Tiphin aurigam celeres fecere carine
Hic namque translatio fit inter duo animalia. scilicet
inter aurigam et gubernatorem. Tiphis enim gu
bernator fuerat nauis algi. auriga uero proprie dicitur
quilibet regens curru. fecit itaque translationem inter
duo animalia. dum aurigam posuit pro gubernato
re. Nam ut donatus subdit. et auriga et guberna
tor animam habent. Item sicut dicitur fit hinc pmo
modus cum dicitur. Quare fremuerunt gentes. et dicitur
qui eripuit me de manu leonis et de manu ursi. et
si sumptero pennas meas ante lucem. Nam et homi
nes et bestie et uolucres animam habent. Ab mani
mali ad manimale. ut pelagus tenuere rates. nam
et pelagus et rates animam non habent. In hoc autem
facta est translatio. quia cum pelagus proprie retinere
et circumdare rates siue naues intelligatur. sicut
rates ipsum pelagus tenere dicitur. Item cum dicitur. Api
portas tuas libano. et qui pambulant semitas ma
ris. Translatio est enim a ciuitate ad montem. et a
terra ad mare. quorum nullum animam habet. Ab a
nimali ad inanimale. ut exierat dicitur uerax cameli
homines enim non montes uicem habent. Ite. atque
lantis cinctum assidue nubibus atris. Pmiferque ca
put uento quassatur ex imbri. Nam ut hinc anima
lis sunt. ita mons non habet animam. cui membra
hominis ascribuntur. Caput enim humerus et humus
modi membra hominis sunt. Virgo autem hinc trans
tulit a re animali ad manimale caput id est ab ho
mine ad montem. Ab inanimale ad animale. ut auge
ram a uobis cor lapideum. Non enim lapis hinc popu
lus animam habet. Hic tropus sicut dicitur et ad deum
fit multifarie. ut sub umbra alarum tuarum protege
nos. a feris. ut dicitur de sion rugiet. A membris hu
manis. ut quis mensus est pugillo aquas et celos
palmo ponderabit. Ab homine interiori. ut Inue
ni dauid filium iesse uirum sicut cor meum. A motibus hu
mane mentis. ut tunc loquetur ad eos in ira sua.
et penitet me fecisse hominem. et zelatus sum si
on zelo magno. Et multa huius a rebus insensibi
libus. ut ecce ego stridebo subter uos sicut stridor
plaustrum onustum feno. qui uidelicet tropus et co
muni locutioni uisatissimus est. ut cum dicimus fluctu
are segetes. germinare uires. floridam iuuentutem.
Scire autem debemus ut dicit donatus. esse meta
foras alias reciprocas. alias pmo unius. ut naues
uolant. segetes fluctuant. uel uires gemmant. Hec

autem dicit q̄ quedā metaphore sunt cōmunes
ut tiphim aurigam celeres fecere canne. ul' naues
uolant. q̄ quemadmodū in naui auriga dicit p̄t.
ita in curru cōmuniter gubernator. ul' naues uo
lant. quia sicut metaphorice dicit potest naues uo
lant. ita cōmuniter dicit p̄t. aues natant. Quedam
uero non sunt cōmunes siue reciproce sed vnius
ptis. ut si dicam vitem montis. non enī p̄t in v
tice dicit cacumen hominis. sicut dixit vitem mō
tis. ul' vites gemmant. non enī p̄t dicit gemme vi
tent. ul' segetes fluctuant. non enim in vitem p̄t di
ci. unde segetant. Isidorus etiam dicit. q̄ metapho
ra aut p̄tis vnius ē. ut fluctuare segetes. Non enī
p̄t dicit segetare fluctus. aut antistrophe. i. recipro
ca. ut remigius alaz. Nam et ale nauū et alaz re
migia dñr. Hoc etiam dicit hug. Et dicit metapho
ra a meta quod ē trans ul' de uel iuxta et foros
quod ē ferre. In h̄ metaphora. i. similitudo ul' ali
cuius rei ul' ubi usurpata translatō. vñ et a tullio
o tropus iste uocatur translatō. Et ut dicit aug
In metaphoris locutionibus sensus h̄alis est non
quem ūba faciunt. s̄ p̄pter quem ūba fiunt. Item
scias q̄ natura vniuscuiusq̄ rei ex diuinitate cōm
ponitur. et ideo in sacro eloquio p̄ rem quamlibz
licet diuisa figurant. ut plenius dicam in leo.

Catacrethis est usurpationis alieni nominis cum
p̄prium dicitur. ut cū patriciam dicimus q̄ oc
cidit fratrem. et piscinam que pisces non habz. h̄
enim nisi extrinsecus sumerent. suū uocabulū nō
haberent. ut dicit donatus. Beda uero sic dicit. Ca
tacrethis ē abusus nominis aut ubi. ad signandam
rem que p̄pria appellatione defuit. ut ponet uetēs
ueteres in quatuor angulis mense p̄ singulos pedes
et sextum sagum in fronte recti duplices. et ibi cō
fringeret cornua arcuū et labiū calidis et repandi li
bi. Hec autem a metaphora differt. eo q̄ illa uo
cabulum h̄nt largitur aliud. hec quod n̄ habz p̄
prium alieno utitur. Pedes quippe et et fons et la
biū et cornua hominū tantū sunt et animantium
non etiam insensibilū. Que nomina si p̄fatis rebz
non imposuisset scriptura. quod p̄prium hijs debe
ret nō haberet. Ad hunc tropū p̄t quod scrip
tum ē. Est autē hierosolimis probatica piscina. A
piscibus enim uocabulū accepit aqua. que nequa
q̄ p̄pter pisces. s̄ ad lauandas ut asserūt hostias
collocā est. vñ et probatice cognōm sortita ē. et dicit
a cata quod ē ab et cressi quod ē uisus. quasi abu
sio nominis. Hec figura excusat acrologiam. Et
hic tropus uocatur a tullio abusus.

Metaleptis est dco gradatim p̄gens ad id qd
ōndit. et ab eo quod p̄cedit id quod sequit̄
insinuans. ut labores fructū tuorū manducabis.
Labores enim posuit pro hijs que laborando acq̄
runt bonis. s̄m bedam. Vel metaleptis ē distinc
tio gradatim p̄gens ad id quod ōndit. scz de cau
sa euenire ad causatū p̄ multa media. ut post ali
quot mea regna uident mirabor aristas. Hic enī
gradatim p̄git dco ul' distinctio ad id quod ōndit
quia p̄ aristas segetes. p̄ segetes estates. p̄ estates
annos intelligere debemus. ergo post aliquod aris
tas. post aliquot annos uigilius intelligi uoluit.
Quia ergo fit p̄ multa media differt a metapho
ra. que licet p̄cedat ab animali ad animatū uel
econūso. facit hoc sine medio. Excusat autē hec
figura acrologiā et cacematon. et dicit a meta qd
ē trans et lenis quod ē sumptio. q̄ transsumptō

quia signatū vnius transsumit̄ ad significatū al
terius. ul' dicit a meta quod ē ad et lenis quod est
sumptio. In metaleptis q̄ assumptio. q̄ vñ post
aliud assumitur. et uocatur a tullio gradatio.

Economia ē ueluti quedam transnominatio
huius multe sunt spēs. Aut enim continens
ponitur pro contento. ut terra plaudūt. effundite
ponas. i. vinū ul' aquam que ē in p̄tione. Item p̄
ta mugunt. i. boues qui sunt in p̄tione. uel hieru
salem que occidis p̄phetas. Nūc pateras libate io
uē. i. vinū contentū in pateris. i. in uasis illis. aut
contentū pro continente. ut dimitte archam ire et
aspicietis. ut habetur in p̄mo reg. Non enī ut di
cit beda archa s̄ plaustrū quo continebatur archa
ul' boues ire poterant. Item uina coronant. i. ci
phos implent usq̄ ad summū uino. Aut inuen
tor pro inuento. ut sine cerere et libero friger ue
nus. exemplum ē terentij in comedia. Ceres s̄ po
etas dicit fuisse dea et inuentrix frumenti. et lib in
uentor uini. p̄ istos ergo inuentores signantur in
uencōnes siue inuenta. p̄ uenerem intelligit cōcu
bitus. ut sit sensus. Sine cerere et libero friger ue
nus. i. sine pane et uino deficit uoluptas. Item uul
canus mittit sagittas. i. ignis. Aut econūso inuen
tū pro inuentore. ut vinū p̄camur. i. liberū uini
inuentorem. Item pro efficiente effectus. ut frigus
pigu. i. efficiens pigrum. et timor pallidus. Aut
econūso effectus p̄ efficiente. ut spumantia frena
. i. equos. fit etiam cū materia ponitur pro mate
riato. ut accinctus ferro. i. gladio. uel consequens
pro ante. ut pallet. i. timet. Et dicit a meta quod est
de et onoma quod ē nominatio ul' nomen. quasi
denominatio. quia vñ pro alio nominatur. vñ et
hic tropus a tullio uocatur denominatio. Vel
dicit a meta quod ē trans et onoma nomen. quasi
transpō nominis. Hug uero dicit sic. Oeconomia
componitur a meta p̄pone greca quod ē trans et
noma nomen. et dicit h̄ metonomia quedam figu
ra. scz transformatō ab vna significatōne ad aliā.
Et fit multis modis. cū continens ponitur pro cō
tento et econūso. ul' cū inuentor p̄ inuento et
econūso. uel cū efficiens pro effecto et econūso
ul' cū possessor pro possessione ul' econūso. ul' cū
materia pro materiato ul' econūso. ul' cum id qd
fit ponitur pro eo quo fit uel econūso.

Antonomasia ē significatio uice proprii nomi
nis posita. ex actibus uidelicet p̄prium sig
nificans p̄sonam. Et fit tripliciter. Ab animo ut
magnanimus. i. enneas. supbz. i. dyabolus. Vel ut
dicit beda. ab animo. ut nunquid tu p̄cussisti sup
bum. A corpe ut spurius altitudinis sex cubitozū
et palmo. Ab dactione enī animi dyabolus. a q̄n
titate corpis significatur goliath gigas. Extrinsecus
ut infelix puer. i. troilus. Et hoc fit pluribus mo
dis. Nam s̄m bedam in plures spēs diuidunt. fit
enim uel a genē. ut nunquid omnibus nobis da
bit filius ysaī agros id est dauid. Vel a loco. ut ac
ror secte nazareoz. i. paulus. ul' ab actu. ut qui ē
didit illum dedit eis signū. scz iudas. Vel ab eue
tu. ut discipulus quem diligebat ih̄s. i. iohānes
Per hunc tropum ipse dñs ih̄s xp̄s aliquando
designatur. a genere ut osanna filio dauid. a loco
ut qui sedes sup cherubim appare. Ab actu. ut p̄c
cavi quid faciam tibi o cultos hominū. fit ergo
antonomasia cū cōmune alicui appropriatur. ut
p̄ apostolum paulum. p̄ p̄phetam dauid. p̄ uirg

nen
fm
ē a
nal
nor
ab
the
pna
quo
elle
nem
si co
E
nom
bus
loth
mo l
gas.
teriu
dunt
dicit
albus
prior
delis.
adiec
li sic
tur a
est pe
ab an
ponit
nunq
S
a pte
naui
cons
p̄pter
ment
meū.
solum
signat
iuxta
pus dñ
sacri elo
turo p̄
sicut de
egipto i
corpibz
totus h
tur. et sc
erat. et n
querbat
uero dñ
p̄tis ē at
color ret
lectio. et
totū. ul'
tio. Et d
ē capto
pitur et
Oemissi
fit a parte
nodoche
ca in
nom

nem mariam. p urbem romam intelligamus. vñ
fm hug. antonomasia ē quando illud nomen qđ
ē cōmune pluribus appropriatur alicui. In doctri
nali sic dī. Antonomasia solet excellentia dici. Si
nomen p̄m taceas ponens generale. Et dicitur
ab anti quod ē contra et noma quod ē nomen et
thesis quod est posico. quasi contraria uel impro
pna posico nominis pro nomine. Vel dī ab anti
quod ē pre et onoma quod ē nominaco. quasi p̄
cellens nominaco. ul' ab anti quod ē contra et o
noma quod ē nomen et usi quod est equalis. qua
si contra equalitatem nominis.

Epytheton est p̄posita dco p̄prio nomini. s̄ do
natum. s̄ fit enim epytheton cū adiectiuu
nomen p̄prio supponitur. ut dīcū deo et homini
bus moyses. miserator et misericors dñs. Iustus
loth op̄tus. fit tribus modis epytheton. ab ani
mo sicut sapiens plato. A corpe sicut magnus gi
gas. Extrinsicus sicut diues heres. Et hoc que ex
terius sumuntur diuiduntur in plures spēs. Descen
dunt enim a loco. ab euentu. ab actu. Gressu plani
dicit. Si p̄prie p̄m dicas epytheton hoc est. ut
albus cignus. coruus niger. uox humida. ul' qñ p̄
prias intelligitur in subiecto. ut dñs. dauid si
delis. deus iustus. fames pallida. uetus uera. et ita
adiectiuū p̄prie adiicitur substantiuo. In doctrina
li sic dī. fit epytheton si dicas tristia bella. Et dī
tur ab epy quod est sup et theton uel thesis qđ
est posico. quasi p̄prie adiectiuū sup̄. Et differt
ab antonomasia. q̄ antonomasia p̄ uice nomis
ponit. ut cū dī urbs denotatur roma. Epytheton
nunq̄ est sine nomine. uide etiam in suo loco.

Sinodoche ē significaco pleni intellectus capax
cū plus minusue pronūciat. Aut enim totus
a pte ostendit. ut ūbum caro factum ē. et etiam in
nauī uniuerse anime dēxv. Dic enim minus di
cens plus significat. Aut econtra a toto ptem. ut
ppter pasceuem iudeorum quia iuxta erat monu
mentū posuerunt ibi iohesum. et tulerūt dominum
solū dñi corpus quēret. Plus enī dicitur cum
signat. Quod tractans ḡg in omel dicit. Notandū
iuxta historiam. q̄ mulier non ait. Tulerunt cor
pus dñi mei. s̄ tulerunt dñm meū. Vñ namq̄
sacri eloquiū ē. ut aliqñ ex pte totū. aliqñ ūo ex
toto ptem significet. ex pte etenī totū significat.
sicut de iacob filiis sc̄ptū est. quia dñs dicit iacob in
egypto in animabus lxx. Nec enī in egipto sine
corpibus anime descenderunt. s̄ p̄ solam animam
totus homo significatur. q̄ ex pte totū exprimi
tur. et solū dñicum corpus in monumento iacu
erat. et maria non corpus dñi. s̄ sublatū dominū
querebat. uidelicet ex toto designans ptem. Hug
uero dicit. q̄ sinodoche ē quedam figura cū quod
p̄tis ē attribuitur toti et conuiso. Est etiā quidā
color rhetoricus. et appellatur apud latinos intel
lectio. et est intellectio totius p ptem ul' partis p
totū. ul' unius per plura ul' plurū per unū cogni
tio. Et dī sinodoche a sin quod ē con et odoce qđ
ē capto ul' expectaco. q̄ per intellectum partis ca
pitur et expectatur intellectus totius et conuerso
Reminisse autem debemus ut dicit donatus. cū
fit a parte totū ab insigniori parte faciendū. De si
nodoche etiam infra dicam cū agam de allothe
ca in capitulo de synthesi.

Sinomatopeia ē nomen de sono factum ul' sic

tū. ut stridor porte coruus acro. et similiter p̄peta
tes animalū. ut rugitus leonis. balatus ouis. Im
tinabulū a tintin. Et notandū q̄ nomen fictum a
liquando ē nomen ipsius soni. ut tinnitus qui est
nomen sonitus auris. aliqñ ē nomen habentium
sonū ut tatarantara. Et dī ab onoma quod ē no
men et thesis quod ē posico et poio quod est fin
go. q̄i posico ficti nominis. et accipitur s̄ nomen
large pro qualibz pte orōnis. Et scias q̄ onoma
topoia aliqñ ita large sumitur q̄ etiam compre
hendit ūbi confirmacōez siue tropū qui dicitur
rematopoia. fm hug. uide plenius de hoc in suo

Periphrasis ē circūlocutio. que fit p̄ loco infra.
duplīter. aut ornande rei causa si pulcra est
prolongando materiam. Vnde uirg. Et iam p̄ma
nouo spargebat lumine terras tytani croceum lin
quens auroa cubile. quasi dicat. Jam lucebat aut
dies ortus erat. Itē paulus ad corinthios. Scimus
q̄ si terrestria domus n̄a huius habitacōis dis
soluatur. q̄ edificacōnem ex deo habemus domū
non manu factam eternam in celis. Aut causa ui
tande fedicatis. ut placitū coniugis petiit infusus
gremio. Itē ad romanos. femine eoz mutauerūt
naturalem usum in eum usum qui ē contra natu
ram. similiter autem et masculi in masculos tur
pitudinem opantes r̄. Item ille soluit tributum
uentris. Quotiens ergo honestam rem honestio
rem p̄ circūlocucōnem ūboz facere uolumus peri
frasis dī. ut auras uicales carpit. i. uiuit. Similiter
cū turpem rem p̄ circūlocucōnem ūboz honesta
mus periphrasis ē. ut patuit. Vñ in doctrinali dicit
periphrasis circūloquiū de iure uocatur. Cum ūbis
curas attollere rem tibi gratam. Aut in re turpi ū
bis non turpibus uti. Et ut dicit hug. Peri quod
ē circū componitur cum frasis quod ē locutio. Ind
p̄frasis. i. circūlocutio. cū una res pluribus uerbis
signat et describitur. Et in rhetorica iste modus
loquendi uocatur circūitio. Et scias q̄ periphrasis
que fit in orōne differt ab antonomasia et epythe
ton que sunt in dōcōne. Item hoc oblique ordina
tur ad laudem ul' uituperium. ille uero directe.

Iperbaron est quedam transcensio ūboz ordi
nem turbans. cuius v sunt spēs. scz histerolo
gia uel ysteronproceron. anastrophe. parenthesis
remesis. sincereis. Et dī ab pper quod ē sup et ba
ron quod ē materia. quasi transcendens loquendi
materiam. excusat pleonasmon. Vel fm hug. dī
siue componitur ab pp quod ē supra et batin qđ
est gradus. et ind s̄ yperbaron. i. longa et sup̄gredi
ens constructōis ul' sentencie transcensio. scz cū
ūbum aut sentencia ordine commutatur.

Isterologia ul' ysteronproceron ē sentencie cū
ūbis ordo mutatus. ut torrere parant flammis
et frangere saxa. Quod sic intelligas. ysterologia
est mutatus ordo sentencie cum uerbis. ut in p̄
dco exemplo. torrere parant r̄. primo enim solet
in mol. frangi triticum. et postea torren id est fla
mis coqui. ergo et sensus et ūba confundunt Itē
uirg. moriamur et in arma ruamus Item. nutrit
et pepit Itē. et uomit et potat Item ps Dic acci
piet benedcōnem a dño et misericordiam a deo sa
lutari suo. et cetera. Nam ut dicit Beda. prius do
minus iustificat impium. et sic benedicendo ornat
iustum. Dicitur autē ysterologia ab ister quod ē
ultimus et logos quod ē sermo. quasi sermo ulti
mus scz p̄posterus. Vel dī ab isteron. quod ē post

et logos quod est sermo. In dicitur hystorologia hystorologie. i. pposterus sermo. Sed psteronproceron dicitur ab hysteron quod est ordo et proceron quod est pposterior. quasi ordo pposterior. uel ab pster quod est ultimus et prothos quod est primum. quasi pro ultimo primum et pro primo ultimum.

Isteronproceron est sententia ordine mutata scilicet conuasio recte sentencie. psteron enim inter pstat ut uidere proceron conuasio. ut dicit huguio Anastrophe est uerborum. unde in hystorologia tantum ordo pposterior. ut italiam contra. pro contra ytaliam. Quotienscumque sensu integro permanente uerba tantum mutant anastrophe dicitur ut italiam contra. debuit enim dici contra ytaliam eo quod prepositio semper debet pponi. Similiter et in iob Quam ob rem ego deprecabor dominum. pro ob rem quam. Unde doctrinale. Deum si subit cum sit precedere digna. Sic anastrophe fit sic surgit litorea contra. Et dicitur ab ana quod est rectum et strophos quod est conuasio. quasi recti ordinis conuersio. uel ab ana quod est re et strophos quod est missio. quasi retro missio. quia quod debet pponi retro mittitur. uel dicitur ab ana quod est re et strophos quod est conuasio In anastrophe. i. retro conuasio. unde in suo loco.

Parenthesi est interposita rōinacō diuise sentencie. ut eneeas. Neque enim patris conuasio mentem. passus amor rapidum ad nauem pmittit achatem. Item donati. Quotiens sententia inchoatur ei quod interponitur quelibet rōinacō parenthesi est. ut in predicto exemplo. debuit enim dicere. eneeas rapidum achatem pmittit ad nauem. et sic demum subiungere. Neque enim patrius amor passus est conuasio mentem. Item ad gal. Cum uidissent etiam que data est michi. qui enim opatus est petro in apostolatu opatus est michi inter gentes. iacobus cephas et iohannes dexteras dederunt michi. et bar nabe societatis. Vel parenthesi est sententia interposita. qua ex medio remota integer sermo pducitur. ut dii ceptis nam uos mutastis et illas. aspice meis. Et dicitur a para quod est inter et thesis quod est positio. quasi interpositio.

Themesis est unius compositi aut simplicis ubi sectio. una dictione uel pluribus interiectis ut septem subiecta trioni. Hic compositum uerbum diuiditur et interponitur una dicitur. ut septem subiecta trioni. pro eo quod est septemtrioni. Unde doctrinale. Dat themesis binas in prelo dicitur secta. Est boree regio septem subiecta trioni. Item. Saxo cere comminuit bar. pro cerebar. Et diuidit h simplex uerbum scilicet cerebar et dicitur una interponitur scilicet comminuit. Item masili portabant iuuenes ad litoreanas. Hic simplex uerbum diuiditur scilicet masilicinas. i. de masilia populus que est uis gallica. Et plures dictiones interponunt. scilicet portabant iuuenes ad litorea. Hec tropi species ut dicitur beda non facile in scripturis sanctis que ex hebreo uel greco sermone translate sunt ppe inueniri. Et est in hiero que genuit solimis dauidica proles. Hoc est in hie rosolimis. et dicitur themesis a themeros quod est diuasio uel sectio. Diuiditur enim siue secatur una dicitur ab alia per ea que interponunt. uel dicitur a teneo es et h memoris quod est diuasio. qui tenens diuisionem

Incresis est ypbaton ex omni parte confusum. ut tris nothus areptas in saxa latentia torquet Saxa uocant prali medijsque in fluctibus aras. Est enim ordo. tris si naues areptas nothus. i. uentus

in saxa torquet. que saxa in medijs fluctibus latentia itali uocant aras. Item donati. Item. Nos uirtute lauet qui labem criminis ornat. et est ordo. ille qui lauat labem criminis ornat nos uirtute. Et dicitur a sin quod est con et cres quod est confusio. quasi confusio. Vel dicitur a sin quod est con et calos confusio. Ibi enim ordo sentencie uerborum simul confunditur. Et quod fit in pmutacione plurium dictionum dicitur ab psterologia que est in pmutacione ordinis duarum dictionum. et utraq; excusat cacephaton.

Perbole est dicitur fidem excedens augendi minuendi uel causa. Augendi. ut iste est niue candidior. aquilis uelocior. leonibus fortior. Minuendi uel. ut terribit re sonitus folij uolantis. et denigrata est super carbones facies eorum. Et iste est tardior festudine. Unde doctrinale. Transcensus uiri manifestus ypbole fiet. Et dicitur ab ypor quod est supra et bole quod est sententia uel fides. quasi super sententiam uel fidem. Et excusat tapinosi. Hic tropus uocatur a tullio superlatio. Et contrariatur huic tropo litote. de qua infra dicam.

Allegoria est tropus quo aliud significatur ipso dicitur. ut. Et iam tempus equorum fumantia solue colla. Virg enim cum de hoc diceret. non uere dicebat soluenda fore colla equorum. sed carmen finendum signabat. Item in euangelio iohannis iiii leuate oculos uos et uidete regiones que albe sunt iam ad messum. Hoc est intelligitur quia populi iam pati sunt ad credendum. Et uocatur hic tropus a tullio pmutacio. Et dicitur ab allean quod est alienum et logos quod est sermo uel goro quod est dicere. unde allegoria. i. alieniloquiū. cuius aliud sonat et aliud intelligitur. proprie oppositum. Et ideo allegoria dicitur a metaphora. ubi licet aliud. non tamen significatur oppositum. De hoc requiritur infra in quinta parte in suo loco. Item infra post antisimos. huius multe sunt species Ex quibus eminent vij. scilicet cet. yronia. antifrasis. enigma. carientismos. pario mia. sarcosmos. antisimos. ut patebit per ordinem

Yronia est tropus per contrarium quod conatur ostendere. i. tropus ostensio per contrarium quod conatur ostendere. ut in libro regum. Clamate uoce maiori. deus est enim baal. et forsthan loquitur uel in diuisione. aut dormit. aut exortetur. Hanc nisi gauras pronuntiacionis inuenit confiteri uidebitur quod negare contendit. Item donati. Huius uero dicitur a sententia pronuntiacioni contrarium bonis intellectum. scilicet sic laudans ut utipare intelligatur. Et dicitur ab yron quod est contrarium et onoma nomen. quod facit contrariam pronuntiacionem intellectum. Vel dicitur ab yron quod est eleuacio. Debet enim fieri cum quadam eleuacione uocis. Unde a tullio uocatur exdammatio. Et sunt quosdam quicunque huiusmodi uerbis aliquid et negare possumus et confirmare yronia dicitur pte. Et differt ab antifrasi. ut in antifrasi dicitur antifrasis est unius ubi yronia ut bellum hoc est minime bonum. Lucus quod non luceat. Parce quod minime pcat. manes qui mites cum sint cornibus. De istis grecismus dicit. Lucus et officium bellum libitina quod parce. Ista per antifrasis dicitur nomina monosyllaba. Beda dicit quod h antifrasis est. amice ad quod uenisti. Secundum hugonem antifrasis est sermo econtrario intelligendus. Et dicitur ab anti quod est contra et frasis quod est locutio. ut lucus quod luce caret. et dicitur ab yronia. quod yronia pronuntiacione sola indicat quod uult intelligi. ut cum dicitur homini male agere

si. quod bonū est facis. Sed antisfrasis nō uoce p
nūciantis signat contrarium s̄ tantum ūbis suis.
quorū origo contraria est. Doctrinale dicit. Antisfrasis
semo signans contraria dicto.

Entigma ē obscura sententia p occultam simili
tudinem rerū. ut. mater me genuit eadē mox
gignitur ex me. Consignat aquam in glaciem con
crescere et eadē rursus effluere. Vñ doctrinale. Pa
trem progenies occidit matris in alio. Oat me
genuit eadem mox gignitur ex me. Quaz mater
genuit generauit filia matrem. Item de comeden
te exiuit cibus et de forti dulcedo. Signat ex ore
leonis fauū molliis extractum. ul' penne columbe
de argenteitate et postiora dorsi eius in spē auri. cū
significet eloquia scripture spūalif diuino lumine
plena. Sensem uero eius interiore maiore celestis
sapientie grā resurgente. ul' corde uitam sancte
ecclesie pntem. ut tū pennis gaudentem. futuraz
autem que in celis ē. eterna cū dñō claritate fru
ituram. Et dī ab e quod ē extra et nigma quod ē
ē liquidū. quasi extra liquidū. i. extra intelligibi
litatem. Vel dī ab en quod ē in et nigma quod ē
ymago. In enigma. i. sententia in ymagine. s̄ est
in obscuritate posita. Et differt fm ysid ab al
legoria. q̄ allegoria sub re alia aliud signat. et sic
ē gemma. Enigma uero tantū sensus habet obscu
rum p quasdam ymagine obumbratū. Pap̄ uo
dicit. Enigma questio obscura que difficile intelli
gitur nisi aperiatur. uide etiam in suo loco.

Antisfrasis ē tropus quo dura dēū gtius si
nobis an aliquis nos quesierit rñdetur bona for
tuna. ex quo datur intelligi neminem nos quesif
se. Item. Rōne pro rachel seruiui nbi quare impo
sisti michi liam. vno enim leuissimo impōnē u
bo iniuriam quā patiebatur gūissimam tempan
tū loquens significauit. Item de filio sacerdotis
dī. iste est de genere aaron ul' cōsobrinus fratris de
rici. Et dī a caris quod est grā et mos moris. q̄ si
grōsus mos. uel dī ab antos quod ē flos et mos
i. uirtus. In antisfrasis. i. tropus floride et urbane
Aroemia ē accommodatū rebus tem

Parabola ē accommodatū rebus tem
pibusc̄ prohibium. rebus ut adūsus stimulu
fabula. i. tace. fextur q̄ homo si a lupo pus uide
atur amitte loquelam. vñ lopus ē in fabula dī
tur q̄ aliquis in media locutione tacet. Et ut dī
cunt aliqui naturales. lopus ē animal uenenosus
et inficit aerem. aer uero infectus ueniens ad ho
minem ipsius arterias ingreditur. vñ loquelam
aufert. Sed si homo pus uidet lupū naturaliter
confortatur. et ideo non inficitur. Item s̄ bedam
canis reūsus ad suū uomitū et sus lora in uolucra
bro luti. Et vñ saul inter pphetas. quorū vno cū
quemlibz post actam penitentiam ad uicia relabi
dum docendi assumē. ul' aliud quid artis quod n̄
didicit sibimet. usurpare uiderimus. s̄ tropus adro
late patet ut liber salomonis quez nos fm hebre
os pabolas didimus. apud grecos ex eo nomē ac
cepit paroemia. i. p̄uobio. Et s̄ huḡ para cō
ponitur cū emū quod ē modulacō et dī s̄ paro
emia. i. rebus ul' tempibus accommodatum p̄uō
biū. Verbi grā. Voluit aliquis nocere alicui. et le
sus ē ab eo. p̄t dī adūsus stimulu calces dū signa
citas. uel p̄t dī adūsus stimulu calces dū signa

tur adūsus resistendū. Similiter quotiens utimur
prohibio in tempe cōmodo et apto paroemia est
Verbi grā. Loquebaris de aliquo talia qualia sibi
displicerent si audiret. et ille ueniens subito. dīcā
lupus ē in fabula. ul' dī paroemia a para. i. iuxta
et omem quod est deductio ul' modulacō. quasi
iuxta modulacōnem. quia tacet dum narrat.

Sarcosmos est plena odio atq̄ hostilis inrisio.
auxiliante mō dicendi significata. ut alios sal
uos fecit seipsum saluū facere non p̄t. si rex israhel
ē dñat nūc de cruce et credimus ei. Item omnes
quos p̄cussisti gladio mortui sunt. cū hoc dicitur
alicui qui neminem gladio p̄cussit. Huic contrari
atur antisfrasis. Et dī sarcosmos a sarcos quod est
caro et ymos quod ē diuisio. quasi carnalis diui
sio. i. hostilis. ul' a sarcon quod ē corrosio et mos
moris. quasi mos corrosiuus. ul' dī a sarcos q̄ est
caro et mos moris. q̄ carneus mos. i. mala et ama
ra inrisio que pungit usq̄ ad carnem.

Antisfrasis ē tropus multiplex nūscq̄ uirtutis
Nam antisfrasis putatur esse dictum q̄ sim
plicitate caret rustica. et facera satis urbanitate ex
positum ē. ut qui bauū nō odit amet tua carmi
na meui. Atq̄ item iūgat uulpes et mulgeat hīcos.
Quod exponens ysid dicit. Qui bauium non
odit. pro pena ei contingat ut diligat meuiū. fue
runt autem meuius et bauius poete pessimi et e
muli uigili. Qui ergo hos diligit. dicit uigilius in
buē. sugillando faciat que contra naturam sunt. i.
iungat uulpes ad aratū et mulgeat hīcos. Item
antisfrasis ē cū dī. mulier omni sagitte aperiet fa
netram. quasi omni uige uirili aperiet uuluam. Itē
fili mulieris ultro uirū rapientis. i. fili mētrios dix
it saul ionathe. Item aplūs. uirnam abscindantur
qui nos conturbant. Et dī antisfrasis ab antos q̄
ē flos et mos moris. i. flos uirtutis ul' sententia. in
antisfrasis. i. tropus floride et urbane uirtutis ul' sen
tencie. Et est antisfrasis contraria figura de sarcos
mos. s̄z urbanitas siue inactindia. ut qui bauium
non odit rē. Ut dicit huḡ. Et fm pap̄ dicit astis
mos. et etiam huḡ in vno loco dicit astisfrasis si
militer. ita q̄ s̄ secunda lā. et multi hoc dicūt.
Astisfrasis fm quosdam debz dici. ita q̄ s̄ secun
da lā. et est item quod antisfrasis. uide supra in
mediate in antisfrasis.

Mo factis. aliquando ūbis tantūmodo fit. Ali
qñ factis simul et ūbis. factis sicut dī ad gal. qm̄
abraam duos filios habuit vnū de ancilla et vnū
de libera. que sunt duo testamenta. Verbis autē
solummō ut egrediet uiga de radice iesse et flos
de radice eius ascendet. quo significatur de stirpe
dauid p mariam uginem dñm saluatorem fuisse
nasciturū. Aliqñ factis simul et ūbis vna eademq̄
res allegorice significatur. factis quidem. et uendi
derunt ioseph in egiptū ymaclitis xxx argenteis
Verbis uero ut appenderunt mcedem meam xxx
argenteis. Item factis. ut erat dauid rufus et pul
cer. aspū. et vnxit eū samuel in medio fm suoz
ūbis. ut dilectus meus candidus. et rubicundus electus
ex milibus. quod utq̄ signat mistice mediatorē
dei et hominū deoz quidem sapientia et uirtute.
s̄ fuisse sanguinis effusione roseus. eundemq̄ vnc
tum a deo patre et oleo leticie p̄ consortibus suis.
Item allegoria ūbi sine opibus aliqñ historiam
rem. aliqñ tipicam. aliqñ tropologicam. i. mora

les rem. alii anagogen h e sensum ad supiora du
centem figurate denotat. p hystoriam namqz his
tona figuratur cum scia pmoqz vi siue vii diez
rotidem seculi huius comparatur etatibus. p ubuz
hystoria duz h quod dicit iacob patriarcha catu
lus leonis iuda ad pdam ascendisti fili mi 12. De
regno ac uictorijs dauid aliquid intelligit p ubu
spualis de xpo siue ecclesia sensus elicitur cu idez
sermo patriarche de dnica passione et resurrectione
ne fideliter accipitur. Allegoria facti tropologica
h est moralis pfcionem designat. ut tunica talans
et polimica qua iacob patriarcha filio suo ioseph
fecit. uariarum ututum gradum quam deus pater
usqz ad terminuz uite nostre indui et pcepit et do
nat insinuat. Allegoria ubi eandem mox pfectio
nez designat. ut sint lumbi uestri pincti et lucne
ardentes in manibz uestris. Allegoria facti anago
gici. hoc e ad supiora ducentem sensum exprmit
ut septimus ab adam enoch translatus de mudo
sabbatu future bntudinis. que bntudo post opa
bona seculi huius. quod sex etatibus pagitur elec
tis in fine suatur. figurate designat. Allegoria uer
bi eadem uite celestis gaudia demonstrat. ut ubi
cumqz fuerit corpus illic congregabuntur. et aq
le. quia ubi mediator dei et hominu est corpe ibi
nimiz et nuc subleuante ad celos anime et celebra
ta gloria resurrectionis. colligunt corpora sanctoru
Nonunqz autem in una eademqz re ul uerbo his
tona siml et mysticus de xpo ul de ecclesia sensus
et tropologia et anagoge figuratiter intima. ut
templu domini iuxta hystoriam. domus qua fecit
salomon. iuxta allegoria corpus dnicum. de quo
ait. soluite templu hoc et in tribus diebus excita
bo illud. siue ecclesia eius. cui dz. templu eniz dei
sanctum e. quod estis uos. Per tropologiam qui
libet fidelis. quibus dz. an nescitis qz corpa uestra
templu sunt sps sancti qui in uobis est. Per ana
gogen supne gaudia mansionis. cui suspirabat q
ait. beati qui habitant in domo tua dne in secula
seculoz laudabunt re. Simili mo quod dz. lauda
hierusalem dnem. lauda deu tuu sion. Quonia co
fortauit seras portaru tuar. benedixit filiis tuis
in te. de quibus terrene hierusalem. de ecclesia xpi
de anima quoqz elca. de patria celesti. iuxta hysto
riam. iuxta allegoriam. iuxta tropologiam. iuxta
anagogem. recte accipi pt. iuxta allegoria de ec
clesia xpi diximus sequentes exempli gqz qui in
moral ea que de xpo siue ecclesia p figuram dea
siue facta interpretantur. allegoria pprie nncupare
Omoensis e minus note rei p similitu. Tolet
omem eius que magis e nota demonstraco
Et interpretatur similitudo. Alij dicunt omoensis q
rei unius noticia. Et dz ab omos quod e unu et
ensis quod est noticia. **M**inus tres sunt species
pcon. pabola. padigma. i. ymago. compaco exem
plu. Et scias qz quotiens pro rei note similitudine
intelligimus rem qua minus notam hemus omo
ensis e. fit autem sicut pompeius testatur aut a
rebus ignotis aut a rebus incongruis. aut a rebus
impibis. et hoc sunt tres sps qz annectit donatus
Omoensis interpretatur similitudo p quaz uni
us rei p similitudinem que magis e nota pa
ditur demonstratio fm hugicionem. et e idez qd
omoensis. de qua immediate supra dictum est.
Icon e psonaz intra se ul eoz que psonis ac
cidunt. compatio. ut uidimus glam eius glori

am qz unigeniti a patre. Itz neq nubent neq nu
bentur neq ducent uxores neq enim ulza mori
poterunt. equales enim angelis sunt. ut dicit beda
hug iio dicit. pcon pconis feminimi generis. et h
pconia nie. et h pconia ne. i. ymago ul signu. et e
pcon psonaz inter se ul eoz que psonis accidunt
compatio. scz cu figuram rei ex simili gene cona
mur exprime. et dz ab pcon qd e ymago ul signu

Parabola e reu gene dissimiliu. compatio. ut
Simile e regnu celoz grano sinapis. Item si
cut moyses exaltauit serpentem in deserto ita ex
altari oportet filiu hominis. Item exijt seminare
qui seminat semen suuz. Et ut dicit hug. Para. i.
iuxta componit cu bole quod e sententia. inde h
pabola. i. similitudo siue comparatio ex dissimili
bus rebus. sicut e cu lucanus comparat cesare le
oni non ex suo h ex alio gene similitudinem faci
ens. Et dz parabola qz iuxta snam. non eniz ipsa
e sententia q sonat h iuxta sententia. vn paboli
cus ca cu. i. similitudinarius. uide eoz in suo loco

Paradigma est propo siue enarraco exempli
hortantis aut deterrentis. Hortantis ut helias
homio erat similis nobis passibilis. et orone ora
uit ut non plueret sup terram. et non pluit. Item
in euangelio. Respicite uolatilia celi quonia non
serunt neq metunt neq congregant in horrea et
pater uester celestis pascit ea. **D**eterrentis ut in
illa hora qui fuerit in recto et uasa eius in domo
non dndat tollere ea. et qui in agro similiter no
redeat retzo. memores estote uxoris loth h beoz
Et ut dicit hug. paradigma componit a para io
est iuxta et digma io e dignitas ul nomen. decus.
laus. gloria. et dz hoc padigma atis. i. proposito
exempli ul exempli dicti ul facti alicuius ex simi
li ul dissimili genere. conueniens ei quam proponi
mus rei. ut ta fortiter pnt apd ipone scipio qz ui
cecato. uel padigma h alios dz a pa quod est iux
ta et digma sententia. quasi iuxta sententiam rei
oissio. et sic differt ab allegoria. Et quia omoen
sis et eozam padigma dz similitudo quedam. itco
dicit isid tractans de padigmate. qz similitudo fit
tribus modis. qnqz a pari ad parez. qnqz a maio
re ad minus qnqz e conuiso a minori ad maius. hoc
de semate et tropis a donato positio dea sufficiat
Nuc de coloribus rethoricis et de quibusdam figu
ris que non ponunt a donato ul pstanto sunt ta
men in honore in rethologia. et pnt reduci ad se
mata ul tropos. mixtim uideamus. Colores enim
liciti sunt sermones. et multi colores conueniunt cu
figure locutionis.

Colores aut rethorici et figure pde de
quibus h intendimus. sunt xli. adiunc
tu. agnomimatio. antimetabola. antipo
foia. antiteca. antiteron. antitropos. antip
apoliopelie. apostrophe. articulus. braciologia. ca
tatipolis. climax. complexio. concordia. conoupli
cacio. conuictio contenco. contrarium. conuicio. cor
rectio. diaforosis. diasitosis. diffinitio. dubitaco. eba
sis. emphasis. endiadis. epydiocesis. epylogus. epi
mone. Ethiopeya in suo loco e. eubasis. euphoni
a. euphemismos. exalage. exclamatio. fantasia. g
datio. ppalage. ypophora. lepos. litore. occupatio.
oloepomenon. omopasia. omopholis. pisanca. p
scisio. profonesis. profopopeya. protheliosparalan
ge. ratiocinaco. repetico. sententia. smethesis. sino
ropeya. subiectio. tducco. transico. tropologia.

Ad iunctum ul' adiuncto est qñ res comprehen
ditur et non interponitur uerbum. s. pus aut
in fine locatur. ut extinguit spem siue morbus si
ue senectus. Itē morbo ul' senio forme decus eua

Eponomachia fit qñ dēones plures **A**duatur.
iungunt in principio aut in fine syllabe. sensu
tamen dissimiles. ut Curia curaz genitrix nuxos
maloz. Inuictis uictos inhonestis equat honestos

Antimetabola ē mutaco sermo **A**panomasia
nis cū sententia. ut non uiuas ut edas sed e
das ut uiuē possis. Vnde doctrinale. Cum uerbis
uit antimetabola sensum. Non uiuas ut edas si e
das ut uiuē possis. Et dī ab anti quod est contra
et meta quod ē trans et bole qd est sententia. qua
si translata cū contrarietate uerborū sententia. Et re
ducitur ad tropū qui dī metaphora. Vel ut dicit
huq. antimetabola est consilio uerborū que ordine
mutato contrariū efficit sensus. ut. n. ut eadā uiuo
s. ut uiuam edo. Et declinatur h antimetabola le
ul' hoc antimetabole antimetaboles.

Antiposita que a grecismo ponitur sub scema
te ē rñsio radice obiectioni facta. ut nil michi
rescribas attamen ipse ueni. Et dī ab anti quod ē
contra et posos quod ē fero. i. dico. inde antiposita
i. dco contra id quod posset obijci. Vñ doctrina
le. Rñdens ad ea que sunt tibi obijcienda. das an
tipositam cū non tibi obijciatur. Vel dī ab anti
et posos quod ē ferre. qñ contra ferre obiectioni rñ

Antithetice ē quedā figura. de qua su **A**ntithetice
pra dixi in c de scemate quasi in fine. **A**ntithetice
antitheton ē quedam figura de qua supra dic
tum est in c de scemate quasi in fine.

Antropospatos ē humana passio qñ quod est
hominis attribuitur deo. ut deus nascit. gau
det. Vñ ps. Dñe ne in furore tuo arguas me. ne
qñ in ira tua corripias me. Et dī ab antropos qd
ē homo et passio ul' patos quod ē passio. qñ hu
mana passio. Et ponitur a doctrinali inf colores
ubi sic dicit. Si que sunt hominis assignantur de
itati. Antropospatos est sic sepe dei legē nam. Or
ociam antropospatos quāto econuerso quod ē
dei attribuitur homini. ut fulminare. tonare.

Aposiopasis ē ualidus defectus orōnis. Vnde
huco. Ego ne illam que illū que me que non. de
est unicus constructio plene orōnis. Ego ne illā
dignū aduentu meo. que illuz iposuit michi. q me
sprenit. que me n suscepit heri. Et dī ab apo qd
ē defectus et usios quod ē equale siue substantia et
passio quod est passio. quasi equalis defectus. ul'
substantial passio. uel a poio pois quod ē fingē
quasi fictio equal defectus. Vel s. pap. Aposiopie
his ē id quod dicturi uidebamur silencio intercipi
mus. ut. Quos ergo s. motos pstat componē fluc
tus. suspensa locuco. Et ut dixit alexander. dñt e
thiopesis et aposiopesis. qñ in ethiopesi certū est
quid subintelligi queat. ut h. secum. deest eniz lo
quebatur. Sed in aposiopesi multis modis pōt fie
ri. ut si introibunt in requiem meā. suppleri pōt mi
n. ut si introibunt in requiem meā. suppleri pōt mi
rū erit. ul' non credatur michi. uel aliquid huius
modi. et sunt huiusmodi defectus et in penis et in
pmis in theologia. ad notandū qñ et pene repro
boz et pma bonoz sunt inenarrabilia. Ita. Secre
ti meū michi. secretū meū michi. ue michi

Antiposita que a grecismo ponitur sub scema
te ē rñsio radice obiectioni facta. ut nil michi
rescribas attamen ipse ueni. Et dī ab anti quod ē
contra et posos quod ē fero. i. dico. inde antiposita
i. dco contra id quod posset obijci. Vñ doctrina
le. Rñdens ad ea que sunt tibi obijcienda. das an
tipositam cū non tibi obijciatur. Vel dī ab anti
et posos quod ē ferre. qñ contra ferre obiectioni rñ

Antithetice ē quedā figura. de qua su **A**ntithetice
pra dixi in c de scemate quasi in fine. **A**ntithetice
antitheton ē quedam figura de qua supra dic
tum est in c de scemate quasi in fine.

Antropospatos ē humana passio qñ quod est
hominis attribuitur deo. ut deus nascit. gau
det. Vñ ps. Dñe ne in furore tuo arguas me. ne
qñ in ira tua corripias me. Et dī ab antropos qd
ē homo et passio ul' patos quod ē passio. qñ hu
mana passio. Et ponitur a doctrinali inf colores
ubi sic dicit. Si que sunt hominis assignantur de
itati. Antropospatos est sic sepe dei legē nam. Or
ociam antropospatos quāto econuerso quod ē
dei attribuitur homini. ut fulminare. tonare.

Aposiopasis ē ualidus defectus orōnis. Vnde
huco. Ego ne illam que illū que me que non. de
est unicus constructio plene orōnis. Ego ne illā
dignū aduentu meo. que illuz iposuit michi. q me
sprenit. que me n suscepit heri. Et dī ab apo qd
ē defectus et usios quod ē equale siue substantia et
passio quod est passio. quasi equalis defectus. ul'
substantial passio. uel a poio pois quod ē fingē
quasi fictio equal defectus. Vel s. pap. Aposiopie
his ē id quod dicturi uidebamur silencio intercipi
mus. ut. Quos ergo s. motos pstat componē fluc
tus. suspensa locuco. Et ut dixit alexander. dñt e
thiopesis et aposiopesis. qñ in ethiopesi certū est
quid subintelligi queat. ut h. secum. deest eniz lo
quebatur. Sed in aposiopesi multis modis pōt fie
ri. ut si introibunt in requiem meā. suppleri pōt mi
n. ut si introibunt in requiem meā. suppleri pōt mi
rū erit. ul' non credatur michi. uel aliquid huius
modi. et sunt huiusmodi defectus et in penis et in
pmis in theologia. ad notandū qñ et pene repro
boz et pma bonoz sunt inenarrabilia. Ita. Secre
ti meū michi. secretū meū michi. ue michi

Antiposita que a grecismo ponitur sub scema
te ē rñsio radice obiectioni facta. ut nil michi
rescribas attamen ipse ueni. Et dī ab anti quod ē
contra et posos quod ē fero. i. dico. inde antiposita
i. dco contra id quod posset obijci. Vñ doctrina
le. Rñdens ad ea que sunt tibi obijcienda. das an
tipositam cū non tibi obijciatur. Vel dī ab anti
et posos quod ē ferre. qñ contra ferre obiectioni rñ

per secundā psonam. ut domini ē salus. et sup po
pulus tuū benedco tua. Et dī ab apos quod ē re
tro ul' aliud et tropos quod ē consilio. quasi con
silio ad aliud. Vel s. huq. itropos componitur
cū apo quod ē re ul' de et dī h apostrophe pbes
et consilia ē in a dī h apostrophe. i. directio ul' cō
silio s. monis ad aliquem. et pprie ad aliquem ab
sentem qñ pntem. vñ apostrophe as. dirigere uel
conuētere s. monem. Et conuenit cū tropologia. de

Anticulus est uerborū dispositio **A**nticulus
sine conuēctione. ut Solus. meritis. mops. in
glorius unde redisti. ul' qñ clausule sine cessacōne
absqz intervallo distinguunt. et iste ē color quasi
idem cū scemate quod dī asintheon ul' dialiton

Braciologia ponitur a grec sub scemate. et fit
cū plura sub paucis uerbis comprehendunt. ut
Vrit amor paridem. nuptam rapit. amat acdem
Vltio pugnatur. fit machina. troia cremaē. et dī
a bracos quod ē breue et logos quod ē sermo. qñ
sermo breuis. Vel braciologia s. huq. idem ē quod
bniloquia. i. bnil dco. ut uenimus uidimus placu

Antiposis que po **A**ntiposis
ntitur a grec sub scemate. fit qñ aliquis iux
ta sui formam describitur. ul' figurā sub nomine
patris ul' matris ul' alterius rei. ut caluus. crispus
uentrosus. sophronicus featoncus. socratē scribunt
hec omnia soluz. et dī a cata. i. iuxta et tipus qd
ē figura ul' forma. qñ alicuius descriptio iuxta sui

Antimax que ponitur a **A**ntimax
grec sub scemate. fit qñ de vno uerbo in uerbis
fit gradacio. ut. Oars uidet hanc. uisam qz cupit.
ponitur qz cupita. Vel ut dicit pap. Climax gda
cō cū a quo superior sensus terminatur inferior sen
sus incipit. ut ē illud. Ex innocentia nascitur dig
nitas. ex dignitate honor. ex honore impiū. hāc
figuram nonnulli cathenā uocant. quod scema ē.
Et conuenit hec figura cū illo colore qui dicitur
gradacio Et dicitur a diuina quod est gradacio

Complexio fit ex eo qz eadem dco in principi
is pluriū clausulaz. repetitur et altera ēca si
nem eandem ut benedicite angeli dñi dño. bñdici
te celi dño. Item quis testamentū uetus tñstulit
hieronymus. Quis triū linguaz pitul fuit. hieroni
mus. Quis hereses destruxit. hieronymus. et dī a
complexor teris. qz complexitur consilio et re
peticionem. que sunt duo per se colores

Concordia est qñ fines medietatū uisum con
ueniunt et concordant. ut patet in uerbis le
onnis. Fac tibi fortunam festines tangere lunam
Et contra fatum faciet te luna beatum.

Conduplicatio ē geminacō dōnis ul' dōnū
ul' orōnis ad laudem ul' uitupium alicuius
Et non fuit locū. qz fit in principio ul' medio ul' fi
ne. ut tu ne patrez gladio crudelis nate necasti. tu
ne patrem nūquid mors patris mors tua nūquid
Et conuenit cum quodam scemate quod dicitur
anadiplosis. et etiam cum epanalensi.

Coniuictio ul' coniuictus ē cū due clausule clau
sunt sub vno uerbo posito in medio. ut aut o
tas forme decus atterit. aut ualitudo. i. infirmitas
et conuenit cum zeumate tali figura.

Contencō fit qñ contrarijs rebus oratio confi
gitur. ut In luctu rides inter conuiuia luges
Videm rure cupis laudas bona ruris in iube. ma
ne peto lectū dimitto uespere lectum.

Contrariū fit ex quo animus ex diuisis rebus

conficitur. ut qui sibi non potest quod michi vel tibi
parceret. Qui sua divulgat. probra credis quod tua celet
An metues egi quod sanum despiciebas. An soli ce
des quod cum loco supas. quasi dicat non. Et co
uenit cum quod a scemate quod dicitur antitheton

Omnisio est quod eadem deo in fine clausula
repetitur. ut. Qui uicinus spernis te spernis fri

Omnisio fit quod tollitur quod **T**uola spernis
prius dictum est. et quod magis idoneum uidetur
appositum. ut. Sum nimis oblitus decoris quoniam
decoris. Ex quo dicitur amans primo uacuus amens

Et conuenit huius color cum figura quod epitheton dicitur. de

Diaforis est dubitatio. ut. **Q**uia infra dicam
eloquar an sileam. Et dicitur a dya quod est duo et

Diaforis quod est locutio. in dyaforis. i. duplex locutio

Diaforis est figura locutionis in theologia fami
liaris. quod aliqua uox uel deo ad duo trahitur.

Ut nequando rapiat ut leo animam meam. scilicet
ille qui est ut leo uel leo non rapiat.

Omnisio est huius demonstratio rei per ordinem

Perfectam. propterea rei amplectens appetens. ut
Prodigis est animi uicio retinenda profundus. lar

Ergo qui sumptum facit ex ratione libenter. Parsus
qui retinet quicquid depostulat usus. Qui retinet
cupide quod res depostit auarus. Prodigis ut lar

Ergo sic distat procer auaro.

Dubitatio fit cum aliquis ostendit dubium se esse

Et ignorat quid sit potius eligendum. ut. Tu quod
es ignoro. quo te quoque nomine dicam. Nescio si

Dicam spuatissime non erit equum. Si scelus appelle
nimis est deformior ausus. Nequior ignoro. nunc huius

Basis est euagatio per michi nunc placet illud

Eter materiam. Et dicitur ab e quod est extra et ba
sis quod est fundamentum. quasi extra materiam quod

Est fundamentum cum huius materiam inquirendi sunt
hymenes. unde doctrinale. Extra materiam describens

Uana uagatur Autor et hanc plures ebasim dix
ere figuram. Quidam dicit cubasim per eu. Et est eu

Basis bona digressio sicut sepe autores faciunt quod
relecta materia digressionem faciunt. Et dicitur ab eu quod

Est bonum et basis quod est uado siue gradior. In eu
basis. i. bona digressio.

Euphemia que ponitur a grec sub tropo. est

Expressio loquendi. Et fit cum uolentes expresse
aliquid actus utimur nomine substantiuo per ad

Iectiuo significante illud actus. ad maiorem expre
sionem. ut si ponatur scelus pro scelurato. uirtus

Pro uirtuoso. Tobias. Stubere uirtuti uirtus leratur. et
dicitur ab en quod est in et phasis locutio uel expressio quod

Expressa locutio. huius quodam. Huius uero dicitur. empha
sis. i. expressio. scilicet quodam figura loquendi. scilicet cum

Uolumus abundantiam et expressionem alicuius ac
cidentis in aliquo notare. solemus illud appellare

Nomine actus. ut danus est ipsum scelus. Unde em
phaticus est cum. et hinc emphatice adhibetur. ut em

Phatice loquitur iste. i. expresse scilicet tali figura. Et
emphatice est. i. emphatice loquitur. Et nota quod em

Phatice quod dicitur audax et increpator. quod talium

Endiadiis que ponitur a grec est expresse loqui

Endiadiis que ponitur a grec est expresse loqui

Endiadiis que ponitur a grec est expresse loqui

Endiadiis que ponitur a grec est expresse loqui

Endiadiis que ponitur a grec est expresse loqui

Endiadiis que ponitur a grec est expresse loqui

Endiadiis que ponitur a grec est expresse loqui

Endiadiis que ponitur a grec est expresse loqui

Endiadiis que ponitur a grec est expresse loqui

Endiadiis que ponitur a grec est expresse loqui

separabilis pro et nota resolutionis. quod duorum in unum
resolutionem. Pap uero dicit. Endiadiis est figura cum
duo diuisa nomina in unam conuenientiam coniun

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Endiadiis que ponitur a grec sub scemate.

Profora est obiectio quae potest fieri ab aduersario
et dicitur ab ipso quod est sub et foras quod est foras. i.
dico. m. de profora. i. subdicio sui subiectio ab ad

Repos interpretatur urbanitas. i. uersario facta
Et fit quod unus uel ad unum sit locutio plurali
ter. ut noster bone presul. unde doctrinale dicitur
esse lepos sermo directus ad unum. Utens plura
liter uelut hic noster bone presul

Litote res. uel litota re. ut ait greci sub scemate
interpretatur minus dicens et plus significans
ut non nouus pmo uetus. Iste non est insipiens sed
sapientis genus et ipse non uidetur simpliciter dici
pmo multipliciter. Et munera non spernas pro li
benter suscipias. uel conuiso cum plus dicit et mi
nus signat. ut dicit pap. Et ut ait doctrinale. fiet
sub ea firmando negatio bina. Et sic fm eu litote
fit cu due negationes faciunt unam affirmacionem. ut se
deo nec non et scribo. Et dicit a litos quod est disso
lucio. quod due ptes resoluuntur in unam. Et est contraria
litote cuidam tropo qui dicitur pperbole.

Occupatio fit quod dicimus nos pterire aut nesci
re aut nolle dicere id quod maxime dicimus.
hoc mo. Quid referat quantis tua sit maculata in
uentus. flagitij. Et greci ait. Occupat id color cu
quid transire parat nec transit. Pretereo cedes p
iura. furta. rapinas. Tedia forte darem si uibis il

Liopomenon est sub paucis uerbis. i. ea referrem
multorum comprehensio. ut id. uirt amor pitem
ul id. Oze mala mors intus malus actus mors
feris usus. Rumba puella puer lazarus ista notat
Et dicit ab olon quod est totum uel multum et pome
non quod est coniunctio. quasi multorum uerbis uer

Otopasia est attributio appetans. i. hic adiectio
vnius alteri. ut lingua mea meditabitur ius
tidam tua. lingue enim est loqui. et cordis medita
ri. unde quod est cordis attribuitur lingue. et dicit ab o
mos quod est unum et passio quod est passio. quod unum

Otophosis est expostio. i. passio et attributio
noti p eque uel magis ignoti. ut quid est pal
mito me ptaxo as. Vel quod p grecu exponit lati
nu. ut quid est homo antropos. quid est curre uecten
Et dicit ab omos quod est simile et phosis quod est ex
positio. quod p simile expostio. Et reducit ad omozensiz
que est notificans unam rem per aliam.

Istancia est questio cui non potest per una uoce rñde
ri. ut qua geremus bellum que auxilia nobis
parata erunt. Quis erit qui subuenire uelit cum tam
acerbe socios tractauerimus. Et uocat a tullio id

Recisio est cum dicitur quod figura interrogatio
busdam quod conceptus est relinquere in audi
entium iudicio. Unde greci. Conape conceptum cela p
cisio fiet. ut. To non est equum certamen pone mecu
nunquid ego recolo quod tu fecisti sed dicere nolo. uel
posio fit cu aliquis uerba in animo concipit et lo

Rofonosis fm greci sub tropo quando interumpit
scemate est cu aliquis exclamando de uerbo leticia
ul indignacionem exprimit. ut. O deus in quantis ani
mus uisatur amantis. et dicit a pros quod est ad et
fonos quod est sonus. quod se hñs ad sonum. i. excla
mationem. quia hic color dicitur exclamatio.

Rosopopea fit quod inanimatum loquitur ad a
nimatum. ut Qui mo nasonis fueramus quod
libelli. uel quod inanimatum ad inanimatum. ut terra lo
quitur fontibus et manibus. Vel fit tot modis ut
metaphora. Et dicit a prolos quod est persona et poio
pois quod est fingere. quod sermo factus a ficta persona

Vel dicit a proson quod est persona et poio quod
est fingere. quod fictio noue persone. Et reducit ad me
taphoram. cu fiat quod cu irrationale loquitur rationali
ut nobis testudo locuta est. Et hec figura sepe in
uenitur in theologia. Unde dicit damasce. Nouit
scriptura et prosopopea. i. persone fictione uti. et
ut de inanimatis sicut de animatis loqui. sic illud
ps. mare uidit et fugit. Huc uero sic dicit. poio co
ponitur cu prosopa quod est persona et dicit id prosa
popea pepe. i. persone constructio uel confirmacio. ut cu
res non loquens introducit loquens. ut ego ce
lu rego omnia. et ego terra calor ab omnibus. In
doctrinali dicit personam quod nouam formans dat

Prothefesparalange fit quod prosopopeam
una ipso ponitur pro alia. unde in suo loco in
Anonaco fit quod aliquis a seipso quod v pre
rit rationem. et postea ipse dicit. ut diues aua
rus eget. quare non compent usus. Tangere pra
timet cur ne minuatur aceruus.

Repetico fit ex eo quod eadem dictio in principio
et plurimu clausularu repetitur. ut laudate dñm
de celis laudate eu in excelsis. etc. Et uide qualiter
dñt repetico. conuio. complexio. Et conuenit cu
scemate quod dicitur anaphora anaphore.

Sentencia in rethorica idem est quod prouibiu
cu pponit aliquid ad bunitatem alicuius mo
ralis instructiois et ponitur consecutio. ut id greci
Cui satis est quod habet satis illud constat habere. Cui
nichil est quod habet satis illud constat egere. Ergo
facit ut utroque copia sufficientem. Et non paupetis
sed mentis hiatus egentem. i. auaricia. Similiter id
hic liber est qui uicij non est seruus. Huc uero dicit
A sentio tis dicit id sententia de iudicio. uel lit de
sio. uel fama et indubitata ratio. uel animaduio.
ul sensus siue intellectus. Item sententia quidam co
lor rethoricus dicit. scz bñs ordo aliquid moralitatis
gnaliter comprehendens. ut obsequium amicis. uer
tas odiu parit. Et a sententia dicit sentenciosus a u
sentencijs plenus. et compatur. Et fm gg. sentē
cia simpliciter deca in bona pte sumitur. Et ut di
cit ysaac. Sñia est determinata acceptio alterius p

Sinethesis fm doctrinale. i. hic contradicōis
fit dupliciter. Vno modo est actus mutatio p
cipue nui in niim. ut. vnica facta fuit mulier que
sunt mo multe. Sed iste modus non est multu in
usu Alio modo est mutatio de secunda persona ad tertiā
ut. Nobis pce deus mōs lauit ille reatus. Unde u
sus. Or et bñe spēs sinethesis esse. Et differt hic
modus a tropologia. quod ibi fit transitus conuio
de tertia persona ad secundam. ut dñi est salus et su
per populu tuu bñdictio tua. Et dicit a sin quod est
con et thesis positio. quasi simul positio.

Somotopea ponitur a greci sub tropo. et co
uenit cu fantasia. Et est somotopea cu res in
corporea introducit ad loquendū. ut cu dicit deus uel
angelus loqui. et dicit a soma quod est corpus et po
io quod est fingere. In somotopea. i. figmentu cor
pis. uel dicit a soma quod est corpus et thesis quod est
positio et poio pois. quod ficti nominis positio.

Subiectio in suo loco est in quinta parte.

Reductio fit cu aliquod nomen p suos casus
uariatur. Et conuenit cu quod scemate quod
appellatur poliptoton. Unde greci. Disce p casus
uocem rraductio fiet. Vt. si nichil in uita iocundi
us est tibi uita. In decorem uitam pages uirtute re
bica. Vel etiam fit in consonantia. ut. Cur illa cu

ras que multas dat tibi curas.

Ansilio ē color p quem continuamus dicta dicendis. ut. Audistis qualem se prebuit iste pnti. Nūc qualis fuit ipse parens audite uicissim. Item dicto de nomine dñdum ē de ūbo. ul' sit qñ hūter oñditur dictum et postea quid sit dñdum

Tropologia fm grēc sub scemate ē conuersio ad aliquā psonam. ut dñi ē salus et sup populū tuū benedictio tua. Et d a tropos quod ē conuersio et logos quod ē sermo. qñ fmonis pns habi ti conuersio. Et eadem ē cū apostrophā. Hūc ūo dicit q tropologia ē excusatio. ul' sensus spīritual' ul' moralis et figuratiua intelligentia ul' locutio. ul' o mendatio uite. et in tropologicis ea cū. et tropologice adūbium. et tropologicis eae. et tropologice loqui. Pap' autē sic dicit. Tropologia moralis instructio ad instructionem et cor reptionem morū siue apns siue figuratis fmonibus prolata. Amō de allothea put ē figura constructio nis p q de ea determinat ps uideamus. Posset hic competenter dici de septem regulis citonij. et de speciebus distinctionis. scz comate. colo. piodo. si post allotheam de eis dicemus.

Allothea ē impropetas constructio ex eo q dñones in ea po site construunt in diuisione actūtiū. ut ego fortes lego. uel recipiunt aliam constructibilitatem q habeant a natura. ut fortes est albus pedem. Et d ab alion quod ē alienū et the sis posico ul' theca. In allothea. i. aliena et diu sa posico actūtiū ul' actūtiū. quod scema d a do nato. et in lexeos et in drancof diuidit ab eodem

Hic nota q figura ē licentiosa impropetas usu autoritate ul' comoditate. plata. et fm hoc aliqñ est tollerabil' et non extendenda Aliqñ tollerabil' et extendenda. tollerabilis et extendenda est illa q plus habet rōnis q uidij. q usu et comoditate p batur. sicut euocatio et conceptio. Tollerabilis uero et non extendenda est illa que habet plus uidij q rōnis. que tantū autoritate probatur. sic antipro sis et pagoge. Spēs allothee fm ps sunt quinqz scilz prolensis. silensis. zeuma. synthesis. antiptosis De singulis p ordinem uideamus.

Prolensis est psumptio rex explicanda ordi ne secutaq. ut aquile uolauerūt hoc ab orien te illa ūo ab occidente. Et d a pro quod ē p et lenis quod ē sumptio. in prolensis qñ psumptio Spēs prolensis ut uult ps in pmo minoris sunt tres. Prima que habet fieri p solos rectos. de qua tal' datur regula. cū sit diuisio p solos rectos ppo nendus ē ntis pluralis cum ūbo. et diuidentia de bent sequi sine ūbo. tum singulariter. tū pluralit. ut homines sunt. h bonus ille malus. ul' homines sunt hij boni illi mali. Ex hoc patet q hec ē in congrua diuisio. Oculi alē dexter alter sinister. ul' homines h ē bonus ille malus. nisi forte excuset p antipro sim. ita q ille ntis pcedens ponat' pro genitō. quoniā diuidentia non pcedunt ūbus a q ille ntis regatur et respctū cuius fiat diuisio. cum omnis diuisio habeat fieri respctū ūbi ul' attributi Secunda diuisio habet fieri p rectos et obliquos cuius regula talis ē. Quotiens sit diuisio p rectos et obliquos. anponendus ē gtis pluralis. ul' singu laris nominis collectiui siue ūbo. et postea dñt se qui diuidentia cum ūbo. tū singulariter. tū plura liter. ut hominū hic ē bonus ille malus. ul' homi

nū hij sunt boni illi mali. romane gentis alij sunt fortes alij debiles. Tercia diuisio habet fieri per so los obliquos. et tunc debet pponi obliquus cum ptiopio constructus in hūitue. et diuidentia respctū illius subsequi p obliquū. ut aquilaz uolantiū hu ius ab oriente illius ab occidente simil' ē celeritas Et pñ fieri p obliquos casus. ut aquilīs uolantibz huic relinquitur oriens illi occidens. aquilas uo lantes hanc dimisit oriens illam occidens. aquil' uolantibus hac gaudet oriens ista occidens. pñ ta men diuisum sumi p genitiuū. et diuidentia p ali os obliquos. ut aquilaz uolantiū huic relinquit' oriens huic occidens. et in ablō similiter. Sed queritur quā impropetatem opetur prolensis. Ad hoc dicit quidam q ordinem ppostet. qñ illi nū postponunt' suo ūbo. scz hoc ul' illa. cū dñ. aquile uolauerunt hec ab oriente illa ab occidente. Sed eadez rōne h ē prolensis. me cū. te cū se cū. cū po tius ibi sit anastrophe. Ad hoc dicimus q est ibi multiplex figura aquile uolauerunt h ab oriente illa ab occidente. Nam ex eo q nū sing nū respi ciunt pluralem ē ibi allothea minor. ex eo q pñ postulant' suo ūbo ē ibi anastrophe. qñ cum sunt ibi tres attributiones una pluralis et due singula res ē ibi zeuma. Sed ppter modū diuident' ē ibi prolensis. Vñ non credimus q prolensis per se sumpta sit figura constructio nis. Sed q de facili n contingit in sermone siue figura constructio nis. pponitur a ps inter spēs allothee. Quidaz tamen dicunt q inquantū dissimilia reddunt' ūbo meo ante diuisione ē ibi figura constructio nis. si inquantū ē ibi facultas quedam uenuste inter ptaconis de toto ad ptes diuidentes. ita q ptes diuidentes postponant' cū naturaliter sint priores ē ibi figu ra locutionis. Et hoc fit qñqz implicite. ut. Alter in alterius iactantes lumina uultus. Itē uana lo cuti sunt unusquisqz ad proximū suū. Qñqz expli cite. ut in supdicto exemplo. aquile uolauerūt et nota q si constructio interponatur non bene dicit' ut aquile uolauerunt hec ab oriente et illa ab oc cidente. quia determinaciones que sequunt' pñm. suppositū et pñm appositū non sunt copulabiles. alij uod. Queritur etiam de h quod dicit ps in mīori. qñ qui non ponitur in constructio nibz diuisiuis. qñ conuenienter dñ. hominū qui legunt h est forte ille plato. ad hoc dico q qui n ponit' in locutionibus diuisiuis. ita q sit alterq diuident' um. hac de causa. qñ dñ diuident' uenit in locutio ne pro pte diuisi. si hoc relatiuū qui refert totum suppositū sui antis. Item queritur de hoc qñ dicit ps. qñ sit diuisio p rectos et obliquos anteponen dus est gtis pluralis. ul' gtis singularis nominis collectiui. qñ aristoteles ponit talem diuisione. qñ tratis aliud continuū aliud discretū. Nec tamen it te gtis quantitas ē pluralis. nec gtis singularis nominis collectiui. Ad h dico q talis diuisio ē in conueniens fm ps. excusatur tamē more pñi talis diuisio. qñ aristoteles intendit ibidem diuidere qñ titatem fm q ē uniuersale genus rex non coactū ad nūm ul' ad genus. et ideo usus ē diuidentibus in neutro genē. quod magis erat aptūz tali diuisi oni Queritur etiam de h quod dicit pristinū qñ sit diuisio p solos obliquos. necesse ē uti par ticipio. et transicōm facere. Contra. conuenient' ē aquilaz que uolant huius ab oriente illius ab oc cidente similis ē celeritas. et in talī diuisione non

est principium. Ad hoc dicitur quidam quod necesse est uti
participio. id est utile est. quod diuisio semper debet fieri re
spectu alicuius attributi. non tamen semper est ibi parti
cipium. ut in predicto exemplo. Nos vero didimus quod
semper necesse est uti participio vel suppletionis illius app
uebementem transicionem que est inter ipsas et diuisas
respectu cuius diuisio subsequuntur. Si tamen fiat
diuisio aliquando ita quod non sit ibi participium vel supple
tio illius. ut duorum hominum alium uidet fortis alium
uidet plato. Dico quod vel erit ibi eclipsis participij vel
erit simplex participio non diuisio nominanda. Item
queritur an diuisio possit fieri per uocatiuum. Dico
quod non. quoniam utique nullum recipit attributum respectu cu
ius possit fieri diuisio. sed perfecta per se facit orationem
nota hic quod nomen qui apponit uerbo substantiuum
non tenetur concordare cum uerbo substantiuo
in nouo nec in persona. quod non supponit ei. unde bene
dicitur. sum homo. sum homines. Unde lucanus. Cesar
erat omnia. Veruntamen aliquando concordat cum se
quenti et non precedenti per prolepsin vel anastrophe
eo quod intelligitur ante. ut rixae amantium integritas
est amoris. Et ovidius. Vestes quas geritis sordida
lana fuit. Et apostolus. Testimonia tua meditatio mea
est. Et arma unus gladius est. et nuptie unum coniugi
um est. Et scias quod in huiusmodi locutionibus nomen
supponens debet precedere hoc uerbum est. et ei imme
diatè iungi. Si autem sequatur nomen ille post uerbum
incongrue diceretur. unde non concedimus huiusmo
di latinitates. testimonia tua est meditatio mea. uel
arma est unus gladius. uel meditatio mea testimo
nia tua est. uel unus gladius arma est.

Silens est dissimiliu dau
sulau per unum uerbum conglutinata concep
tio. et dicitur a fine quod est con et lenis quod est
conceptio uel captio. in silentio. id est conceptio. fit autem
conceptio quatuor modis. per genera. numeros. per
sonas et casus.

Conceptio generis est deorum diuisio generis sub
adiectiuo pluralis numeri consociatio. ita quod una
cadat in appetitum alterius. Et nota quod masculinum
concepit et concipitur. femininum concipit sed non
concepit. neutrum concipit et non concipitur. nam mas
culinum concipit femininum. et concipitur a neutro.
ut uir et uxor sunt albi. uir et mancipium sunt al
ba. femininum concipitur a masculino et neutro. si
non concipit nisi auctoritate sue rei. Unde lucanus
legit et plebs scita sunt coacte. Hic enim femininum
concepit neutrum. quod sustinendum est. si non exten
dend. Neutrum uero concipit masculinum et femininum. si
non concipitur. quod est confusum ad utrumque. Causam

Conceptio numerorum est deorum diuisio
diuisio numerorum sub deorum pluralis numeri associa
tio. Et est sciendum quod singularis concipit singularem
per equipantiam. ut fortis et plato legunt. Pluralis
concepit singularem. ut homines et alius currit
Singulus numerus concipit plenum.

Conceptio personarum est deorum diuisio
personarum sub deorum pluralis numeri associatio. ita
quod una cadat in appetitum alterius. unde sciendum est
quod prima persona concipit secundam et tertiam sub u
bo pluralis numeri et prime persone. quod ut dicitur in doctri
nali. Concipiens simile sibi uult uerbum retinere. ut
ego et tu legimus. ego et plato disputamus. secun
da concipit aliam secundam et tertiam. ut tu et tu
legitis dirigendo sermonem ad diuersos. et tu et pla
to legitis. Tercia concipit tertiam sine figura per sola

equipantiam. ut fortis et plato legunt. In con
ceptione autem casuum attendendum est quod nomen con
cipit ablatiuum mediante hac prepositione cum. ut fortis cum
platone currit. Et est notandum quod in omni conceptione
deus concipiens et concepta sunt indistincte prece
de. preterquam in conceptione personarum. ubi persona concipiens sem
per est proponenda quauis contrarium causa honoris
inueniatur in euangelio. ut pater tuus et ego do
lentes querebamus te. Voluit enim beata uirgo
honore sponsi sui. proponendo eum ut exemplum
daret uxoribus honorandi uiros suos. fit etiam
conceptio simul personarum et casuum mediante hac pre
positione cum. si nimis improprie. ut me cum fortis legi
mus. id est ego et fortis legimus. te cum fortis legitis
Unde uigil. Diuellimur in memphitus et plias me
cum. Item est conceptio realis et conceptio uocalis. con
ceptio realis est ubi res diuisas personarum sub uerbo plu
ralis numeri consociantur. ut nos legimus. Conceptio
uocalis est que pertinet ad uoces diuisorum generum uel
numorum uel personarum. ut dictum est. Et est sciendum quod ubi
est conceptio uocalis ibi est realis. si non conuertitur

Sed queritur quod resoluatur pronomen plura
le positum conceptiue. ut nos legimus. utrum di
catur ego et tu. uel ego et ille. Ad hoc didimus quod
tale pronomen debet resolui in suum singulare et a
liam deonem que careat discrecone generis nume
ri et persone. ut quodammodo euagetur ad incertum
genus numeri et personam. et talis deonis defectus est
apud latinos. Signat ergo hoc pronomen nos rem
loquentem in personali proprietate prime persone. sed ali
am in nulla determinata personali proprietate. Item cum
dicitur. me cum fortis legimus. solet queri an ille ablati
uus significet ablatiuum uel nominatiuum. et utrum co
puletur illi nomen mediante prepositione. Ad hoc didimus
quod ablatiuum significet. si nominatiuum supponit. Re
duatur enim ad supponem nomen mediante illa prepo
sitione. non per copulationem sed per quandam associatio
nem. Hic nota quod masculinum et femininum sunt
eque principalia quantum ad naturam. si non eque po
tentia. quod masculinum est agens. et femininum pati
ens in ope generationis. Et ideo masculinum propo
nitur feminino tamquam dignius. et imperat ei tamquam
debiliori. unde concipit ipsum. ut uir et mulier sunt
albi. Item nota quod cum dicitur uir et mancipium diligunt
se. ibi hoc pronomen se est neutri generis. quod neutrum
concepit masculinum. Similiter mulier et mancipium
uident se. hoc pronomen se est neutri generis. quod neu
trum concipit femininum. Queritur hoc quare neutrum
vincat masculinum et femininum in officio adiectiui
sive in conceptione. cum illa sint digniora quam neutrum
Adiectiua enim in neutro genere substantiuantur. ut
albi currit. Ad hoc dico sequens magister bene. quod
ideo illa non trahuntur ad improprietatem quod digni
ora sunt. et neutrum trahitur quoniam est indignius
Vel potest dici quod masculinum et femininum sunt genera
rei. si per neutrum habetur res generis. potentior autem
est res quam accidens rei Et ideo neutrum uincit illa duo
in officio substantiui. et in conceptione generis Et
ob hoc debet exponi per generale nomen. cuius na
turam in se habet. ut albi currit. id est res alba. Item
masculinum et femininum sunt magis finita et coar
cata apud naturam quam neutrum. Et ideo neutrum est ap
tus generalitati quam illa. et est potentius ad trahen
dum. ut dicatur uir et mancipium sunt alba. Simi
liter mulier et mancipium sunt alba. Queritur etiam so
let. An ista sit congrua. et albus et alba est quia.

Ita uidetur qd intelligitur geminari ppter conuic-
tionem. ac si dicatur. et albus e ciuis et alba e ciuis
S3 contra. illa duo adiectiua restringunt illum ter-
minu3 ciuis semel positu3. et faciunt repugnantia3
in suppone illius. Ergo illa locutio redditur incon-
grua. Ad hoc dico qd e congrua. qz substantiuum
intelligitur geminari. et sic quantu ad vnum sup-
ponens uenit tantu pro masculis. s3 quantum ad
alteru tantu pro feminis. **Q**ueritur etiam quare
duo substantiua diuisor3 generu possint recipere ad-
iectiuum vnius generis ut dicitur uir et mulier sunt
albi. et no adiectiua diuisor3 generu possint recipere
substantiuu vnius generis. qz male d3 ciues sunt
albi et nigri. Ad h3 dicimus q substantiua ueniunt
conceptiuo. vñ adiectiuu cadit in approprietate vnius
eoru quantu ad genus. Sed adiectiua hñtia discre-
ta genera uolunt restringere qñ adiunguntur sub-
stantiuo comunis qe eo q forme e ppiu immutare
vñ si substantiuu semel intelligatur respu diuisor3
generu locutio est incongrua ppter repugnantiam
ut quiescent albi et nigri. at si intelligatur gemi-
nari nulla e ibi repugnantia. vñ congrue d3. et al-
bi et nigri sunt ciues. Inuenitur tñ et apud ovi-
diu. Est specus exesus structura punicis asper. no
homini facilis non adeunda fere.

Sciendum est h3 q unitas addita unitati facit
pluralitatem. vñ ubum pluzale debet seq. ut
sortes et plato legunt. pñ tamen congrue d3. sor-
tes et plato legit. sicut illud. Carthago manus q tu
lit. s3 intelligitur diuisim tamq sint due. qz ubu3
redditur zeumatically utriq nro. i. sortes legit et pla-
to legit. Si autem conuictio pponatur. et interpo-
natur duobus nris singularis nri. ubum eis ppe
redditur singulare. quod distributio conuictionis
facit. ut sortes et plato legit. et sic d3 male. et sor-
tes et plato legunt. sicut et male d3. sortes legunt.
et ita dicit multi. At nos dicimus q utraq e con-
grua. et sortes et plato legunt. et sortes et plato le-
git. quia ubum pñ respicere hñc terminu3 sortes et
plato distributiu3. et sic debet in singulari seq. qz
redditur singulariter utriq nro. pñ etiam eundem
respicere collectivu. et hoc modo e accipiendu plu-
raliter. non tamen sequitur q sit dñdum. sortes
legunt. qz collectio pmissa postea distributio est
congrue facienda. h3 mō. et sortes et plato legunt.
i. ipsi legunt. ita q sortes legit et plato legit. Co-
dem mō concedimus. et ego et tu legimus. ita q
utq3. Vñ pñ ait. Et agamemnonis filius et menelap-
filia sociati sunt. Similit et ego et appollonius scri-
bimus. et certe omnes autores essent reprehendendi
nisi tales locutiones repperentur. qz frequenter his
utunt. Si autē singularis nris et pluralis conuicti-
one interposita copulenti. debet eis reddi uerbum
pluzale. ut homo et asini currunt. Potest tam ali-
a consideratione ubum reddi pñ nro. ut intelli-
gatur ubum zeumatically reddi. Et sic erit illa locu-
tio plures. et s3m hoc congrue d3. homines et asi-
nus currunt. i. homines currunt et asinus currunt. vñ
quid. Omnes illiades tota q troia dabit. Itē di-
cimus in psonis. qz pñ congrue p zeuma d3. ego
et tu legis. ul' tu et ego lego. ul' ego et sortes legit
et debet inter tales nros tunc fieri quedaz subdis-
tinctio. ad ostendendum q due locutiones intelligen-
tur coniugi. Tales autē locutiones et ab arte sunt
et sepe in autoribus inueniunt. Vñ orac. tu quid
ego et populus me cu3 desideret audi. i. quid ego

desiderem et quid populus desideret. **S**i autē co-
iunctio pponatur et interponatur nris diuisor3 nro
rum. ul' diuisor3 psonar. dicitur quidam q non pñ
sequi aliquod ubum. qz oportet illud esse diuer-
sor3 nro3 ul' duar3 psonar. et iudicant istas mco-
gruas. et homo et asini currunt. et ego et tu legi-
mus nec ego nec tu scribimus nec homo nec asini
currunt. Causa enim incongruitatis e conuictio pre-
missa. qz illa requirit q ubu3 reddatur utq3. Nos
uō iudicamus eas congruas. et sepe utunt eis au-
tores. Vñ ita inuenitur in ps. nec nos qui nec illi
referunt estis. Dicimus ergo q congruentissime se-
quitur ubum pluzale. quod pus reddenduz e col-
lectiuu. postea diuisi3 congruitate suata. ut homo
et asini currunt. i. ipsi currunt. ita q homo currunt
et asini currunt. Similiter nec ego nec socij mei p-
fomus. i. nos n3 proficimus. ita q nec ego proficio
nec ipsi proficiunt et pñ esse in talibus zeuma. Et
tunc uerbum pñ nro et psona tenetur. vñ
concedimus. nec ego nec socij mei proficiunt. nec
socij mei nec ego proficio. qui tales locutiones co-
depnant nimiu sunt acuti. desunt enim artem

Queritur etiam an con **U**t omnes autores
que dicatur. sortes et plato currunt et legunt.
cu diuisim concedamus. sortes et plato legunt. sor-
tes et plato currunt. Dicimus q incongrua e ppter
repugnantiam. quia ubum aliter respicit illos no
minatiuos conuictum et aliter diuisim. Inueni-
tur apud orac. Ambulat acer fulcius et rufinus
male raudi. Ecce duo nñ confundunt per concepti-
onem et zeuma. quod auctoritati ascribimus et n3
arti. qz non concedimus q bene dicatur. petrus et
iohannes discipuli platonis legit. Inuenitur etiam
actuū v. Rñdens autē petrus et apostoli dixerunt
ubi tamen est appō bene pñ esse nro3 confusio.
ut ciuitas pñ e pulcra. et boues animal sine frau-
de moriunt. Sic p appōnem pñ construi dñones
diuisor3 psonar ul' diuisor3 generu intransitiue. ut
ego sortes curo. ul' ego ipse dispuro. et ego ille q
curo dispuro. Similiter ciuitas mediolanuz e for-
tis. mancipiū beata e fidele. liber decem est mag-
nus. liber topica e difficilis. Potest etiam d3. lib-
topico3 ul' decemto3 intransitiue. sicut Ciuitas bo-
nonia. et urbs ianua. et tamen posset d3. ciuitas bo-
nonie. et urbs ianue. i. urbs que e ianua. s3 h3 n3
multu aliquibus placet. quia inueniunt apud uigil-
dicentē. Urbem q patanij. i. urbem que uocatur
pataniū. que mō d3 padua. Quedam tamen sunt
magis requirentia gemituū. ut psona epi. substan-
tia socratis. et tamen posset d3 psona epūs e ho-
nela. sicut potestas petrus e bona. et substantia
socratis e corporea. Huiusmodi eniz nomina pñ
et totu diuisimode pñ notat. **N**ota h3 q dona-
tus diuidit allothecam pñ e species constructio-
nis in tres spēs. scz in prolenim. silenim. zeuma.
Priscianus uō in quinq. scz in prolenim. silenim.
zeuma. antiprosim. sinthesim. Alij uō dicunt q al-
lotheca prout e figura constructionis stricte loqñ
do diuiditur in tres spēs s3 ps. in silenim. antipro-
sim. sinthesim. Secundus uō donatū omnes spēs
allothecae que excusant uicū constructionis comp-
hendunt sub silenim. et h3 patet p donatū dicentem
hoc scema. i. silenim late pñ. et fieri solet non solu
p pñ constructionis s3 actiua pñ constructionis. vñ omnes solū
ecclim qui sunt in poemate. siue in ore sapientū
excusant p hoc scema. et s3m istos oportet dicere

q iste di-
gure locu-
et s3m do-
uidetur q
quinq3
tri comu-
tia sunt o-
q proloq-
nis. s3 qz
gura con-
allothecae
semp e fi-
nas qui
autem id
onis qz s3
eum
allo-
sic deseri-
dusio diu-
n tribus
pñmitti. i.
reponitu
ubum sup-
cu deseri-
tio d3 fig-
aut una s3
Omnia ar-
et blasphem-
ingreditu
quitur uo-
concludit.
nū. Alexan-
ubum ul'
construitu
illius cun-
hoc ubo f-
hic illius
Similiter
Et constru-
sone cu h3
hic sit zeu-
ue. Et rñ
distributio
exemplū
sub alijs
si huc sub-
cu hoc ub-
bet in inter-
ponitur ai-
liba filue.
us credo e
tinitate fi-
uam. ut so-
uos estis m-
sortes legit
q. ut ego l-
itudinis. u-
nisi. ut nul-
hanc dicit
Queritu
e pñ uidetur
due sunt s3
structionis.
figura locu-
tamen dicit
et rñdet co-

q̄ iste dicitur figure scilicet prolepsis et zeuma sint si-
gure locutionis p̄prie et p̄ se loquendo. et s̄m p̄is
et s̄m donati. Sed contra h̄ obijciuntur. hec opinio
videtur contradicere p̄s. qui diuidit allothece in
quinq̄ sp̄es. put̄ ē figura constructio. et magis
t̄m cōmuniter dicunt q̄ figure que variant acc̄n-
tia sunt quinq̄. Ad hoc dico sequens magist̄r b̄n
q̄ prolepsis p̄ se sumpta non ē figura constructio
nis. s̄ q̄ de facili non contingit in sermone sine fi-
gura constructionis. ideo ponitur a p̄s inter sp̄es
allothece. ut sup̄ dixi in prolepsis. Similiter zeuma
semper ē figura locutionis. et r̄ndet coloribus retho-
ricis qui appellant̄ adiunctum ul̄ cōiunctū. Pristi-
anum ideo ponit zeuma inter figuras constructi-
onis q̄ semper fit cū allothece numeroz uel p̄sonaz
zeuma est tertia sp̄es

Allothece s̄m p̄s Et interpretat̄ adiunctio Et
sic describitur a donato. zeuma est unius ubi con-
clusio diuisis clausulis apte coninnata Et habet se-
n tribus modis s̄m p̄s scilicet a sup̄iori q̄n ubi
p̄mittit̄. ut legit fortes et plato A medio q̄n in-
terponitur ut hebrei sunt et ego Ab inferiori q̄n
ubum supponitur ut tu quid ego et populus me-
us desideret audi. Beda sic dicit. zeuma. i. conu-
sio d̄r figura q̄n multa precedencia aut uno ubo
aut una sententia concludunt̄. ubo. ut ap̄lus ait
Omnis amaritudo. et ira. et indignatio. et clamor.
et blasphemia tollatur a uobis. sententia. ut qui
ingreditur sine macula et opatur iusticiā. qui lo-
quitur ueritatem in corde suo. ad ultimum in-
concludit. qui facit hec. non cōmouebitur ineter-
nū. Alexander autē dicit q̄ zeuma ē quando ideo
ubum ul̄ adiectiuū ad diuisa p̄tinet. ita q̄ cū uno
constructur improprie. ut cū d̄r. hic illius arma s̄
illius cunis fuit. et constructū ille plurab̄ arma cū
hoc ubo fuit. Si autē diceretur. hic cunis illius
hic illius arma fuit. non esset tolerabilis locutio.
Similiter s̄ ē zeuma. et appollonius scribit et ego
Et constructur hoc p̄nomen ego quod ē p̄me p̄-
sone cū s̄ ubo recte p̄sone scribit. Et querit. urz
hic fit zeuma. Quid nisi secrete leserūt phillida si-
ue. Et r̄ndet q̄ non. q̄ nūq̄ ē zeuma t̄me quod
distribucōne ul̄ adiunctōne. Sed reducimus p̄dictū
exemplū ad concordantiam. ad illam sc̄z sp̄em que
sub alijs speciebus non continetur. sc̄z sub synthē-
si siue sub allothece. Et s̄ nomen quid constructū ē
cū hoc ubo leserūt p̄pter multiplicatē quam ha-
bet in interrogacōne. Quidaz tamen d̄nt q̄ quid
ponitur adibialiter. ut quid. i. in quo leserūt phil-
lida siue. nisi q̄ erant secrete. Sed p̄us dictū ueri-
tate Et ḡg in moribus sepe simili utitur la-
uam. ut fortes legit et plato. Per aduatiuam. ut
uos estis mūdi s̄ non omnes. Per disiunctiuaz. ut
fortes legit uel plato. Vel p̄ adibium compandi-
q̄. ut ego lego melius q̄ tu. Vel p̄ adibium simi-
litudinis. ut iste legit sicut ego. et p̄ hanc d̄cōnem
nisi. ut nullus homo legit nisi ego. Et similiter p̄
hanc d̄cōnem nec. ut nec socij mei nec ego lego
Queritur. urz zeuma sit figura constructio. si
ē p̄s uidetur uelle. Ad hoc d̄nt quid. q̄ zeumatis
due sunt sp̄es. quarz una continetur sub figura cō-
structionis. ut appollonius scribit et ego. Alia sub
figura locutionis. ut scribit uigilius et mulier. Nos
tamen dicimus q̄ zeuma ē semper figura locutionis
et r̄ndet coloribus rethorice qui appellantur ad

iunctum ul̄ cōiunctum. Pristianus autem ideo po-
nit zeuma inter figuras constructio. q̄ semper fit
cū allothece numeroz uel p̄sonaz

Nota s̄ diligenter
q̄ s̄m naturam zeumatis ubum et adiectiuū semper
debet reddi proximiori. Vñ conuenienter d̄r. ego
et tu legis. ul̄ tu et ego lego. uir et mulier ē alba
ul̄ mulier et uir est albus. Multa utilia p̄tinentia
ad zeuma sup̄ dixi ubi determinauī de silentio.

Antiprosis ē quarta sp̄es.

Allothece s̄m p̄s. sub qua continetur antiprosis
Est autem antiprosis posico vnius casus p̄ alte-
ro. ut sermonem quem audistis non ē meus. et in
conuendo d̄ns captiuitatem sion. Et d̄r antiprosis
ab anti quod ē contra et proterus quod ē casus In
antiprosis. i. contraria posico casus pro altero. et
hec figura in auctoribus ē excusabilis. et aliq̄ racō
ne sustinenda. tamen q̄ ut dicit quidam poeta. si
fuit errandū causas habet error honestas. si non
penitus extendenda. Antiprosis autē continet sub
se p̄palage. que ē casuū p̄mutatio. et s̄ s̄ continet
sub figura locutionis. p̄palage autē d̄r ab r̄po qd
ē trans et alage quod ē mutacō. vñ p̄palage id ē
transmutacō. fit autem q̄nq̄ in re tantū. ut hiero-
mie xj. Mittamus lignū in panem eius. i. panem
in ligno. hoc ē. x̄pm in cruce. Q̄nq̄ in uoce et in
re. ut malus sapor edit ora. i. ora edunt malū sa-
porem. De p̄palage sup̄ dixi in c de scemate in fi-
ne.

Queritur que sit causa excusans uiciū cum
d̄r. sermonem quem audistis non ē meus. vñcōm
quam accepistis ab eo maneat in uobis. Et uirg
Videm quam statuo urz est. Non enim uidet̄ in
esse necessitas ul̄ cōmoditas aliqua. Ad h̄ dicimus
q̄ immediata adiunctio relatiui et āntis est causa
p̄pter implicacōnes ipsius relatiui. Vñ incongrue
diceretur. sermonem non ē meus quem audistis.
Si uero queratur urz possit in alijs casibus tole-
rari. Dicimus q̄ sic. si immediate iūgerent̄ relati-
uū et āntecedens. ut sermoni cui intendis non ē me-
us. Hec latinitas tolerari possit si auctoritate habe-
retur. Et ut dicit alexander. cū d̄r. sermones quez
audistis non est meus. hec d̄cō sermonem in parte
accusatiue. in p̄te nominatiue tenetur. Accusatiue
s̄m q̄ respicit hoc ubum audistis. Nominatiue
q̄ constructur cum h̄ ubo est.

Synthesis ul̄ synthos ē quinta sp̄es allothece
s̄m p̄s. sub qua comprehendunt̄ omnes alie
sp̄es allothece. scilicet euocacō. appō. sinodoche. allo-
thece generz numeroz tempoz p̄sonaz et modorum.
et singulorū acc̄ntium ex quibus improprietat̄ sur-
git. Et d̄r a sin quod ē contra et thes quod ē po-
sico. In synthesis q̄i contra naturalem pōnem. De
hijz autē speciebus p̄ ordinem uideamus.

Vocatio est d̄cōnum diuisa in

Transitiua adiunctio. ita q̄ una trahatur ad
proprietaem alterius. ut ego p̄stianus lego. Euo-
cant autē p̄nomina p̄me et secūde p̄sone. ut ego
pristianus lego. tu p̄stianus legis. et uba substan-
tiua et uocatiua. ut p̄stianus sum. p̄stianus uocor
Accidentalia uero euocare non p̄nt p̄ se. nisi hoc
nomen qui. ut qui lego dispuo. ul̄ p̄cipium ul̄
nomen adiectiuū. ul̄ etiam aliud nomen conueni-
ens significacōni. ut sedeo iudex. uide in sedeo des
vñ hic nota q̄ n̄tis t̄cie p̄sone p̄t iungi cū ubo
p̄me et secūde p̄sone ex p̄te supponenti. in q̄nq̄
locis absq̄ pronomine ibi posito. in quibus ē euo-
cacō p̄ adiectiuū. ut celer curo. Per nomen relati

ut qui lego disputo. Per principium. ut legens. p
ficio. Et p unum pronomen epythematicum. i. appo
sitionem triu psonarum. ut ipse lego. ipse legis. Itz p
nomina deriuata ab his pronominibus ego et
tu. possunt euocare hoc relatiu qui. rone geniti
pmitui in eis intellecti. ut meus filius qui lego
disputat. tuus filius. i. tui qui legis disputat. nos
ter filius qui legimus disputat. uel filius q legi
tis dormit. de hoc etiam sup dixi in tertia pte in
c de possessiuis. Item scias q cum si habeo uolu
tatem comedendi solus. iste nris solus euocatur.
ab hoc uibo habeo mediante hoc gerundio come
dendi Et constituitur cu hoc uibo habeo per regi
men Cum gerundio uero per determinacionem Si
mibet si dico. habeo uoluntatem eundi solus. Et
ita de similibus. Item nota q sicut nomen substā
tiu recipit adiectiuum. ut bonus homo. Ita hoc
uerbu sum. ut sum bonus. et sumus boni. ita q
nullum aliud substantiu est ibi necessarium. Et
hoc in prima et secunda psona. sed non in tertia.
Vnde potest dici. ego potestas sum bonus. ita q
adiectiu respiciat uerbum tantu ratione suppositi
consignificati. Sed in tertia persona male dicitur
potestas est bonus. quia uerbum tertiae psonae nō
habet in se suppositu finitum. **S**ic etiam te uo
lo. q euocationum alia figura alia non figura. fi
gura est illa que fit ex parte suppositi. Non figura
que fit post uibum. quia uibum non tenetur sequi
ti nominatiuo in numero ul psona. Vnde conue
nienter dicitur. ego sum tu. et tu es ego. uel sum
illo. Similiter ego non sum tu. uel tu non es ego
Item euocationu alia respectiua. alia absoluta. Re
spectiua est illa que fit habito respectu ad psonā
ibi. Vnde potest dici. sapiens lego. ita q hoc no
men sapiens euocetur ab hoc uibo lego. Absoluta
est que fit non habito respectu ad consignificatio
nem ibi. Et fm hoc male dicitur. pristinus feri
bo. Item euocationum alia confusa. alia discreta
alia media. Confusa est illa qn nomen distributi
uum euocatur. ut. Quisquis ex hoc saxo mecum
consistere potest. Nam pronomen sic positum con
fise demonstrat secundam personam. ita q non
hanc ul illam. Discreta est illa. quando proprium
nomen euocatur. ut ego fortes lego. Communis
sive media est. quando euocatur nomen appellati
uum sine distributione. ut ego magister disputo.
Scias etiam q cum dicitur. uolo esse bonus. fm
quosdam hoc adiectiuum bonus euocatur ab is
uibo esse. Quod esse non potest. quia infinitiuis
caret psona. Alij dicunt q ptem ab hoc uibo esse
et ab hoc uibo uolo. Alij dicunt cum quibus ego
q euocatur ab hoc uibo uolo mediante infinito
ad cuius determinacionem uenit. Nam sicut diximus
omnia uerba prime et secunde psonae euocant ad
iectiua. nec omnis euocatio ē immediata. uide in
futurus. Et ut dicit alexander. Nomina euocata
remanent in suis psonalitatibus. Alioquin hoc es
set incongrua. ego sum homo qui currit. Dicit au
tem euocatio ab euoco euocas. Vel fm quosdam
dicitur ab e. quod est extra et uoco uocas. quasi
extra propriam significacionem uocatio.

Appositio prout hic sumitur est
immediata et intransitiua adiecti uoꝝ sub
stantiuoꝝ. ita q minus commune determinet ma
gis commune. ut animal homo currit. Adiectiuo
enim fm opinionem magistri bene non potest si

eri appositio propter sui debilitatem. Vnde male
dicitur albus coloratus currit. fit autem appositio
aliquando causa restringendi suppositiōem. ut ani
mal homo currit Quandoq causa tollendi equiuo
cacionem. ut canna fluuius currit. Quandoq causa
determinandi qualitatem. ut iste homo currit. qn
q causa discretionis. ut ego ipse. tu ipse. Quando
q causa exprimendi naturam generis. ut qd me
tuere boues alias sine fraude dolis ue. **E**t ē no
randum q hoc pronomen ipse adiunctum prono
mini debet postponi. ut ego ipse. tu ipse. Sed ad
iunctum nomini debet preponi. ut ipse petrus.
Et est sciendum q ubicumq fit appositio uibum
adiectiuum et relatiuum debent reddi dictioni cui
fit appositio et non apponenti. ut ciuitas athene q
olim studio floruit est laudanda. Et ciuitas medi
olanum est magna. De hoc etiam supra dixi in c
de silenti siue conceptione quasi in fine. Sed que
ritur que sit causa figure cum dicitur. animal ho
currit. Si dicatur q immediata adiunctio illoru
substantiuoꝝ. Contra. ego si ponatur ibi mediū
erit propria. ut dicatur. animal et homo currit. et
hoc est falsum. quoniam pars et totum copulari
non debent. Ad hoc dico q illa duo substantiua
ptinent ad idem. et ideo non debet poni inter illa
copulatiua coniunctio. ul alia que fit nota diuer
sitate. Si uero ponatur inter illa tale mediū qd
sit conueniens bene cessat figura. ut si dicam ani
mal ens homo currit. ul animal quod est homo
currit. Item uidetur q aduibia faciant appositio
ut fortes est hic intus. ul fortes legit ualde bene.
ul fortes legit aliquantulum non. Ad hoc dicimus q
non est ibi appositio. nisi sumatur appositio laue
ita q non sit figura. si utroq illor aduiboꝝ per se
modificat uerbum. Sicut enim adiectiua propter
sui debilitatem non recipiunt appositioem ita nec
aduibia. cum sint adiectiua uiboꝝ.

Sinodoche est assignacio totius ad p
tem et partis ad totum. Huius species sunt
quatuor. qz due faciunt figuram constructionis et alie
due figuram locutionis. Prima species est quando
id quod est pars attribuitur toti. cum regimine
accusatiui. ut fortes est albus pedem. Secunda spe
cies est. quando id quod ē totius attribuitur pti
cuz regimine accusatiui. ut ista puella est clara ge
nus. Tercia species est quando id quod est partis
attribuitur toti sine regimine accusatiui. ut fortes
est crispus. Quarta species est quando illud quod
est totius attribuitur pti. sine regimine accusatiui
ut bonus animus uxoris est michi nuptus. Hic
sciendum est q omne adiectiuū denotans aliquā
specialem proprietatem potest regere accusatiuum
denotantem partem siue totum. ut fortes ē albus
pedem. fortes est lombardus gentem ul bononiē
sive patriam. Et per hoc patet q male dicitur. for
tes est aliqualis pedem. et fortes est albus aliquis
quia generalitas impedit sinodochen. Et idem p
fieri per ablatiuum. ut fortes est albus pedibus.
si tunc non est ibi figura constructionis. Item per
sinodochen uiba maxime passiuā regunt accusati
uum. licet eor actiua non regant duos diuersos
accusatiuos. ut iste truncatur nares. i. habet trunca
tas nares. et iste raditur barbam. Similiter uerba
neutra absoluta regunt accusatiuum p sinodochen
ut iste dolet uentrem. Queritur de hoc quod dicit
pristinus q bene dicitur. fortes ē albus colorem

quoniam est ibi repugnantia. quia hoc nomen al-
bis aliter dicitur de forte et aliter de colore. Ad
hoc dico qd licet aliter de uno aliter de altero dica-
tur conceditur tamen ppter aptam resolutionem
quam ponit ps. ut fortes est albus colorem. i. ha-
bens album colorem De sinodoche etiam dixi su-
pra in c. de trope

Alter etiam allotea nior et personarum sine euo-
catione et conceptione in multis locis. ut Ju-
bilate deo omnis terra Item alter alterius onera
portate Item apite aliquis Item vindicte quisque
favere sue Et in multis alijs locis ubi est discors
rencia numerorum et personarum Nec p̄t reduci ad ali-
quam ipsemet premittam. Item scias qd quando
qd numerus p numero ponit. ita qd est ibi figura
locutionis. ut ioseph accusavit fratres de crimine
peccato. i. fratrem. Item armato milite complent
id est armatis militibus. Et talis figura vocatur
exalage. De qua supra dixi in capitulo de colori-
bus rethoricos. Item p figuram constructionis po-
nitur quandoq numerus pro numero. ut populus
currit. i. currit. Et pars in frustra secant. i. secant.
et populus hic labijs me honorat. cor autem eorū
longe est a me. i. eius. et cathina repudiabat sui
cia magna copia cuius. i. quorū. Preterea fit allo-
theca generum. ut. Triste lupus stabilis et p̄neste
sub ipsa. Quandoq etiam subiecto redduntur ead
adfectiva diversorū generū. ut apud ovidium. Est
asper exesus structura pumicis asper. Non homi-
ni facilis nō abeunda fero. Quandoq fit causa dis-
cernendi sexum. Anser erat quondam p̄oso ger-
mine fera. Quandoq causa antiquitatis ut multus
murmur erat in populo. Quandoq in relatio ut
semini tuo qui est xp̄us. Et hec omnia continen-
tur sub figura constructionis. De hoc etiam supra
dixi in regula parte. in capitulo de collectivis nomi-
nibus. Vtq autem posset dici. vinum sunt. sic
populus sunt. ul' arma est. thebe est. supra in ter-
cia parte determinatur est. in capitulo de nomi-
bus complexivis. Item fit allotheca temporū qñ
qd in locutione. quandoq in constructione. Tunc fit
in locutione quando tempus pro tempore ponit
ut ille regit curus nondum annis. i. rexit. In con-
structione fit cum dicto vnius tempis venit ad
determinationem alterius tempis. ut anteq abra-
am fieret ego sum. Et illud. Da veniam somnum
qd dies eas nato cesare festus. i. dabit. Item fit al-
lotheca modorū. quando modus pro mō ponitur.
ut ire pro ibat. Et non fuit facies pro facio. et
miserere mei deus pro miserere. Similiter quan-
do ūbus significat confusē. ut iste ieiunat in qua-
dragesima. ut iste equus bene currit. Et ut breui-
ter concludam. Omnis alienacō accidentium officij
ul' significacōnis dicitur allotheca s̄m pristinū.
Et hec de illa et suis speciebus sufficiat nos dixisse.

Nunc anteq ad v. partē accedamus pona-
mus hic regulas conij. et tres species
distinctionis. scilicet coma. colum. et pe-
nodum. Scias ergo qd sicut dicit augus-
tinus in tercio de doctrina xp̄iana. Ciconius qui do-
natus fuit septem regulas edidit. Quarū primam
ponit de domino et eius corpore. Secundam de do-
mini corpore bipartito. Terciam de promissis et le-
ge. Quartam de specie et genē. Quintam de tempo-
ribus. Sextam de recapitulacōne. Septimā de op-

abolo et eius corpore. Que quidem considerata si-
cut ab illo apertuntur non parū adiuvant ad pe-
netrandā que recta sunt diuinorū eloquiorū.

Prima de domino et eius corpore est in qua
scimus aliquando capitis et corporis id ē xp̄i
et ecclesie vnam psonā nobis intimam. Neq enī
frustra dictum est fidelibus Ergo semen abraę es-
tis. cum vnum sit semen abraę quod est xp̄us. n̄
hesitemus quomodo a capite ad corpus uel a cor-
pore transit ad caput. et tamen non receditur ab
vna eademq persona.

Secunda regula est de domini corpore bispar-
tito. quod quidem ita non debuit appellare.
Non enim reuera domini corpus est quod cum il-
lo non erit eternum. Sed dicendum fuit de dñi
corpore uero atq p̄mixto. Aut uero atq simula-
to. uel aliquid aliud. quia non solum eternum
uex etiam nūc v̄pocrite non cum illo esse dicendi
sunt. quamuis in eius esse uideantur ecclesia. vñ
poterat et ista regula et sic appellari. ut diceretur
de p̄mixta ecclesia.

Tercia regula ē de promissis et lege. que alio-
modo dici potest de ip̄itu et lēra. ul' de gra-
tia et mandato.

Quarta regula est de specie et genere. sic enī
eam uocat uolens intelligi speciem p̄tem ge-
neris aut totū. cuius ea pars est quā nūcupat spe-
ciem. sicut vnaqueq ciuitas pars est utiq vniuer-
sitis gentium. Hanc ille uocat speciem. Genus
autem omnes gentes.

Quintam regulā ponit quā de r̄pibz appellat
q regula utiq inueniri uel conijci possit latē
in scripturis sacris quantitas temporū. duobus au-
tem modis uigere dicit hanc regulam. aut tropo
sinodoche. aut legitimis numeris. Tropo sinodoche
aut a p̄te totum. aut a toto p̄tem. facit intelligi
hoc modo locutionis quo significatur a p̄te totū
Illa de domini resurrectione soluitur questio. ps
enim nouissima diei quo passus est nisi pro toto
die accipiat adiuncta etiam nocte preterita. Et
nox in cuius p̄te ultima resurrexit nisi totus dies
accipiat adiuncto etiam die illucescente. i. domi-
nico non possunt esse tres dies et tres noctes qui-
bus in corde terre p̄dixit se esse futurū. Legitimos
autem numeros dicit quos eminentius dīma scrip-
tura commendat. sicut septenarium ul' denarium
ul' duodenariū. et quicumq alij sunt quos legen-
do studiosi libenter agnoscunt. Plerq enī nume-
ri huiusmodi pro vniūso tempore ponūtur. sicut
septies in die laudabo te. nichil aliud est q̄ semp
laus eius in ore meo. tantundem ualent. Et cum
multiplicantur siue p denarium sicut septuaginta
et septingenti. unde possunt septuaginta anni hie-
remie pro vniūso tempore specialiter accipi. quo
est apud alienos ecclesia. siue p seipsos. ut decem
p decem sunt centum. et duodecim per duodecim
erunt cxliij. quo numero significatur vniuersitas
in apocalypsi. unde apparet non solas temporum
questiones istis numeris esse soluendas. Sed lati-
us patere significacōnes eorū. et in multa prosperē
neq enim numerus iste in apocalypsi ad tempora
pertinet s̄ ad homines.

Sextam regulam recapitulationem uocat in
obscuritate scripturarū satis uigilanter inuen-
tam. Sic enim dicuntur quedam quasi sequantur
in ordine temporis ul' rerū cōtinuacōne narrentur.

cum ad priora que pretermiffa fuerunt latenter narratio reuocetur. quod nisi ex hac regula intelligatur erratur.

Septima ciconij regula est eademque postrema de dyabolo et eius corpore. Est enim ipse caput impiorum. qui sunt eius quodammodo corpus. iturum cum illo in supplicium ignis eterni. Sicut Christus caput ecclesie que est eius corpus. futurum cum illo in regno et gloria sempiterna. Sicut ergo in prima regula quam uocat de domino et eius corpore uigilandum est ut intelligatur. cum de una eademque persona scriptura loquitur. quid conueniat capiti quid corpori. ita et in ista nouissima aliquando in dyabolum dicitur quod non in ipso sed potius in eius corpore possit agnosci. quod habet non solum in eis qui manifestissime foris sunt. sed in eis et qui cum ad ipsum pertineant. tamen ad tempus miscetur ecclesie. donec unusquisque de hac uita exeat uel a frumento palea uentilabro ultimo separet. Hec autem omnes regule excepta una que uocatur de promissis et lege. Aliud ex alio faciunt intelligi. quod est proprium tropice locutionis. Quod latius patet quam ut possint uniuersa comprehendere. Nam ubicumque uelut aliud dicitur ut aliud intelligatur. et si nomen ipsius tropi in loquendi arte non inuenitur tropica locutio est. que tamen fit ubi fieri solet. sine labore sequitur intellectus. Cum uero ubi non solum laboratur ut intelligatur ab alijs magis. ab alijs minus. sicut magis minus uel dona dei sunt ingenijs hominum uel adiutoria tribuuntur. Proinde si cut in uerbis proprijs ubi res ut dicuntur intelligende sunt. sic in translatis. que faciunt tropicam locutionem. ubi aliud ex alio intelligendum est. hic etiam nota quod sicut dicit hieronimus. Ideo prophete uix intelliguntur. quia personas et numeros et tempora subito commutant. Et de qualibet re transeunt ad aliam. **P**redicta regule in hijs uersibus breuiter continentur. Regula prima caput unum cum corpore iungit. Corpore de uero loquitur mixtoque secunda. Tercia describit quid lex quid gratia possit. Quarta genus speciem prem totumque resoluit. Tempera maiora quinq; uariatque minora. Sexta refert iter que primo facta fuere. Septima serpentis caput et membraque reflectit.

Nunc de distinctione. **D**istinctio est clausule unius integri membri dictiones debita ordinatione contextens et sententias a nexu dubitationis expediens. Et huiusmodi tres sunt species. scilicet dependens constans et finitiua. i. colum coma et periodus.

Coma est punctum cum uigula suum suum ducta. quando nec sententia nec constructio est perfecta. Et talis distinctio dicitur suspensiuum.

Colum est punctum sine ulla uigula. quando uidelicet constructio est perfecta. sed adhuc pendet intentio declarationis. et talis distinctio uocatur constans siue media.

Periodus est punctum cum uigula deorsum deducta. quando nec constructio nec sententia plus dependet. et talis distinctio uocatur finitiua. de his tribus distinctionibus familiare traditur hoc exemplum. Cum inter uirtutes caritas obtineat principatum. ecce coma. non est sine ipsa uirtutum certata possessio. ecce colum. in qua est omnium illarum

posita certitudo. ecce periodus. **N**otandum est ergo quod unum coma per se stare non potest. colum uero sic. ut si dicam per exhibitionem operum perfecta dilectio demonstratur. Si ergo ex uno uerbo clausula contextatur monocolum uocabitur. sed ad modum periodi est punctanda. ut paupertas bene composita pro diuicijs computatur. Alij uero dicunt quod coma est quando nec perfecta est constructio nec sententia. Et fit ibi punctus rotundus et flexus. Colum uel colum fit ubi fit perfecta constructio. sed non perfecta sententia. et est ibi punctus eleuatus. Periodus uero est quando perfecta est constructio et perfecta sententia. et ibi fit usus. Verbi gratia. **I**saie primo. Quod si nolueritis et me ad iracundiam per uocaueritis. ecce coma. gladius deuorabit uos. et ecce colum. quia constat ex duobus comatibus. quod os domini locutum est. ecce terminatur sententia et fit periodus in fine usus. Et dicitur periodus aperi quod est circum et oda quod est cantus quasi circularis cantus. Vel dicitur aperi quod est circum et oda uia. quia in fine usus perfecta est uia locutionis. Hugutio uero dicit quod colum et coma sunt duo colores rethorici. Et est colum nomen notum. Colon enim dicunt greci. et interpretantur membrum. Et est colum in rethorica punctata. prolatio alicuius orationis. per maiores decisiones id est per clausulas quasdam constantes ex duabus dictionibus uel pluribus. ut michi nocuisti. tibi non profuisti. omnibus displicuisti. Unde inuenitur colum id est perfectus sensus. uel longa sententia. Coma interpretatur articulus. Et dicitur coma comatis in rethorica punctata prolatio alicuius orationis per minores decisiones. ut uoce uultu gestu acrimonia inimicos pertraxisti. uide etiam in suo loco de periodo.

Am diuina potencia auxiliante sup ceter
minauimus de quatuor pñculis pñcipalibz
huius opis. Nūc restat ut de qñta pte. que
ē de orthographia. pñcipa. significacōne. or
gine. etymologia quarundā dōnū. que
frequenter inueniunt in biblia et in dictis
sanctorū et poetarū. fm penuriā nrē sciencie
ac tenuitatē ingenij. ad utilitatem nostrā et
sociorū aliqua differamus. Sumit autem hic
aliter etymologia. q̄ supra in iij pte. sicut
patebit cū de ea in suo loco determinabitur
In hac autē qñta parte pcedat ubiqz fm
ordinez alphabeti. ita q̄ ex tali ordine de facili
haberi poterit orthographia cuiuslibz hic posite
dōnis. ut ubi grā. Intendo tractare de amo et
bibo. pmo tractabo de amo q̄ de bibo. q̄ a. est
pma littera in amo. et b. ē pma lā in bibo. et
a. est ante. b. in alphabeto. **I**tem tractare uo
lo de abeo et adeo. pmo tractabo de abeo bis q̄
de adeo adis. q̄ b. est secūda lā in abeo. et d.
est secūda littera in adeo. et b. est ante. d. **I**tem
determinare intendo de amatus et amec. prius
determinabo de amatus q̄ de amor. quia a. est
tercia lā in amatus. et o. est tercia lā in amor
et a. ē ante. o. **I**tem agere uolo de imprudens
et impudens. an agaz de imprudens. q̄ de impu
dens. q̄ r. est quarta lā in imprudens. et u. est
quarta lā in impudens. et r. ē ante. u. **I**tem age
re intendo de iusticia et iustus. pus agaz de iusti
cia q̄ de iustus. q̄ j. ē qñta littera in iusticia. et
u. est qñta lā in iustus. et j. ē ante. u. **I**nsup
determinare intendo de polysintheron et polisse
nus. pmo determinabo de polysintheron q̄ de po
lissenus. q̄ j. ē sexta lā in polysintheron. et s.
est sexta lā in polissenus. et j. est ante. s. Et ita
a simili intelligas de omnibus alijs dōnibz in
hac pte positis. ex quibuscūqz lris constant. q̄
semp est ibi ordinacō fm ordinem alphabeti ut
opinor. **S**ed uide in polissenus. s. ē qñta lā
et ecia sexta ut dixi q̄ geminat ibi. s. Vnde pñ
q̄ in hac qñta pte geminat lre accipit p du
plici lā. et sic ex hoc ordine liquet qñ. l. m. n. r.
s. ul' alia quecūqz lā in dōne debeat geminari
et quando non. **U**t autē quod qñt exemplo
animo lectoris occurrat. quocenscūqz pma lā
ul' secūda dōnis mutabit. pma lām dōnis
faciam de aizuro. **H**unc autē ordinez cū mag
no labore et arduenti studio adinueni. non tamē
ego s̄ grā dei mecū. **O**bscuro ergo te lector
ne tantū laborem nrū et ordinez. uelut quid ru
de contemnas Nam ut dicit bñs Iero. in plogo
regū. In tabernaculo dei offert unusquisqz qd
pñ. alij aurū et argentū et lapides pñciosos. alij
bissum et purpurā offerunt et iacinctū. nobis
cū bene agit si obtulerimus pelles et caprarū
pilos. et tñ aplūs contēptibilia nostra magis
necessaria indicat. Vñ et tota illa tabernaculi
pulebritudo et p singulas spēs ecclie. pñtis futu
re q̄ distinctō pellibus regit et cilicis. ardorem
q̄ solis et iuriaz pñbz ea que uulioza sunt p
hibent. **R**ubricis istius pñtis sunt in quibusdā
quaternis p se sepatim. et sunt correcte ibi qñtū
ad orthographiam. s̄ alphabetū. et eciam quātū
ad accentum aliquando
Alma interpretat uigo abscondita. ul' abscon
ditio uignitatis. sicut dñ in interpretacōnibus

Iero uero dicit q̄ aalma significat absconditas
uignes. et secretā. de h̄ ecia dicam in uigo
Aaron interpretat mons fortis. ul' mōs fortitu
nis. siue montanus. ut dñ in interpretacōnibz Iu
guē uo dicit. aaron interpretat mons fortitudinis
quia thuribulū aureū accipiens inter uiuos et
mortuos stetit et ruinā mortis q̄ quidā mons
Ab ipso omnibus in cō. **F**ortis exclusit
posicione pñtis litteris absq. c. ul' q. ul' t.
ut sup plenius dixi in pma pte capitulo de. b.
Xvj. Ab si componis elementa queqz sequitur
C. q. r. tñ simul hee tres excipiuntur
Abactus ta tñ. i. fugatus. dispersus. separatus
bactuc. luctator **E**t dicit ab abigo abigis
fortis. ul' luctator rigidus seu complexans eos
aut suscepō eorū. interpretat h̄ aut Iero. abacuc. p
pheta amplexans interpretat. quod ul' ex eo q̄
amabil' dñi fuit uocat amplexacō ul' q̄ in cer
tamen cū deo congregit. amplexans. i. luctan
tis fortitur uocabulū nullus eniz tā audaci uoc
ausus est deū ad disceptacōnez iusticie. puocare
cur in rebus humanis et mundi istius pompa
tanta rex uisetur iniquitas.
Abacus. ab abax. cis. quod interpretat decē deri
uat h̄ abacus c. q̄ decuplacō. q̄ in abaco sunt
decē arcus sese decuplantes. In pmo est unitas
In secūdo denarius. In terco centenarius. **E**t
ecia abacus ul' abax ūga geometre. ul' tabula
quā hñt pñi. ubi figuras in puluere supposito tā
ciūt. alio nomine dñ pinax os. Abax ecia ul' a
bacus. dñ supior ps capitelli. i. saxū quadrā
gulū quod sup columpnas ponit. Et ecia que
libet mensā marmorea sic dñ. Et est mas. gñis
abacus et cor penl. uide in abax
Abalieno nas componit ex ab et alieno nas
pñ. j. Abalienati sunt retrorsū. i. alieni facti
Abamita te soror aui ex ab et amita compo
barim mone inquo obiit moyses ut
Ahabetur deuteronomij xxxij
Abatis. batus quod est quedā mensura cōpo
nit cū ad et ablata d. dñ h̄ et h̄ abatis inedi
pñtis casus. i. qui ul' que cū bato diuidit aue
naz. ul' aliud fm hug. Vel abatis componit ab
assistens et batis. dñ pñali. Vnde dicit magister
bene. Pluralia cū singularibus componit ut a
secretis. a caliculis. aresponis. abatis. a cōmenta
rije. hec eniz componit ab assistens et illis dñs
Et nomina sunt officiorū. et inordinabilia. Vel
pñtis componi ab a pñone latina et pñcōz abla
tiuis. ut asecretis ab hoc ablatō secretis. qñ ab
ipsis secretis q̄ ei cōmittunt dñ aliquis asecretis
Similiter abatis componi pñ ab a et batis. q̄ ab
ipsis batis siue mensuris que ei cōmittunt uel
quas exercet. dñ aliquis abatis Et id potest de
alijs pñtis iudicari. et cor penl' abatis
Abox adis interpretat decē. uide in abacus. Et
cor. a. an. x. naturalit Vñ dicit pñs. in vj. li. ubi
agit de terminacōnibz lxxvij tercie decli. q̄ in
ax correpta desinit abax batis. qd tñ et h̄ aba
cus huius abaci frequent inuenit. ut sup habes
in tercia pte ubi agit de tercia declinacōne. Et
sic patet q̄ abax in gñ cor penl. ut ostendi sup
in secūda pte ubi egi de desinentibus in. x.
Abba si tñ nomen interpretat pater. x. viij et
bbas. ab abba pater dñ **A**ccentuat in fine
h̄ abbas abbas. monachorū pater.

Abbacia. ab abbas tis dicitur h abba de. pro
ecclesia ubi est abbas. et aliqui largius accipitur
p collectione omni ecclesiarum. et que sunt sub aliq
abbate et p ipsa dignitate

Abbatissa tisse. monacharum mater ul. domina
Et dicitur ab abbas abbas

Abdenago indecli. interpretatur seruientis taceo
Id est et azarias Et accentuat in fine

Abdias interpretatur seruus domini. q legatus mis
sus ad gentes predicauit que ppherali digna sunt
ministerio et seruitute. et seruus domini dicitur

Abdicatus. ab abdicare cas dr abdicatus. a
um. i. negatus. a. um. quod componitur sup ab
dicatus. i. supnegatus. Unde supabdicatus
dicitur negatus que addit negationi. et nichil co
patur plus q precedens. ut in vulgari solet dici
ego non habeo nichil. quod non plus ualet q
si diceretur ego nichil habeo

Abdico cas cui care catu. componitur ab ab et
dico cas. et est abdicare denegare. separare. remo
uere. absentare. Cor. iij. Abdicamus occulta de
decoris. Et cor di. Ouid. epy. Que fugit et factis
abdicat ille suis. Alias etiam significaciones habet
abdicare que continentur in hijs uisibus. Abdicat
expellit remouet q resultat et addit. Denegat
absentat ac inhibere notat.

Abdicatoriu vij locus humil ad abdicandu et
abditus ra tu pnt cor **A**deriuat ab abdo dis
abconditus remotus ab abdo dis. Regum xij
Abconderunt se in speluncis et in abditis

Abdos dis abdo di diti. i. abscondere. remouere
Abdomen grece **A**ex ab et do das componitur
pinguedo carnis fm pap. huc uero dicit abdo
men grece pinguedo porci. et abusus omni carni
um. ul fm eundem omentu componitur cu abdo
dis et dr hoc abdomen inis q abditu omentu
set pinguedo que e in uentre porci ul porce. q
et sumere dr iuuenit. Atq bona tenere placant
abdomine porce. Et pducit. o.

Abdudo ducis xi etu ex ab et dudo dis penul
prod. et e abducere. separare. absentare. ab aliquo
adducit quis ad rem inhonestam. pducit ad stu
diu deducit ad honorem. Heb xij. Doctrinis ua
rijs et peregrinis nolite abduci.

Abel interpretatur luctus ul pauor seu uanitas
beo abis abiui ire ex ab **A**ut miserabilis
et eo is. ps beatus vir qui non abiit in consilio
et cetera. i. non iuit. Inuenit habeo habes h tuc

Abelis intestina hostiarum aspiciens **A**spira
besus a um penl. pducta. i. circumquaq co
mest et corosus. et componitur ex am qd e etu et

Abgrego gas gaze. i. dissociare ex ab et **A**esus
grego gas qd non est in usu. et corripit gre

Abya indecli. accentuat in fine. vii de uite abi
a. Si autem declinet abia abie ul abias abie tuc
non acuit in ultima penlt tu semp pducit. et
interpretatur pater domus ul domus fuit

Abiectus. ab abicere dr deriuatur abiectus ra
tu. i. pcul iactus ul contemptus. et compatur
abiectior abiectissimus. vñ abiecte etius sine ad
ubi et h abiectio omis pcul iactus ul uilitas ul

Abiecula penl cor diminutiu **A**contemptus
i. parua abies. et e ibi i. uocalis

Abiegnus ab abies dr abienus na nu penul
pducta et abiegnus na nu in eodez sensu h qdaz
i. de abiecte unde ps. in ij. maio. ubi agit de for

mis possessuor q in principio sic dicit. Et fere
omnia ad numeru ptinencia e breue ante us ha
bent. ut plumbeus stagnus Inuenit eniz pau
ca sine e quernus columus abiegnus oleagnus
In fine etiam predicti se cudi libri dicit sic. Omis q
ul gna ul gnu terminancia longaz habent no
calem penl. a sto stagnu. a malo malignus abie
gnus pelignus Itz inuenit abienus sine g vnde
ps. in secudo libro. ubi agit de formacione pos
sessuor desinencia in nus dicit. Inuenit aut in
quibusda a. longa an nus ut romanus In alijs
e. longa ut terrenus alienus abienus. vides ergo
q ps. dicit abiegnus p g in duobz locis. In uno
uero loco dicit abienus sine g. sed potest dici q
ab abies dndit abiegnus p g. h abienus sine g.
in alia ponit significacione. et e nomen patriu
fm quosda. vel dic q abiegnus per g descendit
ab abies. fm ps. et q dicit abienus p vnu n et
sine g. loquitur ps fm aliquor opionez. Quidam
tu dicit q abienus et abiegnus idz significant
ut dixi in principio. unde in terco libro reg. capi
tulo quinto et vi. iuenit de lignis abiegnis ul abi
enis Comunior tu la est abiegnis per g.

Abiens picipiu de abeo abis facit gnu abom
tis sicut iens eantis. pteriens pterentis. sicut di
cam in eo is plenius

Abiens in abiegnus exponitur
bies etis fe. ge. arbor quedam est dea ab abeo

abis q cito et longe susus abeat. et in excelsis
pmineat. et cor. e. ante. t. ut abietis. Est aut a
bies expers terreni humoris ac pinde habil et
lenis e. candorez habet et sine nodo est. et plana
et odorifera. et uenenosis animalibus inimica. h

Abietarius. i. carpentarius qui de **A**ysidorum.
abiete operatur et e ibi i uocal. et dr ab abies

Abigatus ab abiges gis dr. vnde in abigens
abiges gis. i. fur iumentor et pecor. eo q ip
se abigat aliorum ut competencius ea furari pos
sit. et dr ab abigo gis et cor. i. ante g

Abigeus. ab abiges gis dr h abigeus gei idz
quod abactor. et abiges. gis. i. fur iumentoru et
pecor. eo q aliorum abigat ut competencius ea
furari possit. vnde h abigeatus tus tale furum
Dicit etiam abigeatus ipsa terrefactio pecor. et a
bigeus q ea terrefacit. ul cu uiga ul cu mantel
lo. ul alio mo fm hug. Or etiam fm pap abige
us q seducit seruū alienū ul pecus

Abigio gis abegi abactu. i. fugare. separare. Et
componitur ab ab et ago gis. et e abigere pecus
a tecto in pascua agere Inigere uero est pecus
a pascu in rectuz agere. Et cor penl abigo gis si
cut et ambigo. i. dubito Vnde gregorius. Quod
remoues abigis dubitas q quod ambigis esse.

gen xv. Descenderunt q uolucres sup cadauera et
Abiectio dr abieci ab **A**abigebat eas abraham
rectu componitur ex ab et iacio dr et mutat. a i
i. et sic scribit p geminu. i. et est abicere lōge
iacere. reicere. vilipendere. et fm pap Abicere et
pijere sic distinguunt q quod in despectone et
neglecto est hoc abicere. quod uero foris est pe
nitus a salute et ab aptitudine alienus hoc pro
icit. Et cor penl abicere dr. Iacio eniz iacio cor

Abimeledr interpretatur pater meus **A**pmam
lex ul patris mei regnum

Abintestato. i. sine testamento adubiū. ut ille
mortuus e abintestato. i. sine testamento. Et co

ponit ab in et testatus ta tum
Abissus si fe. ge. i. profunditas aquarū inpenetra-
bilis. ul' spelunca aquarū latitantiū vñ fontes et
flumina pcedunt scz pelagus. et dñr abissus qñ
adipsum. eo q omnes aque ad ipsū reituntur
tamq ad matrem. ul' qñ abissus. i. absq uisu q
eius altitudo cerni non potest. Vnde p profunditas
scripturarū dñr abissus. ul' abissus dicit quasi sine
bisso. id est sine candore. secundum quosdam.
Abicio onis. fe. ge. id est recessio. ab abeo abis.
Abiuratio onis fe. ge. est rei credite abnegatio
sicut infra dicit in inficior aris
Ablactatio ab ablacto tas dicit ablactatus ta
ti in per formacōnez hec ablactatio onis. i. a
lacte remotio. Et ut dicit magister in historiis
triplex est ablactatio. Prima est a lacte mame q
fit in tercio anno. Secūda a lacte infancie. q in
septimo anno fit. Tercia a lacte puericie que fit
in duodecimo. et sic amouet puer a nutrice. a
Ablacto tas tati ablatio pedagogo. a timore
tati componit ex ab et lacto tas. et ē ablacta-
re a lacte extrahere ul' remouere. segregare. et
ut dicit grec. Allactat puer quē mater ad ubēa
portat Vt lac sugat ab hīs ablactat eum remo-
uendo. pmo libro reg. caplo. j. et mane donec ab
blatiuus ab aufero aufero dñr **A**lactes eum
ablatus ta tū et hī ablatiui tui p quodā casu
qui ppos est romanorū. et ablatiui uā uū qui
Abligirigo abligiriginis. fe. ge. est **A**uferre
i. p digalitis. deuastatio. et deuastat ab abligirigo
Abligirio ris abligiriuu zine **A**ris. et prod ri-
ritū. ex ab et ligirio ris cōponit Et ē abligiri-
re absumere deuastare. et ē neut. et pducit qu
Ablucinato onis fe. ge. i. lucis alienatio et ab-
lentatio. et diuastat ab abluino nas quod compo-
nitur ex ab et lucino lucinas
Abluo. luis. luit. ex ab et luo luis compo-
nit Et ē abluere lauare purgare sorde et lues
remouere. ul' consumere abluendo vnde ablutus
ta tū penl prod. De hī ecia regre in luo luis
Ablutes lutiū. i. loca cenosa et aq plena q ab-
lucia cior dicunt Et dicit ab abluendo. p con-
trariū. q mīme sunt abluta
Ablutio onis fe. ge. mundatio sordiu. fm pap
Et dicitur ab abluo abluis.
Abnepos potis. mal ge. est filius p nepotis dic-
tus q se iugit a nepote Est enī inter illi et ne-
pos p nepos fm pap. et cor penl. abnepos
Abnormis. in norma expōitur
Abnuo abnuis abnuu abnuti. ex ab et nuo is
et est abnuere recusare. contradicere. phibere. et
ē actiū ij. reg. xx ca. Misit enī ad me p uxori
bus meis et filiis et p argento et auro. et nō ab-
Aboleo les leui ul' lūi aboletū ul' abo **A**nuu
liti. ex ab et oleo oles componit et est abolere
idem quod delere. et in abolitus ta tū. et abolicō
onis. et cor pmā aboleo les. vñ abolet penl cor
ab aboleo aboles. et a gō aboli addita o fit
aboliō. i. delectō Ro. iij. Exinanita est fides ab
Abolla abolle genus uestis **A**olita ē pmissio
tenatorie et dñr sic a bulla eo q vñdīq fit bulla
Abominor abominaris abo **A**ta et gēmata
minatus suz componit ex ab et ominor omina-
ris quod est auguror. et ē abominari abhorre-
re aliquid cū execracōne repellere. execrari detef.

tari. ul' malū onine impcari. Vnde hī abominiū
nij. execracō. et hī abominariū. liber ubi abomi-
naciones scribebant et cor mi abominor. et est
uerbū deponens. ro. ij Qui abominaris ydola sa-
Aborigines penl cor ex ab **A**crilegiū facis
et origo componit. et declinat plūalī hec ab-
origines nū quod et in singulari dñr hec abori-
go ginis. Et sunt aborigines supflui fructices
qui non naturalit h uiciose in arboribus et in
campis oriunt. Et dñr aborigines. qñ seorsum
ab origine. non quia nō habeant origines. h q
non naturalē Item ex eisde componit et dñr h
et hec aborigines aboriginis. i. rusticus. agrestis
ignobilis. Vnde salustius Cūq hīs aborigines
genus hoīm agreste. Et dñr aborigines qñ seor-
suz ab origine. non q omīno careant origine h
q eoz origo ignozat Nā ut dicit orac. in pmo
li. epy Nec uixit male q natus moriensq fefellit
Non enī scribunt genealogie rusticorū nec tradū-
tur memoie sicut genealogie nobiliū. Et inde
Aborior renis uel riris **A**borigeneus nea neū.
Aabortus. ex ab et orior. Inde morior morens.
Aabortio tis tui tire titū. abortiū facere. et dñr
Aabortus ta tū Job xxj Bos eoz concepit et non
Aabortiuis tui. tuiū mō suū **A**abortiuit
ul' non recto tempore ortus. et deriuat ab abo-
rior riris. Et substantiue dñr hoc abortiū tui q
abortitur Job tercio Aut sicut abortiū abscondi
Aabortus. ta. tū. dñr ab **A**tū non subsisterem
aborior oriris. et dñr abortus non q non oriat
h aboria. qui scilicet naturalit non est ortus
Abra abre ancilla libera. et dñr abra qñ ab ara
q ad araz seruū liberum faciebant. fm hug. et
non debet accentuari in fine iudith. x. Imposu-
it itaq abre sue ascopam vini
Abram componitur ab abba quod est pater
et ram qd ē excelsus Vnde abram qñ abbaraz
i. pater excelsus. et addita est ei. a. lra et dñs
est abraam. quod sonat p multaz. et subaudi-
gentiū. gen. xvij Nec ult uocabit nomen tuū a
bram. h appellaberis abraam q prēm multarū
gentiū constitui te Vel ut alij uolunt. abam pri-
mū dñs est abram. i. pater uidens pplm scz isra-
eliticū tm. dictus est postea abraam. qd inter-
patur pater multaz gentiū. quod erat adhuc p
fidem futurū. gentiū. non habet in nomine sed
subaudi. et accentuat in fine abram siue abra-
am. et caret aspiracōne uide in ur
Abreuicio cias clauu clatū componit ex ab et
renuicio cias. et ē abrenuicare a se renuiciando re-
nouere. rennuere. postponere despiciere. et in eo-
dez sensu constuntur cū dñt et accō et scribitur
Abrogo gas penul cor ex **A**p e sicut nuncio
ab et rogo gas. sed arrogo gas per duo r. cōpo-
nitur ex ad et rogo gas. de hoc infra dicā in ro-
go gas. et est abrogare. delere delzuere ex toto
legem subuertere. denegare.
Abrotanū herba est hīs ututē calidaz. quasi
affrotanū ab affrodita qd est venus
Abrotoniū nij. ab affros qd ē spuma dñr hī ab-
rotoniū nij. fe. ge. nomen mulieris. qñ afrotoniū
i. venuscula. et ē impositū cā adulacōnis fm
hug. et ē grecū. fm pap. et interpretā amplexi
Abs ppo in quibusdaz p ab cum **A**bus apra.
dōnibus a. c. incipientibz cōponit. ut abscondo
abscedo. abscido. Et scias q a. ab. abs. fere eand

significacōis vim hñt. de hoc dixi sup in pma
pte in tractatu de silba. in caplo de. b. **bellū**

Abalon interpretat pax pris p antizalis quia
abscido dis si abscissus ab aliquo cedere et
absentare. et componit ex ab et cedo dis cessi.

Abscidit si componat ex ab et scindo. dis. pel
cor. sicut scidit pma. et est pñtū. et declinat ab
cindo dis abscidi abscissus. Si uo componat a
cedo dis et abs pñtione. pducit penul in pñti
et in pñro. Et declinat. abscido dis. abscidi absci

Abscido dis absci **disti**. abscissus per unū. s.
di abscissus penl. pñtū. i. mēdere. discide. separe
cedendo. et componit ex ab et cedo dis. cedi
cissus. vñ abscissus. fa. suz. p unū. s. penl. pñtū

Abscido dis abscidi absconde abscissus p duo
s. componit ex ab et scindo dis. di. et ē abscondere
ab uno in aliud scindere.

Abscissus fa. suz. p geminū. s. uide in abscondo
abscissus. fa. sum. pducit penl. p unū. s. i. mēsi
tus. ab abscondo dis. Oñ. ij. donec. abscissus est la
pis de monte sine manibus.

Abcondo dis condi ul' didi absconde abscon
sum ul' absconditū. i. occultare. et componit ex
abs et cōdo dis. et habet duplex pñtū. et du
plex supinū. vñde absconsus fa. suz. et abscondi

Abfens. sensus compo **tus** ra. tū. penl. cor
nif. cuz ab. et dñ. h. et hē. et h. absfens. tis. quod
non est subm alicui corporeo sensui quātūcūq;
sit ppe Vñde absfens dñ. qñ a sensibus remotus
Vñde absfenter. et h. absfentia tie. et absfento ras
amouere absfens facere. Vñde absfentaneus. nea
neū. q. sese semp absfentat. potest etiā deriuari

Abfentio tis. absfenti absfent **ab** absfuz abes.
tire. et etiā absfentior absfentis in eodē sensui
iuenit. i. dissētie. et cōponit ex ab et sentio tis

Abfida de. gñ. est. et interpretat ludā. i. latus
edificij. uel trennua. eo q. lūmē accepto. per ar
cum resplendat. et lūmē faciat.

Abfintibuz hñ grecū ē Est autē amara herba p
pap. Et scias q. remanet in suo sono cū t. seq
tur aspiracō. sicut in corinthiis.

Abfis abfoids fr. ge. idē est qd absfida. Itē abf
dñ pñcipiū exaltacōis planete in suo circulo. i.
illa ps circuli in qua planeta incipit cleuari ul'
abfis dñ illa ps circuli in qua planeta adeo dis
tat a sole. q. amplius distare non potest.

Abfros gēma est nigra et ponderosa que cale
facta igni septē diebus calorem tenet.

Abfolutus. ab absolūō. uis qd est a vinculo
impedimento soluere ul' liberare. dñ absolūtus
ra. tū. Vñde et quedaz nomina dñr absoluta q.
p se dicta dant intelligi. quicq. eis cōuenient pñ
addi. ut deus. mens. racō. et quedaz ūba dñr ab
soluta. i. n. tñstina. ul' absoluta. i. non discretina
rei ad rem. in sua significacōe. ul' absoluta. i.
pfecta q. non deficiūt in aliq. sui motu. et abso
lutū. i. non relatiū. i. non respectu alicuius dem
et compāt. Absolutus tior. tñssimus. vñ absolu
te tñssime adhibiū. et cōponit inabsolutus ra.

Abfono nas. sono sonas componit cū **num**.
ab. et dñ abfono nas nui nitiū. i. discordare. Vñde
abfonanter. i. discordant. et hēc abfona. i. dis
cordancia. ul' discordia. et abfonus na nū. i. dis
sēns. et discordans. ul' non sonans. sicut abso
nancia sepe ponit p non sonancia. et corr abso
no nas hanc sillabam se.

Abfonsus na nū. cor so in abfono nas uide
in forbeo bes uide. ppha Abfonsus sunt uici pe
nne cū abfonsus nes et dñ abfonsus mia mī. i.

Abfonsus remetiū compo **tre** iudices cou
nif cū abfonsus nes et dñ abfonsus mia mī. i.

Abfonsus. sobus. et dñ abfonsus qñ abfonsus
a remeto. i. vino licet gñalit abfonsus dñat ab

Abfonsus forma. ab abfonsus **stonsus**.
abfonsus addita a. et accipit. t. sonū de. c. Et ē

Abfonsus. qñz uiciū. qñz ūtus. Vñ gñ. in pale.
Admonendi sunt abfonsus. ut nouerit q. tñc
placētē deo abfonsus offerūt. cū ea que sibi
de alimentis detrahūt indigentibus largiunt. nō

Abfonsus. deo h. sibi metipsi quisq. ieiunat. si ea q. uen
tri ad tempus subtrahit. non pauperibus tribuit
h. uentri postmodū offerenda custodit. Et pñtū
dñt. Qui dñs abfonsus et mala agunt demōes

Abfonsus. qñbus non ē elica h. neqñda semp adēst
Abfonsus nes nui tū. longe ab aliquo tenere
Et componit ex ab pñtione et teneo es e mutato

Abfonsus. in. i. et construit qñz cū accō et gñ. ut abfonsus
te vini. Qñz cū accō et abfō. cū pñtione ul' sine

Abfonsus. et est idē sensus. abfonsus te vino uel a
vino. Vñde abfonsus. participium et nomen. Et

Abfonsus compāt abfonsus tior simus. et cor h. abfō
Abfonsus his xi **Abfonsus** abfonsus et abfonsus

Abfonsus. etū. componit ex ab et traho his. et est abfō
here in aliam prem trahere. lacerare. abfonsus

Abfonsus. et corripit stia. et aspiratur ho **Abfonsus**
Abfonsus dis abfonsus abfonsus. cōponit ex
abs. et trudo dis. et ē ūbū actiū. et pducit stia.

Abfonsus. Et est abfonsus. includere. abscondere. **Abfonsus**
Abfonsus abes abfonsus abfonsus. ex ab
et suz. et ē abesse. longe esse non esse ibi. a sensui

Abfonsus. corporeo distare. h. deesse id ē quod abesse ul' de
ficere. homo. pñtione abfō. sed vinum deest. abfō
quod alibi est. deest quod deficit et non habet

Abfonsus. sicut dicit hug. Grecismus uero sic dicit Ede
est quisq. q. non ē nec fuit ante. At quis abfō
ede quia non est sed fuit ante.

Abfonsus. **Abfonsus** das dñi dare datū. componit ex ab
et vñdo das quod non est in usu. Vñ abundus

Abfonsus. da dñ. i. abundans. et in abunde. i. abundanter
Et uide q. quidaz dñr abundare deriuari de ba
beo habes. Et ita dñt abundare et abundus

Abfonsus. aspirari in pma silba. quod omni caret racōne
et ueritate. ut dicit hug. Hoc etiā uult ps. qui
dñt in viij. li. ab vñda dñ vñdo das. abundus

Abfonsus. undō. Sic patet q. caret aspiracōne cum ab non
possit aspirari. quia nlla prepositio aspirat fm
ps. Et scias q. abundare. abundatus. abunda
bit. et huius. prod da. ul' abundus componit ex

Abfonsus. ab et vñda. Itē dñ abundanter ex abundans tis
Abfonsus onis fr. ge. dñ ab abutor abuteris. Et

Abfonsus. fit tribus modis. i. circa usuz. ut mando tñbi q.
lirares qñ salutes. cont naturā. ut qñ mulier pa
rit uitulū. et cont nominis etymologiā. et ap
etate. ut a. ē silba. Et abfonsus dñ poetica licentia

Abfonsus. ut cū aliq. fit contra id quod deberet **Abfonsus**
Abfonsus. i. imprope. qd ab usu recedit. adhibi
Abfonsus. abus. i. pñsus **Abfonsus** qualitat. fm pap
usus. ul' cont racōne. usuz. et pñ penl. Et pñ ab

Abfonsus. iectiue declinari abus. fa. suz. et descendit ab ab
Abfonsus. abuti. i. male uti. ul' pñtione uti. et cont racōne
et pñ. u. et cōponit ex ab et uror. ris. In abfō

Calculus indecl. i. pincerna. et componitur ab
a. et calix. s. hug. ul' componitur ab assistens et
calculus dco pli. Vñ acalcul qui ul' que assistit
calcul. sicut pincerna. Calculus eni e diminitum
de calix. ul' componitur ab a. et calcul abltu pli
sicut supra tetigi in abatis
Acaris a. componitur cu caris. quod est gracia
et dicitur h et hec acaris acaridis. i. non graciosus
qñ si grā inemor bñficioz. et cor ca. Ecē xx hō
acaris quasi fabula uana. Lā autē rabani habz
homo ingratus quasi. acaris
Acanto ras tauu tare. i. itez ul' iuxta cantare
et componitur ex ad et cāto ras et mutat. d. in c
cedo dis accessi accessuz. accedere. i. ad aliqz
cedere. et componitur ex ad et cedo dis cessi. et
mutat d in. c. et producit. ce. et ex ui ppositōnis
exigit accm. ut accedo illū. i. cedo ad illuz. usus
tamen aliquoz habz. ut dicat accedo ad illū in
quo sine dubio ē supfluitas ppositōnis. ul' in ap
positōne ul' in composicōne
Acelero. ras. rauu. rare ratiū. i. ubi neutz. com
ponitur ex ad et celero ras. et mutat. d. in. c. et
est accelerare. festinare. et cor le. gen. xviii. Ace
cedo. dis di. Alia tria lata simul cōmises
accensuz. ubi actm. et componitur ex ad et cau
do des. et mutat. d. in. c.
Accento ras ē frequentatm huius ubi actino
nis. ul' pōt esse in eodez sensu in quo accentuo as
centus. tus. tui. mas. ge. ab accino nis dicit
Vñde accentuo. as. i. accentuat pferre. de hoc
plenius dixi sup in pñcipio secūde partis
Acepto ab accepti gō addita. o. format hec
cepto. huius acceptōnis. Hic nota q accept
cio psonaz magnū peccatū est. Ad cuius intelli
genciā nota q psonaz accepto est cū aliquid p
sone attribuit ppter pporcōnez dignitatis ipius
Vñde considerare oportet q dignitas psonē. p
attendi duplr. vno mō. simpliciter. et fm se. et
sic maioris dignitatis est ille. qui magis habun
dat in spūalibus grē donis. Alio mō p cōpacio
nez ad bonū cōmune. Contingit eni qñq. q ille
qui ē minus scūs. et minus sciens. pōt magis con
ferre ad bonum cōe. ppter potenciā ul' indus
triā secularē. ul' ppter aliquid huius. Et quia dis
pensacōnes spūaliū pñcipaliter ordinant ad uti
litatē cōmunē. fm illud apli ad cor. Vñctiqz
dāt manifestacō spūs ad utilitatē Ideo qñqz absq
acceptōne psonaz in spūaliū dispensacōne illi q
sunt simpliciter minus boni melioribus pferūt
sicut eni deus grāas grāas datas qñqz conce
dit minus bonis. Item scias q circa consang
uineos plati distinguendū est. q qñqz sunt minz
digni et simpliciter. et p respectū ad bonū cōmu
ne. et si illi dignioribus pferant est peccatū pso
naz acceptōnis. in dispensacōne spūaliū. quoz
platus ecclesiasticus nō est dñs ut possit eas da
re p libitu. s. dispensator. fm illud apli j ad cor
iii. Sic nos existimet homo ut ministros cristi
et dispensatores ministerioz dei. Qñqz uero con
sanguinei plati ecclesiastici sunt eque digni ut a
lij. Et sic licite potest absqz psonaz acceptōe cō
sanguineos suos pferre. q saltem in hoc pemi
nent. q de ipsis magis confidere potest. ut vna
nimiter secū negocia ecclesie tractent. esset tam
hoc ppter scandaluz dimittendū. si ex hoc aliq
exemplū sumerent. etiam ppter dignitatē bona

ecclesie consanguineis dandi. Itē fm iura suf
ficit eligere bonū. non autē requirit q aliquis
eligat meliorē. quod sic intelligit. q qñ ad hoc
q electo impugnari non possit. in foro iudiciali
sufficit eligere bonū nec oportet eligere melio
rem. q sic omis electo posset habere calumpniā
si quantū ad conscienciā eligentis nō est elige
re meliores. ul' simplici ul' in cōpacōne ad bo
nū cōmune. Itē homo in iudicō debet paupi
subuenire. s. illud ecē. iiii. In iudicando esto pu
pilli misericors. Hoc tñ intellige qñ potest fieri
sine lesione iusticie. alioqñ habet locū qd dicit
exo. xxiii. Paupis q non miserebis in iudicio
Acepto ras. ab accipio pis diuaf acceptus ra
tū. nomen. i. carus. placitus. acceptabil. et inde ac
cepto ras. potest esse ubi actm. i. appiari ul' fa
cere acceptū. Itē accepto ras pōt esse ubi frequ
ratm de accipio. pis. acceptu. u. m. o. accepto ras
. i. frequent accipere. Inueniē etiā accepto abltis
de acceptus adubialit ppositus. vñ non debet ac
ceptuari in fine. Rom. iiii. Cui deus accepto fert
Accersio sis sui sire di iusticiā sine opibus
uat ab accerso. sis. Act x. Accersi symonez qñdā
q cōgmoninabat petrus. de h reqre i actio tis.
Accerso sis. require in actio
Accesso sis. uide in actio tis.
Accido. dis. accidi caret supino. et componitur
ex ad et cado dis. mutata. d. in. c. et cor n. Et est
accidere idēz quod euenire. Vñ accides tis p illo
quod nō est suba. Et scias q accidit malū. eue
nit casu. obtingit forte. contingit facto Potest
etiā componi accido dis ex ad et cedo dis. et tñ
pōt q ubiqz. et ē accidere ualde ul' iuxta cedere.
Accio dies. ex ad et cicio dies componitur. uide
in actio actis ubi exponitur
Acingo gis accinxi xi in ctū. accinctū compo
nit ex ad et cingo. gis mutato. d. in. c. et est ac
cingere ualde cingere. pparare. adornare. Et nota
q accingunt bellaturi. pangunt ituri. succingū
tur ministraturi. xvi. Ad pugnā cinctus p pgit
Accino nis accinui accentiū sub q ministrat
ex ad et cano nis. mutato d in c. Et est accinere
iuxta ul' itez ul' concorditer canere. Et cor n
Accio cis. no et cicio componunt cū ad et d
accio dies. accinui accitū. et accio accis accinui ac
citū. i. appellare. aduocare. Sed antiqui in tali cō
positōne solebant mutare d ppositōnis in r. dñ
tes aruolare. aruenire. arrire. s. nos dicimz aduo
lare aduenire. accire accire. mutantes in compo
sitōne. d. in. c. sequente. c. sic ergo d. accio cis s
modernos. et arco cis fm antiquos. et in eodem
sensu. et ab utroqz istoz descendit ubi desiderā
tm in so. ab accio antiq debz dici arcesso. sis. s.
quia arcesso sis descendit ab arceo arces. ideo cā
drñcie mutatiū est pñū s. in. r. i eo q descendit
ab arco antiquo. et dī arcesso sis. Item ab arco
moderno dñdit arcesso sis. s. q ab accedo. dis sñr
dñdit arcesso. sis ideo causa drñe in eo q uenit
ab actio. mutatiū est pñū. s. in. r. et dī arcesso
sis. Inueniē ergo arcesso ab arco. arcesso. ab ar
ceo. arcesso ab arco. arcesso ab accedo. Inueniē
adhuc aliud ubi diuatiū ab accerso dñdens et
est quarte cōiugacōnis. et in eadē significacōne
cū eo. et habz. r. in anpenl silla. scz accersio sis
vñ i actibz aplor c. x. uade et accersi symonem
quendaz. Et inde q pñcta desideratiua sunt ter

die giug. et hnt pfecta et supina ad modū q̄rte
Ira dicit hug. Pnf enā in pmo ma. dicit antiq̄ss
mi ar frequent. p ad ponebant. vñ oñdī recte
arcesso dici ab arcio uerbo. quod nūc actio dici
mus. quod est ex ad et cio compositum

Accipio accipis. capio capis componit cū ad
et mutata. a. in. J. dī accipio. pis. accepi acceptū
p geminū. c. et iuenit accipio pis. in pluribz sig
nificacōnibus. Nam accipe. i. recipe. Et accipe. i.
audire. et accipe. i. pascere. Vnde ugil. Illos por
ticibus rex accipiebat in amplis. i. pascerebat. Itē
accipe. i. rape. vñ paulus ij. ad cor. Sustinetis si
quis in seuitute uos redigit. si quis accipit vñ
accipiter qz accipit. i. rapit. Et nota dīam. Acci
pinus ab alio. sumimus ipsi. Item sumimus p
nos. accipimus a uolente. tollimus a nolente eri
pinus vi. aufeminus qd dēdimus. Itē aufeminus
iuiti. quiddqd dēdimus adimimus. ius assumimus

Accipiter. Accipio. pis. idēz. est quod **I**n usu
rape in vna significacōne. vñ h accipiter. pitris
p quadaqz aue. scz fm quosdaz sparui. ul' falco
ne. ul' asture. qz accipit. i. rapit fm hugonē. pap
uero dicit. accipiter est vngul' azmata. ab accipi
piendo dēā. qz sibi capiat et ab alijs rapiat ideo
uocat accipiter. i. raptor. et scribit p duo. c. et
cor. pi ubi q. Quid de arte. Odimus accipitres q
semp uiuit in armis. Et ut dicit ambz. in exame
ron. q̄nto die accipitres ferunt dūā aduersus
p̄os fetus habere indementiaz. Nā ubi eos ad
uerunt temptare uolatus p̄ordia. e. nōis eia
ūt suis. continuo qz eliminat. at si morent' apul
sant pennis atqz p̄cipitant. ūberant alis. cogunt
qz audere qd repudiant. nec eis postea deferunt
munus alimonie. Quidmiz tñ si rape assueti nu
trire tñ fastidiunt Consideremus ad hoc eos ḡia
tos esse. ut enāz aues ad cauendūz formido exer
ceat. nec passim curas relaxent. s̄ picula a p̄co
nibus dēdinanda p̄spiciant. Deinde cū hijs natu
ra quoddam p̄dandi munus. inoleuerit magis
a tenero pullos suos instituere uident' ad p̄dam
qz pastus abdicare compendij. Cauent ne in te
nera etate pinguescant. ne soluantur delicijs. ne
marcescant ocio. ne discant cibū mag' expectare
qz querere. ne nature sue deponant uigorez inter
mittunt studia nutriendi. ut in usus rapiendi

Accino nas nauu natū. **A**udere compellant.
componitur ex ad et cino nas. et mutat' d in c
et ē actinare ad se ūl ad aliud flectere vñ h et h
actiuus et hoc actiue et actiuus ua ūl. in eod
sensu et producit dī. vnde in aurora dī. Debebat
baculis actiua corpa mi. i. flexa siue incuruata
et ab actino nas diuatur hoc actinatorium nī
locus in quo actinare et requiescere possumus.
uel sup quod actinat. ut culcitra ul' puluinar

Accola le. cōmunis ge. dī ab accolo lis. et sunt
accole aduenticij. s̄ pmanentes. sicut aduene. et
cor co Et ut dicit pap. Accola signat multa dī
eniz accola. finianus. uicinus. p̄pinquus. quis. af
finis. cultor loci in quo non ē natus. cultor alie
nus. Quidam ūo dicit. Accola non p̄paz. p̄pam

Accolo lis lui cultū ex **A**colit incola terram.
ad et colo lis. mutatu. d. in. c. et ē accolare assidu
e ul' ualde colere. habitare. arare

Accomodo das dauu dare. ex ad et cōmodo as
componit et mutat'. d. in. c. et est accōmodāe ad
cōmodū et silez usuz dāe p̄stare. ul' aptare. apte

collocare. et cor mo. et scribit p geminum. m.
Accomodus. da. dū. componit ab ad et cōmo
dus. et ē idēz quod cōmodus. Virgil. in xj. ne.

Accubo bas bāui. batū. et accūbo. bis. bui. ac
cubitus. et ē accubare. toto corpe accūbere cubi
to. et p̄pe in cōmestione. Inde accubans bantis
Nūi. xxij. Accubans dormit ut leo. et cōponit
accubo ex ad et cubo. bas. d. mutata in. c. et. cor
cu. vide de hoc in cubo bis

Accuratus. ra. tū. in accuro ras uide.
Accuro. ras. rati. ex ad et curo. ras. d. mu
tata in. c. componit. et ē accurare diligenter et
curialit curare. Vñ accuratus. ra. tū. diligenter
pcuratus. Vnde accurate adubiū. ut iste accipit
illuz accurate. i. diligenter. studiose curialiter. Et
nota. qz accuratus fm qz est nomen. dī tā p eo
qui pcurat qz p eo qui pcurat. et ē ūbuz actū
curo. ras. et pducit hanc sillabam. cu.

Accuso fas ūbuz frequat nī. i. frequenter accu
so et format' ab accusu supino de accuro. v. mu

Accuso fas faui. cuso fas. non est **A**ccu
in ulu. s̄ componit' accuso fas. inculpare uerbis
ferire. qui eniz accusat. frequenter cudit ut ad ma
laz famā trahat ul' frequenter conat' ut ille ad cu
siones ducat. et inde accusatus ra. tū. accusati ad
dita. o. fit accusacō **I**tem scias. qz inculso idēz
est quod accuso. dicit tamen in hoc qz accusare
est in crimine ul' facto. inculpare ūbis. Itē incul
mus maiores nobis. s̄ accusamus minores ul'
pares nob. qz autē dī accusare uel inculpare quasi
adcausare. uel inculpare. i. ad uel in cām trahere
quā quis appellat. etymologia est non cōposita

Acco acco nō est in **A**co. et pducit cu accuso
usu. et diuat' ab acco is. et est accre actū fieri
ut vinū accit. i. actū fit. et corripit. a.

Acephali ab a qd est sine et cephas dicti sunt
quidaz heretici acephali ul' acephalite. quasi sine
capite. qz actor eoz non mueniat. et quicūqz in
eoz sentencie assistit acephalus dī. Itē omnes
heretici et oñs mali. pnt dici acephali. i. sine ca
pite xpo ihesu. qui ē caput nūi. cuius nos me
bra sumus. Itē caplm ul' collegiū carens capite
ul' rectore. p̄t dici acephali Vñ in constitucōibz
nostris dī. qz caplm habeat magistrū nouū. ul'
antiquū ne acephalus iudicet. i. sine capite. et qz
diuat' acephalus la luz. et cor penultimam

Acer ab acuo is dī h acer. hoc acris. h acie in
duabus significacōnibz. i. fortis. ul' amarus. i.
in unaquaqz forma dī uegetus et munitus. i.
fortis. et crudelis. asper. animosus. et compatur
acrior. acerrimus. Vñ acriter. acus. acerrime. et hoc
hec acritas tatis fortitudo ul' amaritudo. et hoc
actudo dimis. et h acredo. p eodez. i. amaritudo
et h proprie dicitur de pomis. et de similibz
rebus. Itē ab acer acris acie. dī h acer acris p
quadaqz arbore. Acer adiectū componit' qz acer
pacer ambo p ualde acer. Et scias qz acer adice
tū. pducit p̄mā Sed acer subtilis. eam cor. xxiij
dī arbor acer. uir fortis et improbus acer

Aceratus. ra. tū. diuat' ab acus. ceris. et. dī ac
ratus sordidus instar acris

Acerbus. ba. buz. i. imaturus. diuat' ab acer a
cris. acie. et cōpat' acerbior. acerbissimus. vnde
hec acerbitas tatis. et acervo acerbis. quod nō
est in usu. s̄ componit' ex acervo bas. i. uas ac

bas colligere. et cor acerbus pma. licet diues ab
acer pducere pma. Vñ ora. in pmo epy. Octu
pat obscuri speciem taciturnus acerbi
Aceruus. ua uuz. i. de acere. ab acer acis diuat
cero ras non est in usu. s. cõponit exacero
ras. i. ab acere purgare. Et diuat. acero ab acera
ceronitus q nlli cõmunicat. tus. et cor ce.
cerza re fe. ge. i. uas in quo reponit thais. et
diuat ab acer eris. p arboze eo q de acere fieri
ceruo uas in aceruus uide. **A**soleat
ceruus ui mas. ge. i. cumulus. In aceruulus. li.
diminutim. et aceruulus sa. suz. et aceru as ubuz
actm. i. accumulare. et inde ubalia. et aceruatum
adibit. i. cumulan glomera. Et componit coa
ceruo uas exacero. uas. et d. aceruus. ab acer
adiectiuo. Ora. in epy. Non domus et fundus nō
acerco dis. i. incipe ac. **A**xis aceruus et auri
re siue acetū fieri. et est inchoatm de acro ces. et
componit exacero dis. et cor. a. Ora. in j. epy
Sineq nisi uas quodcūq infundis acescit.
Acerabulum. li. d. ab acetū ti. et d. acerabulū
uas aceto plenu. ul. ad recipiendū acetū paratū
quod et hoc acetariū d. et d. acerabulū quasi
aceratū. q ferat acetū. et appendit duodeci drag
mas. scz quartam partem emine.
Acerū. ab acro acro d. hoc acetū ti. et cor pñ
et d. acetū q acutū ul. qsi aquatū. vinū enim
aqua mixtū cito in hunc saporez redigit vnde
acutū. qsi aquidū. vnde acetulū tuli dimi. et cor
pma acetūz Aurora. Ebrie gentis mentē uas sig
Achademia mie penl cor uilla in **A**nat acet
qua tridit plato vñ achademicus ea cū plato
Achaia. ie. puncia grece tri **A**cus ul. phicus
um est silba. licet de necessitate metri aliqñ in
ueniat quatuor sillabz apud poetas. et est ibi. j.
duplex consonans. Et scias q. j. greca semp est
Achaceon uelum maximū. et est **A**uocalis.
in media naue constitutum
Achates tis genus est lapidis. quē si quis por
tauerit erit gnosus. sicut sunt eneeas qui cū por
tauit in uagina. vnde et d. achates fuisse
armiger et comes enee. ul. aliunde d. fuisse co
mes illius. achos eniz grece cura d. latine inde
achates q dicitur fuisse comes illius enee q cura
et sollicitudo semp comitant reges et magnates
Ita dicit hug. et prod penl. In doctrinali. Que fi
unt in res sociabis sicut achates.
Achei q achini dicti sunt ab acheo filio Iouis
a quo dicitur achia. et prod penultimam.
Acheldemac interpretat ager sanguinis. achel
i. est ager. emac. i. sanguis Vnde in actibus capi
tulo pmo. Ita ut appellaret ager ille lingua eoz
acheldemac. i. ager sanguis. et accentuat in fine
Acheron. ab a quod est sine. et chere qd ē sal
ue ul. gaude. componit h acheron rontis. palus
infernā. q nlla salus nullū gaudiū in inferno ē
s ppetuus horrip et dolor ibi habitat. sin huguē
Vel fm pap. d. acheronta. qd componit ab a
quod ē sine et cheronta qd est gaudiū. hunc se
quit glosimus dicens. Quod sine leticia nom tra
Achila le fe. ge. penl. cor **A**hit h acheronta.
quidaz locus ē de quo habet regū. j. c. xxvj. et
ce dauid absconditus est in colle achile.
Achilles. ab a quod est sine. et chille. quod est
labiū. componit hic achilles achillis. q grossa
habuit labia. et hic achilleus lei. p eodez. et est

dyprongus eu in nro. et ita ntis est trissillabus
Gemituus uo est tetrasillabus. q ei ibi dypron
gus non est. et achilleus. a. um. penl prod. posses
suū. et nō est q. p achilleus ppo eu mutato in
e dicimus. achilles a quo mutato nro d. in uō
achille. ul. achilles. et sifr cōtingit in hīs nōibz
ulixes aiaces et similibus. et dñ istoz sepe ponr
p gñs. ut achilli ulixi. p achill. ulixis. et ex eo
q iuenit achille ulix. in uō uoluerūt quidam
declinare h achillus. li. et ulixus. xi. qd sine du
bio falsū est. ut dicit hug. et cor. pma achilles
Vnde ouid. de arte. Hecora donauit pamo pce
Achilleus penultima pro **A**motus achilles.
ducta in achilles exponitur.
Achim ul. achei dñr quidā qci. ab acheo filio
Iouis. et pouē. penl. Vnde ora. in pmo epy. Qd
quid delirant reges plectunt achini. delirant. in
Acholiti. grece ce **A**tellige delirando cōmittit
roferarij dicitur latine. a deferendis cereis. qñ le
gendū est euageliū. ul. sacrificiū offerendū. nō ad
fugandas tenebras. cū sol tūc rutlet. s. ad signū
leticie ostendendū. ut sub tipo luminis corpalis
illa lux ostendat de qua in euāgelio legi. Erat
lux uera que illuminat omēz hominē uenientēz
in hunc mundum. uide in ordo.
Acidia. acis qce cura latine. Inde hec acidia. i.
tristitia. molestia anxietas. ul. tediū. vñ h acidio
la le dimi. et acidiosus. ofa. ofuz. i. molestus. tris
tis. anxius. et acidior aris. i. tristari. anxian. uel
habere tediū. uel indignan
Acidus. ab acetū d. acidus da dñ. penl cor. i.
amar ut acetū Et d. acidū qsi aquidū. et compa
tur acidior. simus. vñ h aciditas. i. amaritudo di
cunt eniz dentes acidi. i. stupefacti. Ecē. xiiij. Nō
Aecula. le. diminutiuum idest **A**ade feraz.
parua acies. et corripit. cu.
Ages acies fe. ge. d. ab acuo. is. et signat tria
Nam acies ē ferri summitas. Itē acies. oculorū
acumen. Itē acies exercitus. eo q armatus eat
ad bellū acutis armis. xvj. Est acies oculi ferri
Acinatis ab acuo is d. h ac **A**belli q caterua
natis lingua medoz. gladius militaris ualde acu
tus. Et acinatis d. illa maneries ferri scz acariū
Acinariū. ab acinus diuat hoc **A**et cor. penl
acinariū rij. grosse ul. cortices uuaz. que post ex
Acinus ni mas. ge. i. bo **A**pressionēz picunt.
tus. scz gñelluz illud qd est in gno uue. et dicit
tur ab acetū ti. q. habet saporem acetū. et cor pe
nl. Vnde grecismus. Tu dicas acnū qd in uua
Acrologia est impropa dictio **A**cernis acutū
ut supra dixi in quarta pte. in capitulo de uiojs
annexis barbarismo et soloecismo.
Adiuis. ab a et diuus componit h et hec adi
uis et h adiuue. et adiuus ua. uuz. in eodez sensu
i. inclinatus pcuruus. vñ h adiuitas. et pō cli
Acommentariis nomen indeclinabile. cōmunis
ge. qui uices regis agebat. cuius iudicō leges scri
bebant vnde d. acommentarijs scriptor gestorū
tēpis. Et scias q iuenitur cōmentarius a cuius
dō pli ul. abltō scz cōmentarijs componit acō
mentarijs. require sup p simile in abatis. Regū
iii. c. xviij Sobna scriba et ioache filius asaph a
Acredo dinis fe. ge. amaritudo **A**commentarijs
et ppe d. de pomis et silibus rebz uide in acer
Acredula le. quedā modica auis q **A**et pō cre
aliter d. lucina. et d. ab acer adiectiuo Oe hoc

diē cicerō. et matutinos exercet acedula cātus
Acrimonia nie. dr ab acer adiectiuo et est acri
monia ppe austeritas in uultu. vel acrimonia. i.
uiuacitas. animositas. austeritas fortitudo. Vnde
acrimoniosus sa sum. i. fortis. constans. asper.
Acris In acer exponitur **A**crocerannia nioz
montes fulminati Et componitur ab acros qd
est mons et ceranna. vide in ceranna.
Acronicus. ab a qd est sine. et cronon quod ē
tempus dr acronicus ca cuz. pñl cor. quasi sine
tpe. vñ in astrologia. acronicus ortus. ortus dr
ille. qñ aliqua stella p diametru soli opposita ori
Aeros ēce latine mons. **A**tur sole occidente.
tenus. hucusqz. usqz nñc. componitur ex ac
adūbio. et tenus. et caret aspiratione. et cor pñl.
Qñ autē sunt due pres. aspirat et acuiē te. De h
sup dixi in secūda pte ubi egi de accentu adūbi
Actio onis fe. ge. ab **A**oz. in caplo de tenus
ago agis. et est actio idem quod ductio ul com
pō. Itē fm iuristas. Actio est ius psequendi in
ciro tas. penul **A**iudicio quod sibi debet
cor. i. frequenter actare. iūbz frequētiat. et for
maē ab ultimo supino. de acto tas scz acatu. a
Actiuncula le. fe. ge. **A**in. j. et. u. in o. muratis
penl. correpta diminutū. i. parua actio
Actiuus ab actus ra. tū. dr actiuus ua. uuz. ut
actiua uita que consistit in actu et ope. et ē ūbū
actū qd significat actū tñseuntē in rem racōnalē
Et scias q sicut uita contēplatiua cōsistit pñcipa
lit in optimo contēplabili ita uita actiua i opñio
Acto. tas. i. frequenter **A**agibili. uide in uita.
agere. ūbum frequētiat. Et formaē ab ūlō
supino de ago. scz actu. u. murata in. o.
Actor actoris. i. defensor patronus. causidicus
aduocatus. factor. Et or in rix fit actrix fe. gñis
Et formaē actor ab ultimo supino de ago gis
scz actu. u. murata in. or. Et scias q hic actor
qñ est pñm nomen. et ē gñl. cor penl gñ ut ac
tor actoris. sicut hector hectoris. castor castoris
h quando est appellatū et latinū. prod. penl. gñ
sicut uolē ps in vj. libro. Xv. Actoris in spolijs
ūtus actoris habet. pap. etia dicit. Actor tonis
pñm penul corripit. sicut huiusmodi greca.
Actuarius. a. ū. i. res que est in actu. Deriuatur
ab actus tus. Et scias. q actual est qui acta scit
h actuarius dr diuis actibus pccupatus. Item
ab actus h actuaria rie nauis que uelo et remis
Actutū. adūbiū. i. stan. Stacius **A**agē simul.
tlib. j. Inferē portis actutū regia cñt. vestibula
Actus. ab ago gis diuāt hic actus tus. tui. i. o
paco. ul opus. vnde h et hec actualis. et h. le. i.
res q ē in actu. Inuenit etia actus. ta tū. mobilr
Aculeus. ab acus dr h aculeus lei. p quodam
tormento ad similitudinē acus. et p illo quo sti
mulant boues. et nō seruat aculeus dimi. geny
Acumen inis. ge. neu. i. acucō. ab **A**fui pñmñ.
acuo. is. et producit cu.
Acuo. is. acutū. ūbū actū tercie cōiug. p face
re acutū. Inde ūbalia. Et componit. exacuo is.
coacuo is. pacuo is. Acuo simplex et compositū
Acupedius dij. mas. **A**actū est. et cor pñmā.
ge. i. uelox. et componit ab acuo et pede quasi
Acupicta. te. uestis **A**acutis pedibus current
acu intexta et ornata ul picta. eadem et frigia.
q in frigia iuenta est. vñ artifices illius uestis
frigiones dicunt. et scribitur per. et. **A**uis

Acus. cus. cui. fe. ge. dr ab acuo is. q acuta ē.
ul ab acumen. quia nichil est pene q acumen
dr et hic acus acris. purgamentū critio. Vnde
gñf mus. Paruula pungit acus gallinis spargitur
acus. et cor. ce. acus acris. et desinit dñs et ab
lñs de acus. acus in ubus. et facit acubus.
Acutela. le. prod. penl. fe. ge. i. acumen. ab acu
cutim. aduerbium. idest acute. ab **A**o. acue
acuo. acuis. et producit. cu.
Acutio. onis. fe. ge. actio ul passio acutiendi. ab
acutor. tonis homo qui acuit. In **A**cutio. is.
or in rix hec acutrix. fe. ge. femina que acuit. et
dr acutor. ab acuo is. et etia adiectiue declinat
acutus. ra. tū. tā pñcipiū q nomen. et prod. cu
Quid. epi. Quam māibus clipeos et acute cul
o. pñ. sequētibz hijs no **A**pidis hastam.
Aue litteris in compōne mutat in illas. scz. c. f
g. l. m. n. p. r. s. t. Xv. Cor fla gñs le nis pir m
sal ta ad sibi mutat. Tollit in rāmen consona si
sequit post s. sicut plenius dixi sup in pma pte
ubi egi de sillaba. capitulo de. o.
Aagonista incitator certator.
Adam ade accentuat in fine. et interpretat hō
ul terrenus. ul terra rubra. q ex terra facta est
caro illius. et dr ab adama. Et ut dr gen. v. fac
tū est omne tempus quod uixit adam nonagēti
triginta anni. et mortuus est. Et ut dicit sap. x.
Hunc deus eduxit a delicto suo. **A**n adam po
tuerit peccare uenit in pmo statu. habes in ue
male. Item uide in liber ra. rum. Item in ur itē
Adama hebrayce. latine domy **A**n monstro.
uel terra
Adamas mantis. mas. ge. lapis infecabil. ferro
ul alia materia nisi in hircino sanguine recentī.
et calido nec vnq calefit. Vnde et gca interpreta
tione nomen indomita uis accipit. q sine doma
tione. et caret adamas n in recto. et cor. a. h i ob
liquis retinet. n. sicut gigas gigantis. elephas ele
phantis. uide in corripio in fine
Adar. i. mensis marq. et acuit in fine.
Adaugma tis. ge. neu. i. augmētū. ab augeo ges
obreuo as. ex ad et breuis **A**denatur
adico tis. ex ad et dico tis prod penl. vnde
adictus ta tū require in dico dicis.
Adictus ra. tū. deportatus. conscriptus ascrip
tus. destinatus. Oraē. Nullius addictus iurare in
uerba magistri. et scribit p. et. et deniat ab ad
dico tis. h additus ab addo dis sine. c. scribitur
Adisco. tis. addidici. addiscitū. i. ualde discere
ex ad et disco tis componit. et cor pñl pñti et
Additus ra tū. penl. cor. i. adūctus **A**supini
appositus ab addo dis additū descendit. mach. i
c. ij. Et additi sunt ad eos exercitus.
Adedo dis it. ul adeo des dest. i. iuxta ul ualde
corrodere ul edere. et componit ab ad et edo dis
ul edo es est. et pñuit e. adeo adeo dis.
Ademptus ra tū. i. sublatu ab adimo mis ade
deo adūbiū. penl cor. Vnde **A**mi ademptū
gñf mus. Dic adeo tñ dicas adeo q certe. Affir
matue q dicas et quātitiue. Pap uero dicit. **A**
deo ualde inrantū. pñrea. certe.
Adeps pis mas. ge. i. pinguedo. ex ad et epulū
componit. q pinguedo epul solet addi. et cor. i
ante. p. Et scias q adeps ppe est pinguedo interi
or. pinguedo eniz sup carnē aruina ul lardus dr
Que uo carni est admixta ppe pinguedo ē. qd

Adaptus. ca. cū. pe. **A**utē intestinis adeps.
 nūllū correptra. quod facile acquiritur.
Adaptus. ca. tū. i. affectus. acquisitus. ab adi-
 piscor cenis. adeptus sum. Eccl. xlvj. Quā gl'am
 adeptus est. in tollendo manus suas.
Adhibeo. bes. bui bi cū. ex ad et habeo. bes. et
 est adhibere addere adiungere. apponere. dare.
Adicius. ua. uū. quod addit. et deriuat ab
 addo. cis. Vnde adiectiua nomina dñr que adi-
 cūnt substantiis. Et hinc adiectiuo uas. i. adie-
 cū facere. ul' adiectiue ponere. Et scias q' uā no-
 mīna adiectiua in nullo casu desinūt. et cōpan'
 De hoc tamen plenius supra dixi in tercia parte
 in tractatu de speciebus nominum.
Adigo. gis. penl'. cor. adēgi adactū. i. ad aliā p-
 te reducere. et componit ex ad et ago agis a. in
Adico. cis. adiectū. i. adiungere. ex **A**d. mutata
 ad et iago. cis. a. mutata in. j. et sic scribit p' ge-
 mīnū j. Quid in iij. libro de arte Adiciat ornatu
Adimo dimis admi a **A**d. p'xima queq' dies.
 demptū. adimere. i. auferre. ex ad et emō. is. mu-
Adipatus. ab adeps den **A**d. rata. e in. j. cor.
 uas adipatus. ca. tū. penl' p'ducta. i. adipe con-
 ditus. et impinguiatus. et hoc adipatū. n. qdlibet
 edulium adipe impinguiatum
Adipiculus li dimi. penl' cor. i. pius adeps
 dipiscor ris adeptus sum adipisci. i. acquirere
 ex ad et apiscor. mutata. a. m. j.
Aditus. tus. tui. et hoc aditū ti. penl'. cor.
 dñr. Nam aditus est introitus. gradus ul' opor-
 tunitas. ul' aggressio. Sed aditū ē locus secretus
 iuxta altare unde dabant rīsa. et d' ab aditudo
 p' contrariū. quia mīme licebat alicui adire locū
Adiuctū ul' adiūt **A**illū nisi summo pontifici
 no. est quidā color rethoricus. de q' dixi in quas-
 ta parte in capitulo de coloribus rethoricos.
Adiuro. ras penl' p'd frequēter iurare. fre. uibū
 et format' ab adiuro ultinio supino. de adiurio
 uas. n. mutata in. o. adiurio uas adiuri adiutū
 adiunare. i. auxiliū dare. ex ad et iuro. uas. Vñ
 b adiutoriū. et hoc adiumentū. et b adiutus. tus
 tui. et adiuro ras. fre. Adiurio componit cū con-
 et fit coadiurio uas penl' cor. Et scias q' iuuen'
 apud antiquos adiunanti adiunatus.
Adminiculor. miniculor ul' miniculū. cōponit
 cu ad et d' adminiculū. li. i. auxiliū. et admini-
 culor. laris. i. auxiliari. ul' ministrare Vnde admi-
 culatoris na nū. auxiliatoris et corripit cu. ad
Administrat. uas. rona. roniū **A**dminiculor
 qui administrat. ab administro. tras. Heb. j. Om-
 nes sunt administratores p'ntus.
Admitor. rans. rapus sum. ex ad et miror. et
 est admirari ualde mirari ul' cupere **E**t nota q'
 ad miramur uirtutes. miramur opa. Inuenit eadē
Admitor p' duo. m. s. tūc componit ex am ipōne
Admissarius **E**t minor. et tunc p'dicit mi-
 na. rīū. i. aptus ad admittendū. ab admitro. tis.
 Vnde fortes et bonos equos admissarios uoca-
 mus. q' admittunt' ad coitū inter armenta. Itē
 emissarius pro eodem inuenitur.
Admissum. p'ctū intermissum. ab admitro tis
 et adiectiue declinat' eadē admissus. sa sum
Admitro. tis. admissi. admissum. ex ad et mir-
 ro. tis. et ē admittere peccare. vñ hoc admissum
 id est p'ctū. et admittere. i. accipere. assumere. et
 admittere. i. exlassare. et cū quadā uelocitate et

agilitate equi iurare ul' ducere. vñ admissus. si
sum. i. uelox. vii. omis. Nil nocet admissio subde
calcar eq. Inueniē amitto ex ani et mitto.
Amodū. i. ualde adubiū pñl cor. ps. in prolo
go minens. q̄p necessariā admodū ad auctorum
expositionem omi diligentissime. debemus inqui
rere. Et nota q̄ p̄pō in tali casuali loco adubi
reperitur. ut admodum. amodo.
Amones. res nui nitiū. ubum actm. ex ad et
monco. et cor mo. Que sit dñia inter monco et
admones require in monco.
Adoles. les. leui. ul' adolui adultū. ul' adoluitum
ex ad et oleo. les. et est adolere cremare. combu
rere incendere. Item adolere. i. crescere. et in ado
lesco. dis. inchoatm. et cor o. vide etiā in oleo
adulescens. centis nomī cōmunis. gñis. diuā
ab adole. co. dis. ubo inchoatio de adoleo. les. et
compaē adolefendor. tiliimus. tiliime adubiū
et hec adolefencia. die. et adolefentulus. la. lū. et
hic adolefentulus tuli. dimi. et h adolefentula
tule. et ē adolefencia a xv anno usq̄ ad xxviii
et dī adolefencia. q̄i ad gignēdū apra. et adula ui
Adonay. nomī dī hebreū in p̄tā. **I**n in gñis
pñs et actūat in fine. et h hug. dī ab adon qd
Adonis. ab adon quod ē suauis. **I**n est suauitas.
tas dī h adonis adonis ul' adonidis. amatus uē
neris. et ē mas. ge. et p̄duat. o. Quid. metham. x
Abstinet et zelo celo p̄fertur adonis. h adonidis
cor ni. et fm hug. facit gñis adonis ul' adonidis
Pap. autē dicit. adonis qñ dī. adonidos facit.
qñ lanne adonidis. Adonis amatus fuit ueneris
quē gentiles amittituli solebant plangere. sicut
ipsa planxit. de quo p̄pha israelitis increpat
Eze. viii Mulieres plangentes adonidem. p̄fisi.
etiā in vi. li. dicit. In is desinencia greca si in gō
greco consonantē habuerunt. ante os o. in. J. mu
tant. et faciūt grm latinū. ut enpolis poliois. ado
nis adonidis. donis. dondis. eucaris. eucariois.
Adopto. omis. fe. ge. et dī h adopra. p̄ p̄
pam hec adopto. uide in adopto tas
Adopto. tas. tauī. rare. i. desiderare ul' nutrire
ul' eligere. et accipe loco filij. Vnde hec adopra
co. et p̄ p̄ncopā hec adop. s. onis. desiderū. ul' af
filiatō. in filiū accepto. Vnde adoptiuus. ua uū
id est loco filij acceptus. **E**t nota q̄ adopto ē
extinē p̄sonē in filiū ul' nepotē ul' princeps as
sumptō legitima. **I**n scias q̄ xp̄s nullo mō
dicendus est filius dei adoptiuus. q̄ ei competit
ex natura sua. fm quā essentialit̄ a patre nasci
habere ius. in hereditate paterna. q̄ omnia que
habet pater sua sunt. ut dī Joh xvi. Vnde hoc
ius non acquirit ei p̄ grām. aduenientē. ut dici
Ador. ab adoro dīat̄ hoc. **P**ossit adoptiuus
ador in declinabile. scz qdām genus anone uel
frumenti. vnde fiebat panis imolatiū. quē qui
imolabat deū adorabat. Vnde adoreis. rea reui
et adorius. ria. riū. et h adoria. glā ul' bona fama
et hec adorea. ree. dea frumī et quedā uelie tr
umphal. Quare autē ador sit nomen m̄celi. sup
dixi in terna pre. in tractatu uboz. parum post
Adordior. diris. ualde ul' iuxta. **P**incipium
ordini. Inde adorlus p̄cipiū. et componit̄ ex ad
et ordior fm hugi cōm. Papias dicit. Adonor
adorlus facit. uel alloqui. uel inape.
Adoreis. rea. reum. in ador exponitur.
Adonor. reus. ul' nris adortus. i. ualde ul' iuxta

orizi ul' muadere. aggredi. ex ad et orior s' hug
Pap' uero dicit. adonor comune fuit antiquitus
vñ adortus est. i. iuenit ul' subito natus est. In
corius. ria. riū. in ador uide. **A**uenit adorio
dorsus. fa. sum. inceptus. ul' allocutus. pncipi
dortus. ra. tum **A**um de adordior. adordinis
pticipiū de adrior. vide in adonor.
Aopsens penl. pducta. inuenit p in presenti.
et sunt due pres posite p vna. sicut dicit hug.
Adquiesco. cis. quies quies componit cum ad
et fit adquies. adquies adquies. adquies. i. af
sentire. unde adquiesco. cis. qd fm huguēis opi
nionē ē inchoatū. ps. uideē contriū dicere.
Adquiri potius fm papiam.
Adquiro nis adquisiui adquisiti. ex ad et que
ro nis. et mutat ae dyptongus in. i. longam. et
est adquirere ad se querere. lucrari.
Adrastia. tie. i. fors. vide in adria adne.
Adria. adri ul' adros qce. i. petra. In hec adria
orie mare qdā. eo q' magis petrosū sit q' ali
a maria Vnde omis tristium. Serpentem medijs
adria uidit aquis. et inde adriaticū ca cū. i. petro
sus. et hec adastria. stria. i. fors. q' semp uideē du
Adsco. cis. per. d. et. sine. d. ascio **A**ra alicui
eqā dicitur. uide in scio scis.
Aduena. ne. cōis ge. penl cor. qui aliū de uenit
alienigena dicit. et ab aduenio dī aduenticius
cia. ciū. et hic aduentus. Que autē dīa sit. inter
inquiliū. aduenā. et incolā. reqre infra in inqui
Aduentius. ab aduentus. dī h aduē **A**linus
hūis. tui. quidā mons in roma. dēus sic ab ad
uentu. auiū de tyberi. illuc adueniencium. et ibi
Aduento. ras. i. frequēter adue **A**confidenciū.
nne. format ab ultimo supino de aduenio. nis
sez aduentu. u. mutata in. o. fit aduenio.
Adubiū hij. ex ad et ubi. et dicit aduerbiū
qñ ad uerbū. i. uerbo adherens. ubo aduētiū. ul'
iuxta ubum positiū. vñ hic et h adubialis. et h
adubiale. vide in fine tercie pris. in capitulo de
Aduisor ex ad et uiso as componi **A**adubis
tur adisor ans. esse ul' fieri adisum. unde adu
sus. fa. sum. contrarius. oppositus malus. infelix
et compas. unde h adisitas. ratis. et adisarius
ria. riū. et aduersus. ul' adisum. ponit p aduer
bio qualitat. uel loci. ut adisus ul' adisus illū.
Et ponitur in dīr. ppe tñ adisus te adisarius
adisus te pmitator. Et construit adisor cū da
tuo. ut iste adisatur illi. i. contradicit. contradi
construit ecia qñq cū accō. ut adisamū vna. i.
Adius. fa. sum. in adisor uide **A**repute
dūro. tis. ti. adisum. ex ad et iro. tis. et ē ad
utere utere ad. ul' ppende. intelligere.
Adulator tonis. mas. ge. blanditor. et dicit ab
adulor. laris. et or in rx. fit hec adulatx tris
mulier que adulatur. et pducit la.
Adulatorculus. culi. penl cor. dimi. puus adu
lor. laris. ubū deponens. compo **A**lator.
nē ex ad et aula. au dyptongo mutata in. u. lō
gam. et ē adulan assendendo blandire. qd solent
facere maxime aulici. xxi. Aula domus regis u
ūbum componit adulor. Vel ecia ē cōpositū ex
a et dulos qd ē seruitus. eo q' suoz fit adulari
Adulter. ab adulor laris diuat h adulter. ren
unde hec adultera. tere. et qñq ponit adiectiue
adulter adultera. adulter. et dī adulter. qñ alie
nū molās thoq. ul' alienū urez terens. ul' adul

ter. qñ adalter. i. ad alterius uxorem accedens. et
ē ethymologia non compō. Et in adulterinus. a
um. q' natus est de adulterio. et h adulterū. illa
pua actio. i. illusio alieni cōiugij. Et ē adulterū
in nupta. stupr in uigine. ul' moniali. incestus in
parente. ul' in uidua uide in raptus.
Adultero. ras. rau. dr ab adulter. et est ūbum
neut. unde adulterasco. cis. inchoatū. et adul
teror anis. deponens. i. adulterū committere. ul'
adulterator adulteratx. adulteratō et adulterato
rius. ria. riū. Ponit ecia qñq adulterare p cor
rumpe. et ad malum uertere.
Adultus. a. ū. i. crematus. ul' excretus. ab adole
enū iō ē qd cacabus. fm lucanum **A**o. les
Aer. aeris mas. gnis. dī ab a. quod ē sine
et eris. quod est lis. qñ sine lite. p contrariū. quia
omnimoda lis uentoz et fulminū fit in aere. ul'
ideo dī sine lite. q' facile et sine lite cedit ferenti
et facit actm singularis nūi aerem ul' aera. unde
Aeriani. heretici ab aere dicit. hij ue **A**in terra
tant p. defunctis sacrificiū offerri. fm papiam.
Aerinus. ab aer dī aerinus. a. ū. pñl pō et aeri
us na riū. utqz possessiū. dī ecia aerius altus.
Aeripes. Aer componit cū pes. et dī h et hec
et hoc aeripes. aeripedis. i. aerios pedes hñs. i.
ueloces. ita q' in aere uideat sustentari. et figi in
in fra. et cor pñl. tā in rē q' in obliq. et ē o. g.
Aerius. ria. riū. in aerinus uide. dī ecia aerius
rea. reum. h uide q' aerius pē diuari ab aere. et
tūc ae bene est dyptongus tacita. unde dicit pap
Aeromancia penl **A**aerius. rea. reū. i. de aere
prod cōponit ab aer et mancia. dimaco que fit
in aere. et aeromācius cia cū et aeromānticus. ca
cū. Quidā dicit aerimācia p. i. in tercia silla
Et dicit varro quatuor esse gñā diuinaconis. i.
terram. aquā. ignē. aerem. hinc geomancia. vero
mancia. aeromācia. piromancia. uide i geomācia
Afatim abunde largius. adubium intentū. et
cor fa. et dī ab afatus. fm papia. et scribit p. n.
et acut in fine. Inuenit ecia affatim. penl acu
ta. et scribit p. m. et p geminū. f. et non acutur
ultima. et dī ab affatus. ta. tū. licet regularit ellz
affatuatim. et tantū ualer qñtū faciū. vñ in g
osmo dicit. Si dicas atatin tibi signabit abunde
Dicas affatim faciū. significabit. Est afatus p
mi caput affatum q' secundi.
Afer unus fuit ex posteris abrae de cetura. de
quo affr. ca dēa est. q' gentē illam deuicit et ibi
hītauit. et dī affrica. qñ apca q' sit apra et expo
sita celo ul' soli. ul' dicit sic qñ sine frigore. unde
afer africanus africanus. Sed ut dicit pap afrum
dicimus ciue. africanum uentū a meridie. flantē ū
sus africā. africanū negociaturum. et scribunt p
ocā p vñ. f. et pducit pñā. ut uolt magister
bene. unde in aurora dī. Rex egipre cims ac af
ferens. ab a et fares **A**frica rex tuus et rex
diuisio. ul' aufereis ab auferendo p. u. subēdo
hē ul' sille. in pñcipio. et inde auferesatus. ca. tū
et afferoso fas auferesim facere. De auferesi ple
nius sup dixi in quarta pre in tēratu de mera
Aferoso fas penl cor in afereb uis **A**plasma
ffabilis ab affoz anis. quod ē alloqui. diuat
h et hec affabil. et h affabile. penl cor. i. facilis
et suauis ad fandum. et compas. unde h affabili
tas. ratis facilis suauitas loquendi. et componit
Affatim p geminū. f. componit **A**ineffabilis

ex ad
ualde
ut sup
uae al
pb. et
tra bu
affan
Afre
i. affe
frequent
rare. ci
uolunt
quia c
fm. pl
fius. m
bug. p
rus. ma
uolunt
deriū. u
co mac
amiliū
et hec
in mal
nia erg
iudican
la sunt
Afficio
et facio
tare. inf
nit cup
Afflu
i. ualde
f. et pro
Afflu
fluor. flu
abunda
ponere.
ter et b
Affor
adubū
ponit e
Affur
mutata
ul' aliqu
ffatū
quod b
Affor
gu sensi
qui sunt
pis. und
ramimb
sica sic
Affor
ulus qu
vñ et sic
mē ab a
Affrica
afrodita
nero ille
Affroni
et pduc
quid gre
Affros
gab
acti

ex ad et facti. quod ē abundanter. Inde affatū. i. ualde abundans ul' alihone. ita dicit hug. si dic ut sup' dcm est. in afatin. q' afatin. i. abunde di uat' ab afatos qco. quod p' scribi per. f. ul' per ph. et cor' pma. et sic p' unū f. scribit'. quod ē cō tra huguconē. cor' etiā fa. ut uir p'is. et pap. si affatū scribit' p' geminū. f. et prod' penl'. i. facit de affectus ab affio. cis. hic affectus. affectus. i. affectu. et affecto tas. ubum frequentatiū. i. frequenter afficere. ul' diuāt' ab affectus. et ē affec tare. cupe. ul' potius qd' cupimus. ad effectū et uoluntatē nām dare. non tamē ppe dī affectūe quia caret affectu. et ab affectus affectuosus. fa sum. plenus affectu. et compaē. unde affectuose fuis. sine. adhibū. et hoc affectuositas. tatis. fm hug. Papias uo sic dicit. affectus pncipiū lacra tus. maceratus. Nomen uero quare. dcdi. ge. m. uoluntas. m. Item affectus. actio ul' passio. desi deriū. uoluntas. unde hoc affectu. desiderū. dilec cō macerato. Itē affectus. i. finis. ul' intentō. vñ amissus. Affectus tuus nomen opi tuo impenit et hoc regila ē gñaliter uera. in bonis opibus. si in mal' illa exapiunt' que per se mala sunt. Om nia ergo opera hominis fm intencōe et causaz iudicant' bona ul' mala. except' hijs que p' se ma la sunt. i. q' sine puaricacōe fieri nequunt. uide in affio. cis affectu affectū. ex ad. i. consciencia et facio facis. mutata. d. in. f. et ē afficere totū tare. informare. cupe. vñ Afficit informat pu nit cupit h' tria signat. ul' fm pap. afficit inuiri affligo qis. affixi etū iis grauari. macerari. i. ualde fligere. ex ad et fligo qis. mutata. d. in. f. et prod' si. thob. hanc afflige fauet hanc famu affluo is. xi. etū. ul' xū. ex ad et flare necat fluo. fluis mutata. d. in. f. et est affluere largiter abundare. p'pba diuice si affluant nolite cor ap ponere. unde affluens. pncipium. unde affluen ter et hoc affluencia qe. i. habūdancia. qe. et af floris. penl' cor' affluus. a. um. i. abundans adhibū loci. significat de loco et in loco. et com ponit' ex ad et foris. mutata. d. in. f. affurillo. cillas. cillau. ex ad et furcillo las mutata. d. in. f. et est affurcillare. ualde ul' iuxta ul' aliquid suspendere. ul' concutere. flatices. est lacus iudee ubi nichil nigi potest quod habet animā. q' sine flatu. i. uita. forisimus q' aponisimus. sermo breuis inte gr' sensum rei pposit' scribens. sic dēt' a pens qui sunt apcōnes pue et subtilia foramina cor pis. unde sudor emanat. ul' sic dī a foris. i. a fo ramibus. unde remittunt'. liber quidā in phi lica sic dī. et scribit' per unū. f. forus. fori. mascul'. ge. penl' cor'. quidā pisci culus qui ppter exiguitatem hamo capi non p't vñ et sic dī quia hamo ferri nō possit. et cōpo nit' ab a qd' est sine et foros quod est ferre frica. ce. penl' cor'. p' unū. f. uide sup' in afer frodita. te. ab afros quod est spuma dī bec afroditā. dire. i. uenus. unde maz. capella omnes nero illecebras circa sensus cūctos apposuit afro frontitū niti. spuma nitri. ab afros dī dita et pducit penl'. Vnde quidā. Rusticus es nescis quid greco nomine dicar. Spuma uocor nitri afros gre' spūa līe. grecus et afrontitū est gabus. bi. quidā ppheta de quo habetur in actibus. xxj. cor' penl'. Vñ in aurora dicitur

Agabus ecce famem pōxit in urbe futuram. Agamus mi mas. ge. sine uxore. ab a qd' ē sine et gamos uxor. ul' nuptie. et corripit. ga. Agapa pe ul' agape agapes. pei. i. labor alie nus dilecō ul' caritas ul' oracōnū cōmunio ul' ele mosina rogata. vñ agapitus. i. dilectus. Agapera. te. fe. ge. penl' pducta. ancilla dei que p' xpo nubere uouit. ut dicit hug. Pap sic dicit agapera. ul' agape pes lenocinator. et qui cum Agareni. penl' pō. feminis illicite. cōuersat'. dicit' sunt p'sehti et aduene. ab agar que interp tat' cōuersa ul' aduena. fuit enim egipcia adue na. complexū abrahe cā generandi data. Que post conceptū angelo increpante cōuersa ē ad sa ram. hij ismaelite dñr. et corrupto nomine dñr et saraceni. uide in ismael. Agaso ppe dī qui curat iumenta. q' agens so manū. Qñq' tñ agaso dicit' domesticus minister officioy. ita dicit hug. Et pō penl'. vñ greclita. Est asinoz paltor agaso. boum q' bubulcus. Age libū. dic. fac. incipe. age. adhibū hortantis fm pap. Et scias q' age et agite. non discernunt nūmeq' qñ sunt aduerbia si indifferenter dr agi te vni et pluribus. et age s'lr. sicut supra p'bau in tercia pte in tēratu d' nio nōis q' in pncipio Agea gee via in nauī per quam dīator ad re miges accedit Vñ eminus Oultra foro ponens ageaq' longa repletur. Et dr ab ago gis Item agea geoz pluraliter. i. uictime que pro rebus agendis offerebantur. Agellaster dicitur qui nūp' ridet Agellarius gellarij. i. nulticus ab ager dictus. Ager gri mas ge dr ab ago gis. et diuiditur a uigilio in quadrifariam Est enī ager sacōnalis qui ē aptus seminibus. Et ē constitutus qui ē ap tus uitibus et arboribus Et ē ager pascuus qui est aptus pascuis Et ē ager floridus uel florens qui est aptus floribus pducendis Et idcirco q' hijs qtuor modis agē in agro dñdus est ager ab ago gis. et apte. eo q' in eo aliquid agatur Agerulus li. dimi. puus ager pñt corripit. Agario nis rui rituz ex ad et gario nis mu tata d' in g Et est aggarrire. ualde uel iuxta gar rre uel cum garriente garrire. Agger geris mas ge. dr ab aggero nis Et est agger cumulus terre sursuz eleuare et etiam cu iustibet rei coaceruacō p't dīci agger. Vnde agger dī media strate emmencia. coaceruatis lapidibus strata. ab aggere. i. coaceruacōne lapidū dēā quā hystorici uīā militarem ul' ferratā dīcūt. Et hic aggerosus. fa. sum. i. cumulosus. et scribit' p' ge minū. g. Et corripit penl' in obliquis. Aggero. ras. raii. dī ab agger geris. et ē aggeā re accumulare. augmētare Et componit' exagge ro geras pñt cor'. i. ualde aggerare et exaggerat'. i. ualde cumulatim augmentatim. Dicit' etiā ex aggero. i. agguo. ut iste exaggerat factū. i. aggra uat. uide in loco suo postea. Aggero. nis. gessi aggestum. i. adinuare. accu mulare. Et componit' ex ad et gero geris. et mu Aggestus. ab ag. i. taē. d. in. g. et corripit ge. gero nis. hic aggestus tus. tui. i. cumulus. aduna cō et aggestim. i. accumulatiū. adunā Oach. xij Aggestum vndiq' habens cineris. Aggeus. gei penl' pducta festiuus et letus in interpretat'. destructū enī templū edificatū. p'pbe

tabat. et postmodum captiuitatis regressi. nis pōi
cat leuicia. Ita dicit hug. Ieron. eadē in eplā ad
paulinū sic dicit capl. vij. Aggeus festiuus et le
tus. qui seminat in lacrimis ut in gaudio metet
destructū templū edificat. dñi qz patrem inouat
aggredior. dens. aggressus sum. **A**loqntem.
ex ad et gradior. et mutat. d. in. g. et. a. anpenl
in. e. Et est aggredi assilire. iuadere arripe.
Agilis. ab ago. gis diuaf h et h agil. et h agi
le. Et compaf aglior agillimis. Vnde agliler a
gilius agillime. et h agilitas. ratis. Et scribit agil
limus. p geminū. l. formaē enī ab agil remora
is. et addita limus uidet eadē in dos.
Agina gine dī ab ago gis et ē agina forame
in quo se curtina uerit Et agina dr festinancia
vñ agino as. i. festinare uel fugare negociari et
Aginator oris. i. actor uel micator. **A**pouē qz
qz res suā agliler agit et dī ab ago is et pō na
Agiographia phie. i. sancta scriptura Ab agi
os quod ē sanctus et graphia qd ē. scriptura
Agiographus. i. sancta scribens et pē dediman adice
tue agiographus pha phū pñl cor Ieronimus
in prologo reg. ternus ordo agiographa possidet
Agios grece latine sanctus. et ut uolr hugu
dī ab a quod est sine. et ge quod est terra. Inde
dr agios. i. sine terra. qz celeste.
Agit. ras. a secūda psona de ago gis. exēta
s et addita ras. fit agito ras frequitāt. i. frequi
ter agere. Vnde ualua. et componit exagro ras
. i. cōmouere. turbare. et coagito ras. i. sil agitare
ul cūmulare. cōmouere. ul repellere. et subagito
ras quod et subigito ras dī. suutus agere ul sub
ducere. Vnde terentius in tertia cōmedia. Hoc
quid contumelia ē amicu ad te recipe et eius a
micā subagitare. Et cor qz. Cracius. in epp. Non
te semo inops agiter rex etqz cupido.
Agmen agminis. gen. neu. i. turba. nomen col
lectū. et dī fm rabanū. ab ago gis. qz ubi agm
ē ibi frequens accō exercet. uel fm ysidorū dicit
ab agendo. i. eūdo. scz qz in longitudine directū
ē sicut exit a poris. alias abusus.
Agnatus ta. hū mobiliter. et h agnatus. et hec
agnata substantiue. et pō pñl. uidet in cōgnatus
Agnellus li. dimi. i. puus agnus. Et h agnella
gnes agnetis. et hec **A**gnellus diminitū.
agna. ne. Vel pē qz dīdian hic agne huius ag
nes. hic accentuat in fine. Et interpretatur agnes
casta ul mater. ul marit. fm pap. Et dī ab ag
nos grece quod est piū. quia pia et mins extitit
ul dī ab agnoscendo. qz uia ueritatis agnouit.
Agnomen inis. neu. ge. nomen quod alicui in
ponit ab aduentu. unde eadē dī nomen ab ad
uentu. ul agnomen qz adnomen. qz post nomen
ppum debet poni. Vnde agnomino as. i. agno
mine uocare. ul agnomen ponere. et prod gno
Agnominacō ē quidā color uerbosus. de quo
dixi sup i qzra pte. ubi ego de coloribz uerbosus
Agnosco. cis agnouit. agnitum. ualde. ul iuxta
noscere. et componit ex ad et noico. et mutat
d. in. g. ul. g. ē ibi p. pthefim. et tūc abicitur. d.
Agnus m. dī ab agnos quod est piū. ul ab ag
nosendo. qz p ceteris animalibus matrem noscit
ut eadē si in magno grege errauerit. balatu cog
noscat uocē parentis. Pastor erat in discrecōne
ouū. agniclus in discrecōne matrīs nescit. errare

Vñ agninus. a u. et agnellus li. dimi. et hec agna
vnde hec agnella le. diminitium.
Ago gis. egi. actum. i. ducere. ul facere. et in u
traqz significacōne est actū Et componit cū ad
et fit adigo. gis. adegi adactū. i. ad aliā pte redu
cere Item cū ab et fit abigo. gis. i. fugare. separe
Item cū am et fit ambigo. gis. b. interposita. i.
dubito. Item cū cō. et fit cogo. gis. coeg. coactū
Item cū circū. et fit circū. ago. gis. ubi. m. debet
scribi. h non pferri. Itē cū dē. et fit dego. gis. i.
uiuio. Itē cū ex. et fit exigo. gis. exegi. exactum
Itē cū in. et fit inigo. gis. inegi. inactū. i. pecus
a pastu in rectū agere. Abigere uero est pecus a
tecto in pascua agere. Item cū p. et fit pigo
. i. uastare. dilapidare. Itē cum per. et fit pago.
gis. pegi. pactū. i. perficere. Item cū re. et fit re
digo gis. Item cū sub. et fit subigo. gis. Item cū
sāt ul satis. et fit satago. gis. i. satis ago. scilicet
festino. pcurio. omnia perago. Item cū trans. et
fit transigo. gis. i. ultra agere. ul item dēdere.
Et nota. qz ago actū est. et omnia composita ab
eo. pter ambigo. dego et satago. que neutra sunt
Item omnia composita ab ago. faciūt pteritū in
egi. et supinū in actum. pter dego. quod caret su
pino. Ambigo etiā. et satago. non hnt supinum
in usu. Itē scias qz ago qñ componit si resultat
dco dissilla. ex toto a sillaba remouet. ut cogo
dego. pergo. Si autē dco trissillaba a uis in. i.
conpreant ut adigo gis. pigo. redigo. transigo
h tamen a senat. pago. et satago. Et cor pñmā
ago. Oracius in pmo. epp. Nam tua res agit pa
nes cū proximus ardet. agit intellige dicit ul
Agolus. li. mas. ge. i. baculus **A**gubatur.
palloral ab agendo pecore dictus. vnde ab ago
Agon ab ago. gis. dr hec **A**gis dī. et cor go.
agon. onis. i. certamen pugna. Et dī agon quasi
sine angulo. qz in loco rotundo agones fiebant
Theodolus. Excedit laudes hominū qui pñmā a
gones. Instituit fieri sub iitice montis olumpi. et
accentuat agon in fine.
Agonia. nie. idem. ē qd agon. ul agonia. i. ui
gor. fouca uictima. ul hostia. Et acutē peni. et
Agonista. re. cōmunis. ge. dī ab **A**gon dī ab agoni.
agon et est agonista qui ul que est in agone. i.
Agonisticus. ca. cū. penl cor **A**pugil certator.
. i. uictoriosus ul bellicosus. et dī ab agon ul a
gonista. Aug. sup ps. Et ēte inquit redētis raci
onem quare monachos agonisticos appelletis.
Agonitica. ce. penl acuta cōmunis ge. qui ul
que est in agone. i. pugil. fm hug. Papias uero
dicit agonitica. plij actor qui pēit certantibus.
Agonizeta. re. ab agon dr hic et hec agonize
ta. re. i. uictor. vnde agonizo mias. i. certare. ubi
nunt. fm hugu. Papias uero dicit. Agonizor
anis. i. certare. Et producit. ze.
Agoranomis nomi. mas. ge. ab ago gis. i. pñ
ceps. qz p accōnem nominatus. et diuulgatus. et
ut dicit hug. uidet esse compositū ab ago et no
Agramatus. illitteratus. ab a. quod ē. men
line et gramaton quod est littera.
Agrarius. ab ager dī agrarius. na. nū. i. illud
quod p agro. ul de agro dat. ul suscipit in pōū
vnde hec agria. rie. i. lex data de agro. ul pōūm
quod p agro suscipit. Ecē. xxxvij. Cum opano
agrano de omni tempore tracta.
Agredula. ab ager dī. hec agredula. le. i. parua

rana que
greuē
et hoc ag
agro et ho
agricol
colens. et
agricol
et compo
agricul
grime
cipue abu
gnofa
edant. ab
agri. et fa
cunt ul n
dia front
nit. et pro
gnon
gripe
fm ysidorū
gripa
labore ma
ab agros
mo loco p
alia nentia
quodā her
herodes re
gros qz
gula le
yo. is.
patin in a
na Vnde
Senius ha
consonant
tm quia n
pouit. is.
cur audim
quis. iibū
inquit. qu
in tertia p
la. le.
quia ea pu
sicut galli
dipeis coop
pars pilosif
ex eis behi
pugnat. hu
pō pñmā. h
alis. o. dēda
quis utilit
labastri
candorous. n
bassū uas
rupta serua
ti. et dī alab
labastro. qu
scribit sine.
unguentū f
ander. Oar
labastri
has quodo
labastri. a
fila utuntur
quod net fer
duat in ful
gillū. deinde

rana que in agris inuenitur. et cor diu. **A**gressus dicitur ab ager. et dicitur hic et hec agrestis
et hoc agreste. quod enim agreste dicitur quasi stans in
agro etymologice est non compositio. **A**gricola. le. co. ge. penit. cor. i. rusticus. agrum
colens. et ut dicitur pap. componit ex acco et no
Agricolonus. ni. penit. pro. mas. ge. agricultor
et componitur. ab ager et colonus. **A**griculator
cor. i. mas. ge. ab ager et cultor co
grimonis. e. fe. ge. herba que p. **A**ponitur.
quod abundat in agris. Et dicitur ab ager.
Agronofagite. ideo dicitur quia solus ferat carnes
edant. ab agrion quod greci uocant fetu. ul. ab ag
agri. et fagu quod est comedere. hij citopiles di
cuntur ul. monoculi. quia unum habere oculum i me
dia fronte ad modum cidi dicunt. hos india gog
nit. et producit di. **A**grion ul. agrios dicitur latine fetum agreste.
Agripennus. ni. mas. ge. ab ager et penna. Et
fm phidox. Agripenni sunt agri. qui non plene
Agrippa. pe. p. gemini. p. e. qui cum sunt agri
labore matris edunt. sicut p. pedes non p. caput
ab agros quod est tractus. et pes. q. in partu p.
mo loco pedes remittit. Virgil. ene. viij. Per te
alia nentis et dijs agrippa secudis. Dictus e. eda
quod herodes agrippa. Vnde in auro. dicitur. Tercius
herodes rex e. agrippa uocatus. ut dicitur in herodes
gros grece latine tractus. **A**gula. le. co. ge. penit. cor. i. lena qui agens gula
po. is. dico est quarte coniugationis. q. facit i
pari in ai. In quo uibo. I. temp. est duplex co. so
na Vnde aio aiut ouay fillay sunt Oracius i. epi
Senius habens p. loris no. ueris aio. h. sequit
consonante uocalis est. ut. ais. ait. Est autem defec
tm quia no. inuenit. totu in usu. Et scias q. ais
pouit. is. sicut audis. Item amius p. d. penit. h.
cur audimus. h. inq. mus cor. penit. est. emz inquo
quis. i. b. defectu tercie coniug. Xv. Tercia uol
inquit. quarta q. sumit ait. De h. eda dixi supra
in tercia pte ubi egi de preteritis tercie coniugationis
Ala. le. p. unu. i. d. ab alo. lis. **A**l. in principio.
quia ea pullos alit auis ale. eda dicitur milites. q.
sicut gallina alis p. regit pullos. sic milites suis
dipeis cooperiunt et p. regunt p. dices. Ala. eda e.
pars pilosa sub brachijs. que eda ascella dicitur. q.
ex eis bchia cillens. i. moueant. Xv. Euolat et
pugnat. humeris supponit ala. Et scias q. ala. e.
p. d. p. ma. h. alo. lis. eam cor. Xv. Quidam pignus
alis. o. edale concidet alis. Ouidius de arte. Non
quis utilis fiscatis. effudit alis. uide in turma.
Alabastres. ab alo dicitur hic alabastrices lapis
candorus. interinctus. uarijs coloribus. un. ala
bassu uas vnguentarium. inde factu quod incor
rupta seruat vngenta. luce vij. alabastru vnguen
ti. et dicitur alabastrum vngenti uas siue pixis de a
labastro. que continet vnguentu. et cor. p. ma. et
scribit sine. u. in penul. Vnde in aurora dicitur. Illic
vnguentu fundens frangens alabastru. It. allex
ander. Oarmoris est species vnguenta tenens a
Alabastri stri. p. r. in ultima filla **A**labastrum
quodam vnguentariu e. uide in alabastrices
Alabru. ab ala dicitur hoc alabru. b. i. illud in q.
fila utuntur Vnde quidaz. Vertitur in alabro qd
quid net femina fuso. Et nota q. filum a colo
dunt in fufum. de fuso in alabrum. hinc in gir
gillu. deinde in glomifcellu. hinc in panum. pos

Alacer. alacris. alacre. penult. **A**la in telam.
cor. i. h. laris. uelox. argutus. letus. Et dicitur
hic alacer. hec alacris. h. alacre. fm modnos. In
uenitur autem h. et h. alacer uel alacris. in utraq
terminacione. cois ge. ut sup. in tercia pte dixi
ubi egi de dedinacione nominis. Et dicitur alacer
Alacmonia. nie. fe. **A**liger a uelocitate.
ge. alactas. leticia. gaudiu. uelocitas. fm papiam
Alani dicitur quodam populi habitantes iuxta lanu
flum. sicut alemam dicitur habitantes iuxta le
flum. **A**lappa. pe. i. colaphus. un. ala **A**manu flum.
po. pas. alapas. dare. uerbu actiu. Et compit la
Alapis. sas. uerbu actiu. i. alapas dare. Et dicitur
Alapus. pi. est. ille. qui alapas pa **A**laba alapa
cendo acquirit uictum. **A**lans huius alans fem. gnis. i. turma equi
calis. ab ala dicitur. Et producit. la. **A**latus. ra. tu. qui habet alas. p. d. penit. ab ala dicitur
Alba. be. quedam ciuitas. eo q. alba scropha fu
it ibi inuenta. Et dicitur ab albus. ba. bum. It. alba
be. uestis sacerdotalis linea et stricta. que camisia
dicitur. et podis. et talaris. et subucula. fm pap. v. sus
Dicitur urbs alba. uestitur presbiter alba. **A**lbane. naru sunt nubes que diu seruate sunt
albe. ab albus. ba. bum. Item ab albus dicitur h. al
bania. nie. regio orientalis. Inde albani dicitur ho
mines illius regionis. ppter albos capillos. **A**lbeo. bes. bui. i. album esse ul. fieri. i. b. u. neu.
Et dicitur ab albo bas. Et componitur coalbeo bes.
Albesco cis. i. bum. inchoatiu. i. incipio albere
Albicis. ciei. i. albedo. dicitur **A**lbeo. bes.
ab albus. et est feminini generis. **A**lbico. cas. penit. cor. i. pau. albere. Et dicitur ab al
beo. bes. fm hug. p. n. uero dicitur. Ab albo. bas.
albico. cas. Et potest dici i. bum. appit. ut albi
co. i. appo. albere. Et format ab albo. bas. as.
mutata in. I. correptam. et addita. co. **A**lbidus. ab albeo. bes. ul. albus dicitur albidus. a
um. i. albus. et comparatur. albidus. ior. diffimus
Vnde albidus. dius. diffime. et h. albeditas. et albi
do. das. penit. cor. i. bum. actiu. i. album. facere. **A**lbolus. albioli. in albus est. **A**lbo. bas. uerbu actiu. id est albu facere. et co
ponit cu. de. et fit dealbo. dealbas i. bum. actiu
Albor. boris. ab albus. dicitur hec **A**lbeo. bedinis. et hic albor alboris. p. eodez. et
Albugo. ab. albus dicitur hec albu **A**lbugo. bo.
go. is. id e. glaucitas ul. albedo oculor. et e. albu
go subtilis mbrana uisum impediens. tenuis pel
lis. et pouit. bu. vnde in aurora dicitur. Conturbas
oculos albugo figurat hebrei. **A**lbula. le. ab. albus dicitur hec albula. le. quidam
flum. ppter colorem aque que mo dicitur tiberis
Albumentis. **A**lberino rege ibi submerso
neu. ge. albedo ouis. ab albus. ba. bum. et p. d. bu
Alburnus. na. ni. i. albus. et dicitur ab albeo albes
ul. albus. Item h. alburnus. ni. dicitur quidam mons
Albus. ab albeo. bes. dicitur albz **A**lbeo q. albeat.
ba. bum. Et comparatur albius albiissimus. Et hinc
albus. bi. p. uentre. q. alius. et h. albo. inchoatiu.
p. libro. et p. p. u. ubi nomina sanctorum scribuntur
Vnde hic albiolus. li. dim. Vnde inuenial. Cuius
et albiolos et lanu pinguerat arcus. et h. albu.
bi. inuenit. p. albedine. Et ut dicitur pap. albu ca
didu. h. album natura. candidu. fit studio. Xv. Al
bum natura facit. est res candida cura.

Alce q̄ce. latine uirtus siue fortitudo.
Alcus. cēi penl' p̄ducta. quidā poeta fortis. q̄
inuctā scripsit Ieron. in eplā ad paulinū caplo
vij. Pindarus et alceus iūctus. a quo et idos qd̄
est forma dī hercules. i. fortis alcides. i. fortis et
formosus. ul' ab alceo aluo. Et p̄ducit. ce.
Alchimus. mi p̄pūm nomen cuiusdā uiri cor
penul'. Aurora. Alchimus ex aaron descendens
firpe sacerdos.
Alcides. alce interpretatur fortitudo.
Alcion. oms. pelagi uolucris. dēā q̄i ales oce
ani. qui in hyeme in stagnis oceani nidos facit
qua excubante fertur pelagus flantibus uentis
continua septem diez tranquillitate. mitescere. et
eius fetibz educand' obsequi ipa rex natuā p̄bere
ul' dī sic ab alcione uxore cecidis. q̄ dolore uiri sui
tata est in auem illam fm poetarū fabulas. Et
corripit penl'. Vnde ouid. epp. Alciones sole me
mores cecidis amati. De hac dicit ysid. xij. ethi.
Alcion pelagi uolucris dēā. q̄i ales cianea. eo q̄
in hyeme in stagnis oceani. nidos facit pullosq̄
educit. Et ut dicit ambrosius in exameron. Tantā
grām minuscula aus dinitus indultā habet ut
hos xiiij dies nautici ul' nautae p̄sumpte serenita
tis obseruent. quos et alcidonidas uocant. quibz
nullos motus p̄cellose tēpestatis horrescant.
Alea lee ludus quidā ul' instrumentū quo ludi
tur. ab alea quodā milite qui in troiano bello
illum ludū inuenit. fm hug. Pap. iio dicit. Alea
tabula lusoria dēā a quodā qui talem ludū inue
nit. Et scribitur p̄ vnū l. et p̄ducit p̄mā thobi
as Alea fortune fortes examinat auū. vide in
leariū. iij. neu. ge. locus ubi ale. **A**lemonia
e reponunt' ul' ubi ludis. Et dicitur ab alea.
Aleator toris. mas. ge. qui p̄fectus est in ludo
aleazū. et p̄ducit penl'. et dicitur ab alea.
Aleatorū ab alea dī hoc aleatorium. torij. lo
cus in quo ludis cum aleis. et aleatorius. ria. ri
um. qd̄ p̄inet ad aleas. ul' qui cū eis ludit.
Aleo onis q̄ assidue ludit cū aleis et ab alea e
leola. e. penl'. cor. diminutū. i. parua alea.
Alemania quodā regio in superiori p̄te germa
nie uersus meridiē dicta a lemano fluuiio. et fre
quenter ponitur p̄ tota germania siue rheuro
nia. uide in alanus. et lemannus.
Ales lertis. doctus q̄i aliens ab arte. p̄ cōfū
les litis. cō. ge. p̄ aue et p̄ uelocē dicit' ab a
la le. quia alis alta conscendat. Alites si aduersa
nūciant inhibe dīr. q̄ inhibeant. i. p̄hibeant
et uerant. Si p̄sp̄ra p̄petes. q̄ omīs aues uolātes
pora petant. et cor li. Vnde in aurora dī. flectit
ad collū caput alitis ut q̄i corpus. p̄ aue eā
sumitur in p̄mpno. Ales diei nūcius.
Alga. ab algeo ges dī hī alga. ge. hoc qd̄ p̄ij
et mare. ul' herba marina. quia frigida est. vnde
et mare dī algosum. eo q̄ algam a se p̄ciat. ul'
potest alga dici ab alligo gas. quia pedes ul' ma
algemia. nie. id est dolor algidus nus alligat
ab algeo. quia faciat algere.
Algeo. ges. alsi. i. fringere. libum neutru. vnde
algesco cis. inchoatiuū. Et utq̄ componitur cū
ex. Et dicitur exalgeo. et exalgesco exalgescis.
Algidus. ab algis dī algidus. da. dī. penl' cor
i. frigidus. et compaē algidior algidissimus. et
ab algidi qd̄ addita tas. hec algiditas. tatis. i.
Algor. onis. mas. generis. i. frigus **A**lfrigiditas

ab algeo. ges. et p̄ducit. go.
Algosus. sa. sum. i. frigidus. ab algus dicitur
lgus. us. ui. mas. ge. i. frigus. ab algeo. alges
lia. lie. mas. ge. nomen cuiusdā fluuij. p̄ vnū
l. hī q̄nq̄ cā mef' inponit' aliud. l. et dī alias
Alias. ab alius alia. aliud dī alias in alio tpe
adubiū tps. uel alias. i. in alio loco. adubiū loci
uel alias. i. aliter. et sic est adubiū qualitat'is. Ge
nesis xx. Alias autē et uere soror mea est. Et ac
centuat' in fine ad dīam alias nomims
Alibi aduerbiū locale. et significat in loco. et
libris dī q̄ in **A**lcomponit' ab alius et ibi.
eo libranē. i. uolūtatur fla. ul' liberanē. i. soluū
Alicubi adubiū **A**lur idem quod alabrū.
locale. et significat in loco. et componit' ab alius
et ubi interposita. c. causa euphonie deberet enī
dici aliubi. Et ut dicit papias. Aliubi uspiā in a
Alicui habet accentū super hanc **A**lio loco.
sillabā li. vnde dicit magister bene. Causā distinc
tionis ponimus accentū sup hanc sillabā li. in b
dō alicui. qui apud meritos accipit' p̄ trissilla
bo. vnde accentus deberet esse sup p̄mā sillam
sed respicimus in accentu modulacōne p̄sai cam
que accipit illū dīr p̄ terrassillabo. et ideo poni
tur ibi accentus sup hanc sillam. li. tam q̄ esset
Alicūde adubiū loci i alitūde uide **A**lanteponit'
Alienigena gene. cō. ge. penl' cor. i. de alia pa
tria natus. et componit' ab alienus et gentus.
Alienus. ab alius dī alienus. na nū. i. extrinsecus
Vñ alieno nas ubi actiū alienū facere penl'. p̄
Alietus. ti. i. los merillus. ab alo alis dī. Vel
ut dicit papias. Alietus similis aquile ul' maior
Et p̄ducit penl' Vnde in aurora dī. Obtinēt exi
guas alietus corpore iures. Itē ouid metthamos
Et mō factus auis filius alietus in alis.
Alimen. inis. neu. ge. i. nutrimentū. ab alo. is. et
cor penl' tam in nominatiuo q̄ in obliquis.
Alimentū ab alimen ul' alo. is hoc alimentū
ti. et hec alimonia. nie. p̄ eodem scz qd̄ habetur
ad alendū. Vnde pluraliter hī alimones. mium
Alimonia. nie. in alimentū est **A**l. i. nutritiues
Alio aduerbiū loci ab alius dī. et acutē in fine
ad dīam huius ablatui alio Inuenitur eā in
datus alio. Mathē vij. Et alio uade et uadit.
Alioquin. i. aliter aduerbiū qualitatis compo
nit' ab alius et q̄n. fm hug. Papias uero dicit.
Alioq̄n q̄ si minus. q̄ si non ul' alit' si alio mō
feceris. cōiunctio racōnal'. ul' collectiua. Ita dicit
pap. et p̄ducit penl'. Oracius in. v. fmōū q̄ me
chus feret aut sicarius. aut alioquin
Aliorsum adubiū loci. signat ad locū. i. iūctus
alia p̄tem. et componit' ab alio adubiū et iūctus
Alipes pedis penl' cor tam i nō **A**l' osim
q̄ in obliquis. i. uelox q̄i habens alas in pede
et est cōmunis gius. et componit' ab ala et pes
Alipes. ab alo. lis. dī hic alipet' tis. plagari
curator. q̄ eas fomentis alit. i. curat vñ inuenit
Gramaticus rethor geometra pictor alipet'
Aliq̄diu componit' ex aliq̄tum et diu fm hug
Aliq̄. alius componit' **A**l' quonem. i. ali q̄nq̄
cū quando et fit aliquando. aduerbiū tempis. et
acut. li. licet penultima sit longa.
Aliquantillus. la. lum. diminutū de aliquātus
Aliquantisper. aliquāt **A**l' sicut et aliquantulus
tis ablatius de aliquātus componit' cū p̄ et dī
aliquantisper. i. aliquantulū fm hug. Pap. autē

rem autoritate. quibus interpretari potuissent serua
ta ē antiquitas. sicut sunt amen. alleluia. Partim
uero in alia lingua trāsserē non potuisse dicū
tur sicut alia duo que posuimus Sunt enim que
dam ūba certarū linguarū que in usu linguarū al
terius p̄ interpretacōnem transire non p̄nt Et hoc
maxime interiectionibus accidit. que ūba motū
animi signant potius q̄ sine conceptu ullam p̄ti
culā nā et h̄ duo talia esse phibent. dicit enim
racha indignantis esse uocem. osanna letantis.

Aleuio as aui ex ad et leuio as et mutat̄ d
libesco cis flora q̄ in l̄ uide in leuio as:
antiqui dicebant lubet et lubesco. p̄ libet et libes
co Vnde et nos utimur compositū allubeo et al
lubesco. i. obedire ul̄ consentire. Et inde hec allu
bescencia. de. ul̄ allubencia. de. i. obediencia. de.
ul̄ consensus. et in eodem sensu inueniē allibeo
bes. bet. et allibesco. et cor̄ li. sicut libet.

Allio. dis. allexi. allecti. ex ad et licio. cis. et
mutat̄. d. m. l. uide in licio. cis. et corripit. li

Allido. dis. allisi. allisum. i. ledere ad aliud. Ex
ad et ledo. dis. et prod̄ li. et mutat̄. d. m. l. et ae
dyprongus in. j. ps. Beatus qui tenebit et allidet

Alligo. gas. ex ad p̄uulos suos ad petram.
et ligo. ligas. mutata. d. m. l. et cor̄. li. vii. Bigna
Quemlibet inmodicus alligat eris amor. p̄pheta
Qui sanat contritos corde. et alligat contriciones

Allisus. sa. sum. ab allido. dis. et prod̄ eoq̄.
li. Osee. x. Oat̄re sup̄ filios allisa. i. lesa.

Allium. lij. dcm̄ fm̄ papiam eo q̄ oleat. cuius
ordine odorem uenenata fera non sustinet. leo
et pardus fugiūt. Nam allia q̄ olida ab olendo
parsius. Gustaueris alli. p̄ allij. liij. x In mente
nobis ueniunt cucumeres et pepones porri q̄ et

Allodiū dij. d̄ hereditas quā Accipe et allia.
uendere ul̄ donare possuz Ita ē mea p̄p̄a h̄ hug.

Allodius. dij. d̄ hereditas quā Accipe et allia.
uendere ul̄ donare possuz Ita ē mea p̄p̄a h̄ hug.

Allodius. dij. d̄ hereditas quā Accipe et allia.
uendere ul̄ donare possuz Ita ē mea p̄p̄a h̄ hug.

Allodius. dij. d̄ hereditas quā Accipe et allia.
uendere ul̄ donare possuz Ita ē mea p̄p̄a h̄ hug.

Allodius. dij. d̄ hereditas quā Accipe et allia.
uendere ul̄ donare possuz Ita ē mea p̄p̄a h̄ hug.

Allodius. dij. d̄ hereditas quā Accipe et allia.
uendere ul̄ donare possuz Ita ē mea p̄p̄a h̄ hug.

Allodius. dij. d̄ hereditas quā Accipe et allia.
uendere ul̄ donare possuz Ita ē mea p̄p̄a h̄ hug.

Allodius. dij. d̄ hereditas quā Accipe et allia.
uendere ul̄ donare possuz Ita ē mea p̄p̄a h̄ hug.

Allodius. dij. d̄ hereditas quā Accipe et allia.
uendere ul̄ donare possuz Ita ē mea p̄p̄a h̄ hug.

Allodius. dij. d̄ hereditas quā Accipe et allia.
uendere ul̄ donare possuz Ita ē mea p̄p̄a h̄ hug.

Allodius. dij. d̄ hereditas quā Accipe et allia.
uendere ul̄ donare possuz Ita ē mea p̄p̄a h̄ hug.

Allodius. dij. d̄ hereditas quā Accipe et allia.
uendere ul̄ donare possuz Ita ē mea p̄p̄a h̄ hug.

Allodius. dij. d̄ hereditas quā Accipe et allia.
uendere ul̄ donare possuz Ita ē mea p̄p̄a h̄ hug.

Allodius. dij. d̄ hereditas quā Accipe et allia.
uendere ul̄ donare possuz Ita ē mea p̄p̄a h̄ hug.

Allodius. dij. d̄ hereditas quā Accipe et allia.
uendere ul̄ donare possuz Ita ē mea p̄p̄a h̄ hug.

Allodius. dij. d̄ hereditas quā Accipe et allia.
uendere ul̄ donare possuz Ita ē mea p̄p̄a h̄ hug.

Allodius. dij. d̄ hereditas quā Accipe et allia.
uendere ul̄ donare possuz Ita ē mea p̄p̄a h̄ hug.

Allodius. dij. d̄ hereditas quā Accipe et allia.
uendere ul̄ donare possuz Ita ē mea p̄p̄a h̄ hug.

Allodius. dij. d̄ hereditas quā Accipe et allia.
uendere ul̄ donare possuz Ita ē mea p̄p̄a h̄ hug.

Allodius. dij. d̄ hereditas quā Accipe et allia.
uendere ul̄ donare possuz Ita ē mea p̄p̄a h̄ hug.

Allodius. dij. d̄ hereditas quā Accipe et allia.
uendere ul̄ donare possuz Ita ē mea p̄p̄a h̄ hug.

Allodius. dij. d̄ hereditas quā Accipe et allia.
uendere ul̄ donare possuz Ita ē mea p̄p̄a h̄ hug.

Allodius. dij. d̄ hereditas quā Accipe et allia.
uendere ul̄ donare possuz Ita ē mea p̄p̄a h̄ hug.

Allodius. dij. d̄ hereditas quā Accipe et allia.
uendere ul̄ donare possuz Ita ē mea p̄p̄a h̄ hug.

Allodius. dij. d̄ hereditas quā Accipe et allia.
uendere ul̄ donare possuz Ita ē mea p̄p̄a h̄ hug.

Allodius. dij. d̄ hereditas quā Accipe et allia.
uendere ul̄ donare possuz Ita ē mea p̄p̄a h̄ hug.

ē alludere. illudere. ul̄ consonare. congruere. con
cordare. ut hic alludit ad hystoriam. et p̄ducit

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

Alluo. is. lui. allutū. ex **A**lu. uide in ludo. dis.
ad et luo. is. mutata. d. m. l. Et est alluere abluere.

altor ara. et b altariū nī. p eodem. et hec altaris
altanolum li. noutri generis. **Altaris**. i. altare
dimi. i. puū altariū. ul' altare. Et cor penultima
Alter. altera. alterum. nomen indiuiduū. et fa
or ghis alterius penl' cor quia supat nīm in du
abus sillis. Vnde quod creuit sillabis minuit tem
poribus. sicut supra pbaui in aliis. Inueniē eci
am alteri altere alteri in gō. et in oō altero al
tere altero. sicut alio in datiuo. Jobel. i. Sup b
filij nostri nate. et filij nostri filij suis. et
Alter. cas cau. uel **Philij** eoz gñacioni altere
alticor cas. i. certare. ligare. et dr ab alter. Et
componiē utqz coaltrico. cas. et coaltrico. an
teritas. ab alter alteri addita. ras. fit hec al
teritas. alteritatis id est uicissitudo. **Alter**
terinus. ab alter dr alterius. na. nī. i. uicissi
tudinaris. Vnde alterne. et alternatim adubiū
i. uicissitudinarie. et alterno as. ubum actiū. i.
mutare. ul' alternatim aliquid dicere. ul' facere
Et eam pro dissociare inuenitur. **Alter**
tero. ras. ubum actiū dr ab alter. et est alte
rare uariare. facere alterū. vñ alteratus. ra. tū. i.
uariatus. et pōt esse nomen simplr denuatū ab
Alteruter. alter componiē cū uter et **Alter**.
fit alteruter alterutra alterutū. Gō alterutrus
i. iste ul' ille. ul' uterqz ambo. Inde alterutrum ad
ubiū. i. mutuo. Vnde in ep̃la iacobi. Confitemī
alterutū peccata uestra. Inueniē eciā alterutū et
alteruter. in eodem sensu. Quare autē alteruter
non dedinat ex utraqz pre. s. tantū in fine cum
componat ex duobus rectis integris dixi supra
in tercia pre. in tractatu de composita figura no
minis. ubi egi de compositōne integrorum
Altigradu. da. diu. penl' cor. i. alte gdiens. ū.
qui ē in alto gōu. et cōponiē ab altus et gradu
Altis. ab alo lis dr h et h altis **Altis** gradior
et hoc altile. i. res que ad hoc altur ut pingu
or fiat et occidat. ut porci et uolucres domesticę
Et dr qñqz substantiue hic altis. qñqz hoc altile
Vnde in math. Thauri mei et altilia mea occisa
sunt fm hug. Pap autē dicit Altilia uolatilia sagi
nata studio. Et gō dicit Altilia saginata dicim⁹
ab eo qd est alē altilia qñ altilia uocam⁹. et cor
penl' altl. Vñ in grec dr. Omix siluay solet altl
Altiloquus. a. ū. penl' cor. qui al **Altis** domorū
ta loquitur. Ab altus et loquor componitur.
Altio onis id est alitio. uide in alo alis.
Altisonans. antis. i. in altū ul' ex alto sonans.
ab altus et sonans ul' sono. nas. Et corripit. so.
Altisonus. na. num. penl' cor. i. alte sonans. et
componitur ab altus et sono sonas.
Altithronū. ni. altus componiē cū thronū. et
fit hoc altithronū. ni. i. sedes regia. Et inde dr al
thronus. ni. qui sedet in illa sede. et cor thro.
Altironans. altus componiē cū sono. nas. uel
sonans. et dr h et hec et hoc altironans. qui al
te sonat. Est enim deus altironans et trinitas et
ūbum ul' aer. et celum. Et substantiue pōt dici b
Altro. ras. deriuat ab altus **Altironans** deus
ta tū. s. non est in usu. Et componiē in exalto
ras. in altum extollere. Et in alto. ras pro eodem
a quibus ūbalia fm hug. Papias uero dicit. alto
ras putro. ul' altum facio. subleuo. **Altro**
Altrinfecus. ab alter dr altrinfecus. i. alter. Et
altrinfecus. i. contrario utrimqz. Vnde prudenci
us in hypno. Respondit ille altrinfecus. ul' s

papiā. Altrinfecus dextera leua qz alterutū. Gen
xv. dr. Et utraqz partes cont se altrinfecus posuit
Altriplex altriplicis penl' cor qui ul' que ē ani
mo duplex. Et componiē ab alter et plica fm
bug. vñ fm papiā Altriplex duplex. dolosus et
Altrix altricis femmini gñis. i. ali **Altrix** tri
trix uide in alo. alis.
Altus. ra tum habet tres significacōnes. altus
altus. i. subtilis. et altus. i. profundus. cōuersi⁹ enī
et recipit altus ponit p profundus. et p fundo
p altus. Et compaf alior altissimus. et inde b
altitudo. Item inueniē altus p nutritus. et tunc
descendit ab alo. lis. alitum ul' altū Et ut dicit
pap. Altū supius et inferius dr. ad utqz pñet
altum. Namqz celum dicimus et altum mare
Alueare. ab alueus dr hoc alueare uel alueari
um uas in quo apes delitescunt.
Alueolus. li. penl' cor. mas. ge. dimi. i. minus al
ueus. Dañ xiiij. Intruerat panes in alueolo. uñ
Alueus. uci. mas. ge. dr ab aluus **Alueus**
in. et est alueus uenter flumioz Vnde hic alueus
dr quoddā uas factū ad modū alui fluij in q
pedes lauant et olera et carnes unde b alueo
lus. li. ram alui fluij q alui uasis. Dañ. xiiij
intruerat panes in alueolo.
Alumen. ab alo. is. dr hoc alumen aluminis
ul' almen. eo q ceteris coloribus pbeat lumē ul'
alimentū. et pducit lu. Papias sic dicit. alumen
a lumine dr. eo q lumen pstat coloribus tingen
Aluminatus. ra. tum. id ē nu dr. Et cor mi.
tritus. Et dicitur ab aluminis.
Alumnus. ab alo alis dr h alumnus. ni. q nu
trit ul' nutrit. Xv. Est et qui nutrit. et qui nut
Aluta alute. ab alo. is dr hec **Aluta** alumnus
aluta. re. pellis que cānata dr uolgariter cordau
anee. quia alit pedes. vñ Iuuenalis. Apposita ni
gre lunā subēxit alute. et inde hic allutarius. nī
i. pelliparius qui opatur pelles tñnatas ul' tinc
tas. ul' qui eas tanat. i. feruat ul' tingit.
Alulus. li. dimi. penl' cor. i. puus aluus.
Aluus. ab ablus. is dr hec aluus. huius alui fe
ge. qñ ablus et est aluus que cibū recipit et pur
gari solet. unde et sic dr. quia ablus. i. purget
ex ipsa enim fordes itercoz defluūt. et differt a
uentre et utero. uide in uenter. tris.
Am ppositō. semp in compositōne inuenitur
h an p. n. est cōiunctio que in compositōne
nō inueniē. sicut dixi supra in pma pre. m capi
tulo de sillaba. ubi determinauī de. O.
Am me. fe. ge. fm. pñd. dr ab amo amas. qz
multū amat. que et strix dr a stridendo. et est a
Amabil. ab amo **Amabil** uis nocturna. uide in strix
as dr hic et hec amabil. et hoc amabile. unde a
mabiliter adubiū. Et componiē hic et hec ma
mabilis. et h inamabile. vñ inamabilis aduerbiū
Amabo. interieccō blandientis. ab amo amas
Amadrias. amans pñcipiū componiē cū drias
quod ē arbor. et fit hec amadrias. driadis. ama
driades deē sunt arboz. quasi amantes driades.
Amamen. ab amo as h amamen minis. et h
amamentū. ti. p eodez. i. amacō. Et pducit penl'
Amando. das. ex a et mando. das **Amamen**
i. exlonge mandare et absentare. et in eodez sen
su inueniē amendo. das. uide in mando. das.
Amanitis amanitidis fe. ge. s. amanites ē mas
ge. unde ij. regū. capitulo. xiiij. ergo debet dici

naamā amanitis. non amanites. Et pducit penl
amantis. De hoc dixi supra in tertia pte in tē
tatu de spēbus noim. ubi egi de paronomias.

Amans. tis. gnis omnis picipiū de amo as. et
construitur cū accusatiue. sicut et si um uerbum
qñq; tamen est nomen. et tūc construit cū gto
vnde ps. Amans illum picipiū est. amans illi
us nomen est. et compaē fm q; ē nomen amās
Amaracus. ab amarus d; hic **A**mor isimus.
amaracus. n. d; quedā herba. ul' amaracus fuit
quidam puer qui dum differet vnguenta et cō
disset mortuus est et mutatus in flōem sui no
minis. fm fabulas poetarū. Et ita a nomine illi
us d; herba illa amaracus. et flos et vnguentū
quod inde fit. quod et hoc amaracum dicitur.

Amarco. res. d; ab amarus. et est amaro ama
rus sum ul' fio. vnde amaresco. cis. inchoatiū.

Amarico ab amarus d; amarico. cas. ibum ac
tū. i. amari facere ul' fatigare. unde iudicia.

Amaricosus. fa. sum. i. amare plenus. Et ab
maror. oris. m. g. i. amantudo **A**marus d;.

Amarus. ab a quod est sine. et mare. p. contra
riū. d; amarus. ra. rum. Et compaē amarior. isti
mus. vnde h; amaritudo. inis. **A**marus compo
nit **A**marus. pamarus. ābo. p. ualde amarus.

Amasa. amase psum nomen uiri. de quo d; re
gii. xvij. Amasan uero constituit absolom. p. io
ab. sup. exercitū. et cor. penl. Vnde in aurora d;
Promittens amase rex milicie dominatum.

Amasco. cis. ibū inchoatū. i. incipio amare.
masio. onis. mas ge idem ē quod amasius.

Amasiolus. li. dimi. pul. cor. paruus amasius.
masiuculus. li. dimi. puus amasius. et cor. pl.

Amasius. ab amo as. d; h; amasius. sij. qui in
tempore amat. ul' qui intēpare amat. et est ama
sius luxurie. amicis honestatis. a quo h; amasio
lus. li. dimi. et hec amasia. fie. et amasiola. le. di
minutiū. D; etiā h; amasio. onis idem qd amasi
us. et iij h; amasiunculus. amasiunculi diminutiū

Amathi. interpretat ueritas. et accentuat in fine
matorculus. li. dimi. puus amator. pul. cor.
matricula. le. dimi. parua amatrix.

Amaturio. turis. ibum meditatū. i. meditor
amare. et formaē ab ultimo supino. addita rio
et corripit. u. ante. r. sicut partuno parturus.

Amatus ab amo h; amatus. i. amato et mobili
mazonēs. dñr ab a qd est **A**matius. ra. tū.
sine. et mazon quod est māma qñ sine mamma
sez dextera quā inurebāt ne impediret eas in sa
gittando et eā nudabant ul' h; faciebant de sinis
tra ne dipeus impediret. Sedem dicte sunt vni
māme. hee sine uiris. viuūt. et cor. penl' amazo
nes. uigil' enei. xj. Pusant et pictis bellant' ama
zones armis. Et scias. q; ut dicit pñd et hy. viij.
tria sunt gñā consuetudinū. sicut scitarū. ubi fe
mine et uiri in pugna eunt. Amazonū. ubi sole
femine. Romanorū aliaū q; gēciū. ubi soli mares

Ambactus. ra. tū. i. circūactus. sicut solet esse
quisquis dubitat. ab ambigo gis dicitur.

Ambages. ambagis. i. dubia locutio. ab ambi
mbago. gnis. i. du. **A**go. gis. et pducit pñl
bia locutio. ab ambigo. gis. et pducit pñl in nō

Ambazialis. uide in amambale.

Ambi. i. ferui. ab ambiendo. i. circūeundo dicti.
mbidens. ab ambo. et bidens ouis. componi
tur h; ambidens. dentis. i. ouis bñs in superiori p

te dentem unum. et alium in inferiori parte.

Ambidexter. ab ambo et dexter componit h;
ambidexter ambidextri ille qui utq; manu unā
p dextera. sicut fuit aoch. ut habet in li. iudici

Ambifariā adhibiū discretū. i. ex ambabus pñ
componit cū ā et fit ābigo. is b. inposita. i. dubi
tare. et cor. bi. Et facit pñritū ambegi. Antiq; tñ
dixerūt ambigui. sup nō est in frequenti usu.

Ambiguus. ab ambages. d; ambiguus bigia
biguū. i. dubius. Et compaē Ambiguus magis
ambiguus. ambiguius. vnde h; ambiguitas
tatis. et ambiguus. fa. suz. i. dubitabilis. ul' ple

Ambiloquus. ambo cōpo **A**mbus ambagibus
mē cū loquens et fit ambiloquus. qua. quum. i.
bilinguis. qui nunc hoc nunc illud affirmat. vñ
ambiloquiū. quij. talis locutio. et corripit lo.

Ambio. bis. ambiui ambitū. i. circū dare et cu
pere. et pñe honorem. et componit ex am et eo
et interponit. b. causa euphonia. et e. mutat in

Ambico. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambico. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

te dentem unum. et alium in inferiori parte.

Ambidexter. ab ambo et dexter componit h;
ambidexter ambidextri ille qui utq; manu unā
p dextera. sicut fuit aoch. ut habet in li. iudici

Ambifariā adhibiū discretū. i. ex ambabus pñ
componit cū ā et fit ābigo. is b. inposita. i. dubi
tare. et cor. bi. Et facit pñritū ambegi. Antiq; tñ
dixerūt ambigui. sup nō est in frequenti usu.

Ambiguus. ab ambages. d; ambiguus bigia
biguū. i. dubius. Et compaē Ambiguus magis
ambiguus. ambiguius. vnde h; ambiguitas
tatis. et ambiguus. fa. suz. i. dubitabilis. ul' ple

Ambiloquus. ambo cōpo **A**mbus ambagibus
mē cū loquens et fit ambiloquus. qua. quum. i.
bilinguis. qui nunc hoc nunc illud affirmat. vñ
ambiloquiū. quij. talis locutio. et corripit lo.

Ambio. bis. ambiui ambitū. i. circū dare et cu
pere. et pñe honorem. et componit ex am et eo
et interponit. b. causa euphonia. et e. mutat in

Ambico. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambico. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

Ambicio. ab ambio. bis. d; **A**uide in eo. is.
hec ambicio. onis. i. circū daco ul' cupiditas. et
maxime honoris. Ambiciosus. fa. suz. i. cupidus
et pñe honoris. et compaē. h; ambiciositas

ter comedebat. et libenter de bene saporatis.
Ambrosia e. fe. ge. quedā herba poulcis saporis
diuina dicta. eo q̄ inde pascantur equi deoz. vñ
hec ambrosia dr̄ qñq̄ nectar ul' cibus deoz unde
ambrosius. fia. sum. i. dulcis ul' gulosus. et tunc
Ambubaia. ab ambio et bal. **A**mbro dr̄.
neu componitur h̄ ambubaia. femina frequens
circa balnea. q̄si ambiens balnea. Vnde orat̄. in
sermonibus. Ambubaiarū collega farina copole
ul' ambuba lingua syroꝝ dr̄ tibia ul' simpsonia
h̄ ambubaia. i. tibicina ul' simpsonistica. ul' am
bubaia est compositū ab ambio et baia. siq̄dem
baie est locus amenissimus. quem leccatores fre
quentabant. Inde ambubaie quasi frequentates
et ambientes locū. scilicet leccatrices.
Ambulacꝝ. cri. penl' naturalit' cor. dr̄ ab ābu
lo. las. et est ambulacꝝ locus ad spaciandū spaci
osus. qd̄ etiam pro portico repit̄. Vel fm̄ papiā
Ambulacrum est spaciū ambulandi.
Ambulatoriū. nij. ge. neutri locus aptus ad am
bulandū. Et deriuat̄ ab ambulo ambulans.
Ambulo. as ubum neutꝝ. et potest deriuari ab
ambo bonis quod est gōus. vnde ūbalia. **A**mbu
bulo componit̄ de ambulo. i. de loco ad locū spa
ciando ambulare. vnde ūbalia. Obambulo las. i.
circum ambulare ul' quod melius est p̄ spaciari
vnde onid metham. ij. In teneris formosus ob
ambulat herbis. Preambulo. las. vñ ūbalia. Cō
ponit̄ q̄ pambulo. las. coambulo. las. et hinc ū
balia. Et reambulo. las. i. redire. remeare.
Ambulus. penul' cor. ab ambulo. las. dr̄ ambu
lus. la. lum. quod et substantiue poni p̄r. p̄ cur
murbale. **A**more qui cā festinacōnis legat̄.
ul' amburbū. factū quod dicitur ciuitate. vnde
Amella. mella fluuius cōpo. **A**m in azuambale.
n̄ cū a quod ē iuxta. et dr̄ h̄ amella. le. quedā
arbor. quia iuxta mellā fluuiū crescit. cuius flos
hic amellus dr̄. vnde uigil in geozg. Est enā flos
Amen uere uel **A**m in pratis cui nomen amella
habetur. ul' sic fiat. et est hebreū. Quare nō est in
terpratū dictū est supra in allā. Et est compositū
fm̄ hug. ab a et mene. quod est defectus. quasi
sine defectu. h̄ potius uidet̄ etymologia q̄ com
positio. et accentuat̄ in fine. et scribit̄ per. n. in fi
ne. h̄ amen ubum per. m.
Amendo amendas. uide in amando amandas.
Amenit̄ nij. ge. neu. i. locus pulcher et delecta
bilis. et etiam p̄ amenitate ponit̄. et dr̄ ab ame
Amens. mens compo. **A**mus. amena amenit̄.
n̄ cū a quod est sine et dr̄ h̄ et hec et h̄ amens
tis. fatuus. q̄i sine mente. Et compať amencior
amentissimus. vnde amenter. amencius. amentif
sime adubium. et h̄ amencia. de. Et amentro. tas
i. insanire. ul' potius insanū facē. fm̄ hug. Greē
lio dicit. Nil mentis retinens. homo secū dicitur
amens. Et ut dicit pap. Amencia p̄petuū. demen
Amentia. de. in a. **A**mentia uero tempale ē uiciū.
mens uide. Et format̄ ab hoc dīo amens amēti
addita. a. et accipit. r. sonum de. c.
Amentū. mti. neu. ge. congia ligata in medio
baste. vnde amentiū dr̄ a medio ligatū. ul' q̄i me
die baste apratū. vnde amentro. tas. a mento ali
quid picere. fm̄ hug. Pap̄ ita dicit. Amentū dic
tū q̄ media basta ligat̄ ut iaculet̄ uinculū est.
Amenus. ab amo fm̄ uazronem. amenus. ena
amēnū. sic enim dicit amēnū. ē quod solū amo

rem p̄stet. et ad se amandum alliciat. ul' dicitur
amēnū. q̄i amunū. i. sine munio. i. sine fructu
delectacōnem enīz solū confert. Et compať. ame
nior issimus. vnde hec amenitas. tatis. et h̄ ame
nitus. dinis. iocūditas. delectacō. Amenus cōpo
nit̄ inamēnus. et ab amēnus amēno. nas. et p̄d
penl'. vnde in aurora dr̄. Talis amenat odor diuī
quia flore rosarū. Vel fm̄ pap. Amena loca dicta
q̄ amorem p̄stant. Iocūda. uiridia.
Ametistis. lapis p̄ciosus unus de duodeciz. vñ
ametistina. uestis eiusdem coloris. corripit penl'.
fm̄ pap. et m̄grm̄ bene. Vnde caudicū uendūt
ametistina cōuenit illis. Secūdū autē regulas p̄
uideť p̄ducenda siue actiūda. maxime in prosa
Ametisthon lapis dicitur. **A**metisthon tenet
a ueteribus. q̄ si ex ipso fuerit uestis contexta
contra ignem resistat. et igni imposita non arde
at si splendore accepto nitescat. et est tertia littera
Amicilis. ab amicis. dr̄ h̄ et h̄ **A**micilis in papia
amicilis. et h̄ amicale. ul' amicabile. le. quod p̄r
esse. ab amicor. aris. vnde amicabile adubium
Amicio. ab amicis dr̄ **A**micio et hec amicitas.
Amicio. cis. amicum amictū. ūbum actū. i. coopi
re ul' adiungere ul' litigare. quia qui amicum sibi
sociat. eum cooperit. p̄tegit. et defendit. Vñ ouī
in v. methamorphos. Ille sibi ablatis fuluis a
micit̄ in alis. Iere. xliij. Sicut amicit̄ pastor pal
lio suo. Componit̄ circūamicio. cis. vnde circū
amictus. Item coamicio. cis. vnde coamictus sub
tracta. n. Et scias q̄ inuenit̄ amicior nomē com
patm̄ de amicis. et interponit̄. a. filla qñq̄ cā
Amicor. ab amicis **A**micor ut dicit̄ in amicis
dr̄ amico. as. actū. et amicor aris. ūbū deponens
in diuīs significacōnibus. ut amico tibi illū. i. fa
cio illū amicu tibi. et amicor tibi. i. sum amicus
Amicuo. ab amicis. cis. amictu. dr̄ amictu. ūbū
uo. as. frequentatiū. vnde ūbalia. Et componit̄
circūamicuo. as. tñ dr̄ circūamicuo. as. p̄ sincopā
Amicus. ab amicis. cis. amictus. ta. tum. i. coo
ptus. et h̄ amictus. tus. tui. et hoc amictorū am
Amiculū. ab amicis. **A**miculū p̄ quolibet uestim̄to
as. hoc amiculū. li. mitra uiginalis. ul' est amicu
lum lineū palliū meretrici. h̄ enim in adultero
dephense induebant̄ ut in tali amiculo ponus
q̄ in scola polluerent pudiciā. et erat olim sig
nū meretricie uestis. h̄ nūc est honestatis.
Amicus. ab amo. as. diuat̄ h̄ amicus. ci. quasi
amoris custos. ul' q̄i animi custos. ul' dr̄ amicus
ab hamo. i. cathena caritatis. et adiectiue amicus
ca. cū. Et compať amicior issimus. Cuius compa
tū posuit plautus in penulo. Nichil enim ē hōi
amico oportuno amicus. Et inde amice. cis issi
me. adubium. et hec amicitia. Et nota q̄ in cōpati
uo amicior interponit̄ h̄ filla. ci. qñq̄ ad dīam
p̄me p̄sone. huius ūbi amicior cis. et dr̄ amia
dor. Et p̄ducit penul' amicus. h̄ amico. cis cor
mi. xv. Si nudos amicis sanctis poteris amicus.
Et scias q̄ fm̄ ambū Amicus est alter ego. Et
quidā sapiens dixit. Alter ego nisi sis non es m̄
uerus amicus. Si michi sis ut ego non eris alter
Amgdala nomen gēu est q̄ latine nux **A**ego.
longa dr̄. hanc alij nuculam uocant. i. minores
nūc. Et nota q̄ inuenit̄ hec amigdala. le. et hic
amigdalus. li. et h̄ amigdalū. li. p̄ fructu. et inde
amigdalinus. na nū. penl' producta. Genesis xxx
Tollens ergo iacob uirgas populeas uirides et a

migdalinas. et est. m. secunda l. i. et. g. est. quarta
in papia. in amigdala. et cor penl. Vñ quid. po
pulus ē arbor ut amigdalu hic parit escas.
miliarius lapis est uocatus. qui ubi positus
ē miliariū oñdit uiantibus. ab a et miliariū. q
misti des. lapis quem qui miliario aptat
gestauerit inebriari non poterit. sicut dicit huguē
mira. r. foror patris. quasi alia mater dca. et
corripit mi. Et deriuat ab amo. amas.
amitto. tis. amisi amissum. i. p. do. ex a et mitto
si admitto p. d. aliud significat. ut sup dixi. et co
ponit ex ad et mitto. Item inuenit amitto per
duo. m. ex am ipone et mitto. sicut adimor ex
ad et miror. et amiror. ex am et miror dicitur.
ammat p duplex. m. scribit et pferit. Et est
ipsum nomen loci. Et accentuat in fine.

amiror. ammiraris. in admiror exponitur.
amitto. amittis. in amitto est.
amnis. nesis. fe. ge. quelibz ulla. ppe amnem
amnicola. le. cōis gnis. lita. et dē ab amnis
penl cor. colens amne Et cōponitur ab amnis.
amniculus. amniculi. diminutiū et colens.
id est paruus amnis. et corripit penultimam.

amnicus ca. cū. cor penl. i. fluuius. ab amnis dē
amnis. ab amnis dē h amnis. huius amnis. i.
fluuius. ppter amenitatem riparū. fm hug Papias
no dicit. Amnis fluuius. ab amenitate dēis fron
dibus redimitus. et definit abltis in. e. et in. j.

amites gemma filis. uitro. sed durior.
amo. as. au. atū. vñ hic amator. toris. et ama
torius. ria. nū. Amo componit redamo. mas. i.
rursus amo. et deamo. as. i. ualde amo. et pamo
p eodez. et hinc ualida. Et est actm amo cū suis
compositis. et cor pma. h hamo. as p piscari et
h hamus. m. hamo pducit eam. xv. Hamant
piscis. h amant sepe puelle. Vñ semp amo cu
ius non soluor ab hamo. Et differt amo a dili
go. quia diligo. in bono. Amo sumit in malo.
Item amamus ardencius. diligimus leuius. Item
ab amo h amator toris. et hce amatrix tris. et
definit abltis in. e. tñ. ab hac amatrice.

amodo. i. deinceps. Componit ab a et mō po
nito adubialiter fm huguē Et nota q fm ps
ab. m. ul loco consonantis incipientibus solet in
componē pponi a. ut amodo. amens. aueho.

amoliō lris amolitus sum. i. remouere. aūte
re. luc in. v. Deu q fortuna humeris iam pon
amomū. mi. penl. dēre fessis. Amoliō onus

prod. neu. ge. dicit quia uelut edorez cinamomi
referat. et nascit hce arbor in siria et armenia. a
pocal. xviii. et cinamomū. et amomū. Alexand
Quod cāne uictū nomen pducit amomum.

amon. filius ppli mei interpretat. ul amon int
pretatur. fidelis ul honestus. Et fuerunt amon et
moab filij loth. a qbus amonite et mobite dic
ti sunt. Et accentuat in fine amon.

amonica. te. penl. p. d. ab amon dē. uide i amō
mor. ab amo. as. dē h amor. oris. et ē amor
pius filioz. iustus uxoris. crudelis cont naturam
obscenus meretricū. Item cū pius est uocat cū
puditas. ul libido. cū rectus est dilectō ul caritas
Et ut dicit ouid. epy. Res est solliciti plena timo
ris amor Et nota q sicut colligit ex libis dyoni
sij. in libro de diuinis nominibus. habet triplicē
vim. scz. inclinatiuā. eleuatiuā. coordinatiuā. In
dinatiuā. qz inclinat supiora inferioribus. Eleua

tiuā. qz eleuat inferiora supioribz. Coordinatiuā
qz coordinat equalia coequalibus. Hanc autem
triplicē vim amor diuinus efficit in hijs quos re
plet. Nam inclinat eos p humilitatē et sui con
temptū. Eleuat in desiderū supior. Coordinat in
uicē. p uniformitatē morū. Ipse enī habitare fa
cit unus mons in domo. uide in dilectio et in
caritas. Hic nota q amicitia se extendit ad a
liquid duplr. vno mō respectu sui ipsius. et sic a
micicia nunq est nisi ad amicū. Alio mō se extē
dit ad aliquid respectu alterius psonē sicut. si ali
quis habet amicitia. aduersus aliquē hominē dōne
eius diligit omnes. ad illū hominē pinentes. si
ue filios siue seruos siue qualitercūq ei attinen
tes. et tanta pte esse dilectō amici q ppter amicitia
amantē hij qui ad amicū ipsū ptenent etiam si
nos offendant ul odiant. et hoc modo amicitia
caritatis se extendat ead ad inimicos. quos dili
gimus ex caritate in ordine ad deū. ad quem pi
cipaliter habet amicitia caritatis. Item ut di
cit greg. Amor dei nunq est ocosus. Opae et enī
mag si est. Si autē opari renuit amor non est
Et expone magna opatur in. pposito. non tam
semp magna opatur in actu. in pñt uita. uide i
pfectō. Et nota q hce tria. amor. dilectio. cari
tas. se hnt ex addicōne ad inuicē. Amor enī di
cit simplicē inclinacōne affectus in amatū. unde
ead qnq passionem dicit. qnq fm q est in pte
sentitiua. et sic ead amor in irracōnabilibus inue
nit. Dilcō autē psupponit electionē. sicut ipsum
nomen oñdit. Vnde tantū racōnabiliū est. Sed
caritas ponit quandā uehementiā dilectōis in q
tū dilectū sub inextimabili pñcio habetur. fm q
res multi pñ. care dñr Volo eē te scire q amia
cia addit aliqd sup amorem qz ad racōneqz amo
ris sufficit q homo uelit bonū quodcūqz alicui
Ad racōne aut amicitie oportz. qz qz uelit ei bo
nū quod uult sibi. ut scz uelit consari cum ipso
cōuere in illis que maxime amat. Vnde inter
multū distācia pte esse amor. si non amicitia qz
non conseruant simul. quod est apum amicitie
unde dicit plūs. in ix et hycor q amici non op
tant amics maxima bonoz ne dissoluat amia
cia. Hic tamen adūte q licet deus in infini
distet a creatura. tñ opatur. in omnibus. et in di
bus est. et ideo potest saluari et racō amicitie in
amorosus. fa. sum ple. Hec deū et creaturā.

amorus. ab amor. oris. dē Et compae amo
rosior issimus. vñ amorose. sus. issime.

amorreus. araceus. aseneus. aradius. fuerūt fi
lij canaam. Vñ quidā ppli dicti sunt amorrei. alij
aracei. alij asenei. alij aradei. et pō penl amorre

amos interpretatur pplus amissus. qz ppheta
eius fuit ad pplm israel. qui iam erat amissus a
deo. Et acuit in fine amos. et est incedi. uide in

amphi preposicio greca latine id ē armētum
est arcum. uel dubium.

amphibologia. gie. penl acuta ē ambiguitas
dōnis. Sed amphibolia. est ambiguitas senten
cie. et constructōis. Ab amphy quod est dubiū
et logos quod est sermo. et bole qd ē sententia
Inde amphibolus. a. um. et amphibolicus. lica
licū. penl cor. De h sup dēū est in qrtā pte in
caplo de uicijs. anexis barbarismo et soloecismo

amphybracus. d. pes constans ex tribus sillis
pma et ultima breuibz. et media longa. et est

amphimac
circū et braci
pes hincinde
amphip
est arcū et c
docus. i. ex i
amphym
labis. ex pm
dē ab amph
Inde amph
filiam in m
mā media t
amphion
redus pfecti
et plura alia
sunt atqz p.
amphitea.
circū. et thea
i. theatū h
cus gladiat
theatū sit fo
phiteatū ro
phiteatro ro
piaz sic di
taculum fac
amphiri
et tero tenis
cūterendo lit
ampho g
et equipol
amphicor
e circū. et dē
mune. qz ci
cingi. vñ h
sim. et amp
amphico
amplū facio
amphitas
amplus. am
amplius.
pla. ior. plis
plūs. issim
p. et fit pan
us tabernac
ampulla.
mē cū bulla
le. fe. ge. eo
quodā. h n
cū et bulla. e
ambulla. i. c
ampullosus
tus. et ampu
pedalibus u
amputo.
amputare e
Vñ in ps.
picatus sum
putande. et
amula. le
in similitud
mula. le. na
uocio Et c
vij. fecit q
amula.
ab a et me
Et in amu

amphimacro. et componit ab amphip. quod est
circu et bracos quod est bre. Inde amphiphrasus
pes hincinde hinc breuam filiam in medio longam
amphiphrasus. ab amphip quod et cor bra.
est circū et doxa quod est gla componit amphip
doxus. i. ex utq pte gl'osus. Et producit. do.
amphymacrus. tri. pes constans ex tribus fil
labris. ex pma et ultima longa et media breui. Et
di ab amphip qd est circū et machros qd est longū
Inde amphymacrus pes hincinde hinc longam
filiam in medio breuem. xv. Amphymacrus p
ma media breue longat yma. Amphymacrus uia
amphion quidā citat. nā postulat ire uia.
reus pfectus atq thebanus fuit. hec etiā fuit
et plura alia nomina p ph interdū fm q greca
sunt atq p. f. latinū. quq inuenies scripta. Ita di
amphiteatū. ab amphip quod est. et papias
circū. et theatū componit hoc amphiteatū tri
i. theatū hinc circūquaq spectaculū. ul' di sic lo
cus gladiatū circūritus. ul' di sic q ex duobus
theat' sit scū. q ex utq pte hinc theatū q a
phiteatū rotundū est. Theatū uo ex medio am
phiteatro est semicircū figurā habens. fm hug' Pa
pias sic dicit. Amphiteatū locus rotundus. ad spec
taculum factus. Et corripit penl' naturaliter.
amphitricus. tris. ab amphip quod est circū
et t'ero tris dr h amphitricus tris. i. mare a cir
cūterendo litus sic dictū. Vnde grec. Dic amphit
ampho gū est. et qui terram circūit onem
et compollet huic pōni amphip qd fūit circū
amphiletor. plecto p flectē cōponit cū am qd
mune. q ex utq pte amplexus iibuz cō
tingi. vñ h amplexus. us. ui. et amplexum cōiūc
tim. et amplexor. eris. frequentatiuum.
amplifico. cas. caui. iibum. actm. penl' cor. i.
amplū facio. et componit ab amplū et facio.
amplitas. ratis. fe. ge. i. amplitudo. Et dicit ab
amplū. ampla. amplum ampli addita. cas. xv.
amplius. a. um. compa. amplior. issimus. Am
plior. plissima. Amplū. ius. issimū. vñ ample
plius. issime adibū. Et componit amplius cum
p. et fit pamplius. Heb. ix. Peramplius et pfecti
us tabernaculū. Et dicitur hic et hec pamprior
ampulla. amplius. a. u. cōpo. et h pamplius
hic cū bulla quod ē inflatio aque et fit ampulla
le. fe. ge. eo q sit ampla ad similitudinē bulle fm
quodā. h melius q componat ab am qd ē cir
cū et bulla. et conūsa. b. in. p. dicit ampulla qh
ambulla. i. circumdica inflata ad modū bulle. vñ
ampullosus. sa. sum. i. supbus. arrogatus. et infla
tus. et ampullor. aris. i. supbis iibis inflari. et sex
pedalibus uti Et scribitur per duo. l.
amputo. cas. caui. ex am et puto. putas. et est
amputare ex toto vndiq scindere ul' remouere
Vñ in ps. Amputa deus obprobriū meū qd sus
picatus sum. et cor. pu. Et ut dicit hug. vites sūt
putande. et non amputande. nisi forte uelimus ui
amula. le. fe. fiala. neam ex toto eradicare.
in similitudine uiceoli. fm hug. Pap' uo dicit. a
mula. le. uas vinariū. quo offert oblatio ul' de
uocio Et cor penl'. Vnde habet iij reg. capitulo
vij. fecit q hiram lebetes. et scutras et amulas
ab a et mergo. gis. q ab oleo se mergit inferius
Et in amucosus. sa. sum. et compa. vnde hec a

amucositas. ratis. Et scias q amuca ppe est infe
rior ps olei. h qnq ponit p fece. alterius liqris
Et fm quodā dr ab amarus quia est amara.
amullis. sis. fe. ge. p geminū. s. componit ab
a quod est sine et mīllo. sas. quod est dubito. et
est amullis plūbatū cementariū quod emittit
a sursum usqz deorsum ad ppendendā equalitatē
pietis. vñ et alio nomine dr ppendiculū. a ppendo
dis. ul' sic dr regula que habet lapides in muro
coequare. et dr sic q sine dubitacōne. q cemen
ta gree sursum. est at. et taniū reddidit certū
interiectio depcantis fm pap. et accentuat
in fine. ana etiā dr re. Inde anapestus.
anabaturum. tri. cortina. ab ana sursum. et bañ
quod est gōus. q sursum gradit et extendit. ul'
dñr anabatra gōus. q p eos sursum ascenditur
Iuuenal'. Conducto pendent anabatra sigillo. In
utq significacōne hic p accipi h hug. Pap' uo
dicit. Anabat' idem qd pulpita. gradus scene.
anachoreta. re. cōmunis gñis. i. heremita. qsi
cor angens ad deū. ieiunijs et afflictionibus. Et
diuaf ab ango. gis. et fm h est nomen latinum
ul' dr ab ana. quod est sursum. et chorus. quasi
celestem choz mente inhabitans. et fm hoc est
nomen notū. et inde hec anachoresis. i. heremus
ul' uita anachoretal'. ul' domus. et anachoreticus
ca. cū. possessiū fm hug. ul' fm pap. anachore
ta heremita redusus. qui deserta petit. et solus
anadiplosis reqre. et habitat. et pducit penl'
sup in quarta pte in. c. de scemate. et cor penl'
anaphora. re. penl' cor. uide sup in quarta pte
anaglipha. anaglipho. in caplo de scemate
nim. eminens pictura. sicut est in frontispicijs ec
clesiaz. et in alijs altis locis. et anaglipha uasa
sculpta supius ab ana quod est sursum. et glipho
quod est sculperet. ul' pictura. q supiores sculp
ture ul' picture. Vnde anagliphus. pha. phum. i.
sculptus. et anaglipharus. i. sculptor. et cor penl'
sue scribat p. f. fm latinos. siue p ph. fm gōos
xv. Dic celaturas que grecus anaglipha dicit.
anagoge. agoges. excelsus intellctis. ut de do
ct de angelis. et huius. Et dr ab ana quod est
sursum. et ge quod est terra. ul' ab ana et goge
ductio. q sursum ductio. vnde anagogeticus. ca
cū. qui tractat de celestibus. Vñ anagogetice ad
ūbium. Item anagogicus. ca. cū. ut sensus anago
gicus. vnde anagogice adūbium. Et accentuat
in fine anagoge. ges. Potest etiā dēdinari. h ana
gogia. gie. idem quod anagoge. Et acuit penl'
Vel ut dicit pap. Anagoge ducens sensum ad su
piora. locucō est que de pmijs futuris. et celest
uita futura. aptis ul' misticis sermonibus dispu
tat. uide supra in allegoria. idem
ananas. grā dei interpretat' Idem et sydrach in
ungua caldea. quod interpretat' decore meus.
anandie. capilli a fronte dependentes. q ancie
ab ante ul' ab ana quod ē sursum. et ora ul' otis
quod est auris quia sup aurem dependent a fron
anapestus grece dr. et te que est superior aure.
repulsus. Greci anapestim repulsionē dicūt. q
ideo sic dr. quia in eleuacōne repulsi a dactilo
est enim illi contrarius. et dr ab ana qd est re. et
pestim quod est pculsio. et constat ex pmijs dua
bus buibus et ultima longa. ut dños. Sed dacti
lus constat ex pma longa. et duabus buibus. ut
amina. vnde quidā. Dactile dic pma mediā b.

uiabis et ymā. Pes anapestus erit qui tibi bella
Anas. natis se ge deriuat a no. nas. **A**gerit.
qñ ab assiduitate natandi qz assidue nat. vñ ana
tinus. ua. uñ. et hic anatinus p pullo anatis. ex
gñe anati. quedā germane dñr quia plus cere
ris nutrant. et prod a. an tis. sicut dixi sup in se
cūda pre. ubi egi de accentu desinendum in as.
Anastasis inuictus. ul' resurreccio. ab ana quod
est sursum et stasis quod est status ul' stans qñ
sursum stacio. et erectio. et corripit penultimam
Anastrophe. phes. quidā tropus est. et accentu
atur in fine. Potest etiā dedinari. h anastrophe.
phe. et tñc pñl cor et ultima non acui. De h
habes sup in quarta pre in capitulo de tropis
Anastrophe. i. stomachi sensum eiciens. cū qd
accipit. quis uomit. ab ana et struphos quod ē
conuasio. qz conuittē sup quod immisum est. Et
Anates. ab anus. ni dñ h anates tis **A**cor pñl
i. morbus. qui solz ano. i. culo deuenire. sicut cō
Anathema **A**tingit philisteis. et pñl pñl.
atis. neu. ge. pducit the. Et format gñs a nō
addita. tis. sicut neut' similia. tercie dñ. et cor pñ
in gñ. et aspirat media silba scz the. et ē anathe
ma idem quod dampnacio. excomunicacio perdi
cio. sepacio. Et dñ ab ana quod est sursum et re
ca quod est quedā figura. sic facta. o. que impme
bat olim in frontibus dampnatorū Inde dñ ana
thema. i. anathema. i. supna maledicō. que solet fi
eri p platos. unde anathemo. as. et anathemiso
as. i. maledicere et excomunicare. et sunt actiua
Gala. j. Si quis uob euangelizauerit pter id qd
accepistis anathema sit. Et corinth. xvj. Si quis
non amat dñm nrm ihesum xpm sit anathema
maranata. Quid sit maranata dicemus in sup
Anathome appicio. supius inciso. ab a **A**loco
na. i. sursum. et thomios quod est secio. et accen
Anatinus anatiua anatiui pe **A**tuat in fine.
multima pducta. in anas anatis uide
Anceps. caput componit cū am. i. circū et dñ
anceps. pitis. mutata in in n. et ē cō. ge. Ben in
can. sermone lxj. Anceps enim et caducū terrenū
omne. et est ppe anceps. res que habz duo capi
ta. vñ et anceps dñ homo cū dubitat utz de duo
bus vnū facere debeat. Et anceps fauor qui ha
bet se ad duo tñ. vñ gladius dñ anceps. quia le
dit ex utzqz pre. Vnde ppha. Gladij ancipites in
manibus eoz. et apñs ad heb iij. Penetrabilior
omni gladio ancipiti. penl cor. et sine. r. sicut in
pñl de capiti non ē r. Ergo ppe anceps dubitās
de duobus. h dubius est in uno ul' in pluribus.
Anceps. uasa circūpicta. et celata. ab am. i. circū
Anchille. a chille qd **A**et cōdo. dis. et pñl
ē labrum. et am quod est circū. componit h an
chille. lis. scutū rotundū. quod cecidit de celo mi
na sacrificante. quia cūm cūca labrum et mar
ginē habet. Et tñc aspirat in media silba. et per
duo. i. scribit sicut chille. ul' potest deriuari ab ā
cido. dis. scutū rotundū. qñ ancisum. i. circūsum
Ouid. Jo qz anchille uocant qd ab omni pre ro
tundū. Quaqz uoces ocul' angelus omnis abest.
ul' dñ ancile. ab an et cōdo. dis. qñ ancisum. et ro
tundū. et sic non aspirat. et p unū. i. scribit. sem
p tamen pñl prod. Greē. Am qz notat circū pro
Ancido. dis. ancidi **A**bat hoc anchile rotundū
i. circū circa corrodere. et cōponit ab am quod
ē circū. et cōdo. is cecidi mutata. m. in. n. et. pñl dñ

Ancile ancilis. in anchille uide
Ancilla. le. ab am quod est circū et cilleo. les
quod est mouere. qz circū circa mouet ad serui
um. ul' ab ana quod ē sursum et cilleo quod est
moueo ul' sustineo. eo qz ancilla sit sustentamē
dñe. Vel ancon dñ curuū. vñ anco dñ apur gñs
cubitus. qz curuat Vñ hec ancilla. le. qz curuat
ad seruiciū. ul' qz sit cubitus ul' sustentamē dñe
Ancillaris. ab ancilla dñ h et h ancillaris. et h
re. res ancille ul' pñens ad ancillā possessum
Ancillo. ab ancilla dñ ancillo. las. i. administ
re. ubum actū ul' seruare. et tñc est neutz. et in
Ancillor. aris. Vnde. **A**ncillor sensu inuenit.
ubalia. Ancillo componitur cōancillo. las.
Ancillula. le. dimi. parua ancilla.
Ancilabris. ab ando. las. h andabris. bñs. i. mē
sa diuinis officiis aptata. cuius etiā uasa anda
Andia. die. i. rota hauritoria uel **A**ndia dñr
sentina. Et dicitur ab ando. andas.
Ando. das. dau. i. furari ul' haurire. et est cō
positū. ab am et deo. p abforbere. ul' depo. pis
p furari. vñ ubalia andator. andatrix. cio anda
bilis. andabiliter adubiū. Ando componit ex
do. das similiter p haurire. unde uerbalia.
Ancōn gñe latine curuū. unde ancon apur gre
cos dñ cubitus. qz curuat Et quedā ciuitas dñ an
con. anconis. ab ancon greco qd latine dñ curuū
quia concuinitate quandā habet in portu. vñ an
conites. dñ apur grecos. apur nos anconitanus
mutata. es in. a. longam. et addita. nuu.
Ancōnites et anconitanus. i. d ancone. in anco ē
ncora. ab angō. gñs. ul' dñ ab am quod ē dñ
cū. et dñs quod est manus. Inde anconā qdā
instrumētum nauarū ad retinendas naues qñ cū
manuta quia vñdūqz habet vñcos ad capiendas
arenas ul' lapides in similitudine manuū. Item
anconā est quedā nota que apponit in libris. Et
est superior et inferior. Ancora supior est nota
sic facta. qz. et ponit ubi res magna omfino est.
Ancora inferior sic fit cō. et ponit ubi aliqd ui
lissime ul' incoūuenienter denūciatū est.
Ancuba. be. succuba subintroducta. ab am qd
est circū et cubo. bas. Et corripit. ci.
Ancus. ancon dñ curuū. vñ ancon dñ cubitus
apur grecos. quia curuat. vñ ancus dñs est qd
rex romanus. qui brachia habuit curua. Item ab
ancon curuū ancus. ca. cū. i. curuus. quod ppe dñ
de eis qui habent aduincta brachia. ul' dñ ancus
Andegani. fe. ge. inde. **A**ca. cū. ab ancilla. le
apur nom ciuitatis est. et cor pñl. Vñ quidā sic
est andeganiū anium de stercore dicta.
Andreas interpretat decorus. siue resplendens ul'
uñl. ab andros qd est uir. qz uiriliter xpo adbe
sit. fuit autem decorus in uita pura resplendens
in sapienti doctrina. uñlis in constanti pena.
Androda gēma. argenti nitorez habet et dicit
nomen ei esse impositū qz animoz impetus uel
iracundias domare et refrenare dicatur.
Androgenus. genet grece latine mulier. et com
ponitur cū adron uel andros qd est uir. Et dñ
androgenus na nū. scilicet uir et mulier insimul
scz qui hz utzqz sexū Idem et erinofradia penl
Androma tis. gemma **A**pd de h uide ibidem.
nim coloris et odoris. unde et nomen habet
Andron siue andros. interpretatur uir unde an
dron dicitur locus domicilij ubi multi habitant.

ficur generosi
neba lie.
nelitus
uel flatus.
pductā in e
us anclitus
nellus an
nelus. al
est sursum et
aspirant e in
et anelofus
pñl. tñ uult
sup in pma
poni ex am
Anphibul
una que ci
Anfora re
ab am qd est
inde leuetur
figura sua g
imitari. a di
na ē pro lag
anforam. m
scribi per f i
Anfractus
m. i. circūfi
aspera et dñ
et ruims. an
cūacōnes.
vñ anfractu
Anfringo
ex am et fra
fringere circ
Angaria.
cor. i. conpu
i. cōpellerē
dñ. et ang
leret cruccz
cellus. **A**pu
qz angaria
Angelus
tine sonat
Et mento a
terra et cele
poss. mñl.
gelos colum
ordines an
ierarchia si
poin cheru
nes. nñtutes
geh et arel
sub uno reg
psonā. qñ c
pme ierare
ad regimen
illi puincio
cie. et iudic
cunde ierar
ptis regni
modi min
nes tercie
loz uocabu
fñcti illi a
spñs. h sem
solū sunt a
et per ps

sicut generati dei dicitur locus ubi mulieres conveniunt
Anelia. l. i. pugna se ge et dicitur ab hanelus
nelitus tus. mas ge. pnt cor. i. inditator spūs
nel flatus. et dr ab anelus vel dr fm pnti. q. a.
pducta in e. pducta inuenitur conuerti. ut alicu
tus anelitus ul' balitus p b anbelitus s quosdā
Anellus anelli. dimi. i. puus annulus.
nelus. alo as componitur cū am uel ana qd
est sursum et fit anelus la lū. vñ quidaz uiciose
aspirant e in anelus. i. anxius. vñ anelitus tus.
et anelotus sa sum. et anelo las. anxiani s bug.
pnti. tñ uult. q. anbelo as. aspiat. sicut dicitur est
sup in pma pte in e de silba. et sic uidetur com
poni ex am et halo as.
Anphibulus. i. uellus equi uillosa. sicut est sela
uina que circumclauditur. et cor pnt.
Anfora re. se ge. pnt cor. i. conca. et cōponit
ab am qd est circū et foros qd est ferre q. hinc
inde leuetur. utpote ex utq. pte manuta hinc a
figura sua gce dr dyota q. eius anse uideat aūca
imitari. a dia qd est duo et ota qd ē auris. anfo
ra ē pro lagena sumitur vñ quod lucas dixit
anforam. mathews appellauit lagenam. Et p
scribi per f uel per ph. et m.
Anfractus. ab anfringo is dr h anfractus tus
an. i. circūfractō. anfractus ecia dñr uie et loca
aspera et diuiculis plena. et circumfractiōibus
et nūms. anfractus ecia qñq. dñr fouee et con
uacōnes. vñ anfractuōsus sa sum. et cōpatur
vñ anfractuōse. nis. sime. adubū. et h anfractu
Anfringo gis fregi etū. cōponit. nōstas ratis
ex am et frango gis mutato m in n. Et est an
fringere circumquaq. frangere.
Angaria. ab angio gis. dr h angaria ne. pent
cor. i. compulso. iniusta coactio. vñ angario as.
i. cōpellere. uel iniuste cogere. unde in passione
dñi. et angariauerunt symonem quendā ut tol
leret crucē ihu. vñ uibalia. Et h angarius nj. be
dellus. cōpulsor. iustus exactor. s bug. pap di
ge angaria publica officia dicuntur.
Angelus. ab agios dr hic angelus li. quod la
tine sonat nuncius. hebraice amal. uel amalaot
Et mento ab agios dñr angeli. eo q. sint sine
terra et celestes Et ab angelus angelicus. ca. cū.
post. sūuū. et angeli dñr quidaz heretici qui an
gelos colunt. Et scias q. s dionisiū nouē sunt
ordines angelorū. et tres ierarchie. In qualibet
ierarchie sunt tres ordines In prima. sunt sera
phim cherubin throni. In media uo sunt dñacio
nes. i. iures pñates. In tertia autē pñcipatus an
geli et archangeli. Et uide. ministrorū qui sunt
sub uno rege. quidam opantur immediate circa
pñonā. qñ cubiculari et assessores. et h competit
pñe ierarchie respectu dei. quidā uo hñt officia
ad regimen regni in cōi. non deputati huic uel
illi puincie. ut dñi regalis curie. et pñcipes mili
cie. et iudices curie et hñs siles. sunt ordines se
cunde ierarchie. Quidaz uo sponunt ad regimē
pñis regni alicuius ut pñpositi et ballini. et huius
modi minores officiales et hñs siles. sunt ordi
nes tertia ierarchie. Et autē dicit greg. ange
lorū uocabulū. nomen est officiū. non nature. nā
sñcti illi celestis patrie spūs. semp quidaz sunt
spūs. s semp uocari angeli nequaqu. pñt. q. tunc
solū sunt angeli cū p eos aliqua nunciānt. vñ
et per ps dr. qui facit angelos suos spūs. ac si a

parte dicat q. eos quos semp hñ spūs. et uolue
nt ecia angelos facit. Itē animadūte q. in illa
summa ciuitate quicq. ordo eius rei censetur no
mine quā plenius accepit in munere. ita q. com
pacio nō refert ad omēs ordines. s ad inferio
res. Ordo autē angelorū dr multitudo celestium
spūs. qui inter se in aliquo munere gracie simi
lantur. sicut et in naturalū datorū munere. cōue
niunt. Sic autem in illa summa ciuitate. spālia
quedam singulorū sunt. ut tñ sint cōia omnium
et quod in se quicq. ex pte habet hoc in alio or
dine totum possidet. sed idcirco uno eodez uoca
bulo cōir non censentur. ut ille ordo uocari pua
to uniuscuiusq. rei nomine debeat qui hanc in
munere plenius accepit. Et nota q. cōtēplacō
angelorū magis se habet p modū recepōis q
accōis. et ideo sicut luna simul recipit lumen
a sole. et illuminat inferiora corpora. Ita ecia an
gelus illuminatur in diuina cōtēplacōe et
illuminat inferiores et opatur circa eos. Et h
collige. q. angeli dñi semp cōtēplantur ecia
qñ ad nos mittunt. vñ dicit greg in secūdo mor
angelorū scia compacione nrē inuicēscripta ual
de est dilatata. s in compacione diuine sciencie
circūscripta. angusta. Sicut et ipi illoz spūs com
pacione quidem nrōz corpū spūs sunt. s in cō
pacione summi et inuicēscripti spūs. corpus. et
mittuntur. igitur et assistunt. q. et p hoc q. circū
scripti sunt. exeunt. et per hoc q. intus quocq.
pñtes sunt. numq. recedūt. et faciem ergo patē
semp uident. et cū ad nos ueniunt. q. et ad nos
spūali pñcia foras exeunt. et tñ ibi se unde re
cesserant. p internā cōtēplacōez suant.
Itē querit ibid greg. qñō dr in iob. cū uenissent
filij dei ut assisterent corāz dñō. affuit ecia inter
eos satan. Cū scriptū sit. bñ mūdo corde. qñ ipi
deū uidebūt. et satan mundo corde esse non pñ.
Et rñdet. intuendū est q. affuisse coram dñō nō
autē dñm uidisse phibetur. uenit enim ut uide
retur. non ut uideret ipē in conspū dñi. nō autē
in conspū eius dñs fuit. sicut cecus. cū in sole
confistit ipē quidez radijs solis pñfunditur s tñ
lumen nō uidet quo illustratur Ita ergo eciam
inter angelos in conspū dñi satan affuit. q. uis
diuina que intuendo penetrat omnia. non se ui
dentē immundū spū uidit. uide in ubi et in an
xps. et in iūsus. et in archangelus. Itē in succuba
et in uoluntas et in pñfectio. et in intellectus. et
Angens tis. omis ge. i. constringens. In seraph
sollicitans. afficiens. crucians. ab angio gis. Et
ab angens angenter. adubū. i. constringenter.
Anger genis. i. spatarius. dr enī ab angio gis.
eo q. angenter stricte spata teneat. Et h anger
i. cruciator. et h anger. genus serpentis. q. an
gulose et tortuose incedat. X. Auger augt gla
dios est serpens est cruciator.
Angina. ab angio gis. dr h angina ne. tumor
faucium. uel inflacio gutturis vñ macer in libro
de uiribus herbarū. subuenit angine melli in utro
q. iugate. s bug. pap uero sic dicit. angina. glan
dula morbus faucium tubera porcorū.
Angiportus. portus componitur cū angustus
et dr angiportus. tus tui. et h angiportū n. i. an
gusta et stricte uia. ul' angustus et stricte locus
Anglia glie. se ge. quedā regio est. et dr ab en
q. est in et deos gla qñ intus glōsa. uis in brica

Ango gis xi etū. i. cōstringere sollicitare affice
re cruciare vñ actū vñ uālia h̄ n̄ sūt in frēnti
usu anctū nec anctus p̄cipium Regū i c i Af
flegebat q̄ eam emula eius et uelocemter ange
bat Et ut dicit p̄lī. ango anxi seruauit n̄ in su
pino. ago enim actū facit.

Angor angoris mas. ge. i. anxietas ab ango
Anguilla dr̄ ab anguis p̄pter similitudinem
quā habet cū angue Vnde h̄ et h̄ anguillaris et
h̄ anguillare ut anguillaris cibus et h̄ anguillari
um n̄ locus ubi anguille abundant Dicit̄ etiam
anguilla scutica qua pueri verberant̄ et est cibus
infirmus anguilla Juxta illud Casus anguilla
mortis cibus ille uel illa Et ut dicit basil̄ in ix.
omel̄ exameron. Anguillas non aliter nisi ex ce
no nasci certissimū est. quaz̄ genus nec ouum
nec alter aliquis ptus instaurat. h̄ ut diximus.
de limo gignendi sorduntur originem.

Anguillaris. In anguilla uide.
Anguinus na nū. p̄l. p̄d. nomen possessiuū
anguipes. anguis cōponitur ab anguis dr̄.
cū pes et dr̄ anguipes dr̄. om̄is ge. i. h̄ns ang
uinos pedes. sicut fuerunt gigantes. qui dicti
sunt habuisse anguinos pedes. uel q̄ astuti sunt
ad modū serpentis ul̄ q̄ serpebant in terrenis
tū in eis confidentes

Anguis. ab angulus li dr̄ h̄ anguis uis eo q̄
angulosus et nūq̄ rectius incedat. et est p̄pe ang
uis aquaz̄. serpens terrarum. draco templorum.

Angularis. ab ango. gis. dr̄ h̄ angulus. li. quia
a parietibus vñd̄ angulat̄ et angatur. ul̄ quia
duos parietes in unū cōiungat et angat. Vñ h̄
et h̄ angularis. et h̄ angulare quod habet duos
angulos. ul̄ est in angulo. et angulosus. s̄. sum.
et angulatus. ta. tū. quod est angulare. Angulus
componit̄ cum bis. et fit biangulus. la. lū. duos
angulos h̄ns. vñde biangulatus. ta. tum. Itē cō
ponit̄ cū tris. et dr̄ triangulus. la. lum. vñ trian
gulatus. ta. tum. Item componit̄ cū quatuor p̄
ta. sex. et dr̄ quadrangulus. la. lum. vñ quadran
gulatus. ta. tū. et pentangulus. la. lum. a pentha
quod est q̄nq̄. vñde penthangulatus. ta. tum. et
sexangulus. la. lum. vñ sexangulatus. ta. tū. Et
possunt poni p̄dicta nomina substantiue. ut hic
biangulus. figura duorū angulorū. triangulus tri
angulus. li masculini. um. et sic de ceteris.

Angulus. li masculini. um. et sic de ceteris.
Angustio. as. ab ango. gis. dr̄ angustus. ta. tuz̄.
i. strictus. quod comp̄at̄ angustior. issimus. vñ
h̄ angustia. tie. i. anxietas. dolor. In plurali tam̄
accipit̄ p̄ loco stricto. et angustio. as. ul̄ p̄ subr̄e
cōnem angusto. tas. ūbum actū. i. strictū facere
Cor. vj. Non angustiam̄ in uobis. angustiamini
autē in uisceribus uestris. ul̄ fm̄ aliā l̄am̄ agul
taminī. et per compositionē coangustio. tis. Et ab
hijs omnibus ūbalia. Et ut dicit grec̄. Angustū
tempus dicitur sed locus artus.

Angusto. tas. tui. in angustio. as. exponitur.
Anhelus. las. penl̄ prod̄ aspirat̄ ut uidē uelle
ps. h̄ anhelus. la. lum. non aspirat̄ fm̄ hūc. vide
in anhelus sup̄. multi tamen aspirant anhelus
Anhetū. ti. cū. h̄. scribit̄. herba ortulana. odorife
ra in cibo sumpta calefacit et stringit. phibet ec̄
sternuramentū naribus appositā. fm̄ pap̄. Et p̄d
p̄l. vñde macer. A medicis calidū sicut q̄ refer
Anicius. cia. cium. i. inuictus vñ tur anhetū

boecius dicit̄ est anicius q̄ inuictus. quia uido
uincī non potuit. et dr̄ ab anicos. i. inuictus

Anicos. i. inuictus. et componit̄ ab a et nicos
nicula. le. penultima cor̄. Quod est uictus.
repta diminutivū id est parua anus.

Aniculosus. ab anus ul̄ anicula dr̄ aniculosus
la. lum. i. anil̄ ul̄ ridiculosus ad similitudinē anuli

Anil. ab anus dr̄ h̄ et h̄ anilis et h̄ le p̄l. p̄d
res anus ul̄ p̄tens ad anū. Thymos i. c. iij. In
eptas aut inanes fabulas deuira. ul̄ fm̄ aliā l̄re
ram aniles fabulas. vñde aniliter adūbium. et h̄
anilitas. tatis. i. senectus. antiquitas.

Anima. me fm̄ quosdā deriuat̄ ab alo. lis. eo
q̄ nos alit. Alij dñt q̄ componitur ab a sine et
neme sanguis. eo q̄ sit sine sanguine. Alij dicunt
animā esse p̄mitivū. Nos uero dicimus. q̄ anima
deriuat̄ ab animos q̄c̄ qd̄ latine dr̄ uentus. q̄
quidā putauerunt animā esse uentū. q̄ ore tra
hentes uentū. uiuere uideamur. et ab anima hic
animus. mi. quodā uis anime. Et in substantia
idem est anima. animus. sensus. ratio. et spūs in
effectu non. Nam anima dr̄ quia uiuificat et mē
bra uegitat. animus dū sapit et uult. Vñde dicit
ps̄d. Anima ē uite. animus est consilij et uigoris
sensus ē dum sentit. mens est dū intelligit. ul̄ re
colit. ratio dum discernit. spūs ē dum spirat uel
contemplat̄. Et nota q̄ quidā dñt p̄babiliter a
nimā p̄mi hominis in corpore fuisse creatā. Qd̄
quid autē de anima p̄mi hominis estimē. de ali
is certissime sciendū. q̄ in corpore creat̄. Crean
do enim infundit eas deus. et infundendo creat̄.
Anima fm̄ greḡ autē in moralibus ē immortalis.
Quod sic patet Tres quippe uitales spūs crea
uit omnipotens deus. vñ qui carne non regit̄
Alij qui carne regit̄. h̄ cū carne non morit̄. Ter
ciū qui carne regit̄ et cū carne morit̄. Spūs nā
q̄ est qui cū carne non regit̄ angelorū. Spūs qui
carne regit̄ h̄ cū carne non morit̄ hoim̄. Spūs
qui cū carne regit̄. et cū carne morit̄ iumentorū
om̄iq̄ animalū. brutorū. Homo itaq̄ sic in modū
o creatus est. ut esset inferior angelo superior in
mento Ita habet cōmune cū summo aliquo. cō
mune cū infimo. Immortalit̄ sc̄ spūs cū ange
lo. Mortalitatē ūo carnis cū iumento. quousq̄
et ipsam mortalitatē carnis glā resurrectionis ab
sorbeat. et inherendo spūi caro seruet̄ in p̄petuū.
quia et ipse spiritus inherendo carni. seruat̄ in de
um. Que ramen caro nec in reprobis inter suppli
cia. p̄fecte deficit. quia semp̄ deficiendo subsistit.
ut qui spū et carne peccauerūt semp̄ essentialiter
uiuentes. et carne. et spū sine fine moriant̄. Alij
ec̄iā racōnem ponit̄ greḡ in iij. moral̄. exponēs
illud Job Stetit quidā cuius non agnoscebat̄ uol
tum bñ autē inquit dictum est stetit. Omnis q̄p
pe creatura. quia ex nichilo facta est et p̄ semet
ipsam ad nichilum tendit. non stare habet h̄ de
fluere. Rationalis ūo creatura coipso q̄ ad p̄ma
ginem conditoris est condita ne ad nichilū t̄ns̄
at figit̄ Ad hoc ec̄iā facit quod dicit gregor̄. in
xviij. libro moral̄. g. ut beati inquit atq̄ eterni
sumus. in eternū p̄mitamur eternū. et magna est
nobis eternitas. p̄mitacō eternitatis. Itē aristot̄l̄
in ij. li. de anima dicit. Sed uidē anime genus
altē esse. et hoc solum contingit separi. sicut p̄
petuū a corruptibili. Itē sic dicit bern̄s. Nichil ē
in rebus quod possit replere creaturam factam

ad p̄maginē
ior ē illa. G
ma ad dēu s
quod infra
q̄ deus non
Om̄is qui t
autē biberit
metemum. E
substantia ra
modata. Nec
est spūs. et p
regendo corp
p̄mo cū co
bilis. sensibili
substantia qu
separat̄. Sed r
corpore. ergo
na quodā r
dens racōner
ticeps. Sed r
ma rationali
racōnalem e
cps. Sed qu
p̄iceps. ut a
sificando nō
quodā racōn
dant. Et tanq̄
Spūalitatē s
racōnis p̄tice
anima. Et di
dr̄ regendo
q̄ opinio est
sequitur. q̄
ne. vñ animi
tura quodā p
ni p̄one. Jc̄
sona. q̄ q̄ui
tura sine rac
sentencijs dic
opinio mō r
rae q̄ q̄uis
possit fieri ni
est natural̄ a
compleri. nisi
corpis. non t
tradit̄. et in
anima racōn
t aduer. Itē i
de sciētia et p
Anmadūsi
genus oim̄ p
hūc. Pap̄ dicit
Anmadūsi
animus et it
d. ul̄ p̄t con
et tūc non in
est animadūsi
intelligere. co
ante q̄ pena
peccati ūit̄ c
ul̄ q̄ tunc ū
ut p̄ndat q̄
Anmal. ab
et p̄ducit pe
in al̄ simila

ad ymaginem dei nisi caritas deus qui solus ma
ior ē illa. Greg. etiam in xxvij moral. dicit Ani
ma ad deū solum appetendū facta est. omne at
quod infra appetit minus ē iure ei non sufficit
q̄ deus non est. Et dñs in euangelio Joh. c. iij.
Omnis qui biberit ex aqua hac siciet itez. qui
autē biberit ex aqua quā ego dabo ei non siciet
in eternum. Et scias q̄ fm aug. Anima est quedā
substantia rāconis p̄iceps regendo corpori accō
modata. Nec autē diffinico dāz de anima put
est spūs. et put est anima. Est enim anima suba
regendo corpori accōmodata. s̄ non est sepabil
ymmo cū corpore corrupit sicut anima uegita
bilis. sensibilis. in plantis et brutis. et ideo nō ē
substantia quedā p̄tita substantia. q̄ non manet si
sepat. Sed rāconalis anima p se substat. etiā sine
corpore. ergo substantia quedā Et itez substan
tia quedā totam et p̄fectam et non aliūde possi
dens rāconem ut deus. et ideo non est rāconis p
ticeps. Sed totam capiens rāconem. ¶ Sed ani
ma rāconalis. non perfecte. nec a se. naturam
rāconalem est habens. et ideo est rāconis parti
cipēs. Sed quia itez est substantia quedā rāconis
p̄iceps. ut angelus. Sed corpi uiuificando et sen
tificando nō est accommodata erit rāconal suba
data. Et tangitur natura anime rāconalis duplex
Spūalitatē s̄ q̄ ē spūs. et sic dī substantia q̄daz
rāconis p̄ticeps. Item umbilitatis. fm quā dicit
anima. Et distinguit ab angelo. et p̄pter hoc ad
dī regendo corpi accommodata. Item attende.
q̄ opinio est aristotē. quem om̄s quasi moderni
sequuntur. q̄ anima vniū corpi sicut forma mate
rie. vñ anima est ps humane nature. et non na
tura quedā p se. et q̄ rāco p̄tis contrariat rāco
ni p̄sone. Ideo anima separata non potest dici per
sona. q̄ spūs separata nō sit ps actu. tñ habet na
turā sive rāconem ut sit ps Magister tamen in
sentencijs dicit. q̄ est p̄sona anima separata. s̄ bec
opinio mō non tenet. ¶ Non autē uolo te igno
rare q̄ spūs vniū anime separe ad carnem non
possit fieri nisi p̄ ututem sup̄naturalem. tñ in ea
est natural aptitudo ad hoc. Et q̄ vniū non p̄t
compleri. nisi p̄ ututē sup̄naturalem. est ex defectu
corpis. non defectu anime. uide etiā in rāco. et in
tradux. et in ueniale. et in uoluntas. Quando autē
anima rāconalis infundat in corpore dicit in ex
t aduē. Itē uide in homo. Itē in origineus. Itē
de sciēcia et potēcia anime xp̄i. dicā in antixps
animaduē. onis. se. ge. i. pena. p̄uico. Et est
genus om̄i penay. et dī ab animaduē. tis. fm
huū. Pap dicit. Animaduē. ulcio. sentēcia in
animaduē. itis. a ¶ Itē. et etiā consideracio
animus et ito. tis. et interponit causa euphoniē
d. ul p̄t componi ex animus et aduē. aduē. et
et sic non interponit. d. s̄ apocopa animus. et
est animaduē. in animo iūtere. et considerare.
intelligere. cogitare. Et ponit q̄q̄ p̄ punire. q̄
ante q̄ pena iūroget. fm quātitate. ul qualitate
ut q̄ tunc iūte iudex animū ad reū puniendum
ut pendat qua pena sit puniendus. Vñ animaduē
animaduē. ab anima dī s̄ animal. alis ¶ uersio
et aduē. penā in ḡto. sicut alia neut. desinēcia
in al similia. unde s̄ et s̄ animal. et s̄ le. Cor. ij

Animalis homo nō p̄cipit ea que sunt spūs dei
.i. carnalis. bestial. vñ s̄ animalitas. ratis. p̄peras
qua quis dī animal. Et ut dicit pap. Animal cō
mune nomen est om̄i animā hūcūm deū. q̄ ai
meē spū et moueat. Animalibus autē adā noīa
¶ Animalis in animal exponitur. ¶ dicit
animatus. ra. tñ. ab animo. mas dī. et est ani
matus hñs animā. ul cordatus. uoluntarius. Et
ut dicit pap. Animatū quidq̄ animā. i. uitā h̄z
dī. sicut homo. bos. arbor. herba. et dī animat9
q̄ animo acutus. Animosus uero animo et uiri
¶ Animosior. i. animo ul animi ¶ bus plenus
equioris. animosus. i. paciens fm pap. Baruth
iij. Animosior esto iherusalem. Idem. Animē
¶ animo. as are. animas ¶ quiores estote filij.
dare. ul exhortare audace facere. ab anima dī.
Et componit. ex animo. as. In animo. as.
¶ Animosus. sa. sum. ab animus dī. Et dī animo
lus q̄q̄ audax. sup̄bus. q̄q̄ fortis. et compaē
animosior. issimus. vñ bec animositas. ratis. for
tudo ul audacia. fm hug. et ut dicit pap. Ani
matus q̄ animo acutus. Animosus uo. animo et
¶ animula. animule dī par ¶ uiribus plenus.
ua anima. penultimam compit. ¶
¶ Animus. ab anima dī s̄ animus. mi. quedam
us anime. et in suba idem est anima et animus
et sensus. et mens. et rāco. et spūs. Sed in effcū
non. ut dixi in anima. et hoc intellige fm q̄dā
Animus componit cū equus et fit s̄ et s̄ equū
mis. et s̄ equanime. unde equimiter aduē. et
s̄ equanimitas. ratis. i. animi equitas. Et cū un9
et fit s̄ et s̄ unanimis et s̄ unanime. et s̄ unā
mitas. ratis. i. animi unitas. Et cū magis et fit
magnanimus. vñ magnanimiter aduē. et bec
magnanimitas. i. animi magnitudo. et cū ex. et
fit exanimis. i. teritus. mortuus. Sed exanima
tus p̄pē dī p̄terrefactus. vñ exanimiter. et exani
mitas. Et cū pusillus et fit pusillais vñ pusilla
nimitas. et bec pusillanimitas. ratis Et cū longus
et fit longanimis. unde longanimiter. et s̄ lon
ganimitas. ratis. Et cū semis et fit semianimis
.i. semiuuius. Et sciendū. q̄ sup̄dicte p̄res licet p̄
ferant fm tēciā dedinacōez Inueniuntur tamē
et fecit. ut equanimus et semianimus. a. ii. Et
¶ Anis ratis se. g. i. ¶ sic de ceteris. et cor mi
nietustas. ab anus uetula dī. et cor. ni. ¶
¶ Anna grā dei interpretat. q̄ cum pus esset steri
lis. postea fecundata est dei gracia. De uiris anne
matris beate marie. et de filiabus suis habes in
¶ Annalis. ab annus s̄ et s̄ annal ¶ Johannes.
et s̄ anale. i. annus. Et s̄ analis. lis. i. liber in q̄
facta anni scribebant. fm hug. Et desinit abltis
in. j. Pap. uo dicit Annales libri. annua continētes
acta. annales eoz que nā eras non nouit. h̄iss
¶ Annaria. rie. femi gñis ¶ toria que uidimus
.i. lex de anno facta. dī ab annus. ¶
¶ Annicito. tas. cum palpebris annuere. sicut faci
mus designantes aliquid cū palpebris. et compo
nit ex ad et nicro. tas. ¶
¶ Anniculus. ab annus dī anniculus. li dimi. i. p
uus annus. sicut est annus lunaris. ul adiectiue
anniculus. cula culū. i. unius ani. unde in exod
xij. Erit agnus sine macula masculus anniculus
Et in aurora dī Oasculus anniculus qui foret
¶ Annisariū in annalis est ¶ absq̄ nota
puona. ne. seges unius anni ab annus dī. q̄ si

anona. eo q singul annis renouet. Vel fm pap
Annona alimonia anni copia tractu est a tempe
quo romani ad cibos uocabantur.

Annosus. ab annus dr anosus. fa. sum. i. plenus
annis. Et compas. anosior issimus. vn h annosi

Annotius tina. tium **A**tas tatis antiquitas
i. vnus ani. ab annus dr vn Josephus in vj. lib
Analit. Anet cum agno anotio in holocaustu
offerebant. Et cor pnl. cu desinat in tium. et no
habet. r. in pmitiuo. sicut homo horotiuus. ut
onidi in scda pte. ubi egi de desinentibz in iuu.

Annono. nas. ubum actm. ex ad et nono. nas
o. mutata in. n. et cor pnl. uide in nono. as.

Annualis. ab annus dr h et h anual. et hoc le
i. annus. et in anualiter. adubium. et h annuale
lis. substantiue. id quod annuaria. quod copoit
ab ano. et uro. scz dies p mortuis celebrata sin
gulis anis. Et potest dedinari substie. et eia ad

Annuarius. ria **A**iectiue. unde annuaria dies
riu. i. annuaria officia id est singulor annoru. Et
dr ab annus.

Annuatim adubiu. singul anis. ab
annuarius. nudus componit cum **A**nnus dr

ad. et dr h annuarius. cij. h annuaria idem qd nu
cius. ul nucia. et h annuaria qd annuaria. Amb
sup egisspu. Jazdebant pphetaz annuaria. phas

Annuo. is. nui annu ex ad **A**ome calcabat.
et nuo. et e annue assignare ul assentire nutu ali
cui facere. et est actm pro concedo. h in alijs signi
ficatibz e neut gnis. Et format fm ps. pre
ritu a pma psona putis. o. in. J. ut annuo. annui

et sup a pterito J mutato in tu. ut annuo annu
annus. ni. mas. ge. dr ab am qd e circi. quia
uoluit qd in circulo. ul ab anna dea anni. ul pt

componi ab am. quod est circi. et no. mas. quasi
circi mas. qd in circulo uoluit. Annus aute sola
ris sic describit. Annus e spaciū tempis quo sol

ab uno pucto zodiaci exiens. ad idem reuertitur
h aute facit in cclxv diebus. et sex horis. Phi
uero uidentes q maxima esset confusio. si annus

noster p horas terminaret. scz pmus inciperet
ab ortu et terminaret in meridie. Secundus a me
ridie et terminaret in occasum. Tercius. ab occa
su et terminaret in media nocte. Quartus a me
dia nocte et terminaret in ortu solis. Constitue
runt. q ille sex hore. absqz ulla computacione

ponant tribus annis donec in quarto anno fac
re ualeant vnu diem que dr bisextilis et dr bisex
tilis. qd klas marci bis pnuant. fm quosdaz.

Vel melius dr bisextus fm astronomicos. qd ex
bisse momentoz collectus. Quod sic pate potest
sol in quolibet signo morat xxx diebus. et. x.

trientibus horaz. et xxx. bisse momentoz. Tries
est tercia ps rei bisse continet duas tercias alicu
ius totius constantis ex tribus pibus. Triginta

ergo trientes horaz faciut decē horas. et trigin
ta bisse momentoz. faciut xx momenta. et sunt
duo pucta. h multiplicatis duobus. puctis duode
cies. habemus sex horas. ex bisse momentozum

collectas. et qd ex istis sex horis puenit ille dies
pterea dr bisextilis. uide eia in quintilis.

Annuo. ras. rai. ex ad et nuro. ras. o. mutata
in. n. et est annuare annuere ul assignare. nutu
alicui facere. vn plautus. Alij annuat. alij annuti

rat. aliu tenet aliu amat. Annuticare est cu oculo
annuere. h annuare cu alio membr. Et pducit nu.

Annuus. a. um. ab annus dr. i. res ani. ul pntes

Anolegiu. legij componit ab ana **A**ad anu.
suisum. et legiu pulpitu. vn anolegiu. qd ibi sup
legit. Item est et anolegiu. a logos quod e ser
mo. quia ibi sup sermoinamur. fm hug. Papi.

uo dicit Anolegiu dr. q sermo inde pdicetur

Anologia. gie. pnl. acuta. componit ab ana qd
est rectu et logos qd est sermo. et dr h anologia

gie. i. eql locuco. regulari formaco ul simili co
pacio siue pporco. Colligit aute octo modis co
paco. siue pporco anologie. scz. qualitate. coga
cone. gie. numero. figura. casu. eximitatibz simi
liu sillaba. et similitudine tempm. unde anolo
gicus. ca. cu. i. regulari. fm hug. Papi. eia dicit.

Anologia eie similiu compaco. siue pporco. Et
Anologium. ano **A**est. o. tercia la in papi

logij. in anolegiu exponitur.

Anomalus. Roma ul nomia componit cum a
sine. et dr anomalus. la. lu. sine lege. ul anoma
lus. qd anomalus. i. sine regula. i. irregularis fm

hug. Papi. no dicit Anomala extra regula. na a
nomia. grece. latine in **A**sine. et nomos. lex

iquitas. i. sine lege. ab a quod e sine. et nomia lex
inquina. ne. finis nauis. quo **A**nomia lex

ad malu antempra religat. Lucanus. **A**z anqna
regat stabilem fortissima cusu.

Anquiromagus. genus nauigij est. Et dr sic. q
celentate sui. ancoris et reliquis instrumtis. nauu

Ansa. se. i. auris per **A**um uehendis sit apus
qua uas subrollitur. ab ang. is. unde et ansa

dr uas quod tales habet aures. Item ansa dicit
auris p qua cortina ul uestis suspendit. g. f. ij

mor. Sed ecce qoni qonem iugimus. et qd dum
ansam soluere nitimur nodum ligamus.

Ansa. ab anas. tis dr h anser eris. quoda auis
que dr occa uolgaliter ppter similitudine. ul qd

habet similiter frequenciam natandi. vn anserinus
na. nu. pnl. prod. et sunt calami. anseris utiles ad

scribendu. vn quida Anser ouem uariat cui po
tu uacca ministrat. et est pmiscui gnis. anser. vn

sub vna uoce et vno articulo comprehendit alia
ut usqz sexus. ut albus anser tam p mare. qd p

femina. ut dixi sup. in tercia pte. ubi determino
ui de gie nominis caplo de epypheno genere.

Ansula. le. pnl. cor dimi. parua ansa.

Ante adubium est. et signat locu et tempus. h
antea solum tempus. vn h et h anterior. et hoc

Antea adubi **A**nterior Supletm non habet.
um tempis. ab ante. dicitur.

Antecenu. ante componit cu cena. et dr h an
teniu. nij. et h antenia. nie. i. merenda. scz cibis

qui ante cenā sumitur. Merenda aute quasi uol
gare est. sic tamen dea qd post meridiem cenada.

Antegradior. eris antegressus suz. i. antecire. ex
ante et gdiar. et retinet. a. in pnti sui simplicis.

sicut et ptegradior. dr eia ptegradior et antegradior
Antela. ab ante. et telon quod est longum co
ponit. h antela. le. cingulum illud qd an pectus

eq tendit. sicut postela dr illud quod posterius
tendit sub cauda. ul dr antela. qd ante sella. Et

postela. qd post sellam. et fm hoc potest dici sic
q sit ornamentu equi ante et retro. ul mantica

que ante portat ul retro. Gre. sic dicit. Est ante
la qd e in pectore quadripedantis. Dicit poste

Antelucanus. com **A**la quod est a posteriori
ponit ab ante et lux. i. surgens ante diem. ul lu
cem. ul componit ab ante. et lucanus. qd e splē.

cor matur
.i. erupco
adiectiue a
sap. xi. Et
Inteluc
lucanus.
anlucare. i.
ntem
na que diri
se habeat.
dependet. a
annis. Vn
ra secunda r
nis. Papi. si
positu. p q
ntem
et compon
rale. qd p r
psa. xx vi. f.
ij. Luxit an
est. Et pdu
ntepem
ante penul
ntepes.
sunt antep
nterinu
iuxta termi
nteritas
nteriu. a
urbem facti
ntes. ab
macerie. qd
et antes dñ
an stent. Et
ntesigna
an et signu
ntestor.
est contra et
timoniū ph
negat se ho
antestor illu
Vel compo
i. an iudice
iudices teste
Et scribit u
uo dicit. an
nti. i. cor
ntibachi
dr h antiba
enim ex qua
natura. Bac
abus sequen
primā medi
ntibibliū
componit ci
bliū. i. pigm
ntica. ce.
nta hostu a
quida. fallē
ong antica
ntixpus.
apm. ab ant
ut dicit rem
dan. Et cu u
cet iudeis. Et
fluent ad eu

bor matutinus. Ince antelucanus. ni. pnt. pda
i. erupco aureo ante lucē canens. q. albens. et
adiectiue antelucanus. na. nū. i. ante lucē surgēs
sap. xj. Et tamq. gutta roris antelucani que descē
antelucano. cas. diuatur ab añ. **¶** dicit in terram
antelucare. ul. p. componi ab añ et lux lucis. et est
antelucare. in nocte. ul. añ lucē surgere. l. uigilare
na. que dirigit uelū sursum. et dicit antēna quia añ
se habeat aquas. ul. dicit antēna p. tica ex q. uelum
dependet. q. añ annem posita. p. tica enī eaz
annis. Vnde omīs tristiū. Non tulit antēnas au
ra secūda meas. Et uidet componi ab añ et am
nis. Pap. sic dicit. Antēna lignū infusus malo
positū. p. qd. dependet uelū. dca. q. añ annem
¶ antemurale. lis. ge. neu. i. defensio añ murum
et componit ex ante. et murale. Idem et h. p. mu
rale. q. p. muro facta. sicut uallum et fosse. vnd
p. l. xx. vj. Poneit in ea murus et antimurale. tren
h. luxit antemurale. et murus p. iter dissipatus
est. Et p. dicit. ra. uide etiam in promurale.
¶ antepenultimus. ma. mū. q. est in secundo loco
ante penultimū. et componit ab añ et pntimū
¶ antepes. antepedis. mas. ge. ab ante et pes. et
lune antepedis. obsequia amicorū. ul. ipsi amici
¶ antepinus. na. nū. i. uicinus ul. **¶** obsequentes
iuxta terminos positus. ab ante et terminus.
¶ antepitas. ratis. fe. ge. i. antiquitas. ab ante dicit
antepitū. ab ante dicit h. antepitū. rij. i. p. lū. añ
urbem factū. quod aliter antepitū dicitur.
¶ antepes. ab ante dicit hij antepes. lapides et
macerie. q. claudūt vineas. eo q. añ stant. Vnde
et antepes dicit q. q. extremi ordines vinearū. quia
añ stent. Et uidet esse compositū ab ante et sto.
¶ antepignus. na. nū. i. p. m. pilus. uexillifer. ab
añ et signū. ul. signa. addita nus. et p. dicit pnt
¶ antestor. Testor. aris. componit cū anti quod
est contra et dicit antestor. aris. i. cont. testari. i. tes
timoniū phibere. et est absolutū. ut si dicit. iste
negat se hoc fecisse. et ego antestor si uo dicit
antestor illum. idem est qd. illū testem contēdico.
Vel componit ab añ. et dicit antestor. antestaris.
i. añ iudices stare p. teste. ul. pmo testari. ul. añ
iudices testem statuere. et est uerbum deponens
Et scribit ubiq. p. te. et nō. p. ti. fm. hug. Papi.
uō dicit. antestari pmo testari. ul. añ iudicē sta
¶ antibachius. ab anti qd. est contra et bachius
dicit h. antibachius pes contrarius bachio. Cōstat
enim ex duabus p. mis longis. et tercia breui. ut
natura. Bachius uō constat ex pma breui. et du
abus sequentibus longis. ut poete. xv. Abbuiat
primā mediā producit et pma. Bachius est anti
antibiblij. Biblus p. lib. **¶** bachius hostis ei
componit cum anti qd. est contra. et dicit h. antibi
bliū. i. pignus p. codice mutuo dātū. q. contra
antica. et. dicit ab añ. et est añ **¶** biblum dātū
h. hostiū antenū. sicut posita posterius. vnde
quidā. fallit antica qui me non dixerit esse. sed
q. q. antica dicit ps. ecclesie. que dicit transsemia.
¶ antixpus. i. contra **¶** uenit ab anti p. contra
ut dicit remigius antixpus in babilone. de tribu
dan. Et cū uenit iherosolimā circūcidens se di
cet iudeis. Ego sum xpūs uob. pmissus. tūc con
fluent ad eū omnes iudei. et reedificabūt tēplum

quod est destructū a romanis. sedebit q. ibi dñs
se esse deum. et interficiet moch et heliam. sicut
habet apoc. xj. Ent autem antixpus bastardus
ut dicit damascenus. Item erit in concupiscentijs
feminarū. et terā diuidz g. tūto. ut dicit dan. xj. Itē
tpe antixpi. aliq. uere miabilia fient ut tute deonū
pmissioe dīna In ill. tñ ad q. ūtus demonū se ex
tēor dñr tñ aplō mōdicia. ex pte finis. q. ad de
cipiendū sunt. Habebit tamen antixpus angelū
bonū custodem. q. lex cōmunis ppter unum im
mutari non debz. et in hoc eius pena iustior ap
parebit. quia bñficia toti nature humane. pūsa
sibi non subtrahent. nec tamen omnino frustra
erit eius custodia. q. et si ad bonū non conuētat
a multis malis cessabit retractus ab angelo cus
tode. Hunc enim efficiā ad minus consequi. an
gelus. p. custodiam in quātūcumq. obstinato. et
ut dicit remig. Antixpus similabit se occisum. et
post mortē resurrexisset. Tanta quippe temeritas
erit in illo dampnato homine. ut ad deludendos
puulorū animos. p. mīra cōne ueri capitis xpi. oc
cisum se dicat. et resurrexisset post mortē. Tancz
dñs uē interficiet eū spū oris sui. siue enī dñs ihe
sus interfecerit eū potentia uisionis sue siue intfe
cerit eū michael. ut tute dñi ihu occidēt. nō mich
abel. Occidēt autē sicut doctores tradūt. q. iero
sup. dan. hoc dicit. In monte oliueti. in papilōe
et folio suo. in loco circa quem dñs ascendit ad
celos. Et subdit remigius. Notandū. q. non stān
ueniet dñs ad iudiciū. ubi fuerit antixpus inter
fectus. s. sicut in li. dan. c. xij. Intelligimus. post
mortē illius concedent electis ad penitēdū dies
xlv. Quantulūcumq. iō spaciū tempis. usqueq.
dñs ueniet penitus ignorat. Sed p. t. quē an fi
lius dei sciat diem iudicij siue finez mūdi. et uid
ē q. n. q. dicit math. xxij. De die autē illa et hora
nemo scit. neq. angeli celorū. nisi pater solus. Itē
marc. xij. De die autē illa. et hora. nemo scit. ne
q. aglī in celo neq. filius n. p. r. Ad hoc dico q. fi
lius dei scit dies illā. q. omnia scit que pater. q.
vna ē essentia filij et patris. et vna potencia. et
eadem sciencia. dicit tamen nescire nob. q. non fa
cit nos scire. Vnde dicit glosa nescit filius adopti
uus. Item nescit corpus filij in terra positū. quod
est ecclesia. Vel dic q. filius nescit a se. nec etiam
spūs sanctus a se scit. q. non ē a se. s. pater solus
scit a se. et p. se. q. a nullo est. s. filius est a patre
p. gñacōnem. et spūs scīs a patre et filio p. com
munem aspiracōnem. vñ dicit hylarius. in glo.
math. xxij. filius et spūs sanctus. q. non sunt
a se. de die illa nesciūt a se. Pater autē qui a se ē
scit a se. Sciunt ergo filius et spūs sanctus per
se. s. nesciūt a se. q. nec a se sunt. Pater autē scit
de die illa a se. et p. se. **¶** Sed quē An cristus
inq. tum homo hoc sciat. Dico q. aīa xpi h. scit
h. dicit nescire. q. corpus eius ecclesia nescit. Nō enī
expedit nobis illam diem scire. ut sint glo. iero.
semper incerti de aduentu iudicis. sic cotidie uiua
mus quasi alia die. ul. in illa die. iudicandi. Et.
ita ut semper solliciti simus. Vnde aug. latet ul. fia
dies ut obsequent omnes. Item glo. sup. illud ac
tuū j. Non ē uesttū scire tempa ul. momēta. et ce
tera. Non est inquit hominū diem iudicij nosse.
ut q. iudiciū expectent. Non aut. Non erit. s. nō
est uesttū scire. notans eos ad huc esse infir
mos. et ideo ad secreta non esse p. doneos. Paret

scribit. Antiquarius. qui solum uetera. Antiquus
etiam dicitur senex. antiquus.
Antiquus. aduētiū pñl cor. ab antiquus dicitur
solo euo. uetus. Et compa. antiquior illi
mus. unde h antiquitas. ratis. i. cui longitudo. et
antiquo. quas. i. antiquū aliqd facere. ul. delere.
fm hug. Pap uero dicit. Antiquare. i. euacuare.
ul aliqd in pñlū statū reuocare. heb. viij. Qd
autē antiquat et senescit ppe intentū est
Antissima. sima. i. curuū. componit cū anti. et dicitur
contra sima. i. curuū cont curuū. Nec nota poni
tur ad illos usus. quoz ordo pmutandus ē. hec
eadē nota cum pñlto ponit. in hijs locis ubi
in eodem sensu. duplices usus sunt. et dubitatur
an. i. urbanus. non amarus. non iracundus. Et dicitur
antissimus. ca. quis potius eligendus sit.
antissimos quidam ab antissimos. et cor mi.
tropus est. de quo dixi sup in quarta pte. in ec
antistes antistitis cōis gñis ratu de tropis.
antistit. qñ stans p populo. qñ ante stat et o
dicitur antistitiū. ab antistes. rat p plebe. et cor. si
h antistitiū. qñ. i. sacerdotiū ul dominiū. qd et
antistitiā. antistitiē dicitur.
Antista. re. i. sacerdotissa. ab antistes dicitur
antisto. tas. ab antistes dicitur antistito. tas. ul an
tisto. tas. i. excellere prestare precellere.
Antistrophe. pbe. i. contra conuersionem simpli
tem. et est antistrophe qñ finito usu reindipitur
ipsum responsonū. ul eius medietas. ab anti. et
strophe. De h uide in strophus. ita uolte huguē
Pap uo dicit. Antistrophe reciproca conuēsiō. qñ
totū responsonū conuēti. Et corripit stro.
Antistes est quedā species metaplasmi. de qua
dixi sup in quarta pte in. c. de metaplasmo. vel
fm hug. Antistes est contraria posico. ut in du
obus pñis uisibus boeci. h assignat ibi a qbus
Antiteta. ce. qdādam scema dicitur antitibeca.
et de quo dixi sup in quarta pte de scemate.
Antitheton quedā figura ē de qua in quarta p
ntibonomasia ē. et dixi tractatu de scemate
quidā tropus est. et acut pñl. de qua sup in qñta
parte dictū est. in tractatu de tropis.
Antroctis. lapis pñosus. sic dicit. qñ ipse sit ig
da uena precinctus. Cuius apum est. qñ iactatus
igni. nelut inter mortuos. extinguit. at cont. aqñ
pñus exardescit **A**ntrox carbunculus ul calcu
lulus. i. lapis
humani carnis uescit. et sunt sub regione sti
chie. et componit ab antropos. qd est homo et
fagin quod est comedere. Et corripit. fa.
Antropomorphite. heretici sic dicti. qñ in sim
ilitudine rustica deū humana membris credūt hē
ab antropos homo et morphe. qd est pmitatio
Antropos. i. homo ab **A**nt et theos qd est deus
ana quod ē sursum. et tropos conuēsiō. qñ sursum
conuēsiō et erectus. ut suū creatorem aspiciat. cū
alia animalia. pna spectent terram. vñ apl. nos
admonens dixit. Que sursum sunt qñte. ubi xpūs
est in dextera dei sedens. que sursum sunt sapire
non que sup terram. Pap dicit sic. Antropos. i.
Antroposparos humana passio **A**ntropos usus
qñ qd ē hominis attribuit deo. uide sup in qñta
pte in tractatu de coloribus rethoricis.

Antrum. tri grecū est. latine specu dicitur. ul antrū
qñ atra. i. obscura loca. fm pap. vñ in hymno
Johannis baptiste. Antra deserti teneris sub anis
cuiū turmas fugiens petisti.
Anubis. nubes componit cum a qd ē sine. et
dicitur anubis. i. mercurius. qñ sine nube. Est enī de
us sermonis. qñ omnia reuelat. et idem dicitur cinoce
phalus. a cinos canis. et cephas caput. qñ cū cāi
no capite depingit. apud egipcios ppter sagacita
tem. Est enim canis al ualde sagax. et prod nu.
sicut nubes. vñ uigil. Omnigenū qñ deū monstra
Anularis. ab ang. et latrator anubis. h hug.
dicitur h et h anularis. et h anulare. qd pñet ad a
nūlū. et h anularis. ris. substantius fecundus. digi
tus a mīmo. qñ ibi frequēter ponit anulus. et p
ducit pñl. et scribit p simplex. i. formaf enim a
qd anuli. j. in. a. et addita. ris.
Anularius. ab anulus dicitur h anularius. nī. qñ fa
ct anulos. et h anulariū. nī locus ubi sūt anuli
Anulus. ab anus pro culo dicitur h anulus. li. pro
rotunditate ul dicitur anulus ab anno p diminutio
ne. qñ anulus. i. circulus. qñ in se redeat ut annus
vñ anulatus. i. anulū habens. Quidā tamen di
cūt. qñ anulus nō uēit ab anus. ppter cām pñe
tam. h ob aliam. fuit enim consuetudo olim qñ
si aliquis esset homicida ul adulter deferret simi
am in collo. os suū ad simie culum tenens. Sed
qñ hoc erat nimis opprobiosum ideo fecerūt tor
quem rotundū quem in dedecus deferrebant. in di
gitis. et tūc nobiles ceperunt illum facere aureū
ul argenteū. qd magis uidebat honorē qñ dede
cori et ex eo tpe consuetudo inoleuit. ut nobiles
deferrent anulos. et ideo dūt quidā. qñ anulus
dictus est ab ano simie. Alij dicūt. qñ ptheus fer
tur circūdedisse ferreū circulū. digito lapide inclu
so. qua consuetudine homines usi anulos habe
re ceperunt et post gens cepit gestare eos in qñ
ro a pollice. digito. qñ in eo uena est. que usq ad
cor ptingit. quā notandā et ornandā aliquo in
Anus. ab ānus. nī. signi ueteres putauere.
dicitur h anus. us. uī. p uetula. i. multos hñs annos
ul ab a qd ē sine. et nus qd est sensus. qñ sine sen
su et cor pñā. vñ quidā. Paphile tolle manus
iam qñ redibit anus. Dicimus etiā h anus. nī se
cūde decl. p culo similiter ab āno ppter circula
nem. vñ in pmo reg. c. vi. Posuerunt sup plaus
trum capsellā. ad similitudinē anoz. et pducit
pñam. Vñ in auro dicitur. Ex auro uero faciunt
anos rotundem qñ. xv. forma senil anus pñ quedā
corpis anus. ul dicitur anus anī qñ inanis et uacuus
Anuregiū dicit illud fm pap. et ē mas. ge
pñ anus. i. culus tergit. et componit ab anus et
Anxioma in axioma est **A**nxioma tergens
anxius. ab ang. gis. dicitur anxius. a. um. Et co
pat. anxior iissimus. et h anxietas. ratis. et anx
ior. aris deponens. unde libalia. anxietoz. anxia
trix. anxietoz. anxietus. vñ anxietim. anxie.
Aorasia. debet dici. quidā tamen dūt. aorisia
quidā aurisia. Aug. autē in li. de ci. dei. aora
sia. et ista uerior est lra. unde dñdum est zodom
tas pñllos aorasia. xv. Dicit ora grecis ubi dicit
oro latinus. hinc orais ēce qd uisio dico latine
A quo compositū noscas aorasia gñum. Sz uis
fit metro quociens aorasia pono. uide infra in
Apage. recede. uade. Apagete. recedi **A**urisia
te. uadite. ul stare in pace. et uident esse aduibia

melius q̄ ūba. nisi q̄ uident̄ discrecōne habere
nūq̄. q̄ apagesis. et apage iferunt̄ ad unū. apa
gete ad plures. Sed forte hoc nō contingit ex ui
adūbij. sed ex ui ūbonum quam habent in se

Apagesis. ita in pace. ul' hēas pacem. adūbij
comitū. Tereñ. Obsecro nū hō apagesis. f. hug.
Pap̄ ūo dicit. Apagesis. recede. sis sanus. sis paci
pacia. cie. grece latine impassi. f. hic. i. tace.

bilitas. ab a sine. et pace quod est passio.

Apella. iudeus. q̄ sine pelle. Aurora in exodo.

Extinguit deum factus apella puer.

Apenninus dicit̄ est q̄i alpes acute. penni enī
acutū antiqui uocabant. ul' apenninus q̄i alpes

peni. i. anibalis p̄ quas anibal dux uia fecit dux

Aper. apri. mas. **A**priā petere. et prod̄ p̄l
ge d̄ ab apeniendo. eo q̄ feriendo apit. ul' d̄ ap

q̄i afez a feritate conūsa f. in. p. vñ h̄ apularius

effractor domus. **E**t ē d̄a inter apum uerre

nefrendū. Aper namq̄ d̄ porcus siluestris. ūres

domesticus h̄is testiculos. Nefrendus d̄ domesti

cus carens testicul. Et cor̄ p̄mā ap. Vñ ouid de

remed. A cane non magno sepe tenetur aper.

Aperculus. li. diminutū puus aper.

Aperio. ris. nui. aptum. componit̄ ex ad. et pio

vñ aptus. ra. tū. Et compaē. aprior aptissimus

vñ apte. cius. issime. adūbiū. **A**perio compōit̄

cū ad et d̄ adaperio. ris. nui. tū. i. ualde apire. f.

hug. unde uult q̄ aperio componat̄ ex a ul' ad

Magister autē bene uult. q̄ componat̄ ex ad et

pario. et abiēt. d. sicut in opio et opior. b. abiēt

tur. et cor̄ p̄mā apio. Vñ in aurora d̄. Job fau

ces aperit h̄ non tamen absq̄ medela. et istud te

neas. Et hoc uult p̄cianus qui in. x. lib. dicit. de

p̄teritis quarte cōiugacōnis. Apio facit apui. qd̄

uideē a pio esse compositū. quod uetustissimi n̄

solum h̄m terciā. h̄ etiam h̄m quartā declinacōez

cōiugabant. Igit̄ ex eo composita. si p̄ncipalem

sillam puram nec ex inteḡ p̄pōne habuerūt. io

in ui cōiūtunt. in p̄terito. ut apio aperui. operio

operui. uult q̄ p̄s. q̄ aperio et opio non compo

nant̄ ex p̄pōne inteḡ. et sic apio ex ad et et pio

componit̄. abiēt. d. et opio. ex ob et pario. et

abiēt. b. et formāt̄ p̄teritū a p̄s. o. in ui. Sed cō

perio et repio ex inteḡ p̄pōne componuntur

nec h̄nt p̄ncipalem. i. p̄mā sillam puram. i. sine

consonante uocalem. et ideo p̄teritū faciūt in ri.

Apes. pis. sic dicta. q̄ nascat̄ sine pedibus. ab

a et pes pedis. ul' apes ab alligando se pedibus

vñ h̄ apacula. le. dimi. Item in n̄to hic apis d̄.

Eccl. xj. Breuis in uolatilibus ē apis unde h̄ api

cula dimi. Inuenit̄ ecā h̄ apis. p̄ rege grecoz. q̄

in egipto mortuus fuit. et p̄ deo habitus. et i ar

sup quem criste ponunt̄. et inde h̄ apiculus. li di

qd̄ et p̄ ligamine. quo filateria dependent. et pro

filis accipit̄. Et inde tūc apicio. cis. fm hug. Pap̄

ūo sic dicit. Apex icis dicit̄ q̄ longe sit a pedibz

.i. summa ps ūticis. ul' celi. ul' galee. ul' montis

ul' l̄e. i. ūgula ul' hōr. ul' distinctionis nota

Apiago. d̄ ab ape apiago. ginis. liba cuius a

pes flores libenter colligunt. et maxime appetit

Apiariū. vij. ab ape h̄ apiariū. vij. locus ubi a

pes mellificat. quod et h̄ apiforiū. et h̄ apisteri

Apiaster. ab apis d̄ h̄ apiaster. **A**um dicitur

stri. apuz magister. ul' d̄ ab ape. sicut catulaster

a catulo. et h̄ apiastra. auis q̄ libenter comedit.

apes. et ē uindis coloris. que et merops d̄.

Apicio. cis. cere. i. ligare. ūbum actū. et d̄ ab

apiculus. fa. sum **A**pex. icis. ul' apiculus. li

.i. caluus. cuius capitis summitas apparet. et d̄

Apicitus. apicita. apicitum. i. **A**b apex. cis.

ligatus. ab apicio dicitur.

Apicula. Inuenit̄ h̄ apes. ul' apis. ab apes d̄

dit h̄ diminutū apacula. le. ab apis ūo descendit

h̄ apicula. le. pua apis. fm hug. ut sup̄ habes h̄

eciā ex ūbis ps habet. unde ipse dicit in vj. No

tādum. q̄ a pede ul' a sedendo composita. p̄ dis.

non p̄ tis efferunt̄ q̄m. Et a pede quedam com

posita seruant. e. A sedendo uero mutant e. in. i.

ut bipes. bipedis. deses desidis. excipit̄ hec apes

huius apis. q̄ hoc solum a pede compositū. ut

quibusdā uidet̄ e. longam seruauit. nec ulla cre

uit sillā in q̄to. Ouid tū n̄m h̄ apis p̄tulit. in

xvj metham. Non apis intulit hos sedula flores

Quod ecā dimi. oñdit apicula. quō fiducula co

et p̄mā sui n̄m fideis nō fides esse. In terco ūo

lib dicit̄ idem ps. in es p̄ductam desinencia femi

nina tercie dedi. ul' q̄nte. abiecta. e. assumūt cula

et faciūt diminutū. et seruant. e. p̄ductā ut uol

pes uolpecula. Excipit̄ merces cuius is q̄n i ula

conūsa facit̄ dimi mcedula. et apes cuius dimi p̄

e longa i habuit. apicula **A**pijs uis. uidet̄ dicit̄

dū. q̄ ab apes d̄ndit apacula. et ab apis apacula

sic dicit hug. et ps innuit. Tamē scias. q̄ ap̄ mo

dermos apes p̄. e. ē in usu frequenti. in n̄to. et api

cula dimi. tamen et apis in n̄to inuenit̄. et ecā

apacula p̄ e dimi. h̄ tunc apacula regularit̄ desce

dit ab apes. et apacula ab hoc n̄to apis.

Apiculus. li. dimi. puus apex. uide in apex.

Apifera funes qui cornibus antēne dextera si

nistra q̄ tendunt̄ retrouisa ab a. et pes dis. et fe

ro. q̄ longe a pede mali. ul' ueli ferunt cornua.

et extendūt cornua ueli. et corripit. fe.

Apiforum. ri. neu. ge. p̄l cor. nomen est opidi

pis. in apes ē. et p̄d p̄mā apis p̄ d̄o egipi

piscor. ceris. uerbum deponens. i. **A**pom.

acquirere. ab ape dicitur.

Apiū. pij. liba qua solebant coronari apices.

.i. capita hominū. et d̄ ab apex. cis. fm hug.

Vel fm pap̄. Apiū genus herbe d̄m q̄ eo api

tes. i. capita antiquoz triūphancū ul' poetarum

coronabant̄. Quo intemox uiscer. dolores gūilli

mi sopiunt̄. huius corona eberatē d̄ p̄hibere

Aplanos. planos qd̄ ē error ul' uagacō. cōpo

nit̄ cū a sine et d̄ aplanos. ul' aplane. nes. i. fir

mamentū. q̄i sine errore. q̄ semp mouet̄ in eodē

Aplustre. stris. guber **A**loco. et acuit̄ in sine.

maculum nauis. ul' armentū. et tenuat̄ ab appet

lis. qd̄ h̄z p̄mā naturalit̄ bue vñ iuuenat̄. Victē

q̄ terrenis
etis aplu
poca. c
ter se den
pessio d̄
nim. et d̄
cio. q̄ neq̄
quod est c
debito solu
se soluisse t
dā. x. Ap
pocalip
fclata sunt
debet accen
qd̄ est re. et
pocalipfor
apocaliphe
pocri fi
et apo. quā
pnl cor. i. e
nio secret
quoz origi
multa uera
ter plura fa
nius. qui d̄
Apocrius
sis qd̄ est i
non potest
liber apoc
parat. et ta
nem. h̄ ad
dibz. et ali
piencia inq̄
ihu filij s̄m
in canone.
dubitat̄. et
fancia salu
Apocrius
secretū. con
us. i. secret
cancellarius
cons. et en
secretarijs.
tanos. i. co
Vnde in p̄
et sanensis
bis rome c
pmus incip
est aux. d̄
d̄ cancellar
pocopa
pe. pes. gre
de subtract
in quarta E
Apodixe
Apodixen
tus ptas. v
um uoluit
pofore
componit̄
fertū ecā
Apogeu
sub terra e
dicimus. ab
et idem d̄

qz terrenis aplustre. et facit nris plis aplustra. et
qz aplustri. Inuenit etia aplustria.
Apoca. cc. fe. ge. est scriptu quod creditor pfi
et se denarios debitos sibi accepisse. et inde etia
pessio dz. et securitas. qz debitorem reddat secu
nim. et dz ab apos qd e re. et capio qd est recep
cio. qz recipit soluto debito. Et cõponit cõ anti
quod est contra. et dz h antipoca. cc. scriptu qd
debitor soluens dat creditori in q debito notat
se soluisse tñ ex tali cã. Et dz sic qz cõtra apocã
da. x. Apoca soluendi da. anti suscipienti.
Apocalipsis. sis. interpretat reuelacõ. qz ibi mñ
fata sunt q erant abscondita. et e grecu. et nō
debet accentuari in fine. et est compositu ab apo
qd est re. et calipsis. qd est uelamentu. Vnde a
pocalipsis. aris. i. reuelare. et cor pma. Auro. Est
apocalipsis mistica uba gerens. et est fe. ge. apo
Apocritus. a crisis qd est secretum **A**calipsis.
apo. quod est de componit apocritus. fa. sum
pñ cor. i. occultus. et secretus. qz de secretis. i. de
nris secretis. Apocrita ppe dicunt illa scripta
quoz ongo et autor ignoratur. et quibz sint ibi
multa uera tamen nō habent in autoritate. pp
ter plura falsa que ibi continent. Vñ h apocrita
nris. qui describit apocrita. fm hug. ul fm qdã
Apocritus componit ab apos qd e longe. et cri
sis qd est iudiciu. qz longe a iudicio. ul de quo
non potest certu haberi iudiciu. Et dicit duplr
liber apocritus. ul qz autor ignoratur et ueritas
patet. et talem recipit ecclesia nō ad fidei pbatõ
nem. s. ad moru instructiõne. quales sunt libri Ju
dith. et alij. quos eniat Jero. in plogo reg. Sa
piencia inquit q uolgo salomonis inscribit. et
ihu filij srahb liber. et iudith. et pastor nō sunt
in canone. Vel dr apocritus. qz de eius ueritate
dubitat. et tales nō recipit ecclesia. ut e lib de in
fancia saluatoris. et de assumptione corpis beate
Apocritarius. ab apo et crisis qd e **A**ugustinus.
secretu. componit h apocritarius. ul apocritari
us. i. secretarius. consiliarius. vñ et qñqz sic dicit
cancellarius. qz ipse secretarius e regis. ul impa
toris. et eius secreta fac. Sed nomen sonat qz de
secretariis. qz rex ul impator plures habet secre
tarios. i. consiliarios. quoz vnus est cancellarius
Vnde in pscriptiõne tituli pñiani. Prisci. gmatici
et sariensis apocritarij ul apocritarij. doctoris ur
bis rome constantinopolitane. de arte gmatica lib
pmus incipit. ul ab apo qd est ab. et crisis quod
est aux. dz h apocritarius. i. thesaurarius. ul sic
dz cancellarius. regis ul impatoris. qz habeat au
Apocopa. pe. ul apoco **A**rum in sua custodia
pe. pos. greca dedinacõ cor p. Vñ quid. Odon
de subtracta dicit apocopa facta. De h sup dixi
in quarta pte in capitulo de metaplasmo.
Apodixes grece oñsio fm pap. hug. uo dicit
Apodixen oñsio fantasia. pbacõ. expimentu. u
tus ptas. vñ in uita bñ agnetis dz. Ad filiũ me
um uoluiti apodixen tue artis magice demonstra
Aposforetũ. ti. pñl prod **A**re. et pñl pñe
componit ab apo pñe greca et foros. et apo
fertu etia dz. et tñ componit ab apo et fero et
sunt aposforeta uasa sic dca a ferendo poma. ul
Aposgeũ. gai. est structu **A**aliud et sunt plana
sub terra edificia. qd nos antrum. ul speluncam
dicimus. ab apo qd est de. et ge quod est terru.
et idem dr pposgeũ. ab ppos sub et ge terra

Apolestina diffinitio. et cõsummacõ disputacõis
pollo. lnis pñm nomen uiri. cor pñm. vñ
scribit p vñ. p. et geminu. l. vñ uigil in sexto
eneid. Concutit et stimulos sub pectore iuit apol
lo. Aliqñ autem e indecl. vñ. j. cor. j. c. Ego qd
sum pauli ego quidem apollo. Et tñ uidetur qz
debeat in fine acui. sicut equus pharao. licz usus
aliquoz contradicat. Pap dicit. Apollo a gentili
Apollonius. nij. pñm nomen **A**bue sol dz.
uiri. pñm cor. Vñ in aurora scribit. Oñsus a
pollonius dux nup factus ab illo.
Apologeticus. ca. cū. i. excusatorius. ul respo
nus. dz ab apologia fm hug. Pap dicit Apolo
gia excusacio. Vñ apologeticu. i. satisfactõis
Apologia excusacõ **A**iudiciu. uen testimoniũ
ul rñsio. ab apo qd est re. et logos qd est sermo
quasi sermonis relacõ. i. responsio. vñ in decretis
alexandri pape. Clerici qui alios accusant iustam
accipiant apologia. et e pñm apologia ibi p de
fensione. ul negacõne sola. nam in ea solent qd
accusantibus respondere. et acuf. qz.
Apompeius grece. i. emissarius latine. vñ et
bizul apopenul dicebat emissarius qz emittebat i
Apoplexia e subita **A**defectũ uis in emissarius
languinis effusio qua suffocati intereunt. sic dicta
qz ex locali pñssu repentinus fiat casus. Gredi g
pñssionem apoplexim dicunt.
Aporia porus. ri componit cū a et dz h apon
a. ne. i. apcio. ul labor angor. aculeus. stimulus
ictus. uolnus. cura. rediũ. molestia. Ec. xxvij sic
aporis hominis in cogitatu illius. Et in apono
as. i. aperire. enuciare et depaupare. Et tunc est
actiũ. Item aporiare. i. laborare. ul laborando su
dare. et anxiani. et tñ est neutru. Inuenit etiam
in depõiti gñe in eodem sensu. vñ ad cor. Apo
riamur. s. non destitumur. ubi pñ esse passiuum
p depaupare. Iñcor tñ dicit qz aporos grece lñe
dr paup. vñ aporiare. i. pauperem facere. et apo
ris. a. u. i. diuinus. Pauper enim est diuinos ee
Aporus in aporia est **A**et regnũ hñ celorum
Aposiopasie. sis. pñl cor e ualidus defectus o
racionis. De h dixi sup in quarta pte. in capitulo
de coloribus rethorics.
Apostora. te. componit ab apo qd est re et sto
los missio. Inde h et h apostora. te. pñsus. renuci
atus. refuga. retromissus. Et pñ ille dz apostora
qui pmo bñ agit. s. postea pñt. et male agẽdo
retro abit. vñ uidet componi ab apo et stans. qz
retro stans. Vel ut dicit diuat ab aplus p cont
rium. ul ab apostus. ta. tñ. qd est pñsus. et con
trarius. et fit ab appono. vñ apostaticus. ca. cum
pñsus. et h apostasia sic. i. renuciacõ. retro ad bo
nũ morem ido. et acuit pñl. et apostoro. tas. re
tro abire. a bono pñtere. pñse agere. Vñ eccl. b.
xix. Vinũ et mlieres apostotare faciũt. etia sapi
entes. et cor pñm apostora
Apostema. tis. ge neu. dura humoru collectõ in
corpe. sic den. a collectõne humoru. Nam greci a
postemas collectõnes uocant. et pducit. ste
Apostolus. apo quod est de ul re. componitur
cũ stolos qd est missio. et dr h aplus. i. missus.
et dr aplus. qz demissus. i. de celo ul a deo mis
sus. Aplus gce. Lifan hebice. Oñsus lñe. vñ hic
apostolatus. tus. tui. officiũ ul dignitas apli. et
aplicus. ca. cū. et h apostolicus. d. p papa. Apli
ci etia dicti sunt quidã heretici. qui nichil posside

res. psum. non recipiunt aliquos. qui aliquo in h
modo utuntur. Et apostolus re et coponitur apof
tolus cu con et dr copostolus. i. fil aplus cu ali
o Et cor pma aplus Vnde in aurora dr Sanctos
apostolicos lucas delucidat actus. Et nota. q. dic
tis apostolorum sine pbacoe credendu e sicut
dica in simbolu. Et scias q. de nece aplor ita
legit in quadā cronica. Claudius impar. Ma
cus euangelista scribe. Apostoli p orbem diui
duntur. Petrus roma venit. Andreas achaiam
ibi q. crucifigitur. Iohannes ephesum viuis in
trat sepulcr. Iacobus maior iherosolimis decolla
tur. Thomas in india lancea insigrit. Philippus
in frigia crucifigit et lapidat. Iacobus minor.
iherosolimis ptica fullonis occidit Bartholomeus
maiori india extoriat. deus decollat. Matheus i
ethiopia in altam lancea pforat. Semon et iu
das in paria a pontificibus poloru tumultu po
puli interinuntur. Mathias in iudea p xpo pati
tur. Lucas. in bithinia obiit. Marcus alexandrie
martyru compleuit. Barnabas in salamina. cre
mat. Quarto decimo ano claudius ueneno interi
it. Nero succellit. matrem euiscerat. sororem stu
prat. Romā in xij ptibus incendit. Seneca inter
fici. Ranas apud lateranū euomit. Petrum cru
cifigit. Paulū decollat. Impar ante xij. mensibz
vij. a lupis deuorat. uide in nris. Volo etiam
te scire. q. sicut dicit Iero. contra Iovinianū. in p
mo lib. Inter duodecim unus eligi. ut capite co
stituto scismatis tolleret occasio. Sed cur nō Jo
hannes. qui electus ē uigo crati delatū est. q. pe
trus senior est. ne adhuc adolescens et pene puer
pgresse etatis hominibz pferret. et magister bo
nus qui occasione iurgi debebat auferre discipu
lis et dixit eis. Pacem meā do uob. pacē relinq
uob. et qui uoluerit inter uos maior esse. mini
mus oim fiat. Ne in adolescentē quem dilexerat
cām pberē uideret inuidie. ut autē sciamus tūc
puer fuisse Iohannē manifestissime docent ecclē
siastice hystorie. q. usq. ad traiani imperiū vix
erit. i. post passionē dñi. lxxvij. ano dormierit qd
nos in lib de illustribus uiris hūiter pstrinxim9
Ambrosius etiā dicit sup lucā. Officiū est q. maria
comendat iohāni. inter ceteros iunior. qd non
oculis auribus debemus accipere. piculosa ē enim
mulieribus copula adolescentis et spēs inuentu
tis. Item scias q. porphirius arguit matheuz
et aplos qui secuti sunt continuo xpm. ut dicit
Iero. in math. Arguit porphirius et Iulianus au
gustus ul impiciam hystoriogphi mēcientis. ul
stulticiā eoz qui stān secuti sunt saluatorem. qsi
irracōnabiliter quemlibet uocantē hoīem sunt se
cuti. cū tantas ututes tāta q. sig pcesserint. que
apostolos anq. crederent uidisse non dubiū est.
Certe fulgor ipse et maiestas diuinitatis occulte
que etiā in humana facie relucebat. ex pmo ad
se uidentes trahere poterat aspcū Si enī in mag
nere lapide et succinis hec esse uis dr ut anulos.
et stipulā et festucas sibi copulent. quantomagis
dñs creaturay oim ad se trahere poterat quos
uolebat. Greg. autē dicit xpm nlla facere adhuc
miracula petrus et andreas uiderant. et tamē ad
unū dñi pceptū hoc qd uidebant possidere ob
liti sunt. Quanta nos eius miracula uidimus. q. et
flagell affligimur. quāto iniuriay asperitatibus
detremur. et tū uocantē sequi contemnimus.

Apostrophe pbes accentuat in fine. Dicit etiā
apostrophe. phe. et tūc non acuit in fine. et est
apostrophe finitus. regressus. reuēso fm pap. De
h require sup in q. tra pre. in tractatu de coloribz
Apostrophus. strophos quod est **R**ethorice
comissio componit cū apo quod ē de ul re. et dr
h apostrophus. phi. uigula regula. q. po ciculi.
dextera ad summā. lām posita. in hys dōmibus
in fine. tribunal et pizrin. qua nota oñdēt deesse
in sermone ultima uocal. ut tribunal p tribuna
le. pizrin p pizrine. et ad h oñdendū ibi ponitur
ul ideo ut denotet ultima cōsonans cui subiecta
ē uocal recuruari. et apostrophari. i. comiti et re
uti. ad pcedentē uocalem. vñ apostrophus dicit
Apotheca. theca componit cum **T**et cor stro
apo qd ē re. et dr h apotheca. ce. i. repositonum
ul reconditoriu. q. in hys homines elaboratis
fruges reponit. vnde h apothecarius. q. custodit
apotheca. ul mīator. et apothecarius. na. nū. ad
apothecam ptenens. Et pducit pñl apotheca sic
Apozima ius coctarū **A**potheca et entheca.
herbar. et componit ab apo et zima quod ē ius
et cor pñl. Oacer. ius potius semini ul apozia
Appitiuū ūbum ē ūbum deſi **A**pprodit huius
nons in co. ut uellico. albico. nutico. De hoc dixi
interia pre in tēatu de speciebus uerborum
Appitor. ab apparo. res. dr h appitor. roris
seruens. q. appeat et uideat. et psto sit ad obſe
qui. Vel appitores uocamus eos qui appere fa
gebant reos in conspectu iudicium.
Appello. las. laui. lare. componit ex ad et pel
lo. las. et mutat. d. in. p. vñ appellatiuus. na. nū
et est appellare aduocare. Item appellare. i. ad ali
um iudicem uocare. ul audiencā alterius iudicis
postulare. Et ut dicit b. in iij. lib de consuetudo
Appellasse inique iniquū est. Inique et impime.
iniquay appellacōnū fomes. Iniqua autē omnis
appellacio ad quā iusticie inopia nō coegit. Ap
pellare nō ut gues. h si graueris licet.
Appello. lis. appelli. componit ex ad et pello.
lis. et mutat. d. in. p. et est appellere ad portū ul
nire. ul impellere. et appellere. i. applicare. Vnde
Postq poeta aīm suū ad scribendū apulic. i. ap
plicuit. Potest et appello. lis. puli. pulium cōponi
ex a et pello. et tūc scribit p unū. p. et est apel
lo ab aliquo pello. ul amoueo. vnde apulius ab
ubere. i. amotus. ysa. xxviii. Ablactatos a lacte a
pulos ab uberibus. i. remotos.
Appendix. ab appendo. dis. dr hic et h appēdix
dix quod alicui appendendo adheret. Vnde appē
dix dr mansuetula que magne domui adheret.
q. appendit parieti. non habens tectum diuisum
in duo latera. Vnde h appendiciū. cij. idem. et
appendicius. cia. cum.
Appendo. pendo. dis componit cū ad. et dr ap
pendo. dis. et mutat. d. in. p. i. suspendere. ul libe
rare ponderare. vnde h appensor. pensoris. et ap
Appeto. tis. tiui. tere. titū **A**ppensonus. na. nū
habet pteritū et supinū ad modū quare. et com
ponit ex ad et peto. et mutat. d. in. p. et est ap
petere deliberare. acquirere. requirere. vñ hic ap
petitus. tis. tui. prod pñl. et h et h appenbilis.
et hoc. le. et hic appetitor pñl pducta.
Aplaudo. plaudo componit cū ad et inuēta o
in. p. dr applaudo. dis. plausi plausus. alicui plau
sum facere. et inde h applauda. ce. ul appluda. ce.

.i. forbi
solent app
pludo.
mutata.
appono
d. in. p. et
posinus. ra
sus. et cōt
apponi
in quarta
apponi
pior
termina
est depon
as. in acri
apponi
hendi sum
apponi
in. p. dr ap
pres posit
pme. Et d
Appime s
mant. In
uocabili
po. ul duc
nus autē i
est ps com
bilateral. q
eo in and
uira esse u
Appime
mere. ul i
mutat. d. i
Appropi
est approp
ni ex ad
pians allie
Appuli p
pncipia
dr ab apri
pncipis.
et locidue
ex pducce
tem locus
frugis. ul
pi. Oraciu
pncipia pfer
pncipis z
flores germ
vnde apri
us. q. ille r
habet festu
pntuon
titudo. i. cō
qd signat
pro. ab
componit
Et ab hys
protus.
a quod ē si
ptus. ab
qui libere
tendo. et ē
etiā ūbū n
pud ap

1. forbidimcula. ex paleis facta. circa qua pueri
solent applaudere. Et appluda etia dicitur fufur
Apluda. de. in applaudo uide.
Apodio. as. aui. i. innitor. ex ad et podio. as.
mutata. d. in. p. uide in podio podias.
Apono. is. sui fiti. ex ad et pono. is. et mutat
d. in. p. et e apponere. adiungere. addere. Et in ap
positus. ra. tu. et p sincopaz apostus. ra. tu. i. pu
sus. et cotarius. unde aposte aduerbium.
Aposico. onis quoda figura. de qua sup dixi.
in quarta pre. ubi egi de allotea. c. de sinthesi.
Apostus. in appono exponitur
Aprior. arie. appidatus sum. existimare precu
terminare. et componi ex ad et prior. arie. et
est deponens. Antiqui tamen p dco. as. et ap dco.
as. in actiuo gne dedi. zach. xj. De cor precu q
Apphendo. dis. appre **A**ppidatus sum ab eis.
hendi sum. ex ad et pphendo dis. componitur.
Apprime. prime componi cu ad. et mutata. d.
in. p. d. apprime. p gemini. p. i. ualde. ul sut due
pues posite p una. et tuc teneat. d. et. dicat ad
pme. Et debet semp media pduci. fm. hug. mac
Apprime sumptis zodar obltare uenenis. affir
mant. In legenda etia bn augustinu inuenit hoc
uocabulu apprime. Et uide hug uolte q si sit una
po. ul due p una posite. tunc retinet. d. Prisoa
nus aut in tractatu de adubijs dicit q apprime
est ps composita. Dicit enim q pme ponit adu
bialiter. qd ondit terentius. qui compositum ab
eo in andria ptulit. Nam id arbitror apprime in
uica esse utile. Sicut dixi sup. in tertia pre de ad
Apprimo. is. pressi. sum. i. ad aliquid p **A**ubijs
muta. ul iuxta. et componi ex ad et pmo. is. et
muta. d. in. p. et pre in pri correptam.
Appropio. as. aui. are. In appropians. antis. Et
est appropriare appproximare. appropinqre. et copo
ni ex ad et ppio. as. uide i ppus. Luc. x. appro
pians alligauit uolnera eius. et n hz r in pnt fit
Appuli pnt. cor est pteritu de appello. uide i ap
pncias. ratis. i. calor. iocunditas. Et **A**pello.
d. ab apricus. Et scribit per unum. p.
Apricus. ab april d. apricus. ca. cu. i. delectabil
et iocundus. eo q in illo mense sit pulchz tepus
ex pductione floz. Unde hec apricias. pprie au
tem locus apricus d. sine frigore. q sine rigore
frigoris. ul q sit aptus celo. f. delectabil. et prod
pni. Oracius in qpr. b. Quidqd sub terra est in a
pnciu pferet eras. i. in apertum.
Aprius d. q aperilis. q tuc terra aperitur et
flores germinat. ul d. ab affrodita quod e uen9
us. q ille mensis dedicatus est ueneri. ul q i eo
habet festum suu. ul q in eo nata fuit. Et facit
Aptitudinarius. ap **A**blem in i. tm ut apli
tudo. i. conueniencia. unde aptitudinarius. ria. nu
qd signat pperatis aptitudinē. ut risibilis.
Apro. ab aptus d. apro. ras. uerbum actm. Et
componi adaptro. et coapro. ras. et papro. ras.
Et ab hijs omnibus ubalia.
Aprotus. pteros quod e casus. componi cum
a quod e sine et d. aptotus. ra. tu. q sine casu et
ptus. ab apiscor dr aptus. ra. tu **A**cor pro
qui libenter acquirit. et habet modum in expen
dendo. et e nomen et non pncipiū. in nro usu. et
etia ubi n e in usu. Et compae. Aprior istimus
Apud pposico p. d. scribit. q uentres p ap ad

sunt sepe usi. duabus medijs litteris subtractis f
hug. ps at dic q diuat ab apud p sincopam
Apulia. lie. puincia ubi conditu e brundisium
on apulus. a. um homo de apulia. et prod pma
Apulus pnt cor ho de apulia. et pducit. a.
Aqua d. ab equus. a. u. ul equo. as. d. ppter
equalitatem superficie. et mutat ac oppron
gus m. a. luem. Unde pap dicit. Aq dca q eius
superficies sit equalis. unde in terra et in unda. Et
Aquagiu. Aqua co **A**ab aqua h aquila dimi
ponti cu agito et d. h aquagiu. qj. i. aqueductus
qd et h aquiductile. lie. d. scz uia p quam agita
tur et duat de ppo loco. et h aqualiciu p eodem
ul guttatumu. q p illd aq elicit. i. foras emittit.
Aqualiciu. qj. i. locus p quem aqua elicitur a
ppo alueo. et componi ab aqua et licio. cis.
Aqliculus. li. i. uenterculus. in aq uide et i ueter
qualis. ab aqua d. h et h aqual. et hoc le. i.
uas aquatile grossum et latu. Vn planctus dicit
illi stellam ubi secat. et aequalem cu aqua. quod
qnq accipit p grosso uentre. et inde uenit h aq
liculus. cili. i. uenterculus. vn parius. Pinguis
aqualiculus penso sex qui pede extat.
Aqualiu. ly. summa ps capitis. ab aqua diuat
deo sic dca. q pus suscipit aqm defluentem. q
Aquamabile. lie. d. uas sup qd **A**rotu corpus
cadit aqua qua abluuntur digiti sacerdotis post
sumpcionem corpis xpi. quod tenere et ppare
debet subdoraconus. et pducit. ni.
Aquariolus. h. mal. ge. ab aqua d. scz feruens
meretricibus. qui crebro defert aqua ad eam mu
danda et uenustandam et cor perultimam
Aquarius. ab aq d. h aquarius. rj. p quodaz
celi signo. eo q tuc cu sol est in eo. est abundaia
aquaz. et aqrius d. feruens qui portat aquam.
vn d. aqria ancilla que aquam defert.
Aquaticus. ab aqua d. aquaticus. a. u pnt cor
et h et h aquatilis et h aquatile p eodem.
Aquebibus. aqua componi cu bibo. et dicit
h aquebibus. bi. pnt cor. que ul qui sepe bibit a
quam. Et potest dedinari adiectiue.
Aqueuomus. aqua componi cu uomio. is. et
fit h aqueuomus. mi. qui aqua uomit. Et pt de
Aquila. ab actio **A**dinari adiectiue. et cor uo.
is d. hec aquila eo q acute uideat. vn dicit pap
Aquila ab acumine oculoz dca. q irreuerberato
uisu solem aspiciat Item aquila signu in celo ab
aquila d. aquilus. la. lu. q nasum habet curuū
in summitate ut aquila rusta. et est aquila pro
miscui gins. et sub vna uoce et vno articulo scz
seino comprehendit animalia usqz sexus. ut al
ba aquila. ta p mare q p femella. Et ut dicit
qg in mor. Aquile nomine sanctorz subtilis intel
ligencia. et sublimis eoz contemplaco figuratur
Cunctaz quippe auiū uisum acies aquile supat
ita ut solis radios fixos in se eius oculos nulla
lucis sue conuascione reuiberatos claudat. uide in
quileus in aquilo uide. **A**turtur.
Aquilinus. ab aquila d. aquilinus. na. nu. pos
sessiuu nomen. ut aquilina penna. et hij aquili
ni. noz demones. qui in similitudine aquilarum
Aquilo. ab aqua d. hic **A**appent. et pducit. li.
aquilo. onis. quasi ligans aquas. q uentus e se
renus et aquas stringit. et aquilus. la. lu dicitur
antiqui p niger. gra. grum. vn aquileus. lea. leu
i. nig ul fuscus. fm hug. Pap uero dicit. Aqu

lo uentus ad sinistram septentrionis. deus q̄ a
quas stringit et nubes dissipat. Est enim gelidus
et siccus. Idem et boreas. q̄ ab yparboreis oris
flat. Eccl. xliij. frigidus uentus aquilo flauit et
Aquor. ab aqua d̄. **A**gelauit. cristallus ab aq̄
aquor. aris depon. Et componit ad aquor quans
p̄ eodez. scz ad aqua ducere ul̄ portare animalia
Inuenit tamen actiū ad aquo. quas. vñ theodo
lus. En ad aquare gregē sil' et releuare colorem.
Gen xxix. Donec omnia pecora congregentur et
amoueamus lapidem de ore putei. et adaquamus
Aquosus. ab aqua d̄. aquosus. sa. suz. **A**greges
plenus aqua. et p̄pe d̄. locus aquosus. p̄cio uo
aquata. et compa. aquosior illimus. unde hec
aquositas. ratis. inundancia aquarum.
Aquula in aqua est.
Ara. ab aro. as. h̄ ara. huius are. q̄ ut araci
oni bñ conueniret. solebat ara mltitū. Alij
uolūt. q̄ deriuat ab ardeo eo q̄ uictime ibi arde
bant. scias tñ. q̄ ara d̄. p̄ altari. et p̄ stablo por
coruz. h̄ ara p̄ altari p̄mā pducit. h̄ p̄ ara porco
rum. cor p̄. et aspirat. xv. Est ara porcorū breuis
h̄ non ara deoz. Vel porci nutrit h̄ ara. gentilis
Arabia. ab ara. re. h̄ arabia. e. **A**ur necat ara
que fac̄ interpretat. q̄ regio illa thure abundat h̄c
greci endemon nostri bñm nominauerunt Eade
est nominata et sabba a filio thure qui sabba dic
Arabilis. ab aro. as. h̄ et h̄ arabilis. **A**rus est.
et h̄. le. ut terra arabilis. i. apra et bona ad aran
dum. et cōponit h̄ et h̄ inarabil' et h̄ le.
Arabis. ḡtis ab arabs corripit pñl. h̄ quando
est sūm futuri tempis eam pducit. xv. Dicis a
rabs arabis ab aro tamen exit arabis.
Arabs. ab arabia d̄. h̄ et h̄ arabs gentile. et a
rabilis. ca. cū. possessiū. Arabici ecā dñr quid
heretici. in arabia exort. dñtes animā cū corpe
mori. et in nouissimo uerumq̄ resurgere h̄ hug.
Pap sic dicit. Arabs arabos grece. h̄ arabs. bis.
et arabus. bi latine. **A**radij. quidā ppli. uide in
Aranea. ab aere. fm̄ rabañ. h̄ ara **A**mozreus
nea. nec. q̄ aeranea. eo q̄ ex aere nutrit. et hic
araneus inuenit. Et adiectiue araneus. nea. neuz
Vnde diminutiua. ab araneus h̄ araneolus. li. et
ab aranea araneola. le. i. pua aranea. Pap ecāz
dicit. Aranea iūmis. ab aere deus. q̄ in aera fila
gerat. hug. autē magis approbat. q̄ aranea dica
tur ab aragne. q̄ fuit mutata in araneam. fm̄ fa
Arapagare. i. effodere. ul̄ scalpere. ab **A**bulas.
area. et ponit simpliciter p̄ effodere. et cōponit
ab area et pagis qd̄ est uilla.
Arapagatus. ab area effossus. et d̄. ab arapa
gare. Vñ plantus. In auralia auruz michi intus
Aratellū. h̄. dimi. id est puū a **A**rapagatiū est
ratū. sicut a terebrum terebellum diminutiū.
Araciūcula. le. fossa pua instar sulci aratri. Et
d̄. ab aro. as. ul̄ ab arator Vnde reg. iij. c. xvij
fegit aqueductū q̄ p̄ duas araciūculas in circui
Aratorellus. li. dimi. puus arator **A**tu altaris.
Aratonius. a. u. locus q̄ p̄t arari. ab aro aras
Aratum. tri. ab aro d̄. et cor pñl. naturaliter
Vnde in auroza d̄. sup leuitico. Nostre canis hu
mū crucis hic aratro quasi sulcant.
Arbiter tri. tro. secūde decl. d̄. ab arbitror ans
et accipit in tribus significacōibus. Arbiter enī
d̄. reuelator consilioz. ut in salustio. p̄cul arbit̄s
omnibz amotis. arbiter testis. arbiter iudex. sed

dñt. Iudex ex lege. arbiter ex uolūrate fit. Inde
arbitriū. Et scias q̄ arbiter in cōmuni usu ē secū
de decli. Inuenit tamen ecāz et in tercia. arbiter
tris. tri. sicut ponit ḡg in mor. Et ecā pap dicit
q̄ arbiter est secūde et tercie decli. fm̄ salustium
est secūde. fm̄ uo regulas p̄stiam est tercie.
Arbitrū. tri. d̄. ab arbiter. et est libez arbitriū
facultas racōis et uolūtat̄is. qua bonum eligē
ḡā assistente. ul̄ malū eadem desistente. Et scias
q̄ triplex est libertas. scz a necessitate. a peccato
a miseria. a necessitate. et ante peccatū et post e
que libez est arbitriū. Sicut enim tūc cogi n̄ po
terat. ita nec mō. Ideoq̄ uoluntas apud deū me
rito iudicat. que semp a necessitate libera est. et
nunq̄ cogi p̄t. ubi necessitas. ibi non est libertas
ubi n̄ est libertas nec uoluntas. et ideo nec meri
tū hec libertas in omnibus est. tā in malis q̄ in
bonis. Est alia libertas a peccato. scz de qua oīc
ap̄lus. Vbi spūs dñi ibi libertas. Hec libertas a
seruitute peccati liberat. et seruos iusticie facit. si
cut ecōiūso seruitus peccati liberos facit iustice.
hanc libertatē homo peccando amisit. Ideoq̄ au
gustinus dicit. q̄ homo. male utens libero arbit̄o
et se p̄didit et ipm̄. q̄ p̄dita est p̄ peccatū libtas
non a necessitate h̄ a peccato. Qui enim facit pec
catū seruus est peccati. Istam libertatē que est a
peccato illi soli nūc hñt. q̄s filius p̄ grām liberat
et regat. Non ita q̄ penitus sint sine peccato in
hac mortali carne. h̄ ut p̄ctm̄ in eis non dñetur
neq̄ regnet. et hec est uera et bona libertas a mis
eria. de qua ap̄lus ad romanos ait. Et ipsa crea
tura liberabit a seruitute corrupcōis. in libtate
gl̄e filioz dei. hanc libertatē homo habuit ante
p̄ctm̄. q̄ omni carebat miseria et nulla tangēba
tur molestia. et plenius habebit in futura bñtu
dine. ubi miseria esse non poterit. h̄ in hac uita
que est inter p̄ctm̄ p̄mū et ultimā cōfirmacōne
nemo a miseria liber est. q̄ pena peccati non ca
ret. Libertas autē a peccato et a miseria p̄ ḡmā
est. Libertas uero a necessitate p̄ naturā. Scis
ecā debes. q̄ ut dicit p̄tolomeus Homo sapiēs
dñatur astris. q̄ scz p̄ sapiēciā suam p̄t uitare
ea ad que astra disponūt. De hoc ecā require in
astrū. et in mors. uide ecā in uoluntas. Itē scias
q̄ quatuor sunt status liberi arbitrii. et de quoli
bet cepit xp̄s. ut dicam in liber. a. u. Quare autē
deus non fecit hominē impeccabilem. ul̄ qui pec
Arbitor. aris **A**care nollet dicam in p̄scio.
atus sum. ari. i. existimare. ul̄ extimare. sed dñt
q̄ existimare. ul̄ extimare est apud aīm nostrū
arbitrari uo iudiciū animi exp̄mere. et corripit
Arbor ul̄ arbor fm̄ p̄sidū. sic **A**bi naturaliter
herba d̄. ab aruis. q̄ terre fixis radicibus adhe
ret. ul̄ arbor d̄. ab herba. eo q̄ ad modū herba
rū pollulet nascendo. pus enī iacto semine herba
orīc debine conforta surgit in arborem et in pua
tempore quā herbam uideras. arbustum cōspicis
Ab aruo ergo deriuat herba. ab herba arbor ul̄
arbor. et uidet p̄pe arbor dici de fructifera. Ar
bor uero de non fructifera et sterili. et est arbor
fe. ge. cū sit mater p̄prij fetus. Et attende. q̄ no
mina arborum sunt fe. ge. q̄ naturam matris
in suis fructibus p̄mitant. ut pinus et ulmus. h̄
enim ē q̄ obsterix puerpau bachi. vñ oleaster
fuit mal. ge. q̄ non concipit. cū sit. p̄prium sue gē

na concipe.
Arboreū
res crescit
Arboreū
possessum
Arbustula
Arbustum
ubi arbores
cipue nouell
uella et tenc
Arbustum q̄
Arca. ab a
hibeat uisum
nus. vij. qui
iectiue potest
Arcanus. i.
arcanē. ab
Arcos. ccs
p̄ lincopam
et d̄. exerce
i. cōstringen
tm̄. Et muta
Arcos. h̄
Archange
est p̄nceps. e
li. i. p̄nceps
cus. ca. cū. Et
tinencia ad
ordinibus si
mū ordinē i
illa officia q̄
p̄ p̄ncipes ul̄
cōne constiti
ordinis de bi
Sed ab angē
simen multi
Arebetipū
i. figura. et
ue. ut archet
d̄. p̄ncipal' f
Arebia. e.
p̄nceps. et co
ripiat. tamen
et h̄ facit po
et ideo nō cō
Archidipac
chos quod c
p̄nceps diacc
tui. eius offic
Archiepisc
cepe ep̄dū. al
archiepiscop
episcopatus.
episcopos. ar
p̄scopati ha
Archigallu
archigene
qd̄ est natu
cps. et d̄. h̄
medicus. q̄ o
Archigpho
archileuit
et componit
Archilogu

na concipe. i. olinaq. p. pomis uo sunt neuf qe
rboretu. ti. locus ubi arbo **Ar** exceptis paucis
res crescunt. ab arbore dicitur. **Ar**
rboreus. rea. reum. et arboreus. na. num
possessum. ab arbore dicitur. **Ar**
rbuscula. le. diminutivum parva arbor.
rbustum. ab arbore dicitur. ti. locus
ubi arbores crescunt. et p. ipis qnq. ponit. et p
cipue nouell. Arbustum enim qnq. dicitur arbor no
uella et tenera in qua infertio fieri potest. et dicitur
arbustum qd arboru stacio ul' basta. **Ar**
rca. ab arceo. ces. dicitur h. arca. ce. qd arceat et p
hibeat uisum. et caret aspiracione. et inde h. arca
nius. n. qui facit arceus. ul' qui custodit. Item ad
iectus potest dici arceus. na. num
rcanus. na. n. i. secretus. ta. ti. a quo ceteri
arceant. ab arceos dicitur. et caret aspiracione.
Arceo. ces. arciu. supinu debet esse arciu. tu. h.
p. incipam dicitur arciu. cu. **Ar** arceo componit cu ex
et dicitur ex arceo. ces. Item cu con et fit coarceo. ces.
i. costringere. Arceo simplex et compositum est ac
tu. Et mutatur. a. in. e. in compositione. **Ar**
refo. sis. in actio. actis. exponitur. **Ar**
refo. sis. ubum desideratm ab arceo. ces. u.
archangelus. ab archos qd **Ar** de. in actio. qd
est princeps. et angelus componit h. archangelus
li. i. princeps angelor. ut gabriel unde archangeli
cus. ca. cu. Et scias qd omnia officia humana p
tinentia ad singulares psonas. cum quibusdamq
ordinibus similitudine habeant dirigunt p. ulti
mu ordine in qtu picipiant ututes supior. Sed
illa officia que ad multitudinem pinent dirigunt
p. principes ul' archangelos. et ideo homo in pla
cone constitutus illuminat ab angelo inferioris
ordinis de hijs que ad statu psonae sue pertinent
Sed ab angelo pncipe. de hijs que spectant ad re
gimen multitudinis. uide etia in angelus. **Ar**
rchetipus. pi. i. princeps figurar. Nam tipus
i. figura. et archos. i. princeps. Et p. poni adiecti
ue. ut archetipus. pa. p. u. n. archetipus mundus
dicitur pncipal figura sensibil mudi. et corripit ti
rchia. e. i. pncipatus. ab archos dicitur. **Ar**
rchicoquus. qui. e. princeps coquor. ab archos
pncipat. et coquus. qui. et licet coquus pma cor
ripit. tamen archicoquus qui. acuit. co. fm usus
et h. facit potencia n. qd remanet incorruptus.
et ideo no comutat accentu. sic nec uiccomos
archidraconus. draconus componit cum ar
chos quod est princeps et dicitur h. archidraconus
pncipat. draconu. unde h. archidraconatus. tus
tui. eius officiu. ul' dignitas. dicitur etia h. archidra
conus. **Ar**chiepiscopus. i. prin **Ar** con archidraconus
archiepiscopus. ab archos princeps et episcopus. v. n. h. et h
archiepiscopalis et h. archiepiscopale. et h. archi
episcopatus. tus. et h. archiepiscopiu. pij. et archi
episcopos. aris. esse ul' fieri archiepiscopi. ul' archie
piscopatu habere. uide in metropolis. **Ar**
rchigallus. li. princeps galloz. scz illor sacerdo
q dicitur natura componit cu archos qd est prin
cipat. et dicitur h. archigallus. nis p. i. pncipalis
medicus. qd optime scit mederi geneti. i. nature
rchigallus. phi. p. n. cor. uide sup in antigr
rchileuita. uire. i. princeps leuitaru **Ar** phus
et componitur. ab archos et leuita. **Ar**
rchilogus. archos componit cu logos quod e

sermo. et fit archilogus. ga. gu. princeps ul' pncipus
in sermone. v. n. h. archilogu sermonis pncipus
Archimandrita. ab archos princeps et mandros
ditus dicitur h. archimandrita. te. i. pastor ouiu. et p
translacionem dicitur qnq. de pastoribus spualibus
Archipota. te. p. n. l. prod. i. magnus potator. ab
archip. biter. teni p. n. **Ar** archos. et pot. ma
ceps presbiteror. ab archos et presbiter. **Ar**
rchisinagogus. gogi princeps sinagoge. ab
archistenu. teni. i. moa **Ar** archos et sinagoga
stenu. ab archos qd est pncipiu. et stenu qd e
stacio. qd pncipal. i. spualis stacio. Vel archistenu
um qd regulis et disciplinis arceatur. **Ar**
rchitector. ab archos et tectum quod ponit
p edificio ul' domo componit h. architectus. ti. qd
facit tecta. ul' potius pncipal artifex qui preest
edificijs construendis. qui architector dicitur. v. n. ar
chitectura. re. et architector. aris. tecta pncipal
construere. Et ut dicit p. in viij. li. Snt uere oia
p fessionu nomina apud latinos ualia. et in or
definit. Nam gmaticus et philosophus et archi
tectus et sophista et poeta greca sunt. Itaq ex
nominibus ipis habent uba apud grecos. Unde
nos qd philosophor architector. poenr in usu
Architridinus. princeps tridini qd est **Ar** hemus
comus trina sessione couuanciu ordinata. ab ar
chos et tridiniu. fm hug. Pap. uero sic dicit. Ar
chitridinus dicitur maior domus. vel in domo prin
ceps triu lector. qd in lectis solebant comedere. na
dmon grece lectus. archos princeps triu. Et p. uide
p. n. l. V. n. in aurora. Architridinus habet moisen
signare supentem. uide in tridiniu. **Ar**
rchoni. dicitur actus mupulor ul' alia rerum
archos grece latine dicitur princeps. **Ar**
rcicula. le. dimi. parua arx siue rupes. **Ar**
rcipotens. arceus componit cu potens et cum
tenens. et dicitur h. et h. et h. arcepotens et arceitens
ul' arceitens h. antiquo. qd dicebat arceus p arceus
arceus. pi. p. p. n. nomen uiri. per duo. p. **Ar**
rcitens. tenens arce ul' arceitens per. q. **Ar**
rcites. ab arceus dicitur h. arceus. arceus. sagittari
us cu arce equitans. sicut turchi et trati. vel p
scribi p. q. more antiquor. qui dicebant arceus
pro arceus. et tunc dicebant arceus. **Ar**
rcinu. ni. p. n. l. prod. i. librariu armarium. de q
sero. in plogo hester. Quem libz ego de arceus
hebreor reuelans ubum e ubo expssius tntuli
et deriuatur ab archa. e. **Ar**
rcitus penultima pducta in arceus exponit.
actophilax. arceus. ti. componit cum philaxe
quod e seruare. ul' philos qd est amor. et dicitur
h. actophilax qd seruans ul' amans usam. qd e
sequi smp et e minor usam. Et eadem dicitur arce
us quasi arceon urens. i. usam amans. ul' e aliud
signum arceus. ut dicit boetes. **Ar**
actos grece usam dicitur. qui et septemtrio. qd sep
tem stellis constet. fm pap. et e trida l. a. c. i. pa
acturus. ri. p. n. l. prod. i. pia. scribit enim p. et.
Job ix. qui facit arceus. et orionas et padas. et
interiora aultri. Et ut dicit gg. Arceus septem
stell mane luget. et smp usatur. et nunq migitur
et dicitur arceus qd arceon urens. uide i actophilax
Arctus. ti. ul' arceus grece **Ar** et dicitur uolgo carnis
fe. ge. p. usam. scz p illo signo celesti. et interpreta
ur la latine. v. n. arceus dicitur tam polus iuxta ar
tum qd circulus includens illam. qui et septemtri

onalis dicitur. Similiter antarticus dicitur tam polus op-
positus quam circulus oppositus. Dicitur etiam huius artus
tus. per membrum. huius tunc scribitur per. t. solā. et ē mas. ge-
neratim adhibuit. i. curuatim. camerañ. Et dicitur
arcubius. huius. ille qui cubat in arcu. Ab arcus. cuius
et componitur ex arcu. os. et cubo. bas.
Arcula. le. dimi. pua arca. unde huius arcularius qui
facit vel custodit arcas. vel arculas.
Arculus. li. diminutivum. i. parvus. arcus.
Arcuo. as. aui. i. ubi actum. i. cunare. ab arcus
arcus. cuius. dicitur ab arceo. ces. unde vñ ubalia
quod arceat hostem. Item arcus dicitur fornix. quia fit
arcta cunacōne curuata. Ponitur etiam arcus per arce
sagittandi. Unde in ij reg. Precepit ut docerent fi-
lios iuda arcu. Et definit dñs plural in ubus ad
Ardea. de. ab arduus unde dñm arc. cis. arcibus
dicitur. quodā avis petens ardua scilicet aerem. vel fm
fabulas dicitur a quietate que ardea dicebat. quia in
arduo erat sita. unde huius et huius ardeas. patrium. Et
dicta est avis illa ardea. quod de cinere illius civita-
tis nata fuit. et eadem avis a multis dicitur cātulus
fm hug. Pap. iio dicit. Ardea auis dca. quod ardua
uolat. Imbres enim formidat sup nubes uolat
ut pcellas nubiu sentire nō possit. et acuit. pñl.
Ardelio. ab ardeo. es dicitur huius ardilio. onis. i. lecca-
tor. qui ardens est in leccacitate.
Ardeo. es. arsi. ubi neu. Et inde ardens. tis o.
ge. Et comparatur ardencior tissimus. vñ ardent-
ius. tissime aditium. et huius ardor. onis. Item ab
ardeo ardesco. cis. inchoatim. quod componitur cum
re. et dicitur redardesco. cis. interposita. d. Ardeo iio
componitur. ex ardeo. des. Ardeo simplex et cōpo-
sitū neutrum est et absolutū. huius quā ponitur per combu-
ro. ē trinitivum. et indiget obliquo. et uide Job. xv
dicitur. Colligent eū et in ignem mittent et ardet. dicitur
ardet in pñti non ardebit in futuro. ad innuen-
dū quod ignis inferni est continuus. et sine aliqua i-
terpellacōne affligit eternaliter Et scias quod ardeo
mtra sūgt. ut patet in huius uisibus. Ardet mēs ar-
det dipeul focus ardet et edes hec amat huius splen-
Ardous. dua. duū. dicitur huius huius unit et unit illa
ab ardeo. eo quod ardua ardent a sole. vñ huius ardu-
itas. tatis. et est pñe monciū.
Area. ree. locus ubi terit frumentū. et dicitur ab a-
reo. es. quod non trituranē ibi nisi arida. vel dicitur
area quod area. quod era dant per tritrandis frugibus
et ponitur per domus latitudine. et per mari. quod latū
et spaciosum est. et per tabulaz equalitate
Arefacio. cis. eci. etum. i. andū facio. et cōponi-
tur ex arere infinitiuo de areo es et facio. cis. et
acuiē. fa. in pma psona secūda et tertia pñtis in
dicant mōi. licet sit huius arefacio. cis. cit.
Areho. fis. fit. arefactus. areheri. i. fieri. vel esse
andum. et componitur ab hoc infinitiuo arere. et
fio fis fit. et pducit si sicut fio.
Arelatū. ti. urbs gallie. et pducit penultimam
Arenā. ne. non ut quidam dicunt dicitur ab herendo
in fabricis. huius ab areo. es. unde huius arenula. le. dimi-
et arenosus. fa. sum. locus plenus arena. et arena-
rius. ria. rium. idem. vel quod fit de arena. quasi
possessiuū. et huius arenariū. rij. locus arenis plenus
uel dicitur arena ab aro aras. per contrarium.
Areo res rui ubi neutrum. et caret sup. esse uel
hieri sicut. et componitur cū in et fit in areo es.
et cū ex. et fit ex areo es rui et pñ a. vñ in auro.
Sic sine doctrina. marcidus aret amor. Sed areo

ea cor. vñ quidā. Terraz nullus aret. in qua spes
Areola. le. dimi. pua area. ezech. i. seminis are
xvij. ut irrigaret ea d areol gminis sui. et cor o
Areologus. i. iustus et potens in sermone.
Ares. i. uirtus. et logos sermo.
Aresco ab areo es. dicitur areresco cis ubi incho-
Et componitur inaresco cis. et exaresco. cis.
Ares. i. uirtus. et responso. in dēdi. qui dat re-
sponsa pñcipis. et pñ componi ab assistens et re-
sponsis. quasi assistens rñsis. uel ab a. et hoc abla-
tuo responso. ut supra dixi in abatis.
Arfaxat. interpretatur depopulatio.
Argenti. arginos dñt gci. vñ olim huius arginus
dicebatur denarius. quod maxime moneta. de argē-
to solet fieri. Et argira. quēdā insula in medio
oceano. adeo fecunda. ut dicatur huius supficiem
argenteam. et ideo sic est dicta. Inde dicimus huius
argentū. Et ab argentū. argenteus. rea. reū. i. et
argento existens. vñ argenteolus. la. huius. dimi.
argento. tas. et sunt actua. In ubalia. Itē ab ar-
gento. tas. et sunt actua. In ubalia. Itē ab ar-
gentū argentarius. qui custodit argentū. vel opā
Argiletū. ti. pñl. prod. locus tur de argento.
in quo occisus est argus. et componitur ab argus
et letum. Possunt etiā esse due pñes. et tunc ar-
Argilla. ille. terra tenax. i. gi letū. i. mors argi-
et humida. ab argos nō argis ciuitate in grecia.
quia apud grecos. pñm ex eo facta sunt uasa vñ
argillosus. fa. sum. plenus argilla.
Argonauta. argos quod ē pma nauis componitur
cū nauita et dicitur hic argonauta. re. et dicitur sunt ar-
gonaute onis illi qui in illa naue ierunt per auro
uel ere. vñ argonauticus. ca. cū. posse finū. et hoc
argonautica. ce. lib. compositus ab appolline de
Argumentū. ab arguo. is. dicitur hoc argonauris.
argumentū. quod tribus modis dicitur. Nam dicitur argu-
mentum res ficta que tamen fieri potuit. ut cōe-
die terenci. Dicitur etiam argumentū pñū opus pñ-
sum in quo tota materia subsequēntis opis pñ-
libat. et dicitur argumētū quod argutū. i. callide inuētiū
Dicitur etiam argumentū rei dubie pñbamentū. vñ
argumentosus. fa. suz. plenus argumentis. et quā
quod expeditus. Et comparatur. Unde argumentor.
aris. ubi deponens. Argumentator. cio. re. Et
dicitur argumentatio argute mentis oratio. fm hug
Pap. uero dicit argumentū argute inuētiū quod
rei dubie facit fidem probatio. uel breuis oratio.
uel fabula uerisimilis. uel instrumentū mechanici
Argumentū dicitur quod arguat mentē. Arguit autē
qui ignaram. ut intra se de ignorancia confundat
tur. et derelicto mendacō ueritatē deuote sequat
Argumentū est ipsa sententia que fidez pñstat. Argu-
mentatio ipsius sentēcie per oracōnem explicacō. Cu-
ius due sunt species. silogismus et inductio. Seco-
silogismo enthymema. Inductioni supponitur exē-
Arguo. is. ui. uti. ubi actum. i. dñm. Quin compo-
nitur coarguo. is. redarguo. is. vñ ubalia. Arguo compo-
Argus. gi. pastor quidā. a quo et leti cōponi-
tur argiletū. ti. i. locus in quo occisus est argus.
Item argus quidā mons. a quo uel a factore dic-
ta est pma nauis huius argus. gi. et huius argon in dēdi
et argon. onis. et huius argo. argos. gop. et huius argo-
argop. vñ per compositōnez huius argonauta. re. Itē
argus dicitur uagus uel piger. vñ argia pigritia.
Argucia. cie. calliditas. i. iusta discretudo. Et dicitur

ab argutus
Argutus. d
argute. d
Argutus. d
in tribus sic
men. Nam
arguti ozg
dū. xv. Est
Et compa
guro. ms. i.
re. rephend
in x li. dicit
gutus. et fi
bo argutor
p arguturu
mentū dno
Argutus pñ
de accusatu
Argutus. d
compatur.
i. ficitas. e
nous. Et se
natural pñe
ua andā te
nel fm
et qñq po
ipse percul
tas ad mod
pñ. xxix. V
plum et alt
ij. c. Ipse a
in fine ariel
el signat q
dica pñe po
pñ. xxix. v
tissima et h
ihesu sacra
ibi subitigi
dicit quasi.
quā non in
que dignit
autē temp
etiam quā
maxime in
quosdam a
in modū l
i. leo. quia
lem dicebat
in patriaz
bilis et
ries. ab
in ara imo
ad aras. uel
ge masculin
itus. quā m
lus. li. dimi
ries dicitur pñ
cunt. quia
pugnanciū
in similitu
cū illo inst
ad iuere.
Ariero. a
npt penul
neculu
Arimasp

ab argutus. fm hug. Pap sic dicit. Argutie docu
argutum aduerbium. **A**rgute. diserte ab argutus dicitur.
Argutus. ab arguo. is. dr argutus. ca. ti. quod
in tribus significacionibus inuenit. fm q est no
men. Nam arguti. i. breue. ut arguti caput. Item
arguti organu. i. sonori. Item arguti al. i. calli
du. xv. Est huius argutus e callidus atq sonorus
Et compaf. argutior illimus. Et ab argutus ar
guro. tas. i. ubi impugnare. ul diserte se defende
re. reprehende. ubi frequenter. fm hug. Prif. at
in x li. dicit. Arguo. is. ui. uti. vii et picipi ar
gutus. et futu arguturus. et deriuat ex h uer
bo argutor. ans. Inuenit tamen ecia arguturus
p arguturus. Pap uero dicit. Argutus qui argu
mentu cito inuenit urbanus in loquido. astutus.
Argutus picipi de arguo. i. conuictus. et ecia ad
de accusatus reprehensus. constrictus.
Aridus. da. dum. i. siccus. ca. cu. ab areo. es. Et
comparatur. dior. dissimilis. unde h ariditas. raris
i. siccitas. et coponit paridus. da. du. i. ualde a
ridus. Et scias q terra appellata est arida. qz eius
natural ppetas est siccitas. Gen. i. Appellauitqz de
us arida terram. et cor pnt. unde in terra
Ariel fm remigiū leo deus ul leo dei interpretat
et quq ponit p uiro forti. ut pmo pal. xj. cap
ipse percussit duos ariel moab. i. duos uiros for
tes ad modū leonis. Quq ponit p iherusalem
psa. xxix. Ve ariel ariel. Et dr bis ariel ppter te
plum et altare. Tercio dr p altari. ut in ezech. xl
ij. c. Ipse ariel quatuor cubitoz. Et attentatur
in fine ariel. Vnde quidā. Iherusalem signat ari
el signat q leonem. Et scias q olim iherusalem
dicit ppe poterat ariel. i. leo dei. Vnde dicit glosa
psa. xxix. ve ariel ariel leo dei. Iherlm cū poten
tissima et fortissima fuit. sed post edificata sub
iheru sacerdotē magno est deca q ariel. unde dñs
ibi subitgit Et ent michi q ariel iherusalem. Et
dicit quasi. qz templi similitudinem retinēs anti
quā non magnificentiā. Item umbram tñ anti
que dignitatis retinens sicut dicit glosa. Nostro
autē tempe non pprie dr nec ariel. i. leo dei. nec
eciam q ariel. ppter peccata que iudei cōmiserūt
maxime in psonaz filij dei. unde in hierlm. Et h
quosdam ad lām hierlm dicta est ariel. i. leo. qz
in modū leonis edificata erat. Itē dicta est ariel
i. leo. quia sicut leo dr rex bestiar. ita hierusa
lem dicebat regina ciuitatū racōne fidei q uiguit
in patriarchis. Sciencie que illuxit i pphetis. no
bilis et dignitatis q fuit in regibz ppli dei.
Aries. ab ara fm pñs dr h aries. etis. qz pmo
in ara imolatus fuit. Vnde ugil. Aries macraē
ad aras. ul dr ab areos. i. a mare. unde ecia in g
ge masculini mares uocant. uel dr ab ares qd ē
ūtus. qz maioris ututis sit in grege. Vñ h arietu
lus. li. dimi. et arietius. tiua. tiuū. Et nota q a
ries dr p iuece et illo instrumto quo muri qua
ciunt. quia impugnat murū in modū arietū im
pugnantiū. Vel quia fit in summo cū cornibus
in similitudinem arietis. vñ et arietare dicimus
cū illo instrumto pcutere. Vñ arietare pñet
ad iuece. qñ sunt in tpe coeundi. et cor pnt ari
etio. arietas. in aries uide. Et cor es ubiq
npt penultimam sue. e.
Arimaspi. li. diminutiuum. paruus aries
arimaspi homines unū oculum hñtes bellus

gerunt cū griphibus animalibus terribilibus. et
sibi smaragdos lapides pñosissimos auferūt. nā
fm remigiū pñosissimi smaragdinei lapides re
piunt in scithia regione deserti. quos tamen cul
tosūt griphes animalia terribilia et fozia. que
corpus habent leoninū. pedes autē et rostrum et
alas. ut aquila. Ideoqz p terram currunt ut leo
nes. p aera uolant ut aues. Que bestie custodiūt
ipsam deserti regionē. et seruāt ipsos lapides. nō
qz ipse in suam eos conuītū utilitatem. s. homi
nibus auferunt eos. cū qbz arimaspi hñtes unū
oculū hñtes. bellum gerunt. ipsos qz lapides eis
auferunt. Et dñr arimaspi. ab ares. qd est uirtus
et aspicio qz utuofe. aspicientes. licet enim unum
oculū tantū habeant. uident tamen utuofe et a
cute. Que res pulchz in se continent misterū. La
pis qppe smaragdus q nimie ē uiriditatis xpñ sig
nat q pascua etne refecit suis daturus ē fidelibz
Porro desertū illud in quo lapides repiunt fñt
corda sanctorū. qui se a terrenis et huius mōdi cu
ris longe faciūt. ut in secreta cordis sui qere do
mino seruire possint. Vnde unus eoz dixit. Ecce
elongaui fugiens et mansi in solitudine. In qru
cordibus inuenit lapis smaragdus. qz in ipse ha
bitat xpñs. sed assunt griphes. i. maligni spūs q
xpñ nituntē tollere fidelibus. non qz ipsi habeāt
eū. s. causā inuidencie hominibus eū auferunt. s.
sunt arimaspi unū oculū hñtes. i. electi oculum
mentis possidentes qui bellant cū griphibz h est
cū malignis spiritibz xpñ qz sibi rapiūt qui ē la
pis pñosus. Ex dictis patet q smaragdus precō
sus est lapis in sua natura. s. pñosior est in sanc
torū figura. uide eciam in griphes.
Ariolus. ab ara. are. dr h ariolus li. diuinatōr
qz circa aras vdoz nēphās preces faciebat. et
funesta sacrificia unde ariolor. ans. atus sum. i.
diuinare. ubi deponēs. vñ ubalia. et cor pnt
Ariopagus. gi. uilla ututis scz uicus athenis u
studebant phi. et dr ab ares quod ē utus et pa
gos quod est uilla. Inde h ariopagus. gi. i. uilla
ututis. Et inde h ariopagita. princeps et magister
illius uille. vñ dyonisius ariopagita. fm hug. ul
ariopagus curia erat athenensium ubi erant iudi
ces. Nam ares utus pagus uilla. qz ibi tota utus
ciuitatis erat. vñ ariopagite curiales athenensū
ul pñcipales. ut uolt pap. et pducit. pa.
Arismetica. dr ab ares qd est utus et menos.
quod est numerus qz tractat de utute nūi. unde
h arismetica. a. et adiectiue arismetica. ca. cum
fm hug. Pap uero dicit. arismetica numerorū
disciplina. Greci enim arichmon numez dñt. ul
componit ex ares. et richion numerus. et scribi
sic potest per. t. in quarta littera.
Arista. ab areo. es. dr hec arista. re. quia primo
areat. i. spica. ul spicula spice et piscium. vñ arista
tus. ca. ti. sicut dicimus aristatos pisces qui plu
res hñt aristas. et aristor. aris colligere aristas
Aristella. le. dimi. pua arista.
Aristoforum. ab areo et foros quod est ferre.
dr hoc aristofoz. ri. uas ad potus. et prandia de
ferenda. in agros aptum. et dr ab areo p contriū
eo q non sit aridum. qz oparij semp indigēt ut
uinū ul aqua sit in eo. qua urant. ul uas ubi re
liquie ciboz reponuntur. et corripit. fo.
Aristotiles. lis. fuit quidam pñs. dñs ab ares

itus. q. fuit ituosus itute acquisita.
Arma. ab armos h. arma armoz. q. e. regunt
ul. q. armis. i. b. h. i. s. exercetur. et dñr arma ge
neraliter oim genex tela. Sed tamē pprie arma
quibus defendimur. tela quibus oppugnamus.
et que mittimus. vñ armos. as. ubum actm cum
suis compositis. Et inde subalia armator. trix. do
Armabil. ab armos. as. h. et h. armabi. tuncula
lis. et h. armabile. qd facile ē armandū. et cor pl
Armamentariolū. li. dimi. puū armanitantiū
Armamentariū. rij. dr. ab arma. locus ubi tela
et arma ponunt. iij. lib. reg. c. xiiij. Et postea re
portabant ea ad armamentarium scutatorum.
Armamentum. ti. ab arma dñ. et sunt armamēta
firmamēta nauū. ul. locus ubi arma ponuntur
Armariū. ab arma dñ. h. armariū. rij. locus ubi
arma reponunt. et h. armamentariū rij. p. eodez
h. modo ppe armamentariū dñ ubi tantū tela et
arma ponūt. Armariū uo dñ gñaliter locus ubi
instrumēta et arma cuiuslibet reponūt. q. cuius
libet artis sunt sua arma. ut clericorū arma sunt
sui libri. Nautarū. remi. uelū funes. feminarū fusi
coli. et huius. frequēter tamen nūc armariū dici
Armelauā. se. fe. ge. ab armis. **A**rmus librum.
denuat. uestis sic dñ. quia ante et retro diuisa
et apta sit in armis tantū clausa. quasi armidau
sa ablata. c. et est scilicet. **A**rmus
Armelus. ab armis fm rabanū dñ hic armelus
li. uestis humeros tantū regens. sicut scapulare
monachoz. Item ab armis h. armelū. li. neur ge
uas sanctorū ul. uictimarum.
Armementariū. rij. dñ ab armentū. et ē idem qd
armentū. et inde h. armentariolū. li. dimi. et hic
armentariū. rij. custos armenti. et est armentariū
de maioribus bestiis. sicut et armentū. h. grex de
minoribus fm hug. Papias uero dicit. Armentari
um locus ubi armenta sunt. uide in armentum
Armentū. ab arma dñ. h. armentū. ti. q. sit aptū
armis ul. faciendis ul. ferendis ul. exercendis. ul.
quia comibus sit armatū. ul. armentū q. aramen
tū. ab arando. Et differt a grege. q. armentū ppe
est de maioribus. grex uo de bestiis minoribus fm
armentariū. armentū custos. Amos c. vij. Non suz
ppheta. et non sum filius pphete h. armentariū
ego sum. Et intellige q. denegat se esse pphetaz
licet tot uera predixerit quia enim eadem hora
qua requisitus est pphete spm sibi deesse sensit.
de semetipso testimoniū ueraciter intulit dicens
Non sum ppheta. qui tamen secutus adiūxit. Et
nūc audi ubum dñi. h. dicit dñs. Vxor tua in
ciuitate fornicabit et filij tui et filie tue in gladi
o cadent. quibus pphete ubi ostendit quia cū
de seipso loqueret impletus est et mox habere
spm pphetandi meruit. quia se pphetam humili
ter esse non cognouit. sic dicit g. in ij. mor. g.
Armigatus. ra. tū. pñl. prod. Reg. vj. Et dñ p
cuciebat i organis armigatis et saltabat totis ui
ribus ante dominum. Dñr autē organa armiga
ta ad armū. i. humerū ligata. unde in organis a
migatis. i. ad humerū positis. ul. ut dicit quidaz
est genus organi quod cum aqua fit.
Armiger. gera. ge. pñl. cor. i. qui arma gerit.
Inuenit etiā substantiue in quolibet gñe. ut hic
armiger p scutifero. h. armigera p scutifera. Et
componit armiger ab arma et gero. is. ul. p. co
poni ab armoz gñ. et gerens noie immediate.

Armilla. ab armus dñ. h. armilla. le. i. torques
bcbiale dextrotheriū. et sunt ppe uiroz. ab amo
rum itute collate uictorie causa. que olim uirile
dicebant. Sedem et circuli. uel quia in armis. i.
humeris ferunt. h. armilla pcpue mulierū lacius
extendit. Circulus uero rotundus fit. Item ab ar
mus h. armillum. li. uas uinariū aptū ad portā
dum in humeris. uide in torqueo torques.
Armipotens. tis. mas. ge. pñl. cor. i. mares. qd
etiā omnis gñis p. esse. i. armis potens.
Armomancia diuiniatio q. fit in armis. i. in spa
tulis bestiarum. ab armis et mancia.
Armonia. nie. dulcoraco et consonancia plimo
rum cantū. vñ armonicus. ca. cū. dulcis suauis
delcabilis. ut armonia. i. cōmunis cantus celi. et
uidez armonia esse compositū ex ad h. fm anti
quos mutat d. in. r. et monos quod ē unū. qñ
ad unū. ubi omis cantus q. ad unā consonancia
tendūt. et acuit pñl. armonia. uide etiā in gñam
Armus. mi. mas. ge. i. scapu. **A**res et in gñam
la. humerus. Sed humerus ppe hominū. Armus
Arna grece. latine agna. **A**rnaglossa. ul. arnaglossus herba est scz agni
lingua. ab arna qd est agna et glossa qd est ling
ua. Eadem a romanis dñ plantago. quia planta
eius cito adheret terre. et ē fe. ge. utiqz
Aro. as. au. are. atū fm pñl. ab ere. eo q. prius
ere aratra faciebant. Vñ h. arator. toris. et h. ara
tura re. Et cōponit aro cū ex et fit exaro. as. i. cū
scribere. l. uald arare. et cū p. et fit paro. as. et cū
ob. et fit obaro. as. et hinc ūbalia. Aro cū suis cō
positis neutz est. excepto exaro. p. describere. Et
cor pñl. h. areo. es. eam. pducit. x. Terram nul
lus aret in qua spes seminis aret. Et est rñstū
aro. et habet terdas psonas. passiu. ut aro terra
Aroma. tis. neu. ge. et di. **A**ret terra arat a me.
quē aromata quicunqz fragrantis odoris india
ul. arabia mittit. ul. alie regiones. dñ sic ab ara
q. aris imposita diuinis inuocacōibus apta vi
dant. ul. ab aere. q. sese aeri inferi et misceri pba
t. Nam quid est odor nisi aeris cōfectus. et pñl
aroma. unde in auro. Nectar aroma fauos cūctas
Aromatizo. fas. i. re. **A**rimizum. balsama cūctas
colere. ab aromate dñ. et ponit qñqz rñstū
ego aromatizo hunc. i. aromate vngo. ul. aroma
te redolentē facio. et pducit. ti. pñl. qñqz rñstū
Arpax dñs quia arripit. Arpe enī grece rapere
Et est instrumētū orti ferreus uincinus dñs q. an
piat qd in puteum cadit. fm papiam.
Arquitenens fm antiquos. ul. aratenens fm mo
dos. arcū tenens. Et cor pñl. de h. habes supra
Arra. re. p. geminū. r. qd dat. **A**rra arapoten
cū aliquid uendit ul. emit p. certitudine. et non
ut reddat tamq. pignus. h. ut sit de corpe pcepti
vñ et dñ ab ara. q. res q. inarat adeo rari debet
esse q. testibus aris fieret facta. **A**rra et componit
inarro. subarro. fm hug. Vel fm pap. arra debet
esse a re p. qua datur. unde dicit Arra dñ a re p.
qua dat. non ut ipsa sicut pignus reddat. h. ipā
sibi manente cetera copulantur.
Arrabo. onis. mas. ge. i. uadimonū. Vnde re
tencius in tercia comedia. et relcā arrabonem p
illo argento. et ppe arrabo dñ bona arra. sicut q.
dat p. bona re. ut p. cōiugio. **A**rra uero dat
p. mala re ut p. fornicacōne. non est arrabo ppe
Et dñ arrabo ab arra p. compositōnem fm hug

Artus. ab arceo. es. artus. ta. tti. i. **A**rtus membra
strictus. Et compaet arrior illius. unde arte. ci
us.issime adhibuit. et arim. i. strictum. Item ab ar
ceo h. artus. tus. tui. i. membra. q. neruis artatur
et fit abltis plalis in ubus ad d. am artibus de
Artualis. ab arui. ui. d. h. et h. arua. **A**rs. artis
lis. et h. le. pnt. prod. i. pntes ad arui. l. res arui
Aruambale. arui componit cu ambio. et fit h
antiambal. lis. hostia cu qua arua ambiebant. qd
ecia d. h. amburbale. et h. aruambale. h. ambur
balis. ul. amburbale. ul. amburbui. e. hostia cu q
cuiatem ambiebant. ab abio et urbs fm bug.
Pap ecia dicit. Aruambale sacrificium aruorum.
Arugio gnis color quidaz sicut pedes accipit
et scribit p. a. solam fm pap. Sz aurugo p. au. h
eundem. e. morbus regius. Hug. no dicit. Ab au
ro h. aurugo. inis. morbus regius. et aurugo est
color sicut in pede accipitris. et pducit ru. Dr. ec
aurugo corrupto auro. p. qua segites contrahit
immaturali colorez. ex aura corrupta. uide in eru
Aruina. ab arui. ui. h. aruina. ne. i. pingue. **A**ro
do. Job xv. Et de lateribus eius aruina dependit. et
prod. pnt. Vnde in gressimo dicitur. Intus adpe
aruina foris pinguedo q. queus.
Aruinatus. ta. tti. impinguitus. ab aruina d.
ruinosus. a. u. i. crassus. ab aruina d. Et co
patur. aruinosior illimus.
Aruinula. e. dimi. parua aruina et corripit pen
ruinolli. li. dimi. puu. arui. siue corpus puum
rula. le. dimi. puu. ara siue altare. fm bug. ul
fm pap. arula patella carbonu. craticula. Jerem
xxxvj. Et posita erat coram eo arula plena pru
Arundinetum. fi. penultima. **A**nis. Et cor. pnt.
producta in arundo uide.
Aruno. inis. d. ab aruo. es. q. d. aret. et ppe
d. foliu dependens. h. sepe ponit simpliciter pro
cna. unde arundineus. nea. meit. et h. arundetu
ti. locus ubi crescit arundines. Vn in lib sap. c.
tercio d. fulgebunt iusti et tacs scintille in arum
dineto discuzrent. Et scias q. arundo non aspirat
in papia. nec in hug. h. hirundo et hirundo aspirat
De hijs quida. Cantat hirundo. floret arundo. fa
Aruspex. ara componit cu specio. nat. hirundo
is. et fit h. et h. aruspex. i. diuinator. q. ararum i
spector. hij ecia exta pectid. inspicunt ut firtu
ruspicina. ab arui. **A**ra poicant. ut dicit pap
picor. aris. deriuat h. aruspicina. ne. pnt. prod. i.
domus aruspicum ul. locus ubi diuinatur
Aruspicu. ci. i. diuinaco. ab aruspico. aris. in
ruspico. aris. pnt. cor. u. **A**de in geomancia.
bum deponens. i. diuinare. unde uibalia. Et dicit
ruu. i. capus. ab aruo. aras. **A**ab aruspex. in
Arx. cis. fe. ge. i. rocta siue turris. ab arceo. es
quia arceat hostes. Dicitur h. ars. cis. p. s. in nro
Vnde quidam. Ars docet. arx munit. arcus regit
As. assis. mas. ge. p. geminu. s. **A**et ferit idem
in obliquis. est pondus constans ex duode
cim vncijs. et ponit qnos p. obulo. Et nota q.
composita ab as. assis. p. obulo. in assis finiunt
pter tria que in assis finiunt scz octullis. centul
lis. septullis. Et pter semissis quod in assis finit
et monollis quod in assis finit.
Asbestus lapis ferrei coloris. ab igne nom. for
titus. quia semel accensus nunq. extinguit. nam
asbestus. i. inextinguibilis
Ascella. le. locus sub brachio dcta q. ab eis as

cellis bchia cillent. i. mouentur. fm pap. uide et
Ascendo. dis. ascendi. sum. i. ad **A**in brachium.
alique scandit. vn h. ascensus. sus. Et componit
ex ad et scando. et subtrahit. d. sequente. s. cum
Ascia. acus componitur cum **A**lia consonante
scando. et d. h. ascia. ce. i. dolabra. q. acute scindit
ul. dr. ab hastulis quas a ligno eximit. uide ecia
scatim adubui. i. dolatum. celiz. di. **A**in astula
uifim. et dicitur ab ascio. ul. ascia.
Ascio. as. au. i. ubum actm. i. acure ul. dolare. et
d. ab ascia. cie. et componitur ex ascio.
Ascio. cis. cui. ti. i. adiungo. acquiror. ex ad et
scio. scis et subtrahitur. d. et componit cu eisde
et retinet. d. ca. dñe. et d. adscio adscis. i. aduo
co. vn ascisco. cis. et adscisco. cis. inchoat.
Asciola. le. dimi. pnt. correpta. parua ascia.
Ascis. ab ascia. h. ascis. huius ascis. p. securi q.
centram utit. vn h. asciculus. di. i. puus ascis.
Ascisco. cis. inchoatm ab ascio. cis. Aliq. ecia
ponit pro suo posito. ut asciscit ul. adiungitur et
tuc pt habere pteritu sui pmiu. scz asciscit. q. al
cio non est in usu. sed loco eius ponitur ntic al
cico. uide in concupisco. Et adscisco. cis. ecia dicit
Ascopa. penul. cor. uas e. aquaticu. **A**retenta. d.
ut p. hile. ascopa enim grece uer latine fm bu.
Judith. x. Imposuit itaq. abre sue ascop. i. uini et
Ascribo. bis. pnt. pnt. ex ad et scribo. uas olei
s. et abicit. d. et e. ascribe adicere destinare. depu
Ascriptus. ta. tti. alicui rei deditus et de **A**care
putatus. et dicitur ab ascribo. bis.
Asecretis indeclinabile comunis ge. nome. offi
ci. et pt componi ab assistens et h. daco secretis
q. assistens secretis. ul. pt componi ab a. p. de laia
et h. abltio secretis qm ab ipis secretis q. ei comit
tutur d. aliqs asecretis. ut supra dixi in abatio.
Aser beatus d. q. gen. xxx. Cuz peperisset cu
selpa. dixit lya. hoc p. bntudine mea. beatu q.
pe me dicent omis mulieres. apperea appellatur e
um aser. et scribit p. vn u. s. cor. enim fm. i. Vn
in aurora d. septaliz et iudas beniamin et **A**ser
Asia quedam femina fuit. que olim te **A**ser
nuit impeni orientis. a qua dca e. asia regio il
la. Vnde asianus. na. nu. et asaticus. ta. cu. ul. a
sia interpretat elaco. ul. eleuacio. et ideo dca e. ter
ra illa sic. q. illa ps mudi sit elacior. Inuenit
h. asia p. quadam palude pma prod. q. in nomme
regionis huiatur. vn luc. vj. Europam miferi liba
q. asia q. timere. et e. asia maior et minor.
Asilum. li. neu. ge. domus refugii. qua romulus
fecit. h. modo ecclesia. Et d. ab a. quod est sine et
silen quod est tractus. q. non sit fas alicui ibi fa
ge et offendit aliu. Oach li. ij. c. iij. suassit de
asilo. pcedit. et prod. pnt. vgil. in vij. eney. R. erulit
lucii ingentem que romulus acer asilum. Pap. uero
et gelida monstrat sub rupe lupercal. Pap. uero
dicit q. asilum e. templu qd remus et romulus
constituerunt ad quod quicumq. confugeret. ab
omni pena liber esset. Itz d. h. asilus. li. mas. ge.
musca que boues stimulat. qua greci cestus uo
cant. et rustici tabanu. Et uidet dicit ab a. quod e
sine et silen quod e. tactus. p. contrariu. q. eius
tactus nimis sentit. De poictis duobus d. in s.
cimo. Turbat asilus apes miferis succurrit asila.
Asimphonia consonantia. ab a. qd e. sine et sim
phonia. **A**syntheton quedam fi **A**phonia. Et actus ni
gura est. de qua supra dixi in iij. pte ubi ex de

Asinus a f
q. asedus. a f
equos asinis
senos sensus.
est. Dr. ecia
logia et no
na. ne. et h. a
a. u. et asinar
ut mola asin
et asinarius c
q. asina facit
sui masculini
in is. Vnde in
disti nudist
Sicut enim i
ta natabus et
ubi egi de p
in exameron
consuetus uo
uit. ad audier
ei de trestit
bos possessor
pilas no neq
tatem. Nam
h. ecia inficia e
nem uite soci
bilia. uide in t
a animalia ui
mines respu
i. modus. i.
i. Qemon ne
i. sopus. pi.
pu retrabas e
mon suuij. pi
i. sparagus
tex eius quet
dam puulus
letus uocat a
bi. Et ut dicit
cho. p. sunt. ca
e. causas cura
i. sper. era. r.
compaet aspe
adubia. et h. a
pero. ras. i. as
tur. exaspero
i. spergo. gi.
ge. et mutat
est aspergo di
i. aspergo. gini
i. aspergo. gini
ul. uestiment
aspergineus n
sonu. et asper
aliud frequen
i. spergo. gi.
i. sperno. sp
d. asperno. is
aspernor aris
p. se ex ad et
i. spicio. sp
nit cu ad. et
ul. aliquid p
ro. ras. uide i
i. spiro. as
spirare ul. fa

Asinus a sedeo. es. dr h asinus. ni **A**scemare
qī asedus. a sedendo. qz aī qz homines haberent
senos asinis infidebant. Vel componit ab a et
est. Dr etiā asinus. qī sine sensu. qz brutū et stolidū aī
logia et non compō. vñ asellus. li. dimi. et h as
na. ne. et h asella dimi. ab asello dca. et asininus
a. ii. et asinarius. ria. rii. quod ptinet ad asinum
ut mola asinaria quā trahit asinus ad molendū
et asinarius qui ducit ul' pascit asinos. Et scias
qz asina facit ablati pluralem in abus ad dīam
sui masculini. quod facit in is. tamen inuenitur
in is. Vnde in. i. reg. c. ix. Et de asinis quas perdi
disti nudius tertius ne sollicitus sis qz inuēte sunt
Sicut enim inuenit filia filibus et filijs. et na
ta natabus et natis. ut oīdi sup in tertia parte
ubi egi de pma dcdi. Et scias qz ut dicit basil
in exameron. omī viij. intelligit asinus et hoīs
conuictus uocē. nouit iter quod sepius ambula
uit. ad audiendū ira uehemēter acutus. ut nullus
ei de terrestribus comparari possit. Recognouit
bos possessorem suū. et asinus psepe domini sui
pilos iō nequa qz potest dinoscere nutrimenta pī
cantem. Nam animalia aquatica non solū muta.
s; etiā inscia et inimica sunt et indocē. et ad om
nem uite societatem pīsus hominibus intracta
bilia. uide in bos et in canis. Item quō terrestri
a animalia uidentur docta et tractabilia erga ho
mines respē piscium dicam in camelus. Thob
i. modus. dei pīl pō. nom ē demonis. Thob
i. demon nomine asmodeus occiderat eos.
Asopus. pi. pō pīl. Vnde in doctrinali dr. Aso
pū retrabas europam siue piropū. Asopus ē no
men fluuij. piropus nomen gemme.
Asparagus dictus qz spinosus et asper sit. fru
tex eius quedam herba est. Et eam sic dr. qui
terus uocat asparagus. Et cor pīl ut dicit mīr
bū. Et ut dīc pap. Asparagi in cibo supst stoma
cho pīlunt. calidi sunt in aqua cōti omnes uesi
cāulas curant et calculos frangunt.
Asper. ena. rum. durus. acerbus. truculentus. Et
comparat asperior asperimus. vñ aspere. rius. me
adibia. et h asperitas. i. duricia. truculēcia. et as
per. ras. i. asper facere ūbum acti. et componi
tur ex aspero. ras. et cōponit asper ab a et spera
gis. et murat. a. simplici in e. et subtrahit d. et
est aspergo distanter opire. perfundere. vnde hoc
aspergo. gis. i. aspersio. et aspergo ē nomen cu
iusdam auis marine. et aspergo uestis feminariū
ul' uestimentorū supfluitas. quod et sirina dr. vñ
aspergineus nea neum. Item ab aspergo h asper
sonū. et aspergiro. ras frequētat. et asperso ras
aliud frequentatiuum uerbum.
Aspergo. gis. fe. ge. in aspergo. gis. uide.
dr asperno. sperno componit cū ad et abiecta o
aspeznor aris depon. in eodem sensu. ul' cōpōit
p se ex ad et speznō. is. Vñ h et h aspeznabilis.
Aspicio. specio cis compo **A**et hoc aspeznabile
nī cū ad. et abiecta. o. dr aspicio cis. xi. cū ante
ul' aliquid pspicere. vnde aspectus. tus. et aspec
to. ras. uide in specio et in uideo uidi.
Aspiro as aui. i. anhelari. conari truenire uald
spirare ul' fauere. Et est tractū a uentis qui quā

do flant et spirant nautis fauent. Et componit
ex ad et spiro as abiecta o. Item aspirare iuenit
p eleuari. vñ in canticis dr. Donec aspirent dies.
et eleuent vmbre. et producit penultimam.
Aspis. iois. fe. ge. genus est serpentis. Et h ysid
Aspis est uocata eo qz morfu uenena immittat
et spgat. iof enī qz uenenū dnt. et in aspis qī al
pgens ios eo qz morfu uenenato intimat. et cor
pīl i gto. de h dīc ppha. sic aspidis surde et obtu
ratis aures ne audiat uocē incantatis. uide in tigs
Asporto. i. portare ab. i. longe ul' aliozum ab
lentare. remouere. de loco ad locū portare. Et cō
ponit fm pī. ex ab et porto. mutata. b. m. s. sic
in aspello dīne cā. ne si apporto et appello dicere
mus. ab ad composita estimentur.
Assa. fe. lignum latum et colatum.
Assatura. re. in assus est.
Asseda. ab assequor queris. dr h et h assacula.
ul' asseda. de p sincopā cō. ge. seruens ul' comes
qui sequit aliquem. et cor pīl. Vnde in aurora
Rufus ut in pīs uir lucis et asseda sumi Asti
Assessor aris atus sum. ex ad et **A**terant dīo
sectur. aris mutata. o. m. f. et est assessor sequēdo
Assacula le in asseda uide **A**adipisci. sequi
Assensus. sa. sum. in assencio. is. uide.
Assencio. is. h. sum. componit ex ad et sencio
ris. Et est assentire assensum pberē. Vnde h assen
sio. onis. et hoc assencia. cie. i. consensus in quali
bet re. et h assensus. sus. et assentaneus. a. ii. qui
ciru prebet assensum. Et assensor aris. i. adulari.
Nam adulator est assentire. Et scias. qz inuenit
assencior. iris. assensus sum in eodem sensu in de
pōnti gñe. Gen xxxiii. Assensi sunt oīs. i. con
senserūt circūcis cunctis maribus.
Assentisco cis. inchoatū. i. incipio assentire. ab
asser. ab asse h asser **A**assencio. is. addita. co.
eris. quia asseres soli in tectis ponunt. et non cō
iūcti. assem enim unū dicimus. Vel dīr asseres
quia assideant parietibus ul' trabibus. ul' quia i
serat vnus alio in pariete. ab assero. is. Ecclesiā
xxix. Melior est uictus paupis. sub tegmine asse
rum qz epule splendide. et cor pīl in obliquis.
Assero. is componit ex ad et sero. is. et facit p
firi in seui et in seui. et supinū insiti et in seui in
diuis significacōnibus. uide in sero. ris. Et cor se
sero. ras. frequētat ab assero. ris. **A**disco
Assesco. cis. fe. ab asideo. qī inchoatū p as
seuero. as. aui. i. affirmo ul' assero. et cōpōi
t ex ad et seuero. as qd n ē in usu. Et prod pīl
Assidela. le. pīl prod. i. mensa iuxta quā se de
mus. et tenuat ab asideo. es. et ē assidere. iuxta
sedere. Et assidere. i. compari. et assimilari. et as
sidere. i. esse simile. In pma significacōne constru
itur cū dō. et accusatiuo in eodem sensu. ut as
sideo te et assideo tibi. uide etiā in sedeo.
Assiduus. ab asideo. es diuat assiduus. a. ii. stu
diosus sollicitus. continuus. alicui rei intentus.
Item assiduus potest componi. ab as assis. et do
das. et tunc assiduus idem est quod diues q ml
ros possidet asses. et assiduus qui expensis erarij
perat. et dr sic ab asse danda. n qz multū gratis
det diues. h coactus plus det qz paup. in collcis
faciendis. Et cōpat. assiduus per complecōnem
magis assiduus. i. simus. Vnde h assiduitas. atis
et assiduo. as. esse ul' fieri assiduū.
Assilio. lis. ex ad et salio. lis. et est assilire inua

de. aggredi. impetere. et in eodem sensu cōstruunt
cū dō et accusatō. ut assilio menia. et assilio me
nibus. Item assilire cū gaudio salire ad aliqd. vñ
h assultus. tus impetus assumē saltu. et assulto
tas. fre. Et corripit si assilio. lis.

Assimilo. las. laui. lare. i. ualde similitudo. ex ad
et similo. as. et est ūbum actiō. Inueniē etiā assi
milor aris deponens in eodem sensu. in q̄ et as
sisteriū. nī. monasteriū grecū. **A**ssimilo. las.
est. ul. dī ab assistendo. vñ h assitria. ne. moni
alis ibi assistens.

Assistria assistrie. in assisterium exponitur.
Assistrix. trīs. i. assistrix. trīs. ab assistendo. ul.
assistrix trīs affirmatrix. ab asserendo. vel ut di
cit hug. Assistrix. trīs que assistit ad seruiciū ali
cuius. vñ sap ix. Da michi sedū tuarū domie as
sistricē sapienciā. et est ibi pducenda h silia stri.
Et ut quidā dixerūt debet esse assistricem quod
ē femininū ūbale ab aslo. as. ti. tū. tu. u. in or. as
sitor. et or in rix sit h assistrix. iōs. quod corripit
pnl in nominatō. sed in genitiuo eam producit

Associus. cij. consocius. consors. consodalis con
tribulis. confedustus. et uidetur compositū ex ad
solatus. ra. tū. i. ad solū deduc. **A**ssocius.
tus. Nam pmo. Montes commoti sunt ab eo et
colles desolati sunt. ul. fm aliā lām. et colles as
solati sunt. i. ad solum deducti. ad solitudinem re
ducti. de solio depositi. et pducit la.

Assueco. cis. assueo. es. eni. ul. etus sum. i. ual
de suere. vñ assuetudo. mis. et assueco. es. uer
bum inchoatū. fm hug. unde in sueo. es.

Assuetus ra. tū. pnl prod. in assueco. es. uide.
Assula. le. pnl cor. fe. ge. quod cadit de ligno
quando dolatur. et dicitur ab assa. se.

Assultus. in assilio. lis. uide.

Assu ades adest. componitur ex ad et sum mu
rata. d. in. s. vñ assumus p geminū. s
scribi debet. Quidam tñ pōcā p o scribūt causā
conforaj pme et secūde psonē. Sed pū dictum
pualet et magis ē fm artē et regulas psci. Vñ
in hypno trinitatis dicendū est Assumus nos

Assumentum. ti. illa ps cernui p geminū. s.
que de aliquo accipit ul. assumit ad aliquid faci
endū. ul. repandū. Et dī ab assumo. mis. Oatū
ij. Nemo assumentū pāni rudis assuit uestimēto
ueteri. quasi dicat. Nemo sapiens coniūgit pāno
ueteri ptem noui pāni quā assumpsit de aliquo

Assur. uns. fuit filius sem a quo. **A**ssur. pmo
dē est assuria. vñ assurius. ria. nū. et etiā as
sur dī. Vñ in auro. Sicut rex assur malus ex

Assus. ab ardeo. es. dī al. **A**ssus. et tamen idem
sus. la. sum. q̄ arsus. vñ ass. as. ūbum actiō et
assatus. ra. tū. et h assatura. re. Reg li. ij. c. vi. al
saturam bubale carnis vñ. i. frustum bouis as
satum. Vel fm aliam litteram. Subale carnis. i.
bubaline partitus est eis.

Astaren ydolū sodomorū. Et acuitur in fine
quod est stella. et ycon quod ē ymago ul. signū
et scribit ycon apud grecos p eu dyprongū. vñ
semp pducit pma sillam tā in simplicia q̄ in cō
posito. et astericus prod penl. Et scribit p c sine
f. in ultima sillā. ut multi modū lātū uolūt. An
tiqui tamen scribebant asteriscus. p se. in ultima
sillā. ut multi modū lātū uolūt. Stella astericus
ubi apponitur aliquid deesse demonstrat. Obelus

ubi ponit fallum ul. supflūū monstrat. Nam fa
citta grece dī et ūsuz iugulat. et ē nota sic facta

Astericus nota sic facta est. **A**stericus nota sic facta est
apponit in hijs que obmissa sunt. ut illuciscant
p eam notam. que deesse uident. asterico et obe
lo usus est origenes. vñ Iero. dicit in plogo pen
tateu. q̄ ut auerem origenis me studiū puoca
uit. qui edicōni antique tñstacōne theodocionis
miscuit asterico et obelo. i. stella et ueru omne o
pus distinguens. Dum autē illuciscere facit que
minus ante fuerant. aut superflua queq̄ iugulat
et confodit. maxime que euangelistarū et aplo
y autoritas pmulgauit. Et etiā Ieronimus usus ē
astericis. et obelis sicut ipse dicit in plogo Job.
Asterites est gemma candida indulsam lucē cō
tinens. sic stellā intus ambulante. a qua dē est.

Asterno. nis. astrauī raturū. ad ul. ualde ul. iux
ta sternere. et componit ex ad et sterno. is. et ab
stin. i. ciuitas.

Astinos in fine accentuat dī etiā antismos
quidā tropus. de quo supra dixi in quarta parte

Asto. as. astiti astiti astiti. **A**stilo. de tropis
etiā astatum inuenit. Scire enim debes. q̄ dō
facit datū et steti statū. a cor. et eadem cor in cō
positiōne. ut circūdatum pstatū. vel mutat in.
breuē ut redditū et pstatū. Astiti etiā astiti fa
cit et astati. pnl cor. Et componit ex ad et sto.
as. et ē astare iuxta ul. in cōspcū ad fūcū stare

Astrea. e. i. iusticia. ab astrū dī quia de celo des
cendit. et pō pnl. Quid in. j. meta. Vñ celestia
strepo. pis. pui. quasi. **A**strea. alrea reliquit
iuxta ul. ualde strepere. strepitu facere. et cor stre
et componit ex ad et strepo. pis. abiecta. d.

Astreus a um res que pmet ad astrum. et cor
penultimam. Et dicitur ab astrum.

Astringo. gis. xi. etū. ex ad et stringo. gis. abice
ra. d. et est astringe iuxta ul. in cōspcū stringere

Astron gemma est cristallo appinqua. in cuius
centro lucet stella fulgore lune plane. et dī sic. q̄
astris postposita fulgorem rapit et gerit.

Astrolabiū. bij. q̄dam instrumentū ipsius ar
tis astronomie. et dicitur ab astrum.

Astrologus astrologi Astrum componitur cū
logus quod est sermo et dicitur astrologus. logi
id est loquens de astris et augurans. vñ h astro
logia. gie. quedā ars ps astronomie. et astrolo
gicus. ca. cū. Et scias q̄ astrologia p im natural
ptim supsticiosa est. Natural dī exequit sol et
lune cursus ul. stellarū certas temporū stacōnes
Supsticiosa uero ē illa quā mathematici sequit
illi qui in stellis augurant. Quicq̄ etiā xij. signa
p singula anime ul. corpis mēb disponit. hie
rum q̄ cursu natiuitates hoīm et mores pōicare

Astronomus. astrū cōponit. **A**nosunt quod ē regu
cū nomos quod est lex. ul. norma quod ē regu
la. ul. noma quod est nomen. et dī astronomus
mi. qui docet legem ul. regulā de astris. ul. q̄ no
minat ea. vñ h astronomia. mie. ipsa ars et as
tronicus. ca. cū. fm hug. Pap uero dicit astro
nomia astroz lex. que cursus siderū docet. vñ de
septem liberalibus artibus.

Astrosia. e. est tenuitas corpis. ex causis lareni
bus et paulatim cōualescentibus. dē sic ab ini
nucōne corpis. Nam greci nutrūti cessacōnem

Astrosus. la. sum. i. lunaticus. **A**strosiani dicunt
q̄ malo hie ul. astro natus. Et dicitur ab astrum

Astruco. al
dextrarius. q̄
habundant.
ebus anteq̄
descendens
bere videbat
coni. ut cora
strum. ri.
qui pms tr
dī stella. hie
q̄ stella dī q̄
num collectio
dus. hie tñ
res. **A**strolo
ad libez arbi
dū. in cōpū
bona dispō
ad hanc acci
plexione q̄d
alij. et h mod
hys q̄ ex lib
et non p cert
dictionibus
aug sup gen
ns uera pñtū
ex occulto de
tes interdū m
dumacōnibu
lo. virtutē au
genter non h
us dicit q̄ bo
pienciā suam
De hoc etiā f
sore. q̄ sicut
sura quātitati
ra. sic et alie
sunt maiores
lus et in com
stula. le. dī
dum dola. v
ligno eximit.
Astus. es.
et stupeo. ren
de stupere. ad
Astur. stura
Et componit
asturis. quidā
ter. vñ h ast
asturiensis. se.
asturis mas. g
tem abundat.
aues. Et corrip
ab aue et stēz
pias iio dicit.
Astus. r. pres
cia. et sumit m
compa. astuc
adibia. Et h
dolofitas. cau
de malo. Inue
tem. vñc au
ara solo. et p
Et dī astus q̄
diu in eodem

Astruco. ab astur p gente. dr h astruco onis. i. dextrarius. quia apud illam gentē huiusmodi eq habundant. Vnde legi q iulius cesar paucis di ebus anteq occideret sompniauit q in stabulū descendens astruonem suum aureum caput habere videbat. Et in rethorica. datur locus astru conij. ut coragium paretur. ubi legi astrucoi. i. astrum. n. i. stella. dr ab astro p hō accipitri dr p mus tractauit de astris. ul' ab aster qd gce dr stella. Inde h et h astralis. et h astrale. Et icas q stella dr quelibet singularis. fidus pluriū stella num collectio. Astrum grandis stella ul' grande si dicitur. Nec tñ nomina sepe confundunt apud auto res. Volo etiā te scire q motus celestis se habz ad libez arbitriū sicut inclinans ad aliquid agen dum. In qptum ex impssione corpis celestis relinqt bona dispō in corpe fm quā anima efficiē pna ad hanc actionē ul' illā. sicut etiā ex naturali cō plexione qdam sunt magis pni ad unū uiciū q alij. et h modo pnt astrologi nūciare aliquid de his q ex libero arbitrio dependent coniecturalie et non p certitudinem sciencie. Quis talibus pre dictionibus non sit tutū nimis intendē. ut dicit aug sup gen ij. Cum plerumq astrologi de futu ris uera pnticiant. non tā ex signis celestibus q tes interdū demonū instinctu quem humane m dominacionibus quodamō fedus initur cū dyabo lo. virtutē autē coactiuā sup libez arbitriū suffi ciens non hnt corpa celestia. Vnde et prolome us dicit q homo sapiens dominat astris. q p fa pienciā suam pnt uitare ea ad que astra disponūt De hoc etiā supra in arbitriū dixi. Volo ec te scire. q sicut pbat in sciencia astronomica de m ra. sic et alie stelle omīs pter lunam et mercuriū sunt maiores q terra. Vide etiā de hoc in gal lus et in cometa et in fors. et in sol. **A**stula. le. dr a tollendo. scz quod cadit. de ligno dum dola. vnde et uolunt dici asiam. q eas a ligno eximit. uide in ascia. Et corripit stu. **A**stupro. es. pui. caret sup. Et componit ex ad et stupere. remota. d. Et cor stu. Et est astupe ual et stupere. ad aliquid stupere. **A**stur. stura. re est quidam fluuius hispanus. Et componit cū a quod est iuxta. et dr h astur asturis. quidā plūs hispanie q iuxta stura habi tet. vnde h asturia. rie. regio eoz et ciuitas vnde asturiensis. se. Item ab astur p populo hic astur tem abundat. ul' dr ab aue et sterno. quia sternit aues. Et corripit penultimam in gentiuo. **A**struco. onis. i. accipiter ul' astur. Et cōponit ab aue et sterno. quia sternat aues. fm hug. Pa pius uo dicit. Astruco accipiter maior. Dicit ec **A**struco. r. pcedente. u. i. dextrarius. **A**stus. tus. tui. calliditas. dolositas. fraus. falla da. et sumit in malo sicut astutus i bono. quod adhibia. Et h astucia. ne. i. ingeniositas. **A**stus. astus. cautela. industria. calliditas. et pprie dr de malo. Inuenit etiā h astu in dedinabile. p eo tem. vnde auianus. Astu vincit homo cūcta cre ta solo. et potest h esse dedu. ul' in dedinab. astu Et dr astus q sine statu. Nam qui astutus est h diu in eodem morat h multa deliberat.

Astutus. ra. tū. ab astu dicit. uide in astus. **A**stutus. d. pnt cor. maior est bruco. Et ut dic glo Jeronimi in iohel j. eruca uimis est que in olenbus maxime repit. Brucus uocatur fetus locuste ante q habeat alas. Deinde cū incipit uolare parū dr atelabus. Cum uero pleniter uolat dr locusta. Et est brucus multo gūior q locusta ul' atelabus. q iacens in vno loco radicatus co medir fructus. Vnde dr a bromyn quod ē consu mē. Atacus autē dr q aragus. q sine tega. eo q nichil habet quo inuolutus tega. tega enim q rega dr a regendo. Pap autē dicit. aracus auis ig nota. Iero. autē dicit sup illud ps. xxxij. sic col ligi brucus uelud cū fosse plene fuerint de eo. Ex locusta brucus nascit. et qusq habeat alas sic uocatur. Cum autē plene uolare cepit ē locusta et dr. floet uero brucus plus q atelabus. ul' lo custa quia alis caret nec moueri potest. et sic ubi insederit nichil relinquit. Ideo fuit fosse et obrui tur locuste. ne a uento rapiantur in mare. Et ad terram reiecte ex ouis que uiue conceperant ec mortue brucos generent.

Atrius. ui. dr ab aui pater. pnt cor. uid i auis contra due partes sunt. **A**trabus. bi. pnt cor. dr ab a quod ē sine et te la et abeo. is. q sine tela. i. tega abiens. Et dicit atelabus q atelanus. i. sine tela uadens ne atela uis. i. sine tela uadens. ul' q a tela abiens. De h eciam dixi supra in atacus. **A**ter. tra. trum. i. niger. Et compaf atior ater timus. vnde ater trius. me. Et producit. a.

Athalanta. athas grece leuitas lañe. lentos ple nit. Inde dca ē quedā uigo athalanta ppter uelo citatem. quasi plena uelocitate.

Athlanteus. ea. eum. pnt prod. in athlas est. **A**thalia interpra. tps dñi. Et fuit regina in israhel. Et acuit pnt. fm cōmunem usum.

Athanasia. i. immortal. ab athanatos dr. Et ac athanatos. i. immortal. ab a qd ē sine **A**thanasia. i. immortal. ab athanatos dr. Et ac athanatos mortale. et accentuat in fine. Vnde athanatus. ta. tum. i. immortalis.

Athene. ab athanatos dr hec athene. au qdaz ciuitas. q athenate. i. immortal. ppter studium sapiencie que immortal est que olim ibi uiguit **A**theniensis. ab athene dr h et h **A**et. pd the atheniensis. et h se nomen patriū. Et deberet s formacionis analogiam dñi atheniensis. h causa euphonie habuit I añ pnt. sicut ondi sup in ter ca pte. ubi egi de nñs desinentibus in ensis.

Athlas antis habet n in obliquis. h in nro nō sicut gigas gigantis. elephas antis adamas atis **A**et desmit in as pductam. fuit enim athlas frater pmothei. rex affrice optimus astrologus vnde dñs est celū sustinuisse. et a nomine eius dñs est mons affrice athlas. qui ppter suam al titudinem dñs est celū sustinuisse. vñ athlante us. tea. reum. et athlanticus. ca. cum.

Athleta penul prod luctator. pugnator. fortis miles. Et dicit sic q ad letum fortis. i. ad mortē

Athomia grece. i. debilitas stomachi. **A**thomg mi se ge pnt cor corpg indifibile. ppr sui paruitatem. Quis forte nullū corpus sit qd diuisionem recipē non possit. Et dr sic ab a quod est sine et thomos quod est diuisio ul' sectio. q non recipit sectionem sensui subiacentem.

gularis vocū congeries. non app̄e composicio. Et
fungit̄ locū vniūscōnis. et tūc sub vno acten

Aucupabilis. ab aucupor. anis. & 15 et 15 = n.
aucupabilis. et 15 le. 1. res apta ad aucupandum.

Ancupis
fortunū.
Ancupis
lim. i. aue
et pro ac
cupatus tu
ep. ix. au
iudax.
Et copatu
per sincop
Et distat i
non timet
audacia po
ponitur a
iudeo. e
ter liba ne
tropassit. z
reant p̄ren
p̄cipium
ita autēz
puer num
leo fido q̄
sua q̄ h̄it
latura. et
sunt quatu
ulo uapul
sui sub no
sus sim. q̄
Audiendi
ab h̄ datus
tur qd̄ tan
audiendi
udio o
tis qd̄ a di
pio. et h̄ia
tor auditi
et h̄ audin
exaudio i
ti. h̄. et i
bilit̄ ad i
audire. Est
et ad effect
oaudio di
enam pro
obedio. It
subaudio d
subintelligi
preter obe
acō et abli
q̄ Aliqui u
uitori
et responsa
Aueho r
uerfus
aito h̄s. It
uellan.
in fr. ge. et
Auenā. al
nus. eo q̄ a
dimi. Inue
penul. et e
uentro r
uenā ne. s
uenula
ueo eo

Aucupium. ab aucupor dicitur hoc aucupiū. pij. i.
fortuniū. bonus euentus et etiam ipsum officiū
Capiendi auēs euentus et etiam ipsum officiū
Aucupor. ab auceps dicitur aucupor avis. patius
sum. i. auēs capere. et ponitur quōq; pro auguri
et pro acquirere. unde aucupator trix. cio. et h̄ au
cupatus tus tui. et cor pñl. aucupor. unde ovid
epj. ix. aucupor infelix incerte murmure fame.
Audax. ab audio es. dr audax cis. omnis ge.
Et cōpatur audacior simus. unde audaciter sed
per simpocam dicimus audacter quis me. adhibia
Et distat inter audacē. et temerariū. Nā audax
non timet temerarius non cogitat piculum. Item
audacia post consilium. temeritas sine consilio. et
ponitur audax pro arrogante quandoq;
Audeo. es ubum neutropassiuum. et est dīa in
ter ūba neutropassiuā. et neutropassiuā. Nā neu
tropassiuā dñr q̄ passiuus sunt sibi in l̄. q̄ cū ca
reant prētis habent supplecōz prētorum. per
pticipium et ūbum substantiū sicut et passiuā
ista autēz quōq; sunt qd̄ indicant isti ūsus. Quōq;
puer numero neutropassiuā tibi dī. Audeo cū so
leo fido quoq; gaudeo fio. Sūt autēz neutropas
siua q̄ hñt passiōrū significacionem sub actiua
hatura. et signant passionem aliunde illatam. et
sunt quatuor que continentur in hijs ūsibus. ex
ulo uapulo ueneo nubo q̄tuoz ista. Sensum pas
siui sum nocte gerūt aliena. scdm hug. et facit au
sus sum. quia haudio facit hausi. sicut habes in
Audiencia cie. formatur. ¶ tractatu de ūbo a.
ab h̄ datio audiēti addita a. unde per r. scribi
tur qd̄ tamen accipit sonum de c. ut detis michi
audienciam. i. me audiat.
Audio dis. iui. tum. tu. ūbum actiū dī ab an
tis qd̄ a dicitur audio aurem do. uel auribus ca
pio. et h̄bia est non composicio. Inde ūbalia audi
tor auditrix. Item auditō et h̄ auditus tus. tui.
et h̄ audimen nis. pro eodem. audio cōponitur
exaudio exaudis exauditor trix. cio. exauditus
tu. tū. et h̄ et h̄ exaudiibilis et h̄ le. unde exaudi
biliter adhibium. Et inportat plus exaudire q̄
audire. Est enīz exaudire qd̄ rogatur intelligere
et ad effectū deducere. Item cōponitur cū ob. ut
obaudio dis. i. male audire uel cōtra. Inuenitur
etiam pro obedio. sed raro et ex eisdem cōponit
obedio. Item audio componitur cum sub. et fit
subaudio dis. i. aliquid non positum uel dictum
subintelligere. audio et sua cōposita sunt actiua
preter obedio. Item audio simul p̄t construi cū
accō et ablō. ut audio ūgiliū ab illo. Itēz nota
q̄ aliqui uolunt auris fieri ab audio. ut auris q̄
Auditorium nij. locus ubi confilia ¶ si audis.
et responsa audiuntur. Et dicitur ab audio dis.
Aueho is auelere. i. asportare. sm papiam.
Auersus sa sum. retro in aliam ptēm ūsus. ab
auero tis. Itēz ausus p̄cipiū. ab aduerzor ūteris.
Auellana ne. tā p arboze q̄ p fructū. ponitur
in fe. ge. et dī ab auellano monte ubi abundat
Auena. ab auideo dī hec auena ne. herbe ge
nus. eo q̄ auide surgat. Et inde hec auemula le.
dimi. Inuenitur aduena. per d. et tunc corrupit
penul. et est communis ge. vix in mediator.
Auento ras rare. auenas eradicare Et dī ab a
uena ne. h̄ hug. pap ūo dīc auentrare. erūcare et
Auemula le di. pua auena et cor pe ¶ eradicare
Aueo es auire. i. cupere. et caret supino. et est

neutrū q̄ uox ipsa desit in passiuo. sine qua uo
ce scz passiuū ubū actiuū esse non p̄t. vñ lucan.
Omnia cesar auct et birria. Si dare multa potes
quidquid auebis habes ¶ Et nota q̄ inuenitur
aue auere. auerto auertote auere. p̄ saluū esse sicut
salue saluere saluatoris saluere. Et idem ē dñdum
de aue et uale. Sz uale in recessu. salue et aue in
aduentu p̄pe. uel salue. utroq̄ scz aue et uale con
prehendit. Vñ grec. dicit aue uenies de iure. na
leq̄ recedens. Hoc ubū salue comprehendit aueq̄
¶ Auernus. ni. mris. ge. locus ubi ē descē ¶ ualeo
sus ad inferos. et ponitur sepe p̄ ipso inferno. et
dr̄ ab a quod est sine. et ūnos qd̄ est delectacō. q̄
ī inferno nulla ē delectacō s̄ sempiternus horroz
inhabitat. vnde auinus. quasi sine uere. uel dr̄ sic
quasi auolus. ab a et uolo. quia ibi aues supuo
lare non p̄nt p̄pter uetorem grauissimū. quia a
ues supuolantes olim necabat uel dr̄ ab aue per
¶ uerfor aris. i. defector. sm pap̄ ¶ contrarium
¶ uerto tis. ti. auisum. i. remouere. vnde in ps̄
Auerte oculos meos ne uideant vanitatem. Itē
auere. i. post tergum uirere. Et cōponitur ab a.
et ūto tis. Item inueniē auitor tenis auisus sum
ūbum de po. i. spernere uilipendere recusare. Et cō
ponitur similit̄ ex a. et uerto tis. boec. in p̄mo
de con. heu heu quam surda miseros auittur au
re. Inuenitur adūto p̄ d. de quo sup̄ dixi in suo
¶ uerunco cas. cau. care. i. auenas uel loco.
lere. Nam runcare dr̄ euellere ex quo et auena
compositum est aueruncare.
¶ Aufero aufers abstuli ablatum. i. eripere tollē.
Et cōponitur ex ab et ferro. Et cōiūtur secūdm
p̄ficiant. b. in u. in p̄nti. tam euphonie causā q̄
dr̄ ne si afferro dicas. ab ad et ferro cōponi uide
¶ Auferro ras. rauri re. i. ¶ nat̄ que mutat d. in f
ferro auferre. et cōponitur ex ab et ferro as
¶ Augeo es. xi. ctū. augere. ¶ Et mutatur b in a
i. amplificare augmentū dare. Augeo cōponitur
cum ad et fit adaugeo ges. augeo simplex et cō
¶ Augesco. ab augeo dr̄ augef̄ ¶ positū est actiū
to cis. ūbum inchoa. i. incipio augeri. eo q̄ sig
nat contra pprietatem alioz ūborum inchoatio
nem sicut integresco. i. incipio integrari. vñ stati
us. Perni q̄ augefcūt finē manes. uide in integ
¶ Augmentum. ab augeo es. dr̄ hoc augmentū
n. i. amplificamentū. vnde augmento ras. ūbum
actiū qd̄ tamen qñq̄ inuenitur in de po. ge. in eo
dem sensu sz augmētōz aris. et ab utroq̄ ūbalia
¶ Augur. auis cōponitur cū garrio. et dr̄ b et j̄
augur cōmunis ge. qui uel que in garritu auium
diuinat. vnde auguroz aris. i. sic diuinare. vnde
ūbalia et hoc auguriū nij. i. talia diuinatio scdm
aug. ouid epy. protinus illa meos auguroz esse
deos. Item auguro ras dr̄. vnde dicit p̄sci. in iij
li. ab augurio augur abiecta o. et a faturio faturoz
et in aurora dicitur. Sanguis esse reos fratrenos
augurit enses. Dicitur ergo auguro ras in neu
ge. et auguroz aris. de po. Et hoc magis uidetur
esse in frequenti usu Inuenitur auguriōz quatuor
silbaq̄. unde ge. xliij. scriphus quem furati estis.
ipse est in quo bibit dñs meus in quo augurari
solet. et infra eodem an ignoratis q̄ non sit simi
lis mei in auguriendi sciā. Ego autem credo q̄
lra uicio scriptoz corrupta est ibi. et debz ibi es
se augurari quatuor silbaq̄. et augurandi. pap̄.
dicit auguroz cōmune antiquitus pro quo modo

Aularis. ab aula dr hic et hec aularis et h re
et auletus ta tum pro eodem.

et componitur ab auro et faber. et costringit.

Uniflex
 h aunflex
 pap.aurif
 uniflex
 flex. et pro
 uniflex
 erodum q
 uniflex
 ponitur ab
 or auz qu
 re. et rego
 no quasi a
 quia agat
 quia hauri
 q sicut se h
 se habet au
 regenda eli
 ergo in reg
 fore sed au
Unigraph
 nitur cu gr
 phia. i. auz
 auzam scri
Unilegi
 belaurus u
Unipigni
 coponitur
 tum ti. gen
Unus fe
 ns. eo q lo
 piens sonu
 non copo.
 uide rapien
 do. et est et
Uniflexidu
 nim. et cop
Uniflexa si
 loth fuerun
 diu aorasia
 gster in hi
 quiam lib
 culos. et no
 nibus. fit ec
 in manu et
 rasia qua p
 illi qui que
 ut habetur
 ennes in en
 modo quan
Uniflexa
 uro afe.
 ab auzum et
 et cu de. et f
Urore re
 urore au
 urogo. in
 tur per au
 uulenti
 uul ab a
 auzum ri. q
 onon qd
 ab auz. aur
 uulsex q
 uulpendis a
 uulpiato

Aurifex. aurum componitur cum facio. et dr is et
is aurifex cis. qui uel que facit aurum. unde dicit
pap. aurifex dictus qd aurum faciat et cor ri.
aurifona ne. fabrica aurificum et dr ab auri
fex. et producit qd grec. aurificina locus in qd fab
rificium qd fit in auro et dr ab aurifex.
aurifodina ne. locus ubi foditur aurum. Et com
ponitur ab auro et fodio. et po di. vii in grec.
auriga ge. mas pnt. po. i. rector currus. ab au
re. et rego gis. uel ago gis. quia regit equos fre
no quasi auris auditu uel auriga ab ago et rego
quia agat et regat currum uel auriga ab hauno
quia haurit. i. percutit equos iunctos. Et scias
q sicut se habet naua ad nauem regendam sic
se habet auriga ad currum regendum. Sed in naui
regenda eligendus est naua non forte sed arte
ergo in regendo currum eligendus est auriga no
forte sed arte sily et rector in ciuitate no forte sily
aurigraphia. aurum copo. Arte est eligendus
niture cu graphia qd est scriptura et fit aurga
phia. i. aurea scriptura. unde hic aurgraphus q
auream scripturam facit.
aurilegium gij. locus. ubi reponitur aurum. scz
thelaurus ubi legitur. i. colligitur aurum ab au
ripigmentum aur. i. ntim. et lego componit
tur si. genus terre ex quo fit qnqz uigentiu ha
uns se ge. dr ab haunio i. bems colorez auri
ne. eo qd hauriat sonum uel auris quasi auide ra
piens sonum ul auris ab audiendo. et est ethia.
non copo. sm bug. pap. autem sic dicit auris a
uide rapiens uel hauriens solum. uel ab audien
do. et est ethimologia non coposicio ut dixi.
auriscidus di. mas ge. i. artifex qui scindit au
rum. et componitur ab aurum et scindo et cor sci.
aurisia sic. i. cecitas qua sodomite contra domu
loth fuerunt pculsi. gen xix. Sed melius uidetur
dici aorasia sicut dixi in aorasia. Et ut dicit ma
gister in hystorijs aurisia uel aorasia ut habent
quidam libri est quando homines hnt aptos o
culos. et non uident qd magi faciunt in cantacio
nibus. fit etiam aliquado qd homines habent re
in manu et non uident et hoc est aurisa uel ao
rasia qua pculsi sunt sodomite ut dictum est. Itē
illi qui querebant helreum cum esset cum eis
ut haberetur in iiii. Reg. c. v. Item discipuli dñi
euntes in emaus ut haberetur luc xxiii. forte is
modo quandoqz querimus qd in manu tenemus
auris ta. tu. qui magnas habz aures ab au
ro as. au. atū. dicitur. Tre dr. et po pnt.
et cu dr. et fit deatio as. i. aurz alicui rei suppone
aurora re. in aura exponitur et in crepusculū
uoro as. au. i. illuare ab aurora dicitur
arugo. inis. mozbz regius. ab aurz dr. et scribi
tur por. au in papia. uide supra in arugo sine. u.
aurulentus ta. ti. i. plenus auro et copoit ab
aurū ab aura p splendore dr is. Aurū et lentos
aurum ri. quia pre ceteris metallis fulget. uel ab
onion qd est fluare qd pre ceteris metallis feruaf
ab aurz. aureus rea. reu. i. de auro. unde aureolus
aurifex cis. co. ge. i. diuisor. ab in. Aureola lu.
spicandis aubus dictus. unde ab aue et specio
auripicator. ab auspicoz arie. Auidez copositum

dictur hic auspicator. i. diuinator. Inde auspica
trix. i. diuinatrix or. in rix. Inuenitur etiā auspi
cato positum adibialiter. i. oportune omine vñ
terencius in anda haud auspicator me huc appuli
Auspiciū. qj. i. diuinacō. auim inspectus ul' bo
auspicator. ab auspex or. auspi- **T**hus euentus
cor. aris. i. diuinare. vnde h̄ auspicator et h̄ auspi
catus. et dicitur ab auspicoz.

Auster. str. uentus perflans a meridie dictus
sic ab hauriendo aquas naz nubila nutrit et aq̃o
dat. Et inde hic et hec australis et h̃ le. Et auster
nus na. num pro eodem australis plaga que est.
ab auster-sive meridie unde austral. meridianus
Et h̃ australis pro quodam parallelo. qui et bru
malis dr. et austro as. ūbum actiū. i. humidare
Item ab auster uel austernus austerno as. i. cor
rumpere uiciare macrum facere. Et est auster uē
tus adeo calidus quia etiam pisces dr corrūpere
in mari. unde et austernatus ca. fit. et austernata
animalia. i. macra quasi austro corrupta.

Austerus ab auster dr austerus ra. rum pnt p
ducta. Et h et h austeris et h re. in eodem sensu
.i. asper quia uentus ille asper et insuauis est.
Et cōparatur austerior issimus. vnde austere uel
austeriter me. adūbia. et h austeritas ratis. .i. aspe
ritas. in auster uide

Austro-africus. dicitur quia fit inter austrum et africanum. et componitur ab austro et africus.

ut componitur ad aulro & aulro. **A**ulus f. sui. i. audacia et ausus fa. sum. mo
bilit. ab auso es neutropassiva qd parz supra
ut coniuncto p t. et sñ aspiracione band adu
biu negandi p d. et cum aspiracione scribitur.

Autenticus. ab auctor qđ significat autenti dicitur autenticus ca. cū. et hic et hec auctorizabilis et h̄ le in eodem sensu factum autenticum ul' auctorizabile dīr qđ sit auctoritate sapientis uel sapientū ut homo. autenticus uel auctorizabilis. i. auctoritatis cui credi debet dicitur etiam autenticus. i. nobilis et ab autenticus dicitur h̄ autentica quidam liber legalis sic dictus qz in eo cōtinētur

Autor oris. cō ge. In auctor **A**utentica dicta
 Auctoritas tatis. sine c. scribitur et **ap** et. vide.
 Siuatur ab auctor qd significat autentim et est
 auctoritas sententia imitacōe digna. ul' auctoritas
 put sumitur in topic est iudiciū sapientis in sciē
 tia sua unde a rei iudicio solet talis locus denōia
 ri ut p'lo dicit celum esse inuolubile ergo ista est
 quia qd uidetur alicui sapienti et experio in sua
 sciēcia credendum est sic esse iuxta illud exper

Autorizatio in autenticis expo. **P**ro cred mgra
 autorizo. ab auroz qd signat autenticum diuaf
 autorizo as. et aurozo ras in eodem sensu. i. affir
 mo autenticu facio et sunt actiua et inde libali.

mo autem facio et sunt actua et inde ualia.
Autoro ras. ab aucto. qđ signat autentim. i. auc
 toritate diuatur auctoro ras. i. affirmo autenti
 cum facio. Et cōponitur cū ex. et fit exautor.
 ras. i. extra auctorem facere uel ponere. unde qñ
 tilianus de causis. Exautoratus manus armis a
 gressi labore subegit. Exautoratus hic ponitur
 pro extra auctoritate positus. accipitur etiā p
 delere unde macrobi de saturnalibus exautorati
Autumnus nri. a tempore. **A** tamen sequi eme
 te dicitur que sepe tunc fit quando folia cadunt
 et omnia maturescunt. uel dicitur ab augendo l

ab autumpnando. nam autumpnare est colligere
Et frías q̄ quatuor sunt tpa anni s̄z ver estas.
autumpniús et hyems. ver est calidum et humi-
dum. Estas est calida et sicca Autumínus est frigi-
dus et siccus. Hiemps est frigida et humida. vide
Autumo as. aui. are. cōponitur ex **A** in estas
tímo qđ est mens. et ab mutato b in u. et est au-
tumare affirmare putare suspicari credere quasi
a mente sit habere credere. unde hec autuma me-
i. extimacio et est actiuum. et corripit tu.

Auunculus li. frater matris sicut patruus fra-
ter patris ppe. x. patruus a patre pendoz auicu-

Auius aui. dicitur ab auarus. **A**ius a genitricē
quia auoz sit auere. i. desiderare et esse auaros l
auus ab euo. i. ab antiquitate. unde l̄ auia uie.
matris uel patris n̄r. Auus cōponitur hic proa-
uus. i. pater aui quasi. ppe auum. unde hec pro
auia uie. eius uxoz. Item abauus. i. pater proa-
ui quasi longe ab auo. unde abauia eius uxoz
Item tritauus tui. i. attrai pater quasi tetrauius
i. quartus ab auo. unde l̄ tritauia eius uxoz.
et cor p̄nam auus. unde ouid epi. viij. Tu quo-
q̄ habes pelopem proauū pelopis q̄ parentem.

Nota hic diligenter ordinem in cognacōne. p-
ter auus proauus abauus attraius tritauus qđ
est ultimū. et supius nomen cognacionis. familia
enim oritur a patre. et terminat̄ in tritauo. pos-
tea dicimus maiores. Item pater filius nepos qđ
natus post filium. p̄nepos. i. ppe nepotē. v̄l por-
ro natus a filio. abnepos qđ longe a nepore. Nā
seuungitur a nepote medio pronepote. atnepos.
trinēpos quasi tetranepos quia post nepotē ē
quartus in ordine postea dicimus minores.

Auxesis sis. i. augmentum. et p̄prie dēonis. ab
auxiliaris. in auxiliū exponitur. **A**ugeo ges
uxiliū. ab augeo ges d̄z l̄ auxiliū li. quia p
auxiliū aliqđ augetur Et ē auxiliū qđ ab extra
neis datur subsidium qđ postea superuenit. pre-
sidium autem loco utili positum. unde hic et l̄
auxiliaris et hoc re. et auxiliarius ria. rium. qui
uel que ūl qđ p̄t prebere auxiliū. et auxiliato-
rius ria. rium. p eodem. Item ab auxiliū. auxili-
oz. aris. atus sum. ūbum depon. et cōstruitur cū
accō et datiuo ut auxilior te et tibi. unde l̄ auxi-
liator trix. cio. et l̄ auxiliamen inis. et l̄ et hec
auxiliabil' et l̄ le. idem qđ auxiliarius. Et cōponi-
tur coauxilior aris. et debent p̄nunciari predicta
sic auxit ab augeo et sic dixit auxilus luxit a lu-
geo es. uel lucto ces. Nā omnia p̄dicta scribunt̄
pro x. non per s. Et x. est duplex cōsonans. non
liquefit. nec in metro quia semper facit posicio-
nem nec in sono quia nunquā proferri debz ad
modum s. in sono liquefcentis ut asilus.

Auxilla. ab augeo d̄z l̄ auxilla le. i. olla et in
sura parq̄ maior quam iusta. unde hec auxillula
lule. di. i. pua olla uel parua talis mensura.

Auxillula le. p̄nt cor. in auxilla vide.

Auxit. i. augmentauit preteritū de augeo ges.
sed hausit p s. i. traxit p̄eritū de haurio hauris.
xa filia caleph fuit. **A**xes. i. tabule.

Axionia tie. neu ge. dignitas. In axiomaticus
ca. cum dignitatem h̄ns s̄rōm hug. pap̄ autem
dicit axioma. i. dignitas et p̄d o. Inueniē etiā l̄
anxioma tie. per n. in prima sillaba. unde dicit.
hug. ab angō is. uel angens hoc anxionia tie. i.
cōcatenacio sicut sunt sophismata. pap̄ ūo dicit

anximota proloquia et maxime p̄posiciones in
topis Anxioma obnoxium uentati an falsitati
ut cicero disputat cicero non disputat.

Axiomaticus. in axioma vide.

Axis celi. est septentrionalis linea recta per me-
diam pilam spere secundum pap̄. et est mas ge.
xungia. ge. idē ē qđ axungia. vid in axungia
xungia gie. fe ge. i. uenter porci uel alterius
rei. unde macer de uiribz herbaq̄. Si porcina ue-
tus axungia iungitur illi. Inuenitur etiā l̄ ax-
unga ge. in eodez sensu et utraq̄ dicitur ab anx-
ioz aris. quia reddit hominem anxiū. unde axū-
garius ria. rium. ad axungiam pertinens uel aux-
ungia uendens. Et axungio as. axūgia. vngē uel
axungiam prebere. et cōponitur exaxungio as.
axungiam auferre uel axungia siue axungia. i. ūe-
tum porci. d̄r ab ungo is. unde dicit pap̄. Axun-
gia pinguedo ab unccione dicta.

Azabel interpretat̄ fluens sanguinū ūl sterquilinū
Azaria interpretatur auxilium domini. Item et
abozago qui interpretatur seruientis rāco.

Azimus ma. mū. sincerus siue fermento et com-
ponitur a zimos qđ est fermentū et a. qđ est si-
ne apl's ad cor. Non in fermento malicie et neq̄
cie. sed in azimis sinceritatis et ueritatis. Et cor p̄
unde in aurora Azima mandatur septem come-
denda.

Azonus. ab a. qđ est sine et zo. dēda diebus.
tra zonam. unde azoni d̄r d̄i extra sonam zoi-
aci manentes. Similr signa d̄r azona que non
continentur intra zonam zodiaci. et p̄ducit p̄nt
azonus. sicut zona primam.

Aal. nomen ydoli cuiusdam. vide
Babel. interpretatur confusio.
vñ babilon uel babilonia ciuitas
ubi homines oliz turrim edificau-
tes dispersi sunt inmissa diuinitus
confusione linguarū inter eos. vñ

babilonia regio. et babilonius nia nium. patriū
uel gentile. Et scias q̄ sicut narrat Jeronimus
Babilon. metropolis caldeoz. Cuius muri x. vj.
milia passū p quadz. ab angulo in angulū qđ
ē simul xl duabus leugis. et duabus vñus leugis
p̄ntibus tendebantur. Ibi turris triū milū passū.
in altitudine. i. duabus leugis a lato in angulū.
Et quia ut habetur gen̄ xj. Ibi cōfusio ē labiū
hebraice babel. grece d̄z babilon Ibi nabuchodo-
noz rex potentissimus. qui inter cetera etiam
iudeam captiuauit. **I**nter alias bestias ibi habi-
tantes d̄r ibi habitare struones. et dracones.
destructa enim fuit a mediis et parsi. nec postea
edificata Sed dicitur in medio eius esse lacus l̄
pentibus plenus. Et arbuta in quibus odibiles
bestie et aues et uenacio regia et inhabitabil' est
app̄ portora. due citates ap̄ medos d̄r sc̄ ex ea
thesifontes et selenca. vide in pena. et in caldei.

Et scias q̄ medi et parsi subiecti erant babilo-
nis et caldeis. l̄ postea exigente supbia caldeoz.
destructa ē babilon a tyro. siue a parsi et mediis
vñ sup illud ps̄ xlvij. venient tibi hec duo sub-
ito in die una. sterilitas et viduitas. Dicit glosa
subito. de improviso ueniente tyro et dario. Non
enim. metuebat babilon ut a medis et parsi qui
illius cōpacione nullius erant fortitudinis ut ip-
sis subiectis posset supari. despectum enim et sub-
iectum populum caldei non timebant.

Babilon
Donitur
precipue
ca pro gen
precū cor
i. bacis l
significacō
accar.
a bacca. c.
accruli
deferuntur
acha el
et produci
achana
nalia liū. u
qui curios
nitur l̄ no
i. fūrosa a
achani
achari
a bachus e
bachus
bacho e
bachides
nomen uir
et cor penl
rediens cun
bachina
bachis d
festum bac
dicitur. et
bachius
in festis bac
ui et duabu
breuiat p̄m
us est antib
tur l̄ bach
puus urcu
umū tencō
bachoz.
libalia. Et c
ne uel a fur
bachula
bachus c
p ipo vino
bacho lis e
bachen c
ne secundur
bachulus
iplo bacho
baculo inni
culo d̄r bac
nitor cum
bachius d
ebant. Et d
bachius dicit
quis uadat
Baia. a b
locus portu
harulo a
tentare. Et
deber esse d
ūsus. Cloto

Babilonia nie. in babel vize
acca ce. non

occat. debet enim pma huius ubi baiulo pondi
Alij uero dicunt qd est cōpositum ex basis et iu
lus qui fuit filius enee d baiulatus fuit ab enea

quia iaceat anxietatem de mente. hinc balneum
nei. a lauacōne merconis dr. inuenitur etiam in
fe ge. balnee az. Inde h balneriū nī. i. balneato
rium nī. ambo p loco in quo balneatur et bal
neo as. ūbum actiū cū omnibus suis cōpositis

Balista te. genus est torri. **I**li qua inueniantur
ti. Et uidetur esse cōpositum a balin et basta tor
quetur enim ūbere inuoz. et iacit hastas et saxa
vnde h balistarius nī. qui facit balistas ul' qui ia
ct cū eis. vtrum ars balistarior sit licita. habes

Ballo las. laui. i. huc et illuc in **I**n orno as.
dinare et ponitur quandoq absolute scilicet ua
cillare et dicitur a baiulo baiulas.

Balneolum li. dimi. paruum balneum.

Balneum nei in balinon exponitur.

Balo las. laui. ūbum neutū et est ouīū. Et cō
ponit cū de. et dr debalo as. ualde balae et pdu

Balsamus mi. fe ge. arbor. vnde hoc **I**lor ba.
balsamū mi. lignum uel fructus ul' liquor eius
Et scias q mltiplex vnguentū balsamus affert
primū est et pōsius alijs qd sponte manat d fo
lijs. et illud uocatur balsamum. Scdm est carpo
balsamū ul' xirobalsamum. Tercū est opobalsa
mum. Quartum est foliobalsamū. Quintum est
alobalsamū ul' xilobalsamū. Et pbatur sic an
it corruptum balsamū ul' non. Si feratur in ma
nu cōtra solem purit carnem si nō est corruptū
Et a balsamū. tus. ra. tū. i. balsamo inunctus. Qd
et pē esse picipiū. Nam balsamo as. i. balsamo
inungere. et est actiū qd cōponitur cum in. et
fit in balsamo as. i. ualde balsamo inungere. sīr
actiū. et cōr. sa. scdm hug. pap. ūo et ysid dicit
balsami arbor in iudea intra terminos tantū xx
iugerum erat posita postea quando eadem regiōe
romani potiti sunt. etiā latissimis collibz ppa
ta est stirpe simil' uici folijs similis rute. Sed al
bionibus semp q manentibus. Arbor autem bal
samum lignū eius xilobalsamū dr fructus eius
siue semen. carpobalsamū Carpos enim fructus
dicitur succus opobalsamum vide in vngo

Balterio ris. riui. rīre. i. cingere ūbum actiū
Balteus ti. mas. ge. in pli inueni **I**a balteū dr
tur. et mas. et neu ge. hij baltei. et h baltea. et ē
balteus cingulum militare sic dictus qsi pendens
quia ex eo signa pendunt ad demonstrandā legi
onis militans summam. i. sex milium sex cento
rum ex quo numero. et ipsi cōsistunt. vñ et bal
teus dicitur non tantum qd cingitur. s. etiam a
quo arma dependent: Job xij. balteū regum dis
soluit. et pcingit fune renes eorum. et cōr pul
vnde h balteolus li. dimi. et balteatus ra. tū. bal
teo ornat. Aurora. balteus est carnis macies

Balustriū nī. locus ubi **I**candor q pudicus
sunt multa balnea quasi lustratus a balneis. Et
cōponitur a balneum. et lustro lustras.

Baptismus interpretatur tinctio dictus ab ap
tes qd est flumen. ul' aq ul' etiam sacrum. vnde
hoc baptisma tis. idem. Et baptiso sas. ūbum acti
ū cū omnibus suis cōpositis. vnde ūbalia fm
hug **I**Et scias q inuenitur in euangelio in neu
tro gne hoc baptismum. vnde mth. xxi. Baptis
mum iohis. vnde erat. pap. sic dicit baptismus
inunctō lauacio ul' tinctō interpretatur. Qui ideo
tinctio dicitur. quia ibi homo spiritui gracie in
melius immutatur. Et longe aliud q erat effi
citur. pro lauare ul' mūdare sumitur baptiso. ecē

xxxiiij. qui baptizatur a mortuo. et itz tangit
mortuū quid pficit lauacio illius. **E**t nota q
forma baptismi est ista. Ego baptiso te in nomi
ne patris et filij et spiritus sancti. forma enī cō
pletua rei mediū est quodammodo inter mare
riam quam pficit. et causam efficientem a qua p
ficiē ut virtus efficiētis mediāte forma ad mati
ā traducatur. Et quia mediū conplectiē aliquo
modo utrumq extremoz. Ideo forma baptismi
continet principale efficiens. vnde baptismus effi
caciā habet et naturam baptismi pxiāam q
est actus ablucōnis. Et ideo ponitur in nomine
patris et filij et spūs sancti. tam q principale effici
ens a quo baptismus efficaciam habet. et ponit
actus materialis et ea que circumstant ipsum scz
cōferens et recipiens. in h qd dicit ego baptiso
te **I**tem scire te uolo q vnus actus qui uno a
gente expleri potest. non pgregitur a pluribus
agentibus simul. et ideo vnus baptizans cū ipse
solus baptizare possit debz signare actum suum
non ut a plibus exeuntem sed ut a se solo. Et i
deo non potest dici nos baptizamus. sed secundū
quosdam dici potest ego baptizo uos. si necessi
tas assit nec est alia forme mutacio quātum ad
significationem quia plale non est nisi singulare ge
minatū. **I**tem animadūte qd licz in ūbis pme
et secūde pēsonē intelligatur nō certus tamen
apponi debet ego. quia formam sacramentorum nō
accipiunt uoces ut significatiue tantum sed ut ef
fectiue. Et quia nichil agit nisi secundū q per
fectum est. Ideo de integritate forme baptismi
est. ut ponatur totum qd ad baptismū requirit
quis vnū ex alio intelligi possit. **I**tem autem
materiam baptismi nota q ex institucōne diuina
necessariū est fieri baptismum in aqua cuius rō
nes quatuor accipi pnt. Prima est quia aqua di
aphanitatis habet aliquid de lumine. et ita cōpe
tit baptismō q habet vim illuminatiuā scdm q
in eo gracia confertur. Secūda est quia ratione
hūiditatis habet vim abluāam. et ideo compet
baptismo in quo sordes culpe mūdantur. Tercia
est quia aqua in omnibus mūdōi partibz inueni
tur. Quarta est quia res est que de facili ab om
nibus pē haberi sine magno pēcio. Et hoc duo
cōpetunt sibi put est sacramentum necessitatis
IScire etiam debes q diuersitas que est per lo
ca et situs est drā accidentalis. vnde non mutat
speciem aque. Et ideo in qualibet aqua hūmādi
ul' maris ul' fluminis ul' cisterne uel fontis uel
stangni potest fieri baptismus. verū si aqua pa
ludis esset intantū ingrossata q recederet a vā
raritate aq non esset baptismus sicut si esset lutū
alias adhuc esset baptismus. Quia adhuc speci
es aque manet. **I**tem si baptizaretur aliquis in
mari sola illa aqua mans pnter ad baptismum
que pē habere aliquem effectū in baptizato uel
in lauando ul' in frigidando ut non est totū ma
re. Item baptismus potest fieri in lexinio sicut in
aquis alijs sulphureis et in aquis alijs que ex
terra per quā transunt immutātur. in aqua enī
tem artificiali non pē baptismus fieri Aqua enī
artificialis ut rosacea est alterius speciei q aqua
naturalis. **P**otest etiam queri an uoluntas ul'
intencio requiratur in baptizando. Ad hoc dico
q baptizatus duo recipit in baptismo. scz sacra
mentū et rem sacramenti. Sed ad h duo recipiē

da non n
pientis
quod qui
uoluntas
tis et in
se cōtrari
cōtrario si
ti. et inter
mentum
et sacram
rentibus i
bitu insit
non requi
piendi q
dicōnata
in tercio
q pncipi
paso. ut c
lenter. tur
sacramen
nis uel flā
baptismus
cramentū
ti. **I**tem
trāsi. uol
requiritur
bens rem
entibus p
uis non si
furnam fu
sacramen
net adhuc
piendi ba
tunc in ar
tismus. et
ti. etiam si
traditio n
dum quan
necessitas
dum inter
si baptizet
quāuis pe
ri an bap
Et videtur
est aliquid
baptismus
zatus nisi
cōueniens
sponsio. cū
pluribus q
ille cause
ad effectū
currere. scz
hoc autem
vna causa
scz formā
nistrū ad
tionem. Et
similiter e
quiritur in
forma. non
quendum.
obiectū au
rñdēi pot
talis inten
tum bapti

da non requiritur aliquid causans ex parte reci-
pientis. Sed solum impedimentum remouens
quod quidem impedimentum nichil est aliud q̃
uoluntas contraria alteri p̃cedoꝝ. Et ideo in adul-
tis et in h̃itibus usum rationis in quibus p̃t ef-
f̃e contraria uoluntas actu uel habitu. requiritur
cōtrario seu deuotio ad recipiendam rem sacram̃-
ti. et intentio uel uoluntas ad recipiendum sacra-
mentum. In pueris autem absq̃ utroq̃ p̃cipitur
et sacramentum et res sacram̃ti. Et si h̃c est in ca-
bitu insit. et si non actu. Tunc sciendum est q̃
non requiritur in adulto uoluntas absoluta suffi-
piendi q̃ ecclesia confert. s̃ sufficit uoluntas cō-
dicata sicut est in uoluntarijs mixtis ut dicit̃
in tercio ethi. et ideo si sit coactio sufficiens. ita
q̃ p̃ncipium sit ex toto extra nil cōferente uini
passo. ut cū aliquis reclamans immergitur uio-
lenter. tunc talis nec sacramentū recipit. nec rem
sacram̃ti. Si autem sit coactio inducens s̃c̃ mi-
nis uel flagellis. ita q̃ baptizatus potius eligat
baptismum suscipere quam talia. tunc suscipit sa-
cramentum et characterem. sed non rem sacram̃-
ti. Item scias q̃ in pueris non potest esse con-
traria uoluntas. nec actu. nec habitu. Et ideo nō
requiritur intentio uel uoluntas in eis qua phi-
bens remouetur. in amentibus autem et dormi-
entibus p̃t esse uoluntas contraria habitualis q̃
uis non sit actualis. Et ideo si ante sompnum uel
furiam fuerunt cōtrarie uoluntatis. nō recipiūt
sacramentū. quia illa uoluntas habitualiter ma-
net adhuc. Si autem habuerunt p̃positum acci-
piendi baptismum. et hoc p̃ aliq̃ signa innotuit
tunc in articulo necessitatis debet eis cōferri bap-
tismus. et suscipiūt sacramentū. et rem sacram̃-
ti. etiam si furiosus tunc cōtradicat. quia illa cō-
tradictio non procedit a uoluntate rationis sc̃c̃
dum quam est capax baptismalis gracie. Si autē
necessitas non sit debet in furiosis expectari luci-
dum interuallum uel in dormientibus uigilia. Tū
si baptizetur in statu illo sacramentum suscipit
quāuis peccet baptizans. Item consuevit que-
ri an baptizantis intentio requiratur ad baptismū
Et uidetur q̃ non quia intentio hominis non
est alicui certa in sibi. Si ergo requiritur intentio ad
baptismum. non erit certū de aliquo q̃ sit bap-
tizatus nisi apud eum qui baptizauit. Et h̃c est in-
conueniens q̃ homo sit in tanto dubio salutis. Ro-
sponsio. cū unus rei una sit causa. si ex aliquibz
pluribus causis unus effectus p̃cedat. oportet q̃
ille cause sint facte aliquo modo unum adinuicē
ad effectum autē sacramenti uidemus multa cō-
currere. sc̃z ministerium formam uerborū et materiam
hoc autem non potest colligari adinuicem ut sit
una causa nisi per intentionem baptizantis que
sc̃z formam ad materiam applicat. suum uō mi-
nistrū ad utrumq̃. et totū h̃c ad sacramenti colla-
tionem. Et ideo requiritur intentio baptizantis. Et
similiter etiam in omnibus alijs sacramentis re-
quiritur intentio ministri. cum debita materia et
forma. non solum ad effectum sacramenti conse-
quendum. s̃ ad sacramenti perceptionem. Ad
obiectū autem sc̃c̃m diūsas opiniones dupliciter
r̃sponderi potest. Quidam enim dicunt q̃ si desit m̃-
talis intentio in baptizante. non confert sacram̃-
tum baptismi. tamē in adulto supplet fides et de-

uotio effectū baptismi ut periculum ex h̃c bap-
tizato qui ignorat intencionem baptizantis nullū
pueniat. Si autem sit puer tunc creditur pie q̃
summus sacerdos. sc̃z deus. defectū suppleat. et sa-
lutem ei cōferat. Si autem non facit. nō iniuste
facit. sicut nec in illo qui sacramento non subici-
tur. Alij dicunt q̃ in baptismo et in alijs sac̃-
mentis que habent in forma actum exercitum n̄
requiritur mentalis intentio. sed sufficit intentio
nis expressio per uerba ab ecclesia instituta. Et i-
deo si forma seruetur. nec aliquid extrinsecus dicitur
q̃ intencionem cōtrariā exp̃mat baptizatus est
Non enim sine causa in sacramentis necessitatis
sc̃z baptismi et quibusdam alijs actus baptizan-
tis tā sollicitè expressus est ad intencionis expressi-
onem. Et attende q̃ quando cōsuetudo ecclesie
patitur uel quādo incūbit necessitas p̃pter defec-
tum aque uel p̃pter periculū pueri de cuius mo-
te timeatur. uel etiam p̃pter inbecillitatem sacer-
dotis non potestis sustentare infantem. p̃t bap-
tismus sine impressiōe celebrari. Itē si sit caput
aspersum aqua in totum corpus aspersio reputa-
tur. sicut etiā iunste dicunt. ubi caput hominis
iacet reputatur ac si totus homo iacisset uel se-
pultus esset ibidem Non sic autem de alijs p̃tibz
Tria autē sunt baptismata sc̃z fluminis flami-
nis sanguinis. i. aque penitentie martinij solo e-
ciaz te ignorare q̃ baptismus inter alia sacram̃ta
est maxime necessitatis. Et ideo ea que ad neces-
sitate sacramenti requirunt̃ debuerunt esse cō-
munissima. et ex parte materie. sc̃z aque. que u-
biq̃ haberi p̃t. et ex pte ministri ut quilibet hō
baptizare possit. Et sic sanctificacō matie et bene-
dictio p̃cedens baptismum. non est de necessita-
te sacramenti sed de solemnitate. quam nō licet
pretermittere p̃pter ecclesie institutionē Ita etiā
ordinatio ministri non est de necessitate sacram̃-
ti. sed de solemnitate. Sed peccat si aliquis non
ordinatus baptizet. nisi necessitate imminēte. tū
sacramentum confert. Angeli autē in figura hu-
mana apparentes boni. uel mali baptizare n̄ p̃nt
Baptismus itari non debet. sicut nec cōfirmacio
uel ordo. In hijs enim tribus sacram̃tis character
indelibilis iñpmitur. uide in character. Penitencia
autem itari p̃t sicut dicā in penitencia. Quare at
pena corporalis remaneat post baptismum. dicā
in origenis. Item uide in clauis.
Baptista te. se ge. qui baptizat a baptizo as. Et
uidetur esse nomen officij.
Baptisterium n̄j. i. stacio baptismatis. et cōpo-
nitur a sterion quod est staco et baptisma. Et dici-
tur tam pro baptismate q̃ pro loco quod et hoc
baptizatorium dicitur.
Bar liguā sira. filius interpretatur.
Barado interpretatur fulgorans.
Barachias interpretat̃ b̃ndict̃ dñi uel b̃ndictus
Baratro onis. uide supra de balatro onis. **B**aratro
onis. tri. est nomen nimie altitudinis et
profunditatis et dicitur baratrum. quasi voratū
.i. uorago atra ex profunditate q̃ omnia deuo-
rat. et d̃r baratrum q̃nq̃ infernus. q̃nq̃ profun-
dissimus locus inferni in quo nulla est redemptio.
q̃nq̃ fossa. q̃nq̃ gurges vertiginosus. quādoq̃
uenter. q̃nq̃ etiam profundus puteus in quo ex-
ecratores p̃cipiuntur et cor p̃nl. naturaliter. vñ
quidam h̃c etiam baptisū qm̄ uorat om̄ia dico.

Barba be. dr quasi uaria a uiro quia uirorū sit et non mulierum. et est pprie barba hominū barbe aliorū animalium. unde barbatuſ ta. tum qđ et pro ſapiente dicitur. Nam et olim pbi. in ſignū ſapientie ſolebant paſcere barbā. et barbatuſ habens barbā longā dicitur.

Barbanuſ ni. i. patruſ pñl. pđ a barba dicitur. **B**arbana rie. dca eſt quedam terra iuxta greciam ppter excellenciam crudelitatis. et dr a barbarieſ barbari regio. **B**arbaruſ. et ac pñl. barbarorum. a barbaruſ dicitur.

Barbariſmuſ mi. cōponit a barbaruſ. et moſ quaſi conſuetudo. et moſ barbarorum. ſc3 uiciuſ qđ cōſiſtit in coniunctione litterarum in ſilba ul' ſilbarum in dictione uel in eaz accedentib3. quo uicio maxime barbari ſolent uti. Et ideo ab eoz conſuetudine habuit nomen. ul' componit barba riſmuſ a barba et rure et more. quaſi moſ et con ſuetudo barbaroz ruriſ. Quia eniz ruricole ut po ete inculti et duri. rudes et incultas ſolent habere barbas. Ideo ad eius moriſ ſimilitudineſ bar harifmuſ dicitur uiciuſ in dca que non eſt culta ſua pprietate. barbariſmuſ autem ſi eſt in cōmu ni ſermone ſine ratione uiciuſ eſt et eſt uiran dum ſi autem in poemate fiat ul' in aliquo pro ſaico dictamine aliqua racōnabilis cauſa figura e rit. Et dicitur metaplaſmuſ ſcđm hug. Et hoc uolte donatuſ qui dicit. Barbariſmuſ eſt una ps oracioniſ uicioſa in cōi ſermonē. in poemate me thaplaſmuſ. et ſit barbariſmuſ in ppa ligua bar barolexiſ in aliena. ſit autem barbariſmuſ duo buſ modis. ſc3 pñl. nōcōe et ſcripto. hi3 bignit3 ut dicit donatuſ quatuor ſpecies ſupponit3 ad dicio detractio immutatio. et tranſmutatō littere ac ſillabe temporis toni et aſpiratōiſ. uide in ſo

Barbariſmo aſ. i. crudeliter agere ul' **B**arbariſmuſ facere. Et dr a barbaruſ id ē a bar barifmuſ. et ut breuiter eiſ ſignificatio apiatur barbarizare eſt more barbaroz uti in q̄cuq3 re

Barbaralexiſ eſt aliene ligue corrupcio. et dr a barbaruſ et lexiſ qđ eſt ſermo. Et differt a bar barifmo. quia barbariſmuſ eſt corrupcio pprie ligue ut ſi grecuſ corrupat liguam grecā. lānuſ lānam. barbarolexiſ uo. eſt corrupcio aliene ligue ut ſi grecuſ corruperet latinā liguam. uel la tinuſ grecā cōfunditur tamen ſi pprietas qñ3

Barbaroſtomuſ mi. qđ ſiba plena barbariſmiſ profeſt. a barbariſmuſ. et thōmoſ qđ eſt maſſo ſc3 os quaſi qui in ore habet barbariſmiſ.

Barbaruſ. a barba dr barbaruſ ra. rū. crudel' incultuſ. aſteruſ. ſoliduſ. et eſt nomen crudeli tatiſ et aſteritatiſ. unde olim gentes omneſ dca ſunt barbare. preter grecos et latinos. unde bar baricuſ ca. cū. et barbariſmuſ uia uum in eodem ſenſu ſcđ3 hug. pap uo ſic dr Barbaruſ incultuſ uulgaris imperituſ extraneuſ. a baba et rure et

Barbatuſ ta. tū. in barba exponit. **B**arbatuſ la. lū. pñl. cor. di. i. pa3 barbatuſ

Barbitiſta re. cōmunis ge. qđ ul' que. cantat cū

Barbitondiū di. i. tō **B**arbitō. a bābituſ dr ſura barbe. uel. locuſ ubi cōdetur. et cōpo. a bar

Barbitōſor oriſ. qđ bar **B**arbitōſor oriſ. qđ bar

Barbitōſor oriſ. qđ bar **B**arbitōſor oriſ. qđ bar

Barbitōſor oriſ. qđ bar **B**arbitōſor oriſ. qđ bar

Barbitōſor oriſ. qđ bar **B**arbitōſor oriſ. qđ bar

Barbitōſor oriſ. qđ bar **B**arbitōſor oriſ. qđ bar

Barbitōſor oriſ. qđ bar **B**arbitōſor oriſ. qđ bar

Barbitōſor oriſ. qđ bar **B**arbitōſor oriſ. qđ bar

Barbitōſor oriſ. qđ bar **B**arbitōſor oriſ. qđ bar

Barbitōſor oriſ. qđ bar **B**arbitōſor oriſ. qđ bar

Barbitōſor oriſ. qđ bar **B**arbitōſor oriſ. qđ bar

Barbitōſor oriſ. qđ bar **B**arbitōſor oriſ. qđ bar

Barbitōſor oriſ. qđ bar **B**arbitōſor oriſ. qđ bar

Barbitōſor oriſ. qđ bar **B**arbitōſor oriſ. qđ bar

Barbitōſor oriſ. qđ bar **B**arbitōſor oriſ. qđ bar

Barbitōſor oriſ. qđ bar **B**arbitōſor oriſ. qđ bar

Barbitōſor oriſ. qđ bar **B**arbitōſor oriſ. qđ bar

Barbitōſor oriſ. qđ bar **B**arbitōſor oriſ. qđ bar

Barbitōſor oriſ. qđ bar **B**arbitōſor oriſ. qđ bar

Barbitōſor oriſ. qđ bar **B**arbitōſor oriſ. qđ bar

Barbitōſor oriſ. qđ bar **B**arbitōſor oriſ. qđ bar

Barbitōſor oriſ. qđ bar **B**arbitōſor oriſ. qđ bar

Barbitōſor oriſ. qđ bar **B**arbitōſor oriſ. qđ bar

Barbitōſor oriſ. qđ bar **B**arbitōſor oriſ. qđ bar

Barbitōſor oriſ. qđ bar **B**arbitōſor oriſ. qđ bar

Barbitōſor oriſ. qđ bar **B**arbitōſor oriſ. qđ bar

Barbitōſor oriſ. qđ bar **B**arbitōſor oriſ. qđ bar

Barbitōſor oriſ. qđ bar **B**arbitōſor oriſ. qđ bar

Barbitōſor oriſ. qđ bar **B**arbitōſor oriſ. qđ bar

Barbitōſor oriſ. qđ bar **B**arbitōſor oriſ. qđ bar

Barbula le. dimi. parua barba.

Barca. a baiulo laſ. dr ſ barca ce. pua nauuſ merces ad lituſ portans. unde hec barcula le. et

Barcella le. di. et hic barcaruſ ni. qui barcas ſa

Barcilla le. diminituſ pua barca **B**ardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

Bardus di. ſtultuſ ebeſ ineptuſ tarouſ. qui et

usq; hodie regnat in eis. Et grauat pñl qñ est de
dimabile. et anpenl acutē Sz qñ est incedi. acutē
ul' barraban huius barraban sic ionathan
Barrabus supbus a barrus dicitur
Barrio is iui itū. i. clamare. elephantis est. et di
arntus. tus. uox elephantis. **B**atur a barrus
a barrio. ris. Et producit penultimam.
Barrus. a barri quod est gñe ul' forte dicitur h
barrus. ri. i. elephas. quia grauis et fortis ul' est
nomen fictum a sono tractum.
Bartholomeus. a bar quod est filius et tholos
quod ē summitas et moie quod ē aqua. dr bar
tholomeus. fm vnā interpretacōnem filius suspen
dentis aquas. i. dei qui mentes doctorū sursum ele
uat. unde inferius aquas distillat. ul' interpretatur
filius suspendentis me. Et est sirum nomen. non
hebreum. Per pñm notat pñdritas et pñpaci
tas sue sapie. Per secūdum uero notatur triplex
suspendiū quod ipse hñit. fuit enim suspensus. i.
elatuus ab amore mñdi. Vel suspensus. i. inten
tus aniori celesti. ut posset dicere cū Job. Suspe
diū elegit anima mea. Vel suspensus. i. totaliter
mixtus grē et auxilio dei. ut non a suis mentis
si a dei adiutorio tota uita sua depēdeat. ut pos
set dici cū apostolo. Gracia dei sum id quod sum
et gracia dei in me uacua non fuit.
Barunculus. li. pñl cor. dimi. paruus. baro
asān accentuatur in fine. et est n littera fina
lis. Et interpretatur fictitas. confusio.
Basilea. lee. i. ecclesia. a basileus dicitur.
basileus. a basis. et leos quod est pplus. dicitur
basileos. quod isum in latinū dr basileus. i. rex
ul' impator. quia est sustentamentū ppli. Vñ ba
silea ecclesia. et basilla et basillisa. i. regina. Et ba
sileus rex serpentum.
Basileus in basileos exponitur.
basilica. ce. pñl cor. domus regia. scz palacium
regis. ul' impatoris. h modo p trāsacōnem dr ba
slica ecclesia. quia est palaciū summi regis reguz
Et dicitur a basileus.
basilicanus. a. um. i. palatinus. ul' etiam ecclesi
asticus. Et dicitur a basilica. Et producit. ca
basilic. inuicte fortiter. Et dicitur a basileos
basilica ce est herba que et genciana dr. cuius
radix dat fortitudinem et sanitatē omnibus utē
tibus ea. Et dicitur a basis.
basiliscus. a. dr a basileos. fm autē ysid et bñp.
xij. Basiliscus grece. latine interpretatur regulus
eo q rex serpentū sit adeo uenenificus ut euz ui
dentes fugiant. qz olfactu suo eos necat Nam et
hominem si inspiciat necat Siquidem eius aspectū
nlla auis uolēs illesā trāsit. h qñus pñl sit eius
ore combusta deuoratur. a mustelis tñ uincitur.
quas illis homines inferunt cauinis quibus deli
tescunt Itaq; ea uisa fugit quem illa sequitur et
occidit. Nichil enim parens ille rex sine remedio
constituit. Est autem longitudine semipedalis al
bis macul lineatus sibilus idē ē et regulus sibilus
eniz occidit anteqz mordeat ul' exurat.
bas. sis. fe. ge. nomen fortissime petre. lingua
sironum. Vñde basis dicitur futura columnarum
scilicet quod supponit illis. episciliū dicitur quod
supraponitur. quod quandoq; ponitur pro colū
na. basis etiam dicitur extremitas plante h hñg
Papias uo sic dicit basis sessio columnaz confir
macō fundamēti. nomen petre dñissime.

Basium sij a basan quod interpretat pinguedo
quia plus delectat in pingui osculum uid in of
Bassaris ridis fe. ge. a bassa **B**assum
dicitur quod est ouis pinguis. et sunt bassantes
uacce mulcarie uberes. bassarides etiam sacerdotis
se bachi. a bacho et corripit ri
Bassus. bassan interpretat pinguedo. unde bas
sus. sa. sum. i. non altus. quia pinguedo non sinit
multū in altum crescere. unde basso sas iūbum ac
tū. i. deponē deprimē. et hec bassa e ouis pñgus
Basterna. ne. est theca manualis ul' uehiculus
itineris. qñ uesterna. qz mollibus uestibus sternit
et a duobus animalibus trahit ibi nobiles feie
Bata. te. siue beth apud hebreos dr **B**atena
tur mola olearia.
Batera re genus patrie. a batus dicitur.
ath hebraice linum dicitur latine.
Bathin dñr uestes lineae. scilz bracc lineae usq;
ad genua pñngentes quibus uerenda sacerdotis
uelabantur. et est incedi. in sin Et in pli est fe ge
de hoc habetur in danielle. et dicitur a bath qd
est linum secūdū huguicōem.
Batillum li p geminum l thuribulum pala m
strumentum quo colleguntur carbonēs. Et cor p
mam unde Oradius. Pretextam et latum clauū
prime qz batillum. Inuenitur h batillus li dimi a
batus. id est parus batus.
Batus h bata siue beth apud hebreos dicitur mo
la olearia vñ h batus ti quedā mensura capiens
.i. sextarios que mensura mole una uice pñtetur
vel fm Jero. Batus qui hebraice dicitur beth ea
dem mensura est q et ephi scz trum modiorū Et
deputat tantum liquidis pñe licet in aliis rebus
talis mensura habeatur Ezech. xlv. dr Ephi et
bachus equalia. et unius mñsure erunt
Bellium. bella arbor aromatica et ē p gum
mi accipitur Vñde dicit glosa sup illud genesis.
ij. ibiq; inuenitur bellium. fm plinium. arbor
est aromatica magnitudine oleagina. cuius lacri
ma luada. gustu amara. boni odoris. h odorator
infusione uini. Bellium etiam ē genus lapidis.
sicut dicit pristinus in primo maioris.
Beatifico. cas. uerbum actiuum. beatum facē.
a. beatum et facio. Et inde uerbalia
Beatitas. tatis. fe. ge. idē est quod bñtudo. vñ
aug in li. x. de ciuitate dei. Alteznanter sepe bñta
te et misericordia. et format a bñtis. ti addita. cas
Beatulus. la. lum. dimi. aliqñtū beatus.
eatus. ta. tum. a beo. as. dr. et est bñtis cui di
a suppetunt ad notū. ille scz qui habet que uult
et non ea que non uult. et nichil mali uult. vñd
dicit aug. Beatus non est nisi qui et habet omia
que uult. et nichil uult male. Ille quippe beate
uiuit. qui uiuit ut uult nec male aliquid uult.
Et dr bñtis quasi bñ auctus ul' aptus. Et cōpa
beator iñsimus. Et a grō beati addita tudo h bñ
tudo dr. Et est bñtudo status omnīū bonoz con
gregacōne pfectus. ibi enim quidquid amabitur
aderit. nec desiderabit quod non aderit. omne qd
ibi erit bonum erit. et summus deus summū bo
nū erit. et qd est oīno beatissimum ita fore sem
per certū erit. fm aug. Et scias fm aug q bñ
tudo uera non pñt inueniri in delicijs. nec in diui
cijs. nec in honoribus mñdanis. licet quidā in p
dictis eam posuerint. Vñde in iob. Non inuenit
in terra suauiter uiuentiū. abissus dicit non i me

est. et mare loquitur. non est mecum. Non inuenitur.
inquit in terra suauiter et carnaliter uiuentium.
et ita non inuenitur in delicijs Abissus. i. auarus
sine sustentamento. quia numquam dicit sufficit. di
cit. i. per opera se dicere ostendit. beatitudo uera
non est in me. et ita non inuenitur in diuicijs.
Eciam mare. i. superbus ad modum maris tumens lo
quitur. i. per opera loqui se ostendit. Sapiencia dei
beatitudo non est in me. et ita non inuenitur in
superbis et mundanis honoribus. quia uerus beatus
diuini summe honor nulli denegabitur digno nisi
li concedatur indigno. uide in uita et defunctus
in ordo et in sanctus.

Beemoth hebraice latine animal sonat bestia
ignota est. Ideo autem beemoth. i. al. dyabolus dici
tur. quia de excelsis ad terrena cadens. pro merito
animal brutum est factus. Ipse est leuiatan. i. ser
pens de aquis Qui in huius seculi mari volubi
li versatur astucia.

Bel ydolum asiriorum. in belus uide.

Bele dicitur mens.

Belial. in belus exponitur.

Bellarium. a bellus quod est diminutivum a bonus.
dicitur hoc bellarium non omne genus ubi secunde
mente. sicut sunt poma et nuges. que extremius
apponuntur. Prima quidem mensa est carniui. secunda
fructui. sed carnes preuallent fructibus. Ideoque bel
larii sumitur a diminutione. ut notetur diminutio
bonitatis. Vnde magis de saturnalijs. Adhuc dicitur
furio secunde mensa allata sunt bellaria.

Bellaticus. ca. cum in bellum uide.

Bellax. q. in bellum exponitur.

Belliger. Bellum componitur cum gero generis et dicitur
belliger. ra. rum. p. qui gerit bellum. Vnde
belligero. geras. ubi neutrum. i. bellare. Oportet
iij. Et non discent ultra belligare.

Bellipotens. a bellum et potens componitur h
et h bellipotens pro deo uel dea belli. Et bellipo
tens. similiter ge. ois pro potenti et forti in bello

Bello. las. laui. d. a bellum. et est. Et cor po
neutrum ubi. et nunc deponens. et componi
tur debello. las. i. expugno. et est actiuum.

Bellona. ne. dea belli. et dicitur a bellum.

Bellulum. li. dimi. puum bellum. et cor p. n.

Bellum. li. d. a bonum. p. anthrasis. unde bel

licus. ca. cu. et bellaticus ca. cu. et h et h et h bel

lax. q. in eodem sensu. Et comparatur bellator is

simus. Vnde bellaciter. eius. me. adubium. et hoc

bellacitas tatis. et differt bellum a pugna et p. lo

nam pugna est que fit pugnis. Prelium primus

conflictus. Bellum totus conflictus. Item bellum

dicitur uniusum ut punicum quasi totum tempus

guerre dicitur bellum. Huius preces sunt pugne ut

cannensis finensis. Item in una pugna plura

sunt prelia Aliud in cornibus Aliud in medio A

liud in extrema acie geritur. Bellum ergo totum

est pugna unius diei Prelium pars pugne est.

Item Bellum et tumultus differunt quia bellum

est contra hostes Tumultus qui civili seditione

concordatur Nam sedicio est discensio quorum. dic

ta quia seorsum alij ad alios eant. Alij dicunt

diffensionem animorum seditionem uocari. quam greci

diastasis uocant. Item bellum potest dici ut tu

multus non sit Tumultus autem sine bello esse non potest

quid enim est aliud tumultus nisi perturbatio ta

ta ut maior timor oriatur Vnde dicitur tumultus

quasi tumor multus Et est gravior tumultus
quam bellum quia in bello uocationes ualent. in
tumultu non ualent. Et nota quod quidam vo
lunt. quod olim bellum dicebatur duellum. a duo
quia due sunt partes dimicantium Vel quia alte
rum faciat uictorem et alterum uictum postea de
tracta d et mutata u in b dictum est bellum. Item a
bellum bellicosus bellicosa sum uide in prelium
Item nota quod tria requiruntur ad hoc quod bellum
sit iustum Et primo quidem auctoritas principis
cuius mandato bellum est gerendum Non enim
pertinet ad personam priuam bellum mouere. Quia
potest ius suum iudicio superioris prosequi similiter
eciam quia conuocare multitudinem quod in bel
lis oportet fieri non pertinet ad priuam personam
Cum autem cura reipublice commissa sit prin
cipibus. ad eos pertinet reipublicam ciuitatis uel
regni seu prouincie sibi subditae tueri Et sicut licet
defendant eam materiali gladio contra interio
res quidem perturbatores dum malefactores puni
unt Ita etiam gladio bellico ad eos pertinet reipublicas
tueri et exterioribus hostibus Vnde et principi
bus dicitur in psalmo Eripite pauperem et egenum
de manu peccatoris liberate. Vnde augustinus dicit con
tra falsum Ordinem naturalis mortalium pati acco
modatus hoc poscit. ut suscipiendi belli auctori
tas atque consilium penes principes sit. Secundo requi
tur causa iusta ut scilicet illi qui impugnantur
propter aliquam culpam impugnationem mereantur
Vnde augustinus dicit in libro lxxxiii. quod si in iustis
Iusta bella solent diffiniri que ulciscunt iniurias
si gens uel ciuitas plectenda est. que uel vindicare
neglexerit quod a suis improbe facti est. uel reo
de quod per iniuriam ablatum est. Tercio requiritur
quod sit intentio bellandi recta. quia scilicet intendat
ut ut bonum promoueat. uel ut malum uideatur. Vnde
augustinus in li. de uerbis domini. Apud ueros dei cul
tores etiam bella pacifica sunt. que non cupiditate
aut crudelitate. sed paucis studio geruntur. ut mali
corrigantur. et boni subleuentur. Potest autem con
gere etiam si sit legitima auctoritas iudicantis bel
la et causa iusta. Nichilominus propter priuam inter
conem bellum reddatur illicitum.

Bellus. a bonus dicitur bellus. la. lum. dimi. alijs
tulum bonus. Et comperatur bellior. simus. un
belle. lius. me. Vnde mazaal coquus. Nil bene cu
facias facis attamen omnia belle Et a bellus bel
lulus la lum dimi. Inuenitur etiam h bellus. li. p.
quodam ydolo ut habetur in danieli. h tunc scribit
Beloculus. li. gemma est albitans. h p. unum l
et pupillam cingit nigras. in medio aureo fulgo
re lucentem. et propter speciem asiriorum regi bel
dicata est. Vnde et dicitur beloculus. qui oculus
Belphegor scribitur per o. h belli. Et cor. cu
in pap. liii. xxv. Inuenitur belphegor. Et com
ponitur a bel et p. hegor. et h h debet dici belp. lo
egor. uel belp. hegor. fm quosdam. sine. o. uide in
Belua. ue. d. a bellum. quia apta sit **B**elua.
bellis. uel a balo. as. qui balua. Vnde beluinus. na
num. et belutus. ra. tum. turpis et belue. i. belis
similis. Et producit be.
Belues. ei. fe. ge. egestas que solet contingere p
uastacionem belue. Et dicitur a belua.
Belus. li. pater nini primus rex fuit asiriorum qui
cepit postea haberi. p. deo. et colit ibi in affrica. et
factum est ei ydolum in babilonia. quod uocatur

est bel. qd
nica. baal
est deus u
idem idoli
inmundic
inmolati
ul. p. im
tur. et id
abel et pl
gor. qd m
ydolum ei
tem phog
ozon. Sic
bellorid b
dicit hug
nue belo
stuit. Cu
tes bel uo
gor. Judi
onem gen
in hoc fil
uide qd d
ul. beelpl
ur uideru
uideretur
dici qd be
idoli apur
zebub. et
belpheg
et qd a bi
belzebub
acutur in
Ben. i. i.
Benedi
et scias q
co. unde
Et in ter
Benefa
rum cop
et tercie
ut benefa
Benefa
lo benefa
Benefa
benefact
a benefa
h benefa
mus bene
rum. scz b
illius pos
ex hoc p
latius illi
gulans ci
et a benef
neficien
Benelin
loquens
Benep
ne sui pr
supra in
Benai
que est u
cirur O
xxxv. ue
lons me

est bel. qd interpretatur uentus. unde et lingua pu
nica. baal dicitur deus. sed apud assirios bel qd
est deus ul uir. et zebub qd est musca dictum est
idem idolum belzebub. i. deus ul uir muscarum. p
immundicia et sordibus idolatrie. et sanguis ibi
ul p immundicia belial. i. diaboli qui ibi coleba
tur. et idem idolum dem est achaton. et belial et
abel et phogor qui fuit quidam mons dr belphe
gor. qd interpretatur simulacrum ignominie idolorum
polum enim fuit moab cognom baal sup mon
tem phogor quem latini papum uocant. scz deu
orum. Sic ergo baal belial belzebub belphegor
belbith belith belbis. Idem est. scz diabolus sicut
dicit hugo. Beda autem dicit sic. Sinus coditor ni
niue belo patri statuam ei qz diuinos honores co
stituit. Cuius filia est consuetudinem caldei suscipien
tes bel uocabat. palestinii boal Moabire belphe
gor. Iudei autem unius dei cultores. ppter derisi
onem gentium. belzebub appellabant asserentes
in hoc filacro principem demoniorum habitare. et
unde qd dicitur belphegor ut uidetur dicere hugo
ul belphegor p oe ut pap dicit filr belzebub
ut uidetur dicere hugo uel belzebub p duo e. et
uidetur beda dicere et in euangelio. Sed potest
dici q bel et beel per duo e. sunt nomina eiusdem
idoli apud diuinos. unde pot dicit belzebub et beel
zebub. et belphegor et beelphegor per duo e. ul
belphegor per oe ut pap dicit phogor per oe
et eia biblie correcte habent beelphegor.
Belzebub ul beelzebub dr. et est finalis la b. et
acutur in fine uide in belus bel.

Ben. i. filius. vn dr Josue bennum. i. Josue fili
benedico cis. in dico cis. exponitur. **L**us num.
et scias qd inuenitur bndico positum p maledi
co. unde in iob. benedic deo et morere. i. maledic
Et in tercio reg. c. xxi. bndixit nabath deum et
Benefacio cis. ubum neu. **R**egem. i. maledixit
tum coponitur a bene et facio et acut pnt scde
et tercie psonis sui indicatui. licet sit breuis
ut benefacis benefacit. uide in facio cis.

Benefactorius n. ille q pro munere sibi impen
so benefacit. et deriuatur a benefacio benefacis.
Beneficiencia. formatur a beneficiens ti. addita
Beneficius ca. cu. pnt cor. **A**. uide in bnficius
benefactor largus elemosine deditus. Et trias q
a benefacio cis. dicitur beneficius ca. cum. et h et
h beneficiens tis. et utq copazatur beneficior illi
num. scz beneficiens et copatium et superlatiuu
illius positiui scz beneficius obfoluerunt. Ideoq
ex hoc positiuo beneficius et ex copatiuo et sup
latiuo illius positiui bnficiens. est fca qdaz irre
gularis copatio scz bnficius bnficiencior tissimus
et a bnficius et beneficium ci. et a bnficiens be
neficiencia cie. Et est beneficiencia qd agit caritas

Benelinguatus ra. tu. i. **E**tur pro sit proximo
loquens facundus a bene et lingua

Beneplacito cis. acut penl se cude et tercie pso
ne sui presentis indicatui. licet sit breuis ut dixi
supra in secunda parte. ubi egi de impedimento
Beniamin interpretatur filius dextre. **C**oforci
que est uirtutis. ben enim filius iamin dextera di
citur Oater enim moriens ut habetur genesis
xxxv. uocauit nomen filii sui benon. i. filius do
loris mei. Pater uo appellauit eum beniamin. i.

filius dextere quando eum circūcidit appellatus
est autem filius dextere et geminus qz utraq ma
nu eoz utebatur. Inde inuenitur filius gemini et
uir gemineus. i. de tribu beniamin. Et uide q pri
us appellatus est benom. i. filius doloris deinde
beniamin. i. filius dextere quia oportet prius pa
nitenciam agere. et deinde uitam eternam habere
unde in aurora dr beniamin est dictus a patre
puer quasi dextere filius. ipse fuit dexter utraq
manu. hic tam in pms deus est benom. Inde be
niamin accepit nomen utrumqz. **N**ota benome
est dictus idcirco q extitit eius sacro maternus
pmoriendo dolor Beniamin adiecit pater huc de
bere uocari quando cognitus est dexter utraq ma
nu sed non beniamin est prius et post benomen
ymmo Beniamin extreme benom are fuit. hoc
notat in patria q si uis beniamin esse expedie
hac uita benomen esse prius. Sicut cu uicis luc
randum est pmitus et sic isrl ex iacob demuz fu
turus eris. et sciendu est q dr benom si gra me
tri pt addi in fine n. ut dicatur benome uide in

Benignus a bene. diuatur benignus. **G**eminus
nus na. num. i. bene igne ignitus et est et bimolo
pa no coposicio. et coparatur benignior iisimius
unde benigne ius. me adubium. et h benignitas
ratis. et differt a bonitate. benignitas enim uir
tus est sponte ad bene faciendum exposita. lenis
blada dulcis alloquio. et sua cunctis mutans dul
cedine. Sed bonitas quidem facere bona et psta
re qd poscitur parata est. tamen no nouit suauis
esse consortio et sua cunctos inuitare dulcedine. Et
inde benignus et bonus uidentur distare sed non
multum quia uterq est ad benefaciendu exposi
tus. Sed in hoc differunt q pot bonus esse et
tristior et bene quidem facere patitur non tamen
suauis nouit esse consortio si bngns sua nouit
cunctos inuitare dulcedine et dulcis esse alloqo

Beniolus. bene coponitur cum uolo et dr be
niuolus la. lum. pnt cor et h et hec et hoc beni
uolens tis. unde hec beniuolencia cie.

Bennum. i. filius nun. ben enim filius. nu. pp
nomen. pater scz Josue qui appellatus est bennu
. i. filius nun. unde in prologo reg dicit Jeroni. et
ingpiunt a ihu filio naue q apud eos Josue ben

Beo as. au. are. ubum actiuu remu. **N**um dr
nerare ul beatum facere. et dr a bene ul bonus
et coponitur cum trans et dr transbeo as.

Bepho grece latine puer ul iuuenis
Bephotrophium. trophos qd est coisio copoi
tur cum bepho. et dr bephotrophium locus ue
nerabilis ubi pueri et infantes nutriuntur. unde
hic et hec bephotrophita re. qui ul q custodit be

Berbex cis. in berbico e et po be. **P**hotrophiu
berbicus. a uerux mutata u in b. dicit h be
bex cis. et hic berbicus ci. i. aries castratus et h
berbica re. i. ouis. et pduit bi.

Berillus. per geminum l. gemma est in india
habens nomen sue gentis scdm hug scdm alios
berillus est lapis preciosus uiridis apd indos ca
erith. in belus exponitur. **I**dius

Bes. i. octo vncie.

Bestia et fera drnt qz omnis uentia est fera et
non ecouerso. bestie enim sunt que moribus ul
ungibus seuiunt. exceptis serpentibus ut pardi
leones et similes. a uastado dicte quasi uascie ul
a ui quia seuiunt quasi uiscie fere etiaz sunt ille

que et si moribus non seuiant ul' vnguibus tñ
siluestres sunt sic dicte quia naturali utant' liber
rate et desiderio suo feruntur quādoq' omnis fe
ra dr bestia qñq' etiam bestia non dicitur nisi q
mansione hominum utitur et tunc dr. a beth qd
estialis. a bestia dr hic et h' est domus et sto
bestialis et h' le. vnde bestialiter adubium et hec
Bestiarius. a bestia dr bestiar' bestialitas atis
us ria. rium. i. crudelis uiuens ad modum bestia
rum et h' bestiarius qui seuiat bestias ul' uenat'
eas. et h' bestiariū. i. liber de bestijs loquens uel
locus ubi bestie morantur.

Bethiola le. di. pua bestia et corripit penultia.
estius tia tiū. i. crudel' instā bestie et dicitur a
beta in beth exponitur. **B**estia bestie
eth apd hebreos dicitur mola olearia ul' et
beta. et beth est scda lra eoz. Et a beth dicit' q
ci scdam lram bethā et a betha dicimus nos. b.
sic ergo betha apud hebreos est mola olearia a
pud grecos est scda lra. et tunc est neu ge. et in
dedi. Et inde apud nos beta dicitur in fe ge. ge
nus oleris. scz scds caulis. qui post abscissioez nas
citur in magideri. vnde betaceus ca. ceum. pos
sessuum. Item beth interpretatur domus.

Bethania interpretat' domus obediens. et dicit'
Bethel urbs samarie. pus dicta luza. h' a beth
postq' dormiens ibi iacob uidit scalam innitente
celo et dixit uere hic domus dei est et porta celi
ex causa hac locus ille dñs est bethel. i. domus
dei. a beth qd est domus. et el qd est deus. sed qñ
ibi a ierobaam uisuli aurei fabricati sunt dca est
bethauem. i. domus idoli que ante uocabatur do
m' bethlehem. a beth qd est domus et **B**ethus dei

Bethleem qd est panis dicta ē bethleem ciuitas dauid
in qua natus est saluator mundi. et primum dca
est ephrata. sed quando ibi iacob paut pecora su
a eidem loco bethleem quodam uaticinio futu
o imposuit qd domus panis interpretat' ppter eum
panem qui ibi de celo descendit. Inde bethleemi
ta te. patrium cōmīs ge. et prod' mi et h' bethlee
mites tis. reg' ij. c. xxi polimitanus bethleemites

Bethsaida de. hebraice latine domus pcedū ea
dem probatica piscina dr iohis v uide in pbatia
Bethsura re. quidam locus est de quo habetur
in libro machab. et prod' pñl. vnde in aurora dr
bethsuram q' capit iherusalem q' petit.

Bangulus. angulus cōponitur cum bis. et dr
biangulus la luz duos angulos habens. vñ bian
gulatus ra. tum. et pōt poni substantiue h' bian
Bibax. a bibo is. dicit' **B**ibulus li. pro tali figura
tur hic et hec et hoc bibax cis. qui multuz bibit
et comparatur cior issimus. vnde bibaciter eius
me adubium et h' bibacitas bibacitatis.

Bibo onis. mas ge. i. mulriones supernatātes
in uino. et dicitur a bibo bibis.

Bibix iñs. fe ge. i. pugna. a bis dca quia semp
Bibleus. a biblus pro li **B**inter duas pres fiat
bro dr bibleus a um. et biblus a u abo possessi
ua biblei et etiam biblij dicuntur instabiles et e
ibliatoz onis. vnde **B**iam qui repant libros

Biblij. in bibleus vide. **B**in bibliopola
ibliopola. biblus pro libro cōponit' cū polo
is. et dr h' et h' bibliopola le. pñl' cor. i. uenditor
et ornatoz librorum quia colit et pumicat eos ut
carius uendat et idem dicitur bibliatoz onis.

Bibliotheca biblus cōponitur cū theca qd est

repositoriū ut scrinium ubi aliquid reponitur. et
dr hec bibliotheca. i. biblonum reca. i. librorū repo
sicio ul' recōdicio ul' armarium. vnde per similitudi
nem quidam liber in ecclesia dr bibliotheca quia
ibi multi libri theologie cōtinentur. et inde bibli
otecarius nñ. i. custos librorū siue repōitor et pou

Biblus. a bibo is. dr hic biblus bli. i. **B**ic te
iuncus quia aquarū est biblus. Et aliquando dicit'
tur pro libro quia antiqui de iuncis solebant con
texere pgamentū et ibi scribe anq' eēt uisus carie

Bibo is. bi. itum. cōponitur cum ad. et dicit' ad
bibu bis. i. itz bibo uel iuxta ul' ad me traleo bi
bendo. et cū con. et dr conbibo bis. i. simul cū a
lio bibo ul' simul totum bibo uel sepe bibo uel
in me cōtraho. Et cū circū. et dr circūbibo. i. ex
omni parte bibo et cum de et dr debibo. i. deuomere et
bibu ul' deorsum bibo et debibere. i. deuomere et
tenetur de puante et cū e et dr ebibo is. i. ualde
bibu uel intus bibu ul' euomo uel trado obliuio
ni. iob vi. sagitte domini in me sunt quarum in
dignacio ebibit spiritum meum et cum in et dicit'
tur inbibu bis. i. ualde bibo uel intus bibo uel
bibendo immuto. Et cum pre et dicitur pōbibo is.
i. an uel pre alijs bibo et cum pro et dr pōbibo
i. in conspectu uel procul bibo. et cum re et dicit'
tur rebibo is. i. itz bibo ul' euomo. Et cum se et
dicitur sebibo is. i. seorsum bibo et cū sub et dicit'
tur subbibu. i. panim bibo uel post alios ul' sub
tus bibo ul' que sunt subtus bibo. **B**Et nota q
bibu et omnia ab eo cōposita sunt neutra et fa
ciunt preteritum in bibi et supinum in bitum et
omnia corripunt bi tam in presenti q' in prete
rito et supino virg. Claudite iā riuos pñsat pñi
ta bibent. Item omnia cōposita a bibo uident'
signare intencionem excepto subbibu qd signat
remissionem. Item nota q' bibere nature est po
tētia. **B**ibo onis. cōis ge qui multum **B**ic luxuria

Bibit. a bibo bibis dicitur.

Bibulus a bibo is. dr bibulus la. lum. pñl' cor
qui multuz bibit ul' qui multum attrahit hūmōz

Bicellum li. ge. neu. qd bidiniū dicit' **B**ic arena
tur scz domus sub se habens cellas sicut domus
mercatoz in urbe. et componitur a bis et cella

Biceps itis in caput uide.

Bidinium nñ. in bicellum exponitur.

Bicolos penl' cor. a bis et colon uide in colon

Bicornis. a bis et cornu componitur hic et hec
bicornis et hoc bicornis duo habens cornua

Bidens. a bis et dens cōponit' bidens tis. qd dca
instrumentum rusticoz bifurcatum genus rāstri
ppter duos dentes. et hec bidens tis. fe ge. i. ouis
a duobus dentibus qui prominent et cūz quibus
fertur nasci scdm autēz seuium dñs oues biden
tes quasi biānes. i. duoz annoz quia talis etatis
eligebantur ad sacrificium et cor primam. vnde
in aurora legi' ad latus altaris esse cōmata biden
et est generis incerti ul' scdm quosdam cōmunis
sed pro instrumento masculini generis.

Bidental lis. neu ge. locus in quo fulmen cadit
sic dictus. a bidentibus ibi sacrificatis uel aliquo
fulmine percussus paruis triste iacens lucis eui

Bienns. a bis et ānus com **B**andūz bidentat
ponitur h' et h' bienns et hoc ne. id est duorum
annorum. vnde hoc biennium.

Bifarius for cōpōitur cū bis et dicitur bifarius
na. rium. et cūz tris et dr trifarius na. rium. et qua

bifarius rīa. rīū. et dicitur bifarius dupliciter lo-
 quens. scz biliguus qui duas nouit linguas. uel du-
 plex et fallax qui aliud habz in corde q̄ fatuz in
 ore ul' qui nunc dicit hoc nunc aliud et similiter
 expone alia. unde bifarie trisarie et mltisarie et q̄
 bifarie bifarie. i. in duobus modis ul' in duabus
 partibus et sic de alijs et pro istis adubijs inueni-
 untur qñq̄ acci p̄ecorū nomīnū positi adubiali-
 ter. unde ad habz multiphariam multis q̄ modis
 bifax es. qui duas habet obtutius cōis ge. a
 bifidus da. dum. i. in duas pres. bis et facies
 fissus et est cōpositum a bis et fidus da. dum. i.
 fissus qd nō est in usu. et diuatur a finto dis de
 hoc infra dicam in fious et scribitur per unuz f.
 bifidus trifidus bifarius trisarius et huius q̄ cor-
 pnam. Nam regula est j. ante f siue ph. p̄duci-
 tur ut niphous. preter cōposita. a nīs ut bifidus
 trifidus bifarius et huius. et corripit penltimam
 bifidus. sicut fidus ul' fidi pnam.
 Bifinium nī. a bis et f.

... inter duos fines sicut terminum dicimus q
terminum et diuersum. .i. diuisio inter diuersas. vel

argenti biforme. i. duplex. unde ouis meris ii

et frons tis. mas ge dz ianus. et cōpōitur a bis

nes de tribus etatibus scz puencia iuuentutis et senectute. Quia

der in tertia calet in meridie tepescit in nocte So
trahit

or ut mulier componitur

cramentū ordinis minister. Dico qd aliquis p sa

matrimonij significat coniunctionem xpi et ecclesie
am que est vniuersalis.

Et sunt quatuor modi bigamie. Primus est cum

100

res vinam de iure aliam de facto. Tercio cū habet
plures successisse unam de iure aliā de facto. Quar
to quādo viduam duxit ul' corruptam et in hīs
omnibus est irregularitas adiuncta. ¶ Sed nō vide
tur q' cōtrahatur irregularitas ex hoc q' aliquis
non uirginem ducit uxorem quia plus impedit
aliquis de facto p'prio q' alieno. sed si ipse contra
bens non sit uirgo nō fit irregularitas ergo mul
to fortius si uxor eius uirgo non sit. Ad hoc di
co q' in cōiūcōne xpīsti et ecclesie unitas ex ut
q' pte inuenitur. Et ideo siue diuisio carnis inue
niatur scz ex parte uiri siue uxoris est defectus sa
cramenti. Sed ramentū diūsimode quia ex pte uiri
requiritur q' aliam non duxerit in uxorem nō q'
sit uirgo ex parte uxoris requiritur etiam q' sit u
go. Cuius ratio assignatur quia defectus in ipso
sacramento causat irregularitatem corruptio aut
carnis extra matrimonium cōtingens q' precessit
matrimoniu nullum defectū facit in sacramento
ex pte illius in quo est corruptio. si facit defectū
ex pte alterius quia actus cōtrahentis matrimo
nium non cadit supra seipm sed supra alterum
Et ideo ex termino specificatur qui est etiam re
spēu illius actus quasi materia illius sacramenti
vnde si mulier esset ordinis susceptiua. sicut uir
efficitur irregularis ex hoc q' duxit in uxorem
corruptā. nō autē ex hoc q' corruptus contrahit
Ita fieret mulier irregularis si contraheret cū cor
rupto. nō si contraheret corrupta. nisi in alio ma
trimonio p'us corrupta fuisset. ¶ Sed dicit. esto
aliquis dehorauit aliquā quā postea duxit in ux
orem. talis non uidetur irregularis. q' nō diuidit
carnē suā in plures. nec etiā uxor eius. et tamē
ducit corruptā in uxorem. Rñsio. in tali cāu sunt
diūse opinioniones. tñ p'abilius est q' non sit irre
gularis. q' carnē suā non diuisit in plures. Que
riē etiā an cū bigamo possit dispensari. Dico q'
bigamie nō est adiuncta irregularitas de iure na
turali. si de iure positiō. Nec itm est de essentialibz
ordinis q' aliquis non sit bigamus. Qd patet ex
hoc. quia si aliquis bigamus ad ordines accedat
characterem recipit. Et ideo papa dispensare possit
in tali irregularitate totaliter. sed epūs quantum
ad minores ordines. et quidam dicunt q' etiā q'
tum ad maiores in illis qui uolunt deo in religi
one seruire ppter uitandum religiosorum discurs
sum. ¶ Et si obicias. cont' ius diuinū nō licet dis
pensare. Et omnia que in canone dicuntur ad ius
diuinū p'tinent Cū igitur ap'us in scriptura cano
nica dicat Opret epm vnius uxoris uiq' esse. ui
detur q' nō possit in hoc dispensare. Rñdeo hoc
uez ē quantū ad ea que sunt de iure naturali Et
quantū ad ea que sunt de necessitate s'cramentorū
et fidei. Sz in alijs que sunt de institucōne ap'orū
cū etiā nūc habeat eandem p'tatem statuendi et
destituendi quā tunc hūit. p't p' eū qui p'matū te
net in ecclesia. dispensari. vide infra in bigamus.
et in prescripcio. et in casus.

Bigenus na nū.componitur a bis et genus et cor pent.Et dñr bigena.animalia que ex diūsis

1940

duobz quibus comixtu. et coponit a bis et gme

Biuga biuge. idem est qd biga. **B**iugus. a biga ul' biuga dr' biugus ga gum et h et h biugis et hoc biuge in eodez sensu et substantie dedinata inueniuntur h biugus gi. et hic et hec biugis gis. et dicuntur biugi uel biuges equi qui trahunt bigam. ul' qui duo sunt ad iugum. Et scdm hoc componitur biugus uel biugis. a bis et iugum et corripit penultimam.

Bilans lanos. fe ge. i. libra statca. a bis et lanx quasi habens duas lances.

Bilbo bilbis. in bilbo bilbis vide.

Bilbo bilbis. a bibo bis. deriuatur bilbo ul' bilbio bilbis ubum neutrum. i. somitum facere.

Bilibris. a bis et libra coponitur h et h bilibris et h bilibre. i. duaru librarum pondus ul' mensura scdm hug. et pducit h sicut libra. usus doctrinalis. pro centum libris nolo carere libris. Apoc vi. bilibris tritici denario uno. Pap uo dicit. q bi libris est sextarius bis assumptus.

Bilinguis. ex bis et lingua coponitur h et hec bilinguis et h bilingue sicut. a tris et lingua trilinguis trilingue. qui duas uel tres linguas nouerunt. uel qui duabus ul' tribus linguis loquuntur et per similitudinem bilingues et trilingues dicuntur fallaces et duplices qui aliud habent in corde et aliud in lingua ul' instabiles qui nunc hnt hoc in lingua nunc illud et cor pma. vii in grece dicitur duplicis ac cordis homo dr' esse bilinguis

Biliosus fa. sum. qui frequenter irascitur et semper est tristis et deriuatur a bilis.

Bilis. a bis dr' h bilis lis. i. fellis et ire sedes ul' ex fellis comocione procedens amaricacio et poitur quandoqz pro ipso felle et pro quolibet nigro et malo humore. qnqz pro ira. unde paruis tur

Bilix. licum coponitur cu' agescit utrea bilis bis ul' tris et dicitur h bilix cis. et h trilix cis. i. lorica que contexi duobus ul' tribz liojs acumiatis. rexitur enim ponendo licum superliciu. Et h bilix cis et h trilix cis. i. pannus tribz filis aggatim contextus. unde hic et hec bilicis et hoc ce et hic et hec trilicis et hoc trilice.

Bimarcus ci. qui bis fuit maritus et est mas ge et coponit a bis et marceus. ul' a bis et marcio quia bis marceuit. Luxuria enim facit marcere homine. Unde h bimarcia. cie. talis appetas.

Bimaris. a bis et mare coponitur h et h bimaris et hoc bimare. i. duo maria ul' inter duo maria existens et corripit penultimam.

Bimatus tus. tui. i. spaciū duoz annoz et dicitur a bimis. vii math ij. dr' qz herodes occidit omnes pueros qui erant in bethlehem et in finibus eius a bimatu et infra. occidit. i. occidi iussit quia qui per alium facit per seipm facere uidetur Ideo glosa. lingua utit' pro gladio. Sed queritur cur a bimatu occidi pueros herodes fecit. cu' xps nondum scdm communem opinionem duorum esset annorum. hoc fecit scdm rabanum quia timebat ne puer cui famulabant sda. paulo supererem ul' infra speciez sibi coformaret et. p. pnt

Bimensis. mensis coponitur cum bis et dr' h et h bimensis et h bimensis. i. duorum mensium qd aliter bimensis mestrus dicitur.

Bimetre. ubi sunt duo metra et coponitur. a bis et metrum et corripit penultimam naturaliter

Bimo bimas bimau. mare. i. duplicare. uide in

Bimulus la. lum. dimi. de bimulus se **B**ino as. cundū hug. pap uo dicit. bimulus bimatu agens

Bimus. a vm. i. duoz annoz a bis et annus qz bis annus. et ut dicitur in grece. Est geminus bino anni gemini quoqz bimus.

Bino. a binus dr' bino nas. et bino mas. uba actiua. et differunt. naz binare ē duo et duo in mul coniungere. Et coponit' conbino as. in eodem sensu. sed binare est duplicare. et producit bi-

Binocium cij. ge neu. i. spaciū duaz noctium Et coponitur. a bis et noctiū qd antiq olim dicebant h noctiū ul' a genitiuo plurali de nox tis

Binon. a bis et nomen coponitur hoc binon binominis qui habet duo nomina et pducit no

Binus na. nū. nomen distributiū qd in singla n tantuz ualet sicut duo ut bina lectio. i. due lectiones sed in pluiali tenetur distributiue aprie ut isti comedunt bini. et qnqz tm ualet quatu et in singulari. ut uidi binos homines. i. duos. et ē copositū binus. a bis et vnus Inde binus quasi bi vnus. i. bis vnus. et a binus h binarius. tal' nū. et binarius na rium. adiectiue. et producit bi-

Bios. i. bia. **B**iothanatus nati. mas ge. ille q bis extitit mortuus. ut lazarus. a bis et thanatus qd ē mors uel mortuus. Et mobilis p' decinatus biothanatus ta tū. h hug Papias dicit. biothanatus. bis mortuus. dupliciter dampnatus.

Bipennis nis. fe ge. securis que duas pennas habet. et dolabra dr' h pap. et cor pma. Virgil in iij georg. usata als uigilata et ualidam inuites mollire bipennes. hug autē dicit q bis coponit' cu' penna. et dr' h et hec bipennis qz duas pennas. snz ante et retro. Et adiectiue decinatur. h et h bipennis et hoc ne. vel componitur a bis et penniū. qd antiqui dicebant acutum. qz duas habet pennas. i. acutas pres. vii et auiz dicitur penne quia sunt acute. hoc et dolabra dr' qz duo latera habet. Nam securis simplex est

Bipertioz tris. et bipertio tis in duas pres diuere. a bis et parciōz ul' pōio pti. uide in parciōz

Bipes dr. cois ge. a bis et pes duos **B**ipartis. habens pedes tamē construccōe p' esse omis ge.

Biplex as. plica ce. coponitur cu' bis. et dicitur hic et hec et hoc biplex cis. Item plica coponitur cu' alter. et dr' h et h et h altriplex is. in eodez sensu scz duplex anio. fraudulentz et utiqz coponitur unde h biplicitas et altriplicitas. i. duplicitas a bioulencia. Et scias qz predicta. a bis coposita a bicellum usqz huc. abiciunt s.

Birratus ra. tū. birro indutus. a birrum dicitur birra rie. apprium nomen uiri. dr' a birru qd est grossum uestimentū. quia birro et uilic' indutus a rat. uel birra quasi uirra. b. in u. conūsa quia uiratus ra. tū. birro indutus. a birrum dicitur.

Birum birri grossum uestimentū. et dicitur a greco. Nam birrum dicunt greci librum

Birsa. doaca. ul' coriū bouis. unde et carago o him deā est birsa. qz fuit circūdata corio bouis et a birsa birsus fa. sum. rufus ul' niger.

Bis. adibiū est nūi sumptū anormale a duobz a bis et amnis. qz duo amni ul' amnes intrant in lum fluium et desinit ablatius in e.

Bislongus ga gum. qsi bis tantū longus. a bis

Bispilus
isse be
bisse quia
ex bisse. i. u.
sextus. qui
putatur e
celebratur
cedente. x
Posteriori
issexue
isillabi
do constan
mam posic
li dr. non
islinus
bisma uest
am aliqñ si
ni enim ul
do est posse
eam cor. sic
ubi egi de
islinus si
islini. et n
erat diues
Bitalassu
sus duoz n
runt. a bis
cum in di
itidus
corpus ul
Biro ras
gere. a bitu
mich in re
Bithiligo
diminuti q
Bitemen
genus terre
dr et habui
mineus ne
bitumine. e
sedm hug.
gluten feru
cia dissolui
linut pon
Bimura. re
e mantros.
Biniū bir
uit ul' co
h et h biui
Bianqu
constantino
tus fia. tū
dr hic biza
Blandice
Blandioz
construitur
Inuenitur
blandus d
dices cie.
dior. i. ual
dior. i. ual
Blandula
i. blandus
et blandice
Blandice
et insipie

[illegible]

28 lassentio mas. a blas et femina cōponiē blasse
mo as. i. detrachere ul' rephendere uitupare. Nam
feminau est rez stulte blasphemare. unde blasfemia
mie. Et p' aliter blasfemia blasfemioz. i. detractō
uitupacio. vñ prudencius in stomachis non tulit
ulterius capti blasfemia mōstri ūrutū regina fides
et est blasfemia irreligiōsa rephensio ul' detractō
ul' uitupacio. blasphemus nō est maledicus detrac
tor. uitupator et est adiectiuum et pō se **7** Et sci
as q' p'prie et stricte loqūdo blasphemare est innu
am deo irrogare. Qd fit cū ei attribuitur qd non
cōuenit ei qd est contra misericordiam. aut cum
ab eo remouet qd ei conuēit qd est cōt' iustici
am. aut cū creatiue attribuit qd est p'priu dei. qd
est contra maiestātē. et sic marthi ix. scribe iudica
bant. cū xpūs palatice dixit tibi dimittitur peccā
pnde dixerunt h' blasfemat.

Blasto onis. mas ge. i. cubicularis. siue hospita
blata. a blatero ras. dr larius. et dr a blatero
h blata re. qddam animal de nocte tantu ambu
lans. unde et lucifuga dr que cōprehensa manuz
tingit Alij dicunt q sit uerpilio Quidam dicunt
q sit genus muris in subterraneis habitas cauinis
Et inde h blata re. i. purpua eiusdem animal co
lorem imitans. unde blateus tal. reu. et h et hec
blatealis et h le purpureus ul talis coloris. scilic
blauius. Item a blata re. p animal dr h blatea
ree. i. illud qd de calciamentoz soleis eradiꝝ uel lu
tum ex itinere in calciamenti collectum.

Blatra ree. in blata exponitur
blatero. h. blatera re. i. sonus ranaꝝ. In blatero
ras. i. stulte et sine causa loqui detrabere declama
re uel strepide aliquid loq et proferri. i. metu tre
pidancia uerba dicere. qđ et balbutire est. et est ꝑꝑ
e cameloz. unde h. blatēo onis. qui ita blaterat.
Blatio tis. uerbum nentꝝ. i. ꝑplexa et impedire lo
qui. unde plantus in amphitron. Qđ intelligere
quisqꝫ pons est ita mugas blatis. et blatre. i. ꝑꝑ
cipue loqui et dicitur a blata re.

Blatius .i. i. stultus et insipiens idem et blas a
blennus. a blatero ras. dicitur blennus. blatero ras
ni. et is blennio nonis in eodem sensu. i. stultus ul
Blesus. a balo as. dicitur blizcosus et impudicus
tur blesus sa. sum. et dicitur blesus quasi fressus. quia
liba frangit non bene ea profrens. quod autem dicitur ble
sus quasi bucca lesus. et himoloiia est non copo.

B Oa. a bos dr hec boia ul' boas quida' serpens qui ualde persequit' boues naz plimo lacte riguis uberibus se innectit. et suggeris interimit. et inde a boi depoplaceo boas dr. boia etiam dr tumor crurū in vnū collatus. et rubor eciaz et lu boanerges interpretatur filij tonitruū dr boia trui. vnde math. iij. dr q' xps uocauit ad se iacobum zebedei et fratrem iacobi. et imposuit eis nomina boanerges qd est filij tonitruū. ubi dicit be da in glosa. quoz vnus intonans uocem theologicam quam nemo p'us edere nouerat emisit. In principio erat ūbum et cetera. quā tanto pondere grandiaz reliquit. ut si aliq'nto plus intonare uoluisset nec ipse mundus capere posset.

Boarium locus ubi venduntur boves. uide in bo
oarius tus. mugitus bouum uel uox uarium
plena. a boe boes dicitur.

Bobino as. i. i. b. u. m. n. e. u. t. a. d. z. a. b. o. o. a. s. e. t. e. s. t. b. o.
b. i. n. a. r. e. g. u. i. d. i. a. r. i. d. a. m. p. n. a. r. e. d. a. m. a. r. e. v. n. d. e. s. b. o. b. i.
c. i. n. a. t. o. r. c. o. n. i. d. i. a. t. o. r. u. e. l. c. e. r. t. o. s. u. s. e. t. i. n. c. o. n. s. t. a. n. g.

tir boues.
 larri. quida
 bantur ul' u
 precepti m
 scdm hanc
 mgn ut dix
 bouinus u
 a bos dicitur
 bouinus eci
 consida
 macellaris
 rale
 ce arum
 racanti q
 racatus.
 tus est braci
 ba. scz que a
 brace aq.
 bracos. i. bre
 solent habet
 a hijs uenit
 bracci cr
 rale. a
 re. bracle co
 braciolog
 supra dixi in
 ti. oris. et a
 bradis as.
 brachiale
 torquis in br
 ti qd et dex
 brachium
 uel graue d
 bne forcius
 brachialis r
 sunt pres in
 lus ci. birs et
 lactis lacte
 totum. scz b
 ti urdntur el
 tosus sa. sum
 lacertos torz
 que in lacte
 dicitur a cubo b
 tina uel dicit
 membrum si
 mensura.) de
 fio uenit qd si
 clins. et dicitur
 alax. Ince b
 dem ascella a
 i. mouentur
 fitionis habet
 a. et asponit
 Braco cas
 az. Et aspon
 su et debraco
 Bracos id
 ragman
 et i. bragma
 salina. a ne.
 Brancia. a
 est guttur d
 tur. et ut dic
 in histona t
 tuatem pro

tur boues. unde prius accedo bouillas. uel bouille
laru. quidam locus iuxta romam ubi boues uenire
bantur uel ubi boues tantum sacrificabantur iuxta
preceptum mimi. Et ideo sic dicitur quasi boui uilla et
secundum hanc significacōem ponitur a passio hoc no
men ut dixi accedo bouillas.
Bouinus na. nū. bouis res. uel ad boues prius
a boue dicitur et per prius sicut huius possessio in nus
bouinis etiam ut uult pap dicitur boui similis
mauellanus. a boue et scindo dis et ponit peni.
Bracale lis. neutri generis id est libare. a bra
ce arum dicitur.
Bracanū ge. neu. i. libare. et dicitur a brace arum.
racatus. a brace dicitur braccatus ra. tū. qui indui
tus est braccis. unde et braccata dicitur quedam gal
lia. scilicet que adiacet reno. quia homines ibi utitur
braccis. a. plial. nū dicitur a laxis braccis
solent habere tibialia sed extendi solum ad genu
a hinc uenida corporis uelantur.
Bracellū cci. i. uadū. et dicitur a braccis quod est breue
bracile. a brace dicitur hoc bracile lis. i. lumba
re. braccle etiam dicitur angulum renum.
Bracologia gie. quedam figura locutionis de q
supra dixi in quarta parte ubi egi de coloribus re
tioris. et acut penultimam.
Bradis os. fe. ge. inferioz pars circuli. et dicitur
radiale alio. ge. neu. i. a braccis quod est breue
radialis in brachio siue brachij quodam ornamen
ti. quod et dexteriori siue dexteriori dicitur. et diuisa
brachium. a bari quod est forte. i. tur a brachij
uel graue dicitur hoc brachium dicitur. quia ceteris me
bris fortius sit. unde hoc brachiolum li. dimi. et
brachiatum ra. tū. hinc brachia. i. quas quod multe
sunt pres in brachio. Nam ibi est tonis. siue muscu
lus cubiti et ulna ala siue ascella siue subbrachio et
lactis lacteus est apud superioz pars uel etiam ipsius
rotum. scilicet brachium dicitur a lacte ras. quod lacer
ti uidentur esse lacerati a toto corpore. unde lacer
rotus sa. sum. fortis qui magnos et fortes habet
lacteros rotz siue musculi est illa pulposa caro
que in lacte est. Cubitus est usque ad manum et
dicitur a cubo bas. quia solent cubare sup cubituz in
membrum sit. Vnde secundum quosdam est cubitalis
mensura. Item scilicet quod cubitus secundum alios est exte
rior uel usque brachij. Ala est illa pilosa pars sub bra
chiis. et dicitur sic quia pilosa sit ut ala uel quod instat
dem ascella dicitur quia ab hoc loco brachia cidentur
i. mouentur. et idem locus dicitur subbrachius quia sit
fictus habet enim subtus brachium. i. ferorem hinc
a. et componitur a sub et hircus.
Bracas cas. i. aliquē braccas mouē. et dicitur a brace
az. Et componitur inbracas in eodem sen
su et debraco cas. i. braccas extrahere et sunt actia
bracos id est breue.
Bragmane populi sunt indie. et dicitur a b.
bragmana ne. cōis ge. prius cor. sicut hinc et hoc
brancia. a brancus ci. quod i. nit ad bragmanas
est guttur dicitur hinc brancia dicitur quidam locus iuxta gut
tur. et ut dicitur brancia dicitur fauces. unde legitur
in historia thobie quod robiam iunioris piscem me
tuentem prendere iussit angelus dicens apprehende

Brandiola le. di. pua brandia. **I**te brandia eius
brancus ci. i. guttur a bracos quod est breue dicitur quod
breue sit quantum ad alia membra. Item inuenitur
hic brancus ci. quedam passio quedam morbus. scilicet per
focacō faucis frigido humore et tunc dicitur a brandia dicitur
Bratea. a bracos quod est breue dicitur hinc bracca cce.
et hinc brathia teoz. in pliali tantum nū inuenitur
et neu ge. uel dicitur a braten greco quod lamina auri ē
et inde bratea tee. tenuissima auri lamina. vnde hec
brateola le. dimi. Bratea etiam uel brateola dicitur
campanula aurea. unde brateatus ra. tū. brateis
ornatus secundum huguē. pap uero dicit. Bratea te
nuis auri lamina uel alicuius metalii.
Brateola ole. in bratea uide.
Braneta te. communis ge. penultima cor. i. tū uic
tor quod dicitur accipit braniū quod dicitur dar. et dicitur a braniū
Brauium vij. laurea palma munus prius cur
sus quasi pauum. i. patii et acquisiti vi. et uita
te uel quasi habitaculum id est habitum uirtute.
Bresith. i. liber genesis.
Brenarium iij. in breuis uide.
Breuigerulus li. penultima cor. i. baiulus et por
tator breuium. a breue et gero is.
Brenilogia gie. breuis dicitur quando aliquis bre
uiter dicit. a breuis et logos sermo.
Breuiloque a u. prius cor. quod breuis loquitur a bre
uis et loqz. unde hoc breuiloquū. i. breuis locutio
Breuis a bracos breue dicitur hinc et hinc breuis et
hinc breue. Et copatur breuior breuissimus. vnde bre
uiter ius. illime. adhibum et hoc breuitas et hoc
breue breuis. p. litteris quod et hinc breuis inuenitur
unde hoc breuiarium ubi reponuntur uel portan
tur breuia uel ubi aliquid continetur abbreviatum
unde quidam liber in quo est totum officium diu
num et nocturnū dicitur breuiarium. Item a breuis bre
uius as. quod componitur ad breuius as. et sunt actia ui
Bria. i. mensura a bracos quod est **I**te in narracō
breue ubi enim numerus est mensura non est et
bria dicitur quedam terra ubi sunt boni casei.
Brisca ce. i. fauus unde mel elicitur a brisum dicitur
risus sei. mas ge. id est bachus et dicitur a brisin
quod est exprimere uel elicere quia ille prius docuit
exprimi et elici uinum de uua lac de mamma mel
risin. i. exprimere uel elicere **I**te fauo ut dicit hugo
riso fas. i. frangere uel exprimere eligere et di
ritaninus in brito est.
Brito. a brutus dicitur hinc et hec brito onis. sunt e
nim britones quasi bruti. Item dicuntur britanni
et eadem causa. unde hinc britonia et britannia a quod
modo sumit gentile brito et britanus. Et nota quod
britanni quidam dicuntur anglici. hinc cum adiunc
to ut flauibritanni. et raro sine adiuncto. et quicquid
dicitur quedam insula ultra britannos et proprie illi b
ritanni. sed qui nobis sunt continui. proprie sunt bri
tones. et cor prius genitum briti britonis. Iuuenalis li.
iij. sat quarta. quam nec terribiles ambri nec bri
tones unquam.
Bromin interpretatur comedere uel consumere
romius mij. i. bachus uide in bruma.
Brucus ci. mas ge. quidam uinis a bracos quod ē
breue dicitur quia breuis sit uel quia daret breuiter
secundum huguē. pap uero dicit brucus locuste similis uel
que nondum euolat tamen maior. et ponit bruy
de hoc plenius dixi in atacus.
Bruma. bracos quod est breue componitur cum eme
ras quod est dies. et dicitur hinc bruma ē. quasi bracos

Bucco. a bucca dī h̄ bucco. onis. ubi fator qui multū loquit̃. et qui multū comedit. app̃e quidē

Bullculus. li. dimi. sz parvus bullio.
 bulho. lis. liui. liti. libum neu vnde uba. a.
 bullor. gris. et is bullio. onis. i. humor aque bul
 entis. Bullio. lis. componit cum e et fit ebullio
 lis. i. ualde bullire. Et rebullio. i. iter

Bullio. in media pre ul par ul non pfecte bul
 io. Combullio. i. simul cu alio bullio. Et debullio
 i. ualde bullio. ul bullire cesso. Bullio cu omibz
 suis coposis e neutrum. et p gemitu l scribitur
 Bullio. onis. tumor aque bulientis. et dicitur a bul
 liunculus. li. dimini. parvus bullio.
Bullor. oris. tior aq bulientis. et dicitur a bulio is
 umasta. a bos dicitur h bulmasta. e. et h bulmaste
 bouis. vñ et dicitur bulmasta quasi bouis mamma
 uo. is. ere. uti. ubum acti. i. p fundere. et no
 est in usu. et dicitur a bibo. is. **B**uo compo
 nitur imbuo. is. i. p fundere. Et combuo. is. i. siml
 p funde Et nota q imbue inuenit p inica
 pne accipit in malo q in bono. sepe tamen et
 re. Item nota q imbue inuenit p inica
 dicata et p fusa. Itē delibuo. is. componit a de et
 oleo ul liquore et buo ul imbuo. h quosdaz. Qui
 dā tamen dicit q buo. is. nichil est. nec inde com
 ponitur preda uba sed imbue et combuo com
 ponitur ab in et con et uo uis qd no est in usu
 et interpretat b. De delibo dicitur infra.
Burdigallus. a burgis et gallus dicitur h burdigall
 quod auitas. qz huc burgum galli huerunt pñs
 Vnde h et hec burdigalensis et hoc burdigalensis
 Burdo e animal quod ex equo nascit et asina.
 f pap. ut mulus ex eq et asino. Et dñr huiusmo
 di animalia bigena. Reg iiii caplo v dicit. Concede
 michi seruo tuo ut tollam onus duoz burdonu.
 te terra. vnde dicit magister in historijs. Est autē
 burdo ex equo et asina fm quosdā. tulit terram
 ut sterneret eam in templis poloru. ut stans sup
 eaz adoraret deū israd. ne offenderet dñm su
 um si piter non adoraret. h uenit uidet q ex ea
 fuit altare dñi ad immolandum. Vñ subdit. Nō
 fuit seruus tuus ultra holocaustum ul uictimā
Burgundio. a burgis et dijs alienis nifi dñi
 dicitur h et h burgundio. onis. pro nomine cuiusdā
 gentis. Nam olim deuicti a romanis homines illi
 is gentis. ab ipsis romanis p burgos sunt diuisi
 et ob hoc burgundiones dicti sunt. Vnde h bur
 gundio. die. terra illa. vnde mō sumit h et h bur
 gundio. onis. gentile qui ul que est de terra illa.
 dicitur p limites habitacula constituta burgos vulgo
 uocant. et inde burgarius. ria. nū. et h et h burgē
 h et hoc burgense in eodem sensu.
Buris. a bos dicitur h buris. ris. longū et curuatum
 lignū in aratro. uel potius curuatura ligni illius
 qz bouis uros. qz curua sit ad similitudinē caude
 bouis. Et dñm accusatiuus singularis in im tñ
 et ablatiis in. i. xviij. Im tantū faciūt h quartū no
 tim. Pap uero dicit. Buris curuatura aratri.
Burza. se. marisupium dicitur a burza. se. quod e
 conum bouis. quia de corio fiat.
Burza. le. diminutiuum parua burza.
Burza. fas. i. burzas facere. ul in burza reponere
 Et dicitur a burza. se. Et componit cum in et
 burza. le. dimini. parua burza. Et cor pñt.
Burza. ris. i. alle qui corpa cremat. ul sepelit. a
 burza. te. qui sepulchra struit.

Bustifragus. gi. pñt cor. ille qui frangit bustū
 i. sepulchru ut spoliēt mortuū. Et componitur a
 busto. ras. i. sepelire. uel **B**ustū et frango. gis.
 cremare mortuū. Et dicitur a bustum.
Bustulū. li. dimini paruum bustum.
Bustū. ti. dicitur ignis ul lignoz strues. ubi corpora
 mortuoz cremant. Et dicitur bustum qsi ustum
 ab urendo. Et bustum id est sepulchrum.
Bustura. re. i. sepultura. a bustum dicitur.
Butaniciū. ci. a buo is ul buto. dicitur h butaniciū. q
 dam liber medicine qui et herbariū dicitur qz ibi her
Butū. bos componit cu uterus ul **B**utū nōtē
 tinus qd est casus et dicitur h butū. ti. quoddaz qd
 fit ex lacte. Et dicitur butū qz bonis uterus. ul tiz
 et fm utramqz componem cor pñt. Potest etiam
 butū dēriuan a buto. onis. quod est animal lacte
 multū abundans. et sic prod pñt. h melius est ut
 eam corripit et teneat ut pmo dictū est. ita dicit
 hug. Magister autē bene dicit. De butiro dubita
 tur quod dicitur a boue et tros. qd est casus siue an
 gustia. Est enim butū pinguedo lactis. sed a tros
 greco uenit quedā compendia. I. ut arotira. et
 h tirus. n. pro quadā puincia siue terra. et quedā
 pducencia. ut tiro tironis. et tironiū dicimus qd
 usus habet qz producat. Virgil tamē in quodaz
 opusculo cor pñt de butū. ita dicens. Lac mneū
 butū qz nouū cu melle comedi. ita dicit magister
 bene. Vides ergo q fm diuisas compones potest
 pñt corripit et produci. Vñ tamen cōmunis habz
 qz pñt producat. Quod etiā doctrinale uol dicit
 I sup r butes tamen excipis inde butū. In auro
 na etiā dicit. Quod non est mirū stillat p lacte buti
Buto. onis. mas. ge. qd **B**um. sup et h dicit
 dam genus animalis. qd ualde in lacte abundat
 et dicitur a buo butis. vnde butinum.
Buto. onis. mas. ge. iuuenis. a buto dicitur.
Butus. ra. tū. i. p fusus. a buo. is. dicitur.
Buxus. pixos grece latine dicitur buxus. Et in nos
 corrupte dicimus buxus. xi. quedā arbor. Vnde
 h buxū. lignū ul fructus illius arboris. Vtrumqz
 tamē indistincte inuenitur tam pro arbore qz pro
 ligno. Item a buxus buxus. ea. eum. et hoc bux
 etum. ti. locus ubi buxi crescunt.
Caballus. a cabo dicitur h caballus
 li. dimini. i. uilis equus. Vnde cabal
 linus. na. nū. pñt prod. ul caballū
 dicitur qz cauallus. qz pede cauat terrā
 ul qz pedem habet caui ut dextra
 nus. uide in equis. Pap etiā dicit. Caballus dñs
 qz ungula terram cauat. Vel a cauis pedibus. h
 etiam sompes dicitur.
Cabro. as. i. ubum actiū. i. pforare. a cabo dicitur
 Cabro. a cabo dicitur h cabro. onis. et h scarabeus
 ei. et sunt diuisoz gener animalia. et dñr tam ca
 brones qz scarabei a cabo. qz de putridis carnibz
 equoz sepe nascunt. Ita dicit hug. Pap uero dicit
 Cabro iimis dñs a cabone. i. equo qz ex eqz cree
 tur. et sic cabro sine. r. scribit in pma filia. ponit
 etiam pap crabro. ita qz r est in prima filia et se
 cūda. Vnde dicit. Crabro iimis dñs a crabne ex
 q nascit. i. equo. et h lā inuenit in mltis bibleis
 deus vij. Insup et crabnes mittet et dñs deus tu
 us in eos. Quedā autē bible habent ibi s. et dicit
 tur scarabro scarabrones. Ita qz R est in pma et se
 cūda filia. Sed pap uol qz scarabrones scribantur

sine. R. in prima sillaba. scabrones uespe longio
ra crura habentes. Si uis sequi papiam dicas q
inuenit cabro sine. r. in prima sillaba. et hoc etiam
bug uidet uelle in cauo. as. Itz inuenit crab ita
q. r. sit in pma et secunda sillaba. et hoc pro eodem
animali. Inuenit etiam scabro p. 9. in prima sillaba
et sine. r. s. c. r. in secunda sillaba. et hec uidetur
Cabul in lingua phenici sonat diuener lra
plicere. Vnde terco reg ix d. q. byran appellauit
opida que dedit ei salomon rezram cabul. Displi
cuerunt enim ei. Et accentuatur in fine.
Cabus. bi. nome est mesure. de qua reg li iij c.
vj. Quarta ps cabi stercone columbar. Et ut dicit
Iosephus hoc condiebant obos pro sale. Itz in
historijs d. Tradunt quida nomine sterconis dici
uesicula columbe in qua recipiebant gna deforis
Cacabus. bi. mas. ge. p. cor. i. lebes **Callata**
a sono feruoris dicitur est. feruendo enim exprimit
habet sonu. ca. ca. ca. fm hug. Pap dicit. Cacab9
uas de terra et etiam de eramento.
Cacephaton. sicut dicit hug Cacephatus. ti id e
turpis sonus. a cacos et phone qd est sonus. uel
fatus. Inde cacephatus. ti. i. turpis sonus. uel tur
pis fatus. qd et alio nomine dicitur cacophoniam
et cacephaton. Et potest scribi p ph ul p. f. Et de
hoc uide sup in iij pre. a. in capitulo de uicijs
Cacethes. this. i. malus mos. mas. ge. et copoi
tur a cathos et ethis qd est mos. Iuuenal in vij
satira. Insanabile multos scribendi cacethes.
Cacexia. ie. ul. cacoxia d. grece mala uexaco. q
dani passio est. et dr a cacos et oxi quod est acu
tu. ul. ethis qd est mos. q. acutu malu. ul. q. ma
lus mos fm hug. Pap uero dicit. Cacexia nome
sumpsit a corpis habitu. Na grece malu ul. uexa
cio d. fit eni intempancia egstantis ul. meditantis
Cachinnor. ars. ubum de po. quod antiqui dice
bant cachinno. as. i. rido. Vnde hic cachinnus. ni
i. risus inutilis. ul. cachinnus componit a con et
cigno. quod est albus ut nix propter dentes qui
uident albere in risu. unde ubum poictu est. et b
et hec cachinno. onis. qui ridet.
Caco. as. aui. are. a. cacos quod est malu dr. et
est cacare egerere malum humore malam suam
malam possessionem deponere.
Cacodemon. onis. i. malus angelus. q. malu sci
ens. i. cacos et demon. uide in demon.
Cacopsonia. nie. p. prod. De b require in q
ta parte in capitulo de uicijs annexis.
Cacos interpretatur malum.
Cacosinthecon est uiciosa compo d. onum. uide
in quarta pre in capitulo de uicijs annexis.
Cacumen. mis. neu. ge. i. summiras. Vnde cacu
mino. as. aui. are. i. aciere. a summo sublimare. et
corripit mi. Summas q. cacuminat aures.
Cacis. ci. dr a cacos malu. q. fuit malus. fuit
enim seruus euandri et malus fur.
Cadauer. a cado. dis. d. b. cadauer. eris. q. stare
no pt. Omnis mortuus aut funus est aut cadau
funus si sepeliat. a funibus accensis. i. candel sic
dictu. quas ante feret papiris cera circumdatas
ferebant. Cadauer si insepultu iacet. Itz funus d.
in domo. Cadauer du portat ul. sepeli ul. crema
tur. exequias ul. funus dicimus crematu. reliqui
as conditu. iam sepultu corpus consuetudine dr
et a cadauer cadauerosus. la. sum. q. autem d. ca
dauer caro data umibus etymologia e. et prod

pent cadauer. Job ix dicitur. de aquila ubicumq
fuerit cadauer statim adest.
Cadax. acis. omnis generis. i. claudus. qui sepe
cadit. Et dicitur a cado. dis.
Cades. a cado. dis. d. b. cades ul. b. cades indecl
i. locus ul. fons ubi erit iudiciu. et acut in fine
et interpretat sanctu ul. sanctificans ul. sanctificaco
Cadex. os. mas. ge. i. truncus. a cado. dis. ali ca
sum dans. qd et cadex dicitur et codex.
Cadiolus. li. diminutiuum panis cadus.
Cado. dis. cadi casum ubum neutu componit
cu ad. et murata. d. in. c. d. accido. dis. p. euenire
Item cu con et d. concido. is. i. simul cadere. Itz
cu de et d. decido. dis. i. deorsum cadere. Item cu
ex et d. excido. dis. et est extra cadere. uel ex aliq
cadere. Item cu in et d. incido. is. i. in aliq cadere
Vnde in luc. Incidit in latrones. Item cu mte. et
d. intercido. dis. i. inter aliqua cadere. Itz cu p et
d. pendo. dis. i. an cadere ul. in anteriore pte cado
Item cu pro et d. pendo. dis. pcul cado ul. an. Itz
cu ob et d. occido. dis. i. contra ul. cadi cado. Itz cu
cu re et d. recido. is. i. itez ul. retro cado. Itz cu
sub et d. succido. is. i. subitus cadere. Et nota q
cado et omnia sua composita sunt neut. et omni
a dnr p cadere. nisi quedā ipones addite signat
quasda circustancias. sicut distinctu est. Itz omnia
composita a cado carent supinis excepto occido qd
facit octalium. Et omnia mutant. a. in. i. et omnia
faciunt pns in qdo et pteritu in qdi. pnt cor. ta in
pnti q. in pterito. Et scias q. cado facit cecidi i
cadi. ne si cadi dicamus nomen esse pnti fm p
Item nota usus compositoru a cado. Occidit ex
epro caruerunt cuncta supino. Quot sunt a ubo
simplice nara cado. Et scias q. cecidi cor. iij reg
cado. dis. Sed cecidi a cado. dis. eam prod. iij reg
xij. Pater meus cecidit uos flagellis. ego ante et
dam uos scorpionibz. xv. De cado dic cecidi casu
de cado cecidi. Cesium de cado cecidi q. supinu
Caducarius. in caducus exponitur.
Caduceator in caduceum est.
Caduceum. cei. uga incunij cu qua discordiam
faciebat cadere in pacem. et sompnu. et d. a cado
dis. et a caduceu b. caduceator. toris. ppe caduce
atores dicuntur legati pacis. scilz qui gracia pacis
ferunt legationem inter aliquos.
Caducifer. fera. fer. i. ferens caduceu talem leg
aducus. a cado. dis. d. b. ca. **Uigam. et cor. pnt**
ducus. a. um. d. etiam id qd cadere facit. ut cadu
cus morbus. qui ena comicial d. et hoc caduce
ci. i. illa hereditas que contingit alicui ex morte
alicuius carentis herede. Vnde b. caducarius. et b
caducaria ille ul. illa cui b. contigit. Itz q. accipit ca
ducu. Caduca enaz dnr folia maioz. in flores qd
greci qntinas uocant. fm hug. Pap dicit. Caduca
d. quod ab uno cadit in alteru p hereditate. iij
Cadula. loz. i. gutte que cadit ex **Uin legatu.**
pingui carne cu assat. ul. ena ex cerebro. et cor du
Cadurcu. a cado. dis. b. cadurcu. ci. i. tentoniu. q
facie cadat. quod et cadurcus inuenit. Itz cadur
cu est membz uirile. ul. potius femine. Nam ppe
cadurca sunt uel dnr summirates nature femine
sicut uiroz spucia. Alij spondā leuli esse dicunt. et
denatur etiam tunc a cado. dis.
Cadus. di. uas quod uolgo d. b. bazile. et ut d.
tunc uas est uinariu continens tres urnas. et alio
nomine d. situla. et inde cadulus. li. et radiolo li

Calamistratus. li. fm pap scribitur. **Calambo** diminutivus
p ae orprongon. Vnde secunda lra est. a. et tercia
e. h. q. fm modnos in huiusmodi diprongs ra
tis. scz ae ut caeli. et oe ut foenu. tacef pma uo
calis quo ad sonu. et eiam quo ad integraz. adeo
sequens comunē usum determinabo de celum ubi
e. sequit e. et ita de consimilibus intelligas. tamē
fias q in secūda uocali que pferitur fit infra in
medio quoddā signū. ad notandū q est ibi dip
rongs tacta. Vnde caeli sic modo scribitur celū
et foenu. sic fenū. tamē in pap et in libris antiqs
scribunt ambe uocales diprongi. sicut caelum fo
enū. scribit eiam nichilominus pap celum ubi e
sequitur post. c. et sicut sine. a. scribit.
Calamistrum. a calamus dicitur h calamistrum stri
i. acus ferrea ul alterius metalli. in similitudine
calami facta. qua crines obtorquuntur ut crispī fiāt
quā in cinere ul igne calefacere solent qui capil
los crispant ut calamistrati sunt.
Calamitas. tatis. miseria dicitur a calamo cina. q
est inanis et uacua instar calami. ppe quidem ca
lamitas est. qn aliquis nec habet in spe nec in re
nec exterius nec interius. sic cina uana et uacua
est interius et exterius. Vel dicitur calamitas a cala
mis stipulis. cuz enim calami segitū frangunt et
inde oriunt fames et miseria. tunc est calamitas
Vnde et quidā dicit. q calamitas dicitur q cadami
tas. a cado. d. murata in. l. qndo ita calami cadūt
et frangunt. h. pocus uidet esse etymologia q
compositio. Et corripit mi.
Calamites. mitis. mas. ge. genus tane dictus a
calamus. quia moretur in calamus.
Calamiro. a calamitas dicitur calamiro. tas. ribum
actū. mestificare. infelicitare. calamirosum facere
Calamirosum. fa. sum. i. miser. et ca. et cor mi
lamitate plenus. et dicitur a calamitate.
Calamizo. as. i. leta cantare. a calamus dicitur
calamus. mi. est canna ul stipula segitis. q sus
tinet spicam. et dicitur a calo. les. q ex immenso fla
tu calefit. fm hug. Item fm pap. calamus dicit
penna scriptoris. a calo. as. qd est uellū ponere. q
calat. i. ponat incaustum sup cartā. Item calamus
est apum nomen arboris. a canendo. i. fundendo
uoces uocati. Item calamus in ezech xl est men
sura sex cubitorū et palmi. Item calamus ē flui
us campanie. Item calamus species est aromatica
Item calami haste candelabrorum facti in modū
Calana. tie. nauis q ligna **Calamoy**. et cor la
porat. a calo. nis. ul a calon.
Calatus. ti. a calon qd est lignū dicitur h calatus n
q sit ex ligno. ul dicitur a calo. las. quod est pono q
ibi ponat pensa ul aliud. et est calatus calamistrū
ul quoddā genus poculorū. Pap dicit. Calati dicit
canistri de uigis augusti i fundo. lati in ore. et cor
Calcanes. a cali ul callus. h calcanes dicitur
idem est quod calx. et est aliud q talus. h talus
est sub cruribus. Idem et talionus. et sub calo est
calcanes ul calx fm huguionem.
Calcar. arie. ge. neu. dicitur a calcanes. q in calce
ul calcanes reliqat. et prod ca. et dicitur calcaria si
mult animalū. Ouidius. Nil nocet admissio subdō
Calcedonius. pallidam ignis ha **Calcar** equo.
bet effigiem. subutilat in publico. fulgorem dat
in nubilo. i. tute fert fidelū occulte famulandum
Gemma est fm pap. Glosa autē sup apocal xxj
dicit. Calcedonius q pallidus ignis lucerne nitet
et fulget sub diuo et non in domo. signat flāmaz
caritatis interne que in abscondito bona agit sed
cū alijs prodesse iubet mox appet quid fulgoris
beat intus. sculpenibus resistit ictu solis ul digi
torū attritu exardens ad se paleas trahit. i. a nllē
cōiūno queunt. immo ad fragiliores trahunt.
Calcio. a calx. cō. dicitur calcio. as. quod exigit cal
camentū. ul a calco. as. quod exigit h calceus

rei. **C**alido componit disralcio. das. excalcio. ci
as. Et recalcio. das. Et sunt actiua.

Calcitro. tras. trau. trare. dr a calx. cis. et e cal
citrare calce pcutere. et est actiu. ul' resistere. et tunc
est neutru. Vnde h calcitro. onis. i. rusticus qui in
tempore calcat. h hug. Et pap dicit. calcitrare qd
calce retro ferire. et corripit ci naturaliter.

Calcitrone in caltro est.
Calco. as. uibum actiuu. Calco componit cu con
et dr conculco. as. Item cu de et dr deculco. as. qd
et decalco. as. inuenit. i. opus tectoru salbare. Itē
cu ex et dr exculco. cas. Item cu in et dr inculco
as. Item cu pro et dr pculco. as. Item cum re et
dicitur reculco. as. et sunt omnia actiua.

Calcos grece. latine es ul' fex.
Cacula. cule. i. lixa ul' seruus militu. ul' nudus
cusantis. Vn plantus Video calcula militariam.

Cacula. i. nominatiz adhibu. unde in calculus
Calculus. a calo. cas. h calculus. li. lapis leuis
pius rotundus et durissimus. dicitur sic qd bunitate
sui sine molestia calce. cui contrarius est scrupus
lapillus minutus et alper. qui si incidit in calci
amentu nocet et est molestus animo. Vnd animi
molestiam scrupulu dicimus. Hinc et scrupus ul'
scrupulosa saxa. i. aspera. et a calculus ppter simi
litudine calculi dnr scaqui. qd leues sunt et rotun
di. ul' dnr a callis. qd p uias ordinales eant. i. per
calles. h calculoz prim ordine mouent. Vn et or
dinari dicunt ptm uage. Vnde et uagi dnr aut
qui omnino moueri non possunt inciti dnr. Vn
et egentes homines inciti uocant quibus spes ul'
tra procedendi nulla restat. Item a calculo lapide
dr h calculus raco. nis. computaco. quia antiqui
huiusmodi lapillos in manu tenentes. solebant
numez computare. Vnde calculo. as. uibum actiu
.i. numerare et cor cu unde uibalia et calculatim
.i. numeratim Item a calculus ppter sui puitatez
h calculus. li. i. lapis qui in uelica fit. Vnde calcu
losus. sa. sum. qui talem patie infirmitate h hug
Item calculus lapis ignitus siue carbunculus. vñ
dicit glosa psa. vj. Et in manu eius calculus et ce
tera. Calculus inquit est lapis ignitus uel carbū
culus qui ppter flammeu colorem igneus dr. Xv
Calculus est raco numerus sententia carbo. Calcu
lus est pondus nummus lapis ensis acutus.

Calculus. a calculus ppter sui puitate dr hic cal
cis. n. i. quarta ps obuli. et est mima pars ponde
ris. Item calcos dicit grece. et. o. murata in. u. uiti
tur in latinu et dicitur calcus. ci. i. fex ul' es.

Caldaria. e. uas quodd qd caldaria. a calidis dr
Caldus. calidus sincopat et dr caldus. da. dum
calefacō. cis. calere modi infinitiui. **C**alidus
componit cu facō et cu fio et dicit calefacio. cis.
et calefio calefis. et acui pnt in secunda et tercia
psona. licet sint bues ut calefacis calefacit. unde in

Caleo. es. ui. uibum neutru. et caret. **C**aleo facis
sup. i. eē ul' fieri calidu. Et cōponit recaleo. es et i
caleo. les. et concaleo. les. fil' calere. ps. Concaluit
cor meū intra me. Et rami ab istis qd a suo pmi
tuo sunt inchoatiua. ab eis formata calefio es
recalefio. incalefio. Et cor pnam caleo. Vñ ouis
epi. Qui calet in cupido pectore prestat amor.

Caleptra in capullulum est.

Calerarius. ri. i. minister ferens ligna. a calon
Calero. as. aui. uibum neutru. i. pperare. **C**alero
ul' ligna portare. et dr a calo. onis. ul' a calon

Calibs. ibis. ge. comunis. quidaz populus. a ca
leo. es dictus. eo qd semper caleat. fodiendo illud
genus ferri quod uulgo dicit acier. ul' asal quod
multu abundat apud eos. Vnde h calibs. bis. dr
illud genus ferri et cor penl. lucanus in iij. No
calibz gentes penitus fugiente metallo. eruant

Calico. as. i. bibere. potare. et dr a calix. cis.

Calidula. le. uide in caliga.

Calidulus. li. diminutiuum. paruu calix.
Calidus. da. dñ. dr a caleo. les. et compatur ca
lidior. issimus. Vnde calide. diuis. sine. adhibu. et
hec caliditas. Et sincopat calidus et dr calidus. Et
ut dicit pap. Calidus calore affectus scribitur po
vnum. i. cor eni primam sicut et caleo. les.

Calidulu. dri. i. mitra. uel generaliter quidaz
caput inuoluit. ut maiorem calorem contrahat.
et dr a caleo. les. Oracius in sermonibus. Altum

Caliga. a calo. as. dr h calig. **C**aligane calienou
ga. ge. calciamentu cruz. siue sit de pmo siue de
ferro. ul' dr a colligo. as. qd calige ligant Vel dr
a calo pedum. Inuenit et calicula. p eodem simi
liter a callo. Et cor pnt. Vnde in aurora.
tibi caligas et uestem stringe sequendo.

Caligatus. a caliga dr caligatus. ta. ti. qui cal
gas habet. Vnde et milites caligati dnr a quibus
dam caligis ferreis quas solebant habere. Vnde
quidam neronu dñs est caligula. quia a puericia
inter milites sit uisatus. Caligula etiam potest di
ci parua caliga diminutiuum.

Caligo. as. uibum actiu. i. caligis induere. a cali
ga. ge. dr. et cor pnt sicut caliga. Item caligo obse
dr a caligo. ginis. Et est caligare obscurari. Itē
ri. obtenebrari. et ps. li. uide in caligo. ginis. Itē
caligo. as. qñ sigt caliginem prod pnam. sed qñ
ptinet ad caligas eandem corripit.

Caligo. ginis. fe. ge. dr a caleo. les. et est caligo
obscuritas et umbra aeris spissitudine facta. et dr
caligo dr fuligo. et dr sic. quia maxime calore a
eris ul' ignis gignat. ps. Caligo sub pedibus ple
vnde caliginosus. sa. sum. i. obscurus. caligine. li.
nus. et caligo. as. uibum neutrum. et producit. li.

Caligula parua caliga. uide in caligatus.
Calimacus. ci. pnt cor. pnam nomen cuiusdam
uiri. de quo ouis de remedio amor. Calimaci nu
merus non est dicendus achilles.

Caliope. pes. accentuat in fine. et e una de no
uam musis. qd calophone. i. bona sonoris. et dr
a calo quod est bonum. et potest scribi per. li.

Calix. cis. mas. ge. quoddaz genus poculou. qd
olim ex ligno fiebat. unde a calon quod e lignu
deriuat. ul' potest deriuari a caleo. les. solebat vñ
calidam et frigidaz pocōnem miscere in calice vñ
et calix dñs e a calida pocōne. et miscere aduoc
est p ministrare et ppinare vinu. et etiam aduoc
miscemus calida frigidis. et econuso. qd vinu et
aqua et econuso. et cor. li. Vnde orat. fecundi ca
lices quem non fecere disertu. et desinit in ix cor
naturaliter. sm pristianum.

Calio. a callus. li. dr calio. es. ui. uibum neutru
et caret supino. i. durere. ul' calide scire. unde
quidaz. Callet durere denotat et sapē. vñ callesco
as inchoatm. **C**alio componit concalio. es. i. inu
simul callere. et occallo. es. et recallo. es. i. inu
callere. uel remollescere. et a callo cessare. Et sen
bitur calio per duplex. l.

Callesco. as. inchoatm. i. incipio callere.

Calidus. a calleo. les. dr. calidus. da. du. i. sub
dolu. ul' per exercitacionem artis instructus. et sic
calidus no. p. astuto tantu. s. etiam p. astute doc
to dr. Dic et usus dr. q. animu cito itat. et faci
le ad quilibet fraudem. Job xxxvj. Simulatores
calidi p. uocant iram dei. Et comparatur. calidior
issimus. Vnde calide. diu. me. adhibum. et h. cal
libitas. ratis. Inuenit etiam calidus calore affcus
o. vñ et p. m. p. vnum. l. s. calidus astutus p. du
dolu fraudes in pectore uoluit.
Callosus. a callus. h. dr. h. callis. lis. i. semita callo
pectori p. durata stricta et angusta inter montes.
et est callis iter p. duru. p. p. semita hominu. uel
calles est limes calide iacens. et fm h. dr. a calleo
p. calide s. no. Inuenit etia h. callus. li. dr. p. lis
callis. xv. Callus durities dicitur semita callis
Callosus. a callus dr. callosus. osa. sum. i. durus
foris. pinguis. camulentus. callis plenus. et hinc
b. callositas. ratis. durities. fortitudo. pinguedo.
Callosus. a callo as dr. h. callus. li. i. durities pe
dis quo terram calcamus. et etia manu durici
es interior dr. callus. et cutis lardi.
Calo. a calon qd est lignu dr. hic calo. onis. ille
qui fert ligna. Calones etiam dñr galee militum
et prod p. m. Sed calo. as. eandem cor. xv. Po
nere dico calo sed sunt michi pondera calo.
Calo. as. au. i. laxare. deponere. et dr. a kala qd
qd hie dr. laxa. Et componit intercalo. as. i. inf
ponere. vnde uibalia et cor p. m. hinc ca. ut pro
balsamum. mi. i. lignum. **Bau** in calo onis
componit a calon quod est lignum et balsamum
alon grece. lignum latine.
Calopodi. calon componit cu podiu quod e
calculus quo terre innituntur. ul' pos qd e pes. et
dr. h. calopodi. i. baculus ligneus. ul' pes ligneus
Calor. onis. dicitur a caleo. les.
Caluaria. a caluus h. caluaria. rie. i. locus patris
in quo supelia. vñ ut ex euangelio habet. locus
in quo decapitabant latrones locus caluarie ap
pellabatur. ppter scz caluiciu abscisioz capitu q. ibi
decapitabant. ul' ppter ossa calua exstia ibi. et dr. he
re. dicitur a caluus calui.
Caluities. a caluus dicitur hoc caluities. dei. et h
caluiciu. ei. in caluities est.
Calumnia. nie. accusacio falsa. crime falso obiec
tio. iugiu aliene litis. et dr. a caluo. uis. et a calu
cufare. ul' consumere. rere. ul' exigere. detinere. ca
n. frustrari. ludificare. sed antiqui dicebant calum
nia. as. et calumiosus. sa. sum. plenus calumnia.
Calumniator. onis. i. falsi criminis accusator. et
dr. et dicitur a caluo. uis ul' a calumnia.
Caluo. as. au. are. i. facere alique calui. sed no
est in usu. s. inde dr. h. caluus. ui. et adiectue inue
nitur caluus. ua. ui. Caluo componitur decaluo
re. sup. uis. ui. calue. i. deipe. ubum actm. et ca
uenit. et est tractu a caluo qui quodammodo deci
pit uidentes ppter galeu suum ul' aliquo coopro
no. et dr. a caluus. ui. Et inuenit calui p. reniti. et
gñis de caluus. xv. Si non uis calui fugias con
lere.

forcia calui. et a caluo dr. canillo. as. p. caluillo.
Calus. i. uas uiminci ul' de salice per qd mus
ta colantur. et dicitur a colo. las.
Caluulus. li. diminutiuum parum caluus.
Calx. a callus. h. dr. h. calx. cis. p. ma ps plante.
ul' potius postrema que et calcaneus dr. Sed hec
calx calcis. i. cementu. et dicitur hie a calidus. qua
si calix. q. ex lapide calefacto et adusto fit. Calx
etia ponit pro fine cuiuslibet rei. Sicut dr. in cal
ce libri. i. in fine libri. Et e calx p. pede siue calca
neo mas. ge. licet uigilius posuerit auctoritate sua
in feminino. p. cemento ergo est fe. ge. xv. Pars
pedis est h. calx combustus calculus h. calx. et ut
dicit pap. Calx lapis coctus aqua accenditur oleo
Cama. a cami h. cama. me. genus. **Extinctur**
lecti breuis et circa terram. qd et h. cama. tis. inue
nitur in ambrosio de officijs. Pap. etia dicit. Cama
Cambio. bis. psi. ire. psum. aliqd. **Meus breuis**
comutando p. aliqua re dare. vnde campfor oris
et campfo. sas. fre a campsu. u. in. o.
Cambises. sis. prod penl. Vnde in aurora. Rex
nabugodonisor cambises dñs in anno.
Camelion. onis. mas. ge. quoddam animal onni
a camelus. Et dr. sic. q. licet sit asperius albis ma
culis ut pardus collo equo simil. pedibus bubal
capite tñ camelo est simil. s. hugu. Pap. autē dicit
Camelion similis lacerte quadrupes scz sub aspec
tu mutat colores et uiuit de aere. uide in salamā
Cameleopardus dicitur q. camelo et par. **Idra**
do similis sit. secundum papiam.
Camelus. a cami qd e breue ul' humilis dr. hic
camelus. li. q. cu cameli onerant ut breuiore et
humiles fiant accubant. uel a camur qd e curuū
dr. camelus q. curuus. q. curuus est dorso. Itēz ca
melus. li. finis est nauticus. et prod me. Et scias
q. camelus non coit cu matre. sicut dicit in equo
Item ut dicit basil in viij omel hexamer. Came
lus habet semp memoriā maloz. et ad iracundiā
gñis et p. uerans est. deniq. si fuerit p. uisus diu
dissimulato dolore cu reppit oportuni tempus il
latam p. tinus impendit iniuriā. s. hunc nulla de
marnis beluis ymitat. Audite itaq. iracundi ho
mines qui recordacionē dudū lesionis acceptę pro
uiture maxima affcatis. cui belue siles habeamur.
Camena. a cano. nis. dr. h. camena. ne. i. cantile
na. ul' musa. q. si canens amene. uel q. si canens me
los. et prod penul. Oracius. Surge et inhumane
seuim deponere canene.
Camera. a camur quod est curuum et dr. came
nis. ra. ri. i. curuus. vnde h. camera. re. curuatura
vnde et camera. re. dr. locus secretus ubi cubamo
eo q. quādam curuaturā solet habere in superiori
pre q. ad modū celi. que et restudo dr. et lacunar
ul' p. dia camera a camur. et a camera dr. hic ca
merarius. ri. vnde h. cameraria. rie. Item a came
ra cameratus. camerata. tñ. i. curuatus uel came
ris ornatus. et componit bicameratus. ra. tñ. tri
Camero. ras. rari. ubum ac. **Cameras.** ra. tñ. tri
tñ. i. curuare. ul' cameras facere uel cameras p. pa
Camillus. a camera dr. h. **Trare.** ul' distinguere
camillus li. i. puer ingenuus. q. camera solet fre
qñtare. hinc q. et h. camilla. le. dr. p. puella inge
nua. Inueniuntur etia hec due pres in alio sensu.
scz pro pueris sacerdotu. Vnde macro de saturnali
bus. Camillos inquit et camillas appellabant fla
minu et flaminaz p. ministros. et h. cantu ualet ca

millus optum minister. et camilla optum ministrum
Vnde et mercurius inuenit appellari canillus q

Caminus. ni. mas. ge. pnt. p. minister e deoz
ducta. ignis ul' fornax. et dicitur a campso. sas. quod
est flectere. q. flamas in se reflectat. fm hug. Vel
fm papiam dicitur a caumare.

Camisla. sic. dicitur a cama. me. q. in ea dormimus
in camis. i. in lectis nostris ul' stratis. ul' dicitur sic. q.
olim fiebat de canabe. Vnde camisatus. ra. tum.
.i. qui habet ul' indutus est camisia.

Camisola. le. dimi. parua camisia.

Campana. ne. dicitur a campania prouincia q. eius
usus pntu ibi repositus est. Vnde campanula. le. et h
campanella. ambo diminutiva. et h campanarius
nj. qui facit campanas. vnde h campanaria eis ux
or. ul' que campanas facit. et hoc campanile. lis.
turnis in qua morantur campane. et pducit. pa.

Campania. a campus siue campoz planicie in
q. b. sic e dicitur h campania prouincia cuius caput e ca
pua. ul' dicitur capua a capi eius fundatore. de cuius
nomine ciuitas dicitur est capua. ul' a capacitate. q.
eius terra omnem fructu uite capiat. vnde campana
ul' a campanoz planicie dicitur. et in campanus. a. u.

Campanile. lis. pnt. prod. locus ubi stant capa

Campestre. a campus dicitur. ne. in campana est
h et h campester uel campestris. et h re adiectum. et h
campestre. tris. i. uestis gladiatorum qua tantu geni
talia tegunt. dicitur sic q. iuuenes dicitur nudi in capo
marcio gladiaturam exercebant illa ueste puden
da coopiebant. Dicitur etiam campestra lumbaria
succinctoria perizomata. h hug. Pap. uero sequis
ps dicit. campester in campo se hns h campester
ul' campestris et h re. Itē campestra succinctoria
dicitur. q. hii qui in campo contendunt hii genita
lia tantu coopunt. hec perizomata dicitur. Scias tñ
q. nūc fm communem usum dicitur h campester h ca
pestris h campestre. Et sunt huiusmodi nomina
que faciūt mas. in er. fe. in is. neu. in e decem. ut
dixi supra in quarta pre in capitulo de casu siue
dedinacōne nominis q. in principio.

Campio. onis. mas. ge. gladiator. ul' in campo
duellu exercens. scz pugnatōr. et dicitur a campus pi

Campso. sas. uibum actm. i. flectere. plectere. Itē
inuenit campso in alia significacōne. cambio eni
facit campsi. sum. su. et mutata. u. in. o. fit capso
sas. frequenter cambire. et inde campfor. onis.

Campus. a cani quod e breue et humile dicitur h
campus. pi. ppe planicies terrarū. sic dicitur. quia sit
humilis et breuis pedibz non erectus. nō ut mōs
h iacens. vnde et grece pedion dicitur. et in cam
pulus. li. et h campellus. h. ambo diminutiva.

Camur grece latine dicitur curuū. vnde camurus ra
tū. i. curuus. et hii camures camuzū. i. boues alti
et decurati. Vel deriuatur a cani quod e breue
quia habent cornua breuia.

Camures in camur uide.

Canabū. bi. neu. ge. a canna dicitur ppter similitudi
nem cane. ul' a greco canabin quod dicitur greci
vnde h canabis. bis. p eodem et p corda in fca.
et cor pnt. Parfius. Tunc mare transiliens ut cor

Canalis. lis. fe. ge. et h cana. da canabe fultū
le. lis. dicitur. et deriuat a cana. q. cana sit ad modū

Cancellarius. a cancellus dicitur. cane. et prod pnt
h cancellarius. nj. ille qui facit cancellos. et cancel
larius dicitur in curia impatoris ab illa significacōne
fm quā cancellus dicitur ala palacij. q. semp habitat

in cancello. i. in ala palacij. Cum enim thesaurus
impatoris esset in custodia ipsius ipse iuxta the
saurū manebat qui erat repositus in cancello. uel
dicitur cancellarius a cancello fm illam significacōne
fm quā cancellus dicitur intersticiū muraliū. et fuit
hoc tractū a palestina regione ubi recta desup ca
cuminata non erant. h iacebant in planū profusa
ta. eleuabant uero pietes circumquaq. ad modū
muraliū. illa nō intersticia que sunt inter propug
nacula dicitur ppe cancelli. Qui uero eplas missas
recitare uolebat populo in regione palestina an
tiquitus ascendebat sup tectū et de cancellis recita
bat. Et in inoleuit usus qui lras picipibz missas
habent exponere cancellarij usitato nomine dicitur
vnde h cancellaria tam p illa que habet illud of
ficiū q. p uxore cancellarij et eius dignitate.

Cancellus. li. est dimi. de cancer. cri. et est cancel
lus ala palacij. puū foramen pretis. intersticiū in
ter ppugnacula muroz. paneres siue tectura siue
qui claudunt chorū. et a cancellus cancello. as. i. ca
cellos construē. fm hug. Pap. uero dicit cancello
canroz excellens locus. Vnde cancellarius qui in
cancellis pntus est. h pap. Dicit etiam cancellus fe
neltra reticulata. Proū. vij. De fenestra eni domo
mee per cancellos pspexi.

Cancer. a conca dicitur h cancer. cri. quia sic conca
Et scias q. cancri uiuūt de carnibz osceoz nro
mō et ingenio. nam q. ualida testam eozū apci
re non pnt explorant q. osceza claustra testau a
piat. et tñ canē latent lapillū inijcit et ipedit
conclusionē osceozū carnes corrodit. Et ut dicit
amb in hexamer. Sūt homines qui cancri infirmis
in aliene usu dicitur pcones irrepant et infirmis
tem ppe ututis asu quodā suffulcūt fratri colū
necant. et alterius pascūt erumpna. tu autē ap
is esto contentus. et aliē te dampna non pau
cant. bñ est si bona sua nouerit cū ueritate pau
ptas. et omnibus pferenda thesauris. utamur ex
go ingenio ad querendā grām. et salutē tuendam
non ad aliē dicitur pcones innocentia. licet no
bis uti exemplis maritimis. ad profectū nostre si
lutis. non ad aliē pculū. Item ut dicit pap. ca
cer cancri al. dicit q. intestina in modū cancri
habet. Cancer etiam est quartū signū in celo. cancri
q. cū ad eū sol uenerit retrogredit in modū cancri
Dicit etiam cancer p morbo. Et fm antiquo signū
neu. ge. Et facit gñis canceris. x. Est anial signū
uigū cancer q. malignū. Cancer. ris. morbus can
cris. nec habebat regimen regio illa nisi a ferro.

Candela. le. dicitur a candeo. es. q. accensa candeo. i. al
bere ul' calere. x. Candida res candet et ferri la
mina candet. et est tractū a ferro q. candere pona
tur p calere. q. ferrum pto candidius tanto cali
dius. et a candeo candesco inchoatm. Candet ex
ponit ex candeo. es. i. ualde candeo. Inde incan
do. Incandeo. i. intus ul' ualde candeo. In recandeco
desco. Recandeo. des. i. iterū candeo. In recandeco
inchoa. Et est neutz candeo cū omnibus suis com
positis que non mutant coniugacōnem. Itē con
ponit cū ad et dicitur accendo. dis. et cū con et dicitur co

Candela. le. dicitur a candeo. es. q. accensa candeo. i. al
bere ul' calere. x. Candida res candet et ferri la
mina candet. et est tractū a ferro q. candere pona
tur p calere. q. ferrum pto candidius tanto cali
dius. et a candeo candesco inchoatm. Candet ex
ponit ex candeo. es. i. ualde candeo. Inde incan
do. Incandeo. i. intus ul' ualde candeo. In recandeco
desco. Recandeo. des. i. iterū candeo. In recandeco
inchoa. Et est neutz candeo cū omnibus suis com
positis que non mutant coniugacōnem. Itē con
ponit cū ad et dicitur accendo. dis. et cū con et dicitur co

endo. dis. et cū ex. et dī exendo. dis. i. ualde accē
dere. et cū in et dī inendo. dis. Cum p̄ et dī p̄cm
do. dis. i. ante ul' ualde attendere. et cū sub et dī
tut succendo. dis. Et sunt omnia composita a can
do q̄ mutant coniug' actiua. uide in studio studeo
Candelabz. bri. pen' naturaliter cor. a candelā
dr quasi candelafoz. q̄ ferat candelam. Vel dīc
tur candelabrum quasi candelē lator.
Candico. as. aui. are. ubi neu. i. candere. uel ali
quid candere. ut sit dimi a candeo. des. et cor dī
Candidarius. rij. pelliparij. qui coria facit alba
a candeo. des dī. Candidarius etiam uocatur qui
lauat pannos. unde hec candidaria lotrix.
Candidatus. ra. tū. dealbatus. a candidus dīcī
Candidulus. la. lū. pa. candidus. Inueniē et cā
marbatus in libello de lapidibus. Tercia candicul
tibus est inscripta licturis.
Candidus. a. ū. a candeo. des. et compatur cādi
dior iſsimus. vñ candidē. dius. ſime. adūbium. et
differt candidū ab albo. Album enim de natura
ē. candidū de artificio et studio. Vñ et candidū
dī. q̄ candori datū studio. Item albū quodaz pal
lore p̄mixtū. s̄ candidū quodā luce reſperſum. A
candidus dīcitur candido. das. ūbum actiū. i. fa
cere candidum. et corripit penultimam.
Candor. oris. mas. ge. a candidus dīcitur.
Candulus. a candidus dī. candidulus. la. lū. di
minutū. Vñ candulus dī. candidulus. la. lū. di
iuenat. Vñ candulus. la. lum. p̄ ſincopā. Vñ
Candus. candi. mas. ge. i. ualde pulchra est et cādi
uſus. regia. a candeo candes.
Caneo. a candeo. des. dī. caneo. nes. nui. ūbum
neut. et caret ſupino. Vñ canesco. cis. inchoat
uum. quod et canisco. cis. inueniē q̄ a ūbo tercie
mut. canere. Incaneo. es. i. ualde canere. Precaneo
es. i. tempeſtiue canere. Recaneo. es. i. itez canere
ul' rero canere. ul' ſimpliciter canere. Et prod' ca.
ne uelle canes nomen eam corripit. Vñ quidam. Deſi
ne uelle canes poſtq̄ per tempora canes
Candies. ei. et ſi canitudo. dinis. in eodem ſenſu
a caneo. nes. ſm hug. Pap' uero dīcitur. Canicies ſe
neut. quasi canicies. a candore dicta.
Canicula. a canis. nis. dī. ſi canicula. le. et ſi ca
niculus. ſi ambo dimi. Canicula etiā dī. quedam
ſtella in quā ſi poetas mutata fuit canicula ican
Vñ ſi et ſi canicularis. et ſi re. ut dies canicula
dīcitur. Canicula uel canis nomen ſtelle que uicina
eſt ſtauro. que et ſinus dī. eſtiuis menſibus i me
dio centro celi eſt. et dū ſol ad eam aſcenderit du
q̄ corpa morbo afficiat. Et ſcias q̄ caniculares
ſunt dies hij. in quibus moleſte ſunt purgacōnes
a prole p̄dus iulij uſq̄ prole nonas ſeptembris
die nonas ſeptembris ſine reſultant.
Canicularis in canicula exponitur.
Canis. a cano. is. ul' canor. oris. dī. ſi et hec ca
nis. Vñ canis. ca. cū. et caninus. na. nū. Quid
ē dīcēs dñr canini. uide in dens. ul' canis dī. a
cinos greco qd canis dī. latine. Et facit gñs plis
canū. et actis pluralis in es tantū canes. ſicut iu
uenes et panes. Et ſcias q̄ canis nomen non mu
tuit accentū ap̄ dīam huius ubi canis. q̄ ſcilicet

utraq̄ eſt p̄s p̄ncipalis. et certā habet dīam p̄p̄
actiua ſua. et neutra dependet ab altera. ſed ubi
dīcīa habet locū debet unū ab altero p̄ originē
dependere. Item p̄t in conſimilibus dīc. Itē canis
animal latrabile marinus piſcis. ſidus celeſte eq̄.
uoce dr. xv. ſtat canis in ponto. latrat extra ful
get in alto. Item cano. is. ūbum et canis nom
cor' p̄mami. ſi canis dñs et abltis plis de canus
na. nū. prod' p̄mam. ſicut caneo. es. Vñ quidaz
Cum latrat ille canis canis et tu cantica canis
Et ſcias q̄ yſid' xij ethy dīcitur. Nichil ſagacius ca
nibus. plus enī ſenſus ceteris animalibus habent
nā ſoli ſua nōina r̄cognoscūt. dñs ſuos diligunt
dñq̄ recta defendūt. p̄ dominis ſuis ſe morti ob
ijciūt uoluntarie. cū dñs ad p̄dam currunt. Cor
pus dñi ſui etiā mortui cuſtodiūt. et n̄ r̄linquūt
quorum poſtremo nature eſt extra homines eſſe
non poſſe. hec yſid'. Quis ergo ut dicit ambſius
in hexamer non erubescat grām bene de ſe mēn
tibus non reſere cū uideat etiā beſtias reſugere
crimen ingratitudinis. et ille impit̄e alimone ſer
uant memoriā tu non ſeruas ſalutis acceptē.
Canisco. cis. incipio canere. et canesco etiam dr
Canistz. tri. a canna dī. quia uide in caneo. es
de cannis ſiſtis textitur. uel dī. a canus. a. ſi. q̄ ca
na. i. poma que ſunt cana. i. lanuginofa ibi ponū
tur. unde ſi canistrellum. li. dimi. ſm hug. Et dr
canistrum ſportula quali canis textum.
Canitudo. dinis. ſe. ge. i. canicies. a caneo canes
Canna. ne. dī. a cano. is. quia ea canit Et ſigt
plura. Nam canna ponitur pro arundine. pro can
na gule. pro quodam fluuio.
Cannella. le. diminutiuum. parua canna.
Cannetū. n. ge. neu. locus ubi canne creſcūt. et
Cannula. le. diminutiuum. parua canna. dī. a canna
na. Item cannula. le. i. fiſtula.
Cano. nis. cōni cantū. ūbum eſt poliſſenū mē
ta enim ſigt. Nam cano aliqñ ſimpliciter ſigt cā
tare. qñq̄ diuinare. qñdōq̄ dicere. aliqñ laudare.
qñdōq̄ metricē deſcribē. et eſt poetaz. ſicut dicere
eſt p̄ſaicoz. Et in duabus p̄mis ſignificacōnibus
eſt neutzū. In alijs actiū. Cano componiē acti
no. nis. actiui accentū. i. iuxta ul' itez. ul' cōcor
diter canē. unde ſi accentus. tus. Item p̄cino. nis
unde p̄centor. Item octino. Item octento. tas. fre
qñtatiū. Dīcīt quoq̄ octano. nis. octanui. Vñ
ſaluſtius. Occanuerē tubis. Item componiē rēcino
ſuctino. Vñ ſuccentor. ſuccentoris Et nota q̄
omnia ūba composita a cano mutant in p̄nti. a.
in. i. ſi in ſupino in. e. excepto octano. Et omnia
ſunt neutra. Rēcino tamē poſſet eſſe actiū p̄ rēci
tare. Si tamen composita a cano redolēat aliquā
ul' utramq̄ illaz ſignificacōnum ſm quas cōſui
mus cano eſſe actiū. ſine dubio erunt actiua. Itē
cano geminat p̄nti et facit cōni. qd non facit
ad dīam huius ſibi caneo. es. ui. Composita uero
faciunt in ui diuiſas. ut cōcniui. et habent in ſu
pino e ante tū ut p̄centum. ſm p̄s. Item nota q̄
cano componiē cū cornu. et dī. ſi cornicen. inis.
qui canit cū cornu. Item cū tuba et dī. ſi tubicen
inis. qui canit cū tuba. Vñ ſi tubicina. p̄ femi
na. Item cū ſcis et dī. ſi ſcicen. qui canit cū ſcis
.i. corda. Vñ ſi ſcicina. ne. Item cū lira et dī. ſi
ricen. inis. qui canit cū lira. unde ſi lircina. Item
cū cicuta. et dī. ſi cicuticen. cinis. qui canit cū cicu
ta. Vñ ſi cicuticina. ne. p̄ femina. Itē cū tibia et

de tibi canent prode. Omnia enim composita ab hoc uerbo cano. is. et nominibus instrumentorum sunt mas. ge. et omnia cor pnt excepto uno solo qd prode pnt. scz tibi canent. onis. qui canit cu tibia qz due uocales breues illi conglutinant in. I. lon gam. unde h tibi canent femina que canit cum tibia Componitur etiam cano cu os et de oscen. inis. qui ore canit ul folijs ul alio mo. ut aues decipi at. Et cor pnt cano. is. h caneo. es. eam producit Unde quidam. Dum barbis canes uibula pauca ca nes. histrio uult canere. senior canere uidet. Item Scurranes canis et citharista canis. Carmina na so canis annosa qz tempa canis. Laudo cano mo dulor deseno uationor qz.

Canon canonicus mas. ge. qz latine regula. con suctudo approbata. siue institutio. fm pap. Et sci as qz canon in recto non debet in fine accentuari cu corripit penultimam obliquorum.

Canonicus. a canon de canonicus. ca. cu. i. regu laris. quod substantiue de h canonicus. et hec ca nonica. tam p femina regulari qz pro ecclesia ubi regulares morant. quelibz tamen eccia inuenitur diei canonica. Nam in qualibet regulariter uiuere debent. Et scias qz improprie de canonicus regu laris. qz idem e quod canonicus canonicus. regula ris regularis. Similiter improprie de canonicus se cularis. qz idem e quod secularis regularis. Quidam tamen in hijs ppteratibus uocabuloz utunt. cau sa dicitur ad canonicos regulares ad minus regu lares. ul quasi conuisione sunt seculares. vñ dñe tales canonici regulares. tales sunt canonici secla res. et satis potest tollerari et dici. sepe eni p dici ones incongrue iustas intellon congruentem genā

Canopeu. canobus. bi. fuit gubernator. **M**us merelai. et mutata. b. in. p. de quedā ciuitas egip ti h canopus ul canopia. unde h canopeu pei. i. cortina subtilissima instar retium plexa tesa et fe nestrata. unde lecti nobiliu ornamē ad arcedos cu lices et muscas. et de sic. qz in egipto huius rethe pcpue habeat. Unde Iuuenal. Ut resudineo tibi leile canopeo. In eodem sensu inuenit in iudith xiiij. Abstulit canopeu eius a caluinis. Vel canope um ut alij dicunt deriuat a cong qd est summitas galee. et tunc canopeu de qsi conu patens. qz ad si militudine conu a lato tendit in acutu. ad modū reticulor que cā arcedi pulueris sup altaria col locant. et tunc scribit conopeu p. o. in pma silla Et prode pnt canopus sicut canopeu. Theodolus Barba famoso non credit turba canopo. Et in au rora de. Reticulū sericu scriptura uocat canopeu Pap autē dicit. Canopeu rete subtilissimu. qz repel lunt culices et musce circa lectulos dormientium

Canopus in canopeum est. **C**anor. oris. mas. ge. i. sonus a cano is. et pō no canorus. ra. rñ. suauis. dulcis. cantu gratus. a cano. is. addita. nus. Nam ut dicit ps. in iij. libro In rus denominatiua siue pauca uibalia inueniunt que pnt prode honor honoris. odor odoris. ca no canorus. sono sonorus. Quorū regula improprie tu. Nam nomina us. uerba rus assumunt.

Cantaber. a. u. et h cantaber e populus hispa nie a nomine uezbis et hiberianis cui insidet sic **C**antabz. bri. neu. ge. i. purgantū fru **C**antabz menti. ul farine. ul obus caninus quo canes pas **C**antarus. n. mas. ge. quoddā uas ui **C**antur

uariū. scz crater. et de a cano. is. qz cācādo pota **C**antenus. n. equus castratus **C**antes. a cano. nis. hec cantes cantū. i. fistle organoz in quibus cantus tempatur. ul ut mar ciano placet. Cantes dñr de ornamentorum.

Cantiro. tas. uibum fre. frequenter cantare. **C**anticū. a cano. is. de h canticū. ci. uox cantan dum in leticia. laus. Item canticū psalterij est cui io quod organū modular postea cantus loquitur Quidam etiam libri salomonis intitulant canticū canticor. per excellenciā. eo qz omnibus canticis pferatur. et de hebraice sirašin.

Cantilena. ne. fe. ge. pnt prode. uidet esse cōposi tiū a cantus et lenis. Non eni de cantilena nisi se cantus dulcis et lenis. suauis et non asper. h uox Pap et dicit. cantilena cātus lenis. cātici compō.

Canto. as. uibum fre. et format a cantu supino de cano. is. u. in. o. et est cantare frequenter canere

Cet componit cu ad et fit accanto. tas. iterum ul iuxta cantare. Item componit concanto. as. i. simul ul cu alio cantare. uel simul plura cantare

Cecanto. tas. i. cu ul ualde cantare. et discanto. as. i. iterum ul retro cantare **C**antus. a cāo

is. h cātus. us. ui. Itē de h cātus. ti. p cātū ul me ditulio rote. ul qd melius e cātus e curuatura et circūferencia rote. scz lignum quod rotam calat cui radius infigit. Pazsius. Vertentes sese secunde sectabile cantum. et in ista significatiōe e secunde

Cedinaconis. p melodia cantoz e quarte **C**et na qz aug loquens de cantu ecclesiastico in x liis con fessionū dicit. Cum michi accidit ut me amplius

cantus qz res que canit moueat. penalis me pe care confiteor. et tūc mallet non audire cātū uide in psalmodia. Et bern super cātū in xliij sermone. Vos moneo dilectissimi pure semper ac

strenue diuini interesse laudibus. Strenue ut sicut reuerentia ita et alacriter dño assistatis. Du re uero ut nil aliud dñ psallitis qz quod psallitis cogitatis. nec solas dico uitandas cogitatioes ua

nas et oculos. uitande sunt et ille Illa dumtaxat hora et illo loco quas officiales fratres p comu ni necessitate qz necessario frequenter admittunt co

pelluntur. h ne illa quidem. pfecto reape tunc co suluerim que forte paulo ante in claustris sedens in codicibus legeratis qlia et nunc me uiua uoce

diffidente ex hoc auditoria spūs sancti recordia re portatis salubria sunt. Sed mīme illa salubria re terpsallendū reuoluitis. spūs enim scīs illa hora gratū non recipit quiddā aliud qz debet neglecto

eo quod debet obtuleris. **C**anus. a caneo. nes. canus. na. nū. et compatiu canior. issimus. unde cane. nius. issime. adūbium et canutus. ta. tū. et h canus tā p illo qui canet qz p capillo qui in capite canet. Canus componi tur incanus. na. nū. i. nō canus. ul ualde canus

et pcanus. na. nū. ante tempus congruum canus Sap iij. Cani sunt autē sensus hominis. et cano se necturis. uita immaculata. et prode pntam canis h canis eam cor. xv. lotus uoce canis bene capiat

Capa. pe. de a caput. qz sit or **C**non bene capiat namentū capitis. ul de a capio. pis. qz qñ capiat totū hominē Et inde capatus. capata. capatū. qz habet ul indutus est capa. et hoc capucium. qz

Capaculus. la. lū. dimi. i. aliquid tulum capax. **C**apadoces. capadocia est quedā ciuitas. unde re

gio in qua illa ciuitas dea est capadocia. Vnde
h et h capadox docis. tam gentile q patru. et cor
mpit pnt. Juuenal. Quamq et capadoces faciant
equites q uicini. Et fm pap. capadoces orti sunt
a maoth filio iaphet.
Capana. ne. uilis casa palea coopta. dz a capio
pio. q capiat tantu vnu. ut in vineis custodiendis
licet alie dicant capane. h improprie. fm hugu.
Pap eda dicit. capana a rusticis dea q vnu tantu
capiat. Item et tugurium.
Capapellis. huius. lis. componitur ex ablt et
nto. sicut legis quod in rethorice inuenit quia
dz capapellis. quasi pellis cu capa. Et ideo merito
ordinatur in fine siue rectus tantum.
Capax. a capio. pis. dz h et h et h capax. q ali
quid in se potest cape et continere. Et comparatur
capacior simo vni capact ius me adubi et h ca
pacior. ratis. i. domus ul alterius rei splitudo uel
dit. ul spaciū. fe. ge. i. ingeniu. stu. **C**ontinencia
dz a capio. pis. Vnde p copoli
conem h intercapedo. dinis. i. distancia localis in
ter duos parietes. fm hug. Vel ut dicit ps in iij
lib de denominationis. Huiusmodi nomina denomi
nata in do si a uerbis ueniunt secundu terminaco
nes psonar i e. p. d. itant. et accepta do faciut diri
pado. ut intercapio. is. intercapedo. ruzpeo. es. ruz
ingenium studium spaciū reputato capedo.
Capedulum in capullulum uide.
Capella. le. dimi. ta. p pua capa q pro pua ec
clesia. que nec habet baptismum nec cimiteriu. et
dz sic q olim tabernaculu de pellibus caprar erat
cooptum. Vnde et h capellanus tam p sacerdote
illius ecclesie. q p procliano. Vnde h capellana
inuenit eda capellanus lana. lanu. adiectiue fm
hug. pap sic dicit. Capella diminutiū est a capra
capella uero p ecclesia dea. q capiens laos. i. po
pellanus in capella uide. **C**apellu ul laudem
Capellula. le. diminutiū parua capella.
Capellus quod et h capellu inuenit a capillus
dz. q capillos regat ul caput. Vnde capellatus a
um. et capello. las. capello regere. q aut dz capel
lus q capitis pell etymologia est non compo.
Caper. pn. mas. ge. i. hircus. dz a capro. pis. q
capat uigila. ul a capio. q capiat ania ul aspe
ra. Vp dz sic fm quosdam a strepitu cruu. vñ h
Capesso. sis. ubu desideratiū a capio is capra
et inuenit p cape cu desiderio. et p cupē. et facit
peritiū capessi a capello. o. in. J. licet capessui in
nem. et supinu facit capessitiū pnt prod. Sed qui
dam solent pferre hoc ubum in sco. capesco. cis
quod sine dubio nichil est. h capisco. piscis dicit
dz est. et est inchoatiū. Ex hoc patet q dicenduz
est capesseris et capessendus p gemitu. s. Et for
mas a capessens capessentis. tis in dus. Vnde qñ
sacerdos ponit pte hostie in calice debet dici. Nec
tri ubi xpi fiat michi et omnibus sumentibus sa
lus mentis et corpis ad uitā eternā pmerendā et
capessendā paraco salutaris. Quidam tamen ibi
scribunt et pñiciant capessendā p. se. h per duo
dixi in quarta pre ubi egi de pteritis uboz terci
e coniugacōis desinentiū in so. et format a capio
secūda psona de capio. is mutata in es. et addita
Capi. ge. neu. inordinabile. quedam mensu. **C**apio

ra. a capio capis dicitur
Capiciū. qj. os tunice ul alterius uestis vno ca
put mittit. et dz a caput. Job xxx. Quasi capicio
tunice succinxerunt me. et a capiciū deriuat capi
cio. as. capiciū facere.
Capidula. le. pua capis dimi. Vnde ps in vj li
ubi agit de desinentibus in is dicit. hic capis capi
cio cuius dimiū est apidula penultima correpta
Capillamentū. ti. i. capillatura. ul coma arbor
Capilliciū. qj. i. ca. **C**et dicitur a capillo. as.
pillatura. et dicitur a capillus.
Capillo. as. a capillus dz. Et est capillare capil
latu facere. ubum actm. **C**Et componit de capillo
as. i. ualde capillare ul capillos auferre.
Capillus. li. dz a capire q capitis pilus. vno h
capillulus. li. dimi. et capillosus. fa. sum. et capilla
tus. ta. ti. qui multos ul longos habet capillos.
et est capillus tā uiri q mulieris. Xv. Est coma q
drupedis colubri iuba siue leonis. Cesaries homi
nis crinis. ppe mulieris. Huius et illius bñ dz es
Capio. pis. cepi cape pti. ubuz ac. **C**se capillus
tiū. i. obtinere. inuadere. circūuenire. **C**Et coponi
tur cu ad et dz accipio. pis. Item cu ante et dicit
an capio. pis. et anticipo. as. in eodem sensu. i. pre
occupare puenire. Item cu con et fit concipio. Itē
cu circū et fit circūcapio. Item cu de et fit decipio
Item cum ex et fit excipio. Item cu in et fit ind
pio. is. Item cu inter et fit intercapio et intercap
o. is. Ita duo in eodez sensu. i. inf aliq ul medio
cape. Item cu ob et dz occipio. is. i. incipere. Itē
occupo ex ob et capio. Item cu pre et dz precipio
Item cu p et dz pcpio. i. pfecte cape. intelligere.
Item pcpio. i. ante capio. in quo sensu inuenitur
et precipio. pis. Vnde orat. Quidq pcpies esto
breuis. Item cu re et dz recipio. Item cum solum
ul sursum et dz suscipio. **C**Et scias q capio et ab
eo composita omnia sunt acta. Et omnia q sunt
tercie coniugacōis faciunt pteritiū in cepi. et supi
nū in ceptū. Et omnia mutant in pñti a in. J. p
ter anticipo et circūcapio. intercapio et precapio.
Item composita a capio faciut gtm in pis. h co
pōita a caput faciut in tis. ut biceps bicipitis. Xv
Componendo caput genitiū tis faciem9. A capi
o natis pis genitiuus erit.
Capis. idis. fe. ge. a capio. pis. dz. quoddaz uas
est. vulgo dz caza. Et dz capis qsi capiens ydron
. i. aquā. et est etymologia. et facit actus plis in
es et in as. capides ul capidas. Vnde magis et cū
esse oñditur. cū in as faciat accusatiū pluralē
sicut uolt pristianus in sexto libro.
Capisco. ds. incipio cape. ubum inchoa. et for
matu a capio. pis. addita. co. vnde de leone dicit
quidā. Tunc qsi uiuiscit tūc sensus qñq capiscit.
Capisteriū. rj. ge. neu. uas quoddaz cū quo fru
menti purgatur. et dz a capio. pis. quod fractuz
btis benedictus nutriti flenti integu restituit. ut
habetur in orologo gregonij.
Capistrū tri dz a caput. q caput iumentoz strin
gat. Vnde capistro. as. ubum actiū capistro liga
re. et est capistrum in singulari numero tantū ge
neu. h in plurali est mas. et neu. ge. ut capistri et
Capital. talis. ge. neu. ul capitale tā. **C**apistra
p pecunia ul pena capitali q pro sententia de ca
pire puniendo. et dicitur a caput capitis.
Capitale. a caput dz h et h capitalis et hoc le
res capitis ul pñes ad caput. et h capital ul ca

pitale substantiue tā pro pecunia ul' pena capitali
q̄ p̄ sententia de capite puniendo. ut. vult huguē
Pap̄ uero sic dicit. capitalis asutus ūsutus super
nus. capitale caput pecunie ul' fors.

Capitatum. quasi per capita aduerbium remissi
uum ul' qualificatiuum. et dicitur a caput.

Capitatus. a. ū p̄ esse nomen a capite q̄ habz
caput et potest esse p̄cipiū ūbi passiui huius uer
bi acti capito. ras. qd̄ est alicui caput facere.

Capitecensus. caput ul' capite componit̄ cū cē
sus et d̄ h̄ capitecensus us. ui. i. corona que in ca
pite gerit̄ ul' taxaco possessionū. et adiectiue capi
tecensus. s̄. sum. qui de suo capite annuatiz reddit
censum. i. tributū. ul' qui in capite gerit coronam

Capitellū est dimi de capitulum in qualibz sui
significacōne. vñ et capitella dicunt̄ que supponū
tur colūnis. qz colūnar̄ sunt capita. quasi sup col
lum. caput grece dicitur epistilia

Capito. romis. mas. ge. quidā piscis. a quantita
te capitis sic d̄c̄s. unde et a caput deriuatur

Capito. mas. tau. alicui caput facere s̄ non ē in
ulu. et deriuat̄ a caput Et componit̄ cū de et d̄

Capito. as. et ab utroqz ūbalia. et utroqz est actiui

Capitolinus. na nū. p̄n̄l pro d̄ capitolio exis
tens. ul' capitolio seruiens. et deriuat̄ a capitolio

Capitolio l̄j d̄ a capitulū. quia ibi cōuenieb̄t
senatores. sicut in capitulo claustrales. uel dicitur
a caput. qz sit quasi caput romane ciuitatis. ul' qz
ibi conueniat caput ciuitatis. ul' qz razq̄n̄us p̄st̄g
dū capitolij fundamēta ageret in loco fundamēti
caput hominis l̄is tustis notatū inuenit. et inde
capitolū appellatū a caput et laos quod ē p̄plus

Capitularis. a capitulū d̄ h̄ et hec capitularis
et hoc re. quod cōuenit capiti ul' capitulo.

Capitulū. h̄. puū caput. dimi de caput. capitu
lū etiam d̄ q̄n̄qz ille puus locus in que conueni
ūt claustrales. q̄n̄qz illa congregatio claustralium
q̄n̄qz aliq̄ distinctō breuis in quolibet libro. Vnde

ūsus Distinguit minuit locat et collo fecitur. Et
inde capitulo. as. i. capitulis aliquid distinguē. vñ
capitulatiz. i. distincte p̄ capitula. et recapitulo as
. i. p̄cā ad memoriā reducere. Item a capitulū h̄

capitellū dimi. in qualibz sui significacōne s̄ huḡ
Pap̄ ecā dicit. capitulū d̄c̄n̄ quasi alterius sente
cie caput. capitula librorū d̄c̄a qz breuiter capiant
et contineant aliquā sententiā. siue q̄ caput et ty
tulus maioris scripti. Vnde capitulū dericoū dic
tum qz capitula ibi exponantur.

Capo in caupo uide.

Capparis. a cepas d̄ h̄ caparis ris quedā h̄ba
ul' ūgultū est simile lentisco. qz h̄eat in summita
tibus rotunda seminū capitula. sicut dicit huguē

Diascorides uero dicit qz ē frutex spinosus expas
sus sup terram vncōne plenus. Et dicit qz durici
am splenis sup omnia medicamēta iuuat. et habz
multas radices et magnas. nascit̄ in locis aridis
et duris et maxime in muris. Semen eius si cum
sale componit̄ escis aptus est. uentrem mollit. co
mestum urinā prouocat. radix eius bibita paliti
cis minifice prodest. menstruis impat. Semen eius
cū aceto coctū et ore retentū dolorem dentiū miti
gat similiter et coriū radices omnia ista facere p̄t

Radix si masticet̄ dolorem dentiū mitigat. succus
eius auri infusus ūmes occidit. Capparis cor̄ p̄n̄l
et p̄mam pōne pro d̄. Vnde marcial. Capparis ut
putncepas allece narantes. Et scribit̄ p. c. et p. B

fm qz eius origo greca est. Vnde ecē xij. Dissipa
bitur caparis debet in penultima compi.

Capra. e. domestica. a caper d̄. cap̄ uero siluati
ca d̄c̄a q̄ capiens ardua. Vnde dicit p̄s in iij l̄is

Capriolus uidet̄ a n̄cō caprius esse. cuius femininū
in usu est caprea. Nam cap̄ a capro fit. ex quibz
capellus et capella sunt diminutua.

Caprius. n̄j. q̄ custodit cap̄s. a caper ul' cap̄ d̄

Caprea. p̄ce. cap̄ siluestris. d̄c̄a q̄ capiens ardu
a. Capree ut dicit pap̄ sunt ibices q̄si auices eo qz
instar auū alta petant. hec si q̄n̄ adūstare ferat
rum ul' hominū p̄sentent de altis cacuminibus
se se p̄cipitantes suis se cornibus recipiunt illos

Capreolus. h̄. dimi. tā cap̄ uidet̄ ecā in d̄c̄a
qz caprei. vñ hec capreola similiter dimi. tam ca
pre qz capree. et cor̄. o. uide in capriolus.

Capreus. a caper uel capra h̄ capreus capri. i.
siluestris caper. quia sit similis capro. Vnde h̄ cap̄

a siluestris capra. Et scias qz caprei et capree d̄c̄t̄
dorcadēs et etiam ibices.

Capricornus. n̄i componit̄ a caper et cornu qd̄
dam animal est qd̄ rinoceros et egloceros d̄. Et

d̄ capicornus q̄ caprina h̄is cornua. Capicornus
etiam d̄ quoddā sidus celeste. cuius cauda in effi
gie piscis formaf̄ ut in extrema sui p̄te pluuia

Capricornus. ci. fe. ge. a capro. pis. que d̄c̄t̄
dam herba sic d̄c̄a qz parietes quibus innascent̄

carpit. et fodit et erumpit extra e lacris eius re
concep̄a est. uel d̄ a fico. qz ficus arbor eius re
medio fecundat̄. Vnde p̄sius. Et que semel inuol
innata ē rupto iecore exierit capricornus. fm huḡ.

Pap̄ sic dicit. Capricornus infructuosa arbor in fax
is monumenti nascit̄. capricornus arbor appellat̄

eo qz parietes quibus innascent̄ carpit. et corripit h̄
et h̄ capgena. scilicet pecus genitum a capra

Caprilis in caprinus exponitur.

Caprinus. a capra ul' caper d̄ caprinus. na. n̄m
et h̄ et h̄ caplis et h̄ le. in eodem sensu. p̄n̄l pro d̄

et hoc caprilis. lis. stabulum caprarum.

Capriolus. h̄. a capio. pis. et sunt caprioli d̄c̄n̄
ni siue vncinuli quibus se innectere ul' suspendere

arboribus solent uires. sic dicti quia capiant arbo
res. fm huḡ. Et pap̄ dicit. Capoli dicti qz capiant
arbores. sunt enim d̄c̄n̄ni siue vncinuli quibus

se innectē et suspendere arboribus solent uires. ut
sine lapsu sustineant fructus suos. S̄ capoli sunt
h̄ pap̄ filij capre. qui acutū uisum h̄nt herbas bu

gunt quas comedūt ad alta nitunt̄. Sed fm huḡ
quodm capriolus est dimi tam capri qz caprei. ut

Caprona. ne. fe. ge. anterior **C**in suo loco dixi

Capra. ne. fe. ge. anterior **C**in suo loco dixi

Capra. ne. fe. ge. anterior **C**in suo loco dixi

Capra. ne. fe. ge. anterior **C**in suo loco dixi

Capra. ne. fe. ge. anterior **C**in suo loco dixi

Capra. ne. fe. ge. anterior **C**in suo loco dixi

Capra. ne. fe. ge. anterior **C**in suo loco dixi

Capra. ne. fe. ge. anterior **C**in suo loco dixi

Capra. ne. fe. ge. anterior **C**in suo loco dixi

Capra. ne. fe. ge. anterior **C**in suo loco dixi

Capra. ne. fe. ge. anterior **C**in suo loco dixi

Capra. ne. fe. ge. anterior **C**in suo loco dixi

Capra. ne. fe. ge. anterior **C**in suo loco dixi

Capra. ne. fe. ge. anterior **C**in suo loco dixi

Capra. ne. fe. ge. anterior **C**in suo loco dixi

Capra. ne. fe. ge. anterior **C**in suo loco dixi

Capra. ne. fe. ge. anterior **C**in suo loco dixi

Capra. ne. fe. ge. anterior **C**in suo loco dixi

Capra. ne. fe. ge. anterior **C**in suo loco dixi

Capra. ne. fe. ge. anterior **C**in suo loco dixi

capitatus. tatis. et captiuo. uas. ubum actiuum.

Capro. as. aui. fre. quod frequenter cape et cu

pe dr. et format a capio captu. u. in. o. vnde cap

tacō rumor aura popularis. ps. Captrabit in ani

Luce v. Stupor orō dederat eum et omnes et ce

tem in captura piscium quam ceperant.

Capua. capue. quedā ciuitas. uide in campania

Capula. le. dimi. pnt cor. i. parua capa.

Capularis in capulus est.

Capullulū. a caput dr h capullulū. lulū. et cape

caput. que et alio nomine dr pilleus. galerus. ca

lamachus. calienod. comatium. caticulum. caleptra

tamen proprie dicitur cūsa equi.

Capulus. a caput dr h capulus. puli. qui caput

est gladii. ul a capio q ibi capif gladius ut tene

atur. Vnde capulo. las. ubum actiu. i. scindere ul

secare. Vnde in decretis pontificū. Lingua delatoris

capulef. Capulus enaz dr lēus in quo mortui de

ferunt. q sup capita hominū deferaf. xv. Est gla

dij capulus capulus q cadauera portat.

Capus falco auis a capiendo. fm papiam.

Capur. itis. dr a capio. pis. q omis sensus et nez

ui ab eo incitū capiant. Et ex eo omnis uigendi

ca oriaf. Ibi enim omis sensus apparent. Vnde ip

sus anime que corpori consilii psonā quodāmod

at fm hug. Et pap dicit. Caput dcm quia capi

at omis sensus. Caput mentē signat que caput est

anime fm hug. Et ponit qnq pro pncipio. Vn

appha in capite libri scriptū est de me. Qnqz poni

tur p fine. Vnde ecē xxxij. Habeat caput nūsum

tuū. Ponit etiam qnqz pro dñatu. xv. Pncipium

caput est ps corpis et dñatus. Et est finis litte

ra. quod patet ad genitū. Caput componit cum

bis et tris dr biceps pitis. triceps. pitis. ge. ois.

qui habet duo ul tria capita. Inuenit etia h bici

put et h triput. i. geminū ul trinū caput. Et co

ponit etia caput cū occiduū et dr h occiput pitis

.i. occidua et postrema ps capitis. Vel occiput co

ponitur ab ob et caput. et dr sic q contra caput

ponit cū sincerus et dr sinoput pitis. i. prior et ā

terior ps capitis. quasi sincera et pura et patens

appter capilloz abfenciam. Item componit cū pre

et dr pccps. et cū am et dr anceps. Et nota q co

posita a capio faciūt gñū in pis. ut pnceps pñci

pis. Sz cōposita a caput faciunt in tis. ut dixi in

Carabno. genus auis musce similis.

Carabus pua scapha ex vimine fca et crudo co

no contexta ut est nauicula discurrens in pado.

Caracter. teris. grece ymago. nouus. uolus. ef

figes. forma. ul silus. figura. littera. ferz quo no

te pecoribus inuunt Vnde et ipsa nota ul signū

caracter dr. et est mas. ge. et cor pnt genitū

potest queri. quid sit caracter et in quibus ordini

bus imprimatur. Ad hoc dico. Caracter fm theo

logos est distinctū signū quo quis ab alijs distig

uit ad aliquid spūale deputatus. Sed ad spiritua

le pr aliquid spūale deputatus. Vno mō ut aliqz

in se spūalia pncipet. et ad hoc quis deputatur i

baptismo. qñ iam deputatus pr esse pnceps om

nis spūalis receptōis. Vnde caracter baptismalis

est q quodā spūalis potēcia passua. Alio modo

ut spūalia quis in noticiā ducat. p xpi fortem cō

fessionē. et ad hoc deputat quis in confirmacōne

Unde etiā tempe psecucōis eligebant aliqui qui

debant in loco psecucōis remanere ad publice

nomen xpi confitendū. alijs occulte pcedentibus

sicut patet in legenda bñ sebastiani. Tercō mō ut

etiā spūalia credentibus tradat et ad hoc depu

tat aliquis p sacramentū ordinis. Et ideo sicut in

baptismo confert caracter et in ordine tra et in

confirmacōne. Et h tria sacramenta scz baptismus

cōfirmacō et ordo in qbz confert caracter n pnt ire

rari. cū hēant effm sp manentē sñ iniuria sacmēti

Et scias q distinctō huius caracteris in ueteri le

ge figurata est. In distinctione enim filioz israel

ab egipcjs figurabat caracter baptismal. In dis

tinctōne timidoz a foribus in bellis. caracter con

firmaconis. In distinctōne leuitaz a fratribz suis

caracter ordinis. De degradacō an ptatem cōse

crandi amittat dicemus infra cū de missa dicitur

Et corripit pnam caracter. Vnde quidaz. Exurit

signat res distinguendo caracter.

Caractenismus. mi. descriptō forme alicuius. Et

dicitur a caracter.

Caracto. caractas. id est scribere a caracter dr.

Caradion auis alba tota cuius interiora ocu

los caliginosos curant. Si viuere debet infirmus

appropinquabit sibi. Si uo mori fugit ab eo per

medias noctes in sublime celi dicit uolare. signat

xpm tra dicit pap. In lib autē de pperatibus et

naturis rez dr sic. Caladrius fm plon est albi co

loris. nullaz habens ptem nigredinis cuius pars

inferior ipsius femoris purgat caliginem oculo

Cuius natura est tal q qñ aliquis qñ incidit in

firmitate si egritudo fuerit ad mortē kaladrius a

uit faciem suaz a sic egrotante. et sine dubio tūc

monit homo. Si autē infirmus debet cōualescere

figit uisum in ipm et intendit in eū q aplaudet

ei. et potest scribi p. c. ul per. k. caladrius. Differ

autem caladrius ab auicula que dr calandra q est

auis sonora et canora sicut merula. sicut dicit glo

xiij deus ubi dr differ 27. uide in caladrius.

Caragma atis ge. neu. i. impssio ul ymago uel

lra. Vnde amanus. Sicut nūmus habet caragma

celaris sic habet homo caragma dei. et denatur

Caraxis. is. feminini generis. i. uo

Caraxo. as. i. scribere. a caracter dr fm huguē

Papias dicit. Caraxare exinanire. scribere.

Carbasus. a careo. es. et basis dr hic carbasus si

h in pli carbasā neu. ge. i. uellū. qñ carens basi id

est sustentamento ab inferiori. Carbasus etiam dr

quoddā genus uestis subtilissime. Inde carbasus

a. um. fm hug. Et ut dr h carbasus in singulari

uestis sinosa que tamen uiro ul mulieri cōuenire

potest. Sed carbasā. for. ad uela nauū pñet. Et

cor pnt. Vnde ouid epy. Vidi pñpiti carbasā ten

Carbo. bonis. a carpo. pis. q ab ig

Carbunculus. a carbo dr h carbunculus. li. ta

Carbone. p puo carbone q p quodā lapide pñoso ignito

ut carbo cuius fulgor nec nocte uincit. et p quo

dam morbo. quia in ortu suo rubeus fit ut ignis

postea niger ut carbo extinctus. xv. Est lapis est

morbus carbo carbunculus extrat.

Carcanus nomen ciuitatis uel loci. Et corripit

ai can. calamo. arphat. enado. penultimam

nte ostend
 esse rater
 arina
 anno
 quere. ul
 carens na
 fir hec et
 ario.
 ano. i
 ario
 . i. uerult
 ario q
 afit in fi
 anisia
 careo. res
 anism
 da ul dor
 cor pnt q
 mig et car
 aniste
 vindi. a
 scu. p
 anst
 nstare. i.
 arita
 dico. ul
 b caritu
 gracioso
 et b cari
 a oies fe
 qi cara
 q carita
 Signu a
 re cu fle
 pxi q i
 caton. v
 me ubi
 pue cari
 clodi dei
 mali su
 co q in
 homine
 go sunt
 capaces
 diligenz
 ure. et
 tur. Sic
 rit car
 diu sunt
 possibi
 demoni
 bus et
 sunt dil
 uita ex
 tis est. a
 bnfaci
 quent
 sunt in
 pnt. V
 p inin
 pntite
 ne fal
 et in E
 ant o

nis ostensio. Et prod pnt. Vnde quidaz. Dic laty
esse ratiem ventrem dic esse carinam.

Carinator. toris. i. conuicator et maledictus. Et
anno. as. libum neutru. i. ar. d. a carino. nas

guere. ul. conuiciari ul. illudere. et dr a careo cares
Carinus. ni. quida uir in tereno inductus. qsi

carens noy. i. mente et sensu. a careo et noy. Vel
fit per etymologia. Et denuetur a careo es.

Cario. nas. i. putrescere. et lignoz. et deriuat
ario. ns. i. diuidere ubum actiuu. a caria. ne

ario. ns. i. diuidere ubum actiuu. a caria. ne
i. uerulus. putnous. Et comparatur.

Caris. grecu. et interpretatur gracia. Et accentu
atur in fine. et potest scribi per. R.

Carisa. sic. i. lena uetus et litigiosa. Et dicitur a
caro. res. Vnde et fallaces angille carise dicuntur

Carisma. atis. ge. neu. i. gra. q. ueritate carent
cia ul. donu. gracie. et dr a cars quod e gracia. et

cor pnt. genitui. Vnde quida. Vult crux lucia ci
nis et carismata dia. q. det uota pia quata seque

Caristeum. stei. ge. neu. genus marmoris. **C**aria
uindis. a cars quod est gracia sic donu. q. sit qtu

Caristia. sic. in caritas uide
Caristo. a caristeu dr caristo. as. i. fulgere. uel ca

ristare. i. gr. as. referre. ul. latari. et fm h dr a caria
Caritas. a cars quod e gracia dr h caritas id e

dr h caritas id e
dr h caritas id e

Caristia. dr h caritas id e
dr h caritas id e

Caristia. dr h caritas id e
dr h caritas id e

Caristia. dr h caritas id e
dr h caritas id e

Caristia. dr h caritas id e
dr h caritas id e

Caristia. dr h caritas id e
dr h caritas id e

Caristia. dr h caritas id e
dr h caritas id e

Caristia. dr h caritas id e
dr h caritas id e

Caristia. dr h caritas id e
dr h caritas id e

Caristia. dr h caritas id e
dr h caritas id e

Caristia. dr h caritas id e
dr h caritas id e

Caristia. dr h caritas id e
dr h caritas id e

Caristia. dr h caritas id e
dr h caritas id e

Caristia. dr h caritas id e
dr h caritas id e

Caristia. dr h caritas id e
dr h caritas id e

Caristia. dr h caritas id e
dr h caritas id e

Caristia. dr h caritas id e
dr h caritas id e

Caristia. dr h caritas id e
dr h caritas id e

Caristia. dr h caritas id e
dr h caritas id e

Caristia. dr h caritas id e
dr h caritas id e

Caristia. dr h caritas id e
dr h caritas id e

Caristia. dr h caritas id e
dr h caritas id e

Caristia. dr h caritas id e
dr h caritas id e

Caristia. dr h caritas id e
dr h caritas id e

ad in pceptum. **C**aritas est porta pam
difi habes in rompha. Ite uide in uita. **C**aritas
hic q opa in caritate facta et si finiant actu ma
nent tamen qum ad mentum in dei acceptone
et h q sic manent hnt efficaciam qum in ipsis
est inducendi faciente ad uitam eternam. et sic dicunt
uia remanere. Sed q huc effctm in peccatore no
hnt est p accidens ppter peccatu. quod facit pecca
torem indispositu ad picipiendu effectum pcedenci
um meritoru. Non aut q ab ipsis opibz aliquid
deriuat cu in suo fieri efficaciam pcam obtinuerit
hospo q ex caritate sunt elicta. q eis sequens
peccatu auferre non potest. Et ideo remota indis
pone a peccatore p penitencia opa illa pcedencia
effectum suu in ipso itez habere incipiunt. et fm h
uiuificari dnt. non ergo opa pus uia moriuntur
in se. h moriuntur p actus quo ad istu et ideo reo
to illo accidente. uiuificari dicunt. Si aut pdcus
peccator moriat in pcto mortali tuc bona pced
cia non plunt sibi ad meritum uite eterne. profunt
tamen iustis pseuerantibus in penitencia et etiaz
bns. Vnde in apoc e iij. Tene quod hes ut nemo
accipiat coronam tua. Quod duobus modis potest
intelligi. Si aut intelligat de corona pntis iustici
e dr coronam eius alius accipe. du opa ipsius i ca
ritate facta que sibi et alijs pderant h q sps ca
ritatis facit comunia merita sanctoru ipso peccan
te sibi pdesse desinunt ad meritum uite eterne. eoru
tamen fructus in illis manet qui in gracia pseue
rant. non autem ita que eadem nro gracia que e
in vno ipso peccante in altero fiat. Similiter etia
exponit si intelligat de corona future gl'e. q sci
in patria exntes gaudent de omnibz meritis sanc
toru qui in mudo sunt. Vn aliquo peccante cuius
nulla merita pcesserunt gaudiu illoru meritoru in
eternu manebit in beatis. quod ipe peccando ami
sit. et non ita q gloria pdestinata uni alteri detur
Opa autem que fiunt in mortali mortua sunt. et
io adueniente penitencia illa boa no reuiuiscunt. Xp
illa reuiuiscunt que mortificata fuerunt. uiue no
pnt que mortua nata fuerunt. An penitencia pos
sit iterari habes in penitencia. Vtz inuidens frat
et in dolens possit esse in caritate uide in inuido
Caristia. dr h caritas id e
dr h caritas id e

Carmelus. qui hebre cheemel dr. mons e in co
finio palestine atq fenidis h no ille de quo nabal
carmelus. Ille eni mos e galilee in fra pmissiois
Carmen. minis. dr a carmentis dea carminu. ul
dr carmen q carens mente. q illi qui illud cane
bant mente carere credebant. Vel dr a carpo pis
q carptim pnuciet. et dr carmen quiddam pedibz
continet. Carmen etia dr scriptur de aliquo dca
bili cu metro. ut in boecio. Carmina qui quondam
studio florente pegi. Carmen etia dr quilibet can
tus cu metro. Vnde liber odaz intitulat liber car
minu. i. cantuu. quia quilibet eius distinctio cara
bilis est. Vnde carmineus. nea. neum.

Carmentis. tis. fe. ge. dea carminu. fuit eni ma
ter euandri. et dicitur a carpo.

Carmino. nas. ul. carminor. atis. i. carmina facit
et dr a carme minis. et etia ad lana ptinet. ut car
minare lanam quasi carpere ul. purgare.

Carnalis. in caro est.

Carnariu. rij. locus ubi carnes reponuntur. et dr
Carneus. nea. neum. in caro uide. **C**a carne

Carnicula. le. diminutiuum parua caro.

Carnifex. fide. communis generis. i. homicida. ul' macellator. et dicitur a carnifico. cas. Et si cor fm bu que. Pap uo dicit. Carnifex dicitur qd carnem faciat
Carnificina. ne. pro dicitur. fe. ge. i. macellu. et dicitur a carnifex. Vnde aug in quodam sermone stephani Carnificina itaq sui furoris uidens exercuit. Sed ouem sua dauid noster de ore frementis excussit
Carnificiu qd officiu ul' actus carnificis. et dicitur a carnifico. as. pnt cor. i. facere carnes. **C**arnifex ul' interficere uel lacerare. Et componitur a caro et facio. Et componitur carnifico cu ex et dicitur ex carnifi co cas. i. dilatare ul' cruciare.
Carnulentus. ra. tu. componitur a caro et lentus quod e plenu. et e carnulentus plenus carnis scz pinguis. crassus. Et comparatur. vñ h carnulencia. **C**aro carnis. fe. ge. dicitur a creos. **C**re. i. crassitudo ul' creos. as. Vel dicitur caro qd cara est. Et e caro ex q tuor elementis composita et compacta. Nam terra in carne e. aer in alitu. humor in sanguine. ignis in calore uitali. Et dicitur apud caro que uiuit. Id e corpus. Corpus quod no uiuit. Idem no caro. Sz iam laxius utimur isto uocabulo caro. Item apud caro in singula humana. Carnes in pl qlibet alie scz pecorine ul' alie. Vnde carneus. nea neu. quod e ex carne ul' pinguis. et carnosus. fa. sum. i. effus et comparatur. unde h carnolitas. tatis. i. crassitudo Item a caro h et h carnal et h le. i. carnal. ul' qui sequitur fragilitatem carnis. qd fragile. ul' quod pti net ad carne. vñ carnaliter adubium. Et h carnalitas. Et habet pnam biem caro. h carus. ra. nuz pnam pro d. Vnde quidam. Vile sepe caro mea fit p munere caro Et scias qd apud cu dicit. Caro et sanguis regnum dei non possidebunt. carnis et sanguinis nomine non subam ueri corporis sed cor ruptiōem mortalitatis signat. sicut ipse consequenter exposuit dicens. Nec corruptio incorruptelam possidebit. Quod enim dixerat caro et sanguis dicit corruptio. Quod dixit regnum dei nunc dicit incorruptela. Aliter namq fm gōg caro in scriptura sacra iuxta naturam. aliter iuxta culpam. Aliter iuxta corruptiōem mortalitatis que ex culpa cōtingit appellat. Iuxta naturā quid cu dicit in genesi. Hoc nunc os ex ossibus meis et caro de carne mea. Et uerbum caro factu est et habitabit i nobis. Iuxta uero culpā dicit. Caro concupiscit aduersus spm et spūs aduersus carnes. Iuxta corruptibilitatem autem cu dicit p prophetā. et memoratus e qd caro sunt. i. fragiles et moribundi. Vnde et recte subdit et spūs uadens et non rediens. Regnu itaq dei caro non possidebit. i. caro iuxta culpā uel mortalitatem. et tamen caro iuxta naturā regnum dei possidebit. unde in homo
Carolus. li. penultima correpta rex francie fuit **C**arpentarius. nj. qui facit ul' qui ducit carpētū Dicit tamen genaliter omnis artifex lignarius carpentarius. et dicitur a carpentū. ti. et a carpentari hic carpentariolus diminutiuum.
Carpentū. ti. a carpio. is. h carpentū. ti. quoddā genus curnū. qd autē dicit carpentū qd carnis pom patius qd in pōpis solet haberi potius uidet et h mologia qd compositionis ostensio.
Carpo. pis. carpi carpū uerbum acti. i. capere ul' reprehendere. diminut. scindere. dissipare. sparare. purgare. auferre. Vnde quidā. Carpit diminuit capit aufert et reprehendit. **C**arpo componitur dicitur cerpo. pis. decerpo. pis. excerpo. pis. et ab istis oī

bus qbalia. Et sunt actiua sicut et pmitiuum
Carpobalsamū. Balsamū componitur cu carpo ul' xiros. quor utiqz interpretat fructus et dicitur hoc carpobalsamū ul' h xirobalsamū. mi. i. fructus uel semen balsami. ul' liquor qui fit ex eius semine
Carposorus. a carpos quod e tu siue semine fructus ul' semen et foros quod est ferre. h carpos foris fori. quidā deus paganorū. qui latine interpretatur fructifer uel uberimus.
Carporo. ras. i. laudare. ferre. et dicitur a carpo quod magis uidetur deriuari a carpo. pis.
Carpos grece latine fructus uel semen.
Carptim adubium. i. spazsim. distinctim. dicitur a carpendo elingenter. et dicitur a carpo. pis. a carpente elingenter. et dicitur a carpo. pis. **C**arruca. a carrio. nis. quod e diuiso dicitur h carruca. et. qd currendo diuidat terram. Isa. lxxv. Et adducunt omnes fratres uos et. et in leuico. et in mulis et in carniis. Item a carrio carrio h carrio eadem ratione. Quidam tamē dicit qd carnis dicitur a cardine rotarū fm hug. Pap uero dicit. carum. ri. a cardine rotarū quatuor. ul' qd currendum. ri. a cardine rotarū quatuor. ul' qd currendum. **C**arnus h hug mas. gein. h sonet. ul' qd currendum. pap h carū. ri. uide in carruca genus est uehiculi **C**arta. re. dicitur a careo. res. qd careat pilis et caribus. Vnde h cartula penit cor. et h cartularius qd cartas facit et preparat.
Cartago. inis. a carta et ago agis dicitur hec carta go. gnis. quodā quibus qd fuit dicitur corio bo uis. unde h et h cartaginensis et adiectiue dicitur h et h cartaginensis et h se. et pro d. et p scribi p. R. Et scias qd cartaginensis formatur a genico cartaginis remota. s. et addita ensis. vñ pater qd habet i in anpn. silia. ut pistor pistoris pistoriensis. sicut oñdi in ecia pte ubi egi de demo uinatis desinentibus in ensis. Ouli tamen sub hunc i. in pñuacōne causa euphonia. et dicitur cartaginensis. uide in feniceon.
Cartallū. li. canistrū coppinus. ul' uas qd mortui effertur. Jere. vj. Coniue manu tuā qd videri ator ad cartallū. h hoc melius scribit p. Q. sicut in suo loco dicit. fm hug. Secundū pap dicit h cartallus. mas. ge. Vñ sic dicit. Cartallus. i. coppinus ul' canister. cartallus grece fidecla latine.
Cartilago. a careo. es. dicitur h cartilago. gnis id e naris ul' auri uel alterius rei ossa tenentia. et sine medulla. Quod genū auricula et nariū dicitur men et costarū extremitates hnt. Et dicit pap qd attritu caret dolore dū plectit. Et ut dicit pap h cartilago ossis spm habet fortitudinem nō habet hnt. Et dicitur nariū et auricula. Job xl. Cartilago illius. Et producit penultimā. Vñ alexand. Cartilago riget eadem mage carne rigescit.
Canacula. le. dinni. pua caro fm hug et papū **C**arus. a caris quod e grana dicitur cario. ra. ri. m duabus significacōnibus. car dilectū. Carum empicio est difficilis. Et comparatur carior iustum Vnde care. nis. me. adubium. et pro d. h caro **C**asa. se. fe. ge. pua domus. **C**arnis pnam cor et dicitur a cadus. di. fm hug. sap. xj. Et in loco hnt fixerunt casas. Vel fm pap. casa e agreste habitaculū palis uigulis arundinibus qd contextus quibus possunt tueri a m frigoris ul' caloris
Casdei in caldei uide.
Caseolus. li. diminutiuum panis caseus.
Caseus. sei dicitur a caso. is. qd facile cadit. et cadit ul' dicitur a careo. qd sepe caret. quasi carus. et pō a

Vñ qdā. Casus aquilla mortis cibus ille uel illa.
Casia. a caso. is. qd hba cuius flos cito cadit. vñ
casia flos illius ul liquor in fctis. et scribi debz p
vñ. f. ut in ps. Omnia gutta et casia. et in job ul
fimo p eius secūda filia. cori enī ca. Vñd pñus
in ultima fatira. Dic sibi corrupto casia dissoluit
oluo. Vñ ouid xv metan. Qui similes casias et
nardi leuis aristas. Item in aurora de secūda filia
job dī. Que recolet casia gmana secūda uocatur
et ponitur inter species aromaticas ab ysidoro.
Caslen nouemb mens q est nou. et attentuat
casma. atis. ge. neu. i. porticus aeris. Vñ fine
volgaris est et ē grecū. latine dī fulgetra. Vñ cal
mahso sis casinatiffere. i. buz excepte accōis soli
deo conueniens. f. hug. Pap uero dicit. Casma hy
atus terre dum rumpitur terra.
Casmatisso. sis. in casina est.
Casoma. some. acus mulieris. qua mulier caput
scarpit. a caso. is. dca eo q cadē faciat immunda
Casabūdu. da. dū. i. cassus. frustratus. et dī a
casianus. nj. i. recianus. qui **C**assus. i. uauus
reha facit. a cassis dicitur.
Cassica. le. a cassis. sis. dī h cassica. le. puuz
rethe. qd et cassilis dī. Vel dicitur cassilis a careo
quia careat soliditate in foraminibus.
Cassida in cassis uide.
Cassidilis. lis. fe. ge. et h cassidile. dilis. neu. ge.
dī faculus pera sarcipium sitacius masupū mo
culus loculus crumena. f. hug. Pap enā dī cassi
dilis pera pastoralis. et proū pñl. Thob. Cassidili
pñt auxiliare ietur. Et cor pñl hic. f. hoc acci
die causa metri. Quidam tamen legūt ibi p. u. In
tob viij dī. protulit de cassiduli suo prem iecoris
Et ita inuenit in antiquis biblijs. et h vlt hug
et pap. Quodā biblie noue hñt de cassidile suo. et
cor pñl. Et dedinat. cassidilis. Quidam legūt ibi
cassidoli suo dedinantes cassile cassidilis. et cori p
pñl sue h. Quidā enā dñt q cassidile dī pera au
cupis in modū reticuli fca in qua ponit aues qd
in casse. i. in rethe capit. et dī cassidile. q quidq
capit in casse sedet indusum in cassidilibus. ul dī
qd cassis fedile. quia breue est ut fedile id est fun
dus cassis. et simili modo reticulatum.
Cassilis. lis. in cassica uide.
Cassia. a caput dī h cassis idis. i. galea quia ca
put tegat. Et est de ferro. et est appē militū. galea
de corio. a galeon qd est coriū. et est pedittū. et fa
et cassis accm cassidem ul cassida. vñd et sumit
cassida. de. idem quod cassis. uel dī cassis a careo
q intus sit inanis et cassa. Regū pmo lib capitu
lo vij. Cassis erea super caput eius.
Cassis. sis. mas. ge. i. rethe. et ut dicit Isid. appie
est genus uenatorie rethe. Et dī a capio. qz capi
at. ul dī a careo. qz careat soliditate in foramin
bus. Dicit enā h cassis. idis pro helmo. Vñ iñsus
fallit aues cassis munit caput enea cassis. Si cas
sis cassis dicas signat tibi rethe. Sed galeā signo
cum cassis cassidis aio
Casso. as. aui. are. i. frangere. destrue. adnichilae
uanū facere. et ē actū. et denuat a cassus nomie
Cassio. fa. sum. dī a careo. res. qz habet pñritū
cassili. et p supplecōnem cassus sum. Et nota q
cassus. i. puatus principium est. Cassus uo. i. uauus
nomen est. et inde cassabundus.
Castanea. nee. fe. ge. tam p arbore qz p fructu
et dī a castro. as. qz dū fructus in modū reticulo

rum gminans intra folliculū reconditus reijctus
Castellanus. a castu dī castellano. **C**astellatus
na. nū. qui inhabitat castu. et h castellarius. lanj
dominus castri. ul qui preest castris.
Castellū. a castu dī h castellū. li. et h castellulū.
li. ambo diminutua. Castellū enā dī conduct9. ul
receptaculū aque. ul uas ad aquā recipiendā. Et
uide sic dici qz ad modū castri sit dispositū.
Casteriū. nj. locus ubi remi collocant. Et dicit
Castifer. ra. rñ. penl cor q **C**astro ul castris
flagella pcat ut castiget. a castus et fero fers.
Castigo. gas. dī a castus. et est iibum actm. et d
castigare castū facere. ul corrigere ul cōmoue. vñ
in ps. Castigans castigauit me dñs. q autē dicit
castigare. qz castum agere. potius uidet etymol
qz compositio. Et producit si.
Castimonia. a castus dī h castimonia. nie. i. cal
castor. oris. mas. ge. quoddā al dictum titas
a castro. as. qz dum sentit uenatores seqñtes seip
sum castrat ut euadere possit. sciens se fugari ap
ter reticulos. reticuli enī eius apti sunt medica
minibus. Item et fiber fibri et beuer et canis pō
ticus dī fm hug. Isid enā in xij lib ethy. in capi
tulo. Bellijs. dicit. qz cū pñferit uenatorē se cas
trat. et moribus uirilia sua amputat. et phisolo
logus h etiam dicit. Quidam tamē opinant hoc
falsum esse. dñtes qz castor nō est tante discrecio
nis. qz sciet se liberari taliter. Et h cotidie paret
in castoribz qui in diuisis locis inueniunt. vñ qd
dictū est de castracōne castoris non de castoribus
qui fibri dñr f de quibusdā alijs animalibz cas
toribz assimulantibz in reticulis ē forsitan intelli
gendū. Est autem castor al mirabile et monstu
osum. uiuit in terra et in aqua. Statat in aqua ut
piscis. In terra ābulat sicut alia animalia. Cauda
eius in omnibz naturam piscis habet. et sapit. ha
bet enī squamas et spinas quēadmodū piscis. re
liquū corpus carneū est. naturam hñs quadrupe
dis animal et non comedit in ieiunijs. Cauda uo
eius comedit in ieiunijs. Est autē castor in mag
tudine ad modū pui canis. habens pedes qz cani
nos a pre posteriori. cū qbus principaliter ābulat
a pre uero anteriori habet pedes qz anserinos. cū
quibus principaliter natat in aquis. dentes habz a
cutissimos. pellem pñolam. Item inuenit castor.
oris p quodā signo celi. Vñd dicit pap. Castor
et pollux apud paganos dij sunt habiti qd edaz
inter sidera fixerunt quod signū dicit gemi. Item
pñs in terco li ethy. ubi agit de nominibz stella
rum. sic ait. Castorem et pollucē post mortem in
ter sidera notissima constituerunt. quod signū ge
mini dicit. et cor pñl geniū castor oris in utraqz
Castoreū. a castor dī h castoreū. **C**astoreū
rei. i. medicamentū quod fit de reticulis castoris
et adiectiue dedinat castoreus. rea. reum. ut casto
rea caro id est caro castoris.
Castra sunt ubi milites steterunt. dca qñ casta.
ul qz ibi castrē libido. Castu uo singulariter opi
dū fm pap. Hug uero dicit castu. stri. et dī a cas
tro. as. qz castrē licentia ibi habitantiū ne passiz
ibi uagari liceat et pateant hostibus. Eadem racō
ne dñr et castra in expediōne tantū in plī nūo
ul qz ibi tamqz casti debent esse. Luxuria enim ui
res enervat. ul dī castu qz in alto loco est sitū. qñ
Castrametor. aris. i. didere ul ponē. **C**asta alta
ul mutare castra. ut castrametati sunt filij israhel

id est posuerunt castra ut mutauerunt. et est compositum a castra et metor. ans. qd dicitur a metior uel muro. ras. fm hug. Qñq autē inueniunt castra sunt metati. ita q sunt due dōnes. Deut 1. Metabunt autē filij israel. et prod me. castrametor. aris. vñ luc in 1. Audax hespereos ueniā metat in agros.

Castrensis. a castris uel castris dicitur h et h castrensis et h castrense. Et fm pap. castrensis dignitas **C**astrimargia. gie. 1. concupis honor castrorum cuncta gule. uentris ingluuies. a castus p contrarium. quia non facit castos.

Castro. tras. trauis. uibum actum. dicitur gallus castratus qñ ei amputati sunt testiculi. et inde uoluit.

Castrum castrum in castra exponitur.

Castus. ra. tñ. dicitur a castro. as. Unde dicitur pap et hug. Castus olim pmo a castracōne dicitur. Postea placuit ueteribus etiam eos sic nominari qui ppe tuam libidinis absentia pollicentur. Et comparat castior iustissimus. vñ caste. tius. me. adhibum. et h castitas. ratis. et e castitas ppe corporis incorruptio. Sz continentia ē post corrupcōez sexui abrenūciatio. Dicit tamen continens non solū in castitate h ē in cibo et potu et ira et coitu et in alijs. Quidam castitatē in cōiugijs spūalibus. continentia in uginibz intelligunt. Illa autē ē uera castitas que nec mente polluit. Conuenit etiā a quibusdā distigui triplex castitas. Est namq castitas uiginalis. monialis. uidualis. et in qlibz illarū homo fidelis.

Castula. le. dimi. pua casa. Castula saluari potest etiam dicitur uolgo planeta pbiten. quia instar p ue case totum hominem regit.

Casus. sus. sui. dicitur a cado. dis. Et a casus h et h casualis et h le. et in casualiter adhibuit fm hug. Pap sic dicit. Casus a cadendo dicitur. p eos enī in flexa nomina uariant et cadūt tam in sensu q in littera. De casu accidente nominis sup require in iij pte ubi egi de casu nominis. **C**asus diuisi signat. Nam casus ē lapsus. ruina. fortuna. euentus omne piculū. Casus autem uel fortuna est cā par cident rariis euentuū in hijs rebus que ppe aliud aliqd sunt. ut q cā uidendi tūc exiuit lapis sua gūitate cadenti ē percussus. uel ut dicit boetius n v de consol. Casus est inopinatus euentus ex consequentibus causis in hijs que ob aliud aliquid gerunt. sicut cū vnus abscondit aurū. alter effodit ens terram ob aliud idē inuenit. h ergo fortuitu creditur accidisse. h non de nichilo. Nam ppeas habet causas qui posuit pus. et qui post effodit. Dicit enī boet in iij de consol. notabile uibum. Quāuis cāz tante dispōnis ignores qñ bonus mūdus rector tempat. recte fieri cūcta ne dubites. Nam ut dicit iob. Nichil in terra sine causa. Aristotil autē in se cūdo phisicorū dicit. Casus ē causa agens pter intē cōnem. Et ideo que casualia sunt simplr loquūdo non sunt intenta nec uolūtaria. Et q omne peccatū ē uoluntariū fm aug. Consequens est q casualia inqptum huius non sunt peccata. Contingit tamē id qd non est actu p se uolūtū uel intentū per actus sit uolūtū et intentū. fm q causa paccidens dicitur remouens phibens. Unde ille qui nō remouet ea ex quibus sequit homicidiū si debeat remouē erit quodammodo homicidiū uolūtariū. Hoc autē contingit duplr. Vno mō qñ dans opam rebus illicitis quas uitare debebat homicidiū incurrit. Alio mō qñ non colibet debitam sollicitudinem. Et ideo fm iura si aliquis det opā rei licite debitā

diligentiā adhibens. et ex hoc homicidiū sequat non incurrit homicidij reatū. Si uero det operas rei illicitas. uel etiam dans opam rei licite. nō adhibens diligentiā debitā. non euadit homicidij reatū. si ex ore eius mors hominis sequat. Unde in iij c gen. et in hystorij legi q lamech credens interficere bestia interfecit hominē scz cayn. et re putatū ē ei ad homicidiū. q uidelicet lamech nō adhibuit sufficientē diligentiā ad homicidiū uitā. tum. et ideo reatū homicidij non euasit. **C**asta. dicitur q fm q dicit in hystorij. lamech fm iosephū res diuinas sciens sapienter uidens cain committē pene subiaccere. sibi uero debere maiorem penā. p dixit hoc mulieribus suis sic. Qñ occidi uirum i uolū meū et adolescentem in liuorem meū. septuplū dabit ulcō de cain. de lamech uero septuagesiesepies. Lamech uir sagittarius diu uiuendo caliginē oculorū incurrit qui hñs adolescentē ducē dū exercebat uenacōnem p delectacōe tantum et usu pelliū. q nō erat usus carniū añ diluuiū ca sit interfecit carn. inter fructera extimans feram. quē q ad iudiciū iuuenis ductoris sui dirigit sagittam interfecit. et iratus illi cū arcu uibratū ē ulqz ad mortem inclusue occidit ergo cain in uulnē adolescentem ductorem suū in liuore suū. ris. uel utiqz occidat in uolū et in liuore suū. in dampnacōnem suam. Et ideo cū pccat cain esset punitū septuplū suū punitū ē septuagesiesepies. l. lxxvij anime que egressę sunt de lamech in diuino puerunt. uel h nūo maiortatē tantus sepe traxerant eum. Unde ipse iratus dicebat eis se pccatū p duplici homicidio quod fecerat. cū trebat eis subdendo penas. q dicit. Cur uolū me occidē. uisus punit qui me interfecit q qui cayn. **C**asta. scias q dñs dixit ad cayn. Maledictus eris sup terram uagus et p fugas. Merito iste maledictus erat adam. q sciens iste penā pme puaricacōis fratridiū addidit. Timens ergo cayn ne uel bestie deuoraret. si egredere ab hominibz uel si mane ret cū eis p peccato suo occiderent eū. dampnat se et desperans ait. Maior est iniquitas mea q ut ueniam merear. l. q id q ueniā merear. meo uel car. Maior ē iniquitas mea omni merito meo misericordia dei. Omnis q inuenit me occidet me. Ex timore h dicit. uel oprando hoc dixit. qñ dñs occidat me. Dixit q ei dñs. Neqz ita fiat. nō dico scz morieris. h omnis qui occidet cayn supleberabit eū a miseria et labore. et tñc implebitur septuplū punit. l. punitio fiet de cayn diu uis in pena usqz ad lamech vij qd consonat cñlla cōni lxx. Omnis q occiderit cain vij genationes exoluet. Quasi dicat. Puni cō fiet de te p vij genatōes. Lamech enī qui septimus fuit ab adam scz in septima genatōe interfecit eū. Tradit quidam penā eius durasse usqz ad septimā genatōē. quia septē peccata cōmisit. Non rē diuinit. Prociat necauit. Desperauit. Nec dampnatus penitentiam egit. Vel sic. Qui occidet cain septuplū punit. l. plus q ipse cayn. p prohibicōe cayn o lamech nondū facta fuerat cayn. **C**asta. Item scias q lamech primo induxit bigamiam. **C**asta ipso greca est et qñq tantū ualē qñtū cñs ut camēpho. l. transcribo. Qñq qñtum p. ue cata antifrasi. l. p antifrasi. Quandoqz qñtum iuxta

Matheſimus. mi. in cathediſ exponitur.

athetizo. 346. in cathesis uide.

Catholicon etiam dicitur iste liber. sicut dixi in princi

Catholicon etiam dicitur iste liber. sicut dixi in princi

Gallinula chloropus, Linn.
The Gallinule.

Quantum catuli dimittuntur. i. e. p. re. ut catulos
cum extinguit secundum bucydionem.

a. nas dico catinū, fictile ul' luteū faciens frigere

*Fm omnia nomina: qd in nominibus, dicitur de
rebus et personis et locis et temporibus et modis*

pitissimus. Omnes nepotes eius religiosi viri erant et

e. Baruch v. Dr. Sup corpus totu et sup caput no
et hinc inde et alios oñ sup et caput.

in cristella: ad paulinū capitulo septimo.

Lesio videtur catuli. Et inde h catula le.

tur huc denominante nunc nomen
 ingenuus ingeniosus. Inde caro dicitur.

et multarū linguarū: et sic
 et orientis flumina magna multarū aquarū: **Ammon**

auditus m. tū qui habet caud. i. e.

...et tunc deriuat a cada q̄i casum dān...

ne capiant homines. fm pap. unde in the

h. cauea. uee. locus concavus. ut ubi dicitur in theatro.

sessio hominū in circuitu confidentiam

quidam. Vitat et obseruat cautela

tis. et cor ca. Vnde prudentius de me

catū sine. u. Nam ut vult ps in 12. Et ui in

Et fuit factū ad orāem huius nominis

Quadratus. et tū et quinofus. fa. lū. expbat

augmēta. la. diminiuium parua cal.

cauillis confirmare, ul' confirmare. Jure

le. hic quod et caullor. aris inuenit. et dicitur

tud ubi maxime ad sophistas qui

hiciose jocuri, ul' calūpnian argumente

Et in causa addita. c. Causa ena 82

Qaul. a coalesco. cs. inchoative

De. et e. aut. gnaliter hbar ul' oleu medig frutex
q. vlgio orsus dz. q. a terra sursum pscendat. ex
q. rcti e. ut spealiter quoddā gen9 oleu caul' dice
nt' q. cisus ipius amplius ceteris oleribz coales
cit. i. crescit. Inuenit h' caula le. p. ouili. Vñ quid
dic caules olera dicunt ouilia caula. **C**
Caula. tis. ge. neu. i. incendiū. et dz a caminus
ul' concavo as. decauo. as. i. ualde deorsuz cauare
ul' extrahere. Excauo. as. Job xiiij. Lapidēs exca
uant aque. Intercauo. as. inter aliqua cauare. Pre
cauo. as. i. dñ ul' p alijs cauare. Recauo. as. i. ire
rū ul' retro cauare ul' extrahere. Succauo. uas. i. i
subtus cauare. Cauo et composita ab eo oia sunt
agita. Et cor ca. Vnde quidam. Et duntz lapidez
pio. q. capiat vinū ul' aquā. Ecce xxvj. Et nō iul
thobit' caupo a peccatis labioz. q. autē dicitur
caupo q. capiens potū et thymologia ē et non cō
positio. qui et alio nomine dz tabinarius et taber
nio et ganeo. A caupo dz h' cauponarius nñ i eod
sensu sēz tabinarius. Inuenit etiā h' capo. onis. si
ne. u. i. gallus castratus. Vnde dicit pap. Capo ul'
capus ex gallo gallinacio fit castratus. Et cor ca
xij. Cantat nocte capo. vinū vult uendere caupo
q. pro tabina. ne. pñl' prod. tā p muliere tabinaria
q. pro tabina. Et dicitur a caupo. **C**
Cauponatim adhibium. i. fraudatim. admixtim
ul' adulteratim. Et dz a caupo solent eniz caupo
neq. admiscere aquā vino et p puro uendere.
Cauponor. naris. i. bñ deponens. i. uendē. et dz
a caupo. vñ in decretis romani consilij. Sit ergo
nob anathema eo quod iñ ueritatis audet cau
ponari. Vnde uerbalia cauponatrix cauponatio
Causa dicit a casu quo euenit. Est enī origo et
materia negotij qd dum pponit cā est. dñ discu
titur iudiciū. dñ finit iusticia. cā sine racōne pē es
se. racō uero non sine cā. ut dicit pap. Et scias
q. causa sñm loicū ē ad cuius esse sequit' aliud. Et
diuidit' in causam materialē et formalem. Et iste
sunt cause intrinsece. Efficientem et finalē. Et iste
dñr cause extrinsece. Causa material' ex qua aliqd
fit. ut ex ferro fit cultellus ferreus. uel in qua ali
quid fit. ut in corpe fit albedo. et ita corpus ē ma
teria albedinis et coloris omnis. Causa autēz ma
terial' ex qua aliquid fit diuidit' in cultello. alia
transit. ut aqua et farina transeunt in panē. et fe
nū et silex in uitro. Materia autē est que ē in po
tencia tantū. Causa autēz formalis ē que dat esse
rei et conferuat eam in esse ut albedo ē causa for
malis albi. et humanitas hominis. Causa uero effi
ciens ē a qua est pñcipiū motus. ul' que mouet et
operatur ad hoc ut res sit. ut faber est cā efficiens
cultelli. et domifactor ē pñcipiū mouens et ope
rans ut domus sit. Causa final' est id ppter qd ali
quid fit. ut bñtudo ē causa finalis iusticie. Et sñ
as q. ut dicit plato. Nichil fit cuius ortū cā legit
ur non pcesserit. Item iob v dicit. Nichil in ter
ra sine cā fit
Causarius. nñ. mas. ge. lins ama. Tra sine cā fit
q. reus qui ex aliq crimine ad causaz ducitur
ca sequit'. vñ causatiua dicitur effectus causatū
Causidicus. ci. q. dicit et tractat causas. sñm hug
pap uero dicit. Causidicus orator defensor patro
nus. Et componit' a cā et dico cis. siue ab h' pñri

to dixi. qd naturaliter cor pñmam licet pñne eam
pducit. Et ideo causidicus. maledicus ueridicus.
et consimilia cor pñl'. Vnde quidam. Causidicus li
tes medicus pñostica uite. uolnus amat medicus
Causor. aris. atus sñm. i. bñ pñbiter interitus
deponentale. a cā dicit'. et ē causari causas agē ul'
rephendere. calumniari. ul' inculpare. exigere ul' i
causam ducere. conqueri. Ro iij. Causati sñm9 iu
dicos et grecos omnes sub pctō esse.

Causus grece latine incensum. Et accentuatur
causula. le. dimi. parua causa. **C**
Cauterius. ra. tñ. potest esse pñcipium de cau
terio as. et tñc tñ ualeat qñtum uetus cauterio uel
diffamatus. Vel potest esse nomen et tantū ualē
qñtum durus. malus ul' etiā corruptus. Vñ apl's
thymot' j c iij. Cauteriatā habentes conscienciaz.
id est corruptam uel lesam.

Cauterio as. i. cauterio inurere. dampnare. et de
nuat' a cauteriū. Et componit' incauterio. as. Et
p translacōnem dicitur incautemare. diffamare
Cauterū. a cautus dz h' cauteriū. nñ. ferz quo
urunt' infirmi quasi cauturi q. caute urat. et quo
eiam inurunt' dampnati pro signo. ut dñ uidetur.
uoluntis refrenetur. vñ cauteriū dimi. sñm hu
guē. Pap uero sic dicit. Cauterū dictum q. urat
et puida sit in eo seuera q. cautio. ut dñ uidetur
cuius sit auaricia refrenet'. quod interdū p signo
interdū p cura adhibet'. ut uis morbi ignis ardo
re siccetur. Inde cauterio. zas. zani quasi uro.

Cautus. te. fe. ge. petra diuillima. et asperissima
dca a cautus. qñ causa quia cauef. Theodolus. lā.
bñt animalia cautē. sñm hug. Pap uero dicit. Cau
tes saxa aspera in mari. dca a cauendo a nauigan
Cauticus. ca. cū. i. asper. **C**
Cautio. a caueo. es. dz h' cautio. onis. i. cautela
iuratio. obseruacō. Et ponit' p scripto. quia scrip
tis nos cauemus. Vnde in euangelio luce. Accipe
cautionem tuā. Et ut dicit pap. Cautio ē breue m
cordacōnis dīroqphū. Item sñm iuristas. Cautō est
nuda pmissio sine solempnitate iuramenti. aut i
terpōne pignoris aut fideiussoris. Cū enī inueniū
tur in iure sine adiectiuo intelligendū ē de nuda
pmissione. Cum uero addit' et dz pdonea cautio.
ul' pdonee caueat' intelligendū est de caucōne iura
toria. pignoratōria. fideiussoria.

Cautus. a caueo. es. uenit cautus. ra. tñ. Et est
eius pñcipiū. h' potest esse nomē in tali sensu. cau
tus qui sibi cauet. astutus. callidus. gnarus. vnde
caute uel cautim. et h' cautela. Cautus componit'
incautus sñm hug. Pap uero dicit. Cautus a caue
sollicitus. pcauens. In greē sic dicit' Cautū pñsuz
cautum signat quoq. firmum.

Cauus. a cauo. as. dicit' cauus. a. um. et ē cauū
natura. cauatū manu. et h' cauus substantiue. pro
cauina ul' foramine vñ h' cauitas. ratis. et p cōpō
nē concanuis. ua. uū. Et cor ca. sicut cauo. as.

Caxillū li. dz puus callus. Et est diminutiuum.
endi dici debet non cidi. Si enī diceret' cici
di aut pma corriperef' aut pduceref'. h' non
posset corripit' ppter regulā que docet q. nunq. ae
dyptongus pē mutari in i cor. sed nec posset p
duci ppter regulā que docet qñ prior sill'a pou
dī quodens aliqua sillaba geminat' in talibz sub
tracta ergo a uocali ab hac dyptongo ae. dici de

bet cecidi pma cor et pnt prod. Et est pteriti de
cedo. is. i. incido. Et sic sumit reg iij c xij. Pater
meus cecidit uos flagell. ego autez cedā uos scot
pionibz. Inueniit etiam cecidi a cado. dis. Et tūc
cor penl quod facere debuit cadi qd non facit ad
dām cadi nominis. uide in cado dis. Et sic sumit
luce viij. Et aliud cecidit inter spinas.

Cedo. as. auj. atū. i. cecū facere. Et componit
exceco. as. et obceco. as. Et ē actm cū omnibz suis
compositis. Et prod ce. Vnde vindocinensis. Diui
cie multis excecant corda cupire. Et ut uolt alex
ander nequā. Obceco. as. scribit p. b. non eniz mu
tat b. in. c. f. eū. Et sic cōmuniter scribit. Sz h ui
det contra regulā ps. q. b. in compōne mutatur
in c sequite. c. ut occido. occubo. Sed dico q illa r
gula ps habet excepōnem. sicut uolt ipsemet ps
Vñ sic dicit in ij lib ma. q. cū consonans. r. b. c.
sequite. solet plexq in eam mutari. ut occido. et ce
tera. Non est ergo regula ista gñalis. quia ps dicit.
Plexq. Et ideo quidam excipiūt subōnericiis et

Cecula. a cecus dī h cecula. le genus obceco as
serpentis. sic dca. q. pua sit et non habet oculos.
Ceculto. a ceco. cas. dī ceculto. ras. ūbum actm
.i. cecare. Et qñqz ponit absolute. et significat tūc
passionē intrinsecus nara. Vnde plantus. Nauium
oculi mei ceculant.

Cecunia. nie. i. noctua. Et dicit a cecus cecū.
Cecus. a ceco. cas. dī cecus. ca. cū. qui neutro o
culo uidet. ul dī cecus a ceco. quia caret uisu. Et
tūc a ceco. cas. dī h cecitas. tatis. Cecus componi
tur semicecus. ca. cū. Item a cecus deriuat h cecū
ci. qdāā intestinū. et dī a cecus. q. sit sine forami
ne et exitu. quod greci tilonenteron dicunt.

Cecutio. cecutis. tui. tū. ūbum neut. i. cecum
esse ul fieri. Et tūc deriuat a cecus. Vel cecutio. i.
insanio. et tūc deriuat a cicuta. cute. Cuius succus
haustus ul facit insanire. ul mortificat fm hugue
Vel fm pap. Cecutio lippio. pap uideo. Inde cecuti
ens. entis. omnis ge. vñ cecutiens dicitur lippi
entes. parū uidentes. fm pap. Vnde Iero dicit de
ephs canonicis. q. rarus ē qui non in eay lectōne

Cedar nomē ē loci. et nomē fuit uiri. Et cecutiat
Et ē hebreū. Et interpretatur tenebre. fm hug. Et
accentuat in fine. Pap uero sic dicit. Cedar regio
sarraceno. trans arabiam sita. Propb. habitauit
cū habitantibus cedar. Itē cedar fuit filius isma
el. Et interpretatur tenebre ul meror. uide in sara
Cedecula. le. pnt correpta diminutiuum. **C**ecus
parua cedus feminini generis.

Cedes. dis. fe. ge. liberatio ul incisio. a ceco cecū
di. Actū ix. Saulus adhuc spirans minax et cae
dis. Et ut dicit pap. Caedes occisio. a cadendo per
Cedo. dis. cecidi. et nūqz qñdi. **C**ae scribenda est
suz. i. liberare. ferire. ul incidere. Et cōponit cū ā
quod ē cecū et dī anido. m. murata in. n. i. cecū
circa cedere. Et componit cū abs et dicit abscedo.
dis. Item cū ad et dī accido. is. i. iuxta ul ualde ce
do. Item cū con et dī concido. dis. Item cū cū et
dī circūcido. Item cū de et dī decido. Item cū ex et
dī excido. Item cū in et dī incido. Item cū inter et
dī intercido. Item cū p et dī pcedo. Item cū ob et
dī obcido. Item cū re et dī recedo. Item cū sub et
dī succido. Cedo actm est et omnia sua composita
similiter actiua sunt. Et omnia mutant e in i in
pnt. et in pterito et in supino. Et omnia faciūt p
mam psonā pntis tempis indicatiui modi in cido

et pteriti in cidi. et supinū in csum. Et omnia p
ducūt pnt in pnti pterito et supino. Et ut gñalis
dicatur ubiqz pō hanc sillaz ci. Et scribitur cado
p ae dyprongum. licet h usum vna uocalis caca
tur. tam in sono q in scripto.

Cedo. dis. cessi cessum cedere. in qñqz significo
omnibus inueniūt. Nam cado. i. do locū. Et fm h con
struit cū dact solo. Qñqz cū dō et accō tibi. Et
sensu. Item est enim cado tibi q cado locū tibi. Et
econu so. Item cado. i. incedo. ut cado ad ecclesiā. i.
incedo ul uado. Et cado. i. recedo. ut cado domū. i.
recedo. Et cado. i. cōtingo. ut michi bene cedit. ut
nūc male. Et fm h ponitur qñqz impersonalit ut
cedo. i. inuenio. **C**edo componitur cū an et dicit
tur ancedo. dis. i. ante cedere. Item cū abs et dicit
tur abscedo. Item cū ad et dicit accedo. Item cū
con et dī cōcedo. Item cū de et dī decedo. Itē cū
dis et dī discedo. Itē cū ex et dicitur excedo. Itē
cū in et dī incedo. et ē nobiliū. Itē cū inter et dicit
tur intercedo. Item cū pre et dī pcedo. Item cū
p et dī pcedo. Item cū re et dī recedo. i. retro ce
do. Item cū sub et dī succedo. Itē cū se pōne et dī
secedo. **C**edo est neut. et omnia composita ab
eo similiter sunt neutra. Preter ancedo et cōcedo
et excedo pro supare. et pcedo que sunt actiua. Item
omnia retinent laturam sui simplicis ubiqz. Et in
simplex et composita faciūt pteriti in cessi. et in
cessum sup. Et prod ce ubiqz. **C** Et scias q dicit
dimus p diuorciū. abscedimus p absentacionē. Sa
cedimus p singularitatē. Decedimus p morte. Vñ
quidā. Decedit moriens. discedit ab urbe recedens
Et scribitur p ae cado. fm papiam.

Cedo cedit. ūbum defectm. ūbum anomalū. i.
dic dicit. Et deriuat a cado. dis. Et ē impari mōi
et secunde psonē singularis nūl cado. i. dic. Sed et
dicit est plis numeri. i. dicite. Terencius in eunuch
Quid te ergo aliū sollicitat cado. i. dic. Et cor ce
Vñ scribit p e solam. Inueniūt ergo ut paruit ce
do cecidi. Item cado cessi. et in duobus istis pma
diptongat. vnde pducūt pnam. Inueniūt etiam ce
do cedit. i. dic dicit modi impariui. Et cor pma
Et est defectuū. Vnde quidam. Cedo cado. cado
tria sunt quz pro tribus edo.

Cedria. a cedrus h cedria. drie. vnguentū ex ea
factū. q affertur liniti nō putrescūt. ul tēpe ul in cedris
Cedrinus. a. ū pnt. pō. **C**ed. uide etiā in cedrus
de cedro. Et dicitur a cedrus. drie.

Cedron nomē fluij ul loci. Ioh xviij. tū cedron
rentem cedron. Et interpretatur tenebre. Itē cedron
grece. cedrus latine. fm hug. uide in cedrus. et ac
centuat in fine. Et scias q cedron in iohāne ē ge
nitius plis grecus. Et ē sensus. trans torrentē q
dicit cedron. i. cedrou. Et nominat sic ppter cedro
num multitudinē. Et ē ūsus orientē ppe ibentia
Vnde dicit rabanus sup illud mach iij lib cedron
lo xv. Rex antiochus mandauit edificare iherusalē
Cedron inquit ē uallis ul torrentis iuxta iherusalē
ad orientalem plagaz. Ibidem etiā ē uilla que dī
gethsemani tūc torrentem cedron. ad modū oluēt
Cedrus. drie. fe. ge. i. arbor quā. grece. **C**edrus
ci uocant cedron quod ē arbor ardens humore
Et est cedrus imputribilis. Item ut uolt phidoro
Cedrus est lignū iocundi odoris et diu durans. et
vñ pnt eius durabilē ppetuitatē ex cedris fuit la
tunaria in recti palatibz et in templis. huius arbor

Et omnia p
Et ut gualig
scribitur cado
uocalis raca
his gimi sue lacma d: cedria. que ad consenuaco
nem libroru summe e necessaria Nam libri ex hac
lacma linit nec a tinea corrodut nec tpe senescit
Nasit in terra affrica et sima et maxie in monte
libani. Et ut dicit rabang sup psalteriu. Cedrus e
arbor altissima omniu arboru dña et regina. Est
etia aspecu pulchra semp retinens uirorem suu. et
insup odorifera. cuius odor fugat serpentes et oia
mala. le. carta penl cor. **C**uenerosa
clamen. inis neutri generis idet qd reg xxij
clatura. a celo. as. dicitur. Et producit la
tura. a celo. as. p sculpe ul pingere. Is cla
claber. a celo. as. p pictura. et Is clame. p eod
br. i. festiuus solemn. scis. uotus frequis frequ
tatur. ul ubi celebra agunt. ut for ecclesia. Et co
patur celebrior celebrimus. vñ celebritas. frequ
berime. Et Is celebritas. ratis. i. solemnitas. frequ
tia couentus. Et celebr. bras. frequitare. uenerari
col. Et cor naturaliter le. Vnde ouid in pmo de
arte amandi. Vt redit atq frequis longuz formica
p agmen. Sic unit ad celebres cultissima femia lu
Celebro. as. in celeber est. **C**elebs. bis. ge. comunis. celeste uita ducens. Et
dicit a celestis p componem de media dcone. Et
e ibi. b. loco. u. et de ultima e ibi. s. Et d: celebs
nig ul castus sine sollicitudine seculari. ul uir si
ne uxore. q: celestem uita ducens. Et formaf ggi
tius a nro murato. e. in. j. et interposita. j. ut ce
lebs celebis. Et corripit li. **C**eler. a celo d: Is celer Is celere. Geni
to celeris. i. uelox. Et compaf celerior celerimus
Vñ celeriter. rius. rime. et hec celeritas. ratis. i. ue
locitas. Celer componit peler. Et peler. i. ualde
celer. Et cor hanc sillam ce celer qñ est adiectiuu
Sed celer substantiu pro seruo romuli prod ce. ut
dicit mgt bn. Et Is pap celer d: a cillere. i. moue.
Is celerusculus. a celer siue celerius d: celeriuscu
lus. la. lu. pñl cor. i. aliqtulu celer. Et e dimi. Vñ
celeriuscule adubi. i. cito. Vnde acero. Strennu
quod uolumus ostendere celeriuscule factum dice
mus. Et formaf a neutro compai addita cu us.
Celero. a celer d: celero. i. maturare. festinare. Et
componit accelero. ras. Precelero. ras. Et sunt oia
lietia composita ab eo. Et corripit le. **C**elestis. a celo d: Is et Is celestis et Is celeste. et
celestis. a. cum. in eodem sensu. **C**eleuma. a celo d: Is celeuma. matie. i. clamor
nauticus. q: ad celu defera Dicit q: gnabiter pro
quolibet damore. Jerem xlviij. Nequaqp calcator
ue solitu celeuma cantabit. Vnde celeumaticus.
ca. cu. Quod componit pceleumaticus. ca. cu. scilz
pes constans ex qtuor buibus. quia ad talem da
morem describenduz fuit inuentus. xv. Quatuor
ma q: calcantiu oma. i. cantus etymologia e. Is
bug. Pap uero dicit. Celeuma clamor nautay. su
carnie sup mortuos. ul sup lacu. xv. Dicat celeu
ma que dat vindemia cantu. Editus a nautis da
mor celeuma uocatur. **C**elibalis est denominati de celebs. Et formaf
a celibis genit. is mutata in a longam. et assup

ta lis. ut celebs celibis celibalis. Juuenis iuuenal
Juuenit et iuuenit. ut dicit ps in tctatu de denis.
Celibatus. tus. tui. mas. ge. d: a celebs. et d: ce
libatus uiginitas. castitas. don q: celo dignus sit
Celicola. le. comunis. ge. pñl cor q: colit. **C**elis
deos ul celum. ul qui inhabitat celu ut deus. Et
componit a celu et colo. lis. fm hug. Pap uo dicit
Celicola dicit q: celu colat est enim angelicus celi
cole celicolay. fant tamē p consensionē celicolū qd
maxime in compositis sit et pronomicis. ut ggi
genū capgenū omnigenū enecodū dardaniū.
Celicus. ca. cu. pñl cor. i. celestis. a celu d: Tho
bias. Celica sunt anime pabula corpus alunt.
Celido. dinis. fe ge. i. hirundo. q: in celu. i. in aē
qbum capiat. Et dicitur a celum.
Celidonia. a celido d: Is celidonia quedaz herba
que erumpit in aduentu hirundinū. ul quia pulli
hirundinū si padant in oculis mater ex hac her
ba mederi dicatur. et statim uisum recipiūt. Et ce
lidonia qdā gēma ex hirundinū colore uocata. q: et
celonites d: Vnde Is celidoniacus gladius lati fer
ri. cuius mucro duplex et bifurcatus in modum
caude hirundinis formatur.
Celidoniacus. in celidonia exponitur.
Celidus quidam serpens. uide in chionus.
Celigena ne pñl cor co. ge. i. genitus a dijs.
Celites celiti uita celestis agentes scilicet dei. et
dicitur a celum. Et est communis generis.
Celitus adubiū loci pñl cor. a celites d: ut ga
briel missus est celitus. i. a celo uel deo.
Celum. lij. neutri ge. idem est qd celites. quod
uolgo celionem ul scalpellum uocant.
Cella. le. d: a celo. as. q: cele habitantes. Vñ
dicit bernh. Cella nequaqp debz esse necessitatis Is
domiciliū pacis. Cella et celi habitatio cognate sūt
q: sicut celu et cella ad inuicē uident habere aliq
cognacōnem nominis sic pietatis. a celando enim
celū et cella nomē habere uident. Et quod celat
in celis Is et in cel. quod genit in celis Is et in cel
lis. Quidnam hoc est uacare deo. frui deo. spiritui
oranti. ul etiā a corpe exenti a cella in celu lōga
ul difficilis uia non inuenit A cella enī sepe i ce
lu ascendit. Vix aut nunq a cella in infernu des
cenditur. nisi sicut dicit psalmista. Descendent vi
uentes ne descendant morientes. Hoc mō cellay
incole sepe descendūt in infernu. Sicut enī assidu
e cōtemplando reuifere. amant gaudia celestia ut
ardentiq appetant sic et dolores inferni. ut horreat
et refugiant. Et Is est q: imprecant inimicis suis
orantes ut descendant in infernum uiuentes. mo
riens autē uix vñq aliquis a cella in infernum
dñdit. q: uix aut nūq nisi celo pdestinatus i ea
usq ad mortē pñstet. filiū enī grē fructū ventris
sui cella fouet nutrit amplectitur et ad plenitudi
nē pfectōnis pouit et colloquio dei dignū efficit
Cella terra sancta et locus scis est in qua dñus et
seruus eius sepe colloquitur sicut uir ad amicum
suū in qua crebro fidelis anima uero deo iūgitur
sponsa sponso sociat terrenis celestia humanis di
uina vniunt Siquidem sicut sanctum templū dei
sic cella serui dei. et in templo enim et in cella di
uina tctant. Is crebus in cella. uide in ocū. A cel
la Is celica. ce. studens ul stans in cella.
Cellariū. a cella Is cellarium. rij. Canticoz pmo
De introduxit rex in cellaria sua exultabim9 et
letabimur in te memores ubez tuoz sup vinum

Vel dicitur a colligo. gis. quia in eo colligantur ministeria
mensurarum vel que necessaria victui sunt. Et est
cellarium paucorum dierum. sicut pignoratium longi temporis
Et a cellarium huius cellarius et huius cellerarius. i. custos.

Cello. les. in cello. lis. uide. **C**ellarij
cello cellis ceculi vel cellui celli culsum uel cel
sum ubum actum. i. supare. sicut non est in usu. a quo de
riatur celles les lui. i. pesse. neutrum absolutum. Et
componitur celles uel cello cum ex et dicitur excelles les
uel excello. lis. Item cello. lis. componitur cum pre et
dicitur pcello lis. Item cum per et dicitur pcello lis. Et cum
pro et dicitur pcello lis. pculi pculsum. i. pcutere.
Composita a celles es neutrum sunt. sicut et sunt sim
plex. Et faciunt preteritum in lui tantum. Composita ue
ro a cello. lis. omnia sunt actiua. nisi quod excello sicut
quod construunt cum deo est neutrum. Et omnia faciunt pre
teritum in culi tantum. et supinum in culsum tantum
nisi quod excello et pcello inueniuntur facere exculi
excellui. pculi pcellui. exculsum et excelsum. pcul
sum et pcellsum. uide in pcello lis.

Cellula le dimi. pua cella. penultimam corripit
elo. las. laui. sculpe pingere. Et est in alia sig
nificatione contrarium ad reuelare. et secundum huius construunt
cum duobus diuisis actibus. ut celo te consiliu me
um. Celo componitur concelo las simul celare. rece
lo. las. i. reuelare. Et est actum cum omnibus suis
compositis. Et omnia producit hanc sillam ce. Sicut
celer adiectiuum cor ce. Unde quidam. Hostia dau
de celer ut clausa per hostia celer. Item oratio in epy
Stultorum incurata pudor malus ulcera celat. Item
cismus. Caelo dum sculpo lapides celo coopto. et di
citur pap Caelare. p sculpere p ae. Pro abscondere p
e solum scribitur. Et ubique habet unum l.

Celonis in celox uide. **C**elox. a celer dicitur huius celox. cis. uel huius celonis. i. ue
lox nauis et ad ministerium classis apta. Ennius la
biunt uincta carina per equora atra celonis. Item pla
tus in asinaria. Quo hanc celocem conferaras. Unde
huius et huius et huius celox dicitur uelox secundum hugo. Papias etiam
dicit. Celox genus nauis feminini generis.

Celsus. a cello. is. dicitur celsus. a. u. uel celsus dicitur a ce
lo. quia sublimis sit et altus et qui celestis. et comparatur
celsior iustissimus. Unde celsus. sius. iustissime. et huius celsitu
do. inis. Et componitur celsus cum ex et dicitur excelsus.

Celtes. tis. mas. ge. instrumentum ferreum aptum ad
sculpendum. et dicitur a celo. las. p pingere uel sculpere
Job xix Vel celte sculpani in silice. Quidam tamen
legunt ibi cere. uel dicitur celtes a cello. his. ceculi.

Celtiberi exponitur in turcia parte in secunda ded
itione et in hiberis.

Celticus. ca. cu. i. nobilis. dicitur a celsus.

Celū. a celo. as dicitur huius celū. li. quia celat nos secreta
uel a caelo. las. p sculpere. quia sculptum est et insigni
tum uariis stellis. Vel componitur a casa et elios quod
est sol. quia sit casa solis. Et est celum etroditum genere.
quia in singulari est ge. neu. et in pluri mas. Et scri
bitur per ae dyptongum sicut uolte pap. Sed dubi
tari consuevit. an sit nomen unius celox. uel unum
celox. Magister bene dicit. quod debet respicere ge
quod ibi est. et ita dici debet unius celox. sicut una
epulaz. De huius plenius dixi super in huius pre in tractatu
de genere nominum. ubi egi de nominibus etroditis.

Et scias quod secundum rabanum septem sunt celi. scilicet empiri
um. cristallinum. siderium. igneum. olympum. etherium et
aerium. Et insuper aliud celum sancte trinitatis. Ipa enim
celsitudo diuine maiestatis nominatur metapho

rice celū. Item celū per motum suum causat generationem et
corruptionem in inferioribus. Unde dicit rabi moyses quod
celū in uniuerso est sicut cor in animali. cuius mo
tus si ad horam quiesceret corpus uita finiret. ui
de in spera. Quare celum nubes in mane significat
pluuiam et in sero serenū dicam in nubes.

Cementū. a cedo dis cecidi. dicitur huius cementū. si
calx et minutorum lapidum congregatio. et celum la
pidum. et fundamentum domus quod celo lapides in
gat. Unde huius cementarius. huius qui disponit lapides in
muris. Cementum etiam dicitur mendacium.

Cena. a cenon quod est commune dicitur huius cena qua
si a comunione uescendi. Antiqui enim publice et in
patulo comedebant non solitarij et pauci sicut in
ne singularitas delicias luxuriam generat Vel dicitur cea
na quia scena. A scenon quod est umbra. et dicitur cena appo
in sero. sicut gentaculum in mane. prandium in cena
merenda uel auicenia in nona. absconitum post cenam
A cena dicitur huius cenula diminutivum. et cenaticus. ca. cu. ad
cenam pertinentis. Cena componitur huius et huius incens et huius
incense. i. ieiunus. quasi sine cena.

Cenaculū. a cena dicitur huius cenaculum. li. et huius cena
ronum. huius. Item scilicet locus cenandi. sicut hugo. Papias
uero dicit. Cenaculum domus superior per dicitur a com
munione uescendi. Unde et huius cenobium congregatio

Cenarius. huius. mas. ge. qui uictum ma
nibus querit. A cena dicitur.

Cenaticus. ca. cu. pnt cor. i. ad cenam pertinet

Cenatorium in cenaculo exponitur.

Cenitro. ras. frequenter cenare pnt cor. Et forma

Ceno. nas. nauis. natū. i. cenā sumē. et u. in. o.

Ceno. nas. nauis. natū. i. cenā sumē. et u. in. o.

Ceno. nas. nauis. natū. i. cenā sumē. et u. in. o.

Ceno. nas. nauis. natū. i. cenā sumē. et u. in. o.

Ceno. nas. nauis. natū. i. cenā sumē. et u. in. o.

Ceno. nas. nauis. natū. i. cenā sumē. et u. in. o.

Ceno. nas. nauis. natū. i. cenā sumē. et u. in. o.

Ceno. nas. nauis. natū. i. cenā sumē. et u. in. o.

Ceno. nas. nauis. natū. i. cenā sumē. et u. in. o.

Ceno. nas. nauis. natū. i. cenā sumē. et u. in. o.

Ceno. nas. nauis. natū. i. cenā sumē. et u. in. o.

Ceno. nas. nauis. natū. i. cenā sumē. et u. in. o.

Ceno. nas. nauis. natū. i. cenā sumē. et u. in. o.

Ceno. nas. nauis. natū. i. cenā sumē. et u. in. o.

Ceno. nas. nauis. natū. i. cenā sumē. et u. in. o.

Ceno. nas. nauis. natū. i. cenā sumē. et u. in. o.

Ceno. nas. nauis. natū. i. cenā sumē. et u. in. o.

Ceno. nas. nauis. natū. i. cenā sumē. et u. in. o.

Ceno. nas. nauis. natū. i. cenā sumē. et u. in. o.

Ceno. nas. nauis. natū. i. cenā sumē. et u. in. o.

Ceno. nas. nauis. natū. i. cenā sumē. et u. in. o.

Ceno. nas. nauis. natū. i. cenā sumē. et u. in. o.

Ceno. nas. nauis. natū. i. cenā sumē. et u. in. o.

Ceno. nas. nauis. natū. i. cenā sumē. et u. in. o.

Ceno. nas. nauis. natū. i. cenā sumē. et u. in. o.

Ceno. nas. nauis. natū. i. cenā sumē. et u. in. o.

Ceno. nas. nauis. natū. i. cenā sumē. et u. in. o.

Ceno. nas. nauis. natū. i. cenā sumē. et u. in. o.

Ceno. nas. nauis. natū. i. cenā sumē. et u. in. o.

Ceno. nas. nauis. natū. i. cenā sumē. et u. in. o.

omnino mordax p te scribi non p J. Sed dic q
eadem p J scribi sed in alia significatione.
¶ mon ul' cenos & cō līe noui ul' cōe ul' mixtū
¶ anofas ratis. in cenofus uide
¶ cenofus. A

Centū. omnis ge. in dedi. et tantū plis nūi. et 2
pmitiū ut dicit ul' potius deriuat a canto quod
est circulus et circūferencia rote. qz ibi circulef et
curuef nūis ad pmiū. ul' qz ille numerus ē pfectus
Centipeda. de. fe. ge. genus animal a multitudi
ne pedū dicti. Et componit a centū et pes.

Centuplico. cas. i. centuplo. A centū et plica. ui
centuplus. pla. plū penl cor. De in centuplus
.i. centies tantū. et est compositū a centū et plica
vnde centuplo. plas. idem ē qd centuplico. cas. ij
reg. xxiii. Adugeat dñs deus tuus ad populum
tuū quātus nūc est iteqz qd centuplicet. Vel s aliaz

Centuria. rie. fe. ge. i. centū ho. **C**entū et plica
mines in re militari. Et dī a cētū ul' cēturio. vñ
oraē in poetria. Centurio senior agitant exparāda
frugis. Et cēturia dī ducenta iugera in agris. sic
ager ducentoz iugēz qui antiquitus a cētum iu
genbus cēturia uocabatur. s post duplicata ē m
sura. et nomē pstinū retinuit. In nūo enī cēturie
multiplicate sunt s nomē mutare non potuerunt
fm hug. Pap ecā hoc vult. vnde dicit. Centurias
dicimus ptes exercitus in centenos milites distas
Vnde et qui hic pñt cēturiones dñr. Item cētū
ria agri ducentoz iugēz q apud antiqs cētū iugē
ribz exstebat. post duplicata nomen retinuit

Centurio. onis. mas. ge. qui cētum preest uiris
a cētum dī. ul' qui pñt cētum militibus. dī a cē
Centurio. as. i. ordinare. p cen. **C**enturio fm pap
tunas distribue. Et dī a cēturia ul' cēturio rionis
Et componit acēturio. rias. i. coordinare ul' adu
nare. et succenturio. rias. i. succurrere. ul' pociq in
succursum pmoq post illos ordinare. ppe enī suc
centuarij dicuntur qui post pñm aciem sunt or
dinati ut ei succurrant si necesse fuerit.

Centussis. as. assis p oblo cōponit cū cētū. et dī
h centussis. i. cētū asses. ul' pñt centū assū. vñ p
sius. Et centū gratos cūto centusse licetur. Sed li
ponitur pro centesima parte assis

Cenula. le. diminutiuum parua cena.

Cenulentus. ra. tñ. plenus ceno. et componit a
centū et lentos grecū quod significat plenitudines
et cōpat. Vñ h cenolitas. ratis. et h cōulentia cie
Cenū. a ceno. nas. dī h centū p cont. **C**enū. i. fetor
nū. qz non cenet. Et ē cenū sordidū lutū. uorago
p fundum. In cenosus. fa. sum. i. fetidus. spurcus

Cepa. a cephas dī h ce. **C**ephalosus. Et compa
pe in dedi in fm. Et scribit p ae drprungon. qz nō
est n caput. In pli hē cepe cepaz dicimus. Inue
nit ecā h cepa. pe. in singulari. Vnde ouid. Cedē
da est ortis erica cepa meis. et h cepe in sing in

Ceparius. a cepa dī h ceparius rñ oz **C**eparius
tulanius. qui custodit cepas. ul' qui uendit. Vñ h
ceparia. i. ortulana. et ceparius. ria. rñ. possessiō
ut foliū cepariū. i. cepe. ul' designat matenā. ut olg

Cephalargia in cephalca ē **C**epariū. i. de cepis
Cepalea. lee. pñl prod capitis passio. Cephalim
enim grece caput dī. fm pap. hug uero dicit. Ce
phalea ul' cephalargia. uena ul' dolor capitis. a ce
phas dī. s3 s pap cephalargia ē humor capitis
Cephas ul' cephalim greci dicūt caput. Vnd ce
phas dñs est petrus. qz in capite et pñcipatu sit
cōstitut9 aplōz. Itē cephas hebice. petrus & ce. lñe
agnoscens. siriace caput qz in capite sit constitutus
apostolorum. Vide in petrus.

Cepi defectū p ce scribit Vide in cepio is.
Cepiciū. cij. et h cepicius. cij. i. cepe.

Cepidines. a cepi pñt de capio hē cepiofies
cepidinū. saxa scilicet in mari. ul' que pñment in
pñtis locis Et corripit di.

Cepio pis cepi ē ceptū. i. incipē deriuat a pñe
rito cepi de capio. Vnde terent. Sex totis hūis
obfecissem qz ille quidē cepere. Sed pñs hūis
ubi et que formant a pñi obfoliunt. Preritū iō
et que formant a pñtē adhuc retinent et hūul
modi pñtū qñq accipitur p pñti. qñq in ui p
tenit. Et scribit cepi defectū p ce. similiter cep
tus ab eo dñdens. Sed inceptus ab incipio pis p
e solam scribit. Et sunt quatuor liba defectiū q
hñt sensum pñtis et pñtē. Xv. Bis duo sunt pñtis
nouī cepi memini qz. Que retinent sensum pñtis

Ceptus. per. oe scribitur sicut coep **C**epitū q
tus defectiū. uide in cepio.

Cera cere ab aue q dī apes fit. Et ut dicit pap
Cera a greco ceros quod id est. Itē cera mactens

fuit illaz lāz que puuloz nutrices fuerunt.

Ceraminus. mij. i. figulus. qui sicut ceram ita fm
git argillā. et cōponit a cē et ago is. ul' a cera et

Cerarius. rñ. a cera h cerarius. rñ. qui in ea operatur.

Cerastes ul' cerasta. mas. gen. serpens cornutus
Cai xlix. Cerastes in semita. Et dī a ceros quod

ē cornu. eo qz in capite cornua habeat arictū. Vñ
lucanus in vj. Aut viuientis adhuc libie mensure

Cerastus. si. fe. ge. ciuitas fuit pñti quā **C**erastē
ciuitatē cū lucillus deleuisset quoddā genus pñti

inde aduexit. et dē ē arbor h cerastus. et fructus
eius h cerastum. Vel dñt cerastus a cēte oppio

ubi abundat. Et corripit ra.

Ceratin indeci. quoddā pondus. scz media po
obuli habens siliquā vnā et semis. Hunc latini cor

mjobulū uocant. ceratin grece. latine siliqua cor

Ceratus. A cera dī ceratus a **C**eratu est qd totū
ū. et differt a ceras. rea. nū. qz ceratū est qd totū

ex cera constat. Ceratū quod limitū ul' incrustatū
ē cera. Vnde et cerate dicuntur tabule in quibz feri

Cerannia. Ceros componitur cū annis **C**erannia
et dī pluraliter cerannia. nioz. i. acutiores ul' ex

altiores vndaz in tempestate. qz annes comun
Vnde lucan in v. Mouit qz cerannia nauis. Vñ

cerannia dñtū saxa pñmentia in mari. i. uices
nūi. Item a cera hē cerannia cerannia. i. uices

ul' uue. qz sint subrubee ut cera. ul' cerannia ul
latine dī fulmē. et inde hē cerannia cerannia qdā

tes ul' uue. qz rubeant ut ignis. et h cerannia qdā
gemma sic dicta qz alibi non inuenit nisi in loco

fulmine icto. et h cerannia nñ nota sic facta
et ponit quādo multi iūs inprobant nec per fm

gulos obelantur. et h cerannia nioz pñpce fm
mitates montū dñr. a creb fulminacione. qd cō

ponitur cū acros quod ē mons et dī acrocerannia
oz illud idem. qz montes fulminati. Vnde et cerā

nij ul' acrocerannij antonomasice dñr montes qz
ri ppter altitudinē et assiduos ictos fulminū.

Ceranos grece latine fulmen.

Cerberus beri. mas. ge. canis infernal. qz creos et
baros. i. carnes uorās. Et componitur a creos et

baros agros qd ē tractus. Dī enī carnes uorare h
ossa referuare. et eis incubare. quod mortuoz cōsu

nisi qz cerberus ē terra que carnes mortuoz cōsu
mit. h ossa consumere non potest. Vñ et cerberus

gus dī sepulchrū hominis. qz comedens carnes s
bug. Pap uero dicit. Cerberus inferoz canis. tria

alienis. Et ē dī inf tno et confido. qd ut dīc gē.
Corporeis ocul tno confido mte. uide in secerno.
Cernulus a ū. i. indinatus ul ingeniosus a tno.
Cernuus. a tno. is. dī cnuus. a. um. i. adī. **C**ernis
uis. humil' pronus in capite ruens. Cernui ecā di
cūtur sciti sine solea. Cernuus ecā dī magnus in
Cero. a cera dī cero. as. i. cera implere. **C**ernitus
ul linire. Et componit incero as p eod. Et pō de
Ceroferarius. a ceruus et fero fers h ceroferari
us qui cereū porrat. ul acobitus. ul qui defert ad
Ceroma. a cera dī h ceroma mātā. **C**eromendū
quoddā vngentū quoddā confectio ex melle herb
et cera qua palestrice capillos suos inungebat ut
essent labiliores. vñ ceromaticus ca cū. i. ceromate
Ceromaticus in ceroma exponitur. **C**eroticus
eros grece cornu latine. **C**eroticus
eroticus. ti. neu. ge. idem quod ceroma ul cōmix
tio hbar et vngentū. Et dī a cera cere.
Ceritus. a ceres dī cītus ra. tuz. interposita. r
ne h dīcitur ceritus p vñ. r. putaret a cera. Et
dī cītus qui habet frumentū. ul insanus. qd qñ
sacerdotes ceretis eis sacrificabant solebant insani
re. Vel dī a cerebū. sez furiosus qui cerebū habet
cōmotū. Et prod n. Grece. Ceritus dīcēt quē uela
nia torquet. De hoc supra uide in tertia parte ubi
agitur de denominatiuis in tus.
Ceridrus. a cēon quod ē terra et idron quod ē
aq dī h cēidrus quidāz serpens qui alternat mō
in terra mō in aqua morat. et idem dī chelidrus
et ab eisdem componit qī cēidrus. Lucanus tam
uideat uelle qd aliud genus serpentis sit chelidrus
qī cēidrus. Et fm h componit a chelon quod est
curuū et idron quod ē aqua. qd semp curuatur et
morat in aqua. Vnde h chelidrus dī lignū ul la
pis teres et longus inuolubil' ad modū illius ser
pentis quo area adequat. Vide qd quidā solēt p
ferre has dictiones corrupte. dñtes cēidrus. cēlin
drus. chelidrus. h barbarissimus ē in hīs omnibz
Chelidrus tamē inuenit sed in alia significacōne
sez quoddā figura quadrata. sicut dī in geometria.
hñs supius semicirculū. et dī sic a pōco lapid ul h
pente ppter equalitatē. vñ h chelidropdos dīcīt
vmb' equaliter crescens in longū h hug. Papias
eciam dīcīt. Chelidrus in geometria figura qdora
ta habens superius semicirculum in solido.
Cēlon dicunt greci terram.
Certifico. cas. facere certū ūbum actū. Et cōpōi
tur a certus et facio. Et corripit h.
Certioro. a certior oris compaō dī certioro as
ūbum actū. i. certificare. licet et compatiue possit
teneri ex ui positui sui. ut dicaē. Ille me certifica
uit. h ille me certiorauit. i. magis me certū reddi
dit. fm hug. Et pduat. o. ante. r. sicut peioro as
Certo. ras. rai. deriuat a certus. ra. tū. et ē tra
re litigare. pugnare. Certi enīz solennius litigat. vñ
dī certare qī certū se dicens hñc vñ ūbala. et hoc
certatim adiūbium. **C**erto componit cōcto ras
. i. simul ul cū alio certare. Decerto. ras. i. ualde ē
tare. Recerto. ras. i. iteq certare. **C**erto. certas et
composita ab eo omnia sunt neutra.
Certus. a cerno is dī certus ra tū. ppe enī cītus
dī qui cernit rem de qua certificaē licet qñq ad a
nimā referat. Et compaē certior iſsimus. Vñ cer
te cītus. me. adiūbium. Et h certitudo. inis. Certus
componit qcertus. i. ualde certus. In certus ra tū
. i. non cītus. Et compatur. Vnde h incitudo inis

fm hug. Pap dīcīt. Cera clara manifesta. Et scias
qd certitudo nichil aliud ē qd determinacō intellectus
ad vñ. **C**erica. ce. fe. ge. i. alapa. ul cola. **C**erica
phus. Et dī a ceruix. Et producit ui.
Cerical. alio. ge. neu. i. puluinar aureale. qd et
ceruicariū dī. Et dī a ceruix. Et producit penl fm
luc. Et ut dīcīt pap. Cerical dī qd sub cūce po
Cerucatus. ra. tū. i. supbus. furiosus. **C**erucatus
contumax. a ceruix dīcitur.
Cerucosus. a. ū. supbus. arrogans. et dīcīt a
ceruinus. na. nū. pñl. producit. res cerui
ul de ceruo. A ceruus ui dīcitur.
Ceruisia. e. genus pocōnis A cerē dī h papiam
Ceruis. A ceto is dī h cūce icie posterior pars
colli. sicut anterior gula. qd ibi ceduntur capilli. q
autē ceruix dī qī cerebri uia. qd p eam prem cōpō
ad medullā spine dirigīt. et hñmologia ē nō cōpō
ul diuacō. cūce ecā accipit p supbia et maxime
in pli. Et qñq ec in fm. Job xv. cūcunt aduſus
eū erecto collo. et pingui cūce armatus ē et prod
Ceruleus. in cerulus exponitur.
Cerulus. a cera dī cerulus. la. lū. pñl cor. filius
instar cere. uiridis. niger. glaucus. ppe quidez con
lum est uiride cū nigro ut ē mare. Vñ ceruleus. a
um. penl cor. Et ut dīcīt pap. Cerulus dī ipse colo
Ceruleus uero quod ex cerulo constat. Itē cerulus
nature. ceruleus fingitur.
Cerusa quoddā materies apta ad pingendū. que
ex plūbo stamio qd conficit. fm pap. hug. uo dī
cit. a ceroma dī h cerusa se. quoddā genus coloris
le.
Ceruulus. h. dimi. puus ceruus. vñ h cūce. **C**eruulus
ceruus. a ceruus quod ē cornu h cūce. **C**eruulus
ui. vñ h cūce. ue. Et ut uolt amb. Ceruus eger
olee ramusculos mandit. et sanāt Et ut dīcīt pap
Ceruus fugiens spineta penetrat illeſus. oculis ex
ligantibus serpentē deuorat. et in eo estu et uenē
ardore ad fontē uadit. mſus qd in eo caligine et q
q supflua exuit. adhuc cū amoris incendio deſi
tur priore subſequentis caput sup renes suos ſu
tentante natando ul p deuia ſiluarū ad extrema
regiones deueniūt. fideles significant. Et fm rñd
xiiij ethy. Cerui erectis auribus acute audiunt. hñ
miſſi audiūt nichil. Greg eciam dīcīt mor xxx h
exponens illud Job. Vel pturientes tuas obſerua
ti. Ceruay inquit moris ē inueniens serpentes. fertur
uere. eoz qd membra morſibus dilaniare. fertur
autē qd si qñ flumina tranſeūt caput ſuoz onera
dorsos pcedentiū ſupponūt. ſibi qd inuicē ſuccedē
tes laborem pondens omnino non ſentit. mgn
ſpūales cerue uocati ſunt. Ipsi enī more ceruay
interemptis uicijs qī extinctis ſerpentibus uiuunt
et de ipſa extinctōe uiciorū ad fontē uite actiui in
ardeſcunt. Ipsi ecā dū labentia humiſmodi tēpā
ratil momenta qī quoddā flumina tranſeunt. cōpā
entes caritate onē ſua ſibi inuicē ſupponūt. quia
tanta obſeruacōne cuſtodiūt id quod ſcriptū ē in
uicē onā uā porrate. et ſic adimplebitis lege xpi
Cesar cesaris dī a ceto dis cēdi. qd fortiter cēdebat a
fuit de ceto utero matris. ul qd fortiter cēſanem h
lios in prelio. **C**esar primo ſecuit cēſanem h
bi. Vel quia cum cēſarie ſit natus. Vel a cēſos di
ditur quod est elephas. qd in ſingulari cēſamine
deuicit elephante. et fuit ceſar pñus impator ro
māus. a qd qlibz idanus impator deſis ē ceſar. res. h
et auguſtus ab auguſto. Et a ceſar ceſareus. res. h

[illegible]

Oesul. sa. iij. pculsus. incisus. maculatus a ceto
et arian. vinaria in quibus cete et a libis cecidi
lij pisces sunt. ul officina in qua liquamē ex pil
abus conficit. a ceto dicitur.

Cetheus pñl proð interptat absisus fm pap.
ethei quidam sapientes inuētores ueborum
ethura interptatur cinimia. uxor fuit abra
post zaram. Et fm regulā debet pñl pñci. sicut
lcura. bethura. armatura. Gen xxv. Abraam uo
aliam duxit uxorem nomine cethuram.

Ceu adūbium similitudinis. sicut q̄i quēadmo
 ceuo. ues. ceui. ūbum neurū. et ca. **¶** dū tamq̄
 ret sup. i. cullū mouere. ul' crimen agitare. sicut fa
 ciūt ī cōcūbedō. et p̄pe ceuē ē qd faciūt hoīes supi
 us. sic ēssan qd faciūt mliēs inferius. **¶** ē ceuē ui
 ri s̄i crissari mulierē. Vel ceuere ē uiros inter se ēs
 sari mulierē inter se. **¶** Iuuenal' Sat. 6. ceuēt sibi

Cham. calidus uel calidus siue calor aut cali-
ditas. Et ut dicit hug. Cham interpretatur calidus
ex p̄sagio futuri sic dñs. posteritas enī eius eam
ptem terre possedit q̄ uicino sole calentior. unde
et egiptus usq; hodie in linḡ egiptioꝝ cham dr.
Chami greci dicit breue et humile. Et accipit

Camus mī. a camī qđ ē breue et humile dīcī
tur n̄ chamus mī quoddā genus freni. ul' ps sez
quod vulgo dīr molmet. ul' camus capistz est. uel
denūat a campso sas quod est flectere qz reflectat
equū huc et illuc. Reg. iij. c. xix. Ponā itaqz circū
lū in nariibus tuis et chamū in labiis tuis.

Omana uicus ē galilee. unde symon dñs est ca
naneus. Joh ij. Supplicie facte sunt in chana galilee

Et interpretatur zelus ul' emulacō. seu possidet eos
Chanaam interpretatur possi. Aut possessio eoz
dens domū uel emulacōr gracie

Chananeus interpretatur emulacōr uel zelotes si
ue preparatus aut negociator.

Chaos neu ge. indeci. Chaon etiā dicitur hic chaos
chai. et h' chaos chaos. i. p'funditas fossa ul' con
fusa caligo ul' confusio rer. ul' incitū rer. scilicet ple
in qua omnia fuerunt confusa et cōmixta et a q
omnia fm hug. Pap' uero dicit Chaos greci dñt
materiam celi et terre confusam.

Charra interpretatur ira ul' ira. siue furor aut
foramina. Thob' xj dicit. Perueniunt ad charram.
que ē in medio itinere circa niniuem. Et accentu
atur in fine. Et scribitur p' geminum. r.

Chasdei in chaldei exponitur.
Chaslen interpretatur spes eius. ul' sperans in eum
bele dñr brachia scorpionis ppter curuitatez
Item chele chelaz inueniunt p' signo libre. q' ex
pedibz uiginis et b'chis scorpionis efficitur. et dicitur
a chelon fm hug. Pap' etiā dicit. Chela brachia
scorpij que faciunt libram.

Chelidrus quidā serpens. in celsioris exponit
chelis. a chele dicitur h' chelis lis. i. cithara. quia in
modum brachiorum curuata est.

Chelon grece. latine dicitur curuū. Vnde grece chelon
atque dicitur brachium siue crux propter curuitatem

Chere interpretatur aue salue ul' gaude. Et prod
icitur. Vñ phus. Quia docuit p'fira cū suū chere. i. su
am salutacionem. Et in cōponit' sincerus h' magis

Chermel hebraice dicitur qui et carne. Item bene
lus mons est in confinio palestine et fenicis. et in
terpretatur molle ul' tener. siue agnus tener aut
agnitio ul' scientia circūcisionis. Isa xxix. Conūta
tur libanus in chermel. et chermel in saltū reputa
bitur. Alia l'ā ē in charmel. hoc ē predicacōne a
postolorū. libanus. i. gentes candide et mūde per
baptismū conūtenē in chermel. i. in scienciā uere
circūcisionis. Et carmel ul' chermel. i. iudei exteri
us circūcisi conūtenē in gentes siluestres et infruc
tuosas. libanus enim candidacō. charmel uo scia
circūcisionis interpretatur. ut ibid' dicit glosa plenius

Cherub cherubis cherubin cheruba cherube. et
pluralit' cherubiz p' omnes casus. mas. ge. et p' m
scriptū. Item cherub indeci. in sing. et in plu. pro
eodem. Item h' cherubim indeci. mas. ge. et scrip
tū p' m. et tantū sing. nūj. et significat. unūquem
libet angeloz de illo ordine. et tūc debet dici. Scō
cherubim ora p' nobis. Item pluralit' h' cherubin
et indeci et neu. ge. et tantū in plu. scribit' p' n. et
significat illū ordinem angeloz. Et tūc debet dici
Scā cherubin orate p' nobis. Sed fm p'mā dedi
nacōnem p't dicit Scō cherubin orate pro nob'. Et
interpretatur plenitudo seu multitudo sciencie. quia
illi angeli uiciniū positi deo diuina sciencia apli
us ceteris inferiorū ordinum pleni sunt.

Cheruchus cheruchi. i. summitas mali. scilicet illud
quod instar uexilli malo supponitur et fm uentū
mouet. Lucanus Instabit summis minor urfa che
rucus. Quidāz tamen dicūt. q' cheruchi sunt capi
ta et cornua antennaz uel funes in malo.

Cherim signati ul' metū seu formidātes aut in
sanientes interpretatur.

Chidon interpretatur scutum uel clipeus.

Chilindroides dicitur umbra equaliter crescens in
longum Vide in celsioris.

Chilindrus exponitur in celsioris.

Chile cū aspiracōne est labium.

Chillones cū aspiracōne homiēs b'uioribz labijs
bios insula sra lingua dicitur. quia ibi uocant
mastix gignit. s'ri enīz masticem chion uocant. et
in chion. a. u. pen' prod. que in p'mituo corripit
Item chios dicitur filius. Item chius chij quidā locus
de quo dicit actū xx. seqūti die uenimus ita dicit
um. fm uero pap' chios insula ē in q' bonū uinū
nascit' quod dicit dicitur in q' fons est ebetoz facioz.

Chius chij ul' chium chij. fe. ul' neu ge. p' esse
choa ecclesia ul' congregatio in

Chobal cōdemnacō ul' cōdēpnatus interpretatur.
Et accentuatur in fine

Chobal cōdemnacō ul' cōdēpnatus interpretatur.
Et accentuatur in fine

Chodorlaomor interpretatur q' genā manipuli. ul'
q' habens decorum manipulum.

Choeth hebreice grece ecclesiastes. l'ne cōdonatoz
homor interpretatur lacerans ul' p'uocans. siue
laceraciones aut p'uocationes.

Chonenias interpretatur p'uocans dñō ul' p'uocans
choraula. chorus componitur cū ante

Choraula. chorus componitur cū ante
quod grece dicitur cannula. et dicitur h' choraula. aule. q'
choz ducit. ul' qui in choro cū cannul' cantat. qui
aliter dicitur choraules. et eisdem componit'. Vel cho
raules componit' a chorea et ago grece scilicet qui agit
choeam fm hug. Pap' etiā dicit. Choraules canit in choro
ceps chori ul' q' cū cannul'. i. fistulis canit in choro

Chore interpretatur caluaria ul' caluus. ul' saluā
chorea ree. fe. ge. i. ludicris cantilena ul' uero dicit
o. et dicitur a chorus. ri. Et acuit p'n'. Pap' uero dicit
Chorea sonus ludoz cantus ul' carmina.

Choreb interpretatur mensa ul' massa. siue temp
choreus interpretatur ira

Choricanus. ni. mas. ge. a chorus dicitur. qui canit
cundus ul' liber aut de foramine.

Chorista. te. mas. ge. a chorus dicitur. qui canit
cundus ul' liber aut de foramine.

Chorolus li di mas. ge. i. puus choroz. et cor p'
dicitur qui canit in choro ul' cū choro.

Chorus. ri. mas. ge. ē multitudo in sacris collat
Dicit ramē et chorus locus ubi canit qui dicitur
ro sunt. et dicitur a concordia. Alij dicūt q' chorus d'
riuat' a corona. q' olim in modū corone ita mas
starent et canerent. Sed melius uidet' ut corona de
riuat' a chorus. Vel chorus dicitur a coetus. q' coetus
rum cantus ul' societas. ul' locus. A chorus autē
deriuat' h' chorus. ri. quidā uentus collateralis re
phiro. q' uentoz dicitur claudat et q' choz facit

Chorus. ri. mas. ge. ē multitudo in sacris collat
Dicit ramē et chorus locus ubi canit qui dicitur
ro sunt. et dicitur a concordia. Alij dicūt q' chorus d'
riuat' a corona. q' olim in modū corone ita mas
starent et canerent. Sed melius uidet' ut corona de
riuat' a chorus. Vel chorus dicitur a coetus. q' coetus
rum cantus ul' societas. ul' locus. A chorus autē
deriuat' h' chorus. ri. quidā uentus collateralis re
phiro. q' uentoz dicitur claudat et q' choz facit

Chorus. ri. mas. ge. ē multitudo in sacris collat
Dicit ramē et chorus locus ubi canit qui dicitur
ro sunt. et dicitur a concordia. Alij dicūt q' chorus d'
riuat' a corona. q' olim in modū corone ita mas
starent et canerent. Sed melius uidet' ut corona de
riuat' a chorus. Vel chorus dicitur a coetus. q' coetus
rum cantus ul' societas. ul' locus. A chorus autē
deriuat' h' chorus. ri. quidā uentus collateralis re
phiro. q' uentoz dicitur claudat et q' choz facit

Chorus. ri. mas. ge. ē multitudo in sacris collat
Dicit ramē et chorus locus ubi canit qui dicitur
ro sunt. et dicitur a concordia. Alij dicūt q' chorus d'
riuat' a corona. q' olim in modū corone ita mas
starent et canerent. Sed melius uidet' ut corona de
riuat' a chorus. Vel chorus dicitur a coetus. q' coetus
rum cantus ul' societas. ul' locus. A chorus autē
deriuat' h' chorus. ri. quidā uentus collateralis re
phiro. q' uentoz dicitur claudat et q' choz facit

Chorus. ri. mas. ge. ē multitudo in sacris collat
Dicit ramē et chorus locus ubi canit qui dicitur
ro sunt. et dicitur a concordia. Alij dicūt q' chorus d'
riuat' a corona. q' olim in modū corone ita mas
starent et canerent. Sed melius uidet' ut corona de
riuat' a chorus. Vel chorus dicitur a coetus. q' coetus
rum cantus ul' societas. ul' locus. A chorus autē
deriuat' h' chorus. ri. quidā uentus collateralis re
phiro. q' uentoz dicitur claudat et q' choz facit

Chorus. ri. mas. ge. ē multitudo in sacris collat
Dicit ramē et chorus locus ubi canit qui dicitur
ro sunt. et dicitur a concordia. Alij dicūt q' chorus d'
riuat' a corona. q' olim in modū corone ita mas
starent et canerent. Sed melius uidet' ut corona de
riuat' a chorus. Vel chorus dicitur a coetus. q' coetus
rum cantus ul' societas. ul' locus. A chorus autē
deriuat' h' chorus. ri. quidā uentus collateralis re
phiro. q' uentoz dicitur claudat et q' choz facit

Chorus. ri. mas. ge. ē multitudo in sacris collat
Dicit ramē et chorus locus ubi canit qui dicitur
ro sunt. et dicitur a concordia. Alij dicūt q' chorus d'
riuat' a corona. q' olim in modū corone ita mas
starent et canerent. Sed melius uidet' ut corona de
riuat' a chorus. Vel chorus dicitur a coetus. q' coetus
rum cantus ul' societas. ul' locus. A chorus autē
deriuat' h' chorus. ri. quidā uentus collateralis re
phiro. q' uentoz dicitur claudat et q' choz facit

Chorus. ri. mas. ge. ē multitudo in sacris collat
Dicit ramē et chorus locus ubi canit qui dicitur
ro sunt. et dicitur a concordia. Alij dicūt q' chorus d'
riuat' a corona. q' olim in modū corone ita mas
starent et canerent. Sed melius uidet' ut corona de
riuat' a chorus. Vel chorus dicitur a coetus. q' coetus
rum cantus ul' societas. ul' locus. A chorus autē
deriuat' h' chorus. ri. quidā uentus collateralis re
phiro. q' uentoz dicitur claudat et q' choz facit

Chorus. ri. mas. ge. ē multitudo in sacris collat
Dicit ramē et chorus locus ubi canit qui dicitur
ro sunt. et dicitur a concordia. Alij dicūt q' chorus d'
riuat' a corona. q' olim in modū corone ita mas
starent et canerent. Sed melius uidet' ut corona de
riuat' a chorus. Vel chorus dicitur a coetus. q' coetus
rum cantus ul' societas. ul' locus. A chorus autē
deriuat' h' chorus. ri. quidā uentus collateralis re
phiro. q' uentoz dicitur claudat et q' choz facit

Chorus. ri. mas. ge. ē multitudo in sacris collat
Dicit ramē et chorus locus ubi canit qui dicitur
ro sunt. et dicitur a concordia. Alij dicūt q' chorus d'
riuat' a corona. q' olim in modū corone ita mas
starent et canerent. Sed melius uidet' ut corona de
riuat' a chorus. Vel chorus dicitur a coetus. q' coetus
rum cantus ul' societas. ul' locus. A chorus autē
deriuat' h' chorus. ri. quidā uentus collateralis re
phiro. q' uentoz dicitur claudat et q' choz facit

Chorus. ri. mas. ge. ē multitudo in sacris collat
Dicit ramē et chorus locus ubi canit qui dicitur
ro sunt. et dicitur a concordia. Alij dicūt q' chorus d'
riuat' a corona. q' olim in modū corone ita mas
starent et canerent. Sed melius uidet' ut corona de
riuat' a chorus. Vel chorus dicitur a coetus. q' coetus
rum cantus ul' societas. ul' locus. A chorus autē
deriuat' h' chorus. ri. quidā uentus collateralis re
phiro. q' uentoz dicitur claudat et q' choz facit

Chorus. ri. mas. ge. ē multitudo in sacris collat
Dicit ramē et chorus locus ubi canit qui dicitur
ro sunt. et dicitur a concordia. Alij dicūt q' chorus d'
riuat' a corona. q' olim in modū corone ita mas
starent et canerent. Sed melius uidet' ut corona de
riuat' a chorus. Vel chorus dicitur a coetus. q' coetus
rum cantus ul' societas. ul' locus. A chorus autē
deriuat' h' chorus. ri. quidā uentus collateralis re
phiro. q' uentoz dicitur claudat et q' choz facit

Chorus. ri. mas. ge. ē multitudo in sacris collat
Dicit ramē et chorus locus ubi canit qui dicitur
ro sunt. et dicitur a concordia. Alij dicūt q' chorus d'
riuat' a corona. q' olim in modū corone ita mas
starent et canerent. Sed melius uidet' ut corona de
riuat' a chorus. Vel chorus dicitur a coetus. q' coetus
rum cantus ul' societas. ul' locus. A chorus autē
deriuat' h' chorus. ri. quidā uentus collateralis re
phiro. q' uentoz dicitur claudat et q' choz facit

Chorus. ri. mas. ge. ē multitudo in sacris collat
Dicit ramē et chorus locus ubi canit qui dicitur
ro sunt. et dicitur a concordia. Alij dicūt q' chorus d'
riuat' a corona. q' olim in modū corone ita mas
starent et canerent. Sed melius uidet' ut corona de
riuat' a chorus. Vel chorus dicitur a coetus. q' coetus
rum cantus ul' societas. ul' locus. A chorus autē
deriuat' h' chorus. ri. quidā uentus collateralis re
phiro. q' uentoz dicitur claudat et q' choz facit

Chorus. ri. mas. ge. ē multitudo in sacris collat
Dicit ramē et chorus locus ubi canit qui dicitur
ro sunt. et dicitur a concordia. Alij dicūt q' chorus d'
riuat' a corona. q' olim in modū corone ita mas
starent et canerent. Sed melius uidet' ut corona de
riuat' a chorus. Vel chorus dicitur a coetus. q' coetus
rum cantus ul' societas. ul' locus. A chorus autē
deriuat' h' chorus. ri. quidā uentus collateralis re
phiro. q' uentoz dicitur claudat et q' choz facit

Chorus. ri. mas. ge. ē multitudo in sacris collat
Dicit ramē et chorus locus ubi canit qui dicitur
ro sunt. et dicitur a concordia. Alij dicūt q' chorus d'
riuat' a corona. q' olim in modū corone ita mas
starent et canerent. Sed melius uidet' ut corona de
riuat' a chorus. Vel chorus dicitur a coetus. q' coetus
rum cantus ul' societas. ul' locus. A chorus autē
deriuat' h' chorus. ri. quidā uentus collateralis re
phiro. q' uentoz dicitur claudat et q' choz facit

uero habet aspersionem chremes non est hic nomen
latini. nec conuatur a cremo mas fm hug. Quā
do uero ps in pmo ma dicit q aspersionem ponit post
e in chremes. dicit q ibi chremes non est latini
chreticus. A chris quod est iudiciū dicit hic chre
ticus. i. iudex ul' medicus. q fm crisi iudicat
de infirmo. an debeat euadere nec ne. Et chreticus
q dicitur in quo sumit infirmitatis iudiciū q
iudicat et iudicat hominem an deat libari nec ne
i. aureus. A crisi quod est aurū dicit chrisus a um
i. aureus. Et crisi fas. i. deaurare. Vñ crisatus. i.
chrisus grece latine dicit secretū uel deauratus
iudiciū ul' aurū. Xv. Aurū iudiciū secretū dat tibi ē
chrisina ē grece. Et feri. i. Et acut in fine
bitur aliqui p x sic xrisma. q hec figura x ruit
apud grecos dicit. Et scribit eadē p dō chrisma. uide
in chrisus. Et dicit chrisina unctō latine. Et deriua
tur a chris quod est aurū. xrisma iubente dñō In
exodo moises composuit. quo pmi aaron et filij
eius in sacerdotiū puncti sunt. Sed postq xpistū
uenit rex ac sacerdos celesti ac mystico unguento ē
debitus Jam non solū reges et pontifices s om
nis ecclesia unctōne xrisimatis consecrat pro eo q
ē membrū eterni regis. et sacerdotis iudicis in vngō.
chrisolitus ti mas ge. lapis pccatorū filis auro cū ma
rim coloris similitudine. et dicit a crisi qd ē aurū et ut dicit
zenig in apoc. et solitus qd aurū fulgēt. et uidet emittē
ex se quasdam ardentes scintillas. cuius spēs sig
ficant hī qui in luce supne patrie resplendent su
as uirtutes atq sententias cū ubo exhortacōnis ue
lut scintillas in pxiimos effundūt. quibz ad amo
rem dei et pxiimi alios accendant. **chrisopassus** quidā lapis pccatorū. A chris quē
ē aurū et passos quod ē color. q sit aurei coloris
Remig uero dicit. q ē aurei coloris et uiridis. et
significat dōs sapientia resplēdentes. et in uiridi
tate fidei semp ad celestia tendentes. **chrisopata** sius lapis pccatorū ethiopicus quem
lux relāt. pōit obscuritas. Nocte enim igneus est
die aureus fm hug. Et dicit a chris quod ē aurū
chrisostomus. A chris quod ē aurū et omos
quod ē os dēus est chrisostomus. i. aureū os. uel
componit a thomos quod ē diuisio. Os enī nich
il aliud uidet esse q diuisio laborum ab inuicē
chrisotheleison. ab hely quod ē deus. dicit quod
datur chrisotheleison. i. chris theleison. uñ
chrisianismus. mi. cultus et ritus xpianorum
Et componitur a christianus et mos moris. **chrisianus** ni. Christiani a xpo dicti sunt sicut
iuda a iuda. seu de unctōne deductum est nomen
Quod nomen pmi in antiochia p petri pōicatio
nem exortū est. ut habetur actu xj. **chriscola**. le. pñl cor. xpm colens. cōis genēis
tus. Chrisma a chrismate dicit chrisus. chrismate unc
men olim erat comune et sacerdotibus et regibus
q et hī qui uocabant ad regnū et qui ad sacerdoti
um inungebant. De regibus habet in ps. Nolite tā
gere xps meos. Vnde dñs noster antonomatice
xpo nomine dēus est xpūs. qui uerus rex et sac
dos fuit. et chrismate unctus in vij donis spūs sanc
ti plenarie delibutus. Et nota q hec figura x a
pud grecos representat dō. Vnde chrisma xpūs scri
bunt p x. quia dōcōnes grece sunt. **Quare nō di**

catur. xpe ora p nobis. s exaudi nos dicā in ora
tio. Item in xpo fuerunt omēs uirtutes et usus u
tutū. sicut dicam in utus. **Item de formacōne**
corpis xpi et de infusione anime dicā in extradu
ce. **Item** quō xpūs accepit aliquid de omni sta
tu hominis dicā in liber. ra. rum. Item de scientia
anime xpi et potentia dictū est in antixpūs. Itē
uide in ubum. **Item** in ppheta dicā quō xpūs
ex pplo iudeo et gentili natus ē Item de ymagie
faciei xpi quā xpūs misit abagaro regi dicam in
chris interpretat ethiops ul' tenebrosus **chris**
busan interpretat tenebrans domū ul' nigro
busaurasathaim tenebrosa in **chris**ificationis
iquitas ul' nigredo impietatis interpretatur.
chris interpretat secretū ul' silentiū siue arcanū
aut pfunditas. Et acut in hē **chris**
chris ti mas. ge. uas ē ad bibendū. et xij ci
ati vñ sextariū faciūt. Itē datus pug aplo
cratēculus porrectorius. Et cor penultimam
chrisariū. a cibo bas dicit cibarium. i. cibus. et ci
barius. ria. rium. quod pñet ad cibum.
chrisatus. tus. mas. ge. i. comestio. a cibo. bas. et
adiectiue potest dedinam cibatus. ra. tum
chrisabe az plis nūi. i. resere quadrate scz taxilli.
chrisbeles. a cibo cibus h cibeles ci **chris**abe cibus
belis. ul' cibeles cibeles mater deoz. scilz terra que
cibaria confert. Vel potius deriuat a cubon quod
interpretatur solidū ul' firmū. qd cibeles quia inter
elementa nullū sit firmius et solidius illo. uel dicit
sic a cibelo monte in quo colitur. et a cibeles ul' ci
belo cibelus. la. lū possessiū. et cibeles lea leū.
chrisabo. bas. hauri. cibos dare dicit a cibus. bi. unde
ūbalia. et cibatorius. ria. rium. **chris**abo componitur
conbo. as. i. simul cibare. Decibo. bas. i. ualde ci
bare. ul' cibū auferre. Excibo. bas. pfecte cibare. p
cibo. bas. in eodem sensu. Recibo. bas. i. iterū ciba
re. succibo. bas. i. latenter ul' pauc cibare. **chris**abo
et omnia ab eo composita sunt actiua. Et corrip
unt hanc sillam ci. Vnde quidam. Casus angul
la mortis cibus ille uel illa.
chrisorium nī quoddā uas ad cibos deferendos
chrisosus. a cibus dicit chrisosus **chris**osus
sum. i. cibo plenus. Et comparatur. Vñ h cibus
tatis plenitudo ciborum.
chrisosus. bi. a capio dicit. q autē dicit cibus qd capro
re. q capiat ore ethimologia ē fm hug. Itē
fm pap. Cibus grece est. Est autem figura in geo
metria que longitudine latitudine et altitudine cō
tinetur. sic q corpus solidum h eadē texera dicit bis
bini latine cubus. Hug etia dicit q a cubon qd
interpretatur solidū siue firmū dicit h cubus. bi. figu
ra solida. De hoc plenius dicam in cubus.
chrisosus grece latine dicit cubus. uide in cibus bi.
chrisosus. ti. i. archa cibaria. Et dicit a cibus cibi
licada. de. dicit a cuculus. li. qd ex cuculoy nascit
tur spuro. Vel dicitur sic a sono quē faciūt. Et h
seruiū non durat uita eoz nisi p diem. Dicit enī
q eodem die quo cicada oritur morit Vnde qui
dā. Mors et uita dies una cicada tibi. sed aut fal
sum dicit apte. aut alia animalia uocauit cicadas
q nos uocemus. q autē dicit cicada qsi canendo ca
dens ul' cito cadens ethimologia ē non compō cū
pñl prod. Vnde ouid in j de arte. Vere pñs tace
bat uolucres estare cicade. femina quā iuueni blā
da temprata repugnet. ut ibi plenius.
chrisatricosus. fa. suz. plens cicatibz. a cicatrix dicit

Cicatrix. le. dimi. pua cicatrix. Et corripit cu.
icatrix. A ceco. cas. h. cicatrix. trici. i. uestigiū
obductio vulneris. sic dca q. cecet et obducit q.
ccatrix. q. autē d. cicatrix cese carnis tritio ethi
mologia est. Et producit tri.

Cicendela. a candeo. des. d. h. cicendela. i. luzula
genus scarabeoz. quia uolans candeat. i. luceat.

Cicendulū. li. ge. neu. i. tñbulum ul' licius. et
ponit p. candela. et a candeo. des.

Cicer. eris. ge. neu. genus leguminis. Et corripit ce
idas. a cidus h. cida. le. et h. cidas. adis. qdā
genus pallij circūtextū et continens multos inter
textos cidos. et h. cidas. adis. d. insula que cū q.
busdā alijs in cido disposita est. Cidades enīz fue
runt lxxij insule circa delū in orbe site. Et ideo sic
dce sunt. non q. in orbe sunt digeste. s. ppter sco
pulos. qui circa easdem sunt. fm hug. Pap. eciaz
dicit. Cidades insule sunt in egeo mari. dce q. i. ci
do. i. in orbe sunt posite. Cidas. adis. genus uestis
a rotunditate dca. sursum stricta. deorsuz ampla. vñ
inuenit in legenda bte agnetis. Induit me dñs ci
dade auro texta. Et cor pñl genitū siue da. Scitig
achilleidos. Puppis et innumeras mutabant cida
des auras. Et in grece. Est cidas pānus. circūdat ci
dada pōtus. Et ita tenens q. a media ante. d. cor
fortunatus tamen eam prod. dicens. Brachia ge
mata ccladem filo carentant.

Ciclopa saxa in quibus ciclopes habitauerunt
in siglia. fm pap. uide ecia in cidops. q. declinat

Ciclopes ciclopis. mas. ge. d. h. ciclopeus. a. um.
a cidus cidi. Ciclopes nascunt in india. et in lithi
a. olim sic dicti erant. q. vñ orbem. i. vñ oculū
habere in media fronte phibent. hij et agnoscage
te dñr. quia solum ferinas carnes edant.

Ciclopes dicti sunt esse fabri Iouis. et fabricare
fulmina eius in ethna monte siclie. vñ ciclope
us ea. eū. vñ hec ciclopea saxa dñr in quibus ciclo
pes habitauerunt in siclia. Et pñl prod. ciclopes
Vñde uigil vij enepd. forum exercebant uasto ci
clopes in antro. Et theodolus. fulmina ciclopes io
uis impio fabricantes. Et ut dicit quidā. Ciclopes
h. e. comune gentile prod. pñl. Si uero sit ppū ea
cor. Et satis pphabiliter h. dicit. Item inuenitur ci
crops pis p. r. Et tñc cor pñl in obliquis. Vñ the
odolus. Egregio cicropi debetur causa lerandi.

Ciclus celi d. a circulus p. sincopā. ul' a greco ci
clon quod greci rotundū ul' orbem uocant. Ciclo
componit epriclus. semiciclus. hemiciclus. ab he
mis et ciclus. i. medius ciclus vñ emiciclus quādo
q. d. sedes dimidiū circulū habens. i. az cū. Et pro
ducit. ci. Et fm computistas. Ciclus ē spaciū aliq.
annoz in se rediens fm aliquos numeros. Et d. ci
clus q. circulus p. duplicē sincopam. et ē semiciclus
dimidiū ciclus A semis et ciclus

Ciconia. nie. d. a sono quo trepirat. q. iconia.
quia sonus podus ē oris q. uocis quia eū quaten
te rostro faciunt. Vñde et iconiā quod et iconiū
d. uocant hispani lignū longū quo in ortis hau
rit aquā. quia pmitat naturam illius auis leuan
tis et deponentis rostrū dū clangit. Eandem ortula
ni telonaz uocant. tale lignū inuenit mō sup qf
dam puteos cathena ferrea. Et scias q. h. auis
a quibusdam appellat pia auis. ppter pietatē q.
erga parentes ondit. Vñde dicit ambō in hexam
v. Depositi patris arcus p. longeuā senectutis plu
maz regimine alazū remigio nudatos circūstans

soboles iconia pennis ppis fouet. Et quid dicit
collato cibo pascit qñq. ecia ipsa regat natus dñ
pendia. ut hinc atq. inde subleuantēs senex fulcrū
alazū suaz ad uolādū exēcat. et in pñmos uisus
sueta iaz reuocent patris membra. Quis vñm leua
re egū non fastidiat patrem quis festum senex uix
is humens non imponat. qd in ipsa historia
credibile habetur quis ut pius sit nō hoc seruis
mandat obsequiū. Atuerō auibus non ē q. ue qd
pietatis ē plenū. non ē onerosum quod soluit na
ture debito. Aues non erubescunt reuerendi senis
membra portare. Est enī nectura pietatis. q. conu
a frequenti testificacōne pcrebuit. ut congrue nō
dēni remuneracōnis inuenerit. Nam romanorū cōsul
pia auis uocatur. et q. uix vñi imparorū cōsul
senatus delatū d. hoc iste aues in cōmīle morat
runt. habent ergo aues iste decreta patū. ac ppū
insigne clemente. Pios enim filios patū pñm

Cicur placidus mansuetus. tuit iudicio pñm
prudens. Plr. cicures placidi queti. fm papam

Cicurius. curij. mas. ge. prudens. gratus. caritatis
astutus. uaser. placidus. mansuetus. Vñ cicurio ad
i. prudenter mansuete se continere militare nan

Cicuro. as. in cicurius ē prod. cu. i. suare faci
uistri et domestica porca. Et d. a cicurius. h. hug.

Cicuta. te. pñl prod. quedam herba est. a cecus
dca. q. recuta. q. eius succus nocet oculis. Vel quia
in tizzo geniculato nodos habet oculos ut cāna

Cicuten. a cicuta et cano. is. componit hic ci
cuticen. inis. qui canit cū cicuta. Vñde h. cicuticē
ne pñl cor. femina que canit cū cicuta. Et cor pñl
cicuticē. inis. tam in nominatiuo q. in obliquis.

Cidaris. ris. fe. ge. pilles pontificat. Et ut dñr
mitra Cidarit et tiara idem est. Et cor d. a. hug.

Cidon. onis. mas. ge. puerorū amatores. i. pñm
ut dicit pap. Cidones puerorū amatores.

Cidonia ciuitas creten. Cidonia genus pomū i. pñm
cidonia mala ab oppido quod est increta dca ex q.
primo cidoni cū conficit. fit q. ex eo uinū q. long
uentū desideria fallunt. Nam uinū pñm. scilicet

Cieo ciet et cio cisdem habent pñm q. dñm
cui. et idem supinū. scz citum. nisi q. fm q. dñm
a cieo quarte cōiugacōnis prod. pñl. fm uero q.
descendit a cio cistertie cōiugacōnis cor eandē dca
A cieo citū non uenit pmo citū. Itē cio et cieo eā
dem habent significacōne. scz uocare mouē cōmo
uere. congregare. Cieo. es. tamē accipit in alia sig
ficacōne. scz festinare. ppinare. in qua non accipit
cio. Cieo et cio componit cū ad et d. accio et in
et accio accis. i. appellare. aduocare. Itē cū con et in
d. concio et concio. Item cū in et d. incio et in
cio. Item cū ex et d. excio et excio. nisi q. cieo
et omnia composita ab eis sunt actiua. nisi q. cieo
p. festinare ē neut. Cieo et cio cōposita ab
in ciui. et supinū in citū. Item cieo et cōposita tempo
eo cor pñl in supino et in pñm pñm pñm

Cigneus. a. ū. i. candidus ul' ad dignū pñm. i. pñm
dignus. tus. mas. ge. uox digni. d. a dignus

A dignus dicitur. Et producit gñi.

Dignus. ab hoc pñm ciani d. h. dignus ni. q.
bene canat. Vñde h. dignulus. li. dimi. et dignus
a um. i. dignus. a. um. Item a dignus dca est am

[illegible]

Cinnannaculus. la. lumen cinnannus est.
cinnannosus. fa. sum. in cinnannus uide.
cinnannus. A cado. dis. cecidi dicitur hinc cinnannus noster
crinis qui prolixè dependet. Cantic. v. Cinnanni mei
gutturis nocturni pleni sunt supple. Et in cinnannaculo
la. lū. i. capillatus qui magnos habet capillos cin
cinnos. Vnde Iero. in quadā eplā. Cinnannaculos
pueros et calamistraculos et pēgrina vngenta olē
res semp deuota. Item cinnannus dicitur pāniculus uet
et detritus. et tūc inde dicitur cinnannosus fa. sum. i. pā
nosus lacinosus tunicosus fm hug. Vel fm pap
cinnanni dñr capilli dependentes vñ cinnannosus fa
sum cui capilli crispī dependent ul' crinitus sic mu
lier. Et prod pñl pōne. Vnde in aurora dicit. Cin
anni ppli sunt uani diuinitus isti. *cin*
Cinctim adhibui. i. stricti confestim. A cingo gis
cinctoriū. nj. ge. neu. q. cingimur. a cingo is dicitur
cinctura. re. pñl prod. actus cingendi. et id quo
cingimur. Et dicitur a cingo. gis. *cin*
Cinctus ti mas. ge. i. lata cinctura ul' sona. a cingo
gis. Item mobilitas cingens. ta. tū. phicipium.
Cine grece latine eniti ul' cingere. *cin*
Cinedos. a cinos dicitur cinicus. ca. cū. et cinedus da
dū in eodem sensu. i. caninus. Dicitur etiam cini
ci ul' cinedi molles et effeminati et immūdi. sic sa
nes qui et publice coeunt et ad uomitū redeunt. Vel
dicitur sic latrice et rephensores qui rephensione
ledūt sicut canis morsus. Iuuenal. Castigat turpia
cū sis inter socraticos notissima fossa cinedos. Vñ
et p excellentiā immūdicie quidā phī heretici dic
ti sunt cinici. qui publice et in patulo cū uxorib9
concubebant. pōdicantes publice esse concubendū cū
uxorib9. in uicis et plateis ad modū canū. qz coniu
gium iustū ē. et prod pñl cinedus sic cinicus ēa cor
Cinica. ce. ouis cinerū habens colorem fe. ge.
Et dicitur a cinis. Et corripit penultimam. *cin*
Cinerulentus. ta. tū. plenus cinē. a cinis et lentus
Cineus. nea. neum. nomen gentis. penl prod. Et
ut dicit pap. Cinei orti sunt a ietro genere morbi
Cingere. gis. xi. tui. dicitur. cingulare. cingulo se
stringere. vnde ualidia. *Et componi ē cingo cum*
ad et dicitur accingo. gis. ualde cingere. pparare adorna
re. Item componi ē cingū cingo. gis. Discingo cingis
Incingo gis. i. ualde cingere. Precingo. gis. i. ante
ul' ab anteriori pte. ul' suusum cingere. Recingo is
iteu cingere. Succingo. gis. i. subtilis cingere. *Et*
nota q accingimur bellaturi. Precingimur ituri
Succingimur ministraturi. Vnde quid. Accingor
gladio precingor gaufape sumpto. *cin*
Cingulatus. a cingulū dicitur hinc cingulatus. ti. quodā
genus calciamenti. et uocant cingulati a quibusdā
Cingulū. a cinctus. ti. p diminutionem *foliati*
dicitur hinc cingulū. li. quod et hinc cingulus inuenit vnde
hinc cingula. le. et est cingulū neu. ge. hominū. Cigula
fe. ge. alioq animalū. Vnde cingula sunt homi
nū cingula stringit equum. *cin*
Cinicus. ca. cū. i. caninus A cinos quod ē canis
Et corripit penl Pazius Si cinico barbā petulās
nonaria uellat. Vide etiam in cinedus.
Cinifex sis fe. ge. ul' cinifex indeci. p eodem ul'
p alio genē puarū muscarū sez porcinarū. et dicit
a cinos quod ē canis. et sic uidet p c scribendum

in pma lra. Sed multu addit. s. et dicunt scinifes
p. s. in pma lra. et ita comunit scribit Exod viij
facti sunt scinifes in hominibus et iumentis. Item
pap ponit in pma lra. s. et dicit. Scinifes culicum
genus e aculeis pmoletu. vñ in. s. de eo uide. Cini
phis autē p fluuio p. c. scribit in pncipio. Et sci
as q in ps dicit scinifes p. s. in pma lra et ulia. dix
it inquit et uenit cinomia et scinifes. Et p scribi
p ph ul p f. Et cor ni. In historijs autem dicit q ci
nifes musce sunt adeo subtiles ut uisum nisi acute
mentes effugiant et corpus cui insident acbo te
Ciniffo. onis. mas. ge. dicit ille q sunt stimulo
cu folliculo ignis flama excitat. ul qui calamistz
calefacit. scz ferru quo capilli crispant. Dic vulgo
ciniffo dicit. Et componit a cinis et flo flas
Cinipheus. in ciniphis est
Ciniphis fluuius e libie iuxta que magni abun
dant hirci. vñ ciniphei dñr maiores hirci licet ad
iectu sit qñq gnaliter hircu et capraz ciniphes
phea pbeu. fm hug. Pap ecia dicit. Ciniphei hyr
ci maiores. A flumine affrice ubi plurimi sunt et
magni. Item dicit. ciniphis fluuius in libia ubi gran
des hirci nascut. et cor ni. et p scribi p ph ul p f
Cinis. a candeo. des. dicit h ciner ul cinis huius ci
neris. quia ex candore et incendio fiat. vñ cinere
us. rea. reu. et cinereus nea neu. Et ut dicit in ge. Bis
duo nomina sunt que substantia uocant. que uel
in is ul in er rectu posuere frequenter. ut puluer
ul puluis. uomer ul uomis. ciner ul cinis. cucum
Cinisculus. cili. mas. ge. penl cor ul cucumis
diminutiuum paruus cinis.
Cinnamologus. gi. penl cor qui legit cinnama e
quedā auis arabie quia legit et terit modū ex fruc
tibus cinnami. et componit a cinnamū et lego is
Cinnamomū. momi penl prod uide in cinnamū
Cinnamū ul cinnamomū ge. neu. e huius arbus
tula h mire ututis odoris. cuius fructus dñr scate
et dicit cinnamomū ul cinnamum a cāna qz cortex
eius in modū cānaz sit rotundus et tenuis. Et tam
cortex qz arbor dñr sic. Et cor penl cinnamum. mi.
Cinnus. ni. mas. ge. i. rotio oris. et cinnus mix
tio quazlibz reu apporconabilis. et componit concin
Cinocephalus. a cinos canis et cephas. Nus ni.
caput dicit h cinocephalus. li. penl cor. gens habens
caput ad modū canini capitis. et ecia quoddā ge
nus simiaz sic dicit. Aug in xvj lib de ci dei sic dicit
Quid dicit de cinocephalis quozu capita atqz ipso
latratu magis bestias qz homines confitit. Nij i in
dia nascuntur. uide in anubijs.
Cinoglossa. se. quedā herba. a cinos et glossa qd
e lingua. de similitudine lingue canis sic dicta. Vel
qz ad morsus caninū trita cu sale et imposta suc
Cinomina. mie. mustra canina et uenēo. Currat
sa. et dicit a cinos canis. Psal. Dixit et uenit cinōia
et scinifes. et cor ni. fm usum. Inuenit ecia ceno
mia p e. ut sup habes in suo loco. h aliud figt
Cinos ge lñe canis sicut dicit hugu in cano is.
Cinodo dicit latine lamentacō iēmie. Vnde Jeron
in plogo reg. Jeremias cu cinodo. i. cu lamentacō
nibus suis. Et accentuatur in fine.
Cinus. ni. genus arboris ut lentiscus. fe. ge. Dañ
inxia. ie. fe. ge. i. iuno. a rigo. Xij. Sub cino
gis. et dicit sic. qz eius honore et nomine puelle ma
nitate cingunt cu illis nubentibus presit.
Cio dicit exponitur in dieo dies.
Ciparissus. si. fe. ge. quedā arbor que et ciprus

si uocat. et dicit a cephas. qz caput eius a rotundita
te in acumine erigit. ul dca e ciparissus a quodā
eius nōis puco in illā arboze h potat mutaro. vñ
hec ciparissa se. nocturna ymago. Et habet cipari
sus sine cipressus lignum imputribile.
Cippus. a cepi pterito de capio dicit h dippus. pi.
p geminū. p. et p trunco et p cumulo terre et p
lapide mortuo supposito. et p cimiterio. et pro in
strumto quo reoz pedes constringunt. qñ capiens
Cipressus. si. in ciparissus exponitur. dicit p
ciprus. ca. cu. penl cor. a ciprus dicit. uis i ciprus
Ciprinū vngentū a flore cipri uocatur. cuius oco
rem proprie refert. fm papiam.
Ciprius. na. ni. de cipro ubi nobiles uites sunt
affluentes. et dicit a ciprus. et a cipus dicit cipacus. nā
ciprus facit cipus. uide in ciprus. Oach li ij e iij
ciprus. pri. fe. ge. quod dicit. Prelatus est ciprus.
utal unde et illa insula in qua e illa dca e ciprus
ul cipros interpretat mixtura. unde et illa insula e
dca ciprus. qz multe et uarie herbe ad confectio
faciendas in ea regiunt. Vnde ciprius. pri. prius
et ciprus. ca. cu. penl cor. Item a ciprus hec cipria
prie genus coloris. quia ibi ualde abundat. et h d
pris ciprius. i. uenit qz in ea colitur eade insula
dicitur et paphus et ut dicit ps in titatu posuio
qz Ciprus facit cipricus Ciprius uero facit cipacul
Cragra gre fe ge penl acuta. i. manu infirmi
tal sicut podagra dicit infirmis pedu a ciro qd
e manus ul pos quod e pes et agros quod e cū
cū manus ul pedes contrahunt ul componitur ab
agros quod est frz agreste. Et inde podog et cū
gra qz a fero dolore quia quod minuit est abui
ue et agreste uocamus.
Circa. a circus dicit circa et circū Circa refertur ad
locū et ad tempus. vñ temporalis inuenit. ut circa
xx ānos. et localis ut circa ecclesiam. Circa e tati
locale qz vndiqz ut circū monte. Circa p compo
ul potius p quandā irregularitate iūge cu ista q
circa p cōiūctōne causali ul illatiua. circūca pro
aducribio loci. et similiter circumquaqz.
Circinus. A circū dicit h circinus. ni. i. machinā
que apud carpentarios circū efficit. Itā. xliij. Et
in orano romanit illud. Item a circū circino na
circūre. et cor ci. Thob Circinat egressus circū nans
compita querit. Et dicit circinus quasi circū nans
Circiter dicit a circū et refertur ad numerū. ut circiter
pue. et e tantū tempale respctū numeri. qñq et in
xx ānos. circiter nonas decembris. licet qñq et in
ueniat locale h imprope. ut in salustio. depreffus
humū circiter xx pedes. h h non fit h ppter mū
Circus. ci. mas. ge. i. uentus qui diuise et acie
circūm faciendo uolat. Et dicitur a circū potat
Circulator. onis. mas. ge. ppe qui famā potat
Et dicitur a circulo circulas.
Circulatorius. rij. mas. ge. qui lcos rotatiles fa
cit. Et dicitur a circulo circulas.
Circulo. las. i. circū dare ul rotare. et p reape
inuenit. vñ ualida. et denuat a circulus. et cor ci
Circulus. h idem quod circū. qz dimi. et dicit a
cus fm hug. Pap uero dicit. Circulus e figura pla
na que sub vna linea cōtinet ad quā ex vno pū
to quod intra ipsam e omis q recte dñr linee q
sibi sunt. Item circulus armilla uel frenum.
Circum aducribium e et qñq ppo fm donatus. et

seruit acco casui. et e tantu locale. uide supra in
circa. Et scias qd circū qm componit cū dōne in
cipiente a uocali. m. debet scribi s non pferri ut
circūago circūamictus circūeo circūitus. x. Circū
composita uocalis si comitē. O non pferitur s
sola figura tenetur. Vide in circūeo. **¶**
¶ Circūago agis egi circūactū. i. circūducere. A d
et ago gis. Et debet scribi m. s non pferri. et
cor penultimam in pnti. s in pterito prod eand
circūamictus. A circūamictio. qis. hic circūamic
tus. tū et adiectiue circūamictus. ta. tū. Et debet
scribi. m. s non pferri qm est una ps. Si autem
sint due ptes tūc. m. scribit et profert. et ita de si
milibus dicat. Psal. Circūamicta uarietibus.
¶ Circūegi circūegisti ē pteritū de circūago. is. et
eo. Et debet. m. scribi s taceri. Nam ut dicit hug
Quodens circū ul aliud adubiū ul ipō de sinens
in. m. componit cū dōne incipiente a uocali. de
bet. m. scribi ad ostendū q sit de integrate dō
nifilius. s debet taceri. dicit ergo circūeo. qis. et
circūamicta qm ē una ps. Contra h non ē opō
de ambio. quia. b. interponit. nec de comedo quia
m. ē ibi accidentaliter pro. n. Ita dicit hug in eo
is. De hoc etiā habet supra in circūm. **¶**
¶ Circūmire qm ē ūbum modi impāi prod pnt
re. v. Circūire uias. s quando ē mobile circūitus
ta. tū. circūiti circūite. ti. cor pnt. quia itū supinū
cor pnt. sūij xij. Omni regione circūmicta. **¶**
¶ Circūitis quādo ē ūbum prod pnt. Oatō xx
m. Qui circūitis mare et aridam. s quādo ē casus.
abli plis nūj de circūitus. ta. tū. cor penl. ut ē
circūitus tus. tui. substm. et itetigi in circūire.
circūitus. ta. tū. mobile. semp et ubiq cor j pnt
q itū supinū cor pnt. Vnde in ps In circūitu
impij ambulat. Et nūj xij. Omni regione circū
ta. Et debet. m. scribi sed non profert. **¶**
¶ Circūpes pedis mas. ge. a circū et pes. Et cor
pnt. genit. et sūt circūpedes obseqa seruorū uel
circūcellio. circū conponi sēruī obsequentes
tur cū cella. et inde h circūcellio onis. i. mona
tus qui p diuisas semp uagat cellas. deualtando
et deuorando quiddō inuenit ibi. qui et circūllon
te sunt quiddā heretici sic dicti quia agrestes sunt
quos scotopicos uocant qui xpī filiū dei adop
tū non psum asserunt. Et uidet nomen cōpo
sitū a circū et cella. sicut et circūcellio. **¶**
¶ Circūcellio. onis. mas. ge. Circūcelliones au dō
quos scotopicos uocant qui xpī filiū dei adop
tū non psum asserunt. Et uidet nomen cōpo
sitū a circū et cella. sicut et circūcellio. **¶**
¶ Circūfio. onis. a circūfido. is. et ē circūfio in
cane spūij abscisio. quod solis iudeis fit **¶** Hic
nomen q in sacmentis ē duo considerare. scz usum
sacmentū et ipm sacmentū. Ipī autē sacmentū
dō a quibusdā opus opatū Vtus sacmentū ē ipa
opatio. q a quibusdā opus opant dō. Et dicit qdā
pabiliter q nullo mō ipsa sacmenta uerens le
gis. i. opus opatū in eis grām conferebat. excep
ta circūfione que dabit grām optum ad efficiē
pūctō culpe et reatus. et optum ad quosdā ef
fectus positōs sicut ordinare aiām et facere dig
nos uita eternā. non tamē optum ad omēs efficiē
taliter concupiscentiā repmēdā. et meritorie a
gendū. ad quod grā in circūfione data sufficere
non ualebat. Et sic intellige quod dicit Beda. Id
inquit salutifere curationis auxiliū circūfio in
lege contra originalis peccati uolnus agebat. qd

baptismus agere reuelare grā consuevit in tempe
excepto qd regni celestis ianuā necdum intrare
poterant. tū in sinu abrahe post mortē btā reqs
cōsolati supne pacis ingressum spe felici expecta
bant. Greg etiā dicit in iij li mor q in pū. Qd
apud nos ualeat aq baptismal h egit apud uetēs
ul p puulis sola fides. ul p maioribus iustus sez
sacrhq. ul pro hijs qui ex abrae stirpe pderūt
miseriū circūfionis. **¶** Item scias q quīs omīs
tenerent ad hōdum fidem quā habuit abraā nō
tamen omīs tenebant pmitari abraam in fide. q
nec ad omīs noticiā abrahe uenerat. nec omnib9
datus erat in exemplū pmitabile. nisi mediante
semine in quo omīs gentes benedōnem consecu
ture erant. et ideo circūfio que erat signū fidei
abrahe non omnibus populū competebar. Vnde
solis iudeis data est Ex quo ul qbus xpūs nasci
turus erat Apud autem alios ppos remanebant
alia remedia que ante circūfionē fuerunt data
que remedia dō sunt p ūba gregori. Solo etiā
te ignorare q pccm originale optum ad culpā et
rati dōdit a prē in filios optū autē ad pēalitatef
dōdit a femina. qz pater efficiens ē in gnatione
et mater materiā ministrat. Circūfio autē data
ē contra originale ad tollendā culpā non autem
tollendā carnis corrupcōnez. et ideo uiris nō mu
lieribus data ē. et ppter hoc etiā oriē sacramentū
imfectū. et sua impfco in expectacōnem pfecti
onis ducit. **¶** Animadūte etiā qd circūfio data
fuit pluribus de causis. ut p obedienciā mandati
abraam placeret deo. cui p puariacōnem adam
displicuerat. data etiā fuit in signū magne fidei
abrae. qui credidit se habiturū filium in quo hōr
benedō omniū. Deinde ut h signo discerneretur
populus ille a ceteris nacōnibus. In carne ūo p
puj ideo iussa ē fieri. qz in remediū instituta ē
originalis peccati. quod a parentibus trahimus p
concupiscentiā que in pre illa magis dōnatur. Et
qz in pre illa culpam inobedientie pms hō sen
sit. deuit ut ibi signū obedientie accipet. **¶** Liebat
autē octauo die petriño cultro. qz in resurreccōe
cōmuni erate octaua futura p petram xpī om
nis ab electis abscidetur corrupcō. et p xpī resur
reccōnem octaua die factaz circūfiof a peccatis
anima cuiusqz in eū credentis et h ē racō milita
Alia ē lālī que tangit a rabi moysi. quia puer
aū octauū diem ē ita tener qz in uentre matris.
et ideo sicut animalia nō offerebant ppter dōcā
cām ante octauū diem ita nec puer circūfidebat
Sed potest queri. An octauus dies esset de necessi
tate circūfionis. Et uidet q non. qz sicut ē pter
mittere determinatū tempus si preueniat ita et si
tardetur. s pfecti circūfidebant post octauā et e
is ualebat. ergo et pueri poterant ante octauum
diem circūfidi. et eis ualere. Responsio. Circūfio
erat in pcepto et erat sacmentū. Octauus ergo di
es erat de necessitate circūfionis. optum ad obli
gacōnem pcepti ita q reus erat qui illud temp9
non obseruabat. s non erat de necessitate eius q
tum ad efficacīā sacmentū. qz etiam in alio tēpo
re circūfio facta suū effectū sacmentalem habe
bat. sicut etiam accidit de ministrantibus nostra
sacmenta qui seruant materiā et formā debitam
et omittūt aliquid de ritu ad solemnitatē sacme
ti ab ecclesia instituto pūnens. **¶** Ad illud autē
quod obiectū ē dico. qz sicut magister sen. uidet

sentire. licetbat imminente mortis articulo diem p
uenire octauū. Alij uero dñt q non erat necessi
tas diem puenire. q illis qui añ octauū diē mo
riebant ualebat ad salutē remediū quod ante cir
cūcisionē fuerat. quod adhuc efficacā habebat.
et h confirmant p iudeos qui nūc sunt qui nūq
ante diem octauū circūcidunt. Et etiā p simile
q nullū animal offerebat dño añ octauū diem
Secūdum hanc ergo opionem dicendū est q n
ē simile de pūciedo et differendo. q pceptū nul
lo mō quis transgredi debet ut pueniat. s si tñs
gressus fuerat differendo debet optuz potest illud
implere in quocumq tempore.

Circūdo. das. dedi. circū dare. datū. ex circum et
do das. et cor hēc silla da ubiq in uerbo supino
et picipio. Vnde debet dici circū dabat circū dare
datus penl cor. Ouid. Iussit et ambire circū dare
litora terre. Item de cor in ptenito ut circūdedi.

Circumforanus. m. mas. ge. a circū et for qui
circū for causā. causa aduocationū. ul for re
rum uenaliū causa decipiendi et auferendi aliqd
qui et lūstro dī Et prod penl. Et mutat. m. m. n.

Circūliuū. uij. locus quē aqua ē sequente. f.
culuit. Et dicitur a circūluo. is.

Circumquaq. ex omni pte vndiq
Circūscribo. bis. circūscripsi pti. circūscribere. i.
concludere. circūre. dampnare. reprehendere. includere
ul stringere. ul remouere. bonis ppiis puare dele
re. Vnde circūscriptibilis. le. circūscriptibiliter.

Circūscriptorie adūbium callide iūre surrepti
Circūscriptus. A circū. ue. A circūscribo bis.
cūscribo. bis. dī circūscriptus. ta. tū. picipiū in e
adem significacōne qua et sūū ūbum. Item circū
scriptus. ta. tū. nomen. i. cautus ul callidus argu
tus ul strictus. et inde circūscripre adūbiū argu
te. caute. circūsepre. ul stricte. Et componit inccū

Circūseptus. ta. tū. i. circū. scriptus. ta. tū.
datus. vndiq anctus. ul sepe ambitus. Et cōpōi
tur a circū et septus. Vel circūseptus ē picipiū fi
gure. decōposita. et tūc descendit a circūsepio is.

Circūspicio. dis. circūspexi cti. A circū et spicio
componit. et ē circūspicere vndiq aspicere. pui
dere cauere. vñ circūspecto. ras. fre. et circūspiciū

Circūuenio. is. circūueni circūuentū circūueni
re. circūmdare. stringere ul inculpare. decipere. ij
cor xij c. Numquid titus circūuenit nos. i. decipit
Et cor ue in pnti. et in ptenito prod ue. et i lūis
que ab eo formantur.

Circus. d. mas. ge. i. circūlaris linea ad idem
punctū rediens. Vnde et h circus. d. dñs ē locū
rome in quo equi currebant in circūtu circa me
tam. i. theatrum. et quilibet locus in quo equi ita
currunt potest dici circus.

Cirena regina fuit libie que ex suo nomine a
uitatē condidit quā cirenem nominauit fm pap

Cireneus. penultima acuta. interpretatur hebes
Circopius a copos labor et miron vngentū ul
ciros quod ē manus dī microcopus. pi. et h cpro
copus. pi. in eodem sensu. scz vngentarius qui uē
dit ul operatur vngenta. et cor co.

Cirogpho. phas. i. manu scribē. A ciros et gra
pho. as quod ē scribo. Vel dī cirogpho. phas. i.
cirogphum facere. ul scribē caracteres. Et tūc dī
uat a ciroggraphum. phi. Et cor gra.

Cirogphus. A ciros quod ē manus et gpnos

ul graphia componit h cirogphus et h cirogm
phū. phi. Item ab eisdem et sin quod ē a ul siml
componit h singphus et h singraphus. et h sin
graphia. in dēdñ. Et nota q ciroggraphus et sing
phus sepe accipiunt indifferenter. Dñt tñ b. p
etate. q cirogphus dī conscripcō manuū. scilicet
causā que sit ppa manu debitoris et cōmittitur
creditori. Singraphus dī conscripcō. i. duorū in
scripcō. Antiquitus enim creditor et debitor crē
mul in ligno ul in carta scribebant et nomē cre
ditoris et nomen debitoris et testes et summam
pecunie. et in medio h nomen singraphus capi
talibus lris. et p mediū diuidebat. Postea si credi
tor plus exigeret q deberet. ul si debitor denega
ret depositū utrozq afferebat ptem quā habebat
utū due ptes cōuenirent et illud appē ē singphū
Singphus etiā dī nota aliqua ul scriptura i re
aliqua confirmanda facta sicut in cartis publicis
ubi non unus scribit tantū s plures ad cōfirmā
cōnem carte. et hinc singpho. as. singphū facere

Cirogrillus erinacius spinosus maior que sit in ma
nu. A ciros manus et mancia.

Cironancia. cie. fe. ge. diuinacō que sit in ma
nu. A ciros manus et mancia.

Cironancia. A ciros manus et nomos quod ē
mouens. dī h ciromata. re. et h ciromas manu
tis. i. ioculator quilibet qui manibus suis ciromon
mouendo eas cū cultell. Et inde etiā h ciromon
indeci inuenit et in eodez sensu. et h ciromoniam
dñs ē ioculator appo nomine qj p excellētiā

Ciros grece manus latine.

Cirotheca. ce. i. manuū tectura ul repositorij
a ciros et tego tegis. ul teca quod ē repō. s
niū ul aliud ubi aliquid reponit. Et est fe. ge. s
cūt apotheca. ut uolte magister bene. licet quēdā
dicant q est mas. ge. et iñ theca quod est lani
et sic aspirat cū suis compositis. Vel pē esse lani
nū a tego is. et sic teca nō aspiratur nec ciroteca
eas facit ul uendit. Et cirotecarius. ria. nū. f. h
guē. et uidet ualle q ciroteca sit fe. quia dicit. q

Cirus. ri. in crinis est.

Cirurgia. e. penultima prod uide in ciurgis
Cirurgicus. a ciros quod est manus et ago
componitur h ciurgicus. ci. penl cor. i. medicus
manu et ferro pfectionem opans. et ciurgicus
um. vnde h ciurgia. ge. ipsa manuū plagas

Cis adūbium loci. i. ex ista pte. Vnde cis ē dī
tra sunt eiūdem significacōnis. nisi q cis ē dī
locale. Sed atra qñq locale. qñq tempale. ut a
tra diffinitū tempus. Item cis appē pponit ppiis
nominibus montū et fluuiorū. ut cis renū. cis al
pes. h atra appē appellatiuis nominibus cis pponit
ut atra fou. s qñq p improprietatem dī qd
appellatiuis. Citra ppiis. Et atra comparatū dī qd
interior. appē ex ista pte citior. s citimus. i. pxi
imus. Item a atra citior. tra. tū. i. uicinus scz cis
mus ex hac pte. qd pē esse positū istoz scz cis
rior rimus. Itē cis nom patris saul. et ac in fine

Cisson interpretat letificans eos ul duricia corū.
Ista. a cista. re. dī hēc cista. re. dē sic a coltis
ex canis ul lignis quibus textitur. Et fm pap.
Cista est grandis corbis.

Cistella. le. diminutiuum parua cista. Possit

et h. ciuogm
do e a ul' siml
hum. et h. fin
aphus et sing
Dant tñ h. pp
manuū. sileq
et comitatur
5.1. duozū in
et debitor in
et nome cu
et summan
raphus capi
doilea si credi
bitor denega
quā habebat
pe e singulū
scriptura i re
atis publicā
es ad cōfima
ngpñū facie
maior enio
que fit in ma
omos quod f
onomas man
us suis laud
i h. ciuogm
h. ciuogm
excellētis
laccatōis
repositōis
e repō. h. ge.
Et est fe. ge.
ne. licet quod
uod est gregū
el pē esse la
ur nec ciuogm
te carius. n. q
ria. n. q. h. u
quia dicit. q
et h. ciuogm
in ciuogm
us et ago gū
cor. i. medicū
et ciuogm
uū eius opā
nare placet
Vnde dicit. ut
h. q. cis est in
tempale. ut d
ipōit. pp. al
cis renū. q. al
nibus locorū
tem dicit. q. d
itērior idē q
atimus. i. p. x
uicinus. p. x
is istoz. s. q. d
l. q. et ac in fin
duricia corū.
cā sic a colū
r. Et fm pap.
ista. p. dicit
m pap. p. dicit

etā dicit cisterna locus profundus ubi colliguntur
ad pluviales. et dicit cisterna q̄i cis. i. inferius struc
turus. a. cito. as. dicitur. ca. tū. i. ue. **C**ta
loz. Et compatur. citator. simus. et inde citare ti
us me. adūbiū. citate et citam. i. cito. mobiliū
agiliter. similiter adūbiū.
Citerior in cis exponitur.
Cithara. re. dicitur lingua pectus dicit. Vñ hec ci
thara. re. dicitur sic. q̄i in inico credit fuisse filis hu
mano pectore. ut sicut a pectore ita ex ipa catus
ederentur. h. postea paulatim fuerūt plures spēs
eius. et a cithara citharistes greci. vñde citharist
ta qui cū ei canit. Citharistes citharistis mas. ge
mons quidam ē Et scias q̄ ut dicit glosa sup il
lud psa xxxij. Bene cane rē. admonet tū canticū
lud psa xxxij. Bene cane rē. admonet tū canticū
tur. Dicit enim hanc esse musice naturā si lere
inuenit letionem facit. si tristis tristionem reddi
t. **C**itharedus. dicit. qui cū cithara **C**uide in psaltes
canit. penul' prod. Et dicitur a cithara. re.
Citharista. re. in cithara uide.
Citherea. h. citharus. n. mons est. Vñde h. dicit
rea re. i. uenit que in illo monte colitur. Vel q̄
iuxta illū montē fuit nata de spuma maris. vñ
cithereus. rea. reū. i. uenerens. a monte illo.
Cithisus genus azboria pinguis. a cithiso insu
la ubi abundat. Item cithisus genus fructus her
ba odorifera. fm pap. Et cor pñl. Vñde theodol
Vesper oues cithiso capis depascis ab humo
Citimus. in ciuide.
Cito. tas. A citus deriuat' cito. citas. i. festinare
ul' sit fre. huius tibi deo fm predcām significati
onem. Et nota q̄ cito. tas. p̄t esse fre de cio et ci
eo fm q̄ idem significant. et tūc composita uari
e pferunt. Nam si dñdat a cio prod pñl. h. a ci
eo cor eandem. Componit' ergo concito. tas. Ex
cito. tas. ul' excito. tas. ul' h. magis sunt deriuata
ab excio ul' excito. Item componit' incito. tas. i.
comouere. puocare. instigare. pñl' cor. qñ uenit
a cio secūde. ul' penl' prod qñ uenit a cio cis q̄r
te. Item componit' recito. tas. Suscito. as. A sur
sum ul' sussum. et cito. as. componit' resuscito as
In istis tribus solemus tñ corripē pñl' n. pducē
hinc dicit hug. Alij uero dicūt cū quibus ego q̄
cito. as. fre. de cito ul' cio cui citū cū omniū su
is compositis cor pñl' et prod. ut excito ul' exci
to. preter sollito. recito. oscito. succito. et ab eo
compositū resuscito. et h. uult magister bene. In
uenit cito adūbiū. i. statim pñl' correpta
Citra in as exponitur.
Citropodes dicit quidā. h. s. esse debet inisial
la. citropodes ul' citropodes. Vñde in s uide
Citus. a cio is. p. festinare citus. ta. tū. i. uelox
et agilis. uiuax. vñ ter. citus puer natus est e pā
hio. et cōp. tior simul vñ cito. tius. me. adūbiū.
Et componit' pñtus. ta. tū. i. ualde citus. Et scias
q̄ citū ē sup d. cito es. et h. cor p. et ē sup d. qo
cis quarte cōiug. Et fm h. prod ci. Vñde quidā
A deo citū non uenit ymo citū. Et idem dicit de
citue. ta. tū. Vñde dicit pap. Citus. ta. tū. i. uelox
a qo prima producitur. a cio uero corripitur.
Ciuico. tas. caui. pñl' cor deriuatur a ciuis. Et
ē ciuicare ciuitatē colere ul' ciuē facere. ul' more
Ciuicus. ca. cū. pñl' cor. dicitur a ciuis se habere.
ciuis. Et similiter h. et h. ciuilis et h. le. dicitur ci
uile ad ciuem p̄tinens uel res ciuis.

Ciuilis. a ciuis dicitur res ciuis ul' ad ciuē p̄tinens
ciuitas. tatis. fe. ge. mansio ci **C**et prod pñl'
uū ul' puilegio ciuili uti possit. et gaudere. Actu
um xxij. Ego multa summa ciuitatem hanc cō
secutus sum. Et p̄t formari ab hoc dō ciuili ad
dita tas. Et corripit penultimam ciuitas.
Ciuis. a coeo. is. dicitur h. et h. ciuis. co. ge. q̄ ciues
coeant ut simul uiuant. Vel ciuis dicitur a cio cis. q̄
dantur ad simul uiuendū et habitandū. et in p
compōnem h. et h. conquis. Et dñr conquis q̄
habitant in eadem ciuitate. Et prod. ci. Vñ quid
Non bonus est ciuis qui p̄fert ciuibus hostem. h
hug. Pap. uero dicit. Ciues uocati q̄ in vñl' coe
tū coeant societatis vinculo adunati. ad custodiē
dam legem. A deo dies.
Ciuitalula. le. diminutiuum parua ciuitas.
Ciuitas. tatis. dicitur a ciuis. et est ciuitas hominū
multitudo societatis vinculo adunata. ab eodem
inre uiuendū. Et ciuitas non s̄axa h. habitatores
uocant. h. urbs ipsa menia sunt. et dicitur ciuitas
Claccula. le. dimi. par. **C**quasi vnitas ciuium
ua clades. Et corripit penultimam.
Clades. dis. fe. ge. dicitur a cladeo. des. q̄ res tūc in
equaliter contingat. Vel clades melius deriuatur
a gladius q̄ glades. p̄pe enim clades dicitur pestilenci
a que fit p gladiū. siue p interfectionem factā a
gladio. h. hug. Pap. uero dicit. Clades dēā q̄ cur
rendo ledat. ul' clauī data. Clades morbus. rabes
Clam adūbiū qualitatē **C**alamitas piculū
i. occulte. latenter. Et dicitur a clauis.
Clamis damidis. fe. ge. i. palliū quod ex vna
pte induit neq̄ consuit. h. fibula infrenat. Hoc
a greco nomen accepit. Et cor penul' genitiui.
Clamo. as. aui. i. uerbum neutz. clamorem facere
sonare. Et dicitur clamare a calamus. q̄ calamare. vñ
damofus. fa. sum. q̄i calamosus. a calamo. q̄a so
net. et ponit' damo qñq̄ cōstitue. h. impropē. ut
clamo illū. i. clamore uoco. fm hug. et prod da
iuuenat. lib. iij. Et plures vna condamant uoce
sophiste. Et ut dicit pap. Clamo simplicis oris est
condamio cū alijs acclamo incuso. Reclamo post
aliquem ul' irez. Inclamo et succlamio murmurā
tis ē Proclamo laudandi ul' deprecandi exaltatio.
Exclamo eleuo uocem. Clamare s̄igt ualida intē
cone p̄ces effundere. Clamare uoce insonare.
Clamor. oris. mas. ge. a clamo. mas. dicitur. Et est
clamor racōnabiliū. Clangor uero irracōnabiliū.
Clamofus. in clamo. mas. uide.
Clanculū. A clam dicit' clanculū adūbiū dimi.
et clanculus. la. lū. i. dubius. occultus. vñ clancu
lo. las. i. abscondere. occultare. ul' palliare. clare
Clandestinus. na. nū. latens et occultus. **C**et cor cu
tis. Vñde clādestino. as. idem quod claculare. et
nota q̄ clādestinus pñl' cor. non enim ē compo
sitiū a clam et tenendo ul' stando. ut quidam dixe
runt. h. deriuat' a clam. ut dicit ps in t̄ratu ipō
nis. vñ cū non hēat t a p̄mitiuo cor pñl'.
Clango. gis. go in xi clāxi. et xi in cū clāctū
i. uerbum neutz. i. sonare. et est alau siue tubaz. vñ
clāgor. oris. i. sonus. et ē irracōnabiliū ut anser
tubaz alau. Sed clamor ē racōnabiliū ut homi
nū. Inuenitur autē dangui in p̄renio. Vñ nūo
rum x. Si sel dangueris uenient p̄ncipes ad te. h
p̄t dici q̄ littera corrupta est ibi uicio scriptorū
et debet ibi legi clāxeris. q̄ fm po facit p̄renitū
clāxi. et ita in similibus dicas.

Clareo inis fem. ge. i. claritas. **A claus** dr. et claritudo in eod. sensu. Et ut dicit pap. Claritas e splendoris. claritudo nobilitatis.

Clareo res. rui. rer. ubum neut. i. esse ul' fieri clari manifestum. et dr a claro. ras. et prod. pma prosper. Ex opeu spe darebunt intima cordis.

Clareo cis. incipio clarere. ubum inchoatiui. **Clarifico**. cas. caui. i. facere clari. ubum actiui. **A claus** ra. rum et facio. Et cor penultimam.

Clarigato. a clari et acto coponi h clarigato omis. i. clari acto sez q exponit clari et apta uoce. et pt esse ubale a clari go as. i. clarigatoez facie.

.i. causas belli exponit. et est sumptu a romana consuetudine. Cu enim romani hostibus bellum indicere uolebant patezpatratus ad fines hostiu pficisebatur et clari uoce exponebat quibus de causis bellum indiceret. que causaz expō clari go co dicebat. q clari uoce fieret. Expositis autem causis hasta emissa in fines hostiu indicabat pug.

Clarigo. gas. gaudi. gare. i. clarere. **Clarigati** florere. h pap. Vel fm hug. **Clarigati** onē facere. i. cas belli exponē. uide in clarigatio.

Clarus. rij. i. sol. et dr a clari. quia sit. **Clarus** clari. Vel dr a clari insula qua colitur.

Claro. ras. i. clari facere et manifestum. h non est in usu. et deriuatur a clari. Et componitur de clari. ras. i. notificare. et prod. cla.

Clarus. A celu dr clari. ra. rum. q splendeat et compa clari or. simus. Vnde clari. rius. sine. adubium. et h claritudo. inis in eodem sensu. **Clarus** componit pclarus. pclarus. ambo pro ualō clari. Et prod. cla. Vnde quidam. Quid tibi nobilitas quid uirtus clari parentum.

Classarius. rij. mas. ge. i. tubicen. et ppe militi. **Classarius** p rectore q nau. **Classit** dr a classit.

Classit. A halo las quod e uocare. dr h classitum. i. cornu ul' tuba ul' aliud instrumentu causa conuocandi factu. **Classit** etiam dr signu bellicu ul' sonus tube ul' alterius instrumenti bellici. ppe tamen classit est concentus et concordia omniu instrumentorū insimul sonantiu. siue sint tube et cornua in bello siue sint campane siue etiam ho.

Classis. A kalon qd est lig. **Classis** nines. et cor pni nu dr h classis. sis. q de ligno fit. et est ppe classis multitudo nauiu. Dicit tamen ead classis vna nauis. Et q alia habebant signa bellica tam romani q pedites ideo et milites dnr qnq classes qnq etia tā milites q plebei dnr classes. Cu eni romulus rempublica instituit romanos in duas ptes diuisit scilz in nobiles et ignobiles. et utramq ptem classem appellauit. a quibusda classitis q tā isti q illi suū classitū. i. suū signū habebant. h illi sez nobiles dicebant pma classis. h ignobiles secunda classis.

Clarus. A clavis ul' claud. dis. dr hic clari. tr. i. repagulu quod opponit hostio. ul' ipiū hostiū pcpue oroz ul' vineaz et uiridarioz ul' trū cus. Orat. Obiectos ualeat confringere datros. h hug. Vel fm pap. **Clari** ligna uolubilia in caue is ualidissimi fustes qbz hostia obserantur ualli.

Claua. ue. baculus hñs massam ferri in fine et aliq etiam in principio q uulgariter dr mara. et dr a clauis. ui. q sit clavis ferreis religata q et cateia dicitur. et producit cl. uide in clauis.

Clauatus. A clauis dr clauatus. ra. tū. clauis

confixus. ul' clauo ueste ul' instrumento ornatus et pparatus. et h clauatus. ti. quoddā genus cal ciamenti pedū. et dicitur clauati q clauilati. qā minutis clauis. i. acutis solea caligis vinciat.

Clauo. des. i. claudicare. et dr a claud. is. **Clauicarius**. a. riū. qui cito claudicat ul' sepe et dr a claudico. cas. Inuenit etia h claudicaria.

Clauico. cas. ubum neut. i. inequaliter ince dere. Et dicitur a claudus. Et corripit penultimā.

Clauo. dis. clausi. sum. i. in eodē sen nota q aniqui dicebat claud. dis. si. in eodē sen su in quo dicimus cludo. dis. Cuius laturam om nia composita a claud. ul' cludo redolent. **Com** ponit claud. ul' cludo concludo. dis. conclusi con clusum. Item discludo. dis. apire clausuram aude re. Item decludo. dis. i. ualde ul' deorsum claudere. i. ul' discludere. Item excludo. dis. i. intra claudere. i. extra clausuram emittre. Itē includo. dis. i. intra claudere. Item intercludo. dis. inter aliqua claudere ul' auferre. Item pcludo. dis. i. ante claudere. Itē re ferre. Item ocludo. dis. i. contra claudere. Itē re cludo. dis. i. itē claudere ul' retro claudere. et segre rre. Item sedudo. dis. i. seorsum claudere. et segre gatiū separe. Item tñcludo. dis. i. ultra claudere ul' fugare ul' mittere. **Clauo** et composita in eo omnia sunt actiua. et omnia faciūt pntitū in si et supinū in sum. Itē omnia ab eo desinūt in p ubiqz mutant au in u longam. vnde desinūt in p senti in cludo. et in pterito in clusi et in supio in clusum. Et scias q antiqui ponebant claud. dis. etia pro claudicare. Vnde claudus.

Claudulus. la. lum. dimi. de claudus. **Clauicularius** in clavis exponitur.

Clauiger. ra. rum. pni cor. qui clauis gerit. In uenitur etiam substantiue dedinati in quolibet genere. Et componit a clavis et gero. ris. Vel p componi a claua et gero. et tūc clauiger idem est. **Clavis**. a claud. is. dr h quod claua. le. dimi clavis. uis. q claudat. vnde h clauicula. le. dimi a quo h clauicularius q clauis portat uel facit. Vnde h clauicularia. rie. in eodem sensu. et facit accūs sing. in em et in im. ut clauem ul' clau et abltis in e et in i. ut clauē ul' clau. Et accūs uis plis in es et in is ut clauis ul' clauis. Et pnt scias q clavis put sumitur in theologia. et pnt ligandi et soluendi q ecclesiasticus iudex dignos recipere indignos excludere debet a regno. et pnt iectū ptatis sez iudex ecclesiasticus. et actus sez excludere. et recipē. fm duos actus material' clauis apire scilz et claudere. Cuius obiectū tangit in h quod dicit a regno. modus autē in hos quos di cit dignos ul' indignos. in illis in quos sez discedit exccē pensatur. Clauis autē sunt due sez discedit di. et potentia ligandi et soluendi. et secunda clauis que dr potestas ligandi et soluendi ē que im mediate seram apit peccati. Sed clauis que dicitur sciencia ostendit cui apienda sit illa clauis et si obijdas clauis in collatione semp h qnq ex ac quisicōne. nec ab omnibz ordinatis habet et a q busda non ordinatis habet ergo sciencia non est clauis. et sic est tñ vna clavis. sez potestas que dicitur in ordine. Vñ dico q sciencia que habet

non e claus. sed autoritas actus sciencie exercē
di que qñq sine scientia est. Qñq scientia sine ip
sa. sicut enā parer in iudiciis secularibus. aliqñ
enim est iudex hñs autoritatē iudicandi qui nō
habet iuris scientiā. et aliqñ ecōūso hñs sciāz iuris q
quis ex autoritate suscepra obligat non autē ex
sciā habita. sine utraq fieri bene nō pōt. Ideo au
toritas iudicandi que ē claus ē sine scientia non
pōt sine peccato accipi. Sed scientia sine autoritate
uō. Et proū da. Sic potest queri. An sacerdos
ex ui clauū remittat pccñ quo ad penā tantum
Respondēdo. Idem ē iudiciū de effectu que potes
tas clauū actualiter exercitata complet in eo in
quo contricō tempe pccēssit. et de effectu baptismi
qui iam habenti grām datur. Aliquis enim per
fidei et contricōnem pcedentē baptismū gradaz
remissionis pccōū optum ad culpā consecutus ē
sed quādo actualiter postea baptismū suscipit grā
a augetur et a reatu pene totaliter absoluit. eo
q sit piceps passionis xpī. Et similiter ille qui
p contricōnez consecutus est remissionē peccato
rum optum ad culpam. et p consequens optū ad
reātū pene etene que simul cū culpa remittit ex
ui clauū ex passionē xpī efficacā habentiu au
getur grā et pena dimittit temporal. cuius rea
tus adhuc remanet post culpe remissionem. non
tamen totus sicut in baptismo homo regnātur.
et configurat passioni xpī. que sufficit ad omnē
penam delendā in se suscipiens ut nichil de prio
re peccati actualis pena remaneat. qz non debet
alicui imputari ad penā nisi quod ipsemet fecit.
In baptismo autē homo nouā uitam accipit sit
p grām baptismalem nouus. Et ideo nullus rea
tus pene remanet. pro pcedenti peccato. sed in pe
nitentiā homo non mutat in aliā uitā. quia non
ē regnatio sed sanacō quedā. Et ideo ex ui clauū
pena remittit in sacramento penitentie nō tota
reatus post absolucōnem a pena eterna remanē
bet penitens in confitendo ut quidam dicunt. qz
sic confessio et sacerdotalis absolucō nō essent in
in onus qd non competit sacmentis noue legis.
sed etiam de illa pena que in purgatorio debetur
aliquid remittit ut minus in purgatorio puniat
nem decederet. Ex dictis collige qz deus p seipm
in contricōne delet culpā dimittit pene etene rea
tū infundit in anima grāz. sacerdos autē ex ui da
tū in confessione aliquid dimittit de pena tēpo
rali. Vide in penitentiā.

Claus. uas. uari. uare. i. claus confingere. libuz
actm. Et dicitur a claus. ui. Et proū da.
Claustrellū. li. diminutiū puum claustrum
claustris in claustrum exponitur.
Claust. a claud. dis. dī h claustr. tri. qā dau
li. dmi. et h et h claustris. unde h claustrulluz
claustralis. et h le. in eodem sensu. rez claustrū ul
ptinens ad claustrū. Et potest esse substn h et h
claustris. et hoc se. ul claustral monachus ul
monacha stan in claustro in cenobio.
Clausula. le. pñl cor sicut est distinctō construc

conis. Et dī a claud. dis. Et ut dicit pap. Clausu
la est in oracōne breuis sententia.
Claus. ui. mas. ge. i. acutus. dñs a calibz. qñ
calibus. i. ferreus. qz sit de ferro. Et claus dicitur
uestis purpurea qz urebant senatores. qz quibus
dā claus aureis uel de alia materia erat ornata
et uariata Et in tali ueste sepe denotat dignitas
Claus enā dī gubnaculū nauis scz temo ul ma
nica remonis. Proū xxij. Quasi sopitus gubna
tor emissio clauo. Xv. Claua ferit claus agit. da
uul duo iūgit. Indue te clauo. rege clauo. pcutē
Clemens. tis. omnis ge. i. misericors. **C**clauo
nobil pius et sanctus. et dī a duo. is. i. defendo.
qz duat. i. defendat ptegar et tueatur. sicut solz
patronus clientē. Et comparatur. Et inde h clemen
tia. tie. a dñō elementi addita a. Clemens compo
nit inclemens. et inde h inclementia. tie. i. impie
tas. crudelitas. Et proū cle. Vnde in aurora dici
tur. Hinc pius hinc dulcis hinc clemens hinc qz
benignus. Item idem. Donec honoret eos summi
clementia regis. Et dī clemens qī clementē men
Cleo. A deos quod ē gloria dī. **C**tem habens.
deo des deui detū. i. glorior. aris. Item deo des
. i. abscondere ul sorbere. Itē deo des. i. inclinari.
Cleopatra. i. regina et soror ptolomei regis a
lexandrie. Et cor pñl naturaliter. Vnde in auro
ra dī. Subit alex. dīro cleopatra regia nōnt. Itē
idem. Que iam cleopatre leserat intus amor.
Cleophas frater ioseph sponsi uirginis marie
pater symeonis q symeon iacubo epō successit.
Cleos. i. gla. Inde inditus. i. gloriosus. fm pap
lepo. pis clepsi clepere pñl. i. furari. Et ē acti
uū cū omnibus suis compositis si qua sunt h hu
guē. Pap uero sic dicit. Clepere clam rage furari.
surripere. celare. Et corripit de.
Cleps. a clepo. is. dī h et h cleps ul cleptes tis
Clepedra. A clepo. pis. dī h clepedra. **C**fur
dre. i. docillus qui obdit foramen dolij qz p illū
quis furat liquorem. et uidet esse compositus a
clepo. pis. et idor quod ē aqua. siue liquor. unde
et quidam dicunt clepsidra pñl proū et p i qua
si clepeus rōr. h potius uidet etymologia qz cō
pō. Sed siue sit etymol siue compō dicendū ē
clepsidra pñl cor. et p. e. h hug. Item clepsidra
dī quodd instrumentum quod immittit in dolium
p foramē supius cā furandi vinū. Itē clepsidra
dī illud instrumentum p qd hore colligunt scz ho
ralogiū. Vnde clepsidrarij dñr illi qui p illō ho
ras colligunt Clepsidre etiam dicuntur uasa pfora
ta. qz hēbant philosophi ad dimeciēdam quatita
tem. Vnde marcial in sua astrologia. monstratū
ē omnia signa paria spacia continere. multiplici
appositione clepsidarum.
Cleptes cleptis in cleps est.
Cleptus. ra. tñ. i. furatus passue quod et pro
gibboso dī. Et deriuatur a clepo pis. fm huguē
Clericalis. in clericus uide.
Clericus. a cleros ul clerus dī h clericus. ci. et
dicuntur gnāliter clerici omnes qui in ecclesia xpī
deseruiunt. dū tamen ordinē habeant. et ab illo
tempe sic dicti sunt. ex quo matthias forte elcūs
est quē pñū p apostolos legimus ordinatū. vñ
h clericatus. tus. tui. et h et h clericalis et h. le.
Vnde clericaliter aduibium. et h clericalitas ratis
h hug. Pap uero dicit. Clericus dñs qz ē de sor
te dñi. ul quia dñs sors ul ps clericus est. **C**Et.

scias. q. clericus qui ad diuina misteria applicat
competit rasura et tonsura in modum corone. ra
cone figure. q. corona e signu regni et pfectionis
cu sit circulus. Illi autem qui diuinis ministerijs
applicatur adipiscunt regu dignitate et pfecti
in uirtute esse debent. Corona eniz regale decus sig
nificat. et seruire deo regnare e. Vnde ministri ec
clesie reges esse debent ut se et alios regant. qui
bus petrus ait. Vos estis genus elon regale sac
dotiu. Competit enim eis racione subtracconis ca
pillor et ex pre superiori p rasura ne mens eoru
tempalibus occupaconibus a contemplacone di
uinor retardet h reuelata facie gloria dei expedi
te et libere contemplet. Similitas eniz capitis est
eminentia mentis. denudatio capitis est reuelatio
mentis. Clericus eniz secretor dei non ignarus esse
debet. Et ex pre inferiori p tonsura roudunt ei
capilli usqz ad reuelaconem sensu scilz oculoꝝ
et auriu ut uicia in corde et ope pollutantia doce
antur pcedenda ne ad audiendu et intelligendu
ubum dei spediunt. p quo seruato reddet in ex
celis corona. Item figura rotunda nulluz angu
lu habet. et signat q. clerici non debent habere sor
des in uita. qm ubi angulus ibi sordes. Et debet
habere ueritate in doctrina. qm ueritas angulum
non habet sicut dicit Iero. Item hec figura est
omniu figuraru pulcherrima. Vn in hac deus ce
lestis creaturas fecit. p quod significat q. clerici
debent habere pulchritudine interius in mte et
exteriorius in conuaccone. Tales sane ut dicit dnm
papa ad ministeriu spuale eligendi sunt qui dig
ne pnt dnica sacramenta tractare. melius e eniz do
mini sacerdoti paucos habere ministros qui pos
sint digne opus dei exercere. q. multos inutiles q
ordinatori onus que inducant. Iero. autem ad ne
pocianu de uita clericor sic dicit. Nec rusticus et
tame simplex frater. ideo se sanctu putet si nichil
nouerit nec peritus et eloqns in lingua extimz
sanctitate. multo q. melius e e duobus impfctis
rusticitate habere sanctam q. eloquencia peccat
cem. Item quedam glosa dicit sup illud isa. xx
ix. c. dabit liber nescienti lzas dicit q. ei lege. et re
spondebit. nescio lzas r. Multo melius e imperi
tia legis confiteri q. iactare prudentiaz. nec posse
scire quod dz. Vide in nubil et in ordo. et in sac
deronomus. A deros dz h de rcos et in lux
ronomus. mi. i. heres. et deronomia. i. hereditas.
Aleros grece latine fors ul hereditas.
Alerus. a deros dz h derus. ni. i. multitudo deri
cor. q. hereditarius ul sortitus q. sit sortitus deo
.i. de sorte dñi. ul q. prem dñi habet. Vel h q. s
dam. Clerus dicitur a darus. quia sit darus
libanarius in dibanus est.
Libanarius. cij. mas. ge. i. panis in testa ul fur
no coctus. Et dicitur a dibanus.
Libanus. a diuus. dz h dibanus. ni. penl cor
.i. furnus ul fornax. q. diuanus. q. in erectione
sit coctus. Cliuus eniz ascensus dz. Idem et alio
nomine dz dinacius similiter a diuo. Et a diba
nus dz h dibanarius qui custodit dibanu. uel fa
cit. et h dibanaria. rie. uxor dibanarij. ul q. facit
ul custodit dibanu. et clibanarius. na. rium
Cliens. a colo. lis. dz h et h diens. tis. co. ge. a
colordis patribus. uel dz a cluo. q. cluat et defen
dat dñm suu. h hug pap uo dñ. diens a colendo
patronu dñs. i. amicus domesticus. q. pus colen

tes dicebant. Item dientes discipuli q. si colen
Qlientela. le. fe. ge. i. seruiciu ul multi
tudo seruor. et dz a colo. lis. Vel fm pap. Clente
la officiu domesticu. Et prod re. Et format a dno
clienti. I in e longam addita la. fm pristinum
Qlientulus. li. dimi. panus diens siue seruicus
Qlima. a cleo clef p inclinari dz h clima. mans
.i. tanta porco terre fm qua mutat meridies. et
fm h in astrologia assignant septem climata i ma
habitabili regione. fm quosda ul fm alios octo
Item clima dz plaga ul ps celi siue mudi. Sicut
consequit dicit. Quatuor sunt climata nudi. i. p. pro
scz orientalis. occidentalis. septentrional. austral.
Item clima grece dz gdacon. et in h climax adu.
quida color rethoricus.
Qlimatenus. Clima grece dz gdacon. In de hoc cli
materium. et sunt climateria que gradati discun
runt. ul in cere rei diuinacones. ul in tra p. p. p.
Qlimax. Clima grece dz gradaco. vnde h. v. v. v.
eis gradaco. quida color rethoricus h hug. v. v. v.
eqam sup in iij pre in caplo de col rethoricus.
Qline grece latine dz lais. et uirtut in launum.
et dz h dimul ni. i. lais. A q. dino as ubum acti
Qlinicus. A dine ul dinus dz h dinicus. ci. p. l.
cor. qui de lais non dñdit. et p. p. p. p. p. p. p. p. p.
h dinica. ce. in eodem sensu. Et dinicus. ca. cum.
mobiliter potest declinari.
Qlino. Clinus. i. lais. A quo dz dino. nas. i. h. h.
tere. curuare. et p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p.
Et componit inde actino. nas. et condino. as. de
dino. nas. Indino. nas. Interdino. as. Reclino. as.
Clino et eius composita sunt actina. licet q. q. q. q. q. q. q. q. q.
ueniant in absoluta et passiva significaccone. Vt
in lucano. Indinant facta duct. et omnia p. p. p. p. p. p. p. p. p.
facetus. Maiori cedat caput inclinet seniori
Qlinus. ni. a q. dino. nas. q. componit actino
declino. uide in cline. et in clino as uide. et p. p. p. p. p. p. p. p. p.
Qlipoela. uide in clipeus.
Qlipoelus. li. dimi. puus clipeus.
Qlipoelus. A cluo. is. i. defendo dz h clipeus. p. p. p. p. p. p. p. p. p.
.i. scutu. h scutu e mili tu. Clipeus peditu. Et dñ
tur clipeus. q. clipeus. q. defendat ab ictibul ul
dz a clepo. pis. quod e furari. q. clipeus. q. de
tur corpa mra ictibus. q. autem dz clipeus. q. de
pens soma. i. subtrahens et furans corpus. vnde
etymologia e non composiconis ostensio. vnde
h clipeu pei. neu. ge. pictura ul ymago rotunda
ubi tantu caput impingit. Vel dz sic locus ubi
ymagines reponunt. et h clipeolus. li. dimi. i. h.
clipeola. le. p. l. cor anulus. q. sit rotundus inlar
clipei. ul mōile rotundū ad modū clipei. et clipeo
tus. ra. tu. i. clipeo p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p.
as. i. contegere ul armare clipeo. Et est acti. p. p. p. p. p. p. p. p. p.
cor cli sicut clipeus. vnde patet q. scribit p. p. p. p. p. p. p. p. p.
plex p. Quid in iij ep. l. Quā manibus clipeus h cli
Qlistere. a clepo et ster. Macute cuspidem h cli
cus componitur h clistere. rie. quod eam h cli
tenū inuenit. scz instrumentū medicor. quo ste
cus infirmi in uentre p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p.
dictū. q. clipeus stercus. Vel dz sic q. culus ster
ris. ul q. colaco stercoris. q. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p. p.
cus extrinsecus. Vel dz sic a cleo des quo est in
dinari et stercus. q. stercus facit inclinari. i. d. p. p. p. p. p. p. p. p. p.
Et cor p. l. clistere. Vnde dicit macer de puluere
anbei. Appositio digito aut intus clistere h. i. o. et
declinatur h clister clisteris a macro. et sic ablitio

definit in e. Et sic f. regulā definitiū in er. cresce
tū in genitō cor pnt. ut puluer eris. clister teris
et inde dī dīstīso. fas. et est clisteriare p. forā
in anū aliquid emittē. dīstīgere. fm pap. Ode
dīcī autē cōmuniter dīcūt clīstere. ris. penl. prod
et sic dechnaf h. clīstere. ris. Et definit abltis in
clīro. A cluo. is. p. resplendeo h. clī. clīstēri
ro. nis. i. hīus regis ul' impatoris ul' qui mltā
clīstus. m. tū. i. glorio. resplendet nobilitate
lis. nobilis. h. non ē in usu. Et deriuat a deos qd
est gloria ul' a deo des quod ē glorio. Et cōpo
nit dīctus cū in et dī inditus tā tū. i. ualde glori
osus. nobilis. Vel potest componi inclitus ab in
et clīro. tonis. Vnde inditus. i. nobilis et glōsus
fm hug. ul' inclitus fm pap. componit ab in et
deos quod ē gloria. Inde inclitus. i. intus glorio
sus. hīe intus deos. Et corripit clī
clīuosus. fa. sum. uide in clīuus.
clīuus. A deo. es. quod ē inclinari dī h. clīuus
ul' collis fm q. considerat in descensu. scz ascen
sus ul' potius descensu montis ul' flexuosus vñ
clīuosus. fa. sum. i. monticulosus ul' flexuosus Clī
uus. u. u. Vñ deriuus. p. clīuus. Et quodlibet
illorū comparat fm hug. Pap. uero dicit. Clīuus
ascensu mons non altus. clīuosus inclinatus. p
quātal inuenerunt puellas ē. Et producit clī
clīaca. A colo. las. dī h. clīaca. ce. q. ibi colā
tur que emittuntur. Et dī clīaca quelibet fossa
ad quā sordes defluūt. Vel fm quod dī dī clīaca
a deo. es. quod ē abscondere ul' forbere. q. sterco
ra et immūda absorbeat ul' abscondat. Et prod
pnt. Vel fm pap. Clīaca dīcī sunt q. p. eas colā
tur aque. ut quodens pluuie inundatio extiterit
per eas aque extra ciuitatem mittantur.
clīacarius. nj. qui clīacā facit ul' purgat. a do
aca dr. et h. clīacaria. rie. in eodem sensu.
clīaca una ex tribus pntibz interpretat cōuocacō
Vñ p. componi fm antiquitatē concludo. exdu
co. clīudo. et cetera. uide in clāudo. dīcī.
clīniculū. li. ge. neu pnt cor. i. spari splēdona.
et dī a clunis. q. pendat a clune. Vel dr a cluo
is. q. defendat. Clīniculū etīaz dī foramē qd sic
in camīsis mulierū circa ignina. ul' generalit qd
fit in pānis eaz. circa latus. fm huguonem.
clūnis. A culus dī h. aut h. clūnis. generis inc
n. i. nates. q. sit iuxta culū. Vel potius deriuat a
cluo. is. pro. defendo. q. illa massa carnis defendit
ossa sedentis. fm hug. Pap. uero dicit. Clūnes dīcī
et signat duo. scz defendere et replendere. Cluo
componit p. cluo. is. i. ualde defendere ul' ualde re
splendere. vñ h. et h. p. clūnis. Et duo p. defendo
cū suis compositis si qua habet actm ē Pro resplē
dere neutq. et omnia carent sup h. hug. Pap. iio
dīcī. Cluere pollere excellere uigere protegere
clūo. uas. uau. ex con et acuo as. et abi
clūo. n. et ē coacuare simul acquare. cumulare
clūo. actm adūbium. i. uigenter. Congregare
clūo. actm. toris. qui cogit. a cogo. gis Coactor
etiam dīcītur aselli agitator fm papiam.
clūo. actrix. trīs. fr. ge. mulier que cogit. Et for
matur a coactor. or in rix.
clūo. actus. tā. tū. i. constrictus. in vñū collectus

Coacio. is. acui. ex cō et acuo. A cogo cogis
is. i. simul acue. Jero. in plogo librorū salomōis
Scat magis scripta nra intelligi. que non in ter
cū uas transfusa coacuerint. h. statim de plo pu
rissimo cōmendata teste suū saporem seruauerit
Coadiuu. uas. i. simul adiuuo. Et componit
ex con et adiuuo. uas. Et abiicitur. n.
Coagiro. tas. ex cō et agiro. et coagitare ē sil
agitare. ul' cumulare cōmouere. ul' repellere.
Coagulatus. tā. tū. constrictus ul' simul strictus
Coaguli. a cogo. gis. dī h. cō. a coagulo las
aguli. li. i. illud quod ponit in lacte ut coagule
tur. Vnde coagulo. as. i. simul stringere.
Coalbeo. bes. bui. coalbere. i. simul albere. A
con et albeo. Et abiicitur. n.
Coaleo. les. in coalo. lis. uide.
Coalesco. cis. inchoatium a coaleo. les.
Coalo. lis. lui. i. crescere. ex con et alo alis qd
etiam secūde cōiugacōnis inuenit. coaleo les coa
lere. i. simul crescere. Inde coalesco. cis. inchoatm
Coaltrico. cas. ul' coaltrico. caris. i. simul tra
re. hīgare. ex con et altrico ul' altrico.
Coamicio. cis. dī. coamictū. simul amictire. ex
con et amicio. cis. Et corripit mi.
Coango. is. xi. ctū. i. sil angē. ex cō et angō is
Coarguo. guis. guī. guere. simul arguere. ex cō
et arguo. is componitur.
Coarto. tas. rui. coartare. i. simul artare. cōsti
gere. condempnare Ex con et arto rāg.
Coax uox est ranarum.
Coaxo. as. ūbum p. ranarū. Et dī a coax.
Coctinus. in coctus uide.
Coctineus. uide in coctus.
Coctus. ti. fluius infernalis. et interpretat lū
tus. Et prod pnt' et etīā p. mām. q. duplicat c. ut
habet in doctrinali. Cocta q. uocal coctus c. du
plicauit. Job xxj. Dulcis fuit glāris cocti. Qd
ūbū tractans gēg mor xv dīcī. Greca lingua cocti
ros luctus dī. qui tamē luctus feminarū ul' quorū
libet infirmantiū. solet intelligi. Sapientes uere
huius seculi a uite ueritatis exclusi vmbis qdaz
de ueritatis inquisitione tenere conati sunt. Vnde
coctitū fluiū currere apud inferos putauerūt ui
delict designantes q. hī qui digna doloribz opa
faciūt. in infernū ad luctū decurrunt. h. nos despi
ciamus vmbm carnalis sapiencie. qui iā de uerī
tate lūcē tenemus. et cognoscamus uoce bñ uiri
coctiton uel coctitū luctū infirmantiū dīcī. Et scī
as q. pap. ponit coctitus in. q. et etīā in c. vñ in
c. dīcī. Coctitus inferni palus ul' fluius. h. hug
ponit coctitus in. c. et sic p. mā lā fm eū est c. et
ita scribit cōmuniter. De coctito dī. Non nisi la
menta tua dant coctite fluentia. Quidam tñ cocti
tus scribunt per vñum. c.
Coctus. q. mas. ge. ē genus tincture scz mediū
inter rubrū et crocē. Coctū dīcūt greci nos rube
um seu ūmiculū dicimus. Est enī ūmiculus ex sil
uēstribus frondibus. vñ coctinus. a. ū. et coctine
us. nea neū. illo colore tinctus. i. rubeus. Inueni
tur eqā h. coctinū. dī. in p. s. primo. Si fuerint
peccata uia ut coctinū. ubi dīcī glosa. Joz ē coc
cus et coctinū et ūmiculus. Et scīas q. coctinum
substn cor mediū. Sed coctinus. na. nū. adiectm
prod pnt. sicut bīssinus. na. nū. prod mediū. h. h.
bīssinū substantn eam cor. Et ut dīcī pap. Coc
cineum sanguineum. A cocto dīcitur.

Codea. A conca dicitur hec codea. lxx. dimi. qsi con-
cula. Item codea dicitur alte et rotunde tures scz a
cido. qsi cideo. qz p circulu conscendunt et orbem.
vn fm pap. Codea p circulu ascensus. Grece uo
digit. Dic codea tures scalam testam qz limacis.
Codear. a codea dicitur h codear ul h codeare ris
a concavitate ul ab usu pus codearii dem. code
ar ecia quedā mensura scilz dimidia ps dragma
appendens siliqual nouē. quod triplicatū concu-
facit fm hug. In grece sic dicit. Est codear appie
quo pulter ponis in ore.
Codearius. rij. ē lapis marinus codeis et arenis
et lapillis concretus et asperimus. et dicitur a codea
Coctil. a coquo. is. dicitur h et hec coctilis et h le-
pnt cor. quod coctum ē ul aptum ad coquendum
Coctus. ra. tū. a coquo. quis. dicitur q autē dicitur coc-
tū q coactū ab igne ul aqua et huiusmodi et nō
deriuatō. Quod componit semicoctus. ta. tū.
Cocula uasa omnia coquendi cū pata. et dicitur a coq
Codex. caudex idem ē quod trūcus. et murata
au in o dicitur h codex. dicitur in eodem sensu. Item p
translacionem a codex uel caudex dicitur h codex lib
quid in quo continentur diuisa pcepta iusticie. sic
in codice trunco continentur diuisi rami. et appella-
tio ista nō ampliata ē ut et quilibz lib dicitur co-
dex. Dicitur tamen codex et liber. qz codex ē appie
multorū librorū qz ramqz ramos continet in se
multos librs. h lib ē vnus uolumis
Codicillus. codicilli diminutiuum. puus codex.
Codicillus ecia dicebat illa carta in qua scriptū
erat testamentū alicuius mortui extra ciuitates
ul in pegrinacione. que postea mittebatur ad ro-
manos fm hug. Pap uero dicit. Codicillus puus
codex ul scriptura nulla indigens solenitate. sed
solimō testatoris uoluntate signis. loco testamēti
Codiculus. h. diminutiuū. pus co- **H**abetur
dex. Idem quod codicillus. Et corripit cu.
Coege coegisti preritum de coquo gis.
Coeo. Co. is componitur cū co et dicitur coeo is sub
tracta. n. et ē coire simul ire. et coire. i. colligi. cō-
gregari. coadunari. cōuenire. vn qz uir et femina
cōiungunt in opere uenero. dicitur tunc coire
Vnde h coitus. tus. tui. i. concubitus. Item coire
qzqz ponit transire p cōiungē. siue colligē et
congregare. et fm h inuenit eius passiuū in ter-
cia psona. Vnde lucanus. Multūqz coitur hūani
generis. i. colligit et congregat. Coeo tñ naita ē
Coeptus. pi. uicarius epi. a con et **H**et absolutū
epus Vel fm pap. Coepus cōstitutus et uicinus epi
Coequor. aris. i. simul epulari. a cō et epulor
Coequo. as. au. are. i. sil eqre. ex con et eq as
Vnde h et h et h coequans. tis. Et scribit per oe
diprionum. vn pz qz prod pnt. Reg ij li c viij.
Et mensus ē eos funiculo coequans terre.
Coecco res cui coerctū. ubum actū. i. sil atce-
re constingere. Et cōponit ex cō et atco cel vn
h et h coerctibilis. et h le. vn coerctibilis adubiū.
Coesus. a. u. i. corrosus. a cō et elus. et pō pnt
Coetaneus. nea. neū. vnus et eiusdē etatis. ga-
la. i. pfectibā in iudaismo sup mltos coetaneos
Coeternus. na. nū. i. simul eternus. **H**meos rē
a con et eternus. ut filius deo patri. Vnde h coe-
ternitas. tatis. uide in persona.
Cofinarius. rij. mas. ge. qui cofinos facit ul uē
dit ul porrat. et dicit a cofinus. ni.
Cofinulus. h. diminutiuum parvus cofinus.

Cofinus. ni. penit cor dicitur a cauo. uas. qsi cauus
qz sit cauus. fm rabanus. Et ut dicit pap. Cofinus
nos grece corbis. Cofinus uas ex uirgulis aptū
aliquid mūdare. Vel ut dicit quedā glosa in Jo-
hāne. Cofini sunt uasa ad simū portandū. ul dicit
qz cofinus ē gestatorū simi ul ceni. quod qz idem
ē. Vel fm quosdā. Cofini sunt uasa uiminea ad
opa seruilia deputata. Iuxta illud ps. **C**ogito tū
ius in cofino seruierunt. **C**ogito tū
Cogitatio. uela. dimi pua cogitatio. Et dicitur a
Cogito. as. i. puro. et fit a secūda psona uerbi
huius coquo. gis. abstracta. s. et addita ro. vnō i
balia cogitator cogitatrix. cogitatio. et h cogita-
tus. tus. tui. et h cogitamen. inis. **C**ogito tū
ponit ex cogito. as. Precogito. as. Recogito. as.
Et ab istis uerbis. Et dicitur cogitatio qz cogitat sic
quenter animū reminisci.
Cognatus. Gnatus. i. filius cōponit cū con et
abiecta. n. dicitur h cognatus. ti. i. frater. qz filius. Et
et h cognata. re. i. soror. qz simul nata. i. filia. Item
hic ponit. g. in gnatus. et gnata p pthesim. Item
natus. ta. tū componit cū con et ad et dicitur cogna-
tus. ta. tū. et h cognatus. et h cognata. Et agna-
tus. ta. tū. et h agnatus et h agnata. qui ul qz ul
quod ē de eodem genē natus ul nata ul natus
Tamen ibi ē dicitur qz agnati dicitur qui p uirile sexū
dūduunt. h cognati dicitur qui p femineū. Et dicitur
agnati. qz accedūt p natis et succedūt loco nato-
rum dū desunt filij. h cognati dicitur. qz sunt de eo-
dem genē nati. ul qz sunt ppinquitate cognatio-
nis cōiuncti. Qui ideo post agnatos habent qz et
p femineū sexū psonas ueniūt. et a cognatus dicitur
h cognatō onis. i. pntela consanguinitas h dicitur
Cognomen. inis. cōmune nomen totius
cognatōnis. Vnde h et h cognominis et hoc ne-
qui sunt eiusdē cognominis. ul nominis. nas. cos
cōponit a cō et nomen. et cognomino. nas. cos
nomine appellare. ul cognomen imponere.
Cognosco. cis. noui. notū cognoscere. i. sil nol-
ere. vnde cognitor dicitur a cognoscendo ratiōe ut
triusqz pnt. Cognoscere ecia dicitur in alio sensu. ut
ibi. Cognouit adā uxorem suā. Cognosco cōpo-
nit ex con et nosco et mutat. n. in. g. Cognosco
componit cū pre et re. et dicitur p cognosco. cis. nosco
nosco. cis. De cognicione sanctorū dicitur in orō. et
in sanctus. De cognicione uo nō ē utilitate dicitur
curiosus. **H**tem de cognicione mortuorū dicitur
in defunctus. Item de cognicione bonorū angelorū
Cogo. ago cōponit cū cō **H**dicā in intellectu
et fit coquo. gis. coegi coactū. Vn ubalia coactor
coactrix. coactio. Et ē cogere constingere ul co-
adunare. xxi. Cogo cōstingo dico coquo coaduno.
Cohesio es si sū. sil hēs ex cō et hēs. et pō hē
Coheres. dis. cō. ge. i. simul cū alio heres. et cō
ponit ex con et heres. Et prod pnt. tam in grece
p in obliquis. Ro. viij. Si autē filij et heredes
heredes quidem dei coheredes autē xpi. **C**ohibeo. es. cohibui cohibitu cohibere. i. coe-
cere refrenare constingere uerare. Et cōponit ex
con et habeo. es. Et abijcē. n. Aliqñ tamē ratiōe
tur. n. et dicitur cohibeo. hes. cohibentia. h tūc abij-
sūt. sicut patebit. Et nota qz uenialia cohibent
sed peccata mortalia prohibentur.
Cohors. a cohortor. aris. dicitur hēc cohors. rē. a
frequencia cohortacionis. Et ē cohors multitudine
militum. castra multitudo militū. Cohors maior

continet quingentos. Cohors minor continet tricē
tos. Tres cohortes dī quōdam genus minucōnis. A
coarctando ul' coarctando. qd coarctat cūcta interio
ra. i. coarctat. ul' quia coarctat obiecto suo ext
neos et ire phibeat. Et h̄ in tali sensu melius
scribit p̄ vnū. o. et sine h. scz cors cortis.
Cohortor. aris. atus. cohortari. i. simul hortari
n. ex con et hortor. aris.
Cohortio. tis. tiui. tire. i. simul hortare. siue egrē
Et cohoritur ex con et hortio. tis.
Cohū. bi. ge. neu. i. corrigia qua iugum ad re
monem religatur. et dicit a cohibeo. bes.
Cohū. cis. ex con et iacio. cis. et abijci. n. et.
Cohū. mis. coemi coemptū. i. sīl' emē. ex con
et coho. i. et abijci. n. et mutat e in. i. correptā
Cohū. nas. i. comaculare. fedare. sīl' pecca
re. ex co et inqno. nas. Et cor qui. Math vij. S3
q̄ de ore pcedūt illa sunt q̄ coinquant hominē.
Cohū. tus. tui. concubitus. a coeo i. iui itum
et cor pñl. sicut coitum supinum.
Colax. acis. fuit qdā leccator. a quo et q̄libet
parastus potest dici colax.
Colera. aris. A colo. lis. dī h̄ colera. matis. i.
colera. a colo ul' colon dī. i. lestra vngēbant
et ē vnus de quatuor humoribus corpis dī etiā
colera ipse folliculus de quo sel effundit. Et no
ta q̄ quatuor sunt humores corpis humani. scz
sanguis colera melancolia et fleuma. Et vnusquis
q̄ p̄cedit humorū suū elementū p̄mitat. Sang
uis terram. fleuma aerem. Colera ignē. Melanco
lia terram. fleuma aquā. uide de h̄ in estas.
Colencus. ca. cū. pñl. cor. ille in q̄ magis dñā
tur colera. Et dicitur a colera. re.
Colifū. a colo. lis. dī h̄ colifū. hij. i. panis qui
post meridiem ul' post p̄mam laborantibus dat
ul' panis azimus. in modū uirilis membri factū
q̄ solebant uti agoniste ut essent fortiores. Iuue
nal. Comedit colifū pauca. fm hug. Pap̄ uero
carnes asse et semicotte. qui ē uictus athletarū. et
herba in aqua. ul' cizus uirens. ul' aqueductus.
Colimbū. bi. mas. ge. i. cresces. prod. o. an
sey locus p̄ quē aqua discurnit. In passione beati
thōe iuenit. fecit colimbū et lacus aq̄ influētes
fm hug. Pap̄ uero dicit Colimbū ubi mūdant
uestimenta ul' aquarū influens locus. et prod pri
lacte nutritus. ul' in eodez tempe. Et dī a collac
to. tas. Actū xij. Et manac qui erat herodis
collacteus. rea. teū. i. i. tetrarche collactaneus
nunt. ul' in eod tpe q̄si coarctat. Et componit ex
collacto. as. au. are. i. sīl' lac. i. con et lacteus.
Collaphis. tas. collaphis cedere. A collaphus
p̄bi dī. Vel fm pap̄. Collaphis cedē. vñ
collaphisatus. ra. tū. collaphis cedus ul' liberatus
p̄bi p̄ma e ij. Que ē eniz grā si peccantes et col
laphisati sufficit. q̄ dicit. Si peccatis et punimī
collaphis. vi. quod est in col. i. non ē h̄ grā
lo canis. A collum dicitur.

Collateralis. A cō et lateralis cōponit h̄ et h̄
collateral et h̄ le. qui ē a latere. ut uentus colla
teral q̄i contiguus et uicinus et a latere existens.
Collatero. ras. mui. rare. i. simul latere. penl
cor. Et cōponit ex cō et latero. ras. qd ē cōiungō
ul' aliquid alicui lateri apponē. Et ē actiuum.
Collatio. onis. in collatiuus. uide.
collatiuus. a confere. fers. dī h̄ collacō. onis.
Et collatiuus. ua. uū. i. largus. amplius. sumosus
capax. ubi multa conferunt. Vnde collatiue adū
biū conferendi. Vnde ps dī agere de lā collatiue
ubi oñdit q̄ lā cui lā cōferē ad cōstitutōm sille
Collato. as. au. are. atū. i. simul latere. ex con
et lato. as. cōponitur. uide. in lato. as. et prod la
Collaudō. as. i. simul laudare. uide in laudo as
Collectiuius. ua. uū. a colligo. gis. Vnde collecti
uū nomen dī quod in sing numero multitudinē
sigt. ut populus. multi enī homines in vno pplō
colligunt. Vnde in tertia pre ubi agit de sp̄bus
nominum. in capitulo de nomine collectiuo.
Collega. ge. mas. ge. nomen officij uiroz ē. et
dī a collegio. legas. et prod penl. xpe quidem col
lege sunt in officio q̄ insimul legant ad aliquod
officiū agendū. ut ad pacem inter aliquos cōpo
nendā. Xv9. Consortes cōiungit amor. socios la
bor vnus. Oñsio collegas ad eūdem cōpulit ac
tum. ast eadem comites vnit uia. mensa sodales
Item lego. gis. cōponitur cū cō et dī colligo gis
et in h̄ et h̄ collega. ge. cō. ge. penl cor. i. sīl' colli
gens ul' legens. sic enī cōuenē dicitur sīl' uenien
tes. sic college dīr simul legentes. uide in socius
Collegiū. gij. sodetas. a colligo. gis. i. simul le
go. dī collegiū. gij. vnde collegio. as. collegiū fa
cere congregare h̄ hug. pap̄ dīr. Collegiū ē socie
tas collegarū in vno honore positōrum.
Colletor. raris. atus. ari. i. sīl' letari. a con et le
tor aris. Et prod le. quia est ibi dyprongis. ac
Collenio. as. i. sīl' leuio. uide in leuio. as.
Colibentia. tie. i. obediētia ul' consensus. et id
est collibescētia. tie. Et dicitur a collibeo. bes
Colibeo. libeo uel libet cōponit cū con. et dī
collibeo. bes. i. simul libere ul' cōplacere. Itēz col
libere. i. obedire ul' consentire. vnde collibesco is
inchoatiuum. et corripit li.
Colibertus cum alio libertus. uide in libertus
Colibescentia uide in collibentia.
Colibista. te. in collibium uide.
Colibū. hij. dī a collibeo. bes. et dī collibiū p̄
uū munusculū ul' fructus ut pomū nuce. cicer
fruxum viapassa quod et bellariū dī. et antepo
metū. Et dī a collibet. quia simul cū alijs placet
post carniū fercula. fructus solent dīgi p̄ se nō
tantū. Vnde collibista. ste. dī qui recipit collibia
et huiusmodi munuscula p̄ usura ul' aliquo ser
uicō. Dī etiam collibista qui uendit collibia.
Colibz. bri. penl prod ē genus pecunie. ul' ro
ta pecunia simul collibata. Et dī a collibro bras
quod componitur a con et libro. bras.
Colliculus. li. dimi. puus collis.
Collido. dis. lisi. lisi. lidere. i. sīl' ledē. ex cō et
ledo. dis. Vnde collisus. fa. sum. Et prod li.
Colligo. gis. gij. atū. ligere. i. simul legere. a cō
et lego gis. et cor lā h̄ prod in preterito le.
Collirida. de. pñl cor dī a collū. et est collirida
panis tenuis et q̄si subcinericius. ul' collirida est
panis modicus. et triangulus. coctus et frictus de

rensus. Reg. ij. c. vj. Collirida panis vnā. **A**lex
and. Collirida panis quoddā genus esse memto
Collirium. A collum dicitur hoc collirium col
lirij. i. quelibet supunctio pprie tamen ad reigen
das feces oculorū. fm hug. Pap. uero dicit. Coll
riū medicamentū colliria sonant q̄ uisā oculorū
reigant. Apoca. iij. Et collirio inunge oculos tu
Collis. a collū dī h coll. lis. Et **T**os ut uideas
sunt colles p̄minentiora iuga montiū. q̄si colla
ul ipsi ascensus circa summitates montiū. Et fa
cit ḡtū plural in iū collū. Et accusatiū pl̄s in
es et in is colles uel collis.

Collisio. omis. fe. ge. q̄i simul lesio. a collido is
ul p̄ formacōnem a collisus. si. addita. o. Itē col
lisio est q̄dam spēs metaplasmi. que alio nomīe
dī finalimpha. de qua dixi in quarta pte in cap
metaplasmi. Item collisiones sunt cū aspē conso
nantes in constructione occurrunt sibi ut ē illud
si uires auriga p̄ lora p̄ flagella p̄ frena ut uolt
pap. et collisio sic ē uiciū cōtētū sub barbarismo
Collisus. a. ū. q̄i sit lesus. a collido is. Et p̄d li.
Collito. ras. caui. tare. i. simul litare. Et cōponi
tur a con et lito. ras. Et corripit h.

Colluere. ues. liui. liuere. i. sit liuere. ex con et
liueo. eo. vñ colluere inchoatm. Et producit li.

Colloquiū. quij. cōsiliū ul cōcō quod uulgo
dicit parlamentū. et dī a colloqr. eris. ul p̄t dici
colloquū q̄i sit loqum. i. sit habere locutionem

Colloquor. nis. cutus sum. colloqui. i. simul lo
qui. a cō et loquor. nis. Et corripit lo.

Colluco. cas. caui. care. i. obscurare. et ē tractus
a ramis arborū. q̄ cadentes nemus obscurius faci
unt. Et cōponitur a con et lucus. Et producit lu

Collulum. li. diminutiuū paruū collum. **C**
ollū. a collūna dī h collū. li. q̄ sit longum et
rotundū ut collūna baiulans caput cuius anteri
or p̄s gula posterior ceruix dī. fm hug. Pap. ē
dicit. Collū dicit q̄ sit rigidū et rotundū. caput
sustentans ut columna.

Colluo. is. i. simul luo ul simul delauare et de
struere. ul fordes cōgregare. et cōponitur ex cor

Collustro. stras. strau. strare. i. simul **E**t luo
lustrare. ex con et lustr. stras.

Colluuiū. a colluo. is. dī h colluuiū. uij. et hec
colluuius ei et h colluuius. onis. in eodē sensu scz
aquarū inundatio. ul sordidū collcō et congregat
ex multa fluxione et inundatione aquarum.

Colo. as. aui. dī a colus. et est colare purgare.
foras emittre liquefacere eliq̄re. Colo cōponitur
cōcolo. as. dcolo. as. Excolo. as. Precolo. as. Per
colo. as. Retcolo. as. Succolo. as. i. paq̄ colare. ul
q̄ sunt subtus colare. ul post colare. Et est actm
cū omnibz suis cōpositis. et omnia p̄d hāc sillaz
co. h colo is eā cor. vñ in grec dī. p̄ma dico co
lo scia dico colo. Itē. Nūc ego nura colo lego cal

Colo. lis. lūi. ere. q̄i hz signi **T**eo gurgite colo
ficacōnes. Colo ciuitatē. i. habito. Colo terras. i.
aro. colo formā. i. orno. Colo deū. i. ueneror. colo
pntes. i. diligo. Hec significacōnes cōtinentur in
hijz ūsibus. Agros rus formā superos colit atqz
pntes. hos arat h habitat ornat honorat amat
A colo ul colens p̄ compōnem hic et h relicola
et h et h xp̄icola. et h et h nūicola. agricola Et
scias q̄ huiusmodi nomina composita a colo is
sunt. cō. ge. sicut a gigno cōposita. Vnde in doct
nali dī. Quod colo cōponit cōmune locare dece

bit. Quod q̄ facit gigno rē. Item colo componi
tur cū ad et dī accolo. Itē cū ex et dī excolo. i.
diligenter colere. Item a colo cōponitur incol
lis. i. habitare. Percolo. lis. i. p̄fecte colere. p̄colo
lis. i. p̄ alijs colere. Oculo. lis. i. abscondere. Re
colo. lis. rememorari. recordari. ad memoriā re
ducere. ul itē colē. Colo actiū est in omni sua
significacōne. nisi p̄ habitare ul arare. tūc enim
ē neutū. Composita uero ab eo si recoleant alia
tram p̄d cā significacōnē scz arare ul habitare
neutra sunt. In alijs significacōnibus omnia sūt
actiua. Item omnia composita ab eo rēntē lā
turam sui simplicis ubiqz p̄ter oculo. Et hec si
faciūt p̄tenti in lūi et supinū in cultū. Et hec si
laba co ubiqz corripitur in eis.

Colobiū. a collū dī h colobiū. bij. i. palliū i
ginale usqz ad talos depensum et sine manibz. Et
dī colobiū q̄i collobiū. a collo depensum ul q̄a
sit longum. Et nota q̄ non solū ūgines h eā
diaconi utebant collobio. In loco cuius posita
usi sunt dalmatica. q̄ scz nuditas sc̄hoz culpa.

Coloma colome id est calamus cū **P**at
spica sua. Et dicitur a culmus.

Colon dicit greci. Et interpretat membrū. Item
colon ul colos dicit greci fel. ul aliud inrellitū.

Colon ul colos dicit greci fel. ul aliud inrellitū.
A colon per compositionem monocolos dī
los ul bicolos. tricolos. tetracolos. a monos q̄
est vnū ul dī siue bis quod ē duo ul trī quod
ē tres ul tria ul tetras quod ē quatuor et colon
quod ē membrū. scz quod. habet vnā ul duā ul
tres metri uarietates. Vnde inueniunt in odis tri
cij. Hec oda ē monocolos. hec dicolos hec tri
cos. i. habet in se vnā ul duas ul tres metri
rietates. Pap. dicit. Colon culare inrellitū.

Colonia a colonus dī h colonia. nīa. i. ciuitas
ul castū ul uilla quelibet a nouis instituta colo
nis. Iero in plogo Jeremie. Jam terras eoz dī
lonie gentiū possideant. Colonia eā dīcebat
olim ciuitas ul regio capta a romanis. a roma
ribz expulsis supducebant noui coloni ul uil
lis. Colonia eā dīcebat ciuitas ul castū frequenter
la in cōfinio duarū regionū. a colonis inrellitū
ibi mutatis a romanis ne liceret eis esse inrellitū
fm hug. Vel fm pap Colonia ē que p̄ delectu
indigenarū nouis cultoribus adimplet. dīca q̄
sit agriculture dedita.

Colonus. nī. i. terre cultor.
aliunde ueniens agrum locatū sibi colit. et dī a co
lo. lis. fm hug. Pap. eā dīcit. coloni ab incol
do terram dīcti. aduene sunt Et producit lo

Coloquintida. de. ul coloquitis amara. q̄i similis
cucurbita agrestis et uerbementis amara. q̄i similis
ut cucurbita p̄ terram flagella extendit. Vnde in
tūdo et folijs similibz cucumeri usuali. Vnde in
iij hz reg. c. iij. Et collegit ex ea coloquintida
gri. Vel ut dī in historijs. Coloquintida sunt agre
tes cucurbita amarissime minores herba ē q̄i uino
nascunt. Vel ut quidam dīcūt modico purpure
se diffundens in sepibus fructu modico p̄p̄
o et rotundo cū maturus ē. Alexander cū
grestis tibi sit coloquintida cucurbita lector.

Color dī a caleo. q̄ calore ignis et solis colores
conficiunt. Vel dī a colo as. q̄ olim colores co
labant. ut essent nimie subtilitatis. vnde color
loras. ūbum actm. Alij uero dīcūt q̄ a colo
fit color p̄ apocypam. Color componit h et p̄

bicolor. oris. q̄i duorū colorū. unde bicoloratus a
um. et h̄ et h̄ tricolor. oris. triū colorū. Vñ trico
loratus. ca. tñ. et h̄ et h̄ multicolor. i. multorū
colorū. et h̄ et h̄ diuicolor. oris. i. diuī forū colorū
ul' alterius coloris. Vnde discoloratus. ca. tñ. Et
h̄ et h̄ unicolor. i. unius coloris. et h̄ et h̄ rubico
lor. i. rubei coloris. et h̄ et h̄ albicolor. et cū eis
de cōponit color. ras. Et sunt omnia eius com
posita actua. Et cor co. Et scias q̄ omnia cōpo
sita a colore ut bicolor. a decore ut decor. a cor
pe ut bicorpor sunt cō. ge. irregulariter. licet ali
qñ inueniant in neutro genere. quod auctoritati
attribuimus. Ezēti xvi. Et sumpsisti uestimenta
tua multicoloria. Et cor p̄mam color. Auianus
Ingemo morū subsistit forma colorū. Itē fm pap
Colores rethorici sunt qualitates ul' species dicē
di. de quibus habes in fine quarte ptis. Item de
colore nubiuū uidē in nubes.

Coloro. ras. rari. rare. ubum actū a color didi
tur. Alij uero dicūt. q̄ a coloro fit color p̄ apoco
pam. Coloro cōponit cū cō et dī cōcoloro. loras
h̄ et cū de et dī decoloro. ras. i. ualde colorare ul'
colorem auferre. Et ut h̄uiter dicamus cōponit
cū omnibus p̄dictis cū quibus et color. Et omnia
sunt actua Et producit lo.

Colos ul' colon dicūt greci fel ul' aliud intesti
nū sicut dixi in colon.

Coloseum. a colosus dī h̄ coloseū. sei. quioam
locus rome ubi olim erant ymagines omniū p̄
uinciarū. et in medio erat imago rome tenēs po
mum aureū in manu utpote dñā et regina omni
um et erant ita dispositae arte nigromantie. q̄ quādo
aliqua puincia uolebat insurgere cont' romāos.
statim ymago rome obūtebat dorsum illius pro
uincie ymagini. Vel ut dicūt. ymago illius pro
uincie insurgebat contra ymagines rome. et tñc
romani ex improuīsu mittebant illuc exercitū
et prouincā illam subiugabant sibi. Et tali arte
romani q̄i totū mundum sibi subiugauerunt. Et
dicitur in uolgarī colisse. uide in pantheon

Colofus. a colo. lis. dī h̄ colofus. si. i. aliq̄ res
memoria alicuius mortui facta. ut tumuli et
ymagines apud antiquos. et dī colofus q̄i colēs
ossa. Et proū penī. Iuuenal. Et de marmoreo ci
tharam suspende coloso. fm hug. Pap uero dic.
Colofus uocatur statua marmorea et alta.

Colostu. a colo. lis. dī h̄ colostu. tri. quod et
colostri dicūt. i. lac concretū in māmīs. ul' poctū
nouū lac quod statim p̄mo mulget post fetum
q̄ cito coagulat Pap dicit. Colostu lac nouū p̄
o. Potest etiā in feminino genē dīdīnari h̄ colus
tra. re. Vñ dicit auicenna in ij libro in c de lacte
Et colustra ē tarde digestionis. mel uero ip̄az rec
tificat. et acquirit ex ea corpus nutrimentū p̄mū

Colubella in columna uide.

Coluber. a colo. lis. dī h̄ coluber. bri. pul' cori
et h̄ colubra. bre. q̄ colat umbm. genus ē serpe
tis. vñ colubrinus. na. nū. Colub ceruū fugit. Leo
nem interficit. Colubculus. h̄. di. puus coluber
vñ uigil. Tñc spissos minime q̄los. cola q̄ p̄lorū
fumosis deripe rectis. Item colū accipitur p̄ q̄d
colore rethorico. Sūt enī colū et coma duo co
lores rethorici. Vide in fine quarte ptis. Pap sic
dicit. Cola dicūt p̄ que mustum fluit. a colādo
Columba. a color fm rabañ dī h̄ collū. li.

dī h̄ colūbus et h̄ colūba p̄p̄ diūfos quos habet
in collo colores. et ē fe. ge. columba. Et dī colū
ba q̄i colens lumbos. Et habet septē p̄p̄erates
caret felle. nullū ledit. alienos pullos nutrit. gemi
tū p̄ cantu emittit. iuxta fluuiū morat. granū e
ligit quod comedat. In foraminibus petre nidi
ficat. que omnia in significacōne cōueniūt fideli
anime. signat etiā et spiritum sanctum.

Columbar. a columbus dī h̄ colūbar. aris. la
tibulū foramen ubi nidificant colūbe. Colūbar
etiā dī quoddā genus vinculi. a collo. q̄ sit aptū
collo. Dñr etiā colūbaria loca cōcaua in nauī p̄
que remi emittunt. q̄ sint similia latibulis colū

Columbinus. na. nū. pul' h̄ bay ubi nidificant
prod. possessiū a colūbus dī. Itē h̄ colūbinus nī
q̄dam lapis. a colore illius auis sic dictus.

Colūbulus. li. dimi. puus columbus. et h̄ colū
bula. bule. pua columba.

Columbus. bi. in columba est.

Columnella. uide in columna.

Columen. a colo. is. dī h̄ columen inis. alaci
tas ul' fortitudo. Et cor lu. Vnde homerus. Hic
patrie columen pugnat mauorcus hector.

Columis. a columna dī hic et h̄ columis et h̄
me. i. sanus et alacer. q̄ erectus et firmissimus sit
ut columna. a quo componit h̄ et h̄ incolumis
i. infirmus. Et corripit lu.

Columna. ne. dī a columen inis. q̄ in summo
sit longa. ul' q̄ columen sustineat. Vñ h̄ colum
nula. le. dimi. et h̄ columnella. le. dimi. et p̄ ab
iectionē n inuenit h̄ columnella. le. Vnde Ioseph
in viij. Quatuor columelle quadrangule stantes
Et a columella p̄ mutacōnem. m. in. b. inuenitur
h̄ colubella. le. similiter dimi. Et cor co predicta
Orat in epp. Nemp̄ inter uarias nutrit silua co
lumnas Et in aurora dī. Petra colūna uia sol re

Columnella dimi. pua columna dī uero morā
columnelli. a columna hij columnelli. nelloq̄
dentes qui canini dñr. a longitudine et rotūdita
te sic dicti. q̄ sunt longi et rotūdi ad modum co
lumne. fm hug. Pap uidetur dicere colomelli

Columnula. le. uide in columna.

Colurus. a colon et urus cōponit h̄ colurus nī
q̄i colon uri. i. membrū. i. cauda bouis siluestris
nā urus bos siluestris dī. Inde colurus cauda illi
us. Vnde et quadā similitudine dñr coluri duo
oculi imperfecti in celo. qui quadā p̄deali pruden
tia fingunt in firmamento. sicut enim cauda bo
uis facit oculū imperfectū. ita quidā oculi fingun
tur esse in celo imperfecti q̄tum ad uisum nostrū
fm hug. Pap autē sic dicit. Colum imperfecti oculi
interpretant. Sūt autē duo diuidentes celū. vnus
p̄ mediū canu et cap cornū. Alter p̄ mediū arie
tem et libm. nec pueniūt nisi ad australem circu
lum. unde imperfecti dicuntur.

Colus. colos ul' colon dicūt greci fel. ul' aliud
intestinum. et utiq̄ in latinā formā. et dī h̄ colus
li apud noe. unde colicus. ca. cū. ut colica passio
que fit in illo membro. Et colicus homo qui in
firmatē colū patit. Vnde mater de uiribus h̄ba
zū. Illius semen colicis cū melle medet. Item iue
nit h̄ colus. li. ul' colus. lus. p̄ rota feminaū. sed
tñc deriuatur a colo. lis. et ē fe. ge. et secunde ul'
quarte dedi. fm hug. Pap autem dicit. Colon ē
grecū. et ge. neu. et in phica dī intestinū culare.
Item colica passio colū colatorū a colando mus

tti. Colus instrumentū in quo femine nent ge fa
secunde ul' quarte dedū. et cor pnam. Ouidius.
epi. Aptior ē digitis lana colusq; meis.

Coma. a como. id ē h' coma. me. pprie capilli
mulier. a comendo. sicut cesaries uiroz a cedendo
Vel dī coma ppe non cesi capilli. Et ē nōmē g
cū. Item a cumulo. as. p contrariū dī h' cumula ē.
ul' potius h' coma. me. qī cumula. i. h'uis dco. et h'
coma. matis. i. censura. iudiciū. Et a coma. me. h'
comaticus. ci. i. u'ificator. vñ comatice adibium
.i. b'uitet compendiose. Item coluz et coma sunt
duo colores in rethorica. Vide sup in iiii pte in
fine. Quidā tñ dicūt q coma ē qdrupedis. Vnde
grec. Est coma qdrupedis colub iuba siue leonis

Coma. matis. prod co. in coma. me. est.

Comarchus. chi. pnceps sup comites. a comes
comaticus. a coma. me. h' **C**et archos pnceps
comaticus. ci. i. u'ificator. vñ comatice adibium
.i. b'uitet compendiose. Comaticus etiam dī ab
breuiator cōpendiosus diuisus. Vnde dicit Jeroñ
in plogo ofee. Comaticus est quasi p snāz loqīs
Vbi dicit glo. abbreuiator diuisus eo q in singul
clausul diuisas et plenas snāz dicat. Et cor ti

Comatulus. la. lū. dimi. a coma. me. dī. Jeroñ
in quadā eplā. Comatulus comptus lasciuus co
mus tue tecta non uideant.

Comatus. a coma dī comatus. ta. tū. i. comas
habens. et h' comata. te. quod gallia. scz lombar
dia. qz comas solet nutrire. Et pō pñl comatus
ta. tū. adiectm. h' coma. atis. comata substm plis

Combuo is i buo is uis **C**nūi cor pñl siue ma

Comedia. oda quod ē cantus ul' laus compo
nit cū comos quod ē uilla et dī h' comedia id ē
uillanus cantus. ul' uillana laus. quia tractat de
rebus rusticanis. et affinis cotidiane locutiōni qz
circa uillas fiebat et recitabāt. uel dī comedia a
comelatione. Solebant enim post obū homines
ad audiendū eaz cōuenire. Et differt a tragedia
sicut in tragedia dicit. Pap autē sic dicit Come
dia ē que res puataz et humiliū psonaz comp
hendit. Non tam alto stilo ut tragedia. h' medio
cri et dulci. que sepe etiā de historica fide et de g
uibz psonis tractat. Itē dicit pap. Comedi dic
ti. qz pus post comelationes ad eos audiendos ue
nire solebant homines. Sed post aggressi gesta
uniūsoz. et delicta corripientes inscena pferebāt
Et comedi est pteritū de comedo. et gñs dī come
dus. da. dū. Et utqz prod me. h' comedi infiniti

Comedicus. ca. cū. ad comedīā **C**uus cor penl
ul' ad comedendū ptinens. ul' delcābilis. vñ co
medice. i. delcābiliter. et dī comedicius a comedos

Comodo. dis. di. cōponit ex con et edo. dis. Et
qz turpis esset placō si diceret conedo mutata ē
n. in. m. et ita est ibi. m. accidentaliter Vnde non
ē contra regulā si ibi pferatur. Est enī regula qz
ppō debet sillabari p se quod non fit hic. h' ut
dixi. m. ē hic accidentaliter. Et a comedo. dis. hic
et h' comedo. donis. i. gluto uorax. et cor pñl sic
in uibo. vñ siue dicat comedo. edis. siue comedo
donis. semp e corripit debet. sicut uolt hug et ec
magister bñ. Et habz comedo. dis. duplex sup scz
comelsum et comestū. In comelatio per unum s

Comodo. donis. cor pñl in nō h' in obliqscam
prod. De h' uide in comedo. dis. Et ē cō. generis.

Comedus. da. dū. qui comedīā describit. et dī
a comedia. Et produat me. uide in comedia

Comes. itis deriuat a como. mas. et ē mas. ge
et cor co. tamē uicecomes ab eo cōpositū acut
co. licet sit b'uis. Et a comes h' comitissa. se. Item
inuenit h' et h' comes. cō. ge. p socio. h' tūc deri
uat a como. as. Et ē comes ppe in itinere. a co
meando. Socius in piculo. Collega in officio. Et
fors in pmo. Sodalis in mensa. Xv. in collega est
Et scias qz comes ē cō. ge. declinacōne. h' omnes
in constructiōne. Vnde lucan. Imperiū qz comes
De h' uide in tercia pte ubi agit de omni genere
Et cor co comes substn. h' comes accis de comit
et comes futuz de como. mis. prod co. Vñ iñs
illis esto comes quoniam te dogmate comes. Et
cōmune comes. comes ē mas nōmē honore. Et
mores comes dignus habere comes. uide etiam
Comelatio. tionis. feminini gñ in como mis

Comelatio. tionis. feminini gñ in como mis

Comelatio. tionis. feminini gñ in como mis
nōm. p unum. s. uide in comelo.
Comelo. ab ultimo sup huius ubi comedo scz
comelū u in. o. fit comelo. sas. pñl prod ubi sic
.i. frequenter comedē. pprie quid est comelare sepe
et supflue et luxuriose comedē. vñ h' comelatio
onis. et sunt ppe comelationes supflua et luxuri
osa cōiuiua Et debet scribi p unū m. et unum s
sicut et suū ūbum. Et h' uolt hug et etiā ubi di
ter bñ. Vnde patet qz ad romanos c xiiij ubi di
In comelationibus et eberatibus. debz comelano

Cometa. te. fe. ge. dī ordinatrix comaz. et deri

Cometa. te. fe. ge. dī ordinatrix comaz. et deri
uat a coma. me. Iuuenalis tamen cā metri inter
posuit s ibi. Ponit cosmete tunicas. Itē inuenit
cometa. te. mas. ge. ul' h' cometes tis. ul' te. Et est
cometa quedam stella crinita et emittens dī se ra
dios flāmaz ad modū criniū. Et semp qñ apper
significat mortē ul' immutacōnem alicuius pñi
pis. ul' alicuius patrie destructionē. Et semp qñ
git radios suos ad illā prem cui minat. Quidā
tamen dicūt qz non ē stella. h' quedā nubes igne
a claritate accensa. quod magis credimus dī h'is
et prod me. Pap uero sic dicit. Cometes stella ē
dicit qz comas lumis ex se fundat. Quod genz
fideris qñ appet pestilentia famē. ul' bellū uol uocare
ni mutacōnem signat. quē latini crinitē uocant
qz in modū criniū flāmas spargit. Alij dicunt cū
quibus ego qz cometes nichil aliud est qz uapor
terrene grossus cuius ptes sibi multū comacent.
paulatim ascendens ab inferiori pte elus ad su
piorē prem eiusdē ubi concuiscit ignis con
git. et ibi diffusus ē et inflāmat. et ideo uide
longus frequenter et diffusus. **C**Item scias qz stel
le hñtes comas efficienter et pñ locū siue genā
cōnis sunt ppter aerem inflāmatū ex uicinitate
ignis qui continet materiā comete et ipm come
tē. Aerem dico appinquū igni qui in se continet
lorem ignis. qz qñ in ipso uapor sicutis mutata
tur tūc continuatio fit cū lumine flāme comete.
ab inferiori aere ubi stat uapor eiusdē nature
et ita diffuso illo qd continuat ei fit oblongum
et h' est cometes. Et si queras. Cū cometes dicit
se habere ad bellū ul' ad mortē alicuius. uñ sit
quiusmodi signū ul' cā ul' effectus. Dico qz appne
signū pdcōz. qz sicut dicit aristo. in lib dī somp
to et uig. Talia sunt sicut consiliarius cuius con
siliū melioribus inuentis mutari pt. Ita dominū
maris bella et mortē continentū et regentū tū
bas signat. sicut inclinans pñt ad hoc p rari et
calorem et siccitatem ex quibus puenit animosi.

tas et conratio populorū ad fulcem. Et ideo sig
nati comete pū sup martē qui est causa belli
et destructionis populorum. cā dico. indinans nō
necessaria. et ideo dī illa signare cometes. Cū tñ
cū signacō pūma non sit sup illa. Et scias
q̄ ut dicit ptolemeus. Homo sapiens dñatur al
disponit. Vide in astrum et in iupiter.

Cometes. tis. mas. ge. pñl. pñl. uide in cometa.
Comicus. a comedia dī comicus. ca. cū. i. come
dus ul' ad comediā pñtens. ul' facetus. Et comp
pñl. Duo sunt gnā comicoz scz comedīā scriben
tū. scz ueteres qui ioculariter existerunt. ut tēn
cū. Noui q̄ et satirici quibus gnāliter uicia car
pñt. ut pñl. iuuenal'. Et nudi pñtunt. q̄ uici
pñt. a como. mis. h. et hec comēa denudent
mis. et h. me. i. suauis ul' curial' et facetus. Sz fa
ctus de doctrina. comis de natura. Vel facetus i
factis. comis in dictis. Et cōpatur comior. simus
unde comiter. mius. me. Vel comis ut dicit pap
compositus hilaris benignus. Et nota q̄ como
mis. et h. et h. comis et h. me. et h. coma. tis. pñ
pñam. h. h. coma. me. eam cor. Vnde iusus. Caus
colore comis me fallit femina comis. i. suauis ul'

Comicitas. tis. i. curialitas. i. curialis et facetus
ul' suauitas. et forma a comi dato de comis ad
dita. tis. ul' pñl. comital' benignas humanitas
Comicatus. tus. tui. i. comitis dignitas ul' terra
sue tñ spaciū q̄tū vnus comes tenz. et denuat a
comis. Itē inuenit h. comitatus. tus. i. societas
ul' comitacō. et tñc denuat a comitor. aris. Item
inuenit adiectiue comitatus. ra. tñ. uide in comi
tor comitaris. Et corripit co.

Comitellus. li. uide in comitulus.
Comiciū. cij. a cometes dī h. comiciū. cij. i. tem
pus in quo consules eligunt. ul' intronizant. Et
eciā ipsa elcō ul' intronizacō dī comitiū. ul' solē
nitas que ibi tñc fiebat. et cōuentus totius popu
li. et locus in quo fiebat. Et comitiū dī q̄i cōitū
q̄ totus populus ad elcōnem et intronizacōnem
consulū cōueniebat. h. est etymologia potius q̄
denuatio. ul' compō. unde comitiū ul' comitalis
morbus dī. i. caducus ul' passivus. quia in comi
tis illi qui patiebant repulsi p pudore morbu
caduci incuriebant. Quidāz eciā p timore repul
se scz timentes repellī. et comitio. as. i. comitium
ul' in cōuentu loqui. et p compōnem incomitio
nitas in eodem sensu. Item scias q̄ a comes itis. i.
hōiū comitatū. pñt diuari h. comiciū cij. i. placitū
q̄ multi comites faciunt vñ plautus. Ibo intro
o das. i. comiciū celebrare. uel in comicio loqui
Et p compōnem incomitio as. i. in comiciū addu
cere. Item incomitiare. i. comiciū celebrare ul' in
ane atus sum. i. sequi. uel cū alio ire. Et inde co
mitans tis. ge. omnis. Et comitatus ra. tñ. i. secu
nitas multis comitatus homerus Si nichil attule
no ibis homere foras Et fuit olim cōmune nūc
Comiculus. h. mas. ge. penul'. Est deponens
cor. Et h. comitellus li. di. i. puus comes Et sunt
ambo di. de comes h. utramq̄ eius significacōes
Commanipularis. a con et manipularis cōpo
nitur h. et h. cōmanipularis et h. re. i. cōsocius h

mul cū alio manipularis Et mutatur n in m se
Comater. tris. q̄i simul mater. ex. i. quente m
con et mater. et pñ ma Et scias q̄ due sunt spe
cies cōpaterinitatis seu cōmaterinitatis. una direc
ta. scz cū ego suscipio de sacro fonte filiū beate
uel ipā meū. uel ad confirmacōem coram epō re
neo filiū beate. Et si accipo. semp ē sepandū con
nubiū Alia ē indirecta. q̄i unus coniugū postq̄
sunt una caro effecti. filiū alioz suscipit In h. ca
su ambo pñtes infantis compadres efficiuntur et
alteri cōiugū qui nō suscipit. q̄i cōmunicant si
bi cōiuges accōnes Et sic tā directa cōpaterinitas.
q̄ indirecta. matrimoniu impedit contrahendū.

Comeatus a cōmeo. i. et dirimit iam cōtractū
ad dī cōmeatus tus tui. i. siml' meatus cōmeatus
et dī expensā que ē necessaria in itinē simul cō
Commemoracio onis. fe. ge. i. re. i. meantibus
cordacio uel simul recordacio. a cōmemoro ras.
unde cōmemoracō fidelīū defunctorū Et forma
ab hoc genitiuo cōmemorati. addita o

Commemoro ras. ex con. et memoro ras. pñl
correpta. uide in memoro ras

Comendaticus. a cōmendo das dī cōmendati
cus cia cū. aliquis qui de suo nob dat ut res e
ius in nā habeamus tutela. Et eciā cōmendati
cia res que nob et nāe tutele cōmendant. Inueni
tur eciā cōmendaticus qui cōmendat nos ul' lau
dat. Vnde in ij ad corin. e. ij. Aut indigemus cō
mendaticis eplis. Et forma a genitō cōmenda
tus cōmendati addita cius

Commento. as. ex con et mando. Et mutatur
n in m. et a in e. Et ē cōmendare tradere cōmit
tere ul' laudare. magnificare extollere. unde com
mendatorius. ra. riū. Et h. et h. cōmendabilis et
hoc le. Et commendatiuus. tiua. tiuum.

Commentarius. a cōmentū dī cōmentarius a
ū. i. expositarius. ra. riū. et h. cōmentarius. ri. q̄
cōmentat. et cōmentator et cōmentarius qui cō
ponit cōmentū et scribit. et h. cōmentariū. i. az
mariū ubi reponunt cōmenta. et h. cōmentario
lus. et h. cōmentariolum diminutiua.

Commenticius. a cōmentū dī cōmenticius a ū
. i. confictus falsus ul' expositorius ul' ad cōmen

Commentor. a cōmentū denuat. i. pñtens
comentor. aris. atus sum. cōmentari. i. cōmentū
facere. ul' inuenire similia uel exponē. configere
mentiri. Et pñt esse frequentatiū huius ubi com
minisci. licet deficiat in supin. fm usum. et redole
bit eius significacōes omīs. Itē cōmentari. i. au

Comentiū. a cōminiscor dī cōmentus. i. gurari.
ca. tñ. et h. cōmentū. ti. i. fraus. mendaciū machi
nantū. inuentū confictū compositū. ul' cōmen
tū est pluriū studio ul' doctrina in mente habito
rum in vnū collectō. et fm h. quilibet liber et q̄
libet opus de qualibet arte compositū dī cōmen
tū. h. in nō usu cōmentū dī liber expositorius.
qui deseruit expōni sentencie alicuius libri. et nō
constructioni lē. Et fm h. sic diffinitur. Cōmen
tū ē expō nōz iūcturam non considerans h. sen
sum. In q̄ at glosa dāt a cōmito req̄re in glosa.

Commeo. as. i. fil' meo. ex con et meo as

Commerciū. ex con et merx meris componi
tur h. commercii. cij. i. de pluribus rebus vna uē
ditio. ul' diuisiōz reū cōmutacō. ut si quis daret
ul' cōmutaret mantellū p capā. ul' econūso. Vñ
et dī commercii. q̄i cōmutacō meriū. Illa ergo

mirabilis incarnatio ihu xpi fuit commercium qd com-
mutatio mercium. scilicet diuinitatis et humanitatis.
Na homo deo quodammodo concessit humanitatem
deus homini largitus e diuinitatem. descendit diui-
nitas. ascendit humanitas. et exaltata e sup cho-
ros angelorum. Vnde cantat in ecclesia. O admi-
bile commercium creator generis humani etc.

Committo. onis. simul cu alio miles. mas. ge.
Comminiscenti nemini. Ex con et milito onis.
componit cu con. et dicitur commiscor. cens. i. com-
rari. ad memoriam reducere. excogitare. adinuenire
similia fingere. mentiri uel componere. Commiscenti
etiam plura studio ul' doctrina in mente habita i
vnu colligere. Et facit supinum commentum. Ind co-
mentus. ta. tum. participium.

Cominor. naris. natus sum. i. filius minari. Ind
cominans. tis. ge. cois. et cori mi. Job xvj Comi-
nans in infrenuit contra me dentibus suis. Des-
cendit etiam cominans a comino. nas. et tunc pro-
mi sicut mino. nas. xv. Dum grex minatur lupus

Cominus adhibui iuxta. si illi dente minatur.
ne infirmione stant. fere. in pnti. simul. prope. de
pximo. Cui contrarium est eminus. cu duabus m-
scribitur fm pap. et componit ex co et minus Et sic
dicitur in g. Eminus ad longe si cominus ad prope

Commissura. re. fe. ge. i. in castratura. Ipeccat
construtura. ligatura. Et dicitur a comitto. tis. quod est
coniungere. res eni que coniunguntur fil in vnu mit-

Comissum. si. in fide traditum creditum. I tunc
coniunctum pnti forefactum. et dicitur a comitto. tis. si.

Comitto. tis. ex co et mitto. tis. et e comittere
fil mittere ul' coniungere aliqua. vnu mittendo a
lij se in castrare. et comittere. i. forefacere peccare
Inde h comissum. Et comittere. i. credere. in tute-
la ul' in fidem dare alicuius fm hug. In grece au-
te sic dicitur. Comitto sensum portat cuiuslibet horu
Cōiungo pecco credo facio reprehendo.

Comixtus. ta. tu. a comisceo. ces. In h comix-
tio. onis. i. simul mixtio. uide in misceo ces.

Commodo. das. in comodus. uide

Commodus. modus componit cu con. et dicitur
comodus. da. du. i. utilis. bonus. mansuetus.
qd cu modo. Vnde comodum dicitur illud qd comoda-
tur. scilicet id qd nri iuris est. et ad aliu translatu e cu
mō temporis. qd iu apud eu sit. vnde et comodum
dicitur est qd cu modo datum ul' ad utilitatem non ap-
petat datum. vnde comodum. das. i. prestare comodum
facere. Et componit accomodo. i. ad comodum et
similem usum dare prestare. ul' aptare. apte colloca-
re. et e actum cu omnibus suis compositis. Com-
odus compat. vñ h comoditas. tatis. Et copoi-
incomodus. da. du. et compatitur. Vñ h incom-
ditas. tatis. Et incommodo. das. i. offendere. incom-
moditate alicuius facere. et construere cu dato. Et
e neutrum. Item in eod sensu construere cu actio et e
actum fm hug. Pap uero dicit. Comodare e idem
quod prestare quod sibi reddat uelut pecunia cui
comodo aliquid dare. i. prestare. Na comodum. i. p-
ficium emolumentum. merces. lucrum.

Commolo. lis. lui. lere. i. simul molere ul' com-
rere. Ila. iij c. facies pauperum comolitis. Et debet
ibi corripit pnti sicut in legis. cu sit terne coniug

Commonefacio. dis. i. admoneo. instruo. et ac-
ta. comonefacis. cit. sic bnfacis. cit. licet sit brevis

Commoratio. onis. habitatio. mansio. tardatio

a comoror. aris. Et forma a comorati genituo
de comoratus addita. o. Actum j c. fiat comorari
o eius deserta et non sit qui inhabitet in ea.

Commoror. aris. ex con et morer pnti. Et
e comorari cu alio moram trahere facere. ul' alio
retinere et morari facere. Inuenit comoro et pro-

Communio. a comunis. I comoror. fm pap
denotat communico. cas. i. pnti. dare. communionem
dare. commune facere. immundum facere. inquinare.

Communio. a comunis dicitur communio nis iui. i.
commune facere. et h communio. onis. qd a pluribus
pnti. ut corpus domini. uide in missa. I hic

Communio. a comunis dicitur communio nis iui. i.
commune facere. et h communio. onis. qd a pluribus
pnti. ut corpus domini. uide in missa. I hic

Communio. a comunis dicitur communio nis iui. i.
commune facere. et h communio. onis. qd a pluribus
pnti. ut corpus domini. uide in missa. I hic

Communio. a comunis dicitur communio nis iui. i.
commune facere. et h communio. onis. qd a pluribus
pnti. ut corpus domini. uide in missa. I hic

Communio. a comunis dicitur communio nis iui. i.
commune facere. et h communio. onis. qd a pluribus
pnti. ut corpus domini. uide in missa. I hic

Communio. a comunis dicitur communio nis iui. i.
commune facere. et h communio. onis. qd a pluribus
pnti. ut corpus domini. uide in missa. I hic

Communio. a comunis dicitur communio nis iui. i.
commune facere. et h communio. onis. qd a pluribus
pnti. ut corpus domini. uide in missa. I hic

Communio. a comunis dicitur communio nis iui. i.
commune facere. et h communio. onis. qd a pluribus
pnti. ut corpus domini. uide in missa. I hic

Communio. a comunis dicitur communio nis iui. i.
commune facere. et h communio. onis. qd a pluribus
pnti. ut corpus domini. uide in missa. I hic

Communio. a comunis dicitur communio nis iui. i.
commune facere. et h communio. onis. qd a pluribus
pnti. ut corpus domini. uide in missa. I hic

Communio. a comunis dicitur communio nis iui. i.
commune facere. et h communio. onis. qd a pluribus
pnti. ut corpus domini. uide in missa. I hic

Communio. a comunis dicitur communio nis iui. i.
commune facere. et h communio. onis. qd a pluribus
pnti. ut corpus domini. uide in missa. I hic

Communio. a comunis dicitur communio nis iui. i.
commune facere. et h communio. onis. qd a pluribus
pnti. ut corpus domini. uide in missa. I hic

Communio. a comunis dicitur communio nis iui. i.
commune facere. et h communio. onis. qd a pluribus
pnti. ut corpus domini. uide in missa. I hic

Communio. a comunis dicitur communio nis iui. i.
commune facere. et h communio. onis. qd a pluribus
pnti. ut corpus domini. uide in missa. I hic

Communio. a comunis dicitur communio nis iui. i.
commune facere. et h communio. onis. qd a pluribus
pnti. ut corpus domini. uide in missa. I hic

Communio. a comunis dicitur communio nis iui. i.
commune facere. et h communio. onis. qd a pluribus
pnti. ut corpus domini. uide in missa. I hic

Communio. a comunis dicitur communio nis iui. i.
commune facere. et h communio. onis. qd a pluribus
pnti. ut corpus domini. uide in missa. I hic

Communio. a comunis dicitur communio nis iui. i.
commune facere. et h communio. onis. qd a pluribus
pnti. ut corpus domini. uide in missa. I hic

Communio. a comunis dicitur communio nis iui. i.
commune facere. et h communio. onis. qd a pluribus
pnti. ut corpus domini. uide in missa. I hic

Communio. a comunis dicitur communio nis iui. i.
commune facere. et h communio. onis. qd a pluribus
pnti. ut corpus domini. uide in missa. I hic

Communio. a comunis dicitur communio nis iui. i.
commune facere. et h communio. onis. qd a pluribus
pnti. ut corpus domini. uide in missa. I hic

Communio. a comunis dicitur communio nis iui. i.
commune facere. et h communio. onis. qd a pluribus
pnti. ut corpus domini. uide in missa. I hic

Communio. a comunis dicitur communio nis iui. i.
commune facere. et h communio. onis. qd a pluribus
pnti. ut corpus domini. uide in missa. I hic

Communio. a comunis dicitur communio nis iui. i.
commune facere. et h communio. onis. qd a pluribus
pnti. ut corpus domini. uide in missa. I hic

Communio. a comunis dicitur communio nis iui. i.
commune facere. et h communio. onis. qd a pluribus
pnti. ut corpus domini. uide in missa. I hic

Communio. a comunis dicitur communio nis iui. i.
commune facere. et h communio. onis. qd a pluribus
pnti. ut corpus domini. uide in missa. I hic

Como et ab eo composita sunt actua. et pō co.
si como. as. cor co. Vnde in grec. Et. Como diu
enes. como splendo dicas. Tercia dat como
dat q. pna como. Et comis nomen etiā pō co
uide in comis. Item inueniē comes mas. ge. uel
comis subltm. et cor co. si comes accūs de h et
h comis et h. me. Et comes ūbum futurū de co
mo. is. prod co. xv. Si uis esse comes michi mo
no accipe comes. Si michi fida comes sic eā. can
sime comes. uide etiā in comes.

Compactus. A compungo. gis. compagi cōpac
tuus compactus. ra. tū. i. impulsus uel con
iunctus conformatus conglutinator. et compactus
conūctum adūbium confertim.

Compages a compingo. gis. dī h compages
gis. i. cōiunctō. et h compago ginis. sīr cōiunctio
Compagines etiā uel compages dīr capita offi
um. q. compacta nūis uelut quodam glutino si
bi adherent. et hinc compagineus. nea. neu. Et
compagno. as. i. cōiungē. Et prod cōpages penul
tī compago. inis pñl cor. uide in compages.

Compatius. a compo. ras. dī compatiuus uā
uū. et h compatiuus. ui. et h compatiū. ui. p qd
h compatio. i. collatio rei ad rem. uel quod pñl
ad compatiōē. Compatiū autē nomen quid sit
et quō formet et cū quo casu construat dīxi in
ij pre ubi de finiaui de spēbz noīm in c de com
pāreo. res. rui. simul parere. co. i. patiuo.
ram parere. ex con et pareo. res. Et prod pa. Ge
nos xxxvij. Puer non comparat et ego quo ibo
Quid. Que nimis apparent retia uirat auis.

Compare. ras. rui. ex con et paro. ras. Et est
comparare simul pare. Itē compare. i. conferre al
re. i. emē. et ex hac significacōne sumpta ē secun
da. nā qui aliquid emit pñl suū compat. i. con
fraz rei emende. et cor pa. Vnde ouid de remed
Bella michi uideo bella parantur ait.

Compascuus. ua. uū. ex cō et pascua. i. comu
nis ad pascua uel ad pascendū. vñ pascuus ager
dicitur est. q. cōniter ad pascendū uicinis relictus ē
filiū alicuius baptizat uel xpianū facit. uel ad bap
tizmū uel confirmationē eū tenet. Et cor pñl pa
tor. Vnde vindocinensis. Doctrina pater est usus
doctrina scolaris. Inter cisa perit cōtinuata uiget.
Et scias q. due sunt spēs cōpatnitatis. ut dixi su
sum. et ē compati simul pati q. illi qui patiē con
dolere. vnde h compassio. onis. et compassiuus a
u. et est ūbum deponens compator. Et cor pa.
Compatiota. re. cō. ge. penl prod. i. unius uel
eiusdem patre. et componit ex cō et patria trie
tur a in e in pñenti. h in supino seruat a. vnde fa
cit compactum. et est compescisci simul pacisci.

Compedio. pedica componit cū con et dicitur
pedes retinere. Itē compeditus. ra. tū. q. cū pede
ul pedica alstrictus incatenatus. Et corripit pe
compeditus. ra. tū. pñl prod in compedio est
compegi gisti q. ē pñenti de compingo gis.
compello. his. compuli compulsum. ex con et
pello. his. et cor pñl. in pñenti. et ē compellē sīl
pellē uel impellē. ut iste compulit me ad h. i. ipu

lit. Item compellē. i. coadunare. Virg in buc. Cō
pulerant q. greges condon et tūsis in unū. i. co
adunauerat. Et dicit pap. Compello. las. cōpello
his ad puocacōnem pñet. Illud compuli h com
pellaui facit. ambo sunt actua. Compellor inue
nitur deponens. Compellari alloqui.

Compendino. nas. nau. nare. i. differre. vnde
h compendinacō onis. i. dilacō. et cor di. h pap

Compendiū. a compendo. dis. dī h compediū
dī. quiddā ē bue et utile. et inde compendiosus
sa. sum. bñis et utilis. Vnde compendiose adūbi
um. ut iste loquitur compendiose. i. breuiter et uti
liter. et hinc compendiositas. tatis.

Compendo. dis. ex con et pendo. dis. componit
compendo. dis. et ē compendere simul pendere red
dere uel persoluere. uel trutinare equare.

Compenso. las. saui. i. remunerare. uel reddē do
nare. trutinare. Et ē ūbum frequentatū a cōpen
do. dis. compensum compensum. u. in. o.

Compenfor. oris. ille qui libenter reddit quod
debet. et dī a compendo. dis.

Compensus. sa. sum. i. redditus uel equatus uel
remuneratus. Et dicitur a compendo. dis.

Comperi pñl cor ē pñenti de comperio ris.

Compio. ris. ri. comptum compire. i. inuenire
et cōponit ex con et pario mutata a in e cor

Comptum est supinum de comperio ris.

Compes dis. fe. ge. cathena circa pedes. dicitur
a compedio. dis. fm hug. Pap uero dicit. Com
pedes dīr q. continent pedes. compes compedis
fe. ge. Et cor pe. Inuenit autē in mas. ge. Tēn
ij. c. Aggrauauit compedes meū. quod auctorita
ti ascribimus. uel forte uicio scriptorū lā corrup
ta est. et dictum est meum pro meam.

Compesco. ris. pascui. citū. compescē. i. refrena
re. componit ex con et pesco. ris. quod non ē in
usu. Quidā tamē dicit q. compesco ē compositū
a con et pede et capio. uel a con et pacifcor. uel a
con et paco. cas. vñ compesco. ris. q. facio pacē
Alij a con et pascio. ris. et ē tractū ab equis q. cū
pascunt ligant et coercent pedibus. h illud sup
compescitū non ē in frequenti usu fm quosdā

Competo. tis. ex con et pe. Et pñl pñe
ro habet pñenti et supinū ad modū quare. et ē
competere simul petē. uel cōuenire cōgnere. a cō
peto autē p cōuenire deriuat competens nomen
omnis ge. i. cōueniens. Et compaē competencio
issimus. vnde competencio. tual me. et h competi
tia. tie. Et componit incompetens. Et ē neut ge
neris competo p cōuenire. et h h fecit ex se im
psonale competit. h in alijs significationibus ē actiū

Compilo. a pilus pro capillo dī pilo. las. i. pi
los auferre. qd componit cū con et dī compilo
las. i. simul pilare. Et cor pi in ista significacōne
sicut pilus. Itē a pila p instructo terrendi deri
uat pilo. las. quod componit cū con et dī cōpi
lo. las. i. contundere uel rapere. furari. expoliare.
Orat in sermonibus. Ne te compilent fugientes
quid inuat boz. pprie quid compilare est aliena
dicta suis intermiscere. et hinc h compilator qui
aliena dicta suis pñit. sicut solent pigmenta
rij in pila diuisa mixta cōtundere. Vnde orat in
ser. Ne me crispini scriinia compilasse putes. et in
hac significacōne prod pi fm hug. Vel cōponit
compilo a con et pilū. Vnde dicit mgr bene. Cō
pilo. i. cū pilo frango seu fodio. prod pñl. q. qd

ponit ab eo qd est pilu. Vnde orat. Ne te copi
lent fugientes qui iuuat boz. i. ne te confodi
Pap dicit etiā Compilator qz aliena dca suis per
misceat. uide in pilo las. Compilo ergo a pilus cor
pnl. Compilo a pila ul pilu eaz prod. Vñ uisus
Compilo tollo pilos compilo scripta libroz.

Compingo. pango. i. iugo ul impello cōponit
cū con et mutata a in 3 dz compingo. gis. cōpe
gi cōpactū. i. impellere ul cōiungere conglutinare
confortare. Vñ iob x. Omibus et neruis cōpegis
ti me. Item compingo pōt componi a con et pin
go. gis. et dz compingo. gis. compinxi cōpinctuz
compingere. i. simul pingere.

Compitū. a compero. tis. dz h compitū. ti. col
leo pluriū uiay. scz locus ubi plures uie se cōpe
runt et cōueniūt sicut ē biuiū et triuium. et qua
druiū. ul componit a con et pital quod ē uia.
vnde h et h compitalis et h le. et cor pnl cōpitū

Complector. plecto componit cū con. et dz cō
plector. teris. libum cōmune olim nūc deponens
et ē completi simul utqz brachijs cingere. vñ
h complexus. us. ui. et complexim adubiū. et h
complexio actus complectendi. ul quedā arguū
tacū. que vñdiz complectitur adūsariū. et hoc a
latinis dz complexio. ul cornutus filogismus. a
grecis dilema. Et complexio dz natura ul dispō
vñ h et h complexionalis et h le. liter. litas. et
complexionatus. ta. tū. cōplexione picipans ul
dispositus. Itēz complexus accipit in passiva sig
nificacōne. i. cōiunctus ul compositus. ut sermo
complexus dz constans ex dōnibus. scz ozo. Et
componit incomplectus. a. ū. Item a complector
complexor aris. fre. De nominibus complexiuis
dixi in iij pte in capitulo de speciebus nominū.

Complex. a complico. cas. dz h et h complex
cis. i. in malo consentiens alterius dolo simul cō
sentiens. ppe quid complex ē qui aliquo peccato
ul tmine ē alteri implicitus ad malū semper ad
bonum nunqz dicimus implicem.

Complexio. onis. actus complectendi. uide i cō
plector. teris. Item complexio est quidā color re
thoricus de quo supra dixi in quarta pte in c d
coloribus rethoricis

Complexus. a. um. in complector. ris. est.

Complicitas. tatis. fe. ge. i. concores inter duos
ul plures dolositas in malo consensus. Et forma
tur a cōplex cis cōplici addita tas. fit cōplicitas

Complico. cas. complicui complicitū. Inuenit
et complicui et complicatū. maxime apud anti
quos. et est complicare simul plicare. Et cōponi
tur ex con et plico. cas. ūbale tamen retinet a ut
complicatio. de h uide in plico. cas. Et cor pli

Complodo. dis complōsi complōsum ex cō et
plodo. dis. et ē complodere sil plodere. ul sil rep
cutē et claudē manus. et ponit simpliciter p cō
iungere. ul concutē. Iud vij. Ceperunt buccinis clā
gere et complodere inter se lagenas. et prod plo

Complōsus. sa. sum. i. con. i. uide in plaudō dis
cussus. ul cōiunctus. a complodo. dis. et pō plo
Et scribitur per vnum s.

Compluo. is plu. p sincopā ul pluui. i. pluuiā
izigo. et ē ūbum actū. et componitur a con et
pluo. Vñ complutio. onis. et compluor eris in
passiuo. vñ complutus. ta. tū. penl prod. Amos
iiij c. Pars vna compluta ē. et ps sup quaz non
Complutus a ū. in cōpluo uide. i. pluui anit

Compluuiū. iij. locus ad quem multe pluue
simul confluūt ul compluunt. et dz a cōpluo is

Compono. nis. sui. siti. ex con et pono nis. et
ē componē simul ponē ul sepelire. ul constituere
ul ornare. Vñ et dz uox. composita. i. ornata. i.
elementarijs sonis distincta. fm hug. Inuenitur
etiā compono in alijs significacōnibus. sicut cō
tinet in hijs uersibus. Componit sepelit cōiungit
fugit et ornat. Instruit informat pacificare sol
Compos compotis. i. compotens affectuū sui

Compos. compotis. i. compotens affectuū sui
uoti. cui omnia succedunt ad uotū. et ē cōmuni
generis dedinacōne. tamen constructione est sui
nis ge. Vñ de boē. Constat eternū bonū esse sui
compos. De h dixi supra in tertia pte c de omni
genere. et cor pnl compos in obliquis.

Compotio. tis. tui. tre. i. muelire. ut mado uo
bis ut compotatis ēi pbanda sua. et dicit a cō
bis ut compotatis ēi pbanda sua. et dicit a cō

Compotista. re. uide in compotus. Et est
compoto. tas. tui. tare. i. simul potare. Et est
potare luxurie. bibē uero nature. et prod po. h
compotor. et h compotrix. cis. Vñ dicit pap cō
potor ul compotrix sil potans. ul compotor a
compoto tas simul bibere. ultra modum compoto

Compotrix ul compotatrix uide in compoto
tas. Et producit penultimam naturaliter.

Compotus. a computo. tas. ul a computar
toris dz h compotus. ti. i. numeracō. ul numeri
assignacō. ul doctrinalis ars. Antiqui tamen nos
bant computus sicut exigit deriuacō. quod nos
abhorremus ppter uocis absonantiā. vñ h et h
cōputista. re. qui docet compotū. uel uacat cōpo
to Et corripit po compotus.

Comphendo. is di. suz. cōphendē sil pbandē sil
capere. et componit ex con et phendo. dis. quod
ē idē qd prendo. dis. uide in phendo. dis.

Comprendo. dis. comprehendī comprehensum idē
ē quod cōphendē. et componit ex cō et phendo. dis.

Comptus. ta. tū. i. or. i. dis. uide in prendo. dis.
natus planatus. a como. nis. Quis epy. Sine p
cul a nob iuuenes ut femina compti. et compat

Comptus. a cōptio gis. i. compitior. i. compit
dz compitius. ta. tū. quod componit incompt
tus. ta. tū. Et a genitō compitici addita o fit hoc

Comptio. onis. pōtū suoz cū merore recordatio
cōptio. onis. pōtū suoz cū merore recordatio

Comptio. onis. pōtū suoz cū merore recordatio
cōptio. onis. pōtū suoz cū merore recordatio

Comptio. onis. pōtū suoz cū merore recordatio
cōptio. onis. pōtū suoz cū merore recordatio

Comptio. onis. pōtū suoz cū merore recordatio
cōptio. onis. pōtū suoz cū merore recordatio

Comptio. onis. pōtū suoz cū merore recordatio
cōptio. onis. pōtū suoz cū merore recordatio

Comptio. onis. pōtū suoz cū merore recordatio
cōptio. onis. pōtū suoz cū merore recordatio

Comptio. onis. pōtū suoz cū merore recordatio
cōptio. onis. pōtū suoz cū merore recordatio

Comptio. onis. pōtū suoz cū merore recordatio
cōptio. onis. pōtū suoz cū merore recordatio

Comptio. onis. pōtū suoz cū merore recordatio
cōptio. onis. pōtū suoz cū merore recordatio

Comptio. onis. pōtū suoz cū merore recordatio
cōptio. onis. pōtū suoz cū merore recordatio

Comptio. onis. pōtū suoz cū merore recordatio
cōptio. onis. pōtū suoz cū merore recordatio

Comptio. onis. pōtū suoz cū merore recordatio
cōptio. onis. pōtū suoz cū merore recordatio

Comptio. onis. pōtū suoz cū merore recordatio
cōptio. onis. pōtū suoz cū merore recordatio

Comptio. onis. pōtū suoz cū merore recordatio
cōptio. onis. pōtū suoz cū merore recordatio

Comptio. onis. pōtū suoz cū merore recordatio
cōptio. onis. pōtū suoz cū merore recordatio

Comptio. onis. pōtū suoz cū merore recordatio
cōptio. onis. pōtū suoz cū merore recordatio

nota multa esse genera concarum, inter quas margaritae ferre habentur, quae et codex dicitur, in quarum carne prius calculus solidatur, et dicitur quod nocturno tempore litore appetit, et ex celesti rore margaritas concipiunt, unde et codex uocatur. Item conca genera appellatur omnis piscis testis huiusmodi in mari et caleo. les. lvi. i. simul calere ex co. **Concarita** et caleo. **Concaluit** cor meum intra me.

Concendo, dis. concendi concende. i. si candere ex con et cando deo.

Concenturio, rias, uide in centurio rias.

Concentus, tus, tui. i. convenientia et concordantia, et apparet in cantu, et dicitur a concino, nis, sim huiusmodi, pap uero dicitur, Concentus cantus mixtus. i. simphoniam a concino. Concentus etiam celi dicitur a quibus dicitur esse. i. consonantia planetarum. Concentus etiam dicitur cantus continuus, et laus bonorum. Unde Job xxxviii. Concentus celi quis dormire facit.

Conceptaculum, li. locus conceptionis, a conceptio, qui simul capto, et est conceptus. **Conceptio**, tas, tio quodammodo species aliotheae, quae alio nomine dicitur silens, de qua dixi in quarta parte ubi ego de aliothea scripsi per in c de silens, pap uero sic dicitur, Conceptus susceptus, conceptiones cum aliquid certum metemur concipimus, ut si paries iungantur numero pari par conceptus, tas, frequenter concipiuntur, fit numerus per a concipio conceptum, tu u in o.

Concessio, e apud rethores cum reus non id quod factum est defendit, sed ut ignoscatur postulat.

Concidentia, tie, qui simul cadentia, ut concidentia generum est cum diuisa genera simul cadunt in eadem uocem. **Concido**, dis. concidi concide, et dicitur a concido discedere. i. simul cadere a con et cado dis, et canet super et cor ci. Gen. iiii. Concidit uolnus eius. Item con cado, dis. di. concidit. i. simul cadit, et tunc componitur a con et cado, dis. di. et pro ci ubique, Job xvj. Concidit me uolnere super uolnus.

Concieo, cio, uel concio componitur cum con et dicitur concio, es, cium, citum, et concio dis cium, citum. i. commouere, et conuocare. Et pro dicitur concitum quando uenit a concio, es, si quando uenit a concio, es cor, uide in deo concile, a conca dicitur si concile his. **Concilia**, cium, citum, i. piscis qui latitat in conca, de cuius sanguine tingitur lana et fit purpura. Unde et quando ponitur per tali tinctura, quandoque per uiciae quae coingunt et tingunt et inficiunt ad modum illius tincturae, quandoque per inquinatis et sordidibus et tinctis tinctura uiciorum. Unde iuuenalis per uiciae uel uiciois illud ponens ait, Huius ego non fugiam concilia, et pro ci concilegus, gi. mas, ge, qui concilia legit. i. colligit, et componit a concile et lego, gi, et cor le.

Conciliabulum, li. dicitur a conciliu, qui consiliabulum ut locus in quo accipimus consilia, uel locus in quo multi homines sunt sui iuris.

Concilio, a conciliu dicitur concilio, as, aui, amicus et concordem facere, ad integritatem reuocare, con iungere, sociare translatiue, qui cilia coniungere. Et nota quod maiores minoribus conciliant et non e contrario, et componitur a concilio, as, conciliantur noui amici, reconciliantur ueteres. Item conciliamur deo quando primo a gentilitate conuincimur, reconciliamur concilio actuum penitendo regredimur, et est con cilio actuum cum suis compositis.

Conciliu, lii, componitur ex con et ciliu, quodammodo similitudine cilio, quod sicut cilia iunguntur cum oculi quiescere cupiunt. Ita quoque concorditer iunguntur ho-

et h̄ conuoluit oīs gr̄. q̄i vniū et eiūsdē cordis
vñ conuoluit adhibuit. et h̄ conuoluit. a q̄ cō

Concremo. as. aus. a con **C**ordiosus. sa. sum.
et cremo. as. et e cōcremare sūl cōcremare. et cor cre
Concretus. a concreto. cis. dī concretus tā tū
ptiopiū. coagulatus ul cōmixtus crescendo ul si
mul cretus. vñ concretum adūbium. i. coagulati
conglobati. s. hug. Vel p̄t dici concretus. a conc
no. vñ dīc. pap. Concretus a cōcno. i. cōiunctus
Concuba. be. ge. con. pñl cor **C**onglobatus
qui ul que cū alio cūbit ul cubat. a concubo as
Concubina. a cōcubo bas **C**ul a concūbo. bis.
ul a concūbo. bis. dī cōcubina. e. que ad usū
ueneris non legitime tenet. vñ cōcubinalis. et h̄ le. et cōcubi
narius. ria. nū. in eodē sensu. qd ad cōcubinam
ptinet. et h̄ cōcubinus. tus. tui. talis p̄petas
Concūla. a conca dī h̄ cōcula. le. dimi. pua cō
ca. et cocula dī quedā mensura que dragma et
Concūleo. cas. caui. care. i. simul **C**onimidia est
calcare. superare. ex con et calco cas.
Concupiscentia. tie. uide in concupisco. cis.
Concupisco. cis. ūbum inchoatū a cōcupio is.
a quo h̄ et h̄ et h̄ concupiscens. tis. cōpatur. Et
iñ concupiscenter. et h̄ concupiscentia. e. Et scias
q̄ ūba inchoatua carent p̄teritis ut feruesco. ni
si forte ascesco et cōcupisco que mō non signifi
cant inchoacōnem. vñ habent p̄terita suoz p̄
miōz. scz asceui et concupiui. et ualet tantū nūc
cōcupisco q̄tū cōcupio. vñ concupiscentia. non
Concurrens. fm q̄ sumit a com **C**oncupientia
putillis est sup̄excrecentia vnus diei ul plurū
sup̄ qñ quagintaduā septimanas. ul plurū idē
dixi q̄ in anno bisextili sup̄excrecentur duo dies
In reliquis uero annis vnus tantū. x. Ebdoma
de decies quine numerant in anno. Atq̄ due post
quas lux vna due ue sup̄sunt. et ab illo incremē
to originem habent concurrentes. alij postea for
mant vno addito sic tamen q̄ septenariū nūm
nō excedant. vñ scias q̄ p̄mus annus cidi so
laris habet vnū p̄ concurrente. secundus habet du
os. tercius habz tres. q̄rtus habet quatuor. quintus
habet sex. p̄pter bisextilem. Sextus habet septem
Septimus hz vnū. et sic p̄cedendo usq̄ ad xxviii
ānos inuenit q̄ postea reuñt ad caput p̄cedēdo
p̄ ordinē sicut p̄us. vñ et appellatur circulus so
laris siue concurrentiū. Si autē uis scire quotus
sit ānus concurrentiū adde ānis dñi ix annos et
a totali summa subtrahē xxviii quodens pōte
ris et quotus sit ānus cidi solaris quod resoluū
tūcent demonstrabit. et si nichil remāserit ultmō
annus erit. Potest etiā sciri concurrens p̄ hos uer
sus. A. vj. b. v. c. iij. e. ij. d. iij. Primus concurrens
scz septimus ē g. Hoc ē dicere. qñ a ē dñicalis l̄ā
tūc ē sextus concurrens. et qñ b ē dñicalis l̄ā
tūc ē qñtus concurrens et sic de ceteris. que aut
sit l̄ā dñicalis omni anno patebit in pascha sui
Concus. ci. mas. ge. quid la **C**in opi paschali
pis qui in conca regitur et dicitur a conca. ce.
Condico. onis. fe. ge. componit a con et dicio
nis. quod ē p̄tas. et ē condico lex ul pactum. et
tūc scribit condico p̄ solū c. sicut et dicio. Inueni
tur etiā condico p̄ t̄ solam. i. constitucō. et tūc ē
ūbale huius ūbi condo. dis. condidi. conditū. Itē
a condico condicio. xi. ctū. deriuat h̄ condico cō
nis. et subtrahit r. et sic scribit p̄ solaz c. et sunt
condiciones p̄pe testiū. a condicendo. q̄i condicoes
q̄ non ibi tantū vnus testis iurat s̄ plures. Itaz

in ore duoz ul triū testiū stat omne ūbum. uel
condiciones q̄ inter se cōueniat sermo testiū q̄i
condiciones fm hug. Pap̄ dicit. Condico cōueniō
potestas fortuna. casus exitus. et cor di cōditio
Vñ in aut dī. Dispar condico dissimil q̄ modo
Condicionalis. a condico dī h̄ et h̄ condicional
et h̄ le. et inde condicionaliter adūbium. uide ne
decipiaris in orographia huius dōnis condico
lis. quia potest scribi p̄ c ul p̄. t. sicut et condico
a quo uenit sicut in condico part.
Condico. cis. simul dicere statuē decemē. p̄p̄ce
re. ubi nō vnus s̄ plures dicit. ubi vnus plura
dicit. Et cōponit ex con et dicio cis. Et p̄d dī.
Condilomata. te. fe. ge. qdā genus glandiū
inftar nodoz minutorū. et dicitur a cōdilomaticis
Condilomaticus a cōdilul h̄ dī condilomaticus
ca. cū. i. nodosus. pustulosus. vñ condilomaticus
passio dī manuū nodositas ul etiā alioz membrū
que plena sunt pustulis.
Condilus. a condo. dis. dī hic condilus. h̄. i. no
dus. et p̄cipue qui app̄t in articulo digitorū. pug
no clauso quo solemus qñq̄ capira puerorū ludē
do p̄cutere. et maximā lesione inferre. Vñ mar
ialis capella. Itibus crebris ūncem complians
q̄ in condilos digitis vulnerabat.
Condio. dis. iui. itū. ire. quare ē cōiug et sim
plex. i. saporare. dulcorare. et ē ūbum actū. In
h̄ condimentū. ti. uel potest denari condio a cō
dis. dī. quod ē genus cipi et p̄ similitudine cor
pa mortuoz condiri dñr qñ speciebus suis modis
inungunt. Gen̄ l. Precepit q̄ seruus suis modis
cis ut aromatibus condirent patrem.
Conditio. onis. a condo. is. itū. uide in condico
Conditor. toris. mas. ge. deriuat a con **C**on
ditio. iui. dīc. diti. et sic p̄d pñl. Vel p̄t denari
n a condo. dis. dīc. conditi. et sic pñl cor. Vñ
Conditor alme fidei. i. factor actor. Vñ dīc. uide
Conditor abscondit conditor fecula condit.
Conditur quare cōiug. a condico. is. iui. p̄nt
p̄d. Sed conditur tercie cōiugacōis a cōdo pro
id ē facē construē. edificare constituē. et etiā pro
abscondere ponit. cor pñl. Vñ quid. Conditor
urbis conditur olus. h̄ conditur aux.
Conditus. ra. tū. a condo. dis. condidi conditi
cor pñl. et sic sumit gen̄ xlix. ibi. Et l̄ia conditi
iacz Itē conditus a. ū. a condico. is. iui. itū. p̄d
et sic sumit gen̄ l. Et conditus aromatibus sem
tus est in loculo. Et coloz iij. Sermo noster
Condo. is. iui. itū. i. facē edi **C**ale sit condico
ficare construē constituē et ponit qñq̄ p̄ suo cōpo
sito. scz p̄ abscondere. Condo componit a condo. dis. a
dis. Recondo. dis. et ē compositū a condo. dis. a
con et do das. et cor in sup̄ pñl siue di. uide in do
das. **C**ondoliū. li. ge. neu. i. anulū. a condo. dis.
Condo. donis mas. ge. i. gladiator. a condo. dis. a
condono. nas. nau. i. s̄l donare. ignoscere. conce
dere. remittere. et cōponit ex cō et dono. et p̄d do
Conduco. cis. xi. ctū. conducere. ex cō et dūco
cis. et ē conducere. simul ducere. aliquibus dūca
tū p̄bere. m̄cedere constituta aliquid ducere. Vñ
ūsus. Conducit p̄ciū tradens p̄bens q̄ dūcatum.
Qui capit ille locat. conducit qui p̄ciū dat
Conduplicatō ē quid color rethorice de quo
dixi sup̄ in iij p̄te in c de coloribus rethorice
Condus. di. mas. ge. quoddā genus ap̄ci. a cō
do. dis. ul s̄ pap. conouisus patens uoculum.

Constabularius. stabularius componit cū cō
et dicit hō constabularius. rj. qd̄ frequentius inue
nit constabularius rj. et designat dignitatē suā
officiū. vñ hō constabularia. rie. eius uxor ul' dig
nitas. ta. tñ. a conficio. cis. feci cōnitas
fectū quod in sex inuenit significacōnibus. uide
in conficio. pap̄ sic dicit. Confecta debilitata. im
munita. examinta. h̄ potest significare sex. sic et
confedustus. ta. tñ. a confedero. suum ūbum
tas. i. in eodem federe cū alio cōiunctus. scilz soci
us. confors cōmanipularius. confodalis. collatera
lis. concomes collega. confocius. confubnio. cōcu
binarius. cōiunctuarius. collaterensis.
Confectio. tis. confecti confectū. ex con et facti
o. tis. et ē confectio conficere. confipare. replere
conficere. in unū colligere. cōmouere. sūl' fastire
Confero cōfers cōtuli confere collatū. ex cō et
fero. et ē conferre simul ferre ul' cōmiscere. vñ et
conferre dicit pugnare. disputare. Nam et q̄ pugnt
brachia conferunt. sicut qui disputant ūba. et est
conferre simul erogare. et ē conferre q̄ compare
congregare. h̄ bona conferunt. mala ūo inferunt.
Confectus. ta. tñ. i. spissus. confipatus. reple
tus. a confectio. tis. Et compať tior illis. Itē
a confectio conferto. tas. ūbum fre. Pap̄ uero di
cit. Conferta in unū collatā. plena comparata cōso
rata. Luc̄ vj. Oculi autē boni et conferta et coagi
tata et sup̄fluentes dabit in sinū uestrum.
Confestim adūbium q̄ cū festo. a con et festū
quod ē lignū ad quod signa festinant. sicut enī
signa festinant ut sint cū festo sic et nos festina
mus ut quod facere uolumus sine interuallo sit
confestim. q̄i statim cū pñtia p̄tereunt rei ul' tē
pis. ul' confestim componit a con et festino nas
ul' a con et statim. h̄ pus dñi uenit est.
Confectio. cis. confeci confectū conficere. ex cō
et factio. cis. et ē conficere id quod simul facere. Itē cō
ficere finire p̄ficere. Eccl̄az conficere. i. destituē de fi
cere. ubi enī est confectio multarū rerū ibi multarū
rerū ē defecit. et conficere. i. componē siue cōmis
cere. et fm̄ h̄ p̄tinet ad medicos qui multa cōm
miserunt. ad facientes suas confectōnes. Et confi
cere. i. vincere. ut uolgo dicit. Ille confecit hostes
in p̄lio et h̄ significacō est tracta a p̄cedente. ubi
enī ē hostiū confectio ibi multarū cōmixtio. Itē
conficere. i. tingere. sic ergo conficere in sex inue
nit significacōnibus. Item conficere. i. consecrare
Conficio. a conficio. dis. dicit conficere corpus xpi
dens. tis. omnis generis. et compatur. Vnde con
ficeretur dentius iisime adūbium. et h̄ confidentia
tie. et accipit in malo et in bono. ut confidenter
uel cū fidentia iste loquit̄. i. audacter p̄sumptiue
uel cū audacia ul' p̄sumpcōne. Et prod̄ fi.
Configo. gis. xi. xū. configere. simul figere. ex
con et figo. gis. Et prod̄ fi. Psal. Confige timore
ponit h̄ et h̄ confinis et h̄ confine perit prod̄. i.
uicinus. eundem finem habens. unde confinis ad
ūbium. et h̄ confinitas. ratis. et h̄ confiniū. abo
p̄ p̄dinitate ul' locus ubi fines duarū terrarū con
finitio. Conficio confis cōfui confire confiti. **C**onfiteor
io ē efficere. ex con et fio. et transit ad actiuam
figionē. Accipit enī confire in passiuā significa
cōne scz p̄ effici. et p̄d. i. añ. o. fio uide in fio is
Confirmatio ē unū de septē sacramentis de quo
confitens. tis. generis om̄ **C**onfirmatio in ungo

nis. a confiteor teris. Et corripit fi.

Confiteor. teris. confessus suz. ex con et fateor
componit. Vnde h̄ confessor. oris. h̄ confessio o
nis. h̄ et h̄ et h̄ confitens p̄icipiū. Et cor̄ predcā
fi. Vnde quidā. Confiteor sponte. fateor mea fac
ta coacte. **C** Et sic scias q̄ confessio ē legitima
coram sacerdote p̄cōrū declaratio. et dicit confessio
q̄i simul ul' ex toto ul' vñq̄ falsio. nā ille uere
confiteť qui totū fatet̄. **C** Dic nota q̄ septē cō
stantie assignant̄ a tulio et a boetio. scz q̄s quid
ubi quibus auxilijs cur quomō qñ. Sed nunq̄
omnis circūstantia ē confitenda. Ad h̄ dicit qd̄
q̄ omnes circūstantias que aliquā notabile quā
titatē peccato addūt confiteri necessitatis ē. si me
morie occurrant. Alij uero dicūt q̄ non sunt con
fitende de necessitate in circūstantie q̄ ad aliud ge
nus peccati trahunt. et h̄ p̄babilis ē. h̄ attenden
dū ē que ad aliā spēm mortalis trahunt. Cuius
ratio est. q̄ uenialia non sunt de necessitate cōfes
sionis h̄ solū mortalia. que quantitatē infinitā q̄
dñm hñt. et q̄ circūstantie aggravantes q̄ aliā
spēm peccato nō tribuūt ul' que tribuūt quidem
h̄ non mortalis peccati nō sunt de necessitate cō
fessionis. tamen ea confiteri p̄fectionis ē sicut et
uenialia. Item scias q̄ sacerdos debet scrutari cō
scientiā peccatoris in confessione q̄i medicus uol
nus et iudex cāz. q̄ frequēter que p̄ confusione cō
fitemur taceret interrogatus reuelat. Sed tamē in
interrogacōnibus faciendis tria sunt attendenda
Primo ut quilibz peccator interroget̄ de peccatis
que consueuerunt in hominibus illius condicōis
abundare. Nō enī oportet q̄ a milite de p̄cō de
ricorū querať. aut religiosorū aut econis. Secun
do ut non fiat explicita interrogacō de p̄cō. nisi
de ill' que omnibz manifesta sunt. de alijs uero ad
iuentōnibus p̄cōrū ita debet a longinquo fieri in
terrogacō ut si cōmisit dicat. et si nō cōmisit nō
addiscat. Tercō ut de p̄cō p̄cipue carnalibus nō
dñdat nimis ad p̄ticulares circūstantias. q̄a hu
iusmodi delcābilia q̄ro magis in spālī considerā
tur magis concupiscentiaz nata sunt mouere. ut
dicit in iij ethicoz. et ideo p̄t contingere ut confes
sor talia querens et sibi et confitenti noceat. Et
sic qñq̄ deficiant in suo serutinio iniquitates serua
ntes. h̄ illud dāuit. Defecerunt seruantes serua
tino. **C** Volo etiā te scire q̄ homo in confessio
ne debet famā alterius custodire quantumcumq̄
p̄t. h̄ suā consciām magis debet purgare. et ideo
si circūstantia que ducit in cognicōnem p̄sone sit
de necessitate confessionis fm̄ regulā datā tunc
debet confiteri occultando p̄sonā q̄ptum p̄t. si at
non sit de necessitate confessionis debet dimitte
re p̄cōm alterius p̄dat. **C** Debet autē quisq̄ saltē
semel in anno p̄pō confiteri sacerdoti. Sed qd̄ si
p̄cōr sciat sacerdotē suū hereticū aut sollicitato
rē ad malū. aut fragilē qui ad p̄cōm quod quis
ei confiteť sit pronus ul' si reuelator esse confes
sionis p̄babiliter extimat̄. uel si p̄cōm cont̄ ipm̄
sit de quo quis confiteri debet. Dico q̄ in casibus
ill' in quibus p̄babiliter timet penitens p̄culū
sibi ul' sacerdoti ex confessione ei facta debz recur
rere ad superiorem ul' ab eo petere licentiā alt' cō
fitendi. q̄ si licentiā habere non possit. idem ē iu
diciū quod de illo qui non habet copiā sacerdotis
unde magis debet eligere laico confiteri nec in h̄
transgrediť p̄ceptū ecclesie. q̄ p̄ceptū iuris posi

huius non se extendit ultra intentionem precipientis qui
est finis precepti. hoc autem est caritas secundum apostolum. nec
iterum sit aliqua iniuria sacerdoti. quia privilegium meum
amittere. qui concessa sibi abusus potestate. **I**tem sci
as quod quorum casus ponuntur quibus licet alteri con
fiteri quam proprio sacerdoti sine eius licentia. Primus
est si sit uagabundus. Secundus si mutauit domi
ciliu. Tercius si offendit in aliena prochia. Quar
tus propter malicia sacerdotis qui reuelat confessio
nes uel inerat ad malum. Quintus in articulo neces
sitatis. Sed hoc queri potest. Illud per quod impedi
tur diuini mandati non potest per mandatu uel
privilegiu alicuius hominis concedi. si mandatu
diuini est ad rectores ecclesiarum ut diligenter uol
tu peccatis sui agnoscant. prout. xxvij. c. quod ipse
si alius quam ipse confessione eius audiat. ergo hoc non
potest per alicuius hominis privilegiu uel mandatu ordi
nari tolli. Ad hoc respondeo. quod rector ecclesie debet
uoluntate peccatis sui agnoscere dupliciter. Vno modo per
sollicitam exterioris confessionis considerationem
quod inuigilare debet super gregem sibi commissam et
in hac cognitione non oportet quod credat subdito
si certitudinem facti incertum potest inquirat. Alio
modo per confessionis manifestationem et oportet ad
hanc cognitionem non potest maiorem certitudinem
accipere quam ut subdito credat. quod hoc est ad subueni
endum conscientie ipsius. Vnde in foro confessio debet
credi et per se et contra se. non autem in foro exte
rioris iudicii. et ideo ad hanc confessionem sufficit quod
credat subdito dicenti se alteri absolueri uolenti
confessum fuisse. et sic patet quod talis cognitio pecc
atis per privilegiu alicui inuoluntate de confessione audi
enda non impeditur uide in penitentia et in sigillu
Conflagres. a conflagro. as. hec conflagro et in raptus
flages. i. loca montuosa ad que multa confluunt
flamina siue uenti. et facit genitilis. tum conflagro
um. sicut manes manuum. Et producit flammam.
Conflatoriu. nij. ge. neu. locus ubi fit conflatio
et dicitur a conflagro as hoc uulgus. Vel conflatoriu dicitur
ubi ferrum uel argentum conflatur.
Confliktus. a confingo. gis. hoc conflictus. tus tui
bellu pugna. et conflictio. as. libum. fre. Inuenit
etiam in de po. genere conflictor. caris. Et inde hoc con
flictio. onis. cunctatio. contencio. pugna uerborum
Thim j. c. vj. Conflictationes hominum mente cor
Confligo. gis. confixi. conflictu conflagro. rumpo.
figere. ex con et fligo. gis. et est confingere sicut flige
re uel pugnare. et per eod sumit confligo as. et per
Confio. confias. ex con et fio. as. **H**oc dicitur illi
Vide in flo flas.
Confodio. dis. di. confossum confodere. i. simul
fodere. ex con et fodio. Et cor fo in pnti si in pre
terito producit. uide in fodio fodis.
Conformis. a con et forma componit hoc et hoc
conformis et hoc me. i. unius et eiusdem forme. Et
in conformiter adhibium et hoc conformitas caris
Confossus. sa. suz. per geminu. s. qui simul fossus
iaculatus. uulneratus. a confodio dis. di. sum.
Confotus. ra. tu. i. simul fotus. a confoueo es
ui. confotui. Et prod fo. Isa. lix. Et quod confotui
Confragus. ga. guz. i. **N**est erumpit in regulu
tubrosus. tumultuosus. uel potius asper et spissus
condensatus confraccione ramorum aridorum. et dicitur
a confringo. gis. secundum hugonem. uel secundum papam. Confraga
dicitur loca ubi undique uenti currunt ac frangunt se
Confrater. ex con et frater com **E**t cor fra.

ponit hoc confrater tris. et prod fra naturalis. et di
citur confratres qui simul fratres. siue in ecclesia
siue in alio loco uel consortio. siue eodem secundum carnem
Confratris. se. ex con **E**t de hoc uide in frater
et fratris componit hoc confratris. se. i. consortio
uel congregatio confratrum uel consortium
Confratru. sa. sum. i. confractus conuictus con
cussus. et dicitur a confratru des Et producit fra
Confringo gis confringi confractui confringere
id est simul frangere. et componit ex co et frango
Confuga. ge. co. ge. simul cum alio fugiens. Et
dicitur a confugio. gis. Et compit fu.
Confugela. le. pnt prod uide in confugium.
confugiu. a confugio. gis. dicitur hoc confugiu. gis.
et hoc confugela. le. securitas et tutela. uel adiutoriu
uel locus refugij. Et compit penultimam.
Confundo. ex con et fundo is componit confun
do dis. confudi confusum. i. commiscere. uel frus
tre conuincere. arguere. ponit etiam per decipere uel frus
trari. Ad rom v. Spes autem non confundit. i. non
decipit uel frustrat sperantem. et ideo non facit eru
bescere. quod dat quod promittit. quod est de deo et in deo
non potest decipere nec decipi. quoniam enim alicui aliquid pro
mittit et non ei dat quod timore confundit et eru
bescit.
Confuto. ras. rau. ratu. rare. ex con **E**t uerbum
et furo. ras. componit. Et prod fu. Et est uerbum
actiu. et est confutare arguere conuincere confundere
Conger uel congrus. gis. quidam piscis petrae sub
aqua. Et dicitur a congero gis.
Congerues. ei. fe. ge. i. cumulus. a congero nis.
Congerminalis in germine. nau. uide.
Congeris. ris. congersi congersu. ex con et gero
ris componit. i. simul gerere. congregare accumu
lare. Et compit ge. uide in gero ris. **E**t hoc
Congestus. a congero. ris. congestus. ra. ti. id est
simil gestus. congregatus. accumulatus. et conges
tus. us. ui. i. congeries accumulatio. et conges
tim. i. accumulatio aduerbiu.
Congiaru. nij. i. bnficiu donaco impatoris. quia
quilibet impator. fauorem populi captans adijce
bat ut largior uideretur in donis. Et etiam congiari
um dicitur frustum carnis undique equatum. et hoc
congialis et hoc le. i. rotundum.
Congio. gis. gis. gis. gis. i. per augmentu cro
cere uel equare uel congregare.
Congius. gis. mas. ge. genus mensure scilicet sex
sextarioz. et dicitur a congio. gis.
Conglobo. a con et globo as componit conglo
bo. as. i. simul globare coactuare. in modum globi
rotundare. Vnde globatim adhibium. i. spissum uel
Congredior eris gres **A**ccumulatio. et cor glo
sus sum. ex con et gradior. et mutat a in e. et est
congradi concurrere simul gres. uel confingere pugna
disputare. Illi autem proprie congregantur qui simul
contra se gradiuntur ad pugnam liborum. uel manu
Congruo. is. ui. ex con **E**t armorum. et cor gre
et gryo. is. et est congruere conuenire concordare
Congrus. gri. uide in conger. **E**t uide in gryo is
Congruus. a congruo. is. dicitur congruus. a. ui. id
est conueniens. et copatur per supplementum congruenti
magis congruus simul Vnde congrue congruentia
adhibium. et hoc congruitas atque idem quod conueniens
Congruus componit incongruus. i. inconueniens
et copatur. vii incongrue. et hoc incongruitas ratio.
Conhibentia. a conhibeo. bes. dicitur hoc conhibentia

ne. i. assensus. id est et convenientia et collibentia ut
ille. sine cohibetia ul' conuentia ul' collibetia fññ
necessit. i. sine assensu. de h' uide etiā in conhibeo
Conhibeo. habeo componit cū con et retinet
n que aufert in cohibeo. et dicit conhibeo bes. i. o
culos claudere. et q' clausio oculorū signat assensu
iō cohibere ponit p assensu. obedire. et tūc in dicit
Coniecto. tas. tau. tare. ē fre Conhibentia tie
de coijcio dis in omni sua significatione.
Coniecto. toris. mas. ge. pñl pro d' tā in nomi
nato q' in obliquis. dicit interpret uel coniectura
pentus. sacrilegus diuinus. Et deriuat a conijco
de. i. iectū. Gen. xi. Ut coniecturis uitas pparet.
Coniectura. a coijcio. dis. h' coniectura. re iudici
um suspicio opinio. suspiciosa cogitacō ul' existi
macō. et hinc h' et h' coniecturalis et h' le. quod
coniectura aliqua ppendit ul' habet. ul' qd coiet
tura sumit. Vnde coniecturaliter aduibium qua
Conifer. ra. rum. pñl cor. ferens. h' opinatiue
conos. et componit a conus et ferens. ul' fero
Conijcio dis ieci iectū i. i. simul iacere. Itē
conijcere. i. existimare. opinari. cogitare. ppende.
quibusdā coniecturis. et componit a con et iacō
dis. Gen. xli. Que audiui te prudentissime coijce.
Et scribit conijcio p duo. i. quia componit a cō
et iacio. dis. et mutat a in. i. Inuenit etiā coijcio
Coniuentia. tio. que et alio. h' abiecta. n.
nomine dicit cohibentia uide in coniuco ues.
Coniuco. ues. et coniuco uis coniuui conixū. uel
conixi in pterito facit supinū conixū. h' non ē in
usu. i. oculos claudere. ul' palpebras iūgere. et p
nē sepe p assensu. q' clausio oculorū assensum
signat. et componit a con et nix nix. q' nix a
nem oculorū pstringit. Albedo enim disgregat ui
sum. et pro d' nī. Ita dicit hug in coniuco. Vel h'
quosdā. Coniuco componit a con et nitor teris
Pap uero dicit. Coniuere consentire oculos clau
dere interdum dissimulare. parā dormire. In conui
uens consentiens. quod pro d' pnam et secundam
fm pap. Vnde h' coniuentia. tie. assensus. vñ cō
niuentia capituli factū est. i. assensu. Et in iij sen
ti iij. Sane dici potest et credi oportet iuxta scō
rum attestacōnes coniuentiaz. rē. Grē dicit. Qui
michi coniuert oculis signum michi prebet.
Coniugalis penultima pro d' in coniunx est
Coniugacō onis. fe. ge. i. conieqñs liborū dedi
taco. et dicit a coniugo. as. q' p consonantes coniuga
tas. i. affines et conuimiles apud grecos coniugatio
disceunt et hec orō ad grecos spectat. ul' dicit dedi
taco ubi sic. q' plurima uerba coniugant in ea id ē
sub eadem dedinacōne ponuntur. et h' orō pñnet
Coniugū. a coniunx dicit h' coniugū ad latinos
q' scz legitimā psonarū inter se coeūdi et copu
landi contractus. ul' legitima uiri et mulieris cō
iunctio indiuiduā consuetudinem uite continens.
Coniugus. iugū componit cū con ul' sin qd ē
con et dicit coniugus. a. um. et sinuigus. a. ū inueni
tur. omnia in eodem sensu. i. eiusdē iugi uel sub
eodem iugo positus. Vnde quedā pnomina ab a
nstatō dñr coniuga ul' sinuga. i. eidem iugo cer
titudinis ul' diffinitōnis psonarū subiactia. Et
componit incoiugus. ga. gū. dissimilis. non eius
dem coniugi. Vnde idem aristarcus dicit uerba esse
non coniuga. scz non eodem iugo certitudinis et
diffinitōnis psonarū subiactia.
Coniunctio. a coniungo is dicit h' coniunctio onis q

dum ps orōnis incedinabilis coniunctiua alia p
tium orōnis quibus significat. Propriū autē
coniunctionis ē diuisa nomina ul' quascumq' dō
nes casuales ul' diuisa uerba ul' aduibia coniūgē
Et scias q' nulla coniunctio ul' prepō aspizat. Et
ut dicit pap. Coniunctio est dē q' sensus sententi
as q' coniūgit. Coniunctio etiā dicit quidā color in
rethorica. de quo dixi in quarta pte in c de colo
ribus. rethoridis. Et scias q' nulla coniunctio com
ponit cū uerbo. vnde sisto ē uerbum simplex. nec ē
cū nomine componit coniunctio. pter si et ne. ut
Coniunx. gis. cō. ge. h' qdā h' quis et nequis.
componit a con et iugum. et dñr coniuges quasi
eiusdē iugi. a iugo quod imponit matrimonio
coniungendis. et quo copulentur ne separentur
Vel dicit coniuges penl cor a coniungo gis uel
a coniungendo q' sunt coniūcti qd nñs potius exi
gere uidet. Itē uo dicit q' coniuges appellant ap
ter iugum matrimonij cui se subiūgant ne p discor
diam separent. Secūdu uero pris quem seqr cō
iūx denuat a coniungo. gis. et habet. n. in. nō h'
non in obliquis. Vnde in vj li sic dicit. In x desi
nentia si a uerbis sint in go desinentibus ablata x
et addita gis faciunt gñū. ut regis a regō rex re
gis. Coniungo coniungis coniunx gis. quod etiā in
genitō dñe cā n amittit. ne si coniungis dicamus
uēbum esse putet. Idem etiā in quarto li dicit q'
coniunx desinit in nx. h' in obliquis amittit n
Coniuco. uis. in coniuco ues exponitur.
Coniuxi pteritū de coniuco. ues.
Coniubo is. i. h' nubē. ex cō et nubo. uide in
Conuo. is. ui. utū. i. h' nuē ul' anuere nubo
et ē uerbum neutri et componit ex con et nuo is.
Conon in conus exponitur.
Conopeum in canopeum exponitur supra
Conor. aris. natus sum conari uerbum deponēs
anniti attemptari. et dicit a conus. conui. et pro d' co
Vnde ouid. Quidq' conabar dicē uisus erat.
Conquerens. tis. pñcipiū de conqueror. ris. et
ē ge. omnis. et corripit que. uide in queror ris
Conquexi est pteritū de conquisco.
Conquisco. tis. conquexi. i. oculos claudere ul'
conquirens. tis. generis om. h' caput inclinare
ris. penultima producta. uide in quero. ris.
Conquiro. ris. conquisiui conquistū conquirere
id ē h' querē. et pro d' q. et componit ex cō et qro
Conianguinitas ē uinculū psonarū ab eodem
stipite descendentiū carnali appagacōne contētum
et dicit conanguinitas a con et sanguis q' cōmunē
sanguinē habentes. ul' de uino sanguine pceden
tes. Et scias q' fm canones duo fratres sunt i p
mo gradu. filij duorū fññ in secundo. nepotes in
tercio. pñepotes in quarto. Gradus autē est ha
bitudo psonarū distantium quo cognoscit quora
generacōnis distantia due persone inter se diffe
rant. Sed quid si aliquę persone attinent sibi ex
una pte in secūdo gradu ul' tercio ex alia uo in
quinto nunquid pñt contrahē. Dico q' sic. q' semp
standū ē remotiori psonę in conanguinitate. In
hoc enim casu remotior psona extra merā con
anguinitatis existit. vnde n attinet illi ex quo de
eius conanguinitate nō est. qñ sicut oliz omis
conanguinitas in septimo gradu terminabatur
Ita hodie in quarto. saltem quo ad phibicōnes
copule coniugalis. Et ut dicit pap. Conanguinitas
q' sanguinis appinquitas. conanguinei sunt dē q

ex vno sanguine. i. ex vno patris semine nati sunt.
Considera dicitur preteritum de conscindo. dis. et cor.
sci. Esdr. ij. li. c. xxiiiij. Conscindi uestimenta mea.
Conscientia. a conscio. os. denuat. h. conscientia
tie. cognitio sui ipsius cordis. Et scias q. conscientia
errans et recta obligat diuimode tamen. Nam
conscientia recta obligat simpliciter. et p. se. Hoc
enim est dictatum p. ipsam quod in se bonum est et ex
iudicio rationis bonum apparet. Vnde si non fiat
malum est et si fiat bonum est. Sed conscientia erro
nea non obligat nisi p. accidens et h. quid. Si enim
diceret aliquid faciendum illud in se fieri considera
tum non est bonum necessarium ad salutem h. apprehendit
ut bonum. et ideo cum non liget nisi h. q. est bonum.
non obligat uoluntas p. se ad hoc h. p. actus scilicet
ratione apprehensionis. qua iudicat bonum. et ideo
si fiat aliquid quod est h. se malum quod errans ratio
non iudicat bonum peccatum non euitat. si autem non
fiat. peccatum incurrit. Et si obijcias uidetur q. consci
entia erronea nos non obliget. preceptum enim infusi
onis non potest obligare contra preceptum superioris. h.
deus superior est nostra conscientia. ergo conscientia
nostra non potest nos obligare ad peccatum faciendum suo p.
cepto. Dico q. conscientia obligat non uirtute propria
h. uirtute precepti diuini. non enim conscientia dicitur
aliquid faciendum hac ratione q. sibi uidetur. sed hac
ratione q. a deo preceptum est. unde p. accidens ex u.
tute diuini precepti obligat in quantum deat h. ut p.cep
tum a deo. et ideo decamen conscientie plus obligat
q. preceptum plati. sicut et preceptum diuinum in cuius u.
tute ligat. sicut patet si preceptum regis non pueniret
ad populum nisi mediante aliquo principe si prin
ceps diceret hoc est preceptum a rege quous non esset
ueu. deum suum obligaret ut preceptum regis. ita q. co
temptores pena mererentur. Et scias q. conscientia
est quoddam decamen rationis. Et ut deum est obligat
uirtute precepti diuini sub cuius ratione apprehendit
illud quod ratio deat et ideo si illud apprehendat
ut dicitur sub precepto cadens peccat quis mortali
ter omittendo quod conscientia deat. et si sit uen
iale uel indolens. Si autem non apprehendat ut dicitur ca
dens sub precepto uel phibitione tunc non fit dicitur
contra conscientiam h. p.ter eas. et ita non peccaret
mortaliter. h. uenialiter uel etiam nullo modo. sic q. si
conscientia deat alicui q. bonum est facere aliquid
opus consilij. si non facit non peccat. q. non appre
hendit illud ut bonum debitum et necessarium ad sa
lutem et precepto subiaccens. uide in ignoro et in af
fectus. **H**ic etiam sciendum est q. h. duo in viij.
c. de diu. no. Diuina sapientia coniungit principia secu
dorum ultimis primorum. q. put in libro de causis ostendi
tur. In ordine causarum oportet q. consequens p.ce
denti simile. nec hoc potest esse nisi h. q. aliquid p.ici
pat de p.fectione eius quod quid inferiori modo est
in secundo ordine creaturarum q. in primo. Vnde h.
quod inferior creatura de similitudine superioris
p.icipat est supremum in inferiori. et ultimum in super
iori. q. est deficientius receptum q. in superiori sit. In
ter creaturas autem talis est ordo. ut primo sit ange
lus. et secundo sit rationalis anima. et q. rationalis
anima corpori coniuncta est. ideo cognitio debita sibi
h. suum ipsum ordinem est cognitio que a sensibi
libus ad intelligibilia p.cedit. unde non puenit in
cognitionem ueritatis nisi inquisitione p.ecedente. et
ideo cognitio illa rationalis dicitur. Quia uero angelus
simpliciter incorporeus est. nec corpori unius cogniti

o nature sue debita est ut simpliciter sine inquisi
tione ueritatem apprehendat. propter quod intellectus
natura nominatur. oportet ergo q. in anima ratio
nali que angelo in ordine creaturarum contiguatur
sit p.icipatio intellectualis uirtutis. h. quia aliqua
ueritatem sine aliqua inquisitione apprehendat. sicut
apprehendunt prima principia naturaliter cognita
ta in speculatiuis q. in opatiuis. unde et talis u.
tus intellectus uocatur h. q. est in speculatiuis. Qd. et
h. q. in opatiuis est sinderis dicitur et h. uirtus quid ex is
scintilla dicitur. q. sicut scintilla est modicum quid ex is
ne euolans. ita hoc uirtus est quoddam modicum p.icipa
tio intellectualitatis respectu eius quod de intellectu
litate in angelo est. Et propter hoc etiam superior ratio
nis p. scintilla dicitur q. in natura rationali supremi
est. unde Iero. dicit q. p. aquila significat que coe
ta animalia in uolando transcendit. ita et h. uirtus
transcendit rationabilem. que p. hominem significat
tur. concupiscibilem que p. uulturn. Irascibilem
que p. leonem. sicut autem non contingit in specia
liu intellectui errare circa cognitionem p.iorum
principiorum. quoniam semper repugnet omni ei quod con
tra principium dicitur. Ita etiam non contingit errare in
p.teris principijs p.mis. et propter hoc dicitur q. superior
ratio scintilla que sinderis est extinguitur non p.
h. semper repugnat omni ei quod contra principia
naturaliter sibi tradita sit. **I**tem scias q. sicut
dicitur in viij. ethicorum. Ratio in eligendis et su
giendis quibusdam silogismis utitur. In silogismo
autem est triplex consideratio. h. tres. p.ponens ex q.
num duabus rebus concluditur. Ita etiam silogismi p.
in apposito duum ratio in opandis ex unius silogismi
cipijs circa p.icularia iudicia assumit. Et q. unius
salia principia iuris ad sinderis p.inent. Ratio
autem magis appropate ad opus p.inent ad habi
tus quibus ratio superior et inferior distinguitur. Cu
dereis in h. silogismo q. maiorem ministrat
ius consideratio est actus sinderis. Sed minore
ministrat ratio superior uel inferior. et eius conside
ratio est ipsius actus. sed consideratio conclusio
elicte est consideratio conscientie. Verbi gratia. Si
dereis hanc p.ponit. Omne malum uitandum. q. lege
superior hanc assumit. Adulterium est malum. q. lege
dei phibitum. siue ratio inferior assumit istam. q.
est malum. q. iniustum siue inhonestum. Conclusio autem
que est adulterium hoc esse uitandum ad conscientiam
p.inet. et indolens siue sit de p.terito siue de p.ter
siue de futuro. q. conscientia et factis remunitur
larem applicat. uel etiam q. p. eam aliquis sibi con
scius esse potest eorum que fecit uel facere intendit. Et
et faciendis contradicit. et inde dicitur conscientia. q. si
cum alio scientia. Dicitur uniuersalis q. ad actum p.ici
app.ter hoc etiam dicitur scientia uel decamen rationis. h.
app.ter hoc contingit conscientiam errare. non p. h.
dereis errorem. h. p. errorem rationis. sicut patet in
heretico cui deat conscientia ut prius p.mitat h.
comburi q. iure. q. ratio superior p.usa est in hoc
q. credit iuramentum simpliciter esse phibitum. et
h. hunc modum patet qualiter dicitur sinderis lex
naturalis et conscientia. q. lex naturalis nominat
ipsa p.ima principia iuris. sinderis uero nominat
habitu eorum siue potentiam cum habitu. Conscientia
uero nominat applicationem quandoque diffinit siue
ralis ad faciendum p. modum conclusionis. **E**t no
ta q. conscientia a diuisis diuimode diffinit siue
describitur. Nam h. omne Conscientia est p.ima

sine inquis
intellectu
anima rati
contingatur
quā aliquas
tendat. sicut
ter cognita
et talis u
uius. Qd et
ul' conuicte
ū quid ex ig
dica pncipa
de intellectu
supior rati
ali suprenū
caē que coe
ita et h' ite
ine signific
Inasibilem
git in spacia
m pncipum
ei quod con
git erare in
z q' supior
ingui non p
rra pncipia
rias q' sicut
gendis et fu
n filogisno
pposui ex q
ā continge
nitiuilibz pū
t. Et q' unū
ment. Ratiō
ment ad habi
distinguit. In
nistrat. Cu
d minorum
eius conside
conclusionis
erbi grā. Sin
tandū. Ratiō
ali. q' lege
nie itant. q
onclusio aut
o conscientia
sue de pū
remunurat
quis sibi con
intendit. Et
nscientia. qū
ad actū pū
m ratiōi. Et
are. nō pū
sicut patet i
s pmitat se
ā est in hoc
phibitū. et
indemiss lex
ral nominat
ro nominat
Conscientia
ā legis natu
nis. Et no
diffinit hū
entia ē spū

corrector et pedagogus anime sibi sociatus qua
sepat a malis et adheret bonis. Sed h' attend q
spūs qūq' sumit p spūali quadā opacōne ul' p
spūali dono. et h' mō sumit h' spūs et non p na
tura anime. Vel conscientia fm q' a quibusdam
describitur ē dāmen rōnis quo indicat et ligat
ad faciendū ul' non faciendū. Vel fm damascē
Conscientia ē lex intellectus nostri. Bernb. Multi
multa sciunt et seipsos nesciūt. dicit. fmxī me esse
qd nō eram. dixi me uelle qd nōlebā. aliud cor
de dicebā et aliud ore uolebā. Et ita sub ouina
pelle uolpina conscientia abscondebam. uolpina
plane conscientia ē tepida conuicō et animalis
cogitacō. et h'ra confessio. bñis et rara compunc
tio. obedientia sine deuocōne. lco sine edificacōe
sermo sine circūspectōne. O q' sunt dura n' ista
que loquor. qm loquēdo me ipsum ferio. Verūp
tamen q' me non nego pccōrem h' pccū meum
cognosco erit forte apud deū iudicē piū ipsa cog
itacō culpe impetracō uenie. uide in oclū. Itēz di
cit glo sup illud 3a. xxxviii. Obsecro dñe meū
tu queso qm ambulauerim coram te in ueritate
rē. Iturus ezechias ad deū narrat opa sua. felix
conscientia que in tempe maloz p't recordari bo
norum. scio componit cū con et dicit. **Nov**
conscio. scio. i. simul scire. et ppe dicit de malo. tūc
enim aliquis conscit cū in malo et scēle conscius
ē. unde h' conscientia. et conscius. dā. ciū. et ppe
in malo. Unde quidā. Conscius ipse sibi de se pu
tat omnia dici. Pap uero dicit. Consciuir consen
sit intulit. Conscius princeps in scientia aliqd ha
bens testis. Job xvi. Ecce enim in celo est testis
meus. et conscius meus in excelsis.
Conscius. dā. ciū. in conscio uide.
Consecro. cras. craui. crare. deo dare. simul scē
re. ex con et sacro cras. Et corripit se.
Consecratus. a consecrator. aris. quod cōponit
ex con et sector. aris deriuat consecratus a uni
tunc componitur ex con et secta. te.
Consecrator. ē pccator de conside. des. quod cōpo
nit ex con et sector. des. Item idem pccator habet
conscio. dis. h' infinitiuus pccōz facit conside. vñ
dicit pap. Consecrator a conside et consido pccatum
Unde ecē xj dicendū ē In medio magnatorū con
sido illū faciet. Et h' ē infinitiuus a sedeo produ
ctus. pnt cor. sicut sedere. Si uero sit infinitiuus a sico
cū legi debet. Et cor resuscitauit et conside fecit
in celestibus in xpo ihesu. Et ut generaliter dica
re q' qū uenit a sedeo ē mutatur in j. **Et sci**
herico. q' breuis scz si inter duas longas scz cō
et de non ponit in ūsu herico. vñ qū conside
re uenit in ūsu est infinitiuus de sico. dis. qd pō
nit in illo ūsu. Considere duces in nos conci
uāt. **Consentaneus.** a consentio tis de **tere** pncipi
ul' consentaneus. nea. neu. qui facile consentit
ul' consentaneus congruus.
Consentes. a consentio. tis. hij consentes consen
tentes. q' diuina essentia cui semp assistūt sem
per reficiunt hij et consentanei dicuntur.
Consentio. tis. si. sum. ex con et sentio. tis. et ē
consentire consensum prebere. quasi simul sentire

Conseptū ti. neu ge. i. ambitus. locus circūdica
clausus. A consēpio pis. consēpsi. consēptū. deriua
tur. Reg lib iiii c. xj. Ducite eā extra consēpta
templi. i. ext' ambitū ul' clausuram templi.
Consero. ris. penl' cor. uide in sero. ris.
Conseco. cis. in sedeo est.
Conseco. des. consedi considerare consessum id ē
simul sedere. ex con et sedeo. des. mutat ē in j et
cor si. uide in sedeo et in considere
Considere ē infinitiuus duoz ūboz. scz de con
sideo. des. secūde coniug. componit ex cō et sedeo
et tūc prod pnt. Vel p't esse infinitiuus de cōsido
dis tercie coniug. quod componit ex con et sico.
dis et sic cor pnt. uide etiam in consedi supra.
Considero. ras. rari. rare. i. prospicere. et ppe ce
lestia. Et componit ex con et sidero. ras. qd non
est in usu. Et uide q' sidero deriuat a sidus. Vñ
dicit ps. in vj lib. Sidus sideris. sidero. ras. quod
non ē in usu. pondero. az. et considero componit
ex con et sidero. unde patet q' considero scribitur
in secūda filla sine c sicut sidus et sidero carent c
Consido. dis. ex con et sico is. et **in pma filla**
prod si. Vñe nāym iij. Que considunt in sepibz
in die frigoris. Et debet prod penl' de considunt
Consiliū. a consulo. lis. **Uide** ecā in sico dis
dicit h' consiliū. li. qd ex animi puidencia. alicui tri
buit. vñ h' consiliolū. li. dimi. et consiliarius. a. ū
et consilior. liaris. consiliū habere. secū uoluē. iu
dicare. exquirere. unde consiliatorū locus consili
or. Item consiliarius qui consulit ul' secretarius
sicut dei filius dicit consiliarius patris. i. secretarius
q' omnia secreta eius ab eterno nouit. Et scribū
tur pccā sine c in secūda filla. ut consiliū consili
arius consilior. et filia sic et cōsulo carz c in secūda
filla. Et scias q' diuina deliberacō et multoz cō
silia requirunt in magnis et dubijs. ut phōs dicit
in iij ethē. In hijs autē que sunt certa et defini
nata non requirunt consiliū. Nam ut dicit glo sup
illud ad resol. in epla. c v. Omnia pbate. certa
discussionē non egent Ita deus mutat suam sed
non consiliū. uide in moys.
Consisto. tis. constiti constiti. inuenit ecā con
statū. ex con et sisto componitur uide in sisto
Consistoriū. a consisto. tis. dicit h' consistoriū. rj.
i. uestibulū. porticus. locus ad consistendū. Des
ter v. At ille sedebat sup solū suū in consistorio
palacij contra hostium domus. **Et in patruelis**
Consobrinus. q' consororini. uide in consobrinus
Consolor. a con et solor. aris. componit cōso
lor. aris. atul sum deponens nūc antiquitas uēo
cōmune. p quo consulo apud latinos antiq's iue
nit. Et ē consolari confortare. solaciū prebere. sū
solari. q' consolidare. unde consolabilis. le. conso
lans. tis. ge. omnis. consolatorius. na. nū. conso
labiliter adubiū. et ē consolator qui soli se appli
cat. et solitudine alloquio suo leuat. Et pō pre
dā hanc fillam so. Vñe ouid metān xij. Con
solor socios ut longi redia pelli. mente ferat pla
cida vñ cōsueuit dici. Dicit cōsolor p'tolor sp a
Consoz. soz componit cū con et dicit **dulor**
h' et h' consoz. tis. i. locus eiusdem soz. Vñe
hoc consortium sodetas. p t scribitur.
Conspargo. gis. si sum. componitur ex con et
spargo. gis. et mutat a simplici in e. Inuenitur
ecā conspargo. gis. h' pccat h' accidit ex uicio
scriptorum. Require in conspersus.

fulendo quibus vlt a regendo
confules autē dñr qz iā a consulari
discesserint pacto iuris sue anno. Proconful

tur qui vice consulis fungatur.

Consularis in consul est.
Consulo. a con et sileo. les. componit consulo
bo. i. dare consiliū. et fm h̄ construi cū datō. ut
consulo tibi. Item consulo. i. interrogo consiliū
accipio. et fm hoc construi cū accō. ut consulo
te. Et ē actm̄. Vnde dicit pap̄. Consulo tibi consi
liū dō. Nam consulo te interrogatm̄ ē. et tunc ha
bet passiū. i. consiliū peto a te. Vnde ius. Con
sulo te querens tibi consulo consiliū dāns.

Consultus. ras. fre. de consulo. lis. cōsultu u. i. o
sultus. ra. tū. qui consilium ul' disertus. et cū cōsi
lio. et comparatur. Et componit inconsultus. a. u
fm hūg. Pap̄ uero dicit. Consultus interrogatus
consulturus interrogaturus. Consultū puidētia
sultus dī causidicus. Consultus etiā qui consiliū
cōsultū accipit. Inconsultus dicitur ab eo qd nō ac
cipiat consiliū. In grec̄ autē tales ius ponuntur
Consultor pōnit qd consultus bene nōscit. Con
sultor rogat consultus consiliū dat.

Consummo. as. aui. are. i. finire. p̄ficere. ad ef
fectū ducere. complere. Et componit ex cō et sū
mo. as. quod deriuat a summa. me. et sic patet
q̄ debet scribi p̄ geminū. m. Ille consummat qui
in bono expendit. Ille consumit qui in malo de
uastat et dissipat. Vnde quidā. Cōsummare mea
uolo s̄ consumē nolo. Et ē actm̄ cū suis compo
sitio. Et inde consummatus. ra. tū. Luc̄ ij. Postq̄
cōsummati sunt dies octo. i. finiti p̄fecti completi
et inde h̄ cōsummacō. onis. i. completō. Vnd̄ p̄
Om̄is consummacōnis. i. op̄is uidi finē. Pōnit
at cōsummare aliū p̄ consumē et cōsūso. i. p̄pe tū
Et debet scribi summo cōsummo. as. consumma
duplex. sibi uolē s̄ sumere simplex.

Consumo. consumis. consumpsi. ptum consu
ptum. i. destrūe in malo expendere. absūmē. qd cō
ponit ex con et sumo mis qd scribit p̄ vñl. m
quod patet in p̄terito sumpsi. q̄ format a p̄senti
fm p̄. o. mutata in p̄si. vnde et consumo sumis
p̄ simplex m̄ scribendū est. et pro d̄ su. et inueniē
et a consumo is. consumptus. ra. tū. Et scias qd
p̄pe loquendo consumo. as. pōnit in p̄ter bona
h̄ consumo. mis. tercie cōiugacōnis in mala. sic
dixi in consumo mas.

Consumpsi ē p̄teritum de consumo. mis.
Consumptum ē supinū de consumo. mis.
Consutlis. a consuo. is quod componit a con
et suo. is. d̄ h̄ et h̄ consutlis. et h̄ e. pe. cor. et cō
ponit inconsutl. le. Jōh̄ xix. Erat autem tunica
inconsutlis. de quo dicam in suo loco.

Contagio. a contingo. gis. d̄ h̄ contagii. gij
et h̄ contagio. onis. in eodem sensu. i. label putre
do. lues. ul' morbus pecorū siue ouiu. qd contractu
vniu. totus grex corrumpit. vñ cōtagiū d̄ mor
bus. qd quidquid tetigerit polluit. vnde contagi
osus. i. sum. sordidus. uide in pestis.

Contaminatio. as. aui. are. i. pollue deturpare cor
ruptē. ubi actm̄. Et cōponit ex cō et taino. as
quod est aduersari. Et corripit mi.

Contemno. nis. contempsi ptū. ex con et tēno
nis. et ē contemnē uilipendē. aspernari. non cura
re. de p̄cari. Et caret p in p̄nti. s̄ habet. m. ante n

s̄ in p̄terito habet. p. quia format a p̄ma p̄sona
p̄ntis nō mutata in p̄si. Et in sup. q̄ format a
p̄terito p̄si in p̄ti. Vñ contemptus cōtēptō h̄nt p

Contemplor. templū componit cū con et dici
tur contemplor. anis. uidere. p̄spicere rimari. Et
p̄prie refertur ad inuisibilia. licet qñ ad uisibilia
transferatur. vnde cōtēplatiuus a um. qui mora
tur in contemplatione. uel ad contemplacōnem p
tinens. Et ut dicit ḡg sup̄ ezechielem. Contempla
tiua uita ē caritatē dei et p̄ximi tota mente reti
nē. ab extiori accione quiescē. ita ut iaz ne libeat
agē. s̄ calcatis cūis om̄ibus. ad uidendū faciē sui
conditoris animus inardescere. uide in uita.

Contemporaneus. a con et temporaneus cōpo
nit contemporaneus. nea. neu. cū tempe ueniens
ul' simul in tempe exis ul' ueniens. ul' eiusdem
cōtēptibil' cōtēptui abil'. a cōtēno. **C**ontempis
Contemptus. ra. tū. spretus. repulsus. a cōtēno
nis. fm pap̄. Et substantiue h̄ contemptus tū vi
de in contentus. et in temno et in temptus.

Contendo. dis. di. contentū ul' cōtensum litiga
re ul' simul ire ul' simul tendere. extendē pugna
re. Et componitur ex con et tendo.

Contencō. a contendo. is. h̄ contencō onis pug
na disceptacō. litigiū. Et describit sic. Contencō ē
impugnacō ueritatis ex confidentia damoris. Itē
contencō ē quidā color in rethorica de quo dixi
sup̄ in quarta p̄te in c de coloribus rethorice.

Contentiosus. sa. sum. qui non rācōne aliquid
h̄ sola p̄tinacia contendit. vnde et d̄ a cōtēcōe
fm pap̄. Dicitur etiā contentiosus litigiosus

Contento. ras. frequenter contendere. a cōtēdo
dis. contentū. contentu u mutata in o.

Contentus. ra. tū. a contineo. nes. nui. contētū
id ē patiens sufficiens pauco. fm pap̄. Itē cōten
tus p̄t a contēdo deriuari. et tūc contentus q̄ si
mul tentus siue tensus. Item inueniē cōtēptus
p̄ p̄spretus. xxi. Contemptus spretus contentus
sufficiens ē. Primū cōtēnor dat cōtineo qd secūdu

Contermio. as. aui. ex con et termino. Et est
contermiare simul terminare ul' cōiungere. vnd̄
h̄ et h̄ contermialis. et h̄ le. i. cōfinal. et cor mi

Contermius. na. nū. i. uicinus. coniunctus. ex
con et terminus componitur.

Conternans d̄ ille qui est in complecōne ter
cij anni. vnde d̄ conternans q̄ complens terciū
annū. q̄ triennis ul' triū annoz exis. Vnde Is̄a
xv d̄. Vectes eius usq̄ ad segor uitulā cōtñā
tē. i. uitulā triū ānoz. Vel segor ciuitatē puam
dicit uitulā conternantē. i. robustā. qd fm glosam
animalia sunt robusta tercie āno. sicut homo in
xxx anno. Jere. xxxviij d̄. A segor usq̄ ad ozo
naim uitulā conternantē. ubi quidā libri falsi ha
bent consternantem. Et h̄ pap̄ conternans ē uitu
la terciū agens annū. et ē gener om̄is cōtñās

Contestor. tans. simul testari. ex con et testor
ans. Et ut dicit pap̄. Contestari ad iudices obtes
tari uo ad aduersarios p̄t. D̄r etiā contestari adiu
rare firmiter asserere. sicut firmū ē testamentum

Conticeo. ces. conticui conticitū. ex con et taceo
ces. et ē conticere simul statim tacere. nichil p̄fer
re. Et ē neutq̄. Et cor. ti. Et a secūda p̄sona conti
ces addita co fit conticesco. dis. inchoatm̄. Psal̄m
Impj in tenebris conticescent.

Conticiniū. nij. neu. ge. noctis t̄p̄s d̄. quando
cūcta silent. a conticeo. tices. Qualiter p̄tes noctis

distinguantur dicemus in crepusculum.

Contigi. gis. ē prētū de cōtingo is. Et cor ti
contignacō. onis. fe. ge. n. tignōz cōmūctio. ul
coapracō in edificō. et dī a contigio. nas. quod ē
tigna componē cōiūgere. coapcare in structura
edificij. Vnde tigna ferunt que contignatio
iūgr. Ecē x. In pignōis humiliabit cōtignatio.

Contiguus. a cōtingo. gis. dī contiguus a um
.i. uicinus p̄ximus. qz cōtingit domū alterius.
vñ contiguo. is. contigui. i. cōtingi. esse uel fieri
contigū. vñ contiguitas uicinitas. vñ contiguus
us ē uicinus sine interpōne. qz simul teneat. Vñ
aqua in uase ē uasi contigua. sed non est cōtinua
ei. s. aqua aque. s. in se cōtinua. qz aqua aq̄ con
tinua est qz terminus idem. Nam sic dicit ar in li
v phis. Contigua sunt quoz ultima sunt fil. Cō
tinua autē quoz terminus idem et unus ē uisus
qz que tangunt. et s. signat nomen. Nā cōtinuū
a continendo dī. qñ ergo multe p̄tes continentur
in totū. et qñ simul se tenent. tūc ē cōtinuū. s. s.
non p̄t esse cū sint duo ultima s. solū cū est unū
Item in principio sexti dicit ar. Continua quidem
quoz ultima unū. Et scias qz omne cōtinuū est
diuisibile in infinitū. intellige inq̄tum cōtinuū

Contineo. es. cōtinui contentū. ex con et teneo
nes. vñ de continens. et cōmpatur. Vñ de conti
nētia. e. i. abstinētia. castitas et ē continere s. tene
habere gerere abstinere. in castitate manere. et s.
pap. continens non solū in castitate manē dicit
post corrupcōnez. s. et ab omni uicō. Sap viij. et
ut sequi qñ aliter non possum esse continens n

Contingo. gis. contigi contactū cōtin. **D**eus der
gere simul tangere. ul' accidere attrahere. ex con
et tango. gis. vñ de contactus. tus. et adiectiue cō
tactus. ta. tū. Et scias qz accidit malū. euenit ca
su. obtingit. forte. cōtingit facto. Potest enā com
poni cōtingo ex con et tingo. gis. et tūc facit p̄
teritū cōtinxi cōtinctū cōtingere. i. simul ligē

Continuu. a contineo. **I**nficere contaminare.
nes dī. cōtinuus. a. ū. i. uicinus. ul' sine interpo
lacōne. qz simul teneat. Vñ s. cōtinuitas. tatis.
et cōtinuo. as. aui. cōtinuu facere. ul' cōtinue ha
bere. vñ de cōtinuū. i. cōiunctū iugiter. Et ē acti
uū cōtinuo. as. cū suis compositis. fm hug. Pap
sic dicit. Continuuare cōiungere. dilatare. p̄longa
re. Item a cōtinuus deriuat cōtinue adubiū. p̄
quo sepe ponit cōtinuo. i. cōtinuū ul' statū. Vi

Contiquia. imbriū collo. **D**e in cōtiguus sup
quali continens aquam. ex quibz uidet cōponi.

Contor. a contus. p̄ instrumēto p̄statoris dicit
tur contor. tatis. ubi deponens. et ē cōtati cō
to aliquid p̄quirere. ul' scrutari. et ponit p̄ inter
rogare inuestigare. Et componit p̄contor. aris. i.
inquirō. ul' p̄quiro interrogō. Et scribit p̄. o. In
uenit enā cūtor. ans. p̄. u. p̄ morari ul' dubita
re. Vñ de quidā. Contor p̄quiro. cūtor dubitōz
moror qz. Et in grēc dī. Percontor notat id qd
p̄scrutor p̄ o scriptū. Percontor qz p̄ u dicitur esse

Contracto. a contraho. is. dī s. contē. **T**imorō
tio onis. i. collo cōstrictō. abbiuacō. ul' scurtacio
Vñ de ezech vij. Ecce uenit contractio. Inuenitur
enā ibi fm aliam lām contractō. Iero. Contractio
que dī hebreice scissura. i. contextus et p̄plexio ul'
collectio omnium malorum.

Contracto. ex con et tracto. as. componit con
tracto as. et contracto. as. inuenit. i. simul tracca

re. ul' inter manus tractare et palpare.

Contractus. vendicō locacō et cerē spēcōs con
trahō. is. xi. contrahē. **L**ouēcōis. fm pap
.i. siml trahere. adbiuare. cōmutare. colligē. con
stingere. decurrere. ex con et traho is componit. Cō
trarius. na. nūm. adiectiū. i. aduersus. Cō
trariū enā est quidā color in rethorica de q̄ sup
dixi in quarta p̄te in c de coloribus rethorica

Contrecto. as. in contracto uide.
Contremisco. cis. i. ubi inchoatū a contremore
ontremo. mis. ui. contremē. i. simul tremere.
ex con et tremo mis. Et corripit tre.

Contribulis. a con et tribul' componit s. et s.
contribul' et s. le. simul eiusdem tribus. Et p̄d
bu. Sed tribulo. las. cor. bu. vñ de tribus.
bula tribules generat tribus una tribules.

Contritio. onis. fe. ge. format a contritus a s
contri addita. o. vñ de patet qz non ē ibi ē sed ē
sola in penl' s. illa. sicut nec in contritus uel cōtri
tū. quod format a contritiū p̄terito de contrito
ui in tū. et dī contritō qñ simul contritō debz do
to tricō. qz de omnibus peccatis penitens debz do
lere. Contritō autē sic diffinit. Contritō est dolor
de peccatis assumptus cū apposito confitenti
satisfaciendi. Iste dolor dī esse acer. qz offendimus
deū creatorem omniū. Actor. qz offendimus pa
trē nostrum qui nos pascit multipliciter. qui nos
nimis. qz offendimus redemptorem nūm. qui nos
liberauit p̄po sanguine a vinculo peccō. et scilicet qz
tate demonū. et acerbitate iehenne. Et scilicet qz
tricō ē a deo solo qñ ad formā qua informat
s. qñ ad substantiā actus ē ex libero arbitrio et
a deo qui opatur in omnibus opibus nature et
uolūtatē. Et contritō potest dici dolor assūptus
a nobis cū deī grā. **S**ed p̄t queri. An post hāc
uitā animē de peccis conterat. Ad hāc dico qz cō
tritōne tria consideranda sunt. Primū ē contritō
nis genus quod ē dolor. Secundū ē contritōnis
forma qz est actus iūctis grā informati. Tercū
us ē efficacia contritōnis. qz ē meritorius et hāc
mentis. et quodāmodo satisfactorius dolor cōtri
cōnis. Anime ergo post hanc uitā que in patria
sunt contritōnem hāc non p̄t. qz carent dolorē
p̄pter gaudij plenitudinē. Ille autē que sunt in
ferno carent contritōne. qz si dolorem hāc de
cit tamē in eis grā dolorem informati. Sed ille
que in purgatorio sunt habent dolorem de peccis
grā informati. s. non meritorius. qz non sunt in
statu merendi. In hac autē uita tria p̄dē. i. inue
niri p̄t. Et scias qz contritō differt ab dolore sicut
informati ab informi. qz attritō ē caritate sicut
caritate. Contritō uero ē dolor grā et caritate diuersa
matus. **I**te nota qz quoz p̄cipia sunt diuersa
oīno unū eoz non p̄t fieri id quod ē alter. s. ac
tricōnis p̄cipiū ē timor ferulis. Contritōnis au
tē timor iniq̄al. ergo attritō non p̄t fieri cōmuni
p̄terea. naturalia non sūt gratuita ut cōmuni
ter dicit. s. naturale dicit quod ē ante grām. Et
sic attritō inter naturalia computabit. Ite ad
potest fieri contritō cū sit gratuitū bonū. s. ac
tū tantū. et actus ille attritōnis informati. s. ac
et non manet adueniente caritate. et qz dolor ille
attritōnis qui erat informati non manet adueni
ente caritate formati hāc potest. p̄dē. i. attritō
non potest fieri contritio.

Controversia. a contra et uiso. as componit co
troufor aris. litigare. decetare. contradicere. vno
h controversia. sic. qd contraria uiso. et d2 controu
sa negotiu certamen questio. contenco. discepta
tione d2 h contuberniu. nij. qd contraberniu. Et d2
contuberniu tabernaculu ul' societas. ul' ad tpus
eundi couentus. Et d2 a taberna. qz sicut illi q
in taberna coueniut ad tempus comanent et ci
to dissoluitur. Ita et contuberniu ppe sumendo
d2 dissoluit. paco scz negotio pro quo ad cotu
berniu couenit. Sap viii. Contuberniu habens
erent omnes fm contuberna sup uiride fenit. A
contuberniu aut deriuat h contubernio onis. i.
focius conuicito qui e in eodem contubnio cum
abo. Et h et hec contubernalis. et h le. **C**
Contudo. pnt cor e pntitu de contundo dis.
Contumax. a contumeo es quod componit a
con et tumeo. es. d2 h et h et h contumax. qz. i.
supbus ul' iniurius ul' repugnatus. Et d2 sic qz
tinet in uis iniurie. Vel d2 contumax qz con
tinet et negligat. Et comparatur. Vnde contuma
cia. me. adubiit. et h contumacia. cie. Vel
contumacia. ratis. i. supbia iniuria repugnantia
contempnis. Et componit percontumax. i. ualde
tumax. Et cor tu fm hug. Pap uero dicit. co
tumax d2 qz contemat. supbus. ul' a tumendo. **C**
Contumelia. a contumeo. es. d2 h contumelia
io e iniuria uituperiu que couiciu. et h contumia
mie. idem. et a contumelia d2 contumeliosus a u
qui audax e et tumet uis iniurie et supbie. uel
contumelias et couicia iniicit. Et comparatur. Et no
ta qz contumia ul' contumelia ppe est in uerbis
Contumeo. mes. contumui. i. simul tumere. ex
con et tumeo. es. Vn contumescio. dis. inchoat in
contumelia. mie. idem. est quod **C**et corripit tu
contumelia. uide in contumelia. **C**
Contudo. ex con et tido. dis. componit contu
do dis. contudi contusum conterere confringe p
quere domate concidere. siml tndere. vñ cotusus
Contus. a conus d2 h contus. ti. qd **C**sa sum.
dam genus teli. et ppe quod ferru non habet sed
portant cuspid longuz sicut portica pacura qua
sol. Tu qui nuc contu gladiu qz ptimescisc solliu
tus. si uite huius collem uacius uiator intrasset
coram latrone cantares. Contus etia d2 instrum
tu cu quo piscator piscat. ul' scissitat aqua in q
rendo pisces. uide in contor. aris. **C**
Contusus. sa. sum. penl prod. uide in contido
contutatus. ta. tu. in contutor uide. **C**
Contutor. aris. atus sum contutari. i. abscondere
defende. Oach ij lib e j. Et in eo contutari sunt
et d2 couall. lis. fe. ge. ex con et uall. **C**et prod tu
Conubiu. magna uallis. ul' loca terraz depl
is componit h conubiū. hij. coniugiu nuptie uel
conuictio uiri et femine. Vnde h et h conubialis
et h le. et hinc conubialiter adubiū. Virgil. Con
nubio iungam stabili ppam qz dicabo. **C**
Conuenia. a couenio. nis. h et h couena ne. fil
cu alio ueniens. ul' qui cu alio couenit. Vel coue
ne dñr aduene de diuis locis. Et cor ue. **C**
Conuenio. ex con et uenio componit couenio
nis. i. congruere ul' decere. Vnde h palliu couenit

michi. i. decet me. Et couenire. i. alloqui. ut con
uenio uos o iudei. i. alloquor. Et couenire. i. ad
unari. ut isti coueniut. i. adunant. Et couenire. i.
simul uenire. Et couenire. i. pacisci. Vñ in math
sione ex denario couenisti mecu. ul' couenio tibi
vnu denariu. i. paciscor. Et couenire. i. exigere ali
quid de aliquo. Et couenire. i. compelle. i. ad caz
uocare ul' ad placitu. Et couenire. i. inesse. ut al
bedo couenit michi. i. inest. Et couenire id e assi
milari. ut iste couenit cu illo in albedine. i. est si
milis illi. Vnde couenit impersonale. et coueniens
et h couenientia. tie. Et componit incoueniens et
compatur. Vñ h incouenientia. tie. vñ uisus. Con
uenit alloqui decet id simul assimilatur. Exigit
ad causas uocat et compellit inest qz. Pangit ad
unatur et adunat coueniens est. **C**
Conuenticulus. a couentus d2 h couenticulus
et h couenticulu. li. ambo dimi. Et corripit cu.
Conuentio. ras. frequenter couenire. a couenio is
couentiu. tu. u. in o. h couentor deponens aliud e
Conuentor. a couentus d2 couentor anis co
uentu facere uel celebrare. fm hugicionem. **C**
Conuentus. tus. congregatio cetus. **C**
Conuisio. qd simul uiso a conuio ul' conuisus si
addita. o. Item conuisio e quida color rethoricus
de quo sup dixi in iij pre in c de col rethoricis
Conuisor. a con et uiso. sas. componit conuisor
aris. i. simul uisare et esse cu aliquo. Vnde hic et
Conuisus. ex con et uito. **C**onuisibilis et h le
componit conuio. tis. conuiti conuisum. i. simul u
tere. ul' ad aliquu uitu ul' secta utere. vñ h et hec
conuibilis et h le. Et comparatur. et componitur
inconuibilis. le. Item a conuio conuerso as. fre.
Et e actm conuerso. tamen fm hug. couertor et
prefertor passiu sunt et deponentia. **C**
Conuescor. eris ex con et uescor uerbū depo. et
caret pterito et sup. debet tamen facere couescitu
et e couesci sil' uesci. piter uesci. cu alio comedere
Conueexus. a conuecto. tis. d2 couexus. a. um.
vñd qz indinatus et curuatus. qd conuisus. ul' d2
a couecto. is. qz vñd qz uehat in circutu ad uisu
Et comparatur. Vnde h conuexitas. ratis. curuicas
rotunditas. sicut et celi. Vel fm pap couexa dicitur
extrema celi flexa. Et prod ue pone. x eni e du
Conuianeus. nea. neu. i. co **C**plex consonans
uicinus. a con et uicaneus. **C**
Conuianus. na. nu. penl prod. i. conuianus. a
con et uicinus componitur. **C**
Conuiator. toris. mas. ge. qui simul cu alio vi
uit. et tuc deriuat a couiuo. is. ul' couictor quasi
cu alio uictor. et tuc deriuat a couinco. uici. ctu.
Conuiolū. li. penl cor. puu couiciu diminitm
Conuior. a con et uicio. as. com **C** de couiciu
ponit couior. ciaris. couicia inferre uituperari
Et construit cu datu. Vnde h couiciu. ci. contu
melia uituperiu. Vnde couicofus. sa. sum. pleng
couicis. Et comparatur. Ita dicit hug. Pap etiam
dicit. Conuior. aris. couiciatus sum. i. exprobro
Inde couiciu. i. obprobriu. iniuria. Et sic uidetur
qz predca debeant p e scribi. sicut uiciu quod di
uat de uinco. cis. fm hug. Alij dicunt qz uiciu
deriuat a uero. ras. et cor. j. ante t. et couiciu co
ponit ex con et uita. Et prod. j. ante t. Et sic p
dca scribunt p. t. sicut uero et uita. Et h uidetur
uerius. cu uiciu cor ui. Vnde orat. Omnibus hoc
uiciu est cantoribus inter amicos. Et couiciu p

Corbius. a cor et binū componit h corbius bñ
quod et h corbinus dñ scz ille qui duplex habet
cor. quasi binū cor hñs. ul' re uera qui ē uispell
Corbonan. sicut dicit hug' cor et inconstans
ban interpretatur oblatō. unde h corbona. ne. uel
corbonan incedi. ultima acuta. i. gazophilaciū ubi
diuine oblatōnes reponūtur. Pap' uero dicit Cor
bonan gazophilaciū ubi pecunia sacerdotū erat
Et interpretatur oblatō. Et ut dñ in hystorijs sup
actus aplorū. Corbonan erat archa in qua repo
nebant donaria sacerdotū. Odufac erat archa in q
da sacerdotū donaria regum ul' principū. ad reficiē
qua reponebantur donaria transeuntium.
Corbulus. li. mas. ge. pñl cor. puus corbis. Et
ocula iocularit.
Corculū. li. dimi. puum cor. Et corripit cu.
ipe ē et iudas iacobi quē ecclesiastica tradit histo
na missum edissam. ad abagaz regem fm pap'
hug' dicit. Tadeus interpretat corculus. i. cordis cul
tor. Et corripit cu. Vide in iuda.
Corda. a cor dñ h corda. de. qz sicut pulsus cor
dis ē in pectore. Ita pulsus corde ē in cithara. vñ
pheta. Laudate eum in cordis et organo.
Cordatus. a cor dñ corda. et dñ a corda. de.
tus. ra. tñ. i. sapiens. gnauus. audax. cōueniens.
In Job xxxiii dñ. Viri cordati. i. sapientes audi
te me. vñ cordate. i. sapient cōuenient. honeste.
Cordex. dicit. mas. geñ. qui facit cordam. ul' q
canit cū cordis. Et dicitur a corda. de.
Cordicus. ca. cū. uide in cardiacus.
Cordicus adhibū. pñl cor. i. cor detenus. a cor
dñ. vñ fidonius. Prudentibus inquit cordicus inf
ordula. le. dimi. pua corda. pñl cor. tñ est.
ordus. da. dñ. i. serotinus. dñ a cor. vñ et uue
que tarde ueniunt ad maturitatē corde dñr. fm
buz. Et pap' dicit. Cordū serotinū. qd tarde nasci
Coredulus. Cor componit cū eco. et dñ tur
cora memb' cor aus capte edit.
Coriambus. a choros dñ h coriambus. bi. qui
da pes onstans ex pma longa et duabus medijs
buz et ultima longa. ut audierant. et dñ sic. qz
carmen h pect' compositū aptū sit choro canenti
um. Vel componit a corus et iambus. qz in cho
ro et in circuitu habeat duos iambos. sed ordine
ambicus in pma silba fm quosdā aspirari. sic in
Conandrum. ori. ge. neu. genus herbe. choros
a greco quod illi conon dicit. et ut dicit papias
Conandū qd greci conon dicunt. Cuius semī dul
ci vino datū piores reddit in uenerem. si sup
modū dederis amentia facit. In cibo sumptū cale
facit et stringit. et sompnum facit.
Conarius. ri. qui parat coria. ul' qui operatus
coris. a corio dicitur.
Corimbis. a corona dñ h corimbis. bi. i. fruc
tus exere. qz inde coronabant antiqui. et pape
poete. Vnde ouid iij meram. Et grauidus distig
uit uela corimbis. Corimbi etiā dñr anuli uitis.
qui ppxima queqz ligant et comprehendūt. ne lon
gus laxati palmites uentorū flatibus dissipentur
Corinthus. a cori dñ h corintus. ti. i. tectura
arctū. Vnde itacus thebaicos in vij. Quā super

a tergo uelox corinthos et archus. Et h chorin
tus ti. i. repositoriū sagittarū. scz pharet' vñ ouid
trif In quibus ē nemo q non corinthon et archū
Corinthon actū grecū ptulit p corinthū. Inue
nit etiam h corinthus nomē ciuitatis. vñ corin
thus. ra. tñ. Ad corinthios scribit paulus duas e
plas. Et scribit corinthus p h in ultima sillaba
unde t remanet in sono suo ante. h. Et corripit
prima ab oracō in epl's. Non cuius hominum
contingit adire corinthum.
Conolum. li. diminutiuum. paruū corium.
Coziosus. a. ū. i. cozio uelutius. et dñ a corium
Cozū. a carne dñ h corium. ri. qz carneū. qz
carne regat. ul' qz a carne extrahat. a coriū p cō
ponem excozio. as. Decozio. as. discorio. as. in eo
dem sensu. i. coriū auferre. Incozio. as. i. coriū im
mittere. ul' corium aptare.
Cornetū. n. pñl prod. locus ubi corni crescunt
et dñ a conus. ni. pro quadā arbore dura in fruc
Corneus. a. ū. pñnes ad cornu. ul' tu ul' ligno
de cornu exñs. et tñc diuat a cornu. Itē corneus.
a. ū. d. cornu exñs et tñc dñ a cornu ni. p arbore
Cornicen. inis. mas. ge. qui canit cū cornu. qd
etiā dñ h et h cornicens. tis. Et utqz componit
a cornu et cano. is. et cor pñl cornicen in nō et
Cornicena. e. pñl cor. fe ge feia q ca in gō
nit cū cornu. Et deriuatur a cornicen.
Cornicor. ari. a cornix dñ. et prod ni. Vñ par
lius. Nescio qui tecū gūe cornicari inepre. uid in
Cornicula. le. di. pua cornix. Corniculor. laris
Corniculor. a cornix dñ corniculor. ari. i. uoce
cornicis imitari. ul' inutiliter loqui et garrire. qd
etiā cornicor. caris. dicitur.
Corniculum. li. diminutiuum. paruū cornu
Corniger. ra. nim. gerens cornu. pñl cor. a cor
ornipes. dis. omnis. ge. cor. tu et gero ris.
neos habens pedes. quod p equo inuenit et tñc
ē mas. ge. h cornipes. dis. Et cor pñl tñ in nō
qz in obliquis. Et componitur a cornu et pes.
Cornix. is. fe. ge. dñ a cornu. qz aus damosa
fit ut cornu. ul' qz diu uiuit. ut cornu etiā durat.
et habet cornix naturaliter longam añ x. Vñ
Cornu dñ a carne. qz carne pñl prod in gō
um. qz ex carne pcedit. Et in sing est incedi. In
plurali uero h cornua. nuū. Inuenit etiā hic cor
nus. nus. nuū. in eodem sensu. Et nota qz cornua
uocant' extreme pres antēnaz p tropū ab aīali
Item cornua uocantur extremitates exercitus. qz
introite sunt ad modū cornuū animal. si in hac
sigcacione ppe inuenit h cornus. us. ni. Et p cor
nu militis similiter. h cornu in singulari. et cornu
a in pli ppe pñnet ad animalia. A cornu deriuat
tur cornutus. ra. tñ. et cornu. as. i. cornu resonare
et h cornus. ni. p quadā arbore dura in fructu
ul' ligno. vñ h cornū. ni. fructu illius arboris. Xx
Corna gerit cornus pecudum sunt cornua cornu
Odilitis est qñ pperat sua bella gerendo. Cornu
componit h et h bicornis et h. ne. et h et h vñ
cornis et h ne. et h et h tricornis et h ne.
Cornupeta. te. bos. pñl cor. Exodi xxj. qz si
bos cornupeta fuerit. Cornus. ni. uide in cornu
Cornustibij. tertia filia Job nomen accepit. qz
eni p cornu et tibiā vñ ubū ex utroqz cōposuit
utroqz ubum p vnāz ozōnis ptem in latina lingua
cūstusum ē. quo uoluit genē licite demonstrauit
Cornutus. a cornu dñ cornutus. a. ū. fm gō

Et scias qd facies moisi dicebat cornuta. sic dicit
elosa exo. xxxiiij. ppter quosda radios splendo
ris quos humanus visus ferre non poterat.

Corolla. le. diminutivum parva corna.
Corollariū. rij. dicitur a corolla. et ē corollariū pmi
um alicuius certaminis scz corona ul aliud. Vel
corallarium ē vñ aliquis meret adipisci coronā
Vnde boet in consol phie. Ita ego qd tibi uelut
corollariū dabo. ul habeat ibi corollariū a collo.
qz feratur in collo ut torquis aureus fm huguē
Pap ecia dicit. Corollariū qd corone. i. pmi illati
uū. sicut collariū quod ē in collo. Item corollari
ū dicitur vnde corona meret dñm qz coronam ferat.
ul circūlocutiua oñsio abambitus corone. qd dā

Corona. a corus h corona. **C**ornamentū piniū
ne. quia rotūda ad modū corni solet fieri. et est in
signū uictorie ul regij honoris signū que ideo i
capite regum ponit ad significanduz circūfusus
in orbe populos quibus actinctus qd caput suū
coronat. A corona deriuat coronatio. nas. ubi ac
tū fm hug. Pap uero dicit. qz corona genaliter
dicit. dyadema uero spēaliter. Nam ē gestamē re
gij capitis. Corona uero quozūcumqz. Itē corona
dicitur sculus. De corona dericor dixi in dericus. vi

Coronula. le. di. pua coronula. **C**orona ec in caritas.
Corpalis. a corpus dicitur h et h corpalis et hoc le
ad corpus ptinens. vnde corpalliter corpalitas. et
componit incorpale. incorpale. liter. incorporali
tas. ratis. Et ut dicit ps. Corpale nomen ē illud.
qd corporeā rem significat. et h in pps et in ap
pellatiuis. In pps ut deus. In appellatiuis ut hō
Incorpale uero nomen ē illud qd incorpoream
rem significat. in pps et appellatiuis. In pps ut
pudicia penolipes. In appellatiuis. ut ūtus.

Corporeus in corpus est.
Corporo. a corpus dicitur h corporo. ras. corporeum
facere. ul impinguare uel in corpus immittere. uel
ad sustentamentū et augmentū corpis sumē. Et
componit incorporeo. as. Et ē actū cū omnibus
suis compositis. Et corripit po.

Corpulentus. ra. tū. i. pinguis. crassus. Et com
patur. vñ corpulenter. tius. me. adūbiū. et h cor
pulentia. tie. i. crassitudo. et cōponit a corpus et
lentus quod ē plenū. qd plenū corpore ul carne

Corpus. a corumpo. pis. dicitur h corpus. oris. qz
sit nature corruptibilis. et cito corrupat. ul cor
pus componit a cor et pus puris. In corpus qd
cordis pus. i. custodia. h poqus uidet et hymolo
gia qd compō. ul corpus qd coram positus. vnde
corporeus. rea. reū. vñ h corporeitas. ratis. et cō
ponit h incorporeitas. ratis. A corpus componi
tur bicorpor tricorpor quadricorpor. Et sunt cō
ge. qd nomina composita a corpe colore decore

Corpusculū. li. di. puū corpus **C** sunt cō. gen
Correctio. onis. fe. ge. i. emendatio. castigatio. A
corripio. gis. Item correctio ē quidā color rethori
cus. de quo dixi supra in iij pte in c de col rath
Corregionalis ex vna regione.

Corruptio in corripio est.

Corideo. des. corisi. i. simul cū alio ridere. ex
con et rideo. des. Et mutat. n. in. r. Et pō n. Gen

Corrigia. a coriū dicitur h coriū **C**xx. Corindebit m
gia. gie. ul a colligo. gas. qd colligia. vñ corrigio
la. le. dimi. Et corrigiatus. ra. tū cū corrigijs liga
tus. Et corrigio. corrigias id est corrigias facere
ul corrigijs ligare. Et cōponit decorigio. as. dif

corrigio. as. ex. corrigio. as. in eodez sensu. i. dissol
uere. Incorigio. as. corrigijs ligare ul omare ul
aptare. Et ē actiuum cū suis cōpositis omnibus

Corrigibilis ad corrigendū abilis. fm papiam
apare. Et ē actiuum cū suis cōpositis omnibus
Corripio. gis. correxī correctū. i. castigare. uel e
mendare. Et componit ex con et rego. gis. et cor
ri. Et differt a corripio. qz corripio. i. emendo. ut cor
ripio libz. Pertinet ecia ad mores quoz. ut corripio
istū. i. castigo. et nulla correctio sperat s istū id ē
nulla emendatio. Vnde appheta. In quo corrigit
adolescentior uia suā. Sed corripio. i. reprehendo
ut corripit me iustus in mia. Sic et correctio a
corripio pte ptinet ad libz. ut iste liber non ē bñ
corripit. Sed correctio ul correctus a corripio te
ptinet ad mores. ut iste non ē bñ correctus ul facto

Corripio. as. au. are. atū. i. **C**ali dicto ul facto
simul rigare. ex con et rigo. as. et cor. i. et remis
pe. i. simul rape. ul cape. ul castigare reprehendere.

Corripio. pis. ui. corripit coriū **C** n. h quodam
Et componit ex con et rapio. pis. Et cor. i. et remis
Inde correptus. ra. tū. et h correptio. onis. Et sensu
qz fraternitatem correptio sic describit. Correptio frater
na ē admonitio fratris de emendatione delicti. ex
fraternitatem caritate pcedens. Queri h pte. An pecc
tū pxiimi pus debeat dici plato qd ecclesie ul co
uerso. Ad h dico. qz plato pte dupl considerat
Aut fm qz iudicō pte. Et sic dicitur pte. Et sensu
cere ecclesie. et sic pus debent adhiberi testes qz p
lato dicat. Aut pte considerari fm qz extra iu
diciū. et sic dicere plato non ē dicere ecclesie sed
pione que pte pdesse et non obesse. qz pus debet
dici plato qd testibus oñdi alijs. et qz vñus de
fieri publicē et tūc plato adhibet qd vñus de
testibus. Talis enī debet esse correptionis ordo. ut cu
terne. quem aug in speculo dericor tradit. ut cu
quis oculi petulantia ul aliud peccū quocūqz in
fratre suo adiit statim debet eū admonere. qz si post
ea pcedant. h de proximo corriganē. qz si post
admonitionem iterū ul tercio illud facere uideret. h
tūc debet qd uulneratus sanandus manifestari. h
anteqz in publicū pdaē quod sit cū ecclesie ul ad
us debet alteri ul terco demonstrari. quos quibz
haberi vñū ul duos testes. et inter eos cōuincē
rendi debet anqz alijs ostendat p quos cōuincē
dus ē. et si negauerit prius pposito debet ostendi
post admonitionem ut secretius corripionem. h
notescat ceteris. et ita pmo debet adhiberi. Quatio in fa
do plato oñdi. Terco testes adhiberi. uide in fa
blici adduc cōuincendus si negauerit. qz nec cū
ma. Itē nota qz ut dicit gē in xxx mor. nō cū
eadem qz cūctis exhortatō cōuenit. qz nec cū
par morz qualitas constringit. Sepe tamen alijs
officiū que alijs psumt. Nam et plexqz herbe q
hec animalia reficiūt alia occidunt. Et medicamē
lus equos mitigat catulos instigat. Et medicamē
tū quod hūc morbiū imminuit alteri uires iugit
Et panis qui uitā fortitū roborat puulorū nō
Nam sicut idem gē dicit in ix omel culpas admo
cūde etenī mentes si quas forasse culpas admo
rint leuiter arguendi sunt. qz si asperius incepti
tur frangunt potius qz emendant. At contra. si
tes aspere atqz impudentes si leuiter arguantur
erint ad maiores culpas ipsa leuitate pte. Tāc
Et in ix omel secūde pte dicit gē. Tāc
bet esse discretio ut nec disciplina nimia nec mīa

sit remissa. Ne si inordinate culpa dimittitur is qui
 est culpabilis in reatu cuius attingatur. Et rursum
 est culpa imoderate resecetur. tanto qui corrigitur de
 terior fiat. quanto erga se nichil ex benignitatis gra
 dia considerat. Vides ergo quod disciplina vel miseri
 cordia multum destituitur. si una sine altera teneatur.
 Correpta namque mens in odium repente pruit. Si
 hanc immoderata increpacio plusquam debuit addidit
 et in pastoris. Quos cruciamenta non corrigunt non
 nitur ab iniquis actibus leuia blandimenta compe
 scit. quod et plebs egros quos fortis pigmentorum
 potius curare non ualuit ad salutem persistens repens
 aqua reuocauit. Et nonnulla uulnera que cura
 bus adamas incisionem ferri minime recipit sed le
 uis bitum sanguinis mollescit. Idem in eodem. Tra
 tumelius corrigimus si in ipsa ire sue commotione
 rant. sed ad se reducti tanto libentius exhortationis
 desunt. Mentis autem furore ebrie omne rectum quod
 dam sua abigat laudabiliter tacuit quam digesto
 vino laudabiliter dixit. Vide in curiosus. et in re
 coruualis a con et rualis corruptor et in obedio
 tem rui. Unde et per similitudinem coruualis dicitur
 qui eandem amica communem habet. Vide in rualis.
 Corrodo. dis. corrosi corrosum corrodere simul
 corrore. ex con et rodo dis. Et productum ro.
 Corumpo. pis. corrumpe corruptum. ex con et ru
 po. pis. et est corrumpe frangere. deuigilare. uici
 are inficere morbo vel malis moribus. Unde h et
 corruptibilis et h le. et in corruptibilis. litas. Ita
 corumpo corruptus. a. u. et copat. et componit
 Cor in cohors uide.
 Cortex. a. corium dicitur h aut h cortex. i. c. quod cor
 uis lignum tegat. unde uidetur componi. sed potius est
 etymologia quod compo. Cortice aliqui uocant co
 rtiem. liber est per interior corticis dicitur a liberato
 cortex. i. ablato. Est enim medium quoddam inter lig
 num et osseum. Potest enim ibi poni et teziui scilicet su
 cia sub. Vnde theodol. Mutat flexibilis rigidum per cor
 ticum. li. diminutivum. puus cortex. et per sub
 cortico. cas. dicitur a cortex. et est corticare corticem
 cortex. cas. ex cortico. Et componitur decortico. cas. Dis
 cortico. cas. in eodem sensu. i. corti
 corticulus. In cortico. cas. in corticez mittere. uel
 cortina. a. corium h cortina. ne. quod prius ex cori
 na et pelibus fuerunt facte ut in tabernaculo. cor
 pollinis responsa. vel potius mensa in templo unde da
 cula. Vel dicebat cortina quod corio feronis erat tec
 ta. Vel cortina quod cetina. quod ibi cetra dabatur rui
 tur corda. A cortina dicitur cortinaria. ta. huius. corina
 cortinarius. a. cortina dicitur cortinaria. ta. huius. corina
 et h cortinaria. ne. in eodem sensu. Et cortinarius. n
 num. quod ad cortina pertinet.
 Cortinula. le. diminutivum parua cortina.

uterinus.na.nū.ex eodem utero cū alio p
genitus.Et componitur a con et uterinus.na.nū

Conutor. teris. i. simul utor. ex con et utor eris
oxa. e. fe. ge. Coxe dce sunt qua. Et prod u
si conuicte axes. In ipsis enim capita femorū in
guntur. Vnde hec coxula. le. diminutiuum.

Cra uox est conuorum.
Crapula. a crudus. dz h crapula. le. i. sup
abundans edacitas immoderata et noxia uoraci
tas. et sic qj cruda epula. Vnde crapulo las. i. su
pflue comedere. ul immoderate ingurgitare. Et h
hoc pt esse transitū et actū fm hug. et fm com
munē usum. Pap uero dicit. Crapula immodera
ta uoracitas. dca quasi cruda epula. cuius crudi
tate grauaf cor. et stomachus turbat. Est autem
Crapulor aris deponens. i. super vini cibiq
flue manducare. bibē inebriari. hec pap. Pro ex
cessu autē in potu ponit in ps. Tamq potens
crapulatus a vino. Et corripit pu.

Cras adhibū tempis. et pmet ad futurū tpus
rassator. toris. depredator latro.

Crasso. a crassus dz crasso. as. et crassor aris in
uenit. i. crassum facere. vnde crasso es ui. i. cras
sum esse ul fieri. Et habet incho. ut crassescio as
vñ illud. sermo crassescit quod fit duobz modis
ul cū supabundat ul cū ingrossatur et desinit a
as. i. ualde impinguare. ul macrum facere. qd et
discrasso. as. dz. Incrasso. as. Et ē actū crasso cū
subtilitate ul cū inflatur ad altū thilū. Crasso
componit concrasso. as. i. simul crassare. decrasso
omnibus suis compositis. Inuenit etiā grassor
aris. depo. h aliud ē de q dicā in suo loco.

Crassus. a. um. i. pinguis. h obesus plus q pig
uis ē. et dz a cresco. as. ul dz crassus a creos ul
a creando. qj aptus ad creandoz carnes. Et cōpa
tur. vnde h crassitas. ratis. et h crassitudo. dimis.
et hec crassities. cie. Et p compōnē crassilentus
ra. tum. plenus crassitie fm hug. Pap uo dicit
Crassa fecūda pinguis spissa. Crassari corpis ē et
sagine. crassari animi et crudelitatis.

Crastinus. a cras dz crastinus. na. nū. a q cras
tino. nas. quod non ē in usu h componit pcras
tino. nas. i. in crastinū deferre. Itē recrastino nas.
id ē itez crastinare. ul prolongare. ponitur qñq
tamen simpliciter pro differre simplex si inuenia
tur in eodem sensu inuenitur. Et cor penl crasti
nus. quia non habet. r. a primitiuo.

Crater. ris. mas. ge. uas vinariū. et dz a craty et
hact accūs sing. hūc craterem ul cratera. et ē cra
thera accūs grecus. et tūc ē mas. ge. et desinit in
a cor. Et in plurali similiter geminū habz accusa
tū. crateres ul crateras. Et prod re. et cor as. et ē
terminacō greca. Vnde uigil eneid viij Indulget
vino et utunt crateras aeneos. Itē idem in pmo
eneid. Crateras magnos statuūt et vina coronāt
Et ponit donatus tractans de metronomia h exē
plū. et pt sumi ab h accō greco cratera. quod est
mas. ge. et desinit in a cor. iste ntis latinus hec
cratera. re. fe. ge. Et similiter dicendum ē etherez
ul ethera. aerem ul aera. panter. teris. erem uel
era. lampas. adis. accō lampadem ul lampada
Et accūs pluralis lampades ul lampadas. Pixi
des ul pixidas. Ouid. Pixidas inueniet et rerum
mille figuras. Et ē talis accūs grecus in a in fin.
et in as in accō plurali eiusdem generis sicut est
ntis sing. vnde pixidas ē fe. ge. sicut pixis. simi
liter aera ē mas. ge. sicut aer. h efficiēt ntis latius
et tūc aera re ē fe. ge. et ethera. re. et ita de silibz

Jo. de minimis et de mille figurat

includit ad

intelligas. ut cassidem ul cassida. Et fm hug. ca
ter eris duas habet ansas. et est appē genus calici
id ē poculoz. fiebat pus de cōnexionē uigulatoz
vnde et dz crater a cratim id q se inuice tenet.
et inde h craterculus. li. dimi. Et ut uult pap. cra
ter uas vinariū est. In grecismo sic. Est crater pa
tera cōnexio uirgea crates.

Cratera. re. penl prod pt esse accūs grecus. et
tūc ē mas. ge. sicut crater. ul pt esse ntis latinus
et sic ē pme declinacōis. et fe. ge. sic dixi in cra
ter. a crater ul cratim greco. dz ter eris
h crates. tis. que fit de viminibus ul de ferro ad
assandas carnes ul pisces desup. vnde h craticu
la. le. dimi. pua crates fm hug. Et scias q istud
dimi. craticula requirit q dicat cratis p. In nomi
In multifeciaz libris inuenit crates p. e in nomi
natō. Vnde in auroz. altaris medio crater pōn
resedit. Item in grec. Est crater patra cōnexio
uigea crates. Hug etiā uidet pōnē crater se
ntō. et dz etel a etim eo q uigule ibi continet
ntis. et dz etel a etim eo q uigule ibi continet

Cratula dimi. pua etes ul etis. continet
Creagra gre. dz a creos quod ē caro et ag q
ē tractus et sunt creagre tridentis fuscindas. Et p
nel de caldanijs pferendas ul extrahendas.

Creber. ra. zū. i. densus. h creber dz de multu
dine. ut creber paries circuit hanc domū. i. multi
parietes. Densum siue densatū ē quod uisū uero
trabile non ē. ut ebur licet tenue. Spissum creber
quod non est tenue. Et compa rimus. Vnde crebe
mus. et formaf a nō addita rimus. Vnde crebe
rius. beerrime. adhibium. Et prod cre. qz e an h p
ducit in bisillis. ut rebus. Vnde quidam. ledio
crebra ualet quam non obliuio tollit.

Creberimus in creber est.
Crebro. bres. a creber. bra. bñ. dz crebro es.
ui. et caret supino. i. esse ul fieri crebu. Vnde cre
bresco. as. inchoatū. Et ē neu crebro cū suo co
positis. fm hug. Et ut dicit pap. Crebro. i. mo
tesco spissor multiplicor.

Crebrifurus. furi. mas. ge. locus crebro habes
fures. sz qui sepe frequatur a furius. Et cōpo
nitur a crebro et fur fung. quod produat hūc

Crebro. i. frequens. adhibium. Crebro habes
nomen. et tūc ē ablatī huius nominis crebro ad
rum. Et scias q non mutat accentū crebro ad
biū. ad dñm nominis. qz sufficit dñm ultimū co
ultima sillā. qz qñ est adhibium habet ultimū co
munem. sed quando est nomen produat dñm

Crebro. onis. mas. gen. alio nomine inter duo
ē autē porta terra illa que eminet inter duo
cos et dz a crebro. qz aqua creb p ipam distat

Credibilis. a credo. dis. h et h credibilis. et h
qd credi pt. Et cōpa Et cōponit h et h credi
bilis et h le quod similiter comparatur. Et cor bi

Creditarius. a credo. dis. h credicarius. nñ. i. co
siliarius. ul camerarius cui secreta committuntur.

Credo. a supino huius ibi creno scilz creh et
do das componit credo. dis. didi. credidi. Et eni
credē dare creh. i. considerare. animū ad cōmē
quā ul dare creh. i. indinare. Et componit cre
qz ita sit ut didi vnde uibalia. Et componit cre
do concredo. i. simul credo. et discredo. i. rem non
credē. Et ē actū credo cū suis cōpositis Et ad dñm

Ouid de arte. Odiuera crede nō capiunt hominū

Et scias qd aliud e crede in deū ali
uo crede deū. et aliud crede deo. Crede deo e cre
de uera esse que loquit. quod et mali faciūt. sed
nos credimus hominē s non in hominē. Crede
deū e crede qd ipse sit deus. quod etiā mali faciūt
Crede in deū e credendo amare credendo in eū ire
credendo ei adherere et eius membris incorporari.
Per hanc fidem iustificat impius. uide et i fides
credulus. a credo dī credulus. la. lū. qui semp
ut facile credit. vñ h credulitas. tatis. Et compo
nit incredulus. qui nunq ul uix credit fm hug
Onc sic dicit. Rumor credibilis res credula que
qro credit. Sic incredibil et res incredula distat.
Cremētū. a creō. as. dī h cremētū. ti. i. semē
uile qd cremētū. Vnde ioseph in pmo. Cremē
tū ad libidīne suo potius nutritur ex corpe. Itēz
cremētū dī a cresco. cis. et tūc tantū ualet qtu;
cremētū. vnde cremēto. tas. i. cresce puberare
cremes. qñ e latinū denuat. qñ uero aspiratur
a cremo. as. et caret aspirōne. qñ uero aspiratur
a cremū. a cremo. as. dī h cremū. i. cremes
mī. i. sacramētū lignoz ul frizoz in patella. et
enā quod remanet in patella andū de carnibus
post pinguedīne liquefactam dī cremū. vnde p
pheta. Ossa mea sicut cremum aruerunt.
Cremo. as. aui. atū. are. i. comburē. cruciare. et
suis compositis. Et cor cre. Vnde in aurora dicit
bos in nube leuat hos deus igne cremat.
Cremīnū. nī. i. sacrificiū. qd et holocaustū di
creo. as. aui. are. dī a creos. et e ppe creare ali
quid ex nichilo facere. et sic solus deus creare p
eo ex potentie infinite. Et dicit hec pō ex cū di
piacent materia. Ponit tamē creare p facere et
econūso. et p generare et econūso. Vnde creato
res dīr parentes. Creo componit concreo. as. i.
simul creare. Procreo. as. itez creare.
reficere. Et est actiū cū omnibus suis compositis.
Et sciend qd ūba hec sēz facere creare agere et ali
ney qua dicitur de deo non posse dici fm eam racō
eū aliquid facere. non aliquē in opando motum
illi inesse intelligimus ul aliquam in laborando
terme uolūtatis nouum aliquid signamus effectū
id est eterna eius uoluntate aliquid nouiter exis
tere. Sicut ergo ex calore solis aliqua fieri conū
git nulla tamen in ipso uel in eius calore facta
habent esse sine mutacōne. ita ex dei uoluntate noua
solum pncipium oīm. Credamus ergo oīm reruz
bilū celestium ul terrestriū. uisibiliū ul inuisi
bus unū et uerus. Cuius tanta e bonitas ut sum
me bonus beatitudinis sue qua eternalit beatus e
posse et minui omnino non posse. Illud ergo bo
nū qd ipse erat et quo beatus erat sola bonitate
non necessitate alij cōmunicare uoluit. qd summi
boni erat pdesse uelle. et omnipotentissimi nocē
non posse. Quare autē sit creata rōnalis creatura
Oreos grece latine dicitur ca. i. dicam in dos.
Et accentuatur in fine.

Creperon dubium dicitur.
repido. dinis. nipa. abrupto saxi ul rupi uel
montis extremitas. altitudo summitas. Ponitur
tamen qñq pro caūna ubi uie cōueniūt in q so
lent paupel latitare ul mendicare. Vnde iunena
Nulla crepido uacat. Et ponit h p summitate ri
pa. Et dī crepido pñl prod a crepo. as. Quidaz
tamen uolūt crepido denuari a creperon. qd est
dubiū uel incertū. qd dubiū est in tali loco ponē
pedem. s congrue dī a crepo. as. qd ibi e frequēti
us sonitus uentoz et rupcō lapidū. Item summi
tas ul extremitas altaris in circuitu dicebat cre
pido. et ipm ppiatoriū Vñ exet xliij. De sinu
tare usq ad crepidinem. i. propiciatorium 2c.

Crepito as fre. i. frequēter crepare. Et cor pi.
repitus. a crepo. as. dī h crepitus. tus. tui. et
h crepitaculū. li. i. sonitus. Et corripit pi.

Crepo. pas. pui. crepitū. quod et crepo pis pui
quod et fm terdā coniug dī. sed crepare e sona
re crepē creuare. i. dirumpē. s sepe utqz inueniē
in utraq significacōne. vñ h crepor. ponit
tus ul creuatio. Item ab hoc ultimo supino cre
pitu. u. mutata in. o. fit crepito. as. frequentatū
Crepo cōponitur concrepo. as. resonare. Discrepo
as. i. dissonāe. discordāe. distare Increpo. as. i. re
darguē. reprehendē. uituperare. et ab istis frequēti
ua. concrepito as. discrepito. as. increpito. Eadem
compōnes inueniunt cū crepo. pis. Crepo. as. et
crepo. pis. et composita ab eis omnia sunt neut
preter increpo quod est actū. Itēz omnia faciūt
pntiū in pui et supinū in pitū. qd in simplici p
me coniug et compositis ab eo qñq inueniē pre
ntiū in aui et supinū in atū. put pma cōiugatio
exigit. Vnde. Increpasti supbos. et increpuerunt
me renes mei. Et omnia cor hanc sillam cre. pui
dent. Oāq cadūt inflata crepūt tumescā pmutē

Crepor. oris. mas. ge. i. sonitus ul creuacō. Et
crepundiū. dij. i. cunabulū. qd dī a crepo as
in eo puer crepat. i. sonat uagiendo. Et dī a cre
po. pas. fm hug. Item fm pap. crepundia pueri
lia ornamenta induta q expositis infantibus ad
hibent cunabulis. Vñ Iero. Inter crepundia no
ui ptus. uide in fescennine.

Crepusculū. a creperon quod e dubiū dī h cre
pusculum. li. i. dubia lux sñlz hora que est inter
noctem et diem. ul inter diem et noctem. dubia
an sit diei ul noctis pma ps. Prima enī ps noc
tis dī crepusculum ul uesper a stella occidentali
Secūda conticiniū a conticendo. Tercia galliniū
a gallicantu. Quarta intempestū. i. importunum
et inaptū tempus alicui rei faciente qñ nichil a
gi p. quasi sine tempe. i. actu p quē cognoscitur
tempus. Qñra itez galliniū ppter gallos lucis
pñcios. Sexta matutinum inter abcessum tene
braz et aurore aduentū. Septima dilucidū nūcia
diei que incipit. quasi diei pua lux. Item et auro
ra. Postea itez et crepusculū. ita dicit hug. Iñdor
uero in v ethi. sic dicit. Septem sunt pres noctis
sez uesper crepusculū conticiniū intempestū. gal
licinium. matutinum. dilucidum. Vesper autem
ab occidentale stella e uocatū qui solē occiduum
sequit. et tenebras seqñtes pcedit. Crepusculū est
dubia lux. Nam creperon dubium dicimus. h est
inter lucem et tenebras. Conticinium e qñ cuncti
silēnt. Conticere enim silere est. Intempestū e me
diū et inactuosum noctis tempus. qñ agi nichil

Et. et omnia sopore quiescunt. Nam tempus p
se non intelligit nisi p actus humanos medium
aut noctis actu caret ergo intempesta dicunt in
actuosa qñ sine tēpore. i. sine actu p quez dinof
citur tēpore. Galliciniū ppter gallos lucis pñcios
dcm. Matutinū autē ē inter abcessum tenebrarū
et aurore aduentū. Et dicit matutinū. qz hoc tēpe
inchoante mane fit diluculū. qñ diei pua lux iaz
incipiens. Nec et aurora que solem precedit. Est
autē aurora diei clarescentis exordiū et pñus splē
dor aeris. qui grece eos dicit. quē nos p deriuacōne
auroram dicimus. qñ cororam. Et sicut qz sicut
dicit magister in hystorijs tractans illud mathei
xiiij. Quarta autem uigilia noctis uenit ad eos q
tuor uigilias faciunt excubantes in castris. Prima
dicitur conticiniū in qua omēs simul uigilant. Secūda
uero intempestum in qua adolescentes. Tercia gal
liciniū in qua uiri. Quarta antelucanū in qua se
nes. Has dñs alijs nominibus nominauit. sero. an
media nocte. an gallicantu. an mane. mathei xiiij
Cresco. qñ. creui cretū Idem habet pñentum et
idem supinū qñtum ad uocē quod cno nis. Vñ
ūfuf Cerno solet facere creui cretū qz supinū. Sic
creui cretū uult tibi cresco dare. Cresco compo
nit accresco. qñ. accreui. ex ad et cresco. Et muta
tur. d. in. c. Et est accrescere ad aliquid ul' alicui
cresce. Item concreco. qñ. i. coalesce. coagulari cō
misceri. congelari crescendo. Itē decreco. i. minui
qñ discreco inueniē. Item excreco. qñ. qñ extra
crescere ul' ualde. Item increco. i. ualde ul' intus
crescere. ul' tediū ingerere. Item recreco. qñ. i. de
cresce. ul' itēz cresce quod decreuerat. Itē succres
co. qñ. i. pax cresce ul' post crescere. ul' a postero
ri pte cresce. ul' latenter ul' aliusum crescere. Cres
co et oīa eius composita neutra sunt. Et oīa faci
ūt pñentū in creui et supinū in cretū. sicut et cer
no et eius composita. Et omnia habent pñcipia
Cresus. si. rex lidoz. fm pap. pñenti tempis
Et Iero in epla ad paul' viij c. pñenti uidua di
Creta. a cresco. qñ. dicit hē crea. re. pñiis creti
quedam insula ē in qua nutritus fuit iupit' Vñ
cretus. ta. tū. et cresus. sa. sum. et hē et hē cretensis
et hē se. in eodem sensu. et hē crea. re. genus terre
albe sez argilla qz in illa insula melior abundat
creta. unde cretus. sa. suz. abundans creta. et cre
tus. rea. reum quod est de creta.
Creticus. a cno dicit creticus. ca. cū. i. iudicial' uel
determinatus. ul' creticus dies in quo sumit' iudi
cū infirmitatis. et hē creticus iudex. Et fm hē cre
ticus caret aspizōne. Vel pñ deriuari a chris qñ
est iudicium. Et sic aspiratur.
Cretio. a cno. nis. dicit hē cretio. onis. i. iudicatio
ul' cretus numerus dier in quo institutus ē hēs
ul' adit hereditatem ul' finito tempe cretionis ex
cludit. et dicit cretō qñ decrecō. qz ita deñit' ul' con
cretū ē supinū de cerno. nis. et de **C**retio
cresco. qñ. Et creui est eorum pñentum
Creui est pñentum de cresco et de cerno. Et
cretum est eorum supinum.
Cribrum. sicut dicit pap. cribrū a currendo dicitur
qz ibi curat frumentū Et est instrumentū aptū
ad purgandū fruges. Et inde dicit cribrum bras id ē
frumentū purgare. cernere examinare uentilare
Et componit cribrum. as. pcribrum. as. Describro as
Et ē actū cū suis compositis acceptū translatiue
hē pñe acceptū ē neutrum. et a cribrū hoc cribrillum

olmi. Vel fm quosdam dicit cribrum a creber bra
brum. i. densus. qz fit crebro pforatū. Et a crebro
bras dñit cribrans. tis. omnis generis. Vñ de
ij reguz. Cribrans de nubibus aquas. Et de derico
dixit quid. Haurit aquā cribr' dericū absqz libro
Crimen. a careo. res. dicit hē crimen. mis. ut fuit
falsitas et similia que non occidunt hē infamant
Vñ de criminor. aris. ubum cōmune. Et crimino
sus. a um. et compatur. Et hē et hē criminalis et hē
Criminalis. a cno dicit hē hic **C**le. Et pñe proca cri
et hē crinalis et hē le. et hē crinalis. lis. i. acus qua
crines aptantur. Et producit na. **C**le. et dicit
Crineo. nes. nui. ubum neutrum. i. hē cno. et dicit
crineco. qñ. ubū inchoa. i. inapio ha **C**le
bere cnes. Et format a crineo. nes. pñus crinis.
Criniculus. li. dimi. mas. ge. pñus crinis.
Crinior. a cno hē et hē cno. nis. i. cne pñior
crinis. a cerno. nis. dicit hē cno. nis. a uisio discer
crines mulieris. sic dicti. qz crinibus a uisio
nantur. et ita qñtū ad uocē dñit cno. Crinis
qñtū ad significacōnem potius a discerno. Crinis
eqñ dicit alio mō hē cno. nis. quod et p phacura
dicit capilloz. a cno quod ē rondo. Et inde cno
Crinus. ta. tū. pñl. pñl. **C**rinus. ta. tū. i. crinis
magno hūs crines. et dicitur a crinis. Crinis
Crispa. re. i. cūna. spelūca. ul' turba hominū
Crispo. as. aui. are. crispum. Et dicit a cno
facere ul' concutere uibrare. iaculā. ul' turba hominū
a. u. et compať vñ hē crispitudo. inis. Et cno
concrispo. as. et ē actū cū omibz suis compo
Crisor. aris. atus sum. i. fricare. crenere. Et cno
sari ē quod mulier subtus facit. crenere quod uir
desup. ul' crissari ē mulier inter se. Vñ quodam
Est crenere uiri hē crissari mulier fm huguonem
Crista. a crinis ul' cno hē crista. re. quod am
net sup galeam et sup capita quodam am
cristatus. ta. tū. i. crista ornatus. ul' q magnū ha
bet cristā. Inuenit' eqñ cristatus. i. galeatus. ge
Cristallus. li. fe. ge. genus ē candido lapidis. ge
nix sit glacie durata p annos vñ et grea ei non
cederunt. psal. Mittit cristallū suū sicut buccellus
Et nota qz antiqui dicebant hē cristallū. li. vñ et
rallinus. na. nū. pñl. prod. Vñ in aurora dicitur
Cristallina fuit facta fenestra decens. Et scias qz
cristallus appositā radijs solis adeo rapit flammam
ut aridis fungis ul' folijs pbeat ignem fulgidū
nichil autem aliud qz frigidum pati potest. Qui nu
Crocus. a crocus. qñ. dicit hē crocus. ca. reu. et hoc
croca. ce. i. cina infantū sunt stercoz. **C**rocus
triebant in crocis āplexati sunt stercoz. uox con
Crocito. tas. i. damare conuoz dicit. vñ hē cro
citatus. tus. tui. quod crocitus inuenit'. uox con
et est tercia lzā o in pap. Et ē crocitare pñus
uorum. Et corripit. c. **C**rocus. qñ. quod crocus
Crocodulus. li. quoddā animal quadrupes. a
crocus dicit qz crocū habet colorem. et ē pñus
in longitudine xx cubitoz dñit et uingū im
manitate armatus. tante duricie qz quū formā
ictus lapidū tergo repulsi non sentiat. nocte i
aquis. et die humi requiescit. solus ex ammalibz
supiorem maxillā mouere dicit. ita dicit hē
uero sic dicit Crocodulus a croco colore dñit
nimal quadrupes in nilo in terra et in aquis vi
uens. longitudine pñus xx cubitoz. hoc solus

et animalibus superiore maxilla mouere dicitur.
similis e lacerte s maior ita ut homines m adu
at. huic dormienti ore apro quoddā animal fau
et ingrediens uiscera dilaniat exit q viues qd
de inferno fecit xpūs. h pap. Quidā uo dicit q
crocodilus componit a crocus et dilus qd e me
tus. Vñ uisus. Verba crocus dilus qd metus uenit
hinc crocodilus. Nam crocus macul uariat et est
meuendus. R post e pmi sibi dans l scribit so
pocis. c. quidā puer uisus in florem s. **C**rocodilus
pocis. vñ h crocus. c. dñs e flos. h ppe h crocus
neu. ge. p puero. h crocus. c. licet p flore inueni
tur h crocus. c. ul h fit grā pueri. ul crocū dicit
tur a coricio oppido elicie ubi melius et plus a
būdat q alibi. vñ crocus. a. um. et hec crocea e
Croma grece latine dicitur color. unde cromaticus
ca. cū. qui colore non confundit nec colorem nu
tat s hug. Pap dicit. roma ece latine dicitur color ul
romaticus. ca. cū. pñl cor in roma e. **C**hōr
roma cione prolixus corporis morbus. qui
mto tpe morat ut podoq ul tñs. et dicit a cionō
Cronica. cronon grece latine dicitur tempus. Vnde
romicus. ca. cū. temporalis rezrenus. et hec cronica
ca. i. tempora ul tēpm senes ul ordo. ul ubi de
scripta tempa continent ul facta diuifou tempoz
Cronographus. a cronon qd e tem. et cor ni
pus et graphus quod e scriptor componitur hic
cronogphus. phi. pñl cor. qui describit tempora
unde hec cronographia. phi. i. breuis scriptura
ul tempoz descriptio. Et acuit penultimam.
Cronon grece latine dicitur tempus.
Crucibilis. a crucio. as. dicit h et h crucibilis et
h le. quod est dignum ul aptum cruciari.
Cruciamen. inis. dicit a crucio. as. vñ h cruciamē
ti. h. et h cruciū. qj. idem quod cruciamen. tor
menti quodlibet. Vnde lucilius. Vinū insuauē
cruciū dicit. Et proū penultimam cruciamen.
Crucianus. a crux dicit h crucianus. arj. qui est
crucis dignus. ul qui fert crucem ad suū dispendi
um uel ad officium dispendendi. uel ad signum
religionis ul professionis sue. et crucianus cruci
Crucibolus. a crucio. as. et bo. **C**ruciarium
lus quod e mortellus componit h crucibolum li
i. lūna. q. bolus. i. mortellus sepe ibi cruciat et
omiquit. Crucibolū enā dicit mortariū. Et cor bo
Crucicula. le. diminutiuum. pua crux pñl cor
crucifer. ra. num. penl cor. qui fert crucem. A
Crucifigo. gis. xi. xū. uer. **C**rucis et fero fers dicit
bu actm. penl proū a crux et figo is. vñ ūbalia
Vel componit a cruci datiuo et figo gis.
Crucio. as. aui. are. torquere. tormentare. Vnd
cruciator. onis. et cruciatorius. ria. nū. qd cruciat
ul quod dignū e cruciari ul aptū cruciari. Crucio
componit concrucio. as. Item decrucio. as. i. ual
de cruciare. ul a cruciamine remouere. Item excru
cio. as. Crucio cū omnibus suis compositis e actm
Et cor cru. Bizria. Ad mala natus ego crucior
cum cuncta quiescunt.
Crucius. a crux dicit h et h crudelis. et h le ad
ieth. i. crudus. et e crudelis in sanguine. seu in
ira. Et comparatur crudelior issimus. vñ crudeliter
lus. me. adhibium. vñ hec crudelitas ratis.
Crudus. a crux dicit crudus. da. dñ. quod nō e
coctus. q non sine sanguine. Et inde p traslacione
dicitur homo crudus. quasi non coctus nec esui abil

Est enim asper et durus. Et comparatur dior. issi
mus. vñ h cruditas. ratis. et crudeo. des. dui. esse
ul fieri crudum et inualefcere. unde crudesco. cis.
indho. Et proū pmam. Prudens de sicho. In
solitis dapibus crudescit guttur et ossa. Itē in gē
dicit. Crudus non coctus e crudelis q crudus.

Cruentatus. a cruor dicit cruentus. ra. tum. id e
sanguine inqñatus. ul qui amat effusione sang
uinis. Vnde cruento. ras. sanguine inquinare. Et
inde cruentatus. ra. tñ. Et differt a cruento. quia
cruentatus dicit ppe sanguine inquinatus. Sed cru
entus qui amat effusionem sanguinis.

Cruentus. ra. tñ. in cruentatus exponitur.
Cruma in crumena uidetur. Et cruma dicitur
rumena. ne. pñl proū. factus. marisupit. quod
ruor. a cruor. ris. dicit h cruor. oris. qz curredo
coruat. Et e cruor effusus. sanguis uero in corpe
Vñ ūsus. Sanguis alit corpus cruor est d corpe
fusus. Vel sanguis e hominū. Cruor uictimarum
Vel cruor e corruptus sanguis qui emittitur. Et
dicitur sanguis. quia sit suauis.

Crus. a cruor. ris. dicit h crus cruris. qz cruribus
crurimus et gressum facimus. Et sunt crura sub
genibus usq ad suras. Vel crus e os tibie anteri
us. Et facit genitiuus pluralis crur. format enī
ab hoc ablatiuo crure. e. in um.

Crustulū. li. dimi. parū crux Et format a crus
addita culum. Et corripit penultimam.

Crustulus. a. ū. qui pua habet crura. a crus dicit
crustumulus. li. tumor crur. Et dicit a crus.

Crusta h crustū ul crustulū p fragmento pñs
et pro quolibz edulio. h crusta. cruste. ul crustula
le. dimi. pñl cor e lamina quelibet ul fragmentū
auri ul argenti alterius metalli uel ligni ul lapi
dis. Vnde marmorati lapides crustati dñr. Item
crusta ul crustula superficies ul cortex panis uel al
terius rei. Vnde exodi xix debet legi. Tolle panes
azimos et crustula. Et est casus accusatiui crustu
la numeri pluralis. Inuenit enā ibi crustulam.

Crustaria. rie. tabna. a uasis crustatis sic dicta.

Crusto. ras. i. crustam facere ul addere ul appo
nē. crustis aliquid linire. Et dicit a crustū. ti. Et co
ponitur concrusto. ras. Item decrusto. ras. i. ualde
crustare ul crustas auferre. quod et discrustare dicit
Et excrusto. as. in eodem sensu. Item incrusto as
i. crustis linire. crustas apponē. Item recrusto ras
i. crustas auferre ul reponē. Item subcrusto ras
latenter crustas auferre ul subtus ul post incrus
tare. Et e actm crusto cū omnibz suis compositis

Crustosus. a crusta dicit crustosus. sa. suz. i. pleng
crusta. Et comparatur. Vnde hec crustositas ratis.

Crustula. le. in crusta uidetur.

Crustellum. li. in crusta exponitur.

Crustum. ti. in crusta est.

Crustumū. a crusta dicit h crustumū. mij. quod
dā genus pini. qz duram habet corticis crustaz ul
a crustumia regione. In eadem significacōne po
test dedinari mobiliter.

Cruis. a crucio. as. dicit hec crux. as. qz cruciat. et
facit gñs plis cruci. qz format ab h ablatō cru
ce. e. in um. Et cor u ante e. Vnde orat in eplis
Non hominem occidi nō pascēs in cruce coruos
Et in aurora dicit. Extrat ymago crucis que domat
omne malū. Et nota q crux in eo q lata est
signat caritatez ul opa caritatis. In eo q longa

est usq; ad terraz signat pſeueranciā usq; ad finē
In h̄ q; est sublimis sup̄nū finem ad quē cuncta
referunt. Qd autē profunda et in terram occulta
signat p̄funditatē gr̄e dei. ul' signat carnis mor
tificacōnem cū uicijs. Et nota q; crux xp̄i q̄tuor
lignoz genē fuisse phibet. scz palme cipressi oli
ue et cedri. Vnde quidam. ligna crucis palma ce
drus cipressus oliua. Hanc dñm lignoz uidetur
aplūs innuē cū dicit. Ut possitis comprehendē cum
omnibus sanctis que sit latitudo longitudo subli
mitas et p̄fundū. Et ut dicit aug. Crux que erat
supplicii latronū nūc transit ad frontes imparoz
Si tantū honorem contulit deus supplicio suo q̄
tum conferet seruo suo. uide in multo.

Cubatoriu. rij. tam pro lco q̄ pro alia re cui
innititur. Et dicitur a cubo bas.
Cubicularius. a cubiculū dñ h̄ cubicularius rij
.i. lecti custos ul' fabricator ul' p̄parator. Et inde
h̄ cubicularia. rie. in eodē sensu. Potest etiā dedi
nari adiectiue cubicularius. ria. nū. i. quod p̄tinz
ad cubiculum ul' cubicularium.

Cubiculum. li. i. lectus. a cubo as.
Cubitus. ci. in cubus est.
Cubile. a cubo ul' cubo. as. dñ h̄ cubile. lis. Et
ē p̄p̄e concubinarū sicut genialis sponsarū. fit enī
ad lectū concubinarū potius descēsus et inclinam̄
tū q̄ ascēsus. et producit bi

Cubio onis mas. ge. i. masculus et dñ a cubo ul'
cubitalis in cubitus uide. **C**ubo as
cubitus. a cubon deriuat h̄ cubitus. ti. quia fit
mū et solidū membru sit. Vel cubitus. ti. deriuat
a cubo. as. q; sup cubitū solent cubare in comē
tione. et durat usq; ad manū. unde h̄ et h̄ cubita
lis et h̄ le. et h̄ cubitale. lis. et sunt cubitalia sup
que cubitū ul' ceruicem redinamus. ut aurealia.
pulvinaria ul' etiā alia. Cubitalis componitur bi
cubital. le. tricubitalis. le. Item a cubitus p̄ com
pōnez bicubitus. ta. ti. et tricubitus. ta. ti. in eodē
sensu cū p̄dictis. Et ut dicit pap. Cubitus du
pl̄r sumit. Vnus qui naturaliter ad digitorum
summitatem a cubito usq; protendit. quali mol
les archam mensurauit. Alius cubitus est qui et
maior dñ. qui brachio extenso toto cubito capiti
plato se esse demonstrat q̄ archa noe demensa ē.

Cubo. bas. cū suis compositis in cubo bis uide
ubon interpretatur solidum siue firmum
Cubus. a cubon dñ hic cubus. bi. figura solida
que longitudine altitudine et latitudine contine
tur. sic facta. **C**ubus. dñ numerus soli
dus. scz h̄is in sui denominacōne. quatuor uoces
ut bis duo bis. ter tria ter. unde cubitus ta tum
et h̄ cubitus. ti. p̄ illo solido nūo scz idē quod
cubus. fm hug. Et ut dicit pap. Cubus grecū est
latini cubus. uide in cubus.

Cucula. le. in culla exponitur.
Cucullus. a culla ul' cuculla dñ hic cucullus li
uestis capudata et lata humeros tantū et capira
regens instar capucij. Vnde iuuenal. Sumē noc
turnos meretrix angusta cucullos. Et h̄ cucullus
li quoddā genus poculoy. Vnde oratus. Reges
dicuntur multis uigere cucullis.

Cuculus. li. a sono uocis nominat. uide in curu
cuma. me. fe. ge. a sono fer. **C**uculus. Et cor p̄n
mons dñ. sicut carabus. i. uas eneu desup cooptū
in quo calefcit aqua ul' coquitur cibus. Cucuma
ul' cucuma dñ quoddam genus clauē.

Cucumer. ab amarus dñ h̄ cucum ul' cucumis
huius cucumeris. q; interdū sit amarus. q; dulcis
nasci phibet si lacte mellito coz semē infundat.

Cucumerariū. a cucumer dñ h̄ cucumerariū rij
locus ubi cucumeres abundant et senant. et hic
cucumerarius. et h̄ cucumerana. qui ul' q̄ col' cul

Cucubita. re. p̄n cor. dñ q; sit fructu rotundo
et folijs ut cucum uisual' h̄ p̄cipue agrestis cucur
bita. que et cologitida dñ fm hug. Pap. iio dñ
cucubita. i. zucara. q̄ spēm cucumeris habz. Est
autē frigida et humida cucubita. i. uentrosa vno

Cudo. dis. cudi cudere cusu. i. simul cudo
sculpē. Cudo componit concudo. dis. i. simul cudo
Decudo. dis. i. ualde cudo. ul' cudendo extrahē. Ex
cudo. dis. Incudo. is. i. cudere ul' incidere. uel qd
celare. Procudo. dis. i. p̄ aliqua re cudere. ul' quod ē
ante ē cudere. Recudo. dis. itez cudere sunt actiua
retro cudere. Cudo et eius composita sunt actiua
sicut composita ab eius frequētiā facit p̄ntum in
cudo et eius composita omnia faciūt p̄ntum in
cudi. licet quidā dixerūt cusi. Et supinū cu in o
p̄ vnū. s. Item omnia p̄d hanc sillam cu in incu
ni tempe. Item cudi dñ malleus. Vnde in
Item scias q; fm ps cudere. i. ferire. Vnde ps
dñ q; illic aliquid cudadus. i. feriamus. Vnde ps
introducens in x h̄ illud uigilij in p̄mo enenō.
sic dicit. Ad p̄mū silicis scintilla excidit enim tam p̄nto
Suscepit ignem folijs. Excudit enim ram p̄nto
q; p̄ntū p̄ intelligi. sed quia suscepit subianxit
melius p̄ntum subintelligitur.

Cui et hūc pro monastilis accipit metri. q;
genit in ius desinens una sillā uult supare suū dñm
ut dicit ps agens de uoc secunde dedinacōis

Cuias. a cuius. ia. iū. deriuat h̄ et h̄ cuias. u
ius cuiatis. interrogatū possessiū infiniū relati
uū gentile. patriū. Et habet querere de gente ul'
de patria. tñ simul et semel non p̄r querē de uro
q; ad quod p̄nt responderi ista duo p̄noia nos
tras et uis. ut cuias ē iste mās. i. de mās. i. de roma
ul' patria. ul' nomina gentilia seu patria ut patriam
nus. italicus. ul' specificantia gentem ul' patriam
posita in ablatō casu. cū hac ipōne de. ut cuias ē
iste de tustia de bononia. Et circūflectitur in fine.
cuias. q; olim dicebat h̄ et h̄ cuiatis. re. qd p̄n

Cuius. ia. iū. deriuat ab hoc ge. **C**uius. ia. iū.
nō cuius. et debet h̄ sonare consonanter h̄ in
grō p̄mitiui uocaliter. cā dñ dñ h̄ hug. h̄ hoc nō
tenetur cōmuniter. non enim ē necesse q; i p̄se
ratur uocaliter in genitō cuius ad dñm huius
nū cuius. q; alia ē dñcia inter cuius genitiū et
cuius nū. q; cuius nūis possessiū ē Et actiū in
fine. Et tenet concordare cū substantiā in tribus
Vnde uigil in bucol. Dic michi dameta cuius p̄
cus an ne lebei. Sed iste gr̄s cuius non actiū in
fine. Et est p̄mitiū et non requirit p̄ocām tam pri
mitatem accidentiū. Vnde nota q; cuius est ibi i
mitiū q; deriuatū est duarū sillarū. et sic est ibi i
duplex consonans. h̄ cui est ipsum vna sillā. et est
nūis eius scz cuius supat ipsum vna sillā. et est
ibi i consonans sicut in cuius. Item fm uisum
dinat' illō cuius. ia. iū. Accō cuiū cuiam cuium
Ablatō a cuiā. Et non habet in usu plus. Et ē in
finitū. interrogatū. possessiū. relatiū. Item ad
interrogacōnem facram p̄ cuius. ia. iū. debent rī

dñi nomina ut pnomina possessiva. ut gñs spe
 nchans possessorem. ut cuius est istud mancipiū.
 petenti meū mei martini. Itē scias qd cūa se ge
 et cūū neu ge. acūtur in fine ppter consortium
 masculini sē cuius. quod acūtur in fine.
 Culitra. a calco. cas. dñ h culitra. tre. pen? na
 turatiter cor. qñ calatra. qñ calce? .i. fātiat plūs
 Vel dicit a colo. lis. qñ colatur diligenti cultura.
 Culex cū animal puū uolabile. dñs ab aculeo
 quo sanguine fugit. Culices non tangunt hominē
 si abstineo cū oleo cocto se pungat ut dicit pap
 Et cor h. Et dñ culex uulgo cinzala. Quō corripit
 et si patet in aurora ubi dicitur. Discutunt cū
 hominem turbando quietum.
 Culina. line. dñ a coqna p diminutionē. Vel ut
 dicit ps in iij līs de denominatiōis. A coquus dñ
 h coquina et culina. Et prod pñl. Vnde iuuenal
 Ceti cōiue sequit sua queqz culina. Pap uo di
 cit sic. Culina ul coquina locus coquendi. a coq
 dicta qui est artifex coquendi.
 Culla. a culleus dñ h culla. le. genus uestis mo
 nachoz. qñ ille qui hanc uestez gent omnia debz
 postponē secularia. Vnde cullula le dimi. et culla
 tus. ra. tñ. Et hec cuculla. le. idēz quod culla. vñ
 cucullatus. ra. tñ. Alij dicit qd cuculla ē dimi. a
 cella. qñ minor cella ul casa. Alij dicunt qd cucul
 la est diminutiū a culla quasi minor culla.
 Culleus lei dñ a clauo. dis. et ē culleus quidā
 scius de corio in quo dampnati insuebant scilz
 qui patrem ul matrem ul frem occiderant. uel
 patriam pderant. ul aliud magnū scelus cōmi
 serant. Et cū dampnato includebant sinea serps
 et gallus gallinacius et canis. Et sic in mare uel
 etiam in flumen viciniū fm qualitatem illius regi
 onis pñciebant. et tñc sinea gallū. gallus serps
 tem pñquebat donec serpens p os ul podicem
 dampnati intrare cogeatur. et sic magnis pñis
 infligebat. Vnde iuuenal Cuius supplicō non de
 buit vna parari. Sinea nec serpens vnus nec cul
 leus vnus. Vel dñ culleus qñ occulte ab occu
 lo. lis. A culleus deriuat culleatus. ra. tñ. in cullo
 de predē pena habetur in institutis et in codi
 culula. le. diminutiū parua culla. de legum
 Culmen. inis. i. summus tecti. qñ tecta domoz
 apud quosdā culmo coopiunt. vnde culmineus
 na. neum. Et corripit 3 ante. n.
 Culmino. nas. penultima correpta. i. exaltare.
 Culinare. sublimare. A culmen dicitur.
 Culmites penl cor a culmino nas. Et plr hij
 Culmus. mi. mas. gen. ē ipse calamus. plant.
 spica qui a radicibus nascit licet et culmus qñqz
 inueniat p ipso folliculo vnde spica exit. qñqz
 p spica. Et dñ culmus a calamo qñ calamus. vñ
 h coloma. me. i. calamus cū spica sua.
 Culpa. pe. i. noxa crimen mala fama rephensio
 qua percellat id est percutiat hominem.
 Culpo. ras. fre. et forma? ab ultimo supino.
 Et uidet deriuari a cello. las. quod non est in usu
 Culpiro. ras. fre. et forma? ab ultimo supino.
 Culpo. as. atu. u. mutata in. o. et a in 3
 Culpo. as. dñ a culpa. pe. et ē culpāre cminare
 rephendē. Culpo componit disculpo. as. exculpo
 pas. in eodem sensu. i. defendere culpā. culpā
 interpositā alicui ab eo remouere. Inculpo. pas.
 Culpa imponē. Culpo. as. actiū ē et omnia

Culponeus calciamentū ruf. Tenus composita
 ficos. amplū et altū qd alio nomine dñ pero pe
 ronis. ut uult hug. Pap enā dicit. Culponei rusi
 Culpula. le. dimi. pua culpa. Ca calciamenta
 Cultellus. li. diminutiū paruus culter.
 Culter. a colo. lis. dñ h culter. tri. qñ anteq fal
 ces essent repte uices et arbores cū cultellis pura
 Cultrum. tri. neutri generis. bant et colebant
 id est patella quod a colo lis dicitur.
 Cultura re penultima prod dicitur a colo lis.
 Cultus. a colo. lis. dñ cultus. ra. tñ. Et compa?
 cultor iñimus. Et componit incultus. ra. tñ. Et
 similiter comparatur. et h cultus. tus. tui. Et ē fm
 pap cultus ornatus apratus. cultus religio quā
 credentes deo exhibemus. Et scias qd incultus. i.
 non cultus nomen ē. Sed incultus. i. habitatus p
 ticipium est ab incolore. leris.
 Culus. li. dñs quasi cunus. qñ p euz interiora
 discunt. fm pap. et ē idem culus qd anus ani
 Om ipso ablato casui seruit. Et scribit p u et
 m. Et uenit solū p appōnem. Aliqñ ē adubiū tē
 poris. ut cū pro qñ. Inuenit con p o et n. Et ue
 nit tantū p compōnem. Sed obicitur de quicūqz
 et cuiusqz. qñ cū p u hic uenit p compōnem
 Ad hoc dico qd cū p u ueram compōnē uenire
 non tamen p se h uirtute huius cōiūctōis qñ. sic
 dixi supra in tertia pre in c de figura composita
 Et scias qd huic cōiūctōi non ē alia reddenda
 cōiūctio. Vnde male dñ. cū de uzā misericordia
 confidam. ideo. pterea. idcirco ad uos recurrē nō
 formido. Vñ quidā. Sermo dampnat ioco si cūz
 Cumba. a cubo. as. ul cūbo is dñ comitatur
 h cumba. be. i. ima ps nauis et uiciniū aquis sic
 dñ. qñ aquis incubat. vnde et ipsa nauis et preci
 pue pua dñ qñqz cumba siue cimba. vnde cimbia
 oz dñ pocula scā ad similitudinē cimbe nauis.
 Cumbo. bis. bui. cubitū nō ē in usu in pñā et
 inde cubo. as. pme cōiūctōis. et habet idēz p
 tentū et supinū cū eo scz cubui. et cubitū in eod
 sensu. i. iacere inclinari. sed cubare poculū spectat
 ad languidos et ad insidiatores ul uigilatores vñ
 cubare inuenit p insidiari. ul uigilare ul insir
 mari. Item fm antiquitatem inuenit qd cubo as
 facit pteritū in aui et supinum in atū. ut cubau
 cubatū. Sed fm h ppe pñet ad languidos ul in
 sidiatores ul uigilatores. Vnde iñsus. Sanus eo
 cubitū male sanus uado cubatū. Cūbo. bis. et cu
 bo. bas. componitur accūbo. bis. et accubo bas
 et est accubare toto tempe accumbē cubito. et p
 pñe in comestione. Item concūbo. bis. et cōcubo
 cubas. i. coire. ul pariter et insimul iacere. Vñ h
 concubitus. tus. Item decūbo. bis. et decubo as. i.
 uigilare. ul iacere in ptu ul in infirmitate. Item
 discumbo. discumbis et discubo discubas id est ia
 cere ad comedendū in tridinio. licet et in alio lo
 co. solebant enim iacentes supra cubitū comedē
 Item excūbo. is. et excubo. bas. i. uigilare causa
 custodie qñ extra cubare quod faciūt qui ciuita
 tes ul castra ul castella custodiūt de nocte. Item
 incūbo. bis. et incubo. as. i. imminere. instare uel
 rem alienā inuadere et ui possidere. h incubere
 ppe accipit in pma significacōne. h incubare p
 pñe in secūda. Item intercūbo. bis. et intercubo
 bas. i. inter aliqua cubare. Item pñumbo. bis. et
 pñcubo. precubas id est pñcubare ul inclinare
 ul ante ul in anteriori pre. Item occūbo cūbis et

ocubo. as. i. dicitur aliquid cubare ul' cumbē. Itēz
recumbo. bis. et recubo. bas. ppe in cubiculo. sic
recubat languidus. h' accūbit in tridinio conuiua
Item recūbere ul' recubare. i. iacere uel sedere ad
comestione. Item succūbo. bis. et succubo bas
.i. cessare ul' supare ul' subitus cūbere ul' cubare
Cumbo. bis. et cubo. bas. et omnia composita ab
eis sunt neutra et omnia faciūt pteritū in cubui
et supinū in cubitū. nisi q' a cubo. as. et eius com
positis inueniūt qñq' pteritū in aui et supinū in
atū fm antiquitatē. Item omnia cor' hanc sillaz
cu ubiq. nisi pōne defendat. Item ab omnibus
inueniunt frequētiua ut accubito. ras. 2c. Item
composita a cubo et composita a cubo in eodēz
fore sensu inueniunt. et si in sensu dñt patet ex
pmissis. fm hug. hic nota uisus mētales. Accum
bens dormit discumbens fercula sumit. Concum
bens uiolat pūbens numen adorat. Occumbens
moriē uictus succumbē fertur. Qui cubat ille ia
cet. uigil excubat. incubat ales.

Cumi interpretatur surge. et accentuat in fine
Oatū v. Tabita cumi. i. puella surge. tibi dico nō
Cuminū. ni. ge. neu. penl' **de** de interpretacōne
prod. Et ut dicit pap. cuminū latine. ciminū gre
ce herba est uide supra in ciminū.

Cumulatim adūbium congestim. a cumulo as
Cumulus. a culmus d' h' cumulus summitas
ul' aliquoz coactuacō. Vnde cumulosus. sa. suz. i.
plenus cumulo. et cumulo. as. penl' cor. i. congre
gare augē. multiplicare. cōgēz. ad sūmū imple vñ
ūbalia. **Cumulo** componit. accumulo. as. i. ag
gregare. Occumulo. las. i. ualde cumulare uel cu
mulū auferre. Et ē actiū cū omnibus suis cōposi
tis. Et cor' mu. Vnde quidā. Gaudia stultorū cu
mulant augmenta dolorum.

Cuna. a cūe gco h' cuna. ne. qñ dīa. sez lēluf
ubi pueri iacere solent. Item et alio nomine dici
tur crepundiū. Et d' sic q' pui solet adhiberi ul'
q' puer in eo iacet cinctus. Cuna eoz d' dea pa
ganorū que cūā infanti d' administrare. vnde h'
cunabulū illud idē qñ cinabulū. et cunabulum
d' tempus in quo puer iacet in cunabulo. Et cō
ponitur h' incunabulum idē quod cunabulum

Cunabulum. li. penul' cor' in cuna exponitur.
Cuncta. re. i. mora. Et d' a cūctus. ra. tū. Vñ
catbo. Prospicito cūcta tacitus quod quisq' loqē
Non enim p' hic cūcta esse plis numeri et accu
latiui casus. q' sic est constructio incongrua. Est
igit' abitus sing. et tal' ē constructio et sensus. tu
tacitus pspicito id quod quisq' loquat'. pspicito
dico cūcta. i. p cunctā. i. p moram anteq' des rñ
sum. ut intelligas quod d' q' qui prius respon
det q' audiat stultū se esse demonstrat et confusi

Cunctatim adūbiū. i. dubitanter. **None** dignū
ul' moranter. ul' omnino siue omni mō. Et d' a
Cunctipotens. deus cūcta cūcta. re. ul' cūctus.
potens. penul' cor'. Et potest esse generis omnis

Cunctitenens. tis. ge. oīs. cūcta tenēs. penl' cor'
Cunctor. a cūcta. re. siue cūctus d' cūctor aris
atus sum. i. morari ul' dubitare. qui enīz vñūsz
uult uidere ul' numerare. oportet euz morari uel
dubitare. Et scribit cūctor aris p moran uel du
bitare cū omnibus suis compositis p. u. Contor
autē contris p inquire cū omnibus suis cōposi
tis debet scribi p o. uide in contor p o in pma sil
Cunctus. a cuneus ul' coeo. is. d' cūctus **Taba**

ta. tū. i. vñūsz ul' collē in vñū vñūsz multa
do. qñ cuneus. q' omnes in vñū coeant. Cūcti enīz
dicuntur omnes cū conūcti sunt. i. simul faciunt
Aliter dñz omnes et non cuncti. Et scribit per u
in pma sillā. Inueniūt contus p o in pma sillā
h' aliud ē de quo supra in suo loco dixi. Item de
dinaē hec cūcta. re. Vñe quidā. Prospicito cū
ta si uis bene dicere cuncta.

Cuneus. a coeo. is. d' h' cuneus. nei. i. collecta
in vñū militū ul' peditū multitudo. vñe quia i
vñū coit d' cuneus. qñ coneus. q' in vñū coeant
et cogantur oīs. Cuneus ē d' q' dōd' instrumētū
lignē ad findendū ligna et ad firmandū coeo
ferramento aliquo. ul' in alia re. similiter a coeo
is. q' in summitate ul' q' sine interpōne dīa fa
ciat coire et coartari. ad cuius similitudinē dicit
cuneū in expedicōne dīc.

Cuniculinus a u penl' prod. uide in cuniculus.
Cuniculus. a cunus d' h' cuniculus. li. idē q' d'
cunus. sez uia occulta et subterranea. Vñe h' cu
niculus li penl' cor'. quod d' animl' in subterraneis
habitans cūnis. Vel d' cuniculus. qñ cuniculus a u
q' canū indagine capiatur. et h' cuniculus a u
possessiuū. ut cuniculine pelles. Itēz a cuniculus
d' h' cuniculus. li. q' dōd' genus machinarū. caue
ad urbes capiendas inuentū. ul' castroz sub terra
factū instar cunorū. vñe et uolūt ipsū in de de
riuari. Vñe ambros sup egissipū. Iohannes pñ
ceps sedicōnū cuniculum suffodit. Et p' intelligi
cuniculus eaz uia illa subterranea. q' machina in
ea facta. Nam huiusmodi fouee subterraneae
fiūt ad capiendū opida

Cunio isui ire sūbum neu. i. putrescere ul' ster
cul facere Vñe hic cūnus ni et inde h' cūnulus li
diminutiuum vas mulieris.

Cunul ni. i. forāz occulta uia et subterranea

Cupedia. a cupedus d' hec cupedia die. i. cupio
tal' edendi et bibendi Vñe aug in li. de doctrina
xpiana. fieri p' ut sine aliquo uicō cupedie ul' uo
racitatis pñosissimo cibo sapiens uratur. Et d' a

Cupediolus a u. i. cupidus ul' supbus. Et d' a
cupē infinitis de cupio. is. et cor' pl' **Cupedia**
cupes. a cupio. pis. pluraliter hec cupes cupi
um. i. cū lauciores. vñe p' oriri cupido. dñis. h'
hug. Pap uero dicit. Cupes fastidiosus superbus

Cupidinarius. a cupidus ul' cupio. **Cupidinarius.** ni. i. denari
et denarius componit h' cupidinarius. ni. i. denari
onum cupidus sicut mator. Vñ terent in enūc

Cupidineus. a. u. i. uoluptarius. a cupido inis.
Cupido. a cupes. ul' cupio. pis. d' h' cupido d' ma
nis. fe. ge. p cupiditate. h' pro filio ueneris q' cupio
ge. et habet cupidineus. ea. eū. Et scias q' cupio
tam p uoluptate q' p filio ueneris prod pi. Pro
apud dñm nñ iniquitas nec psonaz Quod latz

nec cupido munez Et in Ouid de arte fm aug et
ignotū est ignoti nulla cupido Quia fm aug et
Gregor. Omnino incognitū non p' diligē Pro h'
lio aut ueneris sumitur in Ouid de remed par
te tuū natē sceleris dampnare cupido. Item iue
nif cupidus. da. dū. Datō cupido. de. do. Et tunc
cor. pi. Et sumitur sic in ouid epi. A iuvene et cu
pido credat reddita iugo. vñ patet q' cupido iue
nitur in tribus significacōibus. que continentur

... curia ius curat. me
... hic et **R**etraxit est dca curia

vñ h concursus .sus. sui. Item circūcurro nis. i. cū
cūq̄aq̄ currare. Vnde circumcursus .sus. sui. Item
discurro. nis. diuisis modis currare. ul' ad diūsa lo

ca currere. unde discursus. sus. sui. Item decuro.
ris. i. deorsum currere. ul' ptansire. unde h' decur
sus. sus. sui. Item excuro. ris. i. extra currere ul'
ptansire. unde hic excursus. sus. sui. Item incuro
ris. i. currere contra ul' inde. unde hic incursus. sus
sui. Item intercuro. ris. i. interuenire. currere inter
aliqua. unde intercursus. sus. sui. Item pcuro is
id e' pcul curo. i. pcul currere ul' in anteriorem
ptem. Item pcuro. ris. i. pfecte usq' ad finem cur
rere. Item pcuro. ris. i. ante currere. Item occur
ro. ris. i. contra currere. vñ occurus. sus. sui. Item
recuro. ris. i. retro ul' ite' currere. redire. Item suc
curo succuris id est parum currere. i. remisse. ali
quantulum ul' post currere. uel subitus currere uel
subuenire. ul' auxiliari. Item transcuro. ris. i. ul
tra currere ul' uelociter ptansire. Curo et omnia
eius composita faciunt pteritum in curi et supinum
in cursum. Item curo geminat pnam sillabam in
pterito ut cucuri. h' composita ab eo qñq' geni
nant quandoque non. h' sepius non geminant pre
ter precuro quod sepe geminat. Vnde in euange
lio Johannis. Precucurrit cibus petro. Item curo
et eius composita sunt neutra. Precuro tam p
puenire. transcuro p transire. possunt esse acti
ua huius. Pril' eciam in x lib' sic dicit. A curo com
posita utroq' mō. plara inueniunt ab autoribz
ut decuro decuri et decucuri. Ex h' patet q' qñ
composita a curo inueniunt geminare pteritum
in biblia ul' in dictis sanctorum non e' corrigendum
Tamen scias q' apud modernos curo geminat p
teritum in compōne tñ cū pre ut precucurrit. sic
et pingo cū re. uide sup' in tertia pte in tractatu
de pteritis pfectis in regulis generalibus.

Cursus. a curo. ris. dicitur. hic cursus. rus. rui. qd
cursus. a curo ris dicitur. Idem genus uehiculi
et h' cursil' et h' ad currendum facit. Et cor' penl'
Cursim adhibui. i. cursibiliter curo uelociter. Et
dicitur a curo. cursus.

Cursio. omis. fe. ge. a curo. ris. dicitur.
Cursio. ab ultimo supino de curo. ris. scz cursu
u. in. o. fit cursio. sas. ubum fre. a cuius supino fit
cursio. sas. ubum frequentatiuum similiter. **P**e
cursor oris mas ge. a curo is ut cursor dñi pa
cursus. a curo. ris. dicitur h' cursus. sus. sui. uel dicitur
a curre. Est enim cursus uelocitas pedum.

Curruca. a cuculus dicitur h' curruca. ce. quedā auis q'
alienos pullos educat ul' nutrit. Et dicitur sic quia dñi
cuculus eius oua sorbeat sua relinquit. que curruca
tadiu ea fouet et pullos natos educat donec filii
inde nati et excreti eam comedunt. Vnde et curru
ca dicitur ille qui dñi credat nutrire filios suos nutrit
alienos. Hec eadem auis linosa dicitur huius quosdam

Curruco. cas. caui. care. ubum actum dicitur a curruca
ce. Et est curruco aliquē curruca facere. quod fit
eius corrumpeudo uxorem. Et pro d' penultimam

Curulis. a curus dicitur h' curulis sedes consuli ul'
proxi et edili. Et dicitur curulis q' curulus. q' in cur
ro ferebant. vñ h' et h' curulis et h' le adiectiuum.
et h' et h' curulis qui de dignitate sedet in tali se
de. Et corripit pnam. h' pñl' producit. Vñ gret
possidet ac sedem presul' pñor q' curulem.

Curuo. as. aui. Vnde ubalia. et h' curuatura re
et curuus. ua. uū. quod compatur curuor simus
vnde curue. uis. me. et h' curuitas. Et componit
incuruus. ua. uū. i. ualde curuus. Curuo. as. com
ponit' accuruo. uas. i. ad se ul' ad aliquid curua

re. ul' a curuatura remouere. Concuruo. uas. i. h'
curuare. Decurio. as. i. ualde curuare. ul' a curua
tura aliquid remouere. Incurio. uas. i. Curuo acti
as. Recurio. as. Vnde recuruus. a. u. Curuo acti
uum est cum omnibus suis compositis.
Cuso. a cusu supino de cudo. dis. u. in. o. fit cu
so. sas. ubum fre. h' non e' in usu. A quo componit'
accuso. sas. Decuso. sas. i. ornare. uenustare. q' eni
ornat ualde et frequenter cudit. Excuso. as. Incuso
sas. Recuso. sas. Cuso actum est cū omnibus suis
compositis. Et producit. cu.

Cuspis. a cespes dicitur cuspis. dis. fe. ge. ppe poste
rior ps haste. dicitur tamen cuspis qñq' ipsa haste.
qñq' summitas haste. qñq' haste augmenca
sz ppe ut dñi est dicitur posterior ps haste. a celsi
te. q' a uigilo. Et componitur inde tricuspi

Custum est supinum de cutio. tis.
Custos. rodus. communis generis in custodia est
custodia. die. in custodia est.
Custodiarus. in custodia est.
Custodio. dis. diui. ditum. vñ h' et h' custos ro
dis. co. ge. i. seruator. pastor. procurator. et hinc
hec custodia. die. et hec custodela. le. penul' prod
in eodem sensu. et hic custodiarus. et h' custodia
na idem quod custos.

Custum per unum s' supinum de cutio. tis.
Cutere. i. ferire infinitiuus de cutio. tis. Et scias q'
unicula. le. diminutiuum pua cutis. Et scias q'
ante culū ul' cula. in diminutiuis omnibus bre
uiatur. ut uentriculus. Tame' in cuticula et in nu
tricula inuenitur longa apud quosdam aures
licentia poetica et necessitate.

Cutio. a cutis dicitur cutio. tis. cussi. custum. i. pui
tere. sed non est in usu. Et componitur quatē. Ex
tis. i. quare. Decutio. tis. i. auferre ul' quatē. Incu
tio. tis. i. quare ul' subtiliter inquirere. Per
o. tis. iniicere inferre. immittere ul' quatē. uel q'
cutio. tis. i. ferire. Recutio. tis. i. ite' currere q' om
tere. Succutio tis. i. subitus currere. Et nota q' om
nia ista possunt esse composita a quatio. tis. qd
magis uidetur q' tum ad significacōnem. h' q' tum
ad uocem potius a cutio. tis. Cutio. tis. et eius co
posita omnia sunt actiua. Et faciunt pteritum in
cussi et supinū in custum. Et cor' cu. Vnde uigil
in vj eneid. Concutit et stimulos sub pectore uer
tit apollo. Vide eciam in quatio. tis.

Cutis. Core grece latine dicitur incisio. Vnde h'
cutis. i. pellis. Sed pellis dicitur quia extremas inu
rias corporis regendo pellat. Pellis uero dicitur
iam dicitur conum. a carne quam regit. sed hoc
brutis animalibus est proprium. Cuius uero dicitur
tur q' pnam incisione patitur. huius huius. dicitur
uero sic dicitur. Cutis que in corpe pna est dicitur
corpi supposita incisionem pna patitur. Cutis
enim grece incisio dicitur. eadem illa cutem.
Birria. pena tenet famulos innouat illa cutem.

Cuticus. a cutis dicitur cuticus. ca. cū. suprat' cor
nuptus qd componitur recutitus ca cū in eodem
sensu ul' qui retrouersus habz pelle' quasi retro
Vnde recutici proprie dicuntur iudei. quasi retrō
habentes cutem. i. circūcisi. Carent enim antrion
pte uirilis membri. Vnde marialis ad uxorem.
suam. Nec reticorum fugis inguina iudeorum. Et
parsiis. Recutica q' sabbata pelles. Et uocant
sabbata recutica propter recutitos. quia ad eos
pertinent et ea celebrant.

10. nas. i. h
ul a curia
Procurio.
Curio acti
tis. o. h. cu
uo coponit
ultare. q. eni
o. as. Incul
nibus suis
re. ppe poste
ipsa hata.
ugmentati
alte. a. celpi
riculpiis
custodio est
is custos ro
acor. et hinc
penul prod
is custodia
ado. dis.
tis. Et scilicet
nibus bra
ula et in nu
dam aures
Sum. i. pui
tur concutio
al. quare. Ex
uivere. Inu
quere. Per
cure. uel q
nota. q. om
uatio. h. q. d
nem. h. q. d
tis. et eius co
it pterit. in
Vnde uigil
b pectore uo
s. Vnde h
remas inu
uero deracu
tegit. sed hoc
atis uero dicit
fm hug. Pap
na est dca q
atatur. Cuius
Et corripit
t illa curam.
lupratus cor
a cu in eodem
membri regro
ri. quasi regro
nim anicroni
ad uxorem. Et
iudeorum. Et
Et uocauit.
quia ad eos

Dabreiamin hys qui dz ser
mo diez. i. palipominon
acia. cie. in datus est.
attilicus a u in datti
attilon gce lani **Alne**
ne dz digitus hinc dattilus
attilus. a dattilon qd
est digitus dz h dattilus
h fructus palmaru digito
rum enim similitudine pmitari uidet. Et h dat
longior mo inchoans. in duas definit breues. ut
cunina menalus. Vnde dattilicus. ca. licum. ut
dattilicu metru quod constat ex dattilis. ul in q
dattilus magis dñatur. Dattilus ena inuenitur
p digito. et pro anulo. eam apud nos. fm hug
Et ut dicit pap Dattilica metra principalia sunt
Recipiut tamen spondeum in locis omnibus ex
cepto qnto. h in fine tantu trocheum. Dattilicu
h e uirou fortu facta canent et plia. Et scias q
dattilus ubiq stat in heroico carmine. n in sexto
pede. Vnde istus. Sextu sperne pedez si sumis dac
us. Spondeus tamen qñq inuenit p dattilo in
qnto pede. ut apud lucanu Altus cesoruz pauit
cuor amentorum. Et sic fm papiam et plures
alios trocheus habet locu in heroico carmine si
dattilico in sexto pede. Alij uo dicut q tantu
fuit duo pedes quibus utimur in heroico ul dac
ilico carmine. scz dattilus et spondeus. vñ final
tur p longa. ut apud lucanu. Ius qz dattu sceleri
canimus populū qz perentem. sicut et in picipi
o tercij pedis. huius accipit p longa. Vnde thob
hostis si reprobet hostem ne crede furorem. Ex
gere suu te mediate sitit. Et huius opinionis fu
acus. ci. quidam populus it magister bene
Et dz datus q dagus. qz de gothou genē dicunt
ul hūne creati daci. Et declinat h datus. a. p ppo
datus. ca. cu. unde h dacia. cie. terra eoz. et hinc
datus. ca. cu. gentile. et h datus. ci. et h dacia. ce.
qz huiusmodi nomina gentilia et patria uti gceus
reginuz Et que designant pfessione ut gmaticus
dattilicus. Et quedā alia ut nobilia. siue sint mo
bilia p tria genera in tribus uocibus. ut datus a
u. siue in duabus ut parisiensis sc. licet inuenian
tur posita subste. et in mas. et in fe. et in neutro
genē. tamen declinat semp fm suā declinationez
neutro genē dicimus de omnibus adiectiuis in
Certe puer debet declinare h nomen sic positum
mobilitet scz albus. ba. bu. Et qui tñc declinat h
albu. bi. erat secundum hugucionem.
Dagon indeci. mas. ge. in fine accentuat Et ut
zoro ubi areba dei capra est.
Dalila interpretatur paupcula ul situla. coniux
sampionis. Et corripit penultima. Vñ in aurora
Quod caput illius spoliavit dalila sacro.
Dalmamita locus qdā ē de q habet mard viij
ca. cu. et h dalmatica. ce. quedā uestis sacerdotal
pmu in dalmatica regione contexta. Et cor pnt

Dalu. li. minimū uelū ad nauis prora; defixū.
ama. me. ē quoddā animal quadrū **p** pap
pes ut dicūt caprea. Et uidetur componi a de et
manu. In dama. qz dema. qz de manu fugiat. vñ
damo. mas. aui. i. cape fm hug. Pap uero dicit
Dama animal dubij ge. Dama animalū genus
timidū et imbelles canes nimū fugiens.
Damaris nomen cuiusdam mulieris. et corrip
pnt. Vnde in aurora dz. Credis et o damaris quā
Damascenus. h damascus. ci. **m**ou grā dcat
nomen ciuitatis ē a damasco conditore. Glo. au
tē dicit sup illud Isa. xviij. Onus damasci. Ecce da
mascus desinet esse ciuitas.
Damascus metropolis sirie quā condidit ehezer
seruus abraā. Cuius rex rasin sp pbebat x tribubz
auxiliū contra iudam. Ioco spūs scūs minas ei
captiuitatē. p ysaiam. p eam autē totam pūcias
intelligimus. Item alia glo. Damascus bibens ul
fundens sanguinem. qz ibi cayn occidit abel. Vñ
damascenus. na. nū. pal. j. c. xviij. Suguenit au
tē et sirus damascenus. et h damascena. ne. qued
arbor scz quoddā genus pūnoy. qz ibi multum
abundant. et melior. qz inde pmo aucta ē Vñ
h damascenū fructus eius fm hug. Pap uero sic
dicit. Damascus urbs sirie condita et denominata
a damasco dispensatore abrahe phibeē Nec an
tea in omī siria tenuit pncipatū. Damascus inter
patur sanguinē bibens. qz interfecit ibi fuit a
l el a chain. abscondit qz in sabulo fluminis. Et
producit penultimam damascenus.
Dampno. nas. in dampnum est.
Dampnulum. li. diminutū paruum dampnum
dampnū. subito et nobis nescientibus fit. Sed
iacturam scientes et ulro patimur detrimentum
ūo leue dampnū est. et dz dampnū a diminucōe
rei. Vnde dampnosus. sa. suz. quod infert damp
nū. Et compas dampnosior. issimus. vñ damp
nose. sus. me. aduerbiū. et h dampnositas ratis.
Item a dampnū dampno. as. aui. Et componit
condempno. nas. Indampno. nas. Dampno et cō
posita ab eo omnia sunt actiua. Et carent p. Et
construuntur cū accō designante rem in quā tran
sit eoz actus. et cum gto et ablatiua indiūter de
signante rem respē cuius exerceat actus eorum.
sicut et omnia ūba pntinentia ad dampnationem
ul ad accusacōnez. ul ad respensionem ul ad ui
tupacōnem. ul ad monicōnez. ut dampno te fur
ti ul furto. Et ut dicit pap. Dampnare. i. punire
animaduētere. Et ut uult plūs in v et hy. Damp
num dicitur ex eo qz aliquis minus habet qz de
bet habere. uide in satisfactio.
Damula. le. dimi. pua dama. fm hug. pap uo
dicit. Damula genus fere capoli similis. ul ut q
dani dicunt mustela. Et corripit mu.
Dan interpretatur iudiciū ul iudicans. fuit uero
filius iacob ex ancilla rachel. Dala enī dū eū pe
pisset. dixit rachel dñā eius. Iudicauit me dñs
et exaudiens dedit michi filiū. et ita cām nomis
expssit. ut qz iudicasset dñs filio ancille iudiciū
nomen imponeret. De cuius genē ul tribu nasci
turus ē antixpūs Et in huius figura tribus dan
non connumeratur inter Cxliiij milia signatos
Apoē xviij. De antixpō dixi in suo loco
Danay dicuntur greci. a danao rege.
Daniel interpretatur iudiciū dei. a dan quod ē iu
diciū. et el quod est deus. ul qz in pbiteroz iudi

co sententiā diuine examinaconis exhibuit de re
pra eorum falsitate sustinuit ab interitu liberauit. ul
qz dei uisiones ul sompnia sagaci puiſione mē
te discernens apuit. hīs et desideriorū uir dētis ē
qz panē desiderij non manducauit. et uinū concu
piscencie non bibit. Et decinat h daniel danielis
et in dēdi inuenit hic daniel daniel. et acuit el

Danista. te mas ge. fenerator. a danus m. dicitur
anubius. bij. mas. ge. fluuius ē a copia niuiū
sic dētis quibus magis augef qh dans niues fm
hug. Pap uero dicit sic danubius germanie fluui
us. dē a ui et copia niuiū. quibus magis augef.
Iste ē qui in europa plus omnibus habz samā. Id
et istez. qz dū p innumeras uadit gentes mutat
nomen et maiores ūtutes acquirit. Oriē autē ger
manicis iugis in occidentibus pibus barbarorū
prensus contra orientē lx fluuios in se recipit septe
hostijs in ponticum mare intrat.

Danus. ni. mas. ge. i. fenerator. a do das.
dapticus. ca. cū. in dapax uidē.

Dapax. a dapes h et h et h dapax. cis. i. loqz
et facit dū ex cibo. et dapticus. ca. cū penl cor
quod et dapticus inuenit. i. manifestus et aptus
largus dapsilis. munificus magnificus. vñ dapati
ce adubiū. i. magnifice ul large dapsiliter muni

Dapes. a do das h daps ul dapes ge. fenerator
nif dapis. h ntis sing non ē in usu. i. epulū. sed
dapes nobiliū. epule pūatorū. ul dapes dēorū. epu
le hominū. Dapes qz dans opes. Et cor da. Vñ
quidam. Nobilitat uiles frons generosa dapes.

Dapifer. ra. rum. pñl cor qui fert dapem.
dapino. as. aui. are. i. largiri. pūpue uictū. ū
bum actiuum. Et dē a dapes. Et corripit pi.

Dapsilis. a dapes dē h et h dapsilis et h le. i.
largus. et pūpue in obis. Et compatur. Vñ dap
silitet et h dapsilitas. i. largitas Et cor psi. Vñ de
greē. Dapsil ē dapibus alijs rebus qz largus. Pap
uo sic dē. Dapsil largus gē qz satis erogat dapes

Dapticus. ca. cū. in dapax est.

Dardanus filius iouis et electe. qui ppter fratri
cidū recessit de patria et tenuit illa loca ubi post
ea fuit troia qui congregatis hincinde rusticis il
loz lozqz insimul pūus auctor troie extitit. vñ
de troia dē dardania. et troiani dardani. et dar
danides. A cuius nō singulari subtracta de silla.
fit h dardanis dardandis. i. femina troiana. Et
cor pñl. dardanus fm hug. Et ut dicit ps in tē
tatu possessuorū. abusiue pro dardanio ponunt

Darius rex caldeo. Et for ppter dardanium
maf utis a nominatio remota us. et facit dāri

Daticus. a do das dē daticus. ca. cū facilis ad
dandū. Et daticj dicitur ditiqz filiz qui ul uicti
ul vincendi tradūt se hostibus uictoribus.

Datim adubiū. i. de dato in datū. a datus a ū
datus. ui. pro tercio casu a do das dicitur
quid interpretatur manuſortis utiqz qz fortissi
mus in pūis fuit ipse. et desiderabilis in stirpe sez
sua. de qz dixerat ppheta. Veniet desideratus cunc
tis gentibus. Et ē in dēdinabile. Inuenit eciā dēdi.
dauid dauidis pñl cor. Vñ de dauidicus. ca. cū. ut
psalmus dauidicus. Inuenit tamen et penl pro d
dauidis. ut ibi. Iſrael es tu rex dauidis et iudica
ples. Melius ergo dixit ille qui corripuit dicens
Cur ego dauidis assuetus cantibus odas. Nam
ut dicit magister bñ. Dauid ppe debet corripē pe
nultimā obliquoqz si decinat. qñ ntis desinit in

o cor. nec ē de exceptatis. uide in filius salus et
Dauus ui dē a gēo daos mutata o. i. imitatus
in u et interposita u consonante. Et fuit dauus f
uus simonis. h malus et fraudulentus. Et inter
pratur dauus qz deuius. qz faciebat simonem agē
uiare. ul dans uia. nam eius consilio omnia age
bat pampphilus. ul dans uana sicut faciebat et calba
mō autē p quolibet seruo fraudulento et calba

De ipso regit siue exigit ab. **P**onit dauus
latm casum. Et dicit qñqz matenas. ut ille
pannus ē de lana. Aliquando origines ut petrus
de ianua. Aliquando ordinē. ut de mane fit meri
dies id est post mane fit meridies. Et creare ē de
nichilo id est post nichilum aliquid facere. **P**onit
aduerendum est qz non omnia que dicitur e
ex deo eciā de ipso esse dicit debent. qz ut ait aug
in libro de natura boni. Non hoc signat penitus
ex ipso quod de ipso. Qd enī de ipso ē p dē dē ip
ipso. Sed non omne quod ē ex ipso ē p dē dē ip
so. qz non est de sua substantia. Ex ipso enī ipso. qz
celū et terra. qz ipse fecit ea. nō tamen de ipso. qz
non ē de sua substantia. sicut si aliquis homo ge
nerat filiū et facit domū. ex ipso ē filius. ex ipso
ē domus. h filius de ipso. domus uo non de ipso

Deambulacrum. cri. penul. **L**igno quod sit
cor. ubi deambulari potest.

Deambulatoriū. a deambulo. as. dē h deambu
latoriū. nij. quod ppe dē lobū ul labiū quod sit
iuxta domos ad spaciandum.

Deartuo. as. aui. ex de et artuo. as. et ē de artu
are separe artus a se inuicem. ut sit de gallinā et
similibus. uide in artuo artuas.

Debbora interpretatur apis et loquax. Apis enī
fuit. qz fuit ad bella pūptissima dimicans ad
sua sylvam. quo perempto cecinit canticū et in
loquax. Et corripit penultimā. Vñ in aurora dē
hic subiit mortem rebecca debora nutrit.

Debello. as. aui. i. expugno. ūbum actiuū. a de
et bello. as. vñ de debellatoris. ria. bes. com
debeo. bes. bui. bitū. ex de et habeo. bes. com
ponit. et ē debere debiti habere. qz de alieno ha
bere. vñ de debeo qz de alieno habeo. Vñ debui
ta. tū. et hoc debiti. h. penultima corripit et hoc le

Debilis. a debello. as. dē h et h debilis a de et bilis
quod facile debellatur. ul dē debilis a de et bilis
qz ē humor corpus afficiens. qz p bilem facit
fragilis. et deorsum a unibus. Et corripit. ca. h
deblatere. ras. i. ualde blate. **P**enultimā. a de
rare. ul diuulgare. a de et blatere. ras. et pē ibi de esse

Debrio. as. ex de et ebrio. ras. et ē actiuum.
intentium ul priuatiuum. Et est actiuum. **P**er
deca idē quod decem. Sed deca dicitur gēd et
nos decem. Decas. coste. gentes. vñ et id signat
et a deca h de cas. dis. i. decem. Vñ quidā. Per
decades centū per centum mille redundat. **P**er
est decem. et corda corde.

Decalogus. gi. mas. ge. pñl cor. decem pūpue
legis. Nam deca decem logos sermo.

Decania. a decanus h decania. nie. societas deca
uitorum. ul dignitas decani.

Decanissa. a decanus h decanissa. se. uxor deca
ni. ul que decem uiros habet sub se. qui decem ui
ros habet sub se. siue in ecclesia siue extra ē hū
Et pro dē penultimā. Pap uero dicit. Decani dē

decem militibus preferunt ul' deridis
Decapolis a deca qd est decem et polis qd est
civitas componit h decapolis. h. i. civitas ul' regio
que habet decem civitates sub se Et facit genitius
decapolis ul' decapoleos et e genitius grecul mar.
vij Inter medios fines decapoleos vnd decapoli
tanus dominus illius civitatis ul' episcopus vel
archiepiscopus illius civitatis. et cor po decapolis.
Decas. dis. vnde in deca. Et cor ca.
Decedo. dis. decessi decessum componit ex de
cedo. dis. m. Et e decedo deorsum ul' d vno lo
co ad aliud cedere. et ponit pro migrare ul' mori
vnde decessus. sus. sui. Et scias q decessimus per
duorum. abcedimus p absentacione. secedimus
p singularitatem. decessimus p mortem. Vnde q
Decem. a deca quod e decem. h. sin greci ethio
logia dicit decem qd desemos. q ligent et coniungunt
ul' ligare apud eosde. et e de de nome omnis gene
ris indeclinabile. Et cor de. ut patet in tremo
Decembris a decem et imber. et d decembris
q decimus e a pmo mense. i. a marcio. qui plu
uiosus est et ymbribus abundare solet. Et facit
abstus in 3. ab hoc decembris. Potest etia decina
ri adiective h et h decembris et h bre. sicut h et
h septembris et h bre. Vnde et h las septembres
Decimus. Et facit accusativus plis in el et in is. de
cem et octo. et e omnis generis et indeclinabile. a
quo dicimus decemoctavus. ua. uum.
Decimipeda. de. pnl cor. i. pica decem pedum
in odis. Nulla decimipedis metata porticus.
Decennale bellum decem annis gestum h pap. Et
decimas h et h decennalis et h le pnl producta.
Decennus. a decem et annus componit hic et h
h. nij spaciū decem annorum. vnde h deceni
Decennouem omnis. ge. plis numeri indeclin
Decens a decem et novem vnd decimusno
Decens a decem. es. d. h et h nus. a. um.
Decens picipiu et decens aliquando est nomen
et d decens motu corporis speciosus specie for
mosus natura ul' forma It decens copositus p
fatus egregie forme et pfecte et tunc uidet dici
a numero decem Et copatur decencior illius Et
inde decencior. ius. i. sime. aduerbiū Et coponitur
decens Et copatur et hinc indecenter. cius. me.
Decemseptem. generis omnis. numeri pluralis
indeclinabile. Et componit a decem et septem.
Decentarius. rij. ingeniosus. promptus. patus
ul' copiosus. Et dicitur a decem.
Decentis fe. ge. naus compra. a decens dicitur
re. ut te decet hympnus deus in syon. Itz palliū
decet illi. Et scias q ntis huius ubi debet sigre
ornamentū. Accus id cuius e ornamentū. Si ali
ter ent non erit latine dictū. ut palliū decet istuz
Si vero dicat. Iste decet palliū. ul' iste decet illud
palliū. non dicitur latine. Et sic habet ibi. talis decet
ptus deū. Si vero dicatur. talem partū decet de
uo. ul' talis ptus decet deo non e latinū. Itz a de
co decet impersonale. quod magis est in usu q su
um personale. h. dissimiliter. q intransitive. cū suū pso
onale eundem exigat transitive. Decet componit
condecet. et dedecet. i. disconuenit. Decet cū omi
bus suis compositis neutz e Et cor pml sillam
Vnde ovidius. Decet ingenuos redia ferre sui.
Deceno. nis. ex de et eno. uide in eno.
Decerpo. pis. phi. ptū. a de et carpo. pis. et e de
capere de alijs capere. i. eligere.
Decesso. a decedo. dis. decessum. su. u. in o decel
lo. sis. sui. stū. i. bū desideratū. i. decede declinare
Decessus. sus. sui. i. mors. uide in decedo.
Decetere. denuo. deinde. itez. Et scias q non e
h compo h quodā irregularis uocu congenel sic
in nij pre dixi in c de figura coposita qsi in fine.
Decibilis. a decet deriuat h et h decibilis et hoc
le. quem decet aliquid ul' pt decere. ul' quod dec
Decido. dis. decidi. decide. i. deorsum cadē. et ca
ret supino. Et componit ex de et cado. Et cor d
Item inuenit decido. dis. di. sum. i. deorsum cede
ul' ualde cede. Et componit tūc a cado. dis. cecidi
Deciduius. a. ii. i. ad cadendū et pro d ubiq
facilis. a decido decidis.
Decies adhibiti numeri. i. decē uicibus a decē d
Decessepties adhibiti numeri.
Decimo. mas. in decimus est.
Decimula. le. dimi. pua decima. Et cor penul
Decimus. a decem d decimus. ma. mū. et h de
cima. me. vnde decimo. as. aui. decimā prez dare
ul' auferre. Et notandū q antiqui dicebant decu
mus p decimus. vnde h decuma p decima et de
cumare p decimare. Quod componit cū e et d
edecimo. as. i. excepe. Item inuenit decimo as
. i. decimas auferre. Et tūc coponit a de et cima
me. uide in quadragesima. et in consuetudo.
Decimuseptimus. a. u. decō composita. ul' pt d
uan a decem et septem dco indeclinabilis.
Decipio. pis. cepi. ceptū. decipē. i. fallere. Et co
ponitur ex de et capio. pis. vñ deceptorius a u.
Decipula. le. pnl cor. a decipio. pis. instrumen
tū quod ad aliquid decipiendū efficitur. sic musc
pula ad mures capiendos. vnde decipula pt dco
deceptio. muscipula laqus. pedica autē dicit a de
cipiendo. q sic ponit ut duz esca ponit nequa q
ipsa a transeunte uideatur. que uidelicet non fa
cile deciperet si uideri potuisset. Job ix. Abscōdi
ta est in terra pedica eius. et decipula eius super
semitam. Vñ quidam Decipula capiuntur aues q
Decino. nas. aui. are. ex de et fossa uocatur
dino. nas. quod non est in usu. et e declinare de
vno loco ad alium ul' deorsum clinare. ul' uaria
re. vnde h et h decliuus et hoc ue. Decliuus a u.
et h declinacō. et declinatus. ra. tū. quod declinat
ul' declinari pt. Est etia actiū declino. Et pō pnl
De declinacōne nominum dixi in tertia pre.
Decliuus. a de et cliuis componit h et hoc decli
us. et h ue. et decliuus. ua. uū. in eodem sensu de
orsum inclinatus ul' planus. q deorsum a cliuo.
vnde hoc decliuus. Et producit cli.
Decliuus. ua. uū. in decliuus est.
Decollo. las. laui. lare. i. collum amputare. i. bū
actiū. ex de et collū. li. Et scribitur per duo. l.
Decolor. oris. cō. ge. ex de et color. i. sine colo
re. Inde decolorare fufcare actiū. Et d decolor q
desit ei color deforis. Et corripit co.
Decor. a decet deriuat hic decor. oris. i. honor
corrupta o in genitō. Et sic sumit daniel xj. Et
stabit in loco eius uilissimus et indignus decore re

flus salus et
o i imiculus
Et fuit dauus
entus. Et inier
at simonem de
lio omnia age
ut faceret simo
alen. et calico
ponit dauus.
atena. ut iste
ginez ut perus
mane fit men
Et creare e de
id facere. Vnde
que dicitur e se
t. q ut ait au
signat penitus
pso e pt dco ex
pso pt dco ip
ex ipso eni sine
amen de ipso. q
iquis homo ge
o e filius. ex ip
io de terra et de
mo non de ipso
d. d. h ambu
labiū quod fit
as. et e de terra
fe de gallinis
quax. Apis eni
dimicans adu
it canit et in
in in auro d
ra nutrit.
a actiū. a de
a. num. bes. com
dabeo. bes. com
q de alieno la
bos. Vñ debilis
na corrupta.
na debilis et hoc le
s debilis a de et bilio
p bilem factus
copatur. vnd h
debilitas. ra. tū.
as.
et pt ibi de esse
t actiū.
da dicit greci
nū et id signat
nde quidā. Per
redundat.
da. a deca qd
decem precept
no. societas deo
ne. se. uxor deca
o. se. qui decem m
i. qui extra h h
at. Decani dicit

gio et infra. Et non tribuet ei honor regius. Itē
a decet derivat h de cor. orig. prod. o. in genituo
.i. uenustas et pulchritudo. Inueniunt tamen s anti
quos p honoris. ra. rum. adiectiue positi. et tūc
est cō. ge. Et cor o in genitō. Et fm h componit
cū in ul' de. et dī h et h indecor. orig. et h et h de
decor. orig. correpra. o. in genitō in eodem sensu.
scz inhonoris dedecoratus. Virgil in x. Non tū
in decorem tuū te regina reliquit. Hoc exemplū
adducit ps in vj libro. Et fm h ab eo p̄t deriva
ri decorus. ra. rum. i. honoris. media cor. Vel de
corus. i. honoris derivat a decus decoris. vñ sta
tus theli. Terrarū decora alta uiri decori q̄ iuga
les. Item a decus decoro. ras. media cor. i. hono
rare. Vnde orat in epr. Et genus et formā regī
pecunia format. Ac bene formatū decorat suade
la uenustas q̄. Item a decor. orig. decorus. ra. rum.
.i. pulcher. a. um. egregius ul' p̄fecte forme. uenust
tus. Vel p̄t derivari a numero decem. Et prod o
Vnde theodolus. Virgo decora nimis dauid d se
mine regis. Itē quidā dixit. Ad celi decora nos
erige iugo decora. Item a decor. orig. decoro ras.
media prod. i. uenustate. ul' potius dic fm ps. q̄
decor derivat a decoro. ras. adiecta. o. Et cōponi
tur decoro condecoro. ras. Item scias q̄ a deceret
.i. disconuenit derivat h dedecus. ris. i. uitupacō
quod sit contra decus. Vnde aug. Sumq̄ sit dede
culculpe sine decore iusticie. Et cor co. Vñ dede
coratus. s. sum. Et comparatur. Et dedecoro as pe
nul cor. i. inhonorare. uitupare. Et nota q̄ deco
ro. as. siue cor mediam sillam siue prod actiuū
ē cū omnibus suis compositis. De predictis nota
risus. Quem ueneror decoro quem pulchz reddo
decoro. Hīc homines decorant quē uestimenta de
corant. Te uestis pulchz reddit natura decorum.
Decorus. ra. rum. in decor exponitur.
Decrepitus a de. et crepo. pas. componit decrepi
tus. ra. tū. ualde senex. q̄i deorsum a crepare. q̄a
iam desierit crepare. i. sonare. scz aperire loqui.
Decretalis in decretum exponitur.
Decretista te cō. gen. qui studet in decretis. a de
cretū A decerno nis dī decretus a **D**ecretū dī
ū. et h decretū. t. statutu patz definitū indictum
vñd h et h decretalis et h le. ut i. ta dā sunt de
cretalia que in decretis continent. Et pluralis h
decreta p libro in quo decreta continent. Inueniunt
etiā h decretalis. alis. substie. Vt in tali decretali
sic dī. Item decretus. ra. tū. inueniunt a decreto dis
creui cretū Et p̄t ibi esse de puatū ul' augmenta
tiū. vñd scias q̄ decretū ē supinū duoz uerboz
scz decreto as et decerno is Et decreui ē eoz p̄ritū
Decreui. preteritū de decerno. et de decreto dis
Decubie decubiaz. i. uigilie. ul' qd uulgo dī pa
lee mulieris. vñd dī. hoc iacet in decubis Et dī
a decumbo bis. uel a decubo as. qd ē uigilare ul'
iacere in partu ul' in infirmitate. Et corrip pent
Decumanus a decē dī h decumanus ni. i. max
imus limet inter agros qui ab oriente in occiden
tem p tñsueruz dirigitur. qui q̄ formā x efficit
decumanus ē appellatus Ager enim bis diuisus
figuram denarij nūj efficit. Nam cardo dī aliū li
mes in agris qui in septemprione directus est.
Et dicitur a cardine celi. quia ibi celum uoluitus
Decures ris. In decurio est Et producit cu
decurio. a de et curio cōponit h decurio onis.
.i. de curia electus ul' potius de curia exūs. In eo

dem sensu inueniunt h decures. ris. et h decures ois
Inueniunt etiā h nomina in alia significacōne
scz pro eo qui preest decem uiris. et tunc derivat
a decem. Vel p̄t componi a decem et cura ul' cu
ro. ras. i. decem curans ul' decem hīs in sua cura
Item decuriones dīr qui a tripiūt curam dī pioce
et quilia officia pcurant et exequuntur. Et cōpo
Decursim adibitū. i. su **D**ecursim tunc a de et cura
gaciter ul' deuenter. a decuro decuris
Decurso. sas. uibum frequentatū. et format ab
hoc ultimo supino decursu. u. mutata in o
Decus fm pap h decus decens e gle. h h decor
oris ē forme. uide in decor ubi plenius exponitur
Decuso. a decus. onis. dī decuso. sas. i. uenustate
adornare. Vñd decusatus. ra. tū. et decusatus adū
biuz. i. adornate et uenustate. Vel potius decus
cōponit a de et cuso as. sicut dixi in cuso cusa
Dedalus. dedalon interpretatur doctus. et in
quidā dīr dedalus. qui fuit ualde doctus et inge
niosus. Vñd et quilibet ingeniosus artifex p̄t di
Dedecus in decor inde **D**edecus. et corrip p̄t
edere ē infinitiuus de dedo. dis. Et corrip p̄t
edico. as. aui. are. consecrare deo copulare ul'
dare p̄ficere. a de et dico. as. et cor dī. uide in en
Dedidi. p̄nt cor preteritum de dedo dis
Dedisco. dis. ex de et disco. et ē dedisse obliuio
ni tradē. siue quod didicerat perdidit. uide in disco
Deditio. onis. fe. gen. in dedo dedis exponitur
Dedicius in dedo dedis est.
Dedico. ex de et do das componit dedo dedis
dī deditū. i. reddere se uictū ul' vincendū hostibz
uictoribus tradere. vñd h dedico. onis. tal' redit
et dedicius. a. tū. qui sic se tradidit. et dedico
dī qui de sua puincia ad aliā se tradidit. Inueni
tur etiam dedere p dare siue amare et p tradere
fm hug. Pap uero dicit. Deditū q̄i uictū hostibz
se tradunt spontanea traditō. dedici a deditione
dicti quonō dī adūsum populū romanū sunt
ma sumptisset cōphensi stigmatibus affecti
Ex hīs post manumissionē ppter suppliciorum
notas ad dignitatē ciuū romanorū nō puenire
Deduco. as. deduxi deductū. ex de et duco. as.
prod du. Et est deducere de vno loco ad aliū du
cere ul' ualde ducere. ul' deducere ē amicitia deducit
tem psequi et comitari. qd uulgare q̄i dī non per i
Deerunt ē futurū a desum es est. p u non per i
vñ dicendū deerunt p̄erunt inueniunt nō deest
Defamo. as. aui. ex de et famo. as. et ē defama
re cōuiciā criminari. famam auferre. Et prod fa
Vñd quidā. fama uolat transire q̄ modū quocū
Defatigo. gas. est uibum actiū ex **D**efatigatus
de et fatigo. gas. Et ē defatigare ualde ul' de
fatigare. ul' a fatigacōne alleviare. et prod fa
fatigatus fatigata fatigatum.
Defecatus. ra. tū. in defeco. cas est.
Defeco. cas. ex de et feco. cas. et ē defecare pur
gare. q̄i deorsum a fece ponē. vñd defecatus ra.
tū. i. sine fece. ul' sordibus purum et mundum.
Defectio. onis. in deficio est.
Defectus in deficio uidet.
Defendo. dis. di. ex de et fendo. dis. i. protegere
In h defensor. orig. i. actor. patronus. Et defen
sorius. ra. rum. Et hec defensio. onis.
Defensaculū. h. i. defensio. ul' id quod defendit
defenso. sas. uibum fre. **D**efenso. et dī a defenso. sas.
Et format ab ultimo supino de defendo. scz de

Deferre. o. et e. defendere frequenter defendere.
Defectio. tis. defectus defectum. i. ualde ul' deorsum
implere euacuare. a. de et factio. tis. et ino defecto
fero fers. et est deferre de vno loco ad aliū ferre
Et deferre. i. accusare. in qua significacōe sepe i
uenit in boec. de con. et deferre. i. honores impē
fero sibi. i. honorem impendo. Vnde uersus. Defe
retur est subiunctiui modi de deferor nis
Vnde dicens e. Cū deferret deferretis ul' deferret
retur. Ius xxx. Quare dñe deus israel factus est
malum in populo tuo. ut hodie vna tribz au
ras. uide in ferro. ras. **D**eferro. ras. ex de et ferro ferretur ex nobis
ferro. ras. i. libū fre. de defectio. tis. defectus tu
defectus. sa. sum. e. picipiū de defectio. ceris.
defectio. antiqui dicebat **D**uide in defectio
defectio. ceris. defectus sum et i. utimur
defectio. autem e. deficere ul' fatigari. vinci. Et q
defectio. faciat defectus testat ps in x li. dicens
defectus. Nam ab eo quod est defectio defectus fit
picipiū pteriti. Et dicit pap. Defectus. lassus fati
gatus. lassatus. a. defectio.
Defectio. tis. defecti defectum. a. de et factio. Et inue
nitur in duabus significacōibus. solz in absolu
ta et transitoria. Nam deficere. i. defectū pati. def
se. ut iste lassus deficit. Item deficere. i. delitu e. de
relinquē. Inde defectus. et inde h. defectio. tionis.
ut dicit pap. Defectus quare delectacōis solis
et lune uarij labores. Solis cū inter nos et ipsuz
luna obijctur. quod nunq fit nisi finita luna
luna uero defectus cū inter solem et ipsam lunā
definitio. is. definitiui de **D**umbra terre obijctur
finitū ex de et finio. nis. et e. definire ualde finire
et eadē idem quod diffinire. vñ definitus. ra. tum
Acuū ij. Hunc definitio consilio et prescientia dei
traditū. et producit fi.
Defectio. tis. ex de et fio. tis. uide in fio. tis.
Defectio. eris. ex de et fatior. et e. fm pap. defi
flagro. ras. ex de et fla. **D**etur negat abnuat
fluo. is. et e. deflagre exarde diuulgare. furore de
fluo. is. ex de et fluo. is. in fluo est **D**ponere
defluunt. et hoc defluuium. uij. i. deusio
deformis. a. de et forma componit h. et i. de
formis et h. me. i. turpis. qj deorsum a forma scz
pulebra. Item deformis. i. ultra modū magnus.
qj deorsum a forma scz iusta. vnde deformis adū
bium. et h. deformitas. Et fm pap. deformis
cū deest forma. ad corpus. turpe autē ad crimen
tus. decessus. sa. sum. i. detri. ul' animū refertur
defringo. gis. fregi. fractū. i. ualde ul' deorsum
frangere. ex de et frango gis.
Defraudo. das. ex de et fraudo. fm theol. dñe de
au mutata in. u. longam. et est defraudare ualde
fraudare. uide in fraudo das. Et pap. e. dicit. De
fraudo a fraudo componitur. au. in. u. sicut claudio
defunctio. transitorie leuiter **D**cludo
defunctus. a. defungor. eris. i. deorsum a func

tionē esse vñ qui moritur deorsus fit a funcōne
uite. dñe defungi. i. mori. vñ defunctus. i. mortuus
qj deorsum e. a funcōne uite. Item oliz functi di
cebat qdā genus ciuiliū. qui fungebant officio
et honore aliquo. vñ defunctos mortuos dicim9
qui compleuerunt uite officia. nichil eniz iam fa
ciūt. et inde h. defuncto. onis. i. mors. **Q**ueri h
pt. an mortui maxime dampnati sciant ul' recoz
dant ea que hic sciuerunt. Ad hoc dico. q. sicut
appter pfectā sanctorū bñtudinez nil erit in eis qd
non sit gaudij materia. Ita nichil erit in damp
natis qd non sit eis materia et causa tristitie. neq
aliquid quod ad tristitiā pñere possit deierit. ut
sit eoz miserie consideracō consummata. ergo erit
in dampnatis actualis consideracō eoz que prius
sciuerunt. ut materia tristitie. non autē ut delcāti
onis causa. Considerabūt enim et mala que gesse
runt ex quibus dampnati sunt. et bona derelicta
que amiserunt. ex utroqz torquebunt. similis tor
quebunt de hoc. q. considerabūt noticiā quam d
rebus speculatiui habuerunt. imperfectā esse. et a
misisse summā eius pfectōnem quā potuerūt adi
pisci. **I**tem querit. an dampnati uideant gloriā
bñorum. Ad hoc respondet gñ in omel. d. diuine
epulone sic dicens. Credendū ē q. ante retributio
nem extremi iudicij. iniusti in requie quosdam
iustos respicient. ut eos uidentes in gaudio non
solū de suo supplicio. s. etā de illoz bono crucien
tur. Iusti uero in tormentis semp intuent inius
tos. ut h. eorum gaudiū crescat. q. malū conspici
unt quod misericordit euaserunt. tanto q. maio
res exprotri suo grās referunt qro uident in ali
is q. ipsi ppeti si essent relictī poterunt. De h. uis
in sapientia. **V**idebunt autē dampnati bonos
ante diem iudicij. non h. mō q. glām eoz qual
sit cognoscant. s. solūmodo cognoscant eos i. glā
quadam inextimabili esse. Et ex h. cruciabuntur
tū appter inuidiam dolentes de felicitate bonoz
tū appter h. q. ipsi talem gloriā amiserunt. s. post
diem iudicij omnino bonoz uisione puabuntur
nec tamen ex hoc eoz pena minuet s. augebit.
q. memoriā habebūt glē bonoz quaz in iudicio
ul' ante iudiciū uiderunt. et h. erit eis in tormen
to. Sed ulterius affligentur in h. q. uidebūt se inoz
nos reputari etiā uidere glām quā sancti meren
tur habere. **I**tem pt queri. An dampnati uide
ant ea que in hoc mūdo agunt. Ad h. respondet
gñ in xij moral. tractans illud iob xiiij. siue no
biles fuerint filij eius siue ignobiles. non intelli
git sicut hij qui adhuc uiuentes sunt mortuozū
anime quo loco habeant ignorant. Ita mortui
uita in carne uiuentū post eos qualiter dispona
tur nesciūt. q. uita spūs longe ē a uita carnis qd
tamen de animabus scis sentiendū non ē. q. que
intus omnipotentis claritatē uident nullo modo
credendum est q. sit foris aliquid quod ignorent
de hoc uide in sanctus. Die ergo q. boni uident q
sunt circa suos mali autē non. **E**t si dicas ma
gis distat a dampnatis glā bonoz q. ea que in h
mundo agunt. s. ipsi non uident ea que circa nos
agunt. ergo multo minus pñt uidere glāz bñoz
Dico. ea que h. agunt non ita affligerent damp
natos in inferno si uiderent. sicut gloria sanctorū
inspecta. Vnde non ita oñdūtur dampnatis ea q
h. aguntur sicut sanctorū gloria. q. uis etiā eozū q
h. aguntur ostendant eis ea que in eis tristitiā au

gere pnt. licet p se non uideant. Quomodo autē ani
me in purgatorio exiit pnt scire qñ pro eis suf
fragia sūt. dicam in purgatorio. Item quomodo
intelligat q diues epulo dampnatus rogauit p
fratribus suis cū in inferno sit pfectū odiū. et desi
derent dampnati omnes dampnari dicaz in infer
nus. Item consueuit queri. An boni bonos in
regno ul mali malos in supplicio agnoscant. Hu
ius rei snia in libris dñicis in euangelio luce ē lu
ce clarius demonstrata. ubi dī q abraham lazari
cognouit. et diues fratru suoru in tormentis infer
ni meminit. Ex quibus uerbis ut dicit gōg in iij
dral. aperte declaratur. q et boni bonos et mali
malos cognoscūt. Si enim lazari abraham nūme
cognouisset. nequaquā ad diuitē in tormentis posi
tū de transacta eius cōtione loqueretur. dicens
q mala recepit in uita sua. Et si mali malos nō
cognoscere. nequaquā diues in tormentis positus
fratru suoru etiam absentiu meminisset. quo enim
pntes non potuisset agnoscere qui eadē p absen
tiu memoriā curauit exorare. qua in re etia: qñ
dicitur q et boni malos. nam diues ab abraham
cognoscit. et mali cognoscunt bonos. q et electus
lazarus a reprobo diues ē cognitus. Item ut dicit
gōg. sit in electis quoddā mirabilius. q eos nō so
lū non agnoscunt quos in hoc mūdo nouerunt
s; uelut uiuos ac cognitos recognoscunt bonos
quos nunquā nouerunt. Quomodo sancti orationes
nostras cognoscunt. dicam in oratio.

Degaudio. as. in gaudio exponitur.

Degener. eris. apud antiquos fuit generis oīs.
apud nos ē cōmunis generis dedinacōne. s; om
nis constructōne. et dī degener qui deorsum ē a
genē et nobilitate. i. in decor. Et deriuat a degenero
ras. Et cor pñl. Lucan in vj. Degeneres trepidat
animi peiora q iisant. Pap uero dicit. Degener q
de genē nobili nascit et inhoneste uiuit. degener
ignobilis in pari genē suo generi dissimilis.

Degenero. ras. ex de et genero. ras. in genio ras
eglutio. tis. tui. uide in glutio. **H**est ibi uide
tis. Et producit glu.

Degna morsus grece. fm hug et papiam.

Dego. gis. degi. i. uiuo. et caret supino fm usuz.
Et ē compositū a de et ago. gis. et prod de. Vñ
in aur dī. Qui cor hñt humile ul casto corpore

Degulator dicit q gule sit ceditus. **D**egunt
ehisco. cis. i. ualde deorsuz hiscere. vñ hiscēs
oīs ge. i. aptū hiatu diffusuz ualde hiscens a de et

Dehozor. aris. in horrore. aris. uide. **H**isco.
eicida. deus componitur cū cōdo. dis. et dī h
et h eicida. de. pñl prod. qui deum occidit.

Decola. deus componitur cū colo. et dī h et h
decila. le. pñl cor qui ul que deum colit.

Diecto. ras. frequentatiū de deicio. cis. deiectū
eiero. ras. in iuro iuras uide.

Deifico. deus cōponit cū facio is et dī deifico as
i. deū facere. Vñ deificus. ca. cū. dimi. penl cor

Deicio. cis. deien deiectū ex de et iacio. et ē de
ijcere deorsum ul de vno loco ad aliū iacere. vñ
deiectus. ra. tum. et deiecto. ras. frequentatiuum.

Deinceps ab hodie in antea. adhibium tempis
ul ordinis. Et desinit in pa. Et ut dicit hug com
ponit a de et incepto. et dicit q penl acuitur sic
de longe abintus. Et hunc sequor.

Deinde antepenultimā acuit uide in inde.
eintegro. itez. ruzsum. fm pap. uide in integ

Deiuo. ras. penultima producta. ex fm hug
de et iuro. ras. uide in iuro.

Delabor. eris. ul delapsus sum. de vno loco ad
aliū ul deorsuz labor. ex de et labor eris. et prod

Delapido. das. ūbum actū. penl cor. et est
delapidare h pap eūte consumē. erogare. uisitare

Delator. tons. i. accusator. a de ferro de feris quos
ē accusare. et sic sumit ij machi iij. Symon autē
predicū pecuniaz et patrie delator. **E**t ut dicit

Delatura. re. dī accusatio uel prodi. **P**onitur
tio. detractio ul deportatio.

Delatus. ra. tū. a deferendo dī de vno loco ad
aliū locū latus. deorsum latus accusatus.

Delecto. ras. ex de et lacto componitur delecto
ras. et mutat. a. in. e. Inuenit eadē in deponenti

Delectus. tus. tui. i. delecto. Et adiciue delectus
ra. tū. a diligo. gis. Et ut dicit pap. Delecta dī mul

Delego. as. aui. ex. de et lego. gas. In de delecto
tis. pñcipium. Et ē delegare de vno loco ad aliū

Deleo. es. leui. lere. i. destruo. extinguē. in re
ex de et leo les quod non ē in usu. In de delecto

Deleatū a deleo vñ et letū ipsa res que delectat
qī a leo simplici quod in usu non est. et format

Deleatū a deleui. ui in tū. Et prod de deleo les.
ria. Omnia mors delect omnia morte cadunt.

Delibatio in delibo. bas. uide.
delibo. bas. hui. unde delibatio. onis. fe. ge. Et cō

Delibatus. ra. tū. unde delibacō. onis. fe. ge. Et cō
ponit delibo. ex de et libo. bas. et ē delibare saci

Delibatū a de libo. bas. et ē delibare saci
ficare. immolare. consummare. contingere. uel pa

Delibatū a de libo. bas. et ē delibare saci
ficare. immolare. consummare. contingere. uel pa

Delibatū a de libo. bas. et ē delibare saci
ficare. immolare. consummare. contingere. uel pa

Delibatū a de libo. bas. et ē delibare saci
ficare. immolare. consummare. contingere. uel pa

Delibatū a de libo. bas. et ē delibare saci
ficare. immolare. consummare. contingere. uel pa

Delibatū a de libo. bas. et ē delibare saci
ficare. immolare. consummare. contingere. uel pa

Delibatū a de libo. bas. et ē delibare saci
ficare. immolare. consummare. contingere. uel pa

Delibatū a de libo. bas. et ē delibare saci
ficare. immolare. consummare. contingere. uel pa

[illegible]

mentior.issimus.vñ dementior.tius.me.adibitū
et l5 dementia.tie.fm hug. Pap uero dicit. Demēs
dicitur quod diminutionem mentis habeat. Est enim rem
palis. Amens uero perpetuus. ¶ tū fm pap
demonium inquit. sectū. defectū. ul' mensura
demento. ras. a demens dicitur demento. ras. i. fu
rere. ul' furiosum facere. et dementor. caris. depo.
in eodem sensu. ul' dē dementare. qđ dementez fa
cere. extra mentez. i. rationem ponē. Actū c viij.
Magis suis dementasset eos.
Demeo. as. aui. ex de et meo. as. et ē dēmeare
deorsum ul' ualde de uno loco ad aliū meare tñ
Demigo. gis. demisi demisum. ex de et ingo. ¶ lire
mezis. et ē demigere. deorsum megere. ul' a misi
one qđ deorsum subleuare. Psal. Non me demigat
Demero. ex de et mero tis ¶ tempestas aque
componit demero. tis. i. destrue. abscinde. et dese
Demiror. aris. atus suz. ex de ¶ care. et cor me
et miror. et ē demirari ualde mirari ul' deorsum
vñ et ponit p despicere. quod enim despicimus
quali sub nobis aspicimus. Et producit mi
Demitigo. gas. gavi. ex de et mitigo. gas. et ē
demitigare. demulcere ul' pcutere. et corripit ti
Demo. is. psi. pti. demē. i. detrahē. minuere. Et
prod de. Oraē. in epy. Deme supelio nubem ple
Demolior. a de et molior ¶ rumq; modestus
componit demolior. liris. demolitus demoliri. i.
ualde moliri ul' deorsum. ul' demoliri. i. destruere
et qđ dissipare. et uenustate uultus qđ ad nichilū
redigere Vnde in math vj. Vbi nec erugo nec ti
nea demolitur. Et pducit li
Demollio. hie demolui ex de et mollio Et est
demollire ualde uel deorsum mollire ul' indurare
Et scribitur p geminum. l.
Demon. onis. interpretatur pitus ul' sciens. vñ
h demoniū. nij. illud idem scz malus spūs. et de
monicus ca cū penl cor. Sed a demoniū demoni
acus ca cū. Demon componitur cū cachos quod
ē malū et kalo qđ est bonū. Et sunt cacodemo
nes mali angeli qđ mali scientes. ul' malū scien
tes. Kalodemonēs boni angeli qđ boni ul' bonū
scientes. Et scribit p ac demon. Et cor penl in
obliquis. De corpibus demonū habes in succuba
Item qualiter imprant fantasiā habes in uolū
tas. Item de obstinatione demonū habes i infer
nus. et in pena. Item an demones corpora trāsmu
tent dicant in dyomedes. Itē uide in antixpūs. et
in dyabolus. et in miraculum. Et fm ysid. demo
nes triplici acumine scientie uigent. scz subtilitate
nature. i. ingenij experientia tempoz. reuelacione
supnoz spiritū. Aliqñ idem nephandi spūs eqā
que ipsi acturi sunt uelut diuinando predicat. ra
cō enim predcōq; est. cū enim peccatū non tollie
naturam. h tantū diminuat abilitatē ad bonum
fm q; magis facit a grā distare. oportet in demo
nibus lumen intellectiale pspiciū manare. qā na
tura eoz intellectialis est. Cognicō autē eoz est de
rebus duplr. Quidā enim sunt quoz cognicō per
causas naturales ul' signa haberi non possunt. et
talīa non nisi reuelacione spiritū supnorum cog
noscunt. Quidā uero sunt quoz cognicō p natu
ram haberi potest. et hoc duplr. ul' p causas deē
minatas ad effectus naturales et talia cognoscūt
subtilitate nature sue inōptum in eis resplendent
similitudines totius ordinis vniūsi. ul' p aliqua
signa ex quibus ut in pluribus p̄ aliqua cognicō

Demonstro.as.aui.ex.de et monstro.as.et ē de
monstrare rem subiectā ul' quasi subiectam ocul
ul' intellcū pñtare.vñ h' demonstracō.onis.Et
h' et h' demonstrabil' et hoc le.et demonstratori
us.riā.riū.et demonstratiuus.ūa.ū.quod demōs
trat ul' quod demonstratur.

Demū. postmodū. nouissime maxime. uē. itē.
emisso. sas. dubito. dissimulo.

narius.ij.p tali numero.et pro quodā genē nu
mi.qz pro x numis olim reputabatur.et penfar

Denique postmodum. postremo. nouissime. com-
ponitur ex denuo et quod. Et scias. quod quod constructio est

Oenominatiuū nomen ē quod a **de** vndiq;
nomine deriuat̃ ut iusticia ab h̃ nomine iustus.

Dens. a demo. is. dñr hñ dens dentis. qz demant et
autant omnia dentes. ul' dñr qñ de centes. qz pul

nos dicimus dentes. Quorū p̄mi incisui ul' p̄ciso
res dñr. qz omne quod accipit ipsi prius incidunt

maxilla. et duo in sinistra sunt. sic utique nec
canis ipsis ossa confringit. sic et homo. et qđ nō
possunt priores precipere illis tradunt ut confrin

uocantur. Vt nūc om̃e molares qui contina et
conciſa a prioribus et confracta a ſequentibz ſuſ
cipiūt ut molent et malticent. Et ſunt plures dē

enſet. ſes. in denſo. ſav. en.
enſetus. a denſeo. ſes. denſetus. ta. tū. i. deſus
ſez p ſe licet qñq inueniāt p denſato. ſj denſatū

denſeo, ſes. illi. i. ſpiffum eſſe ut neri. ſuadent in
qñq; denſere poſſitū tranſitiue ꝑ denſare. et a den
ſeo. ſes. denſus. ſa. ſum. i. ſpiffus. Denſo componi

Dentana. ne. fe. gen. ferrum vñ medici dentes
dentale. lig. ge. neu. in qđ in **T**rollūt et eruūt

entatus. r. n. qui dente. r. a. o. magnos. et a
enticulus. li. dimi. puus dens. **D**ens dicitur.
ento. r. a. s. i. dentatū facere. Et deriuat a dens

entollus. bla. tollum. omnino plu. habere.
nus. Et dicitur a dens. dentis
genus. na. nū. in singulari tantū valet optum

numeros. ut illi incedunt. den. i. decem et octo fm

Quoniam in parte valet optimum suum promittimus generaliter faciamus doctrinam. quod diximus e generaliter faciamus doctrinam. quod diximus e generaliter faciamus doctrinam.

ter de omnibus nominibus
libus distributivis. ut bini trini quaterni
quinteni septeni. na. nū. denarij septenarij. **T**riarii.

ponit adubium est loci. Et acutus
opactus in deperisror uide.

Sap xix. Tamq̃ equi enim depauperunt

Et componitur a de et paciscor multum. Et com

ponitur a de et pellicio. ab.
depelliculo. las. laui. i. decipe. a de
depellere. sic depulsi depulsum depelle. i. de
et pello.

Depesco. cis. depescui depescere.
 quod non ē in usu. Et ut dicit ps. in
 m. qui et depesco. cui. a pñti tempe faciūt compescere. Proponit

tamen supina modo non sunt in ho-
 bni aeterni uti eis possimus.

Depilo. las. i. pilos auferre. componit a de et pilo. quod denuat a pilus. sicut pilus. quod de

riuat a pila p instrumento de
lare. rape furari. expoliare. et in hac p. sicut in
ne prodi pi. sicut in

pellē. uł deorsum. Et compo-
gis. quod est miungo uł impello.

niē a de et pleo ples quod
epono.nis.pnl prod in pono.m
enoutanus.ni.mas.ge. qui ad ram g
Sei de ponte le pre
ebant pum
bug

Et componit a de et pons. in
populor. aris. in populor. aris.

depositū traditū ul' cōmendatū
commisissū. a depono. nis. *deponere* p̄uare. p̄ue facere
componere. a compono. nis. *componere* p̄uare. p̄ue facere

De p̄ior. aris. atus. sum. ex
nitur. et est de p̄iori ualde preciani. Et est dep̄.

Depcor. anis. atus sum. u.
p̄cari ualde p̄cari. Vel de p̄t ibi esse. u.
p̄cari ualde p̄cari. Vel de p̄t ibi esse. u.

Depor. ario. sibi deponens. i. ualde deporari p
das facere. dissipare. ex de et predor. ario. Et p
pre. Et construi cū accusatiuo. Vnde in terencio
Oculus meus deporatus est animam meam.
Deprehendo. dis. deprehendi. ex de et phendo. Et
est deprehendere perfecte cognoscere. ualde tenere.
hendo. ubi actm. deprehensum deprehendē. i. depre
depubis. Pubes componit a de et pndo. dis.
depubis. et p. be. i. deorsus a pube. i. a barba. vñ
et h et h impubis et h impube. Gt impubis. i.
imberbis. sine pube qui nondū habet pubem. Et
produit pu. uide in puber.
Depuro. des. cor pu. in pūdeo est.
depuro. ras. prod pu. uide in puro. ras.
retro cor re. Baruth vj. Vñ itaqz turba de
retro et ab ante. Et componit a de et retro. uide
a simili in desuper. et etiam in retro
Derideo. des. si. ex de et rideo. Et prod ri. et est
deridere deludere subanare. de aliquo risum mo
uere. Vnde derisus. sū. sum. delusus. et h derisus.
lus. i. delusio. uide in rideo des Et scias q derisio
tanto grauius est peccatū. qto maior reuerentia
debet psonē que illudif. vñ quissimū ē izridere
deū et ea que dei sunt. sm illud ysa. xxvij Cui ex
probrasti et quem blasphemasti. et sup quem exal
tasti uocē tuam. Et postea subdit. ad sanctus is
rael. Deinde secundū locū tenet derisio parentū
Vnde dicit proij. xxx. Oculi qui subannat pēz
et despiciit phum matris sue effodiēt eum cornu
de torrentibus et comedant eū filij aquile. Deīn
derisio iustoz graue peccatū est. qz honor est iū
tis pmiū. Et circa h dicit iob xij. Oendetur iusti
simplicitas. Lampas contenta apud cogitationes
diuini. para ad tempus statuti. qj dicat. nō po
tēbis me deridere nec racōne minoris uite. nec ra
cōne minoris scie. qz lampas. zē. Nec racōne mio
ris glorie. qz para a deo ista lampas remunerari
in tēpe statuto. Quasi dicat. Non sum minoris
uite. nec minoris scientie. nec ero minoris glorie
qz uos qui me deridētis. pmo maiors. vñ minus
dicit et plus signat. qz nec uos bonaz uitam nec
bonū intellctū nec beatā glā habetis nec habebi
tis. in derideo. des. est. **D**erisio n peniteamini
derisio. uas. a riuus p componē deriuo uas
et deriuo. uas. Et dñt. nam deriuare ē riuum de
fonte ducere. h deriuare est fontē in diū sos riuu
i. qj fons in riuulos ducit. h latinitas deriuatur
a grecismo. i. qj de fonte ducit. Similiter dco pri
mū deriuat. qz qj fons in diū sos riuos ducit. h
dco deriuat. i. qj riuus a fonte ducit. Et
te qj in pncipio. in c de speciebus nominum
Derogo. gas. pñl cor in rogo. gas. est.
derogo. dis. in scando. dis. est. **D**eris
derisio. ris. nescire. obliuioni tradē. ex de et scio
derisio. desero. ris. est. et corripit se.
derisio. n. derelictū. dem qz non feritur. et ideo
derisio sunt. ul pē dici desertum qz deseritur. i. ab
hominibus non habitat. et hinc deserto. ras. scz
derisio facere. pē eadē esse fre. huius. ubi deserere
derisio. des. componit ex de et se deo. et est desi

dere deorsum sedere. a pposito desiste. pigere. vñ
desidesco. inchoa. et h et h deses. sidis. piger et re
missus. vñ hec desidia. die. i. pigricia. Et hinc de
Desideratū ūbum. de h hēs **D**esideratū. sū. sum
supra in tertia pte in tractatu de speciebus ūboz
capitulo de uerbo desideratiuo.
Desiderius. rij. uñ o desiderii. psum nomē uiri
De quo dicit Iero. in plogo pentateuci. Deside
rij mei desideratas accepi epistolas. et infra. Nūc
te deprecor desiderii karissime. Et acuitur de.
Desidero. ras. ex de et sidero. Et est desiderare
cupē. et ppe celestia. et hinc h desiderū. rij. vñ de
desideriosus. sū. sum. Et est ūbum actiū desidero
Designo. nas. in signo. nas. est.
Desilio. lis. in salio. lis. est.
Desimo. nis. in sino finis est. Et corripit si.
Despicio. pis. i. deorsum sapere. de sapientia exi
re. ex de et sapio. Et corripit si.
Desisto. tis. in sisto. tis. exponitur.
Desui pteritū d desino. nis. sap v. desuimus eē
desolatus. sicut dicit pap. desolare solū relinq
re. destrūē. desolatus. de solo eiectus. in ops deice
Desolor. ario. ex de et soloz. i. deuastare. **D**es
derelinquere. et solū facere. vñ desolatorius. na.
nū. psal. Cum carbonibus desolatorijs. Et prod
Despectus. in despicio est. **D**esp
despero. ras. ex de et spero. as. i. a spe cessare
sine spe fieri. et pō pñl. vñ desperans omis ge.
Despiciabilis in despicio est.
Despicio. cis. despexi despectū. ex de et specō is
componit. et ē despiciere deorsum aspicere ul cō
temnē. et uilipendere. Quē enī contemnimus qsi
deorsum aspicere uolumus. Vnde despecto. ras.
fre. et h despectus tuf et despectus. ra. tū. Et com
paratur. Vnde despectiuus. ua. uum.
Despico. ex de et spico. cas. componit despico
cas. et despico. cas. deponens. i. grana de spica
excutere. ul extrahere. vñ et sepe ponit p aufer
re et pro apire. Et prod spi. Item despico p de
riuan a despicio. cis. et ē idē quod despiciere. Vel
p se cōponit a de et specio. cis. Et sic cor spi. vñ
grec. Tunc ego despico cū de spicas extraho gra
na. Despico ac ppre dico cū specio deorsum.
Despondi est preteritū de despondeo. des.
Desponso. sas. frequentatiū de despondeo des.
di desponsum. su. u. in. o. uide in spondeo.
Despuo is in spu is est.
Desterno nis. Ex de et sterno nis componitur
desterno. nis. destravi. i. ualde ul deorsum sternere
ul de est ibi priuatiū. qj a pace ul a paratu re
mouere. ul sellam auferre. quod et dissellare dz.
Et in hac ultima significacōne sumit gen xxiiij
ubi dz introduxit eū in hospiciū ac destrauit ca
melos. i. sellas et sarcinas deposuit.
Destino. tenco componit cū de et interposita s
dz destino. nas. i. legare. mittere. depurare. ascribē
significare. Et in componit pdestino nas. Quidā
tamen dicit q componit a de et stino as quod
non est in usu. h pus dictū pualet. Et cor sti des
tino. Vñ ouid mera. Destinat imperio dau pñū
Destiti ē preteritū de desto. ras. **D**esta ueni fama
et de desisto. tis. Et corripit sti.
Destlo. ras. stiti. in sto stas exponitur.
Destraui ē preteritū de desterno. nis. quod com
ponit ex de et sterno. nis. Et tūc scribit p s. Est
ec pteritū de dextro. as. et tūc scribit p x dextui

Desuo. es. in suo. sues est.
Desultor in salio. lis. est.
Desum dees deest deerunt. in sum es uide.
Desuo. is. in suo. suis. uide.
Desup si sequit casus ut desup terram due par
res sunt. ut dixi sup in secunda pre in c de super
Detento. ras. fre. de detineo. nes. detinui. deten
tum detentu. u. mutata in o.
Deterior. a detero. ris. d. l. b. et l. b. deterior. et l. b.
deterius. i. peior. et deterimus. a. nu. i. pessimus
et hinc adubia deterius deterime. et a deterior d
terio. ras. i. peiorare. **E**t nota q detero ponit
in compacone pro posituo predcorum nominu
ut detero deterior deterimus. et cetera.
Determino. nas. a de et termino. nas. ubi ac
tiu. et e terminare diffinire terminos auferre.
Detero. ris. detriui deterere. i. ualde terere. Item
detero. ris. rui. deterere. i. peiorare ul' peiorari.
Deterimus in deterior uide.
Detector. aris. a de et testor. et est detestari ual
de testari detestare. ul' execrare maledicere abbo
minari. vñ h. et l. b. detestabilis et l. b. le.
Detneo. nes. nui. detentū a de et teneo. et e de
tinere remorari. impedire ul' deorsum ul' de suo
proposito tenere. Et corripit ti.
Detonsus. sa. sum. d. a detondeo. es. quod com
ponit a de et tondeo. Et coponit indetonsus a u
Detractio. a detrabo. his. detraxi detractum. l. b.
detractō. onis. **N**ota q detrabē consistit in ad
nichilando ul' diminuendo bonū alius vñ apmo
dior. Detrahē est alioz bona inūtere ul' negare.
Vel detractio ē reuelacō defectus absentis prox
imi facta alicui ut ipsum proximū in bono mi
nore extimet. Et h. has duas notificacōnes dis
tinguuntur sex spēs detractōnis. tres fm pma. et
tres fm secunda. Tres pme sumunt respectu bo
ni. secunde respectu mali. Respectu boni cū qd
negat bonū alterius. aut tacet ubi non debz. aut
iniit respectu mali. cū reuelat ubi non debet al
terius peccatū. aut agguat. aut fingit quod non
ē. Vnde quidā. Cū nego iam factū. taceo puerito
reuelo. Aggrauo delictū noua cūdere cū mala co
nor. **C**ontra detractores dicit Iero ad rusticum
monachū. Si uis me corrigi delinquentem apre
inrepa tantū ne occulte mordeas. Quid enim m
prodest si alijs mala mea referas. si me nesciente
peccatis meis pmo detractioibus aliū uulneres
et certatim omnibus narres sic singulis loquaris
quasi nulli alteri dixeris. l. b. est non emendare me
h. uicio tuo satisficere. Item bernh in ij li de con
sideracōne. Porro detrabere an detrabentē audi
re quid horū dampnabilius sit non facile dixeriz
hoc intellige si inducat eū ad detrabendū ul' sal
tem placeat ei detractō. ppter odiū eius cui det
bitur qm deus odit eos dñte cantit. qm recti dili
gunt bona pfecto consolacō cū blasphemamur a
malis benefacientes si recti diligunt nos omīno
sufficit aduersus os loquentium iniqua. opinio
bonoz cū testimonio conscientie. Non uenit ani
ma mea in consilio detrabentium. qm deus odit
eos. dñte aplo. Detractores deo odibiles. Quam
sentenciā deus in psalmo loquens confirmat. De
trahentem inquit proximo suo hunc psequerbar
Nec miq cū id popue uiciū caritatem que deus
est quidem ceteris acius impugnare et persequi
cognoscatur. quemadmodū uos q potestis aduer

tere. omniū qui detrabit primū quid seipsum pro
dit uacuu caritate. Deinde quid aliud detrabendo
intendit nisi ut is cui detrabit ueniat in odiū ul'
contemptū ipse apud quos detrabit. ferit ergo
caritatem in omnibus qui se audiūt lingua ma
ledica. et optum in se ē necat funditus et exting
uit. Non solū autē in pñtibus h. in absentibz ui
uīs ad quos uolans ūbum forte p eos qui pñ
tes sunt puenire contingit. Cor siquidē felle luo
ris amari p lingue instrumentū spargere h. ama
ra non potest. dñte dño. Ex abundantia cordis
os loquit. Et sunt species pestis huiusdū alij qd
nude atqz irreuerent ut in buccam uenit uirus
euomant detractōnis. Alij autem quodā retine
te uerecūdie fūco conceptam maliciā quā pñt
non pñt adumbrare conant. Videris alta pñt
suspina. sit qd quodā cū gūitate et uoce plangenti
tu mesto dimissis supcilijs et uoce plangenti
di maledcōni. Et quid tanto pñt uisus et magis
credidit ab hys qui audiūt corde inuero et magis
condolentis affectu q maliciōse proferri dolo
quit uehement p eo q diligo eū sātis. et nūq po
tui de hac re corrigē eū. Et alijs quid michi uide
Bene cooptū fuerat de isto illud. h. p me nūq
innouisset. ac qm p altz patet facta res uera
tem negare non possum. dolens quid in pla
ē. et addit grande dampnū. nā alias quid in pla
ribus ualeat. Ceterū in hac pre ut uerū detraho
cusari minime pñt. uidē enā in ul' et in tracto
Detrabo. his. in traho. his. uide in tracto
detracto. ras. ex de et traho. uide in tracto
detrimentū. ti. ge. neu. dampnū. i. actura. dñm
nuco. Et deriuatur a detero. ris. Et est derisus
Detrusus. sa. sum. a detrudo. dis. Et est derisus
inclusus. expulsus. Et producit penulimam.
Detudi pñt cor ē preteritum de derudicōne.
Deueho. his. in ueho. his. est.
Deuexus. a deuto. tis. d. deuexus. a. um. inu
natus. incuruatus in rotundū uisum qd deuehū
ul' d. a deueho. q. vñdiz qd deorsum uehat. Et co
patur. vñdē h. deuexitas. ras. Et nota q deuehū
ppe d. conuexū ul' deuehū. ul' si quo aliud sit
Deuto. as. ex de et uio. as. i. exorbi. a. u. et e ior
rare. extra uia re. Vñdē deuius. a. u. et e ior
uia qd auiā. q. loca secreta. extra uiam. a. u. et e ior
Deuns. a. deē et vñs ul' uñcia cōponit. q. uñcia
h. deuns deuncis. i. decem uñcie. ul' quod melius
ē uñdecim uñcie. q. uñcia ei desit uñcia ad libitū
componitur a de. quia ei desit uñcia.
Deuoro. ras. are. p. furorem maledicere. expre
brare. deuocōnem sanctis auferre. Vñdē pñt
Ruina ē homini deuorare sanctos. fm vñā lūm
Item deuorare. i. emissum uotum infringere. fm
quenter uouere. et ē fre. huius ubi deuoro. as.
deuotū deuotu. Et prod pñt deuoro. as.
Deus dicitur a greco theos quod significat mutui
et iñ mutata. o. in. u. et. d. posita pro th. dicitur
deus. q. timor sit omnibus rebus comoda omnia
ul' d. a do das. q. dat omnia diligit et nichil odit
ul' a diligo. q. omnia diligit et contrariū. q. nichil
que fecit. ul' a desum dees p contrariū. q. nichil
ei desit. Et scias q largo mō sumit deuorare. q.
non pñt qm d. q. deus deriuat a theos. Item q.
as q. deus facit uñm in se scz deo. et nūq deus
men aliqñ ntiis ponit pro uñ. sicut agnus p. as

Dialectica. a dya quod ē duo et logos quod ē
 pmo dicitur h dialectica. e. q̄i dualis pmo. qz dyalectica
 disputacō rota usq̄ et finit̄ inter duos scz inter

Diana.nc.jugos uen...

bus suis compositis ē actiū. Bñdico tamen et ma-
ledico fm q̄ constructūtur cū dñs neutra sunt. et
fm q̄ constructūtur cū accusatiuis actiua sunt. Et
omnia faciūt p̄teritū in xi. et supinū in ctum. et
hanc sillaz di prod̄ omnia ubiq̄. Tamen scias q̄
dixi p̄teritū naturaliter cor̄ di. vñde dicax. cis. et
mobilia que componūtur a dico. cis. ut maledi-
cus. ueridicus. caudicus. corripit. J ante c. q̄ h̄
naturam tenent huius ubi dixi cuius p̄ma natu-
raliter breuis est. De hoc a simili require in ij p̄
te ubi agitur de accentu ūborum quasi in fine
dicolos in colon uidē.
Dictator. a dicto. ras. h̄ dcātor. toris. qui dcāt
vñde et dcātores dicebantur olim quidā p̄cep-
rati ualde in romana ciuitate q̄i p̄ncipes et p̄cep-
tores. vñde hec dcātura eorum honor.
Dictio. a dico. dñs. h̄ dcō. onis. et d̄z dictio q̄
dicat aliquid et significet ul' intelligi faciat. Vñ
dcōnare. i. dcōnes cōiungere ad constructiōnem o-
ratiōis. Item a dico. cis. h̄ dicio. onis. i. ptās im-
periū. et tūc debet scribi penl p̄ c. Et ē eius nt̄is
in raro usu. Vñ in iudith. In dicōne tua domine
sunt cūcta posita. fm hug. Pap̄ ecā dicit. Dicio
onis. per c̄ solam ptās. condico imperiū. Dcō ūo
ps quelibet orōnis. h̄ nt̄is qñ scribiē p̄ c̄ solam
non est in usu. Et tūc cor̄ p̄maz. Vñde in aurora
d̄z. Celsius ac opibus aut dicione uelbi.
Dictio. ras. pñl cor̄ frequen. ūbū. i. frequenter
dcāre. Et formaē ab ultimo supino de dicto ras
sc̄z dcātu. a mutata in J et u in o. fit dictio.
Dicto. ab hoc supino dcū. u. in. o. fit dicto. ras.
ūbum frequentatiuū. i. frequēter dicere. et est dcā-
re animi concepōnem recta orōne profere et cō-
ponere. qui hoc facit frequenter dicit. Dicto com-
ponitur edicto. as. i. ualde ul' palā dcāre ul' dicē
Dictū. a dico. cis. h̄ dictū. ti. et h̄ dcūs. tus. tui.
dictū ē quod d̄z. dcūs est actio ul' passio dicendi
Dicturio. ab ultimo supino de dico. cis. sc̄z dcū
addita. rio. fit dicturio. ris. ūbum meditatiuū. Et
corripit. u. ante. r. Et caret supino.
Didascalus grece latine magister siue doctor. Jñ
didascalus. tus. tui. i. mgrātus. et didascalo as
i. mgrāfrare ul' docere. et didascalicus. ca. rum.
i. mgrālis. siue doctrinal. vñde genus loqñdi ma-
gistri ad discipulū d̄z didascalicu. quo boec utiē
in libro de consol. ubi phīa mgrā boecio discipu-
lo loquē. et cor̄ sca. uide de h̄ in hermenticus
Didimus grece dubius latine. et cor̄ pñl. Thomas
ap̄l̄s dcūs ē didimus. quia diu hesitant in fide.
Didragma. me. duo dragma ul' mensure. mat̄is
xviij. Didragma noster non soluit didragma. J̄ez
mach. li. ij. c. iij. Portantes argenti didragmas tri-
centas in sacrificiū hercul. et scribiē p̄. c. et ñ p̄ g
Diduco. cis. duxi diducere. ex di et duco. cis. et
ē diducere in diūsal p̄tes ducere. i. diuidē ul' sepa-
re. extendere. ul' subn̄iare. Et prod̄ du.
Diecula. le. a dies d̄z h̄ diecula. le. pua dies. Et
ponitur pro qualibet pua mora tempons.
Diemerōn. Emeras quod ē dies componit̄ cuz
dya qd̄ est duo et d̄z h̄ diemerōn ul' diem̄ez lat̄
nū. i. biduū. Et ē e terciā litera in papiā
Diennū. nij. i. biennium.
Dico. es. et. i. diem facere. a dies d̄z. et est ūbū
excepte actōis. quod soli deo cōuenit. vñd̄ dies
co. cis inchoat̄. et hinc dies et diesit in p̄sonali
a. vñ nūc d̄iet. i. dies fit. et diesit. i. dies incipit eē

18

Dig. le. quod componit indigestibilis. le. i. nō di
gestibilis. re. cō. ge. qui docet diges. **D**igestibilis
ti. ul. qui docetur. Et derivatur a digestum. ti.
Digesti. ti. a digero. ris. ul. a digestus. ra. tū. dī
legalia ibi excellenter digesta. vñd h et h digest
alis et h le. quod ptinet ad digestum.
Digestus. a digero. ris. digestus. ra. tū. Et cōpo
nitur indigestus. et digestim adūbiū. i. ordinatim
et hec digestio. onis. Et componit indigestio. et
hic digestus. tus. tui. dignitas.
Digitabulū. a digitus dī hoc digitabulū. li. in
struunt in qd digitus intromittit. qd et digitale
digitale. vñd in digitabulum. **D**igitus
digitellus. h. diminutivum parvus digitus.
Digito. ras. in digitus vñd.
Digitulus. li. diminutivum parvus digitus.
qñq in utraq manu ul. pede. ul. digiti dñz quia
decemter iūcti existunt. Nam habent in se et nūm
pfectū et ordines decem. Primus dī pollex
q inter ceteros pollet utute et ptate et grossitu
dine. Secundus saluatorius ul. demonstratorius.
ul. index. q. eo fere saluamus ul. aliquid demo
stramus. Tercius medius ul. impudicus. q. p. euz
a iurendo pbrī infectacō expmitur. Idem et uerpus
posteriora et obprobriū sempiternū dedit ill. nā
singulis ānis in crucifixione dñi emittit sanguē
p posteriora quē cū medio digito reponendo uer
unt eo digito podicē. et inde dñs est upus qñ
bñū oñditur iudeis. quem si alicui iudeo oñderis
minus ut fertur te diligit. hinc Juuenal. Oedi
um q. oñderet vnguem. Hoc faciebat demochus
fortune. scz pñdebat ei mediū digitū in obpro
briū. sicut fit iudeis p hoc eam contemptibilem
esse oñdens. Et hinc est q. upus inuēit p iudeo
Juuenalis. qui sūt ad fontem solos deducere i
pos. Glosand. Id ē iudeos. Quartus digitus dī
tur annularis. q. in eo solet ferri annulus. Idem
et medicinalis. q. in eo tra colliria a medicis col
ligunt. Quintus auricularis. q. eo aures scalpimus
et q. ex eo solemus aurem purgare. Et a digitus
denuat digitulus. li. et h digitellus. li. dimi. et di
gitro. ras. i. digros facē. ul. demonstrare digito. Et
p componem indigito. ras. i. digros induere. uel
demonstrare ul. nominare.
Digna. i. dignitas ul. nomen. decus. laus. gra.
dignitas ē abicius honesta **D**ignitas. i. paradigma
dignitas decus. laus. nomen. gloria. summus ho
dignitofus. a dignor. aris. dī. **D**ignor. fm pap
theū. Cum in illo seculo infirma dignitose anime
Dignor aris atus sum. i. dig **D**ignor. fuit subiecta
nū iudicare. dignū habere. vñd dignus. na. um.
Et comparatur. vñd h dignitas. et dignofus a ū
nī dignus. Dignus componit indignus. a. um. et
nī dignor. vñd h indignitas. Dignor ūo compo
nitur dignor anī et indignor. aris. i. irasci. Et ē d
nū dignor cū actō et ablatō ul. genitō. Sed dig
nū tantū cū ablatō et genitō. Et ut dicit papias
Dignū equū congruum competens.
Digredior. cñs. digressus suz. ex dī et gradior

Et ē digredi in diūsal ptes grādī. et separatim ul
diūsal modis grādī nunc huc nūc illuc. nunc sur
sum nūc deorsum sinistorsum ante retro. h huc
Pap uero dicit. Digressi ab inuicē sepati. digredi
Dijudico. as. ex dī et iudi **D**iuidi. Et cor gre.
co. cas. et ē dijudicare diūsal modis iudicare. uel
deliberare. discernere. diuidere separe. Et est actiō
Dilabor. eris. ex dī et labor eris **D**iudico cas
et est dilabi diūsal modis labi ul. in diūsal partes
ilambo. bis. in labo is uide **D**ilabi. Et prod la
ilato. ras. penultima. pducta. uide in lato ras
ilator. oris. mas. ge. q. differt. a differo. fers.
ilatus. ra. tū. pñl prod. in fero fers uide.
ilecho. a diligo. gif ul. a dilectus. ti. addita. o. dī
h dilectio. ul. dī dilectio a dya quod est duo et li
go. as. q. in se duo ligat. ul. q. a duobus incipit
quod ē amor dei et proximi. ul. sit etymologia
dilecho quasi duos ligans. ul. a duobus incipies
Et diueit a diligo. gif ut dñm **D**ihigē. i. discrete
a laudibz hūanis actus suos subtrahē. i. discrete ac
tus suos ad deū colligē et reducē. i. in debita distri
bucōne actus suos transire. ut carni debet pabulū
necessitatis et ūga directōnis. non autem ut eius
uires carni dominent. et omne quod ē in corpore
sit racōnabile saltē p pticipacōnem. i. indistincta
et distincta legis meditacō. ut in principio ps. Be
atus uir rē. et sic legens habet dilecōnem. i. duorū
ligacōne. **D**iligere autē debemus deū sup om
nia. et pximū sicut nosipfos. ualde enī errat qui
non diligit deū suū creatorem recreatorem. remu
neratorem Vñd dicit aug. Valde enim errarem
si deum non amarem qui dedit michi animā ut
uiuam. Graciam ut bene uiuam. Sapientiam ut
ordinate uiuā. et tandem daturus ē glām ut btē
uiuā. Et scias q. dilecō dei et pximi appa ūtus est
et spālīs pioz atqz sanctorū cū ceteris uirtutes bonis
et malis possunt esse cōmunes h aug. vñd istis
geminis uirtutis qui caret aliis celoz ad regnū nō
habet vñd uolet. uide in caritas. **E**t scias q. q
dam probabiliter dicit. quilibet sanctus in pñā.
plus diligit se q. proximū ecā se meliorem. h d
compacōne appinquoq ad extraneos credo q. sim
pliciter loquendo unūquisq plus diligit extrinēū
meliorem q. consanguineū minus bonū. q. plus
attendit ordo dilecōis q. tū ad pximitatē ad deū
q. q. tū ad pximitatē ad se ipm. q. nīs utzūq op
teat q. attendatur vñd de equaliter bonis plus
diligit pximiozem. h de inequalibus diligit plus
meliorem. Item ut dicit aug. quatuor diligenda
sunt. Vñd quod supra nos ē scilz deus. Alterū qd
nos sumus. Tercū quod iuxta nos ē scz pximus
Quartū quod infra nos ē scz corpus. De secundo
et quarto nulla pcepta danda erant. scz ut dilige
remus nos ul. corpus nñm. Precepit autē deus dili
gi et pximus. ut autē quicūq se diligit pcepto
non ē opus. Quantūlibet enim homo excidat a
ueritate. remanet illi dilecō sui. et dilecō corpis sui
q. nemo unūq carnē suā odio habuit. nam uiri
iusti qui corpus suū cruciant. non corpus sed cor
ruptōnes eius et pondus oderunt. Quod autē dictū
ē in secūdo et q. tū. i. de dilecōne nñ et corpis nñ nī
la pcepta danda esse. intellige scz spālīa et diuīsa
quia in illo vno scz in dilecōne pximi iuxta nos
existens totus continet. Et q. id qd nos sumus
et quod infra nos est ad nos tantū ptinens natu
re lege diligimus que in belhīs ecāz est. Ideo et

de illo quod sup nos ē et de illo quod iuxta nos
est diuisa p̄cepta sumpsimus. in quoz altero eius
quod sumus et illius quod infra nos ē dilcō con
tinet̄. Et ut generaliter dicā nomine proximi q̄
libet uiatur. et quilibet homo ul' angelus comp
hensor continet̄. uide in proximus. et in zelus. et
in amor. et in scandalū. Item de p̄fectione cari
tatis ul' dilcōnis dicam in p̄fectio et in minutus
Et nota q' cū dī. Diliges p̄ximū tuū sicut teip
sum tradit̄ et diligendi ratio et dilcōnis modus.
Racō quidez diligendi rangit̄ ex eo q' p̄ximus
nominatur. p̄pter hoc enī ex caritate debemus
alios diligere. q' sunt nobis p̄ximi. Et h̄m natu
ralem dei p̄maginē et h̄ capacitātē gl̄e. nec refert
utq' dicatur p̄ximus ul' frater. ut habetur in p̄
ma iohānis iiii. ul' amicus ut habet̄ leui xix. q'z
p̄ omnia hec eadem affinitas designat̄. Modus
autē dilcōnis rangit̄ cum dī sicut teipsum. quod
non est intelligendū q̄tum ad hoc q' aliquis p̄x
imū equaliter sibi diligit. s̄ similit̄er sibi. et hoc
tripliciter. Primo quid ex p̄te finis. ut aliquis di
ligat p̄ximū p̄pter deū sicut et seipsum. Propter
deū debet diligere. ut sic fiat dilcō p̄ximi sancta
Secūdo ex p̄te regule dilcōnis. ut scz aliquis nō
condescendat p̄ximo in aliquo malo. s̄ solum in
bonis. sicut et sue uolūtati satisfaccere debz homo
in bonis. ut sic sit dilcō p̄ximi iusta. Tercō ex p̄
te racōnis dilcōnis ut scz aliquis non diligit p̄x
imū p̄pter p̄pam utilitatē ul' dēlcācōnem. sed ea
ratione q' uelit p̄xiō bonū. sic uult bonū ipsi
bi. ut sic sit dilcō p̄ximi uera. Nam cū quis dili
git p̄ximū p̄pter suā utilitatē. ul' dēlcācōnem
non uere diligit p̄ximū sed s̄ seipsum. ¶ Volo
etiā te scire q' deū debemus diligere ex tota men
te. et ex tota memoria ut absit obliuio. Ex toto
corde. i. intellcū. ut desit error. Ex tota anima. i.
uolūtate. ut tollat̄ omnis contraria affectio. Fin
aug. Vel ex toto corde. i. sapiēter. Ex tota aīa
.i. dulciter. Ex tota mente. i. fortit̄ diligi debz de
us. Item q' immensū ē deus sine mensura est di
ligendus. ut cū eū multū diligimus parz nos diligi
fateamur. nullus q'z locus in nobis remaneat ua
cuius qui dei dilcōne non repleat̄. s̄ mens lingua
manus eius dilcōnem resonent. ¶ Scias etiam q'
q'z quelibet p̄s est imperfecta in seipsā. p̄fectionē au
tē habz in suo toto. Ideo et naturalī amore parz
plus tendit ad conseruacōnē sui totius q' sui ipsi
us. Vnde naturaliter animal opponit brachium
ad conseruacōnem et defensionē capitis. ex quo
pendet salus totius. Et inde ē etiam q' p̄ticulares
homines seipsoz mortī exponūt p̄ conseruacōne
cōmunitatis. cuius ipsi sunt p̄s. Quia ergo bonū
nostz in deo p̄fectū est sicut in causā uniuērsali pri
ma et p̄fecta bonoz. Ideo bonū in ipso esse ma
gis naturaliter complacet q' in nobis. Et ideo eri
am amore amicitie naturaliter deus plus ab ho
mine seipso diligit̄. Et q' caritas naturam p̄ficiat
ideo etiā h̄m caritatē deum supra seipsum homo
diligit et supra omnia alia p̄ticularia bona. ¶
Dilema. a dia quod ē duo et lema uorago cō
ponit̄ s̄ dilema. ans. quedā argumentacō que a
quibusdāz uocatur complexio. que vndiq'z com
plectit̄ adiūfariū. a quibusdāz cornutus filogisimus
et dicitur dilema q̄ duplex uorago. q' dupliciter
.i. utq'z uorat adiūfariū. Quamcūq' enim parz
cōcedit uoraginē. i. in cōueniens incurrit. et p̄d le

Dilubuit vnguento vnxit. p. di scribit. dilubuit
tur oleo vnguntur. unde in dilubuo. is.
Diligo. gis. dilexi dilectū. .i. amare componitur
a di et lego. gis. Et ē amare apē in malo. dilige
in bono. unde h̄ dilectus. tus. tui. Et dilectus. ta. tui
et hec dilectio nif et h̄ et h̄ et h̄ diligens. tis. .i. tui
ofus. sedulus. Et compatur. unde diligenter tuis
me adubiū. et h̄ diligencia. tie. unde in dilectio.
Dilituit. latuit. Inde dilitescere latere. fm pap.
Et componit a di et lateo. tes. Et declinat diliteo
Diluceo. ces. ex di et luceo. es. et tes. et cor li
producit lu. unde in luceo luceo.
Dilucide adubiū diserte plano sermone eliden.
dilucidus. a. ū. .i. clarus. et aptus. Et compa
dilucidior. issimus. Et deriuatur a diluado. das.
quod componitur a di et lucido. as.
Dilulascit. dilulescere incipit.
dilulū. h̄. pnt cor. cū incipit pua lux esse. Pa
a nocte diuidi. Et di a diluceo. ces. fm hug. Pa
pias dicit. Diluculum aurora.
Diludiū. ludij. .i. locus ubi diuisi ludi exercent
ul ludus diuisus et diuisus ab alio. Vnd oratio
in epy. Displicet ille locus clamo et diludia pos
co. Et componitur a di et ludus.
Dilutus. ra. tū. a diluo. is. et est dilutus distem
patus liquidus. ul ppter liquiditatem diuisus. Et
compatur fm qd est nomen. Itē dilutus lu. Vnd
ni significacōne sui ubi inuenit. Et prod lu. Vnd
psius. Dilutas queritur geminū qd fistula gutta
Diluiū. uij. catadismus nimia aqua mundā
tia ul destructio et apē ex nimia aqua mundā
cōne. sic dictū qd aqua clade omnia que deriuat
uerit diluat. .i. cōmisceat et destruat. et deriuat
Dimensus. sa. sum. unde in dimensio. ex di et
metior. tiris. dimetitus ul dimensio. ex di et
metior. tiris. et est dimetiri diuisis modis metri
unde dimensus dimensio. unde h̄ et h̄ dimensio
nalis et h̄ le. ad dimensionē ptenens. Et facit si
tutū indicatū in ar. licet simplex suū inueniatur
in bor. ut metibor. Vnde ap̄h. Exultabo et diu
dā siccimā et cōuallē tabnaculorū dimetiā. Et in
euangelio. Eadem mensura metietis uobis.
Dimico. cas. in mico. as. unde. Et componit mi
imidio. as. ex di et medio. as. unde in medio
Dimidiū. a di et medius componit dimidiū
a. um. unde hec dimiditas. tatis.
Diminuo. uis. ui. utū. p. vnū. m. a di et minuo
et tūc importat diminucōnem. Item inuenit di
minuo p. duo. m. et tūc componitur a di et mi
nuo. .i. in diuisas ptes minue. Nam sicut p. diui
in pmo ma. S. transit in m. ut diminuo p. diui
nuo. Terent in adelph. Diminuet tibi cerebrū. ui
Diminutiū. a diminuo is d̄. unde in minuo is
diminutiū. ua. uū. vñ quoddā genus liborum
dictū ē diminutiū. qd diminucōnem sui ubi a cō
nif s̄gt. De quo dictū est in tercia pte in diminuti
de sp̄bus liborū. Et qddam nomen d̄ diminuti
uū. de qd dixi in iij pte in tractatu de sp̄bus liborū.
Dimitto. tis. dimisi dimissum. componit ex di
et mitto. tis. et ē dimittere diuisis modis mittre.
ul in diuisas ptes. et dimittere. .i. pte. inuolgens
condonare. ptes. et dimittere differe derelinquere.
Dina. ne. ap̄um nomen histor sup gen. c. de oia
dinastia ut habet in histor summa p̄tem uocant
regnou. Dinastia egiptij summa p̄tem uocant
Dinodo. as. pnt prod ex di et nodo. as. unde in

bibe. dilu-
 is.
 componitur
 malo. dilige
 dilatio. ra. h.
 ens. tis. i. studi
 diligenter tuis
 in dilectione
 tere. fm pap.
 declinat dilico
 tes. et coi li
 rme euen
 Et compas
 diluado. das.
 is.
 ua lux esse. Et
 fm hug. pa
 iudi exercent
 Vno oramus
 et diludia pos
 dilutus distem
 ates diuilius. Et
 dilutus in om
 et pros lu. Vno
 ffisula quiras
 aquas inunda
 aqua quo inunda
 tia que inunda
 at. et deriuat a
 tiot. Diluo is
 nens. ex di et
 modis meriti
 et h omissio
 ens. Et facit sit
 sui inueniatur
 xulatio et dilu
 dimetiar. Et in
 cieff uobis.
 ui et in modis
 ponit dimidiu
 a di et minu
 tem inuenit di
 tur a dis et mi
 in sicut dicit ps
 minus p diuini
 tibi cerebz. ui
 de in minus is
 genus liborum
 am sui tibi aco
 a pre in tracta tu
 en de diminui
 te spebul noim
 componit ex di
 modis mirros.
 pcece. inoulgat
 derelinqueret
 cob.
 p gen et de ori
 p platem uocant
 noco. is. max

Dioscorus. n. mas. ge. pnt. cor. i. Junius.
Diotā dī uas vinarū duas aures. i. anas hōis
a dia quod ē duo et ora quod ē auris. hoc alio
nomine dī amphora. Et prod. o. Vnde grēc. Au
ris ora tibi sit inde diota uenit.

Diotrepes. pis. pñl cor. quidā hēsiarcha. Et in
reptatur speciosus insulsus. uel decōr infaniens.
Dionolares uilissime meretrices pui stipendij.
uñ diuole sñm pap. Vel alio nomine dñz diuol
tres. ut uidet̃ nelle hug. ut ptebit in suo loco.

Diplo. a dia quod est duo et plico componitur
diplo. as. i. duplicare. Vnde hec dipla. ple. i. nota
in testamentis signandis.

Diplois. a diplo. as. deriuat h̄s diplois. idis. fe.
ge. duplex uestis. qz fit duplex amictus. et ē uest
tis militaris. psal. Sicut diploide confusione sua
Diplonia. a diplo. plas. hec ¶ Et cor 1 ante. d.
Diplonia. nie. duplex locucō. et diplonius. a. um
.i. duplicatū. et h̄s diplonarius. .i. duplicator.

Dipondius pondij duo pondera scz genus pon
deris ex duobus assibus compositū. Vñ in euāge
lio. Nonne duo passeris uenēūt dipondio. Et sci
endū q̄ pondus una libra ul̄ vnus as est. Vñ
et dipondius octūs est q̄i duo pondera duo libre
ul̄ duo asses. et componit̄ a dia quod est duo et

Diplos. se. fe. ge. et 15 diplos. adis. uel yponodus.
hec diplos. sis. ul' diplosidis. genus ē serpentis. et in
terratratu sitibunda. unde et latine dicitur situla. q̄a
quē mordet siti facit perire. Deut viii In q̄ erat s̄
pens flatu adurens et scorpio ac diplos. ut dicit
glosa Diplos genus aspidis que latine dicitur situla.
quemcūq; momorderit siti perit. adeo pua. ut cū
calcat non uideat. Cuius ueneni aū extinguit q̄
sentiat. nec tristiciā sentit moriturus.

Diptica. ce. fe. gen. tabula manualis. que et pugillaris dicitur et ephemeris. Unde quidam. Clerice dipticas latere ne temperis vniuersi. Et dicitur a dicto. dis. vel diptica dicitur a dra quod est duo. et teca quod est positio. quasi duorum teca scilicet tabule due. Si enim plures ibi sint non proprie dicitur diptica. sicut huius. Papas uero dicitur diptica tabule quibus corruptores amorem suum inscribunt puellis. Et producit poetam.

Diphthongus. gi. fe. gen. dī a dia quod ē duo et
 pringus sonus. In diphthongis cū due uocales iū
 gunt in eadem sillā. Nā singule uocales suas vo
 ces habent. Quid autē et quot sint diphthongi dixi
 sup in pīma pte in c de diphthongis.

Dira. re. i. furia. et dicitur a durus. quia sit dura. et dicitur
cultur proprie eumenides. vel erinides in inferno. fu-
rie in terra. dicitur in celo. quia deorum ire. quia ex ira deo

rum uenit. Et e ethimologia non componis uel
deriuacionis onisio. In hug. **D**ap uero dicit. Di
re deo penam dnr ultrices. A dira tractu e dirus
ra. nuz. i. crudelis. reus. immisericos. asper. atrox
detestabil. qd aut dicitur qd diuina ira nudatus
pprie autem dicitur quod diuina infertur ira. e
ethimologia e dr ena dirus. i. magnus. Et prod di
Vn quida. Blandicie plus qd dira venena nocet.
Dirigo. is. xi. ubi actm. componit a di et rego
gis. et dr dirigo qd in diuisam ptem rego. et cor
ni. Psalmista. Dirige gressus meos.
Dirimo. mis. diremi direptu. i. diuide. separare
ex di et emo. emis. et interponit r. ca euphonie
Et cor di. Lucan in v. Et no admisse dirimit suf
fragia plebis. Quare di corripit in dirimo et di
sertus dicitur est supra in quarta pte in c de meta
plasma in sistole. uide etiam in disertus.
Diripio. pis. diripui diripere direptu. ex di et ra
pio. pis. Et cor ri. et est diripe diuisis modis ul
in diuisas ptes rapere. uastare. diuellere.
Dirumpo. pis. dirupi diruptu. ex di et rumpo.
pis. et est dirumpere in diuisas ptes rumpe. scinde
diuidere. vñ diruptus. ca. tu. scissus diuisus. Dan
quarto decimo. Et diruptus e draco pñl prod.
Diruo. is. dirui dirutu. ex di et ruo. is. compo
nitur. Et e ubum actm. Et cor ru in sup. et e diru
ere destruere. in diuisas ptes ruiere. deicere.
Diruptus. in dirumpo. pis. uide.
Dirus. ra. rum. in dira uide.
Dirutu est supinu de diruo. is. Et cor pñl. Sed
diruptu p pr est supinu de dirumpo. pis.
Dis. ditis. a diti. tas. dr h et h ditis et h diti.
genito ditis. i. diues. h neutu in singulari non e
in usu. ut ps asserit. Et compatur. ditiore istimus
unde dicitur. eius. me. adubium. Item h dis ditis
.i. pluto a ditando. qd noluit mortibus orbem suu
dirat. fm hug. Pap uero dicit. Dis diues opulen
tus. h et h dis. huius ditis. h diti debuit facere.
quod singulare neutu non est in usu. h pluraliter
diti. Et ps in vj libro dicit. In is desinentia lon
gam cuiuscumq sint generis latina ablata s. ad
diti tis faciut genitum. unde h lis litis dr et hic et
h dis ditis. Vñ hij et hee diti et h diti. Cuius
ntu singularem neutu in usu non inueni. Debet
tamen fm analogia h diti esse. Nam in is finiri
neutu non pt. supple si sit dedinabile. qd dico pp
ter semis qd est omnis generis. h indeclinabile
Dis grece bis latine dr. Item dis et di semp in
ueniuntur in compone. Cu quibus aut dconibus
componat dis et cu quibus di. dictu est sup in p
ma pte in c de sillaba ubi agitur de s.
Discalcio. as. aui. are. i. calciamenta extrahere
et componitur ex dis et calcio. as.
Discedo. dis. discessi discedere in diuisam partem
cedere. et componit a dis et cedo. dis.
Discepro. as. aui. are. i. disputare contendere usq
pare. iudicare. Et ut dicit ps. Iudex deus qd ius
dicens populo siue qd iure disceptet. Iure autem
disceptare est iuste iudicare.
Discerniculu. li. pñl cor ornamentu uigiale. ul
acus cu qua discernit. i. diuidit capillos. et dr a
discerno. nis. in cerno est.
Discerpo. pis. discerpsi ubu actm. i. diuisis modis
carpe. i. scindere. laniare. euellere. ex dis et carpo
Discerpi pteritu de discerpo pis. is componit.
Discidiu. di. a discindo. dis. h discidiu. di. sepa

tio diuortiu. dicit qd quis a pacto discedit. vñ dis
cidiosus. sa. sum. qui frequis est in discidijs. et q
discidia amat. Potest et dicit discidiu a discido dis
discinctus ca. tu. i. deligatus. remissus. incompo
tus. a dstringo. gis. quod e deligare. qd componit
a dis et dingo. gis. Reg li in. c. xxij. Non glorio
accinctus eque ut discinctus.
Disciplina. a disco ul discipulus dr h disciplina
ne. qd discit plena. Et est disciplina in discipulo
h doctrina in magistro. facultas ul professio uel
scientia in utroq. Et licet sint idem disciplina. Scien
tia tamen ex diuisitate subiectu accipit diuisa
tem uocabulo. Vel fm quoda dr discipulus a
displaccio. ces. quasi displicentia. qd discipulus a
qn displiceat. Et inde disciplino. as. i. docere. ul a
berare ul admonere. et castigare. Et inde discipuli
natus. ca. tu. Et componit indisciplinatus ca. tu.
id est non disciplinatus.
Discipularis. in discipulus est.
Discipulus. a disco. as. h discipulus. li. qd addit
dr. et hinc h discipula. le. et h discipularis. as. i. discipulo
tui. et hic et h discipularis et h are. et discipulum
las. i. discipulu docere. erudire. uide in responsum
Disco. as. didici discitu. i. cognoscere ul sciunt
accipere. Di co componit addisco addidici. i. uide
discere. Condisco. as. i. simul discere. Dedisco. h. i.
obliuioni tradere. Edisco. as. i. euidenter discere.
Redisco. as. i. iteru discere. Et nota qd disco et co
posita ab eo habent supinu h non in frequen
usu. Vnde ps qd dicit disco carere supino ab eo
cit habere. Item scias qd disco et supinu in disci
posita faciut pteritu in didici et supinu in disci
Item disco p cognoscere actm e. et similiter ab
eo composita fm qd redolent illa significacionem
Ite disco p capere scientia neutu est et similiter ab
eo composita fm illam significacionem. Vnde Ieroni
Discoforus pñl cor. discit ferens. Vnde uenerat et
in prologo daniel. Cu uero ad abacur uenerat et
de iudea ad caldeam raptu discoforum lectabat
Discolor. oris. co. ge. ex dis et color. Et cor co
uide in color. Ie xxij. Nunquid aus discolor ali
reditas mea michi. Et ut dicit pap. Discolor no
um colorem habens. mutatus a pmo colore no
habens colorem quem debet.
Discolus. la. lu. pñl cor discolor a scola. modum
pctora. illatus. a scola diuisus et diuisus. Et dr
componi a dis et scola. Petri pma c ij. Non fin
bonis et modestis sed etiam discoloris.
Discoopio. nis. ex dis et cooperio componitur
disco. as. uide in discors.
Discors. cor componit cum dis. et dr h et h dis
cor. dis. qd diuersi cordis ul qd dorsum a corde
alterius. Vnde h discordia. die. Et inde discordio
sus. sa. sum. Item a discors discordo. as. aui. are.
ubu neutu et absolutu. i. diuisum cor habere dis
Discreto. a discerno. nis. hec discretio sentire
onis. i. diuisio. scientia. discussio quilibet reu
consideraco ad quid tendant. Et ut dicit quidam
poeta. Omnibus in rebus refert discretio passionis
Ditem discretu est attributio alicuius ul aliquo. uide
in naratio. et in zelus.
Discrimen. a discerno. nis. h discrimen. i. in
piculu uite. Aliquando discrimen e capius. Alio
dr ora sepaco in duo. Vel fm pap. discernit et

Dispectus contemptus. Dispectio fastidium superbia.
Displaco. cas. penit. cor. a dis et placo. cas. et est
displacere deorsum a plica ponere.

Displatus ul' diplosus. fa. sum. i. dissutus. aper
tus. disruptus. uide in plaudis.

Dispolio. lias. componit a dis et spolio. as. et
abijoe vnū. s. et ē dispoliare diu hī mod' spoliare

Dispuctor. dispungo. gis. componit a dis et pū
go gis. et est dispungē diuersis modis pungere
ul' dispensare ul' donare. ul' deorsum a puncto fa
cere et expellē. Itē a pūgo componit expungo il
ext' pellē extra pūctū scriptōis ponē et delere. et
hinc dicimus expūctores et dispūctores eos qui
expellūt alios ab hereditate. et delent noīa eorū
de tabula testamenti. ul' eos sic dicimus qui in sig
nandis perant testamentis. et eorū inseriebant punc
tos qui erant in hereditate. ul' eorū quodens ex
pediebat auferebant qui erant exheredandi.

Dispugo is. ex dis et pūgo. uide in pūgo gis.
Disputo. ras. tui. ex dis et puto. as. et ē dispu
tare diuisa putare in loquēdo. ul' loquendo dissen
tire. ul' disputare est diuisa rāōne mentis pquire
ut ad rei ueritatem possit puenire. unde hī dispu
tator. toris. et hinc disputatorius. ria. rium.

Disquiro ris disquisui disquisiti. i. diuersis mo
dis querere et inuestigare. Et pducit qui. et com
ponit ex dis et quero. ris. mutatio ē in. i.

Dissecō. cas. ex dis et seco. as. et est dissecare di
uisis modis secare. dirumpē cruciare. Et corripit
se. Actū vij. Audientes autē hec dissecabantur

Dissentio. onis. fe. gen. a dissen. i. discordibus suis
tio. tis. et est dissentio diuisio discordantia.

Dissentio. tis. et dissentior. tris. in eodem sensu
discordare discrepare. q̄si diuisa sentire. vñ dissen
sio. et hī dissensus. sus. et dissensim. i. discordāter
et dissencaneus. a. um. qui facile dissentit. et com
ponitur dissentio a dis et sentio sentis.

Dissepio. pis. a dis et sepio. pis. et est dissepire
diuisis modis sepire ul' sepem remouē discudere

Disfero. nis. in disertus est. et producit se
disfero. ex dis et sero. seras. componit disfero

Disfero. i. diuisis modis ferare. ul' feram remouere ul'
disfero. as. diuisi diuisum. i. as. et cor se
componit ex dis et seco. cas. Et ē disficere. sepa
re remouere. Et cor si. Ambī. Illi ueteris milicie
more disficere hostium cuneos.

Disficui est preteritum de disficio. as.

Disfideo des. i. discordare. disconuenire. in diuisa
pte sedere. unde disfidenter. et hī disfidencia. Et cō
ponit disfideo ex dis et sedeo. des. Et cor si. Qui
dius epy. A ribis facies disfidet ista tuis. et a dis
fideo. ul' a disfido hoc disfidium. dij.

Disfido. dis. i. discordare. disconuenire. in parte
diuisa sedere quasi idem signat cū disfideo. des. Et
componit a dis et fido. dis. Et prod si. Vñ in iiii
lib' mor. q̄i in principio dicit gō. Sed dū a semet
ipsis p contrarietatem dissident. lectorem ad in
telligentiam ueritatis mittunt.

Disfallo. lis. ex dis et fallo. lis. et cor si. uide in
disfallo. ex dis et fallo. lis. et cor si. uide in

Disfallo. i. diuisa fallere. Et prod pma pōne. Vñ in
doctri. Non sine compositis dicit disfalloba demi

Disfallo. i. diuisa fallere. Et prod pma pōne. Vñ in
doctri. Non sine compositis dicit disfalloba demi

Disfallo. i. diuisa fallere. Et prod pma pōne. Vñ in
doctri. Non sine compositis dicit disfalloba demi

Disfallo. i. diuisa fallere. Et prod pma pōne. Vñ in
doctri. Non sine compositis dicit disfalloba demi

Disfallo. i. diuisa fallere. Et prod pma pōne. Vñ in
doctri. Non sine compositis dicit disfalloba demi

Disfallo. i. diuisa fallere. Et prod pma pōne. Vñ in
doctri. Non sine compositis dicit disfalloba demi

Disfallo. i. diuisa fallere. Et prod pma pōne. Vñ in
doctri. Non sine compositis dicit disfalloba demi

Disfallo. i. diuisa fallere. Et prod pma pōne. Vñ in
doctri. Non sine compositis dicit disfalloba demi

Disfallo. i. diuisa fallere. Et prod pma pōne. Vñ in
doctri. Non sine compositis dicit disfalloba demi

Disfallo. i. diuisa fallere. Et prod pma pōne. Vñ in
doctri. Non sine compositis dicit disfalloba demi

Disfallo. i. diuisa fallere. Et prod pma pōne. Vñ in
doctri. Non sine compositis dicit disfalloba demi

Disfallo. i. diuisa fallere. Et prod pma pōne. Vñ in
doctri. Non sine compositis dicit disfalloba demi

Disfallo. i. diuisa fallere. Et prod pma pōne. Vñ in
doctri. Non sine compositis dicit disfalloba demi

Distatus. ta. tū. penul' correp. i. nuere destitue
i. sepatus. Et dicitur a distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

Distatus. i. est preteritū de distino. nis. et producit

mina. Et p compōnez interdū. aliq̄diū. et q̄diū
 potest enā q̄diū esse due pres. Pap sic vicit. diu
 multo tempo tarde. Si autē est vna ps quando i
 diuialis. a diuus dī h. et h di debet scribi p n
 ual et h le. i. diuinus. vñ diuialis dī princeps uel
 imparator qui quasi deus habebatur. Et prod ua
 diuendo. diuendis. diuendidi diuenditū id est
 diuise uendere. Et componit a di et uendo dis
 diuendo. las. ex di et uentilo componitur. i.
 diuifidiniū. a diū sus. sa. sum. et dno. nas. com
 ponit h diuifidiniū. nj. i. locus ubi diuise uie con
 iunguntur. q̄ illuc diuise uie adinānt. ul' illic uia
 inclinatur ad diuīa. quod alit grece dī h ethrodi
 ti. ti. Item ethrodita siue diuifidinia dñr quedā
 nomina in arte gmatica q̄i ad diuīa se inclinātia
 scz que inclinant se ad diuīas dōnes in diuifidi
 casibus. ul' diuersas dedinacōnes. ul' diuīa genā in
 ones. ul' diuersas dedinacōnes. ul' diuīa genā in
 diuīs numeris. ut uespera uespere. uas uasā. celū
 celi. Vnde ps in libro construc. Itaq̄ ethrodita. i.
 diuifidinia necessario consequit aliquis ntis ap
 tus generō ex quo relique figuracōnes tam casuū
 q̄ numerorū reddūtur. Et nota q̄ in eodē sensu
 inuenit h et h diuifidinis et h ne. De nomine eē
 ethrodito dñr ē in iij pre in tātatu de genere no
 componit a diuīsus et facio. Et corripit fi.
 diuifidiniū. nj. in bismum exponitur.
 diuīso. sas. fre. de diuīto. tis. i. frequēter diuītere
 Item inuenit diuīso. sas. i. uariare. et tūc cōponit
 diuīsonū. a diuīto. tis. dī h di a di et iūso sas
 diuītur. ul' diuīfias uiax scz ubi uiator ad calles
 lū scz hospiciū ul' hospitale. et dī diuīsonū. ul' q̄
 illuc diuītimus ul' q̄ ex diuīs vijs ibi cōueniāt
 Vnde in luc. Non erat ei locus in diuīsonio. Et iē
 ix. Quis habet me in solitudine diuīsonum ul'to
 rum. Et ut dicit glosa sup. luc. diuīsonium est do
 mus inter duos muros duas habens ianuas. ut
 scz ex diuīs vijs recipet aduenientes. Et signifi
 cat ecclesiam inter paradisum et mundum.
 diuīsus. a diuīto. tis. dī diuīsus. sa. suz. i. diuīsus
 sepatus. non concors. malus. et compāt. vñ h di
 uīfias. ns. i. uarietas. et p compōnem diuīfifico ag
 diuīficulū. a diuīto. tis. h diuīficulū. li. flexus ui
 arum ubi vna uia diuītit ab alia uia uel ipse cal
 lis per quem diuertimus ab alia uia quasi diuīsa
 iūa uia. Jōē et diuīorciū. q̄i diuīfū. i. uia ul' semita
 in diuīsum tendens. Et ponit generabiter diuīfici
 lū ul' diuīorciū p sepatōne ul' diuīfione et subter
 fugiōne. vnde et diuīorciū dī inter uirū et mulie
 rem quocienscumq̄ dissoluto matrimonio alter
 eorū alteras nūptias sequit. sic dictum a flexu ui
 arum. i. uie in diuīsa tendentes.
 diuīto. tis. in uerto. tis. est.
 diues. a diro. as. h et h diues. tis. pecuniosus si
 ue uicatur siue non. locuples fundis q̄i locul' ple
 nus. fortunatus. subitō factus btūs honestus mo
 ribus et honore usus. felix qui habet et utit. vñ
 ps dicit q̄ diues p̄tinet ad quantitātē extēfsecus
 accidentiū s̄ felix ad q̄litatē Itē sepe inuēit diues
 potentia et iustitibz potens q̄i deo p̄ximul' s̄ ethy
 est non deriuacō. Et compāt diues diuīciōr diuī
 tissimus. qui compatiuus et suplatiuus nūc i usu
 non sunt. quāuis in autoribus inueniant Vnde

Unde in diuolares.

Diuortium in diueticulum exponitur.
Diurnus. a diu f. q. accipit p. determinato spa-
cio tempis d. diurnus. na. n. i. unus diei. uel
dius dia diu. i. diuinus. **D**iurans p. unū diem
et sanctus. Et dicitur a deus.

Diutinus. na. n. i. p. n. i. cor. in diuturnus est.
Diuturnus. a diu f. m. q. accipit p. indetermina-
to spacio tempis d. diuturnus. na. n. i. q. d. habet
indeterminatā significacōnem tempis. sicut diu-
nus habet determinatā. et diutinus. na. n. i. in eo
dem sensu. i. longus. p. lixus diu durans continu-
ans. et d. diutinus. na. n. i. a diu sicut diurnus. f.
bug. Pap. uero dicit. Diutina dicta ab eo q. diu
durauerit. diuturna a p. petuitate d. cā q. si eterna.

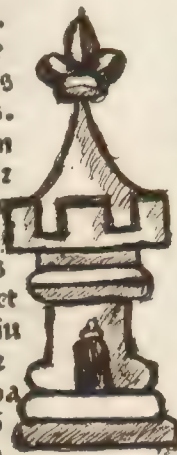
Diuulgo. a di et uulgo. as. d. diuulgo. as. auu.
are. i. diu. i. modis uulgare. publicare. omnibus

Diuus. a deus d. diuus. na. u. i. n. o. i. i. facere
. i. deificatus. f. deus semp. est. diuus uero fit. q. si
qui ex mortali fit immortalis. Vnde f. m. pap. di-
uus d. deus uel impator qui post mortem uoluit
deus habet. Et scias q. diuū et diuo q. n. q. ponit
adūbialiter. sub diuo. i. sub celo uel extra rectum
sub solo aere et nudo. et cum p. pone d. sub diuo

Do das dedi dātū dare. i. dono trado concedo.
p. q. vnde h. dātū. roris. et dātū. ta. tum
vnde h. dātio. onis. et h. dātū. ti. Do componitur
cū ad et d. addo. dis. et cū ab et d. abdo. is. i. ab-
scondere. remouere. et cū con et d. condo. dis. q. d.
componit abscondo recondo. Item do componit
cū dicit et d. circūdo. das. circūdedi circūdatum.
Item cū cētū et d. credo. dis. et cū de et d. dicit de
do. dis. et cū e et d. edo. dis. et cū in et d. indo is
et cū pro et d. prodo. dis. Et cū per et d. p. do is.
Et cū p. et d. p. do. is. Et cū p. et d. p. do. is.
Et cū ob et d. obdo. dis. Et cum re et d. re-
do. dis. Et cū sub et d. subdo. dis. Et cū tran-
et d. trado. dis. et abijciē ns. Et cū venū et d. ven-
do. das. Et ex eisdem componit uendo dis
quod componit diuendo. dis. **E**t nota q. do et
omnia ab eo composita transeunt ad terciā coniu-
gacōnem. exceptis tribus. circūdo p. sūdo et ve-
nūdo. que remanent in p. ma. **I**tem omnia ūba
composita que sunt terciē coniugacōnis faciūt p.
teritū in didi et sup. in diti. composita tamen a
condo ut abscondo et recondo habent duo p. terita
sez in didi et in di sine geminacōne et duo supi-
na sez in diti et in sum. **I**tem hec sillā da cor
in hoc ūbo do das ubiq. et in ūbo et in p. ticipio
et in supino. Vnde dicendū est circūdabam circū-
dare circūdatus et cetera ut semp. da corripitur
ubiq. inueniē ante finē in hoc ūbo. Ex h. patz
q. uerecūdor. aris. et iocūdor. aris. non sunt com-
posita a do das cū p. ducant a p. n. i. in uerbo p. tici-
pio et sup. Et scias q. do dedi facit sup. dātū. et h.
ti statū a cor et ead. cor in compōne. ut circūda-
tū et p. statū. uel mutat in i breuē. ut redditum
p. statū. Item do cor p. mam in p. terito ut dedi cū
compositis omnibus ut circūdedi. f. in alijs poli-
sillis de p. d. p. n. i. ut uenūdetur. Vnde uersus. In
ūbo do das si sit polysilla dicas. q. de longatur f.
da semp. breuiat. Preteritū d. breuius tamen
et breuiet. **I**tem tamen attende q. satisfacere ad
p. n. i. f. m. usum. cū deberet eam g. uare cū sit diuis
sicut circūdare. Item composita a do et monasil-
labis p. p. onibus terciē coniugacōnis sunt. ut trado.

dis. Circūdo autē p. me est. q. d. circū dissillabū ē et
magis adūbiū. Vnde ūsus. Ad terciā transeunt do si
monasilla detur. Sed redit ad p. mam dissillabam
si societ. **I**tem ut dixi dedi p. teritū cor p. mam
si dedi infinitiuis de dedo. dis. p. d. cupem in de
quidaz. Multis multa dedi que nūc cupem p. lisi
di. **E**t scias q. do est ūbum actū scz cor. non est
uū in p. ma p. sona p. n. i. indicat scz cor. non est
in usu. sicut nec for. uide in terciā p. te ubi agitur
de ūbo. Et scias q. aliquid d. dan multipliciter.
sicut dicam in liberalis.

Docco. ces. cui. doctū. et hinc ūbalia. Docto co-
ponit addocco. ces. i. ualde uel abundanter doce
Condocto. ces. i. simul docere. uel extra uel sup.
doce. Edocco. ces. i. ualde docere. uel extra et co-
docere. Predocco. ces. i. ante docere. Docto et co-
posita ab eo sunt actiua. Et faciūt p. teritū in cu-
et sup. in cū. Et omnia cor p. n. i. accusatiua. uno
Et construunt cū duobus diuisis accusatiuis. uno
designante rem in quā tūst cor. actus. et altero
designante rem cuius respectū ille actus transeunt in
rem alterius accusati. ut docto te g. maticam. f. m.
bug. Quidā tamen dicūt q. p. m. uel accusatiuis
tura transeunt. et alius ex ui causē materialis
Verba autē que regunt duos diuisos accusatiuos
in hijs ūsibus continent. flagito posco mones h.
ceo rogo calcio celo. Induo succingo sibi binos
exuo iūgo. Accusatiuos uarios iūgant. Et oia
Instruo iūgantur sine quo res falsificatur. Et oia
que similia sunt illis. et que p. tinent ad doctrinā
et ad d. p. cōnem et obsecracōnem. ut hoc. Et q.
bonos mores. oro te multa. obsecro te hoc. Et q.
autē natura p. d. cā ūba regant duos accusatiuos
duplex opinio posita est. et p. t. addi terciā. quia
uidelicet p. d. cā uerba regit duos diuisos accusati-
uos actus. quicūq. enī docet agit duo. agit i. d. i.
cipulū quem docet. et agit in aeternā quā transeunt
et ideo duos accusatiuos regunt. f. q. ille transeunt
ones sunt diuisi naturā non debet copulari q.
una transiō est dependens altera p. f. cōne. et h.
opinio magis michi placet. Passiua autē a me g. m.
ūboq. regunt unū actū. ut tu docens a me g. m.
o. d. b. i. l. a. docto. ces. d. h. et h. doctis et h. le. et
et h. le. et p. sincopā d. h. et h. doctis et h. le. et
tamen. Nam doctis ē discipulus qui facit p. t. et
non enī d. doctis q. sit doctus f. p. t. Doctus tamen
enī ingeniosus et ad discendū parus. Doctus uero
ē liber qui facile discit uel disci p. t. Ponit o. n. i. s. d. i.
q. n. q. unū p. altero. Vñ. Ioh. vj. Erunt o. n. i. s. d. i.
biles dei. i. doctiles. Et nota q. ūbalia in bilis a u.
bis absolutis ueniētia sūnt accōne et aptitudinē
agēdi ut risibilis aptus ridere. gressibilis aptus g.
Inueniunt et quodā alia que significant apti-
nem et aptitudinē faciendi. ut hec ē uia g. m. uero
. i. apta p. quā aliquis g. m. diatur. Veniētia uero
a ūbis transiēs sūnt passionē et aptitudinē ap-
ciendi. ut amabilis aptus amari. doctibilis nō quodam
disci. doctis aptus doceri. Inueniunt et aptitudinē agēdi
alia que significant actionē et aptitudinē agēdi
non semp. f. q. n. q. in quibusdā locis. ut cū p. n. i.
trabile apte sit quod facile penetrat uel quod est
aptū penetrari. Inuenitur tamen penetrabile p. n. i.
aptū penetrari. Inuenitur uel quod facile penetrat
penetrabilis uel penetrabile interior et secretior pars
domus appellat. Doctis uel doctibilis componitur

cū in et dōr indoctilis et indoctibilis .i. non doct' uel
non doctibilis. Et scias q' nomina in bilis sūt
aptitudinē ut patuit. Nomina autē desinentia in bun-
tane plenitudine. Nomina autē desinentia in bun-
tum notat similitudines. Vnde uersus. Osus ple-
num notat. bundous similat bilis aprat.
Doctilis penultima correpta in doctibilis est. a.
omne. a docto dōr h̄ docimen. inis. qd̄ et docu-
mon inueniē. et cor pñl' tā docimen q̄ documen-
tus et loquor. unde h̄ doctiloquiū. q̄i doctū eloq̄-
um. ul' docta et sapiens locutio. Et corripit lo-
doctrina. a docto. ces. h̄ doctrina. ne. Vnde doc-
trinas. nani. nare. i. docere.
Doctus. a doceo. ces. dōr doctus. ta. tū. Et cōpa-
tur doctior. issimus. vñ h̄ docte. tius. me. Et doc-
tim. i. docte adūbium. Doctus componitur in doc-
tus. a. ū. et compaf. et semidoctus. et doctiloquus
docimen pñl' cor in docimen est. In docimen
odona. a do das h̄ dodona ne. tū. i. doctrina
.i. dea glandiū. et dodona oca ē quēdā silua epi-
ri. a dando dona. i. glandes hominibus. Vñ dodo-
gma. i. docto dōr hoc dogmatus. nea. neu.
consensio. placitū inter actō doctrine. ul' decretū
cū doctus. sagax. prudens. sophisticius. instruēs. ul'
instruēt. Inueniē et doma. tis. sine g. pro domo
dolabra. bre. et h̄ dolabrum. bri. p. eodem. scilz
p. instrumento dolandi scz p. bipenni. Vnde do-
labella. le. et h̄ dolabellū li dimi. uel dolabra dōr
dolabra qz duo hēat lab'. et cor la naturaliter
dolatil' penultima correpta in dolatura uidet.
ul' id quod dolando aufert de ligno. ul' id cū quo
dolatur. Item a dolo. as. h̄ et h̄ dolatil' et h̄ le
apñ ad dolandū. et h̄ dolatorū locus in quo do-
leo. les. lui. doliū. i. pati dolorem. latur
unde h̄ dolor. oris. et hinc dolosus. Doleo com-
ponit condeleo. les. i. simul dolere compati. unde
condeleo inchoatū. Dedoleo. les. i. non dolere
a dolore cessare. Quid de remedio. Vincula qui
rupit exsoluit qz semel. Perdoleo. les. pfecte uel
ualde dolere. Doleo et oīa composita ab eo sunt
neutra. Et faciūt pteritū in lui et supinū in lituz
Et cor dōr. Esopus. Sepe dolet pietas criminis ar-
te capi. Et scias q' doleo ubum neutz absolutz
regē p sinodochon actū. ut uentz ul' caput dolo-
re. jte nota q' dolor non ē lesio s̄ lesionis sensus
Dolum. lij. nas terre rotundum.
olo. las. lau. lare. i. leniare planare. pparare.
perire. Et est actū cū suis compositis si qua ha-
bit. Et corripit ubiqz hanc sillabam do.
Dolon. a dolus h̄ dolo ul'OLON. onis. Et sunt
dolones tela abscondita in ligneis uaginis apter
doli. et ipse lignee uagine dñr dolones inter q̄s
latet pugio sub spē baculi. Et dñr sic qz fallāt et
desipiant ferro cū preferant spēm ligni. Nos uul-
gis greco nomine oxos uocat. i. acutos. unde et
apud medicos acutus morbus oxea uocatur ab
dolore. as. i. dolorem haberi. Toxi quod est acutū
ber ul' pati. Et dicitur a dolore.
Dolorosus. a dolor. ris. dōr dolorosus. fa. suz. ple-
nūs dolore. Et comparatur. uide in doleo les.
Dolosus. a dolus dōr dolosus. fa. sum. pñl' prod-
.i. insidiosus ul' malignus. qz deludat. ut eniz de

cipiatur occulta malicia blandis sermonibus ador
 nat. et cōpā. vii. h̄ dolositas t̄is occulta malicia
 Dolumen. a dolo as d̄r h̄ dolumen inis. idem ē
 qd̄ dolus. Et pro d̄ lu cū ueniat a p̄ma cōiugac̄.
 Dolus. li. mas. ge. i. fraus. malicia occulta blan
 dis sermonibus adornata calliditas mentis. et d̄r
 a dolore qz̄ dolorē inferat. ul' d̄r dolus a deludo q̄i
 delus. qz̄ deludat et decipiat. Et fit dolus animo.
 Insidie loco ul' telo. fraus circa fidem mutuā. et
 est dolus cū aliud agi' aliud simulatur. Et cor
 pit do. Et inde componitur subdolus.
 Doma. ans. ge. neu. greci tectū dicūt. Potest ē
 doma dici tectū ul' eccl̄a atriū quod non tegi'. plu
 siologus. De qz̄ pilis eius fiat sub domate fumus
 Reg' ij li c v d̄r. Domatū fistulas Et appellat' do
 matū fistule canales quibus stillicidia deieuebāt
 Domesticus. ca. cū. i. notus et uide in fistula
 familiaris. q̄i in domo eadem stans. Et deriuat' a
 Domiellus. li. et dominellus. li. di. Domus
 cūtur a dñs p̄ diminucōnem. Item a dñs h̄ dñā
 et inde h̄ domicella et h̄ dominella ambo dimi
 Domicellus et domicella eccl̄a dñr q̄qz̄ pulchri
 iuuenes magnatum siue sint seruientes siue non
 Domiciliū. a domus et ciliū componit' hoc do
 miciliū. li. j. domus fastigiū altitudo. et d̄r sic q̄i
 ciliū domus. Dicit' tamen q̄qz̄ domiciliū domus
 ipsa ul' habitacō ul' mansio ul' uis et potestas h̄
 bug. In p̄s autē ubi d̄r Sic noctuorax in domici
 lio. dicit' glosa ul' in pietinis que uulgo dicuntur
 ruine ubi parietes stant sine recto. Dicit' autē pa
 rietina. ne. quasi parietum ruina.
 Domicula domicule. diminutiuū. parua domus
 Domicula ce. penl' cor. d̄r iuno. qz̄ usqz̄ ad do
 mū puellas maritatas introducere credebāt. uide
 Domicilio cas. penl' correpta in introduca ce.
 Domicium facio. a domus et facio facis.
 Domiciones. a dñor arie h̄ dñacio onis. idem qd̄
 dñatus. Dñacōnes dñz̄ eciam quidam angeli Et
 ut dicit' ḡs Ea angeloz̄ agmina que mira poten
 cia p̄minent p̄ eo qz̄ eis cetera ad obediendum
 subiecta sunt dominationes uocantur.
 Dominellus In domicellus est.
 Dominicus. a dñs ul' dñā d̄r dñicus ca cū. vii
 h̄ dñica p̄ p̄ma feria Et h̄ et h̄ dñicalis et h̄ le
 qd̄ sumitur tā a dñica p̄ illa die. q̄p a dñicus ca
 cū. Et ut dicit' pap. dñitus dies p̄inde d̄r. qz̄ in eo
 resurrectionis dñi nostri a xp̄ianis gaudium cele
 bratur Item dñicus ci. dñis est quidam egregius
 confessor. pater et institutor ordinis frat̄ p̄dica
 toz̄ Et dñis est dominicus. q̄si a dñō custoditus.
 scilicet a corrupcōne peccati. ul' dñis est dominicus
 q̄i domini sui custos et ideo glorificandus. Custos
 quippe domini sui fuit iste qz̄ uolūtatem domini
 sui custodiuit. Custos domini. qz̄ vince domini sa
 baoth custos a domino depuratus.
 Dominiū. a dñs d̄r h̄ dominiū. nij. i. iustitela
 potestas. Inde dominiosus. sa. sum. i. imperiosus.
 homo scilicet magne auctoritatis.
 Dominor. a dñs dominor. naris. qd̄ construi
 cū genitō ul' cū dñō ūbum deponens. unde h̄ dñā
 tio. onis. et h̄ dominatus. tus. tui. dominatio.
 Dominus. a domus. qz̄ domui p̄sit. qz̄ autē dici
 tur dñs q̄i dans minas ul' q̄i dans munus scilicet
 seruidiū. ul' domus murus ul' dans minus scilicet
 pone. ul' domans manus et h̄ymol' ē. Et componi
 tur cū h̄ genitō legum. et d̄r hic dominus legum.

id est iurisperitus. h. qñ sunt due ptes dñs legus
.i. solus impator. q. ipse solus habz potestatem
condendi et destruendi iura.
Dominus. a dominus ul' dñs dñs h. dominus. et
h. domina. ne. p. sincopā quod ppe cōuenit claus-
tralibus. s. dñs ul' dñs mūdānis. Vnde in ecclia
dñs. Iube domne benedicere. et dominus abbas.
Domo. a domus dñs domo. as. domui domitum
vincere subiugare mansuefacere. frangere excolē
et hinc libalia. et domitus. ra. hñ. Quod cōponit
indomitus ra tñ non domitus et effrenis insaci-
bilis. Domo componit edomo as. i. ualde doma-
re pdomo. as. i. pfecte domare. redomo. as. i. iterū
domare. Et a supino domitū fit domito ras fire.
Domo et eius composita sunt actiua. Et faciunt
p̄sentū in mui et sup in itū. Et cor hanc sillam
do. Esopus. Cui des ipse nota te q. gulse doma-
te. Verbu pone doma p longo culmine doma-
Domuncula. cule. diminutiuum parua domus.
domus. a doma. tis. dñs h. domus. Genitio hu-
ius domus ul' domi. Et dedinat h. nomen s. qñ
tam et secundam dedinationē p omīs casus absqz
dñs et abltō pluralibus. in quibus dedinat tantū
fm quazram. dñs enī domibus et nūqz domis. ut
dicit p̄m vij li. ubi agit de dñs et abltō plurali-
bus secūde dedinacōnis. Nt̄is tamen plis et ut̄is
sez tam singz qz plural dome ul' domi nō sunt in
frequenti usu fm secūda dedinacōnis. similiter nec abla-
tis singlaris fm quaztā scilz domu. Et scias qz
domus ē vnus familie habitaculum. sicut urbs
vnus populi. et sicut orbis domiciliū totius hu-
mani generis. Item domus dñs cōmixtio viri et
uxoris et ecclia familia. s. incipit a duobus. Nam
ppe familia ē liberi ex liberis legibus suscepti a
femore dicti et dñs domus qñ domans manus. et ē
ethimologia. Item animadūte qz domus fm qz
est secūde dedinacōnis ponit ad modū p̄priorū
nominū. non autē fm qz est quare. qz p̄pria no-
mina in quazta dedinacōne non regiunt. et ideo
bene dñs fui domi s. incongrue fui domus. Item
in prosa p̄t dñs uado domū. et cū p̄pone uado ad
domū diuisis tamen respectibus. Item uolo te sci-
re qz domus non ē nomen collectiuū ut dñs pos-
sit p̄p̄e domus sunt. ita qz domus sit singz. sic nec
ciuitas sunt ul' militans. qñ vnitas domus consis-
tit in p̄fectione p̄tū contigua. Et scias qz do-
mus saltus libani de qua habet in iij li regz c
vij dicebat qz edificata erat de lignis libani. ul'
ut dicit glo sup illud ysa xxij. Armamentariū do-
mus saltus. Juxta templū erat domus quā edifi-
cauit salomon ad reponenda arma. in cuius ecui-
tu arbores multe erant. vñ domus saltus dñs ip̄a
quoqz domus non lapidea s. lignea. et subdit cā
quare lignea. ex humore enī cimenti et lapidū
ut aiūt eruginat ferrum. Ex dictis collige qz dice-
bat domus saltus libani qz de lignis libani erat
saltus uero qz multis erat dñs cūdata arboribus.
Donariū. a donū h. donariū. rñ. idem qd donuz
et donariū est locus ubi dona que offerunt in tē-
plo reponunt. et donarius. rñ. rñ. quod donatus
Donatica. a dono. nas. hec ul' donari facile p̄t
donatica. ce. i. corona qua uictor donatur. et dona-
ticus. ca. cū. quod donatus uel accipitur.
Donatio. onis. in dono. nas. est.
Donatiū. tui. i. donū stipendiū satellitiū stola
Vnde in uita bñ martini legē qz impator cepit

donatū erogare militibus ul' h. donus dñs miles. a
dono. hinc donatū qd militibz stipendianz datur
Donatus. a dono. nas. h. donatus. h. quidā au-
tor. hinc liber ab eo compositus dñs donatus ul' fuet
h. et h. donatista qui sequit donatū. ul' qui fuet
in libro eius donatiste ecclia dicitur quidā here-
ticus a donato quodā afro dicti qui asserēbāt filium
minorem patre et minorem filio spiritu sancto.
Donec aduerbium. i. quamdiu quousque.
onifer. ra. rum. ul' doniferus. n. peni cor qui
ono. nas. naui. i. dona tribuere. Et differt a dare. qz
ul' remunerare ul' honorare. Et differt a dare. qz
dare est cū spe remuneracōnis. Donare uero sine
spe remuneracōnis. Nam donare est qualibet rem
transigere. Vnde et donū cuiuslibet rei transacō
dñs. vñ dñs donare qñ donū agere. et donacō qñ do-
ni actio. Vnde dicit aristoteles in iij r̄p̄. qz do-
nacō est genus doni. Donū enī ē dactō inredibilis
Ecce dñs qz donū est dactō et n̄ econūso. Et dñs
donū a munere. qz donū deo debet. munus uero debi-
mini. Item donū honorariū est. munus uero dñs
tū ut patrono. Nam ppe munera dñs obsequia.
que paupes diuitibus loco munez soluit. sic dñs
ta qz manibus accipiunt ul' dñs. Item donū do-
tis est a dando ul' donando. munus accipiens do-
māibus ul' munendo ul' monendo. Et producit do-
Onis de are. Placat donis iupiter ipse dñs
no. nas. componit condono. as. i. simul donare. Dono et cō-
remittere. Redono. as. i. iterū donare. Dono et cō-
posita eius actiua sunt. et prodō. uis i libat
Donū. ni. uide in dono. as. et in spūs. Item
vñ non dñs omnia dona dicit in iij r̄p̄. uide in p̄m
Dorcas grece interpretat latine uisū ubum grece. i. ui-
dere. vnde h. dorcas. Vel dorco ubum grece. i. ui-
deo. Inde hec dorcas. adis. i. caprea. eo qz accit ubi
det. et de longinquo h̄et et ibides dicit. et in lib
qz instar auis ardua et excelsa teneant. et in lib
limi h̄rent. ita ut de sublimitate uix humanū ob-
tutibus pateant. uide in capā. Itē dorcas dñs
nomen ē mulieris. de qua habet actu ix. et cor
Dordum. dñs. fe. ge. quedā muli. p̄m in genit
er. sic dñs causa adulacōnis et blandimentū
iuuencula. Et dñs a dorcas. Et interpretat dorcas
Dorco. onis. mas. ge. i. audis. uide in p̄m
uorator. dñs sic a dorcas quod ē uidere. quia h̄et
lo uisu attenditur ad leccacitatem. vnde dñs h̄et
Dores. dorus fuit filius neptuni. vnde dñs h̄et
dōres quidam greci dicti sunt qz ab eo originem
duxerunt. vnde dorcius. ca. cū. fm huguonem
Dorica est una e linguis grecorū quam habent
egypci et siri. Et corripit penultimam.
Dormio. is. iui. dormitū. tu. Inde u in o fit dor-
mito. ras. ubi frequitantiū. p̄m prod. et ē dormi-
tare sub pigrizia. sed dormire uere.
Dorsiculū. li. diminutiuum paruum dorsum
orsum. a durus dñs h. dorsum. qz illa ps cor-
a tenuit usqz ad renes qñ durum. qz illa ps cor-
pis sit durior ad modū saxi fortis ad potandum
et p̄p̄endiū. et componit edorso. sas. inde dñs
Dorus. in dōres uide.
Dos dotis fe. ge. dñs a do das. Et dñs dñs qz dñs
uxori a marito qñ nubis. donacō quod dñs qz
ab eodem p̄pter designacōnes. Paraferuū dñs
dñs ei ab amicis post nupcias p aliquor dñs
consuetudinē diu sūz terraz. et dñs p̄feruū a p̄m
quod est iuxta et feruos quod ē dñs qz iuxta et

dotalis et h. l. i. dō
 dotalitius. cia. qū. idem quod dotalis. vñ
 dotalitium. dñ. i. dōs ul' dotis pretium. —
 dotatus. a dōs dñ dotatus. ra. tñ. qui dōtes ha
 bet. Et compaſ. vñdē dōrate. tius. me. adubiū. et
 dōratim ſimiliter adubiū. i. abundanſ et p com
 pōnem indotatus. a. ſ. i. ſine dōte. non dotatus
 dōto. a dōs dñ dōto. as. aui. are. dōrem dare. et
 prod dō. Et eſt actñ cū omnibus ſuiſ compositis
 doxa grece latine dicitur gloria. —
 doxula. le. diminutiū. pania doxa ſiue gloria.
 racna. ne. uxor ul' filia draconis. et dicit a
 racna. me. p c. pme dedinacō. —
 draconis.

nis quoddā pondus est. scz octaua p̄s vnde et de
narij. pondus argenti tribus conitans scrupul. i.
xviij siliquis. fm hug. Pap̄ uero dicit. Dracma
viij p̄s vnde constat tribus scrupulis. Dracma de
narij. genus ul' certum pondus argenti. Luce xv.
Aut que mulier hñs dragmas deē et si vna; rē
Draco. onis. d̄z a greco. greci enī draconem dra
contā uocant. et est draco temploꝝ. anguis aq̄ū
serpens terre. dū enim est in templo ap̄rie draco
d̄z. dū enī est in aqua ap̄rie anguis. Dū est in ter
ra ap̄rie serpens. Glosa autē dīc̄ Isā xxvij a. dra
co ut ferunt. in terra serpit. natat in aquis. uolat
in aere. Et ut dīc̄ Isā et̄p̄ xij. Draco maior cūc̄
toꝝ serpentū siue omniū animantiū sup̄ terram
qui sepe a speluncis abstractus fert̄ in aerem. cō
traf̄ q̄ ap̄ter ipsū aer. Est autē cristatus ore paz
uo et art̄is fistulis p̄ quas trahit sp̄m et linguaz
exerit. Vim autē non in dentibus s̄ in cauda ha
b̄z et ubē potius q̄ ictu nocet. Innoxius ē a uene
nis. Sed ideo huic ad mortē faciendā uenena nō
erunt necessaria q̄ si quem ligauerit occidit. a q̄
nec elephas tutus ē sui corp̄is magnitudine. s̄
d̄z ca semitas delitescens p̄ quas elephanti soliti
gradunt̄. crura eoz nodū alligat. ac suffocatos
pimit. Gignit̄ autē in ethiopia et india in ipso
incendio iugis editus. Et ut dicit amō in examer
Dracones simili mō ut pisces pleriq̄ sine pedibz
sunt. Et a draco p̄ componēz d̄z h̄ dracomarinus
quidam piscis qui habet aculeos in brachijs ad
Draconarius a draco d̄z dra. caudā spectantes
conarius. r̄ij. i. uexillifer. uexillarius signifer q̄
fert uexillū ubi est depictus draco.
Dracontea. a draco d̄z h̄ dracontea. tee. quodā
herba que uulgo d̄z herba draconis q̄ halita eiꝝ
uana sit in modū colubri et similitudinē draco
nis imitē. ul' q̄ eam herbam uipera timeat Itē
a draco h̄ draconia ul' draconira quodā gēma ex
capite draconis erura fm hug. Pap̄ uero dīc̄ dra
contea herba dcā q̄ a sanguine draconis fertur
nata et esse draconis coloris. et flos eius ut ling
ua draconis. si quis radicē huius herbe sanis cō
figet manibus serpentes sine piculo prehend̄.
Dracunculus. li. dimi. pius draco. et formatur
a draco o mutata in un. et addita culus et cor cu
Dragma. atis. tercie declinacōnis. p̄ ḡ scriptum
est questio siue interrogacō. hinc dragmaticus ca
cū. i. interrogatiuus. Vnde quoddā genus loquē
dī d̄z dragmaticū. scz quod fit inter interrogantē
et r̄sidentē. et ap̄rie inter p̄sonas introductas in
terentio fm hug. Et pap̄ dicit. q̄ dragmaticon ē
genus dicendi in quo poeta nusquā loquit̄ sed
p̄sone introducte tñ. uide in hermeneticus.
Dragmaticus in dragma est.
Driades. tee arbor. a drindos quod ē arbor d̄c̄
rindos. dis. mas. ge. d̄z quidaz lapis a drin
rindos. i. arbor. **D**ros quod ē arbor
romedarius. mas. ge. camelarius. qui scilz di
cit dromedus. vnde in plā. Dromedarij madian
et epha. Et dicitur a dromedus
Dromedus dromios grece latine curus et uelo
citas. ul' curuus d̄z. vnde h̄ dromedus ul' hec dro
meda. te. quoddā genus cameloz minoris quid
stature s̄ uelocioris. vñ a uelocitate currendi no
men habuerunt. centū enim et amplius miliaria
vno die p̄gere solent. Et producit me.
Dromo. onis. mas. ge. longa nauis et uelox in

Cursus. Et dicitur a dromos quod est cursus velocitatis
ualis. a duo derivatur h et h dual. curritas
et h. le. et hinc dualitas. i. duplicitas. alibi
dras. Et hinc pap. Dualis. i. geminus. diuisus.
Dubiratio quidam color rhetoricus de quo deum
est supra in quarta pre in coloribus rhetoricis.
Dubiratus. a dubito. as. dicitur dubiratus. ra. tum.
quod in activa significacione inuenitur. Et compo
nitur indubiratus. ra. tum. Et utroque compa. Vnde
indubiranter. et indubirative adhibetur. et indubira
to similiter inuenitur adverbialiter positum. ut indu
bitato loquitur iste. i. indubirative.
Dubito. as. am. are. quasi duabus vijs bitare.
quod est esse incertum. unde dubius qui deuius. i. in
certus. qui duarum viarum vel qui duas tenens vias. Et
compa. dubius magis dubius dubissimus. unde
dubie magis dubieissime. et h. dubieras atis. Itē
a dubito dubitans. tis. omnis generis. Et compa
tur hinc quod est nomen. Vnde dubitantes tuas me
adhibetur. et h. dubitantia. Dubitans componitur in
dubitans. i. non dubitans. et similiter compatur
Dubito componitur addubito. as. i. ualde dubi
tare. Et est neu. ge. cum omnibus suis compositis.
Inuenitur tamen dubitare per dubitando timere. Et per
h. inuenitur sepe passivum in qualibet persona sed tamen
iudicatur neutrum. Et quod eius passivum inueniatur in
prima persona ascribitur auctoritati. Et cor. bi. Caro
ne dubites cum magna peras impendere parua
Dubo. bas. bavi. inuenitur per dubito dubitas.
Ducatus. a dux dicitur h. ducatus. tus. tui. i. digni
tas ducis vel eius terra. et ducatus. i. ductus vel
guida. Et cor. primam ducatus sicut dux. licet autem
claudianus eam producit. dicit enim. Ducatu summi
regis descendit in arcem. Ad h. dicit magister b. q.
erravit ibi sicut et in pupillus.
Ducens. re. ra. a duo et centum. unde ducentes
adhibetur. et ducentissimus. a. u. i. ducentenus. na.
nū hinc hug. Pap. uero dicit. Ducenti dicitur quasi bis
Ducentuplus. pla. plu. ducentes tantum. centum
a ducenti et plica et compit penultimam.
Ducilla. le. parua dux diminutivum.
Ducillus. li. puus dux diminutivum.
Duco. cis. caui. derivatur a dux. cis. et est ducere
guidare vel nutrire. Et componitur educo. cis. id est
enutrire. Et est duco. cis. cum omnibus suis compo
sitis actum. Et cor. hanc sillam du sicut dux ducis
h. duco. cis. eam producit. Vnde usus. Tu nisi lacte du
ces pueros ad funera ducis.
Duco. cis. xi. ctu. Vnde h. ductor. oris. et h. duc
trix. tridis. et h. ductus. tus. tui. et ductim adhibi
um. i. tractum. et ducto. ras. fre. a quo aliud fre.
ducto. ras. Duco componitur adduco. cis. ad se
ducere vel alium. Abduco. cis. separe. absentare. Ab
aliquo abduci ad rem inhonestam. produci ad
studium. deduci ad honorem. Itē duco componitur
deduco. cis. adduco. cis. conduco. cis. diduco. cis.
Itē educo. cis. extra ducere. Itē introduco. cis. induco
cis. illud id quod introducere. Itē produco. cis. i. produci ducere
vel iniungere. Produco. cis. i. ducere. percul et absen
rare vel extendere vel prolongare. vel in conspectu du
cere vel in apertum vel extra. Item obduco. cis. i. te
gere. unde h. obductio. onis. i. tectio vel opimentum
Ecce ij c. Et ne festines in tempore obductionis. et ce
tera. Item reduco. cis. i. retro vel iterum ducere. Item
seduco. cis. Item subduco. cis. idem quod seducere
vel subter ducere vel subtrahere. et est appie sub

ducere. naues de aqua ad terram trahere. sicut eos
trano deducere et naues de terra in aqua trahere
vel ducere. Item traduco. cis. Duco et eius compositi
ta sunt activa. Et faciunt presentium in xi. et supin in
ctu. Et producit hanc sillam du. h. duco. cis. eam cor
ru. Vnde quidam. Educo prima facit educo. cis. Itē
duco. cis. ca. dicitur a ducere ablatum corrupit sicut
du. psonam singularem imperii modi et facit duc
quam corruptione tenent omnia eius composita
et inde duco. cis. prima naturaliter producit. h. duxi p
tentum producit primam pone. h. naturaliter eam cor
Vnde dicitur per in ix libro. Duco duxi quod derivatur
tut esse corruptum ex nomine quod ab eo derivatur
Et corripit dux. cis. sicut rex rex regis. Vnde dux
ex nomine quod ab eo nascitur rex rex. Vnde dux
infinitivus producit du. h. duxi nomen eam cor.
quidam. Docto crede duci si vis ab eo bonum duci. sic
ergo dux. cis. cor naturaliter prima. Ex hoc patet
quod hic tradux est cor dux. unde eadem infra in duci
Ductilis. a duco. cis. dicitur h. et h. ductilis. a. u. et duc
unde ductiliter adhibetur. et ductilem. unde in fustile.
lus quod et docillus dicitur et depeora. unde in ducatu
ducto. as. fre. de ducto. ras. ducere ducatum
ductrix. cis. fe. ge. in duco. cis. est.
Duellio in duellum uide.
Duellum. a duo et bellum componitur h. duellum. et
h. duellum. qui duellum. i. duorum bellum. unde h. du
latores ille qui duellum pegerit. Et h. duellio. onis. i.
pugil quod eadem duellus dicitur. Et inde per compositionem
pugnillis lis. i. ille pugil qui pugnauerit pug
duello. Et ut dicitur. Milites est bellum fortis pug
duello. Et ut dicitur. Milites est bellum fortis pug
Dulcis. suavis iocundus amabilis. la. lu. dicitur.
mitis misericors. Inde dulcoris. la. lu. dicitur.
Dulcoratus. ra. tum. dulcoris. la. lu. dicitur.
Dulensis. a duo derivatur h. dulensis. la. lu. dicitur.
tativa servitus que fit inter duos. vel derivatur
a dulia quod est servitus.
Dulia. lie. i. servitus que exhibenda est homini.
sicut latia est servitus que exhibetur deo. Et dicitur a
dulios. Et componitur dulia cum perperam quod est supra
et dicitur ydolua quasi supra dulia. et hoc xpi huius
nitati debetur. Nam honor alicui debetur ratione ex
cellentie quam habet. non enim idem honor debetur
turi patri et regi et magistro et sic de alijs. ut dicitur
phus in ix ethico. Inter omnes autem alios honoratur
excellentie illa est propria qua creatura honoratur
ratione unionis ad creatorem. sicut humanitas ip
et que ad ipsam pertinent. et ideo ipsam ad latiam
dulia nominatur. quasi super dulia. et sic conli
accedens. unde ydolua. xpi humanitas per se conli
derata adoratur. Sed per quoniam an peccator debet
ant adorari vel honorari dulia. dico quod dulia exhi
rentia et honorem importat. que creature debetur
beri per. cum autem honor ut dicit phus non debetur
nisi rebus diuinis. non debetur xpi et dicitur in ha
benti gratiam et uirtute que diuinis. ut sicut actus uiu
aliquis uirtutem multipliciter. vel sicut actus uiu
sus. et huic appie et dicitur debetur et sicut actus uiu
vel sic habens aptitudinem naturalem ad uirtutem. et
sic cuilibet habenti ymaginem dei exhibendus est
honor. nisi sit confirmatus in malo ut dicitur. uel
dampnatus. quod ligatus est in illo ordo ad uirtutem. uel
sicut ordinatus ad inducendum uel consentianum
uirtute. et sic debet omnibus placis qui ad h. ordi
nati sunt ut alios instruant et dirigant in uirtute

Dulia ergo homini debetur. Vnde quidā. **M**orta
lis dulia latrā dicitur omnipotentis. unde et in lafa
dulos. i. seruus. **D**umco. a dumus dicitur dumo. as. i. spinare. unde
dumco. es. i. esse ut fieri spinosum. a quo dumel
co. as. inchoat. ut ager dumescit. i. incipit esse
dumet. ti. penl prod dicitur a dumus. i. dumosus
et e dumetū locū dumo plenus. qd et h dumice
umus. mi. mas. ge. est spina. **T**ū. ti. dicitur.
i. spinosus a u. i. spinis plenus. et compaet vñ du
mose. sus. i. sime. adubiū. et h dumositas satis et
h et h dumalis et hoc le. i. spinosus.
Dumtaxat. taxo. as. componit cū dū et dū dū
taxat adubiū quātitate. i. tantummo. et cōponi
tur a taxo p licitari. qd licitatores in foro rē ue
nale considerantes dicūt tantū ualeat. Et inde dum
taxat ponit p tantummo. ut componit a taxare
ut ut dicūt componit a taxo arbore amarissimi
luci. ex cuius succo si quis semel gustauerit suffi
cit ei tantū semel gustasse. h h non placet ps. di
centi. qd dūtaxat. i. tñmodo. ab adubiō et uerbo
pluraliter hū duo hee due et hec duo. Genituo
boy duoy. haq duay boy duoy ul duū. Dū du
te dicit in vj li. ubi agē de dū et abltō secunde
declinacōis qd duo et ambo genitōs quid et actū
et amboy duos et ambo genitōs quid et actū
ad masculinū. dūū solet dū. Dū uero et abltōs
in bus faciūt in omni genere. ut duobus duabus
duobus. ambobus ambabus ambobus.
Duo. is. dūi dūisti duere. i. tribuere. dare. soluen
a quo cōponit induo is. Et e actū duo cū omni
et annus componit h et h duodecennis et h ne
duodecim annoy. unde h duodecennii. nij. spaciū
duodecim. a duo et decem componit duodec
omnis ge. numeri plural et indeci. Sed cū cōpo
nat ex duobus rectis uidet qd ex utraq pte dedi
ne. Sed dico qd non opz. qd regula tñ intelligē
da est de integris. duodecim autē componitur ex
duodecim et corrupto. qd uidelicet de cō corrupte ue
duodenarius. a duodecim. nit ad cōponem.
duodecim. ria. rī. et h duodenarius. nij. et
duodecim. ma. mī. et duodecim aduerbium.
Duodecim. a duodecim annoy. et uidet cōpo
et annus. Rabanus. Pulchre duodecim dñs sāger
prod. Sed uidet qd debeat ex utraq pte dedina
n. qd qñ fit compō ex duobus rectis ex utraq p
te dedinat. et sic duo dedinabitur sicut et denus
Ad hoc dico qd duodenus nō componit ex duo
et denus. h diuāt a duodecim. et sic e figure decem
duodeviginti. i. duo minus de uiginti. **P**osite.
duplex duplas in duplico uidet. a duo. is.
duplicarius. a duplex h duplicarius nī ille q
duabz fauet ptiū. scilicet fraudulentus.
Duplico. as. caui. cati. a duo et plico. as. Vñ
duplex. as. ge. omnis. Et cor du naturalit. Et cō
patur. vñq dupliciter. tius. me. adubiū. et h du

plicitas. tatis. Et cor pñ duplico. et etiā pñam
Duplus. a. u. componit a duo et naturaliter
plica. ce. vñq duplo. as. aui. are. duplū facere. Et
Duram indeci. Et in fine cor du naturaliter
accentuat. quidā fluuius ē iuxta quem gigantes
edificauerunt turrim. vide in sennaar. Item sicut
dicit daniel iij. Duram ē campus in quo nabugo
donosor posuit statuam auream.
Dureo. a duro. ras. dicit dureo. res. nui. esse uel fi
eri durū et cōponit indureo et addureo et a qbz in
choa. dureco et indureco et addureco. is. Dureo
et eius composita neutra sunt. Et prod du. Vide
Duributus dicit q nūq uult apire. **I**n duro as
os. a durus. ra. num. et bucca componitur.
Durices. dei. fe. ge. idem quod duricia. a durus
uel a dureo. res. denuatur.
Duro. ras. rai. rare. i. durū facere. et durare. i.
pmanere. pfeuerare. sufficere. ut iste diu durauit.
et durare. i. patienter ferre. unde h et h durabit
et h le. Duro componit adduro. ras. i. ualde duā
re. Conduro. ras. i. simul durare. Deduro. as. ualde
durare ul duriciā remouere. i. mollicare. eduro
quodā uelamine durare. Reduro. as. i. iteq duā
re. ul retro durare scz dedurare. Duro p duruz fa
ras. ualde durare. Induro. ras. i. interiora durare
Vnde in exod. Indurati ē cor pharaonis. Predu
ro. i. ualde durare ul ante. Perduro. as. i. pfcē du
rare ul fortiter. Obduro. ras. i. contra durare uel
cere ē actū. Composita ab eo f q redolent hanc
significationem actiua sunt. Aliter et duro et ab
eo cōposita neut sunt. sic dureo et ab eo cōposita
Item duro et dureo et ab eis composita omia
prod hanc sillam du. Vnde quid de arte. Tertius
ut longo tempe duret amor. Item a duro ad du
rus. a. u. Et compatur durior iissimus. Vñ dure
adubiū. et etiā duriter inuenit et h duritas tatis
et hec duricia. cie. Durus componit pdurus. qd du
rus. edurus. i. ualde durus. et produat du.
Durus. ra. num. in duro. ras. exponitur.
Dusius. h. mas. ge. demon qui homines educit
a sensu. ul qd dicit eos ad mortem. Et dicit a duco
as fm hug. Pap uero dicit. Dusios galli noiāt
demonēs quos romani fannos ficanos dicunt.
Dux. a duco. as. duxi denuatur h et h dux du
as cōmunis generis qd designat dignitatē et of
ficiū. Dicit enī dux qd sit ductor exercitus. h non
statim quicūq pncipes ul ducel sunt etiam reges
dici possunt. In bello uero melius ē duces nomi
nari q regem. nā hoc nomen expmit in preliū
ducentē. Dux componit h et h redux. as. et hic
et h tradux. as. ul denuat a reduco. as. reduxi.
et traduco traduxi. Et tenent tñ naturam pōic
toy pñtoy scz deduxi traduxi reduxi. que natu
liter cor du. tradux. as. redux. as. dux ducis. licz
duco. as. prod du. uide in duco. as. et desinit in
ux naturaliter cor. fm ps. uide etiā in tradux
Duxi est preteritū de duco as. et corripit du na
turalit. sicut pbaui in duco as. **H**ic nota qd qñ
h ūbum duxi ul aliquod simile construit cum
nomine pñcipali desinente in dus considera utq
descendat a ūbo hñte constructionē ad actū. qd
tñ congrue ponit h ūbum duxi cū illo nomie
in accusatō casu. ut duxi tuā amicitia rogitando
dux i uos attentius deprecandos. Si autē ūbum nō
construit euz accusatō tale ūbale descendens ab
eo cū hoc ūbo duxi construi non ualebit. Vnde

incongrue dicitur. Amici dicitur tu duxi attentius suppli
candā. Imo debet poni gerundiū loco eius cum
sui ubi constructio. ut duxi uē grē supplicandū

ipso est. et in compōne est
pauitū. ut enaruo. ul' inuē
tiū ut enaruo. ul' p ext po
nitur ut educo. Quibus autē
litteris pponat e et quibus ex
in compōne dixi sup in pma
pte in tractatu de silla in c d

Accides pñl cor ea **lx** lā
ci nepos. i. achilles. Vnde. Aio te eacida romāos
atenus sunt dūe ptes et sub **v** vincere posse
duobus accentibus pferunt. uide in secūda parte
de accentu in capitulo de tenus.

Basis. sis. est euagacō preter materiā. uid in
quarta pte in capitulo de colo. rethoricis.
Boas ebdoadis pñl cor. i. spaciū septē dieū.
ab hebra quod ē septem et doas qd ē dies. Et si
militer dicit h ogoas huius ogoadis spaciū octo
dierum. Et dicitur ab octo et doas.

Ebdomades concepcōnes que sūt in mente q
phz note sunt omnibus. ut si de equalibz equalia
denas que remanent sunt equalia. pñm sapienti
bus tantū. ut incorporea in loco non esse. Eb de
bet scribi p b. sū ebdo grece. i. concipio. Dedina
tur uero h ebdomas adis. Et pluraliter hec ebdo
mades ebdomadū. Item h ebdomas. adis. p sep
mana ponit. Dañ ix. Ebdomas vna. Et cor pñl
sue do. Ebdomada etiā p septimana pme dectia
cōnis ē. et scribi dicit p p. sūz dicit ab hebra grece. i.
septem latine. h in smutata. h q apud latinos p
ante d non repitur transit p in b et dicit p b ebdo
mada. de. Et cor pñl ebdomades. h infra in h me

Ebdomas. dis. in ebdomades ē. **U**lius ponitur
ebriolus. la. lū. dimi. aliquatū ebrius. vnde
plantus. Tristes ac ebrioli incedūt. Et corripit o.

Ebrius. Ab e et bria componit ebrius. a. u. i.
extra mensuram bibens. Vnde ebriosus. fa. sum.
et h ebrietas. et h ebriositas. Ebrius qñq. ebrio
sus sepe et multū bibit. Inde ebrietas aliquā. ebrio
sitas frequens vini temulentia. Item ab ebrius e
brio. h as. quod non est in usu. Anis tamen posuit
simplex dicens. Mulieres que raro ebriant cito
senescunt. **H**ic nota q in ebrietate duo attēdi
pñt. scz defectus consequens et actus pcedens. ex
pte autē defectus seqñtis in quo ligat actus racō
nis ebrietas habet excusare pccm inqñtū causat i
uolūtarū p ignorantia. h ex pte actus pcedentis
uideat eise distinguendū. q si ex actu illo pceden
ti. subsecuta est ebrietas sine peccato. tñc peccatuz
sequens totaliter excusat a culpa. sicut forte ac
cidit loth. Si autē actus pcedens fuit culpabilis.
sic non totaliter aliquis excusat a peccato sequē
ti. quod scz reddiē uolūtarū ex uolūrate pceden
tis actus inqñtum scz aliquis dāns opam rei illi
te incidit in sequens peccatū. Diminuit tamen se
quens pccm sicut diminuit racō uoluntarij. Vñd
aug dicit contra faustū q loth culpandus ē non
qñtū ille incestus. h qñtum ebrietas meruit.

Bullio. lis. liui. lire. i. ualde bullire ūbum p ge
miniū. Et componitur ab e et bullio. lis.

Bur. ris. est os elephantis. et deriuat ab eo e
burneus. nea. neū. illud quod ē de ebore. et quod
ē candidū sicut ebur. Vnde in canf. Collum tuū
sicut tūris eburnea. Inueniē etiā eburnus na nū

in eadem significacōne. Virgil vj aneis. Proci
dictis porta qz emittit eburna.

Ecclēsia cōuocacō interpretat. qz omnes ad se
cōuocat. et est fidelū. h sinagoga quod int
pretat congregacō ppe est iudeorū quos dicit
deā sit. sed nām apostoli sinagoga nūq dicit
runt. sed semp ecclēsiā siue discenendi cā. suo i.
qz inter congregacōnem vnde sinagoga. et cōuo
cacōnez vnde ecclēsia nomen accepit. dicit aliq
scz q congregari pecora solent quoz greges. h
dicimus. Cōuocari autē ē magis uentū iudeorū iñ
sicut sunt homines. ut autē notat qz pcc
delitas deā ē hoū sinagoga. i. congregacō. qñ
num et indiscretorū. et ut fidelitas nām ipso uoca
bulo innueretur deā ē nām ecclēsiā dicit catholica
racōnaliū et discretorū. que ecclēsiā dicit catholicā
ē vniūsalis. Non enim sicut cōuocacō. sed p rōnē
in aliquibus regionū pñbus coacta ē. sed h ecclē
orbem terrarū dilata diffundit. et hinc h ecclē
siola. le. dimi. et ecclēsiasticus. ca. cū. et ecclēsiare

. i. cōuocare ul' concionare. quod et ecclēsiare
inueniē. Sed uide q ecclēsia sit nomen collecti
uū. qz ecclēsia dicit congregacō fidelū. et sic signifi
cat in singulari nūo multitudinē ergo potest et
ci ecclēsia dei sunt in celo. ad hoc dico q ecclēsiā
non est nomen collectiū. qz collectiū sapit diuini
tate. h ecclēsia tantūmō unitatē. Sūnt enī oñs
fideles quodā membra caritatis caput ē xps
alias cōiūcta in vno corpore cuius caput ē xps
Et sic non ē dicendū ecclēsiā sunt ul' esse diuini
ul' triūphant ne uideat in ecclēsiā dei esse in pax
que unitate spūali firmiter ē vniūta. uide in pax
et in cantus. Et scias q salomon dicit. Vñt
naui non inueniē in mari. ubi dicit remigū in
math. Vestigiū naui in mari non inueniē h ecclēsiā
cōiūfactō sancte ecclēsiē non est terrena h ecclēsiā
Vnde vnus remex eius dicebat. nām autē cōiū
factō in celis est. et quā sancta ecclēsiā terrena oñi
na exerceat uideat ueritatem eius intentō sūm
p spūalis est. et celestis. In iob etiā dicit. Vñt
nitur in terra suauiter viuunt. abissus dicit. nō
est in me. et mare loquit. i. p oia loqu se oñi
supbus non est in me. qz scz nec carnalis merito
di nec auari nec supbi sunt de ecclēsiā dei in uis
et in ecclēsiā sint numero. uide in bigamus. et in uis

Ecclēsiastes grece. hebraice **h** salomon
coelestis. latine concionator dicit. i. salomon
cit iero. tribus nominibus uocatū fuisse salomo
nem. scripture manifestissime docent. pñm apella
salomonem. et ididā hoc est dilectū dñi. et qd pñm
dicit coelestis. Ecclēsiastes autē grece nōmine apella
tus. qz coctū. i. ecclēsiā generet seu congregat. qñ
nos nūcupare possumus concionatorem eo qz lo
quāt ad populū. et sermo eius non spūaliter ad
vñū h ad vniūsos generaliter dirigē. Porro pa
cificus et dilectus dñi ab eo q in regno eius pax fu
erit et eum dñs dilexit appellatū ē. i. salomon
mon. Itaq iuxta nūm uocabulor tria nomina
edidit. pñm. ecclēsiasten. canticū canticorū. In e
ūbijs puulum docens. quasi de officio p sermo
as erudiens. vnde et ad filium crebro sermo refer
titur. In ecclēsiaste uero mature rebus pñs esse pñm
tuens ne quidq in mundi rebus pñs esse pñm
h caduca et breuia vniūsa que cernimus. Ab eo
tremū iā consummatū uiu et calcaro seculo pñm
ratū in cantica canticorū sponse iūgē amplectē

110
 111
 112

Enquis componit ab en adubi et quis muta
ta n in c. ut equis q̄i ecce quis. De h̄ uice in ter
cia pre in tractatu de figura nominis in c. de silla
Ububi. ab en et ubi muta **U**bique adiectionibus
ta n in c. quasi ecce ubi.

Eodax. la. lū. aliquātulū edax. uorāx. ab e
Eodax. a edo es est dō **E**odax dō. et cor cu

edax. acis. omnis ge. qui multi et assidue come
dit. Comparatur edaxior issimus. vñ edaciter quis
issime adhibum. et h̄ edacitas. ratis. Et prod̄ i ge
nitiō penl. h̄ cor̄ p̄mam. Quid de remed̄ amoris
Rumpere liuor edax iam magnū nomē hēmus

Decimo. as. aui. are. i. exerce. ab e et decio.
as. Vnde macrobi de saturnalibus. Inuenit locos
uerum uirorum decumatos ex multis libris.

Eden hebraice dicitur paradysus terrestris. et interpretatur deliciae. uel eden dicitur pro eodem quod est uidere. et secundum hoc potest etiam illi loco convenire. est enim

Dentatus. ta. tū. extra den. centuat in fine
res. q. dentibus caret. ab e et dentatus componitur

Dento. ras. raii. rare. in dento. ras. est. *dentulus. la. lū. extra dentes. qui dentibus ca*

Dentulus. la. li. extra dentes. qui dentibus ca
ret. ab e et dens. Et ut dicit grec. Dente carens e
dentulus ē s; natus habere Qui dentes habuit nec
habet dentes nec habebit. Edentatus prior est ut

habet dentes nec habebit. **E**dentatus prior est in
Aepol p edem pollucis ad **A**fans uetus alter
 uerbum iurandi. Et acuitur in fine.

edera. ab eous di dicitur edera re penit cor. quia
edus propter lactis abundantiam in escam a ueteribus
probat. uel dicitur sic ab heredo. quia arboribus rependo
adheret unde edereus nomen est heredis.

adhereat. vñce edenius. na. nū. pñl prod. q. aūc
 dz edera edita perens. ul' editis herens. ethim est
 des. dis. fe. ge. i. domus. et dz ab edo es est. qz

p̄mo fuit facta ad edendū. In euangelio dicit̄ de
zacharia q̄ perijt inter altare et edem. et d̄z hoc
edem id est templum. Et scribitur aedes per ae.

Edico cis edixi edictū. prod. di. unde in dico as
dictū. ti. ge. neu. i. p̄ceptū. et ꝑpe reguz ul' im
patoz. Vnde in luc. Exijt edictū a cesare.

Edicolū. li. ab edes. i. pua edes. Aug. in ij de ci
dei. Rive animi malis que pōpue cauenda sunt
mores corrumperent humani. nulla sacra edicu

la dignū putauerunt.

Edificulus. li. diminutivū. prius edulus. Et coru cu.
 Edifico. cas. edes componit cū facio et dī edifi

co cas. i. edem facio. et hinc edificans. tis. et hoc edificū. dij. i. ediū effecō. ul' ipsa edes. et cōponi tur coedifico. cas. reedifico. cas. Et est edifico neu

ty cū suis compositis. Et cor fi. Et ē edificans si
gure decomposita. ¶ **Hic nota** dīcā inter pñi
piū et alias dēōnes casuales. qz nomen et pronō

men componunt etiam p obliquos. ut aliusmodi
 istiusmodi. s. picipia non pnt componi teste ps
 nisi p ntm. et h habent a suis iibis. qm iiba h

hinc p. ntm. et si habent a suis uobis. qm uba u
bnt ntm et non obliquor ergo si aliquod pti
pium uideat in obliquo casu ad compōnem ue
nire. dicendū est qd amittit naturam pti pti. et

inire. dicenon est qd amittit naturam principij. et
compōne transit in nomen. ut doctificus id ē doc
tū faciens. Si obijciat de edificans. dico qd facies
non habet hanc compōnē a se ipso a iho. quia

non habet hanc compone a le pmo a ubo. quia
E dilicium. ab edilis dicitur. **E** figure decomposita
 h ediliū. q. honor uſ officium edilis. et h edili
 tas. tatis. illud idem. et edilitas. q. a. cum. i. ref. n

prima primo. secunda secundo et sic per ordinem sumpto initio a ianuario. ita quod quora est j. la prima sille alicuius istarum dconu totus dies egipciacus infra mensem cui deseruit illa dco computando a mensis principio usque finem. et quora est prima littera secunde sille totus dies est egipciacus a fine mensis usque principium computando. ubi gra. Augurior quod est prima dco deseruit ianuario qui est primus mens et a quo est prima la prima sille huius dconis augurior est prima la in alphabero ergo primus dies ianuarij est egipciacus. Itaque quod est prima la secunde sille eiusdem dconis est vij in alphabero ergo vij dies ianuarij est egipciacus computando a fine usque principio. et sic de alijs.

Egloga. ge. dicitur qui egloga. ega enim grece caplogos sermo. Inde egloga. i. sermo de capris. uel quasi de rusticis et uilionibus rebus. Et dicitur egloga caprus sermo. uel propter fedicitatem et turpitudinem materiei ut apud satiricos. uel quod ibi sermo habetur de capris precipue. ut apud uigil in buc. et cor pnt. Virgilius. Egloga ubenas est adole pingues.

Ego egonis et egona ne. i. et mascula tura seculum. uel ut dicitur pap. Egones penit pro d sacrodo

Egoceron. Ega quod est capra copo. Tres rustici nre cu ceros quod est cornu et dicitur egoceron ontis quoddam animal quod alio nomine dicitur capricornus. et per dicitur per eodem animali egoceron uel egoceros. Et acuitur in fine. Unde quidam. Est tibi saturne domus egoceronis et uine.

Egommet ego et non alius. Unde dicitur per i xij li de casibus pnois. dicendo ego dico possus et solus et cu alio intelligi. solet tam met addita plex quod significancia uel discrecionis ostendere. egomet ego et non alius. nemon et ego ipse. uel egomet ipse. Et scias quod sillabica adiectio immutat spem. non figuram. Unde egomet est speciei deriuatiue ab ego. h figure sim. De sillabis autem adiectionibus que adiunguntur pnomibus dictum est supra in tercia pre ubi agit de figura nominis. in capitulo de sillabis adiectionibus in fine.

Egona. ne. in ego egonis exponitur. gre adubium difficulter acerbe. fm papiam gredior. eis. egressus sum. i. exire. extra gradum. et componitur ab e et gradior eis. uel egredior dicitur de loco ad locum exeo.

Egregius. ab e et grex componitur egregius gra. i. nobilis. maximus. precipuus. qsi extra grem aliorum. Et per suppleconem compasit egregius. magis egregius issimus. et hinc egregie adubiu

Egreo. es. ui. ere. i. esse. Et h est egregietas tatis uel fieri egrum. Et dicitur ab eger.

Egresco. eis. inchoatim. i. incipio egredere. et sumitur ab egreo es addita co.

Egrimonia. ab eger. dicitur h egrimonia egrimonie. id est tristitia uel infirmitas.

Egroto. tas. tau. infirmari uel frequenter egredere. licet enim egreo. es. ui. h usum careat sup. fit tñ ab eo egroto. tas. fre. qsi ab egrotu supino. Et per ducit o. Orae in epp. Quid michi das egro dabis

Egrotus egrota egrotum per egrotare uolenti multima producta in eger exponitur.

Equi trissillabum prestitum de egreo eges.

Ei interiectionis dolentis unius sille. Ei dñs cum deberet minui una sille a genito sicut omnia in ius facientia gñi per diuersim. pferatur ca dñe ei interiectionis sicut ei eidem eisde per dyensim h

Eia age. i. appie. aduerbium hortandi pap. iecto tas. frequenter eijcere. et format ab eijcio. eis. eiei eiectu eiectu. u. in o.

Eijcio. eis. eiei eiectum eijcere. i. extra iacere uellere. euidenter iacere. et componitur ab e et iacio. eis. et mutat a in j. Et sic eijcio per in xij li j. Et est pmu j consonans. Unde dicitur per in j loco quod e prepō in compōne inuenitur an u et j loco consonantiū positas. ut eueho et eijcio eis.

Eiulat indie regio sic dca quod possessa sit ab eiula filio iecta post diluuium fm papiam.

Eiulor. Julus multum fleuit in morte patris. i. a iulo et e per compōnem eiulor. anis. atus. i. flore uoce dolorem manifestare. uoce confusa per gaudio clamare. unde et quidam dixerunt esse compōstrum ab e et iubilus quod est uox confusa per gaudio. Inue extra iubilū esse. Et eiulare appie femina. Eiula nre etiam appie eiulo. las. Unde dicitur pap. tui. id est re plorare alta uoce. Vñ h eiulatus. et h eiulor ploratus uel clamor per dolore confusus sunt.

El et ely et eloy et eloe nomina dei. apud hebreos. Et interpretatur el deus. uel cheros fortis. fm hug. Pap uero dicit. El autem fortis dicitur quod nulla infirmitate opprimatur apud hebreos el pmu dei nomen. secundum beloy labor. eis. elapsus. ab e et labor labi. quacere componitur. et est elabi ualde uel extra labi. quacere decurrere effugere. Et producit la.

Elamite pnt pro dñr parse. ab elau filio semlate palmau folia que sursum eleuantur nec

pendent deorsum. sicut alia arborum. Elate palmau sunt pductiones rami et excellentiores in ramis sunt pductiones rami et excellentiores in ramis aurei colonis crispantes et semp ad excellētes. nūq uirorem amittentes quidā elata abierat dicit. Ita dicit pap. et fm h dicit elata qsi eleuati ab effero effers. et pro d la. Unde quidā cantores v. ubi dicit. Come eius sicut elate palmau. per ibi media de elate. h hoc non uidetur. qsi ibi dicitur elate uocatur. vñ h elate uel elates non latinū sed grecū uidetur. Et ideo multi cor ibi hanc sillabam la. ad dñm de elate per ramo palme. et pro ipsa palma. Et adiectiue elatus. ra. tñ. Et ut dicitur. elate est nomen arboris similis palme altitudine uel foibus. ab effero fers. vñ elato iactantia confiden

Elatus. ra. tñ. extra latus. qsi eleuatus confiden

Elbidos. a. u. pnt cor. in elbus exponitur.

Elboe in elbus uidetur. lbos. ba. bu. siue elbidus. da. dñ. est color m. dñi inter albu et nigrū ab albo dñs. vñ elboe m. elbide dicuntur uites uel uue neq purpuree neq m. gre neq albe quas quidam uarias appellant. gre neq albe quas quidam uarias appellant.

Eleada barim hebraice. deutronomia positione.

Eleazar interpretatur dei adiutor. et producit penultimam positionem.

Electo. tas. i. frequenter elicere. cu. cum. et est frequenter huius ubi elicio. as. cui. cum.

Electus. ab elio quod est sol dñs electus auro ut dicitur. tri. qsi ad radios solis clari auro ut dicitur. tri. qsi ad radios solis clari auro ut dicitur.

Electus. ab elio quod est sol dñs electus auro ut dicitur. tri. qsi ad radios solis clari auro ut dicitur.

Electus. ab elio quod est sol dñs electus auro ut dicitur. tri. qsi ad radios solis clari auro ut dicitur.

Electus. ab elio quod est sol dñs electus auro ut dicitur. tri. qsi ad radios solis clari auro ut dicitur.

Electus. ab elio quod est sol dñs electus auro ut dicitur. tri. qsi ad radios solis clari auro ut dicitur.

Electus. ab elio quod est sol dñs electus auro ut dicitur. tri. qsi ad radios solis clari auro ut dicitur.

Electus. ab elio quod est sol dñs electus auro ut dicitur. tri. qsi ad radios solis clari auro ut dicitur.

Electus. ab elio quod est sol dñs electus auro ut dicitur. tri. qsi ad radios solis clari auro ut dicitur.

Electus. ab elio quod est sol dñs electus auro ut dicitur. tri. qsi ad radios solis clari auro ut dicitur.

Electus. ab elio quod est sol dñs electus auro ut dicitur. tri. qsi ad radios solis clari auro ut dicitur.

Electus. ab elio quod est sol dñs electus auro ut dicitur. tri. qsi ad radios solis clari auro ut dicitur.

Electus. ab elio quod est sol dñs electus auro ut dicitur. tri. qsi ad radios solis clari auro ut dicitur.

Electus. ab elio quod est sol dñs electus auro ut dicitur. tri. qsi ad radios solis clari auro ut dicitur.

Electus. ab elio quod est sol dñs electus auro ut dicitur. tri. qsi ad radios solis clari auro ut dicitur.

eius quasi species electri. dicit in electu dū aurū
argentū q̄ miscet. argentum ad claritatē crescit.
aurum uo a suo fulgore pallescit. q̄ ergo in vni
genito dei filio nature deitatis vnica ē natura nra
in qua adunacōne humanitas in maiestatis glo
riā excreuit. diuinitas uero a suo fulgore potētia
humanis se oculis tempauit. et sic patet illa expō
qualiter nos deus exaltauit. p̄ h̄ q̄ humana natu
ra clarior facta est. q̄ p̄ aurum creuit argentum
et q̄ diuinitas a fulgore suo nostris ē aspectibus
tempata. q̄i auu nob̄ palluit. argentū creuit q̄i e
lectu ergo in igne ē deus h̄o factus in p̄secutione
lectu. vnde ab electōe reu quibus conficit
lectus. ta. tū. splēdus. clarus. excelsus. ex
lectus. ab eigor. ens. dicit. vnde elcō onis cū
lection grece latine quis de multis eligitur
dicitur mons. Et accentuatur in fine.
elegans. tis. ge. omnis d̄ ualens. excellens. no
bilis. egregius. decens. pulcher. bonus. et dicit ab
eligo eligis. bona enim et pulchra eligenda sunt.
Et comparatur elegancior illimus. vnde eleganter
eius. sine. adhibiti. et h̄ elegancia. tie. p̄stantia ex
cellentia. pulchritudo. ualitudō. et d̄ eleganter ut
bane nobiliter. Et corripunt le predicta.
elegia. gie. in elegus est.
elegus. ga. gum. i. miser. ra. rum. et d̄ ab ele
son quod ē misere. vnde uisus facti de miseria di
citur elegi. vnde elegia. gie. i. miseria. et hinc ele
gus. ca. cū. i. miser. ul. de miseria compositus et
or le. vnde boec. Et ueris elegi stetit ora rigat
Elegi ecā ē p̄teritū de eligo. gis. et tūc proū p̄n
Et ut dicit pap̄. Elegiacū carmen dicit q̄ modū
laco eiusdē carminis miseris cōueniat. qd̄ metū
constat p̄mo uisu heroico. secūdo p̄ma penthime
meri heroica secūda dattilica. ut. Carmina qui q̄n
dam studio florent pegi. flebilis heu mellos co
mentarius. in elementū ē. **E**rgo inire modos
elementū. ab yle d̄ h̄ elementū. ti. q̄i p̄lemen
ti. q̄ deus p̄mo loco de nichilo creauit p̄lem. et
ex yle fecit elementa. et ex elementis omnia alia
Vel d̄ elementū. q̄i elimentū. q̄ omnia ex ele
mentis elicitā sunt et extrata. Vel elementū q̄si
eleuamentū. q̄ vni sup aliud ē eleuatiū. scilz aq̄
sup terram. aer sup aquā. ignis sup aerem. Vel
elementū q̄i alimentū. q̄ omnia animalia alūt
in elementis. quodā in terra. quodā in aqua. qdā
elementū d̄ ipm̄ elementatū. ut terra quā uide
mus et calcamus. et aqua quā uidemus et pota
mus. et sic de ceteris. Qñq̄ ecā ipsum uerum ele
mentū. cuius quilibet ps ē eiusdē generis cū ip̄o
libet ps ē terra. et sic de alijs. sed hoc potius ad
phiam p̄tinet. Et ab elementū h̄ et h̄ elementa
tis. et h̄ re. i. res elementū. quod p̄tinet ad elemen
ti. ē p̄ma ps corporis in compōne et ultima in re
solucōne. Inde ē q̄ quodā mō loq̄ndi quidquid
ē p̄ma ps alicuius in compōne et ultima in reso
lucōne d̄ elementū. ut lā ē elementū uocis lā
te. et d̄ d̄ elementū uocis significatue. Et ut di
cit damascenus in ij li c xij. Oportet scire qm̄ q̄
tuor elementa sunt. terra sicca et frigida. aq̄ frigi
da et humida. aer humidus et calidus. Ignis ca
lidus et siccus. Similiter et humores quatuor p
porcōne h̄ntes cū quatuor elementis. nigra. cole

ra et melancolia que habet p̄porcōnem cū terra
sicca enī est et frigida. et fleuma p̄porcōnem ha
bet cū aqua. frigidū enī ē et humidū. Sanguis
p̄porcōnem habet cū aere. humidus enim et cali
dus ē. Rubra colera p̄porcōnem habet cū igne.
calida enī est et sicca. uide in terra fm̄ amb̄ de
quatuor elementis. Item uide in elat d̄ quatuor
tempibus anni et in etas. Itē uide in mare. **E**t
nota q̄ supiora elementa sunt ma. ge. ut aer et
ignis. Inferiora uero sunt fe. ge. ut terra et aqua
Nā supiora elementa sunt q̄i mares. et inferiora
quasi femine. q̄ illa agunt in inferiora. et h̄ pa
lemmon misericors grece. h̄ pap̄ **E**rgo ab ill
elemosina. ab elemosina quod ē misericordia
et fina quod ē mandatū componit h̄ elemosina
ne. i. mandatū misericordie. et fm̄ h̄ scribit p̄. e.
h̄ melius scribit p̄. v. et tunc d̄ elemosina ab ely
quod ē deus. et fina quod ē mandatū. In elimo
sina q̄i mandatū dei. ipse enī eaz mandauit fieri
Vnde in luca. Date elemosinā et ecce omnia mū
da sunt uobis. Preterea quod paupi dāt deo mā
datur. Vel dicit elemosina ab ely quod est deus
et moif quod ē aqua. Inde elemosina q̄i aqua di
uina. sicut enī aqua extinguit ignē ita elemosina
extinguit pccm̄. Et scias. q̄ septē sunt elemosine.
corporales. que continent in hoc uisu. Visito poro
cibo. redimo tego colligo condo. Visito scz infir
mū. Porro scz sitientē. Cibo scz esurientē. Redimo
scz carceratū. Tego. i. uestio nudū. Colligo. i. recol
ligo hospite. condo. i. sepelio mortuū. Item septē
sunt elemosine spūales que in hoc uisu continen
tur. Consule castiga solare remitte fer ora. Consu
le. i. doce ignorantē. et dirige dubitantē. Intelligē
enī in hoc duplex spūalis elemosina. scilz doctrina
et consiliū. castiga delinquentē. Solare. i. consola
re tristem. remitte delinquentibus in te. fer. i. porta
infirmitates aliorū et grauamina. ora. p̄ omibus
Et ab elemosina h̄ elemosinarius n̄j. Et hec eli
mosinaria. rie. et mobiliter dedinatū inueniē eli
mosinarius. ria. n̄j. Vel elemosina d̄ ab elimon
quod ē misericors grece. Inde elemosina qd̄ grece
ē misericordia. uide in soz. De p̄t queri an de il
licite acquisitis possit fieri elemosina. Ad hoc dū
dū q̄ tripliciter p̄t esse aliquid acquisitū illicite.
Vno mō qm̄ id quod illicite ab aliquo acquirē
debet ei a quo ē acquisitū. nec p̄t ab illo retineri
qui acquisiuit illicite. sicut contingit in rapina. in
in furto. in usuris. et de talibus cū homo teneat
ad restitucōnem elemosina fieri nō p̄t. Alio uero
mō est illicite acquisitū quod quid ille qui acqui
siuit retinere non p̄t nec tamen debet ei a quo ac
quisiuit. q̄ scz vnus contra iusticiā accepit. et al
ter contra iusticiā dedit. sicut contingit in firmo
nia in qua et dans et accipiens contra iusticiam
legis diuine agit. vnde non debet fieri restitutio
ei qui dedit. h̄ debet in elemosinas erogari. et eadē
racō ē in similibus. in quibus daco scz et accepō
ē contra legem. Tercio mō aliquid ē illicite acqui
sitū non q̄ ipsa acquisitō sit illicita. sed q̄ id ex q̄
acquirē ē illicitū. sicut patet de eo quod mulier
p̄ meretriciū acquirē. et hoc appie d̄ turpe lucu
q̄ enī mulier meretriciū exerceat turpiter agit.
et cont̄ legem dei. h̄ in eo q̄ accipit non iniuste a
git nec contra legē dei. vnde quod sic illicite ac
quisitū ē retineri p̄t. et de ea elemosina fieri. Circa
illa uero que p̄ aleas acquirunt uide ē esse aliqd̄

illicitū ex iure diuino. scilicet q̄ aliquis lucret̄ ab
hijs qui rem suā alienare non p̄nt. sicut sunt mi
nores sui furiosi et huiusmodi. et q̄ aliq̄s trahat
aliū ex cupiditate lucrando ad ludū. et q̄ fraudu
lenter ab eo lucret̄. et in hijs casibus tenetur ad
restitutionē et sic de eo non p̄t elemosinam face
re. Aliquid autē uidet̄ esse ulterius illicitū ex iu
re positō ciuili quod prohibet vniūsaliter tale lu
crum. s̄ q̄ ius ciuile non obligat om̄s. s̄ eos so
los qui sunt hijs legibus subiecti. et itē p̄ dissue
tudinē abrogari p̄t. Ideo apud illos qui sunt hu
iusmodi legibus restricti tenent̄ vniūsaliter ad re
stitutionē qui lucrent̄ nisi forte contraria consue
tudo p̄ualeat. aut nisi aliquid lucratus sit ab eo
qui traxit eū ad ludū. in quo casu non tenetur
restituē. quia ille qui amisit non ē dignus recipē.
nec potest licite retinere tali iure positō durante.
Vnde debet de hoc elemosinam facere in hoc casu
Item nota q̄ iste ludus ē turpis et reprobatus ut
puta q̄ ē contr̄ deū. et omnia iura. Vnde propter
talē ludū nullus p̄t aliquid acquirere. nec titulus
nec bonā fidem habere. Iniusus enī titulus p̄ non
titulo est habendus. et male fidei possessor dicit̄
quia contra legum interdita mercatur.

Elencus. ci. mas. ge. i. titulus libri. q̄ totū opus
illuminet. Vnde euangelii luce sic intitulat̄ elen
cus luce. i. titulus. Hinc etiā elencos uocamus p̄
ciolos lapides in sup̄ficie ornamentū. q̄ illud illu
minent. et quicūq̄ p̄ciosi lapides in loco notabili
ponunt̄ dicunt̄ elenci. Vnde iuuenal. Auribus ex
tensis magnos comisit elencos. Elencus etiā d̄r in
dialectica quoddā genus argumentacōnū. scilicet si lo
gismus contradicōnis. Et tūc componitur ab en
quod ē in. i. contra et lexis quod ē sermo ul̄ dic
tio. Vnde elencus. i. contradicō. Et diffinit̄ sic. Ele
cus ē si logismus contradicōnis vnius et eiusdem
non nominis solū s̄ rei et nominis non sinonomi
s̄ eiusdē Et ex hijs q̄ data sunt de necessitate acci
dere non cōnumerato. quod erat in principio. sed
idē et ad idē. similiter et in eodem tempe. hec
autē diffinitio magis ad locū p̄tinet.

Elephantus. Elephion grece d̄r mons. vnde h̄
elephantus. ti. et elephas. phantis. et habet. n. in
obliquis s̄ non in n̄o. et d̄r a magnitudine cor
pis. q̄ formā montis p̄ferat. vnde h̄ elephania q̄
dam spēs lepre. q̄ sicut elephas maior ē omnibz
alijs animalibus. ita passionibus ceteris h̄ maior
ē. Et scias. q̄ d̄r elephantus. ti. ul̄ elephantos et
o mutata in u d̄r elephantus. āti. Elephas mire
castitatis creditur ita ut si perdat coniugem nulli
copulet̄. inter filias cōmorat̄ solus. biennio autē
portant fetus. nec amplius q̄ semel gignūt. s̄ nec
plures sed tantū vniū. viuūt tricenis ātis et cor
lephas in elephantis exponitur.

Elephantus in elephantis exponitur. **E**lephantus
lib. q̄ d̄r exodus. et accentuat̄ in fine
hacten̄ interpretat̄ resurrectio domini.

Eliades. ab elios quod ē sol d̄r h̄ elia des. de. h̄
lius ul̄ nepos solis. et subtracta de filia dicitur hec
elias. adis. id est filia ul̄ neptis solis.

Elias. adis. in elia des uide.

Elicio lici cui itū. ab ex et licio cis componit̄
et ē elicere extrahē exuocare. et educere. uide in
Elicon. onis. mas. ge. vniū de duobz **E**licio cis
cacuminibus p̄nati in quo solebat olim esse stu
diū. et d̄r ab elicio. cis. q̄ olim elicebat inde sapi
entia. vnde et elicon d̄r quasi eliciens cūcta. et est

ethymologia. et hinc eliconius. nia. nium.

Eliconis conidis. fe. ge. d̄r musa que in mōte
p̄naso habitabat. ul̄ femina illius loci. et d̄r ab
Elico. dis. elisi elisum p̄n̄ prod. ab **E**licon

Elico. dis. elisi elisum p̄n̄ prod. ab **E**licon
e et ledo. dis. et ē elidere ualde ul̄ extra ledere. et

Eligo. gis. elegi electum **E**luenit̄. quali extra
ab ē et lego. gis. et ē eligere excerpere. quali extra
alia aliquid legere. Vnde d̄r aliquis elici in ep̄i

Eligo. gis. elegi electum **E**luenit̄. quali extra
copū qui nōū consecratus ex alijs iā excerpit
est. et inde hec electio onis. et est eligere p̄prie de

Elimas interpretatur magus. Et sic omne nom̄
maleficorū a p̄p̄tū est elime mago in actibz ap̄o
num. Et cor p̄n̄. Vnde in aurora d̄r. Obstat el

Elimas magus utens arte recenti. **E**limino
limino as aui are. ab ē et limino. Et compit̄
limo. as. aui. ab ē et **E**limi. uide in limino as.

Elimo. mas. et ē elimare purgare. Vnde elimatus
ta. tū. i. clarus ul̄ purgatus. et elimam adhibē
i. clare purgare. et h̄ elimamentū. i. purgantē

Elinguis. ab ē et lingua componit̄ **E**linguis
h̄ et h̄ elinguis et h̄ ē. i. sine lingua. et ex et lingua. et

Elinguo. as. aui. componit̄ ab ex et linguis
ē elingulare linguā extrahē ul̄ aufere.

Eliotropiū herba nō **E**liotropiū herba nō
men accepit q̄ eliuo solsticio floreat. et q̄ solis
motibus folia circūacta conuertat. Vnde a latine

Eliotropiū herba nō **E**liotropiū herba nō
solsequiū dicitur uel solsequia.

Eliotropus lapis ē uiridis coloris. sanguineus
habens uenas. missus in argentā peluz aq̄ colo
nā radios solis in sanguineū et occasu solis colorum

Eliotropus lapis ē uiridis coloris. sanguineus
rem. ē splendidus cū ortu et occasu solis colorum
mutans in affrica inuenit̄. uide etiā in solsequium

Eliotropus lapis ē uiridis coloris. sanguineus
dixi in quarta p̄e in c de metaplasmo.

Eliotropus lapis ē uiridis coloris. sanguineus
dixi in quarta p̄e in c de metaplasmo.

Eliotropus lapis ē uiridis coloris. sanguineus
dixi in quarta p̄e in c de metaplasmo.

Eliotropus lapis ē uiridis coloris. sanguineus
dixi in quarta p̄e in c de metaplasmo.

Eliotropus lapis ē uiridis coloris. sanguineus
dixi in quarta p̄e in c de metaplasmo.

Eliotropus lapis ē uiridis coloris. sanguineus
dixi in quarta p̄e in c de metaplasmo.

Eliotropus lapis ē uiridis coloris. sanguineus
dixi in quarta p̄e in c de metaplasmo.

Eliotropus lapis ē uiridis coloris. sanguineus
dixi in quarta p̄e in c de metaplasmo.

Eliotropus lapis ē uiridis coloris. sanguineus
dixi in quarta p̄e in c de metaplasmo.

Eliotropus lapis ē uiridis coloris. sanguineus
dixi in quarta p̄e in c de metaplasmo.

Eliotropus lapis ē uiridis coloris. sanguineus
dixi in quarta p̄e in c de metaplasmo.

Eliotropus lapis ē uiridis coloris. sanguineus
dixi in quarta p̄e in c de metaplasmo.

Eliotropus lapis ē uiridis coloris. sanguineus
dixi in quarta p̄e in c de metaplasmo.

Eliotropus lapis ē uiridis coloris. sanguineus
dixi in quarta p̄e in c de metaplasmo.

Eliotropus lapis ē uiridis coloris. sanguineus
dixi in quarta p̄e in c de metaplasmo.

Eliotropus lapis ē uiridis coloris. sanguineus
dixi in quarta p̄e in c de metaplasmo.

Eliotropus lapis ē uiridis coloris. sanguineus
dixi in quarta p̄e in c de metaplasmo.

ret mittitur ad nuda ferenda. Item hinc apō
peius dicebat emissarius. q̄a emittēbat in deser
tū. Apompeius enī grece emissarius latine. Item
h̄ emissarius. n̄ d̄ equus fortis et uelox. q̄ ext̄
alios eligē. et ad equas mittē ad coitū. Item et
admissarius d̄. De capro emissario habet leuit̄
xvi. Item emissarius d̄ p̄cussor. gladiator. uel na
gicor et luxurie satellites.

Emissarius. a. ii. qd̄ sepe et cito in diuersa loca
mittitur. ut oculus. et deriuat ab emitto. tis.

Emo. is. emi emptū. et est emē ex alieno mā
ficere. i. dare suum et alienū accipē. Enio cōpo
nit̄ adimo. is inī ademptū. i. auferre. Coimo il co
emi coemptū. q̄i simul emo ul' cū alio. ex con et
emo. mis. Item dirimo. mis. i. diuidere. separe. Ex
imo. mis. id ē auferre ul' extrahere. Perimo mis
peremi. i. occidere. Redimo. mis redemi redemptū
Emo cū omnibus suis compositis ē actū. Et cor
in p̄nti. h̄ in p̄terito prod̄. Quid̄ epp̄. Turpi inge
niū munera corpus emūt. Composita tamen e in
p̄nti mutant in i. corrupta. Item omnia faciūt p̄
teritū in emi et supinū in emptum. et habet p̄ i
supino causa euphonie. deberet enī formari a p̄
terito emi. i. mutata in tū. Vnde dicit pris in x li
Emi emptū facit quod ideo assumpsit p̄. q̄ non
p̄t. m. an̄ tū sū p̄. inueniri q̄ euphonie. ut sump
tus. comptus. p̄mptus.

Empic nora q̄ circa rem
que uenditur et emiē t̄plex defectus considerari
p̄t. Vnus quid̄ sūm speciem rei. et hunc quidem
defectū si uenditor cognoscat in re quam uendit
fraudem cōmittit in uendicōne. vnde uendicō illi
cita reddi. Et h̄ ē quod d̄ sūm quosdam. p̄sa. j.
Argentū tuū iustum ē in seonā. vinū tuū mixtū
est aqua. qd̄ enā p̄mixtū ē pat̄ defectū quantū
ad sp̄m. Alius autē defectus ē sūm quātitatē qui
p̄ mensuram cognoscitur. Et ideo si quis scienter
ura. deficienti mensura in uendendo fraudes com
mittit. et ē illicita uendicō. Vnde d̄ deutro. xxv.
Non habebis in sacculo diuisa pondera maius et
minus. nō erit in domo tua modius maior et mi
nor. et postea subdit̄. abhominabit̄ enī dñs eū
qui facit hec et aduersat̄ omnē iusticiā. Tercius de
fectus ē ex p̄te qualitat̄is. puta si aliquod aial̄ i
firmū uendat quasi sanū. quod si quis scienter fe
cerit fraudem cōmittit in uendicōne. vnde est illi
cita uendicō. et in omnibus non solū aliquis pec
cat iniustam uendicōnem faciēdo h̄ enā ad resti
tucōnem tenet̄. Si uero eo ignorante aliquis p̄e
dūq̄ defectū in re uendita fuerit. uenditor qui
dem non peccat q̄ iniustū facit materialiter. nō
tamen eius opatio ē iniusta. ut ex p̄dictis patet.
Tenet̄ tamen cū ad eius noticiam puenit damp
nū recompensari emprori. Et quod dictū ē de uē
ditore intelligendū ē ex p̄te emproris. Contingit
enī uenditorē q̄nq̄ credere suā rem nimis p̄cio
sam quantū ad sp̄m. sicut si quis uendat aurum
loco auricalo. Emptor si id cognoscat iuste emit
et ad restitucōnem tenet̄. et eadem racō ē de defectū
q̄ntitat̄is et q̄litat̄is sicut de defectū sp̄i substantialis

Emola. le. uas coquinariū. sicut caldaria coculū
Cocula autē dñr uasa coquine. a coquendo dicta
Omnia namq̄ uasa coquendi causa parā cocula
dicuntur. h̄ p̄sō. Vnde in ij e. d̄. ubi nos dicimus
Hostias coxerūt in emolis et ollis. Greci habent
Hostias coxerunt in eneis ollis. Et d̄ emola q̄i
immola. ab immolando. quia ibi hostie immola

bant. i. coquebant. ul' d̄ emola q̄i enea olla. et
tūc ponit̄ ibi. m. p. n. et ab olla subtrahit̄ unus
l. q̄ emola corripit penultimam.

Emolior. iris. emolitus. ualde ul' extra moliri
acquirere niti. ab e et molior. iris.

Emolumentū. ab emolo. tis. h̄ emolumentū n
ppe lucy molendini. scz quod habet ex molendi
no p̄pter molituram. h̄ ponit̄ p̄ quolibz lucro et
p̄ qualibet cōmoditate. Malach̄ iij. Et quidē e
molumentum. quia custodiuius p̄cepta eius.

Emorrogus. gīa. gīū. in emorrogis grece. latī
ne d̄ sanguis vnde h̄ emorrogis idis. quodā infu
mitas. q̄i aliquis patit̄ fluxū sanguinis. Vnde e
morroissus. s̄a. suz. qui talē infirmitatē patit̄. Vñ
in euāgelio d̄. q̄ dñs emorroissam mulierem sa
nauit siue fluxū sanguinis patientē. qui etiam e
morrogius d̄. Vel sic d̄. q̄ sanguine mingit p̄
urinā. Item emorrois d̄ quidā serpens. q̄i sang
uinolenta. q̄ eius quē mordet totū sanguis et
phasis est exp̄ssio loquendi. iij. h̄e facit.

Emphectis. ofis. fe. ge. i. melioratō sive con
tus melioratōnis. vnde cum quis dat agnū in em
ut excolat et meliorat illū. iste dat agnū in em
phiteosim. et ille accipit in emphiteosim. Et uice
tur compositū ab en quod est in et phiteosim. q̄i
est fides. et thesis quod est positō q̄i in fide posi
cō et hinc h̄ et h̄ emphiteota ul' emphiteotica. a
rem accipit in emphiteosim. et emphiteotica. a
cū. quod p̄tinet ad emphiteosim. ul' emphiteo
tecarius. na. riū. idem qd̄ emphiteota uice.

Empireum celū factū fuit p̄ma die cū angelis
Vnde dicit strabus. In p̄ncipio creauit deus celū
et terram. Celū inquit non uisibile firmamentū.
h̄ scriptura appellat. Sed empireū. i. igneū uel in
teicūale. quod non ab ardore s̄ a splendore dicit̄
quod statim factū repletū ē angelis. Celū inquit
in quo posita sunt luminaria non in p̄ncipio. s̄
secūda die factū ē. Sed queri p̄t. An celū empi
reū sit immobile et incorruptibile. Responso
omnis res determinat̄ in fine oportet condonones
celi empirei accipē. h̄ q̄ cōuenit statui bonorum
p̄pter quod factū est. et q̄ illi sunt in plena p̄nci
patione eterne lucis et quietis et incorrupti
cet celū empireūz lucidū immobile et incorrupti
bile esse. Est autē celū empireū quoddā bonū. et hoc
p̄ncipalit̄ ordinatū ut sit habitaculū bonorū. et hoc
magis p̄pter homines quorū etiā corpa gloriosa
būtur. quibus locus debet̄. q̄ p̄pter angelos quod
loco non indigent. et q̄ illa gloria excedit inuē
tigationē humanā. Ideo etiā et celū empireū locū con
cedit eandem. Dicit̄ autē celū empireū locū oīum
templacōnis non quantū ad necessitatē. s̄ quā
ad congruitatem sicut et ecclesia d̄ locus oīum
Philosophi autēz h̄ celum non cognouerunt. quia
nec motui nec uisui subiacer. vnde celum empireū
racōne inuestigari non p̄t. q̄ quidquid de cel̄ co
nosimus h̄ est aut p̄ uisum aut p̄ motū. Et lo
as q̄ celum empireum d̄ lucidum. non quia m

diſemittat ſenſui nō inſibiles. ſed quia in natu
ra ſua lucē habet. eo q̄ maxime formale eſt.
Empirici pñl cor. medici qui ſolam experiēti
am ſue practicam ſectantur.
Implaſtrum. tri. dī ab en quod ē in et plaſtes
forma. eo q̄ ſup formā morbi inducūt. Poſeſt e
nam dici implaſtrum ſicut dicam in enēgia.
Empoſticus. in empronum eſt.
Empoſ. empo grece latine forum ul' mercatū
et hinc h et h empoſ. otis. i. patiens empor. Itē
empoſ p̄t eſſe compoſitū ab en quod ē in et po
tis. et dī inde empoſ q̄ impoſ. i. non potens. cui
adimīe potestas. quaſi a cēpta potestate immi
nuitur. Et muratur. n. in. m. ſequente. p.
Empiticiuſ. cia. ciū. i. emptus ul' ſciſilis ad emē
dū. Vnde ſerui emptici dicebant illi qui in ſerui
tute emebant. et dicitur ab emo. miſ.
Empitium. n. in empronum exponitur.
Empitū. ab emo. iſ dī h empronū. n. i. locus
ubi emīe quod et h empitū. n. i. Vnde Joſephus
in ix. Ad portū nauigare ad emptiria nequaquā
pualuit. Et dicit empronū ubi quōq̄ negociacōnes
exerceant. Item inueniūt h empronū. n. i. quod deri
uat ab empo grece. quod latine dicitur forū ul'
mercatū. Et dī empronū p̄prie locus iuxta mare
ubi negociacōnes ul' mercacōnes exercent. vnde
emponiticiuſ. ca. ciū. quod p̄tinet ad empronū. hōc
emponica carta dī quod dā genus carte. q̄a in ea
merces ſuolūt. cū ſit in ſcripturā minul p̄donea
Emulor. moles componit cuſ e et dī emulor
laris. latus. lari. i. diligere. i. ad corinthe xj. Emu
lor enī uoſ dī emulacōne. ul' emulari. i. inuidere
Roma. xij. Non in contencōne et emulacōne. et
p̄ inuidiā ul' amorem. Proii. iij. Non emuleris ho
minē malū. et tūc componit ab e et molior inu
tatur. Itē exech viij. uidet ponī p̄ indignatione
ubi dī. Erat ſtatutū ydolū ad puocandū emulati
onē Ab emulor denuat emulus. la. lū. i. diligēs
ul' inuidus. ul' ſequax. ul' eiſdem rei ſtudioſus.
Et in eodem ſenſu et ex eiſdem compoſitis inue
nitur emulor. aris. vñ demulus a. ſ. i. emulus a ſ
n. i. purgatoriū. ſez ferrum cū quo candelā emū
purgatus. et enūctus. ca. tū. ul' emunxus. a. ſ. i. id ē.
ea q̄ emuncta ſunt extinguuntur.
Emunxus a um. i. purgatus et dī ab emūgo iſ
n. i. in. uide in enēgia.
Ena id eſt vnitas.
Enaſ. ras. rau. rare. componit ab e et narro
ras. et ē enarare euidenter ul' apte narrare. vñ
hic et hoc enarabilis et hoc enarabile.
Encauſtum. cauſtos componit cū in ul' cuſ en
quod ē in et dī h incauſtū ul' encauſtū. quaſi in
uſtum. ſez tinctura ſcribendi.
Encenia. nioz dicitur iniciacōnes. ul' inidia no
ua ſeſta. ſicut dedicacōnes ecclēſiaz. ab en qd ē in
et emon quod ē nouū. Vnde encenio. as. i. inidia
tem nouā enceniat qui p̄mo eam induit ul' p̄rat
Et ſimiliter epūſ ecclēſiam enceniat qñ eam dedi
cat. Encenia ergo ſicut dicit bñs Jero. dedicacōis
templi feſtiuitas dicebatur Quod ter legiſ dedi
catū. Prima dedicacō fuit in autūpno. q̄ ſalomo

dedicauit templū decima die ſeptembris. Itē qñ
reedicatū fuit templū a redeūtibz de babilone
dedicatū ē in uere xij die marcij. i. duodecima lūa.
Cū autē antiochus epyphanes polluiſſet templū
ſordibus ydoloſū et yphanaiſſet utenſilia eius. Ju
das machabeus mūdauit templū et reſtituit uten
ſilia eius in locis ſuis et q̄i dedicauit illud xxv die
decembris. Iſta dedicacō obſeruabat tempore xpī
Vnde dī iohannis. x. facta ſunt encenia in ihero
Enciridion. i. liber maſ ſolimis et hyemſ erat
nualis. et dī a ciros. i. manu et en quod ē in. Itē
enciridon dī instrumentū medicorū. ſic dictū. quia
manu aſtringat dū plura contineat ferramenta.
Endeleſis. deo p̄ inclinari componit cū en qd ē
in. et dī h endeleſis. ſis. i. inclinacō. vñ endeleſis
ca. ciū. i. inclinatiuus. ut endeleſica coniuſctio dī illa
que inclinat ſe ſub accentu p̄cedentis dēconſ remit
tendo ſuū accentū in illā. et inclinat accentū illi
us ſupra ſe. ut q̄i ſub accentu illius p̄ferat. vñ
endeleſico. cas. i. inclinare. ſm hug. Et ſit endeleſis.
in p̄ncipio et in fine. ſicut dixi ſupra in ſecūda p
te ubi egi de impedimento endeleſis.
Endeleſicus. ca. ciū. penl cor in endeleſis exponit
Vnde cas. deca ul' decas componit cū ena quod
ē vnitas. et dī h endecas. cadis. i. vñdecim. et cor
pñl in nominatiuo et in obliquis.
Endecaſyllabus. ba. bum. i. undecim ſyllabarū
Et componitur ab endecas et ſyllaba.
Endeliſia. cie. fe. ge. ſuit mater ſichos. i. anime.
Et interpretatur intima eras. ul' abſoluta p̄fectio.
ul' endeliſia ſm caliditū p̄fecta eras. quaſi endos
ledia. i. intima eras. ſm ariſtonem abſoluta per
fectio. ſm platonem anima mundi.
Endiadis. dis. pñl cor. fe. ge. quodā figura ē de
qua dixi in iij parte m c de coloribz rēthoricis
Endogenia. i. natura. Inde endogenitus ca tum
id eſt naturalis. et hinc endogenice. i. naturaliter
Endor grece aries latine.
Endromedes. ab endor quod ē aries hec endro
mis ul' endromedes. endroedis. i. uelſis uilloſa de
arietinis pellibus facta. qua induebant uillani ro
mani cont' frigus. ul' endromis dī duplex uelſis
duplex palliū et forte et uilloſum et hyemale.
Endromis in endromedes eſt.
Eneades. ab eneads dicitur h eneades. de. filius
uel nepos enee. et eadā quicūq̄ deſcendunt de
enea dicitur eneads. ut romani. et in ſubtracta de
ſilla dī h eneads. is. filia ul' neptis enee. Itē inue
nit h eneads. ei. et inde h enides. de. Et ſubtracta
de ſilla. ab eo quod debebat dici enides ſit hec
eneis. idis. i. filia ul' neptis. Sz iam hoc nomine
magiſ utimur p̄ hiſtoria facta de enea. vñ liber
ūgilij ſic intitulat. Incipit eneis ſigilij. Et corripit
Eneator. ab eneu ul' es h enea pñl eneades
tor. tons. i. cornicen. cornicrepa. litiſcen. litiſcinatoz
Eneis. idis. in eneades uidet ſcilicet ere canens
Et corripit penultimam eneis.
Energia. ab eneguminus dī. et ē enēgia uis et
efficacia. effectus. Vnde Jero in eplā ad paulinū
c ij. Hunc neſcio quid latentis enēgie uiue uocis
actus et in aures diſcipuli de auribus ul' actoris o
re tranſſuſa fortius ſonat. Enēgia eadā dī agili
tas et reſ geſtaū aut q̄i geſtaū ſub oculis induc
tio. dī eadā animi anxietas. Vnde fulgenciūſ De
mones p̄ enēgiā non credimus illabi anime.
Et nota q̄ inueniūt ineguminus et inēgia ſcrip

emicare
 eudenter
 ua. uñ. V
 uox signi
 o is
 ponit cū
 cū ā et in
 cū ppe ho
 et et deb
 dū coeo. i
 exini exi
 cū intro
 cū in et
 dū prode
 cū ptece
 Item cū
 obo. is.
 tur. d. In
 sub et dū
 . i. uento
 tu sunt n
 anto cū
 ptece et
 omnia a
 o retine
 quod tri
 ingacōn
 ifus. An
 Cetera su
 composi
 supinū
 ul' inij in
 no ueneo
 uenu. Itē
 haturam
 alior lib
 et in sup
 bire circū
 le quarte
 penultim
 bio fact
 audā an
 fm antio
 onif olim
 bor. vñ
 tior et n
 duo ūba
 fte eo et
 in comp
 et in am
 bāt ūba
 rict. Item
 feci tem
 in omni
 excepti
 ba. que
 quens. p
 liquo ca
 puenens
 p. transi
 b infini
 os. et
 p. p. p.
 p. p. p.
 p. p. p.

enunciare ualde nunciare. uel de aliquo nunciare. uel
cuidem nunciare. unde h. enunciatio. et enunciatio
ua. uel. Unde dicitur in dilaetica. Oratio enunciatio
uox significatio de eo quod aliquid est uel non est
et h. iui itui. unde h. itio. onis. et h. itus uel ui
ponit cu ad et de adeo is. i. ire ad. Itē componit
cu a et interposita b dicitur abio. is. i. dēdare et cupē
et ppe honore. Et cu aū et dicitur aū. is. Itē cu ar
cu et debet. m. scribi h. non pferri. Item cu co et
dicitur coeo. is. subtracta n. Item cu ex et dicitur exeo. is.
cu intro et dicitur introeo. is. Unde h. introitus. Item
cu in et dicitur in eo. is. iui. Et cu p interposita. d. et
dicitur prodeo prodis diui diti p dicitur Itē compositus
cu pter. et dicitur ptereo tens. i. finire uel iuxta ire
Item cu per et dicitur pereeo. is. Item cu ob et dicitur
tuo. d. Item cu re. et dicitur redeo. dis. et interponi
sub et dicitur subeo. is. Item cu uenit et dicitur ueneo. is.
i. uendo. Nota quod eo is et omnia ab eo composita
sunt neutra. exceptis illis decem scilicet adeo abio
anteo ceteo in eo ptereo ptereo oteo p
phere et frequentare. ceterum. et subeo transio que
omnia actiua sunt. Item omnia composita ab e
o retinent latinitatem sui simplicis. excepto ambio
quod transit ad latinitatem aliorum ubi quare co
iugationis mutando. e. sui simplicis ubi in. i. uel
i. uel. Ambio seruat iugationem uel quare
Cetera sunt in eo quod ueniunt ab eo. Item eo et eius
composita omnia faciunt pteritum in ui uel in ij. et
supinum in itui p sincopam. pnt. ut in eo inui
uel in iui in itui. Pereo perui uel perui peritū. excep
tū. Item excipit ambio. quod quod non seruauit
latinitatem sui simplicis ideo pro dicitur pnt ad modum
aliorum ubi quare coniugationis. desinentiū in io
et in supino et in principio. Unde uidetur. Iussit et a
bi quare dēdare litora terre. In nomine tamē ūba
penultimā. ut h. ambitus. tus. Et attende quod am
bio facit futurum indicatiui non in bo h. in am. sic
autē ambiam ambies. Si ergo inueniunt in bo h.
fm antiquitatem. omnia enī ūba quare coniugati
onem olim faciebant futurum indicatiui in bo et in
tor. unde adhuc in theologia in pfinueniunt par
duo ūba quare coniug. faciunt illud futurum in bo
scilicet eo et queo. et composita ab eis excepto abio.
In compositis tamen quicquid inueniunt illud futurum
et in am. ut in luce euāgelio. Celū et terra transi
būt ūba autē mea non transiunt. et peribit et pe
feci tempus nasci a pma psona pteritū imperfecti
in omni coniug. bam in ns. ut amabam amans
exceptis in eo desinentibus quare coniugationis i
bis. que mutant in in ens. ut ibam iens. quibam
quens. pteribam pteriens. Nec etiam hnt p ob
liquos casus pro ie en. ut iensētis. rediens redē
tis. transiens transeuntis. subiens subeuntis. zē. De
h. infinito in dixi in rexia pte in c de gerundio
pleneor aen clarescentis qui aurora dicitur.
Eous. ab eos eor dicitur eous eor. pimus so
lus equus. Et eous eoa eoum. id est orientalis.

Eousq; intantum. secundum papiam.
Epacta ē numerus inuariabilis datus anno ad
sciendū quota sit luna in kalendis cuiuslibet
mensis. Et dicitur epacta ab epy quod ē sup et aucta
quod ē augmentū. i. excessus anni solaris sup lu
narem. Composita enī notauerūt quod pimus annus
seculi nullā habuit epactā. quod non precesserat ali
quis annus a quo accepisset xj. Secundus uero ha
buit illos xj pro epacta qui sunt excessus anni so
laris supra lunarem. vñ semp addendo xj forma
tur epacta. ubi grā. Epacta pmi anni ē nulla. E
pacta uero secundi anni est xj. addamus xj et erunt
xxij qui sunt epacta tertiū anni. quibus addamus
xj et erunt xxxij. quorū xxx faciunt unū embol
ismū et tres remanent p epacta quarti anni. Est
autē embolismū lunacō xxx dierū collcā ex ex
cessu anni solaris ad annū lunarem. vñ adde xj
epacte pcedentis anni et habebis epactā secūdi a
ni sequentis. ubi summa illa excedat xxx. quia
tūc abijce xxx. et xxx ē embolismū. et quod re
manet ē epacta illius anni. Et h. usq; ad xix an
nos. In xx autē anno reuertit ad caput et ē epacta
nulla. et postea p ordinē pcedit sicut dictū ē ad
xix annos. unde appellat cibus decemnouenalis
Si autē uultis scire quotus sit annus cidi epactay
accipite ānos xpi et ipsi adiūgere unū annū. quod
tūc tantū pcesserat iste cibus. et a totali summa
subtrahite xix dū potestis. Et quota remanserit
totus ē ānus cidi epactalis. et si nichil remanse
rit decimūnonus erit ānus. h. tamen ē uerū si a
klis ianuarij usq; ad kalendas septembris fecerit
tis hanc computacōnem. si post kalendas septē
bris usq; ad kalendas ianuarij pōcām computa
cōnez feceritis debetis addere duos ānos quod in kalē
dis septembris mutat ānus epactalis. anni autē
xpi non mutant usq; ad natiuitatē dñi uel kalē
das ianuarij. vñ a klis septembris usq; ad muta
cōnem ānorum xpi debemus addere duos ānos
huic autē sic dicit. Epacta. i. adieccō. Composita
quid ad cognoscendū quota sit luna in quolibet
feria composuerunt duo gnā numerorū. quorum
unū regularos lunares. aliū uero epactas uocauē
runt. i. adieccōnes. ab epy quod ē sup et dicitur quod ē
positū. quod regularibus adiūcunt ad inueniendū
erat lune. et h. enā potest dici alio tamē respō.
Epanalensis ē species scematis. de quo dixi in
quarta pte in capitulo de scemate.
Epar. atis. ge. neu. i. ficatū. et dicitur ab epy quod
ē supra. quod suppositū sit. et hinc epaticus quia cum
penl cor. qui patit in epate. et facit gñis epatis
p t. pnt cor. fm usum. tamen fm huc facit epa
patianus. ria. nū. quod pntet. hinc uel epatis
ad epar. Plautus. Cum te morbus agitat epatia
rius. et dicitur ab epar.
Epaticus. ca. cum. in epar uide.
Epentesis est quedam species metaplasmi. de q
dixi in quarta pte in capitulo de metaplasmo
Ephobia est pma ps adolescentie h. pap. Epho
bia enā dicitur iuuenū eminent pulchritudo. uel collocō
epheborū. et dicitur ab ephebus. uel ut dicit alexand
Quo prostant pueri locus est ephobia dicitur. et sic
Ephobian fe. ge. et inde pponit pro ephobian
dinabile. et accentuat in fine. et dicitur ab ephebus.
et ē ephobian locus pstitucōis ubi iuuenes me
retrahant et pstituebant. Oadō li ij c iij. sup
h. promittebat et alia d. Si ptiati eius concederet

gignasium et ephedian sibi constituere.

Ephediolus in ephedus est.

Ephedus. Ab e et phedus componitur hic ephedus bi. i. ualde lucidus. scz iuuenis pulcher et imberbis. unde h ephediolus. li. dimi. Et pr dedina ri mobiliter ephedus. ba. bu. et ephediolus a u. pnt cor. h ephedus prod pnt. Vnde luc in tercio. Grandeuos qz senes mixtis azmauit ephedi. Itē in aurora dz. Ecce fugit dixere senes hic pulcher

Ephedus qdā mensura ē. et ac in fine. **E**phedus phimera. re. est quidā piscis qui vno die ori tur et eodem die morit. Inde dz ephimera. re. pe nultia cor febris simplex et non molesta. que in vno die affligit hominē et eodem die perit. qua si supra diē non excedens. qz ultra vnu diem nō solet durare. Et inde h ephimeris. dis. genus est historie scz vnius diei digestio. ul' vnius diei regu laris abreuiacō. computacō. calculacō. Ephimeris etiā dz tabula manualis ul' liber in quo cottidi ani actus scribi solent. et sonat ephimeris apud nos diurnū ul' cottidianū. Nam quod latini dicūt diurnū greci ephimerida dicūt.

Ephimeris dz ab ephay et mereo. res. quod est dolere. et dz h ephimeris tabula ul' liber in quo usurarij scribūt denarios quos mutuo dant et pig nora que recipiūt. p. quē cognoscūt si lucrantur ul' nō. et si dampnificant dolent sup dampno.

Ephor. ab epi quod ē sup dz ephor indedina bile uestis sacerdotalis quod latine interpretat sup indumentū. erat enī palliū suphumeralē quo to ta sacerdotalis tegebāt ambicō. Et erant duo ge nā. Vnū lineum et simplex quod sacerdotes ha bebant. Aliud ex diuisis colonibus auro gemmis qz contextū. hñs in utroq humero lapides duos scz smaragdinos auro concludos. in quibus scul pta erant nomina piazchazū. quo olim pontifices

Ephorata. re. pnt cor. ciuitas ē que **E**phorata dca est bethleem. et non debet ultima accentuari Inde ephorateus. rea. teū pnt prod. Inuenit etiā effrateus per f ab effraym uide in effrateus i lo

Epy grece latine dicitur supra. **E**pyo suo ppyates dz ab epy quod ē supra et altes qd ē pmens qz supra pmens. qz suo pondere uidet q uare et suffocare dormientē. et est quedā species fantasmatis que contingit in sompnis.

Ephibata. epy componitur cū baton quod est nauis et dz h et h ephibata. re. grece quod late dz laicus ul' supuuiens. h nichil habet negotij in nauī. h nauio dato in alias terras transire dis posuit. Et corripit ba.

Epicautonū epi componitur cū caustos quod ē incensum. et dz h epicautonū. i. instrumentū qd sup ignē fit causā emittendi fumū. Itē epicautonū dz locus vnguentorū. ubi se vngēbāt ad ignem. ul' ubi vngenta fiebant ad ignē. Epicautonū etiā dz locus discernendi causas. et in qua libet istaz significacōnū accipitur competent in

Epicenus. na. nū. pnt **E**passione sancti thome prod. i. supra comune. Vnde quedā nomina dicūt tur epicena. ut aquila. de quibus dixi in tercia p te in c de genē nominū. in tractatu de epiceno ge

Epicidus. ab epy et cidus **E**nere ul' pmissuo componitur h epicidus. di. penl prod. i. puul circuli positus super maiorem circuli ita ut epicidi centz sit in linea maioris circuli.

Epictasis. stasis quod stans ul' status dz cōponi

tur cū epy quod ē supra et dz h epictasis. sis. ul' epistasis. Nam e ibi representat sima grecoz. et ē e pictasis adiecto lre ul' sillabe sup statum dōnis

Epicturus. pnt prod. uide in epicurus. **E**picturus. epy componitur cū cura ul' curis. et dz h epicurus quoddā genus phōz. qz curam sup cu rem corpis habebant. dicebant enī esse uoluptatē summū bonū. Ignorantes enī aliā esse uoluptatē pter carnalem dimissa anima tantū corpi curam impendebant. et ideo dicti sunt epicuri. et in epy cureus. rea. reū. ut dicit hug. Vel fm alios. epicu rei dicti sunt ab epicuro quē ipsi phi portū noia uerunt qz uoluptatē. Qui uanitatē et uoluptatē amatōr non sapientie summū uoluptatē corpis asseriebant. Cuius tradicōnes epyturi sequebant Vnde dicebant deū ex pudentia nichil agere in mūdo. omnia constare ex corpibus. animā nichil aliud esse qz corpus. Vnde et dixisse fertur non ero postq mortuus fuero.

Epictus. ab epy quod ē laus. dz epicus. ca. cū. i. laudabilis. Vnde marcialis. Epica uulgo linca qz pagina consonarent. Vide tamen h epi ponē da gesta herōū ex quibus consecuti sunt laudem Vel epicus componitur ab e et pce. i. proficiat. Potest ergo ibi legi epica. i. proficia.

Epidoceus est quedā figura de qua supra dixi in quarta pte in c de coloribus rethoricis.

Epidoromus. epy componitur cū dromo quod ē nauis quoddā genus. et dz epidromos ul' epidro mus. uellū secūde amplitudinis. h qz pnt

Epifora. epi componitur cū foros qd **E**pi forā. epi componitur cū foros qd ē ferre et dz hec epifora. i. lippitudo oculorū. qui do scz pellicula supducitur oculo. et corripit fo

Epigramma. grāma quod ē linea ul' lra cōpo nit cū epy quod ē supra. et dz h epigramma. i. i. supscriptō. scz titulus. ul' breuis annotacō eoz que diffusius dicūt in seqūti ope. et epigramma dz illa supscriptō que supponit alicuius. ad sig taphiū. ul' que supponit ymagini alicuius. ul' nificandū cuius ymago sit. et ad designandū qm quā pprietatē illius cuius ē ymago. Et prod pnt epigramma. Vñ theod. Grecoz pnt ut dicit qdā mata cadimus. et scribit p duo. m. ut dicit qdā

Epignus. epy componitur cū agros quod est trac tus. et dz h epignus. gri. i. dauul quo lignum lig no adheret. quia subtrahatur.

Epilema. lemos ul' lema grece latine dz uora go. et componitur cū epi quod ē supra et dz h epi lema atis. i. emplastrū. quia sup lema. i. uulnere ul' ulceris uoragine ponatur.

Epilensia. sic est quedā passio sic dca. qz mentē apprehendens. piter etiā corpus possideat. Grecoz enīz apphensione epilensia uocant h passio cadu ca dicit. et laniacō al' lunacō. et morbus comicia lis. qz apud gentiles cū comiciou dies uerecundia diffet comicia dimittebant Vel qz ex uerecundia ul' timore repulse in comicijs sepe illum morbu incutebant. cui tanta uis ē ut homo ualens con cūdat et spumet. Nos uulgos lunaticos uocat. qz p lune cursum contingat eis. et hinc epilensia est. ca. cū. qui talem infirmitatē patitur. et epilenticus

Epilenticus. ca. cū. pnt cor in epilensia est. **E**pilogus. a. u. idem ē quod reuelacō. uide sup in quarta pte in c de coloribus rethoricis.

pimel
pignescit
pimer
ne quod
epimoni
que dan
pimor
de colorib
pimicia
na phabi
nida ager
epimida
dz ibi in q
qz uictorie
pimicie
pno li. c. x
miron rē. j
palma. p
quod celest
lia lra dicit
uictori deo
epiphan
epiphan
fama que
nos. Vel d
ma. qz sup
tis sonit
nus et dar
uocabulo
dies deora
enī xpūs el
uenient. c
supra et p
filla appu
uila ē mag
die reuolu
fer. qz ut d
ra. h abeba
quā in ioz
theophani
pancō. ul' p
panit part
in columb
ro cū esset
nū mutauit
berb qd ē
domo ueru
gū in qdā
die inquit
dane lauir
munerbus
to vino let
anno cū el
qz milia
bea. et ap
fagin quod
acuit penul
piphia
quonū ut
bos piger
pneniū
da. et dz h
piscopi
tem ul' iper
et dz h epy

Epiphanias dicitur gemma cum in candida gemma su
pergreditur color. unde et nomen habet ab epi et
pimenia. epi componitur cum me. melan nigrum
ne quod est defectus vel luna vel mensis et dicitur per h
epimenia. niorum. i. expense vel exenia vel tributa.
que dantur per singulos menses post defectum lune. i.
pimone in iiii pre uide in c. post nouilunium
et colonibus rethoribus. Et accipitur in fine.
pimonia. ou dicitur festiuitas et gratia actio. p uicto
na phabita. Unde math ij c viij g. dicitur et cum epy
nida agerent iherosolimis. et cor pnt fm usum
epimonia. et dicitur ab epi sup et nicos uictoria. Unde
dicitur ibi in glo. Pro epimonia legi in alia edicione di
os uictorie. Supra ergo hostibus iudas festum ce
pimonia sicut dicit glo. inter p. al. lebrat.
pino li. c. xv. In citharis p octaua canebant epy
nion re. Interpretatur uictori deo triumphus et
palma. p octaua enim. i. p misteno resurrectionis
quod celebratur die octaua canebant epimonia. a
lia h. dicitur. et simichion. qd ut dicitur interpretatur
uictori deo palma. uel uictoris dei triumphus.
epiphaneas pro dicitur pnt. Unde in aurora dicitur. Anti
epiphaneas signatur in h epiphaneas.
epiphania componitur ab epy quod est sup et
phania quod est appico. qd epifasma. i. supna appa
ntia. Vel dicitur ab epy et phone sonus. Inde epipha
nia. qd supnus uel diuinus sonus. qd eo die uox pa
tris sonuit de celo. hic est filius meus dilectus. uel ple
nus et datus est sic dicit epiphania quadruplici
dies decoratur. Hodie enim magus xpm adoratur. Cu
m xpūs esset xij dierum magi ad eum stella duce
uerunt. Et inde ppe dicit epiphania ab epy qd e
supra et phaneas quod est appico. qd tunc desursum
dicitur appuit. siue ipse xpūs p stellā que desuper
dixit. qd magis uentus deus demonstrat. eadem etiā
re. qd ut dicit lucas erat incipiens qd annorum trigin
ta. Habebat enim xxix annos et xij dies. Tunc in
quā in iordane baptizatus ē. et ob hoc uocatur
epiphania. a theos quod est deus et phanos ap
panco. uel phonos sonus qd deus trinitas tunc ap
pauit pater in uoce. filius in carne. spūs sanctus
in columbe spe. Ipso iterum die anno reuolu
to cū esset annorum triginta et xij dierum aqua i ui
beris qd ē domus et phanos qd in miraculo fecit in
quo uerus deus apparuit. Predicā tria miracula tā
die in qdā antiphona q cantatur ad benedictus do
dane lauit celesti sponso iuxta est ecclia. qm in ior
dane lauit dñs xpūs eius crimina. Currunt cum
munibus magi ad regales nuptias. et ex aq fac
to uino letantur conuiuere. Ipso insup die reuoluto
anno cū esset xpūs annorum triginta annis. sic dicit
qñq milia hominum de qñq pambus. sic dicit
bea. et ppter hoc uocatur sagiphonia. a sage uel
sagin quod ē bucca uel manducare. et phanos. et
acuit penultimam epiphania siue ni.
epiphania. ou. neu ge nui plu. sunt ornamenta e
bos. pger opat arare caballus. Inde epiphane
pionum. epy componitur cū re. i. equū ornare
da. et dicitur h epimonia. dñ. Et dñr epimonia. pprie mi
piscopus. scopin quod ē intē nora uehicula
dēre uel speculari componitur cū epi quod est supra
et dicitur h epūs. pi. qd sup speculator et supintendēs.

curam subditorum gerens. Vel dicitur ab epy et copos
quod est labor. qd sup laborans. i. sup gregem suū
et est nomen opis non laboris ut uult pap. fm il
lud apli. Qui epātū desiderat bonum opus deside
rat. h nūc magis uidetur esse honoris qd oneris.
Et est quadruplitus ordo epōrum. scz patriarchas ar
chiepōs. metropolitanos et epōs. Patriarcha sum
mus et princeps patrum interpretatur. qd p mū. i. apos
tolicū retinet locū. sicut romanus antiochenus a
lexandrinus. uide in patriarcha. Archiepūs dicitur qd
summus et princeps epōrum. tenet enim uicē aplīcā
et pñdet tam metropolitanis qd ceteris episcopis
Metropolitani a mensura ciuitatū uocantur. Sin
gulis enim puincijs president. quorum auctoritati et
doctrinē ceteri sacerdotes subiecti sunt. sine quibus
ceteris episcopis nil agere licet. sollicitudo enī co
tius puincie ipsis commissā est. Omnes autē superi
us signati ordines uno et eodem uocabulo episco
pi nominantur h illo puaro nomine quidā utitur
ppter distinctionem pñans quā singuli acceperūt
Ab epūs autē deriuatur h et h epālis et h le. Vñ
episcopalis adhibetur. Item ab episcopus h epā
tus. tus. tui. et h episcopius. pñ. et episcoporum aris
epātum habere uel gerere. Et cor sco. uide etiam
in metropolis. Hic pñt queri. an religiosi q pro
mouentur in epōs teneantur ad obseruantias regula
res. Ad h dico q status religionis ad pfectionem
pñnet quasi quedā uia in pfectionē tendendi. Ita
tus autē epālis ad pfectionē pñnet tamq quod
dā pfectionis magisteriū. Unde status religionis
comparatur ad epālem statū sicut disciplina ad ma
gisteriū. et dispositio ad pfectionē. Dispo autē nō
tollit pfectionē adueniente. nisi forte quantū ad
id in quo pfectioni repugnat. quantū autē ad id
quod pfectioni congruit magis confirmatur. Sicut
discipulo cū ad magisteriū puenit non congruit
q sit auditor. congruit tamē sibi q legat. et me
ditec etiā magis q ante. Sic ergo dicendū est q si
qua sunt in regulantibus obseruantias que nō im
pediant pontificale officiū h magis ualeant ad p
fectionis custodiā. sicut ē continentia pauperis et
alia huiusmodi. adhuc remanet religiosus. etia
factus epūs obligatus. et p consecrōne ad portan
dū habitū sue religionis. qui ē huius obligatiōis
signū. Si qua uero sunt in obseruantias regulari
bus que officiū pontificali repugnent. sicut ē soli
tudo silentiū et alique abstinentie uel uigilie qñes
ex quibus impotens corpe redderet. ad exequen
dū pontificale officiū. ad huiusmodi seruanda
non teneat. In alijs tamen pñt dispensatiōne uti. h
q requirit necessitas psonē uel officiū uel conditiō
hominum cū quibus uiuit p modū quo etiā pre
lati religionum in talibus secū dispensant. testamē
tū autē nullo mō facere pñt. q sola dispensatiō ei
committeret rex ecclesiasticarū que morte finit ex q
incipit testamentū ualere. ut apłus dicit ad heb
ix. Si tamen ex concessione dñi pape faciat tes
tamentū. non intelligit ex appo facere testamentū
h aplīca auctoritate intelligit esse ampliata pñs
sue dispensatiōis. ut eius dispensatiō possit ualē
post mortē. sicut dicit frater thomas. uide etiam
Epifinalimpha. finalim. In honore et acceptio
pha componitur cū epy quod est sup et dicitur h epy
finalimpha. i. concursus duarū uocaliū in eadē sil
laba et in eadem dōne positarū cū collisione utri
usq. et dicitur epifinalimpha qd sup finalimpha. qd

plus ē q̄ finalimpha. plus enī ē ita duas uocales
subtiliare ut proferant fm̄ vnū impulsū quasi
in vnū sonum. ita tamen q̄ utraq; aliquid soni
retineat. q̄ ita duas cōiungere ut altera totū suū
sonū amittat. fm̄ hug. Nec alio nomine dī sine
refis. s̄ quosdam. Vnde dicit pap. Epifinalimpha
ul̄ sineressis ē conglutinacō duarū sillarū in vnā
ut neri p̄ neri. De sineressis autē dixi in quarta p̄
te in capitulo de metaplasmo.

Epistasis p̄nl̄ correpta alio nomine dī epictasis
per et. uide supra in epictasis.

Epistiliū componit̄ ab epy et stilus. i. capitel
lū quod supponit̄ columnē. q̄a supponatur stilo
columnne. Vnde epistilia dicit̄ q̄i sup̄ stilos. i. co
lumnas. Et scias q̄ tres sunt p̄es columnne. scz ba
sis. i. fundamentū. stilus. scz illud rectū quod sup̄
basim erigit̄. Epistilium uero dī illud quod stilo

Epistola. ab epi et stolon missio q̄ supponit̄
si supra missio. q̄ sup̄ intencōnem mittentis gerit
officiū nūcij. ul̄ quia epla in dignitate p̄minet
simplici missioni. Et describit̄ sic. Epistola est lega
cō literalis absenti p̄sone ul̄ absentibus. mittentis
plene significans uolūtatem. Legacō l̄alis dī ad
dīam nūcij. q̄ si p̄ solū nūciū sine litens aliq̄d
inimamus. non id epla s̄ quodā stola. i. simplex
missio nominat̄. absenti p̄sone et ponit̄ ad dīā
sermonis qui p̄tinet ad p̄ntes. Nam et si cā p̄do
ris q̄nq; p̄nti eplam destinamus tamen ei nō scri
bimus ut p̄nti. mittentis plene significans uolūta
tē ideo subiungit̄. q̄ p̄t q̄nq; p̄ alicuius p̄ns sub
tractionē epla dī cūctari. quod tollerandū ē dum
modo plene affectus mittentis declarēt̄.

Parres uero eple a pluribus ponūt̄ q̄nq; scz salutatio
exordiū. narracō. peticō. et conclusio. Et licz p̄es
sic naturaliter ordinent̄. tamen exordiū. narracō
et peticō possunt naturalē ordinē p̄mutare. s̄ nō
salutacō nec conclusio. q̄ illa prior semp. et hec
ultima esse debet. Nam peticō p̄t p̄poni exordio.
ut si dico amicitia tuā rogo quatenus equū tuū
michi concedas usq; ad romā. Cū omnia que ha
beo sint exposita semp ad tuū beneplacitum et
mandatum. Similiter narracō p̄t p̄mitti exordio
ut si dicā. Scitis me sine uō auxilio in studio
non posse p̄manere. q̄ michi estis sp̄alis dñs et
pijsimus benefactor. Peticō etiā q̄nq; narracōez
anticipat. ut si dicā. Rogo dominacōnem uestraz
quatenus michi pecuniā transmittatis. q̄ illā to
tam quā meū detuli iam expendi bononie cari
ore tempe p̄sistenti. Quāuis autē epla ex q̄nq; p̄
tibus integret̄. p̄t tamen ex paucioribus quādoq;
constare. sicut ex salutacōne et ex narracōne. Po
test etiam in sola narracōne ul̄ peticōne constare
omnibus alijs p̄tibus relegatis. Vnde narracōne
subtrahit̄ enī quādoq; salutacō cā indignacōis
et tūc tantū sufficiūt nomina p̄sonarū. Quādoq;
tacetur exordiū. q̄ rei dignitas p̄ se patet. Q̄nq;
narracō. ut in his p̄ceptiuis. Interdum peticō ut
freq̄nter in eplis remissius. Quādoq; conclusio.
q̄ comoditas ul̄ incommoditas p̄sone patet. ul̄ q̄
epla est nimis longa. Verū tamen inueniē q̄ in
salutacōne sola quodā abbas eplam destinauit i
hunc modū. B. talis ecclesie dñs abbas. Dilcō in
xpo filio. b. benefactori. bene inq̄pe. melius p̄se
qui et optime rezminare. quod bñ fieri potuit q̄
p̄ talem eplam uolūtati mittentis plenarie satisfice

cit. Hoc enī dī eplaris dictaminis ultimū comple
mentū. Vnde ius. Dic satis ē ps vna due tres q̄
tuor omnes. uide in exordium.

Epistolare. ab epla dī s̄ et s̄ eplaris et hoc re
quod est eple ul̄ quod p̄tinet ad eplāz. et s̄ epl
tolare. ns. et s̄ epistolariū liber epistolarum.

Epitaphiū. taphos quod ē tumulus ul̄ sepulchru
componit̄ cū epy et dī s̄ epitaphiū. s̄. quod sup̄
scribit̄ tumulo uel spon

Epitalamiū. mij. i. cā. sup̄ sponsum uel spon
tus qui sit sup̄ thalamū. i. sup̄ sponsum fm̄ hug. Pap
lam. Vnde epitalamius. mia. miū. fm̄ hug. Pap
uero sic dicit. Epitalamia sunt carmina nuptiarū et

que decantant̄ a scolasticis in honorem sponi et
sponse. hoc p̄mo salomon edidit in laudem xpi.
et ecclesie ex quo gentiles epitalamia sibi uendicā
uerunt. dicit̄ ē autē q̄ in calamis decantēt̄. Jero

in epla ad paulinū c̄ vij. Salomon paschicus et
amabilis domini mores corrigit naturam docet.
ecclesiā iūgit. et xpm̄ scāz nuptiarū dulcē canit e

Epithematicus. Epy componit̄ cum p̄nti p̄
thesis et dī epithematicus. ca. cū. i. sup̄ponitur
ul̄ appositiuus. q̄ apponit̄. i. iūgitur cū p̄ma p̄e

sona et secūda et tercia. ut ipse lego. ipse legunt̄
se legit. ipse legimus. ipse legitis. ipse legunt̄
ep̄retū. epy componit̄ cū thesis et dī s̄ epi

ep̄retū dī illud adiectū quod cōuenit omni rei
alicuius maneriei. s̄ non soli. ut agni ē epyretum
albus. corui niger. Item ep̄retū ē quod cōuenit
omni rei alicuius maneriei s̄ non soli. Propriū uero

q̄ cōuenit omni coruo s̄ non soli. Propriū uero
omnibus vnus maneriei rebus. cū tale accidit
vnde ep̄retū dī quodam figura. cū tale accidit
ul̄ tale adiectū additur tali rei inmediate s̄ hūc

De hoc etiā dixi in quarta p̄te in c̄ de tropis.
Epithoma. atis. ge. neu. ul̄ epythome. mes. uli
ma ācūta. i. abbreviatio sermonis. q̄i p̄fecto fm̄o
thomus ul̄ thomos dīso p̄sciso. q̄i p̄fecto fm̄o

nis. Vnde Jero. dicit in epla ad paulinū c̄ viij p̄a
h̄ liber instrumenti uctens epythome cantus ut
talis ē r̄. Dicit̄ autē epythome abbreviatio. q̄a instrui
ris testamenti. quod dī instrumentū. q̄a instrui

in doctrina fidei et morū. Et ponit̄ p̄e p̄e p̄e p̄e
abbreviacione. q̄ breuiter tangit p̄e p̄e p̄e p̄e
epithoma autē dī epythomatus. ca. cū. i. breui
ter dicens ul̄ dīctis. Et epythomatus. aris. breui
epithimū. epy componit̄ q̄nq; s̄ hos. et dī s̄ epy

tur cū thimū quod grece ē hos. et dī s̄ epy
mū. i. hos thimij. et ē timbre similis. Et dī s̄ epy
solet supponi a medicis alijs adiutorijs p̄e p̄e p̄e

bug vnde epithimicus ca cū. i. concupiscibile epy
thimum etiā dī thuribulum. q̄d aho nomine
dī thimiamateriū. a sup̄posicione thimij. quod r̄i

alio nomine dī thuricremulū. vnde dī epythimum
mama in thuricremulo. Et cor p̄nl̄ epythimum
supra in quarta p̄te in c̄ de scemate.

Ep̄p̄ensis ē quodam figura scemate
supra in quarta p̄te in c̄ de scemate.

Ep̄p̄ensis ē quodam figura scemate
supra in quarta p̄te in c̄ de scemate.

Ep̄p̄ensis ē quodam figura scemate
supra in quarta p̄te in c̄ de scemate.

Ep̄p̄ensis ē quodam figura scemate
supra in quarta p̄te in c̄ de scemate.

Ep̄p̄ensis ē quodam figura scemate
supra in quarta p̄te in c̄ de scemate.

Ep̄p̄ensis ē quodam figura scemate
supra in quarta p̄te in c̄ de scemate.

Ep̄p̄ensis ē quodam figura scemate
supra in quarta p̄te in c̄ de scemate.

Ep̄p̄ensis ē quodam figura scemate
supra in quarta p̄te in c̄ de scemate.

Ep̄p̄ensis ē quodam figura scemate
supra in quarta p̄te in c̄ de scemate.

Ep̄p̄ensis ē quodam figura scemate
supra in quarta p̄te in c̄ de scemate.

Ep̄p̄ensis ē quodam figura scemate
supra in quarta p̄te in c̄ de scemate.

Ep̄p̄ensis ē quodam figura scemate
supra in quarta p̄te in c̄ de scemate.

Ep̄p̄ensis ē quodam figura scemate
supra in quarta p̄te in c̄ de scemate.

Ep̄p̄ensis ē quodam figura scemate
supra in quarta p̄te in c̄ de scemate.

Ep̄p̄ensis ē quodam figura scemate
supra in quarta p̄te in c̄ de scemate.

Ep̄p̄ensis ē quodam figura scemate
supra in quarta p̄te in c̄ de scemate.

Ep̄p̄ensis ē quodam figura scemate
supra in quarta p̄te in c̄ de scemate.

Ep̄p̄ensis ē quodam figura scemate
supra in quarta p̄te in c̄ de scemate.

de postseptimembris. uide in penthimembris. et
cor. pñ. s. melius scribit p b in prima syllaba
pro. onis. i. memoria. **P**udoratus. i. pudoratus
pudoratus a u ext pudore positus. uide in pu
pudorus. ab e et pudorus quod e pudore ple
nue. componit pudorus. ra. rum. i. extra pudore
i. uerecundiam. impudens.
Epule. s. epulū. li. in singulari numero. et hoc e
pule. au. in plurali. et sic e etroditū genere et de
clinatione. et dī epulū qī opulū ab opulencia reu
Et dī fm quosdā epulū p corpali. s. epule aru
to in thymeo. Venistis ad epulas hesternas. ab e
puli dī epulor. aris. atus. i. epulis uti. Dine uba
ba. et s. epulor. aris. i. locus epulacōnis. et cor pu
pulo. onis. in epulonus est.
Epulonius. ab epulor. aris. dī s. epulonius. ni
i. guro. epulis deditus. qui aliter dī s. epulo o
nis. Vnde aug de ciuitate dei. Epulones etiā deos
loius parascitos esse dixerunt. Et producit lo
pus id est lux.
Equabilis. ab equo. quas. dī s. et s. equabilis
Et in equaliter et s. equalitas. ratis. Et p cōposi
conem inequalis ul' inequal. le. ul' inequalitas
inequaliter. inequalitas. inequaliter.
Equanimis. equus. a. u. componit cū animus
Et dī s. et s. equanimis et s. me. et equanimis a u. i.
i. animi equitas et patientia. Et corripit ni.
Equarius. ab equus. qui. s. equarius. rij. custos
equor. et hoc equaria. ne. similiter.
Eques. ab equus dī s. et s. eques equitis. i. mi
les. unde s. equitissā. se. i. equitans. Et cor e sicut
equus substm. Vnde quidā. Et mō uadit eques
et s. equester. ul' equester et s. stre. ul' potius s
moderos s. equester s. equester et s. stre. q. ua
dit in equo. Oacti ij li c xj. Apparuit precedens
lo q. certaminibz medijs infuenit. p que utqz ps
equa hōe sectat. et tūc uidet dīci ab equus a um
quidem. i. certe cōmūcio approbatua. ul' ex
pleua licet et alia possit esse. Et cor pñ. Vnde
in aurora dī. Non equidem sanctos ut me saluet
xvj li. Et e figure simplices. Vnde dīci ps in
se existimant ab ego et quidem. s. errant. simplex
xvj li. Quidā equidem cōiunctionē cōpositā ef
unq est s. xxxij. Equidem semen iacob et dauid
Equidū. equus. a. u. siue equi **E**serui mei zē
tūc componit cū dies et fit s. equidū. dij. idēz
quod equinoctiū. qī equitas dīet cū noctibz. vñ
s. et s. equidialis et s. le. i. equinoctialis.
Equiferus. ri. mas. gen. i. ferus equus et silues
me. ab equus et ferus ri. et cor fe.
Equimanus. na nū qui equaliter utraq manu
ad gladiū ul' ad aliquid tenendū utitur. Et com
ponit ab equus. qua. quū. et manus. et cor ma
ponit cū nox. tis. et dī s. equinoctiū. tij. i. equali
tas noctiū cū diebus. quod fit bis in anno scz in
festo sancte crucis et ydibus martij. Vnde ius E
qua crucis festum dat tempa martij. Vnde ius E
est. festū crucis quod e xvij kalendas octobris
dat eā tempa. i. equinoctium. q. in illa die cōtin
et equinoctium autūnale. Et idus martis id est

martij dat equa tempa. s. est equinoctiū. q. tunc
e equinoctium unale. et est equinoctium maxia
diei artificialis et noctis adequacō. Ab equinocti
um dī s. et s. equinoctialis et s. le. et s. equinoc
tialis lis. tam p palello. q. pro coluro in quo sit
equinoctium. uide in solsticium.
Equus. na. num. pñ prod in equus equi est
quipenso. sas. saui. satū. ab equus adiectio et
penso sas componit Et e equipensare eque cogi
Equiparo. ras cōponit **E**care ul' eque iudicare
ab equus substō et paro. ras. et inuenit in tribus
significacōnibus. Nam equipare. i. pmitari. unde
uiz in buē. Nec calamis solū equipas s. uoce ma
gistz. Item equipare. i. equare ul' compare. ut eā
paro s. illi. i. equo ul' comparo. qī ostendo equus
esse hoc illi. Itē equipare. i. parem fieri. ut iste in
hui tempe doctores suos equipauit par scū e ill
Equipolleo. Equus adiectū componit cū pol
leo. les. et dī equipolleo. les. et cū ualeo et dī eā
ualeo. les. in eodem sensu. i. parificari. conferri af
similari. vñ equipollens. equalens. ge. ois. et iñ
s. equipollentia et equalentia. i. siliū reu eqūitas.
Equiricia. de. armentū equor ul' uactau. Et dī
quistacium. cij. ge. neu. i. sta **E**ab equus qui
bulū ubi eā stāt. et cōponit ab equus q et sto as
Equitania. nie. dī ab equitate aque cuiusdam
flumij. qui fere vndiqz eam cingit. ul' p contrariū
q oblique eam cingit. ul' dī ab aqua. Vnde equi
tanicus. ca. cum. de terra illa penultima correpta
Equitatus in equito. ras. uide.
Equiro. ras. i. equū facere. ut equito illi. i. rem
facio illi. Et componitur inequiro. ras. non recte
non eque agere. Et deriuat equiro ab equus a u
Item equiro. as. potest esse frequentatiuū huius
ubi equo quas. et tūc tantū ualeat qntum frequē
ter equare. et tunc est actiū. et constituitur cum
actiū. Et in pōictis significacōnibus equiro p
ducit. e. cū sit ibi ae diprongo. Item equiro ras
pōt deriuari ab equus equi. et tūc equitare. i. mili
tare. Et sic cor e. Vñ s. equitatus tus. i. actus eā
tandi. ul' multitudo equitū. Vnde in cantū. Equi
tati in curribz pharaonis assimilau te.
Equiualeo. ef cor ua. et exponit in equipolleo
Equiuocus. uox componit cū equus adiectio
et dī equiuocus. ca. cū. quod vna uoce plura sig
nificat. et describit sic equiuocū. Equiuoca sunt q
rum solū nomen e cōmune. et fm illud nomen
racō substantie e diuisa. ut cū animal significet al
uerū et animal pictū nomen e eis cōmune solū
et racō substantie utriusqz s. illud nomen e diuisa
Dicimus enī de leone picto in pariete. ecce terribi
le animal. et de animali uero quod e leo idēz di
cimus. equiuocando s. nomen animal ad utrūqz
Equiuocacō uero sic describit. Equiuocacō e eius
dem racōnis diuisa intentō siue diuisa significacō
Vel fm alios. Equiuocacō e cū diuisa reu racōes
in eodem nomine simplr uniūtur. **E**In hac au
tē descripcone res sumit cōmuniter ad rem et mo
Equo. quas. quare. equū fa **E**du significandi
cere. dī ab equus adiectō. Et componit cū ad et
dī adequo quas. Item cū con et dī coequo quas
abiecta. n. Item cū ex et dī exequo quas. Itē cū
ob et dī obliquo quas. Equo. as. actū est cū om
nibus suis compositis. Et prod pmam. Nam scri
bit p ae diprongo. s. eques nomen scribit p e
solam. Et cor pmam. Vnde uersus. Ne sis solus

equus tibi me p equum precor eques.

Equor. oris. ge. neu. i. mare tranquillū. Et did-
tur ab equalitate. Vñ ūsus. Cum fremit esse fre-
tū. mare dicas cū sit amay. Pontus ponte caret
sed ab equo dicitur equor.

Equuleus. lei. ab equus equi dī h equuleus ei
p quodaz tormento facto ad modū equi h hūg.
Pap uero dicit Ab equus equi hic equulus uel e-
quuleus dimi. puus equus. ul' genus tormenti

Equus. ab equus. qua. quū. dī h equus qui. i.
caballus. q. eque currat. ul' dī ab equo. as. quia
olim qñ equi quadrigis iugebant equabant et
pares forma et similes cursu copulabant. Et in dī
h equa que. et equinus. na. nū. pñl' prod res eq
ul' ad equū ptinens. Et scribit p e solam. et cor-
pnam. sed equus. a. ū. scribit p ae dyprongim.
et sic prod pñā. Vnde ūsus. Non ē dignus equo
cui carior ē equus equo. Oiles pungit equū. sed

iudex iudicat equū. Et scribitur equus equi et e-
quus adiecti p geminū. u. Et amittit u post. q.
vini lē tam uocalis q̄ consonantis. Et scias. q.
nomina equor et genera sunt diuisa. et diuis de
causis imposita. Equus namq̄ ē genile nomen
omniū equor. et dī ab equando ut dictū est. Ca-
ballus dī q̄ cauallus. q. pede cauat terrā. ul' q̄a
pedem habet cauū ut dextrarius. ul' cabo dicitur
equus castratus q̄ cauo. Et inde caballus quasi
diminutiū. scz uilis equus. Dextrarius dī qui per
dextram ducit. Palefrenus dī a passu et leui et
freno et ducendo. q. leui passu p frenū ducit. Et
idem dī gradarius a gradu. Et diffinitur sic. Gra-
darius ē equus molis iessius sine succussatura in-
cedens Itē p̄t dia mānus. q. manu nitat et ducit
tur. ul' q. mansuetudinē manuū sequat. veredus
dī equus qui uehit redā. Badius dī equus q̄ ua-
dius. a uado dis. q. fortius uadat inter cetera a-
nimalia. Ipse ē etiā spadix. quē frenicātū uocant
Et dī spadix a colore palme quā siculi spadican
uocant. Et est glaucus qui q̄ pictos habet oculos
et quodā splendore p̄fusus. Nam glaucon album
greci dicūt. Et scias q. equi non coeūt cū matri-
bus. sicut nec cameli. Vnde dicit ar in viii lib de
animalibus. Cameli nō cognoscūt matres qñ in
quibusdam ciuitatibus coopiebat mater quorū
cameloz eleuauit palliū sup ipsum. et postq̄ sal-
tauit sup ipsaz et descendebat anteq̄ complebat
coitus momordit ingeniatores et interfecit eū.

Et dī etiā q. rex septemtrionis habebat equam
pulehram. et pepit equū pulchrū. et ille rex uolu-
it extrahere ab illo et matre aliquē pullū. et in-
geniabat equū saltare sup matrem suā coopien-
do faciem matris. et saltauit sup ipsam. et cū dis-
coopiebat facies matris et cognouit ipsam fugit
equus et eiecit se ab alto et mortuus est. Hec ar.
De natura etiā equor loquens ysid xij li et h sic
dicit. Viuacitas equor multa exultant enī in cā-
pis. odorant bellū. excitant sono tube ad preliū.
uoce accensi ad cūsum puocant. dolent cū uicti
fuerint. exultant cū uicerint. quidā in bello hos-
tes sentiūt adeo ut adūsarios morsu perant. Aliq̄
non p̄pos dños recognoscunt. obliui mansuetudi-
nis si mutentur Aliqui preter dñm dorso nullum
recipiūt. Interfectis ul' morientibus dñis multi la-
cras fundūt. Solū enī equū p̄ter hominē lacri-
mari et doloris affectū sentire dicūt. Vñ et in cen-
tauris equor et hominū natura p̄mixta est. So-

lent enī ex equor ul' mēstida ul' alacritate euen-
tū futuz dimicaturi colligere. uide in mulculus.
Eguus. qua. quum. i. rectus. iustus. et differe a
iusto. q. iustus ex lege ē. q̄ custodiens. equus ex
natura. et est scribendū p ae dyprongū. h equus
p animali p e solam. Et comparatur equus adūsia
equissimus. unde eque equus equissime adūsia
et h equitas. atis. et equo. as. ūbū actm. Et prod
equus adiecti pñā cū scribat p ae dyprongū. Et
h equus equi corripit e. Vnde quidam. Et es eris
git equum. sed iudex iudicat equum. Et dī ab
ra ere fe. ge. i. pecunia siue moneta. ab e et ra

Eradico. cas. euellere. destruere. p̄cipiū ge-
dico. cas. componi. unde eradicans p̄cipiū ge-
neris omnis. Job xxxj. Omnia eradicans genim
eramentū. ab es h eramentū. ūa. et prod di-
ti. instrumentū de ere sicut feramentū de ferro.

Eranus. nj. in es exponitur. **E**ranus. nj. i. moneta
erius. ab era ere dī h erarius. nj. i. eraria dī
nus et h eraria monetaria. ul' erarius sū eraria dī
q̄cū ul' q̄cū opat in ere. et dī ab ere. et dī erari
us aria nū. quod ad es ul' ad eram p̄tinet.

Eregione. i. ex opposito. sicut una regio oppo-
nit alie. ut contra eam distinguit. et est quodam
irregularis uocū congeries potius q̄ compositio

Ereus. Ab es dī ereus. a. ū. et meus. a. ū. et in
eod sensu scz quod constat ex ere. p ae scribunt
Ergasteriū. ab erge quod est opus ubi aliq̄ opus
est itacō dī h ergasterium locus ubi magnitudo
fit. q̄ oparia itacō. et ergasterium dī magnitudo
quod fit in tali loco. Cñb. Per hoc ipsum ergas-
terium huius artis apparuit.

Ergastulū. Ab erge et stolon quod ē missio dī
h ergastulū. li. i. carcer rusticus et locus dampna-
tor. scz ad quē rei ligati mittebant et ibi opabā-
tur opa sibi iniuncta. Exo vi c. De ergastulo exp-
tion. Inuenit etiā q̄q̄ p carcerē corpus. Itē ergas-
tula dñr uincula et compedes quibz illi q̄ erant
in ergastulis ligabantur. lucanus in ij li. ut pñā
fortuna redit seruilia soluit. Agmina constato se-
nas ergastulo ferro. Exacuere. fm hūg. Pap uo
sic dicit. Ergastulū carcer. ul' locus ubi dampna-
marmora secant. aut aliquid opantur. Itē ergas-
tulū durum opus aliquod.

Ergata. re. cōmunis generis. i. operator ul' uici-
nus. et dicitur ab erge quod est opus.

Erige grece latine dī opus. Et accentuat i fine
nica. ab uro dī h erica. ce. herba. q̄ urica. q̄a
nicanus. a. ū. pe cor cōponit. Itē dī ericinus
ab ere et cano. is scz q̄ canit cū ere Itē dī ericinus
spinis suis cooptū. Inde dictū. q. erigit se quāto
spinis clauditur. quibus undiq̄ p̄tetur p̄tetur
insidias. Nā stān ut aliq̄ p̄tetur p̄tetur
et in globū cōnūsus se in sua recolligit et uia
ius prudentia quedā est. q. uicem tūc sup̄
exacinat ut acini cadant sup terram tūc sup̄
uolitat se sup illos. ita ut acini figant in spinis
eius. et sic portat escam filiis suis. Idem animal
ē erinaciū ul' irinaciū. Quidam dñt q. sunt diu-
sa animalia. dicūt enī q. sunt erinacia animalia
de canis petraū aggregatim p̄tetur lacrimis ba-
bet. h de foris spinosus ē de h reque in bocinu i p
Eridanus. i. padus. uide in padus.

Erigo. gō. erexi et ū. ere. i. ex imo sursum regē
Et componitur ab e et rego. **E**rnacius in ernacius est
Erinis. gōe latine dicitur lis unde h̄ erinis nis
ul' emido. i. furia infernalis. q̄ ad litē et discor
Eros. ebis. ge. omnis. qui habet. **E**rinis idem
Item ens est ūbū futuri indicat de sum es ē Et
cor pnam. Item eris est gtiis huius nominis es
Vnde quid. pnam. qz scribit p ae diptongū.
Ersonus. na. nū. pnī cor quod sonat cum ere
Et componit ab el et sono as. Idem est ericanus
aro. as. au. are. dicitur ab el eris. et est erare linire
ualde errare. Inero. as. oboro. as. i. p̄cio sez ere con
ducere. Vnde oberatus. ta. tū. i. ere conductus vñ
in lra sancti martini. Oberatus habet meos scrip
tos p quos nbi mee ineptie publicant. Et obe
ras. i. latenter p̄cio sez ere conducere. Et suberare
est sub auro ul' argento ul' alio metallo ul' alia re
ponē. unde et aux dicitur suberati quod sub se qd
rabet. q̄ aurati es. Vnde plius. Ne qua sube
rator mendosum terminat auro.
Erodo. dis. si. sum. ab e et rodo. dis. et ē erodere
extra ul' ualde rodere. Et producit ro.
Elungo. as. au. are. i. dare. distribue. et pprie in
elunginas. et cōponit ab e et rogo as. et cor ro
tipica. ce. fe. ge. i. instrumentū rusticorum ad rēn
das glebas. et trahit a bobus. unde dicitur expica q̄si
apica. ab ape qd ē rape. ul' q̄ arapera. i. arata pe
rens. Prius enī terra azatur et postea expicat. Et
tunc epicarius qui expica facit ul' trahit. et adiec
tione p̄cedinari epicarius. a. ū. et expico epicas.
Francus. ca. cum pnī cor in erro est.
Erratis. penultima correpta in erro est.
Erro. as. are. i. exorbitare. q̄ extra rem ire. Et
binc libalia. et h̄ erratus tus. et h̄ errati ti ambo
p delicto. et h̄ error oris. vñ erroneus nea neuum
i. errore plenus. Item ab erro errabundus. da. dū.
in eodem sensu. Ero componit abero. as. longe
a via errare. Deerro. ras. de alijs errare. ul' de vino
Et perro. i. p̄fecto errare. ul' por alia loca errare
Deperro. ras. i. subtiliter ul' per alia loca errare
composita ab eo neutra sunt. Et scias qz est du
plex error. scz cognitōnis et error elcōnis. Et sic
errant omnes qui opant malū eqā ex industria
Quo onis mas ge. i. qlibet. T ul' certa scientia
uagat. et instabil. ab erro as. Vnde oraē in fmo
mibus. Te qz ipsum uitas fugitiuum et erro.
Urca. ce. ab erodo. dis. denuat h̄ eruca. ce. mo
ditus nimis frondiu. q̄i eroda. Item eruca ē qued
pe moueat. Et pro d pnī. Quid. Nō minus erucas
ructo. as. in ructus est. Iubeo uicare solaces
Et componit ab e et rudis ul' ruder. ens.
Rudo. dis. diui. eruditū. ab e et rudio. dis. et
ē erudire instruere. q̄ extra rudem ul' rudicatem

Erugino. ab erugo. ginis. deni **ponē. et cor ru**
uā ē erugino. as. pñl cor. sicut a rubigo rubigino
nas. erugine ul' rubigine corrumpit deualtare **Et**
componit erubigino nas. derubigino. erugino as
derugno nas. i. rubiginē ul' eruginē auferre. Et
Erugo. ab erodo. dis. dī hec eru **sunt actiua.**
go. inis. i. sanguisuga. Item erugo uiciū rodens
ferrū et segites. Et nascit hec corrupcō ex minu
tissima pluuia circa festū sancti iohannis. et poni
tur p amore pecunie. et dī erugo qī erodo. quia
erodat. Vel erugo dī ab es eris. et sm hī ppe est
eris. vnde dī erugo qī eris rubigo. sicut ferrugo
qī ferri rubigo. vnd erugineus nca nēu. de erugi
ne exis. et eruginosus. sū. sum. erugine plenus et
prod ru. Othbei vij. Vbi nec erugo nec tinea de
molitur. Aurora. In terris ubi sunt erugo tinea
sup. qī autē erugo sit corruptō segitū dī in glo
surg illud amos iijj. Percussī uos in uentre urente
et in arigine multitudinē oroz uoz. i. arugo
inquit. i. rubigo uel erugo que apud Joel eruca
dī. que ita fit. cū nocte ros ul' imber sup teneras
spicas cadit inualecente sole utitur in rubeum.
colorem. et canescunt grana adhuc tenera. Auri
go enā dī morbus qui in homine nascit ex abū
dantia fellis corrupti que corrupit sanguinē. et
itit in pallorem. et queqz dulcia utit in amaritu
Erumpna. rumen componit cū e et **uinem**
dī h erumpna. ne. misena. inopia calamitas. qī
extra rumen. i. qbū. vnde erumpnosus. sū. sum. i.
miser. paup. inops. sic dōis. qī p inopiā mis sic
tus esuriat. sitiat. et erumpno. nas. scilz miset et
Enunt dicendum est non erint **inopem facere**
futurum de sum es.

Eruo. is. ui. uti. i. euertere. ab e et ruo ruis
rusco. cas. quod eruco. cas. dī. i. era in vnum
colligere. sic numularij faciūt. et dī ab es eris
Erutus. ra. tti. pñl cor. i. extra raptus. ul' euer
sus. zach iij. Torris erutus de igne.

Eris ge. neu. dī ab aere. qī sit eiusdē colo
ris cuz aere. Vnde h erariū. rij. ubi pecunia
publica reponit. et dī ab ere. qā olim prius ibi
es reponebatur. Es enī pus olim fuit in usu au
ro argento et ferrō metallis nondum inuentis ex
quibus metallis quāuis postea facti fuisset pe
cunia non tamen erarij pmanit ab eo metallo i
bi pecunia iniquū sumpsit. et qī es utpote prius i
uentū habebant in usu cuiuslibet metalli. Inde ē
qī es inuenit p quolibet metallo generaliter. et
scribitur generaliter per ae sed tacetur a.

Esca. ce. dī ab edo es est. enā dī esca. qī eaz os
capiat. et est etymologia. et inde escosus sū sum
i. escis plenus. pinguis. crassus.

Esca. ab esca dī h escale. lis. quodlibz uas ad
escas deferendas ul' accipiendas aptum.

Escaria. rie. fe. ge. i. mensa escis plena. et dī ab
escarius. ab esca dī escarius. rij. quidam esca
piscis dōis sic. quia solus escam ruminare phibe
tur. nam alij pisces non ruminant.

Eschines et demostenes fuerunt duo oratores
Eschines impugnauit cāz thesiphontis. et demos
tenes defendit et pualuit. Inuenit enā eschinus
ni. Et cor pñl tam eschines qī demostenes. dī his
facit mencōnem Iero. in eplā ad paul. c. ij. Vnde
et eschines cū rodi exularet et legere demoste
nis illa orō quā adūsus eū habuerat mirantibus
cūctis atqz laudantibus suspirans ait. Quid si ip

iam audisset bestia sua uerba resonantem.

Escō. ab esca dicitur esco. cas. i. esca tribuē uel escis pasce. Et componitur adesco cas. i. ad escā uocare. uel ualde escare. Inesco. cas. impinguare uel deipe

Esculentus. ca. tū. i. pinguis componitur. **E**scis ab esca et lentos greco quod significat plenitudinē. Et compatur esculentior. issimus. unde esculē te. tius. me. adubiū. et h̄ esculentia. tie. i. p̄guedo

Esculetū. ti. penl̄ prod. locus ubi **E** crassitudo multe crescunt esculē. Et dicitur ab esculus.

Esculus. li. fe. gen. ab esca dicitur. est quedā arbor cuius fructus esca ē. Et ut quidā dicūt. ē sorbus uel uesperus. Vel fm̄ huḡ et pap̄ est arbor glan

Esebon accentuat̄. et inter **E** difera. Et cor̄ seu pratur cingulū tristitie uel cogitacō meroris.

Esqulie. ab esca et ales componitur. hec esquilie aut̄. quidam uicus rome ubi erat ustrina publica. Vnde iuuenalis. Esquilias dictū que petunt a ui

mine collē. qui locus dicitur hebraice carnariū. et dicitur ille locus esquilie q̄i alitū esce. q̄i aues ibi comedebant hominū cadauera. unde quidā mons uici

Essedū. di. genus ē ue **E** nus dicitur ē esquilinus biculi Oraē. Esseda festinant. Et cor̄ penultima

Essentia. ab esse infinito deriuat̄ h̄ essentia tie. i. substantia uel p̄prietas essendi. Vnde h̄ et h̄ essentialis. et h̄. le. unde essentialiter. essentialitas h̄

huḡ. Pap̄ uero dicit. Essentia substantia natura. uel eternitas. eo q̄ semp̄ est. Et differt essentia ab esse. q̄ eē est actus eētie. Essentia autē dicitur cuius actus est esse. substantia cuius actus est subsistē

Substantia cuius actus ē subsistere. Hoc autē dicitur dupl̄. sicut in singulis patet. Esse enī ē actus alicuius ut qd̄ ē sicut calefacere ē actus calefaci

entis. et ē actus alicuius in quo ē sc̄ quo denota tur esse. sicut calefacere ē actus caloris. Vtq̄ aut̄ dampnati uelint non eē dicā in infernus. unde in

Estas. ab estus dicitur h̄ estas. ratis. et ē ca **E** unus lida et sicca. Et scias q̄ quatuor sunt tempora ani

hyems. uer. estas. autūpnus. Hyems ē frigida et humida. et cōuenit cū elemento aque et cū hūo re flegmatis. Ver humidū et calidū est. Et cōue

nit cū elemento aeris. et cū humore sanguinis. Estas uero ē calida et sicca. et cōuenit cū elemen

to ignis et cū humore colerico. Autūpnus autem frigidus et siccus. et habet cōuenientiā cū elemē

to terre. et cū humore melancolie. Hyems autē fm̄ quosdā incipit ix kl̄as decembris. sc̄z in festo dementis. Ver incipit viij kl̄as mar̄ij. in festo sc̄i

petri. Estas incipit viij kl̄as iunij. in festo sc̄z sc̄i iurbani. Autūpnus autē sumit incipiū ix kl̄as septē

bris. sc̄z in festo bartholomej. Vel fm̄ alios viij kl̄as septembris. Vnde iūsus. Dat demens hyeme dat petrus uer cathedratus. Estuat urbanus au

tūpnat bartholomeus. De cōuenientia elemento rum et humorum corporis dixi in elementum.

Estatula. le. diminutiuum pua estas. **E**stifer. a. u. p̄nl̄ cor̄. i. ferens estum uel estatē

Estiuus. ab estas dicitur estiuus. ua. uū. ad estatē p̄tinens. unde estiuus. uor. loca in nemoribus ubi in estate bestie sub umbra morant̄. et uicant ca

lorem. unde estiuus. uas. ad uolūm in estate qui esce. Itē ab estas uel estiuus h̄ et h̄ estiuat̄ et h̄ le

Estor. oris. i. uorator. opulo. manducus. man d̄x. azdelio. ab edo es est. Et prod̄ p̄nl̄ in genitō

Estrix. dis. in ḡd̄. fe. ge. femina gulosa. Et p̄d̄ stri in ḡd̄. et formatur ab estor. tor in trix.

Estuo. as. in estus uide. **E**stus. ab uro. ris. dicitur h̄ estus. tus. q̄i uisus. i. a lor. feruor. unde estuosus. sa. sum. estu plenus. et

compatur. et ē estuo. tuas. feruere. bullire. calere Et componitur exestuo. as. et inestuo. as. Et est

neut̄ cum suis compositis. **E**sturio. ris. format̄ ab estu supino de edo es est

addita rio. et ē esurire meditari edere. ubi medi ratm̄. Ille esurit cuius animus ē in patinis. et in

h̄ esuriet. ei. Et cor̄ u ante r. Et scias q̄ esuriui facit p̄teritū esuriui. ut patet mat̄ xxv. Esuriui

enī et non dedisti michi manducare. quod ē con tra naturam ubi medita. uba enī medita. ca

rent p̄teritis. Sed dic q̄ esuriui ponit̄ p̄ famui si ue famem habui. De h̄ tamen plenius dixi i ter

Estus. a passiuo huius ubi edo qd̄ inuenitur in tercia persona dicitur esus esā sum. i. comestus. comestus. et cōponit̄ p̄mesus. comestus. abestus. obestus

Estula. le. est diminutū de estas. i. et prod̄ e pua estas. Et scribitur per ae. **E**stas. ab euo dicitur h̄ estas. atis. q̄i cuitas. Estas plo

rimos dicitur p̄ uno anno. et pro vij et pro centū et p̄ quouis tempe. sic dicit q̄i cuitas id ē similitudo

eui. Nam eui ē etas p̄petua cuius nec incipiū nec finis extremus noscitur. quod greci uocant eonae.

quod aliqui apud eos p̄ seculo q̄nq̄ p̄ eterno po nitur. Vnde apud latinos ē denotatiū eui. uel alig

esse. p̄p̄ eius durabilitate. Et dicitur etas duo. mo dis. aut mūdi aut hominis. mūdo autē nō allig

nanē etates quantū ad substantiā. q̄ sic in p̄petua durabit. h̄ quantū ad statū. sic enī transibit mū

dus. q̄ p̄terit mūdos. q̄ p̄terit substantiā. et sic mū aplm̄. figura inquit non est substantia. et sic mū

dus antiquat̄ et senescit. Et fm̄ h̄ distinguuntur mūdi etates metaphorice ad similitudinē etatis fm̄ oīi

hominis. uariant enim in homine etates. Vnde p̄ las notabiles uarietates in statu ipsius. Exince

ma etas dicitur infantia. usq̄ ad septē annos. i. pua usq̄ ad trij annos est secūda etas puer dicitur a pueria

necōdū ad generandū apra. vnde puer dicitur a pueria te. q̄ purus ē necōdū lanugine et florē genitū apra

bet. Tercia etas ē adoleſcentia ad gignendū anōl que et adula que p̄origit̄ usq̄ ad xxvij. Quarta ē

tres etates computant̄ quādoq̄ p̄ una. finient in quin iuuentus firmissima omniū etatū. i. gūital que ē

quagesimo anno. Q̄nta ē senectus. nōd̄ senectus declinatō a iuuentute in senectutē. nōd̄ senectus

h̄ iam non iuuentus. q̄ senectus apud grecos non p̄ p̄bitem uocant. Nam senex apud grecos que nullo ā

ano terminat̄. Sexta etas ē senectus que nullo ā noq̄ termino finit̄. h̄ post illas q̄nq̄ etates quā

tūcumq̄ uite ē senectuti deputat̄. Senit autem ē ultima p̄ senectutis. durans usq̄ in finē d̄cā q̄a

sit terminus sexte etatis. h̄ huḡ et ysid̄. **E**stas autē mūdi sic distinguuntur. Nam p̄ma etas mūdi

fuit ab adā usq̄ ad noe. in qua fuit generis hu mani institucō et lapsus. Secūda a noe usq̄ ad da

abraham in qua fuit generis humani institucō diluuiū et reuocacō. Tercia ab abraham usq̄ ad da uid. in qua fuit circumſcisiōnis et legis institucō

Quarta a dauid usq̄ ad t̄nsimigracōnem babilo nis. siue iude in babiloniā. in qua lex floruit sub regibus et p̄phetis. Q̄nta a t̄nsimigracōne babilo nis usq̄ ad xp̄m. in qua fuit populi captiuitas

et liberaco. Sexta a xpo usqz ad finē mudi. in q
est humani generis redemptio. In sexta ergo era
te et ultima uenit xp̄s. Vnde et ioh̄s dicit. nouis
fima hora est. Et paulus in j ad cor. Nos sumus
in quos fines seculorū deuenerunt. non tamen optz
q equali nio etas humani generis compleat sic
nec etas unius hominis. qz ultima etas hominis
qz habet tantū quantū om̄s p̄me. Nescit enī
fims ultime etatis siue finis mudi. ut dixi in anti
xp̄s. Et scias qz ab inico mudi usqz ad incar
nacionem xp̄i. fluxerunt anni quinqz milia ducenti
et xxiij. sicut dicit prosper et eusebius cesariensis
et iero in cronica suis. Orosius autē p̄biter scri
bens ad auḡ sic dicit. Sūt ab adā p̄mo homine
usqz ad ninū magnū ut dicit regem qn̄ natus ē
ab om̄ibus historiographis ul' om̄is ul' ignora
ti sunt. A nino autē ul' ab abrahā usqz ad cesa
rem augustū. i. usqz ad natiuitatē xp̄i que fuit ā
no imperij cesaris xliij. cū facta pace cū parthis
iam porte clausē sunt. et bella toto orbe cessarūt
colliguntur anni duo milia xv. Et sic colliguntur
mudi usqz ad xp̄m fm̄ orosij. Et ut dī in auro
ra incipiens ab adā fuit ad noe labil' etas. Prima
p̄ annorū milia pene duo. Et ut dicit frater thōas
triplex ē p̄fectio. scz nature. gr̄e et glorie. P̄fec
tio nature est que fuit ā principio seculorū. de qua
ps̄l̄ fuit. P̄fectio uero glorie erit in fine seculorū
Et qz p̄fectio gr̄e ē mediū inter utroqz. Iteoz cris
tus p̄ quē gr̄a facta ē circa mediū seculorū uenit
Vnde dī abacuc iij. In medio ānoz notū facies
Quidā autē distinguūt tantū quatuor etates fm̄
qz aptant quatuor tempibz anni. Sunt enim q
tuor etates. scilicet puericia que ē calida et hu
mida sicut uer. Secunda etas ē iuuentus. que est
calida et siccā sic estas scia ē senectus. qz ē frigida
et siccā sicut autumnus. Quarta ē senij quod est
frigidum et humidū ex collacōne rheumatici hu
moris. qui abūdat in senio. et aptat h̄yemi frigi
dē et humidē. De h̄ etiam uide in estas. **¶**
Eternus. eueniens sincopat et dī eternus ā u
ut dī ab etas. scilicet quod caret principio et carebit
fine. scilicet quod non habuit principij siue essentie
adiubiū. Et ut dicit boet in v. li. de consō. Eterni
tas ē interminabilis uite tota simul et p̄fecta pos
sēssio. Et nota qz eternū ē quod caret principio et
fine. Perpetuū uero quod in tempe incepit esse.
pit esse et cū tempe desinit esse. Tempale ē quod
in tempore incipit esse et in tempore desinit esse
Solus ergo deus eternus est. Angeli et anime p̄
tue sunt. Oūduf ul' tempus sempiternū est. Tem
pale sunt homines. hominū scā. Item ab et̄nus
h̄ et h̄ eternalis et h̄ le. vnde h̄ eternalitas tis. De
coeternitate et equalitate p̄sonarū diuinarū
dicam in p̄sona. Item. uide in anima **¶**
Ethiologia. las. testiculos aufere. ul' ualde testi
culare. libū actm̄. Et componit ab e et testiculo
Ethi ethenis supius elementū **¶** las. et cor cu
les ignis. Et ē nomen grecū mas ge. vnde ethere
us. rea. reū. et h̄ ethera. re. i. splendor etheris. Vñ
illud in hymno. Quē terrā pontus ethera colūt

adorant p̄dicant. Quidā tamen legunt ibi ethera.
ita qz sit nū casus. Dicimus enī ethere ul' ethera
vnde h̄ ethera. re. h̄ ethera h̄ huḡ debet dici. Com
munis tamē ecclesie usus dicit ethera. Item ether
dicitur superior pars aeris. **¶**
Etheroditus. ra. tū. Quid sit nomen etheroditū
dictū ē sup̄ in diuisciniū. Et cor p̄n̄ etheroditus
Etherogeneus. ab etheros ul' etheron qd ē diu
sus et genes natura componit etherogeneus nea
neū. p̄n̄ cor. i. diuīsa natura. ut patet in hoīe
qui ē totū etherogeneū. i. diuīsa natura. h̄ cor
patet in p̄tibz organicis ut in manu et in pede
qz manus ul' pes constat ex rebus diuīsa natura
rum. puta ex pelle carne neruis ossibus et uenis
Sed aliter est in homogeneis. qz in homogeneis
totū et pars sunt unius nature. sicut frumentū pi
per. vinū. argentū. caro et ossa. qz quelibet pars
frumenti frumentū est. et quelibet pars piperis.
vini argenti carnis et ossis. piper vinū argentū.
caro et os est. Et cōponit homogeniū ab omos
quod ē vnū et genes natura. Inde homogeneus
nea. neū. p̄n̄ cor. i. unius nature. de h̄ uide in iij
parte in tractatu de nio noim in c de nominibz
Ethicus. ethis grece latine dicitur **¶** complexiuis
mos. vnde ethicus. ca. cū. p̄n̄ cor. i. moralis. et h̄
ethica. re. i. moralitas. ul' scia que tractat de mori
bus. et ethicus. ca. cū. i. p̄p̄m nomen h̄ huḡ. Itē
ut dicit pap̄. Ethica genus febris. Cuius tres sunt
sp̄s. p̄ma secūda et tertia. et habet esse in mem
bris. De p̄ma leuiter libeat aliquis. De secūda
Ethimologia. ethimo ḡ **¶** uix. De tertia nūqz
ce latine dī uerz logof sermo ul' racō. Inde h̄ ethi
mologia qz ueriloquiū. qz ethimologizando uoca
bulū ueram ipsius originē eloquimur. Et defini
tur sic. Ethimologia est expō unius uocabuli p
aliud uocabulū siue vnū siue plura magis notū
ul' magis nota. in eadem lingua ul' diuīsis h̄ rerū
p̄p̄rietatē. et l̄. i. similitudinē ut lapis ledens pe
dem. piger pedibus eger. et inde ethimologicus
ca. cū. figuratiuus. ul' quod p̄tinet ad ethymolo
giā. ul' qui ethimologizat. et ethimologizo as sic
exponē fm̄ huḡ. An uero ethimologia faciat de
riuationem dixi in iij parte qz in principio in trac
tatu de speciebus nominū. Item scias qz ethimo
logia aliter sumit qn̄ est vna ps ḡmatica. ḡmati
ca siquid diuidit in quatuor p̄tes. scz orographiā
ethimologiā. diastalticā et p̄sodiā. et tūc ethy
mologia dī ab ethimon quod ē uerz et logof qd
ē sermo. In ethimologia. i. tractatus de ueritate
omniū p̄tū orōnis absolute. et sic sumpta est iij
Ethiopia. ab ethis qd ē mos **¶** p̄stius libri
et poio. is quod ē fingo gis dicitur h̄ ethiopera
e. i. confirmacō mox. in qua hominis p̄sonā fingi
mus p̄ exp̄mendis effectibus etatis studiij fortitu
dinis leticie sensus moris audacie. fm̄ huḡ. Pap̄
dicit. Ethiopia ē cū sermone ex aliena p̄sona in
ducimus. ut cū fingimus p̄sonā mulieris ul' uocē
Ethiops p̄ ps scribit quod cognosci p̄t ad ge
nitm̄. qui format a nō interposita j. Et cor p̄n̄
tam in nō qz in genitō. et sicut dicit huḡ. ethio
pes dicti sunt a filio cham qui uocatus est chus
a quo originē traxerunt. Chus enī hebraica ling
ua ethiops interpretat. et hinc etiā ethiopia ie qd
interpretatur tenebre. vñ ethiopicus. ca. cū. et ethi
Ethi grece latine **¶** opius. pia. pium gentilia
mos. Et accentuatur in fine.

155

[illegible]

ē ita postmodū senes parentes alat. Et corripit pī
secundum usum. uide de hoc in ciconia.

Cuticiani quidā heretici dicti ab eutice constan-
tinopolitano abbate qui xpī post humanaz as-
sumptiōē negavit existere in duabus naturis sed
solam diuinā asserunt in eo naturam. Et pro d^o a
cū. ab i^o in finitū esse i^o eūi cui d^r. i. seculū
ul' tempus ul' spaciū quod cū mūdo cepit esse
Eūi etiā est pñtarius status omniū que sunt et
fuerunt et que futura sunt. i. in cuius pñtia sunt
omnia pñtita et futura tamq̃ pñtia. vñ eutice
nug. a. ū. et euticeus. a. ū. perdurabilis in eo.

Ex mō p extra accipit̃. ut excludo exlex. mō
p uatim ut explicio exero. mō intentiuū ul' p
fectiuū. ut exoro. explicio. officio. extendo. Itē ex
pō interdū p ualde accipit̃. sicut excessus. Inf
dū p extra. ut exul fm pap. Cum quibus autem
lis in compōne ponat̃ ex. et cū quibz e. dixi si
p in pma pte in c de sillaba. ubi egi de hac lāā x
Que autē sit dāā inter de et ex habes in de.

Exacerbo.as. componitur ab ex et acerbo.bas.
quod non ē in usu. et ē exacerbare viuas acerbas
Exacero.as. i. ab acere **π** colligere. exasperare.
purgare. ab ex et acero componitur. Et cori ce.

Exactio. onis. fe. ge. iusta petitiō. ab exigo. gis
xactor. ab exigo is dicitur h. exactor. onis. i. iust

Exactus.ta.tū.uide in exigo gis. **I**tul petitor
Xaggero.as.componiē ab ex et aggero.ras.

et ē exaggerare ualde aggerare. attollere maius
facere. sicut ē illud euangelij. Et tu capharnaum
que usq; ad celū exaltata est. non quidē usq; ad
celū capharnaū exaltata erat. s; eius nimia super
exalage continet sub synthe **I**biam exaggerat
si. uidē in quarta pte de colorib; rethorice.

Alxatro. as. i. in altū extollē. ab ex et altro. ras.
xamen. inis. i. filiū mediū quo trutina et sta

tera regis et lanceas equant. Vnde et in lanceis
amentu dicitur vel examen dicitur illa lingua que in for-
mine trutine utitur huc et illuc. scilicet quam confide-
ratur equalitas ponderatorum. vnde et examen dicitur
iudiciu. discretio. probatio. inquisitio. examen etiam
dicitur apud congregatio. et per translationem hominum
vnde examinatio. as. auis. are. i. pbare. equaliter iu-
dicare. vel discutere. et diligenter inquirere et investigare.
Examissim adhibui componere ab ex et amissis
quod est plumbatu cementario. et in examissimis
adhibui. i. ualde sine dubitatione. et omnino sine
dubitatione. Nam pro in hac compone auget. vnde
pro. Vides ergo per se ipsam sillam deficere proco-
ratione. nec aliter posse examissim tractari nisi
posita sit in dictione.

Axando. as. i. haurio. uide in ando das.
Axancoro. ras. ancoram euellere. nauē dissolu

Et componit̃ ab ex et ancōr. ras. Et est libū a
tium. Et potest componi ab ex et ancōr. re

Exanguis. ab ex et sanguis componit̃ h̃ et h̃
exanguis. et h̃ e. huius exanguis. i. ext̃ sanguis.

Exanimis et exanimus dicitur. Et compositum

ab ex et animus. vide in animus. ~~ex animo~~
ex animo ab aui. i. debilitare. pterefacere. Ab
ex et animo. id est ex animo. id est ex animo. id est ex animo.

Explois dz ab exa quod ē sex. **E**xanimata ē
 et plois quod ē phica. q̄i sex hōis phicas. i. sex co
 linellas. et fm quosdā debet pferri exaplis qd
 est triū sillau. or enī ē dyptongus greca q̄ sonat
 i tam apud nos q̄ apud grecos. Jero. in prologo
 Josue. ut p grecorū exaplois que eodē sumptu et
 labore maxime indigent edicōne nām habeant
 Et ponit h̄ exaplois p sex exemplanbus ul inf
Exaro. as. i. describere. ul ualde **E**xtracōnibus
 arare. ab ex et aro. as. Et corripit a.
Exaruo. as. i. diuido. ab ex et aruo as.
Exascio. as. i. dolare. ab ex et ascio. as.
Exaspero. as. are. ab ex et aspero. as. et ē exas
 perare exacerbare ul commouere. facere asperū.
Exauror. as. unde exauroratus. ca. tiū. in auto
 xandescō. cis. inchoatiū. incipio cā ro est
 dere. ab ex et cādeo cādes.
Exaturiso. sas. in scaturiso exponitur.
Excauo. uas. pñl cor. ab ex et cauo. uas. iūbū
 actium. Job xiiij. Lapidem excauant aque.
Excedo. dis. excessi excedere excessum. i. exire.
 extra cedere. et excedo. i. excello ul transcendo. ul
Excedra. dre. ab pdro ul idor **E**xsupo. et pō ē
 quod ē aqua dz h̄ pōnus ul pōra serpens aquati
 cus. De pōra legī q̄ fuit draco multorū capitū.
 qualis fuit in leena palude puincie archadie. h̄
 latine excedra dz. q̄ vno cōso tria capita excres
 cebant. h̄ h̄ fabulosum ē. Nam constat pōram lo
 cū fuisse. uomontē aquas uastantes ciuitates uici
 naz. in qua vno meatu clauso multi erumpēbāt
 quod hercules uidens loca illa combussit. et sic
 aquameatus clausit. Vnde et pōram dz interfecit
 Et nota q̄ in quibusdā libris scribit̄ excedra per
 d. et tūc est etimolog. excedra q̄i excelsa idra in
 aliquibus p t. exetra q̄i excelsa fa. et ista littera
 cōmunior ē Et habet mediā naturaliter longā
 Excetre autē compāt Jeron. emulū suū ppter de
 tractionis sibilū. ul forte q̄ quando aufert̄ vna
 uia detrahendi inuenit detractor aliā uia ul plu
 res. Vnde in plogo efore dicit Jero. Itaqz liz exce
 tra sibilē uictor q̄ sinon incendia iactet. sinō au
 tē fuit quidā p̄ditor cuius insidijs capra fuit tro
 ia. et ideo dz uictor. cui compāt Jero emulū suū
 detractionis incendia iacientem.
Excello. les. in excello. lis. uide.
Excello. lis. Celleo. les. ul cello. lis. componitur
 cū ex et dz excelleo. les. lui. et excello. lis. cūli. ul
 lui excullum ul excellum. Excelleo neutz ē et ab
 solutū. Et construit̄ tantū cū ablō. ut iste excellz
 sapientia. Excello. lis. transitū est. et construitur
 cū accō et cū dō in eodē sensu. ut iste excellit
 illū. et fm hoc ē actiū. et iste excellit illi in eodē
 sensu. et fm h̄ est neutz. Vnde excellens generis
 omnis. et hec excellentia. tie.
Excellus. Celsus componit̄ cū ex et dz excelsus
 sa. sum. Et compāt excelsus. fior. issimus. vñ ex
 celsē. sius. me. et h̄ excelsitudo. diuis. altitudo. subli
Excendo excendis id est ualde accen **E**xmirag.
 do. ab ex et cādeo cādes.
Exceprius. ria. nū. dz ab excipio. pis. Excep
 toria sunt que excipiunt̄ ul debent excipi.
Excerpo. pis. excerpfi. ptū. i. extra capere elige
 re. extrahere. Et componitur ab ex et cerpo pis
Excessus. sus. ab excedo dis.
Exetra tre uide in excedra.

[illegible]

si quia ecclesia infligit excommunicationē ad mō-
 lam non ad iudiciū. excipiunt ab hac gñalitate
 quedā in quibus cōmunicare licet. scz in his que
 pñent ad salutē. qz de talibus homo licite potest
 cū excommunicato loqui. et etiā alia ūba interserē
 ut facilius salutis ūba ex familiaritate recipiant
 Excipiunt autem quedam psonē ad quas specia-
 liter pñet pūisio excommunicatoz. scz uxor. ser-
 uus. filius. rusticus et seruicus. s; s; intelligenduz
 ē de filiis non emancipatis. alias tenentur uitare
 parrem. De alijs autē intelligit q; licet excommuni-
 cato cōmunicare s; ante excommunicationē se ei
 qunt cōmūisio. scz q; superiores pñt licite cōmūica-
 re inferioribus. Alij uero contrarij dicūt. Sed ad
 sunt obligati. s; quia sicut inferiores obligant ad
 obsequiū superiorū. ita superiores ad pudentiā infe-
 riorū. Sunt etiā quidā casus excepti. sicut quando
 ignorat excommunicatō. et qñ aliqui sunt peregrini
 et uiatores in terra excommunicatoz. qui licite
 pñt ab eis emē ul' etiam accipere elemosinam. Et
 similiter si aliquis uideat excommunicatū in neces-
 sitate quia ex pcepto caritatis tenet. ei puidere.
 Vnde ūsus. Vitale lex humile res ignorata neces-
 se. ut utilitas referat ad ūba salutis. lex ad mat-
 moniū. humile ad subiectionē Cetera patent. In
 quibus autē casibus uiandus sit excommunicatus
 patet in his ūsibus. Si pro delictis anathema qd
 efficiat Os orare uale cōmunio mensa negatur.
 Consul in consul est. **Ex**cor-
 coris. ab ex et cor componit h et l5 et l3 ex
 coris. dis. i. iners. fatuus. insipiens. et d; excors ex
 cordis omnis generis q; extra cor. Et in eodem sen-
 su componit cū e et d; eors. dis. omnis generis.
 q; sine corde. Oraē in epy. Sub dñā meretrice su-
 excrementū ē quod sup **u**isset turpis et eors.
 excreuit. ut in arboribus quod putat. ul' qd ex-
 puimus. fm pap. Et dicitur ab exresco. cis. **Ex**-
 creco. as. aui. are. i. expuere. projicere. **Ex**-
 cretus. ta. ti. pen' prod. d; ab exresco. cis. **Ex**-
 cubie. az. i. uigilie. custodie. insidie. et deriu-
 ta custodie. q; extra cubare. quod faciūt qui diu-
 tates ul' castella ul' castra custodiunt de nocte. Et
 componit ab ex et cubo. bas. Potest etiam dici
 excubo. bis. ab ex et cumbo. bis. in eodem sensu
 Et cor cu. excubo. bas. uide in cumbo. bis. Excu-
 bare etiam fm pap d; pre foribus inuigilare.
Excudo. dis. di. sum. excudere. i. feriendo enjicere
 ul' extra cudere. et componit ab ex et cudo is. et
 excursu. sas. ūbū fre. et format ab **u**prod cu.
Excuso. as. aui. are. q; extra cusionē ponere. q; i
 non cudere ul' excusare. quasi frequenter cudē. ut
 ile qui excusat sit extra malā famā. Et cōponit
 ab ex et cuso quod ē fre de cudo. dis. cusu. Et sci-
 as q; homo libenter et multipliciter se excusat.
 Vnde dicit bñ h de gradibus humilitatis. Multis
 modis excusationes sūt in peccatis. Aut enī diē
 qui se excusat non feci. Aut feci quidē s; bene fe-
 ci. Aut si male non multū male. Aut si male ml'
 tū si mala intencōne. Si autē et de illa sic adā et
 eua cōuincit aliena se nitit' excusare suasionē. sed
 qui pccat etiam apta defendit qñ occultas et ma-
 las cogitationes cordi suo aduenientes humiliter

reuelaret abbat. uide in ubi. Et addit bern. Licet
 non genera hec excusacionis earenu male iudicen
 tur. quatenus ore prophetico uerba malicie appellen
 tur. Multo tamen piculiosior e fallax atq; supba
 confessio q; pnicax et obstinata defensio. Nonnulli
 eni cu de aprioribus arguuntur scientes q; si defen
 derent non crederet. subtilius inueniunt argumetu.
 defensionis uerba respondentis dolose confessionis. e
 quippe ut scriptu e qui nequit humiliat se. et in
 teriora eius plena sunt dolo. uultus dimittitur. p
 sternit corpus. aliq; sibi lacrimas extorqunt si pnt
 uoce suspirijs. uerba gemitibus interrumpit. Glori
 osa res humilitas qua ipsa quoq; supbia palliae
 se appetit ne uilescat. si hec cito tergiueratio a p
 lato deprehendit si ad hanc supba culpa no dicit
 pena. uasa figuli pbat fornax. et tribulaco uere
 penitentes discernit. Qui eni ueraciter penitet la
 borem penitentie non abhorret. Sed quidq; sibi
 p culpa qua odit iniugit tacita conscientia pati
 Execror. ab ex et sacro as. **E**xenter amplectitur
 componit execro. as. si frequenter inuenit execror
 aris in depo. et e execrari maledicere. excōmunica
 re. extra sacra facere. Et cor. e. siue penultimam.
 Excora. re. cathedra. tronus. sedes. sella. sugges
 tus ul' exedra e cetera secreta ul' locus thesauri. ul'
 locus subellioz. i. absida ul' camera ul' locus qui
 da sepatus modicu a pretorio ul' palaco. ul' exe
 dra genus e fenestre que exterius dilatata. si inte
 rius coarctat. Item inuenit exedra p gazophila
 co. et etiam pro thalamo. et corripit penultimam
 Exemplu. ab ex et amplius a u dicitur h exemplū
 quod fit. unde h exemplar ad cuius similitudinē
 fit. Unde exemplo. as. ubum actiuū. Unde quid
 Exemplar genus e exemplū quod trahis in. Vel
 Exemplar liber e exemplū quod trahis inde. Et
 e exemplū alicuius dicti ul' facti pteriti ppo cum
 certi auctoris nomine. ut omnes p supna patria
 laborare debemus sicut fecit apus qui tot uibe
 ra passus e. Item exemplū e quodā species argu
 mentacionis. et fm h exemplū est qñ fit pcessus
 ab vno pticulari ad aliud pticulare. ut athenenses
 pugnare contra thebanos e malum. ergo theba
 nos pugnare contra focenses est malum.
 Exemptus ra tū dicitur ab eximo mis. et dicitur exēp
 tus subtractus. sublatus. extractus. quasi ex aliq
 Exeniū. ab xenos quod e **E**xemptus. i. tractus
 peregrinū dicitur h exeniū nij munus puū et qd cūq;
 munus mittit alicui quod uulgo dicitur et gallice p
 sent. Et componit h exeniū p eodem. fm hug.
 Pap autē dicit xenia dicuntur pnia. dona muna
 bnficia. Et xx. Exenia et dona exerceant oculos
 Exensis. sensus componit cū ex et dicitur **I**udiciū
 h et hec exensis et hoc se. i. extra sensum.
 Exentero. ras. rari. rare. dicitur quasi euiscerare. i.
 que intra sunt extrahere. exentera enī dicuntur
 intestina que sic dicuntur q; exintra. Et cor penul
 Exequie. ab exequor ens hec exē **E**xentero.
 quie. az. officiū mortuoz. et obsequia q; fiūt tra
 sepulturam. vñ h et h exequialis et h exequiale
 Exequo. as. aui. are. ab ex et equo. as. et scribi
 Exequor. ab ex et seqr **E**xetur p ae dyprongum
 ens dicitur exequor. queris. extra alia sequi. aliquid
 phicere. ad effectū ducere. instare ad aliquid faciē
 dū. unde executio dicitur effectus. et abijcti. s. pcedente
 Exerceo. ces. cui. exercitiū. ab ex et x. et cor e
 azceo. ces. et e ubum actiuum. et est exercere ope

1. *ab ex et*
 2. *pare. pau*
 3. *em facere*
 4. *o. i. traho*
 5. *pnl exi*
 6. *1mo is*
 7. *ungeni lo*
 8. *ubi detet*
 9. *3.*
 10. *et iniano*
 11. *re. cepm.*
 12. *p. Exina*
 13. *o. i. ex mi*
 14. *3. formz*
 15. *o. i. inano*
 16. *o. i. deatit.*
 17. *o. i. exili*
 18. *o. i. nica. n. i.*
 19. *acquirus*
 20. *no. et e ex*
 21. *o.*
 22. *o. i. et signifi*
 23. *o. i. epy.*
 24. *pro. Quis*
 25. *3. exirus*
 26. *o. i. i. In*
 27. *cerens.*
 28. *o. i. lager. Ab*
 29. *ite x inue*
 30. *o. i. Et desinit*
 31. *naturaliter*
 32. *o. i. componi*
 33. *u canale m.*
 34. *o. i. cantu m.*
 35. *o. i. exoortu*
 36. *o. i. cum ex*
 37. *o. i. i. ex*
 38. *o. i. extra*
 39. *o. i. exini*
 40. *o. i. penit*
 41. *o. i. exodus.*
 42. *o. i. uo. Dap*
 43. *o. i. nit. desinit.*
 44. *o. i. ra tu. i. ex*
 45. *o. i. In empi*
 46. *o. i. tem. Jey*
 47. *o. i. componi*
 48. *o. i. non.*
 49. *o. i. non. hic et*
 50. *o. i. inreprehe*
 51. *o. i. a maro*

152

spiri mittere. Ab ex et spiro ras. Et producit spi.
Ex piscor caris. i. ex toto a piscibus euacuare.
ul' acquirere. et componitur ab ex et piscor piscaris
Expletus ra tu. i. finitus. ab expleo les dz. qd
componitur ab ex et pleo ples. Expletus componitur
cu in et dz in expletus ra tu non finitus. Item ab
expleo dicitur expletivus a um.
Explere. ab explicio cas denuat explicat et ex
plicat ubi defectiu. i. terminat et finit ul' fini
unt et terminantur. nec inuenitur de eo plus.
Explere. ab explicio cas ul' explicat ubi defecti
tuo denuat explicatus ra tu extensus ul' finitus
et determinatus. et componitur in explicatus ra tu
Explere cas cui explicat. Inuenitur etia explicat
ui care cati antiquitus. ab ex et plico cas. et est
explicare ordinare digerere distendere. extra plicaz
Explodo dis si sum. in **E**xponere. solue. agere
plaudo exponitur. Et producit plo.
Exploro aui are. i. exquirere. inuestigare. Et pro
ducit plo. et componitur ab ex et ploro as. Auro.
per quos exploret plebis et urbis opus.
Explorsus sa sum pnt prod. ab explodo dis. ui
xpolia. ab expolio qd co **E**x in plaudo dis
ponit ab ex et spolio as dicitur hec expolia he
preda. sic dicta ab expoliando.
Expompo as aui are. i. uirugare. detestari. et co
ponitur ab ex et pompo pas.
Expmo mis si sum expme. i. extra premere
effundere manifestare representare. Et componitur
ab ex et pmo mis. Et corripit pri.
Exprobro as componitur ab ex et probro as. et
cor p naturaliter. et e exprobrare diffamare in
crepare cuiusdam pterita culpa opprobiose enarrae
Expultrix tris mulier expellens. Et forma
ab expulfor. or in rix. et sic debet dici expultrix
h' mutat s in t. sicut uult ps. ut dixi in tertia p
te in capitulo de uerbo quasi in principio.
Expumo as aui are ualde ul' ext spumare. ul'
spumas auferre. ab ex et spumo mas denatur.
Expuncto oris in pungo gis est.
Expuo is ui uti expuere. i. extra spuer. Et co
ponitur ab ex et puo is. et p qd qui. et e exquirere inuaf
Extra medie pecor par **E**xigare extra querere.
res intestina fibre fm pap. secundum autem burgu
cone dz h' extu ti. intestinu. ab exeo is. ul' ad ex
to tas. Ezech xxj. Interrogauit pdola extra consu
luit. De exto dicitur in sto stas.
Extales et aui idem sunt. i. uie alui purgandi
Vnde in pmo reg. Computrescebant pminentes
extales eor. quod dicit iosephus factum fuisse
ex uiolenta passione disinterie. ut putrefacta oge
rerent intestina. vñ mures ebullientes de agris co
medebant extales eor. Et dedinat h' extalis lis.
Extrasis sis fe. ge. pnt cor. i. excess **E**x et prod ra
sus mentis. sez cu homo ponit extra statum sue
mentis. sicut in articulo sue mortis. et componitur
ab ex et stasis quod e status. Vel fm pap Extrasis
excessus mentis dz que fit pauore mentis ul'
aliqua reuelacione. Item extrasis e quedā spēs me
taplasmi. de qua dictu e in quarta pte in c de me
Extemplo dicendum e nō extimplo **E**xtraplasmo
tractu est ab antiquor consuetudine. qui audire
solebant responsa in templis. completo autē offi
cio dicebat sacerdos clara uoce extemplo. ac si di
ceret exire de templo. qm igitur stan hoc audito

exibant. ita inoleuit usus ut ponatur extemplo
adiubialiter p statim ul' confestim. ita dicit alex
and. hug autē dicit in libello de accentu. qd dicit
dū est extemplo p e non extimplo subito. i. ex
dicit. Extemplo repentina. extemplo etia bñ dicit
tra tempis amplitudinē. Magister etia bñ dicit
qd extemplo non e uera compo. s. potius uerū
laris uocū congeries. sicut de cetero de facili. uerū
spō hic non uenit p componem s. p apponem. h
cut sup dixi in tertia pte in c de figura nomina
in fine. Ex dictis patet qd in vi c proi. ubi dicit
hinc extemplo uenit p dicit sua. debet dici ex
plo p e in pnt silia. licet uico scripserit inueniat
Exter a ui. i. ultimus ul' extremus. **E**xter a ui
extra tendere explicare. ab ex et tero componitur.
Exter a ui. i. ultimus ul' extremus. **E**xter a ui
extermio as aui are. i. terminum **E**xter a ui
auferre. ul' exulē facere. qd extra terminu ponit
et eijcere. et appie dz exulibus. et ponit p demoli
liri. Oath vi. Exterminant facies suas. i. ext
untur dissolunt. deueniunt dissipant. Vnde h' e
minos humane condicōis abducit. Vnde h' e
h' exterminabilis et h' le. Et componitur inext
nabilis le. Item ab exterminio h' exterminu. Oath
desolacō. extra terminos electio. exiliu. Oath
dz qnq exterminu. qd extra terminos uie po
nit. Et corripit mi exterminio nas.
Externus. Ab extra dz exterminus na nū. i. alie
nus. Vnde externo nas. i. alienare.
Extrasis in extrasis e in c de meta. in quarta pte
Extrasis in extrasis e in c de meta. in quarta pte
extimo. timo quod e mens componitur ab ex
et dz extimo as appiari ul' purare. qd ex mē
Extinguo is xi tū extinguer. i. **E**xtinguo is xi tū
mortificare. et ptnet ad ignem. Et componitur
ex et stinguo is. Et abijatur s.
Extipex. extu componitur cu speco gis ul' in
o as. et dz h' et h' et h' extipex ul' extipex spio
. i. augur qui inspicit extra.
Extripo pas pauu pare. i. emicere. euacuare
ex et stipo pas. Et producit ti.
Extripo. ab ex et stipo pas componitur extrapo
pas. a radice subūtere. a stipe extrahere. extrahere
ex toto uel euidenter stupare.
Extrispex in extipex exponitur.
Extrillens. ab extrillo lis dz extrillens na pnt
omnis. et inde extrillenter adūbiu. et h' extrillens
Extroris. ab ex et terra compo **E**xtroris. ab ex et
nif h' et h' extroris na exps ul' extra terra sua ui. Vñ
litus. exul. et appie expulsus de terra sua ui. Vñ
pt componi ab ex et torris. Inde extroris loc. et co
prie cui interdicebat ignis patrie.
Extra. ex spō est. Inde extra adūbiu loc. et co
patur extra extenoz extimus ul' extremus. i. no
uissimus. Vnde extremitas ratis. et extremitas
. i. extremū facere. i. ultimū. uel purgare. auferre
extrinsecus de foris secundum huguonem. **E**xtra
ce quod e casus ablatiu de tradux dz. Vñ que
ritur an anime sint extraduce. i. ex altero ducit
ul' appagare. ut anima sit ab ul' de anima. et dicit
dū e qd non rmo a deo creantur. qd deul anima
creando infundit. et infundendo creat. uide in tra
dux. Hic pt queri qn anima infundat corp. **E**xtra
hoc dico qd in quadagesimo die anima masculina
infundit suo corpi. Anima uero mulieris post de
cepcone corpi sui infundit in octuagesimo die

In xpo autem aliter fuit. Vnde scias qd conceptio
xpi subito facta fuit. ita qd hoc quatuor in instā
n eodem fuerunt. scz consilio sanguinis illius ma
tenalis in carne et alias ptes corpis xpi. et forma
co mbroz organicoz. et aīaco corpis organico. et
assumptio corpis animati in unitate diuine pso
ne. In alijs autem hoc successiue contingit. ita qd
maius conceptus non pñciē usqz ad quadragesi
mū diē ut dicit ar in ix li de animalibus. femie
autem usqz ad nonaginta. ul' fm alios usqz ad
lxxx. et in e h istos sic hēē in histonjs sup leuif.
qd mlt pēns masculin arcebat ab introitu templi
xl diebus. parientis uero feminā lxxx. In pariente
liquidei feminā duplicabant dies quo ad tēpli
ingressione sicut et duplicabant qd ad corpis for
mationē. Nā sicut xl diebus corpus masculi orga
nizat et pñciē. et in ipso die xl anima infundit.
sic corpus femine in lxxx diebus. et in lxxx die
anima rationat inspirat. Sed in completōne cor
pis masculi uidet aug supaddere sex dies qui sic
distinguuntur. fm cū in epla ad Iero. Semen pa
tris sex diebus pñis quasi lactis habet similitudi
nem. Nōuē diebus conuēit in sangne deinde xij die
bus solioat. xvij diebus format usqz ad pfecta
mā lineamenta et hinc iā reliquo tempore usqz
ad tēplū plus augēt magnitudine. Vnde uersus.
Sex in lacte dicit tibi sunt in sangne trini. Bis seni
guatū in euangelio Joh. ubi dicit in ij c. xlvj an
nis edificatū est templū hoc. In xpi autē concep
tione materia quā dgo ministravit. statim forma
et figura corpis humani accepit. et anima in uni
tate diuine psonē ē assumpta. s. uide diligēt qd
aug dicit qd numerus templi conuenit corpi xpi
Vnde nota qd sicut dicit glo aug. qd sicut templū
xlvj annis edificatū ē. sic xpi corpus in utero u
gnis xlvj diebus fuit formatū. s. h sic intellige
licet enī ab instanti conceptōis xpi corpus fuerit
formatū. et omnia membra et lineamenta habuit
tamen corpus ita puuz erat qd huiusmodi linea
menta nō appēbant. in ipso usqz ad xlvj dies. et
ideo quantū ad augmentū dicit formatum in xlvj
diebus. et ideo cū sit duplex pfectō scz exñtie et
apparentie. Primā pfectionē habuit corpus xpi
ab instanti. Secundā āt nō hūit nisi post xlvj di
es. Et ideo bene dicit aug. qd nūc templi cōuenit
corpi xpi isto mō intelligendi. Itē scias qd iudei
loquūtur h de edificacōne templi sub Ierobabel
facta. cū dicit. xlvj annis edificatū ē templum h
non de illo quod factū est sub salomone. Nam il
lud in uiginti annis completum fuit. **Extraneus**
neqz neū quasi extraneus. i. extra
terram suam positus. ab extra dicitur. **Extraneus**
et format a secūda psona extremis addita co
mpositio. **Extraneus** as penultima producta in extra est.
ab ex et tremo mis. Et corripit tre. **Extraneus**
extremus. Ab extra adūbio dicit exterior exte
rius ul' extremus. i. pclarus pcellens nouissimus
fm pap. uide etiā in extra. tñ extremus magis ē
in uia. **Extraneus** de sacramento extreme unctionis require
t. **Extraneus** in extrico cas est. **Extraneus** in vngo
et extricare expedire. exoluē. Et prod tri. Vnd
uig in vj eniō. Hic labor ille domus et extrica

bilis eror. Thob vj. fumus eius extricat omne de
monū. Ab extrico deriuat h et h extricabil et
h le. et componitur inextricabilis. i. insolubilis.
Extringo gif xi cū. ab ex et stringo. et ē extri
gere extra ul' ualde stringere. ul' a strictura remo
uere. **Extrinfecus**. ab extra deriuat extrinse. **Extrinfecus**
cus ca cū. et ē extrinfecus. i. de foris adūbiū loci.
ul' potius adūbialis positū inueniē. Et cor penē
Extrudo dis extrusi extrusum extrudere. i. ual
de ul' ext trudere depellere longe abire facere. Et
componitur ab ex et trudo dis. Et producit tru.
Extruo is xi cū. ab ex et struo is componitur
et est extruere ualde ul' extra struere. **Extruo**
Extrum in extra exponitur. **Extruo**
Extruo es ui. i. ubum neutz ē. et caret supino
et componit ab ex et struo es. et est extruere.
ualde stupere. uel a stupore cessare liberari. et cor
Extrupo as aui are. i. ualde stupare. **Extrupo**
pa remouere. ab ex et strupo as. et producit stu.
Exuberis. ubi p māma cōponit cū ex et dicit h
et h exuberis et h re. et dicitur exuberis infan
tes q extrahi sunt ab ubere Et prod u h pñl cor
Exubero as ab ex et ubero as uide in ubero as
Exucto cas uide in succus. **Exucto**
Exudo das. ab ex et sudo das. ubū neutz. et ē
exudare sudorem emittere ul' ext sudorem ire. et
Exul lis cō. gen. et descendit. **Exul** prod pñl exudo
ab exulo. remota o. sicut a uigilo uigil. et a con
silio consul. et ē exul extra solū pñm positus.
et hinc h exiliū lij qd extra solū pñm positō ex
tra terminum. et exularius ria rñ. qui exulat. et
corripit penultimam exul in genitiuo. **Exularius**
Exularius a um in exul uide. **Exularius**
Exulcero as aui componit ab ex et ulcero ras
et ē exulcerare ualde ul' deorsum ulcerare ul' ulce
ra auferre exachare enuare. et ē actm. Et cor ce.
Exulo. solū componit cū ex et dicit exulo as. i.
extra solū sue terre poni et exterminari. et ē ubū
neutpassiuū. et debz sic construī. ego exulo a re
ge. et non debet dici ego exulo illum. s. hug. pap
etiā dicit. Exulare extra solū suū habitare. exulo
a re. Que autē sint ūba neutropassiuā et q neut
passiuā. dictū ē in tēcia pte in tractatu ūborum
in capitulo de generibus ūborum. **Exulto**. exilio
ul' exultare. Vnde exulto cas. frequēter exilire
quod pprie fit cū letamur. et ideo ponit exulta
re p letari. s. pprie saliendo fm hug. pap. uo dicit
Exultare gaudere gloriari. componit ab ex et sal
rare. exultacō ūborz atqz membrorū ē leticia ūo
Exundo. Ab ex et vndo das. **Exundo** mentis gaudiū
componit exundo as. i. ualde abundare exresce
Exuo. ab ex et suo is componit exuo is exui
exutū. i. extrahere expoliare. In te exutus ta tū
Exupo. ab ex et supero. **Exupo** expoliatus expulsi
as componit exupero as aui are. ualde superare
Exuro ris exussi exustū componit ab ex et u
ro is. et ē exure ualde urē. et cor u. vnde exustus
ta tū. i. combustus. de quo nichil superest. **Exuue**. Ab exuo is hec exuue aq spolia uel
tes induit. qd exuūtur. exuue et induit dñi
tūce serpentū. qd induit et exuūt fm hug. pap
uero dicit. Exuue spolia occisorū hostiū. ul' tūm
Exechias interpretatur fortis de **Exechias** de serpentū
minus uel fortitudo domini. **Exechiel** interpretatur fortitudo dei ul' impiū dei

in latinis dicconibus poni
mus ut fama filius. In gre
cis uo deconibus ph. ut or
pheus pheron. Hoc tamen
scire debemus. qd non tam
fixis labijs pnuicianda est f
quod ph. atq; h solū interest
sicut dicit priscianus in pri
mo libro maioris.

Faba be quasi faga. a fagin quod ē comedere.
vnde fabarius a ū quod fit de fabis ul' quod per
tinet ad fabas. et h fabarius. i. cantor. et diceban
tur apud gentiles cantores fabarij. qd illo legu
mine maxime utebant in cibo. et p componem
h fabafresa se. qd homines eam frendeant. i. fran
gant cū molendo eam cōminuūt. ul' sint due par
tes. et decinat fresa a ū. i. fractus. a frendeo deo
fabafresa se in faba est.

Fabella le dimi. pua fabula. et hinc fabello as
aber bri dē a facio i' qd faber a faciendo ferū
qd faciens ferū. hinc etiā postea hoc ūbū traductū
ē ad aliaq; rez artifices. h cū adiectione ut fab lig
narius. faber carpentarius. Vnde h fabeculus li
dimi. et h fabrissa uxor fabri. vnde h fabella le.
et fabricula le dimi. et fabrica. faber componi
h aurfaber bri. Item a faber bri. faber bra bri
.i. ingeniosus. cautus. pulcher. compositus. vnde
fabre adūbiū. quod componi fabrefactus ta tū.
.i. artificose et ingeniose fcūs. Et componi fab
affaber bra by. i. ualde faber. et infaber bra bri

Fabos grece latine dicitur timor siue metus
fabrateria. a faber bri dē h fabrateria ne id ē
ornatus fabrorū ul' locus ul' domus ubi fabrice
sunt. ul' fabrateria ne ē ciuitas campanie. vñ fa
braterius na nū. Nomina enī desinentia in teria.
faciūt possessiua in nus r precedente.

Fabrefactus ta tū in faber fabri exponitur.
Fabrico. a faber bri dē fabrico cas. i. instruo cō
pono munio. Et ē neutz cū omnibz suis cōposi
tis. uidet tamen poni aliqñ in deponenti gnē. vñ
illud ppheticū. fabricatus ē auroram et solē Sed
multa ūba inueniunt actiua et deponentia in ea
dem uoce. ul' potius dicendū ē qd fabricatus ē qd
construit cū actō sigt accōnem. et descendit a ū
bo neutro scz fabrico. sicut a cenno cenauī cenatus

Fabrilis. a faber bri dē h et h fa. i. et cor bri
brilis et h le penl prod ad fabz ptinens. a fabro

Fabula. a for faris dē h fabula le. i. pfectū.
res que nec uera ē nec uerisimilis. et ē illa fabula
uera que nichil ueritatis habet in se. et illa falsa
que aliquid ueritatis in se continet admixtū. Sic
enī est in amore modus non habuisse modū. sic
ē in fabula ueritas non habuisse ueritatē. Et dē
fabula a fando. qd in solo fatu consistat. Itē fabla
qñq; dē historia similiter a fando. qd eam famur.
qñq; locucō. vnde fabulosus sa sum. et h et h fa
bularis et h re. et h fabulo onis recitator fabula
rū ul' inuentor. et fabulor anis fabulas dicere ul'

Face impatiū de facio facis. h nunc un' falsa
mur p apocopa fac. ē enī face abltis de fax facis

Facesso. a facio. cis dē facesso sis facessi facessi
tū ūbū desideratiū. i. cū desiderio facere. Item fa
cessere. i. desinere cessare recedere. ut dicatur faces
so facere cesso. Vnde prudencius in li hypnōz.
facessite inquit ne uzām gnet obsequelā morte;
.i. discedite. fm hug. Et formatur pntū a pma

plona pntis. o in 7. ut facesso facessi. h supn fac
facessitū pnt' prod ad modū quare. qd descedit
ab hoc pterito facessui. Quidam dicūt capellum i
et facessum. Sed dico qd capellum et facessum i
sunt uoces significatiue. vñ in tercia pre uide ul'
egi de pteritis et supinis tercie cōiugacōis desin
tibus in so. Et formatur facesso a facis. h muci
urbanitas. elegancia. suauitas. et pnt' a facessu.

Facessus. a facio dē facessus ta tū. i. a facessu.
curialis urbanus. et pnt' de doctrina. et in facessu.
scz qui iocos et lusus gestis et factis commendat
Et comparatur. qd autem dicitur facessus quasi fa
uens cetui ethymologia est. et producit co.

Facietula le diminutium parua facies
facies ei dē a facio. qd faciat noticiā hominis
ul' quia fca sit a natura. Est enī facies naturalis
et catus et immutabilis oris habitus. uultus et
go artificialis et uariis ē et fm affectione animi
mō letus mō tristis. Vnde solē dicit qd facies fca
ē uultus uero fit. Vnde uersus. Consistit facies.

Facillimus. a facio cis deriuat h et h facilis et
h le. Et comparatur facilius facillimus. et in auer
bio facilius lius me. Et sunt qñq; limus dar figur
in limus. Vnde uersus. In qñq; limus dar figur
tera linque. Et scribit facilius p vnū l. h facillimo
p duo. qd format a suo posico facilius vnus dē
addita limus. facilius componi facilius vnus dē
faciliter et difficulter. et inde qd p facilius vnus dē
facile. et p difficulter utimur difficilis. Et ut dē
ter. et p difficultas utimur difficultas. Et ut dē
pap. facile. i. sine difficultate leue. Et ut dē
Dr id facile quod non gnat ad facendū. Cui no
pondus inest dē esse leue. oppositi facili facilius

Facinus. a facio dē h facinus. i. leui qd ponitur
notis. Et differt a flagicio. Quidquid animi flagi
domita cupiditas ad corrupendū nocet facinus
cū dicit. h quidquid agit ut alteri peccatū. h flagi
dē. et hec sunt duo gñā omniū animi ad corrupendū
a peiora sunt. qd cū corripunt deis ul' flagitia a fla
prohili. Sūt enī flagitia in deis ul' flagitia a fla
h facinora in factis. vnde et illa dñr flagitanda a fla
gitando facere quod sibi nocet. ul' a flagitanda a fla
corruptelā libidinis. h hec dicitur nocet. Et nota qd
ti cōmissione. qd facit quod alteri nocet. Et nota qd
facinorosus sa sum. et comparat. Et nota qd
nus aliqñ accipit in bona significacōe scz pro
facto quod fere semper discernitur facinus.

Facio cis feci factū. et ē facere ex nichilo aliquid
ut pulchrum facinus preclarum facinus. Et nota qd
tertia aliquid opari. Sed creare ex nichilo aliquid
facere. ut supra in creo as plenius et cū infini
componi cū pōnibus et adūbijs et cū infini
uis. et cū nominibus quod sigillatim ostendunt
h accipe pōnes large sicut donatus. Sed nota qd
qd facio componi cū ad et dē affido is. i. notū
tare ul' informare. Et pntet. pntet ad appretio cū
extrinsecas. Et componi cū con et dē conficere. Et
Item cū de et dē deficio cis. Item cū in et dē
cio cis. Item cū in et dē inficio cis. Item cū in et dē
ptinet ad appretates intrinsecas. Item cū in et dē
inficior anis deponens. i. negare ueritatē. qd non
fateri factū. Item cū inter et dē interficio cis. i. oc
cido. Item cū p et dē pficio cis. Item cū pro et dē proficio

hendo. Quidā exponūt sic. fagin grece comedere
lidoros maledictū. Inde fagolidoros. i. comedentes
maledictū ul' maledicōne Tales sunt detractores.
qui nichil aliud uidentur habere in ore nisi male
dictōnes ul' detractōnes maledicās. Hoc est apud
nos manducantes senecias. Predicti apud grecos
emphatice uocant' fagolidoros. Vel fm alios se
necia grecum est. et latine dī belua immundū ani
mal. Hanc phisiologus dicit aliqñ matrem aliqñ
feminā. et q' ē animal immundū poni' h' p' imū
dicia. Et ē sensus. manducantes senecias. i. quod
vnus detrahendo euomit. alius audiendo deglutit
Et ita in huiusmodi immūdijs delcāntur. sicut
fameli in cibo. vnde manducantes senecias. i. de
tracōnū immūdijs delcābiliter manducantes.
.i. incorpantes sibi sez in occulto ea de quibus in
publico maledicūt. uide in senecia.

Fagus. a fagin quod est comedere dicitur hic
fagus fagi quedam arbor glandifera. Sic dicta.
quia eius fructus olim homines comederunt et
escam habuerunt. Vnde sepe p' agro ponitur. q'
olim paut homines sicut modo ager. et prod' fa

Vnde uigil. Titere tu patule recubas sub tegmine

Fala. a falon dī h' fala le. i. lignea turris. **F**agi

Vnde iuuenalis. Consulit ante falas delphinor' q'

Falanga. falanx gis. et h' falan **F**alumpnas
ga ge lingua macedonū dī legio siue caterua. vñ
falangarius a ū. i. legionarius scilicet de falanga
existens ul' ad falangam pertinens.

Falanx gis in falanga uide.

Falarica. a fala dī hec falarica ē quoddā telū
ingens toro factum. habens ferz cubitale et ro
tunditate de plumbo in modū spere in ipsa sum
mitate. dī eqā ignē habere affixū. Hoc telo pug
nat' de turribus. quas greci falas uocant. et mit
titur tormento non manibus. et q' h' telū torū
ro mittit' Inde ē q' qñq' poni' p' tormento. qd
uulgo dī petraria ul' manganū. et hinc falaricus
ca cū. qui fert tale telū. ul' quod pñet ad fali
cam. et cor' fa. sicut et fala. Lucanus in vj. Hunc
aut rotilibus uibrata falarica neruis. obruat.

Falcarius rij qui falces facit. ul' qui falce secat
alcastu tri a falce dī. q' recur **F**et dī a falx
uū ē ad similitudinē falcis. Idem et runco a run

Falcicula le. dimi. pua falx. **F**cando uepres
alcidia lex dī a falcidio tribuno plebis. q' sub
octauiano legem fecit. ne quis plus in extraneos
legaret q' ps quarta supesset heredibus fm pap

FEt nota q' si heredes sunt filij et sunt quatuor
ul' pauciores legitima omniū est tertia ps here
ditatis. Si uero sunt quinq' ul' plures legitima
omniū erit medietas hereditatis. Si autē sunt ex
tranei siue pauci siue multi quarta ps erit legiti
ma hereditatis. Et in quolibet istor' casu ista le
gitima est inter ipsos heredes ubi plures sunt eq
liter diuidentia. Vnde quidā. Quatuor aut infra
dant natis iura tenentē. Semissem uero dant na
tis quinq' ul' ultra. Arbitriū sequit' substantia ce

Falcito. a falco cas dī falcito cas **F**tera patris
fre. i. frequenter falcare. et p' esse non fre. et tūc
deriuat' a falx gis. et ē idem quod falcare. ul' fal

Falco cas caui care. i. curuare. ul' **F**cem facere
falce secare. Et dicitur a falx.

Falco onis mas ge dī a falce. q' ungues habz
recuruos ad modū falcis quedam auis est.

Falera re pñl cor. i. ornamentū equor'. sed po

nitur qñq' p' ornamōne aliar' rer'. i. ūbor'. Vñ fa
lero ras. i. ornare. vnde iste uirtut' uibis falerana
.i. ornatis. Et q' falere nichil p' sunt equus. h' fūc
eis causa supbie. reddūt enī eos pulchrior' super
bos et arrogantes quadā elacōne. Inde ē q' falerare
inuenit' p' supbia et inani iactacōne. et falerare
p' supbie. inaniter se iactare. Et cor' fa. Vnde o
uidius. Blanda faleratos elegia cantat amores.
Item in auro dī. Plume sunt falere diceris pic
ta poete. Inuenit' etiā fallere infinitis de fallo lū
Et prod' pñam pōne. Ouidius epy. fallere creden
tem non est operosa puellam gloria.

Faleranicus ca cū in falerum est.
Falerū. falerinus mons ē in campania. ubi op
timū abundat vinū. Et ideo falerū dī bonū vi
nū. et hinc falerinus na nū. et faleranicus ca cū pe
nultima correpta et prima. uide in spuma.

Fallacia dī in fallax uide et in falsifico.

Fallax dī ge. omnis. i. deceptor. et dī a fallo.
lis q' fando decipiat. Et compatur dī or simul vñ
fallaciter eius me adūbiū. et h' fallacia dī. Et no
ta q' fallax differt ab eo qui mentitur. q' omnis
ta q' fallax differt ab eo qui mentitur. q' omnis
homo fallax id agit ul' dicit vnde aliquis fallat
h' non omnis homo uult fallere qui mentit'. ut
ioculatores qui sepe mentiunt' magis studio delce
tandi q' uolūtate fallendi. vnde et fallacia dī a
puo dialecticos in argumentacōne ul' uoce aliqui
cum uide' aliud fari. i. dicere ul' signare. q' signi
ficet. vnde et homo decipitur. uide in mendax.

Fallo lis fefelli falsum. et dī a fallo dī falso com
fallere fando ūbis dege. A fallo dī falso com
a quo falsito ras aliud frequētat'. **F**allo com
ponit' refello lis h' lore. et caret supino. fallo fall
actū est. et composita ab eo si qua habet actiua
sunt. et mutant a in e. et caret supinis.

Falon grece latine lignū. et p' scribi p' ph uel

Falsidicus ca cū. i. falsa dicens. **F**alsidicus
p' f. et similiter dicas de uenientibus ab eo. et de
et componit' a falsus et dico dī. et cor' dī dicit qd na
ridicus. q' tenet naturā huius pteriti dicit' cor' dī

Falsifico. falsus a ū componi **F**aturaliter h' falsifica
tur cū facio cis et dī falsifico cas. vnde h' falsifica
cō onis. p' quo quidā abutūt' h' nomine falsi
cia. sed male. q' fallacia ē deceptio contra argu
mentacōne. falsificacō est instantia contra argu
tationem. in qua magis apparet falsitas. Est enī
gumentacōne. aliter non erit falsificacō. Est enī
falsificare argumentū inducere aliquid in q' magis
appet falsitas. Vnde nec uerū argumentū nec fal
sissimū potest falsificari. Et corripit' h' falsifico. et ē
falsito ras ē frequentatiuum de falso fas. et ē
falsito frequenter falsare. Et corripit' penultimam
falsito ras ē frequentatiuum de falso fas. et ē

Falso as. i. frequenter fallē. a fallo h' sum fm q'
falsus. a fallo lis fefelli dī falsus fm uero q' ē nome
ē pñcipiū. falsus. i. deceptor. fm uero q' ē nome
falsus est qui fallit ul' qui negat quod uerū non est.
h' falsum. et falsus h' sum dī quod uerū non est.
q' fallat. Et compatur falsior issimus. Et differt a
huf issime adūbiū. et h' falsitas ratis. Et differt a
mendacio. q' falsitas ē negare quod uerū est. vñ
daciū fingere quod uerū non est. Vnde quidā. Si
uera suppressas falsus agnosceris. Si falsa confin
gas mendax esse uideris. Et dī falsitas a falsus
q' fando aliud. q' sit uerū decipiat. Item falsus dī
fert a ficto. q' falsum ad oratores pñet. ubi uerū
ras ita sepe uide' ut que facta sunt negent'. Sed

facti ad poetas. ubi que facta non sunt facta dicuntur. falsus ergo est quod uerum non est. fictum quod
 tantum uerisimile est. Item falsus a u. i. iniustus ut
 falso querit de sua natura humanum genus. i. in
 iusto. sicut et uerum dicitur iustum. Et hinc denarius dicitur
 falsus qui non habet iusticiam suam. deest enim ei uel
 et moneta dicitur quod monet ne qua fraus et iniustitia
 in pondere uel in forma uel in subscriptione. unde
 subit. Et ut dicit crisostomus. falsum dicere hominum est
 malignorum. quod falsa res si bene continuata fuerit ualde
 et credibilis est. i. appetit. Rem autem impossibilem
 dicere insensatorum hominum non malorum est. quod quod
 impossibile est defensione non indiget. quod impossibile
 bilis rei seipsam defendit. ¶
 Alia falsitas dicitur a filice. quod hac primum milites her
 bam filicem abscindere solebant. et est instrumentum
 aptum legibus vineis et pratis. Unde uisus. falce
 puro uineta meto lata tondeto prata. Unde greci
 falx metis abscidit fax unit faux quoque mandit
 ama me dicitur a famulor laris qui famula. quia
 famulatur nobis. dum ad modum famule discurren
 do rumores de nobis portat per diuersas terras etiam
 nobis ignorantibus. Vel dicitur fama a fando. quod fan
 to puagatur. et est nomen bonarum et malarum rerum
 si sine adiuncto sepius accipitur in bono. Et describi
 tur sic. fama est sine ictu auctore inuentus rumor cuius
 malignitas dedit iniqui fides autem incrementum
 bene sue male. unde quicquid accipitur in bono. sed
 sepius in malo. scilicet per infamiam. Et compari A fama
 dicitur famo ad quod non est in usu. Et propter primum
 sit quod modum quocumque feratur. Item famo compo
 nitur cum dis et dicitur diffamio as. Item cum de et dicitur de
 famo as. Item cum in et dicitur infamio as omnia in e
 odem sensu. famo as actum est cum omnibus suis con
 polis. ¶ Hic nota quod secundum theologos aliquis per
 aliquid famam triplex aufertur. Vno modo uerum di
 citur et iuste. puta cum aliquis crimen alicuius per
 dit ordine debito seruato. et tunc non tenetur ad re
 stitucionem fame. Alio modo falsum dicendo et iniuste
 dixisse. Tercio uero modo dicendo si iniuste. puta cum
 aliquis perdit crimine alterius extra ordinem debitu
 et tunc tenetur ad restitutionem fame quantum pre
 sine mendacio tamen. utpote quod dicat se male dix
 isse. ut quod eu iniuste diffamauit. sine hoc tamen quod
 quod se uerum dixisse dicat. Ita ut dixi sine mendacio
 quod non debet alterius famam cum mendacio restituere
 famelicus ca cum. i. esurientes. ¶ Reg. uide in preceptu
 amen a fame dicitur. Et cor pml. Reg. ii. Et fameli
 cos. i. locutio. Et corripit penultimam genitiui. ¶
 amon a for famis dicitur famem. ¶ Si saturati sunt
 amos mis se ge. quod antiqui famem ei dixere
 quine dedit. et est famem appetitus edendi concussio
 o siucis quasi fos means. et est ethymologia. Et
 in eo famelicus ca cum. et fameteus a u in eod. hsu
 es ui. i. esurire. habere famem. unde famelico os.
 incho. Et cor pml famem. si fama est proco. Vnde
 alius. Nil magis triste fame nil clare compe fame
 ameteus rea teum in famem exponitur. ¶
 amicus si locus tabernaculi in urbe quem frequentant
 app famem pellenda. Et dicitur a famem. et est mas ge. et
 familia a femur dicitur si familia lie. ¶ cor pml.

[illegible]

fabulacionis si deuote orōnis. Et prod pma sanū
Far faris neutri gñis a frango qis dz. quoddā
genus annone. Genaliter tamen omnia semina
frugum farra dñr. a frangendo. qz oliz frangebā
tur in pila. anteqz usus molarz esset. Vnde farres
a ū de farre exñs ul' factus. ¶ Et ut dicit ps. far
faris soluz in r desinens duplicauit r ne si faris
dicamus aliud monstret scz for faris uerbum.

Pharao nomē ē honoris apud egipcios sicut re
lar apud nos. In latinū autē expñitur denegās
eū utqz deū siue dissipator. populi enī dei sunt af
flictor. fm pap. Hugz uero dicit. qz faros ciuitas
ul' turris. qñqz ponit p egipzo. unde inuenit fa
rus na nū. i. egipciacus. et hinc omīs reges egipzi
dicti sunt pharaones. Potest etiā pharao scribi p
ph. et sic de consimilibus dicas. De decem plagis
pharaonis habes in plaga.

Fazimen inis ge neu. et b fazimentū ti. a fazi
o tis. Et prod penl fazimen sicut audimen. et est
idem fazimen quod faztum.

Fazino nas nau. a fazio tis dz. et ē fazinare
replere. Et componit refazino as. i. iteqz fazina
re. et suffazino nas. i. succingere. qñ ab inferiori
suzsum uestes attrahere. et subtus cingere. Quod
faciūt qui latenter sub ueste aliquid latenter por
rant. ut sit suffazinare qñ sub ueste qñdā faziciōz
faciendo latenter aliqd deferre. et cor penl fazino

Fazio tis fazi faztum. et qñqz inuenit faztui
fazitum. quod pbat fazimentū. Item inuenitur
faztui fazitū. s. b potius tractū est a uulgar qñ
dam qui utitur ūbo istius lātūre p totā cōiugē
scz faziō is iui fazitū. et ē faziōre saginare implē
Inde uibalia. faziō componit confectio tis confer
ti confectū. diffectio tis. deferzio. refectio tis. suffer
tio tis. Et ab omnibus istis descendūt frequētia
Conferio as. Diffectio as. Deferzio as. Inferzio tas
refectio as. Suffectio as. faziō et omnia eius com
posita actiua sunt. et omnia faciūt preteritū in si
et supinū in tū. formant enī a pterito si in tum.
licet qñqz inueniat pteritū eoz in tui et supinū
in tituz. Item omnia ab eo composita mutant a
simplicis ubiqz in e. Et est quare coniugationis

Fares interpretatur diuisio. unde dñs est fars
qui diuisio interpretatur. quia natus est tñc qñ p
Faretra. a fero quod ¶ linguas terra diuisa ē
ē mōis dz b faretra tre. ubi portantur sagitte. qñ
fereteca. i. mortis repositoriū. Quod enī fert sagit
tas tot fert et moztas. Quidā tamen dicunt qz fa
retra deriuat a fero fers. qz moztas et sagittas fe
rat. sed prius dictū uidet uetus. Et hinc faretra
tus ca tū. armatus et instructus faretra. ul' q ha
bet pharetrā. fm hugz. Papz uero dicit. faretra est
theca sagittaz. a ferendo iacula dca. sicut feretū
a ferendo finus. faretra dca qz ferat thecā. i. mozt
tem. Et corripit penultimam naturaliter.

Farina. a fare dz b farina ne. qz ex eo fiat. vñ
b farinula le dimi. et farinaceus cea ceū de farina
factus. et farinosus sa sum plenus farina.

Farinula le dimi. pua farina. Et corripit penl.
Fariseus. a fars. i. diuisio dz fariseus a ū. i. di
uisus. Et hinc quidā heretici dicti sunt pharisei.
qui diuisi interpretantur. qz tradicōnes et obserua
cōnes legis quas illi deuteroseles uocant iusticie p
ferunt. Vnde diuisi uocantur a populo. quasi per
iusticiā dei. ul' qz decalogum legis in membranul
scribentes et complicantes eas. et ligantes in fñō

te gestabant. ut religiosi iudicarent. et inde phan
sei. i. diuisi a populo dicti sunt. Et ut di in hñō
rijs sup euangelia. Tres secte erant iudeor a com
muni reliquor uita et opinione distantes. farisei
scilz saducei et essei. farisei cultu austero et uita
pauco utebant. tradicōnes suas statuta capu
tradicōnes moysi determinabant. picticia capu
in fronte gerebant. et in sinistro brachio circuli
ta. quibus decalogus inscriptus erat. qñ dixerat
dñs. Hoc habebis qñ quid appensuz et in manu tu
a. et hec dicebant filacteria. a filaxe quod ē serua
re. et thozach quod sonat legem. Isti etiā maio
res fimbrias alijs ferentes spinas eis alligabant
quibus pñti in deambulacōne mentores manu
torum dei fierent. Et potest scribi phariseus per
ph grecum. uel per f latinū uide in saducei.

Farmacenticus ca cū. dz a farmacia. Et scilz q
tia sunt gñā curacōnis. Vñ ē farmaceuticum a
farmacia que ē medicamentor curacō. Secundū
ē dieticiū. a dicta quod ē obseruacō legis et uirtu
Terziū cinurgiciū. a cinurgia que ē ferramentorum

Farma ul' farmacen lingua siron dz
unguentum uel medicamentum.

Farmacia die ē medicamentor medicina. ul' co
mune unguentaria. Et dz a farma fm hugz et pap
uel die qz farmacia dz omnis medicina largo mō
maxime composita. Sed stricto mō et appo farma
cia sumitur pro medicina laxatiua.

Farmacopola. formatiō componit cum pole
quod ē uendere et dz b et b farmacopola. i. uing
uentor siue medicamentor uenditor ul' uenit
trix. ul' componit a farma et copos quod est la
bor. Inde farmacopola le. i. unguentarius qui la
borat circa unguenta. Et corripit po.

Farmacus a farma ul' a farmacon dz b farma
cus q. i. maleficus. et b farmaca ce. ul' fm greco
dedi. farmaco tes. i. mulier malefica. scz maleficus
faciens quibuldam medicinis.

Faros. a fos qd ē lux ul' ignis dz b faros tur
ul' b faros. et uirtut in latinū. et dz b faros sic qz
nis maxima iuxta alexandriā in mari dca sic qz
flāmaz iudicō longe uideatur qñ foforos. i. ui
foforos. oros uisio dz. et inde faros. qñ foforos na
tio ignis. uisus eius luminis ē ad pñtiandū na
uigantibus uada et portus introitus ul' portum
ibi esse. hinc et quemlibet montē iuxta portū
positū et quamlibet turrim similiter accensā
positam sup quē ul' supra quā igne accensā
to designabant nauigantibus ibi esse portū dca
uocabant. unde et quodā turris in yralia dca ē
faros ppter talem utilitatē. et hinc etiā in portu
bus machina ad plucendū fabricata ciuitas in e
Item a faros turri alexandrie quodā ciuitas uel turris
egipzo dca est pharos. Et faros ciuitas farus na nū
qñqz ponit p egipzo. unde inuenit farus na nū
i. egipciacus. et hinc omīs reges egipzi dñi sunt
pharaones.

Farracū ci puls ex farre facta uel
pinguis obus generaliter. Et dicitur a far.

Farrago. a far faris dz b farrago gñis. i. fm
men. ul' quelibet uilis ānona. ul' quelibet mixtu
ra pabulor. Vnde plus. In tenui farragine mē
dax. Et hinc facta translatione farrago dz mē
tudo scolariū qñ despectue qz ex diuisis et uarijs
gentibus sit collicā. appie tamen farrago est herba
ordeacea adhuc uiridis et grauis ad manum
adhuc non turgescens.

Facti. a factio tis dicitur facti. quod etiam facti
inueniuntur. i. repleto extorq. ul' uentris. i. caro consci
la et minuat. q. ea intestina factiant. i. replean
tur cum aliaq. rez comixtione. Item et fascinum
dicitur. Item factum est supinum de factio factis
Anus in factum exponitur.
Fas. a factio is dicitur fas. Acto fas. Vro o fas. i.
lex humana. fas e p alienu agy transire. non at
e ius. Et ut dicit ps in tractatu uboz. Dicitur cau
sa multa solent ul' taceri ul' contra regula pfer
ri. ut fas e qm non habet. Nam si factis su fas
ul' fas dicamus aliud pt figre. uide et in faux.
Fascenina. a fascis dicitur fascenina ne. i. clausibi
lis uallaco circa castra et ciuitates. que solent fie
ri quibusdam fascibus stipularum et lignorum.
Fascis in fascis exponitur.
Fascia a fascis i. fascia cie. qua tegit pectus et
papille compmunt. ul' qua puer inuoluit. quia
in modu fasciculi corpus ligat. unde factio as fas
cis inuolu. Et componit diffascio as. fascijs dis
solue. refascio cias. Item infasciare ul' diffasciare.
Fasciale. a fascis dicitur fasciale lis. i. fascia. et p
pne dicitur fasciale latum cingulu quo puer circum
ligatur in fascijs. Et producit penultimam.
Fasciculus li pnt cor diminutim puius fascis
i. incantaco. a fascis ul' fascia dicitur fascinus ni
herbarz soleat fieri. et fascinu ni p eodem. fasci
nus etiam dicitur priapus. q. quibusdam fascijs sole
bat olim inuolui. cu careret bracijs. Et a fascinus
dicitur fascino nas. i. incantare. q. aduando impetere
laudando deope. Unde ad gal. Quis uos fascina
uit uentati non obedire. ubi dicit glosa. quis uos
fascinauit. i. decipit ueritati non obedire. ueritas
enim se iugit uobis et uos ei non creditis. Et quis
ante oculos e non uideatis. sicut magis ludifica
q. sint. et dicit illi fascinatones. dicit etiam fascinus si
ue fascinaco uulgo qui nocet infantibus. Dicitur
enim quorundam oculi uisu urentes. et h eoz actus
fascinaco dicitur. Et pt fieri ut huic pco inseruiat de
mones. Similiter inuidia tamq. fascinus urit. In
tate tabescit. h etia hys in quibz aliq. bona esse
incipiunt. Unde in libro qui sapientia salomonis
inscribitur. fascinaco malignitatis obscurat bona
die factuz est ut inuidi tamq. fascinantes nocue
runt galatis nup in xpo renatis. ut idem galathe
Et cor pnt fascino. Unde uigil in bucolic. Nescio
quis teneros oculo michi fascinat edos.
Fasciola le di. pua fascia q. uulnera ligantur.
Fascis. a fascio cis dicitur fascis scis. i. onus Et
pluraliter hij fascies fasciu. i. insignia honoz. Et
q. q. ipsi honores dnt fascies q. si a fascibus ligz
q. quos sunt pond. dignitatis et autoritatis. fm
hug. Pap etia dicit. fascies fasciu dignitates consu
latus. fascis colligaco lignoz ad deportandu colli
garoz. Vn. Pondera sunt fascies fascies dnt honores
hug. i. transitus dnt. Nota q. xiiii die pmi me
tis ad uespera comedebant iudei agnu paschale.
et nox illa dicebat phas. i. transitus dnt. sic dr
in histoz sup exo xij c. q. in ea transiuit angelus
p egyptu. pcutiens pmoenita ab homine usque

ad pecus. et transiuit sup tecta hebreorum limita
sangune. et aggressus e iter transeundi israhel de
egipto. Item quia ait dñs. Diem huc habebitis
solemne et in monumentu in gnationibus uestris
cultu sempiterno. septez diebus azima comedetis
Prima dies erit sancta et uenerabilis. similis septi
ma nil operis facietis in eis. exceptis hijs que ad
uescendu pntinent. Pap etia dicit. fase transitus ul'
transcensus dicitur. q. eadem nocte dñs p egyptu tran
siuit. et cuncta pmoenita egyptioz pculsit. uis in
pascha. Et acut pnt fase. Et pt et scribi per ph
Hic nota q. in ueteri testamento erant decem
festa. scilicet sabbatu. neomenia. fase. penthecostes.
festu dangoris. festu appiaconis. scenophegia.
encenia. iubileus. furim. Sabbatu interpretatur qui
es. et pt dici festu dñi. quia deus quieuit in eo. de
hoc plenius dicam suo loco. **N**eomenia sonat
innouaco lune. de hoc require in suo loco. **F**ase
i. transitus domini. de hoc dictu est. **P**entecost
es sonat quinquagesimus ul' penthecoston ipsa qui
quagena diez quibus completis ultimus dies di
cebatur festu penthecostes. fiebat enim in memo
riam date legis que in quinquagesimo die ab ex
itu de egipto e data. Eadem solenitas dicebatur
festu ebdomadaru. q. supputatis septē ebdoma
dis ab altera die azimoz fiebat. Dicebatur etia
festu pmitiuoz. q. tunc offerebant de nouis fru
gibus duo panes. de hoc etia uide in penthecos
tes. **F**estum dangoris ul' tubaz erat pma die m
sis septimi simul cuz neomenia. Et ita duplex so
lemnitas erat in pma die mensis septimi. scz festu
dangoris et neomenia. Vn buccinate in neo
menia tuba. in quo buccinabatur cornibus peco
rinis. q. ea die libatus erat pfaac ne immolaret
petore pro eo substituto. Dicebat etia festu sep
timoz ul' sabbatu mensiu. q. mensis septimus fe
re totus erat solenis. **F**estum appiaconis erat
decima die mensis septimi. i. septembris. q. redijt
ea die moyses ad iudeos referens eis deu placatu
sup offensa uituli conflatis. Ead die ieiunabant
homines et numenta et pueri septennes a uespera
usq. ad uesperam. p memoria mortuoz. vnd et
dicebatur etia dies afflictionis. necnon dies expia
conis. q. eo die sanguine uitule rufe expiabatur
tabnaculu et altare. et fiebat cinis ex ea. ad expi
acone immudoz. et ipsi expiabant a peccatis ipsi
us ani p emissionē hirci apompei. Scenophegia
erat xv die septembris. quod sonat fixio tabna
culoz. in qua p septem dies habitabant sub um
braculis in memoria quadraginta annoz in qui
bus in deserto fuerut sub tabnaculis. vnd et festu
tabernaculoz dici solet. et prelabat septez die
bus. quoz pmius et ultimus solenes erant. Octa
uius etia dies erat solenis. non q. de scenophegia
erat. h quia eo die coueniebant ad faciendā collec
tam. forte in usus pauperz. ul' in alios usus com
munes. vnd et scenophegia q. q. legitur festu
esse octo diez. De hoc etia uide in scenophegia.
Encenia noua festa sunt sicut dedicaciones eccle
siaz. uide in encenia. **J**ubileus erat annus remis
sionis et gaudiij. de quo dicam in suo loco. **P**hu
rim. i. fortu erat festu p uictoria hester. quam
habuit de amon. de quibus dicit hester ix. Ibi sunt
dies quos nunq. deleuit obliuio et cetera. ut ple
nius habetur hester nono.
Faselus li fe ge dicitur a fase. quod interpretatur tra

fitus. et 2 faselus pua nauis et abilis ad transeū
dum huc et illuc. faselus etiam dicitur quedā insula
grece. unde h faselus li quoddā genus legumis.
quod plurimū abundat in illa insula. ul' q' p'mū
inde allatū est. Et inde h faselus li dimi. et h fa
selanum ari. herba faseli. ul' locus ubi abundat
Et prod' p'n' faselus. Unde in doc. dicitur. E sup' l lon
gā dabimus p'bat esse faselus. scribit' tū p' vnu l
faselus li diminutiuum in faselus est.

Fasianus. h fasus sis ul' fasidis quedā insula g
cie. unde h fasianus ni. quedā auis. q' inde p'mū
asportatus ē Vel dicitur fasianus q' fagianus a fagi
quod ē comedere. q' eius caro suavis ē ad come
dendū. Et producit penultimam fasianus.

Fasma. a fasmos h fasma me. et h fasma atis
.i. appico pprie uana. et incerta ut in nocte. et hic
quedā fabula menandri dicitur est fasma. a quadā
apparitione. uide etiam in fantasma.

Fasmos grece apparitio dicitur latine.

Fassio onis se ge. i. confessio. a fateor fateris.
assus sa suz. i. confessus locutus. a fateor etis
fassus. Cuius epp. Deueniā fassē michi n' tua mu

Fastidio dis diui dire diti. i. horre' i'nera tanti
spemē contemnē redere. unde ubalia. et h fastidi
um dii. i. supbia ul' redium. unde fastidiosus a ū
.i. supbus ul' rediosus. unde h fastidiositas ratis
fastidio actū est cū omnibus suis compositis. si
qua habet. Et deriuat' fastidio a fastus tus quod
est supbia. Quidā tamen dicunt fastidiū esse p'me
impositionis. Et inde fastus.

Fastigatus pro fastigiatus in fastigium uide.
fastigatus in fastigium est.

Fastigiū gij. i. summitas altitudo honor. et ind
h fastigiolū li dimi. et fastigio as. i. exaltare sub
limare. et fastigiatus ta tū. i. eleuatus et altus. et
deriuatur a fastus. i. supbia. Et inueni' p' sincopā
fastigatus p' fastigiatus. Et ut dicitur in g'cimo
Sunt fastidia redia. sed fastigia celsa.

Fastuosus. a fastus tus quod ē supbia dicitur fastu
osus a um. i. supbus. Et comparat'. Vnde fastuose si
us me adu'biū. et h fastuositas tis. i. supbia elatō

Fastus. a fas dicitur fastus a um. i. licitus. ut fastus
dies dicitur licitus in quo licebat romanis negocia a
gere causas exercere. ul' aliquid tale. Nefastus uo
dies dicitur q' illicitus. q' illicitū aut q' nefas erat in
illo die p'cedā agere. q' in illo die male contige
rat romanis. Et dicitur nefastus a nefas. sunt siquidē
uetus consuetudo apud romanos ut quascūq' ad
u'sitates siue p'speritates sustinerent eas in fastis
annotari facerent. Illos ergo dies in quibus sibi
male contigerat celebrabant. non causa solemnita
tis. s' timore infortuni. et uocabantur nefasti
sed illi in quibus bene sibi contigerat uocabant'
fasti quasi liciti. q' in eis licebat eis causas agere
et huiusmodi. ul' q' in eis fabatur ius. Et hinc q'
dam lib' ouidij in quo tractatur de fastis et nefas
tis diebus a digniori intulatur liber fastorū. hic
etiā ānales libri in quibus scribebantur facta ro
manorū totius āni similiter a digniori parte dicti
sunt fasti. Inueni' etiā h fastus tus quarte decdi.
p' libro ānuali. Vnde luc' in x. An meus an doxi
vinccē fastibus annus. s' magis pprie p' libro an
nuali est secūde decdi. fastus ti. Nam pro supbia est
quarte h fastus tus

Fatatus ta tū fato destinatus. et dicitur a fato tas
ator teris fastus sum fateri. i. manifestari. q' i

teneor fari. fateri coactionis est et necessitatis. fate
mur enī coacti. sed confitemur et manifestamus
uoluntarie. prodimus precio ul' aliqua utilitate
sperata ducti. Item facemur mala. manifestamus q'q'
bona. prodimus quesita. Sed hec distinctio q'q'
confunditur. et uimur istis uerbis moriter. fateor
componitur cū con et dicitur confiteor. Item cū re et
et dicitur diffiteor. Itē cū in et dicitur infiteor ambo pro
negare. Item cū pro et dicitur pfiteor. Item cū re et
dicitur refiteor. fateor et omnia ab eo cōposita sunt
deponentia. Et faciunt sup' in sum. Itē omnia ab
eo composita mutant a sui simplicis in uero in
si in supino et in p'ncipio in e. et cor' fa. Vn' ouid'
de si titulo. Confiteor si quid p'cedit delicta facem
a fatum abundanter et ago gis. s' magis uideatur fa
etymologia q' compō. Et ē actū cū omib' fati
is compositis. Et prod' ti. A fango fessus.

Fatidicus ta cū. i. fata dicens. Et componitur a
fatum et dico cis. Et corripit di. sicut male dicitur.
Fatigo as aui are. i. fatim agē. i. abundanter
a fatim abundanter et ago gis. s' magis uideatur fa
etymologia q' compō. Et ē actū cū omib' fati
is compositis. Et prod' ti. A fango fessus.

Fatū adu'biū. i. multū ul' abundans quod ē abundan
ter. et hisco cis. et ē fatiscere abundanter hiscere
et scindi. ut ille p'anus fatiscit rimis. i. scindi' fin
ditur. et fatiscere ē lassari. marcescere. abundan
ap're. desinere esse. deficere. Vnde de sancto m'it
no dicitur. Artus febre fatiscit. Et nota q' nol' dicit
mus fatisco cis. s' antiqui dicebant fatiscor cis.
fessus sum quod nos non dicimus. Sed componi
tur de feno' cis de fessis sum. et h uimur. Et
fatū. a for fatis dicitur h fatū. dicitur in defenitō

ti. et dicitur fatū esse quiddam deus fatus. ul' fati
est temporalis successio ul' euentus rex a deo et dicit
satum. et fingunt tria fata in colo et fuso et dicit
tis hila ex lana fluentibus ppter trinā uariationē
re. Quedā enī desinūt esse. quedam incipiūt esse
et quedā p'seuerant. ul' ppter tria tempora. s' p'me
tū quod in fuso iam netū et inuolutū quod ē
quod inter digiros nentis trahit'. futurū quod ē
in lana que in colo implicata est. et quod ad p'p'riū
p' digiros nentis ad fustum tamq' p'ns ad p'p'riū
transeu'itū est. Et est idem fatū et fortuna. s' in
h differunt. q' fortuna ē in hys que fortunū ue
niūt. nulla palam cā. s' fatū non. s' ex necessitate
fatū est uero appositū singulis et statutū. sed hoc
alterius considerationis ē. Secūdo uero cōtā. dicit'
de causis. fatū dicitur a facio ul' fio. unde cōtā. dicit'
est fatū nisi quod fit et nichil habet causē. Prouidentia
uero in iij libro de consol' sic dicit. Prouidentia
est ipsa diuina racō in summo omnium p'ncipe
constituta. qui cuncta disponit. fatū est inbecere
rebus mobilibus dispō. p' quā p'uidencia suis q'
que necit ordinibus. A fatū dicitur fatū et h lo. q' fatū
tinare. signare. et h et hec fatalis et h lo. q' fatū
debet' Vnde fatalliter aduerbium.

Fatuo as aui. i. fatuum facere. et dicitur a fatuus.
Et componitur diffatuo as. i. diu'sis modis fatuare
ul' a fatuitate remouere. Infatuo as. i. ualde fatu
are. Et est actiuum cū omnibus suis compositis.

Fatus ta tum. i. locutus. in for fatis. et dicitur fatus q' impi
ciā suam ostendit fando. quidquid laret in aīo ul'
respondendo ad interrogata. Vel ideo dicitur fatus a
fando. q' nec quod ipse dicit. nec quod alij dicunt
intelligit. Et differt fatuus a stulto. q' stultus est

qui p suporem non mouetur iniuria. seuicia eni
pferet nec ultus est nec ullo ignominie comouet
colore. qd stultus est ebetior corde. Vnde quidam
Ego stultu me extimo fatuu esse non opinor. i.
obtusis quid sensibus non tamen nullis. Et com
patur fatuus magis fatuus fatuissimus. Vnde fa
tue magis fatue fatuissime adhibia. et h fatuitas
tato fm hug. ul fm quosdaz. fatuus dz qui fan
do ostendit impetiam suā. Stultus uero e q semp
p suporem mouet in nimia seuicia in corde nec
Hauo onis in fauor exponitur. i. profert
audicus ca cu pnt cor e ille qui uera dic. cui
dicti fauent. Et uidet componi a faueo es et di
co ut dictu. quasi cuius dictis fauetur.
Hauo es ui fautu fauere. i. suffragari. auxilia
o neutru e cu omnibus suis compositis. Itē faueo
in pnti cor hanc sillam fa. h in pterito eaz pro
tuo. ut legi faueas tibi sicut amaris amee. pxi
mus. et debet supinu facere fatu. ui in tu. h ad
ditur u ad dzam de fatu ti. sicut caueo ui catu de
bore facere. h facit cautu ad dzam huius nomis
Hui e pteritu de faueo es. Et p datus a u
nam. Item faui est gnis huius nominis fauus
ui p brica melis. Et tuc cor pmam. Vnde usus
Basis plena faui michi das iteo tibi faui.
Hauilla. a fos quod e ignis dz h fauilla le id e
scintilla. h scintilla pprie dz accensa. fauilla exnc
ta et ique deserta. qd fauilla e extinctus scintille ig
nis ul cinis. et dz sic. qd p ignem effecta sit. unde
et dz fauilla qd fos uulsa. ul dz fauilla qd sagilla
A fauin quod est comedere. qd e cibis ignis ul po
Hauillus li dimi. puus. i. tuis reliquie tibi ignis
faus. Item et fauulus h dicitur.
Hauissor oris e piscator qui semp rogat et fa
uet deo ut sibi bene eueniat. et dz a faueo faues.
Hauius a u. i. leuis et imponderosus. Et dicit
Hauonius qui dicitur leuis uentus.
Hauini a fando ul fanos dicti sunt quidam dei
filiaz fauni. qd uoce non signis oñdebant futua
in lucis consulti a paganis. hii uulgo incubi ul
incubones. a romanis uero fauni uicarij dicuntur
Hauonius a faueo es dz h fauonius nij. leuis
uentus. qui et sephirus dz. et uocatur sic. qd eius
quidi. Vt qd sub aduentu spirantis leue fauoni.
Vnde fauonius nia niu. et h fauoniū nij leue odi
um. quod cito transit et cadit ad modū illius uē
ti. fauonij ecia olim dicebantur spurij qui ex pa
tre matre et matre uidua sunt geniti. et hoc id
e quodaz animalia fauonio spu hausto concipe
Hauor. a faueo es dz hic fauor i. extimantur
ong. i. auxiliu laus assensus. unde fauorofus a u
i. fauore plenus. Idē et fauorofus nia niu a fauro
re. et h et h fauorabil et h le. unde fauorabiliter
Hauitudo in faustus est. i. fauorofus a u
Hauitus. a faueo dz faustus a u. i. felix. cui for
tuna fauet. Et compatur faustior i. felicitas
fauste tuus i. felicitas. et h faustitudo dinis. i. felicitas
fauste tuus i. felicitas. et h faustitudo dinis. i. felicitas
na non fauet h semp e adusa. et ei non contingit
nisi male. a faustus dz fauste adubiū. pspere. feli
Hauor. a faueo es dz h fauor oris. i. ceter pie
i. dator consensor in malo. et h fauco onis cōsen
sul malo sic amicitia consensul in bono. qd eni
amicicia e int bonos Id e fautio int malos vñ fau

tiosus a u in malo cōsentiens. Et scribit p t. fauco
Hautorius in fauor exponitur. i. et fautiosum
Hautum est supinum de faueo faues.
Hauus ui mel est in cera. scz brica. a fagin qce
qd e cōedere. quasi fagus. qd magis comedit q bi
bitur. Et corripit fa. sicut dixi in faui.
Haux. a fos qd est uox dz hec faux dis. fauces
sunt anguste fistule gutturis qd foccs. i. uoces p qd
uocalis spūs ab intimo pectore exiliens. sonū uo
cis emittit. Et dñr sic ul a fundendis uocibus. ul
qd per eas famur uoces. ul fauces dicuntur a fos
qd est aer quasi fos capientes. i. aerem. ul fauces
dñr a fagin quod est comedere. et fm hoc fauces
dicuntur maxille quibus comedimus. et ad simili
tudine fauciū dicunt fauces loca stricta et angus
ta. sicut est aditus uiaj inter altos montes. Simi
liter ad similitudinem fauciū dicuntur fauces et
hostia fluuioz. et exitus in mari. qd locus ille so
let esse strictus et angustus ad modū faucium. ul
qd p locū illū aque et naues exeūt sicut p fauces
uoces. Et a faux componit suffoco as. Et scias qd
inuenit faux p u et x. et fas sine u p s. i. licitum
et fax sine u p x. et falx per l et per x. sicut patz
in hoc usu. faux est fas qd licet refecat falx fax qd
lucet. Et expone faux est. i. comedit.
Haxo. a facio dz dz faxo is it. i. facere libū de
fectuū et comici. et non habet amplius nisi pre
dcas uoces et faxim. Et scias qd faxo xis it qñq
accipiuntur in ui futuri. qñq in ui presentis tam
subiunctiui qd indicatiui. faxim est presentis tempis
subiunctiui modi. accipitur tamen pro futuro.
Hax facis fe ge. i. reda. dicitur a fos quod est
ignis. quia facit ignem. quasi fos capiens. ul fo
cos faciens. Inde facula diminutuum.
Habe bes. i. luna dz a fos quod e lux ul claz
Et accitur ultima sillā. Item h febus bi. i.
apollo ul sol. a fos dz. Vnde dicit pap. febus et
febe sol et luna dicuntur a fos. i. claritate. febus
.i. clarus. ab eo quod est fos. i. lux. hug uero di
cit. a fos qd est lux dñs est sol febus. i. lucidus
Et est qd adiectiū. unde phebus apollo quasi luci
tus da dum. ul phebus grece latine interpretatur
communis. qd communiter tempat et frigidus et cali
dos planetas. unde febeus a u. Et potest scribi fe
Hebritu ras penultima i. bus per f ul p ph
cor. quod et febricitoz aris inuenitur in deponiti
genere. i. febrem habere. Et dicitur a febris.
Hebricula le diminutuum parua febris.
Hebrio bris. i. febrem habere. dz a febris. Et a
febrio bris dicitur febrisco dis inchoatuum.
Hebns bns fe ge dz a ferueo es. qd facit homi
nem feruere. ul dz a frigee ges. qd facit hominē
frigere. Et desinit accūs sing im em ul in im. ut
febrem ul febrim. Et abltis in e ul in j. et accu
satiuus pluralis in is et in es.
Hebrua oz ge neu et pluralis numeri. i. sacri
cia purgaciones que olim solebant fieri p anima
bus defunctor. unde februatuz ra tū. i. purgatus
et februo as sacrificare ul purgare. Et h februius
brui. i. pluto. februi ecia dñr manes qd eis hebāt
huiusmodi purgaciones. Et a februius ul februius
h februius nij quidā mensis. sic dñs quasi sac
ficatarius. ul purgatorius siue purgatiuus. qd in
illo mense olim popue fiebant februa p atabus
defunctor ipsi plutoni. unde februius nia rium
Februius in februa est.

Febus bi in febe est. **F**ecialis. a fedus deris dicitur et hanc fecialis et hanc le
qsi federalis. i. sacerdos p quem federa fiebant. uel
qui bella annūciabat. qui potius dicebatur secu
laris. Vnde olim feciales uocabantur fediales q p
eos federa fiebant. sicut p seculares bella. fecialis
ergo pprie dicebatur ille qui legione utebatur pro
federe et pace. fm hug. Pap ecia dicit. fediales di
cuntur p quos fedu et bella indicebant. i. sacerdotes
Feciniū nij dicitur a fex. et dicitur fecinia minuti aci
ni et dure cutis. q plus fecis faciunt q alij.

Feco. a fex dicitur feco cas caui care. i. fecem facere
ul fecce inficere. Et componitur defeco cas. i. purga
re. quasi deorsum a fece ponere. Vnde ppb. Vnde
mie defecate. Item effeco cas. i. purgare. quasi ex
tra fecem ponere. ab ex et feco cas. feco pro fecem
facere neutrum ē. p deturpare actum. Composita ito
ab eo omnia sunt actiua. Et pro hanc sillam fe.

Fecula le dimi. pua fex. fecula ecia dicitur uua de
feculentus ta tū. i. fetidus. **F**ecula ul pinguis
et dicitur a fece ul fecula. ul componitur a fece et len
tos quod ē plenū. Vnde feculentus ta tū. i. fece
plenus ul fetidus. Et comparatur. vnde hanc feculen

Fecundus. a fetus dicitur fecun tia ne. i. fetiditas
dus da dū. fertilis abundans. q fecundus. i. fetu
undans. Et comparatur fecundior illimus. vnde fe
cūde dius me adubiū. et hanc fecunditas ratis. fecū
dus componitur infecundus Et a fecundus fecūdo
fecundas fecundum facere.

Federo. a fedus deris dicitur federo as. i. pacificare.
fedus firmare. Et componitur confedero ras conij
gere colligare. vnde et uerbalia.

Fedo das dauī dare. i. deturpare. Et componitur
confedo das. defedo as. i. mūdare ul ualde fedare
diffedo as. i. diuisis modis fedare ul mūdare. Et
fedo das. i. ualde fedare. ul extra feditatem ponere
Refedo das iteq fedare. fedo et composita ab eo
actiua sunt. et pro hanc sillam fe. Reg ij li. xvi
c dicitur. Vt cū audierit omnis isrl q fedaueris pte
t. roborentur tecum rē. vgil in iij li eneid. Seme
sam predam et uestigia feda relinquunt.

Fedus a um. i. fedus a um. Et comparatur. Et
deriuatur a fedus a um.

Fedus deris. i. pactū uel pax que fit inter dimi
cantes. et dicitur a fedus a ū. fuit enim olim consuetu
do q cū aliquis uellet inire fedus quedam porca
sacrificaretur. in hunc mod. maior ex ista pre. et
minor ex alia. siue esset impator siue rex siue ali
us princeps tenebant illā porcā. et ipsam pcutie
bant et turpiter occidebant. quasi sic occidat ille
qui a pace resiliat. Et inde dictū ē fedus a por
ca fede. i. turpiter occisa. cuius mors aptabat ei
qui a pace resiliat. Vel dicitur fedus a fide. ul dicitur ab
hircu et edo. f lā addita ul potius posita pro plo
que habet pro hanc nomine hircus. Et dicitur fedus. q
sic hircus et hedus cū porca immolabant in fe
dere faciendo. et fedus puenit pacem. hanc fedus p
tes sunt inducie. dicitur quasi in dies oia ul induc
ta oia. Et scribitur fedus per oe diprionum. et fe
dero as Inuenitur fedus a ū adiec. i. turpis deformis
sordidus. et deriuatur a fedo das. et comparatur fedo
or illimus. vnde fede dius me adubiū. et hanc fedo
tas ratis. Et scribitur p e solam. pro tamen pma
Vnde ius. Sordidus ē fedus p pacto dicto fe
dus Judith xij. c fedū ē enim apud assirios si femi

Fedus a ū in fedus deris uidetur. **F**el. a follis dicitur hoc fel. q sit follisculus gestans
humorem qui uocatur bilis. et dicitur fel tam follis
lus q ille humor. Et scribitur p duo l in genio
Nam genitiuus format a nō addita bis. sicut mel
mellis. a fel deriuatur folleus lea leum.

Felena ne quedā bestia ualde timida seculi
et pro eo dem inuenitur hoc fele incedinabile.

Felicitas as ē frequenter dicitur de felico as aui atū tu
Et formatur ab h ultimo supino felicitu as sicut ab
rata in i breuē et u in o et sit felicitu as sicut ab
imperatu a mutata in i buem et u in o sit impo

Felico. a felix deriuatur felico as aui
atū. i. felice facere. a q felicitu as sicut ab
atū. i. felix ge omnis. i. btis fortunatus dicitur.

Felix as ē qui dat felicitatē et qui accipit.
q dicitur felix et qui dat felicitatē et qui accipit.

Felix as ē qui dat felicitatē et qui accipit.
q dicitur felix et qui dat felicitatē et qui accipit.

Felix as ē qui dat felicitatē et qui accipit.
q dicitur felix et qui dat felicitatē et qui accipit.

Felix as ē qui dat felicitatē et qui accipit.
q dicitur felix et qui dat felicitatē et qui accipit.

Felix as ē qui dat felicitatē et qui accipit.
q dicitur felix et qui dat felicitatē et qui accipit.

Felix as ē qui dat felicitatē et qui accipit.
q dicitur felix et qui dat felicitatē et qui accipit.

Felix as ē qui dat felicitatē et qui accipit.
q dicitur felix et qui dat felicitatē et qui accipit.

Felix as ē qui dat felicitatē et qui accipit.
q dicitur felix et qui dat felicitatē et qui accipit.

Felix as ē qui dat felicitatē et qui accipit.
q dicitur felix et qui dat felicitatē et qui accipit.

Felix as ē qui dat felicitatē et qui accipit.
q dicitur felix et qui dat felicitatē et qui accipit.

Felix as ē qui dat felicitatē et qui accipit.
q dicitur felix et qui dat felicitatē et qui accipit.

Felix as ē qui dat felicitatē et qui accipit.
q dicitur felix et qui dat felicitatē et qui accipit.

Felix as ē qui dat felicitatē et qui accipit.
q dicitur felix et qui dat felicitatē et qui accipit.

Felix as ē qui dat felicitatē et qui accipit.
q dicitur felix et qui dat felicitatē et qui accipit.

Felix as ē qui dat felicitatē et qui accipit.
q dicitur felix et qui dat felicitatē et qui accipit.

Felix as ē qui dat felicitatē et qui accipit.
q dicitur felix et qui dat felicitatē et qui accipit.

Felix as ē qui dat felicitatē et qui accipit.
q dicitur felix et qui dat felicitatē et qui accipit.

Felix as ē qui dat felicitatē et qui accipit.
q dicitur felix et qui dat felicitatē et qui accipit.

Felix as ē qui dat felicitatē et qui accipit.
q dicitur felix et qui dat felicitatē et qui accipit.

Felix as ē qui dat felicitatē et qui accipit.
q dicitur felix et qui dat felicitatē et qui accipit.

Felix as ē qui dat felicitatē et qui accipit.
q dicitur felix et qui dat felicitatē et qui accipit.

Felix as ē qui dat felicitatē et qui accipit.
q dicitur felix et qui dat felicitatē et qui accipit.

Felix as ē qui dat felicitatē et qui accipit.
q dicitur felix et qui dat felicitatē et qui accipit.

Felix as ē qui dat felicitatē et qui accipit.
q dicitur felix et qui dat felicitatē et qui accipit.

Felix as ē qui dat felicitatē et qui accipit.
q dicitur felix et qui dat felicitatē et qui accipit.

Femina ludos. **F**eminula le diminutiuu. pua femina pnt cor
morale. penit prod. Et exponitur in femur.

Femur orie ge neu cor pnt genitui. et sunt fe
mora ab inguine usq ad genua. dca a femina q
ibi sit distinctio eius et uiri. ul femur e coxa uiri
lis appne. Vnde h femorale lis brace uiroz. quia
femora regant. sed femora est coxa appie femine
vnde et femur dr qnq pinguedo que est in pube
uiaz. sicut femur pinguedo que e in pube muli
eu. Nec tamen appas apud autores sepe corum
pnt. Et scias q femur et genus et stirps dicitur
vnde die non est in usu. h componit defendo
dis defensum su. Inde defenso sas fre. Item cōpo
nitur infendo dis di sum su. et inde infenso al fre
Item offendo dis di sum su. vno offenso sas fre.

Femur aris. a fenus dr fenerator aris. et in eod
sensu inuenit fenerator ras. i. mutare ul mutari.
scilicet dare ad usum ul accipe. est eni dantis et ac
cipientis. et qui dat mutuo et qui accipit fenerator
tur. vñ h fenerator qui dat et qui accipit fenus
quali fenerator actor. et feneratorius ria nū. fene
ro ul fenerator aris componit confenerator as. ul cō
fenerator aris. i. simul feneratori. defenerator as ul dese
neror aris. i. dican ul ualde fenerator ul defenire
ul a fenerator remouere. Item componit refenerator
as ul refenerator aris. i. iter fenerator. Et nota q
fenerator ul fenerator inuenitur etiam p coniugere.
ul ligare. fenerator ras cū omnibus suis compositis
e neuter. h fenerator aris e deponens. tamen fenerator
as quando stat pro coniungere uel ligare. et de re
nero pro ditare sunt actua.

Fenestra tre dr a fos quod est lux. q lucem fe
rat. ul q p eam foris uidemus lucem. vñ et fe
nestra dr quasi ferens nos extra. ul fenestra com
ponitur a fos et ministro. q ministro lucem do
mni. Et sunt appie fenestre quibus exterior pars
angusta est. h interior diffusa. et hinc fenestrella
le dimi. et fenestellatus a u et fenestro as. i. fenef
ras facere. ul fenestras pparare.

Feniceon grece latine dr rubeu. vnde feniceus
ca ceu. i. rubeus ul feniceam ueste dicit qn quā
nos coctineam dicimus. vnde puniceus cea ceu.
i. rubeus. q feniceus. Et h et h fenix icis. i. hō
rubeus. q ergo illi ex uicinitate sol sunt punice
dicti sunt fenices. vñ et ipsi pmi inuenciores lāq
f. onant ad huc capiteles lās rubeo colore. i. mi
niores lāq. ut colore repntemus illos fuisse in
uenciores lāq. et ab eis terra quā coluerunt dca
est bet fenicea cea. Vnde h et h fenix dis gentile
scilicet quicūq e de terra illa siue sit rubeus siue nō
est feniceus cea ceu. in eodem sensu. Itē a fenicea
penus a nū subtracta aspizacōne. h phenicie scri
batur p ph ul p f. ul mutata f in p si scribat p
f. et a penus murata e in u sit punus na nū. vñ
punicus ca cū. Et hinc puniceus cea ceu. omnia
ni et punicū et punicū dicitur tam illi de punice
a q cartaginenses et affricani. Dico quidā q fuit
de tiro et sidone quicūq fenice fugiens fēm
tuoine suoz. cum quibus cartaginē edificauit. et
hinc cartaginenses dicti sunt peni ul punicū. puni
ul punicū. et terra cartagini adiacens dca est pu
nica. tamen postea ampliata est appellacō. et dic
ta est genaliter affrica ul terra punica vñ et qd

dam genus maloz dictū est malū punicum. quia
de illa regione fuit allatū. ul q ibi plurimū abū
det. ul q grana habeat rubea. Itē a feniceon h
fenix os quedā auis arabie de qua dca in suo lo
co. vnde feniceus a um quod pertinet ad fenicem

Feniceus a um in tribus significacōnibus inue
nitur. Nam feniceus. i. rubeus. a feniceon. et feni
ceus de fenicea. et feniceus a u quod pntet ad fe
nicē auē. sicut plenius dixi in feniceon. Et potest
scribi pheniceus per ph uel per f.

Feniciū dī ē herba fullonū. que nigra facit tinc
turam. Vnde Isa lxx. Si fuerint peccata urā qñ
Hericiū. a fenū dr h feniculū li pnt. **F**eniciū
cor. ul h feniculū quia cūctus eius herbe et radi
ces acuant uisum. vñ et feniculū dr quasi oculo
rum fenum. ul dr sic q h herba ē calida et siccā

Fenix cis. i. homo rubeus a feniceus. Item fe
nix dr a fenicea. et tūc ē gentile. i. homo de feni
cia. et in istis duabus significacōnibus ē cōmunis
generis. ut dixi in feniceon. Itē a feniceon quod
ē rubeum dr h fenix cis. mas. ge. pnt prod. qdā
auis arabie. de qua dicit amb in exameron. fenix
q auis in locis arabie phibet degerere. atq eam
usq ad annos quingentos longeva erate pcedē
Qui cū sibi finē uite adesse adiūtit. facit sibi thecā
de thure et mirra et ceteris odoribus in quam im
pleto uite sue tempe intrat et moritur. De cuius
humore carnis vñis exurgit. paulatim q adoles
cit. ac pcessu statuti tempis induit alaz remigia
atq in supioris auis spēm formā q repatur. Do
ceat nos ergo hec auis ul exemplo sui resurrecti
onem credere. que enā sine exemplo et sine racō
nis percēpcōne ipsa sibi insignia resurrectōnis in
staurat. et utiq aues ppter hominē sunt non hō
ppter aues. Sic ergo exemplo docet q autor et
creator omniū sanctos suos in ppetuū perire nō
paciatur. qui auem vnicā pire non passus. resur
genti eam sine semine uoluit pparari. Itē etiam
xij ethi. dicit. fenix arabie auis. dca q colorem
feniceū habet. ul q sit in toto orbe singularis et
unica. Nam arabes singularem fenicē uocant. hec
quingentos et ultra annos uiuens. dū se uidet se
nuisse collectis aromatum uirgulis rogam sibi in
struit et cōufo ad radiū solis alaz plausu. uolū
tariū sibi incendiū nutrit. sic q itē de cineribus
suis resurgit. Et potest scribi per ph ul per f.

Fenū ni dr a fos quod est ignis. quia facile ig
ne accendatur. ul eo flamma nutriatur. et scribi
tur p oe dyptongum. tamen fm usum pma uo
calis tactur et non ex toto scribitur.

Fenus oris. ge neu. i. usura. h usura ē lucruz de
capitali acceptū. fenus uero lucz de usura sump
tū. ul usura ē sine determinato tempe. sicut q ac
cōmodat xij denarios p vno denario quotquot
mensibus acceptor uoluerit. fenus uero est tempe
determinato. sicut qui accōmodat xx p xxx. ul
q ad mensem. vnde fenus uocatur auidū. q qui
sic accōmodat semp auct ut illud tempus ueniat
cito. Vnde lucanus hinc usura uorax auidum q
tempe fenus. Indūter tamen qnq utitur auto
res predcis uocabulis. et inde fenerator a um.

Fera re. a fero fers dr. Et dr fera omnis bestia
q cito corpore feratur. ul q naturali utatur lib
tate et desiderio suo. et uoluntate. ppria ferat. fē
sunt et non sentiūt. bestie uero a fastando dca sūt
que morfu ul vnguibus sentiūt. Ex hijs patet q

Feraculus cula lūo aliquidantulū ferax. et dī a fe
 eralis. a feroi quod ē mors dī hī et hī feralis
 et hoc le. i. mortalis. lugubris. funebris. et pō ra
Feratz tri dī a feta re. et sunt feratza recta sil
 erax. a fero fers dī hī et hī et hī **T**uaz spiffa
 ferax dī. i. fecundus. abundans. Et comparatur
 feracior feracissimus. Vnde feraciter diuissime.
 aduozbijum. et hoc feracitas feracitatis.

Ferreo bes in ferreo ues exponitur. *u. 1*
ferculū. a fero fers dī lī ferculū li. missorium.
ferculū etiā dī mensa sup quā ponūtur fercula.
Item ferculū dī uasculū in quo portat̃ ferculum
Vnde salomon in canticis. ferculū fecit salomon
de lignis libani. fm hug. Pap uero dicit. ferculū
dīcus mensa edentū aut uasculū missorium. in
Here adibium. i. ppe ul' *u. 2* **Q**uo epule feruntur
iuxta. et dī a fera. cū enī toto corpe fere ferant̃
sunt magne celeritatis. quippe quatuor pedibus
utūtur. s. celenbus oīa iuxta sunt Et ideo fere cō
petentes ponitur pro iuxta uel ppe Item fere. i.
pene firme urde in sanus *u. 3*

ferentarius a ferro feris dicitur ferentarius n. i.
uexillifer uel ferroibulus uel sagittarius qz ferat
arcu. Vnde ambr sup egisippu. s. ut solet in feren
tarioz plijs plura uulna q necesse inferebantur.

Feretrus. a feron quod ē mors dr is feretrum tri
qz ferat mortuū. qz autē dz feretrz q̄i ferens atrū
ethimologia est. Quidā tamen uolūt deriuari fe
retz a fero fers. qz ferat mortuos. Alij dicūt fere

tu dici qd ferat tetu. i. mortuu. s. potius est etioy
Feria. a ferio ris dicitur h. fe. Imologia qd compo
 ria rie. i. cessacio ab ope feruili. Vnde et feria dicitur

festiuis dies. in quo cessare debemus ab opibus
seculilibus in quo sola res diuina dicitur geri. et dicitur feri
a a feriendis uictimis. Et secundum hoc soli festiui dies
domini ferie proprie in quibus sacrificia precipue solent
feri. sed quia qualibet die debemus cessare a uicijs
unde est quod qualibet dies potest dici feria. uel feria potest
dici quasi sanna. a sando. quod in creatione mundi per
singulos dies fabatur deus. In prima enim die dixit
fiat lux. In secunda die. fiat firmamentum. et sic in
alijs. uel dicitur a sando feria. quod in ferijs est nobis tem
pus sandi in diuino uel humano officio. et secundum hoc
quolibet dies potest dici feria. secundum ergo consuetudinem
christianorum sic appellandi sunt dies. Prima feria uel
dies dominica. secunda feria dies lune. et sic deinceps.
Et est sensus duplex. quod enim dies ab initio habitus
est ferialis. Ideo dies dominica nuncupatur prima feri
a. quod primus dies a feria. id est sabbato quod feriale
solet esse. dies lune dicitur esse secunda feria. quod secun
dus est a feria. et sic de ceteris. uel dies dominicus dici
tur prima feria. quod primus dies est septimane quod feri
a est. et sic de ceteris. Qualiter dies secundum hebreos
et gentiles appellentur dicam in sabbatum.

Feriatum. a feria dicitur feriatum et tum. i. festiuius
 proprie quidem ferati dies uocantur quibus res diui-
 na fit. et abstinere homines a litibus et opibus ser-

Ferinus. a fera dñz feminus a mulibul oportet.
u. possessiui. et hec ferina ne. i. uenacō. Vñ uigil
implentur ueteris bacchi pinquis qz fering.

Ferio nis caret pretio et lupino. §. mutatur
a pretio tis quod est eiusdem significacōnis secū
a facit pculsi pculsum. Et componit̃ ferio referi
b ig. i. itez ferire. ul. retro ferire. ferio cum omni

bus suis compositis est actm. et cor pmam. Et ē
quarte coniug. Vnde ouid. Ipsa q̄ cecileis cura
fecituz aquis. Oraç. Non semp fecit q̄muis mina
ezio as quod potius fecior azis. *Abi arcus*
dz. i. cessare ab opibz solemnizare. et est fezio neu
tu et ferior deponens cū suis compositis si qua
habet. Et dicitur fezio a fezia. *non dz q̄ exeres*
nis dia

Fermentū ti. i. jima. a ferreo ues dicitur
cat unde fermentatus a ū. Vnde quidā panis
fermentatus. i. fermento corruptus. et ferui-
to as. i. fermento corrumpit. et quia pau fermenta-
ti totam massam paste corrumpit. ideo qñq po-
nitur pro peccato. quod etiam p vnum mortale
magnum massaz utitur mortificat. quia qui vno
peccato mortali se inquinat. in cor pñam
perdit.

Fero fezt tuli latü übü anormalu co.
tam in pñti q̄ in preterito. Et inuenit in quatuor
or significacōibz. Nam ferro. i. cupio. Cuius.
in noua fezt animus mutatus dicere formas. fe
ro. i. dico. ferro. i. sustineo ul' patior ul' rollo. et fe
ro. i. porto. quas signi fica cōnes iste iſus indicat
fezt patie dicit fezt cupit atqz gerit. vnde dicit affero
fero componit cū ad mutato d in f et dicit affero
fero componit cū ad mutato d in f et dicit affero
fero componit cū ad mutato d in f et dicit affero

fero attuli allatū. 1. fero ad. Item
ante et dī antefero antetuli antelatū. Item
et mutata b in u tantū in pñti dī aufero cum con
tuli ablatū. 1. eripere. unde ūbalia. Item cū
et dī confero confers contuli collatū. et scias. q
bona conferunt. s. mala irogant. Item cū de et dī re
et dī circūfero fers tuli latū. Item cū de et dī re
fero fers tuli latū. Item cū dis et dī differo fers
allatū. Item cū de et dī offero fers tuli latū. Item cū

Item cū in et d̄: infero inferi tuli latū. i. antefere ut
pre et d̄: pfero pferi tuli latū. i. pro et d̄: d̄
nere. unde platus et platio. Item cū p et d̄: pfero pferi
profero tuli latū. Item cū p et d̄: pfero pferi. Item cū
tuli platū. i. pati sustinere ul' pferre. ul' obui
ob et d̄: offero fers li atū. i. ultro pferre. ul' obui
am recipiunt ferre. Et mutat b in f in pñi. vñ
h oblatō. Item cū re et d̄: refero referi tuli latū
latum. quod multa significat. Item cū sub et d̄: subfero.

latum. quod multa signa
tato b in f in presenti. et b in f in presenti
ro suffers sustuli sublatū. i. pati ul' sustulsi transi
et eleuare. Item cū trans et di transi
translatū transferre. i. intra ferre ul' de vno loco
ad aliū ferre. Et nota qd ferro et omnia sua ras. ab
sita faciūt frequentatiua a supino ut lato ras. qd
lato ras. collato ras. dilato ras. Item nota qd fe
ro accipit ātentiū mutuo a tolli ul' de nullo qd
accipit ātentiū mutuo a tolli ul' de nullo qd

ro accipit ptenū mutuo a
antiquitus erat in usu, et similiter actus. h. a
mutuo. a lato as quod mō est fre quis. h. a
illud nō integz scz latatū. h. sincopatū ptenū
Composita uero a fero similiter accipiūt ptenū
et supinū a compositis eoz. Item nota qd fero et
omnia ab eo composita sunt actiua. exceptis alijs
ro qd honorem impendere. et refero qd ostendere
pendere que sunt neutra in istis significatibz.

prodesse que sunt neutra in
 si in alijs sunt actiua. et omnia sunt anoma
 tuli et sup in latum. et omnia sunt coniuga
 erodia sic. fe ge. item nullus dicit. Vnde mar
 est quod ferocitas. et dicit a ferox dicit. Vnde mar
 alis. Dictagorici edocuerunt ferociam animi cum
 bijs mollire. et in hymno martij legunt quod
 p te furias atq ferocias calcarunt hominum.
 ferocia dicitur cum id est ferire. ul' despicere

Ferocio cis iui cine lo en
fastidire. et dicitur a ferok ferocio.

feron grece latine dicitur mors.
ronia me quidam fons ul' palus. et dicitur a fe-
ro sol qd conferat utilitate bibentibus. et hec ferro
nia ne dicitur dea illius aque.
ferox ferocis in ferus exponitur.
feranus nri qui in ferro opatur. ul' qui ferru
qui facit. Et dicitur a ferrum.
feretur est pteritū impfectū subiunctiui d ferro
ferens. unde dicitur ē preterito impfecto cū fer-
ner ferens ul' ferere ferretur. et ita in compo-
sitis auferetur conferetur deferetur inferret
feretur. et sic de alijs similibus.
ferro. a ferro metallo fit ferro as aui quod si
quo ipare. ornare. Et componit cum ad et dicitur
ferro as aui are. i. iuxta ul' ualde ferrare. Item
cum ab b mutata in u. et fit auferro as aui. i. fer-
ro as. i. ualde ul' deorsus ferrare. ul' feru remo-
uere extrahē. Item efferro as. i. deferre. Itē in
ferro as feru intromittere. et appie usq ad i mū
ferro as. i. ante ferrare. Item referro as. i.
suppliciter ferrare. Item transferro as. i. ultra usque
ad aliam prem immittit feru. ferro cū omnibz
re compositis ē actiū. et scribit p geminū r.
ferro. a feru dicitur h feru gino. i. ferri rubi
tū. et h feru dicitur quidā color similis ferro. et ē
purpure subnigre. et fit in hispania. Vnde ferrugi-
nea neū. de ferrugine exis. et ferruginosus
ferum. a far aeris. i. femina frugū terre cōdat.
dicitur ferens a ium de ferro exis. Item a feru hoc
fermentū ti. instrumentū ferreū. et accipit col-
locat. et hoc feru nri pro ferro equi. qd ex puro fi-
at ferro. et in tali significatiōe feru habet plura
brutes. Et scias qd purgamenta ferri sunt rubigo
et scoria. Item inuenit h feru nri mas ge. p appo-
nomine uin. qd qualitas uocis essentia rei nri mū-
tat. potest etiā dedinari h ferus nri. et ita de simi-
libus et scis. a ferro fers dicitur h et hoc libus dicat.
ager ē fructuosus uero quocūq compendio. Et
comparat feritior iustitiam. unde fertitior lius si-
me adhibū. et h fertilitas atis. et cor pni fertitibz
q aliam offert et postea a pontificibz sacrificatur
iustum feru ponitur p factum. ut dixi in factum
et feruo. a formus quod ē feruens dicitur ferueo es
fluere. Et ponit fermeo. i. bullire scater calefieri
frequentat fringere p cessare. qd cū locus aliquis
uideret fringere quasi cū non frequentatur. qd autem
dicitur feru qd fere habeo. ethymologia ē et habet
copā ferui. ut dicit hugo. Pns. tamen dicit. qd fer-
uor onis. Item a ferueo pteritū ferui. unde hic
ferus bes bui in eodem mutando u in b dicit
nri et dē conferuo es. conferuo is. conferbeo es
feruo. ul' deorsum a feruore esse ul' cessare. Item
feruere es. efferro is. efferro is. efferro is. ualde
qd mutat x in f. Item inferuere ues. inferuo uis.

inferbeo bes. i. ualde ul' intus feruere. Et ab om
nibus istis inchoatiua sunt. scz feruesco feruisco.
ferbesco. et sic in alijs. ferueo et feruo et ferbeo et
eoru composita omnia sunt neutra. et carent sup's

Ferula. a ferio ris dī l5 ferula le. pñl cor quod
dam genus herbe. et palmatorū inde factū dicitur
ferula. Dicit enī coimutus q ferula est genus
feniculi quod in gargano monte crescit. et in af
fetur a peregrinis in modū rotati baculi. quod
ē tam calide nature q cū auster fiat qui similiter
ē calidus fit quidāz confectus et contractio inter
herbas illas et inde pcreatur ignis adeo magnus
q qñqz tota regio comburit. a qua combustioe
btā agata sículos et romanos liberaffe legīt. De
hoc genē herbarū faciunt doctores palmatorū et
leuā manū discipulorū liberant. qz cor hominis
a leua pte est. Cū autē circa illud languis conge
lat et obstat animo ne possit uexz discernē. calor
illa pūssione excitatus usqz ad cor per arterias
descendens calefacit sanguinē congelatū. et ita ex
animo cecitatem expellit.

Fenuletū ti uide in fenularium. Et prod penul.
eruo is in feneco fenues est.

laris ferus depalsus ē eam. et hoc fera re de quo dixi supra in suo loco. et a fera deuauat ferus rari. i. crudelis. durus. asper. Et compatur. unde l5 feritas tatis. et l5 et l5 et l5 ferox d5 crudel. immā suctus. Et compatur d5 orissimus. unde ferociter eius me adubiū. Item a ferox l5 ferocitas tatis. et l5 ferocia de in eodem sensu. Et nota qd ferox ē animus. ferus leo. Item ferocitas sepe laudi habetur. Est enī ferocitas militi. ferox iuuentus d5 l5 feras diri animi est. ferox componit l5 et l5 et l5 pferox d5. Et cor fe. luc in quarto. Nec soni pos in bella ferox non iret in equor.

Fescenina a fescena me **que** expellit fascinu
 dicitur hij fescenini. horu fesceninoꝝ .i. carmina
 que dicit mulier qñ expellit fascinu. et hec fescen
 nine naz carmina que mulier dicit mouendo cu
 nas ut sopiat puez. Et qñq fescenine dicit la
 des Vnde habet in quoda sermone. qꝫ angeli astā
 tes dño nato in p̃sepio canebant dño. Gloria in
 excelsis deo. et in terra pax hominibus bone vo
 luntatis. p fesceninis. qñ loco fesceninaꝝ .i. tales
 fesceninas dicebant circa eū. ut qñ dormiret. scilicet
 glā in excelsis deo et in terra. et sic laudabant eū
 Item inuenit fesceninus na nū a fescenino oppi
 do. Vnde orat. fescenina p hunc inuenta licentia
 morē s hug pap et dicit. fescenina cantica nuptial
 a que in nuptijs cantant. Ideo in sermone de as
 sumptōne bte marie qui incipit. Cogitis me sic di
 cit. Inter crepundia noui ptus et querelas nesci
 ploratus pro fesceninis porro qꝫ gloria in excelsis
 et in terra pax hominibus bone uolūtatis. ange
 los cantantes audisti. Et pro d pñl fescenine. Itē
 dicit pap. fesceninus a nū nuptialis. a fescenino
Fessus. a finto dis. dē fef **H**oppido campanio
 sus la sum qñ fissus. .i. diuisus a sanitate nec iā in

reg salute. et e genale. ad oia eni refertur. dicim9
eni festus animo. festus corpe. qd magis e apu
et festus rex casu uenientiu. qsi inops copiar. et
h b e nomen. h uo q e picipiu di a fasceoz eris
Festialis. a festus di h et h festialis lis. i. sacer
dos. ul orator p que bellum dioq et pax compo
nitur qui et fecialis dicitur.

Festino. a festu quod e lignu quodd. dicitur
festino nas nauu nare. i. accelerare. uident eni tig
na ad festu celerare. et ideo tractu est inde festina
re quasi ad festu nare. Vnde festinus na nu. festi
no neutru e et absolutu. tamen inuenit constructu
cu accusato. Sed ul habebit ille actus vim abli
et designabit causam. ut festino uia. i. p uia. uel
abli habebit in se vim alterius ubi. ut festino di
bu. i. festinanter paro ul coquo cibum. ul festino
re. i. festinare facio te. vnde et qnq inuenit passi
uu eius in tercia psona. ut animo cupienti nichil
satis festinat. vnde festinatus ta tu picipiu. fest
tino differt a ppero. pperat enim qui quod ino
pit mature transigit. festinat qui multa simul in
cipit nec pficit. e producit penultimam festino.

Festiuacula le diminutiu parua festiuitas.
festiuus ua uu a festus di. et e festiuus id qd
festus. vnde p translaconem di homo festiuus. i.
letus comptus suauis. vnde festiue adhibu. et fest
tuo uas. i. festare. et h et h festiualis et h le. vñ
festiualiter adhibu. Item a festiuus h festiuitas
tatis. i. solenitas ul suauitas dulcedo ornatus leti
tia. et di festiuitas q festiuitas. a festis diebz. et

Festra. a fenestra p sincopa. **E**tymologia
di h festra tre. i. pua fenestra. Vñ macro de sat.
festra quid e minusculum hostium in sacario.

Festulum li dimi. puu festum. et corripit penl
festum ti est illud lignum in summitate dom9
ad quod omnia dirigunt tigna et in quo conue
niunt. vnde h festum ti pro solenitate. sicut eni ad
festum lignum tigna domus coueniunt. sic ad fest
ti solenitatem homines coueniunt. ul festu dicit
a feria q feriatu. et hinc festus ta. tu. ut festus
dies. et sunt festi dies tantu oci et religionis. qa
in eis sola res diuina fit. Et nota q festi dies dñi
ex consuetudine h solenes qui ad homines perti
nent ut pntela. ut cu quis defuncti officia exple
uerit di solenia pstitisse. et a festus festo af festu
celebrare solenitare. Et nota q sicut dicit ps. re
tans de deo et abltu secude dedinacōis. festoz
nomina diez in a desinentia semp pluralia gñi
quidem tam h formā secude q tercie pferut. da
tñ uero et abltu fm terciam. ut hec uulcanalia
hor uulcanalioz ul uulcanaliu. Hijs et ab hijs
uulcanalibus. Similiter saturnalia floralia. Vñ
quidā. Nomina festoz dicas in iū ul in oz. **E**t
scias q gg diē in om de octā. pasce. Ecce solenia
pascalia agimus h ita nobis uiuēdu est ut pueni
re mereamur ad eterna festa transeunt cūcta que
tpalit festiua celebrant. **C**urate qui in hijs so
lenitatibus interestis ne ab eterna solenitate sepe
mini. quid pdest interesse festis hominū. si deesse
contingat festis angeloz. umbra future solemn
tatis e solenitas presens. Idcirco hanc annue agi
mus ut ad illā que non e annua h continua per
ducamur. De festiuitatibus ueris testamenti qd
iudei celebrant dixi in fase et in encenia.

Festuca est stips. i. minimū pondus ul puluis
ul athomos. In effestucare ubi iuris. i. abrenūcia

Fetans retantis in fetu fetas exponitur. **F**
etere. a fetore des mutata d in t di fetore fetes
tui tere. i. fetidū esse ul fieri. q aut di fetet qua
si fos tenet. i. ignē ul aerem etymologia est. et
hinc h fetor onis. Vnde fetidus di dñ. i. putroz
et fetosus sa sum. i. fetidus. fetore cū omibz suis
compositis si qua habet neutrum est. Et prod uel
generare. Et inde feratus a u. i. generatus ul p
tus. Et ferans tis generis omnis. picipiu. i. gene
rans ul pariens. et h ferans tatis. i. pdis pccati
Vnde psal. Et sustulit eum de gregibus ouiu. et
de post ferantes accepit eum.

Fetulentus. fetor componit cū lentos quod e
plenum. et di fetulentus ta tu. i. plenus fetore.
Et compatur. vnde hoc fetulentia tie. i. fetore
Et compatur. vnde hoc fetulentia tie. i. fetore

Fetura re fetus ptus. et deriuat a fetus re
tus. i. ptus natus filius mulieris ul adue in u
prie adhuc in utero exis. sic dñs. qz adue in u
tero foueatur. licet p iam pro inuoniat. ut hec mulier
tus a u. i. plenus. et qnq liberatus. ut hec mulier
e feta. i. ptu ul filio plena. ul iā liberata ul plena.
liter si inueniat feta. i. ptu liberata ul plena.

Fetutina. res fetida et inquinata. ac mulie
bris sordida occasio que p mulierem feti facere

Feuū est beneficiū et beniuola ac
tio tribuens gaudiū capienti capient para. ul
do in id quod facit et sua sponte para. ul
e illud beneficiū quod ex beniuolentia alium
ira tradit alicui ut pperate eius rei que in feo
datur penes dante remanente usufructu diuē
rei ita ad accipientē transferat ut ad eū honorem
q suos masculos et feminas h de eis nominam
dictū fuerit et in ppetuū ptineat. ad hoc illud
ue eius heredes fideliter dño seruiant siue illud
uitiū nominatim dictū fuerit a dño quale esse
beat siue indeterminate sit pmissum. Item feo
di a fidelitate ul a fide. nec eniz debet recular.
titura fieri ei qui fidelitatem facere reculat.

Fex fecis se ge. di a figo figis. qz a feto
uasis affigitur. ul fm quosdam di a feto
uasis affigitur. ul fm quosdam di a feto

Fala le pñl cor. uas patuli ad poram
e uitz. vnde fala quasi hiala. qz olim ex uito
bat ul hiala a filo quo solet ferri. Et ut diē p
fiale uasa amplitudine diffusa. corda cantant
hiber. a finto dis di h fiber bri. qd
dam animal. qd cū uenatores illud sequuntur
castat. et sibi mentulam findit. Vnde et alio no
mine di castor qz ipse se castat fm quosdam
hinc fibrinus na nu. et h fibrinū ni. lana illius a
nimatis. Vnde hec fibrina ne dicitur uel
mā de fibri lana habet. uide in castor.

Fibra bre di a febus Et e fibra idem quod ue
que sanguis discuzit. uena ipse sanguis quod
fibre sunt iecoris extremitates. sic dñs. qz a feto
gentile in sacris ad febi azas ferebantur. ab ano
lis ut ibi responsa accipere. fibre ead dñr uere
interiores ul uene iecoris ul uiscera. ul membra
iūcture. a quo fibrosus a um plenus fibris. Vñ
in hrmpro bñ iohannis baptiste di. Vñ quauit
laxis resonare fibris

Fibrinus na nu penultima prod in fiber
fibula. fibulin dicit greg. hinc nos hec fibula

haberi ex diffinitione apostoli. ex 13 q fides e ar
gumentu non apparentiu. argumentu enim imp
tat certitudinē unde ponit scientiā sup opinionē
non apparentiu uero importat absentia cognos
cibilis. p quod ponit fides sub scientia. Item sci
as q aliud e credere deū. aliud e credere deo. aliud
e credere in deū. sicut dixi supra in credo dis. Itē
te uolo scire q fm richardū de sancto uictore. Ar
ticulus e indiuisibilis ueritas de deo artans nos
ad credendū. Et est articulus nomen grecū. ut di
cūt quidam importans indiuisiōnē. unde mem
bra que non diuidunt in alia membra dicuntur
articuli. Et fm istum modū conclusiones que in
quiruntur in aliqua scientia uel in aliquo tracta
tu dñr articuli. qz ex eis sicut ex quibusdā princi
pijs indiuisibilibus consurgit collectio que tractatū
pñit. Et sic in iudicijs ea que p testes pbata ul
pbanda sunt. dicuntur articuli. fides autē non inq
rit. s supponit ea que fidei sunt. ex testimonio dei
ea dicentis. Unde illud quod habet spēiale diffi
cultatem in fide et cuius suppositū non dependet
ab aliquo supposito pprie dī articulus fidei. et iō
in diffinitione predcā. Richardus secutus ē et pp
eratem nominis. dicens q e indiuisibilis ueritas
Et etimologiā ym q sonat in lingua latina di
cens q artat nos ad credendū. Et dī articulus ar
tare ad credendū non necessitate coactionis s ne
cessitate finis. qz sine fide articuloz non pñt esse sa
lus. Articuli autē fidei distinguuntur duplici. Vno
mō quantū ad ipsa credibilia. et sic sunt xiiij. A
lio mō quantū ad ipsos qui articulos distinguunt
Et sic sunt xij s numez xij apostolorū. Quia autē
articulus ē ueritas de deo. Hoc contingit duplici
ter. Quia aut ē de ipso deo tantū. Aut de deo ra
cōne nature assumpre. Si pmo mō hoc contingit
esse tripliter. Quia aut ē de deo rōe nature. aut
racōne psonaz. Aut racōne effectus pprij. Si racō
ne nature sic habemus pmo articulū. Credo in v
nū deū. Si racōne psonē. aut racōne patris. et sic
habemus secundū. Patrem omnipotentē. Aut ra
cōne filij. et sic habemus terciū. In ihesum xpm
filiū eius. Aut racōne spūs sancti. et sic habemus
quartū. Credo in spm sanctū. Si racōne effectus aut
ptinet ad condicōnē nature. et sic habemus quin
tū. Creatorem celi et terre. Aut ad donū grē et sic
habemus sextū. Scām etiā catholicā. sanctorū
cōmunionē remissionem peccatorū. aut ad pñti
onē glorie. et sic habemus septimū. Carnis resur
rectionē uitam eternā. amen. Et ponit opus siue
effectus grē in consecucōne boni. cū dī. sanctam ec
clesiā catholicā. sanctorū cōmunionē. et in remoti
onē mali. cū subdit Remissionē peccatorū. qz iste
sunt due partes iustificacōis et boni. dedinare a
malo et facere bonū. **¶** Quidā tamē aliter distig
uūt hos articulos. qz opus creatoris includunt in
pmo articulo. qui ptinet ad unitatē essentie. et ul
timū opus diuidit in duos articulos. scz carnis re
surrectionē vnū dicentes. et uitam eternā aliū. sed
pma distinctio melior uidet. qz apostolus exp̄sse
ponit vnum articulum de creatōne dei xj. fide
credimus aptata esse secula rē. Et itēz complexō
uite eterne et glorie includit cōiūctionē anime
et corpis. Articuli autē ptinentes ad naturam as
sumptam sunt etiā septē. Primus ptinet ad cōcep
tionē. Qui conceptus ē de spū sancto. Secundus ad
natiuitatem. Natus ex maria uirgine. Tercius ad

passionē passus sub poncio pilato crucifixus mor
tuus et sepultus. Quartus. ad descensum ad in
feros. Quintus ad resurrectionē. Sextus ad
nēm. Tercia die resurrexit a mortuis. Sedes ad dex
ascensum ad celū. ascendit ad celū sedet ad dex
terā dei patris. Septimus ad aduentū ad iudiciū
Inde uenturus est iudicare uiuos et mortuos. Et iō
uide pater non est missus sicut alie psonē. Et iō
eis ppter effectus missionis plures articuli approp
antur q patri. Item fides de corpe xpi et de omni
bus sacramentis et de clauibus. et de effectū gracie
iusmodi includit in articulo qui ē de effectū gracie
qui ē scām ecclesiā catholicā. et cetera. Et iō in
nico simbolo est additū. Confiteor uero diuini
tissima in remissionē peccatorū. Quidā uero dī
qz reducit ad articulum de passionē. s pmo pba
bilis est. Hoc autē articuloz tres in vnū po
trus complexus ē scz articulū de unitate essentie
De omnipotentia patris. et de opacōne creatōis
ideo q opus creatōis ppter potentia diuinitatis
cat patri appropatur qui ē fons totius diuinitatis
et ideo competit petro qui ē caput apostolorū
cut pater trinitatis. Unde istū articulū posuit pe
trus. Credo in deū patrem omnipotentē creatōre
celi et terre. Iohannes autē posuit articulū de nat
sona filij. Articulū autē de concepcone. unde po
uitate cōiūxit in vnū Iacobus de spū sancto. natus
sunt hūc articulū. Conceptus de spū sancto. natus
de maria uirgine. Articulū autē de passionē posuit
it andreas. Descensum ad inferos qz pmo s xpi
pus. Resurrectionē posuit thomas qz pmo s xpi
resurrectionē dubitauit. deinde certificatus p
tū et uisus credit. Ascensionē posuit bartholom
us. aduentū ad iudiciū matheus. Unde dicit. In
uenturus est iudicare uiuos et mortuos. Artic
lū autē de spūs sancti psona posuit Iacobus ap
phei. Unde posuit istum articulum. Credo in spm
sanctū. Opus autē grē diuiserūt duo apostoli. boni
spmon posuit effectū gracie in consecucōne boni
scz sanctā ecclesiā catholicā. sanctorū cōmunionē
ne Iudas iacobi quantū ad remotionē mali po
sunt scz peccatorū remissionē Effectum autē glorie
posuit mathias ul itēz thomas ut quidā dicunt.
scz carnis resurrectionē uitam eternā. qd autē ab
predcōs articulos attribuit apostolis. s in istis non
ē magna uis. Item scias q habens fides qz hoc dicit in pñti
dicens simbolū non peccat. qz hoc dicit in pñti
na ecclesie. que credit non solū deū. s etā formam
in deū. Est enim fides informis et fides formata
fides formata ē fides que p dilectōnem opatur. et
hec ē uetus theologia et fundamentū edifiij spū
lis. et est a spū sancto et cū spū sancto. fides autē
informis est fides sine opibus. que oīdā ul mot
tua est. sicut dicit iacobus. hec ē autē a spū sancto
to. s non cū spū sancto. ut dicat in timor. De m
bus autē fidei simbolis requirunt in simbolū. Item
ea que sunt fidei sunt supra intellectū angelicū
ut dicam in intellectu. unde non procedit bi vni
sine fide xpi. ut dicam in uita. Et scias q fides cum
magna quatuor modis. scilicet cognicōne. deuotione.
tia. articuloz quantitate. deuotione.
¶ Iudicem inis mas ge. qui canit in fide sine cum
corda. et componit a fideis corda et cano nū. Et
idicem ne. fe. ge. citharista qui cū fide
fide cantat. Et dicitur a fideicem. Et componit a
fideicula le. a fideis corda dī s fideicula le omni.

[illegible]

go gis xi xū. i. *figere ad. et mutatur d in f.* Item
 cū con et dī configo gis fixi xū. Item cū caux et
 dī cūcūfigo gis xi xū. i. *figere cūci.* Item cōponi
 tur cū dis et dī diffigo gis xi xū. i. *diuisis modis*
figere. ul' a fixura remouere. Itēz cū de ut desigo
 gis xi fixum. i. *deorsum ul' ualde figere.* ul' a fix
 ura remouere. Item cū ex et dī effigo gis. Item
 cū in et dī infigo gis Item cū p et dī pfigo gis.
ante ul' ab anteriori pre figere. Et cū p et dī pfi
 go gis. i. *pfacte figere.* Item cū re et dī refigo gis
 itēz figere ul' retro. quasi a fixura remouere. Et
 cū sub et dī suffigo gis. *ab inferiori pre figere.* et
 mutatur b in f. Et cū trans et dī transfigo gis. i.
ultra usq; ad aliā prem figere et pforare. figo et
 omnia eius composita sunt actiua. Et faciūt pre
 ritū in xi et supinū in xū. Et pio d hanc sillabam
 fi. Quid epy. figiē in iusto nrā sagitta loco. Item
 in auroa. fige cor in celis ut non elaco regnet. et
 facit figo fixū ad differentiam de fingi fingis xi
Figulina ne ē fornax in **¶** quod facit fictum
 quo figuli coquunt uasa terrea.

Figulus li. ollarius. luti compositor. qui luti
confingit et redigit in aliquā formā. Et dicitur a fin
go gis. Et dicitur figulus quasi fingens lutu. ul
fictor luti. Et corripit penultimam.

Figura re dicitur a fingendo. et est figura hominis forma nature. Unde figuratus es tu. et figuratus es. Et hinc uerba. figura componitur configuro as. id est simul figurare. Diffiguro as. id est diuisis modis figurare. uel figuram auferre. Defiguro ras. id est ualde figurare uel diffigurare uel figuram auferre. pfigurare autem figurare pfigurare. Transfiguro as. id est transformare. scilicet uel in aliam figuram mutare. figura ad actum est cum omnibus suis compositis. Et proinde quod. Et scias quod figura est in grammatice ex eodem uel diuiso pueniens quedam dispositio dictionis. Tres autem sunt figure scilicet simplex. composita. et decomposita. De his dictum est superius in tertia parte in c de figura nominis. Item de figuris aliothece dictum est in quarta parte. Item scias quod figurare loqui est cum uerbum dicimus et aliud **F**ilatista a filio dicitur huius intelligimus. unde in leone et hec filatista te. qui uel que pro mercede filat.

Filadelphia p[ro]p[ri]e ciuitas azabie. ¶ in suo loco
 bilantropos genus herbe. De hoc uide in ph
 ilateriū. filaxe quod est feruare componitur
 cum thoiach quod ē lex. In te s[ed] filateriū n[on] s[ed]
 membrula. ul' breuicellus in quo erat scripta lex
 et seruabatur quā desiderabat ante frontē uel pec
 tus. ut sic uiderent[ur] religiosi. s[ed] hoc non fiebat nisi
 causa iactantie et uanitatis. unde et sepe inueniē
 p[er] uanitate. hinc illud euangelij. Dilatant filate
 ria sua et magnificant fimbrias. Alij dicūt q[uod] cō
 ponit[ur] a filo. q[uia] p[er] filū pendens a fronte ul' pecto
 re. Filaxe grece latine d[icitur] feruare. ¶ ite agitur

unde filaxa e uas ubi aliquid recondit et serua-
tur. hoc fuit a principio. s. postea filaxe in usus vi-
ni tñsierūt. et a filaxe trahiē filaxo as. i. seruare
linee grece latine dicitur mulier.
iliatio in filialis exponitur.

Filialis. A filius ul' filia d: h et b filialis et b
le. pnt' pro d. res filij ul' filie. ul' ptenens ad filium.
ul' filiā. unde filialiter adhibiti. et b filialitas ratio
ul' filiocti onis in eodem sensu. scz ppter q d:
filialiter. a filius d: b filialiter tri. qui **f**ilius
filia habet. ul' potius pignus. vñ hec filialitas
Filiatus ta tum. i. curuatus. A fili d: **f**ignus

ditur. quia filum cito curuatur. et pro d penultim
Filica ce comunis generis. i. curialis. Et dicitur a
ilicarium nri locus ubi **F**ile quod est mulier
filix abundat et dicitur a filix ds.
Filicet nri ubi filix abundat. a filix ds. et p d co
ilicet cea ceu de filice exns. ul ad filice per
ilicet ds a filius. et **F**ilicet. Et ds a filix
filicet pns filius ul quem de sacro fonte leua
mus. Item a filia ds h filiola. i. pua filia. uel qua
de sacro fonte extrahim9. Et cor o de h inferius
Filippensis in filippus exponitur. **F**ilicet uide
filippus. urbs macedonie. secundum papiam.
Filippus pi interpretatur amator equoz. filios
eniz grece latine ds amor. et componit cu rpos
quod e equus. Inde philippus amator equoz. ul
filippus interpretatur os lampadis. qz lumen inue
ti poicauit nathanaeli. ul interpretatur os lampa
dis ppter sua luculentia poicacionem. Dicit etiam
os manu ppter assiduaz opacionem. Philippus
enā dicitur e pater alexandri putatiuus. Vnde et
philippi oz dicti sunt campi thessalici in quibus
regnauit. Vnde lucanus. Et mutina lentos pnos
fecere philippos. Et bizandj in quibus erat scrip
ta illius ymago. Vnde orac. Retulit acceptos re
gale numisma filippos. Vnde philippensis. ad phi
lippenfes scribit paulus. Et scribit p vnū l cū cor
npiat fi. et p geminū p. Et p scribi in pma filia
Filius quasi famulus **F**iba p f latinū ul p ph
a familia. vnde hec filia lie. Et desinit dñs et ab
litis in abus. ut filia filiabus ad dñm masculini
et dñs filij et filie a familia. qz pmi exnt in ordi
ne nascentiū. familia eniz incipit a patre et termi
natur in tritauo. Sed stips ex longa generis sig
ficacione uocatur. Quidā iio dicunt qz filius ds a
filos quod e amor. qz sit amor patris ul matris
ul ds a filo genacionis. Est eniz filū genacionis p
cedendi in posteris. Sz ubi deest filius frangitur
filū genacionis. nec ultra pcedere pt. Secundum
iio aug. filius ds quia sit ut ille. i. ut pater. h po
tius e etymologia qz compo. Et conuenit ppe fi
lio dei. qz p omnia e similis patri. **F**ilicet nota qz
quadamptus e ordo filioz. scz vnigenitus. primo
genitus medius nouissimus. Primogenitus dicitur
ante que nullus. Vnigenitus post quem nullus
Oedius inter omis. Nouissimus post omis. Idem
est et minimus. a monade. Nouissimus autē qz
nouus. Nam ceteri pcedendo antiquiores existunt
Item quatuor modis dñr filij abrae iudei. Imita
cone. ut ipsius abrae fidem imitantes ex gentibz
Adopcone. et p adoptari quilibet tam masculus
qz femina. dūmodo sit minoris etatis patre adop
tuo. ita qz filius natural eius esse possit. Doctri
na sicut aplūs appellat eos filios quibus euāge
liū poicauit. Item dñr filij liberi. qz sicut seruus e
in potestate dñi. sic filius e in potestate pris. Et
inde etiam ipso filio sit emancpaco. ut sit liber a
patre sicut seruo manumissio. ul dñr liberi. qz ex
libero sint matrimonio orti. Naz filij ex libero et
ancilla seruile condiconis sunt. semp eniz qui nas
citur deteriorē pntis statū sumit. A filius autē
ds filio as filiū facere patē. Et componitur et ds
filiofamilie. ul familias familiaz. Et sunt filij fa
miliarū ul familias filij nobiliū. qz olim non nu
merabant nisi familie nobiliū. ul filij familiarū
dñr liberi. Et est familias genitiuus grecus cum
dicitur filiofamilias. Et acuitur in fine familia.

Filiofamilias in filius exponitur.
Filiofamilias ds dauid in ij reg xxj c. ubi fit
pessit a deo datus filiofamilias polimicis ber
leemites goliath getheū. ubi in historij magister
dicit. Hys quatuor nominibus exprimitur dauid
Et dicit a deo datus. qz ad liberacionē ist datus
e a deo in regem. filiofamilias. qz de genere be
tu assumptus est. Polimicis. qz de genere mu
leel polimicis fuit mater eius. ul quia multis
modis apliauit cultū dñi. Bethleemites ds a pua
Filix. a filū ds h filix ds quod a singulari
eius quasi filia sunt. ul ds a findo. ul a singulari
cate filioz quasi fenix. Arabes eniz singulaz
nicem uocant. Et cor pnt in grō. Vnde uigili
in ij georg. Et filicet canis in uie pascit aare
Filocalus li. i. amator boni. Et cor pnt. Et e
ponit a filios quod e amor et calon boni. Et e
comunis generis sicut et philosophus.
Filicopos. filios componit cu rpos quod e
labor. ul opus quod e uisio et ds h filicopos
i. amator iactantie. qui uult ut labor suus ap
reat. propter uanam gloriam. et cor pnt. Et e
Filogeus. filios componit cu ge quod e
ds h filogeus gei quartus equus solis. cū post no
terram uidetur eniz sol amare terram. cū post
nā dedinat ad eā. tūc eniz ad octalum tendit.
Filomena auis lucina interpretatur. Et pro pnt
canens dulcor. eo qz dulcor canat. et pro pnt
Filon grece latine dicitur folium.
Filos grece latine ds amor. Et acentuat ul
Et componitur cu argiros quod e argenti ul
narius et ds filargius a u. auanus. i. amator
nie. Inde filargia re. i. amor pecunie auanie. In
hinc filargius ca cū auanus amator pecunie. Et
filos componit cu calon quod e boni et dicit
filocalus li. i. amator boni. vnde h filocalia lie. i.
Filosophus. filios componit cu **F**ilosophia
sophia quod est sapientia. et ds h et h philosophia
i. amator sapientie. vnde h philosophia e amor
sapientie. et hinc philosophicus ca cū. et philo
phor ans. i. studere morem philosophi sequi. Et
ul tractare eam ul morem philosophi sequi. Et
pt dicit ubi morale ul ymitatiū. Et nota qz
hoc abltō philosopho. o mutata in or. Et nota qz
philosophus apne ds qui humanaz et diuinaz
reaz scientiā habet. et omnē bonē viuendi rami
tem tenet. Et fertur h nomen pmi esse exortū a
pitagora. Nā greci ueteres cū ante sophos semet
philos. i. sapientes ul doctores sapientie qz
ipsos iactantius nominarent. Iste interrogatus qz
phteretur. uerecūdo nomine phil. i. amator
pientie se esse respondit. qz sapientē postea pos
rogantissimū uidebatur. Ita demceps postea pos
tens placuit ut quantalibz de rebus ad sapientia
pntentibus doctrina quiscqz ul sibi ul alijs modis
excellere. non nisi phūs uocaret. Et nota qz filo
sophus idem e quod sapiens. et filosofia idem
e quod sophia. ul sapientia ul sapienter. ul filo
sophie loqns. qz interpretaco aliud uideat. Et
nare. quod fuit factū a pitagora. ut diximus. Et
scias qz philosophie tres sunt spēs. phisica. quod
ca logica. Et e filosofia meditaco moris. quod
magis cōuenit xpianis. qui seculi ambicione cal
cata similitudine future patrie viuūt. Vel ut
aristotil in li de regimine reg. Philosophia nō

uaro. fio his pro d h. q. e passiuu de facio. unde
q. passiuu parificatur actiuo. ideo fio pro d pma
ut tempe saltem parificet. ut quod amittit in sil
labis recuperet in tempibus. factus. Nunq. spina
nocens fiet odorosa. Et ut dicit pap. fio h factus
sum. quare coniug pro d pnt in omni dissillaba.
habet uocalis ante uocalem. ut fio hiam. Ind com
Fimaculu li. penultima cor. **F**ponit suffio.
quo aliquid firmatur. a fimo firmas.

Firmamentu ti d a fimo mas. q. sit firmum.
nec calui subiactens. Et scias q. celu firmamentu
factu e secunda die. et h quosda e de qnta essentia

Firmus. a formon quod e calor di firmus ma
nu quasi cu calore. Et comparatur firmior firmus
unde firme mius me adhibu. et firmiter eia di.
et hec firmitas ratis. et h firmitudo dinis. ul a fi
mus di fimo as au. vn h firmatoriu quo aliqd
firmat. et firmaculu p eodem. fimo componitur
affirmo as. confirmo mas. infirmo as debilitare
falsificare. enervare. Offirmo as mutato b in f. p
ibioy xxj. Vir impius pcedit offirmat uultu
sui. fimo mas actiu est cu omibus suis compo
sitis. Et scias q. firmus ex natura dicitur. ualens
uero ex propriis uiribus. ut athleta.

Fiscalis in fiscus exponitur.
Fiscella. a fiscina di h fiscella le dimi. pua fisci
na. et h fiseellus li. i. mollis casei appetitor.

Fiscina. a finto is di h fiscina ne. i. uas ul cor
bulus ex iunctis ul fimine factus. in quo fit case
us. Et cor pnt. Vnde uigil. Nunc faciliis rubea con

Fiscinula le diminuti. **F**ixitur fiscina unga
um parua fiscina. Et corripit penultimam.

Fiscus o mas ge. i. factus. buisa regis ubi pu
blicus census reponit. Ponit tamen qnt q. p quo
libet sacro. et inde h et h fiscalis et h le lis. i. red
ditus regalis. omnia eniz publica dnicalia fiscalia
dnr. Et nota q. fiscus deriuat a fisco ppter uber
tatem que e ibi maior q. in alijs factis. sicut illa
arbor e uberior q. alie. Et ut dicit aug contra a
uaros. Quod no accipit xpūs accipit fiscus. A fis
cus di fisco cas caui care. i. publicare. ad fisci re
ducere. in fisco reponit. Et componit confisco as
. i. simul fiscare. infisco cas. fisco actiu e cu omni

Fisculatus. a fisis quod **F**ibus suis compolitus
e natura di fisculatus ta ti. i. naturale. et fiscu
lo las. i. diuinare ul pronuciare. unde fisculatus

Fiscus. a fisis **F**ta ti diuinatus ul pnuciatus
quod e natura di fiscus ca cu. i. naturalis. et hec
fiscica pro quadā arte que de reu naturis tractat
quasi scientia de naturis. et hinc fiscus ca cu qui
de arte illa tractat. ul quod pntet ad illā artem.
ut fiscus liber. et h fiscus ci. et h fiscica ce qui ul

Fisiologus. fisis grece la **F**que tractat arte illā
tine di natura. Et componit cu logos quod e p
mo ul raco et dicit hic fisiologus gi. qui loquit
ur tractat de naturis rerum. Et corripit lo.

Fissilis grece latine natura.
Fissilis. a finto die di h et h fissilis et h le. qd
facile findi ul frangi pr. Et corripit penultimam

Fissus a um deriuat a finto die di fissum. vn
h fissura re. i. scissura. Et scribit p gēnū s h fissus a
u a fido i f h sū scribit p vnū s. pō tamen pma
Vnde ius. A fido fissum. h finto dat tibi fissum.

Fistula. a fos quod e uox et skolon quod est
missio di h fistula le. instrumentu ad canendum
ex canulis compactu. Et di sic q. uocem ul aerē

emittit. Vnde quida. fistula dulce canit noluit
dū decipit auceps. unde et fistula di aqueeductus
ul meatus. q. aqua fundat et emittit. sicut fistu
la instrumentu uoces. Et a fistula fistulor lano
. i. sibilare. ul cu fistula canere. fistula eia dicit
quedā infirmitas. Vnde fistulatus ca ti. et fistu
losus sa sum. qui illā patit infirmitatem. Vnde
fistula dulce canit. est morbus aromaticus. Cann
fistula eia di aroma siue arbor aromaticus. Cann
fistula eia di aroma siue arbor aromaticus. Cann
fistula eia di aroma siue arbor aromaticus. Cann

Fistula et onamomū cu vniū s h ligis li
cor iij. fistula et onamomū cu vniū s h ligis li

Fistula et onamomū cu vniū s h ligis li
cor iij. fistula et onamomū cu vniū s h ligis li

Fistula et onamomū cu vniū s h ligis li
cor iij. fistula et onamomū cu vniū s h ligis li

Fistula et onamomū cu vniū s h ligis li
cor iij. fistula et onamomū cu vniū s h ligis li

Fistula et onamomū cu vniū s h ligis li
cor iij. fistula et onamomū cu vniū s h ligis li

Fistula et onamomū cu vniū s h ligis li
cor iij. fistula et onamomū cu vniū s h ligis li

Fistula et onamomū cu vniū s h ligis li
cor iij. fistula et onamomū cu vniū s h ligis li

Fistula et onamomū cu vniū s h ligis li
cor iij. fistula et onamomū cu vniū s h ligis li

Fistula et onamomū cu vniū s h ligis li
cor iij. fistula et onamomū cu vniū s h ligis li

Fistula et onamomū cu vniū s h ligis li
cor iij. fistula et onamomū cu vniū s h ligis li

Fistula et onamomū cu vniū s h ligis li
cor iij. fistula et onamomū cu vniū s h ligis li

Fistula et onamomū cu vniū s h ligis li
cor iij. fistula et onamomū cu vniū s h ligis li

Fistula et onamomū cu vniū s h ligis li
cor iij. fistula et onamomū cu vniū s h ligis li

Fistula et onamomū cu vniū s h ligis li
cor iij. fistula et onamomū cu vniū s h ligis li

Fistula et onamomū cu vniū s h ligis li
cor iij. fistula et onamomū cu vniū s h ligis li

Fistula et onamomū cu vniū s h ligis li
cor iij. fistula et onamomū cu vniū s h ligis li

Fistula et onamomū cu vniū s h ligis li
cor iij. fistula et onamomū cu vniū s h ligis li

Fistula et onamomū cu vniū s h ligis li
cor iij. fistula et onamomū cu vniū s h ligis li

Fistula et onamomū cu vniū s h ligis li
cor iij. fistula et onamomū cu vniū s h ligis li

Fistula et onamomū cu vniū s h ligis li
cor iij. fistula et onamomū cu vniū s h ligis li

Fistula et onamomū cu vniū s h ligis li
cor iij. fistula et onamomū cu vniū s h ligis li

Fistula et onamomū cu vniū s h ligis li
cor iij. fistula et onamomū cu vniū s h ligis li

Fistula et onamomū cu vniū s h ligis li
cor iij. fistula et onamomū cu vniū s h ligis li

Fistula et onamomū cu vniū s h ligis li
cor iij. fistula et onamomū cu vniū s h ligis li

Fistula et onamomū cu vniū s h ligis li
cor iij. fistula et onamomū cu vniū s h ligis li

Fistula et onamomū cu vniū s h ligis li
cor iij. fistula et onamomū cu vniū s h ligis li

Fistula et onamomū cu vniū s h ligis li
cor iij. fistula et onamomū cu vniū s h ligis li

Fistula et onamomū cu vniū s h ligis li
cor iij. fistula et onamomū cu vniū s h ligis li

Fistula et onamomū cu vniū s h ligis li
cor iij. fistula et onamomū cu vniū s h ligis li

Fistula et onamomū cu vniū s h ligis li
cor iij. fistula et onamomū cu vniū s h ligis li

Fistula et onamomū cu vniū s h ligis li
cor iij. fistula et onamomū cu vniū s h ligis li

Fistula et onamomū cu vniū s h ligis li
cor iij. fistula et onamomū cu vniū s h ligis li

Fistula et onamomū cu vniū s h ligis li
cor iij. fistula et onamomū cu vniū s h ligis li

...mas **p**eritū in xi. et sup in xū

fus fui. flo componi afflo as. i. flare aliquid ul
flatu necare ul interficere. ul tangere. Itrez conflo
as. i. flare ul fundere aug ul aliquid metallum
ad faciendum aliquid. et est ubi fusor. qz fusores
multa infimul fundunt ex vna forma ad aliam.

Idcirco hinc tracta ē metaphora ad illos qui res ali-
enas mutuo accipiunt et luxuriose consumunt. vñ
et inueniunt conflare pro mutuari et p consumere
nam et qui consumit et qui mutuat de vna for-
ma quasi fundit in alia. Item componit efflo as
.i. extra flare. ul' flando emittre. Item inflo as. i.
intus flare ul' flatu implere. p'flo. i. flare pfecte ul'
uald' Itē sufflo as flo neutri est. et cōposita ab eo

Floccifacio dis. i. par ex **F**loccifacio sunt actiua
timare. contemne. p'pendere. et componit a flo-
cus et facio. q' floccus lane par ualeat et fere nul-

Floccipendo dis. a floccus et pen **F**loccus ē p'ci-
do idem est quod floccifacio. unde in floccifacio.

Floccus. a flo as dī h' floccus dī. pua massa la-
ne ul' niuis. q' leuiter flatu interpellat huc et il-
luc. vñ flocculus h' dimi. et flocco as ubi soli deo
cōueniens. tūc enīz deus floccat cū floccando nigrē
loza re. dea florum.

Floralis. a flos deriuat' hec flora re. dea florum
vnde h' et h' floralis. et h' le. quod p'inet ad flore
Et pluraliter floralia lūi ul' lioz festa flore. que
ab antiquis celebrabant'. Item inueniunt h' et h' flo-
ralis et hoc le quod p'inet ad flores. Et tunc de-
riuat' a flos. vnde et floralia dñr tempa floru
Et scias q' huiusmodi nomina festorum in a desi-
nētia tantū pluraliter destinata faciūt gñi in oīz

Florariū nī. locus **F**lori in iū. ut dixi in festū
ubi flores crescunt ul' ubi reponunt'. et dī a flos

Floro es ui dī a flos as. et est florere uirere.
resplendere. floridū esse ul' fieri. Et componit con-
floro es. i. simul florere. Effloro es. Refloro es
.i. iterū florere resplendere. reuivere. Et ab hīs in-
choatiua floresco dis. effloresco dis. conflorresco re
floresco. floreo es cū omnibus suis cōpositis est
neutri. Et facit p'teritū in rui. Et caret supinis. In-
choatiua autē istoz carent p'teritis et supinis. et
sunt neutra sicut et alia inchoatiua omnia. Item
floro et floreo et floresco et eoz cōposita prod-
hanc sillabā flo. Vnde vindocinensis. floreat ille

Floretū ti locus ubi ab **F**loris p'ximitatis amor
undant flores. et dī a flos oris. Et producit pñl

Floro as aui dī a flos. et ē florare flores crea-
re. ul' floribus spargere implere. Et componit de
flos as. Et est actiū flos cū omnibus suis com-

Florulentus a ū plenus **F**loris. Et prod' flo-
loribus. et componitur a flos et lentos quod sig-

Florulenti sunt campi **F**loris. nificat plenitudinem
et p'zta. Sed floride sunt arbores et herbe.

Flos oris mas ge dī a fluo is. Et dī flos quasi
fluos. et flores quasi fluores. quia cito fluant. vñ
floreus a ū. de floribus totus exñs. ul' floribus
plenus. ul' procreandis floribus aptus. et produ-
cit primam flores tam nomen q' uerbum.

Flosculus li diminutiuū p'uus flos. et cor pñl

Flucticulus li diminutiuū paruus fluctus.

Fluctuagus ga gum penultima correpta. i. ua-
gans per fluctus. Et componit a fluctus et uagu-

Fluctuo. a fluctus deriuat' fluctuo as aui are. i.
cōmouere. et ponit' p dubitare. vñ fluctuatus a

Fluctuans ul' qd fluctuauit. et h' fluctuacō onis

Fluidus. a fluo is dī fluidus a ū. i. madidus ul'
currens. Et comparatur. vñ h' fluiditas. i. madidi

Fluito as aui. i. fatiscere dissolui **F**luiditas deusio
frequenter fluē. uacillare. et ponit' pro dubitare

et ē fre de fluo is. Et format' a secūda p'sona pñ-
tis indicatiui modi scz fluis abstracta ē et addita

to. ut uult hugo. Quidā tamen dicūt p'babili-
q' antiqui dixerūt fluo is xi xū ul' fluctū. et eadē
fluitū tu. et inde u in o fit fluito as. et ē fluxus
lumen minis ge neu. a **F**luctu aquar' motus
fluctus dī. et ē flumen ipsa aqua decurrens. Sed
fluitus ipse aque decursus. A flumen dī flumen
fluuius ipse aque decursus. A flumen dī flumen
fluuius ipse aque decursus. A flumen dī flumen

Fluo is xi xū ul' fluctū fluē. i. deusio p'babili-
curte. q' faciat fluxū p'bat' p' hoc p'babili-
uus a ū. quod fit ab eo. q' faciat fluxū p'bat' p' hoc
p' hoc nomen ūbale quare destinacōis scz flux-

tus tus tui. quod fit ab eo. **F**luo componit' p' hoc
affluo is. Item confluo is. i. simul fluere. vñ co-

fluus a ū. Item circumfluo is. vñ deusio p'babili-
Item defluo is. i. deorsum ul' cōtra fluxū p'bat' p' hoc

nora q' defluit quod erat ul' uelutate dīsolui-
tur. ut eras hominis folia arborū. fluere autē m-

turaliter decurrit. ut humor rez. sanie uiuorū. abe-
bus modis dīcō. humore rez. sanie uiuorū. abe-

mortuorū. Item diffluo is. i. diū sis modis dīcō. ex-
ūsas p'zes fluere. Item effluo is extra fluxū p'bat' p' hoc

re. ab ex et fluo is. quod componit' cū p'z. et dī
p'fluo is. deb' ij. se forte p'fluamus. Item in-

influo intro fluere. vñ deusio p'babili-
terfluo interfluus inter aliqua fluere. Item p'flu-

us a ū. Item p'fluo. i. p'ocuā fluere. Item p'flu-

is ante fluere. p'curere. Item p'fluorū is
fluere. Item p'fluorū is p'fecte fluere. Item p'flu-

retro fluere. vñ deusio p'babili-
supabundare. vñ deusio p'babili-
ūbiū. et hec supfluitas ratis. fluo et eius compo-

sita sūt neu. et faciūt p'teritū in xi et cū. h' hūg
in cū h' frequētiū et uisitatiū in xū q' i cū. h' hūg

Alij dicūt q' fluo fm antiquos eadē faciebāt flui-
tū. vñ deusio p'babili-
tamen h' hūg. fluo format' a secūda p'sona pñ-

Fluor oris mas ge **F**loris remota ē. A fluo is dīcō. pñ-
nens. i. discursio ul' madiditas. A fluo is dīcō. pñ-

Flustrum lustrī. i. aqua ul' vnda crispant' sine tē-
a fluo is. p'prie flustra sunt maris motus. Vñ

pellare fluctuantis. Vñ quidā dīcō. pñ-
fluitns. ac si dīcō in salo. i. in crispantibz aquis.

Fluuiois a ū dī a fluo. et ē idē q' fluo. et cor pñl
luc. traxit iners celum fluuiois dimi. Et cor pñl

Fluuiois oli p'uus fluuius dīcō. Et cor pñl
fluuius uij dī a fluo is. et ē fluuius ipse dīcō.

Fluuiois sa sum. et h' fluuiois aui dīcō. pñ-
deusio. vñ deusio p'babili-
lis et h' le. et fluuio as quod et fluuiois aui dīcō. pñ-

abundare. vñ deusio p'babili-
mas ge. eo q' fortiter et cū impetu ruant. Sed cū hūg

quandā naturā maritatis genit'. Sed cū hūg
fuit neu ge p'pter q'litatēz uocis maxime cū hūg

Fluxus a ū deriuatur a **F**luo. i. faceret rem in-

fluo is xi xū. et dī fluxus us ui alicuius rei decursio
bilis. Et hinc h' fluxus us ui alicuius rei decursio

Focarius dī cū. A focus dī. Item subcinerit' pñ-

Focarius in cinere coctus. Vñ in p'mo res

Focaria dī coquinaria. a foco. Vñ in p'mo res

filias q' nās faciat sibi vngentarias et coquas. Et est coq-

lra Josephi est coquestrias a coquido. Et est coq-

trius ul' coquestria qui uel que panem ul' aliud

Focaris. a **F**coquit. Item focaria. i. concubina

focis dī h' et h' focaris et h' re. vñ focaris emittit

uulgus uocat que ferro p'cussa semillam emittit

Focillū nī locus in q' fit ignis. et dī a focillo

Focillo. a focus dī focillo las lūi focillare. i.
nutrire ul' reficere fouē. Et componit' refocillo m-

[illegible]

Fons a fouendo. q̄ fouet ignem flando. Et q̄ fol
 les instantur q̄i quadā re inani. inde ē q̄ foll dī
 stultus. supbus uanus. inflatus. et hinc folleo es
Fonien inis ge neu. i. nutrimentū **F**i. i. inflare
 esca que fouet. et dī a foueo ues. et cor p̄nī gñ.
Fomentū ti. nutrimentū. esca que fouet. Et dī
 fomes itis mas ge. a foueo es **F**a fomen inis
 dī. et ē idem quod fomen ul' fomentū. scilz inis
 menti. esca que fouet. fomites eā dñr scintille.
 que prosiliunt ex ferro candente. sicut assule que
 cadunt ex asseribus cū dolantur. Item fomes dī
 radix origo s̄m pap̄. Vnde peccatū originale dī
Fonalsqum ul' fonalsgo indeclinabile **F**i fomes
 dī quedaz potio a fonos quod ē sonus et ge qd
 est terra. et dī sic q̄ creat uocem. s̄lā terra creat
 omnia qua potione utebant̄ poete cū recitare ha
Fonicus ca cum in fonos uide. **F**ebant
Fonos grece latine dī sonus. Et iūē in latinū.
 et dīatur h̄ sonus ni. i. sonus. Inde fonicus ca cū
 consonans. musicus qui docet fonos. et corrip̄ ni
Fons. a fundo is dī h̄ fons tis. q̄i fundens aqm
 q̄ ex se aqm effundat. ē enī origo nascentis aque
Fontana fontane idem est quod fons.
Fontanus na nū. i. iuxta fontem habitans. ul'
 ad fontem ptinens. et dī a fons uel a fontana.
Fonticulus li diminutiuum paruuus fons.
Fontosus a um plenus abundans fontibus. et
For fariis fatus sum fari. i. loq̄ **F**i dī a fons tis
 et deficit in p̄ma p̄sona s̄ usum for componit̄
 cū ad et dī affor aris atus. i. loqui Itē cū cō et
 dī confor aris. i. s̄l fari. Itē cū ex et dī effor aris
 .i. eloqui. for aris cū omnibz suis compositis est
 deponens. Item eāz for cōponitur cū pre. et dī
 prefor aris preloqui. Itē cū pro. et dī profor aris
 et for p̄d hanc sillabam fa. et omnia cōposita a
 for uolunt habere actm̄ uocis cuiz dō rei. vt iste
 fatur effatur prefatur s̄bum tibi p̄ter affari. qd
 uult transire in actm̄ soluz rei animare. vt iste af
 fatur illum. qd p̄d fa pater p̄ sp̄euz dicentē. s̄lāz
 fari recte miset̄ est et uiuere prauē
Forago. a foris dī h̄ forago mis illud filū alte
 rius coloris qd mulier ponit in capite uel in fine
 ul' in latē rele ad distincōm ul' ornatū faciendū
Forceps. ferū componit̄ cū capio. et dī hic for
 ceps p̄l pe pū. mas ge. licet et antiqui posuerunt
 s̄ nomen in fe ge. vnde nenius. signare opz fron
 tem calida forcepe et est forceps fabroz nūm
 larioz quasi fericeps qz ferz candens capiat et
 teneat Vel forceps quasi formiceps qz cū eo ali
 quod formum capimus et tenemus s̄lam formū
 est calidū **F**i Item ferz componitur cū filo et dī
 h̄ forfex ds qua inciditur filuz quasi ferz filoruz
 .i. apratum ad fila incidenda Vel componitur a
 foros qd est ferre et filū quasi ferat. i. auferat ul'
 incidat fila Vel componitur a foris et capio qz
 capiat qd foris est in uolte ul' p̄ano Et s̄m h̄ p̄pe
 est fullonum Item componitur ferz cū pilo et
 dī hic forpex forpiciis qua inciditur pilus scz fer
 rum piloz. i. aptū ad incidendum pilos. Vel com
 ponit̄ a foros quod est ferre. qz ferat. i. auferat
 et incidat pilos Et ab istis nominibz descendunt
 tria diminutina h̄ forficula h̄ forficula et h̄ forpi
 cula. vnd̄ ūsus. forfice fila. pilū cape forpice. for
 cipe ferz Itē fex est filoz. cep̄ ferri. pex qz piloz
 f. credit filum. c ferum. p qz capillum
Forcus deus qui preest foribus et eis custo

dit. Et dicitur a fores. et corripit cu.

Forensis. a for ul' foris adubium dicitur h' et hec forensis et h' se. in foro ul' in foris manens et habitans. Ora. ac uelō innati truijs pene q' forenses

Fores. a foris ul' foras pluraliter hec fores forius. i. porte. in singulari tamen inueniuntur g'us foris. actus forem. ablatius fore. et dicitur fores q' foris ponuntur et foris apiuntur et uolunt. Inueniuntur etia forem forel fore libum. et tā nom q' ubi cor fo

Forfex forficis in foriceps est.

Forica. a foris foris. dicitur h' forica ce. i. doaca ad qua publica ciuitatis stercora conflunt et picuntur Nam latrine dicuntur a latendo sciz doace puare q' in domibus latent. forica etiam dicuntur fossa extra portam ad quam conflunt imundicie. et dicitur sic q' foris est. Si uero est intra portam dicitur lacuna. Item forica dicitur quidquid immundū foras iacitur Et tunc componitur a foras et iacio iacio

Forificatio facis. i. offendere. nocere quasi facere foris. i. extra rationem. et componitur a foris et facō

Forinsecus. a foris dicitur forinsecus a um. i. extra neus de foris ueniens ul' existens. et ponitur forinsecus quandoq' adubialiter sicut intrinsecus et ex

Foris unde foras et u' **I**ntrinsecus. et corripit se trumq' est adubiu loci h' differunt. q' foras significat ad locū ut lazare ueni foras foris uo in loco significat. ut foris sum et de loco. ut foris uenio. foris componitur afforis. deforis. efforis. preforis. p foris. et omnia significant in loco uel de loco. sic intro significat ad locū. Intus de loco et in loco. Unde uisus. Intro foras ad significat foris intus

Forma. a formon qd est calor. dicitur h' **I**n et de forma forme. i. pulchritudo pulchra dispositio. p prie enim calor sanguinem mouet. sanguis pulchritudinem. Inde formosus sa sum. i. pulcher cui calor sanguis ex rubore pulchritudineq' creat. Et cōpatur fior illius. unde formose ius illime adubium. et h' formositas ratis. et a forma per cōpōsitionez biformis. conformis. deformis. informis. vniformis. multiformis. triformis. et dicitur a forma quasi foris manens. uide in multiformis.

Formella fomelle dimi pua foma

Formica ce dicitur a foris qd est feze et mica. h' formica quasi formica. q' ferat micas anione. unde formicinus a um. et formiceus a um. et hoc formicarium h' locus formicarū. qd et formicetū dicitur. et ut dicit quidam sapiens. Exemplum nobis prebet formica laboris. Unde et basilius dicit in ix omel. Tu homo non laborabis in h' mundo ut possis tibi subsidia quietis future reponere. cū uideas formicam hiemis memorem uictum sibi stuidiose tempe estatis attrahē. Que non ideo minus diligens est q' nondū picula expitur h'bi quin potius omni nisu cura q' puigili laborat et opatur cuncta q' discurrendo prempat quo sufficiencia possit sibi met alimenta recondere. mirabilisq' prudentia pspicit ne species que collecte sunt corrumpanr. Secat eniz dentibus granū ne incipiens germinare pastum sibi preberet inutilem. semen q' si fuerit humectatū uapore telluris siccatur in solem. Nec tamen semp hoc facit. Sed cū serenitate stabilem fore presenserit. deniq' non videbis imbres emitti de nubibus. quousq' formica torrens pluraliter h'ij formicales lium. i. forripes fabroz q' forma. i. calida de fornace extrahunt

Formicoleon ontis mas ge. facit ed. i. g'us for micoleonis. h' potius tunc est g'us de formico sine n qd componitur a formica et leo. sed formico leon. a formica et leon qd est leo. et est idem qd mirmicoleon. uide infra in mirmicoleon

Formicula formicule dimi pua formica

Formido as deriuat a formon quod est ignis calor. et est formidare trepidare formidare dicitur Quod fit cū formon. i. sanguis ad precordia agit acutē se contrahit. Nam timor sanguinem agit lat. q' coactis formidinem gignit. q' ut dicitur homo in cōmento sup cathedras aristotil. Cui homo penitet ex aliquo delicto sanguis amicus nature quasi coopturus delictū tendit ad exteriora timor fit homo rubeus. Contra cui p aliquo pallor fit ad interiora sanguis et ita fit homo rubeus et h' est causa quare fit homo rubeus formido datur. et quare pallidus cū timor. formido ueratur reformido das quasi quadam cōpositio est neura et h' formido cū omibz suis cōpositis est neura et absolutum. et significat passionem intrinsecam tam. Construit tamen cū accō transitu in ter do illū. i. timor. unde inueniuntur passio et co cia psona et pncipiū pteriti tēporis. Sciaus ad illiados. Magnanimū eandem formidantē q' co nant pgeniem. Et scias q' iohannes illud mact in quodam sermone sic dicit tractans illud mact xiiij. Et uolens herodes illum. i. iohannem q' in eare timuit pplm rē facile deuia a iusticia q' in eare sis non deum sed homines formidat. Et nota q' formido obicitur oculis ul' animo sine habita ratione et maxime oculis h' pauor cū timore sol nimi subita est. conturbans oculos. q' tamen est uitor iacōne ul' tempe non constat. merus est exterior motus animi subitus sine cordis actione ex aliqua tristi recordacōne. h' timor est accōne dolor mentis extrinsecus ex aliqua occōne accōne Item scias q' formidines dicuntur penna sagittarū ligate quibz venatores ceruos capiunt

Formidolosus in formidolus est

Formidolus. a formidine dicitur formidolus a um q' habet formidinem. et cor pnt. et hinc formidolus a u in eodem sensu. i. qui patit formidinem ponitur tñ improprie p eo qui infert formidinem Vñ salustius. Non aliena uis semp est formidolosa h'is. i. inferens formidinem formidolus dicitur h'or simus. vñ formidolose h'is me adubium Et hec formidolositas formidolositas

Formidus da dū. i. calidus pnt cor. a formosus alicuius formam facere. Et componitur cōformis ad sil formare. ul' vnus forme facere. ul' infertur a deforme as. ualde formare. ul' deorsum a forma facere. Item informis as. i. ualde ul' intus formare ul' formando intromittē. Itē post lapsum a forma is ul' ante formare. et apē est post lapsum a forma. Item transformo. as. i. ultra in alia forma mutat. formo actū est cū omibz suis formis a um

Formon. i. calor ul' ignis. unde formon dixerunt antiqui calidū et feruens. et h' formon. i. calida materia fieri sicut extrahit se dimittit

Formula. a forma dicitur h' formula se dimittit pntinent ista nomina apē ad illa instrumenta tanior quibus formant subtelares

Formus in formon exponitur

[illegible]

euentus
Horti
 no fers.
 s̄ uero
 tendū r
 tus ad
 tenens
 unde fo
 nis vna
 fortitud
 licet q
 tudo ell
 diuturn
 titudo c
Hortu
 di fortu
 fortune
 tus. pro
Horti
 na ne. q
 res uari
 cecam c
 rius et a
 rang qu
 uocare
 qz exce
 hec dea
 deo pui
 tu ueni
 dixi. et
 et aduſi
 semp a
 nas nau
 cumqz d
 manu. **C**
Hortu
 fortuna
 semp ē
 cui fort
Hortu
Horu
 oru
 nultima
 foratū a
 ul cista
Honu
 ris di. q
 forū co
 a fando.
Honu
Honu
 catur fo
 calcatur
 eciam u
 rus ecia
 qui pmi
 latū nau
 forus co
 mus em
 satur ue
Hos q
 ad mille
Hosfo
 ferre cor
 nus ul f
Hosfor
 osfor

Fossor. a fodio is dicitur h fossor nisse qui fodit
fossorij n. i. ligo cu quo foditur. a fodio dis
fotilis. a foueo ues dicitur h et h fotilis. et hoc le
jo est nutritibilis aptus ad fouendum. Et cor pnt
fotimani quidam heretici a fotino gallo & cie
smirne epō dicti. qui ebronica heresim suscitans
asseruit xpī a maria per ioseph nuptiali coitu
fuisse conceptū. et producit penultimaz fotimani
fotio onis se generis. i. nutritio. a foueo foues
fotus tus tui mas ge. et fotus a u nutritus re
focillatus. refectus. et dicitur a foueo ues ui tū.
foueo ues ui tum fouere. i. nutrire. calefacere
reficere. ul p cibum ul p calorem ul p requiem.
ul p amplexū ul p recturam. ul p defensionem
ul abis rebus. unde ad multa uidetur esse equocu
h tamen eius significacōnem exprimē non possi
mus ppo uulgarī ul p aliquod ubū. Sed dicat
foue ē reficē rfoillare ul p cibū ul p calorem ul a
lia re ut diximus. foueo componit confoueo es
ui tū. i. simul fouere. Item refoueo ues ui tū. i.
recreare itez fouere. foueo et eius composita acti
ua sunt. et faciunt pntū in foui et supinū in fo
tū. Et cor hanc sillam fo in pnti sed in preterito
eam prod. Vñ aut sup iob. Est eras fragil que
fractius. a frango. **N**on nisi lacte fouetur
is denatur fractius qa dū. qd facile fran
ractilis in frangibilis est. **q** potest
ractillus. a frango gis dicitur h fractillus li. cau
da ul fragmen panni hsi. causa ornatus pendēs
ex inferiori pte. fractillus etiam dicitur uillus in ca
ractus. a frango. **P**ero ul alia ueste uillosa
gis fractus ta tum. et hec fractio fractionis. et h
fractura fracture. et fractim aduerbiū.
Fragidica fragidice. i. stilus. A frango frangis
fragilis. a frango gis h et h fragilis et hoc le
et comparatur fragilior illimus. Vnde fragiliter
bus illimo aduerbiū. et hec fragilitas tatis.
Fragmē inis. vñ h fragmentū ti et dicitur a frāgo
ragor gans atus sum quod non ē in usu dicitur a
fragus gi. et a fragor componit refragor aris. i.
auxiliani. et propne in uerbis scilicet pcribus. fra
gor cū suis compositis ē deponens. Et prod fra
ragor ons mas ge. a frango gis. et est fragor
tonitruū uel alius sonus. qd quoz sicca et arida
facile frangit. unde fragosus sa suz plenus frago
re. ul asper ul spissus densitate rerum fractaz. et
sunt loca in siluis unde frequenter fragores frac
ragro as aui. i. re. **F**ione hnt ramoz aridoz
dolere. dicitur a frango gis qd fracte spēs maiorem o
dorem emittit. Et scribitur fragro p vnū r in pri
ma sillaba et in secunda. h flagro p l in pma. vñ
dicit pap. fragrat p r ad odorem refertur. flagrat
uero per l ad flammam que flatu fit. Vnde uersus
fla facit ardorem. sed fra largitur odorem.
Fragus gi mas ge. i. curuacō genu ul ipsuz ge
nu. a frango frangis. qd ibi uidetur os fractum.
Framea. a ferz dicitur hec framea mee. quasi ferrea
scz gladius ex utraq pte acutus. Item est et spa
ta et romphea. h machera est gladius longus ex
utraq pte acutus. uel fm quoidam. framea dicitur
quasi fremea. a fremo mis. qd meticulosos fremē
faciat. Vnde apb. Erue a framea deus animā me
am. Alexander sic dicit. Id qd dat gladius frame
frangema ne cō gen **N**am signare memento
id est genitus a franco ul in francia. Et cōponit
a francus et genero generas ul genitus.

Francista. a francus ci hec francista te. et sunt
franciste insignia que ferebant ante consules. ut
secures. sic dicta a consuetudine se habere ul lingua
francizo as more francoz se habere ul posicōne
cor loqui. et dicitur a francus. Et prod pnt pnt h
francus ci fuit quidā dux francoz. unde h
dia dicitur. et inde francus ca ci. ul franco dicitur a
feritate moruz. unde dca est francia terra eoz. Et
frangibil. a fran **N**hinc francus ca ci genit
go gis dicitur h et h frangibilis et h le. et h et h fac
tibilis et h le. vñ frangibiliter et fracticibiliter ad
ubiū. et hec frangibilis tatis. et fracticibilis ad
frango gis fregi fractū. Inde fractus ta tui. et hoc
h fractio. et h fractura. et h fragmen cū am con et
fragmentum ti. frango componit. Item cum con et
circū et dicitur anfringo is egi actū. Item dfringo re
dicitur confringo gis. i. simul frangere. Item dfringo re
fringis. i. ualde ul deosum frangere. Diffringo re
. i. diuersis modis frangere. Effringo gis. i. intus frangere
ul extra frangere. Infringo gis. i. intus frangere
ul infringendo illudere. Perfringo gis retro. frango
gere. Refringo is itez frangere ul retro. frango
et eius composita sunt actiua. Itz composita in
eo mutant a simplicis in i in pnti. ut cōfringo in
fringo. pntitū nō et sup sui simplicis retinent in
mutata. ut confregi infregi. cōfractū. infactū. et sup
simplex et cōposita abiciunt n in preterito. et sup
frasis locutū ul interceptū ul est quod lo
et dicitur a fraxo uibo greco quod itez est quod lo
et ind h frasis huius frasis locutū ul modus lo
fratellū. a frango. **Q**uendi. et frastes locutū
gis dicitur h fratellū li. i. stillicidiū stercoris ul rei
linij. unde frateo res tui. i. foridre displicere ul rei
frater tris. a fructu dicitur. qd aut dicitur frater
quali fere alter ethimologia ē. Proprie autē dicitur
tres sunt qui geniti sunt ex eodem patre. et cōfr
matribus. unde et fratres dicuntur qd sunt ex eodē
fructu. i. semine nati. sed germani sunt qui geniti
sunt ex eadem matre. h diuis patribus. unde et
germani dicuntur quasi ab eadem genitrice manā
tes. non ut aliqui dicunt ex eodem gemine qui h
tū fratres uocant. Item germani dicitur dicitur
sunt ex diuis patribus et vno utero dicitur frater
ne etiā intelligunt ut germani. ut sola cū frater
et ē soror ex eodem semine dca. qd uero frater
bus in sorte agnacionis habeatur. h uero frater
eundem patrem et eandem matrem dicitur germani
qd habent eundem patrem. Et dicitur fratres germani
dnt eandem matrem. et dicuntur fratres germani
qui habent eundem patrem et matrem. Et scias qd quatuor
tez intellige in feminino gne. Et scias qd quatuor
modis fratres dicuntur. scz natura cognacōne gne
te affectu. Natura ut esau et iacob. Peritus et an
dreas. Cognacōne qui sunt de eadem familia sunt
parentela consanguinitate ut abraham et iacob. nō
in gen. Dixit abraham ad nepotes tuos et pastores
inter te et me. et inter pastores tuos et pastores
meos fratres eniz sumus Gente ut omēs iudei inter
se fratres uocantur. Vnde apb. esse a xpo pro na
tabam eniz egoipse anathema est fm carnei qui
tribus meis qui sunt cognati mei fm carnei qui
sunt isrlite. Affectu etiam fratres dicuntur. et hoc
duplitter. scz cōmuniter et spālitter. Communiter
scz cōmuni affectu. sicut omēs homines qui de eo
dem patre nati sunt fratres uocant. et pan gna
nitate adinuicē coniungunt. unde scriptura. dicitur

ista re. et sunt
e consules. ut
mum.

[illegible]

et eius composita sunt neutra. Et faciunt preteritū in ui diuisas et supinū in itū Et omnia corripit hanc hanc sillabā fre. Vnde quidā. Cum fremit esse fretū mare dicas cū sit amay. Item Iuuenalis li iij. sat ij. Vox dñi fremet instantis iugā. **F**ren ge neu et inedi. quedā exa. **F**re tenentis gitaō furoris a crebū dñdens. et dñ a frendeō es frendeō des dui dere. .i. dentes compmē uł concutere et collidere. vnde frendesco inchoatū. frendeō componiē confrendeō des simul frendere. Itē defrendeō des. a frendere cessare uł ualde frendere. Infrendeō des ualde uł intus frendere. Item pñē deo des pñete frendere. Item refrendeō des. .i. itē frendere. uł retro a tali actu desistere. frendeō et eius composita omnia sunt actiua. Et faciūt preteritū in dui. et carent supinis. Inuenitū edā frendo dis tēcie coniug. de quo dicit ps in x li. frendo dis caret preterito et supino. Quidā tamen dicunt frendui. quod nondum inueni.

Frendo frendis in frendo frendes uide.
renelis. A fren dicitur hoc frenelis sis. i. ipsa rabi-
es. Inde freneticus dicitur cui qui frenesim habet. qd
dentes concutiat. ul' frenelis dicitur ab impedimento
mentis. quia greci frenas mentem dicunt. Et ut di-
cit magister bñ. frenelis iuenit media pars et cor-
reno nas uide in frenum.

Freno nā uide in frenū.
frenū li dimi paruū frenū. et cōr penultimū
frenū. a friendo des h̄ frenū nī. s̄ in pluzali in
uenitur mas ge et neu. sciz h̄ij freni. et hec frena
et dī frenū a friendo des. qz dentibus equi semp
concutitur et imp̄mitur. Nam equi hoc semp f̄e
dent. i. imp̄mūt dentibus et concutiūt et morient
Vel dī a fremo mis. qz faciūt equū frenere. fre
nū componi effrenis et effrenus. infrenis et in
frenus. A frenū deriuat̄ freno nas. Item defreno
nas frenū remouere. ul̄ ualde frenare. Item effre
no nas. i. ualde frenare. ul̄ defrenare. Itē infreno
nas. Itē refreno nas. freno et eius composita sūt
actiua. Et proū hanc sillabam fze. Vnde in auro
ra dī. Adueniunt lacme ligna refrenat iter. Item
om̄s de remedi. Propositis frenis sepe repugnat e
quus. Et quodā translatōne a brutis animalibus

Frenusculus li. a **f**re. **T**ransfertur ad homines
 nū dī h̄ frenusculus li pñl cor. et sunt frenuscu
 li ulcera circa ritum oris similia hijs que fiunt in
Frequens. a **f**uor **M**entis asperitate frenorū
 dī h̄ et hec frequens tis. i. multus ul' assiduus ul'
 creber q̄ sepe fruatur curia. pprie quidem frequē
 dī qui assiduus ē in curia et sepe ca fruatur. vñd
 et frequens dī quasi fruens curia sepe. et est etiā
 frequens compatur tior simus. vñdē frequenter
 tius me adiubiū. et h̄ frequentia tie. et frequentia
 tas ūbū actuum. Et cor fre. Vñdē in doctrina ru
 dium dī. Pandit et ignaris quesitio certa frequē
 Et ouid ait. Redit atq̄ frequens longum formi
 ca p̄ agū. Et componit infrequens. i. non frequē
 raris non assiduus. vñdē hec infrequentia tie.

Frequentatiō ubi definit in te ul' in x.o. ul' in
so. ut plenus dixi in terciā pte ubi egi de spibus
uerborum in capitulo de uerbo frequentatiuo
Frequentidicus ca cū qui frequenter dic ul' fre
quens est in dicendo sicut est in cantrator. et com
ponitur a frequens et dico ds. Et cor di. sic ma
fresus sa sum. i. fractus. contritus cō **F**iledicus
tullus. vii et fabafresam que habet recā molitaz
.i. fractā contullaz et cūta. Et dicitur a fiendo es

Fretū n̄ d̄z a feruore uis. q̄ ferueat. ul̄ a fremē
do. et ē p̄p̄o fretū ipse feruor maris. s̄ ponitur p̄
mari. Item fretū est angustū et quasi fluens mare
ab unda feruore dictū. ut gaditanū et siculum.
Vnde uarro ait. frera d̄cā quasi feruida. i. feruen
tia et fretū feruoris habentia. Et nūcupatur ma
re diuisis nominibus. sicut patet in hijs uerbis
Cum fremit esse fretū mare dicas cum sit amara
Pontus ponte caret. sed ab equo dicitur equor.

Fretus. a fretū d̄z fretus tā tū. i. fultus tutus
impauidus. p̄ contrariū. quia fretū reddit homi
nez pauidū. ul̄ d̄z a feruore. q̄ feruor et ira red
dit hominē impauidū. ul̄ potius denuatur a fru
or enis. fructū eniz solet conferre tutelā. ille eniz
ē fetus qui auxilio alicuius fruit. Non autē fre
tus est p̄ncipiū sed nomen. Et pro d̄z fre. s̄ fretus
ti cor̄ p̄mam. Vnde iūsus. Pascit naura fretus tu
debilis appere fretū. ul̄ sic. Intrat naura fretum.

Frico cas cui frictum. **U**entorū turbine fretus
ē vnā rem supadducendo exasperare cū alia. sic
fit cū sal quadam ui supducitur carni. Et compo
nitur conficco cas. i. simul fricare. Item defricco as
ualde fricare. Item refricco cas iteu fricare ul̄ reū
se fricare. Et ponit̄ pro resistere ul̄ contradicē. Itē
p̄frico as p̄fric fricare. frico et eius composita sūt
omnia actiua. et faciunt p̄teritū in cui. et sup̄ in
ctū. Et cor̄ hanc sillabam fri. Vñ uigil in georḡ
Et pede pro subigit terram fricat arbore coltas.

Fricū ē sup̄ de frigeo ges. et de frico cas. et de
frigeo es in frigo ē. **F**rigo gis. s̄ quosdam
frigo. a frigdor oris d̄z frigo as. i. fringere. ul̄
frigore implere. Vnde frigeo des dui. i. fringere
et hinc frigefco des inchoatiū. i. frigesce. frig
do componit̄ infrigo das. Et est frigo actiuum
cum omnibus suis compositis p̄ frigore implē.

Frigdor oris mas ge. i. frigus. a frigus dicitur
Frigeo es ui ul̄ frixi fringere frictum tu. i. algē
ul̄ m̄pere. vñ d̄z frigeo quasi fos egeo. et ē et̄.
Et sepe ponit̄ pro cessare sicut econtrario feruere
p̄ frequentare. Vnde terentius in eunuchō. Sine
cerē et bacho uenus friget. et hinc h̄ frigus goris
frigeo componit̄ p̄frigeo es xi ul̄ ui. refrigeo es
ui. Vnde in euangelio. refriguit caritas multorū
Et ab istis inchoatiua frigesco des. p̄frigesco des
frigeo et eius composita omnia sunt neutra. Et
pro d̄z hanc sillabā fri. Quis epp̄. frigidius glacie
pectus amantis erat. Et faciunt p̄teritū in xi et
in qui s̄ hug. Quis tamen dicit. q̄ facit frixi etum
mutat eniz geo in xi. Magister autē bene respici
ens usum cōmunē dicit. q̄ frigeo es secūde coniu
gationis facit frigit. Vnde in euangelio. Refrigu
it caritas multorū. Et caret sup̄ s̄ usum. Frigo at
frigis facit xi et̄. s̄ analogiā. et ēē frixi s̄ usum

Frigero as aui are. i. recreare. et d̄z a frigeo es
Et componit̄ frigero cū re. et d̄z refrigero as. et
inde h̄ refrigeriū. Et ē actiū frigero cū omnibus

Frigia gie fuit. **F**uis compositis. Et cor̄ p̄n̄l
filia europē. vnde h̄c frigia d̄cā est quedā p̄uin
cia. h̄c et dardania a dardano iouis filio. huius
regio troia est. quam ex suo nomine appellauit
trois rex troianorū pater ganimedis. Et sunt due
frigie. maior et minor. Maior frigia sinizā ha
bet. Minor ylon. Et hinc frigus a ū. et h̄c h̄c
frix gis. quo nomine sepe uocantur troiani cum
uolumus eos appellare timidos. Pro qualitate ēē
negocij autores dant troianis diuisa nomina. Si

uolūt eos appellare timidos appellant eos frigidos.
si gnosof dardanicos si phidolaoinedoncia des h̄c
tes troos. Si audaces hectoros. Item frigia ge
d̄z quedā uestis que alio nomine d̄z aucupia.
Frigidarium darij locus ubi aliquis ponitur
ne calore corrumpatur. et dicitur a frigido das.
Frigidus. a frigeo es d̄z frigidos idā d̄z. Et d̄z
patur frigidior istimus. vnde frigido das. i. frigido
ubiū. et h̄c frigiditas ratis. et frigido das cū omibz
facere. et pro d̄z fri. Et est actiū frigido cū omibz
gore cantat. Et dicitur a frigeo friges.

Frigilla frigille aui que fri **F**uis compositis
gore cantat. Et dicitur a frigeo friges.

Frigio as in frigiū uidet. **F**rigio as in frigiū uidet.
Frigio onis mas gen d̄z a frigia. et d̄z frigio q̄
dam uestis que fit in frigia. Quo et accipitur uo
catur. Huiusmodi artifices frigiones d̄z. quia in
frigia repta est. uel q̄ illi p̄nti sunt in tali ueste
Frigiū a frigia d̄z frigiū pontificalis. q̄ in frigia
sellū. uel quedam mitra pontificalis. q̄ in frigia
melius fiat. vnde frigio as. frigiū aponit̄ hic frigi
gio ornare. Et est actiuum. Item a frigia in frigia
us dicitur quidam lapis qui nascitur in parella sine

Frigio gis xi xū ul̄ et̄ coquere in parella sine
aqua ul̄ uino cū oleo ul̄ sagina. Et cor̄ de et d̄z
cū con et d̄z confrigo is xi xū. Item cū per et d̄z
defrigo is. i. ualde fringere. Item cū re et d̄z refrigo
frigo gis p̄fric fringere. Item cū re et d̄z refrigo
is. i. iteu fringere. frigo et eius composita omnia
sunt actiua. Et cor̄ fri. Et faciunt p̄teritū in xi. et
sup̄ in xū. Inuenit̄ tamen q̄nq̄ in etum. s̄ h̄c
Frigores ex numeri plu **U**g. uidet. Et ē mas

Frigores ex numeri plu **U**g. uidet. Et ē mas
zal febres que faciūt homines fringere. Et ē mas

Frigorosis sa sū **F**re. et d̄z uenatur a frigeo
plenus frigore. Et dicitur a frigeo tis tui. i. sicut
Frigutio. a frigeo es d̄z frigitio tis tui. i. sicut
liter aggarine. ul̄ frigitio se deducere huc et illuc.
p̄ter frigus. sicut catulus facit q̄nq̄ habz frigitio
in quo piper tenet. q̄ grana piperis ul̄ alia frigitio
git. et est p̄foratū ab inferion Et inde piper n̄c p̄
recolligitur. Accipitur etiam pro quodam n̄c p̄
forato. per quod solent taxilli proijci na fiat n̄c
fraus. Iuuenal. puo q̄ cadē monet arma frigitio
Fritinnio nis ap̄m ē p̄uindim. Et uenit̄ aues frigitio
omniū auiū p̄pue puaz. vñ inuenit̄. aues frigitio
Friuolus la lum. p̄n̄l cor̄. i. **F**riant. i. canant
uanus. inuit̄. mendax. caducus. inuit̄. aues frigitio
simulatus. p̄n̄l p̄q̄. vñ friuolū quasi fere frigitio
obolū. Et inuenitur q̄nq̄ scriptū per b. frigitio
bola bolum. sed antiquitas est. p̄pne autem in
uola uocantur fictilia uasa et inuit̄ia.

Frix frigis. in frigia exponitur.
Frixa. a frigo is h̄c frixa ē. i. carbonella. sicut
paz camū que super carbones cito solent deco
et h̄c frixiū genus cibi d̄cā a sono q̄nq̄ arde i oleo
Frixtura. a frigo gis h̄c frixtura illa tal actio
frixtura re in eodem sensu. i. coctura illa tal actio
ul̄ q̄d frigit. frixtura d̄z d̄z a frigo as frigitio
Frixi ē p̄teritū de fri **F**rixi as frigitio
go gis. et est de frigeo. uidet in frigo gis. et ē frigitio
Frixiōnū n̄j ge neu d̄z a frigo gis. et ē frigitio
parella suo ferrum super quod coquitur. frixi
Confrixa sunt ossa mea tamq̄ in frigitio. frixi
rium confrizionum parella saltago quasi item ē
Frixtura re in frixtura exponitur.

Frixtura re in frixtura exponitur.
Frondatos. a frons die d̄z h̄c frondator ois q̄

Frixtura re in frixtura exponitur.
Frondatos. a frons die d̄z h̄c frondator ois q̄

Frixtura re in frixtura exponitur.
Frondatos. a frons die d̄z h̄c frondator ois q̄

Frixtura re in frixtura exponitur.
Frondatos. a frons die d̄z h̄c frondator ois q̄

Frixtura re in frixtura exponitur.
Frondatos. a frons die d̄z h̄c frondator ois q̄

Frixtura re in frixtura exponitur.
Frondatos. a frons die d̄z h̄c frondator ois q̄

Frixtura re in frixtura exponitur.
Frondatos. a frons die d̄z h̄c frondator ois q̄

Frixtura re in frixtura exponitur.
Frondatos. a frons die d̄z h̄c frondator ois q̄

Frixtura re in frixtura exponitur.
Frondatos. a frons die d̄z h̄c frondator ois q̄

Frixtura re in frixtura exponitur.
Frondatos. a frons die d̄z h̄c frondator ois q̄

Frixtura re in frixtura exponitur.
Frondatos. a frons die d̄z h̄c frondator ois q̄

Frixtura re in frixtura exponitur.
Frondatos. a frons die d̄z h̄c frondator ois q̄

[illegible]

nonne p̄s gule ul' gutturi. p̄xima pars quigulio
 nis qua cibus et potio deuoratur. qua sapor cibi
 et potus discim̄. qua fruimur cibus. i. utimur
 et uestimur. et eadem ructa et rumen. Sed rumē
 in bestia. ructa ul' frumē in homine. ita uult bu
 gulo. Sed in grec̄ dī. Gutturis ē p̄mū rumen fru
Fruimentū. a frumen ul' **F**ruimen quoq; summū
 fruor dī h̄ fruimentū ti. q̄ popuū est ad fruē
 dū. unde frumento sus sa sum. plenus et abundās
 frumento. et frumentor aris. i. frumentū colligē
Fruor eris itū ti. et ctū ctu. fruītum tu. pbat
 fruiturus a vm. fructū tu. pbat fructus ul' ui. fru
 or et uror dīnt. tū quia fruimur rebus quibus u
 timur ppter illas. sed utimur illis quibus utimur
 ppter nos. Est enim re aliqua frui ei inherere p
 se. et eam diligere. fruimur ergo deo. utimur mū
 do et creatis in eo. Vnde aug. Utendū est h̄ mū
 do non fruendū ut inuisibilia dei p ea que facta
 sunt intellā conspiciantur. i. ut de temporalibus e
 retna capiantur. Item fruimur quodāmo celesti
 bus ututibus scientia. utimur mundanis diuicijs
 cibus uestibus et similibus. fungimur autem of
 ficio. Vnde nota q̄ frui aliquo dī dupliciter. aut
 sicut obiecto. et hoc mō solo deo fruendū est. q̄a
 ad bonitatem solius dei ordinatur tota bonitas
 vniūsi. sicut bonū totius exercitus ad bonū du
 cis. ut dī in xj metaphisice. Alio mō sicut habi
 tu eliciente actum fruicōnis. et hoc modo beatitu
 dine creata. et caritate fruendū est. Tercio modo
 fruimur aliquo sicut instrumento fruicōnis. et h̄
 modo fruimur potentia cuius fruicō ē actus. fru
 or componit̄ confruor ris. i. simul frui. Itē defru
 or ris. i. ualde frui. ul' a fruicōne cessare. Item pei
 fuor eris. i. pfecte frui. fruor et eius composita
 omnia sunt deponentia. Et faciunt supinū in frui
 tū ul' fructū. h̄ frequentius in fruitū. unde ampli
 us inueniunt̄ ista p̄cipia in usu. scilz fruitus et
 fruiturus q̄ ista sez fructus et fructurus. hoc enī
 in usu deficiūt. sicut supina a quibus descendunt
 A fruiti genitō de fruitus addita o formatur hoc
Frustra adūbium **F**ruicō de qua uide in dos
 qualitatibz. i. in cassum. sine causa. sine effectu. vñ
 frustror aris deponens. Olim tamen fuit cōmune
 .i. fallere decipere. vñ frustratus dī laboris fruc
 tu euacuatus. illesus. Et scribitur frustra et frus
 tror p r in p̄ma et in secunda sillaba. Sed frustra
 nomen pluralis nūi nō habet r in ultima sillaba
Frustulum li dimi penul' cori p̄uū frustum.
 frustum ti sine r in ultima sillaba dī a frumē
 et est frustum p̄ticia carnis ul' panis. quia capi
 atur a frumine. unde frusto as aui in frustra diui
 dere. frustra facē. vñ frustratim adūbū diuisiū uel
Frutectum in frutex est. **F**ruticulus p̄ticulatim
 frutex. a fruor eris ul' fruge dī h̄ frutex tici
 .i. densitas uigularū ul' p̄uarū arborū ul' spinarū. q̄
 autem dī frutex quasi fronde terram regens. et h̄
 est. unde hoc frutectū ti per et in ul̄ia sillaba lo
 cis ubi frutices cresunt. Jerem̄ xj. Et combusti
 sunt frutecta eius. Et scribitur frutex p t solam.
 Cor enī fru. vñ ouidē de arte. li iij Turpe pecus mu
 tiluz turpis sine gramine campus. Et sine fronde
 frutex et sine crine caput. Item in li epy. Odore
 fuit apparent frutices in uertice zari.

cere ad modum fruticum. Et corripit si. Iuuenal
Sed fruticante pilo neglecta et squalida cura.

Fux ul' fruges gis se gen' est. h' n'tis deficit in
usu. Et scias q' segetes dicuntur dū seminant' a se
ro ris. melle dū colligunt'. a mero tis. fruges dū
fruuntur. a fruendo. i. uescendo. Itē fruges liquide
sunt. frumenta uo arida et sicca. Et sunt frumen
ta omnia que habent aristas. fruges uo reliqua.

Fuco cas caui care. i. colorare. fucū supponere
ūbū actiuum. et dī: a fucus h'm hūg. et inde
fucatus tā. Et ut dicit pap. fucata depicta tinc
ta. adulterio contaminata. ficta. non uera. diuersi
coloris. fucare depingere mendacijs subornare. et

Fucosus. oīa osūm. **F**produit fu. uide in fucus
id est superintinctus fucus. et dicitur a fucus.

Fucus. a fagin quod ē comedere dī h' fucus o
maior ape. minor scabrone. qī fugus. qz alienos
labores edat. Non enī mellificat. h' aliaq' mel co
medit. De quo uigil. Ignauū fucos pecus a prese
pius arceat. Et hinc h' fucus ci genus herbe. vñ
fit quedam tinctura que similiter dī fucus. et p
quolibet colore materiali supposito dī fucus. qā
alienū mentitur colorem. Sap xij. Rubicundus
faciens fucō colorem. Item fucō ponit' quadam
similitudine p deceptione que supponit' ueritati
et lante. Vñd boecius de consolac. Intellego mul

Fudi fudisti fu. **F**triplicet fucos illius prodigij
dit preteritum de fundo fundis. Et producit fu.

Fugax. a fugio is dī h' et h' et h' fugax cis af
siduus frequens in fuga. Et comparatur dīr simo
vñd fugaciter dīr me adūbiū. et h' fugacitas

Fugere penl' prod est preteritū pfectū indicaū
modi de fugio is. ut fugi isti fugerunt ul' fugere
Item p' esse modi infinitiui ūbi predicti. ut infi
nitō fugē. Et cor' penl'. Et ita in similibus dicās

Fugillator in fugillus est.

Fugillus li ferū cū quo extrahitur ignis d pe
tra. Et uidetur deriuari a fos quod ē ignis et ge
ro nis quasi fos gerens. i. ignem. vñd fugillo as
.i. ignem de petra fugillo extrahē. vñd h' fugil
lator onis. Et hinc p figurā fugillatores dicuntur

Fugio is gi fu. **F**umbre demonū q ignē ferūt
gitū componit' cū ab et mutato b in u dī aufu
gio gis longe fugē. Item dīcūfugio is. Item con
fugio is. i. simul fugē. ul' ad aliquē fugere causa
secutatis et auxiliū habendi. Item diffugio gis
.i. diūse modis ul' in diūsas ptes fugere. Itē de
fugio is. i. ualde ul' deorsus fugē. de vno loco ad
aliū fugere causa habendi auxiliū. Prefugio gis
p alijs fugere. Profugio is. i. pcul fugē. Perfugij
o is id est pfecte fugē. Item refugio is. i. iterum
ul' retro fugē. ul' ad aliū fugere causa euadendi
et habendi auxiliū. Item subrefugio is. i. recusa
re. rennuē. Transfugio is. i. ultra aliū fugere. fugi
o is actiuū ē. et habet significacōnem contrariā
sue uoci. In actiua enī uoce significat passionem
in passiua accōnem. Idem enim ē fugio te quod
fugior a te. et idē est fugior a te quod fugio te
Item omnia eius composita sunt actiua. Et nul
lus miret' si dicimus fugio gis esse actiuū. Nam
sic est pcul dubio. Nam auctoritas p'is et eius sig
nificacō et constructio h' prestat. Item fugio et
eius composita faciūt preteritū in fugi. et supinū
in fugitū. p'is cor'. ut fugi fugitū. Confugi confu
gitū. Et format' preteritū a pma psona p'ntis indi
catiui modi remota o. ut fugio fugi. et supinū a

pma psona p'ntis addita tū. ut fugi fugitū. Itē
omnia cor' in p'nti hanc sillabam fu. Vñ facit
Non facias opus quod fugit omnis homo. sed in
p'nti eam prod. Vñ quid. Dic mō iure fugi

Fugitiuus a ū dī. **F**heri cur die michi dicit
a fuga ge. Et scias q' fugitiuus recte nemo dicit
nisi qui dñm fugit. Nam si parius puer a num
ce aut a scola discesserit fugitiuus non est.

Fugito tas fre potest esse huius ūbi fugio is
et huius ūbi fugo as. ut fugito. i. frequenter fu
gio. ul' frequenter fugor. Et corripit gi fugito.

Fugo as aui. i. expellē. in fugam conuēre. fu
go componitur aufugo as a se longe fugare. ex
ab et fugo. et mutat' b in u. Item confugo as. i.
simul fugare. Item defugo as. i. ex f. Item perfugo
aliū ul' ualde fugare. Item effugo as. i. ex f. Item
re. ab ex et fugo. Et mutat' x in f. Item p'fuga
as. i. pfecte fugare. Item p'fugo as p alijs fuga
re. Item refugo as. i. repellē. fugo et omnia eius
composita sunt actiua. Et cor' hanc sillabam fu
sicut et fuga ge. a qua deriuat'. Fuga autē a fugi
o dicitur. Bina. Nil poterit timido tutius esse fu
ga. Victor quippe fugat. uictus ab hoste fugit.

Fulcimen inis neu ge. i. sustentamentū. fama
mentū auxiliū. Et prod p'nt' in nō. h' in gemo

Fulcimentum ti. et h' fulcimen dī. **F**eam cor
vñd exponit' sicut fulcimen. et h' pbat. quia
fulcio facit fulcui. Nam nomina in mentū p'nti
tia a ūbis uenientia solent formari a p'nti fulmen
fecto ui mutata in mentum. ut fulcui fulmen
tum. nutriui nutrimentum. uide in fulcio fulsi

Fulcio fulcis. i. sustentare supportare. subleuare
munire. firmare. adiuuare. Et facit preteritū fulsi
uel fulcui. vñd fultū et fulotū. q' fulcui facias
pbat. p hoc nomen fulcimentū. Nam nomina
in mentū desinentia a ūbis uenientia solent for
mari a p'nti pfecto ui mutata in mentū. ut
fulcui fulamentū. Et ind fultus tā tū. et fulcui
a vm. et h' fulcimen. et h' fulcimentū. Fulcio et
ponit' affulcio cis. confulcio is. effulcio is. pful
cio cis. pfulcio is. refulcio is. suffulcio. fulcio et
composita sunt actiua. Et faciunt preteritū in
ul' in qui. ut fulsi fulcui. et supinū in ulsi ul' iū
ut fultū ul' fulcitū. affulcio affulsi ul' affulsi
fultū ul' cū h' hūg. ul' h'm ps. fulcio facit p'nti
in si cio mutata in si. et sup in tū si mutato in
ut fulcio fulsi fultū. suffulcio is suffulsi suffulsi
et ita tenendū ē h'm modernos licet aliquando ē
inueniatur fulcui fulcitū. h' potius antiquius dī
Quidam tamen ut dicit p'is fulsi facit cōt' fulsi
ferentia causa. quia scilicet fulgeo facit cōt' fulsi
Sed dic q' fulgeo et fulcio h'nt preteritū h' fulgeo
h' in supino dīnt. q' fulcio facit fultum. h' fulgeo
fultum. vñd ūsus. fulcio dat fulsi fultū. dat ful
geo fulsi. fultum dissimili uoce supina gerunt.

Fulotus in fulcio uide.

Fulcū. A fulco cis dī h' fulcū cri. Apne spon
da siue pes lecti. quia fult lectum. Inuenit' q'as
pro lecto. q'as p ornamento lecti. vñd fulcū fa
ta tū fulcū habens. et fulcro as fulcra lacūs fa

Fulgeo es fulsi ful. **F**ere. lectū fulcra p'nti
lum. et habet idem p'ntiū cū fulcio. h' in supi
no dīnt. ut dixi in fulcio cis. et ē fulgere idē ē
resplendere. et q' splendor ferit et p'nti oculi
tuentiū ponitur fulgere pro ferire et p'nti. Ful
geo componit' pfulgeo es p alijs fulgere. Rerul

[illegible]

uiter tangere. Et componitur affluso ag. i. iuxta
fullare. ul' ualde tangere leuiter s' hug. Pap' ecia
dicit. fullo lauandarius decorator. Et pro d' penl
Fulmen. a fulgeo es d' s' **I**geni' fullo onis
fulmen inis. unde fulmineus a vm. Et scias q' s'
opinionē hug. qñ duo ul' tres ul' plures uenti in
aere interceptiunt nubem aliquā eam confringūt
et collidunt. et ex illa collisione fit sonus in aere.
et procreatur ignis. sonus ille pprie d' tonitruū
quasi tonus. i. sonus terreus. q' terreat Splendor
illius ignis pprie d' fulgetra. ul' fulgor ignis ille
sine iaculū ex eo factū. ul' ictus illius iaculi. pprie
d' fulgis ul' fulgur ul' fulmen. a fulgendo. i. fe
riendo ul' pcutiendo. s' pprie d' fulgor q' incendit
et urit. fulgur quia tangit. fulmen q' findit. Sūt
enim tria genā fulminis. vnū quod afflat et tan
git ita q' n' urit. secundū qd' urit. terciū qd' findit.
et iō cū tribz radijs pingit fulm. hinc et trifoia fla
mā d' habere. qñq' tamen omnia nomina p'dic
ta confunduntur. et dñz esse nomina vnius et e
iusdem rei. s' tonitruū d' q' suo sono terreat. ful
getra. ul' fulgur ul' fulgor quia fulgeat. fulgur q'
tangat. fulgur q' urat. fulmen q' findat. Ex pre
dictis patet q' ante fit sonus q' ignis. tamen citi
us et ante uidemus ignez q' audiamus sonū. S3
querit. quare s' contingat. Ad hoc dicūt quidaz
q' s' ideo contingit. q' uelocior ē oculus ad uide
dum q' auris ad audiendum. radius enim ab o
culo exiens in ictu ipsius oculi repercutit in re re
motissima. unde oculus excitat et uisu rem illā
statim p'cipit. s' sonus nisi pmo ueniat ad aures
et eam pcutiat auditu non p'cipitur. qd' ergo so
nus ille ualde ē remotus sensui ad aures accedēs
et eam pcutiens tarde auditu p'cipitur. frater nro
albertus dicit. q' hoc ideo contingit. q' uisus ē for
malior q' fit auditus. et ideo nobilior est. Simi
liter obiectū uisus est in aere. non sicut in mate
ria tantū. et deferente sine uia. s' ē in eo sicut in
spūali esse quod est p'piciū. et fm esse spūale s'
est intentionale ipsa forma ē uisibilis. s' non est
ita de obiecto alioz sensui. Id enim quod ē in a
ere fm accōnem lucis s' est uisibile. s' illud quod
lux abstrahit et ponit in aere s' est nō forma rei
s' intentō forme. Et ideo aer non ē albus uel ni
ger ul' alia forma informatus quando in eo ē ui
sibile. q' non est in eo nisi fm intentionem forme
et non fm esse forme quod habet in materia. et
ideo motus eius p' aerem ē subito et nō in tem
pore. s' sonus fm suū esse est in aere. et aer ē in
materia eius. q' uerz esse soni non ē nisi in aere.
licet intentio et non esse soni recipiat in aure. et
ideo motus soni p' aerem non ē subito s' successi
ue et in tempe. Et ideo p'cepto uisus in tonitru
est ante p'ceptionem auditus. et ideo citius uidet
fulmen q' audiatur tonitrus licet s' esse tonitrus
sit ante fulgur q' tonitrus ē in ipsa scissione ul'
ruptura nubis. et fulgur ē illuminacō ignis q' ap
paret nube iam scissa ul' rupta. Ventus enim di
rumpit nubem cū impetu et uelocitate. et inflam
mat ignem exagitatione eius in nube. et tunc nū
cat ignis. huius autē aptū dant exemplū auicē
na et algalzel de muliere lauante pannos eminus
ultra fluiui latū. p'culsuza enim quā dat sup' pā
nū uidetur et nō audit sonus quē dedit nisi post
tempus interpositū. Preterea si aliquis aliquāru
lū remotus cū securi pcutiat arborem ul' aliud. li

et post percussione subleuet secum. tamen pri
us uidemus securim eleuatam q̄ audimus sonū
precedentis percussione. uide etiam in tonitruis.

Fulmino. a fulmē dī fulmino as. pñl cor et ē
libū neutrum. et aliqñ actiuum. uide in fulguro.

Fulsi ē pñtū de fulcio cis. et de fulgeo ges
uitus fulta fultum in fulcio fulcis uide.

Fulueo fulues in fuluis exponitur.

Fuluis. a fulgeo es dī fuluis ua uū. i. rubens
aliquantulū uel cū nigro rubens. Et compaē ful
uio simus. unde fulue vius sine adhibū. et hec
fulueo dinis. et fulueo ues ui eise ul fieri fuluū

Fumarium nī est cas. unde fuluesco cis incho
minus per quē exit fumus. et deriuat a fumus

Fumeo. a fumo as dī fumeo es mui. i. esse ul
fieri fumosum ul fumū emittre. Et hinc fumel

Fumidus. a fu. i. co cis inchoatiū. et prod fu
mus fumidus da dū. Et compaē. unde hī fumidi
tas tatis. Et fumido as fumidū facere infumare

Fumigo. a fumus dicit. i. libū actiū. Et cor mi
fumigo as. i. infumare. Et componit a fumigo
as. Infumigo as. pfumigo as. suffumigo as. par
ul ab inferiori pre fumigare. fumigo et eius cō
posita actiua sunt. Et cor mi. et in fumigabun

Fumo as aui. i. dus da dū similia fumi gant
are. i. fumo implere. ul fumū emittre. et deriuat
a fumus. fumo componit infumo as. i. intro fu
mare. Item refumo mas itez fumare. Item suffu
mo as. i. par ul subtus fumare. ex sub et fumo

mutata b in f. fumo mas p fumū emittre neutz
est. Et composita ab eo fm hanc significacōnem
neutra sunt. Item fumo mas pro fumo implere
et eius composita fm hanc significacōnem actiua
sunt. Et produunt hanc sillabam fu. Phisilog

De q̄ pilis eius fiat sub domare fumus.

Fumulus li diminutiuum paruus fumus.

Fumus nī dī q̄i fos means. et ē etymologia
et hinc fumosus sa sum plenus fumo. Et compa
ratur fior finius. Unde hī fumositas fumositatis

Funalis. a funus dī hī et hī funalis et hī le pñ
nens ad finē Et hī finale lis idem q̄i funis. Et
finale lignus ad candelā faciendā. Unde et sepe
ponit p candelā. Et dicitur funalia ligni a funi

bus inter ceram quos ante usum papiri cera dr
cundatos habuere maiores. uide in funis.

Funambulus li penultima cor. ē ille qui super
funem ambulat. et componit a funis et ambulo

Functorium. i. transitorium secundum papiam
functus. a fungor genis dī functus ta tū idem
quod usus. hinc functi quoddā genus ciuū q̄ fū
gebant officio et honore aliquo. Item a fungor

Funda de dī a fundendis la. i. hī functio omis
pidibus. q̄ ex ea lapides fundant. i. mittant vñ
a fundo dis dī. Item inuenit hī funda de genus
piscatorij retis. q̄ in fundū mittatur. Ite et iacu

Fundamentū nī dī a fundo as. dicit sic quia sit
fundus domui. et ē etym. Item et cementū. q̄a ce
mentū nī rusticus i. so crasso lapide surgat

Fundanus nī rusticus i. so crasso lapide surgat
qui fundos colit. et dī a fundus. Et producit da.

Fundibalaris nī in fundibulum exponitur.

Fundibalista in fundibulum est.

Fundibulū li machina bellica. unde possunt di
ci fundibalarij qui talibus machinis pñt. et ui
detur componi a funda et balin quod ē iacē uel
emittere. Unde dī in pñio li machab. c. vj. Et ita

tuit illic balistas et machinas et ignis iacula et
tormenta ad lapides iacandos. et spicula et scor
pios ad mittendas sagittas et fundibala. Item hī

bug a funda et balin componit hī fundibalista m.
et hī fundibalaris nī. et hī et hī fundibalista m.
in eod sensu. i. cū funda iaciens et emittens et col

Fundibula le. i. funda. deriuat a fundo dī.
Fundito. a fundatu ultimo sup de fundo dī.

Fundito as. i. frequenter fundo. Similiter ro
dau datū tu. a mutato in i breuem et u in o hī

Fundito as. i. frequenter fundo. Similiter ro
as formā a rogatu. et sic fundito dī. Itē pñt
fundo. libū frequentatiū a fundo dī. Et formā to. et pñt
fundito esse fre a fundo dī. Et addita to. et pñt
dis secunda pñona remota ē. Unde plantis in

Fundito as frequenter fundere. Unde pñt
fundito as frequenter fundere. Unde pñt
amphitone. Cum cruciatu tuo ista i. et dī a fūda

Funditor oris qui cū funda iagt. et dī a fūda
Fundito as aui are acti cū funda

Fundito as aui are acti cū funda
iacere ul in funda lapides mittere causa pñt
et tūc deriuat a funda de. Item fundo as aui are

Fundito as aui are acti cū funda
i. fundamentū facere. et dī a fundus dī. Itē pñt
fundat domus cū eius fundamētū sit quod dom
est fundus. unde hī fundamen inis. quod pñt
re. fundo dī fudi fufum. i. spargere. ul cū dī

Fundito as aui are acti cū funda
tare cōuincere arguē. Item circūfundo is. Itē dī
fundo is. i. diuisis modis fundere ul ex toto. Itē
latare. Effundo dī extra fundere ul ex toto. Itē
infundo dī intro fundere ul immittere. Perfundere

Fundito as aui are acti cū funda
is. Profundo is. pñt fundere ul ex toto. Itē
re. Item offundo is. i. circa fundere ul ex toto. Itē
Refundo is. Suffundo is. i. par ul subtus fundere

Fundito as aui are acti cū funda
Transfundo is. i. ultra fundere. fundo et pñt
posita sunt actiua. Et faciūt pñtū in pñtū et in
pñtū in fufum. Et ita abijciunt n in pñtū et in
supino. Nam ut dicit pñt in x li. ubi agit de sup

Fundito as aui are acti cū funda
boz tercie coniug desinenti in do. Illud sciendū ē
est q̄ uia n ante do habentia que amittunt n in
pñtū. amittūt eandē in supino et geminant n in
hī sic pñt breuis in pñtū. ut fundo dī fufum. Sin

Fundito as aui are acti cū funda
do scidi sciffum. Sin uero prod vnam s habet. ut
fundo dī fufum. composita uo simplici uermina

Fundito as aui are acti cū funda
Fundula le dimi. pua funda

Fundulus. a fundus dī fundulus li dimi. Item
fundulus dī quidā piscis pñt q̄ fundus dī et pñt
Fundus. a fundo dī dī hī fundus dī et pñt

Fundus. a fundo dī dī hī fundus dī et pñt
do aque et p agro. et pñt pro alodio. q̄ fundus tam in
aquas ul opes et diuicias. Et dī fundus dī et pñt
ouitate q̄ extra. unde fundus dī et pñt dī et pñt
et rusticū. fm bug. Multi tamen dicit q̄ pñt
do aque dī hī fundum. hī p agro hī fundus. unde

Fundus. a fundo dī dī hī fundus dī et pñt
dicit pap. fundi sunt possessiones agri campū p
dia uid. fundū yma ps aque. Item in gret dicit
Dicit alodiu fundus fundū maris rmit. Et dicit
fuf. fundus fundit opes diffidit fundū. Et dicit

Fundus. a fundo dī dī hī fundus dī et pñt
fundū cū tenui murmure fundit aquas. Et dicit
Ihō. fundus dicit ē q̄ in eo fundet et fundus pñt
matrimoniu. michi autem uidet q̄ fundus est

Fundus. a fundo dī dī hī fundus dī et pñt
agro sic mas ge. hī p fundo aque dī hī fundus est
ge. et ē hī fundus pñt dī. hī in neu ge magis est

Fundus. a fundo dī dī hī fundus dī et pñt
Fundebis in funus exponitur.

Funero ras aui are. i. sepelire. officiare. ut ille
funerat corpus. i. officiat corpus. Itē deriuat a fu

Funus. Et cor ne. Item a funus funeris ad funus
nus. funere. uel luctuosus. ul peritens ad funus

[illegible]

ferre capita octilox hominū in ea. Inueni^r ecia³
 furca translatiue p quādā uiolentia. Vnde ora^c
 in epy. naturā expelles furca tamen usq³ recur³
 A furca dicitur furcatus et tum. Quod componi
 tur bifurcatus ata atum. trifurcatus cata catum.

Furcatus unde in Furca fure.
 uzellos le diminutuum parua furca.
 uzellos. fur componit cu cilleo. et di hec fur
 cilles lii pprie fure ille ubi suspendunt fures et
 uzafer a vm peni latrones. qz ibi cilleng.

tor. i. ferens fucam. Et componit a fura et fero
fucifer eadē dicebat olim qui ob leue delictū co
gebatur a dominis ignominie magis q̄ supplicij
causa fura cā nra uia ferre. p̄dicans peccatū suum
et monere ceteros ne quid simile peccarent. fuci
fer etiam dicebat homicida dampnatus ad fur
cā. uel qui dignus erat fura. q̄ consuetudo erat
olim dampnatos sua patibula portare ad locum
suspensionis. sicut legiē xpm dnm nrm fecisse.

Fuzillo. a fuzillos deriva fuzillo as. i. suspen
dere ul' concutere. Et componit cū ad et dī affur
cillo as ualde ul' iuxta ul' ad suspendē ul' cōcutē

urcula fucule diminutiuum parua furca.
 furfur. a fure ul' farina dz h' furfur ris. i. bzen
 no. quia eoz purgamentū est. ul' dz a furor azio
 ge ab eo minutor. farina subtrahat et fuzetur. et
 ē mas ge. Et hinc furfur uis quodā auis q̄ non
 pascitur nisi fufure. et h' eadem dz fufuzio onis
 Item a fufure fufureus a vm. i. de fufure fcūs
 Et inde fur simplex ē latzo. h' fur geminātū id ē
 fufur ē cibus porci. Vnde quidā. fur simplex la
 tzo geminātū sit cibus apro. Item fufur est mas
 ge licet quidā dixerint q̄ est neutri. contra quos
 dz. fufura qui dixit semper de fufure uixit.

una. a frigio id est b furia rie. qz ferit corda ho
minu. et reddid ea comota. unde b et b furial' et
b le. unde furialiter adubiū. et b furialitas tatis
et furiosus a vni. et furiosus ta rū. Sed furiosus
ē qui ritu furiax festur. et ab eo furor nunq̃ re
cedit. furiatu qui furit ex causa. Et furiosus cō
natur. vñ furiose sus sime adubiū. et b furio

Furibundus fuzibunda furi. **I**tas furiositatis
bundum id ē similis furenti. Et dicitur a furio furis.
Furio. a furia dicitur furio is ubi neutri et absolu

tū. Regi j c xxj. Introduxisti istū ut furē me p
sente. Et ut uult ps pma psona scz furio ul furio
non est multū in usu. Et caret pterito et supino.
h mutuaē tam pteritū q supinū ab infanio nis.
quod ē eiusdē significacōnis cū illo. et facit infā
ni j insanitū. Sedulius tamen finxit pteritū furj
u j a furio. h non sequimur eum in hoc. uide in t
u et hinc h furio.

no et hinc huius oris. furo ul furio h quosda;
componit defuro is ul defurio is. ualde fure. uel
a fure cessare. Diffuro is ul diffurio is. diu sis
modis fure. Prefuro ul pfuro is. i. ante fure. ul
pre alijs fure. Perfuro is ul pfurio is. i. perfecte

ul ualde fure. furo cū omnibus suis compositis
ē neutru. Et cor fu. Qd autem dī furo qī fof ruo
ethymol est. Et cor pīmam furis ūbū. hī furis no
men eam prod. Vñ iſus. Cur infane furie nō le

uziosus in fuzia uide. **F** dor crimine fuzis
uzno fuznas in fuzius exponitur.

Furnulus furnuli diminutivum puius furnus.
 urnus ni mas gen di a fufure. qz panis ex
 eo factus ibi coquitur. ul di a fos quod ē ignis.
 unde furnus quali fos urna. unde furnarius a ũ

quando de fio no. 0

futuꝝ de sum es est tūc est eius p̄cipiū. ut sum
futuꝝ ep̄s. i. eo ep̄s. Si autē exponat p̄ fu
tuꝝ de ho sis fit est p̄cipiū de ho sis. ut ego suꝝ
futuꝝ miles. i. hā miles. hic nota q̄ generalis
regula tradita est a p̄s Quemcūq̄ casum regit in
nū p̄cipiū quod ab eo dñdit. sed p̄s non ponit
exemplū nisi de obliquis. Et ideo dubitat de nō
et uidet q̄ sic. q̄ sicut bene dī. ego sum miles ul'
ep̄s. ita bene dī. ego uolo esse miles ul' ep̄s ue
nio causa fieri miles. uado factū miles. sum fac
turus miles. et huiusmodi. Ad p̄cedā dico q̄ re
gula p̄s intelligit de obliquis tantū et nō de no
minatō. unde regant n̄m. Vnde cū dī. tu es futurus
ep̄s. futurus constituit cū ep̄s p̄ determinatio
nem. si non p̄ regimen. q̄ qualis casus p̄cedit ta
lis debet sequi. ut suꝝ futurus ep̄s. misereor ho
minis futuri ep̄scopi. p̄o homini futuro ep̄sco
turo ep̄o. Sed de uō dubitatur. utq̄ sit dicendum
q̄ uis futuri ep̄scopi ul' ep̄s. Dico q̄ debz se
non ep̄s. unde dicendū. o homo futuri ep̄scopi
cū dī. uolo esse bonus ul' miles. bonus constitui
tur cū esse p̄ determinatōnem. cū uolo p̄ regimē
nō esse. ab hoc uō uolo. mediante hoc infi
nitū uolo habet istam vim mediante infinitō.
quā non habet p̄ se. vñ cū dico. uolo esse bonus
hoc totū uolo esse bonus. ponit loco vniū actu
sanū. De hoc etiā sup̄ dixi in iij p̄te ubi egi de
tribus modis pronūciatur. ut dicā in somniū
ut etiam in gallus. in alitum et in demon.

Galathia gala. **I**ngiam lustrans regionem.
thie. provincia galathia. Et dicitur a galathia.
Galathie. a gala hee galathie ar. delicie lau
tie. scz ibi delicti. pprie ex lacte et intestinis fac
ti. Vnde galatiosus dōsa riosum id est deliciosus.

Galaxias xie p̄l' acuta. Et dī a gala quod est
lac. et xios quod est circulus. Inde h̄ galaxias ul'
galaxia xie. i. lacteus circulus. qui uulgo dī uia
sancti iacobi. Et scias q̄ galaxia que idem est qd̄
uia lactea siue alba ul' lacteus circulus. nichil ali
ud ē nisi multe p̄ue stelle quasi contigie in illo
loco orbis in quibus diffundit lumen solis. Et i
deo uidetur circulus albescens quasi fumus.

Galbanū. a gala greco dī h̄ galbanū ni. genus
pigmenti. ul' succus et lac ferule Vñ h̄ galbanū.
quidā color inde factus. Et hinc galbanus a um
et h̄ galbanū quoddā genus uestiū dictū a galba
neo colore q̄ ē sublucius et subalbus cū pallore
Et ē neu ge. Vnde luc in ix. hic ebulū stridet p̄
grina q̄ galbana sudant. Inuenit tamen in mas
ge. Eccl' xxiii. Quasi galbanus non incus. et ut
dicit pap. Galbanū est sp̄s multis apta medica

Galea. a galeron dī h̄ galea lee. i. **I**minibus
cassis. h̄ cassis ē de ferro et militū. galea ex corio
et peditū est. Vnde h̄ galear aris. i. galea. et gale
atus ra tū. qui galeā habet. Et cor p̄l'. Inuenit
etiā h̄ galea e genus nauigij. et tūc p̄d p̄l'. Vñ
iūsus. Armo caput galea. pelagus p̄curio galea.

Galeo as galeare dī a galea p̄ casside. Et ē ga
leare galea armare. Et componit degaleo as gale
a spoliare et deornare. Et ē galeo actū cū omni
galeron gce lūe coriū **I**bus suis compositis

Galerus. a galeron h̄ galenus n. et h̄ galerum.
ri. et h̄ galerū. in eodem sensu. i. pilleū ex corio
et pprie ex pelle cele hostie factū. unde galeratus
ra tū. i. galea habens ul' galero ornatus. Et p̄d

et digne gabriel appellatus est qui interpretat for
titudo dei. illius namq̄ incarnatōnis sacramentum
commendatus habebat. qui ueniebat ad debellan
das aereas p̄tates. Iste etiam angelus ad illos bñ
uigilantes pastores uenit et dñi generatōnes eis
dem nūcavit. Angelus inquit dñi stetit iuxta il
lud.

Gaddis iris ge neu dī **I**los. et prod p̄l' genitū
uitas est in hispania. Et cor p̄l' genitū. et desi
nit in ir correptam. Et scribitur per geminum d

Gades dis se ge. ciuitas est. et gades dis insula
ē in fine hispanie. que dixit europā ab affrica.
in qua herculis colūne inseruntur. que de nomine
insule gades dē sunt. Et inde dñi maris faucibz
occeani estus mittit. et est a continente terra ex
x passibus diuisa quam dñi a rubro mari p̄fec
ti occupantes in lingua sua gadem. i. uia septam
uocauerunt. q̄ circūsepta sit mari. Et nota q̄ co
lūne quecūq̄ sunt posite a uinis fortibus in eo lo
co ultra quē subiugare non poterunt generaliter
dicuntur gades a gadibus hercul. ul' q̄ q̄ p̄ sepe

Gaius gaij gaio pp̄z **I**et termino posite sunt
nomen cuiusdā uiri bisyllabū ē. q̄ ē duplex cō
sonans quando ponit inter duas uocales. sed in
uō ē monosyllabū scz gai. et est ibi ē consonans
De hoc plenius dixi in tertia p̄te ubi egi de for

Gala gce latine lac. **I**macōne uñ secūde dedi
Galatha the cōmunis generis nomen populi.
ad quem scripsit paulus. Et dī a gallus. Item ga
latha ē gentile nomen. uid in gallogrecus. et cor
p̄l' galatha. Vnde in aur dī. In penit galathas

Galathia gala. **I**ngiam lustrans regionem.
thie. provincia galathia. Et dicitur a galathia.
Galathie. a gala hee galathie ar. delicie lau
tie. scz ibi delicti. pprie ex lacte et intestinis fac
ti. Vnde galatiosus dōsa riosum id est deliciosus.

Galaxias xie p̄l' acuta. Et dī a gala quod est
lac. et xios quod est circulus. Inde h̄ galaxias ul'
galaxia xie. i. lacteus circulus. qui uulgo dī uia
sancti iacobi. Et scias q̄ galaxia que idem est qd̄
uia lactea siue alba ul' lacteus circulus. nichil ali
ud ē nisi multe p̄ue stelle quasi contigie in illo
loco orbis in quibus diffundit lumen solis. Et i
deo uidetur circulus albescens quasi fumus.

Galbanū. a gala greco dī h̄ galbanū ni. genus
pigmenti. ul' succus et lac ferule Vñ h̄ galbanū.
quidā color inde factus. Et hinc galbanus a um
et h̄ galbanū quoddā genus uestiū dictū a galba
neo colore q̄ ē sublucius et subalbus cū pallore
Et ē neu ge. Vnde luc in ix. hic ebulū stridet p̄
grina q̄ galbana sudant. Inuenit tamen in mas
ge. Eccl' xxiii. Quasi galbanus non incus. et ut
dicit pap. Galbanū est sp̄s multis apta medica

Galea. a galeron dī h̄ galea lee. i. **I**minibus
cassis. h̄ cassis ē de ferro et militū. galea ex corio
et peditū est. Vnde h̄ galear aris. i. galea. et gale
atus ra tū. qui galeā habet. Et cor p̄l'. Inuenit
etiā h̄ galea e genus nauigij. et tūc p̄d p̄l'. Vñ
iūsus. Armo caput galea. pelagus p̄curio galea.

Galeo as galeare dī a galea p̄ casside. Et ē ga
leare galea armare. Et componit degaleo as gale
a spoliare et deornare. Et ē galeo actū cū omni
galeron gce lūe coriū **I**bus suis compositis

Galerus. a galeron h̄ galenus n. et h̄ galerum.
ri. et h̄ galerū. in eodem sensu. i. pilleū ex corio
et pprie ex pelle cele hostie factū. unde galeratus
ra tū. i. galea habens ul' galero ornatus. Et p̄d

pent. Vnde stat thebaros. Obnubit qz comas et
tempat astra galero. Et in doctrinali dicitur. Ex
hoc austerus producit atqz galenus.

Galicia. a gala quod est lac h galicia. quia
gignit homines candidiores reliquis hispanie po
pulis. vñ galicianus a u gentile. hij galicani greci
originē sibi asserūt vnde et naturali ingenio gal
Galilea. a gala dī h galilea lee. regio pa lent
lestine. sic dca. qz gignit candidiores homines qz
alia regio palestine. Et hinc galileus a um. galile
us interpretat uolubilis. vnde sepe inueniē galilei
sunt. i. uolubiles. Et ē duplex galilea scilz supior
et inferior. terra optima et ferax. Et cor pmam

Vñ in auroa dī. Hic tantā terram galileam pa
Galla. a gala lac dī h galla le in. et beaue
strumentū cerdonū quo coria purgant et dealbā
tur. Galla edam dī quedā herba et fructus quer
cū vnde fit quasi puluis ad aptanda coria. qui
similiter galla uocant. Galla edā fuit nomen cu
iusdam mulieris. Et a galla dicitur h gallianus
rij. i. cerdo qui in galla opatur. Et adiectiue dedi
natus gallianus ul gallicanus ria rium quod per
tinet ad gallam. Et scribitur per geminum l.

Galligallus fluuius est frigie de quo homines
potantes reddūt infam et ebrij. Vnde sacdores
cibeles dicti sunt galli. ab illo fluuiū ubi colit ci
bele. de quo potantes in sacrificio nimietate furo
ris agitabant quasi vini nimietate. ul dicti sunt
galli quasi gallinarij. quia castrati sunt. Et p com
positionem archigallus li archipresbiter. et quasi
princeps gallorum. uide in gallus.

Gallia in gallus exponitur.

Galliacus ca cum. i. gallicus pnt cor de gallia.

Galliantus in gallionium exponitur.

Gallicanus na nū pnt prod in gallus exponit
allionium. gallus componit cū cano ul catus
et dī h gallicinium rij. et hic gallicantus ul ui in
eodem sensu. scz cantus galli. vñ et quedā pl noc
tis dī gallicinium ul gallicantus. a cantu galli. ui

Gallina a gallus dī h galli. de in crepusculū
na ne. tā p uxore galli qz p quodā signo celesti

Gallinacius. a gallina dī gallinacius ca cum
quod ad gallinā ptinet. gallinacius ē dī gallus
qui uocem et formā galline expmit. Gallinacius
edam capus ul capo. qz quasi gallina ē. Vñ gal
linacos dicimus imbelles et molles siue uxores
homines. Et scias qz gallus gallinacius dī qui qz
gallina nutrit pullos. qz mulieres solent ei depli
mare uentrem et fricare cū uirica. qui taliter uiti
catus libentissime cubat sup pullos. et nutrit eos
sicut mater. et gratillat sicut gallina. Item gallus
gallinacius repro obo dat signum uocis galline

Gallinella le diminutiuum parua gallina.

Gallinula le diminutiuum parua gallina.

Gallo onis ppum nomen uiri. de quo habetur
actuum xvij. Et prod penultimam in obliquis.

Gallogrecus ca cū a gallo et grecus componit
gallogreci idem sunt qui et galathe. Et h et hec
gallogrecia cie. eadem regio que et galacia. siquid
olim galli in auxiliū a rege bitinie euocati regnū
cū eo pacta uictoria diuiserūt. sic qz de eisdem q
cis admixti pntū gallogreci dicti sunt. et corū re
gio gallogrecia nūc ex antiquo nomine gallozū
galathe dīr. et eoz regio galacia. Et hinc gallo
grecus ca cū. et h et h galata re. et pnt prod gal

Gallulus li dimi. puus gallus. logrecus

Gallus li quasi castrus a castro ras. qz inter a
nues hec sola castratur. Et ut dicit qz. Gallus
cū iam edem cantus parat pus alas excutit. qz
metipsum feriens cantū uigilantiorem reddit. qz
nimis necesse ē ut hij qui ūba sancte pōicōnis
mouent prius studio bone actionis euigilent ne
in semetipsis torpentes ope alios excident uocē
pus se qz sublimia fca excutiant et tūc ad bñ uocē
dū alios sollicitos reddant. et anteq ūba exbo
racōnis insonent omne quod locuturi sunt opm
bus dament. Item a galla greco dī gallus la laj
tam pro gente qz pro homine illius gentis. dīc
sunt galli a candore corpis. fm enim diu sitatem
celi et facies hominū et coloris et corporū romanos
tes et animoz diu sitates. exñt. Et hinc romanos
gues gaios leues afros ūspelles gallos natura
feroces et aciores ingenio uidemus. Quod natu
ra dimatū facit. facit inquā non necessitate. Vñ q
dam inclinacōne. ul dispositione. Vnde inueniunt
apud autores qz predcā gentiū nomina designat
aprietates predcās. ut ille est afer quasi ad ga
et ūspellis. fm hug. Iero. autē sup eplām ad ga
lathas sic dicit. Vnaqueqz prouinda suas bestias
ppetates. Cretenses semp indaces malas bestias
uentres pigros uē ab epimenis poeta dōs apū
comprobat uanos mauros. et feroces omī poete
latinus pulsāt historicus timidos. Frigas omī poete
laccrant. Athonis expeditiora nasci ingenia sugillat
gloriantur. Grecos leues et apud cesarem omī
tullius. ipm isrl graui corde et dura ceruice omī
scripture arguit. In hūc modū arbitror et aplm
galathas regionis sue ppetate pulsare. o insensat
galathe. In originali ē dīc Iero sup 3a iam. qz
omīs historie referunt romanorū et iudeorū gentē
nichil fuisse auarus. Ad predcā declaracōne no
ta qz elcō aīe multū inclināt ex complexione ul in
pis. vñ ēc medici iudicant aliqm esse triste ul fra
uidū ul lasciuū ul aliqd huius iudicia rācō passio
quenter uera sunt. eo qz in pluribus quia non de
nibus succumbit et ab eis deducitur quia non de
necessitate. eo qz ratio imperiū sup passiones ha
bet. de hoc supra dixi in astrum. A gallus galie sei
tur h gallia lie regio eoz. Et sunt tres galie sei
comata togata bractata. Gallia comata ē togata
dia sez ab alpihus usqz ad rubiconem. Gallia ro
gata ē ab alpihus usqz ad mare bitannicū. Gal
lia bractata que reno adiacet ut ps burgundie lo
thoringia. flandria colonia terra lingoniensū. et
quedā alie regiones continent in gallia bractata. Gall
Et hinc gallus la lum gentile. et gallicanus ē. Galli
appie tamen galus qui in gallia natus ē. gallia ali
cus ex gallia latus. Gallicanus qui ex gallia ali
quid affert. Et scias qz galh gmani sunt sic dē.
nīd. h galli senones sunt frāq. Pap autē sic dē.
Gallie sunt tres. togata. i. lombardia ad morem
romanoz. Comata. i. burgundia. Bractata. i. nota u
tonia a longis braciis. uide supra in galli. nota u
sus. Sunt populi galli tenebris dant canna galli
Gallus auis populus fluuius badi qz sacdos. u
Gamaliel interpretatur retribui. de in pēnis

Gamma. C litera apud grecos apud nos uul g

Gamo grece nubo latine. Et ind gamos. i. nup
tie ul uxor ul mulier. Inde monogamus uirga
mus bigamus trigamus quadrigamus pentaga
mus sexagamus. scz qui ul que vni ul quobz

tribus ut quatuor ut sex nupit. Et inde h. monio
Ganaria. a gane. **G**amia unigamia. et cor ga
a quod e. leccacitas. di. h. gancaria. ne. i. rabia. q.
ibi multa inutilia gannit. et h. gancarius n. j. .
tabernaculus. et h. gancaria. i. tabernaculus. a ganeu
Ganeo onis mas ge. i. leccator in ganeo. et di
aneu nei. a gannio nis di. h. ganeu nei. scz lo
cus in terra defossus. ad quem ad ludendum et
solutu confuebant. h. ubi cuq. e. leccacitas ille
locus est oio ganeu. q. ibi multa inutilia ganni
fit. Et hinc h. ganea nce leccacitas que in ganeo
appet expensionem leccacitatis. A ganea deriuatur
h. ganeus ganeu id est luxuriosus leccator.
Ganges gre mas ge quidaz fluuius qui exiens
de paradiso pgit ad regiones indie. h. et phison di
is e. careua. q. decem magnis fluminibus sibi ad
iugis implet. et efficit unus. vñ di. ganges a ga
Gannio nis iui ire. **G**aus qui fuit rex indie
id e. intendere ul. nutrire latrare. i. ridere. vulpiu e
hoc emz. appie agunt vulpes una gannit. alia og
gannit. Et translatiuo translat. ad homines lecca
tores. et leccatnes qui inutiliter multa gannit.
maxime cu se puocant ad luxuriã. **G**annio com
ponit cu ob et b mutato i g di. oggannio. i. con
re. q. q. pro. stuite loqui. quandoq. pro. inculare.
ganio cu omnibus suis compositis neut. e. In
gre di. hincit equus. gannit porcus. pipiat quo
lus. h. uide. q. rudis pma cor. licet hic prodicatur
Garamas mantis mas ge quid amec. hinc apol
linis filius. unde h. garama me quoddã oppiduz
quod ille in affrica co. dicit. et ex suo nomine ap
pellant garamã. Et hinc h. et h. garamas di. q. dã
pellant affrica locu illu inhabitans. Vñ luc. Quã
pulis penul prod. h. pro homine cor. Vñ uisus.
Garano is ire. et e. garrire i. bosari. gaurare. blan
dire. i. cari. appie tamen e. multa i. bos dicere. i. sordi
re loq. ille eni garrit. q. multa i. bos dicit. aut q. sor
no compom. h. ille loq. q. recte et tempore dicit. gar
rire. ul. cu garrire aggarrio. n. i. ualde. ul. iuxta gar
rire. Degarrio n. i. ualde garrire. a garritu cel
sare. Progarrio n. i. ualde garrire. a garritu cel
sare. Regarrio n. i. ualde garrire. a garritu cel
sare. Post uel panum garrire. Garrio et eius
composita neut. sunt. Et geminant r. A garrio h
garritus tus tui. penultima prod. Et a garrio mu
tato jo in ulo di. garulo uerbum diminutiuum.
Garulus la lum di. quasi graculus. et di. appie
garulus qui uulgo i. bosus appellatur. accedente
nomen a graculis aurbus. q. importuna loquaci
tate semp strepunt nec vnq. quiescunt. unde hec
garulins garulicatis uerbositas uel uetitia.
Garulo in garrio est.
Gauata a cau uas di. h. gauata re uas escan.
quã cauata g posita p. e. et di. fuit a conca quia
gausus sum abum neutropassiuu. Et sunt quiq.
que continentur in hys i. sibus. Quinq. par nu
mero neutropassiuu i. bos di. Gauato cu solus fio
simul autem fido. Et facit supinu gauisum. deberz

tamen facere gauisum. sicut audeo ausum. q. a. for
matur supinu a pma psona. pntis. indicatiui. deo
mutata in sum. ut audeo ausum. uideo uisum. ar
deo asum. Gaudeo etiã j. post u. sumpsit. eupho
nie causa. et sic facit gauisum ut dicit ps. In doc
trinali dicitur. Gaudeo gauisus. prebet uult regu
la gauisum. Et constituitur gaudeo cu ablati. sine
ipone. ut gaudeo societate tua. bono tuo. licet a
liquando inueniat. cum iposicōne. A gaudeo h. et
hec et h. gaudens. et gauisus la sum. et gauisu
rus ra. num omnia eius picipia. Item a gaudeo
h. gaudiu di. Et e. fm pap. gaudiu. leticia. animi
exultacō i. bos siue membroru. uide in. letus et
Gausape pis. ge neu. i. mantile. et in **G** in spes
uenitur. p quodam genẽ pallij. Et cu deberet. re
gulariter facere ablati. in j. frequens usus habet
ut faciat in e. tantum. Et ab isto ablati. fit plura
le gauisapa. Nam a gauisapi gauisapia. deberet esse
et non gauisapa fm hug. Pri. aut in iij li. sic di
cit. Antiquissimi et h. gauisapes. et h. gauisapa. et
h. gauisape. et plura. neutri. h. gauisapa q. si a no
minato h. gauisapiu. p. tulisse inueniuntur. Idem in
eodem. Gauisape facit ablati in e. Ora. in ij ser
monu. Gauisape purpureo mensam. prestat. et alt.
Vnde phisus quasi in e. tantu. desinente supradicti
nominis ablati. gauisapa dixit pluralem nō gau
isapia. Jam damides regu. iam lura gauisapa cap
tis. Seneca ouis sequens. gauisapa. si sumpsit gau
isapa sumpta p. bet. Otus aut plura. facit gauis
pum. forma. emz ab hoc ablati. gauisape. in vm
sicut nucce nucu. fuzfure fuzfuz. Otus facit gauis
Gaza se se ge lingua p. la. dicitur di. **G**azibuz.
uine thesaurus. unde h. gazetii ti. i. gazay. reposito
nū. quod. et p ipsa gaza ponit. et hec gaza gaze
quedam ciuitas palestine. quia ibi cambises rex
p. larum thesauros suos posuit cu bellum egipsijs
intulisset. unde gazetii ti. uinu inde latiz. Et sci
as q. gaza prod. p. mam. pone. q. z. est duplex co
sonans. Vnde uideo sum. e. illud. Condite gaza po
lo sacros uacuare gazay. tamen uocalis ante z in
fine pcedentis de. omis inuenit. breuiari. Vnde iuue
nalis. Si tibi zelotipe referent. scinia methe. Sed
pristianus hoc non recipit nec commendat.
Gazetum in gaza exponitur.
Gazophilaciu. gaza componit. cu philaxe q. d.
suare. et di. h. gazophilaciu. q. arca locus ubi co
munis census reponeret. ul. ubi in templo colli
gant ea que in usus indigentiu paup. referre
tur h. hug. In historijs aut sup euangelu dicit
q. gazophilaciu erat arca desup foramen habes
posita ad dexteram ingredientibus contra altare
in qua mittebat pecunia offerentiu ad sarta recta
templi instauranda et seruabat. In ezechiele aut
gazophilaca dicitur cellule p. ubi thesauri re
Gazophilax cis ul. gazophilagis. **G**azophilax
ut q. enim inuenit. mas ge di. a. gazophilacium
Vnde iosephus non p. misit ut quando opus est
a gazophilage peteret. eisdem pontifice. h. ismabe
lem et ezechiam gazophilaces. Et di. gazophilax
qui p. est gazophilaco ul. custodit ul. seruat illud.
Et cor. penultima in nro. h. in genit. eam prod.
Gazula gazule diminutiuum parua gaza.
Grece latine di. terra. unde h. geon fluuius
de paradiso exiens. et uisum est ethiopiã. on
gens. deus sic. q. incremento sue inundacōis ter
ram egipti irrigat. hic apud egiptios n. i. uoca

hice dius me adhibū. et h̄ geliditas. ratis. Et cor
ge. Quid epy. Qd̄ q̄ micat gelido p̄sis uisā polo
Gemebundus da dū. i. similis gementi. uel qui

gemo is: i. ualā
pcul gemo. ul palā gemo. ju

Item gemo. Et ab omnibus istis indicoa. gemisco
congemo. ingemisco. pgemisco. regemisco. Ge
mo et eius composita sunt neutra. Et faciunt pre
teritū in mui. et sup in mitū. Et cor hanc sillabā
ge. unde aurora in leuitico. Suspirando gemat et
cor ad alta leuet. Item vino. Sub dño deo carce
Gena. a genos dñ h gena ne. lo. pssa gemit
tus que ē inter malas et auriculas vñ barba in
choat. sic dicta quia ibi barba gigni incipiat. Ge
na est dñ palpebra. Vnde terent. Hodie nō com
das lingue rigente genas. Item in auroa. Et ste
niles habuit et sine flore genas. **Alologus.**
Genealogia. gie acuit penultima. uide in gene
alogus. Genesis. i. generaco componit cū
fuit matheus. vñ h genealogia gie. i. gnatio ul
semp de genere. ul linea generacionis. et acuit gi
meazcha. Genesis quod ē genera. Et cor lo
no componit cū archos princeps et dñ h et h ge
nearcha id est princeps uel caput totius generis
gener n ro. i. maritus filie. dñ a genedo quod ē
propter augmentandum genus asciscitur. **Generalis.**
a genus dñ h et h generalis et h le.
io est vñ salis. Et comparatur alior simus. vñ ge
neraliter lius me. et h generalitas ratis. i. vñ sal
litas. Nomen etiam generale dicit qd in diuīas
generatim. i. per spēs pē diuīdi. ut al arbor
in gila genera distribuū. aduībiū. Et dñ a genus
genero. a genus dñ genero as. Et componit cō
genero as. i. simul generare. Item degenero as. i.
deorsum esse ul fieri a genē. scz esse ul fieri dege
nerem. ul degenerare ē de genē exire peccando ma
p baptisū. Et ē actū genero cū omnibz suis cō
positis. preter degenero degeneras quod ē neutū
p esse ul fieri degenerem. Et cor ge. Luc in vj. de
generes repudant animi peiora qz uīant. Et dif
finit generare a gignē. ut patet in h uīu. femina
generare ponit uir. gignit uir. Et nota qz
genero. qz pus oportet genus esse in animali qz
re. cū dicitur genus dñ a generando. quod nō intel
ligitur tamqz a sua cā. sed tamqz ab effectu. a genē
recte genus dñ a genos quod ē natura. Et ind ge
nē. Et scias qz generatio est exitus a non esse
in esse. Corrupto uero ē pgressus ab esse ad nō ēē
ta o. Et inuenit quadruplex generaco. qz ut dñ
anselmus. Deus quatuor modis hominē fecit.
scz sine uiro et femina. sicut patet in generacōne
reaco. que ē facta de uīro sine femina sicut ho
minū. Item de femina sine uiro sicut fuit in gene
racōne xpi. qui singulariter natus ē de uīgine ma
ria. Nec generatio figurata fuit gen xv. ubi dñ.
generacōne quare reuēnt huc. qz scilz in xpi ge
neracōne exules ad patriam celestem reuēntur.
Generosus sa sum dñ a genus. **Alp xpi mortem**
et appellat generosus nobilis. boni generis. licet

eniz nullū genus habeant non tamen dñr gene
rosi. soli eniz nobiles solent describē suas genea
logias. Vnde ipsi soli dicuntur habere genus non
nullū. licet genus habeant. vñ et aborigine dñr
quasi sine origine. Et comparatur generosior simus
Vnde generose generosiusissime aduerbium. et h
generositas ratis. i. nobilitas. pulchritudo
Genesar in fine acuitur. et ē stagnū siue lacus
in iudea amplissimus. Longitudine centūquadra
ginta extendit stadijs. latitudine xl diffundit au
ra non uentis h p seipsū sibi exercens unde et ge
nesar quasi generans sibi auram dñ. qz uidelicet ex
se undis crispantibus generat auram. Et hoc acci
dit ut fertur. qz ex refluxu iordanis generatur in
hoc stagno uentus ul aura. Lacus etiā predictus dñ
Genesis sis. fe ge. i. natu. **Stagnū** genezareth.
ra ul generaco. Et dñ a gigno nis fm hug. ul po
tius dñ fm alios a genos quod ē natura. Inueni
tur etiam h genesis huius genesis ul geneleos q
dam liber ueteris testamenti. inde dñs qz exordi
um mundi ul generaco in eo continetur.
Genestra tre parua arbor et utilis mulienbus.
propter laneficu quod inde habet fm hug. uel ut
dicit papias. Genestra genus uiguli amarissimi.
Geneth grece mulier dicitur latine.
Generaliacus. a genesis natura dñ generaliacus
ca cū. i. mathematicus. generaliaci quidam magi
dicti sunt propter consideracōnes naturalū dñ. qz
genesis hominū p xij signa celi describūt. sicut
qz cursu nascentū mores et actus et euentus pōi
care conant. i. quis quali signo fuerit natus. aut
quem effectū habeat uite qui nascit. hñ sunt q
uulgo mathematico uocant. unde h generalicū ci
i. natiuitas. et cor pnl. **Genetarius** in genetē
Genetū. a genet h genetū rei dñ pe. **Sum** est
mul acuta. scz lupanar ul textriū. qz ibi conuen
tus femina ad meretricandū ul ad opus lanefi
cij exercendū conueniat. dñ ergo genetū locus u
bi mulieres cōueniūt ad texendū. sicut est textri
nū. ul ad pstitueūdū sicut ē lupanar. unde gene
tearius a u qz utit ul pest genetū. ul textor i ge
Genialis pnl prod in genius uide. **Neteo**
Geniatus ta tū. i. gñtus delcibil. et dñ a genius
Genicularis penl producta in geniculū ē. **Genij**
Geniculor. a genu dñ geniculor ris. i. genua in
clinare. flexis genibus adorare. unde geniculatz
aduībiū. Inuenitur etiā geniculo as. Vnde aug in
quodā sermone. Qualis ē iste magnitudinis sup
ne glorie ad cuius pannos angeli excubant. Re
ges tripudiant. sidera obsecūant. et senatores sa
Geniculum li di. **Pientie** geniculant. et cor cu
mi puum genu. unde h et h genicularis et hoc re
quod pinet ad genu. et h genicularis quedam her
ba que ob repellendaz vim scorpionū subternit
Genimen inis ge neu. i. generaco ul germen et
cor penultimam tam in nominacō qz in genitō.
Et dñ a gigno is. Oatū xxij. Genimina uipazū
Geniosus. a genius dñ geniosus a vm. i. plenus
genio. scz ul genio deo ul genio id est ingenio
Genista. a genus dñ h et h genista e. geniste qd
heretici dicti sunt quia de genē abrae esse glorian
tur. Nam et in babilonia cū uenisset populus dei
pleriqz remittentes uxores suas babilonijs muli
enbus adheferūt. Quidā israeliticis tantū conten
ti ul ex eis geniti dñ reū si essent de babilonia di
uiserūt se ab omni populo et assumpserūt sibi h

Genitale lis ge neu. genitalli. **N**omen iactantie
a dñr quodā ptes corpis scz sexus unil et femino
us. ul' a genio deo ul' a gignendo. et pudenda pro
uerecundia dñr. unde et opitūtur. Dicūtur etiam
inhonesta. qz non habent spem decoris. sicut mē
bra que in promptu sunt. Idem et ueretur. vñs h
et h genitilis et h le quod spectat ul' ptnz ad ge
nitale. ul' ad genituram fm hugicionem. Papias
autē dicit. Genitalia vñ uir gnāt aut mīr parit.
Genitiuus. a gigno nis dñ genitiuus ua uū. qd
ptinet ad geniturā. scz naturalis ut genitura for
ma ul' ymago. i. in qua genitus ē. Et h genitiuus.
pro quodā casu qz alios casus ex se gignat. ul' qz
p ipm genus significamus. ut cū dñ. Hoc genus
Genitor. a gigno is dñ h genitor oris. **P**ami
Et est genitor nomen nature uel originis. Pater
dignitatis et honoris. Vñdē senes patres dicimus
Genitura re. i. generacō ul' seculi posteritas. Et
Genitus. a gigno nis dñ genit dñ a gigno nis
tus genita vm. et h genitus p filio. et hec genita
p filia. Genitus componit ingenuus ta tū. i. nō
genitus. Primogenitus a. vm. et vnigenitus a ū
Primogenitus ante quē nullus. Vnigenitus post
quē nullus. Et sic dñs noster ihūs xpūs fuit vni
genitus et p̄mogenitus tam p matrem qz p p̄m
Genius nij mas ge. **U**ide etiā in p̄mogenitus
deus qui p̄est nuptijs. ul' deus nature. dñ qz a gign
no is. qz quasi vñ habeat omnīū rex gignenda
num. ul' dñ a gignendis liberis. vñdē h genial' lio
dñ lēus qui in nuptijs stetit scz in quo sponsus
et sponsa cubant. Sed cubile ē concubinab' lēus.
a cubando non a gignendo. Ad genialem fit ascē
sus cā gignendi liberos. Ad cubile fit dñsus solū cā
concubendi. et h et h genialis et h le. i. naturalis
ul' nuptialis ul' uoluptuosus. et hinc genialis ad
sibiū. i. naturaliter ul' nuptialiter ul' uoluptuose.
Vñdē ovid xj meta. Hospitis aduentu festuz ge
nialiter egi. Item a genius h genitū nij. i. ingenuū.
Et scias qz genius et genitū inueniunt in alijs sig
nificacōibus. Genitū honor p̄uatus. Genius ho
nor publicus. h hug. Pap̄ uero dicit. Genium ho
nor aut dignitas uigor ordinacō. Genialis ḡtus
Genozbadū. a genos hoc. **A**ppinquus. affinis.
genozbadū dñ. quod uulgo dñ grinnouus. vñ qui
dñ. **M**urilegus bene scit cuius genozbada lambit
Genos grece latine barba ul' natura.
Gens. a gigno nis dñ h gens tis. Est autē gens
ab vno p̄ncipio orta multitudo. ul' ab alia natio
ne p̄ apam collōnez distincta. ut grece asie. dñ
gens ppter generacōnes familiarū. a gignendo. sic
nacō a nascendo. gens genus ē nacōnis ul' fami
lie. ut iulie claudie. Genus ad qualitatem referē.
ut pomipetoris. Et scias qz gens in eodem sensu
inuenitur in quo gentilitas. Vñ in acti. apl. Ecce
conūtimur ad gentes. Et in euang. Viā gentiuz
Gentilicus ca cū pñl cor. i. de gen. **N**e abieritis
tibus exñs. ul' ad gentiles p̄nens. et dñ a gentil'.
Gentilis. a gens dñ h et hec gentilis et h le. Et
sunt gentiles ap̄e qui nec circūcidunt ut iudei. nec
baptizant ut xpiani. vñdē et gentiles dñr. qz ta
les existunt ut sunt genti. h xpiani non ita sunt
ut fuerunt genti. qz sunt baptisati. Similit' et iu
dei mutant. qz circūcidunt. et hinc gentiliter adū
biū. et h gentilitas ratis. i. collō gentiliū. ul' ap̄e
ras qua aliquis dñ gentilis. et gentilicus ca cum.
Gentiles nati sunt ex iafet filio noe. Nam sic dñ

cris sup matheū. xpūs induxit populū in tēplū
ut gentes iudeis coniungat. ut impleat qd iacob
benedicens filiū suū iudam p̄phetauit. Alligant in
quit ad uitē pullū suū. que ē ista uitis iudea q
ex egipto translata ē. et in oriente plantata. et si
cut p̄phetauit noe de filijs suis dicens. Benedicē
filius meus sem. dilatat deus iafeth et habiet in
tabnaculis sem. Gen c ix. Sem enī erat pater in
deorū. Iafeth autem pater gentiū que p xp̄m in
gressi sunt in tabernacula iudeorū. uide in iafeth.
Gentos. i. decem. Et componit cū bis. et dñ vi
genti quasi biginti. Et cum tris et dñ triginta. et
Genu. a gena ne dñ h genu incedi. in sing. h in
plurāli h genua nuū nibus. Genua sunt conuice
cōnes femorū et cruz. dñ sic qz in utero sunt ge
nif opposita. ibi enim coherent sibi. qz in fante in u
tero caput tenet indinatū inter genua. et hinc la
qz homines dum ad genua se p̄sternunt. statim la
rimant. uoluit enī natura eos uterū matrem re
memorare ubi quasi in tenebris residebant ante qz
uenirent ad lucem. **E**t nota qz genua corporis p̄es
ta sunt mē. Dicit enī p̄bi singulas corpis p̄es
numinibus consecratas. aurem memoriē frontem
ingenio. vñdē venerantes deum fronte tangunt
signo sancte crucis. dextera fidei. genua mē. vñdē
Genuinus a genus dñ ge. **H** h tangunt rogantes
numus na um. i. natural'. et hinc genuinus id est
deus maxillaris. et etiā quilibz deus p̄r dñi genu
inus. a genio ul' gigno. qz naturaliter in illis.
Vñdē paulus. Et genuinum fregit in illis.
Genus generis. a gigno nis fm hug. Et p̄st
qz genus dñ a generando. Alij dicūt qz genus dñ
a genos quod ē natura. et hoc uox ē recte et cau
satue loquendo. sicut dixi in genero as. Et sumi
tur multipliciter genus. dicit etiā genus descendit
tur aliquoz siue collō ab vno p̄ncipio collōnis. Et ge
tū. et dñ genus p̄ncipium illius collōnis. Et sic ge
nus dñ p̄dicabile quodā in dyalectica. Et sic ge
nus sic describit. Genus ē quod p̄dicatur de plu
bus dñtibus specie in eo qz quid est. Ies genus
. i. sanguis ul' origo. Et genus. i. accedent p̄nci
nus. i. qualitas subalis. Et genus. i. accedent p̄nci
oracōnis. Et forte alijs modis dñ genus. vñdē in
in iij pte in c de ge no. multa enī unilia nūm.
ibi. et etiā ubi agit de secūda dñi. et scia nūm.
Geographus ḡphi mas ge. i. terre descriptio. a
geos quod est terra et ḡphos quod est scriptura. et
vñdē hec geographia ḡphic. i. terre scriptura. et
geographo phas. i. terram describere. Et sic ge
Geomantia tie fe gen diuinacō. Et sunt quatuor
a geos terra et mantia diuinacō. Et sunt quatuor
genū diuinacōnis fm quatuor elementa. sicut in
seromantia dixi. **E**t scias qz p̄ hominē p̄nci
inuocati aliqñ futura p̄nūciant p hominē p̄nci
sicut in arepticijs. Et hec diuinacō fit per p̄nci
nes. Qñqz uero futura p̄nūciant p aliquas figu
ras ul' sig qz in rebz inanimatis ap̄ent. que q̄m
si ap̄eant in aliquo corpe terestri p̄nci. Si autē
fazo aut lapide poliro uocat geomantia. Si autē
in aere aeromantia. Si autē in igne pyromantia.
Si autē in aqua ydromantia. Si autē in arboribus
ceribus animalium immolatorum in arboribus
num uocatur aruspiciū. uide in aeromantia.
Geometer ul' geomet' terre mensor. et p̄nci
Geometria terre mensuracō. ge terra. metros g
con dicitur v. **E**t mensura latine fm papi

Gerundiu. a gero is dicitur gerendus da dū. et f an
tiquos gerundus da dū. p gerendus. unde gerūdi
uus ua uū. et p sincopā gerūdius dia diuz. et ge
rundiua dicuntur quedam nomina que gerunt di
modā significacōnem suoz ūboz. Et insup si ue
niunt a ūbis actiuis ul' cōmunibus utramq; ge
runt significacōnem. scilz actiuā et passiuā f hug
Alij dicūt cū quibus ego q gerundij dñōit ab
actiuo et passiuo impersonali neutro cōmuni et de
ponenti. Et si descendit ab actiuo exponit p ūbū
actm. ut mgrm legendū est uirgiliū. i. mgrm dig
nū ē legere ūgilij. Si uero dñōit a passiuo. debz
exponi p passiuū. ut mgrm honorandū ē a disci
pulis. i. mgrm dignum ē honorari a discipul'. ce

hoc plenius habes in iij pre ubi tractat de specie
Gesa. a gero ris dicitur **G**ibus libor in c de gerundio
hec gesa se genus armorum quod gallice dicitur gisama
ul' gesa se a cedendo. et sunt gese ul' cese gallorum
pila romanorum. saxisse macedonum **G**itur in fine
Gessemani interpretatur uilla pinguisima. et acui
Gessen locus egypti in quo habitabat iacob. et
Gestatorum rij illud in quo ab **G**acui in fine
quid portat. ut feret. Et dicitur a gesto gestas
Gesticulo aris atus sum. et in neutro genere
gesticulo as idem quod gesto is. et dicitur a gestus et
Gestio is iui ire. i. capere. et gestire id est **G**cor cu
gestus facere. scilicet diuisis agitare modis gaudere lux
uriari lasciuire. diffuere. scilicet gestire proprie malorum
est. gaudere bonorum. Et deriuatur a gestus tus tui
iste inuenit scilicet gestio tionis. et deriuatur a gero nis
Gestiro tas frequenter gestare. Et est fre de gesto
gestiuncula cule diminutiuum **G**as. et cor sti
parua gestio uel res aliqua minima.
Gesto as aui frequenter gestare. ubi frequenter
ul'. et format a gestu supino de gero geris. u. in
o. A gesto h gestamen gestaminis.
Gestorum rij. i. ferculum. Et dicitur a gero nis
gestuosus sa sum. i. flexibilis. et diuisis agibiliter
modis. unde gestuose aduuium. i. agibiliter flexi
biliter. Et hec gestuositas gestuositatis.
Gestus. A gero ris gestus ta tu. i. factus. porta
tus administratus. et h gestus tus tui. i. actus ul'
corpis agitatio. Inuenitur etiam h gestu ti p actu
ete. i. gothi post getuli dicitur
Getulia he quedam terra. hinc getulus la lu ge
tile. a quo getulicus ca cu. Et ut feret getulia pis
Gibberus a u q facine **G**atones non habet.
Gimtis incubis. h succubis. Et dicitur a gibb
Gibbus bi. mas ge idem quod struma. h struma
tumor in pectore. gibbus in posteriori scilicet in dor
so. quod notauit iuuenalis ubi dixit. Strumosa
atq; utero piter gibbos tument. et hinc gibbo
sus sa sum qui habet gibb. sicut strumosis qui
habet strumam. Et comparatur gibbosior simul u
gibbose suis me aduuium. et h gibbositas tis. Ite
a gibbus h gibber heri qui habet gibb. ul' pon
us ipse tumor scilicet idem quod gibbus. unde gibbe
rosus a um q habet gibbum qui pluribus tumor
bus oneratur Et comparatur fm hug Quid tam
faciunt dnam inf gibbes et gibbus ut patz in hoc
usu. In dorso gibbus. in pectore gibber habetur.
Giganteus rea teum. a gigas dicitur. Ilij iij c.
De gene giganteo. et prod pml. Unde ouis. Jam
q gigantes iniectam faucibus ethna. Transierunt.
Gigantomachia chie fe ge. i. pugna gigantum
aduuius deos. et componitur a gigas et machina
Gigas. gigno ul' genitus componitur **G**pugna
cu ge quod est terra. et dicitur h et h gigas antis. et di
cuntur gigantes quasi gegantes. i. de terra geniti
ul' gigantes quasi gegines. i. terrigenes. quia filij
terre dicitur fabulose fuisse. ge enim terra. gines ges
dicitur. et habet in obliquis n h in nro non. unde in di
amas. Et facit gis plural gigantium. format enim
ab ablato singulari e mutato in i et addita um.
ut gigante gigantium. ciuitate ciuitatum. tamen fm
usum huiusmodi genitiui pferunt p sincopam.
Gigno. a ge quod est terra **G**itur ciuitatum gigantum
deriuatur gigno nis genui genitum. q ex terra omni
a gignitur. h antiqui dicebant geno nis. qua lit
teraturam adhuc sentiamus in prerito et in omni

bus ab eo formatis. Gigno componitur pigno
nis pgenui. Gigno cu suis compositis est actiuu
Gillo ul' gello onis dicitur rusticus incipit qui ali
ter haucalis ul' bacalaris ul' lucalis dicitur.
Gimnas. a gymnos quod est nudus dicitur quod
natis. pugna lucta cursus. quia solent nudi ex
ceri in talibus ludis. et h gymnasiu h idem quod
gimnas. ul' locus in quo fiebat. ante enim in la
co alieno certantes cincti erant ne nudarent post
relaxato onculo repente pstratus et examinatio
est quod cursor quare ex consilij decreto pmissi. ex
menes ut nudi deinceps exercitarent dictu est a mudi
illo deinceps gimnas et gymnasiu dictu est a mudi
tate. q iuuenes nudi exercerent ibi ubi sola tan
tu uerenda cooperiebant Et hinc facta translatio
ne studiū scolariū et mgiorū dicitur gymnasiu. qd hinc
studiū dicitur gymnasiu. et qd ipm studiū dicitur
in palestra corpus. sic in studio animus exercet.
Et hinc accidit q omniū ppe actiuu ut scola. Et ut
locus exercitij. gymnasiu dicitur uocatur
dicitur quidā. Gymnasiu grece exercitium uocatur
et hinc gymnasiu dicitur genialis locus exercitij
na et balnea et loca scolariū et cursus et adole
scens gimnasia sunt. q ibi homines in sue aetate
pymnastarches dicitur mas ge **G**io exercitium
pnceps in gymnasio. et componitur a gymnasiu
Gimnastolium li dimi. puum studi
um. ul' puus locus studiū. ul' puum gymnasiu
Gimnastista te communis ge. i. luc **G**et cor p
tator. palestrator. et deriuatur a gimnas nudi
Gimnastium h in gimnas exponitur.
Gimnastia nie fe ge. i. exercitium qd fiebat i gim
nastio. et dicitur a gymnos. et h gimnastia cie tam.
Gimnastia in gimna uide.
Gimnicus ca cu a gymnos. ut gimnicus ludus
Et est gimnicus ludus uelocitatis et uirium gloria
Cuius qd sunt genera. saltus. cursus. iactatio. ut
tus. et luctatio. Et corripit penultimam.
Gimnologio zia gizi giziti. i. nude loqui ul' nu
de racōinari. Et componitur a gymnos sermo ul' nu
Gimnos grece la **G**ous et logos sermo ul' nu
tine dicitur nudus. et uisum in latinu dicitur gymnas
in gymnasio. Et componitur a gymnos ul' gimnas
um et sophista. et hinc gimnosophiste dicitur
quidam philosophi qui nudi p opacis indie ge
litudinis solebant phari adhibentes tanti ge
talibus tegmina. ad modum iuuenum qui nudi
exercebant in campo. Iero in epl ad paul cap
v. Ut gimnosophistas et famosissimam sol me
Gingina ne dicitur a gigno nis. qd **G**am uide
ibi dentes gignant. gingina eniz caro est ubi dicitur
gignant. unde gingianus na num. quod ad ge
Gion est locus ubi salomon **G**inam pennat
fuit inunctus. uide in geon.
Gipsum h neutri ge cognatu est calce. et est no
grece. et inde gipseus a um. de gipso exis ul' do
gipsum ptinens. et gipso as gipso line. unde
Giraculu li est illud **G**atus ta tu gipso line
cu quo pueri ludunt quod in summitate cane
baculi uoluitur. et contra uentū cu impetu dicitur
Girgillus. a girus ri dicitur h girgil tur. et cor
lus h. instrumentu femineum quod inde fila dicitur
dicitur deuolutu. qd utendo in giru inde fila dicitur
uultur. filu eniz de colo ducit in fustum. a fusa
alabz ul' traductoniu. ab alabro in girgillu ul' de

Glossula le diminutiuum pauca glossa
lunio nui nire. Vnde glunitus tus porcorum
clamor est. et prod glu. Vnde quidam. **H**ymnis
quus. glunit porcus. pipiat quoq; nifus. **T**enax
Gluten. a glutio tis d; h; glutie inis. terra tenax
unhis ad compages nauis et alioru uasoru quod
bitumen inis d; Vnde glutineus a vni de glutine
exis ul ad gluten ptinens. Et glutuosus la sim
Glutinu. a gluten **T**i. i. plenus glutinu idem quod glu
d; h; glutinu ni. vnd h; glutinari idem quod glu
tinu. quiddam coniungit se; glutine ad aliquo
tinu e illud tenax quod fit de glutine ad gluten
liniendu. Et a glutinu deriuat glutino nas. i. con
iugere. glutino colligere. vnde glutinater et glut
nari. i. coniunctim. Et componit agglutino ad. i.
adiungere. alligare. Item conglutino nas. i. coniu
gere. Item reglutino nas. i. iteru coniugere. Vnde
glutino actiu cu suis compositis. et cor ti. Vnde
in aurora. Inuiscat limus sic et conglutino copula
tero in epl ad paul c j. et xpi glutino copula
Glutio. a gula d; glutio tis tui ul glutii p sin
copam. et est glutire absorbere. uorare comedere.
Et componit cu con et d; conglutio tis. i. sit glu
tire. Item deglutio tis. i. ualde ul glutire. Et est
ul a gula iam iugulatu emittere. Et in eod; sen
su eglutio tis. Item inglutio tis intro glutire. Et
preglutio preglutis ante glutire uel retro a gula
eijcere. Item transglutio tis. Glutno neutu est cu
omnibus suis compositis. Et prod glu. Vnde qui
da. Quem q; deglutit cu seci ad marara ducit.
Et scribit per t glutio quod patet p secundam p
sona glutis. et facit prentu glutini ul glutii p sin
Gluto onis. i. leccator ul deuorator **T**epam.
et d; a glutio tis. ul gluto q; gularo. a gula
Gnarus ra rum. i. sciens aliquid fiat ul sit facit
ex arte scit quater aliquid faciat siue non. Et
du ul fieri debeat. siue illud faciat siue non. Et
gnarus p natus. et apponitur g p prothesis. uide
Gnatus ti. i. filius quasi ge **T**eci in ignarus.
neratus. et hec gnata. i. filia quasi generata. et ap
ponitur ibi g per prothesis. uide in natus. Et appon
Gnauus gnaua gnauum pro nauus **T**et
tur ibi g per prothesis. uide in nauus.
Gnido gnido gnido. insula est de qua in acibi
xxvij. Et uix deuenissemus circa gnidum.
Golgartha sirum e Et interpretatur dampnarum. Jo
ob caput. uel caluiciu ade. quod mentium ibi se
pultum. sed ob decollationem dampnarum. Jo
hannis xix. Hebraice golgartha. Et acui in fine
Golias lie apum nomen cuiusda; phibiste que
interfecit dauid. d; quo in auro d; Exiguus mag
nu uicit puer ille goliā. Allegorice dauid interfe
Gomor mensura **T**et goliā. i. xpūs opaboli
e antiqua continens q; q; sextarios. Et ac in fine
Grabatu. gra grece latine d; caput. Vnde hoc
gbatu ti redinati capitis suscepco. Et uide
componi a g et batin quod e gadius. et ead; lecti
dimur. ut ibi caput redinemus. genus e gremio.
Et prod pnt. Inuenit ead; h; grabatu p lecto
Et tuc cori pnt. Xv. Pro gremio gbatu p lecto
Graculus li. a gatio ris d; **T**olle grabatum
non sicut quidam dicit. q; gregatim uolent.
sic manifestu eos ex uoce garrulationis nicipar.
est enim loquacissimu genus animal. et cor cu
Gradale lis d; a gous **T**imporunū. et cor cu
q; gdatim canitur post responsonum secundum

gradarius. n. i. palefrenarius. C.

Grammatica est scientia recte loquendi recte scriben-
di origo et fundamentum omnium artium liberalium.

Constitit autē hec ars principaliter in consideracō
ne quatuor rerū. scilicet litere sillabe dōnis et o
racōnis pfecte. Et scribuntur predicta per duo m

Gramen inis neu ge. a germino nas dī. et pī gmen dici quelibet herba que gminet sicut robur omnis ligni. cutis et species. q̄ sit humilissima. specialiter tamen ē quedā herba que nascit̄ ex hūa no sanguine. Et quedaz alia herba que ecīā mortua recenti herba renascit̄ et uulgo ita uocat̄. et sic. q̄ multū gminando multiplicet. ul' dī a si tu sc̄. ab agro. q̄ plurimorū agrorū sit. unde et ip̄sum greci agreste nūcupauerūt. Qñq̄ ecīā inueniuntur pro radice talis herbe. Itē a gmen gmineus nea neu. quod totū ē ex gramine. ul' quod ad gmen pertinet. et gminosus a ū quod gmine abundat. ut locus. Et comparatur. Itē a gmen dī grami no nā nauī nare. quasi gmina colligē. ul' gmina implere. Et componit̄ cōgmino nas. De gmino nas gmina euellē. Item ingmino nas gmine implere. Et sunt neutra omnia. Et a gmino nas dī gmineo res nui. i. esse ul' fieri gminosum. et hīc gminefco cis. inchoatium. et cor̄ predicta mi.

Gramino nas in gramen expositus. *min*
 ranteo. a grandis sz grandeo es ui. i. esse uel
 fieri grandem. unde grandesco de inchoatiuum.

Grande uia uū pñl prod. i. gñdis eui. scilicet
senex. Et componitur a grande et eum.

Grandino nas penultima correpta in grande ē.

Grandis .i. magnus. s̄ grandis ad corpus. mag
nus ad animuz refertur. Et dedinaē h̄ et h̄ gran
dis et h̄ de. Et facit accūs plural' grandes ul' gran
dis. Et compatur g̃ndior iſſimus. unde g̃nditer
diuſ me adūbiū. et h̄ granditudo dinis. et h̄ gran
ditas ratis. Grandis componit' p̃grandis. t̃iſgrā
dis. āgrandis. grandeuus ua uū. g̃ndiloquus qua
quū. Grandifonus ſona ſonū .i. grandia ſonans.
Et componitur a grandis et ſono. et corripit ſo.

randisonus na num in grandis uide.
randitudo dinis in grandis est.
randiusculus la lū pōnī cōr 1 aliquantulum

transmutatus in aliquid totum. et quantum ad
grandis. Et format^r ab hoc compatiuo grandius
addita cultus la lū. sicut et maiusculus et similia.

Grando. a gñdis dī hī grando dinis. quasi gran-
is data. uel grando denuat a granū nī ppter si-
militudinē. et inde grandineus nea neū. et grādi-
osus sa sum. et grandino as. i. gñdimem emitte-
l' gñdine pcutere et deualtare. Et cor dī. Vñ in
uura Carnis luxuria grandinat ira dei. Et scias
q grando frequentius fit in tempore calido q̄ in
empe frigido. q̄ tempus calidū simile ē loco ca-
do. et tempus frigidū simile ē loco frigido ī cau-
undo materiā nubis calidissimi. Cuius quidem cā-
quia calor frigori contrarius ē. et ideo sicut fri-
uif spissat nubem. ita calidū distrabit et segregat
p̄bet eam vñdiq̄ aptam frigori ad ingredien-
az. sicut et corpa rare substantie et porose facili-
multi frigore ledunt. q̄ corpa spissa et crassa
te paucos et strictos habent poros. Vñ corpa
ulien' minus ledunt q̄ uirōz. et flegmaticorum
minus ledunt q̄ colericōz ul' sanguineoz. ex ca-
litate ergo nubis agitur nubes et recipitur fri-
us ad interiora nubis. In bona autē caliditatis

calor ē vndiq; exp̄ssus in aere. et ideo totū frīgō
ab aere expellit ad vñū locū et uehement̄ multi
plicatur. quod multiplicatū in nubem totū ingre
ditur. et congelat aquā eius in grandinem. s; in
tempibus frīgōis frīgus dispersum ē in aere toto
et iō nusquā multiplicat. vñ locus p̄p̄us nubibz
n̄ h̄z tunc frīgus nisi cōmune aeri. nisi contingat s;
p̄ accidens scz q; calidis uaporibz replentibz vñdi
q; aerem frīgus ad locū nubiū expellitur. tunc
eniz posset generari in h̄reme grando. **Sed p̄**
esse dubiū. quare non generat tūc grando frequē
tius in estate. cū hoc tempus sit calidissimū. Et
quare non frequētius generat in autūpno cū au
tūp̄nus s; solis motū equalis sit p̄p̄inquitati sol
sicut ē tempus vñtū. Cuius causa ē. q; ideo gene
ratur raro in estate. q; calor solis tūc fortis exis
tens plus s̄m naturā consumit de humore q; ele
uet. et ideo tunc exicitat terrā et aerem. et inducit
maturitatē fructibus Et ideo p̄scindit s; plurimū
materna ḡndinis et aliaū humidū imp̄ssionum
In autūpno autē p̄cedens estas exicitauit locū ae
ris et terram ita q; tempauit frīgus autūpni. Et
non p̄t inducere paulatim humidū ad mitigandū
siccū quod estas induxit. s; in uere calor uens in
uenit in superficie terre natans humidū qd frīgus
hyemis induxit tū ex pluuijs. tūz ex cōm̄sione
aeris in aquā. tū exp̄mendo ex terra. et ideo tunc
agit in humidū. et facit multaz materiā humido
rum uaporū. Item nota q; grando cadens non so
lū destruit fructus quos inuenit sed etiā impedit
fertilitatē terre in seq̄nti anno. et ea que percutit
reddit inutilia intantū q; etiā iumenta nō recipi
ant ea delc̄abiliter in cibū. quod non facit gutta
magna. et s; ideo. q; frīgus multū ē in grandine.
frīgus autē est qualitas mortificatiua. et s; itus
manet in aqua. que liquetacta in ḡndine humefa
cit terras. et impedit fertilitatē eius. et infusa fruc
tibus extinguit in eis calidū naturale. digerens
humidū nutrimentale fructuū. et ideo crudū re
manens generat iumentis abhominatōnem. gut
ta autē magna cū sit calida totū facit oppositum
qñ sola uenit ita q; ḡndo eam non sequit. Et e
nī ipsa bone cōmixtionis cū aereo et subtili terref
tri. et habz multū in se de calore uaporis ex quo
fit. Et ideo optime infundit terram. et si ledit ali
quos fructus teneros. s; nō facit nisi ex in p̄cul
Grano. a ḡno as dī ḡneo es ui. i. ha **tionis**
bere ul̄ emittere ḡna. Vnde granescō cis inchoa.
Grano nas in granum exponitur.
Granū. a grandis dī s; ḡnū ni. q; crescendo ḡn
de efficitur. et ē generale cuiuslibet seminis. p̄ ex
cellentia tamen frumentum dī ḡnum. Vnde hoc
ḡnū lī. et s; ḡnellū lī dī. et s; ḡnarium ubi gra
nū reponitur. Item a ḡnum dī ḡno nas aui are
ḡnis implere. Et componit cū p̄p̄ōnibus cū de
e in. et dī cōḡno nas. de ḡno nas. ḡna excutere.
et auferre. et e ḡno nas idem. In grano nas intus
ḡnare. uel ḡna in horrea mittē et reponē. Grano
et eius composita sunt actiua. Et produciunt gra.
Graphia. a grāma ul̄ grāmaton apud grecos.
dī ḡphus. i. scriptor. vnde ḡphia. i. scriptura. Et
ḡpho as. i. scribo is. Et componit apud grecos ca
ra ḡpho as. i. transcribo. Et sunt diuise p̄p̄ōnes cata
et cate. et ita alia est compō in p̄terito alia in p̄n
ti. Aliter eniz iūctura compōnis non maneret im
mobilis. quod p̄fasserit agte. Et a ḡpho hic gra

phus. i. scriptor. vnde grapho as. i. scribo. Item a
ḡphus s; graphia. i. scriptura. et ac p̄n̄l graphia
Graphius. a ḡphia dī s; ḡphus phij. et s; gra
phij phij id est stilus cum quo scribitur in cera
Grassator phij in graphia uidet.
Grassator aris aris atus sum dī a gradior teris.
et ē grassari inuadere petrare. latrocinari predari
impugnare. p̄p̄ie grassari est crudeliter agendum
dī sic ab impetu ḡdiendi ad crudeliter agere. latio p̄p̄a
Vnde s; grassator qui crudeliter agit. latio p̄p̄a
tor seuiens crudeliter et homicida. Et ponit qñ
p̄ niti ul̄ conari. uide ergo ne ponas grassari pro
crassari et econuerso. In ij reg c si dī. ut cesset in
dignatō que grassatur in populo. i. que cessat
Grates gratū fe ge. i. ḡ. **Grates** uero hominibz. et dī
cie. s; grates deo agunt. grā uero hominibz
ḡtes a grā. Sed s; sepe corrumpit apud hominibz
gracias enim sepe referunt deo. ḡtes hominibz
gracia cie dī a ḡtis. et est grā donū ul̄ donatio
amor. Et dī gracia quasi grāis data. vnde grā
la le dimi. et ḡdus sa sum grā plenus. Et in s;
ḡdus ratis. Et componit inḡdus. i. non ḡdus
olus. Et compatur et dī p̄p̄ie ḡdus qui plū
nitiū q; mereatur tribuit. Quare vñ non conē
om̄s grā habes in utus. **Hic nota** q; ē ḡtā
tis data. ut bene legere cantare p̄icare. et simibz
a. et huiusmodi grā non dantur om̄es vñi. Imo
ut dicit aplūs. Diuisiones grāz sunt. Alij ḡna lī
sermo sapientie. Alij sermo scientie. Et circa hanc p̄
uaz rē. Et ē grā gratū faciens. Et circa hanc p̄
queri. an detur s; capacitatem naturalī. Ad s; dī
co q; mensura s; quā datur grā gratū faciens uel
cantas ē capacitas ipsius anime que ē ex natura
simul et dispōne que ē p̄ conatū op̄e. Et q; s;
eundem conatū magis disponitur natura et meli
or. ideo que habz meliora naturalia diuinitus reo
par conatus magis recipit de p̄fēcōnibus m̄f̄
Et que habet peiora naturalia qñq; magis reo
pit si assit maior conatus. Item scias q; ē grā
opans et coopans. siue p̄ueniens et ut uelle
bonum. Grā uero coopans adiuvat ne frustra ut
lit. utramq; grām ut dicit auḡ s; p̄uenientem et meli
subsequentē. i. opantem et coopantem aplūs. s; mi
mendans dixit. Non ē uolentis nec currentis. s; a
serantis dei. Non enim ideo misere ē deus aliquid
q; uoluit et cucurrit. s; ideo uoluit et cucurrit. s;
misertus ē deus. Paratur eniz uolūtas s; dei mi
a deo. et a dño gressus hominis currentis s; dei mi
congrue ait. non ē uolentis nec currentis. s; a
serantis. Non q; hoc sine uolūte n̄ā agatur. sed
quia n̄ā uolūtas nil boni agit nisi diuinitus. s;
iunet. Vnde aplūs alibi dicit. non ego s; grā dei
meū. Non ideo dicit. q; nil boni agebat. Et uidet
a nil boni ageret si illa non adiunxerat. s;
quibusdā non irōnabiliter q; vna et eadē sit ḡ
tia. i. donū. eadem uirtus que opatur et coopans
s; p̄pter eius diuinos effectus dī opans et coopans
Operans eniz dī inquantū liberat et p̄parat inq̄
tatem hominis ut bonū uelit. Cooperans inq̄
eandem adiuvat ne frustra uelit s; ut opus inq̄
at bonū. Ipsa enim grā non ē ociosa s; meret au
geri ut aucta mereatur et p̄hā. Et scias q; grā
sanat formaliter. ut dicā in sacramentū. Item uo
lo te scire q; grā accō ē inuitatō ad plus dā
vtq; hō sine grā possit n̄ peccare dicā in peccatū

Gratificor arie atus sum. ex gratus in tñ et fa
do componit. et est gratificari gaudere. uel grās a
gere ul' gñum facere ul' equipare. unde gratificus a
um. i. gñis ul' gñum faciens. ppne autē dī gratifi
cus qui facit bonū gñis. Gracius qui plus unicu
iqz qz mereat tribuit. Gratus tantū animo. Gra
tificus et animo et corpe. Et cor' penl' gratificor
causa. sine spe remunerationis. sine pcedo.

Gratulor ne in gratulor uide.

Gratulor. a gñus dī gñitatus a um. i. gñis da
tus et habitus. unde gñitute adhibū gñis sponte.

Gratulor. a gñus dī gñitute abltis ul' datis.

Gratulor. a gñus a um dī gñitator arie atus fñz
agere. unde gñitator in eodem sensu. i. gaudere ul' gratias
agere. unde gñitator in eodem sensu. i. letanter et

Gratulor. a gñus dī gñitute abltis ul' datis.

Gratulor. a gñus dī gñitute abltis ul' datis.

Gratulor. a gñus dī gñitute abltis ul' datis.

Gratulor. a gñus dī gñitute abltis ul' datis.

Gratulor. a gñus dī gñitute abltis ul' datis.

Gratulor. a gñus dī gñitute abltis ul' datis.

Gratulor. a gñus dī gñitute abltis ul' datis.

Gratulor. a gñus dī gñitute abltis ul' datis.

Gratulor. a gñus dī gñitute abltis ul' datis.

Gratulor. a gñus dī gñitute abltis ul' datis.

Gratulor. a gñus dī gñitute abltis ul' datis.

Gratulor. a gñus dī gñitute abltis ul' datis.

Gratulor. a gñus dī gñitute abltis ul' datis.

Gratulor. a gñus dī gñitute abltis ul' datis.

Gratulor. a gñus dī gñitute abltis ul' datis.

Gratulor. a gñus dī gñitute abltis ul' datis.

Gratulor. a gñus dī gñitute abltis ul' datis.

Gratulor. a gñus dī gñitute abltis ul' datis.

Gratulor. a gñus dī gñitute abltis ul' datis.

Gratulor. a gñus dī gñitute abltis ul' datis.

Gratulor. a gñus dī gñitute abltis ul' datis.

Gratulor. a gñus dī gñitute abltis ul' datis.

Gratulor. a gñus dī gñitute abltis ul' datis.

Gratulor. a gñus dī gñitute abltis ul' datis.

Gratulor. a gñus dī gñitute abltis ul' datis.

Gratulor. a gñus dī gñitute abltis ul' datis.

Gratulor. a gñus dī gñitute abltis ul' datis.

Gratulor. a gñus dī gñitute abltis ul' datis.

Gratulor. a gñus dī gñitute abltis ul' datis.

Gratulor. a gñus dī gñitute abltis ul' datis.

Gratulor. a gñus dī gñitute abltis ul' datis.

Gratulor. a gñus dī gñitute abltis ul' datis.

Gratulor. a gñus dī gñitute abltis ul' datis.

Gratulor. a gñus dī gñitute abltis ul' datis.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Gregarius in grego. as est.

Grimulus in grimo est.
Grunda de se ge inferior ps recti campare a q
stillat aqua. vñ grunda le. et grundo das grun
dam facere. ul' a grunda guttas aque funde. uel
a grunda cadē guttatim. et hinc h grundatorium
item quod grunda. ul' quod stillat a grūda ul' su
p quod stillat. Per compōnem h suggiunda de.
quod ē inter rectum et parietem ul' ipsa grunda.
Grunio is iui itū. pprie suis ē vñde h grunitus
us ui ipsa uox suis. Et prod pñl grunitus et eōā
gru. Vñde quidaz. Hymnit equus grunit porcus.
pipiat q̄ nifus. Et scias q̄ siconius in libro d
naturis reu ponit ppā ūba animalū fm uocem
que hic in parte ponemus. Gaulare latrare. et ē
ppe canū. Leonū ē rugire. nigriū recanare. Pardou
felire. Pantheray raurire. Visou nūcare ul' seuire
Aproy fenderē. Lincū lincare. lupoū ululare. Ser
pentū sibilare Onagroy mugilare Cenuoy rugire
boum mugire. equoy hinnire. asinoy rudire. por
coy grunire. verris quiritare. anietum lozectare
Ouium balare. hircoy nudire. edoy uebare. vulpi
um gannire. catuloy glatitare. lepoū et pueroū
uagire. musteloy drinolare. murium pipitare. so
ricū desticare. elephantū barrire. ranay coaxare.
cozuoy crocitare. aquilay dangere. accipitū pipi
are. vultū pulpare. miluoy lipire. oloū dzenla
re. gruum guere. ciconiay crocolare. anseū fidin
gere. anatū resticare. pauonū paupulare. gallo
y cucurrire. granbunoy fringulire. noctuay cucu
bire. cuculoy cuculare. meruloy zinjare. turdoū
nutilare. uel fecitare. sturnoy pallitare. hirundi
num frinnire. ul' mimure. Dicunt tñ mimuri
re ē omniūz minutissimay auiculay. gallinay est
cripsare. passer tinciare. apum bumbicare. uel bō
Gruo uis ui utū. i. bilare. dicadaz frinitare.
conuenire concordare. h non ē in usu Et ē tractū
a gruibus Vñde a grus dī. q̄ maximam in uola
tu concordia fuant. vñ dñr dedicare concordie. ul
ideo tractus est a gruibus. q̄ de tibijs gruum so
lent fieri fistule que maximam reddunt conueni
entiam consonantiam et concordiam. vñde ponit
tur gruere pro conuenire Et componitur cū con
et dī congruo is. i. conuenire et concordare Item
cū dis. Et dī discongruo is et disconuenire. i. dis
cordare Item cū in. et dī incongruo is. i. matura
re. imminere. impendere. instare. Et ppe diciť de
malo maluz incongruit. q̄i contra congruuz Et bo
num est quod impendet. i. cont congruitatem ue
nit. Gruo neutu est cum omnibus suis compo
sit. Et facit pręteritum in grui. et sup in grutum
Grus uis. ge cōmunis. a sono uocis dī Et scias
q̄ grues maximam fuant in uolatu concordiaz
vñde dñr dedicare concordie Vñde dicit amōsius
in exam. Grues iniusso et uoluntario usu in noc
te sollicita exercent custodiam. dispositos uigiles
fuant. et ceteris consortibus genis quiescentibus
aliq̄ circueunt et explorant ne qua ex pre insidie
tententur. atq̄ deferunt impigro sui uigore tute
lam. post ubi uigiliay fuerint tempus impletū per
functa munere in sompnū se pmissio clangore cō
ponit ut exciter dormientem. cui uicem muneris
traditura ē. at illa uolens accipit sortem. nec usu
mō inuita et pignior sompno renūciat. h impig
suis excutit e stratis uicem exequit. et quam ac
cepit grām par custodiam atq̄ officio repñcat. ideo
nulla discreto. q̄ desotō natural. Ideo tura custo

dia q̄ uolūtas libera. hūc eōā uolantes ordines
seruant. et hac moderacōne omne laborem alleu
ant ut p uices fungant ductus sui mune. pcedit
eniz vna et pcurrit ceteris. Deinde cōueniunt et se
q̄nti sortez ducendi agminis cedit. Quid hoc eō
chrius et laborem omnibus et honorem esse cō
munem. nec paucis arrogan potentiam. Sed qua
dā in omnes uoluntaria sorte transpñt. antiquis
huius reipublice munus. et instar libere ciuitatis
est. sicut a pñcipio accepta a natura exemplo a
uiū policiā homines exercere cepant. ut cōmūis
esset labor. cōmis dignitatē p uicem singuli pñi
curas discedent obsequia imperia. q̄ diuise. nemo
esset honoris exors. nullus immunis laboris. hic
erat pulcherimus reu status. nec insolētebat. q̄
q̄ ppetua pñte. nec diuturno seruicio frangebat
quia et sine inuidia erat ordine munens et tem
pis moderacōne delata. pmo. et tolerabilior ui
debat que cōmuni cadebat sorte custodia. Nemo
audebat aliūz seruicō premē. cui sibi successus in
honore mutua forent subeūda fastigia. Nemo
labor gūis que dignitas secutura releuaret. Sed
nūc q̄ inuenies hominē qui sponte deponat im
penū et ducatus sui cedat insignē. fiat q̄ uolens
numero postremus ex pmo. Nos autē non soluz
de pmo h eōā de medio sepe contendimus. Et si
mos discubitus in conuuiuo uendicamus. et ideo cō
semel delatū fuerit uolumus peruenire. et ideo cō
am ipsa laboris functio durius sustinetur.
Guadia debita constitucō. vñd guadio as aut
guadium constituere. uel guadium firmare
Et componit deguadio as. guadiā frangē. Inguā
Gubernio omis. mas. **G**uio as ualde guadiare
ge. i. gubernator. Et dicitur a gubernare et hi
Guberno nas nauī componit a cobibeo et hi
berna. Et dī gubernare regē custodire. et pñe p
tinet ad nauas. vñde et dī gubernare. i. cobibe
nare. i. cobibere hiberna. i. tempestates maris pñ
h gubnator quasi cobibemator. q̄ cobibeat pñ
tentia sua hiberna. i. tempestates marinas. et hoc
gubnaculū cū quo aliquid gubnatulū ul' timo na
uis. Actuum xxvij. Juncuras gubernaculorum.
Gula. a gala greco dī h gula le. i. anterior ps
colli. posterior dī tenuis. Et dī gula a gula. q̄ i
la ps colli solat esse candida. ul' gula dī a guttu
re. et in gulofus sa sum. i. leccator. Et compatur
fior issimus. vñde gulose sius me adhibum. et h
gulofitas ratis. Et cori gu. Vñde in aurora dīp
Cepas post manna turba gulosa pñt.
Gulo as aui are dī a gula. h non est in usu. et
gulo as aui componit degulo as. i. deuorare. uel
gulā a mantello ul' alia re auferre. ul' ualde gula
aptare. q̄ autē dī gulare q̄i gula dedere. et degu
lato q̄i gula deditus et hymologia ē Item ingu
lo as. i. in gulā mittere et deuorare. uel ingulato
ē mantellū ul' aliud gula aptare. Item transgulo
as. i. ultra gulā deorsum immittere. sed transgulo as
re. Item componit cū stringo et dī stringulo as
stringere gulā et interficere. Gulo as acm ē cum
omnibus suis compositis. Et cor hanc sillabā gu
sicut et gula. Vñde quidā. Indulgere gula noli q̄
uentris amica est. Item a gula gulo leccatore.
Gulonius guloni uel gulo in gulo gulas est.
gulus. a guttur dicitur h gulus guli genulū
uigi pñe rotundum ad modum gutturis.

Gummi. a gutta dicitur huiusmodi inordinabile lac
ma arborum quod est quasi gutta et primo gutta exit a
ligno. et inde durescit et fit gummi. et hinc gummo
ineptus. stultus. inutilis. importunus. et precipue in
uages itis mas. **C**omesacombibus recipiendis
geppne locus altus in flumine per tapinosim. tñ
sepe ponit pro mari uel pro loco profundo in mari.
qua tapinosim solent eda autores eleuare per ad
succinam epyreti istius scz magnus uel altus uel
uastus uel consimiliu. et dicitur gurgis a guttur. quia
e quasi guttur fluminis. A gurgis deriuat gurgi
as implere uel implere. Et componit ingurgito
bus suis compositis. Et cor pñl sicut et gurgites
in obliquis. Vnde ovidius de arte. Quo minime
cegie gurgite piscis erit. **I**ngurgito as in gurgis e
gurgilio. a guttur dicitur huiusmodi gurgilio omis quedā
ps in ore cui pñmū est rumen. cuius meatus ad
os et nare pñtendit. Habens uiam qua uox ad
linguam transmittit. ut possit uia collidere. Item
gurgilio inuenit pro quodam uime que comedit
scibi per c. vnde in c dixi de cuculio.
Cuculio dicitur hoc gurgulio quod e potius
mus pauper angusta secreta et tenebrosa uel lo
cus tenebrosus ubi turpia cōmnia fiūt.
ul ubi pisces mittuntur uel rete piscatoru. quia in
aquas cuculiones dephendē solent. Vnde in iob
gurgulio mōpmo. Nūq̄ impleb sagena pelle eius
ad gurgit ptinens. et dicitur a gurgis itis. et pro dñ
gurgit as pñl cor libū fre. i. frequēter gustare
gusto. tas in gustus uide.
Gustus. a guttur dicitur huiusmodi gustus tus. unus de
quor sensibus corporis. et in gustu as aut are. i. liba
re quod uulgo dicitur assazare. Et componit aggusto
as. i. ualde uel iuxta gustare. Item congusto as. i.
simul gustare. Item degusto as. i. ualde uel deorsus
gustare. Item regusto as. i. id est iterum gustare
gusto et eius composita neutra sunt.
Gutta. a guttur dicitur huiusmodi gutta. i. gutta
que cadit. hinc stillicidiū stilla cadens. Stilla enī
gutta est. i. gutta. et inde diminutiue dicitur stilla. dñ
aut stat aut pendet de rectis uel arboribus. quasi
glutinosā gutta est. vnde gutta quasi gluta. Inde
dicitur quedā infirmitas. Et scribit per duo t fm pris.
Et a gutta dicitur gutta as. i. guttatim cadere uel gut
tatim fundere. uel guttas perfundere. vnde h gutta
to as. Ingutto as. Pergutto as. Regutto as. Sug
gutto as. i. sub uel pau guttare. Gutto as pro gut
tatim cadē neutra est. Alias cū suis compositis e
guttus. uide in gando et in uentus.
Gutta. a guttur dicitur huiusmodi gutta. i. gutta
utim. i. guttatim aduerbiū. a gutta dicitur
utula le diminutiue parua gutta. **V**nde
utulus h quid minutus piscis. et dicitur a gutta
utur nou ge dicitur a gano ris et dicitur guttur qua
si gaur. quia inde gaurtus pcedit. Et producit
pñl pone. Vñ in auro. Quod guttur transiit nō
guttina. a guttur dicitur huiusmodi guttur. **C**omputur ibi

na no infirmitas gutturis que solet cū inflatione
gutturis euenire. vnde gutturnosus a vñ illam
Gutturniū nñ quoddam **H**abens infirmitatē
uas aquatile in inferiori pre pforatum quod in
ferius deguttat aquam. Et dicitur a gutta.

Guttus ti mas ge. genus uasis inguentarij p
breuitate a gutta dñs. vnde h guttū ti vngentū
in eodem repositū. Vñ iuuenalis. Nec ex orpōst
pauis regit inguina gutto.

Guua uel guua uas uitreū uel cucurbita qd uero
la dicit. et uide dñi a gula quasi gulosa in sang
uine accipiendo. uel a cucurbita ppter similitudi
nem. uel qd de ea fit fm hug. Pap uo dicit. Guua
uas uitreum que a latinis a similitudine cucurbi
te uentosa uocatur. que animata spiritu per igni
culum in superficiem trahit sanguinem.

Abel interpretatur iustus uel
luctus. quod nomine pñgu
rabat occidendus. Id et ua
nitas. quia cito solutus est
et subtrahitur.

Habena. Ab habeo dicitur h
habena ne. i. lorum. retina
culū freni. qd ea habemus
i. retinemus equos. Vnde

habenatus ta tñ. i. habenam habens. uel habena
ornatus. et habeno as. i. habenā regere uel habe
nam preparare et ornare. Et producit be.

Habenula le dimi. parua habena. Et cor pñl.

Habeo os ui itū componit cū ad et dicitur adhibeo
es. Item cū con et dicitur cohibeo es. Item cū ex et dicitur
exhibeo es. Item cū in et dicitur inhibeo es. Item cū
p et dicitur phibeo es. Item cū pre et dicitur phibeo
es. Item cū per et dicitur phibeo es. Item cū re et
dicitur rehabeo es. Habeo et eius composita sunt ac
tina pter cohibeo quod e neutra. Item omnia fa
ciunt pteriti in hui et sup in hui. et omnia cor

Habilis. ab habeo bes dicitur h et h habita uel hi
bilis et h bile. ad habendū commodus aptus et
oportunus. congruus. Et comparatur. vnde habili
ter lius me. et h habilitas tatis. et componit in
habilis. i. non habil. vnde h inhabilitas et cor bi

Habitabil. ab habeo es. uel habito tas. dicitur h et
h habitabil et h le. qd habitari pñt. Et componit

Habitabilis. i. non habitabil. et h habitaculū h
habito. ab habeo bes hui bitū bitu. u in o. fit
habito tas Et componitur cū con. et dicitur cohabito
tas. i. simul habitare Item cū in. et dicitur inhabito tas
i. incolē. intus habitare Habito et eius compo
sita omnia. sunt neutra. Licet enim habito sit fre
quentatiu. tamen qd significatiōem mutauit sui
simplicis. mutauit et genus cū significatiōe. quā
tamen non omnino mutauit qd qui habitat locū
aliquem frequenter illum h3. vnde cūz homo est
in expediciōe non dicitur habere loca in quibus ma
pōt ad tempus. quia non frequenter illa habet.

Habitus habitudinis In habitus est.

Habitus. ab habeo es dicitur h habitus us. i. quali
tas corporis p applicatiōez adueniens. difficile mo
bil. habitus iste nichil aliud ē qd habilitas ad ac
tū. Item habitus. i. uestimentū. ut iste monachus
habitu genit monachalem. Item habitus. i. status
uel uolūtas. uel appetitus. uel actus siue passio hñ
di. Item ab habeo habitus ta tñ pñpiū. Item ha
bitus ta tum ponit pro pingui. Et comparatur ti
or simus. et ab habitus deriuat hec habitudo di

nis id ē compō corpis ul' moles ul' pinguedo. Et
habitus dī apitudo ul' ppteritas habendi ul' con
uenientia. vñd habitudinarius nā nū qui aliqua
habitudine se habet ad aliquid. ul' quod pñz ad
Actenus quando scribitur p hā habitudinem
sunt due ptes. hac et tenuis. et duobus accentibz
debent pferri. s. qñ non aspiratur est vna ps. Et
penultima grauat. vide in actenus.

Haeriani. quidā heretici ab haerio dicti sunt hij
offere officium ul' sacrificiū p defunctis spernūt
Halo. ab alo lis ul' alitus ut dicit pñs uenit ha
lo as. i. spirare. halitū mittere ul' redolere. vñd ha
litus tus. i. odor. Et componitū halo tuz ex et sic
exhalo as. i. foras emittere. ul' de uita recedē. Et
ē neutz sicut et suum simplex. Ab halo as dī ha
litus. i. spūs ul' spiracō et pñd ha sic halo as vñd i
sus. Halitus est status alitus nutritus habetur.

Hamatus tā tum in hamus uide.
Hamis ihs mas ge. i. fustis aucupabilis. scz i
quā que sustinet rēbo quo capiunt fere. ul' que
leuat rete in quo capiunt aues. et dī ab hamus.

Hamus mi mas ge ē ferz recur. Et cor mi
uū cū quo capiunt pisces. Et prod pmas h amo
as eam cor. Vñ quidā. Vnam semp amo cuius
non solior ab hamo. Hamus ē etiā macula lori
ce. et tūc etiā producit pñam. Dī etiā hamus
asser condauis qui subregit terra in vineis sub
arboribus defendendis ul' in domo circa scriñla et
thezauros. ut si aliqñ fur ingreditur eius pedi
bus infigatur et ita fur dephendatur. Et tūc cor
pñam. Et ab hamus piscium ul' lorice dī hama
tus tā tū. i. curuatus ad modū hami. ul' vñcinis
circūdatus. ul' stamis contextus. Vñd reg pmo
h c xvij. Et lorica hamata

Hara re pro stabulo porcorū aspirat et cor pri
mam. s. pro altari prod pñmā et non aspiratur.
Hasta. ab astu p calli. Vide in a lā et in ara
do hec hasta te. qz astutū querit dñm in ea uten
da. vñd hastatus tā tū. et aspiratur hasta ad dif
ferentiā huius ubi asta modi impatiui. vñd mē
tum ibi crassecit aspiracō fm hugucionem.

Hastifer a vm. i. qui fert hastam. Et componi
tur ab asta et fero fers. Et cor penultimā ubiqz
ab asta et gero ris. et cor sti et ge pñl sillabas.

Hastile. ab asta dī hastile lis pñl prod. et est
diminutiū. et ponitur pro ligno lancee. et pro p
te candelabri a stipite directe procedente.

Hastiludiū dij. quidam ludus militū cū hastis.
scz quando equites currunt et frangunt hastas Et
componit ab asta te et ludo. Et inde hastiludi
or aris deponens. id ē talem ludum exercere.

Haud pro non ē adūbium negandi. Et scribit
per d. Et aspiratur. Item s pap. Haud secus non
aliter. haut procul non longe. Item inuenit aut
cōiūcho p t. et sine aspiracōne. sicut dixi in a lā

Haurio ris hausi haustū haurire attrahē et pro
pñe aquā de puteo. Et ponitur qñqz p euacuare
Qñqz p extenuare et consumē. Qñqz p bibē. Qñ
qz pro pcutere ul' ferire. Inde haustus a vm pñd
piū. et h haustus tus. i. attracō ul' euacuacō uel
bibicō. Inde haustim adūbiū. Inuenit etiā astus
sine aspiracōne. sed aliud significat sicut dixi in a
lā in suo loco. Haurio componit cū con et dicit
cohaurio ne abiecta n. i. simul haurio. et dehauri
o ns. i. ualde haurire. euacuare. Exhaurio ris in

eodem sensu. Haurio et eius composita sunt aci
ua. et faciūt pñtū in hausi. et sup in hausti. Et
nota qz cū uocalis pau debeat aspirari. tamen in
hac secūda psona scz haurio multū aspiratur in om
drām huius dōnis auzis. et grā consonij in om
nibus alijs psonis et modis illius uocal. Et ut dicit
in compositis multū aspiratur uocal. Et ut dicit
pñs in x li. Haurio ris si stum dñe causa assum
sit t. qñuis in aspiracōne dñe. Hoc dicit pñs. qz au
deo des deo mutata in sum etiā facit supinū auzū
et ad dñz istius haurio facit hausti interposita e
qz debet facere haustū. qz forma a pñtū in sum
dī h et h haustibilis et hoc le uel haustibilis et h
le. Et h haustorū quod etiā hauritōrū dī. scilicet
locus de quo haurit. et ubi haurit. ul' instaurat
tū hauriendi. Item ab haurio hauritōrū hauri
tozia hauritōrium quod pñet ad hauriendum.

Hausibilis in hauritōrium uide.
Haustra. ab haurio ris dī h haustra te quod
et h haustū inuenit. i. rota hauritōria. ab hauri
endo aquas. qd ē gigillus dī. qz in gū uisur.

Hausus in haurio ris exponitur.
Hebdomada. hebra grece latine septem dī. vñ
hebdomas adis. et h hebdomada de quā
heptomada. a numero septē diez quoz repetit
ne et menses et anni et secula paginē. Daniel ix
hebdomas vna. Et cor do. vñd hebdomadarius
ria nū. quod pñet ad hebdomadā. et h ebdoma
darius nū. qui p hebdomadā curam gerit p
is sup dñarijs. ul' etiā in choro officiū facit. Et
cit utis in e ebdomadarie. Et ut dicit pap. hep
domada debet feribi per p. Nam apud latinos p an
ta greco. i. septē latine. Sed qz apud quosdam. et dñe
d non repitur. transit p in b s quosdam. et dñe
hebdomada. uide etiā in e litera.

Hebdomas adis pñl cor tam in nō qz in gen
tius. et exponit in hebdomada. Et inuenit multis
ix c. dī eniz ibi. Confirmabat añ pactum multis
hebdomadis vna. et in dimidio hebdomadē mīl
sem. et interpretatur transiens. et h interpretacō mīl
tica est. qz ab eius stips transiret deus. nec pñtū
raret in eis translata ad gentes grā. Ex ipso emi
orti sunt hebrei. et ab heber deriuatus hebreus. uel
vm. quod interpretatur transiens ul' transiens. uel
transitor ppter dñm causam. qz deus iudei uoca
te transiret et recederet. ul' hoc nomine iudei uoca
ti sunt. ex quo mare rubrum transierūt. Vñd he
brei dicti sunt quidā heretici quasi transiētes. q
nomine admonent ut de peionibus ad meliora
transiant. et pñtinos errores relinquunt. et ab he
transiant. et pñtinos errores relinquunt. et ab he
transiant. et pñtinos errores relinquunt. et ab he

Hebenus nī penul. breuis hebraicus in lapidum
prod. se ge. arbor ē que ceta durecit in lapidum
cuius lignū nigrū est. et dicitur hoc hebenū. vñ he
benus a n. de hebeno existens. Et producit nī.
Hebes es ui ere. i. stupere. tardare. pigrescere. ob
tusi. obseruari obscurari. vñd hebesco dī inchoa
pprie tamen hebescit qui nature usu tepescit. he
beo cū omnibus suis compositis si qua habet re
neutqz. Et omnia cor he siue nomina siue uerba
ab eo uenientia. Ab hebeo dī hebes ris. i. pig. m
dus. obtusus. stupidus. amens. Et comparatur. cu
betior simus. vñd hebetior tūc ē sup in reia p
ius autē generis sit hebes dictū ubi agit de om
te in capitulo de genere nominū. ubi agit de om

ni genere. Et definit ablatius in e et in 3.
Hebescio dicitur in hebero exponitur.
hebero as aut suffocare obscurare. obsecrare he
betem facere. et hinc hebetes res idem quod hebe.
sicut ut fieri hebetem. unde hebetesco dicitur incho
are ab hebero hebetesco dicitur incho in eodem sensu
vero qui nature usu tepescit. Et omnia pōca cor
piunt he. Et est actiuum hebero.

Hebio onis ul' hebion onis. i. paup. Vñ hebe
oñe ul' hebeonite dicti sunt quidā heretici quasi
a paupate intelligent. xpm enī p puentuz so
lū uiz iustū putant effectum. hīj semen dei sunt
et ita tenent euangelium ut legem carnaliter ser
uent. hinc hebeoneus hebeoneū. et he
beonice nica nicum. ut hebeonica secta.

Hebionite in hebio exponitur.
hebio ab hebes dicitur hēbitudo inis. i. pi
tūm in papia et in moralibus gregoriū p bi. qui
abreus in heber exponitur.

Hecine sunt due ptes hec et ne. Et quatuor pñl
Vnde h non inclinat coniunctio endentia attentū
pcedentis syllabe ad se. i. iuxta se. quod accidit pp
corruptionem pcedentis uocal. dī enīz hecine cū
obderet dīc hecine. corrupta ē enim ibi syllabica
abiecit scz et. q non esset de substantia dicēonis
net habebat aliquem attentū p se cū careat signi
ficacōne et n sit dco. Et h factū est causa maioris
elegantie ul' causa necessitatis. quia non ē ponē
dus pñcipalis attentus sup aliquā syllabica ad
recōnem. cū penitus careat sensu. Et sic necessitas
cogit eam corripī. ne diceremus hecine posito a
curo accentu sup pñl. Et idem dīcā de hīcine Itē
dīcēne. et tūc debet legi non interrogatiue sed
adiectiue. Vnde h c tēnoz. Plausuū sup te ma
uerunt omēs transeuntes p uīā. sibilauerūt et mo
re. hecine. i. hec. Item xx c 35a. Hecine erat spes
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī

Hecine sunt due ptes hec et ne. Et quatuor pñl
Vnde h non inclinat coniunctio endentia attentū
pcedentis syllabe ad se. i. iuxta se. quod accidit pp
corruptionem pcedentis uocal. dī enīz hecine cū
obderet dīc hecine. corrupta ē enim ibi syllabica
abiecit scz et. q non esset de substantia dicēonis
net habebat aliquem attentū p se cū careat signi
ficacōne et n sit dco. Et h factū est causa maioris
elegantie ul' causa necessitatis. quia non ē ponē
dus pñcipalis attentus sup aliquā syllabica ad
recōnem. cū penitus careat sensu. Et sic necessitas
cogit eam corripī. ne diceremus hecine posito a
curo accentu sup pñl. Et idem dīcā de hīcine Itē
dīcēne. et tūc debet legi non interrogatiue sed
adiectiue. Vnde h c tēnoz. Plausuū sup te ma
uerunt omēs transeuntes p uīā. sibilauerūt et mo
re. hecine. i. hec. Item xx c 35a. Hecine erat spes
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī

Hecine sunt due ptes hec et ne. Et quatuor pñl
Vnde h non inclinat coniunctio endentia attentū
pcedentis syllabe ad se. i. iuxta se. quod accidit pp
corruptionem pcedentis uocal. dī enīz hecine cū
obderet dīc hecine. corrupta ē enim ibi syllabica
abiecit scz et. q non esset de substantia dicēonis
net habebat aliquem attentū p se cū careat signi
ficacōne et n sit dco. Et h factū est causa maioris
elegantie ul' causa necessitatis. quia non ē ponē
dus pñcipalis attentus sup aliquā syllabica ad
recōnem. cū penitus careat sensu. Et sic necessitas
cogit eam corripī. ne diceremus hecine posito a
curo accentu sup pñl. Et idem dīcā de hīcine Itē
dīcēne. et tūc debet legi non interrogatiue sed
adiectiue. Vnde h c tēnoz. Plausuū sup te ma
uerunt omēs transeuntes p uīā. sibilauerūt et mo
re. hecine. i. hec. Item xx c 35a. Hecine erat spes
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī

Hecine sunt due ptes hec et ne. Et quatuor pñl
Vnde h non inclinat coniunctio endentia attentū
pcedentis syllabe ad se. i. iuxta se. quod accidit pp
corruptionem pcedentis uocal. dī enīz hecine cū
obderet dīc hecine. corrupta ē enim ibi syllabica
abiecit scz et. q non esset de substantia dicēonis
net habebat aliquem attentū p se cū careat signi
ficacōne et n sit dco. Et h factū est causa maioris
elegantie ul' causa necessitatis. quia non ē ponē
dus pñcipalis attentus sup aliquā syllabica ad
recōnem. cū penitus careat sensu. Et sic necessitas
cogit eam corripī. ne diceremus hecine posito a
curo accentu sup pñl. Et idem dīcā de hīcine Itē
dīcēne. et tūc debet legi non interrogatiue sed
adiectiue. Vnde h c tēnoz. Plausuū sup te ma
uerunt omēs transeuntes p uīā. sibilauerūt et mo
re. hecine. i. hec. Item xx c 35a. Hecine erat spes
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī

Hecine sunt due ptes hec et ne. Et quatuor pñl
Vnde h non inclinat coniunctio endentia attentū
pcedentis syllabe ad se. i. iuxta se. quod accidit pp
corruptionem pcedentis uocal. dī enīz hecine cū
obderet dīc hecine. corrupta ē enim ibi syllabica
abiecit scz et. q non esset de substantia dicēonis
net habebat aliquem attentū p se cū careat signi
ficacōne et n sit dco. Et h factū est causa maioris
elegantie ul' causa necessitatis. quia non ē ponē
dus pñcipalis attentus sup aliquā syllabica ad
recōnem. cū penitus careat sensu. Et sic necessitas
cogit eam corripī. ne diceremus hecine posito a
curo accentu sup pñl. Et idem dīcā de hīcine Itē
dīcēne. et tūc debet legi non interrogatiue sed
adiectiue. Vnde h c tēnoz. Plausuū sup te ma
uerunt omēs transeuntes p uīā. sibilauerūt et mo
re. hecine. i. hec. Item xx c 35a. Hecine erat spes
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī

Hecine sunt due ptes hec et ne. Et quatuor pñl
Vnde h non inclinat coniunctio endentia attentū
pcedentis syllabe ad se. i. iuxta se. quod accidit pp
corruptionem pcedentis uocal. dī enīz hecine cū
obderet dīc hecine. corrupta ē enim ibi syllabica
abiecit scz et. q non esset de substantia dicēonis
net habebat aliquem attentū p se cū careat signi
ficacōne et n sit dco. Et h factū est causa maioris
elegantie ul' causa necessitatis. quia non ē ponē
dus pñcipalis attentus sup aliquā syllabica ad
recōnem. cū penitus careat sensu. Et sic necessitas
cogit eam corripī. ne diceremus hecine posito a
curo accentu sup pñl. Et idem dīcā de hīcine Itē
dīcēne. et tūc debet legi non interrogatiue sed
adiectiue. Vnde h c tēnoz. Plausuū sup te ma
uerunt omēs transeuntes p uīā. sibilauerūt et mo
re. hecine. i. hec. Item xx c 35a. Hecine erat spes
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī

Hecine sunt due ptes hec et ne. Et quatuor pñl
Vnde h non inclinat coniunctio endentia attentū
pcedentis syllabe ad se. i. iuxta se. quod accidit pp
corruptionem pcedentis uocal. dī enīz hecine cū
obderet dīc hecine. corrupta ē enim ibi syllabica
abiecit scz et. q non esset de substantia dicēonis
net habebat aliquem attentū p se cū careat signi
ficacōne et n sit dco. Et h factū est causa maioris
elegantie ul' causa necessitatis. quia non ē ponē
dus pñcipalis attentus sup aliquā syllabica ad
recōnem. cū penitus careat sensu. Et sic necessitas
cogit eam corripī. ne diceremus hecine posito a
curo accentu sup pñl. Et idem dīcā de hīcine Itē
dīcēne. et tūc debet legi non interrogatiue sed
adiectiue. Vnde h c tēnoz. Plausuū sup te ma
uerunt omēs transeuntes p uīā. sibilauerūt et mo
re. hecine. i. hec. Item xx c 35a. Hecine erat spes
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī

Hecine sunt due ptes hec et ne. Et quatuor pñl
Vnde h non inclinat coniunctio endentia attentū
pcedentis syllabe ad se. i. iuxta se. quod accidit pp
corruptionem pcedentis uocal. dī enīz hecine cū
obderet dīc hecine. corrupta ē enim ibi syllabica
abiecit scz et. q non esset de substantia dicēonis
net habebat aliquem attentū p se cū careat signi
ficacōne et n sit dco. Et h factū est causa maioris
elegantie ul' causa necessitatis. quia non ē ponē
dus pñcipalis attentus sup aliquā syllabica ad
recōnem. cū penitus careat sensu. Et sic necessitas
cogit eam corripī. ne diceremus hecine posito a
curo accentu sup pñl. Et idem dīcā de hīcine Itē
dīcēne. et tūc debet legi non interrogatiue sed
adiectiue. Vnde h c tēnoz. Plausuū sup te ma
uerunt omēs transeuntes p uīā. sibilauerūt et mo
re. hecine. i. hec. Item xx c 35a. Hecine erat spes
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī

Hecine sunt due ptes hec et ne. Et quatuor pñl
Vnde h non inclinat coniunctio endentia attentū
pcedentis syllabe ad se. i. iuxta se. quod accidit pp
corruptionem pcedentis uocal. dī enīz hecine cū
obderet dīc hecine. corrupta ē enim ibi syllabica
abiecit scz et. q non esset de substantia dicēonis
net habebat aliquem attentū p se cū careat signi
ficacōne et n sit dco. Et h factū est causa maioris
elegantie ul' causa necessitatis. quia non ē ponē
dus pñcipalis attentus sup aliquā syllabica ad
recōnem. cū penitus careat sensu. Et sic necessitas
cogit eam corripī. ne diceremus hecine posito a
curo accentu sup pñl. Et idem dīcā de hīcine Itē
dīcēne. et tūc debet legi non interrogatiue sed
adiectiue. Vnde h c tēnoz. Plausuū sup te ma
uerunt omēs transeuntes p uīā. sibilauerūt et mo
re. hecine. i. hec. Item xx c 35a. Hecine erat spes
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī

Hecine sunt due ptes hec et ne. Et quatuor pñl
Vnde h non inclinat coniunctio endentia attentū
pcedentis syllabe ad se. i. iuxta se. quod accidit pp
corruptionem pcedentis uocal. dī enīz hecine cū
obderet dīc hecine. corrupta ē enim ibi syllabica
abiecit scz et. q non esset de substantia dicēonis
net habebat aliquem attentū p se cū careat signi
ficacōne et n sit dco. Et h factū est causa maioris
elegantie ul' causa necessitatis. quia non ē ponē
dus pñcipalis attentus sup aliquā syllabica ad
recōnem. cū penitus careat sensu. Et sic necessitas
cogit eam corripī. ne diceremus hecine posito a
curo accentu sup pñl. Et idem dīcā de hīcine Itē
dīcēne. et tūc debet legi non interrogatiue sed
adiectiue. Vnde h c tēnoz. Plausuū sup te ma
uerunt omēs transeuntes p uīā. sibilauerūt et mo
re. hecine. i. hec. Item xx c 35a. Hecine erat spes
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī

Hecine sunt due ptes hec et ne. Et quatuor pñl
Vnde h non inclinat coniunctio endentia attentū
pcedentis syllabe ad se. i. iuxta se. quod accidit pp
corruptionem pcedentis uocal. dī enīz hecine cū
obderet dīc hecine. corrupta ē enim ibi syllabica
abiecit scz et. q non esset de substantia dicēonis
net habebat aliquem attentū p se cū careat signi
ficacōne et n sit dco. Et h factū est causa maioris
elegantie ul' causa necessitatis. quia non ē ponē
dus pñcipalis attentus sup aliquā syllabica ad
recōnem. cū penitus careat sensu. Et sic necessitas
cogit eam corripī. ne diceremus hecine posito a
curo accentu sup pñl. Et idem dīcā de hīcine Itē
dīcēne. et tūc debet legi non interrogatiue sed
adiectiue. Vnde h c tēnoz. Plausuū sup te ma
uerunt omēs transeuntes p uīā. sibilauerūt et mo
re. hecine. i. hec. Item xx c 35a. Hecine erat spes
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī

Hecine sunt due ptes hec et ne. Et quatuor pñl
Vnde h non inclinat coniunctio endentia attentū
pcedentis syllabe ad se. i. iuxta se. quod accidit pp
corruptionem pcedentis uocal. dī enīz hecine cū
obderet dīc hecine. corrupta ē enim ibi syllabica
abiecit scz et. q non esset de substantia dicēonis
net habebat aliquem attentū p se cū careat signi
ficacōne et n sit dco. Et h factū est causa maioris
elegantie ul' causa necessitatis. quia non ē ponē
dus pñcipalis attentus sup aliquā syllabica ad
recōnem. cū penitus careat sensu. Et sic necessitas
cogit eam corripī. ne diceremus hecine posito a
curo accentu sup pñl. Et idem dīcā de hīcine Itē
dīcēne. et tūc debet legi non interrogatiue sed
adiectiue. Vnde h c tēnoz. Plausuū sup te ma
uerunt omēs transeuntes p uīā. sibilauerūt et mo
re. hecine. i. hec. Item xx c 35a. Hecine erat spes
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī

Hecine sunt due ptes hec et ne. Et quatuor pñl
Vnde h non inclinat coniunctio endentia attentū
pcedentis syllabe ad se. i. iuxta se. quod accidit pp
corruptionem pcedentis uocal. dī enīz hecine cū
obderet dīc hecine. corrupta ē enim ibi syllabica
abiecit scz et. q non esset de substantia dicēonis
net habebat aliquem attentū p se cū careat signi
ficacōne et n sit dco. Et h factū est causa maioris
elegantie ul' causa necessitatis. quia non ē ponē
dus pñcipalis attentus sup aliquā syllabica ad
recōnem. cū penitus careat sensu. Et sic necessitas
cogit eam corripī. ne diceremus hecine posito a
curo accentu sup pñl. Et idem dīcā de hīcine Itē
dīcēne. et tūc debet legi non interrogatiue sed
adiectiue. Vnde h c tēnoz. Plausuū sup te ma
uerunt omēs transeuntes p uīā. sibilauerūt et mo
re. hecine. i. hec. Item xx c 35a. Hecine erat spes
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī

Hecine sunt due ptes hec et ne. Et quatuor pñl
Vnde h non inclinat coniunctio endentia attentū
pcedentis syllabe ad se. i. iuxta se. quod accidit pp
corruptionem pcedentis uocal. dī enīz hecine cū
obderet dīc hecine. corrupta ē enim ibi syllabica
abiecit scz et. q non esset de substantia dicēonis
net habebat aliquem attentū p se cū careat signi
ficacōne et n sit dco. Et h factū est causa maioris
elegantie ul' causa necessitatis. quia non ē ponē
dus pñcipalis attentus sup aliquā syllabica ad
recōnem. cū penitus careat sensu. Et sic necessitas
cogit eam corripī. ne diceremus hecine posito a
curo accentu sup pñl. Et idem dīcā de hīcine Itē
dīcēne. et tūc debet legi non interrogatiue sed
adiectiue. Vnde h c tēnoz. Plausuū sup te ma
uerunt omēs transeuntes p uīā. sibilauerūt et mo
re. hecine. i. hec. Item xx c 35a. Hecine erat spes
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī
mā ad quos confugimus in auxiliū ut liberaret
nos a facie regis assirioz. quomō effugere poterī

tus illi infusum ingenium esse huius atqz uirtutes
cū uideat istos in aquilonem tam solemnē obeū
te fecunditatis peregrinationem innati ingenio ppo
nē al' exiguo corpe tantū ualiditatis assumere. ut
maximas nauū plenius currentes uelis in medi
is fluctibus sistat. sic breuis pisciculus hechinus
tāta facilitate morat' nauē ingentē statuere. ul' q
radicatam mari herere uideas. nec moueri. Aliq
diu enī immobilem seruat. et in ista significacōe
scz p pisciculo prod' pñā. Vnde luc' vj. In medi
is hechinis aquis oculis qz draconū. **H**ecchi
nus pro irridio vñd dicit ambrosius in exam' vj
hechinus iste terreus quē uulgo irridium uocant
si quid insidiaz pñsentit. spinis suis claudic' atqz
in sua arma se colligit. ut qui cū qz euz contingere
putauit uulneretur Idemqz hechinus futuri pro
uidens. geminas sibi mēdendi uias munit. et qñ bo
ream statuz colligens septētrionalez obstruit qñ
nottho cognouit de regi aeris nubila ad septem
trionalem se conferat ut flatos declinet obuios et
e regione nociuos. et pñl in qualz significacōe

Hectecha che. dr solanū. vñd dicit glosa sup il
lud ezech' xli. hecetechas ex utqz pte rē hecetechas
quas rome uocant solaria de scenaculoz pietibus
eminencia ul' menialia ab eo qui ea primo inue
nit. h' etiam uult pap. dī etiam pibolus hecetecha.
Hector oris penl' genit' cor' **H**et pducit penl'.
sicut greca ppria in or. ut actor tons hector oris
Quid. hectora donauit pamo pce motus achilles
Hedera potest deuiaz ab hereto. et sic uidef' q
debeat aspirari. ul' deuiaz ab edus et sic non aspi
ratur. vñd de ea dixi in e littera.

Helchana interpretatur dei zelus ul' dei posses
sio. et cor' penl'. vñd in aurora. Helchana qui do
mini possessio dicitur illos.

Helyson. ab hely quod ē deus dī quoddā ubū
grecū scilicet helyson. i. misere. vñ dī xpe hely
son id est criste misere.

Helena penl' cor' ē ppuz nome cuiusdā mulieris
ely ul' hely ul' heloe nomina dei sunt apud
hebreos. et qd'z eoz interpretat' deus apud latinos
et hinc helcasar qd' interpretatur dei adiutorū. et
est el apud hebreos pñm nomen dei. secundum
helor. tertium heloe. ut dixi in el

Helyas interpretatur dominus deus. et h' fuit ex
futuri presagio. qz dum altercaref' cū qdringentis
sacerdotibus baalim inuocato nomine domini des
cendit de celo ignis sup holocaustum qd' euz ui
disset omnis populus cecidit in faciem suā et ait
dominus ipse est deus. ex hac causa tale prius no
men accepit. qz p eū postea cognouit populus do
minum deū. Idem et fortis dominus interpretatur
ul' qz eodē interfecit sacerdotes ul' qz achab ad

Hely lamazabatani de **H**uorificatem tollerant.
us meus deus meus ut quid me dereliquisti

Helyodorus ppum nomen cuiusdā viri. et in
uenitur penl' pñ. vñd orat' in smonibz. hospicio
modico rector comes helyodorus Inuenit' etiam
et cor'. vñd panteon. Corpus helyodori fodiunt
abiunt qz latenter. et h' michi magis placet. sicut
enim theodorus cor' penl' h' cōnem usum ita et he
lyodorus. licet aliqñ inueniatur penl' pñ. vñd Ju
uenalis. Lautoz pueros artem dicens theodorus.
quod auctoritati ascribimus.

Helios Ab hely quod est deus dictus est sol he
lios. quia pro deo olim reputabatur

Heliotropia In helyotropium uide.
Heliotropium. ab helyos qd ē sol. et tropos qd
est conuſio. dī h helyotropium pij. quedam hba
que ſolis motibus ſolia arcuata conuertat. unde
et a latinis. ſolſequiuz dī ſlam et ſole oriente flo
res ſuos apit. ſero claudit cū ſol occubuerit Ipſa
eſt quam latini mēculium uel ſiluatiam uocant.
hec et uiricaria. qz extinguit uiricas Item ab heli
os et tropos componit h helyotropia pie quedā
gemma ualde clara et pſpicua que colores mutat
ſm uariacionem colorū in ſole. unde nuba appet
in mane Vel ſic dī. qz poſita in libris eneas. radi
os ſolis immutat. ſanguineo colore reſcuſſos. h ex
tra aquā in modū ſpeculi ſolem accipit Itē inue
niē eā p eod lapide pſciſo h helyotropius pij.
eliſeus. interpretat dñj ſalus. qz multas uitutes
fecit. et ſamē pellens pplm a morte libauit et ſal
elyn interpretatur dñs deus. uel dñs **H**uaut.
dnator. ſiue deus meus iſte. aut deus meus ipſe.
eloe. in hely uide **H**eloy. in hely exponitur
hemicius. ab hemis et cicius componit h he
micius cici. i. medius circulus. unde hemicius
qñqz dī ſedes dimidium circulum hñs. i. arcum.
Hemma me. quedam meſura mediū ſextariū
continens Et dī ab hemis qd ē dimidiū. ul pē de
hemilius. ab hemis et olo **H**riuari ab emendo
quod ē rotū. cōponit hemilius lia liū. i. continēs
rotū et ſup medietatem. unde hemilius ca cum
hemis dñt gē. i. dimidium. et acuitur in fine.
Hemilpenum. Ab hemis et ſpera componit h
hemilpenum rij. i. dimidiū ſpere Et ſunt duo he
miſperia. ſcilz ſupius et inferius Supius colimg
nos et anteī noſtri Inferius colūt antipedes noſ
tri et eoz anteī. ſi tam uerū ē iſtos populos eſſe.
Hemiſtriciū. hemis qd ē dimidiū componit cū
ſtricos quod ē uſus et dī h hemiſtriciū. quaſi di
mitheus. ab hemis et the **H**midius uſus.
os. cōponit h hemitheus thei. i. dimidiū deus
ſcilz q ex pre patris ul maris ē tñ deus h potas
emitogū gij. ge neu. i. dimidia toga. et cōpo
nit ab hemis qd ē dimidiū et toga qd ē ueſtis
Hemitricus. hemis componit cū trice qd eſt
tercium. et dī h hemitricus trice. i. febris acuta
Et ſunt tres hemitrici. minor. medius. et maior.
enatini gigantes ſiue robuſti ſiue potentes aut
humiles conſurgentes.
Hemon. uallis triſtitię. uel uall interfectionis
Hepta grece. latine dicitur ſeptem.
Heptimembris. In e littera exponitur
Her grece. latine dicitur terra.
Herba be. dī ab aruo. Jacto enim ſemine in ar
uum. nō longo tempe poſt ipm pullulat in her
bam. uel qz terre fixis radicibus adhēt. unde hoc
herbarium rij. locus ubi hbe habundant Et ab
herba. dī herbo bas. Et eſt herbare herbam paſ
cere. uel hba ornari. induē. Herbo componit ab
herbo as. coherbo as. deherbo as ab herba remo
uere. Inherbo as. Et eſt actiū herbo cū omnibus
ſuis compoſitis. Item ab herba hbeus a um de h
ba ſciis. ul ad herbā ptinens. ul uiridis. Item ab
hba herboſus ſa ſum. plenus et abundans herba
Et compatur. unde h hboſitas ratis. Item ab her
ba herbidus a um penl cor. i. herba plenus hbo
ſus ul qui habet hba. Et compatur. vñ h herbo
Hertheo. ab hbo as dī hbeo es ui **H**irās ratis
eſſe ul fieri hboſum ul uiridem. et hinc hertheo

dis dī inchoatū. Vnde aug de ciuitate dei in v. h
militer herbeſcunt ſtaueſcunt pubeſcunt.
Herbilis. ab hba dī h et h herbil et h le penl
cor. i. hba abundans. hbil et uocat anſer herba
erbo as in herba exponitur.
Herbecula le penultima cor dimi parua herba.
herbeſco ciſ ui tñ. componit ab hereditate et co
do ul ſcindo. et ē herbeſcere diuide et h herbeſco. i. di
tem inter heredes. vñ h et h et h herbeſco. et ſm
uidens. et herbeſcendus da dū. i. diuidendus. da dum
antiquos mutata e in u dī herbeſcendus da dum
.i. diuidendus. et hinc herbeſcunda te. et herbeſcun
de indeclinabile inueniē in legibus. id eſt diuiſio
hereditatis inter heredes.
Herbeſcendus da dum in herbeſco uide.
Herules liſ qñ heris deos. i. lire glorioſus. Ab
heris quod ē lis et deos. ul quaſi heres glorioſus
ab heres et deos. ul quaſi heres. i. dñe ſz unone
gloria. ab hera et deos. vñ herculeus a um. et h
herbus. ab heres et h heres **H**erulus a um. et h
bus bi. i. infernus. qz nimis adheret illi quem ca
pit. Et ē herbus aprie tartarus. ſcilz p hñdū m
mus locus inferor. de quo dī. qz in inferno in morte
ē redempco. Ad illum locum non dñit in ope
xpūs. nec in dampnatos extrahit. Vnde in ope
dī. Ero morſ tua o mors. ero morſ ſz eleuor
Omoridit enis infernū. qz inde prem ſz eleuor
extrahit. et prem ſz dampnatos ibi reliquit. Et
corripit penultimam herbus. Vnde herbi qz licet
ſecundo. O utinam cōi qz deis herbi qz licet
hereditate pe. cō ge. qui hereditas et capio. et
et componit ab herediū ul hereditatem **H**ereditas
Hereditate te cō ge. qui hereditatem ab heredi
alrenus. captat ul pete. Et corripit pe.
Hereditas uel hereditum. Et corripit pe.
Hereditanda de cō ge. qui alterius hereditas ul her
ſcindo et auferit. et componit ab hereditas et capio. et
herediū et ſcindo dī. **H**ereditacula le dimi. parua
Hereditalis. ab hereditas dī hñc et **H**ereditas
h hereditalis et h le. et hereditarius rā tñ in co
dem ſenſu. ſcilz ad hereditatem pertinet.
Hereditatem accipit ul accipere debet.
Hereditarius in hereditalis exponitur.
Hereditatus tus mal ge. i. hereditas. et dī ab her
heredito as in heredo as uide. dī ab heredo as. her
herediū dij. i. poſiū hereditas. dī heredo as. her
heredo. ab heres ul herediū dī heredo as. her
tem facere ul hereditatem dare. et ē hereditas ag
as ſie. Vel poteſt denari ab hereditas et hñc
utqz componitur coheredo as et cohereditas et hñc
Exheredo as. et exheredo as. i. ex hereditate heredo et hñc
hereditatem auferre. Et ſunt actiua heredo et hñc
heredito cum omnibus eoz compoſitis. Et corripit co.
penultimam heredo. h heredito colens. componit
Heremicola le ſe ge. i. heremū colens. Et corripit co.
tur ab heremus et colo ul colens. Et corripit co.
Heremipera te cō ge. q heremū pete. Et corripit co.
heremita. ab heremus dī heremita et hñc heremita
ſi ab aſpēu hominū remotus. moza ē hñc heremita
mo ſolitaris. Id ē anachoreta. vñ heremus mī. ſz ge.
heremiū ij. i. hñmus. et dī ab heremus mī. ſz ge.
heremus. ab heres et dī h heremus mī. ſz ge.
p contrariū. qz nunq ul raro fiat ibi manſio. ul
heremus cui ē inuia ſolitudo ubi nunq habita
ul heremus a remoueo. qz remota a reſpēu hominū

tempibus desinit in quibus sic uterq; sexus appet.
nec ex quo potius debent accipere nomen incertum
sit. A meliore tamen h̄ ē a masculino ut appella
rent loquendi consuetudo preualuit. Nam nemo
vnq̄ androgenas aut hermofrodeas nūcupauit.
Et querit aug. utruq; huiusmodi monstruosa ho
minū genera traxerūt originē ex adam h̄ ad hoc
respondetur in monstro monstras.

Hermadeo consueverūt in priora siue monſ glo
bosus interpretatur. Et acuitur in fine.

Hermene grece latine d̄r interpretacō. vñ h̄menia
nie interpretacō. fm̄ grecā dedinacōnem hermeni
as facit gñm. quod componit cū peri et d̄r peris

Hermeneuma. ab hermene d̄r h̄me **H**menias
neuma tis. i. interpretacō. vñ h̄meneumazō zas. i.
hermenenticus a cum. i. interpre **H** interpretari
tatis. et d̄r ab hermene ul' hermenia nie quod ē
interpretacō. vnde quoddam genus loquendi d̄r
hermenenticū. i. interpretatiuū. quo scz aliquā rem
interpretamur. i. exponimus uel enarramus. ut in
rethorica orōne ul' in uulgari sermone. Sunt enī
tria pīcipalia genera loq̄ndi. scz dragmaticum di
dascalicū. hermenenticū siue enarratiuū. Dragma
ticū ē quod inter interrogantē et r̄ndentē ūlatur.
quod scilicet descisum ē freq̄nti interrogacōne. ut
in dyaletico tumultu. Et d̄r dragmaticū quasi in
terrogatm̄. a dragma atis quod ē interrogacō. di
dascalicū est quod consistit inter doctorem et dis
cipulum. et d̄r didascalicum quasi doctrinale. a di
dascalo qd̄ ē doctor ul' magister. Hermenenticū
siue enarratiuū est quod consistit inter continuā
orōnem decurrentē et audientē. ubi vnus continu
e loquit̄ alter ul' alteri tacent et audiunt. et dif
fert a didascalico in hoc qd̄ illud fit de doctrina. il
lud uero minime ē doctrinale fm̄ hug. Vel h̄ ali
os dic qd̄ tria sunt genera loquendi. scz didascali
cū dragmaticū et hermenenticū. Didascalicū ē doc
trinale a didascalo doctore et hoc ūtitur inter ma
gistrū et discipulū ut patet in donato. Et iste mo
dus tractandi d̄r socraticus. qd̄ socrates pmo fuit
usus dialogo. i. duali sermone. introducendo vnū
querentem et alterū r̄ndentem. Hunc autē modū
tenet ḡg in dialogo et ego tenui in q̄nibus aīe
ad spm̄ in quodam libro quē compilaui in theo
logia. ubi anima tamq̄ discipuli formā sumens.
interrogat. et spūs tamq̄ doctor respondet. Drag
maticū. i. interrogatm̄ inter disputantes uersatur
ut in dyaletica. et d̄r a dragma tis quod ē questi
o ubi indicat qui r̄ndet. Hermenenticū. i. interpre
tatiuū. locū habet in causis ubi est sermo continu
us et iudex ordinarius qui cām decidere debet. Et

Hermes. ab hermene d̄r h̄ her **H** d̄r ab hermes
mēs me. ul' h̄ h̄mes mis ul' h̄metis. i. interpretat̄is
vñ et incurius d̄r ē hermes. qd̄ ē interpres dei
et hominū. et hinc h̄ herma h̄me. vñ h̄ hermula
le dimi d̄r ymagō incuri et itabia. Et hinc etiam
tractum ē ut quelibet statua et p̄cipue sine mani
bus dicatur herma ul' hermula le. Similiter capi
tellū columnne inferius uel supius quod superpo
nitur ul' supponitur columnne dicitur herma. her
ma etiam apud grecos masculus dicitur.

Hermonogenes ginis pñl' cor p̄pūm nomen unī.
hermon onis mons est. Et acuitur ultima.

Hermula le pñl' cor in hermes exponitur.

Herme lingua sabina saxa uocantur.

Hernia nie. ab herne ul' hermicus d̄r h̄ hernia

scz tumor ul' defluxio intestinor' in mentula. vñ
Hereticus ca cū pñl' cor. i. **H**ereticus sa sum
saxosus. ul' menticulosus ul' qui habitat in locis
saxosis ul' menticulosus. Et dicitur ab heretice. Vir
gilius. Et rosarios heretica saxa colunt.
Herodes interpretatur pelliceus ul' gl'osus. data
etymologia ē. Et scias q' tres fuerunt herodes.
Primus fuit herodes ascalonita filius antipatri
prius alienigena regit in iudea post iherosolymam.
Iste totū regnū obtinuit dolo. Iste herodes interfecit
pueros bethlehemitas a bimatu et infra. fuit ali
us herodes antipas. qui fuit filius istius sub quo
passus est dñs. Luc' xxij. qui etiam decapitavit
iohannē ut habetur mathei xiiij. Iste id herodes
adiudicantē cesare impatore successit patri in ga
lilea. et frater eius archelaus in iudea. fuit et ter
cius herodes qui dñs est agrippa nepos fuit mag
ni herodis. a quo iacobus frater iohannis occi
sus est gladio. ut habet actū xxij. Primus ergo
herodes dñs ē ascalonita. secundus antipas. Ter
cius agrippa. Vñ ūsus. Ascalonita necat pueros an
tipa iohannē Agrippa iacobū claudens in carcere
Herodias. Herodes et h' herodius dij **H**erodias
inueniē pro eodem. et i' genitū mutata in a et al
sumpta des fit h' herodiades ade patronomicū. i.
filius ul' nepos herodis. et hinc subtracta de silla
ba fit hec herodias herodiadis id est filia uel nep
tis herodis Et acuit penultimā herodias in nomi
natō. sed in genitō eam grauat.
Herodius dij idem ē quod herodes. Item her
odius ē rapacissima avis omnī uolatiliū maior.
qui et aquilā vincit. Ita dicit glo sup illud psal.
Herodij domus dux ē eorū. Alia l'ā. fulice domus
Item deus xiiij. Sup illud. Hec autem comedet
accipitrem iuxta genus suū herodū rē. Dicit inf
linearis uulgo gylfalso dñ. qui aquilā rapit. her
odion onis idem ē quod herodius. pap' uero dicit
Herodius grece fulica in ps ardea putatur.
Heroicus ca cū ab heres dñ. unde heroicū cum
heroica gesta sunt que de magnis uiris. et heroi
cus inuenitur pro dactylicus. q' gesta heroum dac
tilico metro solent describi. Vñ ps in pmo mino
ris dicit de quodā ūsu. Est enī dimetū iambicum
coniūctum pentimemeri. heroicū id ē dactylicū. Et
Herois. ab heros dñ h' he **H**er' pñl' heroicus
rois dis bazonissa scz uxor herois. et hinc instit
latus ē liber ouidiij eplā. Incipit liber heropdū
q' fere omīs epistole in eo contente sunt misse ab
heroidibus ad uiros. Et si aliqua ē ibi missa a ui
ro ad mulierem non est de proposito auctoris.
Heronicus ca cū. i. heroicus ul' antiquus. et dñ
Heros. ab her ul' herus dñ **H**ab heros. et cor ni
h' heros herois. i. bazo. uir fortis et sapiens et po
tens quasi uir herus. i. quasi dñs terre. ul' heros
quasi ethereus. quia p fortitudine et sapientia ce
lo dignus ē Proprie quidem heroes dñr qui olim
post mortem credebantur deificari ob sua merita
ut hercules enee et consimiles. et ē hoc nomen
tractū a iunone. grece enī iuno dñā est hera. vñ
quidā eius filius heros dñs ē Sed h' fabula mis
tice signat hoc q' aer iunoni deputat ubi uolunt
heroes habitare. quo nomine appellant alicuius
menti animas defunctorū quasi uiros ethereos ul'
aereos et celo dignos ppter sapientiā et fortitudi
nem. ab her ergo ul' herus ul' hera deriuatur he
ros. et q' dñ heros quasi ethereus ul' aeris ethy

Herz. ab her dñ h' herus h' dñs **H**erologia ē
terre. ul' ab heres es. quia alij innititur ei. vñ
hec hera id est domina. Et cor e. Vñ e. **H**erologia ē
tiliter feruit nemo duobus heris.
Hesitas dñe interpretatur adiutor.
Hesito. ab heso sas dñ hesito as auū ūbum fre
quod sepius p dubitare inueniē. vñ dñ hesitas
onis. et inde h' hesitatio. i. dubitatio. a vñ simi
a vñ. i. dubitatio. et hesitatio. i. dubitatio.
Heso as. ab heres es h' sum su. u. **H**esitatio ē in ū
in o fit heso as ūbū frequitatio. ne. i. hispani
Hesperia. ab hesperus h' hesperia ne. i. hispani
a. ab hespero stella que in ea pte lucet. et h' ē uo
ra hesperia respiciū p'alie. que dñ similit' hesper
a. Siquidem hesperus frater atlantis pullus a ge
mano p'alia tenuit. eam q' de suo nomine p'ali
ne regionis quā reliquerat hesperus appellauit. h
ergo dñs hesperia sine additamento p'ali
fiat. si addis aliquid h' dñs ultimā ul' comi
care nūc hispaniam. ut si dicas magnā ul' p
tale. ul' nunc p'aliā ut si dicas magnā ul' p
mitem. et hinc hesperus a vñ. i. hispania. Et
calicus. et h' hesperis rois p'alia ul' hispania. Et
hinc filie atlantis dñe sunt hesperides. uel ab his
pania uel a patuo hespero.
Hesperus ra re di **H**esperides in hesperia uo
cūt greci. i. hora que est inter diem et noctem. ut
inter noctē et dies unde h' hesperus h' eadē dñe
tal' que in uespē post solem app'et. Et cor p
Hesper quodā mu **H**esperus et acutur in nū p' heri
lier fuit. Et ē indeclinabile. Et acutur in nū p' heri
Hesternus. ab heri dñ herenū na nū p' heri
nus causa alteritatis uirande. Hesternus dñs heri
heri. et hesternus cibis. i. heri coctus scz ab heri
Hethes hethes hethes penult **H**ethes
ma producta. uide in suo loco.
Heu interdictio dolentis. Inueniē ad eu sine h
ex dicunt greci sex.
Hexa grece. i. sex. et inde apud nos hexas hex
exadis in hexa uide **H**exa quod ē sex et
exameron componiē ab hexa quod ē sex et
meros quod ē dies. In hexameter ab hexa quod ē sex
Hexameter componitur ab hexa quod ē sex et
metr. In hexameter a vñ ūsus naturaliter sex
metris ul' pedibus. Et cor pñl' hexameter p'ali
metr. Vñ quidā. fungit hexameter p'ali
Hexaprotus a vñ componitur **H**exaprotus
ab hexa quod est sex et protus casus. Et cor pñl'
aprotus a vñ penl' cor. i. nomen sex casus h' p
Vñ illa nomina dñr hexaprotus h'nt in diu
et vno gnē sex diuīas terminaciones h'nt in diu
Hiacus ci mas ge. i. bacchus **H**iacus ci mas ge.
et dicitur ab hio as quia facit uenas h'nt
Virgilius Populus althe gratissima uitis h'nt
Hiates. hyados grece latine dñ pluuia. vñ h'nt
as adis quodā signū celeste et quodā h'nt
liū signū p' dñi h'nt. et h' signū ē in fronte omo
ri. et dicitur hyades ab hyados. q' oia h'nt
unt pluias. unde et latini succulas illas apellat
ul' dñr hyades ab p'cor quod ē aqua. Et cor pñl'
penultimam hyades. Vñ in aurora dñr h'nt
ce dicuntur h'nt grece q'nt pluiarum.
Hyalin grece latine dñ uir. Vñ h'nt h'nt
dam genus purissimi uiri. Vñ h'nt h'nt
uitreus. Et acutur in fine h'nt.
Hias adis in h'nt uide.

beruuenias in uenia uide.
tempus est. ab hysma

hibernicus ca. cū. et h̄ et h̄ hiberniensis et h̄

hibernicus ca. cū. et h̄ et h̄ hiberniensis et h̄

berus a vum gentile. Et dca ē hispania. et hinc hi

gentis hispanie et quemlibet de illa gente.
 et causa dñtie ad nomen fluminis et gentis.

hinc hiberis tantū. et ōz hiber a v̄m. et hiber ri.
pente que ē ultra

liberus. De his etiā dicit p[ro]p[ri]et[as] de no
minibus secūde de d[omi]n[ati]o[n]e

prolatū solū in

positū ut celiber celtiben. Celti enī dicuntur.

panus, et hibernis. Dicitur nomen mixtum

luc in iiii. Qui tamen et hiber ri p hif
luc in iiii. Qui tamen et hiber ri p hif
luc in iiii. Qui tamen et hiber ri p hif

et est huius huic p[ro]nomen est secund[um] mod[um]

...decedere dedinacōnis. Illud q̄ possumus sci
huic. Omni p̄ monaglabo...

et his pluralibus dnm. ut ille illius illi illi

si plurales huius debet et aspirari. Sed ii et

ut dicitur } debent pferri ut si
batur prius

causae huius promini hic et hec et haec

addit huic pronomini in his casibus d in g

bi in hierusalem est.

hemisphaerium parua hiems. quod est dimidiū dz h̄ hiems
et dimidium ad usq̄

Et nota qd in h

hiems. et hinc in ele...

bieme demorari u' in p'prietate

[illegible]

...us interpres te sup gentes et regna. et a
tus ul' filius. i. fiamus ul' mō
ceban' sacro ul' mō

... ut mundus ut sanguine tinc
... uti deputatus. sicut uasa templi di
... q. sacro uti deputatus. sicut

aplicata fuerit, fuit enim

Hierosolima in hierusalem uide. Et cor pñl.
Hierosolimipeta pñl cor peregrinus petens hie

Hierusalem. hicbus apum nomen fuit cuiusda

um. unde hieruleus a um. hierulei edificauerunt
hierico. quasi hierico. et qz hierus hierusalē. am
pliauit ideo hierusalē p̄cā est hierus. Siquisqz

hierusalem primo dicta ē salem. a conditore q̄ di
cebatur salē. ad heb̄ vij c. postea dicta est hiebus

ab ampliatore qui dñs ē hiebus, ul' ab hiebus
is hītoribz. postea ill' duobz nōibz cōiunctis p
composuim' fr' hiebus et salu' pñte cōiunctis

componem. i. e. hiebus et lalem dicta e hierusalem
quasi hiebusalem. et sic uidet h nomen esse pfe
rendu p geminu s. Sz dic q in compone vnuz s

abijt. Hec postea a salomone dca est hierosoli
ma. quasi hierosolimonia. ¶ Et notandū q inue

nitur h̄ hierosolima hierosolime. et hec hieroso
lime max. et hierosolimis inordinabile in eodem
sensu. scz n̄ illa quiritur. et hoc sc̄i communis a no

etis solima dca est. et postea ab elio adriano uo
cata ē elia. In ipsa ē sion. que hebraice speculacō

interpretatur. q̄ in sublimi constructa est. et de lō
ge uenientia contēplāť Hierusalez autē grece lati

ne pacifica ul' uisio pacis interpretatur. **E**t scias
q' hierusalem historice ē nomen ciuitatis cuiusdā
toponimie est tunc urbs sctae illius.

tropologice est typus anime fidelis. Allegorice h-
guza est ecclesie militantis. Anagogice typū gerit
ecclesie triumphantis, ut plenius dictū est in al

legoria. **E**t scias q[uod] ciuitas hierusalem euerfa
est a nabuchodonosor. restituta est a neemias. Et

a ihesu summo sacerdote. Cuius autē a romanis. re
stituta est ab helio adriano. s; non in eodez loco
nec in i; finē. s; ad eundē. s; finē. illud 26. ann.

posuisti ciuitatē in tumulū. urbem fortem in rui
nam. Quare in alio locō sit hierusalem mō q̃

esset cū fuit dñs crucifixus. paret ex hoc q̄ locus
in quo crucifixus ē dñs et ortus in quo sepultus

ē mō sunt in medio ciuitatis. et tūc erat ext^a Vñ
aplūs ad heb c xiiij. Propter quod ihūs ut sanc

hicarei populu p suu sanguine extra porta pal
rem psum nomen uiri **I**us est. uide in ariel
est. et interpretatur natione uel facione. siue com

...interpretatus patiens dei laqueum... con

Historicus q̄ historiā describit ul' narrat. et cor
historiographus pñl cor in historia est. **H**is
istorio. ab histerion quod ē gesticulari. dī hic
histerio onis. q̄i histerio. i. gesticularior. ioculator.
qui diūfos gestus et habitus hominū scit repñ
tare. vñ histerionel dicebantur repñtatores come
diaz qui in recitacōne lauas sue faciei apponen
tes representabant habitus et gestus diuerforū
Histrix turcis in hister uide.
Hulcus ca cū hians spissus rimosus. et dicitur
ab hio as. In estate terra ē hūlca cū ē hīsa et ri
mosa calore solis. Et componit semihulcus ca cū.
aliquantulum hians. apertus ex parte.
Hoc est. et id est sunt due pres. Et ad hoc in
telligendū nota q̄ nomina componuntur cū
ūbis p omīs casus. excepto nō et utō. ut dixi in
ij pte in c de figura composita nominis. vñd pa
ter cū dicitur marcus id ē tilius. ul' marcus hoc ē
tilius. id est ul' h est non p̄t esse dco composita
q̄ constat ex nō et ūbo. et ita non sunt coniūcti
ones expositiue. ut quidā putauerunt. q̄ nec eciā
tal spēs coniūctionū inuenta ē Et sic ē dicendum
q̄ sunt orōnes expositiue et non dōnes compo
site. et illud p̄nomen hoc uenit demonstratue. et
h p̄nomen id relatiue. et respicit intellectū prece
dentis termini et non suppositum. Et ideo sumit
in neutro genere. et in singulari numero.
Hodie adūbiū tempis. i. hoc die. et pro semp
ponitur. Et componitur ex hoc et die. In de hodi
emus na num. Et producit e hodie p̄idie.
Homero centonas. Iero in eplā ad paulinū dīc
Quali non legerimus homero centonas et uigilio
centonas. i. opuscula de ūsibus homeri et uirgilij
composita. et p̄d to. Et scias q̄ homero centonas
et uigiliocentonas exceptiones quedam sunt de li
bris homeri et uirgilij in duobus libris redacte.
in quibus multi ūsus p̄dcoz auctoz intencōnū
adaptant x̄po. Quedā sane exceptiones homeri
et uirgilij transcurrentes ubiq̄ inueniunt aliq̄o
quod sue materie possent adaptare p̄cto signa
uerūt. ut qñ compilarent p̄mptius inuenirent. et
ab huiusmodi punctacōne centones dñr scripta
ex ūsibus compilata hincinde collectis h̄ materiā
continuatis. Cento enī ut dicitur est ūbū gēū. Jō
quod pingo. Vñd dī h̄ cento tonis idem quod
punctus. Et ordinatur h̄ uigiliocento onis. et hic
homero cento onis. vñd uigiliocentonas et home
rocentonas sunt acci greci. et non actiūtur in fine
Homicida de pñl p̄dō hominē cedens. et cōpo
nit ab homine et cedo dīs. De homicidio casuali.
Hominium hominij. generis **H**abes in casus
neutri. ab homo dicitur id est hominis seruiciū
Homo. ab humus dī h̄ et hec homo. quasi hu
mo quia ex humo est factus. In de quatuor dimi
Vñd dicit p̄is in iij li. Homo homūculus dī et
homūcio et homullus et homullulus Et idem in
eodem dicit q̄ geminant l ante us ul' a ul' ū. In
ulus la lum faciūt itez diminutina. ut homullus
homullulus. panxillus panxillulus. Et p̄t dīc q̄
homo quatuor dimi habuit p̄pter eius quatuor
transgressiones. Prima fuit in paradiso. Secunda
legis naturalis Tercia legis mosaice. Quarta legis
euangelice. Diminutus ē homo eciā in tempibus
quia antiquissimi ut dicit p̄s in vj li ordinabant
homo homonif h̄ mutata ē o p̄dō in i cor. et di
cimus hō minis. Vñd ennius. Vulturis in siluis

Histricus q̄ historiā describit ul' narrat. et cor
historiographus pñl cor in historia est. **H**is
istorio. ab histerion quod ē gesticulari. dī hic
histerio onis. q̄i histerio. i. gesticularior. ioculator.
qui diūfos gestus et habitus hominū scit repñ
tare. vñ histerionel dicebantur repñtatores come
diaz qui in recitacōne lauas sue faciei apponen
tes representabant habitus et gestus diuerforū
Histrix turcis in hister uide.
Hulcus ca cū hians spissus rimosus. et dicitur
ab hio as. In estate terra ē hūlca cū ē hīsa et ri
mosa calore solis. Et componit semihulcus ca cū.
aliquantulum hians. apertus ex parte.
Hoc est. et id est sunt due pres. Et ad hoc in
telligendū nota q̄ nomina componuntur cū
ūbis p omīs casus. excepto nō et utō. ut dixi in
ij pte in c de figura composita nominis. vñd pa
ter cū dicitur marcus id ē tilius. ul' marcus hoc ē
tilius. id est ul' h est non p̄t esse dco composita
q̄ constat ex nō et ūbo. et ita non sunt coniūcti
ones expositiue. ut quidā putauerunt. q̄ nec eciā
tal spēs coniūctionū inuenta ē Et sic ē dicendum
q̄ sunt orōnes expositiue et non dōnes compo
site. et illud p̄nomen hoc uenit demonstratue. et
h p̄nomen id relatiue. et respicit intellectū prece
dentis termini et non suppositum. Et ideo sumit
in neutro genere. et in singulari numero.
Hodie adūbiū tempis. i. hoc die. et pro semp
ponitur. Et componitur ex hoc et die. In de hodi
emus na num. Et producit e hodie p̄idie.
Homero centonas. Iero in eplā ad paulinū dīc
Quali non legerimus homero centonas et uigilio
centonas. i. opuscula de ūsibus homeri et uirgilij
composita. et p̄d to. Et scias q̄ homero centonas
et uigiliocentonas exceptiones quedam sunt de li
bris homeri et uirgilij in duobus libris redacte.
in quibus multi ūsus p̄dcoz auctoz intencōnū
adaptant x̄po. Quedā sane exceptiones homeri
et uirgilij transcurrentes ubiq̄ inueniunt aliq̄o
quod sue materie possent adaptare p̄cto signa
uerūt. ut qñ compilarent p̄mptius inuenirent. et
ab huiusmodi punctacōne centones dñr scripta
ex ūsibus compilata hincinde collectis h̄ materiā
continuatis. Cento enī ut dicitur est ūbū gēū. Jō
quod pingo. Vñd dī h̄ cento tonis idem quod
punctus. Et ordinatur h̄ uigiliocento onis. et hic
homero cento onis. vñd uigiliocentonas et home
rocentonas sunt acci greci. et non actiūtur in fine
Homicida de pñl p̄dō hominē cedens. et cōpo
nit ab homine et cedo dīs. De homicidio casuali.
Hominium hominij. generis **H**abes in casus
neutri. ab homo dicitur id est hominis seruiciū
Homo. ab humus dī h̄ et hec homo. quasi hu
mo quia ex humo est factus. In de quatuor dimi
Vñd dicit p̄is in iij li. Homo homūculus dī et
homūcio et homullus et homullulus Et idem in
eodem dicit q̄ geminant l ante us ul' a ul' ū. In
ulus la lum faciūt itez diminutina. ut homullus
homullulus. panxillus panxillulus. Et p̄t dīc q̄
homo quatuor dimi habuit p̄pter eius quatuor
transgressiones. Prima fuit in paradiso. Secunda
legis naturalis Tercia legis mosaice. Quarta legis
euangelice. Diminutus ē homo eciā in tempibus
quia antiquissimi ut dicit p̄s in vj li ordinabant
homo homonif h̄ mutata ē o p̄dō in i cor. et di
cimus hō minis. Vñd ennius. Vulturis in siluis

miseri mandebat hominem. Item ut dicit greg in
iii moral Scriptura sacra tribus modis homines
appellat. scilicet per naturam. sicut scriptum est in gen. fa-
ciamus hominem ad imaginem et similitudinem nos-
tram. Item hominem per culpam. sicut scriptum est. ego
dixi diis estis et filii excelsi omnes. uos autem sicut ho-
mines moriemini. ac si apte dicat quasi delinque-
tes obibitis. Unde et paulus ait. Cum sit inter uos
zelus et contentio nonne carnales estis et secundum homi-
nem ambulatis. quasi dicat. qui discordes mentes
ducitis nonne adhuc ex reprehensibili humanitate
peccatis. Item hominem per infirmitatem. sicut in iere-
scriptum est. Maledictus qui spem suam ponit in ho-
mine. ac si apte diceret in infirmitate. Item dicit
greg in omel ascensionis. Omnis creature homo a
liquido habet. Dabit namque commune esse cum lapi-
dibus. uiuere cum arboribus. sentire cum animalibus
Intelligere cum angelis. Si ergo commune habet ali-
quid cum omni creatura homo. iuxta aliquid omnis cre-
atura homo. **H**ic nota quod de conditione et uili-
tate hominis beatus loquens. multi multa sciunt.
Attende homo quid fuisti ante ortum. et quid es
ab ortu usque ad occasum. et quid eris post hanc
uitam. profecto fuisti quod non eras. ex uili mate-
ria postea factus. et in uilissimo panno inuolutus.
menstruali sanguine et in utero matris fuisti nu-
tritus. Tunica tua fuit pellis secundina. sic indutus
et ornatus ad nos uenisti. nec memor es qualis sit
uiliis origo tua. forma. fauor populi. feruor iuue-
nilis opes quod surripere tibi nollet quid sit homo
nichil aliud est homo nisi sperma fetidum. factus
stercore. et cibus uermium. Post hominem uermis. post
uermem fetor et horrores. sic in non hominem uirtu-
tibus omnis homo. Cui ergo superbis homo. attende quod
fuisti uile semen. et sanguis coagulatus in utero
deinde miseris huius uite expositus ex peccato post
ea uermis et cinis. cuius conceptus culpa. nasci mi-
seria. uiuere pena mori angustia. cur carnem tuam
preciosius impingas et adornas quam post paucos
dies uimes deuoraturi sunt in sepulchro. Animas
ergo tuas cur non adornas bonis operibus. que deo
et angelis prestantur in celis. Quare animam tuam
uolipendis. et carnem ei preponis. Domine ancillari. et
ancillam domini magna abusio est. Totus iste mu-
dus ad uulgi anime precium existimari non potest. non
enim per totum mundum istum deus animam suam daret
quam per unam animam dedit. uide in curiosus. Qua-
re deus hominem fecit dixi in deo. Item uide in
creo. Item de quatuor statibus hominis dicam in
liber raturum. Item uide in infernus.

Honestus. ab honor dicitur honestus a uim. qui ni-
hil habet turpitudinis. qui honoris statum conseruans
Et comparatur tior iustissimus. Unde honeste tui me
adhibui. et si honestas ratio. i. perpetuus honor qui
si honoris status. Et componitur inhonestus a uim.
i. non honestus. Et comparatur. Item ab honestus
honesto as honestum reddere. Et componitur deho-
nesto as. inhonesto tas. i. ualde dehonore. uel
pocius diffamare. uituperare. ab honestate remo-
uere. Et sunt actiua secundum huius. Primum autem dicit quod ho-
nestas formatur ab honor. or mutata in os et as.
sumpta tas. sicut a maior maiestas.

Honorculus si per cor diminutum prius honor
honorifico honor componitur cum facio et dicitur
honorifico. i. honorare honorem impendere.
unde honorificus ea cum. Et comparatur. Sed eius

comparatiua non sunt in usu. Et si et si et si hono-
rificus ratio. si non est in usu. tamen eius compara-
tiua sunt in usu. fit ergo quedam mixta honorificus
ex comparatiuis istius et ex si posito honorificus
et dicitur honorificus centior iustissimus. unde honorificus
centius me adhibui. et si honorificus te ab ho-
nificens. i. honorabilitas. Item ab honorifico si
et si honorificabilis et si le. Et comparatur bilior si
mus. unde honorificabiliter sius siue adhibui. et
si honorificabilis ratio. et si honorificabilis
nitas ratio. et si est longissima deo. ut patet scilicet
in si uersu. fulget honorificabilis uoluntatis
Et corripit penultimam honorifico cas. **H**onore
as autem are. honorem impendere. Unde
honoratus ta tu. et qui recipit et qui impendit ho-
norem. Et comparatur tior iustissimus. unde honoratus
tius siue adhibui. et honoratorius ratio. qui im-
pendit honorem. et si et si honorabilis quasi
norari uel aptus honorare. Et dicitur honorabilis
honorabilis. i. aptus ut recipiat uel tribuat honorem
Et comparatur bilior sius. unde honorabilis ratio. Et com-
paratur in honorabilis. i. non honorabilis. et si
liis me adhibui. et si honorabilis ratio. et si
ponitur inhonorabilis. i. non honorabilis. et si
comparatur. Item ab honore si honorem uel honor non
comparatur. Item ab honore si honorem uel honor non
et est honor in honorante. Et attenditur honor non
solum in reuerentia si etiam in administratione eius
que sunt corpori necessaria. Et ut dicit philosophus in iii
ethic. Virtutis premium honor. et attribuitur bonis
Et augustinus in li de ciui dei loquens de uero honore.
patrie celestis dicit. Honor ille nulli denegabitur
digno. nulli concedetur indigno. Item de honore
ue primatus dicit christus. Primatus fugiente se de-
rat. desiderante se odit. Et scias quod Iero dicit. I-
nora patrem tuum et matrem tuam. si se a deo prius
non sepat tam diu scito carnis copulam quam
le suum nouerit auctorem. Item. Ecce aduersus christum
in pectore tuo conatus occidere. licet puillus quod uel
lo pendat nepos licet sparsio crine omnia. per
bus ubera quibus te nutrebat mater omnia. per
in limine pater iaceat per calcatum perge patrem. per
calcata perge matrem. sicis oculi ad uexillum
christi euola. solum pietatis genus est in hac re esse
crudeliter. Honore componitur cohonore tas. i. utrupare
honore. dehonore tas. exhonore as. i. non
extra honorem facere et ponere. Inhonorare. hono-
honore. contra honorem facere. uituperare. Die no-
ro actum est cum omnibus suis compositis. Die no-
ta quod ambrosius super lucam dicit. Sed nec maria minor
quaz matrem christi decebat. fugientibus apostolis
ante cruce stabat. et pijs spectabat oculi filii ui-
nera. Quid spectabat. non pignoris mortem. si ma-
di salutem. Aut fortasse quod cognouerat per filium ui-
tem mundi redemptionem. Aula regali putabat. Sed uide
et sua morte publico muneri addituram. Sed uide
suis non egebat adiutore ad hominum redemptum
quod factus sum sine adiutore inter mortuos totum
Suscepit quidem matris affectum. sed non quem totum
hominis auxilium. huius ergo pietatis magnum totum
leo quid maternus debeat affectus uenit in filium
qui reuerentia filiorum. ut ille se offerant in filiorum
periculis. illi amplius sollicitudo materiam quod sue
mortis mesticia sit dolori. misticius tamen quod eo
mendaat iohanni inter ceteros iuniorum. quod eo
osis auribus debemus accipere. Periculosa est enim
mulieribus copula adolescentis. et spes inuenture
uide in maria. Non est autem hoc obliuioni tradendum

et h. et h. bono
in eius compa
fixa compa
honorificus
unde honorificus
centia ne ab ho
ab honorificis
patur bilior si
sime aditui. et
nonficabiliter
ut patet scilicet
udinitatibus
cas. Vnde
impendere. Vnde
q. impendit ho
e. unde honorificus
ria nra. qui im
rabil. dignus ho
honorabil. quasi
tribuat honorific
honorabiliter bi
tal ratis. Et com
onios uel honor
ditur honor no
nistracoe eoz
ic phus in iij
attribuit bonis
de uero honore.
ull denegabitur
tem de honore.
agente se dicit.
Jero dicit. ho
h. si te a iio p
pulam qd in i
e aditui ex col
e pulus ex col
e scilicet qd neli
ater oia. per
ge patrem. per
ul ad uexillum
e in hac re esse
onoro tas. i. ut
o as. i. utpote
honoro as. i. no
utupare. Dic no
positus. Dic no
ec maria mino
tibus apostolis
e ocul filij uul
mortem. si nu
uorat p filij mor
egal putabat se
turam. Sed ip
nu redemptio
mortuos liber
o non querit
atis mgnit
mitari. quia se
rant in filio
nateia qd iue
tamen e qd co
ori. quod n co
nuculoia e om
nes iuueni
uioni tradito

q. sicut dicit frater tho. aliud e de eo qui e adhuc
in seculo constitutus. et aliud de eo qui e iam in
religione pfectus. Ille enim qui e in seculo consti
tutus si habet parentes qui sine ipso sustentari n
pnt. non debet eis relictis religione intrare. quia
transgreditur preceptu domini de honoracoe pa
rentu. quis dicant quida q. in hoc casu licite pos
set eos deserere. eoz curam deo committens. si quis
ex humano consilio quid ageret. pculo pntes ex
poneret sub spe diuini auxilij. Si uo sine eo par
tis religionem intrare. q. filij non tenent ad sus
tentacionem pntum nisi causa necessitatis. Vn lu
ce ix d. q. dñs dñi sibi. pmitte michi pnu ire et
sepelire patre meū nñdit. sine ut mortui sepeliant
Quod ubum tractans ciuilius dicit. q. discipulus
ille non petijt q. patrem iam defunctū sepeliret si
eum sepeliret. quod dñs non concessit. q. erant a
lii qui eius curam habere poterant. linea pntele
reputatur iam q. mortuus mudo. unde non debet
occasione sustentacionis pntum exire claustru in
quo xps sepelitur. et se iteq negocijs secularibus
et religione statu pium studium adhibere quali
ter eius parentibus subueniatur. uide in dulia.
ora re cu h est dieu. Item hora re e spaciū
in quo medietas alicuius signi oritur in oriente.
re sine h e regionū ul finium ul uestium. cu eniz
signare uolumus p h nomen scribendum e sine
b. h. q. e plural numeru de oris. Vnd usus
Oas mundus habet. nox horas et clamis horas
Alpex horam ubi tempus significabit.
Alpex spicie in horuspex uide.
Alpex ontis media spcia appens sup terram.
Alpex aditui tempis. i. hoc anno. et compo
nunt ab h. et anis. unde hornus na nū. et hornoti
nunt na nū. penultima cor in eodem sensu. i. huius
Alpex rane qñq tempus indeterminate
Alpex ni in herno exponitur.
Alpex horis a u. penl cor q in horologio col
ligit horas. ul quod pertinet ad horologium.
Alpex horis. hora p tempe componit cu lego
qñq ul horologiū gij. ubi hore legunt. i. colli
gunt ul raco. quia ibi habetur sermo ul raco de
sermo ul raco. Et componit a logos qd e
horas inspector. Et componit ab hora et copos
ra. intendens ul laborans. Vel componit ab ho
ra et scopin quod e speculari. qui p horas natui
vnde h horoscopiū pij. i. horaz speculari. et cor
oreo es ui. hororem ha pñ horoscopus
tremir. et cuius pili rigescunt et surigunt ppter
frigus ul ppter timorem. sicut in nocte cu homo
uabit solus. et hinc h horor roris. Et h et h hor
nbit et h le. i. abhominabil. Et compatur hior si
mus. unde horribiter lius me aditui. et h hori

bilitas ratis. Item ab horreo horridus da dñ. ter
ribil. abhominat. frigidus. tremens. Et compa
dior simus. unde horide dius sine aditui. et hec
horriditas ratis. Horreo componit cu faco et didi
tur horrefaco cis. i. terrefacere. Item horreo copo
nit abhorreo es. i. timere. abhominari. Item ex
horreo es. Inhorreo es. Perhorreo es. Et hinc in
choatiua. horresco. abhorresco. exhorresco. inhor
resco. phorresco. Horreo et eius composita sunt
neutra. et significant passionē intinsecus natam
Et constituitur qñq cu accusatiuis. qñq sine actu
latiuis cu ponuntur pro timere. Et scias q horreo
facit pntitū in nui. eo mutato in ui diuisas. et ca
ret sup fm usum. deberet tñ facere horritum. eo
mutato in J buem et addita tñ. ut uult pñianus

Horridus da dñ. alieptulū horridus. et cor du
orridus da dñ penultima cor in horreo es est
horifico. horreo componit cu facio et di horre
facio cis. et horifico as. i. terrefacere. unde horifi
cus ca cum penultima correpta.

Horripilaco e qñ pili capitis p horrore erigunt
Horror aris atus sum. suadere confortare insti
gare ul instigam. unde h horrator oris. et horta
torius ria um. et h hortaco tionis. et h hortatus
us ui. et h hortamen inis. Et h hortatoriu. i. pal
mitozū ul locus ubi sunt hortamina. Horror co
ponit adhorror aris. cohorrator aris. i. simul horta
ri. Dehorror as. i. dissuadere ul ualde hortari. vñ
dehortatorius dehortatoria tationum. et h dehor
tamen inis. Exhortor aris ualde hortari. vñ hic
exhortator. et hec exhortaco tionis. et exhortato
rius a um. Horror cu suis compositis e comune

Horus. ab hora p tempe dñ h horus ri. i. apol
lo. qui primus horas aduenit. Et corripit ru
h

Horula le parua tempis hora. Et est diminutū
horuspex cis ul horispex cis. Hora componit
cu speco ul inspico. et dñ h et h horuspex cis ul
horispex cis. ille qui inspicit horas. et h horuspi
cus ci. i. horaz inspector. qui eia horuscopus dr

Horuspicus. In horuspex uide. et corripit spi.

Hospes. hospiciū componit cu peto. et dñ h
et hēc hospes tis. et qui recipit ul qui recipitur qñ
hostipes. i. hospiciū petens. qñ hostio pedem in
ferat Antiquitus enim hospites qui recipiebant
et qui recipiebant ueniebant ad hostiū et pone
bant pedem in eo et firmabant qñ unus non dea
pet aliū. vñ qui recipit et qui recipit hospes dñ.
Vnde quida. Est qui suscipit et qui me suscipit
hospes. Qñ autē dñ hospes qñ hostiū petens et h
est. unde facit benignus aptus et qui aduentum
amicoz non subterfugit. h eis ad hostiū se liben
ter exponit hospital homo dñ. Et e comunis ge
hospes tam in singulari qñ in plurali. h h hospita
huius hospite in sing e fe ge. h in plurali neu. si

Hospiciarius. ab hospiciū dñ h. Et et hospira
hospiciarius nij. et h hospiciaria ne. i. cultos hos

Hospiciolū li dimi puum hospiciū. Et pñq

Hospiciū ab hospes dñ h hospiciū qñ ubi quis
ad tempus hospitari iure inhabitat. et in transi
ens miget. Hospiciū uo scolariū est. h domus e bui

Hospita. ab hospes dñ h. Et hēnsis qui eam locat
h hospita re. et hospitatus ta tñ. Et componitur
inhospitatus ta tñ. i. nō hospitatus. h de istis ou
obus nominibus non inuenit nisi illa terminaco
que e in a in quocūq casu. et in utroq numero.

Inuenitur ergo ntis utis et ablatiis sing fe ge

et nōm et accūs et utīlī plūzales in neutro scilicet
hospita et inhospita sūm bñg. Alij uero dicunt cū
quibz ego q hospita tē ē fe ge. in sing numero
sū in plūzali ē neutri. hōis tantū nōm accū et utīn
et sic ē ethroditum. Vnde plūzaliu hec hospita.
Accusatiō h hospita. Vocatiō o hospita.

Hospitabil. ab hospitor anis dī h̄ et h̄ hospita
bil et h̄ le. pñl cor qui libenter hospitať. ul qui
ē dignus ut recipiať in hospitū. Et componiť in

Hospitalarius in hospitali uidet. **H**ospitalabilis hospitalis. ab hospes dicitur h et l hospitalis et h le qui benignus et pñus ē ad hospitandum. Et cōponit h et l inhospitalis et h le. de h etiā in hospes uidet. Item ab hospes h hospitale lis. ubi pēgni recipiuntur in hospicio. unde h hospitalarius nō custos hospitalis. ul qui ē de hospitali. Et h hospitalaria hospitalarie in eodem sensu.

Hospitor. ab hospes dicitur hospitor amicus suus
hospitor autem si attribuitur recipienti sensus est
Ego hospitor te. id est in hospicio te recipio. Si attri-
buatur ei qui recipitur. sensus est hospitor tecum
id est in hospicio tuo maneo tecum. vel in alio. Si attri-
buatur ei qui recipitur et construatur cum accusativo. sen-
sus est. Hospitor te. id est in hospicio a te recipior. unde
olim erat commune. Et construatur sic. Ego hospi-
tor te. ego hospitor a te. quod competitivus est.
scilicet ut dicatur esse commune. et construatur ad modum
communis ubi per hoc. Communiter tamen dicitur quod est de po.

Hostia. ab hoste. Si 15 hostia tie. Hostie autem
erant sacrificia que fiebant anteq̃ ad hostes pge
rent quasi p hostibus deuincendis fca. Sic uicti
me erant sacrificia que post uictoria uictis hostibz
immolabant. Et erant uictime maiora sacrificia
q̃ hostie. Vnde usus. Victima p uictis dat̃ hos

Hostianus. ab hostiū dīz **H**ostia. p. superandis
hostiator. i. uator. qui et hostiarius dīz. qui cus
todit hostiū. Et hostiarius in dīz in ecclesia ab
officio. q. p. sit hostijs templi. Ipse enīz tenet da
uem omnia intus et extenus custodit. et inf. bo
nos et malos hīs iudiciū. fideles respicit et infide
les respuit. et **H**ostia ria ne que custodit hostiū
et hostiarius ria nū. quod p. net ad hostiū. in dīz

hostiatim adubium ab hostio dictū. ¶ in ordo
per hostia. quasi de hostio ad hostium.

hosticapa. hostis componit cū capio uel cedo
ul scindo. et dī h et h hosticapa uel hostiscinda
ul hosticida. qui ul que capit ul scindit ul coeit
hostem. Et corripit penultimam hosticapa.

officiosa de penſ. prod. cō. ge. qui ul' que cedit
hōstem. Et componitur ab hoſte et ceto dis.

officium ci. ci. i. hostil. ab hostis denaturatur. et
 s. i. vnde in aurora s. i. hostica sunt eius col
 hostil. ab hostis s. i. h. et h. i. a subacta manu
 hostil. et h. i. le. quod p. t. et ad hostem. Et produ
 rit penultimam. et inde hostiliter aduezbium. Et
 nec hostilitas tatis id est inimicia.

ostilo exponitur in ustilo las. - *unus*

ostimentū. ab hostio tūc dicitur hostimentū. tūc
equamentū equalitas. uel illud contra quod pon
ostio is iui ire itum **T**ous exequat in libra
et componit quod et dicitur hostio tūc

Item cū con et dz cohobatio tis. abiecta n. Item cū
per et dicitur perhobatio tis tui tire. Et ē actiuus
hobatio cum omnibus suis compositis

ostiolum oli diminutivum parvum hostium
ostis. ab hostio tunc dicitur h et h hostis. q. eque

fronte erat ad bellum. apprie quidem hostes sunt
qui equales sunt. et equaliter sibi iniuræ debent.
quasi qui nichil sibi debent. vñd hostes apprie non pnt
tur alteri q̃ e contrario. vñd hostes plū inter eos q̃
esse xpiani inter se. nec hostiale plū inter aliquos
xpiani semp debent sibi iniuræ. saltem aliqua cau
sa xpianitatis. Sed xpiani et sarraceni apprie uisul
hostes. q̃ nichil sibi iniuram debent. tantum ca
simus sarracenus capet regem debet illi si eum ca
beret illi quantū rex franche debet. quando mor
pet. ul' hostes dñr ab hostian do. i. equando mor
nia uictorū. solent enī hostes uictores mema fa
torū hostium adquare. id est cum terram.
gem. id est destruere et deicere per terram.

Hostiu. ab hostis dicitur. Hostiu in mare. sicut loca
natur. ibi enim aduersarij nos obuiant. sicut loca
q̄a hostia fluuiorū dñr exitus in mare. sicut loca
bi intrat mare q̄ hostibus illuc solemus occurrere
nos eis ibi opponē. Vel dicuntur loca in domum intrare
q̄ p loca illa tamq̄ p hostia in domum importat. sicut loca illa
flumina mare. ul' res exportat. q̄ homines p loca illa
ca illa tamq̄ p hostia. ul' q̄ homines flumū ul'
quasi p hostia egrediunt. et ingrediunt. sicut q̄ ostē
terram suā. quasi domū. Q̄ autē dicitur hostiu in mare. i.
dens aliquod interitus. ul' q̄ obstant in itinere. i.
intrare uolentibus ethymologia ē. uide in tima
q̄ hostiu in mare. sicut loca in mare. sicut loca

Rostonū. ab hostio tis dī h̄ hosti
lignū cū quo modius ul' sextarius exco
lud uidelicet lignum qd ducit sup mensurā. u
quid ibi supfluū ē amoueret. si qd est inordinabile
generis intercedat. ut cū filiis

Huiusmodi est omnis generatio
ab huius et modi. et interponitur
ca adiecto. Et designat iste gen^{us} modi q^{uod}libet
huiusmodi. i. q^{uod}libet

Humano asin būanus ē
humanus.ab humo dī humanus nō
habet humanitatē.ul' quod p̄tinet ad hominē qd
Itē humanus benignus mansuetus misericors
dicitur homines habeant amorem ul' misericordiam cor
habeant affectū.Et s̄m hanc significacōem con
gatur nior issimus.vnde humane nris sine ul'
humaniter adubiū.Et dñt humane et humani
tus.sicut differunt diuine et diuinitus.Nam diui
nitus et humanitus significant a deis et homini
bus.diuiue et humane ad similitudine ē diuinitus
hominū Si enīz dīcas gabriel missus ē diuinitus
et humane ē a deo.et itē

Idem ē ac si dicat gabriel missus ē. ad
factū est humanitus. .i. ab hominibus. .i. ad
cas. gabriel locutus ē diuine uel hominum
dū uel ad similitudinem deoꝝ uel hominū
diuino more uel humano. et humane. humane
et humaniter idem ē quod humane. humane
na num. .i. non hu
manitas. Et

et humaniter idem e quod inhumanus na
ponit cū in et dī inhumanus et immilens cru-
manus. scilz efferus et crudel' et immilens.
compatur. vñ i inhumanitas pē dī dī lūmo.
litas impietas. Item inhumanus pē dī dī lūmo.
totus deditur studio. qui conuersatur homo cū bo-
minibus. Item pē dī dī lūmo. Surge et inhumane humanitas
inhumane humanitas

mimibus. Vnde orat. Et de hominibus
depone carere. Item ab humanitate.
tatis. a gēo humani addita tas. Et dicitur
apprietas qua dicitur homo. Et humanitas.
vna quedam affectio qua inuit nos intuemur.
ab humanus humano nas. et ē humane
nitatem induit. vnde humanatus est
xp̄s est humanatus. Et hinc humanitas
mana natura uelitus. Et propter primas
humanitatis suscepco induco. Et propter

manus cū suis deuatiuis. ut humano as huma
nitas. Vnde oracius. Humano capiti ceruicē pic
tor equinam. Iungere si uelit.
Humectatus in humo mas est.
Humectus ab humor oris ul' ab humeo dī hu
mectus. Vnde humidus. Et compatur humector
humectus. Vnde humectatus ca tū.
Humectatus id est madefacere. Vnde hūmecta
tio. Et hūmectamen inis. Et humectatus ca tū.
Vnde humectatum adūbium. sicut ab humectus
humectum. Et est actium humectus. Vnde
humectus. ab humus dī humeo es ui. i. madefe
mam. sed humo mas eam corripit. Vnde uersus.
Corpora nullus humet ubi terra liquoribz humet
humeralis. ab humus dī h et h humeral' et h
le. quod p̄tinet ad humer. et h humerale lis dici
tur quoddam pallium quod et suphumerale dici
tur. Et xlv. Et humerale posuit ē ephor.
Humerillus. ab humus dicitur humerillus nlli
que extremitat axis infligitur.
Humerus. Ab armus dicitur h humerus meri
quasi amerus. ut esset distinctio hominū quoz
sunt humeri ad animalia quadrupedia quoz sūt
humus. ab humeo es. i. fortis et magnos
humor dicitur humidor dā dum. quod exten
ditur humorem. Et compatur humidior hū
miditas. et humido as humidum facere ma
dificare. Et est actium. Et producit hu.
humil' ab humus dī h et h humil' et h le. q̄si
humil' actius. Et est etymologia. Et compatur
humilior limus. Dan iij. humillimū hominū
et scribitur p̄ duo. i. licet humil' scribat per unū
limus. ut humil' remota is et addita
limus que desinūt in limus cū suis compositis. et
commentar simplici in hū uisū. In limus quinqz
dat sagax et a lingue Et a dō humili addita ras
are humilitas. Item ab humil' dī humilio as au
lio as. Et scias q̄ ut dicit glo sup math c iij. Ve
ra ē humilitas quam sequitur comes obedientia
Et q̄ dicit in moral' xxvj a. Ille uere ē humilis
qui non defensor est cū arguitur in mal'. Et sunt
tres gradus humilitatis. Primus gradus ē subdō
se maiori et non se p̄ferre equali. et h humilitas
dī sufficiens. Et ē necessaria cuilibet iusto. Secun
dus est subdere se equali nec p̄ferre se minori. et h
dī abūdoans. Tercius est subdere se minor in quo
abūdoans. Inueniē autē humilitas bona et ma
la. bona exaltat. mala deiicit. Quod dñs in euan
gelio iust' xviij patenter et compendio significat
dicens Omnis qui se exaltat humiliabitur. et qui
se humiliat exaltabitur. Quod exponens beda di
cit. quia simpliciter non ait. Qui se exaltat humi
liabitur. et qui se humiliat exaltabitur. s. cūz addi
tamento. Omnis qui se exaltat exaltabitur. Di
centium est. quia uarijs modis homines in hoc
seculo et in futuro exaltantur. sicut rex dauid et iob
et eschabas. et iohas et ceteri tales. qui gloriosi in
hoc seculo fuerunt et gloriosiores sunt in futuro

Alij h̄ et in futuro humiliant̄. sicut sunt superbi
pauperes uel certe illi qui in hoc seculo de pecca
tis vindictam recipiunt. et in futuro ad penā per
petuas transeunt. qual' fuit herodes et antiochus
nabuchodonosor et pilatus. et multi tales de qui
bus scriptū est duplici contriciōe contere eos dñe
Nonnulli enim h̄ exaltantur. h̄ in futuro humili
antur sicut sunt supbi diuites qui iuxta scriptu
re uocem ducunt in bonis dies suos et in pūto
ad inferna dñdunt. Alij autem hic humiliantur.
h̄ in futuro exaltantur. sicut sunt sancti paupes
Et illi precipue. qui ppter deum omnia sua relin
quentes. semetipfos spontanea paupertate humili
ant. ut in futuro. a dño exaltari mēantur. Et
h̄ dicit in xxxiij smone Quanti humiliant̄
qui humiles nō sunt. Alij cū rancore humiliant̄.
alij patienter. alij et libenter. pmi rei sunt. sequē
tes innoxij. ultimi iusti Qui autem dicere p̄t. bo
num michi dñe quia humiliasti me Is uere humi
lis est Non p̄t hoc dicē qui inuitus tollerat. Odi
nus qui murmurat Est autem humil' qui humilia
cionem cōmūt in humilitatem Et ip̄e est qui di
cit deo. Bonum m̄ quia humiliasti me. **M**et̄ dic
gḡ in quarta dñica de aduentu. Miranda actio
cū eleuatione. non eleuat h̄ grauat. qui enim sine
humilitate uirtutes congregat. quasi qui in uentū
puluem porat Et unde aliquid ferre cernit̄. inde
deterius cecit̄ In cunctis ergo que agitis fratres
mei. radicem boni opis humilitatem tenete Nec
quibus iam superiores. h̄ quibus adhuc inferiores
estis aspiciate. ut diu melior nob̄ exempla ppo
nitis. ad maiora semp̄ ascendē ex humilitate ua
leatis. uide in humo.

Humo mas manu. d̄ ab humus Et est humare
intra ponē. humo regere. .i. sepelire. und̄ humatus
ta tum. terra tectus. .i. sepultus Et humatim adū
bium. .i. sepultum im̄ uiliter et abiecte Et corripit
hu humo humas. sed humeo eam producit.

Humor. ab humeo mes dicitur h̄ humor oris.
unde humorosus sa sum. .i. humore plenus. Et cō
patur fior simus vñ humorose sius me adūbium
Et h̄ humorositas tis Et pducit pmā humor no
m̄ h̄ humor an̄ passiuū de h̄no as cōr. vñ quid
Oñe tenet q̄ humor. non tenet q̄ sonat humor.

Humus mi fe ge. .i. terra. et ppe humida et in
ferior Et nota q̄ humus est quasi p̄p̄um nomen
terre. vñ et caret plialitate. et rñdetur ad adūbia
m̄rogatiua ad modū p̄p̄u nominū sine p̄pōne
sicut domus mi et milicia de Et diuā a mus. qd̄
grece d̄ terra. ut diuatio sumatur ab ultima silla
ba. Et corripit hu. unde ouid epr. luxuriat frigo
sanguine pinguis humus. uide in tellus telluris.

Hus. terra est in finibus poumee. Et interpreta
tur festinans. uel consiliator. **SCQVITVR. J.**

[Faint, illegible text across the page]

non
bari
nos
apu
ritu
ritu
ex et
tant
de d
pue
allel
J. la
et d
iacce
co e
di m
pnt
f po
et e
cint
da il
tus t
poet
iact
e ad
nez
ei d
as. v
aus
hri
pji d
e mu
regi
Sec
hne
ni f
bon
na h
lony
con
te o
ca e
ph
11 C
98

est impatius de eo is it. facit eni impatius
et hoc figura gca p. idem elemntu repntat
et repntat illud in subali sono. s. p in ac
dentali. hoc aut elementu i. naturalis et
exilis sonat. ergo h figura i. rntat illud ele
mentu cu sonat exilius. s. cu sonat spissius
et uberius. repntat hac figura p. Ad istos
duos modos rntandi poictu elementu. go
tota. et p qui. Nos aut non utimur hac figu
ra p. nisi in grecis dcōnibus uel barbaris. Et
non ubiq. unde in multis dcōnibz grec ul' bar
baris. e dubiu an debeat scribi p i an p apud
nos. cu nesciamus illas linguas ex toto. quia
apud grecos et barbaros in quibusdaz locis scri
bitur i in alijs p. Itz hoc figura p apud nos
rntat duo elemnta. scz i uocalez. et i consonantez
qz ergo p duo elemnta rntat et qz i et p idē repn
tant elemntu ideo nobis placuit mixtiz tractare
de dcōnibz q incipiūt ab i uocalē. ex quo et
pnt ab i cōsonate et etiā d hys q incipiūt ab p
allelu. qd est laus ul' laudare componit alleluia
abel musibilis uel laudare musibilem
abin interpretatur ascensio. **I**ndencia
accō ces cu. uerbum neutu et caret supinis
et dē a iacio dē et componitur cu ad et dē ad
iacio ē iuxta iacere. et cum inter et dē interia
di minante ruina Quo iaceat iam scire loco
iacere. qn est infinitiuus de iaceo ces. pducit
pnt qn uero est infinitiuus de iacio dē corripit
iacintinus. In iacintus uide
adintus ti fuit quidaz puer uersus in florem
p poetas vno et ille flos silr dictus est iacintus
et purpureus Et hinc quidā lapis dēus est ia
cintus hns purpureū et ceruleū colorez ad mo
dū illius floris. X. flos ē iacintus lapis est iacn
tus homoq. Vñ iacintus a ū pñl pō quāuis
poetica licēcia qñqz cor in metro fm hug et
Iacio dē ieci **S**cribitur sine c in ult sila
adico dē. abico dē. coijcio dē. Itz p detēc
tio dē. inico dē. pīco dē. preico dē. obico dē
dē. reico dē. subico dē. tūco dē iacio et omia
sua cōposita sunt actiua. Itē omia eius compo
sita retinent pretitū sui simplicis imutātū pter
e mutā. Itē nota q adico et abico et cetera
cōposita a iacio p duo i dnt scribi et pñiciari
regulariter et p pñu consonans et alēx uocale
Secundū h ergo si componat iacio cū dcōne de
sistente in consonantē dē pma pducī pōne. Inue
nit tñ qñqz pma cor Et hoc iō fit qz in omibz
hōmodi libris solent quidā tacere qñqz i conso
nante in metro pmo qz magis ē causa euphonie
semz solent tacere i consonantē in qualibz pla
cone in poictis iib cōpositis et tñ ē de integra
te dcōnis et dē scribi licet taceat apud qsdam
euphonie sicut in hac dcōne circūo. m. nō
pferē et tñ est ps dcōnis huius et ibi scribitur
I Cū ergo contingit qz i cōsonans in poictis ū
ois taceat et liqueat a ptāte cōsonāns tunc p

[illegible]

Iacobus zebedei a patre cognominatus ē quēz cū iohāne relinquens uerū patrem secuti sunt hij sunt filij tonitrui qui enā boanerges ex firmitate et magnitudine fidei sunt nominati. hic est filius zebedei frater iohis q post ascensione dñi ab hōde occisus ē et interceptus supplantator q curā carnis supplantauit dño uocāte et ipām carnē hōde cruciante contēpsit Vnde iacobitatus a ū et hēt h iacobensis et h se hic dñs est iacobus maior sicut alter minor. primo rōne uocacōnis qm̄ p̄mus uocatus ē a xpo. secūdo rōne familiaritatis qm̄ maiorēz familiaritate uidet xpus hūisse cū isto q̄ cū alio q viz ipm̄ ad se cetera sua admittebat. sicut fuit ad puelle resuscitacōne. et ad gloriosam tñsfiguracōm Tercio rōne passionis qz p̄mus int cēros apl̄os passus est sicut ergo dī maior alio ex eo qz p̄mus uocatus est ad apl̄atus grām ita p̄t dīo maior ex eo qz p̄mus uocatus est ad em̄itatis gloriāz. **I**acobus alphei ob dīstīncōnez prioris iacobi cognominatus est qui dīr filius zebedei sicut iste filius alphei cognomen ergo ambo a patre sumpserūt Iste est iacobus minor qui ī euangelio frat dñi dīr ambo p̄dicti iacobi apl̄i fuerūt et consobini xpi hic iacobz ut tacitū ē dñs ē minor ad dīrīaz iacobi zebedei. Licet enim iacobus zebedei natus sit p̄or. fuit tñ uocacōne posterior. vnde et hec consuetudo in pl̄is qz regionibz obsuat̄ ut ille qui p̄or ingredit̄ maior uocet̄ et ille qui posterior minor licet sit p̄or aut etate maior aut sanctitate dignior dñs enā ē frater dñi ex eo qz similis sibi fuisse p̄hibet̄. adō. qz pl̄iqz in eoz sp̄e fallerent̄ Appellatus ecīaz ē iacobus iustus p̄p̄ meritū excellentissime sanctitatis Vñ egesippus apl̄oz vicinus hic inq̄t ex utero mat̄s sue sanctus fuit vinū et siccā non bibit. carnes nūc̄qz manducauit. ferrū in caput eius non ascendit. oleo nō ē vinctus. balneis n̄ est usus syndone. i. ueste linea semp̄ indutus Tociens in orōne genua flexerat ut callos in genibz sicut in calcaenis uidet̄ habere Hic solus int̄ apl̄os p̄pter nimīā sanctitatē suā p̄mittebat̄ in sancta sanctorū m̄re. p̄pter eius enā sanctitatē p̄ ceteris apl̄is ioh̄o linis ē ep̄s ordinatus. dī enā qz p̄mus inter apl̄os missam celebrauit vide ecīaz in iohannes

Iactancia cie fe ge. i. arrogancia. supbia. vanitas. et scribit̄ p̄ t̄h accipit sonū de c. fit enīz **I**actarius n̄j vid̄ in iactura **I**a iactātī addita a **I**acto. A iacio iacie. ieci. iactum. iactu. u in o. fit iacto as ūbz fre. a quo dī iactiro as aliud fre Itēz iactare ul̄ iactitare ponit̄ p̄ gl̄ari laudare gl̄iando uanitate arrogare uel inaniter p̄ferre Inde iactans sūi arrogans dīr qui se uanitat et alioz institutis nō acquiescit qz p̄p̄az quādoz uīā iusticie et sanctitatis inquit Et compāciōz simus vnde iactanter eius me adūbiuz x̄o Qui iacit hic iactat qui laudat sic quoqz iactat

Iactuarius in iactura uide
actura a iacio dicitur hanc iactura re. i. iactus
Iactura etiam dicitur dampnum. et apparet quod nautae
paciuntur cum imminente et ingrauescente tempeste
res suas in mare iaciunt sed parum uinum puto
et generaliter quicquid habent ne ipsa nauis uinitio periret
re rem submergat unde hanc iacturam qui iactat
dampnum patitur. et apparet quod ita res suas iactat
Et iactuarius a uero dampnosus paciens uel inferens
dampnum Inter dampnum autem et iactura est oratio quod
iacturam scientes et ultro patimur dampnum infor
lito et nobis nescientibus fit semper patiamur
ulum uidetur hanc iacturam re. i. iactus

luto et nobis nescientibus fit fm papam
Iaculator. toris. In iaculum uide
 eo q iacitur ul mittit impetuose Vno iaculo
 aris iaculū mittere et torquere Vñ h iaculo
 oris et h iaculatorius ria rñ. aliquid iaculo
 rie ul qd est aptū ad torquendū ul qd pñet ad
 iaculandū. Jaculoz componit̃ deponens hē iaculū
 cū omibz suis compositis ē deponens hē iaculo
 dz quoddaz rethe piscatoriū. filr a cor cu
 iaculator qui iaculū iact ul facit. et cor cu
 iaculoz qui iaculū iact ul facit. et cor cu

Iaculus li mas ge. quiddā spens uolucres
ciendo dictus qz de larcenibz se iacit sup an
lia et ea pimit. vñ larcanus in ix. Et natus vio
lor aque. iaculigz uolucres illuminant et al. ul.

Ita interpretatur uigilans seu illuminatus uiri cuius
nomen est apud mattheum. v. et interpretatur
dñs suscitauit ut habet mattheum. v. et interpretatur
illuminans uel illuminatio seu uigilie aut uigilans
dñs et pducit penit. unde or in aurora Orens
leui folio. dñs curatur nata iayri. hunc in tabulo est
habet et

Iam. adiubiū est typis. **I**ambeus m. beu-
ambus bi. quidam pel. constans ex beu-
longa. et dī a iambos qđ ē ascendē ul' ascen-
qđ cito tñsimus et ascendimus a beuī ul' rephēn-
uel dī a iambuzin quod ē detrāhere ul' desēphēn-
dere ul' uenēnū qđ inuentus fuit ad desēphēn-
venenūz ire. et rephēnsiones et detēcsiones. vñē
Orac. Archiloci. ppo rabies arinauit cū. et ē bisilla
vñ iambeus ea cū. et iambicus cū. et ē dierēsi
bū iābus licet in pōcō iusu sit. trisillabū. p dierēsi
cū ben et dī ben **I**amini.

Iamnis. i. dexa et componit cu be
 rimus suz ubi est signu eius Cessit eniz et defec
 signu eius corā signis moysi vii et dixerit ma
 ga. hic digitus dei est.

Ianiculū cūlī templū Janī. et hic ianī-
culuz edam dīr oppidūz ytalīe. et hic ianī-
mōz apud romā qz ibi olīm colebatur rōz qui ē
ianīm.

Inquit autem deus ad moysen apud romam quod ibi dicitur
Iamque a ianua dicunt hic obseruat
ianuas dicitur scilicet qui obseruat
ianuas trias que obseruat ianuam et dicitur
dixit illis duo fratrum quasi canes ianuam et dicitur
quasi canes ianuam et dicitur

dñr uxores duon fratru. qm
nentes. ul' p eandez ianuam iter bnt
a ianua ul' a ianitor .p formacones. mlt
in gto au po pu
et cor. in gto au li otus
miraculo las

Intaculū. a ianto ras dī h̄ iantaculū
quo soluit̄ ieiuniū añ p̄ndiū. vñ iantaculū
i. iantaculor aris idē q̄ ian
solent p̄ferre s̄ ienta

tas Et scias q quidaꝝ corrupte solent i
uocabula p e in pma syllab. et ientaculus li

Ianto. a iano. deo. **I**culo las. et in depon
pncipioz di ianto las caui. et ante pndiuz f bug. p
iantor ariq. l. comede ante pndiuz f bug. p
iantor ariq. l. comede ante pndiuz f bug. p

edã dicît iantare desinare dîr uluig-

100

Idalius idaliij quedā silua in. qipro. Insula
in qua colitur venus. Vñ ip̃a venus et
quedā terra adiacens dcā ē idalia ul' idalis yda
lis uel idalijs Et hinc idalius lia lium.

Idem componit ex is et demuz q̄i isdemuz l̄
est itez is. eius feminuz est eadez. neutz idem.).

Idest. supra exponitur in hoc est. — :)
 dida dide pñl cor. nomen est salomonis Et
 interpretat̃ dilectus dñi ppter deū vel amabilis
 dño. ppter dñm vide etiam in ecclesiastes. ~

Idioma atis. ge. neu. sr. ab idos qd est ppum
et hemu qd est smu. ul. modulacio inde idioma
ppetas loquedi in qualiz lingua. quot eniz sunt
ligue tot sunt et idiomata vnusquisq; eni idiōa
te suo loquit et pō pñl i nō s; in gō eā cor
Idiopate. ab idios et patos qd ē passio cōpōi
f idiopate pates gca dedina et h idiopatica cie
ppa passio q aliunde n inferz. s; infenscul nascit
Idios grece. latine dicitur ppum.

Iditū. Interpretat' cōsiliens eos. ul' saliens qd
qdā humo inherētes et ea q' in imo sunt cogitā
tes et in rebus tēseūtibz spem ponentes cōsiliunt
cūendo iste qui vocat' cōsiliens et aquē in suo

Idolatria. idōlū cōponit cū latra et dī h et
 15 idolatra re. i. cultor idolorū .s. qui culturaz quā
 23 impendit suo creatori. impendit idolo Vnde
 hec idolatria triē. i. cultura ydolorū scz quā idola
 tra idolo impendit Et cor idolat pñl naturaliter

Idoliuz doliij. Sꝛ locus ubi idolatre uenerantur
et colūt idoliuz ꝑ pap. vñ i ad cor viij. In idolo

Idolothiciū. ci. componitur ab ^{idolothiciū. i. sacrificiū. i.} idolū et theos q̄i ydolo deificati. Et f̄ copo
illud quod ydolo consecrat̄ et offertur. Et f̄ copo
nē p̄nl̄ debet cor quā qdā confluenter produci
f̄ huc S3 p̄t dici q̄ est simplex et diuāt ab ido
lū et sic p̄nl̄ p̄duat sic huiusmodi nōia a nōibz
diuata vñ quidā. Est locus idolū qd̄ ibi dat̄ ido
lothiciū. j. cor viij c. idolothiciū manouat. ^{idolū li. i. si}
idolū d̄r f̄ idolū. ^{erat e}

Idolū ab idos qđ est forma dī
nūlatu. qđ hūana effigie factū et conlētū

Idoneus ab. idos qd est forma
 .i. irrephensibil. aptus. utilis. conueniens
 formis cuilibz. qd autē dr idoneus ē et compar p
 plex hñs donū. ethimologia est et compar vñ
 idoneus iñmñs utilis.

Idor. ab idro grece. latine dicitur aqua.
dos gce. latine dz forma vñ idca esse formal
dra ore ul' idorus dri. In excessa exponitur
dria drie quoddā nas aquaticile et dr ab idr
uel idro quod est aqua.

Idrus drij. aquarius et dignus. **I**drofaba. be. i. aque tumorem
componitur cū fabos. quod greci tumorem
meatū dñt Et dr h idrofaba be. i. aque meatus
limphatici hunc morbū latini ab aque meatu. limphaticū
uocant. Et fit ex canis rabidi. morsu. ul' ex eius
spuma. quam si homo ul' bestia trahitur. aut ex
menda repletur. aut in rabiem vertitur. **I**drofaba. be. i. aque
tumorem. Et ex aqua et malis.

Indromalū li pul' pō. quod li
lis macianis Et componitur ab poro. et li

Idomancia idro componit cu[m] i[n]domancia
 dia q[uo]d est dinacio. Et dr h[ic] idromancia dicitur
 cio que fit in aqua. Est enim ap[er]te idromancia et
 aque inspectione vmbras demonu[m] euocare et
 ymagines ul' ludificaco[n]es eor[um] uidere et ab eis
 ibi aliqua audire vbi adhibito sanguine etia[m] a
 fans phibet[ur] suscitari. quod genus dinacio[n]is a
 parsis fertur illatu[m]. Vñ idromancus cia cu[m] vel
 idromanticus cia cum. qui talem artem exerceat
 in idromancia.

Iromanticus ca. cū. pul. cor. m. exp. dromellū li. est aqua mellita Et cōponitur a constar ex aqua cocca et melle Et medo dicitur. li. melle idor aqua et mel. Idē et medo dicitur. li. melle. quod fit ex aqua cruda et melle. quod dicitur.

Idropicus In idropis exponitur
dropis. Idro componitur cu peste quod
hūor dr Et dr h idropis idropis hūor succita
dropis. i. aquosus hūor Est enim hūor succita
neus cu inflacōe et anhelitu fetido et ino idr
picus ca cū. pñl cor. qui tales infirmitate pati
et h idropis idr qd idropis. Unde idromus. ca.
nisi mel

Iudumea ee quedam regio Vnde
eū pñl' acuta. Et interpretatur iudumea.
rubea seu sanguinea. *id est iudumea*

Ious iduū iouibus. se ge. plis mensis
quarte cedi. Vnde quidā dies mensis a nūm
ious q̄ diuisio. q̄ tūc diuidebantur a ious. uel q̄ tunc
que durabant a nonis usq; ad ious. sic mensis
diuiditur mensis. Non q̄ in iouibus ē diuisio mensis
cuiuslibz mensis s; q̄ in iouibus ē diuisio mensis
q̄ntū ad appellacōnez diez Ab iouibus eniz. men
sis non computat̄. nisi p̄ k̄las sequentis mensis
vel dr̄ ille dies ions. q̄si edus ab eodē die
vel dr̄ ille dies ions. q̄si edus ab eodē die

Iecerunt ita iecere fiduo ad an-

preteritum est de iacio die Et adducit penultimam
 Comas interpretatur paratio domini et ac
 cor oris. i. epar siue ficatum et penul
 dietur iecor q̄i iapir. q̄ ignis ibi iacet et ibi
 habeat sedem qui in cerebri subuolat inde ad ocu
 los et cet̄a membra diffunditur et calore suo suc
 ti ex obo tractum uertit in sanguinem Et nota
 q̄ antiq̄ dicebant h̄ iecur nis. Et consistit in iecore
 pro quo dicimus h̄ iecur nis. Et consistit in iecore
 concupiscentia. sicut enim corde sapimus ita ieco
 re amamus. et cor penl in gr̄o et etiam in n̄ro
 Vnde Splen ridere facit cogit amare iecor Vide
 Ieiunium uij dicit̄ quodam in Cor cordis
 hoc ieiunium tenue semper et uacuum Vnde dicit̄
 planita existunt q̄ sui media viscera uacua et exi
 et abstinentia cibor̄ a ieiunium p̄simonia uirtus
 ab. au. are. atum. i. a cibis abstineret Et est neur̄
 cum omnibus suis compositis Et ut dicit ieroni
 mus sup̄ marc̄ medicina cuiuslibet uolens ad
 bibenda ait ei. non sanat oculum q̄ calcaneū ie
 iunio passiones corporis oracōne sanātur pestes
 mentis. Et ambr̄ dicit in exameron. Ieiuni homi
 nis spiritum si serpens gustauerit moritur. Vides
 quanta sit vis ieiunij. ut ex sputo suo homo ter
 tur Ieiunium autem ieiunia quatuor temporū anni agā
 crismata dia Quod oēs uolūt crux lucā cinis
 fera Ieiunia habetur uolūt crux lucā cinis
 obleruatur q̄ q̄dragesimalē ieiunium arcus
 dum nostrū imitatur Et ideo. quīs esus casei et
 ouor̄ sit in q̄dragesima generalit̄ interdictus tñ
 in alijs ieiunijs apud diuīos est diuisus abstinē
 de modis et consuetudo quē quisq̄ seruare debet
 fm̄ morem eorū inter quos consuetur. Vnde dicit̄
 ieronimus de ieiunijs loquens. vnaqueq̄ puino
 a habundet in suo sensu Vnde in huiusmodi ie
 iunijs. oua et lactinia possunt comedi f̄ mo
 lic om̄i aplorum ieiunari debent. exceptis tribus
 scilicet philippi et iacobi et iohannis euangeliste
 quoniam illorum festiuitas est infra solemnitatem
 paschalem. Ihsus autem infra natale dñi celebra
 tur sicut dicitur in q̄dam decretali. vnde patet q̄
 in uigilia bñ mathie debet ieiunari Item scias
 q̄ ieiunium exaltacōnis ex instinctu spiritus sc̄i
 p̄cedit qui est spiritus libertatis et ideo h̄ ieiuni
 um sub p̄cepto cadere non debet Ieiunia uero
 q̄ p̄cepto ecclesie instituūt sunt magis ieiuni
 a afflictionis. que non cōueniūt in diebus leticie
 p̄pter q̄ non est ieiunium ab ecclesia institutū
 in toto pascale tempore siue in quinquagesima nec
 contra consuetudinem p̄li xp̄iani faceret que ut
 auḡ dicit̄ est pro lege habenda. Vel etiam ex ali
 quo errore sicut manichei ieiunant. q̄i necessari
 um tale ieiunium arbitrent̄. nō esset a p̄co imunis
 quia ip̄m ieiunium f̄ se cōsideratum omni tem
 pore sit laudabile. f̄ q̄ ieronimus dicit ad lucii
 utinā si tpe ieiunare possimus. uide in q̄dragesiā
 ens eunt De eo Is̄ ibam. Et formatur ab
 ibam. bam mutatur in ens Et habet in obliq̄s
 en̄ ie. uide in eo. is
 epte interpretat̄ apiens uel aptus
 ieroam interpretatur sup̄ius diuīdica uel

cā ppli et ut diuifio ppli fūe difcernens pplm
 q in regno eius diuifus fuit pplus ifrahel. et p
Iefte interpretat. **I**efus a regno ftrpis dauid
 in fole facrificiū ul' incēfum. l' incēdens fūe in
Iefus hebice. **I** cēdium et fuit pater dauid
 grece fother. latine falutaris. fūe faluator inter p
 rat. q cūctis gentibus falutifer uenit. et fcribit
 hoc nomen tribus litteris cū titulo. ad defignan
 dum a mīfterium finitatis fic iefus Errant autē
 fcriptores qui p ifta figura. **I** que exura q pte
 eleuatur equaliter fcribūt ibi h que ē nota latine
 afpirationis. Non enim ibi h afpiratio. Et uide
 iftud nomen ihefus impofitum eſt ab angelo.
 et habet tres fminacōnes fcilicet in nō in fuis in
 actō in fūm. in reliquis in v. fcilicet in grō. dō.
 vō. abltō. fcilicet ibū. q non inuenies in aliquo
 noīe quarte dedi. Et forte habuit tres tñ fmi
 nacōnes. ad notandum q in xpo tres fūnt termi
 nandē. fcilicet dinitas. aīa. et caro. eſt oīj uerus
 deus et homo. uide in iuda

Ignaris. r. rum. cōponitur ab in et narius
ul' cōponitur ab in et naris Inde ignaris
infcius rudis et q̄ ignorat et q̄ ignorat sic appel
lat et dicit ignarus pprie q̄ oblitus est et p̄didit
memoriam. q̄i sine naribus officisse veteres scis
se dicebant Et hīc ignoro. as Et nota q̄. g. quos
apponitur huic nōi narius p̄ protesim et in omni
bus ab eo deriuatis Quidam tamen dicūt q̄ sit
ibi naturaliter. s̄ iñ in cōpōitione. n. non fuisse
in g. s̄ subtrahitur et prod penl' unde quidam
Qandit et ignaris questio certa frequens

Ignauus ex.in. et nauus.a. vm. penl. pduc
coponit inefficax piger insipiens stultus Et co
at vn ignaue ul ignauiter ignauus me adubui
et h ignauia. uie. i. pigra tarditas stulticia. et e
corporis. q. autem dicitur ignauus q. igne al
nauus. etymologia est. Et nota q. huic noi na
uus quandoq. apponitur. g. per pthesim ut gna
uus et in omnibus suis diuatis q. tamē g. dicit
esse quidam de integritate dictonis Et h. hoc in
copositione n. non mutatur in g. h. subtrahitur

Ignearius ab igne dicitur ignearius. narium
i. igne continens vñ dicit h̄ igneariū. i. focariū
igneolus in igneus exponitur

Ignescere. igneus exponitur
 ignescere. nis inchoa. ab igneo. es potest etiam
 igneus ab igne. **I**gnis. dici ignisco. nis ab ignis. is
 dicitur igneus. nea. neum. 1. ad ignem ptinens
 vel de igne existens ul' resplendens. ul' ardens. et
 igneolus. la. lum. perit. et. Drudicus in filiis huius

igniculus. latum. pent cor prudens in lib hym
Ignicremus. non vigor igniculus non ruit
 a. um. pent cor. i. igne crematus ul' igne cremas
 gnibulum. li. i. thuribullū et dicit ab igne
 niculus. culi dimi unus ignis et cor uol

Igniculus. cili dimi prius ignis et cor post
 ignio. is. iui. itum. dicitur Et est ignire inflam
 mare calefacere Vnde ignitus. ta. tum. inflāma
 tus vl' ardens Et tūc est nomen ab igne Item
 ab igne deriuat' igneo. es. i. inflammare calere
 vnde ignesco. cis. inchoa Ignio cōponitur adig
 nio. is. i. inflammare Ignio actiū est cū omnibus
 suis cōpositis et ab ignio ignisco. cis. inchoa

Ignis a gigno et in cōponitur h̄ ignis q̄i nō
signens qz nichil ex eo gignū possit h̄ cōsumit
cūcta q̄ rapit Et est p̄pe ignis ip̄a flamma q̄ au
tem fouet ignem focus est Et facit ablatius fin
igne ul̄ igni. et acce p̄lis ignes ul̄ ignis. et sunt
tres species ignis. scilicet lux flamma carbo Et

dit aug. In eis uero q̄ non potuerūt peia pecca
ti ignorantia uero q̄ non est eorum que scire uo

ה'תשס"ה. יום חמישי. כ"א. חשוון

ca. cii. i. troianus. Et. h. iliades. de troianus. unde
subacta de filia d. ilias. adis. femina troiana
illacrimor. ex in. et la. pel. qti cor
rimor cōponit illacrimor ans. et est deponens licet.
intus lacrima. ul' cōdolere. Et est deponens licet.
antiquis. inueniat in neutro genere vñ. boet. in
secundo de consolacione. Alius prole letatus. filij
sue de delictis. mestus illacrimat
laudabilis In laudabilis uide.
laudabilis In laudatus exponitur
illecebra. ab illico. cis. dicitur. h. illecebra. bre
i. animal delectatio q hominem illicet licet et
ab alia delectatione inueniunt et inde illecebrus
sa sum. i. delectabilis illecebris plenus Et cōpat
unde h. illecebrosus ratis Itē ab illecebr' illecebr'
as. i. illecebris attrahere seducere illicere Et corri
piat naturaliter
illecto as frequenter illicere ab illicio xi etum
illectus ab illico. is xi etū d. illectus a ū. i. il
laqueus seducere in li. cō pōitus Iaco. cap. lo dmo
abstractus et illectus
illectus a ū suauis insipidus ab in et lepidus
illex ab illico. cis. dicitur illex cis. qui. aliqd di
et ab fraude qd ē absolute p fraudolento di
ge et deceptorie. unde plantus. Egea est meretrix
in et libatus. ta. tū. i. intractus ab ipectus illex
h. et liberalis. et h. illiberalis. i. non liberalis
illic. cis illexi. etū ab in et li. cis. et est illi
illicqueare in fraude ducere. Et cor. li.
illicitus. ta. tum. i. non licitus ab in et licitus
illico dis illi illisum illidere. i. intus ul' ualde
lectere ab in et ledo dis vñ illesus a um. i. intus
uel ualde lesus Et producit li ubiq.
illiria fe ge regio est iuxta mare adriaticum.
vñ illiris ridis et illiricus ta cū pñl cor unde ad
Ro c. xv. ulq ad illirici Et illiris dr idem q illi
na et h. illirica c. quedā herba q in illiria abun
dant In illiria exponitur. dat.
illiteratus ta tum In illido illidis uide.
illo adubiū loci et acuitur in fine mathei ij
illotus ta tū. timur illo ire. i. ad illū locū
illō. i. nō lotus inuidius et cōponitur ab
illuminis as au in lumino uide h in et lotus
illunus ab in et luna componit h et h. illumis
illustre sine luna ul' obscurus et pducit pñl
illustro as dr h et hoc illustis et h. tre. i. preda
nobilis. qui ualde illustratur.
illuies ei fe ge dr squalor ul' inuidia mor
bus ul' sordes Et dr ab illuo is qd est maculare
quia deturpat et maculat rem in qua est deuto
xxvñ. super illuue secundaz. i. sup illuuiosis et
purgōis secundis ut fiat endiadis.
illus In illus uide
illug In illug uide
illuminor aris. ab ymagine dr Et ē ymagna
sens unde h. ymagine uel ymaginem rei ab
illis cōpēndit formas cū matia re abūte Sz
h aut est recordacōis. aut imitacōis. aut con
fictiois. Recordacōis cū eandē rem ymagna
mur que pus fuit subiecta nō sensui Imitacōis
cū rem simile non eandē. Confictiois. cū con
formamus in mente aliquid quod in re nūo
naturā nō pāt inueniri. ut chimera ex capite

leonis. pectore hominis. uentre a fini. cauda fer
pētis. pma imaginacōe cōis ē nob cū beluis secū
da et tertia est ppa hominis. Itē ab ymaginor h
et h imaginabil et h le. qd aptū ē ymaginacōe
pīpi et iminatorius ria rīū qd imaginacōne
pīpit uel pīpitur. uel q pīnet ad imaginem
I mago. inis. fe. ge. rñtacio a **u** vide in mulus
licuius rei et dr imago ab imitor aris. qī imita
go. q imitatur rem cuius est in corpalibus linea
mentis et dispōne pīū. aliter nō dr imago ppe
Vñ ymaginarius na rīū qd pīnet ad ymagines
uel qd pīpitur umbratilitate et quadā imagina
cōne. **E**t scias q triplex ē ymago. scz creatōis
recreacōis. et silitudinis. sicut dicit glo. sup illud
ps. signatē ē sup nos lumen uultus tui dñe et
Ex hoc patet q esse ymaginis. nō solū est natu
re. sed gñe et glorie. q ymago creatōis. ē natu
re. ymago recreationis ē gracie. ymago silitudi
nis est glie **I**te nota q hō factus ē ad ymagi
nē et silitudinē dei. ad ymaginez. qntū ad natu
ralia. ad silitudinez. quātū ad gratuita. Sz anim
adūte q ymago qntū ad esse. cōsistit. in sol natu
ralibz. qntū autē ad bene esse. ul pfcē ul pfectū
esse. in gratuitis **I**tez scire te uolo q triplex fu
it ratio institucōis ymaginū in ecclesia. prima
ad instructionē rudīū qui eis qī quibz dā libris
edoceri uidentē. secunda ut incarnacōis misterīū
et sanctorū exēpla magis in memoria nrā essent
dū cotidie oculis nostris repñantē Tercia ad ex
citandū deuocōis affectū q ex uisibz efficacius
excitatē q ex auditis uide ead in latia Item de
ymagine faciei xpī dicam in iuda
I mbecill. ex in et baculus componit inbec
illus la lū. et h et h inbecill et h le in eod sensu
.i. sine baculo. .i. sustētānto uirū .i. debilis. fragi
lis. unde inbecillo las lare. .i. debilitare. uerbum
actiuum Et inde uerbalia.
I mbellia lie. .i. debilitas ab inbellis dīnatur
Inbellis. ab in et bellū cōponit h et h inbell
et h le. .i. eneruis fragilis debilis et mutā n in m
I mber. ab inebrio as dr h imber bris pluuiā
vis repentina ad nubes et pluuiā pīnens. dic
tus q terram inebriet ad germinandū et desinit
ablatis in j Inuenit ead in e ut dixi in abltō ter
cie dedi. composita autē faciūt in j ut septembri
imbres bris In imbricius est.
I mbriciū. ab imber dr h imbriciū dij. p quod
aqua elicit scz lauariū fluariū ul canalis. qd alit
dr h imbrex cis. et cor pñl gñ vñ prudēcius.
Imbricius ruptis undantis desup anxī Imbrices
ead dñr regule. qz capiūt imbres. et est et himo.
I mbriculus li. dimi. parius imbrex.
I mbricus ea cū. pñl cor. et imbricosus a ū. .i.
pluuosus. ab imber dicitur.
I mbulus. ab ambulo las dr hic imbulus buli.
mas ge. pñl cor. .i. porticus lata et spaciōsa. et dr
imbulus. qsi inambulus. locus ad ambulandū.
spaciōsus. s. hug. Pap uo dicit imbuli dicti ul qz
sub uolumine sunt uel qz sub hīs ambulamus
sunt enim plateaz porticus.
I mbuo buis. exponitur in buo is.
meon uel ymon grece ceruix.
mitans. in imitor uide.
mitatorius ria rīū. .i. dignus imitatione ul q
aliquē imitatur et dr ab imitor aris.
I mitor aris imitatus sum imitari. .i. sequi. vñ

h imitator oris et h imitatrix tridis. et h et hec
et h imitans tis picipiū ezechiel xxi. sabbator
imitans. et cor pñl et eciā pñā vñ patet q scri
bitur p vñū m. Vñ lucanus in pmo. et qui te
laxis imitantur sarmata braxis. et in aurora. q
imitans presul bis sex fert pectore gemmas.

Immans. manū. i. bonū cōponit cū in et dr
h et h imanis et h ne. qñ sine manu. i. sine bono
scz efferus crudel immāfuctus terribil. et cōpatuz
immanior simus. vñ immaniter nius me adūbi
ū. et h immanitas. tatis. i. crudelitas. Et q mag
na solent esse crudelia et effera et terribilia. ideo
inmanis iuenitur p magnis. grandis. p crudeli
ul inmansuero siue supbo anuenitur. Job xxxvj
Immanibus lux absconditur. quod exponens
qñ in mor. dicit Immanibus lux absconditur
qñ nūm supbientibus iūritas cognicio denegat
pñt eciā h qñ ibi imāibus esse due dōnes sed

Immaturus. ab in et ma. tñc scribitur p n
turus componitur imaturus ra rñ. i. non matu
rus. acerbus. Et compa. Vñc rñ. xvij. Ante
messē enī totus effloruit et imatura pfecto
germinauit. vñ h immatutitas tatis non matura
acerba. Immatutitas eciā dr nocturnū tēpus qd
non est matur. i. oportū ut aliquid agat vñgi
lando qd eciā uulgo dici solet hora importuna.

Immemor. In memor uide.

Immemoratio onis. fe ge. i. obliuio. ingratitu
do. nō recognico. ab immemoro ras. sap xiiij. c.

Immineo. es ui. **B**onoz dñi. immemoraco
ex in et maneo manes. et muta. a in j. et n in m
et est imminere impendere ingruere supstare insta
re pñs esse. vñ imminens. tis. qñis omis. Et cō
patuz imminencor simus. Et imminenter eius
illine. adūbium. et imminencia. cie. et cor mi

Immis. ex in et mis. uide in mis. et prod

Immolo las laui componitur ex in et **I**mi
mola le. i. puls ex farina et aqua et sale que olim
uictime inter cornua pfundebant et mutatur. n.
in. m. qz non potest stare ante. m. et sic immolo
scribitur p dno m Et est imolare. sacrificare. qñ
molam mfundere. uel mola pfundere. uel imola
re componitur ab in et moles qñ in mole alta
ris uictimā ponere. vñ et imolacio dictū est ab
antiquis. eo q in mole altaris posita uictima
cederet. vñ mactacio post imolacionem erat h
nūc imolacio panis et calici conuenit. vñ imolati
cuis cia cū. i. sacrificatiuis scz qui imolatur et
immotus ra tñ. picipiū de imoue. **C**or mo.
or ul pñt esse nom cōpositū ab in et motus qñ

Immundus da dñi. i. impurus et **N**ō motus
cōponit ab in et mūdus et compa. imūdiōz si
mus vñ imūde dius me adūbiū et h imūdia e

Immunis. ab in et muniū componitur h et
h immunis et h ne. i. sine munio. i. tributo scz li
ber qui nulli est tributarius. vñ et sepe immunis
dr expers. alienus. sine pte. Item immunis. i. non
munificus qñ sine munio. i. munere vñ in puer
bio ueteri dr. imunes ciues odere sui Itē immu
nis qui non facit munia. i. officio non fingitur
Est enim omni pūlegio uacuis et dono. scz nūcio
sus. piger. uentri indulgens. Et conlruitur hoc
nom cū gē et abtō. ut immunis piculi et picu
lo. et hinc h immunitas tis et pñl immunis
Imo dr ab pñus a ū. et est adūbiū eligendi.
et tñ ualeat quantū potius. aliqñ est adūbiū af

firmandi et tunc tñ ualeat qñtū certe. aliqñ est
coniunctio illatiua. et tñc tantū ualeat qñtū ego
et est scribendū imo p unū m. et cā difference
ad abltm predicti nomis scz mus ima imū dñ
esse attentus in fine et debet m aliqñtū cōpñ
se sonare cū j licet sit de seqñti sila. sed cā dñ
rencie h fiat. Ita uult hug. Quidaz tñ dñt q nō
opret q ymo aduerbiū attentuetur in fine ad
differentiam huius ablti ymo qz satis pater dñ
ferencia inter ea cū sint diūse ptes orōnis. ut m
secūda pte tetigi p simile. ubi egi de impedimē
attentus. in c de impedimento difference. ut m
pñā ymo. vñc vindocñ sponām nō cupias
quā duxit pñimus ymo. floreat illellus p dno
tatis amor. quidā autē dñt q imo scribit p dno
mon ul imeon qñc cūuix. **I**m qñ nō sequor

Impar paris. sine pare. nō par. infimus. et cō
ponit ab in et par et ē omis ge. et cor pñl qñ

Impaciens. exponitur in paciens.

Impedatura e. dr pede mensura. ul impitio ul
inuestigacō. peda aut dr uestigat hōis vñ pñt
ci peda das et. p cōponē impedo das et mōc hōe

Impedio dis diui dñt dñre. **I**mpedatura po
i. retinere qñ impedita trahere uel impedita re
nere Et componitur ab in et pedita Et ab im
pedio hoc impedimentum n.

Impedi pñtū de impingo gis et pouit pñl

Impello lis puli pulsum. ab in et pello lis Et
mutatur n in m et est impellere qñ intus ul ual

Impellere unde impulsus et impulsus a um.
de pellere unde impulsus et impulsus a um.

Impendeo es pendi ere pñsuz. i. imminere in
gruere instare sup pendere Et componit ab in

Impendit des. hēller xij. Eo qz eis certa mōs
impenderet. i. immineret uel instaret.

Impendium. ab impendo dis diuatur hē im
pensa se. et h impendit dij. ambo p expensa ul

Impendit dispensa. et impendit adūbiū. i. sedule. in tēte
diuatur eciā impendit p studio. et sedulitate. vñ
vñ impendiosus sa sum. i. sedulus. intentus. tatis.

Impendiose adūbiū. et hē impendiositas. ex h
impendio dis diuatur hē impensum de. i. donare. ex h

Impendo dis diuatur hē impensum de. i. donare. ex h
bere. Et componitur ab in et pendo dis.

Impenetrabile. i. inaccessibile fm papiam.
impenitens. ge omnis. i. non penitens. Ex in

Impenitens. ge omnis. i. non penitens. Ex in
impenso as. frequen. **I**et penitens cōponit.

Impetor. ab imparo as dr. **I**mpetrix tridis
h impetrix tridis. quod dr aliqñ indupator. du

Impetrix tridis. quod dr aliqñ indupator. du
silla interponitur cā metri. et h impetrix tridis

Impetrix tridis. quod dr aliqñ indupator. du
et impetrix tridis. quod dr aliqñ indupator. du

Impetrix tridis. quod dr aliqñ indupator. du
pialis et h le. et impetrix tridis. quod dr aliqñ indupator. du

Impetrix tridis. quod dr aliqñ indupator. du
autenticus. Impio. pñte. et dignitate plenus. Et

Impetrix tridis. quod dr aliqñ indupator. du
compatur. vñ impiose sius siue aduerbiū et

Impetrix tridis. quod dr aliqñ indupator. du
hec imperiositas tatis. idest maiestas.

Impetrix tridis. quod dr aliqñ indupator. du
impetrix pñl cor adūbiū. et ē idem qñ instat

Impetrix tridis. quod dr aliqñ indupator. du
lif ul sine certa māsione et compo. ab in et pñg

Impetrix tridis. quod dr aliqñ indupator. du
impitio tas. frequen. impo et forma. et u m o.

Impetrix tridis. quod dr aliqñ indupator. du
supino impatu a murata in j cor. et u m o.

Impetrix tridis. quod dr aliqñ indupator. du
impitus ta tñ. i. nō pitus. nō doctus. simus. vñ

Impetrix tridis. quod dr aliqñ indupator. du
nif ab in et pitus et cōpa. impitio tie. et pñd n.

Impetrix tridis. quod dr aliqñ indupator. du
impire tius me adūbiū. et h impitio tie. et pñd n.

Impetrix tridis. quod dr aliqñ indupator. du
impero. as aui atū. i. pñpio. Ex in et cor pñl.

Impetrix tridis. quod dr aliqñ indupator. du
impers. pars cōponitur pñponitur. et cor pñl.

Impetrix tridis. quod dr aliqñ indupator. du
cū in et dr impers tis. i. expers sine pte. Am.

Impetrix tridis. quod dr aliqñ indupator. du
sup egipñū. uestro prelio omnes implicabuntur

Impetrix tridis. quod dr aliqñ indupator. du
nec ent ulla regio uestri impers deono.

spūs. summus tñ spūs ipse qui deus est. circūscrip-
tus non est. **I** Angeli itaq; et missi et ante ipm
sunt q; quolibet missi ueniant intra ipm currūt
xpe tñ angelus in loco non dr esse nisi diffinitū
ue q; ita est in uno loco q; non est ubiq; nec in
pluribus locis s; deus ē ubiq; essentialiter pñci-
Incisuius a ū. i. n in **I**aliter et potēcialiter
tempe sectus. uel maturus. uel supfluius. et diua-
tur ab incido dis Oraē in odis Vt gaudet incisi-
ua decerpens pira. Et s; incisiuū. pñt dici substanti-
ue supfluiū illud qd inciditur de aliqua materia
Incito tas componitur ab **I**vide in proficius
in et cito tas. uide in cito citas.
Indemēns. ab in et demēns componitur inde-
mens tis. ge. omis. vñ hec indemēcia. cie. Et dr
indemēns. inexorabilis. crudelis inmiscors. im-
pius. et producit de. Vnde in aurora dr. Donec
honoret eas summi demēcia regis.
Indino. ex in et dino as componitur indino
as aui are. qñ intus dinare. i. flectere. vnde s; et
hec indinis et hoc ne. et indinus a um. et s; in
dinatonū. et pducit di. vnde in aurora dicitur.
Tunc caput indinat. emissus spiritus exit.
Inditus ra tñ. pñt cor In ditus exponitur.
Indudo. dis. In claudio dis exponitur.
Indunior. aris. ar. atū. i. concubitiū pati. et cō-
ponitur ab in. et dunis. Inuenitur etiā indunio
as. ūbū actiū. per dunes incuruare uel eleuare
Incusor oris. mas ge. et s; inclusarius nī. dr
ille qui uicinorū claudat pecora p forefacto Et
dr ab indudo dis fm hug Indusor etiā pñt dici q
aliquid inducit. sicut aurifaber qui inducit gem-
mā in anulo et producit pñt tā in nō q; in gō
Incola. ab incolō lis. diuatur s; et s; incolā
le. cōis ge. et cor pñt. i. aduenticius. Incola enī
nō indigenā s; aduenā designat. uide in inqñlinus
Incolatus ab incolā dr s; incolatus tus tui. i.
habitatio uel mansio vnde ppha heu michi q;
incolatus meus prolongatus est. i. peregrinacō
Incolo lis in colo lis exponitur **I**mansio
Incolumis. ab in et columen uel columpna cō-
ponitur s; et hec incolumis et hoc me idēz quod
columis. et est ibi in non puatū s; augmentatū
et intentū qñ ualde erectus fortis stabilis alacer
Et cōpatur. et inde s; incolumitas tatis. i. sanitas
alacritudo **I**ncomicō as. exponit i comiciū cū
Incōmodo as exponitur in cōmodus
Incōpetens cōpotens cōponit cū in et dī
f incompetens tis. ge. omis. i. inconueniens et
compatur incōpetencior simus vnde hec incom-
petencia cie. i. inconueniencia. et corripit pe-
Incomplexus. ab in et cōplexus. componitur
incōplexus a ū. i. non complexus. vñ a dialeti-
cis terminus cōplexus dr qui constat ex pluri-
bus dēonibus. ut hō albus. Terminus ūo incom-
plexus dr ille q; vnica dēone contētus ē ut hō.
Incōcinnus. ab in et cōcinnus. cōponitur in
cōcinnus a ū. i. incongruus. nulli concors. In q;
discordant mores inf se et ab alijs. et cōpaf In
cōcinnior simus. Vnde inconcinne. nius. sine ad-
uerbiū. et s; inconcinnitas inconcinnitatis.
Incōditus incōpositus inordinatus inpolitus
rudis s; pap et prod penl et potest eā corripere
sicut cōditus potest corripit et produci in penul.
vide in inconditus et in interieccio.
Incōiugis exponitur in cōiugis.

Inconsultus ta tñ exponitur in consultus.
Inconsultus a cōsilio is diuatur s; et s; cōsiliū
et s; le. quod cōponitur cum in et dicitur hic et
s; incōsultus et s; le penul corripit. iohis xix
erat autē tunica incōsultis. i. cū paucis solum
ut esset minoris sumptus. pauperes em pauas p
quātominus possit pānos diuidere et mmonē
res facere ut fortiora sint indumenta. incōsultis. i.
sumptus Quidā uero sic exponit. incōsultis. i.
sine futura acus sed reticulato ope facta et ideo
apte scindi non poterat. sed nō est uerisimile q;
ista tunica tante esset artis. cū xps pauper p rōi
et summe humilis. erat contexta habebat pñti
. i. per totam partem superiorem habebat corripit
ex transuerso. desup positū ad modum autem
inpellitēis ut forior esset. Crisostomus autem
sic dicit. duplex erat illa tūca p rōi. i. duplici
pāno fm morem palestine regionis. ubi pauper
hñt tales uestes cā fortitudinis Quidam autē
allegoriam per illud oñdi. qñ non simplicitate
homo cāt qui crucifixus erat sed desup diuatur
habebat. Quidam ipsām speciem tunice enim in pa-
euangelistam historice designare. quia enim in pa-
lestina duos pannos cōmittentes ita erat feruor
indumenta ostendit iohes qñ talis erat tunica
ex hijs quia desuper subtexa. ista tunica feruor
a beata uirgine. ipsi in infancia. quod. non de-
fuisse. et creuit cum xpo crescente. quod. c. viij.
bet esse incredibile. cū sile miraculum. cōfigit. s;
is israhel. in solitudine. ut habet. de iero. c. viij.
Incōtaminatus ta tñ dicitur incōtaminatus
corruptus non deturpatus non contaminatus
Et componitur ab in et contaminatus vnde
Incōtinens ge omis. i. non continens vnde
ab in et continens hec incōtinencia. i. non con-
tinencia vide in continencia. es
Increpe pas pui uel paui inuenitur et com-
pit cre. vide in crepo
Incuba be communis ge penl cor. qui i que
sup incumbit uel incubat et dr ab incubo be
Incubi uel incubones idem qd **I**ncubos
quod pilosi. quidā demoēs sunt. vide in pilosus
et corripit penl incubi. sed incubones eā pñti
Incudinens nea neū quod petinz ad incudem
Et diuatur ab incus incidis.
Inculco. ab in et calco componitur inculco
aui are id est ualde calcare. intus calcare. uerba ne
rando multiplicare iactare
Incuntanter. adhibiū. i. dubitanter. fm pap
Incuria. i. negligencia ab eo q; cure non sit
Incusoso as. ūbū fre. et formatur ab in **I**ncus
cusu supino de incuro ris. u. mutata in o
Incus. ab in et cudo dis cōponitur. q; in eo
dis Instrumentū illud sup qd fabricatur. q; in eo
cuditur aliquid feriendo. veteres enīz nō intudē
sed incudem uocabant. q; in ea metallū tundē
. i. tendatur. vñ intudis dr malleus. vide in cudo
. i. tendendo. et pñt tu sicut cudo dis.
Incuso as. exponitur in acuso as.
Indago as aui are. acquirere et inuestigare. vñ
s; indago nis. i. inuestigatio. inquisicio. et pñt da
Vñ theodolus. Nec cuiq; hominū dedit indagare
sepulchrū. Et uidetur in s; ūsu uim littere s; hie.
Inde adhibiū. diuatur ab in. et componitur.
inde. exinde. pñde. pñde. adhibia sunt loci uel
q; deinde. exinde. et subinde. adhibia sunt loci uel

Ordinis. pinte. adubiū ſtitutudinis uel qualitatīs.
I. taliter. pinde. ē coniunctio illatiua. i. igitur. In
uenitur tñ qñq; adubium loci uel ordinis. Et iſta
qñq; apocopantur. exin. proin. ſubin. pro proinde
exinde xē. ¶ Et ſcias q; omnia compoſita ab inde
debet acueri. pn̄l̄ iuxta regulam illā Si aliqua
ipō cōponitur cū adubio hñte pn̄l̄ longam ipā
pn̄l̄ dīz acui. ut a longe de longe ab intus. Excep
tū vno ſolo adubio. ſcz inde. quod ſi cōponatur
cū ipone. ipā añpn̄l̄ acienda eſt. ut exinde deind
xē ita dicat hugo. De h̄ uidet in ſecunda pte in ipe
diſtihs accentus in c de impedimēto diſtinctionis
decor. oris. vide in decor. oris.
Indecor. oris. a. ū. infatigabil. ūl indeſiciens ſ pa.
Indempno. as. au. are. atū. componitur ab in
dampno as. et eſt indemnare non dampnare
tū et hic et hec indemnatis et hoc ne. i. ſine
vnde indemnatis uel oñdere unde indemnatus
vnde indemnatus. ſcz non dampnatus
tate. ꝑſper. Indemnīs apū fuit ſapiencia cōſum
ceptus tā tū. i. acquiſitus in indiſcor ex
decoronſus ſa ſum. i. non decoronſus ¶ ponitur
ab in et decoronſus
Index ab indicō cas. hic et hec et hoc index in
dicis. qui indicat. vnde h̄ indicū cñ Index etiam
dicitur penltimus digitus ſcz collatilis pollicis
quia in eo indicamus. et tunc eſt tantū mas ge
nus da dum. et indicis ca cū gentile. vnde et
quoddam genus colozis dictum eſt indicuz. q; in
minores calamis inuenitur. ſpuma adherente limo
Et eſt colons danci mixturā purpurei ceruleiq;
mirabilem redens. et indicus dicitur qđ lapis
albus. Job xxviij. Dicitur non confertur tinctis
die coloribus ¶ Et ſcias q; indie tres eſſe apud
hiſtorographos ¶ Et ſcias q; indie tres eſſe apud
ethiopiain mittit. Secūda que ad medos Tercia
que ſinem facit in hanc ingreſſus eſt Bartholo
maeus in dico cis exponitur ¶ meus apl's
indicō cas penl̄. correpta in dico cis eſt
indicō ab. indicō cis diuaz. h̄ indicō. onis.
i. annūciatio uel edictio ſiue edictum. Hic poteſt
queri quid ſit indiccio ſiue edictum. Hic poteſt
vnde moleuit coſuetudo ut indiccoes notarent
et ubiſumāt exordiū et qualiter poſſit indiccio
inueniri. Indiccio. ſolet appellari indecōn̄ clis
i. quinquaginta annoz tempus qñq; enim indiccio
appellat quilibz annus illius tempis. ut primus
annus dicitur indiccio prima. Secūdos ſecunda
tercus tertia. et ita per ſingulos ānos ſic uſque
ad quinquagimum indiccoes ueniētes rursus
aprimū anni phicipium indiccoes quandoq;
quo cōſimilia tributa pſolvebātur romanis ſcz
ſpacium qñq; annorum ¶ Indiccoes ſunt in nēte
ad norandum. quo tempore ſit actum. et moleuit.
talīs coſuetudo a romanis et talis appellacionis
ratio ab eis ſumpſit exordiū Romani eniz debet
ano orbe ſibi tributario facto. triplicem ordinem
tempoz ad tributum factum. triplex ordinem
deciperunt. Erat eniz edictū in uniueros dcōni
eorum ſubitoz ut ſemp edictū infra quinquaginta annos
auro uel argento cre. ferro ſoluent tributa et h̄
talū ordine. Conſtitueāt enim romanis ſic ut in

primo quinquennio solueit aurū et argentū ad
sustentandā rē publicā Et ita illi quinq; āni dicebā
tur prima indicō Deinde in alio quinquennio. i.
in alijs quinq; annis solueretur es et huiusmodi
metallū ad faciendas imagines illustribus uiris
qui promeruerant et ad depingenda forcia facta
eorum ut essent in memoria Vnde finitis quinq;
primis annis in p̄ncipio sexti anni fiebat edictū
ut deinceps solueretur es. et isti quinq; āni dicebā
tur secūda indicō In tertia indicōe soluebatur
ferum ex quo fiebant arma ad appellendos hos
tes. vñ finita secūda indicōe in p̄ncipio vn
decimi anni fiebat edictum ut in illis quinq; ānis
solueretur ferum. vltra autem numerū quīdecim
ānoꝝ non procedebant. et appellatū est h̄ tēpus
quīdecim annoꝝ indicō una. uel indicōnum v
nus cidus in quo plenarie mōdus expleuit quod
a romanis indictum est ¶ Sicut autem romani
actiones suas notabiles per indicōnes ānotau
runt. sic ecclesia romana ad huc spiritualia per
soluens tributa notabilia per indicōnes cōsue
uit annotari. vnde adhuc singulis annis paschali
festo q̄i anno dīcēte incarnationis in cēro anno
tatur annos p̄ntis indicōis. Anni siquidem ab in
carnatione domini indicō quoq; et epacta et
concurrētes. nomen quoq; et tempus p̄ncipis in
paschali cēro annotantur. Cereus autem renoua
tus et illuminatus significat xpm̄ resurgentem
a mortuis in carne glōsa splendore diuinitatis il
lustratū. cera enī carnem cristi significat et lu
men diuinitatem. Anni. go. domini et cetera p̄dē
in cēro cōscribuntur quā actiones hominum et
successiones tempm̄ xpi dispōne ordinātur Su
nit autem cidus indicōni exordium ab octa
uo kl̄as octobris ¶ Indicōem autem sic in ue
nire potis sume annos domini quotq; fuerint
in p̄nti anno et adde hīs tres annos quī p̄cesse
rant de indicōe illa in qua natus est dominus
Natus enim est dñs in tertia indicōne siue in
tercio anno cdi indicōnum. et totā illā summā
p̄fere per quīdecim et quot anni remanserint ip̄a
est indicō p̄ntis anni et si nil remanserit est in
dicō. xv. et postea redi ad caput quia indicō
non excedit quīdecim ānos De hoc tales tradū
tur uerfus. Si tribus adiunctis domini diuiseris
annos. per ter quinq; datur indicō certificata.
si nichil exerescit quīdena indicō currit Sed h̄
nota q̄ āni domini renouātur in kl̄dis ianuarij
sicut in natiuitate domini s̄ indicō. octauo ka
lendas. octobris ¶ Et sic āni domini p̄cedunt no
uem mensibus x̄o. Mensibus hāc nonis domini
p̄currit annis Et ideo si computas et queris in
dictionem a natiuitate usq; ad octauo kl̄das
octobris iūgas tñ duos annos annis domini
Sed si queris de ea ab octauo kl̄das octobris
usq; ad natiuitatem iūgas annos tres ¶ Nota
insuper q̄ indicō in alijs significationibus in
uenitur a p̄dictis sicut in in. reg. c. v. ubi dicitur
et erat indicō. xxx. milia virorū. i. summa eoꝝ
quibus indicēbatur uel dic sicut exponitur in
historijs q̄ forte indicō est in determinata ho
minū collectō sicut cohors et legio Item indicō
pro exactōe uel p̄cepto graui ul' intollerabili
ponitur in secundo libro esdre. c. xx. ubi dicitur
nec ulla alia indicō izrogetur et cetera Itē in ue
rbo in. i. c. i. ubi dicitur huiusmodi p̄dictis

dijs hunc scribitur sine t. Corripit enim antepnl.
vñ Quid epi. Gminet indicio prodita flamma suo
Indictus ab indicio dicitur induatur indictus ta tñ
.i. preceptū uel ānūciatū unde esore secūdo. li.
c. iij. a. S3 nec indico. i. nōdū impato l' ānūciato
Indicus ca cū penl' cor in india exponitur
Indifferens ab in et differens cōponitur hic
et hec et hoc indifferens tis. i. non differens sine
differencia. i. idem uel filis et cōpatur unde in
differentes et h' indifferencia die. i. idemptitas uel
expressa similitudo
Indigēa ne cōis. ge. penl' cor uide in inq̄linus
Indigeo ab in et egeo cōponit' indigeo ges
qui. d. interposito et e. mutato in j. cor et dicit'
indigere quasi ualde egere uel intus egere unde
indigens nis et a datō indigenti addita. a. fit in
digencia paupertas egestas
Indiges ab indigeo es. diuatur hic et hec in
diges getis. i. deificatus. ppe quidem indigetes di
cūtur. de hominibus facti dijs. immortales et dñr
indigetes per cōtrariū ab indigeo es quia nulli
us rei indigeant vñ et quilibet dijs dñr qñq in
digetes h' abusuē uel indigetes dicitur quasi in
ter deos agentes. i. cōuersantes uel quasi de die
in diem agentes. i. p̄ficientes uel quasi nūm deo
num augentes uel quasi inde geniti. i. ex terra (he
eniz fra dicitur h' omis iste sunt et hie et diuāt
ab indigeo es ut dñm est uel indiges h' quosdā
dicitur ab indigito tas Et dicebātur indigetes dijs
apud antiquos. quos nominare non audebant
Indigetes in indiges exponitur
Indigestus ta tum exponitur in digestus
Indigito tas in digitus exponitur
Indigus ga gū penultima cor̄cepta. i. indigēs
ndipiscor ceris. indeptus. i. ab indigeo ges
acquirere et componitur ab in et apiscor.
Indiscretus ta tñ insipiens non faciendus non
indiuuū a vñ ab in et diuiduus eloq̄ie
cōponitur indiuuū a vñ unde hec indiuuū
tas ratis. Et scias q̄ indiuuū dicitur tribus
modis uel carencia p̄ciū ut arthomus uel duricia
ut adamas uel quia per infiora sue nature p̄bi
ce diuidi non potest ut socrates
Indo ab in et do das cōponitur indo dis indi
di inditū indere. i. ponere immittere inferē infer
re indicere inducere siue foras emittere Et dicit
tur indere quasi intus dare
Indocilis ab in et docilis cōponitur hic et h'
indocilis et h' le penl' cor. i. nō docil' qui nichil
discere potest h' indoctus ta tñ dicitur qui nōdū
discit sed tamen discere potest
Indoctus in docilis uide
Indoles ab in et dolus dicit' h' indoles lis penl'
cor quasi sine dolo. i. eras iuuenilis ingeniū ori
go p̄genies ppe tñ indoles est signum uel indici
um future probitatis quod sepe p̄penditur in qui
busdam pueris. q̄ autem dicitur indoles quasi
interius ul' inde olens et hia est non cōposicio
Indorso ab indorsum componitur indorso as
aut are. i. sup dorsum ponere qd uulgo solet dici
ndubitato in dubitatus uide. **I**ntersellare
Inducie ab induco cis qd est introducere diua
tur hec inducie aq̄ et dñr inducie q̄ induc oia
uel cōponitur ab in et dies et oclū unde inducie
q̄ in dies oia et sunt inducie p̄tes federis unde
inducarius na rium et h' et h'. inducialis et h' le

ut tempus induciale in quo hñtur uel debent
haberi inducie et inducio as. i. differe per mou
cias facere et constituere.
Inductio omis fe. ge. quedam species agniti
onis apud loicuz Et h' hoc sic desinitur mou
cio est oracio p̄ quam fit p̄gressio a p̄cularibus
ad uniuersale ut h' fortes cūrit plato cūrit
sic de singulis ergo. omnis homo cūrit
Inducula le penl' cor. inducūti ab inducūti
ndulgeo algeo es cōponitur cum inde ul' m
et dicitur indulgeo. d. interposita indulgere
indultū et habz dñsas significaciones indulgere
eniz accipitur pro gratis cōcedere ut papa indul
sit michi hanc p̄tatem Item indulgere. i. operā
dare ut indulgere gule noli que uentris amica
est. i. opam dare uel cōsentire Item indulgere. i. p̄se
remittere ut indulge nobis domine peccata nra
et tunc dicit' indulgere quasi inde algere. i. p̄n
a cessare a noticia et memoria alijs uero neutri
ma significacione est actm in alijs uero neutri
de indulgencijs ecclesie dicam in purgationem
Indumen inis ab induo. is dicitur h' induo
inis qdquid induimus Josephus in xviij quatu
ciuitatem intrauit puatis induimibz utebantur
unde h' inducūti ti et producit penultimā
dumen in nro sed in genitiuo eam cōponit'
Induo ab in et duo is qd est solus cōponitur
induo is postquam enim aliquis induit uel ut
solutus et expeditus est uel ad opandū uel ut
se totum uidēdum p̄beat qd nō est cū sit nudus
Indugator aliqñ dī pro impatorz interpositi
du causa metri quia in herico carmine impator
stare n̄ p̄t et est ibi ep̄tes qdā figā metaplasm
Indusio ab induo is dicitur induisio as. i. in
duere unde h' induisiam inis. i. induisiam et h' re
indusit a vñ et hic et h' induisiam et h' re
pro eodem dicitur. i. studiosus agilis uigilans et
ficax perseverans impiger solers unde induisiam
aduerbium et hec induisiam triē. i. affluencia
diū cupiditas ardor auditas p̄seneracia scelerata
Induue ab induo is p̄t hie in **I**nduue
duue aq̄ induit et ppe tunc serpenti induit
exuue quia exuuitur sicut induit ab in et abno
Inebno as aui are uerbū actm ab in et abno
as et potest esse intentium ibi in et dicitur hec
Inedia edes cōponitur cum in et dicitur hie
inedia die. i. paupertas que ē in ede in re familiar
Et dicitur inedia. quasi sine esu. unde Job xviij.
Inedia inuadat costas eius
Ineffabilis ab in et effabilis cōponitur h' et h'
ineffabilis et h' le qd quis non potest loqui uel
qd quis potest loqui cū difficultate unde et dicitur
est ineffabilis non quia dici nō potest sed quia
finiri sensu et intellcū humano nullatenus potest
Et ideo quia de eo nichil digne dici potest mef
fabilis dicitur filr et eadem ratione quoddam
nomen dei dicitur ineffabile et corripit h'
Inenarrabilis ab in. et enarrabilis cōponitur
hic et hec inenarrabilis et hoc le qd enarrari n̄
potest uel cum difficultate narratur.
Inenodabilis ab in. et enodabilis qd dicitur
ab enodo cōponitur hic et hec inenodabilis et
hoc le penultima cor. quod solui non potest
Ineopio inis inui inui ab in et eo is et est inui
intrare incipere in uenire concubere.
Ineptio cis tñi uide in ineptus ta tñi.

Ineptiola le di. pent. cor. parua ineptia.
neptus apto contrarius est quasi non aptus
i. stultus fm pap hug uo dicit ineptus ta tum
i. indistretus qui acquirit sed non habz modū
in expendendo Et cogatur ineptior simus et ab
ineptus qd ex in et aptus uenit hec ineptia cie
et ineptus tas raii ūbum actiuū. i. infatuare. inep
tum facere uel fieri. Et tunc est neutrum. Inueni
tur etiam ineptio cis tuii tve ineodem sensu
Inergia in ergia exponitur
nergia idem qd energuminus in energia
nergis ab in et arma. **E**t in energuminus
cōponitur hic et hec inermis et hoc inermis. i. si
inermis a. vm. in eodem sensu. i. sine armis. i. si
ne uiribus vñ uigilius tunc studio effulse matres
Iners ars cōponitur cū **E**t uulgus inermū
in et dicitur hic et hec et hoc iners tis omnis
ge. quasi sine arte qui ad nichilū faciendū uel pa
ciendum est aptus unde hec inercia cie
Ineria ab iners dr hec inercia le. uitis
nigra quā qd amarauō uocant boni uini et le
nis vñ et sic dr qd iners inerpellādis tminis hēat
Inericus ca cū. i. grauis ignarus remissus ab
inertis dicitur et corripit penultimam
Inoxorabilis. ab. in. et exorabilis cōponitur
hic et hec inexorabilis et hoc le. i. non exorabi
lis inflexibilis implacabil immisericors qd nllis p
qbus flectitur hinc dr inexorable odiū inter e
os est. i. tale qd pacificari. uel exorari ad pacem
non potest et hinc inexorabiliter aduerbium
Inexpiabilis ab. in. et expiabilis cōponitur
hic et hec inexpiabilis et hoc le qd non purga
tur uel quod expiari non potest.
Infaber infabra brum ab. in. et faber bra. bz
cōponitur et est infaber inartificiosus inornatus
vñ infabre aduerbium. i. inornate Orac infmōi
bus Quid schulptū infabre qd fufum durius effz
Et cor fa. unde qdam Rūcina nil fabro confert
infamo as. au. ex. in. et fa. sed rūcina mltū
mo as. qd non est in usu Et hinc hic et hec infa
mis et hoc me sine bono nomine uel fame ma
le unde hec infamia. mie et producit fa
Infandus. ex in et fandus cōponit infandus a
u. i. execrandus sceleratus nec nominandus qsi qd
non debet nominari nec aliquis de eo fari. et in eo
dem sensu dicitur nefandus. Et utiqz comparat.
Infans a. for. aris dr fans fantis qd cōponit
cū in. et dr infans. tis. omnis. ge. i. non loquēs
Et cogatur infancior simus unde prudencius in
li. hympnoz largire michi carmen infantissimo
Dicitur etiam infans pro puero. et tunc est cōis
ge. tñ. et est infans usque ad septenniū. et dicit
infans quia fari nesciat. i. non posse loqui cū nō
habeat adhuc bene ordinatos dentes **N**ec ideo
dicitur infans quia loqui non potest usque ad
septenniū sed quia non potest loqui expedite et
distinere usque ad illud tempus. uel quia in ipā
prima parte illius temporis loqui non potest vñ
hec infancia cie etas infantis
Infantilis ab infans dicitur hic et hec infanti
lis. hoc le. res infantis uel prinens ad infantem
et prod penl unde infantiliter aduerbium
Infanciosus a ū. plenus infancia. i. infantilis et
infantulus li. et infaticulus **D**r ab infancia
li et infantillus li per geminū l. omnia pro paruo
infante. Et corripunt duo prima penultimam

Infaustus ta tum. exponitur in faustus ta tum
nfectus ta tum. i. non factus. Vnde dicit. Qd
factū est pro infecto haberi nō p̄r. Et cōponitur
ab in. et factus uigilius. et piter scā atz infecta
Infelicio infelicitas infelix expōit **C**anebat
infelicio infelicas exponitur in felix
Infendo dis. o. in. j. infendi infensum infendē
i. ualde offendere facere irasci. cōponitur ab in
et fendo dis. unde infensus a. vm. i. offensus uel
iratus. et est plus esse infensum. qd offensum uel
irātū. et ab infensu supino u. in. o. fit infenso as
fre. paulus in epy. ad heb. c. iij. Quilibet autem
infensus a. vm. exponit infensus est xl. Anis
tur in infendo dis
Infertio. Ab in et factio componit infertio tis
inferti. infertum. i. implere. Vnde infertus ta tum
et infecto tas ūbum frequentatiuum.
Infere inferia. sacrificia facta in ferijs p mo
infernas ab infer **T**uis. et dr ab infernus
nus dicitur hic. et hec infernas atis ge omnis
de inferno exis uel qui infernū colit. sicut sup
nas atis. dr qui est supnus uel qui colit superna
Infernus ni. mas. ge. in fin. in pli neutri tñ
hec inferna oz. et dicitur infernus ab infra qd.
sub terra dr esse sicut enim cor est in medio ho
minis ita. et infernus in medio terre creditur
esse. uel infernus dr ab. infero inferz qd anime
reoz illuc inferantur. unde hic. et hec infernalis
et hoc le. et infernus a. vm. i. infernal ul imus
in imo uel inferno suppositus. **E**t scias q qua
druplex est infernus unus est infernus dampna
torum in quo sunt tenebre. et qdū ad carentiam
uisionis diuine et quantū ad carentiam gracie et
est ibi pena sensibilis **E**t hic locus est infernus
dampnatorum. Alius infernus est supra ipsum
in quo sunt tenebre et ppter carentiam diuine uisi
onis. et ppter carentiam gracie sed non est ibi
pena sensibilis et dr limbus puerorum. Alius su
per hunc est in quo sunt tenebre quantū ad ca
rentiam diuine uisionis sed nō qdū ad carentiam
gracie. et est ibi pena sensibilis et dr purgatoriū
Alius locus quartus magis est sup in quo sunt
tenebre quantū ad carentiam diuine uisionis sed
non quantū ad carentiam gracie nec est ibi siue eāt
ibi pena sensibilis. et hic est infernus siue limbus
sanctorū patrum et in hunc tñ xps dñdit quantū
ad locū sed non quantū ad tenebrarū expienciā
et iñ scōs extraxit. et scire te uolo q post tēpus
illud nullus ad limbū illum uel infernū dñdit
De pena inferni hēs in pena. Itēz dixi in defunc
tus Item uide in sapientia. itē in scōs. item de si
nu abrahe habes in sinu **H**ic potest queri an
dāpnati in inferno uelint omnes alios esse dāp
natos. ad hoc dico q sicut in beatis in patria e
rit perfectissima caritas ita in dāpnatis erit per
fectissimum odium. vñ sicut sancti gaudebūt de
omnibus bonis ita mali de omnibus bonis dole
būt. vñ et felicitas sanctorū considerata eos maxi
me affligit. vñ dr yf. xxvj. c. videant et confun
dantur zelantes ppli. et ignis hostes tuos deuo
ret. unde uellent omēs beatos esse dampnatos. tā
ta enim erit inuidia in dampnatis. q ecia. p̄m
quoz glorie inuidebunt. cum ipsi sint in summa
miseria. cū ecia. in hac uita hoc accidit crescente
inuidia. s. tñ minus inuidet p̄p̄nquis q alijs.
Et maior esset eoz pena si omēs p̄p̄nqui damp

narentur. et alij saluarentur. Et si aliqui de suis
proximis saluarentur. Et exinde fuit. qd diues
pecijt fratres suos a dampnatione eripi. sciebat
eniz qd aliqui empererentur. maluisset tñ frēs suos
cū omnibus alijs dampnari. Et scias qd uis ex
dampnatorū multitudiē pena singulorū augeat
tamē tñ super excreuit odium. et inuidia qd ma
gis eligunt torqñ cum mltis qd minus soli. Pōt
etiam hic queri sic. Natura intellectualis ordinata
est ad beatitudinē cuius est capax. sed in demoni
bus manet natura post peccatū ergo non sunt ade
o obstinati. qñ possint bonum uelle. et beatitu
dinem cōsequi. ad hoc rñdeo qd in demonibus
remanet naturalis potēcia ad bonū ut remota.
et disposita per cōtrariū habitum deperata qua
possent benefacere si uellent. sed uelle nō pōt qd
habitus malicie ab eius uoluntate remoueri nō
potest qñ iam in statu uie non est de hoc etiam
in pena uide. Item pōt queri an melius sit non
esse quam male ēē. ad hoc dico qd melius est nō
ēē. quam male ēē. unde dicit iero. tractans illud
iēmie. c. xx. maledcā dies in qua natus sum me
lius est nō ēē. quā male ēē. et bñh. dicit in xxxv
sermone tractās illd cant si ignoras te o pulcra
inter mulieres. Egredere. et abi. post greges so
dalium tuorū. homines quidem merito ignoran
cie ignorati. i. reprobati. et ad tremendū illd iudici
um stare. et igni ppetuo tradi hunc. non autem
et pecudes. nec dubiū pecudes fore deterius hijs
qui sic erunt. qd hijs qui omnino non erunt me
lius fuerat ei inqñ si natus nō fuisset homo ille
nā utiqd si natus nō fuisset oīd dāpnatus nō fuisset
homo. sed ubi gracia aut pecus aut alia que
piam creatūa que qñ iudicium non haberet ad
iudicium non ueniret ac per h. nec ad suplicium
puto qd et in pñti uita si bene adiūtas postero
rem ire pecoribus hominem iudicabis an non si
qd tibi uidetur ipis bestijs qd amō bestialior ēē
homo rōne uigens. et rōne non uiuens. Nam
pecus qdem si se ratione non regat excusationē
habet a natura a qd hoc ei penitus munus nega
tum est hanc nō habet homo cui ab ipa specia
li progatiua donatū est merito. pñde eo ipso cen
setur homo egredi. et post ire gregalibz animan
tibus qd solū hoc al. cōuersatione degeneret iūa
nature transgrediens rōis cōpos. rōis expri a.
moribus. et effectibus imitatur Conuincit ergo
ire post greges homo. et nunc quidem de puaci
one nature postmodū ante. et extremitate pene
h bñh. Boecius etiam dicit Ceteris animantibus se
se ignorare natura est hominibus uicio uenit
hic nota qd non esse potest dupliciter cōsiderari
vno mō s. se. et sic nullo mō pōt esse acceptabile
cū non habeat aliquā rōez boni. s. sit boni pura
pnuacio Alio modo potest cōsiderari inquātū ē
abltñ penalis uel miserie uite. et sic non esse ac
cipit rōz boni carere enim malo est qd dā bonū
ut dicit pñus. in v. et h. et per hunc modū melius
est dampnatis non esse quā miseros esse. Et fm
hoc dampnati pōt eligere nō esse s. deliberatiuā
rationem. Et scias qd usque ad infernum sunt
miliaria tria milia ducenta quadraginta quinq
fm illos qui ponunt infernum in centro terre
Infero inferis intuli illatū cōpo. **I**nde in tra
nitur ab in et fero fere et dicit inferre introferre
ul immittere. Unde dñs ad thomā. Infer digiti

tuum huc. Et inferre. i. cōtra ferre. irrogare. et
pertinet ad malum. mala enim inferuntur. et h
hanc significationem inueniē in dialectica inferre
.i. cōcludere. illacio cōclusio Cū enim aliquis infer
cluditur inferitur. i. cōtra oppositū alicuius dr illatū
unde cōiūctio qd est signum cōclusionis dr illatū
ua quasi cōtra portatiua
Infertum ti ge. neu. i. uinū qd alī offeritur
libatur. Et cōponitur ab in et fertū qd est liba
cio l oblatio qdā. et diuac tñ ab infero inferre
Infertus ri mas. ge. pro inferno ul pro deo in
fernali sz pro deo mortuorū uel pro uiuorū.
cur superus pro deo celesti. i. pro deo uiuorū.
et diuatur inferus ab infernus et corrupit se
Infessus. ab inficior eris dr infessus sa sum. i.
infessus. ex in et festus **I**nfessus. ex in et festus
idem qd iratus infensus cōtrarius molestus inq
tus. et dr infestus quasi nō festus non festiuitas
Et cōpatur infestior simus. vñ infeste tus sine
aduerbium. et infesto as. aui. i. molestus cum acco
sari infestū esse alicui. et cōstruitur cum acco
Inficior arum in inficior uide.
Inficio as eci. inficium ex in et facio et dr in
ficere deturpare tingere repellere informare et p
tinger ad appietates intuscas et corrupit si
Inficior aris inficiatus sum cōponitur ab in
et facio et dr inficari quasi non facere non esse
factū cotendere. i. negare et appē qd uerū est qñ
non fateri factū. sed cōtra ueritatē mendacis cum a
Et est appie inficari rem debitam negare cum a
creditorē deposcitur Idem et abiciacio. i. rei cre
dire abnegacio. unde qdam Inficior inficior
denegat inficiatur et ab inficior hōe inficior
Infimus in fidus exponitur. **I**nfimus in po
nfimas ab infimus dr hic et h infimas an
et dicuntur infimates infimi et minores in po
pulo qd autem infimi ul infimates dñr quasi in
infimo positi et hmiologia est.
Infimo ab infimus dr infimo as. penl cor. et
est infimare depmēre subtrus ponere. vñ infima
Infimus infra est aduerbiū loci **I**nfimus ta cum
et cōpatur infra inferior infimus. unde infimus
infime aduerbiū. Et est drā inter infimus ordinē
inum. unde dicitur in grecismo Infimus pro de
fit imus at ille loco. Et ponitur infimus esse ubi
iecto ul infra posito pōt etiam infimus esse ubi
et tunc producit si. uide in infio infis infic
Infinitius exponitur in finitius
Infio ex in et fio cōponitur infio infis sed
modo non est in usu. unde arl. in primo de gna
cione infimus tristantem aliqui tangere nos sed
nō nos eum pño etiam h uerbo uerū dicit Infic
.i. dicimus et producit si. pap. uero dicit Infic
ceteris deficit Antiq tamē infic dicebat. i. incipit
Infirmitas ab i et firmus **I**nfirmitas. i. sine calo
a. um. i. non firmus quia sine forma. i. sine mi
re. et cōpatur infirmior simus. unde infirmior
us sine aduēbium Inuenitur etiam infirmior
apud antiquos. unde in libro sapiencie iij. c. infir
miter posita a uento cōmouebuntur. et hoc infir
mitas tatis et infirmior aris. i. esse uel fieri infir
mum. unde paulus in ij. ad cor. c. xj. Quis infir
matur et ego non infirmior Inuenitur etiam in
firmo as uerbum actm. i. debilitare flaccidare o
neruare. Et cōponitur ab in et fisco as et
Infisco as aui cōponitur ab in et fisco as et

[illegible]

glutio. tis. diuaf. h ingluuies. uiei. i. uoracitas. Vnde ingluuosus fa. sum. i. uorax. ul' ingluuies cōponit. ab in. et gula quasi in gulam ueniens. **I**ngratus. ab in. et gratus. componitur ingratu. tum. et significat tria nam ingratu. i. nō gratus nō acceptabilis. et ingratu. i. immemor beneficij. et ingratu. i. irremuēratu. et cōpatur vnde hec ingratitudo. omis. et dr ingratu. quasi sine gracia. Vd dicitur ingratu. acceptonum immemor omnis. Et cuius merita sequitur retributio nulla. Et cui dicendi deet gracia uel faciendi. Et nota q ille qui bñficiū dat non statim debet se exhibere punitorem ingratitudinis. Sed prius piū medicum ut sez iteratis beneficijs ingratitudinem ianet. Et scias q sicut dicit bñ. in cāticis f mone. li. Ingratitudo inimica est anime. exinancio mentioz iustū dispersio bñficiōz pōitio in gratitudo ventus. urens. siccans sibi totē pietatis rorem misericordie fluentia gracie. Et aug. in sermone sancti stephi dicit q penus est aliqd eis. non solum inimicos nō diligimus. s. nec amicos quōd fidem integram custodimus. s. ediuersō graciā actio est inuitatō ad plus dandū. **I**ngredior. eis. ingressus sum. **I**n de in. cūis. i. intrare. ab in. et gradior deis. et cor. gre. **I**ngruo. is. grui in gruo is. exponitur. **I**ngradio. as. in gnadia exponitur. **I**nguen igūis neu. ge. pars corporis cē. pudē da. sic dicta. ab unguo. is. siue ab unctione. et cor. **I**nhabilis. exponitur in habilis. **I**n pñl. gñ. **I**nhereo. ab in. et hereo componi inhereo es. inhesi inbesum. i. inniti intus herē. vnde hic et h et h inherens. tis. vnde inherēt adibitū. et hec **I**nhibeo. es. bui. in **I**nhibēcia de. et pō. he. **I**hibitū cōponit ex in. et habeo es. et est inhibē phibē cohibē uirare remouere separe. Et est in puatū. Est enim inhibē non habē. vnde h inhi **I**nhibitor tonis. ab in. **I**bitor tonis. et cor. bi. **I**hibeo hes. dr h inhibitor onis. i. bedellus qui. et angarius. et exactor dr. q nimis petendo et in iuste ferendo inhihet homines. uel quia inhihet **I**nhumanus. a. um. **I**lites inter eos. cor. bi. vide in hūanus. **I**nibi. exponitur in ibi **I**nicior. ab iniciū dr inicior ans. i. inchoare. cōsecrare. sanctificare. introducere. sacrificare. vnde apphā iniciatū sunt beelpheoz. i. sacrificauerunt. uel cōsecrauerunt. Et nota q quidam utunt h uerbo in actio gñe inicio. as. **I**nicū. ab inco. is dr h inicū. tij. et est iniciū rei. a qua aliquo incipit. s. pñcipiū ūboz est ex **I**ningo. gis. inegi inactū. cōponit **I**ordium. ab in. et ago gis. et est inigē pecus a pastu. in. **I**rectū agē. abigē iio est pecus a tecto in pastu a **I**nnimicālis. ab inimi. **I**gere. et cor. **I**ningo pñl. **I**cus dr h et h inimicālis et h le. et hic et hec in **I**micābilis. et h le. uel ab inimicōz aris. pñt h uēi re. vñ inimicābilz adūbitū. et h inimicābilis. **I**nimicus. ab in. et amicus cōponit inimicus ca. cū. et cōpatur inimicōz simus. vnde hec ini **I**micia de. et inimico cas. ūbū actū et inimicōz aris. deponens in drsis significacionibus ut in **I**mico illū tibi. i. facio illum inimicū tibi. Et inimi **I**cor tibi. i. sum inimicus tibi. **I**hic nota q dilcō **I**nimicōz triplz pñt cōsiderari. vno qdem modo ut inimici diligantur inquātū sunt inimici. et h

est pūsum et caritati repugnans. qz hoc est dili-
gere malum aliū. Alio mō pōt accipi dilectō ini-
mici quantū ad naturam. s. in uniuersali Et sic
dilectio inimicōz ē de necessitate caritatis. ut scz
aliquis diligens deū et p. ximū. ab illa gēralitate
dilectōis proximi. inimicos suos non excludat
Tercio modo pōt considerari dilectio inimicōz in
spāli. ut scilicet aliquis in spāli moueatur motu
dilectōis ad inimicū. et istud non ē de necessitate
caritatis absolute. qz nec etiā moueri motu dilec-
tōis in spāli ad quoslibet homines singularit
est de necessitate caritatis. qz esset impossibile. et
tū de necessitate caritatis s. pparacionem animi.
ut scilicet hō habeat animū pparatū ad hoc qz
in singulari inimicū diligeret si necessitas occur-
reret. Sed qz absqz articulo necessitatis hō actu
hoc impleat ut diligit inimicū. ppter deū. hoc
pōtinet ad pfectionē caritatis. Cū enī ex caritate
diligatur p. ximus ppter deū. quanto aliquis ma-
gis diligit deū. tanto etiā magis ad p. ximum di-
lectionē oñdit nulla inimicitia impediēte. sicut
si aliquis. multū diligeret aliquem hominēz amo-
re ipius filios eius amaret. etiā sibi inimicos.
et totam eius familiam. vide in dilectio et in ca-
Ininterpretabilis. ab in. et **I**nter. et in amor.
interpretabil. cōponitur hic et hec ininterpretabilis
et hoc le. qd interpretari non pōt uel non habile
ad interpretandum. heb. v. ininterpretabilis ad di-
Iniquus equus adiectū cōponitur cendum
cū in et dr iniquus qua quā. i. non equus. et cō-
patur. unde s. iniquitas tatis. et cor. p. mām vñ
pamphilus. Semp iniquoz stelus impedit acta.
Initus ca. tū. pñl. cor. i. inceptus **I** bonorum.
mūgo. gis. mūxi mūctū ex **I** ab in eo inis.
in. et iungo. Et est inūgere precipere sicut uult
bug. mltis ramen p. babilis uidet qz inuicio
minus importat quā preceptum. quia qñ prela-
tus uult aliquid inquirere uel inuēre p. s. inū
git et postmodum facit preceptum.
Inuria rie. in iniurius exponitur.
Iniurius. ab in et ius. componitur iniurius a.
vm. i. tortuosus non seruans ius quasi sine iure
Et inde s. iniuria rie. i. iniusticia qñ sine iure. ul
cōtra ius quādo stz sit aliqd cōtra ordinem iuris
unde iniurius a. um. i. iniurius ul potius qui.
pantur iniuriam ab aliquo. et cōpatur. vñ iniuri-
ose iniurius iniuriusissime adūbiū et s. iniuri-
ofitas tatis. Item ab iniuria iniurius ans. iniuria
tus sum. iniuriari. Iniuriam facere. Et constituitur
Iniux iugū cōpo **I** cū datiuo. ut iniurius tibi
nitur cū in et dr hic et hec iniux iniugis Item
cōponitur cū se. et dr s. et s. seiux seiugis in eo-
dem sensu Iniuges dñr boues non dum iugo cō-
iuncti. Item dñr seiuges quasi seorsum a iugo s.
bug. et in grecis dr bos nōdum domitus a mlt
Innocēs nllī nocēs. in nocce ē **I**tis dr iniux
p. nocuus ex in et nocuus. cōponit innoctus
a. vm. i. innocens et cui non nocetur fm. bug.
Innoxius. ab in et noxius dr innoxius a. ū.
quasi sine noxa. innoctus proprie cui quisquam
non nocere potest. nec nouit. nec ipse alij.
Innuba. ex in. et nubo cōponit s. innuba be-
i. innupta qz adhuc nllī nupsit qz adhuc uultum
suum nō uelat. et cor. nu. sicut pronuba. hic nu-
Innuicio. cionis. fr. ge. et **I**bo eam pducit.
inponitur **I**. causa euphonie. deberet enīz dici

innuicio. ab innutus ti. addita o. fit innuicio it.
Innulus. ab innuo is. diuatur s. innulus h. et
sunt innuli filij ceruoz ab innuendo dicti quia
ad nutū matris absconduntur. unde innulus a.
um. et innuleus lea. in eodem sensu et s. innu-
leus idem qd innulus. canti. ij. filis esto capree
Innuo is. innui innutum. **I**nnulo qz ceruoz
ex in. et nuo is. et est innuere nutū facere uel sig-
num uel dare intelligi et est neutrum.
Ino grece uinum dicitur latine.
Inolitus. ab in. et oleo es. diuatur inolitus a
tum insuetus innatus naturalis. unde inolita bo-
nitate insueti et innata. Et corripit li-
Inomellum. ab ino qd ē uinum. et mel compo-
nit s. inomellū. vini ul' mulsi. et molli condico-
Inopinabilis. vide in opinor.
Inops. ops cōponitur cū in. et dr s. et s. et s.
s. inops inopis. uel dic. s. qz dicebat antiquus
hic et hec et hoc ops. i. diues fecundus opulē-
tus. et inde cōponitur inops. i. pauper. sed dr
inops dr p. xie qui nichil hz qui nec sibi sufficit
potest nec alijs largiri. sed pauper dr qui
alijs elargiri nō possit sibi tam sufficit. unde
copulationem recipiunt ut ibi ego sum pauper
et inops et alibi. pauperi et inopi tu eris adu-
tor. uel inops cōponitur. ab in et ops ops pro-
terra. inde dr inops quasi sine terra et inopia p. s.
tus qui stz caret sepultura. unde s. inopia p. s.
bug. In gē. dr nullius possessor homo mops di-
Inquilinus ni. i. aduena quasi in **I**nter. h. in
colens aliena. ab incolo. Non enī p. xia sedet. h. in
tra aliena inhīrat. Sed dr inter inquilini sunt qui eni
aduena uel incolā. Nam inquilini sunt qui eni
grant. Nam incolā non indigenā s. aduenam
signat. Nec ē ergo in illa drīna Inquilini sunt
qui emigrant et non p. xetuo p. xmanentes. item
uel incolē aduenticij sunt. sed p. xmanentes uero
et accole p. xgrini uo dñr qz p. xntes eoz ignorat
sunt enim de longinqua regione. Indigene uero
sunt inde geniti. in eodem loco nati ubi habitant
uel inquilinus cōponitur ab in et culina s. uil.
quis et aduenticius fm. quosdam
Inquino as. au. i. maclo deturpo et cor. qui
ab in et cunio is uel ab in et coqna et cor. qui
unde in aurora dr petra qua graditur angus
Inquo inquis. fm. usum de **I**tercia uult
fectiuum est et est tercie cōgū. Xv. Tercia uult
inquit quarta qz sumit ait. ex hoc colligit qz in
quimus cor. pñl. sicut legimus s. aimus p. d. qz
cut audimus. Et scribitur inquit p. r. nō p. d. qz
nullum ūbum in d. desinit in tercia p. xona de
indicañ mōi. s. aut analogiam fere tota p. xie. in
dinacio inuenitur ut sup. oñdi in tercia p. xie. in
tractatu de preteritis tercie cōiugacōis in p. xie. in
Inquiro. ris. ab in et quero ris. cōponitur. mō.
Insanus. sanus cōponitur cū in. **I**nsane inis
et dr insanus a. vm. et cōpatur. vñ insane inis
sime. adūbiū. et s. insania. nie et insano is infa-
niui. insanire. i. furere. et est neutz. et ponit qui
doqz p. scribere ūsus et facere uel cantare qz olim
poete credebantur insanire cū ūsus faciebant et
studio uacabant. unde ūgil insanire libz qñz nbi
Insiccia ab inscius a. um dr hec inscicia p. xie. a
ignorancia. unde orac. in epi. sed turpem p. xie. a
insiccie metuit qz lituram. s. bug. Itē sapie xix. a
ham sibi assumpserunt cogitationem insiccie. Itē

Integre. Et componit de integro ul' ex integro. i. s. hinc ul' ex hinc. ul' a principio. ul' de toto sui ex toto. Item ab integro integro as. au. are. i. integrum facere nouare. Et componit reintegro. as. et in reposita o. frequentius dr' reintegro as. Et hinc inchoa integrasco cis. et reintegrasco cis. Et sci as q' aliter est in isto inchoatiuo q' in alijs. alia enim inchoatiua hnt significacoe eandem qua et sua pmitiua. ut si pmitiua signt acti et eoruz inchoatiua. In hoc tam aliter est Nam integ. as. signt actum s' eius inchoati signt passionem. In te grasco enim non e incipio integre. sed incipio inte rari. Similiter contingit in augesco licet de h' no faciat mencoem p'sciamus. Integ acti est cum omnibus suis compositis. Et cor te. Vnde in aur dicitur. Integrat imponens omnibus ille manus

Integrasco. as. in integer est. Intellectibilis in intelligo. gis exponitur. Intellecto onis uide in quarta parte in capitulo de tropis ubi agitur de sinodoche.

Intellctus in intelligo. gis exponit. **H**ic nota q' sicut dicit phis in iij de anima in hoc differt intelligibile a sensibili. quia sensibile excellens de struit sensum. Intelligibile autem maximu non de struit s' confortat intellectum. Sed fm h' cu deus sit maxime intelligibil' q'tum in se est quia est p'mu intelligibile uidetur q' a nro intellcti possit etiam nre maxime intelligi. non enim impedi tur nisi ppter sua excellenciam. Ad hoc dico q' quodamod' est simile in intellcti et sensu. et qdam modo dissimile. In hoc enim simile e q' sicut sen sus non pr in id quod non est pporcionatu sibi ita nec intellctus cu omnis cognico p modu cog noscentis sit fm boeciū. In h' aut dissimile q' i telligibile excellens non corrumpit sicut excellēs sensibile. vnde intellctus non deficit a cognicoe excellentis intelligibil'. q' corrumpat. s' q' per se non attingit. et ideo non pfecte deū uidere potest intellctus creatus. Item scias. q' boni angeli cum sint bñ oportet q' habeant plenā uisionē suae i tellcti eoz omniū de quibus est fides. q'tu ad uisionē gloriā. que fidei succedit. Et ideo sicut fides credit corpus xpi esse sub sacmto. Ita uisio bñ angeli uident Credo autē q' omnia que sunt fidei sunt sup naturalem cognicoem. et intellec tū angeloz sicut sup racōem naturalem homi num. Et ideo misteria fidei dñr esse abscondita a seculis in deo Ephes iij c. Vnde naturali cognico ne non uident angeli corpus xpi. sub sacramento s' solum btā. Demones uo nullo mō uident ple narie. s' credūt et contremiscūt. Item scias q' sic dicit aristoteles in pmo et h'. sicut in corpe uisus ita in anima intellctus. Itē intellectus differt ab opinione. sicut dicam in opinio.

Intelligo. gis. lexi lecti. ere. q' intus legē. Et componit ab inter et lego. gis. mutata. r. in. l. vnde intelligens. tis. g. o. vnde intelligenter adu bium. et h' intelligencia. cie. Item ab intelligo h' intellctus. tus. tui. vnde h' et h' intellectualis et h' intellectuale. vnde intellectualiter adu bium. Item ab intelligo h' et h' intelligibil'. et h' le. vnde in telligibiliter adu bium. et h' intelligibilitas. ratis et h' et h' intellectibilis. et h' le. intellctū compōē sibilis. vnde intellectibiliter adu bium. et h' intel lectibilitas. Dñt g' intellectus et intelligencia et intellectibilitas. Quanto enī intellectus e supior

racōne intm intelligencia est supior intellectu. et intm intellectibilitas supior est intelligencia. Ra cio est uis anime discretiua formaz ad finem. Intellectus autē est uis anime. qua forme ext cor palem naturam comprehendunt. ul' qua incorpo rea p'cipiunt' cu cetera racōne quare ita sint. Sed incorporeoz tria sunt gna scz anima. angelus. et deus. s' cetera diuinā substantiaz non p'cipit intel lectus. ppe quid intellctus est uis anime compōē sua incorporeaz subaz formis subēctaz ul' for maz circa eas. **I**ntelligencia uero est uis ani que aspirat ut aliquid circa diuinā substantia cō phendat. Intellectibilitas uero est qdam simplicitas com pōē omniū formaz in quadam simplicitate. Tali mō plicatiua absqz ordine naturali. ul' egali. Tali mō deus comprehendit res. q' omīs vno intuitu abiqz omni successione dī comprehendit. Hoc modo cog noscenti utunt' tres ordines angeloz. qui deo p' pinquiores sunt. Et quia forte sunt aliqui hoīs qui q'tum dei bonitas p'mittit ad hanc plato accedunt cognicoem. ideo dicit plato Intellectus solius dei est. et admodū paucoz hominū. Et po nit h' intellctus p intellectibilitate. q' sepe p'ci uocabula inuicē p se pōnt. s' certe qualitercūqz intellctus accipiat. scz siue ppe. siue improprie p' intelligencia. siue p intellectibilitate. potest dici uere. Intellectus solius dei est et admodū paucoz hominū. fm q' dicit hug' Nec tamen ad aliā lo endiam pertinere uidentur. Vide in sapientia. et in uoluntas et in ratio et in opinio.

Intemperies. ab in et temperies. n. ubi nul temperies. et. et hoc intemperium est.

Intemperies. nullum temperamentum exponitur. **I**ntemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit.

Intemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit.

Intemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit.

Intemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit.

Intemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit.

Intemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit.

Intemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit.

Intemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit.

Intemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit.

Intemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit.

Intemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit.

Intemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit.

Intemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit.

Intemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit.

Intemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit.

Intemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit.

Intemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit.

Intemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit.

Intemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit.

Intemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit. **I**ntemperies in temperies exponit.

Inter facit huiusmodi nomina. ut ontus. si. ois
lectus. ti. lco. Internectus autē interneci interne
cio fecit euphonie cā. abiecta. t. Quidam uero fa
cunt etiam internicio quos non sequor.
Interneco. ab inter et neco. as. componit inf
neco. as. auī. are. i. inter aliqua necare. ul' interpola
tim necare. ul' interim dum aliquis est in itinere
necare. unde h̄ internecacō. onis. i. mors qe con
tingit alicui in itinē Itē inf ponitur sepe p e. vii
uenimus mare interbibere. i. ebibere Et f h̄ s̄
interneco. as. i. enecare. Et cor. ne.
Internicida. ab inter et neco. as. quod item ē
quod enecare. deriuat h̄ et h̄ interniciū testimonia
homicida. q̄i enicida scz qui falsum occidit. Vñ
fecit. et comisit. et ob id hominem ficta.
Interniciū. ab internicido deriuat h̄ infniciū
ul' infniciū. i. mors. occasio quā infniciū comit
tit Et dicitur interniciū ul' interniciū q̄i dabatur in
minis enecatio Et indictū interniciū q̄i possessio bonorum
infniciū et accusatorem eius possessio bellum in d omni
sequebat. Interniciū etiam dicitur interniciū q̄i
pereunt nullo remanente.
Interodiū. dij. spaciū inf nodos. ul' illud gēni
os quod est in genu. Et dicitur internodiū quia mo
dat simul crus et coxam inter se. Unde quis i v
metba. Odolia nodosus facit internodia populus
Et componitur ab inter et nodus.
Internūcius. cij. dicitur. et h̄ internūcia. de qui ul'
que inter duas pres aliquid nūciat. ul' nūciū poi
tar. et h̄ infnūciū cij. qd infnūcius nūciat. Et cō
ponitur pōcā ab inf et nūcius a ū. Subst. nūci.
Internus a um. i. interior. ab intus.
Intero. ab in et tero ris. componit intero. no
rui. intritū intero. i. intus reze. immutare ul' ual
de teze. Unde in danielē ultimo dicitur. et corripit te.
Interpello. ab inf et pello. as. componit in
fpello. as. auī. are. i. interrogare. inf aliqua uocari
et alloqui. ul' p alio pres fundē. Unde ad rom.
viij. c. q̄ eqā inspelliāt p uob. et scribit p duo i
Inpolo. ab inf et polus componit impole. i
as. auī. are. i. obturare. ul' inquāre. nō continuare. vñ
interrumpē. corrumpē. uariare. sic qe rugi su
in hymno. q nulla uox interpole et script. que ui
ceat. Unde interpolus. la. lum. i. interruptus. polo. quedam
atus non continuus. et h̄ interpola. polo. spēm deduc
uestis. que dum sit uetus ad nouā spēm deduc
tur et fit quasi noua. Et cor po.
Interpres. pres inq̄tum accipitur p diues. co
ponitur cum inter et dicitur h̄ et h̄ interpretes. ris. q̄
dicitur interpreter qui diuisa grā linguarū nouit. scz q̄
unā linguā exponit p aliam. ul' unā linguā ex
fert p aliam. Et dicitur sic qe mediator vel compo
linguam seu loquelam et aliam. vel compo
a pres quod est diues qz interpretes dicant aliām. ul'
tinsferentē uocabula de una loquela in aliam. ul'
componit a ps ptis. qz interpretes sit medius du
aq linguarū. cū tinsfere ul' exponit unam linguā
p aliā h̄ qui inter deū interpretat et hominē q̄bi
diuina indicat misteria interpretes uocat. unde ia
ptor azis comune ūbum. i. exponere ul' exponi
vnam linguam p aliam. unde h̄ et h̄ interprebi
lis et h̄ le. aptum ad interpretanduz. po. tamen u
actur uelle qz predcā compō pcedat in ūbo. Et
inde deriuat interpreter. ita dicit hug. Et scias q

legia que fuerunt in
pua xpi dilectō. xpūs enim ceteris
dilexit. et maiora signa dilectōis et fam

atus est dictus est filius veritatis.

Ioppe. pes. per. pe oppidum palestine maritimi.
et acuitur in fine. Vnde ioppita. re.

Iordanis. nis. mas. ge. iudee fluius. a duobz
fontibus nominat. quoz vnus ior. et alter dan
dz. Nij copulati iordanē faciūt. Nascit̃ q̃ sub liba
no monte. et diuidit iudeaz et ambiā. q̃ post ml
tos circuitus iuxta iberico in mare mortuū fluit
Et interpretatur iordanis. riuus iudicii.

os. i. fluius
osaphat interpretatur domini iudicium

notauit augmentū. hūc pharao saphanet appel
lauit quod bestie absconditorū regiorū sonat. q̃
obscura sompnia nudaui. et p̃dixit sterilitatem
interpretat̃ enīz saphanet egip̃ci s̃mone saluator
mōi. q̃ or̃bē tēz s̃mōi tēz s̃mōi tēz s̃mōi

Iosue interpretat saluator Ipse enim figura xpi
pplm a deserto saluauit. et in terram repromissio
nis induxit. Et dñs ē iosue bennum ul' benthele
on. i. filius num. Item dñs est ihesus filius uane
Vñ dñs hier. in plogo reg. Et incipit a ihesu
filio uane qui apud eos iosue bennum dicitur.

Tota ꝑꝑe dī hec lā . ꝑꝑꝛ grecos. et ē minor
ceteris līs. quia unū ductū sūt fm̄ aug. Sed qñz
ponit simplr ꝑ qualibet lā. Vnde in mar̄s. Iō
ta vnum aut vnus apex non preteribit a lege.

Iotacismus. a iota et cismos corruptela. cōpo
nūt iotacismus. et est iotacismus ubi plurimum
diffonat. Itē si dicam. Iuno iouis iuni irasitur
vel iotacismus est cū ūbonz coniunctio in huius
modi 3. Itē assiduitate collidit. ut in exemplo p̄
dco patet. Vel fm hug. Iotacismus a iota et est
iotacismus fm eum uocaliū lāz exilī pnūciacō
ul qū in iota lāz est duplicatus sonus. scz quādo
p uno iota pnūciantē duo ul ecōūso. Vnde qū
vnum exilius duo spissius sonant. Nam vnum
spissius duo exilius proferezi debent.

Iouensiles. i. dii ad nūcia pferenda deputati.
 q̄i ioui. i. creatori salutores. Et componit a ioue
 et salio. Et cor si. Et dedinat dii et hee iouensiles.
 Oar. capella. Limphe dii q̄ iouensilos uol
 fm aham litteram nouensiles.

iouis. iupiter dicitur quod iuuans pater. et componitur
 a iuuo vel iuuans et pater. Et propter primam ponitur. vi
 ouis epv. iupiter esse prius statuitur quodcumque iuuaret
 Et inuenitur in nostro iupiter vel iouis. ut dicitur per
 tamen moderni utuntur tamen hoc nostro iupiter. Hucusque
 autem sic dicit. A iuuo. as. dicitur h iouis. huius iouis
 et h iupiter tris. vel iupiteris. Antiquitus autem ita
 dedinabantur ista nomina. h postea obliqui istius
 nominis iupiter et iste noster iouis absoluti sunt.
 unde postea ex obliquo istius non iouis et ex eo

nomine iupiter facta est quedam comixtio. et m
dacta sunt q̄i in vñū nomen. scz h iupiter huius
iouis. Et est compositū a iuuans et pater. uel a
iuris et pater. q̄i iuris pater. qz legem tam positi
uam q̄ naturalem omnibus hominibz ut fertur
dedit. Et a iouis h et h iouial et h le uide in iu
ouoninus in ianuarius exponitur.

Ipalage est comixtio casuū. ul' constructōis. ul'
q̄nqz totius sentencie. Et d̄r ab ipos qd est
trans et alage qd est mutacō. in ipalage. i. trans
mutacō. de hoc dixi sup in quarta parte ubi egi

Ipapanti. ipa grece latine dicit̄. **I**de antiprosi
ire. anti contra. Inde d̄r h ipapanti incedinabile
.i. obuiacō ul' occusius. vñ repñtacō dñi in tem
plo scz festū purificacōis. bñ uiginis d̄r ipapāti
qz tunc symeon xpo occurrit et obuiat. et in
ulnis suis accepit eū. et in templo representauit. h
bug. Pap̄ et dicit̄ ipapāti gce obuiacō d̄r. symeo
nis scz et anne et cefoz. et scribit̄ p a in anpenl

Ipaten d̄r greci iecur. vñ ypaticus. ca. **I**illa
cū. qui patitur in iecore. uel pertinens ad iecur.
paticus in ipaten exponitur.

Iper. i. super.
perapistes grece idem quod p̄tector l̄ne. Iero
in plogo gen. cū aristes eiusdē prolomei ipapif

Iperbaron quidam tropus est de q̄ d̄m̄. **I**res
ē in iij pte in c. de tropis. Et acutur in fine

Ipbole qdā tropus ē de q̄ i iij pte c d tropis
perbolicus. ca. cum. i. excedens ueritatem. ela
tus. Et dicit̄ ab ipbole. et corripit penultimam.

Iperboreus. iper componit̄ cū boreas. et dicit̄
ipboreus. rea. reum. sup quos boreas flat. Vnde
et quidā montes d̄r ipborei sup quos et a qbz
boreas flat. qui et yperbata bate dicuntur.

Ipercatolicus in catalecticis exponitur.
perdulia exponitur in dulia.

Ipfanus. iper componit̄ cum fanos. ul' fasina
quod est appicio. et d̄r iperfanus a um. i. supbus
vnde h iperfanā. nie. i. supbia. scilicet cū aliquis
uult apparere super id quod est.

Iperion. iper componit̄ cū on qd est totū ul'
omne. et d̄r h iperion onis. i. sup omnia qd q̄z
d̄r de ioue q̄nqz de sole. qui super faciem totius
terre in circuitu fert̄. Quandoqz de quodaz ḡgim
te qui super omnes alios fuit.

Iperlidius. iper componit̄ cū lidius quod d̄r
acutus sonus in musica et d̄r h iperlidius idem
quod lidius. scilicet acutus sonus in musica.

Ipsintelicon. Iper componit̄ cum sintelico qd
est p̄fectū. et d̄r ipsintelicon. i. plus q̄ p̄fectū qd
p̄teritum apud grecos significat rem multo ante

Ipsopbra. ip̄ componit̄ cū sophia qd **I**p̄rentā
ē sapiā. et d̄r h ipsopbra. i. supergrediens sapiā.

Iphen ul' uphen componit̄ ab ipos et ens. et
interpretatur copulacō. Est enim iphen. ul' uphen
modus p̄uiciandi qui consistit in continua pla
cōne d̄conum sine ulla distincōne. ut h populus
genciū et cetera. Et d̄r sic. qz una d̄cō sub. j. post
aliā sine distincōne copulatim profertur.

Ipocentaurus. ppos quod est equus componit̄
cū centaurus et d̄r h ipocentaurus. idem qd cen
taurus scz monstrum ex pte homo et ex parte
equus. sicut onocentaurus monstrū ex pte asinus
et ex parte homo. Nam onos asinus d̄r. uide in

Ipocrita communis ḡnis d̄r fictor. **I**centhaurus
simulator. et representator alterius p̄sone. simulator

eniz se esse id quod non est. Et d̄r ipocrita q̄i p̄
chrita. ab iper quod est sup et critis qd est autū
q̄i superauratus. qz in sup̄icie et exterius uidetur
q̄i bonus cū interius sit malus. Vel d̄r sic ipocrita
ab ppos quod est sub et critis quod est autū. q̄i
habens aliud sub auro. Habet enim autū in sup
ficie. h subtus habet aliud scz lutū. Vel componit̄
ab ipo quod est falsum. et chritis qd est iudiciū.
quia dum intus malus sit. bonum se palam oñ
dit. Et ideo de eo habet̄ falsum iudiciū. d̄r ipoc
vultu incedit et simulat quod non est. Nam ipo
crita dici non potest ex quo foras exierit. et in h
ipocrita simulacō. et cor cñ. uide in saccedos. et v
diaconus exponitur.

Ipodromus. ab ipos qd est equus et dromos
quod est curuitas componit̄ h ipodromus. mi.
.i. stabulū equoz. ul' tormentū factū ad mod. ul'
similitudinem equi. ul' ipodromus d̄r locus ob
scurus. ul' domus dedinandi ad necessitatē. ul' lo
cus sup ul' citra quem sunt arcus deambulatoz
sup quos homines ambulant. et h h ipodromus
componit̄ ab ipos quod est sub et dromos
est curuitas. ul' ab iper quod est sup et am
quod est curus. qz desup homines curant et am
bulent. Vnde in legenda bñ sebastiani d̄r. tunc
iussit eum in ipodromo pallaci cum diu fustica
ri q̄diu spm̄ exalaret Et cor d̄r. sicut patz in h
usu. Ipodromi qz d̄ctus par sit locus h̄is duoz
nus. uide in dromos et epidromus.

Iposora exponit̄ in quarta parte in capitulo
de coloribus rethoricis.

Ipogabus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogabus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogebus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogebus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogebus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogebus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogebus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogebus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogebus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogebus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogebus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogebus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogebus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogebus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogebus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogebus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogebus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogebus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogebus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogebus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogebus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogebus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogebus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogebus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogebus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogebus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogebus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogebus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogebus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogebus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogebus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogebus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogebus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogebus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogebus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogebus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

Ipogebus. bi. mascul' ḡnis. i. nauis in qua eā
de coloribus rethoricis.

h nomine ipostasis. sicut nos utimur h nomine
psona. Vnde potest dici q tres sunt psonae in di
uinitate. ut tres ipostases. i. tres subsistentes. Et fa
cit gentium pluralis ipostasum. Et corripit pnt
potamus. ab ipos quod est equus dicit h ppo
tamus mi. i. equus fluuiialis scz quidam piscis sic
dicitur. quia sit equo simil' dorso. iuba. hinnitus. ros
tro resupinato a primis dentibus. cauda tortuo
sa. vngulis binis. die in aquis comoratur. nocte
in ptheca. ab ipos quod est sub. legites depascit
et theca quod est repositum componit h ppotheca
et cu res comodat sine depone pignoris. pacto
ut caucione sola interueniente. Et differt a pigno
re. q pignus est quod ppter rem credita obliga
tur. h fideiucia differt ab utroq. est enim fideiucia
cu res aliqua sumende mutue pecunie gratia ul
manipulat' ul in iure credit'. Item ppotheca dicit'
qd ad ppothecam. vnde ppothecarius. na. rium
i. ppothecarius. ul q rem noie ipothecae accipit
ha est. Et ppothecis est suba et dispartitio et condi
tio ul suppo ul consensus. vnde ppothecus. ca cu
i. condicionalis. ul suppositiuus. Et dicit ab ppos.
qd est sub et thesis quod est posicio vñ ppothecis
i. posens exponitur in iiii parte. 71. i. suppo
i. pte ipsa ipsum pt iungi cu pma secunda et ter
cia psona. ut ipse lego. ipse legis. ipse legit. Sed
est p pte secunda figurate. cu tca sine figura.
de pnominiibus. Illud attendendu. q cu ille illud
ipse inuenit a uetustissimis platini. neuru in uz
desinens fecit. Terent' in andria. Ipsi in dauus
qui intimus est eoz consilijs. Ipsa enim que qui
busdam uisa est raco. non adeo firma uidet'. Ideo
in un facit neutru. q in us desinit masculinu. na
alius cu in us fminet aliud tamen neutru fecit.
r ge. neu. et indeclinabl. i. palma manus. xxi
si uis uir minam na dabit tibi nam tis in
ma. ab ur quod est ignis dicit h ira. e. i. ir mna
q ira. quia accendit et inflammat. vnde irascor ce
no. q accenso sanguine in furorem compellitur
Et comparatur. vnde h iracundia dicit. Et e ira pns
uicini animi Et ex causa nascit'. Iracundia est
concratus. iracundus frequenter iratus et leuit'
Item ab irascor h et h irascibil' et h le. Et ut di
cit hiero. Irasci hominis est. h iram non pfcere
Et ut dicit greg. in v. moral'. Ira p uicium oculu m
ne exacerat. Ira autē p zelum turbat. Vñ ps Tui
batus est p ira oculus meus. Nunq uero como
dum contemplatio iugitur nec pualet mens contur
bata conspicere ad qd vix tranquilla ualet inhiare
quia nec solis radius cernit'. cu comote nubes ce
li facit obducunt. Nec turbatus fons respicientis
maginem reddit qua tranquill' ppe oñdit. q q
eius vnda palpitat eo in se spem similitudinis ob
scurat. Sed cu p zelum animus mouet'. curandū
summo ope est. ne h eadem que instrumento u
tunt assumit' menti ira dominef. nec q domina
beat. h uelut ancilla ad obsequiu parat a raco

tergo nunq recedat. hic enim robustius contra
uicia erigit. cum subdita raconi famulat'. Nam
qtilibet ira ex zelo rectitudinis surgat si immo
derata mente uicent raconi ptnus seruire cōtēp
nit. et tanto se impudencius dilatat. quanto im
paciencie iudicium virtutem putat.

Iracundia in ira exponitur.
iracundia exponitur in iracundia.
iracundia. In iracundia uide
ris. ab aē dicit h iris rīf uel irid. arcus celestis
q aeris eo q ab aere dīdit ad terrā. uel eris g
ce latine dicit lis. Inde h iris. ris. ul' iridis. i. arcus
celestis. Sed arcus ppe est uia ipsius de. Et iris
ipsa dea. Et dicit iris q eris q raro mittit' nisi ad
littem et discordiam concitandā. et est nūcia et pe
dissequa iunonis. 71 Et nota q iris nichil aliud ē
q nubes soli opposita. radijs sol multipliciter in
formata Ea enim est natura luminosi corpis ut
semp in oppositam ptem radios dirigat. Sol er
go cu sit luminosum corpus radios suos mittit
in ptem oppositā. in q quandoq nubes inuenit q
in una sui parte densa. in alia densior. in alia den
sissima est. Item in alia sui parte est rara. in alia
rarior. in alia rarissima. In illa que est densa so
larijs radij q in uitro inclusi rubeū colorem faci
unt. In densiori ceruleū. In densissima nigrū. Itē
in rara faciūt viridem. In rariore croceū. In rarif
sima album. Et ita fm maiorem densitatē illius
nubis. magis accedit ad colores nigredini affines
fm maiorem raritatem. magis accedit ad coloēs
albedini affines. Preterea nubes illa quoddam
corpus est compositū ex quatuor elementis et a
quosum. que solis radijs accensa. a quatuor ele
mentis quadripartitū contrahit colorem Contrahit
ab igne rubeū. ab aere ceruleū siue lucidum ul'
purpureū. ab aqua umideū. a terra nigrū. hic ē q si
uidet' iris in māe uidet' in occidente h in uespē ui
det' in oriente. h in meridie uidet' in septentrione In
meridie nunq uidet' potest. cu sol in opposita p
te nunq possit esse. Et hinc ppter uarietate colo
rum iris dicit qdam gemma et etiam qdam herba
quia eius flos coloris uarietate celestem arcum
pmitet'. Ita dicit hug. Et scias q iris est signum
federis int' deū et hominē. sicut dixit dñs noe. ge
nesis ix c. Ponam inquit arcū meū in nubibus
celi. et erit signū federis int' me et int' terram. q
enim maxime timebat noe ne dñs iterūz aquas
diluuij mundaret super fram et noe cotidie ora
bat ne hoc fieret. ut iosephus refert. pepigit do
minus fedus cum eo. q ult' non fieret diluuium
et in signū federis huius posuit deus arcum suū
in nubibus. Et est signū duoz iudiciorū arcus scz
iudicij p aquā pteriti siue facti h iam ulterius n
faciendi. ne timeat'. et futuri p ignem ut expecte
tur. quia mūdus quidem igne iudicij cremabit'.
h aqua iam diluuij non delet'. Inde est q duos
colores principalit' habet. scz ceruleū qui aqueus
est et est exterior q pterijt. Et rubeū qui est ig
neus. et est interior. q futurus est ignis. sicut di
cit magister in hystorijs. Et greg tangit in octaua
omel' ezech. 71 Item ut dicit in hystorijs tradūt
sancti q quadraginta ānis ante iudiciū nō uide
bit' arcus. quod etiam naturalit' oñdet desiccacō
nem aeris iam inceptam. Et in auro dicit Vt sanc
ti tradunt annis decies quater aī iudiciū fugiet
arcus et exul erit. uide in antixps. et in ems. Et

uideatur iris p diem. ex radio solis. Et p noctem
ex radio lune. Item animaduertere. qd ex sole et nu
be format iris. qd ex unione diuinitatis et hūa
nitatis fit reconciliatio hūmāi gñis. cornua huius
arcus mō sunt inclinata ad nos qd appuit benig
nitas et humanitas saluatoris nōstri dei. et ideo
non timemus. s; in die iudicii uenit contra nos
qm̄ ueniet in nubibus celi cum ptāte et maiesta
te magna. et ideo ualde timendū est qd horrendū
est in oīe in manus dei uiuentis. Itē ut dicit gō
in ezech. In arcu appēt aqua et ignis. quia uirtus
spūs sancti post mediatoris aduentū elcōs suos
aq̄ baptismatis lauit. et igne dñi amoris incēdit;

Innos exponit in quarta pte c de scemate.
Ironia exponit in iij pte in c de tropis. et ab
ironia deriuat ironicus. ca cum. penultima corr.
Et hinc pronice aduerbium.

Irrrefragabilis. ab in et refragabilis. componit
h et h irrefragabilis et h le. i. inuincibilis cui re
sisti ul instari non potest.

Irratio. ab in et ratio tis. componit irratio tis
tūi. tūe. tūi. i. illaqueare. impedire. reti inuoluē.
ūbum actm̄. unde irretitus. ca. tū. penultima pō
reuerens exponit in reuerens.

Irrigo. as. pñl cor. in rigo. gas exponitur.

Irriguus. ab irriquo. as. dñ irriquo. a. um. ma
dius. ul fertil. ul fecundus. ul steroratus. vñ oī
in sermonibz. Irriguo nichil ē elucius orto. et h
irriguū gñi. Iudic. j. Irrigū supius et cetera

Irrito. a ritus componit irrito. as media pō
i. puocare. qd iuxta ritū alicuius facere. unde in
ps dñ. Irritat adūsarius nomen tuū in finem

Item irrito pō componi a ratus. et ē irritare eua
cuare. uanū facere. debilitare. destrūē. Et tūc cor
mediā. xv. Irritat hūc dñs qui nos irritat ad irā
Irritat euacuat irritat puocat iram. vñ h irrita
men inis. et h irritamentū. n. et irritans. tis. ge. o
et irritatus. ca. tum. uanus. cassus. nō firmus. et
irritus p irritatus p sincopā. fm̄ hug. Pril. autē
in x lib vlt. qd irritus componat ex in et ratus
unde dicit. Reor facit ratus ptiopū. Et puto dif
ferēcie cā. quia ritus aliud sigt. s; in compōne a
in j cor mutat. ut ratus irritus. Et nota qd mō
bñ loquens de irrito dicit. m̄ tñ uideē qd pñl sit
tñ longa. qd sic ap̄ oēs autores ueteres inuenit
unde orat. Segnius irritant animū demissa per
aurem. Cōmuniter tñ tenet. qd irrito potest me
diam corripē. et pducē fm̄ dñas significacōnes

Irrigo. as. in rogo. as. est.

Irrugio. is in nigio. is exponitur.

Iruno. ab aer dñ h irundo dinis. quia nō resi
dens. s; in aere capiens cibos edat. quasi in aere
edens. Et hinc irundineus. nea neum. et irundini
nus. a. um. in eodem sensu. Irundinus ē dñ p
uus filius iūdīs. et pō pñl. uide ē in hūdo i h

Ise. sine h debent scribi. et p geminū. j. Sed
hi he dñt aspirari. et p vnū j et p vnū e scribi.
De hoc dixi in deus et h et h et h. Item scias qd
id est sunt due pres. sicut oñdi in hoc est. Et cō
ponit id cū demū. et dñ idem eadem idem. Et
scias qd idem sicut et dñs dñ triplr scz idem gñe
idem spē. idem numero. Eadem gñe sunt quēq;
sub eodem gñe continentur. ut homo et asinus
et similia sub animali. Eadem spē sunt quēq;
sub eadez specie continentur ut fortes et plato sub

homine. Idem autē numero dñ triplr. Vno mō
dñ idem nomine ul diffiniciōne. Alio mō dñ idē
appo. Tercio autē mō dñ idē actūte. Eadem no
mine sunt quoz res est una nomina uero dñt
ut marcus. tulus. cicero. Eadem diffiniciōne dñt
quorum vnū est diffiniciō alterius. ut animal ra
cōnale mortale et homo. Eadem appo sunt quoz
vnū nomen est appum alterius. ut risibile et al
Eadem accidente sunt quoz vnū est actūte alteri
us. ut fortes et albedo que in ipso est. Similit di
dñs tpioter. scz dñs gñe. dñs spē. et dñs nu
mero. Differentia genē sunt quēq; sub h gñe
gñibus continentur. ut homo continet quod ē
quod est animal. et arbor sub hoc genē quod ē
planta. Dñcia spē sunt quēq; sub diuisis specie
bus continentur. ut quēq; sunt diuisa sunt quēq;
ut homo et asinus. Dñcia numero sunt quēq;
faciūt numerū. ut fortes et plato. Item inueniunt
rs quod interpretatur est. Et est hebreum. vñ et

Isaac ex risu nomen accepit. Riserat enim pa
ter qñ pmissus est ei admirans in gaudio. Rise
rat et mater. qñ ei pmissus est dubitans in gau
dio. Unde ysaac interpretatur risus. fm̄ papian
dio. Unde ysaac interpretatur risus. qd quippe dicit ē

Isaac interpretatur est mōs. ps quippe dicit ē
acar merces. et hoc ideo. quia mandragora ad se
ruben introitū uiri qui rachel debebatur ad se
emerat lya. unde et dñ natus est dicit lya. dñm
dñs mōdem meam. Et cor pñl. Unde in aurora
dñ. Est asinus fortis ysaac recubans ap̄e maris
Et acutur in fine.

Isaaga. ge. i. instructō. ul introductō. vñ et
apud dialecticos introductōes ad arez dyalecā
yssaaga dicitur. Et liber porphirij dñ yssaaga. qd
introductorius ē ad librum pōdicamentorū. Hinc
yssaagus introductor lāu. Et yssaago gas intro
ducere. Et producat penultimam siue go.

Iscalius. ab excolo. lis. yscalius. a. um. et ag
iscalius. qd excolidus. quia iam a cultura exierit
sicut excolit quia a consilatu discessit.

Ischyros grece. latine dictus dei. sic enī scriptus
est Et uocabis nomen eius ismael. quia auouit
eum deus. Et fuit ismael filius abrahe. a quo is
maelire dicti sunt quidā qui nūc corrupto nomi
ne saraceni dñr. qd a sara. et agareni ab agger
Et inueniuntur incedinabile et eadem dñmābil. ut
ismael lig. uide in saracenus.

Isopus. pi herba est pulmonibus apta puga
dis. Isopus etiam dñ sparsoriū aque. quia in qui
busdam locis fit ex illa herba. ul dñ sic ap̄ter si
militudine purgacōnis. et est fe. ge. fm̄ hug. Unde māt
uenit eadē qñq; isopū in neutro gñe. In au
de uiribus herbarū. est yfopum siccum calidū qd
tercius illi. est in utroq; gñe. et cor pñl. In au
roa eadē cor pñl. Pectoris humores yfopi pur
cio mundat. Item alius dicit qd yfopus ē hba pur
gans de pectore flegma. Alij dicit qd yfopus fuit ma
grecum. et prod pñl. et istius opinionis fuit ma
gister bñ. Unde dicit. Isopus inuenit pducere et
corripē pñl. unde uidet qd magis debebat pñl p
ducere. qd nobiliores ita utunt. Item bñharous
ait. Pectoris hba cauas rupes infodit isopo. hē
ahus. Ad pulmonis opus confert medicamē yfo
pus. Item Vis sinapis crebre s; purgat pectus i
sopus. et hec opinio magis nichil placet.

Ispalis est quedam ciuitas Ispalim quidam ci-
uitate hispanie iulius cesar condidit. qua ex suo
et rome uocabulo iuliaromula appellauit. Ispal-
autē a situ dca est. quia in solo palustri suffixis
in fundū palis locata sit. ne lubrico et instabili
fundamento cederet. Or ergo ispalis q̄i sita in pal-
vñ h et h ispalensis. et h se. Et cornipit spa-
Israel mas. ge. in edin. h
mueni? h is-
israel

T. et tantū ualeat idem ul' identidem q̄tū idem et
finer eris. in iter exponit. **I**dem ul' simile
tio. onis. in iter exponitur.
tum supinū de eo. is. cor p̄mā suae. **I**. ante. f.
cū suis compositis. ut aditum. inittū peritum p̄
ambitū supinū et ambitus p̄cipiū. que apud.
I sed hic ambitus corripit penultimam.

Inus inter exponit. et est quarte decimac.
uba. be. fe. ge. sz a iubeo. bes. et est iuba cri
nis equoz. et est alioz animaliu iraconabi
liu. et iuba etiam sz crista que superponitur ga
lee ul' ppter noticiu. ul' ppter frustraconem ictu
um. et iubatus ra. tum. i. crinitus. ul' cristatus. et
iubosus. fa. sum. iubis abundans

Iubar. a iuba. be. sz 15 iubar. aris. splendor ul'

iniquū ortus solis. ul' sol ul' lucifer. quia ppter ra-
dios quodlibet illorū uidet' iudicatum. quia dirigit
radios ad modū iudicis. ¶ Et scias q' abltius desi-
nit in e. et cor pñl' gñ. ut uult ps. in libro de ac-
centu. Item cor pñmā sillam. Vnde vindocinensis
Exemplum quasi fol' collaterale iubar. de h' dixi
supra in secunda parte ubi egi de accentu nomi-

Iubeo. bes. iussi iussum. i. impare. s. iubere est
ubi est voluntatis obsequiū. Impare ubi est debi-
tū. Idem est et p̄cipere. Et componitur fideiubeo
es Iubeo est actiū cum omnibus suis compositione
Et cor hanc sillabam. iu. Vnde theobias. Hoc p̄
cor hoc iubeo toto conamine. tota Ex anima to-
tūbiliter iubeo totū conamine. tota Ex anima to-

52. In his torijs autē sup gen xiii ita dz. Ab hac
 victoria abrae tradit iubileū habuileū inquit p
 hac remissione captiuoz. Iobē enim remissio u

Ob hoc autem constitutus est quinquagesimus. quia
tunc erat loth ut dicitur quidam quinquaginta an
noꝝ. Vel quia tunc erat quinquagesimus annus ex
quo deus locutus est abrae in uia. uel ex q̃ egres
sus est de caira. Et scias q̃ iubilens ut dixi p̃
deriuat a nubo. as. et sic dicendum est iubilens p̃
3 in antiphona. Gloria. Vel uerba deriuat a iubilans

Iubilus. li. i. argutus. sonorus. et letabundus.
cantus. pp̄e quidem iubilus est uox confusa pre
gaudio. vñ iubilō. as. cantare. gaudere. quadam
uoce confusa s̄ gaudio exultare et letari. 6 huc

Iuda filius iacob confessio interpretatur. quando enim eum pepit iya laudem dñi retulit dicens. Nunc super hoc domino confitebor. Et nota qd p filio iacob inuenit iudas ul iuda. de. et iuda indeclinabile. et hinc iuda. de. ul iuda indecli. tā p populo qd p terra iudeorū. Et qñ est indeclinabile debet accentuari in fine iuda cā dñe. h. hug. Et alexander dicit. Cum dedinat dimittit ulñā iuda. Cum manet immota ipsius postrema leuatur. Et a iuda ul iudea iudaeus. iudayca iudaycū. **J**udas iacobi qui appellatur alibi lebeus h. gurati nomen habet a corde. quod nos diminui tūe corculū possumus appellare. Ipse in alio eu angelista thadeus dñ. quem ecclesiastica hystoria tradit missum edissam ad abagay regem. Nam ut ibidem dicit. predictus rex abagay domino nō ihu xpo in hunc modum eplā misit uel destinauit. Abagay eucharie filius ihesu saluatori bono qui appuit in locis iherosolimozi. Salutem. Auditū est m de te et de sanitate quas facis q sine medicamentis aut herbis fiat ista p te. Et qd ubo cecos facis uidere Claudos ambulare. Leprosos mūdari. et mortuos reuiuiscere. Qui bus omnibus auditis de te statui in animo meo unū esse e duobus. Aut qd tu sis deus et descenderis de celo ut h. facias. Aut qd filius dei sis qui hoc facis. Propterea ego scribens rogauerim te. ut digneris fatigari usq ad me. et egritudine meam quā diu laboro curare. Nam et illud comperi q iudei murmurant adūsum te. et uolunt insidiari tibi. veni ergo ad me. quia ē michi pua ciuitas h. honesta. qd utriusq sufficit. **DOOO** **I**VS autē in hoc ūba sibi respondit. Beatus es qui credidisti in me cū non uideris me. Scriptū est enim de me. Quia hij qui nō uident me credent. et hij qui me uident non credent. De eo autē qd scripsisti ad me ut uenir ad te. oportet me omnia h. implere ppter q missus sum. et postea recipi me a quo missus sum. Cum ergo assumptus fuero a liquem de discipul meis mittā ad te. ut curet te et uiuificet te. Dec in historia ecclesiastica. Vidēs ergo abagay q pñcialiter xpm uidere n. possit fm q in quadam historia antiqua inuenit. sicut Johannes damascenus in li. iij. testat. pictorem quendam ad iherosolimam misit. ut dñi p. imaginē figuraret. ut sic ipsum saltem p. p. imaginem conspiceret quem in facie uidere non poterat. h. cū ad eū pictor uenisset ppter nimium uolgozem qui ab eius facie pcedebat. In eius facie dare nequibat intendere nec ipsam ut sibi iussum fuerat figurare. qd ornans dñs uestimentū lineū ipsius pictoris accipiens et sue faciei supimponens. sui ipsius imaginem eidem impressit. ac desideranti regi abagay destinauit. Illa autē eplā dñi nostri ihesu xpi tante uirtutis fuisse dñ. qd in illa ciuitate nullus hereticus ul paganus uiuē posset. nec tyrannus aliquis eidem nocere psumet. Nam si aliqui gens aliqua manu armata contra illam ciuitatē insurgeret. Infans aliquis sup portam stans eplā illam legebat. et ea die hostes aut fugiebant. aut pacati cū eis cōponebant. Sic fertur olim fuisse adimpletū h. postmodum illa ciuitas a sarracenis capta fuit. et pphanata sublato bñficio. ppter a bundantiā peccatorū. in oriente vndiq. patefactam. **P**ostq uero dñs assumptus est. ut in ecclesiastica historia legi. misit aplūs thomas thadeum

ad abagay regem. fm dñi pmissionem. Qui cū ad eum uenisset. et se discipulū ihu xpi sibi promissum dixisset. uidit abagay in uultu thadei quendam mirum. et diuinū splendorem. Vē. dñ. frutus et stupefactus dñm adomuit dicens. Vē. dñ. opulus es ihesu filij dei qui michi dixit. qui te curam aliquem ad te de discipulis meis. qui te curaret et uitam pster. Cui thadeus. Si in filiū dei crederis omnia tui cordis desideria obtinebis. Abagay. Credo uere. et iudeos qui eum crucifixerunt libentius trucidarem si michi impediens adesset. et nequaquā auctoritas romanorū impediret. Cum ergo abagay ut in quibusdam eplā iuliano quis legi. leprosus esset thadeus eplā accepit. et de ea eius faciem conficiuit. Et nota qd iustim plenam sanitatē recepit. Et nota qd iudas interpretat. confitens ul gloriosus. ul iudas qd iubilum dāns. Ipse enim hūit confessionem gloriā. Gloriam regni. et iubilum interni gaudiij. h. mul tiplex habuit cognomen. ut tactum est. Dñs est enim iudas iacobi. supple. frater. fuit enī frater iacobi minoris. Secūdo dñs est thadeus quod interpretatur apprehendens pñcipem. Ipse enim apprehendit xpm pñcipem p fidem formatam ecclesiasticā nec dimisit. Tercio dñs ē in historia ecclesiastica lebeus. qd sonat qd cor ul corculū. ul a uico in iherosolimā. **J**udas scarioth ul scariothis. ul a uico in iherosolimā. ul a tribu ysachar uocabulū sumptum. quodā futuri pñcipis in condemnatione pñcipis char enim interpretatur mōtes. ut signaretur pñcipis pñcipis. quo uendit dñm. Scarioth interpretatur memoria mortis. quia non repente pñcipis sed diuicius meditatus peregit scelus. **I**udais. as. are. componit a iuda ul iudea. et iudaisare iudeū facere. ul iudeorū more se habere. Et hinc iudaismus. m. i. consuetudo et ritus iudeorum. uel gentes iudeorum. **J**udeus. a iuda filio iacob dñ iudeus. a. um. qd nomen scissura decem tribuū hebreis imposuit. Nam ante hebrei ul israel dicti sunt. h. ex quo duo regna populus dei diuisus est. Tūc due tribue de stirpe iuda reges habebant iudeorū nomen sortite sunt. Reliqua ps x tribuū que in samaria regem sibi constituerunt ob ipsi magnitudinem iudeorū finū nomen retinuit israel. et interpretatur iudeus confessor siue confitens. Nomen uero mo longe ab eis cōuenit. Interpretatō autē eius ab eis longe confentat. Non enim uero nomine nūc dñi iudeos. h. diffessores potius. et a iudeus dñ h. sumi. a. e. i. terra quā incoluerunt. Et hinc p. mō sumi. iudeus a. u. gentile. scz qui ē de terra illa. **I**udex. a ius dñ h. iudex. as. iudices. iudicium. ul h. et h. iudex cō. ge. ut dicunt quidā. Et dñ iudex qd ius dicens. populo. ul iure disceptans. Et est etymologia. Iure autē disceptare est iuste dicere. Non enim est iudex si non est in eo iusticia. Vnde et iudiciū pus inquisicio uocabat. vnde et autores iudiciorū et ppositos questores ul questores uocamus. **I**udiciarius. n. in iudicium exponitur. **I**udicium. a ius dñ h. iudiciū cñ qd ius dicitur et oñsio. Et est iudiciū dum discernit. cūlā cum pponit. iusticia dum finitur. Et hinc h. iudicio lum li. dimi. et iudiciarius. n. ius. quod pñcipis ad iudiciū. Et h. et h. iudicialis et h. le in eo ad iudicio. cas. cau. a ius **J**ensu. uide in suspicio

der dicitur et est iudicare iure disceptare ius dicere.
de iudicare causam. uel iudicio dampnare. Et inde
iudicatorius. dicatoria. rium. Et hoc iudicatoriu
locus ubi iudicatur. Et h et h iudicabilis. et h le.
iudico. cas. simul iudicare. Diuidico. cas. preiudi
co. cas. unde h preiudicium. Iudico est actum cum
his compositis. Et corripit. di.
Iudith. uidua laudanda. que interfecit olofer
nem. et liberauit israel de manu hostis. interpra
tur laudans. uel iudea uel confitens
Iugabilis. a iugo. as. componit h et h iugabi
lis. et h le. quod et iugalis le inuenit p sinopa
et h le. i. in iugo assuetus. sub iugo positus. qsi
domitus. Item inuenit iugalis. i. iugibilis. et d
f. Subneruauit omnes iugales curruu. Et prod ga
ligerum. ri. fm. q. comunitur accipit e spaci
um terre fm q. unum aratrum potest in die ara
re. Et inuenit hoc iuger eris in eadem sigdione
h sic dicit in li et hy. Iuger constat longitudi
ne pedum ducentorum quadraginta. Latitudine con
stans. Et corripit penultimam.
Iugis. a iugum dicit h et h iugis. et h iuge. assi
duus continuus. pferens. Et prod pma sed iu
gum eam cor. X. Exps e iugi ueneris nequeo p
ferencia. Et formatur a datiuo iugi addita tas
h iugitas. et corripit penultimam.
Iugiter aduerbium id est assidue. continue p
ferentur. et dicitur a iugis.
Iuglans iuglandis fe. ge. componit a ioue et
glans. et dicit iuglandes castaneae. q. iouis glans
q. sint confecte ei. uel q. sint cibz ioue dignus.
Iugo. as. aui dicit a iugum. et est iugare copula
con et dicit iugo ponere. Et componitur cu
go ponere. Item cum dis et dicit dis iugo. as. i. dis
iugere. separe. remouere a iugo. Item cum sub et
as actiuum est cum omnibus suis compositis. et
corripit hanc sillabam. iu.
Iugulo. a iugo. dicit h iugulus. li. guttur. uel gut
ture incisio. Lucan in ij. Dicit dabit h paccz iugi
lus finem q. maloz. et a iugulus dicit iugulo. las.
tortus. a. um. iugulamentu. iugulamen. et cor gu
Orat in epp. Ut iugulent homines surgunt de noc
te latrones. Lucanus in quarto Vinctur aut gra
tis iugulo qui prouocat hostem.
Iugulum. li. dimi. paruum iugum.
Iugum. a iugo. dicit hoc iugum. gi. i. cacumen
montis. quia appropinquitate iugoz colles nigantur
et inde iugosus a. um. i. cacuminosus uel montu
tis. Dicit etiam iugum illud lignu instrumen
tum quo boues iugunt. unde quadam similitu
dine iugum dicit feruitus. et inde h iugulus. et cor
primam iugum. Prosper. Non seruire quauit libe
lianus. a. um. possessiuu de **I** corda iugum
ulius. iulius. iuli. fuit filius ene **I**usdam uiri
e. et est bisyllabum licet quoz ca metri ponat trissil
labum. et hinc cesar dicit est iulius. quia de eius
dom agenie processit. Unde illud. Iulius a mag
dimissum nomen iulo. Et hinc iulius. lia. liu. pos

sessiuu. et h iulia. lie. quedam columna rome. i cu
ius summitate est urna. in qua posita fuerunt
ossa et cinis corporis cesaris. et hinc dca e iulia.
Item a iulio impatore h iulius. lij. quida mens
qui pmo uocabatur quintilis. h postea in honore
iulij cesaris qui eo mense natus est. uel quia i eo
aliquam uictoriam obtinuit. dicitur e iulius. et hinc
iulius. lia. liu. De hoc etiam uide in quintilis.
Iulos ppe prima barba sez lanugo dicitur.
ulus. li. m iulius uide.
Iumentum. a. iuuu. as. uel a iuuamentu p sin
copa dicit h iumentum. ti. equus uel bos. uel asi
nus. Et dicit huiusmodi animalia iumenta. quia
nam laborem uel onus suo adiutorio. subnectan
do et arando iuuent. Nam carpenta trahit bos et
durissimas terre glebas uomit eunt. equus asinus
portant onera. et hominu in gradiendo laborem
tempant. Vn et iumenta appellantur quia iuue
re homines. Eadem q. dicit armenta. Et a iumentu
dicit iumentarius. ria. riu. quod pmet ad iumentu
et h iumentarius. rij. et h iumentaria. i. custos iu
mentu. iu. cate. fe. ge. est lac contritum **I**u
et iugis inuolutu. et dicitur a iuncis. q.
Iuncus. cea. ceum. in iuncis uide.
Iuncus. ci. dicit a iugo. gis. quia eo aliquid iugi
tur. et ligatur. uel quia iuncos radicibus herat.
Unde h iuncus. li. dimi. et hoc iuncetiu. ti. locus
ubi iunci abundant. et iuncus. a. um. i. de iuncis
exis. uel ad iuncos pertinens. uel mater et subti
lis ad modum iunci.
Iungibilis. a iungo. gis. deriuat h et h iungi
bilis. et h le. aptus ad iugendu. unde iungibiliter
adiubium. et h iungibilitas. tatis.
Iungo. gis. iunxi iunctum componit cu ab. et
dicit abiungo. gis. xi. ctu. i. separe. Et cu ad et dicit
adiungo. gis. Item cum con et dicit coniungo. gis. i.
simul iugo. Item cu dis. et dicit disiungo. gis. i. sepa
re. diuidere. Item cu in et dicit iniungo. gis. i. iun
re et dicit reungo. gis. Item cu se et dicit seungo. gis.
i. seorsum iungere. uel seorsum a iunctura facere
i. disiungere. Iugo et eius composita actiua sunt
Et faciunt preteritum in xi. et supinum in ctum
Iuniperus. Pir componit cu gigno. et dicit iu
niperus quedam arbor. cuius cinis pleno anno
seruant ignem. Et dicit iuniperus. q. gignens pir
i. ignem. q. connectu diu teneat ignem. adeo ut
si prune eius cinis fuerint coopte. usqz ad annum
puenit. uel dicit sic. quia ab amplo in acutu fi
nt. ut ignis
Iunius in maius exponitur. et in iuuenis.
Iunx. cis. fe. ge. a iuuando dicit. et est idz quod
iuuencula. i. pua bos. fm hug. Pap uero dicit. Iu
nices boues iuuenes. Et prod pnt gñ. Vn pñus
Tot tibi inflamis iunicu omenta liquecant.
Iuno. is. fe. ge. dicit a iuuu. as. q. iuuans nouos
est enim iuno diuina bonitas que nouos iuuat
q. creata gra sua nutrit. Est etiam aer q. similiter
iuuat nouos infantes. a calido et humido ufo ue
nientes. et similiu qualitatu bnificia poscentes re
cipit fouens humore et calore. quia ipe solus in
ter elemta calidus est et humidus. Hinc eda esse
dicit lucina. i. dea ptus. uel iuno dicit q. iano a ianua
i. ianua ppagacionis feminaru. quia q. portas
matronaz pandit. et naturas nubendu maritis.
Est enim dea ptuenciū et nubendu. Et a iuno
dicit iunonius a um. i. res ptinentes ad iunonem.

ul' res iunonis. sicut pavo dicitur avis iunonia. Vnde
quid de arte. laudatus ostendit avis iunonia peas
iunonius. a. um. in iuno exponitur.

Iupiter exponitur in iouis. Nota tamen hic
quod sapientes philosophi ioui qui est una septem stellarum
erraticarum tonare attribuunt. Cuius nulla alia causa est
nisi quod iupiter habet in appetate eleuare ventorum
forcium et siccorum materiam. precipue quoniam fuit con
iunctus in virtute aliqua cum Marte tempore estiuo. in
signis aquilonaribus. quia tunc certe potest dici quod
multe scintillationes et tonitrua sunt in aere. Ita
ut etiam periculum sit futurum hominibus. propter
aeris pestilenciam. ex nimia corruptione futura.
propter vapores intensos pestiferos immixtos ae
ri. quod iupiter cum sole eleuat eos. et Mars incendit
deum corrumpit eosdem. et ita fit aer uenenosus. que
cumque autem ab auguribus vel a fabulosis inuenta
leguntur quot iupiter sit deus vel huiusmodi
frivola sunt. et absque consideratione philosophica dicta.
nec dignum est ut disputetur contra ea. que quod nulli
rationi innituntur. Et sic tamquam fidelis theologus
intelligo. consimilia a me in hoc opere compilata
uide in hymen et in cometa.

Iuratus. ra. tu. iuro. ras. rai. ul' iuratus facit
et ponit actiue et passiue. Vnde Ovidius. Tu in iura
tus per numina mato aquose. actiue dixit. Et alibi
Iurata numina non reducunt te. passiue dixit. de
his uide supra in tertia parte in tractatu de preteritis
secunde coniugationis. in c. de desinentibus in deo.

Iurgamentum inis. et si iurgium gij. et in pransus
in eodem sensu. dicitur a iurgo. as. et est iurgium litiga
tio. ul' ueracitas. quod iuris garnu. ul' quod iuris actio.
hinc hugo. ul' hinc papa. Iurgium dicitur conuictio causa. lis

Iurgo. gas componitur a ius et gar. contencio
tio ul' ago. et dicitur iurgare. i. iure agere. ul' iure
garnere. quia hi qui causam dicunt iure disceptant
et accipiunt iurgare in duabus significationibus. Iur
gare enim est rixari. litigare. et prope in causis age
dis et iurgare est reprehendere. castigare. corripere. cor
rigere. culpam. et impugnare uerbis. ul' litigando uer
berare. et hinc hoc construitur cum acco. et compo
nitur obiurgo. as. quod fortiter. ul' contra aliquem
iurgare. et sunt neutra et absoluta per litigare. In
alia significatione sunt actiua. Et nota quod in eodem
sensu inueniuntur deponencia. iurgor. aris. gatus
sum. et obiurgor. aris. obiurgatus sum. Item nota
quod iurgamus et obiurgamus uerbis. si castigamus

Iuridicalis. a ius et dico. cis. dum cedimus
componitur h et h iuridicalis. et hoc le. qui de
iure tractat. unde et quedam constitutio in arte re
thorica dicitur iuridicalis. quia de iure tractat.

Iuridicus. ca. cum. i. qui dicit ius. rectus. Et co
ponitur a ius et dico. cis. dixi. Et corripit de sic
dixi corripit de naturaliter.

Iuriconsultus. i. iurisperitus. hinc papianus
iurisdicio. cionis. componitur a ius et dicio cio
nis. i. ius potestas super aliquem. Et scribitur per
e solam sicut dicio.

Iuro. ras. rai. rati. a iure dicitur. Et componitur
adiuro. ras. Coniuro. ras. in eodem sensu scilicet
exorcizare. Et coniurare. i. simul iurare. conspirare
coniurationem facere. De iuro. ras. i. ualde iurare
ul' periurare. Reg. j. lib. Adiecit ionatas deiurare
dauid. i. ualde ul' firmiter iurare. Periuro. ras. per
iurium committere. Et nota quod in istis duobus uerbis
scilicet deiuro et piuro quibus utebantur antiqui mu

tamus j. in. e. cor. subtracta. r. a secundo. et did
mus deiuro. as. et peiuro. p. deiuro et piuro. Lucas
in vj. Vos estis supstigiis qui peierant ueros
iuro. as. neutrum est cum omnibus suis compositis.
propter adiuro et coniuro per exorcizare. que sunt et
tua uide etiam in iuratus. et in mendacior. Et si
as quod iurare hinc augustinus. est ius ueritatis deo reddere.
Iuramentum autem a iuristis sic diffinitur. Iuramen
tum est affirmatio ul' negatio de aliquo sacre rei af
firmatione firmata. Tria autem requiruntur ad hoc quod
iuramentum sit rectum. Vnum ex parte ipsius uox sue
iuratur. et sic requiritur ueritas per quam confirmatur
dictum rei adequatum. Alias dictum non est confirmatio
digne dignum. Vnde si sumitur ueritas hinc quod est ad
equationem uocis ad rem. Vnde ueritas debet esse in
conscientia ut firmiter sciat ita esse. Alias si sumitur
credat non debet de conscientia si de credulitate
iurare. Aliud requiritur ex parte cause per quam iuratur.
et sic requiritur iusticia alias non est debita
necessitas. Debet enim illud quod iuratur esse ius
citum et honestum. Tercium requiritur ex parte iurantis
et sic requiritur ut cum discretionem iuret. Alias non
adhibetur debita cautela. et sic est iudicium et
continetur in iudicio. quod est discretio iurantis
debita forma et euentus. et tempus. De his
ex parte iurantis consideranda occurrunt. De his
dicitur Ihesus. iiii. Jurabunt dicit dominus in iusticia et ueritate
et iudicio. Vel dicit quod ueritas requiritur ex parte
ad iuramentum. quod scilicet dicat quod habet in conscientia
iusticia quantum ad rem iuratum. quod id quod iuratur
sit licitum et honestum. Iudicium quoque ad cau
sam que inducit ad iurandum. quod non iuret etiam
uerum sine necessitate et utilitate proximi. Item
nota quod quoniam iuramentum uigil in deteriorem in de
non deberet seruari. Potest autem iuramentum in de
torem exitum uigere dupliciter. Vno modo quod ab ipso
principio habet peiorem exitum. ul' quia hinc per
malum. sicut cum aliquis iurat se adulterum. puta ci
tatur. siue quod est maioris boni impedimentum. ul' quod
aliquis iurat se non intratur religionem. ul' quod
non fiat clericus. aut quod non accipiat placem.
in casu in quo expedit eum accipere. ul' si quis iuret
ut est huiusmodi. Tale enim iuramentum a principio
est illicitum. Differenter tamen. quod si quis iuret
se facturum aliquod peccatum. et peccauit iuratum. et
peccat iuramentum seruando. Si quis autem iurat se
non facturum aliquod melius bonum. quod iuramentum
cere non tenetur peccat quidem iurando in quantum
ponit obicem spiritui sancto. qui est boni promissi iusticia
tor. tamen non peccat iuramentum seruando. sed
multo melius facit si non seruet. Alio modo iuratur quod de no
ad deteriorem exitum. propter aliquod peccatum. sicut patet
uo emgit. quod non sunt promissa tui. sicut patet
in iuramento herodis. qui iurauit puellam saluam
se daturum quod petisset. hoc enim iuramentum
poterat esse a principio licitum intellecta debita condi
tione. sed si peteret quod dare deceret. si implecio
iuramenti erat illicita. Vnde ambrusius dicit in libro de offi
Est contra officium non nunquam promissum preiurare
sacramentum. sicut herodes qui nec iohanni preiurauit
ne promissum negaret. Volo etiam te scire. quod
qui non est eadem iurantis intentio. et eius cui iuratur
rat si hoc peruenit ex dolo iurantis debet iuramentum
seruari hinc sancti intellectus eius cui iuramentum
preiatur. Vnde ysaia dicit. Quacumque uerba sunt in
iuret. deus tamen qui conscientie testis est in

accipit sicut ille cui iuratur intelligit. et qd id in
tellegat de dolo iuramento patet p illud quod
subditur. dupl'r reus fit. qd et nomē dei in uanū
assumit. et p'ximū dolo capit. Si autē iurans do
lum non adhibeat obligatur fm intencōnem iu
rante. Vnde g'g. xxvij. mor. humane aures tali
a uerba nostra iudicant qualia foris sonant. Diui
na uero iudicia talia foris audiūt. qualia ex inti
mis p'feruntur. uide in periurus.

Ius iuris dicitur a iureo bos. quia iubet. et est ius
lex humana. fas lex diuina. Transire autem per
lex alienū fas est. ius uero non est. Item ius dicitur
lex scripta. Item leges humane dñr iura diuina
sūt ius g'ale ē. Lex eius sp'os. et caret h' nomē ius
g'ō dñi et abtō pluralibz q'tuz ad usuz h' hug. et
differt a iusticia ut dicā in iusticia. Et scias. qd
ius inuenit in alijs significacōibus. V. Ius aq
num dicitur ius dicitur esse potestas. Item ius ppha
porone que pphane sunt iudeis. Et dñt quidam
ius. ris p lege ul' p'tate iuris. h' ius iuris p. t. pro
vnde in vj lib' dicit. Ius ablata. s. addita. ris. fit
g'us. ut iuris. Et neutra monasilla in us desinen
tia. Dicitur autem uidetur qd pro brodio facit ge
sonat. V. Ius iuris. sicut et uolgarē aliquoz
iurandū. di. neu ge. i. iuris iuracio. Et dñ.

Iusta. a iustum deriuat. h' iusta iustoz. i. exeqe
mortuoz. quia iustum est ut homo hominem cō
p'p' amez sepeliat. Vñ ouis In iusta iusta pegi
iusticia. a iustus. ti. addita. cia. fit iusticia. Et ē
iusticia constans et ppetua uoluntas reddens uni
cuius quod suū est. Et differt ius a iusticia. quia
ius est ars equi et boni. Sed iusticia est constans
et ppetua uoluntas. ul' est iustus tribuens unicui
q' quod suū est. Item omne ius est iusticia h' nō
exerccio ul' opacōne. Vnde et dñ iusticia quasi
ius status ul' statō. qd p iusticiā stat ius et exer
cet. et est ethymologia. Et sicut dixi in formi
co. facile deuiat a iusticia qui in causis non deuz
sed hominem formidat.

Iustico. as. aui. are. iustum actm. i. iustū facio
et componit a iustus et facio. as. Et corripit. fi.
iusticiū. a ius et taceo componit h' iusticiū
ponit a ius et statō. Inde iusticiū. qd iuris statō
i. iuris cessacō. Tunc enī ius stat. i. cessat cū non
exerceat. Vel iusticiū qd iuris statō. i. iusticia que
est iuris statō. qd p iusticiā ius stat. i. non exerce
tur. Luc in ij. ferale p urbem iusticiū.

Iustus. a ius dicitur iustus. ra. tum. et dñ iustus. qd
ius tuus. scz qui ius custodit. et fm leges uiuit
et est ethymologia Et comparatur iustior. finus.
unde iuste. tius. sine adhibum. Iustus componit
quia iustus ex lege est qd ius custodiens. Equus
ex natura. Et scias qui negligit dampnum p'p'
annū. i. xpī iustus est. Proū ij. uide in seuerus
iustum adhibum loci est. i. deorsum. et est con
trarium ei quod est sursum.

Iuamentum. ti. et p' penult' iuamen
iuuenilis. a iuuenis deriuatur h' et h' iuuenil'
et h' le quod p'tinet ad iuuenem uel lasciuus siue
stultus et fatuus ad modum iuuenis. Vnde iuue
niliter adhibum. et h' iuuenilitas. ratis. Inuenit'
h' iuuenal' pro p'po nomine cuiusdam uiri. et tūc
desinit abtōis in e ut iuuenalis ab hoc. le.

Iuenculus. li. dimi puus iuencus. unde hoc
iuencula. le. que alio nomine dicitur iniux.

Iuencus. a iuuo. as. dñ iuencus. d. i. bos no
uellus cū a uitulo discedit. et iuuare incipit hōi
nis usus terram excolendo. et hinc h' iuuenta. ce
et cor in. Vnde ouis epy. Quam male ineqales
ueniunt ad aratra iuueni. uide in uulcus.

Iueneo. a iuuenis deriuat iueneo. nes. nuj.
i. esse ul' fieri iuuenem. ul' florere. uirere suū splē
dere. que sunt p'prietates iuuenis. Vnde ensis dñ
iuuenere cum purgatus resplendet. Et componit
renueneo. nes. Et hinc inchoatiua. iuuenesco. cis
et renuuenesco. cis.

Iuuenesco. iuuenescis. uide in iuuenes.

Iuuenil' dñ a iuuenis. et p' p' uide i iuuenal'
iuuenis. a iuuo. as. dñ h' et h' iuuenis. qd iuua
re posse incipit. Et est iuuenis in ipso etatis i're
nō posuit. et ad auxiliandū pparatur. Et nota
qd antiqui dicebant h' et hoc iuuenis. et h' ne. Et
comparatur iuuenior. i. iunior. Sed modo iuuenis
dedinatur tantū p duo g'ia. Et habet comparatū
irregulare. scz h' et h' iunior et h' iunius. Et hinc
dñ iunius nij. quidā mensis. sicut maius a maio
ribus. vñ iunius nia. niū. ut iunie k'le. Et fit ge
nitius plis in ū. et accis in es tñ. uide in panis.

Iuuenor. aris. atus sum dñ a iuuenis. et est iu
uenari more iuuenū se habere. unde in dyalectica
argumentacōne ille dñ iuuenari qd bis ul' ter uel
quater ul' sepius idem repetit nesciens procedere.

Iuuenta. te. in iuuentus exponitur.

Iuuentus. a iuuo. as. dñ h' iuuentus. tuus. et h'
iuuenta. te. Iuuentus est collectō iuuenū. et etas
plurimoz iuuenū. Iuuenta. te. ē etas vnus iuue
nis Et est iuuentus ul' iuuenta a uicesimo octauo
anno usqz ad quinquagesimum.

Iuuentas. dea iuuentutis.

Iuuo. as. iuui iutū. i. auxiliari. ul' delcari. vñ
h' iuamentum. ius. et h' iuamentū. et h' exigit ut
in p'terito dicatur irregulariter iuuai. atū. Iuuo
componit adiuuo. uas. adiui adiutū. Quod cō
ponitur cum con et dñ coadiuuio. as. Iuuo actm
est cū omnibus suis compositis. et facit p'teritū
in iuui. et sup in iutū. Et in pñti cor hanc sillaz
iu. h' in p'terito et supino eam prod. Prosper. Qd
iuuat in longum causas pducere morbi. Et facit
ex se hoc impersonale iuuat. qd construit cū accō
Et scias qd ap' antiquos inuenit iuuai iuuatus

Iuxta adhibū loci. et signat localem p'p'p'qui
tatem. ut iste sedet iuxta eum Item est adhibum
similitudinis. et tūc signat accōmodacōnem et si
militudinem. ut hoc est dictū iuxta illū magis
trum. Item est adhibum qualitatē. et tunc sigt
equalitatē. ut iuxta. i. equaliter. in qua significa
cone uidetur aduerbium similitudinis.

Iuxta. ris. i. appropinquare. iuxta esse. Et did
tur a iuxta aduerbio.

Ixion. onis. mas. ge. pater fuit centauroz. qd
iunonem de concubitu appellauit. et interpreta
tur dignitas. Vel qd anxion ab ango. gis. qd dig

nitas reddit hominem anxium. Vnde ixioneus. a
um. Et hinc ixionides. de. filius ul' nepos ixionis
et subtracta de sillaba de h' ixionis. huius ixio
nidis. filia ul' nepos ixionis. Et h' ixion onis. i.
avis de genē vulturis alba et minor q' vultur.
Deus xiiij. de ixion pro aue in quibusdam libris

Ixionides in ixion exponitur
Et. q. quous figura et nōie uideat
aliquam habere dām cū. c. tam
eandem tam in sono uocū. q' in
metro cōtinent ptatez. Et R q' de;
penitus supuacua est. Nulla eniz
uidetur racō cur sequente a deat
scribi. R. cartago enim et caput

sue p. C. huc p. R. scribant nullam faciūt nec in
sono nec in ptate eiusdem consonantis dām. sic
dicit ps in pmo maioris. Et ut dicit papias. Om
nia greca sequente uocali p R scribenda sunt. sed
h' a scriptoribus non seruatur. Hug' uero dicit q'
h' figura R supfluit apud nos. h' nequaquā ap gre
cos. Vbi enim nos scribimus. C. greci scribūt. R.
et uocatur apud eos kappa. In nullis ergo latinis
dōnibus debet scribi R h' tantū in grecis. In no
tis uero indifferenter potest scribi tam. C. q'. R
quia enim reducte sunt ad latinitatem possunt
scribi p. C. Sed quia a grecis habent pncipiū et
originem pnt scribi p R. Quod considerantes su
pius tractauimus in tercia lra de multis dōnibz
grecis siue nothis et in h' secuti sumus hug'.

Kala grece latine laxa.
Kalendariū. rj. ubi kalende distinguuntur. et
dicitur a kalende.

Kalende. a kalo quod est uoco hee kalende ar
. i. pms dies mensis. quia eo die solebat ponti
fex ascendere turrim de consuetudine romanorū
et uolens nūciare quora esset luna eo die. ul' pū
cipiū m̄sis dicebat plures kalo kalo. q' uoco uos
uenite et audite eratē lune. ul' pncipiū m̄sis. et iō
mensis ille dōis est kalende. q' uoca' ones. Vel
aliter. De consuetudine romanorū erat q' in pnci
pio cuiuslibet mensis celebrarent nūdinas. et eas
incipiebant in nomis. q' ergo uenturi nesciebant
pncipiū mensis Ideo semp in prima die pco tur
rim ascendebat et rōens uocabat kalo. q' uoco
uos ad nūdinas. quot dies restabant usqz ad diē
in quo uolebant incipē forum. ut quarto die q'
ter dicebat kalo. si in sexto sexies. vñ et ille mē
sis habet quatuor nonas. Iste uero sex nonas.
Quod ideo sic diuiserunt. ut latrones nescirēt qñ
deberet esse forum. q' abscondebant in siluis. et
uenientes ad forum occidebant et pōabant. Et
ideo dōe sunt kalende. q' uoca' ones ad forum. et
quia plures dicebat kalo. ideo ab illa pluralitate
dictū est tantū pluraliter kalende kalendarum. et
potest scribi kalende tam p C fm latinos. q' p R
fm grecos. Competentius tamen p R. quia mag
est grecū. Vel kalende dicunt quasi colende quia
solebant coli apud ueteres.

Kalo. a kalon quod est lignum de h' kalo ois
. i. ille q' fert ligna. Kalones etiam dñr galee mi
alodemonēs in demon exponitur.

Kalos grece dicūt materiā celi et terre. q' primo
facta est confusa et informis. Et acuitur in fine.
Ratharina. ne. xpm nomen cuiusdam sancte
uiginis. Or a cata quod est uniusum. et ruina. q'
uniūsalis ruina. Onme enim edificū drabolū in

ea uniūsaliter corruit. Nam in ea fuit edificū
supbie p humilitatem quā habuit. Camalis con
cupiscentie p uiginitatem quam seruauit. Cupon
tatis mundane. quia omnia mundana despect
iri per unūz id est dominus. Riri per duo
r. id est portus siue sus.

Rrieleyson. i. domine misere. Et sunt due p
res et non dictio composita. Nam kyn. i. domine
Eleyson id est misere.

Abanum. A labor. beris de h' la
banum. i. signum bellicum pncipis
ex auro fit et lapidibus pncipis
in uexillum sancte crucis r̄isfor
mati. inter alia bellica signa p̄
osius erat. quod impator et cōli
les adorabant. Hoc constantinus

Labdacismus est ubi. i. plurimum
sic sonat. ut sol et luna luce lucent
etiam est ul' si p uno. i. duo p̄nunciant. ul' quo
q̄is unū. i. exilius. duo largius sonant. nā unū
largius. duo exilius p̄ferri debent.

Labecula. le. dimi. pua labes. Et compit pnt.
Labefacio. Labare ul' labi componitur cū ficio
cis. et de labefacio. cis. i. conuellē. concurre. fer
re. facere labare ul' labi. Item labefacio. cis. i. con
quod maculare. et tūc cōponit a labes. et ficio

Labefacio. ras. est frequentatiū istius labi f̄o
ficio. as. Et labefacio potest esse f̄o a labes f̄o
Labefio. labare ul' labi componitur cū ficio

et dr labefio. f̄o. i. labi ul' labere. Item labefio iō
idem est qd maculari. et tūc componitur a labes
Labellum. a labrum de h' labellū et f̄o f̄o

li. Et hinc labellulum li. aliud diminutiū.
Labeo. onis. mas. ge. i. tabernaculum. ul' leccator
de a labor. eris. Et labeo fuit quodam legipen
tus. et quidam uilis poeta.

Laberintus. ti. i. pplexum edificū. qualis em̄
apud cretam factus a dedalo. et de h' laberintus
quia nemo inde posset labi. ul' quia em̄lis et
ad labendum facilis. et sic de laborintus. a labor

oris et intus. quia habeat intus laborem.
Labes labis fe. ge. de a labor. eris. et est labes
putredo. p̄mices. ruina. miseria. Et componit cū
facō et de labefacio. cis. i. maculari. Que possunt
esse composita a labi ul' a labare. et pro p̄mā

Labes nomen. sed qñ est ūbum eam compit
esse composita a labi ul' a labare. et pro p̄mā
labilis. a labor. eris. de h' et h' labi et h' le et
de labile qd cito labi. ul' in q' quis facile labi

Labiolum. li. paruum labium.
Labina. ne. fe. ge. terra aquosa et mobilis et la
bilis. in q' quis facile labi. et de a labor. eris et dr a

Labiosus. sa sum q' grossa habz labia. et dr a
labium. bij. exponitur in labrum et tremere
labo. as. aui. are. titubare. uacillare. Labo. as. cū omi

labi. unde labasco. cis. incho. Labo. as. cū omi
bus suis compositis si qua habet neutri est. Et ē
p̄mituū labo. as. ut uult hug'. et ab eo deriuat

labor. eris. Sed magister bene dicit. q' labo. as.
deriuatur a labor. beris. et cor p̄mā pectora nostrā
Vnde ouid epy. Et satis in dubio p̄mā. Vñ. Si

labant. Sed labes nomen p̄ducit tua labes.
p vina labes non vini sed tua labes.

Labor. beris. lapsus sum. unde lapsus. sue. sui.
et h' lapsio Labor cōponit cū ad et dr allabor
beris. i. iuxta labi ul' ad. Item collabor. beris. i. di

simul labi. Dilabor. beris. i. diuisis modis. ul' i di

isae pre labi. Delabor. eris. i. de uno loco ad a
lu ul' deorsum labi. Item elabor. eris. i. ualde ul'
extra labi. euadere. Item illabor. eris. i. intus la
bi. Item plabor. eris. i. pcul siue ab anteriori p
te ul' in anteriorem prem labi. Item plabor. eris
i. pfecte labi. Item plabor beris. i. an ul' iuxta
labi. al' ultra. Item prelabor. beris. i. iuxta labi
Item sublabor beris. i. subtus labi. Labor beris
ei omnibus suis compositis est deponens. Et fa
ciat sup in sum. et prod hanc sillaz la. Vñ catlo
labi' ex quo qd ptum est tempe longo s labor
onf cor pnt. et denuat labor eris a labo as fm
laboz. ul' labos. huius. **L**a labor. beris.
labos denuat a laboro. ras. et a labor d' labo
rosus. et laboriosus. sa. sum. i. plenus labore. qui
patitur laborem. et qui exigit laborem ut fiat
Et utrumqz compatur. vñ laboriosus. laboriosus
sime adibium. et h laboriositas. ratis. Item a la
boro d' laboramen. mis. Et scias q labor oris
nemen. sicut et laboro. as a quo descendit. cor
labor sub cuius pondere labor.
Laboro. as. au. are. i. laborem ferre. et labora
labore aliquid facere. Et fm hoc inuenitur eius
passiui in tercia psona. ut uestis laborat. Et hic
laboratus. ta. tti. picipiū. **L**aboro cōponit col
laboro. ras. i. simul laborare. Item elaboro as. i.
ualde laborare. Et ab istis omnibus descendunt
passiua in tercia psona. s q poñt tñ sine. et in p
ticipia pnti tps. collaboratus. elaboratus. La
bo vñ omd epr. Atre laborate mgnitur equore
Laborosus. sa. sum. grossa habens labi. **L**abupes
Et dicitur a labrum.
Labruetum. ceti. locus ubi labruste abundant
Et dicitur a labrusta. Et producit. ce.
Labrum. a labio. bis. d' h labrum. et h labiū
bi. Et dñt quia labium d' supius. labrum infe
nus. ul' labium mulier. Labrum unoz. ppter pi
los. quam asperitatem signat h lz. r. posita in h
nomine labrum. ul' labrum est uasis. labiū uero
os. Vñ et labrum inuenit p ipso uase i quo
peccos lauant. Et tunc dñt labrum a lauando q
lauum. quia lauacō siue locio infancium in eo fi
en solet. Item dicitur et alueus.
Labrusta. a labrum d' hec labrusta. re. uitis fil
uolens. sic dñt. quia in labris. i. extremitatibz rie
ul' agror finibus et marginibus nascit. Et ponit
qñ q p fructu illius uitis. psal. v. Et expectauit
ut faceret uuas et fecit labrustas.
Labrustosus. a. um. plenus labrustis. et dñt a
labrum. quia album est. et a lac d' h lactis. huius
lactis quedam ps intestinox. Et lactis est id quo
lac coagulatur. Et ut dñt illud intestinū est qd
pellicula qua lac in quibsdā locis coagulatur.
Vñ et parhus. Pulmone et lactibus iūctis. Lactis
nam est genitiuus huius nominis lac.
Lacer. ra. rum. i. laceratus. uide in lacero. ras
pallū fimbriarū. **L**acer. ue. fe. ge. d' a lacero. as. et est lacerna
Et dñt lacerna quia sit laceratis. id est ampu
tatis capibus fimbriarū. neqz ita laxis ut sunt
penulaz. i. pallior. ul' d' lacerna a latere et actuo
is. Vñ iuuenal. Crispinus tñas humero reuo

cante lacernas. unde lacernatus. ta. tti. i. illo pal
lio indutus. Iuuenal. Ipse lacernate tñ se iactat
Lacero. as. au. are. i. scindere. frangere. **L**amice
unde h lacramen. inis. et h lacramentū. et lac
ra. num. i. laceratus. unde lacerosus. sa. sum in eo
dem sensu. **L**acer componit semilacer. ra. rum
id est ex pre laceratus. Et compatur lacerosior.
simus. vñ lacerosus. siue. adibium. et h lace
rositas. ratis. Et cor penultimam lacero.

Lacerosus. sa. sum. in lacero est.
acerta in lacertus exponitur.
acertellus in lacertulus uidet.

Lacertus. i. fortis. qui magnos habet lacros.
Vñ omd in xi metha. Dura lacerto si fodiebāt
ania coloni. Et d' a lacertus. ti. Item lacrosus. i.
plenus lacertis. et d' a lacrus. ul' a lacra reptili.
Lacertulus. a lacertus ul' lacra d' h lacertulus
et h lacertula. et h lacertellus. et h lacertella dimi. La
certulus etiam dicitur quedam auis.

Lacertus. ti. mas. ge. d' brachium. Et d' a la
cero. quia sit ad lacerandū abilis. ul' qz a corpō
uidetur laceratus. Et est ppe lacertus supior ps
brachij. ul' musculus. Et hinc denuat lacra. re. et
h lacertus. ti. quoddam reptile. sic dñt qz brach
ia habeat. ul' qz lacerta in orto solet morari. iō
qñqz ponit pro ortulo. Et lacertus siue lacra ē
complexus brachioz. scz tantū spaciū quantū a
liquis brachijs potest complecti. Et cor pmaiz la
certus. Omd epr. Est aliud collum solitis retigif
Lacessens. **L**ota qz lacesso. o. mu. **L**se lacessis
tata in e addita bā. fit pntitū imperfectū lacesse
bam. sicut a lego legebam. et bam mutato in us
fit lacessens participiū pntis et pntitū imperfecti
temporis. Et a qd lacessentis. tis in dus fit lacef
sendus. Vñ dicendū est lacessens non lacessies
Est enim trium sillabarum.

Lacesso. sis. siui. sitū. ūbum desideratū. qñ cum
desiderio lacerare. ul' puocare. ul' irritare. et habz
pntitū et supinū ad modum quarte cōiugacōis
Ista enim ūba tercie cōiugacōis peto. quero. cu
pio. sapio. tero. et omnia ūba tercie cōiugacōis
in so desinencia. hñt pntitū et supinū ad modū
quarte cōiugacōis. ut lacesso. siui. situm. Excep
tis quinqz. scz facesso facessi. capesso capessi. qso
quesi. uiso uisi. pinso pinsui. fm hug. De h etiam
supra dixi in tractatu de pntis tercie cōiug de
sinentibus in so in tercia parte huius operis.

Lachesis fm poetar una est de tribus ptibus
q trahit filiū. i. producit uitā. et interpretat soz ul'
alteracō quā recipimus in hac uita. et d' lachesis
qz lactis chesis. i. pductio uite. et cor penultimā.

Lacinia. nie. fe. ge. d' a lacero. as. et est lacinia
uestis lacerata. ul' ora siue extremitas uestimenti
Et inde laciniosus sa. siuz. i. laceratus ul' pñofus
et lacinio. as. quod et lacinio. as. inuenit. i. cōuel
lere. lacerare. bellicare.

Lacrima. me. fe. ge. d' a lacero. as. qz lacemat
mentem. unde et lacrima qz lacrans mentem. et
est etymologia unde lacrimosus a um. plenus
lacrimis. ul' lacrimas conferens. unde lacrimose
adibium. Itz a lacrima lacrimor. aris. atū. Anti
qui tamen dicebant. lacrimo. as. Et inde ūbalia
et h lacrimatorū. nij. locus lacrimarū. et lacrima
torius. na. rium. quasi tristis lacrimas cōmouens
et componitur illacrimor. aris. i. ualde lacrimari
ul' iuxta ul' cū lacrimante lacrimari. Collacrimor.

aris. i. simul lacrimari. *Ilacmor. aris. intus lacri*
mari ul' condolere. Et est deponens cuius omnibus
suis compositis. licet fm antiquos in neutro gne
inueniatur. Vñ boec. in ij de consolacōne. *Odes*
tus illacrimat. Et cor lacrimor penultimam

Lacmula. le. dimi. pua lacrima et cor penulti.
Lactati. ti. ge. neu. cibus qui fit ex lacte. ut ex
lacte amigdalorum. Et dicitur a lacte.

Lacteolus. la. lum. pñl cor idem quod lacteus
Et dicitur a lacteus.

Lactesco. cis. inchoatiuū. et format a lacteo et
addita co. Inde lactesco incipio lactere.

Lacteus. a lac dī lacteus. a. um. de lacte exis.
ul' ad lac ptinens. ul' album ut lac. vñ h lacteus
ul' h lactea quidā circulus in celo scz galaxias.

Lactis. huius lactis in lac exponitur.

Lacto. ras. rami. rare. dī a lac. et est lactare lac
pbere. Vñ lacteo. tes. i. lac sugere. *Lacto lac*
sugo lacto lac pbeo nato. Infans hunc nutrix se
dula lactat. Et a lacto uenit lactans. tis. lac pbes
et a lacteo uenit lactens. tis. cui pbetur lac. Item
lactare. i. lacte implere. ut deus lactat istam uel
ubera eius. i. lacte implet. et inde lacteo. tes. id ē
habere ul' emittere ul' incipere habere lac. Vnde
lactesco. cis. Tunc seges lactet cū granescit. *Lac*

Lacto componiē ablacto. ras. i. a lacte extrahē. uel
remouere. segregare. *Collacto. as. i. simul lactae*
unde collactaneus a. um. Delecto. as. et inuenitur
deponens delector. aris. Elacto. as. i. ualde lactae
ul' a lacte segregare. Oblecto. ras. delectare. *Lac*
to cū omnibus suis compositis est actiū. pter de
lecto. as. quod est neutri. et delector. aris. quod ē
deponens. Et omnia composita reñent litteratu
ram simplicis sui. preter delecto et oblecto. q mu
tant a in e. Item nota q lactare poniē qñq p
decipē. et est tractū ab infantibus. quia multo
ens per lac solent decipi.

Lactuca. a lac dī h lactuca. ce. quia ex abūdan
cia lactis exuberet. ul' feminas lacte nutrientes
impleat. Hec etiam in uiris ueneris usum coeet
vnde h lactucetū. ti. et h lactuariū. rij. locus ubi
lactuce crescunt. et lactuarius. ria. rium. Et ut dic
mat. frigida lactuce uis constat et hūida ualde.

Lactucetū. ti. pñl pō in lactuca exponitur.

Lacturnus. ni. deus qui pēst segit lactenti. a lac
acula. le. fe. ge. quedam uestis q quosdā dī

Lacus quadratus cum pictura habet intextus. Et
dī a lacus. Itē a lacus dī h laculus. li. dimi. puus
Lacuna. ne. alio nomine dī lacus. Et **L**acus.
dī lacuna a lacu. et est fossa ubi remanent aque
post effusione pmbriū. ul' ad quam confluit im
mundicie. Et est ppe inter fores. sicut forica ext
et quadam similitudine lacuna dī uenter ul' fos
sa uentris. Et inde h lacunar. aris. qd qñq est id

Lacunar. aris. ge. neu. i. testudo **L**quod lacuna
que solet esse in cauinis et in domibus arcuata et
concaua ad modum lacune. Antiquitus enim fie
bant testudines curue et concaue in domibus. et
ideo lacunar dī a lacuna ul' lacu qz testudo quos
dam lacus rotundos ul' quadratos gipso ul' alijs
coloribus habet depictos cū signis intermicanti
bus. vnde etiam ipsa testudo sepe dī lacus. vnde
lucilius. Resulant edes q lacus qz. Et in lacunar
illud idem. Et h lacunariū p eodem. Et idem ē
laquear ul' laqueariū dī p eodem p antisticon. l
laquear ul' laqueariū dī a laqueo. Item lacunar

dī cōiunctō tmbiū a lacu. quia sicut plures riu
li in vno lacu. ita trabiū capita et ignorum in
vno loco conueniūt. Item lacunar. ul' locus ubi
lacuna. et lacuna dī supplex domus. ul' locus ubi
tota domus supplex reponitur. Item lacunar a lacu
lampas ardens in aere. Et tūc componiē a lacu
et aer quia lucem pbeat aeri. Itē a lacus ul' lacu
na lacuno. as. i. ad modū lacune curuare. et pō

Lacus. cis. cui. mas. ge. et etiam h lacus a lacu
secūde dedinacōnis inueniē. Vnde cantatur in
desia. Absolue animas omniū fidelium de hinc
rum de manu inferni et de pñdo lacu. et dīc
a laqo. es. et est lacus cuppa in qua vinū decurrit
et fossa que alio nomine dī lacina et piscina. Scig
lum aquar. Et differt a stagno et piscina. Pila
nū enim est aqua stans artificio hñs piscos. Vñ
na ē aqua stans artificio carens piscos. Vñ
dī a pise p contrariū. Lacus ē aqua stans natu
raliter ul' parum fluens siue habeat pises siue
non. Quot autē dī lacus qz locus aque et pñmo
logia est. Et desinit otis pñs de lacus. cis in ubi

Laganū. ni. quoddā genus qbi. quod pñs in
aqua decoquit. postea in oleo frigitur. et qñq
gana depasta qz quedam membrule que qñq
statim in oleo frigunt et postea melle conuinc
Qñq prius in aqua coquunt postea in oleo la
gant. Illa uero wolgo dicunt crustella ista la
nia. Et dñr a lagos quod grece dī leporina. et cor
uia sunt ad comedendū. ut caro leporina. et cor
ga. Vnde in aurora dicitur. Lagana lata uocant
et raris et hostis amorem.

Lagena. a laginos grece Inde nos dicimus h
lagena. ne. et est lagena uas uinariū ppe. licet qñ
tile inueniatur. Vnde in euangelio. Ire in ciuita
tem. et occidit uobis homo. lagenā aque portans
Et prod penultimam lagena. Vnde in aurora dī
Corpora subdentes morti fregere lagenas.

Lagois. a lagos dī h lagois quod dī rōne dī lagos
leporinā carne et qdā piscis ead rōne dī lagois

Lagos grece latine dī cursus. uel uelociter
apud grecos lepus uocatur lagos ul' lagos
uelociter currat. Et hinc quedā uitis dī lagos
grece leporina latine. quia uelociter currat ad ma
turitatem ut lepus. ul' quia vinū cito transi
tur.

Laguncula. le. dimi. pua **L**aguncula. v. Decem enim iugera vinearū hñt
lagena. pñs. v. Decem enim iugera vinearū hñt

Lapis. ca. cū. i. popularis. **L**aguncula. i. lapis
Et dī a laos quod est lapis. Inde lapis. Et in
us. qz durus extraneus a sciencia hñt. Et in
h et h lapcalis et h le. et lapcaliter adhibiū. et
et h lapcalis. raris pperas qua quis dīc
et laicorum congregatio. unde in ordo.

Lallo. las. i. dormire. ul' lac sugere. Lactere. et ē
ubum ficticiū. i. de sono tractū. Cum enim nutri
ces pueris plorantibus pñpiunt dormire ul' lac
re dīcūt. la. la. la. la. la. i. dormi. ul' lacte. Et ē trac
tū a sono qui fit in ore pueri lactentis. scz la. la.
la. la. la. Et inde tractū est lallare. i. lactere. **L**all
us Iratus manime lallare reculas.

Lama. me. est locus uoraginosus. ul' lapis in
uia abruptus ul' obrutus. et dī a lamenor. aris.
qz uiatores lamentari faciūt. ul' potius denotatur
a lema ul' lemos. Lemos enim ul' lema dī uora
go. Vnde h lema. me. locus ul' uia uoraginosus. la.
raginosa. vnde lamofus. fa. sum. uoraginosus. fa.
sum. plenus lamis. Item lama. i. latū fructū aut

ul' argenti ul' alterius metalli. Et tunc dicitur a latus
m. tū. q. lata et spaciola sit fm hug. Pap' autem
dicit. Lame dñr confractōnes uia. que fieri solēt
pluvia interueniente. Lame fracture cuiuslibz me
talli. et est fm eum secunda littera. a.
Lamazabathani. Mathi xxvij. hely hely la
mazabathani. Hoc ē. Deus meus deus meus ut
lamo. bis. bi. bitum. i. quid dereliquisti me
ingere. lingua contingere. Et componit cū con
bere. Item cū di et dr dilambo. bis. i. simul lam
bis lambe. **L**ambo et eius composita sunt acti
pnl. q. fm pl. m. x. lib. format' pñtū a pñti. o.
q. pñtū addita tū. ut lambi lābitum. sicut bibi
bibiti. Inuenit tñ iudiciū vj. c. Lambuezint qd
corrupta est uicio scriptorū. q. lā uera s ar
tem debet esse lamberint. Lucius xxiiij. Jociūdas
q. puer qui lamberat ore placentas.
Lamech interpretatur pñciens. Percussit eni et
interfecit cayn. quod et ipse postea petraisse ux
oribus confitetur. ut dixi in casus
Lamētor. tñ. i. flere dolere. uoce tristi dolore
exprimē ul' conqueri. unde ūbalia lamentator la
mentatrix. lamentacō onis. et h lamentatū. et p
sincopam h lamentū. **L**amentor componitur
cū con et dr collamentor aris. Et inde ūbalia.
Lamia. i. strā. dr quasi lania. a laniando pueros
q. fabulanē uetule. lamias ianuis claus domos
intrare. infantes corūpē ac laniare. et postea ui
uos restitue. et habent faciē hominis sed corpus
bestiarū. Sap autē illud tñonū inij. Sed et lamie
nudauerunt māmās. dicit glosā. Lamia crudelior
lania. quia catulos suos laniare fertur. Item pñā
xxxiiij dicit glosā. Lamia pedes habet eqnos cete
ra feminea. Et gō in xxxiiij moral'. dicit lamiā
lamanā habere spēm s corpus bestiale. sic ppo
crite in pma facie quod oñdunt quasi ex racōne
q. ualde iniqua sunt que sub boni spē molunt
lania et inuenit sibi requiem.
Lamina. ne. dr pua lama. Job xix. Quis michi
exarent in lib' stilo ferro. ul' plūbi lamiā
Lamofus. fa. sum. est in lama.
Lampas. a lambo. bis. dr h lampas. adis. qd
luminat. dr. uas quoddam qd ecclesiam il
lucens. et dicitur sic q. lambentis modū oñdere
ui deatur. unde fax et candela dr lampas. et facit
accusatiuus singularis lampadon ul' lampada.
Lana. ne. dr a laniō. as. quia laniatur dū car
pitur. uel quia olim lane pus lanarent. i. uellēn
tū. non conderent. Vnde et uellus dictum est a
uellendo. unde lanofus. fa. sum. et lanutus. ta. tū
i. lanam habens ul' lana abundans. et laneus a
bra. et est lancea. pprie hasta habens in medio a
mentū. sic dicta. quia equa lance. i. equali amēto
ponderata uibretur.
Lanceola. le. dimi. parua lancea. ul' herba est.
Lancino. as. aui. dr a lancea. et est lancinaē lā
ces ludē. ul' configere. ul' lancea pcutere. ul' lan

ccare et cōponit dilandino as. diūsis mod' landi
Landula le. i. landa genus auis **L**anare. et cor ci
langor oris. mas ge. dr a languico et ē langor
dolor. infirmitas. labor. stupor. pignia. defectus
et hinc languorosus. fa. sum. i. plenus langor. et
scribitur sine. u. langor. tā in nō q in genitiuo.
Languico es ui ere. id est in firmari. egere. uel
deficere. uel stupere. ul' pigriore. vñ languidus. da
dum. i. infirmus. ul' excors. stupidus. ul' defectus
Et compatur. unde h languiditas. ratis. Item a
languico. es. languesco. cis. incho. Et componit
languico collanguico. es. ere. i. simul languē. Clāg
ueo. es elanguere. i. ualde ul' euidenter languere
Relanguico. es. i. iterū languere. Et est neutū lang
ueo cū omnibus suis compositis. Et facit preteri
tū in qui. et caret supinis. fm uisum. et scribit
p u post. g. languico. es. Et est trissillabū in pñti
et in pñtō. Vnde dicit pñcianus. in viij. Langu
o langui. liqueo liqui pares habent in pñtō
et in pñtenti sillabas.

Languidus. in languico est. uide etiā in timio
lanarius. rñ. i. recarius. a lana dicitur.
lanatorium. rñ. i. macellum ubi carnes laniā
tur. Et dicitur a laniō. as.

Lanicus. ca. cū. pnl' cor. i. lanceus. a lana dicitur.
lanio. ne. fe. ge. domus medicorū. ubi laniā
tur infirmi. Vñ prudencius in lib' hympnorū. La
niena qñ seuit ypocrita. Et dicitur a laniō. as.

Lanifex. cis. cōmunis generis. qui lanā facit ul'
qui ex lana opatur Et diuāt a lanifico cas

Lanifico. a lana et facio componit lanifico. as
i. lanam facio. unde h lanificiū. qj. i. lane opad
o. et corripit penultimam lanifico

Laniger ra rum. i. gerens lanā ut ouis. et cōpo
nitur a lana et gero ris. et cor penultimam.

Lanio. as. aui. are. i. scindē. lacerare. Et cōpo
nitur collanio as. dilanio as. relanio as. et est ac
tiū cū omnibus suis compositis. et a laniō as.
deriuāt laniō onis mas. ge. et est laniō qui lani
at qui etiam laniista dicitur. et h lanius. rñ. Lani
nes et laniſte et lani dñr carnifices. i. homicide et
macellatores a laniando scilicet carnes.

Laniscus. ci. i. fasciola ex lana. et dr a lana.

Lanoculus. la. lum. pnl' cor componit a lana
et oculus qui frequenter lanam adhibet ad infir
lanuginosus. fa. sum. i. mos oculos tergentes
plenus lanugine. a lanugo dicitur.

Lanugo. ginis. fe. ge. i. lana sup poma. et flos
tribuli qui postquam bñ exsiccatus est leui flatu
fertur in aerem. et dr a lana. q. colorez lane ha
bet. et est leuis ad modū lane. Vnde sap. v. capl
Spes impij tamq̃ lanugo est que a uento tolli
tur. Item lanugo est pma barba. ad similitudinē

Lanus ni masculini generis. **L**ane. Et pō nu
quidam fluuius est ultra dannubium

Lanutus. ca. tum. in lana est.

Lanx. cis. fe. ge. dr a latus. ta. tū. et est lanx la
tus discus. s. pprie lances sunt scutelle de lib' pen
dentes. et hinc lanx ponit qñq̃ pro lib' Vnd ho
merus. Sustinet auratas equali pondere lances.
fm h componitur bilanx. cis libra statera. qj. ou
adicia ciuitas a **L**as habens lances.

Las grece latine dr lapis. In ap̃ geos laos dr
populus qj lapideus. q. non sequitur rationem.

Lapa pe fe ge dr quia habeat ingentē caulem

p terram dispositū. Nec herba a grecis philatro
pos dr. et e lapa genus tribuli herba spinosa. et
prod pnam. Quidam tamen dicūt. qz gemine
ibi p et sic est ibi posicio.

Lapatica. et. fe. ge. quedaz herba in cibo sumpt
ta stomachum confortat. uenerem reprimit. uir
nam puocat. nuctum excitat. et dr a lapa. et cor
apene stelle fulgentes.

Lapes grece ignorantia turpitudine latine.
Lapetū. ti. penultima producta locus ubi lapa
abundant. a lapa dicitur.

Lapicedina. ne. pml' prod fe ge. locus ul' domo
ubi lapides cedunt. quod et lapidicina dr. et co
ponitur a lapis et cedo edis.

Lapideus. a. ti. de lapide exns. a lapis dicitur.
Lapicedius dij. i. cesor lapidis. componit a la
pida. de. penl' prod. i. lapidis. pis et cedo
cesor. et componitur a lapis et cedo. dis.

Lapidiona componitur a lapis et cedo. dis. et
prod pml' et est idem quod lapicedina.

Lapido. a lapis dr lapido. das. dau' dare. i. lapi
dibus pcutere et obruere. Et componitur dilapi
do das. i. dispergere. dissipare. destruere. Et est ac
tiuū lapido. das. cū omnibus suis compositis. et

Lapillus. li. diminutivum puius lapis. cor pi
lapidosus. a. ti. plenus lapidibus. a lapis dicit
apis lapidis dr fm hug a laos qd est lapis
ul' dr a ledo. dis. quia ledat pedem. qz autem dr

lapis qz ledens pedem etymologia est Et e lap
mollis. Petra uero dura et aspera. Saxa autē he
rent et de montibus exaduntur. Petra gēū ē Et
ppe de duris. a petros quod est durum ul' firmū
Silex lapis durus qui foras dicitur Et dr silex
qz ab eo ignis exilit. Et scias qz lapis et petra
in suis generibus aliqd naturale repñant. nam
lap qz ledens pedes dr. Et in h imitā marem q
est forciore qz femina in ledendo. et ideo fuit gene
ris masculini. Petra autē qz pedibus trita dicitur
et sic oñditur pati. et ob h est generis feminini.

Lapista te. fe. ge. ē genus uasis lapidei et aqua
apofus. fa. sum. plenus la. nj. et dr a lapis
pis a lapa dicitur.

Lapates fm glo. iud x c dr cibus ex oleribus
confectus. Vñ quidam. Lapates cibus est et olus
componit eundem. Hug uero dicit. Lapates cari

Lapso. fas. i. f. equiter labor. et te ficus sicte.
formatur a lapsu supino de labor beris. u. muta
ta in o. Et qñqz licet raro inuenitur in deponēti

Laquear. a laqueus dr laque. i. ge. lapsor aris
az aris. i. cōiunctio trabiū in summitate domus
ul' laquearia sunt que sup tigna ponunt et ipse
tignis illaqueant. Item laquearia sunt que came
ram subregunt et ornant. h laquear ipsa testudo
camere dr. instar laquei curuati facta. quod alio
nomine dr testudo et lacunar. et inde h laqueari
um rñ idem quod laquear. unde laquearius a ti
Vnde iosephus in viij De lignis celatis opere la
queario auro qz uestitis.

Laqueatus. ra. tū. dr laquearibus ornatum. ul'
testudinatum ad modū laquei curuati. unde aggei
pmo. Vbi nos dicimus in domibz laqueatis lxx
dñt in domibus concavis Item laqueatus dicitur
laqueis captus ul' ligatus. et dr a laqueo. as.

Laqueo. as. au. are. i. laqueo capē ul' ligare. et
deriuatur a laqueus. Et componit cū ad et dr
allaqueo as in eodem sensu. Item componit dela

queo as. i. ualde laqueare ul' soluē. Claqueo as i
eodem sensu. Item illaqueo as intus laqueare et
oblaqueo. as. vñdiz laqueare. ul' oblaqueare et
est circa corticem terram apire. et uelut lati offi
cere. hec quidam excocticare dñr. Laqueo as ac
tuum est cū omnibus suis compositis. Et a laque
as deriuatur h laqueator toris. et designat offic
um ludendi fm hug. Et ut dicit pap. Oblagatio
. i. putacō. ppaginacō. fossio uicibz ista cōuenit.

Laqueolus. li. diminutivum paruus laqueus
laqueolus mi mas ge. id ē tendicula. Et dr
laqueolus quasi laqueus sensus.

Laqueus qz. dr a liqū. quia de filo solet fieri.
lar laris mas. ge. i. domus. et dr a largior. me
ul' a largus quia inde pcedit largitas. et h lar la
ris dr ignis. unde in antiquorū proibio dr. Vñ
lare in laribus. i. igne in domibus. Itē lar lare
dr quedam nimpha que pmo ppter caritatem
suam deā est larlar. quasi larans. h ppter rursū
sonū abfusa est vna filia. et deā est lar. et pduc
pma lare. vñ lucanus in v. O uite tua faciles
paupis angusti lare O munera nondū intellex
ta deū. Item lar fuit quidā rex. h tunc facit goni
tiuū lare. interposita t causa dñcie. Ponitur et
lar pro loco ubi fit ignis.

Lar lare. in lar lare exponitur.
Lardarium rñ locus ubi lardum seruatur et re
netur. Et dicitur a lardum. di.

Lardū di. ge. neu. dr a lar quod est ignis ul' co
mus quia in igne consumat. ul' quia in lare. i. in
domo repositū conseruatur. ul' dr lardū qñ large
andum. Vel potius sit etymologia. et inde hoc
lardulum. li. dimi. et lardosus. fa. sum. plenus lar
do. et lardo. das. i. lardo impugnare. ul' gurtā al
lare ul' lardatū facere.

Largifluus. a. um. i. largus affluenter.
Largior. iris. largitū largiri. i. donare ul' donari
pbere ul' pberi. Vnde largitus. ra. tum. et h largi
tor. onis. i. donator. Et componit largior cū co
et dicitur collargior. iris. i. simul largiri. Et ē
di. et dicit dilargior. iris. i. diuisis modis largiri.
Item cū e. et dr elargior. iris. i. ualde largiri. et
largior cōmune cū omnibus suis compositis. et
est quarte coniug. et habet quatuor pñcipia. h
largiens largiturus largitus largiendus. Et ē
Largitrix tris fe. ge. i. donatrix. pñ pñ h in
nō qz in genituo. et format a largior or i nē
de largus. gi. addita tudo. Et est largitudo ul' lar
gitas humanitas. ul' largitō ambitio.

Largicio. fe. ge. in largitudo est.
Largiusculus. la. lū. aliqñtū largus. Et forma
tur a largus addita culus. et corripit cu.

Largus. a largior. iris. dr largus. et compāz lar
dans affluens et qui libenter dat. et compāz lar
gior illimus. unde largiter ul' large gius compo
adūbium. et h largitas ratio. Largus compo
tur plargus. qz largus. dilargus. omnia pro regi
largus. hic nota qz phūs dicit in libro de regi
mine regū. Reges sunt quatuor. Rex largus sub
ditis. et rex auarus sibi et largus subditis. et rex
largus sibi et auarus subditis. Traces itaqz dixerūt
Non est uicū in rege si est auarus sibi et largus
subditis. Iudei uero dixerunt. Qui est auarus sibi
et subditis bonus est. Pars autem assentientes

teris. Nam lapci edam ptalici q̄i barbari sunt re
latiro. ras. rari. rare. fre. de **L**pectu latronum
lateo. res. latitum. u. in. o. Et corripit. ti.

Laro. as. latus. a. um. i. amplius spaciosus. deri
uat a lateo res. q̄ que lata sunt ex magna pre
abscondunt ul' q̄ sunt apta ad abscondendū et
p̄regēdū et compatur. lator. issimus. unde late
cus. issime. adū. et h̄ latitudo. dimis. et prod̄ p. sed
latus teris. eam cor. X̄o. Seruat ab hoste latus.
leuū clipeus michi latus Item latu ē sup̄ accom
modatū de fero fers. Et inde laro. ras. fre. uide in
fero fers. Item laro. as. au. are. atū. i. in altū extē
dē. et ampliare. et tūc deriuatur a latus. ta. tum.
Laro componitur cū con et fit collaro. ras. i. siml'
latare. Item cū di. et d̄ dilato. ras. atum. i. exten
dē ul' differre. vñ dilatarus. a. um. i. extensus. di
ues factus. Et p̄nt esse frequētiua istorum ūbo
rum confero cotuli collatū. et differo distuli dila
tū. Et est laro. ras. actm cū omnibus suis compo

Latria. trie est seruitus q̄ soli **L**itis. Et prod̄ la
deo debet exhiberi et exhibet. Et est latria qued
ūtus cardinalis. et reducit ad iusticiam. Consistit
enim latria in eo q̄ reddi deo qd sibi debet. et
p̄pter hoc ad iusticiam reducit. non q̄ species ad
genus. s̄ sicut ūtus annexa ad p̄ncipale. que p̄
cipat modū p̄ncipalis. **H**ic nota q̄ glo dic̄ su
per illud ps̄. Adorate scabellū. 22. Caro xpi nō ē
adoranda illa adoracione latrie que soli deo debe
tur. Ad cuius intelligēciā scire te uolo. q̄ h̄iani
ras xpi potest dupliciter considerari. vel p̄ut in
telligitur non comūcta ūbo. et sic non debetur ei
latria. s̄ hec consideracō est in intellectu tantū. uel
prout intelligit̄ unita ūbo. et sic et p̄t et debet ho
norari vno honore cum ūbo. et sic debetur ei la
tria. vel alio nō et sic debetur ei dulia ul' yppu
lia. et ita loquit̄ p̄dicta glōsā. Vnde dicit auḡ su
p̄ illud ioh̄. Non turbe cor uestrum. ego inquit
dominicā carnem immo p̄fectam in xpo humā
tatem ideo adoro. q̄ a deitate suscepta et deitati
unita est. ut non aliū et aliū sed vnū eundē de
um et hominem dei filiū esse confitear. deniq̄ si
hominē sepaueris a deo. illi numq̄ credo nec fui
o. uelut si quis purpuram ul' dracema regale ia
cens inueniat nūquid ea conabit̄ adorare. Cū ue
ro ea rex fuerit indutus periculū mortis incurrit
si ea adorare cū rege quis contempserit. Ita etiā
in xpo domino humanitatem non solam uel nu
dam s̄ diuinitatem unitā. sc̄ vnū filium. deū ue
rum et hominē uerū. si quis adorare contempserit
eternaliter morietur. uide in dulia. Item p̄t queri
an ymaginibus xpi exhibendus sit cultus latrie
Ad hoc dico q̄ ymago p̄t dupliciter considerari
Vel fm̄ q̄ est res quedam. et sic nullus honor
ei debetur. sicut nec aliq̄ lapidi ul' ligno. ul' fm̄ q̄
est ymago. Et quia idem motus est in imaginē
inēptum imago et in imaginatū. Ideo vnus hōr
debetur imagini et ei cuius imago est. Et ideo cū
xp̄s adorā latria. siml'r et eius imago adorā
da est latria. Quare sit ad orientē adorandū. uidē
in tabernaculum. uide etiam in imago.

Latriensis. a latria d̄ h̄ et h̄ latriensis et h̄. se.
latrina. ne. p̄nt prod̄ qui latriam impendit
d̄ a lateo. res. et est latrina puatus secessus. scilz
cloaca. que latet in domo in loco priuato. vñ et
puata d̄. q̄ autē d̄ latrina q̄i larratus ani. quia
ibi anus latrat. etymologia est. fm̄ bug. Super

illud autē reḡ li. iij. c. x. Destruerunt etiam ha
al et fecerunt p̄ ea latrinas. Dicit et magister in
hystoria. i. subfraneos cuniculos ad mūdandū
latro. ras. rari. rare. p̄p̄e canū est. uis uis
Et p̄ translatōnem latrare d̄ fortiter gaudere. uel
contra racōnem aliqua dicere. **L**atro. ras. i. iuxta ul' ad ul' ualde latrare. Col
latro. ras. i. simul latrare ul' cū latrone latrare. Col
latro. ras. i. ualde ul' fortiter latrare. Ilatro. ras.
intus ul' contra latrare. Relatro. as. iterum ul' re
tro latrare resistere. ul' contradicere. Sublatro. as.
parum ul' post latrare. **E**t est latro neutri. ut
omnibus suis compositis. Et cor la naturalit̄. ut
patet in illo ūsu. Nam canis in ponto latrat extra
p̄nt in illo ūsu. Nam canis in ponto latrat extra

Latro. a latus d̄ latro. onis cor. fulget in alio
munis generis. Et d̄n̄ latrones facelices magna
tū. qui circumdant latera eorum. quasi latrones
Item latro d̄ uisilio qui in siluis latet ut expo
liet t̄nseuntres. et tūc dicit̄ a lateo. eo. et inde hoc
latrocinū. nj. Et in latrocinor aris. uisum de po
nentale. p̄dare. latrocinū exercere. Et compit o.

Latrocinor. aris. in latro est.
latrocinulus. h̄. diminutium paruus latro.
latrocinia. tumie. vinculum. carcer. carcer. carcer.
latrocinus. tenis. ge. neu. d̄ a la. **L**atrocina. carcer.
latrocinus. tenis. ge. neu. d̄ a la. **L**atrocina. carcer.

Latrocina. carcer. carcer. carcer. carcer. carcer.
latrocinus. tenis. ge. neu. d̄ a la. **L**atrocina. carcer.

Latrocina. carcer. carcer. carcer. carcer. carcer.
latrocinus. tenis. ge. neu. d̄ a la. **L**atrocina. carcer.

Latrocina. carcer. carcer. carcer. carcer. carcer.
latrocinus. tenis. ge. neu. d̄ a la. **L**atrocina. carcer.

Latrocina. carcer. carcer. carcer. carcer. carcer.
latrocinus. tenis. ge. neu. d̄ a la. **L**atrocina. carcer.

Latrocina. carcer. carcer. carcer. carcer. carcer.
latrocinus. tenis. ge. neu. d̄ a la. **L**atrocina. carcer.

Latrocina. carcer. carcer. carcer. carcer. carcer.
latrocinus. tenis. ge. neu. d̄ a la. **L**atrocina. carcer.

Latrocina. carcer. carcer. carcer. carcer. carcer.
latrocinus. tenis. ge. neu. d̄ a la. **L**atrocina. carcer.

Latrocina. carcer. carcer. carcer. carcer. carcer.
latrocinus. tenis. ge. neu. d̄ a la. **L**atrocina. carcer.

Latrocina. carcer. carcer. carcer. carcer. carcer.
latrocinus. tenis. ge. neu. d̄ a la. **L**atrocina. carcer.

Latrocina. carcer. carcer. carcer. carcer. carcer.
latrocinus. tenis. ge. neu. d̄ a la. **L**atrocina. carcer.

dissimulante ab i. ps. lxxvj. In lectis et in mul
 et canicis. et a lectica pf. lectarius. nj. q. dicitur
 rum ul' qui facit lectulos. ul' qui in lectulo iacens
 portatur. et lectarius. ria num mobiliter dedina
 tur in eodem sensu. ul' quod p'inet ad lectica Et
 b et b lecticalis et b le. in eodem sensu. p'nl' prod
Lectio. onis. fe. ge. format' ab hoc genitio lecti
 lectilemnu. Lectis componi' cu' stor. **L**ectio o
 no. et d' b lectilemnu. nj. i. lectus stratus. i. p'para
 tus. ul' locus in quo lecti sternunt'. i. p'parant'. uel
 panni et stramenta lectoz. ul' locus in q' homines
 sedere ul' iacere consueverunt.
Lectio. as. est fre. de lecto. as. et formatur ab
 ultimo supino sez lectatu a mutata in i cor. et u
 in o. ut lectatu lectio. sicut a rogatu rogito.
Lectiuncula. le. dimi. parua lectio.
Lecto. tas. i. frequenter legere. Et formatur a lec
 tu ultimo supino de lego legis.
Lector a lego. gis. Et d' lcor a legendo. i. p'cu
 rendo. unde et naus d' legere quiddam transit. ul'
 a legendo. i. colligendo omnino que legit. q'si col
 lcor. ul' a legendo. i. figurari sonos p'nunciando.
 Et differt a p'ncipio. q' non conueniunt alicui ex
 actu ul' passione s' nomen i'ale conuenit alicui
 non ex actu ul' passione. s' frequentia ul' assidui
 tate ul' industria. D' enim aliquis lcor ul' q' s'ne
 diam et p'nam habet legendi. ul' quia assidue et
 frequenter legit. Vnde ab officio d'nr in ecclia lee
 tores. a legendo frequenter. sicut psalmiste dicuntur
 a psalmis canendis. uide in ordo et in scribo.
Lectorius. ria. ri. quod p'inet ad legendu uel
 ad lcorum. et deriuatur a lcor toris.
Lectrum. tri. a lego. gis. dicit' b legu. gj. pro
 eodem sez pro pulpito. et d' similiter a lego. gis
Lecturio. ris. legere uolo. a lcu formatur addi
 ta. tio. et meditacionem signat. et cor. u. ante. r.
Lectis. ti. d' a lego gis. quia antiqui solebant
 legere in lectis suis. qui et circa lectulum habebant
 pietes illitos cera. ut si quid dignu memoria oc
 curret animis eoz statim grafio in illa cera illis
 designarent. ne possent tridere obliuioni. et in b
 lectus. h. dimi. **L**ectus nota q' exterior pars lecti
 d' sponda. interior pluteu. Et ut dicit ps. b lectu
 ti. quod antiqui etia huius lectis quarte dedinaco
 nis ptulerunt. Et ut dicit ps. Geniales lecti p'po
 sunt qui sternunt' puellis nubentibz sic dicti a ge
 nerandis liberis. De hoc uide in ingenius. It' lec
 tus. ta. tu. mobiliter dedinat' et tunc est p'ncipiu
Ledo. dis. lesi. lesum. ledere. i. fz **L**edo q' de legor ris
 gere terere et vulnerare. Et d' ledo q' late edo et
 est etimologia. Vnde b et b ledibilis. et b e ul'
 zibilis. le. **L**edo componi' allido. dis. si. sum. i.
 sil' ledere. Elido. dis. si. sum. i. ualde ul' extra ledere
 Interlido. dis. interpolari lede. Illido. dis. intus ul'
 ualde ledere. Perlido. lidis. i. p'fecte ledere. Prelido
 dis. si. sum. i. ante ledere. Oblido. dis. i. contra ledere.
 Relido. dis. i. iterum ul' retro ledere. **L**edo
 et eius composita sunt actua. et faciut p'teritum
 in si. et supinu in sum. It' ledo ubiqz pducit hanc
 sillam le. qua composita ubiqz mutant in li simili
 liter pductam. fm hug. Et ps. in pmo maior di
 cit. Ae diprongo transit in i pductam. ut quae
 ro inquiri. laedo illido. Ex hoc etia patet. q' ledo
 scribit' p ae diprongo. s' tace' a in pnuiciatione
Ledo. onis. fe. ge. i. maris exundaco. sic malum
 est eiusdem retraco. et dicitur a ledo. dis.

Lexa in lex exponitur.
Legalis. a lex deriuatur h et h legalis et h le
q lege feruat et fide. vñ legaliter adhibium. et h
legalitas. atis. et legal. le. qd ptinet ad leges.

Legatarius. nñ. in legatum uide
Legaco. onis. fe. ge. i. missio. et format a lega
ti genico de legatus. ra. tñ. addita. o. fit legacio.

Legatiuncula. le. diminutiuum parua legatio
Legatu. ti. a lego. as. dz. et est legatu quod in
testamento dimittit et differt a caduco. scz q cu
filius deest cadit sup nepotem. ul' aliñ de cognaci
one Sed legatu extraneo dimittitur. Vnde Iuue
nalis. Legatu omne capis necno et dulce caducū
et hinc legatarius cui legatu dimittitur. Item a
lego. as. p mittere dz h legatus. et hec legata. i.
missus siue missa ul' nuncia. xv. Legatus missus
legatum morte relictum

Legere in pterito. pducit duas pmas filias. h
legere in infinito. eas corripit. Vnde quidam. Nō
audes legere que non legere pnores.

Legia. gie. fe. ge. parua nautis dicit a lego. gie.
quia legat. i. percurat et transeat aquas.

Legibilis. a lego. gie. dicitur h et hec legibilis
et hoc legibile aptus ad legendum

Legio. onis. fe. ge. dz a lego. gie. qz legebantur
.i. eligebant qui debebant esse de legione. Vel le
gio dicebatur a lex legia qz lege in castris se ha
bebant ul' lege in legione dispositi erant. ppe au
tem lingua macedonū dz phalanx ul' phalanga
galloz. ceterua. nñ legio. Et sunt in legione sex
milia sexcenti sexaginta sex homines. In cohorte
ul' in maniplo ducenti. In centuria centi. In e
ma ul' in ala xxx. Sed turma est peditū. ala mi
litū. In decania sunt decem sm hugucionem.

Legionarius. ria. riū. de legione existens. ul' ad
legionem pertinens. et dicitur a legione.

Legista. te. cōmunis generis dz a lex. id est qui
docet leges. ul' qui uacat legibus.

Legitimus. a lex dz legitimus. a. um. i. bono h
legem habitus ul' factus. et scribitur p vnū. t. et
sine p. cor enim antepnl. Quid de auz. Legitimi
finem flamma uinis habet.

Legito. ras. pnl cor. i. frequenter legere. et forma
tur a secūda psona pñtis indicat modi. huius u
bi lego. remota s et addita ro. ut legis legito

Lego. as. a legi pterito mutata. i. m. o. fit lego
as. i. mittere. ut rex legauit petu in tusciam. et le
gare est in testamento aliquid alicui dimittere et
ppe p manū heredis. Et componit allego as ab
lego. as. aliorum legare. Collego. as. i. simul le
gare. Delego. as. de vno loco ad aliū ul' deorsum
legare. Oblego. as. Relego. as. **L**ego as est acti
cū omnibus suis compositis. Et prod le. Sz lego
is cori le. xv. Si tua scripta lego scriptū lege qd
tibi lego. Et dicit ps in viij lib. lego. as. et lego.
is. et dico. as. et dico. cis. etiā in pma psona hñt
dzñciam tempoz. Nam lego as et dico as penul
product. et lego. gie. et dico cas corripit. Vnd u
sus. Prima dico lego tercia dico lego.

Lego. gie. equiuocu ē. Legere enim. i. furari. col
ligere. psa. xvij. Spicas lego. Item legere. i. finire
siue nauigare. Actiū. xxvij c. Legebant ceteram.
Item legere est scripturaz figuraz sonos. pferre
ul' ex scriptis figuris. pñciabilia colligere. et ita
legere ē uirginū. et suz. et nautaz et uatorū. et

clericorū. xv. fur aurum ugo flores mare nauita
libros Clericus. equoce singula quisqz legit. Reo
de singula singulis et distingue significacones.
Legio componitur colligo. is. colligi. gie. qñ
legere. diligo. gie. xi. cñ. i. amare. Deligo. gie. qñ
de alijs legere. Eligo. is. i. excerpē. qñ extra alia a
liquido legere. Item intelligo. gie. xi. pfecte legere
go. et mutatur. r. in. l. Perligo. is. i. pfecte ul'
Preligo. gie. i. ante legere. Relego. gie. i. retro ul'
iray legere. Subligo. gie. i. furari. qñ subitus ul' la
renter legere. Et componit cñ nec et dz negligo
gie. c. abiecta et assumpta. g. p adiectione. It om
is. et omnia eius composita sunt actiua. It om
nia composita a lego mutant e in pñti simplici
in. j. ut colligo. diligo. intelligo pligo. soligo
go. Preter relego. quod non mutauit le in li cau
sa dzñcie ad religo. as. h pteritū et sup sui simp
cis seruauit immutatu ut colligi collm. elegi. h
tñ. Preter intelligo. diligo. negligo. que mutit p
teritū sui simplicis. ut dilexi. neglexi. intellexi. h
bug. De hoc etiam dicit prñ. in x lib. Legio inqñ
legis in compōne in gi facit seruans simpliciē cā
tentū ut colligo. gi. relego relegi. quod tria com
non mutauit le in li. Exapiunt a lego tria com
posita mutanda simplicis significaconem. q non
faciunt in gi. h in xi. et sic non retinent simpliciē
pñti negligo neglexi. intelligo intellexi. qñ
antiqui interlego intellexi proferebant. datur uer
lexi. hec prñianus. De preteritis talis datur inter
sus. Gi lego non mutat nisi di nec unxens inis. quā
legumen. a lego. gie. dz h legumen. inis. quā
legitur. i. colligit manu. Vnde et legumen a
lōm manu dz. et ē ethymologia. Vel legumen a
legendo. i. eligendo. Veteres enim queqz nehorū
sz fabam. pisā. lenticulā legebant. i. elegebant. ul'
qz meliora eligunt. p semine. et prod pnl legum
Leguminarius. a legum dz h leguminarius. ul' uen
et h leguminaria. rie. qui ul' que custodit ul' uen
dit legumina. et leguminarius. ria. riū. quod fit
de legumine. uel quod pertinet ad legumen.

Lex lex legis. sicut dicit hug h et h lex. gie.
quidam populus qui pmo dicebat lex legio. sed
postea cā dzñie geminata ē filia le. Et in legio
a. um. Pap uero dicit. Lex gie pnl cor pñti agn
tis. Prñcianus etiam ubi determinat de septuagin
ti octo terminaconibus tercie dzñiacōis. dicit sic
In ex correptam ut hic lex lex legis. flex filioz.

Lema ul' lemos grece latine dicitur uerborū
emanus. ni. quidam fluuius in alemania. is. di
ambus. bi. mas. ge. pua nauicula. a lego. is. di
citur Vnde lembulus. h. dimi. alio nomine dicit
linter. i. tarabus. q naues in fluuijs. et paludibus
lemmas in libia credūt truncos si **L**emur
ne capite nasci. et os et oculos habere in pectore
ita dicit pñdonus xj ethymologiarum.

Lemos in lema uide.
Lemur. lemuris. mas. ge. **N**ota hic q remur
fuit frater romuli Vñ h lemur muns q ap
lemures dz sunt ppe fantastice appicōes q ap
parebant romulo post mortem remi que lemures
ccrat et interfici fecerat. ul' ideo dicit sunt lemures
q remures. Quelibet tamen fantastice appicōes
et nocturne dzñz lemures. Vnde orat in epy. Hoc
tuznos lemures portenta qz tessala nō.

Lena. a leno. onis dz h lena leccarix. ul' con
liatrix stupri. Lena etiam inuenit p quod gē

bestiarū dī. quia in illo quod infirmū est dī for
cū ē hominibus. quia ad nullius pauebit occur
sum. Dicit enim. Venit pñcps mñdi huius et in
me non habet quidē. Gallus succinctus lumbos
id ē pñcatores sancti. inter huius mundi tenebā
uez mane nūciantes. qui succincti sunt lūbos. q
a membris suis restringunt fluxum luxurie. in lū
bis quippe luxuria est. Vnde et eis a dño dicitur
Sint lumbi uestri pñcati. Et aries. nec ē rex qui
resistat ei. quē alium in hō loco arietem accipim
nisi pñtū intra ecclesiam ordinem sacerdotū de q
bus scriptū ē. Afferte dño filios arietū. qui p ex
empla sua gradientē populū qī subsequente ouī
um gregem trahunt. Quibus spūaliter recte q ui
uentibus. nullo rex sufficit omnino resistere. quia
q̄tumlibet pñcator obuiet intencōnem eoz non
ualet pñdere. sicut enim ad eum quē desiderant.
et anxie curiē et moriendo puenire. Ponit ergo
leo pñmus. gallus secundus. tercius aries. Appuit
enim xpūs. Deinde sancti pñcatores apli. Et tūc
demū spūales patres ecclesiarū. pñcati uidelicet. et
duces gregū. qī sunt ductores sequentiū populoz

Verū q et post hec antixpūs appebit hoc illic
quartū subdidit dñs. Et qui stultus appuerit post
q̄ deuatus est in sublime Ipse quippe in sublime
deuabitur cū dñs se esse mēnetur. sī deuatus ī
sublīe stultus appebit. q et in ipā deuacōe sua per
aduentū ueri iudicis dñs. De quo nequaq̄ mo
ueat qd supius dictū est q̄ incedit feliciter. Tria
quippe incedere bene dicit et quartū feliciter. non
enim omne quod feliciter bene. neq in hac uita
omne qd bene feliciter. Nam leo et gallus et ari
es bene incedūt sī non hō feliciter. quia persecucō
nū bella pñunt. Quartū uero feliciter et nō bñ
incedit. quia in fallacia sua antixpūs gradientur. sī
iuxta hūc tñs uite pñtis in sua fallacia pñpera
tur. sicut de eo sub antiochi spē p dñm dictū est. ro
bur datū est ei. contra iuge sacrificiū. pñter pñtū
et pñmetur ueritas in terra et faciet et prospē
bit. Quod salomon apt incedit feliciter. hō daniel
dicit prosperabitur. **Q**uō autē p leonē marcus
euangelista figuratur dicam in marcus.

Leonis. leucos quod ē album componitur
cū dñsis et dī leonē gemma aureo colore in
terueniente candida uena. fm hug. Pap uero dīc
Leonis gemma ē colore aureo uena candida in

Leon. ontis. in leos uide. **L**eoninus. na. nū. pñl prod. i. res leonis ul pñ
nens ad leonem. Et dicitur a leo.

Leonotrophus. fe. ge. dī a leon quod ē leo. et
dī leonotrophus quedā bestia modica. q sic ca
piatur et exuratur et eius cinē carnes asperse po
nant p uias leones. necant sī quantulumcūq ex

Leonopus. di. maf. ge. cōpōi. **L**illis sumpterint.

Leo et pñs. et dī hō leopdus. di. qd regulari
us diceretur leonispdi. ut ex utraq pte dedina
retur. Et nascitur leopdus ex adulterio leone et
pdi ul pñe et leonis. Et hinc hec leopda. pñe. fm
hug. Pap uero dicit leopdus ex adulterio leone
et pdi nascitur et terdian originem effiat. vnde
et dī. et sic uult hug q componatur leopdus ex
duobus rectis. et ideo ex utraq parte regularius
dedinetur. Alij uero dicit cū quibus ego q leo
pñs componit ex corrupto et integro. i. ex lea
ul leona et pñs. et sic regulariter utis dedinat
et obliquus remanet indeclinabil. nō enim dicit

leopdus eo q sit pñm leo et pñm pardus. sed q
sit natus ex leona et pñs. sī sentit magister bene.
Leos apud grecos equiuocū est. leos. i. populo
et leos. i. pñcps ul rex. Vnde greci dñt leon qd
dam animal. quia pñcps sit omnī bestiarū. Et
hinc abiecta. n. dicimus nos hic leo leonis.

Lepidulus exponitur in lepidus
lepidus. da. dū. dī a lepus. et est lepidus sals
sapientie conditus. suauis. curialis. dulcis omī s
et compatur lepidior. simus. Vnde lepidulus a
me adūbium. et hō lepiditas. ratis. et lepidulus a
um. i. aliquantulū lepidus. et lepidus cū in et dī
patrū ymago. Et componit lepidus. fm hug
illepidus. da. dū. i. insuauis. insipidus. vnde se
Greci facit dñm inter lepidus et facetus. vnde se
dicit. Sit ubis lepidus aliquis factis q facetus.

Leporinus. na. num. in lepus uide
leporinus. na. num. in lepus exponitur.
lepos leporis mas. ge. dī a lepus. et est lepos
dulcedo et suauitas in uerbis. q lepus leporis et cō
uis est. et prod pñl genit. sī lepus leporis et cō
xv. Silua tenet leporē sapientis lingua leporē
Vnde etiam de lepos in quarta pte in capitulo de

Lepra. prurigo. ginis cō. **L**olonbus rethorice.
ponitur cū leo. leos. et dī hō lepra. pñe. sēli. absc
tas cutis. cū pruritu et squamosa quia let. i. dicit
pruriginem. i. scabiem p hoc qd foras emittit.
ul q p pruriginem dicit canē hominis. ul dicit
a lepidia herba cui est siml in asperitate et squa
mositate. Vnde leprosus. ofa. sum. Et comparat
Vnde leprose. sius. me. adūbium. et hō leprosus
tatis. **A**n leprosus debeat celebrare dicit i. dicit

Lepus. a leuis dī hō lepus leporis. qī leuis
q leues habeat pedes. et uolenter curat. et c. pñl
thimologia. Et cōr po. vnde leporinus. dī quod
prod. et leporinus. na. num. Vñ lepora dī lepus
uñs que cito tendit ad maturitatem. Et ē lepus
pñmici genens. et inde addita culus sit dñm. h
lepusculus. li. puus lepus. Proū. xxx. ca. lepus
lus plebs inualida. Vnde dicit pñl. m. n. i. lepus
quod solum in us masculinū hūc ephērent nō culus
silabum latinū tercie est dēdi. Assumit nō culus
et facit diminutiuum. ut lepus lepusculus.

Lepusculus penultima correpta in lepus uide.
et facit diminutiuum. ut lepus lepusculus.

Lesibilis. a ledo. dis. dicitur hic et hec lesibilis.
et hoc lesibile. idem quod ledibilis.

Lesio. onis. fe. ge. i. lesura. a ledo. dis. ul a lesio
la. sum. si. addita. o. per foracionem.

Lesura. re. fe. ge. id est lesio. a ledo.
lesus lesia lesium a ledor. deris participium.

Leralis. a leti. ti. hō et hō leralis. et produr m.
calis. Inde leraliter. i. mortaliter. Et produr m.

Leramen inis. neu. ge. i. finis. dicitur eo q suo
nutrimento leta recdat gramina.

Lerania. nie. i. rogacō ul inuocacō et pñe pro
mortuis facta. et dicit a leti. ti. fm hug. et acut

Leranus. pap uero dicit. Leranie grece latine dñt roga
cones que inducuntur propter rogandum deum
et impetrandum. uide in exomologesis.

Letargia. gie. uide in letargus.

Letargus. a lete quod interpretat obliuio dī hic
letargus. gi. morbz obliuionem afferens et comp

Letargus. gi. morbz obliuionem afferens et comp
titur. sēz cōmunē morbum illud mētiū. vñ la
rargius. ca. cū. pñl cōr. i. obliuiosus. q letargum
patitur. et hō letargia. gie. pñl acuta ipā obliuio

nis infirmitas scilicet oppressio cerebri cum obliuione
 moratus. ca. tu. i. mortuus l. 7 et sompno iugis
 mortificatus. Et sic a letu. ti. Unde ovid met. 14.
 Quod simul intravit letata et corpora uidit. Et
 scribunt per os deprengit letata et corpora uidit. Et
 enim letatus. ca. tu a laet. aris. Unde in ps. 14.
 Inque sum in hiis que deca sunt michi. Et in ps. 14.
 Inque sum in hiis que deca sunt michi. Et in ps. 14.

in his que dca sunt michi. s. tuc scri
labes. a leo les d: s. labes huius. bitur p ae.
labes. palus infernal. q. delet memoriam. vñ et
illius patiunt obliuio. q. ex quo anime bibunt de aq
futura fm phos. Vñ letibus. a. um. i. infernal
ul' pñens ad lethē. ul' obliuiofus. Vnde et letes
a papuera dicimus q. obliuionē mandentibz cō
funt. Et acuit penultimam. Lucanus in iij. Ode
non letes. fe. ge. quēdā rpe.

ponitur in obliuione confert. Et dicitur a lethe. Lethes co
mune. g. fagus quod est comedere. et dicitur h. lethefa
gus illius arboris. qui ualeat ad iriſa
f. fm illo ſirenes in antro eſſe puta. vel legitur
ma ſilla. et ſine h. in ſecunda ſilla. Eſt autem laero
g. ſinis. g. ſinis corpa mortuorum comedens. et com
edens. thea. in lethe exponitur. **¶** comedere
theſagus in lethe uidet. **¶** comedere
encha. g. in letus exponitur.

f. r. ra. rum. pñl cor .i. ferens mortē. a letus
a laetifer. a. um. i. ferens latitā. a fero et letus ul
facio. et tunc scribitur p oe dyprongum ul
facio. as. canī. carē. catū. ūbū actiuū. i. letū
emissagis in letes exponitur.

in lethos exponitur. Vnde dicit ps. in ix lib. a. deo deus cuius
 in usu non est deletum facit. vnde et le
 decti nam stultum est tempore in omni.

*...ta tum est tempore in omni.
...nā latus p̄ se scribit̃. q̄ a latitudine dicit̃
...m pap. Huc uero dicit̃. A latus ta tū deriuatur
...tata tū bilans q̄ latus. q̄ latā et extensam
...habere faciem. Solent enim lati faciem distendere
...contra faciem. Solent enim lati faciem distendere
...Vnde lece. tus. me. adūbium. Item a latitudine
...dita q̄ fit letitia.*

da fir leticia de. q̄i leticia. et est leticia vltg
hum. Item a letus letor rans tati. Et componit̃
colletor. raris. Et ē depo. letor cū suis compositis
Et scribitur p̄ ae d̄pprongum. Letus d̄pletus scilicet
a leuo. de. fe. ge. i. sinistra. et dicit̃ **7** ualde letus
dū aliquis. quia aptus. Et dicit̃ **7** ualde letus
ue ge. i. sinistra. et dicit̃ **7** ualde letus

Leus. quia aptior sit ad leuandū et portan
dū aliquid. Ipsa enim porrat dipeit̃ et ensē zc.
Ipsa leuissimā expeditior sit ad agendū. Et iñ leuius
le. Sed leuo leuas malus uel puerisus. Et producit
euatoniū. in leuo leuas corripit le.
eucos greci dicunt albū
nom. ut
quod

leucothoe dicunt album.
quod est album. et theos deus fm hug. Pap etiā
dicit. leucothoe ul leucothoa. i. alba q̄ est aurora

Leuga finitur passibus millequingentis. Leugas
 quilibet uocant. greci stadia. nos miliaria sive papy-
 lei interpretatur additus uel assumptus. dixit
 enim lia quoniam peperit eum non ambigens de amore
 uiri. Nunc mecum erit uir meus qui peperit ei tres fi-
 lios. et tunc acuitur in fine. Item leui est presentium
 de lino. is. leui liti. et de leo leui quod non est in
 usu. Item leui est nomen otis huius nominis li et
 hoc leuis et hoc leue. et tunc prima acuitur.

Leuia. uic. quedam mensura terre que quingē
tis passibus finit̃. Et dicitur a leuo leuas.

Leuatan est serpens tortuosus in aquis. scilicet diabolus in mūdo. q̄ in hō seculi mari uolubili ū satur asueta. et acutē in fine. Et interpraṡ addi tamentū eoz. quoz scz hominū quibus in para diso semel culpā p̄uacacōis intulit. et hanc us q̄ ad etēnā mortem cordis pessimis suggestiōi bus extendit. Quibus dū reatū fenore peccati mlt̄ tiplicat penas p̄cul dubio sine cessacōe coacuat. Potest q̄ leuatan p̄ antiofrasim siue p̄ inisōnē uocari. Primo quippe hominū p̄suasione callida diuinatē adituz se p̄hibuit. s̄ immoztalitatem tulit additamentū hoīm. ergo p̄ inisōnē diū po tuit. quilibet dū hoc quod non erāt se addē spon det. et hoc quod erant fallendo subtrahit. s̄ leuia than ille hamo captus ē q̄ i redemptore nostro dū per satellites suos escam corpis momordit di uinitatis illum aculeus p̄forauit q̄ hamus q̄ppe fauces deglutientis tenuit dum in illo et esca car nis patuit quā deuorator appeteret et diuinatis passionis tempore latuit q̄ necaret. sicut dicit q̄q̄ in xxxiij libro mor̄ exponens illud Job xl c. an extrahere poteris leuatan hamo.

leuidentis. a leuis pro non ponderoso dicitur H
leuidentis. sis. uestis deā qz caro filo et leuiter de
facta sit. Et uidetur componi a leui et densis.

Leuigo. a leuis quod ē planus deriuat̃ leuigo
gas pñl cor. et est leuigare applanare. limpidare
leuon. i. planū facere. Et uidet̃ compositū a leuis
et ago. is. s̃ potius ē etymologia leuigo. i. leuē
ago q̃p compōnis oñsio. Vnde leuigatus. et. tum
id ē planatus politus. Gen. c. vj. fac tibi arē de
lignis leuigatis. Itē a leuigo s̃ leuiga. e. instrum̃
tum leuigandi quod complanatorium uocatur.

Leuio. as. aui. deriuat' a leuis p non pondero
lo. et est leuare. leuē tacere. exponere. pondus
auferre ul' diminuire qd' vulgo d' allebare. Et
componitur alleuio. as. Colleuio. as. Et est actū
cum omnibus suis compositis.

Leuiques. a leuis et pes componit leuipes. dis
gen. omnis penultima correpta ubiq. i. leuas pe
des habens id est planos et agiles.
Leuus in leuo leuas exponitur.

leuis in leuo leuis exponitur. **L**euisor. a leo les quod ē deleo deles dī leuif
cor. rie. iibū depo. si n̄ est in usu. et in obliuiscor
Leuira. a leui filio iacob dī si leuita ē. **L**euia

Leuita. a leui filio iacob dicitur huius leuita. re. Veris
pnl p d. i. dyaconus de leui cum leuita exorti sit a q
bz in templo dei multis sacramenti mysteria expleba
tur. huius grece dyacones. latine ministri dicitur. quia
sicut in sacerdote consecratio. ita et in dyacono mi
nisterij dispensatio habetur. unde in dyaconus. A le
uita deriuatur leuiticus. ca. cum. pnl cor. res leuita
ul' ptingens ad leuitam. Vnde quidam liber appella
tur leuiticus ei eo qd leuitas mysteria et diuinitates
victimarum rotas qd in eo ordo leuiticus annotetur
pñ et a leuita dicitur. qd autem dicitur leuita qd uita alio

et delicato corpore depingit liber. q. dicit muli
eres q. tribuisse vinu. ppter exatādam luxuriam
ul libidinem. Vnde et frons eius pampino cingi
tur. sed ideo coronā niteam et cornu habet. quia
cū grate et moderate vinum bibitur laetitia pres
tat. Vnde illud. Cum uenē et bacho lis est s. iuc
ta uoluptas. Item ouis. Vina parant animū ue
nen nisi plurima sumas. Liber lib est interior tū
ci ul ps cortice que ligno adheret. Et d. a libero
as. q. liberat et defendit interior lignū. Vel quia
liber a liberato defenditur ab exteriori. ul d.
quoddā inter lignū et corticē. i. ablato. Est enim mediū
in quo legimus. q. ante usum carie ul membris
de libris arborū fiebant uolumina et compagine
cant. Vñ et scriptores a libris arborū librarij uo
librarij sunt qui noua scribūt et uetera. Antiqui
a libere et uetera. vnde et dicti sunt. Vel d. lib
genoi dabatur. q. olim sol liberis studiū le
est abundans ul abundancia ethymologia ē. Et
liber. ra. rī. adiectiū. et libertas. ratis ab eo descē
dno. et s. liber liberi p bacho et pro ingenio p
ducit li. Vnde quidam. Non bñ pro toto libertas
et ul cortice. cor li. Vñ ouis. Legat huius amor
nomen titulū q. libelli. Itē quidā haunt aquam
mbro deris absq. lib. Predcā patent etiā i hijs
libus. liber. i. bachus ul uir sine compede nato
Ac liber est codex ul raptus ab arbore cortex. p
ma berī faciunt genitiū bri q. secunda. Item qd
de liber. ra. rī. et liber. bri. dixit quidam. Nō deez
illa liber scripsit q. uir bene lib. De libro uite ha
bea in scribo. bis. **Item de libero arbitrio et t**
quatuor status liberi arbitrii. sed ibi nō dixi de
notari in homine quatuor status liberi arbitrii. vnde s. nota. pñt
Ante peccatū enim ad bonum nichil impediēbat
ad malū nichil impellebat. nō hūit infirmitatē ad
malū. et hūit adiutorū ad bonū. tūc sine errore
ad iudicē et uolūtas sine difficultate bonū appe
tē poterat. Post peccū uo aū repacēz grē siue pe
nitentia pñt a concupiscencia et uincit. et habz
infirmitatē in malo. s. non habet grām in bono
Et ideo potest peccare. et non pñt non peccare etiā
dampnabiliter. Post reparationem uero ante con
sumptionem pñt a concupiscencia et non uincit
et habet quidem infirmitatem in malo. s. grādā
in bono. ut possit non peccare ad mortem prop
ter libertatem et grām adiuuantē. Nondū tamē hz
posse omnino non peccare ul posse non peccare
grādā infirmitatem nondū pfecte absorptā. et pñt
grādā infirmitatem nondū pfecte consumptā. Post confir
mationem uero infirmitate penitus consumpta et
grā non consumpta. nec uinci poterit nec premi
ij sen. dis. xxv. non posse peccare. ut dicit mgr in
nō statu hominis. uide in pecco. as. Et scis q. de om
nis hominis. Sūt enim ut dictū est quatuor sta
tus hominis. Primus ante peccatū. Secundus post
peccū mortale et ante grām. Tercius sub grā et
penitētia. Quartus in gloria. De pmo statu acce

pit xp̄s immunitatē peccati. Vnde aug illd ioh̄
euangeliste exponens Qui desūsum uenit super
omnes est. ¶ Dicit cr̄sum uenisse desūsum. i. de
altitudine humane nature ante peccata. Quia de
illa altitudine assumpsit uerbum dei humanam
naturam. dū non assumpsit culpā s̄ penā assūp
sit de statu secūdo et alios defectus. De tertio uero
gr̄e plenitudinem. De quarto non posse peccare
et dei p̄fectam contemplacōnem. habuit enim s̄
bona uie quedam et bona patrie. sicut et quedā
mala. i. penalitates. Vnde et p̄pheta s̄l in vnū
Liber. beri. ul' bri. substanti ¶ **O**mnes et pauper
uum. in liber libera liberum exponitur.

Liberalitas a libera libere dicitur et non est liberalitas et liberalitas. i. largitas. humanitas. benignitas. scilicet qui libenter donat et non mormurat. Et comparatur lior simus. Unde liberaliter. i. sine. adu. bium. et liberalitas. i. largitas. humanitas. benignitas et per libertatem inuenitur. scilicet prope libertas est condicio liberalitatis uero beneficencie et largitatis. Item liberalis dicitur quod pertinet ad libere. Unde quedam artes duntur liberales. quia non nisi liberis licebat eas ad discere. Vel quia uolunt liberum ab omni cura et sollicitudine. Unde pauperes studere non possunt. quia non sunt liberi ab omni cura propter defectum regis temporalium. Vel duntur liberales. quia liberant animum a curis temporalibus et uicijs. Liberalis componitur cum in et dicitur illiberalis. i. non liberalis. Et comparatur et prodest primam illiberalis et libertas. sicut liber a quo deriuatur. **E**t nota quod aliquid dicitur dari multiplicitur. Quoniam ex ipsa proprietate nature. scilicet quod dicitur quod ignis dat calorem suum et sol splendorem. et huius dationis non est principium uoluntas. Quoniam ex uoluntate et est principium dationis. Et hoc contingit dupliciter. Quoniam enim per dationem intenditur aliquid uti uti uti dantis. uel optimum ad remedium ipsius mali. sicut quando aliquid datur ex timore. Et talis datio dicitur redemptio. Vel optimum ad acquisitionem alicuius boni et talis datio est prope questus uel uenditio. Quoniam autem non intenditur utilitas aliquid in ipso dante. et ideo datio dicitur liberalis. et prope dicitur donatio. donare enim addit super dare. Donum enim ut dicit philosophus est datio incredibilis non que recompensari non ualeat. scilicet illa que recompensationem non querit. Unde donum importat libertatem in dante. Constat autem quod illa datio in qua intenditur utilitas dantis nunquam competit deo. Unde ipse singulariter dicitur liberalis. quia in omnibus alijs dantibus intenditur aliqua utilitas in dante uel boni temporalis uel spiritualis. Unde nulla datio est pure liberalis ut dicit auicenna nisi dei et operatio eius.

Libero. ras. rai. Vnde liberator. trix. ¶ Libero componit̃ cū con et dz collibero. as. i. simul libe rare. Item cū de et dz delibero ms. ¶ Libero actiō est cū omnibus suis compositis. Et producit li.

Liberrimus in liber libera liberum uide. *u. 100*
 Libertas a liber format addita tas. De hoc in
 liberalis uide. Inuenit triplex libertas ut dixi in
 arbitriū. uide etiā in seruitus et in rector. *u. 100*

Libertinus. penultima prod. in libtus exponit
libertus. a liber. bri. p codice ul' a liber m n
oz h libertus. n. qui ex seruo factus est liber. qz li
beratus a iugo seruitutis. Vnde h liberta. re. que
de ancilla facta est libera. et h libertinus. ni. filius
liberti. et hec libertina. e. filia liberti. quasi de lib
to natus ul' nata. et libertinus. na. nu ad liberti

ptinens. Libertus ul' liberta componit' cum con.
et dicitur collibertus ul' colliberta. qui ul' que cu' alio
e' libertus ul' liberta. uel sic. e' ergo ordo seruus li
bertus qui de seruo fit liber. Item collibertus
ul' manumissus libertinus filius liberti pro filio
libertini simplr. iam liber. Xv. Libertus p'mus lib
tinus q' secundus Tertius est liber posteritas q' sua
In legibus aut' ut dicit hugo p' eodem habetur
manumissus. libertus. collibertus. libertinus. Ma
gister aut' in hystoria sup' illud act' Surrexerunt
aut' quidam de synagoga libertinor'. sic dicit. lib
tini a regione dicti sic. uel libertini. i. manumissi
qui cu' prius fuissent serui postea fuerunt liberti
donati. Et sic fuerunt de serui condicione. qui pri
mo fidei restiterunt.

Libet impersonale in libeo. bes. est.
Libia. bie. filia fuit q'asi que regnu' libie posse
dit. ex cuius nomine terra illa dca e' libia. et hic
libicus. a. u. et h' et h' libes ul' libis. i. libicus. et h'
libicus uentus flans a libia. qui aliter dicitur affricus
et libius. bia. bitu. i. libicus. et hij et hee libies in
deci. quidam populi libie. Eze. xx vij. Pars et libi
es. Et dicitur libia terra pars orbis. Vnde luca. in vj
Europam miser libiam q' asiam q' timere.

Libiana. a libia dicitur h' libiana. ne. quoddam gen' g
arte. sic dca ad honore libie. et libianus. a. u. i. li
bicus in libia est. Et cor' penultim' **L**ibicus.
Libido. a libet dicitur h' libido. dimis. i. uoluptas ul'
luxuria. siue luxuriosa uoluntas. Vel dicitur sic a
libero. qui puellar' corpore depingitur. Vnde libi
dinofus fa' sum' uoluptarius ul' luxuriosus. quia
faciat quod libet. et libidinosus. a. um. Et scias
q' fm pap'. libido cupiditas animi est. Sunt aut'
multe uarie q' libidines. sic uolensendi que ira uo
catur. uel habendi pecuni'. que auaricia nomina
tur. et cetera. Cum ergo no' additur cuius libido.
non solet animo occurrere nisi illa q' in carne cor
ruptibili plus omnibus seuit. h' aut' sibi no' solu'
modo corpus uer' etia' intrinsecus totu' comouet
et uendicat homine. Et prod' bi. uide in pudicus

Libies. in libia uide.
Libitina. a libet ul' libido dicitur h' libitina. ne. dea
libidinis. q' etiam p' feretro et morte accipitur.
q' non libet. et p' d' ti. sicut patet in antifrasis.

Libitus. ta. tu. p'nt cor'. dicitur a libet Et componi
tur cu' in et dicitur illibitus. ta. tu. i. no' libitus. Et h'
libitus. tus. tui. et hoc libitum. ti.

Libo. a liber. beri. dicitur h' libo. as. et est libare sacri
ficare fundere. et est ap'rie calicis. Libare ap'pe erat
q' pateras mero plenas aris infundebant. Nam
libare ap'pe est funde. Vnde pan' immolamus. ca
licem bibamus. et est sumptu' a libero qui usum
uitis inuenit. et libare ponit' pro parum de gus
tare. contingit. et etiam p' immolator libor etia' in
uenit. **L**ibo componit' collibo. as. i. sim' libare
Collibo. as. Prelibo. as. Relibo. as. itez sacrificare

Libo. as. actiuu' est cu' omnibz suis compositis
et prod' hanc sillam li. h' libeo. es. et libens etia' cor'
Vnde quidam. Sic gaudere libet ut amans mea
gaudia libet. liba libens libo libando libecius libo

Libra. a liber. a. um dicitur h' libra. e. et p'ficiat xij
vncijs. et inde habet p'fecti ponderis genus. quia
tot constat vncijs quot mensibus annus. et dicitur
libra. quia sit libera et cuncta in se pondem prece
dencia ul' minora condudat. Et scias q' libra dicitur
xx solidi. quia tantu' solent ponderare. Item libra

dicitur quoddam signu' in celo q' sol intrat in septem
bri. Et dicitur libra q' tunc dies et noctes equantur.
Libra componit' h' et h' bilibris et hoc bre. i. dua
rum librar'. pondus ul' mensura. sic et trilibro. et
quadrilibris. Et p' d' li. sicut et libra naturaliter p' d'
li. ut uult magister bene. h' liber libri cor' li. vnde
in doctrinali dicitur. Pro centu' libris nolo carere libe
A libra deriuat' libro. as. et est libare. pondere
uibrare. equare. Et componitur collibro. as. i. sit
librare. Relib' as. itez libare. **L**ibro actiuu' est cu'
omnibus suis compositis. et producit' h' libro. as. dicitur.
ibramentu'. ti. i. equamentu'. a. libro. as. dicitur.

Librarius. a libra dicitur librarius. i. librarius. et h'
rius quod p'inet ad libram. et h' librarius ul' lib
libraria. dicitur tenens libram. Item librarius. i. ad mensu
ria dicitur seruus ul' ancilla q' ad libram. i. ad mensu
ram obu' accipiant. Item librarius ul' libria scrip
tor ul' scriptor qui ul' que scribit libru'. et prod'
li. Hester viij. Librarij et scribis. Que sit dicitur inf
librarios et antiquos dicitur est in libro bras. quia

Librillu' li. quoddam flos. et dicitur a libro bras. quia
crecendo cito sussum libretur.

Librilla. a libra. bre. dicitur h' librilla. le. baculus cu'
cornig' plumbata ad librandu' carnes. et librilla
dicitur instrumentu' librari. i. p'ficiendi lapides in caltra
sez manganus. Vnde librillo. as. cu' tali instrumento

Libripens libripendis dicitur tenens libru' q' ad
manu' eius pendat libra ul' libram pendente sul
tineat. Et componitur a lib' et pendo. nel pendo
Vnde nenijs. Qui libru' tenet appellat' libripens

Libro. as. in libra. bre. exponitur.
Libu'. bi. a libo. as. et est libu' panis immolati
cus. sez qui sacrificatur et offertur. alio nomine dicitur
placenta sicut xxvij. g. p' holocaustu' et liba eius

Liburnia. a libro. as. dicitur h' liburnia. ne. quoddam
regio cuius homines sunt agiles. et ad currendu' dicitur.
ad currendu' dicitur. Inde h' liburnia. ne. et similiter. q'
quia liburni ueloces sunt ideo p'ua nauis et abut'
illi liburni sunt adeo agiles et ueloces ideo abut'
dicitur h' liburnus. ni quoddam genus curient sup'
mi. Vnde Iuuenalis. Diues et ingenti curient sup'
ora liburno. Et eadem ratione abut' dicitur h' liburno
nus. ni. prece ul' discursor. Iuuenal' p'mus dicitur
nus. ni. prece ul' discursor. Iuuenal' p'mus dicitur

Licencia. a liceo. es ul' a licet q' d' h' licentia. p
licitu' deriuat' licens. tis. ti. addita a sit licentia. p
prie aut' licentia est abusus et improprietate cum
aliquis de concessione comuni ul' aliquo fiat q'
non debet ul' contra artem. vnde licentia dicitur corrup
amus cum corripuit p'ductas. ul' p'ducit' corrup
tas. Item licentia dicitur quecuq' concessio. Item lic
tia dicitur comestus quod uolgariter dicitur comestio
Vnde licentio. as. actiuu'. i. uolgo comestus. ul' cui
licencia dicitur licenciosus. ofa. sum. i. lasciuus comparat'
omnia licent. Licent' fm q' est nomen equiuocu'. Na lic'
id est esse licitu'. in hac significacione raro inuenit'

Liceo. ces. cui. licere licitu' est equiuocu'. Na lic'
modo p'sonale. Tame' paulus ad cor' exponit. Et in
Omnia michi licent sed non omnia exponit. Et in
lu'. Omnia dicitur licent nob' nil esse recuso. Et in
p'sonale ab eo deriuat' sez licet est in frequen' uis
liceo. ces. cui. i. extimari ap'piani. Item inue
as actiuu' ut licentius possimus loqui. Item inue
nitur licetor licetis depo. Liceo ergo et liceor eni
depo. h'nt significaciones contrarias suis uocibz. q'

lico *actiua uoce* signat passionem ab alio illa
 tam. i. aspiciant. Vnde et construi cū ablato inter
 posita a ul' ab spōsitiōe ad modū passiuorū. Itē
 licor. ris. liquis. signat accōnem cōsueuētē. i. app
 dare. Vnde construi cū accusatō ad modū acti
 uū. Itē utroq; construi cū ablatō. uel trīū obulorū
 Cum genitō a re tribus obulis. uel trīū obulorū
 predā liba iuxta illam regulā. Verba ad precū
 genencia indifferenter et in eodem sensu constru
 unt cū genitō et ablatō pāū designantibus. ut
 omī istū equū duobus denarijs ul' duorū denari
 rum. Vnde ad interrogatiōnem factam p gñū pē
 nāci ablatō ul' ecōuerso. ut quanti consistit hec
 liapa. uno denario. Vel qto omīsti istū equū cen
 tū solitorū. qz genitiuus competenter respondeat
 ad genitiuū ul' ablatō ad ablatō non est qō. Lice
 o in omni significatiōe cū suis compositis ē neu
 trum. licor uero depo. Et cor hanc sillaz li. Vū
 de licet et licbit. Qñq; ponit p coniūctiōe ad in
 uisatua sez quīs. Non tamen est dicendū qz licet
 ul' licbit sit coniūctio sed tantum uerbum. *¶*
 Vnde ouid epp. Sanguine scolori lidam tepefe
 erat balsam. Aurores tamen qñq; poetica licen
 cia penultimam istius nominis produciunt. *¶*
 licatorū. rij. lignū in quo liqū inuoluntur. et
 licitū. lignis græce latine dicit *¶* Licor a lido. is.
 lux ul' lumen ul' lucerna. Vnde hic licinus licini
 et h' liciniū. cinij. in eodem sensu. scilz funis candē
 le. qz ardet in candelā ul' candelula lucerne. Et di
 cunt sic. quia dent lumen. Et ponunt qñq; p ip
 sic candelis ul' lucernis. Virgil in pmo eneid. Sic
 prepositis tectis uolucres qz p ampla uoluant ac
 licitū. nj. gens uestis *¶* Licina dependet licini.
 a ligo. as. quia textura eius ligata sit in totū. qñ
 licitū. et c p g. est posita. Item licinus aliud sig
 nū ul' lectum non est in usu. i. trahere. Et compo
 nit cū ad et dō allicō. as. allexi ul' allicui. i. attra
 here quodaz delectatione prouocare ad se. Vnde
 allecto. tas. fre. i. frequenter allicere. Item compo
 nit elicio. cis. ellexi ul' elicui. elcōi ul' elicitiū. extra
 id ē extra uocare et educere. Vnde ellecto. as. fre
 quenter elicere. foras emittē. Illicō. cis. xi
 ul' illicui. illaqueare. in fraudez ducere. unde illec
 to. as. fre. Et pellicio. cis. cui. ul' pellexi. pellicitiū
 ul' pellectū. i. decipere. Prolicio. cis. i. procul elicē.
 Licor et eius composita sunt actiua. et cor hāc
 nō. h. et faciūt pteritū in xi ul' in cui. h' elicio
 xi. Et fm qz faciūt pteritū in xi faciūt supinū in
 pñf. autē in x hīs determinans de abis rezie con
 iugatiōis desinentibus in cio sic dicit. Alia 3 ante
 ut apicō eandem in e coniūnt. et cio in xi.
 nī etiam fm antiquos pellicui et allicui. Exapi
 tur tamen elcō elcui. et puro ideo ne si ellexi di
 cremus pñcipiū necessario elcōis fiet. et esset du
 bium significatiōis. qz suple eligor ris facit elce
 tis. hys uisio dico sequens pñ. qz composita a li
 cio. cis. lexī lectū quod non est in usu in simplic
 tare faciūt pteritū in xi. et supinū in cū. fm mō
 dō nos excepto elicio quod facit elcui elcitiū. cau

Lienolus n. linolus uide.
Lienteria. enteria quod est intestina componit
 cu liemon. i. leue et dz k lienteria. rie. q. i. molle in
 testinu. q. cibū tamq. p. aliena intestina nullis ob
 stantibus faciat prolabi. qualem cūq. enim cibum
 accepit incoctum egerit. vnde lientericus. ca. cum
 dicitur qui talem infirmitatem patitur.
Liens. lei mas. ge. i. bachus. et dz a lien quod
 est splen. quia a splene natus pcedit. et obrii qua
 si semp. nesciat. Vel dz a ligo as. q. ligat linguam

et impedit. Vd a hemon quod est leue. qz multo
vino memb' soluant' et leuant'. et inde lieus. ea
eu. i. bachicus. et prod' pnt'. Vnde ouid' de az. Tur
pe iacens mulier multo madefacta lieo

Lignarius in lignum est.
Lignis grece. latine dicitur lux lumen vel lucerna.
Lignum. a lignis greco dicitur lignum. ni. qz inen
sum conuatur in lumen. Vel quia conuatum in
ignem lumen faciat. vel qz aptum est flammis et lu
minibus. Et inde ligneus. a. um. de ligno existens
vel ad lignum pertinens. et lignarius. locus lignorum
vel lignorum actus. Item lignarius generaliter opi
fer lignorum appellatur.

Ligo. as. aui. vnde lignamen. et lignatura. et
lignula. Ligo componitur alligo. as. Colligo. as.
Deligo. as. i. ualde vel deorsum ligare. vel dissoluere
Diligo. as. quod debet dici diligo. as. sed causa
dicitur ad diligo. is. interpretatur s. et in eodem sensu
inuenitur diligo. is. tercie coniugationis. Illigo. as.
Inreligo. as. Preligo. as. Perligo. as. Preligo. as.
Obligo. as. i. impignorare. Religo. as. i. dissoluere.
vel iterum vel ualde ligare. Subligo. as. qz subitus
ligare. Ligo et composita ab eo omnia sunt ac
tua. Et cor hanc sillam. li. Vnde bizz. Quemlibet
immodicus alligat heris amor. uide in iunctis.

Ligo. onis. mas. ge. i. sappa vel maza vel sappa
quoddam instrumentum rusticum ad fodiendum aptum
Et dicitur a leuo. as. qz leuat terram. vnde ligo quasi
leuo. et legones quasi liuones. et prod' pnt' qz. si
ligonis legones nomen gentile eam corripit.

Ligoniso. sas. saui sare. i. sappare. vel sappare vel
mazzare. ligone terram utere.

Ligula. le. a ligo. gas. dicitur lignula. le. pua fascia
vel corrigia cum qua aliquid ligatur. vnde ligula
tus. ta. tu. i. ligul' ligatus. vel plenus. et hic ligula
tus. lat. i. cocus cui multe ligule sunt necessarie.
propter ueteres panes quos induit. et ligulo. as.
ligulis ligare. Et corripit gu

Ligur vel ligus liguris. in ligura exponitur
ligura. rie. quedam puincia in qua sunt uicel
le nouaria mediolanu' papia dca sic ab abundan
tia leguminis. vnde a legumē dicitur. et a liguria dicitur h
et lignus vel ligur liguris gentile. Et cor' pnt' gn
Liguro. ris. nui. ritu. i. parump cibū attingere
latens et cito deuorare. et cito deglutire. et e glu
tonū. Et ponitur quicqz simplr p deuorare vel linge
re. Et componitur abligurio. ris. i. absumere deuaf
tare. Deligurio. na. i. ualde vel deorsum ligurare. p
ligurio. ris. i. ante ligurare. Ligurio et eius com
posita neutra sunt. et prod' hanc sillam gu. Orat
in sermonibus. Tractauit calicē manibus dū fuita

Liguris. nj. mas. ge. quiddam lapis pōio Ligurie
sus dicitur a linx. qz sit ex urina lincis tempe indu
rata. Exod. xxviii c et xxxix. Ligurius achates.
Pap' dicit. Ligurius lapis dicitur. qz sit ex urina lin
cis tempore dura. h. exodi xxxix c legitur liguri
us sine. n. et ita teneas. et h. etiam uolte hugucio.

Ligusticus. a liguria dicitur ligusticus. a. um. penul
cor. Iuuenal'. Nam si procubuit qui saxa ligustica
portat. Item a liguria h. ligustici. ci. quedam herba
a liguria dca. quia abundat in liguria.

Ligustrum. ri. quiddam flos dicitur a liqueo es. et
cito liquet et marcescit. Vnde uigilius. Alba ligus
tra cadunt uaccinia nigra leguntur.

Lilium. li. dr flos lacteus. et quedam herba lac
tei floris. Similiter dicitur lilium a lacte qz lacteu. et bli

Lima. me. a limus. ni. dicitur h. lima. me. quoddam
instrumentum fabrilis. qz limū aufert de ferro. vel qz
limū. i. leue faciat. Et inde limo. mas. aui. are. id
est purgare. polire. vel diminuerē. Nam lima ferqz
diminuit. Vel limare denuatur a limus. et sic li
mare. i. limo implere vel impinguare. Et cōpo
nitur collimo. as. simul limare. Delimo. as. i. purgare. Ob
limare. vel limū aufere. Elimo. as. i. purgare. demoliri
limo. as. i. limpidare. polire. vel decerere. demoliri
corrodere. vel limo cooperire. Et prod'. li. lima et sic
as. cū suis compositis. Vnde vindocinensis. Quor
formax auro qz ferro lima flagellum

Limaca. a limus dicitur h. limaca. ce. et limax. as.
p eodem uime qui in limo moratur. vel de limo
nascitur. vel qz totus est immundus et limosus. Et

Limarius. nj. i. regarius. et dicitur a limo. qz
limas. atis. fe. ge. uestis que pendit ab umbra
lico usqz ad pedes. Et dr a limus. qz inferius in
extraneo sui habet limbū limū. i. obliquū Et ad
uestis dicitur limus. Hac publice utebantur serui et co
qui. et producit penultimam gentiliū.

Limbellus. li. diminutiuum prius limbulus. et corripit bu
limbulus. li. dimi. prius limbus. et limosus. fustola

Limbus. bi. quē nos ornaturā dicimus aut ex filio aut ex
est qz ambit extremitatē uestiū. aut ex filio aut ex
auro contexta assumpta qz extrinsecus in extrin
pre uestimenti vel clamidis. dicitur tamen limbus quod
cumqz fiat talis ornatura. Dr edā limbus quod
qz circuitus cuiuslibet rei vel ora maris limbo orna
ul' clamidis. Vnde limbosus. sa. sum limbo orna
tus vel plenus. et limbo. as. limbo ornare. Item lim
bus ponitur p quadam pre inferni. Quatuor limbi
sunt loca inferni. scz infernus dampnatorū. limbi
puerorū. purgatorū. limbus patz. uide in inferno
et in sinus. Hic potest queri. An pueri in anima pūa
tizati in limbo existentes spūalem in animā pūa
ant afflictionē. Ad hoc dico qz cognicionem pūa
tā habebūt pueri in limbo exētes eoz que nati
tali cognicioni subiaccnt. et cognoscent se pūatos
esse uite eterne. et causam quare ab ea exclusi sūt
nec tamen ex hoc aliquo modo affliguntur ex
qualiter esse possit uidendū est. Sciendū est ergo
ex hoc qz caret aliquis eo qd suam pporcionē su
cedit non affligit si sit rē rāonis h. tantū ex eo
qz caret eo ad quod aliquo mō pporcionatus sit
it. sicut nullus sapiens homo affligit de h. qz nō
potest uolare ut auis. vel quia non est rex uel im
pator. cū sibi non sit debitum affligentur autē
si pūaretur eo ad quod habendū aliquo mō usum
titudinem hūit. Dico ergo qz omnis homo usum
liberi arbitrij habens pporcionatus est ad uicem pūam
et cāā consequendam. qz potest se ad qdā ob hoc
re p quam uitā eternā merebit. et ideo id quod
desierit. maximo erit dolor ei. qz amittit id quod
fore sibi possibile fuit. Et ideo in dampnatis in
inferno p culpa actuali qui usum liberi arbitrij
habuerūt et in quibus fuit aptitudo ad uitā eter
nam consequendam quior pena erit qz de uisione
carebūt. qz qz igne inferni cruciabunt. sicut dicit
in pena. Pueri autē nūqz fuerunt pporcionati ad
hoc qz uitā eternā haberent. quia nec eis debita
tur ex pncipijs nature cū omnē facultatē naturā
excedat. nec actus ppos habere poterūt. quibus
tantū bonū consequerent. et ideo omnino minis
dolebunt de carnis uisionis diuine pmo mō

Angusto terminant. Et cor pñl geni
 minare. in limen uide.
 miniscus. a. mas. ge. u. gula inter duos punc
 tos iacet. Et dicitur a limo. i. obliquo. q. ex transuer
 sure interpres eodem sensu h. diu. sermonibus
 minit. a. limes dicitur h. liminū. **translulerunt**
 extra domū. Et componit cum post et dicitur post
 ul. ius. quod quis uendicat sibi sup. rebz suis post
 rationē de exilio. Vnde postliminiū nia. niū. q.
 post capuitatem reuersus iura que amiserat reci
 pit. Vnde prudencius hunc postliminio redeuntē
 sum iani diu opus quasi quodam postliminio re
 paret. Quia Jero aliquos pphetas explanauerat
 aliquor explanacōnem diu intermiserat. loquit
 metaphorice q. uult exponēdo laborem loquit
 ut assumere. sicut postliminiū sua resumpsit post
 q. reuerti de captiuitate. q. dicat. Diu fui deten
 tus q. esset in captiuitate. q. dicat. Diu fui deten
 tus q. expeditus uolo assumere quod occupaci
 pparare. a. limen dicitur limino. as. aui. are. i. limia
 as. i. ualde liminare. uel deorsum limen auferre. E
 limino. as. idem. et eliminare extra limen foras
 pparare. uel portare publicare. Illimino. as. limen
 immittere. uel intra limen immittere. Sublimino
 as. subliminare. uel sub limen ponere. uel info
 dare. limino. as. cum omnibus suis compositis ē
 in quibusdam suis significacōibz sunt actiua. Et
 limis. fm. hug. h. et h. limis. et h. me. **cor mi**
lilz strabo. Vnde h. limes. uel distorquens oculos.
 liminus. ni. deus qui pñt **ponit** sublimis
 limito. et terminus dicitur a limes.
 minare. a. limes dicitur limito. ras. et ē limitare ter
 me. i. determinare uel ualde limitare. Elimito
 in eodem sensu. Et est actiuum limito cū omnibz
 suis compositis. Et corripit mi.
 limo. mas. in limus exponitur.
 limosus. a. um. plenus limo. Et comparatur. et

Limphor.ans.in limpha est: **T**ul' per. f.
limpidus. a limpha d: limpidus. da. ou. puru
lucidus. clarus. manifestus. q: limficus. Et compa
ratur. dior. limus. ezedi. xxij. Sup limpidissimā
petram effudit illud. vnde limpidi diu. mꝝ. adū
biū. et hec limpiditas. ratis. et limpido. pas limpi
ou facere. purificare. clarificare. Et est actiuum.

Lineus. in linx linis est.
Linea linee est corda cum qua aliquid dirigitur. et
dicitur a linu. quia de lino fiat. et si non fiat et de li
no tamen linea dicitur. Et etiam signum quod per lineam
fit dicitur linea. ut in scriptura. Et linea eadem longi
tudo dicitur sine latitudine. unde lineo. ac. am. i. pertra
here. lineas facere. Unde lineatim adhibium. i. per
lineas pertractum. **¶** Et sciens quod in ueteri testamento
appellatur linea stricta camisia totum corpus ope
riens. que ita strictis manibus adhibebat corpori ut
nulla inesset ruga et descendebat usque ad pedes.
Unde grece potens id est calaris dicebatur. **¶**

423

doctores putant expleto iudicio ipsa remanebit v
na. reuera in multis linguis uarietas ē. et ubi ua
rietas ibi dissensio. In sanctorū regno nō erit dis
sensio. ergo nec linguarū uarietas. Item bīhardus
dicit. Multi multa sciunt. vna erit omnīū lingua
iubilacō indefessa. vnus affectus. amor eternus.
et erit cōmune omnium omnipotencia. sapiencia
pax iusticia. intelligencia. Non erit in illa pace di
linguax. a lingua dī linguax. **L**ūstas linguarū
cis. gen. omnis. i. multū loquax assidue copiosus
lingue. Et comparatur. vñ h linguacis. ratio.
Lingulata. re. fe. ge. piscis qui formam habet
lingue. ul' auguratrix siue incantatrix mulier. Et
Lingula. le. pua lingua. et p cōsci. **L** dī a lingua
sione lingula. sicut dī pī. in tēratu diminutiuorū.
Linguo. is. līxi lictū. i. lambē. linguā alicui rei
supducere. **E**t componit collinguo. is. Preling
uo. is. Relinguo. **L**inguo est actū cū suis cōpo
sitis. Et facit prētū in xi antecedente. n. et supinū
in cū sine. n. Linguo etiam dī facere lictū. h non
est in usu. ad dīam de lictū quod uenit a linguo
is. h in compōne bene est in usu. delictū. relictum
Et scias q linguo. habet. u. post. g. in pma per
sona tantū. sed in alijs psonis. ut lingis lingere
et ceteris non habet. u.
Linguosus. fa. sum. in lingua exponitur.
Linamentū. ti. i. dispositio. similitudo. ul' figura
similitudinis. Et dicitur a linea.
Linifex. cis. pñl cor tam in nō q in genituo
qui ul' que facit ul' opatur linum. Et est cō. gen
Et deriuatur a linifico linificas.
Linificū. dij. ipsa lini opaco. a linifex dicitur.
linifico. cis. linū facē. a linū et facio componi
linio. is. iui. itū re. i. inungē. Et **L**ur et cor h
est actū cū omnibus suis compositis. Et produc
hanc sillam li. Et deriuat a lino. is. tercie cōiug
Et scias q lino. is. tercie cōiug. et linio. is. qre.
diuisa significant fm gmaticos. tamen in sac pa
gina ut dicit pap linio idem significat fere quod
lino. et hoc patet etiam in ezech. xij c. et i amos
vj c. et in mora. gg. et in multis alijs diuine pa
gine locis. Quidā tamen putant h scriptorū uicio
Linipediū. a lino et pes componit **L**accidisse.
h linipes pedis. et hoc linipediū. dij. scilicet line
inpes pedis in linipediū. um calciammentum
um uidē. Et corripit ubiq penultimam.
Linistema. linū componit cū stamen et dī h li
nistema. tis. uelut ex lino et lana contexta. et dī
sic q in stamine linū et in tina lana hz et pō ste
Linna. a linū dicit h linna ne. i. sagū quadrum
et molle et est galloz. Quibusdam etiam naco
bus sua cuqz appia uestis ē. ut ptis sarabare gal
lis linne. germanis renones. hispanis stringes. sa
des mastruce. et iñ linnatus. ta. tū. linna indutus
Lino. is. lini ul' magis cā dīne ad nomen lini.
leui. quod a leo. quocqz simplici nascit. qd in usu
non est. ex quo deleo deleui. Vetusissimi tamen
etiam lini in pterito ptulisse inueniunt. litum i
supino sicut uolē pñl in x li. Lini autem est utū
huius nominis linius. s. autē modernos dicimus
lino is. leui litum. Est autē linē fm buq ori dolij
opculū opponē coopire. obturare doliū. et linē. i.
inficere. deturpare. glutinare. ppe in hac significa
cōe dī linē cū vna res q inficendo supponit alij
Tunc paries liniē cū calx supducitur et lutū. Itē
linere. i. destruere delere. Vnde h litura. re. **L**ino

componit allino. nis. alleni alliti. i. ualde ul' iux
ta linere. Collino. is. i. simul linere. Delino. nis. i.
ualde deorsum linere ul' planare. ul' delere uel oc
cidere. Illino. is. i. intus ul' ualde linē. Interlino is.
interpolatum linere ul' interficere. Perlino. Oblino
te linere ul' occidere. Vnde plitor occisor. Re
is. inficere. deturpare. qd uolgo dī epogalare. Re
lino. is. iux linē. **L**ino. et eius composita omia
sunt actua. Et cor hanc sillam. li. ubiq. Et enim re
prētū in leui. et sup in liti pñl cor. Est enim re
gula general. Omne supinū uenit a prētū
minante in ui prod pñl. Exciunt h itū litem
quiti. citū. siti. fati. cogniti. q omia cor. h. Sed
pñl. Ex dictis patet q lini infinitiuus lin calico d
h linū. ni. prod li. **L**ino. Possunt multa lin calico d
Linosus. a lien dī h linosis. sis. i. sum. et lino
morbus splenis. Et hinc linofus. fa. sum. et lino
sus. fa. sum. i. spleneticus. qui patē in splene. vñ
plantus in cassia. Cor ut opinor lienofus et cōpo
Linquo. is. qui. ē. i. peccare ul' dimitte ul' dēlicti
nē delinquo is. qui. ē. i. pecco cōmitto delinquo. is.
i. pñm. relinquo. is. et componit actua. Et fa
Linqo et omnia eius cōposita sunt actua. Et fa
ciunt prētū in liqui et supinū in lictū. abierat
n. In simplicitate non est in usu. sup huius uari
linquo ad dīam huius ubi linguo. is. xi. qd facit
Lintamen. in linum vidē.
Lintecolum. in linum vidē.
Linter linteris. fe. ge. est pua nauicula. dicit a
linio. is. quia uadit et curit super aquam quali
liniendo. Et corripit penultimam genitiui.
Lintē. a linū ni dī h linteū. a linū h linteamen
tulo sternit ul' mantile. Item a linū h linteamen
inis. quod in lēulo sternit. Et prod pñl nō. Et a
linum dī linteolū li. di. Sed h xxx. Sactent lin
ul' greci dicūt linatū. et inde nos dicimus linum
Et prod. li. h lino infiniū modi cor. li. sicut dī
Linx. licoz grece dī lupus et iñ **L**in lino. nis.
linx. as. ge. incerti. et h linca. ce. p eodem amma
li. quod uolgo dī lupus enarius. Et dī a lino. q
in lupoz genere numeratur et eis est etiam uilu
dī linx oculos habere tam acutos. ce. cum. et
parietes penetrat. et inde dī lincos hōs oculos nā
hinc lincus. ce. dictus fuit quidā hōs uideret. q
claros. et tam acutos q exis in sicilia uideret. q
uos exeuntes de affrica ut dicit. Itē lincos lupoz
dam mons arctadie. dētis sic ab abūdācia lupoz
Linxa. a linx lincis dī hec linxa. e. dea bestiarū
h dea splendor ul' uiuacitas uisus hominū. qd uenit
autē h dea magis dea bestiarū q hominū. qd uenit
dus uidet bruta animalia q hominū. quia tūc ali
te habent sui uisus contempamentū. quia tūc ali
qua inueniūt obstacula. de die autē q nulla inui
niunt fere nichil uidet.
Lippus. ra. rum. id est tener. molli. dēlicatus
fici lippū. Inde lippus. entis. pñcipium genens
omnis. et a lippio lippisco. cis. inchoatum.
Lippitudo. dimis. lacrimacio ul' putredo oculi. et
dicitur a lippus. pi. adora. tudo.
Lippus. pa. pum. p geminū. p. ut uir pñl in o
thogphia. qui habet oculos lacrimantes quodam
marcore plenos. et dī a pus. i. putredine oculorū
ut deriuacō sumatur ab ultima sillaba. et compo
natur. lippidior. issimus. Vnde lippiz. diuis. lino

adibium. q. autē dī lippidus q̄si liquorem putri
na p̄ oculos emittens potius est etimologia
lipanū. nī grecū est et est neu. ge. et xpe lipa
na dīr reliquie que remanent. fm hug. Inuenit
edā lipanū ut quidaz dicit pro uase in quo po
nitur ossa sanctorū. Et ut dicit magister bñ prod
pnl. Dap̄ etiam dicit lipana reliquie. Job. ānes e
piscopus in quodam sermone de annuacōne do
minica dīc. Palestina lipanū abrahe hūc ioseph
ossa vntū amplectit̄ sepulchrū moisi nec inuenit̄
liquamen. a. liquo. as. dī hīq̄men. **L**iquamen
q̄ solui in falsamentū pisciculi eundē liquorem
liquant. Cuius liquor dī salugo ul' muria. hī pro
pne muria dī aqua sale cōmixta. et effecta gustu
es. item qd̄ liquor. eris. i. fluere. decurrere. dissol
ui. hī liquere ponit̄ p̄ apparere. manifestum esse
nam cū massa liquefit quod prius erat occultū
hī manifestū. Item liquere ponit̄ pro deficere. q̄
cū ius liquet deficit. et a liqueo liquet impersonale
i. apparet. certū est. manifestū est. Et liqueo as
et inde liquefit impersonale et liquefens. Liqueo
o. es. i. decurrere. q̄i decursum ul' ualde liquere. Itē
o. es. ante liqueo. Perliqueo ualde liqueo. Reliq̄o
iura liqueo. Et ab omnibz inchoa. colliqueo. de
es cū omnibus suis compositis est neut. Et facit
prenti in quī p. q. et caret supinis. Et cor ubiq̄
hanc sillam li. sicut et liqueo. Vnde ouid meta
Deliquit stagnū suo de nomine fecit. Et ouid de
ponno. Non michi fura hīq̄t ceptos seruanda. cui
liquo. es. etiam facit licui. hī tūc scribit̄ p. c. et
de liquefens addita. a. fit hī liquefens. i. appen
da ul' defectus. ul' liquiditas. Et cor li. De liques
cinda et liquidis dixi in p̄ma parte sup̄ in trac
tu de lā. In capitulo de s. siue de liquefencia.
Liquidus. a. liq̄o es dī liquidus. a. ii. i. fluidus ul'
liquor. dīus. me. adibium. et hī liquiditas. ratis.
Liquo. as. ubū actm. i. liq̄dū facere. et cor qui
ul' fluere. ul' liquorem emittere. ul' purgare. unde
hī liquor. hī liquacō. **E**t componit̄ cū con ut
e. et dī eliquo. quas. i. ualde ul' extra liquare ul'
purgare. Vnde et ponitur pro excolare. ul' foras
o. p̄uacare. Vnde eliquatus. ta. tū. **L**iquo. as. ac
sillam. li. Vnde p̄sus. Et liquat et tenero supplā
curet supplecōne prenti et ultimi supini. i. fluē. de
hī inuenit̄ liquor. oris. nomen. Et cor p̄mam. et
dī a liqueo. es. Nam i ante. q. abbreviat̄. et liq̄r
nomen. p̄rer liquor. liqueris tercie cōiug. et liqui
gentium. u. post. q. uide in liqueo. es.
Lira. a. lirin dī hī lira. re. quoddā instrumentū
canendi. q̄i a uarietate uocū. q̄ diūfos sonos effi

ciat. Item liras grece latine dī sulcus. et xpe ara
tri. vñ hī lira apud nos dī sulcus. et inde liro. as.
i. arare sulcare. **E**t componit̄ deliro. na. i. desul
care. a. sulco deuiare. exorbitare sic boues discor
dantes faciūt. unde et sepe ponit̄ pro discordare
Vnde orat̄ in epp. Quidquid delirant reges plec
tunt̄ achini. Et hinc delirus. na. rū. i. stultus. et fa
tuus et discordiosus. Et nota q̄ delirare xpie se
nū est. et senes xpie dīr delin. q̄ p̄ter senectutē
delirant. i. insaniūt. et rectū tramitem tenere non
pūt. Et scias q̄ deliro et delirus non possunt esse
composita a lira p̄ instrumentū canendi. q̄ tunc li
ra habet p̄mam buem. hī lira p̄ sulco. prod̄ p̄mā
sicut patet in illo usitato ūsu Pollice tango lirā.
facio. cū uomere lirā. Deliro ergo componitur
a lira pro sulco. Vnde deliro et delirus prod̄ penl
sic lira p̄mā ut patuit p̄ orat̄. Et hī uult huguē et
magister bene. Quidam tamen dicit q̄ deliro id
est discordo componit̄ a lira p̄ instrumentū canendi
et sic fm eos cor pnl. Sed deliro p̄ deuiō compo
nitur a lira pro sulco. et sic prod̄ li. Xij. fm eos
Deliro discordo deliro deuiō dico.

Lirica. inis. mas. ge. i. cū lira canens. Et cōpo
nitur a lira et cano. is. Et cor pnl tā in nō q̄ in
Lirica. ne. que cū lira canit. et dicit̄. **L**irica.
a. lirica. Et corripit penultimam.

Liricus. a. lira dī liricus. ca. cū. ad lirā p̄mā
ul' dulcis et suavis. Vnde carmina oracij dīr liri
ca. q̄ cū lira cantaban̄. Vel a lirin dī liricus. ca.
cū. i. uariis ul' diūsis. Et hinc carmina oracij di
cunt̄ lirica a uarietate carminū que in eis conti
nent̄. et lirin poete qui lirica scribūt. Liricus com
ponit̄ pliricus. ca. cū. i. dulcis et delectabil̄ sup̄ ali
os. vel super cantum lire. Et corripit ri.

Lirin grece latine diuersitas ul' uarietas.
is. lis. fe. ge. et format̄ genitiū a nō rmo
ta. s. et addita tis. et dicitur a limet limitis. Et cō
mittitur lis inter duos. et mora finitur rixa in
multos et iniuria constat et dī lis a contencione
limitis. qui agros diuidit Et prod̄ i ante. t. unde
qdam. Absentis prem studeas in lire tuari. et scri
bitur litiū genitiuus plis p. r. et edā retinet sonū
de t. licet ponatur inter duas uocales. et hoc ad
orām deliciū delicij. et facit accūs plis in is et in
os lites ul' liris. Cicero in frumentaria. Sedasti et

Lisa ul' lisan hebraice dī apostolus **L**itis illoz
fm hug. Papias uero dicit. Lisa hebraice. aposto
lus grece. missus latine dicitur.

Lixinum. sinij dī a lixen quod est aqua. quia
fit ex aqua mixta cinere. **L**ixis interpretat̄ solō.

Listrinos est cū plures sensus in vnū locū bre
uiter expeditos coarctat. et cū quadā festinatio
ne decurrit. ut cicero rempublicā queritans. uicij
q̄ hominum coniuges libentim fm papiam.

Litarginiū. a. litos quod est lapis et argiros qd̄
est argentū. dī hī litarginiū. rj. purgamentū argē
ti. quod spuma argenti uocatur. et fit ex argento
et plumbo. Item et hī litargij dī. Et inde litargi
ricus. ca. cū. quod fit de litargiro. ul' quod p̄inet

Littera. a. lego et iter et iterō cō **L**ad litargiū
ponit̄ lā q̄i legiterra. q̄ legendi iter p̄bet. ul' q̄
legendo iteratur. ul' dī lā quasi litura. a. lino nō
fm consuetudinē antiquoz qui in ceratis tabulis
solebant scribere et postea linere. Et fm hoc lites
m dī tantū de figura. hī quecumq̄ sit deriuacō ul'
compō istius nominis lā debet scribi p̄ vnum e

tantū sicut dicit hug. Sed cū lā deriuat a lego.
legis. ul' a lino. nis. et tā lego q' lino cor' p'mā ui
detur q' lā p'mam cor'. s' constat q' p'mā prod.
ut patet in illis uisibus. Discere qui quent ut rer
te uisibiles. Sint tibi nota tetra pes lā filla me
tra. Et ita uidet q' ibi sit positio. et sic q' scribae
p' geminū t. sicut multi scribunt. Ad h' potest dici
q' lā potest scribi p' unū t. nec obstat q' p'mam
prod. et lego ul' lino p'mā cor'. q' lā tenet natu
rā huius p'riti legi. ul' leui que p'mam prod. Et
regula ita tradenda est. Quanta fuerit p'ma natu
raliter in p'miō tanta remanet in suo directe de
riuatō. ut sedes sedi. rex. rēxi. lā legi. A lita deri
uatur h' et h' lālis et h' le. ut sciencia lālis que
de literis tractat. ul' que efficit lātum. Item a lā
litro as. i. instruere. ul' literas coniungere ul' com
binare. sicut sillabare sill'as coniungere. et dōna
re dōnes coniungere. Et componit collitro ras.
id ē simul litare. Oblitro. as. i. delere. obliuioni
tradere. Et inde obliteratus. ra. tum.

Literalis. in litera uide.
Literarius. a lātus ul' lā dī literarius. a. u. id
q' dītorius. ul' literis plenus. Vnde aug. in lib
de ci. di. Cum quidā lātius naronis opa p'dicā
literarius. nā rium. in literatus est.

Literatus. a litera dī h' literatus. rati. et hic lā
tor. toris. et lātus. act. atū. Literator ul' literato
non dī ille qui habet multos libros et inspicit et
reuelat ut monachus qui ppe potest dici antiq
rius. q' antiquas hystorias habet ad manū. Sed
ille dī literator ul' lātus qui ex arte de rudi uo
ce scit formare literas in dōnibus. et dōnes in
oracōnibus. et oracōnes scit congrue proferre et
accentuare. Vnde Iero sup math. literator inquit
erat qui grāmatos grece dī. **L**iteratus compo
nit cū in et dī illiteratus. ra. tū. i. sine literis. non
literatus. idiota. Et comparatur literatus. et illite
tus. Item lātus et illiteratus accipiunt aliter. il
la enim uox dī literata que figuris uisibilibz an
tea inuentis et uisibilibz potest rīrari. Illāta autē
dī illa que sic rīrari non potest. ut sibilus ul' ge
mitus infamoz. et a lātor ul' literatus dicitur li
teratorius. nā. nū. quod p'inet ad lās ul' ad lā
torem. ul' q' tēat de lās. ul' q' efficit lātorem

Literula. le. diminutiuum. parua litera.
Lithimos. a. lithos dicitur lithimos. i. impacē
da calcari uel crudelitate nrifa.

Lithos grece latine dicitur lapis.
Lithostratos in lithostratum exponitur.

Lithostratū. lithos quod est lapis componit
cū stratos quod est uariacō. et dī h' lithostrata. te.
et h' lithostratū ti. i. pictura arte laborata. sit aut
puulis tristis ac texellis. i. quadratis lapillis. tunc
tis in uanos colores. et idem dī lithostratos uel
lithostratus. Jo xix c. In loco qui dī lithostratos
Est ergo lithostratus uariacō colorū in pauimento
et congeries diūsoz lapidū diūsoz colorū. uel pa
uimentū. ul' opus mirifice factum. uel etiā aliud
opus dūtaxat sit lapidū uariou colorū. Et scias
q' interlinearis glo. dicit in Job xix. Lithostratos
grece. i. iudicium uel iudicabile.

Litica. a lituus et cano. is. componit h' liticen
ims. i. canens cū lituo. et hinc h' liticina. ne. q' cū
cornu canat. et cor' p'n' tam in nō q' in genitō.
Liticina. ne. in liticen uide.

Litigo. a lis litis deriuatur litigo as. et est litigi

re contendere. litem agē. ex quibus uidet compo
sitū. ul' potius sit etimologia litigo. i. litem ago
et inde h' litigator. h' litigacō. et h' litigū. q' iō ē
h' ul' litigacō. ul' litis actio. i. alitacō. et mo liti
giosus. a. um. qui litigat. ul' potius h' cor' p'mul.
tur. ut ager. Et prod' p'mam litigo. dīr tamē
Litro. as. aui. atū. are. i. sacrificare. dīr qui sacri
fiam sacrificat qui sacrificiū facit. litat qui sacri
ficiū facit et q' sacrificiū petit imperat. Vnde ubi
lia litamen litacō. **L**itro componit collitro as
. i. simul litare. Delitro. as. i. ualde litare. relitro as
. i. pfecte litare. Prelitro. as. i. ante litare. relitro as
. i. iterū litare. **L**itro. as. cū omnibus suis compo
tis est actū. et cor' hanc sill'az h' vñ theodol. Egre
gio citropi debet cū litandi. h' lis litis p'd li. Vñ
quidā. Vt racōne lites animi prius excute lites

Litoralē in litus uide.
Litote in iiii pre exponit in e de cor' reth.
litū sup de lino. is. cor' p'mā. et lito. re. i. deloco ul' p
litura. a lino. nis. dī h' litura. re. i. deloco ul' p

Litatus. non qualiscumq' sed maxime literarum.
Litus litonis ge. nau. dī a lēdo. dī. et lēdo q' lēti
terra aque et mari uicina. et dī sic a lēdo q' lēti
tu elidatur. Vel deriuat a lito as quod ē lēti
care. q' marinarij a pericul' marinis liberati in li
tore solent dīr mannis litare. Et inde litus dīr
est a litando. Vnde donatus dicit in cōmento sup
uigliū. q' litus dī locus iuxta altare ubi habet li
taco. et mactacō bestiaz. Seruius autē contem
ei. dicens hoc non ualere. quia p'ma huius nomi
nis litus p'ducitur. Vñ ouid epp. Non pfectu
litura bobus arat. Sed p'ma huius uerbi lito con
pitur. h' tamen magis est friuolū. q' sepe sill'az
p'ducitur in p'mituo in deriuatō corripit. Vñ
uso. Vel dicitur litus a ligo. q' terram ligat. et h'
et dī litus q' ligans con. i. terram. et est etymo
logia. et inde litoreus. a. u. et h' et h' litoralis bō
le. et scribit' litus p' unū. t. ut uolte magis. liti
Item inuenit' litus. ra. tū. et cor' li. a lino. is. liti

Litatus. a lito. as. dī h' litatus. liti. i. cor'
nū gracie. q' eo cōuocabant' ad litandū. Litatus
etiam dī baculus curuus quo augures utebantur
ul' pastores. et tunc est feminini generis.

Litatus in liueo. es. exponitur.
Litatus. liues. liti. liue. i. nigrere. esse uel fieri li
uidū. et ponit' p' inuidere. Vñ liueo. cis. mēdo
et liuidus. da. dū. qui est talis coloris ul' inuidus
Et comparatur. dīr. simus. Vnde liueo. dīr. simus
adibium. et hec liuiditas. rati. Item a liueo. inuidus
liuebam h' et h' liuens. tis. niger. huius. inuidus
Litueo componitur collitueo collui. i. h' liueo
Vnde collitueo. cis. incho. Liueo cū omibz p'eri
compositis est neutri. Et caret sup. Et facit p'eri
tū in ui sillabam. mutat enim eo in i. et producit
hanc sillabam. li ubiq.

Lituidus. da. dum. in liueo liueo uidet.
Litior. oris. a liueo. es. dī h' liuor. oris. i. huius
tas. ul' inuidia ul' dolor. ul' uolnus. fm hug. Pap
uero dicit. liuor ē macula nigra. nigredo ul' uolnus
dia. ppe autē liuor est plaga uigū inflacō. pal
neris cū pallore. et prod' p'mam. Vnde ouid. hic no
citur in imis liuor post facta quiescit. **L**itior
ta q' sicut dicit gē. in v. li. moral. exponens illū
iob. Panuulum occidit inuidia. Inuidare non pos
simus nisi eis quos nos in aliquo meliores p'ue
mus. Panuulus ē qui inuidia occidit. q' ipse nisi

inferior existeret de bono alterius nō doleret. In
uidia cū mente tabefecit cuncta que inueniunt
bñ gesta consumit. Vnde bene p salomonem dñr
Putredo ossiū inuidia. qd p liuoris uiciū ante dei
oculos pērit eciā foras acta iutū. ossa quippe
p inuidiā putrescere est quedā eciā robusta depe
nre. Sed h cur de inuidia dicimus. si non eciā q
lior enuā intinemus. difficile namq est ut hoc
alien non inuideat quod adipisci alter exoptat.
qd quidd tempale pōpī tanto minus fit singul
qd diuidit in multis. et idcirco desiderantis men
te lior extrudat. qd hoc quod appetit aut sum
ditus alter accipiens adimit aut a quātate restit
gt. Qui ergo liuoris peste plene carere desiderat.
illam hereditate diligit quā coheredū mis non
angustat. que et omnibus vna est et singul tota.
que tanto largior ostendit qd ad hanc picipien
tū multitudine dilata. Imminuē ergo liuoris ē
affectus surgens eterne dulcedinis. et plena mora
eius est pfectus amor eternitatis. Nam cū mēs ab
eius rei appetitu retrahit que accipiendū nūme
ro pñtur. tanto magis pximū diligit qd mino
re in amore celestis pame rapit plene eciā et in
pximi dilectōne solidatur. qd cū nulla terrena desi
derat nichil est quod eius ex pñmū caritati
contrariet. Que nimis caritas quid est aliud qd
mentis oculus. qui si terreni amoris puluē tangi
t ab infire lucis mox intuitu lesus reiberat. qd
autē puulus est qui terrena diligit. magnus qui
eterna concupiscit. potest eciā sic non incōuenien
ter intelligi. Paruulū occidit inuidia. quoniam hu
ius pestis langore non moritur nisi qui adhuc in
terrenis desideriis sumatur.

Lixa. a lixi quod est aqua dñr lixa. e. mas. ge
n. mēcūanans. puer qui sequit exercitū in expe
ditione. qd portat aquā ad opus exercitus in cas
trabundus. a lixa dñr lixabundus. a. u. **L**ixis
quis similes lixanti. Et tñc deriuat a lixo. as.

Lixatura. re. in lixo. as. uide.

Lixen. a lixos apud grecos dicitur lixen id est
aqua. quasi luxen. quia sit soluta.

Lixeo. a lixo. as. deriuatur lixeo es. ui. et ē lix
eo. es. Elixeo. es. Relixeo. es. Et ē neutrum lixeo
et omnibus suis compositis. et caret supino.

Lixiū quere sup lxiū p. s. quod idem est.
lixo. a lixen denuat lixo. as. aut. are. in aqua
sola coquere. Vnde h lixatura. re. coctio in aqua
et h lixamen inis. et h lixamentū. ti. et lixus a u
in aqua coctus. **L**ixio componit collixio. as. i. si
mul lixare. Elixo. as. ualde lixare. Relixo lixas.
lixo. as. actiuum est cū suis compositis.

Lixor. oris. mas. gen. dñr portitor aque. et dñr a
lixus. a. um. in lixo. as. uide.

Locellus. li. diminutiuum. uide in loculus.

Loco. cas. i. frequenter loco. uibum fre. a
bilire. ul. collo. cas. cui. care. i. statuere. sta. **L**oco. cas.
ducere. Collocare. Locare eciā dñr in respū. ad cō
ducere. Conducit hospitiū qui pro eo pñū dat. lo
cat qui p eo pñū accipit. Vnde quidā. Qui ca
ponitur quandoq pro conducere. Vnde hic loca
tor. et hec locatō. hic et locabilis. et hoc locabile
Loco componit collo. as. Deloco. as. i. ualde ul

deorsum locare. ul de loco remouē. Eloco. as. ual
de ul extra locare. extra locū remouē. Illoco as
intus nō ualde locare. Preloco. as. Perloco. as. re
loco. **L**oco actiuū est cū omnibus suis compo
sitis. Et corripit lo. ubiq.

Loculus. li. est dimi a locus. Vnde et locellus.
aliud dimi Est autē loculus penul cor pñus loci
Item bursa. Joh xij. fur erat et loculos hñs. ea
que mittebant portabat. Item feretū. Luc vij. et
Locuples. locus componit cū **L**etigit loculū
plenus et dñr h et h et h locuples. i. diues. quasi
locis plenus. ul plurimā possessionū possessor
ul locuples componit a loculus et plenus. qd lo
culos habens plenos. Et comparatur locupletior.
issimus. Vnde locupletiter. eius. issime. adhibium
et h locupletitas. ratis. et locupletio. ras. rati. rare
. i. ditare uibum actm. et h filia ple. pducit tam
in nomine qd in uibo. et format genitiuus a nō
remota. s. et addita. tis.

Locus. ci. dñr a loco. cas. et est nomen ethroditū
Nam in singulari est mas ge. h locus. h in pli ē
mas. et neu. hij loci. h loca. et dñr locus tā substā
qd quantitas qua aliqd locale circūscribitur. **L**te
locus dñr maxima ppō ul habitudo vñ trahitur
argumentū tā in dialectica qd in rethorica. Inde h
et h localis. et h. le. qd loco continet ul circūferi
bitur. Vnde localiter adhibiū. et h localitas ratis
Let scias qd locus ppe est quantitas circūscriben
bens corpus. h h loca locorū ppe de hñs dñr in q
bus possessiones habent. loc autē ad logicos p
tinent. Et sic talis fit diuisio. locorum alij intrin
sici alij extrinseci. alij medij. Item locus ē sedes argu
menti. ul id ex quo ad ppositā qñem cōueniēs
trahit argumentū. Item locus dñr facultas. copia
ptas. condico. tempus. occasio. dignitas. oportū
tas. auctoritas. honor. magitudo. maiestas. fastigiū
splendor. gñus. gla. Et ut dñr qd. Arguēta locos
homines loca dices habere. Et nota qd h natū
les quinq sunt essentialia loco. Primum est qd lo
cus continet locatū et nō est aliquid de locato et
in hoc differt a forma et a uacuo. forma enī nō
est aliud a locato. Vacuū uero non continet. Se
cundū est qm locus est equalis locato. Terciū nō
est qm locus sepatur a locato. et in hoc differt a
materia et forma. Quartū nō est qd dñcie loci es
sentialia sunt supius et inferius. et in hoc differt
a uacuo. in quo non est supius et inferius. Quintū
uero est qm locus est illud ad qd transferet loca

Locusta. longus componit cū **L**ti naturaliter
basta. et dñr h locusta. re. qd pedibus sit longis sic
basta. Vnde et eam greci tā maritimam qd terres
trem ascaton appellant. et dñt qd grillus uel ali
ud animal simile illi qd scz uolgariter dñr mam
malona Est autē animal paruū. dente noxiū. et
plus qd cetera animalia frugibus nocet. **L**te hac
dñt gñ. in xxxi mor. Olatutinis horis. i. tempo
ribus uix a terra locuste se subleuant. Cum nō es
tus exarserit tanto altius quāto alacrius uolant
Sanctus autē quicūq predicatorū cū quiera hdei
tempa conspiciunt humil atq despicis aspiciē et lo
custe more quasi uix a terra subleuantur. **L**Si au
tem persecucionis ardor incandeat. Corde celest
bus inherens mox qre sit sublimitatis ostendit.
et pulsatis alis in altū rapit. qui quietus in imis
torpuisse credebatur. Rabanus autē sup terciū c
math dicit. In dictis amulphi galliarū episcopi

reprimus minimū genus locustarū fuisse in deserto
inde quo palus est baptista. et usq; hodie appa-
rent. Que corpusculis in modū digiti manus exi-
libus et breuibz herbis capiuntur facile. coctis q;
in oleo paupes uictū prebent. Cris̃ uero dicit. iste
locuste sunt uolatilia quid nūda s; pua. et nō sa-
tis in altū uolantia. locusta etiā inueniē p quo-
dam genere herbarum. uide in aratro.

Locutus. ca. tū. p̃cipiū de loquor. et scribit p
c. licet loquor scribatur p. q. Dicit enim p̃. q. de
ponencia desinencia in quoz mutāt eam in cu. et
sumencia tū faciūt supinū. ut loquor locutū seq;
secutū. et a g̃tō locuti addit o fit hec locutio.

Lodix. idē. a. lauo. as. lodix. idē. dī. quicquid i
lectulo supponitur et p̃pe p̃anus uillosus. Et p̃d
penl̃ genitū. Vnde Juuenal̃ lib̃ tercio satira p̃ma
O magne mentis opus nec de lodice parata.

Logica. logos. i. sermo ul' ratio. Vnde logica
ca. i. sermocōnalis. ul' racōnalis. vnde h̃ logica
dī. triuū q̃ sermocōnalis q̃ constituta in sermōi-
bus. et excellenter dyalectica dī. triuū. q̃ pre alijs
artibus triuū consistit in sermonibus. Et inueniē
grece dēdinari p̃ eodem h̃ logice. huius logices.
Vnde logica dī. triuū ul' dyalectici. Item logi-
ca dī. quedā spēs medicine. i. racōnalis. Vnde lo-
gici dī. quidā medici qui discussis etatū regio-
nū ul' egritudinū qualitibus artis curam racio-
nabiliter scrutant̃. Et a logica s̃m quālibet eius
significacōne h̃ et h̃ logicalis et h̃ le. Vñ logica

Logisma. me. fe. ge. cogitacō. ul' h̃er adhibiū
sermo ul' racō. s̃m hug. Pap̃ uero dicit. logismus

Logisticus. ca. cū. p̃nl̃ cor. i. sermo **L**ogisticus.
cōnalis ul' racōnalis. ul' cogitabil̃. et dī. a logos.

Logiū. a. logos qd̃ est racō dī. h̃ logiū. g̃j. racio-
nabile responsū. i. sine inuolucro. Item h̃ logi-
um dī. manuale. scz̃ exiguus p̃anus et duplex au-
ro et gemmis et quatuor textus coloribz habēs
magnitudinē palmi p̃ quadz. cui intexti s̃nt du-
odecim p̃ciosi lapides. hic p̃anus et racōnale dī.
et sup̃ humerz̃ et a pectus pontificis annecebat̃

Logos. i. sermo ul' racō s̃m hug. ul' s̃m Jeroñ
in ep̃la ad paulinū. In p̃ncipio inquit erat ūbum
et ūbum erat apud deū et d̃us erat ūbus. logos
grece multa significat. Nam et ūbum est. et racio
et supputacō. et causā uniuscuiusq; rei p̃ quā sunt
singula que subsistunt. que uniusa recte intelli-
mus in xp̃o. q̃ uidelicet xp̃is dī. ūbum q̃ptuz ad
patris dicentis manifestacōnem. causa q̃ptum ad
rei creatōnem. Racō q̃ptum ad creatorz̃ ordinacō-
nem. Supputacō q̃ptum ad ordinaroz̃ distinctōez̃

Logotheca. logos componiē **L**uide in ūbum
cū theca quod est posico. et dī. h̃ et h̃ logotheca
qui sermonē facit in populo. ul' q̃ edictū imparo-
nis ul' alicuius p̃ncipis p̃p̃lo nūciat. Et prod̃ re.

Loligo. inis. a. loliū dī. h̃ loligo ginis quidam
piscis ut d̃nt sepia que habet strumā nigerimi
coloris. et amarissimi saporis plenā. Vnde quādo
q̃ poniē pro nimia amaritudine. et poniē etia;
loligo p̃ herba amara. Et a loligo dī. loligineus
a. um. ad loliginē p̃tinens ul' de loligine exis. et
loliginosus. s̃a. sum. i. plenus et abundans loligi-
oliū. li. ge. neu. illa mala herba que **L**nibus

Lreleat inter legites. malū semen facit qd̃ similis
dī. loliū. Vnde loliosus. s̃a. sum. i. plenus lolio.

Longanimis. a. longus et animus componiē h̃
et h̃ longanimis. et h̃ me. et etiā dī. longanimus

a. um. qui sez̃ null̃ passionibus turbat̃ s; ad unū
sa sustinenda paciens. Item et magnanimus cui
contrarium est pusillanimus.

Longe adhibium a longus dī. Et componiē a
longe. delonge. dōnge. omnia q̃ in eodem sensu
et acuit penl̃ cū sit pōne longa. sicut dixi in secū-
da p̃re ubi egi de sex impedimentis accētus. in
c. de impedim̃to distinctōis. Hoc etiā dicit hugo

Longeuus. a. longus. a. um. et euū. i. longi cui uī
sez̃ senex Vnde h̃ longeuus. tatis. i. longi cui uī
talis eras. et a genitō longui addit. tatis. i. longi
genitū. Et componiē a longus dī. tur. et prod̃ ge-

Longinquus. a. longus dī. tur. Et componiē a
longinquus. a. ū. i. remotus. Et componiē a
longior. sinus. et a genitō longinq; addit. tatis. i. longi
genitū. Et componiē a longus dī. tur. et prod̃ ge-

Longiturnus. a. longus **L**ongiturnus. longe dī. tur.
dī. longiturnus. na. nū. i. diuturnus. longe dī. tur.
et componiē. Et a genitō longiturni addit. tatis. i. longi
genitū. Et componiē a longus dī. tur. et prod̃ ge-

Longitudo. a. longus **L**ongitudo. longe dī. tur.
dī. longitudo. na. nū. i. diuturnitas. longe dī. tur.
et componiē. Et a genitō longitudo addit. tatis. i. longi
genitū. Et componiē a longus dī. tur. et prod̃ ge-

Longus. a. longus **L**ongus. longe dī. tur.
dī. longus. na. nū. i. diuturnitas. longe dī. tur.
et componiē. Et a genitō longus addit. tatis. i. longi
genitū. Et componiē a longus dī. tur. et prod̃ ge-

Longitudo. a. longus **L**ongitudo. longe dī. tur.
dī. longitudo. na. nū. i. diuturnitas. longe dī. tur.
et componiē. Et a genitō longitudo addit. tatis. i. longi
genitū. Et componiē a longus dī. tur. et prod̃ ge-

Longitudo. a. longus **L**ongitudo. longe dī. tur.
dī. longitudo. na. nū. i. diuturnitas. longe dī. tur.
et componiē. Et a genitō longitudo addit. tatis. i. longi
genitū. Et componiē a longus dī. tur. et prod̃ ge-

Longitudo. a. longus **L**ongitudo. longe dī. tur.
dī. longitudo. na. nū. i. diuturnitas. longe dī. tur.
et componiē. Et a genitō longitudo addit. tatis. i. longi
genitū. Et componiē a longus dī. tur. et prod̃ ge-

Longitudo. a. longus **L**ongitudo. longe dī. tur.
dī. longitudo. na. nū. i. diuturnitas. longe dī. tur.
et componiē. Et a genitō longitudo addit. tatis. i. longi
genitū. Et componiē a longus dī. tur. et prod̃ ge-

Longitudo. a. longus **L**ongitudo. longe dī. tur.
dī. longitudo. na. nū. i. diuturnitas. longe dī. tur.
et componiē. Et a genitō longitudo addit. tatis. i. longi
genitū. Et componiē a longus dī. tur. et prod̃ ge-

Longitudo. a. longus **L**ongitudo. longe dī. tur.
dī. longitudo. na. nū. i. diuturnitas. longe dī. tur.
et componiē. Et a genitō longitudo addit. tatis. i. longi
genitū. Et componiē a longus dī. tur. et prod̃ ge-

Longitudo. a. longus **L**ongitudo. longe dī. tur.
dī. longitudo. na. nū. i. diuturnitas. longe dī. tur.
et componiē. Et a genitō longitudo addit. tatis. i. longi
genitū. Et componiē a longus dī. tur. et prod̃ ge-

Longitudo. a. longus **L**ongitudo. longe dī. tur.
dī. longitudo. na. nū. i. diuturnitas. longe dī. tur.
et componiē. Et a genitō longitudo addit. tatis. i. longi
genitū. Et componiē a longus dī. tur. et prod̃ ge-

Longitudo. a. longus **L**ongitudo. longe dī. tur.
dī. longitudo. na. nū. i. diuturnitas. longe dī. tur.
et componiē. Et a genitō longitudo addit. tatis. i. longi
genitū. Et componiē a longus dī. tur. et prod̃ ge-

Longitudo. a. longus **L**ongitudo. longe dī. tur.
dī. longitudo. na. nū. i. diuturnitas. longe dī. tur.
et componiē. Et a genitō longitudo addit. tatis. i. longi
genitū. Et componiē a longus dī. tur. et prod̃ ge-

Longitudo. a. longus **L**ongitudo. longe dī. tur.
dī. longitudo. na. nū. i. diuturnitas. longe dī. tur.
et componiē. Et a genitō longitudo addit. tatis. i. longi
genitū. Et componiē a longus dī. tur. et prod̃ ge-

Longitudo. a. longus **L**ongitudo. longe dī. tur.
dī. longitudo. na. nū. i. diuturnitas. longe dī. tur.
et componiē. Et a genitō longitudo addit. tatis. i. longi
genitū. Et componiē a longus dī. tur. et prod̃ ge-

Longitudo. a. longus **L**ongitudo. longe dī. tur.
dī. longitudo. na. nū. i. diuturnitas. longe dī. tur.
et componiē. Et a genitō longitudo addit. tatis. i. longi
genitū. Et componiē a longus dī. tur. et prod̃ ge-

Longitudo. a. longus **L**ongitudo. longe dī. tur.
dī. longitudo. na. nū. i. diuturnitas. longe dī. tur.
et componiē. Et a genitō longitudo addit. tatis. i. longi
genitū. Et componiē a longus dī. tur. et prod̃ ge-

Longitudo. a. longus **L**ongitudo. longe dī. tur.
dī. longitudo. na. nū. i. diuturnitas. longe dī. tur.
et componiē. Et a genitō longitudo addit. tatis. i. longi
genitū. Et componiē a longus dī. tur. et prod̃ ge-

Longitudo. a. longus **L**ongitudo. longe dī. tur.
dī. longitudo. na. nū. i. diuturnitas. longe dī. tur.
et componiē. Et a genitō longitudo addit. tatis. i. longi
genitū. Et componiē a longus dī. tur. et prod̃ ge-

Longitudo. a. longus **L**ongitudo. longe dī. tur.
dī. longitudo. na. nū. i. diuturnitas. longe dī. tur.
et componiē. Et a genitō longitudo addit. tatis. i. longi
genitū. Et componiē a longus dī. tur. et prod̃ ge-

Longitudo. a. longus **L**ongitudo. longe dī. tur.
dī. longitudo. na. nū. i. diuturnitas. longe dī. tur.
et componiē. Et a genitō longitudo addit. tatis. i. longi
genitū. Et componiē a longus dī. tur. et prod̃ ge-

Longitudo. a. longus **L**ongitudo. longe dī. tur.
dī. longitudo. na. nū. i. diuturnitas. longe dī. tur.
et componiē. Et a genitō longitudo addit. tatis. i. longi
genitū. Et componiē a longus dī. tur. et prod̃ ge-

Longitudo. a. longus **L**ongitudo. longe dī. tur.
dī. longitudo. na. nū. i. diuturnitas. longe dī. tur.
et componiē. Et a genitō longitudo addit. tatis. i. longi
genitū. Et componiē a longus dī. tur. et prod̃ ge-

Longitudo. a. longus **L**ongitudo. longe dī. tur.
dī. longitudo. na. nū. i. diuturnitas. longe dī. tur.
et componiē. Et a genitō longitudo addit. tatis. i. longi
genitū. Et componiē a longus dī. tur. et prod̃ ge-

et dulciter canit. pmo mane qndo lux ema
nat. et tuc lucar dicitur a luce. Et cor pnt genitiui
Lucas interpretatur ipse consurgens. vel ipse ele
uans. Vel dicitur lucas a luce. ipse eni fuit consurgens
a mundano amore. deuans se in amorem dei p
contemplacionem. fuit enim lux mundi eo q mundu
illuminauerat uniuersum. mathei. v. Vos estis lux
mundi. Lux aute mundi dicitur ipse sol. que quidem lux
habet in situ sublimitatem. in aspectu delectabilitate
Eccl. xj. Dulce lumen et delectabile est oculi uidere so
lem. in motu uelocitate. Esore ij c iij. Magna e
terra et excelsum est celu. et uelox cursus solis In
effectum. utilitatem. Quia sic dicit aristoteles. Homo
generat hominem et sol. sic lucas habet sublimita
tem p celestiu contemplacionem. Delectabilitate per
dulce consuetudinem. Velocitatem p feruentem p
dicacionem. Utilitatem p doctrine sue conscriptionem
Et ut dicit Iero. Lucas fuit natione antiochenus
arte medicus. aploz discipulus. postea paulu secu
tus usq ad confessionem eius seruiens fuit dno si
ne crimine. Nam neq uxore nunq neq filios car
nis ppagatione habens octuagesimoquarto ano
uite sue spu sancto plenus in bitinia obiit. ibi q
sepultus fuit. cuius ossa constantino regnante
constantinopolim sunt postea translata. atq a con
stantinopolitanis miro fauore suscepta.

Lucellum si diminutiuum paruum lucrum.
Lucensis in luca exponitur.
Luceo. ces. luxi. Et componitur alluceo. ces.
alluxi. i. simul lucere. Diluceo. ces. diluxi. diuersis
modis lucere. ul diuisim lucere. Inde h diluculu.
Eluceo. ces. Illuceo. ces. illuxi. i. intro ul ualde lu
cere. Interluceo. es. xi. inter aliq lucere. ul luci esse
pui. Perluceo. es. i. pfecte lucere. Preluceo. es. i. an
luceo. Item luceo componit cu post ul pcul. ul
porro. et dicitur polluceo. es. Item componit a luce
o reluceo. es. i. itez lucere. Subluceo. es. i. subtus
ul pau lucere. Transluceo. es. i. ultra usq ad alia
ptem lucere. Et ab omnibz istis inchoa. luceo is
reluceo. cis. colluceo. cis. et ab omnibz istis dñ
dnt impersonalia actiue terminacionis. ut luceo. lu
cescit. Et q qd lucidu est aptum est. ideo luce po
nitur p certu esse. ul apparere ta psonaliter q i
psonaliter. Item lucere ponitur p esse pui luci
ut sepes ista luceo. i. pua luci et usui est. **L**uceo
cu omnibz suis compositis neutz est. Et caret su
pino. Et facit preteritu in xi. Et ubiqz prod hanc
fillam. lu. Vnde in aurora dicitur. Angelico luceo sepe
colore satan. Et scias q luceo debet facere sup
luctu. sicut dicit ps. vide in tertia pre in tractatu
de preteritis secunde coniug. in fine. Item ut uol p
luceo denuat a lux. ut habes in secunda pre ubi
agitur de accentu liboz in fine. Sed fm huius.
a luceo. es. denatur lux lucis.

Lucerna. a lucinu dicitur. ul a luce h lucerna. e. q
intra se luce accens. Est tamen huius hanc filla lu.
Vnde phus. Dispositio pinguem nebulu uonuere
luceme. Vnde h lucernula. le. dimi. parua lucerna
et h lucinariu. ri. i. candelabz qd sustinet lucna.
et lucnosus. fa. sum. plenus lucnis. Et lucnariu.
ria. ri. qd pntet ad lucnam. ul qui facit lucnas.
Et scias q fm ggg lucna dicitur q lux in testa. et est
ethimologia. et fm h potest conuenire xpo qui
lucis sue deitatis comuxit teste nostre fragilis hu
manitatis in unitate persone.

Lucnula. le. dimi. parua lucerna. et corripit pnt

Lucibilis. a luceo. es. dicitur h et h lucibilis. et h lo
qd aptu est ut luceat. et differt a lucidus. unde in
Lucidariu. ri. qdam liber in quo mlti lucidus
in lucidantur. et dicitur a lucidus. **L**ucido. das. et est luci
dare lucidu facere. apire. exponere. declarare. mani
festare. Et componit allucido. das. ualde uel lux
ta ul ad lucidare. Ablucido. as. obscurare. regere
coopire. Delucido. as. diuisis modis lucidare. Illucido.
do. as. i. ualde ul extra ul apte lucidare. Prelucido.
as. i. ualde ul extra ul aperte lucidare. **L**ucido
as. Relucido. as. **L**ucido cu omnibz suis compo
tis actiuu est. Et cor dicitur. Quot autem dicitur lu
do quasi lucem do ethimologia est.
Lucidulus. la. lum. i. aliquantulum lucidus.
Lucidus. da. di. et dicitur a luceo. ces. et differt a lu
cibile. qd lucidu est quod aliunde illuminat. Luc
bile uero p se lucet. Et comparatur lucidus et
Vnde luceo. diuis. me. adhibum. et h lucidus et
tis. qd aute dicitur lucidus qd lucidatus ethimolog
Lucifer. a lux et fero componit lucifer. re. i. uenit ul
pnt cor. i. lucem ferens. et h lucifer. ri. i. uenit ul
sol. et h lucifera. re. i. luna. qd p alijs stellis illa se
runt lucem. Lucifer aute solem pcedens et mane
nuncians tenebris noctis lumine sui uolgoris asper
git. Lucifer etia methaphorice dicitur quidaz angelus
malus. uide etiam in uesper.
Lucifugus. a. u. a fluo. is. et lux componitur.
a lux et fugio. gis. componit. unde hoc lucifuga
ge. dicitur quedam auis que semp fugit aspectu sui
Lucigena. ne. penultima correpta. **L**ucigena
genus comunis. i. luce genitus ul genita.
Lucina. a lux dicitur h lucina. ne. da. pua. scilicet
no ul pallas. ul dyana ul latona. et dicitur lucina q
nascentibus pbeat luce. ul q pnt in luce nasci
tibus. et eos recipit et fouet ut fingunt poete. et
tempra media filla dicitur h luna. Et prod lucina p
ul sicut alia denominatiua desinencia in na. sicut
uol p. Et in grec dicitur. Ipsa q castrensis curia
Lucinia. nie. dicitur a luce. auis qd dicitur qd
dam est que mane canit inopit. sic dicitur qd
suo significat ortu dici. qd lucida h eadem in ser
dula. h uolgo rosolus. i. filomena. Oraci. in ser
mo. Lucinias soliti impenso prandere compositi.
Lucinu. a luce dicitur lucino. as. i. suadere ul quasi
luce uicinare. Et componit allucino. as. alienare. Et
cinare. ablucino. as. a luce absentare. alienare. Et cor. d.
est actiuu cu omnibus suis compositis. quod quis lu
Lucratiuus. a. um. i. acquiritiuus. Et dicitur et dicitur
cratur. ul p qd quis lucratur. Et dicitur et dicitur
Lucrificio. lucru componit cu facio et dicitur
facio. cu. i. acquirere. et acuit fa in prima et secun
da et tertia psona presentis
Lucrificio lucris ex lucrum et hio hio componit
lucruius ui mas ge qdam **L**ucruius pntem
lucus dicitur a luce quia olim p copiam pntem
uictigalia magna prestabat. Et hinc lucruus. lu
cruius lucruum penultima pducta
Lucroris aris lucratus sum. i. acquirere Vnde h
lucrum. i. adquisitio Et hinc lucrosus a um plenus
lucro et comparatur **L**ucror componitur cum om
nibus suis compositis et cor lu naturaliter
Lucrificus ca cum penultima correpta. qui facit

[illegible]

Impius ul' ludibriū est aliqua res que ludo et con
digno habere digna est. Mach. lib ii. c. viii. Lu
ludibundus. da. dū. i. ludo plenus. ul' simil' lu
dicū. a ludo. dis. dō. h' ludicū. cri. i. ludus. et
pl' ludicres. ul' ludo. dō. et h' ludicris. et hoc cre. et in
sensu. scilz ludo ludicra. ut uolē ps. et sunt in eod
ludicrosus. sū. sum. plenus ludicris. ludibilis. sm
bus. Pap' uero dicit. Ludicra sunt ludorū carmina
ul' turpia et inhonesta. que in ludis geruntur. et
eor' d' naturaliter. Vnde in aurora dicitur. Ludic

Ludificor. Ludus componi ē cū facio. et s; ludificor. aris. i. ludendo deidere. et modesto. Et est deponens. Vnde terentius. Postq̃ ludificatus ē uirginem. si antiqui dicebant ludifico. cas. in actō q̃

Ludix. i. i. s. fe. ge. qdam uestis. et dicitur a ludo. dis
et dñr ludices uestes a ludis theatri. Cum enī eē
diebant de ludi pñtibulo iuuenes hāz uelamēto
tegebant caput et faciem ne cognoscerent. qz so
let erubescere. qui lupanar intrauit.

ciū fuerit dephensus dicit ludens feci. Ludo cōpō-
tur alludo. dis. i. illudere uel consonare. congruere
concordare. ut hic alludit ad historā. Abludo dis-
discrepare. dissonare. discordare. cessare. Colludo

1. den. deo. in eo. den. leni. cu. deo. et. acco. con. fuit.
tur. Preludo. dis. pril. ul' p. alio. ul' añ. ludo. Per.
ludo. 1. p. fecte. ludo. Obludo. 1. male. et. contrarie. lu.
do. ul' contra. ludentē. ludo. Reludo. is. retro. ul' ire.

deludo. et eludo. et illudo. fm qđ construuntur cum
accō. que sunt actiua. ¶ De ludo alie habes in de
¶ ludulus luduli penultima correpta. ¶ mosina.
diminitiuum paruus ludus.

Lugere. es. luxi luctū lugere. i. flere. Sed ut dixi
in fleo fles Lugere est cū aliquibz dictis miserabi
libz et hīus mutacōe flē. Lugere cōponē collige

preritū in xi et supinū in ctū. Et prod hanc sillā
lu ubiqz. Vnde ouid epy. Infelix que prima uisū
lucubris. a ludo. es. sz h et lucubat adeptus

Lumbago. a lumbus dz h lumbago. qm̃ lo e
Lumborum debilitas. Et producit ba.
Lumbare. a lūbus dz lumbare. ris. quod et
l3 lumar. aris. dz p apocopam. i. cingulum circa

Lumbifragium. gij. id est fractio lumborum. Et componitur a lumbus et frango. gis.

[illegible]

Luo luis lui. o. in. J. et. J. in tū fit lutum. et est
luo equiuocū ad qñq. nam luere. i. deturpare ul'
maculare. et luere. i. purgare ul' delere. et luere. i.

quoddā gen9 leguminis. qđ
pos. Cum enim lupus lupinos intrat
h sonant. et ita ille terretur. Itē lupinus. d.

res pñs ad lupū ul' de lupo. et cor pñā
dr lupus. lico grece lupus. Vnde h lupus. pi. ul'
in pedibus. Vnde et quidō pede pñerit nō uiuit
Accepit etiam lupus p lupato. Vnd Quid trilli
um Et placide duos accipit ore lupos. i. frenos.
Item a lupus dr h lupus quidā piscis ad simili
tudine lupi. q. improba uoracitate alios psequit
lupus edā dr ferreus arpa q. et canicula dr sic.
quia si quid in puteum cecidit rapit et extrahit
Amō in vj hexamer. dicit. Lupus si por hominē
uiderit uocem eripit. et despicit eum tamq. uictor
uocis ablato. Idem si se preuissum senserit deponit
ferociā nec pē currere si in te insurrexerit lupus
peram cape et fugit. Per tua xpūs ē si ad xpū
confugas fugit lupus nec currete te poterit.
Lura. a lues ul' luo. is. dr h lura. re. i. os uteris
luro. onis. mas. ge. i. audis. et im **l**ul' culei
mūdus deuorator qui multū et tūpiter comedir
et dr sic ul' a lues ul' a lura. Vnde luro. as. id est
multū et tūpiter uorare. et luroninus. na. nū. vñ
quidam cū uidet aliū redargue inquit. Tu habes
luroninā buccā et ambūna labia. uolens signifi
care q. multū et tūpiter comedebat. et libenter
producta in luro exponitur.
Lundus. a lura dr lundus. da. ū. i. pallidus. ob
scurus. tenosus. sordidus. si ppe lundus color dr
color mortui. Vel dr lundus a luro. q. huiusmo
di hēat cūem scilicet pallidam. Et cor penul'
Lusciliosus. a luscus ul' a luce dicit lusciliosus a
lucis. ca. cū. qui tantū habet unū oculum et
altero caret. Et componit a luce et carens. q. luf
bus. Vel componit a luce et custos. Inde dr luf
cus q. lucis custos. scilicet oculi non oculo. Vel
componit a luce et sciens. q. lucē sciat et non lu
sus est preteritū de ludo. dis. **l**es.
Luso. a ludo. dis. si. sum. su. u. in. o. fit luso fas
ciōsus. in lusciliosus est.
Lustralis. in lustralis uidet.
Lustralis. a lustr. as. dr h et h lustralis. et hoc
le. idem quod et lustrabilis. bile. i. quod facile pō
tum est ad lustrandum. i. purgandum et circūā
dum ul' luminandum. Et corripit lra.
Lustramen. lustr. stras. dicitur lustramē inis
purgatio uel circūcio uel luminatio.
Lustricus. a lustr. as. dr h lustricus. ci. pñl' cor
pus. i. nonus dies nascenū. et forte tali puer purga
tur. i. lustrare. circūare. circūare. et luf
trare. i. lustrare. serenare. x. lustr. circūdo desig
nat siue serenare. Purg. circūdo lustrare. i. pio
lustr. as. i. ualde lustrare. illuminare. circūare.
Vñ plus. Prelustr. as. p alijs lustrae
re. as. i. subtus ul' pau lustrare. Vnde h et h sub
lustr. et h re. i. pau lucens et q. obscurus. Lustr

as. cū omnibz suis compositis ē actm. et prod lu
Lustro. onis. mas. ge. dr a lustr. as. et dr lustr
ille q. uagus ē et nil aliud agit nisi q. foris lustrat
Lustrum. tri. dr. a lustr. as. et dr lustrum spaci
um qñq. annor. q. olim semp in fine qñquēnij
solebant lustrare ciuitatē et purgare. faciendo in ē
cuius ei9 aburbale. filz faciebant ēca ags vnde in
hipno. Lustra sex q. iā pacta rē. Itē lustr. dr. obscu
rum latibulū ferar. scz cubile ferar. et lustrum dr
lupanar meretricū. et in utraq. significacōne dicit
tur a lustr. as. p contrariū. q. parum illustratur
et illuminat quia scilicet sunt abdita et obscura
Sunt ergo lustra ferarū. et sunt lustra meretricū
Lustra ferar. sunt eaz obscura latibula. ul' cubicu
la in siluis. Lustra meretricū sunt lupanaria in ci
uitatibus ul' suburbis. x. Lustra cubile fere. qñ
quēnia lustra fiere. Vel sic lustr. circūitus spaci
ū purgacō silua. **l** Et nota q. in hymphno de pas
sione xpi dñdum est. lustra sex que iam pacta q.
est metrum trochaicū. Et dr trochaicū a trocheo.
quē recipit in quolibet loco impari. scz in primo
tercō. qñto. septimo. si in loco pari recipit tā spō
dum. q. trocheū. Vñ patet q. nō debz dici lustris
sex que iam pactis tempus implens corpis. quia
pmus pes nō debet esse spondeus. pñmo troche
us cū sit locus impar. Cōstat autem trocheus ex
pma longa silla et ultima breui Est ergo dñdū
lustra sex que iam pacta tps implens corporis.
et tunc tempus uenit appositue ad lustra.
Lusus. sus. sui. locus a ludendo dñs. fm pap.
luratus. a luti p ceno dr luratus. ra. tñ. et est
luratus inunctus et luto obuolutus. et ponit sim
pliciter p inunctus et obuolutus. Et est tractum
a porcis qui se luto inuoluūt Et pē esse pñcipiū
Luter. a luti dr h luf **l** de lutor aris passiuo.
ens. i. conca ul' canarus aquarius. fm hug. luter
edā dr lauatoriū. et quodcūq. uas purgandis sor
dibus deputatū. a luo. is. qd ē purgare. Vñ quidō
Dic luteris uasa purgandis sordibus apta.
Luteus. a lutus p colore dr luteus. ea. eum. i.
croceus. ul' q. rubens roseus. vnde luteolus. a. ū.
Item a luti p ceno dr luteus. ra. tñ. i. sordidus
ul' luto plenus. Item luteus dr de luto existēs ul'
Luto. a luti pro ceno dr lu **l** ad luti pñiens.
ro. as. inquinare. obuoluē. Et componitur alluro
as. Colluto. ras. Et est actiū cū omnibus suis cō
positis. Et corripit hanc sillabam lu.
Lutosus. a luti p ceno dr lutosus. a. um. luto
plenus. ul' sordidus. Inuenitur etiam lutosus.
Lutulentus. a luti et lentos qd est plenū com
ponit lutulentus. ra. tñ. et dr lutulentus sordidus
fctus. luto plenus. Et comparatur lutulentior. si
mus. Vnde lutulente tus. sine. adibium. et h lu
tulencia. cie. i. ferulencia. fetiditas. sordidacio.
Lutū. a luo. is. pro deturpare ul' maculare dr h
lutum. ti. sordes terre. cenū. Vel lutū dr q. lotum
p contrariū. q. non sit lotū. i. mundū. Et scias q.
inuenit h lutos ti p quodā colore croceo et qua
si rubeo. Et dñt in tempe. q. lutos p colore pri
mā prod. h luti pro ceno. eā cor. licet qñq. gēia
metri h distinctō confundat. Item lutū est sup de
luo. is. et prod. pñā. x. Tellus vnda lutū faciūt
fit et a luo lutū. Item Cenū dico lutū croceus co
lor est tibi lutos. Vas luteum fragile roga lutea
Lutus. ti. in luti exponitur **l** regmen herile
lutosus. a luti dr lutosus. a. ū. plenus luto

Luxus grece latine dicitur solutio.
Luxuria a luxof dicitur luxof luxus. i. solutio li-
bidinis. licet ponatur p qualibet superfluitate. et
magnificencia. et luxus. a. um. i. libidine solutus
Vñ et membra loco mota luxa dñr. i. soluta. Et
hinc h luxuria. rie. idem qd luxus. scribit soluco
libidinis ppe. hñ mō ampliata est appellaco. ut lux-
uria dicat superfluitas in coitu et in obo et in uesti-
titu. et etiam in alijs rebus. Et inde luxuriosus sa-
sum solutus in uoluptatibus. et libidine pmpet
h ptingit. Item luxuriosus est uictus nō neces-
sarij h sumptuosus et onerosus appetēs delicijs afflu-
ens. et in quacūq; re dicitur luxuria. dicitur et luxuriosus
et comparatur. Item a luxus h luxuries. ē. idē qd
luxuria. h luxuria ppe est in coitu. Luxuries in a
hjs attendit Et luxurior. aris quod antiqui dixe-

онд ерр.Олатор инд

ne. et prudens maior. Quāvis maceries floren
machera. a macros qd est **M**tes ambiat agros
longū dī h machera. re. pñl producta. i. gladius
longis ex vna parte acutus.
Machia ēce latine dī pugna. Et acuit pñl
ad pedes septuaginta duo tintinabula totidem q
immixta ac dependencia malapunica. et acuit in
machina. a machia dī h machina. ne omī fine
ne quod ingenio paratur. ut manualis balista.
et similia. et ppe illa que ad pugna parant. licet
quodlibet artificiosa compō ul' constructō dicat
machina. Et inuenit etiam machina p inhi
machinis. a machina ne. dī h machinis. et cor pñl
sic a machinis quibus insistent ppter altitudines
machinor. a machina deriuat machi **M** pietum
parare. atus sum. machinari. i. machinas facere
luis cogitare. ul' cogitare malū. ul' aliquid a
bis libalia. Et coponitur cū cō et dī comachinor
machinosus. a machina dicit **M**aris. Et cor dī
solus. et ingeniosus ad machinas faciendas ul' in
solus. q machina sepe inuenitur p insidijs
machinula. le. diminutiuum pua machina
scilicet que sordes eliquit. Inuenit etiam h machia
ae. p quadam specie ualde clara.
Maccula le. diminutiuum. parua macies.
tur macilentus. macies componit cū lentos. et dicit
compatur. ra. tū. i. macer. macie plenus. Et
tur sine. adhibium. et h macilencia. qe. i. macies
acoz. a macies ul' a macro. res. dī macor oris
ra. **M**acred. dīnis. i. macies. Vñ in au **M**. i. macies
acrobis. macule nulla macredine fuscis.
cū bios qd est uia. et inde dēis est macrobius qñ
longa uia. utpote de celo ad terram. quia tract9
circulos planetarū et motus eorundem usq ad f
ram duocetur. **M**acrobij etiā dicti sunt quidā in
india duodecim pedum staturam hñtes.
Macrocōsmus. mi. i. maior mūdus. et componi
tur a macros longū et cosmos mūdus. Grēc. S3
nomine dicitur macrocosmus. hic alio
Macrolōgia. gie. acuit pñl. et exponit in quar
tine dicitur longum.
Mact. as. aui. are. dī immolare. trucidare. inter
actus. a magis adhibio compandi **M** trucidat.
i. plenus coponit mactus. ra. tū. i. magis auctus
mactus p mactatus. et tūc deriuat a mactor ans
tus. ra. tū. i. est in usu nisi terminacō unī sc3 mact.
qua terminacōne utimur tam p nō q pro uō
pare. inquina. corrupē. Vñde maculatus. a. u
i. componit immaculatus. ra. tū. i. nora. uiciū. turpitud. **M**acula etiā
dī stama lonce et filum retis. Et a macula macu

losus. fa. sum. **M**aculo componit comaculo. las.
Et ē actū cū suis compositis omnibz. Et cor. cu.
Madeo. des. dui. madere. i. esse ul' fieri madiduz
Vñ madidus. da. dū. i. humid9. et madesco. is. in
choatiū incipio madere **M**adeo componit cū
facio. et dī madesco. ris. i. humefacere. Et cū ho
et dī madesco. ris. i. humefacere. Item coponitur cū cō
et dī comadesco. des. Item cū de et dī demadesco des
ualde ul' deorsū madere. Item cū di et dī dimades
des. diuisis mōis madere. Itē coponit emadesco es
ualde madere. Permaresco. des. Remadesco. des. **M**a
deo neutz est cū omnibus suis compositis. Et ca
ret sup. Et facit pntū in dui. Et cor hanc sillaz
ma vñ ouid tñi. Et re fiente suos deadiuisse sing
Item lucanus in pmo. fraterino pmo maduerit
Madiditas. a madesco. es. dicit **M** sanguine muri
madiditas. tatis. idem quod niador. oris
Madido. a madesco. es. dī madido. das. dau. et ē
madidare madidū facere. Et est ubum actiū. Et
Madidulus. la. lum. aliqñtū ma **M** corripit. di.
didus. et dicitur a madesco. des.
Madidus. da. dum. in madesco. des. iude.
Madidus. dij. uide in maius
Mador. a. madesco. es. dī hic mador. oris. i. pluuia
humiditas. Et producit penultimam genitiui.
Madula. a madesco. des. dī h madula. le. uas ad
urinā recipiendam. qd etiam h madellum dicitur
Magalia. a magar dī h magale. lis. qñ magare
posita p. r. et sunt magalia case pastorales. uel
case afrorum uiles. Eadem et mapalia. h in maga
lia prima producit. in mapalia corripitur.
Magal lingua punica noua uilla dicitur.
Magdalena. magdalum quoddā opidum fuit
Vñde magdalenus. na. nū. hinc dicta est maria
magdalene. Et h magdalene. huius magdalenis
grece. et acuit in fine interpret turis. fm huguē
et est. g. eiusdem sillē cū. d. **M** Et scias q cū addi
tur maria debz dici maria magdalena. lic3 h nōm
magdalena p qñdam noticiā sumatur p maria
peccatrice. Potest etiā dici magdalene. si magda
lene ponatur expositorie. Pristianus. tamen dicit
ubi agit de formacōne genit in vj libro. q greca
in e ul' que grece dedinantur ut libie libies muta
ta e in a ad formā latinā reduciunt. Vñde fm h
potest dici h magdalena. ne. et tunc mutat atten
tus. sicut dedinandi modus. et producit le.
Mage ponit pro magis h h poetica licencia fm
magis adhibium compandi **M** Vñ mltro **M** pap
magis et qptomagis sint due ptes hēs in secūda
pte ubi agitur de adhibioz accentu. Inuenitur in
math vj c. **M**agis plurs. i. multo plurs pñj uel
extimacionis. Vel magis plurs. i. magis magni
Magister a maior et sterion copo **M** pñj q illa
nit. et dī magister qī maior in statione. sicut mi
nist mior in stacōe. et dī scbi media p duo i unū
consonans. aliud uocale. ut dicat maijster. sed q
i. consonans affinitate g sonat ideo ex uicō quo
runda iam consuetudo inoleuit ut etiā apud pro
uctos scribatur p g. h sepe in compōne et deriua
cōne una lzā ponit pro alia. et sic potest scribi p
g. sicut cōmuniter scribit. Quot autem dī magis
ter qī magis doctus et hymologia est. A magister
deriuatur hec magistra. re. et h magisterculus. h.
puus magister in psona ul' potius in scia. unde
h magistercula. le. Itē a magister. tri. magister ra
m. adiectm. et h magisterū. nj. honor ul' officio

um magistri et hic et h magistralis et h. le. Item
magistri dñr maiores ciuitatis ul' senatores. con
sules iudices. Vnde h magistratus. tus. eorū dig
nitas. Et sepe magistratus inueniunt collectivē pro
ipsis scilicet qui magisteriū habent. Et magistratus
est ubale huius ubi magistro. as. aui. are. i. docere
Et ē actiuū cū omnibus suis compositis. Et cor
pnam. Vnde caro. Inuenies aliquid qd te uicare
magistro. **Sed** opponiū circa hoc qd dicit hug
q magister scribi debet p duo. j. q regula est q
j posita inter duas uocales accipitur pro duplici
consonante. et sic oportet q magister pro d pma
posicione. sed constat q eam cor. Ad hoc dico. si
uolumus sustinere hug possimus dicē. q cū dici
tur q j posita inter duas uocales accipit p du
plici consonante. h uerū est in simplici dōne. Sed
magister est compositū sicut supra plenius dixi in
pma pte in tractatu de lzā. ubi egi de j consonā
te. Magister componiū cū militi genitō et dī h
magistremiliti. huius magistremiliti. et tunc no
tat dignitatē magnā quā quis habebat in urbe
romana. et is mō dī marescallus. h qñ sunt due
ptes potest fieri suppo pro quocūq aliquos mi
lites magistrante. Et pcedit magister in tali com
posicione. q magister ē dignior militibus quibus
presidet. Talis autem mutacō non proueniret si
diceret magisterplatonis. q nō sumeret p alio
in compōne q extra compōnem. Omnis enī cō
posicō immutat et cōmoditatē habet. alioqñ est
inutil et nō tenenda. et ideo talis compō magis
terplatonis. potestasianuensū non est recipienda

Magistratus in magister est.
Maginas locus quidam ē de quo habet in pri
mo regum c xij. Et accentuatur in fine.

Magmentū. a magnus dī h magnamentū. i. di
uamētū. et p sincopā h magmentū quoddāz ping
uissimū extū. ul' h pfectū. Cornutus. quiddāz mac
tatur ul' quiddāz distrabiū dī magmentū. ita nar
rat hug. Pap ecia dicit. Magmentū alij pinguis
simū intellinū. alij secunda pfecta. Cornutus uēo
quiddāz mactatur uel distrabitur.

Magnalis. a magnus diuatur h et h magnalis
et h. le. i. magnus ul' qui magis facit. Vñ illud. lo
quebantur uarijs linguis apostoli magnalia dei.

Magnamentum in magmentum exponitur.
Magnanimus. a magnus et animus componiū
magnaninus. a. um. pñl cor. et h et h magnani
mis. et h. me. in eod sensu. audax. fortis. magnā
mi ad difficilia incipiēda et paciēda. Iud qñto
Magnanimorū repra est contencō. Vñ magnani
miter adūbium. et h magnanimitas. ratis. scilicet
spontanea reū difficultiū aggressio. et est pusillani
mis contrarium ad magnanimus.

Magnas. a magnus dī h et h magnas anī qui
magnus est in ppo et potens. et pro eod dī mag
natus. ra. tū. pñl prod. Ecē. xx. c. vir prudēs pla
cebit magnatis. et acuiū in fine magis in nō ad
dīam istius acci plis magnas quod est adiectiuū

Magnatus. ra. tū. in magnas est.

Agnes. a magnus dī h magnēs. etis. lapis pō
osus indicus. ad se ferū trahens. et dī sic q mag
nas habet uires. et prod penultimā genitiui

Magnifico. a magnus et facō componiū magni
fico. cas. cūi. care. i. magnum facere. exaltare. col
laudare. Vnde magnificus. ca. cū. i. sublimis. gene
rosus. gloriosus. qui magis facit. Et comparatur sed

aus compatiui et supli nō sunt in usu. vñ mag
nifice adūbium. dī quocūq h et h et h magnificen
tis p magnificus h non est in usu. et compatiui
magnificencior. simus. Vnde magnificēda. de. scy reu pro
sime adūbium. et h magnificēda. et ita differ a mag
daray dans consummacōnez. et ita differ a mag
nimitate. q illa consistit in aggressione. hoc in co
summatione. Cum ergo magnificus positiui non
patius et suplatiuo. et magnificus locum huius positiui
sit in usu subit magnificus locum. scilicet magni
et sit quedam mixta comparacō. Et corrigi. h.

Magnificus in magnifico. cas. uide. **Magnifico**
magnifico. a magnus et loquor componiū
magniloquus. a. um. qui magna loquitur. lo.
magniloquū. magna locutō. Et compit. lo.
magniloquū. magna locutō. Et compit. lo.

Magnope. i. fm magnū opus. ul' sunt due pte mag
ūbium. sed qñ habet duo. o. sunt due pte mag
ūbium. sed qñ habet duo. o. sunt due pte mag

Magnus. na. nū comparatur irregulari p magnū
ter maior maximus. Et componiū p magnū
magnus. qmagnus. tamagnus. omnia pro uale
magnus. qmagnus. tamagnus. omnia pro uale

Maguder. h magudens est secūsus abscisus. Vñ
p apocopa. Maguderis est secūsus abscisus. Vñ
tur in cūso abscisus. uel ipse cūso abscisus. Vñ
pris. dicit q significat fruges. i. genus caulis. uel
nasciū ex ea pte cuius radix abscisus. Vñ
alij dñt saliginē Et facit accusatū in m tantū. et
abitis in j tantū. xv. In tantū facit h quatuor
nomina casum. Vim burin tūssim magis dicit. Vñ

Magus. sicut dī in hystoris. quos enim greci pholo
a magnitudine sciencie. quos enim greci pholo
phos pte magos appellant. Iudei scilicet hystorū
gistros. hug uero sic dicit. Magi olim hystorū
terpres dicebant scilicet qui pōmabant quib
se haberet quisq cū nascere. sicut de hys legunt
qui in euangelio natum xpī annūciauerūt. uñ
artis sciencia usq ad euangeliiu fuit concessa. ut
edito xpo nullus exinde natūritatem aliam
cetero interpresaret. Postea magi edam dīcēt
qui uolgo incantatores et malefici ob scienciam
magnitudine nūcupant. hīj edam dīcēt
mentes turbāt hominū. et sine ullo uenem
tu uolencia tantū carminis solent pūctum
gicus. ca. cū. Et scias q omnes orientales dī
in arte magica. Vñ qñq omnes orientales dī
tur magi. Et diuidiūz ars magica in pūctum
maleficiū. Prestigiū est sensū humanorū hystorū
fm h incredibiles reū mutacōnes uident fieri ut
terre cumulus uideatur castrum. Maleficiū hystorū
leges cohorz militū galeata. Maleficiū hystorū
generaliter possit dici quodlibet maleficus hystorū
specialiter illud dī quo nobis ita temones hystorū
mus. ut nob pareant missatica nostra magis hystorū
Vñ quidam. Vir magus dī h magis hystorū

Maialis. a maior dī h maialis. hystorū
ialis. huius maialis porcus domesticus. dea h maialis

Maestas. a maior dī h maestas. hystorū
iestas. i. honor. digtas splendor. Et in maestas
potestas. Et formā a maior. or. mutata in et
assumpta. ras. sicut honor honestas. Et in maestas
tatiuus. a. um. quasi potestatiuus. Et in maestas

Maionica et minorica. insule sunt hystorū
lor et minor. q et baleares dicuntur. Et in maestas

Maion. ras. rui. rare. i. maiorem facere. ubi
actiuum. Et dicitur a maior. Et producit io

Mauius. ij. quidam mensis scis a maioribus hystorū

iunius a iunioribus. Cum enim romulus instituit rempublicam diuisit populū in duas pres. scz in senes et iuuenes. i. maiores et minores. Et ad honorem ptiū ab illis ptiibus duos menses nota uit. scz a maioribus maiū. et a minoribus iunius. Vel sicut habet in ouidio fastorū. maius dicitur a maiestate uel a maiā mē mercurij. et iunius a iunōe binorū. Et scias q quidam solent pferre h nōm per. d. scz madiū h male. debet enim ex toto esse in eadem uoce cum neutro istius nominis maius. scz maius. Sed causa dñe in nomine mensis debet proferri uocaliter. que in comparatō proferatur consonanter. si congrue proferat. huius bugut. Pap tamen uolē q utiqz dicat. Vnde dicit. O adus mensis dñe. q tūc terra maceat. q et mai9 ior. et huius pñ. a maius addita culus fit maiusculus. la. lū. pñ. cor. i. aliqutū ma dicitur. Mala male. i. maxilla. et dicitur a malo. Plus dimini. qd est rotundū. q rotūda est. Vel mala q mola a molo. lis. uel a mando dicitur. et ē mala superior. mā dibula uero inferior. ppe male sunt aut eminētes ptes sub oculis. sic dicit ppter rotunditatem. Item a malon h malus. li. quedā arbor. q fructus eius omnium pomorū sit rotundissimus. Vnde et illa sunt uera mala que uehementer rotūda sunt. vñ h malum fructus illius arboris. et h malus. li. arbor nauis dicitur. quia rotūda est ad modū mali. et quia in summitate habet instar mali. uel malus q malleus. q quasi quibusdam ligneis malleolis quorū uolubilitate uela facilius eleuant. yf. xxx. Conce relinqmim q malus nauis. et prod pmax fructu. et malus p arbore nauis. et huius mali orū. p dentibus. et malo ūbum. i. magis uolo. Sz mala. la. lum. et h malum. i. pccm cor pnam. Xv9 Mala mali malo mala contulit omnia mudo. In rate triste malū cū frangit nauia malum. Mala dicitur malis q mala mandere malis. Mala etia dicitur alba Et in componitur malonomus. Malach hebraice latine rex dicitur. Malachias interpretat angelus dñi. i. nūcius. qd quo enim loquebat q a dño esset mandatū ita credebatur. et ita in nōm eius septuaginta tris uerunt. dñes. Assumptō ūbi dñi sup israd i malachin. i. regū qui tercio et quatuor angelus eius quatuor uolumine regnorū continet. melius q est nō malachin. i. regū. q malacod. i. regnorū dicitur. enī multarū gentū regē describit. h uñus israhelici populi qui tribus duodecim continet. si aut dicit Jeronimus in prologo regum. Malagma. a malus la lū dicitur h malagma atis qd dam medicamentū. uel malagma dicitur q sine igne macerēt et compendat. sine igne dicitur. quia herbe ut spēs ex quibus fit non decoquunt h macerant. i. conterunt. Et dicit malagma sic q malag ma. q molendo. i. terendo agit. uel p dicit malag ma q malagma. quia malū agens. i. educens curando. Sap xvj cap. Etenim neq herba neq ma maledictus. ca. cū. male dicitur malagma sanauit illos. et cor pñl uide in dīo cīs. Qualiter autem intelligant impccōnes siue maledōnes q inueniunt in sacra scriptura dictum est in imprecor. Maledictus. cīs. maledicti maledictum. componitur a male uel malū et facit. et acuit pñl secūde et ter de pñone pñtis indicat modū. scilicet maledicti et

malefacit. cā consorcij prime pñone. uide in secundā pte ubi agitur de impedimentis accentus capitulo de impedimento consorcij.

Maleficus. a malefactō. cīs. dicitur maleficus. ca. cum pñl cor. i. maleficiens incantator. Et hinc h maleficus. da. dū. qñ est una dēō. **M**aleficiū. cīs. composita ex male et fides signat illum qui leuitatem habet et nō seruat fidem. h qñ sunt due ptes significat illum cui non seruatur fides. ut iste est fidus male inter hostes.

Maliciosus. A malicia dicitur maliciosus. la. sum. de terior malo. q frequēter malus. callidus. astutus. ūfutus. subdolos. insidiosus. Et compa. Vnde h

Malignus. a malus dicitur ma **M**alignositas. ratis. lignus. a. um. i. malus. rixosus. Et compa. vnde maligne. nius. sime. adūbium. et h malignitas ratis. q autē dicitur malignus q male ignitus. uel quā si igne malo ignitus ethymologia est. et a malignus deriuat maligno. as. aui. are. i. maligne facere uel potius malignū facere. et molestare. Et in eod sensu inuenit malignor. aris. depo. et dicitur ppe malignus qui malicie uotū uel opus pagit. Malicia dicitur cogitatio prauē mentis.

Maliuolus. a malus et uolo uis componit maliuolus. la. lū. et h et h et h maliuolens. tis. et cōpatur. Vnde h maliuolencia. de. Et corripit uo.

Malle magis uelle. malle magis uellem.

Malleolus. li. diminutiuū puus malleus. Itēz malleolus pñl cor dicitur nouellus palmes innatus prioris anni flagello. et est dñs sic ob similitudinē rē q in ea pte qua deciditur ex ueteri sarmento prominens utrimqz mallei spēm pbet. In glōa autēz daniel in terco capl. dñr malleoli uimina uel sarmenta arenia. Et cor. o. Vnde quidam Malleoli sarmenta uocant aut uimina sicca.

Malleus. a mollis. tis. dicitur h malleus. lei. q molleus. q mollit ferrū. uel quia dñ calet et molle est cedit. et prod illud. vñ malleolus dimi. et malle. o. as. aui. are. i. malleo pcutere. Vnde malleator dicitur faber ferrarius.

Malluius in malluium exponitur

Malluiū. lues componit cū manus. et dicitur h malluiū luuij. i. uas ad abluendas manus. et ad sordes manuū recolligendas aptū. Vñ malluius a. um. ut malluius sordes. i. sordes manuū. Et malluius colle. Vel componit malluiū a mālo. onis. mas. ge. a malon quod et abluo. est rotundū. malonem greci comam capitis dicunt quam nos circū uocamus.

Malo. mauis. mauult malui malle malle id ē magis uelle. cōponit a magis adūbio et uolo uis. Et scias q hoc ūbum malo in aliquibus tempibus scribitur p vñ. i. ut malo malebā malui malueram. In aliquibus uero p geminū. i. ut malle m si

Malobatz. a mala. le. dicitur hoc **M**alobatz. quoddā vngentū a malis lauandis sic

Malogramatū. malū componit cū gra **M**alogramatū uel gnatū. et dicitur h malogramatū. ti. quedā aboz cuius fructus dicitur h malogramatū. ti. q habebat qdam gna interius. Idem et malipunicū. Et scias q sepe inuenit malogramatū. pro malogramatū. et malogramata pro malogramata.

Malomellū. malū componit cū mel et dicitur hoc malomellū. li. genus pomi mellisui et dulcis. q fructus eius habeat saporem mellis. uel q in mel

Malon gce latine dicitur rotundum **M**le seruetur.

qđ mandat. ¶ Et scias qđ qñ supior pñci-
bit inferior ul' subdior. tñi tenore pñci-
ul' mandamus. non intelligit esse pñciul'. sed ubi
additur pñpiendo. tñc est pñciul'. ut si dicit. nñ
pñciul' tenore pñpiendo mñdamus. Et si etñimo
logia dñi mando. i. manũ do. qđ olim in commisso
negocio alter alteri manũ dabat. ¶ Quando tñge nñ
ponit cñ a et dñi amando. das. i. extra longē amē
dare. et absentare. et in eodem sensu inuenit amē
do. das. Item componit cñmendo. as. Item pñci-
do. das. i. ante mandare. Item remando. das. Item
ul' retro mandare. Quando das. cñ omnibus suis

compositis ē actiō. et in compōne aliqñ mutat a
in. e. ut amendo et cōmendo. aliqñ retinet a. ut re
mando. das. ps. xxviij. Oanda remanda mada re
ando. dis. di. mansum mandere. i. co. **M**anda
medere. Job xxx. Oandebat herbas et arborum
comere. Vnde h et h mandibilis et h le. Et com
ponit cū con et dē cōmando. is. Et ē mando neu
trū cū omnibus suis compositis. Et facit p̄tentū
sū quosdam mandui ul' mandi uel mandidi. Et
supinū mansum. licet non sint in frequēti usu. sed
uideat sū regulas ps. q. p̄tentū faciat mandi. et su
pinū mansum. Et format p̄tentū a p̄senti. o. in. **M**
mutato. Et supinū etiam a p̄nti. o. mutato i sum
da in do. n. añ do habencia. o. in. **M** mutant in p̄
tento p̄fecto. et in supino do in sup. ut defendo is
di. defensum. Scando. dis. di. scansum. et ita a fili
mando. dis. mandi mansum. et h magis uidet esse
tenendum sū modernos.

Mando. donis. mas. ge. a mando. dis. dē. et ē mā
do qui multū mandit. scilicet leccator. ardello. gulo
comedo. auisus. elluo. epulo. Et in eod sensu h et
h et h mandox. docis. et p̄d penultimā geniti.

Mandra. dre. mas. ge. i. bubulcus. a bobus sibi
comendatis. ul' q. nomina boū mandat memorie
ut mandros dē ouis vñ mandra pastor ouium.
Mandragora. re. pñl' cor. ē genus pomi similis
pue poponi odore et sapore ul' specie. quia hēat
mala suauē recolenā. in magnitudine malimaci
ani. vnde et eam eccl' latini uocant malum terre
hanc poete antropos appellat. q. habeat ra
dices formā hominis similitē. Antropos enī
ad bibendū datur ill' quoz corpus p̄pter curā se
cundū spēs due sunt. femia folijs lactuce similibz
mala generans in similitudine prunoz. masculus
folijs bet similibz. De hoc autē pomi gnē qui
dam opinant q. acceptū in escam feminis sterili
bus fecunditatem parat. Gen xxx c. Egressus ru
ras tempe messis triticee in agro reperit mādrago
nas quas matris lie detulit. Et infra. Dormiat tecū
hac nocte pro mandragonis filij tui.

Manduco. a manducus deriuat manduco cas a
u are. i. comedere. et p̄d pñl' sū usum. vñ qui
aut dē manducare potes fornicū si caput auferis. q.
ducere ad os. et h mologia est. Magister tñ bene
dicit. q. uidet componi a manu et duco. as. cuius
pma breuis est. qd si uerū est manduco. cas. debet
tur magis esse breuis q. longa considerata uera
ip̄ius significacōne et compōne. Nec ullus nobil
lur auctus fuit eā ponē. q. credo q. dubitabant
omnes. Et ideo tucius est ut sequamur usum qui
pñl' p̄d. qñ penes arbitriū est et ius et norma
ducus. a. pñl' p̄d. i. ioculator ore hyans. turpit
Mane accentuat in fine. et inuenit **M**andens.
daniel v c. dē enim ibi mane thedel. phares. Et
h interpretacō sermonis. Mane nūciat deus regnū
tuū et complent illud thedel. appēsus es in ita
terra et inuentus es minus hñs. phares diuisum
est regnū tuū et datū est medīs et p̄hs. Itē inuē
tur h mane inordinabile. ul' mane adūbium r̄pis

et tūc non acuit in fine. Et deriuat a manu quod
est bonū. et quid est melius mane qñ de tenebris
uenit ad lucē. ul' mane dē a mano. as. q. tūc dies
manare incipit. et p̄d primā h mane iūbum im
patui modi primā cor. xv. Caro dico mane cum
Maneo. es. mansi māsum **M**debeo surgere mane
.i. morari. et manere. i. expectare. et h h construit
cū accō. Vnde actū xx. c. Vincula et tribulacōes
me manent. xv. qui manet expectat. et qui manet
ille morat **M**aneo componit cōmaneo. es. p
maneo. es. remaneo. es. Item maneo componitur
emineo. nes. nui. quod componit supemineo nes
Item maneo componit immineo. nes. imminui.
Item pmineo. es. pmineo. es. Oaneo cū omnibz
suis compositis neutū est Et illa eius composita
q. retinent lātūzā sui simplicis. faciūt p̄tentū in h
et sup in sū. Illa uero cōposita que mutāt. a. sim
plicis in. **M** faciūt p̄tentum in ui diuisas. et carent
supinis. Et nota q. ym ps. maneo deberet facere
p̄tentum regulariter manui. sicut teneo tenui eo
mutata in ui diuisas. h facit mansi ad dēz huius
dñ manui. Item maneo es habet p̄nam breuem
h hīz manes nium p̄mā producat. xv. Illuc pluro
manes ubi terrent tristia manes.

Manes maniū nibus. Accusato manes ul' mās
mas gen. i. diij infernales. et anime infernales. Et
dñr a manu p. contrariū qd est bonū. q. nō sunt
boni h efferi et crudelos. ul' manes dñr a mano.
as. q. late manent p. auras. et p̄d p̄mam. Vnd
oraē in epy. Carmine diij superi placant carmine
manes. h maneo. es. cor. ma. Vnde manibus quā
do est dñs de manes maniū p̄d p̄mā. Quando
uero est dñs ul' abltis de manus. nus. cor. primā
Vnd quidā. Cum manibus mando sine manibus
Mango. manus componitur cū **M**omnia rango
ago. et dē h mango. onis. i. mercator. et p̄p uen
ditor equoz. quia manu agat equos. et eoz qui
libet mercator potest dici mango. q. res suas ma
nu agat. Et producit penultimā genitiui.

Mania. e. i. sane mentis alienacō furor. dicta ab
infamia. quā greci mania uocant. Vel dē a manin
quod est diuinare. Nec amentes ul' inianos facit
quoz alij efficiunt leti alij tristes. alij funoli. ma
nia etiam dē quedam furia infernalis.

Manica. a manus dē h manica. ce. pñl' cor. care
na ul' vinculū quo captiuoz manus ligantur. Et
dē manica q. manū capiens. et est etymologia.
Vñ p̄pha. Et nobiles eoz in manicis ferreis. Itē
manica est illa ps tunica que est ab humero usq.
ad manū. Vnde dicit pap. Manice sunt vincula q.
bus manus vinculant. licet etia tunicae sint. vñ

Manico. cas. caui. care. i. fef **M**manicatus. ca. tū
tinare. mane ire mane conlugere. ul' mane conue
nire. et dē a mane. Quedam glosa dicit sup illud
lucē xxj. Omnis populus manicabat ad eū. i. ma
ne uenire accelerabat. Et p̄d primā sillam māi
co. cas. h manica. ce. eā cor. h pñl' utrumq. cor. i.

Manifestus. manus componit cū festus et didit
manifestus. a. u. i. aptus. clarus. certus. et qñ ad ma
nū positus et p̄mptus nā manifestus exponi solz
et non abscondi. vnde eccl' dē manifestus qñ ma
nens festus. et est etymologia. Item in festo oia
debent extrahi pulchriora et in apto poni. vnde
et dē manifestus. i. promptus. aptus. et palā po
situs. Et comparatur manifestior. simus. Vnde ma
nifeste. tius. si me. adūbium. et manifeste. cas. vñ

manifestarius. ria. riū. quod manifestat ul' mani
festat. ul' manifeste et apre aliquid faciens. Quid
sit manifestū ul' notoriū in iure dicā in notoriū.

Manin id est diuinare.
Manipulus in manipulus uide.
Manipularis. a manipulus dī h̄ et h̄ manipula
ris et h̄ re. et manipularius. ria. riū. ad manipulū
ptinens. ul' de manipulo existēs. ut manipulares
milites qui sunt de manipulo. Manipulares etiā
dicimus eos qui siḡ ante reges deportant. Et cō
ponitur commanipularis.

Manipulus. a manus deriuat h̄ manipulus puli
tantū segetis optum manus capē p̄t. unde et dici
tur sic q̄si manū implens. et est etymologia. Et
hinc manipulus dī sodēras ducentorū militū. q̄
anteq̄ signa essent manipulos. i. fasciculos stipu
le ul' alicuius herbe sibi p̄ signis faciebāt. ul' ma
nipulus a manu. q̄ olim bellū a manibus incipie
bat. Inueniē etiā manipulus p̄ sincopā. Vñ luc
Conuocat armatos extemplo ad signa manipulos
Itē manipulus dī ornamentū sinistre manus sacer

Manna indeclinabile. et h̄ māna. natis. **M**dotis.
p̄nt̄ genit̄ cor. dī quidam cibis qual' de celo cec
dit filiis israel. et dī a manū quod ē bonū. quia
bonum erat. cuiuscumq̄ enim rei saporem exige
bat qui manna comēdebat. talem habebat. Sapi
entē. xvj. Paratū panem de celo p̄stitisti illis. sine
labore omne delcāmentū in se habentē et omnis
saporis suauitatē. subam enim tuā et dulcedinem
tuā quam in filios habes oīdebas. et deseruiens
vniuscuiusq̄ uolūtati. ad quod quisq̄ uolebat cō
iūtebatur. ul' manna dī a manu adūbio admiran
tis. apud grecos ul' hebreos. q̄i quod signū est h̄
Et in a manu. i. ab admiracōne quā in mane ha
buerunt cū p̄mū māna repperunt. dictū est māna
Cum enim in mane p̄mo uidissent manna. admi
rantes ceperunt dicere manu q̄i quid ē hoc q̄bo
nū q̄dūlee. Inueniē aliq̄n hoc manna. ne. neu. ge
sicut pascha pasche. Sed h̄ uidet̄ esse contra regu
las pristiani. q̄ nullū nomen neut̄ in p̄ma decli
nacōne ul' q̄nta inueniē. h̄ p̄t dici q̄ ps intelligit
de nominibus latinis. uide etiā in mel.

Mannus. a māfuetus dī h̄ mānus. ni. i. palefre
dus. q̄ mansuetudinē manuū sequat̄. ul' q̄ man
suetus sit. ul' dī mānus. q̄ manu nitat̄ et ducat̄.

Mano. as. aui. are. atū. i. fluere. decurrere. Et cō
ponit̄ cōmano. as. demano. as. Emano. as. Perma
no. as. Et est neut̄ cū omnibus suis compositis
Et prod hanc sillam ma. Oraē in poetria. Omne
supuacūū pleno de corpore manat. Sed maneo.
es. cor̄ ma. xv. Si uicūū remanet. lacme tibi gutta
remanet. fac bñ q̄ manet q̄ tibi plaga manet.

Mansionarius. ria. riū. i. manens ul' ad māsiōnē
ptinens. Et dicitur a maneo. nes.

Mansiro. ras. fre. de manso. sas. Et cor̄ si h̄ hug
Papias autē dicit. Mansirat frequenter manet.

Mansiuicula. le. dimi. parua mansio.

Manso. sas. fre. de maneo. nes. mansi. sum. su. u
in o sit manso. et est frequenter maneo.

Mansucius. cij. i. edax ad mandendū paratus. et
mansuefacio. cis. mansuefecit dī a mando. dīs
mansuefacere. i. placare. mulcere.

Mansueo manus componit̄ cū sueo sues sueui
et dī mansueo sues. eui. etū. i. esse ul' fieri māfue
tū. mitē domari. vñ mansuesco as. inchoatium.

Mansuetus. a māfueo. es dī mansuetus. ra. tum

.i. mitis. nulli iniuriā faciens. ul' dēmitus q̄ mīu
ul' manui assuetus. unde mansueo. ras. i. mingo
q̄i manu sueo. i. consuesco. Sap xvj. Mansuetus
batur ignis. uide in mitis.

Mansus. a mando. dis. di. sum. dī mansus a u.
.i. comestus. Item mansus. sa. sum. mansuetus dī
et tūc deriuat̄ a mansueo. sues. fm hug. Item p̄t
denuari mansus a maneo. es. h̄. sum. Vnde dicit
pap. Mansa comesta mansueta. mansus dicitur a
manendo. q̄ inteḡ sit duodecim iugibus.

Mante mantes in mantos exponit̄. et acutur
antele mantelis. pluraliter hec man.

Mantia in mantile est.
Mancia. a mantos dī h̄ mancia. cie. i. diuinacō
Et ab eo componit̄ nigromantia. piromantia. or
romantia. p̄dromantia. geomantia. diromantia. or
nigromantia. de q̄bz in locis suis. uide in nigromantia.

Mantica. a manus dī hec mantica. ra. tū. māntica dī cor̄ n
sez mala. et in manticus. ra. tū. māntica dī cor̄ n

Manticula. le. dimi. pua mantica. mā. i. cor̄ n
ticula etiā dicitur pera pastoralis. et h̄ mā
anticulus. li. dimi. puus mantellus. et h̄ mā

Mantile. a mando. dis. dī h̄ mantile. lis. p̄nt̄ po
ticulo. as. fraudari. furari. Et cor̄ penultimam.

Mantile. a mando. dis. dī h̄ mantile. lis. p̄nt̄ po
ticulo. as. fraudari. furari. Et cor̄ penultimam.

Mantile. a mando. dis. dī h̄ mantile. lis. p̄nt̄ po
ticulo. as. fraudari. furari. Et cor̄ penultimam.

Mantile. a mando. dis. dī h̄ mantile. lis. p̄nt̄ po
ticulo. as. fraudari. furari. Et cor̄ penultimam.

Mantile. a mando. dis. dī h̄ mantile. lis. p̄nt̄ po
ticulo. as. fraudari. furari. Et cor̄ penultimam.

Mantile. a mando. dis. dī h̄ mantile. lis. p̄nt̄ po
ticulo. as. fraudari. furari. Et cor̄ penultimam.

Mantile. a mando. dis. dī h̄ mantile. lis. p̄nt̄ po
ticulo. as. fraudari. furari. Et cor̄ penultimam.

Mantile. a mando. dis. dī h̄ mantile. lis. p̄nt̄ po
ticulo. as. fraudari. furari. Et cor̄ penultimam.

Mantile. a mando. dis. dī h̄ mantile. lis. p̄nt̄ po
ticulo. as. fraudari. furari. Et cor̄ penultimam.

Mantile. a mando. dis. dī h̄ mantile. lis. p̄nt̄ po
ticulo. as. fraudari. furari. Et cor̄ penultimam.

Mantile. a mando. dis. dī h̄ mantile. lis. p̄nt̄ po
ticulo. as. fraudari. furari. Et cor̄ penultimam.

Mantile. a mando. dis. dī h̄ mantile. lis. p̄nt̄ po
ticulo. as. fraudari. furari. Et cor̄ penultimam.

Mantile. a mando. dis. dī h̄ mantile. lis. p̄nt̄ po
ticulo. as. fraudari. furari. Et cor̄ penultimam.

Mantile. a mando. dis. dī h̄ mantile. lis. p̄nt̄ po
ticulo. as. fraudari. furari. Et cor̄ penultimam.

Mantile. a mando. dis. dī h̄ mantile. lis. p̄nt̄ po
ticulo. as. fraudari. furari. Et cor̄ penultimam.

Mantile. a mando. dis. dī h̄ mantile. lis. p̄nt̄ po
ticulo. as. fraudari. furari. Et cor̄ penultimam.

Mantile. a mando. dis. dī h̄ mantile. lis. p̄nt̄ po
ticulo. as. fraudari. furari. Et cor̄ penultimam.

Mantile. a mando. dis. dī h̄ mantile. lis. p̄nt̄ po
ticulo. as. fraudari. furari. Et cor̄ penultimam.

Mantile. a mando. dis. dī h̄ mantile. lis. p̄nt̄ po
ticulo. as. fraudari. furari. Et cor̄ penultimam.

Mantile. a mando. dis. dī h̄ mantile. lis. p̄nt̄ po
ticulo. as. fraudari. furari. Et cor̄ penultimam.

Mantile. a mando. dis. dī h̄ mantile. lis. p̄nt̄ po
ticulo. as. fraudari. furari. Et cor̄ penultimam.

mitro. tis. manumissi. missum. mittere. i. māu emit
tere ul' liberare. vñ h' manumissio. onis. et manu
missus. fa. sum. qñ manu emissus. Antiquitus enī
quociens manumittebant eos alapa pñssos cū
agebant ad modū monachorū. et liberos cōfirma
bant. vñ de et sic manumissi dicti sunt quasi māu
emissi. quia manu emittentur.

Manupiarū. n. j. gauſape. qñ manus pians.

Manus. a munus dñ h' manus. us. ui. qñ totius
corpis ipsa sit munus. ipsa enī cibū ori ministrat
et facit et dispensat. omnia dat et accipit. Vñ et
ab aristotile manus appellat organū organorum
vñ manus. ra. tñ. magnas hñs manus. et cor
pam. Proū. xj. Oñus in manu non est inno
cens malus. qñ diceret. Oñus si fuerit in manu
i. ad horam cesset mala opacōne. non est inno
cens malus. nisi cesset a mala uoluntate.

Manuzegū. a manus et tergo componit h' ma
nuzegū. gñ. togilla cū qua tergitur manus.

Manzer manzeris. mas. ge. et dñr manzeres filij
scoti ul' adulterini. ul' scelerati. Deintro. xxij. Nō
ingrediet' manzer h' est de scoto natus in ecclēsiā
dñi usq' ad decimā nacōnem seu generacōne. Et
qñ pñt genit. et a manzer dñ manzerus na nū
i. a manu dñ h' mapa. e. i. adulterinus

Mapa. a manus dñ h' mapa. e. i. adulterinus
i. togilla. qñ manu pia. i. manū pians. vñ h' ma
pella. le. i. manula. ul' mapella. le. dimi. Mapa ec
dñ pictura ul' forma ludorū. vñ dñ mapa mundi.

Mapalia in magalia exponitur.

Maranatha acuit in fine. Et sicut dicit quedam
glosa. sup illud apli ad cor vj. sit anathema ma
ranatha. sit anathema. i. sepius a deo. ul' condē
natus maranatha. i. donec ueniat dñs ul' in aduē
tu domini. maranatha enī interpretatur dñs uenit
Anathema grecū est. et interpretatur cōdempnatus
ul' sepius. Dñs uero dicit h' maranatha in ecclēsiā
bile est et hebreū. et interpretatur aduentus domi ul'
dñs uenit. ul' usq' ad aduentū dñi. Vñ illud apli
Anathema maranatha. i. pñcō in aduentū dñi.

Marceo. ces. cui. cere. i. putrere. areſcere. et est flo
rum. Et componit cōmarceo. ces. Dimarceo es
emarceo. ces. pmarceo. remarceo. a quibus incho
neu. et facit pñentū in cui et caret sup. A marceo
es marceo. cis. inchoatiuum.

Marcescibilis. a marcesco quod ē ūbum inchoa
tū de marceo. ces. deriuat h' et h' marcescibilis et
h' le. i. putrescibil. Vñ de marcescibiliter. et h' mar
cescibilis. atis. et p componem immarcescibilis

Marcho dñ comitatus terre alicuius vñ de ipse
marcho dñ. Oñca ecclā est quoddā pondus scilj
vnguenti. Et dicitur a marce.

Maridulus. la. lum. aliqñtulū maridulus. a marci
dus. a marceo. ces. dñ marcidus. i. dñs dñ
da. dñ. putridus. areſcens. languens. Et compara
tur. dñr. simus. Vñ de h' marcidus. ratis. et mar
cidus. dñ. i. marcidū facere. et ē actū. et cor ci
marcor. a marceo. ces. dñ h' marcor. oris. i. mar
cidus. defcūs quidā. vñ marcorosus. fa. sum. ple
marculus. pusillus malleus. Et h' nus marcore
est diminutiuum de marcus.

Marcus. ci. dñ malleus. vñ de marculus. li. dimi.
de marcus. et est maior q' malleus. et dñ marcus
a mollis. lis. sicut et malleus. ul' quia maior ē et

fortior ad cecidū. Oñca ecclā dñ quidā euāge
lista. et interpretat' excelsus mandato. utiq' prop
ter euāgelij altissimi quod pñcauit. Vel subli
mis mandato dñ racōne pñcōnis. in uita. qñ nō
solū seruauit mandata cōmunia. h' ecclā sublimia
sicut sunt consilia. et ut dñ in quadā cronica. dau
dius impat. marcus euāgelista scribit. apli p or
bem diuidunt. Oñca alexandrie martiriū com
pleuit. Et scribit' marcus sine aspiracōne. Et scias
qñ marcus in figura leonis ostensus est ezechiel.
Narrau' enī ezechiel se uidisse quatuor animalia
quatuor facies vni et quatuor penne vni. et pedes
eorū pedes recti. et facies et penne p quatuor p
tes habebant. Junctē qñ erant penne eorū alterius
ad alter. Similitudo autē eorū uultus erat facies
hominis et facies leonis. a dextris eorū quatuor fa
cies autē bouis a sinistris ipsorū quatuor. et faci
es aquile desup eorū quatuor. **I**sta uisio expōi
tur a gñ de euāgelistis. de xpō. de quolibet uiro
iusto. De euāgelistis sic in quarta omel' ezech.
inquit gñ. Ab humana generacōne cepit iure p
hominē matheus. qñ a clamore in deserto recte p
leonem marcus. qñ a sacrificiō recte p uitulū lucas
qñ a diuinitate ubi cepit. digne p aquilā signifi
cat' iohānes. Sicut enī aquila cūctis auibus alci
us uolat et irreuerberatis ocul' solis radios intueſ
sic iste altius ceteris ascendit. qñ dicens In pñcipio
erat ūbū et ūbū erat apud deū et deus erat ūbū
dñ in ipsam deitatis subaz intendit. i. more aqle
oculos in solem fixit. **D**e xpō ecclā exponitur.
Vñ de dicit gñ in xxxj mor. Quāuis singula ad
vnumquēq' euāgelistā recte cōueniant. pñt tam
h' quatuor animalia ipsum suū caput cuius sunt
membra signare. Ipse namq' et homo est qui na
turam nostram ueraciter suscepit. Et uitalus q' p
nobis occubuit patienter. Et leo q' p deitatis for
titudine suscepto mortis uinculū rupit. Et ad ex
tremū aquila. i. ad celum de quo uenerat redijt.
Homo ergo nascendo. uitalus moriendo. leo resus
cendo. aquila ad celos ascendendo uocatus est.

De quolibet ecclā uiro iusto pñt exponi. Nā unus
quisq' uir bonus xpianus. homo est racōnabilis
uiuēdo. uitalus semetipm mortificādo. Leo ē fortis
contra dyabolū dimicando. Vñ de salomon iustis
tamq' leo confidens absq' terrore erit. Aquila est
terreſcia despiciendo et celestia appetendo. Vñ de
gñ in iij omel' ezech. Quonā iustus quisq' p ra
cōnem homio. p sacrificiū mortificacōnis sue uitu
lus. p fortitudine securitatis leo. p contemplacio
nem uero efficit' aquila. recte p hec sancta animal
a signari unusquisq' pñcūs potest. **I**tem dñt qñ
facies hominis et leonis erant a dextris animal
um. facies bouis a sinistris. Nam hñ gñ p homi
nem xpī natiuitas. p leonem xpī resurreccō figura
tur p bouem iio xpī passio. p dexteram uero p
peritas. p sinistram autē tristitia designat. Vñ et
sinistram aduersum diomus. qñ ergo natiuitas et re
surreccō xpī leticiā discipulis pñuit. quos passio
contristauit qñ tristes erant apli de nece dñi sui a
dextris homo et leo iure dñ. uitalus uero a sinis
tris esse phibet. Iure autē locus aquile nō iuxta
h' desup esse describit. qñ p hoc qñ eius ascensionē
signat seu qñ ūbum patris apud prēm esse denū
ciat sup ceteros ūtute contemplacionis excreuit
Ite dñ quatuor facies vni. et quatuor pñe vni
sicut exponit gñ in iij omel' ezech. p facies intel

propter claritatem. unde et maria illuminatrix sue
stella maris interpretatur. quia genuit lumen mundi
sermone autem sicut maria dominica nuntiavit. et pul
chre. quia omnium dominum genuit. Et fuit uirgo maria
ad sancta quam nata ex utero. Et scias quod sanctificatio
omnis uirginis mane excellentior fuit sanctificatio
nihil aliorum. quod sic patet. In sanctificatione enim que fit
per legem communem in sacramentis tollit culpa si ma
net fomes sicut quod est inclinans ad peccatum mortale et
ueniale. si in sanctificatione ex utero non manet fo
mes sed quod est inclinans ad mortale. si tamen remanet
inclinatio fomitibus ad ueniale. ut patet in jeremia
et iohanne baptista qui peccatum actuale habuerunt
non autem mortale si ueniale. si in beatissima uirgine indi
natio fomitibus omnino fuit ablata. et quod plus est gratia
sanctificationis ut dicitur non tantum repressit motus il
licitos in ipsa. sed etiam in alijs efficaciam habuit. ita
ut quousque esset pulchra corpe a nullo unquam uicisse
concupiscenti potuit. uide in obumbrato et in uirtute et
in honore. De uiris et filiis duarum mariarum sororum
beate marie matris dei. habes in iohannes. Et ac pe
nit in ipsa. si quoniam maria est plurale de mare graue
Vnde quidam. Transiuit maria cum fratre beata maria
potest tamen hoc nomen maria in usu corripit in
plurimum. Vnde prudencius. Nec mea post maria potis
est stringere iura. Sed in ipsa semper huiusmodi no
mina habent attentum acutum uel circumflexum super penult
p Grecum. quod cum maioris boatus uidetur contingere. quia
deones grece plate magis ore rotundo sonant.

Maria est genitrix de mas et de mare.
Ansan octauus mensis. Et accipitur in fine.
Ansa. a mas dicitur huius maris. et a pe uelica quod dicitur
ca podice mariu ex nimio pruritu seu fricatu ex
usu agendi opus zodomiticu solet eructare. Vnde
Juuenal. Si podice leui scindunt tumore medico
necesse marisce. Dicitur tamen quoniam marisca quolibet
uelica quod ex assiduo carnis fricatu nascitur.
Antellus. huius dimi. puus maritus. et huius maritel
la le diminutium parua uxor siue marita.
Antimus. a mari dicitur maritimus. ma. mui. quasi
iuxta mare exisse. unde huius maritima. me. dicitur terra
que iuxta mare est. Vel dicitur quod maritima dicitur
loca mari uicina. sic dicitur quasi maris intima. et e
etymologia. Et corripit penultimam.
Maritus. a mas maris dicitur huius maritus. ti. unde huius
marita. rite. i. uxor. et maritus. ra. tui. pertinens ad
maritum uel marita. et maritatus. ra. tui. In eli
gendu autem marito quatuor expectari solent. scilicet
latus. genus. pulchritudo. sapientia. et hijs sapienci
a potencior est ad amoris affectu. Similiter in e
ligenda uxore quatuor impellunt hominem ad a
tamen si in ea mores quam pulchritudo querantur. Nunc
autem ille queruntur quas diuicie aut forma. non quod
sit ducit uxor. causa proles. causa adiutorij. cau
sa incontinentie. De prima causa dicitur in gen. Crescite
et multiplicamini. De secunda in eodem. Non est bo
ni hominem esse solu faciamus ei adiutoriu sile si
bi. De tertia dicit paulus ad cor. quod si se non con
tinet nubat in christo. Ideo femine sub uiri potesta
te consistunt. quia leuitate animi plerumque decipiuntur
Vnde et equum erat eas uiri auctoritate repmi. pro
fecto essent etatis propter ipsarum animi leuitatem in ti

tela consistere. **Qualiter autem marita siue uxor**
se habere debeat erga uirum et familiam habet thob
x c. ubi raguel et anna pntes saxe uxoris thobie
iunioris benedicentes ei monuerunt eam honorare
sanctos. diligere maritum. regere familiam. gubernare
domum. et seipsam irreprehensibilem exhibere. A mari
tus deriuat huius et huius maritalis et huius le. Et marito tas
est uerbum actiuum cum omnibus suis compositis. et
producit ri. uide in uxor.

Mars. a mas maris dicitur huius mars. tis. deus belli. et
per ipso bello inuenitur. Et dicitur sic quia maritum sit mas
Ad hoc enim quod sit mars. i. bellum per uirum pugnatum
maxime apud nos ubi soli mares pugnant. uide
in amazones et in comera.

Marsia. sic. quedam terra. unde marsus. sa. sum. uel
marsus sunt dicti qui marte scientes. uel scientes. quia
bellicosi sunt. et quia marsus multum ualent in incanta
tione serpentum. Ideo quoniam inuenitur marsus per incan
tatione serpentis. quoniam generaliter pro incantatore

Marsupium. pij. sacculus pecunie siue bursa. et dicitur
a marsupio greco. quod greci sic uocant.

Martellus. li. mediocrius malleus.

Martir. iris generis omnis grece. latine dicitur testis
Vnde et testimonia grece martiria dicuntur. Inde
testis dicitur. quia propter testimonium christi. passiones susti
nuit. et usque ad mortem per ueritatem certauit. et inde
huius martiri. rij. cruciatus martiris. uel locus uel te
plum martiris. quia in memoria martiris sit construc
tum. uel quia sepulchra ibi sunt sanctorum martirum. et huius
martiro. as. et martirio. sas. Et sunt actiua. Et ut
dicit augustinus. Pena non facit martirem sed causa. Et sci
as quod sicut duo sunt martirij genera. unum in me
te. aliud in mente et actione simul. Itaque martires
esse possumus etiam si nullo ferro percussus truci
demur. Oportet quippe a persequente martirium in a
pro ope est. ferre uero contumelias. odientes dili
gere. martirium est in occulta cogitatione. iudei si
lij. i. iacobus et iohannes non uterque per martirium
occubuit. et tamen quod uterque calice bibet audierunt
Iohannes namque nequaquam per martirium uitam finit
sed tamen martir exstitit. quia passionem quam non susce
pit in corpe seruauit in mente. et nos ergo huius ex
emplo sine ferro martires esse possumus. si pacie
ntiam in animo ueraciter custodimus. Item bini
distinguit tria genera martirum. scilicet uoluntate non nece
ut iohannes. uoluntate et nece ut stephanus. nece
et non uoluntate ut innocentes. De aureola marti

Marcus. a mas dicitur mar. rum require in uigo
dus. cia. cui. ad martem pertinens. uel bellicosus. et huius
marcius. cij. quidam mensis. sic dicitur propter martem
romane gentis autorem. fuit enim pater romuli. et
ideo romulus in honorem patris primi mensis
ab eius nomine marciu uocauit. uel ideo marcius
dicitur a marte. quia in eo est festum martis. et ei consecra
tus est mensis ille. quia eo tempe cuncta animantia
ad martem agantur concubendi uoluntate. et id dicitur non
sis nouorum. quia marcius olim erat initium anni. et in
mas maris. mas. ge. i. masculi. **M**arcus. cia. cui.
lus uel maritus. si cum ponitur sine adiectione. Nij
xxvij. Oares filios. Et cor ma. Vindocinensis. Il
libata timet fossorem gleba timefcit. Ad maris ac
cessum uirginitatis honor.

Masculus. a mas dicitur masculus. la. lu. masculini
sexus uel fortis. uel baro. uel uir. et hinc masculing
a. u. sicut huius. Et sicut pap. masculus est dimi de mas.

Masloth lib est qui dicitur proibia salomonis

Mas piter. mare componit cū pater. et dicitur huius mas piter. teris. uel mas piteris. i. maris pater. uel mas piter dicitur maris pater. et corripit penultimam.

Massa. uilla uel casale. uel massa apud hebreos que pondus dicitur. et prope metalli alicuius Unde hic massarius. cui commissa est cura totius familie. et huius massaria. huiusmodi huius. Item massa palatarum inuenitur Et dicitur massapalatarum pondus fictum. huiusmodi enim inter palas compresse dicitur palas. Unde magister in huiusmodi torijs in ij capitulo. xvi reg. Onerati massipalatarum. i. fictum. quia inter tabulas quas palas dicitur mus presse compinguntur.

Massagere. a masa quod est pondus que et gera quod est gethus componit massageta uel massageres. et dicitur massagere quasi gues. i. fortes gere. Et sunt massagere ut dicitur gentes habitantes inter sciras et albanos. Et corripit pñl. Lucanus in ij. Agmina massagete stibius non alligeniste. Ieron in epistola ad paulinum c. j. Perfrinuit caucalum albanos sciras.

Massarius. in massa est. **M**assageras massicus. ci. mons est ubi optimū abundat uinum et ponitur quicquid pro uino. Unde massicus. ca. ci. et huius massicum. ci. pro optimo uino.

Mastico. cas. in mastix. cis. exponitur.

Mastigia. a mano. as. huius et hec mastigia. gie. malus et nequa seruus uel ancilla. qui a stigie manūs Item mastigia pro diuani a mastico cas. et tunc mastigia est fe ge. Et est corrigia baltei uel qua manellus conglutinatur an huius ponitur quicquid pro flagello unde mastigio as. mastigia ligare uel uerberare.

Mastix masticus. mas ge. genus coloris est et ut dicitur lentisci arboris gutta. unde huius masticina ne. quodā uellus. quod colorem mastidis habeat huiusmodi huius Et ut fertur. Mastix est genus gummi consolidans dentes Item a mastix diuatur mastico cas. i. comedere uel potius inter dentes ducere et conterere Et ponitur quicquid pro delibare uel excutere Et componitur cū con et de. et dicitur comastico cas. demastico cas. i. ualde masticare et est actiuū cū omnibus suis compositionibus **S**ed dubitatur de huius nomine mastix an pro pñl in obliquis dicitur quidam quod sic. et istos oportet dicere mastico cas. pñl pro Alij dicitur cū quibus ego. quod huius nomen mastix corripit pñl in obliquis. sicut formix ias. et inde mastico cas pñl corripit et huius sentit

Mastruca ce uestis fardor ex uesti **M**agister bñbus ferarum et dicitur a monstrum quasi monstruosa quia qui ea utitur quasi in ferarum habitu transformatur. unde mastrucatus ta tum. i. mastruca indutus.

Matematicus. sine aspiratione. In matesis uide.

Mater. materos grece Latini autem dicitur hec mater tris. quod autem dicitur mater quasi mamas ceras gerens. et huiusmodiologia est Et inde huius matercula le dimi pua mater. uel in statura uel in diuicijs Et mater nus a um. Et huius et huius maternalis et huius le. unde hec maternitas ratis. et hec maternalitas ratis. et pro primam mater naturaliter. unde Ouidius epigram. Mater eris tauro senior ipse truci. unde materfamilias uel familie aq. fe ge. i. mater super familiam uel que per quandā iuris solemnitate in familiam transiit mariti. Tabule enim matrimoniales instructa sunt sue emptionis. uel materfamilias est illa que pluries enixa est quod familia ex duobus esse incipit et acuit ultimā paterfamilias et materfamilias huiusmodi quod familias est gñus grecus Et ps dicit in vi lib quasi in pñ. pme dedi. feminorū gñus etiam in as. greco more solebant antiquissimi terminare uñ adhuc

paterfamilias et materfamilias. per familie solemus dicere Et frequens hoc huiusmodi usus. Dicitur tamen pater familie et familiarum et famulus. uide in honore.

Matercula matercule. In mater rie quasi mater rei Et inde huius materiola le dimi. et est mater in uocibus et sciencijs. huius materies in alijs rebus huius a materia materatus ra tñ. quod ex materia constitat Et materio as. i. materiam construere uel ex huius materialis et huius le ad materiam designanda materia constans uel in sua materia designata positus. unde et illud uocabulum dicitur materiam positum. quod ponitur ad signandum suā materiam. i. seipsum uel qualitatem suā **M**ater a materia dicitur hec materies ei. i. materia Et declinatur in singulari et plurali per omnes casus Et scias quod duplex est materia scilicet ex qua et in qua et etiam addit. dam circa quā. unde cā materialis sic describitur. Causa materialis est illa ex qua aliquid fit. ut ex ferro fit cultellus et ex elementis corpus uel in qua aliquid fit ut in corpore fit uel est color Causa autem ex qua aliquid fit. alia permanet in materia. ut ferrum in cultello. Alia transit ut aqua et silius. Mater transeunt in panem. et in uirtutem fenū et silius. Mater autem sic diffinitur materia est que est in potentia tñ a autem sic diffinitur materia est que est in potentia tñ

Matertera. a mater dicitur huius matertera re. soror matris quasi mater altera sicut amica dicitur matertera

Matesis. mato grece latine disco uel do **M**atesis. eo uñ hec matesis sis pñl pro dicitur et sine aspiratione. i. diuiniatio uñ matematicus ca. ci. i. diuiniatio Juuenal. Nemo matematicus genium incompa tus habet. Item a mato deriuatur huius matesis pñl corripit et aspirata. i. doctrina scilicet quadruius. d. Sore fa cit matheis. huius dinare matesis. Et inde matheia ticus ca. ci. cū aspiratione. i. quadruius. quasi doctrinalis Et huius mathematica ce. i. quadruius. uel quatrinalis sciencia. uel quod per illā uenitur ad theoliam que est doctrina doctrinarum. scilicet in alijs. quod maior doctrina sit in mathematica. quod in hac et in alijs artibus solo huiusmodi ratione sub figura quam uisu fit. quod quod uibo dicitur et ratione sub figura oculis ostenditur Vel dicitur doctrinalis quod circa posterora consistit. quod ibi fit doctrina de posteroribus dat ea que circa corpora sunt unde matheia gñus in pñl iniciū phisica pñl tñologia aspiratur uñ

Matematicus ca. ci. i. doctrinalis. aspiratur uñ in matesis sine aspiratione.

Mathesicentus. matho uel matheis componitur cū centus quod est punctus quo circulus uoluitur et dicitur hoc mathesicentus centri. i. disciplinatus uel doctrinalis punctus circuli.

Mathesis pñl corripit et aspirata. i. doctrina uñ in matesis sine aspiratione.

Matho grece. i. disco latine. uel doceo. **M**atricida. a mater et cedo dicitur componitur huius et hec matricida de pñl. pñl. qui uel que occidit matrem unde huius et huius matricidalis et huius le. res matricidum dicitur uel pñlens ad matricidam et huius matricidum dicitur

Matricula le pñl corripit. est dimi de matris capula quod etiam per capula inuenitur. et prope pro huiusmodi pñlmissionis uñ in uita bñ siluestri legitur quod huiusmodi nota uiduaz et orphanorū in matricula sua scripta

Matermes. a mater dicitur huius et huius matermes dicitur uiuit supstes defuncta matre uel matermes quasi mater puer similis matri. uñ dicitur matermes quasi mater imitans. et componitur a mater et initioz ratio

p duobus foris mitteretur vn et mathias st dici
a manu qd e bonu. et resis qd est posicio. ind ma
thias quasi bonu positi p malo scilicet p iuda Et
ut dicit in quadam cronica mathias in iudea p xpo
patitur qd ut dicit crucifixus fuit Et ut dicit qd in
moral li xxxij. Omne peccat vnderari est. qd du
perusa agit pcepta decalogi tñsit. Hinc petrus in
vnderario nro remanere aplos metuens mathia
duodecimū sorte missa requisivit. nisi enī signari
culpā p vnderariū cerneret impleri aplos nūm tā
festine duodenario nō curaret. Et scias qd duode
narius. nūm ē supexcrefcens. qd eius pres aliquore
excedunt totū qd sūgunt in xvj. vñ datur intelli
gi qd non solū xij apli s omnes qui eoz uitā se
quūtur. iudicabūt xij tribus isrl. vide in nūm Itē
vigilia bñ mathie dicitur ieiunari sicut dixi in ieiuniū

Maturo maturo In maturo exponitur
maturo. a mando dicitur maturo ra rū qd mā
durus. i. ad mandendū aptus. et compāt. Itē ma
turo a u. i. festinus Maturo componit comatu
rus et imaturus. i. nō maturo acerbus et utroq
cōpatur. vñ h cōmaturitas ratis. et imaturitas et
facit supletū de maturo maturo. Vñ dicit ps
in iij li. Maturo cuius cū positiū maturo
sit tñ quasi a nro maturo qui nūc in usu nō ē na
catur in r desinendū regulam suauit. et in rimus
terminatur Inuenitur tñ etia maturo. sūm
analogiam in us terminandū A maturo dicitur
maturo ras. maturo facere Et ē actū cū omnibus
suis cōpositis. Et inde maturo res rui. esse uel fie
ri maturo. Iod iij c. maturo messis. Quid meta
xj Cepit et ut pmutz pleno maturo anno Et cō
ponitur pmaturo es. pfecte maturo. et hinc in
choatiua maturo cis. pmaturo cis Et nota
qd h pcedam significacōm maturo ponit p fa
cere uel discedere cū tñquilare et quiete. ut ille
maturo hoc. quasi cū maturo et tñquilare
et leuitate facit hoc vñ virgil Maturo fugam
utroq h dicit regi. quasi cū tñquilare recedite.
Itē a maturo dicitur maturo ras. i. festino. et tñc est
neutro Inuenitur etia maturo ris rui p matu
rare sū utroq significacionem.

Maturo interpraet mortuus ē. euident ethy
mologia est nominis Quidā enim eū cū pte tñs
latuz fuisse et diluuiū pteisse purauerunt et ob
hoc signanter tñsferunt mortuus est. ut ostendit
eū nō uixisse post diluuiū. s in eodez caradismo
fuisse defunctum Soli enim octo homines in ar
cha post diluuiū euaserunt. sciz quatuor uiri et q
tuor femine. vixit autē maturo filius enoch
nongentis lxxix annis. ut dicitur genesis c v.

Matura te. A mane dicitur maturo te pñl. pñl. i. au
rorā. ul dea que pñt illi hore que est inter diem
et noctem. Et inde maturo. na. nū. et h maturo
nū. tam p ipso officio qd p ipsa hora in q canit
uel pulsatur. s pñl hij maturo maturo. ipsa
officia. vñ h et h maturo et h maturo.

Maturo in maturo uide.

Maturo. a maturo dicitur maturo. tis. i. maturo. vñ de
h maturo. a. um. pñtens ad maturo. ul belli
cosus. dicit etia maturo maturo opimentū qñ
mas uel quasi maturo signū enim maturo dignita
tis et ptatis ē caput in quo ē. caput enī mulieris

Maturo dicitur a maturo. i. maturo. et stola dicitur
maturo qd ē nigrū qd fuit niger ppter sui despec
cionē et mundi contemptū Maturo martir vir

inditus i sanctissima regione que thebea dicitur. dicitur
extitisse phibetur et dicitur scribi p c et formatur uicā a
nro remota us vñ pater qd debet scribi p c et nō
p t mauro. x. Dicere mauro multa uoluerit p
nō Sed puto mauro iubet ars et regula dicit.
Maturo. a mauro ul mauro dicitur vñ mauro
he. eadez fra que et mauro uide.

Maturo In maturo uide.
Maturo grece. latine dicitur nigrū.
Maturo ra. dicitur qdaz pñl a mauro qd ē nī
grū qd homines illius pñl nigrū sunt Et hinc ma
calore afflati spēm attri coloris trahunt Et hinc ma
maturo me. terra quā possederunt Et hinc ma
maturo a um. et mauro ra. dicitur qdaz dicitur a
illa. sive sit niger sive non. Vel mauro dicitur a
medis quasi medus. medo enī in affrica tñsferat
uerunt et mixti sunt cū libijs quoz nō nō libijs
paulatim corrumpē ceperunt barbara lingua mau
ros p medis appellantes.

Maturo lei. dicitur sumptuosum monumentum.
a mauro rege sic dictum Vñ dicit nro monu
xv Mauro sunt sepulchra regum sūe monu
menta. dicta a mauro rege egipciū sūe monu
defuncto uxoz eius mire magnitudinis extru
sepulchra in tantū ut usqz hodie omnia monu
ta pñcia ex nomine eius mauro claudūt pñcia
Et pñl. vñ lucan. Piramides claudūt pñcia
qz mauro Item quidaz qui mauro esse reum
aut canopeum aut celoneū non reor esse reum.

Maturo magis uult Maxilla a mauro et hoc re. Et h
illa le dicit. vñ h h maxillaris et hoc re. Et h
maxillaris ris dens molaris.

Maturo est supletū de magnus. et cōponit
maximus pmaximus tamaximus. i. ualde maxi
meandrus. a meo as dicitur h meandrus dicitur
ūl meand n. i. flexuositas cuiusqz anis. qd ē gra
liter qñqz p qualibet tortuositate et deceptōe
uenitur. vñ prudens in hō ympro. i. coruise
spēs q mille p meandros. fraudes qz flexuosus
gitas quieta corda. Et in eadē dicitur h meandrus
meandrus quidā amnis asie flexuosus. sic dicitur
quia sit flexuosus et numqz curat rectus.

Meatre. pñomen est. i. mea causa. et ē pte silabici
uatiue. a mea. et figure simplicis. et ē pte silabici
adiectio Nam ut dicit ps. in xij lib hōc silabici
adiectio pte additur qñqz ablatiue tuapre sua
fessiuoz pñomim. ut meatre tuapre tuapre sua
te uzapre Et ut exponit pap. meatre. i. meo
pte. i. mea tua sua appa causa. uel meatre. i. meo
usu uel more uide in meatim.

Meatim. est adubiū psonale non tñ ei accidit p
sona. adubijs enī nec accidit nūc nec psona licet
quedā adubijs sint nūalia. ut bis ter Et quedam
psonalia. ut meatim tuatim qd nō habet nūm ul
psonam p accidenti s p significacione. ut dicit in
tercia pte in c de nūo nominuz Et ponunt etia
ūsus in gñismo Dic pñoma meuz significacōe
meatim Vñ uel mores dic insinuare meatre ul
expone sicut exponitur tuatim uide ibi

Meatus. a meo as dicitur h meatus dicitur
culsus Itē conductus p qd aliqd tñsit dicitur
meatim

Mechanicus. a mehus dicitur mechanice qd aduente
adterinus vñ artes dñz mechanice qd aduente
respē libaliū quecuqz remouent defectū et conie
zūt comoditatē uel utilitatē vñ h mechanice
. i. sciencia humanoz opm necessitati corpum ob

Mechia se. i. adulterius a mecho **sequencium**
dictu et accentuatur pñl.

Mechor anis atus sum an. i. adulteri. Et largius
intelligitur. unde enā carnal' cogitacō que subtra
bit mentem a deo. et omnis libidinosa concupis
cencia. et omnis adulterina actio. et omnis illicita
cupidoitas pñt dici mecho. vñ h' mecho adulter
et h' mecho adultera. Et mecho a um. i. adulter
ra. Et scribitur p oe moechus. sicut dicit pap.
Oechor cōponitur cōmechor anis Et ē deponens
cū omnibus suis compositis. et producit me.

Medela a mechor deris dñ h' medela le. i. medica
supplecōne presiti. i. meditari. et dñ a modo. i. tem
pamento qd cū modo quis debet mederi fm huius
Et mōr bene dicit qd mechor caret supplecōne pñi
ti pro quo dicimus meditatus sum Oechor com
ponitur rmechor deris Et ut dicit gñsta Acusati
uū medico mechor qd dñ Exigit ac mechor hūc
casum possit et illum.

Medianus a um. i. medius. et dicitur a medius.
Mediarius ta tum. i. in medio statutus et acta
tus. et est compositū a medius et aucto aucts.

Mediator a medio as dñ h' mediator oris. qui
coniungit et inter aliquos ē medius ut eos conū
get. et pacificet unde ihus xpūs dñ mediator dei
et hominū qd inter deum et hominē constitutus
sit medius ut homines ad deū pduceret Et scias
qd mediator debet cōuenienciam cū ill' habere qd
coniungit et pacificat Et xps cūz homine habuit
passibilitatē. cū deo bñtudinē et immortalitatem.

Medica. a media provincia diuatur medicus ca
et. h' medica et quoddā genus leguminis dñ
sic. qd a medis ē trislata in greciam tpe quo cam
xares rex pñaz inuasit. Nec semel scribitur et decē
annis pmanet vel tribus. et quater uel sexies per
annū pñt rescidi Et h' herba habundat in uenecia.
et est triū foliorū. et semp uirescit. **Q**uidam dñt
qd sit illud legumen qd uulgo dñt crisicū Itē medi
ca ē quoddā arbor pñmū asportata a medis vñ et
dñ est Hanc greci cidromellam latini citrū uocāt
qd eius poma et folia citri odore referant. malū
tpe plena ē pomis partim maturis pñm acerbis
bus adhuc in flore positis quod in alijs arbori
bus rarū est Et dñt qd reuera h' arbor ē citrus sed
apuleius hoc negat Itē inuenitur h' medicus ci.
i. phisicus et hec medica et adiectiue medicus
cū cū et tunc diuatur a mechor mederis

Medicina a medicus. dñ hec medicina ne qñ mo
dina qd cū mō dñ exhiberi vñ h' et h' medicinal
et h' le vñ medicinalit' adhibiū et cōponit' imedia
anis et medicatus ta tuz Et in eod sensu dñ medi
co cas actū vñ h' medicator oris et h' medicacō
onis et h' et h' medicabil' et h' le et h' medicamē
tis et h' medicamentū ti et construi cū actō ut dixi
dñ h' medicor pñt construi cū dñ et actō ut dixi

Mediestinus a um in medio **Medi** mechor deris
stans uel mediū tenens Et componitur a sto stas
et tenes et medius Itēz mediestinus a um. i.
in medio ciuitatis exñs Et tūc cōponitur a medi
us et astin qd ē ciuitas vñ Oraē in epl's. Tu me
diestinus tacita prece ruta perebas Item mediesti
nus dicitur balneari Idem et mediustinus.

Mediminus medius cōponitur cū mina ul' emi
na et dñ h' mediminus ni quasi media mina siue
mensura quōq modiorū huius que sunt pfecti nūi
medietas et inuenitur mediminū p mediminorū
p sincopam. vñ dicit ps in vij li. ubi agit de gō
pli secūde dedi. Inuenitur mediminū p medimi
norū. per sincopam Cicero in frumentaria. h' tritici
sepcies mediminum ex memphonis oracōnibus
tollit mediminū p mediminorū per sincopam po
luit Sicut iuger p iugorū.

Medio. a medius dñ medio as aui are. i. in me
dio locare uel p mediū diuide uel medietatez au
ferre. ul' coniungere et pacificare inf aliquos Et cō
ponitur dimidio as. diuidere p mediū. uel medie
tate auferre Et ē actiū cū omnibus suis cōpositis
Mediocritas. a medius diuatur h' et h' mediocritas
et h' re. Cui medius quid sufficit. quasi qui excede
re non uult ultra uel citra. h' in medio. i. in uirtute
consistere. vñ mediocriter adhibet et h' mediocri
tas satis et corripit o naturaliter. **pnl**

Mediocritulus la lū. i. aliptulū mediocritas et cor
mediolanū ni ciuitas in lōbardia ē Et cōponit'
a medius et lana qd suis medio lanca fuit inuēta
in eius edificacione Et fuit factuz mediolanum a
gallis oliz illuc uenientibus expulsi indigenis vñ
h' et h' mediolanensis et hoc mediolanense.

Medioximus. a medius dñ medioximus a um.
quod ē inter mediū et extremū ut due habitabi
les zone que sunt inter extremas et torridas que
media ē medioxime sunt. Et dij qui sunt inter a
eros et terrestres ul' inter arios et celestes medi
oximj sunt. vñd plautus in distellaria Atz ira me
dij dij qd superi inferi et medioximi Et marcial
capella qd gñi demones lañ medioximos uocāt.

Meditacium in meditor uide. **pnl**
Meditaciumcula. le. dimi. pua meditacio.
Mediterraneus. a um. Ocl's. li ij. c. viij. p medi
terranea fugiens. Et ut dicit pap. mediterraneus
diuisis casibus cōponit'. sicut mlt'a alia. i. a medio
et terre. **Et** scias qd maria mediterranea in toto
orbi habitabili sunt xxx. ut dixi in mare. Quidā
etiam dñt qd etiam a tenes componitur. qd medi
terraneus dicitur quasi medium terre tenens.

Meditor. a melos dñ meditor tatis meditatus
sum et est meditari quasi melocitari. i. modulari
dulciter et quibusdā melodijz decantare. vñ uigil'
Siluestrez musam tenui meditare auena Itē me
ditari. i. putare cogitare delibare vñ meditacō. i.
cogitacō et meditacōne a um vñ ūba dñz medi
tatiua que designant meditacōne de quibus dixi
in tercia pre ubi egi de sp'ibus ūborū in c de ūbo
meditacōne Oeditor cōponit' cōmeditor pmedi
tor vñ pmeditatus ta tuz Et cōponit' in pmedita
tus et ē deponens meditor cū. omnibus suis cōpo
sitis et cor di vñ quidaz. puigili cura semp medi
Meditullū a medius a um et tol' **trare** futura
lo lis cōponitur h' meditullū li. i. medietas scilz
id quod in medio ē ut in ouo uitellus et quidqz
eminet in medio rore dñ meditullū. ut emine
locus in medio campo.

Medius a um Inde h' medietas satis et medio.
as et cor pñm Inuenitur etiaz h' media medie p
quadam regione uel puincia. a modo rege dñ a
qua medus da dñ et pñ. pñm media p regione
sicut medus a quo descendit Itēz medius dñ qui
diuidit et sequestat. mediator ūo qui coniungit et
pacificat Oedius cōponitur cū fous et dñ medi

uſſidius adhibi adiurandi. i. p. mercuriū qui me
diator ē et fidius interpres deorū et hominū ul' me
diuſtinus. i. balneariū quali in media **7** fide

Mediustinus. i. balneariū quali in media **7** fide
uſſione poſitus Idem dicitur medieſtinus.
Medo a mel dicitur h' medo donis. potio melle mix
ta quali melo Idem et medus quali melus q' ex
melle fit ſicut calamitas p' cadamitas Itē et mul
ſus q' melſus uel a mulceo Sed mulſum ex aqua
cruda. uel uino. medus ex aqua cocta.

Medula. a medius dicitur h' medulla. le. quali i me
dio latens. uel medulla. quali madefaciens oſſa. e
thimologie ſunt ſ' hug' Et ſcias q' medulla apē
et ſtictē dicitur illud molle quod ē in concutitate oſ
ſis interius. ſ' ſumitur q'q' medulla large p' inti
mis lignorū. p' adipe frugum. et huiusmodi. Vñ
dicitur medulla cordi et medulla tritici.

Medullinus a medulla dicitur medullinus na nū pe
nul' p'd. ad medullā p'tinens ul' d' medulla exiēs
ſ' h' medullina p'puz nomen eſt cuiuſdam femine

Medullitus adhibiū loci a medulla dicitur et cor pe
dus di quidam rex a quo ē media regio uel
p'uinia A qua dicitur medus da dū. gentile Et pro d'
p'mā medus et media ab eo dñens. danielis v c
in fine. Darius medus ſucceſſit in regnum Idem.
medus eſt quedam potio. uide in medo donis

Mega uel megalon dicitur longum.
Megacoſmus. a mega uel megalon et coſmus
quod ē mundus cōponitur h' megacoſmus mi. i.
maior mundus Itē alio nomine dicitur macrocoſmus

Megalon dicitur longum et acuitur in fine.
Megera re. quedam furia infernalis Et interpra
tur magna contencio et hec eſt pua opacio.

Megistus. i. maximus.

Meo. a mingo gis dicitur meio meis meire. i. min
gere et ē defectiuū et h' dixi in tertia pte ubi egi
de preteritis tertia coniug' q' in p'ncipio et deſiēt
omnino in preterito p'fecto indicatiui.

Mel mellis p' geminū l in g'to ſlam ut dicit p's
in vj li. In el deſinenca cor latina ſunt et neutra.
Et addita h' faciūt g'tū ut mel mellis fel fellis.
vñ melleus lea leū et mellinus lina linū et melli
tus ta tū et dicitur mel a melleſe qd ē apes Et dicit
auicenna ubi loquitur de ſimplicibus medicinis.
ſic dicit q' mel ē occultus ros cadens ſup flores
et alias plantas et ſup lapides quod apes colligūt
Et aliqñ eſt ros manifeſtus que pñt colligere ho
mines In idem autē redit g'racio mannat. quia ſ'
auicennā manna eſt ros. et ē de g'ne mellis. in ter
ris calidis cadens. ſpiſſius melle cōmuni. unde et
exicatur. et multā uirtutē contrahit ab eo ſup qd
cadit **7** Mel ſilueſtre dicitur mel in ſilua repertū ſm
ieronimū. Quidā autē expoſitor arculſus alias a
ruſſus dicit ſic in deſerto iudee ſunt arbores folia
lata et rotūda hñtes lactei coloris et mellini ſapo
ris. que natura fragilia. manibus confricantur et
eduntur Criſt autē ſic dicit. mel ſilueſtre inuenie
batur in truciſ ſiuz arundinibus. ſunt enī quedā
arūdines plene melle naturaliter uide etiā in roſe

Mela le quedāz uestis. a melan dicitur qd ē ſit nigro
elan grece. latine dicitur nigrū. **7** colore.
Melancolia a melā et colera qd eſt fel. cōponit
hec melancolia lie. q' ſit ex nigri ſang'nis fece ad
mixta habundancia fellis vñ melancolicus ca cū
in quo melancolia dñatur. Melancolici etiā conu
ſacionēz hūanā fugiunt et amicorū carorū ſuſpecti

ſunt. Et melancolia frigida et ſicca uide in eſſas.
Melanurus. nū. quidam piſcis dicitur a melan
eo q' nigram habeat caudam et nigras pinnaſ.
et in corpore lineas nigras.

Melchisech interpretatur rex iuſtus Rex. quia
impauit ſalem iuſtus. quia diſcernens ſacramen
ta legis et euangelij. non pecudūz uictimas ſ' ob
lacionem panis et calicis in ſacrificium obtulit.
Melchisechiani dicti ſunt quidāz hēti a mel
chisech q' melchisech ſacerdotem dei. non ho
minem fuiſſe ſ' uirtutem dei arbitrantur eſſe.

Melculum li. dimi. puū mel. corripit pñl.
Melleſe grece dicitur apes latine.

Melior a mollis l' mollior dicitur h' et h' melior et h'
elicus ca cum. In mel uide.

Melior a mollis l' mollior dicitur h' et h' melior et h'
lius q' mollior et nō durus et in h' melioris nō
liuz q' mollior et nō durus et in h' melioris nō

Melioro ras rari nre. uibuz actiū. i. meliorē
facere. a melior dicitur. et producit o.

Melipepo quoddā genus peponis et dicitur a melo
et pepo et melipepo onis. p'd pñl' tā in nro q' in

Meliuſculus a melius addita culus ſit mel' **7** dñi.
liuſculus. i. paq' uel aliquantū melius et apud latinos

Mella a mel dicitur h' mella le. quā g'ta laron ſiāca
que uulgo ppter formam et calorem ſiāca ſiāca
dicitur. arbor enī ē magna fructū ferens et cōmestibi
bilem et g'uſtu dulcem. vñ et mella dicitur de qua
in laude ſapiencie dicitur Et ſup mella dulcis eſt ſuy
inuenitur hec mella le.

Mellantes a melle dicitur hic mellantes nō q' m'
dam lapis melleum et dulcem ſuccum emittentē.

Mellariū. a melle dicitur h' mellariū nō ual in q' mel
conſuāt ul' in quo uinū ponit uel uue calcantur

Mellifico cas caui care. i. mel facere. uibū nre.
a mel et facio et corripit ſi.

Mellifluus a um. i. fluens et habundans melle.
uel dulcedine A mel et fluo fluus componitur.

Mello. in dēdi. accentuatur in fine. et ut habetur
in hiſtorijs. mello erat p'ncipitū et quali p'fundū
uorago uall' et poſtea ipa ciuitas uocata ē mello
Andreas uō ſup illud Reg' iij c xi. Salomō eoiſ
cauit mello et coequauit uoraginem ciuitatis dō
patris ſc'z ſic dicit Idem ē uoraginem coequare et
mello edificare precedentis enim expō eſt. quod
autē ſupponitur et p' eodē accipi debz monſ ſon
in quo arx erat ciuitas dauid dicebatur In mō
tem et ciuitatē erat quedam ualta p'funditas et
uorago mello nomine. hanc repleri et reliquo ſo
lo coequari conſtituit ſalomon.

Melodia in melos uide.
Meloflos a malū et flos cōponit meloflos ſe ge
arbor in affrica q' habeat florem in ſimilitudine

Melops a melos et poio qd ē ſingo. cōponit
h' melopeus pei. i. dulcis cantus. ul' cantus ſicorū

Melos A malon rotundū. dicitur h' melos. quedam
inſula ex nūo cidadū omīuz rotundiſſima vñ h'

Melos A malon rotundū. dicitur h' melos. quedam
melinum. genus coloris q' eius metalli ferax ſit

Melos Ite melos ſit diuini a mel. et dēdinatur h'
melos lodis uel h' melos in dēdi. i. dulcis cantus
dulcis modulacō. neutri ge. Et in d' h' melodia dñe

et h̄ meliodama tis in eodem sensu et d̄r melos ul'
melodia q̄i mellea oda. i. dulcis cantus et uidetur
ēē et h̄ non compō et p̄d p̄n' melos et melodia
componitur a um p̄n' cor qui dulciter sonat Et
melora a m̄lo et sono sonas.

Melora a mel d̄r h̄ melus li ul' melo melonis.
uel m̄lora te. quodā animal sc̄z taxus Et d̄r sic
q̄ suos perat et assidue malla caprat. uel d̄r sic
a malon qd̄ est rotundū q̄ rotundissimo m̄m̄b̄
fit Melo etiam olim d̄c̄s est nilus. Et a melo h̄
melotes tis. et h̄ melora te quēdaz uestis de pilis
ul' de pelle illius animal' facta. a collo dependēs.
Uq̄ ad lumbos qua monachi utunt' Et ille habi
tus ē necessarius p̄pe ad opis exercitiū. eadem et
pera ut d̄nt vñ heli xj. Circueunt in melotis et
in pellicibus capnis Quidā d̄nt q̄ melora ē uestis
aspera de pilis camelorū facta et pro d̄ pen'. vñ in
d̄r d̄r. hic si precedat et idem melora uocatur.

Melus a melos d̄r melus la um. i. dulcis ul' dul
citer sonans ul' p̄tinens ad melodias ul' qd̄ consis
tit in melodijs Et inde melitus ra tū. p̄ eod̄. me
lūs ead̄ meli ponit' p̄ quodā animali. de quo ui
turbana A membr̄ deziua. **M** de in melora
tis h̄ membrana e illa pellis tenuissima que ē in
alio uesp̄rilionis Dicitur etiam membrana. carta
ul' p̄gumēū q̄ de membr̄s animalīū excorticē
Et sic sumit' in secunda epl'a ad timoth̄. maxime
membranas affe. glo. ut ibi scribam. et p̄d p̄n'.
membranula lē. parua membrana.

Membrolum li. diminutiū. parū membr̄
membr̄ a meior d̄r h̄ membr̄ bri. ps corpis et
membratus ra tū. magna h̄ns memb̄ et membr̄
lūs la sum. idem. ul' membr̄s plenus. vñ h̄ mem
lūs et labundancia Membr̄s compositur h̄ et h̄ uni
lūs et h̄ bre. filz bin̄l̄s bre triūl̄s bre. qd̄ d̄n
bre bre. sex membr̄s bre. emembr̄s bre Itē a mē
bre membr̄ as aui. are. membr̄s in formare. et cō
ponitur diembro bras. memb̄ diuidere separe. e
membr̄ ras. in eod̄ sensu et ē actiū cū suis op̄stis
Membr̄. i. tristis **M**embris Idem ē q̄ meris. i.
diuisio uel ps et cor p̄n' Et cōponit' cū penta et
d̄r h̄ pentimembris uel cōponitur a meris diuisio
et p̄ntis diuidiū et penta Inde h̄ pentimembris
i. membra ps celsure qū in p̄ncipio tercij pedis
est quedam ps celsure qū in p̄ncipio tercij pedis
silla naturalis correpta. p̄ducit' Itē cōponit' me
mbris cū anti et d̄r h̄ antimembris. quedā alia ps
celsure p̄ quā uocalis naturalis correpta. p̄ducitur
in p̄ncipio secundi pedis Itē membris cōponitur
cū hepta qd̄ ē vij et d̄r h̄ heptimembris alia spēs
celsure qua septima silla naturalis cor. p̄ducitur et
componit' cū post. et d̄r h̄ postheptimembris alia
spēs celsure qua p̄ducitur silla naturalis h̄uis post
heptimembris. i. in p̄ncipio quarti pedis sicut per
ordari. recollere. memorare et ē d̄c̄m in p̄nti. et
formatur a p̄nti nisi q̄ in futuro impari inueni
tur memento et mēntote Sed p̄f̄itū et que for
matur a sequuntur om̄ia p̄ntia et om̄ia p̄terita
p̄ntia et om̄ia futura p̄ter futū subiectiui for
macione uo et lātūram p̄teriti. sequunt' om̄ia
p̄ntia p̄f̄ā et plusq̄p̄f̄ā et futura subiunctiui.

h̄ p̄terituz p̄fcm̄ istius ubi accipitur q̄nq̄ in vi p̄
teriti. q̄nq̄ in ui p̄ntis. S̄ilz p̄teritū plusq̄p̄fectū
accipitur q̄nq̄ in ui p̄teriti. q̄nq̄ in ui p̄ntis S̄ilz
p̄teritū plusq̄p̄fcm̄ accipitur q̄nq̄ in sensu p̄teriti
plusq̄p̄fecti q̄nq̄ in sensu p̄teriti imp̄fecti vñ me
mini q̄nq̄ inuenitur copulatū cū p̄nti et memine
ram cū p̄terito imp̄fco Et s̄ilz contingit in tribus
alijs uerbis defectiuis x̄v Bis duo sunt odi noui
cepi meminigi Que retinent sensuz p̄ntis p̄teritq̄
Que forman̄ ab hijs. p̄ter sensum duplicabunt

Memon ēce latine d̄r memoria uel monum̄ti.
Memor. A memoro ras. d̄r h̄ et h̄ memor oris
Et ē memor qui memoriam tenet et qui m̄oria
tenetur vñ memoriter adiubiū Memor cōponit̄
cōmemor immemor qui oblitus ē Et cor me cū
suis cōpositis memor Vñd̄ quidā Immemor ac
cepti non timor esse boni. Et facit ablt̄is memo
re ul' memori vñ recte ut quidam d̄nt ē om̄is ge
construcone et eciam declinacōne. tamen neutz
plurale in a s̄ usum non inuenitur

Memoria A memor d̄r h̄ m̄oria rie et ē memo
ria firma cōphensōz mora in mente vñ et qui
dam uolunt q̄ diuētur a mora Qd̄ autēz d̄r me
moria q̄i in mente mora et h̄ est Et inde memori
osus s̄a sum qui bone ē memorie ¶ Et scias q̄ me
moria p̄terita retinet. mens futura p̄uidet. cogita
cō p̄ntia complectit̄. Item a memoria deriuat̄ hic
et h̄ memorialis et h̄ le. quod est dignū memori
a. ul' quod reducit aliquid ad memoriā. Vñd̄ hoc
memoriale. lis. qd̄ datur ul' dicit̄ ul' fit ut aliqd̄
habeatur in memoria et non obliuioni tradatur

¶ Et scias q̄ ē duplex uis ymaginatiua scz intelli
gibil et sensibil Intelligibil ē in anima separata et
in demonibus et actū habz extra corpus. sensibil
non sic Et memoria ē in pte sensitiua et eciam in
pte intellectiua s̄ aug. Et h̄ memoria non ē cōis
nob̄ et brutis qz sola intellectiua anima in se reti
net qd̄ accipit. h̄ sensitiua in organo corporali. uide
eciam in uoluntate ¶ Et nota q̄ sicut dicit̄ Ar̄ in
secundo et h̄. Nō par̄ confert ex iuvene confeshm
assuefieri sed multū Et plato in tymeō dicit̄ in p̄
mo libro Certū illud exptus sum tenaciorem fe
re memoriā eoz que in p̄ma etate discuntur .

Memoro. a memini d̄r memoro ras. .i. recordam
et cōponit̄ cōmemoro as Immemoro as remeōro
as Et sunt actiua Inueniuntur tñ et deponencia.
in eod̄ sensu scilz memoroz aris. cōmemoroz aris
rememoroz vñ in p̄s. et rememorati sunt qz deus
adiutor eoz ē Et nota q̄ m̄orant̄ pauca cōmeō
rant̄ multa et cor memoro mo cū suis cōpositis.

Memphis. .i. egiptus Et d̄r egiptus menphis.
a memphi ciuitate egipti quā edificauit mēphus
filius iouis ut dicit̄ ysid̄ Et dedinat̄ h̄ memphis
huius mēphus ul' mēpheos vñ Jē ij c. filij thane
os et mēpheos vñ mēphiticus ca cū vñ Jeon in
epl̄a ad paul̄ Sic pitagoras adiit mēphiticos ua
tes. .i. phos egiptos et cor p̄n̄l memphiticus

Mena a mene qd̄ ē luna ul' defectus d̄r h̄ mena
ne quidam piscis qui cū luna crescit et decrescit.

Menadriani. quidam heretici. ab angel̄ factū as
serunt mundū et nō a deo et dicūtur a menandro

Menas adis fe ge. .i. sacerdotissa bachi d̄cā a me
ne quod est defectus quia deficit in sensum

Menceps capio ul' captus cōponit̄ cum mente
et d̄r h̄ et h̄ et h̄ menceps capis. .i. mente captus
insanus Quociens eniz captus componitur uel iū

gitur est decone designante membru semp designat
carenia illius membri. ut menceps mente captus
oculoceps captus oculis.

Menda a mendax diuatur h mendu di et h me
da de. i. macula maxime illa in libris nondum emen
datis h mendu in alijs rebus Sed ponit qñq p
mendacio uel culpa corpis. Et a menda mendus
da dñ. i. sordibus maculosus vñ Quid de remed
Tunc animo signa quodcuq in corpe mendu est.

Mendacolum li dimi puu mendacium est.

Mendaciu. a mendax acis dz h mendaciu cij Et
ut dic aug. mendaciu e falsa significaco uocis cu
intencione fallendi Vt ergo mendaciu sit necesse
est ut falsum pferat et cu intencione fallendi h
eniz malu est ppri mendicantis aliud habet clausur
in pectore. aliud pñptu in lingua Mentiri uo e
loqui contra hoc qd animo sentit quis siue illud
sit uer siue non Omnis ergo qui loquitur menda
ciu mentitur. q loquitur cont h qd animo sentit
.i. uoluntate fallendi Sed non omis q mentitur
mendaciu dicit q qd uer e loquitur aliqui mendi
cendō Sicut econuso falsuz dicendo aliqui uerax e
Vnde si iudeus dicit xpm esse deu cu non ira sen
ciat animo non e mendaciu qd dicit. q licet ali
ter teneat animo uer e tñ qd dicit et ideo non e
mendaciu. mentitur tñ illud qd uer est loquens

Et scias q ut dicit aug in li de mendaco Octo
sunt gñā mendacioz. pñm est qd sit in doctrina
religionis. ut xpm non esse natu de uirgine uel nō
esse passum uel hñe cont articulos fidi Secundu
ut aliquē ledat iniuste qd tale est ut nulli pñt et
ob sit alicui. ut est mendaciu detractionis et falsi
testis in cā iminiali Terciu qd alicui pñt ita ut
ob sit alicui quus non ad immūdicam corpalem.
ut mendaciu testis in cā pecuniaria Quartu qd
sit sola mendicandi fallendi q libidine sine cā et u
tilitate qd miu mendaciu est Quintu qd sit sola
placendi cupidine ut mendaciu adulacois Sextu
qd nulli obest et pñt alicui ad uitandū piculū
pecunie ut si quis pecuniam alicuius iniuste tol
lendā a fure uel pñone ubi sit nescire se mendia
tur Septimu qd nulli obest et pñt alicui ad eui
randū piculū pñone ut si mendiat nolens prodere
hominem quesitu ad mortē Octauu qd nulli ob
e et ad h pñt. ut ab immūdicā corpali aliquē
tueatur ut si uolenti corrumpē uirginē mendiat
eam esse cōiugatā In hijs autē quibz minus pec
cat cu mentitur pñro mag a pñro recedit Et sci
as q ille qui disputando falsuz loquitur quus sci
enter. non mentitur. nisi asserendo dicat. q nō ex
sua pñona falsuz illud enunciat h gerens pñonam
uirtutē negantis Itē nota q gñ in x omel ezech.
sic dicit Quisquis expositor in explanacōne sacri
eloqui ut fortasse auditoribus placeat aliqd mē
cendo cōponit sua et non dei ūba loquitur si tñ
placendi uel seducendi studio mendiat Nam si in
uerb dñis ūtutē requirens ipē aliter q p quem
plata sunt senferit etiam si sub intellectu alio edifi
cacōm caritatis requirat dñi sunt ūba que narrat
q hoc solū dñs p totā nob sacraz scripturam lo
quitur ut nos ad suū et pximi amorem trahat.
Et ut dicit aug Omne mendaciu ido dicendū est
esse peccatū q hoc dz homo loqui quod animo
gerit siue illud uer sit. siue putetur et nō sit. ūba
enim ideo sunt instituta non ut p ea homines in
uicē fallant sed p ea in alterius noticiam suas co

gitaciones ferant Verū igitur uti ad fallacā non
ad qd sunt instituta peccatū e. Nec ideo etiā illud
mendaciu non esse peccatū putandū est quia possū
mus aliqui alicui prodesse mendando. Possūmus
enim et furando diuiti pdesse paup siō eniz fa
cienda sunt mala ut eueniant bona uice etiā m
mendicor mentiris. Et in loquela.

Mendaculus la lum dimi. aliqtulum mendax
datis q mentē alterius fallat Et interet mē mē
darem et uanū q mendax dz q gracia et spe lū
uel uoluntate decipiendi mentitur Vanus q sūm
cā uel utilitate mentitur Et compā cōr istius
vñd mendaciter eius mē. Itē mendax. quod
mutabil vñ appha Omnis homo mendax humilitate
ūbū tractans bñb in li de gradibus humilitate
dic. quid est omis homo mendax omis infirmus
omis hō miser et impotens qui nec se nec alium
saluare possit Sic dz fallax equus ad saluē non
q equus aliquē fallat h q is seipm fallit qui in
fortitudine eius confidit Sic omis nō possit sua
.i. fragil et mutabil a quo salus nō possit sua
aliena sperari qñ potius malecōne incurat qui
spem suam in homine ponit **N**eminem excipit
appha ne quē decipiat sciens q omis peccauerunt
et egent glia dei Non se excipit appha a comuni
miseria. ne excipiat a misericordia.

Mendiculus la lū. paup tenuis a mendicis diuatur
et dz mendiculus ca cū ex toto paup q mendiculus
q mos erat antiquitus egenū os claudere et mē
nū extendē quali manu dicere ul q manu pñt
re q aū dz mendiculus q mēse diuitis cupidis uel
dicus q minus degens q minus habet vñ mendic
eth est Et hinc h mendiculus ratis Vel mendic
dz a mēne qd e defectus. et dico cis q defectus
um uoce ūl signis dicens h potius e ethimol
a mendiculus dz mendico cas cui care. i. hñt
cibū querere ul quocūq alio mō. h ponit simp
p acquirere vñ h et h mendicabil et h le. et mē
dicabiliter. et hoc mendicabiluz li. i. locus mē
tancum Mendico in pñma significacōne e mē
sed translatiue acceptum est actiuū li sim. i.
Mendosus a menda diuatur h mendosus li
maculosus sordidus spurtus tursip. i. maculose tu
dax in ūbis vñ mendose adūbiū. i. maculose tu
piter mendaciter Oracius in epy falsus mendosus
uat et mendax infamia taret que nñ mendosus
Mene. i. defectus vñ apud hebreos luna. i. luna
ne q singul mensibus deficiat et sic mene. i. luna
meniu mensibus q muniā q muniā a muniōne
Et sunt menia pñe muni ciuitatis a muniōne
abusue dicuntur menia omia edificia ciuitatis
scribitur per os menia.

Menianū m. a mēia diuatur h menianus colliga
riū q menibus solet addi vel menianus colliga
crassi in foro pñcit materias ut essent loca in q
bus spectantes insisterent que ex nomine pñent
nia appellata sunt hec et solaria dñz quia pñent
soli Et inde inoleuit postea consuetudo ut menia
domibus adiacerent vñ meniatas ta ti. i. menia
nis ornatus et preparatus.

Meniatas a menia dz meniatas ta ti. i. menia
circūdatus uel constructus uel abundans

Menio is iui. i. menia construere ul menibus

ad fallaciam non
et ideo ead illud
est quia possu
endo. Possuimus
supponi non em
ma vide ead m

Menonides. menon fuit filius aurore rex ori
entalis vñ menonius nia nū hic in troiano pe
nit bello fauile rogi cuius mutare sunt in aues.
que ab eo dñe sunt menonides. Hec cateruatum
ex egipto ad ilium uolare dñz iuxta menonides
sepulchro Et inde eas ilienfes menonides uocant
Quo autē anno ad ilium ueniunt et cū biduo ē
cū uolauerint tertia die ineuntes pugnaz uicissim
se uingibus et rostris dilacerant. et corripit ni.

Mens a menū dñz h mens tis et cōponit cū a et
dñz amens et cū de et dñz demens et preuidet mens
futura vide in memoria h hūg. Pap dicit. mens
uocatur q emineat in anima uel q meminit.

Mensa se. ppe paupm ē Et dñz a mene qd ē de
fectus multa enim solent ibi deficere vñ a defcū
rei dñz Sz tabula diuittū est. qñ tenabula q tenet
multa ul mensa dñz qñ mensurata q mensuratum
res ibi ministrantur qñ comesta a comedo dis et a
mensa diuatur h et h mensalis et h le ad mām
mensalis In mensa lis. i. mantile et producit sa.

Mensalis In mensa uide
mensculus li dimi. puus mensis
mens a mene qd ē luna dñz h mensis sis qz h
lunaciones olim mses fuerunt distincti sicut dicit
in qñtilis q autē dñz mensis. i. mene saltus et h ē.
Quot autē dies mensis. i. mene saltus et h ē.
Declatur Junius aprilis septēq nouēq tricenōs
Plus unū reliqui h habet febr octo uicenos Cui
h bisextus fuerit supadditur unus. Si autē uis
sare que sit pma lā cuiuslibet mensis Et eadē
in qua feria semp quilibet mensis intret disc hūc
uiss A dñz de ge bat ex go ci flos a dri fef. In h
si ita q pma pmo. et secūda secūdo. 22. sumpro
inico a ianuario. uerbi gracia. A est prima silba
ihus iñus et defuit ianuario vñ pma lā ianua
rij ē a Et sic de alijs Et scias q mens nona dñz
et olim erat apud romanos

Mensor a meior metris mensus sum dicitur h
mensor mensoris qui mensurat. zach ij c In ma
nu eius funiculus mensoz

Mensorium a mensa dñz h mensorium nñ quod
est in mensa ut mantile et uas escarium
mensorium. a mense diuatur h mensorium rui qd
solet euenire h mense uel circuitū lune sicut dolor
capitis et pfluuium sanguinis mulieris ppe men
strua sunt supfluus sanguis mulieris dñz a circui
tu mens ul lune quo solet h euenire pfluuium
hec et mulieba dñz. qz sola mulier animal men
struale ē. Cuius cruozis cōtractu fruges nō gmināt
aescunt multa moriunt herbe amittunt arbores
fructus ferrum rubigo corrumpit nigrescunt gra
na Si qui canes inde ederint in rabiem efferuntur
Glutiniū olfati qd nec ferro nec aliquo dissoluit
cruore. ipo polluti sponre dispergitur vñ h et h
ad mensurū et h le. qd patitur mensurū ul pñes
tus ra tñ. i. mensuratus sa sum et mensura
ciens Itē a mensis dñz mensurus na nū et men
struus a um in eodem sensu vide in tertia pre in
tractatu possessuoz defeniciuz in nus Greg in
omet qñquagesime luna in sacro eloquio pro de
fectu ponitur carnis q dñ mensuris momentis
decreuit. defectum nature mortalitatis designat.

Mensula sile dimi pñ correpta parua mensa
mensura a meior tiris dñz h mensura re. i. res a
liquo suo mō uel tpe conscripta ul mensura est
qdqd pondere capacitate longitudine latitudine
altitudine animoz finitur Hoc autē ē corpis
aut tps corpis ut hominū lignoz columpnaz et
similiū. Longitudo ul breuitas tps ut horaz diez
annoz. ppe autē mensura dñz qz ea meciatur ali
quid ut una amphora Et a mensura diuaf mē
suro ras rai vñ mensuratus ra tuz et mēsuratum
adibitū Et ē actiū mensuro tuz omibz suis cō
positis h hūg Itē ead dicit ppe autē mensura
uocata est quia ea fruges mensurantur atqz fru
mentum. i. humida et sicca

Mensurus exponitur in menstruum.
mensa sa sum In meior tiris exponitur
enta herba odorifera. est. De qua macez Trica
canis morsum supaddita cū sale curat.

Mentatus ra tum in mentū est
mentoz a mens dñz mentoz tiris titus tiri. i. cō
tra mentez ire et dicere. scilicet aliter dicere q in
mente existimare siue uey dicat siue non. vñd et
dicendo uey pñ quis mentiri. et dñdo falsuz pñ nō
mentiri Itē inter mendaciū et mentiri est dñā.
sicut dixi in mēdaciū Et scias q mentiri et falsuz
dicere hñt se ut excedencia et excessa. qz nō oīs
qui mentitur dicit falsum pmo alñ dicit uey licet
ipe intendat dicere falsum Et econūso nō omīs
qui dicit falsuz mentitur pmo aliqñ credit dicere
uey licet dicat falsum Ergo qui mentitur semper
fallit uoluntate licet qñq fallatur in facti iitate.
et ido semp peccat Qui uero dicit falsuz nō semp
peccat Aliqñ eniz dicit falsuz cū intencōne fallen
di Et tunc ē pñ et mendaciū Aliqñ eiaz falsuz
et credit dicere uey et tūc si adhibuit diligenciaz
debitā non peccat. sin autē peccat saltē uenialiter
Qui autē dicit mendaciū semp peccat Et scias q
dicere falsum ē dicere aliquid ita eē qd non ē ita
non distincto utq intendat dicere uey ul falsum.

Mentia a moneo nes dñz h mentū ti qñ momētū
qz semp ē in motu uel dñz men qz inde mandibu
le oriant uel qz ibi iungunt vñ mentosus sa suz
et mentatus ra tñ. i. habens magnum mentum.
Meo as aui are. i. manare decurrere fluere vñ h
meatus tus. et h et h meabilis et h le Oeo com
ponit cū con et dñz cōmeo as. i. simul meare Itē
cū circū et dñz circūmeo eas Itē cū de et dñz demeo
as Itē cū p et dñz pmeo as Itē cū re et dñz remeo
as Itē cū trans et dñz transmeo as ultra meare
Oeo as neutz est cum omnibus suis compositis

Meraca a merax dñz h meraca ce quedaz porcio

de vino ad uictatū cerebri purgandū vñ meracius
ca. cū. i. purgatorius et pō pñl. phus Antichitas

Meraculus a merax. **M**elior forbere meracas.
dī meraculus la lū. aliquatūli merax et hoc me
raculū li quedā pocō d uino fca idē qd meraca.

Merax a merus qd ē purus dī merax acis. ge
omīs. i. purus. clarus. defecatus. Et compaē mer
cior iſſimus vñ meraciter eius ſſime adūbiū et h
meracitas tatis puritas claritas vñ deus xxxij c.
Et ſanguinem uue biberent meraciſſimum

Meracius a mercoz caris dī h meracius tus ce
tus multoz uendendū ul' emendū uel locus ubi
uenditur et emitur. ezech. xxvij. Et auro qd ppo
ſuunt in mercatu ſuo Et hoc meracū ti. i. res q
uenditur uel emitur Et ponitur qñq p mercatu

Mercedarius a merces et do das cōponit merce
darius nī ſuus ul' aliū q diſtribuit pecuniā ſub

Mercedonius a merces et dono as cōponit **M**ercedo
mercedonius nī dñs q ſoluit mercedem oparijs ſuis

Mercedula le dimi. pua merces et cori du. Quo
modo autem formetur mercedula dixi in apicula.

Mercedarius nī. pñio conductus ſcilz qui accipit
mercedem Idem et baro q fortis ē in laboribus A
bari qd est gñs. i. fortis Cui contrarius est leuis

.i. infirmus Et ē ſcribendū p vnū n q diuatur a
merces dis. et d mutatur in n Quidam tñ dñt q
d mutaf in duo n et dī mercedarius h eos qua
lis mutacō fit ſepe. ut a ſedeo dicē ſella ubi d in
duo l mutaf et cēdo ceſſi in duo s mutaf h pñs
dictū magis placet michi vñ de eciam in queſtor

Merces a mercoz uel merx cis dī merces cedis p
mū uel pñum. h pñū cū par p pari datur. merces
cū minus Et ſcias q aug in ſimone d cōſiſſione
pauli. de mercede eterna dicat. opus cū ſine merces
ſine ſine ſiam oparius deſiceret in uia niſi atten
deret qd accepturus eſſet Idō iacobus dic Omne
gaudiū exiſtimate frēs mei cū in tēptacōnes uari
as incidetis Omne. i. plenū et pfectū intellige q
ut dicat gñs cōſideracō pñij minuit uim flagelli.

Mercedula cule dimi parua merx

Mercedius a merces et dico cis componitur h mē
dius dī ppter mercedem dicens. i. loquens.

Mercedonium A merx cis dī h mercedonium
nī. idem qd merx uel res que de una patria por
tatur ad aliam ut carius uendatur

Mercoz a merx cis dī mercoz caris catus ſuz ca
ri. i. uendere uel emere nundinare unde h mētoz
h mercoz h et hoc mercabilis et hoc le

Mercurialis a mercurius dī h et h mercurialis et
hoc le Res mercurij pñens ad mercuriū Inueni
tur h mercurialis p pño nomine cuiusdam uiri.

Mercurius mercuriū cōponitur cū hños quod ē
dñs et dī h mercurius nī deus mētoz vñ mētoz
us qī mētoz hños. i. dñs Et interpretat ſmo uel
eloquencia nā mētozibz maxie neceſſaria ē affa
bilicas uel mētoz qī mētoz chere. i. aue Illi e
nim ad rez uenaliū cōmpcōne pace ſalutacōis
alliciunt Vel mētoz qī medius currens q ſmo
medius currat inter auditorem et loquentē unde
et hñes grece dī. i. interpres Et ſm hoc bene dī
deus mētoz q inter ementes et uendentes ſmo
est medius Idō fingitur habere pēnas q cito diſ
cuzit q cito exit ab ore loquentis replet aures au
dientis. mētoz dī q p ſmonē oīa cogitata enūci
at

Merda de. uel h merdū dī dī a merus. **M**eritū
a um p contrariū q nō ſit mera uel dī a merus

qd est diuiſio uel pars q ſtercus in digeſtione ol
uiditur ab eo qd incorpatur et p ſecellum emeti
tur Et inde turpia diuata h merdula le dimi. Et
merdoſus ſa ſum et h mēdoſitas tatis et mēdo das
dauī. mēda inqñare ſtercorare. Et ē actiō cū oībz
ſuis cōpoſit et cōponit mēdoſer ra u mēdo ſerens
a u

Merenda. merus a u cōponitur cū edendus a u
et dī h merenda de cibis q in nona ſumit Idem
et antecennia et dī ſic q merere edenda. q tñc pu
rus panis datur de conſuetudine. ul' cōponitur a
meridies et edenda Inde merenda qī poſt meri
diem edenda Et inde h merendula le dimi et me
rendo das. merendam ſumere. qī poſt meridiem
ſumere uel edere Et eſt tractū a nona quo tempe
romani uocabantur ad cibos.

Mereo res. i. dolere flere Sed pñe merere ē cū h
lenco dolere et caret pñito et ſupplecione pñito
et ſuſ. Omne enīz ūbū qd caret pñito caret ſuſ
et pñicio pñito tempis et futuri in rus h nō cō
iuitur Idem inuenitur mereo res nū meritiū et
mercoz eis deponens in ead ſignificacōe ſez mēto
qd luciani. Nota q antiq dicebant mereo res nū
ubi nos dicimus mercoz mereris Et ita ueroz
nū et mereo p dolere. concidebant in ead ueroz
in pñti qñis dñā ibi eſſet in tempe q merere p
dolere pñiam prod h aliud merere ſez mētoz
Ode mea merentē faciunt mala plura merentē
tñ q illa dñā non erat nota oībz dolere tñc
tici modniores cā dñe ad mereo pro dolere tñc
nunt mēto p acquirere in pñti et in oībz merentē
que ſequuntur litteraturam pñtis Et merentē
illud in ūbū deponens et deſerunt ei ſupplecione
pñiti et dñeunt mētoz resis meritiū ſum pñiti
ūo dicti ūbū tñeunt ſez merui illi q in pñito
nulla eſt cōſciencia ſiam merui illi q dolere caret
pñito et ſupplecione pñiti Non enim dicimus
meritiū ſum ut quidā uoluerunt. q meritiū non ſit
nomen ē et non pñitiū. Licet ergo merui tñ ad dñm
pñitiū huius ūbū deponens mētoz tñ ad dñm
dum q fuit pñitiū illius ūbū qd fuit meritiū
mētoz ſic faciendū ē dñm mētoz resis meritiū
ſū ul' merui meritiū es ul' merui illi q in pñiti
ueniatur mereo res in pñti et in eius ſequacōne
attribuendum ē antiquitati Si ſz h inueniatur mē
oz h q olim fuit paſſiū eius ſiz h meritiū meritiū
eſt antiquitati **M**erit ſcias q merui et meritiū
ponens ſignant paſſionem h ad modū meritiū
Quia ergo ſignant paſſionē hñt cōſtruccōne a
paſſiūoz Cū abſcō enim cōſtruccōne ad modū accō
ul' ab pñone h q illa ſignant ad modū accō
Idō hñt cōſtruccōne actiūoz Cōſtruccōne enim
cū actiō ut mereo uel merui premium a te

Mereo res meritiū ſum ūbū deponens Idem
ſez merito acquirere uel luciani Et cōponitur
cū con et dī cōmercoz resis. demereoz resis. i. ualde
mereri uel non mereri quaſi deoſum a merito ad
uel fieri. pmercoz resis qī p aliquo mereri Et eſt
deponens cū oībz ſuis cōpoſitis et eſt ſecundū
coniūg. vñ de eciam in mereo mereris.

Meretrice. merces componitur cū mētoz cas et dī
h meretrix cis ſez ſcoztū ſez p mercede hominū
tricans. i. impediens ul' decipiens uel ſimpli diu
tuz a mercoz caris q mētoz pñum libidinis vñ

qd est diuiſio uel pars q ſtercus in digeſtione ol
uiditur ab eo qd incorpatur et p ſecellum emeti
tur Et inde turpia diuata h merdula le dimi. Et
merdoſus ſa ſum et h mēdoſitas tatis et mēdo das
dauī. mēda inqñare ſtercorare. Et ē actiō cū oībz
ſuis cōpoſit et cōponit mēdoſer ra u mēdo ſerens
a u

Merenda. merus a u cōponitur cū edendus a u
et dī h merenda de cibis q in nona ſumit Idem
et antecennia et dī ſic q merere edenda. q tñc pu
rus panis datur de conſuetudine. ul' cōponitur a
meridies et edenda Inde merenda qī poſt meri
diem edenda Et inde h merendula le dimi et me
rendo das. merendam ſumere. qī poſt meridiem
ſumere uel edere Et eſt tractū a nona quo tempe
romani uocabantur ad cibos.

Mereo res. i. dolere flere Sed pñe merere ē cū h
lenco dolere et caret pñito et ſupplecione pñito
et ſuſ. Omne enīz ūbū qd caret pñito caret ſuſ
et pñicio pñito tempis et futuri in rus h nō cō
iuitur Idem inuenitur mereo res nū meritiū et
mercoz eis deponens in ead ſignificacōe ſez mēto
qd luciani. Nota q antiq dicebant mereo res nū
ubi nos dicimus mercoz mereris Et ita ueroz
nū et mereo p dolere. concidebant in ead ueroz
in pñti qñis dñā ibi eſſet in tempe q merere p
dolere pñiam prod h aliud merere ſez mētoz
Ode mea merentē faciunt mala plura merentē
tñ q illa dñā non erat nota oībz dolere tñc
tici modniores cā dñe ad mereo pro dolere tñc
nunt mēto p acquirere in pñti et in oībz merentē
que ſequuntur litteraturam pñtis Et merentē
illud in ūbū deponens et deſerunt ei ſupplecione
pñiti et dñeunt mētoz resis meritiū ſum pñiti
ūo dicti ūbū tñeunt ſez merui illi q in pñito
nulla eſt cōſciencia ſiam merui illi q dolere caret
pñito et ſupplecione pñiti Non enim dicimus
meritiū ſum ut quidā uoluerunt. q meritiū non ſit
nomen ē et non pñitiū. Licet ergo merui tñ ad dñm
pñitiū huius ūbū deponens mētoz tñ ad dñm
dum q fuit pñitiū illius ūbū qd fuit meritiū
mētoz ſic faciendū ē dñm mētoz resis meritiū
ſū ul' merui meritiū es ul' merui illi q in pñiti
ueniatur mereo res in pñti et in eius ſequacōne
attribuendum ē antiquitati Si ſz h inueniatur mē
oz h q olim fuit paſſiū eius ſiz h meritiū meritiū
eſt antiquitati **M**erit ſcias q merui et meritiū
ponens ſignant paſſionem h ad modū meritiū
Quia ergo ſignant paſſionē hñt cōſtruccōne a
paſſiūoz Cū abſcō enim cōſtruccōne ad modū accō
ul' ab pñone h q illa ſignant ad modū accō
Idō hñt cōſtruccōne actiūoz Cōſtruccōne enim
cū actiō ut mereo uel merui premium a te

Mereo res meritiū ſum ūbū deponens Idem
ſez merito acquirere uel luciani Et cōponitur
cū con et dī cōmercoz resis. demereoz resis. i. ualde
mereri uel non mereri quaſi deoſum a merito ad
uel fieri. pmercoz resis qī p aliquo mereri Et eſt
deponens cū oībz ſuis cōpoſitis et eſt ſecundū
coniūg. vñ de eciam in mereo mereris.

Meretrice. merces componitur cū mētoz cas et dī
h meretrix cis ſez ſcoztū ſez p mercede hominū
tricans. i. impediens ul' decipiens uel ſimpli diu
tuz a mercoz caris q mētoz pñum libidinis vñ

qd est diuiſio uel pars q ſtercus in digeſtione ol
uiditur ab eo qd incorpatur et p ſecellum emeti
tur Et inde turpia diuata h merdula le dimi. Et
merdoſus ſa ſum et h mēdoſitas tatis et mēdo das
dauī. mēda inqñare ſtercorare. Et ē actiō cū oībz
ſuis cōpoſit et cōponit mēdoſer ra u mēdo ſerens
a u

Merenda. merus a u cōponitur cū edendus a u
et dī h merenda de cibis q in nona ſumit Idem
et antecennia et dī ſic q merere edenda. q tñc pu
rus panis datur de conſuetudine. ul' cōponitur a
meridies et edenda Inde merenda qī poſt meri
diem edenda Et inde h merendula le dimi et me
rendo das. merendam ſumere. qī poſt meridiem
ſumere uel edere Et eſt tractū a nona quo tempe
romani uocabantur ad cibos.

Mereo res. i. dolere flere Sed pñe merere ē cū h
lenco dolere et caret pñito et ſupplecione pñito
et ſuſ. Omne enīz ūbū qd caret pñito caret ſuſ
et pñicio pñito tempis et futuri in rus h nō cō
iuitur Idem inuenitur mereo res nū meritiū et
mercoz eis deponens in ead ſignificacōe ſez mēto
qd luciani. Nota q antiq dicebant mereo res nū
ubi nos dicimus mercoz mereris Et ita ueroz
nū et mereo p dolere. concidebant in ead ueroz
in pñti qñis dñā ibi eſſet in tempe q merere p
dolere pñiam prod h aliud merere ſez mētoz
Ode mea merentē faciunt mala plura merentē
tñ q illa dñā non erat nota oībz dolere tñc
tici modniores cā dñe ad mereo pro dolere tñc
nunt mēto p acquirere in pñti et in oībz merentē
que ſequuntur litteraturam pñtis Et merentē
illud in ūbū deponens et deſerunt ei ſupplecione
pñiti et dñeunt mētoz resis meritiū ſum pñiti
ūo dicti ūbū tñeunt ſez merui illi q in pñito
nulla eſt cōſciencia ſiam merui illi q dolere caret
pñito et ſupplecione pñiti Non enim dicimus
meritiū ſum ut quidā uoluerunt. q meritiū non ſit
nomen ē et non pñitiū. Licet ergo merui tñ ad dñm
pñitiū huius ūbū deponens mētoz tñ ad dñm
dum q fuit pñitiū illius ūbū qd fuit meritiū
mētoz ſic faciendū ē dñm mētoz resis meritiū
ſū ul' merui meritiū es ul' merui illi q in pñiti
ueniatur mereo res in pñti et in eius ſequacōne
attribuendum ē antiquitati Si ſz h inueniatur mē
oz h q olim fuit paſſiū eius ſiz h meritiū meritiū
eſt antiquitati **M**erit ſcias q merui et meritiū
ponens ſignant paſſionem h ad modū meritiū
Quia ergo ſignant paſſionē hñt cōſtruccōne a
paſſiūoz Cū abſcō enim cōſtruccōne ad modū accō
ul' ab pñone h q illa ſignant ad modū accō
Idō hñt cōſtruccōne actiūoz Cōſtruccōne enim
cū actiō ut mereo uel merui premium a te

Mereo res meritiū ſum ūbū deponens Idem
ſez merito acquirere uel luciani Et cōponitur
cū con et dī cōmercoz resis. demereoz resis. i. ualde
mereri uel non mereri quaſi deoſum a merito ad
uel fieri. pmercoz resis qī p aliquo mereri Et eſt
deponens cū oībz ſuis cōpoſitis et eſt ſecundū
coniūg. vñ de eciam in mereo mereris.

Meretrice. merces componitur cū mētoz cas et dī
h meretrix cis ſez ſcoztū ſez p mercede hominū
tricans. i. impediens ul' decipiens uel ſimpli diu
tuz a mercoz caris q mētoz pñum libidinis vñ

qd est diuiſio uel pars q ſtercus in digeſtione ol
uiditur ab eo qd incorpatur et p ſecellum emeti
tur Et inde turpia diuata h merdula le dimi. Et
merdoſus ſa ſum et h mēdoſitas tatis et mēdo das
dauī. mēda inqñare ſtercorare. Et ē actiō cū oībz
ſuis cōpoſit et cōponit mēdoſer ra u mēdo ſerens
a u

Merenda. merus a u cōponitur cū edendus a u
et dī h merenda de cibis q in nona ſumit Idem
et antecennia et dī ſic q merere edenda. q tñc pu
rus panis datur de conſuetudine. ul' cōponitur a
meridies et edenda Inde merenda qī poſt meri
diem edenda Et inde h merendula le dimi et me
rendo das. merendam ſumere. qī poſt meridiem
ſumere uel edere Et eſt tractū a nona quo tempe
romani uocabantur ad cibos.

Mereo res. i. dolere flere Sed pñe merere ē cū h
lenco dolere et caret pñito et ſupplecione pñito
et ſuſ. Omne enīz ūbū qd caret pñito caret ſuſ
et pñicio pñito tempis et futuri in rus h nō cō
iuitur Idem inuenitur mereo res nū meritiū et
mercoz eis deponens in ead ſignificacōe ſez mēto
qd luciani. Nota q antiq dicebant mereo res nū
ubi nos dicimus mercoz mereris Et ita ueroz
nū et mereo p dolere. concidebant in ead ueroz
in pñti qñis dñā ibi eſſet in tempe q merere p
dolere pñiam prod h aliud merere ſez mētoz
Ode mea merentē faciunt mala plura merentē
tñ q illa dñā non erat nota oībz dolere tñc
tici modniores cā dñe ad mereo pro dolere tñc
nunt mēto p acquirere in pñti et in oībz merentē
que ſequuntur litteraturam pñtis Et merentē
illud in ūbū deponens et deſerunt ei ſupplecione
pñiti et dñeunt mētoz resis meritiū ſum pñiti
ūo dicti ūbū tñeunt ſez merui illi q in pñito
nulla eſt cōſciencia ſiam merui illi q dolere caret
pñito et ſupplecione pñiti Non enim dicimus
meritiū ſum ut quidā uoluerunt. q meritiū non ſit
nomen ē et non pñitiū. Licet ergo merui tñ ad dñm
pñitiū huius ūbū deponens mētoz tñ ad dñm
dum q fuit pñitiū illius ūbū qd fuit meritiū
mētoz ſic faciendū ē dñm mētoz resis meritiū
ſū ul' merui meritiū es ul' merui illi q in pñiti
ueniatur mereo res in pñti et in eius ſequacōne
attribuendum ē antiquitati Si ſz h inueniatur mē
oz h q olim fuit paſſiū eius ſiz h meritiū meritiū
eſt antiquitati **M**erit ſcias q merui et meritiū
ponens ſignant paſſionem h ad modū meritiū
Quia ergo ſignant paſſionē hñt cōſtruccōne a
paſſiūoz Cū abſcō enim cōſtruccōne ad modū accō
ul' ab pñone h q illa ſignant ad modū accō
Idō hñt cōſtruccōne actiūoz Cōſtruccōne enim
cū actiō ut mereo uel merui premium a te

Mereo res meritiū ſum ūbū deponens Idem
ſez merito acquirere uel luciani Et cōponitur
cū con et dī cōmercoz resis. demereoz resis. i. ualde
mereri uel non mereri quaſi deoſum a merito ad
uel fieri. pmercoz resis qī p aliquo mereri Et eſt
deponens cū oībz ſuis cōpoſitis et eſt ſecundū
coniūg. vñ de eciam in mereo mereris.

Meretrice. merces componitur cū mētoz cas et dī
h meretrix cis ſez ſcoztū ſez p mercede hominū
tricans. i. impediens ul' decipiens uel ſimpli diu
tuz a mercoz caris q mētoz pñum libidinis vñ

qd est diuiſio uel pars q ſtercus in digeſtione ol
uiditur ab eo qd incorpatur et p ſecellum emeti
tur Et inde turpia diuata h merdula le dimi. Et
merdoſus ſa ſum et h mēdoſitas tatis et mēdo das
dauī. mēda inqñare ſtercorare. Et ē actiō cū oībz
ſuis cōpoſit et cōponit mēdoſer ra u mēdo ſerens
a u

Merenda. merus a u cōponitur cū edendus a u
et dī h merenda de cibis q in nona ſumit Idem
et antecennia et dī ſic q merere edenda. q tñc pu
rus panis datur de conſuetudine. ul' cōponitur a
meridies et edenda Inde merenda qī poſt meri
diem edenda Et inde h merendula le dimi et me
rendo das. merendam ſumere. qī poſt meridiem
ſumere uel edere Et eſt tractū a nona quo tempe
romani uocabantur ad cibos.

Mereo res. i. dolere flere Sed pñe merere ē cū h
lenco dolere et caret pñito et ſupplecione pñito
et ſuſ. Omne enīz ūbū qd caret pñito caret ſuſ
et pñicio pñito tempis et futuri in rus h nō cō
iuitur Idem inuenitur mereo res nū meritiū et
mercoz eis deponens in ead ſignificacōe ſez mēto
qd luciani. Nota q antiq dicebant mereo res nū
ubi nos dicimus mercoz mereris Et ita ueroz
nū et mereo p dolere. concidebant in ead ueroz
in pñti qñis dñā ibi eſſet in tempe q merere p
dolere pñiam prod h aliud merere ſez mētoz
Ode mea merentē faciunt mala plura merentē
tñ q illa dñā non erat nota oībz dolere tñc
tici modniores cā dñe ad mereo pro dolere tñc
nunt mēto p acquirere in pñti et in oībz merentē
que ſequuntur litteraturam pñtis Et merentē
illud in ūbū deponens et deſerunt ei ſupplecione
pñiti et dñeunt mētoz resis meritiū ſum pñiti
ūo dicti ūbū tñeunt ſez merui illi q in pñito
nulla eſt cōſciencia ſiam merui illi q dolere caret
pñito et ſupplecione pñiti Non enim dicimus
meritiū ſum ut quidā uoluerunt. q meritiū non ſit
nomen ē et non pñitiū. Licet ergo merui tñ ad dñm
pñitiū huius ūbū deponens mētoz tñ ad dñm
dum q fuit pñitiū illius ūbū qd fuit meritiū
mētoz ſic faciendū ē dñm mētoz resis meritiū
ſū ul' merui meritiū es ul' merui illi q in pñiti
ueniatur mereo res in pñti et in eius ſequacōne
attribuendum ē antiquitati Si ſz h inueniatur mē
oz h q olim fuit paſſiū eius ſiz h meritiū meritiū
eſt antiquitati **M**erit ſcias q merui et meritiū
ponens ſignant paſſionem h ad modū meritiū
Quia ergo ſignant paſſionē hñt cōſtruccōne a
paſſiūoz Cū abſcō enim cōſtruccōne ad modū accō
ul' ab pñone h q illa ſignant ad modū accō
Idō hñt cōſtruccōne actiūoz Cōſtruccōne enim
cū actiō ut mereo uel merui premium a te

Mereo res meritiū ſum ūbū deponens Idem
ſez merito acquirere uel luciani Et cōponitur
cū con et dī cōmercoz resis. demereoz resis. i. ualde
mereri uel non mereri quaſi deoſum a merito ad
uel fieri. pmercoz resis qī p aliquo mereri Et eſt
deponens cū oībz ſuis cōpoſitis et eſt ſecundū
coniūg. vñ de eciam in mereo mereris.

Meretrice. merces componitur cū mētoz cas et dī
h meretrix cis ſez ſcoztū ſez p mercede hominū
tricans. i. impediens ul' decipiens uel ſimpli diu
tuz a mercoz caris q mētoz pñum libidinis vñ

et in d metallicus ca cu Et scias q qñq huiusmo
di nomina complexiua ut es et metallū sunt no
mina gñalia qñq spālia put sunt gñalia in utro
q numero dedinantur q multe sunt species eris
et metalloz. put sunt spālia dedinantur in singu
lari numero tantū ut aurū et ferrum zc.

Metamorphosis a meta qd ē trans et morpho
sis qd est mutacō et ppe sube cōponitur h meta
morphosis sis uel metamorphoseos. i. tñsmutacō
vñ in titulo ouidiano Incipit lib metamorphose
os Pñt tamen ibi esse due pres p appōne ut Inci
pit libet metamorphoseos. i. de mutacione sube.
Greci enim carentes ablatiuo. grñ ponunt p eo.
constructū cū ppositione ad modum ablatiuū.

Metaphora exponit in quarta pre in c d tropis
Metaplasimus ē tñsformacō uel lzē in lzām uel
silbe in silbām Et ut breuiter eius significacō ap
atur Metaplasimus dī barbarissimus figura. i. aliq
zōnabili cā in metro ul' prosa factus. Huius xim
sunt spēs d qbus in qzta pre in c d metaplasmo

Metarpus a metoz aris h metarpus pi. i. caltror
etachesis exponitur in quarta pre Metaror
in capitulo de metaplasmo

Metator a metoz aris dī hic metator toris qui
caltra designat Et prod pñl tam in nō q in grō
Metatus ta tñ. In metoz metaris est

Metaxarius meta componitur cū taxo et dī hic
metaxarius rñ. i. qui in foro inponit rebus que
uendunt metā precij Idem licitator et taxator dī

Metellus a meto tis dī hic metellus h mēenari
Meticulosus In meticolus est **M**us qui metit
Meticolus a metus dī meticolus la lum penul

Metoz tiris titus ul' mensus sum metri. i. men
surare unde mensus sa sum qd aliqñ accipitur in
passiua significacōne scilz p mensuratus Metoz

componitur cōmedior tiris dimeciōz tiris emeciōz
tiris vñ emensius sa sum remeciōz tiris Metoz et

eius cōposita sunt deponenda et faciunt preteritū
in titus h frequencius in sus vñ. mensus ē terraz

Et sup in titū h frequencius in sum Et hz quinq
pticipia unū pñtis et pñtis impfcti scz mediens

Et duo pñtis pñtis et plusqñpñtis scilz metitus
et mensus Et duo futuri scz metiturus A metitū

metitu Et mensurus a mensum su addita rus Et
h eciam in cōpositis accidit Et pō pñmaz meciōz

vñ ozat in epi. metiri se quēq modulo suo ac pe
de vñ est. i. cōueniens Sz meto tis eam cor. vñ

metitur qñ uenit a meciōz tiris pñmam cor h pñl
pō h qñ uenit a metoz teris tere titur cor pñmaz

et mediam Xv. Dic metoz et metitur. metitur me
ciōz affert Et scias q futuz indicatui de meciōz

inuenitur in bor vñ in ps Letabor et partiboz sic
cimā et cōuallem tabinaculoz metiboz. sicut dixi

in tercia pre ubi egi de pñtis quarte cōiugacōis
Metis titis se ge dī a mitto tis Et dī metis qui

libet locus fetorem de se emittens vel ut dicit se
uius metis ē ppe fetoz terre qui ex aquis sulphu

reis nascitur Et in siluis plurimuz nascitur et ha
bundat p densitate arboz vñ plus Gulture sul

phureas lente exhalantem metites
Metitur a metoz cor pñl h a meciōz eam prod

Metitus ta tñ uide in meciōz **M**uide in meciōz.
Meto tis messui sum dī a meciōz tiris Et ē me

tere secare et ppe segetes colligere unde messus sa
sum et h messio onis Meto componitur de meto.

tis unde dñs per prophetaz demetā postenōia tua
Emeto tis in eoz sensu. i. destituere abscondere
desecare Meto cū omnibus suis cōpositis ē acti
et facit preitū in sui et supinū in sum et cor m.
unde prosper Quod serimus metimus qd damus
accipimus h meta te pducit pñmaz Xv Cum tua

nura metis. uicinis parito metis.
Metodica a metodus qd est remedia secata
ta te. quedā spēs medicine que remedia secata
et carmina vñ metodici dñz hij qui nec elemtos

zōne obfuant nec tpa nec etates nec cās h solus
Metodus a meta qd ē cūctus Sz h metodus
uel alicuius rei finis uel terminus Sz h metodus

di. remedium ul' uia. vel potius finalis terminus
A meta et oda qd est finis cōpositū vñ aritmeti

in pñcipio topicor ppositū quidem negocij ē m
tod inuenire a qua poterimus filogizare de omi

pbleumate ex pñabilibus. uel metodus cōponi
tur a meta qd ē trans et oda uia In de metodus

.i. transuiū. i. breuis uia. ul' dialectica pñcipia uia
tue metodus qd ad omiūz metador pñcipia uia

habet Sola enim dialectica pñabiliter disposita
pñcipijs diū arciū et ē se ge metodus et cor pñl

Metonomia ē uelut quedam tñsminatio
qua dixi in quarta parte in c de tropis.

Metoz tiris ratus sum dī a meta Et est metari
terminare. terminū ponere et metam constituere ul'

locare Item metari idem est qd metiri. Sz metari
terre conuenit. metiri alijs rebus Et ppe metari

ē diuide caltra et assignare loca militibus in cal
tris. uel ponere caltra ul' mutare Et hic diuinar

a meciōz ul' moueo. qd autē dī meciōz cū omiūz
ago et h ē Et est ubiz deponens metoz in pñmam

suis cōpositis et pducit me vñ lucanus in agros et in
Audax hēspitios ueniam metatur in agros et in

de componitur caltrametator tiris.
Metreta a meciōz dī hec metreta te quedā men

sura uel metron grece latine dī mensura inde hec
metreta quedam mensura et est liquidior Et hec

et urna et amphora et quidq plus ul' minus p
pit mensura sit unde dici possit metreta. tam iōo

h spālitez sibi h nom assumptū qd sit mensura
feti nūj. i. denarij vñ et illud iōh capientes su

gule metretas binas ul' final Cadez dī et prod
Metricus a metz dī metricus ca **M**et et prod

cū unde ars metrica. que ē uel tractat de metris
ul' pñtens ad metra Et componitur bimetris. ca

ca cum. trimetricus ca cū. quozimetricus ca cū
iambimetricus ca cū. et corripit tri.

Metron uel metros grece latine dī mensura et polis
uitas cōponit h metropolis lis. Ciuitas ad cuius

mensuram alie ciuitates disponuntur scilz ubi dī
archiepūs vñ metropolitani na nū. dñs enim pio

chiepūs illius ciuitatis sic dñs Singul' enim pio
uincijs metropolitani pñment quoz auctoritatem

et doctrine ceteri epi subiecti sunt Et sine quibus
nil reliquis epi agere licet Sollicitudo enim ro

ul' puincie ei cōmissa est sicut dicit hug. ul' a me
tropolites formatur metropolitani de possessiōis

dicit ps in secundo ma. in tractatu de possessiōis
gentilia apur grecos in res desinencia. metra et

in a accipiunt nus cū in hanc formam ueniunt
ut metropolitans. metropolitani. uel metropolis

dī a matros qd est mater et polis qd est ciuitas
qī mater aliaz ciuitatū ul' sit ethimol et cor pñl

Nota h. q. metropolitani et archiepi id
sunt. Ibi non hnt iurisdiccionem in subditos suffra
ganeos suos nisi in casibus iure expressis. unde
sicut pmas pt punire et iudicare metropolitanu
n tñ suffraganeos eius nisi i casibus ita metropo
licanus pt punire ac iudicare suffraganeos suos n
tñ subditos eoz nisi in casibz Epi subsunt metro
politano. Et nichil pt statuere ul' disponē de hijs
que spectant ad cōnes statū puincie absqz metro
politano. Sicut nec econūso metropolitanus abs
qz consilio eoz. Sed spalia que pñent ad suos
epatus sicut archiepus in sua diocesi sine consilio
epoz ita et ipi epi licet pñt facere singuli in suis
epatibus sine consensu metropolitani. Sunt autē
ista. consecrare ecclesias et uirgines. ordinare den
cos. erigere altaria in ecclesia consecrata. Signare
baptizatos in fronte cū csmate. conficere csmā. re
conciliare solempniter penitentes. litteras dimisso
rias dare. Item inter subditos iudicare. Item ana
thematizare cū solempnitate. Itē diuidere unā ec
clesiam in duas. duas unire in unam. unam alteri
subicere. et nouas ecclesias erigere. Ex cā tamen
pt h facere non aliter. Et nichilominus requisito
consensu illoz quoz interest et si forte non obtē
t. Itē epalem synodū celebrare. reuētes ab
hēi reconciliare. Itē canonē late sine condē quo
ad suos subditos. h n dñt pñt ab inferioribz epo
et ita in apto ē dñā int epm et inferiores platos
Metropolitanus. in metropoli exponitur. 2.
uno ped. vñ ūs hexāter dñ ubi sunt sex pedes. 3.
ten metz dñ lāma pedū cōiūctio. Et h h metz
qñqz dñ ūsus qñqz constat ex duobus iambis. Itē
metz dñ quidquid mensura sillabaz pñitur ut in
ngnis. Et h quamlibet eius significacōnem cōpe
tentē dñ a metros qz mensuris pedum et sillabaz
fit mensurando sillabas longas et breues uel nu
metz sillabaz in cōstruccōne eius. Odetz cōponit
metz tra tū ubi sunt duo metra. trimeter tra
tū. pentameter tra tū. iambimeter tra tū. et pō
metz pñam naturaliter ut patet in hijs ūsibus.
Ambulat in tenebris errando clericus omnis Qui
sine metros lege. legenda legit.
Metuo tuis tui tuē. i. timere et caret supiñ fm
ulmū deberet tñ facere metutū ul' metuitū vñ h
metus tus. Et ē actiūū metuo et corz pñā. pñer
tu pauperiem xpo diuite non metuam. Et diffini
tur sic metus a iuristis. Metus est instanti ul' fu
turi piculi mentis trepidacō. Et h ps in viij libro
Actua spēs quid semp actū significat et facit ex
se passiuaz absqz duobus ūbis. metuo et metuo
timeo et timeo. Nec enim contrarias uocibus ui
dentur hē significacōnes. qñs eciaz ad sensus qñ
qz corpis pñencia ūba si quis alterius consideret
in actiuis uocibus passionem. et passiuis actionē
hēi inueniat. ut audio te. uido te. tango te. oñdo
tū me pati aliquid in ipso actu. Cū enim dico au
dio te. oñdo qz uocis tue actū patiunt aures me
e et contrario audioz a te dico cū uox mea agit
aliquid in aures tuas. Et subdit ps. uideoz a te. ē
passiuum. uideoz esse bonus deponens.
Mica a minutus ta tū dñ h mica ce. Et ē mica
tūz et cōmeditur. Et dñ sic qñ minuta cadens. Et
est et h. Vñd micatus ta tū contritus et in micas
diminutus et contractus. Mica eciam ponitur p

pane modico qui fit in curijs magnatorū uel in
monasterijs h prod pñam mica nomen sed mica
ūbū impatiui modi corz pñam. X. Clare phebe
mica dabitur tibi cum sale mica.

Michael elis. uel h michael in declina. interpretat
quis ut deus. Et qñs mire ūtutis aliquid agit
michael mitti phibetur ut ex ipso actu et nomine
detur intelligi q nullus pt facere qd facere pualz
deus ut dñt gē. Et idēco eid michaeli multa que
sunt mire ūtutis attribuuntur. Ipe eniz ut daniel
testatur in tpe añxpi confurget et p electis tāq
defensor et pñtor astabit. Ipe cū dracone et an
gelis eius pugnauit et ipos d celo eiciens uictoriā
magnam fecit. Ipe cū diabulo de moyse corpe al
trictus est ex eo qz diabolus eius corpus pñere
uellet ut ipm pro deo iudeoz pplus adoraret. Ipe
sanctorū animas recipit et in paradysum exultacōis
pouat. Ipe olim fuit pñceps sinagoge ut habet
dan x h nūc constitutus ē a dño in pñcipē ecclie
unde dñ esse de ordine pñcipū. Ipe ut dñ plagas
egipcijs dei impio intulit. mare rubū diuisit. pplū
p desertū duxit et in terraz pñmissionis introdux
it. Ipe inter sanctorū angeloz acies signifer xpi ha
betur. Ipe ad dñi iūsum antixpm interficiet in
monte oliueti in papilione et solio suo illo in lo
co circa quē dñs ascendit ad celos. Item in uoce
ipius archangeli michael mortui resurgent. Ipe
crucem. clauos. lanceam. et coronam spineam. in
die iudicii ut dñ pñtabit. uide in antixpīs.

Michaneutes tis mas ge. i. michanator uel pñ
ceps michanatorū. Et dñtur a michania.

Michania nie. i. ingeniositas vñ michanicus ca
micheas interpretat quis h uel. i. ingeniosus
quis ille qñ minatur samarie ob causam simula
chroz illo modo quo dñtur de helin. Quis ē iste
inuoluens sentencias in sermonibus imperitis.

Mico cas caui caret supino ad dñā huius ūbi
mingo qd facit mictū. Et accipitur micare in dua
bus significacōibus. scz p splendē et salire ascen
dere ul' tremere. Et componitur dimico cas caui. i.
pugnare. enico cas cui. i. ualē ul' sursum ul' extra
micare. i. splendē salire ascendē. Iero. in epla ad
paulinū vij c. Sontille emicant. Oico cas et eius
cōposita neutra sunt et faciunt pñerita in cui et ca
rent supinis pñer dimico qd facit pñeritū in caui.
et mutata ui in tū facit supinū in catū. si ūo sim
plex ul' alia eius cōposita h antiquitatē inuenian
tur facere pñeritū in aui facient et supinū in atum
sicut dñt hug. ps autē dñt qz mico cas facit mi
cui et sup debet facere mictū. Sed dubitacōis cā
qz mingo facit mictū. in usu non inuenitur qñs
ab eo ūbū cōpositū dimico cas caui facit et dimi
catū qñqz emico emicui faciat et corz pñam mico
vñ ouid de reme. Vitricus et gladijs et acuta di
coloz micolaris. i. fabulari.

Micet hasta.

Microcosmus. cosinus. i. mundus cōponitur cū
magalon quod ē longum ul' magnū et cū micrō
qd est minor ul' breuis vñ h magacosmus. i. ma
ior mūdus scz in quo uiuimus et h microcosmus
. i. minor mūdus scz homo qui dñ minor mūdus
minor. qz non constat ex quatuor elementis inte
graliter sicut maior mundus. Oundus ūo pñter
ex pñam similitudinē quā hz cū maiori mūdō
Micrologus a micros et logos fmo cōponitur
h micrologus logi qui breuiter loquitur uel qui

magnā rem annullare cupiens q̄i puā despiciendo
narrat vñ h̄ micrologiū gij. i. h̄uiloq̄ū et cor lo
Microsul micron interpretat̄ breuis siue minor
microscopus sibi mas ge. i. pusillanimitas Et cō
ponitur a micros et siche quod est anima
Mictū est sup̄ de mingo vide in mingo et mico
icturio ris ūbuz medicatū et formatur a mic
tu ultimo supino de mingo addita rio Et ponit̄
simpliciter p̄ mingere et cor̄ u ante ri Iuuenalis
Noctibus h̄ ponunt lecticas micturiunt hic.
Migale his pñl cor. animal ē natū ad deridendū
doloz rapax ingluuiosus sic diē glo leui xj.
Migma tis ge neu. et cor̄ a ante t Est aut̄ mig
ma ordem̄ cūz palea. p̄sa xxx. Et pulli asinoz q̄
opantur terram cōmixtū migma comedent. sicut
in area uentilatū ē vñ de diē glo interlinearis pull
asinoz. i. apli et apli uiri duces gregis qui ope
rantur terram. i. ecclesiam. uel unusquisq̄ corpus
suum ut fructificent. cōmixtū migma comedent.
.i. h̄istoriam cū spūali sensu Sicut in area scriptu
re uētilatū ē. i. examinātū a spū sancto Et ē spūal
ista expō Vel ad litteraz exponit̄ etiaz alia glo
vñ dicit cōmixtū migma. migma ē ordem̄ cū pa
lea Et scias q̄ inuenitur dan xij. smigma p̄ vn
gento et tunc s̄ est p̄ma littera. uide in s̄ littera
Migro migras. in transmigro gras est
Miles a mille d̄z h̄ et h̄ miles tis q̄ in uno nu
mero erant olim mille. ut poete p̄ millenarium
distincti. uel q̄ nix unus de mille erat electus ut
miliam exerceat vñ h̄ et h̄ militaris et h̄ re. Et
d̄z miles scribi p̄ unū l̄ producit tñ p̄mam Vñ de
quidam Miles pungit equum. sed iudex iudicat
equum **E**t nota q̄ miles iusticie n̄d̄ tempe p̄t
esse una d̄cō composita et tñc p̄tinet ad quoddaz
officiū reddendi iusticiam Sed qñ sunt due p̄res
miles iusticie d̄z quicūq̄ est miles iustus
Miletū ti quidā locus ē de q̄ h̄etur in actibus et
p̄d pñl vñ in auro. leti cū paulo puenimus usq̄
Milia miliū. in mille exponitur **M**iletum
miliariū a mille d̄z h̄ miliariū n̄j. ul̄ miliare ris
spaciū mille passuum. ul̄ mille equitum Et d̄z sic
quasi millenarium mensuras uiaq̄. Nos dicimus
miliaria Greci stadia Galli leucas.
Milicia a miles d̄z h̄ milicia die ul̄ d̄z a multus
q̄ multicia q̄ negociū multoz est ul̄ a mole rez
d̄z q̄ molecia. Et ē milicia. officiū militis. vñd̄ cū
unus miles p̄tuit alium et d̄icit d̄z miliciā facē
Et milicia dicitur expedico et etiam q̄dam locus
rome sic uocatus ubi olim milites post miliciam
solebant requiescere et curari
Militaris. a miles d̄z h̄ et h̄ militaris et h̄ re. i.
res militis uel quod p̄tinet ad militem
Milito a miles d̄z milito tas Et p̄tinet tam ad
amantē q̄ ad militē. uterq̄ enim exerceat miliciā
licet ille nocturnam et iste de die Et usq̄ incūbit
castrū expugnandū vñ ouid̄ Odilitat om̄is amās.
et h̄z sua castra cupido Et cōponitur cōmilito tas
tari Et ē neu cū suis compositis Et scribitur per
unū l̄ sicut miles et tamen producit p̄mam
Milito onis mas ge. i. miles et diuā a miles tis
q̄ ut d̄z unū granū milij seminātū postea facit
mille vñ mileus lea leum et milinus na num. et
miliaceus cea ceum Et corripit p̄mam milium.
Mille. a multus d̄z mille q̄ multe. ge om̄is pl̄is
nūj. incedi. vñ pl̄z h̄ milia hoz milij Et cōponi

tur duomilia triamilia quatuomilia et sic de
teris Itē a mille milies adubiū nūi et differ m
le ad milia nā mille copulat millenariū vñ re
plures millenarij copulat inde terminare vñ re
pit hec adiuncta. duomilia triamilia Et p̄t esse
nacio Et tunc sic construitur duo milia hominu
currunt. Et p̄t esse una d̄cō. et tñc sic neu ge. i.
duomilia homines currūt. licet sit tñ neu ge. i.
gic tñ immediate et intensiue cū mas. genē. et
et neu. ut duomilia homines duomilia mulieres
duomilia alia. Et h̄ id. q̄ ut diē agellinus An̄tū
tus mille erat sinḡ nūi et milia sūū pl̄e. et sic cō
struebat̄ mille hominū inter h̄c. q̄ millenarij
hominū. h̄ mō mille factū ē om̄is ge. et pl̄at
nūi Vñ de milia contrahit ab illo q̄ fuit sūū
gulare ut composita a se construat̄ intran̄sita
cū quolibet genē sicut mille. Et scribit̄ mille per
duo l̄. sed milia miles milicia p̄ unū l̄ Et tñc h̄
Millenarius a mille. d̄z millenarius na nūi. et producit le
millenarius. et millenarius na nūi. et producit le
ma mū. et hoc millenarium n̄j. et producit le
Milleus a mille d̄z h̄ milleus lei. i. calamitū et
app̄ calceus regis d̄z milleus p̄ d̄z s̄ofeins p̄tore
Millies adubiū nūj. i. mille uicibz. a mille d̄z h̄
Millo a milleus d̄z millo las. i. siuere vñd̄ h̄ m
lus li. i. colare circa collum canis.
Millus milli exponitur in millo las.
Miluis a mollis d̄z h̄ miluis milui q̄ mollis
q̄ auis mollis est et uiribus et uolatu vñd̄ a d̄z
miluis q̄ mollis auis et est etimoloḡ vñ milu
nus na nūi Et ē miluis auis rapacissima et quali
semp̄ domesticis auibus insidiatur.
Mimilogus a mimus et logos q̄d̄ est s̄mo con
ponitur h̄ mimilogus logi pñl cor̄ qui mimus
docet uel alloquitur uel mimis loquens vñd̄ h̄
mimilogium gij locutio mimi
Mimus mimi mas ge. i. iocularis et rez b̄uau
imitator Sicut olim erat in recitacōne comediti
q̄ q̄d̄ ūbo recitator dicebat mimi motu corpis
exp̄mebant vñ hec mima. i. iocularis
Minax a minor naris. d̄z minax natis ge om̄is
.i. iracundus et feruidus Et comparatur adubiū et h̄c
simus vñd̄ minaciter d̄us s̄ime d̄z in noma
minacitas ratis et p̄d pñl q̄n̄ siue na
Mingua e in pallas exponit̄ uis ecā in noma
ango gis xi etū. i. unare uiaq̄ emicere vñ
mictz adubiū et h̄ mictus tus tui Item a mingo
micto tas fre a quo mictro tas aliud fre Oingo
cōponit̄ cōmingo gis. i. simul mingere ul̄ p̄mam
madefacere et deturpare demingo gis. i. ualee uel
deorsum mingere ul̄ mictu p̄funde et deturpare
Emingo. i. extra mingere Immingo gis p̄mam
gis. i. p̄fecte mingere ul̄ mictu p̄funde Oingo et
remingo gis. i. itez uel retro mingere Oingo et
eius cōposita faciunt p̄teritū in xi et sup̄ p̄ter
abicta n cā euphonie Et om̄ia sunt actiua et
cōmingo demingo et p̄mingo Et scias q̄ canis ul̄
mictu deturpare uel p̄funde d̄z mingere ad p̄ter
infimus qui nō p̄t surgere d̄z debet esse sup̄
Itē mictum sup̄ de mingo ecā debet esse sup̄
mico cas sed non est in usu ut dixi in mico et
Miniator totis q̄ minio describit̄ ul̄ p̄mam
iniculor miniculū. i. auxilium **M**inimio
subidiū vñ miniculor aris atus ar. auxilium ac
ministrare et p̄ cōpōnē adiniculū culor et cor̄
Minime In minimus uide

Minimus a minor dicitur minimus a um uel mini
mus dicitur a nio monadis quod post eum non sit alter
Et a minimus dicitur minime adhibere quod quod ponitur
per non quod per pau hanc uocem minime repimus
sepe negando Dicitur et minime sepe signare pau.
Potest et minime esse casus dicitur de minima fe ge.
Miniographus a miniu et graphos componit h
miniographus phi quod minio scribit. uel miniogra
phi as. i. minio scribere et h miniographia phie
scriptura cum minio facta Et corripit gra.
Minister minor componitur cum sterion quod est stacio
et dicitur h minister quasi minor in stacione uel minister dicitur
qui officium debitu manibus exequatur Et hinc hec
ministra re et minister tra tra Et h et h ministralis
et h le res ministri uel ptinens ad ministru.
Ministerculus la lum dimi puus minister.
h ministerarches archis. i. princeps ministerij
h ministerium a minister dicitur h ministerij h iudici
um uel officium ministri uidet etiam in misterium.
Ministro tras traui trare dicitur a minister et compo
nitur cum ad et dicitur ad ministro tras Et cum sub et dicitur
subministro tras a ministrante obsequium reddere a sub
ministrante subsidium progeret et est actum ministro cum
est frequentatiu dicitur minor naris et corripit m
Minimium a minuo natus dicitur h minimium nix genus
coloris rubei quod minuat antequam color inde effici
tur uel minio as. i. minio parare uel scribere Et
minio nix quidam fluuius gallicie et h et h minia
ino nas nauis nare. i. copel. h me quidam plus
lore uel ducere unde Iero. me minauit et abduxit
mi. Sed minans a minor minans. corripit m et
est actuum mino nas cum omnibus suis compositis
et po mi Sed minor naris deponens corripit m x
Dum grex minatur lupus illi dente minatur.
Minor troia minas cecidit non se bene minans
bona amittit unde minator qui nunciat aduersa
h monitor qui bona pmittit Et dicitur minari a mi
no quasi ab ardore et rubore et rubicunda acie ocu
lorum quasi furiose ardescunt Et hinc h mina ne Sed
Et minabundus da dum similiter minanti et corripit m x
hee mine naz Sed mino nas ubi producit m x
Solo timere minas dum me sine vimine minas ite
mina. ne est quedam mensura bladi uel fructus ut
aris. i. simul minari increpare. Et est minor depo
nens cum omnibus suis compositis et corripit m.
unde in mino nas item minor est compatiuum.
Minorculus in minuscule exponitur
minor a minor nomine deriuatur minore ras
raui rare. i. minorem facere et est actiuum unde h et
h et h minorans tis ecc xxxj Minorans uitutem
et faciens uulnera et po pnt minore sic minores
vbi in auro dicitur Maiestate patri patre minorat eu
pbe et thauru monstrum dicitur quod ex homine. i. pasi
h infortium. in minso fas est. **H**omo fuit
inso a mingo is dicitur minso as. i. frequenter min
gere vbi h minfator toris et h minfatio cionis et
hic et hec minfabil et h le quod facile mingitur uel
quod dicitur emingimus scilicet nimis aquosum uel pau
occuli item a minso minfiro ras aliud fre. Item a

minso fas h minfatorij nix locus uel uas ad min
gendum scilicet quod recipit uzinam Et idem minsa
terium quasi nimia minfacione tritum
Minucia a minutus ta tu dicitur hec minucia cie. i.
mima cuiuslibet rei porco. Vbi in passione beati
vincenci martiris. sales ignibus sparsi crepitanti
bus minucijs per membra dissiliunt
Minuo is ui uti uere. vbi minutus ta tu Et co
patuz cior simus vbi minute eius me adhibere. et
componitur minuo cum con et dicitur cominuo is Et cu
dis et dicitur diminuo is per duo m per diminuo is et
mutatur s in m. per etiam componi cu di et dicitur di
minuo is sine s ite minuo componitur inminuo is
reminuo is sanguiminuo is sanguineus minue Odi
nuo et eius composita omnia sunt actiua et faciunt
petitum in ui diuisa silbas et sup in tu vi. in dinuo
Minera re uena metalli subfranca fe ge et prod
inuzio a minuo is dicitur minuzio ris rui **F**ue
re. i. minui cantare et est omnium minutissimarum
auicularum vbi hec minuzicio onis. i. cantilena mi
nutissimarum auicularum
Minuzicio onis In minuzio ris est
Minuscule a minuo is dicitur h et h minor et hoc
minus. unde minuscule la lum. i. pau minor Et
minorculus la lum item et minoritas tatis Et h
ps minuscule formatur a minus compatiuo ad
dita culus. sicut a maius maiusculus.
Minutal. A minuo. is. dicitur h minutal. talis. i. mi
nutum frustum uel genus cibi sic dicitur quod fiat de pisci
bus et micis et minutis oleribus minutam consciis
unde Iuuenal hesternum solitus medio suare mi
Minutulus la lum aliquantulum mi **M**inutal.
nutus Et dicitur a minutus
Minuti a minuo is deriuatur h minuti ti quodaz
pondus sex media ps quadrantis unde pauper ui
dua misit duo minuta. i. quadrantem unde in alio
euangelio dicitur quod misit in corbona quadrantem ite
a minuo minutus ta tu ut dixi in minuo is ite
a minuo. minutu. u. mutata in o. fit minuto. fre.
Mioparo. paro onis dicitur nauis piratarum Inde per co
pones dicitur mioparo onis quasi minus paro Est enim
naucula piratarum ex vimine et crudo corio cortex
ta unde legitur in historijs Gens saxonum miopo
nibus non uiribus utuntur. fuge potius quam bello
parati Et prod pa ut patet in illo usu gals Barca
celox paro dente minuscule mioparo
Mirabilis a miroz aris dicitur h et h mirabilis et h
le et compatiue vbi mirabiliter lius me adhibere. Et
hec mirabilitas. atis uide in miraculum
Miraculum A miroz aris dicitur h miraculum li Et li
cet multa naturalia que cotidie sunt aliquando dicitur
miracula prope tam dicitur miraculum quod fit contra con
suetum cursum nature. ut ptus uginis. resuscitacio
mortuorum. et consimilia unde miraculosus la lum
miraculis plenus s hugo **H**ic nota quod sic habet
ex uerbis phi in pn methaphice Admiraco ex du
obus catur. scilicet ex h quod alicuius effectus cu oculis
ta est. Et ex eo quod aliqd in re uidetur quod aliter esse
deberet Contingit ergo aliqd esse admirabile sim
plz. et aliqd esse admirabile quod ad huc. Admirabile
huic est omne illud cuius causa occulta est sibi Et cui
uidetur s suam estimacionem aliquid obuiare quare
non ita esse deberet. quauis in re nichil sit repug
nans. nec causa in re sit minus occulta et hoc potest dici
mirum illi Admirabile autem in se est cuius causa simplz
occulta est ita etiam quod in re est aliqua uirtus fm

rei uirtutes p quā aliter debent contingere huius
modi autem sunt. que immediate a uirtute diuina
causantur que est cā occultissima. et alio modo q
se habebat ordo cā naturalium. sicut q cecus iter
uideat. q mortuus resurgat. et huiusmodi Et hec
ppe miracula dñi que in seipis et simplr mira s
autē qñq sunt sup naturam. qñq pter naturam
qñq cont naturam. Sup naturam dñ miraculum
qñ natura in ipām subām facti non p̄t sicut diui
sio mans rubri. suscitacō mortuor. et huiusmodi
Illa sō dñi pter naturam fieri in qua quidē na
tura p̄t q̄tū ad subām facti s tñ pter opacōnem
nature sunt iussu diuino Et q s dicantur mira
cula contingit ex tribus. pmo ppter excessum et
quendam singularem modū Sicut rane p̄ducte in
egipto in tanta multitudine sicut ante uisum nō
fuerat Secundo ppter s q hora determinata conti
gunt ad inuocacōnez diuini nominis. sicut q ma
nus ieroboam extensa contra pphā arefacta fu
it. et ara eius disa. iij Reg c xij. Tercō qñ aliqd
ulz contingit sicut in ueteri lege nūj v. d aqua ze
lotipie. q post potuz illius uenter adulect diuino
miraculo putrescebat Cont naturam autē diceba
tur aliqd fieri qñ est in re aliqd contrariū qd fit
sicut si graue sūsum mouetur uel q ūgo pepit.
uel huiusmodi ita q miraculose datur actus ma
nente contraria natura que scz ē pncipiū contra
rii actus. **Item** scias q miracula siue signa facta
p bonos. pnt distingui ab hijs que p malos fiūt
tripliciter ad minus pmo ex efficacia uirtutis ope
rantis q signa scā p bonos diuina sunt uirtute in
illis etiam ad que uirtus nature se nullo modo ex
tendit Sicut suscitare mortuos et huiusmodi que
demonēs s uirtutem facē non pnt. s in p̄stigijs tā
tuz que diu durare non pnt Secundo ex utilitate
signor q signa p bonos scā sunt d rebus utilibz
ut in curacōibus infirmancū et huiusmodi Signa
autem p malos scā sunt d rebus noquis ūl uanie
sicut q uolant in aere uel reddant memb homi
nū stupida et huiusmodi Et hanc dñām bñl pe
trus ponit in itinerao demētis. Tercia dñā est q
tū ad finē q signa bonor ordinant ad edificacō
fidei et bonor mor s signa malor sunt in mani
festum nocumentū fidei et honestatis Etiam q̄tū
ad modū dñt q boni opantur miracula p inuo
cacōm dñi nōis pie et reuenter s mali qbusdaz
deliramentis sicut q incidunt se cultris et faciunt
huiusmodi turpia Et ita signa p bonos scā ma
nifeste pnt discerri ab hijs que uirtute demonum
sunt Datur autē malis talis p̄tā a deo. alias au
tem nichil possent facere s aug vel ad fallenduz
fallaces sicut in egipcios Et etiā in ipsos magos
data ē ut in eoz spūum opacōnem. i. seductionez
uiderentur admirandi a quibus fuerant dāpnādi
uel ad monendos fideles ne aliquid tale facere p
magno desident ppter qd etiam nob in scriptura
sunt p̄tā uel ad ex ercendā pbandainoz ac ma
infestandaz iustoz pacienciam uide in pphā et in
diomedes **Et** ut dicit gō in quadā omelia sup
illud marci x Infimos curare zc Ad s quippe ui
sibilia miracula consueant ut corda audiendū ad
fidez inuisibiliū p̄trahant ut p hoc mir qd foras
agitur hoc qd intus est longe mirabilius esse sen
datur vñ nūc quoz cū fideliz mōstas excreuit
inter scām ecclesiam multi sunt qui uitam uirtutū
tenent et signa uirtutū non hnt q frustra miracu

lum foris ostenditur si dñt qd intus opetur Item
sup illud marci ulz Signa autē eos q crediderint
hec sequentur zc dicit idem gō Numquid frater
mei q ista signa non facitis nime creditis. s hec
necessaria in exordio ecclesie fuerunt ut enim ad
fidez cresceret miracul fuerat nutrienda q et non
cū arbuta plantamus tā diu aqua eis fundimus
quousq ea in terra conualuisse uideamus ac si se
mel radice fixerit. irrigatio cessabit tñc nō fidelibus
q paulus dicit lingue in signū sunt nō fidelibus
sed infidelibus **N**ero etiam in omel **E**rat israhel
eiciens demoniū sic dicit Cicere demones cōne est
opus inter ministros dñi et mīstros diaboli sāt
confiteri et iusticiā facē. puatū opus ē tantū sāt
tuz Idō quē uideris demonia eiciens in manibus
fessio uirtutis in ore eius nec iusticia in uirtute con
eius. non ē homo dei. Si autē uidis demonia non eie
tentē et iusticiā facientē. et si demonia non eie
tē hō dei est **H**ic etiam nota q in fine mundi sig
na fideliz cessabunt s signa antexpi et eius scā
litū parebunt vñ dicit gō mor xxxij trahens il
lud iob xl Stringit caudam suā sicut antiqui p̄tā
autē beemoth istius cauda nisi illa antiqui p̄tā
extremitas dñ cū nimiz ual ap̄um illum p̄tā
hominē ingreditur qui spāliter antexps nomina
tuz. quē q mō honoribus sculi. mō signis et p
digijs fide sanctitatis leuari p̄mittitur Sicut enī
dñica cauda illius cedro compactur deserie ita
dñs arbuta cetera in altum crescendo op̄m
tūc antexps gloriā mundi tempaliter op̄m
mensuras hominū et honoris culmine et scā
ptate tñscendit **S**z considandū ualde ē cū lē
moth iste caudam suā sicut cedū subleuat **Q**ue enī
tunc atrocior q nunc se erexerit surgat Quē ma
penar gñā nō nouimus que non iam beemoth illi
tū exercuisse gaudemus Cum ergo dilatat Quid ē
caudam suā in fine mundi neq̄s dilatat hoc qd
qd in hijs tormentis atrocior crescat nisi p̄tā
p semetipām uirtas dñi surgent p̄tā et p̄tā ita
p̄tā xpi et dabunt signa magna et p̄tā electi sūt
ut in exozem mittentur si fieri p̄tā p̄tā p̄tā
enim fideles nū mira faciunt cū p̄tā p̄tā cū p̄tā
tunc autē beemoth huius satellites etiaz quo p̄tā
inferunt mira scā sunt Pensamus ergo quo p̄tā
hūane mentis illa tempraq̄ q̄ pus maris et cor
pus tormentis subicit Et tñ ante eius oculor
tor miracula facit cuius tunc uirtus non in ipō
gitacōnez fundo quacq̄ qñ eis q flagras caudaz
signis consueat. Dicatur ergo recte tunc erit ueniat
suā sicut cedū q nimiz et altus tunc erit ueniat
ne p̄digij. et durus crudelitate tormenti hinc p̄tā
p̄tā dñ Infidiatur in occulto sicut leo in cubili
suo Recte leo et infidians dñ Infidians p̄tā enī
loz spēm Leo p fortitudinē secularem potētiā
qui apte iniqui sunt p̄trahat. secularem potētiā
ostentat. ut uo etiaz iustos fallat signis sanctitatis
simulat **I**l enī suadet elacio magnitudinis illor
q̄pit oñsio sanctitatis uid ē in antexps et i diabol
Inca et nomen arboris que genestra ē et nā
nuatur ab amarus ra q ualde amara ē et nā
cituz in deserto et saxosa humo Iere xvij. Quali
mince in deserto et p̄tā p̄tā vñ quid miram. p̄tā
tuo q uiuens buxus tenues q mirce **I**ndicus ca cū. i. mira dicens Et componit a
mirus ra q et dico al Et cor di licet dico al p̄tā
p̄tā q tenet naturā huius p̄tā dixi qd naturā

Mirifico cas cui care. i. miru facit **M**irificans
et componitur a mirus ra 2. et facio dis. Inde mirifi
cus ca cu. q. mira facit et mirificans tis in eod sen
su Et componitur mirificencioz simus s. mirificus su
plet locu huius positi mirificens q. nō est in usu
vnde mirifice mirificenter dicit me. aduibiū et h. mi
nificencia de et corripit h. **M**irifica
Mirifica ce. i. formica et hinc mirificans cea ceū
i. formiceus et h. mirifica ce. i. ueruca corpis.
Mirificites a mirifica d. h. mirificites citis que
da gema que formice reptantis effigiem imitat
Miricoleon a mirifica et leon qd est leo cōpe
nitur h. miricoleon ontis. Idez qd formicoleon
Job iij. tigris perijt eo q. non habet pōam vnd
s. aliam lām miricoleon vñ dicit gō in moral
s. miricoleon autem lxx interpretū nequaq. tigris d.
s. miricoleon pijt **M**iricoleon quippe puū est
ualde animal formicis adūsum qd se in puluē ab
scondit et formicas frumenta gestantes interficit
qd uel formicaz leo Recte autem formica et leo
nominatur q. sū uolatilibus sū quibusdā alijs
minutis alibus formica ē. Ips autē formicis leo
bas enim q. leo deuorat s. ab illis q. formica de
uoratur Cū enīz elephas dicit miricoleo perijt
quid in bō Job sub miricoleuntis nomine mi
pauorem et audaciā respēdit ac si enīz apte di
cat non eiam iniuste pūssus es q. cont. erectos
dicit Contra alturos te formico pūssit cont. simpli
tes resitas inflauit s. pōam iaz miricoleon nō
bz q. tumida tua elaco dū uerbis pmitur at
aliēa lesione phibetur Potest etiā s. gō exponi
de diabolo vñ dicit gō Recte leo et formica no
minatur sū uolatilibus sū q. uolatilibus alijs minuti
alibus formica est ipsi autē formicis leo sicut p
dixi has enim q. leo deuorat s. ab illis q. formi
ca deuoratur q. nimirū antiquis hostis sicut con
lis Si enim eius suggestionibus assensus pbetur
q. leo tollerari nequaq. pōt Si autē resistitur. qua
s. formica atteritur Alijs gō leo ē alijs formica q.
cruentatatem illius carnales mentes uix tollerant
spūales uero infirmitatem illius pede ututis cal
cant. vñ eiam in formicoleon. et in diabolus.
Miricon uel mirimin grece. latine d. formica.
ans Idez gre mas. i. mirator deriuatur a miroz
h. a miron ronis. i. unguentarius. s. tunc diua
Mirocopus miron quod latine d. unguentum
bor et d. h. mirocopus copi. unguentarius qui la
borat circa unguenta facienda uel uendenda Et i
dem d. d. d. mirocopus pi. a dros qd ē manus et q. co
pōt grece. latine dicitur unguentum.
Mirapola miron componit cū pole et d. h. et
h. mirapola le. qui uendit unguenta vñ miropo
lium. i. domus unguentaria ubi uendunt unguē.
Ead domus d. et apola le. a pro. et pole quod ē
uendere quasi p. uendere facta. hoc etiā nomine
pōt dici quelibet domus ad uendendū aliquid facta
et producit po q. pole p. uendere pducit pnam
uel p. miro habere Et ponitur sepe p. cupere cū
suis cōpositis q. uendit scilz p. suo consequenti an
teponis. pmitus enim miramus. postea mirata cu
pimus. A miroz diuatur h. et h. mirabil et h. le el

cōpatuz vnd mirabiliter lius sine aduibiū. et hec
mirabiliras ratis **M**iroz cōponit admiroz aris. i.
ualde mirari uel cupē. admiroz utures miroz opa
Cōmiroz aris simul mirari. demiroz aris ualde mi
rari ul' deozsum et ē deponens miroz cū oibus sui
Mirobalanū. miron compo cōpositis et pō m
nituz cū balanū qd est unguentū d. balano factū
Et d. h. mirobalanū q. redolens balanum q. ex
glāde balani odorata fiat Et corz la
Mirotheca ce fe ge. i. unguentoz repositorium.
Et componitur a miron et theca et producat the
Mirra arbor est que grece smirra d. cuius uigul
ta arabes exurunt ut melius pullulent et fructifi
cent sicut d. in historijs Itē mirra ē gummi illius
arboris Et d. mirra quasi amara vñ ysid. **M**irra
est arbor arabie altitudinis q. q. cubitoz. similis
spine cuius gutta uiridis est atq. amara vñ et no
men accepit mirra Gutta eius sponte manans p
ciosior ē elicta corticis uulnē uilior iudicatur Ex
dictis patet q. mirra d. tā gutta q. arbor illius.
Mirrum unguentū est odoriferū ex mirra facturū
Judith x. vnxit se de mirro optimo
Mirtetū ti locus ubi mirtus crescit Et diuatur
mirtus et pō pñl. uide in mirtus.
Mirtus rea teum de mirtu exis uel ad mirtus
pñens Et d. a mirtus.
Mirtosus sa sum In mirtus est
Mirtus. a man diuatur h. mirtus ti. ul' mirtus
quedā arbor q. in litore maris habundat vñ et
a gōs mirene d. ul' d. mirtus q. mire redolebat
vñ de mirtosus sa sum. plenus mirtis
Misach interpretatur risus uel gaudium Idem et
misabel qui interpretatur populus domini
Misabel in misach uide
Misclio onis qui nouit artem miscendi diuisos
q. uos ul' potus et ē mal ge et diuatur a misceo ces.
Miscellaneus A misceo ces d. miscellaneus nea
neum et miscellaneus a um in eod sensu. i. mixtus
vñ h. miscellaneum. i. cōmixtū ut q. uos gladiatoz
uel miscellaneū d. uas in quo pñdia gladiatoz
miscabantur vñ de Iuuenal' fictile sic ueniunt ad
Misceo ces cui. mixtū qd ad **M**iscellanea ludi
mixturam pñnet Et miscere. i. potare uinum pñ
bere Et ē tractū inde. q. antiqui miscebant calida
frigidis. et frigida calidis in calice. vñ calix dic
tus est a calida potatione. sicut adhuc nos misce
mus aquam uino. et econūso. Et hinc mixtim ad
ūbium **M**isceo componit ad misceo ces cui. vñ de
admixtim. et admiscuus a um. cōmiscuo ces cui. i.
simul miscere. vñ cōmixtim. et cōmiscuus a um
. i. cōmixtus vñ h. cōmixtura re Immisceo ces c.
vñ immixtim et immiscuus a um. pmissceo ces c.
vñ pmixtim et pmiscuus a um. pmissceo ces cui
pcul ul' ante ul' p aliquo miscere vñ pmixtim.
Remisceo ces cui. Intermisceo ces cui. **M**isceo et
eius cōposita faciunt pñitū in cui et sup in xti
et omnia sunt actiua. s. uero aliam significacōnez
s. quam pñit ad potacōm ul' administracōnez
uini neutra sunt s. hug In uincio cis Dicit eiam
hug q. cōmixtio pñciatur in sono de t. q. x p
cedit t. et ista ē opinio cōniz. Quidam tñ dñt q.
misceo ces facit miltum p s Et uidentur h. dicere
a ps qui dicit in xj li. in tractatu d. pñcipio. x q.
ancedente t. vñ inuenio in tus. a textu textus.
h. pñt dici q. ps intelligit de uis que hñt x in pre
Misellus la lum. dimi. paq. miser. vñ de **M**isellus

misellulus la lum. similiter dimi. pnt correpta
Miser ra 2. dicit a mitto tis. h. uocem. h. h. significa
coni miser diuatur ab amitto tis. ppe quidez mi
ser dicit qd omne felicitate amiserit. miser etiam dicit
tristis. qd autem dicit miser qd minus ficiens. et h. est.
Et compatitur miser rior rimus. vñ misere nius me
adiubiū. et h. miseria ric. erumpna ubi nulla ē fel
citas. Et formatur misrimus a miser. addita ri

Miseratio cionis. in misericors uide.
Misereor a miser dicit misereor eris sextus sum. Et
est misereri sup miseriam alicuius condolare et cō
pati Et constituitur cū gto et dco qñq. sed raro cū
actō. In eod sensu. et misereor res. qd antiquitus h
it in usu et non habebat pretitū. unde miseret et
miseretur. impersonalia. miseret constituit cū actō et
gto. ut miseret me tui. me miserū ē tui. **Et no**
ta qd misereor in eodē sensu et eodē modo constri
batur quo misereor h. h. uag. Et scias qd ista qñq. ū
ba impersonalia constriunt cū actō et gto. Penitet
et teder miseret pudet et piget ista. Accusatiuis iū
guntur cū gñs h. qñ ponunt cū infiniis requirūt
tantū actū ut penitet me peccare. tamē ista duo
miseret et teder non hñt pretitū h. tantū suppleti
onē pretitū. ut miseret miserebat miserū est. teder
te debet resum est Et constriuntur cum utroq. ca
su. h. m. ps. transiuit Qui exponit sic Penitet me
peccati. i. penitencia peccati habet me Quidā au
dñt qd constriuntur cū actō transiuit et cū gto
ex ui cause materialis. et claudūt in se supponez
ut pudet me tui. i. pudor tui h. me tui h. est de
te Dñt enā qd ista qñq. ūba impersonalia non ad
iungunt cū gñs nisi impersonaliter Et racō est qd
ille infinitiuus ponitur loco gñi. ut penitet me
peccare id ē peccati. Et ideo non posset supponer
ūbo psonali Et h. fuit opinio magi bñ. vñ in

Misereor dicit inchoa. de misereor res. **peniteo**

Misereor cor. Cor cōponit cū miser. ul. potius mi
serans Et dicit h. et h. et h. misereor cordis. a cōpa
ciendo aliene miserie dicit qd miser uel misans
cor hñt sup aliquē afflictū cōpaciendo. vñ misere
corditer. et h. misericordia die. qd miser uel misans
faciat cor dolentis aliene miseria. **In deo tñ ē mi**
sericordia sine ulla cordis miseria Et differt a mis
racōne. qd bene uelle misericordia ē. bene facere
misericordie Est enim misericordia. misericordie actio
qd misericordia tantū affectus cordis est quo cōpelli
mur ut misis subueniamus ul. cōpaciāmur si suc
currere nō ualeamus h. misracō ex ope cōprobat

Misereor raris atus sum. A miser. **uide in pius**
uel misereor dicit Et est miseran idē qd misereri h.
misereri tñ cordis est et si subuenire nō possumus
h. miserari ex ope comprobatur Et constituit cū
actō. ut misereor te. i. signū et opus mie tibi ex
hibeo. unde h. et h. misabil et h. le. dignus mis
racōne. qd misericordie ul. miserie habilis. unde mi
serabiliter aduerbium. et hec miserabilitas raris

Misereor rima rimum. In miser uide.

Missa A mitto tis dicit h. missus si. i. nuncius. Et
hec missa se. i. nuncia. Et hinc in ecclesia dicit miss.
qd preces nras ferat et mittat ad deum. Dicit missa
ppe dicit in tempe facti. qñ cathecumini mittit
foras. clamante leuita. si quis remansit cathecu
minus exeat foras. Et inde missa. qd sacramentis
altaris interesse nō pñt qd nondū regnati nō sūt

Sed pñt queri. an sacerdos plures missas possit
dicere ni die Ad hoc dico qd hō nō dicit plures cō

municare in die. ut saltem quantū ad unū diem
reprentetur unitas dñice passionis. Et ut qñt ad
aliqd reuēcia sacramento exhibeat semel tantū
sumendo Sacerdos tñ est qd psona publica. celebrat
opret qd non solū p se. h. p alijs etiam. celebrat
Et ideo necessitate cogente pñt plures celebrare in
die Si autē necessitas non cogat. h. qd dicit de conse
di. i. sufficit. et in c. te referente. d. cele mis. sufficit
sacerdoti semel in die missam celebrare qd xps au
mel passus est et totū mundū redemit **Sed au**
tem casus excipiuntur in quibus sacerdos pñt plu
res missas celebrare. unus in die natalis dñi. In
quo pñt cantare tres In alijs nō diebus pñt can
te duas in sequētibz casibus. vnaz p defunctis et
aliā de die si necesse fuerit Itē ppter necessitatē
poginor. et hospitū comeanciū. et infirmor. Et
forte ppter necessitatē nupciar ubi tempus labo
retur Ita tñ qd nūq. celebrat ul. duas ppter ali
qd necessitatē Nec aliqua cā adulacōnis ul. cupi
ditatis. qd tñ peccaret grauior xv. Vna dies defun
sam tantūmodo postulat unam Excipitur nata
tus certe cū pigno. Infirmitas nubens cū tempus labo
lis et hospes Et mulier nubens cū tempus querunt
tur illi tres uult natal nisi binas cetera querunt
Consuevit etiam queri utz degradatus possit
dicere missam Ad hoc dñdū est h. m. theologos
et uiratem qd etiaz degradatus qd ordinem non
amittit ptatem cōsecrādi retinet Sed uis conse
crandi sibi aufertur. Et ideo si cōsecrāt sacerdos
mortaliter. tñ cōsecrātū est Et si dīcas sacerdos
a ptate epi accipit posse cōsecrare Ergo qñ ab
epo degradatur uidetur qd h. possit amittere Di
co qd epus non dedit ordinem h. deus qd non
ziū epi Et deus posset auferre h. non epus sicut
est constitutus minister auferendi ordinem qd
conferendi qd ppter efficaciam cōsecracōnis qd
ordo esse ppetuus **Itē scias qd de missa possit**
mus loqui dupl. Aut qñt ad id qd ē essētiāle
in ea. scilicet corpus xpi. Et sic a quocūq. dicatur
bona ē equaliter. qd opus opati equaliter fac
est et utuosum. Vel qñt ad id qd ē annexū sac
mento et qd secundariū. et sic missa boni sacer
tis melior est qd missa mali. qd nō solū ideo cre
bz ex ope opato. h. ex ope opante. Et ideo cre
ris paribus melius est audire missam boni sacer
dotis qd mali **Itē qd interdicitur** sacerdoti honore
so ne celebrat publice corā ppo ppter honore
tamen in secreto bñ posset ex deuocōne celebrare
nisi sit adeo corruptus qd ministeriū sine piculo
explere non possit. Leprosus tñ ad sacerdotiū p
moueri non debz **Potest etiam queri an fornicat**
rij. ex cōnati. heretici. sacerdotes. possint dispensatio
mentū dispensare. Et an debeat eius dispensatio
a subditis recipi. Ad hoc dñt doctores qd si quis
cū peccato ad sacramentū eucharistie accedat mi
gis credit ei in nocumentum qd in profectu. Qui
cūq. autē cōt ordinacionem accedit ecclesie p
inobediēciam. peccat: Simoniaci uo et scismati
ci ex cōnati. ex statuto ecclesie a dispensacōne
huius sacramenti sunt suspensi. qd sunt ex vni
tate ecclesie. in qua sacramenta conferuntur ppter spū
interdictū concubinarijs sacerdotibus requiritur sa
litate maximā que in h. sacramento requiritur
canon dicit di. xxxiij. Nullus audiat missam sa
cerdotis. quē scit concubinaz inuoluntatē habere
unde si aliquis ab aliquo pcedat sacramentū

apiat. peccat. et sic gratiam non consequitur. et
differt de fornicarijs et alijs predictis quia alijs
non debz homo cōicare in diuinis scienter cōtū
cūq sunt occulti Sed concubinarij sacerdotes nō
sunt uiandi nisi sint notorij. Et dñr notorij tri
bus modis. uel p sententia qz conuicti sunt. uel
p confessionem in iure factam. uel p rei euidenti
a. scilz sic qñ est ita manifestū q nulla p̄t tergii
satione clari. Ab alijs autem peccatoribus licet
sacramenta recipē. de notorio tamen plenius dicā
in notozium. Item uide in cōmunio.
Missalis a missa diuāt h et h missalis et h le.
ad missam ptinens. et h missale lig. p quodam
libro ubi continetur misterij missę. et pducit sa.
Missaticus. a missio sas dñr missaticus ca cū pñl
cor qui frequenter mittitur Et hic missaticus. i.
nuncius. et h missatica. i. nūcia. et h missaticū. i.
nūciū qd p missaticū mandamus Itē inueniē h
missaticus ci. qui frequenter canit missam. h tūc
missa. a messis dñr h missa diuatur a missa
he. quedam puincia. q̄i messia. sic dñr a messiu
puentū. unde et eam ueteres ceteris horreuz ap
pellabant. Et inde missus hā sum. et corripit h
missilis. A mitto dñr h et h missilis et h le. ad
mittendū abilis. unde et qdlibet iaculū hoc mis
sile dicitur. et corrip pñl. Prudencius. Omissile de
multis. que frustra miserat unum.
Missicius dñr cū. ad mittendū aptus. uel qui
missam exhibet. Et dicitur a mitto mittis
Misso tas. pñl correpta. In misso sas uide
tis. mis missum su. a quo misso tas. aliud fre.
i. frequenter mittere. Unde macrob. Placentas
mutuo missitant. Itē inueniē misso. sas. laui. i.
missam canē. et tūc deriuat a missa. A quo mis
sio. tas. frequentatiuū. i. frequenter missas canere
Missozium rij. conca modica ubi aliquid liquo
ris immittitur. Et dicitur a mitto mittis
Mista re cōnis ge. i. secretarius uel misterij au
sterium. missis ul misti **M**isto. et dñr a mistis
con grece latine dñr secretū. vñd misticus ca cū. i.
sacer. diuinus. occultus. figuratiuus. qz in se secre
ta et reconditā habet intelligenciam. scilz cū ali
qd dñr. et aliud intelligitur. Et h misterij rij. i. sa
cramentū. i. sacz uel absconditū. ul prefiguratio
occulta. ul occultū secretū. qz secretaz et recondi
ta hz disputacōm et intelligenciā. Et differt a mi
sterij. qz misterij in temporalibus attenditur
h misterij in spūalibus. ut fuit incarnatio ihesu
xpi. et sicut ē consecratio panis et uini in altari
et similia que secretā in se cōtinent intelligenciaz
p̄e misteria dñr. vñ apls in p̄ma ad corint xv
Ecce misterij uob dico. Om̄s quidem resurgemus
h non om̄s immutabimur. Et scias qz pro dñr e
in misterij. vñd dicit mōz bñ. e. ante nū dñr cor
ut misterij. philaterij. tam misterij pducit vñ
Orac. Pandimus interdū doctis misteria regum h
corripit in libro sacrificior. misterium fertur pre
conuise crucis. h h p̄ter necessitatez m̄er accidit
Misticus ca cū. In misterium est. et corrip penul
mistis uel mysticen grece. latine dicitur secretū
Misto. a mistis dñr h misty tri. i. latens odium
res tes tui. esse uel fieri mitem. vñ mitemo
mistia tie. i. mansuetudo Itē plale de mitem. uid
Mistifico. a mitem et facio cōponitur **M** in mitem

mitifico cas. quasi mitem facio. et mitigo in eod
sensu. scilz mollire. tempore. humiliare. et cor h
Mitigo grez gaui gare. i. mollire. tempore. hūi
liare. Et uidetur esse simplex. qz autē dñr mitigo
quasi mitem ago. potius uidetur ethimol qz cō
posicio Et cōponitur. demitigo. demulcere. uel p
cutere. et corrip pñl. Et p̄t diuam mitigo a mitem.
Mitilena ne. quidam locus. de quo habetur in
actibus ap̄loy c xxix. Et p̄d pñl. vñ in auroza
Post tantas clades non insula que mitilene
Mitis. a mollis diuatur h et h mitis. et hoc te
humilis. mollis. et benignus. non durus. matu
rus. unde dñr poma mitia. matura et mollia. Et
compatur mitem simus. vñ mitem. h non est in
usu mitius sine adubiū. Et h mitia tie. i. m̄sue
tudo. qd in expōne anonis sup epl̄as pauli re
pies. Odis cōponit immitis. et p̄d mi. Scribit
tam p unū t. h mitem ubi. p geminū t. Ouis de
aure. sed caret insidijs hominū. qz mitem hūdo
Et scias qz mitem et mansuetudo. uel mitem. et
m̄suetus. idē uidetur esse in essencia. h dñr in
efficacia. qz mitem attendit in affcū Odis enim
ut dicit glo sup illud math v c. Beati mitem qñ
ip̄i possidebunt terram. Odis est que mentis as
piras seu amaritudo non afficit. h simplicit ad
omnez iniuriam sustinendam patienter instruit.
Odis ē quez nec rancor nec ira afficit. h omnia
equanimiter sustinet. mansuetudo uo attenditur
in effcū. vñ dicit cassiodorus sup ps. Mansueti q
h manu assueti. i. tollerantes iniurias. Nō malū
p malo reddentes. Et attende qz p hoc quod dñr
possi debet. denotat securitas. p h qz subdit terrā
innitit eternitas. qz ecē. i. terra aū in eternū stat
Mitros grece. fabula dñr latine. fm papiam
Mitra tie. fe ge. i. pilleū frigiū capud ptingens
quale ē ornamentū capitis deuotaz. Sz pilleum
uiroz ē mitra feminaz. Omitra eciaz est ep̄oz. et
mitra funis est quo media nauis uincitur.
Mitridates rex ponti dñr fuisse et cor pñl. vñd
in auroza dñr Antonius marcus et mitridates. id
Mitto tis si sum tere. i. intrare. in **M** in aurem
tromittere. et mittere. i. mandare. mitemus res
animatas. mandamus res inanimatas. h h p̄e
tas sepe confunditur Omitto componit admitto
tis. i. peccare. assumere. accipē. exlassare. et cū qdaz
uelocitate et agilitate equū utē ul ducē. et cōpōi
ē ex ad et mitto Itē mitto cōpōit cū a et dñr mitto
is si su. i. p̄d. Item cū cō. et dñr cōmitto tis **M**te
cū circum. et dñr circummitto tis. Itē cū de. et dñr de
mitto tis. i. deorsuz mittere. inclinare. Itē cū di et
dñr dimitto tis. Itē cū e. et dñr emitto tis. i. ualde
uel extra mittere. Itē cū in et cū intro. et dñr im
mitto tis. et intromitto tis. in eod sensu. Et intro
mittere uulgariter. i. infra mittere. quasi in rem
se mittere Itē componit cū inter. et dñr intermitte
tis. i. inter aliqua ul interpolatim uel interim di
mittere. derelinquere. Itē cōponit cū manus. Et
dñr manumitto tis. i. manu emittere uel liberare.
Itē cū p. et dñr pmitto tis. Item cū pre. et dñr pre
mitto tis. i. deferere. Itē cū p. et dñr pmitto tis. cō
cedere. consentire. item cum ob. et dñr omitto tis
subtrahere. Itē cū p̄ter. et dñr p̄termitto tis. i.
derelinquē. Itē cū re. et dñr remitto tis. Itē cū sub
et dñr submitto tis. i. suppono Itē cū trans. et dñr
transmitto tis. ultra mittere Omitto et eius cōposi
ta omnia. faciunt p̄teritū in si. et sup in sum. Et

omnia sunt actua. preter comitro et admitto p
peccare. et exlassare et dimitto et remitto p par
cere. que sunt neut et omnia geminant t A mit
ro tis dicitur nullo fas fre. A quo missio tas. aliud
fre. i. frequenter mittere. Inuenitur etiam mittro
tas. i. frequenter mittere. Nota h q mittro et des
tino. et uba que ad missionem ptinent. recipien
cia post se actm. si ille actus designat rem ronale
recipit aliud actm mediante ipone ad. ut mittro
nunciuz meū ad te. Si uo ille actus notat aliam
rem q ronale. tunc ubi non regit aliud actm. s
dm. ut mittro tibi centū solidos. ut dixi in terci
a parte. ubi egi de regimine. in c de accensatio

Mitus. a mitis dicitur h mitus n fabula iocosa et
iusticia tū. in misceo cel uid **M**itatu dulcis
na mne. pondus est. et e nomen grecum. et
qñq ponitur p obulo. Inuenitur etiam na
impatm de no nas. s tunc scribit sine m. xv. Si
uis mnam uir na. dabit tis natis in ir mna. et ut
dicunt. mna duas libras et semis appendit.

Moab et amon filij loth. a quibus moabite.
et amonite dicti sunt. et acuit in fine moab
oderatus. A moderor raris dicitur moderatus ta
ti. nomen. i. tempatus. et compaet dicitur finis vñ
moderate dicitur finis. aduibiū. et e modatus q nec
plus nec minus facit q debeat Et coponit imo
datus ta ti. q plus ul minus facit. Et copaet fit

Moderus A modus dicitur modernus na nū. i. isti
us tempis et compaet nior finis unde moderne
ius sine. aduerbium. Et hec modernitas raris.

Moderor. a modus dicitur moderor aris atus iuni
ari. i. regere. gubnare. Et in eod sensu construi
cū acco et dco. h modator raris. et h moderacie
onis Et h et h modabilis et h le. vñ modabili
ter aduibiū. Et h moderamen minis. Et h mo
deramentū ti. Et moderatim aduibiū. Et mode
rante. Et corripit moderor illam sillabam de

Modestus. a modus dicitur modestus ta ti. i. tēpa
tus et discretus. nec plus qd nec minus agens
nec etiam irascens Et copatur. modestior finis.
vñ modeste tius sine. aduibiū. et hec modestia
tie. in facto. s modus in dicto ul concupiscencia

Modicus. a modus dicitur modicus ca cū. i.
ronalis. mensuratus. modatus et modicus. i. p
uus. s improprie et abusive dicitur. vñ modice ad
uibiū. Et hec modicitas raris. Et modifico cas
. i. tempore. modificare. q autez dicitur modicus qñ
moduz capiens uel modi custos. et huiusmodia e
Et coponit immodicus ca cū. intēpatus. immen

Modifico A modus **M**odificatus. Et cor pōca di
et facio coponit modifico cas cūi care. i. tēpa
re. alieq modi facit vñ modificus ca cū et cor fi

Modiolus oli dimi. puus modius s hūg. dicitur e
dam modiolus pñl cor. illud grossum lignū in
rora p qd capud axis immittitur. In quo radij
in circuitu infixi sunt Et dicitur modiolus a modio
quia in modum modij capax est et concavus.

Modius. a modus dicitur h modius di q sit suo
mo pfectus. Et e mensura libray xliij. et sexta
rioz xxij. Cuius nūi cā. inde tracta e q in pñd
pio deus xxij opa fecit. Nam pma die vij opa
fecit. i. materiam informem. angelos. lucē. supio
res celos. terram. aquam. aerem. Secunda die fir
mamentū solū Tercia die quatuor. maria semina
faciones. et plantaria Quarta die solem et lunā
et stellas Quinta die tria. pisces. et reptilia aq.

et uolatilia Sexta die quatuor. bestias. perides
reptilia terre. et hominem. Et facta sunt omnia
xxij gena in diebus sex. Et xxij gñacōnes nata e
ab adam usq ad iacob. Ex cuius semine nata e
omnis gens israhel. Et xxij lib sunt elemēta
menti usq ad hester. Et xxij lāz sunt elemēta
quibus constat diuine legis doctrina. Hys ergo
exemplis modius xxij sextarioz a moyse fm gen
cie legis doctrinam effectus e Et quia diuine gen
tes huic mensure pondus ul adiciant ignorant di
uel detrahant. tñ apud hebreos constitutio di
uina tali rōne fuaē Itēz modius e cui arbor na
uis insitit. ob similitudinē mesurabil uas sic dicitur

Modo aduerbium In modus uide
modulor. a modulor qd e cātus dicitur modulor
aris. atus. sum. ari. i. cantare dulciter. melodias
facere. Inuenitur etiam modulo las. in eod sensu
vñ modulamē inis. cantatō dulcis et mellica et
modulans tis. vñ modulant aduibiū. et hec mo

Modulus a modus dicitur h modu **M**odulancia dicitur
lus li. diminuti. i. paruus modus. unde h modu
lus li. tropus. cantus qui pñtinetur in principio
misse uel matutini uel uesperay. Et corripit di

Modus dicitur. i. terminus. finis. mensura. ul mane
res. uel condicio. uel tempamentū. Et ponitur
otus uel abltis istius nominis. scilz mō aduibiū
liter p nunc ul aliqñ. ul pauloante. ul tñmōdo.

Et coponitur amodo. i. deinceps. tñmō. solūmō.
et postmodū. i. postea. et admodū. i. ualde Item
iste qñs modi. coponitur istiusmodi. illiusmodi
huiusmodi. nomina indeclinabilia. et omnis ge

De h plenius dixi in terna pre in c de figura co
posita nominis **M**odus uo etiam est actio
ubi Et h qñq sunt modi. scilz indicatiuus. im
patiuus. optatiuus. subiunctiuus. infinitiuus. qñ
aut tempa hz quilibz modus. dixi supius ubo
cia pre in tractatu uboz ubi egi de modis. sint

4. **M**odū autē quō. nullomō. quodāmodo. pre ubi
una ps ul due. sup determinau in secūda pre ubi
eg de accentu aduibiōz in c de copositis in fine.

Mois grece. latine dicitur aqua. Et acuit in fine
pñl cor. et dicitur a moyses et tacetur i in pñd
pñl cor. et dicitur a moyses et tacetur i in pñd

Mois. a moies qd e aqua. dicitur h moies sum
pticus. q in aqua fuit inuentus. et ex aqua sum
ptus. vñ et moies interpretatur sumptus. h
Inuenit enim eum ad ripam fluuij exposuit sibi et
lia pharaonis. quem colligens adoptauerat a
uocauit eū moisen. q de aqua sumptus fuit ex
Et uidetur quibusdam q sit nom compōitū a

mois et ihs. qd est saluator. q saluator fuit ex
aqua. et cor pñl. vñ in aurora dicitur Quod petis
o moises uiuenti non datur ulli. Sed de ultima
silba pñt dubitari an acuiatur. dñt quidam q nō
debet acui cū sit declinabile. sicut nec ulixes xio.

Alij dñt q dicitur in fine acui. et hoc usus maxime
lōbardoz approbat. Et scias q sepe inuenit aduibiū
pro achillis. et moisi pro moisis. ubi ferz moisi
tur et acuit. Et mola le. puls ex farina et aqua
et sale. qua olim uictime inter cornua pñm deo
tur. Et si patientes erant. bone erant. Vnde ihs
trarent. male erant. et reiciebantur. Vnde ihs
xps fuit bona uictima q non reuoluitur. sed
quasi ouis non aprens os suum ductus est ad
occisionem et inde coponitur immolo las. i. fac

hio **M** a molo **M** mola le. ubi frumentū teritur.
uel dī mola q̄si mala. a malon. i. a rotunditate
sui mola asinaria dī q̄ cū ea molit asinus. q̄ in
quibusdā molendinis asinus uoluit rotā cū mo
la. uel mola asinaria dī grauis et ponderosa. ut
asinus q̄ onerat asinū et cor mo. uide in moles
Molans. a mola diuā h et h molaris et h re
ad mola p̄tinens. Et h molaris. lapis unde fuit
mole. ul. magnus ad modū mole. Et h molaris
q̄nt maxillaris q̄ cibū ill' dentibus q̄i mola moli
ni. vñ molendinū a molo lis dī h molendinū **M**us
Moles lis. fe ge. difficultas. magnitudo. magis
le corripit mo. **Q**ue frumenta molit mola
sit moles tibi pondus. Nō leuare mole h aque
tus ta tū. eger. tris. turbatus. q̄i a mole turba
conis sic dictus Et molestus etiā dī molestia in
ferens. inquietans Et compa. molestior simus
vñ moleste tuis me. adūbiū et h molestia tie Et
hinc molestosus sa sum. inferens molestiam. vñ
molesto tas tui. rare. i. molestia facē. inquieta
Molimen. a molioz iris. dī h **M**re. Et est actiū
molimen inis. i. conamen. p̄t etiā hē significat
molimentū. a moli **M**ones de molioz. et p̄d li
or lina. dicitur hoc molimentum. i. conamen
Molior a moles diuatur molioz iris itus sum
in. cū difficultate conari **E**t dī ap̄ie de mag
nis rebus. uel moliri. i. machinari. pare. fab care.
ex cogitare. disponē. ul. cū difficultate uel ingeni
ose aliquid facē **M**olior cōponitur cū a. et dīcē
amolior iris. remouere. auferre. Itēz componitur
amolior iris. Emolior iris. ualde ul' ext' moliri.
Et dī deponens molioz et p̄d p̄mam scribitur tū
per unū l. Lucanus in v. Deu quantū fortunam
humilis iam pondere fessis amolitur onus
Molitor. a molioz dī h molitor totis. artifex.
fabrator. et prod h. Quid in x metan. p̄meq̄ ra
Molleo. a mollio moll' dī **M**tis molitor yason
molleo les lui lere. esse uel fieri mollem. et cōpo
nitur emolleo les. et hinc molesto cis. et emolef
co. cf. incho. et remollesco lescis. a remolleo. et sci
Et dicitur a mollio mollis. quia sit mollis.
Mollicia de. in mollicies uid' **M**dei in eod' sensu
Mollicies a moll' dī mollicia de et h mollicies
Molliculus. a mollis dī molliculus la lum. ali
Mollicio. a mollis **M**ptulū moll' et cor' penl
et facio cōponitur mollicio cas caui. quasi mol
lem facio. Et est ubi actiū. et corripit h
Mollio lis lui litū. lire. i. tempore mitigare blā
dire. euare. molles reddere. Job xxij. deus mol
liuit cor meū. vñ mollico cas. fre. p̄nl. p̄d. **M**ol
lio cōponitur cōmollio lis. demollio lis. i. ualde
de uel extra molliore. ul' indurare. emollio lis ual
p̄mollio lis. remollio lis. itēz molliore. Sūmollio
lis. subius uel pau molliore. Et est actiū mollio
cū oībus suis cōpositis. et quare cōiugacōis
Mollis. a mollio diuatur h et h mollis et h le
q̄ uigorem sexus enervati corpis dedecoret et q̄i
mulez emolliatur. et compatur. vñ molliore ius
fime. adūbiū. **M**ollis cōponitur p̄mollio. q̄mol
Et inuenit mollis nomen et ubi Et utq̄q̄ p̄d
p̄mam pōne. vñ quidā. tu uerb mollis me blan

Molo lis lui lere. et caret **M**dis femina mollis
sup. aut facit multū ul' molitū. p̄nl cor Et e mo
lere acuire. et p̄pe ferz et molere. i. terere. sicut
tritici uel aliam annonā. Et molē. i. subagitare
uel coire. vñ in lib Judith. Sampsonē clausum
in carcere molere fecerunt **M**unde dicit mōz in
historijs. molere fecerunt. q̄i ope fuili euz affli
gentes. Hebrei tam tradunt q̄ philistei fecerunt
eū dormire cū mulieribus robustis ut ex eo pro
lem robustam susceperent Et e tracta h significa
cio a predicta. qui eniz cor q̄i molē et terē uide
tur **M**olo componit cōmolo lis. demolo lis.
i. ualde ul' male molere. emolo lis. ext' uel ual
de demolere. Immololo lis. ualde uel intus molē.
p̄mololo lis. p̄fecte molere ul' subagitare. remolo
lis. itēz molere **M**olo et eius composita faciūt
p̄teritū in lui. et caret sup. Et h q̄ p̄tinent ad ac
tū mola neut' sunt. h q̄ accipiunt' cōslatiue
p̄ terē uel subagitare. actiua sunt Ita dicit hug
et cor' mo. Orae in p̄monibus. p̄molere uxores
nolim laudari inquit. h moles p̄mam p̄d. vñ
quidā **Q**ue frumenta molit mola moles sit tibi
pondus **H**ic nota q̄ molo lis. non hz sup in
frequenti usu. ad dīam huius nominis multum
possemus tū dicere molitū. sicut uolo qd debet
facere uultū. sicut p̄ p nomen p̄cipiale uultus
qd h p̄. uascitur ab eo. et tū est iam in usu uoli
Moloth q̄dā ydolū fuit **M**tu apud theologos
Molosus. a molo lis. dī hic molosus h. i. mag
nus cāis. q̄i ad molandū patus ul' molosus fuit
filius pizzi. vñ dīcā est h molosia. quedam terra
siliz epirus uel ps epiri. vñ molosus sa sum. i.
molosus hā sum. Et h molosus. quidam pes
constans ex tribus longis. dīcā a saltacōne mo
losoz quā exercuerunt armati. Et h molosus h
p cane. q̄ ibi optimi et magni habūdant canes
Et hinc molosus ca cum. i. mordax uel rapax
Hinc etiam uidetur dīcā h molosus. quidam la
pis uiridis et grandis. Et producit lo
Molucz cri. dī illud in quo mola uentitur. Et
molucz. i. tumor uentris. Et dicitur a mola
Momen a moneo nes dī h momen inis. i. mo
mentū. tā p motu q̄ p spacio tēpis et cor' p̄nl
Momentillum tili. p̄uū momentum **M**genitū
Momentū. a moneo nes dī h momentū n. q̄i
monimentū. q̄ cito et in transitu moueatur tā
breue spaciūz tempis. unde et sepe ponit' p mu
tatione uel momento. momentū enim dī stilus
in quo momenta colliguntur. q̄ cito ad modū
momenti inclinatur Item momentū statere. p̄saie
xl. dī stilus ul' lingua in transfuersali ligno posi
ta. p quē dinoscitur utz lances in trutina equali
ter ponderent **E**t nota q̄ hora ē xxiiij ps di
ei natural'. p̄inctū est quarta ps hore. et momē
tū est decima ps puncti uel xl hore Ex h p̄z q̄
momentū cito mouetur A momentū diuā mo
mentaneus nea neū. et momentarius ria riū. tū.
storiū. cito transiens. pau durans.
Monachus. a monos qd ē singularis dī h mo
nachus. dī. q̄ singularis sit et solitarius. q̄ mo
nachi a secularibus actibus et uita segregati. q̄si
soli morantur. Sic ergo solitarius interpretatur
uocabulum monachi. quid facit in turba qui so
lus est. q̄ autem. dī monachus q̄ unius cultos
etis est. Et sunt plura genā monachoz. scz cenō
bice quos in cōne uiuentes possumus appellare

anachorite Idem et hēmite. Et a monachus den
uatur h monacha. e. Et facit dñs et abitis plis
monachabus. et h et h monacha. et h le. Et h
et h monachilis et h le. et monasticus ca cū. et
Monal. in monas uide. **M**onarcha. monos cōponit
cū archos qd est pnceps. et dñs h monarcha. he.
pnceps unius ciuitatis. uel singularis pnceps scz
qz singularem possidet pncipatū. sicut alexander
apud grecos. et iulius apud romanos. unde h mo
narchia ie. i. singular pncipatus ul' pñs. et ac pe
Monasticus. moneo cōponit cū ardeo ul' az
dore Et dñs h monasticus li. i. stultus. iracundus
quia cito mouetur ad iram. unde plautus Quid
tu monasticule presumis Et corripit penultimā
Monas a monos qd ē unū. dñs h monas adis
.i. singularitas. pncipiū scz nūq. qui dñs unus uel
unitas ul' singularitas vñ h et h monal' et h le
.i. unialis. singularis vñ h monalitas tatis. i. sin
gularitas et monaliter adūbū. i. unialiter. singu
lariter. Et scias qz monas cor pñam in antida
diano. ubi dicit. Et monas et nūi de se parit uni
ca turbas. sed iñs dicit Monade subtracta dice
tur apocapa facta h autē id contingit qz nō bñ
scitur a latinis. natura uocabuli greci. h scimus.
qz diuata a monade. breuiantur. ut monachus.
Monasteriū. monas componit cū sterion. qd ē
stacio. et dñs h monasteriū qz singularis et solita
ria staco. qz ibi habitantes a secularibus seggati
actibus et uita. qz soli morent' vñ h monasterio
lum oli. dimi. et h et h monasterialis. et hoc le.
Monedula. a mētera dñs h monedula. quedā
autē que dñs uulgo tacula gallis choe. Et dñs mo
nedula qz monetula. qz cū auq ul' aliquam mo
netam inuenit. aufert et occultat. et cor' penul'.
Moneo nes nui nitiū. Et componit admones
nes. Monet qui pñp. admonet qui qd exēdat
memorie reducit Itē monemus futura. admo
nemus pñca Itē componit cōmoneo nes. i. simul
monere. monemus minores. cōmonemus pares
rogamus maiores. Itē cōponitur pmones nē p
moneo nes. remoneo nes. summones nes. i. late
ter uel paz ul' post monē. Odoneo actiū est cū
omnibus suis cōpositis. et cor' hanc sillabam mo
Quid de arte. discē bonas artes moneo romana
Moneta. a moneo dñs qz monet ne **M**oneta
qua fraus in metallo ul' pondere sit. vñ h mo
netarius rñ. et monetarius ria rñ. et h moneta
rñ rñ. locus monete. qui edāz h monetū dñs Itē
moneta dñs est iuno qui monuit romanos per
anserem. vñ luc flumina castrensis miscē flaba
Monialis. a monas dñs h monial' **M**onete
pñl producta. i. monacha. unde h et h monialis
et hoc le Et componitur. sanctimonialis
Monibilis A moneo nes dñs h et h monibilis.
et hoc le. quod cito moneatur Et corripit bi.
Monile. a munio nis. dñs h monile lis. quoddā
ornamentum pectoris mulier. qz muniat pectus
mulieris. ne leccatores manū possint mittere in
sinū eius. uel dñs monile a moneo quia moneat
castitatē. monet enim uidentes. illam esse marita
copulatā. et amplius non debere ab alio tangi.
Olim enīz non solebant ferre monilia nisi mari
tate. uel etiam dñs monile a munē. qz p munere
solebat dari Hoc et spētum dñs. qz constat ex
amphonal' quibusdā aureis. et uarijs gēmis. in

modū tracture spētis. pleus et p monile omnia
ornamenta mulier signant' quecūqz ill' munere
dant' Et prodñi. monile. uide iñs in corqueo.
Monimen inis. cor' pñl tā nñ qz qñ. vñ greci
monimentū dicat tempus. monimen monimentū
Monimentū. a moneo **M**onimentū si. per
nes dñs h monimen inis et h monimentū si. per
qd aliqd monemur et nob' reducit ad memoriā
vñ historie dñs monimenta. qz pñra nos mo
nent et ad memoriā reducit. et et indicia amor
scz que nob' relinquūt in signū amor et memoriā
monimēta dñs. et dñs monimēta qz monens mentē
Monitōriū rñ. a moneo nes dñs h **M**onitōriū rñ
monitōriū rñ. locus monendi. sicut scola ubi
discipulos monemus et docemus Inuenitur etiā
Monocentaurus. a **M**onitōriū p monimen
monos quod ē unū. et centaurus. dicitur h mo
nocentaurus rñ. Caput habens bouis
Monoceros. ceros qd est cornu. cōponitur cum
monos qd ē unū. Et dñs h monoceros rñtis. i.
unicornis. qz unū cornu in media fronte habet
Et est idem animal qd rinoceros. pñt et dñs in
monoceros rñ. et h rinoceros. rñ. pñl cor. uide in
rinoceros. **M**onocolos componit a monos et
uehiculi. quod ab vno iumento trahit. Et hoc
monocolus. i. carus unū tantū portans. et cō
ponit a monos et colmus.
Monoculus. oculis componit cu monos quod
ē unū et dñs monoculus. i. quod unū oculū ha
bet tantū. et cor' pñl
Monogamus mi pñl **M**bet tantū. Et cor'
cor'. dñs sic qz tantū vñ uxori nupit. Et cor'
ponit a gamos qd est nuptie. et monos unum
Monopolis. a monos qd est unū. et polis cui
tas. cōponitur h monopolis lis. ciuitas sub se v
nam ciuitatē hñs. uel qz vnica et singularis ciui
tas. scilicet que reliquis. in aliqua regione melior
Monopolū hñ. i. staco **M**re et libioz. et cor' po
ubi una res uenditur Et dicitur a monos quod
est unum. et pole. quod est uendere.
Monoprotus. protos qd ē casus. componitur
cu monos. et dñs monoprotus ca tñ. i. unū casus
Monos grece. latine dñs unū **M**hñs. et cor' pñl
uel singularis. Et acuitur in fine
Monosticon. a monos quod est unū. et sticon
iñs. componitur h monosticon. uel monosticu
uel monosticum. opus unius iñs et ac in fine
Monostrophos. In strophos uide.
Mons. a moueo dñs h mons tis. altus. et iugis.
moz. Et diuiditur in tria. radicem. latus. et dñs a
qd est summitas montis. Idem et collis. Et dñs a
moueo. qz terra ibi in altū mouetur. uel per con
trariū dñs mons a moueo. qz minime mouet' de
loco ad locū. uel dñs a munio. qz munio nos. uel
ab emineo. qz emineat. Naz h pñs. montes sunt
tumores terraz altissimi. dicti qz sint eminentes
qz autē dñs mons qz moles oppōita nascenti soli
etiā est Et ē mons. spēi pñitue et diuatiue. pñi
tiue qñt ad montanus. diuatiue qñt ad moueo
ues **M**Et ut dicit frater albertus. ex monte aqz
uocatur caucasis. oriuntur flumina magna aqz
multaz. Dic autē mons maior ē omnibus mon
tibus orientalibus ad aquilonē De h dñs est in
caucasis **M**Itē scias qz sunt quidam montes qz
dñs montes supmi. alti. in quibus nō generat'
ros ul' pluuia. nec uentus sentitur. De huiusmo

monile omnia
ill' munere
in corque
vñ gressu
monimentu
monimentu
mentu ti. per
ad memoria
rita nos mo
indicia amor
o: et mēonā
onens mente
et est etib.
ut scola libi
nientur ead
p monimen
ntu h mo
ponitur cum
ros montis. i.
monte habet
et dectinā
cor. uide in
a monos et
ide in colon
libi. Et hoc
zans. et co
monos quod
u oculis ha
et cor pñ
pñ. Et com
onos unum
et polis cui
itas sub se v
ngularis cui
one melior
et cor po
monos quod
omponitur
i. unū casu
et cor pñ
u. et sicon
monistat
et ac in fine
us tere tu
tus. et iugū
lis. Et dī a
uel per con
monet de
onres sunt
eminentes
ascendi soli
uatiue. pñ
ad moueo
monce qui
magna aq
ibus mon
don est in
monce q
generat
huiusmo

di montibus legitur in cronici q pñi ascenden
tes in eos cā phandi. scñi tñi ptauerunt aquā
in uasis. et spongijs in aquā missis
et ori applicatis. attrahēnt sibi supiorem et crassi
orem aerem. ad refrigeriū pectoris. ut ibi aliqñtu
lum subsistere possent Ad hoc facit qd pap dicit
Olimpus inquit mons macedonie. tante altitudi
nis. ut in eius cacumine. nec uentus sentiat nec
nubes se colligant q excedit istum aerem hūidū
in quo aues celi uolitant. Quod ab eis proditū
est. qui solebant nescio quoz sacrificioz cā. me
moratū ascendere montem. et aliquas notas in
pulis scribebant. quas alio anno integras inue
niebant. qd fieri non posset si locus ille. uento
aut pluuia potiretur. Deinde. tanta ē tenuitas il
lius aeris. ut non suspirare duraret Illuc enī ire
non poterant nisi spongijs humectatas naribus
applicarent. unde crassiorē et consuetū spñ du
cerent. Hī ergo indicauerunt etiam nullā auem
in loco illo se aliqñ uidisse. uide etiam in nubes.
Itē nota q mons quidam dī oliueti ppter co
piam oliuar. vñd actū pmo c. Tunc reuñ sunt
ierosolimaz a monte qui dī oliueti. qui ē iuxta
ibzlm sabbī hñs iter. qz p unū miliare distat a
ibzlm. ubi dicit mōz in historijs. uetus edicō hz
a monte tñū luminū. sic autē dñs est mons oli
ueti. qz de nocte ex pte occidentis illuminabatur
igne tēpli q erat iugis ignis in altari. mane in p
te orientali pmos recipiebat radios solis anteq
illustret ciuitatez habebat etiam copiam olei
qd est fomentū luminis. In glosa autē sic dicit
mons oliueti ab antiquis mons tñū luminū uo
cabatur. lucez scilicet de templo resplendentis. ac
solis ex altera pte orientis. et olei in ipso mōte
naturalis lucis. que tria cōueniunt pfectioni ap
te diuini ubi lucem de ecclesia fulgentem. ppter
solis iusticie fulgorem. et ppter pure consciencie
monstro tras trauit **Unitorem.** uide in prina
rare. i. oñdere. unde h monstrator oris. et mon
strabil le. Et hoc monstz tri. qz monstrat aliqd
futur Sed ppe monstz q statim monstrat quid
agitat. vñ monstruosus sa suz. omnia in eod sen
su Et hec duo compant unde h monstruositas
tāt et mōstrositas atī mōstro cōpōit. dñmōstro
pñmōstro as Et est actū cū oibus suis cōpositis
hic nota q aug in vj li de ciui dei. loquens
de monstruosis siue monstris. sic dicit. phibetur
quibusdā plantas ufas esse post crura. qbusdā
uñmōz sexus esse naturam. et dextera māmā
uñilem. et sinistra muliebrez. uicibusq inf se
coiuncto. et gignē et parē Alijs ora nō esse eosq
p naves tantūmō alitū sumē. uide in ermafrodi
tus Item ferunt esse gentē ubi singula crura in
pedibus hñt. nec poplicem flectūt. Et sunt mira
bil celezitatē Ante annos aliquot nā certe me
morā in oriente natus ē duplex homo. supiori
bus membris. inferioribus simplex. Nam duo e
rant capita. et duo pectora. quatuor manus. uē
te autem unus. pedes duo sicut uni homini. et
tā diu uixit ut multos ad eum uidendum fama
trahēt Sed pñt queri an pñdā hominū gnā
monstruosa. tñerit originez ab adam. Ad h re
spondet aug. Omnia gnā hominū que dñz esse
crede non ē necesse. uerz quicqz uspiam nascitur
homo. i. animal zōnale et mortale quālibet nos
tris inusitatā sensibus gerat formā corpis seu co

lorem. seu motū. seu sonū. seu qualibz ui. qualibz
pre. qualibet qualitate. ex illo uno pthoplasto
originem ducere nullus fidelū dubitauit. Appet
tū quid in pluribus natura obtinuit Et quid sit
Monstrum. In monstro ipsa raritate mirabile
tas est. uide etiam in portentū
Montanus. a mons dī montanus na num. vñ
quidā. Pro uanis uerb montanis utimur herbis
Itē a mons hec montana noz. tñ in pñ uño. i.
montes et ppe montes magni. vñ in luca. Abijt
in montana cum festinacōne Et montani dicti
sunt quidam heretici. qz tenipe psecucōis in mon
tibus latuerunt. qua occasione se a catholice ec
clesie corpe diuiserunt. h montanus etiam dñs
est quidā ppo nomine. et pñd penl montana.
Monticulus a mons dī h monticulus li dimi.
pius mons. vñ monticulofus sa sum. vñ h mō
Montuosus. a mons deriuatur **Montuositas** ratio
montuosus a um Et hinc montuosus sa sum In
eod sensu. i. plenus montibus Et montuosus cō
patuz. unde hec montuositas ratio
Monumentū. a moneo nes dī h monumentū
i. sepulchz mortuoz. qz pñseuñciū mentes mo
neat ad hoc debere transire. uel qz moneat men
tes ad defuncti memoriaz. uel etiā ad sui contēp
tū. vñ et dī monumentū q mouens mentē. sciz
transseuñciū ut cogitent de morte ad memoriaz
defuncti et contēptū sui. ul monumentū dī eo
qz moueat. i. admoneat mentē ad uenacōm sanc
ti ibi sepulti. qz h remigiū. Oñ nos consideramus
sanctoz monumenta qui sua corpa p xpo tra
diderunt monemur ueneracōnem illis impendē
Mora. a moror aris dī h mora re. mora autē
est que impedit. tarditas que impeditur Itē mo
ra in re. tarditas in homine. vñ h morula le. di.
Et morosus sa sum. sciz tardus. Et compaf vñd
morose sius me. adibit Et hec morositas ratio.
Et a mora moratus sa tū. et cor pñā. Sed qñ
diuatur a mos. pñ pñāz Inuenitur h morus p
quadā arbore. Et h morz. plz hec mora. p fruc
tu. et pñd tñc mo. xj. Sunt matura mora pi
Morata. a mora dī **Mora.** pñca. corana. mora
qñ hec morada de. i. nux dura et diu seruata
Moralis. a mos dī h et h moral et h le. qd p
tinet ad mores. uel qd hz mores. uel qui tractat
de moribus. vñd h morale lis. p quodam libro
ubi tractatur de moribus. Et hec moralia lie. p
eod lib. Et h moralitas. et pñ ra Item scias qz
morale ubū siue imitatiū. dī uerbū significans
morem rei sui pñitiui. ut patristo. i. morē patē
gerent de h sup dixi in tertia pte in c de spēbus
Moratus. a mos diuatur moratus sa **Moratus**
tū. moribus instructus et informatus. honof ha
bens mores. Itē moratus. sequens mores. Item
moratus. h mores descriptus. i. h pñtates et pñ
pñā. vñ Oraē in poesa. Interdū speciosa ionē.
morata qz recte. Item moratus sa tū pñ deriuari
a mora Est etiam pñcipiū de moror aris. et tñc
cor pñā xj Oñ me moratū mora me facit eē
Morbus bi. i. infirmitas. dī a morre **Moratu**
qz conferat mortē. vñ. morbidus da dū. i. infir
mus uel insanus. Et morbosus sa sum. i. plenus
morbo et assuetus. ul qz sua corrupcōne morbu
inferat. vñd pñd et capre et huiusmodi anima
lia dñz morbosā. qz corrupendo aerem. morbum
inferunt Et utroqz compatur. vñd h morbositas

tatis. et morbitas tatis. et ē mal' ge. p'p' lesiones
Imitat' enī naturā maris ē enī q' mās in agēdo
Mordax. a mordeo des diuatur mordax cis ge
omīs Et compāt mordacior simus. vñ morda
citer eius me adūbiū et h' mordactas tatis. et cō
ponit' p'mordax. et p'ducit p'n' gñ. Et a mordax
mordaculus la lum. dimi. aliquantulū mordax
Mordeo des momordi morsum. et cōponit' cō
mordeo des ordi demordeo des ordi emordeo Im
mordeo. p'mordeo remordeo p'mordeo Et ē mor
deo actiū cū omībus suis compositis Et eius cō
posita omnia amittunt geminacōnem simplicis
in p'terito. Et faciunt p'teritū in di et sup in sum
Mordicus adūbiū. i. mordenter et morshiter ul'
mordacit' et cor di et d' a mordeo el' ul' a morfus
Mori infinitiuus de morior. rris cor p'mā. vñ
comori p'n' cor. h' mori dñs de mor ris. p'd xj
Est in amore mori. ueneris se subdere mori
Morbundus. a morior moribundus da dñ. filis
mortuo. ul' mori incipiens. huiusmodi. n. nomi
na in būdus desinencia significāt silitudinē ul' ap
titudinem xj Osus plenus notat. bundus similit
Moriger ra 2. In morigeror est. et **M**bil' ap'at
origeror a mor et gero ris cōponi **M**cor p'n'
tuz morigeror aris ratus suz. i. moris bonos ge
rere et morigerari. i. morē gerē. i. obedire subicē
facē uoluntatē alicuius Ille enī gerit morē alicu
ius q' facit uolūtātē eius Est ergo gerē morē ali
cuius. eius uolūtātē facē. et in moriger ra 2. obe
Morio onis. d' a morte. vñ dicit pap' **M**diens
Morio a moris. morio. a morte uocatus. eo q'
non uigeat intellcū Moriones uulgo dñz fatui
nō multū a pecoribus distantes. et. p'd mo. vñ
quidaz non ē ungendus furiosus. morio. puus.
Morior eris ul' rris rituz h' tercia et quarta con
iug' inuenitur fere ubiq' et caret sup' Deberet
enim facere mortuū mortuu. quod exigit mor
tuus. vel mortuū mortu. qd exigit moriturus.
ra 2. Neut' tñ ē in usu Et dicit' morior a mora
Ita uult hug'. Prius. autē in x h. ubi agit d' uer
bis desinentibus in rior sic dicit Deponencia in
nor desinencia. orior et morior tā h' tercia q' h'
quarta coniu' dedinauerunt autores. Orior re
ris. et oriris. morior rris uel rris. Cor supina et
ortū et mortuū. q'uis oriturus non orturus inue
niatur p'ncipiū futuri. h' p'reiti ortus nō ortus
d' a morior quoc' **M**otand' q' cū moriturus h'
analogiam faciat p'ncipiū futuri mortuus. facit
p'reitiū geminata u. qd in nullo alio participio
inuenies p' mortus ul' mortuus. qd p'porcō mag'
exigebat Et hoc uer' est h' antiquos qd ps dicit
Vnde dic q' h' modnos morior olim fuit quarta
h' nunc ē tercia coniu'. facit tñ irregulariter mor
tuus. h' sup mortuū. Et inde moriturus. Morior
cōponitur immorior. comorior. emorior. i. inuigi
lare. insistere. insuadere. p'morior. p'morior. remo
rior Et ē morior deponens cū suis cōpositis. et
cor' mo. h' mos moris producit mo. vnde uisus
Est in amore mori ueneris se subdere mori.
Moror raris ratus suz. cōponitur cū con. de. in
re. Et d' comoror aris. demoror aris. immoror.
aris. i. ualde morari. ul' intus morari. et remoror
aris. i. itez morari Moror et eius cōposita cōia
sunt Et sunt omnia fere eiuusdem significacōnis
Impedire. tardare. detinere. uel impediri. tardari.
detineri. Ponunt' tñ qñq' absolute p' cōsistere ul'

moram facere. et cor' mo moror. Vnde Quid d'
arte Errat et in nulla parte moratur amor.
Morosus. a mor diuatur morosus la sum. i. las
ciuus. fastidiosus. supbus. ul' nobil'. tñ morosus
pocius ponitur in mala significacōne q' in bona
q' malos hñs mores Et p'd p'maz Itē morosus
p't deriuari a mora. et tunc cor' p'mam xj Nos
me morosum mora me facit esse morosum
Morphea a morphē qd est mutacio d' h' mor
phea phee. quedaz infirmitas qñ aliq's colorem
Morphosis a morphē qd ē mu' **M**aliū colorem
ta cō. et uisus qd ē suba. cōponit' h' morphos h'
i. mutacō p'pe sube et simpli' ponit' p' mutacō
Mors. a mordeo des. d' h' mors tis. distacōne
Anime et corpis Et ponit' p' qualib' destruccōne
et corrupcōne. Et d' mors a mordeo. q' uenit
mordeo. uel d' a morsu p'mi hominis. q' uenit
arboris pomū mordens mortē incurrit. uel dicit
mors q' si amaro. q' sit amara Et sunt tria gñā
mortis. acerba. immatura. merita. acerba infanci
um. Immatura iuuentū. merita. i. naturalis senū
Item aliter h' trinarū distinguit' mors. Alia ē na
tural' Alia fatalis Alia casualis Natural' que de
natura contingit Cui ul' cxx annos non est con
cessum. q' naturaliter cxx annis p't homo uiuē
fatal' est. que contingit fato. i. constellacōm. tali
enim constellacione p't quis nasci. q' uiuit plus
uel minus fato xc anni. scilicet tres cursus saturni
exiciū creant. Nisi forte benignitas alia stellaz
supet cursum Casual'. i. accidental' scilicet p' occasio
uel contingere p't aliquo accidenti. scilicet p' occasio
ne ul' subnisione uel ruinam ul' huiusmodi Ita
dicit hug' **M**hic nota q' corpa celestia efficiunt
bent in corpa inferiora. vñ dicit dionisius q'
c de diuinis nominibus. de radio sol' trahens q'
sol ad gñacionem uisibiliū corpm confert. et ad
uitā ipā mouet. et auget. et nutrit. et p'ficiat. Hoc
etiam ipse sensus ostendit. p'cipue q'ntu ad effectū
sol' et lune. ut tūtē autem coactiua sup libez arbi
triu. sufficienter corpa nō hñt celestia. De h' dixi
sup in asty et in sol **M**ore etiam de uolo q' h'
cut dicit glo sup illud psalē xxxviij. Dispone co
muni tue. i. ordina quis in regno tibi succedat. q' nō
a moriens tu rē. Deus h' g'g' sñam mutat h' nō
consiliū. Sñam debemus intelligē sensum uolū
Consiliū uo ab eterna dispōne est. Vnde deus
us suis suis reuelat. non tñ consiliū. Vnde deus
duobus modis aliquas res consolat. h' merita. et
h' rei naturam Que dñz inferiores cō esse. Et fm
suū consiliū Vnde ezechiam moriturus dicit nō
rat h' meritū. ul' h' p'biā. i. h' naturam. licet nō
futur' et nō mortuū h' consiliū suū. utiq' p'misit
scriptū erat in lib' uite. h' alter' suo p'p'he p'misit
legendū. Alter' uo non p'missum ē Vex dixit p'
pheta. nec ē deceptus. q' sic legit. nec ē mentis
q' sic credidit. Et h' illas inferiores cōs locutus ē
q'uis simpli' et sine additamento. uelut si quis ui
deret cecū. et diceret. iste amplius non uidebit etiā
si diuino consilio lumen recipet. ille nō mentire
tuz. q' rei p'biā esset secutus. God modo et io
nās subuisione nūuicaz uidit in m're dñā que
tñ futura non erat. q' illud qd uidit fm merita
eor' uidit. q' uo cōuñs sunt consiliū dei fuit. qd
ipe non uidit **M**tem nota q' dies mortis nō nē
cessitate singul' p'biā sit. sed uoluntate dei et is
notis mortalibus causis. ul' uiuat aliquis ul' mo

diatur. pfectum cu tunc in ezechia statuta fm natu
ram mortis necessitas differatur. Et post morte
etiam plurimos resuscitatos legimus. Ont etia
quidam. qd uel male uiuendo non meatur quis
ad uite sue terminu naturalem puenire. ul' bene
agendo ante tempus meatur rapi ad pnia uite
vii ppha. Viri sanguis non dimidiabunt dies su
os Et in quatuor e sap dr iustus raptus e ne ma
licia mutaret cor uel intellectus eius Aut ne ficio
deciper animam illius. de h etiam dica in ppheta
Morsilis. a morsus dr h et hec morsilis et h le
qd aptu est ad mordendu Ino morsiliter adubi
morsito tas tauu tare. frequen um. et cor si
morde. et cor si Inuenit et morsico cas. uid in
Morsio sas. fre. de mordeo des. A morsio sas.
quo morsito tas. aliud fre. Et inuenitur in eodez
sensu morsico cas Et a morsio sas. h et hec mor
satis. et hoc le. ad mordendum abilis 2
Morsus. a mordeo des. hic morsus sus sui. i. ac
tus uel passio mordendi. uel uulnus qd fit mor
dendo. ul' bolus. vii h morsellus li dimi. Itē mor
sus sa sum inuenitur in actiua significacōne. qui
mordet et comedit qd non ieiunus. vii cōponit
immorsus sa suz. i. ieiunus. qd nichil momordit
vii Orac in smonibus. flagitat immorsus refici
Inuenitur et morsus sa sum. in passiuu significa
Mortalis. a mors dr h 2 cone a mordeo deris
et h mortalis et h le. i. morti subiaccens Quicūqz
sunt a luna inferius sunt mortalia. i. morti et co
ruptōni subiaccencia et hinc mortaliter adubiū.
et h mortalitas atis et h et h mortalis. i. homo
substantie in cōni genere Et quia multa alia sint
mortalia dicitur tñ homo mortal p excellenciā
miserie et angustie. Pluribus enim moribus pas
sionibus angustis miseris tribulationibus dolori
bus et infirmitatibus subiacet miser homo qd ali
qua alia res unde cū inuenitur mortalis positum
substantie in mas ul' fe genere non designat nisi
hominem Et componitur h et h immortal et h
le unde a dō immortal addita tas formatur im
mortalitas et immortalis etiam ponitur p deo p
excellenciam immortalitatis et incorruptōnis et
formatur mortalis a genituo mortis is mutata in
a longā et addita l sic dixi in iii pre in tractatu
de speciebus nominū in c de dñominatiuis desūti
Mortariū. a mors diuāt h mortariū bus in alis
u mortarij qd ibi iam semina in puluerem redac
ta et mortua condiantur Vel cōponitur a mors
et tero nī qd ibi qdqd renē mortitur unde h mor
tariolum li diminutū 2
Morticius mors cōponitur cū cedo is et dr mor
ticius a ti pel. pō. i. morte celus interfectus et p
dr tūc penl 2 Item mors cōponit cū cado dis et
dr morticius a ti. i. morte cadens sic qñ est mor
talitas aialū et tūc cor penl xv De cado mortici
nū de cedo morticiatū Item Morticina cadūt fez
ro morticina morte Morticina de cedo cōduntur
Morticina de cado comedi non debent morticiū
non est nom nisi mortuoz h morticiū talis mor
est uiuendū corpm et in h morticiū talis mor
talitas uel morticiū Et scias q morticina pfa.
iii ubi dr morticina eoz pō penl qd glosa dicit
Morticina eoz pstrata a romanis Itē morticina
Je. c. vii. pō penl et erit morticiū ppli huius
Morticio cas caui componitur a 2 in cibum
mors uel potius a mortuus et facō et cor penl.

Mortuus est ptopiū de morioz renis Et compo
nit semimortuus a ti ex pre mortuus et imortuus
a ti. i. non mortuus uel ualē mortuus vid i mo
noz. de cognicione mortuorum dixi in defunctus
Morus nī fe ge quedā arbor diuatur a mauzon
qd lñe dr nigz qd eius fructus sit niger unde hoc
moz mori fructus eius hanc latini rubrum appl
lant uel cellam quia fructus eius uel uirgultum
Mos a mora dicitur mos moris et est 2 rubear.
mos cōsuetudo ut talis mos est in pñbus nostris.
i. talis cōsuetudo et iste sequitur morem patrie.
sue. i. cōsuetudinem h drnt qd mos est qui morā
fecit unde sic diffinitur Mos est longa consuetu
do de moribus tracta tñmō Vel mos est quedā
lex uiuendi nullo uinculo astricta. sine lex non
scripta h tñ usu eui retenta Vel mos est uetuf
ra et pbata cōsuetudo siue lex non scripta h cō
suetudo est qdāni ius moribus institutū qd p
lege suscipitur cū lex deficit Itē mos. i. uetus ho
minis h ppe in plurali habet hanc significacōne
ut iste habet bonos mores et ppe dicit de bono
sicuti uiciū de malo Oali ergo mores n sunt mo
res h uiciā et est ibi oppositio in adiecto sicut cū
dr homo mortuus Ince morosus sa sum Et pdu
cit pñā mos nī cū suis diuatiuis Unde mori diu
pō pñāz h mori infinitis de morioz renis cor
mo ut dixi in mora De more. i. de cōsuetudine
dicitur in cōsuetudo. 2

Moscillus li in mosculus uide 2
Mosculus li est dimi de mos monis id est puul
mos et mosculus li aliud dimi. 2
Moto a moueo uel ui tñ tu u in o fit moto.
tal ubum fre. i. frequē mouere et pō mor
Motus a moueo uel ui tñ dr motus tus et adiect
tue dēdinatur ecia motus ta tñ Et sic dr in pñ
cañtis aristotil Sex sunt gena motus scz genacō
corruptō augmētū diminutō alteracō fm locum
mutacō Sex ergo modis mouetur res scz genan
do ul' corrupendo ul' augmētando ul' diminuendo
ul' alterando ul' fm locū mutādo 2 Et scias q ge
neracō est exitus a non esse in esse Corruptō est
pgressus ab esse ad non esse Augmētū est pexisten
tis quantitatē additamentū Diminutō est pexisten
tis quantitatē minoramentū Alteracō est mutacō
a cōtraria qlitate ad cōtrariā uel in mediā ut cū
quis pmutat ab albedine in nigredinem uel in
medios colores Motus autē fm locū ē mutacō
ab uno loco in alterū Motus autē fm locū sex
sunt species siue drē scz suzum deorsum āte re
tro dextez sinistrz ad omnes enim has pres fit
Moueo uel ui. tñ. mouere cōponit cū 2 motus
ad et dicit ad moueo es. i. aduicinare adiungere
unde admotim. i. aduicinatim adiunctim Itē cō
ponit. cū a et dicit amoueo. es. remouere auer
tere absentare sepāre Itē cū cō et dicit cōmoueo
ues. fil' mouere uel cōturbare iratū facere Itē cū
di et dicit dimoueo in diūsas pres uel in diūp
modis mouere auertere sepāre Itē cōponit em
ueo. ues. ualde uel extra mouere Immoueo. es.
ualde ul' intro uel intus mouere. unde inmotus
ta tñ pñcipiū et pē esse cōpositū ab in et motus
qñ nō motus Itē pmoueo pmoueo pmoueo Itē
remoueo. ues. vii remotus. ta. tñ. nomen et com
pat vii remote et remotim adubiū. i. sepān Itē
semoueo. ues. i. seorsum mouere ul' sepāre unde
semotim id ē sepān et semotus. ta. tñ. submoueo

modina. a modus dicitur hinc modina. moxine. genus
repositiōni q̄i modina. 3. p. d. sicut solebant dicē
mūdus a mucus dicitur mūdus. **M**oxie p. hodie
mūdus dicitur. et dicitur panis mūdus q̄ hinc mu-
faz Juvenal vix fractū solio iam mūdā fructe
farine vñ mūdido. das. mūdum facere et ē actiō

Mucro mucros gce latine dicit longum vñ h
mucro.onis .i. cuiuslibz rei acumen et sz sic a lō
gitudine vñd sepe inuenit p gladio et sunt ista
nomina sinonima scz ensis gladius mucro spata

Mucus a marce. ces. **M**ia et plenitudo muc
di h mucus. ci. et est mucus putredo in pane ex
uetustate pueniens Et di mucus q̄i marcus vñ
h mucus q̄i idem h mucus in pane pñ

glis coponi h mugil lis qdam piscis q lit mul
tum agilis in fugiendo reda piscatoꝝ Nam ubi
dispositas sensit insidias confestim retrosum re
diens ita transilit rete ut uolare piscem videas

uel mugiente mugire Cōmugio Immugio ualde
uel intus uel cōt mugire. Remugio gis. i. itē
ul retro ul cōt mugiente mugire Et est mugio
neutr cū omnibus suis cōpositis. Et pducit mu

mulcibez. q̄i mulcens imbrem. uid in mulcibez
mulcibil. a mulceo css dz h̄ et h̄. **Ter.** cor p̄nī
mulcibil. a h̄ le. Et hinc mulcibiliter adhibū. et

componitur u ferri. ul imbez. Et Sz h muldrez
feri et h muldrez ben. ul bzi. Et utroqz hou no
minū uocatur mulcanus. Est enim faber Iouis Et
ideo dictus est muldrez. i. mulcens ferrum Idem

re mulcere. lenire. mitigare. blandis ubis ledere
curare. uexare. uel liberare. ligare. ul' pugnis ul'
calibus tñdere et est translatū a mīso qđ accep
tum lenire solet fauces dolentis ul' cōpletū sordi

Ulca. cr. in mīcrale est
ulgarīū in mulcrale vide
ulgeo ges mīsi geo in si et si sum mīsum et
est mīgere lac de ubere extrahere mīgeo cōponi
mīgeo pmlgeo

enim m̃lgeo et m̃lgeo idem p̃tenti et lup
eadez uoce m̃lhi et m̃lsum b̃ hugicōez p̃stians
eq̃a in octauo lib̃ dicit m̃lgeo q̃ m̃lhi facit quibz
dico cā q̃dā m̃lhi p̃tulerunt h̃is uisio die et m̃l
m̃lhi p̃tulerunt h̃is uisio die et m̃l

muliebris bſa muliez abiecta extrema literaſ

et debilis respectu viri Ideo virum
et mulieris minor ut pociens viro esset lez
minis repugnanti bz libido cogeret viros alias appo
te ul in aliū sexū priuere dz ego mulier 6 femie
et 13 ex la

q̄ mulcens viā ul' q̄ molliens viā Si qua
p̄d pen' in obliquis vnde Stacius Si qua
foboles si q̄ est mulieris origo h̄ etiam cōpar
cōis vsus q̄ emulandus est h̄ vider' q̄ cor pen'

generali et h̄ cōmuniter tenet hic potest esse
q̄re mulier facta est de costa viri Ad h̄ est dicitur
q̄ sicut dicit in li. sententiarum secundo ideo q̄ in cost
viri formata fuit mulier ut ostendat q̄ in cost
viri fuit mulier ut ostendat q̄ in cost

viro nec diu nec ancilla parat
pire Nec de pedibus fuerat poucenda
se ponendaz agnosceret quā de suo latere lūm
didicisset. q̄ autē post peccatū mulier sub uiri co
didicisset. q̄ autē post peccatū mulier sub uiri co

liffe penā peareť et diuine in p
rabile monstrareť qđ hominis dormienn In u
aperuit nec ramen a qđe soporis excitat est Quid
ope sacramentū xpi et ecclesie figuratū est Quid
oie inuenientis formatū est

redimimus a penis atq; abluimus a culpis
Mulierarius a mulier dicitur mulierarius 2ij. 1.

Muliercula a mulier dicitur muliercula deditus

Mulio a mulus dicitur mulio dicitur pua mulier

onis mulorum custos uel fessor uel ductor et h mul

lus. 1ij. p eodem et a mulio mulionicus ca cum

mulleus. lei. mas. ge. genus calciamentorum et

dicti sunt mullei a mullo pisce siue a colore rub

mulleus est color muli pifris Itē adiectiue dicit

mulsa. lea. leum. qd pmet ad mullum piscem

mulsa a mulceo. ces dicitur mulsa. se. potio qdā

ex mulo ul' ex aqua et melle. eadem dicitur et h

mulsum similiter a m'cco ul' a melle quasi mel

sum Inuenit etiam h m'ccum p nouo uino. Itē

vij Comedite pingua et bibite mulsuz. 1. uinu

melle dulcoratū Itē mulsū idē est qd medo po

nitur etiam mulsū in alia significatione in gē

1. p lacte a mulgeo ges. si. sum. unde ibi dicitur

in quo mulgeat lac tēpus mulcra uocat Vas est

mulcrale mulsuz qd defluet inde ul' dicit sicut dixi

mulsi est pteritū de m'cco Itē mulcrale h hug

es et de mulgeo sicut dictū est in mulgeo unde

et tales versus ponunt in gē Mulgeo dat mulsi

hug dat mulceo mulsi dat mulcere suū sicut m'

gere supinū Quod pbo nā mulsus sibi sumpsit

mulsum est supinū de mulgeo Itē qd supinū

et de mulceo ut dixi in mulgeo Quid autem sit

mulsum dictū est in mulsā

Multa multe in multo ras est

Multacio. onis. in multo. ras exponitur

Multatus. ra. tū. in multo ras vide

Multicium. cij. multicia sunt vestes subtiles et

lucidissimē facte de nobili serico ul' molliora lana

uel lino et dicuntur sic a multitudine colorū uel a

multitudine confectionis filorū Quo enim uestis

ē subtilior eo p'la fila in ea cōtēxūt ul' dicit sic qd

sua leuitate corpus hominis demulceant suauit

iuuenalis. Qd faciūt alij cum tu multicia sumas

Multicolor. oris. 1. multorum colorū componitur a

multis. ra. tū. et color oris Et est cōmunis ge et

cor co nā generalit' cōposita a colore ut bicolor

et a decore ut de decore a corpore ut bicorpor sunt

cōmunis generis Inueniunt tamen aliquando in

neutro ge. in plurali numero ut bicoloria discolor

na multicoloria ezech' xvi et sumpsisti uestimen

ta tua multicoloria

Multipharius in multipharius

Multipharius a multum et for faris cōponitur

Multipharius. ria. riū. 1. multū uel multa loquēs

et uarijs modis unde multipharia adūbium et in

uenit eadē actis quādoq; adūbialis positus mlti

pharia p multipharia et non mutat attentū siue

lit nomen siue adūbiū et est multipharia multis

modis multiplici sermone

Multiformis. da. dū. 1. fixus in multis partes. et

trīs quatuor forma componit cū bis Itē h

me. triformis. me. et abiciē s. scz de bis et trīs in

biformis et triformis Itē componit qd riformis

me. septiformis. me. h et h multiformis et h me

1. duarū ul' trū ul' quatuor formarū ul' septē ul' mlt

tarū formarū et hinc biformiter et h biformitas

Multiloquus. a. u. et loq; cōponit multiloquus a. u. q

multus a. u. et loq; cōponit multiloquus a. u. q

multa loq; vñ h multiloquū. 1. multū ul' multa

Multipes multipedis mas Locutio et cor lo.

ge. 1. unus multos habens pedes et cor ti.

Multiplica. ce. fe. ge. 1. uestis habens multas pli

cas et cōponit a. mltus. ra. tū. et plica. ce. et cor

Multuolus a multus. ra. tū. et uolo. lag. Itē pli

cōponit multuolus la. lū. qd p diuisa uolans vñ

mulier dicitur multuola que p diuisa uolat loca Itē

multuolus. la. lū. multa uolens et tunc cōponi

tur a multus et uolo uis. et cor uo

Multo ras. tau. dicitur a multus. a. u. et est multa

re uerberare punire dāpnare et inde h multa. re

vindicta pena vñ in iij libro regum Imposuit

multā tre cētū talenta argenti et a multo as dicitur

multatus. a. u. 1. uerberatus punitus dāpnatus et

in h multacio. onis. 1. uerberacō punitō dāpnacō

Quidā tamen dixerūt qd multo. as. dicitur a. multu

u in o qd deberet esse supinū huius ubi molo is

pena eniz quasi molit et cōtērit tribulatū et scri

bitur sine. c. ut patet in pap

Multo magis sunt due pres h hugit sicut dixi

sup in ij pre ubi egi de accentu adūbion in c de

Multus a moles multus ra tum qd magis

enim multū est mole facit vñ et dicit multus qd

molem tenens ul' tuens et est et h vñ h multitu

do dinis. Multus cōponit multimodus multilo

quus multigradus multifidus multipes multifari

us multiplico Multus cōpat h irregulariter scz

multus plurimus multa plurima multū plus plu

rimū et in adūbio multo plus plurime ponunt

quidē adūbialiter multū et multo plurimum et

plurimo h nō sunt adūbia et nō mutat attentū

multo ul' plurimo qd est nomen et qd ponit ad

in v. h. cont' iulianū pelagianū. q' solanus auctor
medicane scripsit de rege cyprio q' cum ipse esset
uix deformis solebat pponere cōiugi sue in cōcu
bitu formosam picturaz ne ipsa deforme parerz
filios. Ieo. eccl' narrant de qdā muliere q' peperit
filiū nigrū ppter h' q' in tpe coitus ymaginē ui
dit nigram. A mulus deriuat h' mula. le. et facit
drūs et ablatūs plis mulabz. mulus et mula spe
cies aīaliū ab eā et aīno generant' nec generant

Mundus. dij. ge. neu. i. dñum et dī a mōus da
undo. das. in mōus. da. dū. est. **M**undus
a mōus. di. deriuat' mōus. a. u. i. pu
rus integer sine macula et cōpat' dīor. simus. vñ
mō. dīus. sime adūbiū et h' mōdīa. cie. et h' mōdū
di. mōdīe precū uel qd' facit mōdīa vñ in libro
bester accipiant mundum muliebrem et que ad
usum necessaria sunt. i. ungentū pigmenta et ce
tera quibz mulieres mōdiores et ornacōres habent
tur. et a mōus dī mō. das. i. purificare ul' purifi
cere unde mōdatus. ta. tū. nomen et cōpat' et est
pticipium de mōdōz. dāns. Oundo componit' e
mūdo. das. et est actiū cū omibz suis compositis

Mundus. di. dī a moueo. es. q' semp est in mo
tu et hinc mōdānus. a. u. et h' et h' mōdīalis et
h' le et p cōpositōz mōdīuagis. ga. gum. Et dicit
tur multiplici' uagus mōdus. Dicit' enim mōdus
uniūitas creaturaz h' illud qd' constat ex qtuor
elementis eīdem totis. Et dī sic q' semp est in mo
tu. Itē mōdus quādoq' dī archetipus. Oundus
qndocq' dī homo unde et microcosmus dī quan
doq'. eccl' mōdus dī superior et dignior ps mōdī
magni scz firmamētū per excellēciā q' pcepue
est in motu et q' pcepue et puz et mōdum est
nichil habens terrene fecis et grauitatis. Oundi
eciam nomine amatores mōdī designant' unde
mundus per ipsum factus est et mundus eum nō
cognouit. In pmo loco designat hunc mundum
In secūdo loco designat amatores mundi. Et scī
as q' mōdus p. u. in pma sillaba scribit' licz dīri
uēf a moueo. ues. q' multociens lā que est in
simplici dīcōne mutat' in cōposito ut lego colli
go. Et ut dicit' pld. mōdus dīctus ē a mouendo
q' in motu est. nulla enim requies eius elemen
tis cōcessa est. uide in pax. Quot anni fluxerunt
a principio mōdī usq' ad incarnacōz xpī dīxi in

Munerarius a munus dī munerarius. iij. **M**er
qui munera dat et munerofus. fa. sum. largus ul'
munere dignus et cōpat' unde h' munerofitas

Munero a munus dī munero ras et est. **M**er
munerare donare. munus alicuj dare p aliq' scz
uico ul' p aliqua alia re et cōponit' remunero.
ras. et est actiū cū omibz suis cōpositis et pō.
mu. vñ omerus. Et prius aiacem ex aurato mu

Mungo. gis. mūxi mūctū mūgere. **M**er
i. purgare fordes auferre. et ppe est mūctum de
naso extrahere et proicere et qd' remanet de con
bustione candelae auferre. vñ et sepe ponit' p de
cipere ul' decipiēdo aliqd' auferre ul' expoliare.
Oungo cōponit' commungo. gis. demungo. gis.
emungo et imungo ualde ul' intus ul' intro mū
gere pmungo remūgo et est mūgo actiū cū om
nibus suis cōpositis et facit pteritū in xi et supi
num in mūctum.

Muniacus a muniū dī muniacus. ca. cū. muni
ci dīcunt' regis cōsiliarij ul' qui munia. i. officia
sua adimplent ut tributarij ul' largi

Municeps a municipiū dī h' et h' municipiū
et h' le et municipianus. na. rīū. et h' et h' muni
ceps. pis. omnia in eodem sensu h' enim nomine
censent' castellā in mūcipio nati et ymanentes
et eccl' milites stipendiarij qui p custodia ciues et
cipij munera capiūt et eccl' originales ciues et
in loco officiū gerentes dīcūt' sic et eccl' qdā ge
nus romanorū ciuū olim dicebat' sic vñ in acti
bus aploz xxi paulus cū dephenderet dīxit ego
sum paulus tarsensis non ignore ciuitatis muni
ceps. volens eis significare q' esset romanus et
statim eū dimiserunt. Item municipali' le. ul' mu
nicipialis. le. et municipianus ul' municipianus
ria. rīū. potest dīci qd' pty ad municipiū ul' mu
niceps ul' p qd' capīt munus. Et cor' penl' qd'
municeps et formāz gtiis a nō interposita i et
e murato in i ut municeps municipis

Municipal' ul' municipiū. le. in municeps ex
municipianus. ria. rīū. in municeps **M**unicipiū
muniū cōponit' cū capio qd' manen
h' municipium. pij. et est municipium ul' minoris
te statu ciuitatis ius aliqd' maioris ul' minoris
officij a principe impetrat et dī municipiū a mu
niji. i. officijs q' tāti munia. i. tributa debita ul'
munera reddat. Nā liberales et famosiūme cau
se et que ex principe pascunt' ibi non agunt'
h' enim ad dignitatem ciuitatis ptenent. uel mu
nicipiū dī castz munitissimū et ppe in cōfimo
regionū ubi solent morari stipendiarij milites mu
p custodia vñ et dī municipiū qd' capiens ibi p
nia. i. munera ppter stipendiarios milites ibi p
custodia manentes et munera capientes

Municiū. cij. a munio. nis. dī h' municiū
. i. obsidum vñ in iij. li. reg. dī rex assinoz nō
ingrediet' urbem hanc nec circūdabit eā muniō

Munifex. fics. penl'. cor'. tā in nō q' in gto et
exponitur in munificens

Munificens a munifico. cas. dī h' et h' et h' mu
nifex. fics. penl'. cor' tam in nō q' in gto et h' et
h' et h' munificens. tis. in eodē sensu. i. munificens
Et cōpat' munificentior. simus. vñ munificen
tius. sime. adūbiū. et hec munificentia. tie. i. largi
tas. Et nota q' h' positū munificens non est in
usu. sed in loco eius subdit' munificentior. simus
patio anormala munificus munificentior. simus
munifico. as. componit' a munus et facio. et est
munificare muneribz honorare. munera alicui fa
cere. vñ munificus. ca. cū. i. largus. qd' adimpli. vñ
ciens. ul' q' munus. i. officiū qd' debz adimpli. vñ
munifice adūbiū. Et cor' si. uide eccl' in munifi
cens. h' hug. pap' eccl' dīc'. Ounificus honorificus
largitor liberalis largus copiosus abundans.

Munimen. a munio. nis. dī h' munimen. mīs. i.
defensio. firmamentū. auxiliū. Et prod' hoc muni

Munimentum A munio. nis. dīcitur auxiliū.
mentum n. i. defensio firmamentum auxiliū.

Munio nis nūi nire niti. i. firmare. uallare. de
fensaculū facere. **M**unio cōponitur conmunio
is. circūmunio is. pmunio is. obmunio is. vñ dī
uel cont' munire. remunio is. itez ul' retro muni
re. uel destrūe. ul' muniōnem auferre. **M**unio et
omnia eius composita sunt actiua. et pō mu. vñ
esopus. Vnde pīre queas hostem munire cauero
Et scias q' regula ē q' pma psona sin pteritū in
pfecti indicatiui modi. formāz in tercia et eccl' p
in qīra cōiug. in nō desinentibus in eo. a pma p

humor

muscarium ul' h' muscularium. p' eod' loco ul' p' m' titudie muscarum ul' p' flabello q' muscas abigunt

Musceraneus. a mus dr h' musceraneus nei. i. animal exigui aranei forma et muris. quod et solifuga dr. quia diem fugiat Et dr musceraneus. quia eius morsu aranea interimitur.

Muscetum. in muscarum est Et p' ducit penul' uscio onis. mas ge. q' h' mustio. quia mustum bibat. Et dr a mustum Idem et bibio bibionis.

Muscipula. mus cōponitur cū capio et dr hec muscipula. le. deceptio ad mures capiendos sicut et multacula et ponit generalit' pro qualibet deceptio unde muscipulor. laris. i. decipere Et hinc h' muscipulator. toris. i. deceptor. Itē muscipula ponitur p' pedica. i. laqueo quo pedes ligantur

Musco. a musca dr musco. onis. i. magna musca Et muscosus. sa. sum. i. plenus et abundans muscis. Vnde hec muscositas. tatis. i. abundantia et plenitudo muscarum. Itē a muscis p' dicitur muscosus a. u. musco plenus et cooptus vñ uigil. muscosi fontes et sono mollior herba. Et comparatur Vnde hec muscositas muscositatis.

Musculus. sa. sum. in musco exponitur.

Muscula. a musca dr h' muscula le diminutiū.

Musculi. ti. p' n' prod. et exponit i' muscarium. Musculosus a musculus dr musculosus. sa. sum. i. fortis lactosus plenus musculis Et cōpat' vñ h' musculositas. tatis. fortitudo plenitudo muscu

Musculus. li. pen' cor. i. puus mus et **M**orum est di. de mus. ris. et musculus etiam dr curuum genus nauigij et musculi dicunt' capita neruorum ex sanguine et neruis copulata scz illa nodosa caro que ē in tibijs et brachijs et dr musculus a murum similitudine q' lateat in membris sicut mures in terra v' q' disposita est ad similitudinem muris Idem dr et lactus in hac significacōe inuenit' a palladio positū ubi docet eligere bonos equos. dicens q' pulchritudo et forma boni equi in hijs cognoscit' Corpus eius est uastum et solidum latus longissimum dunes rotunde et maxime pectus late patens et totū corpus musculorum densitate nodosus pes sicut cornu concavū alcius calciatus Item muscule sunt codex aquarum lacte concipiunt' ostree Et dicuntur musculi quasi masculi q' sunt masculi ostrearum et etiam balenarum Eorū enim coitu concipere balene phibent' Item musculus potest diriuari a muris Et tunc musculus dr bellicum machinamentū simile cuniculo quo murus ciuitatis p' fodit' et dissoluit' quasi

Muscus a marceo. ces. dr h' mus **M**urisculus cus. n. quedam herba ul' potius quedaz lanugo in fontibus et circa arbores crescens

Musica. ce. est una de septē artibus liberalibz et dr a moys qd est aqua q' tractat de uocibus ul' de p'p'ocōibz uocū et sine humoris beneficio nlla cantilena ul' uocis stat ul' subsistit delectacio Et in de h' musicus. ci. qui tractat de musica ul' qui docet eam et musicus. ca. cū. et h' et h' musicalis et h'. le. in eodem sensu Item musica. i. sapientia et tūc deriuat' a musis que sunt causa sapientie ul' instrumenta sapientie et eloquentie vñ p' n'. q' uis possederat artē musicē. i. sapientie

Musino vocat' anial qd ex cap' et ariete nascit' Est autē dux gregis musino monstruz similis symie fm pap'. vide in bigenus

Musio a mus deriuat' musio. onis q' muribus

infestus sit hunc uulguis capti a capura uocant Alij dicunt q' caprat. i. uidet naz tanto acuto cor nit ut fulgore luminis noctis tenebras superet vñ a greco uenit catus. i. ingeniosus a kageste ul' catus q' h' cautus hunc uocant gattus corrupte Itē a mus dr h' musum musij nidos muris

Mussum adubium a musso. sas. i. mustanter la musso. ras. ubum. fre. **M**enter lente leniter penl. corripit. i. frequenter mussare

Musso a mutio. tis dr musso. sas. saui. sare et ē mussare dubitare et mussare. i. silencio murmurare **M**usstar qui dubitat mussat q' murmurat idem Itē inuenit' muso. sas. i. scio h' tunc scribit

Mustacium a mustum dr h' mustaci. **M**ustum. ci. potius qui ex musto fit et alijs pocōibz vñ Iuuenal' Cā nec est quare cenam et mustaci

Mustela mus cōponit' cū telon qd ē **M**ustela longum et dr h' mustela. le. q' h' mus longus est p' ducta Et sunt duo genera mustelarum. vnum est siluestre distans magnitudine. aliter in domibus oberrans. h' ingenio subdola in domibz ubi natus catulos suos transfert mutat q' sedem. sapientes etiam et mures p'sequit' falso autē opinant' qui dnt mustelam ore cōpere aure p'rum effundere **M**ustela deriuat' mustelinus. na. num. pel. p' d' i. p' tinens ad mustelam ul' de mustela exitum et h' mustelarium fouea mustele q' et mustelium dr vide in basilicus et in rura

Mustelinus. na. num. exponit' in mustela **M**usticula mus cōponit' cū stringo et dr hec musticula instrumentum ad mures capiendos dicta sic q' stringit mures et corripit cū

Mustum a mus q' est terra dr h' mustum. ti. no ul' vinum q' in se habeat terram et limū mixtū et inde mustus. ra. tū. i. nouū. q' autē dr mustū q' h' mus tenens et h' est ul' potest deriuari mustū a musteo. ces. q' mustus sit. i. suauis ad bibendum

Mutatorium a mutio. ras. dr h' mutatorium. i. uelut p' ciosa p' qua sumenda alia mutat' Qui cū gigitur in iij libro regum. ca. v. de naama Qui cū tulisset decē mutatoria uestimentorum decem isrl.

Mutro a mutio. tis. ul' a **M**ras ad regem esse ul' mutus deriuat' mutreo. tes. et est mutere ul' cōponit' fieri mutū tacē vñ mutresco. as. incho. et cōponit' cōmutreo. es. demutreo. tes. i. ualde demut' ul' cōponit' re mutere ul' incipe loqui Itē cōponit' Immutreo. tes. obmutreo. tes. vñ d' q' ex toto mutere ul' ob aliqd mutere vñ de cōmutresco. as. obmutresco. as. immutresco. as. incho. **M**utreo cū omnibz vñ mut' positus est neut' et p' hanc sillaz mu. vñ mut' de ceptis iuuabit Illos quos subitus facit obmut' p' te arboris auferre ul' boum cornua detruncare Et cōponit' admutlo. las. i. ualde ul' iuxta mutlare et demutlo. las. detruncare et emutlo. las. i. ualde truncare ul' mutlare Et est mutilo a cōponit' cū omnibz suis cōpositis et cor' penl' vñ omis d' arte Turpe pecus mutilū turpis sine grammis cā

Mutius a mutio. ra. tū. dr mutio. tis. et ē **M**utius truncatus sine cornibus ul' alia p' te et a mutilus dicit' sunt mutili quadranguli q' minus habent et mutili dicit' capita trahium q' mutilare sunt Itē a mutilus mutilo. las. et est mutilare ul' nuere uelle truncare apē autē mutilare est apurare integru detruncare ut hominis caput apurare p' te arboris auferre ul' boum cornua detruncare Et cōponit' admutlo. las. i. ualde ul' iuxta mutlare et demutlo. las. detruncare et emutlo. las. i. ualde truncare ul' mutlare Et est mutilo a cōponit' cū omnibz suis cōpositis et cor' penl' vñ omis d' arte Turpe pecus mutilū turpis sine grammis cā

Mutio a mutus. ra. tū. dr mutio. tis. et ē **M**utius

lis est narracō si rebz et psonis debital circūstanci
as assignemus. narrantes ut mos. ut opinio. ut
materia uidebit̃ postulare. **N**otand̃ insuper q̃
pnomina p̃me et secund̃ p̃sone sicut nec in alijs
epistole p̃tibus non sunt in narracōne ponenda.

is **T**bens dignis tangit

natura pcedens vno naturales dicunt filij cōcu
bina quos sola natura genuit. nō honestas cō
iugij et inō naturalis adubiū et pō ra
Natus a nascor. ceris. dī h natus tus. i. natiui
tas. Et natus ta tū Et h natus ti. i. filius Et hec
nata. re. i. filia. Et sepe solent inueniri p g. p pro
thesim ibi positi. ut gnata te gnatus. ul' sine g.
Est enim de naturali integritate ista dōnū qz dī
gnatus qsi generatus. uel gnata quasi generata
Dialis. a. natus dī h et h nauat' et h le. et h
nauale lis. locus ubi naues stant. scilz portus uel
locus ubi fabricantur. h et textinū uocat' Itēz na
ualis ad nauem ptinens. vñ azilioni. Necesse ē
nauale bellū fore ul' non fore et pō. na.
Nauazchus a nauis et archos princeps dī h na
uazchus. chi. i. nauis princeps
Nauazgus gis. nauis magister Nauisazgus idē
Naua a nux dī h naua indeclinabi 77. p. p. p.
le. i. puram nudis ul' exterior cortex nudis uel
io qd est intra nucleū nudis quasi in medio qd
est mgy qsi nux desiccat' ul' id in quo uoluit nu
dius qd qdēz nichil ualet Et idēz ponit' p nichil
lo et cōponit' nauicpendo. dis. nauicfacō. dī. i. pa
uicpendo. dis. in nauis uide
Nauderus. nauis cōponit' cū cleros qd est forte
et dī h nauderus ul' nauderus q nauēz in forte
et potestate habet. et pō. de. actū xxvij Centu
rio autē magis credebatur gubernatori et naudero
Naufragor. nauis cōponit' cū frango et dī nau
fragor. arie. i. pidiari pati fractōnem nauis vñ
naufragus. ga. gum. nauē frangens q pati' nau
fragū pidiatus. vñ h naufragium. i. fractō na
uis qd et naufragiū dī Inuenit' etiā naufrago
gas. vñ qdaz naufragiū faciens naufragat illa
Nauicula. le. di. pua nauis et formā 77. h. dī
a nauis addita cula dī etiā h nauicilla. le. aliud
Nauicularius a nauis ul' nauicula dī 77. dī nitiū
Nauigabilis a nauis ul' nauifex
Nauigabilis a nauis dī h et h nauigabilis et
le. qd aptū est ad nauigandū. i. ut nauiget si
Nauigiū a nauis dī h nauigiū. gij. actō nauis
Nauigo a nauis ul' multitudo nauū
Nauigo a nauis dī nauigo. as. au. are. i. nauēz
agere Et dī nauigo. as. qsi nauēz ago. et uidetur
esse et dī nauigo. as. qsi nauēz ago. et uidetur
Nauigat eneas situlas deferē ad horas
Nauis a no. nas. dī h nauis. ul' qd dicit' naie
et inde nos dicimus nauis inposita. u. cōsonan
te. uel nauis dī qz grau. i. pitiū rēz querat. et
fuit actus plural' in es et in is has naues ul' na
uis et actus sing. in em et in im hanc nauē ul' na
uiz et ablatiū singul' in e et in i ab hac nauē
Nauia. re. in naua uide 77. ul' nauē et pō. na.
Naulū a nauis dī h naulū. li. pūz p transme
ui et dī naulū qsi nauis lucrum
Nauum interpret' germen siue cōsolator orbis
Inrepar emz ciuitatē sanguinū et post cōmisiōz
illius cōsolat' lion dicit' Ecce sup mōtes pedes
euangelisantis et annūciantis pacē et ac in fine
Nauachia a nauis et machia qd est pugna
Nauachia. chie. i. naualis pugna
Nauicus. ci. nauis pater. i. domus ul' factor et
cōponit' a nauis et pat' et cor. pi.

Nauplia nauplus par fuit palamedis a q nau
plia dictus est qdaz ludus ab eo inuentus ul' in
honorez illius Primo celebratus circa eius sepul
turaz et fit de iij pomis duobz in aerem missis
vnde. ouis. de arte Disce etiam duplici genitalia
nauplia palma uertere et cetera
Nausea A nauis dī h nausea lee. i. uomitus in
nauē ex cōturbacōe cerebri ppter aquam ul' ferorez
ul' potius nausea uolūtas uomendi sine affectu
et ppe in nauē vnde h nauscola. le. di. et nausco
as. i. uomere et est ppe in nauē ul' in mari. et ad
uomitū puocari et uoluntatē uomendi habere
sine affectu et ppe in nauē vñ oraē. in epi. Naufe
at et locuples quē ducit prima trēmīs Itē nau
leo ponit' p fastidio ut iste nauseat sup hac re
auseola. le. in nausea est .i. fastidit
Nautrologus. gi. nauis dispensator ul' allocu
tor ul' exhortator et cor. pe. Et cōponit' a nauis
et logos qd est sermo
Nauta a nauis dī h nauta. re. qnqz ducit na
uēz ul' nauigando laborat uel maior in nauē vñ
h nauita. re. p eodē h frequēcius utebant' an
tiqui qz nos. et transit u in cōsonantē. i. inposi
Nautea a nauis dī h nautea re. ca. et cor. ui
aqua fetida in qua coria macant'
Nauticus a nauta dī nauticus. ca. cū. sicut a na
uita nauticus. ca. cū. i. naualis et cor. ti.
Nauus a nosco. cis. dī nauus. a. vñ. i. doctus
sapiens studiosus inuigilās strenuus agilis im
piger Et cōpat' nauioz simus vñ nauē ul' nauē
ter. uis. siue. adubiū et h nauia. i. sapientia
strenuitas et inuigilantia. et nauo. as. i. cōpello
fortiter exequi ul' opam dare Et scias q aliqua
do apponit' g p pthelīm huic nomini nauus et
Nazareus nazareth qdaz uicus 77. dī gnauius
ul' ciuitas in qua dñs noster ihesus xpūs cōcep
tus est et nutritus Et interpret' flos siue germen
siue mūdus vñ nazareus a um et nazareus rea
reū vñ ihesus xpūs dictus est nazareus et nazare
nus Et hinc qdaz heretici dicti sunt nazarei. qd
cū xpīn qui a loco dictus est nazareus filiū dei
cōstent. oia tam ueteris legis custodiūt Nazare
nus etiā dī sanctus ul' mundus a merito. nazare
nus olim dicebat' qui sanctimoniam nutrebat et
nichil cōraatū accipiebat abstinentes se a uino et
omni sicera q mēz ab integra sanitate pūit et
etiāz nazareus interpret' sanctus dei h hūc Itē
scias q dicebat' nazarei qdaz qui ex uoto se ob
ligabant sanctimonie usqz ad determinatū tēpus
ul' iugit' ut samuel et cōsecrabant se dño et q se
pabant se a cōmuni uita hominū sicut quis mō
p annum unū ul' duos fuit in hospitali ibzlm.
Aug' autē tractans illud mēb qm nazareus uo
cabit' sic dicit' Dictus ē nazareus a sampson. v po
tens in spū et utute roboris. h in tipo cuius ges
ta si consideremus in eo q exempla dñi prefigu
rata cognoscimus. ille septē ēnes habuit huic sep
tisformis spūs et septē ecclesie sunt Illi ūtus oīs
in capite fuit huic ūtus ōnis in deo est. qz caput
xpī deus est ut apls manifestat In illo ūtus ob
scura In h celata diuinas Sampson iter faciens
leonem manibz enecauit. et dñs ac saluator nos
ter p suscepti corporis sāmētū leonez extēsis i
cruce manibz interemit Sampson de ore leonis
faū mellis abstraxit. dñs defauibz dyaboli ple
bē suā q sibi p hēz fca est dulcis eripuit. Samy

son p[ro]p[ri]um isrl debellatis hostib[us] saluauit Domi-
nus extinctis demonib[us] p[ro]p[ri]um suu[m] de morte p[er]
tua liberauit Sampson obseratis portis dauidi
in ciuitate. dñs obfignato dauidi in monum[en]to
Sampson fractis seris subtractis q[ue] portis securus
euadit Dñs ruptis inferni obicibus ap[er]to q[ue] se
pulchro recepto corpore a morte liber egreditur
Postremo sampson moriens inimicos suos con-
cussis q[ue] edificijs ruina cōp[er]it Dñs tūc cū mo-
ri dignatus est nō una domo sed omni mūdo con-
cussio dyabolū cū suis angelis uniu[er]sis extinguit
Et ut dicit p[er]p[et]rator xp[istu]s d[icitu]r nazareus a merito. i.
sanctus siue mūdos q[ue] peccatū non fecit Nazare-
nus uero d[icitu]r a ciuitate nazareth q[ue] p[er]tinet nō fecit
vide etiam in sampson.

Nazareth et nazareus In nazareus exponitur.
e. f. q[ue] dat rōnem orōnis interrogatiue ē
coniunctio enclitica. ut utq[ue] ne. Nam si o-
rāto non ē interrogatiua. nō ē enclitica. ut. vide
ne feceris et h[ic] innuere uidet[ur] pristin[us] q[ue] dicit in
xvj. h[ic] ne postposita est cōiunctio. p[ro]posita uero ē
adiubiū Et scias q[ue] ne non cōponit[ur] cū uerbo q[ue]
nulla cōiunctio cōponit[ur] cū uerbo nec cū nomine

Nea q[ue] dñt ix. nisi h[ic] et ne ut siquis nequis
neapolis a nea q[ue] est ix et polis ciuitas com-
ponit[ur] h[ic] neapolis. lis. ciuitas q[ue] daz que ix alias
ciuitates h[ic] sub se. v[er]o neapolis cōponit[ur] a neos
q[ue] est nouū et polis In neapolis. i. noua ciuitas
vno neapolitanus. na. nū. et h[ic] neapolitanus. ni
dominus ul[ter] episcopus illius ciuitatis. et cor. pel-

Nebel uter. i. neapolis uide in metropolis
ebnis nebridis fe ge pellis linci ul[ter] cerui
nebulula a nubes d[icitu]r h[ic] nebulula. le. exalant enim
ualles huide nebulas q[ue] susus ascendentes nubes
fiūt Sunt enim x[risti]e nubes celi nebulule terre et q[ue]
ca terram ul[ter] d[icitu]r nebulula a nubo q[ue] cooperiat t[er]ra
Et inde nebulosus. fa. sum. i. obscurus q[ue] nebulula

Nebulo a nebulula deriuat[ur] i. plenus uide in ros
i. nebululo. onis. leccator q[ue] uan[us] est ut nebulula

Nebulosus. fa. sum. in nebu[la] et cito uanescit
eccl[esi]a. i. nondū non adhuc. uulga. i. la uide

Necessarius. a. um. in ne[cessitate] nec non statim d[icitu]r
Necesse a neco. tis. d[icitu]r hoc necesse in necesse est
dedinabile. i. inuitabile q[ue] aliter esse non potest
et d[icitu]r necesse a neco q[ue] nexū est et firmū nec de
solui p[ot]t Itē necesse est. i. utile ut necesse ē ora-
re deū. q[ue] autē d[icitu]r necesse q[ue] nō cessans esse et h[ic]
est et scribit[ur] p[er] unū c[orin]t[us] enim primā vñ ouid
epi v[er]o culpent alij tibi me laudare necesse ē Et
hinc necessarius. ria. riū. i. inuitabilis ul[ter] utilis
et h[ic] necessarius. i. amicus. domesticus. cotidianus
q[ue] a quo nō est cessand[us]. et cōponit[ur] p[re]necessa-
rius. quānecessarius. ambo p[er] ualde necessarius
Inuenit[ur] eccl[esi]a h[ic] necessariū p[er] inuitabili uel utili
positū substantiue. et ponit[ur] necessario ul[ter] necesse

Necessitas a necesse d[icitu]r i. p[er] necessarie adubiū
h[ic] necessitas ratis et necessitudo et d[icitu]r q[ue] neces-
sitas aliq[ue] fieri cogit h[ic] necessitudo. i. amicitia di-
leccō. affectus affinitas appinqtas ul[ter] uinculū pro-
pinqtatis ut uxor ul[ter] filius Sed h[ic] appietas sepe
aput auctores cōfundit[ur] et h[ic] necessitudinari[us] a
riū **H**ic nota q[ue] triplex est necessitas. scz abso-
luta sicut necessariū est deū esse ul[ter] triangulū ha-
bere tres angulos Alia necessitas est a causa effi-
ciente q[ue] d[icitu]r necessitas coactionis Tercia est neces-
sitas ex suppositione finis et h[ic] est duplex q[ue] uno

modo d[icitu]r necessariū sine quo aliquid nō p[ot]t cōse-
uari in esse sicut nutrimentū alicui Alio mō sine
quo non p[ot]t haberi q[ue] p[er]tinet ad bene esse sicut
equus d[icitu]r necessarius ambulare uolenti et modio
na ad h[ic] q[ue] h[ic] sane uiuat Et scias q[ue] p[er]mis duo-
bus modis nō d[icitu]r h[ic] aliq[ue]d sac[ra]mentū necessa-
tis h[ic] tertia necessitate q[ue]dā q[ue] d[icitu]r q[ue]dā ad p[er]mum
modū illa scz sine q[ue]b[us] nō p[ot]t h[ic] in sp[irit]uali uita
uiuē sicut et baptisimus et penitēcia Quidā autē
et sine q[ue]bus nō p[ot]t cōsequi aliquē effectū qui ē
ad bene esse sp[irit]ualis uite et h[ic] mō cōsumatō bu-
lia omnia sunt necessaria vñtū contemptus uide in
ius et ciuilibet sac[ra]mentū est periculosus uide in

Necessitudo in necessitas est. i. mōis h[ic] nō
Necis a neco cas d[icitu]r h[ic] nex necis. i. mōis h[ic] nō
minatis in usu nō est quez tamen amib[us] sup[er]
egisipū posuit dicens et erit nex mortuor[um] pluri-
ma Itēz cetero p[er] muliōe insidiatori uero latroni
q[ue] p[ot]t inferri iusta nex. et inde feminis. p[er] cōposi-
tū. i. cas. cau. ul[ter] necui nece[ssitas] cōne[ssitas] et cor ne

Neco. cas. cau. ul[ter] necui nece[ssitas] cōne[ssitas] et cor ne-
tū. ul[ter] nectū. i. occidere h[ic] necui ferro p[er]m[ut]u
alia ui vñ necatus ferro h[ic] nectus alia ui p[er]m[ut]
tus Necō cōponit[ur] eneco. as. au. ul[ter] eneco. i. ual-
te necare ul[ter] extra Inneco. cas. p[er]neco. cas. p[re]c-
te necare Necō et oia eius cōposita sunt actiua et
faciūt p[re]ntiū in cau[sa] ul[ter] in cui et sup[er]iū in cau[sa]
ul[ter] in nectum et cor ne vñ Quidā A neco d[icitu]r au
ferro necui reliqua ui Et thobias hanc necat

Nectar a necto. tis. i. uet h[ic]ue famulare necat
deriuat[ur] h[ic] nectar. aris. dulcis liquor uinū p[er]men-
tati q[ue] nectat liquor bibendi ul[ter] q[ue] nedit et alior[um]
mentes bibendi Et inde nectareus. rea. reu. p[er]u[er]
autē uidet[ur] uelle q[ue] sit speciei p[er]minue cū corpi
at penl. gñ. dicit enim in vj lib[er] Neutra in az h[ic]
deriuatiua sunt a in obliquis casibus p[er]ducit ut
a lupus lupanar. aris. a calce h[ic] calcar. aris. Cū et
go nectar nectaris cor penl non uidet[ur] q[ue] sit deri-
uatiū h[ic] p[er]flicet hug. dicit q[ue] nectar d[icitu]r a necto.
tis. ut dictū ē vñ luc. Scipant et dulci distentant
nectare cellas Si autē uis sequi hug. dicit q[ue] nec

Nectare cellas Si autē uis sequi hug. dicit q[ue] nec-
tans est deriuat[ur] et excipit[ur] a regula
Necto. tis. nexi. ul[ter] nexui nexū. i. ligare adu[er]
re ul[ter] inferre ul[ter] nodare q[ue]dā faceret nectū vñ
si esset d[icitu]r huius ubi neco. cas. necui nectū vñ
i. nexio. onis. Necto cōponit[ur] annecto. tis. cōnec-
o. tis. Innecto. tis. subnecto. tis. et est actiuum in
omnibus suis cōpositis et faciunt p[re]teritum in
xi et quandoq[ue] in xui sed connecto. tis. p[er]p[et]rator
connexui et supinum connexum

Necula. le. i. pua nex. i. mōis et est diminutiū
de nex necis licet nex non sit in usu

Nemias consolator sicut asdras interpretatur
adiutor Quodam enim p[re]sagio futuri nomina
ista sortiti sunt fuerunt enim in adiutoriu[m] et con-
solacionem omni illi p[ro]p[ri]o redeunt ad patriam
Nam et tēplum domini reedificauerunt et muro-
rum et turrium opus ipsi restaurauerunt et muros

Nefandus. da. dum. a ne et fandus cōponitur
et exponitur in fandus.

Nefarius far cōponitur cum ne et d[icitu]r nefari-
na. rium. i. non dignus fare quo cibi genere vi-
a hominum primo sustentabatur ul[ter] nefarius. i.
nefandus nec dicendus a ne et for fare ul[ter] nefā-
ius. i. sceleratus a nephas

Nefas a ne et fas cōponitur h[ic] nephas inedi-
cabile q[ue] non fas illicitum unde et quandoq[ue] po-

nitur p. sceleris quia illicitum est unde nefarius.
na num. i. sceleris et corripit primam nefas.

Nefrendium. ci. in nefrendus est.

Nefrendus in nefrendus uide.

Nefrendus frendo. des. componitur cum ne et
dictur h. nefrendus. di. porcus domesticus carens

reliculis sic dictus quia non frendet dentibus h.

alio nomine dicitur maialis quod et citius dicitur

tur natus ex apro siluestre et domestica porca. et

porcula ad huc lacteus quia nichil frendat. Id

est nil dentibus concuat et conminuat. Et eadez

ratione nefrendus dicitur infans quasi non denti-

bis frendens. i. non dentibus aliquid concuens

ut conminuens. Et a nefrendus ul' nefrendis ne

frendinus. na. num. et nefrendicius. da. cum. ut

nefrendina caro et nefrendinum ferculum. Et in

ul' h. nefrendicius. ci. i. annuale tributum quod

portat suis dominis circa natiuitatem ul' alio tem-

pore anni solent afferre et etiam qd pui discipu-

li suis doctoribus apportant dñi tamen sit carne

ut scilicet porcellus uel huiusmodi.

Nefresis nefresin dicunt greci renes unde hec

nefresis quidam morbus scilicet dolor renum a

renum angore dictus et hinc nefreticus. ca. cum.

penultima correpta qui tales dolorem patitur. et

corripit penultimam nefresis unde macez de uiri-

bis herbarum Item nefreticus elixu sumere iussit

Negaciuncula. le. diminutiuum pua negacio.

Negligo lego componitur cum nec et dicitur ne-

glio. gis. glectu. abiecta c et assumpta. g.

p. adiectionem. Si enim mutaretur c in g oportet

ret qd g esset de pcedenti sillaba quod esse no po-

test. Et est negligere contempnere derelinquere qd

si non legere uel qd non eligere unde negligens

is. genens omnis qd non legens ul' quasi non

eligens. Et scias qd coniunctio non componitur cu

uero unde negligo non potest componi a ne co

iunctione et lego si componitur a nec aduerbio

Sisto autem simplex est.

Nego. gas. gaudi. gare. quod obicitur non con-

cedere uel non esse uerum contendere contradice-

re unde hic negator. toris. et h. negacio. onis. et

negatiuus. ua. uum. qd negat qd autem dicitur ne-

gare quasi non agere uel agere non. i. ducere ul'

dicere hanc pculam scilicet no etimologia est

lego etiam componitur cum ab et cum de et di-

ctur abnego. gas. denego. gas id e ualde negare

lego et eius composita sunt actiua et corripunt

hanc sillabaz ne unde quidam Inficit intingens

qui denegat inficiatur.

Negocia. te. communis ge. penultima pduc-

ta id e negociator institor opifex mercenarius

et deriuatur a negocium.

Negocium nego uel negans componitur cum

ocium et dicitur h. negocium. ci. i. mercatus uel

ocium alicuius rei cui contrarium est ocium et di-

ctur negocium quasi negans ocium uel negoi-

um quasi nec ocium. i. sine ocio modo etiam ne-

gocium signat actionem cause quod est iurgium

litis. Est enim negocium in causis Negociatio in

commercijs ubi aliqd datur ut maiora quis lu-

cret. Et inde h. negociolum li. diminuti. et negoci-

olus. fa. sum. i. util. uel plenus negotio et rebus

agendis intentus. Et comparatur unde negocioso-

sus. sine. aduerbium et h. negociositas. ratis. et

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus.

negociosus. aris. mercari uerbum deponens.

Nemanceps manceps componitur cum ne et
dicitur h. nemanceps. cipis. i. emanceps ex ne et
manceps ut dixi quasi qui non est ia manceps
et a manceps et nemanceps mancipi et nemanci-
pi nomina indeclinabilia et omnis generis vl' p
pristianum potius sunt datui predictoy noim si
gurare coniuncti cum quolibet genere et cuz utro
qz numero et cum quolibet casu intransitiue vel
sit copositu mncipi a mau et capio qd copoit cu
ne et dñ nemncipi et sunt ndia indeli. et om. ge.

Nemantia. i. qd cu alienatur. i. qd cu a pte uen-

ientis trñit in ptem ementis manu capi pñ ut
equus h. res nemanci pi dñ que cu pmissio mñ alie-
natur manu capi non potest ut ager.

Nemo ex non et homo compositu ut quibus-
dam uidetur siue non genit est comunis et o mu-
rata in i et addita nñ sit neminis gñs et dñ non
solum de hominibus. sed etiam de dijs.

Nemusa numi dñ h. nemus oris filius qñ numus
a numinibus ibi sacris et cultis vñ nemorosus
sa. sum. et hinc nemorose aduibus et h. nemorosi-
tas. ratis. et cor ne. X. Donat ligna nemus q cor-

Nenia. nie. funebis can. 7. de numine nemus
tus scz cantilena que fit sup mortuu. Et ponitur
quandoqz pro cantilena pueroy. qz pueroy est fle-

et facile mouentur ad fletu. Item nenie. dñr viles
et vane fabule. vñ Iero in plogo pentateuci. Et
hiberas nenas libris autenticis preferunt. hibe-

ras nenas appellat fabulas ab hiberis id e hispa-
nis inuentas ul' apd eos uulgaras. Et p h. opret
q uana et fabulosa et erronea pferunt autenticis
libris. Iuxta illd apli et a ueritate autem auditu

ad fabulas autem conuenit et pduc penl hiberas
Et a nenia deriuat neniay. aris. i. uana loqui ul'
cantilenay sup mortuu facere ul' lamentari. Item

ut quidez dicunt nenia dñ cantilena que fit super
mortuo ul' sup cinis pueroy ut dormiant. Item
nenie fabule uiles. Item nenie. i. nuge. X. Nenia

nutritus dictus qñ cantus inanis. Qd canit infan-
ti sompnus sic crepat ut illi. Itē in gñsta dñ Ne-
nia sūt nuge funebra carmina nene. dñt nene qz ne-

nie non potuit in usu poni. Et est nenia nomen
onomatopoeiū ul' ficticiū qñ fictus a sono ut ne.
ne. ne. et maxime quantuz ad cantilenay que fit

sup cinis pueroy potest nenia dici nomen ficti-

Nenior neniay in nenia uide. 7. ci. cum

Neo. nes. neui. netu. i. filare p quanda deducti
onem filu a colo trahere. Et coponit pneo. nes.
et est neutz cu suis copositis neo. Et p pristianu

debut neo facere nui eo mutata in ui vñd dicit
pristi. in viij lib. Cu omnia uba secude dedinacio
nis in eo desinencia in vi diuisas faciunt preteri-

tum pfectum ut teneo tenui h. difference causa
maneo mansi facit ne si dicere manu datiuus
manus putaret esse. Et neo facit neui. ne si nui

diceremus a nuo esse uideret. Itē in ix lib. dicit
neui in vi fininancium seruat regulaz in supino
conitens ui in ti ut neui netu uide in nuo ul' in

Neomenia neos coponit cu mene qd 7. maneo
est luna et dñ h. neomenia. nie. qd dñ festu iudeo
num qd faciunt in nouilunio vñd et neomenia

dñ qñ noua luna ul' nouilunium vñ neomenia so-
nat innouaco lune. Et qz iudei in legitimis suis
lunaciones p mensibz habebant ex lege ideo di-

em noue lune uocabant calendaz legales et erat

obsequia mortuorum

Inde Erud. x. iij. di.
Guinate

dies solempnis apud eos Et scias qd septē solēp
nitates legales erant scz sabbatū neomenia pba
se pentecostes festū clangoris festū ppiaciōnis
scenophagia et grauat penl. de neomenia s quo
runda usum vñ in aurora etiā in usu cor Mar
tis mense frequens neomenia p̄it. potest eoa. p̄d
sicut maria. **A**lias festiuitates adiecerunt hebrei
hys p̄pter uarios euentus sicut encenia et funm
.i. festū hester s non dicuntur legales id ē lege in
stituta uide in fase

Neophitus neof cōponit cū phitos qd est fides
et d̄r h̄ neophitus. n. gē. i. nouellus nouicius ru
dis. fidelis. ul' nup renatus. Vel componit a ne
os et phitos quod ē quero. q̄i nouus questor q̄
enim ad fidem nup cōfusus ē de fide querē solet
eos grece nouū latine. et acuitur in fine.

Neotenus. a neos d̄r neoteritus. ra. tū. penul
cor. neoteriti autem dicuntur homines huius tem
pis nouicij. recentes ul' communes.

Nepa. pe. fe. ge. quidam serpens qui natos su
os consumit. excepto eo qui in dorso eius insede
rit ul' inheret. postea ipse qui seruatus ē consu
mit patrem. Et d̄r nepa q̄i necans p̄tus. i. filios.
ul' nepa q̄i necans p̄tus. i. necans filios. q̄i necat
patrem. Et hinc tractū ē qd homines qui bona
parentū p luxuriam consumunt nepotes dicantur

Nephi. i. purificatio. **L**uxuriosi et p̄digi
nepos. a nascor. ceris. d̄r h̄ nepos. potis. unde
et d̄r nepos q̄i natus post se filii. et ē et h̄molo
gia. Unde nepotulus. li. dimi. et h̄ nepos otis p
uū uigiliū. qd de pomo quasi de filio nascitur. Ne
pos componit h̄ p̄nepos. filius nepotis. quasi p
pe nepotem. h̄ abnepos filius p̄nepotis. qd abū
gitur a nepote. Hic adnepos filius adnepotis tri
nepos filius adnepotis. quasi tetranepos. i. quar
tus post nepotem. Idē ordo et eadē compō ē in
h̄ nomine neptis scz p̄neptis abneptis adneptis
tineptis Itē nepos d̄r luxuriosus et tunc est ge.
cōmunis et deriuat a nepa uide i nepa et cor ne

Nepotacō. onis. i. luxuria a nepos qd est lux
Nepus a nepos d̄r h̄ neptis vñ h̄ nep̄tiosus
ticula. le. di. Et cōponitur neptis p̄neptis abnep
tis et cetera uide in nepos

Neptunus nubes cōponit cū rono. nas. et d̄r h̄
neptunus. ni deus maris ul' ipm mare et d̄r sic q̄i
nube tonans mare eniz uaporatit erectū nubes
facit et cōtrario uentorū pulsū tonitrua creat ul'
deriuat neptunus a nubo. bis. qd nubit et regit
terā. qd autē d̄r neptunus q̄i nubens terrā et h̄i.
est vñ neptunus. nia. niū. et p̄d penl. neptunus

Nequa a nequeo nequis deriuat nequā omnis
ge. et inordinabile. i. malus Sed malus ut dicūt
naturalit neq̄ uero q̄ nequit se continere a scele
ribus Itē neq̄ d̄r luxuriosus qd incontinent est. et
cōpatur nequior simus. Unde nequiter. q̄ul me
aduē. et h̄ nequicia. e. i. malicia et luxuria. vñ q̄
dam. Nequicia est que te non sinit esse senē Vñ
nequiciola. le. diminutiuum.

Nequo. ex non et queo componit nequeo qd
quiui quitū. penl cor in supino. et ē idē nequeo
quod non queo. i. non possum. Et scias qd neq̄o
non potest componi ex ne. qd nulla cōiunctio cō
ponit cum ubo. Item cū non tantū tria ūba cō
ponūtur. scz nequeo nescio nolo. Et cor ne. Vñ
esopus. tempore deleri gracia firma nequit.

Nequis. ex ne et quis componit nequis nequa

nequid. et d̄r nequis q̄i non aliquis. et mutatur
ac dyptongus in fe. ge. in singulari. et in neutro
genē in plurali in a et dicimus nequis nequa. et
in p̄li nequi nequa. De h̄ tamē plenius dixi in
tercia parte. ubi egi de figura composita nomis
in capitulo de sillabicis adiectionibus.

Nequito. a nequā deriuat nequito. cas. neutri
et nequitor. cas. deponens nequā esse ul' potius
neq̄ter agere et cor qui

Nereis nereidis. fe. ge. nimpha marina s p̄p̄
et cor pel. tā nominat q̄i genitū uide in nereus

Nereus nereis mas. ge. d̄r deus maris et p̄p̄
p ipso mari et interpretat motus qd mare semper
est in motu vñ h̄ nereis. dis. nimpha marina q̄i
nerei filia et h̄ nerina. ne. et h̄ nerienis. idis. d̄r h̄

Neruius a neruus d̄r ner **L**ia nereis s h̄ug
uicetus cea. ceū. de neruo existens vñ in h̄ ius
xvi si septē neruicis funibz ligatus fuero ul' s
aliam litteram. neruicis. penl cor. Et d̄r a neruus

Neruo neruas. In neruus est.

Neruus. ui. i. uinculū m̄broz dictus a q̄ro q̄d
enim neruos neura uocant ul' neruus d̄r q̄i in se
rens ab inherendo qd arcuū cōiunctiones inuicē
sibi inherant vñ h̄ neruulus h̄. di. et neruofus
sum. plenus neruus ul' fortis Et quandoq̄ sic d̄r
supbus et cōpat vñ neruofe. sius. lime. et h̄ ner
uofitas tatis et neruofus. fa. sum. idē qd neruo
sus Itē neruus ponit p cippo quodā pedem me
mento unde in iob posuisti in neruo pedem me
um Item a neruus deriuat neruo. as. neruus con
iungere ul' neruos alicui dare et cōponit dener
uo. as. dissoluere debilitare ul' ualde neuare Itē
eneruo. as. neruo. as. actū est cū omnibz suis cō

Nescio. cis. ciui. citū. cōponit ex non **N**escire
et scio scis uide in non et d̄r nescire q̄i non scire
ignorare vñ nescius. cia. ciū. et nesciens. tis. ois
ge. Et a d̄r nescienti addita a forma sicut dixi in igno

Nestronam quidā heretici dicit sunt a **N**estor
nestorio ep̄o constantinopolitano qui bt. s. uirgi
nem non dei s hominis h̄mōdo genitricē asseruit
ut aliam p̄sonaz carnis. aliā faceret deitatis. Itē
vñ xpm in ūbo dei et carne credidit h̄ separā
et se iunctim alterū filiū dei alterū filiū hominis p̄
ta. tū. i. filatū et hinc netus tustui. i. filamen vñ
marcial capella. ex cādennis b̄lfi netibz ludebat

Neu neuisti neuit. Est preteritum de neo neuo.

Neuma matris. ge. neutri. uel h̄ neuma neuo.
.i. uocum emissio. modulatio. Et neumaticus. Et est
cū. modulator dulcis et suauis consonans Et est
uicū scriptoris cū inuenitur pneuma ut p̄scriba
tur. p. et est ibi barbarismus qd uicōse addit illa
lra ibi et cor penl genitui vñ in aurora. xp̄as
mons uite est cū sancti neumaticis igne

Neumaticus. ca. cū. penl cor. in neuma uide
Neuter ab uter p cōpositō d̄r neuter. Et scias
genitō neutrius. i. nec iste nec ille ullus Et scias
q̄ antiqui dicebant neut. tra. tri. genitō neutri
tre. tri. datō neutro. tre. tio. vñ ad huc dicimus
cius. ge. neutri Est enim neutri h̄ casus genitū
trōpassiua sunt q̄nq̄ s̄i neutpassiua sunt ātuo
sicut dixi in tertia pte in tractatu de ūbis in. e. d̄

Neutrobi neut cōponit cū ibi **N**euter

et dicitur neutrobi. i. in neutra pre. i. in neutro loco
quod eadem dicitur neutrobiq. Plantus. neutrobiq. habeo
neutropassivus. a. v. m. et de stabule stabulū
dicitur ex pre. finis cū cōponat ex obliquo et no
minatū q. ponit in fine De h. ead. vide in neu
trulus. li. di. puus neuus. tropassivus
neus. u. mas. ge. i. macula que nascit in cor
pore hominis et ponit quandoq. p. culpa ul. of
fensa vñ h. neuulus. li. di. et neuosus. fa. sum. id
est plenus neuus vñ neuose adūbius et h. neuo
sitas. Bernh. in can. smone lxxj. si in consci
encia neuus fuerit ne qd ex ea p. dicitur carebit ne
ex. necis. i. mors si ntus non est in usu. uo
nexus. i. aucto is h. et h. nexibilis. vi. in neos
et h. le. Et e. nexibilis ul. nexilis qd p. tecti ul. qd
multis nexibz est nexū ut recte Et h. nexibiliter
nexilis. le. cor. penl. in nexibilis. aduerbium
nexim adūbiū. i. coniunctim a. exponitur
nexo a. necto. tis. d. nexo nexis. nexo nexis
nexū nexū. i. nectere et nexo. as. xui. et deberet
facere supinū nexitū sed facit nexū sicut et suum
simplex suū p. m. h. necto a. q. denuat et uid
tur esse frequentatū h. hug. p. h. autē dicit in re
lexo. as. ul. nexis necto tñ est eius primitiū
Nam quod a p. ticio amplexus qd ex u. bo nasci
t. a p. ticio nexū qd nascitur a u. bo necto fit
frequentatū nexo as. vñ manifestū est q. raso
nabilis h. p. m. a coniugacōz p. f. nexo. as. et
post pauca subdit p. r. nexo. as. xui. facit nexum
qd habet p. r. tū et supinū sui primitiū scilicet
nexo. as. in nexo nexis est. necto. tis.
nexo a. necto. tis. h. nexus. xus vñ nexuosus
h. nexuositas. tatis. et nexus. xa. xum. mobiliter
eadem dicitur
nibat a. nibe d. nibat. fa. tū. i. splendidus
et h. nibata. te. aqua ex nubibus uel ex ni
ce ul. nico. f. ce. latine d. victoria ul. uictus
Nica a. nica d. h. nica nica qdaz d. uictus
Nica qd uictualis quā allexand. condidit in In
cep. polis a. nica uictoria. dia. post uictoriam
et polis quitas d. h. nicipolis. lis. penl. cor. h. ac
Nicipolis fecit et a uictoria sic appellauit post q.
d. h. nicipolis. et d. nicipolis philateria que
gestabant athlete facta de summitatibus armorū
que a uictis reciperant et ea collo suo suspensa
gestabant quociens uictores extiterant. q. signa
victorie Et ideo philateria talia in quibus desig
nabant uictorie a uictoria nicipolis dicta sunt.
Nicanor. oris. ap. nomen de quo d. in aurora
Euse. metit dexteram linguamq. nicanoris hos
Nihil a. hylū p. grano ul. medulla pene. tes
dicbant antiqui hylū hylā hylū ullus aliquis
Et ab hylū et non cōponit h. nichilū. li. q. h. nō
et hylū penne et inde d. nichilū q. h. ead. nō illū
i. non ead. tantillū q. h. est illū qd est q. h. nichilū
bile et sincopat h. nil h. l. indeclinabile et sunt di
uisa nomina Et a nichilū nichilo. las. Et cōponi
tur adnichilo. las. i. annullare destruere ad nichilū
in neutro genere tantū nichilū simū unde hec
nichil. tas. tatis. et h. et h. et h. nichilū indeclinabi

le ul. potius fit g. et figurate constructū cū q. li
bet casu genere et cū utroq. numero intransitive
ut nichilū homo nichilū hominis nichilū homini
et cetera. i. nullius utilitatis ul. p. n. ul. ualoris hō
Et p. cōpositōz nichilifacō. cis. et nichilipendo dis
in eodem sensu. i. uilipendere nullius p. n. existiā
re uide ead. in malus. la. lum.

Nichilifacō in nichil uide

Nichilipendo. dis. in nichil exponitur

Nichilo nichilas in nichil exponitur

Nichilominus aliquando est dicto cōposita ali

quando simplex sic dixi in secunda pre ubi egi d

accentu adūbiōz in. c. de cōpositis a minus

Nicotemus. mi. penl. p. d. ap. nomen cuius

Nicito a nictus d. nictus tas. i. uigi. dam uiri

lo ul. palpebras moueo Et inde annicito. tas. cō

Nicolaita dicti sunt qdam heretici ponitur

a quodā nicolao diacono ecclesie iherosolimay

qui cū stephano et ceteris constitutus est a petro

qui p. pulchritudinem relinquens uxorem dixit

ut quicūq. uellet uterē ea. postea uisa est in stu

pu talis consuetudo ut inuicē cōiugia cōmutarem

Nicolaus Nica qd est uictoria cōponit cū tur

laos qd est p. l. et d. h. nicolaus q. uictoria po

puli Multos enim ad fidē conuēit ul. d. uictoria

p. l. i. uiciorū que popularia sunt et uilia h. hug.

Et g. dicit q. laos est plus monstrat uere nico

laus et non aspirat nicolaus

Nicromancia a mancia qd est diuiniatio d. et

nigros ul. potius nictos qd est mortuū et cōponi

tur h. nicromancia cie. i. diuinacō mortuorū ul. q

fit p. mortuū. q. quibusdā incantacōibz uidēt

mortui resuscitati diuinare et ad interrogata res

pondere ad quos suscitandos humani cadaueris

sanguis addit nam amare sanguinem dicunt de

mones Ideoq. quociens nicromancia fit. cruor

aque miscet ut colore sanguinis facilius puocet

tur unde nigromancus. cia. cū. et nicromanticus

ca. ci. f. hug. Et scias q. varro dicit esse quatuor

genera diuinacōis. i. terram aquā aerem ignēz

hinc geomanciam ydromanciam aeromanciam piro

mandam dicimus Nicta hic uisus g. d. De terra ē

geomancia diuinacō facta Ast ad aquā spectat y

dromancia spectat ad ignem ac piromancia Sed

Nictos a nictos q. d. nicromancia fit tibi palme

est nox denuat nictos. i. mortuū vñ cōponitur

nicromancia et ac penl. in prosa

Nictalinius in nictalinius est

Nictalinius a nictos qd est nox d. h. nictalinius

ni. i. quedā passio qua p. diem uisus denegat pa

rentibz oculis et nocturnis inuentibz tenebris red

ditur ul. econūso die reddi nocte denegat vñ

nictalinius. ca. cū. qui talem morbū patitur

Nictamen in nictor nictaris est

Nictorax in nocticorax est

Nictilius a nictos qd est nox d. h. nictilius. lia. li

um. i. nocturnus et h. nictilius. i. batus q. de noc

te ei sacrificabant ul. de nocte poracōni uocabat

Nictimene a nictos denuatur et inebriabant

h. nictimene. nes. i. noctua et acui in fine

Nictio. tis. in nicto. tis. unde

Nictitor. tatis. a nictor. tatis. denuat nictitor. ti

tatis. fre. Inuenit ead. in neutro genere in eodē

sensu nicto. tas. et nictro. tas. i. frequentē nocte

Nicto. tis. a nicto. tas. d. nicto. tis. tui. uigilare

tire. titi. i. glatire qd p. canū ē quando bestiaq

uestigia insequuntur et acutè gannunt. unde celi
luis de quodam cane Bene nictit oletq.

Nictos. a nictus qd ē nox dī nictor tans. i. noc
te. uigilare. unde nictanter adhibū. i. uigilanter.
Et h nictamen inis. i. uigilamen Et h nictatus.
tus. idem Inuenitur etia in neutro gñe in eodez
sensu nictor tas. Nictor uel nictor cōponit annictor
aris. ul' annictor tas. Innictor aris. ul' innictor tas

Nictos gce. latine dī nox **N**ictus a nictor aris
dī h nictus tus. i. uigilamen ul' motus palpebraz

Nideo a nidos diuatur nideo des dui. dēre. i.
splendere. Et ē tractū a nido. scilicet cū pulli matre
adueniente cū quodaz alaz applausu occurrunt
Et tunc ppe est niderē. Item niderē. i. redolere. Et
ppe dī de carne assata ul' dī assatur Nideo cōpo
nitur enideo des. i. eniteo. prenideo des. i. pnitire
renideo des. i. renitire. Pnt etia pōcā cōposita al
teram significacōm simplicis redolere. Nideo et e
ius cōposita neut sunt. Et faciunt pteritū in dui
Et carent supinis Et pducit hanc silbam ni. que
in niteo corripitur Et iō autores necessitate me
tri cogente sepe ponunt niderē pro niterē.

Nidifico cas pñl cor. i. nidū facē et cōponitur
Nidor a nideo des dī h nidor **N**idus et facio
doris. Odoz. Et ppe assatur.

Nidulus pñl cor. dimi. i. puus nidus Job xxx
Nidus dī anium est. **N**idulo meo moriar

Nigellus. a niger nigellus la luz dī aliquiduluz
niger. unde nigellulus la lum. aliud diminutiuum

Niger a nubes deriuatur niger za q. qñ nubiger
. i. nubem et obscuritatē gerens q nō est serenus
h fusco optus Et uidet eise cōpositū Et cōpatuz
nigoi nigerimus p geminū. r. format eniz a ni
ger addita rimus vñ nigre. gzius. gerime et hec
nigredo. dinis. Niger cōponit subniger. i. aliquan
tulū niger et cor. ni. Et a niger deriuatur nigro.
gras. nigrum facere Et cōponit denigro. gras. eni
gro. gras. i. ualde nigrare ul' nigredinez aufere
Et est actū cū suis cōpositis Et pō hanc silbaz
ni posicōe h naturaliter eam corripit qd potest
uideri in niger qd eam corripit vñ in pñla eam
cor. semp Et a niger descendit nigreo. gres. qd
cōponit denigreo. gres. et hinc denigresco. cis. in
choatū Et cor. m. naturaliter vñ in aurora ac
cio si mala sit omne nigrescit opus Itē oracius
hic niger est hūc tu romane caucto

Nigreo. gres. in niger uide
Nigro. gras. i. niger exponitur

Nigromancia in nigromancia uide

Nil indeclinabile in nichil est

Niliacus a nilus dī niliacus. ca. cū. ptinens at
nilū ul' egipciacus et niloticus ca cū in eodem sen
su Lucanus in ix rege sub impuro nilotica regna

Niligena. ne. penl. cor. omnis. ge. ge. tenente
nitus a nilo ul' in egipto Et cōponit a nilus et

Nilotis a nilus dī h nilotis. tidis. i. e. gigno.
egipciacus uide in niliacus

Nilus nili. mas. fluius egipti sic dictus qñ nil
on. i. lmiū trahens q fecunditates efficit uide in

Nimbofusus in nimbus uide **N**ge. ul' gion

Nimbus a nubes dī nimbus. nimbi. i. densitas
nubis in tēpestate obscura et nimbi sunt repenti
ne pluuie h pluiias uocamus lentas et iuges qñ
fluuias. uel qñ fluentes. unde nimbofusus la sum.
tēpestuosus. nubilosus Et h nimbus. ventus aqua
mixtus. Itē nimbus ē fasciola rinfusa ex auro.

insuta in linteis qd ē in fronte feminarū. vñ nim
bosus la sum. ul' nimbatuſca tū. nimbo ornatus

Nimis. sciz sū dubio pfecto nec miq fm pap
imis uel nimū. adubium quantitate. i. plus
iusto. ultra uoluntatez. multū uel satis h pap Et
corrip ni Quid de reme. Que nimis appent roca
uirat auis. Ponit etia nimis p ualde ul' pfecte
Vnde illud dauidis. Ego autē humiliatus suz ni
mis. i. perfecte uel ualde ut exponit bernhardus

Nimiuarus. i. maritus cuius uxoz mechaſ et ip
nimpha. a nubes dī h nimpha phe. **N**le ract

Nimpha. a nubes dī h nimpha phe. **N**le ract
tea aquaz. Et spālter fontū. q a nubibus. aque
ueniunt et hnt originem Et dñz nimphe eodem
que et muse Nec immerito. nam aque motus mu
lam efficit Itē nimpha dī ipa aqua. vñ nimpha
dī sponsa in nupcijs Sic dēa p officio laudat
Quod etia ad nomen nubentis alludit. vñ ouis
epi Grata ferūt nimphis p salus dona marinis
et cōponit cū para qd ē iuxta et dī h panimpha

Ningidus. a ningo gis deriuatur ningidus da
dum idest niueus. candidus. Et corripit gi.

Ningo. a nix deriuatur ningo gis xci. i. nuem
emittere. Est et uerbū excepte actionis. Et ppe

Nisus a nitor niteris dī **N**h. tñ teras psonas
h nisus sus. i. conamen et nisus. la. sum. picipiū
et h nisus. si. p quadaz aue qui alio nomine dī
alietus ul' nisus dī nisus a niso rege megrentū
qui in illā auem h fabulam mutatus fuit Item
nisi est coniunctō et tunc corripit pñmaz vñ qui
dam Non sunt qñq nisi dño dare uulnera nisi
Non est tuta nisi sine niso filia nisi

Nisus in nisus uide

Nitedula a niteo. res. dī h nitedula. le. penul
ma cor. qd dī animal q ignis in nocte lucens

Nitella. le. fe. ge. puus nitor et dī a niteo. res. et
nitens. tis. ge. omnis picipiū de niteo. res. et tñ p
cor. pñmaz Itē est pñpitiū de nitor. teris. et tñ p
ducit pñmaz vñ nitens nitens et consilia pos
sunt corripere penl et pducere dñis respectibz
Itē Rex bisso nitens alinus fit dñe nitens et dī

Niteo. res. tui. tere. splendere lucere candere et dī
niteo qñ niuem teneo et est et h. a niteo niteo
cis. inchoa. Niteo cōponit eniteo. res. vñ enit
co. cis. pniteo. res. unde pniteo. cis. Reniteo
res. vñ reniteo. cis. Niteo et eius cōposita sunt
neutra et omnia faciunt pteritū in tui et carent
supino Et cor. penl et ut dī in gres Gēna nite
sious fulget candela q lucet

Nitidus a niteo. res. dī nitidus. da. dñ. qñ niro
ri datus Et cōpatuz nitidior. illimus vñ nitid
dus. lime. adubū vñ h nitiditas. raris. et nñ

Nitor nitens nisus ul' nixus. i. laborare. gradi
conari. et parē Nam in ptu maximus labor et co

Nitor nitens nisus ul' nixus. i. laborare. gradi
natus ē et ppe p pē facit nixus Nitor cōponit
annitor. teris. ualde niti ul' adherere appodari cōi
nitor. teris. ualde niti uel foras mittere uel parē
Imitor teris. ualde ul' contra niti ul' adherere ap
podari fulciri Pemitor teris pfecte niti ambulare
Obnitor niteris. i. resistere oblectari contradicere
ul' rennuere ul' obniti. i. circūquaq niti ad oble
quium Renitor. teris. resistere reluctari Subnitor
teris. i. subtilis niti appodari ul' sumministrare dñ
tor et eius cōposita sunt deponencia et pñ. hñ
silbaz ni. vñ ouidius de sine titulo summus in

uctuū semp cupimus q̄ negata et faciunt sup̄iū
tam in sum q̄ in xū s̄ utramq̄ significacōz sim
plos licet p̄ parē frequencius in xū et in sup̄ p̄
conari inueniā s̄ hug. Et p̄l dicit q̄ nitor fa
et nifum inuenit ecia in xū sup̄ Et h̄z nitor q̄nq̄
p̄cipia s̄z nitens. nifus. nixus nifurus nixurus
nit̄. et deriuat̄ a niteo. res. et cor̄ p̄mani s̄ nitor
res uerbum. eam producit. x̄ Res est pulchra
nit̄. in quam super omnia nitor.

Nitor. roris. mas. ge. i. splendor p̄d. penl̄ geni
t̄. et deriuat̄ a niteo. res. et cor̄ p̄mani s̄ nitor
res uerbum. eam producit. x̄ Res est pulchra
nit̄. in quam super omnia nitor.

Nixus. a. nix. nixus. i. nixere a nixue deriuat̄
et a nixuo nixualis est inchoa. Item a nix nixuosus
s̄. sum. plenus nixue et h̄ et h̄ nixualis et h̄ le et
corripit ni sicut nix nixus

Nixuosus. s̄. sum. in nixuo. uas. est

Nix a nubes deriuat̄ h̄ nix nixus q̄ a nube ue
nit vñ nixuosus. uas. uel. et h̄ et h̄ nixualis et h̄ le
et cor̄. ni. nix nixus et ab eo uenientia ut nixualis
expropt̄o conuicio. es. q̄d p̄d ni q̄d dicit̄ esse cō
positū a nixue Alij uero a nitor. teris. et ut dicit̄
p̄s in vij li. ubi agit de terminacionibus terre

Nix nota q̄ materia nixus est nubes cali
da cū enim sol radijs calefacit inferiora elemta

Nix nota q̄ materia nixus est nubes cali
da cū enim sol radijs calefacit inferiora elemta
eueat ex eis uapores in quo est uis caloris qui
calor ecia mltū secū duxit de aerea substantia q̄
postea eleuatus ad locū frigidū inspissat̄ in nu
bem et frigidū loci incipit expellere calidū Et si
frigus istud est excellens aut expellit subito ca
lit̄ ante conuersionem nubes in aquā aut expel
lit nō subito. Et si quidem subito expellit tūc fit
dura congelacio ex illo sicut pruina. Si autē nō
subito tūc calidū aerium non tēperatū q̄d cōge
lacionē impedire nō potest remittit tantūz effec
tū maximi frigoris q̄ effectus est indurare cōge
latū et ideo nix cadit mollis manibus compressibi
lis et facile Et h̄ eciam patet q̄ h̄z p̄ma materi
a humidat̄z impressiōz s̄z roris pruine et nixus sit

Nix nota q̄ materia nixus est nubes cali
da cū enim sol radijs calefacit inferiora elemta
eueat ex eis uapores in quo est uis caloris qui
calor ecia mltū secū duxit de aerea substantia q̄
postea eleuatus ad locū frigidū inspissat̄ in nu
bem et frigidū loci incipit expellere calidū Et si
frigus istud est excellens aut expellit subito ca
lit̄ ante conuersionem nubes in aquā aut expel
lit nō subito. Et si quidem subito expellit tūc fit
dura congelacio ex illo sicut pruina. Si autē nō
subito tūc calidū aerium non tēperatū q̄d cōge
lacionē impedire nō potest remittit tantūz effec
tū maximi frigoris q̄ effectus est indurare cōge
latū et ideo nix cadit mollis manibus compressibi
lis et facile Et h̄ eciam patet q̄ h̄z p̄ma materi
a humidat̄z impressiōz s̄z roris pruine et nixus sit

Nix nota q̄ materia nixus est nubes cali
da cū enim sol radijs calefacit inferiora elemta
eueat ex eis uapores in quo est uis caloris qui
calor ecia mltū secū duxit de aerea substantia q̄
postea eleuatus ad locū frigidū inspissat̄ in nu
bem et frigidū loci incipit expellere calidū Et si
frigus istud est excellens aut expellit subito ca
lit̄ ante conuersionem nubes in aquā aut expel
lit nō subito. Et si quidem subito expellit tūc fit
dura congelacio ex illo sicut pruina. Si autē nō
subito tūc calidū aerium non tēperatū q̄d cōge
lacionē impedire nō potest remittit tantūz effec
tū maximi frigoris q̄ effectus est indurare cōge
latū et ideo nix cadit mollis manibus compressibi
lis et facile Et h̄ eciam patet q̄ h̄z p̄ma materi
a humidat̄z impressiōz s̄z roris pruine et nixus sit

Nix nota q̄ materia nixus est nubes cali
da cū enim sol radijs calefacit inferiora elemta
eueat ex eis uapores in quo est uis caloris qui
calor ecia mltū secū duxit de aerea substantia q̄
postea eleuatus ad locū frigidū inspissat̄ in nu
bem et frigidū loci incipit expellere calidū Et si
frigus istud est excellens aut expellit subito ca
lit̄ ante conuersionem nubes in aquā aut expel
lit nō subito. Et si quidem subito expellit tūc fit
dura congelacio ex illo sicut pruina. Si autē nō
subito tūc calidū aerium non tēperatū q̄d cōge
lacionē impedire nō potest remittit tantūz effec
tū maximi frigoris q̄ effectus est indurare cōge
latū et ideo nix cadit mollis manibus compressibi
lis et facile Et h̄ eciam patet q̄ h̄z p̄ma materi
a humidat̄z impressiōz s̄z roris pruine et nixus sit

Nix nota q̄ materia nixus est nubes cali
da cū enim sol radijs calefacit inferiora elemta
eueat ex eis uapores in quo est uis caloris qui
calor ecia mltū secū duxit de aerea substantia q̄
postea eleuatus ad locū frigidū inspissat̄ in nu
bem et frigidū loci incipit expellere calidū Et si
frigus istud est excellens aut expellit subito ca
lit̄ ante conuersionem nubes in aquā aut expel
lit nō subito. Et si quidem subito expellit tūc fit
dura congelacio ex illo sicut pruina. Si autē nō
subito tūc calidū aerium non tēperatū q̄d cōge
lacionē impedire nō potest remittit tantūz effec
tū maximi frigoris q̄ effectus est indurare cōge
latū et ideo nix cadit mollis manibus compressibi
lis et facile Et h̄ eciam patet q̄ h̄z p̄ma materi
a humidat̄z impressiōz s̄z roris pruine et nixus sit

Nix nota q̄ materia nixus est nubes cali
da cū enim sol radijs calefacit inferiora elemta
eueat ex eis uapores in quo est uis caloris qui
calor ecia mltū secū duxit de aerea substantia q̄
postea eleuatus ad locū frigidū inspissat̄ in nu
bem et frigidū loci incipit expellere calidū Et si
frigus istud est excellens aut expellit subito ca
lit̄ ante conuersionem nubes in aquā aut expel
lit nō subito. Et si quidem subito expellit tūc fit
dura congelacio ex illo sicut pruina. Si autē nō
subito tūc calidū aerium non tēperatū q̄d cōge
lacionē impedire nō potest remittit tantūz effec
tū maximi frigoris q̄ effectus est indurare cōge
latū et ideo nix cadit mollis manibus compressibi
lis et facile Et h̄ eciam patet q̄ h̄z p̄ma materi
a humidat̄z impressiōz s̄z roris pruine et nixus sit

Nix nota q̄ materia nixus est nubes cali
da cū enim sol radijs calefacit inferiora elemta
eueat ex eis uapores in quo est uis caloris qui
calor ecia mltū secū duxit de aerea substantia q̄
postea eleuatus ad locū frigidū inspissat̄ in nu
bem et frigidū loci incipit expellere calidū Et si
frigus istud est excellens aut expellit subito ca
lit̄ ante conuersionem nubes in aquā aut expel
lit nō subito. Et si quidem subito expellit tūc fit
dura congelacio ex illo sicut pruina. Si autē nō
subito tūc calidū aerium non tēperatū q̄d cōge
lacionē impedire nō potest remittit tantūz effec
tū maximi frigoris q̄ effectus est indurare cōge
latū et ideo nix cadit mollis manibus compressibi
lis et facile Et h̄ eciam patet q̄ h̄z p̄ma materi
a humidat̄z impressiōz s̄z roris pruine et nixus sit

liquefacta et ideo aque niuis resolute fecundant
mltū terras et faciunt crescere semina q̄ calidū
paulat̄ egrediens tēperat in eis frigiditatem et
sunt bone commixtionis cum aereo et terrestri
Duo autē signa potest habere uulgus aduentus
niuis in pximo Cum enim aer turbidus est da
ra turbacōne ad albedinem in superioribus aeris
declinante signum accipit uulgus q̄ illa nubes
que tunc turbat serenitatem aeris est nubes ni
uis q̄ nubes pluuię esset obscura et magis spis
sa et magis se trahens ad unum locū aeris cum
nubes niuis mltū habeat immixtū de aereo et
ideo alba et sic p̄occupata frigore ante multam
spissacōnem suam et ideo sparsa p̄ aerem et ideo
uisus diffunditur in ipsa Aliud autē signum est
q̄d cū sentitur aer calefieri aliquantulum post
uisionem talis nubes in hieme p̄noscit̄ in p̄xi
mo niuem debere uenire Cuius causa est quia iā
calidum niuis cū aereo in ducto paulat̄ incipit
expelli a nube et h̄ est q̄ cū iam incipit congela
ri post q̄ p̄xime sequit̄ descensus niuis Ex hijs
p̄z q̄re cū ningit ubiq̄ obscurum est celū alba q̄
dam obscuritate Sed cū pluit est obscurus nigra
obscuritate et non ubiq̄ n̄ raro q̄ scilicet nubes
niuosa sparsa est et diuaticata pluuiosa autē con
tracta est et q̄si ad aquam reducta et ideo mino
rem locū occupat q̄ niuosa uide eq̄z in pruina
Nixus a nitor. teris. h̄ nixus xus et in ros
i. p̄atus ul̄ conatus Itē mobiliter nixus. a. um

Nixus a nitor. teris. h̄ nixus xus et in ros
i. p̄atus ul̄ conatus Itē mobiliter nixus. a. um
No nas nauī natū Et cōponitur cū p̄cipiū
ad et d̄ anno. as. murata. d. in. n. Itē cū in
et d̄ inno. as. i. intus nare Itē cū tranſet d̄ tra
no. as. No est neut̄ cū suis cōpositis

Nobilis a notabilis p̄ simp̄a d̄ h̄ et h̄ nobi
lis et h̄ le. et h̄ et h̄ nobilis li. q̄si notabilis q̄d fa
cile notat̄ s̄z cuius nomen et genus cognoscitur
p̄clarus. q̄ autē d̄ nobilis q̄si non uilis et h̄i. est
et cōpat̄ nobilior. sumus unde nobilit̄. lius. sime
adubiū et h̄ nobilitas. tatis Nobilis cōponit̄ ig
nobilis Et scias q̄ c̄. sup̄ illud m̄b. c. ii. Et ne
uelitis dicere patrem habemus abraham sic dicit̄
Quid p̄dest ei quem mores sordidant generacio
clara aut quid nocet illi generacio uilis quē mo
res adornant Quid p̄fuit. Cam. qui fuit noe fili
us auū de terra nascitur s̄ nō est terra et auū eli
gitur s̄ terra contempnitur et stannū de argento
egreditur. s̄ non est argentū. Sed argentū semina
t̄. stannū autē foras expellitur. Odelius ē de gene
rem claz fieri. q̄ de claro genere contemptibilem
nasci. uide in clerico et ordo

Nobilis a nobilis d̄ nobilitas. nobilitas fa
cere. honestare. et nobilitare. i. more nobiliū se
habere nobiles imitari. Et cōponitur denobilis
tas. i. ualde denobilitare ul̄ de sit puat̄ s̄. ut. i.
q̄ significacōnem simplicis denobilitare id est deor
sum a nobilitate destituere s̄z uitupare de honest
rare. et de nobilitate degenerare non more nobi
liū se habere. Nobilitas in p̄ma significacōne cum
suis cōpositis ē actm̄. in secunda ē neut̄. et cor̄
li. vñ esopus. Nobilitat̄ uiles frons giosa dapes

Nocco. el cui. it̄. i. offendē vñ nociuus a. ū et
nociuus a. ū. i. nocet ul̄ cui nocet Itē a nocco no
cens nomen. et cōpat̄ur nocencior. sumus. unde
nocenter. eius sime. adubiū et h̄ nocencia. de. Et
cōponitur Innocens. i. non nocens Et cōpat̄ur
vñ Innocenter. eius. sime. adubiū et h̄ innocen

cia. die. Nocteo componitur pnocto. i. ualde ul' pfecte nocteo. Nocteo et eius coposita sunt neutra. et faciunt pteritū in cui. et supinū in citū penl. cor Et cor. hanc sillbā no. vñ. psp̄er. velle magis fa- cius ē tolerare nocet Itē nota q̄ antiq̄ constru- ebant h̄ libū nocteo cū accusatiuo qd̄ in mltis ad huc locis inuenitur. vñ marci ultimo. Si morti feruz quid biberit non eos nocebit Et h̄ ideo q̄ significacōnem habet actiua. h̄ usu neutri est. Et q̄ defuit uox eius in passiuo in p̄ma et in secun- da p̄sona constituitur cum datiuo.

Noticorax. a nocte. et corax qd̄ est coruus cō- ponitur h̄ noticorax. r̄ac̄s. penl. p̄d̄. in obliq̄s. i. noctis coruus q̄ denoc̄te volat ul' q̄ denoc̄te uigilat et est idē qd̄ nicticorax de quo d̄r in p̄s. factus sum sicut nocticorax in domicilio Sz nicti corax p̄t componi a nictos qd̄ est nox. et corax Item ē idem qd̄ noctua. Sz noctua ē p̄miscui ge- vñ uidetur q̄ noticorax eciā sit p̄miscui ḡnis. vñd̄ p̄sid̄ xij eth̄. Nicticorax ip̄a est et noctua. q̄ noctem amat. Est enim lucifuga et solem uidere

Noticula le penl cor. est. **N**o pat̄ et cor co. dimi. de nox. i. pua nox Item noticula. i. luna.

Nociluca a nox et lux ul' lucco ces cōponit̄ h̄ nociluca et. quidā ūmis nocte lucens et p̄d̄ lu-

Nochpugnus a nox et pugno as cōponit̄ noc- tipugnus na nū. i. obscurus. q̄ nocte cōpugnator

Noctiū t̄j dixerunt antiqui **N**ul' compugnator a quo cōponit̄ trinoc̄tiū. quad̄noctiū. quinquinoctiū. et eq̄noctiū h̄ quodā Itē noctū est ḡtis plu-

Noctu a nox d̄r nocto ras tauī. i. **N**ral' de nox nocte uigilare. Et inde cōponit̄ pnocto ras rare.

Noctu. i. de nocte ul' in nocte. adūbiū est typis Et d̄r a nocte. vñd̄ dicit p̄s in xv li. In u pauca inueniuntur adūbia denominatiua. ut diu et ex eo compositum interdiu. Et a nocte noctu.

Noctua a nox diuatur h̄ noctua tue. Et est. p̄ miscui ge. h̄ eciā d̄r nictimene De noctua dicit isid̄ xij eth̄ Noctua d̄r ex eo q̄ nocte circūuolat et p̄ diem nō possit uidere. Nam exorto splendo- re solis uisus illius ebitatur Hanc autē sola cre- ta insula non h̄ Et si ueniat aliunde statim mori- tur. Noctua non ē bubo. Nam bubo maior ē. De hac eciā dicit amb̄ in v exame. noctua ip̄a que admodū magnis et glaucis oculorū pupillis noc- turnazū tenebrazū caligantē non sentit horrorem Et quo fuerit nox obliuioz. eo cont̄ usum ani- uz ceterazū in offēsos exercet uolatus Exorto autē die et circūfuso splendore solis. uisus ē eius eberatus q̄ quibusdam heret tenebris Quo indicō suo declarat esse aliquos qui cū oculos habeant ad uidendū. et uidere non soleant Et uisus sui so- lis offitō fungant̄ in tenebris. De cord̄ ocul' loq̄r quos h̄nt sapientes mundi et nō uident in luce nil cernunt In tenebris ambulant dū demoniorū tenebrosa rimantur Et celi astra uidere se credūt describentes radio mūdū. mensuram aeris ip̄ius colligentes **N**orro autē a fide deuī. p̄petue ce- citatis tenebris implicantur h̄ntes in p̄ximo diem xp̄i et lumen ecclesie Et nichil uidentes apiunt os quasi scientes om̄ia Acuti ad uana. ebetes ad eterna Et longe disputacōnis amfractu. p̄dentes inscie p̄pe cecitatē Ita q̄ dū cupiunt vanis vo- litare symonibus quasi noctue in lumine uanue- runt Cris̄. eciā dicit. sicut qui ḡues habet oculos si ponas eū in loco tenebroso melius uidet

si autē ponas eū in sole nichil uidet q̄ oculus n̄ suffert solis candorem Sic et homo mundialis q̄ oculum. i. intencionem uel mentē terrenis desideris is sordidam habet et turbulentam Si ponas eū in rebus mūdialibus sapit et astutus ē. Si autē tra- has eū ad res spirituales nichil sapit. quia mens eius terrenis desideriis corrupta nō sentit bonum Boet̄ et in iij de cons̄ dicit. Neq̄unt mali oculos re- nebris afflueros ad lucem p̄spicue uisitat̄ hominū re. Similes q̄ auibz sunt quoz intuitū hominū. nox illuminat dies cecat Hoc attendens August̄ Exclamat ad alip̄iū dñs Quid patimur noctis inducti et celū rapiunt et nos cū doctrinis noctis in infernū demergimur Vide in lib̄ et in uesp̄o- tilio et in oculis et in p̄his et in ordo

Nocturnus a nocte d̄r nocturnus a um. et h̄. et h̄. nocturnal' et hoc nocturnale. res noctis. uel p̄

Nocius a nocteo diuatur nō **N**ocius ad noctem cuius a ū. i. nocens uel cui nocet et cōponitur in

Nodellus h̄ dimi p̄uus nodus

Nodo das in nodus est

Nodus li. penl cor di. p̄uus nodus **N**odus di. i. ligatura et nodus d̄r in exercitu densa peditū multitudo. p̄ difficultate dictus q̄ uix possit reuolui Vñd̄ nodosus s̄a sim nodus. plenus et cōpatur nodosior simus vñd̄ nodus. sius sime adūbiū et hec nodositas ratil' **N**odus cōponitur Enodis trinodis quad̄nodiū et p̄ trinodiū quad̄nodiū quinquinodiū et p̄ d̄ nodus p̄mā Quidius epy Ossa mei fratris cla- ua p̄fracta trinodi Et a nodus diuatur nōdō das d̄r Et est nodare ligare Et componitur **N**odo as. i. alligare abnodo as exoluere Connodo as. i. colligare denodo as dinodo enodo as omnia p̄ ex- oluere Innodo as alligare p̄nodo as renodo reno- das iterum nodare ul' exoluere Nodo as actiūm est cū omnibus suis compositis et p̄d̄ no Vñd̄ oī- dius. metan̄ Odollia nodosius facit internodia po-

Noe interpretatur requies. q̄ sub illo om̄ **N**ola. le. fe. ge. quedāz qui **N**olencia d̄r f. pap̄. tas cāpanie et hinc h̄ nola. le. illō tintinabulum qd̄ appenditur collis canū. ul' pedibus equorū illō qd̄ appenditur frenis et pectoribus equorū ut cū quodāz sonitu incedant equi Et d̄r a nola ciuitate q̄ ibi p̄mū fuit factum et inuentū tale instrumentū Et ampliatio nomine inuenitur no-

Nola. le. fe. ge. quedāz qui **N**olencia d̄r f. pap̄. tas cāpanie et hinc h̄ nola. le. illō tintinabulum qd̄ appenditur collis canū. ul' pedibus equorū illō qd̄ appenditur frenis et pectoribus equorū ut cū quodāz sonitu incedant equi Et d̄r a nola ciuitate q̄ ibi p̄mū fuit factum et inuentū tale instrumentū Et ampliatio nomine inuenitur no-

Nola. le. fe. ge. quedāz qui **N**olencia d̄r f. pap̄. tas cāpanie et hinc h̄ nola. le. illō tintinabulum qd̄ appenditur collis canū. ul' pedibus equorū illō qd̄ appenditur frenis et pectoribus equorū ut cū quodāz sonitu incedant equi Et d̄r a nola ciuitate q̄ ibi p̄mū fuit factum et inuentū tale instrumentū Et ampliatio nomine inuenitur no-

Nola. le. fe. ge. quedāz qui **N**olencia d̄r f. pap̄. tas cāpanie et hinc h̄ nola. le. illō tintinabulum qd̄ appenditur collis canū. ul' pedibus equorū illō qd̄ appenditur frenis et pectoribus equorū ut cū quodāz sonitu incedant equi Et d̄r a nola ciuitate q̄ ibi p̄mū fuit factum et inuentū tale instrumentū Et ampliatio nomine inuenitur no-

Nola. le. fe. ge. quedāz qui **N**olencia d̄r f. pap̄. tas cāpanie et hinc h̄ nola. le. illō tintinabulum qd̄ appenditur collis canū. ul' pedibus equorū illō qd̄ appenditur frenis et pectoribus equorū ut cū quodāz sonitu incedant equi Et d̄r a nola ciuitate q̄ ibi p̄mū fuit factum et inuentū tale instrumentū Et ampliatio nomine inuenitur no-

Nola. le. fe. ge. quedāz qui **N**olencia d̄r f. pap̄. tas cāpanie et hinc h̄ nola. le. illō tintinabulum qd̄ appenditur collis canū. ul' pedibus equorū illō qd̄ appenditur frenis et pectoribus equorū ut cū quodāz sonitu incedant equi Et d̄r a nola ciuitate q̄ ibi p̄mū fuit factum et inuentū tale instrumentū Et ampliatio nomine inuenitur no-

Nola. le. fe. ge. quedāz qui **N**olencia d̄r f. pap̄. tas cāpanie et hinc h̄ nola. le. illō tintinabulum qd̄ appenditur collis canū. ul' pedibus equorū illō qd̄ appenditur frenis et pectoribus equorū ut cū quodāz sonitu incedant equi Et d̄r a nola ciuitate q̄ ibi p̄mū fuit factum et inuentū tale instrumentū Et ampliatio nomine inuenitur no-

Nola. le. fe. ge. quedāz qui **N**olencia d̄r f. pap̄. tas cāpanie et hinc h̄ nola. le. illō tintinabulum qd̄ appenditur collis canū. ul' pedibus equorū illō qd̄ appenditur frenis et pectoribus equorū ut cū quodāz sonitu incedant equi Et d̄r a nola ciuitate q̄ ibi p̄mū fuit factum et inuentū tale instrumentū Et ampliatio nomine inuenitur no-

Nola. le. fe. ge. quedāz qui **N**olencia d̄r f. pap̄. tas cāpanie et hinc h̄ nola. le. illō tintinabulum qd̄ appenditur collis canū. ul' pedibus equorū illō qd̄ appenditur frenis et pectoribus equorū ut cū quodāz sonitu incedant equi Et d̄r a nola ciuitate q̄ ibi p̄mū fuit factum et inuentū tale instrumentū Et ampliatio nomine inuenitur no-

Nola. le. fe. ge. quedāz qui **N**olencia d̄r f. pap̄. tas cāpanie et hinc h̄ nola. le. illō tintinabulum qd̄ appenditur collis canū. ul' pedibus equorū illō qd̄ appenditur frenis et pectoribus equorū ut cū quodāz sonitu incedant equi Et d̄r a nola ciuitate q̄ ibi p̄mū fuit factum et inuentū tale instrumentū Et ampliatio nomine inuenitur no-

Nola. le. fe. ge. quedāz qui **N**olencia d̄r f. pap̄. tas cāpanie et hinc h̄ nola. le. illō tintinabulum qd̄ appenditur collis canū. ul' pedibus equorū illō qd̄ appenditur frenis et pectoribus equorū ut cū quodāz sonitu incedant equi Et d̄r a nola ciuitate q̄ ibi p̄mū fuit factum et inuentū tale instrumentū Et ampliatio nomine inuenitur no-

Nola. le. fe. ge. quedāz qui **N**olencia d̄r f. pap̄. tas cāpanie et hinc h̄ nola. le. illō tintinabulum qd̄ appenditur collis canū. ul' pedibus equorū illō qd̄ appenditur frenis et pectoribus equorū ut cū quodāz sonitu incedant equi Et d̄r a nola ciuitate q̄ ibi p̄mū fuit factum et inuentū tale instrumentū Et ampliatio nomine inuenitur no-

Nola. le. fe. ge. quedāz qui **N**olencia d̄r f. pap̄. tas cāpanie et hinc h̄ nola. le. illō tintinabulum qd̄ appenditur collis canū. ul' pedibus equorū illō qd̄ appenditur frenis et pectoribus equorū ut cū quodāz sonitu incedant equi Et d̄r a nola ciuitate q̄ ibi p̄mū fuit factum et inuentū tale instrumentū Et ampliatio nomine inuenitur no-

ere vñd et dñ apud grecos noma. i. nomen et ap
ponitur ei. o. p. pñbesim et dñ onoma in eodem
sensu. ul' forte noma nō est in usu apud grecos
s' coponitur cū o et dñ onoma. i. nomen qñ tribu
ens q' distribuit ul' tribuit qualitatē s' noma com
ponitur cū dia et tris et tetras. et dñ s' dionimū
trionimū tetraonimū Itē cū polis et dñ polioni
mū dionima ul' trionima ul' tetraonima ul' poli
onima sunt duo ul' tria ul' quatuor ul' plura no
mina idem significancia et appellativa vñd dio
nimus. a. um. trionimus. a. um. tetraonimus. a.
um polionimus. a. um. in eodem sensu scilicet il
le qui habet duo ul' tria

[illegible]

appellare vñ nominatus. scilicet. ualde opi
 natus et nominatus Et cōparat vñ nominatus
 ho ul nominatus et h nominatus. scilicet. ite a nomi
 minatus ui et nominatum adubiū Et scias q
 triplex ē ntis. scilicet ntis supponens. et ntis appo
 nens. et ntis exponens. Ntis supponens est qui
 supponit ubi. ut petrus currit Et debet concordari
 re cū ubi in psona et in nūo Potest tñ h impe
 dixi quatuor modis sicut plenius dixi in tertia
 parte ubi legi de regimine nominatiui.
 Nominis natis. In numisma uide.
 um. i. localis
 a par.

vñ appollo sic dictus. vñ nomius a um. i. pastorat
 nomos dñs est nomius a um. i. pastorat ul' legal
 qñ aduñbium ē negandi Et ē sciendū qñ nega
 tio non pposita nomini p cōpōnem puat nñ.
 ut nullus sz qñ p cōpōicōnem aduñgitur ūbis
 sine dubio puat et ponit. ut nolo nescio nequeo
 hoc enim sola ūba cōponunt cū non. ut ondar
 pena inflicta homini ppter originale peccatuz. q

punitus ē in uoluntate sciēcia potēcia Si autē
ueniat p infirmitatē. tūc h̄y exilēm negacōnēz q̄
puat et ponit. ut nō h̄o .i. aliqd qd non ē h̄o de
b̄ plenius dixi in tēcia pte ubi egi de figura no
Nonagies adubiū numeri .i. nona **¶** minis b.
gnta uicibus Et deriuatur a nonaginta.

Nonaginta cōponit̃ a nouem. et gentes qđ est
decem. quasi nonies decem. vnde nonagenus na
num. Et nonagenarius iā rīū. Et nonagesimus

Nonaria die. i. meritiſſe Et de ora non ſima ſimū
na. q̃ ante nonam nō licebat ei exire de proſtribu
lo. Conſuetudo enim erat apud romanos. ut uſq̃
ad horā nonam de cōmodo rei publice diſputa
rent ſineq̃ alicui delectacōni ante nonā uacarent.
vnde mētrices dē ſunt nonarie. q̃ ad horam no
nam et non ante de p̃ſtribulis exibat. ne ſi p̃us
egredierentur iuuenes impedirent.

Nonatus a nouē dī nonatus iā ziū. et nouē
nus na num. et h̄ nouenus ni. uť nouenatus zi
ondum. i. nec adhuc. fm papiam.

None nonaz. quida dies mens scilz qntus uel
septimus qz tñc incipiebant nũdine vñ h et h no
nal et h le Et dñz none a nũdine. uid in kalēde

Pongenti. a nouē et centū cōponit nongenti.
te ca. i. nonies centū Et mutatur e in g anteceden
te n Sicut etiam in quadringenti quingenti septin
genti octingenti In alijs autē nominibus retinent
e ut trecenti ducenti fescenti uel secenti sicut p̄ba
ui p̄ p̄s in ca. de sila in p̄ma p̄te ubi egi de g l̄ā
Nonne nūquid non s̄m papiā

Nonus na nū A nouem or nonus na num. Et
hec nona none. pro quadam hora diei.

Nozicius h̄ nozīs ē quedam ciuitas. vñ nozicius
cā. ut nozicius enſis. qz ibi optimi ſunt enſes.

Norma gce regula latine Et inde dicitur norma ce
mentatio. ad quam oportet referre structuram pietatis
extus quam nil rectius fieri potest. A norma componitur
abnormis denotans enormis innormis. Omnia
in eodem sensu. scilicet deformis turpis inanis et con
fusio. irregularis. illitteratus. crassus. Unde hec ab
normitas. denotans enormitas. innormitas.
Quod si quis in forma sit in forma. in forma.

Nosco a nescio cis de nescio ras. pñl cori. r.
frequent nosco Et forma^a a secunda psona pñ
tis indicatiui scilicet nescis remota s et addita tu
uel a sub quo utban⁹ antiqui scilicet nescitis tu

Nosco cis noui notū Et componit agnosco cis
agnoui agniti. ualde ul' iuxta noscere. cognosco
cis noui niti. simul nosre. Et mae cōponit p̄rog
nosco et recognosco Itē a nosco cōponit dinosco
cis ui ti. Et ignosco cis ui tum. p̄nosco cis ui ti
ante nosce. p̄nosco cis ui ti. ualde ul' p̄fecte nos
cere p̄nosco cis. i. p̄cul añ nosce nosco et eius

Et sup in notū p̄d o. p̄ter agnosco cognosco quā
mutant o. in. j. cor. et faciūt cognitum. et agnitū
Item nota. q. antiquitus nosco faciebat supinū
noscitū quod in quibusdam libris antiquis inue
nit et in similia et in compositis uis ē ignosco

Nosse dicitur per synopsin per nouisse. vii patet quod de
bet scribi per geminam s non per. sc. quod nosce est im
Nota. a noto. notas. dicitur h nota. **N**otum patitur modi
re. macula ut culpa. ut signum quod aliquid no
tat. ut signum litere. ut reprehensio. unde hec nota

la. le. et notella. le. ambo dimi. Et e notula buis
lucida et apra traditio eorū q sunt alibi diffusius
practata Item a nota h notarius zij. qui notis
facit ut in cartis public Et notarius a um qd ad
notariū ul' notat pntet vñ are notaria deā ē que
olim consistebat in solis notul f hug Itēz note
dñz argumenta signa racōnes indicia testimonia
coniecture suspicacōnes Et cor' pñam nota. sed
notus ra tñ eam pñ xv Est in fronte nota sua
Notio A noto ras diuatur **N**ti p cmine nota
notio tes tui tere. esse ul' fieri notū Et pñ pñaz
licet noto ras eam cor' Et cōponitur innotio tes
tui Et hinc notesco cis. et innotesco cis inchoati.
Et nota q notio et innotio in pñti non sunt in
usu s in pñtito Inchoati autē istoz sunt in usu
Et dedinando solemus suis inchoatiuis attribue
pñtita istoz. dñtes notesco cis notui Innotesco
cis tui. Et in similibus idē solemus facere ut se
nescio senui quiesco quieui et suesco sueui Notio
cū omnibus suis compositis neutri ē Et caret sup
Et producit hanc sillam no fm hug.

Nothus tñi. et notha. Qui ul' que nata ē de no
bili patre et ignobili matre. sicut de cōcubina Et
dñ nothus p h q natu sit de nota. i. de inramia
culpa. Huic contrarius ē spurius. qui scilz natus
ē de nobili matre et ignobili patre Hinc etiā no
thus dñ quidam malus et similiter uentus scilicet
auster. qui pluuosus ē Et a calore suo etiaz pis
ces in mari adulantur et corumpuntur Item a
nothus dñ nothus a um. unde nomina a gñis in
pre decorata dñz notha. q nobilē hñt patrem. i.
pñcipiū scilz gñsmū Et ignobilē matrem. i. finē
scilz latinitatē Sunt ergo latina nomina. que pñ
cipiū et finem hñt latinū ut albus Greca q gñ
hñt pñcipiū et finē ut agros Notha iō que gñ
hñt pñcipiū s latinū finem. ut paret Ex affinita
te tamen pñcipij notha qñq dñz gñra fm hug
Sed ex affinitate finis qñq dñz latina fm hug
Et scial q nothus aspiratur f hug Et eē pap dñ
notus p cognitus. p t solam scribendū. nothus
per h. Et cor' pñam nothus p uento vñ quidā
perflat summa nothus. crebro m flamine notus.

Notifico ras caui re. i. notū facē a notū et facio
sint notiones diuina psonaz habes in ppetas

Noto ras a sup de nosco cis scz notū tu fit no
to ras u in o. i. frequent' noscere uel designare de
monstrare signare ul' repñbendē Et cor' pñā licet
sup a quo diuatur eam pñ xv Hoc in amore no
to. q co careo nñ noto Itē noto ras pñ diuazi a
nota te Et tunc notare ē notas facē. notis desig
nare Item a noto. i. repñbendo. notarius zia rium
qd debet notari ul' repñbendi Et h et h notabil
et h le. vñ notabiliter adhibiū Item notarius pñ
deriuazi a nota te. ut dixi in nota te Noto cōpo
nitur annoto ras. ualde uel ad aliqñ notare. de
noto ras. ualde notare ul' repñbendere Enoto ras
extra alia notare Innoto ras pñoto ras subnoto
ras. i. latenter uel pau ul' post ul' subitus notare
Noto ras ē actiū cū suis cōpositis Et corripit no.

Notorium a noto ras dñ notorius a um. i. ma
nifestus ra tñ Et f iustas notoriū multipliciter
dñ ul' distinguitur Nam aliud est notorium iuris
aliud facti Notoriū iuris ē de quo quis ē canoni
ce condemnatus ul' in iure confessus ul' p legit
timas pñacōnes conuictus Notoriū iuris facti ē

cuius testis ē pñlus Et dissimulacōni sue infici
oni non ē locus Et intelligitur pñlus esse testis si
ue sit cimen omnibus notū qui sunt in loco. illo si
ue maiori pñ Itē in notorio iuris requirit' qñq
pñaco cōt negantem In notorio iuris facti nō re
quiritur ordo iuris qui ē al' regularit' suauitatis.
Euidencia eniz patrat' sceleris clamore non indi
get accusatoris Et si forte iudex uelit talit' delin
quentes f q ius postulat punire ul' corrigē Et si
ille appellat. non ē appellacōni huiusmodi de
rendū **N**te notoriū facti subdiuitur q aliud ē
notoriū facti pñmentis actu. ut cū quis publice
tenet adulteram ul' concubinam in domo Aliud
tenet adulteram ul' concubinam in pub
notoriū facti cñseuntis actu. ut si aliquis in pub
lico interfecit hominē ul' fecit sacrilegiū ul' simile
Aliud notoriū facti pñsumpti ut si aliquis publice
habitus ē p filio cōsan in eo ul' affini alius
Et h a quibusdam dñ notoriū pñsumpti dñunt
enim q ē notoriū iuris. notoriū facti. notoriū
pñsumpti Et ē notoriū pñsumptum ut si aliquis
publice habitus ē p filio ubi non sequit' alia p
baco. q eniz aliquis sit filius istius. non pñ uere
pñazi Idem dñt in fornicacōne Si eniz deiciat
iuuenis et cupidus scēti habeat in domo sua u
uenculam suspectam. non ē notoria fornicacō s
pñsumpta Nam ut dñt Quid epy A iuuenē et cu
pido credatur reddita uigo De notorio etiaz dñt
in missa. uide etiam in suspicio.

Notitia tñe. i. pinna **N**otus a nosco cis dñ no
tus ra tñ. i. cognitus Et comparatur notio et pñ
vñ note eius sime adhibiū Et h notia cio et pñ
no. h nothus aspiratū cor' no. ut dixi in nothus

Nouacula le. rasoziū. A nouo as q nouat ho
mines unde in lib iudiciū Nouacula nō ascēdit
sup caput eius Et ps. quasi nouacula acuta fecit
ti dolū Nouacula etiam dñ ferreum instrumentū
quo solet radi pñgamentū. Ab innouando dñt q

Nouale A nouo as dñ h no **N**in nouat pelles
uale bis Et h noualis lis. in eod sensu. i. ager qui
singulis annis renouatur arando. ul' qui pñti no
uus pñcindit et aratur ul' qui alienis annis ua
cat nouandaz sibi uizum cā. Virgil in buco.
Impius h tā culta noualia miles habebat Ecce
in neu ge possit Idem in geoz Alterius si tu con
sas paciare nouales Et sic possit noualis lis in
fe ge. Et h et h noualis inuenit in eod sensu s
hug Pap sic dicit Nouales dicimus filius ul' cā
lus la lū Et h nouella le. ramus arboris oliuaz
et nouus. unde ps. filij tui sicut nouelle oliuaz

Nouellus A nouus dñ nouel **N**pos nouel tēner.
lus la lū Et h nouella le. ramus arboris oliuaz
et nouus. unde ps. filij tui sicut nouelle oliuaz

Nouem a nea qd est nouē dñ nouē plural' nñ
nouennis a nouē et an **N**ouis ge. et nouē an
nus cōponit' h et h nouēnis et h ne. i. nouē an
noq vñ h nouenniū nij. i. spaciū nouem annoz

Nouensiles. a nouē et salio cōponit' hij et hoc
nouensiles. Quidā dñ sic dicti q nouē insulibus
nouē infestant unde dñt q si euasit nauis de
mū insultū nō deinceps timet. vñ luca. de celare
in qñto Hoc fatū deannus ductu mirabile flatus
Inualida tunc puppe leuat. fm hug Pap eam
dicit nouensiles. i. nouē salientes. uel Iouensiles
. i. saltatores iouis Et corripit si.

Nouerca a nouus a um dñ h nouerca et. i. ma
terna Et dñ nouica qñ noua supouatur a patre
q autē dñ nouica qñ noua uolens caput et non
antiqua. ul' nouica qñ nouus. i. puos et recentis.

mariti filios hñs siue azcens. ethimol est. Vnde
h et h noucalis et h noucale ad noucam prinēs
ul' malus et pessimus q' nouca solet esse mala
puignus vñ noucaliter adubiū et hec noucalitas
tatis. Itē a nouca noucor aris noucatul sum mo
re nouce se habere. seuicā nouce exercere. et cor
pmā. vñ qdaz Gaudet in afflictos. seuire nouca
Noui a nosco. ns. dñdit noui noui **¶** potestas
ti nouit ubi defectū. qd si uerū est scilicet q' no
ui sit aliud ubum a pñcto. non potent ibi esse
alia discrecō. nisi q' noui defectū habz uim qñq
plēnis qñq pñcti. Et pñ pñmaz noui ubum. Sz
nouus. a. vm. noui. ue. ua. cor. no. xv. Sunt mea
cura noui. i. i. i. q' talia noui. vide in memini
Nouicius a nouus dñ nouicius. dñ. ciū. i. noui
ter nouicius qñ ad noua patul cor. J. añ. C. June
nalis tñ necessitate cōpulsus eā pñ dicens. Jaz
fedit in ripa. retrumq' nouicius hozret. et pñ ma
gister hanc sill' baz. vi. q' sup eaz erat accentus a
Nouies. i. nouem uicibus adubiū. a. **¶** cutus
ouiluniū a nouus. a. vm. et lu **¶** nouem dñ
na cōponit h nouiluniū. nij. i. tēpus qñ luna no
ua est. i. cū incipit illuminari a sole. et ut dicit ba
silus in. vj. omelia Odinuitur luna quando circa
solem iñtē Crescit autē cū ab eo discesserit Item
sole pñctō luna si plena est statim ducit ad oc
casum. rursus autē cū sol casui suo metas posu
erit nouus. a. vm. in no **¶** erit incipit exoriri
nouus a neon ul' neos qd est nouū dñ nouus
a. vm. recens non uetustus h in principio sui Et
cōpat' nouior simus. et inde noue ul' nouiter. ui
us. sine. adubiū et hec nouitas. ratis. Et scias q'
nouus qñq dñ inuicatus quandoq' magnus Item
nota q' nouissimus est suplatiuus de nouus tñ
mutat significacō dñ eniz nouissimus. i. ultimus
Et raro inueniē in ea significacōne quā debet ha
bere suplatiuus istius positiui scilicet nouus. a. ū.
mi. i. xlv. sic erunt nouissimi pñi et pñi nouissi
mi. i. xlv. Itē a nouus dñ nouo. as. Et cōponit
annouo. as. innouo. as. renouo. as. et est actiō cū
suis cōpositis et cor. no. vñ quidā proficit h nū
quā cū semp lecta nouant
Nox noctis dñ a nictos ul' dñ nox a nocto. res
q' noccat oculis pñtē discrecōnez rex. ul' p con
tū q' si nocz oculis h potius pñcti vñ h nocticu
la. le. di. ul' h qdā nox a nocto dñ q' in ea mali
homines nocant et facit gñs pluralis noctiū vi
de in senex Et scias q' septē sunt pñes noctis scz
uesperum crepusculū et cetera Itē quatuor uig
bas faciunt in nocte excubantes in castris ut dixi
Noxa a nocto. res. dñ h nox **¶** in crepusculum
a nocte culpa delictum et dñ a nocto nocēs
Noxius a noxa dñ noxius. a. um. i. noxius ul'
culpabilis malus. et hinc h et h noxialis et h le
idem qd noxius. et cōponit innoxius et obnox
Nubes a nubo p rego dñ h nū **¶** ius. a. um.
la. le. di. et pñ. nu. hic nota q' rubor celi in ma
ne signat pluuiā et in sero signat serenū q' scilicet
in mane rubor celi. i. aeris siue potius nubis po
tioris emisperio trahit secū ad superius et ibi ca
lore suo facit cū ascendere ad locū altū frigidum
ubi est generacō pluuiarū In sero autē rubor sig
nū est q' sol uaporem eleuatur in superiori emi

perio trahit secū ad inferius emisperiū et emun
dat superius emisperiū et serenat ipsum a uapo
ribus ex quibus generant' pluuię h. fratrem alb
tū Alij reddunt aliaz racōnem dicunt enim rac
tantes illud marti xvj. facto uespere dicitis sere
num erit. scilicet in mane. rubicundum enim est
celum. i. nubes aeris in uespere scz et mane dicit
tis hodie tempestas. rutilat enim tristis celū. i. ruti
lando ostendit tristitiā siue turbacōnem h. ptholo
meū oriens ē calidus et siccus. occidens autē fri
gidus et humidus **¶** Attende etiā q' triplex ē co
lor in nubibus scz albus niger et medius scz rubi
us qui est medius inter illos albus color in nubi
bus signum est rancoris et siccitatis Niger uero
signum densitatis et humiditatis Cum ergo de i
ture solis nubes in pñe orientali pñtē illius ca
liditate et siccitate deberet esse tenuis et alba si
apparet rubea signū est q' humiditas vincit q'
debet esse alba et h est uerū argumentum pluuię
future n̄ tamen potuit omnino esse nigra pñtē
contrarietates orientis h in sero ex iure occiden
tis pñtē ipsius humiditatem et frigiditatem debe
ret nubes esse nigra si apparet rubea signū est
q' caliditas et siccitas solis vincit sup eā et istud
ē uerū signū future serenitatis nec tamen omnino
potuit esse alba pñtē contrarietates occidentis Itē
animadverte q' aliquando uidemus nubes nigras
in celo et h contingit pñtē alteram duarū causarū
Nigredo enim alia de causa fit in uapore terrestri
et alia in uapore humido Si enim sit uapor ter
restis calor agit in eo extrahendo humidum et
tunc trahit et adurit siccum terrestre sicut coriū
expositū igni et q' contrahitur excludit ab eo
lumen qd non potest penetrare per ipsum et ideo
fit nubes nigra foris nigredinis fit autē nigro
do in aere inferiori ex uapore combusto extincto
Causa autem nigredinis in uapore humido alia
est q' calidū agit in humidū dissoluendo ipsum
Et quanto plus dissoluit ipsum tanto efficit' luci
dius Et ideo nigredo in humido non potest cau
sari ex calido. h potius calidum circūstans expel
lit vndiq' frigus ad nubem humidam et p illud
frigus. humidus uapor inspissat' et condensat' in
nubem densam qd pñtē sui densitatez non potest
recipere radios solis ul' stellarū in interiori sui et
ideo remanet nigra q' nigrum causat' ex priuaci
one luminis ab interioribus pñcti Si autē sit
uapor aqueus subtilis et habeat in se opacōz ca
lidi undiq' circūfusi nec frigus aliquid opacē in ip
sum. illud recipit in se subtilitatem et disgregacō
nem ex opacōne calidi. et ideo radios celestiu
recipit in intrinsecis sui. et ideo fit nubes alba
Et si ad terraz repñit' a frigore aliq' fit ibi nebu
la alba. Si autem nubes habeat in se humidum
humosum admixtū aliquantulū terrestri adusto
et recipiat radios in se corporū supiorū fiet rubea
nubes q' aliqñ habeat purpuream rubedinem ra
dys inferioris uenientibus ad humorem nubis in
mane ul' in sero et h significat pluuiā in eodem
die futuraz. si fuerit in mane quoniā uapor quēz
sol adducit signat' uehementer esse humidus et
iam pparatus ad cōfisionem. Si autem habeat
nubes qñ sup se resperam purpureitatem obscu
ram ualde. et sit nubes ualde densa. et cū illa ru
bedo est ex pñibus terrestribus adustis q' iam in
flammani incipiunt in uentre nubis et ideo tales

Nullus. in capitulo de cōpositis a tenuis
Nullus. las. in nullus est
Nullus. ex non et ullus cōponit nullus. la. lū.
et facit q̄tis nullus s̄ modernos et datis nulli tñ
antiq̄ dixerunt nulli nulla nulli deō nullo nulle
nullo. vñd̄ Jeremie xij lūbare qd̄ nullo usui ap
tum est. sicut a fili d̄r in euangelio alio dixit. A
nullus d̄r nullo. las. i. nichilare Et componit an
nullo. las. debilitare. annichilare et sunt actua
Numarius a numus ul' a numerus d̄r s̄ num
nus. rj. et dicebant numarij qdam ques q̄ pub
mus s̄ numaria rie lex de numis
Numatus. ra. tñ. numis plenus. vñd̄ oratus
in epi. Ac bene numati decorat suadela uenus q̄
et debet scribi p̄ unū. m. q̄ a numus deriuat. S̄
Crac addit unum m ut p̄mam pōne. p̄ouceret
Numella. le. qdam genus carbenar quo qua
onipetes ligant in iuis. maculis contextū vñd̄
numello. las. numella ligare p̄n̄ numellatus. ra.
Numella ligatus
Numen

numero. ras. Item cū re et dī renūmero ras. Et
 est actū numero cū omnibz suis cōpositis et cōr
 me s̄ hug. Et scias q̄ numerus diuiditur in sin
 gularem et in pluralem Singularis numerus est
 forma dīcōnis significantis ut unum Pluralis ē
 forma dīcōnis significantis ut plura. Itē nota q̄
 numerus accedit cuiq̄q̄ accedit p̄sona uel eonū
 so. de numero dixi sup̄ in tertia p̄te ubi egi d̄ nu
 mero q̄ accedit nomī Item in iiii p̄te ubi egi d̄
 allotēa s̄ p̄ris in c de sintesi Præterea adiūte q̄ ē
 numerus diminutus p̄fectus sup̄abundans Nume
 rus diminutus dī cuius p̄tes aliquote n̄ surgunt
 in suū totū ul' non adēquānt̄ suo totū ut octo
 p̄tes enim aliq̄te de octo sunt unū duo q̄tuor q̄ a
 gregata faciunt septē. et sic p̄tes sunt minū q̄ to
 tū. i. q̄ octo. Numerus uero p̄fectus dī q̄n p̄tes
 aliquote surgunt in suū totū ut sunt cōles toti si
 cut sex. Nā p̄tes de sex sunt unū duo tria q̄ faci
 unt sex. unū uero est sexta ps duo tertia tria me
 dietas. Numerus uero sup̄abundans est q̄n p̄tes
 aliquote excedunt suū totū. sicut uidemus in xij
 partes enim aliquote de xij sunt unū. duo. tria.
 quatuor. sex. q̄ agḡgata s̄nt surgunt in xvj. et sic
 patet q̄ p̄tes aliquote de xij excedunt totū scilicet
 duodecīz Ex h̄ potes colligē q̄ illud qd̄ dominus
 dicit apl̄is m̄t̄s xix. uos qui secuti estis me in re
 gnatione cū sederit filius hominis in sede maiest
 tatis sue sedebitis et uos sup̄ sedes xij iudicantes
 xij tribus isrl̄. Non solū intelligit̄ de xij apl̄is. q̄
 sic paulus non esset sessurus super duodecīz sedes
 s̄ in telligit̄ de xij apl̄is et de suis imitatoribus
 q̄ partes aliquote de xij excedunt totum. q̄ iste
 numerus xij est numerus sup̄abundans siue su
 perexcreescens. Et nota q̄ sancti faciunt magnaz
 uim in numeris q̄ ponunt̄ in sacra scriptura vñ
 dicit ḡḡ in xxxiiij li mor̄. Omē peccatū undena
 riū est. q̄ dū p̄uēsa q̄s agit. p̄cepta decalogi tran
 sit. hinc patens in undenario numero remanere
 apl̄os metuens. mathiā duodecimū forte missa
 requisivit. Nisi enim signari culpā per undeniū
 cernezer implēi apl̄oz numerū tam festiue duode
 nario numero non curaret Itē super illud mat̄s
 xviij. Non dico tibi usq̄ sepiēs. s̄ usq̄ septuagē
 sies sepiēs. dicit auḡ. i. quadringentis nonaginta
 uicibus ut nocens peccanti fratri dimitteret in di
 e. quociens ille peccare defacit in fratrē nō possz
 et tūc intelligit̄ p̄ multiplicacōz. q̄ si septuaginta
 multiplicent̄ p̄ septem faciunt quatuor centū cū
 nonaginta. ul' potest intelligi p̄dictus numerus.
 septuagesies sepiēs p̄ agḡgacōz. sicut dicā ī sep
 tuagesies Itē uan̄tibus continenciā coniugales
 datur fructus tricesimus. uirgualē sexagesimus
 uirginales centesimus sicut innuitur in euāgelio
 Cuius racō est s̄ bedā. q̄ fructus tricesimus debe
 tur coniugatis. q̄ in rēp̄ntacōe q̄ sit in ablato
 Tricesimus numerus signat̄ p̄ contactum pollicis
 et indicis s̄ suā summicitatē. vñ ibi quodammodo
 osculant̄ se. et sic tricenarius numerus signat̄ con
 iugatorū oscula. Sexagenarius uero numerus sig
 nat̄ p̄ tactum indicis sup̄ mediū contactum pol
 licis. Et sic per h̄ q̄ index iacet super pollicēz op
 p̄mens ipsum. significat̄ opp̄sitiōē quā uidue pa
 ciunt̄ in mundo. Cū autēz numerando p̄uenim⁹
 ad centenariū transmissa a leua in dexteraz. q̄ uī
 debet s̄ cōputissas ultimus numerus qui nume
 rat̄ in manu sinistra est nonaginta nouem. et pri

mus numerus manus dextre Incipit a centū. vñ
per centenarium uirginitas designat que h3 por
cōnez angelice dignitatis q̄ sunt in dextera se3 in
gloria. nos autē in sinistra p̄t̄ impfectionem p̄
sentis uite. Et c̄ tractans illd luce viij. Aliud ce
cidit sup̄ terraz bonaz et cetera. Terra inquit bo
na. sunt illi qui abstinēt se a malis et h̄ uires su
as faciunt bona et est iste fructus eoz tricesimus
Si autē et omnia bona sua contēpnant et acce
dant ad s̄uendū deo habent lx. Si autē p̄cepto
imperialis sentencie de morte eoz p̄cesserit h̄nt
centesimū Aut etiā fideles qui iuste uiuunt h̄nt
xxx. Si bona eoz p̄cussa fuerint et filij habent
lx. Si autē infirmis aliqua corporis eis contin
git et fideles sustinuerunt h̄nt centesimū et ter
ra bona est Nam iob añ tempracōz xxx habet
in facultatibus suis iuste uiuendo. post dampna
substantie et filioz lx post plagaz autē corporis
centesimū fecit qui centesimū h3 in se h3 et lx et
xxx. et non econūso

Numida. numidia. lingua numidaz uage et in
te sedet dicunt. vñ h̄ et h̄ nūida. de. pñl cor. ua
gis incertus. inconstans. infidelis. Et q̄ olim nu
mide uagabant huc et illuc non habentes certā
mansionem. ideo dicti sunt numide. vñ h̄ numi
dia. die. terra eoz. Et hinc modo sumit h̄ et h̄ nu
mida mide. qui est de terra illa. siue sit instabil.
siue non. Et numidicus ea cum.

Numillus. li. dimi. puus numus
Numisma a numus d̄ h̄ numisma. tis. idē qd
numus et numisma. i. numi p̄cussura. figura. i. y
mago que in numis sit idē et denarius d̄. vñ
d̄ numisma q̄si numi ymago unde in mth̄ Affe
te michi numisma census et attulerunt ei denari
um Item inuenit h̄ numisma. tis. et est idē qd
numisma. De h̄ ecā dico in solido. das. Et cor p̄
mam numisma. vñ orac. Retulit acceptos rega
le numisma philippos

Numosus. a numus d̄ h̄ numosus. fa. suz. numis
plenus. Et comparatur. unde numose. sius. me. ad
ubiū. et h̄ numositas. tatis. Et producit mo.

Numularius. ria. riū. a numus d̄ h̄ numulari
us. hij. monetarius ul̄ mensarius. campfor nego
ciarius Mathi xx v. Oportuit ergo te cōmittere
pecuniam numularijs.

Numulus. a numus d̄ h̄ numulus. li. et h̄ nu
millus. li. ambo diminutua. i. paruus numus.

Numus. a numerus deriuatur h̄ numus. mi. et
debet scribi p̄ vñū. m. et d̄ numus a nūs. q̄ nu
mi numerant. ul̄ numus a numā pompilio. qui
eos p̄mo apud romanos ymaginibus et sculptu
ris notauit. ul̄ numus. q̄i nomus a nomine. quia
nominatur. ul̄ q̄i nominibus p̄ncipū numi effigi
antur. Et querunt tria in numo. metallū figura
et pondus. et si aliquod istoz defuerit numus nō
erit. Et olim numus d̄ argirus. q̄ olim fiebant
numi p̄mū de argento. quod grece argiros d̄. h̄
hug. et ita numus fm̄ hug scribi debet p̄ vñū
m. Hoc ecā patet. q̄ in numerus. ul̄ in numā n̄
est nisi vñū. m. a quo p̄t deriuari numus. sed an
possit p̄ma breuiari queri solet. et dicūt multi q̄
p̄ma breuis est. fm̄ illam regulā. Quanta fuerit
p̄ma naturaliter in primitiuo. tanta remanet in
suo directe deriuatō. sed numerus a quo deriuat
numus habet p̄mam breuem ergo et numus. h̄
contra istos est q̄ numi q̄i ubiq̄ a poetis prima

prod. Vnde Iuuenal. Crescit amor numi q̄tū pe
cunia crescit. Item orac in epy. Et bene numatū
decorat suadela uenus q̄. Itē Ratho. Ege3 diues
habet numos sed non habet ipsum. Sed ad hoc
ipsi respondent q̄ numus p̄mam cor. Sed addi
tur aliquādo a poetis vñū. m. ut p̄ma p̄ducit
Et p̄ istis facit q̄ ut dicit magister bene u ante
m breuiat in numerus et numisma unde orac.
in penl epla. Retulit acceptos regale numisma et
philippos **N**odici tamen videt q̄ numisma et
numerus p̄maz cor. Itē q̄ numus et numatus
eoz q̄ deriuatur p̄ vñū m scribi debeant ut dic
tum est numus et numatus et huiusmodi a nu
mus deriuata cor p̄maz. h̄ addit vñū m a poetis
ut p̄ma efficiat longa ul̄ p̄ figuram. ul̄ forte ut
quidam uolunt p̄ma de numus naturaliter dicē
longa q̄ poete eā p̄ducunt. et tūc oportet p̄ma
q̄ illa regula non est generalis. q̄ta fuerit p̄ma
silba in p̄mitiuo. tanta est in deriuatuo. h̄ ut plu
rimū uera est

Nunc. i. mō adubiū tempis **N**uncio. as. au. are. et cōponitur **N**uncio. as.
denuncio. as. i. ualde nunciare ul̄ phibe h̄ anund
o de futuro nuncio de longinquo denuncio in p̄e
senti. enuncio. as. p̄nuncio. as. p̄nuncio. as. renun
cio. as. itē nunciare ul̄ rennuere. Et cōponit ab
renuncio as. subnuncio. as. latenter ul̄ post ul̄ pa
rum nunciare. Et est actiuū cū suis cōpositio

Nunciolus in nuncius uide
Nuncius a nuncio as d̄ h̄ nuncius. c̄i. et h̄ nū
cia. nunc. qui ul̄ que nunciat et h̄ nuncum qd
nunciat. Confundit tñ q̄i q̄i h̄ p̄p̄tas. et hinc h̄
nunciolus et h̄ nunciola et h̄ nunciolū. di. et cor
o. et p̄ cōpositōz h̄ internūcius h̄ internūcia h̄ p̄
renunciū. Item cōponit h̄ p̄nunciū. c̄i. et h̄ p̄
nuncia. cie. et h̄ p̄nūciū. c̄i. Item h̄ anūciū. h̄
anūcia h̄ anūciūz h̄ hug. pap̄ ecā dicit. Nunci
anūcia h̄ anūciūz h̄ hug. pap̄ ecā dicit. Nunci

Nuncubi adubiū loci cōponi **N**us qui nunciat
tur ex nunc et ubi. Et interponit c̄ causā eupho
nie. et. m. mutat in. n. sequente. c̄. vñ dicit p̄n̄ in
p̄mo maioris q̄. m. transit in. n. ut num nunciū

Nuncupo a nomine d̄ h̄ nuncupo. pas. i. nomina
re et d̄ nuncupo q̄i nomine capio et est edo. vñ
h̄ nuncupator h̄ nuncupatrix. nuncupatus. ta. n̄
nuncupatio nuncupatiuus. ua. uū. et est actiuū. et
cor ci. Et scias q̄ h̄ q̄i q̄i ūba dicunt uocatiui
scilicet dicoz. uocoz. nuncupoz. nominoz. nominat
Et ut dicit papias nuncupat. i. appellat. nominat

Nundine a numus hee nundine. az. in **N**undine
singulari raro inuenit et sunt nundine mercato
rum publicis conuentus ad m̄ces emendas uel
uendendas vñ nundino nundinas. uendere uel
mere ul̄ mercari et cor di. vide de h̄ in Ralente.

Nunq̄. i. nullo tempe adubiū tempis. et cōpo
nit ex non et unq̄ et nō remanet de nō et ul̄
S3 nusquaz. i. in nullo loco cōponit ex nō et ul̄
q̄ vñ ad hebreos c̄ p̄mo. Nusquā angelus app̄
hendit vñ nunq̄ p̄tinet ad tempus h̄ nusquā ad
locū h̄i unq̄ p̄tinet ad tempus usquā ad locū
vñ q̄daz. Ad tempus nunq̄. h̄ p̄tinz ad locū

Nunquid cōponit ex numi et quis et nō cōpo
nit nū. in. n. sequente. q̄. Cum qui autē nō cōpo
nit nū. Causaz autem huius in terda p̄e dixi ubi
egi de sillabis adiectionibus et cōpositiōibus d̄
quis ul̄ qui

Nuo. is. o. in. J. nu. et. J. in. tum **N**uis. ul̄ nu
tū nuere. i. annuere. consentire. p̄mitte. ul̄ nu
tū facere. Nuo cōponit annuo. is. abnuo. is. con.

ami qñ pe
ne numatu
Eger diues
sed ad hoc
Sed addi
a pducit
ene u ante
unde orat.
numisina
umisina et
numatus
eant ut dic
nodi a nu
m a poe
ul forte ut
raliter est
poret dce
fuerit pma
uo. h ut plu
nu uera est
nuncio. as.
de h anuno
indio in pre
o. as. renun
cponit ab
post ul pa
posino
ij. et h nu
ancum qñ
et hinc h
i. di. et cor
mucia h in
ij. et h p
nuncios h
dicit. Nunci
qui nunciat
usa eupho
dicit pñm
m nunciu
i. i. nomina
st et h. vñ
atus. ra. hñ
st actm. &
uocatu.
or appello.
nominat
in dicit
in mercato
mdas uel
dere uel
Ratone.
is. et cōpo
no nñ. n.
elus appie
usqu. i. ad
a ad locu
loca nñ
muta
no cōpo
te dixi ubi
omibus d
is ul qui
te. ul nu
o. is. con

nuc. is. Innuo. is. renuo. is. refutare et ab omni
bus istis frequentatiua. Nuo neutru est cu suis co
positis pter annuo. p concedere et abnuo. p renuo
que sunt actiua. Item omnia faciunt pteriti in
nui et supinu in nutu penl. pñ. licet qñq in qui
busda eoz ubalibus interponat. J. causa eupho
nie innuico p innuico h hug.
Nup adubiū tempis. cōponit a nouus et tem
pore qñ nouip. i. recenti tempe mō. par añ h tē
nus. nouicius a nup adubiū. S; nupus. ra. nūm
di qñ nup ueniens. nouicius qñ ad noua patus.
plantus postulasti hominem nuperum atqz noui
cum. h; illā antiquitatez nuperus cōpat nupi
or nuprimus. qñ a nup et nō a nupus. vñ nuge
nus. nime. adubiū et hec nupitas. ratis.
Nupcie in nuptus vide et in bigamus
Nuptorium a nubo. bis. h nuptorium ul nup
tatorium. comus ul locus in quo sunt nupcie.
Nuptus a nubo. i. rego deri. **N**ul ubi nubunt
uñ h nuptus. i. maritus et hec nupta. te. vxor qz
nuptus suos uelent. et nuptus. ra. tū. et hinc hec
nupcie. az. qz tunc pmo regunt capita nubendi
uñ et sunt nupcie coniunctio legitima duoz eius
de nature diuisi sexus cū spe prolis dilectacōne et
constancia. vñ h et h nupcialis et h le vñ nupci
alter adubiū Item a nupcie nupciole. laq. parue
nupcie vide in nubo Itēz in tercia pre ubi agi
Nurus rus fe ge ē ux. **N** de uibo in principio
or filij. sic dicta a nouus a uñ. qz nouella et iuuen
cula est vñ et pñuencula sepe ponit et cor nu
sicut paret in illo usu gōlini. At uxor nati dñ et
se nurus Et cōponit cū p et dñ h pnurus. nus.
i. uxor filij. filij. i. nepotis et dñ pnurus qñ ppe
Nus. i. sensus vñ anus qñ sine nus. **N**urum
Nupiam adubiū loo. i. in nullo loco. et cōpo
nit. ex non et uspiam
Nusquam in nunquam vide
Nurabundus. da. dñ. dubius et incertus nutan
ti similis et deriuat a nuro. tas.
Nutatum adubiū. i. nutum. i. signanter ul de nu
tu in nutum qñ qñ semp loquit p nutus et deri
uatio. onis. fe. ge. i. consensio. **N**uatuz a nutu
pmissio. et dicitur a nuo. is.
Nuto a nuo. is. ui. tñ. dñ nuro. tas. ubuz fze. id
et frequenter nuere. signare. sicut facit quis qñ
cū dicitur loquit Et cōponit annuro. tas. Itēz nu
tare. i. dubitare. facillare. tremere. moueri. uel in
cipē cadere vñ nurabundus. da. dñ. et cetera uba
lia et pñ nu. lucanus in quazro. felix qui potu
it mundi nurante ruina. quo iaceat iā scire loco
Nuricus a nutrio. tris. dñ nutricius. cia. cum.
Nurico. tas. i. nutrire a nutrio. tris. ul nutrico
ma. a nutrire. sicut albico appeo albere. et for
mutata in. J. cor. et addita co. ut nutrio nutris.
nutrio. nutricor enā inuenit. vñ cicero. Nutrica
tur et continet p nutricat. et potest dici ubi appi
tūz Itēz cñ. in omelia stephani dicit. qz ecclesia
Et in baptismo ad se uenientes generat Et in
sermone nutricat
Nutricula. le. dimi. pua nutrix
Nutrio a nutus deriuat nutrio. tris. trini. trire.
qñ nutu erudire Nutrio cōponit enutrio. tris. ex
tra. ualde nutrio. et est actiuū cū suis cōpositis. et

cor nu naturaliter. vñd claudianus. Sepe nutrit
ducitq manu refouetq leonem. ramen nutus a
quo denuat pñ pñā. In usu tamen nutrio pri
mam potest compere ul pducere

Nutritor. toris. qñ nutu eruditur. et pñ penul.
tam in nō q in gō. h pñam habet cōmunem
sicut in usu sicut nutrio a quo deriuat

Nutritorius. ria. riu. qui nutrit ul qui nutrit a
Nutrix. tris. fe. ge. dñ causa eu **N**utrio. tris
phonie. h formacōnez enim deberet dici h nutri
rix. vñ dicit pñm iij h. dñ nominatiuis in fine
In ix feminea inueniunt a masculinis ubalibz siue
denominatiuis in tor desinentibus desigurata. qui
mutant or in trix ut uictor uictrix cultor cultrix
nutritor quoqz nutritrix debuit fieri. qd causa eu
phonie siue altermitatis mediā sillaz condidit. nu
trix enim dicimus. et pñ penl genitui

Nutuf a nuo is dñ h nutuf tus. i. uoluntas con
sensus. ul gestus ul signū. et pñ oculor. qd sig
num dicitur uulgariter

Nux. a noceo ces dñ hec nux nucis nucce. e in u
nucum gñs pluralis. quia umbra ul silicidium
folior eius pñimis arboribus noceat. hanc alio
nomine glandem uocant. qñ iouis glandem. fuit
enim h poetas h arbor consecrata ioui. et dicitur
tuz nucce generalit omnia poma tecta corio du
riore. ut pinee. nucce. castanie. auellane. glandes.
amigdale. hinc et nudei dicti sunt. qz sunt duro
corio nupti. i. tecti. at contra. omnia poma extre
rius mollia. i. mollem corticem habentia dicunt
poma ppe ul mala. h tamen adieccōne terrazū
in quibus antea nata sunt ut passica. punica. ma
tiana. cidonia. et cor pñam in gō unde in auro.
dicit. arida uga nucce. integra ugo deū. et ut di
cit ysid et h xvij. Slucis pomū tantā vim habet
ut missum inter susceptos herbar ul fungorum
cibos quitquit in eis uirulentū est exudet rapiat
atqz exstinguat. Et scias qz augus dicit uirga aaron
potuit contra naturam nucce educere. ugo non
potuit contra nature iura dei filium generare. et
subdit. qz h uga nucce pepit. pñmago domini cor
pons fuit. flux enim reznam habet in suo corpo
re unionem. coreū. testā. nudeū. in corio caro. in
testa ossa. in nuceo interior anima cōpat h ille

plura signat. sicut paret
in hys uisibus gñsmi O
shupet. o. dubitat. uocat
indignatur. et optat. Cla
mat. conqñt. uel d exam
plis regit. ul sic. O. dolz
o. damat. uocitat. mirat.
adoprāt. O. dedignat. se
nominat. ut phibe

Ob pñpico hñs litteris
sequentibus mutat. b. in illas lz. c. ut occido. f. ut
offero. g. ut oggānio. p. ut oppono Qñqz subtra
hitur ut opio. h enī sequat m subtrahitur b ut
omitto. ul mutatur in m ut ommitto. qñz tamē
interopit s cū dōne mōpiente a c. ut obscurus.
Vñ quidā Cū fere grex pomū nunc ob mutat i
illas. de hoc dixi sup in pma pre ubi egi de silba

Obaudio dis In audio audis uide. **N** in c de b
bba be. genus est calicis.

Obbero cas. penl producta. uide in ceto cas.
bdo dis didi dñ dñ dñ. i. opponere. daudē. oc
cūbere. supponere. conculcare Et componitur ex.

ob. et do das. unde obditus ta tñ. penl coneptra.
Obduco. ex ob et duco. qñ. componit obduco
qñ duxi ductu ducē. i. cont' ducē. delecte. obumbrē
obuelare. f. pap' vñ obductus ta tñ. i. secretu uel
obuelatu ul' oppositu. vñ et cicatrix dñ obducta
qñ ex opicione labioꝝ uulneris sibi adhēdum
appet caro integ' Similit' cicatrix pietis obducta
dñ qñ scissura ul' rimule opijunt' vñ h obduccio
onis. i. obducta accio. oppo. delectio. obuelaco. Et
h obductus tus in ead significacione Obducco e
ciam dñ mors qñ in morte palpebre obducuntur
.i. cont' se ducunt in clausione oculoꝝ. Et filz la
bia in clausione oris. ul' qñ oculi obducuntur. i. te
Obducco onis in obduco ē. **O**gunt' cū clauduñ
bedio. ex ob et audio cōponitur obedio dis
.i. circūaudio ul' vñdico audio Qui enim obedit
patus est audire et inde obediens. tis. ge. omnis
et cōpaf' obediencioꝝ. simus. vñ hec obediencia
Et cōponit' obediens cū in et dñ inobediens qñ
similiter cōpaf'. vñd h inobediencia. die. Itē ab o
bedio h obediō. onis. i. obediencia. ro. vñ. siue o
bedicōis ad iusticiā Et scias qñ maiori inqñtu ma
ior ē semp magis obediend' Itē scias qñ potestas
spiritualis et secularis utiq' deducit a potestate di
uina. et ideo intñ secularis ptas est sub spirituali
inqñtu. ei a deo supposita est scz in hijs que ad sa
lutem anime ptinent. et ideo magis obediend' ē
in hijs ptati spūali qñ seculari. In hijs autē qñ ad
bonum ciuile ptinent. est magis obediend' ptati
seculari f. illd mat' xxij. Reddite qñ sunt cesaris
cesari. n forte potestati spūali edam potestas
secularis coniūgat'. sic in dño papa qñ utiq' po
testatis apicē tenet. i. spiritualis et secularis. Naz
f. gñ. pagamitatis peccatu incurrit. quicūq' se cris
tianum asserit. et sedi aplice obedire contēpnit. I
tem ut dicit gñ in ultimo mor'. sciendū qñ nūq'
p obediencia malū fieri. aliqñ autem debet p o
bediencia bonū qñ agi' infirmari. Neq' eniz mala
in paradiso arbor extitit quā deus hominem con
tingere interdixit. f. ut melius p obediencia me
ritū hō bñ conditus cresceret. dignū fuerat ut e
ciam hunc a bono phiberet. qñtinus tanto ueri
us h qñ ageret utus esset. qñto et a bono cessans
autori suo se subditus humiliter exhiberet. Sed
notand' qñ illic dñ. ex omni ligno paradisi edite.
de ligno autem sciencie boni et mali ne tetigentis
qui enim ab uno quolibet bono subiectos uerat
necesse est ut mlt'a concedat. ne obediens mens
funditus intereat. si ab omnibus penitus repulsa
ieiunat. omnes autē paradisi arbores ad esū domi
nus concessit. tamen ab una phibuit. ut creatu
ram suā quā nolebat exñgui f. puebi tanto faci
lius ab uno restingeret qñto ad cunctas lacius re
laxaret. **O** De uoto obediencie require in uotum
Itēz quō omīs creature insensibiles deo obediunt.
dictū est in mare uide etiā in rector Itē scias qñ
bernhardus dñ in xli smone can. Audi filia et ui
de. uidere desideras f. audi pus. Gradus est audi
tus ad uisum. p inde audi et inclina aurem tuā
ut p auditus obediencia ad gloriam puenias vi
sionis. **O** De potest' queri. An religiosus obedire
teneat' plato pipienti ul' cōmuniter omnibus ul'
soli sibi specialiter ut si quid sciat corrigendū ei
dicat' Ad h dicunt quidam qñ plato nō est obe
diendū cont' pceptū diuinū f. illd actu iij obe
dire nos opret magis deo qñ hominibus. et ideo

qñ plato pceptū qñ sibi dicat' qñ quis sciuerit cor
rigendū. intelligendū ē sane pceptū saluo ordine
correctionis fraternae. siue pceptū sit cōmuniter ad
omnes siue ad aliquem specialiter. f. si plato et ipse
peret cont' hunc ordinem a deo institutū. et ipse
peccaret pipienti et ei obediens qñ contra pcep
tū domini agens. unde non esset ibi obediendū
qñ plato non est iudex oculoꝝ sed solus sup
vnde non habet potestātē pipienti aliquis sup
ocultis nisi inqñtu p aliqua indicia manifestant'
puta p infamia ul' alijs suspiciones. in qñ casib'
pt plato pceptū eod mō sicut et iudex secularis
uel ecclesiasticus pt exigē iuramentū de ueritate
dicenda. Et istius opinionis fuit frater thomas.
de h uide etiā in corripio. Hic nota qñ ex duob'
de h uide etiā in corripio. Hic nota qñ ex duob'
nef' obedire. uno mō ppter pceptū maiorem. vñd
subditus non tenet' obedire in peccato mortali.
uel ueniali. Alio mō si superior pceptū aliquis in
feriori in quo ei non subdat' ut in oculis dñi
dis ut dixi. **O** Hic nota etiā qñ in cōmendacōne
obediencie dicit quodam glosa sup illud psal. xx. c.
vade et solue sacculū de lumbis tuis. et calceamen
ta tua et tolle de pedibus tuis. et fecit sic p. va
dens nudus et discalciatus. mira inquit obedi
da solo cilicio induebat'. viz nobilissimus ut he
brei tradunt. Cuius filiam manasses rex accepit
in coniugium. non erubuit nudus incedere. nichil
honestius iudicans qñ dño obedire
Obedicō. onis. in obedio. dis. est
obelus. belos. p appositōz o littere obelos dñ
sagitta. unde h obelus. li. latine penl pñ. dñ que
dam uigula iacens sic facta. **O** que apponit' in
uñbis ul' sentencijs supflue iteratis. ul' in hijs lo
cis ubi lectio aliq' fallacia ul' falsitate notata est.
ut qñ sagitta iugulet supflua. et fallā sic facta.
obelus supne abruptus est alia uigula sic facta.
O et ponit' in hijs de quibus dubitat' an rolli
debeant ul' apponi Et ab obelus dñ obelo notare.
sagittare sagitta pcutere ul' tali uigula tenotare.
condesignare destruere. de h etiā uñd sup in asse
Obeo ex ob et eo cōponit' obeo. is. ob. reus.
iui qñ plura significat. nam obire. i. obire. i. fre
quentare Itēz obire. i. mori. f. dñt. obire enim ē
in itinere. mori ubiq' Itē mori cōmune est bel
tis et hominibus et bonis et malis. f. obire tan
conuenit hominibus et tantū bonis. Est eniz obi
re qñ obuiam ire. boni ergo obeunt. i. dñt. vñ in
anime et corpis obuiā eunt xpō in aera. et non
kalendario inuenit' obitus beati martini. et non
Obero. ras. vñ oberatus. **O** mors beati martini
ta. tñ. in ero eras exponit'
Obesus. a. tñ. ex ob et esus cōponit' obesus. fa
sum. penl pñ. i. pinguis et rotundus undiq' qñ
circūquaq' eet esus. et ē obesus forinsecus. et assus
intrinsecus genēs xli. obesis carnibus. penl cor
in gto. i. obstaculū qñ obicit'. Inuenit' etiā in f.
ge. apud autores. f. f. usum modernū. mas. ge. ē
Obiecto ab obicio. dis. obiecti. tñ. obiectu. u. in
o. fit obiecto. ras. i. frequenter obicere. obido. dis.
Obiectio ex ob et iacio. dis. cōponit' obiectio. dis.
iecti tñ obicere. i. opponere. ul' imppetare. vñ ob
iectus ta tum. Et hec obiectio iectionis. Et obicere
scribi per duo ij obicio. uide in iacō iacō.

Obitu
tus ab
tinet a
eod' bel
ut dicit
Obitu
gor. gar
Obitu
bleat
Obitu
bleat
ponit' o
contrari
re uel di
Obitu
bligat
ne qñ ob
re vñ h
et ligo li
Obitu
nus pene
Obitu
cure. lene
et lino n
ta tñ. i. h
placatus
Obitu
et est ob
pegasare
Obitu
quas. qu
rectū siue
rectū cen
tū. et pñ
liguo. qu
Obitu
et hic pñ
qñ est pa
pñ. vñ i
linus. v
tus est m
Obitu
qñ non el
moriā ah
et accusat
onis. et h
Obitu
oblongu
in medio
Obitu
obnox
contra cor
Obitu
vñ obnox
noxius al
ppter off
vñ obliga
subito qñ
Obitu
penat sili
quatuor. i.
enā nome
ta obolus
inco cōpo

Obitus ex ob et iter componitur obitus .i. interitum
bitus. tus. .i. mors transi. **O**bitus est in itinere
tut ab oboe obis et differt a morte qz obitus p
tinet ad bonos homines. **O**bitus bonis et malis
etia bestiis conuenit uide in oboe obis et cor bi
ut dicit greg. eteime retribucōis iudicium est in o
Obitus. gas. et obitus. **O**bitus securitas mentis
gas. deponens inuenit in eodem sensu uid
blatuncula. le. di. pua oblaco. **O**bitus in iurgo. gas
bleto. ras. .i. delectare ex ob et lacto. ras. vid
blego ex ob et lego. gas. com. **O**bitus in lacto. ras
ponit oblego. gas. gau. gare. .i. contra legare ul
contrarium ul contradicere ul contra leges ueni
re uel dicere et producit. le.
Obligatio. dis. ex ob et lecto. dis. componitur uide in le
bligatio. gas. gau. gare. .i. impignera. **O**bligatio ledis
re qz ob. .i. ppter aliqd impignera. dare. ul necre
re vñ obligaco. onis. et componitur obligo ex ob
et ligo ligas et corripit. li.
Oblimo. mas. ex ob et limo uide in lima. Luca
nus pene gener crassus obliuatur echimades vndis
Oblinio. linis. ex ob et linio Et e oblinire pla
cate. lenem et dulce facere. ul pte componi ex ob
et linio nis Et tñ oblinire. .i. inungē vñ oblinitus
ta tñ. .i. limitus suz. munctus. dñ etia oblinitus. .i.
placatus lenis factus
Oblino. nis. et obliui oblitit. ex ob et lino. nis
et est oblinē inficere de turpare qd uulgo dñ em
pegasare et corripit li ubiqz
Obliquo ex ob et liquo liquas componitur obliq
quas. quau. quare. .i. transuersum facere ul non
rectū suē equū facere. vñ obliquus. a. um. .i. nō
rectū contrariū curuū. vñ dicit papias obliquat
ua. et pñ li. potest etia obliquo componi ex ob et
liquo. quas. et tñ obliquare ob ul contra liqua
Oblitatio. ras. in littera uide. **O**blitatio et cor. li.
et tñ pñ. .i. est pncipiū de obliuiscor. ceris.
qd est passiuū de obliu. linis linere. et tunc cor
pñ. vñ uisus. Immemor oblitus manz oblitus atz
linitus. Vel p grec. Immemor oblitus notat obli
tus est maculatus huic obliuiscor ast illius obli
Obluiscor ex ob et leuiscor. ceris. **O**bluiscor ceptum
qd non est in usu. componitur obliuiscor. ceris. .i. me
monā alicuius rei amittere. et contrariū cū gto.
et actus fact. ut obliuiscor tui ul te. vñ is obliuio
onis. et hinc obliuiosus. sa. sum
Oblongus ex ob et longus. ga. gum. componitur
oblongus. ga. gum. et dñ illud esse oblongum qd
in medio dilatat. s. in capitibus restringit ut na
Obnixus. teris. in nitro. zis est. **O**bnixus omiū.
contra conatus ul subiectus ul humilis
Obnixus ex ob et noxius. a. um. .i. subditus.
vñ obnoxius componitur ex ob et noxa. pte qd ob
noxius alicui dñ qui ppter noxam. .i. culpam. uel
ppter offensam aliqua illi est suppositus debitus
ul obligatus. s. ponit p subiecto ul supposito et
subdito quocumqz modo
Obolus. li. penl. cor. .i. dimidius scrupulus qui
pensat siliquas tres. habens teraces duos. calcos
quatuor. et fiebat oliz ex ere ad instar sagitte. vñ
etia nomen a gdis habet. dñ eniz ab obelus sagit
ta obolus. et dñ medalia siue medietas denarij et
in eo componitur diabolarius

Obradio. as. in radio. as. est
Obrepo. pis penl. pñ in repo. pis. uide
Obrizum. ab obradio as dñ is obrizum si. .i. au
rum. dictū sic. qz obradiat splendore. Est eni colo
ris optimi qd hebi offam. qz chiron uocant. ul
obrizum dñ qz obrude auz. et est etbi. Et pñ. ob
rizum penl. posicoe. qz. .i. est duplex consonans.
Obruo. is. o. in. .i. obrui et. .i. in tñ obrutū penl
correpta uide in ruo ruis
Obscenus ex ob et cenum componitur obscenus
a. um. ul ab ob et cēna qz contra cenā. Nam ob
scena. ne. sunt contraria et interponit. s. nam ut
dicit prf in secundo maioris. ob quoqz ē qñ assu
mit. s. cū componitur cū dictōne a. c. incipiente ut
obscurus. obscenus. ul obscenus pte componi ex
obs et canendo. vñ dicit prf in ix libro. Inuenit
obs a qz componitur obscenus. obsoleo inquit ob
solui facit. non est eniz a soleo qd solitus sum.
ul solui facit pteritum. s. ab obs et oleo sicut ob
scenus ab obs et canendo. obscenus enim pte dñ
de uoce. uox enim obscena dñ. .i. dura et turpis.
licet et de alia re immunda et turpi dicatur obsee
Obscurus. cura componitur cū. **O**bscurus et pñ. pñ.
ob. et interposita s dñ obscurus ra rum. pñ. pñ.
Et est pte obscurus. qui ē ob curam. .i. contra cu
ram hominū. .i. de quo non curant homines vñ
obscurus adūbium. et is obscuritas. Et obscuro ras
ūbū actiū. .i. facit obscurū Et scias qz ob assumit
s cū componitur cū dōne incipiente a c qñqz. uide
Obscundo. das in secundus uide. **O**bscundo
bsero ns penul correpta. In sero seris uide.
Obseruo. Ex ob et seruo componitur obseruo as.
Et inuenit in bona significatione et in mala In
bona. ut iste obseruat pcepta dñi In mala. ut obser
uabit pñ. iustū. .i. insidiabitur iusto In bona sig
nificatione dñ obseruare. qz undiqz suare et adim
plere In mala quasi contra suare xō Complet et
exequitur obseruat et insidiatur Vnde obseruans
tis. ge. omnis. Et is obseruancia de Et is obseruacio
onis. Et est obseruancia cultus religionis. Sed ob
seruacio est cure. doctrine. et artis.
Obses. sidi. cōnis ge. .i. uas uadis. Et cor. pñ.
gn. Et diuatur ab ob et sedeo des Et dñ. pte ob
sides qz obsessis dant uel qui dazi solent cū ho
Obsideo. des. uel obsido dis ob. **O**bsideo custodiri
sedi obsessum. In sedeo sedes est.
Obsidio. ab obsideo des dñ is obsidio onis. .i. ob
bsoleo. Ex ob et oleo interpo. **O**bsidendi accio
sita s componitur obsoleo les leui ul lui letū uel
obsoletū lere. .i. diffuere ab usu recede et in ob
liuione uenire. uilescere. ppter ferorem deserui. ut
iste locus obsolet. .i. ab usu recedit. uilet ppter fe
rorem deseruitur. s. m. huc. ps uero in ix li sic dicit
Obsoleo qz obsoleui facit. Non ē enim a soleo qd
solitus sum facit. siue solui pteritum s salustium
sed ab obs et oleo Sicut obscenus ab obs et ca
nendo uel ceno et cor. so vñ obsoletus ta tñ. vi
Obsoletus ta tñ. uide in obsoleo. **O**bsoletus in oleo.
obsolui est pteritum de obsoleo.
Obsonium nij. In obsono obsonas exponitur.
obsono Somnus componitur cū ob. et subtrac
ta m. dñ obsono sonas. pñ. pñ. .i. cenare. qz cēna
contra somnū solet sumi. Sed licet ita obsonare
inueniatur simplr. p cenare. pte tñ obsonare est
post cenam cont. somnū aliquid comedere. unde
hoc obsoniū. .i. puius abus et delicatus. qui post

etiam cont' sompnū sumitur. unde quilibet mo-
dicus et delicatus cibus int' alios sumptus dicitur ob-
sonium quod uulgo companaticū dicitur Et ab obsoni-
um dicitur h' obsonatus tuus. actus obsonandi uel ipa-
cena Vel obsoniū uel sumptus qui expandit in
cena sine obsonio Et ē obsono as neutri Et fm
antiquos inuenitur obsonor aris. deponens in e-
odem sensu Item inuenitur obsono nas. i. contra-
sonare Et tūc componitur ex ob et sono nas Et
cor' so h' qñ componit' a sompnus pducit so qz
subtrahitur m. xxi. Obsono ceno tñ obsono de so
Obstetrix Ex ob et stera cōponit' // no fertur
hec obstetrix triciis. i. femina que steram tractat
sz que colligit puerū de uentre procedentem Vel
diuatur ab obsto tas vñ obstetrix qñ obstetrix
qz obstat pturienti et cor' naturaliter ste Et inde
obstetrico tas officiū obstetricis exerce. exod' j
obstetricandi hñt scienciam. unde obstetricans tis
ge omnis xxvj iob. et obstetricante manu eius e-
ductus ē coluber tortuosus. et pō pñl' obstetri-
co sic iste gñs obstetricis. obstetricante intellige
i. leuiter educte et suauiter cōtractante sine a-
Obstinatus ra tñ. In obstino // nimi turbacōne
Obstinax as In in obstino as uide // nas uide
Obstino. Teneo cōponitur cū ob et interposita
s dicit obstino. as. auj. in malo durare facere et in
malo pseuerare intendere. vñ obstinatus. ra. tum
in malo induratus obfirmatus uel intentus. Et cō-
patur. vñ obstinate adubiū. in malo pseueran-
ter uel intente. Inuenit' ē obstinatus in bona pre-
i. in bono pposito firmus et stabilis. unde rudo
pmo. videns qz obstinato esset animo
Obstipus ex ob et stipus componit' obstipus
pa. pñ. i. indinatus. qz qui petit stipes et accipit.
caput inclinat. uel cōponit' ex ob et stipel qñ con-
tra stipem inclinatus. vñ obstipo pas inclinare.
potest etiā obstipo cōponi ex ob et stipō. as.
Obsti est pñtū de obsto. as. et cor' pñl'
Obsto obstat in sto stas uide.
Obstrepo pis pñi pitū. i. ob uel contra strepere
et cōponitur ex ob et strepo. pis. et cor' stre-
Obstzigillus ab obstingo. gis. dicit hic obstzigil-
lus li. quoddā genus calciamenti. Et sunt obstzigil-
li qui per plantas consiti sunt et ex superiori pre-
corrigia contrahunt' ut stringant' unde et nomi.
Obstudo. dis. uide in trudo trudis // nantur
Obstuo. ex ob et stuo. is. cōponitur obstuo.
is. i. contra stuerē uel undiqz obturare. obicere.
impedire. claudere. abscondere
Obtempo. ras. in tempo. ras. est
Obtigi pñl' cor' pñtū de obtingo. gis.
Obtineo ex ob et teneo cōponit' obtineo. nes.
nui. obtentū impetrare. acquirere. vñ h' obtin-
tus. tus. impetracō. acquisicō et cor' ti. obtineo
Obtingo. ex ob et tango. gis. cōponitur obtin-
go. gis. obtigi undiqz uel contra tangere uel acci-
dere. h' accidit malus. euenit casu. obtingit forte.
Obtrudo. dis. in trudo trudis // contingit facto.
Obtutus ab obtueor. eris // est et pducit. tru.
secunde coniugacōis dicit obtutus. ra. tñ. sed obtu-
tus a tuor tueris tercie coniugacōis deriuat'
Obturo ab obtundo. is. qd cōponitur ab ob et
tundo dicit obturo. ras. raut. claudere. stipare. unde
obturans. tis. omnis ge. vñ ppha sicut aspidis
surde et obturantis aures suas. i. claudens. et ob-
turatus. ra. tñ. Et pō tu. vñ in aurora dicitur lex a

it ora boni non obtures operanti. vñ in pñ xxi
c. Qui obturat aures suas ad clamorem pauperum
Obtus. sa. sum. in tundo. dis. ē // pñl' pñl' pñl'
Obtutus. ra. tñ. in obtutus uide
Obuio ex ob et uio. as. cōponit' obuio. as.
i. cōuolari. et pducit pñl'.
Obuio ex ob et uio. as. componitur obuio. as.
esse obuio alicuj in uia contrarie. vñ obuio ob-
uia obuio Inde obuio adubiū p quo sepe ponit'
obuio adubiū loco adubiū loci quancōqz lo-
co adubiū qualitatē
Obumbro. ex ob et umbr' cōponit' obumbro. as.
i. undiqz umbrare refrigerare. vñ angelus luce.
c. ij. ad bñz mariā utus altissimi obumbrabit ti-
ubi dicit glosa qdaz utus altissimi obumbrabit ti-
bi. pñ utraqz natura saluatoris intelligi. qz uigo-
a lumine et corpe obiecto solet formari. et uigo-
sicut et purus homo plenitudine diuinitatis ca-
pe neqbat. h' utus altissimi obumbrabat dñ in cor-
pea lux diuinitatis corpus in ea suscepit humanitas
ut sic possit deū pati Et extrahit' hec glosa ex i-
bis gñs qz in xviij. li. moralij sup illis iob xxvij
Tollet enim uentus urens sic dicit. p umbracōis
uocabulum incarnandi dei utraqz natura potuit
signari. umbra enim a lumine et corpe mediantē
Dñs autem p diuinitatē lumen est. qui mediantē
anima in eius utero fieri dignatus est p humani-
tatē corpus. qz ergo lumen incorpēu in cor-
utero corporand' ei qz incorpēu concipit. ad cor-
pus dicit utus altissimi obumbrabit tibi. i. corpus in
te humanitatis accipiet incorpēu lumen diuinitatis
Itē gñs tractans illis iob xl sub umbra dormie-
sic ait. qz umbra non aliter exprimit' nisi p lumen
et corpus utus marie uigini obumbrat. ex qz uidet'
utero lux incorpēa corpus sumpsit. ex qz uidet'
obumbracōe omne in se refrigerū mentis accipit.
Occaleo ex ob et calleo. les. cōponit' occaleo.
les. lui. murata. b. in. c. et est occallere cū incipit fana-
callū facere. ut uulnus occallescit cū incipit fana-
ri. vñ occalesco. cis. ubum frequenter
Occano. ex ob et cano dicit occano. nis. occanui
et est idem qd occino. nis. et cor' ca.
Occasio. ab occido. dis. occasus dicit occasio. lo-
id ē facultas. copia. potestas. condicō. compus. lo-
cus. fortuna. casus et etiā p causa ponit'
Occasus. sus. sui. i. occidens. ab occidente ibi so-
le. ppha. a solis ortu usqz ad occasum. Itē occa-
sus dicit obitus eius occisio. dies supma et tenuis
tut ab occido occidis
Occanides. de. pñdōcium in oceanus est
Oceanus ab occis qd est uelox deriuat' h' oce-
anus. ni. qz uelox est. vel oceanus dicit a celo ut
deriuacō. sumat' a media silba. qz oceanus id ē
mare magnum similitudinē h' cū celo in colore
unde oceanus. na. num. et h' oceanides. dis. i. nep-
us uel nepos oceani. vñ h' oceanis. dis. i. nep-
tis oceani h' hug. uel. h' pap. Oceanus gñ et lat-
ni ideo nominant qz in circuli mō ambiat obui-
siue a celeritate qz cū curat. et cor' pñl' vñ
theodolus. Sol petit oceanum frigus fufespir o-
pacū. Et scias qz omnia maria continuant' ad oc-
ceanum. ut dixi in mare
Occoco. cas. in ceco cecas uide
Occento. ras. i. frequenter occinē ab occino oc-
Occidens. ab occido dis // cims occinē occinē
dicit h' occidens. tis. ubi sol occidit vñ h' et h' occi-

Occidens facit occidere. ab occidens die
et tenebras supinducit. abscondit enim lumen
occidens in occidens videri
occidit occasum. i. cont' ul' fil' cadere mori et cor
q' in p'senti et in p'terito. et sic sumit ecclesiasti
q'at sup iracundiā uzāz. et inde occiduius. a. u.
occidens. ite occido. dis. occidi. sum. et tunc p'd. q.
libiq'. et componit ex ob et cado. dis. cecidi. et sic
sumit sapiencie p'mo. os q'd mentit' occidit aīz
v'l' p' aliā lāz vñ in g'cimo dī. Occido p'mo. sed
tenet occido labor.

designat posteriorē p̄ capitis d̄ esse. Occiput
na. terra as aui are. i. scire. scindere. trūcare semi
aracōe apire. appie quidem occare est cū rustici
bas occunt et ligonibus frangunt. et d̄ occare q̄
occicare. q̄ opiat semina. et tūc est occatio q̄ oc
casō. h̄ ponit p̄ scindere ul' occare ul' trūcare
topos dixi xv Cloto colū baiulat. lateq̄ trahit. at
mentū occat. et inde h̄ occa te. quoddam instu
tōponit ad terram p̄scindendam sicut rastz. Occo
teu occare. et occo. cas. ualde occare redocco. cas. }
Occulo. lis
claudo.

cupio. bis. et oculo. bis. et piscis. ad hamu
cupio. est. quida color rethoricus vide in de
cupio in capitulo de coloribus rethorici
cupio ex ob et capio coponiē octupo. as. a
et in de coponiē. qñ ex impuio ul ante capere
cupio. pas. i. expedire. et cor. cu. + + + + +
cupio. fas. i. iūbū fre. et formaē ab is supino
cupio. rie. oculusum. si. u. in. o. oculusum. fas. fre
cupio. li. di. pūus oculus. et. / quent occurrē
cupio vñ in aurora. Sponsa columbinis sine
cupio. in. oclū est. / folle natus ocellus
cupio. ab oclū

...us in oris est. ~~...us~~ ~~...us~~ me adubiū

Ocium. cij. i. quies securitas. s; ocium corporis ē
quies animi. vñ ociosus. sa. sum. quietus securus
odio uacans nil opans inutilis. unde uerbum dī
ociosum inutile quod sine causa et utilitate dicitur
Et compatitur ociosior simius vñ ociose siue istime
et h̄ ociositas ratis Itē ab oclū ocioz aris. i. ocioz
aris. i. ocio uacare. vñ ociabundus da dum. i. oci
osus uel filis ocianti et. o. añ. c. pducat. ut dicit
magister bene loquens de pma filka. o. añ. c. pō
alia littera nō pcedente ut oclū. vñ etiā ex hoc
patet s; pōictā reglaz qd oclū scribit p. c. et qd p
ma pducat patet etiā p ouidium dicentem. Oc
ia si rollas piere cupidinis aures ¶ Et nota qd ū
bum ociosum s; gūg est qd aut utilitate rectitudis
aut racōe iuste necessitatis caret. Bñh̄ autem sic
dicit om̄i autē et tēptatōnū et cogitatōnū maloz
et inutiliū sentētia oclū ē suma enī infirmitati ē o
clū incēt nōq; ociosus sit suus dei gūis ad tēta feri
tus sit. ociosū ē uacacō deo. imo negociū. negotioz
ē h̄ qd q̄ciz ī cella n̄ agit fidelit' et frequēt' qd cū
qd agat qd ppf h̄ nō agat scz ut deo fuiat in eo
qd agit oclāt. ubi p uiuando ocio ona sectari n.
diculū est. ociosum autem est qd ul' nullā habet
utilitatem ul' utilitatis intencōez. non ea die bo
nus cellica se uixisse debet extiāre in q̄ nil se coq
egisse recolit appez q̄ in cella uiuit. queris quid a
gas in quo te occupes pmū extra cotidianum
oracōnum sacrificiū ul' lectōnis studiū cotidianum
consciencie discussiōni emōdacōni cōposiciōni sui di
ei ps neganda non est. Nam sicut dicit basilius
in terciā omelia examet ps modica tempis fene
rata ul' furata deo non solū ipsa non depit s; cū
magnis ab eo rependit incrementis. vide in scan
dalū. et in cella. et in nugra

octana octanum et octonarius. ria. rium. ^{an}
 octies adibitum. i. octo uicibus ab octo sz
 ctingenti. te. ra. i. octies centū. et cōponit̃ ab
 octo et centū et mutat̃. g. in c. antecedente. n. ſi
 ſi n̄ antecedit. n. ſi ō mutat̃. c. ut trecenti ut dixi
 octo incedinabile uide in ogdo in nongenti
 rogintra. i. octies decem. ois et in octauus
 ge. numeri plis incedinabile. et cōponit̃ ab octo
 et gentus quod eſt decem
 ctuber. bris. q̄da3 menſ octauus ab imbre. i.
 a marzo in q̄ abundant imbres ſiue pluue. vñ
 cōponit̃ ab octo et imber vñ h̄ et h̄ octobris et
 h̄ bre. et ut dicunt quidam debz ſcribi p. o. in ſe
 cunda ſilla q̄ cōponit̃ ab octo. Alij dicūt q̄ dz
 ſcribi p. u. q̄ mutat̃. o. in. u. in cōpoſicōe cauſa
 euphonię. et eciam regula apud iſticiares eſt.
 q̄. u. ante. b. in media ſilla breuiat̃ ut coluber et
 lugubris p̄ter octuber et ſaluber anuber. i. ſine nu

q. u. ante. b. in media filla breuiat̃ ut coluber et
lugubris p̃ter octuber et saluber anuber. i. sine nu

ca scribi p
ca meti h
ella cor p
tam dimi
multa mu
Offa. fan
di h offa.
i. con. fan
xiii offa f
ent vii h
lan exco
tus. et ut
fam. vira
li panis in
ffarius
ffatim
ffatus
ffendix
dus et ap
ffendo
in sum off
nati ul in
illum inue
offensa. se.
li. illud ioc
dimus ul c
ffensa.
ffensaci
ffensio
om offensi
pa ffect
ffensu
ffenso
o. fr offen
alu li. i. sc
ab offendo
ffensue
ffendo
antiphona
offerendus
ffero o
ob et fero
fferet
fferton
mo loco f
nu di loci
et coponit
ul potest
ffina
ffico
co. dice i
fficiu.
ffu p con
fficiu. ab
luc
ffirmo
ffula l
ffundo
ffimac
pia. et cor
pugnati
et coponit
ffofage
dita qd fi
fage ul fa
ffis ul

et scribi p gaminu. ff. licet aliqui unu subtrahat
ca metzi s magister bene dicit simpliciter q of
fella cor pmam. Item pap. Offa geminat. ff. facit
tam diminutiu non geminata. f. q. in diminutioe
multa mutant. vñ qda. h. e. excepta qua gusto
Offa. sans coponit cu ob et libenter ofella
i. cont. fante q nocet fanti q os impleat. dñi
xiii offa picis. x. offa nocet fanti s pdest eluri
lani excoquit et offatus. ta. tñ. pticulañ cominu
tus. et ut dicunt differencia est inter vipaz et of
fipane in vino. offa in aliis liquoribus
ffatus rij in offa est.
ffatum aduerbium in offa est.
ffatus ra tum in offa uide.
ffendix. ab offendo dis dñ h offendix dis no
dus et ppe qui restringit et remittitur ul quo li
ffendo dis o in i offendi et do ber ligatur
in sum offensum. et est offendere facere aliquem
ffendi ul inuenire. cu eni ad lapidem offendimus
ffensa. se. i. culpa forefacti. Et h offendiculum
ffimus ul obex ul impedimentu
ffensa. se. in offendo. dis. est.
ffensaculu. li. in. offenso. fas. vide
ffensio onis. ab offendo dis ul ab offensus a
um offensi addita o fit hec offensio sionis. i. cul
pa forefactum offensa.
ffensuicula le diminutiuum pama offensio
ffenso ab offendo. dis. di. offensum. su. u. in
o. fit offenso. fas. ribuz frequentatiu. vñ offensa
culu li. i. scandalum ul iza ul impedimentu. Itē.
ab offendo is offensus sa sum. et componitur in
ffensus in offenso as est ffensus sa sum
fferenda. ab offendo dñ hec offerenda de. i.
offerenda que canit cu oblaco debz celebrari Itē
offerendus da dum dignum offerri.
ffero offer obtuli oblatu. vñ h oblaco ex
ob et fero. inde in fero
ffere dñ dñ e nō offeret. ut in feretur dixi
fferonu rij. i. oblaco quali preferum quia p
mo loco fit oblaco et postea sacrificiu et offero
nō dñ locu ubi reponunt ul ubi sunt oblacoēs
et coponit ex ob et feru. ti. qd est oblaco qda
ul potest deriuari ab offero offer
ffina. fm pap officine dñr loca ubi fiut of
ficio dis. ex ob et facio. i. no fficia. et pō fi
ficio. vide in facio facis.
fficiu. a nocto dñ h officiu. i. ministeriu bene
ficiu p contraziu. qz minime nocet. ul officiu qñ
efficiu. ab efficiendo. Vñ officiosus sa sum sedu
lus officio intentus Et copatur vñ h officiositas
ffimo. as. in firmus est
ffula le diminutiu pua offa
ffundo. dis. in fundo. dis. vide
ffimatus. ci. scribit p. f. in secunda littera i pa
pia. et cor penl. et e ofimatus qda animal qd
pugnat contra spentez de quo habet leuitici xj
et coponit ab ofis quod e spens et machos ul
ffofagite ps ethiopu ffmachia qd est pugna
dica q spentes comedant. ofis enim gce colub
fage ul fagin comedere s pap et pō gi
ffis ul ofi gce latine dñ spens et scribit in pa

pia p. f. et edā p ph ph enim scribit in gdis dic
conibus. s. in latinis. f.
Offres. ofi. gce latine spens. vñ h ofres. tis. q
dam puus spens multas et puas habens macu
las et ut dicunt stellio est. vñ luc. q. puis pictus
maculis thebanus ofres. vñ et quidam lapis ser
pentu maculis filis dictus est ofres. Itē ab offi
quidaz heritici dicti sunt ofre qñ spentine qz co
lunt spentem dicentes ipsum in paradiso induxis
se uirtutis cognitionem
Ofulcus ab ofi qd est spens dñ h ofulcus ci
i. spentinus sic dictus fuit esculapius. qui in spe
de spentis colebat apud romanos. et dictus s
pente translatus fuit in celu vñ dñ ofulcus qñ
spentis cultes. ul ofulcus dñ qñ spens loquens
legit enim in fabulis poetaz q quidā spens lo
cutus est. cum ope vxore saturni. et eam docuit
ulum seminandi. et p hunc uolunt quidā intelli
gere spentem qui euam decipit. qz postq pecca
uit sine agricultura uiuē non potuit
Ofix gree latine dicitur aurum.
hui interpretatur discalcatus. fuit eni filius
beli electus in ministeriu sacerdotij. cuius amissio
suo expssit uocabulo. Itē enim discalcatus int
pratur ut eius nomine ueteris testamenti sacerdo
cum a iudaico ppo significaret ablatum
Ogdo dicunt gci octo. vñ h ogdoas ogdoadis
i. octo uel octonarius. et apud nos hij et
hee et h octo indeclinabile. et. positis p. gd.
Ogdoas. dis. penl cor in ogdo vide.
Oggannio. nis. in gannio. nis. exponit
Olax ab oleo. les. dñ olax. cis. ge. ois id e oli
dus qui assidue olet. Et copatur. cor. simus
vñ olaciter. cis. sine. adhibuz et h olacitas. tis.
Olea. lee. dñ fructus oliue. ul ipsa arbor oliue.
ul s pñ olea ipsa arbor e. fructus oliua succus
Oleaginus ab olea dñ ole oleu. vide in oliua
aginus. na. num. i. de oleo exsistens ul ad oleam
pertinens. et corripit. gi.
Oleariu. ab olearia dñ olearium uas ubi oleu
reponitur et olearius. ria. riū.
Oleaster mas. ge. i. siluestis oliua ul olea. et ut
dñ ysid. oleaster dñ q sit folijs oliue filis s lacori
bus arbor inculta atz siluestris. amara atz infue
tuosa. cui insertus oliue ramus vñ mutat radices
et iuit in ppā qualiratem. Et scias q nomina az
boz sunt ge. fe. qz naturam matris in suis fructi
bus imitant s oleaster fuit mas. ge. qz non concī
pit. cu sit ppuz sue gentis concipere. i. oliuaz. et
dicitur oleaster ab olea.
Olesacio. i. olere facio et coponit a facio et ole
Olesio olefis. i. ferere ul incipio ferere o oles
et coponit ab oleo. les. et fio fis
Oleo oles lui ul oleu oleu ul olitu. i. ferere.
Oleo coponitur cu ad et dñ adoleo. les. leui. uel
adolui adoleu ul adolitu p quo utimur adultu
i. cremare ul cōburē incendē et adolere. i. crescē
Item coponitur cu ab et dñ aboleo. les. leui. uel
lui. aboletum uel abolitum. i. delere. Item cu ex
et dñ exoleo les exoleui ul exolui exoletum ul
exolitum. i. exolescere unde exoletus ra tñ Item
cu in et dñ inoleo les inoleui ul inolui inoleu
ul inolitu et est inolere crescere vñ inolitus. ra.
tñ. Item cu p et dñ poleo les leui ul lui. i. ualde
olere Item cu ob et interposita. s. dñ obsoleo. les

qđ est os componitur h omelia. quasi os ppli. i. s
fmo pplas. uel ad pplm Vel omelia cōponitur
ab omos qđ est pplus et logos qđ ē fmo. uel o
da qđ est laus. uel cantus. et leos qđ ē pplus. et
mos qđ ē dulcis sonus. vñ omelia qđ dulcis ser
mo uel catus pplas. ul' dulcis cantus. i. tractus
omen ominis. i. auguriū auspicū Et dī ab ore
quasi oimen. qđ fit ore augurium vñ ominosus
sa suz plenus augurio ul' fortunatus. qñtilianus
de causis. seu exominosus morte filij mei uiuo
vñde ominose. i. fortunare. iij reg c xx. Quod
acceptum uiri pio omine. Et corripit mi.
mentum ab omen dī h omentuz. ti. mappa
uentis sez membrana que continet maiorem p
tem interhnoy. ul' dī sic a gco et quandoq dñs
Ominor ab omen dī omi **omenta** intestina
nor. ans. atullum. i. augurio et cor. mi.
ominosus oia sum in omen uide.
omitto et ommitto. p geminū. m. dī. et tunc
mutatur. b. in. m. et subtrahit aliqñ vnū. m. vñ
dicit pñl in secundo maiors omitto p ommitto
dicimus oracius in secundo fmonū. Aut spem de
ponas aut azerem illius omittas subtrahit vnū
m. ut pñmaz cor. idem in epi. Quem sua culpa p
mit qremptus omittit tueri.
omnebonuz omneboni ppū nomen mas. ge.
est. qđ qualitas uocis rei essenciā non mutat. Et
inde licet omnebonū cōponat ex duobus rectis
ne. ut h obonū cōponat ex utraq pte h tantuz in h
ne qđ illa cōpositio non est uera. h tantuz rmagi
naia. non enim traxit aliquā significacione ab
eo qđ est omne sicut dixi in secunda pte in c de
figura cōposita nominis.
omnibozbia. ab omni et morbus cōponit h
omozbia. bre. qđaz herba sic dicta qđ multis mor
centiū. i. penitus et pducit pñl h cōmunē usuz
omnipotens ab omni et potens cōponit h o
mipotens. tis. qui potest omnia sez deus uere enī
deus est omnipotens qđ potest quidquid uult fi
ci. ul' qđ potest quidquid posse esse potencie ex
quo p qđ deus non potest peccare mentiri vinci
non. qđ pcedā et consimilia posse. non ē poten
cie h dectus et impotencia Itē omnipotens po
est declinat adiectiue h et h et h omnipotens.
omnis ab on qđ est totū dī h et h omnis et
h ne fm quosdā. qđ magis uidet esse primitiū
dine. omne ad multitudinē. totū ad magnitu
dine. omne singularia contenta sub nomine comp
hendit. cui adiūgitur distribuendo. h totū pñl fm
gularē contentē sub nomine cui adiūgit cōpre
hendit ut totus hō. i. totaliter acceptus sez cū dī
bus suis phbus sez homo et quelibet ps hoīnis
ad minus quidā omnis in singulari numero
sex. Alij uero dicūt qđ sufficit qđ omnis distibu
at p eo qđ inuenit unde si inuenit duo ea distri
buit tantū nec tunc plura requir vñ aristoteles in
elenē omē qđ quis nouit discens uel inueniens
nouit h omne p duobus tantū distribuit. simili
ter conuenienter dī da michi omēz denariū quez
bes in masculino esto qđ nō habet nisi unū solū
denariū in bursa Et ista opinio magis michi pla
cet Et scias qđ omnis facit accusatiū pluralem

in es ul' in is ut omnes ul' omnis Itē nota qđ m
est de secunda sillaba.
Omnitenens ab omni et tenens cōponit h oī
tenens. tis. i. deus qui tenet omnia et potest dedi
nari p tria genera h et h et h omnitenens. vñ
Omoeptron est qđ dī h omnitenencia. de.
scema de quo dictum est in quarta pte in capitu
Omoeteluron uid in quarta pñl de scemate
te in capitulo de scemate.
Omoensis uide in iij pte in capitulo de trop.
Omosagia omos qđ est unū cōponit cū sagin
qđ est cōmedē et dī h omofagia. e. vna uel filis
Omogeneus. nea. neū. i. vnus na **comestio**
ture uide in ethrogenus.
Omonimus omos qđ ē unū componit cū no
ma qđ ē nomen et dī omonimus. a. ū. i. equiuo
cus h oraletics. sez vnū nomen principaliter ex
diuisis impōnibus plura significans. Vñde hec o
monima. i. equiuocacō fm hūz. uel ut uult pñl
omonimū est unum nomen plura significans et
h in ppis et in appellatiuis. In ppis ut pñrus fili
us achillis. et pñrus rex epibetazū. In appella
tiuis ut nepos filius filij et nepos luxuriosus. Itē
acies fern oculoy militū
Omopasia exponit in quarta pte c de colo re
mopholis exponit in quarta pte in c de co re
Omos gce latine unū. Itē omos pplus. uel os
Omouision omos qđ est vnū cōponit cū uia
qđ est essencia ul' substantia et dī omouision uel
omouision. i. unius et euidez substantie ul' assi
mulacō. vñ ihesus xpūs dñs noster dictus est o
mouision. i. unius essencie ul' substantie cū parte
vñd ipse dicit in Joh ego et pater unum sumus
Itē h papiā omouision. i. filis substantie qđ qualis
deus talis rmagio eius.
Omozusis exponit in quarta parte in c d tro
si dī totū ul' omē vñ cōponit ipion **ipis**
et hinc etiā deus dictus est on qđ sup omni
a est et in omnibus ē Item on ul' onos grece dī
Onag. ab onos ul' on grece qđ **latine** asinus
est asinus latine. et ager ul' agros qđ est ferum.
ul' agreste. cōponit h onager. gri. penul' correpra
i. siluestris et ferus asinus.
Onero. ras. in onus oneris uide.
Onesimus. mi. penl' cor ppū nomen uiri.
Onesiphorus. n. ppū nomen uiri. et cor penl'.
Oniasie. ppū nomen uiri. et acut penultima
nica herba aromatica h pap. ul' sic dī in his
corijs. onica dī ostreola parua. suaue redolens.
magnitudine humani unguis. vñ et onica. qđ o
nix gce unguis latine. Ostreola autē est quidam
piscis. Alexander autē nequam ponit talem uer
suz. vngula dat nobis qđ et onica signat et onix
Onicinus. cini. mas. ge. penl' cor genus lapidis
ul' metalli h pap et est appositua constructio cū
dī lapis onicinus. i. ens onix potest declinari etiā
mobilis onicinus. a. ū. possessiū de onix et tunc
Oniculus oniculi penultima cor **pro** penl'
repra. idem lapis quod onix.
Onicus in onix uide. Et corripit ni.
Onix. cis. que dā gemma appellat. sic dā quia
habeat in se pmixtū candorem in similitudinem
unguis humani. onice enī greci vnguem dicunt
vñ h onicus ul' oniculus p eodem lapide. et cor
Onocentaurus. onos quod **pñl** genit onicis
ē asinus componit cū centaurus et dī h onocē

alterius marcescit rebus opimis :
Opinatus. a. v. m. in opinatus est
tuf et copatur opinator. simul vnde opinare. eius
me. adhibet. et dicitur ab opinione opinatus nomen
vnde p. unam l. 2. iudicij. i. ciuitate opinatissima
i. famolissimam ul' manifestissimam.
Opinax. ab opinione dicitur h. et h. opinax. natus.
dequenter opinatus ul' manifestus sicut dicimus.
leuiter opinacem esse manifestum omnibus.
Opinio. ab opinor anis dicitur h. opinio onis. puta
nio quodam extranea posico. ut uult aristoteles
in ij. topic. pap. uero dicit. Opinio rumor fama
nomen aura popularis. **H**ic nota q. sicut bñ h
dic in v. de consideracione. Intellectus rationi inni
se. hoc autoritati. opinio sola uerisimilitudine
lam inuolutam intelligentia nuda et manifestaz
Cetera opinio certi nichil hñs ueruz p. uerisimilia
quert potius q. apprehendit. omnino in hñs cauē
da est confusio ne aut incertū opinionis fides si
git aut quod firmū fixū q. fides ē opinio reuo
et in qñem. Et h. sciendū q. opinio si habz af
ferentem temeraria est. fides si habet hesitacionē
infirma est. Itē intellectus si signata fidei tempret
sumpere reputat effector scrutator q. maiesta
tis multi suā opinionem intellectum putauerunt
lectul Intellectus opinio non potest. vñ h. accidit
p. p. q. h. falli et fallē potest. ille n. potest. aut
si ponit falli. intellectus n. fuit h. opinio. ueruz
nempe intellectus etiam habet non mō ueritatē
h. cñā noticiam ueritatis. **P**ossimus sigula hec
libacō necdū. ppalare ueritatis. Intellectus ē rei
cūscumq. inuisibilis certa et manifesta noticia
opinio est q. p. uero habere aliquid q. flñ esse
necitas. ergo ut dixi fides ambigū non habet ā
relleu nempe qd et si non habet intūm n. ma
gis q. intellectus. habet tamen inuolucū qd non
intellectus. deniq. q. intellexisti non est de eo q.
ul' q. as. aut si est n. intellexisti. nil aut malum
scire q. que fide iam scimus nil superit ad beati
tudinem. cū que iā certa sunt nobis erunt eque
et nuda. vñ in fides. Et scias q. certitudo est de
terminatō intellectus ad unum
Opinor. a. n. opinatus sum. putare. existimare.
vnde h. opinator et opinatorius. na. nū. et h. et
h. opinabilis et h. le. et hinc opinabiliter adūbiū
et h. opinabilitas. tis. Et componit h. et h. inopi
nabilis et h. le. vnde inopinabiliter adūbiū. et h.
inopinabilitas. ratis. Itē ab opinor h. et h. et h. o
pinans. nantis. et. p. d. pi. vnde quidaz. Absit opi
nari prauos peccata lucari. et in aurora. vñ q.
attineat ad ius herodis opinans.
Opinosus. ab opinione opinosus. sa. suz. opini
one plenus. perceptus ul' papiens.
Opiparus. ab opipo. pas. deriuatur opiparus.
ra. num. i. elegans ul' abundans. vel cōponit ab
ope et paro paras. et inde opipare adūbiū. i. de
gante ul' abundanter et cor. pa.
Opipo. ab ope dicitur opipo. pas. pau. pare. i. no
lilitate. uel renouare. uel recomponere. aut post
planctu in conuiuiuo gaudere

ple huius opis vide in opes
Opitex opitrix. i. iupiter qñ opis patet. i. auxi
lij ul' illius deo sez terre ul' opū patet. Et tunc cō
ponit ab opis et patet. uel opitex dicitur qñ obiter. i.
puer qui natus est post obitū patris. idem et pos
tumus. ul' dicitur opitex puer cui aui uiuo patet est
mortuus anteq. nasceret. Et dicitur opitex qñ obpat
quia in loco est patris.
Opitulor. opis cōponit cū tulo. lis. qd dicitur
antiqui et dicitur opitulor. aris. auxiliari opem ferre
vñ opitulantez. i. auxiliantez et opitulatim idem
et h. opitulamen. inis. et h. opitulencia. cie. et h.
opitulatus tus. tui. et h. opitulacō. onis. auxiliū
sustentacō. vñ. apls ad cor in pma epla c. xij. o
pitulacōnes gubernacōnes posuit deus in ecclesia
et cor opitulor penl. sicut tulo ul' tuli p. mam
Opobalsamū. balsamū cōponit cū opos qd ē
incisio ul' caūna ul' cortex. et dicitur h. opobalsamū.
mi. i. cortex balsam. ul' liquor manans de conc
sione corticis p. caūnas. cortex enim illius ligni p.
cussus uigulis ferreis p. caūnas eximij odoris gut
Oporreo. opis cōponit cū porro. **H**ic distillat
tas. et dicitur oporteo. res. tui. tere. qñ opem portare
h. modo non est in usu nisi impersonale ab eo deri
uatū sez optet. Et inde oportunus a um. i. conue
niens. utilis. necessarius. Et copatur vñ oportu
ne nius me adūbiū. et h. optunitas. ratis. h. hūz
Et p. d. p. mam optunus licet optet eam cor. vñ
in doctrina rudū dicitur oportuna sibi semp prudena
a glis. Sed dicunt quidam q. oportunus gēni
nat. p. ut pma sit longa. h. credo q. pma naturali
ter sit longa licz in oportet pmitio sit breuis. et
illius opinionis fuit magister bene. vñ dicit qui
daz dicunt de h. nomine oportunus qd geminat
p. ut sit ibi posico. h. h. michi non placet ymmo
est prima naturaliter longa cum in suo uerbo o
porter sit naturaliter breuis.
Oppedio. dis. in pecto dis uide
Opos dicitur incisio ul' caūna ul' cortex. Itē opoa
pando oppandis ex ob et pando cō. **H**ic uisio
ponitur uide in pando pandis
Oppello oppellis oppuli oppulsum vñdiz ul' cō
tra pellere. ex ob et pello pellis
Oppero. tis. in pecto. tis. uide
Oppidanus ab oppidum dicitur oppidanus na nū.
i. castellanus in oppido manens et. p. d. da
Oppido adūbiū. i. ualde et dicitur ab oppidū
ppidulū li. diminutū puū oppidū
Oppidū. opis cōponit cū do as et dicitur h. oppidū
di oppidū dicitur qñ ciuitas p. rez romā. et oppidū dicitur
castz et p. magnū castz. et dicitur oppidū qñ dans
opem ul' opes ab ope ul' ab opibus ibi reponen
dis q. mūtū sit contra hostes. ul' dicitur oppidū per
duo. p. ab opposicione muroz ita uult hūz. et sic
uide uelle q. opidum scribi debeat p. unuz. p. si
cōponatur ab opis ul' opes. Si autē descendat ab
oppono. nis. scribi debeat p. duo. p. tñ scias q.
opes ul' opis cor p. mam h. p. d. oppidum p. mam
vñ luc in iij. Eruerent nulli uallarent opida mu
ri. vñ uide aliquibus q. oppidū semp scribatur
Oppignero as componitur **H**ic per geminum p
ex ob et pignero pigneras. uide in pignero.
Oppilo os cōponitur cū pilo. las qd ē in pila
tundere. et dicitur oppilo las penul. p. d. os obturare
obstruere ocludere obtundere. et p. d. os qñ pila
re os. p. p. a. omnis iniquitas oppilabat os suum

si ponitur simpliciter p obturare s hug papias
narrans opinionem aliquor dicit q obpilo ob
pono scribunt p.b. si postea dicit q scribi debet
p.p. et postea subdit. h tamen p.b. melius. hnt
p.p. vñ p geminum. p. scribi debet s eu. et vide
tur s eu q cõponatur ex ob et pilo. et muratur
s regulas pristani. b. in. p.

Oppleo ex ob et pleo ples qd n e in usu cõpo
nitur oppleo opples pleui pletu. i. implere ul ob
scurare. tzen. mulier lacrimis opplet os

Oppono ex ob et pono nis cõponitur oppono
nis opposui oppositi. i. interponere obicere vñd
oppositus. ra. tñ. et a genituo oppositi addita. o.

Oppressum in. iob xxij et pura. **O**ppressio
bas te tenebras non uisuz et impetu aquar in
undandum non oppressum in. i. q nō oppreme
ris ul q non oppremendus esses impetu aquar
inundandū. Et nota q qñ iste infinitiuis in po
nit in supplecione ubi inpsonalis. requirit ante
se ablatiū cū pposicōe a ul ab ut ueq est a me
amatu in. i. ueq e q ego amabo s si ponatur i
supplecōe ubi psonalis requirit accusatiū ante
se. ut ueq est me amatu in. i. ueq est q ego ama

Opprobriū probriū cõponitur cū ob et **O**pro
briū s opprobrium. pbnj p geminū p q mutatur
b in p s regulas prif. et h ead uult pap. et dī op
pbrium vituperiū dedecus derisio. vñ s opprob
olum. li. di. et opprobosus. fa. sum. et cõpatuz vñ
opprobosus. sius. me. et s opprobositas. ratis.

Oppugno. nas. vide in pugno. nas. **O**ppuli.
li. li. est pteritum de oppello. lis.

Ops opis vide in opes. **O**pratiuus. ab opratus. ra. tñ. dī optacius. dia.
cium. et interposita. u. consonante frequenciū dī
opratiuus. a. um. i. desideratiū vñ s opratiuus
quidā modus ubi q designat opracōnem. Et sci
as q opratiuus modus habet omnia tempa s
coniuncta sicut et infinitiuis scz pñs et pñtū i
pfectum coniuncta. pñtū pfectum et pluquāp
fectum coniuncta. futuz habet diuisim.

Oprato. ab opratus dī oprate adhibiū p q in
uenit oprato. i. desiderante ul eligente adhibiū
Est ead oprato modi impatiui de opto. ras.

Optimas. ab optimus dī h et s optimas. atis.
cõmunis ge. et sunt optimates optimi et maiores
et honorabiles in populo. et ead milites elec
ti dicunt optimates et pñ. ma. et ab optimas op
timañ. i. optime honorabiliter. et ac in fine op

Optio ab opro opras optare dī s opras **O**timas
cio onis et p sincopā s opcio onis. i. desiderii ul
electō. et ead opratores dicti sunt quidā milites

Opro ras rari rare. i. desiderare **O**q sunt electi
et eligere. vñ s opracō onis. i. desiderii ul electō
o. et opratus ra tñ et pñcipiū et nomen. et s q
est nomen cõpatuz. Opro cõponitur adopro ad
opras coopro tas fil optare. exopro exoptas ual
de opro. popto ras pfecte optare. opto tas et ei
us cõposita omnia sunt actiua et scribunt p. pr.

Opulentus opus cõponitur cū lenus qd est ple
num. et dī opulentus ra tñ et h et s opulens tis
in eodem sensu. i. diues ul opibus habundans et
plenus et utq cõpatuz. cior. simus. vñ opulen
ter ul opulente. dius. me. adubiū. et s opulencia
cie. et opulento ras. diuitem facere ul fecundare

Opus. ab ops opis qd est terra dī s opus eris
vñ s opusculū. li. di. et oparius. ria. nū. ad op9

ptinens. ul qui facit opus. et s oparius p eode
et oposus. fa. sum. i. utilis ul opibus plenus. et
s opa opere in rebus agendis sedulitas ul studi
um intentō ul labor ul auxilium. s opus est illd
qd fit. opaco ipsa rei accō est vide in oqu **O**pe
potest queri an opera extra caritatem facta sint
alicuius boni meritoria. ad h dicit potest q meri
tū ppe dī accō q efficitur ut ei qui agit sit iustus
aliquid dari. sed iusticia dī dupliciter vno modo
ppe que scz respicit debitiū ex parte recipientis
lio modo qñ similitudinarie que respicit danti
ex parte dantis aliquid enim dicit dante dare
qd tamen non habet recipiens debitiū recipiendi
et sic iusticia dicit decencia diuine bonitatis sicut
antheimus dicit q deus iustus est cū peccatoribz
parat et s h ead meritiū dupliciter dī. vno mō
accō p quā efficitur ut ipse agens habeat meriti
recipiendi. et s uocat meritiū condigni. Alio mō
p quem efficitur ut sit debitiū dandi in dante s
decencia ipsius et ideo h meritiū dī mīti congrui
Cum autem in omnibus que gratis dantur pñia
racō dandi sit amor. impossibile est q aliquid ra
le sibi debitiū faciat q amicia caret. Et ideo cū
omnia bona temporalia et eterna ex diuina libera
litate nobis donentur nullus acquirere potest de
bitū recipiendi aliquid illoz nisi p caritatem. et
ideo opa extra caritatem facta non sunt merito
ria ex condigno neque eterni neq temporalis ali
cuius boni apud deū. s q diuinā bonitatis decet
ut ubiqq disposicōnem inuenit pfectōnem ad
ignat. ideo ex merito congrui dī aliquis meriti
liquod bonū p opa extra caritatem facta. et s h
opa extra caritate facta ad triplex bonū ualent
scilicet ad temporalū consecucōnem ad dispoñcōem
et grām et ad assuetudinē bonor. et s attendens
basilius dicit in hexa omel' iij. Pars modica sed
poris fenzata deo non solū ipā non deperit sed
cū magnis ab eo rependit incrementis iudiciū sup
ericiā s augus ad tollerabilius extremi iudiciū
plicū sciendū. Sed h indiget exposicōe. et ideo
o nota q diminucō pene infernalis potest intelli
gi dupliciter. vno mō ita q quis liberet a pena
quā meruit. Et sic cū nullus liberet a pena ex
absolutus a culpa. q effectus non diminuitur
nec tollunt nisi diminuta ul ablata cā p opa ex
tra caritatē facta. que neq culpas tollere nec di
minuere possunt. pena inferni minigari s sic
Alio modo ita q meritiū pene impediatur pmo
huiusmodi opa diminuant penam inferni. pmo
q homo reatu ommissionis euadit q huiusmodi
opera pñit. secundo q huiusmodi opa q aliq
modo ad bonū disponunt. ut homo ex mīto
conceptu etiam peccata faciat. ul ead a mīto
peccatis p huiusmodi opera retrahitur. sed dimi
nucōnem ul dilacōnem temporalis pene merentiū
huiusmodi opa eodem modo sicut et diminui
lium consecucōnem. Quidā dicunt q diminui
pena quantū ad vñe conscientie licet non ignis
ad ignem. s h non uidet vey q sicut pena pla
equatur culpe. ita et pena remissionis conscien
e. vñde similis racō est de utroq. **O**pe augu
ne intelligas ut declaratiū est illd qd dicit augu
in lib de paciencia. Si quis inquit non habent ra
ritatem. que pñet ad unitatem spiritus. et vin
culū pacis quo ecclesia connectitur. in aliquo scil
mate constitutus ne ciuiliū neget pñtū ciuiliū

lacōnes famem psecucōnem ul' flammās ul' bestias
ul' ipsam crucē timore iheremē nullo modo
culpanda sunt ista. immo et hec laudanda ē pe
nitentia. Non enim dicere possumus melius ei fu
isse ut cristum negando nichil eorū patere q̄ pas
sus est confitendo. s̄ estimandū est fortasse tolle
rabilius ei futurū iudiciū q̄ si xp̄m negando nichil
eorū patere. unde illud qd ait ap̄ls ad cor. Si
tardidero corpus meū ita ut ardeam. caritatē au
tem non habeam. nichil michi p̄dest. intelligatur
ad regnū optinendū non ad extremū iudiciū tolle
rabilius suppliciu subeundū. ut expositū est. Et
scias q̄ ut dicit p̄s in iij. et̄s. habitus op̄ibz
examinat. Idem in eodem. unusquisq̄ qualis ē
talīa dicit et opat' et uiuit. sic si non alicuius gra
tia operetur. vide in vita.

Ora ore sine aspiracōe est regionū ul' finiu uel
uestiu. Qm̄ enī est pluralis numeri de os origi
nem aspiratur. s̄ qm̄ signat tempus aspirat. vide
in hora hore in. l. littera.

Oraculū. ab os oris d̄ h̄ oraculū oraculi. i. di
uina responsū q̄ ore petitur et ore datur et o
raculū locū ubi datur et accipit' oraculū s̄ hugo
p̄p̄ edā dicit oraculū celeste responsū ul' ipm̄
delubz. et d̄ s̄ quosdam ab oro. ras. vñ in histo
ria d̄ responsū diuinū d̄ oraculū q̄ orantibz
dat' vide in sompniū et ap̄iciatōnū

Oranum. ab ora p̄ extremitate uestiu denota
tur h̄ orarium. nij. scilicet limbus qui apponit' o
rnat' s̄ et extremitati alicuius uestimenti cā
p̄p̄m s̄ in fulda illa q̄ inuoluit et opit ora. i.
Oracō. ab oro. ras. d̄ h̄ oracō. nis. et multus
radio. Est enī oracō copulata et ligata in meris
in dialogis. **I**tem oracōnum
alia p̄fecta. alia imp̄fecta. Oracō p̄fecta est illa
que p̄fectum sensū generat in animo auditoris.
ul' homo cūnt Imp̄fecta est illa que imp̄fectū
sensū generat in animo auditoris ut homo albz
ul' oracō p̄fecta est ordinacō d̄cōnū aptissime
ordinata. ul' oracō p̄fecta est ordinacō d̄cōnū
congruam p̄fectam q̄ sententiā demonstrans.

Spes p̄fecte oracōnis sunt quinq̄ scilicet indica
tiua ut ego lego q̄ sit p̄ ubi indicatiuū indicati
ue positi. Imp̄paratiua ut lege libros fac ignem. op
tatiua seu deprecatiua ut utinam essem bonus uel
miserere mei deus. Dubitatiua seu interrogatiua
ut quis currit. uocatiua ut o petre. Et ut dicit bo
gus. oracō uocatiua est p̄fecta et h̄ uerū est ex
p̄e loquentis q̄ sufficit ad dirigendū smonem.
ut o petre. Imp̄fecta tamen est ex p̄e audientis
q̄ absq̄ nomine et uerbo nulla est p̄fecta oracō. Il
le enim qui audit non quiescit nisi audito uerbo
ut o maxime ueni huc. Et nota q̄ cum d̄ ego le
go uel gl̄iū. h̄ est una oracō et una constructio et
una locucō. oracō est indicatiua constructio tran
sitiua locucō de p̄senti et affirmatiua. et sic de o
logum oracō est peticō dicentiū a deo ut uult
damascenus. Et scias q̄ attentō in oracōne debz
manere s̄ uirtutē. Sed non requirit' q̄ semp ma
neat p̄ actus essentiam. manet autē s̄ ueritatem
qm̄ aliquis ad oracōnem accedit cū intencōne a
liq̄ impetrandi. ul' deo debitū obsequiū reddendi

etiam si in p̄secucōne ordinis mens ad alia rāpi
atur. n̄ tanta fiat euagacō q̄ omnino depercat
uis p̄me intencōnis. Et ideo oportet q̄ frequent
hō cor reuocet ad seipsum. et q̄ dicit q̄ illaz o
racōnem deus non audit cui ille qui orat nō in
tendit. intelligendū qm̄ attentō nullo mō oracōi
coniungitur. **E**t scias q̄ quatuor condicōnes
exigunt' si oracō exaudiri debet. scilicet q̄ sit pi
a p̄ se. ad salutem p̄tinens. et p̄seuerans. Iste ra
men condicōnes non h̄ modo requirunt' ad effi
caciā impetrandi q̄si nichil impetretur si aliqua
desit. q̄ qm̄ aliquis p̄ alio orans exaudif'. s̄ q̄
hijs positis semp oracō efficaciam habet impetrā
di. Et nota q̄ xp̄s quantū homo orat p̄ nobis
s̄ ideo nō dicimus xp̄e ora p̄ nobis. q̄ xp̄s sup
ponit suppositū eternū. cuius non est orare. s̄ ad
iuuare. Et ideo dicimus criste audi nos ul' miserē
nostri. et in h̄ etiam uitamus heresiz arii et nes
torij. nam oracō est actus quidā actus autē sunt
p̄ticulariū suppositū. et ideo si dicemus xp̄e ora
p̄ nobis nisi aliq̄ adderet' uideremur h̄ ad cristi
personā referre. et ita uideret' esse consonū errori
nestorij qui distinxit in xp̄o p̄sonā filij hominis
a p̄sona filij dei. ul' errori arii qui posuit p̄sonā
sibi minores p̄z vñ ad hos errores uitandos eccl̄si
a non dixit xp̄e ora p̄ nobis s̄ xp̄e audi nos ul'
miserere nobis. **I**tem potest queri an sancti ora
cōnes nostras cognoscant. ad h̄ dico q̄ unusquis
q̄ beatus tantū in essentia diuina uidet. q̄tūz p̄
fectō beatitudinis requirit'. s̄ autē ad p̄fectōnem
beatitudinis requirit' ut homo habeat quidquid
uelit nec aliquid inordinatū uelit. s̄ autem recta
uoluntate quilibet uult ut ea q̄ ad ipsū p̄tinent
cognoscat. vñ cū nulla rectitudo sanctis desit uo
lunt cognoscere ea que ad ipsos p̄tinent unde o
portet q̄ illa in uerbo cognoscant. s̄ autē ad eorū
gloriam p̄tinet q̄ auxiliū indigentibus p̄beant
ad salutem. Sic enim dei cooperatorum efficiuntur
q̄ nichil diuinius est. ut dicit d̄ronisus iij c. cel'
ierat. vñ patet q̄ sancti cognicōnem habent eorū
que ad h̄ requirunt' et sic manifestum est q̄ in u
bo cognoscunt uota et oracōnes et deuocōnes q̄
ad eorū auxiliū confugiunt. Et si dicat deus so
lus est inspector cordiū s̄ oracō p̄cipue in corde
consistit. ergo solus dei est oracōnes cognoscere
non ergo sancti nostras oracōnes cognoscunt. Re
spondeo cogitacōnes cordiū solus deus p̄ se ipsū
nouit. s̄ tamen alij cognoscere possunt quantū
eis reuelat' ul' p̄ uisionē ubi ul' aliq̄ alio modo
Item animaduerte q̄ quī superiores sancti sint
deo acceptiores q̄ inferiores. utile tamen est mi
nores sanctos etiam interdū orare. Et h̄ p̄p̄ qm̄
q̄ racōnes. primo ex h̄ q̄ aliquis habet maiores
deuocōnem ad sanctos minores q̄ ad maiores. ex
deuocōne autē maxime dependet oracōis effectus
Secundo p̄pter fastidium tollendū q̄ assiduitas
vnius rei fastidius parit. p̄ h̄ autē q̄ diuī sol sanc
tos oramus q̄si in singulis nouis feruor deuocō
nis excitatur. Tercio q̄ quibusdam sanctis datur
est in aliquibus specialibus causis p̄cipue patro
cinari. sicut sancto antonio ad ignem infernalem
Quarto ut omnibus honor debitus exhibeatur a
nobis. Quinto q̄ pluriū oracōnibus qm̄ impē
tratur qd̄ vnius oracōne non impetraretur. **S**i
querit q̄ in xxxiiij moraliz. an sancti orent p̄
dampnatīs cū dominus p̄cipiat in euangelio ora

do vñ ordinarius. nā. nū. ordine status. ul' elec
tus ul' factus. et h' & h' ordinalis et h' le. vñ or
dinaliter adhibuit. Et nota q' ut dicit amb. pec
cat qui ipse agit. nam scire quid facias et nes
cire ordinem faciendi non est pfecte cognitionis.
Ordinis namq' ignorancia conturbat meritum
formam. et cū dicit qui qd pmi est negligit et
et qd secundū ē excolit. utiq' corrumpit. **¶** Item
in minori ordine. et quidaz in maiori ordine siue
statu deteriores. vñ dicit g'g in pastoral. In exa
mine iusti iudicis mutat merita ordinū qualitas
actionū. Quis enim consideratis ipsis reū ymagi
nibz nesciat q' in natura gemmarū carbunculus
p'f'et iacincto. h' tamen cerulei coloris iacinctus
p'f'et pallenti carbunculo. q' et illi qd ordo na
ture subtrahit. species decoris adiungit. Et hunc
queq' naturalis ordo p'tulerat. coloris qualitas fe
licior ordinis deteriores sunt. et qdaz in deteri
ori meliores. q' et isti fortes extremi habitus be
ne uiuendo transeunt. et illi superioris loci me
ritū moribus n' exequendo diminuunt. vñ bene p
p'f'et app'az d'z. Erubescite sicut ait mare. q' enī
p' uocem ad uerecundiā sicut adducitur. q' per
compactionem uite seculariū atq' in hoc mundo
fluctuantū eius qui munitus et quasi stabilis cer
nitur uita reprobat. hoc attendens aug' dicit. sur
gunt indocti et celi rapiūt et nos cum doctrinis
nostis in infernū demergimur. vide in noctua et
in prebitet. Et scias q' h' dionis' nouē sunt ordi
nes angelorū sicut dixi in angelus. **¶** Item nota.
q' ordo p'ut est sacramentū ecclesie. est signaculus
quoddā ecclesie p' queq' spiritualis potestas tradi
tur ordinario. Septē autē sunt ordines ecclesiastici
p'pter septiformē grām spūs sancti. cuius qui nō
sunt principes ad gradus ecclesiasticos indigne ac
cedūt. illi uero in quorū mentibus diffusa ē septi
formis grā spūs sancti. cū ad ecclesiasticos ordines
accēdūt. in ipā spūalis gradus p'mocōne ampli
orem graciā accipere credunt. Tales enī ad ministe
riū spirituale eligendi sunt denci. qui digne pos
sunt dominici sacramenta tractare. Melius ē enim
sacerdoti domini paucos habere ministros qui p'nt
digne opus dei exercere q' multos inuitiles q' or
dinatori onus inducant. In sacramento autem
septiformis spiritus. septē sunt gradus ecclesiasti
ci. scilicet hostiarū lectores exorciste acholiti sub
diaconi diaconi sacerdotes. omēs tamen clerici uo
cant. i. sortiti Quorū nomina et rationes nominū
p'f'et in septimo lib' ethi exponens ait. **¶** Hostia
rii idem et ianitores sunt qui in ueteri testamen
to electi sunt ad custodiam templi ut non ingre
deretur illud immundus. dicti autē sunt hostiarū
q' p'f'et hostiis templi. Ipsi enim tenentes clauēs
omnia intus extra q' custodiunt. atq' inter bonos
et malos habentes iudiciū dignos recipiunt in
ecclesie domū. vñ et eis cū ordinantur clauēs
quam rationem deo reddituri p' rebus que clau
bus istis reduciuntur. h' officii dominus in sua
p'sona suscepit q' flagello de funiculis facto uen
dices et ementes de templo eient. Ipse enī hos
tiarū se signans dicit ego sum hostiū p' me si q's
introierit ingrediet et egredietur. et pascua inue
nit. **¶** Secundus est gradus lectorū. lectores a le

gendo sicut p's a p's canendis uocati sunt. illi enī
p'dicant poplis qd sēptur. Isti canunt ut excitēt
ad cōpunctionem animos audiendiū. licet quidaz
lectores ita miseranter p'nuncient ut quosdā ad
luctum lamentationes q' cōpellant Idem. et p'nū
ciatores uocantur q' porro annunciant q' tā ex
it clara eorū uox ut et longe positū aures ad im
pleāt. Ad lectorem autē p'tinet lectiones p'nuncia
re et ea que p'p'ie uationati sunt poplis p'dicare
ut iā ex officio legat in ecclesia p'p'ias et leccio
nes. vñ de ei uidente p'p'o tradit ab epō codex
diuinay lectionū. et d' ei. accipe et esto uerbi dei
relator habiturus si fideliter impleueris offm. p'te
cū hijs qui ubi domini ministrauerūt. **¶** Qui ad
hunc gradū p'uehitur. h'āq' sciencia debet esse in
structus ut sensum uborū intelligat. vim accentu
um sciat. distincte legat. ne confusione p'lacionis
intellectum auditoribus auferat. q' ut ait quidā
Ambulat in tenebris errando clericus omnis. Qui
sine metrorū lege legenda legit. Attendat qd in
dicatue. qd interrogatiue sit legendus. ubi sit in
oracōne facienda distinctō. h' enim male seruata
intellectus conturbant. et alios ad risus p'uocant
et auribus et corde consilire debet uox lectoris.
Tercius est ordo exorcistarū exorciste autē ex g'co
in latinū adiurantes ul' increpantes dicunt. Inuo
cant enim sup cathedicos et sup eos qui habent
spiritū immundū nomen domini adiurantes p' cū
ut egrediatur de eis. ad exorcistam p'ntz exorcis
mos memoriter retinere manus q' super energu
minos et cathecuminos in exorcizando imponē.
d' autē spiritū mūdū hēre qui spiritibz iperabit i
mōis. et malignū expellere d' corde suo quē expel
lit d' corde alieno ne medicina quā alij facit sibi nō
p'sit. et dicat ei medice cura teipsum. h'ij cū ordi
nantur accipiunt de manu epī libz exorcismorū
et d' eis accipite et habete potestātē imponendi
manus sup energuminos ul' cathecuminos. hoc
officiū usus est xp'us cū multos demoniacos sana
uit. h' ordo a salomone uidet' descendisse. q' quen
dam modū exorcizandi inuenit quo demones ad
iurati ex obsessis corporibus pellebant hunc offi
cio mancipati exorciste uocati sunt d' quibus cris
tus in euangelio. Si ego in belzeub eicio demo
nia filij uestri scz exorciste in quo ciunt. **¶** Quā
to loco succedunt acholiti. Acholiti nō greci la
tine ceroferarij dicuntur. a deportandis cereis q' nō
legendū est euangelii ul' sacrificium offerendū
tunc enim accendunt luminaria et deportant ab
eis non ad fugandas aeris tenebras cū sol eo tē
pore rutilat h' ad signum leticie demonstrandum
ut sub tipo luminis corporalis illa lux ostendat de
qua legitur. erat lux uera que illuminat omēs
hominem uenientem in hunc mundū. Ad acholi
tū p'tinet p'paracō luminariū in sacratio. ipse cere
um portat ipse uiceolus cū uino et aqua sugges
ta p' eucharistia subdiacono p'parat. h'ij cum ordi
nant' cū edocti ab epō qualiter in officio suo agere
debeant ab archidiacono accipiunt candelabrum
cū cereo et uiceolum uacuum. **¶** Quintus est or
do subdiaconorū. q'ci p'podiacones uocant' q's nos
subdiaconos dicimus. Qui ideo sic appellantur q'
subiacent p'ceptis et officijs leuitarū. oblationes
enim in templo a fidelibus suscipiunt. et leuitis
supponendas altaribus deferunt. h'ij apō hebre
os nathinei uocantur. Ad subdiaconum p'tinet

calice patenas ad altare dei seu cristi deferre et le
uitis tradere eis qz ministrare uiceolū qz et aquas
manile et manutergium tenere episcopo et presbi
teris et leuitis pro lauandis ante altare manibus
aquā p̄bere. hys flex continencie imponit. qz alta
ri appropinquat uasa corporis et sanguinis xpi portant
unde illud implere debent. mundamini qui fertis
uasa domini. ad hos p̄t tantū de oblationibz po
nere in altari q̄tū sufficere possit populo nec n̄
corpales et pallas et subtrahitoria lauare. h̄i cū
ordinantur accipiunt de manu ep̄i patenā et cali
cem uacuum. ab archidiacono uero uiceolū cum
aqua. manile et manutergium. **Diaconorum ordo**
sexuū tenet locū p̄pter senarij p̄fectionem. h̄ ordo
in ueteri testamento a tribu leui nomen accepit
dñz enim et leuite de h̄ uide in diacon sup̄ in lo
co suo. Septimus ē ordo p̄biterorū. de quo in p̄s
biter dicam. **An degradatus amittat ordinem**
habet in missa. **Et scias qz cū caracter sit signū**
distinctum ab alijs. oportet qz in omnibus ordini
bus imp̄matur. cuius enā signū est qz p̄petuo ma
neat et numq̄ reuerant. uide in caracter. Itē uide
in clericus. Itē in sacramtū. Itē in simonia. Itē in
sacerdos. Itē animaduerte qz mortaliter peccat qui
cū conscientia peccati mortalis ad ordinem accedit
Sanctitas enim uite requirit ad ordinem de neces
sitate p̄cepti. si tamen nō de necessitate sacramti.
unde si malus ordinatur. nichilominus ordinem
habet. s̄ cum peccato habet et utitur eo. **Orea.**
ab oros qd ē uisio d̄ h̄ orea ree. i. mons
unde oreas adis. i. nimpha. uel dea monum.
Orexia In orexis est. **Orexia.** ab os oris d̄
et exco. ut h̄ orexis. huius orexis. i. uomitus ex
iens ab ore. Et inde h̄ orexia xie. polifagia. i. mul
ta comestio. nimium desiderium comedendi. Et
cōtingit h̄ infirmitas cū ext̄ naturā comedimus
Organicus. ca. cū. penl cor ad organū p̄tinens
et d̄ ab organum organi. **Organista** organiste in organum uide
organiso. fas. organo cantare et d̄ ab organū
Organus. ni. penl cor uide d̄ ab orga. et est
organū generale nomen omniū instrumentorū
ul̄ uasorū musicorū. Dicit enā sp̄aliter p̄ quodam
instrumento. organū etia d̄ modulatio que fit
in cantilena et p̄p̄e cū talibus instrumentis ul̄ ua
sis. vñ h̄ et h̄ organista. te. qui cū tali instrum̄to
canit. Et d̄ h̄ quosdam organum ab orga qd ē
cultura qz debemus organis uti ad dei honorez.
Orga grece latine d̄ cultura ul̄ orga. i. ira
Orgia ab orga. i. cultura d̄ h̄ orgia horū orgi
orū. p̄p̄e sacrificia bachī que ad culturā anime cre
debant p̄tinere. ul̄ orga. i. ira vñ h̄ orgia orgiorū
lacrima uel festa bachī qz ibi frequenter moue
bantur ad iram. ul̄ or. i. bonū ge. i. terra. In di
cuntur orgia sacrificia bachī. i. ex bonis terre. qz
in sacrificijs bachī multū uini et annone expen
Orna ab os oris d̄ h̄ orna one. i. fze **Orban**
num qd ori imponitur. **Oricus** ab os d̄ oricus orica oricum penultima
correpta id est loquax. **Oridicus.** ca. cū. penl cor. i. ore dicens. et cōpo
nitur ab os et dico dicens. **Oridurus.** ra. num. i. asper loquens uel qui n̄
uult apire os. et cōponitur ab ore et durus et p̄
Oriens ab orior oris d̄ h̄ oriens **Orient.** du.
orientis p̄ orientali plaga mundi unde h̄ et h̄ o

rientalis et h̄. le. unde orientalis adhibet. potest
enā oriens esse ge. omnis et p̄cipiū. Quare au
tē ad orientē adoremus habes in tabernaculum
Onificū. ab os oris et facio cōponitur h̄ onifi
um. cū. i. foramen inferius qd enā p̄ quolibz fo
ramine d̄. et ut dicit am̄b. uentris sunt duo ori
fines. **O**riginalis in origineus est
Origineus. ab origine deriuatur origineus nea
neum. et h̄ et h̄ originalis et h̄. le. vñ originalis
adhibet. unde originale peccatū d̄ qd ab origi
ne natiuitatis contrahit. Nam s̄ aplm om̄s nati
uitatis filij ire. s̄ p̄t queri an pena originalis pec
cati remaneat post baptismū. Ad h̄ dico qz pec
catū originale est p̄mo et p̄ se infectō nature. et p̄
consequens infectō p̄sonam. s̄ qz dispositō in p̄so
nā redundat. et s̄ h̄ dupliciter pena originalis de
bet. una infectō p̄sonaz infectō scilicet carencia di
uine uisionis. uisio enim diuina actum quoniam
designat. actus autem omnis p̄sone est. qz actus
indiuiduorū sunt s̄ an̄so. vñ et carencia uisionis
diuine ad p̄sonam referenda est cū opposita sit
circa idem. Alia pena debet sibi in quantū natu
ram infectō sicut necessitas moriendi. rebellio car
nis ad sp̄m. et huiusmodi. que omnia ex p̄mopi
js nature creant ul̄ causant et totā speciem con
sequunt. nisi miraculose aliter aliquando conuin
gat. Dicendū ergo est qz baptismus infectōnem
originalis mundat s̄ qz infectō nature in p̄sonā
redundat. et ideo p̄ baptismū illa pena tollitur
que persone debetur. scilicet carencia diuine uisio
nis. non autē baptismus remouet infectōnem na
ture. s̄ qz ad naturam p̄ se referatur. h̄ hoc enī in
patria qñ natura nā p̄fecto libertati restituit. et
oportet qz remaneat illa pena post baptismum
que culpe originali debet s̄ qz naturā infectō et huius
modi est fomes. necessitas moriendi et huius
modi. Auḡ autē tractans illud ioh̄ xxi. sequi
re me et cetera sic dicit. p̄ductō est pena qz cul
pa. ne pua putaret culpa si cū illa finiret et pe
na. ac p̄ h̄ ul̄ ad demonstracōnem debite miseric
ul̄ ad emendacionem labilis uite. ul̄ ad exortacō
nem necessitate penitencie tepaliter homines
tinet pena. quem iaz ad dampnacōnes semper
nam reum non retinet culpa uide in pena. h̄ an
let etiam queri si mulier peccasset et homo h̄ an
contraxissent posteri originale culpam. Ad hoc
potest dici qz si mulier peccasset viro non peccat
te. forte illa in peccato mortua fuisset et deus vi
ro aliā uxore p̄uidisset. si tamen ex ea filios ge
nuisset d̄ qz illi filij p̄stabilitate et defectus cor
pales contraxissent non autē originale culpā
ul̄ defectus qui sunt ex p̄te anime. cuius racō al
signat qz s̄ p̄lm in xvi li d̄ animalibus. corpus
non est nisi ex femina. anima autē ex matre. et
ita qz anima racōnalis trahatur. s̄ qz in semine
uitus formatua p̄ quas alijs animalibus induitur
uitus sensibilis In hōie uo organisatur corpus et
paratur ad receptōnem anime racōnalis. Si au
tem econtra adā peccasset muliere non peccaret
filij ex utroqz concepti utrumqz haberent defectū
anime et corporis. qz ex defectū aīo enā defectū corpo
ris causantur. deficiente enim p̄ore necesse est et
posterius deficere. s̄ non constituitur ante ma
Oriens. onis. mas. ge. d̄ qd oaz astroz ante ma
ri uestigia fulgens et d̄ orion qñ unio. ab un.
i. ab inuacōne aquarū. tempore om̄is hominis

ontu.
bat s̄
vñ or
h̄ vñ
hic p̄
uis in
redo. s̄
p̄ stella
om̄is
mū fu
clo de
ro pede
ene di
h̄ dū
ono ul̄
obliqui
in obli
dine
niagis
bata de
quis. ut
vñ dī
nonat et
tur faci
cor. qz
mur a
qz solici
onem et
Orior
nam
bñ p̄fer
duplex
tū. tu. vñ
hor ad
ul̄ iuxta
ns ul̄ ab
aborri
di. sicut
debtū na
unde ab
ens. uel.
ins. exor
ul̄ subtu
nenā. et
iugacō
s̄ quaz
h̄ uita
mora si
cipia p̄
or orior
iugacō
tum et m
inueniā
tus d̄. h̄
iugacō
natū apu
non orio
tenet de
cor. et pa
num ori
Ontū
gacōnes
me s̄ an
et ortus
p̄ s̄ qz
habet can

inhiberi. potest
u. Quare au
bernaculum
itur h. onho
p quolibet fo
unt duo on
hda
iginous nea
originalit
q. ab ongi
m onho nal
inginalis pe
dico q. pecc
nature. et p
ofico in po
originali de
carencia di
um quondam
est. q. actus
cia uisum
pposita sunt
uantu natu
rebellio cor
ex pnapri
peciem con
ndo contin
fectonem
e in psona
na collitua
diuise uiso
reccnem na
hoc ent in
itu et. et i
apthmum
z infior et
endi et ha
xxj. sequa
cna q. cul
nret et po
te mltine
d excedit
domines de
sempier
ena. q. do
omo n an
m. Ad hoc
non pecc
et deus vi
a filio ge
rectus cor
m culpaz
s raco al
s. corpiu
mare. no
semine e
nductur
dipul et p
ra. Si au
peccante.
nt derent
cuf cospo
se est et
ante rau
ab un. i
brenne

ontur. et mare et terras aquis ac tēpestatibus tur
bat p pap. et pō pma3 sillabam et mediā orion
vū ouid. Obstrit orion larona nitentibus altis.
h. vix q. inuenit orion p quodam citharedo. et
h. pō penl. h. p. cor. vū uigilius. Orpheus in sil
uis inter delphinas orion. sumit h. etiam p citha
redo. Sed d obliquis est dubitacō quando ponit
p stella. q. orionis pducit in penl a lucano. h. ab
ouidio cor. unde dicit luc in pmo. g. En siferi ni
mū fulget latus orionis. Itē in ix. f. Tēte tūc
celo decus ut uicti orionis. spondazat eniz in qū
to pecc. h. ouidius xij methamoz. c. cor penl di
cne diuissas q. urbes nitidūq. orionis ense. Ad
h. dicunt quidam q. p papiā potest dedinari hic
oro ul' orion si dedinat orio sine. n. pō penl in
obliquis sic nomina desinencia in. o. q. retinent o
in obliq. ut sermo sermonis simo monis. Si autē
adineet h. orion p. n. tunc cor penl genit. q. tūc
magis sapit dedinacōnem q. tam q. ca eniz seu bar
bara desinencia in on sepius corripunt. o. in obli
quis. ut sicon siconis. simon simonis. canon onis
vū dicunt q. in iob ubi dicit. qui facit artuū et o
rionas et interiora aulzi. Et in amos. v. ubi legi
tur facientē artuū et orionem debet. o. siue penl
cor. q. mag. e dedinacō greca. et orion p n expo
nietur a gg. Et h. uidet communis usus approbare
q. scilicet in iob. et in amos penl de orionas ul' ori
onem corripitur.

Orior oreris ul' orris. i. nasci et pferitur h. ter
ciam et quartam coniugacōnem. In infinitiuo
h. pferet h. quartam. s. oriri. et numq. ori. et h.3
duplex supinū. ortū ortu. vū ortus. ra. tū. et ori
tu. unde oriturus. ra. num. Orior cōponit ad
rior adonris ul' adoreris adortus adonri. i. ualde
ul' iuxta onn ul' inuadē aggredi. abonrior abore
ris ul' abonris. i. longe oriri ul' oriendo exire uel
abonri non suo tempore oriri. i. sine lege nascen
di. sicut pueri et monstra faciunt. qui ante tēpus
debtū nascunt. ul' qui contra naturā nascuntur.
unde abortus. ra. tū. Et inde abortiuus. Coorior.
ins. uel. iris. coortus. i. fil' oriri. exorior. eris. uel
ul' subtus. oriri. Orior et eius cōposita sunt depo
nencia. et pferuntur tā h. terciaz q. h. quartā con
iugacōnem. nisi in infinitiuo. qui pferitur tantū
h. quartam. et faciunt supinū in ortū. et in oritur
h. uirtutis in ortū. filz picipia futuri tempis ul'
mora sunt abozitū q. abozitū. Et contrazio pti
cipia pteriti tempis h. hug. pti autem in x. li. di
at orior moior tā h. m. terciaz q. h. et quartā con
iugacōnem auctores dedinauerunt. supina eoz or
tum et moitum. q. uis et oziturus non oziturus
inueniāt picipiū futuri. h. pteriti ortus non ori
tus dicit. sic ergo h. pti et hug. orior h. utraq. con
iugacōnem. scilicet tercia et quartā inueniēt dedi
nati apud antiquos. nunc tamen h. usum moder
nor orior est quartē coniugacōnis tū. S. adhuc
tenet de tercia orit. vū eccle. pmo. orit sol penl
cor. et participiū pteriti tempis ortus suz. et. supi
num ortum qd inueniēt ecia oritū. vū oriturus
Oritū orior inueniēt. platū h. quartāz coniu
gacōnez et terciaz. et habz duplex supinū. maxi
me h. antiquos. s. oritur et ortus. Inde oriturus
et orturus. et ut dicit hug. oritū ortu habet penl
pō p q. est supinū ubi quartē coniugacōnis. et
habet eandem correptam h. q. est supinū uerbi

tercie coniugacionis.

Oriundus ab orior. rixis. oriundus. da. dur. no
men. i. natus ul' nascendus. et regit gtm vnd in
boecio. si reminiscaris cuius patre sis oriundus
Orix ut dicit glosa in isaia. ca. h. aial ē immun
dum nec sacrificijs aptū. et ut dicunt quidā orix
est animal sile mui qd nos dicimus gliren. Et d
clinatur h. orix origis origi origen de quo habe
tur deus xij origen camelopardulū. Nomina enī
desinencia in. x. faciunt gtm in. cis. uel in. gis. ex
ceptis nix nox senex supellex.

Orisa. se. maneries ē pullitū et ut dnt de ordeo
rizon zontis. mas. ge. i. media spera apparet
sup terram h. papiam.

Ornix interpretatur anathēa ul' anathematizacō
ornix gallina siluestris ul' ut dicit pap. ornix.
est gallina affrica piquissima.

Ornizomancia. de. i. diuinacō que fit in pecto
re ul' ortu ul' gustu pulloy. et cōponit ab ornix
qd interpretatur gallina siluestris. et mancia diui.
nacio fm huguionem.

Oрно. nas. nau. nare. i. colere decorare. et deri.
uatur ab os oris qsi ora et uultus decorare. vū
ornamentū dicit q. eius cultu uultus et os decoran
tur. vū dicit pap. ornamentū. decus. gloria. laus
dignitas ornatus ornamenta piosa uestimenta
dicta q. eoz cultu ora uultus q. decorant. Et ab
orno. as. h. ornatus. tus. cultus habitus uestium
decoracō. et ornatus. ra. tū. nitidus. lucidus cultus
luculentus Orno h. hug. cōponit adorno. as. deo
no. as. ualde ornare. ul' ornatiū aufere. exorno.
as. in eodem sensu. Et est actū orno cū suis com
positis. **H**ic potest queri an facientes ornate
ta mulier peccent. Ad h. dico q. si qua ars est ad
faciendū aliq. opa quibus homines uti non pos
sunt absq. peccato. p consequens artifices talia fa
ciendo peccant utpote pbenes directe alijs occasi
onem peccandi. puta si quis fabricaret idola. ul' a
liud ad cultu ydolatrie ptinens. **S**i q. uero ars
sit cuius opibus homines possunt bene et male
uti. sicut gladij sagitte et alia huiusmodi. usus ra
lium arcium non est peccatum. si tamen opibus
alicuius artit ut pluries aliqui male uterent q. uis
de se non sint illite. sunt tam p officium princi
pis a ciuitate extirpande h. documtū plōis. Quia
ergo mulieres licite possunt se ornare. ul' ut con
seruent decendiam sui status ul' eciam aliud super
addere ut placeant uiris. consequens est. q. artifi
ces talitū ornamentoz non peccant in usu talis ar
tis. nisi forte inueniendo aliq. superflua et curiosa
vū crisp sup matz dicit. q. eciam ab arte calciou
et textoz multa abscondere oportet. Itē scias q. si
cut dicit aug. in lib de smone dñi in monte. Nō
in solo reu coopraz nitore atz pompa. h. eciam
in ipsis sordibus et lutuosis posse esse iactanciā
et eo piculiosior est quo sub nomine fuitutis dei
deciperet. et phs in iij ethicoz q. et supabundan
da et inordinatus defectus. ad iactanciam perti
Oro. ras. ab os oris dicit. **N**et. vide in uestio
et est orare ore dicere rogare ore radonari. Et
cōponit adoro. ras. exoro. ras. poro. ras. i. uald
orare ul' pfecte orare. Oro. ras. est actū cū omni
bus cōpositis et pō. o. h. hug. Quidāz tamen po
nunt significacōnes de oro in h. uiculo. supplicat
inplorat. pent. obsecrat. h. notat oro. **A**n dicit
dum sit xpe ora p nobis. et an sancti oraciones

nostri cognoscant. et p quibus orient. et an sanc
tos orare debemus. dixi in oracō. Itē quare ad o
rientem debemus adorare. dicā in tabernaculum
roma uisio interpretatur f hug

non id est tempus

ros orontis pū nomen cuiusdā montis hinc
uideri dici hic orontes tis dux licioz. qz magnus
Orphanotrophica in orphanotrophu ē fuit
Orphanotrophium. Ab orphanus et trophos
conūso componitur h orphanotrophu pū hof
pitale ul' alius locus uenerabilis in quo orphani
conūfantur et pascuntur. Vnde dī hic et hec or
phanotrophita. re. qui uel que est custos orpha
notrophij siue dñs siue dñā talis loci.

Orphanus. a. u. idem est qd pupillus. f illud
gñ nomen est. h latinū. vñd in ps ubi legi. pu
pilo tu eris adiutor. gñus habet orphanos.

Orreum ab ordeū dī h orreum. n. qñ ordeū
locus est ubi reponit ordeū. Generaliter tam lo
cus ubi reponitur annona. et dī ordeū. vñ dī ab
horreo. res. qz spūs horret h prius dictū pualet.

Orsum adūbiū loci. i. in hanc prem. Inde deor
sum. Item orsum orsi potest esse nomen. ab ordi
or. diris. i. principium loquendi ul' locucō

Orsus. a. u. inceptus. et h orsum. et h orsus. sue
vide in ordior. diris.

Orticola. le. penl cor. ab ortus et colo. lū. i. or
tulanus ortum colens.

Ortigia in ortix est

Ortigometra. ortix gce latine dī conturnix. In
dī h ortigometra. tre. quedam auis. et ut dicunt
est cōturnix q gregez ducit. quā terre cā appropi
quāt accipiter uidens rapit f hug. pap. enāz dīc
ortigometra genus auū. i. conturnices quas ue
teres nēsti interdixerunt. solū enim h animal sic
homo caducū morbū h3 et pō penl ab allexan
dro. Dic conturnices designare orthigometra

Ortilio. ab ortus. ti. dī h ortilio onis idē qd or

Ortix ortigis fe. ge. grece. latine dī. f tulanus
conturnix. vñd h ortigia. gie. quedāz insula scz

Ortodoxus a doxa qd est gloria. et or f delos
tos rectū. dī h orthodoxus. doxi. i. uir recte glorie
scz recte credens et ut credit uiuens. quo nomine
non potest uocari qui aliter credit q uiuit. vñd
h orthodoxa. doxe. i. femina recte glorie. et h orto
doxia. doxie. i. recta gloria. et pē dēdinari adiecti
ortodoxus. xa. xū. f hug. pap. uero dicit ortodox
us nite catholicus homo dī fide rectus et uita p
babilis. qui grece uir recte glorie dī. et pō penl

Ortogramenus. ortos qd est rectū cō pōlicōne
ponit cū gomenos qd est accentus. et dī ortogo
menus. na. nū. i. recte accentuatus qñ non endeti

Ortogniū. nij. in ortogonus est. f atus
ortogonus. ab ortos qd est rectū et gonos qd
est angulus cōponitur ortogonus. na. nū. i. recte
angulatus. et h ortogniū. nij. i. rectus angulus.
figura plana est enim triangulus. et habet angu
lum rectum f hug. et cor go.

Orthographia. ab ortos rectum et graphia scrip
tura. cōponitur h orthographia. phie. penl acuta
. i. recta scriptura hāz et silbāz. Et scias qz pma
ps huius opis dī orthographia qz in ea docetur

Ortolanus ab ortus. ti. h ortula f recte scribere
nus. lanj. cultor orti. Et scias qz antiqui dicebant
ortulanus p. u. in secunda sillaba ab ortus. f mo
derni dicunt ortolanus ab orto p. o. et pō penl

Ortoneumenus. neuima cōponit cū ortos qd ē
rectus et dī ortoneumenus. na. nū. i. recte in oū
latus. vñd qdāz pnomina apud grecos. i. dīre
tua dicunt ortoneumena qñ recte modulata. i.
recte accentuata ad dīz illor que sunt inclinā
Ortonoicus qui tantū emittit qñ recipit. et cō
ponit ab ortos qd est rectū et noicus. Inde orto
noicus qui equo mō recipit et emittit et cor pel

Ortos grece latine dī rectum

Ortus. tū. di. penl cor puus ortus. f pū
Ortus. ta. tū. ab orior omnis ortus. ta. tū. pū
pium est. et h ortus. tus. i. natiuitas. et h ortus.
tū. secunde dēdinacōis. qz semp ibi aliqd dīc
numq sit sine fructu fm hug. pap. uero dīc
ortus. ta. tū. natus genitus subito uisus. ortus
ro ortus. tū. natiuitas. genitura subito uisus
cessus. ortus uero orti orto. ager amenus olens
abundans. ul' paradisus. ortus olerum. Inde dīc
qz semp ibi aliqd oriat. Nam cum alia fac
semel in anno aliqd creet. ortus numq sine fructu
s oris dī ab ostium ge. neu qñ ostiū

Oris dī ab ostium ge. neu qñ ostiū
qz p ipsum qñ p ostium et cibos ostium
mus et spūtas foras emittimus ul' qz p os egre
diat ūba et ingrediant cibi. et pō os oris. sed os
ostis cor. xv Os oris loquit cōno uestit os ostis
Ab os oris deriuat h os ostis. qd antiqui dicebat
h ostium et h ostiū. et inde gñs plural ostiū. sed
nūc dicimus os ostis osse ostiū p i in pñ sila
et dicūt ossa ab ore. qz apparent in ore apūl q
abbi. ymo in alia pre corpis non apparent. Nam
ubi qz cute et uisceribus obiecta celant ul' dīc
ossa ab uro uris qñ uita quia olim cremabantur

Os ostis ge. neu. ostiū ossibus in os oris uice
sa. ab os dī h ossa ofe. quoddam genus cal
amenti. qz pmo de corijs bou ofe facie sunt. et qz
uis nūc ex alio genē fiant. pristinū tamen nomi
retinent vñ ofatus. ta. tū. ossas habens.

Osanna hebreuz est et accentuat in fine. et ut
dicit jero. in centesimo et xvij ps. qui manifeste
de aduentu saluatoris scriptus est. p eo qz in sep
tuaginta habet interpretibus. O dñe saluū me fac
in hebreo legimus anna adonay osanna. qz mani
festius simacul interpretatus est dicens. obsecro ex
mine saluū me fac obsecro. Nemo ergo pūter co
duobus ūbis gco uidelicet et hebreo fmonē qz
na esse cōpositū. h totū hebraicū. et signat qz sub
aduentus xpi salus mundi sit nec nō p h qz sub
iungit osanna. i. salus in excelsis pspicue salus. sed
tūz. qz aduentus cristi non tm hominū celestibus
totius mundi salus sit terrena iungens celestium.
ut omne genu ei flectatur celestium terrestrium.
et infernoz. Est autē ut dicit remigius osanna cō
positū ex integro et cornipro. ofi enim latine dī
salua siue saluifica. Anna uero apud illos ab obsecran
te dī anna sicut apud latinos a dolente dī deu et
f h deberet dici integre osanna. h cornipre osanna
salua ul' saluifica obsecro. qz ut dictū est oñ inter
ptat salua ul' saluifica. anna est interiectio obse
crantis apud hebreos. et subauditur salua popu
lum tuum ul' totum mundum homines et ang
los. ipsoz ruinam ex hominibus repando. qñ o
dam dicunt qz osanna interpretatur salus. qñ o
catur tibi detur salus mundi. Aug. uero dicit qz o
sanna est uox obsecrantis magis affectū indicat

rem aliquā significans. sicut sunt in lingua lra
interuentiones. Et ideo osanna in aliā lingua trāf
ferri non potuit sic nec racha. ut dixi sup in alle
luia. Johannes autē os aureū exponens illud
matth xxi. turba autē que pcedebat et q seqbat
damabat dicens osanna filio dauid sic dicit. meo
res populi mirabilis eius q ostendit eis. et sani
tati quas pstitit eis exultantes in cordibus suis
an et retro clamabant. osanna filio dauid. Qui p
cedebant seniores erant. i. patriarche pphete ceteri
q sancti. qui an aduentu cristi de aduentu eius
et pcederunt et cognouerunt. sequentes autē in
nubes. i. apsi martires q ceteri doctores qui post
ascensionem xpi de resurrectione eius et de ascen
sione et eius opibus pcederunt et pcedunt. et q
uisque diuinitatē pcederunt. tamen in om
nibus vnus exultatōis spūs fuit. et illi quid pphete
turus de xpo uenturo clamauerūt. bñdctūs q uē
aduentu xpi in ppleto. osanna filio dauid. bñdctūs q
uenit in nōie dñi. Osanna autē qdam interpretat
saluam. alij uero redemptōem. alij saluifica siue
gloriam me fac. Nam et gloria illi debet et redemp
tio illi conuenit q omnes redemit et pccati sangui
nis sui effusione saluauit.

Oscus. ra. ti. ofas habens. ab ofa ofe dñi.
laureū. rei. dictus est crisostomus et ordinatur
tantū in fine. licet componat ex duobus rectis. sic
omnebonū. sicut ostēdi in iij pte ubi egi de figura
composita nominis. c de compositione integrorū
scen cano componit euz os. et dñ oscen oscinis
scz qui ore canit. ul folijs uel alio modo ut dei
pat aues. dicunt. ecia oscines quelibet aues ore
canentes. i. cantu augurū facientes h hug. et pa
plas ecia dñt oscines ore canentes aues dicunt.
quaz augurūz uoce capie ut corui. et cor penl
et dñ oscillū li quoddā genus ludi scz cū fimo
suspenditur de trabe in quo pueri et puelle seder
ibi ora cilleant. i. moueant huc et illuc. ul qz o
ra altitudi mutat ad risum. ul qz solent impelli
in ora transeunt. Item oscillū. i. puū osculum
et tunc est diminutiū de osculū et simplex.

Oscines exponit in oscen.
scito. ab os oris et cito ras qd est moueo cō
ponit oscito. ras. rati. i. of apire ore. hiare. bara
clare. phus. Oscitat besterū distutis undiqz ma
lis. Et inde h oscitacō et h oscitatus tuf et h osci
tamen. mis. baradacio immoderata oris apcio
sciluz. li. format ab os addita culuz. sic mas
masculus. flos flosculus. mus musculus. Et est os
culū di. de of oris quantū ad uocē. et qz aliā hūit
significationem a suo pmitiuo. Ideo os fecit ali
ud diminutiū ex se scz oscillum. i. puū os ut di
ot pñt Et differt h hug osculum a basio. qz oscu
lum est religionis. vñ dicit. recepit euz in osculo
pacis. basiu uero est amoris. suauium luxurie. et
libidinis. xo. Basia coniugibus h oscula dantur a
mide. Suauia lasciuie. miscenē grata puellis. Itē
osculum filijs. pacem amicis. basium uxori. suau
um foris. Itē osculum caritatis. basium blandici
ei. suauū voluptatis. Et ab osculum osculor of
culans. osculum dare. et est cōmune cū suis cōpo
so ofas. i. ofis calcare uerbuz actiuum. **O**scis
Et denatur ab ofa ofe.

Ofor. odi odisti facit supinū ofum ofu. licet nō
sit in frequenti usu. vñ ofor. ris. i. oditor. plane
tus in amphitrione. Scito illum madidum et in
continentem atqz oforem uxoris sue. h hug. pa
pias autē dicit ofor oforis ab odio. dis. dictus. i.
inimicus qui alium odio habet.

Ostatim in ofsim vide.

Ossus. ab os ossis dñ ossus. a. u. penl cor. i.
de ossibus exstans ul factus. ul ad ossa ptinens
ul ossibus plenus. Inuenit ecia h ofeu. sei. i. buz
sa intestinoz. vñ auicenna. Cū intestina descendūt
in ofeum. et tunc pñt penl. et scribit p unū. s. i.

Ossiculum. cūli. diminutiū. paruū os.

Ossifragum. gij. i. ossium fractō sicut diamus
aliquē fecisse ossifragū qui ossa alicuius fregit

Ossifragis ga gum. i. ossa frangens. Ab os et
Millum li. puū os. **O**frango gis. et cor fra.
Et inde ofillo las. uerberare uel scindere.

Ossim uel ofatim. adhibium. ossa frangendo.
uel p ossa. scilz de ofse in os. Et dñ ab os ossis.

Ossio. Ab os ossis dñ ofso fas laui fare. i. ossa
dare uel percutere uel ossa pparare. Et componit
ex ofso as. In ofso as. i. ossa immittere. Et est ac
tiuū cum omnibus suis compositis.

Ossus sa suz. ossibus plenus Et dñ ab of ossis

Ossulum. li. dñ puū os et h ofillū idem. ambo
diminutiua. ab os ossis.

Ostendo. dis. di. ostentū ostensum. et uidetur cō
poni ab os et tendo is. et ē ostendere demonstra
re apire. vñ ostensim. i. apire. et h ostentus tus
hm hug. pñt uero sic dicit. tendo facit tensum qd
tum facit tentū. et utrumqz retinet cū omnibus
suis compositis. ut extensum et extentū. vñ ostēdo
ab eo compōitū facit ostēti et ostium Ostium nō
qñ monstz significat. nomen ē pncipale. quomō
factum. dictum. uisum. ab ostendo futura dictum

Ostento ras. frequenter ostēde. uanitate. iactare
uideri. pcurare. vñ h ostentamen inis. et h ostēta
culū li. i. demācio Et format ab ostu sup d ost
do dis. u mutata in o. Et est ribū frequentatiuū

Ostentum ti. uide in ostendo et in portentū

Ostiensis ofstra. tie. est quedam ciuitas In ostien
sis ut eps ostiensis et scribit sine. h. Inuenit hos
tia e hostio p h sic in h dixi et format ostiens ab
ofstra. a. in en. et assumpta fil sic Janua ianuens

Ostra gce dñ testa vñ h ofstra. tre. testa cuiusdā
piscis. Et hinc h ofstreu ofstrei et h ofstrea ofstree q
dam piscis q in ofstra laticat. h ofstra p ipsis pis
cibus in neutro genere. h ofstree in femino genere
carnes eoz. vñ h ofstrenius. nij. qui piscem illuz
uendit ul capit. et h ofstz. tri. i. purpura qz ofstreo
rum sanguine tingitur Inde ofstrens ofstrea ofstreū
. i. purpureus. et ofstreatus. ta. tuz. i. purpuratus
et h ofstrarius qui in purpura opatur ul qui eā
facit uel tingit. h hug. pap dicit ofstrea animalia
marina dicta a testa qz mollicies carnis interior
mutatur ul minuitur. gce enim testa ul ofstra dñ

Ostracites ab ofstratus ul ofstra. **O**uide in cancer
h ofstracites quidam lapis qui similitudinem tes
te habet et usus est p pumice

Ostratus ab ofstra denatur h ofstratus. ti. i. pa
uimentū testaceū dictū. qz quibusdā minutis et
fractis testis ul lapidibus calce admixto fiat vñ
h ofstracarius qui ofstz facit et ofstracarius. ria. nū
ad ofstracarium pertinens.

Ostranus in ofstra expositus

pacē designans ul' ad pacē pertinens. ouis in vj
met. dicitur extremas oleis pacalibus oras.
Pacatus ea tū in paco pacas vnde
aofica dicebat oblaco q̄ fiebat p pace ad de
um ul' ad homines. ul' q̄ ad bonū pacis fiebat.
sicut salutaria sacrificia p salute data uel danda
ul' resuanda offerebant. sicut dicit in historijs
Pacifico. a pax et fago cōponit pacifico cas ca
pacifica pacem facere. concordare. Vnde pacificus
pacifica pacificum penultima correpta.
Pacificor ceris pactus sum diuisas habet signifi
cationes. nam pacisci est in pactum accipere. Item
pacisci est pactum facere. amicitiam firmare. uel
reintegrare. Itē pacisci est in pactum ponere. uel
dare. pmittere. ul' in pactum petere. Itē paciscō
cōponit cōpacificor. ceris. sicut pacisci. depacificor
ceris. et faciunt supinū compactus. et depactus. Et
picipium cōpactus et depactus. si inueniat com
pectus et depectus. lā corrupta est. paciscor p̄maz
cor. Et ut quidam dicunt cōpescor. ns. cōponitur
a con et paciscor. et depecto. ns. a dis et paciscor.
Paco. cas. caui. deniatur a **P**ur narrat hugico
pax pacis. et est pacare idem qd pacificare. vnde
pacatus. ra. tū. pacificatus q̄si pacem tenens. et ē
ad heb c xij. fructū pacatissimū exortatis per
eam redder iusticie. vnde pacare. cius. sine. adibi
um. Item a paco. cas. h et h pacabilis et h. le. vj
pacabiliter adibiū. paco actū est cū omnibus. su
re cōpositis si qua habet et pducit primam
Pactio a paciscor pactus deniatur h pactio onis
conuencō. condico. pmissio.
Pactorius. a pactū deniatur pactorius. ria. oriū.
ad pactū p̄tinens. et h pactoriū idem qd pactū ul'
locus ubi fit pactum.
Pactum. a paciscor. ceris. dicitur h pactum. ti.
placitum. conuentus. scilicet inter partes ex pace
conueniens scriptura. et dicit pactū q̄i ex pace ac
tū ul' factū. Itē pactū est supinum de pango. gis.
Pactus. ra. tū. est p̄cipiū de paciscor. ceris.
Padanus. na. num. in padus est
Padus. di. fluius est lumbardie. sic dictus ab u
no trium fontium ex quibus habet originem q̄
nū a phetone in eū submerso. qui eridanus dice
bat. in. padanus. a. u. penl. p̄d. vide in phetone
Paganicus. ca. cū. in paganus vide
Paganismus paganus cōponit cuz mos. et dī
paganismus. mi. i. ritus. et mos paganor.
Paganus. a pagus qd est uilla. dicit paganus
in uilla dicit paganus p̄terea quicūq̄ est extra ci
uitatē dei. i. ecclesiam dicit paganus q̄si villanus
et non habitans in ciuitate dei. i. in ecclesia h lon
ge in pago Et hinc paganicus. a. u. et h pagāras
talis multitudo et collectio paganor. ul' p̄petas q̄
pagani dicunt ul' terra eor. et paganiso. as. i. ri
tū paganor. colere. paganor. more se habere. pa
ganus componitur semipaganus.
Pagella. lo. di. pua pagina. Je xxxvj. Cumq̄ le
pagina a pango. gis. p iungere **P**pello scribe
et dicitur dicit h pagina. ne. ps foliorū librorū
sibi inuice cōpingantur. i. coniungant. ul' q̄ ibi
folia coniungant. pagina etiam dicit q̄i q̄ carta

q̄i q̄ liber. q̄i q̄ scriptura. vnde consuevit dici. h
inuenit in diuina pagina. vnde h paginula. le. di
et pagino. as. paginas coniungere uel desiderare.
Paginula. le. dimi. pua pagina **P**et cor. gi.
Pagulus. li. dimi. pua paganus
Pagus. pige apud grecos dicit fons. et inde hic
pagus. gi. i. uilla. q̄ iuxta fontes uille solent edi
ficari. et p̄d p̄mam. vnde ariopagus
Pala. a palea dicit h pala. le. q̄ uentilat ut fru
mentū a palea purget. vide etiam in pale
Palestodius. di. penl. p̄d. dicit a passu et leui et
freno et ducendo. q̄ leui passu p̄ frenū ducat. et
est genus equi qui alio nomine dicit mannus et
gradarius sicut dixi in equus
Palā. a palo as deniatur palā adibiū qualita
tis. i. apte manifeste. Vnde in iohāne. Ego palā
locutus sum mundo. et cōponit cū in. et dicit in
palam. i. in apte. potest etiam esse ip̄osicio quando
regit casum. ut palam illo h feci. i. coram illo. et
cor p̄mam. h palo. las. eam pducit. vñ lucanus
in vij. p̄cipites fecere palam ciuilia bella. h de ul
tima sillaba querit an debeat acui. et dicunt qui
dam q̄ sic ad dīz huius accusati pala pale palā
Alij dicunt q̄ n. et h magis michi placet. q̄ hu
iusmodi adibia desinencia in am de p̄munt in fi
ne ut multifariam p̄peram. dedinat etiam p̄perus.
ra. rum. vnde de h dixi in secunda pte ubi egi de
accentu adibiorū desinencia in am
Palans a palo. las. di h et h et h palans tis q̄
nūq̄ in aliquo loco certam habet mansionem
vnde palanter. i. manifeste uel uagante. et pala
bundus. da. dum. i. errabundus. uagabundus p̄m
bug. iudic ix c. due autē turme palantes p̄ cam
pū aduersarios p̄sequebant. p̄p̄ uero dicit palan
tes gaudentes palam uagantes dispersi palanter
incompositis disperse
Palanteum. rei. neu. ge. quoddā opidum in pa
latino monte ubi modo est roma. et q̄ palanteū
altum erat. ideo palanteū dicit altus murus uel
Palata. a palus di h palata. re. pe **P**astigium
ultima p̄d. que fit de palis. et palate sunt mas
se que de recentibus siccibus cōpingi solent. quas
inter palos ad solem siccant. Et sic sumitur reg
secundo capitulo xvj. ut dixi in massa.
Palatinus. a palacium dicit palatinus. na. nū.
de palacō existens. et tunc deniatur a palacō. uel
palatinus p̄tinens ad palatū. et deniatur tunc a.
Palatum. a palo. las. qd est uagari. **P**alatus
dicit h palatium. ti. ampla domus in qua multi
uagari possunt. vñ palatinus. latina. latinum.
penl. p̄d. de palacō existens. ul' palans palans.
rex fuit arcadie in cuius honorem regiam aulā
ipsius nomine conditā palatium uocauerunt. sic
ergo appdlauerunt a palante h palatū. Et cor.
pa vnde lucanus in iij. vix odisse uacat phebea
Palatum. a palatium dicit h **P**alata cōplet
palatū. ti. q̄ magnum sit et amplum. ul' q̄ sit q̄i
palatū oris et lingue. ul' di a palo. las. q̄ ibi ling
ua uagetur. ul' palatū q̄si poletū a polo q̄ p̄ sui
concauitate celi habet similitudinem. vñ et q̄i
palatum uranon uocant. et hinc palatinus pala
tina palatinum ad palatum p̄tinens
Pale a palin qd est motus di apud grecos luc
supalin q̄ in lucta frēquent se moueant. ut hee
pale palau scilicet dorsi dextera leua q̄ eminenti
a menbra. dicta sic q̄ in luctando eas p̄minimus.

quod scilicet luctari uel luctam greci dicunt palin
Inuenitur etiam in singulari si in alio sensu. quod scilicet
et pala dicitur uelilabz et latu instrumentu ferre
um ad opus ignis. pala etiam dicitur ille concavus
locus in anulo in quo ponitur lapis preciosus.

Palea. dea pabuli. et a pabulum dicitur si palea
lee. quod pabulum prebeat animalibus. et etiam ea sola
olim primum in pascendis animalibus prebebat. cu
ius natura ex contrario frigida est tantum ut obru
tas niues fluere non sinat. adeo calida ut maturesce
re poma compellat. ut dicit augustinus de ciuitate dei. et.
cor. pa. unde in aurora dicitur. Non uult nudari pa
leis donec sit adusta. unde si paleola. le. dimi.

Paleare. a palea dicitur si paleare. et si palearium
locus ubi palea reponitur. et etiam sic dicitur pellis que
sub collo bouis fluitat huc et illuc ad modum pa
lee. et si et si palearia et si. re. uel a pelle deriuatur
si paleare. nisi uel palearium pellicula que pendens ante pec
tus bouis quasi pellearium. uel sic dicitur a palo palas
quod uagatur huc et illuc et fluitat. uel dicitur a palea quod
ad modum palee fluitat huc et illuc. et hinc palea
ria dicuntur quedam pres iugi que sub illa pelle col
ligantur. et cor. pa. unde ovidius met. xj. Colla thoraci
extant aruis palearia pendente.

Palearium in paleare uide
Paleola in palea est.

Pales. a pabulum dicitur si pales indeclinabile. uel pa
les. lis. dea pabulorum. unde si palatualis eius sac
dos et palilia lium uel liorum illius deo festum. unde p
sius. fumosa palilia feno. et paliosus sa sum fu
mosus. a festo palis in quo fenu comburebatur.

Palestina. A philistin urbe omnis regio circa e
am dicta est palestina. unde palestinus. a. um.

Palestra. tre. lucta uel locus luctationis. et dicitur
a palin quod est lucta uel a palin quod est motus. quod
ibi se frequenter moueant. uel dicitur palestra a pa
le. dea pastorum quod in honorem illius prius fuit ce
lebrata uel a palude que ungebant luctaturi antequam
haberent oleum. unde palesticus. ca. cum. et si pa
lestrica. ce. qui in palestra luctatur. Et quod ad pale
tram fortiter uocabatur. Ideo palestica quicquid per for
ti ponitur si huius. pauper uero sic dicitur palestra grece
lucta ubi athlete exercebant se. luctatio que fit in
gymnasio et cor. pmam. Ouidius in xvj. epp. Aut fera
nos retinent aut unctis dona palestre.

Palestricus. ca. cu. penf. cor. in palestra est.

Palestrizo. zas. i. luctari a palestra dicitur.

Palibachius. ab anti quod est contra et bachius
dicitur hic antibachius pes contrarius bachio. Con
stat enim ex duabus primis longis et tertia breui
ut dixi in antibachius. et idem pes dicitur palibachius
quod iteratus est a bachio. a palin quod est iterum et

Palidosus exponitur in pales.

Palin. i. iterum. Iterum palin. i. motus uel mobilitas.

Palinodium. palin quod est iterum palin. i. lucta
iterum componitur cum oda quod est laus uel cantus. Et dicitur
si palinodium. palinodia dicuntur laudes iterare.
uel cantus iterari. unde palinodius. dia. diu. iterum
cantatus uel laudatus. et si palinodicus. ci. quod pa

Paliscus palin. i. iterum. Palinodia facit uel dicitur
unde paliscus. ca. cu. qui ueniens uel quasi iterum natus
unde palisci dicti sunt duo filij iouis et etone quasi
bis editi. quod sel de matre et postea iterum de terra si
poetas. unde ovidius in v. met. Stagna paliscorum rup

Palisma palismatis locus. Palca frequencia terra
lucte. et dicitur a palestra.

Paliurus paliuri carduus et spinosus et asperi
mus de quo habetur ysa. xxxiij. de si dicitur paliurus
paliurus herba aspernima et spinosa. et quod autem
dicitur paliurus qui herens pallio et hoc est et ponitur
penf. unde uigilius in buc. Carduus et spinis surget
penf.

Palla. le. fe. ge. quadam pallium. Paliurus acutus
mulierum deductus usque ad uestigia affixis in orbi
ne gemmis dicta sic a palin. i. a mobilitate que circa
finem est huius indumenti. uel quod uigis vibrantis

Palladium in pallas est. Sinuata crispatur
Pallas palladis. fe. ge. dea belli. a palin. i. a mo
tu et excussione haste. uel dicitur pallas a pallone in
sula et sic ubi nutrita fuit. uel quod pallante gignente
occidit que et minerva dicitur qui moratur uel qui minuat
nam arcum quod fuit inuentrix multorum ingeniorum
ut dicunt. et a pallas si palladium. dii. ymago uel
sifacu palladis. et palladius. dia. diu. ad pallades
Palleo. les. luj. lere. i. heri palliolum. ymago pal
et quod ex timore et amore sequitur pallor. Ideo pal
lere ponitur quicquid per timere quicquid per amare amans
suo antecedit. unde ovidius palleat omnis sepe per
nam si color aptus amanti. Itaque palles ponitur sepe per
egrotare. quod pallor signum est egrotationis. unde si pal
lor. oris. et pallidus. da. diu. palles componitur les
palleo. les. ipalleo. les. oppalleo. les. repalleo. les
subpalleo. les. pauper uel subtus pallere. unde subpal
lious. da. diu. i. pauper pallidus. Et hinc inchoati.
palleo expalleo. et cetera. palleo et eius com
posita sunt neutra et faciunt preteritum in. luj. et ca
rent super. et scribuntur per geminum ll. Et scias quod hoc
efficitur pallidus quoniam timor si rubens quoniam uentidat
ut dixi in formido. das.

Pallex. a palleo. les. dicitur si et si pallex. ci. i. ad
Palliat. ra. tu. in palles est. Huius. uel iuuenis
alidus. a palleo. les. deriuatur pallidus. da. diu.
et copatur. unde pallide. diu. sime. adhibetur. et hoc
palliditas. ratig. et est signum amoris. unde quidam
pallida futurum facies manifestat amorem. unde
in timidus. et in palleo.

Pallio. as. in pallium exponitur.
Palliolu. oli. in pallium est.
Pallium. a palla quod est pallium deriuatur si pal
lium. li. quo ministrantur scapule tegunt. et ue
dum ministrat expedire discunt. Plantius autem
si quid facturum es appende in humeris pallium
et peras optum ualeat tuorum pedum pinctas. uel pal
lium dicitur a pellibus unde habet puer. si modo dicitur
tuz pallium quoddam genus panni ex serico. et qui
bet mantellus. unde palliolu. li. dimi. si muram in
o. et addita. lu. et palliat. ra. tu. pallium tegere uel
uel pallio indutus. Et pallio as. i. pallio tegere ap
occultare uel induere uel ornare. Et componitur ap
pallio. lias. ualde palliare. oppallio. lias. occultare
uel ornare. repallio. as. subpallio. as. latenter. uel
sub pallio occultare. et est pallio actiuum cum omni
bus suis compositis. et ponitur primam positionem. A
uianus. Exiguo puus circidans pallia collo. po
test etiam palliatu deriuari a pallio. as. et tunc
palliatu. i. pallio rectus uel occultus. cognoscitur
ille habet uerba palliata. i. occulta cognita. Et per
primam pallium ut ostendi et etiam pallio palli
as. unde in aurora dicitur. Sed prauum tamquam
palliat istud opus.

Pallos palloris in palleo. les. est.

Palma a pando pandis dicitur si palma palme
quasi panis et extensa. Est enim palma manus.

extensa. scilicet extensis digitis. et explicatis. cui
contrarius est pugnus. scilicet manus digitis clau
sis et contractis. Est ergo palma extensa pugnus
clausus. Itē a palma h̄ palma. me. quedāz arbor
q̄ manus victorū ea solet ornari et coronari. uel
q̄ oppassus est ramis in modum palme hominis
Est enim arbor in signūz uictorie. hanc enim gre
ci fenice appellant. q̄ diu duret ex nomine auis
tus auctz eius dathli dicunt ad digitūz similitu
dinem. vñ h̄ et h̄ palmalis et h̄. le. et palmosus
sa. sum. victoriosus trūphalis animosus. et hoc
palmarum palme p̄mum. et dicit palma q̄i pa
ls alma q̄ a uictoribz fēbat. Et est et h̄. palma
ergo d̄ manus. arbor. et etiā uictoria. q̄ palma
arboze uictores coronabant. vñ iusus. Palma ma
na palma est arbor uictoria palma. Palma no
tat laudem. belli uictoria finem. **De palma ar**
borē dicit am̄. in iij. examer. est discrecō sexus
in arboribus. Nam uidēas palmam que dathilos
generat p̄m̄q̄ inclinātem ramos suos et subici
entem. et concupiscencie atq̄ amplexus speciem p̄
terentem ea arbori quam marem palmam ap
pellant pueri rusticoz. Illa ergo palma femina ē
et sexum suum specie subiectionis confite. unde
cultores locoz p̄ciunt ramis eius dathiloz uel
palmoz semina masculoz. quibus ille femine ar
bori uelut quidam sexus p̄funtionis infunditur
et expetit concubitus gracia p̄sentatur. Quo mu
nera donata rursus erigit et eleuat ramos suos.
et in ueterem statū comam suam rursus attollit
Item scias q̄ palme qualitas et statura multum
in xix. li. mor. sup̄ illud iob xxxix. Sicut palma
multiplicabo dies. Non immerito iustorum vita
palme cōpatur. q̄ sicut palma inferius tactu as
pa est et quasi aridis corticibus obuoluta. sup̄ius
suaz in uoluptationibus angustat sed superius
pulchre uiriditatis amplitudine expanditur. sic.
pulchra. In uita ista q̄i multis corticibus inuolui
summa uero illa q̄i pulchre uiriditatis folijs am
plitudine retribucōis expandit. Habet quid ali
quo palma quo cunctis arborum generibus differt
Omnis namq̄ arbor in suo robore iuxta terram
uasta subsistit h̄ crescendo superius angustatur et
bor. palma uero sublimior tanto in altum subri
inchoat. ut iuxta ramos ac fructus ampliori arbo
re exurgat. et que tenuis ab ymis p̄ficit ualtior
ad cūma succrescit. Quibus itaq̄ alia arbusta nisi
terrenis montibus inueniunt esse similia inferius
seculi doctores in terrenis rebus fortes sunt. in ce
lestibus debiles. Nā p̄ tempali gloria usq̄ ad mor
tem desudare appetunt. et p̄ spe p̄petua nec paq̄
quidē in labore subsistunt sed p̄ terrenis lucris
ut tenuissimi ubi ferre contēctas recusant. h̄i ita
q̄ q̄i aliaz arboz more deorsus uasti sunt. sursum
angusti. q̄ fortes in inferiora subsistunt. h̄ ad su
periora deficiūt. At contra. Ex qualitate palmarū
o signat p̄ficiens uita iustoz. qui nequaq̄ sunt
in terrenis stuois fortes et in celestibus debiles. Sūt

uero nōnulli qui cū celestia appetunt atq̄ huius
mundi facta noxia derelinquūt. Ab increpacōne
sua cotidie inconstancie pusillanimitate deficiunt
quibus hos nisi arbustis reliquis similes dixerim
qui nequaquam tales superius surgunt quales i
ferius oriuntur. **Hij quippe in conuersione uel**
conuersione uenientes non tales quales ceperunt
p̄seuerant. et quasi more arboz inchoacōne uasti
sunt. h̄ tenues crescunt. q̄ paulisper p̄ augmenta
tempm̄ patiunt detrimēta. palma uo in summi
tate. est ualtior q̄ esse cepit qualitate ex radice
q̄ sepe electoz conuersione plus finiendo pagit. q̄
apponit inchoando. et si repidiū p̄ma inchoat fer
uentius extrema consumat. uidelicet semp incho
are se extimat et idēco infatigabil in nouitate p̄
almentum. a palma diuatur h̄ pal ducat.
mentum ti locus ubi palme abundant et crescit
Palme mitis mas ge d̄ ramus uitis ubi uia
nascitur Et d̄ a palma p̄ fecunditate Et corripit
Palmo as aui are. i. coronare **mi in obliquis**
a palma d̄ Et a palmo as d̄ palmatus ta tū. i.
Palmula. a palma manu d̄ hec **coronatus**
palmula le dimi. et palmula est extrema latitudo
remi q̄ extensa est ad modūz palme. et palmula
est instrumentū rusticoz in area cū tribus ul̄ q̄tu
or ul̄ pluribz ramis. q̄ habeat ramos extensos
sicut palma digitos. h̄ hug. et pap̄ dicit palmula
extrema latitudo remi q̄ mare impellit palmula
gubernaculi ps una.
Palmulus palmuli mas. ge. diminutiuūz puus
palmus. et dicitur a palmus **palme. et dicitur a palmus**
Palmus. a palma manu. d̄ h̄ palmus. mi. que
dam mensura scilicet palme. et est palmus a pol
lice usq̄ ad minimū digitūz extēta manus. pu
gillus uero est contractis digitis pugnus. sicut di
Palo a palin qd̄ est motus d̄ **glo. p̄sa. xl**
palo. las. laui. et inuenit in duabus significacōi
bus. nam palare. i. manifestare apire. et palare. i.
uagari. plus est tamen palare q̄ uagari. Nam ua
gat qui aliq̄tulum huc et illuc discutit. h̄ palat
qui in nullo loco p̄am habet sedēz unde uagus
dicit qui aliq̄tulum uagat de loco ad locum. h̄ pa
lans qui numq̄ in aliquo loco cētat h̄ mansioz
Palo cōponit depalo. las. ualde palare. dedarare.
referare. ppalo. las. p̄ eodez. repalo. las. Palo. as.
p̄ manifestare. est actm̄ cū suis cōpositis. p̄ uaga
ri est neutz. et prod̄ p̄mā. Vñ uirg in xi eneyd
Et nunc palantes uidemus genitū q̄ cadentum.
Palpebra. a palpo pas d̄ h̄ palpebra palpebre
simus oculoꝝ. q̄ palpebre semp mouent pilis as
tatibz in ordine ad eoz mūicōz. et concurrunt iō
inuitē ut assiduo motu reficiant intuitū. vñ pal
pebrosus palpebrosa palpebrosus magnas hōis
palpebras. Et corripit naturaliter pe
Palpito. as. aui. are. frequent̄ palpare. et corri
palpo. a palin qd̄ est motus d̄ palpo **pit pi**
pas. i. tremere. moueri. salire. anbelare. sicut qui
animam trahit. Item palpare. adulari. blādiri ul̄
manu contrectare. sicut facit cecus. vñ h̄ et h̄ pal
pabilis et h̄. le. palpo. pas. cū omnibus suis com
positis actiuū est. p̄ salire ul̄ tremere tñ neutz ē.
Et nota q̄ antiqui dicebant palpor. paris. depo
nens p̄ adulari. Itē a palpo. as. dicit h̄ palpo. o
nis. qui palpat ut cecus. ul̄ dicit palpo adulator
De p̄dictis significacōnibus tales dantur uersus.
Palpat contrectat manibus blandit̄ anbelat. Pal

pat adulator salit ac tremit atq; mouet. Palpo. manu tractans. et palpo uocat adulans.

Paludamentū. a palin dicitur h paludamentum n. quedam uestis regum et imperatorū q; utebantur rex et imperator ad ostendendum bellū in pximo esse uenturū. Et ideo dicitur a palam. q; tunc omnib; fiebat. etiam palam et manifestum bellū in pximo esse futurū. unde paludatus ara. atq; vel paludamentatus. ca. tū. i. paludamento indutus. vel paludamentum habens.

Palumbes. a pabulum deriuat h palumbes. bis. i. siluestris columba que in arboribus nidificat. h columba q; in domibus. Et dicuntur palumbes. q; sint fortes pabulo. q; autem dicitur palumbes q; pcentres lūbis sicut colūbe colentes lumbos et h. est. Inuenit etiam h palumbus. bi. p pullo palūbis. parsius. Aut cur non potius teneroq; palūbo Et hinc palumbinus. na. num. h hug. Et scias q; columba non fuit episcopus. q; dicitur h colūbus p mare. Et ppter fecunditatem accidit. sic gallus et gallina. palumbes uero recte fuit pmissus ge. ppter indifferētem sexus et raram fecunditatem.

Palus paludis. fr. ge. dicitur a pales dea pabuli. q; paleam. i. pabulum nutrat iumentorum. In d paludis. fa. sum. et h et h palustris et h. stre. filis. paludi. ul' in palude existens. ul' crescens. et paludanus. a. um. paludi inimixtus ul' in palude morans. et p d. lu. unde lucanus. Tuta fuge triconos addit nil lesa palude.

Palus a palin aduio dicitur h palus pali vinea nūm q; foris et palam figitur

Pamphilus. h. interpretatur totus amor. et corripit penit. vñ. Pamphile tolle manus iāq; redibit anus. et dicitur a pan et philos

Pampineus exponit in pampinus

Pampino. nas. in pampinus vide

Pampinus. a palmis deriuat h pampinus n foliū uitis q; a palmitē pendeat. Et pampineus nea. neū. et pampinosus. fa. suz. et est pampineus qd totum est de pampinis. pampinosus uero qd pampinis plenū est. Item a pampinus pampino nas. et est pampinare pampinos emittē. vñ pampinis implere. et componitur de pampino. nas. exp. i. pino. nas. dispampino. nas. omnia p pampinis. euellere. et cor p dicitur. pi. vñ ouid. Non h pampinis amicis vitibus ulmus

Pan grece latine dicitur totū uel oē vñ panpanis dictus est qdam deus pastorū quem in similitudine nature formauerunt. vñ et pan dictus est qsi

Panates herba est ex qua. Tomne uel totum pfluit succus qui panatus dicitur

Pancelenos. pan qd est omne ul' totū componit cū celenos qd est lucens. et dicitur pancelenos q no mine dicitur luna in plenitudine. q; totus lucens

Pancozum. a pancrator. aris. dicitur h pancorum. pi. genus spectaculi. vñ solet fieri ab hijs q cum bestijs ferocissimis congregiuntur.

Pancra. cre. i. rapina. a pancrator. aris. dicitur pancrator aris. i. flagellis ul' tormentis subici unde equo animo tolerantes coronantur. vñ pancracium. i. tormentū ul' flagellum. ul' quidam ludus qui fit subtrahendo aliquid de manu in manibus coloribus constans. et dicitur a pan qd est totus

Pandecta componit cū reucos qd est uel omne uolumen uel dices qd est continens ul' doctrina

et dicitur h pandecta. re. liber omnia ferens et continens sicut totum corpus legis ul' uetus et nouus testamentū h hug. papias uidetur dicere pandectas

Pandicularius. a pando dicitur h pandicularius homo hians et toto corpore oscitans

Pando. dis. pandi passum. i. extendere. dicere re

ferre. manifestare. apire. pando componit dispando

dis. di. dispasum extendere. diuersis modis tendere. pandere. expando. dis. di. expasum extendere.

oppando. is. vñ dicitur pandere. extendere. repando. dis. di. sum. reuocare. ul' claudere. ul' reducere. Pandere et eius composita omnia sunt actiua. et faciunt pte

ritū in. di. et supinum in passum sine. n. vñ ibi Qui expasit in cruce manibus. h et ibi et in m

tis alijs similibus inuenit n tam uicē scriptorū et ideorū. h enim tria uerba scz pando. pateo. pator

q; passum idem habent supinum. vñ uisus. Pandere facit passum pateo pator quoq; passum. Pandere

rum rite trium passum dicere esse supinum. ita dicit hug. pñti. etiam h dicit in x. li. Pando inquit. o

in. i. pandi facit pñti. et supinū passum. vñ ex etiam a pateo et pator passum dicimus. vñ andi

pando. dis. expasum. vñ in iij. At pater andi ses passis de litore palmis. et ita comunicat dicunt

gramatici. Tamen papias dicit q; pando habet duplex supinum scilicet pansum et passum

Pandocum in pandox est

Pandona. ne. quedam porta apud romam que semper pandebat. et dicitur a pando. dis.

Pandox. docis. ebriosus ul' gulosus leuatur qui semper pandit ora ppter escas. vñ a pando. dis. dicitur h pandocum pandocij leuacitas uel ebrietas ca

berna uel caupona.

Panduca. ce. fe. a pando. dis. genus organi est.

Pandus a pando. dis. deriuat pandus. di. dum i. curuus. h pandus pte est qd dirigit caput in

inferiorem prem curuus qd in superiorem. omne tamen curuum potest esse pandum et conuerso

diuisis respectibus. unde pandulus la lum. aliqua tulum curuus. Et componitur repandus da dum

Panegorizo. a panis deriuatur panegorizo pa negorizo id est sustentare

Paneta. a panis dicitur hic et hec paneta. qui totum componitur cū fagin qd est comedens. vñ et

panfagus. pan qd est. uel que facit panem. panfagus. gia. giū. qsi omne comedens. vñ et

panfagij dicti sunt quidam homines in ethiopia quibus est obus totū q; mandi potest et omnia

Pangerista pangeriste. i. fortuitu cognenda. communis generis laudis decantator et deriuat

a pangericus pangerica pangericum

Pangericus. a pango p canē deriuatur pangericus. ca. cū. laudando decantatus unde pangericus. i. laudare laudabiliter. et h pangericus in laudib;

scilicet licenciosum et lasciuiosum genus in laudib; alicuius. in cuius specie et compositione homines multis mendacijs adulantur

Pagito pagitas id est sepe uel frequenter canere. a pango pro cantare.

Pangitorium a pango p cantare dicitur pangitorium torij locus ubi multi simul canunt scz cho

Pango pangis. i. canere facit preteritum pangis. i. canere sup. pango. gis. i. passus. huc pango

panxi et caret sup. pango. gis. i. passus. huc pango facio. facit preteritum pepigi. et sup. pactum. Item

pango pangis. i. impellere uel iugere facit preteritum pepigi et supinum pactum. vñ uisus. Panxi dicitur

omni coniunx
aro tunc pep
lu figere ul
pago. gis. pep
go pepigi. It
lo componit c
copactum. de
pegi expactu
repingo. gis.
copone pang
coposita eius
pica et sup s
lis significac
copositis si q
cantare simp
laudare ul' na
Panecus. a
d. ce. qui ul
um. ad paner
dionius pani
parant. ul' qu
Panecum.
dum. q. qd
loos eo hom
dicit panicu
gatur apud c
Paneculus.
Panecus in
Panecus. ca
dicit panis et fac
in primo reg
Panecus. a pa
nis. q; cū omni
cum appetit. et
et gignitur p
minutus fin
fillabas in noi
uenis et can
uenis canis ex
luueni canū
nes comedent
sup exodo pa
de simula. mun
n alterniscul
omnis ephr. et
et sup patena
n recentis et c
erant ibi imm
lis sublati et
ho thure subst
es comedeba
q; appositi era
pietatem xij
i. a longo te
ul' in eternū
Paneculus p
Panecus. a
Panecus. a
vñ h panosi
d plenius et h
Panecus. a
Panecus. a
Panecus. a
Panecus. a

omni conuixi die bene pegi. Cum pactum feci di-
cto tunc pepigi. Inuenit etiam pango xi. p. pa-
li figere ul' plantare. Et nota q' antiq' dicebant.
pago. gis. pepigi. p. pacisci. ubi nos dicimus pan-
go pepigi. It' scias q' pango. i. iungo uel impel-
lo coponit cu' con. et dicit' copingo. gis. compegi
copactum. depingo depagi depactum. expingo ex-
pegi expactum. Impingo. gis. impegi impactum
repingo. gis. repegi repactum. Et in predicta signifi-
catione pango et eius composita sunt actiua. It'ez
copacta eius in pnti mutant. a. simplicis in. i. h.
lis significacionibus non mutat litteraturam in
copactis si qua habet. et p. pacisci est actiuum p.
cantare simpliciter neutrum. h. p. cantando dicere ul'
laudare ul' narrare actiuum est.
Panicus. a panis dicit' h' paniceus et h' panice-
us. qui ul' que facit panem. et paniceus. cea. ce-
um. ad panem ptingens ul' de pane existens. sicut
dicitur paniceas mentas q' ad panem comedend
parant. ul' que sunt de pane
Panicum. a panis deriuat' h' paniceum. coj ul' pa-
nicum. q. qd' dam genus annonae. q' in quibusda
locis eo homines sustentant uice panis. vnd' et
dicit' paniceum q' si panis uiciu. q' uice panis fun-
gatur apud quosdam. et est ethimologia.
Paniculus. h. dimi. puus panis.
Panifex in panifico. cas. est
est panifex. cas. i. panes facere. coponit' a pan qd'
est panis et facit. et cor. fi. Et inde h' et h' panifex
est. qui panem facit. Item et panificus. ca. cu. vñ
in primo regu c. viij. filias q' uestras faciat sibi
inuentarias et focarias et panificas
Panis a pan qd' est omne ul' totu d' h' panis.
nis. q' cu' omni cibo apponit' ul' q' omne animal
eum appetit. et facit accusatiuus pluralis in es tm
et genitiuus pluralis in um non in ium. licet no
minatiuus singularis desinat in is. et habz pares
fillabaz in nominatiuo et genitiuo singulari. sicut
uenis et canis. vñ uisus. Is par prestat ium. Ju-
uuenis canis excipe panis. Ita enim faciunt in u
iueniu canu panu. vñ dicendū est uideo tres ca-
nes comedentes tres panes. Et ut d' in historijs
de exodo panes pponit' uocant' xij panes azimi
de simula mundi ualde qui ponebat' sup mensa se
et singulis supponebat' patena aurea
et sup patenas pugillus thuris in diluculo sabba-
ti et calidi panes imponebant' mensis. et
erant ibi immoti usq' ad sabbatu sequens tunc il-
lis sublati et thure incenso sup altare noui cu' a
tes thure substituebant'. sublati uero soli sacerdo-
tes comedeant. dicebant' etia panes ppositionis
q' ppositi erant coram domino in memoria sem-
piternam xij tribu filioz israhel. ul' porro positi
ul' in eternu ppter successionem ponendi.
Paniculus panis puus panis
Pannosus. a pannus dicit' pannosus. sa. sus. i.
vñ h' pannosus vilibus pannis indutus. et compas.
a plenus et habundans pannis. Item pannosus potest di-
ci a pannus a pannus. deriuat' pannucius. dia.
qum i. pannosus uilibus pannis indutus. et hec
pannucula. de. d' qdaz uestis q' sit de diuisis pannis
Pannus. a pan qd' est totu ul' omne. y. ab eis.

deriuat' h' pannus. ni. q' ab omni homine appeti-
tur unde de panno de pannas.
Panocius. pan qd' est totu coponit' cu' ota uel
oti qd' est auris. et d' panocius. cia. ciu. ul' pano-
ciosus h'm quosdam. panocij in sichia ferunt' esse
quidam homines monstruosi cu'z diffusa magni-
tudine aurium ut omne corpus ex eis contegant
Panosenos. i. tota lux noctis scilicet luna plena
ul' plenilunium. et d' a pan qd' est totum et sele-
nos quod dicitur lux noctis
Panulus. sa. sum. aptus extensus diffusus. ul' q'
ambulat nudis pedibus. Et dicit' a pando. dis. f.
Pantopoles. pan qd' est omne uel quosdam
totu coponit' cu' pole qd' est uendere. et d' h' pā-
topoles. i. negotiator qui multa uendit qui lañe
Panter. tens. accusatiuo y. sepallarius dicitur
panterem uel pantera. et h' pantera. re. penl'. pō
genus lupi et d' a pan qd' est totum ul' omne q'
omnium animalium sit amicus nisi draconis. ul'
q' et sui generis societate gaudeat et ad eandem
similitudinem quidquid accipit reddit.
Pantheon. pan qd' est totu ul' omne. coponit'
cu' theos qd' est deus. et d' h' pantheus. deus in se
omnia representans q' si omniu deus. Joē q' et pan
et h' pantheu ul' pantheon. templū illius dei. uel
templū omnibus dijs consecratū. sicut est templū
omnium sanctoru. Et ut refert'. Romani cu' uniu-
so orbi dominarent' quoddam templū maximu
construxerunt in cuius medio suum pdolum col-
locantes omnium puincia simulacra p circuitū
statuerunt respiciencia rectis uultibus pdolu roma-
nou. Si qñ autem aliqua puincia rebellaret con-
tinuo arte diabolica. illius puince silacu idolo ro-
manorum posteriora uoluebat tamq' innuens q'
ab eius dominio recessisset. Conciti ergo romani.
ad ipsam puinciam copiosum exercitum destina-
bant et ipsam suo dominio subiugabant. uex non
sufficit romanis q' omnium puincia silacra in
urbe sua haberent. quin potius fere singulis dijs
templa singula construxerunt tamq' q' eos cunc-
taz puincia uictores et dominos effecissent. Sz
q' omnia ydola templū ibi habere non poterant
ad maiorem sue uesanie ostentacionem unuz tem-
plum ceteris mirabilius et sublimius in honorez
deoru oim erexerunt. et pantheo qd' sonat toti dei
nuncupauerunt. pontifices enim ydoloru ad maio-
rem ppli deceptiōe finxerunt. q' sibi adhibile quā
omnium deoru matrem appellabant fuerit ingra-
tum ut si de omnibus gentibus uellent uictorias
obtinere filijs suis templū magnificū fabricarent
De h' etiam tetgi in colozium
Pantomimus. a pan ul' panto qd' est totum et
mimus componit' h' pantomimus. ni. i. p omnia
ioculator. Et inde hec pantomima. me. p omnia
Panucula cule. in panus est. y. ioculatrix
Panus. a pannus d' h' panus ni. uigula illa cē
quam tma inuoluitur Idem et canellus d' q' et
de canis fit in quibusdam locis. vñ lucilius In-
tentus mō stet rectus sub regmine panus Et d' a
pannus. q' eo pānus textatur. unde hec panucula
le. dimi. nauicula texticu. q' eius discursu panni
rexantur. Et d' a pānus uel a panus. Et ut dicit'
ps in iij li in fi. panucula non fuit genus pmiū.
panus est masculini ge. panucula uero fe ge.
Panxi. est preteritum de pango pangis.
Papa pape. i. admirabil'. a pape qd' est interier

cio admirantis. q. autem dicitur papa quasi pater patrum
ethimol est. Et hinc h et h papalis. et h le. Et h
papatus tus tui. **Sed** consuevit queri An in
uoto continencie possit papa dispensare Ad hoc
dicit quidam. q. uotu continencie non est essentialiter
annexum ordini sacro. s. ex statuto ecclesie. unde
uidetur p. ecclesiaz q. possit dispensari in uoto co
tinencie solemnizato p. suscepcione sacri ordinis
Cum autem uotu continencie eenciale sit statui reli
gionis p. quam homo abrenunciat seculo. totaliter
dei suico mandipatus. quod non potest simul stare cu
matrimonio. in quo incubet necessitas procurande
prolis uxoris et plis et familie et reu que ad hoc
requiruntur Unde dicit aplos. i. ad corinthios c. viij
qui est cum uxore sollicitus que sunt mundi quod
placeat uxori et diuisus est. un nomen monachi
ab unitate sumitur. p. oppositu ad diuisionem p.
dictaz. videt q. in uoto solemnizato p. pfessio
nem religionis non possit p. ecclesiam dispensari
et raconem assignat decretalis. q. castitas est an
nexa regule monachali. vide etiam in bigamus.

Papalis in papa videt et p. dicitur penultimam.
Papae. a papo. as. dicitur h papas papantis. i. qui
arzo q. circa culmas papando incedit. vel papas
dicitur pedagogus. cui infantis disciplina committitur
Iuuenalis. timidis p. guster pocula papas. Sed h
papas. patis. dicitur grece quodam genus lini candidi
Papauer. a papo. pas. dicitur h pa **et** mollissimij
pauer. ueris. q. semen eius papat. vel dicitur a popa
quod est pinguedo. q. crassum habeat liquorem. et
est herba sonifer. ex q. p. fuit succus qui oppi
on appellatur. unde papauerinus. na. nuz. et p. d.
papauer penl in nominatio. s. in genitio cor.

Papbus insula est ueneri consecrata. un paphi
us. a. ti. q. sepe inuenit p. uenerius. ria. num. Et
inde quedam oliue dicuntur paphie. et est fe. gene

Papia. a pape dicitur h papia. **et** nis paphus.
admirabilis ciuitas unde h et h papientis et h se
et dicitur papia quasi pauperibus pia. h olim diceba

Papilio. a pape dicitur h papilio **et** tur cicinum
onis. quedam auicula que in suo aduentu meret
admiratoz un papilioes dicitur tentoria ad similitudi
nem illius auis uolantis. hec auide lumine accen
so conueniunt. et circiuolantes ab igne pximo

Papilla. a papoas. dicitur h pa **et** interire cogunt
pilla. le. caput mamille. q. pueri eam quasi papant
dum lactent. Orammilla enim est omnis eminen
cia uberis. s. papilla est illud breue. un lac trahi
tur. et cor. pa. virgil. Hasta sub exercitum donec p

Papirus. ria. ri. in papirus **et** lara papillam
Papirus. a pir dicitur h papirus. ri. penl. p. d. q.
dam herba ul genus iunci ut dicunt. et dicitur papi
rus quasi parens piz. i. ignez. eo q. in cereis et lam
padibus ponit ad arduum. dicitur etiam h papirus
carra bonibicina. unde papirus. ra. num. ad. papi
num ptinens ul de papiro existens. dicitur etiam p. eo
dem papirus. ria. ri. p. fa. xviij. Qui mittit in ma
re legatos in uasis papireis. ul papari sup aquas
in uasis papireis. i. in nauibus de papiris. i. iuncis
qui papiri tante sunt magnitudinis. s. historiam
alexandri ut naues fiant ex eis. ul in uasis papi
reis. i. cartis de papiris factis quas egiptij p. lega
tos mittebant duobus tribubus euntes sup aqs
ul in uasis papireis. i. in pixibus de papiro factis
in quibus continebantur ul deferabant eplis misse
ab egiptijs p. legatos ad exhortandu et animan

dum duarum tribuum iudeos

Papo. a popa dicitur papo. pas. paui. pare. i. come
dere. quod tantum ad pueros ptinet. et ponit quos p.
nomine. p. ius. Et filis regu pueris papare minu
tum. s. manducare ad uiros ptinet

Papula. le. fe. i. carbunculus. sunt enim papule
minutissima ulcera q. nascuntur in cute et dolorem
afferunt et scabiem et ardorem. uigil in geor. Ar
dentes papule atz immundus olencia sudor mem
bra sequebat et dicitur a papo. as. q. corrodunt car
nem unde papulosus sa sum. papulis plenus Et
compatur unde hec papulositas. ra. ti. in eo
et abudacia papularum et papulentus. ra. ti. in eo
de sensu. Et compatur unde h papulencia. ra. ti.

Papulentus. ra. tum. in papula videt.

Par. a paro ras deriuat h et h et h par paro
quantum ad significacionem deriuat a copari
ras. ppe enim pares sunt qui inter se copari pnt
un pariter adhibu et h paritas. ra. ti. Par coponi
tur copari. coparis coequalis consilis. Dispar paris
dissilis. Impar. paris. non par separ. paris. seor
sum a pari. i. dissilis. suppar. paris. i. subiectus sup
ri. Et hinc coparis disparitas impitias. sepiral sup
itas. et est par omnis ge. cu omnibus suis copoli
tis. et cor. pa. unde ouis epy. Si qua uoles apre
nubere nube pari. Inuenitur etiam h par paris.
tantum in neutro ge. ut unum par bouz. duo pa

Para ppositio greca. i. iuxta. vel a **et** caligat
pud ul re. ul preter ul trans Item para est uerbi
impatiui modi. s. tunc acut in fine

Parabola ut dicitur pap pabole grece latine pti
bia uocantur. eo q. in ipis sub copatiua ostendunt
dine figure uboz et rimages ueritatis ostendunt
tur. de h etiam dixi in iij pte in c de tropis

Paradon. par coponitur cu adonem. s. film
cus. et dicitur hic paradon. onis. faber iouis. ab
num eius fabricator. et dicitur sic quasi ignea incus.
igne et incide. q. semper sit iuxta ignes et incud

Paradisis grece latine consolaco dicitur

Paraditus. a paradisi q. est consolaco dicitur
h paraditus. ti. i. consolator. et h h paraditus an
spiritus sanctus. qui consolatur nos omnibus an
gustijs in nostris. Item paradisis grece dicitur aduoca
tio. Item paditus. i. aduocatus. Et h h conuenit h
lio. q. ipse p. nobis interpellat apud patrem. po
test etiam spiritus sanctus congrue dici paditus.
i. aduocatus et consolator. q. et p. nobis **et** de p.
cat et nos consolatur. ut dicit in spiritus **et** iob. i.
adito autem spiritu sancto. dicit dominus in iob. i.
ne. paditus autem spiritus sanctus quem mittit
pater in nomine meo ille uos docebit omnia. Et
tanguntur in hac autoritate sex cause missionis
spiritus sancti. primo namq. missus est sup aplos
ad consolandum mestos. q. notatur cum dicitur
paditus q. est idem q. consolator. Secundo ad
uiuificandum mortuos q. notatur cu dicitur spi
ritus. q. spiritus est qui uiuificat. Tercio ad sancti
ficandum immundos q. notatur cu dicitur sanctus.
sic enim dicitur spiritus q. uiuificat. ita sanctus
q. sanctificat et mundat. unde sanctus idem est q.
mundus Quarto ad confirmandum amorem inter
discordes et odiosos. q. notat in h q. dicitur pater
eniz dicitur eo q. naturaliter diligit nos. Qn
to ad saluandu iustos. q. notatur in eo q. dicitur
in nomine meo. q. est ihesus. qui salus parat mi
pretat. In nomine ergo ihesu. i. salus parat mi

Paradigma exponitur in quarta pte in capto
il. plantauit autem

1. paradisus. si. mas. ge. unde genes. 2. de tropis.
lupratis a principio in q̄ posuerat homines que
formauerat. Est.

Paragonia in pagonzo. 3as. exponitur
aragonzo. 3as. 1. mitigare. lenire oblectare te
pare. unde h paragonia. rie. 1. mitigacō et quedam
medicina sic dicitur que lenit

Paragrophus. a para qđ est iuxta et graphus
scriptor ul' graphia scriptura cōponit̃ h̃s parağ
phus ul' h̃s pağphum. i. nota sic facta ¶ q̃ appo
nitur ad sepandas res a rebus q̃ in connexu con
currunt et terminantur

Papagus papagi. auis mali ominis ut dicunt
palellus. a para dicitur h palella. le. palelle dñr
linee eque distantes que quis in infinitū ducant
nūq̃ concurrunt. qđ non fieret si una linearū ad

Palipomenon. a para qđ est iuxta **¶** distat.
et emenon qđ est dies ul' tempus cōponitur hic
palipomenon. nomen cuiusdā libri qđ si fmo di
et ul' a para qđ est pter ul' m. et ipso qđ est sub

Paralysia a para qđ est re et a palipomenon.
lisis componit h palisis. i. resoluco scilicet mor
bus quo membra dissoluunt. unde paliticus. ca.
cū. qui talem infirmitatem patitur. sm hug. Qui

Paralogismus a para qđ est iuxta et logos cō
ponit hic palogismus. m. i. sophistica argumen
tatio qđ iuxta rācōnem ul' diffiniciōnem filii. vñ

Paranympha. a para qđ est iuxta et nimpha
sponsa. cōponitur hī panīphus. e. i. pnuba q̄ uiro
nīphā iungit. et hic panīphus. i. intermūciū inter
sponsū et sponsam. scz qui uiro nympha con

Paranomasia exponit in quarta parte in c de
 aranomeon est in quarta pre in ca. scemate
 arapsis. a par et absida. **T**itulo de scemate
 qd est latus componit h. uahis. dis. i. pifus. un.

p. et scribitur p. ps.

Pasceue. ues. paro. ras. componitur cum cena
et dicitur pasceue. ues. pparaco cene. hō nomine di
batur sexta feria sabbati. in qua pparabantur ne
cessaria sabbi. s. huc In historijs aū dicitur pasceue q̄
cē latine pparaco. sic dicebant feriam sextam q̄
in ea pparabant necessaria sabbato. sicut et in dē
sestro duplex colligebatur manna. q̄cis admixti iu
dei conutiebantur uocabulis.

Parasitaster in parasitus vide

Parasitus. pablis cōponitur cū situs. et dicitur
hic pasitus. q̄si in pablis situs. .i. leccator. vñ pa
litus cōponitur a paro. ras. et situs. tus. Inde dī
pasitus leccator ul' ioculator. q̄si parans. .i. repre
sentans situs. .i. cōposiciones et gestus dīsolū. scz
qui scit suo gestu representare gestus et cōposicōes
multorū. vñ para. .i. iuxta situs uentris. Inde para
situs. .i. iuxta uentrem. vñ para iuxta uel apud si
tos. .i. frumentū. unde dicitur sitorium uas ubi abz
de frumento solet reponi. unde pasitus q̄si apud
aliquez frumentatus. .i. nutritus et pastus. vñ dī
pasitulus. li. dimi. et hic pasitaster. tri. et hic et hī
pasita. te. et pasicula pasicule dimi

Pastrata. para cōponitur cū sto uel stans. et
dicitur h̄ pastrata. te. pastrate stipites sunt pares
stantes quibus arbor nauis sustinetur. - - - -

Parca. a parco. dis. dz h pca. ce. furia infernal
et dicuntur parce a parendo p contrariū qz nūmo
parcant. quales tres esse uolebant. vnam q uitā
hominibz ordinat. altera que contexat. tertia. q
rumpat. Incipimus enim cū nascimur. sumus cū
uiuimus. desinimus cū interimus. vnde hic et hec
parcalis et h. le. h hug. pap. uero dicit. parce fara
dicta sunt a paganis. Que quidem tria esse dicun
tur. doco. lathesis. atropos. dicta cata antifrazim
qz nemini pcan. vnde dz. Cloco coluz baiulat la
thesis trahit. atropos occat.

Pazitas. a p^{er}us. ci. addita. tas. fit p^{er}itas. tatis.
et designat qñq; uirtutem quandoq; uicium

arco. dis. pepci. vl. parsi parsiuz parzere. i. con
conare non multū expendere. misereri. dimittere.
Parco cū suis cōpositis si qua habet est neuri si.
bug. pristi. etiam dicit in x li. tractans de uerbis.
tercie coniugacōis desinentibus in co. r. aūceden
te vnum inueni pco pepci qd et parsi facit pre.
ritum et infra dicit pepci. vel parsi facit parsiuni
supinum. fm in si terminancium regulam. i. in ū
vnde p̄surus p̄cipium futuri. pepoci tamen me
gis nunc est in usu q̄ parsi.

Parcopollex pollex cōponit cū parco. is et dicitur
parcopollex. lincis. i. trabiueillum. qz parcat pollicē

Parvus. a parco. cis. denuat parvus. ca. ci. qui
quandoq; designat auarū. qñq; inter auarū et p̄di
gum. plus tamen concedit auaro q̄ p̄digo sicut
econtrario. largus plus concedit p̄digo q̄ auare
vnde quidam. Prodigus est animi uicō retinenda
p̄fundens. Largus qui sumptus facit ex racōne li
berter. Parcus qui retinet qdqd nō postulat usus
Quaz retinz cupide q̄ res depolcit auarus. et cōpa
tur p̄cior simus. vnde parce. cis. me. adiubium.
Parcus cōponitur q̄pcus. p̄parcus. valdepcus. f
ugū. pap̄ uero dicit parce honeste moderate nō
nisiū pcus fugi qd est moderator suator et ab
stinens alieno suo contentus parcus nimis tenax
ordidus. vide in p̄digus

Pardus. di. bestia uaria est et uelocissima. et in

in communibus et in singulis locis

Parens. a paro. ras. deriuat hic et h̄ parens p̄
rentis ouum gener. i. pater et mater. et fact gñs
pluralis parentū. Inuenit̄ etiam parentius qđ p̄
batur p̄ accusatiuū pluralem qui desinit in. es. et
in. is. qui ppus est in iū terminantis gñū. sic dixi
in terda pte ubi egi de dtō plurali tercie declinat̄
et dicunt̄ pater et mater parentes. a pariendo. et
non parendo. qđ pbat̄ ex h̄ qz pario p̄mam p̄d
h̄ parens in p̄dicta significacōne cor. parens cōt̄
accipitur p̄ consanguineo ul̄ affine. vñ h̄ p̄ntela
le. cognatio. consanguinitas. congermanitas. con
tribulitas et h̄ et h̄ parantalifet h̄ parentale. vñ
pentaliter adibum. et h̄ parentalitas. tatis. con
sanguinitas. Inuenitur etiam parens ge. omnis. i.
obediens a pareo. es. et tunc p̄d p̄mam. vñ iūsus
Non sine p̄le parens non sum nisi pareo parens
Parentalia. a. parens deriuat̄. **V**ide in honore
h̄ et h̄ parentalitas et h̄. le. et h̄ parentalia. lius o
es festus paginorū cū sacrificabant animabus pa
rentū s̄ hug. pap̄ uero dicit parentalia dies festi
paganorum propinquitas.

arentela. le. penl' pō in parens exponit. dixi in ill

Parenthetis. i.e. penl' pō in parens exponit.
 Parenthesis quidam tropus de quo dixi in illi
 parte in capitulo de tropis.

parenticida. a parens et cedo. dis. coppon.
et h̄ parenticida. de. penl̄. p̄d qui p̄ntem occidit.
unde h̄ et h̄ parenticidalis et h̄. le. et h̄ p̄nticidii
parenticidij occiso parentum

parento parentas. i. patrem uel matrem
uel sacrificare umbris parentum. et tunc deriu-
tur a patris Inueniē etiam parentare. i. sacrifici-
are mortuū p̄maz. p̄d. et tunc deriuat a pareo pa-
res. ut parentare. umbris uel tumulis mortuorum
frequenter patē. i. obsequi uel ministrare

Pareo pareo parui .i. obedire. et parere.
ere. pare p obedire caret sup p apparere inuen
tur paritū paritu. s̄ raro in hac significatōe. co
ponit alipareo. res. rui. amitiū. vnde aplūs appa
rui. i. si

luc gratia saluatoris nostri. cōpareo. res. compa
mul parē. vnde in gen c xxxvij. puer nō compa
et et ego quo ibo. Pareo in utraq significacōne
tū suis cōpositis est neutri et pō hanc sillabā pa
vnde quidius de remedio eius nimis apparet re
nū be

ia uitat auis Et in gñis Apparens paret et quio.
ne paret obedit. pare qñ est infinitiuus de paro.
is. tercie coniugacionis cor penl. qñ uero est in
infinitiuus de pareo pares. secunde coniugacionis.
obedire uel apparere producit penultimam.

*...an. a par sz hic paries netis. q. i. e.
...io pietes ul' a latere ul' fonte qui conspicit
...litez structura deformis eet. et cor pnt ta m nro
...y in gto. Et e mas ge. unde ps. parietinadino
...penit*

Parietina. a paries sz parietina no. re. sz. Et ē parietina. pietū ruina. scilicet ubi p̄
stant sine tecto et habitantibz. vñ ezechiel xxxv.
Montibus et collibus uallibus tectis parietina. ap

Parieto. a paries diuatur pieto tas parietalis
 are. vñ de pieto tas. et disparieto tas. et expiet.
 tas. in eod sensu. scilz pietes auferre. Et corripit e
 mus paries.

Quietulus etuli. diminutivum. parvulus.
azilis. a paz sz h et h paril. et h le. i. equi-
bus piliter adhibus. et h pilicas ratio. i. qualitas.
similitudo. Et cozzipit venul pil. h. definat in h
chianum.

Derivatur a nomine secundum primam
Pazilitas tatis, cozzipit li. In pazilis exponit

Dazio ne
 labozare. ad
 aba. qz cū
 licet postea
 qz natus ē
 quare con
 genus p
 quare con
 et dicit ap
 exptum. v
 cū ob. et d
 ponitur og
 rare. et p
 itē cōponit
 plicat. p. in
 respectu p
 ut dicitē tui
 tus. tus. tui
 pbat p par
 quare con
 et pntitū in
 unt cōpōn
 perior cōm
 fm hug. Et
 licet inuenia
 unū inueni
 tūssimi ca
 lisse inueni
 debet esse. v
 uum. et p
 fm modno
 coniug facit
 ra ut pepi. e
 zhus. vnde p
 dit ad quaz
 bas. vt aper
 cōpōio cōp
 sup ut apen
 mutari in. p
 iōē. sicut. d. i
 quidam. Gen
 itez. vir gen
 de β etiam d
 Et ut dicit p
 ūba que in
 actuz. ut p
 lūstū anozn
 et ueti iſus
 pator enim
 Paris pari
 nām rapuit
 Panſcus. a
 antonius
 canator qui
 Paris. a p
 illa insula m
 niē p marm
 ad modū m
 nū. et in p
 Parma. a p
 qua et queli
 ue. Item paz
 tare. a quo c
 est. p fluui
 parmentis

Pario nis pepi ptu uel paritu. parere. ptu face.
laborare. acquirere. Et est h significatio tria ex
aba. q. cu mulier parit acquirit. et in labore est.
licet postea no meminerit laboris ppter gaudiu
q. natus e homo in mundo. Et erat olim h ubu
quarte coniugacionis. unde ouid. Oua pite solent
genus pennis decorati. vñ et coposita ab eo sunt
quarte coniugacionis. Pario coponit cu ad ul' a.
et dicit apio. ris. rui. It cu co. et di coperio. ris.
exptum. ubum comune. i. pbare ul' pbari. Item
cu ob. et di opio. ris. rui. It ex ob et pario com
ponitur opior. ris. optusuz deponens. i. expe
ctare. et po pmam opio. h opior potius ea cor.
It coponitur cu re. et dicit repior. ris. ri. qd ou
plicit. p. in preterito cuz diminuat prima sillaba
respectu pntis. Pario est tercie coniug. et neu. et
ut dicitur est facit sup ptum. tu. qd pbat per par
tus. tus. tui. et pturio. et silitet facit pituz. tu. qd
pbat p panturus. ra. ru. Composita ab eo sunt
quarte coniugacionis. et onia faciunt sup in ptuz
et pntit in rui. preter opior et repior. que faci
unt copen reperi. et omnia sunt actiua preter ex
pior comune. et openor deponens p expectae
ber hug. Et scias q ptu debet esse supinum eius
licet inueniat pitu. vñ dicit pristi. in x li. In no
uni inuenio tercie coniugacionis pario pepi. ve
tustissimi tamen h quartu coniugacionem h ptu
debet esse. vñ et ptus et pturio. turis. meditati
um. et pito frequentatiuuz. Magister aut bene
conius facit pntituz in. zi. prima sillaba gemina
ta ut pepi. et sup ptu. qd antiqui dicebant et pa
rituz. vñ et pariturus. Cu suis autem copositis re
dit ad quartu. et facit pntitum in ui diuisas silla
bas. ut aperio. ris. rui. aptuz. pter reperi reperi
copeno copeni. cuz omnibus habet. r. ante. tu. in
sup ut apeno apertuz. Item scias q consuevit. b.
murari in. p. ut oppio. h in operio et i operior ob
quidam. Nemo sit preceptus causas apene latentes
de h etiam dicit in aperio et dicam in repio. ris.
Et ut dicit pristi. in xj. li. g. faciunt pntia in sus
actiuoz. ut pepi pulsus pculi pculsus. a suffero
et ueti usus exipit pepi ptus difference causa
pario enim passus fecit
Paris paris ul' paridis fuit filius pami. qui ele
nam rapuit et corripit penultimam paridis.
Parscus. a paro. ras. h parscus. ci. questor qui
cantor qui parit tonos. a pio et tonus
Parus. a paros insula. parus. ria. ri. et q in
illa insula marmor abundat. Ideo qnz parus po
nit p marmoreus. qnz ea pius planus uel albz
ni. et in primo hestet di pario stratum lapide
Parma. a puus di h parma. me. leue scutu qh
ue. Item parma est dictus quidam fluuius a pui
tare. a quo ciuitas adiacens di h parma. me. et
est p fluuiio mas. ge. p ciuitate fe. vñ et h et hec
palmensis et hoc parmense

Parminus. mei. ptus means. a ptus et meo. as.
Parnasus. a par et nasus qd est elaco coponit
hic pnasus. si. quidam mons qz pares habet na
sos. i. duas elaciones. scilicet eliconem et asserone
ul' cichonem. h hug. h si pnasus ut dicit hug co
ponit ex duobus rectis scilicet integris scilicet par
et nasus debet h pristi. dedinari ex utraqz pte recti
declinat tamen ex fine tantu. et ppter hoc quid
dicunt cum quibus ego qz parnasus non est com
positum qz fuit impositum a grecis qui numqz
habuerunt respectum ad h nomina latina par et
nasus et hoc uult magister bene. et po penl pna
sus. et qz di pnasus qz pares habeat nasos et hi. e
Paro. ras. rui. pare. i. pparare ornare. vñ para
tus. ra. tu. nomen. et copat. cioz simus. vñ pate
cius sime. adubium. It a paro h patis tus tui.
Paro componit apparo ras. i. ualde et diligenter
pare. vñ et h appatus tus tui. Itz comparo ras.
disparo ras. i. spectare. diuidere. Item imparo ras
pparo ras. an ul' p alijs pare. reparo ras. i. itez ul
retro pare. separo ras. i. diuidere. Paro ras actiuu
est cu omnibus copositis. et cor pa. vñ et Ouid.
de reme. Bella michi uideo. bella parantur ait.
Paro paronis. masculini generis. nauis pirata
et dicitur a pirata. vide in mioparo.
Parochia. a para qd est iuxta di hec parochia
parochie. i. adiacens domus dei. ul' incolatus uel
diocesis. vñ prochianus. na. nu. i. de prochia ex
istens. prochiani enim et prochi olim dicebantur
qui legatis rei publice itez facientibus necessaria
Parocemia exponit in quarta pte prebeant
parofonista. paro. ras. i. in capitulo de tropis.
coponit cuz fonos qd est sonus. et di h et h pa
fonista. re. i. cantor qz parans et incipiens phonos
Parocida. a pa iuxta. et ora et au. i. cantus.
ni coponit h parocida. de. globus qui nascitur in
aure. vñ et parocidus parocida parocidu. qui glo
bos habet in aure. et corripit ti
Paroxonium nij. i. comocio febris uel alterius
Paricida. a parenticida abiciunt e et n et rei
mutat in. r. et di paricida. ul' componit a pre
uel a pari uel a patria scilicet qui occidit parem
ul' patriam poidit. vñ et h et h paricidalis et h
le. et paricidu. et h paricidia. die. lex de parici
dio que et parenticidia di h hug. et ut dicit prif
paricida siue a pari. siue a patre siue a parente
coponat. dicendum est paricida p geminu. r. et
papias dicit paricida ppe dicit qui parentem oc
cidit. Quem quidam ueteres parenticidam dixe
runt. quoniam paricidium in quocumqz intelligi
possit cu sint homines hominibus pares. Et scias
q antiqui dixerunt paricida. de. qui patres occi
dit. vñ in epistula pma ad thimotheu inuenitur
paricidis et matricidis. papias etiam dicit patrici
da et paricida. qui parentes occidit. et h uey est
h antiquos. Nam h modnos et pristi. dicendum
e paricida siue a pari siue a patre siue a parente
componatur ut dictum est. et producit. ci.
Paricidia in paricida vide.
Pars. a parior. tris. denuat h ps ptis. vñ pñ
adubium. Pars coponit expers. tis. pteps impis
Parsi est preteritum de parco omnis generis
aristonia. a parsi pterito de pro. cis. di h pñ
monia. i. abstinentia. scilicet mensuram refectois
non excedere. Et est uirtus fm hug. papias uero
dicit parsimonia fragilitas. temperancia. parcitas. pie

suas compositis si qua habet et cor pmas. pper.
Non pateant facies seuis rumoribus aures.
Pater greci dicitur patir. vñ h hug. nos dicimus h
pater. qd autē dicitur pater pater. i. suans omnia.
a pan quod ē totū et totū quod ē suans et h.
Et dicitur pater multis modis. Dicitur enim p natu
ra. Item similitudine cure. Item p formalis uel
doctrinalis. Item pater etate. Item p reuēcia. et
dignitate. Pater dicitur natural' qui gnat. p similitu
dine cure dicitur qui quā curam pater gerit filij. talē
ille gerit alterius. Et quā curam p impendit fi
lio. talem impendit ille alteri. Pater formalis uel
doctrinal' dicitur magis qui informat discipulū bonis
moribus et disciplinis. Pater etate dicitur senex. tales
enī patres appellare debemus. Pater reuēcia uel
dignitate dicitur quem reueremur. nam cui reuēcia
et honorem impendimus. sepe patrem uocare so
lemus. **E**t a pater h pater li. dimi. Et pater
na nū. Et h et h pater et h le. unde h pater
tatis. et h pater et h hug. Vel dicitur qd pat
in sac scriptura qnq modis dicitur. scilicet natura. imi
tatione. adoptione. doctrina. Et etiam p honore
reuēcia. etate. Natura ut abraham pater ysaac.
imitatione ut in euangelio dñs dicit si filij abra
he essetis opa abrahe faceretis. imitando scilicet
fidem eius. Item uos ex patre diabolo estis et de
sideria patris uestri uultis facere. scilicet imitando
eius maliciam. Adoptione sicut cū aliquis huma
na consuetudine adoptat aliquem in filiū. et sic
nos deo n natura h adoptione dicimus pater nos
ter qui es in celis. doctrina sicut apłs ad galatas
ait. filij mei quos iteq parturio donec forme
crisus in uobis. Item p honore reuerencia etate
sicut in libro regum iij serui ad naamā dixerunt
pater. et si rem grandem dixisset tibi pba. certe
facere debueras et cetera. De predictis significacō
nibus dicit in grec. Est pater h cura. pater est ali
us genitura. hic pater etate. pater ille pbat ho
nore. Ac summū regem. uocat ipsa creatō patre
Et scias. qd qñ ipsum latinum est profus eius
dem significacōnis cū greco nomine uel hebreo.
nulla est ibi deriuacō. h solummodo quedam detor
sio unius lingue in alteram. ut iacob. inde iacob.
Et ideo ppe loquendo. deus non deriuat a theos
nec pater a patir. nec mater a matros. qd idē sunt
nec differunt in significacōne. nec in modo signifi
candi. ut plenius dixi in tercia pte ubi egi de spe
ciebus nominū. ubi quesui an translatō semper
faciat deriuacōnem. **P**ater cōponit cū h geniti
uo greco familias. et acutē in fine. hic paterfami
lias. huius patrifamilias. et dicitur paterfamilias.
qd omnia in familia sua positis. tam seruus qd fili
js pater pari deuocōne cōsultit. h quicūqz domina
tur seruus h nomine non debet appellari. Et in eo
dem sensu inueniuntur paterfamilias. et paterfamilie
h hug. vide in materfamilias. et in honore. ras.
Et scias qd ppe paterfamilias qñ est una dictō sig
nat illū qui est dominus hereditatis de iure. etiaz
si nō esset natus dummodo esset uiuus in utero
matris. Sed qñ sunt due ptes. signat illū cuius p
les iam est una familia. Item nota qd utile consi
lium dat patribus eccl xxxij. filio inquit et mu
lieri fratri et amico non des potestatem super te
in uita tua. et non dedens alijs possessiones tuā
ne forte peniteat te et deprecetis p illis. Melius
est enī ut filij tui te rogent. qd te respicere in ma

Pater noster est expositū **n**us filiorum tuorum
Patera. a patre tes dicitur h patera re. in petio
magnus et patens sciphus h hug. pap uero dicit
patē hiale sunt dicte qd in ipsis portare solemus.
vel qd patentes sint dispanis qd labris. et cor pnt
vñ quidā. In fundo patē scio turpia multa patē
Paterculus h diminutiuum patris pater.
Paterialis in pater est
Paterniani quidāz bēti a paterno exorti qui
inferiores ptes corporis a diabolo factas opinantur
Patesco cis inchoatiū. a patre tes. addita co.
Paterbulum. a patior tens deriuat h paterbulum
li. i. tormentū. et ppe fuzca quasi ferens caput. et
est patibuli minor pena qd crucis. qd patibulum
statim exanimat appensum. h crux affixos oīu cui
Paticus. a patior patris. **P**at. et corripit bu.
paticus ca cū. sodomita et turpia patiens fm hug
papi. uero dicit patentes libidinem. Nam patros
grece passio dicitur. et corripit ti.
Paciens tis ge omnis. est picipiū de patior tis
et pte eē nom et h h cōpat dicitur sumus. vñ patior
ter eius me adhibum. et hec pacia cie. et format
a dō patienti. addita. a. et est pacia ai uigor ad
ueritates fortune et ubiq asperitates equanimi
ter portans. ppe tamen paciencia corporis est tolle
rantia animi. et cōponit impaciens tis. i. non pa
ciens sine freno. et cōpat. vñ impaciens eius si
me aduerbium et h impaciencia impaciencia
Patiginarius. a patre tes. dicitur h patiginarius nī
ianitor qui ianuam facit patere
Patina a patre tes dicitur h patina ne id ē sagago
uel scutella patens. vñ h patella le dimi. et cor
pnt patina. ppius. sed grandes patine
Patinarius. a patina dicitur patinarius ria rium. ad
patinam ptingens uel in patina coctus. et h pati
narius qui facit patinas.
Patinula le diminutiuum pua patina. i. patella
Patior patris passusum pati deriuat a patros
grece qd latine dicitur defectus uel passio. et cōponi
tur cū con. et dicitur cōpatior teris. et cū p et dicitur
peter teris ppassusum. et est deponens patior
cū suis cōpositis. et corripit pa. eposus. Vulnera
ne facias que pores ipse pati
Patros grece latine defectus uel passio dicitur.
Patrado parracionis. in patre patras vice.
Patreus. a pater h patreus. i. uiricus et patri
nus et hic patriaster pro eodem
Patria. a pater deriuat patrius tria trius. et h
patria patrie. qd cōmunis sit omnibz qd nati sunt
in ea. Et est ppe patria ciuitas. licet ponat qñq
p regione uel puincia. vñ patrius honor. i. ho
nor patris uel honor patrie.
Patriarcha. pater cōponit cum archos qd est
princeps. et dicitur h patriarcha doe. i. summus et pñ
ceps. qd pñm et apostolicū tenet locū sicut roā
nus antiochenus alexandrinus Et in h patriarcha
tus us vi. eius dignitas uel eius districtus et h et
h patriarchalis et h h hug. pap autē dicit pa
triarcha grece summus patz interpretat. qd pñm
et apostolicū tenet locū sicut romanus antioche
nus alexandrinus Sunt enim auctoritate beati pe
tri apli instituti. pma quidem petri apli sedes ro
mana. Secunda apud alexandriā beati petri no
mine. a marco eius discipulo et euangelista conse
crata. Tercia apud antiochiā beatissimi petri a
plī habet honorabilis. eo qd illuc pñm romanus

uenisset fi
nouelle ge
bez diffu
tus sit. sa
cibus con
sumunt qu
trache sur
tropolitan
et pmas p
et pmatem
dñs patria
tam alexa
Alij uero z
denf. Situr
Patrician
ci a quoda
ne canis a
Patrician
nobis de
qui puidet
ante. c. et h
Patricus
patrimo
patrimo
eum sit pat
patrimo
quem de sa
et sacerdos
et hoc patri
ul matrina
et in cōmar
dericus in r
sit matrimo
baptizant.
est sicut illa
matrimoni
q nec eciar
illa puella c
Patristia
tem fuisse
belliam qui
us confun
passiani q
Patristia
lan. patrem
ter dicit matr
ba liba mo
pē in tract
format a p
Patristia
phere. ul c
us qd patra
patristia. op
dio patre q
et. Et cōpor
petro et pe
tro pñm na
positis. Vñ
Patristia
patristia.

uenisset fuit. et illic primum nomen xpianorum
nouelle gentis exortu est. Quamuis autem p or
bez diffuse ecclesie catholice vnus thalamus cris
tus sit. sancta tamen romana ecclesia nullis iudi
cibus constitutis ceteris plata est ecclesie. **Alie**
sumunt quida nomen patriarche. et dicunt q pa
triarche sunt minores papa. maiores autem me
ropolitani. et dicunt q h nomina patriarcha.
et pmas p eodez supponunt. na inter patriarcha
diz patriarche iij principales. Constantinopoli
tanus alexandrinus antiochenus iherosolimitanus
Abi uero dñz pñmatus sic aquilegenz gran
dñz. Bituricens. licet enim isti qñqz etiam nomi
a quodam patricio dicti. q substantiam huma
ne carnis a diabolo conditam dicunt
Patricia in patricia uide
Patricius. a pater dz patricius patricia patriciu
nobile de genere patz natus. vl patricij dicunt
qui pudent reipublice sicut pater filio. et cor. 3.
ante. c. et formatur a datuo patri addita dus
Patricus. A pater dz patricus ca cu. i. paternus
patres a pater dz h patrimis mis. i. puer su
tri similis. Et componitur a patre. et imitator arie
pñmatus. quasi patrem imitans.
Patrimonium patrimonij dicitur hereditas pa
tris. et deriuatur a patre
Patrimus a pater dicitur hic patrimus mi. qui
cum sit pater habet auum uinum. et producit tri
Patrinus. a pater dz h patrinus ni. q leuat ali
quem de sacro fonte ul intromittit in ecclesia. vn
et sacerdos dz patrinus. vñ h patrinus uiricus
et hec patrina ne. sacerdotissa uel uxor sacerdotis
et in comatez. Sed pt quen uirz aliquis laicus uel
denicus in minoribus ordinibus constitutus pos
sit matrimonij contrahere cu illa qua manibus
baptizauit. dico q non qñ eius filia spiritualis
est sicut illa quas suscipit. h contractum fuerit
matrimonij inter eos nuquid sunt sepandi utiqz
q nec etiam filius sacerdotis pt contrahere cum
illa puella qua pñ baptizauit ut dixi sup in frat
Patricianus sunt quidam heretici qui dñt pa
trem fuisse passum. vñ aug dicit. Erubescant sa
belliani q dicunt ipsum patrem esse qui est fili
us confundentes personas qui et dicti sunt patri
passiani q dñt patrez fuisse passum et pñ penz.
Patrisso. a pater dz patrisso sas. i. patri assimi
lar. patrem imitari in dictis uel factis sicut a ma
ter dz matrisso sas. et possunt dici huiusmodi u
ba liba moralia ul imitativa sicut dixi in tertia
pre in tractatu de uerbis c de speciebus liboruz. et
format a patre. c. in 3o et addita so.
Patro. a pater dz patro tras tras trare. i. facc.
phere. ul comittere. ul generare. dicit tamen sui
us q patrare est opus ueneru consummare. vñ de
patradio. opus uenerij consummatio Et hinc uoluit
et. Et coponit patratione opis uenerij filius pcre
petro et petro. et tñc mutat a in e. et habet pa
tro pñm naturaliter breuē. Et ē actm cu suis co
positis. Vñ facetus. De facili longa sine freno cul
Patrocinor. a patronus deriuat pa patratur
patrocinor. arie. atus sum arie id ē defendere. Et

constituit cu dñ. vñ de h pñmij nij. i. defensio
Et cor ci. Vñ facetus. Sic prohibent leges frau
dem non patrocinari.
Patronissa in patronus exponitur.
Patronomicus. pater componit cu noma qd
ē nomen. et dz patronomicus ca cu scz a nomine
patrie deriuatū nomen. de hoc dixi in tertia pre
ubi egi de speciebus nominu. in c de nomine pñ
Patronus. a pater deriuat **Patronico**. et cor mi.
tur hic pñnus ni. i. defensor qui talem affectu
dientibus ul alijs exhibet. ut q pater illos regat
vñ de h patrona ne. et h pñmij se. et h pñna
Patruelis. a patruus dz h et h pñmij **Patruus** tus
li et h le. ad patruū pñmij et h et h patruel lis
filius ul filia patru. filij duoz fratru sunt patru
eles inter se sm huz. Jere xxxij. Patruelis meus
filius patru mei Et sm pñmij viij et h. Patruelis
sunt dicti. eo q patres eorum germani fratres fue
runt inter se. Consobrini uero uocati qui aut ex
sorore aut fratre aut ex duabus sororibus sunt
nati quasi consororini. Sobrini consobrinoz filij
Et producit penultimam patruelis.
Patruus. a pater dz h patruus trui frater pa
tris. q pater alius. vñ de et moriente patre pupil
lū prior patruus suscipit. et quasi filiu lege tuef
Patulus. a pateo res dz patulus **Patulus** patulus
la lū pñ cor. i. diffusus. patens. h pñmij patulus
ē quod semp patet. ut auris nasus naris arbor.
et filua. h patens quod ad horaz patet. ad horā
non patet h occultat ut oculus. et componit p
patulus la lum. i. ualde patulus et apertus.
Pauco. a paucus dz h pauco dimis et h pau
ctudo dinis in eodem sensu. i. paucitas
Paucens in paucus est.
Pauctudo in pauco est.
Pauculus. in paucus uide.
Paucus ca cu dz respcu mñi. ut multi homines
pauci homines. Et compaf paucior issimus. vñ
pauce dus me adhibu. et hec paucitas. citatis. Et
pauculus la lū dimi. Paucul componit ppaucus
ca cu. et ppaucus ca cu. i. ualde paucus. A pau
cus dz paucens tis ge. omnis. i. paucus. rarus. et
nñs quandoqz ponit aduialiter pro raro
Pauco ues ui neutru. et caret sup. Et dz a pa
uor. oris. et ē pauere timere pauorem hñe. et cō
ponit expauco ues. Vñ de pauesco expauesco in
choa. Pauco cu suis compositis neutz est. et fac
pñmij in ui filla. et cor pa. Vñ de ouis epi. Cor
pauet ammonitu temerate sanguine noctis.
Pauis isti ē pñmij de pauco es et pasco pascis
Pauia. a pauco dz hec pauia uie ul pausa qd
dñ genus oliue. quam corrupte rustici pauia uo
cant. uirici oleo et suau. sic dñ q pauia. i. tñ
Pauidus. a pauor ons dz pauidus da **Pauidus**
dit. Et comparatur. vñ de pauide dius me adhibum
et h pauiditas tatis. et dz pauidus qui semp pa
uet. pauens qui ad tempus. pauet ex causa. Ita
pt enā distingui timidus et timens. Et cor pñmij pa
uidus. Vñ de pamplilus. Non mare tñsisset pau
idus si naua fuisset.
Pauimentalis in pauimentum exponitur.
Pauimentu. a pauio uis dz h pauimentu ti e
laboratū solū ecclesie ul palacij. q sepe pede fe
ritur. ul q lapidibus minuū celis sit factū. vñ de
pauimentatus ca tñ pauimento ornatus. et hic
et h pauimentalis et h le ad pauimentu pñmij

et pauimento tas. i. pauimentū facere ul' pauim
Pauio is iij ire pauitū. i. ferre p' to ornare
 cutere. cedere. et est actū cū suis cōpositis si q' h'
Pauio itas frequenter pauē et deriuatur a pa
 uio paues. vel a pauor
Paulatim. a paulus la lū. d' paulatiz aduerbi
 um. i. sensim p'culatim pederentim minuatim
Pauliani quidaz hēti a quodaz paulo exorti
 q' dnt xpī non semp fuisse. h' a maria sumpsit
Paulisper paul' ablatiuus de pau **P** se inidum
 la paulum cōponitur cū p. et d' paulisper. i.
Paulominus qnq' est vna **P** pūp ul' modicu
 dicto. i. fere qnq' est oīo sue due dictōes. vt mi
 nuisti eū paulo minus ab angel. i. minus modico
 vñ in q' dicit. Si paulo minus est oratio cōpat
 inde. Eto fere si dictio sit paulominus una. de h'
 dixi in secunda pre ubi egi de accentu adūbiorū
 in c de cōpositis a minus. Et scias q' paulo non
 debet acui in fine in paulo minus qn sunt due p
 res ut tetigi in secunda parte ubi egi d' impedim
 tis accentus in c de impedimento differencie. Itē
 paulo prius due ptes sunt. Item paulo cōponit
 paulopost. pauloante. uel potius sunt due ptes
 posite p una. Itē paululū paulum et paulo sunt
 nomina. licet aliquando ponantur adūbialiter
Paululus la lū. est dimi de paulus. et ut dicit
 p' in tercio li. paulus non geminat. i. in diminu
 tiuo. nec miq. cū au diptongus post se geminari
 consonantē phibeat. facit ergo paulus paululus
 Et ex h' pauxillus pauxillulus quas formas ser
 uant femininū et neutz. Paula paulula pauxilla
 pauxillula. et similiter neutz et ponunt qnq' ad
 ūbialiter ista nomina paululū paulum et paulo.
Paulus la lū. i. puus modicus. et hinc saulus.
 dictus fuit paulus qsi modicus et tempatus. vel
 paulus interpretatur mirabilis ul' requies. Et h' h'
 dicit a pausa. Et nota q' h' nomen paulus la lū
 appellatiuū iam aboluit exquo paulus ap' ino
 leuit h' hug. et scias q' iste ablatiuus paulo non
 debet acui in fine sic dixi in paulominus **P** hic
 nota q' paulus doctor gencium. interpretatur os
 tube. ul' os eoz. seu electum mirabile. ul' elcōnis
 miraculum. v' paulus a pausa qd est requies ul'
 modicus latine. et p h' intelligunt sex p'rogatue
 quas habuit paulus pre ceteris ap'is ut uidet.
 Primum est lingua fructuosa q' ab ilirico usq' in
 ib'lm repleuit euangeliz. et inde d' os tube. Se
 cundum est caritas uiscerosa. q' ut ipse testat qd
 infirmat et ego non infirmor. quis scandalizatur
 et ego non uroz. inde d' os eoz. os scilicet cordis
 de quo ipse dicit os meū patet ad uos o chorinti
 cor uziū dilatū est. Terciuū est cōsilio miraculo
 sa et inde dicit electum mirabile. qd mirabiliter
 electus et cōsilius fuit. Quartū est manus opo
 sa. et inde d' electōnis miraculū. Oagnum enim
 miraculum fuit. quando elegit sibi ap'is manibz
 sumptus acquirē et incessanter p'dicare. Quintum
 fuit contemplacō delicōsa q' raptus est usque ad
 terciū celum. et uidit archana. et in fuit domini
 requies q' in contemplacōne exigit requies men
 tis. Sextum est humilitas uirtuosa. vñ ipse dicit
 ego sum minimus ap'oz q' non sum dignus uo
 cari ap'is. et inde dicit modicus. de h' uide in saul
 us. Item de morte ap'oz habes in apostolus
Pauo onis. nomen de sono uocis habet. q' au
 tem dicit pauo qsi pauorem uehens ore. et h' est

habet enim horribilem uocem et sepe incutit au
 dient pauorem. Item habet pulchras pennas et
 turpes pedes. Et hinc est q' libenter ostendit et re
 spicit alas. h' pedes respiciendo tristat. vñ de ouio
 de arte. Laudatas ostendit auis iunonia pennas
 Inuenit etiam h' pauus ui in eodem sensu. vñ
 hec paua p femina. vñ in lib regum iij c x d'
 q' dallas salomonis deferbat aux argentū den
 tes elephatorū simeas et pauos. Et scias q' caro
 pauonis tam dura est ut uix putredinem sentiat
 nec de facili coq'tur vñ dicit aug in li xxj de ci
 tate dei. Quis nisi deus creator omnū deit car
 ni pauonis mortui ne putrescat. qd cum auditu
 incredibile uidet. euenit ut apud cartaginez no
 bis cocta apponeretur h' auis. de cuius p'ore pul
 paq' quantū uisum est distretum suū iussimus
 q' post diez tantū spaciū quantum alia caro q'
 cumq' cocta putresceret. platū atz oblatum nido
 il nostrum offendit olfactū. Itēq' positū p dies
 amplius q' xxx idem qd erat inuentū est. Item
 q' post annū nisi q' aliquantulū corpulencie stie
 coris fuit et contractionis. Et est pauo auis occu
 uor oris. q' mentem hominis ferat et cedat
Pauper. a paq' deriuat paup peris. q' paq' pos
 sit. vñ de d' paup qsi paq' potens. ul' paup pu
 tans. ul' paq' impans. et est et h'. vñ h' pauperu
 lus li. et h' paupcula le dimi. et paupculus la lū.
 et pauperus ra rum. et h' pauperis ei. et hec pau
 peras ratis. h' paupies est dampnū paupras ipsa
 condicō. paup cōpatur. ior. rimus. p'et geminum
 r. et formaf ab h' nō pauper addita rimus. vñ
 paupiter rius me adūbiū. Pauper componit per
 pauper. q' pauper. i. ualde pauper h' hug. vñ in
 inops. ut dicit pap pauper dicit qui aliqd habet
 licet paq'. Inops uero qui nichil. Itē scias q' pau
 per est cōmunis ge dedinacōne. h' omnis construc
 cōne. vñ potest dici pauper homo femina regn
 similiter et diues. vñ ouio. Addidit eterno mar
 more diues opus. et hoc intelligas nisi in termi
 nacōne tem ul' tes. vñ ūsus. Tem ul' tes fugiunt
 neutra h' cetera sumunt. vñ in diues ul' uolūtas
Pauperculus in pauper uide
Paupero. a pauper deriuat paupero. ras. muf.
 rare. esse ul' fieri pauperem. vñ pauperasco pau
 perascis inchoa. vñ cris. In rebus secularibus al
 ter pauperascit. alter ditescit. Itē pauperare id ē
 pauperem facere. et h' h' est actū. et componit de
 paupero. ras. ualde pauperare. uel a pauperasce
 remouere. et expaupero. ras. in eodem sensu. et ē
 actū cū suis cōpositis omnibus
Pauperimus. ma. mum. in pauper uide
Pauperus. ra. rum. in pauper est
 aufa. a paulus la lū. d' h' pausa se ul' qes qn
 paululū intermittit labor. vñ paulo sas saui la
 re. i. reqescere et cōponitur repauso
Pauso pausas in pausa uide
Pauxillus uide in paululus
Pauus paui et pauo pauonis. auis est oculatis
 pennis fm hugicionem. uide in pauo
Pauxillus. paulus facit dimi paululus et ex h'
 pauxillus. et pauxillulus la lū omnia dimi. vñ
 pauxillatim adūbiū. i. paq. et h' pauxillus li no
 men mensure. uide de h' in paululus.
Pax. a pactus deriuat h' pax pacis. q' pax plu
 pax accipit. sedus primū initur. et d' pax plu

accens. et est ethi. et pō pa. vñ pspet. Oribus
in sanctis pulchra est concordia pacis. Et scias q p
fca pax n̄ inuenit̄ in uita ista. q nūq bella bōis
numq̄ discrimina desunt. et cu quo ceter mens
pia semp habet. et bñs in cant dicit. O candens
libi. o tener et delicate flos increduli et subisores
sunt tecū. vide ego quō caute ambules inter spi
nas. plenus est mūdus spinis. in terra sunt. in aere
sunt. in carne tua sunt. uersari in his et minime
leui diuine potencie est non v̄tutis tue. Itē aug
in h̄ de ciuitate dei. Pugnant inter se mali et ma
li. Itē pugnant int̄ se mali et boni. boni uero et
boni. si pfecti sunt inter se pugnare non possunt
phoentes autem nondūq̄ pfecti ita possunt ut
bonus quisq̄ ex ea pte pugnet contra alterū qua
eciaz cōtra seipsum. Et in uno quippe homine ca
ro concupiscit ad uersus spiritū. spiritus uero adu
sus carnem. Itē gō in pastoral. Si puerorū ne
quicia in pace iungit̄ pfecto eorū malis actibus
robor augēt. Qui ergo iniquos pace sociat iniq̄
tū uires administrat. q̄ bonos eo deterius depri
munt quo vnanimiter psequunt̄. et ut dicit aug
pax anime rationalis. est actionis cognitionis q̄
consensio. ul̄ consensus ratiōis et uoluntatis fm̄
quosdam. Itē dicit fulgencius. a circulo lune ul̄
q̄ ad centū terre nō est pfecta securitas. In aere
non. q̄ ibi demones insidiantes. In mari n̄ q̄ ibi uenti
et rempestates. In inferno non. q̄ ibi sunt torto
res animas cruciantes. ergo supra lunaz quere se
curitatem q̄ citra lunam minime reperies. vide
in unū. Am̄ eciaz in hexamer dicit vj habes
in p̄sā. q̄ iusti anima dicit uel ecclesia. ego ciui
tas munita. ego ciuitas obsessa. O munita per cris
tum. obsessa per diabolum. si non debet obsidio
nem uereri cui cristus adiutor Iero. ecia dicit. Cō
cordia parue res crescunt discordia maxime dila
taxillus li. ul̄ pauxillus gen̄ est ferra. **P**ec
catum et ut dicunt cultū et dī a palus uinearū.
Pean. a fos qd̄ est lux dictus est sol. pean q̄si
phoā. q̄ luceat. ul̄ pean q̄si phōā a phirone
queni interfecit. vñ et pean peanis dī q̄si q̄ laus
et ppe appollinis licet et p laude generaliter cu
iulibet inueniat̄. et pō penl̄ genin. vñ in x e
nūid. Condamnet socij. letū peana secuti. et acui
tur in ultima nū pean et est masculini generis.
Pecatum. in pecco peccas vide **P**ecatum. in pecco
peccas. a pelex dicitur pecco peccas. et dicitur
peccare quasi pellicare. Et ē neu. cū omibz suis cō
positis si q̄ habet. Et inde peccator peccatoris qd̄
nomen antiquitus tm̄ flagicosos. et libidinosos.
signabat. si postea transit in appellacōnem omni
um iniquorum. et dicitur peccator quasi pellica
tor. Itē a pecco cas. si peccatū ti. Et est peccatū
fm̄ auḡ sp̄eto incōmutabili bono. bono cōmu
tabili adherere. ul̄ peccatū est omne dictum uel
factū ul̄ concupitum qd̄ fit contra legem dei. ul̄
peccatum est uoluntas retinendi ul̄ consequendi
qd̄ iusticia uetat. et scias q̄ peccata mortalia sunt
septem que in h̄ ūsu continentur. Luxur. gultus a
luxurie. gultus. i. peccatū gule. auet. i. peccatum
ire. Inuidet pccm̄ inuidie. Ambit pccm̄ supbie Et
nota q̄ si gō peccata carnalia ut luxurie et gule
pcc̄ sunt maioris infamie et minoris culpe. Pecca

ta uero spiritualia sunt maioris culpe et minoris
infamie. **E**t scias q̄ summū malū esse non p̄t.
Nihil enī adeo est malū in quo non sit aliquid
boni. ad minus esse. et ideo dicit p̄s in iij eth.
q̄ si esset adeo perfectum malum qd̄ pueniret
ex corrupcōne omniū circūstanciarū. nec seipsum
sustinere posset. et intellige summū malū non est
uex est q̄tū ad potenciam non quantū ad actū
q̄ aliquis est ita malus q̄ nullus alius est peior
non autem q̄ nullus alius possit esse peior. Itē
potest quis peccare ex infirmitate. ex ignorancia
ex malicia certa ul̄ in patrem in filiū in spiritū
sanctum. Nam peccare in spiritū sanctum. est pec
care in attributū spiritui sancto. P̄i enī attribuit̄
potencia. filio sapientia. spiritui sancto clemencia
peccare autē in attributū spiritui sancto. est pec
care ex certa malicia. Sicut peccare in patrem ē
peccare ex infirmitate. et peccare in filiū est pec
care ex ignorancia. ut dicat̄ peccatū in patrem q̄
deficit illud qd̄ patri attribuitur scz potencia. Et
peccatū in filiū q̄ deficit sapientia que filio attri
buit̄. Et peccatū in spiritum sanctum q̄ ponitur
oppositū bonitatis que spiritui sancto attribuitur
Et nota q̄ peccatū ex concupiscencia pueniens
ad pccm̄ ex infirmitate reducit̄. Non enī tunc
solus ē ex infirmitate pccm̄ q̄ aliquis aliquo ex
teriori impulsu peccat. si egaz dū p temptacōne
carnis in pccm̄ labitur. **S**pecies autē peccati in
sp̄m̄ sc̄m̄ sunt sex. desperacio. p̄sumptō. obstinacō
impenitencia. impugnacio ueritatis agniti. inui
dencia fraterne gracie. **P**ccm̄ in sp̄m̄ sanctū op
ponit̄ specialit̄ gracie p̄niali. p̄ quam fit remis
sio peccatorū. Ad remissionem autem peccati que
dam exigunt̄ ex pte remittentis. quedam ex pte
eius cui remittit̄. et quedam ex pte eius p qd̄ fit
rmissio. ex pte remittentis concurrunt duo scilicet
misericordia. et contra hoc est despacō. et iusticia
et cont̄ ē est p̄sumptō. Ex pte eius cui remittitur
duo requirunt̄. scz ppositū non peccandi. contra
qd̄ est obstinacio. et dolor de cōmissis contra qd̄
est ipenitencia. ex pte uero eius p qd̄ fit remissio
exigunt̄ duo scz fides ecclesie. cont̄ qd̄ est impug
nacio ueritatis agniti. et gracia que dat̄ in sacra
mentis. cont̄ qd̄ est inuidencia fraterne gracie. Et
scias q̄ inuidencia potest esse duplx. quedam q̄ ē
de p̄p̄ritate ul̄ exaltacōne hominis. et quedam
que est de exaltacōne gracie. sicut q̄ multi ad deū
conuertunt̄ uel aliquid huius. et talis inuidia so
lum est peccatū in spiritū sanctum. nō quid inui
dia fratris. si inuidia fraterne gracie. **D**ic nota
eciam dīz inter peccatū et delictum. Nam si auḡ
in quēhonibus leuiter dedinare a bono delictum
est. peccatū uero est facere malū. peccatū uero est
p̄petracō mali. delictum desercio boni. qd̄ ipm̄ no
men ostendit. Quid enim aliud sonat delictū nisi
derelictum. et quid derelinquit qui delinquit in bo
num. ul̄ delictum est qd̄ ignoranter fit peccatum
qd̄ scienter cōmittit̄. Indūter tamen et peccatū
nomine delicti. et delictū nomine peccati appella
tur. **I**tem consuevit queri. an omne peccatum
sit in uoluntate. Et uidetur q̄ sic. q̄ ut dicit auḡ
peccatū est adeo uoluntariū qd̄ si non est uolun
tarium non est peccatū. Et bernb. Sola uoluntas
ardebit in inferno. R̄spondeo. aliquid esse in uo
luntate potest intelligi dupliciter. uel ita q̄ sit in

ea sicut in causa. et sic omne peccatū in uolunta
te est iniquum omne peccatū uoluntariū est. uel
ita qd sit in ea tamq̃ i subiecto. et tunc distinguen
dum est. qd subiectū peccati potest accipi. ul' pxi
mum ul' p̃mum. p̃ximū subiectū peccati est illa
potencia que actū peccati elicit. et sic in diuersis
potencijs contingit esse peccatū. et non solū in uo
luntate. Primū autē subiectū peccati est. ex quo
inest homini peccati susceptibilitas. et qd hō non
est susceptibilis culpe n̄ h̄ qd est dñs suoz actūz
et h̄ sibi cōpetit h̄ qd est uoluntatez habens. Ideo
primū subiectū peccati est uoluntas. unde etiam
in pena. et in ueniale. et in scandalum. **Hic p̃t**
queri an existens in peccato mortali possit uitae
peccatū. et h̄ ē quēdā an homo sine grācia possit
non peccare. Ad h̄ potest dici qd de homine dupli
citer loqui possumus. vno modo s̃m statū natūe
corrupte. ul' h̄ statū natūe integre. Secundū statū
quidē nature integre etiam sine grācia habituali
poterat homo non peccare. nec mortaliter nec ue
nialiter. qd peccare nichil aliud est. q̃ recedere ab
eo qd est h̄ naturam qd uitaire homo poterat in
integritate natūe. nō tam h̄ poterat sine auxilio
dei in bono conseruante. Quo subtrahito etiam ip̃a
natura in nichilum tenderet. Sed in statu nature
corrupte. indigē hō grā habituali sanāte natūā ad
h̄ qd omnino a p̃cō abstinere. Que qdēz sanatio fit
primū in presenti uita h̄ mentem. appetitū carna
li nondum totaliter repato. unde apl. ad rō vij.
ex p̃sona hominis repati dicit. Ego ipse mente se
uio legi dei. carne autem legi peccati. In quo qui
dem statu potest homo abstinere a peccato mor
tali qd in racōne consistit. Non autem p̃t homo
abstinere a peccato ueniali p̃pter corrupciōes infe
rioris appetitus sensualitatis. Cuius motus singu
los quidem racō exprime p̃t. et ex h̄ h̄nt racōez
peccati et uoluntarij non autem omnis. qd dum
vni resistere nititur fortassis alius insurgit. et qd.
etiam racō non p̃t semp esse p̃uigil ad huiusmo
di motus uitandos. Similiter et anteq̃ hominis racō
o in qua est mortale peccatū reparet p̃ grāciam
iustificantez. potest singula peccata mortalia uita
re. et h̄ aliqd tempus. qd n̄ ē necesse qd continuo
peccet in actu. sed qd diu maneat absq̃ p̃cō mor
tali esse non potest. unde et g̃g dicit sup ezech. qd
peccatū qd mox p̃ penitenciam non deletur. suo
pondere ad aliud trahit. **Et magister** in senten
cijs dicit qd hō post peccatū ante repacionē p̃t
peccare. et non potest non peccare et dampnabili
ter. sicut dixi in lib̃ ra ruz. Aug̃ etiam dicit in lib̃
de p̃fectiōe iusticie in fine quisquis negat nos o
rare debere ne intremus in temptaciōem. negat
autem h̄ qui intendit ad non peccandum grade
dei adiutoriū nō esse homini necessariū. sed sola
lege accepta. humanam sufficere uoluntatem. ab
auribus omniū remouend. et ore omniū anatice
matizandūz esse non dubito. Quare autē deus nō
fecit hominem non peccabilem dicam in p̃scio
Pecorofus. a pecus coris deriuat̃ pecorofus s̃a
lum. pecoribus plenus. vñ h̄ pecorofitas pecorosi
tatis abundancia pecorū.
Pecten. a pecto tis. d̃ h̄ pecten t̃nis. instrumen
tu pectendi et texendi. qd fila telaz reddat pexa
et imprimat. pecten etiam d̃ plectruz cithare. et
inferior pubes uiri ul' mulieris. et quidam piscis
unde orac̃ in sermonibus. pectinibus patulis. iac

ret se molle tarentum.
Pectus. a pecten deriuat̃ pectino as. p̃onl cor.
id est pectere. et h̄ pectinarium rij. locus ubi pec
ten ponit̃. et h̄ pectinarius et h̄ pectinaria q̃ uel
que facit pectines. et pectinarius naria narium
Pecto tis pexui ul' pexi ul' etiam pectui h̄ anti
quos. sed h̄ modo non utimur et raro pexi. et fa
cit supinum in pexū ul' pectum. et est pectere pec
tinare pectine ornare. Pecto cōponitur compecto
tis. i. s̃il pectere. depecto tis. ualde ul' multū pecti
ul' deorsum. repecto tis. iterū uel retro pectere. Et
est actū cū omnibus suis cōpositis.
Pectoralis. a pectus toris. d̃ h̄ et h̄ pectoralis
et h̄ le. ad pectus p̃tinens. et h̄ pectorale tis. s̃ona
circa pectus equi mulieris ul' alterius animalis s̃a
mie ij. fascie pectoralis. et producit ra.
Pectus. a pecto tis. d̃ h̄ pectus toris. qd multū
in pectore solent sibi pectere capillos. vel d̃ pec
tus a pecto tis. qd est flexio qd sit flexū inter emi
nentes mamillarū partes. ul' dicit̃ a specio d̃s. alia
quidē animalia pectus habent ad terram oppres
sum et ab asp̃cū remotū. sed homines patens et
erectum utpote plenum racōne. et ideo non de
bat latē. qd autem d̃ pectus q̃si peccati choris e
thoi est. vñd pectoreus rea regum. et pecorofus s̃a
lum. magnum habens pectus.
Pecualis. a pecus d̃ h̄ et h̄ pecualis et h̄ le. et
pecuosus s̃a lum. unde h̄ pecualitas r̃tis. i. abun
dancia pecudum.
Pecudarius. a pecus dis. d̃ h̄ dancia pecudum
h̄ pecudarius. i. pastor. et pecudarius a ū. ad pecu
Peculior. a peculum deriuat̃ p̃cō p̃tinens
culior ans. i. peculū facere uel colligere. et cōpo
nitur depeculior ans. deuastare. delapidare.
Peculium. a pecus dis. ul' pecunia deriuat̃ h̄
peculium. i. pecunia de pecudibus habita ul' qd
uenius est. peculius est p̃uus census extra corpus
patrimonij positus in potestate filij ul' seruū. Su
per peculium non habet potestatem paterfamilias
as. h̄ tantū ille cuius est. et adeo p̃p̃ est peculius
q̃ licet filio de eo facere quod uult p̃ter uolū
tatem patris. vñ dñs exod xix ad filios isrl. et hinc
tis michi in peculium de cunctis gentibus. et hinc
h̄ et h̄ pecularis et h̄ re. ad peculium p̃tinens. ul'
p̃p̃us priuatus ul' familiaris. vñ pecularis r̃tis.
Peculor. a pecu dicit̃ pecu. **Peculiaris** r̃tis.
lor lans. i. rem publicam furan. et furator. et h̄ pecu
toris. rei publice fraudator et furator. et generali
latus tus tui. furtū de cōmuni pecore. et generali
ter de cōmuni re. pecularius r̃a nū. et h̄ pecu
us armentarius qui custodit pecua uel ad pecua
Pecunia. a pecus cūdis. deriuat̃. **Pecuniosus**
h̄ pecunia nie quasi pecudia. qd omnis substantia
antiquoz in pecoribus ul' pecudibus erat. vñ et
p̃p̃e d̃z que consistit in huiusmodi animalibus. h̄
iam appellacō istius nominis ampliata est ad alia
unde pecuniosus niosa osum. pecunia plenus. q̃si
pecudiosus. p̃p̃e quidem olim sic dicebat̃ qui plu
rimaz habebat pecuniam. i. pecora. sed modo ad
aliud transfertur. et cōpatur s̃or simus. unde pe
cuniose sius me adūbiuz. et h̄ pecuniositas r̃tis
Item a pecunia h̄ pecunianū. locus ubi pecunia
repiet̃ et debz scribi pecunia p̃ vnū c. et pecunian
us r̃a nū. cor̃ enim primam. unde orac̃us in epy
Et genus et formaz. regā pecunia donat. et ut d̃z

in ecel vij
Pecus c
et h̄ pecu
singulari
deriuat̃
mal qd h̄
sed p̃p̃e r
dari solet
tant. sicut
fues. aut i
Et olim pe
pecudes. i.
ues et q̃s
capras. por
amabaz. e
Tupe pecu
Et in doctn
Pecus pec
coda pec
Cumanum
Pedago q
et d̃z h̄ ped
studentem
sic qd agat
net erat. id
i. magister
ul' locus ubi
ad gal iij c
or̃to ihesu.
des iam noi
Pecalis a
ad ad pede
dis habens
li. ubi dicit̃
tue q̃si dicit̃
sus pedis de
mipedalis. p
Pecana a
circa pedes. i.
pedules nou
ge ueten all
aponere. et
Pecanus p
pedellus li
cor̃s. a p
d̃stet. pedibz
ad uadis equ
Pedest a
ul' m̃l et h̄ tr
dicit̃ h̄ pedes
q̃s tenent m
Pedentini
curantē. q̃i p
ad paulinū u
sunculas uer
Pedica p̃c
ca ce. penl co
ul' quoddam
lum. ul' laq̃
in terra pedi
natus ul' ped
pedis laque
Pedicatus
pediculosu
Pediculus

in ecc. vij. sicut ptegit sapientia sic ptegit pecu
Pecus coris ge neutri **n**ia. vide in sapientia.
et h pecus cudis. fe ge. et h pecu indecibile in
singulari. h in plurali h pecua pecuorū ul' pecuiz
deriuatur a pascō cis. et dicimus pecus omne ani
mal qd humana effigie caret et humana lingua
sed ppe nomen pecorū hīs animalibus actomo
dari solet que ad usum hominū aliquo mō spec
tant. sicut que sunt ad uelendū apta. ut oues et
fines. aut in usu hominū cōmoda. ut equi boues
Et olim pecora generaliter p omibus animalibz.
pecudes uero tantū illa animalia que eduntur qī
pecudes. h modo pecora dicimus maiora. ut bo
ues et eqs asinos. pecudes uero minora. ut oues
capras. porcos. pecora autē dicimus communia
animalia. et cor primam pecus. vñ ouis de arte
turpe pecus mutū turpis sine gramine campus
Et in doctrinali dī dat pecus h pecudis. pecus h
Pecus pecudis. in pecus. **p**ecoris sibi iungit.
Peda pede uelhgium dī. **p**ecoris exponitur.
humanum et dicitur a pes pedis
Pedagogus. pedes qd est puer cōponit cū ago
et dī h pedagogus gi. penl pō. qui semp puer
studentem dūct. scilicet cui puulus assignat. et dī
sic qd agat et ducat puer. et ut lasciuientes refe
ret erat. idem et pap. vñ et h pedagogus gi
i. magisterium ul' officiū pedagogi circa puerū
ad gal iij ca dicit. lex pedagogus noster fuit in
cristo ihesu. ut ex fide iustificemur. at ubi uenit h
iam non sumus sub pedagogo
Pedalis. a pes dī h et h pedalis et h le. penul
pō ad pedem ptinens. Itē pedalis mensuram pe
dis habens. et in hac significacōne ponit. Jemie
li. ubi dicitur Venit finis tuus pedalis pñionis
tue qī diceret. Ita pñidet regnū tuū q nec pas
sus pedis de terra remanebit tibi. et cōponitur se
mipedalis. pap sic dicit pedalis qī mensura pedis
circa pedes. scilicet cōpes pedis. Itē pedana dicit
pedules nouus ul' de panno ueteri factus. qd cali
ge ueteri assuit. vñ pedano as. pedanas caligis
apponere. et dicitur a pes
Pedarius pedana ruz. nudis pedibz ambulans
Pedellus li diminutiuum puus pes
Pedes. a pes pedis dī h et h pedes ditis. et pe
do uadis eques. qui soles ire pedes. et cor penul
ul' tris et h tre. pedibz ambulans h hug. pap uero
dicit h pedester h pedestris h pedestre et illud ma
gis tenent moderni. vide in campestre.
Pedetentini. i. sensim. subtiliter. gradatim. caute
curantes. qī pede tēans h pap. Jeronimus in eplā
ad paulinū c vij. caute et pedetentī tuas posses
Pedicula uendicris. et cetera
Pedita. pes cōponit cū capio pis. et dī h pedi
ul' quoddam instrumentum capiendi pedes anīa
lum. ul' laqueus. vñ de iob xvij. Abscondita est
in terra pedica eius. vñ pedicatus ra tū. i. cathe
natus ul' pedica captus Ouid met xv. Regia cum
pedicis laqueos artes qd dolosas tollit. et cetera
Pedicatus in pedica vide
Pediculus in pediculus vide
Pediculus. a pes dicitur pediculus li. et dī pedi

culus penl cor illud qd sustinet fructū ad ramū
et etiam pediculus dī pñis cutis. qd minimos
et multos habeat pedes. vñ pediculosis sa suz
plenus pediculis. Et cōpat. vñ pediculose suz
sime aduerbiū. et h pediculosis tatis. pediculorū
plenitudo et abundancia
Pediculus tua cui. et pederosus sa sum. qui sor
didos habet pedes. et dī a pedor pedoris
Pediissequus a um qui sequit pedes domini sui
et h pediissequa q p ipsa semitute vel ancilla. et
etiam h pediissequus p suo ul' famulo. vñ in iij
libro regum ca xx dī. p pediissequos principū p
uindictā. et scribit per. q. cū cōponatur a pes et se
quor. Nam si scriberet p. c. uideret cōponi a pes
vel pedes et cō cas. ul' dī qn sequit. e. scribit
p. c. qn sequit alia uocalis scribit p. q. sic enim
uidetur sonorius ut dicit hug. h tamen p. q. cōiue
uit communiter scribi.
Peditatus tus tui peditū multitudo ul' ppetas
peditandi. Et deriuatur a pedes peditis.
Pedito. a pedes ditis dicitur pedito ras. i. pedi
bus ire. uel pedibus transire. et corripit dī. Et ut
dicit gg. Sacra scriptura ē qī quidam fluminis pla
nus et altus. in q agnus peditat et elephas natat
Pedo donis dī a pes. Et ē pedo pedes ul' pedicu
lus. vñ h pedunculus li. dimi. Itē h pedo donis
qui pedit uel facit bombū. et tunc dī a pedo dis.
Pedo dis. a pedor oris. diuatur pedo dis pepedi
i. pedorem facē. i. fetorem. Pedo componitur op
pedo dis oppedi. i. cont' pedentem pedere. Et quia
qui cont' pedentem pedit. quodāmodo ei contra
dicit. Ideo oppede ponitur p contradicē. Item qd
qui oppedit qd pedens facit et ipse facit. iō ponit
pro consentire. repedo dis dī. i. pedē itē. subpedo
dis. latenter ul' sub ul' post ul' remitte pedere. Et
est pedo neutri cum suis cōpositis. et caret sup. et
geminat pteritūz pedo in simplicitate. h cōposita
amittunt geminacōnem pteriti h hug. Et h pñ
pedo pñam pō in pñenti. et penl in pñento. ora
cuis in primo smone. Non diplosa sonat qstūm
uesica pepedit. et facetus. Heres post mortē pedz
amore suo. h pes pedis cor primam. vñ uetus.
Credimus esse pedis strepitū. cū turgide pedis
Pedor. a pes dī h pedor doris. i. pedum fetor.
ul' squalor. Lucanus. Longus qd in carcere pedor
Pedora. a pedor doris. deriuat pluraliter hec pe
dora. i. pedum uel aurum sordes
Pedorosus in pediculus vide
Pedos. i. puer. et acuit in fine
Pedules. a pes dī h pedules li ps caligau que
edulus. a pes dī hic pedulus. **p**edem capit.
peduli. et pedellus diminutiuum
Pedum. a pes dicitur hoc pedum pedi baculus
pastorū recurus. a coecendis pedibus animalū
dictus. uirgilius in buē. Et tu sume pedum
Pedux ducis. uidetur componi a pede et capio
et sunt peduces laquei quibus pedes illaqueant
Pegi pegisti est preteritūz de pango pangis.
Pegma. a pango gis. dī h pegma atis. i. bacu
lus cuius massa plumbi in summitate pendente. et
dī pegma qī pugnā qd antiqui dicebant. Iuue
nalis. et pegma et pueros uide ad uelaria raptos
Et ut dicit cornutus. cali baculo semci ludebant
Peioro peiores. penl correpta. in iuro iuras est.
Peioro. a peior oris. dī peioro ras penl pducta
uerbū actiū. Et est peiorare peiorem facere

in em et in im. unde in euangelio iohannis posu
it aquas in peluis. et ablatius in. e. et in. j. peluis
ul pelui. et a pelui addita um fit genitius. plural
peluium. et accusatus pluralis in es uel in is pel
Peluisi sij. oppidum alexandri **¶** ues ul peluis
pena deriuat a pendo dis **¶** num fortissimum
q pena qsi obitu pendimus. i. solui et sustinem
p forfacto. Et sunt octo genera penar in legibz
vincula. libera. talio. dampnu. ignomia. seruitus
exiliu. et mors. Item pena et suppliciu differunt
pena sine sanguine esse potest. s. supplicium non ni
si cu sanguine. ul' supplicium dicitur ppe cum quis
ita dampnat ut eius bona confiscet et in pup
licum redigantur. unde h et h penalis et h le vn
penaliter aduerbiu. et h penalitas ratis. et scribi
tur pena p oe diptongum sic poena. tamen tace
tur prima uocalis scilicet. o. in pnuiciatione sed
in scriptura pmi scribit et pmi non scribitur vn
fit in. e. qddam signum ad h notand s modnos
¶ hic nota q deus quinq de causis alijs in vita
ista punit. ul' in hac uita quinq modis flagella si
ue pene contingit. Primo ut istis merita per pui
entiaz augeant. ut patet in iob et in robia. Secu
do quo ad custodiam uitutis ne supbia tempret.
ut patet in paulo. Nam sicut ipse dicit in secunda
epistola ad corinthios. et ne magnitudo reuelaco
num extollat me datus est michi stimulus carnis
mee. angelus satane qui me collaphiset. et cet'a
Tercio ad corrigenda pcc'a ut patet in maria for
te moysi q ad tempus facta est leprosa. ut habet
in li. numeroz xij c. Et ut ecia ostendit cotidie i
multis christianis q deus flagellat ut ad dominum
conuertant. Quarto ad gloriaz dei manifestand.
ut patet in ceo nato. de quo dicit cristus in ix ca
pitulo iohannis. nec peccauit ille neq pentes eig
ut eccus nasceret. s. ut manifestet opa dei in il
lo. Quinto ad inuium pene in ppetuu continuan
de. ut patet in herode et zodomitis. qrenus videat
h quid in inferno sequat. s. illud duplici contri
one contere eos domine. Ad multa ecia alia dei
pene uel flagella ordinari in scriptura legunt. sic
ad pbatonem et exempli iusti iudicij dei. S. ista
et consilia alia possunt ad predictos quinq mo
dos reduci. q pbat est ad augmentu meriti. Ex
emplum uero iusti iudicij dei. est ad dei gloriaz et
sic de alijs. De pbat nota hos usus. Pena pbat
et cruciatur dat meliora. Constat duru facit
illud p'sa xx c. hecine erat spes nostra ad quos
confugimus in auxiliu ut liberarent nos a facie
regis assirioz. sic dicit glosa. admiranda dei. pui
dena omnia regna contra se inuice supbienda
deluxit isrl' in x tribubus iudeoz contra dei uo
luntate in damasco sirs q superauit. Et ideo utri
q captiuati sunt ab assirijs. Judas q ethiopibus
et egiptijs. et ipsi q victi ab assirijs et caldeis. as
sirijs q de se psumpserunt a caldeis pierunt. caldei
et babilonij erecti contra dominum medis et p
lis subiugati sunt. Et h' alexandro magno qui
et regnu eius in pres scissum est. et post a roma
nis subiugatus. romanoz imperiu qd qsi ferreis
maxima pre iam perijt. in fine ex toto pibit cu
regnum xpi eluxerit. vide in egiptus et in babel
¶ Sed potest queri an omnis pena sit a deo. Ad h

dico q omnis pene deus actor est. diu'simode ue
ro diu'saz. Quedam eniz est pena dampni ut sub
tracto gracie et huiusmodi. et haru penar deus ca
est. non qdem agendo aliquid. s. potius non agen
do ex eo enim q deus graciā non influit conse
quitur in isto gracie pnuaco. Et ad h intelligend
scias q obduraco qnq dicitur actus uoluntatis obsti
nate in malum cui p'p'aciter adheret sic constat
q obstinacois ca non est deus s. homo sicut nec
alicuius actus peccati in quantu deforis est. qnq
uero obduraco dicitur ipsa p'p'acō gracie que eciam
excecacio alias exorbitaco dicitur. qz gracia est qd
dam lumen anime. et pfecto quedaz abilitans ip
sam animam ad bonum. Istū autēz carere gracia
contingit ex duobus. tum quia ipse non uult reci
pere. tum quia deus sibi non infundit ul' nō uult
sibi infundere. horu autēz duoz talis est ordo. ut
secundu n sit n ex supposicoe p'p'ij. cu enim deus
nichil uelit nisi bonu non uult istū carere gracia
nisi s q bonu est. s. q iste careat gracia non est
bonu simpliciter. vn h absolute consideratū n est
uolitu a deo. est tamen bonu carere gracia si eaz
habere non uult ul' si negligenter se ad eaz hndaz
pparat q iustu est. et h modo est a deo uolitu.
Patet ergo q huiusmodi defectus absolute causa
p'ma est ex pte hominis q gracia caret. s. ex pte
dei non est causa huiusmodi defectus nisi ex sup
posicoe illius q est causa ex pte hominis. Et p
hunc modū qnq inuenit deus dicit causa excita
onis ul' obduracois non quidez immittendo ma
licia s non impediendo graciaz qd in ipso est. Si
enim non necessario impiet in ipso est. et n im
p'p'ij. vn eius qd non est impiet aliquo modo ca
est. Quedam uero est pena sensus que p aliquam
accōez infligit. et huiusmodi agendo ecia deus
actor est. **¶** Sed non uidetur q pena inferni sit
iusta. et sic non a deo. qz homo p uno mortali u
na hora ppetrato eternalliter punit. Hanc questi
onem g'g mouet et soluit sic. scire inquit petrus
uelim. quō iustu sit ut culpa que cuz sine ppetra
ta est. sine fine puniatur. Et respondet g'g h recte
dicere s distinctus iudex non corda hominu sed
facta pensaret. Iniqui enim ideo cu sine delictis
q cu sine uixerunt. Nam uoluissent utiq si potu
issent sine fine uiuere ut potuissent sine fine pec
care. ostendunt enim q in peccato semper uiuere
cupiūt. q nūquaz desinunt peccare dum uiuunt.
Ad magnam ergo iusticiam iudicantis p'p'inet. ut
nūquaz careant supplicio qui in hac uita nūquaz
uoluerunt carere peccato. et nullus detur iniquo
terminus ulconis. q q diu ualuit habere noluit
terminu criminis. **¶** De pena inferni eciam dicit
bernhardus in v li de consideraco. quid tam pe
nale q semper uelle qd nūquam erit. et semper
nolle qd nūquam non erit. Ineternu non obting
bit qd uult. et qd non uult ineternum nichilomi
nus sustinebit. Horreo uermez mordacez et mor
tem viuacem. Hic est iimis qui non moritur me
moria peccatoz. nec cessat rodere conscienciā dū
ea pastus esca utiq inconsumptibili ppetuat ui
tam. Horreo incidere in manus mortis uiuentis
et uite morientis. hec est secunda mors que nūq
p occidit s semp occidit. Quis det illis semel mo
ri et non moriant in eternu qui dicunt montibz
cadite super nos et collibus opite nos qd nisi mor
tem mortis beneficio auferre aut euadere uolunt

Ratio autem quare peccatum mortale ad eternam penam obligat per sumi ex tribus. Primo ex parte eius in quem peccatur qui est infinite bonitatis. et potencie scilicet deus et offensa ipsius infinita pena digna est. quia quanto est maior in quem peccatur tanto magis peccatum puniatur. secundum philosophum in sexto ethici. Et tunc dicit. omnis iniuria talis est qualis fuerat persona patientis iniuriam. In magna enim persona et si modica fuerit iniuria facta magna est. In modica autem persona et si magna iniuria facta fuerit modica esse videtur. Secundo ex parte peccantis constat enim quod peccans mortaliter finem dilectionis sue in eo in quo mortaliter peccat ponit ut etiam deum per illo contempnat. Constat autem quod quicquid summe diligit aliquid sicut finem sue voluntatis ex hispo uellet sibi semper adherere. et ideo peccans mortaliter illo actu voluntatis quo peccatum mortale eligit semper peccato adherere nisi retrahatur per accidens vel timore pene vel aliquo huiusmodi. si si inulte adherere posset semper adhereret et ideo in suo eterno peccat. et propter hoc eterna pena est dignus. Et est ratio quod ut dixi. Tercio ex ipso statu peccantis mortaliter qui per peccatum gratia priuatur unde cuius est sine gratia non potest fieri remissio culpe. Si in peccato mortali decedat semper culpa in eo remanebit cuius ulterius non sit gratia susceptibilis. manente autem culpa semper est obnoxius pene alias remaneret aliquid inordinatum in uniuerso. et ideo talis in eternum puniatur. Peccatum uero ueniale nec contra deum est nec in eo si non constituitur nec gratia priuatur. et ideo non debetur sibi pena eterna sed tantum temporalis. Ille tamen qui decedit cum mortali et ueniali simul puniatur in inferno per ueniale et puniatur in eternum. longe tamen minus accipit pena quam illa que est per mortali. hoc autem accidit ueniali in quantum mortali coniunctus est quod priuatur gratia sine qua nulla pena potest esse purgatiua vel expiatiua. de ueniali etiam require in suo loco. **¶** Item autem pena que debetur peccato originali remaneat post baptismum. dictum est in origineus. An bona facta in mortali reuiuiscant per penitentiam habes in caritas. Item ad quid ualeant opera in peccato mortali facta habes in opus. Item pena per deo est porta paradisi. ut dicam in ropheaslam per augustinum. pena non facit martirem sed causam. An pueri existentes in limbo penam sensibilem habent aut dixi in limbo. Item ut dicit philosophus in ii ethici pene medicine quedam sunt. **¶** Item animaduerte hoc quod quoniam aliquis deuenit ad terminum uite non potest deflecti ab illo fine cui adhaesit siue sit bonus siue sit malus. finis autem uite hominis est mors sua. finis animi angeli est terminus sue electionis quod bono adhaesit si malo. unde si homo post mortem in bono confirmatur uel in malo. ita angeli post assumptionem uel confirmationem. unde eadem ratio obstinationis inuenitur in hominibus dampnatis et in angelis peccantibus. quia per damas. quod est in angelis casus. hoc est in hominibus mors. datur enim homini longior uia quam angelo. quia erat magis a deo distans. Et oportebat quod in eius cognitionem inquirendo perueniret Angelus autem statim deiformi intellectui sine inquisitione in diuina peruenire potuit. tamen uide quod homo primus non peccauit in terminum uite sue sicut angelus qui ad primam electionem status sue uite finitus est. et ideo angeli casus fuit irreparabilis. si casus hominis reparabilis. et hoc ratio

sumitur ex parte status utriusque. si post mortem casus etiam hominis est irreparabilis. et per consequens pena interminabilis. de hoc etiam require in sapientia et in ubi. Quod intelligatur quod diues dampnatus rogauit per fratres suos dixi in inferno. **¶** Sed etiam quod duplex pena in genere erit in inferno scilicet pena dampni et pena sensus quod tangit crucem in vii c. matthei. ubi dicit omnis arbor que non facit fructum bonum excidetur et in ignem mittitur. primum crucis est. secundum grauius et amarius. unde dicit crucis plurimi solam pertimescunt iehennam. ego autem illius glorie amissionem multo amariorem iehennam dico esse supplicium. intollerabilis est iehenna. uerum etiam si mille ponat quis iehennas. nichil tale dicitur quod est a beata gloria illa excidit. odio christi haberi. audire non noui uos. Et enim deus multa melius est sustinere fulmina quam faciem mansuetam a nobis uidere auersam. et tranquillum oculum uideri. **¶** Penarius. a penus deri. **¶** Item nos non ferentem uatur hic penarius penarius. i. cellerarius cellarium ad penum pertinens. **¶** Penates. a penitus quod est secretus hij penates. i. domus interiores. apud uel domesticas et priuatis diu domibus presidentes. quos antiqui in domibus colebant et eorum ymages in domo habebant. unde et dicti penates quasi penes nos nati et est etiam et facit gentis priuatis in ium penatus. et per lin copiam penatum. et producit na. **¶** Pendo pendes pependi pensum A pendo dis. dicitur Et habet idem preteritum et idem super quod pendo dis. scilicet pependi et pensum. et signat pensum. nem intransitus natam. scilicet esse uel fieri pensum. unde usus pendo suspensus pendo dux subleuo pondus. uel aliter. Pendo do penam dum pendo sustinere penam. Item pendere secunde coniugationis peni. pro. si pendere et pendo dis. reue coniugationis cor peni. unde quidam. Pendere uult iustus si non pendere malignus. pendo componitur cuius ad et mutata d. in. p. di. appendo des. ab aliquo pendere. Item componitur copendit des si pendere. dependo des. i. deorsum pendere. dispendo des. diuersi modis uel in diuersas partes pendere. Impendo nouum minere. ingruere. instare. suspende. Pendo nouum est cum omnibus suis compositis et non geminat preteritum in compositis pendo nec etiam pendo dis. si hugo. papa uo dicit. Pendet imminet inconstans est. in incerto est. dubitat. suspensus est. pendere pensum. pendunt quod aliquid solunt. uel ponderant. **¶** Pendo dis pependi pensum pendere. i. suspendere. uel trutinare. Item pendere est exsolui. reddere tribuere sustinere. Et inde dicit pendere des. secunde coniugationis drut in significatione. habent tamen ambo idem penitum et super pependi et pensum ut dixi in pendo o des. Pendo dis. componitur cuius ad et mutata. d. in p. di. appendo dis. i. suspendere. uel librare. uel ponderare. unde si appensor sonis. et appendo diuinarium. Item componitur cuius con. et dicit copendo diu. Item cum dis. et dicit dispendo dis. Item cum re. et dicit dependo dis. dependi dependere. per solui. tribuere. uel ualde uel deorsum pendere. Item componitur cuius ex et dicit expendo dis. di. Item cum in. et dicit impendo diu. di impendere. i. exhibere. Item cum p. et dicit pendo dis. i. extendere. dilatare. Item cum p. et dicit pendo dis. i. precipere. Item cum re. et dicit rependo dis. susponitur cum susum uel susum. Item suspendo dis. pen sum pendere. Componitur enim nichilominus pen

do dis. vilepen
opendo. nichil
nere paz. app
sunt actua et
sup in pensum.
sillabam in pre
compositum ge
P endulus. a p
correpta quod
P ene adhibu
mes ipso
unde oracus in
est et norma lo
brum. pro peni
dampnat si tibi
scias quod penes
ponit signatiue
in fine. quia regu
acumt in fine. l
terialiter. ut per
penes me. non a
P enetrabile in
P enetral in p
et si le. et si e
trale. quod pene
bile uero est quod
quod unum ponit
10 est apti pene
us. secreta came
ul in templo ubi
tus ul penetro t
trabilis componit
ter si hugo. In ge
penetrare potes
tenor capit si pe
bilis. papa autem
domus. dicta ab
Et si uidetur c
lum regum ipsos
trabilibus. et si
quod a quod pene
vnde dicit papa. pen
uero quod penetra
nal penetrans p
P enetro. a pen
transire. pfo
tonis intrare. et c
penetro tras. sub
ie compositis. et co
ur patet in illo i
P enicillum. a
di si penicillum
i. genus spongi
scutellus. Sed si
qui panniculus. sc
P eniculus li. m
enif a pendo
i. priapus scilicet ui
suspensus feras.
est officiu eius ci
P eniencia dicit quod
punit penitendo
cia qui pene tenci

do die. vilependo die. i. puipendo. floccipendo. nau
pendo. nichilipendo. vinopendo. omnia p contē
nere parz appreciari. Pendo die. et eius composita
sunt actiua et omnia faciunt pterituz in pendi et
sup in pensum. Simplex tamen geminat pnam
sillabam in pterito et facit pependi. h. nullū eius
compositum geminat in pterito sillabam. **P**
endulus. a pendo es. d. pendulus la lū. penl
corrupta quod pendet et est eleuatum.
Pene adubiū remissiuū est. i. fere. inde penitus
vnde oracius. i. apud. iuxta. ppe. et cor penl
est et norma loquendi. h. h. penes nris. i. uirile mem
brum. p. penl. vñ. vñ. vñ. Te sunt dampna penes
dampnat h. nbi penes. h. melius d. hic penes. Et
scias q penes pposicio non debet in fine acui
ponit signatiue. tam qn ponit materialiter acui
in fine. q. regula est. q. pposiciones per se plate
reualiter. ut penes que est ps. Sed si dicaz. tu es
penes me. non acuitur ultima h. prima
Penetrabile in penetrabile est
Penetrabile in penetrabile est
Penetrabile. a penetrare. d. h. et h. penetrabilis
et h. le. et h. et h. penetrabilis et h. le. Et d. pene
trale. qd penetrat ul aptū est penetrare. penetra
bile uero est qd penetratur ul aptū ē penetrari.
qñq unū ponit p altero. ut frigus penetrabile.
id est aptū penetrare. h. penetrabile. ul h. penetrat
lis. secreta camera. secretus interior locus in domo
ul in templo ubi dabantur oracula. Et d. a peni
tralis ul penetrare. et ponit qñq p domo. Pene
trale h. buq. In qñq tales ponunt uisus. Qd leuiter
penetrare potes penetrabile dicis. Qd domus in
terior caput h. penetrabile uocabis. vñ. de h. in dōi
bilis. pap. autē dicit penetrabilia interiora secreta
domou. dicta ab eo qd est penitus. i. pene intus.
Et h. h. uidetur q debeat dici in ps. impenetrabi
lium regum ipsorum. et in amos iij c et vj. et mthi
trabilibus. et h. maxime p. modernos. dicunt enā
quidā q penetrabile siue penetrat est qd penetrat
vñ dicit pap. penetrabile qd penetrat. penetrabile
uero qd penetrat. et h. h. consuevit dici. Est pene
trale penetrans penetrabile qd penetrat.
Penetro. a penitus d. penetrare tras trauit trare
i. p. tranfire. p. forare. penitus intrare. uel pan. i.
totus intrare. et est et h. A penetrare componitur im
penetro tras. subpenetro tras. et est actiuus cū su
le compositis. et cor p. maz h. penl. habet cōmunes.
ut patet in illo usu. Qd leuiter penetrare potes.
Penicillum. a pendo des. **P**enetrabile dicis.
d. h. penicillum li. et h. penicula
i. genus spongie molle ad tergendos humos et
seutellas. Sed h. peniculus li. denotatur a pannus
qñq panniculus. scz quidāz panniculus de quo disci
peniculus li. in penicillum vide **P**enetrabile.
Penis a pendo des d. h. penis nis. cauda equi
i. priapus scz uirile mēbrum. q. a pendo. uel q.
suspensus ferat. uel penis d. a penetrare tras. qd
est officiū eius circa iuncturā hūai generis h. buq.
Penitentia d. qñq pūiticia dca eo q ipse hō in se
punitur penitendo qd male admisit. uel d. penitē
cia qñq pene. tencio et est et h. et scribit p. de dip

tingim poēitencia. Et scias q a peniteo tes dicit
penitens tis ti a quo h. penitencia de. qñq punitē
cia qua anima cruciat et caro mortificatur. Et est
uera et pfecta penitencia mala pterita plangere.
et plangenda itez non cōmittere. i. ppositū com
mittendi non habere. **T**res sunt autē ptes inte
grales penitencie. scilicet cordis contritō. oris con
fessio. opis satisfactio. q. enim deū tribus modis
offendimus. scilicet delectacōne cogitacōnis. Im
pudentia locucōnis. et supbia opis. h. regulam
ut contraria contrarijs curantur tribus modis op
positis satisficiamus Et scias q pñie sunt abitiōe
tñ illō abitiūz d. ēe diuio instinctu regulatū. q. s.
cerdos opat in usu clauium sicut instrumentū et
minister. Nullū autē instrumentū habet efficacie
actum nisi h. q. mouet a principali agente. et q.
pene satisfactorie infligende ut medicine sunt. nā
h. phm in ij et h. pene medicine quedāz sunt. sicut
medicine in arte determinate nō omnibz compe
tunt. h. uariande sunt h. medicū arbitriūz nō p. p. p.
uoluntatem sequentis h. medicine scienciaz Ita pe
ne satisfactio in canone determinate non compe
tunt omnibus h. uariande sunt h. arbitrium sacer
dotis diuino instinctu regulatū. Sicut autē medi
cus aliqui prudenter non dat medicinam efficacie
q ad morbi curacōnem sufficiat ne ppter debilita
tem nature maius piculuz oriat. Ita sacerdos di
uino instinctu motus non semp totam penā que
vni peccato debet iniungit ne infirmus aliquis ex
magnitudine pene desperet et a penitencia totali
ter recedat. vñ. dicit cñb sicut si fascem sup hu
meros adolescentis quez nō p. baiulare posueris
necesse habet ut aut fasces reijnat aut sub pondē
confringatur. sic et homini cui graue pondus pe
nitencie ponis necesse est ut aut penitenciā reijci
at aut suscipiens duz sufferre non potest scanda
lizatus amplius peccet. Deinde et si erramus mo
dicam penitenciam imponentes nōne melius est
ppter misericordiam racōnem reddere aut errare
q. ppter crudelitatem ubi est patetfamilias largus
dispensator n. debet esse tenax. Si deus benignus
ut qd sacerdos eius austerus. Vis appere sanctus
circa uitā tuam esto austerus. circa autem alienā
benignus. Audiant omz te homines pua mandan
tem. et grandia uideant facientem. **H**ic etiam
nota. q. penitencia a sacerdote iniuncta aut ē maior
aut eq̄lis aut minor. Si maior tunc illd qd plus
fecerit cū mori cedit ei ad augmentū glorie. Si
equalis tunc sufficit ad dimissionē totius culpe
et pene. Si minor tunc illud qd restat suppletur
in purgatorio ex uirtute diuine iusticie. Deus enim
qui modos et mensuras peccatorū et penarū nouit
addit penam sufficientē ne aliqd impunitū pec
catum remaneat. vide in clauis. et in excuso. sed
forte dicis sicut dicit qñq facilitas uenie incentiuū
prebet delinquendi. Sed dñs deus non debet ali
cui dare occasionem peccandi. Ideo non debet da
re locum penitenciam iterandi. Ad h. respondeo
iustus dñs sic summe iusticiaz diligit. ita peccatū
summe odit. et ita qñq ex ipso est patul est ipm
destruere semp. dummo ex pte hominis n. rema
neat qui penitenciaz negligit. uel contempnit. nec
obstat q. quidā ex hoc sumūt occasionem delin
quendi. q. ex contrario sumerent occasionē despe
randi qd esset grauius. **P**otest hic queri an pe
nitencia possit iterari. Ad h. dico q. erroneus est

dicere q penitencia nō posset iterari. et misericor
die diuine contrariuz. Causa autē qre iterat cum
baptismus non iteret est qd duplex. Prima est qd
penitencia non imprimit caracterem sicut baptis
mus. Character autē indelibil est. Secunda autem
causa est qd baptismus est contra morbu non ite
rabiles scilicet originalis peccati. penitencia autē
est contra actuale peccatū qd iterat. Tercia autē
causa est qd baptismus habet totam efficaciam
a passione xpi sine actu nostro. et ideo qd passio
est una tantū. qd xps resurgens ex mortuis iam
nō morit et baptismus est unus. Sed penitencia
etiam requirit nostrū actum. et ideo ratione eius
iteracionē suscipit. Quarta causa ē qd baptismus
est generacō spiritual. s. penitencia est quedā cu
racō spiritual. s. autē generat aliquid. s. plures
curari siue sanari potest qd diu in hac uita uiuit
Et scias qd Jeron. tractans illd euangelij. omnes
uos scandalū pacemini in me sic dicit. omnes ca
dunt s. non omnes iacent. Carnale est cadere. oy
abolicū est iacere. uide in caritas. Itē dicit ieroni
mus. penitencia est secunda tabula post naufragi
um. et dicit secunda tabula respectu baptismi q
est pma tabula. Ad h. etia facit qd dicit bernhar
dus in smone lviij. tractans illud canticoz. tēpus
putacionis aduenit. Quis inquit ita ad unguem
omnia a se supflua rescavit ut nil se habē putet
putacōne dignū. Credite michi et putata repullu
lant. et refugata redeunt et reaccendunt extincta
et sopita denuo excitant. paū est ergo semel pu
tasse. sepe putandū est. immo si fieri posset itē
per. qd semp qd putari opteat si non dissimulas
inuenis. Quantūlibet in h. corpe manens pfectis
eraz si uicia putas emortua et nō magis cōp. res
sa. uelis nolis intra fines tuos habitat ihebusus
subiugari potest s. non potest extirminari. Ad
quid autem opera de genere bonorum extra pe
nitenciam facta ualeant. dixi in opus. uide etiam
Peniteo. a pena d. peniteo res. in romphea
tū qd pena agit ut peniteamus. vnde penitere d.
qsi penam tenere. et est etibi. et penitz construi cū
genitui. ut peniteo peccati. vnde penitet in persona
le. et construi cū accusatiuo et genitio. ut penitz
me peccati. i. penitencia peccati habz me. Sed qd
ponit cū infinitiui requirit tñ accusatiui. ut pe
nitet me peccare. et non p. adiungi cū infinitiui
nisi impersonaliter. qd ille infinitiui ponitur loco
genitiui. ut penitet me peccare. i. peccati. et ideo.
n. posset supponere uerbo psonali. Et idem intel
ligas de alijs impersonalibus q construnt cū accu
satiuis et genitijs. ut redet. miseret. et pudet. et scri
bitur p. oe diptongon poeniteo poenites
Penitudo dinis. fe. ge. i. penitencia. regum pmo
capitulo xv. penitudine non flectetur.
Penitus. a pene aduerbio. qd penitus adubi
intentiui. i. omnino. ex toto. vnde penitus ca tū
.i. secretus. interior intimus. vnde d. penitus qd
pene intus. v. l. potius qd pan intus. i. totus intus
Et cōpat. d. i. simus. vñ penite eius sime. adubi.
Penitus penita penitum in penitus est
Penna. a pendeo des. dicit h. penna ne. qd pen
deat. i. uolet qd auxilio pennarū mouent aues et
uolant. v. l. penna d. a pennū qd est acutus. qd a
cuta sit. vnde hec pennula pennule diminutiui.
et pennosus pennosa sum. et pennatus ca tum
Penno. a penna d. penno pennas. i. pennis te

gere. u. l. ornare. Et cōponitur depenno nas. expen
no nas. i. pennas auferre. Impenno nas. imittere
Pennula. a penna s. pennula. pennis implē.
dimi pua penna. v. l. pennū idem est qd acumen.
vñ h. pennula le. summa ps auris ab acuse dicta
Pennuz ni dicebant antiqui acutū vñ h. pennū
d. acutū u. l. extremas ferri acuti.
Pensacōnes p. cum exsolucio tributa libacōnes
p. alip ij c. xxj. dedit qd eis pater suus multa mu
nera auri et argenti et pensacōnes
Pensilis. a pendeo des. h. et h. pensilis et hoc le
pensl cor. i. leuis. recipi enim sunt pensilis et le
uis. i. unū ponit p. alio uicissim. vnde pensiliter
adubiū. i. leuiter. et h. pensiliter. i. leuiter. Et
cōponitur pensilis le. i. ualde leuis pensiliter
Pensio. a pendo des. d. hec pensio. pensiliter
liberacō equacio. u. l. ponderis equalitas et pensio
precij solucio. u. l. ipsum tributū. u. l. precij qd da
tur p. agro ad pensionem p. tinens. u. l. qui penio
nem reddit fm huguonem
Pensionarius in pensio est.
pensio uide in pensus
Penso fas. i. ubi f. de pendo des. pensus. et est
pensare f. de pendere. u. l. equare. a quo pensio fas
aliud f. Item penso fas. p. deriuari a pensu. s.
et tunc penso idem est qd cogito. delibero. u. l. p.
dero. rutino. equo. s. h. hanc significacōne potuit
esse f. a pendo. des. ut dictum est
Pensum. a pendeo des. d. h. pensum s. i. delibe
racō. cogitacō. consiliū. qd cū aliquid deliberamus
racō. cogitacō. consiliū. qd cū aliquid deliberamus
pendemus. i. in pendulo et dubio sumus sed hoc
pensum d. mulier. scilicet lana u. l. linū ad opus
datum. u. l. filatura. Et d. a pendeo u. l. pondus qd
ad pondus et mensuram dabatur
Pensus. a pendo des. deriuat pensus s. sum. p. s.
latus suspensus u. l. ponderatus libratus equatus
Et h. h. compa. s. i. simus. vnde pense suis simo.
adiubium. vnde in epistola felix pape in episco
pio positi sunt in celesti milicia que pensus est
Penta grece latine quinq. **P**entarchus
pentarchus chi. princeps et magister sup
quinq. homines. vnde in pmo mōs iij c. g. consi
tuit iudas duces populi centuriones et pentar
chos Et dicit a penta qd est quinq. et archos
princeps. u. l. ut quidam dicunt pentarchus. u.
d. qui qnq. regit. s. pentarcha q. quinq. u.
in gōsmo. Quinq. regens pentarchus tenet. et
catur. Pentarcham dices qui sibi quinq. tenet.
h. uidetur uerius. Et p. cōponi penta contrarcha.
a penta qd est quinq. et costes decem. et archos p.
princeps. qsi princeps sup quinq. ginta. Pentarcha
uero cōponit a penta qd est quinq. et archos p.
ceps. quasi princeps super quinq.
Pentagamus ma mum. pensl cor. qd u. l. q. quinq.
nupit. vñ h. pentagamia mie. i. quinq. nuptie u.
appetas qua aliquis dicitur pentagamus
Pentameter. a penta qd est quinq. et meter. d.
pentameter tra trum. pensl naturaliter cor. i. uer
sus constans ex quinq. pedibus. vñ illud cōponit
Ne michi rescribas attamen ipse ueni
Pentagulus. a penta quinq. et agulus cōponit
pentagulus la lum. i. quinq. angulos habens. vñ
pentagulus ta tum. Et substantius dicit h. pen
tagulus pentaguli. pro tali figura.
Pentaphilon herba a numero foliorum dicta.
hanc latini quinq. foliū uocant. Et componitur a

penta quinq. et
tas. cōponit h. p
bens sub se qui
nens quinq. ciu
regio in confinio
pentapolis. a qu
igne consumpre
zeboim. et bale. i.
bis in libra s. d.
eciam causa que
nomen habens c
a penta qd est q
Pentarcha in p
minibus. ut sunt
quinq. et reuocō u
cor. i. u. uolūta u
Pentecoste. a p
itur h. pentecost
costen inordinabil
reflexacōne domi
e inclusio. et acui
te ad quinquagena
relata. vñ in ac
pentecostes. i. quinq.
quagesima a resu
pentecostes. i. illi
relante erant om
facta est electio m
aut in quinq. gesi
tus ut ostendat q
ho. Itē peccator
sim a die agni in
lex in igne. In no
ma die a pascha
mōre sime. spiritul
montis loco. spirit
nuat qd ipse spirit
est plenitudo lo
in quinquagena remi
biles. et p. spiritul
iubiles rei solutū
pariam reuocant
.i. homines peccat
berant. uide in iub
Pentemeter grece
quinq. et hemis qd
pentemeter. i. me
Est enim dimet. i.
heroit. Itē pentin
ta et memens qd e
meris. qsi qnaria di
quinq. pedibus. Itē
es. cōfure. p. quam
opio terq. pedis s.
exemplo. Qui pe
ere h. sillaba s. p.
qd subleuat quada
denot qd licet ille o
ant unū pedes. tam
et d. pentemeteris

Pentra quinq. et philon folium. **P**entapolis. a pentra qd est quinq et polis cuius. et ponit 15 pentapolis his. penl cor. ciuitas habens sub se quinq ciuitates. vel regio in se continens quinq ciuitates. Et hinc specialiter quedam regio in confinio arabie. et palestine sita. dicta e pentapolis. a quinq. ciuitatibus impioru q celestis iherosolima consumpre sunt. i. sodoma. gomora. adama. iherosolima. et bala. ipsa est segor. Est et alia pentapolis in libia sita dicta a quinq ciuitatibus. Eadem etiam causa quedam regio dicta est tripolis a tria. Pentaprotus ta tu penl cor. **H**us ciuitatibus a pentra habens quinq terminaciones. ut dñs. et dz. **P**entarcha in quinq et protus casus. **P**entarcheus in pentra. **P**entarchus vide.

Pentaprotus dicta a quinq; ciuitatibus. Eadem
causa quodam regio dicta est tripolis a tri
nomen habens qñq; terminacōnes. ut dñs. et dz
a penta qd est quinq; et protus calus.
Pentazcha in penta contrazchus vide.
minib; rucis

Pentra qd est quinq terminaciones. ut dñs. et dr
entateuchus in pentateuchus vide.

enacateucus teuci. liber distinctus in qñq; uolu
minibus. ut sunt qñq; libri morfi. & dñz a penta

ut sunt quinque libri morali. et de a pentateuco uolumen. Inde pentateucus pen-

entrecoste. a penra qñq. et coste decem compo

coste pentecoste huius pentecostes ul' h' pente
refurreccōne. qz quinqes decem dies sunt a

et inordinabile. qz quinq[ue] decem dies sunt a
e inclusione domini usq[ue] ad pentecosten utroq[ue] di
te ad q[ui]ntu[m] et acuit in fine. et est equid[ist]antia pentecostis

te ad quinquagenas. et ad solemnitatem vij diebus

quagenas. et ad solemnitatē vij dieb;
pentecostes. i. quinquagesime. illa enī dies erat qñ

quagesima .i. quinquagesima. illa enī dies erat qñ
pentecostes a resurrectione. et cū inchoarent dies
telante .i. illius solempnitatis septem dieb; n

facta est omnes discipuli in eodē loco in quo

ante omnes discipuli in eodē loco in quo
autē electio mathie scilicet in cenaculo. Ideo
tus ut quinquagesimo die missus est spiritus sanc

...quinquagesimo die missus est spiritus sanc-
tus. Ite ostendat quoniam a spiritu sancto legis est perfec-
tum remissio legis perfectio. quod si glo-
lex

lex a die agni immolati. quinquagena die data ē

ma die a pascha xpi dñdit spiritus i igne. lex in
monte sinai. spiritu in monte sinai.

montis sina. spiritus in monte sion. lex in sublimis
loci. spiritus dñi in cenaculo. vñ p bñ in fi

locus spiritus dñi in cenaculo. vii p 13 in
q̃ ipse spiritus sanctus est pretio totius le
gis q̃ plenitudo legis est dilectio. Itē a spiritu s̃c̃o

et plenitudo legis est dilectio. Itē a spiritu scō
in quinquagesima. vñ glosa ibidem dicit. Ita

inquagesima die. q̄a indulgencia fiebat in iu
patrie rei solui peccata remittunt̃. In spirituali

...ille p spiritū peccata remittunt. In spirituali
pariam reuocant. debita dimittuntur. exules in
l. homine

homines reuocant. hereditas amissa reddit. serui
peccato venundati a iugo fuitutis li

penitus grece socer. pentera uero socrus

entimemris meris. cōponit cū penta qd est
et hemis meris. cōponit cū penta qd est
qd est semis. dimidium. et dī hec

pentameteris. qd est semis. i. dimidium. et dz hec
pentameteris. i. media diuisio. ul' media p'f'us
Est enim qd semis

...tamen. q. femi qnaria diuifio ul' ps. vii pif
...et m...

memeris qđ est iuxta qđ meris. Inde neutrum

penitentie pt esse cōpositū a pen
q̄si q̄naria diuisio. vñ ps n̄sul constantis ex
peccatis. Itē penitentie

... quana diuifio. vñ ps iñfus constantis ex
... pte. p quam poſt duos diuerfos pedes in pñ

quam post duos diuersos pedes in p
 exemplo. Qui syllaba naturalit cor. pō. ut in
 syllaba 6 petit excelsa pōt uiam ruina:

illaba naturalit̃ cor̃ p̃d̃. vt in
Qui petit excelsa debet uitare ruina;
sa p̃ouit̃. cū sit naturalit̃ breuis
quādam

...quodam productione. Et fit ad osten
...ut unū pedes. ...

et dicitur illi due sillabe scilicet sa et de effici
tū pedes. tamen non sunt eiusdem dictionis
et dicitur illi due sillabe scilicet sa et de effici

...tamen non sunt eiusdem dictionis
...membris. qñ divisio sup quintā sillabā

qđ dñ respectu duorū spondaiorū pedū. qđ si duo
spondai pcedunt qtuor sillabe pcedent. et erit di
uisio sup qñram sillabam. Et si duo dactili ul' dac
tilus. et spondaus pcedant. semp p duobus ipō
dis reputant. Pentimemeris cōponit' cuz anti. Et
dñ 15 antipentimemeris. et corripit penultimam

Penula. a penedo dicitur. s. h. penula le. i. pallius quoddam. et. ap. cū longis fimbrijs ul' d. a penis populis qui maxime tali ueste utunt' et apud q's iniquiz habuit. Juuenal'. Et multo stillaret penu la nimbo. Et inde penulatus ca tuiz. illo pallio in datus. vl' illd palliuz habens s. hug'. In secunda autē eplā ad timothei iij dicit apłs. Penulaz quā reliqui trobade apud capu ueniens. affert tecum et libros ubi sic dicit. in continuo h. penula s. armo nem data fuit patri pauli in insigne a romanis. qñ susceptus est in socum et ciuem romanū. vñ et paulus se ciuem romanū appellat. penula eniz uestis erat consularis qua induebant consules ro mani ingredienti es curiam. Hanc autē penulaz sue uestem paulus post mortem patris ob recoz dacōnez sibi retinuit. vl' penula h. dicit uolumen le gis. unde dicit ieo. uolumen hebreum replico q' paulus iuxta quosdam penulaz uocat. et cor iuu

Penultimus ea tri in penula est :
penultimus ma muz. i. pene ultimus. scilicet q
est in secundo loco ante ultimum. Et componitur
a pene id est fere et ultimus.

penuria. a penus dicitur hinc penuria dicitur. id est inopia
egestas. pauperas. et apparet quod in penore est hinc hinc
Et scias quod penus cor primas. hinc penuria eam. pro.
vnde viginti mendo. vij. Exiguam in cererem penuria
adegit edendi. et ideo videtur quibusdam quod penuria
dicitur quasi penuria. a pena et uirgo. vel a pena
et uirgo. quasi pena uirgo. uirgo uirgo. dicere quod et ubi

Penus. peno ꝑꝑꝑ latine dicitur nutritio. unde huius penus
ni. et huius penus ni et huius peni ni. et huius penus nus et huius
peni in dedi. et huius penus noris. omnia in eodem sen
tu. cellanum. quia in eo reponuntur ea unde homines
nutriuntur. Et nota quod penora etiam dicuntur res
necessarie ad victum cotidianum secundum hugonem. et pristia
in quinto libro generis facit idem dicit. et cor primam pe
nus et penum. sed penus per cartaginensem populo
pouicit primam. unde istus. Est populus penus ser
uat etenda penus. Et ut dicit papias. penus. i.
offer per os scribitur. si penus per cellanum sine

Peon quidā medicus fuit. a quo peonia herba
 tribetur esse inuenta. Item peon fuit quidā au-
 tor. a quo q̄daz pes inuentus. dictus est peon. et
 constat ex quatuor sillabis quilibet peon. sunt enī
 quatuor peones. et sunt contrarii epiritus peon-
 nimus constat ex prima longa et tribus breuibz
 ut legitimus. Peon secundus ex secunda longa.
 et ceteris breuibus. ut amabilis. Peon tercius con-
 stat ex tertia longa et tribus reliquis breuibz. ut
 habitator. Peon quartus constat ex quarta longa.
 et p̄cedentibz breuibus. ut humilitas. A peon dī-
 cimus a um. et peonicus ca cū. Et scias q̄ peo-
 nes ab inuatore nomen et ordinem longe sillbe
 oriunt̄. Nam p̄ma longa facit p̄mū peonem se-
 cunda secundū. et sic de ceteris. ut patuit.

epedi est preteritum de pedo pedis penl pō.
eperi est preteritum de nario nario

epigi est pterituz de pango gis. i. pactuz feci.

epulum si est matronale palli; ex purpura
gnatū. cuius fimbrie auree staminis summitate

resplendent. et ut dicunt. ppe capitis est

Pepo ponis. mas ge. id est qd melo melonis
hug. et ut dicit pap. Pepo qd e et origo eius
latins incerta. Cuius natura nimiru frigida. diffi-
cile digerit. et crescit in similitudine cucubite. et
debet pduci penl. In secundo numeroz pepones
vnde in aurora dz. Ollaqz carnes peponu ferula
porros. Cepas p manna turba gilosa pete

Pepuli penl cor pteritum de pello
et iposico aliqn priuat ut phous. i. qui n ha-
bet fidem. Item iurat ul adiuracnem signat. ut
p de iuro. Item causam dicit. ut p studiū fit hō
sapient. et p uirtutē laudabilis. i. causa studiū. cā-
nitutis. Item signat locū ut p italiam transiui. et
in lucano. Bella p emachios plusquam ciuilia cā-
pos. Item signat tempus. ut p diem lego. Itē au-
get. ut ppulcher. i. ualde pulcher.

Pera. a peri qd est circū. dz hō pera pere. factu-
lus qui tacea uulgo dz. qā lata sit et sinuosa. fm
hug. vel ut uult pap. pera est pellis a collo pen-
dens pincta usqz ad lūbos. est autē habitus ppe
necessarius ad opis exercitium. hec et melotis dz
Itēz pera sportella. factulus. pastoralis. i. mantica
vl ut dz in historiis sup primo regum xvij ca.
Pera est uas in quo mulget. ul panis portatur

Perago pagis pegi pactuz pagere. i. pficere. ex
peragro. ab agez agri deriuat. per et ago agis-
tur agro gras qd non est in usu. h inde cōponit
peragro as. i. sine mansione certa huc et illuc ire
vnde h pagrator tonis pagratrix. pagracō. et cor-
naturaliter pennultimam pagro

Perampius in amplius ampla amplum est
Perello. a per et cello lis pculsum pculi. i. pcul-
tere. ul pculu terrefacere. pculere enim ptinet ad
corpus. pcellere ad animam h hug. et ut dicit ma-
gister bene. cello facit ceculi q modo non est in u-
su. a quo deriuat cecles et culpa. cuz suis autē cō-
positis est in usu. ut percello lis perculi perculsum
Pap nō dicit. pcello occido obruo elido percutio.

Percensitus in censeo censes uide **P**amputo
Peripio. ex p et capio cōponit ppio pis pā-
pere. i. perfecte capere. ul intelligere. et cor. a.

Percontor tans. uide in contor tans

Perculi penl cor est pteritum de percello lis

Percussus sa sum. i. animo cōmotus. territus. ē
datus. a percello lis perculi perculsum fm papā
Percutō ex per et cutio tis ul quateo tis. cōpo-
nitur percutō tis perculli perculsum percutere. i.
ferire. et scribit per t percutio in penl sillaba. qd
potest cognosci in secunda persona percute et p-
cutitis. h t accipit sonus de c in pcutō. Et scias q
in diuina pagina aliqn quis dz pcutere more gla-
di. i. pcutere in gladio. et est modus loquendi.

Perdictō. a pdo dis. ul perditus **P**et corripit cu-
ta tū pōiti addita o p formacōnem fit h perdictō
onis. i. amissio. vñ in aurora. Sint tua pōitō nō

Perdius dia diuz. i. nugis **P**bis que dona pastri
et continuus. et est compositum a per et diu

Perdix. a perdo dis. dz hō perdox dicit. et est p-
miscui ge. vnde sub una uoce et uno articulo scilicet
feminino cōprehendit utriqz sexū. et est frau-
dulenta adeo ut alteri pōici oua diripiens foueat
h fraus fructū non habet. Nam cuz pulli ppe ge-
nitricis uocem audierint naturali qdam instinctu
hanc que fouet relinquunt. et ad eandē que ge-
nuit reuertunt. pterea auis est adeo immunda q

masculus in masculum insurgit. et obliuiscit sex
um. libido preceps. et si masculi nidū sue coniugis
inuenit. destruit. et oua absorbet. Dicit ergo pōix
a pendo. qz amittit oua sua et altera foueat. vl
qz destruat nidū. vl qz dicta est pōix a pōice ne
pote dedali quem fabula dixit in illam auez mu-
ratū fuisse h hug. Et pō penl geniū. hō autem
xij ethi dicit. pōix de uoce nomen habet. auez do-
losa atz immunda. Plinius etiā dicit hanc pōicis
esse naturam. ut oua alterius pōicis ul aliena fu-
retur. et eis incūbz foueat. cumqz fetus adoles-
cunt aduolare ab eo. et alienū penem relinquē.
vnde et iēmias dicit c xvij. Perdix fouit quo nō
peperit. fecit diuicias et nō in iudicō. in dimidio
dierū suorum derelinquit eas. et in nouissimo suo
erit insipiens. huiusmodi. ut dicit ieroni. fāo
qui aliena diripiūt et absqz cogitacōne iudicij fāo
unt diuicias. non cuz iudicō quas in medio tēpe
derelinquūt subita morte subēti qñ eis dz. stulte
hac nocte repetent animā tuam a te. que autem
pasti cuius erunt. nichil qz insipientius non preui-
dere nouissima et breuia putare ppetua. que ali-
uero in exa. dicit pōicem feram altitiam. que ali-
ena oua diripiat h est pōicis alienus et corpe fo-
uet suo. h fraudis sue fructum habere non posse
qz cū eduxerit pullos. amittit eos. qā ubi uocem
eius audierint q oua generauit. relcā ea ad illam
se naturali qdaz munē et amore conferunt. quas
naturam sibi matrem ouoz generacōne cognoue-
runt signantes hanc nutrios fungi officio illam p-
entis. Itaqz scassuz. ppos fundit labores ac frau-
dis sue precio multat vñ et iēmias ait. Clamauit
pōix et congregauit que nō peperit. i. oua cong-
guit et clamauit qñ ouans sue fraudis effectū. h
ludit opa q impenso labore alij educit quos ipa
diuturno fetu sedulitatis animauerit. huius imi-
tator est diabolus. qui generacōnes creatori et
ni rape contendit. et si quos insipientes et sensus
ppij carentes vigore potuerit cōgare. fouens
eos illecebris corpulibus. ubi pimum uox crisi p-
uuli fuerit infusa. discedunt atz ad eam se cōfo-
runt matrem que pullos suos. sicut auis marino
amore cōplectit. Congguit itaqz dyabolus gen-
tiles quos non creauerat. h ubi in euangelio
uocē xps dñis emisit ad eum se potētissimum
contulerunt quos sub umbra alaz suaz ipse saluē
pit et matri dedit ecclēsie nutriendos

Perdo ex per et do das. cōponit pdo dis pōitō
pōitū pōē. i. amittere. delere. ul destrue. vñ uisus.

Pereditio. a per h
matur ab h gto p-
fectio caritatis pōit
ex pte diligibilis. ali-
quid qd diligibilis
est. quantū bonus est
ta. vnde infinite di-
ta pte eum diligere
cantas pte esse p-
diligat. Ex pte uerū
qñ aliquis h totū
hūge tripliciter vñ
cantas pte patrie que
tem semp actu cog-
ne ad uacandū dec-
is mī cōtum neces-
ta est perfectio cari-
tatis. tamen est cōm-
cor suuz ponat in
lit qd sit diuine dil-
et cōmunis omnibz
in amor. Et scias
dz tribus modis est
pfectum h naturan
pue pfectū est qd h
et qd conuenit h te
erant pfecti ante cō-
naturam est pfectū
pfecti fuerunt ang-
pfectum est cui nichil
sa. pueniūt bona. q
qd phs dicit in vñ.

Pereditio. a per h
matur ab h gto p-
fectio caritatis pōit
ex pte diligibilis. ali-
quid qd diligibilis
est. quantū bonus est
ta. vnde infinite di-
ta pte eum diligere
cantas pte esse p-
diligat. Ex pte uerū
qñ aliquis h totū
hūge tripliciter vñ
cantas pte patrie que
tem semp actu cog-
ne ad uacandū dec-
is mī cōtum neces-
ta est perfectio cari-
tatis. tamen est cōm-
cor suuz ponat in
lit qd sit diuine dil-
et cōmunis omnibz
in amor. Et scias
dz tribus modis est
pfectum h naturan
pue pfectū est qd h
et qd conuenit h te
erant pfecti ante cō-
naturam est pfectū
pfecti fuerunt ang-
pfectum est cui nichil
sa. pueniūt bona. q
qd phs dicit in vñ.

Pereditio. a per h
matur ab h gto p-
fectio caritatis pōit
ex pte diligibilis. ali-
quid qd diligibilis
est. quantū bonus est
ta. vnde infinite di-
ta pte eum diligere
cantas pte esse p-
diligat. Ex pte uerū
qñ aliquis h totū
hūge tripliciter vñ
cantas pte patrie que
tem semp actu cog-
ne ad uacandū dec-
is mī cōtum neces-
ta est perfectio cari-
tatis. tamen est cōm-
cor suuz ponat in
lit qd sit diuine dil-
et cōmunis omnibz
in amor. Et scias
dz tribus modis est
pfectum h naturan
pue pfectū est qd h
et qd conuenit h te
erant pfecti ante cō-
naturam est pfectū
pfecti fuerunt ang-
pfectum est cui nichil
sa. pueniūt bona. q
qd phs dicit in vñ.

Pereditio. a per h
matur ab h gto p-
fectio caritatis pōit
ex pte diligibilis. ali-
quid qd diligibilis
est. quantū bonus est
ta. vnde infinite di-
ta pte eum diligere
cantas pte esse p-
diligat. Ex pte uerū
qñ aliquis h totū
hūge tripliciter vñ
cantas pte patrie que
tem semp actu cog-
ne ad uacandū dec-
is mī cōtum neces-
ta est perfectio cari-
tatis. tamen est cōm-
cor suuz ponat in
lit qd sit diuine dil-
et cōmunis omnibz
in amor. Et scias
dz tribus modis est
pfectum h naturan
pue pfectū est qd h
et qd conuenit h te
erant pfecti ante cō-
naturam est pfectū
pfecti fuerunt ang-
pfectum est cui nichil
sa. pueniūt bona. q
qd phs dicit in vñ.

Pereditio. a per h
matur ab h gto p-
fectio caritatis pōit
ex pte diligibilis. ali-
quid qd diligibilis
est. quantū bonus est
ta. vnde infinite di-
ta pte eum diligere
cantas pte esse p-
diligat. Ex pte uerū
qñ aliquis h totū
hūge tripliciter vñ
cantas pte patrie que
tem semp actu cog-
ne ad uacandū dec-
is mī cōtum neces-
ta est perfectio cari-
tatis. tamen est cōm-
cor suuz ponat in
lit qd sit diuine dil-
et cōmunis omnibz
in amor. Et scias
dz tribus modis est
pfectum h naturan
pue pfectū est qd h
et qd conuenit h te
erant pfecti ante cō-
naturam est pfectū
pfecti fuerunt ang-
pfectum est cui nichil
sa. pueniūt bona. q
qd phs dicit in vñ.

Pereditio. a per h
matur ab h gto p-
fectio caritatis pōit
ex pte diligibilis. ali-
quid qd diligibilis
est. quantū bonus est
ta. vnde infinite di-
ta pte eum diligere
cantas pte esse p-
diligat. Ex pte uerū
qñ aliquis h totū
hūge tripliciter vñ
cantas pte patrie que
tem semp actu cog-
ne ad uacandū dec-
is mī cōtum neces-
ta est perfectio cari-
tatis. tamen est cōm-
cor suuz ponat in
lit qd sit diuine dil-
et cōmunis omnibz
in amor. Et scias
dz tribus modis est
pfectum h naturan
pue pfectū est qd h
et qd conuenit h te
erant pfecti ante cō-
naturam est pfectū
pfecti fuerunt ang-
pfectum est cui nichil
sa. pueniūt bona. q
qd phs dicit in vñ.

Pereditio. a per h
matur ab h gto p-
fectio caritatis pōit
ex pte diligibilis. ali-
quid qd diligibilis
est. quantū bonus est
ta. vnde infinite di-
ta pte eum diligere
cantas pte esse p-
diligat. Ex pte uerū
qñ aliquis h totū
hūge tripliciter vñ
cantas pte patrie que
tem semp actu cog-
ne ad uacandū dec-
is mī cōtum neces-
ta est perfectio cari-
tatis. tamen est cōm-
cor suuz ponat in
lit qd sit diuine dil-
et cōmunis omnibz
in amor. Et scias
dz tribus modis est
pfectum h naturan
pue pfectū est qd h
et qd conuenit h te
erant pfecti ante cō-
naturam est pfectū
pfecti fuerunt ang-
pfectum est cui nichil
sa. pueniūt bona. q
qd phs dicit in vñ.

Pereditio. a per h
matur ab h gto p-
fectio caritatis pōit
ex pte diligibilis. ali-
quid qd diligibilis
est. quantū bonus est
ta. vnde infinite di-
ta pte eum diligere
cantas pte esse p-
diligat. Ex pte uerū
qñ aliquis h totū
hūge tripliciter vñ
cantas pte patrie que
tem semp actu cog-
ne ad uacandū dec-
is mī cōtum neces-
ta est perfectio cari-
tatis. tamen est cōm-
cor suuz ponat in
lit qd sit diuine dil-
et cōmunis omnibz
in amor. Et scias
dz tribus modis est
pfectum h naturan
pue pfectū est qd h
et qd conuenit h te
erant pfecti ante cō-
naturam est pfectū
pfecti fuerunt ang-
pfectum est cui nichil
sa. pueniūt bona. q
qd phs dicit in vñ.

Pereditio. a per h
matur ab h gto p-
fectio caritatis pōit
ex pte diligibilis. ali-
quid qd diligibilis
est. quantū bonus est
ta. vnde infinite di-
ta pte eum diligere
cantas pte esse p-
diligat. Ex pte uerū
qñ aliquis h totū
hūge tripliciter vñ
cantas pte patrie que
tem semp actu cog-
ne ad uacandū dec-
is mī cōtum neces-
ta est perfectio cari-
tatis. tamen est cōm-
cor suuz ponat in
lit qd sit diuine dil-
et cōmunis omnibz
in amor. Et scias
dz tribus modis est
pfectum h naturan
pue pfectū est qd h
et qd conuenit h te
erant pfecti ante cō-
naturam est pfectū
pfecti fuerunt ang-
pfectum est cui nichil
sa. pueniūt bona. q
qd phs dicit in vñ.

Pereditio. a per h
matur ab h gto p-
fectio caritatis pōit
ex pte diligibilis. ali-
quid qd diligibilis
est. quantū bonus est
ta. vnde infinite di-
ta pte eum diligere
cantas pte esse p-
diligat. Ex pte uerū
qñ aliquis h totū
hūge tripliciter vñ
cantas pte patrie que
tem semp actu cog-
ne ad uacandū dec-
is mī cōtum neces-
ta est perfectio cari-
tatis. tamen est cōm-
cor suuz ponat in
lit qd sit diuine dil-
et cōmunis omnibz
in amor. Et scias
dz tribus modis est
pfectum h naturan
pue pfectū est qd h
et qd conuenit h te
erant pfecti ante cō-
naturam est pfectū
pfecti fuerunt ang-
pfectum est cui nichil
sa. pueniūt bona. q
qd phs dicit in vñ.

Pereditio. a per h
matur ab h gto p-
fectio caritatis pōit
ex pte diligibilis. ali-
quid qd diligibilis
est. quantū bonus est
ta. vnde infinite di-
ta pte eum diligere
cantas pte esse p-
diligat. Ex pte uerū
qñ aliquis h totū
hūge tripliciter vñ
cantas pte patrie que
tem semp actu cog-
ne ad uacandū dec-
is mī cōtum neces-
ta est perfectio cari-
tatis. tamen est cōm-
cor suuz ponat in
lit qd sit diuine dil-
et cōmunis omnibz
in amor. Et scias
dz tribus modis est
pfectum h naturan
pue pfectū est qd h
et qd conuenit h te
erant pfecti ante cō-
naturam est pfectū
pfecti fuerunt ang-
pfectum est cui nichil
sa. pueniūt bona. q
qd phs dicit in vñ.

Pereditio. a per h
matur ab h gto p-
fectio caritatis pōit
ex pte diligibilis. ali-
quid qd diligibilis
est. quantū bonus est
ta. vnde infinite di-
ta pte eum diligere
cantas pte esse p-
diligat. Ex pte uerū
qñ aliquis h totū
hūge tripliciter vñ
cantas pte patrie que
tem semp actu cog-
ne ad uacandū dec-
is mī cōtum neces-
ta est perfectio cari-
tatis. tamen est cōm-
cor suuz ponat in
lit qd sit diuine dil-
et cōmunis omnibz
in amor. Et scias
dz tribus modis est
pfectum h naturan
pue pfectū est qd h
et qd conuenit h te
erant pfecti ante cō-
naturam est pfectū
pfecti fuerunt ang-
pfectum est cui nichil
sa. pueniūt bona. q
qd phs dicit in vñ.

Pereditio. a per h
matur ab h gto p-
fectio caritatis pōit
ex pte diligibilis. ali-
quid qd diligibilis
est. quantū bonus est
ta. vnde infinite di-
ta pte eum diligere
cantas pte esse p-
diligat. Ex pte uerū
qñ aliquis h totū
hūge tripliciter vñ
cantas pte patrie que
tem semp actu cog-
ne ad uacandū dec-
is mī cōtum neces-
ta est perfectio cari-
tatis. tamen est cōm-
cor suuz ponat in
lit qd sit diuine dil-
et cōmunis omnibz
in amor. Et scias
dz tribus modis est
pfectum h naturan
pue pfectū est qd h
et qd conuenit h te
erant pfecti ante cō-
naturam est pfectū
pfecti fuerunt ang-
pfectum est cui nichil
sa. pueniūt bona. q
qd phs dicit in vñ.

Pereditio. a per h
matur ab h gto p-
fectio caritatis pōit
ex pte diligibilis. ali-
quid qd diligibilis
est. quantū bonus est
ta. vnde infinite di-
ta pte eum diligere
cantas pte esse p-
diligat. Ex pte uerū
qñ aliquis h totū
hūge tripliciter vñ
cantas pte patrie que
tem semp actu cog-
ne ad uacandū dec-
is mī cōtum neces-
ta est perfectio cari-
tatis. tamen est cōm-
cor suuz ponat in
lit qd sit diuine dil-
et cōmunis omnibz
in amor. Et scias
dz tribus modis est
pfectum h naturan
pue pfectū est qd h
et qd conuenit h te
erant pfecti ante cō-
naturam est pfectū
pfecti fuerunt ang-
pfectum est cui nichil
sa. pueniūt bona. q
qd phs dicit in vñ.

Pereditio. a per h
matur ab h gto p-
fectio caritatis pōit
ex pte diligibilis. ali-
quid qd diligibilis
est. quantū bonus est
ta. vnde infinite di-
ta pte eum diligere
cantas pte esse p-
diligat. Ex pte uerū
qñ aliquis h totū
hūge tripliciter vñ
cantas pte patrie que
tem semp actu cog-
ne ad uacandū dec-
is mī cōtum neces-
ta est perfectio cari-
tatis. tamen est cōm-
cor suuz ponat in
lit qd sit diuine dil-
et cōmunis omnibz
in amor. Et scias
dz tribus modis est
pfectum h naturan
pue pfectū est qd h
et qd conuenit h te
erant pfecti ante cō-
naturam est pfectū
pfecti fuerunt ang-
pfectum est cui nichil
sa. pueniūt bona. q
qd phs dicit in vñ.

Pereditio. a per h
matur ab h gto p-
fectio caritatis pōit
ex pte diligibilis. ali-
quid qd diligibilis
est. quantū bonus est
ta. vnde infinite di-
ta pte eum diligere
cantas pte esse p-
diligat. Ex pte uerū
qñ aliquis h totū
hūge tripliciter vñ
cantas pte patrie que
tem semp actu cog-
ne ad uacandū dec-
is mī cōtum neces-
ta est perfectio cari-
tatis. tamen est cōm-
cor suuz ponat in
lit qd sit diuine dil-
et cōmunis omnibz
in amor. Et scias
dz tribus modis est
pfectum h naturan
pue pfectū est qd h
et qd conuenit h te
erant pfecti ante cō-
naturam est pfectū
pfecti fuerunt ang-
pfectum est cui nichil
sa. pueniūt bona. q
qd phs dicit in vñ.

Pereditio. a per h
matur ab h gto p-
fectio caritatis pōit
ex pte diligibilis. ali-
quid qd diligibilis
est. quantū bonus est
ta. vnde infinite di-
ta pte eum diligere
cantas pte esse p-
diligat. Ex pte uerū
qñ aliquis h totū
hūge tripliciter vñ
cantas pte patrie que
tem semp actu cog-
ne ad uacandū dec-
is mī cōtum neces-
ta est perfectio cari-
tatis. tamen est cōm-
cor suuz ponat in
lit qd sit diuine dil-
et cōmunis omnibz
in amor. Et scias
dz tribus modis est
pfectum h naturan
pue pfectū est qd h
et qd conuenit h te
erant pfecti ante cō-
naturam est pfectū
pfecti fuerunt ang-
pfectum est cui nichil
sa. pueniūt bona. q
qd phs dicit in vñ.

Pereditio. a per h
matur ab h gto p-
fectio caritatis pōit
ex pte diligibilis. ali-
quid qd diligibilis
est. quantū bonus est
ta. vnde infinite di-
ta pte eum diligere
cantas pte esse p-
diligat. Ex pte uerū
qñ aliquis h totū
hūge tripliciter vñ
cantas pte patrie que
tem semp actu cog-
ne ad uacandū dec-
is mī cōtum neces-
ta est perfectio cari-
tatis. tamen est cōm-
cor suuz ponat in
lit qd sit diuine dil-
et cōmunis omnibz
in amor. Et scias
dz tribus modis est
pfectum h naturan
pue pfectū est qd h
et qd conuenit h te
erant pfecti ante cō-
naturam est pfectū
pfecti fuerunt ang-
pfectum est cui nichil
sa. pueniūt bona. q
qd phs dicit in vñ.

Pereditio. a per h
matur ab h gto p-
fectio caritatis pōit
ex pte diligibilis. ali-
quid qd diligibilis
est. quantū bonus est
ta. vnde infinite di-
ta pte eum diligere
cantas pte esse p-
diligat. Ex pte uerū
qñ aliquis h totū
hūge tripliciter vñ
cantas pte patrie que
tem semp actu cog-
ne ad uacandū dec-
is mī cōtum neces-
ta est perfectio cari-
tatis. tamen est cōm-
cor suuz ponat in
lit qd sit diuine dil-
et cōmunis omnibz
in amor. Et scias
dz tribus modis est
pfectum h naturan
pue pfectū est qd h
et qd conuenit h te
erant pfecti ante cō-
naturam est pfectū
pfecti fuerunt ang-
pfectum est cui nichil
sa. pueniūt bona. q
qd phs dicit in vñ.

Pereditio. a per h
matur ab h gto p-
fectio caritatis pōit
ex pte diligibilis. ali-
quid qd diligibilis
est. quantū bonus est
ta. vnde infinite di-
ta pte eum diligere
cantas pte esse p-
diligat. Ex pte uerū
qñ aliquis h totū
hūge tripliciter vñ
cantas pte patrie que
tem semp actu cog-
ne ad uacandū dec-
is mī cōtum neces-
ta est perfectio cari-
tatis. tamen est cōm-
cor suuz ponat in
lit qd sit diuine dil-
et cōmunis omnibz
in amor. Et scias
dz tribus modis est
pfectum h naturan
pue pfectū est qd h
et qd conuenit h te
erant pfecti ante cō-
naturam est pfectū
pfecti fuerunt ang-
pfectum est cui nichil
sa. pueniūt bona. q
qd phs dicit in vñ.

Pereditio. a per h
matur ab h gto p-
fectio caritatis pōit
ex pte diligibilis. ali-
quid qd diligibilis
est. quantū bonus est
ta. vnde infinite di-
ta pte eum diligere
cantas pte esse p-
diligat. Ex pte uerū
qñ aliquis h totū
hūge tripliciter vñ
cantas pte patrie que
tem semp actu cog-
ne ad uacandū dec-
is mī cōtum neces-
ta est perfectio cari-
tatis. tamen est cōm-
cor suuz ponat in
lit qd sit diuine dil-
et cōmunis omnibz
in amor. Et scias
dz tribus modis est
pfectum h naturan
pue pfectū est qd h
et qd conuenit h te
erant pfecti ante cō-
naturam est pfectū
pfecti fuerunt ang-
pfectum est cui nichil
sa. pueniūt bona. q
qd phs dicit in vñ.

Pereditio. a per h
matur ab h gto p-
fectio caritatis pōit
ex pte diligibilis. ali-
quid qd diligibilis
est. quantū bonus est
ta. vnde infinite di-
ta pte eum diligere
cantas pte esse p-
diligat. Ex pte uerū
qñ aliquis h totū
hūge tripliciter vñ
cantas pte patrie que
tem semp actu cog-
ne ad uacandū dec-
is mī cōtum neces-
ta est perfectio cari-
tatis. tamen est cōm-
cor suuz ponat in
lit qd sit diuine dil-
et cōmunis omnibz
in amor. Et scias
dz tribus modis est
pfectum h naturan
pue pfectū est qd h
et qd conuenit h te
erant pfecti ante cō-
naturam est pfectū
pfecti fuerunt ang-
pfectum est cui nichil
sa. pueniūt bona. q
qd phs dicit in vñ.

Perendie adhibium temporis componitur a pemp
ta et una et die. qñ perempta una die. scz ista. i. in
cras. ut cras qd non credimus uno pendie. i. post
cras. Sic eniz pcedimus hodie. cras. pendie. post
moie. et dñ pendie qñ perempta una die. qd non
potest dici de hodierna die. cum de ea non restet
spacium unius diei. sic ergo de crastina intelligit
est ergo perendie. i. post cras. hinc plantus. Qui
cas ueniet pendie foras effert soror. regum po
ca xx. Oñe deus isrl si inuestigauero sententiam
paris mei crastino ul pendie. vñ pendino nas
penl cor. i. morari p unū diem. scz usq in terdij
diez. ponit tamen qñq simpliciter p morari. Et
transiue positi inuenit p longare. vel componit
pendie. a penni et die. Inde pendinare. i. unū diē
vel plures in odium trahere.

Perendino perendinas in perendie vide
perennis. annus componit cū p. et dñ h et h per
ennis et h ne. i. iugis et qñ ppetuus. vñ penni
ter adhibium. i. iugiter. et h pennitas satis. i. iugi
no. ppetuas. et debet scribi p duo n. p hug. pap
uero dicit pennis qñ ppetuus annus

Per eo. ex p et eo componitur p eo is piui ul pij
piti penl cor. vide in eo is. et cor penl. vñ qui
dam. velibus et peris flumine petre peris. et oui
bus qñ. Optima non ullo causa tuente pit

Perfectio. a perfectio. dñ h pfectio onis. et for
matur ab h gto pfecti addita o. Et scias q per
fectio caritatis potest intelligi dupliciter. vno mō
ex pte diligibilis. alio mō ex pte diligentis. ex pte
quorū diligibilis pfecta est caritas ut diligatur
aliquo qd diligibile est. deus autē tantū diligibil
est. quantū bonus est. bonitas autē eius est infini
ta. vñ infinite diligibil est. Nulla autem creatu
ra pte eum diligere infinite. cū quelibet uirtus cre
ata sit finita. vñ p hunc modū nullus creaturē
caritas pte esse pfecta. h soluz caritas dei q seipm
diliget. Ex pte uero diligentis caritas dñ perfecta
qñ aliquis p totū suū posse diligit. qd qdem con
tingit triphice. vno mō sic q totum cor hominis
actu aliter semper ferat in deū. et h est perfectio
in q impossibile est ppetu humane uite infirmata
tem semp actu cogitare de deo. et moueri dilectō
ne ad uacandū deo et rebus diuinis ptemissis ali
is mī qñm necessitas pñtis uite requirit. et is
ta est perfectio caritatis que est possibilis in uia.
non tamen est communis omnibz caritatez habent
ibus. **U**terio mō ita q habitualiter aliquis totū
cor suū ponat in deo ita q nichil cogitet ul ue
let qd sit diuine dilectioni contrariū. Et h pfectio
in amor. **E**t scias ut dñ in sententijs. Perfectus
dñ tribus modis. **E**t enim pfectū h tempus. et est
pfectum p naturam. et est uniuersaliter pfectū. sm tē
pus pfectū est qd habet quidquid tempus requirit
et qd conuenit p tempus haberi. et h mō angeli
erant pfecti ante confirmacōem ul lapsum. sm
naturam est pfectū qd habet qdqd debitū est vel
ex pte nature sue ad glorificacōem. et h modū
pfecti fuerunt angeli. post confirmacōem. et erunt
pfecti post resurrectōem. **U**niuersaliter et summe
pfectum est cui nichil unq deest et a quo uniu
sa. pueniūt bona. qd est solius dei. huic consonat
qd pñs dicit in y. metaph. Illud esse pfectū sim

plicitet qd habet in se omnes perfectōnes que in
generibz rez inueniunt. Et h perfectō ut dicit cō
mentator est in deo. Prima ergo perfectio est na
tuē condite. Secunda natuē gloriificate. Tercia uē
ro nature increate. De perfectione autē caritatis
qñtum ad inimicos dixi in inimicus vide etiam

Perfectio. ex per et factio. componit. **I**n cras.
pñco dñ pfecti pfectum pñcere. pñm facere ad h
nem deducere. et cor h. vñ pfectus ra tu. vide

Perfidus. ex p et fides. componit p **I**n pfectio
fidus da dum. i. pñens fidem. et cor h. et est mer
catū et pñe cauponū. Et cōpatur dñr simul vñ
h pñdia die. et hinc puidiosul sa sum plenus pñ
dia. Item pñdus potest cōponi ex p et fidus da
dum. i. ualde fidelis ul fidus. Et tunc prod h. vñ
uersus. Perfidus ē nequam perfidus corde fidelis

Perfodio dñ. perfodi perfodum perfodere ex
per et fodio dñ vñ in ezech. viij. fode pñtem. et
cum pñdissim pñtem. i. pñtere ul ualde fodi
sem. et corripit fo in pñtem. h in pñtem pñducit.

Perfringo. ex per et frango. componitur perfrin
go gis gi ctū. i. pñtere frangere.

Perfuga ge cōmunis ge. q de vno exercitu fu
git ad alium. et dñ a perfugio gis. et corripit fu.

Perfugium gij. i. tuta latebra. locus refugij. et
dicitur a perfugio perfugis

Perfunctorius functoria nū. ad pñngendū ap
tus. ul destructorius leuis et transitorius ul yma
ginarius. vñ in platone inuenitur pñctoria
forma mundi. i. destructoria et transitoria. et dici
tur a pñngor. gēis qd cōponit ex p et fungor

Perfunctus in fungor fungens vide.

Pergama morū. edificia troiana. a pir qd est
ignis et gamos qd est mulier qñ p ignem et mu
lierem destructa. ul cōponitur a p et gamos. vñ
pgameus mea meū. i. troianus. et q pgama al
tissima erant. Ideo olim omnia alta edificia uoca
bant pgama. et corripit penultimam

Pergamenū nī penl pñ. i. castra dicta a pgamo
ciuitate. qñ ibi pmo excogitū fuit et inuētū. Itē
adiectiue dñ pergamenus na nū. i. res de pergamio

Pergamū mī. quedam ciuitas. vñ pergameus.
mea meū. et pgamenus na. nū. et h h pergamis

Pergo. rego componitur cū per. et **I**t hoc se.
dñ pergo gis rexi rectū. perge. i. ire. uel cōponit

a pede et rego. vñ dñ pergo quasi pedem rego.

Pergulū. a pergo gis dñ h **I**t pocius est et h.
h pergulū. puū tugurū alte positi. et hec pgula

le. i. familia. quia ad diuā pñat officia. et cor gñ

Perhibeo. ex per et habeo componit phibeo
des bitū. et est phibere ostendere dare afferre. Et

Peri. i. certū ul de. et acut in fine. **I**t cor h
periazdon. i. de principibus. Et componitur.

a peri quod ē de et archos quod est princeps.

Peribolus Peri componitur cū ambulo et dñ
h peribolus li et h peribolū li. i. deambulatorius

deambulator. spaciator. pambulator. Vñ in
ezech. xlij. signat murum qui erat exterior ad de

ambulandum. et cingebat gazophylacium cantō
custodientium altare. Et corripit bo.

Perichelis. a peri quod est circū et chele quod
ē curuum componit hec perichelis libis ornamē

tū mulier circa brachia ul potius circa cura. q.
gressus eoz ornatū sm hug. Pap ecia dicit. pe

riscelides armille pedum mulier periscelides dñr
quibus noster ornat gressus. et scribit pap pñce

[illegible]

in scripturis sanctis legisse memini ne ab aliquo
iuracōnem accipiamus. unde ille qui iuracōnem
recipit non peccat nisi forte p̄p̄a sponte. quando
ad iurandū cogit cū quem scit sibi iuratur. et hoc
intelligo de p̄sona priuata. Nam si aliquis exigat
iuramentū tamq̄ p̄sona publica s̄ q̄ exigit ordo
iuris ad peticōnem alterius. non uidet̄ esse in cui
sua s̄ ipe iuramentū exigit siue sciat ip̄m sibi iurā
eue uel. q̄ nō uidet̄ ille exigere. s̄ ille ad cuius
peticōnem atis. ge. neu. q̄daz ¶ **instanciā** exigit
iustis hominū antiquissima. i. succinctōnū feno
rale quo tantū genitalia conteguntur. Alij dicunt
q̄ sit tunica solis confuta q̄lem dominus fecit a
de post lapsum genes. iij. Et cōponit̄ a peri circū
et joma qd̄ est corpus et debet dici perijoma. s̄
p̄ duabus s̄ sepe ponit̄ 3 sicut i s̄ hūg. Itz. p̄ 3
ponunt̄ duo s̄. unde dicit pr̄ in p̄mo maioris sc̄
p̄ p̄trizo. et p̄d̄ p̄n̄l n̄n̄. s̄ corripit pen̄l genitiui
et lego gis q̄ p̄legere. i. p̄fecte legere. ex per
et lego gis et cor̄ le in presenti. s̄ in preterito p̄d̄
perido perlidis. ex per et ledo dis. et product
perlus sa sum. penult ¶ **li**. vide in ledo ledis
ma producta io est ualde lesus. a perido lidis
peritoz. a peridino nis i s̄ plitōz totis. i. octi for.
perna ne. i. petaso ul̄ bassa ¶ **vide in bno nis**.
vñ q̄daz. Et n̄ p̄na ret̄ nec forsan totq̄s habet̄
pernicies. a p̄necō cas d̄z i s̄ p̄nicies ciei. i. mors
cōpatuz. Inde p̄nicōsus sa suz. mortifer letalis. et
cōpatuz. vñd̄ p̄nicōse suz sime adūbium. et p̄nici
ositas tatis. Item p̄nicies. i. uelocitas pedū. a per
nix qd̄ est uelox ut dixi in p̄nix
¶ **pernitas in pernix** uide
pernix. a p̄neco cas. deriuat̄ i s̄ et i s̄ et i s̄ p̄nix
in s̄ pen̄l cor genit̄. i. p̄niciosus destructor. et cō
p̄. aoz simus. unde p̄niciter eius sime. adūbium
et i s̄ pernitas tatis. et i s̄ p̄niciositas destructio
intencus. Itē a pernitor tatis. qd̄ cōponit̄ ex p̄ et
in obliquis. i. p̄seuerans in conatibus ul̄ uelox. et
ap̄e in pedibus. et cōpatuz p̄nicior simus. vñ per
nitor eius sime adūbiū. et i s̄ p̄nicitas tatis uelo
citas celeritas. Et est p̄nicies peduz. s̄ celeritas et
uelocitas pennaz ul̄ ueloz. uisus de p̄nix. p̄ perni
te citū p̄ pernice dico nociū. Pernitor p̄mum p̄
necō dat reliquū. Qui necat est p̄nix festinat e
¶ **pernocto. a per et nocto** tas. cō ¶ **hinc pernix**.
ponitur pernocto tas tauri. et est pernoctare quasi
per totam noctem uigilā. s̄ ponit̄ simpliciter p̄
uigilare. ul̄ uigilare nocte. vñd̄ pernoctans tantis
luc vj. et erat pernoctans in oracione. vñ pernoc
tantes uigilantes. et scribitur per et
¶ **pernox. a p̄nocto** tas. d̄z hic et i s̄ et i s̄ pernox
ne. i. uigilans. et ap̄e nocte. vñd̄ de beato domini
cō cantatur. pernox cum cristo apprium non possi
¶ **peronon mas ge. q̄daz** ¶ **debat lectulum**
aliamētū rusticoz amplius et altū. qd̄ alio no
mine d̄z culponcus. et d̄z a peri qd̄ est circū quia
peronatus ta tū. i. peronibus calciatus. unde p̄lius
flauri s̄ poscat sibi peronatus orator.
¶ **peroro. ex p̄ et oro** as. cōponit̄ poro as aui. et
as porare ualde orare. ul̄ potius p̄recte. i. cū per
fecōne et effectu. scilicet oracione impetrare. qd̄
petit̄ ad effectum ducē. et p̄d̄ pen̄l peroro ras

Periosus. sa sum in osus la su uide et po pen
erpaucus. ex per et paucis coponit perpaucus
ca cu. ualde paucus. un ad hebreos xiiii. et enim
Perpello lis muli pul 7 paucis scripsi uobis.
suz perpellē. i. pfecte pellere. et coponitur ex p et
Perpendiculū li instrumentū est 7 pello pellis
cementarioz qd alio nomine dī amussis et plum
batum qd ipsi dimittunt ad ppendendū equalita
tem mur. unde h et h ppendicularis et h ppendi
culare. Illa linea dī ppendicularis que fuit ul t
orsum recte dirigit. Itē ppendiculū illud un lebe
res ferunt et suspendunt. et in ista significacōe
dicit ppendiculū a ppendeo des qā in eo lebetes
pendent. p instrumento autē cementarioz dicit
pendiculū. a ppendo dis qd est intelligere. conside
rare. animadūtere papere mutinare.

Perpendo ex per et pendo dis coponit ppendo
dis ppendi. Et est perpendere equiuocum ad plu
ra. vide in perpendiculum.

Perpenilis penl cor. in pensilis exponitur.
Perpa. a puerio tis. dī h perpera re. qsi puerite
ra. morbus qui puerit faciem. un sepe ponit p
pueritate. Et inde perperus ra rum. puerus. pra
uus. non rectus. un perpere adit qlitatis. pise pue
male. non recte. p q sepe ponit perperam qd nō
debet acui in fine. sic nec multifariam nec palam
aple ad corin xiiij non agit perperam. et cor pe.
perperam in perpera est.

Perpes perpetis ge omis. i. perpetuus. a perpeti
or tins. et corripit penultimam genitiui
perpessus ua uū. q frequenter aliquis patit.
et dicitur a perpetioz perpetenis.

Perperissus. sa sum. ualde ul diu passus. et est p
ncipium de perperioz teris. math v. et fuerat mul
ta perpeffa a coplibus medicis

Perpeti penl cor. infiniuius de perperioz teris
tollerare diu uel ualde pati.

Perpetim. a perpes dicitur perpetis penl corrept
adibium. i. plixe perpetue continue.

Perpetioz. ex per et patior tens. coponit perpe
tior teris perperissus suz perpeti. i. diu ul ualde pa
tior. et mutatur a in e correptam.

Perpetro. ex p et patro tras. coponit perpetro
tras penl cor. et est pererrare. pagere. comittē. uer
bum actiuū. et ppe in malo accipitur.

Perpetuus. a ppetior teris. dī ppetuus a um qd
numq habebit finem. h habuit principiu. ut ani
me et angeli. unde ppetue adibiu. et h ppetuitas
tatis. status uite quam hz res aliqua ex eo q ha
buit principium h non sit habitura finem.

Perplexus. plexus p flexus. coponit cuz p. et
dī pplexus a u. i. implicitus. inrexitus. inuolutus
colligatus. obscurus. Inde h pplexitas tatis. Et sci
as q pplexitas ueritate inspecta nichil est nec pt
aliqs esse pplexus inter duo mala. i. necessitate al
strictus ad aliqd malum ppetrandū. Augus Vab
ire numquaz deus redederit interitū. si non sponta
neuz homo inueniret habē peccatū. Cū ergo qs
positus est inter duo mala. aut pt utrumq vita
re aut alterū facere sine peccato. et cū oportet me
alterū facere de eo eligere iuxta consiliū ggorij
qd p se consideratū est minus peccatū. unde dicit
gg tractant illud iob. Neui testiculou eius pplexi
sunt. Quia ergo behemoth iste ita in explicabilibz
nobis ligat. ut plerumq mens in dubio adducta
vnd se a culpa soluere nitit. inde in culpa azcine

tercia. qđ sit racōne dignitatis. et deberet persona
penl cor dici. Sed ad drām huius impaī psona
psonet. qđ cor penl. dicit psona ne. penl pđ. vñ
quidā. Daup persona non est mea psona regi. q
autem dē psona qđ p se sonans et hō est. et hinc
h et h psonalif et h le. vñ psonaliter. psonaliter
Itē a psona psonatus tus tui. dignitas ut officii
psoē h hūg vi. et in psonon hic nota q h hō
logos psona dē de deo et creaturis sicut de hōie.
et angelo non vniuoce nec equiuoce sicut prius est in de
am et qđtum ad rem signatam. q prius est in de
o q in creaturis. hī quantū ad modum signant
est econūso sicut est de omnibz alijs nominibz q
de deo et creaturis analogice dicunt. Itē nota q
psona signat quid distinctū in natura aliqua. ra
men non est eadē racō distinctōnis in diuinis dis
gelis et hominibz. q h Ricardū in diuinis est dis
tinctio psonalis p solas reliones originis. In an
gelis per ppterates absolutas. In hominibz utroq
modo. Non tamen ex h sequit q psona importat
de predictis equiuoce. qā ratio persone inportat
distinctionem in cōmuni. vñ abstrahit a quolibet
modo distinctionis et ideo pōt esse una racō analo
gice in hijs que diū simōd distinguunt. Itē con
suevit queri utq xps h q homo sic psona. dico.
q in xpo non est nisi una psona que est eterna
nullū autē eternuz conuenit xpo h q homo est p
loquendo. vñ h non est uera. xps h q hō est p
sona. nisi replicet supposituz hominis. ut dicatur
xps h q iste hō est persona. h enim uerū est
si dicas sicut dicit boecius. persona est racōnalis
creature indiuidua substantia. h xps h q homo
est racōnalis nature indiuidua substantia. ergo
xps h q homo est persona. Dico xps h q hō ē
substantia racōnalis nature. h h q iste homo est
indiuidua substantia racōnalis nature. vñ sic
h q iste homo est psona. sicut fm q iste homo
est deus. Vtq anima separata sit psona dixi in ani
ma. hic nota q est unus deus in essēcia et tri
nus in personis. qđ sic pōt psuaderi. Si enīz duo
essent diū vñ urq insufficientes esset vñ alter alter n
fluere. q si aliqd deesset vni qđ haberet deesse
esset ibi sūma pfectō. Si uero vni nichil. alter
qđ haberet alter cum in uno essent omnia. alter
supfluere. Intelligat ergo mens racōnalis vñm
deum omniū auctorez. et uidet q abscq sapiēcia
non sit qđ res fatua. et ideo intelligit q habere
sapiēciam que ab ipso genita est. et qā amorez.
am suaz diligit. et intelligit etiāz ibi esse deū
siam sicut dicit aug in vj li de trinitate. Si filius
dei uirtus et sapiēcia dei est. nec umq pōt pmi filii
sine uirtute et sapiēcia coeternus est deo pmi filius
us. Dicit autem apls xpm esse dei uirtutez. et dei
sapiēciam. Aut ergo non fuit qñ non fuit filius
Aut aliqñ deus non habuit uirtutez et sapiēcia
qđ dementis est dicere. Constat enim q semp ha
buit sapiēciam. semp ergo habuit filium. sicut
pater semp dilexit filium suum. h spiritus sanc
tus est amor patris et filij. ergo semp coeternus. itē
sanctus. Itē scias q sicut hōes coeternus est animi
coequales et tres psonas asserit. equalis est patri
patri in omibz filius. et patri et filio spiritus aper
tus. q ut aug in li de fide ad petz. breuiter aper
tus quōd intelligat equalitas patris et filij et spir
tus sancti docet. Nullus horū aliū aut supat pater
nitate. aut excedit magnitudine. aut supat pater

Ad id etiam facit illud qd dicit leo papa. bene in
quit trinitatis incommutabilis deitas una est sub
stantia indiuisa in ope. consors in uoluntate. par
in omnipotencia. equalis in gloria. unde in unus
et in alius et in ppter et in secundus. **S**ciē eci
am te uolo qd si eternus sumat substantiue. tunc
predicat in singulari de tribus psonis. et sic acci
pit athanasius cū dicit. eternus pater eternus fili
us eternus spiritus sanctus. et tū non tres eter
ni sunt eternus. S; si adiectiue sumat eternus
tunc predicat pluraliter. s; coeternus semp debet
sonam pluraliter ppter habitudines psonae ad p
in vli de consuetudine. Sacramentū h magnum
est et quidez venerandū non scrutandū quō plu
rales in unitate. aut unitas ipa in pluralitate. ser
ua. et uita est eterna. ad quaz deus trinitas nos p
perpicax perspicacis in per **P**erducit et cetera.
Perpicax perspicax est. et corripit ipi. **P**er
picax. ex p et specio dis. cōponit pspicō dis
perpici pspicū pspicere. i. pfecte intelligē. aspice.
perpicere. unde pspicim uisibiliter ul dare. et pe
ricus tua cuius. clarus. lucidus. pspicui pnuus.
unde pspicue et h pspicacitas. Item a pspicio hic
et h pspicax cādis. clarus. subtilis. vl pfecte
et plura uidens. et cōpatur hec pspicacitas tatis.
Item a pspicio dis. pspicor aris. i. pspicere. vel cō
ponit p se. a p et specio. unde h et h perspicabil
et h vl perspicabiliter. perspicabilitas. et corri
perpico aris. unde in per **P**erpit perspicio spi
stringo gis perstringi per **P**erstringo perspicie
stringum. pfecte stringere. leuiter tangere. sima
non habet a per et stringo stringis cōponitur. et
per **P**erstringo u in ultima sillaba. **P**er
per **P**erstringo si. quidam rex fuit q quādam terram
obellauit. et eius nomine dicta est h perstra sie. et
h perstris perstris. et h perstrida de. unde perstris sea
per **P**erstris perstris ca cū. et h et h pstra perse h hug
per **P**erstris. perstris infinitiuis de perstris. et
perstris cū facio et fio. et d; perstris facio dis. et
perstris h h h. i. facio perstris ul fio perstris
per **P**erstris. perstris cū terreo. et d; perstris
perstris perstris. i. pfecte ul ualde terreo. unde
perstris uide in terreo des. **P**erstris ta tū
per **P**erstris in perstris uide. **P**er
per **P**erstris a perstris nos. deriuat perstris nactu
perstris in nō. s; pō in genitō. ge ois. et est per
perstris ualde ul impudenter tenens. durans. pfeue
perstris. impudens. constans. irreuocabilis. indolis.
perstris. pfeuerancia. impudencia. idem et perstris
perstris pfeuerancia est in uirtute. ptnacia in malo
perstris nos tūm pntū. attinere. ul pfecte si
et cor h. et habent attineo et ptnico supi. sicut su
perstris. a ptnico dis ptnico ptnico d; ptnico
perstris. aggei primo in sacculum perstris
perstris perstris in uerto uertis est. **P**er
perstris. vice cōponit cū per. et d; hic et h et
perstris. i. improbus. pteruus. importu
perstris. a per et uice. quia uicem suam
obtinere uult. ul quia perstris uices reu. qd bonū
est iudicando malū. vl econūso. vl cōponit a per

et uicio as. qd in uicio pstat. vl a p et uicio et ca
dens. qd p uicium cadens. vl a p et uiribus et ca
dens. qd p suas uires cadens. vel cōponit a p et
uicia quam antiqui uictoriaz dicebant. Et inde p
uicax ppe d; qd in pposito suo ad uictoriaz pfe
uerat. et cōpatur. unde puicaciter ouis lime. et h
puicacia cie. et h puicacitas tatis h hug. psp uo
dicit puicax pfeuerans. contumax. obstinatus.
durus. immobilis. et cor penl nū et pō penl gū
euigilium li. i. uigilatio a puigil dicitur.

Perinus a u. p qd uia p; et cōponit a p et uia
Perula le dimi. pua pera. et corripit penultimū
Perulum opidū in italia. unde perulinus a u.
Pes. pos podos dicitur greci. et nos dicimus h
pes pedis. cū quo ambulamus. unde quada; simi
litudine pedes dicunt in uisibus et metris. qd per
iplos metra ambulant. sicut enim nos pedib; in
cedimus. ita metra qd pedibus gradiunt. et descri
bitur sic. Pes est sillba et tpm certa denumeracō
pedes autē quib; utimur in heroico carmine duo
sunt tantū. scilicet dactilus et spondeus. Dactilus
constat ex tribus sillabis prima longa et duab;
breuib; ut carmina. et p ubiq; poni nisi in sex
to pede ul loco. Spondeus constat ex duab; lon
gis sillabis. ut estas. et p ubiq; poni nisi in quin
to pede. vl iusus. Sextū sperne pedes si sumis dac
tile sedem. Quinto spondeus d; esse reus. Quidaz
tamen uolunt qd trocheus habeat locum in fine.
nos uero dicimus qd finalis sillaba siue sit longa
siue breuis semp accipit p longa. ut apud lucā.
Ius qd datū sceleris canimus populū qd potentem.
Item pedes dicunt extremi anguli ueloz. vl poti
us illi duo in nauī funes qui extremos ueloz an
gulos tenent. Pes cōponit h et h bipes distripes
dis. qdrupes dis. i. habens ul aptū natū est habe
re duos ul tres ul quatuor pedes. vl bipedius
dia dium. et h et h bipedalis et h le. et h bipeda
litas tatis. Tripedius dia dium. et tripedalif le. et
h tripedalitas tatis. qdrupedius dia diu; et h et
h qdrupedalif et h le. et h qdrupedalitas tatis. et
qdrupedans ge ois. i. qdrupes. Et scias ut dicit
pril qd a pede ul a sedendo cōposita p dis non per
tis efferunt gū. a pede quidem suant cōposita e
a sedendo uero e mutant in i. ut cōpes dis. deses
de sidis. unde in apicula. Itē scias qd pes anime in
telligitur amor quo itur ad dilectōnem. q locus
est anime. qd amor cū prauus est dicit cupiditas
uel libido cum nero rectus caritas.

Pesco as cui deriuat a paciscor. et cōponit cū
con. et d; cōpesco dis. et cū dis. et d; dispesco dis.
et cū de. et d; depesco dis. unde in tepesco tepescis

Pescui est preteritum de pesco pscis

Pessarium vii. est genus medicaminis. qd intus

iniciatur ul intromittatur. et dicitur a pessum

Pessellum li. i. sera. unde in pessulum

Pessimus. malus irregulariter cōpatur. malus
perior pessimus. et a perior peroro ras. et a pes
simus pessimo mas aui atū pessimare. i. pessimū
facere deteriorare. pessime tractare ecclē. xxx viij
tepsum pessimabis. et corripit si

Pessulū li. et h pessellū li. sera lignea qd hma
hostium. et d; a pello his. pulsus. qd pellitur et re
pellitur. qd autem d; pessulum qd pulsus sum. ul
pellens sum et h est. et cor su. Cant c v. pessulus
hostij mei aperui. psp uero dicit pessulū. i. hosti
um a pede dictus. habet enīz inferiore; cordinem

Pessum adubiū loci. i. sub pedi. **¶** Quasi petem
bus a pes dicitur vel pessum. i. deorsum preceps.

Pessundo das. do das componit cum pessum. i. sub
pedibus scilicet subtus. et dicitur pessundo das pessum
dedi pessundatū. i. sub pedibus dare. scilicet concu
care. pestinare. supponere. h. hug. vide in do das. pa
pias uero dicitur pessundare pedes sursum dare dū
quis cadit retro. mergere. deprimere.

Pelli grece latine humor dicitur et acutius in fine
est. i. pestilencia diminutivum. parua pestis
est. i. pestis. pestis componit cum lentos quod est ple
ni. et dicitur pestilentia ra tū. et h. et h. et h. pestilens
tis. i. plenus peste. et utriusque comparatur cor simus.
unde pestilente pestilenter eius me adubiū. et a
pestilenti datur fit h. pestilencia cie. et est idem quod
pestis. h. ppe pestis est nomen ipsius morbi. pesti
lencia est id quod ex se efficit. unde et dicitur pestilencia
fm quosdam quasi pestilencia. quod sicut incendium
deparcat dū descendit per totū corpus fm hug. Et
cor ti pestilens. et sunt tres modi pestilencie. Aut
ex terra. aut ex aqua. aut ex aere. fm papiam.

Pestilencia pestilencie in pestilens vide.

Pestilentus in pestilens est.

Pestis. a pesti quod est humor. dicitur h. pestis tis ab
hac peste hec pestes hanc pestem. et facit accusati
uus pluralis in es et in is pestes vel pestis. et dicitur
pestis quidam morbus. quoniam scilicet membra dissoluuntur
et putrescunt. vel dicitur pestis quasi pastis. a pascen
do. quod ueluti incendium deparcat dū dūdit per to
tum corpus. et gignit ex corrupto aere. eadem et
contagium dicitur. et contagio a contingendo. quod quicquid
contigit polluit. vel quod tactu unius dūdit per om
nes. Ipsa et inguina ab inguinis percussione. eadem
et lues. a labe vel luctu vel luendo dicitur. que tanto
est acuta ut non habeat spacium tempus quo vel
uita speret vel mors. vel repetitus morbus simul
cum morte uenit. et est quasi idem quod pestilen

Pestuosus a pesti. i. pestis. vide in pestilens
te deriuat pestis cum cū. et pestuosus fa sum am
bo. p peste plenus. unde pestuose et h. pestuositas.

Petalum. a peto tis dicitur h. petalum li. i. forma
marmorea instar tessere quadrata. unde pauimen
ta templorum et domorum et palatiorum quondam ste
nebant. Iosephus in viij. Stravit ac pauimenta te
pli petalis aureis. Itē petalum est lamina aurea
in fronte vel petro pontificis que illud nomen dei
ineffabile tetragramaton quatuor litteris hebra
ice habebat scriptū. Itē a peto petis dicitur h. petalus
petali equus qui habet pedes albos.

Petaso. a peto tis dicitur h. petaso sonis. i. pna poro
scilicet baculus siue bafra. et hinc h. petasunculus
culi dimi. Itē a peto dicitur h. petasum. et h. petasus
quoddam calciamentum mercurij ad uolandum
unde et dicitur petasus quasi superiora petens. vel pe
tasus a peto greco quod est uolare. Martialis coquus
petaso aut ac talaribus conditatis cepit preire mer

Petasunculus culi dimi. puus petaso. **¶** cunus
et formatur a petaso o in un addita culus.

Petatus in petaso vide.

Petaurus. peto componit cum aura. et dicitur h. petau
rus ti. quidam ludus quoniam homines a tapetibus mit
tuntur in auras. et dicitur petaurus quasi petens au
ras. vel dicitur petaurus quasi petens taurus. In affri
ca enim sunt quidam tauri ita edocti. quod cum corni
bus emittunt homines in auram et illesum inter

cornua recipiunt. et dicuntur petauri. quasi petentes
tauri. vel petaurus componitur a peto greco quod est
uolare et aura. quod cum homo in tali ludu emittitur
videtur per auram uolare. Iuuenal. An magis obla
tant animum iactata petauro.

Petitus peticia peticium in petitus est.

Petitus. a peto tis dicitur petitus ra tū. et petitus
cia cum qui petat vel qui amat aliquid petere.

Petilius lia lū qui supra petat. et dicitur h. petino
petitio. ab h. genitio petiti addita o dicitur h. petino
i. questio uel postulatio. Et scias quod septem sunt
peticiones dominice que continentur in patre noster
quas h. ad utilitatem legentium exponas. Nam primo po
go quod in hac oratione tria dicuntur. Nam primo po
nitur orationis prefatio siue beniuolencie caput
cum dicitur pater noster qui es in celis. Secundo po
nitur vii petitiones ibi sanctificetur nomen tuum.
et cetera. Tercio subiungitur confirmatio uel conclusio
sio cum subiungitur amen. Nec enim tria orationes
facere consueuerunt. primo scilicet ponere prefatio
nem in qua caprant beniuolenciam iudicis. com
mendando eum a potentia. sapientia bonitate. d
inde petunt. Tercio concludunt dictum suū osten
dentes quod petitiones sue utiles et iuste exaudiri de
bent. Sic et xps h. nos docet orare deū trinū et
vnū. **¶** Primo ponitur prefatio in qua dei beniuo
lencia capitur. et h. ex tribus. Primo ex scientia
in h. quod dicit pater. ut ostendat scientiam dare peten
tibus bona. Notat enim antiquitas in parte etiam
et per consequens sapientia. quod iob xij. In antiquis
est sapientia. Secundo ex amore et uoluntate. unde
dicit noster qui dedit nobis filium suum ut esset
frater noster redemptor quod non cum illo omnia
nobis donabit. ro. viij. Item ex potentia. Quia
dicit qui es in celis. i. in domo tua specialiter. Quia
ibi magis in ope relucet dei potentia. scientia bo
nitas. quidam enim aliqui sciunt et uolunt bene
amicis h. nequeunt. quod extra terram et bona sua
sunt h. non est. quasi diceret ita de te pater. quod in
domo tua es in celis. In celis scilicet ubi est omni
um bonorum abundancia. festinamus ergo nunc il
luc ire ubi est pater noster. patria nostra patris ille
nium hereditatis nostre. ubi enim est deus possit
congregare et aquile. Cum ergo dīne de uelle co
scias uelis nos exaudire. et scire posses et tua misericor
diant omni actū. confidimus de tua misericor
dia quod nostras honestas petitiones exaudias. **¶**
Petimus ergo et dicimus sanctificetur nomen tuum.
Petitiones autem sunt septem que sic ordinantur a malo. et
presunt iusticie. facere bonum et declinare a malo. et
primo petit ut deus det nobis gratiam faciendo bo
num et h. in quatuor primis petitionibus. Secundo
quod det nobis gratiam uitandi mali in tribus uel
primis petitionibus. ibi et dimitte nobis et cetera. bo
norum autem quedam sunt spiritualia que quidam pri
nent ad animas et h. primo petunt. quodam ad
tem est tempale quod pertinet ad sustentationem cor
poris. et h. petit secundo. ibi panem nostrum. Et
patet ordo ex uerbis domini dicentis. et h. omnia addici
te regnum dei et iusticiam eius. et h. omnia addici
ent uobis. Bona autem que pertinet ad futuram
sunt tria horum autem quoddam pertinet cum dicitur sancti
vitam ut gloria. et istud primo petit cum dicitur sancti
ficer nomen tuum. Duo alia pertinet ad animas in
presenti scilicet psecutionem in bono. et gratia. et h.
ta petuntur secundo. Cum dicitur adiuuamur et cetera.

¶ Petitur ergo p̄mū bonū glorie qđ ad animā
p̄tinet in futuro cū dī sanctificet nomen tuū. i.
in nobis clarificet ut te uideamus facie ad facie
qđ in futuro implebit. vñ sanctificet nomen tuū
in nobis. i. fūmet qđ nō possumus illō amittē qđ sci
licet simus filij tui p̄ gloriā in futuro qđ solum
p̄ peccatū amittit. Sed in futuro beati nō pecca
bunt nec peccare poterunt Et hec ē petico contra
sup̄bos. qđ tales dei uiratem et claritatem uidere
nō p̄t. qđ tumor mentis est obstaculum uiratis
¶ Deinde petitur bonū p̄sēuancie. cū dī. adueni
at regnū tuū. finaliter. scilicet regnū militantis ec
clesie ueniat ad regnū triumphantis. qđ. Da nob
gratiam qđ possumus p̄seuerare in bono ita ut p
ueniamus ad regnū tuū eternū. Qui autē sic pe
tit salutem hominū postulat. qđ est contra inui
dū qđ dī malo p̄ximi gaudent et dī bono dolent
nam s̄ potest. Inuidus alterius marcessit rebus
opimis. s̄ sancti affectus in omni bono est s̄ am
petis p̄seuerancie. Responderet in caritate et gra
tia. vñ dicit fiat uoluntas tua sicut in celo et in
terra. i. da nobis gratiam qđ nos qui habitamus
in terra ita faciamus uoluntatē tuam sicut ciues
electos. vñ sicut uoluntas tua fit in celo. i. a uiris
sanctis ita fiat in terra. i. a peccatoribz. ¶ Et scias
qđ uoluntas dei dupl̄t sumitur ul̄ p̄p̄e et sic dicit
tur uolūtas bñplaciti ul̄ sumitur metaphorice et
sic dī uolūtas signi. et h̄ est quintuplex. scilicet
p̄cepto. p̄hibico. consiliū. p̄missio. opaco. vñ uisus
autē signorū diuinitatis racō h̄ est. qđ ul̄ signū uo
luntatis est respectu p̄sēnciū. et sic respectu bono
rum. et sic respectu malorū p̄missio. vel est fu
turi. et sic respectu mali est. p̄hibico. respectu
boni ad qđ omnes tenent p̄ceptū. sed respectu
qđ ad autē deus aliquid uelle metaphorice eo
qđ ul̄ consiliū uel p̄hibet ul̄ aliqđ huiusmodi
facit. uolūtas bñplaciti consequens semp̄ imple
re. s̄ uolūtas signi non. Hec petico est contra
tres iugo dominationis esse. sic iam habe
me quibus tria uicia opponunt. scilicet superbia
p̄ quā homo p̄dit deum. Inuidia p̄ quā homo
p̄dit p̄ximū. Ira p̄ quam homo perdit seipsum
¶ Quarto docet nos xps petere bonū tpale qđ per
tinet ad sustentationē corpis cū dī panes iē et dī
contētū qđ est contra delicias qui nō sunt
boniū ē. cōmuni. Panis enim cibū cōmunis
qđ est contra auaros ul̄ contra illos qui de rapi
na ul̄ usura comedunt et uiuunt. Cotidianū dī
qđ est contra gulosos qđ uidelicet tales nō panem
dicit cōm̄ hereticos qui ista temporalia nō a deo cre
de crastino non esse solliciti. Mat̄s autē in euan
gelio ponit sup̄subales. et possunt esse due p̄f̄ et
est sensus. da nobis hodie. i. in p̄senti tpe panem
nōstrū. i. xpm qui est panis fidelū da dico super
panem. i. p̄ter panem subalem. i. necessarium ad
sustentationē. quasi diceret. da nobis utrūq; pa

nem anime et corporis. Lucas autē posuit. coti
dianū. qui tantū de uiatico exponitur. et intelligi
tur p̄ panem quicquid est corpi necessariū. Idem
uidetur peti in xxx p̄uerbio. diuicias inquit et
paupertatē ne dederis michi s̄ tantum uictui meo
tribue necessaria. h̄ petico est contra reodiuantes
qui p̄dunt dominū suū comedentes eius panem
et ipso derelicto adherent inimico domini sui. Et
si intelligat de pane sacramentali cuius usus coti
dianus p̄ficiat homini. In pane intelliguntur oīa
alia sacramenta. si autē intelligat de pane corpa
li. p̄ panem intelligit omnis sufficiencia victus si
cut dicit auḡ ad p̄bam. qđ et eucharistia est p̄ci
piū sacramentū. et panis cibus p̄cipuus. ¶ Et
dimitte h̄ secundo docet nos xps petere ea que p
tinent ad alteram p̄tem iusticie scilicet cedinaē a
malo. Est autē triplex malū. scilicet p̄ns p̄teritū
et futurū. et ideo ter in missa dī agnus dei qui tol
lis peccata mundi miserē nobis. tollit ut dicit au
ḡ. dimittendo facta. adiuuando ne fiant. ducendo
ad uitā ubi fieri nō possunt. Et amocio illius tri
plicis mali petitur h̄. Malum p̄teritū est malū
culpe. Malum futurū est malū temptacionis que
indinat in culpam et est uia in ipam. Malum p̄
sens est malum pene. Per h̄ qđ petimus a nobis
amoueri malum p̄terite culpe. ostendimus qđ su
mus peccatores et immundi. p̄ malum autē futu
re temptacionis indicamus qđ sumus infirmi non
uales p̄ nos resistere. p̄ malum uero p̄sentis
pene innuimus qđ sumus miseri. sed deus est de
ment et misericors ad dimittendū. potens ad auxi
liandum. ad beatificandum copiosus. Petitur er
go p̄mo ut a nobis amoueat malum culpe p̄
terite cū dī dimitte nobis debita nostra. i. peccata
nostra. p̄pter que sumus debitores pene. Nam qđ
aliquem offendit eius debitor efficit. et fm̄ cr̄s.
qualis p̄cessit offensio talis debet sequi reconcilia
tio. qui autē h̄ debitū istud non soluerit. in futu
ro illud soluere non poterit. qđ ut dicit. p̄p̄a mu
tuabit peccator et non soluet. Et signanter dicit
debita nostra. qđ culpa non est a deo actore. sed a
uoluntate nostra praua. et p̄t intelligi de tribus
debitis siue offensis ul̄ peccatis que petimus nob
dimitti. scilicet peccauimus in deū. in p̄ximū. in nos
ipsos. iuxta illud p̄pheti. peccauimus cū patri
bus nostris. In deū. scilicet iniuste egimus. In p̄x
imū. Iniquitatē fecimus q̄tū ad nosipsos Sequit̄
sicut et nos dimittimus. i. dimittimus ul̄ dimitte
re debemus debitoribz nostris qđ nos offenderunt
et nobis satisfaccere debent. h̄ petico est contra in
dulgere nolentes. s̄ ue talibus. qđ ecclesi. xxviii.
homo homini fiat iram et a deo querit medelā
Secundo querit amocio future temptacionis. cū
dicit et ne nos inducas in temptacionē. i. ne nos
a temptacōne uinci p̄mittas. et fm̄ cr̄s. non ora
mus ut non temptemur. s̄ ut in tēptacionem nō
inducamur. Temptacō enim racōne utilitatis et uic
tione que puenit inde bona est. vñ iacobus om
ne gaudium existimate fratres cuz in temptacio
nes uarias inderitis. h̄ petico est cōtra illos qui
se tēptacioni exponunt. ut qui cuz mulieribus in
locis priuatis uolunt loqui et ludere etiam si sibi
attineant. qđ poeta. cognare poterit nomine cul
pa tegi. Tercio peti remotō mali p̄sentis pene. cū
dicit s̄ libera nos a malo. scilicet p̄sentis pene qđ
nobis humilitatis causa est Job vi. sagitta domini

in me sunt quaz indignaco ebibit spiritus meum
.i. spiritu ositate. h. petico est contra querentes in
h. mundo felicitate. q. non pt pura leticia h. esse
q. dicit boecius q. multis amaritudinibus huma
ne felicitatis dulcedo resperfa est. Sed pt queri an
ille qui non habet peccatu aliqd peccet dicendo
pater noster. q. confiteb debita se habere que no
habet. Ad h. dico q. h. non pt alicui esse certu q.
omnino a peccato saltem veniali ul q. tum ad re
atu immunis sit. si tamen p. reuelaconem sciat. n.
peccat dicens in p. sona ecclesie. It. querit de illo.
q. debita n. dimittit. an peccet dicendo pater noster
Dico q. in p. sona ecclesie dicit se dimittit peccata.
v. n. non peccat h. dicendo. h. remissiones non con
sequit nisi dimittat. v. si in p. sona sua h. dicat. n.
dicit q. tum ad illud q. agit h. q. tum ad id q. op
tat puenire. **P**reterea scias q. in p. dicitis vij pe
ticonibus possunt intelligi vij v. tutes. ubi gracia
sanctificet nomen tuu p. fidem que mentes purifi
cat. ut hic p. fidem deu cognoscamus et in futuro
per spem. Adueniat regnu tuu et p. fecte q. spera
mus regnare. qui enim spe caret non credit aliaz
uita esse. fiat uoluntas tua sicut in celo et in ter
ra p. caritatem qua dei uoluntas impleet. Panem
nost. cotidianu da nobis hodie p. fortitudinem
q. panis cor hominis confirmat. Et dimitte nob
debita nostra sicut et nos dimittimus debitoribus
nost. p. iusticiam. q. iustu est si dimittimus no
bis debentibus q. deus nobis dimittat. Et ne nos
inducas in temptacones p. temp. tanciaz qua temp
ratio refrenatur. Sed libera nos a malo p. pruden
ciaz qua dedinat. no. quu. Vltimo ponitur conclu
sio amen q. si uere et iuste sunt petitiones tibi po
site et p. p. site exaudire nos digneris.

Petituncula cule. diminutiuum pauca peticio.
Petitor. a peto tis tui titu tu. hic petitor tonu
.i. postulator questor. et producit ti.

Petitus. a peto tis tui titu h. petitus tus tui. et
petitus ra tui. .i. postulatus. et p. d. ti. S. petito mo
di impatiui. t. p. onis futuri corripit ti. v. uelut.
Quod deest hoc petito si uis gaudere petito.

Peto tis tui titu petere. .i. querere. postulare. et
c. ponitur cu ad et d. appeto tis. It. cu con. et d.
c. peto tis. .i. si petere ul conuenire. congrue. It. et
cu in. et d. impeto tis inuadere. struere. contra ag
gredi. It. et cu ob. et d. oppeto tis. .i. contra petere
ul oppeto c. ponitur ab os onis et peto. et tunc
oppetere. .i. ore terram petere. mordere. et ponitur
p. mori. It. cu pre. et d. ipeto tis. .i. p. alijs petere
It. cu re. et d. repero tis. .i. recollere ul retro ul in
rum petere ul iterare. unde repetendus. Et cum
sub. et d. suppeto tis. .i. sumministrare. ul superab
undare. Peto et eius composita actiua sunt pre
ter suppeto p. supabundancia. et c. peto p. conue
nire q. sunt neutra et h. h. faciunt ex se ipsonalia
scilicet c. peto et suppeto. Item omnia corripunt
hanc sillabaz pe. et omnia habent p. terica et supi
na ad modu quare coniug. prosper. angusto uir
tus limite celsa pete h. petus peti producit pa.

Petonitu ti quoddam genus ciuius. a peto tis.
Pera. a petros qd est duru d. h. petra tre quia
dura est. vide in lapis. v. n. petrinus na nu. et pe
trosus sa sum. q. autem d. petra quasi pete trita
eti est non c. posicio. Et ut dicit g. in xxij mo
ra in sacro eloquio. cu singulari numero petra
nominatur. quis alius q. cristus accipitur paulo

attestante qui ait petra autem erat cristus. Cu uo
petre pluraliter appellantur membra eius exponunt
sancti uiri qui illius robore solidati sunt vocat di
tur. Quos nimiru petrus apls lapides vocat
cens. vos tamqua lapides uiui coedificamini do
mos spirituales et in iob d. aqua d. in petris man
mos spirituales et in iob d. aqua d. in petris man

Petrella petrelle diminutiuum. pauca petra
petro. a petra d. petro onis. sunt autem petro
nes ea que abscindunt a petris sicut quisquiliat
cimul inutilem materiam que abradit de lignis

Petros g. latine d. durus. **Q**uando d. petros
petroselinum. petra c. ponitur cu selinu qd est
apium. et d. h. petroselinu ni q. sit simile apio.
et nascitur in petris et montibus p. p. p. qd nos
petrapium dicere possimus. selinus eni g. g. e. api
um d. est eni genus api. aliud genus p. petroselinu

Terrium oleoselinum. et p. d. d. li.

Petrus. a petra dictus petrus apls. q. durus et
firmus fuit in fide. v. petrus dictus est a petra. Et
a xpo sup quez fundata est ecclesia h. h. g. Et
scias q. petrus interpretatur agnoscens. vel discal
cias q. petrus interpretatur agnoscens. xpi agnoscens
d. agnoscens. q. videt diuinitatem xpi agnoscens
cu dixit. Tu es xps filius dei uiui. discalcias d.
q. pedes affectu suoz ab omni ope mortuo et
terreno discalciavit cum dixit. Ecce nos reliquimus
omnia et secuti sumus te. et h. dicit omnia q. deus
magis considerat animam q. sensum h. g. g. facilius
enim h. iconimu relinquit sacculus q. uoluntas
Itud autem nomen petrus primo sibi imponit
p. misit cu dixit ei iohannis primo. Tu uocabis ce
phas qd interpretatur petrus. Interpretatur etia ce
phas caput ul petra. ul increpans ore. h. petra
it petrus racione principatus in prelacione. no ore
racione firmitatis in passione. Increpans p. misit
racione constancie in p. dicatione. Secundo p. misit
imposuit sicut dicit mat. iij. et imposuit cum
nomen petrus. Tercio imposuit confirmauit. qd
dixit mat. xvj. et ego dico tibi. q. tu es petrus
et sup hanc petraz edificabo ecclesiam meam. a me pet
sic intelligendu est. tu es petrus dictus es. .i. sup me
quam confessus es ul a qua dictus es. .i. sup me
edificabo ecclesiam meam. h. autem dico q. a uice
licet petrus non est fundamentu ecclesie p. mmo
xps. unde apls in prima ad cor ca iij. fundamen
tum aliud nemo potest ponere p. ter id qd poli
tum est qui ihesus xps est. **E**t scias q. trina no
gaco petri fuit incepta ante primu euangeliz. ac
consummata ante secundu. v. n. tres euangeliz. ac
tendentes q. trina negaco fuit incepta ante primu
gallicantu dixerunt simpliciter. q. antea gallican
cantet ter me negabis. .i. terciam inchoabis nega
conem. Marcus autem attendens q. ante secundu
gallicantu fuit consummata dixit in xij. ca. Primu
q. gallican bis uoce dederit ter me es negaturus. .i.
trinam negaconem consummabis. an ergo primu an
gallicantu tantu semel negauit et post primu pe
secundus bis. et ut dicit ieroni. Gallus cantat pe
trus negat. gallus nunciu lucis spiritus sanctus
est. cuius uoces in p. p. his et apls nosse uoce anol
gacione qua dominu negauimus nosse uoce anol
lazu exstini excitamur ad amarissimos fletus locu
ti fuimus ad p. ximos et male fecimus ad nosmet
ipsos. Quare autem petrus p. latus fuit uel sit et
desie et non iohannes dixi in apostolus vice.

Petulanca tulancie. in petulor petularis vice.

si iam aboluit. unde pigit impersonale. i. putere. pe-
nitere. gravare. offendere. qd uulgo dicitur pesare. Et
construitur cum accusato et genito. ut pigit me tui.
et cor pnam. ouid de reme. Si pigit in primo li
Piger. a pigit dicitur pigit gra. i. mite fige pedem
grum. tardus. lentus. qd semper eum pigeat. Et dicitur
piger quasi pedibus eger. est enim tardus ad ince-
dendum. si h nomen transsest ad animam. Et co-
patur pigrior pigerimus. unde pigre grus rime
adhibuit. et h pignicia die. et h pignitudo dimis. et
est pignitudo ul pignicia uigilantis. torpor domi-
tantis. et pigreo gres. esse ul fieri pigru. unde pi-
gresco os. inchoatuu. piger coponit perpiger ra-
rum. i. ualde piger. et impiger. i. non piger. et cor.
pi. unde ouidius epi. Quid latias daneas impig-
bector opes. et ut dicit in grecis Est q piger pedibz
si iners priuat in arte. et pt dicit piger quasi pene
eger. uel quasi penitus eger. uidetur enim q nec
possit manus ad os leuare. et est etymologia.
Pigmei h pigmea mee quedam regio est. unde
picmeus mea meū penl. pō. et sunt picmei ut di-
cit aug. semicubiales qui tercio anno pfecte eta-
tis sunt vij senescunt. et dicunt pugnare cum grui-
bus et armati deferri ab ipsis gruibz sicut narrat
hug. Isidorus uero dicit in xi libro et h. In india
est gens statuta cubitali quos greci a cubito pig-
meos uocant. hii montana indie tenent quibus
Pigmentarius riuum. i. est uicinus oceanus
pigmentu. a pila le. dicitur hoc. i. in pigmentu est
pigmentu. i. qd pigmentu. i. in pila tunsum. qd
in pila pilo agunt. i. tundunt. et est pigmentum
confectū ex uino et melle et diuisis speciebus sua-
uis et odorifera. Item regum quartu capitulo xx
pigmenta. i. odoramenta si glosam. a pigmentum
dicitur pigmentarius riuum. ad pigmentu ptinens
et h pigmentarius qui facit ul q uendit pigmen-
ta. et pigmentatus ea tu. pigmento mixtus uel
Pignera in pignus uide. i. conditus
pignerationis in pignus est.
Pignerationis in pignus est. i. res que p pignore ponitur
ul accipit. et dicitur a pignero ras. amos ij et sup uel
timents pignerationis accubuerunt
Pignero pigneras in pignus uide.
Pignus notis. p o ge neu. i. filius ul amor uel
inducium et signū amoris. ul confederacō ul con-
firmacō amons. unde pignoro ras uibum actiū
confederare confirmare amorem inter aliquos ite
inuenit h pignus pignens p e. i. uadium qd pro
aliqua re datur ut postea recolligatur. unde qui
daz. Pignora natuq dicunt pignera rex. Pignus
in o natū si in e pater esse uadatū. et hinc pigne-
ro ras p e in media sillaba. i. in pigne ponere ul
in pignere habere. Et coponitur compignero ras
i. simul pignere ul de pignere extrahere ul in
pignere recipere. Oppignero ras. i. cont uel ppter a-
liquid pignere. ul subarrare. ul confirmare. Re-
pignero ras. iteu pignere. ul depignere. Item
a pignero ras. pignerationis in tū. amos ij. sup uel
timents pignerationis. unde pignerationis dā dū. et
pignerationis ca cum. qd p pignore ponit ul acci-
pitur si huguconez. Pap eiaz dicit. pignera sunt
reus pignera filioz et affectuū. si confundunt. pig-
nero ras. et pignoro ras. cū omnibus suis copoli
Pigra quedam medicina est. i. h sunt actiua.
et interpretatur amara quia eius gustus sit amia
Pigreo gres. i. nus. et producit pi naturaliter.

Pignitor. a pig dicitur pignitor ta. i. in piger uide.
no. i. pigre. et coponitur repignitor tanis. et cor
Piguus. a piger dicitur. i. pi naturaliter et qd
piguus uia uum idest piger uel uerecundus.
Pila. a pilus dicitur pila. pilocellus cū quo ludi-
tur. qd sit pilis plena Pila etiam dicitur taberna. pila
etiam dicitur pes pontis ul qd sustinet pierem. ul co-
figies hominis in compitis posita Et pila instru-
mentu concuū in quo fumentu tenitur. uel ali-
ud in hac significacōe. dicitur a pindo dicitur Et pila di-
cunt tela romanor. et scias q pila p taberna et
p instrumento et p telis pnam pō. sed in alijs
significacōibus eam cor. Quod istis istis dicitur
tinguit. Est pila pes pontis pila ludus pila tabe-
na. pila tent pulres in bellis pila fenit. Pila p
pilo telo coponitur piludius dia dium. et luopi
lus a u. qd cū pila ludit si hug. Magister aut be-
ne dicit q pila p ludo et p mensula uolunt. et
pilo p quadam ciuitate cor pnam. si h pilus et
h pilus instrumentu tenendi. et hec pila p pnam
na et p uase piscandi. et p pede pontis pila lu-
unde illud uicōsū est. Est pila pes pontis ita dicitur
dus pila taberna. Nam uigil in viij eneis ita dicitur
Saxea pila cadit longisquam molibus ante. Cor-
rige ergo predictū i. sum. et dicitur. Pes pontis pila
pila ludus pila taberna. et h credo uenit qd p
cet pila p pede pontis pnam. ponat ut paret q
uigilū. Item de pila p taberna et p ludo dicitur
dam. Ludus laudo pile plus laudo pocula arma
Pilanus ni. qui cum pilo. i. telo graditur a pilum
pilasca ce. i. uas. i. tus. et dicitur a pilus
uinarium corio piloso operit. et tenuat a pilus
Pilata. a pilu et lateo res. coponit h et h pila
ta te. ge cōmunis. i. fur siue latro. Et inde h pila
culum. tale latrocinū. qd cū pilo. i. cū telo arma-
Pilatus pilata latu. pilu habens ul pilo arma-
tus. et dicitur a pilo p telo. Itē substantiue testina-
h pilatus. et dicitur a pilo las qd est in pilo tunce.
Et interpretatur os malleatoris quia dum xpm ore
suo iustificat et contempnat more malleatoris u
tracq pte ferit. Et cor pi. unde in aurora dicitur m
ri titulu rogat hostis atq pilatus. ul ut ferit pi-
latus fuit bastardus. unde legitur in quidam qui
toria qd fuit quidam rex nomine titus qui quā-
dam puellam nomine pilaz filiam cuiusdam mo-
lendinarij nomine atus carnaliter cognouit. et de
ea filium genuit. pila autē ex nomine suo et no-
mine patris sui qui dicebat atus unū nomen co-
posuit et nato puero imposuit nomen pilatus
Pilax. a pilus dicitur h pilax os. catus pilus est h
qd pilis maxime abundet. ul qd eius pilus est ce-
ratus ul in uita beati sampsonis legitur qd cele-
nus fecit fenemū et pbaui p pilacō esse mortuū
Pilentū a pila p instrumento tenendi. et coponi-
pilentū ti qdōdam genus curruū. qd tenet ceram
Pililudius dia diū qui cū pila ludit. et coponi-
tur a pila pro pilocella et ludo ludis
Pilleo a sui pilleare pilleū induere. et dicitur a pil-
leus. Pilleo coponitur depilleo leas. expilleo auferre
Pilleolus oli di. pius pil. i. pilleum autem
leus et h pilleolū h dimi. similiter uide in pilleus
Pilleus. a pellis dicitur h pilleus et h pilleū qd de
pelle fiebat. et est genus sacerdotū uestimentor
in lege que sunt podoris abaneco pilleū mactol.
ephod legiū petalū bachin siue feminalia. Et
est pilleū ex bissio rotundum quasi spha media

caput regens sacerdotale. et in occipido vitta con
fractus. h. greci et nostri tiaram ul' galea uocant
h. moto pileu generaliter p. capillo. ul' pileus dicitur
a pileo q. pilos capitis regat. ul' q. ex pilis sit. vñ
pileolus li. et h. pileolus li. dimi. vñd ora. ut cū
pileolo soleas conuiua tribulis. et pileatus ta tū
pileum habens uel pileo indutus
Pilo as. dicitur a pilus p. capillo. et est pilae pilos
autem. et cōponit cōpilo as. i. fil. pilare. Depilo
as. Expilo as. Pilo as actiū est cūz omnibus suis
cōpositis. et h. hanc deriuacionē cor hanc sillabaz
pi. Item a pile pile p. instrumento concavo in q
frumentū tenet ul' aliud deriuatur pilo as in pile
tundere. batere. terere. ul' pilare. i. rapere. et com
ponitur pilo cōpilo as. aliena dicta suis intermis
cere. depilo as. oppilo as. repilo as. iterum pilare.
supilo as. Pilo as et eius cōposita actiua sunt et
q. pilo deriuatur pi h. hug. Quidaz autē dicunt
Pilofus. a pilus deriuat pilofus sa sum. Et cō
datur fior simus. vñd pilofe suis sine adibium
et h. pilofitas tatis. et hinc pilofe dicunt qui qce
panire. latine incubi appellantur siue innij ab ine
undo passim cū animalibz. vñd et incubi ul' incu
bones dicuntur ab incumbendo. i. stuprando. sepe
enim impij existunt mulieribus et eaz pagant
concupitū. quos demones galidusios nominant.
q. alidue hanc pagant immundiciam. Sz quem
uulgus incubonem uocat hunc romani faimūfica
num dicunt. Hunc alij fatiū uocant. vñd xxxiij.
Pilum. a pile pile. dicitur h. pilum. In fauni
robis. q. quid in pile tunditur ul' potius p. dicitur a
pelle. a pile pile. dicitur h. pilus pile quasi pellus. q. a
pelle prodit. Item pilus dicitur instrumentū cum quo
tunditur et terit in pile. h. pilus p. instrumento
primam p. d. alter eam cor. vñd uñd. Qui terit est
pilus pilus est in fronte capillus. Itē dicitur h. pilum
quoddam genus teli. et est romanorū. et dicitur a pello
lis. q. a pellis. i. emittitur. et torquetur. et p. pri
mam. Lucanus in primo. Signa pares aquilas et
pila minancia pilis. Item h. pilum dicitur p. ratorio.
et p. d. eam p. nam. vñd uñd. Ad tractum pili.
In grece altum dicitur latine. In cōponit apina
pinax. a pinus ni dicitur h. pinax natis. pugillaris
ephoris. tabula manualis ex pino facta. Et pi
nax dicitur tabula in qua pili figurat faciunt in
pincerna ne mas ge. dicitur vini. In supposito puluē
disponitur ul' potius p. pinator q. porrigit ex offi
cio poculū dñō suo. et dicitur pincerna quasi penus
menens. i. celarium q. semper habet oculū ad vi
num suo tempore propinandum
Pingo pindis in pinto pinis vide.
Pingo gis xi etū pingē. i. depingē picturaz face
re. ul' picturaz representare. vñd h. pictor toris. et
rei. Pictura re. i. p. mago expmētis specie alicuius
so gis. i. ualde ul' deorsum pingo ul' picturam de
ico. repingo itez pingo. et est actiū pingo cū su
is cōpositis. et scribitur sine u in ultima sillaba. et
facit p. p. in xi antecedente n. et supinū in etū
pictū abiecta n. Et frequentatiua picto tas. cōpic
to tas. et ab hñs alia frequentatiua. pictiro tas. d.

Pinguis ge. omnis. et h. pingue. i. crassus. et cō
patur pinguior simus. vñd pinguior quiū sine
adibium. et h. pinguedo dinis. et pinguo as ping
uem facere. vñd pingueo es. i. esse ul' fieri pingue
et cōponitur impingueo es repingueo es. et hinc
pinguesco as. impinguesco as. inchoatiua. Pinguo
cōponitur. impinguo as. repinguo as. Et est acti
uum cū omnibz suis cōpositis. Itē pinguis com
ponitur pinguis. i. ualde pinguis. et pinguesco
pinguesco. et pinguesco pinguesco.

Pinna. pin gce altū dicitur latine. vñd h. pinna no
summitas cuiuslibz rei h. p. p. templorū et muroz
vñd et pinna dicitur q. supeminet in dorso piscis qd
aliter dicitur notia. Et inde h. pinnula le dimi. Itē a
pinna h. pinnaculū li. cuiuslibet domus ul' templi
fastigiū. vñd illud. et statuit eum sup pinnaculū
templi. mth. iij. c. et sepe p. cuiuslibet rei fastigio
ponit h. hug. Beda uo dicit pinna ul' pinnaculū
est summitas templi que dicitur tabulatur. Et anshel
mus dicit Ooserat in palestina q. recta essent pla
na et a latere quedam appodaciones ne quis la
beretur incautus. Pinnaculū uero templi erat ci
us deambulatoriū qd erat tabulatur planum in
summitate templi. in quo p. d. abant sacerdotes h
glosam. de quo mth. x. Quod in aure auditis sup

Pinnaculū li. in pinna exponit. **P**innaculū
pinnirapus. pinna cōponitur cū rapio. et dicitur
hic pinnirapus. i. gladiator. q. rapiat pinna. i.
summitates galeaz a deuictis q. collo in lignis
uictorie suspensas ferebant. ul' pinnirapus quasi
pennirapus scilicet qui plumat aues ul' qui rapit
pennam de capite alterius. Qui enim se de ueloci
tate iactabant pennas in capite suo ponebant in
signū uelocitatis. deniq. si quis interueniret uelo
cior rapiebat pennam de capite eius. Iuuenalis
Pinnirapi cultos iuuenes. iuuenes q. laniste

Pinnosus. a pinna dicitur pinnosus sa sum. i. altus
supbus. ul' laniosus. Et cōpatur. vñd pinnosus
me aduerbium. et h. pinnositas pinnositatis. altū
tudo uel superbia uel laniositas

Pinnula le dimi. pua pinna h. hug. vñd in leui
tico debet legi pinnula illud per qd piscis in altū
leuatur. licet quidaz legant ibi pennule. pap. uo
dicit pinnula summa p. auris ul' naris. ab acumi

Pinnū p. duo n. i. acutū. ut dicit pap. **P**ne dicta
pinto sis sui sere pistū ul' pinsum. panem face
pastam deducere ul' terere. et a pinso pinsum. pin
so sis frequentatiua. a quo pinso sitas aliud fre
quentatiua. Item a pinso sis. pindo dis dicitur pinsum. i.
pilo tundere. terere. h. hug. p. autem in x li dicit
q. a pinso sui pistum debet esse. vñd pistor nom
uerbale. ut pastus pastor. ustum ustor. Magister
autem bene dicit q. pinso sis pinsum pistum. ē uer
bum desideratiū huius uerbi pindo dis pinsum.
Iñs uñs uidet esse dicendū q. pinso sis sui facit
pistum. et si inueniat pinsum potius est antiqui
tas. Item ut patuit p. magist. bene. pinso sis est
desideratiū de pindo dis pinsum pinsum u in o fit
pinso. et sic pinso a pindo dis. nō pindo descendit
a pinso. pap. etiam dicit pinso sis sui pistum. qd
est comminuo. Inde pistare

Pinsus. a pindo dis dicitur pinsus sa sum. i. pisticus
ul' pinsus. i. tritus. tunsus a pindo pinderis. Itē a
pinso sis h. pinfa se. i. maius instrumentū pinfan
di. vñd quidam. Neq. pinsis sui neq. molis mo
lui. vñd h. pinsula pinsule dimi. sicut dicit hug.

Pinus. a pin qd est altu dicitur hinc pinus nus nui.
vl pinus ni quedam arbor. vl pinus dicitur a pennu
qd est acutu quasi ab acumine folioz. pinu alia
picim. aliam greci pecuem uocant qua nos picea
dicimus. qd desudet picem. unde pinens nea neu.
et hoc pinetum pineti locus ubi pini crescunt
Pio as. aui are atui. a pius deriuat. et est piare
mundare. purgare. Et componitur cum ex. et dicitur
expio expias id est expurgare
Piper. a piz dicitur hinc piper peris. et inueniunt in mas
ge. hinc piper peris. et dicitur a piz qd est calidus vl
ab igne denigrat. est enim natura illius alba. sed
dum incenditur illa loca ubi est ut fugiant ser
pentes custodientes siluam piperis ut possit col
ligi fit nigrum. sed piperis diuersus est fructus. Nam
qd immaturu est pip longum uocat. Incomptu
ab igne pip album uocatur. qd uero curre rugo
sa et horrida fuerit. ex calore ignis et trahit colo
rem et nomen. pip si leue est uetustuz est. si gume
nouellu. vitanda est in hys mercatoruz fraus. so
lent uetustissimo pipi humecto argenti spumam
et plumbu aspergere ut ponderosius fiat. Et sunt
folia eius ad similitudinem iuniper. vnde piperata
tum. pipe condituz vl confectus. et hinc pipe
rata te quedam confectio ex pipe. et piperis rea
reum. et pipinus na nu. et hinc pipinus substantiue
quidam lapis subalbidus cum punctis nigris.
Piperinus piperini in piper vide
Piperatus piperata piperatum in piper est.
Pipio as resonare. clamare. accipituz est. vl pul
lou columbar. unde hinc pipio onis. pullus colu
ba rum. et hinc pipiunculus unculi et hec pipiuncula
pipiuncule id est accipiter. et corripit cu.
Pipiunculus in pipio pipias est
Piplee dicuntur muse a pipleo fonte macedonie
vl monte. aut a peplo uel. fm papiam
Pir grece latine dicitur ignis neutri generis
Pira. a pir qd est ignis dicitur hec pira re. i. rogas.
scilicet congeries lignoz in igne. hinc rogas est duz
nondum est accensus. pira est ex quo ardet. bus
tuz postq arserit. actu xxviii. Accensa eni pira
reficiebant nos omnes. ppter imbrem. vide etiaz
Piramis. a pir qd est ignis. dicitur pira in rogas
ma atis. et hinc piramis dicitur. quedam alta structura
que fiebat antiquitus sup sepulchz mortuoz. et ta
lis edificatio surgit ut a latitudine incipiat et in
angustu finiatur sicut ignis. Nam apud maiores
potentes aut sub montibus aut in montibz sepoli
ebantur. Inde tractum est ut iam supra cadauera
aut pyramides fierent. aut ingentes columpne col
locarent. Item et pyramis dicitur quedam figura que
in modum ignis ab amplo in acutu consurgit sic
Piramis. fm hug. Quidam dicunt qd pyramis componit
a piz et idos quod est forma. unde pyramis quasi
habens formam ignis. et cor pnt tam nu qd gū
vnde in doctrinali dicitur pirula pirata sit pyramis hys
sodata. machab h pmo c xiiij. et statuit septē pira
Pirata a piz et ra mites vnaz contra vnā
no p compositionem dicitur hinc pirata re. pnt pō id ē
marinus latro. vispilio. qd semp ferat ignes in ra
te. vnde piraticus cu. h hug. pap uo dicit pirare
sunt predones marini ab incendio nauu vl insu
Piratica. a pira larum quas capiebant dicti.
a dicitur hinc piratica piratice. latrocinium in mari.
Pireneus. a piz deriuat hinc pireneus nei. et hinc pi
rene nes mons hispanie altissimus sic dictus. vel

q igneus est. vl q igni. i. superiori elemento est
propinquus. Et producit penultimam.
Piretrum tri. a piz dicitur hinc piretrum tri. vl pire
trum quedam herba. qd habz radicem incendiola
Pirgus. a piz dicitur hinc pirgus gi. lignum. vl tabula
in alia super qd ponunt illa rotunda alea. ve cui
ta. h p sinodochem qnz ponitur p ipa alea. ve cui
dicit iste amittit omnia in pirgo. et dicit a piz qd il
lud lignum est acutu insummitate ad modum ig
nis. vl pirgus dicitur qd perigus. qd p eū taxilli pgnat
vl pirgus grece turis dicitur. a piz qd est ignis dicitur
ad modum ignis consensit. et hic pirgus dicitur
quia speciem turis habeat
Piritis. a piz dicitur hinc piritis quidam lapis acutus
litem similans. sic dictus qd pnt ignis in se
Est alius piritis vulgaris quem uiuu lapide percutit
cunt vl petra focare. qd ferro vl lapide percussit
Pirromancia cie. a piz et man scintilla cie.
cia qd est diuinaco. componit hinc pirromancia cie.
diuinaco que fit in igne. ut in astis. vl in scin
lacionibus ignis. unde pirromancus cia cum. Et
pirromanticus pirromantica mania. et acut ti
Piropus. piz componit cu ops qd est uisio. et dicitur
hinc piropus quedam species metallica ex tribus
narijs auri et sex eris. vel quidaz lapis flamme
cus sic dictus qd uisionem et colorem habet ig
nis. unde ouid. flammis imitanti piropo
Pirrhicus qd. quidam pes constant ex duabus
breuibz ut legit. sic dictus a pirrho filio achillis.
qd ad finis patris armatus eo metro saluatur.
vnde et pirrhicia apud grecos saluatio dicitur
Pirrhus. a pir dicitur hinc pirrhus n. filius achillis
qd igneos et rufos habuit capillos. Itz pi
rex pirrhota. et sic est nomen ononimu. Et po
nitur aspiratio post r fm ps in pmo libro mao.
Pirula pirule in pirus vide
Pirus. a piz deriuatur hinc pirus piri quedam ar
bor. qd eius fructus ab amplo incipit et in an
gustu finit sicut pirus. unde hinc pirus n. filius
eius. et hinc piritum ti locus ubi pini crescunt. et cor
pirula te extremitas a forma illius piri. et cor pi
h hug. pap ec dicit pirula le ec dicit extremitas nali
a formula piri. et corripit pi
Pis grece latine dicitur aurum
Pisa. a pis grece qd latine dicitur dicitur hinc pisa se
qd dicitur genus leguminis. qd ea pensabatur aliquo
auri minutum. et peccant illi qui dicunt qd pisa ē
plural numeri et neutri ge scz h pisa boni sunt qd
peccant ergo qd dixit h pisa sunt bona. sunt qd
pinguia. sunt sine lardo. et a pis vl pisa. dicitur auri
pisa. quedam ciuitas grece ab abundantia auri
vl illius leguminis. unde piseus sea seum. qd illi
raliter hec pise az. quedam ciuitas tuscie. qd illi
qui hanc ciuitatem edificauerunt. ab illa pisa ci
uitate grece uenerunt. vl pise quasi pense a pen
sando. i. deliberando. Cuz enim ppolleat sapientia
cu pensacone et consilio agit. vel pise dicuntur a vi
pis qd est aurz qd auree. et a pisa. pisanus a vi
Piscarius. a piscis. vide in piscis
Piscatilis in piscor piscaris vide
Piscens. a piscis deriuat piscens. i. piscans. vel
piscator. et est ge omnis et indeclinabile. Iuuenal
Tunc piscens accipe dixit
Pisciculus pisciculi diminutiuus puius piscis.
piscina dicitur a pise p contrariu. qd nō habz pis
ces. et dicitur piscina pnt pō aqua collecta non bō

Piscis. a pisco dicitur **piscis**. vide in probatica
natura huius piscis. qd sit paltus homi
num. unde piscosus sa sum. piscibus plenus abun
dans. qd et piscosus sa sum. piscibus plenus abun
Et copatur. unde piscosus sa sum. piscibus plenus abun
h piscosus. unde piscosus sa sum. piscibus plenus abun
Item a piscis h piscarius rij. i. piscator. h piscator
ppe qui capit. piscarius qui uendit. Inuenit h pix
is p x. h aliud signat. et est fe ge. vñ usus. hic e
ditur piscis h suat aromata pixis. vide in tercia
piscis in genere epiceno. Itz in asinus et in ca
piscosus sa sum. i. piscium uozator **melus**
Piscosus. Et coponitur a piscis et uoro uoras
piscosus in piscis vide
Piscosus colentata colentum in piscis est
piscosus a piscis deriuat piscor cans piscatus su
piscari uerbum deponens. vñ uado piscari. i. ad
piscis capiendos. et inde piscatorius. ria riū. et hic
et h piscabilis et h le. et h et h piscatilis et h le.
pnt cor. et componitur expiscor cans. ex toto a
piscibus euacuare. vel acquirere
Piscus ca cum. i. antiquus. et dicitur a pisco
piscus est quedam figura. de qua dixi in inij
piscus in tractatu de coloribus rethoricos.
Pissaigra. pissa qd grece dicitur pix. coponit cuz pi
ssa. et dicitur h pissaigra gre. i. pix liquida
Pissaxera. pissa qd est pix coponit cuz xeros
qd est durū ul sicū. et dicitur h pissaxera re. i. pix q du
pissacia dicitur arbor a pisco. et est sicca.
Piscus ca cum. i. fidelis. et dicitur a pisco
piscus grece qd latine dicitur fides. unde nardū piski
cum. i. fidele purum non adulteratur comixtione
albarum rerum. Et corripit si
Pistillum. a pindo dicitur. ul pinto sis. dicitur h pistil
lum li et h pistellū li qd et mas ge inuenitur h
pistellū ul pistillū cum q pig tenet ul aliud in
Pistor grece latine dicitur fides. unde mortario
pistor a pinto sis sui pistū h pisco h pistor tonis
quodam facit et pō penl genitū. h h pistoris p
quodam ciuitate cor pnt. unde usus. Pistoris est
pistoris sit genitiuus.
Pistoris in pistoris uide
Pistoris. a pistor qd est fides. dicitur hec pistoris
huius pistoris. quedam ciuitas que a quibusdā
modo dicitur pistoria. ab alijs pistorum. sed h sit ex
consuetudine uulgaris smonis. ppe eniz dicitur pistor
et h ponit pisco apce in tractatu de nominatuoz. Si
uero ibi inueniat pistor p nō predicti nominis
dicendum est litteram ibi esse corruptam. et dicitur
sic a fidelitate quam solebat habere. unde h et h
pistoris sit dicta ab abundantia pistoruz. et ut dixi
in pistor pistoris pro ciuitate corrupt penultima
pistorum pistorij in pistoris uide
Pistrinus. a pistrino tris dicitur pistrinus ca cum. i.
mixtus ex diuisis sicut electuarium
Pistrinū. a pistrino tris. dicitur h pistrinū ni. locus
ubi pistrinū. i. molendinū ul furnus. vñ h pif
trilla le. p eod. ul pistrinū dicitur q pistrinū a pilo
et apud anrea tundebar. et fidebatur granū. vñ de
res quasi pistrinos. a pistrinis granis frumenti. i.

terendis. Molax enim usus nondum erat. Et gra-
tius ibi pilo fidebantur. Et hinc tractum sit. ut di-
catur pistrinū pena fuisse. qz sui in pistrinuz mit-
tebantur ligati. et ibi ad modū iumentoz molas
trahebant. et s̄ b̄ uidet pistrinū magis. pprie dici
molendinū q̄ fumus. usus tamen habz ut pistri-
num ul' pistrilla dicat. fumus potius a pinfendo q̄
a pilo. et p̄d̄ p̄n̄l pistrinū. Ihero. in plogo dani-
elis. Cum me in lingue huius pistrinū reduxisset
Pistrino. a pistrix tris. d̄r pistrio tris trui tri-
panem facere pastam deducere. unde pistricus. ca-
cū. et s̄ pistrio onis. qui pistrat
Pistrix. a pinso is deriuatur s̄ pistrix tris. fe-
mina que pinfit. et s̄ pistrix stris. q̄dam mon-
strū maximū scilicet balena ut dicunt. sed pistris
huius pistris p̄ s. nomen fuit cuiusdam nauis e-
nee. uel pistriz p̄ formacōnem p̄t descendē a p̄s-
tor. or in trix. et penultimam genitiui producit
Pitiales uine feruor. vel pitiales sunt fursures
pitifima matris. neu ge. est genus lu. in uina.
di qui mirabili arte uoluitur et giratur. Iuuenal
Qui late demonio pismate lubricat orbem
Pituita re. i. humectacō siue illa infirmitas que
ex abundancia flegmatis accidit. et facit capita gal-
linaz distorqueri. vnde et ponitur p̄ uana gloria.
que merituz consciencie distorquet cū quis ad fa-
uorem popularem et ad oculos facit. Sed querit̄
an prima cor. et uidet q̄ sic. qz orac̄ ita dicit. Pre-
cipue sanus nisi cū pituita molesta est. sed dico q̄
p̄ma non cor p̄mmo p̄d̄. qz quartus pes est spon-
deus. et quintus p̄cleumaticus. Quod eniz p̄maz
p̄d̄ oñdit p̄ius ita dñs. Sompnia pituita q̄ p̄u-
gatissima mutant. et cor penultimam vt patuit
Pius pia piū. religiosus. misericors. benignus.
ppicius. et cōpatuz p̄ supplecionem pius magis
pius piissimus. unde pie magis pie piissime. et s̄
pietas ratis. scilicet uirtus p̄ quam patrie. et beni-
uolis. et coniunctis sanguine officiaz. et diligens
attribuitur cultus. v̄l qua sanguine coniuncti be-
niuoli efficiuntur. pius cōponitur impius. s̄ hugo
Hic nota qz pietas d̄r aliqñ donū spiritus sanc-
ti. et tunc in s̄ differt. a mīa qz mīa studet ad re-
leuandas miseras. p̄ximoz ex s̄ qz sunt coniunc-
ti ul' consanguinei. ul' familiaritate uel saltem na-
ture similitudine in omnibus aliq̄ humanum p̄-
mensura accipiens. sicut alie uirtutes. S̄ pietas co-
nū. mouet ad releuandas eoz. misias ex aliquo
diuino. scilicet inq̄tuz sunt filij dei. ul' diuina simi-
litudine in signifi. unde et magis. p̄pe nomen pie-
tatis habet que diuinū q̄d sonat. q̄uis et ip̄a mi-
sericordia s̄ aug x de ciuitate dei. more uulgi pie-
tas dicatur. Quod iteo accidit. qz ea sibi deus q̄si
sacrificō placari testat. v̄n et pl̄s dicit in iij etib
qz dona habent aliquid simile deo sacris.
Pitisso pitissas. in potisso potissas est.
Pix. a pinus ni. d̄r s̄ pix cis. q̄si ex pino sit. hec
a grecis d̄r doma quam nos zamellam dicē pos-
sumus. et inde piceus cea ceū. de pice existens. ul'
ad picem ptinens. ul' niger. ul' obscurus. et s̄ pice
a ce. quedam arbor de cuius succo pix efficit. et
piceo as. pice aliquid linire. v̄l obscurare. Et no-
tandum qz pix alio nomine ḡce d̄r s̄ p̄sa se. v̄n
im quosdam dicit apud nos pix. Et scial qz pix
p̄is cor s̄ ante C. s̄ pix a p̄ aue p̄d̄ pi. vnde qui
paz. Sunt nigra uasa picis rustrā redolencia pice
Pixis. a pixos q̄d d̄r buxus d̄r s̄ pixis pixidis

buffula scz uas ubi medici reponunt suas confec-
cōnes. et mulieres similiter suas lauaturas. et sic
nos corrupte dicimus buxū. Similiter seruantes
andem corrupcōnem quidā a buxus dicūt h bux-
is idis. p. pixis idis. Et facit accūs sing. pixidem
ul. pixida. et accusatiuus plural' has pixides uel
pixidas. Vñ ouid de remed. Pixidas inuenies et
Pixos grece latine dici **¶** rerum mille colores
tur buxus. Et acutur in fine.

Placentia. a placco es dī h placentia te. i. libū
foracia. qz placet. unde placentarius. et hoc
placentaria ne qui ul. que facit placentas. quod
eciā h placentinus et h placentina ne. Item a pla-
centa h placentia ne quedam quiras in lumbar
dia. qz ibi optime fiant placentae. et in placentino

Placentinus de placen **¶** na nū nomen patriū.

Placco. a placo cas dī placco ces cui. esse ul. fi-
en placidū ul. placitū. Aliter enim non placet. et
a placco ces dīdit placet impersonale. et placitus
ta tū quod placet ul. placuit. Placco componitur
complacco ces. vñ complacet impersonale. Perpla-
cco ces. unde placet impersonale. Placco cū omni-
bus suis compositis est neutr. et facit pteritū in
cui et supinū in cti. Est enī regula. Omnia ūba
neut. secunde coniugacōnis facientia pteritū in ui-
carent supinis f. usum. pter ista. careo. ualeo. dole-
o. noceo. placco. taceo. pateo. lateo. mereo. oleo et
liceo. Ista tamen duo nō uident' esse ponenda in
exceptōne. qz ab istis et multis alijs talibus neu-
tris inueniunt' supina qñqz. h. non sunt in frequēti
usu. Item placco ces cū suis compositis cor. pla-

Placidus. a placor. caris dī placī **¶** ma placet
dus da dī. i. mitis mansuetus. quasi placorū dei-
tus. Et comparatur placidior simus. unde placide-
dus me adhibū. et h placiditas ratis h. bug. pa-
p. uero dicit. Placidus qui omnibus placet. apici

Placitū a plac **¶** us serenus quietus tranquillus
cco ces dī h placitū ti p. antifrasis. qz duplicat
unde placito as ul. placitor arius. et hinc placita-
tor ul. placitatorius a ū. et h placitatorū locus

Placo cas cui cati. i. humili **¶** ubi fit placitū
are. mitigare. exorare. pacificare. unde placatus ta-
tū. et comparatur tior iustissimus. et componit' impla-
catus ta tū. et h et h placabilis et h le. vñ pla-
cabiliter. et h placabilitas. Et componitur impla-
cabilis bile. implacabiliter. implacabilitas. Placo
componit' complaco cas. Replaco cas. Et ē actiū
cū omnibus suis compositis. Et proū hanc silla-
bā pla. h. placco ces eam cor. unde quidā. Scorto
nemo placet nisi dextrā munē placet. Item ouid
de arte. Placatur donis iupiter ipse datis.

Placor. a placo cas dī h placor orig. i. tranqlli-
tas mitigatio. et proū pla. Ecē iij c. Complectit'

Plaga ge. i. uuln' **¶** placorem eius. et proū co-
tuber. quasi flagra. qz cū quodā strepitu et flatu
et flagris plage copis infigunt'. vñ plaga dī qñz
tractus ul. ps celi. eadem et clima. et simpliciter p.
patria ul. uico aliquo accipitur. et plaga. i. rethe
ul. potius funis rethe. ppe quidem plage sunt fu-
nes illi quibus retia tendunt' circa ymā et sūmā
ptem. h. ponuntur qñqz p. ipsis rethebus. Et nota
qz plaga p. uulnē proū primā. In alijs uero signi-
ficacōnibus eam cor. Vnde uersus. Vulnere sunt
plage. regio plaga. fit plaga rete. Itē a plaga pla-

go plagas. uide in plagarius. hic nota qz plage
que pharaoni inflite fuerūt sunt decem. ut patet
in hijs ūsibus. Sanguis rana culex musce pecus
ulcera grando. Brucus caligo mors obnuere na-

Plagarius. uide in plagarius. **¶** cano.

Plagella plagelle diminutiuum parua plaga.
lagarius nī. et h plagiator orig. in eodez sen-
su. scz uenditor hominū. ul. seductor hominū et se-
deceptor. scz qui seducit et sollicitat pueros et se-
uos alienos. Aplūs in pma ad thymo c. j. Plagi-
arijs mendacibus pūris. ul. plagarius dī eciam
qui mancipium aut pecus alienū seducendo dis-
trahit. et dicitur plagarius ul. plagator a plagio
. i. obliquo. qui non recta uia gradit'. h. pellion-
rius ul. plagarius dī retarius ul. plagas faciens
et inferens ul. curans. ut ē medicus. Qui pue-
ro dolis et pollicendo. Vnde alexander. Qui plagi-
ros uendis plagarius ē tibi nomen. Item plagi-
gens. h. plagarius magis ē in usu in ista significa-
cōne. Vnde pap. Plagarius plagas curans. plagi-
arius qui seducit pueros. et sollicitat seruos alie-
nos. Item a plaga dī plago as ul. plagio s. i. i-
bezare. uulnerare. plagis affligere.

Plagilla. a plaga dī h plagilla le. et h plagella
le ambo dimi. i. pua plaga. et plagiosus h. sum.

Plagiosus in plagilla uide. **¶** id est plagis plenus.

Plagioxipus. plaga componit' cū oxi et dicit'
plagioxipus. i. acutam plagam inferens. h. nomi-
ne dñr hominū uenditores qz acuta inferre uul-
nera. Cicero. Videte iudices quēadmodū flagioxi-

Plagius gia giū. i. pla **¶** pus iste me tractauit
gas faciens. ul. curans ul. obliquus. qz plagi faci-

Plago sus in plagilla est **¶** ut hōiēm obliquari.

Planta. a planos ul. platos h planta te. qz pla-
na fit et lata. i. tabula ul. asser. unde plantula le.

Plantula le diminutiuum parua planta.

Planeta. a planos dī h planeta te. et h planū

ta te. Planeta. i. errans. planū. i. errorem incu-
ens. Dicitur ergo quodā stelle planeta. i. errans
qz singulis diebus mouent' ortū et occasum suos
hēc dñr et planūte. i. errorem incutientes. qz sin-
gulis diebus ortū et occasum suos sic uariant' ho-
minibus incutunt' errorem. et faciunt eos errare
Vnde h. orac. non debent planete dici. i. errantes
h. planūte. i. errorem incutientes. Planete enī non
errant. pmo eundem motū et eandem mouendi le-
gem nūc habent quā ab initio sue condicōnis ha-
buerūt. h. errare uident' mortalibus cū ita uariant'
ortus et occasus p. diuisa loca. unde potius debet
dici planūte. i. errare facientes. qz planete. i. erran-
tes. non enī ipsi errant. sed nos circa eoz motus
errare faciūt. Item planeta dī febris erratica. Et
planeta quedam uelut laxa dīca oras. qz erranti-
bus ons euagatur. et a planeta planeticus a cū
et h et h planetaris et h re. Et nota qz planeta
ē mas ge pro stella. In alijs significacōnibus fe-
ge. Et proū pñl. Et fm pap. Planetes grece mas
ge. Vnde apud nos quoqz planeta mas ge ē. Et
sunt septem planete. scilicet saturnus. iupiter. mas
sol. uenus. mercurius. luna. Ite planeta grece rei-
tine dī casula. qz totū regit et significat carcerem
A predictis septem planetis denominantur septē

die septimane. ut dicam plenius in sabbatu. An
iupiter sit deus vid sup in iupiter et d eius efflu
Plango qis planxi plantu. est cu lacrimis pec
tus aut faciem tundere. unde h plantus tus tui
i. nullo pectoris aut faciei cu lacrimarum effusione
Planipes pedis ge omnis. i. planos habens pe
des. ut funicularius ul recitator cuiusdam fabule
que planipedia dicebat. Et dicebat planipedia.
die. tale genus fabularum. qz planis. i. nudis pedibz
recitabat. Et conipit penultimam planipes
Planitudo in planus est
Planos grece latine dicitur error ul uagatio
Planca. a planus a u dicitur h planta te scilicet plani
pedibus. qz plante non sunt rotunde ut in qoru
re. Et sunt plante anteriores ptes que ex multis
ossibus constant. Calx pma ps plante sic dictus
a callo quo terra calcamus. hinc et calcaneus Itē
planca dicitur olus qd plantat. et ramus arboris qui
inferit vñ h plantula e di et h et h plantans et h
re. ad plantam ptinens. Et h plantare ris. planta
arboris ppe. Differunt tñ. qz plante sunt rapte de
summitate arboris. h plantaria que cuz radicibus
et terra auellunt. et alibi plantantur. et h planta
ronum plantarum idem qd plantare
Plantago. a planta p ramo arboris q inferit
di h plantago gnis. quedam herba. qd planta ei
us adhecat terre et producit ta
Plantaris plantare in planta exponitur
Plantas tas tau. dicitur a planta. et est plantare
re. et plantas ul plantaria ponere. plantis inferre. imple
re. et plantas. p plantam decipere. et coponit de
tas as. coplanto as. i. ualde plantare. ul plan
tas auferre. replanto as. suplanto id est decipere
Et ppe p plantam qd fit cu latente plantam ex
transfuso iacimus inter plantas alterius. vñ esau
dixit de iacob. En supplantauit me altera vice
Plantula plantule dimi pua planta
Planuta in planeta est
Planus. a platos dicitur planus na nuz. et copatur
rior simus. unde plane nius me adhibuit. Et hec
planus. et h planities dei. et h planitudo. Et dicitur
planus. ritus. claus. equalis. manifestus. aptus
Plasma atis. in plasma plas Et pducit pla
plasma. a plasmos qz qd latine mas vide.
dicitur formare. di plasmo as aui are. i. formare. et
hinc plasmatore. et h plasmatura re. et h plasma
qz est formatu. vel forma. Et qñqz ponit p q
dam electuano qd format uocem. Plasma copo
nitur coplasmo al replasmo al Et est actiuum cu
plastes. a plasmo as. di hec h suis compositis
plastes tis. i. forma ul formatio ul figurus. vñ xlv
ipsi deus formans terram et faciens eam ipse plas
tes eius. et potest etiam dici h plastes huius plas
te. et inde plasticen scilicet parietu ex gipso ul a
lino effigies. ysaie xliij. Plaste rotoli omnes nichil
sunt. et decinat ibi huius plastes huius plaste
Plastographus. plastes componit cu graphus
qz est scriptor. et dicitur hic plastographus. i. falsus
scriptor. unde h plastographia. i. falsa scriptura.
Platanus. a platos dicitur platanus ni quedam ar
bor a latitudine foliorum sic dicta. uel qz ipa arbor
patula sit et ampla. Nam platos grece latum uo
cant expressit autē scriptura huius arboris nomen

et formam. dicens in ecclesiastico quasi platanus
exaltata sum in plateis. Et cor penl. unde omd
Et platanus hyemalis atque coloribus impar
Platea. a platos dicitur h platea re. i. lata et spaci
osa uia. unde h et h platealis et h le. et ac penl.
Plato tonis quidam phs. a platos qd est latitu
do. unde a latitudine argumentorum sic dictus est
unde platonius ca cu penl cor. et h et hec plato
nista re qui sequit platonem. ul studet in eo
latos grece latine dicitur latum ul latitudo
Platonius in plato est
Platonista planiste in plato est.
Plaudibilis in plausus vide
Plaudis di sum. i. manus reprecutere. manus
ex leticia claudere. et insimul iungere. ul reprecutē
et p au posita o di plodo di si plode p plaudo
unde plodus si sum. p plausus. i. reprecutissus uel
clausus. et coniunctus. Plaudo coponit aplaudo.
dis. alicui plausum facere. copludo di. ul coplo
do di. i. insimul plaudere ul reprecutere. et clau
de re manus. et ponit simplicitate p coniungere vel
concutere. vñ coplosus sa sum. concussus ul con
iunctus. displodo di. i. manus apire. et ponit sim
plicitate pro apire. ul rumpe. discutere. quassare.
unde displosus ul displosus sa sum. i. diffusus. ap
tus diuolutus. explodo di. manus relaxare aperi
re. excutere ul extra plausum facere et ponere. ul
eijcere. et explorare. plaudere et plodere. p gaudere
manus reprecutendo neutra sunt cu suis copositis
p coniungere ul claudere ul reprecutere. actiua sunt
cu copositis que hanc significacionem redolent.
Plausidicus ca cu qui dicit plausum. a plausus
Plausificus ca cum et dico di. Et conipit di
qui facit plausum. a plausus et facit. et conipit h
Plaustrio plaustris in plaustru exponitur
Plaustru. a pila p instrumento terendi uel a pi
la ludo dicitur h plaustru qz pilastru qz uoluitur et
est duarum rotarum. vñ plaustellu li dimi. et murato
au in o di plostu. vñ plostellum. et h et h plaus
tralis et h le. ul plaustru a plaudendo. i. a terra se
pe reprecussa. vñ plaustrio tris. i. resonare plaustru
ul resonare plaustro fm hug. Item ut dicit pap
plaustru septemtrio est dictum. qz in modu uehi
culi uoluitur. modo tres ad summa eleuat modo
Plaustrus. A plastes. vel a quatuor inclinat.
plasmo as. di plaustru ta tu. i. formatus. et com
ponitur cu pthos. et di pthoplaustus. i. primus
Plausus. a plaudis di si sum dicitur h formatus
plausus sus manuum percussio. exultatio manus re
precutendo. et plausus sa sum. et h et h plausibilis
et h le. et h et h plaudibilis et h le. Et coponitur
plausidicus plausificus hug. pap eia dicit plau
sus plausus leticie indicium. fauor populi
Plebanatus in plebe est.
Plebanus in plebes est
Plebecula. a plebs plebis dicitur h plebecula plebe
cule diminutiuum parua plebs
Plebius in plebs plebis est
Plebeo plebes plebei plebere. plebem imitari.
ul alloqui. et dicitur a plebs plebis
Plebes. a plebs bis. p collectione hominum dicitur h
plebs bis. p ecclesia baptismali et pprie in uillis
inter plebem. unde dicitur sic a polis. qz a pluralitate
populi. unde plebanus a um. ad plebem ptinens
et h plebanus ni dominus plebis. et hic plebana
tus tus tui eius dignitas. ul districtus. et di ppe

lia dicuntur. ut duplex dupla dupli. a duo et pli
ca. unde duplo duplas. duplum facere. triplus la
lum. a tria et plica. et similiter compone consimi
lia que restant quadruplus. quintuplus. Et a sin
gulis descendunt uba quadruplare quintuplae et
plicio cas plicui ul' plicui pliciti ul' plicatu. pli
co facere ul' plicis aptare. unde plica ce. Plico co
ponitur cu ad. et dr applico cas cui ul' caui applici
tum ul' applicatu. i. adiuuare. ad ripam ul' ad ter
ram uenire. Item cu con. et dr coplico cas cui co
pliciti ul' coplicatu. i. simul plicare. Item cu dis.
et dr displico cas. deorsum a plica ponere. Itē cu
duo. et dr duplico cas. Item cu ex. et dr explico
cas. Item cu in. et dr implico cas. impedire. Item
cu inter. et dr interplico cas. Itē coponitur mul
tiplico cas. unde h multiplicaco. et multiplex pli
co. Et comparatur. unde multipliciter dicitur me adu
bitu. et h multiplicitas. Item coponitur plico qua
druplico cas. reduplico cas. suplico cas. Triplico
cas. unde triplex. Plico cu omnibz suis copositis
est actiu pter suplico qd est neutru h q construi
tur cu datiuo. Item plico facit preteritu in cui et
in caui. et sup in citu et in catu. Composita uero
ab eo et aliquo nomine. faciunt tantu preteritu
in caui catu triplicau catu. Sed coposita ab eo
et iposiconibz faciunt preteritu in cui et in caui et
sup in citu et in catu. h frequencius in cui et in ci
tum. et raro in caui et in catu. pter suplico cas.
qd tantu facit in caui et sup in catu. et cor hanc
syllabaz pli h hug. pscia in ix h dicit. plico cas
cui ul' caui citu ul' catu facit. qd magis dinoscit
in copositis. Nam cu iposicone magis p ui diuisas
cu nomine uero copositum p aui terminat pteri
tum pfectu. Inuenitur etiam cu iposicone in aui
faciens preteritu. h in raro usu ut applicauit. Ma
gister autem bene sequens usus comunes moder
noru qui emulandus est dicit plico cas cui facit
Composita uero a plico et nomine faciunt prete
ritu in aui. ut duplico caui. sed coposita a iposici
one faciunt in ui diuisas. ut explico plicui. Preter
suplico caui. ubalia tam que ab eo descendunt.
cuncta retinent a. ut multiplicacio. supplicacio. ex
plicaco. implicaco. et h uidet magis h usum mo
deroru. q autem dicit hug et pti. magis uidetur
respicere antiquitatem. Et ex consimili distinctio
ne possunt solui multa que uident contraria in
hoc libro et inter pristinum et huguconem
Ploro plois si sum. exponit in plaudo dis.
loro raf rati plorare. i. cum uoce flere et
lacrimas fundere. unde et ploro dicit. quasi p lu
mina roro et est ethi. vno h et h plorabilis et h
le. et h ploratus tus tui. et plorabundus da du.
ploratu plenus et ploranti similis. Ploro coponi
tur deploro ras. i. ualde plorare uel plorando ali
quid petere ul' acquirere. exploro ras. i. exquirere in
uestigare. imploro ras. rogare. querere. ul' impetra
re. Ploro neutru est. et coposita similis q retinent
eius significacionem. Aliter sunt actiua et omnia
qd hanc syllabam plo. unde Juuenal. Plorat lac
rimis amissa pecunia ueris. h hug. pap uero dicit
Ploratus lacrimar. est plactus tantu uocuz. Re
tus uero ad utrumqz pti. que pleuqz confun
dunt poete. de h uide in flo hies qd dicat hug.
Plostellum plostellu. in plautu uide
Plostu plostri in plautu est
Plostus sa sum. in plaudo plaudis exponitur

Pluio tal pnt cor ubu est frequentatiu. et for
mat a pluif secunda psona abstracta s et addita
to. Inde pluio cas. frequenter pluere
Pluma. a pilus p capillo dr h pluma me. qua
h piluma. q sicut pili in corpe qdrupedu ita plu
ma in aubus. unde h plumula le. et h plumella
le di. et h plumatu ti. cervical ul' pluteum. et plu
matus ta tu. i. plumis tectus. et plumosus sa sum
. i. plenus plumis. et copatur fior simus. vñ plu
mositas ratis. et po plu. unde a pluma plumari
us ria riim. ad plumas ptinens. unde plumariu
dr opus in modu plume factu et depictu. h hug.
In historijs autē sup exod dr q pluma lingua
qdam dicitur acus. et inde dr h plumarius. ri. i. o
parius quicuqz opatur cu pluma. i. cu acu. Et in
de plumariu ria riū dr opus acu pictu ul' uariatu
Plumacium. a pluma. dr h plumaciū plumaci
id est cervical uel scriptorium
Plumarius plumaria plumariu in pluma uide.
Plumella plumelle dimi. parua pluma
Plumeo. a pluma ul' plumo as. dicitur plumeo.
mes mui. plumas habere. uel emittere. unde plu
mesco cis incho. Itē a pluma plumeus plumea
plumeum. quod est de pluma
Plumo as dr a pluma me. et est plumare tege
re pluma ul' pingere ul' ornare. et coponit deplu
mo as. explumo as. i. plumas auferre. et po plu
Plumula le dimi. pua pluma **¶** uide in pluma
Pluo is pluui ubum defectiuu. et accepte accio
nis. et dr a fluo is. et huiusmodi uba excepte ac
conis omnia sunt ppe defectiua in pma et secunda
psona et in qualibet plurali. et dr pluere q fluere.
Et caret supino in frequenti usu. h inuenit pluui
Et debet sic poni in constructiōe. pluuit aqm sub
intelligitur deus. Inuenit tamen p improprietate
aqua pluuit. et e sensus pluendo cadit. Pluo copo
nitur compluo is pluuiam irigare. unde h complu
tio onis. et compluor eris in passiuo. vñ complu
tus ta tu. Pluo siue sit defectiuu siue non neutru
est. Et composita similiter neutra sunt. pter com
pluo quod est actiuu. Et omnia faciunt preteritu in
pluii ul' p sincopam plui. Item omnia faciunt su
pinum in plutu. licet no sit in usu pque in sim
plicitate fm hug. Et ut dicit pluo est neutru ab
solutu. Aliqñ tamen regit casum p subintellectu
alterius. ut pluēt sup peccatores laqueos ignis.
id est pluendo emittet deus laqueos ignis.
Pluzalis. a plus deriuatur h et h pluzalis et h
le. unde pluzaliter adhibu. et hec pluzalitas ratis
Et formatur pluzalis ab h genitiuo pluris. is mu
rata in a longam. et addita lis. vñ in ultima sil
Plurimus. a plus dr plu **¶** laba per l scribitur
rimus ma mu. Et componit complurimus a um
Pluris. a plus dr h et **¶** plurimus ma mu.
h pluris et h re. Et componitur qpluris re. com
pluris re. qpluris re omnia p ualde pluris. h hug
Plus. a polis qd **¶** de hoc tamen uide in plus
est pluralitas dr h plus huius pluris. et e in neo
uoc accusato singulari neutri generis. In alijs cali
bus tam in singulari q in plurali e comunis gene
ris. in una uoce ul' in diuisis. Vñ usus. Cu p tres
casus neutru genus obtineat plus. Casibus in reli
quis obtinet omne genus. Et desinit abltis sing.
in e ul' in i. plure ul' pluri. Item ntus pluzalis fa
cit plures ul' plura. et antiquitas pluria. Item ac
cusatiuus pluzalis facit in es et is plures uel plu

h̄ uehementior est impetus in estate q̄ in hyeme
q̄ tunc calidiū uehementius expellit frigidum q̄
resoluit nubem in aquam. Et ideo etiā post se
renūz tempus impetuosiores sunt nubes q̄ alio
tempe. et q̄ in impetuosis pluuijs plus est de fri
giditate expulsa ab aere. frigiditas autem n̄ h̄
tas mortificatiua. Ideo uehementes pluuię sine
conueniunt plantis h̄ potius pluuię suauis sine
uolencia descendentes q̄ in ill̄ e plus de calido. et i
deo similes sunt rori. q̄ autēz pluuiā fit de uapo
re multū habente de tenebre. Ideo cū suauis aq̄ta
aliq̄n cū pluuiā generant plurima animalia p̄uili.
ca. sicut ranunculi et uimes. et aliq̄n pisces p̄uili.
Cuius causa est q̄ caliduz q̄d est in nube cūz eua
porare incipit. secūz trahit humiduz subtilis q̄d in
se habet aliuid d̄ subtili terreo bene commixto
et ideo est uiscosum. cū autem uiscosum reducit̄
ad aerem. incipit durescere. et coactare. et uertere
se in pellem quādā in quam continue pulsans a
lidum efficit spiritū. cui addit̄ anima sensibilibz i
ture siellaz. et tunc fit animal. Causa autē q̄ hoc
animalia sunt aq̄tica est. q̄ in tali pluuiā uincit a
qua. signū autem huius est q̄ aqua pluuię h̄uul
ta et custodiā generat uimes. et cū diu steterit et
subtile teneb̄ resedent. efficit̄ elarior q̄ fuit. et q̄
tunc simplis aque similior est. uimes n̄rrie non
poterit. et ideo tunc uimes moriunt̄ et resiliunt ad
fundum cū subtili terreo q̄d fuerat aque p̄mixtū
Itē scias q̄ cōmuniter ab aristotile et ab alijs tra
ditur q̄ materia p̄xima pluuię est nubes aquosa
frigida medijs loci inspissata. vide in ros. *q̄d ros
pluuialis n̄ p̄n̄l p̄ducta in pluuiā est.*
Pluuialis n̄rrie uisum excepte actionis. i. minu
tam parumper plueret. et dicitur a pluuiā.
Pluuiola le penl̄ correpta parua pluuiā.
ochotrophius. pochos q̄d est paup̄ cōponit̄
cūz trophos q̄d est cōsilio. Et d̄ h̄ pochos
trophius plij locus in quo pauperes et infirmi
pascunt̄. unde h̄ et hec pochotrophita te. qui est
d̄ns ul̄ d̄na talis loci et. p̄duat̄ phi.
Poculum. a potio tas d̄ h̄ poculū li. q̄si potacu
lum. i. potus ul̄ uas cū quo bibit̄. Et inde pocu
lo poculas. poculum dare. p̄pinare.
Podagra. pes cōponit̄ cū agros q̄d est tractus
ul̄ agros q̄ est ferz agreste immite crudele. Et d̄
h̄ podagra gre. quedam infirmal pedū a retrac
tione pedum. vel a ferro dolore dicta. Nam omne
q̄d immite est abusive agreste uocamus. vñ po
dager gra grum. et podagricus grica gricum. et h̄
usum accentus ponitur super penultimam.
Poderis. a pos q̄d est pes d̄ h̄ poderis. uestis
sacerdotalis linea corpori penitus astricta. et subu
ad pecc̄ descendens. vñ et dicit̄ heron. et cor
cula d̄. et d̄ poderis quasi pedibz heron. et cor
penl̄. vñ quidaz. talarem tunicam poderem cen
Podex didis mas ge. i. culus. *¶ sere memento.* Sed
quia feteat. et dicitur a pedor doris Iuuenal. Sed
Podio podias in podium vide. *¶ podice leui.*
Podium. a pauio pauis deriuat̄ h̄ podium d̄ij
i. baculus super quem innititur cū terram sepe
ferimus. vñ et podium d̄ ubi cūq̄ innititur. et
inde podio as. q̄d cōponit̄ apodio as suppodio
as. omnia p̄ inniti. et h̄ h̄ sunt neutra et absol
ta. Itē p̄nt̄ esse translinua actiua. ut podio re. ap
podio illum. suppodio istū. q̄i podiū suppone illū
ul̄ podio sustentare. ul̄ podio facere inniti.

Poema. a poio deriuat h poema atis pnt pō.
in nō et cor in genitō. et ē poema ppe opus uni
us licet generaliter p ope poete accipiat. et hinc
poematicus ca cū. h poesis est opus multorū libz
et maneo nes poemaneus nea neu cōponit. i. in
poesis. a poio is dī h poe **p**oemate manēs
h ipā ars poetandi ul ficientuz. vl poesis est
materia totius carminis in qua poeta ūatur. vl
poesis est opus multorū librorū. h poema est ppe
opus unius et pō ē. unde in gēis dī. Arte poetria
fingor dum fingo poema. hpe poeta uocor sic
poeta. a poio is dī h poe **p**oetia dicta poesis
ta. i. fictor et ppe carminis alta uiba loquens. vñ
h poetissa se uxor poete. vl que fingit. Eadez dī
h poetrida de. Et inde poetridus da dum. i. poeti
cus. Item a poeta poeticus ca cuz. et hec poetria
tne ars poetica. unde a poeta poetor raris carmi
na et poemata facere. vl cōponē more poete. Et
pē dīcū ūbum morale ul imitatuū. Et format
ab h ablatiuo poeta a mutata in or. Et est gēuz
poeta. et idē ex se facit ūbum sicut et sophista.
sicut dixi in tēcia parte ubi egi de uerbis in pō
Poetissa in poeta est **p**sonalibus in fine
poetor poetaris in poeta vide
poetria vide in poeta
poetrida in poeta est.
poio is iui ire itum. i. fingo fingis ul facio.
poie grece dicit uendere latine. et producit po
lemos et polementū. i. punga siue bellum
poenta. a polis ul polen polinis dī h polenta
te genus leguminis ul farina subtilis de fabis uel
de tritico. uel ordeo. ul quidam cibus inde factus
dicit polenta h hug. et cor pnam polenta. unde
phus. Inuigilat siliquis et grandi pasta polenta
i. farina mixta aqua. In hystorijs autem super
iosue dī. polenta sunt grana costa et manibz con
fricata ad modum grani pilo tūsi. vñ dī polen
ta quasi pilenta. Quidaz tamen tradunt polentaz
esse pulres de purgatissima farina factas. et dictā
polentā a polen qd est purgatissima farina.
Polia lie. i. armentū ul grex et quelibet plura
neralē bestiaz. et dī polia a polis qd ē plalitas.
Poliandū polio h cōponit cū antz. et dī poli
dion. i. cumulus terre ul sepulcz ul amiteriū. Et
dī sic quasi polituz antz qz ibi sepulcz mortuorū
pōiunt. vl poliandū interpretat multitudō uiroz
a polis qd est pluralitas et andros qd est uir. et
h ppe dī amiteriū ppter multitudinē hominū
Polictor toris mas ge. cōpo **p**ibi sepulcrorum
nī a polis qd est pluralitas et lictor toris qd est
portor cadauer. et h pāp polictores sunt huma
nos ossiū siue cadauer sepulcros dicunt etiam
Polidamas. amans ptiipiū ul **p**olinctores
ludamas. amans ptiipiū ul **p**olinctores
ludamas me ul matis id est multicuba et multiga
mus qui plures uxores habet. sicut fuit nero dic
tus polidamas. Nam dī fuisse uir omniū mulierū
et mulier omniū uiroz.
Polideces. polis qd est pluralitas cōponit cū
dices qd est continens. Et inde dictus est polidec
tus ul polideces id est plura continens.
Poliloquus. polis pluralitas cōponit cū loqr
et dicitur poliloquus qua quum pnt correpta. i.
multiloquus uerbosus uaniloquus.

Polimia. polis qd est pluralitas cōponitur cuz
meon qd est memoria. et inde una musaz dicta
est polimia id est plura recordans.
Polimita. a polus li deriuat polimitus ta tum
textus ul ornatu multīs coloribus et rotundis
ymaginibz. et h polimita te. quedaz uestis sic dic
ta ppter multos colores et ymages rotundas.
qz polus a rotunditate dicit. unde polimitarius
ria nū. i. uariatus. unde in constructione taberna
culi pōpitur. ut illa hant ope polimitario. et hic
polimitarius sculptor ul pictor in tali ope uel q
opatur tales uestes. et pō pnt. in aurora sup ge
nesim. qz polimita fuit oscula dando pedi. Quidā
dicunt qz cōponit a polis qd est pluralitas et mi
ros licū. et pnt cor. h polus pma pō. polimita
cor sicut patuit. unde magis uidet qz a polus deri
uatur qd pnam cor. usus habet qz polimita pnt
pō. pap etiam dicit polimita uestis multi coloris
a rotunditate dī qd est polus. et concordat cum
Polio liui liti lire poliens. i. schul **p**hugūcōne
pere. ul planare. nl ornare. unde h politor toris.
et hinc politorius ria nū. Polio cōponit depolio
lis. i. ualde ul deorsum polire. repolio lis. et est ac
tiuū cū omnibz suis cōpositis. et cor po. vñd eso
pus. Omne genus pestis supat mens dissona uer
bis. Consentes animuz florida lingua polit. vide in
Polionos. a polis qd est plu **p**munio munis
raditas dī h polionos. quedam herba quam lati
ni herbam sanguinariā uocant qz missa in nares
Polios. a polis qd est plu **p**sanguinem uomit
raditas dī h polios quedam herba que a latinis
dī omnimorbis. qz multis morbis subueniat.
Polipodion dicta est quedā herba cuius radix
e hiza et enita ut ē polipus vñ a polipo pisce dī
Poliproton est quedā figura de qua dixi in iiii
parte in capitulo de scemate.
Polipus. polis qd est ciuitas cōponit cū pus qd
est putredo. et dī h polipus pi. i. fetor et maxime
qui solet esse in ciuitate. h ponit p quolibz feto
re sicut in smonibz orat. p fetore nasi. ut ibi. ve
luti balbinuz polipus agne. et de licencia poetica
pō pma. Item polipus ponit p quodam pisce.
qui multos habet pedes. unde ouid in iiii meta.
ut qz sub equonibus deprensus polipus hostem
et tunc cōponit a polis qd est pluralitas et pes
pedis h hug. et tunc pō pma. ut patuit p ouid
h p fetore cor. unde in gēis dī. Est polipus naris
oscedo dī ons. Polipus est piscis polipus fedaco
Polis p ciuitate pnam cor. h p plu **p**naris.
ralitate eam pō. vñ ūsus. vñs est dicta polis di
cunt plurima polis. Polis p ciuitate cōponitur.
h tripolis. tetrapolis. pentapolis. hexapolis. ne
apol. decapol. vñdecapol. i. regio in se continens.
vl ciuitas sub se habens iij ul iiii ul v ul vi ul
ix ul x ul xi ciuitates. Et a predictis dīdunt ad
iectiua. scilicet tripolitanus na nū. et h tripolita
nus ni. i. dñs ul eps illius ciuitatis ul puinde. et
similiter distingue ea que descendunt ab alijs.
Polisillabz ba hum. pluriū sillabaz. et cōponit
a polis qd est pluralitas et sillaba. et cor li. vñd
in doctrinali. Que polisillaba sunt breuies balista
qz demes. et in grecis Est pluzale polis et ab h po
lisillaba dicas. et ponit h po breue cū pducatur
Polissintibeton est quedaz figura de qua dixi in
quarta parte in capitulo de scemate.
Polissenos. senos interpretat sensus. et cōponitur

Porcisteti. a porcus et sto as componitur h porci
stetum n. locus ubi porci stant

Porro porcas in porca est:

Porcus. a pilus denuat h porcus d. cara anti
fratim. qz minime sit nurus. unde et si natus

Porigo porgis in porigo exponitur.

ultima a ponis h di h ponima atis .i. apcio
vnde et illuminacō sensus di ponisui et cōm m

Pozmeus meo cōponitur cū pot **¶** uel lucrum

Pornina id est fornicatio.

Porphyrizatio nis. ut porphyrizans iij p quo lxx
interpretis transulerunt pelicanū. cuius quatuor

originosus fa sum in porzigo est

Porro aduerbium in porrum est.

Porta. a porto ras ubi egi de genere

biu. et est nactū a consuetudine an. dixi in tan

dis-di-potentuz ul' portensum portendens: longe poli

ostendere. vñ portendens dentis ge omni

Portentis sis mas ge. i. ianitor et **P**ortentis sis mas ge. i. ianitor et **P**ortentis sis mas ge. i. ianitor et

sa sum. i. monstruosus. et cōpatur. Et nota. ve uat

ro dicit. Nam nichil contra voluntatem dei

tra naturam. s. contra qd est natura. P
monstrat. indicat. ostendit. Nam potest

est. i. futura predict. ul' potentū in terra. f. qd

pono futurū signat. p̄digiū qđ deuallatō

Ostentū qđ aliqđ futurū demonstrat. & iudicium
est futuri.

est inter portentuz et portentibus
sunt que transfigurantur sicut ferre in libea in sumunt

mutacōnem. ut natus cū sex digitis. vixit annis sexcentis. et h

ticulus li. baculus puer ad portandum ad. in malleolus in

cu quo gubernator dat signum reme
 nantur in omni confessione: *qui cu*

mutato y in l breuē et addita bus sic dicitur

ribus. et dicit sic qz ibi transitus sic. et

quod sit aperta. et est feminini generis. .i. 25

100

100

Portitor. a porta re dī h̄ portitor oris. i. sanitor
Item portitor. i. portator. et tunc dī a porto tas
Porto tas portatū tu. portito tas frequen
tati. cōponit cū ad. et dī apporto tas. i. portare
ad. Item cū ab. et mutato b in s dī asporto as. i.
portare ab. i. longe ul' aliorsum abſentare. remo
ue. Item cōponitur cū ci. cū. et dī ci. cū porto as
re. Item cū de. et dī deporto tas. i. deorsum ul' de
et dī disporto tas. i. diuisis modis ul' in diuisas p
tes portare. et ponunt iſta duo ūba ſepe p vitu
tare. Item cū ex. et dī exporto as. i. extra por
tum ul' retro portare Itē cū re. et dī reporto as. i. ite
i. ſubtus portare. ul' poſt ul' latenter ſufferre ul'
ſuſtineri. ul' auxiliari. Item cū trans. et dī trans
porto as. i. ultra portare. Porto as actiuus eſt cū
omnibus ſuis compoſitis. *Portula portus*

fitiū. vnde dicit origenes tractans illud iohannis
In principio erat vbum. Notandū q̄ in h̄ loco nō
tp̄l s̄ substantie significacōz beatus euangelista in
sinuat p̄ hanc vocem que est erat. Nam et positi
uū eius. i. sūz vñ inequaliter flectitur duplicē con
tinet intellectū. aliqñ q̄dam substantiaz cuiuscūqz
rei de qua p̄dicatur absqz ullo tp̄ali motu signat
Ideo q̄ substantiā vbum vocitat. aliqñ tempore
motus p̄ alioz nōz analogiā declarat. Tale ē ergo
q̄d ait. In principio erat vbum. ac si diceret ap̄r.
In patre existit filius.

Posterula in postis exponitur. et corripit nu-
posterus. a post dicitur posterus rationum. i. sequens
et componitur cum pre. et dicitur posterus rationum. i. trans
usus non rectus non recto ordine dispositus. quod
debet esse posterior factus est prior vnde posterio-
ras. i. ordinem puertere. vel transuere. quod debet
esse posterius facere primum. et corripit iste
Posthac quedam uocum irregularis aggregatio
videtur esse fungens loco unius dictionis. i. post
vnde ad hebreos iij c. Numquam dicitur hac loquere
posthac die. vel sit ibi hac sillabica adiectio.
Postheptimemeter. a post et heptimemeter com-
ponitur h postheptimemeter quodam spem et suum quod
silla naturaliter huius post heptimemeter. i. in principio quarti. ut hic
Quod pax longa remiserat arma bona repabat.
Posthumus. humus vel humaco componitur cum
post. et dicitur posthumus mater matris et h posthumus
mi. et h posthuma. i. qui vel que nascitur post hu-
macone patris. i. post obitum. Iste a defuncto no-
men accepit. sic lex uoluit. et corripit pnt. vnde quidam
Posthumus est natus post exequias genitoris.
et uigiliis in sexto. Tu posthuma proles
Postica. a post dicitur h postica et latens ingressus
a parte posteriori. et h posticum dicitur idem. et pnt.
Orator Atria seruantem postico falle diente. et
h posticum dicitur p eodem. vnde in danieli xij c. Ir-
ruerunt famuli per posticum vel p posticum h alias
litteram. Item a post dicitur posticus ca. i. uerior
vel a posteriori factus. vnde parisi. Occipiti. ceto
postice occurrere samne.
Posticum dicitur in postica et in ianua
Posticulus posticuli diminutivum. paruus postis.
Posticu postici in ianua uide. et in postica
Postis. a post dicitur h postis huius postis. i. latens
ingressus a parte posteriori. et dicuntur postes eo quod
post hostium stent. et a postis deriuatur h posticulus
et h postellus et h posterula. e. omnia diminutiva
Postliminium nij. exponitur in liminium
Postpridie altera die post tertiam diem h post
vel h postpridie. i. hodie. et componitur a post
Postremus. post componitur posterior. et pndie
postremus. sed postremus de multis. posterior de
duobus dicitur. vnde postreme posterius. vel posthume.
et h postremitas satis. et postremus quicquid accipit
in ui positiui. et componitur minor simus. vnde postre-
me us sine adhibitu. et postremo. ad ultimum adhi-
bitum temporis uel ordinis. et pducit iste
Posttridie. i. post tres dies. a post et tris et die
Postulo as laui deriuatur a post. et producit e
co. is. et est idem postulo quod posco. et hinc h pos-
tulator. i. rogator. et inde or in nx h postulatix
trix. et postula. i. rogant. et postulaticus dia-
cium. qui frequenter postulat vel postulatur. Pos-
tulo componitur de postulo las per postulo las ex
postulo las. repostulo las. Et est actum cum omni-
bus suis compositis. et corripit stu
Potator potatoris in potu potas dicitur
Potatricula cule in potu potas est
Potens. a possum dicitur h et h et h potens centis
principium et nomen. et tunc componitur dicitur simus
vnde potenter dicitur me adhibitu. et h potencia dicitur
vide in potestas. Potens componitur impotens. i.
non potens. et cunctipotens omnipotens. vnde h
omnipotencia. cunctipotencia. impotencia
Potentatus. a potens dicitur h potentatus tus tui

Potencia uel potestas dicitur opus praevalentis
Potestas. a possum dicitur h potestas. i. quod quis
potest. et ille qui potest et idem quod quis potest. vnde potestas
tius a ui. i. potens vel qui uidetur dignus potestate
hug. pap. uero dicitur potestas quod patet illi quod quis
uelit. Potestas ab eo quod est posse nomen accepit. Et
ut dicitur in q. Si recte dicitur solet esse potestas. i. in
Dic quod potestates digni da posse cui uis. Et inas
quod sicut substantiuum recipit adiectum. ut bonus. ita
ita h ubi sum. ut sum bonus et sumus boni. ita
quod nullum aliud substantiuum est ibi necessarium
et h in prima et in secunda persona sed non in ter-
cia. vnde potest dicitur ego potestas sum bonus. ita quod
adiectum respiciat ubi tantum ratione suppositum con-
signati. Sed in tertia persona male dicitur. potestas est
bonus. quod ubi tertia persona non habet in se sup-
positum finitum. Potestates etiam ut dicitur quod uocantur
tur hij angeli qui h potencies ceteris in suo or-
dine preceperunt ut eorum dictioni uirtutes adhibere sub-
iecte sunt quorum potestate refringant ne corda
minu tempre preualeant quantum uolunt
Potio h potacio vel h potio omnis p simplici
et est potio idem quod potacio vel confectio ex uino
et herbis uel medicina. quod potat. et dicitur a potio
tanti tati. et a potio dicitur potio n. as uel potior
potioris. i. potione dare.
Potiono potiones in potio est
Potior potioris dicitur a potio nomine. et est potior.
frui. u. et constructus cum genio. actus abito.
ut potior illius rei uel illam rem uel illa re. Et in
uenitur h antiquos h tetricam et quartam coniuga-
conem potior potius uel potioris. sed in ista potius
semper h quartam inuenit potiri super in ista potius
desinit pnt. p. Inde potius ta tu sicut dicit pnt
apud modernos tamen est tantum quare conu-
conis. Item potior est copatiui de potis h uoce.
quod significat mutat uide in potis pore
Potis ge communis et h pore. i. possibilibus uel po-
tens. Et copatur potior simus. h h copacio e tan-
tu h uocem. quod significat mutat. Potior enim et
potissimus. i. melior et optimus. vnde potior po-
tius et potissime adhibitu. et potissime quicquid potius
tur p maxime uel papue h hug. pap. uero dicitur
Potior melior. superior. altior ualentior
Potissimus mater matris in potis uide.
Potisso. a potu tas dicitur potisso as aui are. i. fre-
quenter et pau bibere. et in eodem sensu dicitur
antiquitus pitisso pitissas.
Poto as aui are. i. potu dare. vnde p. Potare
runt me aceto. et potare. i. bibere. Et nota quod super
cuius sincopa et dicitur potu tu. et sepius inueniuntur
sincopata quod integra. vnde et uitalia et ptiopia h
ab eis formata magis inueniuntur sincopata quod in
tegra. vnde h potator uel potior. et hinc potatrix uel po-
na tu. uel potioris ria tu. et hec potatrix uel po-
trix. vnde h potatula le. uel potula dimi. et pota-
tus ta tum. potus ta tum. et h potatus tus uel h
potus tus tui. actus uel passio potandi. uel quod in
tra calice dat. Ite a potu tas potito tas frequen-
tatiui. Potu componitur copoto tas. i. si potare
epoto as. i. ualde uel ex toto potare. repoto as ite
num potare uel retro. Potu p dare potu cu omibz
suis compositis est actum. h p bibere est neutrum. et
p. vnde ouid. Euomit epotas dira canibz
quas. Et ut dicunt quidam. Bibere est nature po-
tentiui nij. est nauigiui. Ite uero luxurio

...uale rationi et graue qd non nisi remigdo p
...pt. hinc etiam traictus dicitur extentus est
...or potens in potu potus est. Enim latus
...entur est prenti perfecti tps et modi sub
...uiz potu potes vl pt esse futu subiuicti
...us ta tu ul h potus tus. possum potus.
...e in potu tas h hug. Et pap eiaz dicit potus
...p potus p simpam participi potus ta tu h.
...agma matis ge neu potus potus nomen
...ti. i. causa. vn pragmaticus a u. i. causatiuus
...latine causa dicitur. pap eiaz dicit pragma gce
...et adu. ca. et vn et pragmatica dicuntur negocia
...prando. a prandiū dicitur prando des prandi. uel
...prandus sum prandere. i. prandiū sumere in tercia
...hora comedere. Et coponit coprandeo des di et est
...neut. cu omibz suis copositis et facit prentum in
...ut dicit pap. prando est neut. nisi in tercia psona
...prandē. unde p. prandē olus uide in prandus.
...prandum dei. quedam zona a prandium dicitur
...prandi est prentum de prandeo prandes.
...prandiū. a paro tas deriuat h patul tui tui et
...plura in prandiū dij. qsi pati ab apatu edendi. q
...olum hie dicbant prandia omium militu cibis
...no in tercia. unde hoc prandiolum li diminutiū
...pransito tas. uide in pranso tas. et coponit si.
...pranso tas est frequentatiū de prandeo des. a
...pransorium. a prandeo des dicitur hoc pransoriū
...pransij. domus ubi prandetur.
...pransus sa sum. accipit actiue. i. qui prandet et
...tunc descendit a prandeo des di ul pransus. Itē ac
...cipit passiue pransus. i. comestus consumptus
...et tunc dicitur a passiuo istius ubi qd inuenit in
...tercia psona scilicet prandē prandebat pransum
...et ul sunt. Similiter intellige de omibz ubis neu
...tis que habent passiuū in tercia psona. scilicet q
...et passiuē. Cu autē accipiunt actiue sunt pticipia
...pransus. cu uero passiuē sunt pticipia passiuorū.
...pransus coponit impransus non comestus ul nō
...Quidā tamen dicunt q huiusmodi participia in
...pma et secunda persona signant actionem in ter
...tia autem signant actionem et passionem. uide in
...pransis prasin gce dicitur iuuatus iuata iuatum
...unde latine. unde prasis dicitur creta uiridis.
...prasis. a prasin dicitur prasis fia siū. i. uiridis. et
...prasis. quidam lapis uiridis.
...pratiellum pratielli diminutiū puum pratiū
...pratiū in pratum uide.
...pratiū. a pratus a u dicitur h ptū ti. qsi pati q puū
...exigit laborem culture. unde h pratiellū et pratiulū
...dimi. et h et h pratenis et h se. et h pratiū qdā
...calituz. q herba pratenis abundat ul q in prato
...fuerat constructum. unde h et h pratenis et h se
...prauicors prauicordis in prauus exponitur
...prauus ua uū. i. malus et peni sus. sed malus
...unde prauus uis me aduū. et h prauitas rans
...et prauo uas prauū facere. et coponitur deprauo
...uas ualde prauare. et est actiū. cu omibz suis

copositis. et pō hanc sillabam pra. unde quidam
Opro placere bonis prauis odiosus haberi. Quis
nisi sit prauus nemo placere pt. Prauus coponit
cū cor cordis. et dicitur h et h et h prauicordis des ge o
nis. sicut unicors concors secors et similia. et dicitur
prauicors. vir prauus corde ul prauū cordis eccē.
iij c. Prauicors in illis scandalisabit. ul h aliaz lie
teram prauicordis. et corripit ui prauicors.
Preambulus. a pambulo las dicitur pambulus la
lu. i. ante ambulans qd eia substantiue pt poni
Prebenda. a pbeo bē dicitur h prebenda de. unde p
bendarius na riu. qd ptinet ad prebendam. et h
prebendarius qui prebendam dat ul potius qui
prebendula dimi parua prebenda. accipit.
prebendula le dimi. parua prebenda
rebeo. a pre et habeo coponitur prebeo pbeo
prebui prebitum id est dare.
Precabundus in precor est.
Precapio. ex pre et capio componit precapio.
pis. i. antecapio in quo sensu inuenit et pcpio is
Precanus. a pce dicitur pcanus na riu. i. precabilis
ul precaniū. qd pce optinet quasi precadiū q pre
ce auditur. et uide pceus esse etbi q coposicio
unde precarie aduū. i. precabiliter ul p pceus.
et p eo sepe inuenit pcanio. unde terenciū in eu
nucio. Iam ul precario fac tradas. h hug. pap ue
ro dicit. pcanum est cū pce creditor rogatur et p
mittit debitorem in possessionem fundi sibi obli
gati demorari et fructus capere dictum quasi pre
Precator. a precor adadiū q pce auditur.
canis. dicitur h precator toris et or in rix dicitur h pre
ca tris. unde aug. Adhibe precatores. i. rogato
res. et producit peni tam in nō q in genitiuo
Precanus na num. in precor ans uide.
Precauo ues precaui. i. ante ul p alijs cauere.
ūbum actiū. a pre et caueo ues coponit. et cor
ca. genes vij. precauens in futu. uide in caueo es
Precedo dis celsi celsum. i. ante ire ex pre et ce
do dis celsi. Et scias q quis dicit aliquem precedere
quatuor modis. scilicet eternitate. ut deus omnia
Item tempe. ut flos fructū. Itē electione. ut fruc
tus pcedit florem. Itē origine. ut sonus pcedit
cantum. unde dicit aug in li xij confessionum g
Cum uero dicit in forme deinde formatuz non est
absurdum si modo est rdoneus intelligere qd pce
dat. eternitate sicut deus omnia et in omniū tē
pore sicut flos fructum. electione sicut fructus flo
rem. origine. sicut sonus cantū. q non cantus for
matur ut sonus sit. h sonus format ut sit cantus
est enim cantus formatus sonus.
Precello lis preculi ul precellui pculsum ul p
celsum precellere. i. superare. et componitur ex p
Precendo. a pre et candeo des cō et cello lis.
ponitur precendo dis. i. ante uel ualde accendere.
Precento. a pcano nis uide in candeo cantes
h precentor toris. qui in ecclesia uoce pmitit in
cantu. scz pncipalis cantor. Et debet scribi p e. et
non per j. q formatur a precentu supino. u mu
Precentus. a precentor dicitur h pccn uide in or
tus tus tui. i. dignitas precentoris ul precentus.
Preceptus. caput coponit cū pre. et dicit pceptus pre
cipitis omnis genis. qui cadit capite inclinato et
corpe sequente. et cū pnt genii. Preceptus etiam
dicitur homo omnia sine modo et cū piculo faciens.
et facit genitiuus pluralis precipitum.
Preceptor. a pcpio pis dicitur h pceptor toris. Et

duo. et hoc ex ista compōne fm istos. Nā p̄sto
lor. i. expecto cōponitur a pre et et stolon qd est
milio. h̄ prestolor. i. quero cōponitur a pre et te

Presul p̄sul in p̄sulo. **¶** lon quod est longum.
presulo solum cōponitur cū p̄ **¶** presulas vide
et dī presulo las laui lare. i. preesse alicui solo sed
ponit simpliciter p̄ preesse et dominari. unde hic
et h̄ presul cōmunis ge qui p̄est. et corripit penul
timam genituii felicit presulis.

Presumptiuus tua tuuz in presumptiuus est
resumptiuus. a presumo is dī presumptuo
sus la sum. qui presumit ul̄ p̄sumitur audax im
pudens. Et cōpatur. unde h̄ presumptuositas. i.
presumpcio. et presumptiuus a um. i. presumptu
osus. et h̄ et hoc presumptibilis et h̄ le. unde pre

Preterea adibium **¶** lumpsibiliter aduerbium
est. et cōponitur ex p̄ter adibio et ea p̄nomine
p̄posico enim p̄nomini sicut et p̄po nomini per
apposicōnem solum iungit̄. adibium autem po
nit cū p̄nomine cōponi ut eum et illum. Inre
rea p̄terea. et desinit in a p̄ro p̄terea sicut dixi
plenius in tertia p̄te in capitulo de figura cōposi
ta nominis g. Et est p̄terea adibium discretiuuz
quasi p̄ter ista que dicta sunt.

Pretexedior. p̄ter cōponit cū gradior et dī
p̄terexedior p̄terexedens. Et mutat a in e cor.

Pretentis quando est datiuus ul̄ abla **¶** terize
tuus de p̄teritis ta tū cor p̄n̄ sicut p̄teritum su
pinū de p̄terito qd cōponit̄ ex p̄ter et eo is
h̄ p̄teritis iūbz tēpis p̄ntis modi indicatiui p̄o
n sicut ins ubum. vñ luc xj debet p̄o p̄teritis
in p̄n̄ ubi dī et p̄teritis iudiciuz et caritatem dei
et p̄o primam p̄teritis. unde quidam. p̄terenti

Pretexa. a p̄terexo p̄ **¶** racio scire futura facit
textis qd est p̄ter alijs ul̄ ante textē dicitur h̄ pre
textā te quedam uestis nobilium romanorū. et dī
sic q̄ p̄terebatur ei qui ea utebatur. et hac ueste
utebant̄ pueri nobiles usq̄ ad xv annos sub dis
ciplina. postea utebant̄ uirili toga. vñ p̄terextus
ta tū p̄terexta indutus ul̄ ornatus. et h̄ p̄terexta te.
ul̄ p̄terextata te sez comedia de factis nobiliū. sed a
latinis condita que nullius p̄or erat. orac. vñ qui
p̄terextis ul̄ qui docuē rogatas h̄ hūg pap̄ dicit q̄
dicebatur p̄terexta q̄ p̄terextabā ei latior purpura

Pretor. torqueo cōponitur cū pre et dī h̄ p̄tor
toris. i. p̄positus. sed p̄positus in ecclesia. p̄tor in
ciuitate. et dicunt̄ p̄tores q̄ p̄sint et torqueant.
ul̄ q̄ p̄erant tormentis. vel p̄tores quasi p̄posito
res. ul̄ p̄tores quasi p̄ceptores ciuitatis et p̄i
opes ita q̄ p̄ceptor sincopatuz et dicatur hic pre
tor quasi p̄ceptor q̄ p̄ceptat. Idē et p̄fecti q̄
p̄terona potestate p̄sint. Idē et questores q̄
questores. q̄ p̄ter omnibz querunt. unde h̄ p̄teru
ra te dignitas p̄teroris. et p̄terorius ria rium. et h̄
p̄teronuz rj. locus ubi p̄tor residet ad discuden
dum domus iudiciaria. et p̄o p̄n̄ genituii p̄tor.
unde fm p̄stianum p̄tor dicitur a p̄cessendo

Pretoriolum. a p̄terorium dī h̄ p̄retoriolum li
dimi. puum p̄terorium ul̄ parua domus in nauī.

Pretorium p̄terorij in p̄tor est.

Pretulit p̄n̄ cor p̄renitū est de p̄fero p̄feris
et fm pap̄ pretulit. i. laudauit exiit p̄posuit.

Preuaricos canis cōponitur cū pre et dī p̄uatico
cū ul̄ pocius p̄uatico canis. i. transgredi infringē

nde h̄ p̄reuaricator toris. et h̄ p̄uaticor toris
Et dicunt̄ p̄reuaricatores legis transgressores q̄
pre alijs et plus q̄ debeant in legem uariare. i.
claudicant ul̄ ambulant. et corripit rj.

Preueitor ex pre et uesto ne cōponitur p̄reuei
tor toris p̄ueissum ubum deponens. i. p̄uenire

Preuius. a pre et uia cōpo **¶** p̄reueire transire
nitur p̄reuius p̄ua p̄uium. in uia p̄reambulans

Prex p̄reis. h̄ ntis non ē in usu. uide in p̄co.
namus p̄ami p̄n̄ cor. dī a p̄aste quod est e
mere uel redimere. quasi emptus uel redemptus
Et a gēo p̄ami addita des fit p̄riamides de. h̄ius
ul̄ nepos p̄ami Et a nēo p̄riamides remota de fit
h̄ p̄amis idis. p̄n̄ cor. filia ul̄ nepis p̄ami. uide
in tertia p̄te de sp̄ibus nominū in c de patrono.

Priapismus mi. In priapus uide. **¶** priapus pi
riapus. a p̄aste qd est redimē. dī h̄ p̄riapus pi
ri. i. iurile membz q̄ genis humani iacturam redi
mit Et dī deus ortor Et dī ortis p̄esse. p̄pter re
cunditātē eoz. q̄ ortus numq̄ est sine fructibus
unde h̄ p̄riapismus mi. i. pudendoz tensio uel p̄as
tio. et p̄ducit p̄n̄ Ouid in li fastorū At rubet or
torū deus et tutela priapus Et quidam dicit. Ap
formam nasi cognoscitur balia priapi.

Priaste gēo. latine dicitur emere uel redimere.
ndem adibiu ep̄is Et cōpat̄ p̄or p̄or p̄m̄is

Pridianus in pridie est. **¶** pridie die componitur cum p̄mus ul̄ p̄rio. Et
dī p̄rie. i. in p̄mo ul̄ in p̄ori die. adibium ep̄is.
et inde p̄ridianus na num. Et ut dicit ps. A q̄ne
dedinacōnis nominibus composita produciunt e
ut p̄rie. hodie. postndie. Et adiungitur p̄rie mo
re p̄p̄onis actō. ut p̄rie kalendas ianuarij. pridie
nonas. pridie idus. i. p̄ma die ante idus. Vnde
secundo mach e ultimo. pridie marchohei diem.

Primarius. a p̄mus dī h̄ et h̄ p̄mas atis. qui p̄i
mus habetur in populo. vñ h̄ p̄marus tus. eius
migrātis. de p̄matu uide in honore Item p̄mas
designat quandam dignitatem in ecclesia. et tunc
est tū mas ge. et orciūflectit nū ultimam p̄mas.
sicut oñdi in secunda p̄te. ubi egi de nominibus
desinentibus in as. Et ut dicit pap̄. p̄mas mato.
inter reliquos maioris p̄tatis ul̄ dignitatis ca
ducit p̄n̄ genituii Inuenitur p̄mas accusatiui ca
sus. nū plural Et tunc non accentuatur in fine.

Primenius. a p̄mus et eum componitur in fine
ulus ua um p̄n̄ prod. i. p̄mus in euo. ul̄ p̄ni cui

senex. uel antiquus uel primus. **¶** primus h̄ p̄
m̄icenus rj. qui p̄mū cereū porcat ante op̄m uel

Primicius. a p̄mus et cereus componit̄ h̄ p̄
regem de dignitate. unde h̄ p̄micena rie eius dig

Primicie. a p̄mus hoc p̄micie au. et **¶** primicia
sunt p̄micie p̄prie ex fructibus. unde dū aliquos
fructus de ope nō pus capimus p̄micias nomi
namus fm pap̄. Hūg autē dicit q̄ p̄micie p̄prie
sunt que p̄ximo de frugibus p̄cipiunt̄. ul̄ q̄ o
p̄mo offerunt̄. Vnde primicius da cū. i. p̄cipuus.
et inter alios primus ul̄ maior. Et ordinatur in
plurali numero tantū fm usum. Inueniē ē p̄ma
singulari. unde et sic describitur. Primicia ē p̄ma
ps frugum dño offerenda. Hoc autē debetur ex
p̄cepto dñi. qui in exodo xxij e dicit. Decimas et
primicias non rardabis offerre dño. Et ut dicitur
hoc p̄ceptū ex toto fuit cerimoniale. h̄ p̄ceptus
de decimis partim fuit cerimoniale p̄m̄ morale

primus capiens ut qñi primum capiens
 item dñi princeps qñi primum caput etñi est
 qñi enim cōpositū esset a caput faceret quidēz gr

10. i. prius genitus. unde vulgo ante natus est;

Profectus appatus belli ul' pugne. Ier. 4.
us ra tum. expeditus armatus sm papiam.
Proco. a procul d: pro as puij. et proco as in

eodem fer
 tere ul' g
 tor p per
 dominare
Procre
 petere sic
 mulieres
Proclui
 bli. et h
 rem ptem
 sepulch.
 diuitate e
 ponit p i
 ponitur a
 proclui
Proco p
 Procon
 rocoru
 pnt. vnde
 nus p'dan
Procul.
 fur cu pro
 ul' ape. d
 q's pre oc
 ito d p
 quasi pom
 et b fm hu
Proculu
 ul' q nasci
 le. filia tali
 p'ul affere
Procius.
 tis c. i. p
 e nup'au
 can et pet
Probo. c.
 di ul' diui
 rano Et co
 tia Et cor
Proderin
 q. enne n
 tis exut. p
Prodi g
 rodi g
 hoc le. i. m
 ibium. et h
 prodi g
 rodi g
Prodi g
 turpe et
 p monit
 stris plenu
 quosdam. p
 co q poro
 tur esse pre
 a digiro. qui
 futu. h po
Prodi g
 gre g. i. uas
 gis. i. diffu
 f hug Pap
 noz. luxuio
 ponuntz u
 que hono
Prodi g
 di h po
 di g

eodem sensu. i. nouam coniungere ul' nupcias pe-
tere ul' generaliter mulierem. et ponuntur simplici-
ter p' petere. Itz p'care ul' p'care est qd' uulgo dicitur
dominare aliquam ul' scortare.
Procto. a p'co cas dicitur p'cto tas frequen. i. sepe
petere sicut proci faciunt ul' sepe p'longare sicut
mulieres faciunt suis p'cis. et cor' dicitur.
Prociuius. a p' et diuinus componitur. p'ciuius ua-
li. et h' et h' p'ciuius et h' ue. i. p'ciuius in antero
rem prem q'si p'ceptus. et ponit q'q' p' intentus
scilicet. p'emptus. q'q' p' facili. Qui enim in p'
diuinitate est. ualde est intentus ne cadat. Et ideo.
ponit p' intentus Item facile p'cipitari p't. et ideo
ponitur p' facili. et q'd' b'z istoz compa't. vñ h'
prociuitas tatis. et producit di.
Proco procas in proco prociis exponitur.
Proconsul in consul exponit. i.
procorus n' ap'uz nomen. cuiusdam uiri. Et cor'
p'nt. unde in aurora dicitur philippus p'corus stepha-
nus p'clarus honore. et addit vñ l' in philippus
Procul. oculus componitur. i. tur prima producat
tur cu' pro ul' p'ce. et dicitur p'cul adhibi loci. i. longe
ul' p'ce. dicitur enim. p'cul q'si pro ul' p' oculis. S'z illud
qd' p'ce oculis est p't esse longe. et p't esse p'ce. Et
ideo dicitur p'cul aliq' longe aliq' p'ce. vñ dicitur p'cul
quasi p'ce ab oculis ul' quasi p'ce oculos. et est
et h' huc. Et ut dicitur p'p' p'cul dubio. i. longe
ul' p'cul h' p'nt cor'. a p'cul dicitur fili. i. dubitatio
le. h'ia talis. et p'cula quedam uestis p'iosa que de
p'cul afferebatur. vñ et dicitur p'cula quasi p'cul lata
tatis dicitur. i. petitor. et mulier p'ce uel noue coniugis
et nupciali. Et dicitur a p'cando. q' frequenter solet p'
cari et pete donis eam qua' uult. et inde p'co cas
dicitur. eo componitur cu' p'. et dicitur prodeo dis-
tans. Est quodam p'dire tenus si non datur ul'
tra. Et corripit penul' supini scilicet proditum.
Proderunt debet dicitur sicut erunt. non p'derint.
q' erunt n' facit futurum de suis es e' h' ero etiam exi-
tis erunt. p' u. et sic p'fuz p'des p'de p'dero p'derunt
Prodigalitas galitatis in prodigia exponitur.
Prodigalis. a prodigium dicitur h' et h' prodigialis. et
hoc l'c. i. monstruosus sa' suz. unde prodigialiter ad-
hibiunt. et h' prodigialitas. i. monstruositas et hoc
prodigiaroz gatoris id est prodigioroz interpretis.
Prodigiolum prodigoli. dimi. puum prodigium
prodigium. a prodigo gis dicitur h' prodigiū gij mon-
stro turpe et ad uastandū patit. sepe tñ simplici-
ter p'lenus. vñ prodigiosus sa' sum. i. mō
quodam. prodigium appellatū est q' porro dictū
eo q' porro dicat. porro significet. et aliquid fu-
turum esse p'tendit. uel prodigium p't dici quasi p'cul
a digito. quia p'figuratur aliquod remorum et
futurum. h' potius est etymologia. uide in portentū
Prodigo. ago componitur cu' pro. et dicitur prodigo
gis. i. uastare. dilapidare. Et inde prodigus gis.
h' huc p'p' uero dicitur. prodigus. p'fusus. consump-
tor. luxuriosus. sumptuosus. gluto. In robia tales
ponuntur uisus. Prodigus excedit mensuram lar-
gis honoris. Sequit' fructificat paucis auarus eger
Prodigua. a prodigium. i. uide etiam in paucis
dicitur h' prodigua que. i. hostia multū consumens. vñ

h' prodiguitas tatis. et prodigalitas tatis. i. uastitas
et prodigius qua' guū. i. consumens.
Prodigus ga' gū in prodigo gis exponitur.
Prodimus. a p' et eo uibum neutrum. i. ante imus
ul' eximus. et p'd dicitur h' prodimus. a pro. et do das
est actiuū. i. publicamus ul' tradimus. et cor' p'nt
unde quidam. Produmus h'is nos met h' nos p'
Proditus in prodo est. i. prodimus in hostes
Prodo a p' et do das componit' prodo dicitur dicitur di-
tum p'dere. i. tradere ul' manifestare ul' p'cul dāe
expellere. unde uigil. Produmus atq' p'alis longe
subiungimur horis. Q' autz quidaz h' glo. ant. i.
p'culis damur et h' est. unde proditus ta' tñ p'nt
cor'. Et a genitō p'din addita o' fit h' p'dico onis.
uisus. Importat fraudez p'dit sine fraude reuelat.
Prodolor interiectio dolentis cum aliquis in do-
lore loquit' sicut uult p'p'. Alij dicunt q' prodolor
sunt due pres et duobus accitibus regende. et
p' est interiectio et dolor nomen. Nam sicut dicit
p'nt in v' li ubi agit de figura cōposita. figura in
omnibz p'tibz oracōnis inuenit' excepta interiecti-
one que semp est figure simplicis. et si queris q're
interiectio non potuit esse figure cōposite. Rñdeo
q' ap'um est passionis destruere. vñ cū interiectio
affectōnem passionis designet naturam habet cō-
positi cōtrarij. Et p'pter h' consuevit abscondita
uoce p'ferri. ergo prodolor non potest esse una p's
p'mo sunt due sed heu o'e sunt due interiectiones
absq' cōpositiōne. sicut o' uinaz sunt duo adhibia
oprandi sine cōpositiōne ueniencia et dōz aliq'tu-
lum p'trabi. ut innuatur esse uox doloris.
Productilis. a p'duco dicitur h' et h' p'ductilis et
h' te p'nt cor'. Et dicitur opus illud productile qd' nō
est fusile h' productū tunctionibus malleorum.
Profano. a p' et fanum componit' p'fanus na' nū
i. execratus sacrilegius q'si p'cul a fano. p'fanū eo-
am dicitur qd' non est sacrum. unde et p'fani dicunt' om-
nes laici et illi q' p'cul a fano p'phedec. hinc p'
fano as execrari contaminare et p'phanare est in
fanis amunicare ul' uenerari. unde legi' q' beata
maria erat p'phanata id ē in fanis uenerata ul' an-
nunciata. et p'ducit sa. unde orac'. Pone deos et q'
tangendo sacra p'phanas. super illud ezech' xlvij
p'phana erunt urbis i'c. laica scilicet que passim
populo habitare liceat non q' immunda sint.
Profecto p'cul dubio utiq'. scilicet p'fco scilicet
habeas aduerbium affirmandi.
Profectus tuis tui. i. itus a p'fiscor tuis. Itz
profectus dicitur p'fiscū. et tunc uenit a p'fiscō dicitur.
unde quidam. p' p'uo p'fectu est quis sepe p'fec-
tus. unde p' in p'fiscor breuiatur.
Profero. ex p' et fero componit' p'fero fers. p'tu
h' p'latū. i. differre. prolongare. ul' proferre. i. ma-
nifestare ul' offerre et proferre quasi procul ferre
et h' h' p'tinet ad uiba nam uiba proferunt' q'si pro-
cul. i. extra ferunt'. ul' emittunt'. unde prolatus et
Profectio. a p'fiteor dicitur h' p'fessio. i. prolatio
onis. i. sciencia h' non queribet. p'mo illa p'prie dicitur
p'fessio alicuius in qua ille a se et ab alijs credit'
excellere. unde p'fessor alicuius artis dicitur qui p'cere
ris se eam scire. et alij h' ipsuz p'fiteant' ul' p'fessio
est studendi alicui uite ul' scire quedaz singularis
electio. In nrō tamen usu dicitur p'fessio. alicuius sec-
ta ul' disciplina qua' p'fiteant' sine in ea excellat si
ue non h' qd' est xp'iane p'fessionis. unde dicitur cuius
p'fessionis es tu. xp'iane an tulliane. Et ego feci

et aliter est in nobis Nam ut dicitur in tertia sententia dicitur
xv. habuit xps uerum timorem et tristitiam in na-
tura hominis sicut nos qui sumus membra
eius. Nos enim causa peccati nostri huius defectibus
necessario subiaccimus. et in nobis sunt isti defectus
scilicet appassionem et passionem. sicut enim in peccatis gradus qui
dam notantur appassio et passio. Ita et in huius pena
libus affectibus. afficitur enim quis interdum timore
uel tristitia ita ut mentis intellectus non inde
moueat a rectitudine uel dei contemplatione et
tunc appassio est. Aliquando uero mouetur et turbatur.
et tunc passio est. xps uero non ita turbatus fuit
in anima timore uel tristitia ut a rectitudine uel
dei contemplatione aliquatenus dedinaret. sicut quod
modum intelligit cum dicitur non timuisse uel tristis fuisse.
unde Ieronimus super mattheum in xxvj c ubi dicitur
cepit contristari et mestus esse. ut ueritate inquit
pharisaei assumpti hominis. uel contristatus est. sed non
passio eius dicitur animo. uel appassio est. unde
ait. cepit contristari quod est. aliter contristatur quis
per appassionem. Ideo hanc distinctionem. aliquando dicitur
xps non uere timuisse. quod uel timorem habuit et
tristitiam sicut non hanc passionem neque ex necessitate
Propatulus. ex p et patulus cum conditionis
ponitur appatulus la la in pala ductu coram factu
Prope adhibu loci dicitur a p. et comparatur appior
proximus. unde apper puer me adhibu. et componitur
Propello lis appuli p. deprope. et corripit pro
pulsus appellere. pcul uel ante pellere. Et componi-
tur a p et pello lis. et corripit pu. appuli pterituz.
Propensus in propensus est.
Propensus. a ppendo dicitur quod est extendendo dilato
denatur appensus la sum. i. extensus dilatatus p
tensus porro tensus. et inde appensus. i. extensus
Propero properas in properus uide.
Properus. a ppe denatur apperul ra rum. i. festi-
nus et citus. Et componitur ppropenus ra rum. i.
ualde pperus. Item a pperus appero ras rari rare
. i. festinae. sicut apperat qui unumquodque matrem transi-
git. festinat qui multa simul incipit et non perficit
et componitur appropero ras. i. ualde properare. et
depropero ras. Item a properus propere adhibu.
. i. uelociter celeriter. et corripit pe.
Propes pedis mas ge. i. funis quo pes ueli alligatur
quasi prope pedes. Et componitur a pro et pes
pedis. et corripit penultimam genitiui.
Propheta. a profor fatis quod est praedicere dicitur
propheta te quasi praefator a praedicendo futura. sicut quod
nomen habet quam nullum latinum debet habere
post p. Ideo credo quod potius componatur a p uel p
cul et phonos quod est sonus quod longe pui. a pui
cient. unde huius prophetissa se. et propheticus ca cu
et huius et huius prophetalis et huius le. et apphero ras. et p
phetizo fas in eodem sensu. et sunt neutra. Quia au-
tem dicitur propheta quasi pcul fatis et huius est huius hug. Et di-
cebatur olim propheta uidens. quod apphere uidebant
quod ceteri non uidebant. et prospiciebant qui in mi-
nisterio abscondita erant. Et scias quod ueri prophe-
te intelligebant que uidebant. unde iob. Ecce om-
nia uidit oculus meus et audiuit auris mea et in-
tellexi singula. Quod uerbis tractans gregem in xj li mo-
ralium dicit cum aliquid ostenditur uel auditur si in-
tellectus non tribuitur prophetia minime est. ui-
dit namque pharao per sompnum que erant egipti
uentura. sicut quod nequit intelligere quod uidit propheta

scilicet non fuit. aspexit balasar rex armeniam
nus scribens in panem. sed propheta non fuit qui
intellectu rei quas uiderat non accepit. ut ergo be-
atus iob prophetie spiritum se habere testaretur. non
solus uidisse et audisse. sicut etiam intellexisse omnia
asserit. **I**tem hic nota quod propheta falsi diling-
unt a ueris quod ad tria ad minus. Primo quod
ad reuelationis ardorem. quod boni prophetae futura per
dicunt diuino lumine mediantibus bonis angelis
inspirati. sicut falsi prophetae uel sequuntur spiritum suum nichil
uidentes sicut mendacia constringentes uel reuelationes
immundi spiritus. Secundo quod ad intentionem
prouinciationis. quod falsorum prophetarum finis aliquando lu-
crum temporale est ut dicitur ezechiel xiiij. Violant me-
um populum meum propter pugillam ordei et fragmentum
panis. uel saltem ipsius demonis reuelantis inten-
tio pueria est quod de reuelatione intendit. Sed propheta
taque bonorum tota intentio in rectum finem ordinatur.
Tercio quod ad certitudinem. prouinciatorum. quod bo-
norum prophetia innititur diuinae praescientiae quae omnium
futurorum euentuum intuetur. sicut prouinciatorum coniecturalis
prophetia innititur praescientiae demonum quae coniecturalis
est. uide etiam in prophetia et in miraculis. **H**ic
etiam uolo te scire quod ut dicit gregem. tenebrosa est aqua
in nubibus aeris. quod obscura est scientia in prophetia
cuius rationes tangit ieronimus exponens de pera
saie xvj. Emitte agnum domine. dominos terre de pera
deserti ad montem filie sion. Ideo inquit propheta subit
intelligunt. quod personas et numeros et tempora subit
commutant. et de qualibet re transiunt ad aliam. et
enim modo loquuntur per prophetam de captiuitate moab. et
miseris insperare mentis oculum ut ad necessitas
tem cristi. et cepit moab alloqui. quasi non despolet
age penitentiam. quod licet captiuandus sis. de tua ra-
men pperme nasceretur agnus qui tollit peccata mundi
qui dicitur in toto orbe. Et dicit de pera dicit
si. i. de populo gentili siue de ruth quod fuit gentis
gentes namque lapides per deo colebant. et ideo a deo
deserte erant. Et dicit ad montem filie sion. i. ad iherusalem
rusalem. Sion enim erat quedam arx in iherusalem
lem que pregebat ciuitatem iherusalem sicut ma-
ter protegit filiam suam. Ruth autem moabitibus nup-
sit boos ex quo oboeth genuit. ex quo Iesse peperit
dauid. de cuius semine uero maria percipit quod christum
concepit et peperit. sicut enim christus per utroque populo
uenit. sic de utroque nasci uoluit. i. iudeo et gentili
Propheta. a propheta dicitur huius propheta e. et est futu-
pheta reus latens praeteritum uel praesentium uel futuri
rorum ex diuina inspiratione manifestatio. **E**t scias
quod sicut dicit gregem in prima omelia ezechiel
tempora tria sunt. scilicet praesens praeteritum et futurum. Scilicet
dum est quod in duobus temporibus propheta etiam
praedicat. quoniam de praeterito uel praesenti loquitur rationem
sui nominis amittit quoniam non praefatur quod uenturum est
sed uel ea memorat quae transacta sunt uel ea quae
sunt. propheta autem de futuro est. Ecce uero con-
pict et pariet filium. propheta de praeterito. In principio
creauit deus celum et terram. De illo enim tempore dixit
homo quo non erat homo. propheta de praesenti
est quam paulus apostolus dicit in prima epistola
ad corinthios c xiiij. Si autem omnes prophetant inter
autem quis infidelis uel idola conuincit ab omni-
bus diiudicat ab omnibus. occulta enim cordium
eius manifesta fiunt. et ita cadens in terram in fa-
ciem adorabis deum prouincians quod uere deus in uo-

bis sit. Cui ergo dicitur occulta cordis eius manifest
ta sunt. pfecto monstrat qd p hunc modū pph
e spiritus non pōit qd futurū est. s. oñdit qd
est. Quo autē pacto pphēcie spiritus dī q nichil
futurū iudicat s. pñs narrat. **¶** Quā in re animad
vertendū est qd ppheta recte dī. non qd pōit uen
tū. s. qd pōit occulta. rem quippe quamlibet si
cut ab oculis nostris in futura subtrahunt tpa.
ita ab oculis nostris in pñti subtrahunt ea uen
tura ut enim res occultatur in futuro tempore.
presens autē cogitacō abscondit in latenti corde
est enim prophetia presens cum res quelibet nō
p animū s. per absentem locū regitur que tamen
p spiritū denudatur. et ibi sit pñs pphetantis ani
mus ubi p pñciam non est corpus. Nam giesi lon
ge a ppheta recesserat cū naaman sibi munera p
cipiebat. cui tamen idem ppheta dicit. Nonne cor
meū in pñti erat qñ reus est homo curo suo
in occultum tibi. **¶** Postq de pphēcie tēpibul trac
tauerimus. restat ut de modis eius et qualitatibus
aliqua differamus. Spiritus qippe pphēcie nec sem
per nec eodem modo pphete animū tangit. aliqñ
enim spiritus pphēcie ex pñti tangit animū p
phetantis et ex futuro nequaq tangit aliqñ uero
pphēcie spiritus animū pphetantis ex futuro tan
git. et ex pñti non tangit. aliqñ pphetantis ani
mū ex pñti pariter et ex futuro tangit. Aliquan
do autē ex pñti et ex pñti atq ex futuro.
ppter animū tangit pphetantis. aliqñ uero pro
pphēcie spiritus ex pñti tangit animū nec tan
git ex futuro. Aliqñ uero pphēcie spiritus tangit
ex futuro nec tangit ex pñti. Aliqñ uero in p
ñti ex pte tangit et ex pte non tangit. Aliquan
do uero spiritus pphēcie in futuro ex pte tangit
et ex pte non tangit. Itē scias qd pphete quidāz
ex pñti tangunt atq e longinq minime tan
guntur. quidāz uero tangunt e longinq et nō
tangunt ex pñti. quidāz uero et e longinq
tangunt et ex pñti. **¶** Aliqñ autē prophetie
spiritus pphēcie deest nec semp eoz mentibz pres
ens est. qñm cū hunc non hñt se hñc cognoscant
ex dono habere cū habent. vñt helizeus cū stentē
sumamit mulierem a suis pedibus p giesi puz a
uelli pphēcie dixit dimitte illā. anima enī eius
in amaritudine est et dominus celauit me et non
requisitus michi. Item amos. qd eadem hora qua
se ueraciter est. pphēcie sibi spiritum deesse sensit de
mentum. Sic quoq cū iosephat de futuris requi
plicit ut prophetie ei spiritus deesset psaltē fecit ap
plaudie descendere atq eius animum de uentu
ris replet. vox etenim psalmodie cū p intentō
datur. ut intente menti. ul pphēcie misteria. vel
sacnficiū gradam infundat. vñt scriptū est
quo ostendam illi salutare dei. i. ihesus. Qd enim
salutare latine. s. hebraice ihesus dī. Scendū etiā
est qd pphete sancti aliqñ dū consulunt ex mag
no usu pphetandi quodam ex suo spiritu pferūt
sancti sunt p spiritū sanctū cū coram ab eo
que uera sunt audiunt et semetipsos. qd fallā dix
tūm uiz fuisse quis nesciat. Qui dauid regem et

de culpa apte reprehendit. et quo ei p culpa eadez
essent futura nuntiavit. Quem tamen. dū idē da
uid qd tēplum deo uellet construē requisisset illi
eo respondit. Omne quod ē in corde tuo uade et
fac qd deus tecum est. de quo illic statim subditur
factum est autem in nocte illa et ecce sermo dñi
ad nathan dicens. vade et loquere ad suū meū
dauid. s. dicit dñs nūquid tu edificabis michi do
mū ad habitandū. neq enim habitauī in domo
ex die q eduxi filios isrl de terra egipti usq in di
em hanc. Et paulo post. Cum cōpleti fuerint dies
tui et dormieris cū patribus tuis suscitabo semen
tuum post te qd egredietur de utero tuo et firma
bo regnū eius. Ipse edificauit domū nomini meo
Ecce natan ppheta qui pus regi dixerat. vade et
fac. ipse p pphēcie spiritū edoctus s. fieri non posse
denuncians et regis consilijs et suis smonibz con
tēdit. qd ex suo spiritu dierat falsum fuisse re
phendit. Quā in re inter pphetas ueros ac falsos
ista distantia est. qd pphete ueri si quid aliqñ per
suū spiritū dicunt s. ab auditorū mentibus p spi
ritū sanctū eruditi cū corrigunt. pphete autem
falsi et falsa denunciant ul alieni a spiritu sancto
in sua falsitate pdurant. vide in miraculū et in p
pheta. **¶** Sed consueuit queri de h qd ppheta
domini dixit ezechiel. s. dixit dñs. dispone domui
tue qd morieris tu. et tamen ezech non est mortu
us s. ei additi sunt xv anni ut habetur psa xxx
viii. hanc questionem mouet gō in li moralium
xii tractans illud Job. constitui termini eius
qū preteriri non poterunt. Nulla inquit que in s
mundo hominibz sunt absq omnipotentis dei oc
culto consilio ueniunt. Nam cuncta deus uentura
pñs ante secula deuit qualiter p seculū dispo
nan. Statutū quippe iam homini est ul quantū
hunc mundi pspental sequatur. ul quantū adūsi
tas feriat ne electos eius aut immoderata pspen
tas eleuet aut nimia adūstas grauet. Statutum
quoq est quantū in ipa uita mortali tempaliter
uiuat. Nam et si annos xv ezechie regi ad uitam
addidit omnipotens deus cū eū mori pmissit tunc
euz pñt esse mortuū. Quomodo ergo p pphē
cie ezechiel dī. dispone domui tue qd morieris tu
et non uiues. cui cū mortis sententia dicta est pro
tinus ad eius lacrimas est uita addita. s. p pphēcie
dñs dixit quo tempe mori ipse merebatur. p lar
gitatez uero misericordie. illo eum tempe a mor
te distulit qd ante secula ipse pñt nec ppheta
ergo fallax. qd tempus mortis innotuit quo uir
ille mori merebatur. nec dominica statuta conuul
sa sunt. qd ut ex largitate dei anni uite crescerent
s. quoq ante secula pñt fuit atq spaciū uite
qd inopinare foris est additū sine augmēto pñe
fuit intus statutū. Ex pñtis patet qd illa diffini
cō cassodri uera est. pphēcia est inspiracō uel re
uelacō diuina. reu euentus immobili ueritate de
nunciāns. vide in pñcio. et in mors uide qualiter
deus mutet sententiam et non consilium: **¶**
Propiciatorium. a ppiator anis dī s. ppiator
ū. locus ppiandi quasi ppiacōnis oraculū. et si
cut dī in historijs sup exod ppiatorium erat ta
bula aurea eiusdem longitudinis et latitudinis.
cuius et archa ut archam regere sufficeret. s. spif
itudine uero eius non legitur. hoc dicebatur ora
culū. qd dñs de illo rñsa dabat. Rñsum autē dicit
oraculū diuinū. qd orantibus datur. Dicebat edā

d'ezechie d'p'p' domini

appiatorum. qz exinde loquens dñs appiatur
populo. ul' qz die appiacionis dicebant gloriam
dñi semp ibi dñdere. extra qz uero pte oraculi sci
hiet in duobus angulis anterioribus positi sunt
duo cherubim aurei et pductiles et non sunt fusi
les s' tñtionibus malleoz pducti. In glosa autem
ad hebreos ix dñ qd dicebatur appiatorum siue
oraculū qz ibi appebat angelus domini loquens
moisi quando dominus appiaturus erat populo
De festo autem appiacionis dixi in fase

Propior appiarius in appiatus est. **P**ropius. a ppe dñ appiatus cia ciuz. bonus. be
nignus. misericors. mitis. p'sper. placatus. vñd p
pior arie appiatus sum ul' esse ul' fieri appium
vñd s' appiaco. placaco. misericordia. et appiatio
nus a ũ. et cōponitur repropior arie ũbuz de po
Propina. pina grece fames dñ. et cōponit cū p
et pcul. et dñ s' appina ne scilicet locus iuxta bal
nea publica. ubi post lauacū a fame et siti reficiū
tur homines. et dñ sic quasi appellens fames quia
s' locus famem pellat. ul' dicunt greci popina. Et
inde nos corrupte dicimus appina p tali loco sim
plicitet. tamen modo propina dñ taberna quelibet
qz famem pellat. vñd s' propinula le dimi. et p
pino nas. vinū miscere. potū ad ministrare. vñd
s' propinator toris qui potū administrat. vñd ou
dius. Inde propinatur nimirū qui vinū propinat
Et in aurora dñ hec quibus angelici oues bona
summa propinant. Item a propino as. s' propina
torū nñ. domus ul' locus vñd propinatur ul' ubi

Propinro tas. a propino nas p **P**ropinatur
pinro tas penultima correpta frequenter appinae

Propino appinas in appropina appine est
Propinquans. a appinquus dñ appinquans
nea neum. i. appinquus et coniunctus

Propinquus. a ppe denuat appinquus qua quū
ul' fm. anguinem ul' fm locum. et cōparatur p
pinquior simus. vñd propinque quius me adibi
um. et s' propinquitas ratis. et propinquo quas.
et componitur appropinquo quas. et est neutrum
cum omnibus suis compositis

Propinula propinule diminuti. parua propina
Propius. a ppe denuat propius ia ium. i. p
pinquus. et coniunctus. et cōparatur p supplecoz
magis propius propiusimus. et propio as. i. pxi
mare propinquare. et cōponitur appropio as. vñ
appropians tis. omnis ge. et est appio neutz cum
omnibus suis cōpositis. Inuenitur tamen ad ro
manos xiiij propior est nostra alus. sed tunc di
citur prope propior proximus

Propola propole in mizopola exponitur. **P**
propontes in bofforus est

Proporcio. ex p et porco porcōnis cōponitur
s' proporcio onis. i. similitudo habitudo cōparaco
vñd s' et s' proporcionalis et s' le. vñd proporcio
naliter. et s' proporcionalitas ratis. et differt a p
porcōne qz pporcio est habitudo vnius ad aliud.
s' proporcionalitas plunū habitudinū inter se cō
paratio fm huc. Et scias qz locus a proporcōne
fm loicū differt a loco a simili. qz in loco a simi
li accipitur cōparaco s' similitudinem inherendū
ut sicut nobile inest homini ita ininibile inest
equo. In loco autem a pporcōne non attenditur
sicut similitudo inherendū s' cōparatio habitudi
nis ut sicut se habet nauca ad nauem sic se habet
Proprietas. a apprius a **P**magister ad scolas.

vm 3 in e et addita tas. fit s' appetas ratis. **P**hic
nota qz fm theologos differencia nocōnis appa
tis et relacōnis in diuinis p't tripliciter assignari.
primo quantū ad racōnez significacōnis. Et scias
qz paternitas dñ relacō fm qz ad filiū refertur. dñ
autem appetas in quantū soli patri conuenit. dñ
tur nocō in q'tū est pñcipiū formale innotescen
di patrem. Secundo quantū ad ordines intelligendi
di. qz cū nichil possit esse pñcipiū innotescendi
liud nisi sit sibi appum. intellectū nocōnis precedit
intellectus appetatis. et qz appetas non conuenit ni
si rei distincte ab alijs. et distinctio in diuinis nō
est nisi p opacōnem relacōnis. intellectum appeta
tis in diuinis precedit intellectus relacōnis. **P**ter
cio q'tum ad numerū. qz nocōnes sunt quinqz scilicet
cet paternitas. filiacō. p'cessio. innascibilitas. com
munis spiracō. hāz autem quatuor tantum sunt
appetates que vni p'sone tantū conueniunt tantū
paternitas. innascibilitas. que conueniunt tantū
patri. filiacō que conuenit tantum filio. p'cessio
que conuenit tantū spiritui sancto. Communis autē
spiracō non p't dñ appetas simpliciter quia conue
nit duabus p'sonis. s' s' quid fm qz aliquid dñ esse
appum ad aliquid. est enim apprium patris et filij
respectu spiritus sancti. **P**ter hāz etiam nocōnem
quatuor tantū sunt relacōnes. scilicet paternitas nñ
filiacō. p'cessio. communis spiracō. Innascibilitas nñ
est app relacō nisi p reductionem. s' qz negacō nñ
duotus ad genus affirmacōnis. ut non homo ad app
genus hominis. **P**ter hāz autem nocōnes nñ
tati ul' relacōnū. tres sunt p'sonales. i. constituen
tes p'sonas. vñd habent quasi actum difference
constitutue. scilicet paternitas. filiacō. p'cessio. **P**ter
lie due sunt nocōnes p'sone. s' non p'sonales. **P**ter
sciendū qz tria requirunt ad s' qz aliquid dñ actū
nocō p'sone. Primo qz ad originem p'tineat. Secundo
relacōnibus originis p'sone distinguuntur. Secundo
qz p'tineat ad dignitatem. qz p'sona est ipostasis
qz distincta appetate ad dignitatem p'tinente. Tercio qz
dicat aliquid speciale. qz commune nñ est sufficiens
pñcipiū innotescendi. Item nota qz in diuinis q
dam sunt appa quedam appropata. appa dicuntur
que ita conueniunt vni p'sone qz non alteri tantū
paternitas innascibilitas. que conueniunt tantū
patri. filiacō que conuenit tantū filio. p'cessio q
tū conuenit spūi sancto. ut dictū est supra. Appo
priata autem dicuntur que omnibus conueniunt p
sonis. s' vni p'sone sepe distincte appropatū
ut patri potencia. appiencia filio. bonitas spiritui
sancto. Quod quare fiat non est oculos inquirē
Id ergo sacri eloqui prudencia facere curauit ne
dei immensitate similitudine creature metiremur
dixerat enim scriptura sacra. qz deus pater est. et
qz deus filius est. et audiuit s' hō qz hominem pa
trem uiderat. deū patrem non uiderat. et cogitare
cepit ita esse in creatore ut uiderat in creaturā. in
quibus s' nomina translata sunt ad creatores pa
trē. et ex antiquitate siue ex senectute in sensus so
fectus. ex posteritate in filio imperfectio sensus. et ap
let notari apper scilicet iuuentutis motus. et app
experienciam. qz qui non est expertus qualia scit
Iaco occurrunt scriptura dicens patrem potens et filiū
uideatur prior filio. et iteo minus potens et filij
dei sapientem ne uideatur posterior patri deus. et
Et iteo minus sapiens dictus est spiritus deus. et

dictus est
nomen
tuositate
spiritus i
ad deū p
Iaco feri
nū nomi
spiritus
rectam. s
tencia. fil
in deo vñ
bonitas. i
magis po
piens. et
bonus. vñ
filius om
Propius
regulam.
patur p
mus. vñd
tis. et cōp
militet p
nitur tam
litteram. s
mus. Item
est actiū
as qz app
dñ appum
esse gmm
to mō dñ
bipedem c
dñ appum
canescere
non nñ in
latur app
Et diffinit
li et semp
semp non
aptus nat
dñ appum.
bus Et di
inest et co
dicat quid
conuim p
nibile. et c
nō indicat
ad dñam
p'dicatur d
racōnale a
et ipsius. q
enim sup
Propter
omnis. e
Propter
iunctio cau
Propudi
pro et pud
sunt. vñd
repellere. u
sum. ignor
dus. inuēti
lis. vñd a
Propudo
latur dixi i

catue. Item a pseuca. profeucor caris. i. mendica
Proficius. a pse **re** ul' deprecari profeucam
cas dicitur psciunt a um. et psciunt da dum. i.
quidquid supfluitatis absconditur de qualibz mate
ria. qd aliter dicitur succisus a um. et succidans a
um. et incisus. et p' dicitur substantius h' psciunt
ul' psciunt. ul' succisus ul' incisus. qd ita supflui
um absconditur de aliqua materia
Profici. a pseco cas dicitur h' psciunt dicitur. pma ps
extor. ul' pocius psciunt coponitur a pros qd e
ad et icos qd est signu ul' ymago. Inde psciunt.
quasi adimaginatione uel signum
Prosimetricus. p'la coponitur cu metru et dicitur
p'limetricus ca cu. i. constans ex p'la et metro. et
Prosincus. a pson dicitur h' psciunt. i. **re** corripit tri
funtis quo nauis alligatur in litore ad palum q
Prosisto tis in sisto vide **re** sit longus
Prosocrus in socer vide **re**
Prosodia. a pros qd est ad et oda cantus com
ponitur h' p'odia die. i. accentus de h' eciam ha
bes in principio secunde partis huius operis
Prosion grece latine longum. p'lixu p'ductum.
ul' rectum dicitur. et acutur in fine
Prosopon grece p'sona dicitur latine quasi ad facie
hic nota q' h' nomen p'sona signat substantia
p'icularem que sonat in dignitate. et similiter p
sopa ul' p'sopon apud grecos. et ideo p'sona non
est nisi in natura intellectuali et secundu boecium
sumptum est nomen p'sone a p'sonando. eo q' in
tragedijs et comedijs recitatores sibi ponebant
quandam larvam ad representandum illud cuius
gesta narrabant decantando. et inde est etiam qd
tractum est in usu ut qdlibet individuū hominis
de quo potest talis narratio fieri p'sona dicatur. et
ex h' etiam dicitur p'sopon in greco. a p qd est in et
sopos qd est facies q' huiusmodi larvas ante fa
cies ponebant. de h' etiam vide in p'sona
Prosopopeia. etiam exponitur in quarta pte in
capitulo de coloribus rethoricis
Prospecto. a p'spico cis xi cu p'spectu. u in o.
h' p'specto tas ubum fre. a quo p'spectans tantis
ge omnis. unde in uita beati nicolai. deus ex alto
p'spectans. et ut dicit pap. p'specto desuper aspice
Prosper ra num. dicitur faustus. fecum **re** uel procul.
ous. et coponitur fm quosdam p'sper a pro et as
per. q' p'cul ab asperitate. i. absq' molestia ul' ad
uersitate. magister autē bene dicit q' coponitur a
ppe et aspera. unde dicit speia p'mam corripit. vñ
p'prudens. Cuius arbitriu spera mobilis atq' ro
tunda. multi tamen p'ducunt eam h' male. qd p
eius copositu p'batur scilicet asper. qd coponitur
ab a qd est sine et spera. et p'sper qd dicitur q' prope
speram. et h' magis michi placet. **re** a p'sper.
hec p'speritas satis. i. successus ul' felicitas. et p
pere adhibet. i. fauste. felicitate. et fecunde. et p'spe
ro ras ubum actiuu. i. p'speru facere. Inuenitur e
ciam p'speror aris ubu deponens. i. p'spere agere
vñ p'p'ba. o dñe saluū me fac. o dñe bñ p'speraē
Prospicio cis. q' p'cul aspicere. a p et specio cis
prostitulu. a p'sto tas dicitur h' p'stibilum li. lupa
nar. domus meretricis. ibi eniz meretrices p'stant
a. p p'cio stant et meretricantur. ul' dicitur p'stibilu
a p'sternendo eo q' post ludos pactos ibi meretri
ces p'sternantur. ul' dicitur a p'stituo is. qd est p pre
cio statuē. p'ponē. q' meretrices pro p'cio se statu
ūt. Item a p'stituo h' prostitula le p'ul cor io est

meretrix. unde itroni. Inter uigines et p'stibilum
Prostituo. ex p et stratio coponitur p'stituo is
pro p'cio statuē p'ponē. et ubum meretricum que
prostitunt. i. p'cio se supponūt. Unde hoc proli
Prosto. a pro et sto **re** bulum fm hugucones
ponitur p'rosto stras p'stiti p'stiti. scilicet pro
a. ante. stare. ul' p'stare. i. pro p'cio stare uel co
miscere se cu meretrice. et est ubum meretricu q
p'stant. i. p p'cio stant et meretricant. vñ h' p'sti
bulum uel prostitulum dicitur a prostituo is.
Prosula prosule parua prosa
Prosium prodes prodest. ex pro et sum es est. et
interponitur o causa euphonie et sicut dicit p'ri
anus in viij li p rotam dedinacionem. Vbi cumq'
a uocali incipit hoc ubum prosium interponit. o.
iuncture compositionis.
Protelo protelas in telo telas est.
Protenus adubium loci. et est copositus a p'ro
ul' procul et tenus et signat longe. ut dicit p'ro
nus q' p'cul a tenus. i. procul a p'pe. unde uigil.
in viij eneid. tartaream intendit uoces qua p'ro
nus omne contremuit nemus
Proteuio uis uiui uitu esse ul' fieri proteuio
supbire. erudere. ferocē. et tunc deriuat a p'rius
Proteuius. a pro ul' p'ros et uiuus coponitur
p'roteuius ua uū. i. crudelis ualde terribilis. et copo
tur. unde h' p'roteuitas satis. et ut dicit in gredi. Im
p'bus est aliquis ubis factis q' p'roteuius.
Prothescosparalange fit qñ una p'positio ponit
p'alia. ut accepit eū in uulna suas. i. mē. rogan
sup priamo. i. de p'amo. et dicit a p'rothescos qd est p
posico. et palange qd est transmutaco. qñ p'positi
onis transmutaco. ul' dicit a pa qd est iuxta. et ale
os qd est alienum et logos qd est sermo. alienum
enim est p'posicionem unam poni p' alia
Prothelil est quedam figura de qua dixi in viij
parte in capitulo de metaplasmo
Prothocum. a prothos quod est primus dicitur
hoc prothocum. i. exenodochium
Prothorollum prothorolli in sceda exponitur
prothologia subtilis locuco qñ res singule mi
nutatim proferuntur fm papiam
Prothomartir. a p'ros et martir coponitur p
rothomartir. i. p'mus martir sicut abel in ueteri tes
tamento. et stephanus in nouo
Prothoplastus. i. p'mus formatus. a p'ros p'ri
mus et plastus ut adam. unde in h'ymno de pa
rentis. p'rothoplasti fraude facta condolens
Prothos. i. p'mus. et accentuatur in fine
Protinus. a prope deriuatur p'tinus. i. cito stan
continuo ul' consequenter. et est adubium tempis
ul' ordinis. et cor p'ul. unde ouidius epy. Protinus
adductis sonuerunt pectora palmis
Protibunali. i. in tribunali p'rothescos palange
i. p'posico p' p'posico. ul' p'tribunali. i. ad tribunali
ul' p'tribunali. i. p iudico dando in tribunali. i. in
Protus a u. i. p'mus. et dicitur **re** a p'ros
rouetus. a p'ueho is xi p'uectuz **re** a p'ros
qd coponitur ex pro et ueho deriuat p'uectus a
um. i. p'cul ul' ante uectus. p'motus sublimatus auc
auctus. cumulat. unde p'uecta etas dicitur annis auc
Prouentus. a puenio puenis **re** a p'ros
pueni puentu. qd coponitur ex pro et uenio de
riuat h' puentus tus. i. abundancia. Itz casus
bonus. ouentus. sors. fructus. p'speritas fm pap
Prouibialis in prouerbium vide

Prouerbi
tudo. pab
post ubu
bioli dim
fusa sum
ubior ane
bug. pap
medulla a
Prouer
dens tis ti
bet p'uide
ne. p'rouid
nū p'p'ope
tu iustissim
scienti p'ui
spem uideat
p'moni ue
idem dicit
diuino lun
na faciant
rum rex a
ata mortu
cia **re** m
solitudinē
test quer
co sit h'icita
re p'p'aliū
ex p're e
la tamē f
iunz studiu
ul' p'uiden
bus p'rioc
dicitur m
dicitur t
aliquis tim
de fiant. Q
ubi dicit. s
ra beneficia
solitudinē
p'ter subue
tis subueni
sue p'sone. i
ius ignorat
renda princ
q' principa
nualibus b
bis p'uenie
mus. Et no
mini in mo
uicere ne ist
um de crast
exemplū lo
decrebat. u
tolou c iij.
cellaria p'ci
samem. non
re ista p'ciu
scias q' p'ui
miser cordie
et pauper o
est illud ni
Prouisus
de quasi p
ni olim vin

il est qđ mollificet uaporem conuſum et congela-
tū. et ideo pruina eſt rigens et dura. aer tamen in-
troducitur in uaporem non expelli. et ideo ptes
pruine qñ conuſe ſunt et congelate rare ſunt et q
ſi interrupte. **¶ Et ſcias qđ** ora eſt inter rorem et
pruinam ſm phm. qđ cū roſ et pruina conueniant
in materia que eſt uapor ſubtilis tpe diei eleua-
tus. dñt in generante. qđ cū ſup illū uaporem ue-
nerit in aere frigūſ puū. h eſt tempatū adiutū fri-
guē noctis ſtatim cōpimit ipm in rorem. pruina
autem eſt uapor congelatus anteq̄ ex ipſo reſol-
uatur aqua. Conueniunt autem roſ et pruina in
duobus. quorū vnū eſt qđ uentruſ uapor eleuat
qñ ſtat uentruſ ſed potius in ſereno. Si enim ſtat
uentruſ aut ille eſt aquilonariſ aut meridionaliſ
aut orientaliſ aut occidentaliſ. et ſi quidem eſt a-
quilonariſ frigidiuſ eſt impediens eleuacōnez ca-
lidi uaporis. Si autem eſt meridionaliſ ille cong-
gatiuſ eſt nubiū. et turbat ſerenitatem. et tunc
iteq̄ non eleuatur uapor ſubtiliſ ſi ſpiſſuſ uapor
qui eſt materia pluuię. Si autē eſt orientaliſ il-
le eſt calidiuſ eo qđ ſol diu agit in ipm et non p-
mittit in uapore ſecum eſſe equale frigidiū. Si au-
tem eſt occidentaliſ ille pluuiioſuſ eſt nō habens
uapores puri et clari qui eſt materia roſiſ ul' pru-
ine omnes autem ſecundarij uenti ppterates ſe-
quuntē principaliū. et ideo ſtante uentro. aut non
eleuatur uapor roſiſ et pruine. aut ſi eleuatur ad
formas roſiſ et pruine non p-
t puenire et ſic intel-
ligitur dñm pbi qui dicit uapor roſiſ leuatur in
ſereno et non eleuatur qñ ſtat uentruſ. Alioquin
ut dicit frater albertuſ contradiceret ſibi infra ſtān
in pximo ubi dicit pbs qđ roſ ſit qñ ſtat auſter
non ſeptemtrio. ſi enim ueq̄ eſt de materia roſiſ
que eleuatur in auſtro. ſi durante auſtro materia
huius ad formam roſiſ non puenit. ſi potius in
auſtro ſuccedente ſereno. et hoc eſt etiam ueq̄ de
materia pruine. Conueniunt etiam in h roſ et pru-
ina qđ neutruſ eorū generatur in ſupmſ montibz
altis cuius duas cauſas dicit eſſe pbs. Quaz vna
eſt qđ caliditas uehementiſ eſt in eis lociſ que ſunt
in ſupmſ montibuſ illiſ. et ideo anteq̄ uapor aſ-
cendat ad cacumina eorū reſoluitur in aquam et
deſcendit in uallez. Altera cauſa eſt qđ aer nō lon-
ge ſup cacumina eorū monciū inflammatur et ca-
leſcit calefactione uehementiſ. et ſi etiam aliud poſ-
ſet frigidiū aeris locū tranſire de uaporibz et pue-
nire uſq̄ ad cacumina eorū illud ibi reſoluitur in
aerem. et ideo non generatur inde roſ ul' pruina.
Itē ſcias qđ ſicut pbatuſ in li de crepuſculiſ. vapo-
res non longiuſ tribz miliaribuſ ul' paulo minus
a terra eleuantuſ. uide etiaſ in nix et in roſ et in
¶ Pruinoſuſ noſa noſum in pruina eſt. ¶ mons.
Pruina ne. eſt carbo viuus et dum ardet dī pru-
na. a purendo ul' a pu. ſi cū extincta fuerit dī car-
bo. qđ careat flamma. a pruina dī h et h prunaliſ
et h le. et prunoſuſ ſa ſum. et h prunus nī quedā
arbor cuiuſ fructuſ rubet ut igniſ. vñ h prunum
nī fructuſ eiꝯ. et h prunetum tī locuſ ubi pruni
creſcunt. et prunecus a ū. et pō pru. vñ ūſuſ. Igne
calet pruina fert prunus dulcia pruina
¶ Prunio riginis in prunio riſ uide. et pducit ri.
Prunio riſ riui ritū prurire molliter effluere pru-
ritum habere. et p faſtidire inuenitur. vñde pruri-
ens tiſ ge omniſ. vñde in ſecunda ad thimoſ iij
Coactuabunt ſibi magiſtroſ prurientes auribuſ. et

h pruritus tuſ. et h prurigo giniſ in eodeſ ſenſu
ſcilicet ardor et exuſtatio carniſ ul' auribz cogens
ad ſcalpenduſ. Item prurigo dī ipſa ſcabies que
pruritū confert et ardorem. vñde prurigo etiaſ dī
qđ purigo. i. puſtione agens. et dī prurigo etiaſ pu-
rio. et uideatur eſſe etiaſ. Vñ pruriginioſuſ ſa ſum
ſcabioſuſ. et pruriduſ da dū in eodem ſenſu ſcili-
cet pruritu et ſcabie plenuſ. et pō u ante r. vñde
Juuenaliſ lib iij ſatira v. Incipiat prurire thoſo.
plauſu qđ ppare. h etiam patet p pſ dicenteſ qđ
nullū ūbum quarte coniūg habet u cor ante nō
niſi meditatiuū. h prurio non eſt ūbū meditatiū
ergo non corripit u ſicut nec ſcatuſio riſ
¶ Pruritus pruritus in prurio eſt
ſallo liſ o in i pſalli pſallē. i. exultare iubilā-
re congaudere ul' cantare. ppe uero pſallere.
eſt geſtuſ corporeſ expmre gaudiū mentis et h qđ
dā digna qualitate uociſ. et caret ſup. vñde dī
et pō in x li. A pſallo pſalliſ pſalliſ ſupinuſ non
¶ Pſalma. A pſalmuſ ¶ legi. uide in ſallo ſine p
dicitur hoc pſalma matiſ. ul' hec pſalma me iō e
pſalmuſ. et componitur dyapſalma.
¶ Pſalmiſtra in pſalmuſ uide.
Pſalmodia. pſalmuſ cōponitur cū oda qđ eſt
cantuſ. et dī pſalmodia die. i. cantuſ pſalmi. ſed
pſalmodeſ in ueſica arene ſunt que ex indigeſtio-
ne ciboꝝ naſcuntur. et acuitur dī. et ut dicit gē-
Vox pſalmodie cū p intencōnem cordiſ agit p-
hanc ōnipotentī dño ad cor itez paf ut in carne in-
ti ul' pphie miniſteria ul' cōpuncōneſ gradiaz in-
fundat. ſicut dixi in ppheta. uide in cantuſ.
¶ Pſalmographuſ. a pſalmuſ et graphuſ pbi. pñl cor
ſcriptoꝝ cōponitur h pſalmographuſ pbi. pñl cor
i. deſcriptoꝝ pſalmoz. vñ h pſalmographia pbi
id eſt deſcriptō pſalmoz. et pſalmographo ad. i. de-
ſcriptuſ li dī. pñl pſalmuſ. **¶ ſcribē pſalmos**
Pſalmuſ. a pſalteriuſ dī h pſalmuſ mī. qđ ad
pſalteriū cantabatur. vñ h et h pſalmiſtra te qui
pſalmos cantat uel componit.
¶ Pſalteriū. a pſallo liſ dī h pſalteriū nī qđdaſ
inſtrumentū muſicuſ. qđ in eo pſallebant et can-
tabant pſalmi. hinc pſalteriū dictuſ eſt ubi pſal-
mi continentur. vñde pſalteriū grece leuante na-
blat latine organuſ dicitur
¶ Pſaltere pſalte. dicit pſuſ in cithara ul' organo
vñ in pmo pali c xiiij. Quatuor milia ianitoꝝ
et totidem pſaltere canenteſ dño in organo. uel h
pap pſaltere. i. pſallenteſ. Et ut ſcribitur in hiſtori-
is. tradunt pbi qđ armonia letū reddat letioꝝem.
tristeſ triſtioneſ. et ut dicunt mathematici multi
demonſ armoniaz ferre non poſſunt. et qñq̄ nul-
li. vñde etiam in pmo regum dī c xvj qđ ſpirituſ
dei maluiſ recedebat a ſaul quando dauid coſam
eo pſallebat in cithara. uide in cithara.
¶ Pſeudo qđ latine dī decipiens ul' falluſ. vñde
dī pſeudomeniuſ. i. fallax. et pſeudoluſ ſa ſum. i. fal-
lax. falluſ. decipiens. ul' pſeudoluſ dī falluſ ſuſuſ
et maluiſ. a pſeudo qđ eſt falluſ et duloſ qđ eſt
ſeriuſ. et cōponitur pſeudoapſtoſuſ. pſeudopro-
pheta. i. falluſ ppheta. apoc vj. uidi de ore pſeu-
doprophete exiſſe ſpirituſ tref immundoſ. et pſeu-
dopſianuſ. falluſ et decipiens xpianuſ. pſeudo
poſitio ul' appoſitio. et eſt pſeudo inordinabile in
utroq̄ numero et omniſ ge h hūg. Quidā tamen
dicunt qđ pſeudo eſt tantū numen pluraliſ. ſed te

ne q̄ pus dictū est. et cor̄ p̄nl̄ pseudoꝑhus pseu
stacus. a poeta ul̄ **P**omenus et pseudoꝑhus pseu
doetia deriuatur h̄ psitacus ci. quedāz auis que
in indie litoribus gignitur colore uiridi torquem
habens puniceuz circa collū grandi lingua et cete
ris auibus lacore. unde et articulata ūba exp̄mit
ita ut si eam non uideas hominem loqui putes.
h̄ ex natura salutat et dicit chere qd̄ est aue. h̄ ce
tera uerba dicit instructione. unde quidam sub p̄
sona psitici dixit. Psitacus a uobis alioꝝ nomina
disco. Hoc p̄ me didici dicere cesar aue. et d̄z hec
tholomei dicunt **P**auis uulgariter papagozo
tur reges egipti. sicut romani imperatores d̄nr̄
psitana ne fe generis. i. succus ordei **P**cesares
ul̄ pulmentū inde factuz. ul̄ psitane dicunt grece
que ap̄e fieri solent in pila. unde h̄ psitanarium.
uas uictile in quo coquitur psitana et psitanarius
ria ruz fm̄ huḡ. pap̄ uero dicit psitane ex diuisis
pigmentis sunt et liquoribus. has quidem faciūt
de ordeo qd̄ in pila decoctant. et scribitur fm̄ cū
p̄ in p̄ma sillaba. Glosa dicit ij reguz c̄ xvij. q̄i
siccant psitanas. psitana d̄z ordeū siccātū pilo tun
sum decoctatū. et fit inde cibus aptus carentibz
dentibus. vñ quidaz. Cortice nudata psitanas nem
pe ordea dicas. et cor̄ p̄nl̄ in p̄dicto ūsu. et bene
ut puto. unde macer. Cū psitana succū porri sorbē
iuuabit. idem de feniculo. Remibz in psitana radix
decocta iuuabit. et magister bene dicit q̄ ante s̄
corripitur in psitana. et ex h̄ patet q̄ psitanarius
cor̄ p̄mam. unde allegat illum ūsum oracij in s̄
monibz. Tu cessas age dum summe h̄ psitanarius
osio. Non enim est p̄ in secunda sillaba. patet en
am ex isto ūsu q̄ p̄ma et secunda sillaba cor̄
Ptonqū gi. i. sonus. In dip̄t̄ogis. i. dual̄ sonus
toros. i. casus. et poliptoton et monoptoton
Puber. a pubes bis deriuatur h̄ et h̄ pubis ul̄
pubes uel puber. genitiuo huius puberis. i.
iam pubem iam habens ul̄ emittens. scilicet qui
iam generat̄ potest. h̄ incipit esse a xiiij annis. h̄
femina incipit esse uiripotens ab annis xij et ita
uolunt quidam pubem ex annis dici. scilicet qui
xiiij annos expleuerit q̄uis tardissime pubescat
h̄ certū est puberem esse qui ex habitu corp̄is pu
bertatem ostendit et generare iam possit. vñ et
puber d̄z a pube. i. a putendis corp̄is. q̄ hec loca
tunc p̄mitit lanuginem ducunt. et cōponitur pu
bes ul̄ pubes ul̄ pubis. h̄ et h̄ impuber ul̄ impu
bes ul̄ impubis. genitiuo huius impuberis. i. pu
er qui nondū habet barbam. ita dicit huḡ. h̄ ec̄iā
uult p̄s unde in vj li dicit tam in is q̄ in ez finita
nomina regulam suant in r̄ terminatoꝝ. i. accep
ta is faciunt genitiuū. ut h̄ puluis et puluer pul
ueris h̄ onis ciner cineris. hic uomis et uomer hu
ris. quidam ut p̄bet. pubes beris. quidam pubis
bis. ex h̄ tamen cōpositum inuenitur similez ba
bene n̄m̄ genit̄. h̄ impubis huius impubis. uirḡ
in v. Impubis uili ab eo neutꝝ impube. Orac̄ p̄
tut̄ in epodo et h̄ tormenti questus ore consistit
Puber in pube corpus acero tamen filiū q̄ eius
impuberem legatū a patre missum ita uult p̄s. v
s̄ concordat cū huḡ et ponuntur h̄ ūba in decre
tali q̄dam de desponsatione impuber̄. Puberes a
pube sunt uocati. i. a putentia corp̄is nūcupati.
q̄ h̄ loca p̄mo lanuginem ducunt. Quidam tam̄
ex annis pubertatem existimant. i. eum esse pube

rem qui xiiij annos impleuit q̄uis tardissime pu
bescat. Certuz est autem eum puberem esse qui ex
habitu corp̄is pubertatem ostendit et generat̄ iā
p̄t. et puerge sunt que in annis puerilibz pariunt
Puberculus. a puber d̄z h̄ puberculus. et h̄ pu
bercula di scilicet adolescentulus et adolescentula
Pubero. a puber beris deriuatur pubero ras. i.
crescere pubere in uenere. Et cōponitur repubero
ras. et hinc puberasco repuberasco incho. et cor̄ri
Pubertas tatis est collectō puber̄ ul̄ e **P**it be.
tas diffinita xiiij annoz ul̄ q̄ puer pubescit. vñ
puberto ras pubertate florere ul̄ in pubertate ef
se. et p̄d̄ pu. et formatuz pubertas a puber addi
ta tas licet huiusmodi nomina in tas ut in pluri
bus formentur a ḡto ul̄ d̄to addita tas. ut bonus
boni bonitas. felix cis ci felicitas. sicut dixi in se
cunda pte ubi egi de accentu nominū desinenciuz
in as. De pubertate eciam uide in puericia.
Pubes. a pubus deriuatur hec pubes bis. etas
pueri iam xiiij annoz. et pubes. i. collectō iuuenū
taliū ap̄e. et pubes. i. p̄ma barba scilicet lanugo
et ap̄e ps̄ inferior scilicet pecten. vñ et d̄z pubes
q̄si nubes putendoꝝ. Inde pubeo bes hui. i. cresce
re. crinere. barbere. puber̄ emittre. et hinc pu
besco dis incho. barbescere. crescere. uel puber̄. et
pubescere. i. in tali etate esse. talem etatem habē
uel ducere. Et cōponitur impubeo bes. sup̄pubeo
bes. unde impubesco sup̄pubesco incho. et p̄d̄ pu
Pubeta. a pubes d̄z h̄ et h̄ pubeta te. et pube
ta de in eodem sensu. i. adolescens pubis. et d̄z sic
quasi pubi datus. et hinc pubero etas. et pubeo
pubedas. i. pubere uel puberare
Puberennus due ptes sunt sicut dixi in secunda
parte ubi egi de compositis a tenus.
Publicanus. a publicus d̄z publicanus cana nū
publicani appellantur conductores uestigaliū fisci
ul̄ rex publicaz siue q̄ uestigalia publica exigunt
ul̄ qui p̄ secularia et publica negocia lucra sectan
tur. unde et dicti sunt fm̄ huḡ. ul̄ fm̄ bedam
publicanus dicit̄ qui amisso pudore publice peccat
uel qui uestigalia. i. tributa publice exigit. glosa
autē sup̄ illud mat̄ v. Non publicani h̄ faciunt
sic dicit. Publicani exactores romanor̄ quos iudei
sic uocant. q̄ de re publica curam gerebant. dicun
tur et nomen traxisse a romano rege. qui p̄mus
eos ordinauit. h̄ uero remigiū publicani diceban
tur ministri herodis constituti a publico romano
rege ad exigenda uestigalia. siue q̄ publica nego
cia exercebant et p̄ fraudes et p̄iuria iniusta lucra
Publicitus aduerbium. i. **P**ibi accumulabant
publice a publicus dicitur. et corripit ci
Publicus. publicus fuit quidam qui rem suaz p̄
mo loco cōmunem fecit et publicaz. et inde tractū
est publicus ca cū cōmunis. h̄ cōmune d̄z ap̄e qd̄
p̄tinet ad homines eiusdem ciuitatis. publicū qd̄
ad omnes generaliter. Quidam tamen dicunt q̄
publicū d̄z q̄si popolicum a populo. et fm̄ h̄ pub
licū est qd̄ p̄tinet ad homines eiusdem ciuitatis
cōmune qd̄ ad omnes generaliter. h̄ p̄ualet qd̄ p̄
us dictum est. unde publice adūbiuz. et h̄ public
tas tatis. et publico cas. diuulgare. cōmune facere
ul̄ diffidare. et est actiuū cū suis cōpositis si qua
habet. uide in notorium
Pudentia dende genitalia ab eo qd̄ pudeat illo
rum uel a pube dicta fm̄ papiam
Pudens in pudore exponitur.

udeo des diu pudere. i. pudorem habere. uere
cundari. et non est in usu. unde pudet impersonale
qd constructur cū accusatiuo et genitiuo ut pudet
me tu. et hinc pudens sis ge omnis. et comparatur
pudencior simus. unde pudenter cius sime adhibi
et h pudencia cie. i. uerecundia. et cōponit impu
dens. i. non pudens cui pudor et pudicia procul
abest. Et nota q pudens opinionem ueraz et fal
sam metuit. h uerecundus non nisi ueram. et com
ponitur cū in et dī impudens pñl cor. Item a pu
det pudibundus da dū. i. uerecundus. unde pū
bunde adhibium. Pudet cōponitur disputet. i. ual
de pudet ul diuisis modis pudet. Itēz pūdeo cōpo
nitur depūdeo des. unde opūdz impersonale. i. ual
de pudere ul pudorem amittere. Perpūdeo des p
fecte pudere ul ualde. pūdeo des p alijs pudere
ppūdeo des pcul ul p aliquo pudē. repūdeo es
. i. itēz pudē ul pudorez amittere. Pudē et pūdz
neut sunt cū omnibus suis compositis. et faciūt
pntum in ui diuisas. Et carent supinis. licz fm
antiquos inueniatur puditi. et q pnam cor pa
tet p ouidiū epy dicentem. Dicere qui puduit scri
bere iussit amor. et ouid de arte. Si doctus uideat
rudi petulas ue pudenti.

Pudicia pudicie in pudicus est.
udicus. a pudor dī pudicus ca cū castus qī pu
doris custos ul amicus. et comparatur. unde pudice
cius sime adhibi. et h pudicia cie. i. integritas
ul castitas. dñt tamen in h q pudicia est ūtus
motū libidinis domans. h eius signa non abhor
rens. Signa autem eius sunt. gestus corporis. uox
blanda. accurate ornari. vñ uigines castas dicimus
matronas autē pudicas. et componit impudicus
ca cū. Et prod dī. Vñ ouid epy. Ille tamen pietate
mea pōbus q pudicis. Item quidam. Sobrius
a mensa de lecto surge pudicus.

Pudor a pudet deriuat h pudor doris. et est cor
poris sicut pudicia mentis. et est pudor uerecun
dia ex aliquo casu innata qui non auferens me
moriā linguā impedit. unde pudorofus sa suz
et pudorus ra rum in eodem sensu. i. pudor plenul
et corripit pu. unde in thobia dī. Porcorz filiquis
pudor est inhiare fauillis

Pudoratus. a pudor doris dī pudoratus ca. hī. i.
pudore suffusus. et cōponitur expudoratus extra
pudorem positus. impudens. et impudoratus a ū

Puella puelle in puer est. **I**n eodem sensu.
uellaris. a puellus ul puella dī. Item hic et h
puellaris et h re. et deriuatur a puer. vide in puer
Ouid epy. Alta puellares madat arena pedes. Itē
numeri xxx c in etate puellari

Puellulus in puer exponitur.

Puellus in puer exponitur.

Puer. a pus puris deriuatur h puer pueri. q in
pure. i. in custodia tenetur. ul ut in uno marcello
placet. puer dī a punio nis. q pueri ūberibus so
lent cohereri. ul puer dī a puritate et piloz et ali
az rez. Et notand q tribus modis dī puer. Nati
uitate. scilicet ut puer natus est nobis. Etate. ut
decennis nouennis. Obsequio et fidei. unde dñs
ad ieremiam. puer meus es tu noli timere. Item
notand q antiqui dicebant h puerus ri et h et
h puer ri. Et a puer h puera. i. puella. et h puera
lus. et h puerulus li dimi. et puerula. et pueru
la dimi sunt. similiter h et h puerilis et h le penl
pō. unde pueriliter adhibi. et h puerilitas. Item

a puer h puellus li. unde puellulus similiter dimi
et h puella. et hinc puellula omnia dī. Itē a puer
lus ul puella h et h puellaris et h re. et hinc pue
lariter puellaritas. Et nota q puellus et puera n
sunt in frequenti usu. nec puerus licet ab eo dimi
nutius sint in frequenti usu. scilicet puerulus pñl
cor. Nam a puer puerulus. et a puerus puerulus

Puerulus cū dimi prius puer **I**n pueria
ueria. a puer pueri addita cia dī h pueria
de secunda etas qī pura et non ad gignendū ap
ta. et durat a septennio usq ad xiiij annū. Sz pu
bertas ē etas adulta que iam gignē potest et in
berilis in puer vide **I**n pueria

Puerus. a puer deriuatur puerus ras. esse ul fieri
puer ul crescere ad modū pueri. Et cōponitur re
puero ras. i. itēz redire ad pueriam. Et hinc pu
erasco cis. et repuerasco cis. inchoatiua.

Puerpera puer ul puera componitur cū pario
et dī hec puerpera re que puer ul pueriam parit.
et ppe puerpera dī in pmo ptu. et inde h puer
nū nī. partus pueri ul puer et ppe pms. et morat
perit dī locus in quo puer concipitur et morat
in utero matris usq ad ptiū fm aug. et pap for
dicit puerperū pms ptus ul puer in utero dicitur
matus. et cor penl puerpera. Quare non dicitur
puerperus dixi in reia pte ubi egi de uerbo a

Puerperium in puerpera vide

Puerulus li in puer exponitur.

Puerus pueri in puer vide.
ugil. a pugillus dī h pugil lis. qui corat pug
nis. et pugillor aris. pugnare. certare. ul quondam
ludū exercere. scilicet pancraciū facere. i. de manu
in manu aliquid subtrahere. unde h pugillor
pugnatur pugil. h pugil ex ppa fortitudine. pugil
latoz ex arte. et pugillatoz pancracius. scilicet qui
aliquid de manu in manu subtrahit. et pugilla
rius nā nū. Item a pugil ul pugiloz dī h pugilla
tus tus. i. az ul actus pugillandi. et inde pugil
cus ca cū. unde pugilice adūbium penl correpta.
Et scias q pugil facit genitiuū pluralem pugili
penl correpta. unde patet q scribit per unum l.
pugillans. a pugnis dī hic pugillus li dimi.

Pugillans. a pugnis dī hic pugillus li dimi.
h pugilli li qd pugno defertur et in quo scribit.
ut liber ul tabula ul carta. unde marcialis capel
la pugillo asseuerante dictauerit. et itēz dī h pu
gillar aris p eodez scz penna ul cornu ul tabula
manualis. unde in euangelio luce. Et postulans
pugillare scripsit. et h et h pugillans et h re qd p
tinet ad pugnaz ul qd pte replē pugni et pducit

Pugillo. a pugio onis. dī h penl pugillans.

Pugillo onis. cū pugione. i. cū gladio pugians.

Pugillus pugilli in pugillans exponitur.
ugio onis mas ge. a pungendo ul transfigen
do dictus est. Est enim qdā instrumentū ferre
um longum et acutuz. ul est gladius prius bis a
cutus lateri ad herens. Item et diuabullū ul du
niculū. qz religet ad dunem. Numeri xxv. pugio

Pugna. a pugnis dī h pugna re. q olim in in
ne arrepto. et pducit penultimam genitiui in in
tio fuit usus in bello pugnis contendere. ul q o
lim pmo bellū pugnis incipiebatur. unde et pug
na eodam duoz est. et aliquando eodam sine ferro

Pugnella le dimi parua pugna.

Pugno nas dī a pugnis. et est pugnare certare
contendere et ppe pugnis. h iam ad aliud transiit
unde h et h et h pugnaz natis. q sepe et affione

pugnat. et compatur pugnacior pugnacissimus.
vnde pugnacior quis me adhibui. et h pugnacitas
tatis. et pugnaculus la lū aliquantulum pugnax
Itē a pugno pugnabundus da dum. pugnanti si
milis. Pugno cōponitur cōpugno nas. ualde. i. si
mul pugno. depugno nas. ualde pugnae. ul' debel
lare. deuincere. Expugno nas. deuincere. debellare
vnde h et h expugnabilis et h le. vnde expugna
biliter. et cōponitur inexpugnabilis bile liter. Im
pugno nas. in pugnam capere. ul' inuadere. debel
lare. ul' repbendere. redarguere. ppugno nas. pcul
ul' p aliquo pugnare uel ualde. Oppugno nas. con
tra ul' undiq; pugnare ul' expugnare. repugno as
itez pugnare ul' resistere. reluctari. Pugno et eius
cōposita sunt neutra pter depugnare p debellare
et expugnare et impugnare. Et oppugnare p ex
pugnare uel impugnare. que sunt actiua
Pugnella pugnelle diminutiuum parua pugna
pugnus. a pugno eis dī h pugnus ni. qd dum
pingere uolumus manu pugni facimus et cū eo
pingimus. Et dī pugnus clausa manus cū pressi
pulez cra crum. a specie cutis **P**one digitoz
i. pellis dī. scilicet qui pulcrum habet supficiem cu
tis. vnde et a pellis dī. et cōgatur pulcior rimus
p duo r. qd formatur a pulcez addita rimus. vñ
pulcre rime adhibui. et h pulcritudo dinis. et
cōponitur pulcez a u. i. ualde pulcez. Et nota qd
licet ppe dicatur de corpe. transfertur tamen ad a
lia et non debet aspirari pulcez. vnde dicit appule
us qd errant qui pulcez et sepulce p dō scribenda
existimant. qd in latinis dēonibus post c nota as
piracōnis numq; repitur
Pulex. a puluis deriuatur h pullex licis. mas ge
tetur. vnde pulicosus sa sum. plenus et abundans
pulicibus et cōparatur. vnde h pulicositas tatis. i.
plenitudo et abundancia pulicū. et pulicarius ria
num. et h pulicinū et pulicetuz locus ubi pulices
abundant. et cor pullex pñl genitiui. Qd autem dī
pulex qñ in puluere latens et timolola est.
Pulicarius pulicaria pulicarium in pullex est
pulicetum ti penul' pducta in pullex uide
Pulicosus co sa co sum in pullex exponitur
pulos. a pullex licis dī h pulios quedam her
ba qd semen simile pulicibus habeat. vnde et eam
latini herbam pulicariam uocant
Pullatus pullata pullatum in pullus est
pullulo. a pullus dī pullulus la lū. a quo deri
natur pullulo las laui lare. i. germinare multipli
tis qui pducuntur ex ouis multipliciter. et cōpo
nitur repullulo las itez post casum pullulare et
recrescere. et cor pñl. vnde thob. Pullulat ex gū
tu multiplicata fames
Pullulus pullula pullulum in pullus uide
pullus. a puus ul' pupus dī pullus a vm. et h
nati recentis omnium auū et quadrupedum. pul
li dñr qñ pupi ul' pui. vel pulli dñr qñ pollui. a
polluo is. qd polluti sunt. vnde dī pullus la lū. i.
niger gra grum. Quod enim est nigrū qñ pollutū
est. vnde ieron ad nepocianuz. Vestes pullas eq
uice ut candidas. et inde pullatus ta tū. i. nigris
uestibus indutus. Iuuenalis. Horrida mater pulla
ti pceres. Item a pullus p naro pullulus a vm dī
et inde pullulo pullulas.

Pulmentarium pulmentarij in pulmentū vide
pulmentū. a pulpa pe dī h pulmentū ti cibus
delicatus et suauis. vnde h pulmentariū rij. p eo
dem. et pulmentarius ria riū. Item pulmentū ul'
pulmentariū dī qñq; cibuf pter panem scilicet cō
panaegē. Quidam tamen dicunt qd pulmentum
deriuatur a puls pultis
Pulmo pulmonis in pleumon vide
Pulpa. a palpo pas dī pulpa pe caro sine ping
uedine. sicut est tumida et grossa caro crurium et
brachioz quasi palpa. qd palpitat et resilit sepe. et
ponitur sepe p adulationē et delectationē. qd talis
caro suauis est et delectabilis ad uescendū. vnde
pulpula le dī. et pulposus sa sum. pulpis plenus
et cōpatur. vnde pulpose sius me adhibui. et h
pulpositas tatis. uel dī pulpa a puls. qd olim cū
Pulpamentū mti. i. **P**ulte mixta comedebat
pulmentum uel delectamentum. Et dī a pulpa.
Pulpitū. a publicus dī h pulpiti ti. analogium
legum. lectū. legitimum. qd ibi publice legunt ut
pulposus sa suz in **P**ossent conspiq a populo
Pulpula pulpule dimi. pua pulpa **P**ulpa est.
Puls pultis fe ge. pulmentū simplex ex farina.
a pellendo scilicet debilitatez. pulces placentē qui
tenuissime sunt dicuntur secundum papiam.
Pulsum aduerbium. a pello pellis
Pulso pulstas penul' correpta in pulso sas est
ulso as auj are. frequenter pollere Et est fie.
Et format a pulsu. sup de pello lis. u in o. a quo
pulso tas. aliud fie. Et componit compulso sas
que pñt deriuatiua esse a compositis a pello lis.
Pulsus. a pello lis dī hic pulsus sus sui. et pul
sus sa sum picipium. uel pulsus sus. uocatus est
quia pulset uel palpitet. cuius iudicio aut infir
mitatem intelligimus aut sanitatem. pulsus pul
sa pulsum. erectus. fugatus. sim papiam.
Pulto tas. est fie. a pello lis pepuli pulsum. ul'
pm antiquos pultum tu. u in o fit pulto pultas.
Puluerosus sa sum. In puluis est.
Puluerulentus ta tū. i. puluē plenus. a puluere
et lentos plenus. inde hec puluerulencia cie.
Pulvillus pulvilli. paruus puluis.
Puluinar puluinaris in puluinus est
Puluinulus uinuli diminutiuū puus puluinus
puluinus. a pluuiā dī h puluinus ni. i. cervical
quasi pluuius qd de pluuiā fiat. ul' dī a pullo. qd
de plumis pullor fiat. vnde h puluinaz naris. Idē
qd puluinus et puluinaz dicuntur qñq; ipi lectuli
ul' lectisternia que stenebantur in templis. vñ et
ipa templa et festa dñr puluinaria h puluinus p
nati hominis est cervical ul' puluinaz regū et di
uini. Puluiini eciam sunt machine quibus naues
deducuntur et subducuntur in portū. et pñ pului
nus pñl ul' puluinaz. vnde ouid in xvj epistola.
Colla qd puluino nostra ferenda dedit
Puluis. a pello lis deriuat h puluis ul' puluer.
qd pellatur et tollatur a uento et addita is fit ge
nitius pulueris. ut ostendi in pubez. vnde pulue
reus a u. qd est de puluere uel ad puluerem pñ
neis. et puluerosus sa sum puluere plenus. et per
cōpōsitionem puluerulentus ta tū in eodem sensu
Et utrumq; compatur. vnde puluerositas tatis
Pumex. a spuma me dī h pumex mios qñ spu
mex scilicet lapis leuis et cauernosus qd spume den
sitate concretus fiat et tantā habet refrigerandi
naturam ut in uas missus musta defozuē desinant

unde pumicosus oſa ſum. Et cōpatur. Et pumice
cas penſ cor. pumice aptare. Et eſt actiuū cū om
nibus ſuis cōpoſitis. Item a pumex pumiceuſ pu
micea pumiceū. Et corripit pumex penulſ genitui
umicelluſ pumicelli diminutiū puuſ pumex
umico pumicea in pumex eſt.

Pumiculus pumiculi diminutiū. puuſ pumex
uncto. a punctum ti deriuatur puncto caſ tau
tare. puncta facere. uel punctis diſtinguere. unde
punctatim adūbium. p puncta diſtinctim. Et com
ponitur diſpuncto caſ. puncta remouere. repunc
to caſ iteq punctare. Item punctare pōt eſſe fre
huius uerbi pingo. i. frequenter pungere. A quo
punctito punctitas aliud frequentatiuum.

Punctoſ punctoſ in punctoſium uide.
unctoſiū. a pingo giſ punxi dī h punctoſ to
riſ. unde punctoſiū nū. et h punctoſium cū q
pungimus. et punctim aduerbium. i. pungendo.

Punctum puncti in punctus uide.
unctus. a pingo giſ xi punctū. dī h punctus
tuſ. actus uſ paſſio pungendi. uſ qd pungen
do facimus. et h punctuſ tuſ. et h punctū ti in eo
dem ſenſu ſcilicet qd pungendo facimus uel pūci
pium linee. Item punctū eſt ſimplex uel indiuiſi
bilis quantitas. pma in cōpoſitiōe linee et ultima
in relatiōe. unde h et h punctalis et h le. Et com
ponitur bipunctalis et h le. Tripunctalis le. quadri
punctalis le. qñquepunctalis le. Sextupunctalis le.
.i. conſtans ex duobus uſ tribus uſ quatuor. uel
qñq uſ ſex punctis. unde h bipunctalitaſ atis. tri
punctalitaſ. quadripunctalitaſ. qñquepunctalitaſ
ſextupunctalitaſ. Item punctū dī in cōputo iiii p
hore. Et ſcias qd masculinū ſciliz punctuſ ti iam
ceſſauit in frequenti uſu. qd non utimur niſi neu
tro. dicimus enim h punctum ti. Item dicendū ē
de ſtadius dia diū. cathinus et cathinum. qd eorū
masculinū iam ceſſauit in frequenti uſu. Itē punc
tum eſt ſignū ſegregans intellectum et ſpiritu re
creans. platoris. et ſm hoc coma. colum. pioduſ
ſunt puncta. uide in cathinum et in uita.

Pungiro. a pingo giſ dī pungiro caſ frequen.
.i. ſepe pungere. pōt eorū eſſe modi impatiui tpiſ
futuri de pingo. futuro pungiro tu. et cor penulſ

Pungo giſ xi uſ pupigi punctum pungere id ē
punctum facere ut in libro. et tunc ppe facit pte
ritū punxi. Item pungere. i. ſtimulare. configere.
et tunc ppe facit pupigi. ut ego punxi libz et pu
pigi illum. Pungo componitur cōpungo giſ. id eſt
pungere ſimul commouē. Itē depungo giſ. ualde
uſ deoſum pungere. uſ a puncto depellere. et po
nitur ſimpliciter p depellere. diſpungo giſ. i. diu
ſis modis pungere uſ diſpenſare uſ donare uſ de
oſum a puncto facere et expellere. Expungo giſ
extra pellere extra punctum ſcriptoris ponere et
delere. Et hinc dicimus expunctores et diſpuncto
res eoſ q expellunt alioſ ab hereditate et delent
nomina eorū de tabula teſtamenti. uſ eoſ ſic dici
mus. qd in ſignandis pērant teſtamenti et eorū in
ſerebant punctoſ qui erant in hereditate uel eorū
quocienſ expediebat auferebant q erant exhere
dicandi. Impungo giſ. intus uel retro uel ualde
pungē. repungo giſ iteq uſ retro pungere uſa ui
ce pungentem pungere. Pungo et eiſ cōpoſita
ſunt actiua. et pungo duo habz pteſita ſm dupl
cem eiſ ſignificationem. Compoſita uero ab eo
tantū habent unū pteſitum ſciliz in xi pteſa repun

go qd retinet pteſiti ſui ſimplici in diuſ ſign
ficatiōibus ſicut et ſimplex. ſciliz repunxi et repu
pigi ſm hug. et pſ in x li ſic dicit. Pungo pupigi
uel punxi. expungo uero expunxi dicimus. Ac re
pungo repupigi et repunxi ut capro uidetur. Cū
enim qui noſ pupugit talionez uſ uicem a nobis
redditam oſtendimus repupugi dicimus. qñ uero
de oratiōe uſ calendario loquimur repunxi eiſ

Punicus ca cū pnt cor. in feniceon eſt. **P**
unio. a pena dī punio niſ nire penam eroga
re. unde punituſ nita tū. et compatur. Et compo
nitur impunituſ. et pō pu. unde quidam. Nil ma
giſ ingratū qd non punire reatum. Quibus deau
ſis puniat deus homineſ habes in pena.

Punxi pteſitum de pungo pungis.
upa. a pupuſ dī h pupa e. Pupe dicunt quid
ſtaciunculo quas uigineſ ſolent facere in modum
ſiliaz. et uestibus obuoluere quas poſtq annuſ
nubileſ ueniebant et puerilibuſ abrenunciante qñ
ſub poteſtate ueneris future ueneri ſacrificabant
unde paſſuſ. dicite pontificeſ in ſacro quid facit
auz ſempe h qd ueneri donare a uigine pupa

Pupilla pupille in pupillus eſt.
upillariſ in pupillus exponitur
upillus. a pupuſ dī h pupillus h dimi. puer
qñ infra annuſ pupillariſ conſtitutus eſt in tu
tela alicuiuſ. et pupillus uſ pupilla qui uel que
caret patre uſ matre uſ utroq. ſciliz orphanuſ uſ
orphana. Sz orphanuſ eſt grecū. pupilluſ uero la
tinū. nā in pſ ubi legitur. Pupillo tu eris adiutor
grecuſ habet orphano. et dī a pupuſ qd habet p
nam conſolatiōem. uſ a pupuſ dī pupilla le. me
ditulliuſ oculi qd ſit pua. uſ dī a puella qd ſit pu
ra et impolluta ſicut puella. hanc plerumq pupu
lam uocant. h falſo. et hinc pupilli dicuntur qd ſi
ne oculis. i. parentibuſ orbi. h hii uere dicuntur pu
pilli quoz parenteſ ante deceſſerunt qd ab illiſ no
mon acciperent ceteri orbi uocantur. unde h et h
pupillariſ et h re. pupillariſ. pupillariſ. et ſc
as qd pupilluſ pō pnam. licet antichauianuſ eiſ
corripit dicent. Suſtentat regat et paſcat foue
at qd pupilloſ. Ora ē enim ei contradicere dicent
pillis quos dura pmit custodia matrum

Puppis. a poſt deriuatur h puppis p gemini p
acuſatō puppem uſ puppim. Ablatō a puppe uel
a puppi. et acutiatiuſ pluraliſ facit in eo et in io
haſ puppis uſ puppes. et eſt puppis poſterior p
nauis qñ poſt poſita. et ponitur ſepe p ipa nau
unde in gōſ dī. Proia por nauis pſ eſt ultima di
citur puppis. Dic latuſ eſſe natez uentrez dic eſſe ca

Pupugi ē pteſitū de pūgo giſ et cor pnt
upula pule dimi. pua pupa. et corripit penulſ

Pupus pupa pupum. i. paruſ.
purgatoriū. a purgo caſ h purgatorium nū. et
purgatoriū nū. et dī purgatoriū locuſ ubi a
nime purgantur. Et ſcias qd ut p. p. b. b. l. i. c. r. e. d. i. c. t.
Locuſ purgatoriū duplex eſt. unus ſm legem com
munem. et ſic locuſ purgatoriū eſt locuſ inferior
inferno coniunctuſ. ſicut dixi ſup in inferno
qd id igniſ ſit qui dampnatoſ cruciat in inferno
et qui iuſtoſ in purgatorio purgat. Quiaſ dampna
tiſ ſm qd ſunt inferioriſ merito et loca inferna
ordinanda ſint. Aliuſ eſt locuſ purgatoriū ſm di
tiſ leguntur. uſ ad uiuoz instructioneſ. uſ ad mor
tuoz ſubueniōneſ. et ut uiuentibuſ eorū pena in

notesceret que p suffragia eoz mingetur. Itē ut
dicit aug in xxj de ciuita dei. Temporeas penas
i. purgatorias alij in hac uita tm alij post mortē
Alij nunc et tunc. verumtamen ante iudiciū illud
seuissimū nouissimū q paciuntur. Itē ut dicit gōg
in dē. Anime defunctorū scz in purgatorio exīdū
quatuor modis soluntur. aut oracōibus sacer
dotum. aut p cibis sanctorū. aut caroz elemosinis.
aut ieiunio cognatorū. Item fm aug. Oportet pnt
scire qn suffragia a uiuis p eis sunt qtuor mod
Primo ppter diuinam reuelacōnem. qn scilz deus
h eis reuelat. Secundo ppter bonoz angeloz ma
nifestacōnes. angeli enim qui semp nobiscū sunt
et omnes actus nostros considerant. statim ad eos
pnt descendere et eis pntius nunciare. Tercio p a
nimaz hinc exeundū intimacōnem. anime enim
que de h mundo transeunt hec et alia eis nunciā
pnt. Quarto nichilominus scire h pnt p experiē
am et reuelacōnem. Cum enim a penis se releua
ri sentiunt. suffragia p se fieri recognoscunt. Itē
scias q indulgentie pnt ualere illis de purgatorio
fm diuinam formam indulgentie. si enim talis sit
indulgentie forma. quicūq faciet h ul illud habz
tantū de indulgentia. ille qui h facit non pnt frue
ri indulgentie in alijs transire. q eius non est
applicare ad aliquam intencōnem ecclesie. p quaz
conicantur cōia suffragia ex quibz indulgentie
ualent si aut indulgentia sub hac forma fiat qcuq
fecerit h ul illud ipe et pater eius ul quicūq ali
us ei adiunctus in purgatorio detentus tantū de
indulgentia habebit. talis indulgentia non soluz
uio h etiam mortuo pderit. Non enī est aliqua
raco quare ecclesia possit transire merita cōmu
nia quibz indulgentie innituntur in uiuos et nō
in mortuos. Nec tamen sequitur q platus ecclē
sie possit p suo arbitrio animas a purgatorio li
berare. q ad h q ualeant indulgentie requiruntur
conueniens causa ad indulgentiaz faciendū. Ad h
enim q ualeant indulgentie tria requiruntur sci
licet auctoritas dispensandi hunc thesaurū. et unio
eius cui dispensatur ad eū cui merebatur qd est
p caritatez. unde requirē auctoritas ex pte dantis
indulgentias. Item caritas ex pte recipientis. Itē
tur requiritur racō dispensacōis p quaz salua
tur intencio illorū qui opera meritoria fecerunt.
sic in generali. Et nota q in purgatorio est du
plex pena. una dampni inq̄tum scilz retardandū
a diuina uisione. Alia sensus fm q ab igne corpa
li instrumento diuine iusticie puniunt. Et q̄tum
ad unūq pena purgatorij minima excedit maxi
mam penam huius uite. q̄ro enim aliquid magis
desiderat. tanto eius absencia est molestior. et q̄
effectus quo desiderat summū bonū post hanc ui
tam in animabus sanctis est intensius. q non re
tardatur affectus mole corpis. et etiam q̄ teimi
nus fruendi summo bono iam aduenisset nisi ali
quid impediret. Ideo de tardacōne maxime dolent
Similiter etia cū dolor n sit lesio h lesionis sensus
tante aliq̄ magis dolet de aliquo lesiuo q̄ro ma
gis est sensitiuū. vñ lesiones que sunt in locis max
ime sensibilibus sunt maximū dolorez causantes
et q̄ totus sensus corpis est ab anima. Ideo si in
ipam animam aliquid lesiuū agat de necessitate
oportet q̄ maxime affligatur Et ideo oportet q̄
pena purgatorij q̄tum ad penam dampni et sen

sus excedat omnem penam huius uite. vñd aug
in quodaz sermone dicit. Ille ignis purgatorij du
rior erit q̄ quidquid in h seculo penaz aut senti
re. aut uidere. aut excogitare quis potest. vide etiā

Purgito ras. fre **¶** in penitencia et in ueniale.
quenter purgare. Et formatur a purgatu supino
de purgo a in i correptam mutata et u in o

Purgo. a purus deriuatur purgo gas gaudi gare
i. mundare. purificare. Et dī purgo q̄si pur ago.
h potius uidet ethi q̄ compositū. unde h purga
tor totis. et purgatus ta tū. et compatur purgaci
or simus. unde purgare eius sine adūbium. Pur
go cōponitur expurgo gas. extra eiciendo purga
re et est actiuum cum omnibus suis compositis.

Purifico cas aui care. i. mundificare. pur facere
a purus et facio. et corripit h

Puro. a purus dī puro ras rari rare. i. munda
re pur facere. Et cōponitur cōpuro ras. simul purae
Depuro ras. i. ualde purare ul a puritate remoue
re. Impuro ras. ualde ul intus purare. i. pur facere.
et tunc deriuatur ab impurus. Repuro ras. Et
est actiū cū omnibus suis cōpositis. et pō pu

Purpura. a purus dī purpura ure q̄si a puritate
lucis. uel porphura dicunt greci cū aspiracōne. et
inde nos dicimus purpura sine aspiracōne. et inde
purpureus rea reum. Et inde purpurinus na num
et purpuratus ta tū. purpura indutus ul ornatus

Purus ra rum. i. mundus liqui **¶** uide in ostrea
ons sine commixtione alicuius rei. immunis. inno
cens. expers. Et compatur purior simus. vñ pu
re nus me adūbium. et h puritas tatis. Purus cō
ponit perpurus q̄purus. i. ualde purus. Et impu
rus. i. ante purus. Et compas. unde h impuritas
tatis. et pō pu. Quid epistolaz. Quantum consil
ges radijs argentea puris. Et iuuenalis. Pauca li
cet porres argenti uascula puri

Pus puris se ge. i. custodia. et dī a purus quia
pluz custodiat ul retineat. vñ positus pueris in pu
re. Item inuenitur h pus in dedinabile. i. putredo
ul quedam infirmitas que hominem reddit pu
tridum. et tunc deriuat a puteo res qd est fetere
unde quidam. Pus p putredo non dedinabile cre
do. Pus dedinatur custodia quando uocatur

Pusca. a pus ul puscula deriuatur h pusca ce.
quedaz commixtio aque et uini ubi plus aque ad
hibetur que pusculentis maxime prodest.

Pusillanimitas. pusillus la lū cōponitur cū annus.
et dī pusillanimitas ma mū. et h et h pusillanimitas
et h me in eodem sensu q̄si pusillū habens animū
vñd pusillanimitas adūbium. et h pusillanimitas
pusillanimitatis. et corripit ni

Pusillus. a pusio qd est puus puer dī pusillus
la lū dimi. i. puulus. unde pusillitas tatis. Et scias
q̄ pusillus cor. p̄maz licet pusio eam pō. Sz ora
cus p̄mam pō de pusilla dicens. Rufam aut pu
sillam appellet fort q̄ marito. h dic q̄ est ibi p̄

Pusinnus. a pusio dī pusinnus a **¶** rum nomen
nū. i. puus et fixe h pusinnus nī. i. puus puer
unde labeo poeta. Crudum manduces priamum

Pusio. a puppus dī hic **¶** priami q̄ pusinnos.
pusio onis. i. puus infans ul puer. et pō priam
vñ iuuenalis. Nonne puras melius q̄ teat pusio

Pusunculus. a pusio dī hic pusunculus **¶** dormit.
lus culi. ul pusunculus la lū dimi. et pusillus la
lū. et pusiolus la lū diminutiuū similiter

Pustella pustelle diminutiuū. parua pustula

Pustula. a pus qd est putredo ul infirmitas dicitur
h pustula tute dimi. pustula autem est in superficie
corpiis turgida uelut collat. unde h pustella dimi
et pustulosus sa sum. et pustulentus ta tu. ultero
sus pustulis plenus tali infirmitate infirmatus. et
utrumq; compatur. unde hec pustulositas. et hec

Puta quidam adubium dicitur pustulencia cie.
utamen. a puto tas dicitur h putamen minis. i. a
licuius materie recisio et purgatio. Item putamen
potest dici cogitacio. et pducit ta.

Puteal. a puteus dicitur h puteal alis qd nitecia
dam locus ubi pecunie distribuebantur ad usuras
et dicebatur puteal. qd ibi sepe perdebantur pecu
nie distribute ac si essent in puteum demisse uel
piecte. ul qd ibi hauriebatur pecunia sicut de puteo
aqua. unde ppius. Si puteal multa tantus inbice
flagellas. fm hug. pap uero dicit. puteal locus in
foro ubi feneratores dabant et accipiebant pecu

Putealis in puteus est. i. fere. et componitur computeo
tes. deputeo tes. exputeo tes. reputeo tes. et hinc
inchoatiua putresco computeo rē. Puteo et eius co
posita sunt neutra. et carent supinis. et pducunt
hanc sillabam pu. h puto as eam cor. unde qdaz
Non licet ista putent meretricū corpa putent. vid

Puteolus. a poto dicitur h puteolus li in puteo.
dimi puus puteus. Item sicut dicit quedam glo.
sup illo act ultimo c. Secunda die uenimus pute
olos. Puteolus li locus est ultra romam ubi uigil
fecit balnea medicinalia singula ppiis scripta ti
tulif ut dicit contra quam scilicet ualerent egritudi
nem. unde salemitani in india ducti supuenientes
in manu forti titulos destruxerunt et edificia mu

Puteus. a poto tas tilauerunt. et corripit o.
dicitur h puteus rei qsi potens. Est autem omnis pu
teus fons et non econufo. Si in pmpetu et supfi
cie sit aqua fons dicitur tm. Si autem in alto et pfun
do sit puteus est. unde h et h putealis et h le fm
hug. ul fons ppe est qui aquam fundit in super
ficie terre. Puteus autem dicitur qui eas tenet intrinsi
cus. unde dicit cris. fons dicitur ubi cuq; aqua manat
de terra. h si in superficie fons tm. si in pfundo ecia
puteus dicitur. et pap dicit. Puteus aqua uiua in alto
est. fons in superficie. omnis puteus fons. sed non

Puticulus. a putoz tois dicitur h pu conuenitur
ticulus li. i. bustum qd ibi puteat cadauer. et puti
culus dicitur qui cadauer inspicit. et corripit penul.

Putidus. a puteo tes dicitur putidus da dum. i. feti
dus. et compatur dioz simus. vñ putide dius me
adubium. et h putiditas tatis. et hec putida de. i.

Putio. a puto tas dicitur h pu meretrix qd puteat
co ul putatio nis. i. alicuius rei abscisio et purgatio
unde in cant. tepus putacionis aduenit. sup quo
loco dicit bñs. Paq est semel putasse sepe putan
dum est. Nam et putata repullulant. Itē putacō
potest dici cogitacio. vide in penitencia.

Puto tas tui rare. i. cogitare opinare. et puta
tare. i. scindere ul purgare. ugam ex uite supflua
refecare. unde putatus ta tu. et componitur semipu
tatus ta tu. Puto componitur amputo tas. ex toto
vndiq; scindere. vites quide; sunt putande nō am
putande. nisi forte uelimus uineam ex toto eradi
care. computeo tas. connuare. unde h computator
Et hinc computatorius ria rium. disputo tas. depu
to tas. ascribere. destinare. tradere. ul ualde putae

Imputo tas. ascribere ul imponere alicui crimen.
iputo as pscindere. reputo as. ascribere destinare.
tradere. ul alicui crimen imponere. ul itē putare
supputo as. latenter ul paq ul post putare ul nu
merare. Puto et eius composita omnia sunt actiua
preter disputo qd est neutra. et omnia componunt
hanc sillabam pu. unde quidam. Conscius iose si
bi de se putat omnia dici

Putro. a putidus a um dicitur h putro tres. i. fetor
esse ul fieri putrem. vñ h et h putribilis. et compo
nitur imputribilis le liter litas. Putro componitur.
coputro tres. exputro tres. reputro tres. et a
putreo tres. putresco incho. et a putresco putrefi
bilis le liter adubium. et h putrescibilis alis. Itē
putreo putres ul putris is componitur putrefacio
cis. et putrefio his fm hug. magister uero bene di
cit qd putreo denatur a puteo qd pō pnam cu
omnibus ab eo uenientibus pter puteo tres cu
ius pma est comunis. quous puteo habet pnam
naturaliter longam. Item putrefacio et tepescio
et liquefacio et huiusmodi habencia e ante f. co
posita ab infinitiuis cor e ante f. Nam regula est
qd e ante f ul ph cor ut elephas. pter composita
a longis. ut ueneficus qd uenenū pō hanc sillabi
ne. tm composita ab infinitiuis cor sillabam an f.
ut putrefacio. tepescio. liquefacio. cu sine dubio
longa. qd dicimus putre. tepere. sed sine dubio
huius est. unde ouid epp. Sanguine autem ouis pou
tiam tepescerat hastam Alibi autem ouis pou
ot talem uocalem necessitate metri dicens. Tou
ra liquefaciunt et debita sacra frequentant. sed et
sante necessitate cor eandem. Tōsic et in colum li
que facta tempora fixit.

Putribilis putribile penl correpta in putro est
Putridus putrida putridum in putris uide
Putris. a putreo tres denatur h et h putris
h putre. i. putridus. marcidus. et putris. i. solubilis
puluerulentus. et putrus tra trum in eozz sensu
vñ uigil. Quodrupedante leuis putz ferit ungu
la campū. et utruq; copatur. unde putres h putreo
um. hinc putre trus me. Item a putris vñ putre
dinis. et putridus da dū. et copatur. vñ putre
dius me adubius. vñ h putriditas tatis. et putre
do das putridū facere. Putridus componitur impu
tridus da dū. et compatur. vide in putre ple
Putulentus. a putul componitur putulentus ta tu putore ple
est plenū componitur putulentus ta tu putore ple
nus. et copatur. unde putulenter dius me adubiu
et hec putulencia putulencie. i. fetulencia
Putus. a puto tas dicitur putus ta tu. i. purgatus.
et purus. vñ aux excolatū putū dicimus. et racōz
ces expurgatas putas esse affirmamus. et racōz
puram et aptam putam fore asserimus.

Quadragesimus. A quadra
ginta dicitur quadragesimus na
m. et quadragesimus habens a
um. quadragesima habens a
nos ul ad illū nūm ptenent
Quadragesimus na nū penl
pducta in qdragenarius est
Quadragesima. a quadra
ginta dicitur quadragesimus. vel
ur annus qdragesimus. vel
hect qdragesima me. et hinc h et h qdragesimalis

Quadruplicis in trivium vide
quadruplicis in trivium vide
ualia qualis est quedam avis et aqualisul dicitur
hec qualia a voce quam facit scilicet quaquere
ualis ge omnis et h qualis nomen relatiuū et
interrogatiuū q̄latis. unde qualiter adibium. et
h qualitas ratis. et qualitatiuus ua uir. et est q̄l
tas fm quam quales dicimur. ut fm albedinem
albi dicimur. et est p̄p̄us qualitatē fm eam simi
le ul dissimile dicit. Et scias q̄ relatiuū qualitatē
trahit genus a sequenti dōne ut nullū deo tale
est sacrificiū qualis est zelus animarū. et p̄d qua
uam est coniunctio electiua. ut bonū est sperare
in dō q̄ sperare in p̄ncipibus. et est adibium si
militudinis. ut taz plato q̄z sores legit. et est ad
ibium cōpandi. ut iste est maior q̄ ille. et est ad
ibium q̄ntitatis. ut iste q̄ potest legit. et fm hanc
significacōnez potest quantus derivari a q̄. et q̄
cōponitur p̄ geminacōnem. et dicitur q̄quam. i. q̄uis
uamobrez adibium. et coniunctio adūlatiua
interrogandi fm donatus. et acuit penl fm quos
dam. et nunc uidetur esse quedā irregularis agē
gacō dōnū que ponitur loco vnius dōnis pōi
uam paucis ca cum. et uera compositio
i. ualde paucis. a quam et paucis
uamnam in q̄ p̄e sillabice hz nam f papiam
uamdiu q̄n est vna ps acuit antepenul. vide
in diu. et est q̄diu usq̄ ad quem fines. ul usq̄ ad
quando derivatur a. et quod tempus fm pap̄.
q̄. et est adibium temponis. et est interrogatiuū
infinītū relatiuū. et cōponitur ul sillabatur. et
dicitur q̄nq̄ et q̄ncumq̄ et quandoquidē. i. q̄ et cō
qui. Item si quando nequando aliquando antepenl
acuta ut ostendi in secunda p̄e ubi egi de sex im
pedimentis accentus in c de impedimento endes
Et nota q̄ quando habet sex compositōnes tū.
ut uult magister bene. ut si quando nequando ali
quando quandoq̄ quandoquidē quandoquidē.
Ex h patet q̄ quandoq̄dem non est cōpositio ue
ra. si ponitur aliquando loco vnius partē. et est
potius quedam uocū congeries irregularis q̄ cō
positio. et tunc accentuatur ac si esset una dō. si
cut extēplo de facili. decetro eximprovisō. et cetera
ra consimilia. ut dixi supra in iij p̄e in c de figu
ramlibet. i. q̄uis. et ra composita q̄si in fine.
et ac penl. gē. multū reliquit qui quamlibet parū
uamq̄ et similia habencia. et totum deseruit
ante q̄ p̄e n scribuntur vide etiam in quam
uantispez id est quantus.
uantillus q̄tilla q̄tillum dimi de quantus.
uantocius adibium. i. q̄to ocius. uelocius. ci
us. et componitur a q̄to et ocius aduerbio
uanto minus due p̄es sunt. sicut et q̄to ma
gis. et ita sub duobus accentibus p̄ferende f bug
in libro de dubio accentu
uantulus tula tulum est dimi de quantus
uantus. ab h accusatiuo quā derivatur q̄tus
ta tū. unde h quantitas ratis. et q̄tatiuus a um
et ablatiuus de quantus scilicet quantis cōponit
cū p̄ et dicitur quantispez. i. quantū ut quantispez ua
let res ista. tantispez. Et scias q̄ quantus querit de
quantitate continua. ad quod debemus responde
re nomina quantitatiua. ut quantus es tu. mono
cubitus. tricubitus. magnus. puus. Sed quot que
rit de quantitate discreta sine numero ad quod re
spondentur nomina numeralia. ut quot sunt isti

duo tres et huius expositioni concordat pap̄ dicens
q̄ta q̄magna ul q̄parua. unde iacobus in episto
la sua. Ecce q̄tus ignis q̄magnam siluam incen
dit. i. quamuis ignis q̄magnam siluā incendit
q̄tus et tantus ad mensuram. q̄t et tot ad nume
ramus. i. q̄quam ul licet. et h rum p̄tinent
men coniunctio aduerbiua. et acuitur in penul
uaproprez. q̄obrem. p̄p̄rea. quopacto f pap̄
uazallum in quazarium exponitur
uazarius. a quazus ca tuz derivatur quaz
nus na nū. i. quazus ul quaza die contingit ul
affligit. et h quazana ne p̄ quada febre que q̄r
uazariū. a quazus dicitur h q̄ta. et h die uexat
rium n̄. quedā mensura que quazam p̄tem sex
tarij capit. q̄d et h quazallū dicitur. q̄tallū etiam dicitur
canitū ul cōfinus in quo mortui efferuntur vide
uazus ca tū tam ordina. et in carallum in c.
le q̄ numerale. et dicitur a quatuor.
uasi. i. sicut. ut. tamquam. uelut. et ponit q̄si
auq̄ p̄ similitudine. aliq̄ p̄ ueritate. p̄ similitu
dine. vñ paulus. q̄si tristes semp autē gaudentes
pro ueritate. ut in euangelio iohis. uidimus nichil
nam eius q̄si unigeniti a patre. Aliquando nichil
differt ut p̄ similitudine an p̄ ueritate ponat.
ut iob. q̄si impios percussit eos in loco uidentium.
Sed ibi. sicut impius inimicus meus et adūlati
meus q̄si iniquus sic et q̄si ut uult gē p̄ affirma
tione potius q̄ pro similitudine dictum uidetur.
uasso. a quatio tis si sum dicitur quassus sa sum
et quassim adibium. et quasso sas fre. et h le. et
quassabilis et h le. et h et h quassatilis et h le. et
quassabundus da dum. i. facili ad quassandū ul
similis quassanti. et quassito tas fre. Et cōponit
quasso cū con. et dicitur conquasso sas simul quassare
uatenus in quatinus est.
uater adibium numeri a quatuor derivat et
scribit p̄ vñ t et breuiat. Orae in p̄ma epi. O
quater undenos scias implensse decembris. h q̄u
or fm pap̄ scribitur per duo et
uaterdenarius. a quater derivatur quaterdena
rius ul quatuor denarius na nū. unde iero. in plo
go mat̄. sic q̄ quaternario numero t̄mōm̄ter
posito. i. ter. ul triplicato quaterdenario posito in
serie genealogie. h autē dicit. q̄ in genealogia il
la tres quaterdene ponunt. vna patrū. alia regū
tercia simplicium. et sunt quadraginta due p̄sone
ibi numerate. q̄ ter xiiij uel tres quaterdene faci
uaternus. a quatinus dicitur quater. et h xiiij
narius na nū. et h quaternus n̄. p̄ tali numero
uaternā adū. i. p̄ quaternos dicitur a quaternus
uaternio omis. a quatuor dicitur. i. qui quatuor
militis habet sub se. Unde in actibus apostolorū
dicitur xij c. Tradens eū quatuor quaternionibus
militum custodiendū. quidam p̄ferunt quaternio
uaternus. a quatuor de. et p̄ quaternus h fallo
rius quaternus na nū. et h quaternus n̄. ubi q̄
tuor carre scilicet octo folia sunt. vñ h q̄remulus
li dimi. a quaternus nas. i. quaternos facere uel q̄
ternus ul quaternis distinguere uel ordinare. et
cōponitur conquaternus nas. simul quaternos con
iungere. Disquaternus nas. i. quaternos ul p̄ qua
ternos distinguere ul diligere seu disquaternare. Et e
neutrū cū omnibus suis cōpositis.
uatinus. put coniunctio causalis p̄ scribitur
et derivat a qua. potest etiam esse coniunctio ad

innotua. h. quatenus p. o. sunt due pres. et at. tr.
vnde in grece dicitur. Dco q. tunc est. oraco quate
nus esto. Dco sub media brevis est. oraco longa
Si fiat. p. la breuiat tamen utraq. metz. d. h. dixi
in ij. pte ubi egi de accentu aduioz in c. de copo
sitis a. tenus. Et nota q. ut. q. q. tunc. coniunctio
nes ad inuicem in h. dnt. q. ut causam remocio
rem h. q. tunc recipit causam appinquoem. q. ue
ro p. tnet ad utiq. vnde incongrue d. uolo qua
tunc legas. sed bene dicitur uolo ut legas. q. uo
luntas longissima est et nimiru infinita. post qua
tunc ego ul. q. recte sequitur h. coniunctio. ut h.
moco. Rogo uos ut quatinus michi uestz auxili
um impendatis. vel postulo q. michi dignemini
p. uidere ut possim in studio comorari. h. no adeo
bene dicit. rogo uos ut michi bnficiatis q. ul. q.
tunc possim in studio pmanere.

Quatio tis q. si q. sum quate comouere concute
perire p. cutere uexare. Et coponitur concutio is
concutio tis. discutio tis. decutio. excutio. incutio
p. cutio. recutio. succutio. subtus uel sursum quate
re. Sed possunt omnia predicta uideri coposita a
cutio tis. sicut dixi supra in cutio tis. Et est actm
quatio cu omnibus suis copositis. et facit p. tntu
in si et supinu in sum. et scribitur p. t. qd dignos
ci potest ad secundam psonam q. tis. h. t. accipit so
nu de c. in q. tio. et cor qua. vnde sedulius. vntuz et
trepidam quatinus uada falsa dyanam.

Quatriuanus in quatriuuum est.

Quatriuui. a quater ul. quatuor et dies coponi
tur h. quatriuui. Inde quatriuuanus na um h. tis
Quatuor est omnis ge. et inde **Q**uatuor dies
dinabile. et tantu pluralis nomen. et ut dicit pap
duobus t. scribitur. et ideo qua p. dicitur

Quatuordecim omnis ge. numeri pluralis et in
ordinabile. et componitur a quatuor et decem.

Quatuordecimus in quatuordecimus est.

Quatuordecimus. a quatuordecim dicit quatuorde
cim na nu. et quatuordecimus ria nu. et h. quatu
ordecimus tij. et quatuordecimus ma u. ul. quar
tuordecimus ma mu. et quatuordecies aduioem
maxu ul. qualquu d. sonus ra. et p. dicit de
uocem emittunt fm huc. et pap dicit quaxat p
rana dicitur sicut p. corio croditat

Que conjunctio copulatiua p. e. solu scribit q. n
autz est nomen scribitur p. ac diptongon quae
et in singulari feminino et in plurali neutro. et e
interrogatiuum relatiuum infinitum

Quendam. p. n. scribitur q. m. in n. mutatur. et
deriuatur a qui. et dicitur quidam quedaz qd
dam ul. quiddam. Et ut dicit uigil. Cum dicimus
quendam certu aliquem uolumus intelligere si n
expmimus nomen quo dinosci. ut illud in m. is
te in ciuitatem ad quendam. si enim dixisset ad
quemcumq. ul. ad quemlibet. non esset certus ho
sciebat enim quippe d. ns ad quem mitteret.

Quoniam eundem eandem uerutamen scribunt
p. n. mutat enim m. in n. et ita de similibus dicas
p. uo quis quit quini ul. qui quitum quire. i.
posse. Et coponitur cu non. et d. nequeo nequius
nequitu nequire. i. non posse. Quo neutz est cu
omnibus suis copositis. et cor qui in supino ut q.
tum nequituz. et scribitur quit et nequit p. t. non
p. o. q. format reia psona a secunda scilicet in
t. mutata. ut queo quis quit nequeo nequis neqt

vnde generaliter nullu definit in o in scia psona

Queretiu ti. a quercus d. h. quercetiu ti. locus u
bi quercus crescunt et abundant. et quercetiu cea
rum. qd de quercu totu est. et p. d. p. n. quercetiu

Querus. a quero ris deriuat hic quercus huius
quercus. q. in eis olim querebant nsa uel glan
des ad pastu hominis. et desinit ablatu in ubus
Querulosus. a queroz. d. h. querela le. et inde q
relosus losa losum. et quereloz laris. i. lamentari.

Querens querentis p. tntu de quero ris dipton
gatuz et mutat ae in i longam in coposicone. ut
conquirens inquirens pquirens. h. querens p. tntu
um de queroz querens cor pmam. et retinet e in
coposicone. ut conquerens. sicut et suuz ubuz que
roz querens conqueror ris. v. n. dicit pap querens
p. tntu a quero ris. et a queroz querens conque
roz reris. vnde dicit pap querens p. tntu a que
ro ris et a queroz reris. h. in tempore est differen

Querimonia. a queroz ris d. h. querimonia. i. cia
nie. i. lamentaco et querimoniosus sa sum. et que
rimonios querimoniaris. i. lamentari

Querimus. a quercus deriuatur querimus na num
ad quercu p. tntu ul. de quercu existens

Querito queritas in queso uide.

Quero ris sui situz inuestigare uel petere ul. in
terrogare. Et coponitur ad quero ris. conquiro ris
disquiro ris. diuisis modis querere et inuestigare.
exquiro ris. inquiro ris. Querimus nota. inquirimus
de quo dubitamus. Perquiro ris. requiro ris itez q
rere uel inuestigare. Quero et eius coposita sunt
actiua et faciunt preteritu in sui et sup in situm
ad modu quate coniug. Itz quero habet pmaz
p. d. et diptongatam. h. in compositis mutatur illa
diptongus ae in i. p. d. ut conquiro exquiro inqu
ro. In p. tntu ead in ens mutatur ae in i. ut
quirens inquirens conquirens. Sz queroz deponens
retinet e. ut queroz conquerens. sicut dixi in que
rens. vnde usus in queroz querens

Queroz. a quero ris fit queroz reris questus
queri. i. lamentari. Qui enim conqueritur aliquid
querit ut fiat. scilicet uindca uel abud. vnde ques
roz questrix questio questio questus. Vnde ergo
q. ista sincopata d. dnt a q. ro. h. integra d. dnt a
q. roz ris. Queroz coponit cu con et d. conq. roz ris
Et e queroz cu suis copositis depo. et cor q. et rerz
e in coposicone. ut queroz reris. conqueror reris. h.
quaero eris p. d. pmam diptongo. v. n. usus. Qua
eritur argentuz queritur p. tntu ab hoste. Absit.
ob illa queri que constant turpia queri

Querquera re. i. febris acuta. et d. a queroz reris
q. faciat hominem conqueri

Querulosus in querulus uide.

Querulus. a queroz reris deriuatur querulus la.
lum p. n. cor. i. garulus la lum ul. frequenter que
relas faciens. vnde querulosus sa u. q. rela plenus

Questio questitas in queso exponitur

Questitor. a quero queris deriuatur hic questitor
oris. et h. questrix tris et questico questus questi
tus. h. sincopantur onia ista. et d. h. questor toris.
idem qd questitor. similiter p. sincopaz h. questrix
tris idem qd questrix ul. uxor questoris et questi
tus similiter sincopat. et d. questus ul. item questi
co sincopatur. et d. h. questico onis h. inde. q. ista
sincopata descendunt a quero ris. h. integra descen
dunt a queroz querens.

Queso. a quero ris d. queso sis desideratiuum. i.

cū de hōis querē. rogare. obsecrare. et dedinabat
olim integre et regulariter. et faciebat preteritum
quesi uel quesui et supinū quesitū pñl. pñ. h. mō
est defectiuū. q. non utimur nisi duabus eius uo
cibus pñtis tps. scilicet queso et quesumus. et est
anomalū q. fm terciaz coniugacōnem in pñti in
dicatiui modi debz habere in pma psona plurali
ante mus ut legimus. h. modo p. i. habet u. et
dicimus quesumus more antiquo et nō quesimus
et ab eius secunda psona h. q. olim dedinabat qso
lis extracta s. et addita ro fit quesiro tas pñl. cor.
Et est ubum fze. Item queso deberet facere fze q.
fito tas ab ultimo supino quesitu pñl. pñ. S. q.
qñtum ad uocem non esset differentia inter ipm
et quesiro tas qd fit a queso licet esset in tempe
differentia. Ideo causa differentie ad id facit fze.
a quero nis secunda psona abstracta s. et addita
ro. ut quero nis querito tas pñl. cor. Et pñ. pñ.
quero. unde ouid de ponto. Da ueniam queso ni

Questio. a quero nis de **q** mio q. ignosce timori
nūatur h. questio onis et sincopat. et dñ. h. qñtio
onis inquisitō. causa uel disceptacō. unde h. questu
imcula le dimi. et questionarius a u. qd ad ques
tionem pertz. et questionarius qui questionez fa
cit. et questionor ari. inquit questionem facere

Questionarius in questio uide **q**
uestiuncula questiuncule dimi pua questio.
uestor. a quero nis dñ. h. questor totis. h. sincop
patur et dñ. questor totis idem qd questor scilicet
qui in loco iudicis exquirat de causis. uel questor
qui questionibus pñt. Et questor dicebatur olim
qui querebat et pcurabat tributa populi romani
unde h. questura re eius dignitas. Et questorius
ria nū. qd ad questionez ptinet. Similiter per sin
copam dñ. questrix idem qd questrix uel uxor qñ
totis fm hug. Item questor aliqñ dñ. merdonari
us qui pñdicat pñter sumptus. Et ideo nota h. q.
dñs in euang. iohis distinguit tria genera psonaz
scilicet pastores qui sunt amplectendi et diligendi
Merdenarios qui sunt tolerandi. fures qui sunt ca
uendi. unde dicit glo aug sup illud ad phil. c. ij.
Omnes enim que sua sunt querunt non que ihe
su xpi. hñ inquit sunt merdenarij qui sunt tole
randi q. eadem habent in ore que et pastores qui
utique sunt diligendi. fures uero et latrones qui
occidunt sunt cauendi et bene dicit q. merdenarij
sunt tolerandi. q. habent in ore eadez que et pas
tores. i. ueritatem predicant sicut et pastores licet
pñter questum. Nam si falsitatem pñdicarent iam
caderent a rōne merdenarij et acquirerent officiū
latronum et hereticor. et tunc essent cauendi. vñ
questores qui abusiones et falsitates pñdicant nō
sunt tollerandi pñmo tamq. animaz fures et re
rum cauendi. uide etiam in pñcor.

Questrix questrix in questor est.
uestuarius. a questus deriuatur questuarius
ria nū qui questu uiuit sicut merdenari. unde ques
tuarie dicuntur meretrices q. questu corporis ui
uentuofus in questus est.

Questus. a quero dñ. questus ta tñ. et sincopat
et dñ. hic questus tus tñ. i. acquisitō alicuius rei
unde questuosus sa sum. i. questibus plenus uel
lucrosus. Item questus ta tñ mobiliter est pñcipi
uesumus. habet u. **q**um de queroz querens.
licet uolumus more antiquo et non est in usu ni
si queso et quesumus. uide in queso.

Quia et qñ in eodem sensu h. qñi pñe pñonit
et sic sequentem sensum allegat ut qñi discis dis
co. q. pñe postponitur et superiorez sensum con
firmat. ut scio q. didici. et q. syllabatur q. nam
.i. q. uel cur. uel. hñ q. nam tanti tñxerunt e.
Quid ex quid et q. cōponitur **q** theramundi
uicūq. cōponitur **q** et mutatur fm ps d in c
ex qui et cū et q. ab h. relatiuo qui trahit uim re
lacōnis. q. requirit duo liba sicut h. relñ qui a p
posicōne habet ut sit collectiuum. a coniunctione
ut sit distributiuū. de h. dixi etia in tercia pñe in
c de figura cōposita et in quisquis

Quidam aliquid modicū neurz est. quidaz ue
ro p. unum d. masculinum
Quidem coniunctio affirmatiua cor. pñmam fac
tus. Oñte quidez leta decoratur florida uita. Et
inde siquidez cōponitur equidez autē simplex est.
Quidu due pñes p. vno affirmatiuo adubio. i.
uico quies quies uel quietissim **q** crete uero
.i. esse uel heri quietū. Et cōponitur cū ad et dñ
tur aduico es cui etñ. i. assentire. vñ aduico
ta tñ. Item cōponit conuico es requico es. vñ
requietus ta tñ. et cōponitur inrequietus ta tñ. et
tam a quico q. ab eius cōpositis descendunt qui
esco aduico conuico requico que habent
uocem inchoatiuor. Quico et eius cōposita neuz
sunt et absoluta. h. non sunt in usu in pñti h. in p
terito. uide de h. etiam in tercia pñe in tractatu d.
uerbis in c. de uerbo inchoatiuo

Quies. a quico quies dñ. h. quies qñtis. et quies
quies in eodem sensu. et cōponitur requies requies
et requietis in eodem sensu h. distiguo simplex in
usu est fm terciaz dedinacōnez et nō fm quinta
h. cōpositū fm quintam dedinacōnem est in usu
et non fm terciam. Item a quico quies qñtis om
nis ge. i. quietus. Et componitur inquies et inq
omnis. i. sine quiete. Et scias q. licet quies et inq
es habeant e cor in nō. tamen eaz pñ in obliq
et potest quies ubuz secunde pñone esse et nomen
Quietus. a quico quies deriuat quietus ta tñ. q.
pñcipiū. qui quieuit. et quietus ta tñ nomen. i. q.
ete plenus. Et cōpatur quiesor simus. unde quie
te tñs me adubium. et quieto tas. quietū facere
et ponitur qñq. p. absolute a debito uel reddere
debitū. quidam tamen in hac significacōne sub
hunt e et dicunt quieto quitas qd magis uulgare
est q. regulare. Quietus cōponitur cū in et dñ in
quietus ta tñ qui quietem non habet h. qui mo
lestat uel molestatur. unde inquieto tas molestac
inquietū facere. Et sunt actiua quieto et inquieto
et pñducit penultimam quietus et quieto

Quinquies. i. magis fm pap
uin. i. ut non uel ut coniunctio adiunctina qñ
id est ergo coniunctō est collectiua qñ. i. pñus.
adubium eligendi. Quin. i. cur non uel cur adubiu
interrogandi. Qñ. i. certe adubiu affirmandi. qñ
.i. insuper adubiu ordinis est. Et cōponitur quin
ociam. i. insup adubium ordinis fm hug. Item in
uenitur qñymo. i. pñus uel certe adubium affir
mandi uel eligendi. uel possunt esse due pñes. Et
scias q. in luce euangelio ubi dñ. quymmo beati
qui audiunt ubuz dei et custodiunt illud. Ita dñ
tinguendū esse uidetur qñymo beati et deino qui
audiunt ubum dei. et pñ pñl. qñymo q. ymo hñ
primam longam ut dixi in ymo

Quinarius. a qñq. dñ. h. qñarius ria nū. et h. d.

Quincus. a quinq; ul' vñs ul' unda **Quinquarius** nñ
cōponitur h̄ quincus undis. i. qñq; undis. et for
matur gñs a nominatio remota s̄ addita dis.
Quindecim numeri pluralis ge omnis et indeci
nabile. et cōponitur a quinq; et decem.
Quindenus. a quindecim dñ quindenus a ù pñl
pñl. et qñtusdecimus a vñ. et qñdecies adubium
Quineciam. a qñ et eciam cōponitur quineciam
i. insuper aduerbium ordinis
Quingenti te ca. a quinq; et centū et mutatur c
uñio onis dñ a qñ **Quingenti** g. vide in qñringenti
que sicut h̄ quatinio omis a quatuor. vñ et in p
logo sophonie dicit iero. h̄ si uex est sophonias
pñsa qñone ut ita dicaz pñhico. et glosa maior
suoq; stipe generatus est. h̄ dicit iero. qñ sophoni
as qñtus numeratur in generacōne sua. h̄ qñ qui
nio non est in frequenti usu. ideo dicit iero. ut ita
Quinggenarius a ù. a quinggenus dñ **Quingam**
Quinggenus. a quinggenita dñ quinggenus a ù
pñl. pñl. et dicitur quinggeni qui in capite sunt
Quinggesima dñ a quing **Quinggesima** militus
quaginta. et durat a domini ca qua cantatur esto
michi in deū pñctores. et terminat ipso die pasce
Instituta est autem pñter supplecōnez. Clerici eniz
videntes qñ sicut pñcedebant populū ordine. ita p
cedere debent sanctitate. p duos itez dies ante il
los qñtuor abstinere et ieiunare incipiunt. et sic u
na septimana addita est quadagesime que et qñ
quagesima nominat. et h̄ ordinat theolophius.
papa ut dñ. Signat autez quingagesima tempus
remissionis. i. penitencie in qua omnia remittun
tur. quingagesimus enim annus erat iubilus qui
erat annus remissionis. qñ tunc debita dimitteban
tur. serui liberabant. et omnes ad suas possessio
nes reuertebantur. p qñ significat qñ p penitenci
am dimittunt peccatorū debita. liberant omnes
as pñcture demonū. et reuertunt ad possessiones su
as celestium mansionum. vide in pentecoste
Quingagesies adubium numeri. i. quingaginta
uñobus. a quingagesima dicitur.
Quinquangulus qñq; angulos habens fm pap
uñqñtres quinq; cōponit cū ater tra trum. Et
dñ h̄ quinquatres triū ul' trioz. qñdam festum sic
dictum a quinq; artib; quinq; enim dies atros. i.
adusos habebant romani ab hanibale et gallis
obfessi. quibus diebus nemo fuit ausus exire. sed
postea liberati ad illorū diez memoriaz fecerunt
illud festum. vñ erat opp. Ac potius puer ut fes
tis quingentibus olim. Alij dicunt qñ quingentia di
cuntur a qñq; et tribus qñ quingies fierent in tri
bus annis. uel qñ ter in quinq; annis. Et durabat
tale festum per quinq; dies. et pouat qua.
Quingentū. atriū cōponitur cū quinq; et dñ hoc
quingentū trij ul' quingentū trij. i. quinq; por
ticulū ambitus ul' spaciū ubi sunt quinq; porticus
pluralis. vñte quingies adubium. et quintus ta
et foliū cōponitur h̄ quingefoliū h̄ herba que
dam quam greci uocant pentafilon a numero fo
liorū pñta est quinq; filon folium dicitur
Quinquennalis in quinquennis est
Quinquennis. qñq; cōponit cū annus et dñ h̄ et
h̄ quinquennis et h̄ ne. qñq; annoz. vñd h̄ quin
quennus nñ spaciū qñq; annoz et h̄ et h̄ quin
quennal' et h̄ le machab' li iij c iij. Cū autē quin

quennalis a gontro celebraretur. et pñ na. vñd
h̄ quinquennalitas. quinquennū ul' quinquennis tē
poris etas. Et nota qñ quinquenna tēporis est. sed
quinquenne etatis. Item quinquennalem dicimus ag
num. sed quinquennem puerū.
Quinquennium in quinquennis est
Quinquessis. a quinq; et assis cōponitur h̄ quin
quessis huius sis. i. qñq; oboli ul' pñum quinq;
oboloz. vide in as assis.
Quinquestrium in quinquatrum exponitur
Quinquimatus. a quinquimus ma mū dñ h̄ qñ
quimatus tus tui. i. spaciū quinq; annoz.
Quinquimulus la lū dimi vide in quinquimus
Quinquimus. qñq; cōponitur cū annus. et dñ
quinquimus ma mū. i. qñq; annoz qñ quinquies
annus. sicut eniz dicimus bimus duoz annoz. tri
nus trium annoz. qñtinus qñtuor annoz. sic dici
mus quinquimus. i. quinq; annoz. vñd quinqu
Quinquinoctiū. a quinq; **Quinquimulus** la lūz dimi
et noctium cōponitur h̄ quinquinoctiū trij spaciū
quinq; noctiū. Antiqui enim h̄ noctiū dixerunt a
quo potest cōponi. ul' ab h̄ genitō plurali noctiū
Quinquivir. a quinq; et uir cōponitur h̄ quinq;
uir huius n. qñ habet quinq; uiros sub se. Et hinc
quinq;uarius tus tui. eius dignitas. et h̄ quinq;ui
ra re. uxor quinq;uiri. ul' quinq;uira pñl cor dicit
qui habet qñq; uiros sub se.
Quinquira uire in quinquivir est.
Quinquiviratus in quinquivir vide
Quintanus. a quinq; ul' quintus dicitur quinta
nus na nū. i. qñtus uel qñto die contingens uel
affligens. vñte quintana ne dñ febris qñ qñta die
affligit. et h̄ quintina ul' qñtana dñ quinta pñ pla
tee qua carpentur pñgredi potest. Quintine eciam
dicuntur flores malorū puniceorū. et est grecum
Quintilis. a quinq; ul' qñtus dñ qñtilis lis qui
dam mensis scilicet iulius qñ quintus a marcio. et
desinit abltis in j et sicut abltis de sextilis. vñd
h̄ et hec quintilis et h̄ le. et pñ ti cū deriuatur a no
mine. Et nota qñ iulius et augustus olim diceban
tur quintilis et sextil' a nūo quo distabant a pñci
pio anni. i. a marcio Antiqui enim annū incipie
bant a marcio usq; ad tempus mime pompilij qñ
addidit ianuariū et februarium. et apposuit il
los in pñcipio anni. h̄ distinxit illos menses fm
lunacōnes sicut et omis alij erant distincti Et ita
annus remansit incorrectus usq; ad tempus Julij
cesaris. qui cū moraretur in egipto cū deopatra
annū correxit et distinxit h̄ cursum solis ad ideoz
punctū in fine anni redeuntis. fm ergo consuetu
dinem. antiquorū qui annū incipiebant a marcio
omnes menses dicti sunt a nūo quo distabant a
pñcipio anni. i. a marcio. post iunium. ut qñtilis
qñtus a marcio. Sed postea ad honorem iulij ce
saris. qui in illo mense natus ē uel aliqñ uictoriaz
obtinuit. dictus ē iulius Sextilis uō dictus est qñ
sextus a pñcipio anni. i. a marcio Sed postea ad
honorem augusti. qui in illo mense natus ē uel
aliquam obtinuit uictoriam dictus est augustus.
Nominia uō sequendū mensiū composita sunt
a nūo quo distabant a pñcipio antiqui anni. i. a
marcio Et ab h̄ nomine imber. ut septemb' a sep
tem et imber. Octob' ab octo et imber. quasi octa
uus ab pñbre id est marcio. In quo pñbres et
pluuie abundabant. Et sic de alijs.
Quintina ne. In quintanus exponitur

Quintusdecimus. In quindenis est
quinus in quinque uide
quipari in ge neu. genus est herbe a grecis dic
ti qz hz uirtutem feruentē. et ut dicunt spēs quedā
quipari dicitur zinziber. et uidetur componi ab equo et
pir qd est ignis. qz dicitur equari igni ppter calorem
uippe. nimirum sine dubio. certe. confirmatū adu
bium. sicut scilicet uidelicet. et pō pnam posicōne

Quirina in quiris est
uiris lingua sabinox dicitur hasta. unde h quirina
ne. i. hasta. et h quirinus n. dictus est romulus q
semp hastatus incedebat. vel qz hasta eius post
mortem in auentino monte fixa dicitur floruisse. unde
h quiris qritis. dictus est quilibet ciuis romanus
qz romani a romulo. Vel romani etiam ideo dic
ti sunt quiritēs quasi hastati et fortes. unde qñq
generaliter quiritēs dicuntur milites qui hastas se
cum deferunt. et pō quiris quiritis pñl genit. et
circūflectit ultimam quiris in nō sicut olim inter
fiebatur qz dedinabatur h quiris huius quiritis. et
definit quiris in is pductam.

Quirito. a quiris tis dicitur qñto tas. i. romanizare
ul more quiritū se habere. ul ad modū quiritū e
quitare. ul quintare est pplm alloqui. et pō n

Quis ul qui hz xvi intercompōcōnes et sillabi
cas adiectiones. Compōcōnes enim sunt vij siqs
nequis. aliquis. numquis. ecquis. unusquisq. et
quisquis. Quis autem habet v adiectiones. qñaz
quispiam. quisputas. quisquam. quisq. Sz qui re
cipit quatuor adiectiones. scilicet quidaz. quius.
quibet et qcumq. de pōdictis dixi sup in iij pte
ubi egi de figura cōposita nominis in c de sillabi

Quispiam deriuatur a quis **Q**is adiectionibus
et est figure simplicis. et importat pnam infinita
tem sicut aliquis diuisam. qz piare est facere puz
unde quispiam homo currit. i. pure vnus. Et sic
quandam discrecōnem facit circa infinitatem. reci
pit autē h femininū pnam in accusatiuo casu. qz
femina de facili immutatur. et cū h nomen pnam
uideatur pati et extra suam naturam poni. recte
sumitur p accusatiuū qui rem denotat patientē
pāp dicit quidpiam aliud modicum.

Quisputas species deriuatur a quis et est ibi pu
tas sillabica adiectio. et est attentus pncipalis su
per quis. unde in luca. Quisputas puer iste erit. et
in matheo. Quisputas maior est in regno celoꝝ.
debet acui qz. et sequentes due sillabe debent gra
uari. qz sup sillabica adiectione nō est ponendus
pncipalis attentus. Et scias qz quisputas ideo re
cipit h ūbum putas in secunda psona. qz omnis
interrogacō mouet et pncipue illū ad quem sermo
dirigitur. et sic talis adiectio causa cuiusdam exci
tacōnis inuenta fuit. omnis autē excitacō fit ad
substanciam et non ad accidens. et ideo cū alijs in

Quisquiliē. liaz. cōponit **Q** finit non iungitur
a quid et cado. Et sunt quisquiliē stipule immix
te surculis ac folijs aridis. scilicet quedam palee
minutissime quas uocant ualuppas. Dicunt etia
quisquiliē qñ quidq talie. i. quidq supfluitatis
ex arbore ul aliqua materia cadit. ut purgamen
ta frumenti et terraz et modici surculi et stercorea
et similia. unde qñquiliōsus sa sum plenus qñqui
lijs. et sic fm hug. a quid neutro et cado cōponi
tur quisquiliē. ul ut quidam uolunt dicunt quis
quiliē a quis et curo ras. qñ cui cure sunt ille uel
quis curat de illis. potest ergo dici quisquiliās. i.

quis curat illas ppter sui uilitatez. et cor 7 ut pa
Quisquis cōponitur ex quis et **Q**ter in ppsima
quis. et fm usum dedinat quisquis quidq et q
quo. posset etia fm racōnem in alijs casibus ge
minari nisi ubi infinitū a relatō secernit. ut dixi
in iij pte ubi egi de figura cōposita nominis in c
de sillabica adiectionibus. Et scias qz dictio gemit
nata ul recipiens casum habet vim duor casu.
scilicet antecedentis et relatiui. vñd requirit duo casu
poni in constructione et ponenda sunt in eo casu
in quo ponit relatiuū facta explicacōne sue po
ni debet in eo casu quem requirit ūbum sequens
immediate. ut uideo quicūq homo currit. i. uide
o omnem hominē qui currit. et quemcūq homi
nē uideo currit. i. omnis homo currit quē uideo
Similiter uideo quidquid est h intus. et quidq
uideo est h intus. i. omne illud est h intus qd ui
deo. ul uideo qñquis homo est albus. i. uideo o
nem hominē qui est albus et scribitur quidquid
p d non p c. qz d non mutatur ibi licet d mutet
sequente q in hac dōne quicq

Quoto quitas in quietus uide
Quocirca. circa p cōpositōnem ul pōdus per d
dam irregularitatez iungitur cū istis quocirca p
coniunctōne cāli ul illatiua dicitur et circumq

Quodammodo due ptes sunt. unde duobus ac
centibus regende. quidam tamen grauant mo. et
tunc dicimus qz nō est ibi cōpositō. h pōdus irregu
laris uocū congeries fungens loco vnus dōnis.

Quominus due dictiones sunt uide in secunda
pte ubi agitur de accentu aduētiōz in c de cōposi

Quomodo due dōnes sunt in e **Q**is a minus.
Quomodo due dōnes sunt in e **Q**is a minus.
Quomodo due dōnes sunt in e **Q**is a minus.
Quomodo due dōnes sunt in e **Q**is a minus.

Quoniam coniuñctio causalis ul subcontinua
ua causalis. qñ pdest tibi lege. subcontinua
qñ ambulat mouet. sic qz ul ergo vna pō fm
pāp. et differt qñ a quia sicut habes in quia.

Quoniamqdem. i. qz uel ergo. una pō cōposita.
a qñ et quidem. et tunc grauat qui. et acuitur
an. Possunt etiam esse due ptes. et tunc duobus
accentibus reguntur. et acuitur qui. et scribitur hic
qñ p m. et tunc qñ quidē idē ē qd qz certe. et se.

Quotennis. a quot et annus cōponitur tennum. i.
quotennis et h ne. et quotennus tenna tennum.
quot annoz. et habet querere de numero annoꝝ.
ad qd responderi debent huiusmodi nomina. dec
nis triennis. ul iste genitū annoz cū nomine nu
merali. ut qrennis es tu. biennis. triennis. bimus

Quotidie. quot cōponit cū dies et dicitur ad
ūbium tēpis qd uicose scribitur p c ut uult hug
Nam p q scribi debet. h etiam uult pāp. et a quo
tidie dicitur quotidianus na nū. sicut a meridie meri
dianus sicut dicit ps in secundo maioris. unde q

noian
duc
dens
et. et
quo
nuatu
nume
quoti
in ban
tus. q
qns a
tus co
uoi
usq ad
pus su
Quir
qui et
riuari a
nū u. et

dius dicitur quoddam genus oliuarum ob longitudinem
quod longe sunt ad similitudinem radioz. radius etiam
dicitur uiga qua geometre figuras faciunt in sup
posito puluere. et radius dicitur splendor. ut radius so
lis et stellarum. et dicitur sic propter longitudinem. quod lon
ge emittatur et dirigatur. et a radius habet radiolus
si in qualibet sua significacione. unde habet radiola le
punctum genus oliuarum. et cor ra. unde quidam. Dicat
textoris radium radium quod solis

Radix. a radius dicitur habet radicis. quod quasi quibusdam
radijs fixa terre in profundum demergitur. uel a ra
do. quod si eradatur non repululat. unde radicatus ac
adibium. i. funditus usque ad radicem. et pro radix

Rado dicitur rasi rasi ra. penultimam genitiui
dere. i. interficere. superficies remouere. uel paru dimi
nuendo applanare. unde rasi adibium. Rado con
ponitur abrado is. procul radendo iacere uel male
radere. arado is ualde uel iuxta uel usque ad unum
radere. corado dicitur. i. simul radere. unde habet coradiu
dij. i. corasio et corasim. erado dicitur. extra radere.
Rado dicitur est actiuum cum omnibus suis compositis. et
omnia faciunt preteritum in si et super in sum. et omnia
produunt hanc sillabam ra. unde in auroza dicitur. et
mina mortis habens de libro raditur isto

Rafanum nomen. pro quod nos radicem uocamus.
quod totum deorsum mittitur cum reliqua olea magis

Raguel elis. propter nomen. in summa. prostant
um de quo in auroza. Clausit opes hunc que ragu

Ralla. a rado dicitur habet zalla le uel. elis erant.
tis que uulgo dicitur rasis et habet rillum. i. rasiu

Rama interpretatur excelsa. et est indeclinabile.
et acuit in fine. est etiam uiculus secus bethlehem
in quo sepultus fuit samuel. habet nunc translatus est
in trachiam secundum papam. et potest ordinari habet rama e
et tunc non accentuatur in fine

Rameses indeclinabile acuitur in fine. quedam
citas est de qua dicitur in primo exodi. Edificauerunt
que uel tabernaculoz pharaoni phiton et rameses
Item genitum xlvij. In optimo solo terre rameses. d
habet dicitur in auroza Rameses ex se nomen misteria

Ramix. a ramus dicitur habet ramix micis. i. propter
mentula uel uiga uirilis. Iuuenalis. Iacet exiguis
cum ramice iunior. unde ramicosus habet sum. qui mag
nam habet mentulam scilicet heruiosus

Ramnus. a ramus dicitur ramnus nomen. i. genus spinarum
ut dicunt spina alba uel ramus eius secundum hugo. papam
etiam dicitur. ramus est spina alba uel lignum spinosum.
Ramnus genus spinarum densissimum quod in her
ba est molle et pulchrum. ibi tamen sunt spine post
ea. unde in primo. propter quod intelligerent spine uestre ram

Ramus. a radix dicitur dicitur habet ramus mi. num.
quod a radice means. unde habet ramusculus si dimi ra
mus propter est quod a radice uel trunco manat sicut a
ramusculo cetera. Et ramosus habet ramosum. i. dila
tatus et ramis diffusus. et compatur. Item a ramus
habet habet ramalis et habet le. et habet ramale lis. i. ramus
et pro ra. unde quidam. Pampinus est folium uitis
ramusculus huius. Item prius. ut ramale uetus
pingandi subere coctum.

Ran indeclinabile. i. ira uel locus ire. unde etiam
euenit quod efficitur rabiosus homo

Rana. a ran quod est ira dicitur habet rana ne quasi iracunda
uel rane dicuntur quasi rance. uel rane quasi garrane a
garrubitate. unde habet raneti nomen. locus ubi rane abun
dant. Et ut dicit basilus in exameron. Oures et
ranas ex terra generari uidemus

Ranco. a rancidus derivatur ranco res cui.
irasci. indignari ferere. esse uel fieri rancidum.

Rancidus. a rancor oris dicitur rancidus da dicitur. i. ir
cundus. uel fetidus. amarus ex uetustate et insipi
dus. et hinc rancidulus habet lu dimi. i. aliquotulum ir
cundus uel rancidus. potest etiam rancidum dici
ex uico quod rancos faciat. et corripit penit rancidus

Rancor. a ran quod est ira dicitur habet rancor coris. i.
ira. indignacio dolor. amaritudo mentis. uel feror.
et propter feror carnis ex uetustate pueniens. A ran
cor dicitur rancorofus habet sum rancore plenius et habet et habet
et habet rancoris dicitur. i. irascens uel iratus. unde rancor
dicitur adibium. i. irascibilitas. et habet rancordia dicitur. i.
ira. unde rancordiosus habet sum. i. iracundia plenius

Rancoris rancordis in rancor est.

Ranella ranelle dimi parua rana

Raneti raneti penit. producta uide in rana

Ranula ranule diminutiuum parua rana

Ranunculus si dimi. parua rana. et non seruat ge
nus sui primitiuum. quod rana est se ge. ranunculus uel
masculini generis. ut dicitur prostanus.

Rapa. a rapio pis dicitur habet rapa pe. quod rapiat. i. co
phendat plus terre radice quam naps. unde habet rapu
la le dimi quod habet rapulum inuenitur. et habet raparium
locus ubi rape crescunt quod habet rapularium dicitur. et habet rapa
pulatum cibus de rapis. et propter primam rapa. unde
rapis casus ablatiuum propter rapa. habet rapio cor rapa. unde
sus. Quas tu terre rapis comes est inflacio dei. u

Raphael interpretatur curatio uel medicina dei. u
bicumque enim curandi uel medendi opus necessa
rium est. hic angelus a deo mittitur. unde dicitur quod
quod sancti illi celestis patrie spiritus cum ad nos al
quid administraturi ueniunt. apud nos etiam no
mina a ministris trahunt. Raphael quod interpretatur
tur medicina dei. quod uidelicet dum robore oculos quasi
pro officio curacionis tetigit cecitatis eius tenebras
terit. Qui ergo ad curandum mittitur dignum uide
licet fuit ut dei medicina uocaretur. Et scias quod
raphael potest poni in ordine angelorum habet ea que
circa singulares personas exercuit

Rapina. a rapio pis dicitur habet rapina ne. unde habet rap
pinula le dimi. Et est rapina propter rapro ex pon
dere. et rapinosus habet sum. rapina plenius. Commit
titur autem propter crimen rapine cum propter uolenciam
ui et apte res alienas quis rapit uincit. excepto
loco sacro uel re ecclesiastica. quod tunc committeretur

Rapio. a rumpo pis dicitur rapio pis. i. sacrilegium
pui. qui enim rapit quasi rumpit. unde rapim tas fio.
festinantes uiolenter quasi rumpim. et rapro tas fio.
Et est raprare frequenter rapere. trahere. a quod rap
tiro tas aliud frequentatiu. Rapio componitur cum
ad et dicitur arripio pis pui arreptum. inuadere. ad aliq
agendum rapere et aggredi. unde arreptus tas tu. Item
cum con et dicitur corripio pis. simul rape uel castigare.
Item a rapio componitur deripio pis. deorsum pis.
ualde uel de uno loco ad alium rapere. deripio pis.
diuisis modis uel in diuisas partes rape. Eripio pis.
extra rape et liberare. propter pis procul uel ante ra
pere. Deripio pis. ualde rapere. Preripio pis. ante
rape. Surripio pis. subtrahere. furari. unde surrepti
cuius dia cum. Rapio et eius composita sunt actiua et
faciunt preteritum in pui et super in pui. Item rapio cor
habet sillabam ra. et in compositis mutatur a in i
breuem in uero si in super in e. propter. Inuitis crisi.
munera nemo rapit.

Rapim adibium in rapio rapis est

Rapto raptas frequentatuum in rapio vide
apto raptoris in raptus exponitur
raptus. a rapio pis dicitur raptor rois. et h raptus
tus. actus ul passio rapiendi. ul raptus appe
est illicitus concubitus a rapiendo. i. corrupiendo
dicitur. unde raptor. corrapto. et h raptu inuenit
p eodem fm hug. **N**ota h q raptor dicitur duobz
modis. est enim raptor rex. et raptor hominu. et
pripue feminaz. et dicitur ppe rapina rex. et raptus
mubez. Committitur autem crimen raptus dupli
oer scilicet cu ipa puella uiolenter rapitur ut in
perpetuum teneatur. Item cum non ipsa uiolenter
rapitur sed usus eius ea phibente uiolenter usur
patur. Item tunc demu committitur raptus cu ipe
raptor non desponsauerat pmo ipam puellaz. lar
ge non solu committitur in uiginem s; etiam in ui
ouam in sanctimoniam. Aliqn etiam accipitur
p quolibet illicito concubitu ul coitu. Et scias q
ioco fornicaco licet uideatur esse genus cuiuslibet
illiciti coitus qui fit extra uxorem. tamen specia
liter intelligitur in usu uiduaz et meretricum uel
concubinaru. Stupru autem ppe est uiginu illicita
defforaco. Adulteriu uero est alieni thori uiolaco
unde adulteriu dicitur q ad alterius thori accessio. In
celus est consanguineaz ul affinu abusus. unde
incestus dicitur qui consanguineis uel affini
bus suis abutuntur. Raptus committitur cu puel
la uiolenter a domo patris educitur ut corrupta
in uxore habeatur siue puelle solimodo siue pa
rentibus tantu siue utrisq; uis illata fuerit. Et p
raptor excommunicari non soluz a suo episcopo s;
etiam ab ipo in cuius episcopatu rapinam fecit
ut denegat ei penitencia nisi restituat ei ablata
ul plenam securitatez faciat de restituendo si tam
habeat unde reddere possit. **N**ota ad pdicto
rum declaraconem. q species luxurie distinguunt
p q luxuria contra naturam et contra naturaz
s; q luxuria contra naturam innominabilis est re
linquatur. Si autem fit peccatu in concubitu fm na
turam tantu. Sic pdictae species qnq; luxurie su
muntur. vñ scias q circustancia peccati in aliud
genus mutat qñ alterius generis peccati deformati
tatem addit. et fm h pdictae qnq; luxurie species
differunt specie. q fornicaco non importat qñq;
est de se aliam deformitatem nisi que ad genus
luxurie ptin. Est enim soluti cu soluta. et dicitur for
nicaco a fornice. q iuxta fornice. i. arcus trium
phales et in alijs locis ubi homines conueniebant
congabant. metrices et ibi polluebant. S; stupru
q dicitur uiginu defforaco addit alia deformita
te scz dampnificacone mulieris uiolate q n e ita ap
ta ad nubendu sicut erat an. et hec dampnificaco
etiam p se specialem legis phibiconem habz. Si
militer etiam adulteriu qd est alterius thori ui
olaco addit specialem deformitatem alterius gene
ris que est ex usu rei aliene illicito qd ptinet ad
genus iniusticie. Similiter etiam et incestus q est
consanguineaz ul affinu abusus ab incendio no
men habens ul a puacone castitatis qñ antono
masice. q castitatem uiolat in illis que maximo
federe coniunguntur addit specialem deformitatem
scilicet naturalis federis uiolaconem. Similiter e
ciam raptus q committitur ex h q puella a domo
patris uiolenter adducit ut corrupta in matrimo
niu habeatur siue uis puelle siue parentibus illa
ra constituit. patet q alterius generis deformita

tem addit scilicet uiolentiam quaz lex in quicunq;
re phibz. et sic patz q sunt diuise species peccatoru
unde et circustantie quibus diuificantur no sunt
in confusione omittende. Item scias q h leges rap
tor morte mulctat s; si ad ecclesia cu rapta confu
gerit p uilegio ecclesie mortis impunitatez meret

Rareo rares in raris est
Rarus ra num non spissus. et copatur. vñ rare
rius sine adubium. et h raritas raris. et rareo res
rui. unde rareo res indicoatiui. et pducit ra
Rarilis. a rado dis dicitur h et h rarilis et h le. et h
et h raribilis et hoc le. i. res rasa ul pilosa ut radi
possit ul apra ad radendu. et h ratorium. vñ ra
solum dimi. et corripit penultimam rarilis.

Raso rasas est fze de rado dis sum su. a quo. i.
a raso aliud frequentatiu rastro ras penk cor

Rastu. a rado dicitur h rastu tri. et pluralit' hij ras
tri instrumentu rusticoru scilicet fossoria duplex
ut dicunt. et dicitur sic a raritate denou. uel a rado q
terram radit. rastu etiam dicitur aliud instrumentum
rusticoru dentatu quo paleam remouent a granis
unde hoc rastellum rastelli

Raticula in ratis est
Racio. a ratus ta tu. i. firmus dicitur h ratio onis.
et est raco mentis motus in hij qui dicuntur dis
cernere ul connectere ualens. ul raco est quidam
motus animi uisum mentis acuens uera q a fal
sis distinguens. s; racoconacio est ronalis subtilis
q disputaco. et a certis ad incertu indagationez
nitens cogitaco. Item raco. i. diffinico. et corripit
pmam raco. unde quidam. Sic uolo sic iubeo sit
p racone uoluntas. S; queris in quo differt raco
a sensualitate. audi aug in xij d trinitate sic dicit
tem. uideamus ubi sit qñ quondam hominis ex
terioris interioris q confinu. qdquid enim hemus
in animo comune cu pecore. recte dicitur ad exteriorē
hominem ptinere. Non enim solu corpus homo
exterior deputatur. s; adiuncta qdam uita sua
qua copages corporis et omnes sensus uigent q
bus instructus est ad exteriora scienda. Ascen
dentibus ergo introsum quibusdam gradibz con
sideraconis p animi pres ubi incipit aliquid occu
rere qd nobis non sit comune cu bestiis. ibi inci
pit raco ut interior ira possit agnosci. raconis au
tem ps supior eternis raconibus conspiciendis ul
consulendis adhefit. porcio inferior ad temporalia
gubernanda deflectitur. et illa raconis intentio qua
contemplamur eterna. sapiencie deputatur. illa uo
q bene utimur rebus temporalibus sciencie deputa
tur. Cu uo differimus de natura mentis humane
de unaquaq; re differimus nec eam in h duo q co
memoraco ni n p officia geminamus Canalis uo
ul sensualis anime motus qui corporis in sensus
intenditur nobis pecoribus q communis est qui
seclusus e a ratione sapiencie. rationi autem scien
cie uicinus est. uide in ueniale. et in infernus.

Racocinacio In racio est. **R**iuatur racocinoz nis
Racocinoz A racone de. i. racone uti. raconabi
liter loqui. contractare Et cor ci sicut patrocinoz.

Racionabilis In racionabilis est.
Racionalis. a ratio dicitur hic et hec rationalis et h
le. et h et h racionabilis et h le. et licet quidaz h
nomina indifferenter accipiant. differunt tam q
racionale dicitur quod utitur ratione. ut homo. ange
lus. s; raconabile quod ratione agitur uel ducitur
racionabiliter uiuit. unde multi ymmo. omnes ho

mines sunt rationales. i. aptitudinem hñt racōi
nandi. s. non omnes sunt rationabiles. q. nō ou
cuntur racōne. et hoc rationale lis dicebatur pan
nus in pectore sacerdotis quadratus in q. lapides
erant inserti. Itē a pōictis rōnabiliter et rōnaliter
rationabilitas et rationalitas. Et p. cōpositionem
irrationalis le. irrationabiliter irrationabilitas. irratio
nabilis le. liter. litas. Et scias q. homo ppe dī ra
cōnalis. angelus nō intellectual' vid in consciēcia

Rans. a rado dis dī h. ratis tis. pñū et antiquis
simū nauigij genus de rudibus signis asseribit. q.
contextū cuius ad similitudinem facte sunt naues
que ratane dicuntur. Nunc ūo ratis quelibz nauis
abusue dī. Nam ratis ppe dī connexio nauis ul'
strues lignoz et tabium ul' incastratura nauium
ul' ratis est illa ps nauis que est inter carinam et
pnam ul' puppim dicta q. radit aquam ul' q. sit
rata et firma. s. per sinodothen quelibet nauis dī
qñq. ratis q. radit aquam. ul' q. rata sit et firma
et firmiter curret. vnde h. raticula le. dimi. et corri
pit ra. vnde quidam. dic. latus esse ratem uentrez
dic esse carinam. Itē. q. rata sit ratis est concava

Ratuncula cule dimi. pua ratio. **R** dicta carina
Ratus. a reor rens ratus sum rer. i. extimare.
putare. vnde ratus rati pñcipium. ut ratissimū. i.
putauit. et ratus ta tum nomen. et tunc tantū ua
let optum firmus. Et est reor ūbum deponens cū
suis cōpositis si qua habet. pñcipium autē dicit ra
tū dī qd. rationabile et rectū est. vñd. et qui polli
cetur dicit ratū esse pñcipior. h. est firmū atq. ppe
tuum. Et pap. dicit. ratū firmū. stabile. immutabi
le. acceptū. Item ratus arbitratu. et cor. pñmaz ra
tū. ut patet in ratis. hoc etiam unlt ps in x libro
qui dicit in omni sup. ul' pñcipio pñerit pducitur
a pñl' exceptis datū et statū et fatū et ratū. Item
dicit ps. reor facit ratus participiū. et puro dīffe
rendo causa. q. ritus aliud signat s. in cōpōsitiōe
a in i cor. mutatur. ut ratus irritus. Itē inuenit
ratis in alia significatiōe ut iste soluat ul' recipiat
p. rata. i. p. pte sibi contingente

Raudus. a raudus dī raudus da dū. i. raudus
vñd. raudulus la dūlū. aliquantulum raudus q.
Raudio. a raudus dī raudio. **R**eciaz raudulus dī
cis raudi raudus. i. esse ul' fieri raudū. sicut uult ps
et est quarte coniugatiōis.

Raudis. a raum qd. est rauidas deriuat raudus
ca cū. et compaē raudior simus. vñd. raudē eius si
me adhibū. et h. rauidas ratis. et h. raudēdo. i. uo

Rauia uie in rauilla exponit. **R**ecis amputatio
rauilla a raudus ul' raum h. rauia rauie. i. uox
rauica. vñd. h. rauilla le. i. cauidicus. q. clamando

Rauio. a rauia dicit rauio as. **R**efficit raudus.
i. raudū esse ul' fieri. vñ rauiatu. ta tū. i. raudus
et hoc rauatio rauditas.

Rauū nom. indeclinabile. i. rauditas. et ad in fine
Rauus. a rapio pis dī raudus ua nū. i. rapax ul'
fului coloris. vñd. inuenitur lupa raua. et in utra
q. significatiōe conuenienter dī lupa raua. Nam
rapax est et fului coloris. vñd. rauulus la lū. et ra
uisculus la lū ambo dī. et h. raua ue talis color.
ul' rapacitas. et rauēo ues ui esse ul' fieri rauum
vñd. rauēso cis inchoa s. pug. et dicit pap. raua

Realis. a reor zif dī h. mīg. color mixtus fuluo
res rei pñie quid res sunt q. sola existima
cōne et intellectu cōphendimus ut incorporea.
Alia ūo appellantur corpora. vñd. ps. Corpora

seu reu res etiam dicit quelibz. Est enim res vñt
de transcendentibus Nam quatuor etiā sunt trans
cendēcia. res. ens. vñū. et aliqd. Et etiā res sunt
fm leges que in nostro iure consistunt a recte ha
bendo. vñd. h. et h. realis et h. le realiter realitas.

Reatus. a reus dī h. reatus tus. q. rei actus. Et
accipit reatus in scriptura multipliciter. scilicet p.
culpa. p. pena. p. obligatiōe pene tempal' et eter
ne. si enim mortale est obligat nos pene eterne.
si ueniale obligat nos pene tempali ut dicit ma
gister in secundā sententiā. Tamen scias q. reatus
dicit fm q. aliquis est reus pene. Et ideo pñie
reatus nichil aliud est q. obligatiō ad penam. Et
q. obligatiō quodāmodo est media aliquis obligat
et penam. ex eo q. pñer culpam aliquis obligat
ad penam. Itē nomen medij transmutat ad ex
trema ut interdū ipa culpa ul' pena reatus dicit

Rebecca interpretatur paciencia ul' que multum
Rebellio rebellionis in rebellis est. **R** accepit
Rebellis. a re et bellum componitur hic et hoc
rebellis et h. le. vñd. hoc rebellio omis. et h. rebel
lium in eod. sensu. i. repulsiō et resistentiā post
factam pacē ad bellū reūsiō belli iteratiō. et rebel
lo las ūbum neutri. i. resistere. repugnare.

Reboco as. aui are. i. resonare. a re et boō as. vñ
Recalatro tras traui traze. **R** hic reboatus tus
dī reputeare uel resistere. retro pedem iacere sicut
faciunt equi qui pñciant transeuntes iuxta se. Et
cōponitur a re ul' retro et calatro tras. Et cor. dī

Recalualter retro aliq. cal. **R** naturaliter
uis. et p. eodem inuenitur recaluis calua calium

Recens. a reū qd. est itē ul' retro dī h. et h. et
h. recens tis. i. nouus. s. recens nascitur nouū fir.
Et cōpatur. vñd. recenset eius sime adhibū. et h.
recencia cie. et recento tras. ad recenciam reducere
Et est actiū. Itē a recens recentulus la lū. aliq.
tulum recens. Et cōponitur pñecens pñecens. i.

Recensio recens in censio censet unde
Recensitus censita censiti in recensio censet est

Recenso recens in censio censet est
Recentulus recentula recentulū in recens uice
receptaculum a recipio pis dī h. receptaculum

Recreptu. a recipio pis pi receptū tu u in o. fit re
cepto tras ūbz. s. frequenter reage ul' recollige

Reci. i. itē ul' retro. **R**eci in domo sua
Recidius. recido cōponitur cū uiuus. et dī recī
diuus a um. i. renouatus post casum reparatus qd.
non potest esse nisi casus pñcesserit ul' mors. vñd.
recidua arborū sunt q. alijs sectis repullulant. ead.
dicuntur rediuiua. q. redeunt ad id qd. fuerunt qd.
tenuo uiua. Et a recidius recidiuo uas penl' pñ
ūbum actiū. i. renouare. post casum reparare sunt
recidiuant illi infirmi qui in conualescēcia sunt
et postea cadunt in infirmitatem. vñd. fm h. recī
diuare. i. in infirmitatem itē cadere. et pñ penl'
Recido dis recidi itē. **R**ecidius et rediuius.
ul' retro cadere. ex re et cado dis. et caret supiū. et
cor. ci. Item recido dis recidi recensum. i. retro cecidi
ul' itē ul' ex omni pte. Et cōponitur a re et cado
dis cecidi. et tunc pducit ubiq. ci.

Recidius a um. retro ul' itē cadens. a recido is.
quod componitur a re et cado cadis.

Recino nis recinui recentū. i. itē ul' retro canē
ul' recitare. Et cōponitur a re et cano is. et cor. dī

Recine
opimen
sic qñ rei
sem et
Recipie
cpi cepti
receptus
Recipe
et dī recip
ul' conu
i. itē co
construct
in qua ea
ego diligi
Redam
redamo a
ul' fm pa
Redino
ponit a n
sue itē f
aliqñ p fl
uulpes fo
aurem bo
vñd. h. et
pñ di. Itē
ul' ad red
Recompe
munere.
ex re et co
Recondo
et habet d
didi. et dū
reconfus e
Recordor
tūsum. i. it
tuo et gen
io est firm
facio. s. re
In utraq. i
modo illū
que retro s
hūg. Const
pñent ad
grm ex na
Recraslin
re et craslin
craslinare i
omnis. et c
num c viij
Recroz. a
pñ pñl' ge
genū. Et si
Claco alite
plato nam
re. q. sola
rector intra
omnibus n
regimine n
uiles atq. i
ita ut nullū
loquatur. v
nam utitur
q. omiū sine
natus se in
misi sunt e

Redim. a redi. h. redim. uel redim. matronale
epimentu qddam. scilicet uestis uel pallium. et d
sic qsi reijcium q dimidia ps ejus retro abicitur
Item et a grecis d: stola. uel dicitur a reido d:
Recipro. a re et capio ps coponitur recipio ps
receptus receptu. et corripit a recipio.
Reciproco. pco cas coponitur cu red qd e itez
et d: reciproco cas itez petere. inuicem p se pone
ul conuere. ul reflectere. unde reciprocus ca cum
i. itez conuilius ul repetitiuus. vñ reciproca d:
constructio in qua eadem psona itez petitur. uel
in qua eadem psona ostenditur agere et pati. ut
ego diligo me. tu diliges te. petrus diligit se. Et
Redamo. a re et damo coponit. corripit pro
redamo as. i. post aliquem ul itez damo h hug
ul fm pap. redamat recusat. contradicit. inficiat
Redino reclinas nauj nare. co. 7. et pducit da
ponit a re et clino nas. et est redinare itez dinae
siue itez flectere ul curuare. et ponitur simplicit
aliqui p flectere ul curuare. deponere. unde in lura
uulpos foueas habent et uolucres celi nidol filius
aurem hominis non habz ubi caput suu redinet
unde h et h rediuis et h ue. et rediuus ua uu. et
ad di. Item a redino h redinatuus rj. locus ap
ul ad redinandum uel id supra quod redinamus
Recompenso fas sau fare. i. reddere. psoluere. re
ex re et compenso compensas.
Recundo. ex re et condo coponitur recondo dis.
et habet duplex pterituz. scilicet recondi et recon
didi. et duplex sup reconsum et reconditum. unde
reconfus et reconditus.
Reconus sa suz. i. reconditus. a recondo dis.
Recordor. a re et cor coponitur recordor anis da
tissum. ubum deponens. et constituitur cu accusa
tuo et genitiuo. tamen dñter. qz recordor leccz.
io est fimo ul recto ul nazro ul de ea mencionez
facio. h recordor lconis. i. memoriter teneo lconez
In utraqz tamen constructione inuenit mō hunc
modo illū sensum expmre. et d: recordari qsi ea
que retro sunt et pterita itez ad cor reducere fm
bug. Constructi etiam cu ablatiuo. Nam ūba que
pñent ad recordaconem ul obliuionem. regunt
qm ex natura transiconis. et similiter constructi
Recrastino nas. a. 7. cum accusatiuo et ablatiuo
re et crastino as coponitur recrastino nas. i. itez
crastinare ul plongare. unde recrastinans tis ge.
omnis. et cor sti. unde ieroni. in epistola ad pauli
num c viij. scilicet. nisi tu semper recrastinans.
Rector. a re go gis rexi rectum. h rector rozis. et
pñt genit. h rector rozis p oratore cor penl
genit. Et scias q ut dicit gg in xxxiiij moralū
Elaco aliter ppositos atqz aliter subditos tēptat.
plano namqz siue rectori in cogitacionibus sugge
rit. qz solo uite merito sup ceteros excreuit. unde
rector intra se dicit. nisi omnipotens deus te hijs
omnibus meliorem ceruaret. omnes hos sub tuo
regimine non dedisset. eius qz mentem mox erigit
uiles atqz inutiles eos qui subiecti sunt ostendit.
ita ut nullū iā q dignū respiciat cui equanimif
loquatur. unde et mox mentis tranquillitas in
iam ūtitur. qz dū cunctos despiciat dū sensum uitā
q omni sine moderacione respēdit tanto izrefre
natus se in iracundiam dilatat qz eos qui sibi co
misi sunt esse libimet indignos putat. cunctis se

extimat amplius sage quibus frustet amplius
posse. sepe subditi rectoris sui dictis pterme obui
ant. et eandem uocis supbiam. libertatem uocant
Sic quippe elaco. se qsi p rectitudine libertatis ob
icit sicut se timor p humilitate supponit. Nam sic
pluriz redient ex timore. et tam se existimant ta
cere ex humilitate. ita non nulli loquunt p impa
nendam elaconis. et tamen loqui se credunt p li
bertatem rectitudinis. vide in corripio. et in timor
et in apostolus. et in sacerdos. et in obedio. et in
fuitus. Et scias q sicut dicit pbs in qnto ethicoz
pñcipatus uiz ostendit. qd ut dicit gg in pasto
quero mari recte nauez et impitus dirigit. ruaba
tus autēz tempestatis fluctibus etiā pitus se nau
ta confundit. Item in eodem. nequā ualet in cul
mine humilitatem discere. qui in imo positus nō
Recula. cule dimi. pua res. 7. desinit superbie.
Recubo bas. in cubo cubis exponit. et cor. cu.
Reculco ex re et calco coponitur reculco culcas
Recuso ex re et cuso. fas. coponi. 7. itez calcare
tur recuso. fas. refutare. parupondere. nolle. quasi
frequenter cudere. ut fiat re. i. retro quasi post po
Recuticus. ca. cum. a re et 7. natur et pducit cu
cuticus coponitur. recuticus. ca. cu. idēz qd cuticus
ul recuticus qui retroisam habet pellem uirilis
membri. unde recutici ppe dicunt iudei qsi retro
habentes cutem. i. circūscisi. Carent enim antio
ri pelle uirilis membri. unde pñus. recutica qz sab
bata pelles. et uocauit sabbata recutica ppter recu
ticos. qz ad eos pñent et ea celebrant. et pñ ti
Reda de. a redeo dis d: reda de genus uehiculi.
ad eundum uel redeundum abilis. et est quatuor
rotaz. ul potius sic d: a rota qz rotas habeat. vñ
antiqui uocabant illam rotam. et pñ re. h redeo
dis cor re. unde quidaz. ypodomia redis uictis cū
Redamo as. i. nuzsum amo. et 7. polope redie.
interponitur o causa euphonie. et corripit a
Redardeco coponitur a re et ardeco et d: rdar
telco dis. interposita d. unde ouid in li de reme a
mois. flama redardecit que modo nulla fuit
Redarquo is ui uti. i. itez arguo ul respēdo.
a re et arguo. et interponitur o causa euphonie.
Reditus ta tū p geminū d. a reddo dis. Cuid
opp. A iuvene et cupido credatur reddita iugo. In
uenitur etiam reditus p vnū d de quo dicam in
Reddo dis didi ditū reddere. a re et 7. suo loco
das. et interponitur o causa euphonie.
Reduco dis. ex re et duco dis. et interponitur a
liqn d. aliqui scribitur p vnū d. et tunc corripit re
vñ dicit ps in ij li. In d nulla sillaba pē desinere
ppositiua nisi forte sequens ab eadem incipiat in
simplicibus dconibz et in plezifqz copositis. ut ad
do reddo redduco qd etiam reduco p vnū d: vgi
lius in iij eneid. Amissam classem socios a mor
Redeo. a re et eo coponitur redeo. 7. te reducit.
dis diuj ul redij. et interponit o causa euphonie
et corripit re. vide in reditus.
Redibeo. a re et debeo coponitur redibeo bos.
buj redibitum redibere. i. nullum debere. et cor di
Rediens redeuntis. vide in eo is
Redifico cas aui care. i. itez edificare. et coponi
tur a re et edifico edificas. et corripit fi.
Redigo gis redegi redigere redactum coponitur
a re et ago gis. et interponitur o causa euphonie
Et est redigere. representare. reducere. reuocare. re
tro ul itez agere. et corripit di

Redimiculū. a redimo is dī h redimiculum h. monile ul' corona ul' uitta qua mitra in capite fe minax alligatur. ul' redimiculū succinctorium est ul' brachiale qd p cernicem descendens et a lateri bus colli diuisus utraq; alax sinus ambit. et hinc inde succingit ut constringens latitudinem uestis ad corpus contrahat iungendo cōponat. h uulgu brachiale dicit qsi brachiale opus non brachiorū h

Redimio mis redimiuū **7** renū sit cingulum. a re et diatema componitur redimio redimis redi mitū redimie quarte coniugat. i. coronare. ornare et cor di ubiq; vñ ouid epp. Bachus anus bachū coniunx redimica corona. Inuenitur etia; redimo mis qd cōponitur a re et emo is. et cor similiter di. et est terge coniugacōnis. vñ uisus est redimie qte d se faciens redimie. Ac redimo redimis inlex io reia dicit. unde redimitus ra tū. ornatus coro natus. et pō mi. unde redimitis casus datini nu meri pluralis pñl pō. h redimitis ūbum a redimo mis cor mi. daniel secundo tempus redimitis

Redimitus redimica redimittū in redimio vide. Redimo. a re et emo cōponit redimo is. inter ponitur d causa euphonie. et est redimere. eripē. saluare. itez emere ul' qd suū fuerat retro emere et recipere. qui enim emit alienū emit. q redimit h redimit pprie qd suū fuit. et suū esse de hie. vñ ihesus cristus pprie est dictus redemptor humani generis. qz cū pñs suū fuisset id amiserat in trans gressione pcepti eius. et cor di sic dixi in redimio

Reditur. a redco dis penl pō. h redditur a red co is corripit di. et geminat d. vñ uisus. Redditur ex redco redco redis inde reditur. Similiter redite a redco is pducit di. et scribitur per geminum d.

Reditus. a redco is dī h reditus tus tui. penl correpta. et significat duo. reditus enim dī id qd redditur quia singulis annis redeat. vñ ouid si ne titulo. Turpe thori reditu census augere pater nos. Item reditus. i. reuio. unde ouid epp. vela qzoz reditu ubi carē hie. Inuenit etia; reditus a ū p geminū d. a redco is d q hēs in suo loco.

Redimius uiua uū penul pō in redimius est. Redco cas cōponit a re et octo cas et interpo nitur d. et est redocare itez octare

Redoleo. a re et oleo intposita d dī redoleo les redoleui ul' redolui. redoleū uel redolitū. bonū odo rem emitere. et dī tantū redolere de bono odore. olere tantū de malo. Item redolere accipitur transi tiue qdam translatōne. ut hec dco redolet signifi cacōnem illius qsi habet ul' retinet qsi quodaz o dore representat. vide in oleo oles

Redorso. a re et dorsum cōponit redorso fas auī are. i. retro a posteriori dorsum scindere. unde dī e quus redorsatus est a posteriori

Reduco dis aliquādo compit pñam. aliqñ pō et tunc geminat d sicut dixi in redduco p duo d

Redundo. ex re et undo das cōpo **7** in suo loco nitur redundo as auī are. i. retro undare. reiti. re dire. et interponitur d causa euphonie. et pō da ut redundabis redundabam dundare dundatus.

Redux duas cōmunis ge. qui redit. et cōponit a re et dux ducis. ul' deriuat a reduco dis reduxi et cor du. qz tenet naturam huius pñiti duxi qd naturaliter cor du. sicut ostendi in duco dis. et in

Refectoriū. a refico dis dī h refectoriū dico dīcis num rij. locus ubi reficiuntur famelici. Itēz refec torium. locus ubi comedunt infimul fratres uel

Refectus ra tū. repletus. recreatus. **7** monachi Refello. a re et fallo lis **7** reuatus. a refico dis cōponitur refello lis li leze. i. repellens. falsificans. et fm usum caret sup. fm autē arez debet facere refellum. sicut fallo fefelli falsum. et ut dicit pap refellit impugnat refutat. redarguit. reuincit

Refecto. a re et farto cōponit refecto dis h tum refectare. i. replere quarte coniugat. unde refectus ra tū. repletus. et refecto cas fte fm hug. pap uo dicit. refecta. plena bñ facta obessa crassa

Refecto. a re et fero cōponitur refecto refect re. h relati refectio id est rectare renūciare. dicere re. portare ul' refectio retro ul' itez ferre. Item refectio. i. distare. et fm h sepe tenet impersonaliter. ut re fert an facias h ul' illud. Item refectio. i. pdest. ul' p tinet ad officiū ul' ad utilitatem alicuius. et fm h est semp impersonale. ut refectio semp. et constructi cū qd cuiuslibet casualis exceptis genitiuis pñci palū pñominū cū quibus non constructur causa cōmōdēde Sed p illis constructi cū ablatiuis fe mininis suoz possessorum. ut refect socratis. ul' mea uel tua uel sua uel illius. i. pdest socrati uel michi uel tibi uel sibi ul' illi. uel pñet ad officiū socratis. uel meam ul' tuam h hug Et scias q re fert p distat. pō pñam. Unde quidam. Stultus si qua refert que sunt ea non puto refert Item prudencius Nil refert annis palmis contingat do lis ue Et ideo dñt quidam q h pō re. pducitur in refert impersonali. Vel dic q producitur pñe

Refectus ra tum In refectio tis est Refectio. a re et facio dis componit refectio dis fa ci fecit. i. reitue. recreare. Et corripit h.

Refecto. a re et farto cōponit refecto reitue. refectus suz. i. itez farto. ul' retro farto et negare

Refocillo las. In focillo uide Refrago. a re et fragor gatis qd nō est in usu componitur refrago gatis gatus sum gari. i. re sistere. vñ h et h refragabil et h le. cui pñt resisti. unde refragabiliter adūbium. et h refragabilis. i. tis. Et cōponit irrefragabil et h le. i. inuincibil. et

Refrigeo ges In frigeo ges uide **7** pducit fra. Refrigo. ex re et frigeo ras. componitur re frigeo ras rari rare. i. releuare. consolari. refrige

Refringo. a re **7** rium dare. uide in frigeo ras et frango gis cōponit refringo gis refragi refrac tum gere. i. itez uel retro frangere

Refugium. a refugio gis dī h refugiu gij. auxi lum. tutela. securitas. adiutorium

Refugus ga gum pñl cor Et dicitur a refugio Regio. a rex dī regio onis. patria regi subiecta vñ regionarius ria nium. ad regionem pertinens uel de regione extis

Regionarius ria nium In regio est Registū. a rego is dī h registū tri. quis lib d re gimine ecclesie. scilicet ex cuius dictis ecclia rgie h hug Pap dīc registū lib qui rex gestū memo riam continet. unde et dī quasi rei geste statutio

Regiuncula cule dimi. id est parua regio. Regno. a rex diuaf h regnū. terra et districtus regis unde regno nas. regnum obtinere Et cōpo nitur conregno nas. i. simul regnare. Regno et ei us composita sunt neutra et absoluta qñis qñq; ponantur transitue. ut iste regnat hanc terraz. i. regnando obtinet ul' possidet. vñ inuenit in reia

plona passiuoz fm hug. ps uo dicit in li viii A

pub latine
ul' nomin
cor ab im
peperit ex
R ego gi
Et dī rege
rectus ta t
biūm. et h
gis. i. surfu
go gis. cas
niam pter
Item rego
ponit q
ponitur ci
a pede et i
thomoloia
cū fufum
sum me re
et eius cō
que sunt r
omnia faci
cor pñam
pō re. vñ
mine regie
licet ū bun
est q tenet
pō natura
naturaliter sic
pap. reges
congit. rec
Regredio
ponitur rec
Regula. a
norma. uin
ul' q ad re
mittat. ul' c
ad rectitudi
est breuiter
edificat qsi
habeat. vñ
regularitaz
suo de signi
normam re
in fine qua
Regulus
ul' dignitat
gulus. Item
guirare su
basiliscus r
lo occidit a
Regulus es
Rehabeo
beo cōponi
habere qd i
Reiectus
d reiectū rei
iectus ta tū
duo j. cōponi
a in j. De h
Reiuenel
Polaco on
tum relati ai
ierata cogn
da representac
Relatiū. a

pud latinos nomina dignitatum plura q̄ ex uerbis
ut nominibus nascuntur que faciunt uerba. ut impa-
tor ab impando. h̄ rex solū q̄ a regendo nascitur
propterea ex se aliud uerbum regno regnas
Rego gis xi cū. corrigit. gubernat. administrat
Et d̄ regere q̄si recte agere. et est etymologia. vñ
rectus tā tū. et cōpatur. unde recte siue adū
bis. et h̄ rectitudo dicitur. Rego cōponit̄ arigo
gis. i. sussum ul' ualde ul' ad aliquid regere. cor-
gis. i. castigare ul' emendare. Dirigo gis. q̄si in di-
nam ptem regere. Erigo gis. ex vno sussum regē
Item rego cōponitur cū porro qd̄ est longe et d̄
ponitur q̄si p̄cul extendere et regere. Itē rego com-
ponitur cū p̄ et d̄ pergo gis. i. ire. ul' cōponitur
a pede et rego. vñ d̄ pergo q̄si pedem rego. et est e-
thimologia potius q̄ cōpositio. Itē rego cōponit̄
cū sussum ul' sussum et d̄ suigo gis xi ere. q̄si sur-
sum me regere. Itē suigo gis. sussum rego. Rego
et eius cōposita sunt actiua p̄terit̄ pergo et suigo
que sunt neutra cū omnibus suis cōpositis. Itē
omnia faciunt p̄teritū in rexi et sup̄ in rectus. Et
cor̄ p̄mam rego gis. h̄ rex regis qd̄ ab eo nascit̄
p̄d̄ re. vñ uisus. Si h̄n regna regis es dignus no-
mine regis. Raco autem quare rex regis p̄d̄ re.
licet uerbum rego gis a quo nascitur eaz cōpiat̄
qd̄ tenet naturam huius p̄terit̄ rexi qd̄ p̄maz
naturaliter. sicut duxi p̄teritū cor̄ p̄mam na-
turaliter sicut uult p̄s. vid̄ in dūco dis. Et ut dicit
p̄p̄. reges a regendo dicti. Non autē regit qui nō
corrigit. recte ergo faciendo regis nomen tenet p̄e-
regredior ex re et gradior cō **R**egando amittit̄.
Regredior ex re et gradior cō **R**egando amittit̄.
Regula. a rego gis d̄ h̄ regula gule **R**etrogradi
ul' q̄ ad recte uiuendū regat et dedinare non per
ad rectitudinem reducat. Regula est que rem que
est breuiter enarrat. Regula etiā d̄ instrumentū
habeat. unde h̄ et h̄ regularis et h̄ re. regulariter
regularitas. et cōponitur irregularis re lant̄. vñ
significacōibus regule. Regula p̄ceptū dat
normam regula lignū. de vij regulis titonij dixi
in fine quare partis. vide in nota
Regulus li mas ge. i. p̄uus rex etate ul' regno
gulus. Item regulus quedam p̄ua auis sic dicta a
puita (sū). Item regulus d̄ quidam serpens scilicet
basiliscus rex serpentū. Item et sibilus d̄ q̄ sibu-
lo occidit anteq̄ mordeat et exurgat. unde uisus.
Regulus est serpens auis et rex puulus omnis.
Rehabeo. ex re et ha **R**ehabeo. ex re et ha **R**ehabeo. ex re et ha
habere qd̄ iam habuimus et habere desinimus.
Rectus tā tū in reicio reicio est. **R**et cor̄ ha-
reicio ex re et iaco dis cōponit̄ reicio dis reie-
iectus tā tū. et reiecto tas fie. Et scribit̄ reicio p̄
duo j. cōponitur enim ex re et iaco. et mutatur
a in j. De hoc dixi in iacio iacio
Remouesco dis inchoatiū a remoueo neg
sum relati onis. a refozo refozo d̄. ul' a relatus m
iterata addita o. Et est relaco rei pus cognite
da representacō. De relacōne diuinar̄ psonar̄ dixi
Relatiū. a refozo refozo d̄ relatiū **R**elatiū. a refozo refozo d̄ relatiū

ua uñ. qd̄ ad aliquid refertur. ul' potius qd̄ itē
fex aliquid ad memoriam quasi itē portatiū.
Cum enim dico fortes legi per h̄ nomen fortes
fortes cognoui. Cū postea subiungo et ipse dispu-
tat p̄ illud p̄nomen. fortes refertur. i. itē fertur
ad cognicōnem. unde et illud p̄nomen d̄ relatiū
q̄ sic aliquid refert. et caret uocatiuo nomen re-
latiū. unde uisus. Que querunt que distribuunt.
refertur q̄ negant q̄. Infinita quoq̄ casu caruere
uocante. De relatiuis substantie et accidentis dixi
in tertia pte ubi egi de speciebus nominū in c. de
Relatus a ū. a refozo refozo. Et ut d̄ **R**elatiuis.
d̄ pap̄ Relatiū p̄n̄ p̄d̄. reportatū ul' ad aliud da-
Relegatus a ū in relego as **R**elatiū uñ dictum
Relego gas gaus cōponitur a re et lego gas. et
est relegare remittere. et relegare est dampnare in
exiliū mittere. unde h̄ relegacō onis. quoddaz ge-
nus dampnacōnis. cū aliquis p̄ aliquo cōmisso
interdicebatur a patria. et priuatim uidebat̄ dis-
cedere. et sua non amittebat et spem habebat re-
reuerendi. unde relegatus tā tū. sic dampnatus. et
d̄ relegare sic dampnare. q̄ relegatus semp̄ habe-
bat spem ut retro legaretur. i. ut reueretur **R**et
relego potest cōponi a re et lego gis Et tunc dedi-
natur relego gis tertia coniugacōnis. i. itē ul' re-
tro legere. et retinet e in p̄senti. qd̄ mutat̄ in alijs
cōpositis a lego. sic dixi in lego. Et p̄d̄ relego as
p̄mo coniugacō le. sed lego gis tertia coniugacō. cor̄
le. unde uisus. Lector sic releges uiciū qd̄ ab arte
releges. Quisq̄ relegatus sua cū remeabit habebit
Relogo gis q̄ penl̄ correpta. vide in relego gas
Relido lido retro ul' itē ledere. a re et ledo dis
et p̄d̄ li. vñ relisus lisa lissum. retro ul' itē lesus.
Religio. a religo as d̄ h̄ religio onis q̄ nos reli-
get ad dei fuitū et cultū. ul' religio a relogo gis.
q̄ religiosi relegunt et retractant que dei sunt. ul'
religio d̄ a rigeo ges. q̄ rigida sit. Et est religio
uitus que superiori nature quam diuinaz uocant
cultū cōmunionem q̄ confert. Et inde religiosus a
vñ. et cōpatur. Et cōponitur inreligiosus sa sum
.i. non religiosus. et cōpatur. et ut d̄ in pap̄. Re-
ligio est appellata q̄ p̄ eam religemus vñ deo a
nimas nostras ad cultū diuinū uinculo fuitū.
Beatus autē iacobus sic dicit. Religio munda im-
maculata apud deū et patet h̄ est uisitare pupil-
los et uiduas in tribulacōne eorū. et immaculatū
se custodiē ab h̄ seculo. vide in episcopus et in ho-
norio. Item de statu religiosorū respectu seculariū
bonorū dixi in ordo et in presbiter. Itē de habitu
uili ul' de uestibus religiosorū dicam in uestio tis
Relino nis releui relitū cōponitur ex re et lino
nis. et est relinē itē linē. et discoopire. scilicet ab o-
re dolij operculū remouere qd̄ fit qñ est euacua-
tum. et corripit li in supino. et in presenti et ubiq̄
Relinquo. a re et linquo quis cōponit̄ relinquo
quis qui relictum. i. desero. et p̄d̄ li reliqui p̄teriti-
tum. h̄ reliqui nomen pluzale de reliquus q̄ quū.
cor̄ p̄n̄. unde uisus. Sunt homines reliqui memo-
Reliqui potest esse **R**ans quos mente reliqui
nomen uel uerbum vide in relinquo.
Reliquie. a relinquo quis h̄ec reliquie az. et h̄
p̄mam breuem fm donatū. vñ p̄ vñ l̄ scribi d̄
licet aliqñ necessitate metri addatur vñ l̄ ut p̄i-
ma pducatur. unde uisus in p̄mo eneid. Troas re-
liquias danaū atq̄ immitis achilli. et est ibi epon-
thesis. Et reliquie dicuntur p̄tes residue. Item reli-

quie dñr ossa et uestimenta sanctorū que nobis re
linquunt ut eorum merita recolentes eos digne
ueneremur et eorū uitam imitemur

Reliquum est. restat. supat. fm papiam

Relusus relisa relisum penē pducta in relicto est.

Reliceo relites itēz ul' retro latere. et componit

Reluctans tis. con. a re et lateo. et corripit li

tra luctans. resistens. compugnans. incertus. hesi

rans. pendens. et dicitur a reuctor reluctans

Remando remandas. in mando mandas est

Rematopera. Poio componit cuz rema qd' est

uerbū. et dñr h rematopeya peye. i. ubi cōfirmacō

ut in iibis ficticijs. que sunt plara et inuenta per

rematopeyam ut tinnit. unde rematopeyus a ū.

ad rematopeiam ptinens. ul' platū ul' fictum per

rematopeiam. et cōphendit aliqñ sub onoma

topeia. sicut dixi in onomatopeia

Remedior. a remediū dñr remedior anis remediū

remediū. medior cōponi. confere remedior

tur cū re et dñr remedior denis Inde h remediū dij

medicina que post lapsum succurrit. et hinc hoc

remediolum remedioli diminutiuum

Rememoratus memorata tñ in memoro vide.

Rementus menta mentum in remetior tñs est.

Rementus rementa rementū in reminiscoz vide

Remeco. a re et meo as cōponitur remeco meas

meauū meate. i. redire retro meate ul' itēz meae

Remetior. a re et metior cōponitur remetior iris

remetitus ul' remensul sum remetiri. i. itēz metiri

ul' reddendo metiri. Et est deponens et pō me. In

uenitur tamen in passiva significacōne. unde in e

uangelio luce. Eadem quippe mensura qua mensi

fuertis remediatur et uobis.

Remex. A remigo gas dñr h remex gis. qui re

rum agit. Q. autem dicit remex. i. remi actor po

cius est et hī cōpositō. et formatur genitiuus a

nominatiuo e mutato in i et ablata lra x et ad

dicta gis. unde dicit ps in vi li. In x desinencia si

a iibis sint in go desinentibus ablata x et addita

gis faciunt gtm. ut grego grex gregis. remigo re

mex remigis. Et etiam mutatur e in i cor. vide

Remigium. a remus ul' a re. Tenam in remus

mex h remigū gij. i. actus ul' officiū remigis ul'

remigi. Quidam dicunt q remigū est remoz col

Remigo gas gauri gaze. lectio. vide in remus.

Remum agere. et dñr a remus. et componitur a

remigo gas. i. ad litus remigare. corremigo. corre

mitas. diremigo gas. diuisis modis ul' in diuisas

partes ul' dissonantes remigare. Q. autem dicitur

remigo. i. remū ago potius uidetur et hī esse q cō

Reminiscoz. menini cō. pō. et corripit mi

ponitur cū re. et dicitur reminiscoz reminiscens. i.

recordari. ad memoriā reducere. recolare. Et ca

ret supino et supplecōne pteriti. q. caret pncipio

pteriti temporis Et h uerū est fm usum. Nam fm

artem debet facere rementū et rementus. vñ di

cit ps in li x a reminiscoz sup ul' pncipium pteriti

ul' futuri in usu non inueni. Quamuis racō q. re

mentum. quō comentum exigit dicit

Remissus remissa remissum in remitto vide

Remis incedi. qdaz diuitas. vñ remensis patriū

Remitto. a re et mitto cōponitur remitto tis. i.

retro ul' itēz mittere ul' dimitte et condonare uel

dissoluerē ul' lenire. non ex toto intendē. unde re

missus sa sum qd' retromittitur. ul' qd' non ex to

to intendit h paz plenitur. unde et quoddaz ad

uiliū dñr remissū qd' designat remissionem ali

cuius rei fm hug' pap' uo dicit. Remissus. fessus

benignus. simplex. indulgens. dimissus

Remora. a remozor raris dñr h remora re. i. mo

ra impedimentum. Vnde linius Q. nam nox gres

sui meo remoram facit. et corripit mo.

Remoramen inis ge neu. i. mora ul' impedimen

tum et ppe gressū. et dñr a remozor. et pō ra. vñ

quid meta iij. remoramina que ipsam nocebant

Remulcus. a remus dñr h remulcus ci. funis quo

naui deligata trahitur vice remi. unde remulco

cas. i. remulco nauiem trahere ul' nauiem remulco

Remus. a remoueo ues dñr ad litus deducere

h remus mi. q. remoueat et concidat fluctus. vñ

h remulus li dimi. et remillus li dim. Remus cō

ponitur h biremis nauis q. habet ordines duoz

remoz. et h triremis quadremis quinquemis. ul'

pentremis hexaremis a penta qd' ē qñq. et hexa

qd' est sex et remus. scilicet nauis que habet tres

ul' quatuor ul' qñq. ul' sex ordines remoz. Inueni

untur autem h omnia adiectiue et mobili teredi

nata scilicet h et h biremis et h me et cereia fm

hug'. Et ponuntur isti usus in gñs Est remex fm

cens est remus ductus in amne. At ubi remoz col

lectio remigium sit. vide in triremis

Ren. a riuus dñr h ren renis fm uarronem. q. a

renibus riuū obsecni et cenosi humoris deriuant.

Nam uene et medulle tenuiter liquores desudant

in renibus. qui liquor rursus a renibus calore uene

reos resolutus decurrit ad genitalia. Et a ren hoc

rien renis. idem qd' ren ul' porcellus ul' rien dicit

quoddam intestinū. et interpretatur fluens. Et tñc

deriuat a uibo greco scilicet reo qd' ē fluo. et forma

tur genitiuus de ren ul' rien a nō addita is. ut hic

ren huius renis. et h rien huius renis.

Renale. a ren h renale huius renalis zona dicit

renes. et h et h renalis et h le. ad renes ptinens.

Renitens renitens in nitens exponitur

Renitor reniteris in nitroz nitetis vide

Reno onis. uestis de pellibus sunt oniz renones

fm ysis uelamina humerorū et pectoris de pellibz

uillofis usq. ad umbilicū. Et dicunt sic non a reni

bus sed a reno germanie fluuio ubi hīs maximo

utuntur. Renones etiam uulgo dñr repti. q. lon

gitudine uilloz quasi reptant

Renunculus. a ren h renunculus li dimi pñus

ren. ul' renunculi dicuntur intestina quedam reni

bus adherencia. et sunt rotunda ad modum testi

culorū. et sunt comestibilia

Renuo renuis in nuo nuis vide

Renus reni in rodanus uide

Reor renis ratus sum in ratus exponitur.

Repagulū. a repando dis dñr h repagulū li. i. o

bex qd' ad impedimentū opponitur q. claudat et

pandat itēz ut seza. et corripit gu

Repando dis pandi dere. recuare. uel claudere

ul' reducere. et facit sup in sum p geminū s. et

et hug'. Inuenit etiam repansum n pcedente s. et

cōponitur ex re et pando pandis.

Repandus a re et pandus cōponitur repandus

da dñr. i. recuatus. qd' acutū est cū illud recuatus

est repandum fm hug'. pap' uero dicit. repandum

recuatum reparatum repansum

Reparo reparas in paro paras est.

Repatrio repatrias. ad patriam remeare. et com

ponitur a re et patria.

Repedito repeditas in repedo repedas est.
da repedo das dau dare componitur a re et per et
da repedare. retro pedes dare. remeare. vñ equus
sus Retro pedem iacens repeditat repeditat qz reuer
tens. Inuenitur etiam repedo dis. et tunc pō pe.
sicut pēdo pedis. unde quidam. A pede dic repedo
da pēdo repedis in pē sed dat tibi pēdo repedo
da pēdo uide. et in repedo repedas.
Repello lis repuli repulsum componitur ex re et
pello pellis. Et est repellere retro pellere. Et scias
qz repello ubiqz habet unū p. vñō p̄mam cor. ut
repuli repulsum. tamen autoref geminant p in ter
ra p̄sona p̄terit ut faciant p̄mam longam. unde
Lucanus. Reppulit a libitis immensuz sūtibz equoz
h̄ ouis in p̄ma p̄sona recte cor dicens. Queqz se
ros repuli doctis medicantibus ignes.
Rependo a re et pendo dis componitur rependo
dis rependi rependere. i. reddere remunerare.
Reperio. a re et pario nis componitur reperio nis
per reperit. Et scias qz repimus ultro occurrentia.
Inuenimus quesita. vel repire est scire de re p̄rita
ubi sit. Inuenire autem est rem p̄ditam reuolue
re hūg. In ḡis autem dicit. Quesita inuenio re
p̄is qd̄ for̄ parat ultro. et ut dicit p̄s in x li repio
duplicauit p in p̄terito quippe diminuta una sil
laba repio rep̄i. et simile est p̄teritū a comperio
comperi. Item nota qz repio in h̄is que ueniunt
a p̄terito non geminat p. vñō p̄mam cor. h̄ in p̄e
t̄ro geminat p. et sic p̄ducitur re. ut rep̄erit. sup̄
uo p̄ unū p̄ scribitur. et p̄mam cor. ut rep̄tū. reḡ.
iij c xviij. Co qz minime rep̄eris. et debet ibi p̄
reproz autor inuentoz fm̄ pap̄ unū p̄ scribi
reptum est sup̄inum de repio rep̄is.
Repetendus in repetundus est.
Repetitō in coloribus est in iij pte.
Repetundus. a repeto tis deriuatur repetendus
da dū. et fm̄ antiquos repetundus da dū. vñ re
petunde dau. dicunt̄ pecunie repetite siq̄ez mos
erat rome. qz si quis deposuisset pecuniam alicui.
nec poss̄ eam reuolue ueniebat ad p̄rorem. p̄ro
uō mandabat debitozem et constituens terminuz
quendam. p̄cipiebat ut infra terminū illuz pecuni
am p̄fiteret̄ et redderet. Et tunc poterant d̄is pe
tunde dau. Si uō debitoz in termino non p̄fiteret̄
tur itez depositor ueniens ad p̄rorem pecuniam
repetebat. Et inde dicebantur repetunde dau. tūc
uō debitoz clamante p̄roze reus erat repetundaz.
unde salustius. post paulo catilina pecuniaz repe
tundaz reus. Item consuetudo erat antiquitus ro
me qz legatus republice acciperet p se et p suis
uictualia de communi ubicunqz esset. h̄ non ult̄
qz deberet. finito postea termino illius cū alius le
gatus eadez deberet fungi legacōne. secū ducebat
querimoniam facere de eo qz pecuniaz ultra qz d̄
beet accepisset et pecuniā repetere sup̄flue accep
tam. et talis pecunia sic repetita dicebat̄ repetun
de dau. et tunc si ille non posset se excusare reus
erat repetundaz et cogebatur eas reddere.
Repilo las itez pila. et d̄ a re et pila. et pō pi
repingo gis a re et pango gis qd̄ est coniūgē
ut impellere. componit̄ repingo gis reperi repac
tum. i. itez ul̄ retro impellere. potest etiam repin
go componi a re et pingo gis. Et est repingo. i. i
repo pis repli reptū repe. i. laten itez pingo.

ter intrare. ul̄ uentre et pedibus ire ut faciunt ser
pentes et pisces. Et componit̄ cū in et d̄ irepo
pis. intro rep̄. Item obrepeo pis. vñd̄iqz ul̄ contra
repe. Sūrepeo pis. Repo et eius composita sunt
neutra et faciunt p̄terituz in p̄si et sup̄ in p̄tū. Et
pō hanc sillabam re. unde ouid̄ epy. Sed monz
obrepens somnus ouile caput.
Reposcohilū lii est id qd̄ regit ignez in nocte ul̄
qd̄ retro ponitur q̄si d̄iū fod sup̄ qd̄ a posteriori
p̄te fodi ligna ponunt̄. qd̄ uulgo lar dicit̄. Et cō
ponitur a repono et focus et d̄iūm
reperi p̄teritum in rep̄eris uide.
Repulit in repello repellis uide.
Repule. a repo rep̄is p̄ dicit̄ h̄ et h̄ reptilis et
h̄ le. unde reptiliter adubiū. Item a repo pis rep
am tu u in o repro tas fie. vñō reptiro tas aliud
fie. Et cor̄ penl̄ reptilis. unde in auroza d̄. reptile
subicit̄ cū p̄st̄as eis famulatū. Et scias qz reptili
um quedam genera sunt terrestria. quedam aqua
tica. d̄z enim reptile qd̄ se repit. h̄ aut̄ez contingit
multipliciter quoddam enim repit se utitur costaz
ut serpentes. qd̄dam uī quorundam anuloz. ut a
nimal anuloz. quoddaz uī oris ut quidaz ūmes
qui ore terre affixo totū corpus post se trahunt
qd̄dam uō est qd̄ uī pennulaz quarundam se mo
uet ut pisces. Et uniuersaliter omne animal uidetur
reptile dici cuius corpus non multū a terra eleua
tur p̄ instrumenta motus. Et ut dicunt quidam.
reptilia p̄pe sunt aquaz repencia uō terre. Ita ta
men p̄petas non semp̄ obseruatur. uide etiam in
Repudiū. podiū componit̄ cū re et itez serpens
d̄z h̄ repudiū dij. uel repudiū componitur a re et
pes pedis. i. repulso. ul̄ scriptū repulsionis qd̄ sub
testimonio testiū p̄senti ul̄ absenti mittitur. Et in
de repudio dias. repellere refutare fm̄ hūg. ul̄ re
pudiū d̄z dissidiū. diuozciū repulsiō mulieris a vi
ro. ul̄ a re et pes ut dictum est componitur repu
dium q̄si repediū. Cū enim repudiā mulier tunc
repediat. i. reuētitur ad suos. ul̄ componitur repu
dium a pello pellis et edes qd̄ est domus. vñō re
pudium q̄si repellendum. i. repulsiō ab ede.
Repuli p̄me p̄sone uide in pello pellis.
Repullulo repullulas. in pullulo pullulas uide
Repulsum sup̄inum uide in repello repellis.
Repulsus. a repello lis. repulsus sa sum. i. retro
pullus. fugatus. eiectus Et h̄ repulsa se. i. repulsiō
iniuria qua repellunt̄ homines ab honoris peti
quietus ta tū. in quies quies uide q̄d̄one.
Requiro requiris. In quero queris uide.
Res rei. in realis exponitur Res componit̄ cū
publica. et d̄z hec respublica. huius reipublice Sed
p̄t queri. an sicut sit ista compō respublica. possit
fieri h̄ compō. mulieralba Ad hoc dico qz om̄is
compō immutat et comoditatem h̄z. alioquin ē
inutilis et non tenenda. Dico qz q̄ ideo respublica
est una compō ut aliquid immutet. Nam qū res
publica sunt due p̄tes. Idem est res publica qd̄ res
notoria et manifesta. cū autem ē una d̄cō compo
sita Idem ē respublica qd̄ cōne. hec mutatio non
contingēt in mulieralba. qz siue esset una d̄cō cō
posita. siue non. semp̄ fiet sup̄pō p̄ muliere alba.
et sic nulla esset utilitas in tali compōne vñ non
Resecro ressecras. a re et sacro. itez facienda
componitur In sacro sacras est.
Reses. a resideo des d̄z h̄ et h̄ reses residia. p̄iagor
et quasi retro morans. Et corripit si

Resigno nas. In signo nas est
chilio lis In salio lis uide.
Resina ne pnt pds. d. lacma sudore exalata lig
noz. ut cerasi. lentisci. balsami. et aliaq arboru uir
gultoz que sudore pbantur

Resipio sipis In sapio pis est
Resipisco cis In sapio pis est
Resisto tis In sisto sistis est

Resolutioziniz. a resoluo uis d. h. resolutiozi
nium nij. i. acus pectoralis. scilicet firmaculu quo
amissa sup pectus firmatur uel quo pallium af
stringitur uel instrumentu quo cines discerniunt
Et tunc componit a resoluo et cincinno quod e
capillus Oarcial in ierula resolutiozinio qz flama
maz instar Quidam tñ legunt p duabus ptibus
scilicet resolutio et cincinno Et e cincinnum idem quod
diximus esse resolutiozinium. quod quis uer sit
tam p una pte melius legitur resolutiozinio. si
quis consideret copulationis nini et ordinem

Respecto. a respicio respexi tu. u. in o fit respec
to tas fte ubum. i. sepe ul frequenter respicio

Responsozum In responsum est
Responsum. a responso tas qd est frequen de re
spondeo des d. h. responsum si. et h. responsozii
sed responsum qd datur. responsozii ubum ul u
sus qui sepe iteratur. Et d. sic qz vno desinente id
alter respondeat. unde responsum a u. et respon
sozii a u. **H**ic nota qz sicut dicit origenes sup
illud luce ij. Inuenerunt illu in templo sedentem
in medio doctoz audientem illos et interrogante
inuenerunt in medio pceptoz iherosul non eos docens
h. interrogans. ut nos doceret quid pueris qm a
pientes et eruditi sint conueniret. ut audiant po
ius magistros qd docere desiderant. se uana ostenta
cone non iactent. interrogabat mōz magistros nō
ut aliquid addiceret. sed ut interrogans erudiret.
Ex uno quippe doctrine fonte manat. et interroga
re et respondere sapienter. et eiusde sciencie est sci
re quid interrogas quid ue respondas.

Respublica in res exponitur
Respuo. ex re et spuo componit respuo uis vi
uti uere. i. itez ul retro spuē uel recusare. rennuē

Restauo ras in stauro ras uide **R**estipendere.
Resticula. a restis d. h. resticula le dimi. unde
resticularius ria nū. qui facit resticulas ul ad eas
ptinens. Resticule etia sunt quas succinctoria ul
redimicula et pprie rebrachiatoria appellare possi

Restinguo is. uide in stinguo stinguis. **R**estis.
Restio. a restis d. h. restio onis. qui facit ul uen

Restis. a rete d. h. restis huius res **R**estis
tis. i. fumis ul qd fit ex fumibus et ad aliquid tra
hendū. et dicunt restes. qz huius recia tenduntur ul

Restitit repente ul retro **R**estis. qz rates contineant.
Restit. abnegauit. contradixit. recusauit. Nam den
uatur a resto ul resisto. resisto autem et resto restis
restiti facit. sicut consto et consisto constiti. pstito
et pstito pstiti. et corripit sti fm papiam

Resulto resulas in salio salis uide.

Restituo. ex re et statuo componit restituo is.
Et est restituo retro ul itez statuo. unde restitue
importat reddicoz illius rei que iniuste ablata
est **H**ic potest queri an teneatur semp restitue
ille qui accepit rem alienam. Ad h. dico qz circa
illum qui rem alienam accepit duo sunt confide
randa scilicet ipa res accepta et ipa acceptio. Rōe
autē rei teneat restitue qd apud se eam habue

rit. qz qd habet ultra id qd suū est debet ei sube
hi et dare ei cui deest fm formam commutatio
iusticie Sed ipa acceptio rei aliene potest triplici
se habere. qm qm est iniuriola scilicet contu
luntatem existens eius qui est rei dñs. ut patet in
furto et in rapina. et tunc tenetur ad restitucōez
non solū racōne rei si etia racōne iniuriolē accep
tionis. etiam si res apud ipm non remaneat. sic e
nim qui pcutit aliquem tenetur recompensare in
iuriam passio qm nichil apud ipm maneat. Ita
etiam qui furatur ul rapit tenet ad recompensa
cōez dampni illati. et si nichil inde habeat et ul
terius p iniuria illa puniri debet. Alio modo ali
quis accipit rem alterius in utilitate suam absq
iniuria cū uoluntate. scilicet eius cuius res est sic
patet in mutuis. Et tunc ille qui accepit tenetur
ad restitucōem eius qd accepit non solū racōne
rei si etiam racōne acceptiois etiam si rem amio
rit teneat enim recompensare ei qui gratiam fecit
qd non fieret si p h. dampnū maneat. Tercio mō
aliquis accipit rem alterius absq iniuria non pro
in accipiendo impendit obsequiū. teneat autem ra
cōne rei. et ppter h. si ei subtrahatur res absq sua
culpa. non teneat ad restitucōem. Secus autem es
set si cū magna sua culpa rem depositi amitteret
vide in satisfatio. et in elemosina. et in emo. et in
Rete. a retineo nes d. h. rete tis. qz reti
neat pisces ul aues. et facit ablatiuus in i reti olis
tamen faciebat in e. unde ouis in quinto fastoz.
Cur tibi p libitis clauduntur rete leones. rete p re
ti. Et dicuntur retia quasi retinencia

Retento retentas in retento tentas uide
Retiaculū li d. a retineo nes. et dicunt retiacu
la in modū retis facta. et est retiaculū sicut et reti
culum dimi a rete scilicet puū rete. reticulū etia
d. puū intestinu tenue ul qm reticulatū qz opoit

Retiaris ria nū. ad rete ptinens ul de **R**etia
apiens. ul qui retia facit. et d. a rete. et accipit t
reticula a rete ul mitra uirginalis **R**etia capis

Reticulum in rehaculum est
Retineo nes nui retentū retinere. i. itez tene con
seruare. et cōponit a re et teneo es. et cor si. face
tus. Quentur euentu socius tam ante teneat

Retio retis tui tite d. a rete. et est retire reti ca
breuis est quon sed retinere labor.

Retio retis tui tite d. a rete. et est retire reti ca
breuis est quon sed retinere labor.

Retio retis tui tite d. a rete. et est retire reti ca
breuis est quon sed retinere labor.

Retio retis tui tite d. a rete. et est retire reti ca
breuis est quon sed retinere labor.

Retio retis tui tite d. a rete. et est retire reti ca
breuis est quon sed retinere labor.

Retio retis tui tite d. a rete. et est retire reti ca
breuis est quon sed retinere labor.

Retio retis tui tite d. a rete. et est retire reti ca
breuis est quon sed retinere labor.

Retio retis tui tite d. a rete. et est retire reti ca
breuis est quon sed retinere labor.

Retio retis tui tite d. a rete. et est retire reti ca
breuis est quon sed retinere labor.

Retio retis tui tite d. a rete. et est retire reti ca
breuis est quon sed retinere labor.

Retio retis tui tite d. a rete. et est retire reti ca
breuis est quon sed retinere labor.

Retio retis tui tite d. a rete. et est retire reti ca
breuis est quon sed retinere labor.

Retio retis tui tite d. a rete. et est retire reti ca
breuis est quon sed retinere labor.

Retio retis tui tite d. a rete. et est retire reti ca
breuis est quon sed retinere labor.

Retio retis tui tite d. a rete. et est retire reti ca
breuis est quon sed retinere labor.

componitur cum de et de retro. et cor re. unde in aut
de retro respiciat animo quicquid reliquit vide in
retrogradus azis ari. i. retro ire. gradi **R**etro
retro. et componitur a retro et grado das. et cor
pit gra. Et inde retrogradus da dum. retro iens ul
gradiens. ut cancel de retrogradus. et planeta est
quod retrogradus. quod est processus quod stans
natus et mulus. uiculus. similiter quod est retro
gradus. quod processus quod stans **R**etro
retuli est preteritum de refecto. et scribitur p gemi
nati sicut repperi et reppulit in tertia persona gemi
nati p. tamen horum super conpungunt primas scilicet re
pulum relatu reppuli. et etiam eorum presentia. ut repel
lo. refecto. reppo. et conpungit tu retuli **R**
retudi penultima correpta in tundo est **R**
retundo in tundo tundis uide **R**
retusus sa sum in tundo tundis uide. et po tu
retusus in tundo tundis uide. **R**
reu id est radix **R**eubarbar. reu quod est radix
componitur cum barbarum ul pontus. et de reubarbar
sue h reponitur. id quod est trans danubium in solo
barbaro. et h circa pontum colligitur sic dictum. qsi
radix barbara ul quasi radix pontica. **R**
reuelo uelas. a re et uelo uelas per unum l. uide
reuerens. a reuerens reus dicitur **R**in uelo uelas
reuerens tis ge omnis precipium. et pr esse nomen
Et tunc compatur. unde h reuerencia cie. et p co
posicionem irreuerens. i. non reuerens. i. inuercun
dus. et compatur. unde h reuerencia cie. et cor u
reuerens reuerens reueritus sum. in uerens est
reueritus reuerita ueritu in uerens est. et cor ri
reuerito reuissas. retro uisare. a re et uis uissas
reuerito. ex re et uis ueris componitur reuitor
reueris reuissas sum reuissas. i. retro uisare ul redire
Quod antiqui dicebant reuitor reuissas. **R**
reuiuisco cis in uiuo uiuis uide **R**
reuiuisco reuiuis uixi. ex re et uiuo. et pducit ui
reuma. a reuma **R**et est reuiuisce itez uiuere.
dicitur h reuma matis. i. tepetuosia maris inunda
co. ul ille fenor aque q fit ex remor agitate.
Reuma etiaz est erupco ul fluor humor quod duci
tur ul a capite ul ab alio membro. unde h reuma
tisma matis. i. fluxus abundantis aq uel humoris
Reumatismo reumatismatis in reuma est
Reumatismo as aui are. i. reuma pati ul emittit.
Reuolutio. a reuoluo **R**et deriuatur a reuma
pnt cor in eodem sensu. Aug de ciuitate dei. Quid
di reuolutio ortus eisdem circubz inferite.
Reus rea reu. a re que petitur de. que quis sce
lens confitetur non sit. reus tamen de qdiu ius in
iudicio p re aliqua petitur. et reus hennusor dicitur
a re de qua est obnoxius. unde h reatus. Item re
us maiestatis pns dictus. q aduersus rem publicam
aliquid egisset. Et quicquid hostibus consensisset.
dictus est reus maiestatis. q maius est ledere pa
triam quem ciuem unum. postea etiam ille qui ad
usum maiestatem principis egisse uidetur ul qui le
ges reipublice detulerat. ul uiles arrogauerat fm
Reus regis ponit re. uide in rego **R**papiam
Reus interpretatur locutus. unde h rethorica ce q
n a copia locutionis dicta. ul rethorim. ul rethore
ho de copia dicendi ul loquendi. a rethe. unde retho
rica azis illa. unde h rethor rethoris. et rethoricus
ea cu. de illa arte tractans ul ad illam artem pti
nens. et h rethorica ce. Et pluraliter rethorica co

rum. et rethorici cor. liber in quo docetur a: silla
et cor peni genitui rethor thoris. Sz rector recto
ris p c sine h pducit ro. Et ponitur h post r in p
dictis. unde dicit ps. r sine aspiracione ponitur in
latinis. In grecis uo ul pncipalis. i. in pncipio ul
geminata in media dictione aspiratur. ut rethor
rhodus. insula quedam sizzbus. Juuenal. Cedunt
grammatici uincuntur rethores omnes **R**
rethor rethoris in rethe uide **R**
rhodus insula est que ante osicus diceba
rhodum idem est quod **R**etur et conpungit primam
resolutoricini h hug. pap sic dicit rhodum est
matronale. opeimentu latine dictu q dimidia e
ius ps retro abijctur. quod uulgo mauorem dicit
Rhodum acus sue spinula quo uigine crines disci
Rhodus. Rhos componitur cu **R**iminabantur
rhos quod est canis. et de hic rhodus ni. umis cani
nus qui heret in auribus canum **R**
rictus. a ringo gis de h rictus huius rictus. feta
rum oris opico. ul quod de risus in homine dicitur
Rideo. a radio as de rideo des **R**ictus in bestia
rili risum. qui enim ridet dentibus uidetur qsi radi
are. unde h risus. et h et h risibilis et h le. aptum
nati ridere. unde risibiliter adhibu. et h risibilis
tatis. Rideo componitur a rideo des azis. i. ad ali
quem ridere uel cu alio ridere. ex con et rideo. Et
muta n in r. rideo des deludere. unde h derisus
sus. et h derisio. et h derisor. unde derisorius a u.
Item irideo des. i. deludere. suarideo des. i. laten
ter ul post ul subitus ul pau remisse ride. Rideo
et eius composita neutra sunt pter derideo et iri
deo que sunt actiua et omnia faciunt pterituz in
si et sup in sum. Et po ri. unde orat in epy. Noc
turnos lemuces portenta thesala rido **R**
ridiculus. a rideo des de ridiculus la de quo p
haberi derideo ul qui aliu deridet. uel qui in rebz
tupibus ridet. et h ridiculu li. i. derisio. unde rido
culosus sa sum. et h et h ridicularis et h re. unde
ridiculose. et ridiculariter aduerbium **R**
rien riens in ren exponitur. **R**
rigeo ges qui gere. esse uel fieri rigidum. scilicet
dure algere. torpe. hore. sicut cu capilli erigunt.
unde rigesco de inchoa. rigeo componitur dirigeo
ges. i. rigeo ges. obligeo ges. Rigeo et eius com
posita actiua sunt et carent sup. et faciunt pterituz
in qui. et cor hanc sillabam ri. unde ouis epy. Vl
tima pcepta cornua molle rigent **R**
rigidus a rigeo es de rigidus da du. Et compa
tur dicitur simus. unde rigide dius me adhibium. et
h rigiditas tatis. et rigido rigidas rigidum facere
Rigo rigas gauri gare. i. madefacere. humectare
unde rigus a um. i. madidus ul fertilis et fecundus
Et componitur a rigo gas. i. iuxta ul ualde rigare
corrigo rigas. simul rigare. i. rigo gas. ualde ul in
tus rigare. unde irigans tis ge omnis. et iriguus
Rigo et eius composita omnia sunt actiua. et cor
ri. unde theodolus. Addictus morti facies rigat im
Rigo. a rigeo ges de h rigoz oris **R**bre salubri
Rima me. i. fissura. unde **R**i. i. durities. rigiditas
rimula le. et rimella le ambo dimi. et rimosus
sa sum. rimis plenus. Et compatur. unde rimose
sus me adhibium. et h rimositas tatis **R**
rimella rimelle diminutuum pua rima **R**
rimor. a rima me de h rimor oris. i. scrutiniuz
et rimor azis atus sum rimari. i. scrutari. inuestiga
re. inquirere. a poris tractu. qui per rimas terre si

liquas et radices inquirunt. et componit primor
pfecte ul' subtiliter rimari. Et est deponens cū suis
compositis. Et pō hanc sillabam ri. unde p'sper.
Morbida rimetur penetralia dextra salutis. Et in
gōfimo dī. Scutoz ut experiaz ut sanem vulnera

Rimula rimule dimi. pua rima. **R**imor
Rinatrix. seipens aquam ueneno inficiens de q
luce c ix. Rinatrix uiolator aque legi' ibi et na
trix uiolator. ut dixi in natrix fm hug. pap' uo
sic dicit. Rinatrix seipens aquaz ueneno inficiens

In quocūq; enim fonte fuerit suū ibi immisceat uo
Ringo gis. A rideo des dī ringo gis. **R**incum.
rinxi rictum. i. irasci. indignari. murmurare. ul' ric
tum facere. Ringo componit aringo gis. Corrin
go gis. obringo gis. Ringo est neutz cū suis com
positis. et facit p'tentū in xi et sup in cū. Inuenit
etiam in deponenti genē. Et nota q' ringo ideo de
riatur a rideo. q' qui ringit quodammodo uidet
representare formam ridentis.

Rinoceros. ceros qd est cornu componit cū ri
nor qd est naris. Et dī rinoceros rontis. idem ani
mal qd egoceros fm quosdam. ul' p alio anima
li. Et interpretatur in nare cornu. dī quoq; rinoce
ros p iunli membro. q' rigeat ul' q' sit unicomne.
instar rinocerontis. unde iunenalis. Et magno cū
rinoceronte lauari. Predictus etiam animal dicit
monoceros. i. unicomnis. q' vnum cornu in media
fronte habeat. **H**ic nota q' inuenitur h rinoc
ros. et tunc genitū facit rinocerontis interposita
ti penl' pō. ut sacerdos sacerdotis. et accusatū sin
gularis definit in em et in a. ut rinocerotem ul' ri
nocerota. Et iste grecus accusatiuus inuenit qnq;
in moralibus gō. et iste gōis rinocerontis inuenit
deuteronomio c xxxij. Cornua rinocerontis cornu
a illius. Item iste ntūs rinoceros inuenit in iob
xxxix. **Q**uid uolet rinoceros fuisse tibi. **I**tem in
uenitur rinoceront. et tunc facit gōis rinocerontis
et formatur a ntō tis addita. Nam ut dicit pris
in vj li. si enim dicas leon necessario feruas ut ge
nitū quoq; fm grecos t habeat leontis. gō. etā
in moralibus ponit mimicoleon ontis. et ab isto
nominatiuo rinoceront descendit iste accusatiuus
rinocerontem ul' rinoceronta. et talis accusatiuus
grecus inuenit in iob xxxix. Numquid alligabis
rinoceronta ad arandum in loro tuo. Si autē in
ueniatur ibi rinocerota sine n in penl' sillaba tūc
descendit a rinoceros rotis rotē ul' rinocerota.

Potest etiam dīo h rinoceros ri penl' cor. et tunc
est ntūs latinus. et formā a rinoceros qd potest
esse gōis grecus o mutata in u. Nam sicut dicit pō
in vj li. Ex gō greco fit latinus gōis. mutata os
ultima in is. ut titan titanos fit titan titanis. del
phin delphinos fit delphin delphinis. dī tamen
et delphinus ni. In multis enī inuenimus a gō
gōo factū latinū ntū. ut elephas elephantos. hic
elephas huius elephantis. et h elephantus. a gō
greco elephantos huius elephantis. Et hic arabs
huius abos. h arabs huius arab. Et arabus bi. ti
tan titanos. h titanus huius titani. Lucilius in iij
ethiopus dixit p ethiops. rinoceros ueluti ethi
opus. Sic ergo h pō a gō gōo fit ntūs latinus. os
mutata in ul' ul' o mutata in u ut ab elephantos
h elephantus. et a rinoceros rinoceros. Item a ge
nitūo greco fit gōis latinus os mutata in is. ut a
rabs arabos arabis. **H**ic insuper q' ibem. **G**is.
exponens illud iob. **Q**uid uolet rinoceros fuisse

tibi. Ita dicit rinoceros indomite omnino nature
est. ita ut si qn captus fuerit teneri nullatenus pos
sit. Impaciens quippe ut fertur ilico mori. Cuius
uō nomē. in latina lingua interpretatū sonat in na
re cornu. et quid aliud in nare nisi fatuitas. quid
in cornu nisi elaco designat. rinoceros iste qui cū
am monoceros grecis exemplariis nominat. tan
te esse fortitudinis dī. ut nulla uenantiū uirtute ca
piatur. Sed sicut hij asserunt qui in describendis
naturis animalū laboriosa inuestigacōe suos ue
runt. ugo ei puella pponit que uenienti sinū apit
in quo ille omni ferocitate postposita caput depo
nit. Sic q' ab eis a quibus capi queit soporatus
uoluit eneruis inuenit. buxi quoq; coloris esse de
scribitur. Qui etā cū elephantis qn certamen ag
greditur eo cornu qd in nare singulariter gestat
uentrem adu'santiū ferire phibetur. ut cū ea que
molliora sunt uulnerat impugnantē se facile ster
nat. **P**otest etiam p rinoceronta scilicet unicornez
ille populus intelligi qui dum de accepta lege nō
opera sed solam inter cunctos homines elationes
sumpsit quasi inter bestias cornu singulare gesta
uit. unde passionem suam dominus ppha canen
te pnuicians ait. Libera me de ore leonis et a cor
nibus unicorniū humilitatē meam. hec gō. **S**oli
nis autē sic dicit Rinoceros ē monstr quod dī.
rugitu horrido. corpe equino. capite ceuino. Ex e
ius fronte media cornu p'tenditur splendore miri
fico. ad magnitudinem quatuor pedum. ita acutū
ut quidq; impetierit facili ictu p'forat. nature in
domite. qui si captus teneatur cito moritur. p'e
dīam dīci q' unicornis ul' rinoceros significat ab
hibz. Nam deus ut uidebatur ante inuisibilis ab
sconditus et austerius amore uiginis marie attrac
tus est et in sinu eius dormiuit. Et sic ouis in mor
te mansuetus est effectus nam ad nos uenit p'for
tū naris. et accentuatur in fine.

Ripos interpretat auri **R**ipos pondere caritatis
llet naris. et accentuatur in fine.

Ripa. a rapio pif dī h ripa pe qsi rapa pe. q' ra
piatur ab aqua. unde h ripula le dimi. et ripatus
ra tū ripam habens et h ripatū. tributū qd accipi
tur in ripis. et ripatum. i. p ripas uel de ripa in ri
pam et designat locū riparū. sicut hostian. Et pō
ripa p'mam. lūz in iij. **O**de non lectee coniunx ob
riphe interpretatur impetus. vnd rī **L**iuio rīpe
pheus a um. impetuofus. vnde et quidā montes
dicti sunt riphei ab impetu grandinū et uentoz.

Ripula ripule diminutiuum pama ripa
riscus. a rima dī h riscus o. fissura ul' fenestra
patens in pariete. vnde terentius. In riscu odiosa
sita est fm hug. pap' uo dicit riscus fenestra pari
etis uas ex iuncis et uiminibus.

Risibilis in rideo rideo uide.
Ritus tus tui mas ge. dī consuetudo a moribz
tracta. et p'tinet ad iusticiā. et dī a ratus qd est fir
mus. vñ ritus dī qsi ratus q' que rata sunt et fir
ma ritui debent tradi. uel ritus dī qsi rectus a re
go regis ex quo equū pū et sanctūz p'spicimus.
et est ritus in re. mos in smone. ul' ritus est mos
uetustior et firmior fm hug. Et ut dicit pō. A ri
tu etāz rite p recte dī. q' nichil trahit ritūz nisi
qd rectum creditur esse. pap' uo sic dicit. Rite rec
tus sequela exemplum. et p'ouit ri.
Riuallis. a riuus dī h et h riuat' et h le. ad riuū
p'tinens ul' cū alio potans eūdem riuū. vnd et p

similitudine
bent an
uo. i. ut
h corin
Riuus
ul' a rig
subito fi
capit et
rene aut
nā impet
solis cor
aque deci
rens. Et a
um. et p
Rixa. a
rix que
tir. unde i
i. rixa p
se adhibi
ais atus
bunus t
Robo
ab eo sep
Robor
confirmat
Robo ras
Robur
mus dī h
ria quidq;
do. iures.
bur. q' u
lignum dī
Robusti
oda dī
Roban
runt iuxta
dum qd i
quidam f
danzo za
pites et ai
pnl' Et a r
Riuus g
Rodo dī
ul' iuxta r
te rode R
quint p'ter
Rodem
roie et me
Rogaci
Roga. a
Rogo g
do. et rogi
i. delere. z
arrogare. p
tribue Ser
gans. sup
rogantē ci
cezo go ga
i. maledic
toto. exoge
finaf rrog
tumelias. i
plongare. u
supare. uel
ns excellen

similitudinem riuales dicunt illi qui eandem ha-
bent amicum communem. Quia quasi de vno ri-
uo. i. uno amore bibunt. et p compositionem h et
h coriuales. et h le in eodem sensu. et pducit ua.
Riuus. a ruo is dicitur h riuus u. q. cito ruat. v. l. ri-
uul a rigo as. q. ducit ad irriganduz terrā. Riuus
subito fit et celeriter decurrit et deficit. fons uo ē
capit et decursus aque q. naturaliter manat. Tor-
rens autem est repentinus imbribus factus mag-
nū impetū habens. Sed adueniente estate calore
solis tunc scit unde et nomen habuit. fluius est
aque decursus generaliter. fluium est aqua decur-
rens. Et a riuus dicitur h riuulus li dimi. et riuosus a
um. et pō r. vno thob. Riuus mellis agro mel-
Rixa. a ringo gis dicitur h rixa. **Ille** probatur ager
rixo que inter multos committit et in iniuria confis-
sit. unde h rixula le dimi. et rixosus uel rixuosus
i. rixa plenus. et compatur. unde rixose uel rixuo-
se adhibium. et h rixuositas uel rixositas. Et rixor
ais atus ari. rixam facere. contendere. unde rixa
bunous da dū. i. similis rixanti. uel qui facile mo-
Robor. interpretatur latitu. **Uetus** ad rixam
et eo populi. et h p antizalis. q. decem tribubz
et eo repatis due tantum ei relictū sunt
Roboro. a robur deriuat. roboro ras. confortat
confirmare maiores uires dare. et componit cor-
boro ras. Et est actiuū cū omnibus suis compo-
Robur. A ratus qd est h r. **Ille** et corripit bo-
mus dicitur h robur bonis generaliter ex omni mate-
ria quidq. ē firmissimū quasi robur. scilicet fortitu-
do. uires. unde et quoddam genus arborū dicitur ro-
bur. q. ualde firmū est Et etiam quolibz arbor uel
lignum dicitur robur. unde robustus ta tū. fortis et h
robustus In robur est. **Ille** mus. et compatur
Roda de grece. latine dicitur rosa
Rodanus. Rodij dicti sunt quidam qui uene-
runt iuxta rodanū et edificauerunt quoddaz oppi-
dum qd rodum uocauerunt Et hinc dicitur rodanus
quidam fluius gallie. q. rodar ripas. uel dicitur a ro-
danizo ras. quod latine dicitur torquere. q. torquet la-
pide et arbores euellit impetu suo. et cor dā sui
pnt Et a rodanus ni. societate dicitur h renus ni. qdaz
fluius gmanie q. cū eo ex una puincia oritur
Rodo dicitur h sum Et componit arodo dis. ualde
ut iuxta rodē. corodo dis. erodo dis. extra uel ual-
de rōdē Rodo et eius composita sunt actiua. et fa-
ciunt preteritum in si. et sup in sum. et pducit ro-
Rodomellū le. di. pua rogatio **Ille** rosa. et mel-
role et melle. et cōponit a roda qd latine dicitur
Roga. a rogo gas dicitur h roga ge. i. elemosina
Rogo gas gaui gare. unde h rogator et h roga-
do. et rogito ras fie. Rogo componit abrogo as
i. delere. delere ex toto. arrogo gas. supbire Itē
arrogo. p. supbiam et arrogans acquirē uel sibi
tribue Sed ponit simplicit. p. acquirē. unde arro-
gans. supbus et se extollens. et compatur. vno az
roganter eius me adhibium. et hec arrogancia cie-
i. maledicere. detrāre. uel diminūe. ex pre nō ex
toto. erogo gas. dare. distribuere et ppe in elemo-
sinas. i. intulit. progo gas. differre. distendere
plongare. p. trahere. progo gas. pcellere. excellere
supare. uel pponere. unde h progatiua. ue. singula-
ris excellencia. et progatiuus uum. i. excellens

ut ad progatiuam pueniens. **Surogo** as. i. substitu-
re. unde aug in li de ciuitate dei. Lucretius qui in
loco bruti fuerat surogatus horum autem compo-
siti significationes facile hīs uerbis distinguunt. Si
rogat addideris con. congregat. e. dat in infest. De-
minuit. sub substituit. pro p. trahit. inter. Querit. q.
p. supat. ab. destruit. ar. q. supbit. Rogo et eius cō-
posita omnia sunt actiua. et cor ro. et est idem ro-
go quod pero. oro. imploro.
Rogus. a rogo gas dicitur h rogus q. ignis. p. mor-
tuo. h. rogus ppe est compositio lignorum. Pira qn
corpus compositū est et ardet funus mortui appa-
tus bustum corpus concrematū sepulchri ubi ossa
condunt. tumulus congestio terre in regione sanc-
ta qui et sine ossibus potest esse. monumentū uo
est ciuilibet rei memoria que moueat mentem.
Roma. a romus dicitur h roma me. et non a romu-
lus. Tunc enim deberet dici romula le. et non ro-
ma. Et dicitur roma a romus q. ille fuit p. mus fun-
dator illius ciuitatis. vñ romanus na nū. Et hinc
romanizo as. romano more se habere uel loqui. et
romanizo as. i. tormentare. cruciare. affligere. cru-
cidare. et pō ro roma. Et ut dicit ps sunt quedā
gentilia similem possessiuis habencia formam ut
romanus ciuis. et romanus ager. Et scias q. reg-
nū romanorū fuit potentissimū ut dixi in caldei.
Romanizo romanizas in roma est.
Romphea grece latine gladius. Nam ubi in ge-
nibz dicitur gladius flammeus atq. uisat in greco rom-
phea habet. Item romphea est gladius ex utraq.
p. te acutus quem uulgo spatam dicunt. ipe est et
famea fm pap. et potest corripit in penl uel pō.
Habitū respectu nunc ad linguam latinam. nunc
ad grecam. vsus tamen cōmunis habet q. in p. sa
corripitur. Idem dico de famea. De h. etiam dixi
in secunda pte ubi egi de regulis generalibz atten-
tus. **Ille** nota q. deus emisit p. mū homines de
paradiso uoluptatis in locū sibi congruū. ne uero
posset ad illud lignū accedere collocauit deus an-
paradisum cherubin et flammeū gladiū at uisat
tem. siue rompheam ad custodiendū uiam ligni
uite. Quod iuxta literas p. h. modo exponi. Q. p.
ministeriū angelorū ignea custodia ibi constituta
fuit. h. enim ut dicit aug sup genibz. p. celestes po-
testates in paradiso credendum est uisibili factum
esse. ut p. angelicū ministeriū ibi esset qdaz ignea
custodia non tamen frustra. sed q. aliquid signat
de paradiso spirituali. cherubin enim interpretat. ple-
nitudo sciencie h. est caritas. q. plenitudo leg. est di-
lectio. Gladius autem flammeus p. tempales
sunt qui uisatiles sunt. qm tempa uolubilia sunt
Illa ergo ad custodiam ligni uite ideo posita sunt
ante paradisum. q. ad uitā non reditur nisi p. che-
rubin. i. plenitudinem sciencie. i. caritatez. et p. gla-
diū uisatilem. i. tolleranciam tempaliū passionū
Romulus uel romus frater re. **Ille** uide in paradiso
mi. h. romus dicitur de impositione. romulus dimi. cā
blandimentū. unde romuleus lea leū. et h. romuli
des de filius uel nepos romuli. romulide etiam di-
cuntur romani. q. fuerunt de p. genio illius. vno
h. romulis dis. i. filia uel neptis illius uel romana
Roro as aui are. rorem emittere. uel stillare uel
aspergere ad modū roris. unde iroro as. i. asperere
in fundere. roro p. rores emittere uel stillare. neutz
est. h. p. aspergere actiuū est cū suis compositis. et
Ros. a rarus dicitur ros. **Ille** pducit hanc sillabam ro

rosis. q̄ rarus ē et nō spissus ut pluuia uel rosoz
dicunt greci. Et in nos dicimus rosul' ros a ruo is
q̄ ab aere ruat ad terram. unde rosul' da dū. ro
re plenus. et hinc rosul' la lum dimi. **S**das
q̄ sicut dicit aristoteles. Generacō rois aliq̄ est
in uapore qui multum habet humidū aeri. et sub
tilis terrestis siccū. et non eleuat' ille nisi tpe cau
matis. qui cū eleuat' dirigit' caliditate aeris humi
dum aereū digestionē bona. et p̄miscetur ei forti
ter terrestre siccum. et postea frigore tēpato ping
uescit humidū aereū. et cadit ros fluens. et uisco
sus et uasculis ad modū mellis sup herbas et foli
a arborū. Sole autem agente in ip̄m euaporat hu
midum et comburit in ip̄o terrestre siccū. et effi
ditur ac si farina subtilis sit sparsa sup herbas et
arborū folia et sua siccitate exicat ea et comburit
et inducit sterilitatem in eis. herbam autem sup
quam cadit ros ille. appetitu uehementi comedūt
animalia et p̄pue oues q̄ mel non decoctum sol
uit uentrem. Ideo oues multū de eo comedentes
fluxu uentris moriunt'. et cū sit calidū. et siccum
nutrit coleram in eis. et ideo inueniunt' ille oues
morbi de frequenter et croce interius q̄n ap̄iunt'
p̄ incisuras. Q̄ autem uerū sit qd dictum est testa
tur autē i j li canonis ubi loquit' de simplicibz me
dicinis dicens. Dicunt q̄ mel est occultus ros ca
dens sup flores et alias plantas et sup lapides qd
ap̄el colligunt. et aliq̄ est ros manifestus qd p̄nt
colligere homines. In idem autem redit generacō
mannatis. ut dixi in mel. Item consuevit queri de
generacōne pluuię et niuis in cōmune. et de diffe
rentia eoz ad rorem et pruinaz. Ad h̄ intelligendū
scias q̄ ex nube nūq̄ aqua frigida congelat' nisi
in loco ubi nubes sunt. et ex uaporibus nubes fi
unt. Ille autem est locus medius aeris qui inter o
nes est magis frigidus. Ex illo autem loco nubiū
ad terram descendunt tria corpa. quoz omnū ge
neracō et esse est p̄pter frigus sicut p̄pter causam
efficientem. Sunt autē h̄ tria aque pluuię et nix
et grando. Quęcūq̄ enim ab aere descendunt. aut
descendunt congelata. aut non congelata. Si con
gelata descendūt. aut sunt congelata simul et con
iūta in aquam. Aut sunt prius in aquam coniūta
et postea congelata. Quęcūq̄ autem descendūt n̄
congelata sunt sicut pluuiā. et que descendūt con
gelata quoz congelatio fuit simul cū coniūctione
in aquā. sunt sicut nix. Que autem descendunt con
gelata ita q̄ congelacō sequat' coniūctionem. sunt
sicut grando. Differentia ergo corpm descendentiū
ab aere penes formam acceptam non est nisi per
tria diuidens corpa. vñ corpa descendēda ab a
ere sub istis accepta sunt duo similia. q̄ ul' descen
dūt fluida. h̄ est n̄ congelata. ul' dñdūt terminata
h̄ est congelata. Sunt autem duo eo q̄ causa ge
neracōis eoz est una scilicet frigus simplex. uel
frigus excellens. et licet plura numero inueniant'
tamen reducunt' fm formam ad ista. q̄ diuisas
eoz nō est nisi in paucitate et multitudine tantū
q̄ nix est pruina multa differens fm accidens qd
est durities. et pruina est nix pauca. differens fm
accidens qd est mollicies. similiter autem ros est
pluuia pauca. et pluuiā ros multus per accidens
differens. Pluuia enī est ros multus ideo. q̄ plu
uia nō sit nisi ex multo uapore qui infigidatus
est et causa illius ē tempus et locus et frigiditas
Tempus quidem q̄nīaz remanentia uaporis rosul'

in alto. est dies unus. q̄ in die eleuat' in tempe
sereno. et in nocte descendit. Similiter autē est de
uapoe pruine. S; uapor pruine et niuis remanent
tempe pl̄. quia multi sunt et diu agit in eis calos
eleuans. et frigus inspissans in nubem. et conuer
tens nubem in aquam. et etiam congelans in gla
ciem. Similiter locus generacōis rois strictus ē
siue sit locus generacōis p̄ se. siue generacōis
eius p̄ accidens. q̄ inferior locus p̄ tanto est stric
tus. q̄ non multū a terra est eleuatus. h̄ amplius
et dilatatus est locus generacōis pluuię et niuis
q̄ totus locus medius ubi dilatatum est frigus.
est locus generacōis pluuię et niuis. Similit' fr
igus temperatū est generans rorem h̄ intempera
tum non excellens generat pluuiā. Excellens au
tem generat niuem et pruina. q̄n pruina fit ex
uapore congelato anteq̄ spissaret' in niuem et n̄
in loco medio qui est locus nubiū. Nix autem est
ex nubibus inspissatis et congelatis paulatim eg
diente calido. cuius signū est q̄ nix cadit mollis
et pruina cadit dura. q̄ mollicies niuis fit ex hoc
q̄ p̄ caliditatis nubis resoluit duriciam eius cū
gelatur. Et ideo n̄ rigescit. q̄ p̄ter uaporis et nu
bis eoz congērent' non potuerunt adeo congē
ri in congelatione q̄ induzarent'. Per oppositū au
tem de pruina. q̄ congelat' uehementer ex frigore
loci et tempis et expellit' totū calidū ita q̄ nichil
est impediens q̄n frigus conūtat in rigorem. p̄ter
uaporis uehementer agēdando et contrahendo per
congelacōnem. **N**ota etiam hic q̄ differentia
rois ad pluuiā satis breuiter tangit aristoteles
dicens. cū illud qd descendit. a uapore est ros par
ua et tardatur in descensione sua nominatur ros
et q̄ illud qd descendit est multū. habens mensu
ram in corpe et uelocitatē sue descensionis nomi
natur pluuiā. videt' autem aristoteles h̄iō ros
dicere q̄ non differunt in materia et forma
et pluuiā. q̄ multū et paucū siue pau non faciūt
differentiam nisi p̄ accidens. vñ ros et pluuiā h̄
modo p̄ accidens et non p̄ se habent dñz. qd n̄
est uerū. q̄ ros est calidus et humidus in genere
suo. et pluuiā in compositione ad rorem est frigi
da et humida. Adhuc autem pluuiā nūquam fit
sereno tempe. ros autē fit sereno tempe. Adhuc
autem nulla p̄ nubis signum est serenitatis. ros
autem omnis signus est serenitatis. Ex istis ergo
uidet' q̄ ros et pluuiā habent differentias essēti
ales et non accidentales tantū. et certissime im̄ est
unde uapor paucus descendit qui est materia rois subtilis
est. q̄ nō est paucus nisi sit subtilis. Grossus enim
uapor a calido ignito inter superficiem terre existen
te et erumpente eleuatur h̄ subtilis eleuatur a ca
loze superficiem terre attingente. et ille est uapor ro
ris et prior est pluuię p̄pter qd conca repleta ro
cis expirat ad solem q̄ eadem ul' equalis est
ca repleta aqua pluuię. q̄ reuera ros magis est
subtilis. et dicit mossellat q̄ si testa oui repleat' ro
re et claudatur optime foramen qd in calore ideo
ti solis ascendat a terra iuxta hastaz positū. ideo
q̄ humor rois magis est spiritualis et ideo pau
cus q̄ subtile sepatū a grosso est paucū. et paucus
uapor p̄supponit humidū spirituale subtile. qd ē
materia rois. Et p̄ h̄ patet q̄ tam materiales q̄
formales penes essēncias eoz sumptas pluuiā et
ros habent differentias. q̄ ex spirituali uapore h̄
est uapore q̄n spiritualis humidū nō potest gene

rosi hum
nem ad
do terre
mious
tem q̄
atur tur
humida
significa
condū el
non signi
est seren
est seren
q̄ cū ne
frenitatu
qd tunc
in rei ue
idem est
ram rep
remanet
pluuia e
siue calic
ul' aeris
resoluit
subtile c
cū alio t
fratrem
q̄ rois.
et conit
sa inqua
in iob c
thezaure
isti. qui
am sona
genuit f
cies et o
nipoten
Rosa.
ul' rosa
bo dimi
rose repe
h locus
rosens si
lore rose
rosaceu
Rosati
h̄stis q̄
sub confi
Rosell
Roseti
Roson
Rosim
rosos r
rosorum
Rosul
similitur
tractaba
opatia.
sees in
ponitur
te est. j
Rosul
tula le e
rotulus

razi humor nisi calidus et humidus fm compacto
nem ad pluuias. et ex uapore grosso qñ de pñm
to terre exuro. non potest generari n̄ frigus et hu
midus humor in compositione ad rorem. Dico au
tem qñ vnũ comparatur alteri. qñ si absolute accipi
atur tunc enim aqua vndeñqñ fiat frigida est et
humida. et si dicat̄ sicut nulla nubes serenitatem
significat ita nulla pñ nubil serenitatez signat. Di
cendũ est qñ pñ fm qñtatem accepta serenitatez
non significat. s̄ pñ accepta fm essentia bene po
test serenitatez significare. Sic enim nebula signũ
est serenitatis. Et ideo apud uulgus est pñbium
qñ nebula guttatim cadens descendit est signus
serenitatis. Cum autem rores non resoluta ascendit
qñ tunc generat nubes que pluuiam faciunt. et s̄
in rei ueritate uerũ est. Sed uulgus accipit nebula
idem esse cũ qualibet caligine frigore aeris ad ter
ram repressa. et s̄ non est uerũ. S̄ nebula est qñ
remanet post resolutionem uaporis in rorem uel
pluuiã et s̄ sp̄ e subtile et signat serenũ. S̄ nubes
siue caligo calore ad terras repressa frigore noctis
ul aeris ul loci habet grossus a subtili. et ideo qñ
resoluitur grossum et descendit p guttas remanet
subtile qñ signat serenũ. si autem ascendit vnum
cũ alio tunc generat nubem et significat pluuias s̄
fratrem albertũ. vide in puina et in nix. Et scias
qñ rores. et puine. et pluuias. et grandinis. et niuis
et tonitruũ. et similiũ causa efficiens est deus. cau
sa iniquas pñma licet non causa pñxima ut patet
in iob c. xxxviii. ubi dicit̄. Numquid ingressus est
thezauros niuis. aut thezauros grandinis aspex
isti. quis cecidit uehementissimo imbi cuiusmodi et ui
am sonantis tonitruũ. Quis est pluuias patet ul qñ
genuit stillas rores de cuius utero egressa est gla
cies et de celo gelu quis genuit nisi ego deus om
nipotens supple de pñdictis habes in suis locis.

Rosa. A roda greco dñ apud nos rosa qñ roda
ul rosa a rubeo. vñd s̄ rosula le. et s̄ rosella le. a
bo dimi. et s̄ rosariũ collectio rosarũ. ul locus ubi
rose reponunt̄ ul abundant. Itẽ a rosa s̄ rosetũ
n locus ubi rose crescunt. et rosaceus cea ceum. et
rosus sea seu. vñd roseolus la lũ. rosus dñ a ca
lore rosaceus ex materia. roseum rubor facit sed
rosaceum materia et ita color rosus erit rosacea.

Rosata. a rosa dñ s̄ rosata te. quedã corona.
uñd quã greci feniceã uocant nos coctineũ. hac
sub consiliis romani usi sunt milites. vñ rosati
rosus sea seu in rosa est. Antiqui uocabant̄

Rosella roselle dimi. parua rosa.

Rosetum ti penl. pñducta in rosa exponitur.

Rosius da dum pñl. correpta in ros exponit̄.

Rosum adubium. i. mordaciter a rodo dis dicit̄.

Rosorius. a rodo dis rosium s̄ rosos. et hinc ro
rosius ria riu. i. corrosorius uel resphensorius et s̄
rosorium. ubi roditur aliquid.

Rostu. a rodo dis dñ s̄ rostrũ tri. auuũ. et gracia
similitudinis dñ nauuũ. et rostrũ dñ etiam forũ ubi
tractabant̄ cause rome. qñ deuictis antonio et de
opatra. augustus de rostris nauuũ illorũ fecit fieri
sedes in foro causarũ. vñ s̄ rostellũ dimi. Et com
ponitur s̄ prostrũ. idẽ qñ rostrũ. qñ in anteriori p
te est. Itẽ a rostrũ rostratus ta tũ rostro armatus

Rosula rosule diminutiuum. parua rosa.

Rota. a ruo is dñ s̄ rota te. qñ ruat. vñd s̄ ro
tula le dimi. a quo s̄ rotella le. aliud dimi. et hic
rotulus. ul rotula dñ illud rotundũ de carta aliq

Item a rota roto tas tauri. vñd ubalia. et s̄ roma
bulum. furca illa ul illud lignũ cũ quo ignis mo
uet̄ in fornace gracia coquendi. et dñ sic qñ rotat
et pñmit ignem furni gracia coquendi. ul stercora
gracia purgandi. Et est actũ cũ omnibz suis com
positis et cor 20. uigiliis eney pñmo. Perturbant in
star non segnius ac rotat ensem. Itẽ a rota rotũ
dus da dũ. Et comparatur. vñd rotunde diuis me
adubium. et s̄ rotunditas tatis. et rotundulus la
lũ. et rotundo das. et est actũ cũ omnibz suis cõ

Rotella rotelle dimi parua rota.

Rubeo es ui e. esse ul fieri rubeũ. vñd rubi bza
brum. i. rubeus. Et comparat̄. Et nota qñ ma
re rubz dñ qñ eius unda rubeat. nō ex sui natura
s̄ ex terra. qñ omnis terra que circũstat illi rubra
est et sanguineo coloris pñxima. vñd et aqua que
terram illam abluat colorem trahit. Similiter et
gemme ibi reperte sunt rubre s̄ hug. de s̄ etiam
dixi in mare Item a ruber rubeulus la lum. et
rubellus la lum. ambo dimi. i. aliqñtulum ruber
Et s̄ rubellum substantiuũ. genus rubei vini. Itẽ
a rubeo s̄ rubedo diuis. et rubeus bea beũ. vñd
rubeulus la lũ. aliqñtulu rubeus. Itẽ a rubeo s̄
rubor botis. et rubicundus da dũ similis rubenti
ul rubeus. vñd rubicundulus dula dũ. aliqñtu
lum rubeus. Item a rubeus rubeo dis incho. Et
componitur rubeo bes. ualde rubere ul uerecun
dari. vñd eubesco dis incho. Et nota qñ rubẽ ideo
ponit̄ p uerecundari. qñ rubor signus uerecundie
est. vñ boecius in li de con. Et confessus uerecun
diam rubore. Quare autẽ homo efficiat̄ rubeus
cũ uerecundat̄ et pallidus duz timet. dixi in formi
do das. Rubeo et eius composita neut sunt. et fa
ciunt pñtentũ in bui. et carent sup. et cor hanc sil
labam rui. vñd in auroa dñ. bos est rupha ciucũ

Rubellus la lũ. aliqñtu pñssa ciuore rubens.
lum rubi. et hoc rubellũ substantiuũ. genus ruberi
rubeulus in rubeo rubes est.

Rubeta. a rubus dñ s̄ rubeta te. rana in rubis
manens. Iuuenalis Porrectat̄ uiro miscet sidente
rubeta. s̄ s̄ rubetũ dñ locus ubi rubi crescunt.

Rubeus in rubeo rubes est. et in rubos
Rubia. a rubeo bes dñ s̄ rubia bie. quedaz her
ba. qñ radix eius sit rubia. vñd et colorare lanas
phibetur. vñd rubiatus ara atum. rubia tinctus

Rubigo. A rodo dis dñ s̄ rubigo ginis. qñ rodi
go. qñ rodar. ul a rubeo. qñ facit aliquid rubẽ. et
est uicũ fern et segetũ. vñd rubiginus nea neu
de rubigine existens. et rubiginosus sa sum. rubi
gine plenus vide in euigino nas. et in euigo. et p

Rubiliana. a rubeo bes dñ dñcũt bi. s̄ corripit qñ
dñ s̄ rubiliana. uñtis ul uñda dicta qñ eius materia

Rubos. a rubus s̄ rubos indeclinabile. **Rubet**
quoddam oppidum ab abundancia ruborũ. vñd
rubeus rubea rubeum. patrium. prima pñducta.

Rubrica. a rubez. bza bz dñ s̄ rubrica te. regula
ul filũ rubro tinctũ qñ aliqd dirigẽ. et rubrica ip̄a
tinctio ul terra rub̄ et qñ fit s̄ illa tinctura. pñus
non sensus ac si oculo rubrica dirigat uiro. In ru
brica cas dirigere cũ rubrica. et rectum facere uel
rubrica designare ul rubz facere. vñd in construc
tione tabernaculi pñpĩe moisi facere pelles rubri
catas Et nota qñ rubrica tinctura optima nascitur
in ponto. vñd et pontica dñ. et pñ penl rubrica.

Rubus. a rubeo bes dñ s̄ rubus bi. qñ rubeum
habeat fructum. vñd s̄ rubetũ. locus ubi rubus.

crescit fm hug. It nō dicit rubi latini appellant eo qd fructus ul' sigula eius iubeat. It arbor a g
Rubeus tra ceum. i. sordidus. **R**ubis morus dicit
Ructo metas in ructus est. et dicitur a ruc
Ructuo ructuas in ructus est.
Ructus. a ruc is dicit ructa te. unde h ructus
tus cū sapor obi ad rumen reducit. Et hinc ruc
ro tas ructum facere ul' emittere expmē. vñ ruc
tuo as in eodem sensu. et utrumq; componit cor
ructo tas. et coarctuo as. eructo tas. eructuo as.
et sunt neutra p ructū facere. In alia significatio
ne sunt actiua. Inuenit etia in deponenti genere
ructor taris. orat. h dum sublimis usus rugat et
erzat. Item a ructus ructim adubium. i. ructatim
ul' ructanter. et ructuosus sa sum. ructibus plenus
Et comparatur. unde ructuose sius me adubium. et
Rudens. a rudo dicit hic. **R**ec ructuositas ratis.
rudens tis. rudentes dicunt fures quibus uelum
sursum trahit. et dicunt sic ex nimio stridore que
faciunt. unde in pma epistola petri c ij. h rudenti
bus inferni. detractos in tartarū tradidit.
Rudo. a rudis dicit rudo des. esse ul' fieri rudem
Ruder rudens in rudus exponitur.
Rudescio cis inopio rudere. ubum inchoatiū de
rudens rudes. Inuenitur etia p maturescere.
Rudio. a rudo dis ul' a rudis dis deriuat rudio
dis diui diti commune clamare omniū animalū
unde h ruditus tus talis clamor scilicet asini uel
alterius animalis. Et componit erudio dis instruē
qñ extra rudem ul' ruditatez ponere. Quidam uo
hoc componunt ab e et rudi. unde h eruditentū
documentū. et eruditus dicit tū. Et comparatur. Et
Rudis. a rudio dis dicit h et **R**corripit ru rudio
h rudis et h de. i. nouus ul' indoctus. ul' nouiter
instructus qui qñ ad huc rudis. Et comparatur. vñ
ruditer us me adubium. et h ruditas. nouitas ul'
noua instructō. ul' ideotacō. insipientia. Inuenitur
etia h rudis dis. i. uga ptois q seui tacti effing
bant liberi. uel rudis erat qui dabat emeritis in
signū sue emendōis. Et sepe ponit p libertate.
Itē a rudis rudo des. et h rudimentū. i. nouū ini
cium noua instructio fm hug. In gēismo autem
tales ponit usus. vga rudis rudis est in curus
et sine laude. et rudis est qñq; nouum quod sepe
Rudista te ge cōmunis. qui ul' q **R**reptum est
rudera de humo eicit. et dicit a rudus di. ul' a ruder
Ruditus tus pñl pñ. a rudo dis. vide in rudio
Rudo. a rure uel ruder dicit rudo dis o in i rudi
et di in sum. rursus deberet facere. h caret supinis
fm usum. Et est rudere ppe clamare asinor. et h3
pmam breuem. unde oiid. Ecce rudens ranco sil
leni nector asellus Intempestiuos edidit ore sonos
Si enim pma esset longa faceret ptenituz in rursi
ut rudo rursi qd nichil est. h facit rudi. phus tam
causa metrice necessitatis pñ primam dicens. Cla
mat ut achaidē pecuaria rudere credas. unde rudo
dis. et rudis nomen. et rudens siue nomen siue p
tiapiū cor pmam. unde quidam. Utilis est rudibz
pñtis cura libelli. a rudo is dicit h et h rudibil' et h
le pñuz asinor. vñ rudibil' et h rudibilitalis ratis
Rudus. a rus dicit rudus di. rudi dñr lapides cō
tunsi et rotundi et calce admixti qui in pauinīs
faciendis supfundunt Et dñr sic a rure. q in ter
ra ponunt vel dñr sic a duricia. ut diuago summa
tur ab ultima littera rudi quasi duri. q duri sunt
Vnde h ruder uel rudus dens. stercus buroq; ani

malus Et cor pñl qñ Rudi etia duri sunt et ro
tundi Et ideo inde dñr rudera stercora buroq; ani
malis Illa ppe que ita facta sunt ut rudi. ut sterc
cora capraz. asinor. ouū. rudus ul' ruder etia dicit
omne illud qd eicit et extrahit de terra effossa.
unde beda in exposicōne super pabolas. Qui clau
sauros effodit eicit rudus terrestre. et etia rui
materiaz ul' ipe materie rudera dicunt. unde pñ
dencus in li hymnorum. Auq qd satis effossa gē
nunt rudera. unde h et h rudista te. qui rudera de
Rufus. a rubeo dicit rufus sa sum **R**humo eicit
. i. rubeus. unde rufatus ara atū sanguine cruenta
tus. Et componit cū sub. et dicit rufus sa sum. et
pñ ru. unde in auroza dicit. de uittula rufa uittima
Rugio rugis gñi gñi. ppe est leo **R**gata deo
nū. unde h et h rugibilis et h le. et h rugus cū
penl pñ. i. clamor leonis. Et componit rugio cū
in. et dicit rugio gñe gñe. ad modū leonis clamor
genes xxvij. Irugijt clamore magno. rugio neu
rum est cum suis compositis. et pducit ru.
Rugo gas gñi gare. i. rugas ul' rugosum facē
aliquid in unū colligere. et plicare. unde hec ruga
ge collectō et plicacō cuiuslibz rei in unū. et semi
cula. Et hinc h rugula le dimi. et rugosus sa sum
rugis plenus. et comparatur. unde rugose sius siue
adubium. Et h rugositas. Rugo componit aru
go gas ualde ul' iuxta rugare. abruzo gas rugas
remouere. et planare. Corruzo gas. simul rugare.
derugo gas. idem qd abrugare ul' ualde ul' deor
sum ul' extra rugare. Irugo gas. intus ul' ualde
rugare. surruzo gas. subtus ul' post ul' par ruga
re. Rugo et eius composita sunt actiua. Et pon
cunt hanc sillabaz ru. uigil' eneid xij. Componit
cum iam leges et federa rugent
Rugula rugule diminutiuum parua ruga
ruina. a rui is dicit h ruina ne. et hinc ruinosus
sa sum. id est ruina plenus. Et comparatur
Ruitum supinum de rui ruis
Ruitus ruitura ruituz. in rui ruis est
Ruma me. eminens ps gutturis. de hoc uide in
rumen. Item ruma. i. mamma ul' papilla. de hoc
Rumen. A rui is dicit h ruma **R**uide in rumo
me et h rumen miuis. i. eminens ps gutturis. p
ima gurgulioni qua cibus et potus deuorat et u
bi sapor cibi discernit. eadem dicit frumen et ructa
sed frumen ul' ructa in homine. ruma ul' rumen
in bestijs. unde ruminare dicunt animalia. et ruc
tare homines. et dicit sic a rui is. q inde cibz ruat
et demittat in stomachū. vide etia in frumen.
Rumes. a rumino ul' rumen dicit hec rumes mis
ul' ruma me. i. mamma ul' papilla que ruminat
a puero. et inde h ruminatis lis. i. ficus. q sub ip
sa remū et romulū lupa abluat. q sepe ruminant
Rumifico cas penl cor rumo **R**aptez fructum
res facere. afferre ul' dicere rumores. a rumore et
Rumigero ras penl cor. rumores gerē. **R**ado
unde rumigerulus la lū. gerens rumores. Et cor
penultima. et dicitur a rumigero
Ruminalis in rumes exponitur
Rumino. a rumen dicit rumino nas. i. gñū ad ru
men reuocare. h a ruma dicit rumo as. vñ rumico
tas fac. et ponit qñq; ruminare ul' rumare p oili
Rumo. a rumor oris dicit **R**genter examinare
rumo as. i. rumores facere ul' afferre. Et componi
tur arummo as. rumores afferre. Corrumo as. sil
rumores dicere. Et ab istis frequentatiua rumito

tas. arumiro arumikas arumiro arumitas
Rumor. a ruo is dicitur hic rumor oris. i. miumur.
ut quod uulgo dicitur nouum. quod celestiter ruat. unde huius
morum. et huius miumulus li. ambo dicitur a rumor.
Rumpo pis rupi ruptum. i. frangere uel soluere.
unde huius ruptura re et ruptim adhibetur. Item a rupto
rupto ras fit. et ruptito ras aliud fit. Rumpo com-
ponitur abrumbo pis. rumpendo separe. corrum-
po pis. simul rumpere. Item rumpo componitur di-
rumpo pis erumpo pis. ualde uel extra rumpere
et ponitur per exire. Interrumpo pis. diuide. sepa-
re. irrumpo pis. uolenter et rumpendo intrare. Item
rumpo pis. prumpo pis. Rumpo et eius com-
posita sunt actiua. et faciunt presentia in rupi et supi
Runcina ne ponitur per quodam num in ruptum
ita. Item runcina ne est quoddam artificium lignari
graele. et runcinatus. quo cauantur tabule domus ut
una alteri connectatur. de quo psalmus xliiij. Artifex
lignarius extendit normam formauit illud in rum-
ina. Et ut dicunt quidam per penit. quod si m de
runcina a runco cas quod runcina aufert et auellit in
teriora ligni cauando ipsum. uel dicitur runcina a runco
re. quod curua est ad modum runcinis. unde alexand-
reus dicit. Runcinatus runco lector generare mentem
ad rem alius uisificator. Vtilis est runcina fabro
huius runcina nulli. quod liget nichil si m istos. Item alius
dixit runco runcinam parit ut mator medonaz
per eadem dicit in iij h de denominationibus in na de
finencia denominationis siue uerbalia omnimodo lon-
gam habent penit. uel natura uel positione. ut offi-
um officina. medicus medicina. ut dixi in ij pre u
bi ego de accentu medie siue nominum que termi-
nantur in a. Alii dicunt quod runcina cor penit per in
strumento fabrilis. et est presentia. unde quidam u-
sificator. Nil runcina fabro confert huius runcina mul-
tum. Item ut dicit augustinus in iij h de ciuitate dei. Run-
cinam dixerunt antiqui deam illam que praesidet so-
cietatibus cum runcantur. i. a terra auferuntur. Nam run-
co cas dicitur herbas a terra euellere. et tunc per penit
sine opinionione. Item inuenitur runcina per quoddam
animali. et producit tunc etiam penultimam
Runco. a ruo dicitur runco cas. herbas a terra euel-
lere. Nam terra ruo dicitur. unde huius runco oris. quod her-
bas euellit. uel instrumentum quo euelluntur herbe
et neper secantur. Runco cas actiuum est cum omnibus
cadere. unde ruiturus ru. unde Iero in episto-
la ad paulum c. vii. Ruituram domum. Ruo com-
ponitur corruo is. i. simul ruiere. Diruo is. destruere. E-
ruo is. euertere. Irruo is. in aliquid prem ruiere et ip-
sum impetere. pruo is. percul ruiere. obruo is. i. ster-
nere. Surruo is. i. subternere. Ruo et eius composita
sunt neutra. preter Diruo. Eruo. Obruo. Surruo.
que sunt actiua. et omnia faciunt presentia rui. et
sup in ruitum. unde ruiturus. uel ruitum cor hanc sil-
labam ru presentia mutato in ti. ut rui ruitum. sicut
acui acutum. sicut uult per et huius. Tamen nota quod huius
modorum usum. ruo facit ruitum. unde ruiturus
huius in compositione amittit i in sup. ut obrutum. eru-
tum. dirutum. penit cor. Rutum etiam inuenitur primo
recte formatur a preterito i in tum ut dixi.
Rupes. a rumpo pis dicitur huius rufes pis. i. rupta pe-
monis. quod sit ibi ruptura. uel per contrarium dicitur a ru-
po. quod non facile rumpitur. et producit ru-
Runcula le ge communis penit cor. i. colens rus

et componitur a rus et colo uel colens
Rungena ne penit cor in rure. i. in uilla natus
Rus. a ruo is dicitur huius rus rursus. i. uilla. terra. ager
Sed rura proprie incultus agri. ut silue pascua quasi ru-
dia. Ager uero qui colitur. unde hoc rusculum dimi-
Rusculum li dimi. prout rus et format a rus ad
diminutum. unde etiam in rusus
Ruscus. a rus dicitur huius rusus ci. quod ias spinosus
genus fruticis. unde rusculus dimi. Et hinc ruscu-
um uel rusculum dicitur. quod colligitur et congregatur
immundum in terra. uel ad dandum pullis uel ig-
ni. uel dicitur a rus. unde ruscosus sa sum. spinosus. im-
Ruspor aris atussum mundus. rusco plenus
id est inquit Et est gallinae que pedibus escam
querunt in terra Et uidetur componi a rus et pes.
Rusticanus. In rusticus est
Rusticatio oris In rusticus uide
Rusticus a rus dicitur huius rusticus huius rustica Et rusti-
cus ca cum adiectiue. Et per dicitur a loco scilicet oparius
uel quod in rure moratur. et colit rus. Quod autem dicitur
rusticus quasi rursus cultus uel rus colens ethimo est
uel rusticus dicitur inordinatus et deformis in moribus
et si huius comparatur. unde rustice us me adhibetur
et huius rusticitas tatis. et huius rusticatio oris. huius rustici-
tas est moris. rusticatio uero opis. unde rusticatio dicitur
opus uel opera rustici. cultura terre. quasi rustici actio
et est ethi. unde eccle vii. Non operis laboriosa opera
et rusticationem ab altissimo creatam. i. homini
impositam in penam primi peccati. Item a rusticus
dicitur rusticus na non penit per dicitur. i. rusticus uel rusti-
canus. paterfamilias In quod ponitur illi usus Rus-
ticus a rure quoniam rus est sibi cure. Villicus a uilla
Rura dicta quod sit feruere Quod res disponit in illa
tissima hanc uenenis repugnare mustele docent.
que dum cum serpente dimicauerint obo eius arman-
tur ut dicitur in xviij li ethi in fine. et est calida
et sicca in tercio gradu. unde dicitur macer. a medicis
rute uis caustica dicitur esse. Sicca quod fertur in his gra-
Rutellus. i. fornicator. Quod illi tercius esse
Rutellus ni. quidam populus ut dicunt flandren-
ses a rubeo colore. et producit to
Ruth interpretatur festinans. alienigena enim erat
scilicet ex populo gentili. Qui relicta patria festina-
uit transire in terram israel dicens socru sue. Quo-
cumque prexeris pergam. unde in propheta
Rutilus. a rubeus bea beu deriuatur rutilus la lu
splendidus. uel crispus uel tremulus. unde rutilo-
las. splendens. et rutili dicitur sunt quidam populi a
pulio a rutilo colore. unde huius rutilia lie terra uel ru-
tilia. a rutilo rege. unde rutilus a uero gentile. et cor ti-
lutu. fossorium uel curru unde arene mouentur u-
Rutum super de ruo ruis cor per ubi sal officitur
mam. unde dirutum. erutum. obrutum. irrutum. et cor ru.
Aba. sabani interpretatur
uenerari. unde saba dicta
est quedam regio propter
copiam thuris quod dicitur ibi
uenerant. unde sabens a
u. uel saba fuit filius thur
a quo sabey descendunt
unde saba dicta est et sa-
bey hij sunt et azabel Sa-
bey autem interpretantur
Sabanu ni penit cor. Captiuus uel quasi demones
grecom est idem quod mapa uel facitegium
Sabbatimus sabbatimi in sabbatum uide

Sabbatū .a. sabbe qd est septem fm heb. uel a
sebbā qd lingua syroꝝ dicitur septem. dicitur h̄ sabbatū n̄
septima dies septimane. et ipsa septimana dicitur sabba
tū. unde in luca. Jeiuo bis in sabbato. i. in septi
mana scilicet quarta et sexta feria. uel sabbatū inf
ratur requies vñd sabbatis as. i. requiescere uel
sabbatū obseruare. unde h̄ sabbatissimus m̄. i. req
es. et fm h̄ sabbatū pprie dicitur septimus dies septi
mane. qd tunc actor omnium requieuit ab omni o
pere qd patzarat. et p̄ sinodothen sabbatū etiam
dicitur ipsa septimana ut dixi. sabbatū etiam inueniū
p̄ quolibet die septimane cū tali adiuncto prima
sabbati secūda sabbati r̄. s̄. septima dies simplex
dicitur sabbatū. uel sabbatū sabbatoꝝ p̄ excellenciam
unde in euangelio legitur. uespere autem sabbati
que lucessit in p̄ma sabbati. et est sensus p̄ma sab
bati. i. p̄ma dies septimane. uel p̄ma dies que est
sabbatū. uel p̄ma dies a sabbato uel post sabbatū.
Secundus ergo hebreos nominandi sunt dies sic.
p̄ma dies sabbati et cetera. Sed septima dies sim
pliciter dicitur sabbatū uel sabbatū sabbatoꝝ p̄ excel
lenciam. Secundū uero consuetudineꝝ xpianoz sic
nominandi sunt dies. dies dñicus uel dñica uel p̄
ma feria secūda feria tertia feria quarta feria qn
ta feria sexta feria septima feria. dies dñicus dic
tus est qd tali die dñs noster resurrexit. Quare au
tem quelibet dies dicatur feria. et quid sit feria p̄
ma secūda et sic de ceteris. dixi in feria. Secūdu
uero gentiles nominandi sunt dies a nominibus
planetarū. et quilibet dies ab illo planeta est nomi
nandus qui p̄est p̄me hore illius diei. ut dies sol
is uel dies dñicus. dies lune. dies martis. dies meru
rij. dies iouis. dies ueneris. dies saturni. Sūt enī
xxiij hore in die naturali. et planete sunt septē
et p̄sunt illis xxiij hore. et quilibet tres de illis
habet in sua potestate h̄ ordine. p̄mus habet pri
mam horam secūda secūda et sic usq; ad sep
tem. postea itez p̄mus habet octauam secūda
nonā et sic usq; ad xiiij horas. postea itez p̄mus
habet xv secūda xvj. et sic usq; ad xxj. Tres er
go hore que sup̄sunt ita distribuē. Ille planeta
qui p̄mam habuit horam in die illa habebit pri
mam horam de illis tribus. secūda secūda. ter
tus tertia. et sic finitus est dies. Quartus ergo
planeta qui sequitur habebit p̄maz horaz sequen
tis diei. et ita ille denominabitur ab eo. exempli ḡ
ra. ponatur qd iste dies hodiebus sit dies sabba
ti et habeatur ordo planetarū diligenter qui talis
est. habito p̄ncipio a superiori. saturnus. Jupiter
mars. sol. uenus. mercurius. luna. postea itez sa
nus. Saturnus ergo hodie habet p̄mam horam.
Jupiter secūdam. Mars tertiā. sol quartā. Ve
nus quintā. Mercurius sextā. Luna septimā
Item saturnus octauā. Jupiter nonā. Mars de
cimā. sol undecimā. Venus duodecimā. Mer
curius tredecimā. Luna quatuordecimā. Item
Saturnus xv. Jupiter xvj. Mars xvj. sol xvij.
Venus xix. Mercurius xx. Luna xxi. Item satur
nus xxi. Jupiter xxiij. Mars xxiij. scilicet ultimā
sol ergo qui sequitur habebit p̄mam horam in se
quenti die. unde et ille dies dicitur dies solis uel dies
dñi uel dñicus uel dñica. qd sol omnium planetarū
mediator est. et omnibus dñat. Sic ergo compu
tando omnes dies a singulis planetis. qui p̄mas
in eis habent horas denominatas inuenies. et scri
bis p̄ geminū b. Sabbatū Sabburza. Obba gibb;

fm ps in secundo maioris. **E**t scias qd sabbatū
interpretatur quies. Et potest dici festum dñi. qd cū
alia festa instituta et nominata sint ab alijs euen
tu uel ope eoz. h̄ dicitur sabbatū. qd deus quieuit in
eo et inde forte est qd in duobus est p̄uilegiatum
qd in eo nec licebat cibū parare. nec ultra mille pas
sus ire. unde dicit matth̄ xxiij. Orate autem ut nō
fiat fūga ur̄a hieme uel sabbato. q̄si apcius dicit
Orate ne necessitas tali tempe uos fugere compel
lat hieme p̄pter intemperieꝝ tempis. uel sabbato
p̄pter transgressionē legis. qd uidet in sabbato nō
licebat ultra unū miliare ire. et h̄ innuit in p̄mo
e actiū. ubi dicitur tunc reuēsi sunt ierosolimāz a mō
te qui uocatur oliueti qui est iuxta iherl̄m sabbā
Sabbaoth uidet in seraphin in fine. **H**ic iter
aburra re. arena litore. uel lapis. uel multitu
do lapidum. uel inutilis sarcina nauis que solz eē
de lapidibus et arena et geminatur ibi b et r vñ
p̄ma pducitur pōne s̄ q̄nq; in metro subtrahit
unum b et corripitur cā metri. unde uigil in geor
ut cūbe instabiles fluctu iactante saburza tollunt
Sabelliani. quidāz hēti uocati sunt a sabellio
hij unā psonā patris et filij et sp̄s sancti assunt
Saber sabra sabu in sabulum est
sabulū. arena uel terra leuis et arenosa. unde sa
ber bra bu asper uel nodosus. et cor bu sabulum.
Sabeus bea beu in saba exponit. et accentua
accellus sacelli di paruus sacus **E**t in fine
Sacto sacas in sacus est
saculus saculi diminutiuum paruus sacus
Sactus. a sagum dicitur hic sacus c. qd eo confuso
efficitur q̄si sagum. vñd h̄ sacatū cati. i. liquor a
que feci uini admixtus et sacro exp̄ssus. vñd et
sic dicitur. et sacro cas in sacum mittere et p̄ sacum
colare et exp̄mere. Et componitur in sacro cas in
sacū mittere. uel consummare. uel exacto cas in
sacro cas extra sacum ponere. et est actū cū suis
Sacellū puū templū. uide in sacū **C**opositi
Sacer. a sanctio uel a sanctum dicitur sacer era erum
q̄si sanctum et sanctū. Et comparatur. vñd sacre cri
us me adūbium. Et nota qd sacer ponit sepe pro
exercabili de ueteri consuetudine numantini. nu
mantini enim quendāz paupem p̄ totū annū de
licatis cibis pascebant et optimis uestibus indue
bant. In fine uero anni eiz lapidibus obruebant
uel de alto monte eū p̄cipitabant. Et sic quem pri
mo habebant p̄ sacrosancto postea habebant p̄
Sacerdos otis generis cōmunis dicitur **E**xecrabili
sacia dans. et iñ h̄ sacerdotissa. Et h̄ sacerdotū r̄
et h̄ et h̄ sacerdotal et h̄ le. Et componit sacerdos a
sacer et do das. Item sacerdos q̄i satis dans. qd lar
gus debet esse. Et ē ethymologia. uide in ordo. et
in missa. et in p̄biter. **H**ic nota qd q̄q; in pal
turali dicit scriptū est p̄pheta laqueus ruine. Et
nursus dñs p̄ p̄phetam dicit. causa ruine populi sa
cerdotis mali. Nemo enī amplius in ecclesia nocet
q̄ qui perueise agens nomen uel ordinem sancti
tatis habet. Delinquentem namq; hunc redargu
ere nullus p̄sumit. Et in exemplū culpa uelociter
ter extenditur q̄n p̄ reuerencia ordinis peccator
honoratur. Item in eodem. Languente enim capi
te membra incassum uigent. et in exploracione
hostiū frustra exercitus uelociter sequit si ab ip
so duce itineris erratur. Et post pauca. Qua autē
mente animarū p̄sul honore pastoralis inter cre
ros utitur si in terrena negocia que rep̄bendē in

alijs de
renouat
ha r pop
populus
gtur qu
canalib
sacerdot
se est ut
cre leccō
tale aliq
sum uali
ebet en
Et dicam
Sacer
ul filio
minunui
Sacer
animus u
Sacer
B sacra
iustitū
tum. qd
sacramen
ita. ut sig
pus sang
regimen
ter eoz s
ul a sacre
et miter
dispensac
et hoc sac
tū q̄si sac
ta noue l
tinent in
ordino in
cramento
ta subuer
dara. aut
medum
ingressum
sum. et sic
sum et h̄
tutis uel u
confirma
hoc est ei
si ipam in
gent. et si
robus ecc
ipius spir
nū multū
materiale
o autē e
humiliacō
humiliacō
bus rebz
tois se re
obediencia
atur cuius
se et si no
etiam in s
bili cōmitt
agnoscere
qui ante p
noz cogni
bat. si p̄ ir
queat diu

alijs debuit et ipse usatur. qd uidelicet ex ira iuste
retribuonis p prophetas dñs minas dicens. et erit
sicut populus sic sacerdos. Sacerdos quippe est ut
populus qñ ea agit hijs qui spiritali officio fun
gitur que illi nimis faciunt qui adhuc de studijs
canalibus medicant vide in ordo. Item qñ circa
sacerdotes et plures legem ignorantes dicit. Necess
se est ut qui ad officiū pōicōnis excubant a sa
cre lēcōnis studio non recedant. qñ cū ppter spiri
tale aliquid a subditis pastor inquiri ignominio
sum ualde est si tñc querat discere cū questionem
debet enodare. de h̄c tñc in ignoto et in derisus
Et dicam in sciencia. Item uide in lux.
Sacerdotulus. a sacerdos dñs h̄c sacerdotulus li di
ut filius sacerdotis. unde h̄c sacerdotula similiter di
minutium uel filia sacerdotis. et corripit tu
Sacrus. a sacer cra cu dñs h̄c sacrus ni. i. sac
animus uel excellencor ps anime. et uidet compo
sacramentū. a sacer dñs ni a sacer et animus
h̄c sacramentū ti. scilicet pignus sponsionis sicut est
iustus adu. Et sic dñs qñ custodiri debz qñ sacrosanc
tum. qñ uiolare qñ quis pmittit phidie est. Item
sacramentū est cū celebracōne. Cum res gesta sit
ita. ut significare credatur ut baptismus cōma cor
pus sanguis. qñ sacramenta dicuntur. Ideo qñ sub
regimento corporaliu rez utus dei secretus et laten
ter eoz sacramentoz opat effectum. vñ a sacris
ul a secretis utimur sacramenta dicunt que et g
et misteria dicunt. qñ secretam et reconditam hōit
dispensacōnem. unde sacramentalis rīa nū. et h̄c
et hoc sacramentalis et h̄c le. Qñ autem dñs sacra
m̄ qñ sacre rei signū ethi est. Et scias qñ sacra
ta noue legis siue ecclesiastica sunt septem. et con
tinent in h̄c uisū. Abluo fimo cibo dolet unguitur
ordino iungo. et potest accipi numerus istoz sa
cramentoz fm condicōnem eoz quibz p sacramē
ta subueniūt. sunt enim sacramenta in remedium
dara. aut enim in remediū unius psonae. aut in re
mediū totius ecclesie. Si pmo mō aut qñ ad
ingressum. et sic ē baptisimus. Aut qñ ad egressum
sum. et sic est extrema unctō. aut qñ ad p̄g
sum et h̄c duplici. uno mō qñ ad executōez u
tutis ul ut a malis non supemur. et qñ ad h̄c est
confirmacō. ul ut bonis adheamur. et qñ ad
hoc est eucharistia. Alio mō ad repacōnem ututis
si p̄am in pugna spiritali aliquo mō ledi conti
gent. et sic est penitencia. Si autem in remediū
totius ecclesie. aut ad regimen et multiplicacōez
ipius spiritalis. et sic est ordo. qñ p̄cipatus bo
nū multitudinis est. Aut qñ ad multiplicacōez
materiale fidelū. et sic est matrimoniū. **I**mpli
o autē ex causa sacramenta instituta sunt. ppter
humiliacōnem. erudicōnem. exercitacōnem. ppter
humiliacōnem quidem ut dum homo in sensibili
bus rebz qñ natura infra ipsuz sunt ex p̄cepto crea
toris se reuerendo subiat. ut ex hac humilitate et
obediencia deo magis placeat et apud eum mere
atur cuius impensio salutem querit in inferozibz
se et si non ab illis p̄ illa adeo. ppter erudicōez
etiam instituta sunt p illud qd foris in spene uisi
bili cernitur ad inuisibilem ututem que intus est
agnoscenda hominis mens erudiāt. homo enim
qui ante peccatū sine medio deum uidebat. i. diui
bat. h̄c p̄ infusione. p peccatū adeo habuit ut ne
queat diuina cape nisi humanis excitatus. ppter

exercitacōnem similiter instituta sunt qñ cū homo
oculosus esse non possit pponit ei utilis et salubris
exercitacō in sacramentis qua uanam et noxiam
dedinet occupacōnem. Non enim facile capitur a
tempore qñ bono uacat exercitacō. unde Iero me
uit. semp aliquid opis facio. ut te occupatū dia
bolus inueniat. Sunt autem exercitacōnum tres
spenes. Vna ad edificacōnem anime p̄inet. Altera
ad corporis fomentū. altera ad utriusq̄ subuisione
Et nota qñ sacramenta nō erant necessaria neces
sitate absoluta sicut necessariū est deū esse. Ex so
la enim diuina benignitate instituta sunt. h̄c neces
sitate que est ex suppositōne finis. non ita qñ sine
hijs deus homines sanare n̄ possit. qñ sacramtis
ututē suam non alligauit sicut cibis necessariis
est ad uitam humana. h̄c qñ p sacramenta magis
congrue fit hominis repacō. sicut equus dñs neces
sarius ad iter. qñ in equo homo facilius uadit. hu
ius congruitatis causa potest accipi ex h̄c qñ hō p
peccatū p̄cipue circa sensibilia corruptus erat eis
detentus ne in deū surgere posset. Erat autem p̄
dicta corruptō qñ ad cognicōnem. qñ huma
na mens circa sensibilia tantū occupari nouerat
intantū ut quidem nichil extra sensibilia crederet
et si qui ad cognicōnem intelligibiliū puenirent
ea fm modum sensibilibus iudicabant rez. Simi
liter qñ ad affectōnem. qñ eis qñ summis bonis
homo inherebat deo postposito. Similiter etiam
qñ ad accōnez. qñ homo eis inordinate uteba
tur. Necessariū ergo fuit ad curacōnem peccatōz
ut homo ex sensibilibus in spiritalia cognosce
da p̄ficeret. et ut affectū quem circa ea habebat
in deū referret. et eis ordinate fm diuinaz institu
cōnez uteret. et ideo necessaria fuit sacramentoz
institutō p que homo ex sensibilibus de spirita
libus erudit. Et h̄c est secunda causa que dicta est
p que etiam affectum qui sensibilibus subicit in
dei reuerencia referret. et h̄c est p̄ma causa p que
etiam circa ea in honorem dei exercitaretur. et h̄c
est tertia causa. **I**tem te nolo ignorare qñ ututē
et gracia non sanant formaliter sicut sanitas. sed
sacramenta quodammodo effectiue sicut medicine
quedam. vñ sicut non sequit sanitas sanat. ergo
medicine non sunt necessarie. Ita nec h̄c gracia sa
nat ergo sacramenta nō sunt necessaria. h̄c magis
posset contrariū concludi. Item animadūte qñ qñ
qñ modis unū sacramentū est dignius alio. Vno
mō quo ad rem sacramenti siue effectū eius et sic
baptisimus qui delet omnem culpam et aufert o
nem penam est maximū sacramentoz. Alio mō
qñ ad illud qd cōtinet in sacramento. Et sic eu
charistia est nobilissimū in qua cōtinet ipse cristus
tercio qñ ad gradū dignitatis in quo constitu
it. et sic ordo est dignissimū sacramentū. Quarto
qñ ad minist. et sic confirmacō et eiaz ordo
sunt dignissima. qñ non nisi p episcopū ministran
tur. Quinto qñ ad signatū et non contentū. et
sic matrimoniū ē dignissimū. qñ significat coniūc
cōnem duarū naturarū in psona xpi. Si tamen has
dignitates adinuicem compemus inuenitur illa
dignitas potissima quā sacramentū h̄c ex cōtento
qñ est essentialior. et ideo sacramentū eucharistie ē
simpliciter dignissimū. et ad ipm quodammodo alia
sacramenta ordinantur. Dignitas etiam que est
in efficiendo. p̄ualet ei que est in signando. et illa
qñ est in efficiendo respectu boni simplici loquen

do sualet ei que est in amocōne mali. et ideo sim
pliciter loquendo post eucharistiam nobilius sacra
mentuz est ordo. p quem homo et in gracia et in
gradu dignitatis ponitur. et post hunc confirma
cō. p quam pfectio gracie confertur. et post bap
tismus p quem fit plena remissio culpe et pene
et post hunc matrimoniū qd habet maximaz sig
nificacōnem. Penitencia autē et extrema vinctō
ponitur inter baptismū et matrimoniū. qz ordi
nantur directe ad remocōnem mali. q̄uis in h̄ pe
nitencia habeat minorem efficaciam q̄ baptismus
qz ordinatur circa culpam actualez tantū. et non
delet totaliter penaz. et adhuc minor est extrema
vinctō que circa reliq̄as peccati ordinatur. In qui
bus autē sacramentis character imp̄matur dixi in
caracter et in ordo. Quomō autē sacramenta sint
necessaria dixi etia in necessitas. De extrema ūc
cōne et confirmacōne require in ungo. Item vide
in baptismus. Quare autem sacramenta non p̄nt
emi ul' uendi dicam in symonia

Sacrariū. a sacer dī h̄ sacrariū n̄j. p̄p̄ locus tē
p̄l in quo sacra reponūtur sicut donariū in quo
collocantur oblata. et sicut lectisterna dicunt ubi
homines sedere uel iacere consueuerunt

Sacrificiū. a sacer componitur cū facō. et dī sacrifici
ū cas penl' cor. i. sacrificiū facō ul' offero. vñ sa
crificus ca cū. sacū faciens. et hinc h̄ sacrificiū q̄si
sacū factū. et h̄ sacrificia sine. locus in quo sacrifici
atur. et dī sacrificiū s̄m p̄lō quasi sacū factū. qz
p̄ce m̄stica consecratur p nobis in memoriam
dominice passionis. h̄ h̄ p̄tinet ad corpus xp̄i. S̄
generalius accipit isd̄ sacrificiū cū dicit. Sacrifici
um ē uictima et quēcūqz in ara cremantur seu po
nūtur. Item p̄pheta dicit sacrificiū deo spiritus
contribulatus cor contritum. et cetera

Sacrificulus la lū. i. sacrificiū faciens a sacrifico
cis. vñde macrobius de saturnaliis pontifex lu
ne obseruabat aspectum infani qz regi sacrificulo

Sacrilegium in sacrilegiū vide. **N**undabat
Sacrilegius. a sacer et lego gis componitur sacri
legis qz gum penl' cor. qui legit. i. furatur sacū
de sacro ul' non sacro. ul' non sacū de sacro. vñde
h̄ sacrilegiū gij. q̄si sacre rei furtū. sicut sacrilegius
sacre rei fur. Inuenitur etiam sacrilegius p̄ scele
ro ul' flagitio. et sacrificiū inueniē p̄ scelere uel
enormi facto ul' p̄ sacrificiū demonibus facto. vñ
dicit pap. sacrilegius qui sacra legit. i. furatur. uel
qui cultū dei ueri furatur idolis tribuendo. et dicit
s̄m quosdāz sacrilegiū q̄si sacrilegiū. qz sacū ledit
h̄ potius est ethi. et potest sic describi. Sacrilegiū
est sacre rei uiolacō ul' eiusdem usurpacō. Cōmit
titur autem sacrilegiū q̄nqz racōne p̄sone q̄nqz ra
cōne loci. q̄nqz racōne rei. Racōne p̄sone. ut cum
quis ūberat clericū ul' p̄sonam religiosam. Racō
ne loci ut cū ecclesie ul' cimiterij emunitas uiolā
Racōne rei. cū res sacra ul' sacro usui deputata
usurpā. Circa autē h̄ ultimū membrū sic disting
uitur. Sacrilegium cōmittitur auferendo sacū de
sacro uel sacrum de non sacro

Sacrista. a sacer. dī h̄ sacrista re. sacrou cultos.
Sacro. a sacer dī sacro cras. et **S**acristarius
componit consecro cras. execro cras. qd frequen
tius inuenitur execroz cras in deponenti genere
. i. maledicē. excommunicare. extra sacū facere. Ob
secro cras rogare. et p̄p̄ p̄ sacrare execrare ul' ex
oluere. et libere dimittere. Sacro et eius compo

ta corripunt hanc sillabam sa. et sunt actiua p̄ter
execroz qd ē deponens. et mutat sacro a in e cor
Sacū. a sacio dī ul' **T**reptam in composicōne
a sanctum dī h̄ sacū cū. i. templū. scilicet locus di
uinis cultibus institutus. vñde h̄ sacellus li. di. i.
puū templū. vñgil. Nimphe n̄sere sacello
Saday nomen dei. i. omnipotens q̄si potens om
nia. scilicet a faciendo qd uult. qd si ei accideret n̄
esset omnipotens. facit enim quicūqz uult. et inde
omnipotens est. Item dīpotens est qz eius sunt
omnia que ubicūqz sunt. solus enim totius mundi
habet imperium. vide in omnipotens

Sadoc interpretatur iustus siue iustificans. ven
aducei quidam heretici interpretant iusti. ven
dicabant sibi qd non sunt. corpm resurrectionem
negant. et animam cū corpe interire dñt. quinqz
tñ libros leg recipiunt. p̄phaz uaticinia respuūt
vñ in actibz xxiiij dī Saducei dñt non eē resurrec
tionez mortuoz. neqz angelum. neqz sp̄m. pharisei
autem utqz confitent Et acuit penl' Beda etiam
dicit Saducei dñt. qz saduceum quendam ne
legis sequentes neqz resurrectionem credebant ne
que angelos neqz spiritos esse. H̄j tantū q̄nqz li
bros moysi recipientes oracula p̄phetaz respuūt
pharisei contra qui diuini interpretant eo qz in ce
rens in quibusdā obſuacōnibus se separent et sp̄m
resurrectionis credebant corpm et angelos moy
tus esse fatebantur et non solū q̄nqz libros moy
si. sed etiam oracula p̄phetaz recipiebant. vñ in
Safon fontis est fons in pra nauis **P**hariseus
positus vñ celiū. uenero cursu ueni plato p̄ter

Safonium atrium templi **T**usqz ad safonem
Saga ge dī a sagio gis et dī saga ingeniosa ul'
incantatrix ul' diuinatrix. Oraē in epy. Saga dicit
terrones magicos miracula sagas. Itē saga dicit
gemma quedam purissimi coloris. Inueniē h̄ sa
gum et pluraliter h̄ saga p̄ ueste. et tunc cor pri
mam. vñ qdāz. femina saga malis me fallit sunt
Sagaculus in sagax est **S**aga uestis
Sagana. a saga dī h̄ sagana ne. i. ingeniosa in
cantatrix diuinatrix. sagana etia fuit p̄p̄m no
men cuiusdam incantatricis. Sagana etia genus
gummi ul' uestis dicit. et cor ga. vñde grecis Saga
na gummi sagana uestis sagana uates

Sagax. a sagio sagis dī sagax sagacis generis
omnis id est ingeniosus. ul' inuestigator ul' diui
nus ul' uelox. astutus. p̄ndus p̄sciū futurū. Et
compatur sagacior simus. vñde sagacior quis me
adibium. et h̄ sagacitas ratis. et sagaculus la lū.
aliq̄tulum sagax. et cor p̄mam sagax. licet sagio
Sagena. a sagum dī h̄ sa **S**agis eam p̄ducit
gena ne. i. rete p̄pter raritatem sic dicta. vñde hic
saginanus. i. reuarius et sagenarius ria nū ad sa
genam p̄tinens. et p̄d p̄nē sagena. vñ in auroa
dī. Agri thesaurus inuenta qz gemma sagena

Sagimen in sagina est. et p̄dit gi
Sagina. a sacio as dī h̄ sagina ne. i. pinguedo.
qd et h̄ sagimen dī. vñde saginatus ca tu. ping
uis ul' ad saginam p̄tinens. incrassatus. obesus.
et sagino as aui. i. impinguare. crassius facere. nu
triē. vñde h̄ sagimen inis. pinguedo. et hinc h̄ sagi
mentū. et h̄ saginamentū. i. pinguedo. et p̄ducunt
p̄dicta gi. vñde thob. ventre saginato ueneris sus
pirat ad usū. et iuuenal' Ista dies p̄spora stomachi
Saginula le dimi pua sagina **S**axare saginis
Sagio gis gini giti. i. ingeniose agere. ul' diui

mare. Et componit p̄sagio gis. i. diuinare ul' p̄oi
unare de quo in suo loco habet Sagio et eius cō
posita sunt neutra. et p̄ducunt sa. *—*
Sagitta. a sagio gis d̄r h̄ sagitta te. eo q̄ sagi
i. ingenioso uel ueloci iactu mittit. pennis enim
fertur q̄si auis ut celeriter p̄curat mors ad homi
nem. et hinc rustici sagittam uocant nouissimam
q̄ p̄tem fuculi in sarmento. uel q̄ longius a ma
tre ex qua p̄siliit recessit. uel quia acuminis tenui
tate celi speciem p̄ferat. summitates uitiū et fuc
tū flagella dicunt. q̄ statu agitent. Itē a sagit
ta h̄ sagittula et h̄ sagittella le dimi. et sagittari
us n̄. et h̄ sagittaria ne. et sagittarius n̄a n̄. et
sagittas sagittas amittere ul' sagittis p̄cutere.
ul' apperere. Et per compositiones sagittifer ra r̄
q̄ fert sagittas. Et cor p̄maz sagitta. quous sagio
eam p̄ducit. et scribit p̄ duo t. An ais sagittari
um sit h̄ota habes in omo oinas *—*
Sagittella sagittelle diminutiuum p̄ua sagitta
sagittifer n̄fera n̄fer in sagitta est. et cor p̄n̄.
Sagittula sagittule diminutiuū parua sagitta.
Sagina. A sagum d̄r h̄ sagina ne. que corrupte
uulgo d̄r sauma ul' salma. scilicet sella ul' pondus
et sarcina que sup̄ sellam ponit. et d̄r a stratu sa
gum. i. sellar. ul' q̄ selle sago solent stemi. vñ la
ginarius. i. caballus. et h̄ saginaria ne. i. equa ul'
mula. et ut generaliter dicatur q̄libet iumentum
p̄est d̄r saginarius ul' saginaria p̄ diuersitate
Saginarius in sagina uide *—* **S**exuum.
Saginula saginule diminutiuū. parua sagina.
Sagum. a sagio i. d̄r h̄ sagum gi. q̄ddaz genus
panni. ul' uestis tenuis et abrafa. Et cor p̄mam li
cet sagio gis eam p̄ducit. uide in saga ge. uide
h̄ sagulū idem fm̄ hug. In h̄istorie autem super
exodi d̄r sic fm̄ operimentū erat saga cilicia que
et uela caplaria ul' capillaria q̄nq̄ uocantur que
ficta erant de pilis caprarū quos capillos q̄nq̄ d̄r
simul ad d̄rāz lane ouū de quibz cilicia sunt. vñ
et illa saga cilicia dicta sunt que p̄ asperitate sa
ga dicebantur. uide et quosdam pannos asperos
sagas dicimus ul' forte ex quadratura saga dicta
unde et militare palliū a gallis inuentū. q̄ quadu
erat sagum dictum est. q̄d tamen q̄ ex aspero fie
bat panno contra aeris intemperiem potuit ead̄
d̄r sagum. pap̄ uo d̄r sic sagum uestimentū al
cū sagum factum diplois palliū ligatur potuit
quidam d̄r uestis sagum mortuorū ut ciliciū. uide
Sal. a salio lis d̄r hic sal salis q̄d antiqui dice
bant h̄ sal salis in neutro genere. unde. accipe sal
o. q̄ saliat in igne. fugit enim ignem cū sit aqua
h̄ naturam sequat. q̄ ignis et aqua inter se inimi
ci sunt. ul' sal d̄r a salo et sole. q̄ de aqua mans
fir et sole siccatur. vñ d̄r is xvj et h̄. Sal aquis
maris. sponte gignit. spuma in extremis litoribz
ul' scopulis derelicta et sole decocta. Sunt lacus et
flumina et putei ex quibz hauntur. de hinc in sa
linas ingesta siccant. et nota q̄ sal deberet esse
neutro. desinenciū in al. q̄ omnia neutra desinē
cia in al. p̄d penl̄ gñ et terminant ablatiū in j q̄
nouit facit in h̄ nomine sal ymo cor penul̄ gñ et
terminant ablatiū in e sicut masculina desinēcia
in al. et sic qualitas uocis tali adiuncta racōni co
git h̄ nomen sal esse tantū mas ge. Non enim q̄

tas uocis sufficit nec uoluntas alicuius nisi racō
natue ul' rei tali generis sit adiuncta. uide in sales
tra incendia ualeat q̄si sola amans pir. i. ignem.
Si quidem in medijs flammis exilit et non solū
Salamandra uel salamandria q̄dam animal
tantū in igne uiuens. q̄ sola inter animalia con
uitur. h̄ etiam incendium extinguit. et istius est
maxima uis inter omnia uenenata. Cetera enim.
singulos ferunt h̄ plurimos pariter interimit que
et si arbori irreperit uel in puteū ceciderit poma
et aquam ueneno inficit. et omnes bibentes et co
medentes interficit. et est unus de q̄tuor illis ani
malibus que singula ex singulis puris uiuunt ele
mentis. unde uisus Talpe terra cibus camoleon in
aere uiuit Allec unda fouet flamme pascunt sala
mandram Auḡ etiam in xxj de ciuitate dei d̄r
Sicut scripserunt qui naturas animalium curiosi
us indagant Salamandra in ignibus uiuit *—*
Salamina ne Et h̄ salamin inis. ciuitas quedaz
unde salaminus na n̄ Et h̄ et h̄ salaminensis et
h̄ se Et salaminatus ta tū Et p̄d mi. vñ in auro
d̄r Ad cipr̄ tendunt post intrantes salaminam
Salaria a salum d̄r h̄ salaria rie. uida ul' estua
co mans que ad mare redit sicut uenalia d̄r que
Salaris in sales uide *—* **S**ad litus uenit
Salanū. a sale d̄r h̄ salariū. i. stipendiū reddi
tus et p̄p̄e cōmunis dranū cotidianū cibariū uic
tus. unde legitur q̄ olim poete uiuebant de com
muni solario id est stipendio *—*
Salatiel interpretatur petitio mea deus *—*
Salax. a sal d̄r h̄ et h̄ et h̄ salax cis. i. luxurio
sus q̄ luxuria salta est et amara. vñ orac̄. Caudā
q̄ salacem. ul' salax a salio qui frequenter salit.
sicut facit papus ex luxuria. unde ponitur p̄ lux
unoso sicut in p̄misso exemplo. uide in eruca. *—*
Salebza. a sale d̄r hec salebza bre. i. fractura et
asperitas uiaq̄. q̄ sal asper et amarus est. ul' sale
bra locus lutosus ul' molle lutū in uia. et tūc d̄r
a salio. q̄ facile saliat. orac̄. Qui sequit̄ salebras.
unde salebrosus sa sum. asper. durus. amarus. uel
Salem acuit in fine interpretat̄ pax *—* **S**lurosus.
et olim dicebatur h̄ierlm̄ salem. uide in h̄ierlm̄.
Salentinū. A salo d̄r h̄ salentinū quidaz mons
ul' oppidū italie. unde salentinus na n̄. patnum.
Sales. sal in singulari accipitur *—* **S**et p̄ducit ti.
p̄ condimento ul' sapientia. h̄ in plurali scilicet hij
sales p̄ ubis amaris. Auianus. vba q̄ cū salibus
asperiora dedit. Item sales dicuntur ūba iocosa et
facere inuenta uel d̄cā. unde h̄ et h̄ salaris et hoc
salare. sicut dicimus salares ludos. ubi ūba iocose
ul' amare intermiscēt. et dicunt̄ sales a salio lis.
Item a salio lis. h̄ salius h̄. et plurabiter hij sales
salii. et dicunt̄ salij ul' sales sacerdotes maris. q̄
saltando ei sacrificabant. Lucanus. Et salus lecto
portans antilia collo. Item idem. non soliti luserū
sales. Hic tamen sales possunt dici ioculatores
Salgamū. gamos componit cū salio ul' saluo
et d̄r h̄ salgamm gami. i. culatra. et corripit gra
Salinarius in salinum uide *—*
Salinator qui facit salem fm̄ papiam *—*
Salinū. a sal d̄r h̄ salinū ni. i. uas ubi reponit̄
sal. et ponit̄ p̄ tota sup̄lectile. q̄ sal est condimentū
omniū ciborū. et hec salina ne locus ubi sal effici
tur ul' ubi uenditur. unde salinarius n̄a n̄. ad sa
linam p̄tinens. et hic salinarius. qui facit uel uen

dit salem. et etiam salinatos fm papiā qui salem
facit. passus. Pium et sine labe salinum.

Salio lī lūj ul' liui. ul' salij salire saltū. i. facere
saltū. et tūc est neutrum et absolutum. et salire qd uul
gare est amozare. et ptinē ad animalia iracōnabi
lia. et tūc est actiū. Quid. leta salit ouis tauro q
leta iumenta. vnd saltor saltrix. et hinc hec saltri
cula le dimi. Itē a salio līs saltū tu. u in o salto
tas frē. Salio componit absilio līs absultū in diu
sas ptes salire. separi. abrumpi. Circūsalio līs circū
sultū. i. circū salire. vndiqz aggredi. desilio līs desul
tū. i. ualde ul' deorsum ul' de vno loco ad aliū sa
lire. vnde desultor dī qui de alio loco in alium se
transfert. et desultor tas frē. Dissilio līs. i. diuersis
modis salire in diuisas ptes salire. separari. abrupi
saliendo. vnd dissulto tas frē. exilio līs exultū. i.
extra ul' ualde salire. vnde exultor tas frē exilire.
qd ppe fit cū letamur. et ponit exultare p letari
h ppe saliendo. Insilio līs. i. salire contra ul' in ul'
insilire insultū facere. inuadere. impetere. et aggēdi
vnde hic insultus tus. Intersilio intersilis salire in
ter aliqua salire. interuenire. psilio līs pcul ul' aū
salire. resilio līs. iteq ul' retro salire. vnde et dī ille
resilire a pacto qui dimittit pactum et cessat retro
vnde resulto tas. ut splendor solis. vl' speculum re
sultat cū in oppositū reprotit. subsilio līs. subtrus
salire ul' post ul' pau. Inde subsilientis ge omnis
Inuenit etiam subsilio līs. i. sursum salire. et tunc
componit a sursum uel sursum. transsilio līs ultra
salire transire. Salio p facere saltū et omnia ab
eo composita fm hanc significacōnem neut sunt
pter assilio p aggēdi. circūsalio. insilio p aggredi.
transsilio que sunt actiua. Itēz salio in alia sig
nificacōne est actiū cū omnibus suis compositis
si qua habet fm illam significacōnem. Item com
posita a salio faciunt supinum in saltū. et interpre
cant pteritum sicut et salio. Nā faciunt in liui ul'
lui uel in liq. ut insilio lui et liui et liq. Et omnia
cor' h. sicut simplex sa. Vnde usus. Dat salio sa
lij salui qz siue salui. Inuenit etiam salio līs per
duo l. de quo infra dicam in fallo fallis.

Salifator. a salio dī h salifator toris. et dīr sa
lifatores diuini quidam qui dī eis membrorū que
cūqz ptes salierint aliquid sibi inde pspex ul' cris

Saliua. a sal dicit h saliuā. Itē signari pōiunt
ue qz falsa sit et salif habz saporem. ul' dī a salio
qz saliat ab ore. ul' dī a saluo uas qz nos saluat
vnd saliuosus sa sum. Et scias qz ieiuni hominis
saluaz si spens gustauerit morit' vide in ieiuniū

Saliunca. a salio līs h saliuca ce quedam her
ba spinosa. et dī a salio. qz facit salire calcantes.
vnde et uulgo calcacropa dī. qz calcantes facit cre
pare. vgil. Puniceis quam cedit saliuca roseus.
In ly e ysa. p saliuca ascendit abies. Glo. saliu
ca aculeis et punctōnibus plena. Abies alra pce
ra fabricandis domibz apta. p saliuca ergo ascen
det abies. p uicis iutres. p uicōis etiam spinos

Saliuncula le herba medi. Virtutibus exaltati
onalis habens spicas miri odoris crescit in montibz
h saliuca herba falsa fm papiam. et corripit cu.

Salius salij in sales vide. **S**alix. a salio līs dī h salix līs quedam arbor
qz cito saliat. i. crescat. et corripit penul' ge. ppha
in salicibz in medio eius suspendimus organa nā
vnde salignus a vī. ad salicem ptinens. ul' de sa
lice factus. et saliceus cea ceū. et salcinus na nū. et

Salictum. locus ubi salices crescunt.

Sallio is p geminū l. vide in fallo fallis infra
conjug. et fallio līs liui lītū quare conjug in eo
dem sensu. i. imponē sales aspergere sales condire
qz autem dī fallo. i. sale aspergo et hīmoloia est.
Sallio et fallo cū omnibus suis compositis acti
sunt. et composita eoz et significacōnes facile est
distingue. Itē nota qz inuenit salio līs liui ul'
lui ul' liq. et facit sup saltū. et cor' pnam. vnd per
vnu l scribitur. Item inuenit fallio līs liui ul' liq
p sincopam. et facit sup saltū. et scribit p duo l
Item inuenit fallo līs li fallē tercie conjug facit
sup saltum in eodem sensu. et est fallo. i. sale con
dire. et scribitur p duo l. cū faciat sup in sum sic
uello uulsum. Nam si scriberetur p vnu l faceret
sup in tū. ut colo cultū. Inuenit etiam psallo līs
li psallē tercie conjug. et scribitur p ps. et caret su
pino. ppha. psalire dīo in qthara. De pōictis co
sueunt dici. fallio fallo obū salio pede cātica psal
lo. Sallo facit falli fallui fallio psallo. Dat psalli
salui salio salij qz salui. Sallio saltū pber saltū
quoz saltum. Dat saltū salio puatur psallo sup
Sallo facit saltum saltū fallio saltū. Dat salio
psallo tantūz manz absqz sup. De h ecia dīxi sup
in tercia pte ubi egi de pteritis et supinis quare
conjug. Item scias qz salis genitiuū de sal uraqz
sillabam cor'. fallis iō secunda psona huius ubi
sallo p condire cibū sale utramqz sillabaz pō. sal
autem secunda psona huius ubi salio p saltum
facit cor' pnam et pō ultimā. Sed psallis p p secū
da persona huius ubi psallio līs pō pnam et cor'
Salmentū. a salio līs ul' sale ul' sal. **S**almentū
so dī h salmentū. et h salamentū in eodem sensu
ul' salmentū ppe dī piscis confectō. et dī a salmo
monis pisce qui dī a sale. qz inde fit salmentū ut
qz habet saporem salis. h salamentum omnis
res falsa. ut piscis et huiusmodi. et inde h saltum
Salomon interpretat pacificus. qz in regno eius
fuit pax. vnde in pmo li palep c xxij dicit dauid
factus est fmo dī ad me dicens multū sanguine
effudisti. et plurima bella bellasti nō potens edi
ficare nomini meo domūz tanto effuso sanguine
coram me filius qui nascetur tibi erit viz quicquid
mus faciam euz quiescere ab omnibus inimicis
suis p circuitū. et ob hanc causam pacificus uoca
bitur et pacem et oīū dabo in isrl cunctis diebz
suis ipe edificabit domū nomini meo. Itē dicitur
est et pōita. qz fuit dilectus et amabilis domino.
Idem et reloth ul' coeleth qd ēce dī ecclesiastes la
tine concionator. qz ad populū loqueret'. vide in
ecclesiastes. Et scias qz quidam uolunt dicere sale
mon p e. ul' a salom ciuitate. ul' a sale qd est sapi
encia et monos qd est vnu. qz vnicus est singula
ris fuit in sapientia. ut patet in iij reg c iij ubi dī
cit ei deus. Ecce feci tibi fm fmones tuos et dedi
tibi cor sapiens et intelligens intantūz ut nullus
ante te similis tui fuerit nec post te futurus sit
Salona. a salim dī h salona ne uel hec salona
az. insula et quedam ciuitas dalmacie iuxta ma
re. vnde saloninus na nū. et saloninus dictus est
filius polionis qui natus est in eo anno qz pat su
us deuicit illam ciuitatem. et pō penul' salona
Saloninus in salona est. et pōducit nī.
Salpiga ge. qd est depressus componit cū salis
qd est locus. et dī h salpiga ge quidam serpens.

qui habitat in tēpēssis locis. hec eadem dī et cecū
la. q. pua est et oculos non habet
Salamentum exponitur in salmentum
Salsina sicie. dicitur a salus. q. salia sic
Salsugo. a salus dī hī salugo gūis scilicet res
que salum facit. Item salugo dī amarus uel sal
lus humor terre et inde saluginosus sa suz. et sal
luginosus nea neū. et pō penī nominatī salugo
Salsus a tū pīcipium a sallo hī pī et eam esse
nomen. et tunc denuat a sale. ut dicat salus q. si
sale asperus et conditus. et comparatur hōz simus
vnde salte sius siue adūbiū. et inde p. composico
nem insulfus. id est non salus
Saltem conūctō adūlatiua cū diminutōne per
hīc pā fit a saltem. et est tractus a captiuis qui
q. capī erant ex timore non ualentes loqui mte
gre dicebant saltem saltem saltem. q. si ut uitaz et
saltem non amitterent. Item inuenit saltem p. i
et dī a saltu. vnd dicit ps in xvj li. saltu saltuā
ul saltim. i. saltando. et adūbiū est qualitas. vñ
ūsus. Saltim saltando hī saltem diminuendo
Saltim aduerbium in saltem exponitur
Saltrix saltrix diminutiuū pua saltrix
Saltrix trix mulier salens ul saltū faciens. A
salio hī Item a salio dī hec saltura re. ioculatrix
iuuenalis. Nouerant mauri atq. indi que saltura
panem. uel est ibi pīaltura a pīallo pīallis
Saltus. a salio hī dī hī saltus tus. actus ul pas
sio salendi. Item saltus dī locus siluestris et uas
tus ubi arbores exiliunt in altis plus q. in alijs
locis. ul saltus dī silua rara ubi bestie inter arbo
res facile pōt salire. vnde extremitas siluaz dicit
saltus. q. ibi arbores iam rarefunt. vñ saltuosus
sa sum saltibus plenus. De hī quidaz dixit. Esse ne
mus saltus salendi dī actus. De domo saltus liba
Saluber. a salus dī hī et hī **ni** dixi in domus
saluber ul salubris et hī bre fm antiquos. fm au
tem modernos dī hic saluber hī salubris hī salubre
i. sanus. utilis. salutem conferens. Et comparatur.
vnde salubriter brius me adūbiū. et hī salubritas
et est salus integritas corpis salubritas saluti con
ueniens causa p. quā sanitas ul fuatur ul restau
ratur. et pō lu. vnde doctrinal. Ante b fit breuis
u hī demitur inde saluber. et fm pap saluber ad lo
cum refertur ul cibum. salutare ad consiliū
Saluia. a salus dī saluia uie. q. salubris herba
est. et dicitur saluia quasi salutis uia
Saluo saluo in saluo est
Salum. a sale dī hī salum li. i. mare. q. salsum
est et amar. Iero ad paulinū c viij et herentis in
salo nauicula. finem magis pōide q. solue
Saluo. a salus dī saluo uas. q. salus saluat. ul
q. tali iūbo utimur in salutacōne. vnde saluus ua
saluatore saluere iūbz defectiuū et salutatoriu. i.
esse ul fieri saluū. et saluo uis in eodem sensu. i.
esse ul fieri saluū. Oīac. Vrbis amatozem fuscum
saluare iubemus. Legitur ibi et saluare. Saluo as
actiuum est cum omnibus suis compositis
Salus. a sale dī hī salus lūis. q. condimentum
est sicut enim sal est condimentum omniū oīoz
sic salus est condimentū omniū membrōz. et est
salus integritas corporis salubritas saluti conueni
ens. cā p. quā sanitas fuat ul restaurat. A salus
dīuat saluro ras. sic enim solems scribere et salu
tare. martino petrus salutem. et dī salutare quasi

salutem optare. vnde salutacō q. si salutis optacō.
Illū enim salutamus cuius salutem desideramus.
et salutatorius ria rīū. et hī salutatoriu rīj. et salu
tatorius ria rīū. locus salutacōis. Et est actiuus
saluto cū omnibz suis compositis. Salus compo
nitur salutifer ra rīū. salutiger gra grum. salutige
rulus la lū qui fert ul gent salutem ūbis ul ope
et cor pīmam salus. vnde pīper. Cur dubiū expec
tat cras hodierna salus. et fuit salus pīper delecta
cōnes ut femina. et sic fe ge. sicut morbus pīp le
sionem ut mas. et sic masculini generis
Salutacō. a saluro ras dī salutacō q. si salutis op
tacō. Illū enim salutamus cuius salutem desidera
mus et est salutacō pīma ps epistole. et fm hī salu
tatio est lumen epistole debita ordinatione tā no
mina q. merita pīsonaz affectone declarant Et sci
as q. illud qd est pīpūz narracōis in salutacōne
non debet claudi. vñ incōsa est illa salutacō. Josi
patri reuerendo p. eius filius humilis bononie le
ges audiens ul decreta cū subieccōne salutem. Nā
eadē racōne posset dici. bononie comedens ul scri
bens codicem ul digestum. sufficit ergo dicere bo
nonie scolaris. Si autem dicat bononie deditus
scolasticis disciplinis ul studio literaz. dicimus q.
studiu est attributū pīone. vnde commodē potest
dici ac si attributū solius negotij esset. non esset
dīdū ut bononie legens litteras ul leges audiens
Salutigenulus la lū pīl correpta **uel** decreta
qui gerit salutes. a salute et gerulus. vide in salus
Saluro saluras in salus exponitur
Samaritani. samaria est quedam rega. i. ciuitas
vnde samaria ul samaritanus na nū. qd interpreta
t custos. hī nī conētur iudeis pīmo uicant eos in
cibis et uas eoq. et ut dicit pap. samaritani ul sa
marite interpretant custodes eo q. a babilonijs illie
in custodiam collocati sunt iudeoz. Ideo hī nota.
q. samaritani erant illi qui missi fuerant ad inba
bitandū terram illam decem tribubz captiuitatis
Et dicit sunt samaritani pīper locū. et isti recipie
bant qīq. libros moisi hī non pīpīas. et uocaban
tur a iudeis duaz tribuū iacobite. q. uidelicet sup
plantauerant iudeos decem tribuū de terra sua. Et
ideo hos samaritanos abhominabant iudei. et ab
illa ciuitate omnis regio circa illā dicta ē samaria
Sambuca ce ul hī sambucus ci pīl pō dī pua
arbor et mollis. vnde sambucus cea ceū. etambu
cinus na nū. et sambucetū ti locus ubi ille arbores
crescunt. et hī sambuca ce qdaz genus symphonie
musicū. q. sit de illa arboze. et hic sambucarius
rīj. qui canit cū sambuca. et hī sambustria trix que
canit cū tali instrumento et hī sambuculus b. salta
tor ad uocem sambuce. et corripit cu
Sambuculus in sambuca uide
Sambustria in sambuca est
Samia. samos insula est. vnde samius ia iū. in
illa insula repta pus scitilia uasa credunt. vnd et
talia uasa samia dicunt fm hug. ul fm papiā. sa
mia terra a samio dicta glutinosa et candida me
dicamentis et uasculis necessaria. pīa xlv dī testa
Samna ne in subanno as est **de** samijs terre
Samnis ciuitas in apulia. Samnū est būuentū
Sanno nas in subanno nas est **fm** papiam
Samnula samnule diminutiuū parua samna
amotracia samos quedam insula est et com
ponit cū tracia et dicitur hec samotracia de. que
dam alia insula cuius incolē cōmixti sunt ex traci

is et famis. vñ h et h samotrax trade. et h et h
samotraces et h se. Et samotraces dia ciu. et ab
illo loco dictus est samotraces. aureus anulus. h
capulo ferro. qz ibi pñm factus est.

Samuel indeclinabile ppum nomen. uñ. vñ eo
am potest declinari h samuel samuelis. vñ in au
roa dñ. cuz samuele loquens facta futura dabat.

Sancio. a sanguis dñ sancio cis sanxi ul' sanxiu
sanctum ul' sanctu. i. statuē. consecrare. sanctu fa
cere. confirmare. et irrogacōe pene ab iniuria de
fendere. sic et leges sancte et mores sancti dicunt
et homines confirmati in fide sancti dicunt. et dñ
sancire. a sanguine hostie. et h de ueteri consuetu
dine. Nichil enim sanctu apud ueteres dicebat in
qz sanguine hostie esset consecratu uel respectum.
vñ de hij qui purificari uolebant sanguine hostie
ungebant. vñ de sancti postea dicebant qñ sang
uine tincti. h modo sanctus dñ quiuqz in fide xpi
est confirmatus. et sanctu qd uiolare et corrupere
nefas est. vñ de sanctus ta tñ. ad hebre viij. Qd in
melioribus reprobationibus sanctu est fm hug.
Tamen h nota qz fm modernos sancio cis facit p
teritu sanxi. cio mutata in xi. ut vincio vñxi. ve
tustissimi tamen edaz sanctu ul' sancij. pferebant
et supinu facit sanctum. xi mutata in etu. ut sanxi
sanctum. minxi mictum. Inuenit etiam apud ue
tustissimos sanctu sanctu. vñ de lucretius. Qd por
ro neqz sanctu quidez extat. sicut dicit ps in x li
vñ dico qz fm modnos sancio facit sanxi et sanc
tum. Inuenit etiam apud antiquos sanctu et san
ctum quod modo non dicimus.

Sanctus ta tñ in sancio cis vide. Et pducit ci.
sanctimonia. a sancio cis dñ h sanctimonia nie
i. sanctitas. heb xij. pacem seqmini cu omnibus
et sanctimoniaz. vñ h sanctimonia femina sanc
tati addita. ul' componit a sanctus ta tñ. et mo
nialis qd est monacha. vñ de sanctimoniais quali
sancta et consecrata monialis. vñ de h et h sancti
monialis et h le. i. sanctus uel ad sanctimonia
uel ad sanctimoniales pertinens.

Sanctimoniales penul. pñ in sanctimonia est.
sanctiones leges. purificationes fm papiam

Sanctuarium in sanctus vide

Sanctus. a sancio cis xi sanctu. dñ sanctus a u.
et comparatur sanctior simus. vñ de sancte eius sine
adibiu. et h sanctitas tatis. et h sanctitudo. vide in
sancio cis. et ut dicit amñ. Sancti effectus in om
ni bono est. Item a sanctus dñ h sanctuariu vij res
sancta. ul' locus ubi sancta reponuntur. ul' ubi sanc
te res gerunt. Sancta ergo antiquitus exteriora te
pli dicebantur. sancta roq. locus templi secretor
ad quod nulli erat accessus nisi tantu sacerdoti. et
dicit sic qz interiora oracula sanctiora sunt. uel qz
sanctoru copatione sanctiora sunt. sicut cantica can
ticoz. qz cantica uniuersa pcellit. A sanctus compo
nitur sanctifico cas et est actiu. De cognicōe sanc
toz dixi in oracō et in antixpus. Item in uita di
cam. Item uide in Jero. et in sancio. Itē in beatus
Itē de cognicōe mortuoz ul' defunctoru tam bea
toz qz maloz dixi in defunctus. Item uide in pe
na De sanctoru beatitudine et sapiencia et maloz
miseria dicit anshelmus. firmiter teneamus nichil
honoris ul' alicuius bonitatis illis deesse quibus
in alia felicitate contingit esse. 7 Septem autem
sunt que uidentur corpibz aptari. Pulchritudo. velo
citas. fortitudo. libertas. sanitas. voluptas. et diu

turnitas. Animabus etiam sanctis h conuenienti
aptari videntur. sapiencia amicitia concordia po
testas honor securitas et gaudium. Sapienciam
beati uiri plenius habebunt. et ut nichil desit de
omnibz que scire uoluerint. omnia quippe pñcia
pñcia et futura scient nec aliqd horu notie sub
trahetur que creator scienda creauit nec indigen
cia erit ut quisquam interroget quis eius paup
fuerit et de cuius stipe pñerit ul' quis ille ul' ille
sit. Omnium etiam liguar et omnium creaturar. Om
nium qz actiu noticiam habebunt. cogitatus etiam
suos inuicem uidebunt qdquid feci ul' facio in pñ
ti uita omnes ibi apte uidebunt et quidqz cor
aliquis fecerit ego uidebo si ibi fuero nec inde u
borem aliquis habebit si in hac uita deo per pe
nitenciam satisfecerit. Ut ergo habeas vñ conditio
tuo non solu p te h etiam p illis qui recti erunt
graculosi semp existas. p oculis de quanta miseria
nos extraxit habebis non quidem ad confusione
h ad maiorem leticie glorificationem. Cum itaqz
tanta beatitudo sit amicis dei de eius inimicis qd
erit. vñqz non sic impij non sic. h circa h qz sancti
erunt pulcherrimi credendu puto qz ipi erunt tua
pissimi sancti ueloces. mali pigri. sancti fortes mali
debiles. Iusti liberi. Iniusti in inferno contra uolu
tatem clausi. Beati sani. dampnati pñtuo languo
re cruciati. boni faciebunt. mali omnis boni refec
cōne carebunt. sancti in bonis diuinitatem habe
bunt. mali in malis nunqz sine carebunt. pñ mul
ta sapiencia erunt pñti. Improbis autē sua inopi
encia confundent ut miseri. amici dei summam in
ter se habebunt amicitiam. Inimici uero dei maxi
mam inter se inimicitiam. pace pñtuo concordia
beati erunt. Iugi dissensione discordes miseri. Iusti
habebunt regiam potestatem pñcipendi. Iniusti ca
rebunt potestate se quoqz mouendi. sancti dei bo
nore magno sublimabunt. Dampnati uo multo
de deore opprimuntur. securi autem boni erunt qz
nunqz bonu illoz pñtuo timore mali cruciabuntur
qui omni sine carebit. meoz et desolacō hñs qui
xpm contempserunt. gaudiu et exultacō erit hñs
qui eu dilexerunt. Cui est honor et gloria in secula
seculoz. Deniqz uoluntate timenciu se faciet eos
et de pñcōnem eoz exaudiet. et saluos faciet eos

Sandalium. A sandix dñ dñ h sandaliu quidam
pannus quo equi solent opiri nobilium. ut pape
cardinaliu. sandalia dicunt subalares quibus pa
pa et episcopi solent missas cantare quales bea
tus bartholomeus deferbat. Sandalium dñ etiam
pannus quo opiebant uulnera uel corpora mor
tuoz fm hug. Super illu autem textu marci vi.
S3 calciatos sandalijs et cetera dicit beda ut pñ
nec tectus sit nec nudus ad terram. Et in hñstori
is dñ. Iussit eos uti soleis. i. sandalijs. i. peronibz
Item quedam postilla dicit super pñctum locum
sandalia sunt quoddam genus calciamenti qd est
superius apertu et inferius tectu sicut episcopoz.
In xij uero actu ubi dicit angelus petro. Calcia
te caligas tuas. In greco habetur sandalia tua ad
epñ vi. Calciati pedes in pñazacō euangelij pacis
la le. i. scura. Item h sandapila feret in q mor
tui portant et maxime plebei gladiatores. et tñc
deriuat a sandaliu qd est pannus quo opiebant
uulnera ul' corpa mortuoz. Iuuenal. Inter carni
fices et fabros sandapilaz. et corripit pi.

Sandicus in sandix est. Sandix ideo se ge. genus rubre herbe de qua fit quedam tinctura. unde sandicus ca cu et sandicus da cu. tali colore infectus. et sandicinus na nu in eodem sensu. et h sandarica ce. genus coloris colore cinabaneo odore sulphureo. Et po penul qñ san

Sanguiminuo. a sanguis et minuo. Dix ideo componit sanguiminuo nuis nui ubum actuum

Sanguinarius. A id est sanguinem minuere. Sanguis dicitur sangnarius na rium. siccarius. homici da. p. cussor. uel sanguine habundans. uel fluxum sanguinis patiens Inuenitur etiam h et h sangnaria et h re. eccl xlij. Latius sangnare item inuenit h sangnarius nj. p. quadam arbore Et hec sangnaria. quedam herba sic dicta. q. missa in naribus

Sangnetum In sanguinis e. sangne moueat

Sanguis A sanguis dicitur h sanguis ni. quedam pua arbor. q. fructus et cortex sit sangnei color vñ h sangnetum ti. locus ubi abundant sanguini

Sanguis. a suavis dicitur h sanguis et corrip qui q. suavis sit. preualet enim sanguinea complexio omnibus alijs in suauitate et in dulcedine. unde et homines qbus dñatur sanguis. dulces et blan di sunt Vel sanguis diuatur a salio lis. q. saliat. Et ut dicit ps. caret phialitate Inuenitur tam in diuina pagina Qui non ex sanguinibus Et alibi. viri sangnum itez. libera me de sangnibus Ad h p. dicit q. p. peccatis p. inueniri in plurali. vel dic q. quis alicubi inuenitur in plurali. non idcirco est in usu. Et ps dicit q. defici in plurali solo usu h illud dicitur esse in usu qd comuniter est apud omnes

Tamen scias q. complexiua que magis vim habent vniuam. p. debent in sing. numero de dinari. ut puluis sanguis lutu. Nec enim uehementer habent aggragconem. A sanguis deriuat sanguinosus sa sum. sanguine plenus et abundans. et comparatur. et sanguineus nea neum. et sanguino nas. i. sanguinem emittere ul. minuere ul. sanguine inquinare. Et est sanguis calidus et humidus et conuenit cu aere et uore. vide in estas et in elementu. Sanguis componit cu ex et dicitur h et h ex sanguis et hoc exanguie huius exanguis. Sanguis multa significat ut patet in his uerbis. Sanguis p. genes sanguis quoq. dicitur humor. Sic tibi peccatum sanguis sanguis quoq. vita

Sanguissuga est umis aquatilis scilicet hirudo. cno abitur. potantibus insidiatur. cumq. illabitur suuib. uel ubi uspiam adhesit sanguinem hau rit et cum nimio cruore maduerit euomit qd hau sit. ut recencior denuo sugat sic dicit psd xij et h et dicit quidaz licet componat a sanguis et sugo q. qd p. am. p. d. tam sanguissuga penl cor. Alij dicunt cu quibus ego sanguissuga penl. p. q. co ponit a sugo q. cuius p. ma. p. uocet nec inuenit in aliquo bono autore q. sit penul breuis. et hu ius opinionis fuit magister bene. vñ in p. uerbis xxx c. ubi dicitur sanguissuge due sunt filie. dicentes affer affer penl. siue su debet. p. d. et debet scri bi p. vñ s. de hac dicit ozac in poetria. non mis sura cutem nisi plena cruoris hirudo.

Sanies. a sanguis dicitur hec sanies nieri. i. putredo. vñ vñ et h iij ubi agit de morbis in supradie sic ait. sanies dca q. ex sangne nascit excitato omi ca lore uulneris sanguis in sanie uititur. naz sanies n fit in quocunq. loco nisi ubi sanguis aduenerit. quia omne qd putrescit nisi calid et humid fuerit qd

est sanguis putrefieri non potest. et differt sanies a rabe. quia fluere sanie uiuor est. rabe mortuor. Item sanies est que fluit. rabe que stat q̄i stabes.

Sanson interpretatur sol eorū uel solis fortitudo fuit enim uirtute clatus et liberauit isrl̄ de hostibz et ut dicit remiḡ in math̄. sanson clausus in gaza media nocte surgens portas ipsius ciuitatis abstulit et uticem montis conscendit. sic dñs clausus in sepulchro mortis imperiū destruxit. et tertia die resurrexit et celum descendit. Et sicut ille plures interfecit moriens q̄ uiuens. sic et iste plures occidit post passionem q̄ ante passionē id est plures fecit conuī ad fidem ut inq̄pent qd̄ non erant. et desinerent esse qd̄ erant. de hoc etia3 uide supra in nazarenus. et p̄ducit penul̄ genitiui sanson onis.

Santonicus. a sando d̄r h̄ santonici color fuscus et uilissimus quod inhiobant se qui nolebant.

Sanus. A sanguis d̄r sanus na nū. **¶** Angnosci. sanus enim sine pallore et sanguis sanitatis consuetius est. et comparatur sanior simus. unde sanus me adūbiu3. et h̄ sanitas. ratis. q̄si sanguinis status. et sano nas componitur resano nas. et est actiuū sano cū omnibz suis compositis. et p̄ducit sa. unde ouid̄ de remed̄. Qui poterit sanū fingere sanus erit. discite sanari p̄ quem didicistis amare et ut dicit ps̄. Sciendū est q̄ quedam adūbia nō plane fuant significacōnes que in nominibus est a quibus deriuantur. ut feres fere. sanus sane. sensus sensim. Ideo autem diximus non plane q̄ p̄t esse aliqua racō ut fere dicunt̄ qui omni corpe ferunt̄. quippe cū quatuor pedibus urant̄ fere ergo p̄ iuxta q̄ celentibus omnia iuxta sunt. sanus pro ualidus accipitur ergo et sane p̄ ualide ul̄ ualde uide in iii parte in c de adūbijs. **¶** Et scias q̄ sanus componit̄ cū male. et d̄r malefianus na nū. .i. leprosus. h̄ q̄n male sanus sunt due d̄cōnes signat illum qui habet sanitatem imperfectam.

Sapa. a sapio d̄r h̄ sapa pe. dulce acetū uel acidum uinū. et dicit̄ sapa q̄si saporis pau habens.

Saphira re. nomen cuiusdam mulieris. et corripit penl̄. unde in auuora d̄r coniuge cum saphira.

Saphirus. lapis est. **¶** Fallente cupidine victus p̄cosus. et ut d̄r in glo q̄si in fine apōc. saphirus similis est sereno celo. qui p̄cussus radijs solis ardentem emittit fulgorem. Et p̄d̄ p̄mam saphirū Inueniē q̄nq̄ p̄mam corripē. et p̄d̄ penl̄. h̄ q̄daz eam corripuit p̄ uitro. vñ ūsus. Pro uitro saphirum p̄ gemma dico saphirū. **¶** Magister autem bñ dicit q̄ saphirus p̄d̄ penl̄. h̄ quidam accipiūt saphirū p̄ uitro media cor̄ q̄ nos n̄ didimus et hūc sequor. vñ p̄dictus ūsus n̄ est authenticus sm nos.

Sapideus saporū datus. uide in sapio sapie.

Sapientia. a sapio d̄r h̄ et h̄ et h̄ sapiens tis p̄cipium et nomen. et tunc comparatur sapientior simus. vñ sapienter ciuī simē. et h̄ sapientia cie. a sapient̄ d̄cō addita a. Et est sapientia rex diuinā et humanā cognicō. Sapient̄ diuina et humana rimat̄ h̄ prudens ea que sensibus corpis expiunt̄ ul̄ sapiens in diuinis prudens in humanis. h̄ p̄ua et qd̄ p̄oiximus ita dicit huḡ. et d̄r sapientia q̄si sapida sciencia. et est ethi. eccl̄ vj. sapientia enim doctrine sm nomen eius est. Auḡ in xliij l̄ de trinitate sic dicit. p̄bi disputantes de sapientia diffinierunt eaz dicentes. Sapientia est rex humanā diuinā q̄ sciencia. Ego q̄ utrarūq̄ cognicōnem rex. .i. diuinā et hūanā et sapientiā et sciendā

sciri posse non nego. uerū iuxta distinctionē apof-
tolicā qua dixit. Alii datur sūmo sapiencie. Abi
sūmo sciencie. illa distinctio diuidentia ē. ut reū di-
uinaū cōgnitio ppe sciencie nō optineat. sapien-
cia autem ab intellectu in hoc differt. qz sapiencia
ppe est de eternis que ueritati eterne contemplan-
de intendit. Intelligentia uō nonmō de eternis ē
s; etiam de rebus inuisibilibus et spiritualibz tēpa-
liter exortis. p eam enim etiam natura summa q
fecit omnes naturas. i. diuina considerat. et q post
ipam sunt spirituales et inuisibiles nature. ut an-
geli et omnes alie anime bone affectiones conspi-
ciunt. In h; ergo differencia est. qz sapiencia crea-
tor tantū inspicit. Intellectu uero et creator et cre-
atura quedam. Item intellectu intelligibilia capi-
mus tantū. Sapiencia uō non tantū capimus su-
periora. s; etiam in cognitis delectamur. Sic ergo
distingui potest inter illa tria. scilicet scienciaz intel-
lectum et sapienciam. Sciencia ualet ad rectā ad-
ministracōnem reū temporalū et ad bonam inter-
malos cōsūlacōnem. Intelligentia ad creatoris et
creaturaz inuisibiliū specularōnez sapiencia uero
ad solius eterne ueritatis contemplacōnem et de-
lectacōnem. **¶ Et nota q intellectus et sciencia ul'**
sapiencia que dicuntur dona. dant ab intellectu et
sciencia et sapiencia que sunt naturalit in anima.
Intellectus uero et sciencia que dicuntur dona spiri-
tus sancti sunt uirtutes que p gratiam infundun-
tur mentibus fidelū ut per eas recte uiuant. Illa
uō homo naturaliter habet ex bñficō creatōnis
a deo tantū. p has autem uirtutes que dicuntur spi-
ritus sancti dona illa naturalia reformant. ut ubi
gracia intellectus natural' peccato obtenebratus
p uirtutem qdam et gratiam que dicitur spiritus intel-
ligende reformatur atqz iuuatur ad intelligendū. Ita
et p illam uirtutem que dicitur spiritus sapientie iuuatur
atqz erigitur mentis racō ad contemplacōnem et de-
lectacōnez eterne ueritatis. **¶ Et scias qz perturbacō**
non cadit in sapientes. qz perturbari dicitur ex toto tur-
bati. et h; est qn turbacō ptiis inferioris ad supio-
rem puenit ut eius ordo turbetur. et h; n; est in aliq
sapiente nec in xpō fuit. et pbat seneca triplicit.
qz perturbacō non cadit in sapientem. Primo sic
fortius non perturbatur a debilitate. s; uirtus est for-
tior malicia. ergo ab ea non perturbatur. nec a uerita-
te. qz uirtus nō est uirtuti contraria. ergo nullo mō
Secūdo sic. nullus perturbatur nisi de eo qz bonū
suū perdit ul' minuit. Sed sapiens nō perdit bona
sua nec ei possunt auferri que sunt bona anime.
qz bona corporis non reputat sua. ergo non per-
batur. Tercio sic. qz fortuna non eripit nisi qd de-
dit. s; non dedit uirtutem. ergo ipam auferre nō p-
tendit in passio. de sapiencia dei dixi in pscio dicitur. de
sapiencia sanctorū. uide in sanctus. **¶ Qualis autem**
sciencia debet appeti et possit sine peccato dicam
in sciencia. In ultimo eccl dicitur. Danti michi sapien-
tiam dabo gloriam. Item in vij c eccl. utilior est
sapiencia cū diuicijs et magis pdest uidentibz so-
lem. sicut eniz ptegit sapiencia. sic ptegit pecunia
h; autem habet plus erudio et sapiencia qz uirtū
tribuit possessori suo. qsi dicat utriūqz pdest. sed
plus sapiencia. qz spiritualis est et uitam tribuit
spiritualem etiam sine pecunia. Et scias qz btus
iacobus sic describit sapienciam. Qz autem inquit
desumsum est sapiencia. pmiū quidem pudica est. i.
pudicie effectiua. deinde pacifica. modesta suadi-

bilis. bonis confidens. plena misericordia. et fuc-
tibus bonis non diuidens sine simulacōne. **¶ La-**
lis sapiencia non est in dampnatis. vnd in eccl ix
dicitur qd cumqz potest manus tua facere instanter o-
pare. qz nec opus nec racō nec sciencia nec sapien-
tia erunt apud inferos quo tu apperas. qsi dicat in-
stanter opare dū tempus habes in uita scilicet ista
quidqd boni potest. qz apud inferos non erunt. i.
non tibi post mortem ualebunt ul' non repientur
nec opus. i. tempus aliquid boni opandi ul' peni-
tenciam agendi nec racō allegandi ul' excusandi.
nec sciencia euadendi ul' fugiendi pccibus ul' pccō
sagacitate potencia agilitate. qz neque ab oriente
neqz ab occidente neqz a desertis montibz fuga pa-
tet. qz deus iudex ē qui ubiqz est. nec sapiencia deū
contemplandi ex quo maxime affligent. ut dixi
in pena. uide etiam in defunctis.
¶ Sapiens. a sapio pis dicitur h; sapiens ni. quedam
species abietis qz sapiat pinū in ligno et in folijs
et in fructu. vñ h; sapinetū. locus ubi sapii crescit
Sapio pis pui. ul' sapii sapē sapitū. et habet p-
teritū atqz sup ad modū quarte coniug. et signat
duo sapē. i. habet saporem. unde iste cibus bene sa-
pit. est et absolutū s; h;. Inuenit tam constructum
cū accusatiuo. ul' qz tūc p accusatiuū designat. i.
sa et ponit p ablati. ut iste cibus sapit saporem. i.
saporem. uel qz in eo intelligit ubum qd exigit ac-
cusatiuū. ut iste cibus sapit carnes afinas. i. sapo-
rem representat ul' imitat ul' simulat illas. ¶ Item
sapere. i. habere sapienciaz. et h; significacō tracta-
est ex pma sicut p saporem cibos discernimus. sic
p sapienciam res. et sicut gustus aptus est ad dis-
cernendū saporem ciborū. sic et sapiencia ad discer-
nendas causas reū. A sapio deriuatur sapiens a u-
saporem habens sapori datus. et comparatur. vñ
h; sapiditas ratis. Sapio componit. de sapio pis
delirare. deorsus a sapore esse ul' facere. nequitare
unde discipulo dicitur incho. respicio pis. redire. ad sa-
pore ille respicit qui penitens forefacti redit ad sa-
tisfactionem et ad sapē qd dimiserat foris faciendo.
unde respicio dicitur incho. Sapio et eius composita
neutra sunt. et corripunt hanc sillabam sa. et si il-
lam simplex hanc composita sūm huius. vñ ppter
non pdest qdquid recti sapuisse malignis h; ac-
tende qz sapio facit pteritū sapii uel sapii ul' sa-
pui. et habet sapitū peni. pō ad modū quarte. et
formatur ab h; pterito sapii vi in tū facit eam
sapitū peni. cor inq̄tum descendit ab h; pterito sa-
pui. uide in tertia pte in tractatu de pteritis et de
coniugationis desinentibus in pio.
¶ Sapo saponis mas ge. quedam confectio mulie-
bris. et dicitur a sapio sapis.
¶ Sapor. a sapio pis dicitur h; sapor poris. unde sapo-
ris ra rā. et saporis ras. i. saporitū facere. et est ac-
tiuū. Sapor componit saponifer ra rā penul cor-
saporis ferens et cor sa. vñ gēl. Corpa curamul fel-
fos sapor irigat artus.
¶ Saporis saporis in sapor uide. et ponit po-
Sara sara uxor abraham. uide in sary. lingua
Saraballa. Saraballū li. et saraballa loz. lingua
caldaica uocantur cruza hominū et tibie. unde et
brace quibz h; regunt dicunt h; saraballa qsi tibia
les et crucales. vñ in c daniel. saraballa eorū nō
fuisse immutata. Saraballa enim dixerunt in a-
quila et theodocion nō ut corrupte legē apue qd
dam ibi sarabara. et sunt sarabara fluxa et sinuo-

Sarcia sarcie. in sarcos est. **O**rientur ex eo
azamen. a sarcio dis dicitur sarcimen. et sarcini
ti. et hec sarcina sarcine. et poudit ci sarcimon. **7**
Sarcina. a sarcos quod est caro h sarcina ne onus
ul pondus apparet quod ex carne fit. caro enim pondus
facit. et hinc quodlibet pondus dicitur sarcina. ul a sarc
endis rebus insimul. unde h sarcinula lo. et h sarc
inula ambo dimi. et sarcino nas. onerare. Et co
ponit sarcino nas. desarcino nas. deonerare. ex
arino nas. idem. In sarcino nas. intus ul ualde sar
cinare. sarcino nas. de onerare ul iteque sarcinare.
ul resarcinare. Et est actum cum omnibus suis compo
sitis. et cor ci. unde vindicamus. Sarcina de decoris
Sarcio dis ci tu. et **7** dampno spondeat omnis
sem antiquos inuenit sarcum sarcituz. i. suere. unde
sarcitores dicuntur suttores ul uestium reparatores. Quia
autem dicitur sarcio quasi setis porcorum filo insertis suo e
thimologia est. Sarcio componit sarcio dis. dis
sarcio dis. resarcio tis. diffuere ul iteque sarcire et re
sarcire. et est actum cum omnibus suis compositis. et
sarcit pteritum in si et super in sartu. licet quicquid inueni
Sarcitector. a sarcio **7** natur sartzum et sarcitum
et tectum componitur h sarcitectus ti. h sarcitector
tois. qui tecta sarcit. quia ex multis hinc inde con
iunctis tabulis unum tecti faciunt corpus. Ideo et tig
narius. quia tectoria lignis inducit. et h sarcitrectum
i. restauratio tectorum. ul templorum ul tributum quod
colligitur ad restauranda tecta templorum. unde le
gitur in iiii li regum xij c. Et instaurant sarcitrec
ta templi. et uidetur quia papa et hugo scribunt p ti sarc
tector. a sarcio et tectum. Sed communiter habetur
in li regum sarcitrectum. et tunc componit a sar
cio dis sartu et tectum. et tenet naturam huius su
pini sartzum. et sem hoc sarcitector posset dici. **7**

Sardonicus in sardonix est. *Sardonix*. *sardius* componit̃ cū *onix*. et d̃r hic *sardonix* n̄cis quedam gemma. q̃ habeat colorē utriusq; illaz gemmarū ul' ex *onice* ul' *sardio*. par̃tus et *natalica* tandem cū *sardonice* albus. unde *sardonicus* ca cū penit̃ cor. i. ad *sardonice* ptinens ul' ex *sardonice* existens. Inuenit̃ enām in iob xx viij. h̄ *sardonicus* substantiue. ubi d̃r. nō confereſt̃ tinctis indie. coloribus non lapidi *sardonico* p̃cio ſiſſimo ul' *saphiro*. vbi ſic dicit glo. *sardonicus* t̃z rubre ſimilitudinē tenet. *saphirus* aeream tenet ſpeciem. p̃ *sardonici* ergo homines ul' patres ueteris teſtamenti terrena quidē ſectantes p̃ *saphirū* noui teſtamenti predicator̃ celeſtia ſola querentes ul' angeli accipiūtur. Et ut dicit glo q̃ſi in fine apoꝝ. ſup̃ illud q̃ntus *sardonix* zc. *Sardonix* inferius niger et in medio candidus et ſuperius rubeus. i. ſancti in paſſione rubei interius candidi. ſed ibi p̃pter humilitatē deſpecti

Sardus sarda sardum in sardinia est. **S**arepta re. erat urbs modica inter tiz et sidonē et filua iuxta urbem sarepta dicebatur sicut dicitur in historijs. et inde sareptanus na nū. ad sareptam pertinens uel de sarepta existens.

Saricus sarica saricum in saraballa est.

Sario saris sarui ritum in sarculum exponitur. **S**armata. ab arma dicitur et hanc armata te quidam populus. quia sarmate patentibus campis armati equestrabant prius quam eos lentulus danubius prohiberet. Et inde ob studium armorum sarmate dicti sunt. quasi semper arma tenentes. uel quasi scientes arma tenere unde sarmaticus ea cum. et cor penit sarmata. unde luc in primo. Et qui de laxi imitant sarmata brachio.

Sarmaticus in sarmata est.

Sarmentū. a saris ris. uel sarpo pis dicitur hanc sarmentū quasi sarmentū. quia purgatur et peditur. uel sarmentū. a sero ris. quasi serementū quia feritur. unde sarmentinus na nū. et sarmentosus sa sum. et sarmēto. tas. i. sarmenta uinū colligere amputata. uel amputare ea. uel sarmenta facere sicut huius. pater sic dicit. sarmenta purgamenta arborum putamina. unde quidam. Pampinus est foliū uitis ramusculus huius. Palmet sarmentum ramus praecisus ab ipsa.

Sarpa. a saris ris dicitur hanc sarpa pe. Item quod sarculum quod et sarpa po inueniunt. et a sarpa dicitur sarpo pis pro sarptū sarpe. i. aliquid sarpi euellere uel herbas sarpe uel extirpare uel eligere.

Sartago. a sarco quod est caro et ago gis componitur hanc sartago. penit pō. i. patella. olla enea. quia in ea caro agitur. uel sartago gini dicitur a strepitu soni quia ardet in ea oleū. et ponit per garrulitatem tracia methaphora a strepitu eius ad multiloquium garrulitatis Item quia ponit per ariditatem quia sartago arida est et in ea ardescunt omnia. sic et loquela quia dicitur arida est et sine succo et humore sapientie. per hunc. unde hanc sartago loquendi uenerat in linguas et inde sartagineus nea neū. de sartagine existens uel ad eam pertinens uel in ea coctus. et sartaginosus sa sum item. uel sartaginibus plenus et abundans.

Sartatectum sartatecti in sartatecto exponitur. **S**artor. a sarco dicitur hanc sartū tu. u. in ore fit hanc sartor tons. et inde ore in rix hanc sartrix tricis. i. sartrix uel mulier que sartit. Quia autem dicitur sartor quasi sartis porcorum filo insertis sicut et hominologia est.

Sartoriū. a sarco dicitur hanc sartoriū. i. locus ubi uel res sartuntur qui et hanc sartoriū. unde hanc sartorius. qui uestes sartit. et sartorius sartoria sartorium.

Sartrix sartrix in sartor est.

Sat aduēbium per apocopam sic a satis et ponit loco nominis. ut sat est. i. sufficit sicut papiam.

Satago. a sat uel satis et ago componit satago gis satagi ubum neutrum et caret super hanc usum. Et est satagere satis agere. procurare. festinare. omnia pagere. et cor ta. unde in theobias dicitur. Amplexus satagit ingeminare patet.

Sategi preteritum est de satago. et producit te.

Satelles. a satisfacio dicitur hanc satelles hinc. minister. crudelitatis et scelex. et miles tyranni et malefactor socius latronum domesticus siue fautor. non bonus ad satisfactionem. et tunc satelles dicitur quasi satis ledens uel destruens. et est etibi. Item satelles edas dicitur qui ad haberet alteri ad eius custodiam. et tunc deriuatur ab alter. uel a latu laceris. quia adheret alteri iuxta latum ad eius custodiam. et tunc dicitur satelles quasi satis tuens latus. quia tuctur et defendit illū cui as-

istit. quilibet tamen miles per dicitur satelles. Et cor penit gni. hanc penit non possessione producit. unde orac in x epy. Interea patris uultu merente satelles.

Satellitū. a satelles dicitur hanc satellitū dicitur. officium uel exercitū uel stipendium satellitis. unde etiam cuiuslibet artis et cuiuslibet officij suū est satellitū.

Sathanas in latinū sonat. **S** non tantū milicie aduersarius. uel contrarius. siue transgressor. aduersarius enim est. quia uicinis inimicus est et semper sanctorum uirtutibus contraire nititur. unde petrus uolens domino contradicere meruit audire ab eo matth. xvi. uade retro me sathana. i. sequere me. quia es contrarius uoluntati mee. hanc meth. iiii dicit dominus dyabolo. uade sathana et non dixit retro. Et est sensus. O sathana. i. uirtutis aduersarie et iniquitatis persuasor. uade in ignem eternū. subaudi nō retro me. quia non potes me sequi cum sis obstinatus in malicia. Item et est transgressor. quia per uicinos effectus in ueritate qua conditus est non stetit. et cor penit sathanas. et non acuit in fine. uide in angelus. et in ubi.

Sacietas. a satis uel sacō as dicitur hanc sacietas satis. sacietas diuisio et uario genere spectaculorum continetur. saturitas uero ciborum. Item sacietas ex uno cibo dicitur per. quia satis sit. Si saturitas ex uario alimentorum.

Sacio. a satis deriuatur. **S**apientia. uide in sapientia. facio as aui are atū atū. quia quod satis est faciat. et hic et hanc faciabilis et hanc le. faciabiliter. faciabilis tatis. et per compositionem infaciabilis le liter. infaciabilis tatis. Sacio componit refacio as. et est actum cum suis compositis. et cor sa. unde quidam. Vno me facio saturant me ferula multa.

Sacio onis se ge. dicitur quasi seminis actio. uel quasi saturatio actio sicut pater. et xl e f dicitur. Gratiam et speciem desiderabit oculus. i. gratiam speciem animi dicitur et super hanc uirtutes faciones. i. facia uirtutes. quasi diceret pulchriora sunt opera nature quam artis. Et potest formari ab hanc genitō sati addita o. uel deriuatur.

Satira. a satira quod est. **S** a sero seris sem satum lanx dicitur hec satira re. carmen reprehensoriū uel reprehensio correctoria. ad hanc reprehendit ut conga. Et dicitur sic quia sicut satira erat repleta diuisis generibus ferulorum. sic et satira plena est diuisis generibus uiciorum. uel satira dicitur a satiris deis nemorum propter quamdam appropriatam tam satire quam satiris conuenientiam. Sunt enim satiri leues. ludibriosi. derisores. satirorum similes et satira. Et hinc est quia satiri quicquid ponunt per satira. quicquid per satiris. Et a satira dicitur satiricus ea cum. satirarum scriptor. reprehensor. et compit penultimam satiricus et satira.

Satiricus a satur dicitur hanc satiricus non penit cor. satiri sunt homunciones aduocis naribus habentes cornua in frontibus et caprarum pedibus similes. qualem in solitudine sanctus anthonius uidit. Qui etiam interrogatus a dei suo. respondisse fertur dicens. mortalis ego sum unus ex accolis horum quos uario dilusa errore gentilitas fannos satiros quos colit. dicunt quidem et siluestres homines quos non nulli fannos satiros quos uocant sicut uisus x e thi. Et dicunt satiri a saturitate. quia lasciuia et luxu.

Satis aduēbium qualitatis. hanc ponit. **S** arioli feruntur quicquid pro sufficiens. unde lucanus tu satis ad uires romana in carmina dandas Et inde per apocopam.

Satisfacere. perfertur hanc usum acuto. **S** arioli feruntur accentu in penit. licet sit huius. ut dixi in secunda per. Vbi egi de impedimentis accentus. in e de im

Sati
satisfac
sunt p
sistit a
ieiunat
nephar
tra sup
am. El
citi ul
oiaco. u
nospos
autem
suggerit
Qualis
aco. **S**
in camp
creditor
lucari.
hoc pot
betur a
hanc optum
multis
similitud
tuz suo
lucari
cideret
am que
causatur
boze. vi
ablatur
restitu
dampni
ipm dan
minus
ethicoz.
in quo
nificatur
actu hab
dum fm
quis dan
tenet act
nificat a
qō erat
recompe
in act
habet ill
si redder
qō ablat
est de ne
recompe
et negoc
men in
in utute
dum bal
potest p
S acue
sic. unde
p meli
uesci yde
quidaz le
S arioli
et dicunt
duces et
pientes
S arioli
iuxta me

Satisfactio. a satisfacio dicitur **¶** pedimento usus
satisfactio onis Et e satisfactio per penam Nam tres
sunt pres penae. contritio. confessio. satisfactio Con
sistit autem satisfactio in tribus. scilicet in oratione
ieiunio. et elemosina. ut iste trinarius contra illum
neptariu dyaboli finium opponatur. Oratio con
tra superbiam. Ieiunium contra carnis concupiscenci
am. Elemosina contra auariciam. vel sic omne pec
catu vel in deum committimus. et contra huius ordinatur
oratio. vel in proximu. et contra huius elemosina. vel in
nosipos. et contra huius ordinatur ieiunium. Satisfactio
autem secundum augustinum est peccatorum causarum excidit et eorum
suggestionibus additum non indulgere. et ut dicit crisostomus
Qualis peccator offensio talis debet sequi reconcili
atio **¶** Hic potest queri de illo qui subitit semina
in campo pictra. Item de illo qui detinet pecuniam
creditoris ultra terminu prefixu ex qua ille poterat
lucrari. qualiter debeat restituere et satisfacere. Ad
hoc potest dici quod ille qui suffodit semina non de
betur ad tantu quantum agri fructus ualitur erant
si quantum ager sic seminatus ualere consuevit. quia
multis de causis potest impediri agri fructus Et
similiter dicendum est de eo cui debitu non restitui
tur suo tempore quod non tenet restituere tantu quantum
lucrari potuisset. si secundum extimacionem lucri quod ac
cidere consuevit pensato labore et infortunijs et
am que in lucro alias accidere possent. quod lucrum non
causatur tantu ex pecunia sed ex industria et la
bore. vide in elemosina. Item de restitutione fame
ablate habes in fama. Item de restitutione dixi in
restitutione. Ad predictorum declaracionem nota quod quicunque
dampnificat aliquem videtur ei auferre id in quo
ipsum dampnificat. dampnum enim dicitur ex eo quod aliq
minus habet quaz debet habere. secundum premissa in quatuor
ethicorum. et ideo homo tenet ad restitutionem eius
in quo aliquem dampnificauit. Sed aliquis damp
nificatur dupliciter. uno modo quod auferatur ei id quod
actu habebat. et tale dampnum semper est restituen
dum secundum recompensacionem equalis. puta ut si ali
quis dampnificet aliquem diuens domum eius.
tenet ad tantu quantum ualeat domus Alio modo damp
nificat aliquis aliquem impediendo ne adipiscatur
quod erat in uia habendi. et tale dampnum non oportet
recompensare ex equo quod minus est habere in uirtute
quam in actu. qui autem est in uia adipiscendi aliq
dum illud solu secundum uirtutem uel potentiam. et ideo
si redderet ei ut haberet huius in actu restitueretur ei
quod ablatu est non simpliciter sed multiplicatu quod non
est de necessitate restitutionis. Tenet tamen aliqua
recompensacionem facere secundum condicionem personarum
et negotiorum. ut autem notu est ille qui sparsit se
men in agro non habet messum in actu sed solu
in uirtute. Et similiter ille qui habet pecuniam non
dum habet lucrum in actu sed solu in uirtute. et utrumque
potest postea multipliciter impediri **¶**
Sacius. i. melius. aduubius compandi. et dicitur a sa
tis. unde per dicit in tractatu aduubiorum satis sacius
et melius. unde augustinus. Sacius est mori fame quam
uelci produlatio. et scribit per t quod accipit sonu de c
quidam legunt ibi sanctius per n. si male et corrupte
Satrapi. a satis deriuatur huius satrapa per penam cor.
et dicuntur satrape sapientes iudices uel reges siue
duces et perfecti plures. Et dicuntur satrape quasi satis sa
pientes uel potentes. unde in primo regum xxix. satra
pae sunt. genus est mensure **¶** apis non placet
iuxta morem prouincie palestine unum et dimidium

modius capiens. cuius nomen ex hebreo symone
tractum est. satum enim apud eos nominatur sumptio
uel leuatio. eo quod qui metitur eandem mensuram su
mat et leuet. Est et aliud satum mensura sextariorum
xxij capax quod modius in xviii c gen dicitur Accelera
tria sata simile commisce et fac subonericios panes
est etiam satum tu supinum de sero ris et a sato addi
ta s fit satus ta tu. i. seminatus. unde matthei xij. A
biit ihesus sabbato per sata. et matthei ij. cum sabbatis
ambularet per sata. i. per seminata. et corinthios sa. unde di
cit per in x li. In omni supino uel participio preteriti
produci a penam. exceptis datu satum et ratu. Item sa
tum in compositione mutat a in i cor. ut in situm
constitu. et secundum per rectius debuit esse setum. sed quod
setu aliud significabat causa difference dicitur satum
Saturus satura satura in saturo saturas vide.
Satura. a satur dicitur huius satura re quidam discus qui
dam lanx que in sacrificijs deorum diuisis ferculis re
ferta super altare ponebatur unde sacerdotes satura
Saturcia. a satur dicitur huius saturcia dicitur. **¶** rabantur.
quedam herba calida et aspe ignita. unde et sic dicitur
quia faciat penos in uenerem **¶**
Saturnalia saturni sacra pluraliter dedinantur horum
saturnalium uel saturnaliu. et ab hijs saturnalibus
uidetur in tercia parte ubi agitur de dicto plurali secundum
Saturnus a u in saturnus est. **¶** dedinacionis.
Saturnus. a satur et annus componitur huius satur
nus ni. quidam deus origo deorum quasi satur annus.
Est enim tempus quod annis saturatur. unde et quod
eum cronon uocant. i. tempus uel saturnus dicitur
a sato. quod ad ipsum satio pertineat omnium rerum. unde sa
turninus a u. et saturnus nia niu. unde uarro. Ita
redit et uirgo redeunt saturnia regna. saturnia reg
na dicuntur aureum seculum quod sub saturno rege
Saturo. a satis dicitur **¶** primu fuisse fingunt
tiro as aui atui. saturatur quod obo. faciat spectaculo
Item faciat uino obo. saturatur diuisis. unde huius et huius
saturabilis et huius le. unde huius saturabilis. Et compo
nitur insaturabilis insaturabilis. Item a saturo as
saturus ra rum. i. saturatus ra tu. unde huius saturi
tas satis. Saturo componitur consaturo as. resatu
ro as. Et est actiuu saturo cum omnibus suis com
positis. et cor hanc sillabam tu. unde ouidius in xj
epistola scilicet ipse geram saturatas nutrice uel
res. Et lucanus Saturu tam obsidet hostem. Item
quidem. uno me satio saturant me fercula multa
Sauciatus ciata ciatu in saudio saucias vide **¶**
Saudio as aui are. i. uulnerare. percutere. unde sa
ciatus ra. et per sincopam saucius da cu. i. sauciatus
huius saucius semel. sauciatus sepius. Et est sauco acti
uu cum omnibus suis compositis. uel secundum quosdam
saucius uulneratus uel erate consumptus quod sang
Saucius a u in saudio dicitur est. **¶** uine haustus.
Saul indeclinabile uel potest declinari hic saul.
huius saulis et interpretatur petico. quod populus he
breorum petiuit eum regem. et accepit non secundum deum sed
secundum uoluntatem suam. Et est tristillabu saulis. et
per penam. unde in amora dicitur. regis cui uitam con
Saulus hebraice tempus **¶** cessit micro saulis
taco uel angustia dicitur. quod per in temptacione ecclesie
fit uisatus. persequobatur enim christianos et inde habu
it hoc nomen. postea mutato nomine dicitur saulo fac
tus est paulus quod interpretatur mirabilis siue electus
mirabilis quod multa signa fecit. uel quod euangelium
christi omnibus gentibus predicauit. Electus quod in ac
tibus apostolorum spiritus sanctus dicitur segregare bar

nab. et paulū ad opus quo assumpsi eos. latino
autē sermone paulus a modico dictus est qz hū
milis fuit et modicus. unde ipse ait ad galathas
Ego sum minimus apostolorū. vide in paulus.

Suma me. dicitur onus sū quosdā. vide in sagina

Saxifraga. saxū componit cū frango gis et dicitur
saxifragus qz gum. unde hec saxifraga. qdaz her

Saxon onis cōmunis ge dicitur a corripit fra.
saxū. qz sit durū et ualidissimū genus hominū. vñ
h saxonia nie. regio eoq. unde h et h saxonis gen

Saxū. a scindo dis dicitur h saxum xi. Et sunt saxa
durissima h lapis mollis et dura petra. et dicuntur
saxa qz cum difficultate scindunt et secantur. ul

Scabellū. a scamellū. i. plenus saxis.
mutata m in b. et dicitur h scabellū qd pūul lec

Scabiecula scabiecula diminutū parua scabies
scabies. a scabo bis dicitur h scabies bie. et h sca

Scabiola le parua scabies. et dicitur h scabies
scabo bis bi scabitu. i. gratare. unde scabei bra

Scabreus. a scabo bis dicitur scabreus rea. i. bibitu
reū. i. asper ul uetustus et erate plenus ul decropi

Scabro onis. uelpe longiora cūa habentes sū
pap. Et deriuat sū quosdā a scaber. bra bz qd

Scalaria a scala dicitur h scalaria e. nauis piratica qz
ibi sunt transstra disposita ad modum scalarū in

Scalaris in scale vide. i. scala. i. uolunt tam quid
dicere hec scale laz siue sit una siue sint plures. In

Scalenus grece latine dicitur gradacō qdā color
scalpellū scalpelli vide in scalpū. i. rethoricus
calanius nij. nauis ul illd ad qd nauis reliqat

Scalpo pis pū ptū. i. gratare. et est ppe scalpē
cū vno digito ul duobus caput gratare. et est p

Scalpū. a scalpo pis dicitur h scalpū et hic scalpū

.i. ferrum cū quo coriū aptatur. i. raditur uel cul
tellus ul capulus scriptorū. Itē scalpū ul scalpū

Scamellum in scamellum vide. i. pello scribo
scamellū. a scamellū mutata. e. in. i. dicitur h

Scamellū. a scamellū dicitur h scamellū li dimi
scamellū li dimi. et p subtractionem n Inuenit

Scamnū. a scando dis dicitur h scamnū ni qd aldo
ribus lectulis apponit. h scabellū qd pūul appo

Sandalū. scandalon grece latine scandalum qd
nos offensione ul offendiculū ul ruinam ul im

Sandalū. scandalon grece latine scandalum qd
nos offensione ul offendiculū ul ruinam ul im

Sandalū. scandalon grece latine scandalum qd
nos offensione ul offendiculū ul ruinam ul im

Sandalū. scandalon grece latine scandalum qd
nos offensione ul offendiculū ul ruinam ul im

Sandalū. scandalon grece latine scandalum qd
nos offensione ul offendiculū ul ruinam ul im

Sandalū. scandalon grece latine scandalum qd
nos offensione ul offendiculū ul ruinam ul im

Sandalū. scandalon grece latine scandalum qd
nos offensione ul offendiculū ul ruinam ul im

Sandalū. scandalon grece latine scandalum qd
nos offensione ul offendiculū ul ruinam ul im

Sandalū. scandalon grece latine scandalum qd
nos offensione ul offendiculū ul ruinam ul im

Sandalū. scandalon grece latine scandalum qd
nos offensione ul offendiculū ul ruinam ul im

Sandalū. scandalon grece latine scandalum qd
nos offensione ul offendiculū ul ruinam ul im

Sandalū. scandalon grece latine scandalum qd
nos offensione ul offendiculū ul ruinam ul im

Sandalū. scandalon grece latine scandalum qd
nos offensione ul offendiculū ul ruinam ul im

Sandalū. scandalon grece latine scandalum qd
nos offensione ul offendiculū ul ruinam ul im

Sandalū. scandalon grece latine scandalum qd
nos offensione ul offendiculū ul ruinam ul im

Sandalū. scandalon grece latine scandalum qd
nos offensione ul offendiculū ul ruinam ul im

Sandalū. scandalon grece latine scandalum qd
nos offensione ul offendiculū ul ruinam ul im

Sandalū. scandalon grece latine scandalum qd
nos offensione ul offendiculū ul ruinam ul im

Sandalū. scandalon grece latine scandalum qd
nos offensione ul offendiculū ul ruinam ul im

Sandalū. scandalon grece latine scandalum qd
nos offensione ul offendiculū ul ruinam ul im

Sandalū. scandalon grece latine scandalum qd
nos offensione ul offendiculū ul ruinam ul im

Sandalū. scandalon grece latine scandalum qd
nos offensione ul offendiculū ul ruinam ul im

Sandalū. scandalon grece latine scandalum qd
nos offensione ul offendiculū ul ruinam ul im

Sandalū. scandalon grece latine scandalum qd
nos offensione ul offendiculū ul ruinam ul im

Sandalū. scandalon grece latine scandalum qd
nos offensione ul offendiculū ul ruinam ul im

Sandalū. scandalon grece latine scandalum qd
nos offensione ul offendiculū ul ruinam ul im

ho in ad
aut ben
actum
niale qd
cosum i
sa pie ut
illud app
anathem
tur qz a
qz sui. p
vnam g
statu ex
tribus si
litis. v
dicit ch
ditur qz
h qz plu
ad temp
onem si
mis qd
uis p p
hominis
nit ad m
Scand
Scand
nū pū
conuaga
uens car
abiecta
dere. vñ
desendo
hic desce
scandere
pūritū
ubi qz m
Scand
genus an
scandula
dula ecia
Scand
le penl
cendimu
Scaph
nans et
modi nā
exploran
scaph
tur in m
uis attin
in actib
uocatur
Scaph
cus ubi
usue apt
ad minge
Scapul
dicit h
sus sa sur
ris et h
Et comp
ppha. Sc
Scapul
capus
ul acum
api scapi
Scania

no in adiecto. Si dicatur qd aliquis debet peccare aut bene facit peccando. contingit tamen aliquem actum ex tali causa factum non esse peccatum ueniale qd alias ueniale esset. sicut dicere ubi iocum iam non esset odiosum cu non careret causa pie utilitatis. **S**i huic solutioni videtur obuiare illud apostoli ad romanos ix. optabam egripse anathema esse a xpo p fratribus meis. ubi videtur qd apostolus magis diligeret salutem pximi qd sui. pmo qd dilectione dei. Ad hoc dico qd fm unam glosam apostolus non optabat tunc qn in statu erat gracie. ut scilicet separaret a xpo p fratribus suis. Sed h optabat qn erat in statu infidelitatis. unde in hoc non est imitandus. ul dic sic dicit cris in li de compunctone. qd p h non ostenditur qd apostolus diligeret plus pximu qd deu qd plus diligebat deu qd se ipm. volebat enim ad tempus priuari fructuone dei qd ptnet ad dilectionem sui ad hoc qd honor dei procuraret in pximis qd ptnet ad dilectionem dei. Itz scias qd qd uis p pccm ueniale gracia non tollatur per quam hominis est salus. in qtu tamen ueniale dispo nit ad mortale uigit indeumentum salutis.

Scandella scandelle in scandula est. **S**cando dis di sum dicitur. i. ascendere. et etiam ad uisus ptnet. ppter scanfionem pedum. et est reicie coniugacionis. vii usus. Ascendens scandit disting uens carmina scandit. Scando coponit cu ad. et abiecta d di ascendo dis di sum. i. ad aliquem scan dere. unde h ascensus sus ite conscendo dis item descendendo dis. i. deorsum scande. i. inferius ire. unde hic descensus huius sus item tnscondo dis. ultra scandere Scando et eius composita sunt neut Et pteritii faciunt in di. et sup in sum Et composita ubiqz mutant a simplicis in e.

Scandula a scando dis di h scandula le. qd daz genus annone quod et scandella di dimi. Et dicit scandula qsi scindula. qd scinda et diuidatur. scan dula etiam potest dici idem quod scindula.

Scansilis. a scando dis di h et h scansilis et h le penl cor. et h scansile lis ferrum p qd equu al endimus. scansilia etiam sunt. gradus ubi hono

Scapha pbe est modica. **S**rah in edibus sedent naut et dicit a scaphon qd est speculu qd huius modi nauiculis utitur pirata ad speculandum et explorandu. et deferuntur huiusmodi nauicule. ul scapha in nauibus et imminente piculo deponi tur in mare ad subueniendu nauibus. qd hijs na uis attingitur et pinctu tempis armatur. unde in actibus xxvij. Insulam autem decurrentes qui uocatur cauda potuimus uix obtinere scapham.

Scaphium. a scando dis di h scaphiu pbiij. lo cus ubi arma reponit ul genus uasis ad turpes usue apti scilicet ad requisita nature scilicet uas ad mingendu ul egerendu. et h scaphus phi. i. cer

Scapula. a scaphus. **S**rus numerus. et cor sca puli h scapula le. spatula humerus. vno scapulo sus la sum. scapulis dilatatus. et hic et h scapula ns et h re. quedam uestis scapulas tantu regens Et componit inter scapulum. et cor penl scapula ppha. Scapulis suis obumbrabit tibi.

Scapularis penultima. pducta in scapula est

Scapus. a scando dis di h scapus pi. summitas ul cacumen ul humerus. aug de ciui dei. Sup pri api scapum noua nupta sedere uidebatur.

Scaria arbor est spinosa. et facit fructum nubeu

Scarioth quidam uicus est. vii **S**carioth et est grecum hic et h scariothis. et h the. et hinc iudas dictus est scariothis. Job xij. ut traderet eu iudas simo nis scariothis. i. iudas simonis. scilicet filius scario this scilicet sic a loco illo nominatus. Potest etiam dedinari h scariothis huius scariothis. sicut cespites huius cespites. et cor penl fm usum. unde in pan teon dicit in xx li. Inde scariothis fit locus unus ei. vide in secunda pte ubi egi de accentu nominu desinencium in es vide etiam in iuda.

Scatebra. a scateo res di h scatebra bre. aque e rupto ul ebullico que fit cu aqua fluit p aliquas rimas ul inter saxa uel cu erumpit in loco humi do et in balneo. Et in scatebrosus la sum. scatebis plenus. Et compatur. unde h scatebrositas ratis. ugil. Scatebris qd arencia tempat auia. Et cor te

Scatebrosus in scatebra uide. **S**cateo res tui tere. i. ebullire. feruere. emanare enipe. sicut facit aqua du decurrit inter angustia. et dum emanat in locis humidis et in balneis vn de scateo dis inchoatu. Scateo cu suis compo sitis si qua habet neutra sunt. et carent supinis. et corripiunt hanc sillabam sca.

Scaturigo. a scateo res di h scaturigo ginis. a quau ebullico uel erupto. Aug de ciui dei. In occi dentis plagis scaturigines et pluuiiones dicit tra ges dedisse. et marcialis capella. Si nio contempta ex cuius scaturiginis uena pfluxerit. pperit seru itoz inquit. et ponit in h loco traslatiue p scie cia. Nam aqua tres habet pperates. abluir sordes sequit dediuia. reficit sitientes. sic et sciencia pur gat ignoranciaz. de magistro transit ad discipulu faciens dediuia. qd omnis imitaco citra perfectio nem est. nec par erit imitator auctori. reficit haus tu sui ardore cognoscendi uera flagrantia.

Scaturio di a scateo res. et di scaturio ris riui. i. scaturire. vii scaturiso fas. ul potest deriuari sca turiso a scateo. et est scaturiso idem qd scaturire. ul scaturientem imitare. et componit exscaturiso ho. i. per aquam scaturientem ul ebullientem plu mam auferre. unde legit in siconio alij exscatur sabant aues. alij exscaturisabant pisces. et pducit scaturiso v ante j. sicut scaturio ris. qd multi ne gant et sepe inuenit in libris phisicalibz correptu v et in thob etiam cor. ubi dicit exscaturisantes lesus abhorret aquas. Ad hoc dicit magister bene qd vindocinensis ibi errauit cu dicit exscaturisan tes et cetera qd scaturio et scaturiso. po v ante r. et h habemus a ps dicente qd nullum ubum qzte coniug habz u cor ante rio nisi meditatiu. ut lec turio. h scaturio non est meditatiu. ergo no cor v sicut nec priurio. Itz prudencius in passione bn romani po eam dñs. scaturisantes perdat ut loq citas. Est enim metz iambicu. vno oportet qd ul tima pedis sit longa. Item prudencius maior. pe tra dei nullu potu largita scaturit.

Scaturiso fas in scaturio ris uide. **S**caurus. **S**cauillum preda dicitur qui aliquid balbutit ul qui habz talos extantes et excedentes. ul scaurus gce latine di calix. vno scaurus ra rz. i. asper aspera asper.

Scazon claudu ul claudico siue inequalitas et e gum. et est uicu metri. Tunc metz di habet scazon. i. tunc dicit claudicare qn correpta. poudet. ul po corripit. unde ps in x li loquens de edo edis non potest in h iambo penul sillaba longa esse ut in

telligatur preteritum ne sit scason.

Sceda q̄cū est. i. carta scripta ul' scriptū qd̄ ad huc non est emendatū nec in libz̄ redactum. p̄p̄e quidē sceda est abbreviata scriptura de aliquo cō tractu anteq̄ carta fiat. Eadem d̄r et p̄thocollum a p̄thos qd̄ est p̄mū et collū. q̄ in collis cartaz̄ p̄mo loco fiebat talis scriptura et postea habebatur p̄ exemplari. et qd̄cumq̄ scriptū sit abbreviatum ut postea melius scribatur sceda d̄r. vñd̄ scedula le dimi. et scedarius ria nū. Et a scedula scedularius a vñ. ad scedam ul' ad scedulam p̄tines fm̄ hug. pap̄ uo dicit scedula pagina epistola.

Scedula exponitur in sceda

Scelero sceleras in scelus est.

Scelustus ra tum In scelus uide.

Scelus legis. neu ge. facinus. flagitium. vñd̄ sce-

lestus ra tum. i. facinorosus. p̄teritus. d̄r etiam h̄

et h̄ scelestis. et h̄ ste. Inuenit celestis a celo sine

s vñd̄ quidam Regi celesti numq̄ placere sce-

lesti Vt sis celestis non assimilare scelestis. Eccl̄

ix. ue duplici corde et labijs scelestis Et compatur

scelestus Itē a scelus scelerosus sa suz̄ et compat̄

Et ē scelerosus plenus scelē. vñd̄ hec scelerositas

Itē a scelus scelerō ras rari rare Et inde scelerō

raris. vñd̄ sceleratus ra tum In quo fit scelus. h̄

scelestus ra tum. p̄ quē fit Scelerosus uo qui fac̄

Et scelerosus plus q̄ sceleratus Et compatur s̄ci-

ssimus vñd̄ scelerate sius me adūbinz̄ Scelerō cō-

ponit̄ conscelerō ras. et est actiuus cū suis compo-

Scema tis ge neu. ymago uel **S**itis et cor̄ le.

figura. modus loquendi. sciz̄ solocismus figura

Et fit scema p̄p̄e solum ornatus causa. metaplas-

mus uo cā necessitatis fit. uel ornatus in metro.

tropus cā utriusq̄. tam in metro q̄ in prosa fm̄

huḡ Vñd̄ etiam de h̄ in iiii p̄te ubi agitur de sce-

mate vñd̄ etiam in scematismenos

Scematismenos. a scema qd̄ est modus loquen-

di et mene defectus componit̄ scematismenos. i.

defectus. modus loquendi Itē scema d̄r ornatus

ul' figura. vñd̄ in donato d̄r scematalexeos et dy-

anoeos. i. figure dictionis et sentencie. sicut enim

homo uarijs uestibus decorat̄ ita oracō latinita-

tis tam soluta q̄ ligata scematibus adornatur. et

sic d̄r scematismenos. i. defectus. ornatus et figure

qui fit ex carencia debite intelligencie. vel dicitur

sentencia figuratiua et defectiua. significatio ergo

dictionis est quasi ornatus et figura ipsius. vñd̄

qñ deficit a p̄p̄a significacōne est ibi defectus orna-

tus et figure. i. forme dictionis que est significacō

Et cor̄ me. et acut̄ in fine. Iero in p̄logo iob. Et

gō rethores uocant scematismenos

Scena. a scenos qd̄ est umbra d̄r hec scena ne.

.i. umbra et scena. i. umbraculum locus obumbra-

tus in theatro et cortinis coopertus similis taber-

nis m̄canarioz̄ q̄ sunt assensibz̄ ul' cortinis coopre-

Et fm̄ h̄ scena potest dici a scenos qd̄ est domus

q̄ in modū domus erat constructa in illo umbra-

culo latebant p̄sone lazare que ad uocem recita-

cons exhibant ad gestus faciendos. Et hinc scena

qñq̄ d̄r totū theatz̄ qñq̄ recitacō scripturę qñq̄

ipsa scriptura. Quandoq̄ allocucō diuisaz̄ p̄sonaz̄

uel distinctio scripturę que ibi recitabat̄ ut in te-

rencio. vñd̄ scenicus ca cū penl̄ cor̄. i. umbratilis

ul' theatralis ul' q̄ faciebat ludos et gestus in the-

atro. ul' qui recitabat ibi scripturam

Scenicus scenica scenicum in scena exponitur.

Scenobates. scenos qd̄ est funis componit̄ cū

batim qd̄ est gradus. et d̄r h̄ scenobates. batis. i.

funambulus qui gradit̄ p̄ funem. et cor̄ ba. Iuu-

augur scenobates medicus magus omnia nouit.

Scenobium scenobij. vñd̄ in cenobium

cenofacio. scenos qd̄ est funis componit̄ cū fa-

cio. Et d̄r cenofacio cis ci tū. i. facere funes. vñd̄

scenofactor id est funiū factor. Et hinc scenofacto-

rius ria nū. ad scenofactorem ul' ad scenofaciendū

p̄tines. vñd̄ d̄r ars scenofactoria. vñd̄ in actibz̄

xviii c legitur de paulo. et erat scenofactorie artis

Item a scenos qd̄ est umbra d̄r ḡce domus scenos

ab umbracōne. et hinc similiter ḡce d̄r taberna-

culum scenos. Tabernaculū enim ad similitudinē

domicilij factum est. et fm̄ hoc potest esse p̄dicta

compositio scilicet scenofacere. i. facē tabernaculum.

vñd̄ et ibi posset dici artif̄ scenofactorie. q̄ faciebat

Scenofactorius a ū in scenofacō ē **T**abernacula

Scenophagia. fagin qd̄ est comedere componit̄

cū scenos qd̄ est umbra. et d̄r h̄ scenophagia gie.

qd̄dam festum iudeoz̄ scilicet fixio ul' dedicacō. ul' ē

naculi q̄ tūc in ūbraculis salicū comedebant. ul' ē

cōpositū a scenos qd̄ ē tabernaculū sic d̄r ad s̄litū

scenophagia gie. festū p̄dictum scilicet dedicacō. tūc

naculi in qua ut dictū ē comedebant sub umbris

salicū. et celebratur a iudeis in memoriam expedi-

cōnis qñ ab egipto. p̄moti in tabernaculū agebant

Joñ vij c. Dies festus iudeoz̄ scenophagia. qd̄ sa-

licet festum iudei singulis annis faciebant in me-

moriam beneficōz̄ que eis dñs contulerat in de-

to qñ in tabernaculis habitabant. De h̄ festo ha-

betur leuit̄ xxij G. a xv die mensis septimi erit

ferie tabernaculoz̄ vij diebus dñs. et ut uult huḡ.

in h̄ nomine scenophagia licet corrip̄ et p̄duce

re penl̄ p̄ uoluntate legentis. est enim nomen no-

thum. q̄ ergo a ḡco dñdit potest penl̄ p̄d. apud

ḡcos enim in multis. uocalis ante uocalē p̄ducat̄

Sed q̄ ad formam latinis redactum est p̄t̄ et

corrip̄ in legendo. apud latinos enim uocalis an-

te uocales non p̄ducat̄ nisi in paucis. in scansione ta-

men illa penl̄ sine dubio breuis est. Item scias q̄

huḡ scribit fagin p̄ f. et fm̄ h̄ scenofagia p̄ ph

test scribi. potest etiā fagin et scenophagia p̄ ph

scribi. habito respectu ad grecam originē. vñd̄ in

secūda p̄te ubi agitur de impedimentis accentus

in c de impedimento usus. ubi posui alioz̄ opini-

onem que magis placet. vñd̄ in fase.

Scenos. i. funis. et scenos ul' scenon. i. umbra.

Scenotaphiū. scena componit̄ cū taphos qd̄ ē

sepulcrū et d̄r scenotaphiū vacuū sepulcrū. i. yma-

ginaria sepultura que fit cum corpus deest.

Sceptiger gera gerū penul' correpta. qui gerit

sceptum. a sceptum et gero geris

Sceptū tri. ūga potestatis. et d̄r a cepi p̄terito

de capio h̄ huḡ. pap̄ uo dicit sceptū ul' sceptum

dicitur regnum uel uirga regalis. et est grecum

Scelisonomacōn qdam figura est de qua dictū

est in quarta parte in capitulo de scemate

Scenus na num. sinister malus p̄sus inimicus

Scibilis lie. a scio scis h̄ et h̄ scibilis et h̄ le. ad

sciendum abilis. et corrip̄t bi.

Sodi est p̄teritū de scindo dis. et cor̄ p̄mā. vñd̄

in aurora d̄r. Hostem cum posset gladiare dauid.

Scientia. a scio scis deriuatur et **S**ciencia ne. Et sci-

formaf̄ a dñs scienti addita a h̄ scientia ne. Et sci-

ho qd ut dicit paul. scia inflat. caritas uo edificat
Item non plus sapere qd oportet sapere. Ad cuius in
telligenciam nota qd sicut dicit bernardus in xxxvj
sermone canticoz. Sapere ad sobrietatem est vigilan
tissime obseruare quid scire magis prius ue oport
eat. tempus enim breue est. Est autem quo ad se
omnis sciencia bona que tamen ueritati subnixa
sit. Sed tu qui cu timore et tremore tuam ipsius
operari salutem p tempis breuitate festinas ea p
us scire amplius qd curato que sensus uigiliora sa
luti. unde et apostolus dicit. qui se putat aliquid
scire nondum scit quod oporteat eum scire. uides quod
fructum et utilitatem sciencie in modo sciendi consti
tuit. modum sciendi dicit ut scias quo ordine. quo
studio. quo fine. queqz nosci oporteat. quo ordine.
ut illud prius quo maturius ad salutem. quo studi
o. Ut illud ardentius quo uehementius ad amo
res. qd fine. ut non ad inanem gloriā. aut curiosita
tem aut aliquid simile sed tantum ad edificacionem
tuam uel pximi. Sunt namqz qui scire uolunt eo
fine tantum ut sciant et turpis curiositas est. Et sunt
qui scire uolunt ut sciatur ipsi. et turpis uanitas e
Et sunt qui scire uolunt ut sciencia sua vendant
ibi gratia p pecunia p honoribz. et turpis ques
tus est. Sed sunt qd qui scire uolunt ut edificent.
et caritas e Et sunt qui scire uolunt ut edificentur
et prudentia est. Non autem ultimi soli duo non
inueniuntur in abusione sciencie. quippe qui ad is
uolunt intelligere ut beneficiant. deniqz intellectus
bonus omnibz est. reliqui omnes audiant. Scienti
bonum et non facienti peccatum est illi ac si p simili
tudinem dicat sumentibus et non digerentibus pni
cium est ei. obus siquidem indigestus et qui bo
nam non habet digestionem malos generat hu
mores et corrumpit corpus non nutrit. Ita et mul
ta sciencia indigesta stomacho anime qd e memo
ria si decocta igne caritatis non fuerit et sic p qd
qd actus anime mores scilicet atqz actus infusa at
qz digesta qd in ipsa de bonis que nouerit uita at
stante et in omnibus bona efficiatur none illa
sciencia reputabit in peccatum tamqz obus conuer
sus in prauos noxios qz humores. an non malus
humor peccatum. An non mali humores prau
mores. an non inflaciones et tortiones in conscien
tia sustinebit quo eiusmodi e sciens uidelicet bo
nus et non faciens. **Ad hoc facit qd dicit qd in**
pastorali. admonendi sunt qui accusant praua nec
tam deuitant ut uideant qd de occulta iam retr
bucione iudicij est qd eoz mens malum qd peccat
illuminae ut uideat si non conatur ut uiuat ut
quo melius uidet eo deterius pereat. qd etiam in
telligencie lumen popit et actonis pue tenebras
non relinquit. Nam cu acceptam ad adiutorium sci
entiam negligit hanc cont se in testimonium uer
tunt. Et de lumine intelligencie augent supplicia
qd pfecto acceptant ut possent delere peccata qz
nimis nequicia cu malum agit qd diiudicat uentu
rum. Ia iudicium hoc degustat ut cu eternis suppli
cis suatur. obnoxia suo h infim examine no sit
absoluta. tanto qd illic quiora tormenta peropiat
qzto h malum n deserit. et qd ipse contempnat hinc
uenas dicit. Seruus qui contra uoluntatem dñi
sui et non pparauit et non fecit s uoluntates eius
plagis uapulabit multis hinc ps ait. Descendant
in infernum uiuentes. uiui quippe que circa illos a
quos sciunt et sentiunt. mortui autem sentire nichil

possunt mortui enim in infernum descenderent si
mala nesciendo peccarent. Cu uero sciunt mala et
tamen faciunt iniquitatem in infernum uiuentes mi
seri sentientes qd descendunt uide in lux **Hinc et**
am attende qd scire optum in se est nunq malum
est et p consequens nec addiscere. qd cuius genera
tio est mala ipsum est malum. Sed p accidens con
tingit ee peccatum in sciendo uel addiscendo. siue consi
derando. hoc autem accidens potest accidere uel ex
pre cognoscibilis uel ex pre cognoscentis. Ex pre
cognoscentis est duplex accidens. unum est qd app
occupacionem in studio alicuius sciencie impedit
quis ab executione officij ad qd tenet. sicut si iu
dex ppter studium geometrie desisteret a causis ex
pediendis uel sacerdos a confessionibus audiendis
qd eas audire tenet. Aliud est qd ppter delectaci
onem in aliqua sciencia ueniret in contemptum ali
cui quem uenerari opz. sicut de ieronimo accidit
qui tantum delectabatur in ornatu uerborum tullij qd
desipiebat ei incultus sermo propheta. ut ipse dicit
sicut etiam accidit illis qui tantum adharent ratio
nibus humanis qd a fide discedunt et eam impug
nant. Ex pre uo cognoscibilis est triplex accidens
unum est qd cognoscibile de facili ad malum inclinat
et preterea in se pue utilitatis est. et ppter hoc pbihi
te sunt sciencie magice ne homo in exercitiis eoz
labatur. Aliud est qd cognoscibile est supra pote
diam cognoscentis sicut dicit eccl iij alciore te ne
quesieris. Tercio qd in se nullius utilitatis est sicut
facta contingencia hominum. unde et curiosi dicunt
que sunt seruatores conscienciae pximi. In omni
bus autem istis tribz contingit qd illud qd est uni
curiosum non est curiosum alteri. qd aliquid est sup
intellectum huius qd non est sup intellectum alterius
Aliquid est utile uni qd non est utile alteri. Aliqd
etiam facile precipitat unum qd non precipitat aliud. h
considerans apostolus ait. Non plus sapere qd opor
tet sapere sed sapere ad sobrietatem scilicet audiencium.
uel sui intellectus et fm h etiam intellige qd dicit
rabby moyses sicut inquit dixerunt calmuscite. qui
cumqz ponit ingenium suum circa iij recipiet confusi
onem. Et est quid fuit in alto quid in ymo quid
fuit primo quid erit ultimo. Nam ut dicit seneca
demencia est supuacua addiscere in tanta tepis
egressate. In quo autem sapiencia a sciencia differat
uide in sapiencia. Item in siliqua uide. Item in sca
turigo. Item in curiosus. Item in theologus. Item
Silicet. licet componit cu scire. et **in noctua.**
dr scz. i. scire licet. adubiū nimis affirmandi. uel co
iunctio copulatiua uel expositiua fm quosdam.
Silla nomen est herbe. et scilla grece latine dr
preda. et scilla psum nomen puelle. et fuerunt due
scille fm fabulas filia nisi. Que fuit mutata in a
laudam. et filia forti que fuit mutata in monstz
marinū. unde et scilla sepe dr illud monstz uel lo
cus piculosus maris in quo est illud monstz. un
scilleus lea leu fm hug. ps uo in xij ethio. dicit
scilla a colle saxum eminens appellatur. simile ce
lare forme pcul uidentibus. unde et monstruosam
faciem fabule illi dederunt quasi formam hominis
succinctam capitibus caninis. qd collisi illic fluctus
lacratus uidentur expmere. Caribdis dicta. qd gur
ginibus occultis nauis absorbeat. uide in suo loco
pap uero dicit scille saxa latenda in mari. **Scindo**
Scindo dis dr scissus. separare. frangere. Scindo co
ponitur abscondo dis abscondi abscessum ab uno a

liud scindere. Conscindo dis. Circūscindo dis. Discein
do dis. Exscindo dis. ualde scindere. destruere. Pro
scindo dis. Prescindo dis. Rescindo dis. Scindo et
eius composita sunt actiua. et omnia abiciūt n in
p̄terito et sup̄. et omnia corripunt penl̄ p̄teriti. ne
conscidi abscondi discidi. Lucanus in tercio. Aut sci
dit et medias fecit sibi litora terras. vetustissimi
etiam scindi dicebant. et gemināt s in sup̄. ut al
scissum. Sed a ceto composita p̄ vnū s scribūtur
vt concisus incisus. vide in ceto cedis.

Scindula. a scindo dis d̄r h̄ scindula. scindule. la
tus asser quo domus operitur.

Scinifet quidam scribunt p̄ s in p̄ma littera vi
cinodenta. ab odenta qd̄ **de** in c in scinifet
est dens d̄r scinodenta. et uocamus cinodentas q̄
bus gemini. p̄cedunt et duplices habent dentes.

Scintilla. a scindo dis d̄r h̄ scintilla le. qd̄ p̄silit
ab igne. et est scintilla dū ardet. fauilla dū extinc
ta est. unde h̄ scintillula le dimi. Et scintillofus sa
lum. et scintillo las. fulgere ul̄ scintillas emittere.

Scintillula le diminutiuum parua scintilla.

Scio is iui itū ire. i. sapere scientiam habere uel
cognoscere. et est p̄prie scire reddere racōnem quā
noueris. Nōsse iūo tantū que audieris. A scio scisco
dis inchoa. Scio componi cū ad et subtrahit d̄r. a
scio dis. i. adiūgo. acquirō. et componi cū eis d̄r
et retinet d̄r causa difference. et d̄r adscio dis. i. ad
uocō. unde adscisco dis. et asisco qd̄ incho. Itē scio
componitur cū con. et d̄r conscio dis. i. simul scire
et p̄p̄e d̄r de malo. Tunc enim aliquis conscit cū
in malo et scelere conscius est. unde h̄ consciencia
consciū d̄r cū p̄p̄e in malo. descio dis. obliuioni
tradere. nescire. Nescio dis. ex non et scio. vñ nesc
ius d̄r a cum. Prescio scis. ante scire. unde p̄scius
d̄r cū. et construit tam in gēto q̄ cū accusatiuo p̄
scius. Scio et eius composita actiua sunt h̄ q̄ scire
accipitur p̄ cognoscere. h̄ fm̄ aliam significacō
nem neutra sunt. vide etiam in scientia.

Sciolus la lū penl̄ cor̄ dimi a scius. i. aliq̄tuli
sciens. vel ut dicit pap̄. Sciolus scientie similator
ac picie qui appetit uideri. scire. quidq̄ aliū sciāt
aut qui sese scire p̄fiteretur omnia. aut futura etiā

Sciopadas sicut dicit auḡ in xvj de **p̄dicere**
ciuitate dei. ferunt esse gentem ubi singula cura
in pedibus habent nec poplicem flectunt. et sunt
mirabil̄ celeritatis. quos sciopodas uocant eo q̄
p̄ estum in terra iacentes resupini pedū umbra se
ptegant. p̄sid̄ etiā in xj et h̄ dicit. Sciopodū gens
fertur esse in ethiopia a singulis curibus et cele
ritate mirabili. quos inde sciopodas greci uocant
q̄ p̄ estum in terra resupini iacentes pedū suoz.

Sciphus phi ca **magnitudine** adumbrentur.
lix maior peculum quo bibimus fm̄ huḡ ul̄ fm̄
pap̄ sciphus dicit̄ calix regius qui et patera uoca
tur fiala. et est s̄ prima littera in huḡ et in pap̄
nec debet s̄ in p̄nūacōne omnino taceri nec om
nino p̄ferri sed quasi medio modo. q̄ s̄ ibi q̄tuz
ad sonum liquefit aliquatiter.

Scipio. a cepi p̄terito d̄r hic scipio omis. i. uiga
consulū ul̄ baculus ad capiendū aptus. vñ et q̄
dam romanus dictus est scipio q̄ baculus et sus
tentamentū fuit reipublice ul̄ parentū suoz. et fu
erunt duo scipiones scilicet auus et nepos.

Sciroma laxa **cirois** sciroma laxa. unde her
scirois duricia in sensibus siue dolore.

Scirpeus cirpea cirpeum in cirpus est.

Scirpeus. a cirpo pis d̄r hic cirpus pl. q̄ capat
genus iunci est. et est planus sine nodo. Et in sci
peus ea vñ. de cirpo existens exo ij c. h̄scellam.

Sciscitoz. a scio scis fit scisco cis in **scirpaam**
choatm̄. et a secunda eius p̄sona extracta s̄ et ad
dita roz fit sciscitoz tanis idēz qd̄ scitari fit. irregu
lare. et fm̄ formatōnem et fm̄ significacōnem. Et
dicit p̄sin viij li scitoz tanis. Notandū quō et scil
citoz tanis q̄ a primitiua actiua deponencia sunt
nata. et corripit penultimam sciscitoz.

Scisco sciscis in sciscitoz est **scisma**
scisma. a scindo dis d̄r hoc scisma tis sic dicit̄
q̄ a scissura animoz. eodem enim cultu et eoz
ritu credit scismaticus ut ceteri. solo congagacōis
delectatur discidio. vñ scismaticus ca cū. i. diuilius
et inde scismatico cas. scismaticū facere. ul̄ scisma
qd̄ scismatizare d̄r. Et potest sic diffiniri. Scisma
est illicitus ab unitate seu ab uniuersitate discen
sus. Differt autem scisma ab heresi fm̄ quosdam
sicut dispositō et habitus. Primo enim d̄r scisma
sed cū post tempus p̄tinaciter adheferit suo sece
asserens nō esse obediendum romane ecclesie est
heresis. q̄ peccat in illo articulo fidei. vñam sanc
tam ecclesiam catholicam. Item omnis hereticus
est scismaticus et non econuerso.

Scissura re. i. diuilio. separatio. a scindo scindis.
scitalis. a scio cis d̄r hoc scitalis tis quidam p̄
pens que sola cū omnes p̄pentes pellem suam de
ponūt in estate. deponit suam in hieme. unde et
sic dicta est q̄ scientior est alijs deponendo pellem
cū eam deponit in hieme sine lesione. vñ d̄r scita
lis a scile ul̄ a scile qd̄ est lux. unde scitalis quā
lucens. q̄ lucens et noua efficiatur deponit pelle
ul̄ q̄ tanta p̄fulget uanitate tergi ut notat̄ qd̄
a aspicientes retardet. et q̄ reptando pigra est d̄r
assequi nō ualeat miraculo sui stupentes capit. vñ
luz ix. Et scital̄ sp̄asie etiam nūc sola p̄uinit penl̄

Scithe dicit̄ sunt a quodam mi **corripit**
lite p̄scio qui scital̄ ab eis diuidit scitha cognomi
nato. unde hec scithia thie eoz regio. unde hic et
hec scitha the gentile et scithicus scithica thicum.

Scitropolis oppidum est.

Scitoz. a scio cis scitu sup̄ u conū sa in o et al
sumpta r̄ fit scitoz tanis deponens. i. inquirē inuel
tigare. interrogare. querē. scitari. et est sic irregu
lare fm̄ formatōnem et fm̄ significacōnem vide

Scitum. a scio cis h̄ scitus tui in **sciscitoz**
. i. scientia ul̄ cognicō. et h̄ scitum. i. decretum ul̄
statutū ul̄ iudicium. unde hoc plebiscitū. et scitus
ta tū. i. sapiens. vñ scire adūbium. i. sapientes. et
per composicōnez. p̄scitus ta tū. et inscitus ta tū
. i. insipiens. vñ h̄ inscicia cie. i. insipientia ul̄ co
am ignorantia. vide in scicia.

Scius. a scio cis dicitur scius na cum.

Scobo. a scobs bis d̄r scobo bis bi bitum. i. mū
scobs. a scobo bis dicit̄ **dare**. et p̄prie domū
h̄ scobs bis. ferz quo ligna planantur ul̄ purga
mentū domus unde quidam. uilia scoba leuat leuat

Scola gce latine d̄r **scoba** scobis aspera dicitur
uacacō q̄ ibi uacamus. et in singulari cū dicitur
magnam scolam habeo. de loco intelligit̄. Cum
uero dicitur magnas scolas habemus de scolari
bus quasi multos scolares habeo. vñ scolasticus
ca cū. ad scolas ul̄ scolares p̄tinens. vel assiduus
et frequens in scola et h̄ et h̄ scolaris et hoc re. ad
scolam ul̄ scolas p̄tinens. et substantiuus sepe ponit̄

tur tantū i
hic et hec l
tantum in
nomen ge
in i. ut bo
scopeti
locus ubi a
scopis
scopin q
scobo b
dicitur scop
a. b. tamen
re. purgare
unde p̄p̄a
pa pe. quer
domus pur
in euangeli
natam. vñ
la ium. scop
Item a scop
et scopinus
scopula
scopulo
scopulū
correpta. i.
ta ad specu
lun. ul̄ alon
la sum. plei
scia. a
scamentū e
r. vñ dicit̄
or q̄n exco
excoimē.
in sciam.
ut uina d̄
scio o
scitue. stol
scopio.
qd̄ est fing
onie. qd̄ d̄r
quasi scort
dicias. sed
blanditur s
aia ul̄ ab
pic. q̄ caus
dar. unde sc
q̄ loat̄ dū
scitua uen
ad homine
scopia dicit̄
scagelli ul̄ r
signū in cel
translatas.
timus frigo
pius est fig
et autem i
et meus ce
scorpionibz
ul̄ scagellū
summitate
q̄ nodosa s
acutū uuln
scopitig
scopitig
scortatoz
corre gr

hic tantum in communi genere p. scolaribus. unde
hic et hoc scolaris huius scolaris. et facit ablatiu
tantum in i. sicut cardinal. similiter et quodlibet
nomen gentile ul' patrii desinens in is facit ablati
in i. ut bononiensis. Januensis. unde in datus
Scopetii. a scopa dicitur scopetii ti penl. p. ducta
locus ubi abundant scope
Scopens pea penum in scopo vide
Scopin grece latine dicitur intendere ul' speculari.
Scobo bis. i. domum mudare. et mutare b in p.
dicitur scopo pis pui pere. et caret sup fm usum
et hz tamen facere scopitum. et est scopere. munda
re. purgare. et ppe domum. transsumit egas ad alia
unde ppha. Scopetiam spiritui meo. unde hoc scopa
pa pe. quedam arbutula. et scopa illud cum quo
domus purgatur. et fit sepe ex scopa arbore. unde
in euangelio. Inuenit eam scopis mudatam et or
natam. unde hoc scopula dimi. et hinc scopulosus
sa sum. scopulis plenus. qd et scoposus sa sum dr.
Item a scopa scopens pea penum. de scopis exns.
et scopinus na num. et scopo pas panti. i. purgare
Scopula le dimi. parua scopa. ul' uerberare
Scopulosus sa suz. in scopo pis e et in scopulus
Scopulus. a scopin dicitur hic scopulus li penl
correpta. i. arduu saxu. ardua et p. rupta rupes ap
ta ad specularu. ul' q. facile possimus inde specu
lari. ul' alonge videt talis locus. unde scopulosus
sa sum. plenus et abundans scopulis. et compae
Scopia. ab excoquo qd dicitur hoc scopia ne. pur
gamentu et sordes metalloz. q. de ferro excoqui
tur. ul' dicitur scopia ab exequendo ul' excidendo.
qd qn excoquitur metalla tunc sordes cadunt et
excidunt. unde p. pmo c. Argentu tuu usum e
in scopia. Item scopia ne est suffocatio uesice ita
ut unna denegetur ul' uentris officium et tumor
Scopia omis mas ge dr. in pectine reperitur
stultus. stolidus. fatuus. et derivatur a scopia
Scorpio. scorte qd est dulce componit cu poio
qd est fingo. et dr hic scorpis pij. Et hic scorpis
omio. qd dam animal uenenosum. et dicitur scorpis
quasi scorte poio. q. ab anteriori pte fingat blan
dicias. sed a posteriori parte pungit. Capite enim
blanditur sed cauda pungit. uel dicitur scorpis ab
actu ul' ab arpe qd et curuus gladius. Inde scor
pio. q. caudam figat ul' arcuata uenenata diffun
dat. unde scorpis dicitur quidam piscis ul' uermis
q. laedit dum manu tollitur. scorpis etiam dicitur
sagitta uenenata actu ul' tormentis excussa q. duz
ad homines puenit uirus qd habet in fundit. un
scopia dicta est. Item scorpis est genus duplicis
flagelli ul' magni fustes. Item scorpis est qd dam
signu in celo in quo fm poetas scorpis aul fuit
translatus. ul' q. cu sol est in scorpione pmo sen
timus frigoris aculeos fm huz. unde usus. Scor
pius est signu uermis q. sagitta flagellum. Otagis
ter autem in hystorijs super illud iij reg c xij. pa
ter meus cecidit uos flagellis. ego aut cecidz uos
scorpionibz sic dicit. Scorpis est rubus aculeatus
ul' flagellum uigaz. nodosum ul' scutica habens in
summitate glandes plumbeas. Item scias q. si u
ga nodosa siue aculeata e scorpis. recte dicitur. q.
acuto uulnere in corpus infigit. ut dicam in uga
Scorpitis. a scorpione dr hoc scorpitis quedam
gemma scorpionem et colore et effigie referens.
Scorator in scortum vide
Scorre grece latine dicitur dulce

Scorres tis feminini generis pellis arietis.
Scorro raris in scortum est
Scorulum li dimi paruum scortum.
Scoru. a scortes pelle arietis derivat h scortuz
ti. i. meretrix que apud grecos scita uocat. Et dr
sic q. defricant pelles qbus corruptela fit. ul' scot
tum dr a scorte greco qd est dulce. unde scortu q.
dulce est. Job xxxij. Scortu fit alterius uxor mea
unde scortor raris. i. meretricari. unde h scortor
et scortatorius na nu. et h scortatoriu nj. lupanar
domus scortanduz. Et est scortu deponens cu suis
Scoromia. a scuta qd copositis si qua habet.
est rotunda forma dr hoc scoromia mie. Et acce
pit nome ab accidente. q. repentinas tenebras iu
gerat oculis cu uigine capinis. un scoromicus ca
cum talem infirmitatem paciens
Screa res se ge. pituita stercus spurcia que p
os picit. un screo as. i. scream. picere. un qdam
Iactans sputa creat res deus ipse creat. et compo
nitur cu ex et dr excreo as. i. ext. screare et scre
am ejcere. Et est neuru cum suis copositis
Screo screas in screa vide
Scriba scribe in scribo scribis vide
Scribo bis pli pti. i. componere figurat litteraz
ul' scribere est figuris in sillabis ante inuentis et u
satis aliquid representare. Scribo componitur cu
ad. et dr ascribo bis abiecta d. i. asserere. adducere
destinare. deputare. Abscribo bis a scriptura remo
uere. delere. Conscribo bis. simul scribere. unde pa
tres conscripti dicebantur quoz nomina simul in
enea tabula aureis litteris scripta erant ppter ma
iestate et perpetuam imperij insinuandaz. Nichil
est enim plennius ere. Circumscribo is. circa scribe.
tingere circuire. concludere. includere. ul' stringere
ul' remouere. unde circumscribus ta tum. Describo
bis. deorsum ul' ualde scribe. a scriptura remoue.
uel scripturam delere. Inscribo bis. inuigere. depu
tare. ul' imprimere. et interscribere. Interscribo bis.
inter aliqua scribe. interponere. uel de medio scrip
ture aliquid auferre. Periscribo bis. pfecte scribe.
Prescribo bis. ante scribe. pstatuere. ul' ab aliq spa
cio tempis aliquid possidendo acquirere. unde hoc
prescripto. Proscribo bis. de quo in suo loco habes
Rescribo bis itez ul' retro circa scriptu scribe. qui
pmo mittit epistolam scribit qui remittit rescribit
Subscribo bis. i. parz uel post uel subtus scribere.
transcribo bis. ultra scribere ul' pscribe. Scribo et
eius composita actiua sunt et faciunt pteritum in
pli et sup in pti. Et pducunt hanc sillabam scri.
De p. dictis significaconibus nota usus. Exulat a
patria sine spe reditus q. rei q. Quisq. relegatus
sua cu remeabit habebit. Amittit. pscriptus opes
non posse reuti. Inscriptus manet in patria sed re
spoliatus. Ascribit iactans describit rem manifestans.
Inscribit signans. pscribit crimina dapnans
Quare autem scripti scriptu scriptor scribant p p
cu scribo scribat p b. dixi in nubo bis. Item nota
usus de scribo bis. maxime fm theologum. Scri
bo dispono memoro q. uel infero scribo. Scribo
representans scriptu ul' gramata formans. ubi gra
da. scribere idem est qd disponere seu pordinare.
unde in exo c xxxij. Aut dele me de libro quem
scripsisti. i. in quo ad uitam eternam me disposu
isti ul' pordinasti. et est sensus si non deles me di
mitte eis. Scribi autem ul' deleri de libro uite dr
quis dupliciter. ul' fm pscienciam ul' fm pntem

institiam. Et dicitur aliquem de libro vite delere inoptum punitur eum a iusticia exodere p peccatum. Et differt liber vite a scientia dei que est de temporalibus et eternis. a prescientia que est de bonis et malis et eorum a predestinatione. quia predestinatio proprie de futuris est. et providencie directione in finem importat cum sit propositum miserendi sed liber vite simpliciter noticiam de vita importat Et non determinat aliquod tempus. unde et scripti in libro vite dicuntur et qui vitam habent et qui habituri sunt. Item scribere idem est quod memorie commendare. unde in apocalypsi xiii c. Scribe beati mortui qui in domino mori sunt. Item scribere idem est quod inferre. Job xiii. Scribis enim contra me amaritudines. Item scribere idem est quod litteras perhibere. unde in ieremia xxvi. e. Et ego scribam in volumine atramentis. Item scribere idem est quod scripto representare. unde psalmus in primo matthei. Littera est vox individua que scribi potest. Item a scribo bis. dicitur scriba beatus ge. et huius scriptoris totis. et est scriba nomen officij. unde huius scriba tus. scribe officium vel dignitas. et scriptor dicitur qui frequenter vel assidue scribit vel qui preciam habet scribendi. et similiter quodlibet verbum in ore convenit alicui ex frequentia vel assiduitate vel industria. unde usus. Denotat officium scriptoris sed scriba magister. Scriptura tas penitus cor est fere. **Vide in lector.** Scriptura tas fere a scribo penitus in ore. **Scribo.** a scripha dicitur huius scribo bis. i. fossa quas maxime scriphas faciunt. vide in corpore. **Scripha.** fere. i. porca. et est nomen fictitium sicut de appetate soni sumptum. unde huius scriphula le. et hec scriphella le ambo dimi. scriphule etiam dicuntur quidam apostemata que solent nasci pueris circa collum. unde scriphulosus sa sum. et scriphulatus talis. plenus et abundans scriphulis. et corripit fuisse. **Scriphina.** a scribo dicitur hec scriphina ne quoddam instrumentum carpentarii. quia herendo scribo faciat. **Scriphula in scripha vide.** **Scrupulosus pulosa pulosum in scrupus vide.** **Scrupus.** pea penitus in scrupus est. **Scrupulus puli in scrupus est.** **Scrupus.** a scriptoris tatis dicitur hic scrupus pi. i. lapis parvus et asper qui sepe sub talo latens in calciamento multum ledit Et offendit. et propter hoc eum. scrutari cogimur. cui contrarius est calculus. Et inde hic scrupulus huius dimi. penitus cor. et hic scrupus vel scrupulus dicitur quoddam pondus vi si liqua. pondere constans. et per similitudinem scrupus vel scrupulus dicitur molestia sollicitudo anxietas et dubietas animi remorsus conscientie. unde in primo regum xxv c non erit tibi huius in singultu et in scrupulu cordis. Item difficultas subtilis questio. sicut enim scrupus parvus est sic subtilis questio parva est ad videndum. et sicut ille multum ledit. ita et subtilis questio multum ledit eum qui non est promptus ad discernendum. inquit enim et questio rerum subtilium multum solent ledere. Et a scrupus dicitur natur scrupus pea penitus. et scruposus sa sum scrupus plenus et abundans et asper anxius durus difficilis. nodosus. obscurus. Et comparatur. unde hec scrupositas tatis. unde scruposa vel scrupulosa saxa. i. aspera dicuntur. Item a scrupulus scrupulosus. i. sollicitare molestare et scrupulosus sa sum scrupulis plenus et abundans vel asper. anxius. dubius. difficilis. nodosus. obscurus. Et comparatur. unde

hec scrupulositas. anxietas. difficultas. **Scrutabilis in scrutari tans est.** **Scrutinium.** a scrutari tans dicitur huius scrutinium nifi. i. scrutatio vel quodvis quis scrutatur interius de aliquo. propheta. Defecerunt scrutantes scrutatio. **Scrutari.** tans atussum ari. i. inquire. investigare subtiliter inspicere. unde hic et hec scrutabilis et hoc le aptum vel abile ad scrutandum. unde scrutabiliter adhibium. et per compositionem inscrutabilis. Item a scrutari tans. scrutabundus da dicitur ad scrutandum abilis vel scrutanti similis. Scrutari componit per scrutari tans perfecte scrutari. unde perscrutans tans principium omnis ge. i. perfecte scrutans. unde in primo machi iii c perscrutans eos. Et est scrutari deponens cum suis compositionis. et per hanc sillabam scruta. et scribitur sine e in ultima sillaba. unde oratio in epy Achani neque tu scrutaberis ullius unquam. **Scrutum.** a scrutari tans dicitur hoc scrutum nifi. i. tans paupum lacerata et decerata. Item scruta dicuntur extra scilicet in tpe. quia in extis scrutabantur futura vel serpens purgando. oratio in epy. Vilia vendente curi. **Sculpo pis pi ptu. i. et.** **Scultura.** sculpa popello. lare. unde sculphus adhibium. et hec sculpara re. et hic et hec sculptibilis et hoc le penitus cor. unde sculphabiliter adhibium. Item a sculpo pis hoc sculphabilis simulacrum in formam alicuius sculptum. Et sculpo tas fere. a quo sculpto tas penitus cor aliud fere Sculpo actum est cum omnibus suis compositionis. **Sculptile in sculpo pis vide.** **Scura.** sequor componit curia. et dicitur hec scura re leccator. vaniloquus. proprie dicitur scura qui sequitur curiam grada cibi. unde in ii regum vii c. et natus est quasi si nudetur unus de scuris. quia autem dicitur scura quasi scutellam radens et huius unde hic et hec scurilis et hoc le penitus cor. et scribitur per geminum r. unde scuriliter adhibium. et huius scurilitas tatis. leccator turpitudine. turpis ludus. luxuriosa verba. que vulgariter dicuntur banazario. unde paulus ad ephesios c v. Scurilitas que ad rem non pertinet. et dicitur a stultis curialitas. **Scurilis in scura vide et in nugis.** **Scuror.** a scura dicitur scuror tans scuratio. sum esse vel fieri scuram vel tale officium exercere. **Scurus neutri generis indeclinata.** **Dissolute virore.** bile id est rotundum vel rotunditas. **Scuta in scutum vide.** **Scutella.** a sensus vel scuta dicitur hec scutella quia rotunda est. unde hec scutellula le dimi. et scutellari tunda est. unde hic scutellarius nifi. qui facit vel vendit scutellas et hoc scutellarium locus ubi reponuntur scutella. a scuta quod dicitur forma. **Tur scutelle.** rotunda hec scutella et penitus cor. i. lex cum quo verberantur pueri ancille servorum. et dicitur sic propter rotunditatem corrigi. **Scutiger gera geru penitus cor.** **Tunditatem corrigi.** cor. i. gerens scutum. Et componit a scutum et gerere. Et inuenitur substantiue in quolibet genere. **Scutra tre.** uas quoddam est. Et dicitur a scus vel scura. et enumerantur scutres in iii regum vii c. nifi. utensilia templi altaris. uasa scilicet equalis amplitudinis in ore et in fundo ad calfaciendum. **Scutula.** a scuta quod est forma rotunda dicitur hec scutula tule. monile rotundum ex auro vel argento unde machi primo c iii. Ornauerunt faciem templi coronis aureis et scutulif Et cor tu. unde scutulatus ta tui scutula ornatus vel scutulam possidens. vel quod habet in se orbem in similitudinem scutularum si

cut quere
scutulari
dicos in
tulatū
uestis qu
sicut pat
xxvij. G
suerunt i
rauer he
Scutul
re. i. form
rotundū
quod a se ei
scutatus
instituti
Scutuli
ueniunt
am. con.
ne igne. c
duco. q. i. f
Sebast
enim fern
unde seba
Sebibo
osum bil
Sebū t
dicit sepū
a sue qua
Secdo
ponit sec
Recenti
ti. et ab
quodam
Seerne
no nri. i. i
qui in du
Seccus
tur hic se
Seccus
sicut dicit
per compa
brenia. u
Quidam
seus app
non seque
seus nich
Seelum
eco ca
et hec sect
uiter secc
ponitur a
separe. ab
cas. diti
eisdem cor
ut ualid se
Proseco
seco cas. s
ripiunt in
qui et sec
roa dicit.
Seccus. i.
coris dis
a corde. vn

cut quedam vestis et quedam animalia. unde et
scutularus dicitur equus propter oves quod habet can-
dides inter spures. unde hec scutulata te ul' h' scu-
tulatu dicitur quodam indumentu ppositu. et est ppe-
vestis que habet in se quosdam oves ul' circulos
sicut paret in quibusdam pannis sericis. vñ egedo
xxvij. Gemmam purpuream et scutularam. ppo-
suerunt in mercatu tuo. Item inuenit scutulū plu-
raliter hec scutula diminutiuum. paruum scutum

Scutularus lata latum in scutula est.
Scutum. a scus quod est rotundum dicitur hec scuta
te. i. forma rotunda. et a scuta dicitur hoc scutu ti quod
rotundū solebat esse. ul' scutus dicitur ab excutio tis
quod a se eijceat ictum telorum. unde scutulū dimi-
scutatus ta ti. scutu habens ul' scuto armatus ul'
instructus. et hic scutarius. qui facit scuta.

Sec est ppositio et inuenit solum p compositione
nem. Sex enim sunt ppositiones que non in-
ueniunt nisi in compositione. scilicet dis. di. re. se.
am. con. Et signat aliquā se sine. ut segnis. quasi si
ne igne. et sedulus. sine dolo. Aliquā seorsum. ut se-
duco. quod seorsum duco. Item se est pphenomen. et ge-

Sebastus augustus mensis octo. **S**eminatur sese
enim sermone sebastus tantū ualeat pphenomen augus-
unde sebastia nūc dicitur quedam ciuitas que olim

Sebibo bis. se. **S**edebatur augusta ab augusto
osum bibo. a se et bibo. et corripit bi ubique.

Sebū bi. a sus dicitur h' sebu bi. quod modo uulgo
dicitur sepu. i. adeps pinguedo anxugia. et dicitur sic
a sue quasi siueu. quod plus pinguedinis habet illud

Secudo. a se ppositione et cedo dis. cō. **S**ed aliud.
ponit secedo dis cessi cessum. i. seorsum cedere. se-

Secenti te ta. a sex et cen. **S**eparari. et pducit ce-
tu. et abiatur x. et dicitur secenti. ul' mutat in s. fm
quosdam. et dicitur secenti ta te.

Secerno. a se ppositione et cerno componit seces
no nis. i. separo. et differt a discerno nis. discernit
qui in duas partes diuidit. seceat quod ex multis ali-

Secessus. a secedo dis dicitur **S**ed quid seorsum eligit
hic secessus sus locus secretus qui sine accessu

Secius. i. aliter deriuat a secus p compositionem
sicut dicitur bug. Item pap dicitur secius aliter a secus
p compositionem. magister autem bene dicitur ante c

Secus. i. aliter deriuat a secus p compositionem
sicut dicitur bug. Item pap dicitur secius aliter a secus
p compositionem. magister autem bene dicitur ante c

Secum di in seculum vide.

Seco cas cui seculum. unde secim adhibium. et h'

Secus. i. aliter deriuat a secus p compositionem
sicut dicitur bug. Item pap dicitur secius aliter a secus
p compositionem. magister autem bene dicitur ante c

Secus. i. aliter deriuat a secus p compositionem
sicut dicitur bug. Item pap dicitur secius aliter a secus
p compositionem. magister autem bene dicitur ante c

Secus. i. aliter deriuat a secus p compositionem
sicut dicitur bug. Item pap dicitur secius aliter a secus
p compositionem. magister autem bene dicitur ante c

Secus. i. aliter deriuat a secus p compositionem
sicut dicitur bug. Item pap dicitur secius aliter a secus
p compositionem. magister autem bene dicitur ante c

Secretarii nij. in secretum vide.

Secretum. a secerno nis dicitur secretus ta ti. Et se-
cretim adhibium. et hoc secretu ti. et h' secretarius

Secta. a seco cas dicitur hec sec. **S**uantur secreta
ta te ppositu in malo circa aliquam disciplinam.

Secta. a seco cas dicitur hec sec. **S**uantur secreta
ta te ppositu in malo circa aliquam disciplinam.

Secta. a seco cas dicitur hec sec. **S**uantur secreta
ta te ppositu in malo circa aliquam disciplinam.

Secta. a seco cas dicitur hec sec. **S**uantur secreta
ta te ppositu in malo circa aliquam disciplinam.

Secta. a seco cas dicitur hec sec. **S**uantur secreta
ta te ppositu in malo circa aliquam disciplinam.

Secta. a seco cas dicitur hec sec. **S**uantur secreta
ta te ppositu in malo circa aliquam disciplinam.

Secta. a seco cas dicitur hec sec. **S**uantur secreta
ta te ppositu in malo circa aliquam disciplinam.

Secta. a seco cas dicitur hec sec. **S**uantur secreta
ta te ppositu in malo circa aliquam disciplinam.

Secta. a seco cas dicitur hec sec. **S**uantur secreta
ta te ppositu in malo circa aliquam disciplinam.

Secta. a seco cas dicitur hec sec. **S**uantur secreta
ta te ppositu in malo circa aliquam disciplinam.

Secta. a seco cas dicitur hec sec. **S**uantur secreta
ta te ppositu in malo circa aliquam disciplinam.

Secta. a seco cas dicitur hec sec. **S**uantur secreta
ta te ppositu in malo circa aliquam disciplinam.

Secta. a seco cas dicitur hec sec. **S**uantur secreta
ta te ppositu in malo circa aliquam disciplinam.

Secta. a seco cas dicitur hec sec. **S**uantur secreta
ta te ppositu in malo circa aliquam disciplinam.

Secta. a seco cas dicitur hec sec. **S**uantur secreta
ta te ppositu in malo circa aliquam disciplinam.

Secta. a seco cas dicitur hec sec. **S**uantur secreta
ta te ppositu in malo circa aliquam disciplinam.

Secta. a seco cas dicitur hec sec. **S**uantur secreta
ta te ppositu in malo circa aliquam disciplinam.

Secta. a seco cas dicitur hec sec. **S**uantur secreta
ta te ppositu in malo circa aliquam disciplinam.

Secta. a seco cas dicitur hec sec. **S**uantur secreta
ta te ppositu in malo circa aliquam disciplinam.

Secta. a seco cas dicitur hec sec. **S**uantur secreta
ta te ppositu in malo circa aliquam disciplinam.

Cum natura humana oppositū infert appetates consequentes illam. ut xps s q homo est risibil' ul' animal pceptibile discipline ul' rationalis corporeus mortalis et consimilia. Item fm aliqñ notat unitatem ul' unionem psonae et hoc specialiter in xpo. ut cū dī xps fm q homo creauit stellas s q homo est deus ul' dei filius. Item fm q homo deus mortuus est in cruce. Ibi enim non notat q ex forma eius cui adiungitur possit inferri illud p dicatū s potius q unitate unionis facit in ipostasi talia pōcata attribuuntur subiecto. **H**ic tamen nota q huiusmodi locutiones abolerunt. si tam forte inueniant in dictis sanctorū sunt sustinende et exponende ut xps s q homo est deus uel dei filius. i. ipe qui est homo est deus ul' dei filius. si autem addatur ibi pronomen demonstratiuum ita q replicet suppositū hominis. erit locutio uera. et non solū sustinenda sed etiam extendenda. ut dicat xps fm q iste homo est deus ul' dei filius ul' psona. de hoc dixi in psona. Item fm notat aliqñ habitū ut xps fm q homo fuit calcia tus uel uelut q huiusmodi habitus cōuenit ei grā hominis et non gratia dei. ul' in alia significacōne habitus. ut xps s q homo fuit sanus. formosus pre filijs hominū. et sic de alijs. q habere multis modis dī fm omnia illa que nobis adueniūt. ut habeamus ea. Aliqñ fm notat causam et potest notare quadruplicem causam scilicet efficientem cū dicitur xps fm q homo fuit meruit sibi et nobis formalem. ut xps fm q homo fuit rationalis. s q homo est aliquid. i. humanitate est aliquid. q homo. Materialem ex qua. ut cristus s q homo constat ex corpore et anima. In qua ut s q homo est passus finalem. ut xps fm q homo est finis omnīū creaturā ul' dignissima creaturā. ul' fm q homo venit ppter nos. Ex pre autem pōt nota re causam efficientem. ut cristus fm q deus habet potestatem ponendi animam suam et itē sumē di eam. Item fm notat quasi formalem causam. cū dicit cristus fm q deus est suppositum nature diuine. cristus fm q deus est. aliquid. i. diuinitate que est qī forma est aliquid. q quasi formalis deus deitate est deus. Materialem autem causā ul' quasi materiale non notat. q diuinitas nō ē dicenda materia nec quasi materia. q materia imperfecta est. et qd matene simile est imperfectum est. finalem autem causam notat fm. cū dī xps fm q deus est ad quem omnia referunt ul' ppe quem fiunt. et sunt omnia. Item a sequor dicitur hec secunda de. i. folliculus in quo puer inuoluit in uentre matris qui simul cū infante nascitur q sequit eum et egrediendo. Item secunda de dicit quidā uicius in iherusalem de quo habet in ij regum. que habitabat in iherusalem in secūda. pap uero dicit sic secunda. pspora habundans felix beata. Secūda dicunt follicule que simul cū infante nascunt. dicte q cū egredit eū sequitur. Oacer etiam de uiribus herbarū dicit. Istas pelliculas me dici dixere secūdas. In deus c xxviii. et illuue secūdas. Inuenit etiam ibi secūdas. s melius dicitur secūdas. pōt tamen denari a secūda secūda et secūdinus na nū. i. ptenens ad secūdam ul' res secūda. et pō di. vñ biñ. Tūnica tua fuit pellicula le dimi. vide in secūda. **S**ecundina. Securis. a seco secas dicitur hec securis. huius securis. quia secat. ul' securis qī succuris. q ea arbo

res succidant. ul' securis quasi semicuris. ex una enim pre acuta est et ex altera fossoria Et inde b securicula le. dimi. Et inde securicularius. qui secū rem defert Et de finit accūs sing de securis in m et in jm. et abtūs in e et in i. et accūs pluralis in es et in is. securus ul' securis. et corripit pnam. s securus eam pō Vnde quidam Rebus securis est **S**ecurus. se pō componi. **S**epe minam securis. tur cū cura. et dī securus ra rum. q seorsus a cura qd compāt securior simus unde secure nus sine aduiliū. et b securitas ratio. et securo actiū fm hug Pap uo dicit securus. non dubitans. firmus. inuenitus. Securus dī qī sine cura. i. frigoris. p qd inutile accipit Et ponitur dīa inter secū et tutū unde in gret dī Est homo securus a cura quāq re motus Sed uir in agminibus confidens ē homo tutus Et inde quidam uoluerunt dicere securiter. p secure s imppe unde iusus Assere secure securū penitus ure Et ut dixi in pax In mundo isto nō inuenitur securitas. **S**ecus. a se prepōne denari secus prepō fuisse accō casui. ut secus petz. i. iuxta. Potest etiā esse aduiliū. et est secus idem quod aliter ul' alijs uel ppe ul' iuxta. Et fm quosdam idem dī secus. Et ponitur in gret tales usus. Dic secus esse aliter iuxta q localiter unū. Dices ac aliud tu dices qī **S**ecutus ta tū picipiū de sequor scri **S**ecutus bitur per c. licet sequor scribae p q. nam ut dicit ps in x libro. uba de sententia in quor muerant cū in cu. et sumentia tuz faciūt supinū. ut loquor locutum. sequor secutum. **S**ed coniunctio aduiliū ē et debet scribi per o Antiqui enī dicebant sedū p s. nos uo dualiās ultimas abscedimus. et dicimus s per apocopam. **S**edatus in sedo das uide. **S**edecies. i. sedecim uicibus. a sedecim dicitur. **S**edecim componit a sex et decem. et dī sedecy ul' sedecim. ut x abiiciatur ul' muret in s. Vnde sedecianus ria rum fm huguonem. **S**edenim una ps. ul' loco unius pñ est. Vñ in uñbus sibile legitur. Sanctorū sedeniz cūte lux li beza canit. Itē ij mach c vij dī. Sedemim mundi **S**edco des dī sessum. iñ hec **S**edator et cetera sessio. et b sedes dis. Et prod se. licet sedco es eaz cor. q tenet naturam huius pñiti sedi. Vñ usus Dum sup alta sedes casus fiet tibi sedes. Propb. Il lic sedet sedes in iudicio. sedes nō est unus tantū Item sedes in singulari numero ppe est regni. qd grece tronus dicit. et idem nos dicimus solium. Subsellia uero ceterorū. quasi subedia. Barthodre doctor. Et a sedes b sedecula cule dimi. et b sedile bis. Item a sedco des sīdo dī idem quod sedco. et caret pñtis et supinis. sīdo sīdis Sed mutuatur ea a sedco. Et ponit aliqñ sedco pro placere. ut b nomen sedet michi. Et componitur sedco. ab sīdo es distare. cessare. in diūas ptes sedere. dissimile esse. Assideo es iuxta sedere. et assidere. i. compari et assimilari. et assidere. i. esse simile. In pma significacōne construit cum dīo et accusatō in eodē sensu. ut assideo te. et assideo tibi. Confideo des et confido dis. i. simul sedere. vñ b confisus. et cōfess co os. quasi inchoatiū pro confidisco. i. sepe sedere. Cūcū sīdo des. dissideo des. discordare. discon uenire. ul' in diūsa pte sedere. vñ dissident et b dissidentia. desideo des deorsum sedere. a apposito de sīdere pigrescere. vñ desideo inchoatiū. In sīdo

es infido
dicimus.
ul' capien
posse defe
des. et ē
deo des
vñ b obli
sedere. rer
inchoatiū
sedere et i
pos subit
dimittere
deo huic i
one non i
dicit. q se
Vñ comp
compositi
eniz comp
pñti. quāq
credimus
et eius con
tuanē ea
pñer assid
obstideo ei
pro iuxta
accō uero
ūbum in
nūc cū da
neut. vñ
neut sunt
tua sunt.
ledico et b
sunt actiū
it facere se
ta s. ne si
dicit in x
uis in pñ
in preterit
in infinitō
duat se. Q
sīdere fert
generaliter
Sedi ē p
um. sic dē
ijs. ul' qui
q sedico el
gret dialt
sedico nem
Q autem
quasi p cor
in aur. De
Sedile. a
prod. et su
sit. Vnde in
as aui are
compescen
ē actiū cū
b sedeo des
mentis mic
iram dñi f
ta tñ. Et bz
Sedram
est deō con
irregularis

es infido dicitur. i. sedere. infideo equo. si infido equum
dicimus. Item infidere quasi contra ad decipiendū
ut capiendū sedere. Presideo des. sup aliū sedē et
posse defendē. Persideo es pfecte sedere. Possideo
des. et ē compositū a p uel post et sedeo. Et obli
deo des et obfido is. i. circūfida sedere et cingere.
vñ h obfido onis. Resideo es pigre. quasi retio
sedere. remanere. retio morari. unde resideo des
inchoatiuū. Subsideo des et subsidio dis. i. subitus
sedere et inferius esse. Quid. Iussit et extendit cā
pos subsidē ualles. Supsidio es id ē sedere super
dimittere. Et construit cum dō et ablatō. super si
deo huic rei. et hac re. Sedeo et sideo in significati
one non dñt. si nec composita corū. si in tempe
dñt. q sedeo cor pñam in pñti. si sideo pñā pñ
vñ composita a sideo proū hanc sillā si. si com
posita a sedeo cor eandem in pñti. Omnia
enī composita a sedeo mutant e simplici in i in
pñti. quis quidam uolint dicere supsedeo qd nō
credimus bene dici si sit dō composita Item sideo
et eius composita carent pñtis et supinis. si mu
tuant ea a sedeo. et ab eis composita neut sunt.
pñt assideo pro iuxta sedere. circūfideo. possideo
obfideo et obfido que sunt actiua. Assideo tamē
pro iuxta sedere cum dō constructus neut ē. cū
actō uero actiū. Generale quidem ē q si aliquod
ūbum in eodem sensu construit p se nūc cū actō
nūc cū datiuo. Si cum actō est actiū. Si cū dō
neut. vñ bñdico tibi. maledico tibi. assideo tibi
neut sunt. Benedico te. maledico te. assideo te ac
tiua sunt. Et hoc respiciens ps. dicit qñq q ma
ledico et benedico neutra sunt. qñq uero dicit q
sunt actiua h hug. Et ut dicit ps. Sedeo di debu
it facere solum. di in sum. si fecit solum gemina
ta ē. ne si diceretur solum due ptes uiderent. Itē
dicit in x libro. Notandū q a sedeo composita q
uie in pñti ē in i cōstitant. tamen ē proū sequāt
in pñtē. Ex hoc patet q debet dici considere
in infinitō. Et scias q sedes qñ uenit a sedo as. p
ducit se. Quidam tamen dicūt Est hominis sedeo
sedere fertur auis. si hec impropetas non suatur
generaliter ab autoribus.

Sedi ē pñtū de sideo et sedeo. ut dixi in sedeo.
Sedico. a sedeo dī h sedico onis. i. dissensio ciui
um. sic dō p contrariū. q seorsum alij eunt ab a
lijs. nū quia sedendo solet machinari. Alij dicunt.
q sedico est discordia et dissensio animorū. quam
greco diastasi uocant. vñ sediciosus sū sum qui
sedicionem facit. et discordiā gignit. Et comparatur
q autem dī sedico quasi seorsum itio uñ sedatio
quasi p contrariū etymologia ē. Et cor dī. Vñ
in aur. De reditu species sedicionis erat. uide in bel
Sedile. a sedeo es dī h sedile lis penul. lum
proū. et sunt sedilia loca in quibus sedere qs pos
sit. Vñ in iij reg c x. Et due manus hinc atq
Sedo. a sedeo des dī sedo. iñ tenentes sedile
as aui are atū. id est mulcere. tranquillare. lenire
et actiū cū omnibus suis compositis. Et proū se
si sedeo des cor se. Vñ iñsus. Quod mea iñte sedz
mentis michi uulnera sedet. Item in aurora. Non
ta tñ. Et hz easdem significaciones. qz et sedo das
Sedatamen. arcontra aliqñ sunt due ptes. aliqñ
est dō composita. et tunc quatur ta. uñ ē quedaz
irregularis uocū congeries q ponit p una dōne

Seduco. A se pñone et duco cis. componit sedu
co ns xi etum cere. i. decipē. quasi seorsum a bono
ducē Item seducere dī seorsum ducē. separe Sicut
fit qñ cā consiliandi aliquis ext congregacōnem
ducitur Et ponitur seducere p decipe. p dēre. et se
pare Itē seducere pñt poni in bona significacōne
. i. a malo ad bonū ducē Et sic pñt accipi illud Je
mie xx Seduxisti me dñe et seductus suz Alia lit
tera. tenuisti me et pauisti. Et sic seductor. est bo
nus et malus. frequēcius tñ ponit in mala pte.

Sedulus. a sedeo des dī sedulus la luz. assiduus
intentus. bonus. studiosus. firmus. frequens. Et
dī sedulus quasi sine dolo q ex animo et tota uo
luntate facit Et est ethimo. unde sedule adūbium
et hec sedulitas. i. assiduitas Et corripit ou.

Seges. a seō cas dī h seges getis Et fm h pñe
dī seges matura messis. uñ seges a seō ris Et fm
hoc seges dī semen q seitur et id in quo seitur
scilz terra. si translatiue semen dicitur ūbum vñ
in luca. Semen est ūbum dei. Et corripit ambas
sillabas seges. uide in uer.

Segmentatus ta tum. in segmentum est.

Segmentū. a seō cas dī h segmentū ti. uestis
muliebris. et longa cuius necesse ē ptem secare et
ea solent uti nubentes Vel appie est limbus siue
fasciola que muliebribus induuntis in extrema p
te causa ornatus assumitur Iuuenalis Segmenta
et longos habitus ut flammea sumpsit Alibi autē
inuenitur p pñtulis uestimentorū Et dñr segmēta
quasi secamenta. vñ segmentatus ta tñ. tali ueste
indutus uel ornatus segmentis Vñ et segmēta
dī uestis que ē quibusdam sonis et qñ pñsagmētis
ornata Nam pñtulas cuiuslibet materie absēdas.
pñsagmēta uocamus fm hug Pap eciam dicit seg
menta sunt fascie quibus fasciatur caput Itē seg
mentum monile a collo in pectus dependens.

Segnis. a se pñone et ignis. componit h et hec
segnis et h ne. i. piger quasi sine igne. ingenio ca
rens. fugidus. otiosus. p qd inutilem accipimus
unde ad heb vj c. ut nō segnes efficiamini Et cō
patur segnior simius. vñ segniter nius me adūbi
um Et h segnicies ei Et segnica cie Et significat
se sine. ut segnis sine igne. sedulus sine dolo.

Segor quidam locus est. et acuitur in fine. Et
interpretatur loquela inutilis.

Segrego gas. a se et grego as quod ē vnare cō
ponit segrego gas aui are. i. separe. quasi seorsum
agere ponē. vñ segregatim adūbium. et corz gre

Segrex segregis. a se prepñone et grex componi
tur segrex gis. generis omnis. id est nobilis quasi
seorsum a grege aliorum. Et corripit gre.

Seir dñs est quidam q fuit hispidus pilosus
qñ enim natus ē totus sicut pellis pilosus erat.
Et idem dñs est esau. i. rufus. ob coctionem rufe
lentis. cuius edulio pñmogenita pñdidit. Id et edon
ob ruborem corporis dñs. qd latine sanguineus dī

Seiuga ge penultima correpta in biga uide.

Seiugo gas. i. separe diuidere fm papiam. et cō
ponitur a se et iugo gas. et corripit iu.

Seiugo gis in iungo gis uide.

Seiux gis exponitur in iniux iniugis.

Selcus a vm. i. ab alijs elcus. et dī a lego gis.
elenos dī lux noctis. scz luna. a sele ul file qd
ē lux et nox. Eadem et selenos. Et acuitur in fine
Selenus ti. pñm nomen uiri. triū sillā. Et ē
ibi dyprongus eu. vñ ē et u eiusdem sillabe sunt

Semissis. Is semis huius semissis in se. **¶** Octus
ponitur.

Semissis. Is semis huius semissis in se: **¶** **O**cus

diu iter. q̄i semis iter. et ē semita duoz pedū. scz
possit et stricte ut alter in transitu transire non

pecudū. a calcando uel a callo. Est enim call' app'e
femina stricta et tenuis callo pecorū p'curata. Tra

semittas ratis in semus est. semitonus. unus componit euz semis et dicitur
semitonus et hoc semitonum nunc non est.

B semiuir. a semis et uir compo **tnus. et cor to**
nitur **b** semiuir. huius semiuiri. i. imperfecti uir.
ut castratus. Potest etiam semiuir conueniri. f.

Seminiuus. a semis et viuis componitur semini

Semiuocal. semis componitur cū uocal. et dū
h et h semiuocal et h le. semiuocales dñr quod i

sonoritatem sicut et uocales. vñ semiuocalis ad
ūbium. et h semiuocalitas ratis. Dicitur etiam h

semivocalem. littera que cū uocali fac
uocem quasi semā et imperfecta uocal. uidē etiam
in pma pte ubi agitur de littera in principio

semustus ca tū. ul' semustus ca tū. i. ex pte ul' tus. Et cōponit̃ a semis et ustus Et ponit̃ semus emg as in semus. uide. *et semus*

omo onis mas ge. i. seni homo siue ex pre
homo Et componit a femis et homo hominis
quod dixerunt antiqui Et hoc fuit et c.

geniū feminis Mariae capella Quosq; be
micos. quosq; latine semones dicitur *angelus*
Sempiternus nunc semper ē *angelus*

semunculus li uel ternitas uide in eternus.

Semus ma mū. non plenus illud semum ē qd

medietatem et citra perfectionem est Et com
tatur. unde seme minus me adhibuit. et h^o semitas
tis Et semo mas. impfctm facē. aliqptulum dimi
nuē et quē

quidam semam semideus itemus itemus q̄ semo
semustus ta tum In semustus est

Senaculum. a senatus dicitur hanc senaculus hanc domus
ponitur cum natus

bantur natus uel natu. quia in illa dignitate elige
linendo qd seniores. saltem prudencia Vel senatus dr a
enim qd seniores. saltem prudencia. Vel senatus dr a

quo agere Et si senatus etiam ipse locus in quo
conueniunt senatus, unde si senatus hinc, qui be

significatorem. unde senatorius dicitur. qui h
 & senatus decretū q̄tū ad immediatam compōnez
 componitur ex nominibus. sciz ex h̄ q̄tū senatus
 et nomi

compõem qd est decretū ti Sz optū ad mediataz
componem componit a principio. qz senatus decre

Itēz scias q̄ in predcā compōne p̄ncipiū datur
ei quod ē dignius. et hac rōne dicimus senatus
c̄rētū. et magistr̄ militū. q̄ senatus ē dignior suo d

creto. cū possit illud condē et destruē. Et declinat
decretū. et senatus gñs remanet in declinabil. ut
hoc senatus decretū. huius senatus decreti. huic se

Seneca ce. ppum nomen uiri. **N**atus decreto
penul' correpta Et dicitur seneca quali se necans.
Seneria a senerio qd est aliqptuluz senex dz hec

fenena ne. n. pilatura labioꝝ. ut labium ut urbium
fenis ul' illud rubꝝ qd est sub aure piscis. p quod
discernitur an sit recens uel non Alij dñt q̄ sene
ne dñr filioꝝ defluentes p gurgis fenis quas ē f

ne dñr. i. ante dentes p. genas levis. quas p. le
nectute retinere non p̄t. et eas emittit p. molares
dentes qui canini. i. detractores dñr. quod congru
it inuidis. de quoru molaribus frequens immu

dicia detractōis emittitur. vnde Jeron in plogo
ezecb. Sz uereor ne illud eis eueniat qđ grece sig
nancius dī ut uocentur fagolidoros. h̄ est mandu

cantes senecias. uide in fagolidoros. ubi expositū
est Secundum uero pap. senecie herbe sunt cito a
rescentes. que per materias nascuntur.

Senecio A senex dicitur hic senecio onis. id est
senecta In senex est. Aliquantulum senex.
senectus. a senex dicitur h senecta Et h senectus

tutis in eodem sensu Et ē senectus sexta etas que
nullo annoꝝ nūo finitur Sz post quinꝝ etates
q̄tūcūq̄ uite est. senectuti depuratur Senium iio

ē ultima p̄s senectutis. Et dī a senus uā uum. qz
sit terminus sexte etatis. vel dī a senex. p̄s. usqz
in senectam et senium deus ne derelinquas me. vi

Et in etas Item senectū est sup de senio s antiqs
Et ut dē in li sap c iiii. senectus uenerabil est. nō
diuturna. neqz annoz nūo computata Cani autē
sunt senes.

Seneo a senex s; senex senex se honestas est
nui .i. esse uel fieri senem unde senectus m. tum

incipium & antiquos Et hinc senesco cis inchoati
et p compōnem conseneo nes. infeneo nes. intus
uel ualde senere. p feneo nes p fecte senere. p feneo

nes. Reseneo nes. et hinc inchoatiua. consenesco.
insenesco. resenesco. et cetera. Seneco et eius cōposi
ta corripit hanc sillāz se. et faciūt p̄terituz in nui

et carent supinis. quibus si antiquos faciant in nec
tū. Iumenal'. ppetuo morore et nig ueste senescant
Senethesis exponit in iiij pte in c de col' rectis

Senex. a sensus dr h̄ senex senis. qz in senibus solent sensus abundare. qz in antiquis ē sapientia et in multo tempe prudentia. ut dr in iob. ul' per antiquum qz in eis fuit opus iustitiae.

senex quasi se nesciens. delirare enim propter nimiam
 etatem. et ē etymologia. vñ h̄ senior masculini
 generis. figur et senex eius nesciens.

generosioribus et senex etiam polissimū. quis antiqui
dixerint h̄ et h̄ senis. et h̄ et h̄ senior et h̄ senius
et in suplatiuo senissimus ma mū. h̄ nunc carz su
platiuo: Vnde dicit h̄a in ii. lib. Quidam

definitia compatiua communis sunt generis. et
mutantia or in us faciūt neutrū. excepto vno qđ
solum cū sit a positō fixo quantū ad finem usq̃

suauit eius genus. h̄ senex huius senis huic seni.
hic senior. quis hoc quoq; uetustissimi commune
accipientes hic et h̄ senex proferebant. et fuit ab

ltus in e tantū seniore. cū omne compatiū in or

faciat ablatiuus in e et in i. ut meliore uel meliori
et facit genitiuum senex pluralem in um ut senū. et genitiuum
singularem in is. ut senie. Cū omnia de finentia in
x. faciunt genitiuum in cis uel in gis. ut lex legis. flux
nucis. Excipiunt autē a ps in vj li ista. nix nixus
supellex tilis. senex senis. nox noctis. Composita
uero simplicium de dinationem sequuntur. ut pnox p
noctis. exlex exlegis. et dicunt phio stultos esse
homines frigidioris sanguinis prudentes calidi. vñ
et senes in quibus iam friget. et pueri in quibus
necdū calēt minus sapiūt. et fm hoc p antifrasis
dicitur senex a sensu. et corripit pma senex. Sed
senus na nū eam pducit. unde quidam. facta no
tanda senis nolo uisibus edere senis. A senex dicitur
et h senilis et hoc le. penl. pō. res senis uel ad se
nem ptinens. et hec senilitas. et h senitudo. et h se
necta. et hec senectus in eodem sensu. Senex cōpo
nitur quam senex. i. ualde senex. vide in ueternum

Senilis in senex exponitur.

Senio. a senex dicitur h senio i sex pūcti in tētera
enium nij. in senectus uide.

Sennaar. uallis latissima in qua turris a super
bientibus edificari ceperat fm hug. et pap dicit.
Sennaar locus est babilonis in quo fuit campus
diuus et turris quam usq ad celum leuare conati

Senones galloz. qui sunt. Et acutur in fine.
dam qui romam inuaserūt. et cor no. Et scias q
galligmani sunt reuthonid. gallisenones sūt frāci

Senos interpretatur sensus. Et acutur in fine.
sensibil. a sentio tis dicitur h et h sensibil et h le. i.

sensu pceptibile scilicet aptū sentire et aptū sentiri
vñ h et h sensilis et h le per synopam in eodem
sensu penl cor. unde sensiliter adūbium. et h sensi
litas tatis. sensibilis etiam fm aliam significacōem
sui uerbi dicitur intelligibilis. Et componit sensibil
cū in. et dicitur insensibilis fm hug. Quidam faciunt
differentiam inter sensibilis et sensilis. unde in c
cista dicitur. Quod sentire potest et sentiri tibi sit
res. Sensibilis sentire potens est sensile tantum.

Sensilis in sensibilibus exponitur.

Sensim. i. paulatim adūbiū remissiuū a sensus
dicitur. Nam que morant et paulatim tendunt sen
sum faciūt et cū sensu fiunt. Item sensim. i. sensibi
litez. uel ad sensum constanter timide. vide in iij p
te in capitulo de aduerbijs.

Sensualitas in sensus est et in ratio.

Sensus A sentio tis diuatur hic sensus huius
sensus sciz quedam uis anime que pōpit formas
in pñt materia. uel qua homo audit uel uidet uel
tangit uel gustat uel olfact. Vel sensus dicitur intellec
tus h aliam significacōem sui ubi Et sic sumit
in fine pme canonice iohis ubi dicit Et scimus q
niam filius dei uenit et dedit nob sensum ut cog
noscamus deum uerū et simus in uero filio eius.
p opacōnem sciz in qua significacōe inuenit et
h sensum. h sensum attribuitur uocibus pprie. sen
sus alijs rebus Et hinc sensuosus oīa oīum sensu
plenus. Item a sensus h et hec sensualis et hoc le
ad sensum ptinens uel sensui et corpi deditus uel
sensu picipiens. unde sensualitez adūbium. et hec
sensualitas tis. Item a sensus sensatus ta tū. et cō
ponitur insensatus ta tū. et utrūq comparatur. Et
nota q sensus sunt quinq. scilicet. uisus. auditus
gustus. odoratus. et tactus. Tres aperūtur et clau
dunt et duo semper patentes sunt. Itē sensus qñ
q dicitur anima. qz sentit. qñq cuiuslibet rei adin

uencō. Sed memoria rei adinueniente recordacō. Ille
excoitata repit hec repta custodit. Item nota q
ptiopium pñti tempis de sentio est sensus sa tū
quāuis dixerint quidam simplices sentitus ta tū
qd nichil est. unde aug de ciuitate dei. Sensus est
moriens qz animam deseruit deus In quo differat
sensus ab intellectu dixi in intellectus.

Sentarius in sentes uide.

Sentencia cie in quarta pte exponit in c de co
lo reto. et est sententia determinata acceptio alte

Sentenciosus sa suz. i. rursus partis contradiacōis
sentencijs plenus a sententia dicitur.

Sentencuncula le dimi parua sententia.

Sentes. a sentio tis dicitur hec sentes huius tis. i.
spina uel arbor spinosa que et sentix senticie dicitur
Et dicitur sic a sentio. qz grauiter sentit cū pungit. uel
sentis dicitur a situ quod est terra in culta in qua
sentes et spine nascunt. Job xxx. Esse sub sentibz
delicias computabant. unde sentus ta tū. et sentico
sus sa sum in eodem sensu. scilicet horridus. asper
uel sentibus plenus. spinosus. unde terentius in eu
nucho. uideo sentū et squalidū. et sentosus sa sum
et sentarius ria nū idem scilicet sentus. i. asper. hor
ridus. spinosus. Et definit genitius plural in ium te
sentes. ut sentes tū. et est magis in usu in plurali

Senticosus sa sum in sentes est. i. qz in singulari

Sentina. a sentio tis dicitur h sentina no penl. pō
locus in nauī ad quem undiqz confluit aqua qz q
uis fetor ibi sentiat. Et inde uel a sentio tis senti

no nas. i. aliquid animo sensim diiudicare.

Sentio tis h. i. in um sensum sensu et addita s.
fit sensus sa sensum pñtiū pñti tempis. et est
sentire sensu pñtē scilicet auditu. visu. et cetera. Et
fm hoc est actū. Item sentire. i. intelligere uel ha
bere sensum. i. intellectum. et h hoc ē neutru. Sen
tio componitur assentio tis assensum pñtē et in
uenitur assentio tis in eodem sensu in deponenti
genē. Itē absentio uide in suo loco. Consentio tis
consensum pñtē quasi simul sentire. unde hic con
sensus sus. dissentio tis. et dissentio tis in eodē
sensu. i. discordare. discrepare. quasi adūsa sentire.
pñtē tis. pñtē sentire. pñtē tis. ante sentire
pñtē tis itē sentire. et ab istis inchoati. ut al
sentisco. absentisco. consentisco. et cetera. Sentio et
eius composita faciunt pñtē in si et supinū in
sum. Item sentio p sensu pñtē ut dixi actū est
composita ab eo sunt neutra uel deponencia pñtē
pñtē et pñtē et resento. que sunt actua. Et
sentit sentio per t qd accipit sonū de c. et hoc pa
ret in secunda persona presentis.

Sentix tñs in sentes exponitur.

Sentosus sa sum in sentes uide.

Sentus ta tum in sentes exponitur.

Seoruz adūbium discretiuū. i. sepatim segrega
ti semoñ. et deriuat a se pñtē insepabili que sepa

Separ. a se pñtē et par cōpo. i. cōnem signat

Separ. a se pñtē et par cōpo. i. cōnem signat

Separ. a se pñtē et par cōpo. i. cōnem signat

Separ. a se pñtē et par cōpo. i. cōnem signat

Separ. a se pñtē et par cōpo. i. cōnem signat

Separ. a se pñtē et par cōpo. i. cōnem signat

Separ. a se pñtē et par cōpo. i. cōnem signat

Separ. a se pñtē et par cōpo. i. cōnem signat

Separ. a se pñtē et par cōpo. i. cōnem signat

Separ. a se pñtē et par cōpo. i. cōnem signat

Separ. a se pñtē et par cōpo. i. cōnem signat

Separ. a se pñtē et par cōpo. i. cōnem signat

Separ. a se pñtē et par cōpo. i. cōnem signat

Separ. a se pñtē et par cōpo. i. cōnem signat

Separ. a se pñtē et par cōpo. i. cōnem signat

Separ. a se pñtē et par cōpo. i. cōnem signat

Separ. a se pñtē et par cōpo. i. cōnem signat

Separ. a se pñtē et par cōpo. i. cōnem signat

lio con
lio lis.
uere u
sunt. et
nū in p
Sepe
dicitur
cula ar
lignis
enam l
uit ad
Sepe
unde in
Sepe
pes de
bet in f
fimi su
sepia
Sepe
Sepe
iti. h n
sepe or
unde r
pio pie
remou
Interse
ante se
sepia
sunt. et
mus h
metuit
ph et si
Sepe
epi
aliquar
esse dir
Sepe
pone. si
Sepe
qdam
edam c
quand
effluē i
dictus
contrar
nerati
cum co
Sepe
nus su
Sepe
annus
Sepe
bos qu
regioni
unde q
sic qz se
am noi
onis. q
est de
lie. hab
dicit a
ues ara
per oni

ho componit conspectio lis. simul sepelire. dissepe
lio lis. diuisis modis sepelire uel a sepulcro remo
uere ul' eijcere. Sepelio et eius composita actiua
sunt. et compit hanc sillabam pe. et faciunt supi
nū in pultum. Ouid in xij epistola. Et sepeli lacri
Sepes. a sepio pis. *mis per fusa fidelibus ossa*
dicitur hec sepes ul' sepi. unde hec sepecula uel sepi
cula ambo dimi. et est sepes munitio de spinis ul'
lignis que fit circa segetes ad arcenda pecora. fuit
etiam sepes in obsidionibus ubi muri non suffic
iunt ad arcendos hostes. et pducit se uide in sepio
Sephora. xpm nomen mulieris. Et cor penl.
unde in auroa. Oatibz astantes gaudiois phua
Sepia pie. quidam piscis a se *7 sephora morti*
pes dca. qz quibusdam sepibus est interclusa et ha
bet in se quandam strumam nigerimi et amarit
simi succi plenam d quo fit optimū incaustu. vñ
sepia p incausto ul' atramento ponitur.
Sepicula le dimi. pua sepes ul' sepi d' sepecula
Sepicule in sepiuscule uide
Sepio pis. si in tū septū licet inueniat sepiu
iti. si magis apud antiquos. et est sepius circū dare
sepe circū dare. Sepio componit conspectio pis
unde reg li iij c xi. extra conspecta templi. Circū se
pio pis. dissepio pis. diuisis modis sepire ul' sepez
remouere. dissolue. Insepio pis. includē
Intersepio pis. intercludē. p sepio pis sepiem p tendē
ante sepiem. Obsepio is. vñ d' qz ul' contra sepiem. re
sepio pis. i. recludē. Sepio et eius cōposita actiua
sunt. et pō hanc sillabam se. unde quidam. valla
mus ppe castu. sepius ouile. Item ouid. religio
metuit segeti p tendē sepiem. Et faciunt pterituz in
psi et sup in pti. licet inueniat qñqz sepiu et pti
Sepiola le dimi. pua sepia
Sepissimus in sepe est
Sepiuscule. a sepius addita cule dicit sepiuscule
aliquantulum sepius. et sepicule. i. sepe. et uidetur
esse dimi. plantis in cassia. sepicule peccas inquit
Sepono nis sui nere. i. seorsum *7 et corripit cu*
pone. separe. a se et pono componitur Et pō po
Sepis. a sepio is dicit h sepi inde di. ul' sepi pis
qdam exiguus serpens q non solum corpus uez
etiam ossa ueneno consumit. Iste si qdem serpens
quando pungit aliquem facit carnem et ossa eius
effluē ita q ad minimū puluerem redigunt. vñ
dictus est sepi. A sepio quod est claudo et ligo p
contrarium q apit et dissoluit ossa et carnes uul
nerati ab eo. vñ lucanus in ix. Ossa q dissolues
cum corpore tabificus sepi
Septenarius ria riū. a septem. et signat septena
rius summam uniuersitatis. qz omne tempus septē
Septennis. a septem et *7 diebz consummatur.*
annus componit h et h septennis et h ne. i. septē
annoz. unde h septennū spaciū septem annoz
Septentrio. a tero teris d' h septentrio onis. i.
bos quasi terio qz terrā terat. ul' qz in quibusdam
regionibus cū bobus solent triturare frumentum
unde quedam stelle dicuntur tones quasi teriones
sic qz semper nobis apparent et semper terunt are
am nostri celi. vñ p compositionem h septentrio
onis. qdam celeste signū. a septem stellis quibz
est depictū ul' a stellis septem notabilioribus q a
lie. habent enim plures q septem. ergo septentio
dicit a septem stellis quas uocant triones qñ bo
ues aratorij. qz semp terant aream nostri celi. sem
per enim apparent in nostro hemisphero. ul' ut te

tigi so qz latine d' stella quod componit cū sep
tem. Et d' septentrio a numero septem stellaz qñ
septem stelle. qz illud signū septem stellis est depic
tū Et nota q duo sunt septentriones scz maior
et minor. Maior ut dicit arator. xxij stellas habz
Minor uero non nisi septem et gracia illius alterz
signū d' septentrio ul' a septem stellis nobilioribz
Item ut qz d' plaustrz siue curius ul' carz p d' dis
positionem stellaz. h h maius illud minus. Itē ut
qz fm fabulas d' uasa ul' arctos quod qz d' uasa
h hec maior illa minor. Itē maior d' elice et para
lis. Minor d' timosura et arthophilax. et hinc to
ra illa plaga mūdi d' septentrio. et etiam uentus
pncipalis ab illa plaga mūdi ueniens similiter d'
septentrio. et inde h et h septentrional' et hoc le.
ptinens ad septentrionem uel de septentrione. et h
septentrionalis p quodam palello. qz illd signū scz
septentrionem includit. eadem causa d' arcticus. Itē
scias q trio idem est quod terino
Septenus. a septē d' septenus na nū genis vij
Ex omnibus animantibus mundis tolle septena
et septena. et pō penl. unde in auroa d'. septena
nolunt luce quiete frui. uide in septimana
Septies adhibū numeri. i. vij vicibus. a septem
dicit. ppha. Septies in die laudem dixi tibi
Septimana. ab hebra qd est septem d' hec hep
tas heptadis. i. septem et subtracta aspiracōne et
s p ea posita dicunt latini hij et hec et h septem
indeclinabile. unde septimus ma mū. Et septenus
na nū. unde septenarius ria riū. et h septenarius.
Item a septem hec septimana ne. vñ hic septima
narius rij. i. ebdomadarius. et desinit utis in e o
septimanarie. qz est appellatiuū. et septinarius ria
riū. ul' fm quosdaz septimana d' a numero diez
a septem et mane qd est lux. qz septem luces uel
dies in se continet. sicut fm eos ebdomada dicit
a septem et deas qd est dies qz continet in se sep
Septingenti te ra. i. septies centum *7 item dies*
Et componit a septem et centū. et mutatur C in
Septuagesima. a septua *7 g.* uide in nongenti
ginta deniatur septuagenus na nū. et hinc septu
agenarius ria riū. Item a septuaginta septuageli
mus ma mū. et hec septuagesima mo p illa domi
nica in qua alleluia infinititur et completit sep
tuaginta dies. vñ merito septuagesima d'. Septu
agesima signat tempus deuotionis et inchoatur
a dnica qua cantat circūdeuerunt et terminat in
sabbato post pasca. Instituta ē septuagesima p
ter redemptionem quam sancti patres statuerūt ut
ppter ascensionis uenerationem in qua nostra na
tura celos ascendit et super choros angeloz subli
mata est semper ipa qñta dies solempnis et cele
bris habere et in ea ieiuniū non obseruare. qz in
pmitiua ecclesia eque solempnis. et sicut pma fe
na. vñ et tunc solempnis pcessio fiebat ad repre
sentandū pcessiones discipuloz ul' ipoz angeloz
Sed qz festa sanctorz supuenē. et celebrare tot fes
ta erat quasi onerosum. Ideo solempnitas illa cel
sauit. In redemptione ergo illoz diez sancti patres
vnā septimanā sexagesime in abstinentia addide
rūt et septuagesimā uocauerūt. Istud tam ieiuni
um mō n obseruat sicut nec sexagesime ieiuniū.
Representat autem septuagesima septuaginta ānos
quibus filij isrl sub captiuitate babilonica fuerūt
et quemadmodum illi deposuerūt organa sua dicit
tes quomodo cantabimus canticū dñi in terra al

ena. sic et nos cantica laudis deponimus. Postea
uero data eis licentia redeundi a tiro lx anno cepe
runt lerari et nos quoque in sabbato pasce tamque
in lx anno alleluia cantamus eorum representando le
ticiam. Sed tamen illi in apparatu reditus et in col
ligendo sarcinulas multum laborauerunt. et nos post
alleluia tractus statim subiugimus scilicet laudare dominum
qui laborem signat. Illi cum leticia redeuntibus labore
itineris uexabantur et nos per totam septimanam
pascalem graduale cum alleluia cantamus per gra
duale laborem. per alleluia leticiam designantes. De
mum illi patriam intrantes plenam leticiam susce
perunt. et nos in sabbato in albis quo terminatur
septuagesima duo alleluia cantamus eorum plenam
leticiam per quam uenerunt in patriam figurantes
Et ne ecclesia tribulationibus pressa desperet uel suc
cubat proponit ei in euangelio et in epistola triplex
salubre remedium et triplex premium. Remedium est
ut si uult ab his perfecte liberari in uinea anime
sue laboret abscindendo uicia et peccata. postea in
stadio pntis uite curat per penitentie opera. deinde
in agone uiriliter pugnet. contra omnia diaboli
temptamenta. Et si hoc fecerit triplex premium habe
bit quod laboranti dabitur denarius currenti brauium
et pugnantem corona. Si uis inuenire finem septu
agesime pasce et ceterorum festorum mobilium nota
hos usus. A festo stelle numerando perfice lune.
Quinque bis inde dias bis septem bis deca tetras
sem hos usus perficienda est luna intra quas ephonia
euenient. de hinc de sequenti luna numerandi sunt
dies decem. et ibi est terminus septuagesime. et hoc
est quod dicit quinquagesima. Item hec eadem luna de qua
enumerati sunt decem dies perficienda est. et de ali
a luna sumendi sunt duo dies et erit terminus
hodie. Item ipsa perfecta de tota luna sumendi sunt
dies xiiij. et ecce finis pasce. Item ipsa perfecta
de quarta sumantur xx dies. et dabitur finis roga
tionum. Item ipsa perfecta de quinta luna sumantur qua
tuor dies. et dabitur finis penthecostes. Et scias
quod sequenti dominica semper post pascha celebratur
si hoc exoptat uel accipit de septuagesima quando fuerit
bisextus. tunc enim de prima lunacione numerantur xi
dies. Item fiat de xl si supra bisextum uel in die bi
sexti euenient. scilicet ut addatur numero suo unus
dies. Ad finem autem septuagesime specialiter in
ueniendum notabis hos usus. A festo stelle nume
rando perfice lunam. quodraginta dies post septuagesi
ma fiet. Si cadet in lucem septemam hinc bisextus lin
que diem domini primum retine quod secundum. hoc est a princi
pio lunacionis intra quam ephonia euenient nume
randi sunt xl dies et ibi erit finis septuagesime
postea uero septuagesima fiet id est sequenti dominica
Si uero bisextus fuerit et tunc cadit in sabbato tunc
non prima dominica sequenti sed secunda erit festum. et
hoc est quod dicit si cadat et cetera. Ad finem autem pas
ce specialiter inueniendum nota hos usus. Post mar
tis nonas ubi sit noua luna requiras. Et cum transi
eris bis septima pascha patebit. uel sic. Inde dies so
lis tertia pascha tenet. uel nota hos usus. Etsi quibus
nobis bello carnem caueamus. Bellum sepe gerens
et puro deicit hostem. Orox anime lucem iungas
Septuages. a septuaginta dicitur. **U**bi religiosi
septuages adhibent numeri. i. septuaginta uicibus
et componitur cum septies. unde in xviii c mth dicit
petrus ad iherosolimam. Domine quotiens peccabit frater
meus in me et dimittam ei usque septies. Dixit illi

iherosolimam. Non dico usque septies sed usque septuages
septies. i. quadringentis nonaginta uicibus. ut ro
ciens. fratri peccanti dimitteret quotiens in die ille
peccare defacile non posset. uel potest intelligi per
aggregationem. i. septuaginta septem uicibus. et tunc
xi multiplicatur per vii. per que intelligitur uniuersitas
per xi intelligitur transgressio x preceptorum. et sic omnis
transgressio per hunc numerum intelligitur. unde augustinus in
omelia. Non solum usque septies sed usque septuages
septies. i. quadringentis nonaginta uicibus ut ro
ciens peccanti fratri dimitteret in die quotiens ille
peccare non posset. Quid autem amplius queris
uis nosse omnia peccata contineri in numero istorum
lxxvij. omnia ergo peccata dixit quod illa xi. i. ubi delictis
natur peccati ducta septies fiunt lxxvij. Omnia ei
ergo peccata dimitti uoluit quod lxxvij in numero per
Septuaginta nomen. **S**ignauit. uide in numeris.
pluralis generis omnis. et indeclinabile componitur a
septem et gentes quod est decem. Inde septuaginta
Septu. a septio per se tunc. **U**bi quasi septies decem
dicitur septus ta tunc. et hoc septu. locus circumscriptionis
ut stabulum pecudum uel ambitus. unde intra septum
templum. i. intra ambitum uel clausuram. unde septim
Septus. a septem et unus. **U**bi dicitur. i. clausum
uel uncia componitur hoc septum huiusmodi. i. vii uncie
Septuplo. septem componitur cum phica uel phico
et dicitur septuplus la la. i. septies phicatus septies
uel septenis multiplicatus daniel iii. precepit ut suc
cendatur fornax septuplus quam consueuerat suc
cendi. unde septuplo las laui lare. i. septies phicare
multiplicare. Et cor tui naturaliter. unde in aurore
Septupla pena cain torquet sibi uexat hebreos.
Septu. as affinis componitur cum septem. et dicitur
septu. i. septem asses uel primum septem affinis.
Sepulchralis in sepulchrum est. **S**epulchrum
sepulchrum li dimi primum sepulchrum. **S**epulchrum
Sepulchrum a sepelio li dicitur hoc sepulchrum cri. unde hoc et
hec sepulchralis et hoc le penit. pro. Et ut dicit apule
ius. uicium facit qui post e ponit aspiracionem lati
nis dictionibus. unde uicose aspiratur sepulchrum et
Sepulchrum a sepelio li dicitur **S**epulchrum uel pulchrum
ultum deriuatur sepultus ta tunc quod autem dicitur sepul
tus quasi sine pulu. i. sine pulu et ibi est. Et com
ponitur insepultus ta tunc. et hoc insepultura. et dicitur
cadaver sepulchrum. i. sub terra conditum. **S**equaculus
Sequaculus la la. aliquantulum sequax. et dicitur
Sequela. a sequor nis dicitur hoc sequela. **S**equax.
la le penit. pro. i. mos consuetudo. exemplum. ritus.
Sequester tri quod et tercie dedinacionis inueniuntur.
sed irregulariter est secunde. et dicitur sequester reconcili
ator qui discordes pacificat et qui certantibus me
dius interuenit. qui apud grecos amicos dicitur apud
quos pignora solent deponi. et dicitur a sequendo uel se
quor quod eius qui est electus utraq pars sequatur
fidem. deus v. Ego sequester et medius fui inter de
um et uos. unde hoc sequestra tre. i. reconciliatrix.
et sequestro tras. separare et prope certantes pacifica
re. est enim actiuum. et sequester tra tra adiectiuum in
uenitur id est medius uel medians. **S**equor
Sequor nis cutu tu. unde secutus ta tunc. quod sequi
et secutius ua uel. quod sequitur uel quod est signum secu
conis. et hoc et hoc et hoc sequax. diligens securus qui
et securus dicitur. unde secaciter adhibium. et hoc sequa
ditas ratis. Sequor componitur assequor quoniam. i.
ualde uel iuxta sequi uel sequendo adipisci multi se
quuntur aliquid qui non consequuntur illud. unde

hec consecutio et consecutio uia uia. Exequor ris
extra aliqua sequi. aliquid pferre ad effectum du
cere instare ad aliquid faciendum. unde exequor dr
effectus. Insequor queris. ualde ul' intus ul' cont'
sequi ppe accipit in malo. unde insector tanis. fre
quenter. Prosequor ris. pcul sequi ul' que restant
sequi et pcedere. unde h' psequi. i. huius. psequi
queris. causa pcedendi et nocendi sequi. mferre. p
secutionem inferre. angustiare. ppe quidem in ma
lo dr h' non semp dr psequi. i. pfecte sequi. Et sic
pt accipi illud deus xvi. Iuste qd iustum est pfe
queris. et illud dauid. Inquire pacem et psequere
eam. etiam si fugiat. i. pfecte ul' psequantur sequi.
Obsequor ris. i. obedire. huius in omnibz sequi. sub
sequor ris. i. subitus ul' post latenter ul' pax sequi
unde subsequi. i. huius. Sequor et eius compo
ta sunt deponencia. et compunt hanc sillabam se
et facit sup in cutu. et ipa uia ul' picipia pntis
tempis et gerudia in di do du scribuntur p q. si p
tiopia pntis et futuri tempis ut secutus et secutu
rus. Et sup ut secutus tu. et ualida ut secutus trix
scribuntur p c. Nam ut dicit ps in x li. Desinencia
in quoz mutant eam in cu et sumencia tu faciunt
sup. ut loquor locutus. sequor secutus. Et scias q u
bum deponens non habet picipi in dus. vno se
quendus da du. ul' exponit in actiuam signifiati
onem. ul' uenit a sequor inquantu oim fuit com
mune uerbum sicut dixi in loquor.

Sero. a sero nri. dr h' sero re. firmatura hostij
et ppe signu qd ex transuerso obici et apponit
hostio. unde sero ras rati. seram hostio apponere
hostiu firmare. claudere. Et componit assero ras
i. apire. Consero ras. i. simul serare. Desero ras. ul'
differo ras. ualde ul' deorsum ul' diuis modis sera
re ul' seram remouere et apire. Insero ras. i. ualde
ul' intus serare. Obsero ras. i. seram hostio appone
Refero ras. itez serare ul' reducere et apire. quasi
retero ser. a facere et remouere. Subsero ras. i. subtil
serare. ul' pax ul' post ul' latenter. Sero et eius co
posita sunt actiua et cor hanc sillabam se. itez a
sera re h' sero inordinabile. ul' potius est adhibu.
licet qnqz ponat nominalit sicut et mane. ut cu
dicit. obscuru sero. pulcru mane. ul' dicit a sero ras
Claudit enim celu sero. sicut mane apent. vno et
nocte dr celu ee clausu. et die aptu. et ita sero est
quasi sera celu. Et hinc serus ra ru. i. tardus. extre
mus. Et compas. unde sere rius me adhibu. et se
ritas tis. i. tarditas. Item a sera h' sero n. liquor q
fuit de recenti calco du pmit. et scias qd serus no
men populi cuiusdam. et serus ra rum. et sero ad
uerbuu p d se. h' sero ris. futuro seram res. et h' se
ra re. et h' serum ri. p liquore calci. et sero ras cor
ripit se. vñ ouid de reme. picipijs obsta sero me
dicina patitur. Cuz mala p longas conualuere mo
ras. Item usus magistrales. Si far ue sero crescit
mea semina sero. fur obstante sera no furta facit
nisi sera. Speine pingue serum non me facies nisi
serum. Illis siqua seres dabit et bissum tibi seres.

Seraph. phis. dr quilibz de ordine illor angelo
rum qui dicuntur seraphim. Et scias qd seraphim
p m et seraphin p n. ita distinguuntur sicut cheru
bim et cherubin. vide in cherubin. Et ut dicit g g
seraphin uocant illa sanctoru spirituu agmina que
ex singulari appinquitate conditoris sui incompa
bili ardent amore. Seraphin quoqz ardentes ul' in
tendentes uocant. qz ita deo coniuncta sunt ut inf

hec et de illi nulli alij spiritus inter sint tanto magis
ardent quanto huc uicinius vident. Quoz pfecto
flamma amor est. qz quo subtilius claritatem visi
onis eius aspiciunt eo ualidius in eius amore fla
mesunt. De seraphim etiam dicit ysa vi c. vidi do
minu sedentem super soliu excelsum. i. eleuatu ex
celsum in se et eleuatu respectu domus et plena e
rat domus a maiestate eius. et ea que sub ipso e
rant replebant templu et seraphim stabant sup il
lud sex ale vni et sex ale alteri. duabus uelabant
faciem eius. duabz uelabant pedes eius. et duabz
uelabant. hec uisio a ieronimo exponit allegori
ce uolente p sedentem sup soliu excelsum et ele
uatu xpm signari regnantem. Per soliu aut excel
sum et eleuatu signari angelos in quibz deus sedz
sicut dicit ps. qui sedes super cherubin. Per domu
autem superiorem ecclesiam triumphantem que dei
maiestate impletur. Per templu uo inferius eccle
siam militantem que in inferioribus donis pficiet
nec uidet diuine essencie maiestatem. Per h' autem
q dicit q seraphim stabant sup illud ul' in circui
tu fm aliam litteram. signat q angeli templu. i.
ecclesiam militantem custodiunt et defendunt. In h'
autem qd dr q angeli habebant alas a dextris et
a sinistris. significatur q angeli ptegent ecclesiaz
et custodiunt in pspetate ne eleuet et in aduista
te ne eiiciatur. Sed dionisius p sedentem in solio
dicit signari ipsum deu. Per soliu autem excelsu
ipsam eminenciam diuine nature. Per domu uo
superiorem creature excellenciores deo magis appin
que. que eius maiestatem plenius representant. per
templu uo inferius inferiores creature scilicet cor
pales que in inferiori modo diuinaz picipant bo
nitatem. huius autem sedentis sup thronu facies
ipam diuinam essenciam designat. siue que in et
nitate fuerit ante mudi constitucionez. per pedes
uero ea que postmodum erunt in gloria eoz et in
penis dapnatoru. p media uo ea que in cursu me
dio agunt. Seraphim ergo facies et pedes sedentis
sup thronu uelare dicunt. qz misteria eterne diui
nitatis ul' future beatitudinis et miserie nobis ad
plenu non reuelant. unde et rabbi moyses narrat
q talimiste dixerunt. quicuz ponit ingenu circa q
tuoz recipiet cofusione z? Quid facit in alto. Quid
in pmo. Quid fuit pmo. Quid ultimo erit. et addi
tur. sed duabus aliis uelabant. i. expandebant a
las ac si uolarent. et sic non omnino operiebant
media sedentis in throno. qz de hijs que medio te
pore aguntur. sicut que in sex diebus ul' etatibus
fiunt ul' facta sunt inquantu opus est instruiunt
ministerio angelor. Inter quos seraphim pmatu
tenent et inquantu opus est. qz h' impfecte et ex
pte cognoscimus. qz per speculu et in enigmate.
unde et dicit q domus. i. mudus impleta est fu
mo ignorancie respectu illor q sunt in patria. ul'
domus. i. sinagoga impleta fumo infidelitatis uo
latus autem angelor pcessum reuelacionis in nos
et eoz uelocitas ad omnia q uolunt demonstrant
et sequitur in illa uisione ysaie q seraphim dama
bant. sanctus sanctus sanctus dñs deus exercitu.
In eo q dicit scis res. notat trinitas diuinaz per
sonaz. In eo q dicit singulariter dñs deus exerci
tuus notatur essencie unitas. Et inde est q inole
uit consuetudo q cotidie cantat in ecclesia sanc
tus sanctus scis dñs deus sabaoth. i. exercituum
Sereno nas nauu nare. i. exhalare. letificare il

luminare. lucidare. unde serenus na nū. i. lectus. hi
laris. lucidus. clarus. tranquillus. Sed serenū ad ce
lum refertur. tranquillū ad mare. unde quidaz. dic
mare tranquillū celū dic esse serenū. Et compatur
serenior sinus. Et a grō sereni addita tas fit hec
serenitas. Itē a serenū h serentudo inis Sēno cō
ponit cōsereno as infereno as intus uel ualde sere
nare. Resereno nas. subsereno nas. i. post uel sub
tus ul pau serenare. Et est actiuū sereno cū omni
bus suis compositis. et pducit re.

Seres p populo pō pmam vide in sera re
eria. a seria ne dī h seria rie. i. olla quasi seria.
qz ibi pmo facta est. ul dī sic a serijs. qz utilis est
et necessaria. uel a serie qz ordine fit. Ter relem o
nia dolia mea et omnes seras meas. unde hec se
riola le dimi. phue. Seriole ueteri metuentē deade

Sericus. h seris huius seris est qz **S**re limum
dam populus a quo dicit hoc sericū d. qd uulgo
dicit sera qz apud eos abundant vmes qui sericū
egant scilicet bombyces a quibus hec fila dicit ar
bores ducuntur. et hinc sericus ea cū. Et hec serica
quedam uestis de serico. et sericatus ea rum. serico
ornatus ul intextus. et serico cas. serico ornari ul

Series. a sero ne pro **S**intexere. Et corripit ri.
ordinare dī h series ei. i. ordo tenor. unde serio as
i. ordinare. in ordinem ul serie disponē. et cor se

Seriola le dimi. pua seria. vide in seria rie.
Serius. a serus ra rum dī serius ria riū. i. utilis
et necessarius. Theodolus. ut tua iam nostro post
ponas seria ludo. et dicit a serus qz seri. i. series ne
cessaria et utilia tractare solent. unde serio adhibū
i. utiliter ul intente sedulo studiose ex animo. in
uenit etiam serio ablatius positus p isto aduer

Sermo onis in sermocinor est. **S**bio serie
sermocinor aris. i. sermonem facē. et dī a sermo.
Sermo autem est orō humili stilo composita hu
mane locutioni finitua. ul sermo est collocutio vni
us psonae ad aliam. et dī sermo a sero ris qz serat u
tilitatem mentibus auditorū. ul qz serat inter collo
quentes. et corripit a sermocinor

Sermunculus li dimi. puus sermo
Sero ris cui atū. i. seminare ul plantare. et der
uat a sereno nas. qz sereno celo serendū est et nē
p rmbres. Et nota qz sero ris duplex habet pten
et duplex sup. ut sero cui atū sero hui stuz. Sero
ris cui atū. i. seminare et plantare. hec tamen sig
nificacō tracta est ab alia. Qui enim arbores plan
tat quodammodo seminariū eis confert. et qz semi
nacō et plantacō ordine solent esse. Ideo sero rui.
qñqz ponit p ordinare. Itē sero ris hui stū. i. im
mittere ul coniūgere. Inuenit tamen et hui p or
dinari et p serui. h fm antiquos sero componitur
fm utramqz litteraturam assero ris asserui asseritū
i. liberare. manumittere et asserē. i. affirmare. ul
adiūgere. unde h asser eris. qz vnus alij insentur
et assero tas fze. Consero ris cui itū. i. plantare si
mul serē. unde h consicō plantacō. Et constitus ta
tū. plantatus. Consero ris rui constū. commiscere
cōmittere. contexere. coniūgere. ut isti conserunt
brachia et conserūt ūba. vñ constim. i. coniūctim
Circūsero ris cui. i. circūplantare. Circūsero rui. vñ
diqz coniūgere. ul contexere et cōmittere. Desero
ris rui destū. i. derelinquere. unde h destū. et hinc
destro tas. i. destruz facere. potest etiam esse fze hu
jus ūbi deserere. Dissero ris rui. tractare. dicere. sa
pienter loqui. confirmare. vñ distus nomen. de q

in suo loco. Exero rui exertū. i. foras emittere. ul
denudare manifestare. unde exerto tas fze. Insero
ris cui itū. i. plantare. Et est apē inferere plantare
p immissionem ramorū adinuicem. unde ouis de
re. Venerat in hō fac ramū ramus adoptet. Inse
ro ris rui infuz. i. immiscere. immittere. et apē
uiolenter. unde infro tas fze. Intersero ris rui tū.
interponere. intmiscere. intmittere. Intersero ris e
ui itū. implantare ul interseminare. Prosero ris e
ui pftū. pcul emittere. Prosero ris rui pftum. i.
ante immittere ul sup. Obsero ris cui itū. cont ul
vñdiqz seminare. ul plantare. ul tegere. Lucanus.
Obsita funera clat purpura lana. Obsero ris rui.
obstū. i. contra serere. cont immittere. cōmiscere.
Et nota qz sicut patet ex pōictis omnia composita
ta a sero faciūt ptenitū in rui. et sup in frum. h n
omnia faciūt in serui. h illa tantū que habent sig
nificacōnem affinem significacōni sui simplicis plan
tat que dicuntur p plantare. Nam q arbores plan
tant quodammodo seminariū confert. et hinc e
qz illa que habent significacōnem omnino extra
neam a significacōne sui simplicis faciūt ptenitū
tū in rui. et sup tantū in stū. ut desero rui destū
Dissero rui stū. exero rui exertū. psero rui pftū
Alia uero omnia faciūt ptenitū serui et serui et sup
in stū et in stū. Et cū dicuntur p plantare faciūt
ptenitū in serui et sup in stum. In alio sō serui
faciūt in rui ptenitū. et sup in frum. Obsero ris
p serere et p regē facit ptenitū in serui et sup in
stum. Item sero et composita ab eo fm qz faciūt
ptenitū in serui et sup in stuz ul stuz neq sunt
ptenitū obsero obserui p tegere qd est actū. Itē sero
et eius composita fm qz faciūt ptenitū in rui et
sup in stum actiua sunt. Item omnia composita
a sero rui serum retinent litteraturam sui simpli
cis ubiqz. Similiter composita. a sero cui atum. nisi
qz in supinis mutat a simplicis in J. Itē sero et eius
composita in pñt corripit hanc sillabam se h in
ptenitū eam pō. unde pser. Quod serimus meti
mus qd damus accipimus. Item ut dicit ps in x
li. Serui fm analogiam ui in tū serū debuit facere
h difference causa latū pferre tradidit ueteres
vide et in tercia pre ubi agit de ptenitis ūbou ter
cie coniūg desinencū in ro de h habes ead in latū

Sero seras in sera vide

Seron sepulch. rdolum

Seros grece oppiduz est latine serum. unde hic

seres seris quidam populus

Serotinus. a serus ra rum dicit serotinus na nū

i. tardus et tarde ueniens ul uesperinus. et dī a

sero. genes xxx c g. facta qz sunt ea que erant se

rotina laban et que pmi tempis iacob. Et hinc se

rotino nas. i. tardare. serotinū facē. Et seras qz se

paneus ymber dicit in autpno ul hyeme iactis

seminibz nutriendis. serotinus ad incmentū in ue

re ul estate et cor penit serotinus cū sit possessiuo

desinens in tinus et non habeat t a suo pmitiuo

Nam si haberet t a suo pmitiuo pduceret ti. Ve

vesperinus a uespera. Matutinus a matuta

Serpedo. a sero pis. dī h sero dinis

i. rubor cutis cū membroz extrancia. dictus a se

pendo qz spāt p membra. et pducit pe

Serpens. A sero pis dī h pens ris qz oculis et

minutis squamaz nilibus spāt et repat. Illa au

tem que quatuor pedibus nituntur sicut lacerti et

stelliones non spentes h reptilia dicunt. Serpen

tes autem illi reptilia dicuntur que uentre et co-
pore reptant. Quorum uenena tot quot genera. tot
pneices quot species. tot dolores quot colores ha-
bent. unde spertinus na nu fm hug. vide de h in
reptile alioru sententiam. Et scias q spens habet
iij naturas. Prima est q cu senuerit caligant ocu-
li eius et si uoluerit nouus fieri abstinet se a cibo
donec pell relaxet et inde coartat se ut senectute
deponat. Secunda cu uenerit aqua bibi in cubicu-
lo suo uenenu deponit et sic aquam inscienter bi-
bit. Tercia uero si uiderit hominem nudu timet si
uidet uestitu insilit in eu. Quarta qn aliquis uolu-
erit eu occide totu corpus rbit ad penam. caput
autem suu custodit. unde dicit plinius. q si spen-
tis caput cu duobus euaserit digitis nichilominus
uiuut. unde totu corpus obicit p capite defenden-
do. Itē nota q sicut habet in li nu xxi. fecit moy-
ses spentem eneu et posuit p signo Quem cu per-
cussit a spentibus ignitis de hti aspicerit sanabant.
sic percussit spiritualit a spente uenenofo diabulo a
liqua temptacōe ul molestia si aspiciūt in xpm
spentem callidu positu in palu ul signu cruce sa-
nabūt a quacumq pcussura ul infirmitate seu
tribulacōe et dulcia ei erūt. vñ dicit dñs in iij c
iohis. Sicut moyses exaltauit spentem in desro
sic et exaltari oportet filiū hominis. i. uirginis. et
ponit duplicem finez siue utilitatem ex medicina
passionis cristi. scilicet liberacōem a malo. unde di-
cit. ut omnis qui credit in eum non pereat. et bo-
ni retribucōem. unde subdit. si habeat vitam e-
ternam. Itē enim fuit duplex finis passionis xpi
dicit autem exaltari potius q crucifigi. ut inue-
ret penalitatem ex amore dei sumptam exaltacōe
mereri. q fm aug. pena nō facit martirem s cau-
sa. Et est spens ge inerti ul ut quidam uolūt cō-
serpentigena ne gene **munis** sicut et bidens
nō cōmunis penul correpta. a spente genitus. et
componitur a spens et genitus.

Serpentulus li dimi. puus spens
Serpillu. a spo pis dicit h spillu li quedaz her-
ba que est trifoliu et poliolu dicit. vñ in buē
Allia spillum herbas q contundit olente
Serpo pis pti. i. latenter ire ul corpe et uen-
tre repe. Serpo componit conspo pis. i. fil sepe
Inspo pis. intro serpe. Perspo pis. i. pcul serpe.
ul ppe serpe. et eoz in ante serpe. Serpo et eius
composita neutra sunt. et faciūt pteritu in psi. et
Serra. a seco cas dicit hec **supinum** in prum
serra re nomen a sono fictum. i. a stridore cu pten-
nis fern lamina denoum mordacitate resicans. q
attingit et stridet. unde stratus ta tū. fra secus. et
pro ras. fra secare. unde frans tis ge omnis. p laie
xli. Ego posui te quasi plaustru triturans nouum

Serro ras in serra est. **habens** rostra franca
Serula le. diminutiuum. paruua serra
Seratus ta tum in sertum est.

Sertulu li dimi. paruū sertum
Sertu. A sero ris rui dicit h stu ti. i. corona de
floribus mfts et conuictis facta. unde stratus ta
ti. i. pro ornatus uel coronatus

Seruciolu li dimi. paruū seruicium

Seruciosus in huus est

Seruilis in huus est
Seruo. A huus dicit huio uis uiui uiti. Et cō-
ponit consuo uis. simul fuire. Disseruo uis diu-
lis modis fuire ul offendē. deseruo uis. ualde uel

deuote fuire ul offendere. Inhuio uis. ualde fuire
ul obedire. huimus dicimus tantū. inhuimus cu
iusq pceptis. Reseruo uis. itez fuire uel a huico
cessare. Subhuio uis. obedire. ul satisfaccere. conso-
nare latent ul post ul paz huio. Seruo uis neu-
trum est cum omnibus suis compositis

Seruitus. a huus dr hec huitus tutis. et est serui-
tus condico seruendi. huiciu uo ius ul actus fui-
endi ul munus Et fm pñs v ethi. Seruicium est
maloz omniu postrema pena. que liberis omniu
supplicio grauior est. Nam ubi libertas perit una
ibi percut et omnia. unde quidam Non bene pro
toto libertas uenditur auro. Hoc celeste bonu p-
terit orbis opes. et accipitur duobus modis serui-
tus scilicet p latia et p dulia grece. hoc est deo et
hominibus competit. et corripit in. hic nota q s-
uitus introducta est ex peccato. Nam ut dicit g-
gorius in pasto. liquet q omnes homines natu-
ra equales genuit. s uariante meritoru ordine ali-
os abis culpa postponit. Ipla autem diuinitas que
accessit ex uico. diuino iudicio dispensatur. ut q
omnis homo eque stare non ualeat. alter regatur
ab altero. unde cūti qui pñs non in se potesta-
tem debent ordinis s equalitatem pensare condi-
cōis. nec posse se hominibus gaudeant s pdesse
Antiqui enim patres nostri non reges hominū
s pastores pecorū fuisse memorant et cetera sicut
dicam in timor. vide etiam. in rector

Serula le dimi. pua serra
Seruo as uauu uare. i. custodire. retinere uel in
custodia ponē uel pspicere. Et componit cū con-
et dicit consuo as. i. simul huare. Itē cū ob et dr
obseruo uas qd in malo et bono sumit ut in suo
loco dicit. Item cū re et dicit resuo uas. i. retinere
Seruo et eius composita actiua sunt.

Serum feri in serra est.

Serus ra rum in serra re exponitur

Seruulus li dimi. paruus huus.

Seruus. a suo as dr h huus ui. qui olim in bel-
lo capti cū iure possent occidi. huabant et hebāt
hui. et ideo huus dicit a huando ppter antiquam
consuetudinem. licet etiam quidam dicant modo
serui qui sic huati non fuerūt. huus ergo dicit ex
condicōe huututis. Item huus in bello captus et
huatus. famulus ex ppa familia suoz ortus. man-
cipiū ex hostibus quasi mancipatū ul quasi ma-
nu captū. Item est huus emphicus qui pao emi
Item uerna siue uinaculus in domo nutritus. q u-
nat. i. claret in domo. Qz autem dr huus quasi se-
rens uana. ul quasi huans uultū dñi sui. ul quasi
serens iusticias ethi est. unde hec sua ue. et huus a
vm. et h et h huilis et h le pō penl. unde hec h
uilitas huiliter adhibiū. et h huiciū. unde huicosus
sa sum. seruico plenus. Seruus componit consuus

Sese dictio geminata compo **ti. i. simul** seruus
nitur ex se et se et liquefit s q̄tum ad sonum et
debet pñciari sicut deseruo. Et scias q tria pno-
mina geminata componi habent in accusatiuo et
ablatiua tantū. ut meme. tete. sese. sicut dixi in f-
cia pte ubi egi de cōposicōe integroz nominū.

Sessilis. a sedeo des dicit h et et h sessilis et h
le. qd aptū est ad sedendū. uel ut quis sedeat sup
illud. et inde sessibilis le idem. et corripit penl. pñ-
us. Exhalat uapida lesūm pice sessilis obba. et dr
sessilis qz apta est sedere. habet enim funduz am-
plū et latū. et ita melius sedet

Sessillus la lū .i. parvus statura. qz non videt
stare s. sedere. et dicitur a sedeo des.

Sessis. sex componit cū as alis. Et dicitur h. sessis
.i. sex oboli ut psum sex obolor.

Sessum est sup de sedeo des et debuit facere sesū
per vnum s. sicut dixi in sedeo des.

Seta. a sus dicitur h. seta te. qz a sue pcedit in p
te. ul a suo is. qz ualeat ad suendū. unde serosus
sa sum. plenus ul abundans seta. et cōpatur. vñ
hec serositas ratis. et componit seta cū m et dicitur

Setario as aui are. i. farinā purga. **I**nsero tas
etariū nī in setarius ē. **I**re. et dicitur a seranū.

Setarius. a seta dicitur setarius nā nū. qd et seta
dū dicitur scilicet instrumentū purgandi farinam.

Seth filius fuit ade. et interpretatur resurrectio qz
post fratris resurrectionem natus sit. quasi resur
rectionem fratris ex mortuis suscitaret. Itē et po
sicō. qz deus eū p abel posuit a quo quidam hē
tig dicitur sunt sethimiani qui dicebāt eū esse xpm

Sethim. genus spinarū est in hēmo ex quibus
fit lignū imputrescibile fm hūg. et ut dicitur in pap.
sethim ligna qz attenduntur tanto duriora effici
untur. In historijs autem sup exod. dicitur sethim no
men est montis. regionis. et arboris. q. similis est
albe spine in folijs et est leuissimū lignū increma
bile imputribile. et acuitur in fine sethim.

Sethimiani in seth exponitur.

Setula le dimi parua seta.

Seuero ras in seuerus est.

Seuerus. uerus componit cū satis et dicitur seuerus
ra rum. austerus. districtus. rigidus. uel purus. Et
dicitur seuerus. quasi satis uerus. tenet enim sine pie
tate iusticiam. cont illud eccl vii. Noli esse iustus
multū. ubi dicit glosa. Sūmum ius sūma iniuria
est. Itē sup illud ysa xxx. Hec est uia ambulare
in ea neqz ad dexteram neque ad sinistram. Dicit
glo in utqz pte. Quidqz supra modū est in uicō
est. Qz autem dicitur seuerus quasi sequens uera et hē
Et compatur seuerior illimus. et a seuerus h. seue
ritas. i. austeritas. rigor uel integritas iudicij uel
uehementia ulcionis. et seuerus ras qd non est in
usu. s. componit asseuero ras. affirmare. asserere.
Et pseuero ras. et pducit uo.

Seuu seuit. est pteritū de seuo ris. ibi videtur
quidam dei. in seuis est.

Seuio uis uiui uitū uire. i. insanire furere. seuū
esse ul fieri. Et componitur consenno uis. scilicet
simul seuire. deseuio uis. i. diuisis modis seuire ul
a seuiicia cessare. Inseuio uis. i. ualde seuire. obseui
o uis. itē seuire. ul retro a seuiicia cessare. Seuiio
et eius composita neutra sunt. et pō se. vñ pso
Inopia confuso seuit discordia mento.

Seuus. a seuiio uis dicitur seuis ua uū. i. crudelis. h.
seuis in ira crudelis in sanguine. et compatur. vñ
hec seuiicia de. et hec seuiicies dei. Seuis compo
nitur cū qz et tam. et dicitur pseuus seua uum tamse
uus ua uū. i. ualde seuis. et pō se.

Sex. ab hex. subtracta h. et p ea posita s dicitur
apud latinos hij et hee et h sex omnis ge et inde
dinabile. unde senus na nū. et senarius nā nū. et
hic senarius nī. p illo numero. et pō se senus ut

Sexagesima. a sexaginta dicitur **I**n dixi in senex
sexagesimus ma mū. et hec sexagesima me. dñica
post septuagesimā. et inchoatur a dñica qua can
tatur. Exurge dñe. et terminat in q̄ta feria post

pasca. venite benedicti patris mei cōplectens octo
ebdomadas et iij dies et hz sexaginta dies Institu
ta autem est sexagesima ppter redemptionem qm
melchisedes papa et siluester statuerunt. ut bis in
omni sabbato comedere ne ppter abstinentiaz et
afflictionem carnis quam sustinuerant in sexta fe
ria que in omni tempe ieiunabatur natura debili
taretur. In redemptionem ergo sabbatorū illius tē
poris vnam septimanam quinquagesime addiderūt
et sexagesimam vocauerūt. Item instituta est eū
am ppter signacōnez. signat namqz tempus iudi
catis ecclesie a sponso suo. vñ sexagesima sonat
sexies decem. et p sex intelligantur sex opa miseri
cordie. per decem intelligantur decalogus In fine sex
agesime cantat venite benedicti patris mei etc. qz
illi qui in decem pceptis et in sex operibus mise
ricordie se exercent. audient ab ore domini in fu
turo generali iudicio. venite benedicti patris mei fi

Sexagesies adhibuit numeri. **I**n l. i. s. et cetera
lx uicibus. et dicitur a sexaginta.

Sexaginta. a sex et gentos decem componitur
sexaginta ge omnis numeri pluralis et in decina.
.i. sexies decem. unde sexagenus na nū. et sexage
narius et sexages adhibuit. i. lx uicibus.

Sexangulus. a sex et angulus componitur sexan
gulus la lū. sex angulos habens. unde sexangula
tus ta tū et substantiue dicitur hic sexangulus li p

Sextupes. pes componitur cū sex **I**n tali figura
et dicitur h. sextupes is. i. pediculus. qz sex habeat pe
des. unde sextupedus a u. sextupedibus plenus

Sextuplus. sexqui qd est totū componitur cū
plica et dicitur sextuplus pla. qz sexquiplus. i. con
tinens totū et plicam totius. i. medietatem. unde
hec sextupla ple. i. totū et dimidiū scilicet summa

Sexennis. a sex et an **I**n capitalis et dimidiū
nus componit h et h sexennis h et h ne. sex anno
rum. unde h sexennū nī. spadium sex annorū.

Sexies adhibuit numeri. i. sex uicibus. et dicitur a
sex. vñ in iij reg c xij. Si percussisses quinquies

Sexquater in sexq **I**n aut sexies aut septies.
Sexqui. i. totū. vñ p cōpōsitionem h sexqpes
pedis. i. totus pes. scilicet mensura vnius pedis.
unde h et h sexquipedalis et h le ponl pō. i. qui
continet mensuraz totius vnius pedis. Quat. p̄ijet
ampulas et sexquipedalia ūba. i. totū pedes obine
dia. vñ h sexquipedalitas atis. Item sexqui cōpo
nitur cū alter. et fit sexquater tra tū. continens
totū et totius medietatem. unde ternarius est sex
quater binarij ul ad binariū. qz continet ipm to
tū et eius ptem sine medietatem scilicet vñ. et cō
ponit subsexquater ra rum. qui ab alio contine
tur totus et eius altera ps. unde binarius est sub
sexquater ternarij ul ad ternariū. Item sexqui cō
ponit sexquitercius dia cū. et sexquicoctauus. i. cō
tinens aliqd totū et eius terciam ptem ut quater
narius ternariū ul continens aliqd totum et eius
octauam ptem. ut nouenarius continet octonariū
et per cōpōsitionez subsexquitercius dia cū. et sub
sexquicoctauus ua uū. qui ita continet ab alio et
similiter p̄t dici per cōpōsitionez sexquiquartus
ta tū. et sexquiquintus ta tū. et sexquiseptus ta tū
et sexquiesimus ta tū. et sexquiesimus ta tū.

Sexqpes dis in sexqui est **I**n sic in similibus
Sextarius. a sextus dicitur sextarius nī. Et dicitur
sextarius a sexta parte. Est enim sexta pars con
gij. sextarius duarū librarū est qui bis assumptus
dicitur bilibris. assumptus quaf fit gco nomine te

rix. Quinquies cōplicitus quinarum siue gomoz
facit. adice sextū reddit congruū. Nam congruus sex
mens sextarijs. Et hinc sextarij nomen tractū est
Et cōstruitur cū gō ut sextarius vini. Et nota
q sextarius siue dicat mensuratū siue mensura siue
quantitas illi mensure adiacens siue aliquid aliud
semp est masculini generis et non neutri.

Sextarij qj. qddam pondus duarū librarū. et se
mis quasi semisteriū. vñ sextariarius ria rñ q e
rogat sextariū ul ad sextariū ptinens.

Sextilis penl pō cū a sextus nomine dicatur.
Sextus. a sex deriuat sextus. Vide in qñtilis.

Sextus. a sex deriuat sextus. Vide in qñtilis.
Iban dicit tercius mensis a mardo. pñ tñ.

Sextilis penl pō cū a sextus nomine dicatur.
Sextus. a sex deriuat sextus. Vide in qñtilis.

Sibilla Bole qd snia est componit cū sios qd
lingua colica dicit deul et dr h sibilla quasi sios
bole. uel bele qd est mens. i. diuina sententia uel
dei mens. Et est nomen appellatiuū sibilla qñ p
phetissa. et fuerūt decem sibille. quelibz tamen p
phetissa dicit pñ sibilla. qñ dei sententiā ul mentes
hominibus interpretantur. Ille tamen decem dicte
sunt sibille quasi antonomasice. unde sibillinus a

Sibilo las lau lare latū. serpen. **S**ym penl pō
tū est pñ. homines tamen sibilant. unde hic sibi
lus li. h in plurali hec sibila loq. et sibilus la lū. i.
sibilans. h pñus causa metri esse usurpatū uidet
a poetis qñ sit uox significatiua sicut pluuus a ū
p pluuialis. Sibilo componitur consibilo las. i. si
mul sibilare. Desibilo las. i. a sibilō cessare. Exibi
lo las. extra sibilū pñcere. Insibulo las. intro nel
ualde sibilare. uel sibilō intro impellere. obsibilo
las. vñdiz ul contra sibilare ul desinē. resibilo as
itez sibilare ul desinē. Subsibilo las. post ul paq
uel latenter sibilare. Et nota qñ sibilō ponit qñq
p deridere. qñ sibilare solemus post eū quem dei
demus. unde orat in smonibus. Populus me sibi
lat. Sibilo las est neutz cū omnibus suis compo
sitis. et corripit bi. vide in regulis.

Sica ce fe ge. deriuat a seco cas. et dr sica quasi
seca scilicet gladius breuis quo maxime utuntur
qui apud italos latrocinia exercent. et ut dicunt
telū est in baculo absconditū. vñd hic sicanus nñ
qui sicam defert ul homicida. et pō pñmam. vñd
orat in smo. Qñ medius foret aut sicanus aut a
loquin. actu xxi. Eduxisti in destū quatuor milia
viroz sicanoz. Et scribit p vñū c. pap sic diē. Si
carius dictus qñ ad pñtrandū scelus sic telis ar
sicanus in sica vide.

Sicanus in sica vide. **S**matius

Sicania in sicia est. **S**icane. i. sic ne. et est sillabica adiectio. Et non
inclinat hic ne cōiunctio endetica accentū pñceden
tis sillabe ad se. i. iuxta se. unde pñcipal accentus
est sup pñma sillaba. et media grauat. sicut hec
one. qñ accentus pñcipalis non potest poni super
sillabica adiectione. vide in hecōne. In pñmo reg
c xv dicit sicine sepat amara mors. et in auroa
dicit. sicine rex pharao pascali vñd anno. pos
set tamen in sicine ibi one esse sillabica adiectio
et leg debet remissiuē sicine. i. sic sepat amara

Sicco cas. a siccus dicit per antifrasi. **S**icco
siccus ca cū. qñ sit sine succo. Et compatur. vñd sic
ce cius me adubium. et hec siccitas tatis. Et hec
siccitudo. Sicco cas componit cū de et dicit desicco
cas. Item cū ex et dicit exsicco cas. Item cū re. et
dicit resicco cas. Et est actiuū sicco cū omnibz su
is compositis. et scribitur per duo et.

Sicera re. fe ge p vñū c penl correpta hebreuz
ē. ul dicit a succo qñ ex succo frumenti ul pomoz
conficitur coctis qñ frugibus aqua pinguis quasi
succus colatur. et dicit sicera omnis pocō. omnis
liquoris confectio. omnis liquor qui inebriare pñt
pñter vinū. Magis pñe tamen liquor qui ex datti
lis fit ad bibendū suauis. In pñmo c luce dicit. vi

Sicilia siculus rex fu. **S**icram non bibet
it siclie. unde illa terra dicta est sicilia sicut eadez
dicta est sicana a sicano rege. et a sicilia siculus la
lū penl cor. Oraē. Inuidia siculi non inuenere ty
ranni. Tormentū maius ē. Et h et h sicilensis et
hoc se. Et h solidus de. unde h sicilis dis et sicilē
sis. et dedinat patronomice. vñd. Sicilides muse.

Sicilides in sicilia ē. **S**icram non bibet
sicama me dicta est sicben sed nūc neapolis. et
cor. i. unde in auroa. post elau pacem iacob sici

Sicbe dicit anima. Item sicbe. **S**icmis manz exit
dicit pñfunduz. unde emiosigeus quasi emiosiche
us uel componit a sigeus. Inuenit etiam sicbel.
pro quodam pondere. vide in sidus.

Sicben filius fuit emoz. qui quandam urbem e
dificauit quam a suo nomine appellauit sicben h
gece latine dr sicama me. et est ciuitas samarie iōa
est nūc neapolis ciuitas samaritanoz.

Sicofanta re falsus calūpniator uel viliū rex
appetitor. fortz tamen apud grecos. sicofanta dr
ficus comedens. a sicchos qd est ficus et fagin qd
est comedē. Sed hac rāōne dicit sic falsus calūp
niator. Cuidam dñō apud grecos misse sunt ficus
quas latenter quidam suus famulus comedit et
cepit calūpniari alium et accusare qñ eas comedis
set. tunc dñs pñcepit aquam calidam bibi ab eo qñ
comederat ficus. qua bibita statim uomuit ficus
unde semp postea dictus est sicofanta. i. ficus co
medens. et qñ falsus fuit calūpniatus socium come
disse eas. Ideo in moleuit mos et consuetudo ut
falsus calūpniator diceret sicofanta.

Sichomachia. A sicbe qd est anima et machia
pugna cōponitur hec sichomachia chore. i. pugna
anime. unde quidam liber dr prudencius de sicbo
machia. i. de pugna anime. et acuit penl.

Sichos grece ficus latine.

Sidus sicbel qui latino smone cidus corrupte
appellatur hebreū nomen est habens apud eos
uncie pondus. apud latinos autē et grecos qñra
pans uncie est et stateris medietas dragmas appē
dens duas. unde cū in litteris diuinis legit sidus
uncia est. Cū ūo apud gentiles quarta ps uncie ē

Sicomorus. morus componit cū quodam gre
co. et dicit sicomorus ri. qui sit folijs similis mo
ro in alijs ficui. unde et dicit ficus fatua hanc az
bozem latini celsam uocant ab altitudine. qñ non
est breuis ut morus. unde h sicomor. et h celsum
p fructu illius. et pō mo. unde quidam. Cū cano
morus moroz foroz sichomorus. Et scias qñ gñs
pluralis facit sicomoroz. format ab ablatō singu
lari sicomoro addita ruz. Inuenit autem aliqñ p
sincopam sicomor p sicomor sicut viuz p viro
rum. deū p deoz. unde in secūdo li palip c ix. Tā
tam qñ copiam prebuit argenti in iherlm quasi la
pidū et cedroz tantā multitudinē uelud sicomor
que gignuntur in campestribus sicomor dixit p

Sicubi in ubi vide. **S**icomoroz

Siculus in sicilia exponitur. **S**idero ras. a sidus dicit sidero ras qd non est

in usu. Sz componit considero as. pspicere et ppe
celestia desidero ras. i. cupe et ppe celestia. Et est
actiuū sideo cū suis compositis. et cor de. vide e

Sido dis exponit in sideo des. **S**idam in sidus
sidon fuit filius primogenitus chanaan a quo
dicte sunt sidones. et hinc ciuitas eoz in fenicia si
don dicta est. unde h et h sidon donis patriū. et si
donia nie puincia adiacens. unde sidonius a um
Sidonij interpretantur venūdantes ul' lingua feniciū
piscis dicitur sidon. vnde a copia pisciū sidon pōicta
ciuitas est dicta etiam interpretatur uenator ul' ue
natrix. gen xlix c dicitur phingens usqz ad sidonem

Sidonij in sidon vide. Et pō do
dracho vide in anania.

Sidus. a sideo ul' a sido dicitur hoc sidus deis. i.
stella uel collectio stellarū in aliquo signo a simul
sedendo. unde sidereus rea reuz. res sideris uel pti
nens ad sidus. ut dicit ps in vj li. a sidus deis si
deo as. unde componit desidero as. considero as

Sifon. a sibilō dicitur h sifon fonis. **S**ifon in altu
i. tuba uel potius conca siue uas in quo minge
bant in quo cū vrina cadit facit sibilatū. Et ideo
ponit p sibilatu vrine ul' p bombo. Iuuenalis.
Effrigem qz de longis sifombz implent. ul' potest
hic teneri in ppo sensu. Nam huiusmodi uasa sup
pendebant mulieres ad simulacru pudicie facien
tes queqz turpia in templo eius. sifon etiam uas
dicitur quo utitur in oriente ad extinguendū ignem
et tunc componit a sufflo et fundo. qz aquas suf

Sigalceus. in sigalum uide. **S**igando fundat

Sigalinus na num In sigalum est. **S**igaloni
us nia nium In sigalum est.

Sigalum. a sige dr hoc sigalum li. pnt cor. que
dam annona unde fit pessimus panis. pro quo
quidam minus intelligentes solent pferre sibi
nem Et dicit a sige qd est silencium uel silere. qz ui
detur silere et tacere inter alias ppter sui uilitatē
Vel fit dicit a siliō Et inde sigalinus na num. pe
nul pducta Et sigalceus cea ceum. et sigaleus. et
sigaloni nia nium. unde terra que tali annona
abundat. dicitur sigalonia nie

Sige dicitur silencium uel silere. unde h sigeum
promōronium iuxta troiam. unde sigeus ea eum
quod qnqz tantum ualeat optuz troianus na num

Sigena gene genus piscis. **S**igillatim. i. expste a sigillum dicitur. et pducit. la

Sigillum. a signū dicitur h sigillum h dimi. signū
anuli et illud qd fit in cera signū est sigillum. vñ
sigillo las. sigillū facere ul' sigillo designare. firma
claudere. et h sigillatura re similiter dicitur sigillum
instrumentū. Sigillo componit. configillo las. dis
sigillo las. diuisis modis sigillare. ul' sigillū remo
uere. desigillo las. ualde sigillare. ul' sigillū remo
uere. Insigillo las. ualde ul' intus sigillare. resigil
lo las. retro sigillū auferre apire ul' itez sigillare
Et est actiuū sigillo cū omnibus suis compositis
hic possunt moueri quedam questionēs ptenen
tes ad theologiā circa sigillū confessionis. et pmo
querat an intpres ul' laicus audiens confessionē
in tempe necessitatis ul' mortis teneat celare pec
cata que audit. Ad hoc dico qz sigillum confessio
nis cōpetit sacerdoti inquantū est minister huius
sacramenti qd nichil est aliud qz debitum confessi
onem celandi sicut clauis est potestas absoluendi
Tamen sicut aliquis qui non est sacerdos in aliq
casu ptiopat aliquid de actu clauis dum confessi

onē audit ppter necessitatem ita etiam ptiopat
de actu sigilli confessionis et tenetur celare quicquid
ppe loquendo sigillum confessionis non habeat
Item consuevit queri an sacerdos de licencia peni
tentis peccatum qd sub sigillo confessionis habet
possit alteri prodere Ad hoc dico qz duo sunt ppe
que sacerdos tenet peccatū occultare. Primo et pri
cipaliter. qz ipa occultatō est de essentia sacramen
ti inquantum scit illud ut deus cuius vicem gerit
ad confessionem. Alio modo ppter scandalū vitā
dū potest autem penitens facere ut illud qd scie
bat sacerdos ut deus sciat etiam ut homo. qd facit
dum eū licenciāt ad dicendū. et ideo si dicat sigil
lū confessionis non frangit. sed tamen debet uita
re scandalū dicendo ne fractor pōicti sigilli repu
tetur. Platus tamen aliquis non potest licenciare
sacerdotem ut dicat hoc. qz non potest facere ut sci
at ut homo qd potest qui confitetur. Animadu
te tamen qz sacerdotibus imminet pbacō. si accusa
tur qz de licencia confitentis reuelauerint. Itē p
queri utqz illud qd sacerdos scit per confessionem
alio modo possit reuelare. Ad h dimissis multo
opinioniū potest dici qz sicut uult frat thomas.
uerior opinio est qz illud qd homo scit alias siue
ante confessionē siue post non tenet celare quā
tū ad id qz scit ut homo. potest enim dicere. scio
illud qd vidi. Tenet tamen celare id inquantum
scit ut deus Non enim potest dicere. ego audiui h
in confessione. tamen ppter scandalū intandū debz
abstinere ne de h loquat nisi necessitas emineat.

Signifer a il pnt cor. ferens signū. a signo et fe
signan ter adū. i. cū dicit. apte. a signo as. **S**igno

Significancia in significato uide. **S**ignifico

Significo cas cam. signare. facē signū. manifest
tare. notificare. et expmē. vñ h significancia tie.
i. expmō significatō designatō et significant. ex
pste apte. unde significancus. i. expmō. et forte
inuenit significantior simul et hinc significanter
eius me adū. et hoc significancia tie. Significo cō
ponit confignifico cas. i. inter pncipalem significa
cōnem secundario aliquid dare intelligi quod ubiqz
confignificat tempus. Item confignificare. i. simul
signare idem. Item confignificare. i. ex adiūcto et
non p se significatōnem contrahē. quasi cū alio n
p se signare. quod coniunctio et adiūctio et pposito
confignificant. et cor h. et videt componi a signū

Signo. a signū qd est nota ostentū. **S**ignificat
uexillum dicitur signo as aui signare. i. signū facē
ul' signo designare. expmē. ostendē. vñ signant
Signo cōponit assigno nas alicui aliqd assigna
re qd debeat habere ul' facere. Configno as simul
signare. designo as. ualde signare. distinguē uel sig
nū frangere et remouere. apire. et est tractum ab
illo qui signū et sigillū frangit. et ita apit litteras
et manifestat. Et ideo designare dicit apire et mani
festare. orat. Quid non ebrietas designat apta re
cludit Presigno nas. Resigno as. itez signare uel
signū auferre et apire. ul' retro signare. recodē re
stiture. et est actiuū cū omnibus suis compositis

Signū ni. i. nota ostentum uexillum. **S**ilen

Silen in silua exponitur. **S**ilenf exponit in iij pre in e de allothea

Silenos in selenos exponit. **S**ilencium

Silencium dicit in sileo exponit. **S**ilencianus. a silenciū dicit h silencianus rñ. qui
in palacō ul' alibi silenciū indicat. Et est nomen

Sileo les lui leze. i. tacere. h. filere. **S** dignitatis
refert ad uocem inarticulatam ul' mutam. tacere
uo ad articulatam. et inde h. silentiū dī. Et ut di
cunt silentiū nichil est. h. ubi uox nulla ē dī esse
silentiū. Similiter tenebre nichil sunt. h. ubi lux n
est. tenebre esse dicunt. Item a sileo sileo dī in
cho. Sileo componit. dissileo les. i. diūsis modis
silere ul' loqui. Resileo les. Subsileo les. Itē cōpo
nit consulo lis. Sileo et eius cōposita neutra sunt
p̄ter consulo p̄ interrogare qd est actiuū. et caret
supinis p̄ter consulo. et cor hanc sillabam si quā
consulo mutat in su. vnd oīd de re. Qui silet cē
fimus qz dicit multa puella. vide in tacco.

Silex. a salio lis dicit silex licet incerti ge qz ab
eo saliat ignis. et est silex lapis durus qui focarius
dicit. et corripit si. vnd vgil in vij eneid. Strabat
arcta silex posus vndiqz saxis. Item cor penl qn
et hinc silienus na nū penl p̄d. i. petrosus. et sili
cus era cū. de siliere existens.

Silicernus. silex componit cū cemo. et dicit h
silicernus ni qd et h. silicernus dicit. i. moribundus
scilicet similis mortuo. qn silicem cernens. i. sepulch
ul' dicit silicernus senex uetus incruuus p̄p̄ senec
tutem viuus morti. qz consideret et cernat siliere
sepulchri. ul' qz p̄p̄ter curuitatez cernat terram et
siliere. Item silicernus ponit qnqz p̄ firmo et du
ro ut silex. ut in uisilologo. Denuo si petras siliere
sibicus a ū. de siice ex nī a silex dī. **S** mus exas

Silicernus in silex exponitur. **S**ilicernus
siligineus nea neū in siligo est. **S**iligo. a seligo
gis dī h. siligo ginis. quoddam
genus tritici qz sit selectum ab alio. Nam in pane
cuis species est p̄cipua. vnd aliqñ tenuissimus et
purissimus flos farine dicit siligo vnd sit mollis
simus panis. et p̄d li. vñ Iuuenal. S. tener et ni
ueus molli qz siligine factus. vnd siligineus a ū.
ad siliginem p̄tinens ul' de siligine factus. **S**iliqua.
xilon gce latine dicit lignū. et cōponit
cū licon qd est dulce. et dicit h. silicon ul' siliqua.
silique ut latini dicūt corrupte quasi xilicon. que
dam arbor sic dicta. qz eius ligni fructus sit dulcis
vnd h. siliqua dicit fructus eius qui colligit ad
opus porcor. ul' siliqua vicesima quarta pars soli
di. ab arbore cuius semen est. nomen tenens. Sili
qua est etiam quoddam genus leguminis qd por
ci in affrica comedūt. Et siliqua est etiam follicu
lus cuiuslibz leguminis et purgamenti eius. et cor
h. et si. In xv c luce legē. Et cupiebat implere uē
trem de siliquis quas porci manducabant. ubi di
cit ambrosius. Siliqua genus est leguminis sono
re folijs et uacuis. qd magis uentri onerat qz re
fiat. vnd etiam recte signat sciencias seculares.
vel carmina poetar. suauitate seculi resonantes in
flantes magis qz reficientes. Item ieroni. in orig
nali dicit. Possumus aliter siliquas interpretari de
monū cibis est. carmina poetar. secularis sciencia
beticoz. pompa iuioz. Nec omnes sua suauitate
delectant. et dū aures ūsibz dulo moderacōne cur
rentibus capiūt animam quocqz penetrant. et pec
toris interna derinōūt. vñ ubi cū summo studio
fuerint ac labore plecta nichil aliud nisi manem
sonū et fmonū strepitū suis lectoribus tribuunt.
Nulla ibi facietas ueritatis. nulla iusticie refectio
reperitur. studiosi eaz infame uitium p̄seuerant.
vide in philosophus et in noctua.

Sillaba. sillabin grece latine dicit comprehendere

unde hec sillaba comprehendit litterar. et hinc sila
bicus ca cū. vnd sillabico cas. i. sillabas coniūge
re. Item a sillaba sillabo bas. i. sillabicare. vnd sil
labatim. i. sillabacatim. Sillaba componit cū mo
nos. et dī monosillabz a ū. i. unius sillabe. Itē cū
bis dis tris. Et dī dissillabus ba bum. dissillabus
a ū. i. duar. dissillabz a ū. triū dissillabz. et scri
buntur p̄ geminū L. Itē a sillaba componitur te
trasillabz tetrasillaba sillabum quatuor sillabaz
Pentasillabz a ūm. qnqz sillabaz. hexasillabus ba
bū. vij sillabaz. deca sillabus ba bum x sillabaz.
polisillabz ba bum. plurimz sillabaz. Et hinc mo
nosillabicus ca cū. i. hinc adūbium monosillabi
ce. et sic ab alijs p̄dictis. de sillaba dictum est eci

Sillabico cas in sillaba est. **S**am in p̄ma pte.
Et corripit bi. De sillabica adiectione dictum est
in iij pte ubi egi de figura composita nominis

Silogismus. a sin qd est con et logos hmo com
ponit h. silogismus mi qñ collectio. et coniunctio
fmonū. vnd silogisticus ca cū. et silogizo zas con
dudē. et p̄p̄e silogizando ul' silogismos facere hmo
hug. et scribit cōmunit p̄ duo L. et sic n mutatur
in L in silogismus. Aliqñ autem subtrahit vnū L
ut p̄ma sit breuis sicut in emicero patet. Et scias
qz silogismus est oratio in qua quibusdam posi
tis necesse est aliud accidē per ea que posita sunt
ut omne animal est substantia. omnis homo est
animal. ergo omnis homo est substantia. hoc to
tū est oracō quedā in qua quibusdam positis. i.
p̄missis duabus. p̄positōnibus necesse est per ea
aliud sequi. i. conclusionem. Omnis autem silogis
mus constat ex tribus terminis et duabz. p̄positō
nibus quar p̄ma uocat maior secūda nō minor

Silua ul' siloe fons est ad radicem montis syon
qui non iugibus aquis h. incertis horis ebullit et
per terram concauat et antra saxi durissimi cum
magno uenit sonitu. vide etiam in p̄batia

Silua. a filon qd est lignū dicit hec silua ue qñ
xilua. qz ibi ligna cedant. ul' dicit a filon qd est
uastitas ul' silentiū. Inde silua ubi sunt loca uasta
et deserta. et silencio plena. ul' silua est spissum ne
mus et breue. silua etiam interdū dicit et fructuo
se arbores et infructuose. vñ siluosus sa suz siluis

Siluestris. a silua dī h. et h. siluestris. **S**plenis
et h. tre. et h. siluester h. siluestris h. siluestre. i. res
siluestris ul' ad siluaz p̄tinens. de h. etiam vide in

Siluius iij. filius fuit enee. dicit **S** campester.
a silua qz natus fuit in siluis

Silurus. a sileo les dicit h. silurus ni. puus et mi
nutus piscis. Iuuenal. facta de mce siluros

Siluula le dimi. parua silua **S** yma interpretatur curuū. vñ et dicit figura h
scilicet e apud grecos sima qñ sim. et representat apd
nos h. elementū. f. Et hinc simul ma mū. i. curuū
p̄p̄e simus est. qui nasum habet recuruū sursum
vnd h. simia huius simie. qz nasum sic hz recuruū
vnd simius a ūm. i. ad simiam p̄tinens ul' simil

Simachus. a sin qd est con et machia **S**imie
pugna componit hic simachus chi penl cor. i. cō
pugnans. vnd hec simachia. i. compugnacō

Symbolū est collectō. fmonū. ut in consilio ul'
pecunia. vnd in p̄bijs xxij. Dantes symbola
consumēt. Et dicit a sin quod est con et bolus
morsellus. qz quilibet ponit ibi morsellū suū. i. p
ticulam. p̄p̄ nō dicit symbola. p̄p̄e dicunt qñ a
diūb p̄cijs conficij in vnū ut conuiuiū in p̄are

Nic nota qd fm theologum nomen symboli
similitudinem et collectionem importat. unde a q
tuor collectionibus nomen symboli imponit. pri
mo a collectione multorū hominū in vnam fidē
Secundo a collectione p̄dicantiū fidem. qz omnes
apostoli collecti hanc regulam fidei ediderūt qz v
nusquisqz qd suū erat apposuit. vñ ut tactū ē sim
bolū dī a fin et bolus. qz quibz posuit ibi bolum
suū. i. p̄ticularē. Tercio qz ex diuisi locis sacre scrip
ture colligitur ea que credenda sunt. ut improm
ptu habeant. Quarto qz omnia beneficia nobis di
uinitus collata ibi colligunt. unde dio. iij. c. ecclē
siastice ierarchie. dicit qz religionis symbolum con
gruentius potest appellari ierarchica eucharistia q̄si
bona grāa. Et si quis dicat videt qz articuli fidei
nō debuerūt colligi in simbolo siue in credo in de
um. qz tota fides sufficient p̄ sacram scripturaz in
struit. et sic supflūū fuit symbolos ul' simbola cō
dere. Dico qz oportuit ea que in diuisi locis tracta
ta sunt sacre scripture in vnū locū colligi ut fides
magis impromptu haberet. Et scias qz tria sunt
simbola scilicet apostolorū qd dicit in p̄ma et in
completorio. Itēz nicenū qd dicit in dñis diebz
post euangeliz. Item athanasij qd dicit in p̄ma
in dñis diebz alia voce. Et si querās quare sim
bolū apostolorū dicit summis in p̄ma et in cō
pletorio. Alia uo duo dñr alie. vnū post euāge
liū. alieqz sicut quicūqz uult in prima. Respondeo
simbolū apostolorū fuit editū qñ fides nō erat p̄
palata. et ideo in secreto dicit. et qz editū fuit ad
pponendam fidei doctrinam. Ideo cottidie dī et in
p̄ma et in cōpletorio q̄i in p̄ncipio diei et noctis
in signū qz omnis nostra opaco a fide debet acci
pere incipiū. et qz p̄ ipsam contra adūsā et in p̄spe
ris p̄regimur. Alia autem simbola edita fuerunt
tempore fidei iam p̄palate. et ideo publice cantan
tur. Et qz non ad pponendū fidem s̄ ad defendē
dū ul' elucidandū edita fuerunt. Ideo non in sin
gulis diebz dicunt s̄ in illis. in quibus homines
maxime ad ecclesiam uenire consueuerūt. et in q̄
bus sit aliqua solemnificacō de illis que ad articu
los fidei p̄tinent. et qz simbolū nicenū editū est
ad manifestacōnem fidei dicit statim post euā
geliz quasi expositō ipsius Symbolū autem atha
nasij qd cont' heticos editū est in p̄ma dicit q̄i iā
puls' heticorū tenebris. **S**z potest queri s̄ simbo
lum pponit ut regula fidei cuius actus est assenti
re. Sed sicut aug in epistola ad ieronimū dicit.
Solis apostolis et p̄phetis est hic honor exhiben
dus. ut quicūqz dixerūt hīplā uera esse credant
ergo post symbolū apostolorū non debuerūt fieri
alia simbola. ad hoc dico qz patres qui alia sym
bola post apostolos ediderūt nichil de suo appo
suerūt. s̄ ex sacris scripturis ea que addiderūt ex
cepserunt. Et qz quedaz difficilia sunt in illo sim
bolo apostolorū. Ideo ad eius explanacōnem edi
tum est symbolum nicenum qd diffusius fidem q̄
ad aliquos articulos p̄sequit. Et qz quedaz impli
cite continebant in illis symbolis que optebat p̄
ter insurgentes hereses explicari ad id additū est
symbolū athanasij qui specialiter contra hereticos
se opposuit. de articulis autē fidei habes in fides.

Simila. a similis dicit hec simila le. ros tenuis
sime farine que et similago dicit. et pollen ul' pol
lis. Et cor mi. unde in auzo. S3 simlam spergat o
leo saragine fixam

Similagineus in similago vide
Similago gēis se ge. idem est qd simila. uel si
milago dicit genus frugis. et p̄d la. unde simila
gineus nea neū. de similagine ul' ad similaginē
ptinent ecclē. xxxix. Panis similagineus. alex. and
dicit hec simila de qua supra similago figurat.

Similis. a simul dicit s̄ et s̄ simil' et hoc le. Et
copatur similibz simillimus. vñ similit' similius
similime adūbium. Et hec similitudo dñis. unde
similitudinarius na nū. p̄ similitudinem loquens
ul' ad similitudinem p̄tinent. Et componit' consi
milis. dissimilis. p̄similis le. i. ualde similis. et om
nia comparat. A similis dicitur similo las. facere
similem. uel esse ul' representare. Et componit' assimi
lo las. ualde similare. ab similo las. dissimilo las.
In similo las. ualde similare. Similo et eius com
posita sunt actiua. Inuenit' etiam assimiloz lars
deponens in eodem sensu in quo et assimilo. Et
composit' mi similis et similo. simillimus tamen a
mi posicōne. qz scribit' p̄ duo L. formatur enim a
similis remota is et addita linus. Et scias qz cū
dicit' similis illi refertur ad uultū. s̄ similis illius
refertur ad mores. p̄p̄a. Quis similis tui dñe.

Simillimus ma mū in similibz exponit'
similo las. in similibz vide.

Similis a vni. in simia vide.
Simma me. i. camera. p̄ duo m. vñ in uita be
ati siluestri. Tarquinio in simma p̄tendente ulcio
diuina manifesta est. ubi quidam corrupte legūt
simā. Et dicitur a sima curuum.

Similista. a simma dicit s̄ et s̄ simmistā te. i.
camerarius. unde inuenit'. Dauid simmistā domini
ul' simmistā componit' a sin qd est con et mistā te
qd est secretarius ul' misterij actor. In de simmistā
i. consecrarius misterij conscius.

Simon Simo onis fuit p̄p̄m nomen cuiusdā
rustici a terencio introducti qui dictus est simo q̄i
conspugnans. a sin qd est con et machia. qz cū ali
is se ipm refrenando pugnabat. Et p̄d o in obli
quis ad differenciam nominis apostoli qd cor
in obliquis. Item p̄pter eandem differenciam reti
net' n in nomine apostoli sicut est ibi apud gēos
scilicet simon. Sed a nomine rustici expellit' et dī
simo. Item simo ul' simon dictus est quidam ma
gus quasi pugnans. qz cū apostolis dei pugnabat
Item simon dictus est petrus apostolus q̄i cōpug
nans qz contra uicia et peccata pugnabat. uel sy
mon hebraice latine interpretatur audiens ul' obe
diens. Et eadem causa alius apostolus dictus est
simon. s̄ ad distinctionem simonis petri dictus est
simon cananeus. de uico galilee chana. ubi aqua
dñs mutauit in uinū. ipse enim est qui in alio e
uangelista dicit zelotes. chana quippe zelus est ze
latur. unde zelotes. i. emulatoz. unde idem simon po
lotus qd chananeus. Interpretat' etiam simon po
nens tristitiam predicta bene conueniūt utriqz si
moni. uidelicet simoni petro et simoni chananeo
fratri iude et iacobi minoris. qz utriqz eoz habu
it obedienciam p̄ceptoz p̄ executōnem tristitiaz
afflictoz p̄ compassionē zelū animarū p̄ conitā
ymonia est studiosa cupiditas. **N**te feruorem

ul' uolūtas emendi ul' uendendi aliquid spiritua
le. dicit' autem ymonia a simone mago primo in
nouo testamento huius sceleris inuentore. qz uo
luit emere grāciam spiritus sancti a sancto petro.
sicut et iherosolimitani testamēto uoluit uendē grā

dam sanitate. i. sanitate gratificatam naaman
syro. unde pprie venditor spiritualium dicitur gregi
a gregi. emptor vero symoniacus a simone. usu ta
men uterque symoniacus dicitur. Committitur autem si
monia tribus modis. p. munus a manu. ab obse
quio. a lingua. primum est pecunia. Secundum sui
tus debite impensa. Tercium fauor. unde dicitur gregi in
ix mor tractans illud iob. Verebar omnia opera
mea. Tres inquit sunt acceptiones munerum ad quod
fraude festinat. Est enim munus a corde. lingua
manu. Munus a corde est capta gratia a cogitatio
ne. Munus ab ore est gloria p. fauorem. Munus
ex manu est premium p. dacionem. si iustus quisque
ab omni munere manus excutit. quia in eo quod recte
agit nec ab humano corde inanem gloriam nec ab
ore laudem nec a manu dacionem recipere querit
Sed potest queri absolutio quoddam sacramentale. i.
si quoddam accipit pecuniam. ut ab excommunicatione
absoluant. Ergo licet spiritualia vendere et dare p.
temporalibus. **Ad hoc dico** quod p. absolutione non
debet exigi pecunia. si tamen ei qui absoluit pre
imponi pena pecuniaria. unde non licet aliquid ex
igere quasi p. precio absolutionis si quasi peccati po
nam. In quo tamen cauendum est ne talis exactio
magis cupiditati quam correctioni ascribatur. **Item**
scias quod facere pacionem de missa celebranda si
monia est semper. Si tamen non habet alios sumptus
et non teneat ex officio missam cantare potest accipere
denarios si conductio sacerdotum facit non quasi
preium misse si quasi sustentamentum vite. Item quod
ritur oratio est maxime spiritualis. sed aliquis potest
dare pecuniam bonis viris ut orent pro eo. Preterea
religionis status quoddam bonum spirituale est. Si
in quibusdam monasteriis precipue monialium exigi
tur aliquid ab eis que ibi recipi debent. ergo licet
spiritualia dare p. temporalibus. **Ad hoc dico** quod o
ratio spiritualis est unde nullo modo debet sub pre
poni. nec illi qui dant pecuniam pauperibus ut pro eis
orent oracionem emittunt. si animos pauperum alliciunt
ad orandum pro se et eos sibi faciunt debitores. Ad se
cundum questum dicendum quod quoniam possessiones alicui
ius loci religiosi non sufficiunt ad sustentandum plu
res. Tunc potest exigi ab eo qui in loco illo vult deo
seruire non quasi precium religionis si ut habeat mo
nasterium unde ei possit providere. et ideo non committit
tur simonia. Si autem sine guamine ecclesie potest
recipi. simonia est aliquid pro receptione exigere
Item scias quod licet magistris vendere labores su
os si non scienciam siue veritatem que spiritualis
est. ut dicitur psalmi xxij. Noli vendere sapienciam et
doctrinam et intelligenciam. Nota hic quod cum sacra
menta contineant et causent gratiam non possunt li
cite vendi vel emi. et hoc triplici ratione. Primo quod
dispensator sacramenti non est deus si minister. emp
tor autem dicitur fieri a domino rei. Secundo quod precium
empcionis ponitur quasi mensura adequans illud quod
emittitur. unde a mensurando numisma dicitur secundum primum
in v. et hoc. gratia autem non potest commen
surari alicui corporali bono. unde iniuriam gerere fa
cit qui sacramenta gratie vendit aut emittit. Tercio
quod ex hoc gratia nomen accepit quod gratis datur unde co
tra rationem gratie facit qui sacramenta gratie qui
uenalia tractat. unde etiam in symoniacus et in e
lemosina et in accepto Item scire te volo quod nullus
potest licite retinere illud quod contra uoluntatem domi
ni acquisiuit. puta si aliquis dispensator de rebus

domini sui daret alicui contra uoluntatem et ordi
nacionem domini sui. Ille qui acciperet licite retine
re non posset. deus autem cuius ecclesiarum prelati sunt
dispensatores et ministri ordinauit ut spiritualia gra
tis darentur secundum illud mathei x. Gratis accepistis gra
tis date. Et ideo qui muneris interuentu spiritua
lia quocumque affecunt ea retinere non possunt. Insu
per autem symoniaci tam ementes quam uendentes
spiritualia ac etiam mediatores alijs penis puni
untur scilicet infamia et depositione si sint clerici. Et
excommunicatione si sint laici. ut habetur in q. i. c. si
quis episcopus. Item scias quod nec propter preceptum eius
nec propter excommunicationem debet aliquis recipere
ordinem ab episcopo quem scit symoniacum esse p.
motum. Et si ordinem non recipit ordinis executio
nem etiam si ignoret eum esse symoniacum si indiget
dispensatione. quauis quidam dicunt quod si non po
test probare eum esse symoniacum debet obedire recipi
endo ordinem si non debet exequi sine dispensatio
ne. si absque ratione hoc dicitur ut dicit frater thomas
quod nullus debet obedire alicui ad communicandum
sibi in facto illicito. Ille autem qui est ipso iure sus
pensus et qui ad se et quo ad alios illicitate confert
ordinem. unde nullus debet sibi communicare recipi
endo ab eo ordinem quocumque ex causa. Si autem
ei non constat. non debet credere peccatum alterius
et ita bona consciencia debet ab eo ordinem reci
pere. Si autem episcopus sit symoniacus aliquo ali
o modo quam per promotionem suam symoniacum fac
tam potest recipere ab eo ordinem si sit occultum. quod
non est suspensus quo ad alios si ad se ipsum tamen
Item nota quod quo ad deum sola uoluntas facit
symoniacum si quo ad penam ecclesiasticam exte
riorem non puniatur ut symoniacus ut abrenunciare
teneatur si debet de mala intentione penitere.
Symoniacus. a symonia dicitur symoniacus a cu.
qui facit symoniam. et symonicus monica monicum
penit cor in eodem sensu quod magis deriuatur a symo
nionis. Item a symone dicti sunt quidam heretici
symoniaci. hi dicunt creaturam a deo non esse sed
a uirtute quadam superna creatam.
Symonides dicitur penit cor. poeta quidam fuit li
ricus. unde symonida metra. Dauid etiam dictus
est symonides. unde dicit iero. in epistola ad pau
linum c. vij. dauid symonides noster. quod scilicet lince
scripsit apud hebreos. sicut symonides apud grecos
Symphonia. a sym con et fonus uel phonus quod
est sonus componitur hoc symphonia nomen. i. consonan
cia uel concordancia sonorum uel uocum. Item sympho
nia dicitur quoddam instrumentum propter consonan
ciam uocum. unde symphoniacus a cu et hoc et hec
symphonista re. canens cum symphonia. et symphoni
zo a cu symphonia canere. et a cu. uel ut dicit pas
symphonia uulgo appellatur lignum concanum ex utroque
parte pelle extensa quam uirgulis hinc inde musica
ferunt. fit quod in ea quies et acuti ex concordia sua
uissimus cantus. In luca autem c. xv ubi dicitur. au
diuit symphonias et choros. dicit glossa. Symphonia
est diuisa etatium et uirtutum uelud uariarum cordarum in
discreta concordia. iero dicit quod symphonia conso
nancia exponitur in latinum. uel dicit quod sonus sympho
nie fit in regiracione. Chori autem sonus fit in con
cordia multarum uocum. unde symphonia signat gau
dium de reditu peccatoris. Chorus uero signat gaudi
um de consono statu bonorum. uel secundum iero. Concordia
in dei laude concentus ex hoc uocabulo sympho

ne signatur. et acuit ni simphonia

Symphonides dicitur penul cor dictus est dauid a musico instrumento qd est symphonia. unde dicit iero. in epistola ad paulinu c vii. Dauid sympho nides noster. h etiam dictus est simonides ut dixi

Symphonista te in symphonia e. **I**n suo loco

Symphonizo zas in symphonia est

Simplex. plica coponit cu sine. et dicit h et h

et h simplex plicis quasi sine plica ul plicu uarie

tate. Et corripit pli. Et compaet simplicior simus

und simplicitas eius me aduubium. et hec simplici

tas tatis. Item simplex in bona pre aliqn sumit

.i. sine plica malicie sine duplicitate purus. vñ de

iob dicit. Erat vir simplex et rectus. Simplex in

affectu. rectus in intellectu. Et qd in omelia pen

thecos. dicit. neq enim placet deo aut simplicitas

sine zelo. aut zelus sine simplicitate. hinc ipa ueri

tas dicit. Estote prudentes sicut serpentes et simpli

tes sicut colube. Qua in re notandū est qd discipu

los suos nec de coluba sine spente. nec de spente

sine coluba uoluit dñs amonere. quatinus et co

lube simplicitate astucia spentis attenderet. Et sp

pentis astuciam colube simplicitas temparet. hinc

paulus ait. Nolite pueri effici sensibz. Ecce pruden

cia spentis sed malicia puuli estote. Ecce simplici

tas colube. Item a sine et plica coponit simplis

pla plu. et differt a simplici qd simplex est qd ca

ret pre. h simplum est qd habet pres omnes. eius

dem generis et eiusdem speciei et nature ut elem

tu ignis simplū est. qd quelibet ps eius ignis est

et si quiddā constat ex ptibus omnibus eiusdem

generis cu toto simplū dicit. Item simplū qñ ran

tundem. i. non duplū ul triplū et cetera. ut cu dñ

hoc est duplū illius ul triplū et h est simplum

Simplus pla plu in simplex est

Simplalma. A sin qd est con et psalma compo

nitur h simplalma matis uel h simplalma me. i.

consonancia psalmi ul uocis copulacō in cantando

Simul aduubium congregandi una parit in eo

dem loco uel in eodem tempore

Simulacry. a simulo las dñ h simulacry cri penl

cor. i. ymago. effigies. quasi similans aliud qd sit.

Simulo. a simul ul similis dicit simulo las. i. re

psentare. Et ppe falso fingē. et ppe se scire qd nes

cit ul esse qd non potest. Simulo componit assi

mulo las. ualde simulare. Absimulo las. i. dissimu

Sinagoga interpretat congregacō et est iudeor

et dicit a sin qd est con et goge qd est congrega

cō ul cōgregare. Inde sinagoga. i. congregatio sed

nostra ecclesia. i. congregacō conuocacō interpretat

Sinalimpha est quedam **I**tur. vide in ecclesia

species metaplasmi. de qua dixi in quarta parte

Sinapis. napus compo **I**m c de metaplasmo.

niē cū simil et dicit h sinapis qd folij sit napo h

miliis. Unde et hoc sinapi indeclinabile. pro semine

illius herbe et confectiois que fit ex illo. Et inde

sinapicus ca cū penl cor. et pñ na sinapis. vñ q

dam. Sinapis cerebz. sed purgat pectus yfopus.

Sincathegorema. a sin et cathegorema compo

nitur h sincathegorema tis. i. consignificatiuū. et

cor penl genitiuū. unde pres oracōis alio a nomi

ne et ubo dicunt sincathegoremata. i. consignan

Sinaxis xis se ge. grece dñ **I**cia fm dialecticū

solempnitas ul dicit conuentus a sin qd est con

et axis psalmus ul psalmoz cursus. unde sinaxis

aduerbium qualicatis. i. solempniter

Sincerus ra rum. et h et h sinceris et h re. in e

odem sensu. i. sine cera sine mollicie sine flexibili

tate. scilicet purus. constans. firmus. mūdus. sine

uicis. Et componit tam sincerus quam sincerus. a

sin et cera. Caueat ergo sibi quilibet in accentuan

do hec nomina. habet enim utrūq; accentū acutū

sup penl. Est enim penl. pñ in utroq;. Qd autem

in sincerus penl. pducit. patet per oracū in fine

secunde epistole. Sincerz nisi uas qd cumq; infundit

acefeit. Qd uo in sinceris penul. pducit liquet in

illo usu uigili. in moxeto subleuit sincere forami

nibus qd liquat emundata ceres. Non autem po

test dicit qd ibi sincere sit aduubium a sincerus a u

falsus enim esset usus Sed est fminacō neutri ge

huius nominis sinceris. et ponitur ibi aduubialiter

fm quosdam. h melius ibi legitur nominalit

autem dicit sinceris ul sincerus uel sincere quasi

sine carie ethi est. ita dicit hug. Magister autem

bene dicit. sincerus pducit e ante r qd quidam di

cūt posse corripit si componat a sin et carie. Nos

uō dicimus qd media nūquam potest corripit sine

dicat sincerus siue sinceris. qd nūquam inuenit

in aliquo bono autore nisi longa. nec componit

a cera ul a carie. h a sin qd est con et chere quod

est salus. Inde sincerz. i. consaliū quasi ex toto sal

uū et absq; macula. Ita uult magister bene. sed q

dam glosa sup illud ad phil pmo. Sitis sincerus

dicit. i. sine opibus corrupcōis. Et sic uidet glo

sa illa uelle qd sinceris coponat a sine et cario. Et

sic penl tunc cor. Ad h dico qd cū dicit sinceris qñ

sine carie ul sine corrupcōe ethi est non coposico

unde non recipimus illū usum. Sinceris a cario

sed sincerus sine cera. Hijs uisio dico qd sincerus si

ue sinceris siue componat a sin et cera siue a sin

et chere qd magis michi placet semper pñ penl

unde quidam. Res est sincera res sinceris quocq;

pura. Cum autem dicit sinceris quasi sine carie e

thimologia est. Sicut fm qñ obusum dicit quasi

obruide aux. et est ethimologia. qd obruide cor pñl

h obusum eam pñ. Sincerus etiam et sinceris cō

pantur sincerior simus. unde sincere ul sinceriter

cerius me. vñ hec sinceritas tatis. puritas sine fer

terior ps capitis. unde usus Sinciput anterior ps

capitis dicit esse. De h dictum est in caput.

Sinopa est quedam species metaplasmi de q

dictum est in quarta pte in c de methaplasmo. et a sincopa dicitur sincopo pas. sincopam facere

Sincresis quidam tropus vide in quarta pte in incronon acuit in fine. ieroni in **de tropis** plogo osee. Et osee incronon. pfa pmo tempora neus. Nam incronon. i. vnus temporis. a sin qd est con ul simul et cronon qd est tempus qd vni us temporis ul simul in eodez tempore. Nam fm iero. pfa et. osee. eiusdem temporibz pphetauerunt

Sinderis dicitur supior ps raconis. vide in conscia.

Sindiafinos est eadem figura cu antithetice. **S**indon onis fe ge. lineu amictorii mulieru quo humeri opunt. Et qnq simpliciter dicitur p lineo pmo mathei xxvij. c. Et accepto corpore ioseph inuoluit illud in sindone munda et corripit penul

Sine ubum est impatiui. **S**ine nudus abito mob de sino finis. et cor si. Item sine est ppositio Et differt sine qn pponitur et postponit casuali. Pposita enim gunt utroqz sillabe. ut sine timo re. Postposita uo penl acuit. ut re sine. nil altum Ex hoc patet qd oretenus pubetenus et cosimilia acuit re. De hoc dixi in secunda pte ubi egi de co

Sinetheb exponitur in quar **S**inetheb a tenus ra pte in c de coloribus rethorice

Singillatim. i. singulariter p singulas uoces per vniquemqz sepatim et dicitur singillatim quasi singulatum. a singulus la lum. qd est vnus ul singu lus vnus. hugucio uo dicit qd a singulus dicit singulatum aduubium discretiuu. i. per singulos p quo quidam dicunt singillatim sed male fm eum. ps etiam in tractatu de aduubijs dicit a singulus singulatum. Ad h dico qd fm formacionem uidet esse dicendu singulatz sicut ab hostio hostiatim pt nichilominus dico singillatim p singulatum. et hoc comunis usus approbat. unde ppheta.

Qui finxit singillat corda eoz. i. animas. qz deus animas singuloz creando in fundit. et in fundendo creat fm aug. Item in simbolo athanasij. qz sic singulatum vnquamqz psonam deu aut oim re

Singraphus in circographus exponitur.

Singularis. a singulus dicitur h et h singularis et hoc re. unde singulariter. et hec singularitas tans

Singulatum in singillatim e **S**ingulatio tis singultui. pphete spiritus et an belitu cu difficultate. et debet facere sup singul titu. facit enim singultum. unde singulto tas fre. et hinc h singultus tus. ptractio anhelitus cu difficul tate. vl fm medicos singultus est sonus uiolente comotionis oris sthomachi ex spumosa eius dis poficione pueniens. vn singultuosus la lum. i. sin gultibus plenus. et singultim aduubijs. Singultio et eius composita si q habz sunt neutra fm hug pap uo dicit. singultus suspiriu. uiscerz pulsus plo raco. gemitus. tristitia. planctus.

Singultus in singultio est. **S**ingulus a signo as dicitur singulus a u. i. vnus ul vnus. Sz in plura li accipitur distributue. vno singuli comedunt et sepatim quilibet p se vnus et vnus p se. Et a sin gulus singulo las. i. singulos facere. vnu et vnu p

Sinisterius in sinistra exponitur. **S**inisterius in sinistra vide

Sinisterius in sinistra vide

Sinistimus in sinistra vide

Sinistra. a sino nis dicitur h sinistra tre. qz rem si ei sinat. Qz autem dicitur sinistra quasi sine dexte ra et h est. unde sinister tra ty. et sinister tera ter

.i. apte illa. uel malus. contrarius. nociuus. Et co patur sinisterior sinistimus qd regulariter deberet esse sinisterrimus. et a sinister sinisterrimus ria nru. p sinistram ductus ul qui sinistra utit p dextera ul econuso. Et sinistro tras p sinistram ducere ul ad sinistram diuertere ul sinistra uti p dextera.

Sinistrosus. sinistra componit cu usum. et dicitur sinistrosus. i. usus sinistram ptem.

Sinugus ga gum. in coniugis exponitur. **S**ino nis ui ul h sinez situ sinoz nezis situs. i. sinez. pmittere. dimittere. Et sinez. i. finiri. termi nare. Et sine. i. cessare. unde h situs. Sino compo nitur consino nis consui uisti. Desino nis ui ul desij ita. i. derelinque. pmittere. dimittere ul cessa re. et terminari ul finiri. Et dissino nis ui dissiti. i. diuidere. separe. unde dissitus ta tu. i. sepatus. Sineze p dimittere ul pmittere actm est. et com posita ab eo fm hanc significacionem similiter ac tiua sunt. Sineze in alijs significacionibz neutz est et que componitur ab eo fm illas significaciones similiter neutra sunt. Itz sino et eius composita faciut preitit in sui ul in sij et sup in siti. Item omnia cor hanc sillabam si in pnti et sup. h in p terito eam pducit. unde quidam. Ars hominem format nec finit esse malum.

Sinodoche vide in quarta pte c de tropis

Sinodus. oda qd est uia componit cu sin qd e con. et dicitur h sinodus di fe ge. et cor penul. i. ce tus. conuentus. comitatus. congregaco. et ppe se nu ul pbiteroz. qd solent facere epi. qz ibi simul conueniant et coeant. unde h et h sinodalis et h sinodale. ad sinodum puenens

Sinon fuit qdaz pporz sic den est in excedra

Sinonimia in sinonimus exponitur.

Sinonimus. Noma qd est nomen componitur cu sin qd est con ul simul. et dicitur sinonimus ma mus. nomen consignans. Sunt enim sinonima q etiam multiuoca et uniuoca dicuntur nomina. i. diuisa nomina pncipalit idem signancia et appel lancia. vn h sinonimia mie. i. uniuocatio. h qnq ponit p ononimia hac similitudine. qz sicut sino nimia est qn idem diuisis uocibus signat. Ita ono nimia est qn vna uoce diuisa signat Et describi tur sic sinonimus. Sinonima sunt plura nomina idem signancia taz in appijs qz in appellatiuis. In appijs. ut publius. cornelius africanus. scipio. In appellatiuis. ut micro. ensis. spata. gladius.

Sinopsis pidis. color quidam rubeus. et potest dici sinopsis quasi sanguis nobilis. qz sanguineuz habet colorem. et est ethi. Et ut dicit ysid in xix li ethi. ubi agit de coloribus. sinopsis inuenta pri mum in ponto insula. unde a sinope urbe ponti. nomen accepit. Species eius tres rubra. et minus rubeus. et inter hos media. In xxij c iemie dicit Et facit laquaria cedrina. Pingit qz sinopide. Et

Sinoz nois in sino est.

Sintagma grecu est. i. docma. structura. ordina tio. Iero in plo gen. que ppoz sintagma desiderat

Sintaf. sin. i. con componit cu staf qd est stans ul status. vn sintaf huius sintaf ul sintaseos. i. constructio quasi constans. pprie illa constructio ubi uoces simul stant et congruuntur cu intellecti bus et econuso h hug. pap uo dicit. Sintafin qd dicit ordinacionem siue constructionem ocom et

Sintebz exponitur in **S**inon debz acui in fine quarta pte c de allorea fm pstranum

Syntheton exponitur in iij parte c de scemate
 inthoma penul. pō synthomata accidentia fe
 brius sunt. ut capitis dolor. fluor nariū. uomitus
Synthonomia ul' syntho. Impetus et similia.
 mia. i. confisio. a sin qd est con et thomos qd ē
 diuisio ul' sectio ul' cessio ut dicit hug.
Synthonus. a sin et thonus dicit hic synthonus
 ni. penl' correpta. qī totus sonus ul' duplex tonus
Sinum ni in sinus exponitur.
Sinuo as dicit a sinus. i. ampliare ul' curuare.
 Et componitur insinuo as. i. denūciare. signare qī
 in sinū mittere. intimare. et insinuo as. i. latenter
 psuadere. dissimulare. orare. et dicē dissimulatioe
 ut cū reprehendimus et dampnamus maxime que
 defendē intendimus. Est ergo insinuare aliquid a
 liud tendē q̄ ūba vidēt sonare. vnde hec insinu
 atio. illa callida et latens oratio. Vnde quidam.
 solent exordiri per principium Sicut cum causa
 est turpis et animi auditorum sunt alienati. Est
 enim insinuatio oracō quadam dissimulatione et
 circūcōne obscure subiens auditoris animū. Sed
 p̄ncipium est oracō p̄spicua ul' p̄tinus p̄ficiē au
 ditorem beniuolū uel attentū ul' docilem. Sinuo
 et eius composita actiua sunt.
Sinuosus in sinus est.
Sinus. a sino nis dicit hic sinus nus. gremium
 collectio uestis. Et sinus palpebra. et sinus recepta
 culū maris scilicet naturalis portus uel litus exe
 sum fluctibus. actū xxvij. Sinū quendam consi
 derabant habentem litus in quem cogitabant si
 possent eicere nauem. vndē sinuosus fa sum. sinibz
 plenus ul' amplius et dilatatus ul' curuatus. Et cō
 patur. a quo hec sinuositas tatis. Item a sinus h
 sinū. uas in q̄ mulget lac p̄ma pō. que in sinus
 corripit. vgil. Sinū lactis et hec celebra pape qd
 annis. Itē inuenit sinus abrahe h theologos. S3
 potest queri utq̄ limbus inferni sit idē qd sinus
 abrahe. Ad hoc intelligendū nota qd anime post
 mortem ad quietem puenire nō possunt nisi me
 rito fidei. qd accedentes ad deum oportet credē sic
 dicit ad hebreos c xj. p̄mum autem exemplū cre
 dendi in hominibz in abraham datur. qui p̄mus
 se a cetū infidelium segregauit et speciale signū fi
 dei accepit. ideo requies illa que hominibus post
 mortem datur sinus abrahe dicit. ut patet p̄ au
 gustinū xij li gen ad litteram. S3 anime sanctorū
 post mortem non omni tempore eandem quietē
 habuerūt. qd post xpī aduentū habent plenaz di
 uina uisione p̄fuentes. Sed ante xpī aduentū et
 mortem habebant quidem quietem per immuni
 tatem pene. Sed non habebant quietem desiderij
 p̄ consecucōnem finis. Et ideo status sanctorū aī
 xpī aduentū potest considerari et fm id qd hēbat
 d̄ req̄e et sic d̄ sinus abrahe. p̄t considerari et q̄tū
 ad id qd eis d̄ req̄e deerat. Et sic d̄. limbz inferni
 siue limbz patz. et sinus abrahe. fuerūt aī adūtū
 xpī vnū p̄ accidens et non p̄ se. Et ideo nichil p̄
 hibet post xpī aduentū esse sinū abrahe omnino
 diuisū a limbo. qd ea que sunt vnū p̄ accidens se
 pari contingit. Itē adhuc animadūte ad maio
 rem intelligendam. qd sicut requies sanctorū patz
 aī xpī aduentū d̄ sinus abrahe. ita et post xpī
 aduentū h̄ diuisimode. qd enim ante xpī aduentū
 sanctorū requies habebat defectum requiei adiūc
 tū dicebatur infernus et sinus abrahe idem. vnde
 ibi non videbat deus. Sed qd post xpī aduentū

sanctorū requies est completa cū deum videant. ra
 lis requies d̄ abrahe sinus. et nullo mō infernus
 Et ad hūc sinū abrahe ecclia orat fideles p̄duci
 cū dicit. Exaudi exaudi me dñe ut animam meā
 in sinu abrahe p̄fardbe tue iubeas collocare. Et
 sic ecclia intelligenda est quedam glosa que habet
 luc̄ xvj. Sup illud factū est ut moreret̄ mendi
 cus et portaret̄ ab angelis in sinu abrahe que sic
 dicit. Sinus abrahe est requies beatorū patz qd
 est regnū celoz. vide etiam in infernus.
Sinzugus ga gum. i. coniunctus ul' coniugatus.
 vnde et p̄nomina dicitur sinzuga ul' sinzuga lati
 ne. a sin qd est con et iugum ul' iugum. et inde h
 sinzugia gie. i. coniugacō ul' p̄porcional' coniūctō
 elementoz ul' numeroz dicit sinzugia. Et est que
 dam plana. quedam cubica. i. solida figura. sed h
 ad aliam figuram spectat. sinzugia etiam dicit si
 pes extendat̄ ultra numez quatuor sillabaz. vñ
 sinzugia dicit̄ pentasillabi et hexasillabi pedes
 Et hī non sunt pedes s̄ appellant̄ pentasillabi et
 hexasillabi. qd ultra quinqz ul' sex sillabas non p̄
 cedūt. s̄ apud grecos dicit̄ sinzugia qd quedam
 coniūctiones ul' dedinacōnes. qd ex quo mensura
 tio dēonis que pes est extenditur ultra numez q̄
 tuor sillabaz non dicit̄ pes s̄ sinzugia. Item a sin
 zugis sinzugo gas. i. coniūge ul' coniugare fm
 hug. pap̄ iō dicit. Sinzuga cōiuga sillaba ut mei
 tui sui uel sapiens sapienter sapientia. vide in con
Sion mons est in iherusalem. et sepe **S**ion
 ponit̄ p̄ ipsa ciuitate. Sion hebraice latine inter
 pretatur specula uel speculatio Quia in sublimi
 constructa est et delonge ueniencia contemplat̄.
 Hec sepe ecclesiam militantem signat in qua deū
 p̄ speculū et in enigmate speculamur. Dicit ecclia
 aliqñ sion mater iherusalem. qd sion tamq̄ mater
 filiam iherusalem p̄tegebat et defendebat.
Sipaz genus ueli vnū pedem habens quo iu
 nari nauigia solent q̄ciens uis venti languescit.
 qd ex sepacōne extimat dictum fm papiam
Sipariū n̄ dicit̄ abus ul' p̄cium cantoz et qd
 quid ante cantantem p̄ p̄cio suspenditur.
Sipo pas pau. farinam ad faciendū pulcem im
 mittere. et sipare. i. spargere et p̄pe escam gallinis
 Et sipare. i. cōminuere. Et a sipo componit̄ consi
 po pas. simul sipare. dissipo pas. dispergere. dimi
 nuere. destruere. p̄sipo pas. p̄cul sipare. et sparge
 re. Obsipo pas. i. vndiqz uel contra uel obuiam si
 pare. Sipo et eius composita actiua sunt. Et cor
 hanc sillabam si. vnde quidam. Qui sipat hic pas
 cit uolucres et dissipat inde.
Siquidem. i. certe ex si et quidem et cor qui ali
 quando autem sunt due p̄tes. et tunc qui acuitur
 Et sic assumit̄ mat̄s ij li ultimo c. Et siquidē bñ
 et ut historie competit h̄ et ip̄e uelim. Item mat̄s
 x c. Et siquidē fuerit domus illa digna ueniet pax
 nostra super eam. Itē luce xij c. Et siquidē fa
 cerit fructum. Sin autem in futurū succides eam.
 Item hebre vj. Et h̄ faciemus siquidē p̄miserit
 deus. Itē leuit xij. et siquidē lepra ul' n̄ fuerit d̄
Siquis siqua siquod uel siquid componit̄ a si
 et quis. de hoc dixi sup in iij pre ubi egi de figu
 ra nominis in c de sillabici adiectionibus.
Siquominus expositū est in secūda pre ubi agi
 tur de accentu adūbioz in c de cōpositis a minus
Siracula se. ciuitas sicilie. vnde siracusanus a ū.
 act̄ xxvij. Et cū uenissimus siraculam. et pō cu

Sirafim liber qui dicit canticum canticorum. vñ dicit
in plogo pñbion. sirafim qd in lingua nra
ueritur canticum canticorum.

Siren. i. tractus. et acui in fine. Itē siren renis
et tunc acui si. vide in sirena. et pñ penl' geniñ.

Sirena. a siren qd est tractus dicitur hec sirena ne.
et h siren renis. et facit accusatiuū sirenem ul' sire
na monstrum marinum qd dulcedine sui cantus
nautas ad se trahit et submergi facit. unde siren
cus ca cū. i. dulcis et delectabilis ul' attractiuus et
periculosus. Item sirene dicunt serpentes cū alis
qui plus currit q' equi. si et uolare dicuntur quau
tantum uirus est ut post mortuum ante sequatur
mors q' dolor fm hug. In glosa autem sup ysa.
xij g. Et sirene in delubris uoluptatis dicit sic. si
rene sunt animalia ul' serpentes cristati et alati ul'
ut alij dicunt pisces marini in specie muliebri. si
dorus autem xj ethi. ubi agit de potentis dicit sic
Sirenas tres fingunt fuisse ex pte uirgines. et ex
parte uolucres habentes alas et ungulas. Quazū
una uoce altera sibijs tercia lira canebat Que. il
lectos nauigantes suo cantu in naufragia trabe
bant. secundū autem ueritatem meretrices fuerunt
que qñq' cñseunt ducebant ad egestatē Has sic
te ferunt inferre naufragia Alas autē habuisse et
ungulas dicitur. q' amor et uolat et uulnerat. q'
iō in fluctibus cōmorasse dicunt q' fluctus uenerē

Siria rie dicta est a quo **S**iraueuit. et pñ re.
dam indigena ul' ut dicit siri fuit nepos abraha
et cetur. a cuius nomine siria dicta est. Et antiq'
assirios uocabant quos nūc siros uocamus. Dij
olim potentissimi fuerūt. ut dixi in caldei. Et a si
ria sirius na riu. Et sirius ra rum. unde et sirius la
pis dicit qui in siria regitur. et siriacus ca cū. a si
rius penl' cor. vñ et siria dicit uitis ul' uua. ul'
q' de siria allata est. Inueniē etiam hic sirius siri.
p quodam sanctissimo episcopo ianueni. Et po
test dici sirius quasi silens q' uere siluit a strepitu
mūdane inquietudinis p uacacōnez interme qñs

Siriacus ca cū in siria uide.

Sirius ria riu in siria est.

Sirina. a siren qd est tractus dicit h sirina atis
i. cauda uestis feminaū. Sirina etia dicit longa
series oracōis tenorem suū usque ad ultimū ser
uans. Sirina etiam dicit liber ul' reuolutō cartay
in libro. q' in libro sunt multe reuolutōes et pli
cature sicut in cauda uestis muliebri. vide etia.
in quarta pte in c de semate in Innos.

Siromalte in siromates uide.

Siromates matis mas ge. i. gladius. Et uidet
componi a siren qd est tractus et macron qd est
longum. et h siromaste res. i. fortitudo.

Sirophenissa dicta est mulier chanaanica genit
Chanaanem enim quondam iudeam incoluerant. si
post dispersi sunt. ex hac dispersione erat mulier
ista ex sirio et fenicibz orta. mat h vij. Erat autē
mulier gentilis sirophenissa genē. quidam tamen
dicūt sirophenissam. q' sicut phenissa erat. q' tira
sicut dido fuit hoc nomine indicantes muliebre
regionem mulieris et patriam. Item inueniē siro
phenix nide. Juuenal. Terret idumeo sirophenix

Sirophenix in sirophenissa est **S**incola porte

Sirpa po. idem est quod sirpa.

Sirtis. a siren qd est tractus dicit hec sirtis huius
sirtis. sirtes sunt loca piculosa in mari. dicta ab at
tractione arene in cumulos. Est enim ibi inequali

tas maris et terre. in vno loco est aqua pñdissi
ma. In alio uadosa. vñd pñculū est illac transire
fm hug. pap iio dicit. Sirtes tractus aquay rapa
cel scopuli supra mare loca arenosa ul' anda acce

Sirtus. a siren qd est trac **S**irtus et recedunt.
tus dicit sirtus ra tū. i. attractiuus et spinosus. et
hoc sirtum id est spinetum.

Sirus ri. in siria exponitur.

Sisara interpretat futurū iudiciū ul' gaudij exclu
sio ul' equiuisio pñm nomen cuiusdam uiri in
libro iudiciū. et cor penl'. unde in auroa. Curzum

Sistarcia de. uas ē **S**istarcia terga cedit
repositio. sicut factus ul' pera Et sunt sistarcie
nautay. dicte q' sunt sure. vel uascula in quibus
plantur ubi Reg j c ix a. Panis defecit in sistar
cis nostris Et ista littera cōniter habetur in bi
bliis correctis Quidam uero dñt sistarca. vñ fm
eos debz dici In sistarcis nostris Et componitur
a sistā et arca Alij dñt q' a suo suis dñt h sistarci
a cie. i. suba. et pñ nautay. q' sit sura. ul' q' sit si
ca id est collocata Et hoc uidetur sentire hug.

Sisto tis. caret pñento et sup. h accipit mutuo
a diu h fm diu h as eius significacōes. Nam sisto
absolutū est et transitiuū. qñ est absolutū. signat
idem qd sto ul' maneo Sisto quasi cum pus irem
modo sto Et fm hoc accipit pñentū et sup a sto
et facit sisto steti statū Sisto qñ est cñsistū signat
idem q' statuo. ut iste sistit menia. i. statuit Acci
pitur etiam p firmare ul' retinere ul' frabilire. ut
siste equū vñd omd de fastis. Siste puer lacmas
pñtheus tua dampna leuabit. Sistere. i. pñentare.
unde in euangelio luce. ut sisterent eū domino. i.
representant. Et fm q' est transitiuum accipit
pñentum et supinum a statuo ut sisto statui sta
tutum Sisto componitur absisto sistis longe sta
tuere uel longe stare et cessare Assisto tis. i. iuxta
ul' circumstare ad seruiciū Consissto tis. i. simul
stare Circumsissto. tis. desisto. tis. deorsum a pñosi
to sistere et cessare Existo. tis. insisto. tis. uacare.
instare inuigilare opam dare Persisto. tis. pñeue
rare. pñisto tis. i. pñstare. et p pñio stare et meretri
care. Itē pñisto tis. pñstare p pñio statuē ad metri
cand ul' aliud. et in utq' significacōe ē ūbū me
retriale. Obsisto tis. obitare. Resisto tis. reluctari
refragari. Subsissto tis. i. substare ul' subsistere. i.
sub se statuē et firmare. vñ h subsistencia dñt for
ma Sisto p stare et eius cōposita h hanc signifi
cationem neutra sunt et absoluta et caret pñenti
tis et supinis. h accipiūt mutuo a sto stas et eius
cōpositis Itē sisto in alijs signis et eius cōposita h
illas actiua sūt et caret pñer et sup h capiūt mu
tuo a statuo et eius cōpositis. h hug. In gñs dr. j
sisto facit statui si cñsistat atz statutu. si sit neutrale
stet nullū q' sup. ps autem in x li dicit. In sto v
nū inueni sisto cuius pñentū qñ actiuam signifi
cationem habz tam in simplici q' in composito defi
cit. qñ uero absolutam et similem sto ūbo cū eo
cōmune habz pñentū. ut resisto ul' resto restiti. Cō
sissto et consto tñi. pñisto et pñsto tñi. Subsissto etia
facit substiti. et hoc magis michi placet. Item sis
to est figure simplicis. Non enim pñt componi a si
et sto. q' nulla coniunctio pñt cōponi cū ūbo h pñ.

Sistole les. et sistola le. exponit in iij pte c de
methaplasma. et acuiē ultima de sistole sistoles.

Sistum. a sisto tis dicitur hoc sistum tri. i. tu
ba uel dicitur sic ab inuentrice uel sistum lingua

egipciaca dicitur tuba cui qua ysis describitur. Nam
in eius sacrificijs ea utitur in xviii reg i legi. In
timpanis leticie et in sistris et penebant mulieres

Sitacia in distacia vide. **S**itella le dimi. parua situla.

Sitio tis tui titi. potu desiderare. Et ponit sim
pliciter p desiderare. unde sitibundus da du sitien
ti simil. Sitio componit. Resitio tis. Sitio et eius
composita neutra sunt. et cor si. unde thobias. In
cupidas sitit ebrietas pntia desunt.

Sitacula le. in sitis est.

Sitis. a sitio tis derivatur h sitis huius sitis desi
derium bibendi. unde hec situla le dimi. et siticu
losus sa sum. qui assidue sitit uel aliquantulum sci
ens. et desinit accusatiuus in im tantum. et ablati
uus in i. unde usus Im tantu faciut h quartu no
mina casum. Vini burim tussim maguderim qz si
tim. et intellige de latinis deonibus. Item scias qz
sitis est ubum a sitio tis. Item est nomen h sitis.
Item est ubum subiunctiu modi de sum es est. sit
is simus sitis. Et tuc po si. Item scitis a scio scis

Sitropodes coquendi. **S**ed tuc habz c post s.
causa uasa uictilia cu tribz pedibz fm pap et hug
et videt esse compositum a sin qd est con et tris
et pes quasi cu tribus pedibus uas. Quidam aut
dicut citropedes a citra et pes pedis qz pedes habz
citra superiorem fabricam. et corripit pro.

Situla le penl cor restitit qua aqua trahitur
ul potius ipsum uas. Et dicit a sitio qz apta est
sidentibus ad bibendu qd uas greci cadu uocant
Item situla est genus spenis.

Situs. a sino nis iui itit dicit h situs huius tue
.i. repausatio ul repositio ul ordinatio ul humor
ul modus ul natura uetustas et longitudo tempo
ris uel negligencia. Nam negligencia ex uetustate
sequitur. et situs sita situm nomen id est positus.
Et uoluerut quidam qz in hac significacoe situs
deriuet a pono nis p auferesim quasi positus sed
auferes non fit nisi in composita deone h hug.

Sini est pterituz de sino nis sap v. Sicut etiam
nos nati continuo desinimus esse.

Smaragdus. smaragdos uiroz interpretat. unde
h smaragdus dz lapis piosus uiridem colo
rem habens. cui nichil uiridius compaf. nam hez
bas quoqz virentes frondes qz exupat. solo enim
intuitu implet oculos nec faciat. Sculptentibus qz
gemmas nulla gracios oculo refectio. Inficiens
circa se uiriditate reperculsum aerem. vide in ari
maspi. unde smaragdinus na nu. nomen possessi
ui penl po. unde in auroza. Seqz smaragdinus
miscet ubiqz color. Inuenit etiam hec smaragdo
dinis. idem qd smaragdus. Et cor penl genitui.
Et inde smaragdineus nea neu. unde apoc iij b.
habent quedā biblie. Et iris erat in circuitu sedis
similis uisionis smaragdinis. h biblie correte ha
bent smaragdine. Et tuc cu sit possessiuu po di

Smigma matie neutri generis. qddam vngen
tum ul confectio vngenti ul saponis ul aliquaz
aliaz rez boni odoris. unde dicit daf xij. Affor
te michi oleum et smigmata ut lauet. Inuenitur
etia h smigma. h aliud signat ut dixi in m littera
in suo loco. In hystorijs dz Ingressa est susanna
lauari uolens. i. mungi p consuetudine terre. Et
misit puellas ad auferendu oleu et smigmata. i.
ungenta. et cor penl smigmata.

Smirna. Alie minoris urbs. Et interpretatur can

ticu eoz. et dedinatur hec simina simime.

Sobna ne. ppum nomen cuiusdam vini. de q
habet ysaia c xxxvi. et sobna scriba. et inter
pretatur sobna sedens uel sedes seu diuertens.

Soboles. a suboleo les dicit h soboles lig. i. p
genies. scilicet filius ul filia. Et dicit soboles qsi
suboles qz suboleat. i. succrescat. Et corripit bo

Sobrinus. a soroz dicitur hic sobrinus ni. filius
sororis quasi sorozinus. unde hec sobrina filia so
rozis quasi sorozina. Et p componem h consobri
nus ni cognatus. ul consobrini dicuntur filij duaz
soroz ul fratris et sorozis quasi consorozini. vñ h
consobrina ne. Et corripit bri.

Sobriolus la lu dimi. aliquantulum sobrius
Sobrius bria briu. i. abstinens. Et componitur
a se et bria qd est mensura. unde dicit sobrius qz
sebius. i. secu habens bria. unde hec sobrietas
tatis. Et differt a pudicus. unde quidam. Sobrius
a mensa de lecto surge pudicus.

Socatus ta tu in soccus vide.

Socellus li dimi. in soccus est.

Soccus. a succus dicitur h soccus ci. qddam cal
damentu comedoz. qz succum habeat in quo ps
plante immittit Et p metonymiam dicit quado
qz comedus. unde socellus li dimi. Et soccatus
ta tu soccis indutus ul succos habens.

Socet. a socio as dicit h socet huius soceti. pa

Socialis in socius exponitur.

Socius. a soccus dicit socius cia cu. et substan

Socialium in sodalis est.

Sodalis. a sodes ul suadeo dicit h et hec sodal

Sodales. a sodes ul suadeo dicit h et hec sodal

Sodales. a sodes ul suadeo dicit h et hec sodal

Sodales. a sodes ul suadeo dicit h et hec sodal

Sodales. a sodes ul suadeo dicit h et hec sodal

Sodales. a sodes ul suadeo dicit h et hec sodal

Sodales. a sodes ul suadeo dicit h et hec sodal

Sodales. a sodes ul suadeo dicit h et hec sodal

Sodales. a sodes ul suadeo dicit h et hec sodal

Sodales. a sodes ul suadeo dicit h et hec sodal

Sodales. a sodes ul suadeo dicit h et hec sodal

Sodales. a sodes ul suadeo dicit h et hec sodal

Sodales. a sodes ul suadeo dicit h et hec sodal

Sodales. a sodes ul suadeo dicit h et hec sodal

Sodales. a sodes ul suadeo dicit h et hec sodal

Sodales. a sodes ul suadeo dicit h et hec sodal

Sodales. a sodes ul suadeo dicit h et hec sodal

Sodales. a sodes ul suadeo dicit h et hec sodal

Sodales. a sodes ul suadeo dicit h et hec sodal

Sodales. a sodes ul suadeo dicit h et hec sodal

Sodales. a sodes ul suadeo dicit h et hec sodal

Sodales. a sodes ul suadeo dicit h et hec sodal

Sodales. a sodes ul suadeo dicit h et hec sodal

Sodales. a sodes ul suadeo dicit h et hec sodal

Sodales. a sodes ul suadeo dicit h et hec sodal

Sodales. a sodes ul suadeo dicit h et hec sodal

Sodales. a sodes ul suadeo dicit h et hec sodal

Sodales. a sodes ul suadeo dicit h et hec sodal

Sodales. a sodes ul suadeo dicit h et hec sodal

Sodales. a sodes ul suadeo dicit h et hec sodal

Sodales. a sodes ul suadeo dicit h et hec sodal

Sodales. a sodes ul suadeo dicit h et hec sodal

tus est opinionem eorum qui dixerunt quod fides est uerbum comitum. ut fides. i. si audes. si est sine dubio uox blandientis et obsecrantis. Quia autem quidam dicunt quod fides tantum ualeat quantum socius omni causa. Sol. a solus dicitur hic sol. **S**ed ratione secundum hugonem solis. quod solus luceat obscuratis cunctis alijs speciebus suo splendore. unde et hec solaris et hanc res solis uel ad solem pertinens. et solanus na nunc penitus per possessionem. ex quo subsolanus. et dicitur sol quasi solus lucens. Et scias quod sol et luna sunt propria secundum opinionem platonis qui putabat planetas habere spiritus rationales. si hoc falsum reputamus. et illud sequitur per dicendo quod sunt propria. sed considerata natura. putamus animam eas speculatur communia sunt. Et si uult aristoteles quem per quoniam imitatur dicendo quod sunt appellatiua. Cetera uero nomina planetarum. Ut saturnus. iupiter. mars. propria sunt. quod sunt imposita stellis astrologice occasione sumpta a quibusdam personis. Et inuenitur in plurali numero. uel opinione uel auctoritate. unde ovidius in quinta epistola. Qui leuis assidue solibus ustatur. Item quod sol est causa diei. Ideo ponitur quoniam per die. si frequenter in plurali. Item nota quod dyonysius dicit in libro de diuinis nominibus tractans de radio solis ad generationem uisibilium corporum confert et ad uitam ipsam mouet auget et nutrit et perficit et mundat et renouat. Hoc etiam ipse sensus ostendit precipue quantum ad effectum solis et lune nam ut habetur in libro de anima. In toto uniuerso non est nisi triplex uita. Omnis enim uita aut est uegetatiua aut sensitua aut intellectiua. Et sol est causa uite uegetatiue que est in omnibus arboribus et est causa uite sensitue que est in omnibus animalibus. et est quoddammodo causa uite intellectiue que est in omnibus hominibus et hoc quantum ad esse et quantum ad consuetudinem. causa inquam est non per modum principalis efficientis. sed per modum abilitantis et disponentis quantum ad esse. quod secundum aristotelem homo generat hominem et sol. Quantum etiam ad consuetudinem sol debet esse causa uite intellectiualis uel rationalis. quod multum ualeat ad conseruandum uitam hominum. Nam uita hominis consistit in spiratione et expiratione. Et ideo si me diuini esset nimis densum ita quod homo expirare non posset moreretur. ut patet quoniam est sub terra aut sub aqua Sol autem et alie stelle rarefaciunt aerem suis luminibus. Et ideo dicit albumazar quod si non essent astrologorum lumina intantum condensaretur aer. quod omne uiuens moreretur in terra. unde in origineis **U**nde uide in uentus. et in lucas. et in lux. **U**nde nota quod sol radios sine sui pollutione effundit super loca et corpora non solum munda sed etiam immunda ac sordibus fetentia quorum contactu homines ac quedam alie res inficiuntur. Solis uero radij im pollutione et incontaminati ea contingentes existunt non ergo mirandum si essentia diuina omnino simplex et incommutabilis omnia replet loca et omnibus creaturis essentialiter inest nec tamen cuiusquam sordibus contaminetur uel contingatur. unde augustinus in libro de natura boni. Cum in deo sint omnia que condidit. non tamen inquinant eum que peccant de cuius sapientia que attingit a fine usque ad finem fortiter dicit attingit omnia propter suam mundiciam et nichil inquinatum in eam incurrit. Item dicit augustinus in libro de agone christiano timent heretici quod fieri non potest scilicet ne bonum

mana carne ueritas et substantia dei inquantetur. et tamen predicant istum uisibilem solem radios suos per omnes feces et sordes corporum spargere et eos mundos et sinceros facere. Si ergo uisibilia munda uisibilibus immundis contingi possent et non inquantari. quanto magis incommutabilis et inuisibilis ueritas. per spiritum animam. et per animam corpus suscipiens totum hominem sine sui contaminatione assumpsit et ab omnibus infirmitatibus liberauit. ecce ut uidisti dicit augustinus dei sapientia per spiritum assumpsisse animam. et per animam corpus spiritus autem sanctus per anime superior maiori similitudine deo propinquat quam anima. scilicet eadem ipsa secundum inferiorem partem. et anima magis quam corpus. Et ideo non incongrue dicitur anima assumpta per spiritum et corpus per animam. Ratione autem quare sol non inficitur ex his quod radios suos per feces spargit hec est. quod non communicat cum alijs corporibus in materia ut simul agens patitur sic ea que in materia communicant dum agunt patitur ut in primo de generatione dicitur. Anima autem communicat corpori in materia non ex qua anima fiat sed in qua fit. et ideo ex coniunctione ad corpus inficitur diuinitas autem non communicat cum corpore nec in materia ex qua cum sit omnino immaterialis nec sicut materia in qua. cum uero uniat corpus ut forma eius. Ambrosius uero in quarta dicit in exameron. Sol est oculus mundi iocunditas diei celi pulcritudo. nature gracia. prestantia creature. bonus sol. si ministerio non imperio bonus. mee fecunditatis adiutor non creator bonus meorum aliorum fructuum non creator. Interdum partus meos ipse adurit. Et ut dicit quidam. Sol est maior terra octies tantum. uide in luna. Item uide in astris. Item dicit basilius. Terra cum sit ampla nimium quod sub uno temporis momento poterat radijs tota lustrari nisi de maximo solis orbe lux ei largissima preberetur. Et producit primam genitui.

Solacium in solis est.

Solamen minis in solis uide.

Solanus na nunc. uide in solis.

Solaris re. in solis exponitur.

Solariu. a sol dicitur hanc solarium nunc. quasi solauit. quod soli et aeri uel auris pateat. et est ethi.

Solax. a soleo les. dicitur hic et hanc et hanc solax dicitur. pecus multum solitum depascere.

Solidus da dum. in solido das est.

Solea. a solui dicitur hec solea les. quod solui pedes tegat. uel quod solo terre adherat. unde solero ras. i. soleas facere uel soleis aptare. Item solerare. i. soleas facere uel soleis aptare. Item solerare. i. soleas facere uel soleis aptare.

Solennis. soleo com. **S**olum uel solidum facere ponitur cum annus. et dicitur hanc et hanc solennis et hanc ne celebris festiuus. Et comparatur. unde solenniter. nius sine adubium. et hec solennitas. et hanc solenne nis per eodem. et solennis fas. solennitatem celebrare. et uide quod solennis et solennitas componitur a soleo et annus. quod solet esse singulis annis uel a solido. i. firmo ut solidum propter religionem mutari non debeat. unde dicimus quod predicta uocabula non debent scribi nisi per unum l. et duo n. et nunquam per m. et p. Errant ergo qui scribunt sollempnis uel sollempnitas per m. p. et duo l. secundum hugonem. Quidam tamen dicunt quod solennis componitur a soleis et annus. unde solennis quasi soleis annus uel soleis in anno. uel solennis quasi solus in anno quod semel est in anno. Et etiam tunc scribitur solennis per unum l.

et p duo n. Et pō pmam. vñd orat in epy. Insa
nre putat solennia nene qz nides. pap uo dicit. so
lennitas a sanctis dicit ita suscepta. ut mutari ob
religionem non debeat.

Solennitas in solennis exponitur.

Solennizo in solennis vide

Soleo les solitissimum nentio passiuū. vñd soli
tus ta tū. frequens. assuetus. usitatus. Et compo
nitur insolitus ta tū. i. non solitus. Item a soleo
les soleo inchoa. Et componit. assoleo les. asso
litus. i. ualde ul iuxta solere. vñd assoleo dis. ab
soleo les. dissuere et a soliro cessare. consoleo les
dissoleo les. ambo p dissuere. Insoleo les. ual
de solere. ul aliter continere qz alij ul qz sit solitū
supbire. dementem esse ul fieri. vñd insolens. In
soleo dis inchoa. persoleo les. i. ualde solere. assi
duare. assiduū esse. vñd psolent. assidue. et hec
psolencia. Et psolus la lū. i. assiduus. Soleo et ei
us composita neutropassiu sunt. Et ita neutra
Et corripit so. Quid de arte. Tarda solet magnis
rebus inesse fides. Sz sol solis hij soles. pō hanc
syllabam so. vñd usus. qui rem nosse soles dic so

Soleola le dimi. pua solea. Item gignere soles

Solero ras in solea vide. Et corripit so.

Solens. solon componit cū ars. et dicit h et h
et h solens tis. i. sapiens. ingeniosus. sagax. cautus
quasi omni arte bona instructus. et dicit sic quasi
rotus ul multus in arte. Et comparatur dor mus.
Et debz scribi p vñd L. Et inde hec solencia cie. i.
solicitudo. vigilancia. astucia. sagacitas. industria.
Et pō so. vñd quidam. Exiguo pulcrum ducit so
lencia vitam. i. sapiens et cautus homo. fm uero
pap solens dicit quasi sollicitus in arte et utilis

Solito. solon componit cū cito tas. et dicit so
lito tas. p suadere. ex suo loco mouere qz ex to
to et multū citare. et comouere. vñd solitus ta
tū. curiosus anxius ul commotus. Et compas
solitoz mus. vñd solite cius me adubium. et h
solicitudo. curiositas. anxietas. vñd solitudinari
us ria riū. Et est solitudo actiuū cū omnibus suis
compositis. Et scribunt pōicta p vñd L. Et pō
so. vñd ouid. Res est soliti plena timoris amor
Et corripit penl solito as atū. qz tenet naturam
huius supini citū descendens a cieo cieo secunde
cōiug. sicut recito sciscito oscito. Hic attende qz
solicitudo. puidencie spiritual. Et h pōipit pū vj
vade ad fornicam o piger et considera uias eius
et discite sapienciam. Et ad romanos. solitudine n
pigri. Itē est solitudo temporalis necessitatis et h
est tolerabilis gen iij. In sudore uultus tui uesce
ris pane tuo. Item est solitudo supfluitatis et cu
riositatis. et h puenit ex timore inordinato terre
noy et diffidencia eternoy. de qua pū xj. Expec
taco solitoz peribit. et mat h xij. solitudo secu
li suffocat ubum dei. pma solitudo est cōmenda
bilis secūda tolerabilis. h tertia uitupabilis. vide

Solitudinarius in solito est. Item puidencia

Sollicitudo dinis in solito tas vide

Solidamen. inis. in solido das est

Solidarius ria riū. in solido das est

Solidus di. et solidus da dū in solido das vide
Solido. a solū dicit solido das. firmare. integra
re. vñd h solidamen inis penl pō. et hoc solida
mentū ti. Et solidus da dū. integer. firmus. quasi
solo datus. Et comparatur. vñd solide dius me ad

ubium. Et hec soliditas tatis. Et qñqz sincopatur
et dicit solous da dū. Et p compositionem in soli
dus da dum. Et comparatur. Item a solido das. h
solidus di. qddaz pondus. Et dī solidus qz nichil
illi deesse videtur. Solidum enim integū totum
ueteres dicebant. ipm quoqz numisma a numo.
uocat. uel nomisma. qz nominibus pncipz et ef
figijs signet. Ab mīdo uero vñd numisma. vnus
argenteus erat solidus apud latinos. alio nomine
sextula dicit qz uncia compleatur sex solidis. hūc
uulgus aureū solidū uocat cuius tertiā partem
dixerunt tremissam. qz solidū faciat tmissus. Et
nota qz p illo pondere dicendū est solidus et nō
solidus nisi sincopet in syllaba. vñd solidarius ria
rium. ad solidum pñens. ul solidos accipiens ul
p solidis fuiens. Solido componit consoldo das
resoldo das. Et est actiuū cū omnibz suis compo

Solifuga ge penl correpta. Item sitis. et corripit so
quoddam animal. qz fugiat diem muscerancus ut
dicunt qui est aranie forma. et videt componi a

Soliloquiū quij ge neu. i. solita. Item sol et fugio
riū eloquiū scilicet cū nos ipsi nobis ad interrogata
respondemus. vñd qdam liber aug dicitur est so
liloquiū. et videtur componi a solus ul solitarius

Solima. iberosolima dicta est cor. Item loquiū.
rupte a poetis solima. vñd solimus ma mū. Juuo
nal. Intpres legum solimoy et magnus sacerdos

Solsequiū ul solsequiū. quedam herba scilicet
eliotropium qz se conitendo sequitur solem. Naz
cū sole oriente ul occidente flores agit ul claudit

Solitaris. a solitus dicitur solitarius ria riū. i.
consuetus et h solitudo. i. consuetudo. vñd solitu
dinarius. Item solitarius potest derivari a solus.

Solitudinarius. Item in solus. et in thomas.
na riū. i. consuetus dicit a solus. Item solitudina
rius. i. solitarius a solitudo. vide in solitarius

Solitudo. a solus dicit h solitudo dinis. singula
ritas destum solitaria mansio ul locus carens fre
solitus a ū. in soleo les est. Item quencia hominū

Soliuagis ga gum penl correpta. qui solus ua
solium. a sedeo des. Item agatur a solus et uagor.
dicit h solium li. regia sedes quasi sedium. a seden
do ul solium quasi solidum qz de solidis lignis fi
at uel a solus quasi solius sedes

Soloe quedam ciuitas inter greciaz et barbariaz
soloeisimul dicit a soloe ciuitate ul a populo
illius ciuitatis qui ex urbe soloe. pfecte et apud
athenienfes comorarent ut eoz linguam discere
uellent. suam pariter et illoz linguam corrumpen
bant. vñd etiam libuit atheniensibus ut illud ui
cium soloeisimul uocaret. ul a soloe ciuitate dī
soloeisimul se. et h et h soloeisimul et h se. Et com
ponit cū mos moris. et dicit hic soloeisimul mī
quasi mos et consuetudo soloeisimul. Cum enīz
soloeisimul in consilio grece et barbarie siti essent
partim barbaroy more. partim grecoy loquentes
linguaz habebant confusam. Cum enim uramqz
uellent sibi defende uramqz corrumpabant. Hīz
cū romam uenirent ut linguaz latinaz addiscerent
eam maxime corrumpabant. vñd moleuit consue
tudo ut quodlibet uicū in ordine diceret soloeis
mus figura uel uicū. qd consistit in incōpetenti
iūctura dōnū. A soloeisimul dicit soloeisimul
ca cū. Et soloeisimul tas. soloeisimul loqui. Et soloe
isimul cas in eodem sensu. et derivatur a soloeis
ticus ca cū. Item nota qz sicut dicit donatus solo

etismus est viciū in contextu pñū oracōnis cont'
regulas autē grāmāticē factum. Inter barbarismū
et soloeisimū hoc interest. q̄ soloeisimū discre
pantes aut inconuenientes inter se dōnōes habet
barbarismū autē in singulis ūbis fit aut scriptis
aut pñūciatis. vnde barbarismū fit in dōnōe. so
loeisimū in oracōne. vnde quidam. Est barbaris
mus cū dico dñā dñs. Est soloeisimū vir mea.
sponsa meus. Soloeisimū duobz modis fit. aut
per partes oracōnis. aut per accidentia pñūoracō
nis p pñesorōnis fuit soloeisimū. cū vna pñorōnis
ponitur p alia. Vt coruū q̄ repente clamat p cor
ue. hic nomen ponit p adūbio. fit etiam in eadē
pñoracōnis h̄ uiciū cū ipa p se non in suo loco
neq̄ ut conuenit ponitur. ut cui tantū licuit de re
pmit. et apud amicū eo p ad amicū. ut foris ex
eo p foras. Per accidentia enim patris oracōnis
fuit soloeisimū tot modis quot fuit accidentia p
ñūoracōnis. ut dardanius p dardaneus. pñūm p
appellatiuo. Item urbem quam statuo ueltra est.
p urbs. Itē sub lucem p ante lucem et cetera. So
loeisimū in pñā in poemate scema nominat ut
dicit donatus. Et intelligo in pñā. i. in smone ru
dium. In poemate. i. in smone sapiendum. vide
Solon interpretatur totus vñ **I**n barbarismū
Solo. a solus dicit soloz laris. pñe **I**n multum
re solaciū. alloqui vñū et derelictum. Qui enim so
latur soli se applicat dum loquit et solitudinem
leuat alloquio suo. vnde hoc solamen minis. i. so
laciū. auroa. Solamen matris auroa spēs q̄ pa
tris. Et h̄ solaciū cū. Et componit soloz cū con
et dicit consoloz ari. vñ h̄ et h̄ consolabilis le li
ter. litas. Consolans omnis ge. Consolatorius ria
rium. Item cū de. et dicit de soloz laris. Soloz et e
ius composita sunt deponencia licet antiqui fece
runt. solo las actiuum. vnde pñicta ūba sepe ad
huc inueniunt posita in passiva significacōe. Et
pñ. so. Orat in epy. Instituit exemplis inopem so
Solsticial' le in solsticiū est **I**latur egenum.
Solsticiū. sol componit cū sto stas. et dicit h̄
solsticiū cū. i. stacō solis. vnde h̄ et h̄ solsticial'
et h̄ le res solsticij. uel pñens ad solsticiū. Sol
sticiū est maxima diei artificialis et noctis me
qualitas siue ingressus solis in capricornum ul' in
cancerum. Et sunt duo solsticia scilicet estiuale et
hiemale. Et cū xps natus fuit continebat solsti
cium hiemale in natiuitate creatoris. et tunc inci
piebant dies crescere. Et solsticiū estiuale in na
tiuitate sancti iohānis baptiste qd est viij kl Julij
et tunc incipiebant dies decrescere. vnde ipse dixit
ipm oportet crescere. me autem minui. Nunc au
tem recesserunt solsticia et equinoctia x diebus.
et hoc p errorem nostri compoti. q̄ damus anno
solari preter cclxv dies vj horas. viij minuta q̄
sunt quinta ps unius hore. Et ita in qñq̄ annis
erramus vna hora. et sic in centū xx annis erra
mus vno die. Et nisi error iste corrigatur festa hi
emalia forte ad huc erūt estiualia et econūso. V
bi autem sit locus solsticioz nūc istis ūsibz osten
ditur. Solsticiū decimo xpm pñit atq̄ iohannes
et etiam quasi vna die plus. et ut dicit rabanus
sup illud exodi. Oēnsis iste nobis pñopiū men
sum pñm equinoctiū fuit xij kl aprilis. qui a
pñō hebreos nisan dicit. fuit pñma dies seculi. Et
xij kl eiusdem fuit quarta cū sol et luna condita
sunt. et tunc pñm equinoctiū fuit. Sol enim in

oriēte et luna in occidente speraz mūdi ex equo
diuidebant. **I**n tempe autem nostro equinoctia
sunt x diebus et plus añ annūciacōnes xpi et io
hannis baptiste sole existente in piscibus et ūgi
ne. vnde quidam. Solsticiū decimo et cetera ut
dictum est. Et totidem sequit parinoctia nunciū
horz. Et intellige nūciū. i. annūciacō. Et scias q̄
dicit solsticiū stacō solis non q̄ solem aliqñ sta
re sit credibile tamq̄ ad horam ul' punctum non
moueāt nisi forte miraculose. q̄ tunc sol siue in
celi sui altissimis eleuatus ultra scandere non ua
let. pñmo retrogrado cursu sine mora ad inferiora
reūtitur siue q̄ ad pñma depressus ul' non ualet
descendere. sed rursus ascendendo incunctanter re
petit alciōra. Et ita semp discurrendo stat inter du
os limites nec vñū supergrediē nec aliq̄ subinferē
Solum. a sol dicit h̄ solum li. i. terra. q̄ soli pa
teat. vnde hoc solum inferior ps pedis. q̄ eo terre
uestigia impmimus. et q̄ terra firma est ad susti
nendum ideo et solū dicit qdquid sustinet aliqd
ut aqua est solum nauium et piscium. Aer est so
lum auium. celū est solum deoz et stellaz. et hinc
solū dicit pedis q̄ totam molam corporis portat
Et corripit so. vnde auinianus. Astu vincit homo
cuncta creata solo. Sed solus la lum. pñmam pñ
vñ ūsus. fixum pone solum breue longum mo
Solūmodo adūbiūz **I**ubile solum. vide in tellus
quantitatis. i. tantūmodo. Et componitur a solue
la lū et modo ul' sunt due pres posite p vna. Et
grauatur penultima siue mo
Soluo uis. o in **I** solui. **I**n tñ fit solutū. Et
est solue enodare. liberare. vnde h̄ solutor rois.
et hic et hec solubilis et h̄ le. vnde hec solubilitas
Soluo componit absoluo uis. a vinculo ul' impe
dimento solue ul' liberare. vnde absolutus ta tñ.
Dissoluo uis. diuis modis soluere ul' liberare. vñ
dissolutus ta tñ. vnde dissolute eius me adūbiū
Exoluo uis. i. extra vinculum mittere et soluere
Per soluo uis. pñecte soluere uel reddē debitiū. Ob
soluo uis. contra solue. Resoluo uis. iteq̄ soluere
uel retro ligamen deducendo solue et separe. Sol
uo et eius composita actiua sunt et faciunt pñeri
tum in ui sillabam et supinū in lutū
Solus la lū. i. sine alio singularis. vnde solitari
us ria nū. i. singularis. vñd hēmitē dicunt solita
rij. q̄ soli in heremitario cōmorant. Item a soleo
les. ul' a solitus habet deriuari solitarius ria nū.
Et tunc solitarius. i. assuetus ul' solus pñ deriuari
a soluo uis. qui enim solus est quasi solutus et se
patus est ab alijs. Et pñ so. vnde quidam. Non
facias solus quod fugit omnis homo
Solutor rois. qui soluit. a soluo uis.
Soma. i. corpus. Inde somnoperia peie.
Somnio as. in sompniū exponitur
Somnitas exponitur in somnium
Somnolens lentis in somnium est.
Somniosus la sum in somnus vide
Somniū. a somnus dicit hoc somniū nij. qd ūi
detur in somno. **I**n nota q̄ somnū qñq̄ large
accipit ita q̄ sit genus omnium somnioz. Aliqñ
ūo pro specie somnij. Sunt enim quinq̄ species.
ul' somniandi modi. quaz due nichil signant sci
licet fantasia siue uisum et insomnium. sed tres
aliquid significant scilicet oraculum. visio et som
nium. Et est insomnium quociens ex aliqua cogi
tacōne et cura precedente nascitur aliquid somni

am. Et componitur ab in et somnio q̄ tantū est
in somnio et pariter euolat et uanescit cū somno
sed cetera que aliquid signant. etiam post somni
um subsistunt in sua significatione aut a sua sig
nificatione. Fantasma siue uisum est cū aliquis in
p̄ncipio somnij uidet formas diuersas et uarias et
alienas a natura rerū. in hoc genere continet̄ epy
altes de quo dixi in suo loco. Et nota q̄ tribz mo
dis a creatore futurū denūciatur. Aliqñ autem p̄
admonitionem alicuius honeste p̄sone sicut sul
ip̄sius ul' angeli ul' sacerdotis deus nouis denūciat
quid sit euentus et quid non. et h̄ dicit̄ oraculū
ut angelo mediante denūciatū est Ioseph. surge
accipe puerū. Aliqñ autem uidet̄ dormienti ita con
tingere in p̄senti ut eueniet in futuro. et illud appel
latur uisio. Aliqñ uero deus futurū denūciat ul' p̄
simile ul' p̄ contrariū. Per simile ut petro uolenti
p̄dicare gentibz p̄ simile deus intimauit. Videbat
enim p̄ somniū uas plenū replibus et dicebatur
sibi. macta et manduca. p̄ reptilia intellexit genti
les. p̄ mactare mortificationē uicōz. p̄ manducare
in corpacōnez fidei. Per contrariū. ut de ioseph cui
macellente uacce in pratis appuere optimis qd̄ fuit
future famis indicium. Similiter sepe fletus in somnio
signat gaudiū et econūso. Et hec species somnian
di que p̄ simile ul' contrariū futura indicat som
niū nūcupatur. ita dicit hugo. Gregorius autē in
libro dialo. quarto ita dicit. sex modis tangunt a
nimū ymagines somniorū. Aliqñ enim somnia uē
t̄is plenitudine uel inanitate. Aliqñ uero illusio
ne simul et cogitatione. Aliquando reuelatione. A
liquando autē cogitatione simul et reuelatione ge
nerant̄. Sed duo que prius diximus omnes expe
rimento cognoscimus. Subiūcta autem quatuor
in sacre scripture paginis inuenimus. Somnia et
nim nisi p̄sentiq̄ ab occulto hoste p̄ illusionem fi
erent nequaq̄ vir sapiens h̄ iudicaret dicens. mul
tos enim errare fecerūt somnia et exciderunt spe
rantes in illis. Rursū nisi aliqñ simul et cogita
tione et illusione p̄cederent. vir sapiens minime
dixisset multas curas sequunt̄ somnia. Et nisi ali
quando somnia ex ministerio orirentur reuelatio
nis. ioseph p̄ferendum se fratribus somnio non
videret. nec marie sponsum ut ablato puero in e
giptū fugeret. p̄ somniū angelus admoneret. Rur
sum nisi aliqñ somnia cogitatione ul' reuelatione
p̄cederent neq̄quam daniel p̄pheta nabugodonosor
uisionem differens a radice cogitationis incho
asset dicens. Tu rex cogitare cepisti in stratu tuo
quid esset futurū post hec. et qui reuelat ministe
ria ostendat tibi que uentura sunt. et paulo post
uidebat et ecce quasi statua vna grandis statua
illa magna et statua sublimis stabat contra te et
daniel itaq̄ dum somniū adimplendū reuerent̄
insinuat et ex qua ortū sit cogitatione manifestat
patenter ostendit. q̄ h̄ plerūq̄ ex cogitatione si
mul et reuelatione generat̄. Sed nimis cū somnia
tot rerū qualitatibus alternent̄. tanto eis credi dif
ficilius debet. q̄to et ex quo impulsu veniant faci
lius n̄ elucet. Sancti autem viri inter illusiones
atq̄ reuelacōnez ip̄sas. uisionū uoces aut ymagi
nes quodaz intimo sapore discernūt ut sciant qd̄
a bono spiritu p̄cipiant ul' quid ab illusione paci
ciant̄. Nam si erga hec mens cauta non fuerit p̄
deceptorem spiritū multis se uanitatibz immergit
Qui non nūquam solet multa uera predicē ut ad

extremum ualeat ex aliqua falsitate laqueare. A
somniū dicit̄ somnio as. in somnio ul' p̄ somniū
aliquid uidere uel p̄pendere. Et a somnio somnia
tu u in o fit somnito eas fr̄e. p̄ subtractionem a.
ul' deriuat̄ a somnus. et tūc somnicare frequen
dormire. Somnio actiū est cū omnibz suis com
ponitur. Somnolentus. som. p̄positis. et scribitur. sine p
nus componit̄ cū lentos qd̄ est plenum. et dicit̄
somnolentus ta tū. i. piger ul' somno plenus. Et
comparatur. unde somnolentus eius me aduerbium
Et h̄ somnolentia e et in eodem sensu et in eadē
significatione ul' compositione dicit̄ h̄ et hec et h̄
somnolens tis. Et similiter comparatur. *Somnus*
Somnus ni mas ge. ip̄a quies in dormiendo. Et
diffinitur sic. Somnus est quies animalium itū
tum cū intencōne naturalium. Animales uirtutes
dicunt̄ hic quinq̄ sensus et racō et intellectus. S3
naturales uirtutes dicunt̄ Appetitiua. retentiua. di
gestiua. expulsiua. S3 in somno quiescunt anima
les uirtutes. Cum enim dormit homo nec uidet nec
audit nec discernit nec intelligit. S3 naturales u
tutes tunc intendunt̄. nam in somno melior fit di
gestio et melius mutant̄ cibis. Et ex hoc sequitur
q̄ melius appetitur et. A somnus autem dicit̄ h̄
somnia h̄. et somnellus. et somniculus omnia
dimi. unde somniculosus sa sum. somno plenus.
Et comparatur. unde somniculose sus me aduēbiū
Et hec somniculositas. Item a somnus somnolus
sa sum. somno plenus. Et comparat̄ itez a somnus.
somnia nisi niui nire. ūbum neutrum. Et est som
nire somniū habere. dormire. Item somnus com
ponitur ex omnis ne. In somnis ne. somnolentus
uide in sopor. Et ut dixit pap̄. somnus est q̄ dor
mimus Somniū nō qd̄ dormientes uidemus. som
nus somnium et similia que habent in ante n̄ ce
bent p̄nūari in eadem sillaba. et huius racō est
q̄ fm p̄m non potest terminare sillabam nisi se
quens sillaba incipiat ab m ul' b ul' p. unde opor
tet q̄ in omnis et in somniū et in somnus m sit
S omotopia exponit̄ *Somniū* eundem sillabam cū u
in itij pte in c de coloribus rethoriz. *Sompes*
Sompes pedis mas ge. i. dextrarius. q̄ pede so
nat terram p̄cudiendo. Et corripit penl ram in no
Sono sonas sonui itū. *Sonatio* q̄ gentiū.
unde hic sonitus tus. ip̄a actio sonandi ul' strepi
tus et sonus et p̄p̄e confuse uoces. et h̄ sonus ni.
i. quidquid aure audire uel auditu p̄cipi Sono
nas componit̄ alsono nas. i. concordare ul' assen
tire ul' iuxta sonare ul' consonare ul' cont̄ sonan
tem sonare. Absono nas. i. discordare. unde abso
nantez discordantez. et hec absonancia. i. discordia
ul' discordancia. et absonus na num. i. dissidens et
discordans ul' non sonans. sicut obsonancia sepe
ponitur p̄ nō sonancia. Consono nas. i. simul so
nare ul' concordare. unde consonantez. Et hec con
sonancia nantez. et consonus na nū. Dissono as di
uersis modis sonare et discordare. unde dissonan
tez. et hec dissonancia de. et dissonus na nū. Inso
no nas. innotescere ul' intus sonare ul' ualde sona
re. Persono nas. i. ualde p̄fecte sonare. unde hec p̄
sona. Obsono as. i. contra sonare. Resono as. ite
rum ul' retro sonare. ul' ad sonū alterius sonare
unde h̄ et h̄ resonabilis et h̄ le. et resonantez et h̄
resonancia de. Et resonus a ū. Subsono nas. sub
tus ul' pau ul' post sonare. Sono et eius compo
sita neutra sunt. et cor̄ hanc sillabaz so. p̄p̄er. si

pia m
tentū
qñq̄ f
ta q̄ i
S on
a sonu
nans.
Et hec
grauis
id est c
S on
omnis
thaphe
eota u
nū uici
instruc
no et l
dit. et l
unde se
de. i. n
Et e
cens. i
S on
S op
tatur
S op
S op
piens
m falsi
cor per
quirit
hinc so
S op
ta te. m
reno sap
penl co
al deap
qñq̄ ac
p̄cipu
S op
S op
pionter
S op
pretat̄
ca cū. i.
phronii
causa a
tūcula
S op
S op
sedare
cere. un
qd̄ com
abspic
pio pis
in eode
sopire. r
uere So
eunt ha
possum
ta tū p̄
Dum pe
semisop
Thesca
S opit

pia mens habeat qd bñ lingua sonet. et faciūt p-
tentū in ui diuisas. et sup in itū. licet inueniatur
qñq facere p-entū in aui et sup in atū. Item no-
ta qd in sono nis inuenitur fm terciā coniugati-
Sonorus ra rum dī. **S**ones. vide etiam in sono-
a sonus. i. qd sonat. sed pprie bene ul' grauit so-
nans. Et compatur. unde sonore'rius me adūbiū
Et hec sonoras mās. i. sonancia et ppe bona ul'
grauis. Et p compositionem consonorū ra rum.
id est consonus. Et producit no.

Sons. a sono nas ul' sonus dicit' sons ontis ge-
omnis. i. nocens ul' culpabilis. uicōsus. Et est me-
thaphora tracta ab olla. sicut enim olla non sans
eota uel rimosa si p-udatur mure. sonat. et p so-
nū uicium eius apparet. sic aliquis insipiens non
instructus sapientia uicōsus si interrogetur. suo so-
no et sua responsione uicū suū manifestat et pro-
dit. et hinc est qd sonare sepe ponitur p apparere
unde sonaret' eius me adūbiū. et hec sonancia
de. i. nocencia. Et sonitus ca cū. i. nociuus. Et cor-
ci. Et componit' insons. Et dicit' sons qñ satis no-
cens. ul' sonando nocens. Et est etbi.

Soncia e in sonfē. **S**onulus li di. puul sonul

Sonitus. ca cū in sono est.

Sophar. p-um nomen cuiusdam uiri. et interp-
tatur dissipatio uel speculum dissipans.

Sophia phie fe ge. i. sapientia. et acuit' penl. et

Sophisma. a sophus qd est sa. dicit' a sophus
piens dicit' hoc sophisma tis. fmo inuolutus ubi
in falsis sententijs connexionis ueritas manet. et
cor penl' genitui. vñ sophismatus ca cū qui lo-
quitur p sophisma ul' ad sophismata p-tenens. et
hinc sophismatus cas. i. per sophismata decipere

Sophista. a sophus qd est sapiens dī h sophis-
ta re. in loquendo deceptor. ubi intricator. appa-
rens sapiens si non existens. unde sophisticus ca cū
penl' cor. fraudulentus. deceptorius. vñ sophistico

al' deapē ubi inuolutione. Et nota qd sophista
qñq accipit' p sapiente uel sapienter loquente. et
precipue apud antiquos

Sophisticus ca cū in sophista vide

Sophos grece latine dicit' sapiens ul' cautus sa-
pienter dictus. et uia os in us dicit' h sophus phi-

Sophronicus. sophrone inter. **S**id est sapiens
pretat' prudentia ul' rempantia. unde sophronicus
ca cū. i. prudens. ul' temperans penl' cor. et hoc so-

phroniū nij. dicta est quedam mulier diminutue
causa adulacōis. quasi prudentiūcula ul' rempan-
tiūcula. Et est fe ge. qd qñtal uocis eēnciam rei n

Sophronium nij In sophronicus uide **S**mutat

Sopio pis piui ul' pij pitū pire. i. facē dormire.
sedare extingūē terminare compescere. facē quies-

cere. unde sopitus ta tū Et h et h sopibil' et h le-
qd componitur insopibilis le Sopio componitur

absopio pis A sopore excitare et remouere. conso-
pio pis. simul sopire. dissopio pis. Et desopio pis

in eodem sensu. i. absopire Exopio pis similis ab-
sopire. resopio pis. itez sopire uel a sopore remo-

uere Sopio et eius composita actiua sunt. et pdu-
cunt hanc silbam so. Quid in xj ep'la Qui me nō

possum potui sopire draconem Similiter sopitus
ta tū pduit' p-iaz sicut et suum ūbum. vñ quid

Quem petis amplexus sopitaq brachia iactas. cñ
semisopitus cor o ante p Vnde Quid in ix ep'la

Thesca pressuras semisopita manus

Sopibilis le. omnis generis. In sopio pis uide

Sopitus ta tum In sopio sopis uide

Sopor a sopio pis dī h sopor poris. i. somnus

h Sopor leuis somnus ppetua quies Item sopor
ipa quies et suauitas et quietudo somni. vñ sepe

contingit qd in aliquo ē somnus in quo non ē so-
por. h in quocumq est sopor. et somnus. unde so-

porus ra rum. i. quietus. dulcis. suauis. ul' sopitus
et dormiens. et soporo ras. i. sopire. facere dormire

et ppe cū sopore. unde h et h soporabil' et hoc le-
unde soporabiliter adūbiū Et componit' conso-

poro ras Et a soporo ras soporatus ta tū. i. sopi-
tus Et compit' p-iam sopor poris. Vnde Quid in

xij ep'la Queq tibi dederam uina soporis erant et
etiam soporo ras cū a sopor deriuat' cor' p-iam

Et est actiuum cum omnibus suis compositis

Soporifer ra tū penl' correpta. i. somnifer. sopo-
rem ferens. a sopor et ferens.

Soporo ras in sopor. vide

Sorbantium nij in sorbus vide

Sorbeo bes bui. ul' sorbo bis bui ul' sorpsi ptū
ptū id est deuorare. aliqd molle deglutire. ut oua

molliā. unde h et h sorbilis et hoc bile. facilis ul'
molli ad sorbendū. Et corripit penl'. unde in au-

roza. Sorbilis ut fiat inde polenta ligat. Itz a sor-
beo sorbesco dis indico. Sorbeo componit'. absor-

beo es ui ul' psi ptū. et absorptus ta tū. Et est ab-
sorbere. ualde sorbere. euacuare. Conforbeo bes si-

mul sorbere. exorbeo es. ualde sorbere. ul' euomē
ul' sorptū emittere. Inforbeo bes inglutire. Refor-

beo bes itez sorbere. Sorbeo ul' sorbo cū omnibz
suis compositis neutra sunt et faciūt p-teritum in

bui ul' in psi et sup in ptū. ps tñ dicit. Sorbeo es
ul' sorbo bis. ut pbo placet sorpsi ul' sorbui. Et a

sorbui sorbitū. a sorpsi uero sorptū debet fieri sup
Quor' neutz scibz nec sorbitū nec sorptū inueni-

ita uult ps in fine noni libri. et tamen usualiter in
illo psalmo dñe clamaui dicit' absorpti sunt iūcti

petre iudices eoz. Ad hoc potest dici qd epus nō
habeat sup in usu in simplicitate tamen habent

in compositione. ul' ps non dicit qd non habeat
h qd non meminit se legisse ea. et forte nondum

poictum locum ps legerat ul' si legerat obliuioni
radiderat. Dico ergo secure cū hug. qd sorbo bis

ul' sorbeo bes facit bui uel psi. et sup itū uel ptū
Et dico qd in simplicitate et in compositione possi-

Sorbetū ti penl' pō in sorbus est **S**mus uti eis
orbicuncula le. a sorbeo bes h sorbices crei.

id est sorbicō. vñ h sorbicūcula le ul' sorbiciecu-
la dimi. fm hug. Quidam dicūt qd sorbicuncula

est dimi a sorbitio. h sorbiciecula est dimi de sor-
bicies. Et dicit' sorbicuncula. liquidus erbus qui

defacile deglutit' sic solet fieri de farina. Regū ij.
c xij. Tulit ergo thamar sorbicūculas qd fecerat

Sorbilis le omnis ge. in sorbeo bes exponitur

Sorbillo. a sorbeo bes dicit' sorbillo las dimi. i.
aliquantulū ul' paulatim sorbere. Et formatur a

Sorbus. A sorbeo **S**orbeo. eo mutata in illo.
bes dicit' h sorbus bi. quedam arbor. qd eius fruc-

tus abil' sit ad sorbendū. unde h sorbū bi. eius ar-
boris fructus Sorbium etiam dicit' creuista ul' po-

tus qui fit ex tali fructu ul' etiam offa. Itē a sor-
bus hoc sorbetū ti. locus ubi sorbi crescunt. et hoc

sorbantū item. ul' locus ubi sorba resuānt. ul' eci-
am ipsa arbor. Et sorbarius ria rium.

Sordacula le dimi parua sordes.

Sordeo sordes. in sordes est.

Sordidus dicitur se ge. i. putredo metallorum scoria et a
hanc reg. unde sordidula dimi. et sordidus da dū.
immundus. sordidatus. Et compatur. ouis. vestes
quas genitis sordida lana fuit. vñ hec sordiditas.
Et sordidulus la lum. aliquantulum sordidus. Et
sordido das sordidum facere. unde sordeo des dui
esse ul fieri sordidū. putre. displicere. ferere. hor
rere. Thobias. Sordeat ut actori pficiatur opus. sor
det. i. turpe est. indecens. horribile. Et componit.
Obsordeo des. vñdique sordere. Resordeo des. Et
hinc inchoatua Sordeco. Obsordeco. Resordeco
Sordeo et eius composita neutra sunt. et faciunt
p̄teritū in dui. et carent sup̄ fm̄ usum. Sed soridi
do das cum suis compositis est actiuum.

Sordidulus in sordes est. **S**ordidus da dum. in sordes vide.

Soreth interpretatur dilecta. genus est vitis op
time que uberes fructus facit. Soreth etia est no
Sorex. a fors dicitur hic **S**imen cuiusdam loci
rex ricis. i. mus. q̄ semp forsiatur mortem uel ce
dem. vel sorax dicitur a terra et rodo q̄ rodat et in
modū terre p̄dat. unde hic soriculus li. et soricil
lus ambo dimi. et h̄ soricetū ti. locus ubi sorices
abundant et cor penl̄ genitui sorax icis.

Sorica. a fors qd̄ est aceruus dicitur h̄ sorica ce.
quilibet cumulus arenarū ul̄ translatiue cuiuslibet

Soriculus in sorax est. **S**rei congeries.
oricetum ti penultima producta In sorax est.

Soriscula le. uasculum aque Et d̄ a soros qd̄

Sorica ce. ars uel argumentum **S**est aceruus
phor̄ Et dicitur a soros aceruo.

Sorofagus. Soros qd̄ est sepulcrū componitur
cū fagin Et d̄ h̄ sorofagus gi. penul̄ cor. quidam
lapis sic dicitur q̄ corpa defunctorū condita in eo. in
fra xl dies consummantur et ponitur p̄ sepulcro
simpliciter. Et pro eod̄ inuenitur sarcofagus fagi

Sorops A fors quod est aceruus. dicitur h̄ so
rops soropis Et dicuntur soropes cespites.

Soror A semen d̄ hec soror roris. quasi ab eod̄
semine p̄pe quidem sorores sunt que hñt eundem
patrem sed diūsas matres Contra germane. que
hñt eandem matrem h̄ diūsos patres quasi ab e
adem matre manantes vel d̄ soror a solus q̄ so
la cū fratribus in sorte agnationis habeat unde
sororissō sas. ul̄ sororizō zas. id est imitari morem
sororis. assimulari sorori

Sororcula cule. dimi pua soror
Sororius A soror d̄ sororius a um. ad sororez
ptinens Et h̄ sororius rij filius sororis Et hec so
roria filia sororis Et sororius maritus sororis uel

Sororissō sas In soror uide. **S**frater uxoris
ororizō zas In soror exponitur.

Soros uel soron d̄ sepulcrū uel archa in qua
mortuus fertur ul̄ reconditur Item soros d̄ acer

Sors sortis se ge. i. ps **S**uus et acuit ultimam
ul̄ euentus ul̄ fortuna ul̄ rñsum uel oraculū uel
ars uel instrumentū diuinandi. Et d̄ fors rñsum
ul̄ oraculum. q̄ in quibusdam locis dabantur re
sponsa p̄ sortes Dicitur etiam fors capitale Unde
quidam Sors notat euentum signat q̄ fors capi
tale **S**ic nota q̄ sicut dicit aug sup̄ illud ps i

In manibus tuis sortes mee fors non est aliquo
mali h̄ res in humana dubitatione diuinam iudi
cans uoluntatem Ex hoc oritur qd̄ An sit uten
dus sortibus Ad cuius rei euidentiam nota q̄ sor
tes h̄ theologum p̄pe dñr cum aliquid sit ut eius

euentu considerato aliquid occultū innotescat Et
siquidem queratur iudicō sortium quid cui sit ex
hibendū siue illud sit res possessa siue sit honor
siue dignitas seu pena aut actio aliqua uocatur
fors diuisoria. Si autem inquiratur quid agere o
porteat. uocatur fors consultoria. si autem q̄ratur
quid sit futurū. uocatur fors diuinatoria. Actus au
tem hominū qui queruntur ad sortes non subdun
tur dispositioni stellarū nec etiam euentus ipsarū.
unde si quis ea intencōne sortibus utatur quasi
huius actus humani q̄ requiruntur ad sortes h̄ dis
positionem stellarū sortiant effectum uana et falsa
est opinio. et per consequens non carens demonū
suggestione ex quo tal̄ diuina erit sup̄stitiosa
et illicita **S**ic autem causa remota necesse est q̄
sortialiū actū expectetur euentus ul̄ ex fortuna
ul̄ ex aliqua speciali causa dirigente. et siquidem
ex fortuna q̄ locū habere potest solū in diuiso
ria sorte non videntur habere nisi uicū uanitas si
cut si aliqui non ualentes aliquid concordare diui
dere uelint sortibus ad diuisionem uti. quasi fortu
ne exponentes quis scilicet quam p̄tem accipiat **S**i
uō ex spirituali causa expectetur sortū iudicium
q̄q̄s quidem expectatur ex demonibus sicut legi
tur ezech xxj q̄ rex babilonis stetit in biuio in
capite duarū uiaū diuinacōnem q̄rens cōmiserens
sagittas interrogauit ydola extra consuluit. Et ta
les sortes sunt illicite. et fm̄ canones p̄hibentur
Quandoq̄ uō expectatur a deo fm̄ illud p̄i xvj
Sortes mittunt in sinū h̄ a dño tempanē et tal̄
fors fm̄ se non est malū ut dicit aug. potest tam
in hoc quadruplex peccatū incidere. Primo quid
si absq̄ multa necessitate ad sortes recurrat. Hoc
enim uidetur ad dei temptationem p̄tinere. unde
ambrosius dicit sup̄ lucam. Quod sorte eligi hu
mano iudicō comprehenditur **S**ecundo si quis eia
in necessitate absq̄ reuerentia sortibus utatur. vñ
sup̄ acti. apostolorū dicit beda. Si qui necessitate
aliqua compulsi deū putant sortibus apostolorū ex
emplo esse consulendum uideant h̄ ipsos aposto
los non nisi collecto fratrū ceterū et p̄bus ad deū
fuisse egisse **Tercio** si diuina oracula ad terrena ne
gocia cōutantur. vñ aug dicit ad inquisitiones
ianuarij. Hijs qui de paginis euangelicis sortel
gunt. Et si optandū sit ut id potius faciant q̄ ad
demonia consulenda concurrat. tamen michi ista
displicet consuetudo ad negocia secularia et ad vi
te huius uanitates diuina oracula uelle cōutere
Quarto si in electionibz ecclesiasticis q̄ ex spiritu
sancti inspiracōne fieri debent aliqui sortibz utant
vñ sicut dicit beda sup̄ acti. apostolorū. Mathias
ante pentecosten ordinatus sorte queritur. q̄ sciz
non dum erat plenitudo spiritus. scilicet in ecclesia
effusa. Septem autem diaconi postea non sorte h̄
electione discipulorū sunt ordinati. Secus autem
est in temporalibus dignitatibus que ad terrena
disponenda ordinant. In quarū electione plerūq̄
sortibus homines utuntur sicut et in temporalī reū
diuisione. Si uō necessitas imminet licitū est cū
debita reuerentia sortibus diuinū iudiciū implora
re. unde aug dicit in epistola ad honozatū. Si in
ter dei ministros sit disceptacō qui eorū p̄secucōnis
tempore maneant ne fuga omniū et qui eorū fu
giant ne morti omniū deferatur ecclesia si hec dis
ceptacō aliter n̄ potuerit terminari quantū michi
videt qui maneant et qui fugiant sorte legendi

sunt. Et in pmo de doctrina xpiana dicit. Si tibi habundaret aliquid qd oportet dari ei qui non haberet nec duobus dare potuisset. Si tibi occurrerent duo quorū neuter aliū ul' indigentia ul' erga te aliqua necessitate suparet. Nichil iustius faceres quam ut forte legeres cui dandus esset qd dare u tuq non potuisses. Item scias q non dampnat tur rustici qui seruant tempa ad seminandum et arbores inodendas uel similia. Que certam et naturalem habent rationem quare ita debeat fieri. Item dico de phisicis circa medicinas dandas et minucōnes faciendas. et similia de quibz certū et manifesta ratio reddi potest fm phisicam et socialis. a soz dicit hic et hec social' et hoc socialis. ad soztem pertinens.

Sortacula le dimi. parua soz. Sortilegius ga gam penl cor a soz et lego qz futura legit. colligit p soztes. vñ hoc sortilegius

Sortioz. a soz dicit soz. talis diuinitio. soz. tñs titū. per soztes diuinare ul' tribuē. et sub ministrare ul' diuiderē et adipisci. Et componitur

Sortioz tñs. Resortioz tñs. et est deponens cū confortioz tñs. p soztes suis compositis

Sortio adūbium. i. p soztes. Cumq cepentis terram diuide penl pō ezei xl. Cumq cepentis terram diuide

Sortio separate primicias domino. Sortundue da dū penl cor. qui videt p soztes

Sospes. spes componit. a soz et video des. cū se. et dicit sospes pitis. quasi secū habens spem

Scoliz sanus. saluus. incolumis. supstes. vñ ius. In columis sospes sanus saluus qz supstes. vñ h sol

Spiras tatis. et sospito tas. sanare. exhilarare ul' bo na spe afficere. ul' bona spe non fallere. Et est ac

Stiū. In eodem sensu inuenit sospio pis. et dī sos pes quasi salutis sospes. et ē ethi. Et inuenit cū

Sentro genere. unde iuuenal' Depositi tibi sospes ent. tamen dedinacōne est tantū ge cōmunis taz

Singulari qz in plurali. h hec sospita te. in singu lar est fe ge. m plurali uo neutri hñs tñ ntm ac

Susatiū et vñ. et sic est etroditū ut pluraliter hec sospita. accusatiuo hec sospita. vñ o sospita. idem

Sospiō pis in sospes vide. Sospiō pis in sospes vide. Sospiō pis in sospes vide.

Sostatus trati penl cor. unde iuuenalis li iij. Plaudente et maoridie que cantat sostatus alio.

Sostatus li iij e iij. E. dicit sostatus autem pla tostus grecū nomen est dei. Platus est cipis.

Sotularis a solea dicit. Inde p apocopam sotu lar laris ge neutri. et cor penl nominatiui sicut spe

Sotularis a solea dicit. Inde p apocopam sotu lar laris ge neutri. et cor penl nominatiui sicut spe

Sotularis a solea dicit. Inde p apocopam sotu lar laris ge neutri. et cor penl nominatiui sicut spe

Sotularis a solea dicit. Inde p apocopam sotu lar laris ge neutri. et cor penl nominatiui sicut spe

Sotularis a solea dicit. Inde p apocopam sotu lar laris ge neutri. et cor penl nominatiui sicut spe

Sotularis a solea dicit. Inde p apocopam sotu lar laris ge neutri. et cor penl nominatiui sicut spe

Sotularis a solea dicit. Inde p apocopam sotu lar laris ge neutri. et cor penl nominatiui sicut spe

Sotularis a solea dicit. Inde p apocopam sotu lar laris ge neutri. et cor penl nominatiui sicut spe

Sotularis a solea dicit. Inde p apocopam sotu lar laris ge neutri. et cor penl nominatiui sicut spe

Sotularis a solea dicit. Inde p apocopam sotu lar laris ge neutri. et cor penl nominatiui sicut spe

Sotularis a solea dicit. Inde p apocopam sotu lar laris ge neutri. et cor penl nominatiui sicut spe

Sotularis a solea dicit. Inde p apocopam sotu lar laris ge neutri. et cor penl nominatiui sicut spe

Sotularis a solea dicit. Inde p apocopam sotu lar laris ge neutri. et cor penl nominatiui sicut spe

Sotularis a solea dicit. Inde p apocopam sotu lar laris ge neutri. et cor penl nominatiui sicut spe

Sotularis a solea dicit. Inde p apocopam sotu lar laris ge neutri. et cor penl nominatiui sicut spe

ul' qui palme figuram in curribus habent

Spado. A spadix dī hic spado donis. eunucus. castratus. unde et spadones dicitur surculi utiū fruge carentes. dicti qz sint steriles. ul' ut quidam

Sparciata te cōmunis ge penl pō vi. Sparciata te cōmunis ge penl pō vi. Sparciata te cōmunis ge penl pō vi.

Spargena ne fe ge. i. infancia et. Spargena ne fe ge. i. infancia et. Spargena ne fe ge. i. infancia et.

Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun.

Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun.

Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun.

Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun.

Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun.

Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun.

Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun.

Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun.

Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun.

Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun.

Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun.

Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun.

Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun.

Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun.

Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun.

Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun.

Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun.

Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun.

Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun.

Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun.

Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun.

Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun.

Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun.

Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun.

Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun.

Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun.

Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun.

Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun.

Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun.

Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun.

Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun.

Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun.

Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun. Spargo gie si sum. diffun.

herba est in orto meo. Item species dicitur substantia
 vel essentia. unde in quadam collecta conceditur que
 sumus ut qui iam te ex fide cognovimus usque ad
 contemplanda speciem tue celsitudinis producamur.
 Item species dicitur quoddam predicabile in dialectica.
 Et diffinitur sic. Species est que predicatur de pluri
 bus differentiis numero in eo quod quid est. Item
 species dicitur accidens partium orationis. Et describitur
 sic maxime secundum quod nominis est accidens. Species
 est originalis dispositio dictionis per quam fit primiti
 vi et derivativi discretio. De hoc multa utilia ha
 bes in iiii pre in c de speciebus nominum. Dicitur etiam
 species occasio vel causa. unde h et h specialis et h
 le. ad species pertinet vel speciem designans. et sin
 gularis proprius. unicus. Et comparatur. unde h spe
 cialitas ratio. Item a species speciosus scilicet sum. i. for
 mosus pulcher. Et comparatur. unde h speciositas tis.
Specifico. species componitur cum facit. et dicitur speci
 fico cas segregare. dividere. separare. designare. vel spe
 ciem facere. unde specificus ca cum. i. specialis vel di
Specimen minus. Trifidus vel faciens speciem.
 a specio dicitur hoc specimen minus. i. pulcritudo vel si
 militudo. ymago. signum. notitia. experimentum. Et
 corripit penit tam in nominativo quam in genitivo.
Specio cis xi cum. considerare. si non est in usu
 Et nunquam dicendum est specio si specio. quod probatur
 per derivata scilicet. Species. Specimen. Speculum. et
 cetera. sicut vult hugo. per etiam dicit in iiii li. a spe
 cio cis vel a specie specimen. Specio componitur al
 picio cis. Respicio cis. Conspecio cis. Circumspicio cis.
 Despicio cis. Dispicio cis. Inspicio cis. Prospicio cis.
 Peraspicio cis. Item specio componitur cum susum vel
 sursum. et dicitur suspicio cis. Specio et eius composita
 in o omnia sunt activa et faciunt preteritum in xi et
 super in cum. Item ab eo omnia composita in presenti
 mutant o simplicis in j. Et cor hanc syllabam spi
 Quid. Aspicit acceptas hostis ab hoste notas. i.
 litteras. per etiam quiro li. ubi agit de figura dicit
 specio simplex non est in usu. unde componitur In
 specio. suspicio. Specto etiam verbum quasi a verbo
 specio nati est fieri. Et scias quod videmus natura.
 aspicimus voluntate. intuemur cura. Aspicimus
 autem nos. Respicimus retro. suspicimus sursum
 Despicimus deorsum. inspiciamus introsum. Con
 spiciamus circumquaque. aspiciamus longe.
Speciuncula le dimi. parva species.
Specto. a specio cis xi cum dicitur spectro tas fieri.
 unde hoc spectamen inis. Spectaculum hic et hec
 spectabilis et h le. unde spectabiliter adverbium.
Spectula. a specio cis dicitur h spectula le. altus lo
 cus ad circumspiciendum. unde speculor laris. i. videre
 inspicere. investigare. explorare. de alto inspicere
 unde hoc specular vel hoc speculari laris. locus al
 tus unde quis speculari potest. unde et fenestre et
 vehicula dicitur quibus speculari specularia dicitur unde au
 gustinus in quodam sermone. Solis radius penetrat specular. nec
 cum ingrediatur violat nec cum egreditur dissipat. quod et i
 ingressu et egressu eius speculari integre perseverat
 Et cor cu specular sicut suum verbum speculor. unde
 Juvenalis. Qui vehitur clauso latis specularibus
 antro. de hoc dixi in ij pre ubi egi de attentu no
 minu desinencia in ar. A specular vel specula den
 uatur h et h specularis et h re. illustris vel ad spe
 culam pertinens. vel abilis et aptus ad speculandum
Speculor in specula exponitur.
Speculum. a specio cis dicitur h speculum li. quod ibi fe

mina speciem sui vultus consideret. vel a splendore
Specus. a specio cis dicitur h specus splendorem reddit
 citur hic specus dicitur et h specus cus. et h specus co
 ris. et h specus dicitur et h specu indeclinabile in singu
 lari omnia in eodem sensu. et est specus fossa sic
 ta sub terra qua aspici potest. que et antu dicitur
 et speleum et spelunca. Sed antu et speleu grece
 latine spelunca. scilicet locus concavus. rupes con
 caua. Et vide quod a speleum derivatur. spelunca. et de
 beret specus vel specu facere ablativum et dicitur plu
 rales in ibus scilicet specibus tamen usualiter facit
Speleum in specus est h in ubus. ut specibus
Spera. a spaci dicitur hec spera re. i. rotunditas
 sue corpus ex omni parte rotundum. et est spera ma
 nente diametro continua circa ipsum semicirculi
 circumducto. Et dicitur spera quasi spaci rotundum
 unde et rotunditas mundi dicitur spera mundi. quod eius
 species in rotundum formata est. et quodquid rotun
 dum et volubile dicitur spera a volubilitate et rotu
 ditate ut pile quibus ludunt infantes. vel ut dicitur
 spera grecus est. Greci enim quiddam est rotundum
 speram vocant. unde spericus ca cum. rotundus et so
 nocte utitur et tanta celeritate dicitur currere ut ubi
 aduersus popitem eius cursum alia currerent que
 terra est ex omnibus partibus equaliter conclusa
Spera ista ab oriente et occidente sol in die et
 lious ad modum sperere. Et ut dicitur ysaia. Spera celi
 est species quedam in rotundum formata cuius centu
 eam remouerent mundi ruinam faceret. hanc nec
 principium nec terminum habere dicunt. Ideo quod in
 termino rotundo quasi circulus unde incipiat et desi
 nat non facile comprehenditur. Et cor primam. unde
 prudens maior. Cuius ad arbitrium spera mobi
 lis atque rotunda. multi tamen eam prouocant si male
 quod per eius compositum probatur scilicet aspectus quod compo
 nitur ab a quod est sine et spera et aspectus qui dicitur si
 spe speram. si spero prouocatur ante r.
Sperma. a spargo dicitur h sperma matis. i.
 semen. et pro animalium. unde spermatizo as sper
Spermologus. Sperma compositum h ma emittit
 nitur cum logos. et dicitur hic spermologus quod penit
 cor. i. seminarius. et adiectiue per deditur spermo
Spernaculus a u in spernax est h logos quod quid
 spernax. a sperno nis dicitur spernax cis ge com
 munis. qui frequenter alios spernit. et comparatur
 unde hec spernacitas ratio. et spernaculus la li. a
Sperno reui reui nere h liquantulum spernax
 i. contempne. vilipendere. Sperno componitur al
 pemo. nis. unde asperno nis deponens. Conspere
 no nis simul spernere. unde conspessus ta tu. et co
 ponitur inconspessus. laudatus et probatus. Speri
 no et eius composita in o sunt activa. et faciunt
 preteritum in sperui et supinum in spretum.
Spero. a spera dicitur spero as. spem habere con
 fidere. existimare. vel sperando expectare vel credere
 et proprie bona. Bona quidem speramus mala time
 mus. Sepe tamen sperare ponitur per timere et con
 uerso si improprie. unde dicit donatus quod cum dicitur
 hunc ego si potui tantum sperare dolorem. sperare
 dixit per timere. et est ibi agriologia. A spero deri
 uatur speratus ta tu tam in actiua quam in passiva
 significatione. Et comparatur. et componitur inspe
 ratus ta tu. Et similiter comparatur. Spero compo
 nitur despero ras. a spe cessare. unde h et h despe
 rabilis et h le. unde desperabiliter adverbium. Spe
 ro per spem habere est neutrum ymo semper uidetur

neutrū si q
 passiuū et
 tamen est
 natus in
 rez neutru
Sperula
 pes. a
 q sit pes a
 contrario
 gradendi
 mat futur
 tuo et ab
 men spebu
 tra extoll
 ta expecta
 grana et e
 aliquid spe
 et est spes
 sperat. Et
 tus. sed s
 nem q m
 potest acc
 motus co
 sistit mot
 pmo mod
 malo et si
 no sic est
 adūte q
 qui est cor
 ratione diu
 nem ex co
 est fm bo
 unde non
 p re spera
 spem. i. rer
 confundit.
Sperica. a
 la philit et
 da est. Et
 nam spe
 dum tur
 dum spicu
 ues dicunt
 dicit spico
 unde hec
 da. Item a
 spios oma
 uangelio l
 masti fuit
Spicatu
Spicofu
 picofu
 ul habere
 acure ul
 cas collige
 deponens.
 i. grana d
 pe ponit
 expico cas
 immittere
 findē. diui
 rum spica
 tus spica
 bam spi. v
 posita in
Spicula

neutru h. q. aliud ubum in eo intelligitur p. eius
passiuu etiam in pma psona inueniri. nō minus
tamen est neutru sicut et inuidio licet et sepe inue
niatur inuidioz. Despero ab eo compositu simili
ter neutru est. Itē spero pma p. d. h. spera re eam
Sperula le dimi. parua spera. **S**perare corripit
pes. a spero ras dicit h. spes ei. Et dicit spes
q. sit pes p. grediendi quasi pes et est ethi. vnd e
contrario d. desperaco. dicit enim pes nulla q. p
grediendi facultas est q. dum quisq. peccatum a
mat futuram gloriam non sperat. et caret g. o. da
tuo et ablatiuo pluralibus fm usum. Inueniē ta
men spebus. vnde in ij li mach c. vij g. noli frus
tra extolli uanis spebus. hic nota q. spes est cer
ta expectaco future beatitudinis ueniens ex dei
gracia et ex mentis pcedentibus. sine meritis eniz
aliquo sperare non spes h. psumptio dici potest.
et est spes de inuisibilibus. q. enim videt quis qd
sperat. Et scias q. spes fm q. est passio nō est u
tus. sed fm q. est in appetitu intellectiue p. is. Et
nota q. numerus principaliu passionu. hoc modo
potest accipi. q. aut sunt de p. ti in quo p. hic
motus concupiscibilis. aut de futuro in quo con
sistit motus irascibilis inquantu est de difficili. si
p. mo modo aut de bono et sic est gaudiu. aut de
malo et sic est tristitia. Si secūdo modo. aut de bo
no sic est spes aut de malo sic est timor. Itē anim
adūte q. spes que est uirtus non opponit timori
qui est conū. q. spes extendit se in deū ex conside
racōe diuine largitatis. Timor uero dicit resiliō
nem ex consideracōe p. prie p. uauitatis et ita non
est fm hoc idem resiliō timoris et extensio spei.
vnde non sunt contraria. Item spes aliq. n. ponit
p. re sperata. vnde apostolus. Expectantes beatā
spem. i. rem speratam. uitam eternam. q. spes nō
confundit. i. non frustratur uel decipit.
Spica. a specio d. dicit hec spica te. q. de stipu
la p. hit et apparet. ul. spica quasi sperica q. roti
da est. Et spica de maturis frugibus dicit abusiue
Nam p. p. spica est cū p. culmi folliculum. i. extre
mum tumorem culmi ariste adhuc tenues in mo
dum spiculi apparent. vñ et sagitte et lancee bre
ues dicunt spicula. a spicarū similitudine. A spica
dicit spicosus sa sum. plenus et abundans spiciis.
vnde hec spicositas. spicarū plenitudo et abundan
cia. Item a spica spicatus ta h. spicam habens ul
spice ornatus ul. ex spiciis compositus. sicut in e
uangelio legit. vnguentu spicatu qd de spiciis aro
matu fuit factum. vide etia in nazou. Et p. d. spi
spicatus ta h. exponitur in spica.
Spicius sa sum in spica vide.
Spico. a spica dicit spico cas. i. spicas emittere
ul. habere ul. colligere ul. dare ul. ad modu spice
cas colligere. in quo sensu inueniē conspicio caris
deponens. Despico cas. et despicio caris deponens
.i. grana de spica excutere et extrahere. vnde et se
pe ponit p. auferre et p. aperire. Expicio caris et
expico cas idem qd despiciare. Inspico cas. spicas
inmittere ul. dare ul. ad modu spicarū acuire uel
funde. diuide. informare. Respico cas. retro ul. ite
rum spicare. Subspico as latentez ul. post ul. sub
tus spicare. Spico et eius composita p. d. hanc sillā
bam spici. vide in conspico. Item spico et eius com
posita in o sunt neutra.
Spiculatoz in spicula est.

Spicula. a spica dicitur hec spicula le dimi. et hoc spiculum li. relum ul' sagitta ul' brevis lancea uel iaculum quia ad instar spice acuitur. Et spiculator la ris. i. iaculati ul' spiculo occidere. Vnde hic speculator totis carnifex q' potest spiculū ad occidendū **S**pidromū. spiro componit cū dromos qd est curū. et dicitur hoc spidromū mi. i. locus post domum secretus. sicut ad requisita nature. Item dicitur **S**pina. a spica dicitur hec spina ne et ipodromus apte acuitatem. qd autem dicitur spina quasi pungendo sanguinem trahens ethi est. vnde spinosus la sum. spinis plenus. vñ hec spinositas tatis. Itē a spina hoc spinetū ti locus ubi spine crescunt. et spineus nea neū. de spinis factus. ut spinea corona. Item spina est iunctura dorsī sic dicta q' habeat radiolos acutos. Et pō spi. vnde tho. Spinis et imbulis purgare noualia debet qui sentit iē **S**pinax. a spinis dicitur hō spinax cis. tabula pīborū que et pinax dicitur in qua pībi figurat faciunt in supposito puluere. vide in mone **S**pinifer ra tū penū correpta. ferens spinas **S**pinetum ti in spina vnde **S**pineus a vm in spina exponitur **S**pinigena ne cōmunis ge penū correpta. de spinio. a spina dicitur spinio as. pūge nis genitus ul' claudere. Et componitur. Consolino nas. Despinio as. spinas auferre ul' extrahere. et expino as in eodem sensu. Inspino as. ualde ul' intus spinare. Respino nas. itē spinare ul' spinas remouere Spino cū omnibus suis compositis actiū est. et **S**pinter. a spina dicitur pōdit hanc sillabam spi hoc spinter in dēdi. uel hō spinter tens. i. fibula uel armilla. et corripit penū gñ. vide usus in torquero **S**pintriculum dimi. paruum spinter **S**pinula le dimi. parua spina **S**pinulentus. a spina et lentos plenus dicitur spinulentus ta tū. plenus spinis. Et compatur. vnde hō **S**pinus. a spina dicitur hic spinus **S**pinulencia ni. arbor prunorū qd qdam in mas ge ptulcent **S**pira. a spira dicitur hec spira re. circulus non rediens ad idem punctum. vnde et reuolucōnes spentum et funiū in naui spire dicuntur. et ipse fines nautarū dicuntur spire. q' in spinis recolligunt. vel dicuntur sic a sparto vnde fiunt **S**piraculum. A spiro ras dicitur hō spiraculū li. i. aditus ul' foramen ul' aliquid aliud p qd spirat vnde et spiracula dicuntur omnia loca pestiferi spiritus que greci paroma uocant ul' archa rochea. Et spiracula dicuntur loca per que terra spiramentū edit. Item a spiro spiratiuus ua uū. qd facile inspiratur. Et hic et hec spirabilis et hoc le. abile ad spirandum uel per quod spiratur. **S**pirator. a spiro ras dicitur hō spirator toris. qui spirat. Sed consuevit queri an pater et filius sint vnus spirator spiritus sancti. Ad hoc dicunt quidā q' actus recipit nūmerū a suppositis. vnde etia iūbum signans substantiam p modū actus dicitur de pluribus psonis pluraliter quous sit essentia vñ. i. sicut ioh̄ xj. Ego et pater vnū sumus Actus autē signatur et in ūbo et in p̄cipio et in nomine ūbali. s. tamen p̄cipium plus accedit ad substantiam. q' ūbum. Et adhuc nomen ūbale magis q' p̄cipium ul' ūbum. et ideo non possumus dicere q' pater et filius spirent spiritum sanctum. uel q' sint spirans ul' q' sint spiratores. s. q' spirent et sint spirantes et sint spiratores quous sit vnus actus q'

spirant. Sed fm q vnūquodq eoz magis accedit
ad signandū actum minus ppe potest in singula
ri pōicari. ul' potest dici et ppus q spirans adiec
tiuū est. spirator nō substantiuū est. Ideo pater et
filius sunt duo spirantes ppter pluralitatem suppo
sitorū. non autem duo spiratores. ppter vnā spi
rationem. Nam adiectiua nomina habent numerū
fm supposita. substantiua nō a seipsis fm formā
signatam. vide etiam in scribo.

Spiritualis le in spiritus exponitur.
spiritus. a spiro ras dicitur hic spiritus tus. i. ha
tus ul' angelus ul' anima q facit spirare uel q spi
rat in corpe. ps autē videt uelle q a spiritus de
riuetur spiro as. et hoc teneas. et spiritus deriuat
a pir qd est ignis. Et a spiritus h et h spiritualis
et h le. ad spiritū ptinens. Et formatur a spiritus
remota s et addita alis. et p sincopam dicit h et
hoc spiritualis et hoc le. unde spiritualiter aduebiūz
Et licet videant idem signare tamen differunt. q
spiritualia ad spiritū ptinent generaliter siue bo
num siue malum. h spiritualia sunt bona que spec
tant ad salutem ad vitam eternam. Et scias q spi
ritus sanctus qn est vna dictio dicit de tertia pso
na in trinitate. sed qn sunt due pres dī de spiritu
cuiuslibz uiri iusti. **H**ic nota q sicut filius duo
bus modis dicit. vno quo uisibiliter apparuit. Al
tero quo inuisibiliter castis mentibus pcepit. ita
et spiritus sanctus a patre et filio ac seipso duobz
modis procedere siue mitti siue dari dicitur. Vno
uisibiliter altero inuisibiliter. Datus est enim uisi
bilis creature demonstratione. sicut in die penthe
costes et alijs uisibus. et datur cottidie inuisibili
ter illabendo mentibus fidelū. non tamen spiritus
sanctus in sui natura uidet a nobis. q nec in illis
creaturis magis erat q in alijs h ad aliud. In illis
enim erat ut p eas ad homines venientes osten
deret esse in illis ad quos ille creature ueniebant
non enim spiritus sanctus tempali motu tūc uenit
ul' descendit in homines. Sed p tempalem motū
creature figurata est spiritualis et inuisibilis spi
ritus sancti infusio. et ut apcius dicam. p illū modū
missionis spiritus sancti corpali ter exhibiti mon
strata est spiritualis et interior missio spiritus sanc
ti siue donatio. **I**te scias q dona spiritus sancti.
sunt septem que enumerant ysa xj. Requiescet
sup eū spūs dñj. spūs sapientie et intellectus. spūs
consilij et fortitudinis. spūs sciencie et pietatis. et
repleuit eum spūs timoris dñj. **X**pūs habuit et
quodlibz membz eius hz spm sapientie in diligen
do. spm intellectus in cognoscendo. spm consilij in
docendo. spm fortitudinis in sustinendo. spm scien
cie in conūfando. spm pietatis in cōpaciendo. spm
timoris in reuendo. vide in spes. et in paraditus
Greg autē in xix omel' ezech. predcā dona ascen
dendo enūat Vnde dicit. ysa predicta dona ul' gra
dus de celestibus loquens descendendo magis q
ascendendo nūauit. h nos qui a terrenis ad celestia
tendimus. eisdem gradus ascendendo enume
remus. ut a timore ad sapientiam puenire ualea
mus In mente etenim nrā pimus gradus ascen
sionis est timor dñj. secundus pietas. tercius scien
tia. quartus fortitudo. qntus consilium. sextus in
tellectus. septimus sapientia Est enim timor dñj in
mente sz qual' est iste timor si cū co pietas non
est. qui enim miseri pximo ignorat. qui compa
ti eius tribulationi dissimulat. huius timor ante

omnipotentis dei oculos nullus est qui non leuat
ad pietatem. h sepe pietas p inordinatam miseri
cordiam errare solet. si fortasse pepercerit que par
cenda non sunt peccata enim que ferri ignibz ipe
henne pnt discipline sunt. uerbē corrigenda. Sed
inordinata pietas cū tempaliter parit ad eternū
suppliciu ptinabit. ut ergo nō ordinata sit pietas ad
gradum est aliū subleuanda. i. ad scientiam ut sci
at uel quid ex scientia puniat uel quid ex miseri
cordia dimittat. sed si sciat quid agere quisq de
beat. uirtutem nō agendi non habeat quid est ip
sa scientia. Scientia ergo nostra crescat ad fortitu
dinem. ut cū uidet quid agendū sit. hoc agere per
mentis fortitudinem possit ne timore trepidet. et
pauore collapsa non ualeat dona defendē que sen
tit. h sepe fortitudo si improuida fuerit et minus
circa uicia circūspecta ipa sui psumcone incassū
ruit. Ascendit ergo ad consilium ut puidendo pu
muniat omne qd agere fortiter potest h esse con
silium non potest si intellectus deest. q qui nō in
telligit malū qd agentem grauat quō potest bo
num solidare qd adiuvat itaq a consilio ascenda
mus ad intellectum. Sed quid si intellectus mag
no quidem acumine uigilet et moderare se nesci
at p maturitatem ab intellectu ergo ascendatur
ad sapienciam ut hoc qd intellectus acute inuenit
sapientia mature disponat. q ergo p timorem sur
gimus ad pietatem. p pietatem ad scienciam au
cimur. p scienciam ad fortitudinem roboramur. p
fortitudinem ad consilium tendimus. p consiliū
intellectum pficimus p intellectum ad maturitatem
sapientie puenimus septem gradibus ad portam
ascendimus p quam nobis aditus uite spiritual
aperitur **D**e triplici spiritu habet in anima. Itē
de nocōibus habes in pperas. Itē de peccato in
spūscōn hēs in peccō. Itē qre sit missus spūscō
tus dicit in paraditus. Itē uide in sapientia. et in
uitus. Item scias q quedam sunt a spiritus sancto
quedam cū spiritu. h non a spiritus sancto ut dicit
in timor **H**ic etiā nota q qd in omel' penthe
exponens illud. paraditus autem spiritus quez mit
tet pater in nomine meo ille uos docebit omnia.
sic dicit. greca locutione paraditus latine aduoca
tus dicit ul' consolator. Qui idcirco aduocatus dī
q p errore delinquentū apud iusticiam patris in
teruenit qui vnus substantie cū patre et filio ex
orare p delinquentibus phibetur. q eos quos re
pleuit exorantes fecit. unde et paulus dicit. ipse e
nim spiritus postulat p nobis gemitibus inenar
rabilibus ipse enim spiritus postulare dicit. q ad
postulandū eos quos repleuerit inflammat. Con
solator autem. idem spiritus uocatur. q de pecca
ti ppetratione mētibz. dū spem uenie pparat. ab
afflictione tristitie leuat mētem. de quo recte p
mittitur. ipse uos docebit omnia. q nisi idem spi
ritus cordi assit audiente ociosus est sermo docto
ris. Nemo ergo docti homini tribuat qd ex ore
doctis intelligit. q nisi intus sit qui doceat doc
toris lingua exterius inuauū laborat. Ecce vnā
loquentis uocem omnes panter auditis nec tamē
pariter. sensum audite uocis percipitis. Cum ergo
uox dispar non sit. cur in cordibus nostris dispar
est uocis intelligentia nisi q p hoc q uox loque
tis cōmuniter admonet est magister interior qui
de uocis intelligentia quosdam specialis docet. Itē
idem in eadem. libet oculos fidei in uitare opificis

huius
nouu
eisdem
paulu
tus et
confid
et psalm
hcomore
ab inen
piscato
rem et d
euangel
tus. null
uoluerit
refigisse
ut illust
libet re
Spiro
rare ul' f
men inie
simul sp
spiratio.
spiro as.
retro ul'
suipiro
spiro et
ro p insti
silabam
Spiritu
dicitur a
Splen
plenitudo
reter. unde
splenetici
tur in sp
tur. fel a
Splend
id est luc
da dñ. et
deo com
unde cor
cum suis
Splen
plenitudo
cū fact.
dificens
Splend
splendon
Splene
polei
Spolia
polie
unde hoc
uiz lij. et f
unde hoc
ul' exteri
spolio as
spolio c
Spond
da de. ps
et hoc le.
Spond
pmittere
minat sp
secunda f
atur cōf

huius spiritus tunc attollere atq; sparsim patres
noui ac ueteris testamenti considerare. Ecce ap-
paulum. mattheum. iohannem. et scias iste spiritus q-
tus et qualis sit artifex considerare uolo. s; in ip-
sorum confessione mea deficiat. Implet namq; cithared-
et psalmistam facit. Implet pastorem armentarii
s; comoros uellicantem et ppheta facit. Implet
abstinentem puer et iudicem senum facit. Implet
piscatorem et caput ecclesie facit. Implet psecuto-
rem et doctorem gentium facit. Implet publicanum et
euangelistam facit. O qualis est artifex iste spi-
ritus. nulla ad discendum mora agitur. in omne qd
uoluerit mox ut tetigerit mentem docet. solus q-
tetigisse docuisse est. Nam humanum animu subit-
ut illustrat. immutat. abnegat ipse qd erat. ex-
hibet repente quod non erat.

Spiritus autem are. uiuere uel spiritum ducere uel suspi-
rare uel flare et olere siue redolere. unde hoc spi-
ritus inis. Spirito componitur aspiratio. conspiro as
simul spirare uel coniurare. unde conspiro. con-
spiratio. Expiro as. mori. extra spiritum mittere. In-
spiro as. spirando mittere. instigare. Respiro as
retro uel iterum spirare uel quiescere. pausare a labore
Suspiro ras. sussum spirare. uel sub spiritum ducere.
Spirito et eius composita neutra sunt preter in spi-
ro p instigare qd est actiu et omnia p hanc
syllabam spi. uide etiam in spiraculum.

Spissus sicut dicitur in glosa spissum de toto solido
dicitur at illud. Densum dicatur ubi lucus opa-
Splen splenis mas go dicitur a sup **S**us habetur
plenitudo ex contraria pre iecoris ne uacua exis-
teret. unde a suppleo suppleo dicitur splen. Et a splen
splenicus ca cu. ad splenem ptinens. uel qui pati-
tur in splene. Et ut dicitur. cor sapit. pulmo loqui-
tur. fel comouet iram. Splen uidere facit. cogit a
Splenitudo des dui dicitur **S**mare iecur. uide in cor
id est lucere. uel hic splendor doris. et splendor
da du. et copat. et in splendoris cie incho. Splen-
do componitur consplendo des. Resplendo des.
unde consplendo. resplendo incho. Splendo
cum suis compositis neutra est. et caret supinis

Splendulus la lum. aliquantulum splendidus
splendificus. Splendo uel splendo componitur
cu facit. et dicitur splendificus ca cu penl cor. et splen-
dificens centis go omnis. uel h splendoris cie
Splendona. a splendo des dicitur **S**id est claritas
splendona ne. i. gladius. q splendet.

Spleneticus ca cu in splen exponitur. et cor penl
poletu n ciuitas penl po uide in spoletanus

Spoliatum n in spolio uide

Spolio as aui are atq; denudare spolia auferre
unde hoc spoliatorium locus spoliandi. et h spoli-
u li. et sunt spolia puatorum exuuij ductu et diuitu
unde hoc spoliariu. locus ubi spolia reponuntur
uel exterior balnearum cellula. Spolio componitur co
spolio as. Dispolio as. Despolio as. Expolio as.
Spolio cum suis compositis actiuum est

Sponda. a spondeo des uel sponsa dicitur h spon-
da de. ps lectuli uel scinnij. unde h et h spondalis
et hoc le. ad spondam ptinens

Spondeo des. spondendi sponsum. sibi uel uel
pmittere uel uelle. et fm ps spondeo pteritum ge-
minat spondendi. a quo etiam littera demitur in
secunda syllaba euphonie causa. Spondeo compo-
nitur co spondeo des. i. simul spondere. Despondeo

des di. ualde spondere. sponsum facere et uiro con-
gere. unde desponso fas fre. Respondeo des retro
petenti nocere. reddere uel consonare uel resistere. uel
responso fas fre. respondere. resistere. contradicere
Spondeo et eius composita actiu sunt. preter re-
spondeo des qd est neutru. Spondeo habet gemi-
nationem in pterito s; composita ab eo nunquam

Sponsa. a spondeo des dicitur h spon **S** geminantur
sue si. Et hec sponsa se. Nam olim sponsores sibi
inuicem mittebant cautiones in quibus spondebant
sibi inuicem consentire in iura matrimonij et fide
iussores dabant. unde admissum est ut sponsum
dicamus uir a spondendo. et sponsam similiter ex
go sponsus est non q; pmittit h q; spondet et spo-
siones dat et uult. unde h et h sponsalis et hoc le
ad sponsum uel sponsam ptinens. uel et sponsalia
dicuntur q; in dote dantur uel a uiro uel a femina.
Sponsus componitur consponsus. i. coniugatus.
uel cu alio simul sponsus. Inde sponsus sa suz est
pticipiu de spondeo des. uide in matrimonium

Sponsor. a spondeo des dicitur hic sponsor foris.
id est fideiussor uel pmissor. unde in epistola ad
hebre. c vii. In tantu melioris testamenti sponsor
Sponsa. a spondeo des dicitur **S** factus est iherosolus.
sponte adhibuit qualitate. i. uero uoluntarie. sed
ponitur qnq; nominaliter. ut mea sponte h feci
sed melius est ut dicamus nomen esse tantum ab
latui casus et no adhibuit. licet qnq; ponatur ad
uerbialiter. Si enim esset adhibuit cum poneretur
nominaliter no adiuget sibi adiectiuu nisi in neu-
tro genere. Generale quidem est q; qn aliqua dic-
tio non nominalis ponitur nominaliter in neutro
genere ponitur tantu et suscipit adiectiuu in neu-
tro genere. Ut tuu legere. tuu euge. tuu ergo. A
sponte dicitur spontaneus nea neu. uoluntarius

Sporta. ab asporto tal dicitur hec sporta te qd
dam genus uasis iuncu uel uirgeum. unde spor-
tula et sportella le dimi. uel sporta dicitur a sporto
fructice. unde in quibusdam locis textitur. Et hic
sportarius ri. qui sportas facit. Et sportarius a u
Sportella le di. in sporta e **S** ad sporta ptinens
Sportula le m sporta uide.

Spuma. a spuo is dicitur hec spuma me. unde
spumofus sa sum. plenus spuma. Et comparatur
unde hec spumofus sitatis. Itz a spuma spumo
as. spuma fluere uel spumam habere uel emittere.
uel auferre. Et componitur conspumo as simul spu-
mare. Despumo as. ualde uel deorsum spumare uel
purigare quasi deorsum a spuma ponere. Expumo
as. ualde uel extra spumare uel spumas auferre.
Inspumo as. i. in uel ualde uel intus spumare. Re-
spumo as. Spumo et eius composita neutra sunt
Et po hanc syllabam spu. Iuuenalis. Et profusa
mero spumant vngenta ualemo

Spumeus. A spuma dicitur spumeus mea meum. de
spuma uel ad spumam ptinens uel spuma abudans

Spumo as in spuma est

Spumula le dimi. parua spuma

Spungia. a spuma dicitur h spungia gie. q; ex spu-
ma fiat. uel a fingere qd est nitidare. q; apra est
ad tergendum. Et scribitur per u in papia.

Spuo is ui uti uere. sputu emittit uel sputo re-
spargere. Et inde sputus sa tum. et hoc sputum ti
Spuo componitur conspuo is. i. simul spuerit uel
spuo conspergere uel pfundere. despuo is. deorsum
spuerit. uel spuo pfundere. Expuo is. i. extra spue

Inspuo is. intro ul' ualde spuē. Respuo is itēz ul' retro spuerē. ul' recusare. retinere. uilipendere. Iper nere. Spuere p' sputuz emittēre et composita ab eo fm illam significacōez neutra sunt. s' in alia significacōe actiua sunt. et omnia faciūt p'entū in ui et sup' in utū. et in sup' p'd spu fm hug. ps autem dicit q' spuo deficit in sup'. forte h' dicit q' suo tempore nō erat in usu tamen nūc eo uti pos.

Spuricia. a spurcus dicit' hec spuricia. **S**purcus. a spuo is dicit' **S**purci addita da spurcus ca cū. turpis. fetidus. immundus. q' spū tum sereans ul' puocans. ul' quasi spuerē cogens ul' quasi sine puritate. Et comparatur. vnde dicunt q'dam spurcus non tantū impurus s' et seuus dī.

Spuridicus ca cū pen' cor. i. immūda dicens. a purificus ca cū id ē im **S**purius et dico cis.

Spurus. a spurcus deriuatur hic spurius nī. et hec spuria rie. qui ul' que genitus ul' genita de nobili matre est et ignobili patre. Item spurius patre incerto et matre uidua genitus appellatur q' tantū spurce ul' spurij filius. q' muliebrem naturam spurū ueteres uocabant. vnde et hij qui nō sunt de legitimo matrimonio matrem potius q' patrem insequūtur. et dī spurius quasi immūdus et extra puritatem. Et hinc spurius ria nū. ignobilis et degenerans vnde in li sapiencie ca iij. spuria uilulamina non dabunt radices altas. i. degenerancia et non naturalia. Et hec est littera raba ni et antiquorū. Aug' autem in li de doc xpia dicit q' melius diceretur adulterine plantacōes.

Spuro. a spuo is sputu dicit' sputus ca tū. et h' sputum ti. et spuro tas uerbum frequentatiuum.

Squaleo. a scabo bis dicit' squaleo es ui. i. for deo. ēē ul' fieri squalidū ul' asper ul' splendē vnde squalesco cis incho. Et squalidus da dū. as per sordidus. et comparatur. vñ squalidulus la lū aliquantulū squalidus. et h' squaliditas ratis. Itēz a squaleo hic squalor lozis. asperitas. pollucō. sordidacō. Et est squaleo neutz cū omnibus suis cōpositis si qua habet. et caret sup'. et pōdit squa.

Squalidulus la lum. in squaleo est.

Squama. a squaleo les dicit' hec squama me. Et est pisciū serpentū et lorice. vnde squamatus ca tū. squamis abundans et hec squamata te. lori ca ferrea ex lameis ferreis ul' eneis concatenata ad modū squame piscis et ex ipso splendore squa maz et similitudine dca Itēz a squama squamo mas squamas auferre ul' dare Et componit' dis quamō desquamo. exquamo omnia pro auferre squamas Et p'd hanc siliam squa. Et sunt neutra Et a squama squameus mea meum Et squamo sus sa sum. plenus squamis uel lucidus uel asper et comparatur vnde hec squamostitas mofitatis

Squamula mule dimi parua squama.

Squamo mas In squama est.

Squarofus A squalor ul' squama dī quarofus sa sum. asper ul' inqualis Vel dicitur squarofus squalore uel squamis corofus.

Squarus ri mas ge. quidam piscis. et dicitur a squama q' sit squamis acutus. vnde et eius cute

Squilla le. genus est piscis **S**lignum politur

delicati quod uulgo dicitur lata.

Stabilis. a sto dicit' hic et hec stabilis et hoc le

vnde stabilis ho liui liti. firmare. statuere. Et hec stabilitas litatis. i. firmitas. immobilitas. Et componit' constabilio lie. Et ē actiū stabilio cū suis compositis. Stabilis componit' instabilis le. vnde instabiliter instabilitas.

Stabularius nī in stabulum uidē. **S**tabulum. a sto dicit' hoc stabulum li. q' si staco boum. vñ stabularius ria nū. ad stabulū ptinens et h' stabularius nī. stabuli custos. uel equorū custos siue ductor. et componit' hic constabularius q'd frequencius inuenit' hic constabularius et de signat dignitatem siue officium. vnde hec constabularia rie. eius uxoz ul' dignitas. Item a stabulū stabulor laris deponens. h' antiqui dixerūt stabulo las in neutro genere. et est absolutū ut hic sta

Stacten genus p'iofe re **S**tulantur equi mei. sine ul' incensum q'd ex pressura manat. et ē inordinabile. Potest etiam dedinan hoc stacte huius stactes. Et ut dicunt quidam stacten idem est q'd mirza ul' gutta mirze arboris. Et et grecū h' pap stacte fructus cinamomi.

Stadialis in stadium uidē.

Stadiolum li dimi. puum stadium. **S**tadiuz dij. octaua ps milianj quo utunt' gci in mediendis uiax spacijs actore hercule. Qui dū esset fortissimus et nimij roboris fertur uno anhelitu cxxv cucurrisse passus. et q' ibi finem currendi fecit stadium a stando nuncupatū ē uidē in

Stagnarius ria nū in stagnum uidē. **S**tagnus nea neū in stangnū uidē.

Stagno nas in stagnum uidē.

Stagnum. a sto stas dicit' hoc stagnū ni. aqua stans artificialis pisces habens. et dicit' stagnum ab eo. q' aqua ibi stet nec discutat. vñ stagnus nea neum. et stagnosus sa sum. et stagno nas. ad modum stagni inundare. abundare. crescere. et cōponit' constagno nas. destagno nas ualde uel de orsum stagnare ul' decretere. ul' stagnū remouere In stagno nas. intus ul' ualde stagnare. restagno nas itēz stagnare ul' retro scilicet decretere. ul' re dundare uel stagnū remouere. Stagno neutz est cū suis compositis. Item a stagnū stagnarius ria nū. ad stagnū ptinens ul' in stagno operans. et

Stannus crux. **S**tamen. a sto stas dicit' hoc stamen inis. filius tele scilicet orditura. q' stantes solebant texere et te la erecta solebat disponi susus pendens de trabe vnde stamineus nea neum. Et corripit sta

Stannū ni est quoddam genus metalli. et dicit' a quodam greco scilicet stannatos q'd est sepan et seceznens. mixta enim et adulterata inter se per ignem metalla dissociat. et ab auro et argento cōplumbuz q' seceznit. Alia quoq' metalla ab igne defendit. vnde stannous nea neuz. de stanno exis tens. et stannosus sa sum. stanno plenus ul' abundans. Et stanno nas. stanno aliquid aptare ipa rare. ornare. ordinare. Et componitur constanno nas simul stannare. Destanno nas. scilicet ualde ul' deorsum stannare ul' stannū remouere. Instanno nas. intus ul' ualde stannare. Restanno nas itēz stannare uel retro uel stannū remouere. Stanno cum omnibus suis compositis est actiū. Item a stannū stannarius ria nū. ad stannū ptinens uel in stanno operans. et hic et hec stannens et h' se et scribit' stannū p metallo. et omnia pōita ab eo descendencia p geminū n. sed stagnū p aqua

scribitur p g. unde usus. Stans aqua dat stagnū
spores que metallica stannū. G retinet primum.
uult n geminare secundum. Item in gē dicit. Est
eis species stannū. Stans est aqua stagnū. Si du
plici scribas primū. cū g q secundum

Sta sic grece latine dicit stans ul' status.
stare. a sto stas dicit hic stare teris. qdā
pondus. i. medietas uncie appendens aureos tres
unde et dicit stare q tribus solidis stet. unde ui
detur a sto componi et ter penl. pō in genitō. A
stare dicitur hoc stare pondus habens diagma q
tuor que sunt scrupuli xij et penlat solidos tres.
Item stare dicitur trutina scribz pica ex transūso
in libra posita sic dicta q ex duabus lancibus et
vno stilo pendeat et stet. Et stare sepe dicit to
tū illud instrumentū. Et cor penl qn itate teris
vnd in math debz corrip. Inuenies in ore picijs
stare. h stare re pō penl. unde quidam. Se
pe minus stare lanx continet ampla stare. Et
in gē dicit. Libra stare stare ē qd librat in illa

Statio. i. ilico adubiū epis. a sto ul' a statu dicit
ratio. a sto stas dicit hic statō onis. Et dicitur
locus ubi naues ad tempus stant. h potius ē na
ualis et petuus. unde et statō dicit uita ista. q
hic ad tempus stamus non enim habemus h ma
nentem ciuitatem. h futuram inquinamus. vnd h
stacionula le dimi. et stacionarius nā nū. et sta
tius nā nū in eodem sensu. Item statō dicit ubi
stat exercitus congregatus reg pmo c xliij. Veni
et transeamus ad stacionem phibitionu. vñ usus
Est statio uita statio portus stadium q.

Statu. a sto stas ul' stans dicit hic statu tuo
ymago. simulacrum. q respicit statum alicuius

Statuarius. a statu dicit statuarius nā nū. ad
statuam ptinens. et h statuarius nā. qui statuas
facit. et hoc statuarius. candela cū qua statuā dngi
tur et circūdatur ul' aux ul' altare. zach xi c. pice

Statu. a statu supino de **Illos ad statuarius**
sto stas addita o fit statuo is ui uti. i. ordinare.
conferre. fabricare. edificare. constituē. ponē. Et cō
ponit. constituo is. i. simul statuē. desituo is. de
serere. delinquē. ul' deorsum statuē. uel a deorsum
sum statuē. Institutio is. ordinare. decernē. psti
tuo is. Restitutio is. retro uel itez statuē. Substi
tuo is. substitus uel post statuē. subrogare in loco
mortui eligere et ponē. Statuo et eius composi
ta omnia sunt actiua et mutant a presentis in I

Statura. a sto stas dicitur hic sta **Corruptam**
tura re. i. status hominis scilicet eius magnitudo.
Et statura dicit post iactum lapidis in aquā vñ
circuli fuit in aqua reditus ipsius aque. unde lūc
et statura redit. potest et hic esse participium.

Status. a sto stas dicit status ra tū picipiuz. q
dam tamen dicit esse sincopatū a statutus. Item
substantiue dicit hic status huius status.

Stegnopacia dicit a stictum corpus qd nec in
tella. a sto stas dicit hic **Indore relaxatur.**
stella le. q uidet stare. et fm hoc stelle. ppe dñr
que sunt in firmamento. Et scias q stella dicitur
quolibet singularis. sidus pluriū stellaz collectio.
astz. grandis stella uel grande sidus. Sed hec no
mina sepe confunduntur apud aurores. vñ hec
stellula le. et stelleus lea leu. i. darus ul' ad stellā
ptinens. et stellatus ra tū. stellis circūdatus ul' ad
modum stellaz depictus. vide in astz.

Stellio. A stella dicit hic stellio onis. reptile si

mile lacte. q depictus ē quibusdam maculis ad
modum stellaz. De hoc dicit quidam. Stellio noc
te micat sordens in luce diei.

Stellionatus ra tū. a stellio dicit. i. uariis. frau
dulentus uispellis malefactor. et hic stellionatus
tus malefactum fraudulencia et uisicia.

Stello. a stella dicit stello las. i. splendere ad mod
stellaz stell circūdare et ornari. ul' stellis diuina
re. aliqd ppendere. Et componit constello las. vñ
hec constellatio qd sepe ponit p ipso signo stella
rum. Et est neutz cum suis compositis.

Stellula le dimi. parua stella
Stema matis ge neu. i. nobilitas ul' ordo pma
ginū nobiliū. ul' honor. ul' dignitas. ul' corona. ul
ornamentū. Juuenalis. Stemata quid faciūt. Ste
mata etiam dicunt ramusculi quos faciūt in ge
nere cū gradus cognatōnū piciunt. sicut ille pat.
illo auus. et cetera. vide in stigma.

Stematon tumor mollis carnis
Stemon luctus angustum.

Stephanus. stephane grece latine corona dicit
unde stephanus corona interpretatur grece. sed he
braice norma. fuit enim corona. i. principium mar
tiz in nouo testamento. sicut abel in ueteri. unde
et pthomazur dicit. fuit eniz norma. i. exemplar
et regula abis paciendi. ul' stephanus dicit q si stren
nue fans ul' quasi strennue fans anus. i. strennue
sue laudibiliter fans. i. instruens et regens anus.
id est uiduas ueteres quibus ab apostolis fuerat
pfectus. et est etibi. non compositō. Est ergo coro
na ppter pncipiū martini. norma ppter exemplū
paciendi et bene viuendi. strennue fans ppter lu
culentam pōdicatōnem. strennue fans anus. ppter
uiduaz laudabilem instructionem. **Hoc etiam**
attendens maximus episcopus dicebat. In hoc q
stephanus ppositus ē feminis testimoniū meruit
sincerissime castitatis. Beatus ergo karissimi. qui
hunc imitatus fuerit. pudicie enim palmam et
martini consequet coronam. Sed quid distare in
ter martires p. precipuus esse meruit iste qui pri
mus est. Mortem enim quam saluator dignatus
est p omnibus pati hanc iste pimus reddidit sal
uatori. In psecutōne autem positus p psecuto
ribus dñm deprecabatur atq in illa lapidū ruina
qn alius obliuisci poterat etiam karissimos suos
ille dño cōmendabat inimicos. plus itaq tñc do
lebat illoz peccata q sua uulnera. plus illoz im
prietatem q suam mortem.

Stera. a sto stas ul' steti dicit hic stera re pelli
cula in qua puer inuoluit et moratur. unde ma
crobius. Stere si subdit herba desiccabat eam. Et
inde stericus ca cū. ad steram pñens ul' in stera
paciens et infirmatus.

Stercoris rea reum in stercus vide.

Stercoro as. A sterco dicit stercoro ras aut atū
i. stercore inquinare ul' impinguare. et cor co.

Stercus. a sterco nis dicit hoc sterco coris. q
sternitur in agnis ul' q exteigi opteat quidquid
in ciuitate sordidū redundat. ul' qd uerius ē. ster
cus dicit a sterren qui et stercucius dicitur est. q
primus stercorandi agri racōnem induxit in pra
ham. vñ et fimus dicit q fiat mus. i. stercus. vñ
stercoreus rea reū. Et stercorosus sa sum. stercore
plenus et inquinatus. et utrumq compatur.

Stericus ca cum in stera vide. et compit ri.
Sterilis. a stera dicit h et h sterilis et h le penl

correcta. i. infructuosus infecundus nichil aptus
gignere. Et comparatur. Vnde hec sterilitas infuc
Sternax. A sterno nis **tuositas**. infecunditas.
dicitur sternax natis ge omnis. qui facile et sepe
sternitur ul' sternit. et comparatur.
Sternu. A sterno nis dicitur h' sternu nij. locus
aptus ad sternendum. et inde p compositionem h'
Sterno nis. stravi. vi in tu stratu **lectisternu**.
sternere. i. pacificare. parare. infellare. obnuere. vn
in grece dicitur. Sternit equivoce mare lectus asellus.
et hostis. Sterno componitur cu ad et dicitur aster
no nis aui atui. i. ad ul' iuxta ul' ualde sternere. et
abicitur d. Item consterno nis constraui. Et con
sterno naris deponens inuenit pme coniug. et u
trumq; componit a con et sterno nis. Item dicitur
sterno stravi. Item desterno nis destravi. i. ualde ul'
deorsum sternere. ul' de est ibi puatiuu. quasi a pa
ce ul' a paratu remouere ul' sellam auferre. qd et
dissellare dicitur. Insterno nis instravi. i. ualde ster
nere ul' m. psterno nis pstravi. pcul ul' ante uel
p aliquo sternere. Presterno nis pstravi. super ul'
ante sternere. Substerno nis substravi. i. subter ul'
par ul' post sternere. Sterno et eius composita in
o sunt actiua. et faciut pteritum in stravi et supi
Sternon nonis in straco des est **nu in stratu**.
Sternutaco. a sterno nis dicitur h' sternutus ti. vnde
sternuto tas. sternutu facere. vnde hec sternutatio
onif idem qd sternutus. Job xij. Sternutaco eius
splendor ignis. Quod tractans qd dicit. Sternuta
tio e cum inflatio a pectore exurgit. que cu aptos
ad emanandu poros non inuenit cerebry tangit.
et congesta p naves exiens totum caput pterit
Sternutus ti in sternutatio est **concutit**
Sterquiliniu. a sterno nis dicitur h' sterquilinium
nij. i. sterco ul' locus plenus stercore. et uidetur
esse compositu a sterco et linio nis.
Sterto tis tui sup caret. vnde dicit ps in x li. A
sterto tui sup non inueni. et e stertere naribus dor
miendo resonare. vnde sepe ponit p dormire.
Stibium vngentu ul' color nomine cerusa quo
meretrices et solute mulieres solebant uti. vn in
iii reg c ix legitur. Isebel introitu eius audito de
pinxit oculos stibio.
Sticos. stige grece latine dicitur uersus.
Stiga ge dicitur stimulus quasi strigulus et acule
us compunctio et indicaco. molestaco. vnde stigo
gas. i. stimulare. et pducit sti.
Stigestos. i. tristitia.
Stigis in stix stigis est.
Stigma. a stiga dicitur hoc stigma matris. signu
dicatrix. caract. coctura. inustio que fit calido fer
ro. paulus in epistola ad galathas c vi. Stigmata
dñi mei ihesu in corpe meo porto. Inuenitur h'
stema p e. h' aliud significat. vnde quidaz. Stema
genus dices. cocturam stigma uocabis. Materiaz
thema seruant genus hec tria neutru. vn stigma
dicitur a stinguo quis. qd est signo nas. vn stigma
ticus sa suz. et compae. Et cor penl qñ stigma
Stigo gas in stiga est.
Stilatus in stilus vide.
Stilbon. stillans pncipium componit cu bonu
et e sumptu nomen a meliori pre sui. ul' stilbon
dr qñ stella boi. qd eo surgente surgent et pasto
res et stilbon interpretat uelox qd uelox e planera
Stilla. a stiria qd e gutta hec stilla le dimi. vn
hec stillula le aliud dimi. et stillosus sa sum. qd et

stiriosus dicitur. Et stillo las. guttare ul' stillam im
mittere. ul' fundere. Et componit constillo las. si
mul stillare. et distillo las. diuisis modis ul' extra
stillare. Instillo las intro ul' intus stillare uel ual
de. Restillo las. itez ul' retro stillare. Et e neutru
cu suis compositis. Que sit differentia inter stilla
Stillicidium. stiria et **et guttam dixi in gutta**
et stilla componit cu cado. et dicitur hoc stircidius
dij. et hoc stircidius dij in eodem sensu. scilicet stil
la cadens ul' locus ubi stille cadunt ul' locus a q
ul' p quem cadunt. vnde stircidiosus sa sum. p
pheta. Sicut stircidia stillancia super terram.
Stillo las in stilla vide. Et stilo las per vnu l.
aliud est vide in stilus.
Stilula le dimi. parua stilla. et corripit penl
Stilon interpretatur longum.
Stilus. a sto stas dicitur h' stilus li. i. graphiu qd
stat in cera. et quidquid longum e et erectum dicitur
stilus. a stando ul' a stilon qd e longum. vnde sti
latus ta tu. stilo ornatus. et stilo las. stilo aprare
uel designare. et corripit sti. vnde thobias. Pienis
Stimicon. qdam pas **et retet infenuisse stilum**.
tor quasi stilomico. Stilon interpretatur longum
micon celsum. Inde stimicon qñ longus et altus.
Stimulus. A stiga dicitur h' stimulus quasi strig
ulus scilicet aculeus. compunctio indicaco molestaco
vnde stimulus sa sum. Et comparatur. vnde hec
stimula quedam dea stimuloz. et stimulo las pu
gere. stillare. incitare. cogere. uigere inflammare.
Et componit instimulo las. et est actiuu cu suis
Stinguo quis xi **et compositis**. Et corripit mu
ctu. i. signare. ul' extinguere. mortificare ul' instigare
h' non est in usu. Et componitur distinguo is xi
ctum. qd componit subdistinguo is. Itz stinguo
componitur extinguo is instinguo is xi ctum. re
stinguo is. i. extinguere. itez mortificare. Stinguo
et eius composita sunt actiua. et faciut pteritum
in xi et sup in ctum. et habent u inter g et seque
Stiopus e inflaco oris. vn nec **item uocalem**
stipo tumidas intendis rumpere bracas.
Stipa. a stipo pas dicitur hec stipa pe. quedam par
ua arbor ut dñt scopa. qd ex eo stipent recta. et
hoc sepe ad fornaces et furnos calefaciendos col
ligitur. vnd hec stipula dimi. Et hinc stipule dñt
folia ul' uagine quibus culmus ambitur et fulci
tur ne pondere frugis cruetur et stipule ipsi ca
lami segetis dñt. Dicitur ergo stipule. ul' a stipu
la ppter puitatem. uel a stipo pas. qd fulciunt et
circudant. uel ab usto quasi ustule. qd collecta in
melle urunt ppter culturā agri. ul' a palea. qd in
terdum p palea pñditur stipula. Et corripit pu
Stipadiu. a stipo as dicitur h' stipa **et pducit sti**
dium. i. scatarium. qd hominibus ludu spectantibz
stipetur. Et stipadium est genus mense ul' stipe
dium. ul' dicitur a stipitibus. quasi stipodiū. sic enim
Stipatu ti. quedam herba **pñus acceptu est**.
que tantam ututem in radice habet ut frustra car
nis in cacabo sparsa coagulet. et dicitur a stipo pas
Stipendarius in stipendium est.
Stipendium. stips componitur cu pendo dis. et
dr hoc stipendium dij. lucu pñum. fructus labo
ris. pñne qdem stipendium dicitur qd datur militi
bus soldarijs p pñcio sic dictum a stipe pñdenda
Antiqui enim soliti erant pecuniam appende ma
gis qd nuare. A stipendiu dicitur stipendarius na
nu. ad stipendium pñnens ul' stipendium dñs.

ul' podi
S tpe
cus lign
nu infu
Et pñ
S tpe
S tpe
uallare.
ponere.
ponitur
cuare. Jr
tere. Obl
turare. i
mittere.
par Et
hanc fil
pmo. Si
S tpe
militibz
ponit p
dias m
ctas. qñ
dicitur. Et
hic stipe
S tpe
S tpe
mus. Et
rere. pñ
sponfor
dabis mi
stipulari
petitua
dabis m
qd e fñ
tur pñ
A stipula
fulam f
nem suat
continet
sepe por
re. ul' pe
quitus e
stipul cu
one. ut si
ponitur
vnde ho
stipulari
S tpe
petit stip
S tirax
S tina
et conge
dum cal
gutta dr
grana ge
rax. Sed
Oodiciu
litteram
os est sp
S tina
S tina
S tina
na. qd p
S tpe
S tpe

ut potius. recipiens. Et corripit 3 ante p.

Stippe. recipiens. Et corripit 3 ante p.
Stipes a sto stas dicitur hic stipes tis. i. ticio tri-
 bus ligni. qui sustinet aliquid quasi frans pes lig-
 nū infructuosus qđ solūmodo sret et n̄ fructificat
 Et pducit p̄mam. sed stipes pie se ge corripit sti-
 tipium ungentum de uerucibus.

Stipondit pinam. sed stipes pis se ge corripit sti
tipium ungentum de uerucibus.
Stipo. a stips pis s2 stipo pas. i. condensare. con
uallare. Circudare. congregare. replere. pregere. cō
ponere. fulcire. vnde stipatim adhibium. Stipo cō
ponitur confitepo pas estipio pas. emittere. eua
cuare. Instipo pas. ualde ul' intus stipare. immis
tere. Obstipo pas. vndiq; ul' contra stipare ul' ob
mittere. Restipo pas. iterū stipare. vel euacuare. e
mittere. Substipo pas. subtus ul' post stipare ul'
pas. Et ē stipo actiuū cū suis compositis. Et pō
hanc sillabam sti. sicut stipes et stipa. Lucanus in
p̄mo. Stipant et dulci distillant nectare cellas

Stipes pis fe ge. qddam genus pontæris q olim
militibus stipendiaris distribuebatur pecunia. et
ponit p obulo. et q obulus sepe solet dari men-
dias in elemosinam. Ideo qñq stips dicit mendi-
catas. qñq elemosina uictus. unde h stipus .i. me-
dicus. Et cori stipes grtis et stipes in plurali sti. h
hic stipes scipite producit sti.

Stripula le. in fripa exponitur

Stipulatio in stipulorum videtur. *Stipulorum*. a stipio pas dicitur stipulus la lum. i. fir-
mus. Et inde stipulorum laris. i. interrogare seu que-
rere. pōt quidem singulari ē quædam petitiue cō m-

Et inde stipulor laris. i. interrogare seu que-
rere. ppe quidem stipulari ē querere petitiue cū re
sponsione facta pmissiue. ut si interrogans dicit
dabis michi equū. et ille respondeat dabo. hoc ē
stipulari. vñd hoc stipulacō pprīe dī interrogacō
petitiua adiūcta responsione pmissiue. sic pmissa
dabis michi hoc. dabo. et dī stipulari a stipuluz
qđ ē sumū. qz stipulacō debet esse firma. vñ tene-
tur pfolui qđ stipulacōne pmissuz ē. vl' ut dicūt
A stipula dī stipulor. qz in stipulacōne ueteres sti-
pulum frangebant Quam itez iūgentes stipulacō
nem suam recognoscebant. Et qz in stipulacōne
continetur interrogacō et pmissio. Ideo stipulari
sepe ponit simpliciter p. pmittere. et p. interroga-
re. vl' petere siue querere. Et nota qz stipulor anti-
quitus erat cōmune. sed modo ē deponens. et con-
stituit cū accō et ablcō interposita a vl' ab ppositi-
one. ut stipulor a te decem solidos. i. quero. Et cō-
ponitur astipulor laris. i. confirmare vl' auxiliari
vñd hoc stipulamē. Constipulor. laris. i. simul
stipulari.

Stipes. a stipo pis hic stipes pi. i. mendiculus q
Petie stipes. i. Petrus. i. Petrus. i. Petrus.

Stirax racis grece. sed storax racis latine. vide
tina e f o m

Styrax radix grece. sed storax radix latine. vnde
styrax e fe gr. i. gutta fluens et cadens in styria
et congelata. et si gutta duz stat et pendet. styria
dum cadit. Et ideo sic a grecis grec enim styria

gutta dicitur et dicitur gutta dicitur et dicitur. Item
gutta dicitur. Et dicitur sic a greco. grece enim stina
gutta dicitur. unde stina dicitur arbor cuius fructus habet
grana guttis similia. que et storax quod dicitur quasi sti
rax.

Storax. Sed storax grece storax latine. geneſ xliij dē
Modicū refine et mellis et ſtiracis. uel fm aliam

litteoram storacis penl. pō. ubi dicit glosa q̄ stora
nis est species resine.

Stiracium dij. in stilicidium exponitur.
Stircus ea cum .i. sterculis a stira dicitur.

Stiracis cum .i. sterilis. a stira dicitur. 2
 stirillum li neutri ge. barba capre. et dicit a sti
 ra. q. pendet ad modum stire. .i. gutte. 7

Stripeus ad modum strine. i. gutte.
 stripeus pea peum. in stripe est.
 stripeus in stripe exponitur.

capitulum in stirpe exponitur.

Stripo pas euellere. eradicare a strizp strueto di
Et componit extirpo pas. i. a radice subuerrere.

S trips. a sto stas dicitur strips pis mas ge. i. ra
tiz. tructus. unde hec strips pis fe ge. i. pgenies
p sapies. origo. et stipeus pea pou. et striptus ad
ubium. i. radicitus. Et stripso pis. euellere. eradi
care. Et q dicit ps q p non patitur r ante se in
eadem silba intelligo in principio silbe et uoco pri
ncipium quiddam est ante primam uocalem Vel hoc
intelligitur qn p sumitur in ui sua et simpliciter
si in strips non sumitur p in sua ui et simpliciter. i
mo pe ibi collaterales. sumuntur pro una figura
que est apud grecos et uocatur psi.

que est apud grecos et uocatur psi
Strua. a stro dicitur h strua ue manica aratri sciz
 cauda a posteriori. vñ struarius ria riū. ad struā
 ptinens. et struarius etiam dicitur qui tenet aratū
 per struam uel qui struam facit
Strua le dimi. parua strua

Stituila le dimi. parua strua :
 dix. a sto stas diosf hec stix stigis. palis infer
 nalis. qz semper stat ad penam. ul' a statim qz po
 rata statim interfici ul' greco stixigastes qd est tris
 tida. qz tristes faciat ul' qz tristitiam gignat. et se
 pe ponitur p inferno. vnde stigiis qia giu. et h

pe ponitur ꝓ inferno. vnde frigius gra giũ. et h
Sto stas steti atũ a **7** et hec stigialis. et hoc le
 stasis deniatur. Et dicũt stare. manere. et nõ mo
 ueri morari. ꝓprie stare est erectum morari. vnde
 dicũt si quis stat non sedet et econũso. vnde h sta
 tus huius status. Stõ componit absto stas steti
 itũ. longe stare. cessare. also as iti itũ. iuxta ul' in
 conspectu ul' ad faciũ stare. conso as iti itũ. Cir
 cũsto as iti itũ. desto as iti itũ. i. deorsum a. ꝓposi
 to stare cessare. Disso as. Exso as extin. et ut dix
 it quidam. Extrat qđ foris est qđ sumus pmanet
 extrat. Inso as iti. sapien. xvij. Interiso as in itit
 et amputauit impetũ. psto as iti. i. pfecte stare. in
 ꝓposito psequere. psto as in. presto as iti. Obsto
 as iti itũ. obstare. i. nocere. impedire. contra stare
 vnde obstans obstarca obstarer. Et hoc obsta
 culum. Resto as iti itũ. resistere. obstare. et restare
 .i. supesse et supfluere. et restare. i. a motu stare
 et cessare. vnde restito tas. frequenter sepe in diũ
 sis locis restare. Substo as iti. i. subesse subtus eẽ
 ul' subsistere. Supso as. i. supesse ul' supfluẽ. Stõ
 et eius composita omnia sunt neutra pter presto
 ꝓ dare qđ est actiuũ. Itẽ omnia composita a sto
 faciũt pteritũ in sciti et sup in scitũ et raro in sta
 tiũ. ut constatiũ. pstatũ. vide in psto as.

Stroax acis fe ge. i. ruina. et dicitur a stroa :
roa grece latine dicitur porticus.

Stoia. a stoia qđ est porticus. Et dicit stoicus
a cu3 pen3 cor. Et sunt stoici qui in diuitie mor
rantur. porticus enim fuit athene in qua picta e
rant gesta sapientum et uiroy forciū historie. In
hac porticu sapientes phabant. unde et stoici dic
ti sunt. hanc sectam ut dicit pus zenon instituit
hij negant sine uitute effici quomq3 beatū. omne
negatū uniusq3 esse. assent hū animam qđ

peccatū vniforme esse asserūt. hīj animam cū cor
toxida de. a stoicis dicit̃ ³¹ / pore penne dicit̃
b̃ stoicida. i. femina in stoica secta ualens. ul' sto
icida quasi mollis et effeminatus quasi femina.

Stola. a stolos ul' stolon diciť hec stola le. ma
trionale opimentū qđ coopto capite et scapula
a dextero latere in leuū humerū mittitur. vñ et sic
diciť. qđ supmittitur. Idē et ceciniū latino nomi
ne diciť. qđ dimidia eius pars retro reijciatur qđ
vulgo mauortem dicūt quasi matrem. signum eī

eniz maritalis dignitatis et potestatis. et pacis ul
industrie. Caput enim mulieris est vir. Et ponit
qñq p ephor. Stola etiam utunt diacones. vñ
stolatus ta tum stola ornatus Et stolo las stola
ornare. Et corripit sto.

Stolia. a stolon ul stolos dñ h stolia. e. i. missio
stolidus ab extollo. lis dicitur stolidus da dñ
.i. stultus fatuus supbz insipies se corf qñ extollit
qñ se extollat et comparatur unde h stoliditas tatis

Stolon uel stolos gce latie dicitur missio
stolus a sto dicitur hic stolus li. magna dassie
nauium uel a stolon qd est missio quia per mare
mittatur. Amb sup egi sup. ubi est stolus nauu

Stomator. stomacos gre **¶** qui circumeat freta
ce os uocatur latine. qñ ostiu uentris sit et cibuz
exapiat et inde intestina transmutat. stomos eniz
gce latine dicit os. cilia uent. Inde stomachus. i.
os uentris. unde stomachosus sa sum. iracundus
furibundus. et stomaticus ca cū. qui infirmitates
in stomacho patitur. et stomachos ans. furere. **¶**

Stomacula cule fe ge. extū **¶** traci. indignari.
interius. et dicitur a stomachus.

Stomos grece os latine
torax in stria vide.

Stozium li dimi. paruū stozium
tozio as in stozium vide.

Stozium. A sterno nis dicit hoc stozium nj. qñ
terre sternatur. Nondū enim lanceis stramentis re
ptis in hijs accubabant. unde stozio as. stozijs or
nare. vñ stoziatu a ū. stozijs ornatus. Et ē actiū

Strabo. a sterno nis dñ h strabo bonis. qui ocl
los hz obliquos. qui et hic strabus dicitur unde
et h straba qd uulgo dr straba Greg nazazē.
Heretici michi uidentur similes oculis strabi.

Stragilis a sterno nis ul a sternendo dñ stragl
huius stragilis. cōis ge. i. miles Et corripit qñ

Stragulum a sterno ul a strati dñ h stragulum
uel h stragula. uestis discolor que texta dñ et ma
nu artificis diuisa uarietate distinguitur Et dr sic
qñ in stratu et amictu apta sit. de qua in ultimo c
piū. Stragulatam uestem fecit sibi. Straguli cōis
dicit stacio caballi. unde stragulatus ta tū. i. strā
gulo ul stragula ornatus Et stragulo las laui re
.i. uanare. pñ etiam dici stragula. uestis uariata.
ul uarietate texture distincta unde dicit pap strā
gula uestis pñiosa plumario ope facta In histori
is autem sup illud qd legitur in iij li reg e viij
Cumq uenisset dies altera tulit stragulum et in
fudit aqua. Et expandit super faciem eius. Quo
mortuo regnauit azabel pro eo sic dñ. stragulum
pñ dñ stratorium qd lecto ul sedili supsternitur
Et dñ ibi qñ azabel pannū pñsum aqua imposu
it sup bennadab ad refrigerandum. Hebreus tñ.
habet. expandit sup faciem stragulum. ut non a
zabel. sed bennadab hec fecisse intelligatur. et ta
men mortuus est rex et regnauit azabel pro eo.
Quidam tamen exponunt hoc de obsequio mor
tui. dicentes qñ azabel mortuus lauit aqua et ex
pandit stragulum super faciem mortui. Iosephus
autē plane dicit qñ azabel altera die infuso laqo
stragulauit eū. Ad hunc sensum quidam litterā
illam scilicet. Tulit stragulum. referūt dicentes qñ a
zabel uestem madefactam posuit super faciem eius
similans refrigeracionem. h statim effudit aquam
super os eius donec suffocaret eū. et cor gu. unde
allexand. rexitur ex lino cū lana stragula uestis

Stramen. a sterno nis dicit hoc stramen minis
qd ante animalia sternit uel sup lectulum. qd et
hoc stramentum dicit a stramine. Et stramineus
nea neū. Item stramentū qñq dicit infellatura.
illud scilicet quo equus ul asinus sternit. i. infellat
et similiter illud quo lectus sternit. i. paratur dñ
stramentum siue sint uestes siue aliud.

Stragulo las. in gulo las exponitur.
strata. A sterno nis dicit hec strata re. uia mi
nuta. quasi pedibus uulgi trita. et ē de lapidibus
strata et parata. unde et dicitur dilapidata.

Strates. i. pretor. a sterno nis
stracia. A sterno nis dicit hec stracia cie. i. mili
cia. unde hic stracilates. dux milicie ul militum.

Strantius grece pretor fm papiam
stratores. a stracia dñ hic stratores. i. miles ul
ad miliciam actinctus qui et stranon nonis dicit

Stratores laguncular. i. compositores. Jē xlvij
B. Mittam eis ordinatoros laguncular.

Stratorium. a sterno nis dicit hoc stratorium ro
rij. i. stabulum iumentorum. unde iosephus in pmo
annaliū. Rachel audiens hec posuit pdola in stra
torio cameli. i. sub. Itē stratoria dicitur lectoria
que in lectis steni solent.

Strati. a sterno nis dicit hoc strati ti. qd et h
stratus tus dicit. i. lectus. ul strati quasi stratiū
a stratis in quibus antiqui cubabant nondū laneis
strati pñtū de steno. iob **¶** stramentis reptis
xvij. Strati lectulum scilicet meum.

Strana ne fe ge. qd uulgo dicit strenna. scilicet
qd pmo datur alicui in kalendis ul in pmo die
anni ul septimane p bono omine. et dicit strē.
quasi sine trena uel sorium a trena. i. a lamenta
cone. qñ hilariter dari debet. unde strenosus sa suz
qñ sepe dat ul accipit strenam. Et streno nas. en
comiare. inciare. strenas alicui dare. strēna aliquē

Strēnicus ca cū in strenuus est. **¶** ex hilarare.
streno as in strēna vide

Strēnula le dimi. parua strēna.

Strēnuus. a strēna dicit strēnuus nua nuū qui
libenter facit strēnam scilicet largus clarus strēnis
impiger utilis citus fortis Et comparatur p supplec
onem. strēnuus magis strēnuus nūissimus. unde
strēnuitas et strēnicus ca cū. i. strēnis ul strēnuis.

Strēpia A sterno sternis dicitur hec **¶** scipionis
strēpia strēpie. cauda serpentis.

Strepo pis pui pitū pere. i. sonum facere. unde
h strepitus. et h strepor poris. et strepito tas fre.
Strepo componitur astrepor pis In strepo pis. pre
strepor pis. obstrepor pis. Et est neutri strepo cū
suis compositis. Et facit pñtū in pui et supinū
in pitū. pñtū cor. Et corripit stre. unde in auroza
dicit. Rana loquax hebreim signat strepit h stre
trideo des. ul strido dis di. de. i. for **¶** pit illa
titer sonare. dentes concutere. stridere. unde h stri
dor doris. Et inde stridosus a um. et stridorosus sa
sum. i. stridore plenus. Strido et strideo cū omni
bus suis compositis si qua habent neutra sunt. et
faciunt pñtū in di. licet qñq inueniatur stridui
sed hoc maxime fm antiquos. Et carent sup. Et
pducit hanc sillabam stri. lucanus in vj. Auribz
mectis feralis strideat umbra. vide in strido.

Strido dis. rezie coniugacionis. et strideo des in
uenit secūde ut dixi in strideo des. Orat in fmo
Stridere secrete diuinos aue susurros. et facit pre
ritum stridi. debet tamen facere strisi. unde dicit

pe in
iuga
in en
pñtū
deo d
gam
nñ. ar
si h st
S tr
gila
menti
menti
a reza
et sud
S tr
teba
qñ dol
Jōm
S tr
strang
S tr
constr
Extm
eo ge
qñ ul
strangi
strangi
gere
unt pñ
S tr
noctur
stridet
uulos
S tr
trē
cingul
S tr
stroph
S tr
phū
a post
brmn
cameli
coam
est. vn
S tr
ne dicit
phos.
her oo
tetast
anti
phos
tit uar
S tr
decepr
retorta
tio. ner
us na
tus. In
tlenis
tionem
respon
tate m

ps in x li. ubi agit de pteritis et supinis terdie co
iugacionis. desinentibus in do. strideo et strido dis
inuenitur tam secunde q̄ terdie coniugacionis. et eius
p̄sentii p̄fectum debet fm analogiam in do ul' in
deo desinentiū. et penl' ul' anrepent' naturalis lon
gam habentiū in si terminari. ut rado rasi. Rideo
nisi. ardeo arsi. si puro cā euphonie n̄ eē in usu stri
si si stridi. et caret sup. **Stridulus** a ū. i. sonorus
Strigilis. A strideo des hec stri **Strideo** des
gilia huius strigilis penl' cor. i. parcella et mitru
mentū quo pueri furant' uinas et ficus. et instru
mentum quo mūdantur equi. qd̄ potest denuari
a tergo gis. et instrumentū quo caro mundatur.
et sudor corporis eradit'. qd̄ et striga dī p apocopa
Strignos. a stringo gis dī si strignos quedam
herba scilicet uua lupina que latine salutaris dr.
q̄ dolorem capitis et stomachi incendiū mitigat
Jem et uua lupina dī. q̄ semen eius uue file est
Stringina. a stringo gis dī dī hec stringina ul'
stringina id est constructio unne. **Stringo** gis. xi. cū. Et componit' astringo gis.
constringo gis. distringo gis. unde distinctus a ū.
Exstringo gis. Instringo gis. pstringo gis. prestri
go gis. ualde ul' ante stringere. obstringo gis. ūdi
q̄ ul' constringere. Restrigo gis. itē ul' retro
stringē ul' ampliare. et a structura remouere. Sub
stringo gis. subtil' ul' post ul' par ul' sūsum strin
gere Stringo et eius composita sunt actiua et fac
iunt p̄teritū in xi et sup in ctum sine n. et caret n.
Strix. a strido dis dī dī hec strax gis **Post** g.
nocturna auis de sono uocis dicta. qn̄ enīz clamat
stridet. hec auis a uulgo dī dī ama ab amando p
uulos. unde et lac p̄bere fertur nascentibus. **Stroma**. opus uarie contextū. Et dī a stropa
stromatum. a stroma dī dī hec stromacū q̄
cingulum uarie contextum cum gemmis. **Stropha** in strophus uidē. **Strophas**. a strophos qd̄ est conuasio dī dī hec
strophas strophas. quedam insula. **Stropharius** ria nū. in strophus uidē. **Strophū**. a strophos qd̄ e conuasio dī dī si stro
phiū phi. cingulum. et p̄pe aureū cū gemmis. q̄
a posteriori p̄te conuassitur anteriori. unde dī dī in
brimno beati ioh̄ baptiste. prebuit hūmū regimen
camelus. azubus facis strophū bidentes. Dī dī
etiam strophū palliū vginale. sed tropheū aliud
est. unde iusus. Zonam dic strophū palmam dic
Strophos ul' trophos grece lat **esse tropheū**
ne dī dī conuasio. Et inde componitur monostro
phos. distrophos. tetrastrophos. unde inuenitur
hec oda est monostroφος. hec distrophos. hec
tetrastrophos. Monostroφος dī dī oda illa que
tantū vnā metri uarietatem habet. Sed distro
phos dī dī oda illa que semp in secūdo ūsu repe
rit uarietatem metri. Tetrastrophos q̄ in quarto
Strophula le dimi. parua strophā. **Strophus**. a strophos dī dī hic strophus phi.
deceptor. impostor. fraudator. et hec strophā. phe
retorica sententia. argumentacō uana. fraus. decep
tio. nequicia. caliditas impostura. vndē strophari
us ria nū. fraudulentus. calidus. impostor. uersu
tus. Item strophā dicitur conuasio simplex in can
tlenis. Et componit' antistrophā. i. contra conu
sionem simplicem. Strophā e cum sit mutatio de
responsorio ad ūsum ubi e quedam conuasio mu
tate melodie p̄oris. Antistrophā e qn̄ finitō ūsu

reincipitur ipm responsorium ul' medietas eius.
ul' cantus hymnoz inuentus est p stropham et
antistropham. ad sonū firmamentū notandum et
planetaz qui contra conuasionem celi uoluuntur.
vnde quidam cantus solebant in ecclesia esse. q̄s
uocabant trophos. vnde macrobius. In ipis eccl
hymnis deozū per stropham et antistropham me
tra canoris ūsibus adhibeant' ut per stropham
rectus orbis stelliferi motus per antistropham diū
sus uagorū regressus predicaretur. **Struco** greco nomine quoddaz animal in simi
litudine auis pennas habere uidetur tamen de f
ra alcius non eleuatur. oua fouere negligit. si p
iecta tantimō fetu pulueris animantur. ut uult
psid. et ponit' in feminino genere. In iob xxxix.
B. ubi dī dī penna strucionis similis est pennis he
rodij et accipitris que derelinquit oua sua in ter
ra tu forsitan in puluere calefacies ea Et infra. p
uabit eam deus sapientia. Quod ūbum ḡg expo
nens in li mox xxxi dicit. Quis herodiū et acci
pitrem nesciat aues reliquas quanta uolatus sui
uelocitate transcendat. Strucionis iio penne eoz si
militudinem habent. si uolatus eoz celeritatez n̄
habet. a terra quippe eleuari n̄ ualet. et alas q̄ ad
uolandum sp̄renus erigit. si tamen nūquam se a
terra uolando suspendit. Ita sunt nimirū omnes y
pocrite. qui dum beatorū uitam simulant imitacō
nem sancte uisionis habent. si ueritatem sancte ac
tionis nō habent. habent quippe uolandi pennas
per speciem. si in terra repunt per actionē. q̄ alas
per figuram sanctitatis ostendit si curaz seculari
um pondere pregrauati nullatenus a terra suble
uantur. q̄ ūo ypocrite quibz perūsa semper open
tur loqui tamen recta non desinūt. bene autēz lo
quendo in fide ul' conuassione filios pariunt. si eos
bene uiuendo nutrire nō possunt. De hac strucone
recte dī dī. q̄ derelinquit in terra oua sua. q̄ enīz
ypocrite per caritatis uiscera non calent. de corpe
phil dī dī. de ouoz suoz frigore nequa q̄ dolent
Et bene sequit' induratur ad filios suos quasi n̄
sint sui. Quem enim caritatis gracia nō infundit
proximū suū. etiam si ip̄a hūc deo genuit extrane
um respicit. uidetur tamen struco esse mas ge. si
ps regulas. Inuenitur etiam hec structio onis. a
struo is. si hic scribit' p et **Struc** potest queri an
ypocritis sit semper peccatū mortale. Ad hoc dico
q̄ ypocritis eandem habet racōnem peccati sicut
et mendaciū. Mendaciū autem non semp e peccatū
mortale. si qn̄ e perniciosum. et similiter ypocritis
non semp est peccatū mortale. si qn̄ est pernicio
cadens in nocumentū alterius p̄sone. dū p̄pter cre
ditam sanctitatem aut defraudat aliquem re quā
habet ul' habere debet. aut in nocumentū fidei et
ecclesie. dum p̄pter sanctitatem creditam de ip̄o ei
contra fidem et ecclesiam creditur. Et scias q̄ ille
qui cū non sit ūtuosus p̄sonam ūtuosi ostendit
ypocrita dī dī. ypocrita enim grece latine dī dī si
milacio. Et quia ostentare de se melius q̄ sit. est
uicū iactantie siue ūbis siue factis fiat. ut dī dī
in iij et li. Ioco ypocritis semp est peccatū. uidē in
ypocrita. **Item** uolo te scire q̄ aliud e peccatū
occultū non appalare qd̄ discrecionis est. et aliud
ūtutem ostentare cū aliquis peccato subiaceat. qd̄
Structura re in struo is. uidē. **Strucula** le dimi. parua strues. **Strues**. a struo is dī dī hec strues is. compositio

congeries. collectio. aceruus. lignorum.

Struma me. a strues dicitur. i. gibbus in pectore quasi strues humor. unde strumosus sa sum. qui habet strumam. Et comparatur. unde is strumofitas

Strumofus sa sum in struma videtur. **G**ibbositas struo is xi cum uere. i. componere. edificare. ordinare. parare. unde structum adhibium. Struo componitur. astruo is. i. affirmare. asserere. assimulare. Et componitur ex ad et struo. et abijicitur d. Construo is. i. simul struere. Circūstruo is. destruo dissipare. destruo a structura ponere. Extruo is. i. ualde uel extra struere. Instruo is. informare. Prestruo is. p. alibi uel ante struere. uel p. docere. Obstruo is. Struo et eius composita actiua sunt. et faciunt preteritum in struxi et sup. in structum. A struo dicitur hec structura re. Et ut dicitur p. p. structure sunt e

Strupus p. uel stropi s. **D**ificia possessiones quosdam sunt iuncula loro uel lino facta. quibus remi ad stalmos alligantur. de quibus huius. Cū q. remos iussit alligare strupis

Studeo des dui studere. opam dare. vacare discipline inuigilare. proprie quidem studere. ē cū magna uoluntate uehementer animū applicare ad aliquid p. sciendum. unde hoc studiū dij. uehemens applicatio animi ad aliquid pagendū summa cū uoluntate. unde studiosus sa sum. Et comparatur. Studeo componitur. Instrudo des dui. i. ualde studere. Restudeo des dui. i. iterū studere. Et ē neutrum studeo et eius composita. et caret sup. fm usuz de bet tamen facere studitiū penul. cor. a studeo eo mutata in i et addita tū. ut candeo des dui diti. studeo des diti. Rarissime tamen ab omnibz neutris secūde coniug. que in vi diuisas sillabas faciunt preteritū. Inuenitur huius sup. uel p. p. futuri. ut caleo lui. tepeo ui. palleo lui. si qua tamen inueniantur i breuem habent ante tū. ut dicit p. s. Et cor. p. m. am studeo. unde esopus. Displicet impudens unde placere studet. Et orat. in epy. Non tua laudabis studia aut aliena reprehendes. Qualiter autem studendū sit et in quibz dixi in scientia

Studiolum li dimi paruum studium

Studium dij. in studeo des exponitur

Stulticia cie. in stultus uide

Stultiloquus qua quā. a stultus et loquor. qui stulta loquitur. unde hoc stultiloquiū quij. stulta

Stultio sas stulte se. **L**ocutio. Et corripit lo.

Stultus. Ab extollo **H**abere. a stultus dicitur

lie dicitur stultus ta tū quasi extollit. q. se extol

lit. unde et dicitur stultus quasi statim ultus. proprie

tamen stultus est qui per stuporem non mouetur

iniuria. Seuidiam enim p. f. nec ultus est nec ul

lo ignominie comouetur dolore. q. stultus ē ebe

dior corde. sicut quidam ait. Ego me esse stultū ex

timo fatuū esse non opinor. i. obtusis quidē sen

sibus non tamen nullis. et fm hoc stultus quasi

seorsum ab ulto. Et comparatur. vñ h. stulticia cie

a q. stulti addita cia. uide in fatuus

Stupa. a stipo pas dicitur hec stupa pe. et est ca

nabi uel lini. dicta sic q. ex ea rime nauis stipen

tur. unde stupeus pea peū de stupa. et stuposus a

ym. Et stupo pas extupo pas. ualde stupare uel

stupam remouere. Instupo pas. Restupo pas. Et

esse uel fieri stupidum. quasi sine sensu. unde stupi

dus da dū. sepius stupens. et comparatur. unde stu

est stupo actm cū suis compositis. Et p. d. stu

Stupeo pes pui stupere. mirari. terreni. timere.

pido das. stupidū facere uel stupere. Stupeo com

ponitur stupefacto cis. Et stupefactio hic factus. Item

stupeo componitur. Astupeo pes. ualde stupere. uel

ad aliquid stupere. extupeo pes. ualde stupere uel

a stupore cessare. liberari. Instupeo pes. ualde stu

pere. Obstupeo pes. undioq. uel ob aliquid stupere

Restupeo es. Et ab omnibus p. d. tis inchoatiua

stupesco et cetera. Stupeo et eius composita neu

tra sunt. Et caret sup. fm usum. Et cor. stu. unde

ouid de remed. Non stupeant multo corda sepul

ta meo. Itē quidam. Ele miser atq. stupe conbu

Stupeus a u. in stupa uide **T**rens quasi stupe

Stupeo as. in stupa uide

Stupeo. a stupeo es dicitur hic stupeo oris. Et

est stupeo casus memoriam et racōnem auferens

et linguam impediens. unde stupeoratus ta tum

stupefactus. et stuporofus sa sum. Et comparatur.

Stupeo paris in stupra uide

Stupeum n. illicitus concubitus. et est aprie in

virgine uel in moniali. et uide dicit a corrupendo

unde stupor aris. stupra committit. uel stupro cor

rumpe. unde hoc stupratorum n. locus stupra

di. et componitur constupror aris. et est stupor de

ponens cū suis compositis fm huc. Inuenit tam

temie c. ij. filij quorū memphos et thafnes con

stupuerūt te usq. ad uiticem. ouid epr. Nec p. d. u

stupri gemmas aux q. poposci. uide in raptus

Stupeula le dimi. pauca stupa.

Stupeo des. A suauis dicitur suadeo des. q. sua

sum hortare. consulere. monere. Q. autem di

citur suadere quasi suauia dare. i. dicere. uel suade

re. i. in suam sortem trahere uel suafor in suam p

tem trahens erbi est. unde hic suafor. et suaforus

ria nū. et hic et hec suafibilis et hoc le suafibilis

suafibilis. Et hic et hec suadibilis et hoc sibile.

suadibiliter. et hec suadela le. suasio. assensus orat

in epr. ac bene numatū deozant suadela uenulq.

Suadeo componitur. dissuadeo des. dehortari. p. sua

deo des. p. f. te suadere. effectū suasionis obtinere

in suadendo effectum habere. Suadeo et eius com

posita sunt actiua. et est sillabaq. q. tuor suadeo in

p. s. h. in usu inueniatur trium sillabaq.

Suapte. sua sponte. sua natura sua p. s. causa.

suo usu uel more. et est p. sillabica adiectio que

adiungitur huic ablatiua sua p. n. omni. ut dixi in

Suauum. a suis dicitur hoc suauū n. **M**uapre

Suafibilis. a suadeo or **L**ocus ubi stant suos

hic et hec suafibilis et hoc le. i. aptus uel conueni

ens ad suadendū. et suadibilis le idem. unde in e

pistola iacobi dicit q. sapientia que defuzsum est

est suadibilis. i. ad suadendū abilis passiuē. q. qui

habet dei sapienciam defacili recipit bonas admo

Suauio. a salua dicitur **N**icōnes et p. suationes

hoc suauū uij. basium cū salua mixtū. uel suau

um dicitur q. sit suauē. et mō hec suauio onis. qui

suauū facit. et suauio as. et suauioz aris. i. oscu

lan cum suauio. de hoc uide in osculum

Suauis. a suo es dicitur hic et hec suauis et hoc

ue. q. sueta suauia esse solent. Et comparatur. vñ

de suauiter uius me adūbiū. et hec suauitas ratio

Et per compositionem insuauis ue. Et componitur

quam suauis id est ualde suauis

Sub ppositio est. Et defertur utriq. casui. Et no

ta q. quodenscumq. sub signat ad locū constru

tur cū accusatiua tñ. ut ugius nituntur sub ip

fos postes. i. ad ipsos postes. Item qñ ponit pro

ante. uel
tant a
ut sub
undetur
stantur
sub hij
C. f. G.
ro. Sur
m prim
Sub
Sub
raui ra
Sub
ponitur
Sub
ponitur
basilica
Sub
compo
Et sub
muretu
subone
Sub
Sub
subdeca
murem
nias su
Sub
rpos q
nue. se
qui de
officio
fidelibus
altant
cantur.
sub diac
oum u
con on
Sub
i. sup
Sub
est sub
varius.
Sub
post u
Inuenit
Jo. vj.
b. et l
sum et
littera a
Sub
Sub
arbor e
ber dicit
tus eius
et ut d
ul eius
et corne
Sub
Sub
fit hec
Sub
subiecto
quem
postea
fugam

ante. ut virgilius in georgidis. Sub lucem expo-
rant calatum. i. ante lucem. Itē qñ ponit p per
ut sub noctem curam recusat. i. p noctem. Alibi.
videtur significare in loco ul' quasi in loco. et con-
stituitur tñ cū abltō tñ. ut sub domo. Et scias q
sub hys litteris sequentibus mutat b in illas. S.
C. f. G. O. P. R. Vt Succumbo. Suffero. Sugge-
ro. Summo. Suppono. Sursum. Vide de hoc
in prima pte C de syllaba ubi agitur de B.

Subagito in agito agitas vide.

Subarro. A sub et arra componit subarro ras

raui rare. quasi latente arram dare. vñd. Anulo

Subarro. a sub et arer cō suo subarravit me

ponitur subarret tra tum. i. aliquantulū arer. i. ni

Subbasilicanus na nū. com. **S**ubbasilicanus. et dicitur

ponitur a sub et basilicanus. et dicitur pñe sub

basilicani qui habitant circa basilicam. et sub alio

Subcinericius a sub et cinis **S**ubcinericius. et pñe ca

componit subcinericius ca cinis. sub cinere coctus

Et subcinericio fas. i. sub cinere coquere Et licet b

mutetur in c. in compositione sequente c. tamē in

subcinericio non mutatur ne a sub et succus ca

Subdecania nie. in subdecania **S**ubdecania. et pñe

subdecania. a sub et decanus componitur hic

subdecania ni. qui est sub decano. et designat dig

nitatem in ecclesia. vñd. hec subdecania nie. dig

nitas subdecani. Et producit ca

Subdiaconus. diaconus componitur cū sub ul'

rpos qd est sub. Et dicit subdiaconus pñe diaco

nus. sed pñe diaconus dicitur grece. subdiaconus latine

qui dicit sic appellatur. qz subiaccit preceptis et

officiis diaconi. oblationes enim in templo dñi a

fratribus ipi suscipiunt. et diacono supponendas

altaris deferunt hij apud hebreos nathinei vo

cantur. i. in humilitate dño seruientes. Et hinc b

subdiaconatus tus ul' pñe diaconatus tus. i. offi

cium uel ordo subdiaconi dicitur etiam hic subdia

con onis et pñe diacon onis. pñe cor. vid in ordo

Subdo. a sub et do das dicit subdo dis di diti.

i. supponē. subiugare. In subditus a ū pñe cor.

Subdulus la lum. componit a sub et dolus. Et

est subdulus latente dolosus. astutus. uersipellis.

varius. vñd. subdole aduerbium

Subeo is iui ul' ij p sincopam. i. subitus ire ul'

post ul' paz. Et componitur ex sub et eo is. Itē

Inuenitur subeo subis. i. sursum eo. et ita sumit

Jois vj. Subijt ergo ihs in montem. i. sursum a

ijt. et hec est littera aug. et tñ componit a sur

sum et eo is. et mutatur S in B causa euphonie.

littera autem crisostomi est. Abijt ergo ihesus in

Suberatus ta tñ in ero eras est **S**uberatus. et

uber in suberens exponitur

Suberens. a sub et edo es est dicit hec suberens ei

arbor ex qua cortex nataris extrahit qui su

ber dicit. et dicit. suberens quasi subedies. qz fruc

tus eius sues edant. et sepe eadem arbor suber dicit

et ut dicit pap. suber beris neutri ge. dicit arbutula

ul' eius cortex. Differentia tamen est inter suber

et corticem. vide in cortex. et pñe su

Subitus ci. a sub et hitus. in brachium vide

Subiectio. A subiectus ta tñ. subiecti addita o.

fit hec subiectio onis. subiugatio. supposito. Item

subiecto fm qz sumit in rethorica fit qñ aliquid

querimus ab aduersariis interponentes rationes. et

postea qd est ratio destruit qd subicit ut hic. qd

hugam capiar. damem non audiar. hostem con

grediar. vincar. ul' sic. O miser qd agas. deus est
quem spernis. en ipm euitare potes terra cinis qz.
deum clam fugies si nil latet huc falles ne. si idē
qui fuit est et erit. conditione tenet

Subiectus ta tñ. in subiecto dicitur

Subigito tas. in agito tas exponitur

Subigo gis egi actū. ex sub et ago. et habet q

tuos significaciones scilicet cogere. impellere. acue

supponē. ul' subiugare. quasi subitus agere

Subico cis ieci iectū. ex sub et iaco cis. et ē sub

icere subitus iacere ul' post ul' subiugere. responde

re. reddere. vñd. subiectus ta tñ. et subiectiuus ua

uū. et subiecto tas fze. et etiam subijcto tas mue

nitur in eodem sensu scilicet supponere

Subijt pretentum in subeo is est

Subito adubius. i. cito. uelociter. repente. inspe

rate. et ut dicit dionisius in epistola ad garum.

Subito est qd est preter spem et non ex apparen

te ad manifestum adductum

Subiugalis. iugalis componit cū sub. et dicit

hic et hec subiugalis et hoc le. i. sub iugo positus

quasi domitus iugo assuetus. vñ in mattheo dicit

Inuenietis asinam et pullum filij subiugalis. i. a

sine que fuit sub iugo posita

Subiugo gas. exponit in iugo gas.

Subiux. iugum componit cū sub. et dicit b et

hec subiux gis. i. bos sub iugo positus. vñd. qui

dam. Sub qz iugo positus bos dicit tibi subiux.

Sublestus. a sub et lestus **S**ublestus. et corripit penl qñ

dicit sublestus ta tñ. tritilis. infirmus. molestus et

comparatur. vñd. hec sublestia tie. i. tritida. moles

Subligar. a subligo **S**ubligar. i. infirmitas. anxietas.

gas denuat hoc subligar garis. i. succinctonū scilicet

bracianū. ul' subligar uocat qdlibet ligamen ul' li

gula caligat. uel fascia qua ligant inguina victi

me ul' pñe cominoz. i. pñe minoz ne solueren

tur in libidinem ul' ne coirent. Et cor li. si pñe ga

Et dicit subligar p subligare p apocopam. Iuue

nalis. Tisum qz tenent et subligar a te

Subligo as. qñ subitus ligare. a sub et ligo as.

Subligo gis legi lectum. a sub et lego gis. Et ē

subligere. furari. qñ subitus ul' latente legē. et cor

Sublimis. a sub et limus componit **S**ublimis. et

hic et hec sublimis et hoc me. pñe penl. i. altus.

Cum enim sublimia inspicimus oculos quodam

modo distorquimus et diminuiamus. ul' sublimis

a limo terre quasi a limo subleuatus. et compa

tur sublimior simus. vñd. sublimiter us me adu

bium. et hec sublimitas tans. Et ponit sepe subli

me p hoc adubio sublimiter. Itē a subime sub

limo as ubi actū. et inde uerba sublimata

matrx. atio. sublimatus. et ē sublimare. sublimē

Sublinguiū. a sub et **S**ublinguiū. altū facere. exaltare

lingua componit hoc sublinguiū gñ. i. locus sub

tus linguam. ul' sublinguiū dicit foliū ul' aliud qd

qd sub lingua ponit et cantat ut aues decipiat

Sublusteris in lustris tras est

Subneuo uas uau uatū. a sub et neuo uas.

Et est subneuo uas uau uatū. a sub et neuo uas.

Et est subneuo uas uau uatū. a sub et neuo uas.

Et est subneuo uas uau uatū. a sub et neuo uas.

Et est subneuo uas uau uatū. a sub et neuo uas.

Et est subneuo uas uau uatū. a sub et neuo uas.

Et est subneuo uas uau uatū. a sub et neuo uas.

Et est subneuo uas uau uatū. a sub et neuo uas.

Et est subneuo uas uau uatū. a sub et neuo uas.

Et est subneuo uas uau uatū. a sub et neuo uas.

Et est subneuo uas uau uatū. a sub et neuo uas.

Et est subneuo uas uau uatū. a sub et neuo uas.

Et est subneuo uas uau uatū. a sub et neuo uas.

Et est subneuo uas uau uatū. a sub et neuo uas.

Et est subneuo uas uau uatū. a sub et neuo uas.

uel amore coeundi feruntur.

Suboleo les in oleo oles vide.

Sublamno. lamna ne per m. n. i. fumacō naris ul' os distortū cū uultu. vñd' lamnores dicuntur q' rectum vultū non habent. et q' cū ridemus. et os solemus distortuere. nasum fruncare. ideo lamna dicit' derisio. p'ius. Occipiti zero postice occurre lamne. vñd' lamno nas. i. deridere. sed non est in usu. Et componitur sublamno nas. i. deridere. vñ p'pheta. et dñs sublamnabit eos. Et scribitur per

Subsellū. a sub et sel. **I**n n. ut patet in papia. la componit' hoc subsellū h'j. ornamentum equi sub sella positū. Subsellū etiā dicit' sedes minorū sub pedē posita et inferius. et de p'ssū q' maiorū sedes. et tunc componitur a sedes quasi subseōiū

Subsequiū. a subsequor quere dicit' subsequiū quij. i. seruiū. quasi subsequens obsequiū

Subsexquiretius. exponit' in sexqui.

Subsexquater in sexqui vide.

Substilio lis corripit si. vide in satio lis.

Subsistētia. A subsisto tis dicit' hec subsisten

Subsolanus. sub componit' cū sol. Et dicit' hic subsolanus. quidam uentus qui sub sole nascitur uel potest componi a solanus

Substantia. A subito itas dicit' hec substantia dicit' q' substat accidenti. vñd' hic et hec substantia lis et hoc le. vñd' substantia lites adhibium. Et cōponit' consubstantialis le lites. i. eiusdem substan

Substantiū. a substans ul' substantia dicit' sub

Substituo is in statuo is vide.

Substo. a sub et sto itas componit' substo tas titi titū. et est substare. subesse. subtil stare ul' sub

Subtel p'ma ps pedis medietas. inde subtilis le

Subrela. a sub et tilia cōponitur h' subrela le. i. deceptio. fraud. et dicuntur subtele quasi subtilia

Subtelans. a sub et talus dicit' h' **I**telon longum

Subter. a sub deriuatur subter et subter aduer.

Subter. a sub deriuatur subter et subter aduer.

Subter. a sub deriuatur subter et subter aduer.

Subter. a sub deriuatur subter et subter aduer.

Subter. a sub deriuatur subter et subter aduer.

Subter. a sub deriuatur subter et subter aduer.

Subter. a sub deriuatur subter et subter aduer.

Subter. a sub deriuatur subter et subter aduer.

Subter. a sub deriuatur subter et subter aduer.

Subter. a sub deriuatur subter et subter aduer.

Subter. a sub deriuatur subter et subter aduer.

Subter. a sub deriuatur subter et subter aduer.

Subter. a sub deriuatur subter et subter aduer.

Subter. a sub deriuatur subter et subter aduer.

Subter. a sub deriuatur subter et subter aduer.

Subtercus cutis componitur cū subter ul' sub

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

Subterro ras. sub terra ponere. terre infodere

lutoz abscondit de materia. qz de solea subtus abscon-
duntur. **S**uccido dis di sum succidē. i. subtus **S**untur
cedere sicut cū poti inter duas terras cedunt. Et
componit a sub et cedo dis cendi. et pō d ubiqz
Item succido dis di. supino caret componitur ex
sub et cedo dis. Et corripit c. tam in pñenti qz in
pñerito. et est succidere quasi subtus cadere.
Succiduius. a succido dis dicitur succiduius dua
dui. i. ad subtus cadendū patus. unde claudius.
Succidui titubant gressus.
Succinctoz. a succingo gis xi cū tu. u in oī fē
hic succinctoz rois q se succingit causa ministran-
di ul' suendi. s. succinctoz p e dicit qui facit offi-
cium principaliter in choro sinistro.
Succinctozuz nī. quo succingimur. a succingo.
Succino nis nui centū **S**gis. vide in angō gis
ex sub et cano nis componit. et cor d. et est succi-
nere par ul' sub ul' uoce remissa ul' post canere.
Succisuius na uū in succidaneus est.
Succontrarius na num. a sub et contrarius. et
mutatur b in c. et sic debet scribi p duo c. ul' sit si
gure decomposita a succontrarioz ans. qd compo-
nitur a sub et contrarioz. Et scias qz in dyalectica
dicuntur pposicōnes succontrane due pposicōnes
pticulares eiusdem subiecti et prediati. quaz una
est affirmatiua et altera negatiua. ut quidam hō
currit. quidaz homo non currit. et differūt a con-
trarijs in quantitate. s. conueniūt cū eis in quali-
tate. **S**uccuba penl cor com ge **S**tate fm dyalecti-
qui ul' que succumbit ul' succubat. et dī a succum-
bo cūbis. ul' succubo cubas. vñ quidam demones
dicuntur succubi et incubi. vide in pilosus **S**ic
nota qz angeli a corpibus assumptis uitam non
inhiūt s. tantū motū. et ideo considerandum est
qz omnes opacōnes que consequūt corpus vi-
uū inquantū viuū est nō possunt angelis in cor-
poribz assumptis conuenire. s. tantū illa que con-
sequūt corpus mobile inquantū huius. vt mo-
uere. impellere. diuidere. et huiusmodi. unde uere
et ppe loquendo nec cōtūt nec generant. tamen p
demonum actum completur generatio inquantū
semen humanū appone possunt in loco conueniē-
ti ad materiam pponatū. sicut et semina aliaqz
reū colligē possunt ad complendos aliquos effec-
tus ut attribuaturs eis id tantū qd est motus lo-
cals non autem ipa generatio cuius pñcipiū nō
est utus demonis aut corporis ab eo assumpti. sed
utus illius cuius semen fuit. unde et genitus non
demonis s. alicuius hominis filius est. Nec vident
angeli p oculos corporis assumpti. qz hoc est opacō
potencie corporis viuentis. nec locutō corporis an-
gelis conuenire potest in corporibus assumptis
s. completam significacōnem cū non habeant ue-
ra organa corporalia. s. est aliqua similitudo locuti-
onis inquantū intelligunt et intellectū expmunt
quibzdam sonis. qz ppe non sunt uoces s. simili-
tudines uocū sicut etiam quodam animaba non
respirantia dicūtur uocare et enaz quodaz instru-
menta ut dicit pbs in ij d anima. et licet angeli
non comedant in assumpto corpore. xpūs tamen
post resurrectionē uere comedit quous cibus con-
uictus non fuerit. qz illa decisio cū fuit habentis
uirtutem nutritiuam et conuersiuam.
Succussator rois in succulso fas vide.
Succulso. a succuto tis dicit succulso fas fē. et
formatur ab ultimo supino succulso u in o et dī

succussare trotare. unde hec succussatura re. trotat-
tura. et hic succussator rois. i. trotator ut equus
unde illud. gradarius est equus molis incellus.
sine succussatura innitens.

Succutaneus nea neū in subtercus vide.

Succuticus ca cū in subtercus est. et corripit ti.
Succutio tis componit a sub et cutio tio qptum
ad uocem. s. a sub et quatio quantū ad significa-
tionem qd magis videtur. et est succutere subtus
ul' ab inferion pre quare. sicut faciūt trotatores
unde succutere est sursum uel subtus quare.

Sucidus. a succus dicitur succidus da dum. succo
plenus. humidus. ul' imbutus. Iuuenalis Qui succi-
da nolle lana pati. i. tincta succo alicuius coloris.

Sucinus. a succus dicit succinus ni quedam gem-
ma quam greci uocant electz scilicet fului et ceru-
lei coloris fertur arboris succus esse Et ob id succi-
nus dicit. a quibzdam uocatur aspaga ab arpe
qd est rapere. qz attritu digitorū accepta caloris
animalia folia et uestiū simbras et paleas. sicut
magnes ferrum rapiat. sed hoc succinū etiam dī
piscis a succo ibi reposito. Iuuenalis. in cuius ma-
nibus seu pingua succina tritas. Quidam scribūt
succina et succus p duo c. Et scias qz iero. dicit sup

illud mat' ix. Et surgens matheus secutus est cū
Si enim in magnete lapide et succinis hoc esse uis
dicit ut anulos et stipulam et festucas sibi copu-
lent. qro magis ergo sibi dñs dñiū reū caturaz
ad se trahē poterat quos uolebat. Et cor penul

Sucula dimi. parua **S**ucinus sed pmam pō.
sue. unde dicit ps in ij li. Sus cōmune abiecta s
et assumpta cula facit dimi. succula.

Suculentus. a succus et lentos componitur su-
culentus ca tū. i. plenus succo. Et comparatur. unde
Succulus li. dimi. paruus **S**hec succulencia cie.
sue. ul' potest esse dimi. de succo. vñ succulus par-
uus succus. sed tunc quidam geminant ibi c.

Sucus. a succus dicit hic succus ci. qz succo exp-
mae ut pñana. apozima zema. et sunt greca no-
mina ista. ul' succus dicit a sugo gis. qz sugif. vñ
succosus sa sum. abundans succo. Et comparat. vñ
hec succositas ratis. Item a succus succo cas qd non
est in usu. sed inde componitur exuco cal succū au-
ferre. et pō pmam succus. unde in auroza dicitur
In petra carnes succus poni qz iubentur. Quidam
tamen putant qz ibi sint duo c.

Sudarium nī. in sudo das est.

Sudates tis. qui facit sudas. et dī a sudas.

Sudatus. a sudas dicit sudatus ca tū. i. sudibz
armatus. ul' ornatus. ul' sudatus. i. sudus. potest
etiam sudatus a sudo das derivari. i. qui sudorem

Sudes. a sudus dicit hec sudas dis. i. **S**emitte
palus ul' pñca que terre infigitur acuta. qz mūda-
tur et purificatur. iob xl. In sudibus pforabit na-
res eius. ul' fm quosdam sudas dicit a suo is. qz
sepes quasi confuta sudibus videtur. eo qz sudas
ex transuerso p eam mittant ul' figantur. Et cor-
ripit pmam sudas nomen. s. sudo das. sudas iūbz
pō su. unde quidam. Tzabs et acuta sudas s iūbz

Sudo. a sudus dicit sudo as am **S**idiro sudas
datū. sudorem emittere. qd magis fit in sereno qz
in nubilo. ul' qz tunc homo habet subudū. unde
hic sudor doxis. et hic sudosul sa sum. et sudosulus
sa sum. i. sudore plenus. Et hoc sudarium nī. i. sa-
ciergeum quo sudorem a facie tergemus. sudariū
etiam dicimus qd tenetur super cervicali. qz autē

Suffusus. s. sum in suffumendo est.
 Suggero. ex sub et gero componitur. suggero nis
gestu. et mutatur b in g. et est suggerere. sum
mirrare. subternere. ul' sumministrare. ul' iudica
re. dicere. suadere. quasi latens alicui consule. Et p
prie causa deponendi. et ei incommodum dandi. Et
ut dr. Intimat ad mentem suggero spectat ad auz
Suggestio. a suggero nis dr. hec suggestio onis
i. diabolica persuasio et consilatio.
 Suggestus. a suggero nis dr. b suggestus us vi
i. suggestio. et suggestus. i. tribunal uel sedes p
cipis sic dicta. q. ibi multa replicaco uestiu palli
ou caperou sub principe geritur. i. ponit. uel q
du princeps ibi sedet multa ei in auz suggerunt
Suggillo. a suggero nis dr. suggillo las laui la
re latu. i. suggerere. et suggillare. i. suffocare. stran
gulare ul' manu gule dare et eam stringere. et tunc
componit a sub et gula quasi sugulare. i. sub gu
lam capere. Itē suggillare. i. condemnare. Imdere
Suggunda de in grunda exponitur.
 Suggutro tas in gutta exponitur.
 Sugo gif xi caret tamen supino fm usum debe
ret tamen facere suctum xj in etu. et dr. puer sugē
cu lactet. unde in luca. Beatus uenter qui te por
tauit et ubera que suxisti. Et est sugo neutru cu
suis compositis. et scribitur p unū g. pō tamen
pmam iob xx. caput aspidū suget. Et p. lxxvj.
Sugatis et replamini ab ubere.
 Suillus. a sus dicitur suinus na nū. Inde suillus la
lum dimi. p. lxxvj. Qui comedūt carnez suillam.
Suinus. a sus dr. suinus. i. suis. unde in suinus
na nū. ad suem ptinens ul' res suis. et ut dicit ps
in ij li. ubi agit de possessiuis. Quinus deriuat ab
oue et suinus pnt. pō a sue. nā ouilla et suilla di
mi sūt et forma suillus a suinus abiecta n et addi
to gemino ll ut suinus suillus ouinus ouillus h po
sunt dixi in iij pre in c de diminutiuis nominibz
Sulco. A sol dr. h sulcus a. qd defossus est in
ter duas portas. q. sulcus solem capiat. vñ et sul
cus dr. quasi solem capiens. et est etbi. vl' sulcus
dr a suo is. q. uomere transiuit. ul' q. quasi suen
do sūt sulci. unde sulculus li dimi. Et sulcosus sa
sum. Et hic sulco conis. qui sulcos facit. Et sulco
cas. A quo componit Consulco cas. desulco cas.
ualde sulcare ul' sulcos destruere. dissulco cas. In sul
co cas. resulco cas. Et est neu. cu suis compositis
Sulculus li dimi. puus sulcus. unde in sulco cas
ulmo est quedaz regio de cuius regionis oppi
do scilicet peligno natus fuit ouidius. ut dixi in
mantua. et dedinat hec sulmo monis. unde h et
hec sulmonensis et hoc se. illius ciuitatis ul' perti
nens ad illaz ciuitatem. Et pō dixi sulmo a sol et
mops qd est aqua. quasi solis aqua ul' fons. sua
erenim amenitate quaslibz puincias pimas scz
collatales supat. unde ipse ouid. Sulmo michi
parua est gelidis uberimie vndis. ul' sit etbi. sul
Sulphur. pir componit. i. mo quasi solis aqua
cu solu qd est terra. et dr. hic sulphur phuris qñ
soli pir. i. ignis terre. vl' componit sulphur a so
lum et ur qd est ignis q. igne accendatur quasi
solus ad ur. i. ad ignem aptū. vl' pō dixi sulphur
quasi terra ignis. q. cito ignit et accendit. Et est
sulphur fomentum ignis. qd tamen ignem sic nu
trit ut grauissimū fetorem exalet. unde sulphure
us rea reū. de sulphure et sulphureti ti. locus ubi
Sum es est uerbum sub **Z** sulphur abundat.
 Sument. A sus dr. hoc sument minis. i. minuta
porcorū extra. vl' pinguedo que est in uentre porci
vl' potius porce fere qd tñ abdomi dr. quasi abdi
tū omentū. h ponit p quolibet bono feculo. p
suis. calidū scis ponē sument Sument etiā dr. tene
rimus arboris cortex. et hinc et pubendorū siue pu
bendorū pilos sumina dicunt. q. virus humani se
minis illos pferit. Sument etiam ponit p umbili
co. unde dicit auicenna li iij c de causis poropis
afectis. infantes dum sunt in uentre mingunt ex
sumine et orti ante q. ligetur sument eius mingūt

stantiū. et caret pterito h accipit mutuo a suo is
et facit sui fuisse fuit. h habet duo pncipia ens et
futurus et essendi do dū gerundia ficticia. Sū cō
ponit Assum ades. i. iuxta uel pñs sum Et inde
affuturus ra u. Absum abes. longe esse. non esse
ibi. a sensu corpis distare. unde affuturus ra rus
Et h et h et h abñs tis. desum dees. i. abesse uel
deficere. homo pñe abest. h vinum deest. abest
qd alibi est. deest qd deficit et non habetur unde
defuturus ra u. Insum mes. i. esse in. unde infutu
rus ra u. Intersum interes. ut interfui lconi et in
terest inuenit impersonale. de quo dixi in suo lo
co psum pdes pdest. i. pñcē. pñcium conferre
unde pñturus ra rum pñsum pñces. i. prestare su
pñtare. unde pñs tis omnis ge. pñtans. i. supñtans
Item sum componitur cū potis. et dr. possum po
tes. i. sum potis. i. potens. unde potens omnis ge
Item obsum obes. i. nocere. unde offuturus ra u
i. noturus ut pmitto me tibi non offutur si id
hodie feceris et dr. obsum tibi. i. sum ob te. i. con
tra te Subsum subes. i. esse sub Sum et eius com
posita sunt neut et simplex scilicet sum es est. est
ūbū substanti et nullū cōpositū ab eo pñt eē substan
tiū. unde sum habet exigere ntm post se sed nul
lum cōpositū ab eo potest hoc facere. Itē tria
composita ab eo habent pñcipiū in ens. absum
abñs. pñsum pñens. possum potens Et scias q. cū
dicit. In principio erat ūbum. per erat signat nō
temporis h substantie signaco. ut dixi in pñstis
Item nota q. hoc ūbum est potest esse imperfo
nale in quatuor locis ut dixi in tertia parte post
tractatū ūborū in c de gerundijs. Item animaduēte
q. futurus non potest regere ntm sicut habes in
futurus ra rum. Item nota q. potest dici ego po
testas sum bonus. sed in tertia pñona male dr. po
testas est bonus. ut dixi in potestas. Item nolo
te ignorare q. nñs qui apponit huic ūbo sum es
est non tenetur secū concordare in numero nec in
pñona. unde bene dr. sum homo sum homines si
cut dixi in iij pre in tractatu d allorca ubi egi
de pñnsi. Nota q. etiam hoc uerbum sum es est
potest recipere quemcūq. ntm. h alia ūba cū habe
ant in se copulam implicitam. i. coartatam non
possunt recipere quemcūq. ntm. ut dixi in intendo
dis. Item an sit dicendū. uiri uos estis bonus ul'
boni. uos estis legens ul' legentes. dixi in iij pre
ubi egi de numero nominis. Item uolo te scire q.
hoc ūbum est regit duos diuersos dñs simul ex
vi acquisitionis. ut hec res est michi honori. unde
in luca c x dr. Dñe non est tibi cure q. soror mea
reliquit me solam ministrare. sed unus dñs regit
ex vi acquisitionis acquirentis scilicet michi. alter
scilicet cure ex vi acquisitionis acquisite. unde est
ibi duplex acquisitio. scilicet acquirentis et acquisita
unde non debet copula interponi
 Sumen. A sus dr. hoc sument minis. i. minuta
porcorū extra. vl' pinguedo que est in uentre porci
vl' potius porce fere qd tñ abdomi dr. quasi abdi
tū omentū. h ponit p quolibet bono feculo. p
suis. calidū scis ponē sument Sument etiā dr. tene
rimus arboris cortex. et hinc et pubendorū siue pu
bendorū pilos sumina dicunt. q. virus humani se
minis illos pferit. Sument etiam ponit p umbili
co. unde dicit auicenna li iij c de causis poropis
afectis. infantes dum sunt in uentre mingunt ex
sumine et orti ante q. ligetur sument eius mingūt

edam ex sumine cū phibetur vīna ex illo late
Summanus. a summus. **Re** tendit ad uescam
et manes nū. componit hic summanus nū. i. plu
to deus inferni quasi summus manū. i. infernaliū
Sumministro. a sub et ministro. **Et** pō ma
tras componitur sumministro tras. et mutatur b
in m. quasi subfus ul' subministrare fuicū ul' sub
sidiū prebere. vide in ministro
Summitto. A sub et mitto componit summit
to tis nisi mittere. i. supponere. et mutat b in m.
Summo supra ponitur p posī. **Item** pstanum
tuo. et dī supra superior summus. vel summus a
vm. et a summus hec summa me. compendū to
tū quadam breuitate continens ul' capitale. unde
summo mas. summam facere ul' summam com
prehendere et colligere. unde summam. breuiter
strictim. partim. festinanter. et componit consum
mo as. Itē a summus h summitas tis p duo m.
Summoveo ues. in moueo ues est
Summula le dimi. parua summa
Sumo. mis. sumpsi. sumere. sumptū. i. accipere. h
summus ipsi accipimus ab alio. cū damus dicen
dū est accipe. cū pmittimus ipsi tollere dicendum
est sume. Itē summus p nos accipimus a nolen
te. Sumo componit assumo is. ad se ul' ad aliqd
sumere. absumo is. in malo expendē. pficere. con
sumere. deuastare. pdigere. consumo mis idē qd
absumere. Presumo mis. i. ante ul' p alijs sumere
non audenda facere. unde presumptuosus sa sum.
Resumo mis. itē sumē. Transumo mis. i. trans
sue ultra sumere. Sumo et eius composita sunt
actiua et faciūt pteritū in pti. format enim a su
mo o in pti et sup in pti. format enī a pterito
sumpsi pti mutato in pti. vñ pater qd sumo sen
bitur p vñ m. qd in sumpsi non est nisi vñ m.
pd tamen su. unde orat. Grata sume manu nec
dulcia differ in annū. Sed summo as per duo m
unde usus. **O** summare duplex. h uult sibi sumē
Sumptuosus sa sum in sumptus ē. **Simplex**
Sumptus. a sumo mis dicit sumptus tus. i. ex
pena. dispensa ul' actus ul' passio sumendi. unde
sumptuosus sa sum. sumptus plenus. scilicet mul
tū sumptū exigens ul' faciens. Et comparat vñ
sumptuose. huius me. adūbiū. et h sumptuosus is
Sunamis captiua ul' despec **mus** no
ta interpretatur. et producit mi.
Suo suis sui futū. A quo componit. assuo is.
suiendo adiungere vnam rem aliq. Absuo is. dissuē.
Consuo is. simul suere. coniungere. unde consutis
le. Et componit incensutis lis. Circū suo is. Dissuo
is. dissuere. disiungere. futuraz frangere. Desuo is
idem ul' deorsum suere. Exuo is. extrahere expo
liare. unde exuue. Insuo is. mīgere. immittere.
Inserere suendo. quasi intus suere. psuo is. ante su
ere. Obsuo is. vñdīq ul' contra suere. Resuo suis
itē suere. ul' dissuere. Subsuo is. par ul' post ul'
subtus suere. suendo aliquid inferius adiungere.
Transuo is. ultra suere. suendo perforare. Suo et
eius composita sunt actiua. et faciūt pteritum in
vi. et supinū in utū. et pducit penl supini
Supellex. a suppleo ples dī hec supellex lectilis
substantia ul' facultas. et omne instrumentū. uel
ornamentū domus. et est eterochitū genē. Nam in
singulari est fe ge. hec supellex. In plurali ūo neu
tri hec supellectilia. Et ut dicit pns. antiqui dice

bant hec supellectilis tū. Inuenit etiam hoc su
perlectile lis neutri ge. et scribitur per vñ p cor
enim pmam. unde orat in v. Jam dudū splendet
focus et tibi munda supellex
Super adibium loci. unde supra ul' super dice
bant antiqui. Inde super per apocopam. et supra
per sincopam. h differūt. qd super est qd imminet
supra qd sub se aliquis habet stratiū. Item supra
construit cū solo accō. super ūo qñq cū accō qñ
qd cū ablatiuo. qñ enim super ponit p de uel in
construit cū ablatiuo tantū. ut sup pamo. i. de p
amo. et sup vñdī fronte. i. in vñdī fronte Alit
construit cū accō. Item sup ponit p positiuo. et
comparat. sup superior summus ul' summus. unde
superius summe ul' summe adūbiū. et hec super
mitas tatis. et superius ra rum. Et hic superius r.
deus celestis. et cor pmam sup. Et componit
super. insuper. et pnt esse due pres desuper in sup
et tūc su acut. ut desup terram. ut dixi in secūda
parte ubi egi de accentu adūbiū in c de compo
Supaddicatus. vide in abdicatus **itis** a sup
superbus. a super dī superbus ba bum. qui uult
videri qd non est. i. supra qd sit. qui enim uult su
pragredi qd est superbus est. Et comparat superbi
simus. unde superbe bius sime adūbiū. et hec su
perbia bie. scilicet amor. ppe excellence. ul' super
grediens elacō mentis de eo qd nō est h arrogan
tia est inanis gloria de eo qd quisq est. De super
bia ergo nascit arrogancia et non econuerso. nisi
enī pcesserit occulta mentis elatio non sequitur
apta iactantia laudis. De quatuor speciebus arro
gantū ul' arrogantie dixi in arrego gas. A super
bus dicit superbio bis bire bitum. Qd autem dicit
superbie. i. supra se ire. Et superbus ul' superbiens qñ
supra se iens ethi. est. Et est superbio neutri cum
suis compositis si qua habet. Item scias qd superbi
est qui sp superbit. Superbiens uero dī qui ex causa
ad tempus superbit. vide in timidis. Quidam ūo
lucēt qd superbio componatur ab eo is. h nō ad
ūtunt qd dicit ps. qd ambio compositū ab eo is.
solū mutauit e in i. vide in rector
Superoliosus sa sum in superolium est
Superolium. A super et cilium componit hoc
superolium polij. i. ordo pilorū qui est super ocu
los. ponitur etia superolij qñq p superbia que
in eo maxime apparet. unde superoliosus sa sum
. i. superbus et arrogans. Item superoliosus rñs
tis seuerus. nubilosus. qui semper incipit de pres
Superemineo nes nui componi **to** superolio
tur a super et emineo. et est supereminere. i. pua
lere. pesse. pstare ul' pcellere. et in supereminens.
tis omnis generis. Et comparatur. unde hec sup
eminentia nentie. Et corripit mi.
Supererit futurū de supersum. unde in quarto
vñ reg e iij. Comedent et supererit. et cor pent.
Superhumale in humeralis est
Suplatiū exponit in tertia pre in tractatu de
speciebus nominum in c de superlatiuis
Superliminare. A super et liminare componit
hoc superliminare ris. i. limen superius. unde hic
et hec superliminaris et hoc re ad superliminare
Superinas. a sup dicit hic et hec sup **Pinens**
nas tis. i. superius na nū supna colens.
Supero a super dī supero as. i. excellere vince
re. et supare. i. restare et supabundare. Vñ h et h
superabilis et h le. Vñ superabiliter adūbiū. Su

pero com
Supero et
Supstio
ore. a sup
do des. i.
Supstio
Supstio
nū. ul' uan
cultura p
bus qui n
rant. Et ei
uetera cel
le. qñ scilicet
perstio
reolox cul
tur qui t
Supstio
titū tare. i.
per et sto
tis. i. sene
Supstio
Supino
ore. unde
et participi
uata et m
copam sup
nī cū re. e
reupinus
suis comp
enim pma
cantabant
Suppar.
ne ge. i. su
et cor pa. e
Supparu
et pluraliter
super alian
ul' replicac
posicione. v
angusta la
Suppeda
ponit cū su
luz sub ped
lim qd ha
consuetudin
us. Item et
um. i. sub
ge. unde die
pedibus sit.
Suppedie
suppedito et
obsequi. sup
bus. Est eli
libum p pe
Suppediū
et pos. et ex
Supello
Suppeda
ul' suppede
ab illis pet
on. continet
binc de feru
Suppero t
pero pens
tare ul' sup
cui rex sup

pero componitur exupero ras. i. ualde superare
Supero et eius composita sunt actiua p excellē.
Supsticio des di. **S**aliter neutra. Et corripit pe.
dere. a super et secō. et mutatur e in j. vide in se
deo des. Inuenit et supsticio de re h tunc sunt due
Supstices tis in supstio est. **S**upstices **S**upstices
supsticio. a supstet dī hec supsticio onis. i. dam
nū. v. uana et superflua religio et obfuitio uel
cultura p̄doloꝝ. Et dicit sic a superstitibus. i. seni
bus qui multis annis superstitio per etatem deli
rant. Et erant quadam superstitio. nescientes q̄
uetera celant. unde sic dī a superstantibus. i. a de
le. qñ scilicet de deis non timenda timemus. vñ su
persticio sus fa sum. falsus ul vanus religiosus ul
p̄doloꝝ cultor. unde damnosus ul superstitiosus di
cunt qui tota die p̄cabatur et immolabat ut sibi
Supsticio ras tñ **S**upsticio sui superstitio essent
tñ tñ. i. supsticio. superstitio. Et componit a su
per et sto stas. a supersto dī hic et hec superstes
tis. i. senex. ul remanens viuus ul vitāz ducens
Superus in super est. **S**uperus **S**uperus
supino nas nauis nare nati. i. uisare. supinū fa
cie. unde supinus na nū. nū. nū. unde gerundia
et participia dicuntur supina. quasi supinata. i. deri
uata et inflexa. a suis uerbis. et a supinus per fin
copam supus pa pū. i. supinus. Supino compo
nit cū re. et dī resupino nas. resupinare. vñ
resupinus na nū. Et est supino actiū cū omnibus
suis compositis. et debet scribi per vñ p. corripit
enim p̄mam. unde ouis in xiiij epistola. et modo
cantabant ueteres resupinus amores.
Suppar. a sub et par componit suppar an om
nis ge. i. subiectus pari. unde hec supparas tanu
et cor pa. et mutat b in p. et geminat p.
Supparus. a super uel supra dī h supparus ri.
et pluraliter hec suppara roq. i. manica. ornatus cā
super aliam ducta et crispa. et ponit sepe p uelo
ul replicacōne ul summitate ueloz. et p̄d primā
posicōne. unde quidam. Suppara nudatos dngit
angusta lacertos. Item iuuenalis. Suppara ueloz
Suppedaneus. pes cō **S**uppedaneus colligit auras
ponit cū sub. et dicit hic suppedaneus nei. i. scabel
lus sub pedibus sicut circa lectum solet esse scabel
lum qd habet usum scriniū ul capse. vñ iam ex
consuetudine qdlibet seriniū uocatur suppedane
us. Item et pedaneus et suppedaneus. et suppedi
um. i. subsidium. auxiliū. et fm papiam est neue
ge. unde dicit suppedaneū scabellum dictū qd sub
pedibus sit. hoc grece ipodion dicitur.
Suppedito ras. a suppedia. uel suppedium dicit
suppedito ras. auxiliari. subministrare. subseruire.
obsequi. suppedia dare. Et est neutra. Et ut dicit
bug. Est eliminanda illor fatuitas qui ponit h
libum p possundare et conculcare sub pedibus et
Suppediū uidet componi a sub **S**uppediū di.
et pos. et exponitur in suppedia.
Suppello tis in suppuli exponitur.
suppella die fe ge. suffragiū. auxiliū. Suppelia
ul suppelle dicitur ppe illa auxilia que maxime
ab illis petunt ul illis p̄cipue dantur qui sub ali
or continent potestate. vñ aug de ci dei viij. Qui
binc deferunt nostras peticōnes. In referunt deor
Suppero tñ tui ul dī tñt ex sub et **S**uppedias
pero pens componitur. et est supererere summinis
trare ul superabundare. Oraē. Paup enim non ē
cui rex suppetit usus. et est p superabundare neu

ty. et fm hoc facit ex se impersonale suppetit. sed
pro sumministrare est actiuum.
Suppilo. ex sub et pilo las componit. suppilo
las. i. contundere ul latenter pilare ul compellē.
Et est uerbum actiuum. Et p̄duat pi.
Supplanto ras in planto ras exponitur.
Suppleo. a sub et pleo ples componit. suppleo
ples pleui Et ui in tum suppletum. i. sup implere
ul in loco alterius implere. vñ h supplemen inis
et h supplementum ti. et suppletus ta tum. a geni
tuo suppleti addita o hec suppletio sine c.
Suppletio onis In suppleo est.
Supplex a supplico cas deriuatur supplex plicis
ge omnis. qui supplicat uel damnatur Nam qui
damnatur supplex est. i. humilis unde suppliciter
adibium et h supplicital et facit gr̄is plural sup
Supplicium a supplico **S**upplicium et corripit p̄
cas dī hoc supplicium dij. i. tormentum. pena p
qua supplicatur et supplicium. i. supplicatio Oo
ris enim erat antiquitus ut de rebus supplicū. i.
damnatoꝝ donaria. i. templa deor ampliarentur
Et ideo supplicia ponuntur pro supplicationibus
unde et supplicium ppe dī cū quis ira damnatur
ut bona eius confiscentur et in publicū ad opus
temploꝝ uel fisci redigantur vide in pena.
Supplico cas a sub et plico componit supplico
cas cui care. quasi subitus se plicare et humiliare
ad rogandū. et construi in hoc sensu cū dī et ac
cusatus. ut supplico tibi supplico re. unde hec sup
plicacō humilis dēp̄atio. vide in plico cas. et ut
dicit ps in ij minoris. hoc ūbum supplico est sub
iectiū plus alijs omnibz q sunt eiusdem speciei.
Supprimo. a sub et premo componit supprimo
mis. h sum. ūbum actiuum. et est suppressere sub
tus premere. et corripit pri. vide in premo mis
Suppubeo bes. uide in pubes pubis.
Suppuli est p̄teritū de suppello puli pulsum. qd
componitur a sub et pello pellis Et est suppellere
Suppuro In puro ē **S**uppurē. q̄ subitus pelle
supra uide in super.
Supremus. sup̄ ponitur p positio Et dī sup̄
supior supmus ul summus suplati. vñ supius.
supme ul summe adibium. et h supmitas tatis
Et scribitur p vñ p corripit enim p̄mam. vñ in
auro dī. terga supma dei regna concessa supmus
Supus id est supinus Vide in supino.
Sur angustia dicitur fm pap.
Sura re dī posterior ps tibia. scilicet musculus
tibiaz Et dī a suo suis qd fuit et unit tibiam fe
moni Et sepe ponitur p tibia Iudē xv c. Ut stu
pentes suram femori interponerent Et in deuto
mio dicitur xxviii c Percidat te dominus ulcere
pessimo in genibus et in suris.
Surculus a furcus dī h furculus li dimi puus
furcus Surcus etiam dicitur est stacius q̄ sursum
canens qd post ūgilium inter ceteros poet̄as p̄n
cipatū obtinuit Et a furculus furculo las. i. fur
culos putare p̄parare colē vñ furculatoꝝ et cor cu
Surcus. a sursum dī h surcus dī. truncus qui re
manet post abscissionem arboris. ul furcus ramus
qui ab arbore abscinditur. et generaliter p ramo
Surdaster in surdus est.
Surdeo des in surdus uide.
Surdulus in surdus est.
Surdus. a sordes dicitur surdus da dī. a sordibus
humorū aurbus acceptis. et quibz multis casibus

accidit. nomen tamen egi ex pōicto uicō retinet
 Et compatur. unde hec surditas tatis et surdulus
 la lū. et surdaster ambo dimi. et surdo das. i. facē
 surdum. vñd surdeo des dui. esse ul' fieri surdū. et
 componitur utriusq. Obsurdo das. et obsurdeo des
 vñd surdare ul' contra. similiter vñd surdere
 vñd obsurdesco des. similiter a surdeo surdesco cis
 Surdeo cū suis compositis neutra est. Surdo das.
 cum suis compositis est actiuum.

Surgo. rego componit cū sūsum ul' sūsum. Et
 dicit surgo gis rexi gere. quasi sūsum me rego. Et
 componit cū ad et dicit assurgo gis o mutato in
 s. i. ad aduentū alicuius causa honoris surgē. con
 surgo gis. simul surgere. Exurgo gis. extra surgē.
 et ppe a somno. Insurgo gis. contra aliquē surgē
 .i. inuadere ul' impetere. Et constituit cū dō. vñd
 nota q' surgitur a loco. exurgit a somno. Insurgi
 tur ad vindictam. consurgit ad auxiliū. Itē surgo
 componit cū re. et dicit resurgo gis iteu ul' retro
 surgere. vñd de pōictis iisus. Surgo sedens exur
 go iacens a morte resurgo. Assurgo dñs insurgo
Surregulus li. puus regulus **S**urgus in hostes
 quasi sub regulo et signat regulus multa ut dixi
Surrepo. a sub et repo repis com **S** in suo loco
 ponit surrepo is pti pti pē. i. subter repē et pō re
Surigo gis. a sub et rego gis cōponit surigo
 gis xi cū rigere. quasi sūsum regere et exigere. et
 potest sinopari et dicit surgo et surigo. et fm
 hoc potest saluari q' dixit quidam. Surgo pelles
Surrimus. nmes **S**ed non est extendendum.
 ul' rima componit cum sub. et dicit hic surrimus
 mi. i. edus quasi sub mamma adhuc existens
Surripio. a sub et rapio componit surripio is
 uij pti pere. i. latenter rapere. subtrahere. furari.
 Item p falso suggerere inuenit dāñ v c. Tunc pñ
 opes et satrape surripuerunt ei. et corripit ri.

Sursum. fa sum in sursum est
 sursum ul' sūsum adibia loci. vide in sūsum.
Sus. A suo is dī sus suis cōmunis ge. porcus.
 ul' porca. q' eius sehis suatur. vl' dī sus a subigo
 gis. q' pascua subigat. i. terra subacta estas requi
 rat. pñ xi. Circulus aureus in nanbz suis. i. porce
Susa se mas ge. quidam fluuius. vñd hec susa se
 et hec susio sis et hec susie az. quedaz ciuitas que
 imminet susie fluuiio. vñd hester pmo c. Susa ciui
 tas regni eius exordiū fuit. Item hester in c. Sta
 tum q' in susio pependit edictum. vñd susil mēdi
 nabile acuit in fine. sed susio datinus de susie non
 acuitur in fine. et ideo susio in datino et ablatino
 potest acui uel non acui

Susceptaculum exponitur in susceptaculum
 susceptaculū. a suscipio pis dicit hoc suscepta
 culum li qd et susceptaculum dicit. i. domus uel
 locus ubi alicuius rei fit susceptio.

Suscipio pis pi pti pere. quasi sūsum capere. et
 componit a sūsum ul' sūsum et capio pis. et cor
Suscito tas in cito atas vide **S**uspiri sci.
 suspecto tas. in suspirio vide

Suspectiosus in suspiriosus et in suspirio est
Suspendium. a suspendo dis dicit h suspendiū
 dij. eleuacō intencōnis ad deū. Job. Suspendium.
 elegit anima mea. Itē suspendiū. i. suspensio stran
Suspendo. a sūsum uel sur **S** regulatio laqueus.
 sum et pendo componit suspendo dis di sum dē.
Suspirio specō compo **S** quasi sūsum pendere.
 nitur cū sūsum ul' sūsum. et dicit suspirio as xi.

cere cū. i. habere suspectum. timere ul' sūsum as
 picere. et p uenerari sicut despicere p conuenire
 q' quos ueneramus quasi sūsum aspiciamus. vñd
 suspectus tus. et suspecto tas fie. et suspectus a u
 et compatur. et suspectius ua uū. Itē a suspicō
 hec suspitio onis. et hec suspectio onis in eodem
 sensu. vñ suspectuosus a u. et suspitiosus a. um. et
 utrūq' compatur. et ut uult hug. suspicō ul' sus
 picō sus non debet dici h tantū suspectio et suspec
 tiosus. q' supinū de suspicō facit suspectū tu. vñd
 dicit. Credo tamen q' nūquam debet dici suspitio
 ul' suspicōsus. licet uicō scriptorū inueniat sepo.
 Et scias q' fm tūliū suspicō importat opinionē
 mali qñ ex leuibus indicijs pcedit. Et contingit
 ex tribus. Primo ex hoc scilz q' aliquis in seipso
 malus est. et est ex hoc ipso quasi conscius ipse
 sue malicie de facili malum de hijs opinatur. Se
 cūdo modo ex hoc q' aliquis male afficitur ad al
 terū. q' de inimico ex leuibus signis quis mala o
 pinat. Tercio ex longa experientia. vñ fm pñm.
 senes sunt maxime suspiciosi. q' multoties expi
 sunt aliorū defectus. Est autē triplex gradus sus
 picionis ul' suspicōnis. Primus quidem gradus
 ut homo ex leuibus indicijs de bonitate alicuius
 dubitare incipiat. et hoc est ueniale et leue peccā
 tū. pñet enim ad temptationem humanam sine
 qua hec uita non dicit. Secundus gradus est. cū a
 liquis pccato maliciā alterius extimat ex leuibus
 indicijs. et hoc si sit de aliquo graui est peccatū
 mortale inquantū nō est sine contemptu pñmi
 vñd dicit glosa sup illud cor iij. Nolite ante tem
 pus iudicare. et si suspiciones uitare nō possumus
 q' sumus homines. iudicia tamen. i. diffinitiuas
 sententias continere debemus. Tercius gradus est
 cū aliquis iudex ex suspicōne pcedit ad aliquem
 condemnandū. et hoc directe ad iniusticiam pñ
 net. vñ est peccatū mortale. vide in notandum

Suspicio. a suspicio suspicio suspicere deriuatur
 suspicio suspicaris. i. suspicere. ul' componit p se a
 sūsum et specō quasi sūsum aspiciere ul' arbitrarī.
 Inuenit etiam suspicio cas penl pñ. et tūc compo
 nitur a sub et spico cas et abijatur b. et est suspi
 care latenter ul' post ul' subter spicare. et est uer
Suspinosus in suspiro est. **S**uspiro. a sūsum componit **S**uspiro
 ras rati rati suspicare. i. sūsum spirare ul' a sub
 spiritum ducere. vñd hoc suspiriū rj. et suspiro
Sustentatio in sustineo est. **S**ustineo. a sūsum
 Et dicit sustineo nes nui sustentū tu sustinere. i.
 sūsum tenere ul' pati. et a sustentu supino u in o
 fit sustentio tas fie. vñd hoc sustentamen. et hoc
 sustentamentū. et hoc sustentaculum li. Et scribū
 tur pñdicta sine b. et corripit sustineo si.

Sustollo. a sūsum ul' sūsum et rollo componi
 tur sustollo lis tuli sublatū. sustollē. i. sūsum rol
 lere. Item ut dicit pap. Sustollit eleuat tollezat
 sidio est. Suffragatur patitur tolerat

Sustuli est pñritum accommodatū de rollo lis et
 tūc sustuli. i. abstuli ul' eleuauī. Item est pñritū
 de sustollo lis. et tūc sustuli. i. sūsum tuli. et corri
 pit penl. vide in texo des. Item est pñritū de
Susum ul' sūsum aduerbia loci fm **S**ustulero
 hug. et ut dicit pap sūsum in superiori pte et in
 loco signat sūsum ad locum

Susurrium rj. in susurro ras vice

Susurro ras rari rare. i. murmurare in anie a
licius latentes dicere. et est ubum fictum de so
no locutionis dictum. qui enim susurrat non in fa
cie alicuius sed in aure loquitur de altero detrahens
do. unde hic susurro ronis. i. murmurator sententi
osus. bilinguis. et hoc susurrium nj. murmur. la
tens locutio. Job iij. Et quasi fortius suscepit au
ris mea uenas susurri eius. qd etia hic susurru
dicitur. unde pgl. Et lero sociu suadebit mire susur
ro. et susurru ra num. i. susurrans. Et est neutru
susurro ras. et cor primam. ouid in xvj epistola.
Aut ego cum cara de re nutrice susurro.

Sutis. a suo is dicitur h et h sutis et hoc le peni
cor. que confuta fuerit iuxta antiquos mores fm
sutum in sutro vide

Sutro. a suo is dicitur h sutro totis. et or in nx hec
sutrix tris. mulier que sut. un hec sutricula lo
dimi. Item a sutro sutroius ria nu. et sutim adu.

Sutricula le. parua sutrix. et est diminutiuum.
utrinu. a suo is dicitur hoc sutrinum ni. locus ad
quem conuenerunt ad suendum. Sed subtrinum locus
est ubi sub terra conduntur alique spes ul suuntur.

Sutrix sutris in sutro est

Sutura. a suo suis hec sutura re. ut ista tui
habet bonam suturam. i. bene suta est. et p d tu

Suxisti preteritum de fugo

Si superiorem finit silla
bam necesse est sequens
quos ab ea incipere. ut
mitto. attinet. Itz quoci
enscumqz t ponitur ante
puzam. sequente uocali
habet sonu de c. ut lectio
amatio. nisi pcedat s. ut
salustius. ul x. ut mixtio
ul aspiraco intercedat in

St et i. ut cornuthios uel nisi differentia impediatur
ut lnu. sic dixi in pma pte ubi egi d lra in c d t

Sabano. oestrum asilus

Sabella le diminutiuum. parua tabula.

Sabellio lionis. i. publicus scriptor a portandis
tabulis in quibz scribebatur an usum carte. Item
et tabellarius. i. publicus scriba. qz ea tantu q ges
ne publicant scribit. et tabellio etiam ul tabulari
us ul tabellarius dicitur qui frequenter ludit cu tabu
lis. Et mobiliter inuenit ordinatu tabellarius ria
rium. et tabularius ria rium. Et h tabulariu. sedes
uel aceruus tabularu. ul locus ubi tabule suant

Sabellula le diminutiuum. parua tabula

Sabeo. a tabes dicitur tabeo bes bui bore. i. putrere
pigrescere. deficere. tabesce. Et componit contabeo
bes. extabeo bes. intabeo bes. et hinc inchoatiua
tabesco. contabesco. extabesco. Intabesco. Tabeo
et eius composita sunt neutra. et carent supinis.

Saberna. a tabula dicitur hec ra. Et pducunt ra.
berna ne. a tabulis que subleuantur merobus. et
est ppe domacula in qua panis et uinu et carnes
cocte uenduntur. et taberne dicuntur. qz olim tales
edicule ex lignis et tabulis erant constructe. que
nuc et si non speciem. nomen tamen pristinu reti
nent. un hic tabernio onis. qui frequenter taber
nas. uel qui uendit ibi necessaria. et hic tabernari
us idem. et hec tabernaria rie. uxor tabernarij uel
meritrix. Et tabernarius ria rium

Sabernaculum li est tentoriu in expedicione. et
dicitur a taberna que est domus non natural pmo

ad tempus durat. scilicet quousqz res ibi uenduntur
et inde tabernaculu dicitur mansio que non ppria
et naturalis est. sicut tentoria et castra militu in
expedicone. qz ea reliquuntur finito bello. ul qz fi
guntur mo hic mo illic et mutantur et cu transmu
tante migrant. ul tabernacula dicuntur a tabulis.
qz de tabulis constructi debent. qz uel tabulis et lig
nis solent appendi et appenduntur funibus. Hic
nota qz tabernaculum de quo fit mentio in exo.
erat domus deo dicata quadrata et oblonga tribz
clausis parietibz aquilonari meridiano et occiden
tali. liber patebat introitus ab oriente. ut sole ori
ente radijs eius illustraretur. Tabernaculu hoc in
duas ptes erat distinctu posterior ul interior ps
ad occidentem x cubitis ptebatur et ita qua
drata erat in longum scilicet et in latu et in altu
x cubitoru. et hoc aditu dicebat. ul sanctum sanc
ti. ul sanctuariu nj. ul sancta sanctoru. Anterior ps
ad orientem xx cubitis ptebatur que commu
nis erat sacerdotibus et hoc dicebatur sanctum ul
sancta ul sanctuariu. respectu huius posterior dice
batur sanctum sancti. quasi sanctum consecutiuu
sancti ut dicitur seculu seculi ul sanctum sancti. i. sancti
us sancto. ut dicitur dñs dñoru. rex regum. Erat au
tem in interiori archa cu hijs que in ea reposita
erant. et cu hijs que erant ei supposita. In antero
ri uero candelabz ad austru mensa ad aquilonem
In medio autem uellu. i. non longe ab aditu alta
re aureu. Tectum tabernaculi non contraminatum
sed planu ad modu palestine fuit quatuor open
mentis aptatu. ut dicitur in hystorijs exod. Item
scias qz p tabernaculum qd est mutabile signatur
status pntis uite mutabilis. Per templum uero
qd erat fixu et stans signatur status future uite
que est omnino inuariabilis. et ppter hoc in edi
ficacoe templi dicitur qz non est auditus sonus mal
lei ul securis. ad signandu qz omnis pcurbacoe
tumultus longe erit a statu futuro. Item nota qz
sicut in unitate templi ul tabernaculi representaba
tur unitas dei ul unitas ecclesie. ita etiam in dis
tinctoe tabernaculi ul templi representabatur ois
tinctio eoz que deo sunt subiecta. ex quibz in dei
ueneracoe consurgimus. Distinguebatur autem
tabernaculu p duas ptes in unam que uocaba
tur sancta sanctoru que erat occidentalis. et aliam
que uocabatur sancta que erat ad orientem. et ite
rum ante tabernaculum erat atrium. Item sanc
ta a sanctis sanctoru distinguebantur quodam ue
lo qd quatuor coloribus erat distinctum et in in
terius tabernaculu. i. in sancta sanctoru solus sum
mus pontifex et semel in anno introibat. In tab
naculu uero exterius. i. in sancta intrabant sacer
dotes cotidie non autem populus. qui solum ad a
trium accedebat. p exterius tabernaculum qd dicitur
sancta. figura? status ueteris legis ut apostolus
dicit ad hebreos c ix. qz ad illud tabernaculu sem
per intrabant sacerdotes sacrificioz officia consum
mantes. Per interius uero tabernaculu qd dicitur sanc
ta sanctoru figuratur celestis gloria ul etia status
spiritualis noue legis que est quedam inchoacoe
future glorie in quem statu nos xp̄s introduxit
qd figuratur p hoc qz summus sacerdos semel in
anno solus in sancta sanctoru introibat. uellu au
tem figurabat spiritualium occultationem sacrifi
cioru in ueteribus sacrificijs. qd uellu quatuor colo
ribus erat ornatu. bisso quidem ad significandum

camis puritatem. purpura autem ad signandum
passiones quas sancti sustinuerunt p deo. Cocto
bis. tincto ad signandum caritatem geminam dei
et pximi. Jacinto autem figurabatur celestis me
ditaco. Ad statum autem ueteris legis aliter se habe
bat populus et aliter sacerdos. Nam populus ipsa
corpalia sacrificia considerabat que in atrio offerre
bantur. Sacerdotes uero rationem sacrificiorum consi
derabant habentes fidem magis explicitam de mis
terijs xpi. et ideo intrabant interiorius tabernaculum
qd etiam quodam uelo distinguebatur ab altero
qz quedam erant uelata populo circa misterium
cristi que sacerdotibus erant nota. Sed potest qri
cu nobilior pars orbis sit oriens et tabernaculum
institutum sit ad dei orationem et cultus quare dis
positum fuit magis uersus occidentem qz uersus o
rientem. Ad hoc est dicendum qz oratio ad occiden
tem fuit introducta in lege ad excludendum ydola
triam. Nam omnes gentiles in reuerentiam solis
adorabant ad orientem. vnde dicit ezechiel viij. qz qui
dam uiri habebant dorsa contra templum domini et
facies ad orientem et adorabant ad ortum solis.
vnde ad hoc excludendum tabernaculum habebat
sancta sanctorum ad occidentem ut usus occidentes
adorarent. Ratio etiam figurata esse potest. qz totus
status prioris tabernaculi ordinabatur ad figuran
dum mortem cristi que signatur per occasum fm
illud prophetia. Qui ascendit super occasum dominus no
men illi. Scias tamen qz quous deus ubiqz sit tam
in nouo testamento institutum est ab ecclesia. ut sa
crificium misse ei offeratur usus orientem tribus o
causis. Primo ppter significacionem qz a deo e no
bis mentis illuminatio. sicut lumen corpale solis
ab oriente. Secundo qz est nobilior pars orbis et om
ne nobilius qd est apud nos debemus deo. Tercio
ppter opa quedam ipsius notabilia in oriente qz
ipse mouet celum cuius motus ab oriente incipit
et ipse etiam paradysum in oriente constituit. et ip
se etiam ab oriente ad iudicium ueniet sicut ab ori

Tabernaculo onis in taberna est. Tente ascendit.

Tabernacula le diminutiuum parua taberna

Tabes. A sto dicitur tabes bis. putredo. sanies. Sed
tabes que stat quasi stabes effluere tabe mortuo
rum est. vnde hec tabacula le dimittit et tabidus da
dum. putridus. piger. deficiens. tabescens. et com
paratur. vnde hec tabetudo. et hec tabiditas. Item
a tabes tabi gressus et tabo dicitur et ablatiue in eo
dem sensu cum tabes. et est nomen dyprongum.

Tabi tabo in tabes uide

Tabidus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

Tabitus da dum in tabes exponitur.

in hijs significacionibus dicitur a teneo nes. uel a rego q
si regula Et a tabula tabulatus tabulata uel. ta
bulis ornatus Et h tabulatus ti Et hoc tabulatus
dicitur in ead significacione. scilicet qd ex tabulis prostratum
est. uel paries ex tabulis. uel edificium coopratu ta
bulis factum. Item a tabula tabulo las. tabul pa
rare. psterne. Et componitur contabulo las. dis
tabulo las. tabulas remouere. Et est actiuu tabu
bulo cum suis compositis. Et corripit bu

Tabularium rij. in tabellio est

Tabulo las. in tabula uide

Taceo res cui. crece dicitur. vnde tacitus ta tu. Et
taciturnus na nu. qui facile tacet. Et comparatur
vnde hec taciturnitas tatis. Taceo componitur cu
con et dicitur conticeo res ticiu diti. Item cu ob. et dicitur
obiceo es ui itiu. Item cu sub. et dicitur subiceo es ui
itiu. i. subitus uel post tacere. Et ab istis inchoant
taceo. conticeo. etc. Taceo et eius composita neu
tra sunt. et faciunt preteritum in cui. et super in diti. Item
taceo cor. ubiqz. et composita mutantur in ti. Item
etiam cor. ouid de arte. Vere prius taceant uolu
eres estare dicere. Inter autem tacere et silere hec e
differencia fm quosdam. qz qui tacet loqui non
dum incipit. Qui uero silet loqui desinit. Iuxta
qd ysa propheta dicit. Tacui semper filii paciens fui

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

Taditurnus na nu in taceo res est

bus enim deus dedit illud bonū. qd vidit deus cū
ta que fecerat et erant ualde bona in se et ualde
bona in ordine ad vniuersum

Talia est vna musa. est etiam plurale de talis
alio. hic et hec talis et hoc le. i. simile. unde h
talio onis mas ge eiusdem rei recompensacō. vin
dicta similis debito. ut dēns pro dente oculus pro
oculo eruat. et ita pprie est iniurie. unde lex ta
lionis. licet qñqz dicatur beneficij. vñd in pap dē
talio est cū illud patitur quisqz qd fecit iniurie.
ul' beneficij. et fm hoc distinguit duplex lex talio
nis. scilicet vna in bono quam dicitur lex naturalis
de qua dē matth vij. Omnia quecūqz uultis ut fa
ciant uobis homines et uos facite illis. et h talio
bonus est. Altera lex talionis est in malo quam
dicitur lex morfi. exod xxi. et deus xix c. Oculum
pro oculo. dentem pro dente. supple reddet. et h dicit
batur lex talionis. qz scilicet taliter recipiebat qd
ei faciebat. et hec lex in pcepto erat iudici. maxi
me si exigebatur. si iniuriam patienti est pmissa
qz uidelicet pmittebatur ei qd hanc vindictam pe
teret. Si tamen ex libidine vindicte hoc faciebat
mortaliter peccabat. qz leuit xix. Non querās ulō
nem nec memor eris iniurie diuini tui.

Talpa pe incedit qd quoddam animal ad simili
tudinem mure. qz sit damnata ppetua cecitate et
tenebris. Est enim absqz oculis. semp terram fo
dit et humū egerit. et radices subter frugibus co
medit. hanc greci balsacam uocant. vidē in sala
mandra. et in utroqz genere accipit talpa pro ani

Talus. a talus dicit h tal' mali utriusqz sexus
lus li ppter rotunditatem. et est talus sub cunibz
et sub talo calcaneus. Talus etia dicitur deus. vñ
hic talillus li dimi. vñd uersus. Est talus deus

Tam aduerbium. Talus postrema pedis pars
quantitatis uel comparandi uel similitudinis

Tamen est coniunctio aduersatiua. De compositis
a tamen. ut uerū tamen. attamen. et ceteris. vidē
in secūda parte ubi agitur de accentu aduerbioy

Tamen si ponitur pro quis. et est coniunctio ad
uersatiua. Et componitur a tam et si. ul' est que
dam irregularis cengeries uocū que ponitur pro
vna parte vñd ad hebre vj c. tamen si ita loqui
mur ul' fm aliam litteram tamen si

Tamino nas nau. a tam deriuatur. Et est ta
minare aduersari. et componitur cum ad. et dicitur
attamino nas. i. polluē. deturpare. Et est actiuū

Talia pōicta sunt neutra. Et nota qd attamino as
est purgare farinam cū setacō fm quosdam. vñd
hoc attamen ipm setaciū. et mutatur. d. m. t. fm
ps in attamino. Et corripit mi.

Tango gis tetigi tactum. unde hic tactus tus.
et h et hec tangibilis et hoc le. Tango componit
attingo gis attingi tactum. ualde ul' iuxta tangē
ul' accidere. Contingo gis tigi tactum. unde h con
tactus tus. Obtingo gis tigi ob tactum. Tango et e
ius composita p tangere actiua sunt. p accidere
neutra. Item composita a tango in pñenti mutat
a. m. j. et faciunt pñentius in tigi penultima cor
repta. et supinum in tactum.

Tantalus de in talus est
antalus pater fuit pelopis. Et talus auis.
quam ardam dicit. unde hic tandalus de penl
correpta. fuit ul' nepos tantali. unde h tandalis
tandalis filia uel neptis tantali.

Tantillus. A tam de tantus ta tū. a quo tantil
lus la lū ambo diminutua. i. modicus

Tantisper. i. tantū ul' intēa. a tante componit
antologia. vidē in iij pte in c d vñd anexis

Tantulus la lū. in tantillus vide

Tantus ta tum a tam dicitur

Tantūdem. tantus componit cū demū. et dr hoc
tantūdem. gto tantūdem. accō tantūdem. et n am
plius. ut tantūdem debet hoc quantū illud

Tapetū. a sterno nis et pes dicit hoc tapetū ti.
et hic tapes penis. et hoc tapere tis in eodem sen
su. et dicta sunt tapeta quasi stapeta. qz pñm po
ditus sternerentur. qd adhuc fit. et pñd pe. O
uid metb. Regia recta petit positus qz rapetibus
altis. Inuenit etiam h tapeta te. vñd vñd in viij
eneu. Arma qz ceteras qz simul pulcras qz tapetas

Tapinosus exponitur in quarta parte in tracta

Taratantara ge neu in tu de uicis annexis.
dedinabile. nomen ficticiū est. i. ex sono quem
facit. dictum est enim taratantara instrumentū
quo farina colatur. Et est instrumentum cuius p
cussione granū defluit inter molas molendini. et
est dangor tubay. Ennius. At tuba terribili soni
tu taratantara dixit. unde taratantarijo 346. tu
ba dangere uel farinam colare et setaciare

Taratantarijo 346 in taratantara est

Tardiusculus la lum aliquantulum tardus

Tardo das dau dattū dare. i. morari. ul' impedi
re. retinere. differre. tardū facere. unde tardus a um
et compatur. unde hec tarditas tis. Item a tarido.

Tardito tas fre. Et componit retardo das. Tardo.
et eius composita actiua sunt

Tarentinus. tarentū quēdam ciuitas est. vñd ta
rentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Tarentinus na nū. unde iero. in epistola ad paulinū

Taurus n. bos iuuenis et ppe ad huc non cas-
tratus. Et tauri uocantur scarabei terrestres uel
axaco onis in taxo ē siluestres inco similes
axeus ea cum in taxus est.

Taxillus est diminutiuum de talus fm utram
q significacōnem tali. Vnde taxillus. puus talus
id est postrema pars pedis parua. Et taxillus par-
uus dicitur decius.

Taxo as aui are. i. numerare. et taxare. i. dicere
et taxare. i. confirmare. et taxare. i. licitū impone-
re pium rei que venditur. vnde hec taxaco onis. ef-
ore viij. Omnia sine taxacōne. i. sine quantitatē
determinacōne. Taxo componit. contaxo as. Pre-
taxo as Retaxo as Et est actiuū taxo cū omnibz
suis compositis. et pducit primam posicōne

Taxus xi mas ge quoddam animal est. et hec
taxus quedam arbor uenenata et amarissimi suc-
ci. vnde taxeus ea ē. et hoc toxicū ci. quoddam
genus veneni qd ex succo illius arboris expmī
vnde toxicus ca cū. et toxicatus ca tū. Et toxicus
cas. venenare. veneno inficere. Et est actiuū cum

Tectum. a tego is **T** omnibus suis compositis
xi ctū dī h tectū ti. i. ps domus et sepe ponit
p ipsa domo. vnde tectorius nā nū. Item a tego

Teda. a teder dī h tectus ta tū. i. cooptus
de lignū luminibus ul luminibus aptū. Et
dicit sic p contrariū. q tediū non confert. et q
tede et faces solebant ferri ardentes an nubentes
Tedo teda ponit sepe p nuptijs uel coniugio

Tedo des dui dicebatur antiquitus. sed mō nō
est in usu. i. fastidiri. indignari. anxiani. habere te-
diū. vnde teder impersonale. et constuit cū accusa-
tiuo et gō. Teder animam meam vite mee. vnde
hoc tedium dij. Teder componit. deteder. disteder
. i. ualde teder. peder. ualde teder. Tedo et teder cū

suis compositis neutra sunt. et carent supini. et p-
ducit hanc sillabam te. vnde ouid. Dedecet inge-
nuos tedia ferre sui. Et ut dicit. scribi debz taderet
p ae dī prongum. Et scias q teder accipitur p p-
terito. presum est fm ps. vnde potest queri de h
pticipio presum ubi impersonalis. videtur enim q
compositū descendat a simplici qd esse nō pōt Ad
hoc dico q sicut rollo accipit mutuo sustuli com-
positus. ita hoc simplex teder accipit mutuo sup-
pletionem a composito pticipio. qd ab hoc ūbo
predz ppe venire debz. et tū est q sepe simplici
ponunt p cōpositis et cōnūso. vidē eē in misereor

Tedricus ci. ppiū nomen viri. et pducit penl

Tediolum li. paruum tedium diminutiuum

Tedior tediani tediatus uerbum deponens

id est tedio affici. et dicitur a tedium

Tediosus. a tedium dicitur tediosus sa sum fasti-
diosus. tedio plenus. et comparatur

Tedula le diminutiuum. parua teda.

Tegella le diminutiuum parua tegula.

Tegellaria. a tegella dī hec tegellaria nē. que et
tegellaria dī. scz uenofica sup tegulas sacrificans.

Teges. a tego gis dī hec teges getis. parua do-
mus. que et tuguriū dicit. scilicet casula quam fa-
ciunt sibi custodes uineau ul pastores ad regmen
sui. quasi tegeriū ul tuguriū. hanc rustici capanā
uocant. quia unum tantum capiat

Tegimen. a tego dī hec tectura re. et h regimen
inis. Et hinc hoc tegumentū ul regimentū. Itē a
tego potest dici hoc tegmen inis.

Tegmen inis in tegimen vide

Tegna. a tego gis dī h tegna ne. dolus. fraudus.
deceptio. et regnosus sa sum. fraudulentus. decep-
torius. dolosus. et comparatur

Tegula le diminutiuum parua tegna.

Tego gis xi ctū. i. operire. defendere. Tego com-
ponit attego gis. ualde tegere. contego gis xi. ar-
cūtego xi ctum. detego gis xi ctū. discoopire. uel
ualde uel deorsum tegere. ptego gis. Obtego gis
contra ul vndiqz tegere. Retege gis. itē tegere.
ul discoopire. Subtego gis. subtus ul post tegē
Tego et eius composita actiua sunt. et faciūt pte-
ritū in xi. et sup in ctū. et cōt in pte nti hanc sillā-
bam te. vñ orat in epy. Cōmissum qz reges et vl

Tegula. a tego gis xi ctum **T** no totus et ira-
dicit hec tegula le. qz regat edes. eadem et imbrex
bricis. qz accipiat imbres. vnde regularius nā nū
et h regularius nī. locus ubi sunt ul aceruus. uel
multitudo regular. et tegulo las. tegulas facere ul
regulis opire. et pōt te licet deriuat a tego qz reti-
net naturam huius pteriti texi

Tegumentum in tegimen vide.

Tela. a telon dicit hec tela le. a longitudine sta-
minū. vnde telarius nā nū. et hoc telarium nī. in
strumentū texendi. Itēz tela est plurale de tellū li

Tellus. a tollo lie dī h tellus telluris. terra sui-
gifera. qz eius fructus tollimus ul qz eius fructus
nos tollūt. i. nutriunt. ul qz ipsa nos tollit. i. por-
tat et sustinet. humus inferior et humida est. Sī
terra a superiori pte qua teritur. vl generalit ter-
ra videtur dicta sic. qz naturaliter siccitate terreat
Nam ut humida sit hoc affinitate aque sortitur.
et dedinatur tellus in singulari numero tantū fm
usum. et pōt penl gñ. Nota hos ūsus magistrales
humor humum reddidit terram tenit ūsus azatri.

Est qz solū solidum tellus se tollit in altum

Tellurus. a tellus dicit hic tellurus nī. deus tellu-
ris. Et producit penultimam.

Tellus telluris. quidam locus in roma.

Telo las laui dī a telon Et est telare longare.
differre. sī non est in usu. Et inde componitur p
telo las. distendere. prolongare. differre. puocare

Telo et eius composita actiua sunt. et pducunt te

Telo lonis mas ge dī a telon. telonem omnia
ni uocant lignū quo hauriunt aquam. a longitu-
dine dictum. hoc hispani dī coniam dicunt. qz imi-
tetur auem illam rostrū leuantem et deponentem
huiusmodi lignum sepe fit super pureis modis

Telon grece latine dicitur longum ul tributum

Telonarius in telonium est

Teloneū. telon grece latine tributū. vñ h telo-

neum nei penl pō. i. tributū. et ppe teloneum dī

tributū de mercibus marinis circa litus acceptū.

quasi omnīū litoz fiscalis conductio. vnde telone-

ū dī locus ubi recolligit et exigit. scilicet ubi de

merce sua a nautis emolumenta reddunt. Ibi onis

uictigalis exactor sedet pium rebus impositiuis

et uoce a mercatoribus flagitans. et tale officium

habuit beatus matheus. vnde math ix. Et cum

transiret inde ihesus vidit homines sedentem in te-

loneo matheum nomine. A teloneum dī hic te-

lonarius nī. qz ibi exigit tributū. et telonarius a

vm. vnde dicit beda q matheus se non sinat pub-

licanū ut ostendat legentibus nullum ē libere con-

usum de salute diffidere. cum ipse de pu bbicano in

apostolus. de telonario in euangelistam sit repen-

te mutatus. Et gō dicit. nam piscatore ppetuum

matheum uero telonarium scimus
Telum. a telon qd est longum dicitur hoc telum li
quidq alonge iaci potest. ut lapis marcellus et
huiusmodi. unde tela ppe dicuntur quibus hostes
impugnamus. s. arma quibus nos defendimus. et
ideo recipiunt copulationem arma et tela. Telu eci
am abusus dicitur gladius. et telum dicitur dolor lateris.
q. corpus dolore transuerberet tamquam gladius
et p. unde quid opp. Deu patior telis uulne
temerarius a u. in temere vide. **T**ra facta meis
temere. a temeti dicitur temere. i. presumptuose. fatue
stulte. sine causa sine consilio. unde hoc temeritas
tans. presumptio. violentia. fatuitas. et temerarius
ria nu. presumptuosus. audax. qui audet audenda
et non audenda. Et distat inter audacem et teme
ranu. q. temerarius est qui non extimat piculum
audax uero qui non timet. Itz a temere dicitur teme
ro ras rari rare. i. corrumpere. violare. et cor me
temeris exponitur in iij parte in c de tropis.
temeti. a teneo nos. dicitur hoc temeti ti. i. vinu.
et ppe bonu vinu. q. teneat mentes. unde dicitur te
metu. quasi tenens mentem. et est ethi. et corripit
pen. unde quidam. Vma ualema meq temetum
emmo nis si tu nere. i. vi. **T**achus q. lieus
lipendere. deponari. Et componit contemno temis.
psi pti. Temno et eius composita sunt actua. et fa
ciunt pteniti in psi et sup in pti. Et nota q. tem
no non habet p in pteniti. s. est ibi m. ante. n. fm
hug. et p. etiam dicit q. temno habet m an n
in eadem syllaba. s. in pteniti habet p. et in hys
que formant ab eo. q. sicut uult ps. O anceden
te no. in psi conila faciunt pteniti pfectum. ut tem
no tempsi. et si in pti conila faciunt sup ut tempsi
tempsi. contemno psi pti. nec in impatiuo est
temo onis mas ge. lignu longum **T**p. temne.
et extenit in azatro uel in carro ad qd iugum li
gatur. et temo dicitur gubernaculu nauis. Et dicitur a
tempe. a tempo as plu. **T**elon qd est longu
ralicez hoc tempe incedi. neu ge. Et tantu in nro.
accusatio uero pluralis numeri fm loca tempata
et ordinabilia in testalia. licet et quelibz loca desce
tabilia dicantur tempe. sicut et testa dicuntur loca as
pera. et inculca fm hug. p. uero dicitur tempe lo
ca delectabilia ppe siue locus amenissimus et ne
morosus pluralis numeri
tempanentum ti in tempo ras est.
tempancia A tempans tis ti. addita a fit tem
pancia tie Et e una de cardinalibus uirtutibus Et
est tempancia dominiu raconis in libidinem et in
alios animi motus. uel uirtus animi refrenandi
motus in nos impetu facientes. ut sic nichil cupi
amus. et per compositionem intempans. unde simi
litez comparatur cior simus. et hoc intempantia tie
tempanio a tempo ras dicitur **T** vide in cardinalis
hoc tempanio onis et est tempanio rex. s. tempan
temperies. a tempo ras dicitur **T**ia animou
tempero A tempore mutato **T** temperies nei
o m e fit tempero ras q. ex tempe pcedit tempe
ries. unde tempatus ta tu. Et comparatur et com
ponitur intempatus ta tu. et similiter comparatur.
Tempo componit. attempo ras. ualde uel iuxta
tempare. uel obedire. contempero ras Distempero
ras. A temperie remouere. obtempero ras. i. obe
dire. consentire. Tempo et eius composita sunt ac
tua pter obtempo. et attempo p obedire. que
sunt neutra. Et corripunt pe

tempestas. a tempus et pestis componit hoc.
tempestas tans. quasi tempus pestis. Qnc eci
tempestas dicitur tempus. et tunc deriuatur tantu a
tempe. Et inde tempesto ras molestare et tempest
tare. destruere. dissipare. uel tempestare facere. et te
pestuosus sa sum. tempestare plenus. et compara
tur. unde tempestuose sius me adu. et is tempestu
ositas. Et nota q. tempestas p tempore habz om
nos casus singulares et plures sicut et in alia sig
nificacoe. et dicitur tempestas quasi temporis ita
tempestiuus. A tempestus **T** tus. et est ethi.
denuat tempestiuus a u. congruus. uel. conueni
ens in tempore suo. Et comparatur tempestiuor
simus. et per compositionem intempestiuus a um
i. incongruus. inconueniens. no in suo tempore
ueniens uel ante uel post. uel boet in pmo de con
solatione. Intempestiuu funduntur uertice cani
tempestus. a tempus dicitur tempestus ta tum.
congruus. utilis. conueniens in tempore suo. et com
ponitur intempestus ta tu. incongruus. inutilis.
quasi sine tempe. i. actu uel nox dicitur in tempest
ta quasi incongrua. q. non habet idoneu tempus
gerendis rebus. dicitur ergo nox intempesta quasi te
pore. i. sine actu per quem tempus discernit. q. n
habet tempus aptu ut actus fiat in eo. uel ideo si
no tempe non q. non habeat tempus. s. q. tpe
ra noctis non ita diuiditur per actus nostros sic
tempa dicitur. unde et quedam ps noctis dicitur in
tempestum. i. inopertum et non aptu tempus a
licui rei faciente q. nil agi potest quasi sine tem
pore. i. actu p quem discernit tempus. vide in cre
templarius. a templu deriuatur **T** pusculum
planus a u. ad templu ptenens. uel templi cultos
emplu. A rectum et amplu componit hoc te
plum pli. quasi amplum rectum. de quo dicit ps
xv ethi. Templu nomen est generale. p locis eniz
quibuscumq. magnis antiqui templa dicebant. et
templa dicta quasi tecta ampla. sed et locus desig
natus ad orientem ad contemplacionem templum
dicebatur. cuius ptes quatuor erant. Antica ad oc
tum. postica ad occasu. sinistra ad septentrione
dextera ad meridiem spectans. Q. autem dicitur tem
plum a theos qd est deus et platea quasi dei pla
tea ethi est. De tēplū dedicacoe habes in enceni.
Item vide in tabernaculu. Quando autem anima
infundat in tēplo suo. i. in corpe dixi in extēduce
tempaneus nea neum in temporeus est.
temporeus. a tempore dicitur temporeus a um. et
tempaneus nea neu. ad tempus ptenens uel in tē
pore ueniens. et p compositionem intemperius a
um. et intempaneus nea neu. non in tempore ue
niens. Inuenitur eciā tempaneum p pmatu
unde ps xxviii. a. Quasi tempaneum ante matri
ritatez autipni. i. fm interlinearem malum pma
turum uel aliquo huiusmodi
tempore. A tempus dicitur tempore ras. tempus
ducere. in tempe uiuere. et componit contēpo ras
tempus. a tepeo pes dicitur hoc **T** simul tempore
tempus otis. q. tepeat et tempetur uicissim huō
re. siccitate. calore. frigore. Et dicitur tempus multi
pliciter. dicitur enim spacum siue mora in qua uiui
mus. ut annus. mensis. Dicitur eniz tempus aer
uel qualitas aeris fm q. dicitur pulcru tempus est
sine nubilo tempus est. dicitur eciā tempus coemp
tio rex fm q. dici solet carum tempus est. i. cara
et difficile est rex coempco. et bonum tempus.

est. i. facilius est rex coempco. Dicitur etiam tempus
oportunitas faciendi aliquid fm qd dicitur tempus e
ut legam. i. oportunitas est ut legam. Dicitur etiam
tempus accidens ubi. scilicet modus significandi. et
sunt quinq; tempora ubi. p[re]sens p[re]teritum im[pe]fectu[m]
p[re]teritum p[er]fectum. p[re]teritum plus q[uam] p[er]fectum. fu
turum ut dixi in tertia p[ar]te in tractatu de ubi. ubi e
gi de tempe ubi. A tempus diuatur temperis
rea reu. et temporeus a vi. ad tempus p[er]tinens.
ul in tempe veniens. Item a tempus h et h tem
p[er]alis et hoc le. qd in tempe incipit et desinit e[ss]e.
vnde temp[er]aliter et temp[er]alitas. Item a tempus dicitur
hoc tempus oris. p[er] capitis. q[uod] mouet. et ipsa mo
bilitate quasi tempus quibusdam interuallis mu
tatur. vnde p[ro]pheta. Et requiem temp[er]ibus meis.
vnde temp[er]eus rea reum. ad tempus p[er]tinens. Qui
dam tamen consueuerunt dicere p[er] illa p[ar]te capitis
hoc tempus poris p[er] q[uod] sine dubio nichil e[st]. ut
dicit hugo. Dic ergo tempus p[er] e. siue p[er] spacio quo
viuimus. siue p[er] parte capitis ut in uoce nulla sit
differentia. De quatuor temporu ieiunijs habes in

Tempusculum li dimi. puu tempus **I**eiunium.

Temulentus. a temetuz qd est uinu et lentos
plenu dicitur temulentus ta tu. i. ebrius. temere ple
nus. et comparatur unde hoc temulencia cie. i. ebrie

Tena. a teneo es dicitur h tena. ne **T**as. ebrietas
ul tenia nie. i. uittay extremas dependens. diu
sor color uittay sunt que crinibus innectunt. qui
bus fluentes religantur capilli. sic dicte quia vin
diant Item uitta est qua corona vincitur Tena ul
tenia. extrema p[er] uittay qua dependent corone.

Tenabulum. a teneo dicitur hoc tenabulum li. i. uena
bulum. q[uod] retineat ap[er]um venientem

Tenax. a teneo nes dicitur tenax dis ge omnis. Et
comparatur. unde h tenacitas tatis. et tenaculus la

Tendicula. a tendo **T**lum. aliquantulum tenax
dis dicitur hec tendicula le. Tenticule autem ul ten
dicule sunt insidie que tendunt aubus ul lepori
bus uel etiam alijs animalibus.

Tendo dis tendendi tensum uel tentu. i. ire et ten
dere dicitur arcu vineam et brachia. Tendo compo
nitur. Attendo dis. di. considerare. inspicere. uel la
tentex facere. vñ attentus ta tu. Et comparatur con
tendo dis di cere. litigare ul simul ire. ul simul ten
dere. extendere. unde h contencio onis. et hinc con
tencio sus sa sum. et contencio tas fie. Distendo is
ualde tendere. ul a tensura remouere. Extendo is
extra tendere. explicare. Intendo dis. augere inten
tu facere. Pretendo dis. p[er]cul ul ante tendere. ante
rius extendere. Item componitur cum pro qd est
longe. et dicitur p[re]tendo dis. obtendo dis. contra tendi
Ostendo dis. demonstrare ap[er]ire. Retendo dis. ire
rum tendere. ul a tensura remouere. Tendo p[er] ire
et eius composita fm illam significacionem neut
sunt. In alia uo significacione actiua sunt. Itē fac
p[re]teritū in tendi. et sup in tensum ul tentum. Itē
simplex geminat sillabam in p[re]tento. sed nullum
ab eo compositum eam geminat.

Tenebre. a teneo es hec tenebre tenebra. quasi
tenentes umbras. et est etibi. vnde tenebrosus sa
sum. et comparatur. unde hec tenebrositas tatis. Et
tenebro as. i. obscurare. tenebrosium facere. Et co
ponit. Contenebro bras. Obtenebro bras. et hinc
inchoa. tenebrasco cis. Contenebrasco cis. Obtene
brasco cis. Tenebro et eius composita sunt actiua
et corripit hanc sillabam ne. In uersu tamen p[er]

esse communis. Et scias q[uod] aug[ustinus] dicit. Sequamur
cristu lumen mundi ne ambulemus in tenebris
tenebre metuende sunt mou nō oculor. et si ocu
lor non exterior sed interior. vnde discernit nō
album et nigrum sed iustum et iniustum

Tenebro bras. in tenebre est

Tenellus. a tener dicitur tenellus la lu aliquantulum

Teneo nes nui tentu. a quo componit **T**ener

attineo es vi attentu. abstineo es ui entu. Conti

neo es ui entu. Detineo es ui entu. Item compo

nitur cu de interposita s. et dicitur destino as. a q[uod] co

ponitur. p[re]destino as. Item teneo componitur cu

dis. et dicitur distineo es ui entu. Item obtineo es ui

entu. Item p[er]tineo es ui entu. Item componit cu

ob interposita s. et dicitur obolino nas Itē retineo es

ui entu. Teneo et eius composita sunt actiua p[re]ter

attineo et p[er]tineo que sunt neutra pro p[re]sentē. Itē

omnia faciūt sup in tentu et p[re]teritū in ui si sint

secunde coniug. et omnia corripit hanc sillabam ti

sicut simplex corripit hanc sillabam te. vnde orac

in epy. Tam teneor dono quasi dimittat onustus.

Tener ra rum dicitur a teneo es. quasi p[er] contrariū

q[uod] uix se tenet. et comparatur tenerior nimus. unde

enia nie. in tena est **T**hec teneritudo dinis

enor. a teneo dicitur hic tenor nois. statuf pacti

condico. Tenor dicitur attentus. q[uod] in placōne vna sil

laba magis tenetur q[uam] alia

Tensilis. a tendo dis dicitur hic et hec tensilis et hoc

Tenso. a tendo is tensus su. u. le. et corripit si

in. o. fit tensio tas fie. et tensare. i. defendere. secus

facere et ducere. a quo tensio tas fie. et p[er] compo

sicionem p[re]tensio tas. et p[re]tensio tas. defende. et p[er]

regre. Itē a tendo tensum dicitur tensus sa sum. i. por

Tensoriu. a tendo dis tensus **T**rectus. leuatus.

ul tentu dicitur hoc tensoriu q[uod] et tentoriū dicitur. q[uod]

tendatur funibus et palis. vnde et tensim aduerbi

um. Et dicitur tentorium tabernaculu ul papilio

Tenticula le. exponitur in tendicula.

Tentigo. a tendo is dicitur tentigo nis. i. attencō. ex

tensio ul arrectio uinlis membri. Iuuenalis rigore

tentigine uulue. vnde tentiginosus sa sum. i. luxu

rius sepe tentigine faciens. et comparatur. et p[er] ti

Tento. a teneo es vi tu. u. m. o. fit tento tas ta

ui tare. fie. quasi frequen[ter] tenere. et explorare. et

debz hoc uerbum scribi p[er] n. et sine. p. n[on]quam per

m. et p. et componitur p[re]tento tas. Retento tas.

itē tentare. ul frequen[ter] retinere. et tūc est fie hu

ius ubi retineo. Teneo actiuū est cu suis compo

sis. ita dicit hugo. Multi tamen dicunt q[uod] tempro

tas debz scribi per mp. ut temptauit deus abrahā

et descendit ut dicit a temno nis p[er] p[er] tu. u. m.

o. tempro tas. Sed tunc videtur. q[uod] muret signifi

cacionem. ut temptare. i. frequen[ter] tenere. i. con

temne. ul despicere. h tentare a teneo. i. frequen

ter tenere. ul explorare. vnde prius dictum magis

michi placet. Dic nota q[uod] qñ p[ro]pter aliquaz neces

sitatem ul utilitatem committit se aliquis diuino

auxilio in suis peticionibus ul factis. hoc non est

deu temptare. Dicitur enim palip ij c xx. Cu igno

remus quid agere debeamus. hoc solu habemus

residui ut oculos n[ost]ros dirigamus ad te. Qñ uo h

agitur absq[ue] necessitate et utilitate hoc est inter

pretatiue temptare deu. vnde super illud deu vi.

Non temptabis dñm deū tuū dicit glo. Deus tēp

tat qui habens quid faciat sine ratione se comittit

periculo. experiens utru possit liberari a deo. Ex

hoc animaduertere qd predicatoris regni dei qui ex magna necessitate et utilitate subsidia temporalia p mittunt ut ubo dei expedicius uacent si soli deo innituntur non ex hoc tentant deus. s. si absq ne cessitate ul utilitate humana subsidia deserent tep tarent deum. unde aug dicit xxij contra faustum qd paulus non fugit qd non credendo in deus s. ne deus tentaret si fugere uoluisset cu sic fugere potuisset

Tentorium torij In tensorium est tentum est sup duor ubor scilicet de teneo nes tenui tentum Et de tendo dis tendendi tensum uel tentum Inde tentus ta tum ab utroq p uenire.

Tenuis a teneo nes d. s. et h tenuis et h tenue gracilis. subtilis. non spissus. Et comparatur ior si mus. et a daco tenui addita tas hec tenuitas tatis Item a tenuis tenuo as aui are. i. subtiliare. tenue facere. Et componit attenuo as. contenuo as. Ex tenuo as. extendere. dilatare. ualde subtiliare. Et est actiuum cum suis compositis

Tenuo as. in tenuis uide

Tenus est ppositio ablo casui ficiens. p. etiam esse adubium. et est tenuis idem qd ppe ul iuxta Item tenuis est nomen. et tunc tenuis est ps summa sagitte. Qualis autem debeant accentuari. q. tenuis oretenus. p. tenuis. corde tenuis. uiborenuis. attenuis. battenuis et consimilia dixi in secunda pre ubi egi de accentu adubior in c de compositis a tenuis

Tepesaco. a tepē infinitiuo et facō dis cōponit tepesaco as feci. tepesaco. i. facō tepē. et acui fac licet sit breuis in tepesaco et tepesaco. sicut dixi in facō dis. Et nota qd uerbum non p. cum uerbo componi nisi cum infinitiuo

Tepes pes pui pere. esse ul fieri tepidū. scilicet cale re ul frigere. cu enim res a nimio calore cessat or tepere Similiter cu a frigore transit ad calorem dicitur tepere Unde tepere sepe d. cale. sepe fri gere. Est ergo tepere p. esse inf calorem et fri gditatem tempati. unde h tepor poris. et tepes co dis inchoa. et tepidus da dū. et comparatur. vñ h tepiditas tatis. et tepidulus la lum. aliquantu lum tepidus. et tepido das. tepidum facere. Et est actiuū tepere. In infinitiuo componit tepesaco dis tepesio fis. Tepeo componit contepeo pes. diste peo pes. Intepeo pes. Tepeo et eius cōposita neu tra sunt. et carent supinis. et cor hanc sillabam te

Tepor poris. in tepeo pes est.

Teraphim exponit in textu iudic xviij. ubi di fecit ephor atq teraphim. i. uestem sacerdotalem et idola. Sed sup osee iij c dicit iero. teraphim di cunt figure ul simulacra que hic intelligimus cho rubin et seraphim. ul quolibet alia templi ornati

Tercius da dū. a tres d. i. ra. et acuitur in fine

Tercius est nomen ordinale. q. ordinem signat. ut pri

Terebintus ti. nomen mus. secundus. tercius. grecū est. arbor est generans resinam resinaz on

Terebro. a tero ris dicit hoc terebrū bri. instru mentū perforandi. qd aliter dicit taratum quasi

Terebrum. q. lignum foret terendo. vñ et terebru quasi terefor. ul quasi transfor. vñ hoc terebel lum li dimi. et terebro bras. terebro perforare. Et componitur conterebro bras. Et est actiuū cu su

Terebro. a tero ris dicit hoc terebrū bri. instru mentū perforandi. qd aliter dicit taratum quasi

Terebrum. q. lignum foret terendo. vñ et terebru quasi terefor. ul quasi transfor. vñ hoc terebel lum li dimi. et terebro bras. terebro perforare. Et componitur conterebro bras. Et est actiuū cu su

Terebro. a tero ris dicit hoc terebrū bri. instru mentū perforandi. qd aliter dicit taratum quasi

Terebrum. q. lignum foret terendo. vñ et terebru quasi terefor. ul quasi transfor. vñ hoc terebel lum li dimi. et terebro bras. terebro perforare. Et componitur conterebro bras. Et est actiuū cu su

Terebro. a tero ris dicit hoc terebrū bri. instru mentū perforandi. qd aliter dicit taratum quasi

Terebrum. q. lignum foret terendo. vñ et terebru quasi terefor. ul quasi transfor. vñ hoc terebel lum li dimi. et terebro bras. terebro perforare. Et componitur conterebro bras. Et est actiuū cu su

Terebro. a tero ris dicit hoc terebrū bri. instru mentū perforandi. qd aliter dicit taratum quasi

Terebrum. q. lignum foret terendo. vñ et terebru quasi terefor. ul quasi transfor. vñ hoc terebel lum li dimi. et terebro bras. terebro perforare. Et componitur conterebro bras. Et est actiuū cu su

Terebro. a tero ris dicit hoc terebrū bri. instru mentū perforandi. qd aliter dicit taratum quasi

Terebrum. q. lignum foret terendo. vñ et terebru quasi terefor. ul quasi transfor. vñ hoc terebel lum li dimi. et terebro bras. terebro perforare. Et componitur conterebro bras. Et est actiuū cu su

Terebro. a tero ris dicit hoc terebrū bri. instru mentū perforandi. qd aliter dicit taratum quasi

Terebrum. q. lignum foret terendo. vñ et terebru quasi terefor. ul quasi transfor. vñ hoc terebel lum li dimi. et terebro bras. terebro perforare. Et componitur conterebro bras. Et est actiuū cu su

Terebro. a tero ris dicit hoc terebrū bri. instru mentū perforandi. qd aliter dicit taratum quasi

Terebrum. q. lignum foret terendo. vñ et terebru quasi terefor. ul quasi transfor. vñ hoc terebel lum li dimi. et terebro bras. terebro perforare. Et componitur conterebro bras. Et est actiuū cu su

Terebro. a tero ris dicit hoc terebrū bri. instru mentū perforandi. qd aliter dicit taratum quasi

Terebrum. q. lignum foret terendo. vñ et terebru quasi terefor. ul quasi transfor. vñ hoc terebel lum li dimi. et terebro bras. terebro perforare. Et componitur conterebro bras. Et est actiuū cu su

Terebro. a tero ris dicit hoc terebrū bri. instru mentū perforandi. qd aliter dicit taratum quasi

Terebrum. q. lignum foret terendo. vñ et terebru quasi terefor. ul quasi transfor. vñ hoc terebel lum li dimi. et terebro bras. terebro perforare. Et componitur conterebro bras. Et est actiuū cu su

Terebro. a tero ris dicit hoc terebrū bri. instru mentū perforandi. qd aliter dicit taratum quasi

Terebrum. q. lignum foret terendo. vñ et terebru quasi terefor. ul quasi transfor. vñ hoc terebel lum li dimi. et terebro bras. terebro perforare. Et componitur conterebro bras. Et est actiuū cu su

Terebro. a tero ris dicit hoc terebrū bri. instru mentū perforandi. qd aliter dicit taratum quasi

Terebrum. q. lignum foret terendo. vñ et terebru quasi terefor. ul quasi transfor. vñ hoc terebel lum li dimi. et terebro bras. terebro perforare. Et componitur conterebro bras. Et est actiuū cu su

Terebro. a tero ris dicit hoc terebrū bri. instru mentū perforandi. qd aliter dicit taratum quasi

Terebrum. q. lignum foret terendo. vñ et terebru quasi terefor. ul quasi transfor. vñ hoc terebel lum li dimi. et terebro bras. terebro perforare. Et componitur conterebro bras. Et est actiuū cu su

Terebro. a tero ris dicit hoc terebrū bri. instru mentū perforandi. qd aliter dicit taratum quasi

Terebrum. q. lignum foret terendo. vñ et terebru quasi terefor. ul quasi transfor. vñ hoc terebel lum li dimi. et terebro bras. terebro perforare. Et componitur conterebro bras. Et est actiuū cu su

Terebro. a tero ris dicit hoc terebrū bri. instru mentū perforandi. qd aliter dicit taratum quasi

Terebrum. q. lignum foret terendo. vñ et terebru quasi terefor. ul quasi transfor. vñ hoc terebel lum li dimi. et terebro bras. terebro perforare. Et componitur conterebro bras. Et est actiuū cu su

Terebro. a tero ris dicit hoc terebrū bri. instru mentū perforandi. qd aliter dicit taratum quasi

Terebrum. q. lignum foret terendo. vñ et terebru quasi terefor. ul quasi transfor. vñ hoc terebel lum li dimi. et terebro bras. terebro perforare. Et componitur conterebro bras. Et est actiuū cu su

Terebro. a tero ris dicit hoc terebrū bri. instru mentū perforandi. qd aliter dicit taratum quasi

Terebrum. q. lignum foret terendo. vñ et terebru quasi terefor. ul quasi transfor. vñ hoc terebel lum li dimi. et terebro bras. terebro perforare. Et componitur conterebro bras. Et est actiuū cu su

Teres. a tero ris d. teres tis longus et rotundus ut hasta. et sepe ponit simpliciter p rotundo. et est omnis ge. neut. tamen in a in plurali numero. n est in usu. de hoc sup dixi in tercia pre in c de omni genere. et corripit re. et desinit in. e. et in. j.

Tergeo ges exponitur in tergo gis Ablatis

Terguefator toris in terguefor est.

Terguifor. a tergum et ufo las componit tergi uerfor satis satissum terguifor. i. in uarias ptes se uertere. decipere. animū quasi tergum huc et il luc uertere. vñ hic terguifor toris. deceptor. uer spellis. q. animū quasi tergum huc et illuc uertat ne qual sit intelligatur. et hec terguifor. i. decep tio. et hic et hec terguifabilis et hoc le. deceptor

Tergo gis go in si us abilis ad decipiendum terli. et si in sum tatum tergeo. i. mūdare. desicca re. exsiccare. purgare. unde et tergeo ges si sum. in eodem sensu. et utrumq componit detergo et de tergeo. i. ualde tergere. Contergo et contergeo. Ex tergo et extergeo. Pertergo et ptergeo. Retergeo et retergeo. i. iter terge. et sunt actiua cu suis cōpositis

Tergosus in tergum uide

Tergulum li. paruum tergum

Tergum. a terra d. hoc tergus gi. q. in eo iace mus supini in terra. qd homo solus p. q. multa animalia in latere ul in uentre iacent. et ideo in eis abusive dicuntur terga. vñ tergosus la sum. vñ dicit tergum a tergeo ges Item a tergum hoc ter

Tergus tergoris. et sunt terga hominū. tergora qdru pedum. unde et tergora dicuntur coria. Et inde ter gorieus a u. vñ potest dici tergum a tergeo ges. Et corripit tergora penultimam

Tergus goris in tergum exponitur

Terist. a tero ris d. hoc terist. tri. qd dam ge nus muliebris uestis. subtilis et trice. vel dicit a tergo. q. in estu corpa regat femina in umbracu lo fm hug. glo autem dicit super illud gen xxx Que depositis uiduitatibus. assumpsit teris tum r. teristū erat uelamen quo utebantur pa lestine mulieres. Alij dicit q. terist. uestis erat tenuis sic sunt uela que delicate mulieres portant in capibus suis. In pap autem d. Terista dicta q. in estate corpora regant femina subtilissime

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Terme. termou calorem dicunt greci

Ternio onis. a ternus dicitur hic ternio onis qui
habet tres milites sub se. et iactus trium punctorum cum
dege dicitur ternio. Idem et trio onis.
Ternus. a ter dicitur ternus ternus ternus. vel compo
nitur a ter et unus quasi ter unus. et hinc ternari
Tero ris rui tritu. i. cominu. con. **T**us ria rui.
fringere. Tero componi. Attero ris rui tritu. ual
terere. Contero ris. Circitero ris. Detero ris id est
ualde terere. et detero deteris detriui tritu. i. peio
rare vel peiorari. Item Tero componi. Intero ris
rui tritu. i. intus terere. immutare vel ualde terere
re. Obterro ris proterro ris Subterro ris. Tero et eius
composita actiua sunt preter detero quod est neutrum.
peiorari. et omnia faciunt presentium in rui et sup
in tritu Et omnia in presentium coram hanc silvam re.
In presentium uo et sup. pduc hanc silvam tri Et scias
quod contrico. attrico. contritus. et similia scribuntur
sine. e. quod contritum non habet. quod formatur a con
tritu. ut in tum Et a contritu addita o. fit contri
tus Et a genituo contriti addita o fit contritio
Terra. a tero teris dicitur hec terra re. quod assidue te
ratur. vel a terreo. quod siccitate torreat terra. Quod au
tem dicitur terra quasi rastro terra. et hoc est. unde ter
reus rea reu. de terra existens. et terrenus na nui
in eodem sensu scilicet de terra factus vel natus. vel
terram inhabitans. terrenus deditus uel terrosus
sa sum. terra plenus. ut frumenti genus arenosus
Et scias quod terra ad distinctiones aque nuncupa
tur arida. Naturalis enim appetas siccitas terre est.
Nam ut humida sit hoc aquarum affinitate sortitur.
Vnde dicit ambrosius in iij exameron. habet terra
appiam qualitatem suam sicut et singula elemen
ta habent naturam et aer humidam qualitatem
et aqua frigidam. habet. et ignis calidam. et terra
siccam Et hoc est principale appium elementis singul
quod ratione colligimus comprehendere autem sen
sibilibus. et corporaliter si uelimus uelud connexa et
composita regimus ut sit terra arida. et frigida.
et humida. aer calidus et humidus. Ignis calidus
et siccus. et sic sibi per has uulgares qualitates sin
gula miscantur elementa. Nam terra cuius sit arida
et frigida qualitatis conecitur aque per congrua
onem qualitatis frigida. et per aquam aeris. quod humi
dus est aer. ergo aqua tamquam brachijs quibusdam
duobus frigidis et humidis. altero terram. altero
aerem uidetur amplecti. frigido terram. aere hu
mido. aer quoque medius inter duo conpugnancia
per naturam hoc est inter aquarum et ignis utrumque
illud elementum conciliat sibi. quod et aquis humore
et igni calore coniungitur. ignis quoque cuius sit cali
dus et siccus natura calore aeri annectitur Siccitate
autem in communionem terre ac siccitatem refundi
tur. atque ita sibi per hunc circuitum et chor quenda
concordie societatis quod conueniunt. bene autem scrip
tura ait quod deus uocauit terram aridam hoc est
quod quod principale eius est nuncupauit appetare natu
re. naturalis enim appetas siccitas est terris. Hec
ei prerogativa fuerat est principalis. ergo siccitas sub
est. etiam ut sit frigida sed non preferitur secun
da primis. ut autem humida sit aquarum affinitate
sortitur. ergo illud suum istud alienum. suum quod arida.
alienum quod humida. auctor itaque nature quod primo do
nauit hoc tenuit. quod istud ex natura. illud ex cau
sa. uide in tellus et in elementum **H**ic per queri
de magnitudine terre Scias ergo quod ambro in vi
exam dicit. terram legimus. terrarum intelligamus

frugiferam Quid in querere que sit eius mensura
circuitus. quam geometri centum lxxx milibus sta
dioque extimauerunt. libenter fateor me nescire quod
nescio primo quod scire nichil prodeunt Aristoteles
autem narrat in fine secundi de celo et mundo quod
circulus reuolutionis totius terre sex antiquos ma
thematicos est xxiii milia miliaria **E**t ut dicit
frater albertus Si hec littera aristoteli non sit ui
dio scriptorum deperata tunc est falsa. quod falsitas acti
dit ei ex hoc quod tempore aristoteli nondum perfecte
sciebantur quantitates diametrorum solis et lune et
terre. sed autem sapientes mathematicos qui secu
ti sunt proclomeum. rotunditas circuli terre est xx
milia xl miliaria Et cum diuisum fuerit per tria. et
septimam partem unius. eo quod circulus uincit diame
trum per tria et septimam partem. tunc exibat quantitas
diametri terre. que est sex milia quingenta fere
quod circa ix minus **A**d predecedentem declaracionem no
ta quod circulus continet quantitates diametri terre et sep
timam partem ipsius terre uel ipsius diametri. unde
apportio circuli ad diametrum est sicut apportio xxij
ad septem. xx enim duo continent vij ter et uni
tatem que est pars eius septima Quantitas autem ro
tunditatis terre est uiginti milia et quadraginta
miliaria que quidem rotunditas cum diuisa fuerit
per tria et vij partem unius erit quantitas diame
tri uel vi milia quingenta miliaria fere. et dico fere. quod
desunt ix milia ad complendum sex milia quingen
ta Est ergo quantitas diametri circuli terre. mili
aria sex milia quadringenta xci Deinde si diame
trum dimidiaueris erunt a centro terre usque ad sup
ficiem eius tria milia ducenta miliaria et xlv. Et
quedam minuta Ex hoc liquet quot miliaria sunt
usque ad infernum sed quod infernum dicitur esse in medio
terre **H**ic attende quomodo unus plus destrui
it dictum alterius Et ideo in talibus studere non
est multum utile Sed ut basilius dicit in v omelia
exam. que utiliora sunt. mandari memorie primo
paulus meruerunt Idem in prima omelia super ro
naturam enim grecorum philosophi disputauerunt. sed nihil
apud eos finis fixus habetur et stabilis. porro sem
per a sequente delecto. nichil quod nobis ope preuen
est que illorum sunt infirmare cum ad destructionem
appiam sibi metipsis sufficiant. uide in luna.
Terro res rui rui. terrorem inferre. unde is ter
ror roris. Terreo componi ab interreo res rui. Ex
terreo res rui. Conterreo res rui. preterreo res rui. Ter
reo et eius composita actiua sunt. et scribuntur per
Terrestris. a terra dicitur hic et is ter **T**erminu
restris et hoc tre. de terra existens uel terram ha
Terribilis. a terreo res dicitur hic et is ter **T**errens
nibilis et hoc le. i. metuendo quasi terrore abilis
Terribulosus sa sum terrore plenus. et denotat
Terribolum. a terreo res hoc ter **T**errena res
nibolum li. quodlibet tormentum. quod terreat res
Terrena ne de terra genitus communis ge. pro
pheta. quique terrigine et filij hominum. et cor ge
Terrene etiam dicti sunt gigantes. quod fabulose pu
rens similes sibi genuerit. antiqui autem dicebant
terrenus terrigena terrigenum
Territo. a terreo res rui rui tu u in o sic terro
re frequenter terere. Et corripit ri.
Territorium. a terra dicitur hoc territorium modicus
locus uel districtus aliquis. vel territorium dicitur quasi
rauritorium. i. tritum bobus et aratro. antiqui enim
sulco ducto et possessionis et territoriorum limites

Terosus sa sum. terra plenus ut **T**esignabant
faumentum arenosum quod terulentus dicitur.
Terula le dimi parua terra
terulentus. a terra et lentos dicitur terulentus
ta tu. i. terra plenus. et hic et hec et hoc terulens
tis idem. et utriusq. compatur. vnde hec terulencia
cip. et terulenter aduerbium
Terius. a tergo qis si sum terius sa sum. i. mu
terullus li. apriu no **T**ons. nitidus. eruditus.
in cuiusdam oratoris. de q. habetur in actibus a
postolor. et in auroa dicitur. Inter quos terullus
erat qui uerba relauit. et gemitat. l. **T**er
Testua ou. sunt loca in quibus pecora castan
tur. vñ testuo as. castiare. et hinc testuatores cas
tiatores. et inde testuaciones castiaciones dicitur
Testa loca aspera et inculta et inamena. Et ha
bet tantu tres casus nominatim accusatim uocatim
Tesseria ul' tesseron grece. latine quatuor. Et co
ponitur cu decas qd est decem. et dicitur tessere
cas cadis. penl' correpta. i. xiiij. Vnde inuenit q
matheus distinguit generationes quas enumerat
in principio euangelij. In tres tesserecas. i. in ter
xiiij. Sunt enim xl due generaciones. vnde tessere
cadite sunt dicti quida heretici qui quatuordecima
luna pasca cum iudeis obseruandum contendunt
Tesserecadite penl' po. in tessera est.
Tesserecas in tessera vide
Tesseron grece latine quatuor
Testa. a testus ta tu di hec testa te. quasi costa
q prius sit mollis postea testa. q. desiccatur duz
coquit. et dicitur testa olla. ul' etia quiddo ex cre
ta ul' argillosa terra coquit. vnde quadam simili
Testabilis. a testoi **T**udine dicitur testa capitis
ang dicitur h et h testabilis et h le. qui testari pr.
scilicet testimoniū facere ul' testamentū. Et compo
nitur in testabilis le. qui non est dignus ut in tes
tem recipiatur. uel ut testamentum faciat
Testaciū. a testa di h testaciū cij. multe teste.
Testamentū. a testoi ul' testis di hoc testamēti
ti. q. testibus est conscripta et confirmata uolun
tas. ul' quia non ualet nisi post testatoris monu
mentū. i. mortem. vnde hic et hec testamental' et
hoc le. et testamentoi caris p testamentū facere
ponitur etiam testamentum p pacto et placito.
Testarius. A testa dicitur testarius ria. ad testas
estatus. a testoi **T**ptinens. uel testas faciens
dicitur testatus ta tum. qui facit testamentum
Testiculo las In testiculo uide
Testiculus. a teste datius de testis addita culus
dicitur p formacionem hic testiculus dimi. testiculi
etia in viro dñr q. testant hominem marem eē
ul' ideo dicitur a testibus. q. duo sunt. et testiu
nummus a duobus incipit. nam uox unius uox
nullius. vnde hic et hec testicularis et hoc re. Et
testiculosus sa sum. et testiculatus ta tu. qui mag
nos habz testiculos. et testiculo las testiculos dare
per testiculos percutere. et componit de testiculo
las. et testiculo las. Et e actiuū cu suis compo
Testifico. a testis et facio **T**is. et corripit cu.
componit testifico caris. i. testem facere. et teste
Testit. a testa dicitur **T**confirmare. Et corripit fi.
tur hic et hec testilis et hoc le. et po penul' cu a
nomine deriuatur. ut opus testile ul' uas testile.
Quando uero deriuatur a testu ul' a texendo uel a
texo is. car penl' et scribitur p x. ut testilis uel
tis ul' ora. ecci. xlv. opus testile. Itē remigius in.

matheum nomine lilij omnes herbas intelligit qd
sine textili labore mira uarietate depingit. Itē in
xxviii c. exo. Et ora per girum eius textilis **T**Et
scias q. a texo is uñ tu dicitur textu tas. sepe tēxē
et hic et hec textilis et hoc le penl' correpta. et tex
ibilis le. et hic et hec textilis et hoc le penul' cor.
in eodem sensu. scilicet qd facile textitur. sed opus
ul' uas testile. i. fragile de testa pducit. Iti
Testimoniū. a testis di hoc testimoniū nij. vñ
hic et hec testimonialis et hoc le. Et testimonio
Testis. a testoi di **T**as confirmare testimonio
hic et hec testis. q. testatur ul' q. testacōni. i. con
firmationi testamenti solet adhiberi
Testoi caris atussum ari. i. testamentū facere. et
testari. i. testificari. i. testimoniū dare. et testari. i.
iurare ul' coniurare. ul' in testem adducere ul' ro
gare. Testoi componit. Attestoi caris. i. ualde tes
tari. Detestoi caris. Contestoi caris. simul testan.
p testoi caris Obtestoi caris vndiq. ul' ob aliqd ul'
contestari. Testoi deponens ē cu suis compositis
Testu. A testa di h testu incedi. idem qd testa.
Testudinetū. a testudo dicitur hoc testudinetū ti.
locus ubi testudines abundant
Testudo. a testa deriuatur hec testudo dinis qd
dam animal. q. tegimine teste sit coopta. Et sunt
quatuor genera. terrestres. maritime. Lucanie. i. in
ceno et paludibus uiuentis. fluuiales que in dulci
aqua uiuūt. tradunt quidam tardius in nauigia
testudinis pedem dexteri uelocitā. vnde testudo.
dicitur camera templi obliqua et curua q. in mo
dum testudinis ueteres templor. recta faciebant
ut celi ymaginem redderent. qd constat esse con
uexuz. talis curuatura di et lacunar qd solebant
facere antiqui sub tignis et sup cameras. et sup a
lia loca. ppter pōictam causam. et etia testudo di
scutū q. in modū testudinis sit. et testudo di con
uexio scutoz curuata in modum testudinis. vnde
Testula le dimi. parua testa **T**estudineus a u.
estus. a testoi di testus sa sum. odiosus. exosus.
eta in tamna est **T**estidiosus. ul' fategatus.
Teter tra tu. i. niger ul' ferus. et compatur te
trai teterimus. et corripit primam siue te.
Tetranus na nū. i. prauus. tenebrosus. Et di a
etracolos in colon est. **T**eter tra tu.
Tetradebucolica Quedam species testis que ar
tenditur in quatuor pede qua maxime solent uti
scribentes bucolica. et di a tetras p composiciones
Tetragramaton nomen dei est h est iij littera
ru. et componit a tetras qd est quatuor et grammaton
Tetraidos. tetras qd est quatuor com **T**littera
ponit cu idos qd est forma. et di tetraidos scilicet
formule intente in longitudinem porrecte que fi
unt ex quatuor pigmentis
Tetramict tra trum. ubi sunt quatuor metra
siue usus constans ex quatuor metris. i. pedibus
Ttetras et metrum. Et corripit penl' naturaliter
Tetranepos potis In nepos est
Tetraonima In noma uide
Tetraprotus ta tu. nomen hñs quatuor casus
Ttetras quatuor. et protos casus. et corripit pro
Tetracha. a tetra quatuor. et archa princeps co
ponitur h tetracha che. i. princeps sup quatuor ul'
sup quartam prem regni. vnde hñ ysid tetrache
sunt quartam prem regni tenentes. qualis fuit a
put iudeam philippus Et inde hec tetrarchia chio
. i. eius potestas Et tetrarcho as are. i. principari.

unde Oraç in epy. Tetrachare uolens accedet sic
Tetrachare grece. latine dicitur **T**etrachare ad unctum
quatuor unde hec tetrachare tetrachare. i. quatuor
Tetrachare syllabus ba bu qtuor silba. et coponit
Tetrastrophos in strophos **T**etrastrophos et silba
Tetricus a teter h tetricus d. quidam mons in
sabina asperimus. unde tetricus ca cu. asper. au
sterus. obscurus. tristis. h huc Unde fm quosdaz
deriuatur a tetrico cas. Unde alexander nequam
dicit. tetricat quociens quis surgendo pigrescit. Et
sic uolunt q in xxxij ecclesiasten ponat tetricos
p una pre. ubi dicit Et hora surgendi non tetricos
Alij dnt q tetricos sunt due pres. te p nomen. et
trict uerbum. sicut dicam. in trico cas Alia littera
In biblia corruptis. muenit ibi et hora surgendi
Tetricudo. a teter dicit hec tetricudo non te tristes
tudo dinis id est nigredo. feritas.
Tetuli pteriti de rollo fm antiquos. h mo dicit
mus rollo sustuli sublatu. vno dicit ps in x li. rol
lo tetuli. p quo nuc in usu frequenti est sustuli. et
si mueniatur tetulit p tulit. est ibi pteris
Tetulos id est uolumen
Texella le dimi. parua texera
Texellula le dimi. parua texella
Texera. a taxo as dicit hec texera re. i. uas uel
mensura quelibet. texera etia dicit bellicu signu
ul tuba qua hostes denunciant uenientes. texera
etiam accipitur p signo hospitalitatis. Accipitur
etiam p talo et alea. et p taxillis. Similiter uero
cu texeris solebat numerus frumenti designari et
annone. Item texere dicitur lapides quadrati ad
modum taloz. unde hec texella le dimi. et a tex
ella hec texellula le dimi. Similiter et texellarius
ria riu. a texera. et hic texellarius. Idem et texera
rius scilicet ppositus cune. qui bellum nunciat ul q
regis texeras portat. ul quicqz texeris aliquid a
git. et scias q texere et tali a quibusdam uocant
lepusculi. q exiliendo discunt. Item iacula a ia
ciendo fm huc Quosdaz uero dicit q texere sunt
quadrati lapilli. a tetrachare. i. quatuor dicte. q qua
drati sunt ex omnibus partibus. et scribitur fm a
Texerinus. a texera dicit **T**exerinus per geminu s
texerinus na nu. et dicitur texerini agnenni qui
ad modum texeraz sunt quibus ludimus
Texibilis in textilis exponitur.
Texo is ui tu tu. ad telam ptinens. et texere. i.
coopire. ordinare. construere. vñ textura re. et tex
ro tas. sepe texere. Texo componit contexto is ui
Detexo is ui. ualde texere ul a textura remouere
qd et distexo ui dicitur Intexo ui. intus ul ualde
texere. Intextexo is. interponere. interserere. inter aliq
aliquid texere. Pretexo is ui. pre alijs ul ante tex
ere. Obtexo is. vndiqz uel contra texere. Retexo
is ui. iteru texere. ul texturam destrue. remouere.
Subtexo is ui. subtilis ul paru ul post texere. Texo
et eius composita sunt actiua. et faciunt pteritum
in ui. sup in tu. Et nota q texo et eius composita
sepe ponuntur p togere. q qui texit filu filo tegit
unde iob xxxvi. Qui pterunt cuncta desuper. Itaz
a texo is ui. hic textus. vide in textus
Textilis. a texo is dicit hic et hec textil et h le
et textibilis le. et hic et hec textilis et hoc le in eo
dem sensu qd facile textitur. et corripit ti. vide in
textilis per. s. in media syllaba

Textas in texo textis vide.
Textinū. a texo is dicit hec textina ne. locus
texendi. et hoc textinū ni idem. ul locus ubi na
uel fabricantur. et textinū na nu. unde in robia
dicitur de anna q ibat cotidie ad textinū opus
Textus. a texo is. dicit hec textu **T**extus. p tri
ra re. Et hic textus tus. et est liber doctoris conti
nens tractatu sine littere ul sentencie exposicione
ut dixi in glo. et textus et tu pncipiū. Itz a texo
is textu tu. u. m. oz. hic textor rois. et oz in nix.
hec textrix trios mulier que texit pannu. Et dicit
ps in xj li. antecedente. x. vñ inuenio in tus pti
cipiū. a textu textus. et ex hoc quidam moti scri
thabor et hermon duo **T**habor mistus per. s.
montes sunt. et interpretatur thabor ueniens lumen
Thalamus. thalamos **T**halamos seu aduentus luminis
grece cubiculum ul conjugalis lectus. unde h tha
lamus dicit apud nos cubiculum ul camera uel
conjugalis lectus sponsi et sponse. Vel thalamus
dicit a thelima grece qd latine dicit uoluptas
Thalasa se penl cor. quedam ciuitas. Et interp
tatur apprehendens facturam.
Thamar interpretatur amaritudo p uiris mortu
is. eadem et commutans mutauit eniz se in habi
tu meretricis quando cu socero suo concubuit. et
Thamnis interpretatur nume **T**hamnis in fine
nus uel deficiens seu uocans facturam
Thanatos. i. mortale. ul mors. unde thanatus
ta tu. i. mortuus tua tuu. thanatos insula gallic.
oceani dicta a morte serpentis et terra eius quo
cūqz gentiu inuicta sit illico pimit agues. et acui
Thare interpretatur abactor **T**hure thos
uel depulsor seu nequam aut nequicia
Tharsis acui in fine. Et fuit tharsis de genere
iaphet. a quo scilicet descendit. vñ et ciuitas cor
tharsis dicta est que et tharsus dicit de qua ciuita
te fuit paulus apostolus. tharsus si. ul tharsis etia
uocatur locus quidam indie. unde hic et hec thar
sensil et h se. Ut dicit hebrei putant mare galile
uocari tharsis. et interpretatur explorans gaudiu
Tharsus si in tharsis exponitur.
Theatralis in theatru exponitur
Theatru. a theoro dicit hoc theatru tri. spectacu
lum ubiqz fiat semicirculi figuram habens in q
stantes omnes inspicunt. cuius forma prius rotu
da erat sicut et amphitheat. sed postea ex medio
amphitheatro theatru factum est. sic dictum a spec
taculo. Item theatru dicit prostibulum et lupanar
q post ludos exactos meretrices pstituerent ibi
unde theatricus ca cu. et hic et hec theatralis et
hoc le. ad theatru ptinens. et cor penl naturaliter
Thebet. i. ianuarus. et acui in fine **T**hebet
Theca ce grece latine positio. repositorium qd
cumqz sit. q ibi iponatur aliquid. ul theca quasi
tega. c. posita. p. g. a tego qis. q aliquid receptu
teget. Et nota q theca si est latinu a tego caret
aspiracione. Si uero est grecu habet aspiracionem in
prima syllaba theca. et pō the. unde cirotheca
Thecnites mas ge. unde errant qui dicunt muli
er thecnites. qd dicit debet mulier thecnitis. vide in
secunda pre ubi egi de accentu nominu de finenciū
Thema mas ge neutri ma **T**hema in es. pō penl.
terra dictantis figura. norma. similitudo. forma. et
Theodocia diligens scripta **T**heodocia penl qd.
Theodon ul misterium diuine scripture. et dicit
Theodon fuit quidaz **T**heodon uel theos.

est bestia .i. bestialis. aut deus id est diuinus uir.
Thomaculum li dicitur a thomos et dicitur tho
macula intestina ppter diuisiones et sectiones.
Thomos grece latine dicitur diuisio ul' sectio ul'
indisio. vñ apud nos hic thomus mi. Et thomus
dicitur etiam liber uel uolumen ppter multas diuisio
nes et replicationes cartarum.
Thomus In thomos uide
Thophet lata et spaciola uia. gehenna pauoris
boralis In thorus uide Interpretatur
horath hebrei. latini legem appellant. id est
quinqz libri moysi Vñ dicit Jero. in plogo regu
hij sunt qñqz libri moysi quos ppe thozath .i. lege
appellat Et in interpretationibus dicit thozath lex
Thorus ri. dicitur lectus Et uel pentatheucum
ppe qui solet esse de herbis sicut in expeditione.
vnde et sic dicitur ab herbis rostris quibus fit. ul' que
accumbentium humeris supponunt. vnde h et h
thoralis et h le Et hoc thoral ul' thozale lis. lon
ga mappa uel eadem sic dicitur quidqz in lecto stemi
tur Inuenit totus sine aspiracione de quo uide in
Thorus ni. sedes regalis in qua se suo loco.
dicit reges ppter tutelam corporis sui. vnde throni
dicti sunt angeli. qui latine sedes dñr. Et ut dicit
grego. throni illa agmina sunt uocata quibus ad
exercendum iudicium deus semp presidet. Quia
enim thronos latino eloquio sedes dicimus. thro
ni enim dicti sunt hij qui tanta diuinitatis gracia
repleti ut in eis dñs sedeat p eos sua iudicia de
cernat. In thronis autem deus sedet et quiescit dñ
eos in se quiescere facit. Et a thronus p compo
sitionem inthronizo zas. i. in throno et sede pone.
collocare. et thronus a vm. qui nullam regni pte
habet. Et corripit primam thronus
Thuribulum. a thus et bolus componit h thuri
bulum li. qz bolus thus in eo ponatur. ul' quia
ibi thus mordetur et crematur ul' thuribulumz deri
uatur a thus Et est simplex Et dicitur thuribulum
uas ad thurificandum aptu. Qz autem dicitur thuribu
lum quasi thus bolos .i. morsellos cremans et hi
est. et hoc ultimum michi magis placet.
Thuricremulum li. i. incensarium. qz in eo crema
tur thus. Et componit a thus et cremo as. et cor
mu. et consuevit dici pone thimiam in thurire
Thuridus. a thus mulo. uide in epithimum
ruridus da dñ. et thureus rea reu de thure exis
tens ul' ad thus pñens ul' fumosus. Jero. super
ysa. vnusquisqz alterius querat auxiliu. faciem thu
ridam pallorem circumferens
Thurificina in thurificas cas est. et pducit d
Thurificas. thus componit cum facō. et dicitur thu
n hco cas. incensare ul' incensum facere. uel sacrifi
care. vnde h et h thurifex cis. sacerdos. ul' incensa
tor. vnde h thurificu. sacerdotu. et h thurificina
ne. locus ubi thus efficitur ul' etiam spargitur ul'
Thus thus. a theos qd est deus sacrificatur
dicitur. et est thus arbor arabie immensa et ramo
sa se ge. et eius fructus similiter dicitur h thus ge.
nou. Et quedam maneries eius apud nos dicitur
masculum qz sit natura rotundum in modu testu
culor. reliquu uo planu et pene scabrosu minus
optimu. et dicitur thus a theos qz in sacrificijs deoz
adoleatur. et fm h habet aspiracionem. ul' tus turis
dicitur a tundendo. qz tundit. ul' qz abile est ad tu
dendum. et fm h caret aspiracione. h et libanu dicitur
a monte libano. ubi colligitur. et inde thureus a

vm. et thuridus da dñ. de thure existens uel ad
thus pertinens uel fumosus.
Tusculum li dimi. paruū thus. et formatur a
thus addita culum. et corripit penultimam
Tiaza re. pilleū sacerdotale. Itz sicut dicit que
dam glosa in xxviii exodi. Tiaza odoris. Et
uocatur mitra. qz caput pontificis regebat et or
nabat. et pō penl. vnde ouis metamor xi. Tem
pora purpureis tentat uelare tiaris
Tiberias adis se ge. ciuitas facta ab herode in
nomine tiberij cesaris. a qua et lacus ul' mare ti
beriadis dicitur omnibus lacis iudee salubrior. Job.
vi. post hoc abiit ihūs trans mare gallilee qd ē
tiberiadis. et corripit penl. et dicit mare. i. lacus ul'
stagnu aque dulcis qd fluit a iordane. dicitur autem
stagnu mare. qz uidelicet hebraico ydiomate aq
num dulciū congregacō appellatur mare. dicitur autē
mare gallilee. ppter regionem adiacentem que sic
dicebatur. Dicitur uo mare tiberiadis ppter ciuita
tem illam que sita erat in ripa huius stagni. et di
citur hoc mare siue stagnu magis esse tiberiadis
qz gallilee. qz ciuitas magis specificat qz regio.
Tiberinus mas ge. fluius romanus a tiberino
rege albanor in eo submerso dictus. Nam antea
a calore aque albula dicebatur. qz niuibul albus
fieret. Item dicitur tiberis et tiberis tiberis ul' tiberis
similis a tiberino. Sed tiberis in cotidiano simone
tiberis in usu dicitur. vñ tiberinus na nū. et pō ri.
Tiberis penl corripit in tiberinus exponitur.
Tibia. a tibi qd est iūctus dicitur hec tibia tibi
cus ppter longitudinem. vnde hic et hec tibialis
et hoc le. et hoc tibiale lis. qd a bracijs dependet
ad tibias regendas. Item et alio nomine dicitur tibi
cus quasi tibiū. qz tibias regat. ul' dicitur a tibia et
bracijs. qz a bracijs usqz ad tibias pueniat. Item a
tibia bie. qdā instrumentu musicu. qz pñum
de ceruicis et quinis tibijs et curibus hynulor
fieret. si postea abusus vnderet fieret. vnde tibi
anus na nū. ad tibiam pñens ul' tibias faciens
Tibialis in tibia exponitur
Tibicen. A tibia et cano componit hic tibicen
quis. qui canit cū tibia tibicenē etia dicitur ful
tra uel furca his secta quibz domus sustentatur. q
aliter destines dicuntur. in ix c matb dicitur Et cū
ibiculus in domū pñcipis uenisset et uidisset ibi ti
bicines .i. lugubre carmen canentes. antiquitus e
nim tales ad exequias uocabantur. ut suo carmi
ne viuos puocarent ad luctum. vñ legitur in ix
c iere. vocate lamentatrices. et cor penl tibicines
sed in nro tibicen pō penl. vnde quidam. Tibicen
longo tubicen lincen breuiando. Et racō est. qz si
cut pō in quarto li. A cano composita masculina
sunt que in cen desinencia i cor habent penl. Tu
bicen fñicen. excipit vnū tibicen. qd iteo solum
pō habet penl. qz finēsis facta est duoz. i. breui
um in vnā longam. debuit enim. i. geminari.
qz solet pñuqz in compositōne a in i. conūti. ve
qz modo. tuba tubicen faciebat ex quo facta ē
Tibicina ne mulier que canit cū tibia
Tibicen a tibicen dicitur. et corripit penl
Tibicines in tibicen exponitur.
Tiben scirpus uel genus uasculi in modum scri
nii et uirgulis agrestibus contextum
Tibur in tiburis exponitur.
Tibuzus ci fuit quidam vir de cuius nomine
quedam ciuitas dicta est hec tiburis. vnde hic et

hec fiburdis et hoc ce. huius fiburdis. et fiburdo o
Ticio. A tereo res **T**nis. et fiburcinus na nū.
dicitur hic ticio onis. quasi ticio. et est idem qd
tione. unde ticionanus na nū. et ticionariū locus
ignis ubi ticiones morantur. ul' instrumentū mit
tendi ticiones in ignes. et ticionor naris. ticonibus
sparare. eos in ignem immittere. Et cōponit atti
cionor naris. fm hug. pap dicit ticio uulgo dicit
perustum lignum. ysaie vij c. Cor tuū non formi
det a duabus caudis ticionum
Ticionarium nū in ticio est.
Ticionor naris in ticio vide.
Ticon id est medium.
Tigillum li dimi. paruum tignum
Tignatus ta tum in tignum est.
Tignosus sa sum. in tignum exponitur
Tignū. a teco go. ul' a regula dicit hoc tignū
ni. Et dicitur tigna ipsa laquearia ul' ligna que
ipse laquearibus illaqueant. vñ tignosus sa suz.
tignis plenus. et tignatus ta tū. tignis patus. et
ornatus. et tignarius na nū. ad tigna ptinens. ul'
qui tigna in recto disponit. Idem et saritector fm
hug. Et pap dicit. Tignū a regendo dictum. recto
enim imponit ut in eo cetera supponantur. vñ
ligna illa que ascendūt ad cacumen edificij direc
te et totū rectum supportant tigna appellantur. vi
Tigris medi et pū uo **T** de etiam in cognatio.
cant tigrim sagittam. unde hec tigris tigris uel ti
gridis. serpens dicta est. ppter uelocitatem. Et si
militer quidam fluuius dictus est tigris. uel tigri
dis. qz uelox est fm hug. Ambi autem in vj ex
amer sic dicit. Natura tigris interpellat ferocitate
et imminet. eā pede reflectit. Nam ubi uacūū
raptē sobolis cubile repit. illico uestigis raptoris
institit. atqz ille quous equo uectus fugad. videns
tamen uelocitate fere se posse pueniri. nec euaden
di ullū suppetē sibi posse subsidū. thecam huius
fraude molitur ubi se contigūū uident speam de
uitro pūit. at illa ymagine sui ludit et sobolem
pūat. reuocat impetū colligere fetum desiderans.
rursus mani spe retenta totis se ad comprehendē
dum equitem uiribus fundit. et iracūdie stimulo
uelocior fugienti imminet. Itē ille spere obiectu
sequentes retardat. nec tamen sedulitatem matris
media fraudis excludit. cassam uersat ymaginem
et quasi lactura fetus resider. sic pietatis sue studio
decepta et vindictam amittit et plem **T** de natu
ra etiam tigris dicit ysid xij et b. Tigris inquit
uocata ppter uelocem fugam. ita enim nominant
pū et greci et medi sagittam. Est enim belia ua
rijs distincta maculis uirtute et uelocitate mirabi
lis. ex cuius nomine flumen tigris appellatur qz
is rapidissimus sit omniū fluuior. has magis hir
cania gignit. De tigris etiam narrat aug. in li d
ciuitate dei. Legimus in plinio immanissimam as
pidem a patrefamilias in egipto domitam cotidie
de camera sua egressam. et a mensa eius annonaz
peropē solitam. Legimus in marcellino tigridem
mansuetaz factam ab india astasio pūipi missaz
Tilia. A telum dicit hec tilia lie. quedam leuis
arbor. qz sit utilis ad usum telor. unde tiliatus ta
tū. ul' tilius sa sum. irascibilis uel flexibilis uel
Tilius sa suz. in tilia est **T** ad tiliam ptinens
imalus. a timo dicit hic timalus li. quidā piscis
qz flagrat sicut flos. unde timalinus na num
Time grece latine anima fm papiam

Timeo es ui ere. i. metuere. unde timor oris. Ti
meo componit. extimeo. ptimeo es. Et est timeo
actiū cū suis compositis. et caret sup. et corripit
hanc sillabam ti. vñ quidam. Qui de morte timet
plurima mente uidet. A timeo timesco dicit incho
uide in metuo is. et in timor.
Timeus. A timo dicitur hic timeus ei. liber pla
tonis. qz floridus ul' quasi flosculus. qz ibi flosculi
pūie comprehendunt. ul' sic dictus est a discipulo
quodam platonis timeo nomine. vel timos grece
latine dicit mens. Inde timeus ei penū. pū. liber
platonis. qz ibi multa de diuina mente continent
Timiamia. a timus dicitur hec timiamia matris.
quedam herba ul' species valde redolens qua in q
busdam locis utitur loco incensi fm hug. Item ti
miamia erat quedam confectio diuersaz specier
quam sacerdos in altari timiamatis adolebat de q
dicitur exod xix. Sume tibi aromata stacten et o
nicam galbanū. et thus lucidissimū. equalis pon
dens erūt omnia. facies qz timiamia. et pū penū
unde in auroa dicit. Ex quo spirat odor et timia
Timiamateriū. a timiamia dicit **T**ima frequens
tur hoc timiamateriū nū. thuribulum qd et epy
mū dicitur ab epy et timus. ul' timiamia fm hug
vel ut quidam dicit timiamateria dicebantur ua
sa in quibus timiamia seruabatur. et dicit timiamia
teriū. a timiamia et terion qd est statuf quasi uas
in quo stabat timiamia. ul' dicitur timiamateria
uasa in quibus reueritur species ex quibus confici
tur timiamia. Et tunc dicuntur timiamateria a ti
miamia et tero ns. rhemie li pmo. Tulerūt idias
Timiamaticus ca cū. a timi **T** et timiamateria.
Timidus. a timeo es dicit timidus **T**ama dicitur
da duz. qui semper timet. Timens uo qui ad tem
pus formidat ex causa. Similiter distinguitur pa
uidus et pauens. puidus et puidens. supbus et
superbiens. languidus et languens. furibundus
et furens. et similia. unde hec timiditas tatis. ani
mi uicū sempiternū. qd est etiam si timor nō sit
timor uero accidens est. Itaqz sicut homerus ait
In achille fuit aliqñ timor timiditas nūquaz. vid
in timor. ul' dicit fm ps qz humismodi denomina
tua desinentia in idus demonstrant habere in se
ea ex quibus deriuant. ut herbidos qui habz her
bam. Timidus qui habet timorem. rabidus qz ha
Timius. a timo dicit timius na **T**bet rabiem
nū. i. floridus ul' dulcis. et suauis. unde et timiū
dicitur mel suaue et odoriferum
Timo grece latine dicit flos ul' floreo. unde hoc ti
mū generaliter dicit flos. specialiter tam quodā her
ba dicitur timū ul' timus. qz talis flos ualde redole
bat. Item timo ul' timos grece dicit mens latine.
Timor. a timeo es dicit hic timor oris. unde timo
rosus sa sum. timore plenus. et comparatur. et ti
mor accedens dolor mentis extrinsecus ex aliqua
accidenti occasione. et est timor p tempore. sed ti
miditas est animi uicū sempiternū. sicut dixi in
timidus. Est ergo in viro forti qñqz timor. timidi
tas nūquam. Qualiter autem homo timens effici
atur pallidus. dixi in formido das. Scias quatuor
esse timores. scilicet mūdānū siue humanū. serui
lem. imicālez. castum. ul' filialem siue amicabilez
humanus timor ut dicit cassiodorus est quando ti
memus pati pericula carnis ul' pōere bona mūdi
ppter qd delinquimus. hic timor malus est qz in
primo gradu cū mūdo desentur. quem dominus p

Ternio onis. a ternus dicitur hic ternio onis qui habet tres milites sub se. et iactus trium punctorum cum de quo dicitur ternio. Idem et trio onis.

Ternus. a ter dicitur ternus ternus ternus. vel componitur a ter et unus quasi ter unus. et hinc ternari.

Tero nis rui tritū. i. cōminuē. con **T**us ria nū. fringere. Tero componit. Attero nis rui tritū. ualere. Contero nis. Circūtero nis. Detero nis id est ualde terere. et detero deteris detriui tritū. i. peiorare uel peiorari. Item Tero componit. Intero nis rui tritū. i. intus terere. immutare uel ualde terere. Obterō nis Proterō nis Subterō nis. Tero et eius composita actiua sunt prae detero quod est neutrum. per peiorari. et omnia faciunt prae tritū in rui et super in tritum Et omnia in prae coram hanc silbam te. In prae uero et super prae hanc silbam tri Et scias quod contritio. attritio. contritus. et similia scribuntur sine. c. quod contritum non habet. quod formatur a contritum. uel in tum Et a contritu addita s. fit contritus Et a genitio contenti addita o fit contentio.

Terra. a tero teris dicitur haec terra re. quod assidue teratur. uel a torreo. quod siccitate torreat terra. Quia autem dicitur terra quasi ralis terra. et ibi est. unde ter reus rea reū. de terra existens. et terrenus na nū in eodem sensu scilicet de terra factus uel natus. uel terram inhabitare. terrenis deditus uel terrosus sa sum. terra plenus. ut frumenti genus arenosus.

Ter scias quod terra ad distinctionem aquae nūcupatur arida. Naturalis enim appetas siccitas terre est. Nam ut humida sit hoc aquarum affinitate sortitur. unde dicit ambrosius in iij exameron. habet terra propriam qualitatem suam sicut et singula elementa habent naturam et aer humidam qualitatem et aqua frigidam. habet. et ignis calidam. et terra siccitatem Et hoc est principale proprium elementis singulis quod ratione colligimus comprehendere autem sensibilibus. et corporalibus si uelimus uelud connexa et composita regimus ut sit terra arida. et frigida. et humida. aer calidus et humidus. ignis calidus et siccus. et sic sibi per has iugales qualitates singula miscantur elementa. Nam terra cum sit arida et frigida qualitatis conecitur aquae per congruam onem qualitatis frigidae. et per aquam aeri. quod humidus est aer. ergo aqua tamquam brachis quibusdam duobus frigidis et humidis. altero terram. altero aerem uidetur amplecti. frigido terram. aere humido. aer quoque medius inter duo conpugnancia per naturam hoc est inter aquarum et ignis utriusque illud elementum conciliat sibi. quod et aquis humore et igni calore coniungitur. ignis quoque cum sit calidus et siccus natura calore aeri annectitur Siccitate autem in comunione terre ac siccitatem refunditur. atque ita sibi per hunc circuitum et chorū quendam concordie societatis quod conueniunt. bene autem scriptura ait quod deus uocauit terram aridam hoc est quod principale eius est nūcupauit appetate naturae. naturalis enim appetas siccitas est terris. Nec ei propterea suata est principalis. ergo siccitas subest. etiam ut sit frigida sed non preferuntur secundum primis. ut autem humida sit aquarum affinitate sortitur. ergo illud suū istud alienū. suū quod arida. alienū quod humida. auctor itaque naturae quod primo donauit hoc tenuit. quod istud ex natura. illud ex causa. uide in tellus et in elementum.

Ter prae queri de magnitudine terre Scias ergo quod ambrosius in vi exameron dicit. terram legimus. terrarum intelligamus

frugiferam Quid in querere que sit eius mensura circuitus. quam geometri centum lxxx milibus stadiis extimauerunt. libenter fateor me nescire quod nescio primo quod scire nichil proderit Aristoteles autem narrat in fine secundi de celo et mundo quod circulus reuolutionis totius terre secundum antiquos mathematicos est xxiii milia miliaria.

Et ut dicit frater albertus Si haec littera aristoteli non sit uicio scriptorum deputata tunc est falsa. quod falsitas accidit ei ex hoc quod tempore aristoteli nondum perfecte sciebantur quantitates diametrorum solis et lune et terre. secundum autem sapientes mathematicos qui secuti sunt prolomeum. rotunditas circuli terre est xx milia xl miliaria Et cum diuisum fuerit per tria. et septimas partem unius. eo quod circulus uincit diametrum per tria et septimam partem. tunc exibat quantitas diametri terre. que est sex milia quingenta fere quod circa ix minus.

Ad predictam declarationem nota quod circulus continet quantitates diametri ter et septimam partem ipsius terre uel ipsius diametri. unde proportio circuli ad diametrum est sicut proportio xxij ad septem. xx enim duo continent vij ter et unitatem que est pars eius septima Quantitas autem rotunditatis terre est uiginti milia et quadraginta miliaria que quidem rotunditas cum diuisa fuerit per tria et vij partem unius ent quantitas diametri huius vi milia quingenta miliaria fere. et dico fere. quod desunt ix milia ad complendum sex milia quingenta Est ergo quantitas diametri circuli terre. miliaria sex milia quadringenta xxi Deinde si diametrum dimidiaueris erunt a centro terre usque ad superficiem eius tria milia ducenta miliaria et xlv. Et quedam minuta Ex hoc liquet quot miliaria sunt usque ad infernum si quod infernus dicitur esse in medio terre.

Hic attende quomodo unus philosophus destruit dictum alterius Et ideo in talibus studere non est multum utile Sed ut basilius dicit in v omelia exam. que utiliora sunt. mandari memorie principibus meruerunt Idem in prima omelia super reu naturam enim grecorum philosophi disputauerunt. si nullus apud eos firmo fixus haberetur et stabilis. porro secundum per a sequente deiectione. nichil quod nobis ope periculum est que illorum sunt infirmare cum ad destructionem propriam sibi metipsis sufficiant. uide in luna.

Terreo res rui niti. terrorem inferre. unde is terrores. Terreo componit absterreo res rui. Exterreo res rui. Conterreo res rui. pterreo res rui. Terreo et eius composita actiua sunt. et scribuntur per res rui. a terra dicitur hic et is ter.

Terribilis. a terreo res dicitur hic et is ter.

Terribilis. a terreo res dicitur hic et is ter.

Terribilif et hoc le. i. metuendo quasi terrore abilis.

Terribulosus sa sum terrore plenus. et deriuatur.

Terribolum. a terreo res hoc ter.

Terribolum li. quodlibet tormentum. quod terreat reos.

Terrigena ne de terra genitus communis ge. propheta. quique terrigine et filij hominum. et cor ge Terrigene etiam dicti sunt gigantes. quod fabulose patrens similes sibi genuerit. antiqui autem dicebant terrigenus terrigena terrigenum.

Teritio. a terreo res rui niti tu v in o fit teritio. frequenter terrore. Et corripit ri.

Teritio. a terra dicitur hoc teritio modicus locus uel districtus alius. uel teritio dicitur quasi tauritio. i. tritum bobus et aratro. antiqui enim sulco ducto et possessionis et teritio. antiqui enim

usum cuncta subiaceant dum ad uolū uelocit ius
sa complentur Dum omnes subdit si qua bene
gesta sunt laudibus effertur. male gestis autem
nulla auctoritate contradit. dum plerūq; laudant
et qd reprobare debuerūt. h seductus ab hijs que
infra suppetit semp animus tollitur. et dum fo
ris immenso fauore circūdatur. intus ueritate ua
cuatur atq; oblitus sui in uoces se spargit alienas
talem seq; credit qualem se foris audit. non qua
lem intus discernere debuit subiectos despicit eos
q; equales sibi nature ordine non agnoscit. et qd
forte potestatis excesserit. transcendisse se etiam
uite mentis credit cūctis se existimat amplius sa
pere quibus se uidet amplius posse. vide in seui
tus. vide etiam in spiritus. De timoris dono vide
etiam in spes vide etiam in rōi et in iusticia
Timoratus a timore uel a timor. ratus. ca. tū. et
timoratus. fa. sum. timore plenus unde in actibus
Timorati et compatur utrumq;
Timos. i. mens. vide in timo.
Timothēus discipulus pauli fuit. et acūf pñ
Timpanistria. a timpanū dicit h timpanistria.
trie. que canit cū timpano que timpanoma dicit
plantus. Timpanotriam amat. Itē ppheta. In me
dio iuuentulaz timpanistria fm hug. pap uero
dicit. Timpanistria timpanistria. qui in timpa
no canit. commune est. sicut citharista. organista.
Timpanoma in timpanistria vide
Timpanū. a timno nis dicit h timpanū ni qd daz
instrumentū musicū. scilicet pelles uel coriū ligno
ex una pte contextū. et dicit sic q; tinniat. uel dicit
tur a ticon qd est mediū. q; mediū est. est enim
una ps media symphonie in similitudine cribri et
uigula ut symphonia. unde timpanū dicit mediū
lū rote in quo radij infiguntur uel circūferentia
rote. unde timpanizo as. timpano cantare.
Timus mi in timo vide
Tina ligna de quibus salomon gradus fecit in
domo dñi. incognita etiam sunt ligna etiam pñ
oribus iudeoz. ut dicit pap. Sed super illud tercij
regum c. x. Attulit ex ophir ligna tina. Dicit glo
imputribilia spinosa in similitudine albe spine ti
na candida sunt et rotunda. et inueniūt in biblijs
correctis duplex littera. tina p duo. ij. uel una per
incho. tal pñ cor. in tincto as e **T**implex. j.
Tincto. a tingo gis xi cū. u. in. o. fit tincto tas
frequenter tingere. a quo tinctio tas frequentatū.
Tinctula le dimi. parua tinctrix.
Tinctrix. A tingo gis. uel a tinctoz. oz. in. rix. hec
tinctrix tinctis. femina que tingit
Tinctus ta tū in tingo gis est.
Tinea. a tēro nis hec tinea nec. uestimentoz uer
mis. q; resat. uel dicit a teneo. q; teneat et mīdeat
quousq; corrodat. unde tinoosus sa sum
Tingibilis in tingo gis est.
Tingo gis xi cū tingere. i. tinctura mīdere colo
rare infundere. Unde tinctus ta tū. et tinctim adu
biū. et h et h tingibilis et h le. penl cor. abile ad
tingendū. et h tinctura re. Tingo componitur con
tingo gis xi etum. simul tingere. Detingo gis tinc
turam remouere. Intingo gis. in tincturam infun
dere. retingo gis itē tingere uel tincturaz aufere.
Subtingo gis. subtilis uel parū tingere. Tingo et ei
us composita sunt actiua. et faciunt pñtū in xi
et sup in etum. et non habet. u. post. g.
Tinnio nis niui nitū nire. i. liquide et pure et le

uiter sonare. et pñe dicit de ere uel alio metallo.
Et ut dicit ps. defiat in prima et secunda pñona.
pñe in tercia sepe inueniūt. et est romaropeiū. i. u
bum ficticiū inuentū ex qualitate soni illius rei
cui conuenit. improprie tamen qñq; inueniūt in p
ma et secūda pñona. unde h tinnitus tus. et tinni
ro tas fre. et tinnulus la lū. et tinnio nis ge om
nis. Tinnio componiūt. Continuo. pñnio. retinnio
subtinnio nis. parū uel subtilis tinnire. uel ab infer
ori pte tinnitū reddere. et pñe dicit de psalterio u
bi aliquo supponitur ut melius tinniat
Tinnito tas in tinnio nis est. et pñdicit ni
nnulus. a tinnio nis dicit tinnulus la lū. i. tinni
ens item tinnulus sonus liquidus letus purus s
pap. Iero. in plogo iob. Interduz quoq; richinus
dulcis et tinnulus fertur numerus legi solutus.
Tintinabulum buli. a tinnio nis qd videtur eē
nomen fictiū fm hug. et pñdicit tintinabulū
de sono uocis nomen accipit. sicut plausus manu
um. et tinnor denotū. et ualuaz. et cor penl. unde
in auro. dicit. Aurea cū malis se tintinabula iūgunt
Tiphonicus uentus fm aliam translationē dicit
uentus tempestiuus. Et dicit tiphonicus a tiphos
qd est inflatō. Item dicit euro aquilo. et cor penl
Tipicus ca cū penl cor in tipus est **T**iphonicus
tipus pi figura uel forma uel status uel similitu
do. vñ in secūdo li reg c. xij. Traduxit in tpo lateu
i. in similitudine. et tipus dicit quedam herba q
in aqua nascitur et ab aqua inflatur. unde et am
bicioz hominū. et sibi placendum tumor et su
perbia tipus dicit. Inde etiam. i. ab herba illa fri
gida febres tipi dicuntur. vñ tipicus ca cū. i. figura
tiuus. vñ tipice figuratiue. et etiam tipica febres
dicitur quam quidam modicam dicunt
Tirannida. A tir. inus et ceto componiūt tiran
nida de penl pñ. qui occidit tirannū. unde hoc
tirannidum. tiranni occisio.
Tirannidū dicit. in tirannida exponitur
Tirannis nidis penl cor qñ exponiūt in tiranus
tirannulus li dimi. paruus tirannus
Tirannus a tiro qd est fortis dicit hic tiranne ni
i. fortis rex. Olim reges et tiranni nullam habē
bant differentiam. unde fortes reges tiranni uoca
bant. h postea accidit tirannos uocari pessimos
et improbos reges luxuriose dñationis cupidita
tem et crudelissimaz dñationē in populis exercen
tes. a tiro qd est angustia. q; angustiat uel cruciat
suos. unde tirannicus ca cū. et hec tirannia nie. et
hec tirannis nidis. i. crudelitas fm hug. Et scribi
tur tirannis p duo. n. g. g. autem in moza. dicit q
tirannus est pñe qui in re publica non iure pñci
Tipiana ne. est granū ordei decoratū **T**ipatur
de quo etiam fit aqua que dicit tiana conueniens
Tiriaca. tñus dicit quidam ser **T**ipotui infirmoz
pens. unde hec tiriaca ce penl pñ. antitotū spen
tū quo uenena pelluntur. ut pestis peste soluat.
Tirus na rium in tirus vide
Tiro grece latine dicit fortis uel angustia. et inde
deriuatur hic tiro ronis. i. nouus miles nouiter e
lectus ad miliciam. q; fortis ad hoc officiu; solet
eligi. uel q; ad acquirendā pñtatem multū se an
gustiat. vñ et tiro dicit quilibet ignarus et nudus
cū aliquid inapit exercere. et pñ pñam tiro pro
milite. h hic tirus p regione eam cor. unde usus.
Pro regione tiro pro forti milite tiro
Tironiū. a tiro ronif hec tironiū nij. noua mi

lida officii tironis rudimentum inciliu nouitas mili-
cia. Item a tiro tironior nans. et cor ti. s. pducit
tironior nans in tironium e. pma; sicut tiro
tironis in lida vide

Tirius. terra componit cu sursu. et dicit h. ti-
rus si. generaliter omniu oleu ul herbaru medius
frutex sic dicit. q. a terra sursu conscendit. Tirius
etiam dicitur baculus ul ramus cu frondibus q
utunt in sacrificijs bachi. ul tirius genus tumbali
in modum quadrate figure factum qd ab utraq
pte tenetur. et tam apenendo qz claudendo sonat.

Tirunculus li dimi. paruus tiro.

Tirus. a tiro qd est fortis ul angustia dicit hic
tirus quedaz insula et quedam ciuitas sic dicta ab
angustia loci. unde et tirus angustia interpretatur.
et inde tirus ria nu. gentile ul patriu. Item tirus
dicit quidam serpens. Item dicit caseus. s. hic est
primitiuu. vide in tiro. De tiro ciuitate dicit glosa
ys xxij. Super illud onus tiri et cetera. Tirus ciui-
tas nobilissima chananeor. cu hoc ysa pdicebat.
insula magni maris erat. post autem longo tempe
nabugodonosor uoluit continentes quasi contigu-
am eam terre facere. s. multo frustratus labore n
potuit. qui autem in ciuitate erant cu no possent
resistere. qui naues potuerunt arripere fugerant in e-
giptum. et in moab. et in vicinas regiones. unde
nabugodonosor furore succensus naues succendit.
ciuitatez subuertit. captiuos abstraxit. et in caldeaz
reuerso. data est ei a dno p tiro regnu egipti res
dificata tiro. post lxx annos. cu alexander perge-
ret ad captiuandam egiptu dimisit ibi ptem exer-
citus. et terre eam equare uoluit et non potuit. e-
gipto uo subiugata ethiopes et multas alias gen-
tes secu adduxit. et lapidibus et arboribz continen-
tem terefecit. ciues cepit. ciuitatem subuertit. no
autem ysa de illa captiuitate agit. quam nabugo-
donosor fecit. hoc uo ides accipit. q. cu iherlm ca-
peretur. et populus in captiuitatez duceret a chal-
deis tempore sedechie. tirus que debuit compati et
pit insultare. hanc miseras pducit ysa dicens. O-
nus tiri. et cetera. Iero in iherlm loquens de tiro
dicit. reus filijs isrl de captiuitate sub zorobabel
et neemias. tiri quoq non longo tempe post rei-
si cu eis amicia coniuncti sunt. nec iam diuicias
retinebant. s. in iherlm dno offerebant. ad pda-
tionem etiam pauli et tiri et sidonij coniuncti sunt

Tiricus ca cum in tiris vide
Tiris est ulceratio et tumor in pulmone sic dic-
ta grece. q. sit consumptio corporis totius. unde ti-
ricus ca cum penul cor. tali infirmitate detentus

Titan tanis. mas ge. interpretatur illuminaco ul
illuminans. unde dicti olim titanes sunt quidam
ferocissimi viri quasi illuminatores mudi scilicet
sua pbitate. ul sm fabulas poetar. isti ab irata
contra deos terra ad eius utilitatem creati dicunt
unde et titanes dicti sunt a tico greco. i. ab ulcone
q. quasi ulciscende matris terre causa in deos ar-
mati existerent. et etiam dicti sunt gigantes. et h
titannus in eodem sensu. et inde titan ul titanus.
dictus est sol. q. fuit de genere titanor. ul q. illu-
minat mudum. Inuenitur etiam titan in eddi. vñ
iudith xvj. Nec filij titan pcusserunt eu. et pducit
penl gñ titanis. titana enim po ra. vñ. lucanus
in pmo. Aoz et longi uolunt titana labores. Gre-
ca enim in an. crescencia in gto. po. a. media ante
n. ut titanis. facit accis in em uel in. a. titanez ul

Titanis. a titan d. s. titanis nis ul tita **T**itana
neos. ciuitas egipti ubi facta sunt prodigia que le-
guntur. et dr sic a titanibus. q. edificauerunt ea. ti-
tanis etiam est genitiuus de titan.

Titanus. a titan d. s. titanus ni. et est idem qd
titan. Item a titan titannus na nu. et s. titania nie

Titillicus ca cum in titillo vide **T**itillo est luna.
Titillo. a titubo bas dicit titillo las. i. titubare.
uel ad luxuriam incitare. stimulare. Et in actiua
significacoe dicitur titillo las. i. inflammare. inci-
tare. stimulare. comouere ad luxuriam. unde hec
titillaco luxurie incitamentu carnis incitaco infla-
matio. et titillicus ca cum penl cor titillacoe ple-
nus. s. qui incitat ul qui incitatur ad luxuriam.
et titillarius ria rium pronus. Titillo las in absolu-
ta et passiva significacoe neutru e. Et in actiua
est actiuum. et scribitur per duo l.

Titimallus. titan pro sole componit cu mallo-
lonis quam greci comam dicunt. et dr hic timal-
lus li. herba lactaria. q. comam folior ad radicez
solis circactum conitit et circumducit. Inde titi-

Titubo bas bavi bare. i. du **T**imallus na nu
bitare uel uacillare. tremere. Titubo cu suis com-
positis si qua habet neutru est Et corripit tu

Titulo las in titulus vide
Titulus. a titan qd est sol ul illuminans. dicitur
hic titulus li. quasi titannus. i. illuminans. q. illu-
minat libz. sicut enim sol mudu uel quecuq ob-
scura illuminat. ita titulus libz. et eius sequencia illu-
minat. ul titulus dicit a tiro linio qui prius libz
sui p distinctiones diuisit et singulis titulum ap-
posuit. uel titulus quasi retulus. a teca figura sic
facta. **T** que olim in frontibus dampnatoru im-
primebatur. sicut eni in illa figura reddebatur ho-
noscibilis sic p titulum liber cognoscitur. unde et
sic diffinitur. Titulus est breuis annotatio eoz q
diffusus in sequenti opere continentur. Titulus et-
iam dicit nota que causa breuitatis apponit dictio-
nibus. Titulus enim etiam dicit inscriptio uel sig-
nu laudis et honoris. ul laus. q. olim in ymagi-
nibus laudes nobiliu intitulantur. A titulus di-
ctur titulo las. designare titulo ul titulu appone
Et componit initulo las. prentulo las. Retitulo
las. Et est actiuu cu suis compositis. Et corripit
tu. Quid de re. Legebat huius amor titulus nomen

Titus ti. discipulus fuit pauli apli. **T**os libelli
et interpretatur querens ul bonus seu lutum aut
Thobias hic. quidaz sanctus uir cui **T**hucanus
raphabel angelus reddidit uisum.

Toda de. auis que no habet ossa in tibijs quia
Todeo. a toda dicit rode **T**semper est in motu
o des dui ul di. i. moueri tremere ad modu rode

Todinus. a toda dicit todinus na nu. et dicitur
todinus ille qui uelociter cadit et mouet ad mo-
Todonus. a toda dicit hic to **T**odum rode ante.

Tofus. a tondeo dicit hic **T**odonus ni. i. gallus
tofus si. lapis asper et cauenosus. q. ambulantes
super se toncet. unde tofulus li diminutiuum

Toga. A tego gis dicit hec toga ge quasi tega
q. uelamento sui corpus regat et cooptat. et pal-
lium puru et forma rotunda et fusioe et quasi mli
dante sinu. et erat olim comunis uestis romanor
unde togatus ra tu. toga indutus ul togam hns
unde et togate dicebant quedam comedie de ui-
libus personis a romanis facte que nullius erant
preij. q. toga uestis erat comunis. et ideo uisus.

Iuuenalis. Impune ergo michi recitauerit ille ro-
gatus. **R**ogatus. **R**ogatus. **R**ogatus. **R**ogatus.
tant. et videtur componi a toga et feno

Rogipinum. **R**ogipinum. **R**ogipinum. **R**ogipinum.

Rogilla. **R**ogilla. **R**ogilla. **R**ogilla.

Rogula. **R**ogula. **R**ogula. **R**ogula.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

Rolerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis. **R**olerabilis.

tonitruus. **T**onitruus. **T**onitruus. **T**onitruus. **T**onitruus.
in plurali **T**onitruus. **T**onitruus. **T**onitruus. **T**onitruus.
vm. appot xix. et sicut uocem tonitruum magnorum
Et **T**onitruus. **T**onitruus. **T**onitruus. **T**onitruus.
trui. **T**onitruus. **T**onitruus. **T**onitruus. **T**onitruus.
Quis poterit toni-
trui eius magnitudinis intueri. Et **T**onitruus.
qz sonus eius terreat. vnde tonitruus ul' tonitruus.
quasi tonus terrens. i. sonus. et ut dicit aristoteles
secundum posteros. tonitruus est extinctio ignis in nu-
be. et ut dicit ps in vi li. artus. hoc enim cu neu-
tro quoq genere **T**onitruus. **T**onitruus. **T**onitruus. **T**onitruus.
etiam ueteres pferbant
vnde fm quattam dedinacōnem dedinaf. Omnia
eniz masculina que neutra quoq in. u. desinencia
inueniuntur. eiusdem sunt dedinacōnis. ut **T**onitruus.
trus hoc tonitru. **T**onitruus. **T**onitruus. **T**onitruus.
Ergo simi-
liter artus **T**onitruus. **T**onitruus. **T**onitruus. **T**onitruus.
hic nota q e regione cu
ascendit uapor siccus. aut ascendit purus non co-
pressus in uapore humido. aut ascendit in uapore
humido compressus et si quide ascendit solus. hic
facit uentos. Si autem ascendit compressus ul' co-
prehensus in uapore humido. hic qn uapor humi-
dus puenit ad locu frigoris et incipit comprimi.
comprimatur etiam in ipso quasi in uentre eius ua-
por siccus calidus accidentali caliditate. In tali au-
tem compressione uaporis siccus in uentre nubis
fit agitacō uehemens uaporis siccus. agitacō autem
inducit actualem inflammacōnem in uapore cali-
do et sic eo q facillime est inflammacōnis sicut
est uicere in uentositate sicca egrediente d uentre
hominis. hec enim si per pannu subtilem emittat
et candela adhibeat tota inflammata flamma la-
ta et dispersa. hec ergo inflammatio causa est ful-
goris. agitatus autem in interioribz nubis humi-
de quadruplicem habz sonu. Si eniz latera nubis
tantu pueniat et no scindatur et fit inflammatus
tunc facit sonu flammę puenientis qui est sonus
quasi tumultuans et n micat nisi sicut per pannu
spissum. eo q nubes est aliquantulu puia. et ideo
non expresse flamma apparet. s. ut dixi quasi p
pannu. eudem autem sonu facit aliqn uapor eg-
diens inflammatus flamma fortiter pueniente su-
per aerem qui est in circuitu nubis. Est **T**onitruus.
sicut sonus flammę in magno incendio. et uidet
tunc flamma plurima fieri per aerem. Aliqn etiam
habet eundem sonu in lateribz nubis non inflam-
matus. et tunc auditur tumultuans sonus sine ali-
qua coruscacōne. Secundus sonus e scissionis mag-
ne sonus. uelut si pannus fortis immense latitudi-
nis scindatur. et sonus est terribil' et uisus fulgu-
ris est curuus in nube. eo q non recte scindit nu-
bes. sed in pre que maiorem sustinuit impetu ua-
poris siccus inflammatus egredientis. et iste sonus fre-
quenter est interruptus. qz interrupte scinditur nu-
bes. Aliqn autem habet sonu maximu. uno impe-
tu uenientem sicut si iter clausus uel uesica mag-
na sufflata sup caput unius frangeretur. et **T**onitruus.
qn cu impetu rotus uapor ul' maxima eius pars
exilit subito erupens et rumpens nubem et exilit
in aerem et pcutit ipsum pcutitione fortissima. et
hic e modus tercij tonitruus. Quarto et dicit aristo-
teles. qz est sonus quasi humidus siue uindius lig-
noru crepitancius in igne. et **T**onitruus. **T**onitruus. **T**onitruus. **T**onitruus.
qn uapor siccus
ex inflammatione querit locu maiorem. hic eniz
nubem compressam humidam dissilire facit. et e-
greditur ps eius aliqua. sicut fit saltus carbonis
ul' ouon in igne assarou. Et pape inuenitur hu-
ius simile in castaneis que no pforata et corrup

ta coctis ponunt in igne calido. qñ eni in eis in
cipit humidum resolui. generatur in eis uapor. q
querens locū maiorem resistentem. testam ul cor
ticem dirumpit et exilit d igne cū impetu et stre
pitu magno. Hii autē qñtuo modi tonitruū sunt
tantum ipsius uaporis incensi qñ in hora inflam
mationis eius contrahitur nubes exterior et com
pmit quod est int ipsam de uapore terrestri. Va
poris autem qui nō est adeo uehementis soni sunt
tres. cū enim chozuscacō sit de materia uentorū ca
lidoz siccōz qui compmuntur in uentre nubis. et
inflammanur uehementi inflammatione et adu
nantur sunt aliqñ non adeo fortes q nubem scin
dant. si cū tangant latera nubis humide que iam
conuiscuntur in pluuias extinguuntur ignis uaporis in
flammati. sicut extinguitur ferz cadens in aqua. et
hic sonus ab aristotile uocatur sonus stridoris et
si egrediū aliquid d igno istud micat et ille splen
dor est chozuscacō. a quibusdam autem uocatur
sifinniens eo q sifinniendo ferz sonat qñ exting
uitur in aqua. Secunda autem diuinitas soni est.
qñ uapor intra nubem conuiscus nō est incensus
nec multū compressus et nubes continens ipsum
non est in partibus suis equaliter spissa. tūc eni
erumpit uapor p diuinas ptes nubis que sunt qñ
foramina. et tūc sine chozuscacōne fit sonus sibi
latius. sicut qñ uentus uehementis fiat p forami
na sibilando. Tercia autem diuinitas est qñ nubes
debiliter continet uaporem terrestrem. Tunc enim
cito ante q igniatur erumpit et non facit sonum
nisi sufflamen. cuius exsufflatio est aliquantulus
restricta et impulsā. sicut est sonus folliū fabrilū
Sed potest queri hic si tonat qñ scinditur nubes
et in ipsa scissione micat ignis. simul erūt tonitru
um et fulgur. ppter quid ergo ante uidet fulgur.
q audiat tonitruū. Hoc determinatū est supra
in fulmine. **Item nota q diuinitatur sonus to
nitruū fm diuinitatem nubiū in spissitudine et q
litate frigoris et caloris et diuinitate locor fm q
alte sunt nubes uel demisse. q fm hoc forcius so
nant et minus et magis audiūtur. et non tantuz
in hoc q tonitruū fit ex ruptura nubis. si etiam
in hoc q tonitruū creatur p extinctionem ignis**
Tono nas nui. tonitruū facit in nube
et conuenit soli deo. Vnde solum in tercia persona
deberet inueniri. Inueniē etiam in prima psona
et secunda p ptopopeiam et p trisillacionem. ut to
no. i. sono. uel foriter clamo. Et per astropham.
tono componitur attono nas. stupefacere. Conto
no nas. simul tonare. Intono nas. msonare. Tono
et eius composita neutra sunt pter attono qd est
actiuū. Et omnia faciunt pteritū in nui et sup in
nitiū. licet qñq inueniant facere in aui et atū fm
antiquos. et omnia compiunt hanc sillabam to.
Et nota q tono absolutū est. ut deus tonat. Inue
nitur tamen qñq deus tonat aerem. qz uerbum
transitiuum tunc intelligitur in eo. i. tonare facit
ul tonitruo pcutit et mouet et tangit. Similiter
pluet sup peccatores laqueos. i. quasi pluendo. i.
subito et abundanter immitter. et cor primaz to
no. vnde esopus. Dum fortuna tonat fugitiuos
terret amicos. Quare autē tonare attribuitur io
Tonsilla. a tonsa dñi. ui dictum est in iupiter.
hec tonsilla le dimi. parua tonsa. tonsilla ecia dñi
forpicula. et tonsilla dicē uncus ferreus ul ligne
us ad quem in litore fixum funes nauū alligan

tur. vnde ennius. Tonsillas rapiunt confidunt li
Tonsilio tas in tonsus est. Tus ad uncoe
tonforium. a tondeo des dicitur hoc tonsoriū
nij. idem qd tonsinna scilicet locus ubi tonetur
Tonsinula le dimi. parua tonsinix
Tonsinna ne. m tonsinix exponitur.
Tonsinix. a tonsor oz in nix. et interposita. t. cā
euphonie dicē hec tonsinix triciis. vnde hec tonsi
tricula le dimi. et hec tonsinna ne. officina ul co
mus ul locus in quo tundetur. vide in tercia pte
in tractatu de uerbo in principio
Tonsila le dimi. parua tonsa. Et corripit pent.
Tonsura. a tondeo h tonsura re. De tonsura de
tonsus. a tondeo des. r. nicoz. vide in clericus.
dicatur tonsus sa sum. et componitur intonsus sa
sum. A tondeo di sum denuat tonso sas fie. A q
aliud fie. tonsito tas penl cor. Itē a tondeo hec
tonsia se. remus qd et hic tonsus dicē Sed potius
tonsia ul tonsus dicē palmula remi que aqua p
cutit ul dñ a tondo die. quasi tonsa ul qñ tonsus
sonus ni. mas ge. i. sonus. qz aquaz tondeat
a tono nas dicitur. et corripit to
Topacius ul topacion gemma est ex uitreo co
lore resplendens. inuenta pus in arabie insula. in
qua trogodite predones fame et tempestate fessi
cū radice herbarū effoderent eam eruerunt. que
insula postea nebulis coopta tandem a nauiganti
bus est inuenta et ob hoc locus et gemma non
ex causa accepit. Nam topasim trogoditarū lingua.
significacōnem habet querentis. vnd et insula die
ta est topasus. et lapis dictus est topasus ul to
pacius ul componitur a ton uel topos. qd est to
tum et paro ul patos qd est color. Inde topacius
qz de colore omniū lapidum in se habet. et ut di
cit glosa in penl c apot. Topazius quo rarior eo
pccosior. et habet duos colores ex auro et etherea
claritate maxime lucens cū splendore solis tangit
superans omniū gemmarū claritatem. in aspectu
sui singulariter puocans aspicientes. quā si polis
obscuras si nature relinquit clarior ē. et nichil eo
carius regibus inter diuicias.
Toparcha. topos qd est totū uel locus compo
nitur cū archos qd est princeps. et dñ h toparcha
ul h toparchus. i. princeps sup totū ul super ali
quem locū. Inde hec toparchia chie penl acuta. i.
enue potestas ul toparchia pter dia locus pnapa
tus. vñ tres toparchie dñr tñū locor pnapatus
Toparchia in toparcha est
Topasius in topacius est
Topicus. topus dicē locus. vnde topicus ca cū
.i. localis. Et hec topica cor. p quodam libro in
quo tractatur de locis. Item topof ul ton dicitur
totū. vnde topicus ca cū. i. totalis. vnde et poictus
liber potest dici topica quasi total. qz ibi de tone
uel de lons omnibus tractatur. et corripit pie
Topos dicitur totum uel locus
Topagiū gij. ornatul uel munitus. et dñ a rotus
Topax. a rotus. p culpa dicē hec topax rags. i.
pectus scilicet ps illa corpis anterior que est a collo
infg ad stomachū quam nos dicimus arca. qz ibi
arcanū sit. i. secretū quo cetera arcentur. cuius omi
nentes pulpe mamille dicuntur. inter quas ps illa
ossea pectus dicitur dextera. et leua costit. vnde et
topax dñ lonca. et ppe illa que tantū extenditur
qz rotacem hominis defendat iob xli. Subsistere
non poterit nec hasta neqz topax. et dñ finit accūs

singularis in em et in a. toracem ul' toraca. et ac-
culatus pluralis in es et in as. toraces uel tora-
cas. vñ uigil' eneid x. Tela q' rēica uiri et bis sex
Torcular. a torqueo quos dicitur toraca petunt
hoc torcular laris. ul' h' torcularē laris. i. calcatori-
um. q' ibi uue uel oliue calcantur et extorite exp-
mantur. Dicitur tamen quidam q' torcular dicitur ppe
plum quo uue calcate expmuntur. et pō penl' tā
Toreuma matie ge. neu. **T**ominati q' genitū.
est tor natura ul' tor natum uas ul' quidquid tela
et tor natum siue uas siue lectus ul' aliud. et dicitur
a tor no nas. et est toreuma trium sillabar. et
corripit primam. unde dicitur prudens. fultia mō
ueteri q' torumata rore rigantur.

Tormentum in tormentum est. et corripit mi.
tormentū. a torqueo quos dicitur h' tormentum inis
et hoc tormentū. quasi torqmentū. q' torquendo
mentem inueniat. unde et dicitur tormentum. quasi
torquens mentem. et est etibi. unde tormento eas
tormento afficere. Et tormentuosus sa sum. qd et
tormentosus dicitur. Et comparatur. Et nota q' tor-
menta etiam dicitur instrumenta bellica ad diri-
mēda oppida et ciuitates. ul' q' torqueant infius
resistentes. ul' q' torqueant lapides et tela

Tornatilis in tornus est
Tornus. a torqueo dicitur hic tornus ni quoddā
instrumentū cū quo uasa tornantur. unde tornus
tornas. nauis nare. tornus aptare in grum mittere
ul' uoluere instrumentū. et inde h' et h' tornatilis
et hoc le. penl' correpta. abile ad tornandum

Torpidus sa sum in torus uide
Torpedo. a torpeo pes dicitur h' torpedo dinis. i. tor-
por. et pō penl' nñ. Torpedo etiam est genus pis-
cis dicta q' corpus torpescē faciat si quis eam ui-
uentem tangat. Plinius tanta est uis eius ut etia
aura sui corporis afficiat mentē et hominis mēbra

Torpeo pes pui pere. i. languere. pigrescere. et defi-
cere. stupere. remittere. quadam admiracōne ul' ti-
more affici. unde h' torpor poris. et torpescō dicitur in
choatiū. Torpeo componē. contorpeo pes. detor-
peo pes. i. ualde detorpere. ul' a torpore remouere
Intorpeo pes. et hinc inchoatiua. contorpesco. de
torpesco. Torpeo cū suis compositis est neutrus. et

Torpidus. a torpeo pes dicitur **T**aret supino
torpidus da dū. stupidus. et comparatur. unde tor-
pidulus a u. aliquantulū torpidus. et hec torpido

Torquatus. A torques ul' torquis **T**as tatis.
dicitur torquatus tā tū. torque ligatus ul' ornatus

et hinc quidam romanus dictus est torquatus. q'
singulari certamine quendam gallū deuicit ei q'
Torqueo quos si sum **T**orquez aureū abstulit

ul' tum torquere. i. cruciare. et torquere. i. flectere
uoluere. ul' mittere. iaculari. Torqueo componitur

Abtorqueo. contorqueo. distorqueo. extorqueo.
Intorqueo. obtorqueo. ptorqueo. retorqueo. Tor-

queo et eius composita actiua sunt. et faciūt pre-
teritū in si et supinū in sum et in tū. vñ torlores

et torlores. Torlio et torcio. torlus et tortus. Item
a torqueo deriuat h' torquis huius torquis mas

ge. et hec torques huius torquis fe ge. i. ligamen-
torū ul' aureus oculus circa collum a collo usq'

ad pectus dependens. sic dicitur q' tortus sit. et est
ornamentū uiroz. Et scias q' torquis mas ge est

magis in usu fm grammaticos. h' hec torques in
fe ge. sepius inuenitur in theologia. unde iudiciū
viii. Preter torques aureas cameloz. Nota hic u

sus gre. Pectoris est spinter ppe pariter q' moni-
le. Ornatus colli sit torquis et auris maurus. An-
nulus est manuū sunt armille scapular. Atq' per
ichillides. exornant brachia nimphis

Torquis in torqueo quos est
torrens tis. in torreo res est

Torreo res ui. tostū torere. i. urere. affare. siccā-
re. cremare ul' urere siue uoluē. Theodolus. Etibi
opum terram iam feruida torruit estas. Torreo cū
suis compositis si qua habet actiua sunt. et faciūt
preteritum in tui. et supi. in tostum. Inuenit etiam
torritū. de significacōibus de torreo consuevit di-
ci. Qui torret uoluit siccā cremat affat et urit. A
torreo dicitur h' torrens tis. fluius ul' aqua ueniens
cū impetu et imbris repentina magnū habens
incrementum. Sed adueniente estate calore solis
torrescit et arefcit et desiccatur. unde et sic dicitur
est q' pluuia crescit siccitate. in estate torrescit. i.
arefcit. cui greo ab hieme nomen dederūt nos ab
estate. ille a tempore quo crescit. nos a tempore
quo siccatur ppheta. Conuerte dñe captiuitatem
nostram sicut torrens in austro

Torresco dicitur a torreo res addita eo fit torresco
dicitur mcho. quod accipitur improprie qñq' in passi-
ua et absoluta significacōne id est arefcit.

Torriculus culi dimi. paruus torris

Torridus. A torreo res. dicitur torridus da dū. ue-
lox ul' tostus. et comparatur. unde in hymno cu-
ius corpus sanctissimū in ara crucis torridum. vñ
hec torriditas tatis. et corripit penultimam

Torris. a torreo dicitur h' torris huius torris. lig-
nū semustum tractum a foco. et extinctum. Item
et h' ticio onis. licet sic dicat etiam in igne dū ar-
det. et dicitur ticio similiter a torreo quasi tornus. A
mos e iij Et facti estis qñ torris raptus de incen-
dio Item zach ij Aliquid nō ille torris erit de

Torfores. i. torfores. uel cruciatores. **T**igne est.

Torta. a torqueo dicitur hec **T**a torqueo quos
torta te. unde tortula le dimi. quoddam genus d-
bi uel panis quod uulgo ita dicitur

Tortilis. a torqueo quos dicitur hic et hec torti-
lis et hoc le penl' correpta. vñ tortilis aduerbium.

Tortula le diminutiuum in torta est.

Tortores idē est qd torfores. a torfo suz ul' tū

Tortuosus A tortus dicitur tortuosus sa sum. flexu-
osus ul' inuolutus extra rationē Et comparatur vñ

Tortus A torqueo quos **T**is tortuositas tatis.
dicitur h' tortus tus. i. tortio ul' inuolutio et tortus tā tū

Torus A torqueo dicitur h' torus i. reflexio et pul-
pola extensa carniū sicut circa collū et in brachi-
is Et dicitur sic q' ibi uiscera torta uideantur. unde to-

rosus sa sum. i. pinguis et torus plenus ul' supbus
et comparatur vñ h' torositas tis Inuenit etiam tho-

rus p lecto h' tūc aspiratur de q' dixi in suo loco

Torvus A torqueo quos dicitur toruus na uñ. i. cru-
delis terribilis q' sit toruo uultu Et comparatur. Et
inde hec toruitas tatis Et componit inde pterius.

Tostus A torreo res tui tostū dicitur tostus tā tū
i. affatus pustus siccatus Et comparatur q' autem
dicitur tostus quasi torridus etymologia est

Tor omnis ge. pluralis numeri. indeclinabile A
toralis In totus uide **T**on uel ropos

Toridm. i. eiusdem nūj. et est indeclis omnis ge
pluralis nūj Et componit a tot et idē Et corripit ti

Totiens aduerbium numeri Et dicitur a tot
torondi exponitur in tordeo tordeos

Radix. a trans et dux componitur hec radix
traducis. vel potest derivari a traduco ducis Et est
tradux ppago qd pro originali peccato qd adam
comisit inuenit. qz ab ipso in posterol fuit trans
latum. sicut de patribz filij ppaguntur. et conipit
penultimam gn. licet ducio de eam pd. vide de 13
in dux ducis. pap vero sic dicit. tradux ex altero
ducta. ppago radix ul origo. ¶ Sed potest queri
an anime rationales sint ex traduce. n. ex ppaga
cone ducto. ul origine ex altero. Vtz scilz anima
filij ex anima patris originem habeat. Ad hoc in
telligendum scias qz ex traduce sunt duo ptes Ex
ppositio et traduce casus ablatiui. ¶ Item nota qz
traductio duo importat. originem et diuisionem
Non enim ignis generatus ab igne generante tra
duc pprie dicitur. similiter nec lignu diuisum in p
tes. dicitur qz eius vna ps ab alia traducatur. vn
traductio ppz dicit in generacone animaroz que
est per deconsionem seminis. et ideo non potest dici
traduci ab aliquo illud qd ab eo originem non
habet nec diuisionem recipit. diuiditur autem ali
quid dupliciter. scilz p se. ut corpus. p accicens. ut
forma corporalis materie impressa. Anima autem
rationalis nec corpus est. nec uirtus corporalis. qd
ipsa sua opatio ostendit. que sine corpe est. Ite
traduci non potest p modu diuisionis. et in hoc
consistit raco aristotlis in xvi li. de animalibus.
nult eniz qz quor principioz opacones sunt sine
corpe. illa prinapia non traducantur per semen.
Similiter eam patet qz nullo alio mo originez
potest habere anima filij ex anima patris. aut e
nim hoc esset qz intellectus filij ab intellectu pa
tris oziretur mediante utute generatiua et forma
tiua. aut immediate. pmum est impossibile. qz ef
fectus non potest esse materialior sua causa. vno
cu utus generatiua sit potencia materialis no pt
eius actio ad formam immaterialem terminari.
Secundum eam esse non potest ut alibi pbatum
est. unde relinquitur qz principium originis anime
rationalis sit aliquod principium sepat. Et hoc
quidem conceditur. et a philosophis et a theolo
gis. unde dicit aristoteles in xiii de animalibus qz
intellectus ab extrinseco est. et in ultimo ecclie. dia

tur. don
lū. vid
Trago
tur cū l
dia e. i.
Est enī
ul' matr
ul' huius
licet an
dignū t
et mō d
pō. trā
a trage
media.
ta. Trag
mili st
a tristib
trario.
tare tra
tragedia.
Trago
qđ est h
qui licet
habet a
tragelap
cus idē
Trago
rag
rag
rag
rtis pil
Trah
tas non
c xx. fe
Trah
his herē
dere. At
traho h
tare. Dis
tilianar
traho h
item de
traho. p
re male
trahē. o
cebunt
funt acti
ut trah
Trāi
de trāie
q. a. qu
trans. n
transige
addita.
nitur p
godiaroz
Tram
q p rel
discurre
Tram
ho his z
mozem. s
Tram
ua et tra
de pub

tur. donec spiritus reuertatur ad dñm qui dedit il
lū. vid in anima. et in ex traduce. et in origine
Tragedia. oda qđ est cantus ul' laus componi
tur cū trago qđ est hircus. Et dicitur hoc trage
dia e. i. hircina laus ul' hircinus cantus. i. fetidus
Est enim de crudelissimis rebus sicut qui patrem
ul' matrem interficit ul' comedit filiū ul' econūso
ul' huiusmodi. unde et tragedo dabatur hircus sci
licet animal fetidum. Non qđ non haberet aliud
dignū premiū. sed ad ferocem materie designand
et inde trageus da dñ. et hic trageus di. penl
pō. tragedie scriptor. et hinc tragedicus ca cū. Itē
a tragedia tragicus ca. et differunt tragedia et co
media. qđ comedia puatorū hominū continet fac
ta. Tragedia regum et magnatū. Itē comedia hu
mili stilo describitur tragedia alto. Itē comedia
a tristibus incipit. s. cū letis desinit. Tragedia econ
trario. unde in salutacōne solemus mittere et ap
tare tragicū pñcipiū et comicū finem. et pō penl
tragedia. vide in comedia. pñ tamen esse brevis in
Tragelaphus. trago pñcipiū. vide in facio facis
qđ est hircus componit cū lophos qđ est canis
qui hēt eiusdem speciei sit cū ceruo. uillosos tñ
habet arnos. ut hirci et menta barbata. et dicit
tragelaphus phi. penultima correpra. i. hircocentus
Tragicus ca cū penl cor dñ a tragedia. et est tñ
cus idem qđ trageus. ul' ad tragediam pñiens
Tragopa pe. est avis maior aquila
Tragos grece latine dicitur hircus.
Tragula. a traho his dñ h regula le. genus telo
rum
Tragum. a traho is dicit hoc tragus gi. genus
reñe piscatorij. qđ aliter iuticulum. a utendo dicit
Traha he. genus est uehiculi. a trahendo qđ ro
tas non habet. unde a traho is dñ. palip pmo li.
c. xx. fecit super eos mbulas et trahas.
Traho his. xi. etum. a quo componit abstraho
his hore. in aliam ptem trahere. lacerare. abscon
dere. Attaho his. ad se trahere. Abbreviare. Con
traho his. colligere. constringere. abbreviare. decur
tare. Distraho his. i. in diuisas ptes trahere. diuidē
dilatari. ul' a se remouere. vendere. ul' donare. De
traho his. post dosum alicui trahē. ul' maledicere
Item detrahe est expoliare auferre. Extraho. pro
traho. ptraho. retraho. subtraho. Et est subtrahere
re maledicē. ul' subtilis ul' latenter ul' par ul' post
trahē. diminuerē. auferre. et ab hijs omnibus des
cendunt frequentatiua. Traho et eius composita
sunt actiua. et faciūt pñeritū in xi. et sup in etum
ul' traho traxi tractū. et uelox uexi uectū fm po.
Traijco. a trans et iaco dis componitur traijco
dis traico traiectū. traijcare. Et scribitur p duo ij
qđ. a. que est in iaco mutatur in. j. et abiatur de
trans. ns. et est traijco. ultra iacere ul' pforare ul'
transigere. unde traiectus ta tñ. traiecti re ti. et in
addita. o. fit h traiectio onis. i. ultra iactio. et po
nitur p pñciū transportacōne. etcl xxxvij. Cū ne
gōdiatore de transiectione cū emptore de uendicō
Trama. a traho is dñ h trama me. hne tracta
qđ p telam trahatur. Est enim filū inter stamon
discurrēns. Trama etiam dicit instrumentū qđ dñ
Tramancia de. A tra. hne traxi qđ meqle est
ho his dñ. Et est quedam arbutula. qđ trahat er
rorem. Itaz in qbusdaz locis ea terre distinguunt
Trames. a traho his dñ h trames mitis. via p
ua et transuersa p agn. et dicit a traho. qđ trahat
de publica uia. ul' dicit a transmittis. qđ trans

mittat usq ad aliam ptem agni. ul' dñ a transuer
to. qđ p transuersum ducat. et corripit penl genit
Tramis. a traho his dicit hoc tramis huius tra
mis. extrema pars uestimenti
Tramosericus. a trama et sericum componitur
tramosericus ca cū penul cor. i. habens tramam
sericam. unde hoc tramoserica ce. quedam uestis
lineo stamine. sed trama serica
Trans. a trans et no nas. componit trano nas
libum neutri. i. ultra no ul' nato. ultra transeo. s.
Transquillus la lū. i. hne de mari dicitur
quietum lucidum. purum. et dicit tranquillum.
quasi transiens quiete. et pñet ppe ad mare sicut
serenū ad celum. sicut dixi in sereno nas. et a gō
transquilli addita tas dñ hec tranquillitas tatis.
et scribitur p geminū ll. Et habet penl pō trans
quillus. Quid epp. Nec nisi tranquillo brachia cre
Trans sicut dicit ps in tractatu ppo. hne mari
sitionū qđ componit cū dōne incipiente a. d. ul'
n. ul'. j. abiatur. ns. ut traduco. trado. trano. tra
ijcio. In alijs autē composicionibus remanet inre
gra. unde usus Si componatur trans littera nul
la mouet Trano trahio trado traduco remotis
Transactio. onis In transigo est
Transalpinus A trans et alpinus. componitur
transalpinus na num. i. ultra alpes exñs. Et inde
transalpinor naris. i. ul' alpes ire Et prod pñ
Transcendo a tñs et scando is cōponit tñscendo
dis di sum Et abiatur s Et sic scribitur p unū s
qđ nec ante consonantē. nec post consonantes pñ
feri geminacō consonantis ut alto ascendo trans
cendo nisi altera earū fuerit liquida. Ut supplico.
supprimo Et est transcendere ultra scandere
Transeo a tñs et eo componit transeo is iui
itū ire Et est s de pma silba. qđ ppo debet sillabi
cui p se Et facit futurū indicatū in o. ut transi
bo Et inuenitur in am ut transeam
Transfero a trans et fero componitur tñssero
fero tuli latū fere. i. ultra fere. uel de uno loco
ad aliū fere. unde translatus ta tñ. i. traductus si
ue ultra ductus. transportatus. et h translator rō
ns. et dicitur translator. qđ de una lingua ūba
transfert in aliam. et fuerunt plures interpretes
sue translatores. vide in interpreto
Transfiguro ras pō gu. vide in figura
Transfretio. a trans et fretū componitur trans
fretio tas tui tate. i. ultra fretū ire. mare transire
et corripit fre. et scribitur p unū. f. qđ. s. non mu
Transfuga. a transfugio gis deriua. hatur ibi
tur h et h transfuga ge. qui d uno exercitu fugit
ad aliū. et corripit fu. unde transfugere siue non
Transgredior. a trans hne ūbum corripit fu.
et gradior componit transgredior transgredieris.
transgressus sum transgredi. i. ultra gōi pñuari
cari. uerbum deponentale
Transgulo las. in gulo las est
Transigo. a trans et ago componitur transigo
gis gi actum trasigere. i. ultra agere. ul' hrem de
dere. quasi actionem transire. Item transigere. i.
componere. unde et transigens pñcipiū qđ capit
omnes sui ūbi significationes. et h transactio que
sic in iure diffinitur. Transactio est de re dubia et
lite incerta. nondum finita. non gratuita pactio.
Nam ut dicitur codice de transactionibus. Lege
transactio. Transactio nullo dato uel retento seu
pmissio minime pcedit. et dicit transactio quasi

actionis transitio eo qd transigit transie et recedit
ab actione. et sic facta compositione cessat strepi-
tus litis. et corripit penultimam transigo
Transico. a transeo is. ul' a qto transiti te ti. ad
dim. o. fit h transitio onis. i. ultra itio. Itz tran-
sio est quidam color rethorice. de quo dixi in
iii parte in c de coloribus rethorice
Transitus a transeo transis h transitus tus. et
transitus ta ti. penul' cor' i sicut itum et transitu
supina cor'. i. deus iij c. Transito iordane. Itz act
Translaco. a transse xix. Transita macedonia
ro. ul' a genito translati addita. o. fit h translatio
lationis. ultra latio transporatio. Item translatio
explicio sententie p aliam linguaz. An translatio
semp faciat deriuacionem. ut a theos deus. dixi in
iii parte in c de speciebus nominu qsi in principio
Translator totis in transiero est
transineo as exponitur in meo meas.
Transmigro. ex trans et migro componit trans
migro gras graui gzare. i. ultra migzare. transire
ps. Transmigra in montes sicut passer. et corripit
pnam migro naturaliter. unde transmigro gras
penl' grauat. licet in aliquibus ecclesijs acuat.
vnd zozimas. de maria egiptaca. heu quid temp
taui quo qualis et unde migraui. in uersu tamen
migro habet primam communem
Transit. a transueto tis d' h transitu tri. et di-
cuntur transita tabule. ubi sedent remiges. qd in
transuerso naui sunt posite. Ezech xxvii. Trans-
ita tua fecerunt tibi ex indico eboze
Transuado. a trans et uado as componit trans
uado das dau. transuadare. i. ultra uadare. trans
uadum ire. ul' transuadum ducere. et corripit ua-
rapeta. A tero ne d' h trapeta te. et h trape-
tu ti. i. mola obuana. scilicet ubi oliuo teruntur ul'
incus numularioz. ul' uas in quo herbe teruntur
Et d' trapeta quasi terpeteta. qd assidue petet ut
teratur. et inde h trapezia zic. mensa numularioz
unde h trapezeta te in eodem sensu. numularius.
ul' mensarius qd pecuniam supra mensam dinume-
rat. gg in omelia ephie. Trapezetas multau gen-
trapezeta te. et trapezi cu puincia ignorant
ta etiam inuenit. vide in trapeta. et pducit penl'
Trax traxos comunis ge. d' a trax. et dicuntur
traces a moribus quasi truces. Cruclissimi enim
fuerunt. ul' traces dicti sunt quasi traxes a filio ia-
phet qui dictus est trax. a quo orti sunt et nomi-
nati. unde h tracia. et hinc modo h et h trax as.
et h et h tracenb et h se. et traxus cia cu. p quo
sepius inuenitur treicius treida treicum
Trededim omnis ge numeri pluralis indeclinabi-
le. Et componitur a tres et decem
Tredenus. a trededim dicitur tredenus na nu. et
tredenarius ria nu. et h tredenarius nj. et treded-
imus ma mu. et trededies adubium. et pducit de.
Tremissis sis mas ge. est tercia ps solioi. Et d'
tremissis. qd ter missus solioi facit. ul' est nomen
uncie coti ponderis et quantitatis
Tremo mis mui miti mere. unde tremebundus
da du tremendus. similis trementi. et hic tremor
morio. vnd tremorofus sa sum. Et comparatur. Tre-
mo componitur cu fac. et d' tremefaco as. et cu
fio. et d' fmesio is Itz a fmo componit contremo-
is. extremo mis Intremo mie. Et hinc incho con-
tremisco. extremisco. Intremisco. Item a tremo is
addita co. fit tremisco scis incho. frequens tremi-

daniel' vj c. Tremiscant et paueant deum daniel.
Tremo et eius composita neutra sunt. et faciut p-
teritiu in mui et sup in itiu. et corripit hanc slla-
bam tre. vñ in auroa dicit. Signa x pharao. tre-
muit sicut mare fluctus. Et est tercio coniug tre-
mo. unde cor penl' infinitiu. unde in ps debet cor-
ripi me. Qui tangit terram et facit eam tremere.
Itz ps lxxvj. Qui tremis ad nbum eius penl' cor-
repta. Item supinum corripit mi tremitem.
Tremulentus a tremore plenus. et coparatur
tremulentior simus. et componitur a tremore et
remulus. a tremo Tremulus quod est plenus.
mis d' tremulus la lu. unde tremulo las. i. tremi-
uel trepidare. Et corripit mu.
Trena. a teneo nes d' h trena ne. lamentaco. si-
cut enim hymnus est canticu leticie et laudis. Ita
trena est canticu lamenti et funeris. unde trenus.
na nu. lamentabilis. et trenosus sa sum. lamento-
sus. et comparatur utiq. Et tremicus trenica treni-
cu. luctuosus. Itz hij treni noz d' ut treni. i. emia
Trenarius. a trena d' h tre. i. lamentacones
narius nj. et in plurali h trenaria roz. mons siue
uallis ubi descensus est ad inferos. et sepe ponit
p ipso descensu ad inferos. et p inferno ubi non
est nisi fletus et lamentaco. vnd trenarius ria nu
Et scias qd quidam dicunt p eodem monte. h tre-
narius. sed male. et corripit na.
Trepido das dau dare. i. formidare. ps lvi. Illic
trepidauerunt timore. vñ trepidus da du. timidus
et comparatur. Trepido das cu suis compositis si q
habet neutru est. et corripit pi.
Tressis. as assis p obulo componit cu tres. Et
dicit tressis huius tressis. i. tres obuli. ul' presu-
trium obuloz uel trium assium appreciatus
Treuga ge. senpco regalis. ul' securitas. vñ treu-
go gas. securare. pacificare. treugam face. et hinc
h treugarius nj. qui treugas facit inter aliquos. et
treugarius ria num. ad treugam pertinens
Triambos. i. triumphus uel iudicium triplex.
Triangulus a tris qd est tria. et angulus compo-
nitur triangulus la lu. i. tres angulos habens. vñ
triangulatus ta ti. et substantiue dicit h triangu-
larius. A tris dicit Plus p tab figura.
Triarius ria nu. sup tres constitutus. ul' qui tercio
loco constituit in exercitu. Item et petitor signoz
Trias adis se ge. i. tria. a tris dicitur
Tribracul e quis pes constans ex tribz buibz Et
componit a tris qd est tres et bracos qd e bna
quasi constans ex tribus sillabis breuibz. ut dñs
unde isus pes tribus buibus postulat ire tribz
Tribulis A tribu d' h et h tribulis et h lo. de e
adem tribu Et ps bu Vnde Orae in eplis. Ut cu
pilleolo soleas conuina tribul. Et inde componitur
contribul le d' tribulo las corripit bu vñ quida
Non homines tribulos quos tu scis esse tribulos
Tribulum A tero ris d' h tribulum li. qd et h
tribula le inuenitur Instrumentus quo fruges te-
runt. Vnde palip pmo li c xx. fecit sup eos tribu-
las et trabas. et h tribulus li genus spinay. genes
ij. Spinay et tribulos germinabit tibi. et dicit tri-
bulus quasi tangentes tribulas. et est etbi. Et d'
a tero ris. et a tribulus dicit tribulo las. tribulati-
onem inferre ul' pati. et tribulor las in deponen-
ti gene in eodem sensu. unde h tribulaco psecutio
aduersitas. vide in tribulis
Tribunal. a tribunus dicit h et h tribunalis et

le. et h. tribunal uel tribunale lis. sedes tribuni.
uel locus in alto constitutus unde unius audire
pnt Et dicitur sic a tribuo is. q. inde a sacerdote pcep
ta iudici tribuunt. uel a tribus dicitur tribunal q. tri
bus ad illam sedem conuocent Et p. pnt tñ nñ
Tribunus a tribuo is dicitur tribunus q. genitui
ni. qui militibus uel plebi iura uel opem tribuat
unde tribunicius dicitur cum Et h. et h. tribunalis et
h. le Et h. tribunatus tus. dignitas tribuni Item
a tribuo h. tributū si. uel dicitur tributū uel tribunus
a tribus. q. p. singulas tribus tributū exigebatur
Sic nunc p. singula territoria Et cui p. soluebatur
tribunus dicebatur. unde qui legit tributū tribu
nus eam dicitur fm hug. h. in grecismo dicitur. At
qui xxx sub se tenet ille tribunus est. Quisq. tri
buta legit ille tribunus est. In pmo autem machi
c. iij. g. dicitur. Et post h. constituit iudas duces populi
tribunos. et centuriones. et perachontarchos. et
decuriones. Vbi dicitur glosa. tribunos appellant il
los. qui mille militibus p. erant. quos greci ciliar
chos uocant. centuriones qui centū. perachontarchi
chos qui quinquaginta. decuriones qui decem. unde u
sus. O ille tribunus habet grece ciliarcha uocat.
Centurio centū bis quinque decurio dicitur. At qui
quingenta perachontarchus habebit. Et compo
nitur tribunus cū g. plebis. et dicitur h. tribunus
plebis huius tribuniplexis. Et scias q. aliud est
tribunus plebis in compositione. et aliud extra co
positionem. q. extra compositionem potest uenire p.
tribuno cuiusq. plebis. h. in compositione uenit p.
illo solo qui habebat tributum in plebe romana
Tribus. a tribus dicitur h. tribus huius tribus uel.
definit ablatius pluralis et dicitur in uerbis. ut tri
bus. Sed ablatius huius nominis tres facit in
tribus tribus. et dicitur tribus p. genies a tribus. q. in pñ
cipio romani tñfarie fuerunt a romulo dicitur p. erant.
in senatoribus militibus et plebeiorum. sic dicitur in populus
Tributus in tributum est. ~~tributus~~
Tributus. a tribu dicitur tributum adubiū pnt. p. d
p. singulas tribus. et de tribu in tribu. unde oia
que in sermonibus. Primores populi arripit po
Tributū. a tribuo is dicitur h. p. pulum q. tributum
tributū si. uel dicitur a tribu fm hug. eo q. antea p.
singulas tribus exigebatur. sicut nūc per singula
territoria. sic autem in tres partes diuisum fuisse
populū romanū constat. ut qui p. erant in singulis
plebibus tribuni dicebantur. unde et sumptus quos
dabant populi tributa nominauerunt. de h. eam
dixi in tribunus. fm hug. qui qñ idem dicit. Que
autem sit differentia inter tributū et uectigal dicitur
in uectigal. Item a tributum dicitur tributarius
na nium. qui soluit uel debet tributum.
Trica. a tero is dicitur h. trica ce. i. deceptio. et trica
i. meretrix. et trica. i. impedimentum. et trica. i.
mora. et trica. i. radix. et trica dicitur capilloz vi
Triceps pitis. habens tria capita. ~~triceps~~ in trico.
tricesimus a tri. in triginta est. ~~tricesimus~~ in capit
Trichos. tria componit cū chos. et dicitur hoc
trichos. i. uel h. trichos. i. i. locus iuxta ignem
quia prandij habens cameris tres. uel tres absi
Tricies adubiū numeri. ~~tricies~~ et composit cho.
i. triginta uicibus. a triginta dicitur. ~~tricies~~
Tridinium dicitur grece latine dicitur lectus. et utitur
in latinū. Et dicitur h. dicitur ni. i. lectus et componit
cū tris. et dicitur h. tridiniū ni. i. domus tria sessio
ne conuincit ordinat. Solebant enim antiq. in

diuis sedere et comedere. et tres lectos uel tres or
dines lectorum disponere In uno quo comederant do
minus et domina. In secundo familia. In tercio hos
pites. et talis domus dicebatur tridiniū. Et inde
Trico. a trica capil. ~~trico~~ componitur architrachinus
lori dicitur trico cas cui care. i. deopere. uel impedire.
uel demorari. unde qdam ad beatam mariam di
centem quod fiet istud qñ uix non cognosco inq
Quid uitam tricas in mudo. Item tricare. tricas ca
pillorū facere. et est uerbum pertinens ad mulieres
que tricant crines suos quos in tres pres diuisos
subtiliter complicant et inuoluunt. et huiusmodi
involucio trica dicitur. quasi trina capiens. i. tres p
tes criniū. et inde dicitur trico cas. unde eccl. xxxij. Et
hora surgendi non te trices. i. non sis piger uel nō
facies moram in componendo capillos sicut muli
eres faciūt. uel non sis molles et effeminatus qñ
debes strenue opari. Alia littera inuenit in bibli
is correctis. hora surgendi non te tristes. unde di
cit glosa. rabani. admonet ne simus tristes uel tardi
in disciplina et meditatione sapientie. p. hoc q. di
cit ne simus tristes. exponit qd dicit nō te tristes
p. hoc nō q. addit uel tardi uidetur inuē q. alia
littera ibi inueniatur. non te trices. Quidam uero
dicūt q. trices est ibi una decem. sicut dixi in terna
cus. Trico componit contrico cas. districo cas. i.
dissoluē. expedire. Extrico cas. expedire. exsoluē.
apire. Intrico cas. impedire. uel inuolure. uel im
morari. Retrico cas. ite trican uel tricam soluē.
Trico et eius composita sunt actiua. et p. erant cū
In grecismo autem ponitur isti uisus. Impedit in
tricat necnon inuolure signat. Extricat q. sapit.
expedit aut aperit. Et in thobias dicitur. Si quera
tur honor onus intricatur honor ~~intricatur~~
Tricolor lozis in color uide ~~tricolor~~
Tricolos uel tricolon in colon exponitur.
Tricuspis. cuspis componit cū tris. et dicitur h. et
h. tricuspis p. idis. ut tricuspis lancea q. habet tres
lanceas. ~~tricus~~ Et scias q. nullū nomen desinens in
is potest esse omnis ge. in nō casu. unde tricuspis
est comune duū genoz tantū. sed obijciē contra h
q. inueniuntur cū neutro genē. unde ouis. Posito
q. tricuspide telo mulcet aquas. Ad hoc respondet
p. ristianus q. per figuram recipit neutrum
Tridens. a tris et dens componitur h. tridens tis
qd aliter dicitur fuscina et creagra. quasi tres habens
dentes. unde furca cū tribus dentibus uel aliquid
Tridental. a tris et ~~tridental~~ simile potest dici tridens.
dens componit h. tridental tis quoddam uas qñ
tres pinnas. sicut tres dentes habentes
Tridie aduerbium. a triduum dicitur ~~tridie~~
Triduum. a tris et dies componit hoc triduum dui
i. spaciū trium dierū. unde triduarius na nū.
Triennus. a tris et annus componit h. et h. tri
ennis et hoc ne. triū annorū. unde h. triennū ni.
spaciū triū annorū. vñ in secundo li. machi c. iij. Et
post triennij tempus misit iafon menelaum
Triens. a tres uel tris dicitur hic triens tis. tercia
ps assis uel denarij uel alicuius rei uel uas. h. p. ua
se uidetur componi a tris et dens. Inde triens. i.
uas tres pinnas quasi tres dentes habens. Par
tius calidum trientem excutit e manibus
Trieris. a tres uel tris dicitur h. trieris huius trieris
magna nauis a tribus sessionibus. quasi tres ha
bens ordines remorū quas greci durcones uocant
vñ. xxxij. Necq. trieris magna transgreditur eū

Item danielis xi c. Et uenient super eū trieres. et
romani. et corripit. e. vñs quidaz. Triplex remoz
trifaux. faux cō **T**rieres mouet et iuuat ordo
ponitur cū tris. et dī h et h trifaux eis. et h et h
trifaux et h c. i. habens tres fauces et tria ora
ut cerberus ianitor inferni. vñdē uigil. Cerberus h
ingens latratu regna trifauci personat.
Trifidus fida fidum in fids vide.
Trifolium h componit a tris et folium. herba
quā greci uocant trifolion. qz sit trinis folijs p
singulas aduocationes siue nationes
Triformis tris componitur cū forma. Et dī h
et h triformis et h me. i. trium formarū. vide in
Trifurca ra nī penl correpta **T**ri multifurmis.
i. pcarus qui habet tres furcas ul instrumentū
trifurcatum ad onus gerendum. Et componitur
Triga. a tris et iugum com **T**ri a tris et fuscifer
ponitur h triga ge. i. curru plutonis. qz rapit ho
mines de tribus etatibus. vide in biga.
Trigamus. A tris et gamos componitur triga
mus ma mū. qui ul que tribus nupit. vñdē hēc
trigamia mie. i. tres nupoe. ul ppetas qua aliqz
Trigenarius a ū in triginta est **T**ri trigamus.
trigesimus in triginta vide
Triges aduerbium numeri. i. triginta uicibus.
triginta. tris componitur **T**ri a triginta dicitur.
cū gentos qd est decem. et dī triginta quasi ter de
cem. vñ trigies. i. tñces adubiū. i. triginta uicibz
et tricenarius na nū. et trigenus na nū. vñdē tricena
rius na nū. et trigenarius ria nū. et tricesimus a
um. et trigesimus ma mū. vñdē h et h tricesimal
Trigonū. triangulū **T**ri et h le. et trigesimalis le
qd in tres duos angulos. ul ter tres. ul ter qtuor
ul ter quingenta. et cetera fm pap. et corripit pe
nultimam. et gē dicit in quadam omelia pascali
Ducamus p trigonū decem et septem decem scilz
precepta et septem spiritus sancti dona ueniūt ad
quingenta vñdē. Ducamus p trigonū quingē
ta et vñdē. et sunt centū quingēta tres. qz ergo
omnis nostra operatio in fide trinitatis exhibita
ad iubilē. i. requies tenderat. decem et septem ter
ducimus ut ad quingēta et unum uenire debeat
mus. et ūa nostra requies tunc est cū ipsam iam
claritatem trinitatis agnoscimus quaz in unitate
deitatis esse certū tenemus quingēta et unū ter
ducimus electoz summam in supna patria. q. c.
I. et trium piscium numoz tenemus
Tri libris. a tris et liber componitur h et h tri
bris. i. triuz libraz pondus ul mensura. et pducit
Tri linguis. a tris et lingua com **T**ri h sicut libra.
ponitur. vide in bilinguis.
Tri lictis exponitur in bilix
Trimatus. a trimus dī hic trimatus tus penl
pducta spacium trium annorum
Trimegistus. megistus. i. maximus componit
cū tris. et dicit h trimegistus ti. i. ter maximus.
qui habet tres scilicet potestates. vel qui ter est
in potestate eleuatus. vñdē mercurius. ob uitum
et multaz arcū sciendam trimegistus. i. ter max
Trimensis. a tris et m **T**rimus nominatus est.
his componit h et h trimensis et h se. i. triū men
sum. qd aliter trimensis fte dī. Vñdē trimense.
dī qddam genus ordei. qz satuz post tres menses
colligitur. Nam ubi ppter aquaz ul aliam causaz
matura sacō omitta est. pñdium ad h ponitur. qz
cū necessitas cogit uerno tempe seminatur et ce

leriter colligitur. qz post tres menses
Trimulus in trimus vide. et corripit mu
rimus. tris componitur cū annus. et dicit tri
mus ma mū. quasi triannus. i. triū annoz. gen
xv. Sume inquit michi uaccam triennez et caprū
trimam. vñ fm buqz trimulus la lum. vide etiam
Trinactia eis componitur cū a **T**ri in hpmulus
eis qd est mons et dī h trinactia. i. scilz a tribz
montibus scilz panthino libbeo et pelozo. cadem
dicit et triquatra. quasi triquadra. i. in tres qdras
diuisa ppter tres predictos montes. trinactia ergo
est grecū. h triquatra latinū et equipollent. Oraē
in sermonibus. Quid militibus pmissa triquatra
pōia cēlar. et inde trinactius a ū. et trinactius na
nū. et triquatrius a ū. et triquatrius na nū. i. scilz
Trinepos in nepos est **T**ri in hpmulus
Trinodis. hōdus **T**ri a tris et nox siue noctium
componit cū tris. et dicit h et h trinodis et h de
i. triū nodoz. i. tres habens nodos. vñdē h trino
dum dī. et pō no. ouis epy. Ossa mei fratris p
annus. a tres dicit tri **T**ri fracta claua trinodi.
nus na nū. ul componitur. a tres ul tris et unus
quasi triunus. vñdē h trinitas quasi ter unitas. qz
sit unum totū in tribus psonis. et remanens a ū.
vide in persona et in vnus.
Tri no onis. i. bos quasi terio. vide in septentrio
Triphos. triphos et triphos h p eodē. vid in pñoz
Triphon phonis pñū nomen viri. de quo ha
betur in pmo libro mach c xv. Et pducit penul
gentiui in auroa. vñdē ibi dī contra triphonem
hic rex demetrius ibat. Item idem. Anthochū tri
phon h tempore pñere caput. qd multi dicit. et
hic die qz ultima nū trison acut. ut salomon. A
h dicit qz penl gentiui corripitur et ultima nū
grauatur. ut triphon phonis. sicut canon nonis.
et simon monis. ul potest dedinari sine. n. hic tri
pho. et hic gñs pducit penl triphonis. sicut sy
mo onis. fmo onis. vide a simili in orion
Triphonicus. uentus dī euro aquilo. vñdē dī
tur in actibus c xxvij. Ventus triphonicus qui
uocatur euro aquilo. et corripit penultimam
Triplex. A triplo plas dicit h et h triplex dī.
et hinc tripliter adubiū. et h tripliter rans.
Triplus. a tria et plica compo **T**ri et corripit pli
nitar triplus la lū. vñdē triplo las. triplum facere
Tri polis. a tris et polis ciuitas **T**ri vide in plica
componitur h tripolis. huius tripolis. quedam re
gio dicta a tribus ciuitatibz. qz tres ciuitates sub
se habeat. et corripit po. vñdē tripolitani na nū
Et h tripolitani ni. scilz dñs uel episcopus illi
us ciuitatis uel prouincie siue regionis.
Tri politanus in tripolis est
Tripos. pos componitur cū tris. et dī h tripos
podis. i. mensa ul scamnū. ul aliud instrumentū.
tres habens pedes. si enim quatuor habeat pedes
improprie dī tripos. Itē h remig tripos est quē
spēces lauri. sic dicta qz trifida habeat folia. vel
qz tribus radiabus adheāt terre. et est consecrata
apollini deo diuinaconis. qz supposita capitibz doi
miendum ūa facit somnia apparere. vñdē et sepe
ponitur p ymagine apollinis. vñdē ps in pmo li
bro. et epigramata que egomet legi in tripode ue
tustissimo apollinis. h cū sit nomen arboris uice
tur qz debeat esse se ge. sed h est mas. et cor po.
Triprotus. tri tum. nomen habens tres casus. a

tris et protos casus. ut ibelus ibelus ibelus. et cor
tripudium. podiū componitur cū **T**ripit pro.
terra. et dicitur tripudiū dii. i. plausus. maxime ille
qui solet fieri in triumpho percussio terram pe
dibus. unde et p triumpho qñq dicit. et dicitur
tripudiū quasi terre podiū. i. plausus ul' repulsio
terre. ul' tripudium componitur a terra et pes po
dis. scilicet plausus et exultatio facta percussio
terram pedibus. sed ponit simpliciter p leticia et
exultatione gaudio uel uictoria. et inde tripudio
dicitur. i. tripudio letari. exultare. gaudere. uel uic
triquatra tre in trinatna uid **T**riam habet

Tremis. a tris et remus componitur hec trire
mis. i. naui que tres habet remorū ordines.
et pducit penl. unde dicit in prima epp. Naueat
ut locuplex quam ducit pma tremis. Item ad
iectiue inuenitur h et h tremis et h me. Oacis
ij h c. iij. Dicitur sunt in fabricam nauū tremiū.

Tris grece latine dicitur tria. facit etiam actus de
tres hos et has tres uel tris et hec tria

Tristegum gi. dicitur locus cecaminis. tricameratus
vnde in edificacōe archē ubi nos dicimus cenacu
la et tristega facies in ea. habet alia translatio bi
camerata et tricamerata. Habuit enī v cameras
quas augustinus. etiam pter sentinas dicit ibi fu
isse. et ut dicit in hystorijs. tristega. i. distinctio
nes dicta a trica. huc uo dicit q tris componit
cū rego. et dicit h tristegum gi. locus tricameratus
sic dictus a tribus tecturis. Sed lxx. tristega tripli
tes porticus transulezūt. unde dñs in gen. facies
in ea cenacula et tristega. Et debet corripī media
in tristega. q rego pnam corripit fm hug. Sed
ad hoc p dicit q tristega tenet naturam huius p
triti texti qd pducit pnam. et sic pñl de tristega
pducit. et huiusmodi opinionis fuit magister be
ne. unde sic dicit. Quidam dicūt q tristega cor. e
ante. g. q componit a rego gis corripiente pmas
nos uo dicimus q producit. e. an. g. sicut regula
racōne huius pteriti texti qd pnam naturalif p
idem fit in h nomine regula qd pnam pducit. si
cut hoc pteritum texti. In doctrinali etiam dicitur
E. g. compimus. sed abest tristega cathegus. pap
uo sic dicit. Tristega tricamerata a trino tegmine
ul' tribus tectis. Abij dicit qui linguam grecam a
liqualiter nouerūt q tristega non est compositus
aliquo pductor modor h est dictio greca. vnde in
actibus c. xx. ubi dicit. Cecidit de medio cenaculo
In greco habetur tristegos. et componit a tris ad
uerbio et regi qd est rectum. Tris autem cū est no
men apud grecos significat tres et scribitur p oi
diptongum grecam que sonat. J. et cū est aduerbi
um significat ter. et scribitur per iora. h est. J. latī
nū. et cor. In alia significacōne semp pducit. sic
gi autem p. J. breues scribitur tam in composito
q in simplici. unde fm hoc tristega corripit medi
am et hoc uerius uidetur

Tristicia tristicio in tristis est
tristis. a tero ris dicitur h et h tristis et h re.
quasi tristis frans. et est ethi. et compatur tristi
or simus. et a dñs tristi addita dia fit hec tristicia
cie. unde patet q deberet scribi p. r. et tristor tario
i. dolore tristem esse. Inuenit. etiam tristo tas in
actiue genē. i. tristem facere. turbare. Et utiqz co
ponitur. contrasto tas. contrastor tatis. Tristis com
ponitur. subtristis re. aliquantulū tristis. qtristis
i. ualde tristis. tristifonus na nū. et tristifcus ca.

Tristo tas in tristis ē. Et **T** cum. penl corrupta
scias q iustus non contrastatur nec pturbatur ex
aliquo quod sibi eueniat. sicut in sapientia dixi

Tritioire dicti sunt quidam heretici. q sic tres
personas in trinitate ita tres assunt deos esse. Et
componitur a tris et theos deus

Triticeus cea ceum in triticum uide
triticū. A tritura re dicitur hoc triticū d. i. frumen
tū. q purissimū condatur. uel a tero q cū molit
granū eius teritur. unde triticeus cea ceū. Vt iste
panis est triticeus. i. de tritico

Tritil. a tero ris dicitur h et h tritil et h lo. qd pñ
ri uel abile est ad terendum. et corripit penl

Tritio onis in tritus exponitur.

Trito. a tero is iui itū itū. u. m. o. fit trito tas.
ūbum frequentatiuū. i. frequenter terē. et pducit
pnam. unde factus. Quos uult sois dicit quos
non uult cum pede tricat

Triton interpretatur sonans uel terens.

Tritura. a tero ris dicitur h tritura re. messis ul
qd uulgo dicitur batizone ul' tricio. vnde trituro as
terere. trituras facere. de palea granū conterendo
eruere. paulus in prima epistola ad corinf c. ix. C.
Et qui triturat in spe fructus percipiendi. Et pñ
penl trituro sicut tritura nomen. unde in antida
diano dicit. Deiectam q solo pedibz triturat eqñis

Tritus. a tero is iui. ui in tritū tritu. dicitur tri
tus ta tritū. i. comminutus fractus. et a gō triti ad
dicit. o. fit hec tritio. et scribitur per. r. solam

Triuia triuie. dyana a tres ul' tris et uia ppter
tres eius uias. i. potestates. est enim dyana in si
uis. luna in celo. proserpina in inferno.

Triuuiū. uia componit cū tris bis quatuor. et dicitur
h triuuiū. h triuuiū uij. h quadruiū uij. scilicet locū
ubi due ul' tres ul' quatuor uie conueniūt et ten
dunt ad idem. unde h et h triuialis et h le. et h et
h triuial et h le. et h et h quadruiialis et h le. qd
pertinet ad triuuiū quadruiū et triuiatim et
triuiatiz. et quadruiatim. i. p triuia triuia ul' qua
druiuia. Et scial q grammatica. lopta rethorica di
cūtur triuium quadam similitudine. quasi triplex
uia ad idem. i. ad eloquentiam. Arismetica uero
musica et geometria astronomia. dicūtur quadui
uuiū quasi quatuor uie in idem quasi ad sapienti
am tendentes. vnde et triuiales dicūtur qui docent
ul' qui student in triuio sicut quadruiiales qui in

Triumphus. tres ul' tris compo **T** quadruiuo.
nirur cū phonos ul' phone qd est sonus. et dicitur
trīuphus phi. uictoria uel triplex leticia. quasi tri
nus sonus. i. triplex gaudiū qd fiebat alicui pro
subiugacōne ciuitatis ul' regionis. Nam reuertenti
solebat totus populus exire obuiam uictori cum
magna exultacōne et cū magno gaudio. et h erat
una leticia. Alia erat. q omnes captiui sequeban
tur ul' pcedebant curzum eius ligatis manibz post
terga. Torna leticia erat. q erat ipse indutus tunica
iouis. sedebat in curru quez habebant quatuor al
bi eq. vñ ouī. Quatuor in niueis aureis ibis eqf
et cū tanto honore ducebatur ad capitulū. hanc
tamen molestiam habebat. q ponebatur quidā
suus una cū eo in curru. et semper colaphizabat
trīuphantem ne ipse nimis superbiat. et cetera.
Ideo ut daretur spes unicuiqz optumciqz uilis con
dicōis esset pueniendi ad simile honore si sua p
bitas pmeretur. et dicebat ei semp gnorofolius
i. teiplum nosce. quasi noli supbiare de tantis ho

nota. In illa die licebat cuiuslibet dicere in personam
triumphantis quicquid uellet. vñ cesari triumphanti fer-
tur quidam dixisse cū deberet induci in ciuitatem
Apentem portas regi caluo regine bitinie. Volens
signare qd caluus erat et qd succuba extirperat regis
bitinie. vel triumphus dicitur a greco triambos. i. a
triplici exultatione eius cui triumphus dabatur. si-
cut dicitur ē. ul' triambos dicitur triplex iudiciū. in
triumphus quasi a triplici iudicio. fiebat enim in ex-
hibicione triumphi triplex iudiciū. prius enim consule-
batur exercitus. secundo senatus. tertio populus.
Et si assentirent habiti erat iudiciū triplex. vñ
triumphus phas. triumphū habere. exultare. vin-
cere. vñ ē h' et h' triumphat et h' le. Et nota qd ppo
triumphus dicitur plena et perfecta victoria. qñ scilicet
quis perfecte hostes superat sicut trophæū qñ solus
Troas. A troia deriuatur h' troas. eos fugat
troadis. femina de troia. et corripit penl' genitiui.
Trodea. a trochos dicitur h' trodea dicitur. i. torcular.
ul' rota modica super puteū. uel illud qd supponit
malo nauis. qd h' rotulas p quas funes trahuntur
Trocheus. a trochos dicitur trocheus dicitur. qd cito qñ
rota currat et uoluitur. est enim pes constans ex
longa et breui ut audit. vel dicitur a trocho. qd sicut
trochus constat ex duabus partibus scilicet una
grossa et altera tenui. ita trocheus constat ex dua-
bus syllabis. scilicet una longa et altera breui. vñ
trochaicus ca cum. et ut dicitur multi trocheus p-
poni in sexto pede et in heroico carmine. alij dñt
qd trocheus nō habet locū in heroico carmine et
si inueniatur in fine syllaba breuis accipienda est
p longa. et sic erit spondeus. et istud uerius credo
uide in dactilus. Et pducit penl' trocheus. ut pa-
ret in illo uisu. pducit pnam trocheus. h' corripit
Trochos ē grece latine dicitur rota et ac in fi. pnam
Trochus. a trochos dicitur hic trochus dicitur. qd ci-
to ad modū rote uoluitur. et ad modū rote rotā-
tus est. et est hoc instrumentū quo ludunt pueri. vñ
ceto. Trocho lude. hic et aliter dicitur torpillus
Trochimus mi penl' correpta pnam nomen uiri
trogodite penl' pducta gens ethiopū. ideo di-
ci. qd adeo ueloces sunt ut ferat cursu pedū asse-
Troia ie. quedam ciuitas. et est ibi **T**roquantur.
i. duplex consonans. et dicitur a tros
Troianus na nū exponitur in frigia. et in tros
ronigena ne cōmunis ge. natus de troia ul' de
troiano. et uidetur componi a troia. et genere as
Tropheum. a stro **T**roch' genitus. et corripit ge-
phos ul' trophos dicitur h' trophæū. i. spoliū ab hoste
in fugam confuso ereptū. et trophæum uictoria de
hoste in fuga conuerso. et exultacō et leticia siue
honor qui dabatur alicui ppter hostem in fugā
confusū. Et erat talis honor qd totus populus ex-
ibat ei obuiam et cū leticia eū introducebant in
ciuitatem. et pducit phe. vñ quidam. hostes in
bell' qñ dant terga trophæū dicitur uide in triumphus
Trophos grece latine dicitur conuersio
Trophus phi mas ge. quidā cantus in ecclesia
Tropicus ca cū figu **T**roa conuersione sic dictus.
ratius. a tropus dicitur. et corripit pi.
Tropologia gie. exponit in quarta pte in e de
coloribus rethoricis. uide etiam in allegoria
Tropoloicus ca cum penultima correpta in tro-
Tropus tropi. figura. moralis **T**ropologia uide
modus loquendi. ut cū aliquis loquitur metapho-
rice ul' pfigurice ul' alio tali modo. fm hug. Et de

hoc uide in iiii parte ubi agitur de tropis
Tros et plus. fratres fuerunt et reges troiani. A
tros dicta est troia. vñ troianus na nū. Et h' et
Trucido. a truco cas dicitur truci **T**hec tros trois.
cōdo trucidat trucidat trucidatum. trucidare. i. in-
terficere. iugulare. secare. et quasi cedere uel cedendo
secare siue trucidare. Et est compositū a truco cas
et cōdo uel cedere. vñ trucidare. quasi trucidando ce-
dere. et pducit. vñ orat in epr. vñ seu pisces seu
porci et sepe trucas. Et est trucidatio actiua cū su-
Truculentus. a trux et lentos **T**ris compositus.
componitur trucidatus ta truci. et trulentus ca truci
plenus truciditate. crudelis. asper. ferus. et utriusq
comparatur. vñ hec trucidencia cie
Truculo las lani lare. i. truciare. a trux dicitur.
trudes. a trudo dicitur h' trudes dicitur. et dicitur
trudes fustes ferrati scilicet conti. qd trudent na
Trudo dicitur. do in si trusi. et **T**ruces. uide in trudo.
h' in sum trusum trudere. i. impellere. impingere in
custodiam inducere. Trudo componit. abstrudo is
si suz. includere. abscondere. Contrudo is si. de trudo
dis si. deorsum ul' de uno loco ad aliū trudere. uol
excludere. extrudo dis si. ualde ul' extra trudere. In
trudo dis si. intrudere ualde ul' intro trudere. p-
trudo dis. pfecte trudere. p- trudo dis si. p- pellere. Ob-
trudo ul' obtrudo. i. contra ul' ob aliquo ul' cont'
trudere. includere. abscondere. retrudo dis dicitur. i. in
tro trudo ul' claudere ul' retrudere. i. retro trudere.
ul' extra trudere. Trudo et eius composita sunt ac-
tiua. et faciūt p-teritū in si et supinū in sum. et p-
ducitur trui. vñ quidam. Ingerit astutus scos in
trudit uiolentus. Item. Nomen habero trudes ex
Trulla. a trudo dicitur **T**ruendo sit tibi trudes
h' trulla le. i. bombus uel sibilus ani. qd truyendo
emittitur. Item trulla dicitur quoddam ual fictile
Item trulla est quoddam instrumentū cementariorū
ferreū latius ad complanandū murū et ad lapides
cuius calce coniungendos. qd trudit et detrudat et in-
trudit calce ul' luto lapides. Amos vii. Et in ma-
Truncus. A trudo **T**ru eius trulla cementarij.
dis dicitur hic trucus dicitur. sine capite scilicet statua
arboris insistenti radici. trucus hominis est mediū
ps corporis a collo ad inguinem. vñ in gidius. ca
put collo uehitur. truncus sustinetur coxis. et ge-
nibus et cruribus. vñ trucus ca cū diminutus.
semipars sine capite. et truco cas. caput auferre
diminuere debilitare. et est actiua cū suis cōpositis
trusum est supinū de trudo dis. Inde addita. **T**
ruca. a trudo dicitur h' truta **T**rusus. i. clausus.
re. qdam piscis. qd vim habet truciendi. ul' qd sem-
per morietur obtusa
Trutannicus ca cum penl' cor in trutannus est
trutanizo zas in trutannus est.
Trutannus. a trudo dicitur h' trutannus ni. q
suis ubiq trudat. Ad hoc ut decipiat. facit enim
credi quod uerū non est. Vñ hec trutannia tania
et h' trutanniculus li. Et trutannicus ca cū. Et tru-
tannizo zas. uicam et mores trutannorū gerere
Trutina. a trudo dicitur h' trutina ne. i. statua scilicet
lingua libre. qd semper truditur foras ul' pica per
transuersum posita. qd trudit sursum. vñ h' tru-
tinula. et h' trutinella ambo dimi. et trutino nas.
id est librare. equipendere. vel ut dicit pap. Truti-
nat appensat extimat. et corripit trui. orat in epr
Scriptores trutina non est qd multa loquantur
Trutinella nelle diminutiuum pauca trutina.

Tux die. ge. omnis. d. a. tuxo dis. Et est tux
cruelis. austerus. ferus. inexorabilis. horrendus.
Et compatur. unde h. tuxas. et corripit. u.
ante. c. vñ ouis epp. Mater eis tuxo senior ipse
tuxi. Itē orat in pri epp. Ita tuxas inimicicias et
uatim adūbium psonale. i. **f**unebre bellū
tuo more ul' more tue gentis ul' patrie. Silr
distingue meatim et suatim. Et scias q' aduēbijs
non accidit nūs neq' persona. ut dixi in meatim
Tuba. a tibia d. h. tuba be. quasi tibia. q' sunt
similes ei et in longitudine et in specie. vel tuba
quasi cōsa q' concava est. Et scias q' tuba legal.
de qua habetur in x. numeroz. Erat ut dicit iose
phus fistula cantatoria pone magnitudine cubiti
calamo capaxior. p̄bens in principio latitudinem
que conueniebat ori ad susceptionē spiritus que
hebraice dicit' asora. Et sicut d. in historijs habe
bat quatuor usus. ad uocandaz multitudines. ad
mouenda castra. ad bella ad festa. Qñ emz habe
bant solenne epulū et dies festos et kalendas dan
gebant. unde in ps. Buccinate in neomenia tuba
vñd' ius. Legalis populū tuba clangore uocabat
In bellis castrens festis q' sonora tonabat
Tuber. A tumeo mes d. h. tuber beis. fungus
q' ex timore terre p̄deat. vñd' et tubera quasi tu
mora. i. quasi tumores terre. et ponitur sepe p' tu
more. et p' peccato generaliter. Terent' in adelphis
Colaphis. est tuber totū caput. unde tuberosus sa
sum. tuberosus plenus. inflatus. supbus. et compa
tur. unde h. tuberositas. etis. inflatio ul' superbia
Tubero ras. a tuber dicit' tubero ras. inflare uel
supbire ul' tuberosus implere. Et componit' contu
bero ras. purgare. uel equare. et corripit be.
Tuberosus sa sum in tuber est
Tubianci dicebant' iudei illi qui ex alienigenis
conuocati in auxiliū iude uenerant. et dicebantur
tubianci quasi tubis cōducti. et p̄ducit no. h. uult
glosa in ij li macha c. xij. sup illud et uenerūt in
cazacha ad eos qui dicuntur tubianci iudei.
Tubien. tuba componit' cū cano nis. et d. hic
tubien cinis. qui canit cū tuba. et corripit penl.
tam nominatiū q' genitiui. vide in cano nis.
Tubicina. a tubien dicitur hec tubicina ne pñ
corrupta que canit cum tuba
Tuctarius n. in tuctum est.
Tuctū. A tondo d. h. hoc tuctū ti. obus qui
fit ex carmī condicione. sicut falicia est. p̄sus. S.3
grandes patine tucta q' grassa. Et inde tuctarius
Tuchidides in tuchis est **q**ui obum illū facit
tuchis interpretatur fortuna. unde quidam gēus
poeta dictus est tuchidides. quasi fortunatus
Tuchus genus auis scilicet cuculus
Tudatus ti in tudes vide
Tudes. a tūdo d. h. tudes ul' tudatus. i. mal
leus. vñ tudatus appellamus illos qui habent ca
pita grossata ad modum mallei grossi.
Tudito tas. pcutere cū malleo. et dicit' a tudes
Tueor eis in tuor eis est **u**el tudatus
Turgurium n. in reges vide
Tuitus ta tū. a tuor tueris tercie coniugationis
Similiter d. contutus. denitus. intuitus. Sed tu
eor secūde coniug' facit tūtū. vñ in doctrinali. Dat
tūtū tuor tūtū tuor ambo tueri
Tuli listi dā p' p̄terito hijs tūbis tollo et fero
et corripit tu. unde Attuli. abstuli. Contuli. detuli.
Extuli. sustuli. corripunt penultimam

Tullius li p. duo. l. p̄p̄riū nomen cuiusdam ui
ri. Lucanus in vij. Tullius eloquij cuius sub iure
Tulo lis vide in tollo lis. **r**ogag
ultus. a tulo lis tuli uel retuli tultū. antiquus
dicit' tultus ta tū. qd' tollit'. unde gē in mora. ex
ponens illud iob. ferrum de terra tollitur dicit in
xvij li loquens de mattheo apostolo. S.3 de terra
tultus in fortitudine ferri conualuit. vide in tollo
Tumentū A tumeo es d. hoc tumentū ti q' in
fio uel tela tumeat nec subtilitatem habeat unde
tumentuosus sa sum. tumento plenus. et compa
Tumeo mes mere. i. surgere. crescere. inflare. su
perbire. unde hic tumor moris. et tumesco as. in
choatū. Tumeo componit' contumeo mes. Circū
tumeo mes. detumeo mes. Distumeo mes. Extu
meo mes in eodē sensu ista tria. i. ualde timere
uel cessare. a timore remoueri. Intumeo mes. in
tus ul' contra ul' ualde timere. ptumeo mes. Ob
tumeo mes. Retumeo mes. Et ab omnibus istis
inchoa. Contumesco et cetera. Tumeo cū omnibz
suis compositis est neutz. et caret supino. et cor
tu. Orat in poetria. Velanū retigisse tument fugi
ant q' poetam. Et in auroa. hic tument ille timet
fugit hic hostem fugat ille
Tumidulus la lū. aliquantulū tumidus dicitur
Tumidus. A tumeo mes d. tumidus da dū in
flatus. supbus. iratus. Et compatur. et a genitiuo
tumidi addita tas. fit h. tumiditas. etis. et differt
tumidus et tumens. q' tumidus est qui semp tu
met tumens uero qui ad tempus ex aliqua causa
tumet. vide. per simile in tumidus
Tumor. a tumeo d. hic tumor oris. vñd' tume
rosus sa sum. tumoribus plenus. et compatur. vñ
hec tumorositas. etis
Tumulo las in tumultus vide.
Tumullulus li diminutiuum paruus tumultus
Tumultuarius. a tumultuor aris. d. tumultua
rius ria nū. et hinc tumultuarij dicebant' milites
ul' pedites. qui p' solo tumultu ducebantur in p̄li
um. uel q' subito et cum tumultu exeunt contra
hostes eximproviso uenientes. Unde et illud ge
nus milites dicitur tumultus uel tumultuatio uel
Tumultuor aris in tumultus est **con**iuratio
Tumultus. a tumeo es d. h. tumultus tus. sedi
tio. coniuratio. diūsoz garrus. quasi tumor mul
tus. unde tumultuosus sa sum. tumultu plenus. et
comparatur. et tumultuor aris. tumultū facere. et
Tumulus. a tumeo mes. **h**inc tumultuarius
dicitur hic tumulus tumuli. scilicet mons breuis
ul' sepulchrum. ul' terra congesta super sepulchrum
et dicit' tumulus quasi tumens tellus. unde h. tu
mullulus dimi. et tumulosus sa sum. tumulis plo
nus. et compa. unde hec tumultuositas. etis a tu
mulus p' sepulchro d. tumulo las. i. sepelire. unde
tumulatum adūbium. Et componit'. Contumulo
as. Detumulo as. ualde ul' deorsum tumulare. ul'
a tumulo remouere. de tumulo extrahē. Intumu
lo as. Retumulo as. et est tumulo actiū cū om
nibus suis compositis. et corripit mu. Significati
ones huius nominis tumulus comprehenduntur in
hoc usu. Mons breuis est tumulus. bustum con
Tundo dis. tutudi tunstz tū **g**esta q' tellus.
dere. i. pcutere. tiberare. conterere. confringere. vñ
contusus sa sum. detūdo dis di sum. ualde tundere
ul' deorsum. Extūdo dis di sum. i. extra tūdere. ul'
tūdendo extrahē. Intūdo dis di sum. intus ul' ual

de tūdere. Pertūdo dis di sum. Obtūdo dis di sum
cont' ul' vndiq' tūdere. obturare in angustia clau
dere. phibere. obsecare. obsurdare. opprimere. vnd
obtusus la sum. Retundo dis di sum retro tūdere
ul' tūdendo retro opprimē et acumen ferri destru
ere Tundo et eius composita sunt actua Itē tundo
geminat preteritū in pma silba Et amittit ibi n.
ut tutudi pñl' cor. h in sup remanet n. ut tunsuz
composita ūo ab eo omnia amittunt geminatio
nem in preterito. et n in sup. contudi contusum.
retudi retusum et h fm hug Et h fm modnos te
neas. tamen fm antiquos supina preteritū ūboz
inueniunt sepe retinere. n. ut obtusius. vnd ūgi
in j ge. vomeus obtūsi dentē cauat arbore lintres
et introducit ps illū ūsum. Item in pmo reg. xiiij
c. inueniē q' retūse erant acies uomez. Inueniē e
ciam sup pñctoŕ ūboz sine. n. vnde aggel pmo.
In sacculum ptusum. Et formatur tūsum a pma
p'sona p'sentia do in sum. ut tūdo tūsum. Inueniē.
tondeo des. et facit p'teritū totūdi et sup consum
vide in suo loco. Item scias q' composita a tundo
omnia corripit penl' p'teriti. Vt contudi. detudi.
extudi. intudi. ptudi. retudi. obtudi.
Tunica. a tonus dī hec tunica ce. antiquissima
vestis quasi tonica. q' in motu incedentis lonū fa
ciat. p'mū enim fuerūt pollice tunice quibz post
electionem de paradiso adam et eua induti sunt.
vnde tunicella le dimi. et tunicatus ea tū. tunica
indutus ul' tunicam habens. et tunicosus la sum
tunicis plenus. et tunico cas tunicam mouere
Tunicella le parua tunica. et est diminutiuum.
Tunicula cule diminutiuum. parua tunica
Tusim adūbium. i. minutiz conditū ul' percus
sim. et dicitur a tūdo tudis.
Tusum est supinum de tundo dis
Tuor ens itus sum. i. inspicere. ul' defendere pro
tegere. vnde tueor ens tutusum secūde coniug. i.
inspicere. ul' defendere. ptegere. et fm ps idem sig
nant tuor et tueor. et tam tuor q' tueor componū
tur et redūdant composita in eadem significacōne
scilicet p' inspicere. Contuor nī contuitus. Contue
or eis contutis. i. considerare inspicere. Detueor
eis detutus. et detuor eis detuitus. i. ualde ul' de
orsum tueri. Intueor eis intutus. et intuoŕ eis.
intuitus. i. contra aliquem ul' intus ul' diligē
tē aliquid tueri. Et distingue sic. Contuor il
la de quibus cū ea contuimur nulla surgit ymago
ut lingua detuimur illa de quibz cū detuimur ea.
surgit ymago in inferiori parte posita. sicut aqua
intuimur illa de quibus cū ea intuimur resultat
ymago superius ut speculū. Item componiē. Ob
tuor eis obtutus. ul' obtueor eis obtutus. i. cō
tra ul' vndiq' uel ob aliquid tueri. Tuor et tueor
et composita ab illis depōna sunt. et composita
in eadem significacōne inueniunt Tuor et compo
sita faciūt sup in tūtū. Tueor uero secūde coniug
cū suis compositis faciūt sup in tūtū. Item tuor de
bet facere infinitū tui. sed causa difference de tui
p'nomine dehat h accipit mutuo de tueri. compo
tamen ab eo habent infinitiū contui et detui. 2.
vnde ūsus. Pro speculoŕ dices. et pro defende tueri
Dat tūtū tueor tūtū tuor ambo tueri. Item nota
q' tuor raro inueniē p' defendere. et sepius pro in
spicere. econūso tueor raro inueniē pro inspicere
et sepe p' defendē. Sed composita raro ul' numq'
inueniunt nisi p' uidere fm hug. ps dicit in xiiij

li. ubi agit de coniug. q' sunt quedam uerba que
quamuis eandem significacōnem habent diuise ta
men coniug' sunt in usu. ut studeo es. et studo dis
ferueo ues. et feruo uis. tueor eis. et tuor eis. O
leo les. et olo lis. Excello lis. et excello les.
Turba. a turbo bas dī hec turba bo. i. turbatio
et turba populi multitudo. sed multitudo numero
fit. turba tantū in loco. Possunt etiam pauci tur
bam in angusto facere. et est turba nomen collec
tiuū. et potest recipere ūbum pluralis numeri. et
adiectiū in plurali numero et in diu'sitate gene
ris et h' racōne significacōnis. vnde in vij c iohis
S; turba hec que nō nouit legem maledicti sunt
Turbaco onis. in turbo est
Turbella le. in turbaco. Et dicit' a turba. Aug
in li de ci dei. omnem motū cordis et salū. omnes
q' turbellas fluitare asserit. et p'ducit be.
Turben binis in turbo binis est
Turbidus da dū. vide in turbo bas.
Turbo bas dī a turbo binis. Et est turbare p'ci
pitare. confundere. cōmiscere. obscurare. vnde tur
bidus da dū. et compatur. vnde h' turbiditas tis
et est turbidū de natura. turbulentū fit. et dicitur
turbidus da dū. quasi turbidus. i. terra cōmixtus
scilicet fece. et est etoi. Turbo componiē. Conturbo
bas. Disturbo bas. Deturbo bas. Exturbo bas. p
turbo bas. pturbo bas. Inde pturbatus ta tū. vnd
a genitō pturbati addita. o. fit perturbatio. Quare
autem pturbaco non cadat in sapientia dixi in
sapientia. Returbo bas. Turbo et eius composita
actiua sunt. Itē a turbo bas turbido bas. turbidū
facere. Et turbatus ta tū. A genitō turbati addita
Turbo binis. mas ge. cor. 1. 10. h' turbatio onis.
penl' genitiui dī a terra. q' antiqui dicebant hoc
turben binis. scilicet ūtigo uolubilitas uentoz dic
tus a terra. q' quocūq' tal' uentus confurget ter
ram in circuitu mittit. vnde turbineus nea nōū. et
turbinosus la sum. de causa huius uenti qui dicit'
uentus turbo. vide in uentus
Turbulentus. turba ul' turbaco ul' turbiditas cō
poniē cū lentos. et dicit' turbulentus ta tū. et tur
bulens tis. i. turbidus nō lucidus h' turbidū de na
tura. turbulentū ūo fit. et utriq' compatur. vnde
turbulente ul' turbulentor adūbium. et hec turbu
lencia dī. et turbulento tas turbulentum facere
Turda le quedam auis. quasi maior turdus et
dicit' a turdus cuius turdula stercus uiscum gene
ratur. A tardus dī h' tur rare dī fm pap.
dus dī. quedam auis. q' tarde uolet. ul' q' tarde se
referat. scilicet in fine autūpni. vnde turdinus na
Turgeo ges si sum gere. i. 1. nū penl' p'ducta.
inflari tumere. vnde turgesco dī mchoati. Turgeo
componiē Conturgeo ges. deturgeo ges. disturgeo
o ges. Inturgeo ges pturgeo ges. Oburgeo ges.
Returgeo. et hinc mchoa. Conturgesco. Deturges
co 2. Turgeo et eius composita neutra sunt. et fa
ciūt preteritū in si et sup in sum. licet p'terita et su
pina talium ūboz sint in frequenti usu
Turgidulus la lū dimi. aliquantulum turgidus
turgidus. i. uis. et compatur. vnde h'
turgidū. a turgio ges dī h' turgiditas tatis
turgidolum li. uas interius grossum et turgidū. o.
turgor goris mas ge. id ē tumor et corripit. o.
turgiditas. et dicitur a turgio ges.
Turma. a turbo bas dī hec turma mo. societas

hominū et pprie xxx. scilicet ala Sed ala continet
xxx milites. turma xxx pedites. unde turmahit
aduerbium. sicut a turba turbatum

Tumella le diminutivum. parua turma
tumula le dimi. parua turma. et corripit mu

Turionis ciuitas est. et cor penl sic ligonis nie.

Turpeo pes in turpis est.

Turpiloquus. A turpe et loquor componit tur

piloquus qua quū penul cor. i. turpia loquens.

Turpilucy. turpis componit cū lucy. et dicitur turp

lucius cia cū. i. turpiter lucy faciens. unde h tur

pilucy cri. turpis acq̃sio lucy. et cor lu naturalit

Turpis. a turpeo pes dicitur h et h turpis et h

pe. mtoimis. q̃ rōpear. et compa. A dō turpi

addita tudo h turpitudine dicitur. Item a turpis tur

po pas. inq̃nare. turpem facere. unde turpeo pes

pui. i. esse ul fieri turpem. Et hinc turpesco de in

choatiū. Turpo componitur Deturpo pas. Et est

turpo actiuum cum suis compositis

Turricula cule diminutivum parua turris.

Turris. a terreo dicitur h turris huius turris. dicunt

turres quasi teretes. q̃ longe sint et recte. et p̃

rotunde vident. licet q̃nq̃ sint quadrate ul late. ul

dicuntur a tucor. q̃ p̃bent defensionem. Et definit

actiue singulari in em et in im. turrem ul turrim

et ablatiue in. e. et in. i. turre ul turri. et q̃tis plu

ralis in iū turmū. et actiue pluralis in es et in is.

turres ul turris. vñ turritus ta tū. turribus plenus

ad modū turris dispositus. Et p̃ducit penl. **T**ur

scias q̃ turris gregis dicebat h̃m Iero. locus ubi

iacob gges suos pauid nom loco inde relinquens

Turris uo custodum dicebatur ubi custodes posi

ti orant ad custodiam prouinciarum

Turritus ta tum. in turris est.

Turtur turs a sono nomen habet. genus auis

est. vñ turturinus na nū penl p̃ducta. et dedina

tur h turtur nis. p̃miscu generis penl genū cor.

Et sub vno genere et vno articulo comprehendit a

nimalia vniūq̃ sexus. potest ergo dici alba aqui

la. et unus turtur. tam p̃ patre q̃ p̃ femina. nec

fit restrictio ad masculinū cū dicitur unus ul solus

turtur. sicut consuevit fieri in cōmuni genere cū

dicuntur albus ciuis. tamen q̃nq̃ nomina p̃miscu

recipiūt adiectiua contra naturam sui articuli cau

sa discemendi sexū. unde inuenitur anser erat cui

dam p̃ciolo germine fera. Similiter est dictum de

na despicere et amare celestia ex quibus colligit

q̃ uox sit turturis p̃dicatio castitatis. Neq̃ enim

a principio uox ista in terris audita est. h̃ magis

illa Crescite et multiplicamini. et replete terram

Turturi. dicunt pastores qui fistulis canunt

us turis. uide in thous aspiratum

Tuscia a tus turis dicitur h tuscia cio. quedam pars

italie. A frequentia turis et sacroq̃ dca. Eadem et

tirena a tireon fratre liddi vñ tuscia ca cū gentile

Tussicula le dimi parua tussis. **T**uide in lippia

Tussis A tundo dis dicitur h tussis sis q̃ tundit pec

tus. Vel dicitur sic a ton. i. ab altitudine. q̃ a p̃fundo

pectoris ueniat Et definit ablatiuus in i ut tussi.

et actiue in im tantū Et sunt quinque nomina lati

na que faciunt in im tantū actiū vñ i sus Im tū

faciunt hec quartum nomina casum Vim burim

tussim magudrim q̃ sitim A tussis dicitur tussio sis

sui sire situm unde hic tussitus tus Et tussito tag

Tussitus tus In tussis est **T**usce penl producta

Tutamen a turoz turis h tutamen inis. i. tutamē

Tutela A tucor eris tutus **T**utū Et p̃d penl nū

sim h tutela le. defensio. et est tutela in liberz ca

put alicuius qui p̃pter etatez nec se nec sua defen

dere p̃t Tutela dabatur liberis. patronus suis. vñ

tutelo las. i. defende Vñ h tutelaco et h tutelamē

et h tutelatus tus et h tutelatoz defensor et p̃d te

Tutelarius A tutela dicitur tutelarius ria rium de

uro tas In turoz uide **T**ensorius p̃tectorius

Turoz tanz frequenter defende suare. i. bñ fzo Et

dicitur a tucor eris tutū tutu. addita or h modnos Et

componit conturoz turis. tamen antiqui dicebant

conturo tag. Unde in v c baruch Sacerdotes sens

hostia tutant Et producit tu

Tutudi p̃tectoriū de tundo dis In tundo dis uide

Tutus A tucor secunde coniug dōdit tutus ta

tum unde dicendum est tutus detutus intutus ob

tutus. Sed tutus descendit a turoz eris. tercio con

iugationis. Vide in tutus et securus

Tacca ce a uacillo dicitur h uac

ca ce. i. bos. quasi uacilla

et debilis respectu caui. ul

uacca a bos quasi boacca

sicut a leo leona et a dra

cca ce a uacillo dicitur h uac

ca ce. i. bos. quasi uacilla

et debilis respectu caui. ul

uacca a bos quasi boacca

sicut a leo leona et a dra

co dracena vñ uaccinus

na num Et hic uaccarius

et h uaccana. custos uac

cau Et h uacca. quedam

ciuitas hispanie Ab abū

dancia uaccar ita dicta vacca etiam quedam ciui

tas in numidia unde uaccus cea ceum Et h et h

uaccensis et hoc se Et geminat et uacca

Tacula le. pua uacca Et est diminutivum

Tacillo A uaco cas dicitur uacillo cillas. titubare. in

stabilem esse. tremulare. labare. trepidare. vñ ua

cillans p̃ticipiū. et p̃ducit ua. Unde ouid. maior

Spes mea uacillat subtili pendula filo. ut dicit ma

Taco cas caui care catū. i. esse ul **T**gister bene

fieri uacuū. Et licet uideatur ad alias significatio

nes transferri tñ om̃s redolent illam. dicitur eniz uaco

lectōni. i. insisto lectioni et opam do et uaco a lec

cōne. i. cesso uel defico a lectione. uaco nūmis. i.

careo. Sed omnes iste significaciones redolent pri

mam. Cum enim dico uaco lectioni idem est ac si

diceretur. uaco ab alijs rebus. et insisto lectioni.

unde uacat impersonale. i. esse uacuū ul licitū esse.

ul optinū. vñ uacat michi legere quasi oportu

nitatem legendi habeo. i. nō impedior ab alio ne
gocio. vado cū suis compositis si qua habz neutz
est et corripit hanc silbam ua vnde lūc in v libro
fata uacent proceꝝ motus h̄ cuncta sequuntur
Uacuefactus In uacuo uacuas est
acuna a uaco d̄z h̄ uacuna no dea uacacōnis
et ocij. ora. h̄ tibi dictabā post sanū pulcre uacune
Uacuo as aui are Et fm pap̄ uacuat. i. manit.
qd̄ intus est aufert. Vnde uacuus a um. i. uanus
oculosus destitutus sine eo qd̄ habuit Et cor̄ pri
mam Ouid̄ Da uacue menti quo tucatur opus.
Et componitur cū factus Et dicitur uacuefactus ta
tum Job xliij Et fluius uacuefactus arefcet
Uadimonium monij In uadium est
adio as In uadium exponitur
Uadium. a uas uadis d̄z h̄ uadium dij. et h̄ ua
dimoniū nij. in eodem sensu. scilz pignus ul̄ fide
iussio. vñ uadio as in uadio ponē. Et componit̄
conuadio as. inuadio as. obuadio as contra aliū
uadiare. reuadio as repignerare. a uadio recolligē
ul̄ subuadio as post ul̄ latenter uadiare. Et ē ua
dio actiū cū omnibus suis compositis. et cor̄ ua
Uado as aui d̄z a uadum. et ē uadare p̄ uadiū
ducere ul̄ p̄ uadū transire. ut uado istum. ul̄ uado
equū. Et componitur puado das. reuado as. tñs
uado das. Et est neutz uado cum compositis pro
transire p̄ uadum. In alia significacōne ē actiū
et corripit ua sicut uadū. h̄ uado dis p̄mam p̄du
cit. vnde ūsus. Vado uiam uado quadrupedem ua
do uadiū do. Et uador illud idem. significare solet
Prima uado lego tertia uado lego.
Uado dis si sum uadē. i. p̄gē. Vado componit̄
Conuado dis. Euado dis si sum. extra uadere. effu
gere. liberari. Inuado dis si sum dē. impetere. agē
di. arripē. Peruado dis si. p̄fecte uadē. uel p̄ aliqd̄
uadere. Vado et eius composita neutra sunt. p̄ter
inuado qd̄ est actiū. et omnia faciūt p̄teritū in si
et sup̄ in sum. et p̄ducit ua. vnde pamphilius. Et
modo uadit eques qui solet ire pedes
Uador. a uas uadis deniatur uador d̄aris. in ua
dem ponere. uadem dare. ut ego uador illū tibi. i.
do illū in uadem tibi. ul̄ uadari uocari ad iudiciū
ad placitū. ul̄ fideiubere. ul̄ litigare. ul̄ pollicere.
Et erat cōmune olim h̄ modo deponens. et p̄tinet
non solū ad homines sed etiam ad animalia. ut
uado tibi equū meū. Et componit̄. conuador ari
Euador ari. p̄scē flagitare. ul̄ a uadicōne libera
re. remouere. Reuador d̄aris. uadem recolligere. et
est deponens cū suis compositis. et corripit ua sic
uas uadis. vnde ouid̄ de reme. Jamqz uadaturus
leticia p̄deat inquit. vnde etiam in uado das
Uadulum li dimi. paruum uadium
Uadū. A uado dis. o. in um fm ps. d̄z l. uadū
di. locus breuis et humilis in aqua. qz p̄ eū possit
uadi. i. deambulare pedibus. vñ uadosus sa sum
et compatur. et licet uado dis a quo deniatur p̄
ducit p̄mam. tamen uadū et uas uadis et uador
d̄aris corripit ua. vñ ouid̄ epp. Ad uada menan
Uafes. ualde componit̄ d̄ri concinit albus olor
tur cū afes. et d̄z uafes fra frum. callidus. et inge
niosus. ūspellis. multiformis. et d̄z uafes q̄si uald̄
afes. i. uald̄ callidus. nā afes uald̄ solent dolosi eē
et fraudulentī. uel uafes cōponitur a uariis et fe
rens. In uafes quasi uaria ferens. sicut homo cau
tus qui loquit̄ uariis modis. et compatur. et cor
Uagedaber. hebraice richmus grece ripit ua.

numerus latine. vñd̄ iero. in p̄logo regum. Quar
tus uagedab̄ quaz numerz uocamus. et ac̄ in fine
Uagina. a baiulo las dicit̄ hec uagina ne. theca
gladij dicta quasi bagina. qz in ea mucro uel gla
dius baiuletur. vñd̄ h̄ uaginaris nij. qui facit ua
ginas. et uagino nas. i. facere uaginas. et compo
nit̄ cū. 2. et d̄z euagino. i. extraho de uagina. Itē
cū in. Et d̄z inuagino nas. i. in uagnam mittere.
Vagino et eius composita sunt neutz. Et p̄ducit
penl. Ouid̄ maior. Pendenti nitidū uagina diripit
Uagino nas in uagina est
Uagio. a uagus ga gum d̄z uagio gis giui uel
gij gitū gire quare coniūg. i. plorare. flere. et est
p̄pūm infanciū in cunis adhuc existentiū. et inde
h̄ uagitus tus tui. ipse clamor infanciū. et uagito
tas frequentatī. i. frequenter uagire. ul̄ uiolent
et p̄d̄ penl. Vagio neutz est cū suis compositis.
et p̄ducit ua. h̄ uagus eam corripit. Thobias. Nos
qui uagitu deficiente loqui. Itē ūsus. Silujs pas
et uagis. in cunis tu petre uagis
Uagito uagitas in uagio uagis est
Uagius. A uagor garis d̄z uagius gia giū. qui
uagor garis gatus **U**genibus iunctis ambulat
uagari. i. spaciari. errare. huc et illuc discurrē. vñ
uagabūdus da dū. et uagis ga gum. Qz autē d̄z
uagus. q̄si a uia actus. Et uagari a uia agi. i. sine
uia uel uagari. quasi uagum agi etibi est. Et com
patur. vñd̄ h̄ uagitas tatis. Vagus componitur
Peruagus ga gum. i. ualde uagus. Vagor compo
nitur conuagor garis. Deuagor garis. et Diuagor
ualde ul̄ deorsum ul̄ diūsis modis ul̄ in diūsis p̄
tes uagari. ul̄ a uagacōne cessare. Itē euagor. ex
tra uagari. extra ire. Girouagor garis. Peruagor.
garis. Vagor et eius composita deponencia sunt.
Et corripit ua. vñ lucanus. Nobilitas cū plebe pa
tet late qz uagatur. Itē aurore. En uagis et pro
Uagulus. a uagus di **U**ugus et maledictus eris
citur uagulus la lū dimi. aliquantulū uagus. vñ
hec uagula le d̄z iuuenta que uagatur p̄ campū.
et hic uagulus. annulus. qz uagatur in digito. et
Uagurio. a uagor garis d̄z uagu **U**corripit gu.
no ris. per ocium uagari
Uagus ga gum in uagor garis exponitur.
Uab q̄nqz significat gaudium. et est interiectio
gaudentis. ysaie xliij c. Vab calefactus sum uidi
focū. Et auḡ dicit. cum delectamur dicimus uab
Itē q̄nqz notat derisiones ul̄ increpacōnes. matth̄
xxvij. Vab qui destruit templū dei et in triduo
re edificat illud. Et scias qz in. h. nō p̄t silba termi
nari Sed obicitur de uab et ab et ob et ub In q̄
bus h̄ est finalis littera Ad hoc rñdet ps in ij li.
maio. qz ibi est apocopa. cū p̄fecta uaba et alba
et oba sint. uel dic qz interiectiones et huiusmodi
uoces abscondita uoce solent proferri.
Uaietra. hebraice d̄z tercius liber moysi. scilicet
leuiticus Vnde dicit̄ Iero in prologo reḡ Tercius
Ualde a ualido ualde. pro **U**aietra. i. leuiticus
ualde. per sinopam proferitur fm ps
Ualentulus la lum. dimi. aliquantulum ualens
aleo les lui litū. i. uigere sanum esse ul̄ posse.
Et p̄d̄ciū denotat Et ualeo. i. p̄ero ul̄ infirmor
vñ terentius. ualeant qui inter nos discidia que
runt Et hinc inuenitur quoddam ūbum defectiū
quod p̄tinet ad salutacōnem in recessu. scilz uale
ualete ualeto rote ualere Quod olim solebat dici
mortuis post pactam sepulturam ab amicis. qd̄

erat signum qd amplius non debebant eos uide
re Et qd tale uale. erat signū doloris et tristitie et
meroris. in tractū ē. ut ualeo ponat p. perire. ul
infirmitat. a ualeo les dī ualeo cis incho. ualeo
cōponitur. Conualeo les. fil. ualē. sanari. ad sanita
tē redire. crescere. radicare. vñ conualeo Cis ualeo
ualde ualere inualo ualē ualē. crescere. abundare
vñ de inualeo cis incho. p. ualeo les. plus ualere
p. itare p. cellere. Equiualeo les. equaliter ualere. e
quipollere. parem esse. ualeo et eius cōposita neu
lia sunt. et faciunt preteritū in ui. et sup in itū. et
corripit hanc sillabam ua. Quid de reme. Vt ua
leas animo quisquam tolerare negabis. et in gre
osino dicit. Accipitur ualeat p. queat et pereat.
Qui ualeat ille p. defectiū qd salutis. De uale uale
te dixi in aueo aues. Et nota qd ualeo qñ p. cium
denotat constituitur cū genitō denotante precium
indeterminatū ut indigito. Iulianus ait. fundū
tanti ualere quanti uendi p. Et gēg dicit. Regnū
celoz tanti ualeat q. tum habes. Constituit etiam
cū accusatō denotante p. cium indeterminatū ul de
terminatū. Vt in gen. Terra quam postulas xl s. s.
dos argenti ualeat. Constituitur etiam cū ablatiue
Ualero. a ualeo les dī h ualero. i. gloro p. con
trariū. qd par ualeat. uel qd ualeat multū in lecta
tate. et p. dicit p. genitui scilicet ualeronis.
Ualgia. a uoluo uis dī her ualgia gie. quasi uel
q. i. n. retio. ul p. labioz obrosio est. quam
facimus cū aliquē dēdemus vñ ualgio is retioz
Ualidus a ualeo dī ualidus a u. i. forte. potens
robustus Et comparatur. vñde ualide dius me Et se
pe proferuntur p. sinopam. ualidus dios simus p.
ualidus et ualidior. et ualde p. ualide. et ualidius
p. ualidius. Item a ualidus h ualiditas tatis. et p.
compositiōem inualidus da dū. debilis. fragilis.
non ualidus. et comparatur. vñde h inualiditas tis
hec inualitudo. debilitas. imbecillitas. infirmitas.
Et corripit p. m. ualidus. Lucanus in vij li. Ad
ducit inualide robur faciūdia cause.
Ualitudinarius in ualitudo est.
Ualitudo. a ualidus dī h ualitudo dīmis. i. forti
tudo. Et nota qd ualitudo inuenitur pro infirmita
te. et eam ē nomen tractum ab illo funebri uale
quod dicebatur mortuis. de quo dictum ē in ua
leo les. Vñde quidam dicūt ualitudo p. e. vñ ua
litudinarius na rium. qui sepe infirmatur. ul qui
sepe p. cipat ualitudine. et ualitudinarius ria nū
ides. et h ualitudinariū ul ualitudinariū domus
in qua curantur egroti. et licet causa dīne dici pos
set. In utraq. tamen significatōe dī competenter
ualitudo p. i. Et scias qd i. an tūdo huiatur. ut for
titudo. p. ter ualitudo. quasi ualitudo.
Uallestris in uallis est.
Uallis. a uallo as dī h uallis huius uallis. quia
uallata sit montibus. vñ uallosus sa sum. et h et
h uallestris et h stre. Et p. compōnem h conuall
lio. i. magna uallis uel ualles dīr ubicumq. sunt
humilia loca capoz et depssa qd uulsa hinc et cō
ualles depssa loca terraz inter montes Et scias qd
inuenitur uallis salinarū quia ibi erant putei salis
Uallo as in uallis uidet.
Uallosus sa sum in uallis est.
Uallus. a ualidus dī h uallus li. i. palus. qd uali
dus. vñde hoc uallum li concatenatura que fit de
palis sup aggerem. ul uallum ē ipse agger. scilz.
id quod mole terre erigitur ut custodia p. tendat.

et est uallū inter murū et fossam. et dī a uall. i.
palis quibus uallū munitur. Vñ quidam. vñchis
uallus h ualluz cōuenit urbi. Et a uallū dī uallo
as circumdare. circumsepire. munire. et p. p. uallo
ul uallie. vñ h uallacō uallou circumdaco. ul in
ulla ul in urbis obsidione. uallo componit con
uallo as. dīcū uallo las. et ē uallo actiū cū suis
Ualor. a ualeo les dī h ualor lo **U**compositis.
ne id est potencia uigor sanitas
Ualua. a uoluo is dī h ualua ualue. et sunt p. p.
ualue que reuoluūt intus. et sunt duplices et re
plicabiles. de hoc etiam uidet in ianua
Uaneo uanes in uanus exponitur
Uanga. A uagus dī h uanga ge. quoddam ge
nus fossorij. quia uagando fodit
Uanidicus ca cū p. l. cor. i. uana dicens. et com
ponitur a uanus et dico dī xi. Et tenet naturam
de dixi p. entro quod naturaliter corripit p. m. am
Uanidus. a uaneo nes dī uanidus da dū. i. na
nus Et componit euanidus da dū ualde uani
dus Quid in v. meta. pectora que in tenuis abeūt
Uaniloquus a uanus et loqua **U**uanida riuos
loquū uana loquens vñ h uaniloquū et cor lo
Uanito ras penul correpta uanitatem dicere ul
uanitando laudare Et dicitur a uanus
Uannus est instrumentū de uimine factum in
modum scuti. cribz scilz Et est se ge h. m. papiam
Uanus a uenus dī uanus na num. i. inanis fal
sus fatuus irritus. qd uenerij p. cipue solent esse
uani Et comparatur uanior simus vñde h uanitas
tatis Et dī uanus quasi uehementer anuo. i. uacu
us Et est etymolog. uide de h in inanis. A uano
dī uaneo nes nui esse ul fieri uanum ul deficere
vñde uanescio cis incho. Vaneo componit conua
neo nes. euaneo nes. inuaneo nes. et hinc incho.
cōuaneo cis. euaneo cis. inuaneo cis. Vaneo
et eius composita neut. sunt. et carent sup. et prod
ua vñde ouidius de sine hulo. Caxime lesa ceras
sterilem uanescat in herbam
Uapidus A uapa dr uapidus pida dum in spi
dus. sine sapore Et comparatur Vñde h uapiditas
tatis. i. insipiditas tatis Et corripit ua et pi
Uaporo ras rari rare. i. calefacē urere uel uapo
rem emittre. ul uaporando emittē. vñde h uapo
ramen inis Et h et h uaporabilis et h lo Et hic
uapor poris. i. calor fumus. uide in rontus. Et
in uentus et in mons et in plunia A uapor dicit
uaporis ra rum Et uaporeus rea reum Et uapo
rosus sa sum Vaporo ras componitur cū e et dī
euaporo ras Et est actiū cum suis compositis
Et producit po Virgil enerō xj. Succedunt ma
tres et templum thure uaporant.
Uappa. a uapor dī h uappa pe. uilo uinū qd de
fere exprimit. ul exuaco cū aqua. et ē fere nul
lius saporis. vñde hoc uappa sepe dicit insipiditas
et uappa ardilio. p. digus supflus. qui insipide ul
indiferere dispergit res suas. et nullius probitatis
est. Et scias qd uappa p. dicit a an. p. Sz uapidus
eam corripit. vñde credo qd sit dicendū uappa p. ge
minū. p. et sic positōne p. dicit p. m. am
Uapulo las laui. a uapor. et est uapulare idem
qd uerberari. et est ūbum neut. p. passiuū. et signi
ficat passionem ab alio illatam. et constituitur cū
ablatiue interposita. a. ul ab. ut uapulo a te. i. u
beroz. et h. ra nubit a patre. Et habet uocem acti
ui et sensum passiu. sicut ueneo. nubo. exulo. Et

produit pnam uapulo. et scribitur p unū. p. vide
Uarica. a uariis dī h uarica ce. **U**m exulo las
et h uarix dis. vena intercoxanea que si ledatur
ul' itinere. ul' p'cussione reddit hominem curuum
et inflatū. et ex lesione facit poplices et coxas tur
gesce. A uarica ul' a uarix dī uarico cas. ul' uari
cor caris transire ul' ambulare ul' diutere ul' deflec
tere et curuare ul' claudicare. Et componit diuari
co cas. et diuaticor caris. i. discutere. uel separe. di
uisum facere. diuisificare ul' diuisis modis uaricare
Preuatico cas. ul' potius puarico caris. Item a ua
rix uaricosus sa sum. i. curuus. Et corripit pnam
Uarico cas in uarica ē et corripit uarica et uarix
ariis. a uia dī uariis rīa **U**pit penultimam
nū. qñ uianus. i. non. unius uie h incerte et mix
te sentencie diuisus. unde hec uarietas ratis. et ua
rio as qui are. facere uariū diuisificare. unde uari
atim adubium. et h et h uariabilis et h le. unde
uariabiliter adubium. et h uariabilis ratis. Va
rio componitur diuario rias. diuisis modis uaria
re. et est actiuū cū suis compositis. Et corripit ua
rix rias cor pen' genitui. et est mas ge. sic
dixit ps quasi in fine qñt libri. et producit ua. vid
Uanis. a uarix dī uariis ra tum **U**m uarica
as uadis mas ge. **U**i. curuus. et producit ua.
obles ul' focius. et dīqñ a uado dis. qñ dato ua
de licet abire et uadē. et cor. a. ante. d. h uado dis.
pnam producit. vñ quidam. Obside sine uade po
Uas uasis ge neu. et est **U**iro pus ad tua uade
et dicit nomen dedinacōne. qñ in singulari nume
ro est tercie dedinacōnis. sed in plurali est secūde.
unde ius. Vas uasis terne dicas h uasa secūde. et
dicitur uasa quasi uesca. a uesco siue a uescendo
Uasco. a uacca dī h et **U** qñ esce in eis ponitur
h uasco onis. et uaccus cea celi. uascones et uac
cei idē populi sunt dicti a uacca ciuitate hispanie
iuxta pireneū montem a qua habuerūt pncipiū.
ul' quam olim possederūt. et dicitur uascones qñ
uactones. c. mutata in. s. vñ hec uasconia nō. re
gio eoz. et hinc uasconius a. u. et h et h uasco mo
Uasculum uasculi diminutuum paruum uas
Uastus. a uaniis dī uastus ca cū. i. inanis nuga
Uastitas ratis In uasto tas est **U**torius
Uasto tas tui tati tare. i. destruē dissipare di
pere predari spoliare. unde h uastator h uastacio
uastatorius rīa rium. Et h et h uastabilis et h le
et h uastamen inis. et prod pñl. Vasto componit
denasto tas. puasto as. Et ē uasto actiuū cū suis
compositis. Item a uasto tas uastus ta tū. i. mag
nus. ingens. profundus. incultus. amplius. desertus
solitarius. Et comparatur uastior simus. Vnde hec
uastitas a genitō uasti addita tas. et addita tudo
hec uastitudo dinis. magnitudo. amplitudo desertū
solitudo. h uastitas ppe corpis uastitudo solitudo
Uates. a uico es dī h et hec uates huius uatis
scilicet sacerdos. qñ sic dī ppheta. qñq poeta diui
nus. Et dicebant uates poete. qñ metra ligarent
pedibus et sillabis. et uba modis connecterent. et
eodem nomine eam diuini dicebantur. qñ ipi qñ
plura offerebant uersibus. Vel uates a iumentis
dicti sunt. ul' a uideo des. qñ futura uidebant. et p
ducit ua. Quid de reme. Parce tuū uatem. scelere
damnare cupido. Quidaz dicūt qñ uates dī a uas
uasis. i. theos. quasi uas dei. ul' uas diuinū. vñ sa
cerdos dī uates. qñ continet deū p sanctimoniam.
Item diuini et pphete dicūt uates. qñ continere

uidentur deū p futurorū pscienciam. S3 potius est
etymologia uates quasi uas dei qñ compositio
Uaticanus. a uates et cano nis dī uaticanus na
nū. i. ppheticus. et tūc corripit penl. unde inueni
tur h uaticanus ni. p quodam monte ubi nutri
tus dicitur fuisse iupiter. et producit ca.
Uancinoz aris. a uates et cano nis cōponit uat
tinoz naris uaticinatus uaticinari. i. diuinare. pro
phetare. unde h uaticiniū nij. i. diuinitio. ppheta
tio. et h uaticinus ni. deus paginorū. Item ut dñt
quidam. A uates et cano pē componi uaticinus.
na nū. i. ppheticus. Vationoz est depon. et cor ti
Uaticinus in uaticinoz est
Uandicus. a uates et dico dī xi componit uat
dicus ca cū penul' corripit. ppheticus. diuinator.
Uau nomen est cuiusdam elementi apud grecos
et hebreos scilicet. v. consonantis. Item est adubiu
Uber. ab uua dī h ub **U**admirantis ul' iurantis
beris. mamma. et habz totū in singulari et in plu
rali. et dñr ubera quasi uera qñ nuda sunt et hu
more lactis in modum uuarū plena. et producit. u.
Quid de arte in pmo li. fertilior segēs est alienis
semper in agris. Vicinū qñ pecus grandius ub h3
et in cantis dī meliora sunt ubera tua uino. Et
mde h uber beris. i. abundancia fertilis. et hic
et h et h uber beris cōmunis ge in dedinacōne. h
omnis in constructione. et desinit ablatiuus in. e.
tantū licet qñq p autoritatem finiat ablatiuū in
j. et pē poni cū mas. et fe. et neu. genē satis ppe
sicut et diues et paup. h non in omni sua termi
nacōne. qñ qualitas accusatiui desinentis in om. et
forma pluralis in es nullo mō pñt neutro generi
adaptari. Vñ nichil ē habeo uberem pecus. uel u
beres pecora. unde ius. Rem ul' res neutz fugi
ūt h cetera sumūt. De hoc dixi in iij pte ubi egi
de omni genere. et ē idem uber quod abundans.
Vnde luce c xij. Hominis cuiusdam diuitis ubēs
fructus ager attulit. Et comparatur uberius uberi
mus. unde uberiter rūs me adubiu. Et a nō ub
addita tas fit h ubertas ratis. i. abundancia. Item
ab uber pro ubertate uberosus sa sum. i. abundā.
et comparatur. vñ h uberositas ratis. Item ab uber
ubertus ta tū. i. abundans. Et comparatur. Vñ ub
tim abundanter. et uberto tas abundare. Item ab
uber ubero ras abundare. Et componit exuberō
ras. ualde uberare. supabundare. Vñ exuberans
tis omnis ge. Et comparatur. unde exuberantius
me. et h exuberantia abundancia. affluentia. Inu
bero ras. i. ualde uberare. Et ē ubero neutz cum
suis compositis. Item ubero bezas potest deriuari
ab ubere mamma et tunc uberare id est lactare.
et inde exuberō uberas bezare ab ubere. segregare.
et inubero ras lactare Et secundum hoc ubero est.
actiuū cū suis compositis Item ab uber p māma
componitur h et h exuberis et h exubere et sub
uberis re. exuberis dicūtur infantes qui extracti
sunt ab ubē. sububēs nō qui adhuc sunt sub ubē.
Ubero uberas in uber vide.
Ubertuosus. ab ubertas dī ubtuosus sa sum. i.
fertilis. ubertate plenus. unde iosephus dū placu
isset ysaac ut iret in egiptū ubertuosam ualde p
uinciam. Et comparatur. pē etiam deriuari ubertuo
sus ab uber pro ubertate
Ubertus ta tum in uber vide
Ubi est adubium loci et interrogandi et sigiat
et interrogat in loco. Item est adubiu tempis. ut

ubi. i. postq̄ ul qñ **I**tem adubiū qualitatis. ut
ubi. i. qualiter. et quantitatis. ut ubi. i. quantum. Et
similitudinis. ut ubi. i. sicut. Est etiam qñq̄ adu-
bium increpantis ul admirantis. ut in gen. Adaz
ubi es. quasi in quanta miseria in quanta angustia
a es. Quid fecisti in quantum peccatu cecidisti.
Bene enim sciebat deus ubi esset. sed quasi ad
mirando increpat eū. q̄ in tantū peccatū delapsus e-
rat. Et ut dicit ḡg in viij moza. Serpens nō iam
non requiritur. q̄ nec eius penitencia querebatur
hij autē quorū penitencia quesita ē scūtū nequis-
sime defensionis contra iustissime correctionis ū-
ba ptulerūt. vnde nūc usq̄ in usum peccantiū tra-
hitur ut culpa cū arguit defendatur. et unde fini-
ri reatus debuit inde cumuletur. vide in excuso.
Item dicit ḡg in secūdo moza. exponens illud
iob. Sathan unde uenis. Quid est q̄ uenientibus
angelis electis nequāq̄m dī vñ uenitis. sathan nō
unde ueniat p̄cuntatur. Non enim requirimus u-
tiq̄ nisi que nescimus. nescire autem dei reproba-
re est. sicut nescire mentiri. vir uerax dicit. q̄ labi
per mendaciū dedignatur non ut si mentiri uelit
nesciat. sed q̄ falsa loqui uentatis amore contem-
nat. Quid est ergo ad sathan unde uenis dicere ni-
si uias illius quasi incognitas reprobare. ueritatis
ergo lumen tenebras quas reprobat ignorat. et sa-
thane itinera quasi iudicans damnat. dignum est
ut quasi nesciens requiratur. hinc est q̄ ad peccan-
ti condiciois uoce dī ubi es. neq̄ enim diuina po-
tencia nesciebat post culpam suam ad que labu-
la fugebat. Sed q̄ in culpa uidit lapsum iam sub
peccato uelut ab oculis uentatis absconditū. q̄
tenebras erroris eius non approbat. quasi ubi sit
peccator ignorat. eum q̄ uocat et requirit dicens
Adam ubi es. p̄ hoc q̄ uocat signū dat. q̄ ad pe-
nitentiam reuocat. p̄ hoc q̄ requirit apte insinu-
at q̄ peccatores iure damnandos ignorat. Sathan
ergo dñs non uocat. s̄ tantū requirit dicens. vñ
uenis. q̄ nimis deus apostolatū spiritum ad peni-
tenciā nequāq̄m reuocat. s̄ uias supbie eius nes-
ciens damnat. Igitur dñs sathan de itinē suo disci-
tū electi angeli req̄rendi unde ueniant non sunt
q̄ eorū uie de tanto deo note sunt quanto et ipso
autore pag. nē. dñs q̄ soli eius uoluntati insinuat
incognite esse nequeunt. eo q̄ per approbationis
oculum ex ipso semp ante ipsum sūt. vide in po-
na et in sathanas. **E**t scias q̄ ubi recipit xi in
tercomposiciones et sillabicas adiectiones. ut sicu-
bi. necubi. alicubi. nūcubi. ecubi. ex en et ubi com-
positū ubiq̄. ubiubi. ubiuis. ubilibet. ubiq̄q̄. ubi-
nam. Inueniuntur etiam et quedam alia que ui-
dentur esse composita ab ubi. Ut Acubi. Astubi.
Postubi. s̄ potius sunt quedam irregulares uocū
congeries et fungunt loco vnius dictionis aliqñ.
sicut dixi in secūda pte ubi determinauī de accen-
tu adubiōz in c de compositis ab ubi. Itē ubi tā
simplex q̄ composita eius p̄nt exigere genitiū
ex ui distributionis. ut ubiq̄ locorū. i. in quolibet
locorū. et ubi locorū. i. in q̄ locorū. Similiter et ubi
uis locorū. ubiq̄q̄ locorū ul genitiū. ul dic cū dicit
ubiq̄q̄ locorū uel terrarū illi genitiū regunt ex na-
tura p̄tōnis. et corripit p̄nam ubi. vnde ouid e-
pp. Jura uidēs ubi sunt cōmissa q̄ dextera dextre
Item nota q̄ in p̄dictis qñ ubi postponit tunc ē
compositio. ut sicubi. alicubi. uel qñ geminantur
ut ubiubi. S̄ qñ ubi p̄ponitur tunc est sillabica

adiectio que aduenit post sicut actūs sube ut ubi
ubi q̄ penl acuta ut dixi in secū **I**tem ubiq̄q̄
da pte in impedimento endefis. licet penl sit cōis-
do udas. i. balneo madefaco Et producit p̄
maz. vñ phisiologus Qui cū nos udat sump-
to adubiūz dolentis uel ex **I**tem uenena fugat
ocantis et maledicentis. ut ue illi p̄ quem scanda-
lum uenit Item ue. i. sine unde p̄ componem uela-
nus s̄ bug. Itē scias q̄ ue est coniunctio endetica
ecors. cor cōponit cū ue **I**tem p̄ uel ponitur
et dr uecors dis. ge omnis. demens furiosus qua-
si ue hñs in corde. ul componitur a ue qd signifi-
cat sine. quasi sine corde. ul a ueho his. q̄ ueha-
a corde. et a p̄a uoluntate. et a dñs uecordi addi-
ta a h̄ uecordia die et addita ter fit uecorditer ad-
ubiū Inuenitur et h̄. et h̄ uecordis et hoc de. ue-
cordia autem est amencia alienacio mentis
Uectatorium A uecto tas dicitur hoc uectatori-
um n̄. i. instrumentum quo aliquid portatur
Uecticularius a uectis dī uecticularius ria rium
uectes faciens. ul ad uectes p̄tinens. uecticularius
etiam dī rapinosus. sicut dicimus aliquē uecticu-
lariam uitam agere qui furto et rapinis intendit
Uectulus h̄ dimi parius uectis
Uectigal A ueho is dī h̄ uectigal lis. penl tam
genitiū q̄ n̄. p̄ducta. i. tributū Sed uectigal dr
illud tributū quod uehitur ab illo qui dat ad do-
mū recipientis. s̄ tributū quod datur nuncijs re-
cipientis missis ad illud recipiendum. ul uectigal
est tributū de rebus uectis uel p̄ mare uel p̄ ter-
ram unde h̄ et h̄ uectigal et h̄ le. tributarius qui
soluit uectigal. uel qui dat et p̄tat uectigal ad curi-
am dñi uel p̄tinens ad uectigal
Uectis a ueho is dī h̄ uectis huius tis. Illud fer-
rum qd in firmatura hostij uehitur huc et illuc.
cā ferandi uel referandi. p̄p̄a. uectes ferreos con-
fregit Et facit actūs plural hos uectes ul tis Itē
uectes appellat diabolus metaphorice. p̄sa xx vii
ca. Serpentem uectem et cetera. q̄ durus ē fortis
nḡdus et inflexibilis ad modum uectis
Uectito tas penul correpta In uecto uectas est
Uecto A ueho his xi tum tu. u in o. dī uecto-
tas tui ratum tu. ūbuz fre. i. frequenter uel sepe
uehē Et inde uectito tas aliud fre. et formatur ab
ultimo supmo uectatu a mutata in I cori et u in
o. ut uectatu uectito. Veho componit adueho is
xi etū. In aduecto tas frequentatiuum. Et sic de a-
lijs consimilibus. uide in ueho uehis.
Uector oris mas ge. qui uehit. portitor. a ueho
his xi uectu. u in or.
Uectura. a ueho his xi etū dī h̄ uectura nautiz
p̄tūm quod datur pro portatura. vñ uecturarius
a vñ qui dat aliquid ad uecturam. ul qui portat
aliquid pro uectura. ul ad uecturam p̄tinens.
Uegero. a uegetus dī uegero tas tui tare. i. ui-
uificare. sustentare. regere. aliquam vim et ualitu-
dinem conferre. vñ h̄ et h̄ uegetabilis et h̄ le. et
h̄ uegetacō onis. Et ē actiū uegero cum suis cō-
positis si qua habet. Et corripit ge.
Uegetus. a uigeo es dī uegetus ta tū. i. fortis.
adultus. inuidus. ualidus. firmus. agilis. uigilans
integer. incorruptus
Ueha. a ueho is dī h̄ ueha uehe quoddam ge-
uehemens. mens componit cum ue et habeo
et dī uehementis ge omnis. i. furiosus. quasi ue-
hñs in mente. ul componitur a ue quod est sine

et mens mentis. et inde uehemens q̄i sine mente
ul' componit̄ a uelbo his et mens q̄i qui uehit̄
a mente. et q̄nq̄ uehemens d̄r fortis. vñ dicimus
aliquem uehementē habere causam cū habet for
tiorē. et compatur uehementior simus. unde ue
hementē d̄r me adūbium. et h̄ uehemencia cie
.i. animi demencia. ul' p̄t dici uehementē q̄i ue adi
mens. i. auferens ue. i. malū ul' dolorem a mente
et est etimologia. et corripit he.

Uebiculū. a uelbo his d̄r hoc uehiculū li. omne
genus currus et quidq̄ utile est ad portandum.
ut currus nauis ul' iumentū q̄cumq̄ portare p̄t

Uelbo is xi ctum. Nam fm ps desinentia in bo
aspiratū mutant bo in xi et faciunt p̄teritum. ut
trabo traxi. uelbo uexi. et sup̄ mutato xi in ctuz
traxi tractū. uexi uectum. et ē uehere portare uel
mouere ul' ducere. **U**elbo componit̄ adueho is
xi ctum aduehē. i. uehē ad. vñ aduecticius a vm
et aduecto tas fre. Item aueho is. i. asporto. et cō
ponitur conueho is xi ctum. i. simul uehē. Unde
conuecto tas fre. circūueho is xi ctum. vñ circū
uecto tas fre. deueho his xi. i. deorsum ul' de vno
loco ad aliū uehē. vñ deuecto tas fre. Eueho his
xi ctum extra uehē extollere. unde euecto tas fre
Inueho is xi. i. intro ul' contra uehē. unde d̄r. iste
inuehit in illum. i. uitupat illum et reprehendit.
Dñt tamen. q̄ pp̄ne uitupare ē malefacta alicu
ius iocose narrare. quod facit oracius in odis. re
phendere ē malefactum alicuius sub sp̄e correcō
nis enarrare. quod facit oracius in symonibus. h̄
inuehere ē malefacta alicuius maligno animo et
lingua detractoria representare. quod oracius uidet̄
facē in epo. h̄ n̄ facit. vñ inuectiuus a u detrōrius
et malignus. et h̄ inuectū et h̄ inuectiua e. et est
inuecto tas fre. proueho is xi ctum. proueho his.
p̄cul ul' ante uehē. promouere. extollē. unde pro
uecto tas. Reueho xi. Subueho xi subtus ul' sub
sum portare. vñ subuecto tas fre. Veho et eius cō
posita actiua sunt. Et faciunt p̄teritū in xi et sup̄
in ctum. inuehor tñ inuenit̄ et in deponenti genē

Uel aliq̄n est coniunctio disiunctiua. ut q̄n ponit̄
inter duo que non p̄nt simul esse. ut homo ē al
rōnale ul' irrōnale. Item aliq̄n est subiunctiua. ut
q̄n ponitur inter duo q̄ sunt simul uera. ut ama
uerunt ul' amauere. aliq̄n ponitur ul' pro saltem

Uelaber in uelabz est. et cor̄ la naturaliter.

Uelabz a uelo las d̄r uelabz bri uas in quo o
leum contunditur. ul' in quo fumentū purgatur
Item uelabz d̄r quod uelis transitur. ul' locus ro
me ita d̄r ubi obsonia uendebant̄. ul' illud quo
pastilli et huiusmodi cibaria uelant̄. Oracius. Cū
sturdus faptor cū uelabro d̄ne macellū. et mō uela
ber bri uenditor minutaz rex comestibiliū in ta
li loco. ul' quia eas uelat.

Uelarium rij in uelum est.

Ueles. a uelo las d̄r h̄ ueles litis. et d̄r uelites
pnl̄ cor̄ expediti milites ul' pedites leui armatu
ra armati qui plū incipiūt. et d̄r a uolando. q̄si
uolites. ul' a uelocitate. ul' a ueluz p̄pter celeritatē
vñ h̄ et h̄ uelitaris et h̄ re. et uelitaris ria rium
et uelitor tans ad modū uelitū pugnare. ul' plū
incipē et ponitur simpliciter pro pugnare ul' cer
tare ul' altricare.

Uelifer ra rum pnl̄ correpta. uela ferens.

Uelificor. a uelum et facio componitur uelificor
tans. i. uelis tensis nauigare. ul' uela facere uel e

rigere ul' uelis puiū facere. et cor̄ h̄. Inuenit̄ etiā

Uelitor tans in ueles est. **U**elifico cas
elinolus. a uelum et uolo las componit̄ ueli
uolus a vm quod uelis uolat. ut nauis. ul' p̄ q̄d
uelis uolatur in mare. Et corripit uo.

Uellerosus sa sum uellē plenus. a uellus cris d̄r
uellico cas caui care catū. summam et paula
tim ul' appenter uellere. unde uellicans tis ge om
nis. Amos vij. Sed armentarius ego suz uellicās
sicomoros. et cor̄ li. Et est ūbum apparitiuum. Et
formatur uellico a uellis secunda p̄sona de uello
lis. is mutata in i cor̄ et addita co. ut uello uell
uellico. i. appareo ul' uideor uellē. sicut albico cas
.i. appareo albere. Et scias q̄ uellito tas p̄ t ē ū
bum fre. h̄ uellico cas p̄ c non p̄t esse ūbum fre.
q̄ nullum ūbum frequentatiuū desinit in co. sed
desinit in to ul' in so ul' in xo. Preterea ps in v
iij li. huiusmodi uerba desinentia in co ut uellico
cas. albico bicas. nutrico cas ponit̄ aliam speciem
a frequentatiuis. Vñ uideas ne decipiaris in orto
graphia istoz ūboz. q̄ uellito p̄ t ē fre. h̄ uellico
per c non ē frequentatiuū. Vñ uellicans non po
test esse frequentatiuū. h̄ ut retigi ē alia species a
frequentatiua. ut patet p̄ pristinum in viij li

Uellito as fre. i. frequenter uellē. uide in uellico
uello his uelli ul' uulsi uulsum eradicare carpē.
Vello componitur auello lis remouere. lōge uel
lendo absentare. aduello lis ad se ul' ualde uellere
conuello lis. circūuello lis. diuello lis. prouello is
puello lis. obuello lis. reuello lis. subuello uellis
euello lis. transuello is. Vello et eius composita
actiua sunt. Et faciunt p̄teritum uelli et uulsi. sed
uulsi in frequentatione usu est et supinum in sum.

Uellus eis neu ge d̄r ipsum corū ouis uel arie
tis cū pilis. et d̄r a uello is. q̄ olim lane uelleren
tur et non ronderent̄. et ipsa etiā lana ul' etiā
floctus lane dicitur uellus. Et corripit le.

Uelo. a uelum nauis d̄r uelo as aui regere coo
perire obumbrare. vñ etiā h̄ uelamentū. et hoc
uelū monachaz. Velo componitur aduelo uelas
ualde uelare. abuelo las discooperire. conuelo as
deuelo as. ualde uelare ul' discooperire. inuelo as
obuelo las obtegere. reuelo as detegere apire uel
manifestare. Velo et eius composita actiua sunt
et p̄ducūt ue. vñ enei v. Cetera populea uelat̄

Uelox. a uelū d̄r uelox cis. **U**fronde iuuentus.

ge omnis. et compatur. unde h̄ uelocitas tatis. et
Uelū. a uelo las d̄r h̄ uelū li. q̄ **U**pprie ueloz
quasi ala uolantis extenditur et nauez uolare fa
cit. vñ uolare et nare reciproca sunt. i. reciproce u
nū ponitur p̄ alio. q̄ nauis uidetur habere alas
in remis et uelis et auis uidetur habere quasi re
mos et uela in aie. Item inuenit̄ h̄ uelū li q̄d po
nitur super capita monachaz. et q̄d in ecclesia ul'
in templis ul' etiā in alijs domibus. Et tūc deri
uatur a uelo las. o. mutata in um. dicit̄ sic. q̄ ob
iectu suo interiora domoz uelat. unde ps in iij li
de denominatiuis dicit̄ q̄ quedam denominatiua
a uerbis deriuantur. o. in um conuēntia. ut uado
uadum. uelo uelū. et p̄ducūt p̄mam uelū et uelis
numeri pluralis casus ablatiui. h̄ uelis ūbum cor̄
ue. unde usus. Si transire uelis maris undas utere
uelis. Item a uelū h̄ et h̄ uelaris et h̄ re. et uelari
us ria riū. ad uelū p̄tinens. et h̄ uelare ris. et hoc
uelariū rij. i. uelū ul' locus uelo obūbratus. unde
sic dicebatur quidam locus in theatro ad quem

recipiebantur pueri post ludos. q. uelū an pende
ret ut esset secretus. Juuenalis. Et pegma et pue
ros inde ad uelana rapros.

Uelut in uelut exponitur.

Uelut. a ul' et uti coniunctione componit uelu
ti. i. quemadmodū. quō. sicut. fm pap. et cor pnt
vgilius eneid ix. At uelut pleno lupus infidat
ouili. et qñq. per apocopam fit uelut adibium si
militudinis. i. sicut. quasi. et est. r. finalis littera.

Uena. a uenio nis. d. h. uena ne. q. per eam san
guis ueniat ad cor. uel uena dicitur quasi uena. a
uia. q. est uia sanguinis. unde dicit ps. uene dic
te sunt eo q. uie sunt natantis sanguinis atq. rui
per corpus omne diuisi quibz uniuersa membra irri
gantur. A uena d. uenofus sa sum. uenis plenus.
et aliqñ ponitur p turpis. q. in macellento uena
turpiter apparet. et compatur. et pducit ue uena
Sed uenis ubum corripit ue. unde uersus. Dic pu
er unde uenis quo pergis turgide uenis

Uenabulū. a uenoz ans. d. hoc uenabulū h. q.
uenatur sit abile. q. ul' uenientem aprū accipiat.
Item a uenoz d. h. et h. uenabilis et hoc le. ad ue
nandū abile. plausibile. et corripit penl' uenabulū

Uenalis. a uenū d. h. et h. uena et uenabilis
lis et h. le. res q. uenditur ul' uendicōni exponitur
Orat in secūdo li epy. Laudat uenales qui uult ex
cludere merces. unde uenaltet adūbiū. et h. uena

Uenaticus ca cū in uenoz est. **U**enator. a uenoz ans natu. u. m. or. fit hic uena
tor uenatoris. qui bestias uenatur et insequitur.

Uendico cas. a uindico cas. d. uendico cas. i. ac
quire ubum actiū cū suis compositis si qua ha
bet. sed uindico. i. ul'iscoz. et corripit di

Uendiro a uendē cupit frequent uendit p pap
endo. a uenū. et do dal componitur uendo dis
uendidi diti tu. unde h. uendiroz rōis. uenditus.

Uenū penl' correpta. De uenditione illicita habes

Uenefex. a uenefico cas d. h. et h. ue **U**enefex
enefex cū miscens et faciens uenenū. et pō ne. h. si
corripit. Item inuenitur etiam ueneficus ca cū in
eodem sensu. uide in uenefico.

Ueneficōna uenefex cis d. h. ueneficina ne lo
cis ubi ueneficia exercentur. et pducit d.

Uenefico. a uenenū et facio componit uenefico
cas. uenenū facere. unde ueneficus ca cū pnt cor
miscens et faciens uenenū. et h. et h. uenefex cis
in eodem sensu. pp. h. a. et uenefici ul' fm aliam lit
teram. et ueneficos incantantes sapientes. unde hoc
ueneficiū q. tale maleficiū. et pducunt pōicta e.
ante. f. q. uenenum producit ne.

Uenenarius ria rium in uenenum est.

Ueneno nas in uenenum est

Uenenū. a uena d. h. uenenū ni q. p uenas eat
non enim nocere pnt nisi sanginem tegeant Omne
eniz uenenū frigidum ē Et ideo anima que ignea
et in sangne est fugit uenenum Et d. uenenus q.
uenas necrens Et ē ethimo. vñ uenenofus sa sum
ueneno plenus Et compatur vñ hoc uenenofus
tatis Et ueneno nas. toxicare. ueneno inficē unde
uenenatus ca tñ et uenenarius ria num. qui facit
uenenum uenenatū est in quo mixtū est uenenū
ut podio. uenenosum in quo natum ē. ut herba.
spens. uenenaria muher que facit uenenū Vene
no componit conueneno nas. deueneno nas. ual
de uenenare ul' uenenū auferre. Eueneno as in eo
dem sensu Inueneno nas. ueneno nas actū est cū

Ueneco nis ueniui ul' suis compositis et pō ne
uenij p sincopam. uenum uenire. i. uendi unde ad
corinth dicit aplus in pma epla c x Omē qd in
macello uenit. i. uenditur manducate Et est ubū
neutypassiuū. sicut uapulo exulo et nubo. q. ha
bet uocem neutri. et significacōnem passiuū. ut ue
neo a te. i. uendor Et componitur ex uenuz et eo
Et pducit pnam sicut uenū. h. uenio nis cori ue
in pnti. Unde quidam. Letus scurra uenit sua cau
tio est bene uenit Itē Cur miser iste uenit. ubi nū
mis femina uenit Et ut dicit ps in x li. ueneco h
analogiam uenitū deberet facē sup p quo uenū
mag in usu est hoc dicit ps q. sup debet formari
a pretento ueniui q. dñdit ab hoc ubo eo is iui
Sed h. sic quero Ab hoc ubo ueneco dñdit h. sup
uenū ut dicit prstianus. Ergo ubum est pus na
turaliter suo sup Ergo uenū non ē de componen
tibus huius ubi ueneco Et ita ueneco figure ē sim
plicis. q. nō hz ex quibus componat Ad h. dico
q. ueneco ē compositū ex uenū et eo h. non ex ue
nū inquantū est eius supinū. Inuenitur etiam ue
nū omnis ge et incedi. ut res est uenū. i. uenalis
et ita est de componētibus ubi illius. Itē uenū
est sup eiusdem ubi ut frumentū mittitur uenū
. i. ad uendendū. et sic uenū est figure decomposi
te. h. in pma acceptōne est figure simplicis. Item
contingit de h. nōie semis nā semis ois ge et inde
ci ē figure simplicis h. h. semis huius semis medi
etas affis est figure cōposite. Inuenitur etiam h. ue
nū m. i. uenale ul' uendicō. vñ ambrosius. uenio

Uenerpera. a uenus et pe **U**et empto uiuitur.
to componitur uenerpera te penl' cor ge commu
nis. i. luxuriosus ul' luxuriosa q. uenerem perens

Uenerius na nū. Et etiam uenerius rea reū in
uenitur. i. luxuriosus. et dicitur a uenus

Uenoz. a uenus d. uenoz ans ubum cōmu
ne. adorari. honorari. ul' honorare cū ueneracōne
q. ppter pulchritudinem fit sepe ueneracō. vñ ue
nerandus da dū. et h. et h. uenerabilis et hoc le.
unde uenerabiliter adūbiū. et hoc uenerabilitas
tatis. Veneroz cū suis compositis si qua habet cō
mune est. et cor penl' ut paret in isto usu. Quem
ueneroz decoro. quem pulcrum reddo decoro

Uenetus fuit quidam rex qui condidit ciuitatē
quaz ex suo nomine uenediam nominauit Et p
ordinari hec uenedia de. uel hec uenedia daq. vñ
uenetus ta tum. patrium. penultima correpta

Uenia A uenio nis d. hec uenia nie Et si prece
dat ptem idem est. qd indulgentia Si non pcessit
ptm idem ē qd licentia. vñ orat Scimus et hanc
ueniam petimus q. damus q. uicissim Item eccl
xxv Nec des mulien neq. ueniam prodeundi. i. li
cenciaz uel libtatem Et d. a uenio q. uenia uenit

Ueniale A uenia d. h. et hec **U**a libtate dantis
uenialis et h. le unde uenialiter adūbiū. et h. ue
nialitas tatis. quod facile pmere ueniam. Et sci
as q. ueniale d. triplid' scilz ueniale ex genē. ut
ūbum ociosum. ueniale ex cā. ut qd ex infirmi
tate ul' ignorancia genitur. quod excusacōnem qñ
dam hz. Veniale ex euentu. sicut culpam pceden
tē mortale confessio sequens ueniale facit ut dicit
ambro. q. relinquitur reatus temporalis pene Vñ
cū aug dicit q. adam credidit ptem q. ipē cōmit
teret ueniale intellige ueniale esse ex cā. qd qñq.
ē etiam mortale simplicit' **U**ic p. queri an adā
in primo statu potuit peccare uenialit' Ad h. dico

q̄ talis erat p̄mi status rectitudo ut supior p̄s ra
cionis deo subiceretur cui subicerentur inferiores
uires quibus subicētur corpus Ita q̄ p̄ma subiec
tio erat causa secunde et sic deinceps. manente au
tem cā manet effectus. vñ sicut q̄diu homo erat
subditus deo nichil in corpore p̄tibus contingē po
terat contrarium anime Ita edam itineribus ani
me nichil contingē poterat qd̄ racō supior nō or
dinaret in deum Quod autē in deum recte ordi
nātū est. ueniale p̄ccm̄ nō ē et ita ueniale pecca
tū in p̄mo statu contingere non poterat sicut nec
mors nisi p̄us ordo mentis ad deum tollētur. qd̄
sine p̄ccō mortali fieri non potuit. uide in liber
bera berum **Item nota q̄ culpa non p̄t ordina
ri nisi p̄ penam q̄ deus nichil inordinatū relinq̄t**
Et ideo numq̄ culpam sine pena dimittit In illis
autē qui dampnantur non p̄t aliqua pena dimit
ti nec aliquis reatus tolli. cū careant caritate per
quā et culpa purgatur et reatus tollitur Et ideo
culpa uenial' in eis semp̄ manebit ul' reatus eius
si ante peccatū mortale ueniale dimissum fuisset
q̄tum ad culpam manente reatu racōne subiecti
Et p̄pter h̄ dampnati mortaliter ul' eternaliter de
uenialibus punientur sicut etiam sup̄ dixi in pe
na **Item p̄t queri an ueniale possit fieri morta
le** Ad hoc dico ut multa uenialia p̄tingant ad q̄
tatem peccati mortalis p̄ se loquendo est impos
sibile. q̄ reatus et macula peccati mortalis in infi
nitū distat ab ea que est uenial'. cū p̄ccm̄ mortale
puat infinitū bonū quod ē bonū increatū. p̄ ueni
ale autem p̄ccm̄ tollatur aliquid creatū ut feruor
caritatis Distantia p̄notata in m̄suratur ex hijs q̄
puant. vni eorū debetur pena eterna. et alteri tē
p̄alis s̄ p̄ actū possibile. cū enim ueniale sit dis
positio ad mortale Ex hoc q̄ aliquis frequenter
uenialiter peccat fit in eo quedam pronitas etiam
ad peccandum mortaliter q̄to eniz maḡ assuescit
in aliquo ope maḡ sibi placet illud. q̄ signū ha
bitus est delectatio opis ut in ij et h̄ d̄. Hoc tñ de
necessitate non contingit q̄tumcūq̄ eniz excreseat
pronitas ad peccandum p̄ iteracionem uenialium
semp̄ tamen manet libtas in uoluntate ne in pec
catū mortale dilabatur Et sic intellige illud qd̄ di
cit auḡ sup̄ illud ioh̄ Sic deus dilexit mundū r̄
Ominu inq̄t plura peccā si negligantur occidunt
Ominu sunt gutte que flumina implent. minura
sunt grana arene. s̄ si multa arena imponatur p̄
mit atq̄ opprimat Hoc facit sentina neglecta qd̄
facit fluctus irruens. paulatim sentina intrat. sed
diu intrando et non exhauriendo mergit nauem.
Item sic intellige illud uitali grandia uide ne ob
ruaris arena. Item dicunt doctores q̄ uenialia de
lentur sex modis. i. p̄ dignam eucharistie sumptio
tionem. Item p̄ aque benedictie asperisionem. Item
p̄ elemosinarū largicionem. Item p̄ oracionem p̄ci
pue dominicam scilicet pater noster. Item p̄ gene
ralem confessionem que fit cotidie in ecclesia ubi
non solū uenialia s̄ etiam mortalia oblita creden
dum est deleri **Item p̄ episcopalem seu sacerdo
talem benedictionem et ego intelligo cū quis ex
istens in caritate facit ul' accipit ista uel eorū aliq̄
cū aliquali contricione et deuocōne.** Itē uide q̄ n̄
solum p̄ ista specialiter numerata s̄ etiam per qd̄
libz bonū opus uenialia deleantur. de p̄dictis sex
nota usus. Orans corpus aqua tribuens benedictō
sancti. Nec n̄ confessus remouent uenialia puris.

Item autem aliquis debeat peccare uenialit' ne
proximus peccet mortalit' siue p̄ salute proximi deñ
est in scandalū. Et scias q̄ peccatū ueniale est cū
spiritu sancto. s̄ non a spiritu sancto. sicut dixi in
timor. Item te uolo scire q̄ culpa uenialis in eo q̄
cū gracia decedit post hanc uitam dimittitur per
ignem purgatorij. q̄ pena illa aliquantulū uolū
taria uirtute gracia habebit vim expiandi omnes
culpam que simul cum gracia stare potest

Uenire. uenire nis facit p̄teritū uenire uel p̄ sin
copam uenire. Ioh̄ xij c. Quare hoc ungentū non

Uenilia. a uenio nis d̄ s̄ **Uenire** ccc denarijs
uenilia lie. maris estuaco que ad litus uenit. vñ
uazro. Venilia est unda que ad litus uenit salana

Uenio nis ni uentū uenire **que ad litus redit**
uisus nos ire. s̄ uadere a nobis ire quo libet. A ue
nio componitur anteuenio nis. i. uenire ante uel
preoccupare. anticipare. Aduenio nis. i. uenire ad
vñ aduentu tas fie. Circūuenio nis. circūdare strin
gere. inculpare. conuenio nis. i. congruere ul' dece
re. ut hoc palliū conuenit michi. i. decet. et conue
nire. i. alloqui. ut conuenio uos o iudei. i. alloqr̄
et conuenire. i. adunari. ut isti conuenerunt ibi. et
conuenire. i. simul uenire. et conuenire. i. pacisci.

vñ in math̄. Nonne ex denario conuenisti meū
.i. pactum fecisti. et conueni tibi vñ denariū. Et
conuenire. i. exigere aliquid ab alio. et conuenire

.i. adunare ul' compellere. i. ad causam uocare. ul'
ad placitū. et conuenire. i. inesse. ut albedo conue
nit michi. i. inest. et conuenire. i. assimilan. ut iste
conuenit cuz illo in albedine. i. est similis illi. q̄s
significacōnes isti usus in pte indicant. Conuenit
accipitur p̄ pangit et assimilatur. p̄ compellit in
est p̄ coit atq̄ decet. vñ conuenit impersonale et
conueniens. et comparatur. vñ h̄ conueniencia cio
Et componit inconueniens. et comparatur. vñ h̄
inconuenientia. uide in conuenio. Item a uenio cō
ponitur deuenio nis deorsum uenire. ul' de uno lo
co ad alium uenire. ul' a deorsum sursum uenire.

Uenio nis. Interuenio nis. intercedere. inter aliq̄s
uenire et mediatorum esse p̄ aliquo orare. vñ h̄
interuentus tus. intercessio. Inuenio nis. qd̄ com
ponitur adinuenio nis. Item uenio componitur.

puenio nis. anteuenire ul' anticipare. p̄occupare.
ul' p̄monstrare et ante inuenire ul' imponere. Per
uenio nis. p̄fecte uenire. puenio nis. p̄cul uel añ
uenire ul' abundare. et crescere pullulare. vñ h̄
puentus tus. abundantia. Obuenio nis contra ue
nire ul' undiq̄ ul' euenire. Reuenio nis iter ueni
re ul' retro uenire. subuenio nis. succurrere. Venio
et eius composita sunt neutra p̄ter ista quinq̄. añ
uenio. circūuenio. conuenio p̄ alloqui ul' exigere
ul' adunare ul' ad placitū uocare. Inuenio et pue
nio que sunt actiua. et omnia faciūt p̄teritum in
ueni et supinū in uentū. et omnia corripit hanc
syllabam ue in p̄nti. et in hijs que ueniūt a p̄nti.

sed in p̄terito eam p̄ducit. vñ usus. Jam uenit
hora ueni mea tu uenias ego ueni. Item scias q̄
uenit aliq̄n est impersonale et requirit genitiuū. et
p̄tinet ad recordacionem non simpliciter s̄ ex adm
iuncto. ut michi uenit in mentem lectionis quam
dixit magister. i. recordor. simpliciter tamen non bñ
dicitur platonis uenit. i. recordor platonis

Ueniola le diminutiuum parua uenia
uenor. a uenio nis dicitur uenior naris qd̄ sepe
muenitur ad illicere uel decipere. q̄ in uenando se

pe fer
et uen
natoz
uenat
tur co
Non e
Uen
enim
hor u
p tot
fer a
quod
ri sole
ipso e
accept
paz c
pector
uentu
rit ue
quo c
utraq
pleat
uentu
magn
Uen
pala
c m.
Uen
an ar
excut
diuise
positi
estiu
Uen
plenu
et uan
in eor
uel ue
ad mi
Uen
gatur
na. sic
et hic
Uen
enim
uentu
Et cor
Uen
fert or
Uen
enim
uenit
ul' uen
enim
q̄ cont
et mat
q̄ radi
et p̄nc
uapor
aorem
n̄ fort
tas ue
ascend
res mi
titate
tus m

pe fere decipiuntur Vnde h̄ uenatus. tus. uenatus
et uenatorius rianum Et uenaticus ca natiū vo
natorius dicimus ferramentū uel lecus uenandi
uenaticū uero carnem et canem Venor componi
tur conuenor naris Et poudit ue Oracius in epy
Non ego uentose plebis suffragia uenor

Ventosus sa sum In uena est
Venter A uentus d̄ h̄ uenter tris hij uentres
horū uentrius q̄ uentū concipiat. uel d̄ uenter q̄
p totum corpus uite alimenta transmittat Et dif
ferat ab alio et utero q̄ alius ē illud receptaculū
quod recipit cibū et in quo sordes sunt et purga
ri solet. vnde et d̄ sic q̄ abluatur. i. purgetur Ex
ipso enim sordes stercoz defluūt. uenter uo est q̄
acceptos obos digerit et apparet extrinsecus scilicet
pars exterior in qua est pinguedo et prenditur a
pectore usq̄ ad inguinem et sicut dictum est dicit
uenter q̄ per totū corpus uite alimenta transmit
tat uel excipiat uentū. uenter est ap̄ie mulier in
quo concipiūt. et dicit uenter. q̄ duplex sit. et ab
utraq̄ in duas se diuidit pres. uel q̄ interius im
pletur fetu aqualiculus ap̄e porci est et hinc ad
uentrem translatō. et a uenter d̄ uentrosus sa suz
magnum et grossū habens uentrem

Ventilabz. a uentilo las d̄ hoc uentilabz bri.
pala uentilandi. et corripit naturaliter penl mach
c ij. cuius uentilabz in manu sua et pmundabit

Ventilo. a uentus d̄ uentilo as **V**entrem suam
aut are. ad uentū dispergere et p̄icere. exquirere
excitare. inuestigare. et componit diuentilo las.
diuisis modis uentilare. Et est actiū cū suis com
positis. et corripit ti. Juuenal in pmo li. Ventilet
estiuum digitis suadentibus aurum

Ventrosus. A uentus d̄ uentrosus sa sum. uento
plenus ul' uento inflatus. ul' instabil. ul' uibosus
et uane laudis et glorie cupidus. et uentrosus a ū
in eodem sensu. et comparatur. vnde h̄ uentrositas
uel uentrositas. vnde h̄ uentrosa se p quodam uase
ad minuendum sanguinem apto

Ventrale. a uenter d̄ h̄ uentrale lis. fascia uel li
gatura uentris uel cingulū circa uentrem sicut so
na. sicut lūbare circa lūbos. et renale circa renes.
et hic et hec uentralis et hoc uentrale

Ventriculus li diminutiuum paruius uenter
ventriloquus qua quū penul' compta. qui de
uentre uel pro uentre uel per uentrem loquitur.
Et componitur a uenter et loquor

Ventrina. a uenter d̄ h̄ uentrina ne. bestia que
fecit onus circa uentrem. et poudit tri.

Ventulus li. paruius uentus diminutiuum

Ventuosus sa sum in uentuosus est.

Ventus. a uenio nis d̄ hic uentus ti. q̄ ueniat
ul' uentus. q̄ uiolentus sit. et uiolenter ueniat. nō
enim solū arbores h̄ etiam celū et terram maria
q̄ conturbat hinc p̄t quon' Que sit radix uenti
et materia ex qua Ad hoc r̄idet frater albertus
q̄ radix uenti est ex uapore qui ascendit de terra
et principium esse eius est ex eo. et materia eius ē
uapor tal' qui frigidus et siccus est subtilitate sua
aerem transcendens Et cū sp̄ssatur frigiditate ac
tis fortis impellit aerez hoc autē scit ex h̄ q̄ q̄n
tas uentoz et nubium est s̄m q̄ntitatem uaporis
ascendentis ex terra et aqua q̄ si multi sunt uapo
res multi sunt uenti. q̄ autē recipit q̄ntitatē a q̄n
titate alterius illud materialiter ē ex illo. ergo uē
tus materialiter ē ex uapore terrestri ad superius

aeris ascendente **A**mplius uidemus multrodens
q̄ terra multū sicca ex̄ite ita q̄ continuacōne q̄si
caret h̄ est puluis discontinuus non eleuatur uen
tus q̄ uapor continuus ex terra eleuari non p̄t h̄
eleuatur tunc uapor humidus ex aquis et facit
pluuiam que postquā terram madefecit et pul
uerem continuauerit uaporat terraz. et tunc uenit
uentus post pluuiam p̄ calorem solis eleuantem
uaporem terre siccum eo q̄ calor solis ita exiccat
eū q̄ humidū aqueū uincit in eo. h̄ remanet tan
tū eatenus quatenus continuare p̄t uaporem ele
uati. vapor ergo ille sic eleuatus est corpus uen
ti et principium flatus est. et radix p̄ma in qua ra
dicatur esse ipsius. et est eius materia. Et ideo ap̄
ter motū illius flat uentus et mouetur s̄m q̄ntita
tem uaporis siccū qui p̄habito mō de terra eleua
tur in multitudine et pauidate. et cū absconditur
et absconditur eleuacō talis uaporis quiescit non
tus. quiescente autem uento et serenata aura ac
cenditur sol et facit humiditatem occultam sub ter
ra et exiccat terram et ap̄it eaz ut humiditas oc
cultā latens in ea possit euaporare p̄ uaporem sic
cū qui est actu calidus et materia humidus et est
uapor aqueus qui tūc ascendit ad aerem. et cū in
aere ei obuiat frigus alteratur in aquam et pluit
et tunc parū ex pluuiā quiescit uentus eo q̄ hu
mor pluuię generat uaporem siccum qui est in a
ere et continuando terram et in frigidando non si
nit eam euaporare terrestrem uaporem qui multi
plicetur in materia uenti. Et ideo cessat uentus.
Absconditur enim materia uenti eo q̄ humectatur
fiza et minoratur. p̄pter illud materia uaporis sic
cū qui ē materia uenti qua minorata quiescit uen
tus. **H**ic etiam nota q̄ s̄mone uniuersali loquen
do quantū est ex p̄e efficientis duo sunt cause p̄
hibentes esse uentoz. quoz una est frigus excel
lens. et altera est calor excellens cū siccitate excel
lente. Cū enim calor et frigus excellunt et siccitas
excellens est cū utroq̄ tunc p̄hibent uaporem as
cendere qui est uenti materia. cuius quidem causa
est. q̄ frigiditas excellens constringit pres terre.
et siccitas continet eas. nec finit eas euaporare. q̄
ap̄ire non p̄nt pres. Omne autem euaporans ap̄
tum est. et p̄ eius recedit ap̄e. caliditas autem
consumit et unt plus q̄ eleuat. Et sic siccitas que
est cū caliditate exiccat humidū ita q̄ continua
ri non p̄t id q̄ de terra eleuatur. Et ideo uapor
non habet materiam que ad supremū aeris ascen
dat. et ideo uentus abscondit et impedit **V**olo
etiam te scire q̄ uenti orientales calidiores sunt
uentis occidentaliibus. licet enim uentus sit ex ua
pore frigido et sicco. tamen ex loco in quo oritur
et p̄ quem est flatus eius acquirit aliq̄n ap̄rieta
tem alterius complexionis. et hoc modo dicimus
q̄ aquilo est uentus frigidus et siccus. et meredi
es calidus et humidus. et orientalis calidus et sic
cus. et occidentalis frigidus et humidus. Laterales
uō uenti habent ap̄etates principalū remissas. Et
aliq̄d p̄cipiant qualitatis illius uenti usus quem
habent generacōnem. non autem per uiam illam
tantū d̄ orientalis calidior occidentali. sed etiam i
deo q̄ sol diuicius agit in uaporem oriental' uen
ti q̄ agit in uaporem uenti occidentalis. licet oniz
morā solis quasi semper sit equal' ita q̄ tam diu
ascendit in orientem sicut descendit in occidentem
tamen tripliciter ututem infundit uapori orienta

ponitur uenūdo das dedi. Et cor pnt uenūdedi uenūdare et uenūdatū. unde uenūdatus ta tum.

Venus ueneris fe ge. dea amoris uel pulchritudinis uel ipsa pulchritudo Et dicitur sic a uena id est a sanguine quia sanguis pulchritudinem creat et amorem Et cor pnt genitui. unde uenerius riarium Et uenustus ta tū. pulcher et decens et compatur Et facit gēis ueneris. ad diffinēdas de ueni impatiū. unde dicit ps in vi li. uenus ueneris qd solū ppum femininum inuenitur in us desinens cor Et forte ideo sic dedinatur ne si uenus ueni diceretur dubitacionem haberet gēis cū ueni ūbo in patiuo Significaciones huius nominis uenus in hoc ūsu continentur Dna. planeta. decor. fertur uenus esse libido uide in uesper

Venustus a uenus dicitur uenustus ta tū. pulcher decens Et compatur unde hec uenustus raris Et uenustus la lum aliquid uenustus Et uenustus raris. i. decorare decusare Et componitur cōuenustus raris. deuenustus raris ualde uenustare uel uenustatez auferre Et est actū cū suis compositis fm huguē Pap uero dicit uenustus sapiens ornatus modestus

Vepistius dicitur geminis fili **V**tus factus formosus i. uno abortu alter q legitime natus fuit uocat

Veprecula a uepres remota s et addita cula fit ueprecula le dimi. ut dicit ps in tercio libro

Vepres pris ul h uepris similiter inuenit spina et dicunt spina uepres quasi ui prententes. unde a uis et preudo dis uidetur componi uel sit ethi. unde quidam. Dicitur hinc uepres quia prentat

Ver. a uero res dicitur h uer ueris **V**uelleza uestes qd uiret. ul q recedente hieme tellus uestitur uel uiret herbis et erupit in flores. et pducit pnt. vñ ouis de ante. Vere pus taccant uolucres estate cide. Quando autem incipiat uer dixi in estas.

Veracius. a uer per compositiōem dicitur ueracius ta tū. i. uere actus. i. uero tempore aratus. unde

Veraculus a u di. prius uerax **V**eraculus a u uerax tri ge neu. i. olleboz. et dicitur a uires qd ui res habeat. et pō pnam si pnt naturaliter cor.

Verax. a uerus dicitur uerax cis omnis ge. sincerus simplex. qui frequenter et sepe dicit uer. et compatur. unde h ueracitas raris. Et est uerax in dicitis sed uerus in factis pprie loquendo

Verbale. nomen illud qd a uerbo descendit. ut coloro. mō color remota o. ut honoro mō honor fm pō. et dedinatur h et h ūbalis et h le. et dicitur a ūbum. Et a dō ūbali ūbaliter adhibium. unde in scribo et in lector et in spirator. Item de formacō ne ūbaliū m mentū dixi in fulcimentū. Itē de ūbalibus desinentibus in bilis. dixi in doobilis

Verbena ne penl pducta. quedam herba confecta ueneri per contrarium. Et dicitur uerbena. quasi ueneris uena.

Verberaculum li. a. uerbero uerbas. flagellum uerbero as aui atū liberare. i. pcutere flagellare unde h ūber beris. i. pculio. uel flagellū ul impetus pnce librillo ul ipa pica. unde uerberosus a ū. flagellosus ul cupidus ul impetuosus ul incusus. Item a ūbero h et h ūberalis et h le. qui aptus est ad ūberandū. et compatur. Verbero componitur conūbero ras. diūbero ras. diuisis modis ūberando transformare. Et est ūbero actiū cū suis

Verbero onis mas. **V**compositis et corripit be. ge. qui aliu ūberat. ul qui dignus est ūberari. et dicitur a uerbero uerberas

Verbigena ne penl correpta genitus de uerbis uerbosor raris In ūbum est et producit bo

Verbotenus. due partes sunt et acuitur re sicut dixi in secunda pre in tractatu de accentu adhibi or in e de compositis a tenuis

Verbulum li dimi puū ūbum uide in uerbum.

Verbum a ūbero ras dicitur hoc ūbum bi. i. fmo. qd in eius placōne ūberatur aer. unde et quedaz ps oracōis p excellenciam dicit ūbum qd frequenter in eius placōne ūberatur aer qd in placōne alterius pnt Itē ūbum ponitur p deceptiōe Itē ūbum. i. dicitur filius ut ūbum caro factū est. hoc nomen ūbum designat quatuor ista Est deceptio ps est filius atq loquela unde ūbosus sa sum. garrulus nugax Et compatur unde hec ūbositas raris Et ūbosor raris. i. ūbose multuz loqui De ūbo et eius spēbus put ē secunda ps oracionis dictū est in tercia pre in e de ūbo

Ver scias qd h aug ūba ideo sunt instituta non ut p ea homines inuicem fallant s p ea in alterius noticiam cogitaciōes suas ferant. ūbis ergo uti ad fallaciam non ad qd sunt instituta pnt est sicut dixi in mendaciuz. unde in uox et in loquela et in passiuuz et in logus et in positiuus et in nuga. qñ autem in uerbis pmo et secunde psone debeat addi ntis dixi in nar ratiō **V**ic nota qd dicit origenes in omel Cum desponsata eet maria Itē Si hoc ūbum humanū et corpale immisissuz in auribus plurimoz non diuiditur p singulos. ut ps in alio. et ps itē sit in alio. s in omnibus integz et plenuz habetur et in unoquoqz totū sit qnto magis uerbum unigenitus ubiqz totus ē et in celo et in terra et apud patrē et in uirgine Et non diuiditur neq scinditur neq in pres efficit s totus totū tenet totū implz totū

Verulū di. puū i et cor cū **V**illustat et possidz

Verecundor dicitur In uerecundus est

Verecundus A uereor raris dicitur uerecundus da dū qui uer etiam factū erubescit Et compatur unde hec uerecundia die et h uerecundiosus sa sum Itē a uerecundus uerecundor ans. i. erubescit et pducit hanc silbam da ubiq Itē a uerecundus cōponit inuēcū dus da dū Et compatur unde hec inuēcundia die

Veredarius In ueredus exponitur

Veredus di mas ge. i. equus trahens redam. et est compositū a uerbo et reda de. quasi uelens redam. unde h ueredarius rj. aunga. et ueredarius dicitur nūcius qui uelut nūcium. hester c viij. et epistole misse p ueredarios qui per omnes pūncias discurrentes. et cetera. et ueredus etiam h quodam dicit aunga. et mō ueredarius rj. nū. ad ueredū uel ueredaniū ptinens. et pducit penl ueredus. unde quidam. Est ueredus equus uetens re

Verendus. a uereor enī dicitur uerecundus suo curū rendus da dū. timendus ul erubescendus. unde uerenda dicuntur genitalia uiroz uel muliez ppter

Vereor. a uerus dicitur uereor raris **V**erecundiam ueritus sum uereri. i. uerecundari uel timere. et p pte ex exhibitiōe reuerencie. qd ueror est uereri Vereor componit reueror rj. reueritus sum. unde reuerendus da dū. Vereor et eius composita de ponencia sunt et corripit ue. unde quidam. Cum dicit dele non secum esse ueretur

Veretur. a uir dicitur h ueretur tri penl cor naturali ter. qd uiri est tantū. qd ex eo uirus emittitur. qd uirus pprie dicitur humor fluens a natura uiri. Itē dicitur et genitalia a gignendo et pducendo p uere

cindia et imbonestate. q. non habent speciem de
coris. sicut alia membra que sunt in pmpu.

Vergilia. a uer dicitur h uigilia lie. stella ul' signu qd
dicitur pleias. et dicunt pleiades uigilie. q. uere o
nantur et uerment et splendeant

Vergito tas fre. i. frequenter uergere. et cor gi.
ergo gis sum si uigere. i. declinare ul' infundere.
ul' uisare. unde uigito tas. et uiso tas fre. Vergo co
ponitur coniugo gis si sum. infundere. Vergo et e
ius composita actiua sunt licet sepe ponant in ab
soluta et passiva significacoe. ut uigit. i. inclinat
et faciunt preteritum in si et supinum in sum

Veridicus ca cu penl cor. i. uera dicens. et com
ponitur a uerus ra rum et dico dicis dixi

Veritas. a uerus. ul' a genitiuo uen addita tas.
fit h ueritas tans scilicet p quam manent immuta
ta que sunt ul' fuerunt ul' que futura sunt. uel q
dicitur ul' que dicta sunt ul' dicuntur. Itz pt ue
ritas declinari adiectiue uentus ra tu accusato. ue
ntos. ueritas uentis. uide in uentus. Et scias q e
ueritas increata. de qua dicit ihesus cristus in e
uangelio iohannis. Ego sum uia ueritas et uita.
Item est ueritas creata. que est triplex. scilicet ueri
tas uite. doctrine. iusticie. de hac triplici ueritate in
relligitur qd dicit ggs in eze. Si de ueritate scanda
lu sumitur utlius pmittitur nasci scandalu qd ue
ritas relinquit. sicut dixi in scandalu. et dicit ue
ritas quasi uera entitas. et est etibi. et ut dicit an
selmus. ueritas est rectitudo sola mente pceptibi
lis. fm uo aug. Veritas est qua ostenditur id qd
est. Item aug. Veritas est id qd est. Item ueritas est
adequatio rei et intellectus. uide in uerus

Veritus. a ueror ris ueritu dicit ueritus ra tu.
i. uerecundatus. timens. et facit accis plural uo
ritos tas ra. et hec ueritas declinatur substantiue.
et tunc descendit a uerus. et cor penul ueritus et
ueritas siue sit adiectiuu siue substantiuu. iob xx
xii. Ventus sum indicare nobis scienciam meam
inuenitur etiam inueueritus

Vermiculatus. ra tu. i. distinctus. et uariatus. et
est tractum a umiculis. q. rodentes ligna azathun
culas ibi faciunt uarias et distinctas et qd in mo
dum linee circuducunt. sic etiam aurifabri faciunt
ptractiones uarias in metallis. unde in pmo can
Oureculas aureas faciemus tibi umiculas ar
gento. glo. i. distinctas et uariatas. Alia uo trans
latio habet similitudines aurifabri. faciemus tibi
cu distinctionibus argenti i. uel a umiculo colo
re dicitur umiculatus. q. color ille tincturam uari
at et ab alijs distinguit. Item umiculatus pt dici

Vermiculus. a umis **V**a umiculus. i. exaratus
di h umiculus li dimi penl cor. unde umiculatus
sa sum Et comparatur Et umiculo las. scaturire ad
modum umiu effluere Et h umiculu In secudo
autem regit e xxiii di David sedens in cathedra
sapientissimus princeps inter tres Ipe est quasi re
nerimus ligni uermiculus ubi dicit magister in
hystoria Comparatur dauid umiculo ligni qui re
redo ul' terebella di. q. mollis lignu duu pforat
dum rangitur nichil mollius illo qn uero rangit
nichil durius Sic dauid in pssuris. et comi et cir
ca subiectos mansuetor fuit ceteris In trono et
contra hostes nullus eo acucior Et commendat
hic dauid in tribus in sapientia humilitate et for
titudine Item umiculus di rubeus color Na ggs cor
tu nos rubu sui umiculu dicimus e omz umiculus

tinctura ex siluestribus frondibus in qua lana ti
gitur que umiculu appellat unde e in coctus Itz
dicit pap umiculu tinctura ad similitudine umis
Vermis a uerro no di h umis huius umis Et
sine umes aut terre ut scorpio. aut aque ut sang
uilluga. aut aeris ut aranea. aut frondiu ut enica
aut lignoz ut teredo. aut uestimtoz ut tinea aut
carnium ut emigraneus. lumbricus. ascaris. casti.
pediculi. pulices. lentes. tarmus. ricinus. uria. ti
mex Et di umis a uerendo q. non ut spens apus
passibus si squamau nishibus repit q. non est illi
spine rigoz sed in directu corpuseuli sui ptes gda
tim porrigendo contractas. contrahendo porrectas
motu explicat. sicq. agitatus uerendo plabitur ul'
di umis quasi ueruis q. in uere exeat Et gignit
umis sine ullo concubitu licet qnq. de ouis nas
catur ut qnq. scorpio uide etiam in reptile

Verna a uerno nas di h et hec uerna ne. famu
lus pulcher fuiens q. uinat in domo militum seu
diuitu pudritudine uestium Et hinc h et h uinu
la le. Et h et h uinacula le dimi. Et h uinaculus et
hec la. i. famula et ppe in domo nata uel nutrita
In xlii e gen di q. abraham niauit expeditos
uinaculos suos cxxvii et cor penl uinaculus uide

Vernaculus In uerna uide **V**in fuus

Vernalis In uernus est **V**erno A uerus di uino nas nauis. i. dare splen
dere delectari florere sic in uere. unde uinans ge om
et cepat vn uinanter adubius et hec uinancia de

Vernula uinule dimi. In uerna est

Vernus a uer di uerus na num. ad uer pnnem
uel claus splendoris delectabil unde uerus dies u
num tempus eccl i In diebus uinis Et hinc h et
hec uinalis et hoc le in eodem sensu et pducit na
Verositas a uerus di uerosus sa sum unde h ue
rositas tatis. i. ueritas

Verpus di qd urens podicem uide in digitus

Verres A uires di h uerres huius ueris. por
cis cu testiculis q. magnas uires habeat unde uer
rimus na num penl po Item uerres ppuu nomen
cuiusdam vn similiter uirinus na num penl po et
hec uirne nau quidam lib que ticius fecit contra

Verriculum li illud quo domus purga **V**errem

Verrinus na nuz In uerres uide **V**er a uerro ris

Verrito tas fre. i. frequenter uerere et cor n.

Verro ris o in i uerri et ro in sum uersum et e
uerere trahere ul' tergere purgare radere scopere.
Et componitur conuero ris n. i. euertere. extra ii
tere reuocare. et est actiuu cu suis compositis. et fa
cit pteritu in ri. et sup in sum. et ut dicit po in po
maioris. R transit in s in ueror uersus

Verruca. a uerro ris. di h verruca ce. pustula car
nem superexcedens. que et porrum dicit. et ponit
tur qnq. p quodam uehiculo. unde urucosus sa
sum. uirus plenus. tuberosus ul' ineqlis incoptus

Verficulus uerficuli. dimi paruis uersus
Verificor. a uersus et facio componit uerificor
caris. uisificatus uerificari. i. uisus facere. unde hic
uificator. uisificatorius na ri. et h et h uificabi
lis et h le. et uificus ca cu. Et cor penl uerificor.

Verilis. a uro tis di hic et h uilis et h le penl

corrupta. facilis ad uertendum

Versipellis. a uro et pellis componit h et h uer
spellis Et h lo. i. astutus. subdolos. maliciosus. ce
cproz. q. in diuisa uultu et mentem uertat. uel q

du diuisi
uerat. p
uersio
gere. ul' fi
pdictoz t
uersum
de uigo gi
ro ns ri i
uergo q
actus ul' p
oracomb
no. et uer
to. q. can
atur. ul' c
h reuerit
scribent
ad dexte
uerrebant
uersus in
e vij. Sep
sa sum. et
et constru
uel illum.
donatum.
gis. et a u
uersutu
ta tu penl
cproz ma
ad quam
hec uersu
uerreb
sunt sum
bate. scilic
membroz
q. uertitur
uerex.
tis qua c
ntur. scilic
sepe accip
uortex et i
uortibus
roto capin
ueribu
di h uerit
ul' illud in
uericosi
sa suz. i. su
uergo
conuoluc
capite a m
tignosus
tur. et inu
tiqui dicet
pss autem
q. uentus
in uita ho
resoluta h
ciunt. vno
nominatiu
uero tis
tare. a que
Animadu
pognose
uertere. ul'
de uno loc

du diuisis decipit modis in varias pelles se trans-
uerat. puer. xxxj. et pferit mendacia uersipellis
Uersio tas fze. i. frequenter uersare. et corripit si.
uerso tas. i. frequenter uersare. ul' frequenter uer-
gere. ul' frequenter uersare. Nam est frequentatiuū
pōitōu triū uerborū que faciunt sup in ūsum su.
Uersum est sup triū ūborū. sciz. **U**ide in ūsum
de ūgo gis ūsi ūsum. et de ūto tis ti ūsum. et de ū
ro ns ni ūsum. unde ūsus. **U**erito facit ūsum uerito
uerigo q̄ uersum. Itē a uerito dī hic uersus sus.
actus ul' passio uertendi. et uersus qui constat ex
oracōibus usq; ad distinctionem. et ipsa distinc-
tio. et uersus qui constat ex pedibus. et dī a uer-
to. q̄ tam diu debet uerti quousq; recte constitu-
atur. ul' q̄ sibi p̄fixo termino ultra non p̄gredi-
t̄ reuertitur. ul' sic uersus a uulgo sunt uocati. q̄
scribebant antiqui sic terra aratur. a sinistra enī
ad dexteram p̄mum deducebant stilū. deinde con-
uertebant ab inferiore rursus ad dexteram. Item
uersus inuenit̄ p̄ ordine. unde legitur in iij li reg
e vij. Septena ūsum roacula. Item a ūto ūsus
sa sum. et ponitur sepe p̄ adūbio q̄litas ul' loci
et constructi cū actō. ut ūsus uel ūsum ciuitatem.
uel illum. ul' potius est p̄positio q̄n regit casum s̄
donatum. Itē ūsus sa sum p̄t descendere a uerigo
gis. et a uerito ns et tūc sapit significacōes pōic
Uersutus. a uerito tis dī uersutus. **U**erū uerborū
ta tū penl' pō. i. astutus. contortus. subdolus. de
ceptus maliciosus. q̄ eius mens in quolibet actu
ad quamlibet fraudem uertitur. et comparatur. vñ
hec uersutia cie. i. astucia. torta sententia. deceptō.
Uerebra. a uerito ns dī h̄ uerebra bre. uerebre
sunt summe ossiū pres nobis grossiorib; con glo-
bate. scilicet ip̄e iuncture ossiū. q̄ ad inflexionem
membrorū ūtuntur. unde sepe carbo dicit̄ uerebra
q̄ uertitur. et corripit te naturaliter
Uertex. A uerito tis dī h̄ uertex tōis ea ps capi-
tis qua capilli colliguntur et ad quam celsus ū-
titur. scilicet postrema ul' summa. Et nota q̄ ūtex
sepe accipitur pro uertigo. et q̄ antiqui dicebant
uortex et uortigo. Sapiente xij. Lignū curuū et
uortibus plenū. Item uertex aliqñ ponitur pro
toto capite. et corripit penl' geniū. et desinit in ex
Uertibulum. a ūto ns **U**eritū corceptam naturaliter
dī h̄ uertibulū li penl' correpra. idē qd uerebra
ul' illud instrumentū cū quo carbones uertuntur
Uerticosus. a uertex dī uerticosus. **U**erū in fornace
sa suz. i. supb; ul' cuius capilli in ūtice congrant̄
Uertigo. a uerito tis dī h̄ uertigo gnis. globus.
conuolutō. conigracō. q̄n fit a terra in uento. et in
capite a morbo. unde uertiginus nea neli. et uer-
tiginosus sa sum. sicut qui uertiginem capitis pati-
tur. et inuenitur aliqñ uertex p̄ uertigine. Itē an-
tiqui dicebant uortex et uortigo s̄ hugucionem.
psid̄ autem in iij et h̄. dicit̄. ūtigo est. quocenscū
q̄ uentus surgit et terram in circuitu mittit. sic et
in ūtice hominis arerie et uene. uentositatem ex-
resoluta humectacōne gignūt. et in oculis girū fa-
ciunt. unde et uertigo nūcupata est. Et pō penl'.
nominatiui uertigo. vide in uertex
Uerito tis ti uersum uertere. i. pmutare transmu-
tare. a quo componitur. Auerito tis. Auerito tis.
Animaduerto tis. Anteuerto tis tere. i. p̄intelligē.
p̄cognoscē. Conuerto tis. Circuuerto tis. Circūquas
uertere. ul' in giro uertere. deuerto tis. deorsum uel
de uno loco ad aliū ūtere. remouere. Diuerto tis. se

cedere. ire ul' uariare. ul' diuicere. quasi diuisis mo-
dis uertere. unde diuiso tas. fze. Cuerto tis. destrue
uel extra uertere uel ualde uertere. Deuerto tis. de-
struere. ad malū ūtere. p̄sum facere. p̄uerto tis.
preuenire. p̄terire. transire. et preuerto teris. depo-
nens in eodem sensu. Obuerto tis. i. contra uertere
Reuerto teris. reuo ūtere. uel redire. qd antiqui
dicebant reueto tis. Subuerto tis. destrue quasi que
subtus sunt uertere. et econiſo ul' decipere. seduce
transuerto tis. ultra uertere ul' ad aliud ūtere. ob-
liquare. unde transiſus sa sum. Veito et eius com-
posita. faciūt p̄teritū in ti. et supinū in sum. sicut
uerigo. et uerito. unde quidam. Veito facit ūsum ū
ro ūgo quosq; ūsum. Item ūto et eius composita
in o omnia sunt actiua. p̄ter diueto p̄ secedē. et re-
uerto fm antiquos que sunt neutra. In oī autem
omnia sunt passiua p̄ter auctō p̄ spernere. et reu-
Uertinus. a ūto tis **U**erū que sunt deponencia
dī ūtinus ni mas ge. deus mercatorū. a ūtendis
mercibus et ponitur sepe p̄ foro. orac̄ uertinum
ianū q̄ liber spectare uidetis. Itē ūtinus dī deus
principiorū ul' anni ul' diei. ul' alterius rei. et dicit̄
tur sic a uertendis annis ul' diebus. et sepe poni-
Ueru. a uerus a ū **U**erū pro ipso anno uel die
dī hoc ueru indeclinabile in singulari numero. S; in
plurali. h̄ uerua uerū uerbis irregulariter si-
cut cornibus. s; fm ūsum facit in ubus uerub; et
est ueru instrumentū ferreū ul' ligneum quo car-
Ueruetinus na nū in ūuex est **U**erū assantur.
Uerux. a uires h̄ ūuex ueris dī. i. aries. q̄ ouī
bus ceteris sit fortior. ul' dī sic q̄ sit fortior. ul' dī
sic. q̄ sit uir. i. masculus. ul' q̄ ūmem habeat in
capite. qui eū anietare facit. unde ūuotinus na nū
et ut dicit ps in v li e. ubi agit de desinentibus in
ex ūuex cuius final' sillaba naturaliter pducitur
mas ge est. et hec est causa quare in gō penl' p-
ducitur. unde in auroa dicit̄. Victima ūuece sig
Uerus ra rum. i. non fal **U**erū natur que datur are
sus. certus. componitur ueridicus ta cū. uerificus
ta cū. ueriloquus qua quū. vñ ueriloquū. Et no-
ta q̄ uero ponit̄ semp p̄ conuictione copulatiua
et sepe p̄ affirmatiua. i. certe. et sepe p̄ expletua
Item uerū sepe ponitur p̄ sed. ul' p̄ certe. Item re-
uera. i. certe. et est compositū. ul' sunt due partes
posite p̄ una. et pducit p̄mam uerus. unde p̄spei
Ara uia est uere que ducit ad atria uite. Verus
amor xpi uera est custodia legis Et scias q̄ dicit̄
ambrosius. Omne uerū a quocumq; dicatur a spi-
ritu sancto est. vide in ueritas
Uerutatus in uerutus vide
Uerutulus In uerutus uide
Uerutus A ueru dī uerutus ta tū. i. ueru anna-
tus penl' pō Item h̄ uerutus ti dī quoddāz genus
pili vñ uerutulus li dimi Et uerutatus ta tū. ue-
Ueranus sanus componit̄ cū **U**erū armatus
ue qd est sine et dī ueranus na nū quasi sine sani-
tate animi et comparatur vñ uerania nie. i. insania
Uescor ceris uesci. i. comedē ul' uti **U**erū pō sa-
cibo Et componitur conuescor ceris uescor ceris
Et ē deponens uescor cū suis compositis. et caret
sup fm ūsum et etiam supplecōne preteriti debent
tamen facere uescitum penl' correpta
Uesculentus A uescus et lentos dī uesculentus
ta tū delicijs et uescis plenus Et comparatur unde
hec uesculencia cie delicijs uel uescorū copia
Uesculus In uescus uide

Uescus a uescor eris dicitur uescus ca. i. comesti-
bilis ad uescendum abilis uescibilis. uel uescus ca.
cu. i. deliciosus gracilis Et uesculus la lum dimi.
uel uesca componitur a ue qd est sine et esca In
de uesca quelibet pua comestibilia quasi nō esca
uel quasi uelud esca. i. parua esca.

Uesica quasi uas aque dicitur quoddam intestinum
ubi colligitur urina sicut in uentre cibis unde di-
citur ysidorus uesica dicitur quasi uas aque qd sicut uas a
qua Ita de renibus urina collecta repletur et hu-
more distenditur cuius usus in uolucibus nō hē-
tur Item uesica dicitur eleuatio et mīlacio cutis qd simi-
liter plena ē aquosi humoris unde exod x erunt
in iumentis et hominibus ulcera et uesice turgē-
tes Et pō pñl Orať in pmo smonuz Nam diplo-
sa sonat qd tum uesica pepedit Et dicitur uesica a uas
uasis quasi uas aque uel uesica qd uasica qd auis
ibi colligit grana quasi in uase Et ē etymologia
et scribitur per unum s sine c unde dicitur pro

Uesicula A uesica dicitur. **U**ferri sicut resina casia
hec uesicula le dimi pua uesica Item uesicula dicitur il-
la tenuis pellicula uesice formam hōis que ē in
gutturis auis in qua cibaria congregantur de qua
de leuif i uesiculae iio gutturis et plumas pīcet

Uespa pe animal ē exiguum uolatile aculeis ue-
nensum que asinorū carnibus putridis nasci dicitur
Et componitur uespa a ui et pero tis. uel paro as
qd ui petit uel uim parat. Est ergo animal uolati-
le ualde uolentū. vñ h uespariū nī. nidus uesparū

Uespelio. spolio componit cū uesit. et dicitur h
uespelio onis sepulchri uiolator. scz qui mortuos
expoliat. uel componit a uiolo las et sepulch. uel
a ueho is. qd uiolat sepulch. et sepulti uestē uehit

Uesper. a uespa uel uespug dicitur h uesp n et h uesp
peris et hec uesperugo gnis Et nota qd h uespe-
rus n. et h hesperus n. et h uesper n et uesper n
et hec uespugo gnis. nomina sunt unius et eius-
dem stelle. que in nocte post solem apparet et in
mane ante solem. unde in mane ante solem dicitur
lucifer uel fosforos. et dicunt quidam qd h non pōt
esse in eodem tempore qd eadem stella in sero seq-
tur solem et in mane pcedat. h h contingit in diu-
sis temporibus. Alij autem dicunt qd mercurius
et uenus cū sint satellites sol qñq sunt ita dispo-
siti qd uenus pcedat solem et mercurius sequitur
uel eonūso. et tunc una illarū stellarū scilicet illa q
sequitur solem uidetur in sero post solem. illa que
pcedit in mane uidetur ante solem. sed qd ille due
stelle sunt consimiles in splendore et quantitate cre-
ditur qd eadem stella sit et in sero post solem. et
in mane ante solem. Alcius autem philosophan-
tibus placuit qd una et eadem stella sit uenus. sci-
licet que in sero sequitur solem et in mane pce-
dit et in eodem tempore anni. est enim alciō so-
le cū ergo contingit qd insimul ueniūt ad occasus
qd uenus est alciō diuicius uidetur in sero qd sol.
Eadem racōne et diuicius uidetur in mane qd uis eoz
cito motu discursant. et ad hoc ostendendū satis
familiare inducitur exemplū. Nam diuicius uidemus
ascendēcia remota qd propinqua. et diuicius uide-
mus descendēcia remota qd propinqua. quamuis
equo et pari motu incedant. dicitur ergo uenus
in sero hesperus. et uesperus. et uesper et uesperu
qd in mane lucifer uel fosforos.

Uespera. ab hespera et hesperus subtrahit h. et
loco illius u. consonantem ponentes dicimus hec

uespera re. et h uesperus n. uespera idem qd hes-
pera. scilicet tempus horarū qd est inter diem et noc-
tem uel inter noctem et diem et huiusmodi gñs
ponitur aduēbiallyter. in euangelio mathei. uespere
autem sabbati. et signat in tempore et ad ipm fit
relacō p que nominaliter positum qd sequitur q
lucēssit in pma sabbati. sicut ad h nomen romam
positū aduēbiallyter fit consimil relacio. Cū dicitur ille
uadit romam que est caput mundi. et fit relacio
ad nomen ita positū non ex eo qd ponitur aduē-
biallyter. sed ex eo qd est nomen et quandam vim
nominis ibi retinet. Item uespera et uesperus diu-
sidinia sunt. aliud enim signant in singulari qd in
plurali. Nam hec uespere uesperarū significat illd
tempus in quo cantatur illud officiū. hīj uesperū
uesperorū illud officiū. uesperū siquidem cantant
h uespere pulsantur. vñ vsus. Rī rox cantant. re-
tarū timpana pulsant. Quidam tamen non disting-
unt inter uesperas et uesperos qdum ad officiū
Item a uespera uel uesperus dicitur h uesper n. obscu-
ritas que fit ex interposicione nubū inter nos et
solem et lunam quacūqz hora diei. uel noctis. et
et h uespē uel h uesper ris qd signat horam qua
sol incipit declinare ad occasum. et durat usqz ad
crepusculū. et uesperū dñs inuenitur positus aduē-
biallyter sicut sorti ut dicit ps in xv li. ubi agit de
aduēbily. et h uespere incedi. p hora pulsandi. et
licet h uocabula indistincta sint tamē confundū-
tur sepe apud auctores et p se inuicem posita inue-

Uesperasco dicitur in uespere ras est. **U**niuntur
uespero. a uespera re dicitur uespero ras. uesper fa-
cere. ubi excepte actionis soli deo conueniens
Item uesperasco dicitur incho. uesper incipit sero fit.
Et componit aduespero ras. vñ aduesperasco dicitur
incho. Et sunt omnia ista uerba excepte actionis
soli deo conueniencia. pōt tamen dici. dies aduespe-
rat uel aduesperascit. i. tendit uel incipit tendē ad
uesperam. Et aduesperascit impersonaliter. i. ues-
pera appropinquare incipit.

Uespera. a uespera dicitur h uespera re. deus illius
horē que est inter diem et noctem. unde uesperū
mus na nū. et h uesperina ne. i. cēna in sero in ues-
pera. et pducit penl uesperinus cū habeat t a suo
pmitiuo. Nam si non haberet t suū pmitiuū cor-
pōssessiuū pel. ut erat crastinus homo honoratus
In gñs dicitur. Est uespera dea dicitur et hesperus ait

Uesperilio. a uespere uel a uespera dicitur h uesp
tilio onis pmissui generis. auis in uespē uolans
aus lucifuga mui similis. De hac aue dicit bāsi-
lius in viij omelia exameron. uesperiliones non
minus quadrupedes sunt qd pennati. quas eozam
solas ex auiibus omnibus dentes habere conitat
et catulos pcreare feruntur. et in aere nō plumis
h quodam membrana pellicia uti. est etiam illis
inter se magna dilectio p naturam. Nam uelut se-
te quedam piscatore de alterius herent uesibus
qd in hominibus uidemus utiqz non facile pueni-
re. quoz non nulli sepati ab aliorū consuetudinibus
singularitate et solitudine delectantur. Et scias qd
boet in iij consol dicit. Nequeunt mali oculos re-
nebris asuetos ad lucem pspicue ueritatis attollē
similes auiibus sunt quaz intuitū nox illuminat
dies occat. Item intellectus noster ita se habet ad
manifestissima nature sicut oculus noctue uel ues-
perilionis ad lucem solis. uide in noctua

Uesperinus na num. in uespera uide.

Uesperugo gnis In uesper exponitur
a uesperu. n. locus ubi uesper abundant Et dicitur
a uespera. et ponit penultimam

Uespula le diminutivum. parua uespera
Uesta. a uestio tis. dicitur hec ueste te. quedam dea
paganorum. scilicet terra que uestiatur herbis uel uariis
alijs rebus. uel ueste componitur. a ui et stan
do qd sua ui stet. unde h et h uestalis et hoc le. et
ut dicitur de ueste feriebant uirgines

Uestianus. a uestis dicitur h uestianus n. qui
est uestibus. et h uestianum n. locus ubi uestes
reponuntur uel ubi induuntur. et facit uocatus uesti
arie us in e. Si autem sit proprium nomen facit uo
cativum in i uestiani. ut uestianus remota us fit

Uestibulum. a ueste dicitur h uesti
bulum h pul cor scilicet exterior ps domus sicut
est porticus qd e ueste consecratum uel qd uestibu
lum pul fuit for in templo de ueste uel qd in illa pre
tensi solz esse ymago eius qd ueste sedibulum uel qd
si ueste stabulum uel dicitur a uestio qd uestiat domum uel
ppe sic dicitur porticus in qua uestimur uel componi
tur a ue qd est sine et sto. quasi sine statione qd
introducunt non stant in illa pre neq morantur
sed transiunt in interiora prem domus

Uestigium a uestis et ago componitur hoc uestigi
um gij. signum pedis pma planta expressum sic dic
tum. qd uie pcurantium uestigijs uestigentur. i.
agnoscantur. unde et sepe uestigium dicitur signum. Vnde
uestigio as. uestigijs inquirere. et p syncope uel
tigo gas. inquirere. explorare. Et dicitur uestigare qua
si uestem agere. et uestigium quasi uestis actio. qd
cu inuis uestes pedibus mouemus. et componit
inuestigo gas. inquirere. et est actiuum uestigo cu
omnibus suis compositis. et ponit sti. unde the
odulus Grecorum pma uestigant gmatu cadmus

Uestigo gas. in uestigium uide
Uestio tis tui titi tite. i. induit unde h uestitus
tus tui Et intelligitur lacus cultus qd uestitus.
Item habitus ad naturam pphet cultus ad homi
nes uestio componitur conuestio tis. deuestio tis
uestes auferre et e contrarium ad inuestire Inuest
tio tis reuestio tis Et est actiuum cu suis compositis
Ita a uestio dicitur h uestis huius tis Et facit actus
sing in em uel in im uestem uel uestim et ablati
sing in e et in i ueste uel uesti Et gnis pluralis in
ium huius uestium Et actus pluralis in es et in is
has uestes uel uestis De ornatu uestium dicitur in
orno **U**idetur queri an conueniat religiosi uilibus
uestibus uti Ad hoc e dandum qd sicut aug dicit
in iij de doctrina xpiana In omnibus exterioribus
rebus non usus rex si libido uentis in culpa e ad
quam discernendam attendendum est qd habitus
uilib et incultus dupliciter potest considerari uno modo
put e signum quoddam disponis uel status hu
mani qd ut dicitur ix Amictus hominis annunciat
de eo Et si h uilitas habitus est qnq signum tristi
cie unde et homines in tristitia exntes solent uili
oribus uestibus uti sicut conuiso in tempe solen
nitatis et gaudij utuntur cultioribus uestimentis
unde et penitentes uilibus uestimentis induunt
ut p3 Ione iij Et in iij reg de achaz qui induit q
libo carnem suam Qnq est signum contemptus
diuicias et mundan fastus Vnde iero. dicit ad rusti
cum monachum. fordes uestium candidie mentis in
dicia sunt uilis tunica seculi contemptu. pbat du
taxat ne animus tumeat. ne habitus formosus dis

sentiant Et si utroq horu competit religiosi uilitas
uestium qd religio est status pnie et contemptus
mundane glorie Sed qd aliquis uelit h alijs sig
nare contingit ppter tria vno modo ad humiliacio
nem sui Sicut eniz in splendore uestium animus
hominis eleuatur Ita ex humilitate uestium hu
miliatur unde habetur iij reg xxj c de achaz qui
carnem suam albo induit Dixit dñs ad heliam.
Nonne uidisti achaz humiliatus coram me Alio
modo ppter exemplum alioru unde sup illud ma
thei iij habebat uestimentu de pilis camelou 22.
dicit glo. qui pnam predicat habitus pnie pten
dit Tercio modo ppter inanem gloriam sicut aug
dicit qd in ipis foridibus lutosus potest esse iactancia.
Et ieronim ad nepocianu loquens de uestibus ui
libus que defruntur ppter humanam gloriam
dicit uestes pullas eque uita ut candidas Ornatus
et fordes pari modo fugiendi sunt qd alioru delicias.
alioru gloriam redolet Duobus ergo pms modis
laudabile e abiectis uestibus uti. tercio modo est
uiciosum Alio autem modo potest considerari habitus
uilib et incultus fm qd pcedit ex auaricia uel ne
gligencia et sic etiam ad uicium ptnz Item scias
q aristoteles dicit in iij eth q supabundancia et
inordinatus defectus ad iactancia pertinet

Uestipha ce. penl cor. mulier que uestes plicat
estitus tus. in uestio est. Et uestitus ta tui eci

Uetulus la lu. i. uetulus a uetus dicitur Nam dicitur

Uetanus. A uetus dicitur uetanus na nu. senex.
deceptus. emeritus. sicut sunt milites qui in usu
prelij non sunt post multos milicie labores

Uetator. a uetere ras dicitur h uetator totis. in
malis inueniendis et statuendis pseuerans. qd sic
multi et ueteris usus in malicia inuidiaru callidus

Ueternus in ueternum est

Ueternu. a uetus dicitur h ueternu ni. quedam infir
mitas que facit homines diu languere et pigrescere
et iuuenem uideri senem. et ponitur sepe p pign
cia. uel etiam dicitur sic quelibet infirmitas qua hnt
ueteres ex consuetudine. sicut est obliuio. gnuis. gut
tositas vñ ora in epy. cur me funesco. pperant acci
ueterino Et inde ueternus na num et ueternus.
sa sum qui talem morbum patitur annosus uetus
Aug in Job in omel de nuptijs quid dicit spens
ueterinose Terent in eunuc h e metus uetus ueter
nosus senex Et distingue sic. uetus est conuiciu qd
contemptibil. ueternus ex morbo. senex etate.
Et e reuencie In grece autem ponuntur isti uerbus
Quod ueteri puor similem facit esse ueternum
Dicat qui pantur dicatur quisq ueternus. potest et
am ueternus dici a uetus fm ps

Uetere ras rari dicitur a uetus Et e uetere anti
quare senere Et e absolutu licet inueniatur tran
sitiue positu. ut uetereui capam meam Inde uete
rasco cis incho uetere componitur conuetero ras
inuetere ras. ps. Inueterani inter omnes inimicos
meos Vetere neutu e cu suis compo. Et corripit
re Item a uetere ueteratus ta tum. antiquus

Uetereus a uetus dicitur uetereus sa sum id
est uetus uel uetustate plenus

Uetitus ta tui. i. phibitus a ueto ras et cor penl
vñ pper Non iustis uetitis abstinuissit fac e uide

Uero ras tui titi rare. i. phibe A qd in ueto.
componitur ueto euiro Et est actiuum ueto cu suis
compo Et facit pteritu in tui et sup in titi et cor
ue Quid de remedo Qneciam attendas uida irri.

tas q̄ uetando Inuenitur etiam apud antiquos
uetatus Vnde in actibus xvj a uetati sunt a spū
santo loqui ūbum in asia

Uetulus la lum aliq̄tuluz uetus et dī a uetus
etus a uero ras dī uetus teris ge omnis. q̄
antiqui dicebant ueter ra rum et compaē uetior
ueterimus Et dī uetus a uero q̄ talium ē phibē
a delictis Et cōponitur q̄uetus. i. ualde uetus et

Uetus. i. ualde uetus uide in ueternum et cor uo
etustus ta tū. i. antiquus Et cōpaē sior simus
Et iob in xv Multo uetustiores q̄ patres tui Et

Uexillarius in uexillū ē **U**etus ualde uetus
exillifer ra rum penul' correpta ferens uexil
lum Et componitur a uexillum et fero

Uexillum a uellum quasi p̄ diminutionem Et
dī hoc uexillum li q̄si uellulum vnd uexillarius
ria rum ad uexillum ptinens ul' uexillum ptans
Et debz pferri uexillum et auxiliuz sicut dī aux
it q̄si sono duoz ll. tamen ydione pferunt auxili
um et uexilluz ac si scribentur p̄ s sicut pferunt
desiderium consilium. vnde uexilla regis p̄deunt
debet pferri uexilla p̄ x ut illuxit uexit unxit

Uexo a uexo his dī uexo as aui are **U**unxit.
i. p̄tare molestare turbare Et est actiū cū suis

Uugicio cionis p̄pūm nomen **U**ūcōpo si qua hz
uiri Et dī uugicio. i. terra bona non tū p̄ntibus
h̄ etiam futuris multa enim uilia scripta posteris
reliquit uel uugicio q̄si uigecio. i. uirgēs terra nō

Uia a uexo is dī h̄ **U** solum sibi h̄ etiam alijs
uia uie q̄ p̄ eam aliquid pratur. uel uia q̄si
uehicula. et est p̄pō uia qua p̄t ire uehiculū. vnd
et sic dicitur ab incurſu uehiculor. et est nouem
pedū. et capit duos actus. ut p̄ contrariū uenien
cia iumenta transire possunt. vnde h̄ et h̄ uial' et
h̄ le. et h̄ uiator totis. Item a uia uio as are. iter
facere. ambulare. uide in suo loco.

Uiatricū. a uia dī h̄ uiatricū dī. uictus qui necesse
rius est in uia ad expendendū. et defertur in uia.
vnde et uiatricū dī corpus domini. q̄ p̄positus est
nobis uictus in uia. et hinc uiatricus ca cū. in uia
necessarius et delatus uel in uia sustentatus.

Uibiculus a ū uibicibz plenus et deriuat a uibix
Uibix. A uimen dī h̄ uibix uibicis. i. frutex in
petrosa terra ul' minuta ūga ul' incisio et uestigū
q̄d fit in carne ex uirga. et ponitur p̄ qualibet in
cisione. et p̄d penl' geniū. parius. Si putat mul
ta cautus uibice flagellas. Nomina enim feminea
desinencia in ix p̄ducunt penl' geniū. ut lodix dī
cis. ibix ibicis. uibix bicis. Quidam tamen dicunt
q̄ dicendū ē h̄ uibex bicis. h̄ eis opponitur q̄ no
mina desinencia in ex corripunt penl' geniū p̄ter
uicex uicicis. h̄ uibex. p̄d penl' gū. Ad h̄ ipsi dīc
q̄ uicex et uibex excipiuntur a regula. p̄s autem
in li. de accentu non excipit nisi uerue. Magister
vero bene dicit. q̄ dicendum est uibix sicut lodix

Uibro. a uibix dī uibro bras **U** et h̄ p̄uto neq.
braui brare bratū. i. resplendere. ul' crispare. concu
tere ad iaculandū. uel iaculari. sicut solemus facē
de minuta ūga. et cor p̄maz q̄ uibro naturalis

Uicanus A uicus dī uicanus nea **U** cor p̄mā
neum idem quod uicinus na nū Et componitur

Uicanus A uicus dī **U** cōuicanus cōuicinus
uicanus na num. i. uicinus na num Et prod. ca
Et componitur cōuicanus na num

Uicarius a uice dī uicarius ria rum per uicem
succedens uel uicem domini uel alterius gerens

Uicatum adūbium penul' prod p̄t deriuari a ui
cos quasi p̄ uicos ul' de uico in uicum uel p̄t deri
uari a uice id est uicissim p̄ singulas uices

Uicecomes A uice et comes componitur uiceco
mes huius uicecomitis Et acuit penl' h̄ usum licet
sit breuis sicut et archicoquus h̄ h̄ facit potencia
nū q̄ remanz incorruptus Et id nō amittit accētū

Uicecomitissa A uice et comitissa componitur h̄
uicecomitissa se uxor uicecomitis.

Uicenus. a uiginti dicitur uicenus na nū penl' p̄
ducta. i. res uiginti ul' ptinens ad uiginti. Iudit p̄
mo. uicenoq̄ pedum spacio tendebatur.

Uices. a uinco cis. dī h̄ uix ul' uices q̄d uices. h̄
uica. a uice dī hec uida **U**ntis in usu non est
de q̄dam genus leguminis. q̄ uice panis ea utū
tur in quibusdam locis. ul' uicia q̄ uicosa q̄ ma
la est. uel uicia dī a uictoria quam antiqui uicia
dicebant. Inde uicia quasi uictoria. q̄ uictoriales
ea olim solebant coronari. vnde uiciosus sa sum.

Uide uenit hoc uiciū. vnde uisus. Est uiciū crimen
uices in uigies uide. **U**uicam dī dicitur semen.

Uicinia. uicinus dī h̄ uicinia nis. et h̄ uicinitas.
as. uicinia p̄ximitas loco. uicinitas regio unica

Uicino nas in uicinus exponitur **U**icinus
uiculus la lū diminutiū a uicinus dicitur

Uicinus. a uicus dicit uicinus na nū. et hic uici
nus et hec uicina ne. substantiue. vnde h̄ uicinitas
tatis. et uicinus la lū dimi. et uicino nas. i. mo
re uicini se gerere. ul' p̄pinq̄re uel iungere. Et cōpo
nitur ab uicino nas. disjungē. aduicino nas. ad iun
gē uel appropinquare Vicino pro iungere et eius
composita h̄ hanc significacōnem actiua sunt Ali
ter neutra sunt Itē uicinus componit cōuicinus

na num et p̄d penl' Ouid de arte. Vicinūq̄ pecus
grandius uber habz. Et dī uicinus q̄si uico natus

Uicissim adūbium id est **U** et est etimologia
alternatim mutuo p̄ uices Et deriuatur a uice

Uicissitudo a uice dī hec uicissitudo dimis vnde
uicissitudinarius ria rum uicem p̄bens. uel uice

Uictima A uinco cis **U** dñi ul' alterius gerens
dī hec uictima me. que occidi solz p̄pter uictoriaz

scilicet sacrificiū q̄d fit p̄ hostibz uictis. sicut hos
na p̄ hostibus uincendis. vnde quidam. Victima
p̄ uictis datur hostia p̄ supandis. Et erant uicti
me maiora sacrificia q̄ hostie. ul' dicitur a uincio

cis. q̄ uincitur dū ducitur ad immolandum. vnd
hic et hec uictimalis et h̄ le. et uictimo mas. i. sac
ficare. immolare. et est actiū cū suis compositis

Uictitas in uicto tas uide **U**ictitas
uicto. a uictu dī uicto tas. i. uictum querere. vñ
uictans tantis ge omnis. uictuz querens. et uictito

tas penl' correpta fre. possunt etiam ista esse fre.
de uiuo uiuis. vnde pap. uictantes uiuentes.

Uictoria. a uinco cis q̄d tū tu. u in or dī h̄ uictor
toris. qui uincit et supat hostem. et hinc h̄ uicto

ria rie. q̄i ui. i. uirtute acquisita. h̄ est enī ius gen
ciū vim ui repellere. Nam turpe erat dolo. vñ uic
toriosus sa sum. uictoria plenus et compatur. vñ

hic et hec uictoralis et hoc le. Et scias q̄ palma
notat laudem belli. uictoria finem.

Uictoriola le. diminutiū. parua uictoria
uictrix. a uictor fit hec uictrix tidis. vnde dicit
p̄s in liij li. In ix femina inueniuntur a masculis
libis ualibus siue denominatiuis in or desinenti

bus designata. que mutant or in trix. ut uictor uic
trix. **H**ic nota qd uictrix et uictus in nro accusati
uo et uro sing sunt fe ge. in reliquis uo sunt com
munia triu gener. unde luc in pmo. Tollite iam
pridem uictoria tollite signa. unde faciunt ablati
m e et in j. h. hoc non inuenitur in alijs uiblibz
femininis vn vsus. Vicitrix uictorem uictrix dat
femina sola. Sic uictrix reliquis dat genus omne
scila. huc autem dicit qd uictrix in pdictis tribus
casibus est comunis ge. In alijs uo omnis ge. in
una uoce ul diuisis. Nos uo dicimus qd uictrix et
uictus de necessitate fuerunt fe ge. In pdictis tribz
casibus ppter uibalia masculina a quibus trahunt
originem. ut ostendi in secunda pte ubi determina
ui de accentu nominum desinendum in ix.

Uictualis in uictuarius uide

Uictuarius. a uictus dicitur uictuarius nra. ad uic
tum ptinens. et hic et hec uictualis et h le idem.
Uicturus. uictum uictu est supinu duoz uboz.
scilz de uiuo uiuis uixi uictum. Et uincto uinctis
uicti. unde uicturus ra ru pncipium pt descendere
a uiuo is. uel a uincto cis. et diuisa signare. sicut et
predicta uerba diuorsa signant.

Uictus. a uiuo dicitur uictus tus. Et dicitur ppter
uictus qd uitam retinet et sustentat. Item pt dedi
nam mobilitate uictus ra tu. i. supatus. et dicitur a

Uictulus li mas ge. dimi. puus uictus **U**incto cis
uictus. a uice dicitur uictus a. uilla extra ciuitatez
ppter uic et castella. et pagi sunt qui nullius ciuita
tis dignitate honorantur. s. uulgari hominu con
uentu incoluntur. et ppter puitatem sui ciuitatibz
attribuuntur. et dicitur uictus qd sit uice ciuitatis. ul qd
habeat uias tantu sine muris. uici uo dicuntur p
ue habitacones ciuitatis a uia cui insident. ut iste
stat in tali uico. i. in tali hora. uie uero sunt inter
uicos ipsa spacia. s. maiora et lacora sunt platee.
et ppter pmau uictus. Orae in epy. Quid uici psumt
aut orua si metit ortus. Grandia cu puus non ex

Uidelicet. i. nimiz. certe scilicet **U**orabilis auro
uere uidere licet. Et componitur a uidere et licet.
et est aduibium affirmandi ul conuinctio copula

Uideo des di sum **U**nuia ul expositiua fm huc
videmus natura. aspiciamus uoluntate. Intuemur
cura. Vico componitur. inuideo des. puido des.
.i. pcul uidere. vno puidens tis. et compatur. vn
hec puidencia cie. Et coponitur improuidens om
nis ge vn h improuidencia cie. puido des ante ui
dere. reuido des uideo et eius composita sunt ac
tiua preter inuideo qd est neutu Ite omnia faci
unt preteritu in di et sup in sum Et cor hanc fillaz
ui in pnti s. in preterito et sup eam produc unde
pamphilus Prouidet et tribuit deus et labor om
nia nob Et ut dicit ps in viij li uideoz a te passi
ui est uideoz esse bonus denicus. de po. Ite uisus
magistralis. Multi uidere que non licere uidere.

Uido des reide coniug. i. uidere. et dicitur a uideo des
unde catho. Hoc uide ne rursus leuitatis crimine
damnes. In h uisu non pt esse uide impatiuus se
cunde coniug. qd impatiuus secunde coniug. desinit
in e. pductam. s. hic de corripitur. et hinc compo

Uidua. pous ul iduo as co **U**initur diuido dis
ponitur cu uir. et dicitur h uidua due. quasi uiridua.
.i. a uiro uiduata. i. diuisa. ppter quidem uidua dicitur
que sine uiro diu fuit. nec circa conforciu alterius
uiri post mortem coniugis adhefit. Nam que alte
ri post morte ponis uiri nupserunt uidua non erit

Qu autem dicitur uidua. i. diu uiro consueta ethimo est
Et inde uiduus a um Et uiduo as uiduam reddere
quod fit cu qd uiu alicuius occidit vno uiduatus
ta tu Et dicitur mulier uiduata desolata. uiro nudata
Et scias qd cu uiduata nubat. n bndicuntur tales
nuptie in ecclesia. huius cam habes in bigamus.
Uideo es uiuui uictu. i. uince ligare Et componi
tur a uideo es. i. alligare ualde ligare. Et est neutu
uico solo defectu. Nam fm usum non habet pte
ritu neq sup. unde est defectiuu ubum. licet fm
aatem exigat raco uiuui uictu. A uideo dicitur uictus
ta tu. i. curuus. et quasi ligatus. ul uictus uita tri
tus. euacuatus. ul uictus dicitur a uia. i. debil in uia
incuruus fractus eundo. Terent in eunucos. hic est
uictus uetus ueterosus senex

Uigeo ges qui ere. esse in uigore ul habere uigo
rem. posse uiuere. ualere. roborare. fortem esse. et ui
detur descendere a uireo. qd uiridis et iuuenilis e
tas solet uigorem conferre. unde uigens gentis.
omnis ge. et dicuntur uigentes utere pleni floridi
quasi uiui agentes. et cor ui. unde uindocinensis
doctine pater est usus doctrina scolaris. Interdola

Uigies uel uices adu **U**perit continuata uiger
biu numeri. i. xx uicibus. et dicitur a uiginti apoc ix

Uigil. a uigilo remota **U**igil milies dena milia
o dicitur uigil uigilis comunis ge. qui ul que uigilat
et ppter causa custodie. Vigil componitur Peruigil
tis. i. ualde uigil. et corripit penit genitui. et facit
grus plural in um uigiliu. quous ablatiuus desinat

Uigilax. A uigilo las dicitur uigi **U**in e et in j.
lax lacis ge omnis. i. ad uigilandum patus. qui se
pe uigilat et multu uigilare pt. et corripit penit nri

Uigilia in uigiliu est. uide etiam in crepusculu.
Uigiliu. a uigil dicitur h uigiliu li. et h uigilia lie.
in eodem sensu. scilz uigilaco ul ipsi uigiles. et ho
ra uigilibus distincta ad uigilandu. Vigilia etiam
dicitur dies pfectus. scilz dies pimus ante festu. qd
tunc in sero uigilie uacamus. ponitur etiam uigi
lia pro cura cupiditate perseverancia

Uigilo las laui lare. a somno abstinere. uacare
studere. custodiam adhibere. circumspicere. unde ui
gilans tis ge omnis. unde h uigilantia ne. a dato
uigilanti addita a. A uigilo componitur aduigilo
as. ualde uigilare. conuigilo as. simul uigilare. De
uigilo las. et euigilo las. in eodem sensu ista duo
.i. ualde uigilare ul a somno excitare ul excitari.

Unuigilo las. insistere. uacare opam dare. puigilo
las. Reuigilo las. uigilo et eius composita neutra
sunt pter deuigilo et euigilo p a somno excitare
que sunt actiua cor gi. unde quidam. Peruigili cu
Uiginti omnis ge. **U**ra semp meditare futura.
numeri pluralis et inordinabile. et componitur a
bis et gentus qd est decem. Et dicitur uiginti qd
biginti. u p b posita. unde uices uicesimus a um
vigetuplu. et componit uiginti cu unus. et dicitur ui
gintunus una unum Sed consuevit quori An di
cendum sit uigintunus homo an uigintius homo
mines Credo qd omdum sit uigintunus homo qd
finis uindit pncipiu teste ps unde pbat qd huius
modi dicitur esse nomen potius qd pphenomen racione
nominis qd est in fine Similiter dicit in lib con
structionum qd terminaco maxime obtinet ptes
orationis Et boecius in arismetica talem ponit
latinitate Si sepcies tres addantur in uigintunum
numex cadunt. numex dixit non numeros. De h
tn plenius dixi in iij pte ubi egi de nro nomine

ebrius uel ebriosus. et compatur. cuius supellati
uū plantus ponens ait. qd opus est ubi uinosis
Uinulus a u. uid in uineus et cor nu. **U**ima ē.
Uinū. a uitis dicitur h uinū n. q. de uite pcedit. uel
dicitur a uena. quia potus eius cito uenas repleat
sanguinem. Q. autem dicitur uinū. quasi in uite natū
est. et pducit pnam. unde ouid de reme. Vi
na parant animum uenen nisi plurima sumas.
Uio as aui are dicitur a uia. Et dicitur uiare. iter facere.
in uia ire. uio componitur conuio al simul uiare
uel p uiam aliquam conducere. De uio as. Obuio
as. Vio et eius composita neutra sunt preter con
uio quod est actiuum pro conducere.
Uiola a uis dicitur h uiola le. ppter uim odoris Et ē
uiola quedam hba odorifera cuius flos similiter
nuncupatur Et cori penl unde in auro dicitur nobili
or uolis ne tibi pue ioseph.
Uiolaceus cea cum a uiola dicitur. ut aqua uiola
cea. de uolis facta uel quasi colorem uiole hns
Uiolamen In uiola est Et producit la.
Uiolens tie ge omnis idem qd uolentus Et ex
Uiolentia a uiolens. **U**olentem cōponit et cor o
tis uiolenti addita a fit h uiolentia tie. uis illata.
Uiolentus. uis componitur cū lentos et dicitur uio
lentus ta tū Et uiolens tie ge omnis in eod sensu
crudelis malus ui plenus q. uim infert Et utiq
compatur vñ hec uiolentia tie h hug. Et scias q.
sim pñm in pñpio tercij et h uiolenti est cuius
pñcipium extra tale exñs in quo nichil confert
opans uel patiens puta si spūs tulerit alicubi uel
hōines dñi exñtes. h aristotil mñifestat uiolenti
simpli p diffinicionem Et dicit uiolenti esse cuius
pñcipium totū est ext Et omne tale inquantum
opans uel patiens nichil confert Et dicit opans
qn aliquis utitur aliquo ad aliq opaconez in ter
cum sicut qui impellit hominem in terrā quem
facit cadē Sic enim mediū est opans sicut instru
mentū inanimatū Et dicit patiens qñ actio termi
natur ad ipm sicut si denudat eum Et dicit. in q
nichil confert q. si aliquid conferat consensendo
uel simpliciter ut nunc non ex toto uiolentum est
sicut si aliquis impellerit lapidem deorsum non ē
motus uiolentus simpliciter q. natura lapidis co
patur utui impellenti secundo manifestat per ex
emplū ibi puta Et ponit duo exempla pmo qñ
agens est ext animatus sicut si spūs. i. uentus tu
lit aliq alicubi sui impulsione ut si faciat eum
cadē sup aliq cui frangit collum Secundum ē
qn agens ē animatū sicut si homines dñi exñtes
hñtes aliquē in ptate sua eo uti sicut alia re ina
nimata si cogant eum ad aliquid. ut si quis cum
manu mea interficeret hominem. postea inferus
aristotiles resumat diffinicionem quasi concludens
eam dicens. uidetur utiq uiolentus esse cuius ex
trinsecus pñcipium nichil conferente uim passio
et h est diffinico eadem cū ea que pus posita est
et exposita. Item nota q. est qdā uiolentum
mixtū uoluntarie. ut cū nauta positus in tempe
ste maris pñdit res suas in mare ut nauem alle
uet. uel qñ quis opatur ppter timorem maiorū
maiorū ut euitentur. uel ppter aliq bonū d quo
timetur ne pdat ut ultimo aristotil. tales opati
ones mixte ex uolūtario et non uolūtario assimi
lantur cū magis uolūtarijs. uolūtario enim sunt
Uiolo las. a uis dicitur uiolo **U**tunc cū opate sunt
las. uim infere corrūpere. contaminare. pollue. p

cutere. unde h uiolamen inle. et h et h uiolabilis
et hoc le. et corripit penultimam uiolo.
Uipera re fe ge. qdā genus serpentis a ui et
pñio compositū. q. ui parat. naz crepat dū uen
ter eius ad partū ingemuerit catuli non expectan
tes maturam nature solucionem corrosis eius la
tebus ui erumpunt cum matris interitu. fertur
autem qñ masculus ore inserto uige semen expu
at Illa autē ex uoluptate libidinis in rabiem u
sa caput masculi ore receptum preadat Ita fit ut
parens uterq. pereat. masculus dum coit. femina
dum parit. que fertur sine uulua esse. sicut mas
culus sine ūga Aristotil etiam in li de mirabilibz
audicionibus dicit uipera in coitu caput uipere se
cat ppter h et filij sic mortem patris non ptean
sentes uentrem matris rumpunt Ex uipera sunt
pastilli qui triaci uocantur a grecis Et h uipetus
rea reum Et uiperinus pa num. pñl pñ Itē scias
q. uipa coit cū murena pisco sicut dixi i murena
uiperinus In uipera est.
Uir A uireo res dicitur h uir uiri uiro q. uiret in
multis respēu femine. uel dicitur a ui q. maior uis sit
in uis q. in feminis Et dicitur uir multis mod. scilicet
etate sicut ille dicitur uir qui puenit ad uirilem etate
unde paulus ad corinth Cum essem paruulus lo
quebar ut paruulus sapiebam ut paruulus. cū autē
factus sum uir euacuauit que erant paruuli. uir etia
discernit sexum ut cū dicitur dubium ē an iste sit uir
uel femina Vir etiam ponitur p uirgoso Et uir
dicitur pro marito h cū adiuncto ut uir meus uel tuus
uel suus. x. Vir notat etatem sponsū sexum
probitate Et corripit penul. gñ. Unde Arma uir
q. cano. A uir componitur h dū uir dū uir. tri
uuir n. q. dū uir n. q. uenit n. sexuir n. septem
uir n. scilicet qui duo uel tres uel qui quatuor uel qñ
que uel sex uel septem habz uiros sub sua potesta
te. Inde h dū uiratus. triuuiratus. q. dū uiratus
tus. qñqueuiratus tus. et h septemuiratus huius
septemuiratus. talis dignitas uel officium. Item a
uir uiratum adhibium. Quare autem mulier facta
fuit de costa uiri. dixi in mulier.
Uirago. A uir et ago componitur h uirago qñ
nig. mulier fortis que agit uirū. i. opera uirilia. et
masculini uigoris est. antiquitus eniz. fortes femi
nas ita uocabant. Cui tamen dicta est uirago. q.
de uiro acta. i. facta et assumpta est. scilicet de costa
ade unde dicitur genes ij. hec uocabitur uirago. q. de
uiro sumpta est. In historijs autem sic dicitur. uirago
acta a uiro. Et supitum nomen eius est a uiri no
mine. et hec denominatio similiter est in hebreo
is enim uir dicitur. inde denominatur ista. ut a ui
ro uirago h nomen illius pñm fuit nūc omniū
est cōmune. et eius sin copatū est ūgo ūginis. uir
gines enim dicunt q. diu sunt in integritate natū
uitatis sue fracte dicuntur mulieres. et pducit pe
nultimam uirago. uide in mulier.
Uiratus. A uir dicitur uiratus ta tū. i. uirilis et for
tis. uel uiratus. i. firmus. securus. cris. sup mattheū
Mulier uirata nō facile decipitur. Et eccl xxvij.
lingua tercia mulieres uiratas deiecit. Alia littera
Uirbius. a bis et uir componit **U**irbius habet fortes
h uirbius bij. scilicet bis uir existens. scilicet qui bi
nas habuit uel habet. uxores. uel etiam qui bis fe
cit facta uiro digna. uel qui resuscitatus est sicut
Uirco res rui rere. i. esse uel **U**irco res rui rere. i. esse uel
fieri uirum. habere uiriditatem. unde uirisco res

incho Vireo componitur conuideo res. euiroo res
inuiroo res. reuiroo res. Et hinc incho. conuiesco
q̄s. Euiresco q̄s. Inuiresco q̄s. reuiresco. Vireo cū
suis compositis neutru est. et facit p̄teritū in rui.
et sup̄ caret. et corripit hanc sillabam ui. s̄ hec ui
res p̄ducit ui. unde quidam. Non p̄bitate uires.
Uires. a uiroo uires. Nisi sint animi tibi uires.
dicitur pluraliter hec uires hanc uirū. et sunt cor
poris. et p̄ducit ui. vide in uis *in uis*
Uiretū. a uiroo ul' uiro: s̄ uiretū ti. locus uiridi
tate plenus. scilicet uiridium. et p̄ducit re *in re*
Uirga. a uiroo res s̄ uirga ge. summitates ramorū
et arborū. q̄ uirides sunt ul' q̄ um' habent argu
endi que si leuis est uirga est. si nodosa ul' aculea
ta scorpis recte d̄. q̄ acuto uulnere in corpus in
figitur. et d̄ uirga q̄ uim in se habeat multaz. ul'
q̄ ui regat. uel q̄ p̄cis iudiciū est. unde uirgulus
sa sum. uirgis plenus et comparatur. *in uis*
Uirgiliocentonas. p̄d̄ rō. vid̄ in homocentonas
uigilius lii. d̄ a uirgula q̄ mater eius somnia
uit q̄ pariebat. quandam uirgam que usq̄ ad celū
p̄tingeret q̄d nil aliud uidet̄ fuisse n̄ q̄ uirḡ peret
qui p̄ sua sapientia loquendo de astris celū tange
ret. unde uigilius uigili. et acuit q̄. et fuit mantue
oriundus. unde ouid dicit. Mantua uigilio gaudet
uerona catullo. Pelligine gentis gloria dicar ego
Uirginal. a uirgo d̄ s̄ uirginalis. uel s̄ uirginal
lis. illa secreta ps ubi fit conceptio. Prudencius in
hymnis. Crimen uirginal intactum ab omni. et q̄
Uirgino. a uirgo d̄ uirgino nas. casta. *in uis*
uiri in uirginitate degere more uirginis se habere
Item uirginare est fricare. et facere huiusmodi que
possunt fieri salua uirginitate. et componi d̄ uirgi
no nas. uirginitatem auferre. et corripit q̄ *in uis*
Uirgo. A uiro d̄ hec uirgo ginis ab incorruptio
ne quasi uirago. q̄ ignorat passionem femineaz
et quasi uir sit et uir agat et repleret et est etibi
moloia. uel uirgo d̄ a uiroo. q̄ uiret orare et flore
uiginitatis. unde uirgineus nea neū. et s̄ et s̄ uirgi
nalis et s̄ le. unde uirginaliter adūbium. et s̄ uirgi
nalitas tatis. Item a uirgo s̄ uirginitas tatis. Item u
go d̄ sextū signū in celo dictū. q̄ cū sol ad s̄ sig
nū uenit terra nichil parit sic uirgo. intellige nichil
parit noui generata tamen maturescē facit. In vii
c̄ p̄sa d̄. Ecce uirgo concipiet et pariet filiū ubi d̄
cit Jero. in hebreo aalma positiū est. s̄ ūbum iu
dei opponunt non uirginem sonare. sed adolescentu
lam. et reuera uirgo p̄prie uthula d̄. adolescentula
uio ul' puella non aalma d̄ sed uara. Quid ergo
significat aalma nisi uirginem absconditam et se
cretam id est non solū uirginem s̄ cū epheta s̄ uirgi
nem. q̄ non omnis uirgo abscondita est nec ab ho
minū sepaat conspectu. sicut rebecca aalma legi
t̄. i. uirgo secreta et nimia p̄tū diligencia custodi
ta. aut certe ostendatur ubi s̄ ūbo appellantur et
nupte. et impiciam confitebor. Glosa autem v̄sa.
vij dicit sic. Ecce uirgo concipiet et pariet. Iudei menciun
tur adolescentulaz concipe. s̄ aalma q̄d in hebreo
positū est lingua punica uirgo sonat. Aalma ap̄
hebreos adolescentula d̄ ul' abscondita. i. ap̄ta
que nūquam uiroū patet aspectibus. et ut dictū
est reuera menciuntur iudei. q̄ s̄ nullū signū
esset si adolescentula pareret cū sepe s̄ contingat
Ad maiorem declaracōnez p̄d̄cōz nota q̄ ubi nos
habemus uirgo. hebreus h̄z aalma. q̄d dupliciter

in hebreo sumitur scilicet p̄ adolescentula Et sic in
hoc loco accipit iudeus. s̄ s̄m s̄. signum non fuit
si adolescentula concepit. hoc enim sepius con
tingit Item d̄r in hebreo aalma ap̄ta est. i. ab
scondita Et sic accipitur in s̄ loco s̄m Jero scilicet
pro abscondita vñ bene uirgo erat in condauū qñ
angelus uenit ad eaz. Translulit ergo Jero aalma
.i. uirgo nō q̄ in hebreo idem sonat s̄ q̄ ē p̄frat
uigini. Item s̄ nomen aalma. lingua punica uigi
nem sonat Et in latino sanctam Et Iudei pene o
nibus linguis utebantur. unde ubi nos habemus
in canticis ferculum fecit sibi salomon In hebreo
fozion fecit sibi salomon hētur Et tñ fozion n̄ ē
hebreum s̄ grecū Cum ergo hebrei utantur pene
omnibus linguis qua racōne sumunt s̄ nomen
fozion. potuit esse ut p̄pheta sumet hoc nomen
aalma. put est latinum ad regendum tantū mis
terium malis lingua enim punica ualde affinis ē
hebreo et sepe ea utuntur hebrei ut cephas q̄d ē
p̄nitiū *in uis* Item scias q̄ est quoddam p̄mū q̄d
d̄r eēnciale q̄d consistit in dei uisione Et istud ap
pellatur aurea Item ē quoddam p̄mū accitale
q̄d d̄ aureola q̄d d̄etur martiribz uigini bz doctoz
bz et p̄dicatōnibz sacre scripture. Est autem aure
ola q̄dā p̄uilegiatum p̄mū p̄uilegiatē scriptu
re respondens et s̄m p̄uilegiatas uictorias in tri
bus pugnis que cuilibet homini imminet aure
ole sumunt. in pugna enim que est contra carnez
ille potissime uictoriam optinet qui a delectacōni
bus ueneris que sunt p̄cipue in hoc genere omni
no abstinet et ideo uirginitati aureola debetur. in
pugna uero qua contra mundū pugnat illa est
p̄cipua cū a mundo p̄secucōnem usq̄ ad mortem
sustinemus. Unde et martinibus qui in ista pug
na uictoriaz obtinent secunda aureola debetur In
pugna uero qua cont̄ diabolū pugnamus. illa est
p̄cipua uictoria cū aliquis hostem non solum a
se s̄ a cordibus aliorū remouet q̄d fit p̄ doctrinaz
theologie et p̄dicacōnem Et ideo doctoribus et p̄
dicatōnibus tertia aureola debetur Quidam uero
distingunt tres aureolas s̄ tres uires anime. ut
dicant aureole r̄ndere tñ ūm anime actibz Po
tissimus enim actus rational' est uicem fidei et
in alijs diffundē Et huic actui debetur doctorū au
reola Inscrutabilis uo actus potissimus. est mortem
supare p̄pter xpm et huic actui debetur aureola
martirū Concupiscibilis uo actus potissimus est a
delectacōnibus maximis penitus abstine Et s̄ au
reola debetur uigini bz Et scias q̄ etiam scriben
tibus sacram doctrinam. i. scripta compilantibus.
debetur aureola s̄ hec non distinguitur ab aureo
la doctorū q̄ scripta componē quidam modus do
cendi est *in uis* Sed p̄t queri Si unus habebit aureo
lam uiginiū ul' martiris ul' doctoris excellendus
alio Responso cū meritiū quodammodo sit p̄mū
causa op̄et diuificari p̄mia s̄m q̄ merita diuifi
cantur Aliquid enim intenditur et remittitur per
intensionem et remissionem sue cause Omeriti au
tem aureole p̄t esse maius et minus unde aureo
la p̄t eē maior et minor Sciendū autē q̄ meritiū
aureole p̄t intendi dupliciter vno mō ex p̄te ra
diciis alio mō ex p̄te op̄is Contingit enim eē ali
quos duos quoz unus ex minorī caritate maius
tormentū martirij sustinet uel mag' predicationi
instat Aut etiaz magis se a delectacōnibus carnis
elongat Intensionē uo meriti que attenditur pe

nes radicem nō rēdet intensio aureole s; intensio
auree intensio uero meriti q̄ ē ex gene actus rñ
det intensio aureole. vnde p̄t esse q̄ aliquis qui
minus in martino mētur q̄tū ad eēnciale p̄mū
habebit p̄ martino maiorem aureolam. Itē no
ta q̄ meriti omni actui uirtutis debetur a caritate
impari. uirginitas autē s; hoc ad genus uirtutis
p̄tinet s; q̄ p̄tētia incorruptio mentis et corpis
sub electōe cadit Et ideo illis tñ uirginibus aure
ola p̄p̄e debetur que p̄positū hūerunt uirginitate
p̄tētia consuendi sūi hoc p̄positū uoto firmare
nōt sūe non Et s; dico s; q̄ aureola p̄p̄e accipi
tur ut p̄mū quoddam merito redditi quib; hoc
p̄positū fuerit aliqñ incorruptū Integritate tamen
carnis manente dūmodo in fine uite inueniatur
q̄ uirginitas mentis repari p̄t quib; nō uirginitas
carnis Si autē aureola large sumatur p̄ quocūq;
gaudio qd in ipsa patria habebunt sup̄ gaudiū
essēciale. sic etiā incorruptis carni aureola respon
debit etiam si p̄positū non habuerunt p̄tētia uir
ginitatem suandi. non enim est dubiū q̄ de incor
ruptōe carnis gaudebunt. sicut et innocentes de
s; q̄ immunes a peccato fuerunt. quib; etiam pec
candi oportunitatem non habuerūt. ut patet in pu
eris baptizatis. s; s; non est p̄p̄a actio aureole sed
ualde cōmunis. **V**olo te etiam scire q̄ si aliqua
uigo per uolendam oppressa fuerit non amittit
q̄ ter hoc aureolam dūmo p̄positū p̄tētia uirgini
tatem suandi inuolabiliter seruet illi actui nullo
modo cōsentiens nec tamen p̄pter s; uirginitatem
p̄dit. Et hoc dico sūe p̄ fide sūe p̄ quacūq; alia
causa uolenter cōrūpatur. sed si hoc p̄ fide sus
tineat. s; erit ei meritorium Et ad genus martini
p̄tinet. vnde lucia dixit Si me multam uideo in
ceris inde castitas duplicabitur ad coronam. non
q̄ uirginitas habeat duas aureolas. s; q̄ duplex p̄
mū reportabit vniū p̄ uirginitate custodita. aliud
p̄ iniuria quam passa est. dato etiam q̄ talis ui
olenter oppressa concipiat neq; ex hoc meriti uir
ginitatis p̄dit. nec tamen matris cristī equabit in
qua fuit cū integritate mentis etiam integritas
carnis. De fructu xxx lx. habes in numeris.

Virgulus s; sum in uirga est.

Virgula le diminutiuū. parua uirga.

Virgulatus tā tū uirgulis ornatus et d; a uirga q̄
uigultū. a uirga d; s; uigultū n. multitudo uirga
uel locus ubi multi uigule abundant ut uiridianū
uel ipsa uirga. s; uigultū qd a radice pullulat ramus
qui ab ipso robore arboris. uirga que de ramis

Virguncula cule diminutiuū. parua uirga

Viridianum n. uigultū. A uiridis dicitur

Viridis a uireo res d; s; et s; uiridis et hoc de

quasi uireo plenus uel ui et succo Et comparatur

Viridium A uiridis. **V**nde hec uiriditas tatis.

Viriditas a uiridis dicitur hoc uiriditas plenus

Viriditas a uiridis dicitur hoc uiriditas plenus

Viriditas a uiridis dicitur hoc uiriditas plenus

Viriditas a uiridis dicitur hoc uiriditas plenus

Viriditas a uiridis dicitur hoc uiriditas plenus

Viriditas a uiridis dicitur hoc uiriditas plenus

Viriditas a uireo d; uireus s; sum. i. uiribus ple
nus et comparatur sicut sumus. Itē uireus s; sum. i. ue
nenosus et sicut comparatur Et tñ diuatur a uirul
Virtus a uir d; hec uirtus tūis q̄ uirul et pro
bou s; uel d; a uireo Et est uirtus habitus animi
optimus et sunt uirtutes anime vñ quidā. uirtutes
anime dic uires corpis esse Vnde uirtuosus s; sum
plenus uel habundans uirtutibus et comparatur Et
s; p̄m uirtus ē ultimū in re de potencia Itē dicit
p̄m in iij et s; uirtutis est delectari et trahere q̄bus
opret et ut opret. nō irasci enī in quibus opret
insipientis esse uidetur Idem in eod uirtutis p̄mū
honor Item uirtus d; q̄ uir tuens Et est ethimo
Hic nota q̄ ut dicit aug uirtus ē bona qualitas
mentis qua recte uiuitur et qua nullus male unē
quam deus solus in homine opatur Et scias q̄
aug s; non intendit diffinire q̄lib; uirtutē s; in
sam uirtutem Et cōplenissime diffinit ponendo for
malia ipsius. scilicet genus et diffendā. cum di
at bona qualitas et subiectū quod est materia in
qua cū dicit mentis Et actū qui ē finis uirtutis cū
dicit qua recte uiuitur Et causam efficientē cū dicit
quam deus solus in homine opatur. **E**t scias q̄
deus non uiuificat nos sine nob cōsentiētib;.
q̄ non cogit ad uirtutē ut damascenus dicit Iustifi
cat tamen nos sine nob cōsentiētib; uirtutem
causantibus Item uirtutes sunt connexe vnde qui
bz unam bz omnes. intellige q̄tū ad habitus nū
q̄ ad usus exteriores Item animadūte q̄ homo
est mag abilis ad actū unius uirtutis q̄ ad actum
alterius. hoc tñ non ē semp ex diuisione habitū
s; ex diuisione dispositione naturali aut etiam exor
dio. Item illud qd d; in ecclesiastico xliij. Non ē
inuentus similis illi qui cōseruaret legem excel
si. intelligitur q̄tū ad exercitiū uirtutis et usum
et non quantū ad habitum. **V**irtutes theologicę
sunt tres scilicet fides spes et caritas. de quib; dicit
iberonimus in xix omelia ezechiel. sancta inquit
ecclesia. i. spirituale edificū ut ad secreta gaudia
p̄tingat tres solūmodo portas habet. uidelicet si
dem spem caritatem. Vnam ad orientem. Aliam
ad aquilonem. Terciam ad meridiem. Porta quip
pe in oriente est fides q̄ p̄ ipsam lux uera nascit
in mente Porta ad aquilonem spes. q̄ vnu. quis
que in peccatis positus. si de uenia desperauerit.
funditus perit. vnde necesse est ut qui p̄ iniquita
tem suam extinctus est. p̄ spem ad misericordiam
reuiuiscat Porta ad meridiem est caritas. q̄ ui a
moris ardet. In meridiana etenim p̄te sol in alto
ducit. q̄ p̄ caritatem lumen fidei in dei et p̄ximi
dilectione subleuatur. Tribus ergo portis ad inter
ius actū tenditur. q̄ p̄ fidem spem atq; caritatē
ad gaudia secreta puenitur. Virtutes autem car
dinales siue pollicite sunt quatuor. scilicet prudentia
fortitudo iusticia et temperantia. de quibus dictum
est in cardinalis. et ut dicunt qdā. uirtutes danē
ad bene opandum. beatitudines ad expedire ope
randū. fructus ad iocunde operandū. dona autem
dantur ad altiores actus quib; sint actus uirtutū
vide in p̄mo. **C**onsuevit queri sic. morales uirtu
tes p̄ficiunt in uita actiua. s; hec uita cessabit in
patria in qua erit tantū contemplacō. ergo et uir
tutes morales non erunt in patria. Ad s; p̄t dicit
q̄ uirtutes que p̄ficiunt in uita actiua etiam acqui
siet non opret q̄ tollantur cū aliquis transeat
se ad uitam contemplatiuam s; hñt alios actus in

quanti perungunt ad finem proximum quod uita contem-
platina est finis actus. Et ideo distinguit macrobius
hanc uirtutem tres gradus secundum quod sunt in hominibus
sunt enim perfecte secundum quod homo per eas in diuinitatibus
operibus rectificatur. purgatorie autem secundum quod in
uoluntatibus utens ad quietem contemplationis aliquis
auhelat. et dicunt purgati animi inquantum aliquis
abiectione omni exercitio civilis uite quieti contem-
plationis se totum tribuit. et in hoc statu dicitur quod ac-
tus tempantie est cupiditatem non iam refrenare
sed penitus obliuisci. fortitudinis autem passiones
ignorare non uincere. vel dic quod tres sunt status
in ecclesia sancta. Sunt enim in ea bonae uirtutes
politicas. hi sunt incipientes qui tribulationes
tolerant patienter. sunt et habentes purgatorias
et hi sunt proficientes qui tribulationes patienter
libenter in quorum persona dicit paulus. libenter glo-
riabor in infirmitatibus meis. sunt enim habentes
etiam uirtutes purgati animi. et hi sunt perfecti. qui
est sustinere tribulationes gaudentes. in quorum per-
sona dicit apostolus in secunda ad corinthios c. vii. super
habundo gaudio in omni tribulatione nostra. in
hoc statu maxime debent esse ecclesie plati qui
super populum eminere debent ab humero et supra.
Item potest queri quid est quod nemo est qui tantum
uirtutibus proficiat quantum desiderat. Ad hoc respon-
det gratia in xii. li. mor. tractans illud iob. Constitu-
isti terminos eius qui preteriri non poterunt. et in
quit iuxta spiritum intelligi ualeat. quod non nunquam
in uirtutibus proficere conamur. et quedam dona per-
cipimus. A quibusdam uero repulsi in imis iacemus.
nemo enim est qui tante uirtutis apprehendat quantum
desiderat. quod omnipotens deus interiora discernens
ipsis spiritualibus prout modum ponit. ut ex hoc
homo quod apprehendere conatur non ualeat in illis.
se non eleuet que ualeat. unde quocumque ille egregius
predicator qui raptus usque ad tertium celum fuerat
paradisi archana penetrauerat. esse post reuelatio-
nem tranquillius atque intentatus uolebat. Sed quod
omnipotens deus terminos constituit homini qui
preteriri non poterunt et eleuauit hunc ad cognos-
cendum sublimia et reduxit ad infirma tolleranda
ut modi sui mensuras aspiciens dum securitatem
comprehendere conaretur et non posset ne per elatio-
nem extra se iret et per humilitatem coegeretur in
suos semper terminos redire. Item gratia in x. omelia
ezechielis. in prima parte dicit non uni dantur omnia ne
in superbia elatus cadat. sed huic datur quod tibi non da-
tur. et tibi datur quod illi denegatur. ut dum iste con-
siderat quod bonum habet et ipse non habet. te sibi in cogi-
tatione preferat et rursum dum tu habere illum conspi-
cis quod ipse non habes te illi in tua cogitatione
postponis. et fit quod scriptum est superiores sibi inui-
cem arbitantes. et itaque omnipotens deus agit in
cordibus hominum quod facit in regionibus terrarum
poterat namque unicuique regioni fructus omnes et
buere. sed si una quelibet alterius regionis fructibus
non indigeret communionem cum altera non habuisset.
unde fit ut huic uini. alteri uero olei abundanti-
am tribuat. huic multitudinem pecudum. illam uero
abundare facit frugum. ut cum illa defert quod ista non
habet. et ista reddit quod illa non detulit per com-
munionem gratie sibi simul etiam diuise terre con-
iuncte sint. sicut ergo regiones terrarum. ita sunt in-
ter sanctos. que dum uicissim sibi conferunt quod acce-
perunt. quasi fructus suos regiones regionibus im-

pendunt. ut in una omnes caritate iungantur
Volo etiam te non ignorare quod in tota ecclesia est
plenitudo copie. quod nulla gratiarum ei deest quam sit
in aliquo membrorum suorum de qua plenitudine dicit
epistolam iiii. c. ut adimpleret omnia. alicui data est au-
tem gratia que non solum moralia omnia sed etiam
uenialia omnia repelleret. Et hoc plenitudo specialis
progratue que fuit in beata uirgine per quam plena
fuit deo ut et nichil in ea esset quod ad deum non ordina-
retur. Sed christo ulterius est data gratia perficiens
ipsum non solum quantum ad omnes uirtutes sed etiam
quantum ad omnes usus uirtutum et quantum ad omnes
effectus gratie gratis date. et itaque ad omnem pec-
cati remotionem non solum actualis sed etiam origi-
nalis et potencie peccandi. non enim peccare potu-
it et hoc est plenitudo singularis christi. Item uirtutes
dicuntur illi spiritus quorum nutu uel ope signa et
prodigia in elementis suis ex elementis facta fre-
quenter apparent ad commotionem mortalium. Item
scias quod omnes angeli custodes mittuntur. non ta-
men omnes qui mittuntur custodiunt sed tantum ultimi.
quod superiores exequentur ea que ad multos
pertinent. et quanto ad plures tanto est ordo superior
et ideo uirtutes summi spiritus inter exequentes
ministeria. quod eorum actus se extendunt non tantum
ad res humanas sed etiam ad res naturales ut pa-
tet in operatione signorum. et post potestates quarum
actus non tantum ad homines sed etiam ad demones
se extendit. et post principatus quorum operatio est er-
ca totam multitudinem. et hoc secundum ordinem
dionysii. Et ultimi angeli qui operantur circa deter-
minatas personas archangeli uero sunt medii bonos
aliquid donec utrisque uel nomen eorum compositum est
ex duobus extremis. dominus enim archangeli quasi prin-
cipales angeli de uirtutibus animalibus et naturalibus
Virulentus a uirus et lentus. Dixi in somnis
de uirulentus ta. i. ueneno plenus. Et compat-
et uirulencia cie. ueneni infectio.
Virus a uirus de hoc uirus in medicina. i. uenenum
et est apertum. Et inuenitur tamen in nobis acco et uro
Et est apertum uirus humor fluens a natura uiri. i. se-
men. sicut dixi in uerba. uel secundum quosdam uirus
dicitur a ui eo quod cor penetret. Et producit primam
Vis a uirus de hoc uis. **V**irus et uires nomen
huius uis. deo ui. acco uim. uro o uis. ablatum a ui.
et pluraliter acco has uis et non amplius. Et apertum
uis animi et corporis uires tamen corporis uirtutes tantum
animi unde uisus. Corpus huius uires animis est infirma
uitus. uis in utroque manet uis ratione caret. Et po-
nitur uis per uirtute animi per fortitudine et per uio-
lencia uel coactione. Et hoc uis ita describitur uis
est maioris rei impetus qui repelli non potest.
Viscera a uisco cas de hoc uiscus ceris. sed nunc non
est in usu frequenti viscera non tantum intestina uo-
camus sed quocumque sunt sub corio et latencia uisco
quod est inter cutem et carnem. Item viscera dominus ui-
talia. i. circumfusa cordis loca quasi viscera quod ibi ui-
ta. i. anima contineatur. Item viscera capita inuorum
ex sanguine et neruis copulata. Item lacerti et mures
quod sic in singulis membris cordis loco sunt ut cor in
media totius corporis parte. Et appellantur a nomine
siliu animalium sub terra delitescenciu. Item et cori
quod illa viscera tota uideantur. Item inueniuntur hoc uiscus
ci mas ge uel hoc uiscum ci et est primarium. Et est uis-
cus uel uiscum glutina quo aues capiuntur. Et etiam
am illud unde fit quod colligitur in arboribus et quod

est inter cutem et carnem. vñ viscosus sa sum te
Viscero ras a viscus ceris. **N**ax visco plenus.
 dñ visceris ras qd non ē in usu a quo componit
 conuiscero ras simul in visce aliquid ponē deuis
 cero ras Et euiscero ras in eodem sensu aliquid
 ext' viscera ponere Inuiscero ras in viscere ponē
 Et sunt actiua et corripunt se
Visco a viscus dñ dr visco cas implicare visco a
 liquid capere Et componit conuiscero cas. deuisco
 cas. euiscero cas. ualde uiscare. uel a visco remouere
 Inuiscero cas reuiscero cas visco cū suis cōpo ē actiū
Viscosus In viscera est
Viscus dñ uel uiscum In viscera est
Visibilis a uideo dñ h et h uisibilis et h le. res
 apta uideri. vñ uisibiliter aduibiū et h uisibilis
 tatis. Et componitur inuisibilis le. inuisibiliter. in
Visito. a uiso sas dñ uisito cas uer **V**isibilitas
 bñ frequentatiuū penl' correpta. qui enim uisitat
 aliquem sepe uidet illū. Et componitur conuiscito
 ras. Inuiscito ras. Reuiscito ras. et est actiū cū su
Viso sas ubum frequentatiuū **V**is compositis.
 de uideo des dñ sum. et uisare frequenter uidere. A
 quo uisito uisitas aliud frequentatiuū
Viso sic si sere ubum desideratiū. i. cū desiderio
 uidere Et deberet facē sup in siti pñl' pducta sicut
 faasso sis si siti. h non est in usu Et formatur ui
 so a uisu sup de uideo u mutata m o. et in uisens
 tis omnis ge. i. uidere cupiens. Viso componitur
 conuiso sis uiuio sis si sere. puiso sis. Reuiso sis
 Et est uiso actiū cū suis compositis. et est tercia
 coniug. vñ uisere infinitiuus cor penl' sicut legere
 et pducit ui uiso. unde quidam. Visitat infernū.
Vispilio ul' uispilo **V**sed amicus uisit amicum
 onis. i. raptor. latro. pto. et componitur a uiolen
 tia et pilo. qz pilū gerat. i. telū. et sic alijs uiolen
 tiam ingent. unde uispilio dñ quasi ui spoliare. et
 tunc componitur a ui et spolio spoliare
Visus. a uideo dñ h uisus sus. i. actus ul' passio
 uidendi. et est uisus spiritalior qz auditus. et po
 nitur aliqñ uisus p quolibz sensu. ul' cū dicimus
 uide quō sonet oleat sapiat caleat. Et dñ uisus qz
 uenoz sit ceteris sensibus ac pstantior et uelozior
 et h uisum si. res uisa ul' fantasia somniū osten
 ti. et uisus sa sum ordinat' adiectiue. uide in som
Vita. a uincō des. dñ h uita **V**niū et in fulmen
 te. infusa qua caput sacerdotis ligatur. Item uita
 est que crinibus innectitur qua manuales religan
 tur capilli. Item uita est qua corona uincitur. Itē
 uita dñ qz ea pectus uincitur instar uinis ligantis
 unde uitalia dimi. uitalis uito. et debz scribi uita
 p unū t h hug. de hac ouid maior. uita coeque
 rat neglecta albos capillos. Itē a uiuo uis dñ h
 uita te. similiter p unū t. ul' uita dñ ppter uigorez
 ul' qz uim teneat nascendi et crescendi. unde et di
 citur uita quasi uim tenens. et est ethi. unde et ar.
 bores animam uegetatiuam ul' uitam dicunt' ha
 bere. A uita dñ h et h uitalis et h le. Et inde uita
 liter aduibiū. et substantiue h uitalis huius uita
 lis. et facit ablatiū in e uitale pñm nomen uiri
 et distinguitur triplex uita fm rheologum. scilicet
 uita nature. uita gracie. uita glorie. Vita nature
 uiuūt boni et mali. uia gracie iusti uiatores. uita
 glorie beati complensores. De hac uita beata lo
 quens aug' dicit. multi sunt enim pagani qui fm
 quandam huius uite consuetudinem dicunt' boni
 homines innocentes et quasi obseruantes ea que

in lege pcepta sunt deferentes honorem parenti
 bus suis non mechantes. non homicidiū petran
 tes non furtū facientes non falsum adūsus quem
 quam testimoniū phibentes et cetera que in lege
 mandata sunt uelut cristiani obfuant. et cristiani
 non sunt. et plerūqz se iactant quō isti pharisei di
 centes. nūquit et nos cō sumus. sed omnia h ma
 niter faciunt. qz non intrant p hostiū sed aliunde
 Quid enim pdest uana iactantiū de bene uiuendo
 inflatio dñ ad finem ppetualiter bene uiuendi ui
 ta eoz non pueniat. Ad h enim debet unicuiqz p
 desse bene uiuere ut detur ei uiuere semper. Nam
 si tibi non datur semp bene uiuere. quid pdest ei
 bñ uiuē ad tempus. ergo nature bñ uiuē dñdi sūt
 qui finem bene uiuendi ul' cōditate nesciunt ul' in
 statione contempnunt. Non est autem cuius spes
 uera et certa semp uiuendi. nisi agnoscat uitam q
 est cristus et p ianuam intret in ouile. uide in o
 pus et in beatus. Item est uita actiua et contem
 platiua. et consistit uita contemplatiua principalit'
 in bono contemplabili sicut et uita actiua in opti
 mo agibili. Et scias qz uita actiua est dispositio
 ad contemplatiuam. vñ dicit isid' in li de summo
 bono. qui pñs in uita actiua pficit bene ad con
 templacōnem contendit. Et ideo qdñ non pue
 nit homo ad pfectionem in uita actiua non esse
 potest in eo uita contemplatiua nisi fm quandaz
 inchoacōnem et impfecte. tunc enim homo diffi
 cultatem patitur in actibus moralium ututū Et
 optet qz tota sollicitudine ad ipsos intendat vñ
 retrahit' a studio contemplacōis h qñ iam uita
 actiua pfecta est tunc opaciones ututū moraliz
 in pñptu hz ut eis non impeditus libē contem
 placōni uacet **I**tem scias qz uita actiua qñ ad
 hanc ptem que salutē pximoz studet ē utilior qz
 contemplatiua h contemplatiua ē dignior qñ dig
 nitas sonat bonitatē alicuius ppter seipñ. utilitas
 uo ppter alium. h uita actiua que non ad aliū h
 ad seipñ tantū ordinatur. nec utilior ē nec digni
 or qz contemplatiua. ymo comparatur ad contēpla
 tiuam sicut utile ad id qd est utile **N**ota etia qz
 felicitas contemplatiua de qua pñs etia tractauit.
 ruit in contemplacōne dei consistit. qz consistit h
 pñm in actu altissime potencie que in nob ē sciz
 intellectus Et habitu nobilissimo scilicet sapientia et
 in obiecto dignissimo quod deus est. unde et pñs
 ultimus tempus uite sue resuabant ut dñ ad con
 templandū dina precedens tempus in alijs scien
 tijs expenderet ut ex illis abiliore fierent ad cō
 sidandū diuina **I**tem uolo te scire qz uita acti
 ua consistit in omnibz agilibz siue sint ad seip
 sum siue ad alium h pñcipaliter consistit in hñs q
 ad alium sunt qz bonuz multoz fm pñm in pñ
 cipio ethi est diuinius qz bonum unius Vnde et
 iusticia que ad alterū est a pñs in v eth dñ qz pul
 cherima ututū Et in h ipso qz homo alioz salu
 ti et regimini studet. se plus diligit et sibi melio
 rem ptem reseruat qz diuinius ē sibi et alijs cau
 sam bone opacōis esse qz sibi tm sicut dic' plus
 in v eth Vita et uita tas pñm vñ uisus ut
 tibi sit uita p posse pñcula uita. uide in contēplor
 et in cena et in sciencia et in sol et in lia et in uis
 tus Dicit seneca de bñtate pñtis uite. punctū est
 qd uiuimus et adhuc puncto minus Et greg' in
 xv mor tractans illud Job xxi ducunt in bonis
 dies suos et in puncto ad inferna dñdunt sic dic'

Omne longitudo tempore uite presentis punctus esse cognoscitur cum fine terminatur. Quod quid transire potuit subito fuit in puncto stilum ponimus et leuamus quasi ergo in puncto uitam tenet quod hanc

Vitalia a uita pluraliter huius uita accepit et amissit. ralia huius. i. intestina quod ibi uita. i. anima continetur.

Vitalis in uita est. **V**itellus a uita dicitur huius vitellus huius morellus huius medullarum ouis inuenitur etiam in pili huius vitellorum.

Vitatus a uita. i. uita uel uitis ornatus et dicitur a uita. **V**itella a uitis dicitur huius vitella le quedam huius. quod sicut uitis quidquid proximum huius apprehendat et circumambos habet quos anulos uocant.

Vitiligo a uitis dicitur huius vitiligo gignis. uel uituligo. i. vimen cum quo uitis ligatur et ponitur simpliciter pro ligare uel impedimento.

Vitio. A uicio dicitur uicio as autem are corripit. quod uicia corripunt. et componit conuincit conuincit. Item deuicio as. ualde uiciare uel uicia uel malos mores auferre. Item muicio as. i. ualde uiciare. re uicio as item uiciare uel uicia auferre. et corripit per mam. uicio uide in uicium.

Vicolum huius dimi. paruum uicium.

Vitis a uimco as dicitur hoc uitis huius uitis. quod uites uincuntur et reliquantur intra se. uel quod uim cito radicandi habeant interius. et nota quod in gremio plurali scilicet uicium et de uitiis debet retineri in sono suo causa difference ad uicium cij. uitis uisum prius nos instituit. et producit ui.

Viciu. a uicio as dicitur hoc uiciu cij. quod uincit hominem. et sic debet scribi per c. unde uiculus fa sum. et comparatur. unde huius uiculus ratis huius huius. Alij uero dicunt. quod uiciu dicitur a uero tas. siue a uerando. et a uiciu uitio as. et sic debet scribi per t. et corripit ante t uitiu et uitio as. huius conuincit producit ante t. huius melius componitur conuincit. a con et uita. quod conuincit est improprium contra uitam uel contumelia. et huius magis michi placet. et dicitur uiciu potest dedecus macula. Item uicia dicuntur in grammatica que in eloquio cauere debemus ut uicia annexa barbarismo et solecismo de quibus in quarta parte et corripit uiciu per mam. unde orat. omnibus huius uicium est canonicis inter amicos.

Viro. a uita dicitur uito tas tui rare. cauere. effugere quodquid contra uitam est deducere. unde huius et huius uicibilis et huius le. et uirabundus da dui. Viro componitur. deuito tas. Cuiro tas. ualde uitare. unde huius et huius deuicibilis et huius le. et euitabilis et huius le. et per compositionem. indeuicibilis le. et inuicibilis le. Inuicito tas quasi non uitare. huius ad se trahere et allicere. Viro et eius composita actiua sunt. et producant hanc sillabam ui. unde ouid de reme. Que nimis apparent recia uitat auis. Item uito tas. i. uita ornare. et tunc dicitur a uita te. per infula. et scribitur similiter per unum t. et producit ui.

Vitricus in uirum est.

Vitricus a nouus deriuatur hic uitricus dicitur. i. patrinus siue patriaster. scilicet qui uxorem ex alio uiro filium uel filiam habere duxit. Et dicitur sic quasi nutritus. quod a matre supducatur nouus. uel dicitur uitricus a uiro. quod uitricus custos et pmaginarius. quod non est uerus pater huius falsus. sicut enim per uirum res uidetur alia quam sit uel uidetur ymago et non res. Si militer uidetur ille pater et non est. Quod autem dicitur uitricus quasi uiscera tenens custodis. i. patris uel quasi uitricus custos et homo est et cor

ripit penul unde ouid de reme uitricus et gladijs et acuta dimicet hasta. et hinc uitricus. quia u

Vitrum. a. uireo. es. dicitur huius uitrum tri unde uireus a um Et dicitur uirum tri quod in sui perspicuitate transluceat nam liquor in eo positus extrahatur unde dicitur ergo in xix li mor exponens illud Job. Non adequabitur ei aurum uel uirum Auri metallus nouimus potiori metallis omnibus claritate fulgere uetri uero natura est ut extrinsecus uisum pura perspicuitate placeat. in alio metallo quidquid intrinsecus continetur absconditur In uetro uero quilibet liquor qualis continetur interius. talis exterior de monstratur Atque ut ita dixerim Omnis liquor in uetro uasculo clausus patet Quid ergo aliud in auro uel in uetro accipimus nisi illas supernam patriam illam beatorum quorum societate quorum corda sibi inuicem et claritate fulgent et puritate translucent Quam Job in apocalypsi xxj c conspexerat cum dicebat Ipsa ciuitas aurum mundum simile uetro mundo quod enim sancti omnes summa in ea beatitudinis claritate fulgebunt. instructa auro dicitur Et quoniam ipsa eorum claritas uicissim sibi in alterius cordibus per et cum uniuscuiusque uultus accenditur simul et sciencia penetratur. huius itaque aurum uetro mundo simile esse memoratur Ibi quippe uniuscuiusque mentem ab alterius oculis membrorum corpulencia non abscondit huius patebit animus patebit corporalibus oculis ipsa enim corporis armonia. sic uniusquisque tunc erit perspicabilis alteri sicut nunc potest esse conspicabilis sibi **V**itula le dimi. i. pua uita. Item uitula pua in fila uel corona. Et tunc est diminutuum. de uita pro infula. uel corona.

Vitulamen. A uitis tis dicitur hoc uitulamen. uitulaminis uinea planta illa infructuosa que nascitur ad radicem uitis uel ubicumque duxat non sit naturalis. ut dicitur quolibet talis planta sic dicitur a uitulo. quod nascatur in terra a uitulo arata. unde li sapientie c. iij. Spuria uitulamina non dabant radices altas. et per tu. uide de hoc in spuris. Ite a uitis hoc uituligo. uide in uituligo.

Vitulor lane in uitulo exponitur. **V**itulus a uireo res dicitur huius uitulus li. et huius uitula le penul cor. quasi a uiriditate. i. ab incorruptione sicut uigo. Vitula ergo pua est nonnulla emixa. naz enixa inuenta est aut uacca. uel dicitur uitulus a uita quod sit dignus uita. unde uitulinus na nu. et nota quod uitula etiam dicitur quedam dea leticie uel uictorie uel festum illius deo. uel exultatio uictorie. unde uitulor lane. i. letari uoce. Ite uitula dicitur quod dam instrumentum musicum. unde uitulor lane. cum uitula cantare. Item uitula est dimi de uita. de huius

Vitupero. a uita et paro com **V**itudo in uitula. ponitur uitupero as. i. in uitam alicuius aliquid turpe pare. contumeliis afficere. aliquid turpe obijcere. unde huius et huius uitupabilis et hoc le. unde uituperabiliter adhibui. et uituperui. et hinc uituperosus fa sum. et comparatur. et corripit penultimam

Viuantui n. a uiuo uiuis dicitur uiuantui n. locus ubi pisces pascantur et impinguantur et uiuunt.

Viuax. a uiuo uiuis dicitur uiuax uacis ge omnis uiuidus. fortis. et comparatur. unde huius uiuacitas talis et ut dicitur uiuax ingenium. huius uiuidus est color oris

Viuus da dui. i. fortis. agilis. et dicitur a uiuus. vi uiuo is xi cum. unde uiuus a ui de in uiuax Viro componitur. uiuo is. i. ualde uel iuxta uel ad utilitatem uiuere. conuiuo is. simul uiuere. vi

h conuictus tus. reuiuio is. Et hinc incho. vluisco
as. aduulisco cis. conuulisco. reuulisco cis. Vluo
et eius composita sunt neutra. et faciunt preteritū
in xi et sup in cum. et pō ui. vnd uisus. Vluo fa
et in xi. d uinco. uindo uinxi

Ulcero. ab ulcus deriuatur ulcero ras aui are
.i. uulnerare. ulcus facere. ulceribus implere
Et componit deulcero ras. uald ul deorsum ulce
rare. ul' ulcera auferre. Exulcero as in eodem sen
su. Et est actiū cū suis compositis. et corripit ce

Ulcis. ab oleo les d' h' ulcus ceris. quasi oleus
q' oleat. uulnus ad animū refertur. ulcus uo ad
corpis iniuriam. Item uulnus est corporis recens
plaga. vlcus mueteratū uulnus. Itē uulnus qd' fer

Ulcus. ab oleo les d' h' ulcus ceris. quasi oleus
q' oleat. uulnus ad animū refertur. ulcus uo ad
corpis iniuriam. Item uulnus est corporis recens
plaga. vlcus mueteratū uulnus. Itē uulnus qd' fer
ro uel fuste ul' lapide fit quasi ui. vlcus uo quasi
p se nascitur in cute. scilicet putredo ipsa. q' oleat
vnde quidam. Illatū uulnus innatū d' ulcus. vñ
ulcerosus sa sum. ulceribus plenus. et compatur
ulcerosior simus. vnde ulcerose sius me aduibiū. et
hec ulcerositas ulcerositas

Ulcea cee. locus pascue ab uligo dicitur
uliginosus in uligo exponitur

Ulgo. ab ulna d' hec uligo ginis. naturalis hu
mor terre ab ea nūquam recedens h' ei semper ad
herens quasi inseparabile actiōis. vnde uliginosus
sa sum. uligine plenus. et pinguis. humidus. fecū
dus. vnde ager ppe d' uliginosus. q' semp uiget
humidus uo d' q' aliqñ siccatur. et compatur. et

Ulixes. olon qd' est totū componi pducit li
tur cū xenos qd' est pegrinū ul' sensus. et d' h' u
lixes is. quasi olon xenos. i. totus in sensu. ul' to
tus sensatus ul' quasi pegrinus omnū. iste desig
nat sapientem. qui in h' mundo conūatur tamq
pegrinus. non enim h' habemus manentem ciui
tatem sed futuram inquirimus. vlixes enim mul
tum pegrinatus est in uita sua et facit uocatus
ulixes ul' ulixe. ouid epy in principio. Hanc tua
penelope lento tibi mittit ulixe. Itē inuenitur h'
ulixeu ei p ulixes et ulixeus ea cū possessiū. h'
ulixeus possessiū est tetrasillabū. vlixus uo p
um trissillabū. q' eu in nō est diprongsul genitiū
uero p est insillabis possessiū. q' eu non est dip

Ulixus in ulixes exponitur. **U**l' rongsul ibi
llus. ab vnus d' ullus la lū. i. aliquis. Et est
penl' genitiū cōmunis tamen in pfa semp debet
acui ullius. et inde uspiam et usquam. i. in aliquo
loco. Et componitur nuspiam et nusquam.

Ulna ne h' quosdam est utriusq' manus exten
sio. fm alios brachiū ul' cubitus qd' uerius uidet
lucē ij. c. accepit euz in ulnas suas. i. inter brachia
sua. q' enim obneos ul' olenos cubitus d'. vñ
hec ulna ne. vñd' hec ulnula le dimi. et h' et h' ul
nalis et h' le. et ulnarius a ū. ad ulnam ptinens.
et ulno as. i. ulna mensurare. d' h' dixi in brachiū

Ulnalis in ulna exponitur. **U**lnula le dimi parua ulna

Ultor Ab ulasceoz ceris ultum. i. punitor vindi
catoz Et ut dicit pap. ultor facit ne impune sit fac
ta iniuria. Itē uindictatoz differt ab ultore. quod
patere potest in uindico uindicas.

Ultra aduibiū loci. et compaē ulterioz ultimus
Et esse eciaz ppositio qñ regit casuz. ut ultra renū

Ulrix. ab ultor oz in rix h' ulrix trios. i. puni
trix. vindicatrix. et est se ge in nō actō uō sing

In alijs uo casibus est cōmunis ge. et facit abla
tiū sing in e uel in j. ultrice uel ultria. vide in

Ultro. i. ultra uel sponte. **U**lrix uictrix
litroneus nea neū. i. spontaneus ul' ulterioz. et

Ultus ab ulasceoz ris. d' ultus **U**lrix ab ultro
ta tū. ppha. et in nomine dñi q' ultus sum in eis
et sepe accipitur in passiuā significacōne ut ultus
vindictatus defensus. et componit multus ta tū.

Ulna ne. herba est palustris **U**l' id est non ultus
lula le in ululo las uide **U**l' ulnosul sa sum

Ululo las laui lare. flere ul' fortiter clamare ulu
latum facere. et est lupoz et feminaq. vñd' h' ulu
latus tustamentū meror fletus. et h' ulula le. que
dam auis. que flere uidetur. vñ et dicunt eam di
ci sic. ab oleagi. i. a ficto fletu. in xij ysa d'. et re
spondebunt ibi ulule in edibus eius ubi dicit glo
sa ulule aues sunt magnitudinis coruine q' figen
tes rostrū in lutiū horrende strident. Ululo las cū
suis compositis si qua habet neutz est. et scribit
p vñ l. corripit enim pmam et penl'. vnde ouid
epp. Pronuba thesifone thalamis ululauit in ill'

Umbilicus a penl' pducta d' ab umbo q' sit ū
bo ilioz. est enim umbilicus medius locus rotius
corporis et eciam ilioz. sicut umbo d' media ps
scuti. ul' locus in medio dipei. ex umbilico pendz
infans in utero ex eo eciam nutritur. q' autē d'
umbilicus qñ ubi uel unde liquor ethimol' est Et
scias q' luxuria uiris ē in lumbis h' feminis in ū
bilio vñd' dicit g' q' uiris luxuria in lumbis sit
feminis in umbilico. testatur dñs qui de diabolo
ad iob loquit' ūtus eius in lūbis eius et fortitudo
illius in ūbilio uentris eius A pñcipali ergo sexu
lūboz nomine luxuria designat cū dñs dicit Sine
lumbi uestri pñcincti sūt. lumbos eniz pñcingu
cū carnis luxuriam p cōtinendam coartamus. ui
re in lumbus Et scias q' infans in uentre matris
mingit p umbilicum ut dixi in lumen

Umbra bre d' aer carens sole. sic dicta. q' sit. cū
solis radijs aliquid obijctur vñd' umbraticus ca
cū penl' cor Et hoc umbraculum li Et umbratus
sa sum Et compatur vñd' hec umbraticas ratis
Umbra bre d' aer carens sole. sic dicta. q' sit. cū
solis radijs aliquid obijctur vñd' umbraticus ca
cū penl' cor Et hoc umbraculum li Et umbratus
sa sum Et compatur vñd' hec umbraticas ratis

Umbra bre d' aer carens sole. sic dicta. q' sit. cū
solis radijs aliquid obijctur vñd' umbraticus ca
cū penl' cor Et hoc umbraculum li Et umbratus
sa sum Et compatur vñd' hec umbraticas ratis

Umbra bre d' aer carens sole. sic dicta. q' sit. cū
solis radijs aliquid obijctur vñd' umbraticus ca
cū penl' cor Et hoc umbraculum li Et umbratus
sa sum Et compatur vñd' hec umbraticas ratis

Umbra bre d' aer carens sole. sic dicta. q' sit. cū
solis radijs aliquid obijctur vñd' umbraticus ca
cū penl' cor Et hoc umbraculum li Et umbratus
sa sum Et compatur vñd' hec umbraticas ratis

Umbra bre d' aer carens sole. sic dicta. q' sit. cū
solis radijs aliquid obijctur vñd' umbraticus ca
cū penl' cor Et hoc umbraculum li Et umbratus
sa sum Et compatur vñd' hec umbraticas ratis

Umbra bre d' aer carens sole. sic dicta. q' sit. cū
solis radijs aliquid obijctur vñd' umbraticus ca
cū penl' cor Et hoc umbraculum li Et umbratus
sa sum Et compatur vñd' hec umbraticas ratis

Umbra bre d' aer carens sole. sic dicta. q' sit. cū
solis radijs aliquid obijctur vñd' umbraticus ca
cū penl' cor Et hoc umbraculum li Et umbratus
sa sum Et compatur vñd' hec umbraticas ratis

pari uncare Et ē unco actiū cum suis compositis
Uncus ab ungo gis dī unctus tā tū et compa
tur Et hec unctura re Et hoc unctum ti Et uncto
tas fre A quo unctio tas aliud fre. de unctione ex

Uncus ab unco cas dī. **U**lcera habes in ungo
uncus ca cum. i. curius et h̄ unctus o instrumentū
curium ad aliquid capiendū et h̄ undinus nī idē
Amos c. viij Et ecce uncinum pomor Et dñe qui
dam q̄ vncinus dī ab unctus Alij dñt q̄ deriuat
ab unco cas Nec ē dimi de unctus nisi quo ad vo
cem. s̄ est idē quod unctus unde iſus Vnco dat
uninos et eos non ptunt unctus. Q̄ autē dī una
nus quasi ungue credens ethimo est Vncus cōpo
nitur ab unctus ca cum. i. recunus Et obuncus ca
cū Et subuncus ca cum aliquantulum curius

Unda ab eo is dī h̄ unda de Et ē unda supior
ps aque supior liquor qui semp in motu ē s̄ aq̄
est statina et sine motu equal unde aqua quasi
equa s̄ unda p se non ē aqua s̄ aqua in quodam
motu et agitatōe. quasi ab eundo et redeundo un
da uocata quasi eunda q̄ semp ē in motu unde
undofus. s̄a suz. i. plenus et frequens vndis Et cō
patur unde h̄ vndofitas tatis Itē ab unda undō
das qd non ē in usu s̄ ab eo componitur abundō
das exundo das inundo das redeundo das Et est
undo neutri cū suis compositis et pō penl unda
bit undabam undare. et consimilia. vide in abun
do das. ul̄ fm quosdam pōicta ūba componunt
ab unda et iposicōnibus. et est undare. abundare
bullire. in cumulos surgere

Unde adūbium loci. i. a quo ul̄ ex quo loco ex
qua re uel causa fm papiam

Undecennis ab undecim et annus componit h̄
et hec undecennis et h̄ ne. undecim annor. unde
hoc undecennū nī. spaciū undecim annor

Undecies adūbium nūmen. i. undecim uicibus.

Undenarius in undenus est. **U**ndecim dī
undenus ab undecim dī undenus na nū Et vn
denarius na nū. et h̄ undenarius nī. p illo nūme
ro. et undecimus ma nū. et pducit de undenus.

Undiq; adūbium ex omni pre. et grauatur pñl
Vndiq; coniunctio endecica non inclinat h̄ atten
tum pcedentis sillabe ad se et iuxta se. q̄ pcedens
uocalis corrupta est. nam vndiq; componitur ex
bone et q̄. Et similiter contingit in deniq; qd com
pō das in undō est **U**ponit ex denuo et que
ndula le dimi. pua unda.

Unguentarius in vnguentū est

Unguentū ab ungo dī h̄ vnguentū ti et h̄ vng
uen inis In eod sensu Et hinc vnguentarius ria
rium ad vnguentū ptinens uel uendens Et unguē
to tas. unguento mungē. unde in ungo gis Et ut
dicit pap vnguentū est omne qd ex cōni oleo cō
fectū spēz cōmixtione augetur odoris iocunditate
sumens et longe redolens

Unguis ab ungo dī h̄ unguis huius uis. unde
hec ungula le Et est unguis hominum et auum
ungula alior animalū Et dī unguis ab ungo eo
q̄ solemus eo ungere. Item ungula dī genus tor
menti. q̄ effodiat. Item et fiducula a fides q̄ hu
ius rei torquentur in aculeo ut fides inueniatur
Item ab ungula. ungulatus tā tū. qui habet vn
gulas magnas. vide in vngo gis

Ungula le in unguis est
Ungulus. ab ungula dī ungulus s̄. gemmatus.
q̄ sicut ungula carni ita gemma anulō accingit

Unguo is xi cum. vñd unctus tā tū et a genitō
uncti addita o fit h̄ unctio onis. Vnguo compo
nitur abunguo. Inunguo. punguo is. Vnguo et ei
us composita sunt actiua. et faciūt pñtū in xi
et sup in cum. Et scias q̄ unguo habet in pma
persona u post g. et o cōnūsa m is deberet secun
dam psonam facere unguis. ut post g esset u. sed
q̄ esset cōfidenā inter unguis nomen et secun
dam psonam huius ūbi unguo si diceret unguis
Ideo ad uitandam cōfidenā subtrahitur u a
secunda psona et ab omnibus que formantur ab
ea. et dī unguo is it. De deriuatuis autem est o
pinio. Quidam enim dicunt q̄ unguentū et vng
uen deriuantur a secundo psona unguis et sic n̄ hñt
u post g. Alij dicunt cū quibus ego. q̄ unguentū
et unguen deriuantur a pma psona scilicet ab ungu
uo. unde habent u post g. et unguis nomen simi
liter. vñd unguo in pma psona habz u s̄ in alijs
non **U**hic de unctione extrema uideamus. scilicet
q̄ est sacramentū ecclesie. Scias ergo q̄ octo con
currunt ad sacramentum extreme unctionis que
innuuntur in qdam auctoritate beati iacobi. Infir
matur inquit quis in uob inducat p̄biteros eccle
sie et orent sup eū vnguentes eū oleo in nomine
domini et oracō fidei saluabit infirmum et alleuia
bit eū dñs. et si in peccatis sit dimittentur ei. Pri
mū est subiectum scilicet psona singularis cū dicit
quis. Secundū est cā cū dī infirmatur. ex quo pa
tet q̄ non debet dari nisi infirmis qui sunt in pe
riculo mortis naturalis. unde non debet dari laico
nibus. qui occiduntur nec p̄lanti in bello uel in
duello. q̄ fm fortunam sunt in periculo mortis
non fm naturam. Tercū est postulacō ul̄ desideri
um cū addit inducat. Ex quo patet q̄ non debet
dari nisi petenti uerbo uel signo manifesto et ha
benti usum liberi arbitrii qui soli petere possunt
unde consuevit dici n̄ est unguendus furiosus mo
rio puus. Dicit autē morio a morte eo q̄ in eo
non uiget intellectus. et h̄ intelligas nisi furiosus
haberet lucida interualla in quibus sacramentū
recognosceret. q̄ sic statu illo conferri posset in
piculo mortis Quartū est minister cū dicit p̄sbi
teros ecclesie. ex quo patet q̄ h̄ sacramentū non
debet dari nisi a sacerdotibus non autē a laicis nec
edam a diaconibus. Et inde sacramentū extrem
unctionis n̄ est sacramentū necessitatis sicut bap
tismus. unde non ita cōmittitur dispensatio eius
omnibus in articulo necessitatis sed solum illis q̄
bus ex officio competit. i. sacerdotibz. Diaconis au
tem edam baptizare non competit ex officio. Q̄n
tū est materia. unde dicit ungentes eū oleo nam
materia huius sacramenti est oleū oliue consecra
tum ab episcopo. in omnibz namq; sacramentis
que indigent materia sanctificata prius sanctifica
tio materie fit p episcopū et usus qñq; p sacerdo
tem ut ostendatur sacerdotalis potestas ab episco
pali deriuata. nec debet balsamū poni in materia
huius sacramenti. q̄ balsamū ppter odorem ptinet
ad bonitatem fame qua de cetero non indigent
ppter se exeuntes s̄ indigent tantū nitore consci
encie qui p oleum signatur. Sextū est forma cō
secracōnis olei ul̄ sacramenti cū dicit in nomine
domini. Septimū est modus. unde dicit et orent
super eū. Octauū est effectus duplex scilicet alleuia
tio infirmitatis. et maxime si expedit et remissio
peccatorū. unde dicit. et si in peccatis sit dimittan

tur ei. Item nota qd sacramentum extreme unctionis non debet conferri in tempore generalis interdicti alicui persone non laico nec sacerdoti non etiam religioso nisi sup h habeant privilegium speciale. Item ut dixi in materia extreme unctionis est oleum. s. materia sacramenti confirmationis est oleum balsamatum ut oleum ptineat ad conscientiam quam oportet nitidam habere eos qui confessores diuine fidei constituuntur. et balsamum ad famam quam oportet diffundere et ubi et factis fidei confessoribus. Sacramentum autem confirmationis et ordinis solis episcopis reservatur ut ipsum conferre possint et imprimere caracter in sacramento confirmationis. ut dixi in caractere. vide et in sacramentis unicoloris lozis omnis ge. i. unius coloris. et componitur ab unus et color. et corripit concordia die. i. concordia ab unicoloris dis dicta nicornis. ab unus na nu et cornu componitur h et h unicoloris et h ne. i. animal hnt unu cornu in fronte qd et monoceros et rinoceros dr. appha Et a cornibus unicolorum humilitatem meam. videt unicolor. cor componitur cu vnus. In rinoceros et dr unicoloris dis communis ge. qd vnus cordis scilicet concors. unde unicoloriter adhibium. Et scias qd antiquitus dicebatur h et h unicoloris et h de. nicuba be unius uiri uxor. sicut dixi in cor Et corripit penul quasi cu uno cubans. In unicus ca cum In vnus exponitur. In unifico cas vnum facit vnire vn unificus ca cu unificus ab vnus et forma componitur h et h unificus et h me. i. unius forme unde unificus ter adhibium Et hec unificus tans. In unigamus ab vnus na num et gamos componitur unigamus ma mu. qui uni tm nupit. scilicet qui uel que hnt uel hz unam uxorem uel vnum maritu. unde hec unigamia mie. i. vne nupcie vel appetas qua aliquis dr unigamus Et corripit ga. In nigenitus In genitus exponitur. In nimamme In amazones uide. In nimodus da dum vnus modi Ab vnus. In vnio ab vnus dr vnio nis niui nire Et uno ad. i. congregare coniungere. s. vnare e congregare ita ut ex congregatis non efficiatur unum. s. vnire ita est coniungere. qd ex coniunctis efficiatur unum quasi unu ex duobus ul pluribus facit Et hinc vnus ca cu Et h vnio onis Et unitiuus ua uu. i. coniunctiuus congregatiuus Et componitur Ab vnio nis conuio nis Et similiter componitur ad vnio nas conuio nas vnio et uno actiuus sunt cu suis componitis et po u Item inuenitur hec vnio nis pro la pde et pro stella. vide in vnus. In uniuersale ab uniuersus sa sum h uniuersitas tatis Et dr ab hoc gto uniuersa addita tas Et h et h uniuersal et h le Et differt uniuersale fm loicos a pdicabili qd uniuersale diffinitur p esse. pdicabile uero p dici. pdicabile enim e qd est aptu natu de pluribus dici uniuersale autem e qd est aptu natu esse in pluribus Predicabile autem siue uniuersale diuiditur p genus differentiam speciem ppuz et actus. de quibus qnq determinat porphyrus Et ut dicit aristoteli in pmo de anima. Uniuersale aut nichil est aut posterius est. Ad cuius intelligendam nota qd e triplex uniuersale. quoddam est in re scilicet natura ipsa que est in particularibus quous in eis non sit fm rationem uniuersitatis in actum Est etiam quoddam uniuersale qd est a re acceptu

p abstractionem Et hoc uniuersale posterius e Et h modo forme reu in mente angelica exntes. no sunt uniuersales Est insup uniuersale ad rem. quod e pus re ipsa sicut forma domus in nre edificatoris. In uira re penul correpta vnus uiri uxor uel mulier unum uir hnt Ab vnus et uir componitur. In uniuocus. ab vnus na nu et uox. dr uniuocus ca cu. quod una uoce tm unu signat Et cor uo si cut uult hug. fm uo loicos uniuoca sunt quoz nomen e comune. et fm illud nomen raco sube est eadez. ut nomen animalis est comune homini et boui et similiter diffinitio eius h illud nomen Dicimus enim homo e animal. bos e animal Et similiter homo e suba animata sensibil. et bos e suba animata sensibil Et sic nom e eis comune Et similiter raco siue diffinitio eoz e ead h illud nomen Nichil enim e homo fm qd est animal ni si substantia animata sensibilis Similiter bos. In vnio nas In vnio nis uide. In vnio aliq qnq adhibiu tempis uide in numq. In vnio dis mal ge. i. unia et dr a vnio dis qd uniuersitatem minoru pondoz sua unitate uinciat. i. complectatur. constat eniz ex dragma viij. i. scilicet pulis xxiiij. qd et p inde legitimu pondus habetur quia numerus scrupuloz eius horas diei notis qd metitur. ul qd libram efficit duodecies computata. et inde dr h unia die idem. vnica ul vns componitur h quincuns cis. sepcuns. deuns. et formatur genitiuus a nominatiuo remota s et addita cis. ut vns cis. deuns cis. Vnca componitur se miuncia id est media vnica. In vnus ena grece latine dr vnus. unde vnus a u. quasi enus. et inde vnicus ca cu. singularis. solus vnus ex multis dr. s. vnicus solus est. Item vnus numeratur. vnicus uo intra numeru finitur. Item vnus ad numeru ptinet solus uo de multis intelligitur. Et ab vnus vni addita tas fit h vnitas tatis. Item iste ablatiuus vna ponitur adhibialiter et tunc acuitur in fine. ut una. i. piter ul insimul. et signat vna comitatu. ut vna pficiuntur pariter uo signat equalitatem. ut uiam pariter cu illo ducit. Ab vnus componitur unificus. unicolor et multa alia de qbus dixi in suo loco. s. consueuit queri an sit dno vigintiunus ho ul vigintiunus homines h hoc quesitu est in vigintiunus. Et nota qd vnus qnq signat unitatem animoz. vn in actibus apostoloru e iij. Multitudinis autem cretenciū erat cor unu et anima una et fm hoc posset dici in plurali iste mulieres sunt vne. i. vnanimos. et corda uestra sunt una. i. unanima. unde lucanus. fecerunt nephas in ptibus unis. i. unius animi et uoluntatis similiter pt in plurali dedinari vnus qn ponitur cu quibusdam nominibus quantum in plurali dedinantur. ut una arma. vne nupcie. sicut dixi in tertia pre in e de numero nominu Itē nota qd vnus facit gtn vnus. drtm vni h modnos. tm apud antiquos mobiliter dedinae vni vne vni. drto uno vne uno. sicut alij alie alij alio alie alio Et ita intelligas de alijs nominibus que dedinant h modum pnominu secundi modi ut vnus totus solusullus alius uter alter alferer. neuter et uterq Vnde adhuc dicimus. cuius generis. neutri. quoz omniuz tria solum hnt uos. v. nus totus solus Et omniuz predcoz gtns sing. po. penl Auctoritate tm poetica pt in usu breuiari qd in usu conis est In prosa tm semp po penul. nisi

alius. quod semp p d. ul' alterius qd semp b uia?
sicut dixi in alius Item ab vnus diuac h vnio
nis lapis precosus. sic dicit qd n vnus et numq
duo ul' tres simul repiantur Inuenitur ena vnio
p stella et p cepe et h vnio d' p coniuncione ul'
conggacoe Et tunc d' ab vnio In pap d' vnio
nes quodam margarite sunt Item inuenit vnus
mois. dco composita. omnis ge. et mdecina. i. co
coris ut isti homines sunt uniusmois. i. concordas
et unanimes unde in ps Qui habitare facit vnus
mois in domo Item scias q vnus fm psm est
indiuisum in se et diuisum ab alijs Item ut dicit
pbus vnus in sulsa facit idem. vnū in qualitate
facit simile. vnū in qntitate facit equale Itē scias
q vnitas bonorū est. Et ista est util' et iuuosa. Et
est vnitas malorū. et hec ē noxia et pniciosa. vñ
dicit gō in xxxiiij mo' Sicut pnicosum ē si vñ
tē d' sit bonis Itā et pnicosus si non desit malis
quod bñ in maris rubri scissione designatur Dux
enim in duas pres unda diuiditur electo populo
ad terram pmissionis iter onditur qd dñ malorū
vnitas scinditur bone mtes ad hoc qd appetunt
pducunt Si malorū vnitas noxia non fuisset. ne
quaq diuina puidencia supbiendum linguas in
tanta diuilitate dissipasset. vñ in pax et in tho
mas **¶** Dic nota qd sicut dicit bñ in v li de con
sideracoe. multiplex ē vnitas nam ē vnitas que
collectiua dicit pñ. cū ubi gracia multi lapides unū
faciunt acervū. et est vnitas constitutiua cū mtra
membra vnū corpus uel multe pres vnūquodcū
que totū constituunt. Est et coniugatiua qua fit
ut duo iam non duo sint s; una caro. Et est nati
ua qua anima et caro vnus nascitur homo. Est
vnitas pcatua qua homo iutis non instabilis
non dissimilis s; vnus libimet semp nititur mue
nit. Est et nstentia cū p cantatem multorū ho
minū est cor unū et anima una. Est et notua cū
ania uotis omnib; adherens deo vnus spūs ē. Et
est dignatiua qua limus noster a dei iūbo in vnū
assumptus ē psonaz uey etiam h omnia q ad illū
summū atq; ut ita dicam vnice vnū ubi vnitate
consustancialitas facit. hunc uni qd uis illorū si
assimiles erit qdammodū unū. si compares nullum
igitur inter omnia que unū recte dicuntur acem
tenet vnitas trinitatis qua tres persone una sub
stantia sunt. Secūdo illa pcellit qua econiūso tres
substantie una in xpo psona sunt. et subdit post
pauca. Dico in xpo ūbum animam et carnem si
ne confusione essenciarū unam esse personam. Et
idem absq; puidicō psonalis vnitatis in sua nūosi
tate manere nec negauerim hanc. Ad illud quoq;
genus vnitatis pertinere qua anima et caro vnus
homo est. Decuit quippe familiaris similis q;
cū hominis conuenire constitucōne qd p homine
constitutū est sacramentū. decuit etia; cū summa
que in deo est et deus est vnitate congruere ut q
modo tres persone una essencia ita hic conuenien
tissima quadam vnitate tres essence sint una pso
na uides ne pulcre inter utramq; vnitatem hanc
collocari in eo uicq; qui constitutus est mediator
dei hominū q; homo xpus ihesus pulcherrima
inquam conuenientia ut salutare sacramentū. con
grua ergo quadam similitudine ambobus respon
deat ut saluanti uidelicet et saluato tantam deniq;
tante q; expssam unionis uim in se pferat ea pso
na in q deus homo vnus est xpus. ut si illa duo

de se inuicem p dices non erraueris deū uidelicet
hominem. et hominem deū ne catholice q; pñci
ans. non autem similiter ul' carnem de anima uel
animam de carne nisi absordissime p dices. et si si
militer anima et caro vnus sit homo. vide in pso
na. Ex p dicitis ūbis bñb. colligitur q vnus esse
ypostaticum tantum est in cristo.

¶ o is ui uere d' ab uua. Et est uere humē ul'
ma defacere. et est u uocal' in uo uis. et n est
in usu. et inde fm quosdam interposita b et in et
con componitur imbūo is combuo is.

¶ uocalis. a uox d' h et h uocalis et h le. Et hec
uocalis uocalis. littera que p se uocem facit. et si
ne quibus litteral' uox pferri non potest. et sunt
quinq; uocales sciz a e i o u. et desinit ablatiuus
in j. h uocal'. ablatiuo ab hac uocali. Et scias q
uox uocis et uocalis pducunt o ante e. ut patet
in illo ūsu magistrali. Ab cū uocali reliquis uuit
affogari. unde uicofum est illud. Perimit finalim

¶ uocatiuus. a uoco cas d' uoca **¶** uoca uocalem
tūus uia uū. ad uocandū aptus ul' uocacōnem de
signans. Item utū dicitur est quidam casus q; p
eū aliquid uocamus. ut o ūgili d' et saluatorius
q; p eū saluamus. ut salue o enea qui semper se
cunde psona iungitur. nam reliqui casus nominū
tercie sunt psona pñe tamen p figuram iungun
tur. aliqñ cū pma et secunda psona ut ego iohan
nes scribo. tu petre uel petrus scribis. ille pñtiani
scribit. et obtinuit utis extremū locū apud gōs
quippe impetior ceteris esse uidetur. nisi enim se
cunde psona coniūgi non pñt. cū supiores quatuor
omnes psonas pñt complecti figurare adiuncti p
nominibus. Ablatis casus pñus est romanorū ut
dicit pñ in v li. vide de hoc in tercia pte in c de ca

¶ uociferor rans ratus rari. ūbum **¶** u u nominū
deponens. i. clamare. uocem feram emittē. Et po
nitur qñq; simpliciter p loqui. unde uociferans
tis genens omnis. et corripit fe.

¶ uocito tas fre. frequenter uocare. et formatur
ab ultimo supino de uoco cas catu a murata in j
breui et u in o. ut uocatu uocito tas fm ps. vñ
qdam. Plena dol' mltis uocatur subdola uulpes
¶ uoco as aui are. i. appellare. nominare clamare
Et componitur aduoco cas. ad se uocare. conuo
co cas. simul ul' cū alio uocare. euoco cas. extra
uocare. Inuoco cas. in auxiliū uocare. aduocatur
patrocinū daturus. Inuocatur prestiturus auxi
lium. euocatur pbiturus obsequiū. puoco cas in
citare. alios iutare. porro uocare. reuoco cas. vñ
h et h reuocabilis et h le. Et componitur Irreuo
cabilis et h le. Seuooco cas. seorsum uocare. Voco
et eius composita sunt actiua. et corripunt uo

¶ uola le fe ge. i. media ps manus ul' pedis. uel
uola etiam in auius est media pars alarum qua
rum motu penne agitantur.

¶ uolantis. a uolo las d' h et h uolantis et h le
et hinc uolatus tus. et corripit ti.

¶ uolemus a uola d' hec uolemus mi quoddaz
genus piri quo facit pira adeo magna q uix in
uola possint includi et bene implent illam unde
hoc uolemum mi. fructus eius.

¶ uolito tas ūbum fre. i. frequenter uolare et for
mat a uolatu ultimo sup de uolo las a murata

¶ uolitur in uolo uis est. **¶** u u i ūuem et u in o
¶ uolo A uola qd est media ps alarū in auius.
d' uolo las laui lare quasi uolas mouere. Volo.

componitur auolo las lare. abuolo las longe ab aliquo uolare separe. conuolo las. circuolo las. deuolo las. euolo las. interuolo las. puolo las. p uolo las. subuolo las. subtus ul post ul paq uo lare. supuolo las. transuolo las. Volo et eius co posita neutra sunt. et corpiunt hanc sillabaz uo unde factus. nam cito sepe nrit. qui sup astra uo lat. et orat in epp. Euolat emissum semel irreuo **V**olo uis uult uelle. et est uolo. **V**abile uerbuz minus q opro. et opro minus q cupio. Volo co ponitur malo mauis. Volo et eius co posita neu tra sunt. et irregularia. et carent supinis. et faciut pteritum in lui. et carent impatiuis pter nolo qd habet noli nolite. et facit pma psona pluralis pre sentis indicatiui uolumus sicut quesumus. et po pnam nolo. breuiatur uolo. vnd usus. Longetur nolo s breuiatur uolo. et iuuenalis. Sic uolo sic iubeo sit p racone uoluntas. et uelim uelis corri pit etiam uo. s uelū uelis numeri pluralis po ue ut habes in uelū. Et scias q regulariter decinat uolo uolis. s ut dicit ps in ix li. si uolo lis dicere tur dñs et ablatiuus plural' extimari posset no minis qd est uola. uolumus p i u habet penl. ut uolumus p uolumus. Item uolo caret sup ut dictum est fm usum. deberet tamen facē uultum. sicut pz p nom pncipiale uultus quod fm pñal citur ab eo et tamen est iam in usu uolūtum apd theologos Vnde uolūtus ta tū et s uolūtū ab eo deriuatur et corripit li.

Volpiscus ci uiz nobiliter natus et dñ a uultus uolucer a uolo las dñ s uolucer s uolucris et s uolucris id est uelox sēmie xij consumptū est a nimal et uolucere Et s uolucris huius uolucris. i. auis Inuenitur tamen qñz s uolucer ul uolucris pro aue in mas ge et cor naturaliter penultimam Vnde prudencius Confidunt uolucres uictum nō de fore uiles Et scias q antiqui dicebant s et s uolucer uel uolucris et s cre. sicut oñdi in tercia pte ubi egi de declinatione nominum

Volumen a uoluo uis dñ s uolumen minis. i. reuolucio unde liber dicitur s uolumi ppter mul tas reuoluciones cartaz Et producit lu

Voluntas a uolo uis dñ hec uoluntas tatis p n et hec uoluptas tatis p p. uoluntas p n. est de lide rium nondum adepti rei. s uoluptas ē rei adepti delectio bone ul malo. uel ppe carnalis delectio Et est ppe uoluntas tñ in bonis. sed in malis et flagitiosis factis cupiditas ppe dñ. non uoluntas Et hinc uoluntarius rium. et uoluntatiuus ua uum Et ut dñ in iij de anima In racione ē uolun tas Hic nota q uoluntatis nomine aliqui uis scy natural' potencia uolendi. aliqui actus ipsius uis signatur uis autēz ipa naturaliter msta numq pccñ est sicut nec uis memorandi ul intelligendi s actus huius uis q et uoluntas dñ tñc peccatū est qñ inordinatus ē Sed pñt queri quare huius na turalis potencie scilicet uoluntatis actus pccñ est. s aliaz potenciaz actus peccata non sunt. scilicet potencie memorandi cuius actus ē memorare Et potencie intelligendi cuius actus ē intelligere Ad hoc est dñdum q alterius genis ē actus uolunta tis q actus memorie ul intelligencie s eniz actus est ad aliquid adipiscendum ul non admittendū qui non pñt esse de mal' qñ sit malus uelle enim mala malum est s intelligē uel memorare mala malum non est qñs eoz quidam hos etiam ac

tus malos esse interdum non improbe asserant memorat enim interdum quis mala ut faciat Et querit intelligere uoz ut sciat impugnare **I**tem scias q demones impmunt in fantasia que ē ob iectum intellectus sicut color uisus ut dñ. m iij de anima s angeli boni etiam intellectu directe imp mere pñt. Qñ fm aug opantur in intelligencias nostras miris quibusdam modis. hoc autem est mōtum lumen intellectus nostri confortatur p in tellectuale lumen ipsor. Sed hoc demonibus non compent q quis naturale lumen eoz efficacius sit q lumen intellectus nostri. tamen lumine gñe non sunt pfecti s tenebris culpe obumbrati. et ideo non intendunt iudicium racōis nrē rectificare p confortacōnem intellectus luminis. s aliqua nob oñdere ex quibus decipiamur. quod faciunt illus trando Dicuntur uo aliqui intentores demones in qm faciunt feruere sangnem Et sic anima ad concupiscendum disponitur sicut et quidam cibi libidinem prouocant. Deus autem solum in uolū tate impmē pñt. quod ē ppter libtatem uolūtatis que est dñā sui actus. et n cogitur ab obiecto sē intellectus cogitur demonstracōne. Ideo q uolun tas merito apud deū iudicatur que semp a neces sitate libera est. et nūquam cogi pñt. Vnde etiam ptholomeus dicit q homo sapiens dñāz astra q seilz p sapientiam et uoluntatem suam liberaz pñt uitare ea ad que astra disponunt. uide in arbi triū **I**tem consuevit queri an omne pccñ sit in uoluntate. s hoc determinatū est in pccō cas. Itē scias q ut dicit iero. facilius relinquitur sacculus q uoluntas. uide in uiolentus. de duplici uolunta te dei habes in pccō. Item ut dicit aug. Omnia compleuit qui qd potuit fecit. q uolūtas pfecta faciendi reputabitur p ope facti. Item leo papa. Nemo est qui n possit aliquam beniuolentie por tionem. Nulli enim puus est census cui magnus est animus. Maiora quidem sunt impendia diui tū. et minora mediocrium. s non distat fructus o peaz ubi idem ē affectus opancium Item quidam poeta. In tenui mensa satis est immensa uoluntas **V**oluo uis ui uolūtū. vnd s et **V**ide in diues s uolubilis et s le. unde uolubiliter adhibum. et uolubilitas. Voluo componi. aduolo uis. iux ta aliquid uoluere. abuolo uis. ab aliquo uoluē et remouere. Conuolo uis Circuolo uis. diuol uo uis. deuolo. euolo uis omnia in eodem sen su. explicare. extendere. inuolo uis. puolo uis puolo uis. obuolo uis. i. circuolo et conego Reuolo uis. subuolo. subtus uel post uel paq uoluere. transuolo. Voluo et eius composita sunt actiua. et faciut pteritū in ui sillabaz et sup in lutū **V**oluptas. a uoluo uis dñ s uoluptas tis. vnd uoluptuosus sa sum. et compatur. et uoluptarius ria rñ. i. delectabilis. et uoluptarie ul uolupe ad u. i. s uoluptatem. et uoluptas inuenit p delectati one bona ul mala. Que autem sit differentia in ter uoluptatem et uolūtatem dixi in uoluntas **V**olutabz bri penl naturaliter cor. i. uolutatio aproz ul locus cenosus ubi poro uoluuntur. Et uidetur componi a uoluo et aper. qñ uolutabrū q ibi poro ul apri uoluūtur. et p translationem dñ uolutabz. quolibet cenositas et turpitudine in q homo inuoluitur. unde dñ in uolutabro uidor. unde in ij epp petri ij c. contingit enim eis illud pūbij. Canis reūsus ad suū uomitū et sus lota

Voluto. a uoluo uis ui tū **V**olubro luti
tu li in o fir uoluto tas frequenter uolue. ubi fre
Volue. a uoluo uis dī hec uol **V**olubilis
uis ui. quedam herba. q̄ radix eius sit uolubil
et rotunda ul' genus est fingorū rotundorū et uo
Vomer. a uomo mis dī hic uomer **V**olubiliū
ul' uomis eris. deus azatri ul' ferrum qd̄ infigitur
dentali. q̄ euomat terram. ul' q̄ humū eruat uel
feriat. p̄sa ij c. Et confabunt gladios suos in uo
mere. et cor p̄n' gñ. s̄ p̄d̄ p̄mam uide in uomo
Vomica et fe ge. id est uomitus ul' nausea uel
genus apostematis quo emittunt intestina. et dī
Vomitum. in uomo mis est. **V**a uomo mis.
Vomo mis mui uomitū uome. emittre cibum
acceptū ul' aliud p̄ os. unde h̄ uomitus tus et h̄
uomica. et h̄ uomitū cij. i. uomica. et h̄ uomex
miciis pen' cor idem uel summitas uomentis. Et
ut dicit p̄s in iij li ḡ uomex desinit in ex cor. A
uomo componitur conuomo mis. deuomo mis e
uomo mis. reuomo mis Et e uomo neutū cū su
is compositis et cor uo unde in auro dī Euomit
in terram belua iussa ionam. s̄ h̄ uomer uel uo
mis p̄d̄ uo unde ius olebas sepe uomis ideo
Vorago gñis producit **V**uomen tibi uomis.
penul' nominatiui Et exponitur in uoro
Voro ras rari rare. i. destrue consumē edendo et
bibendo sup̄flue bona sua dissipare unde uorax
racis omnis gñ. et hec uorago gñis. i. edacitas
gulositas Et q̄ gulosus et uorax omnia consumit
Ideo uorago r̄sumptiue sumitur p̄ consumpō
ne et destruccōne. quod enī consumitur et destru
itur quasi deuorati uidetur vñ dī uorago ciuita
tis p̄ ruina. uel destruccōne Itē q̄ homo uorax
quasi non p̄t impleri abis Ideo uorago ponitur
p̄ loco p̄fundo et insatiabili et inexplebili. sicut
est baratz Item a uoro h̄ uorator raris Et inde
or in rix hec uoratrix triciis uoro componitur de
uoro ras Inde deuorator et cor p̄mam uoro vñ
in aurora Quos p̄pe fornicem sentit adesse uorat
Vortex a uerto ns dī uortex t̄os. nodus uel e
minencia globosa que ad modum uicis appet in
ligno unde sap̄ xiiii. lignum curuū et uorticibus
plenum Item uortex appellatur circularis reuolu
tio aque. sicut solz fieri ex nimio impetu Et ubi
sunt magne foues in aqua Unde ouidius maior
uorticibus q̄ frequens erat aque impius amnis
Et fm̄ antiquos uortex inuenitur pro uortex
Voso fas dī a uos. sicut tuo tuas a tu vñ qui
dāz unum uosamus fisco uere q̄ tuamus. traxit
enim uoso fas ab hoc plurali uos Et tuo as ab
hoc sinḡ tu **V**tz autem vni dñdum sit uos. dixi
in tertia p̄te ubi egi de numero nominis
Votiuus In uotum est
Voto tas In uotū uide
Voti a uoueo dī hoc uotū ti desiderium uel p̄
missio. unde uotiuus ua uū. uoto plenus ul' astric
tus ul' uoto p̄missus. Item a uoueo ues uotū tu
u in o uoto tas ubum fre. frequenter uoueo. a q̄
uotito tas aliud frequentatiuū. Itē a uoueo uo
tus ta tū. i. p̄missum. Inde conuotus ta tū **V**dic
nota q̄ uotū est testificacō quedam spontanea p̄
missionis que deo et de hijs que dei sunt p̄pe fie
ri debet. Est autem hec diffiniciō p̄fecta. q̄ ponit
et p̄missionem que est essentialit̄ uotū. et tangit
uoluntatem in hoc q̄ dicit spontanea que est cau
sa obligacōis et confirmacōnem ultimam p̄mis

sionis q̄ alias includit in h̄ q̄ dicit testificatio et
uoti terminū qd̄ est actus ad alterū in h̄ q̄ dicit
qd̄ debet deo fieri. et materiam in h̄ q̄ dicit qd̄ ē
de hijs que dei sunt ul' uotū alicuius boni cū deli
beracōne facta p̄missio. Si enī fiat de re mala ul'
etiam bona s̄ sine deliberacōne non obligat. q̄ si
cut dicit canon. In malis p̄missis rescinde fidem
et in turpi uoto muta decretū **V**Et scias q̄ licet
uotū eorū qui sunt alterius potestati subiecti nō
sit firmum sine consensu eorū quibus subiacuntur
non tamen peccant uouendo q̄ in eorū uoto intel
ligitur debita condicō. scilicet si suis superioribus pla
cuerit ul' non renitatur. Item scias q̄ uotum sim
plex impedit matrimoniū contrahendū s̄ non di
rimit iam contractum. uotū iū solenne impedit
matrimoniū contrahendū et dirimit iam contractū
uotū enī solenne ex sui natura habz q̄ dirimat
matrimoniū contractū. inquantū scilicet homo p̄
ipm̄ amittit sui corporis potestatem deo illud ad
p̄petuam continenciam tradens. et ideo nō p̄t ip
sum tradē in potestatem uxoris matrimoniū con
trahendo. Et q̄ matrimoniū qd̄ sequitur tale uo
tum nullū est. ideo uotū p̄dictū dirimere dī ma
trimoniū contractum. et si dicas uotū simplex nō
minus obligat apud deū q̄ uotū solenne ut dicit
decre. s̄ uotū simplex non dirimit matrimoniū et
go nec solenne uotum matrimoniū dirimē p̄t. Re
spondeo q̄ uotū simplex quo ad deū non minus
dī obligare q̄ solenne in hijs q̄ ad deū spectant
sicut est sepacō a deo p̄ peccatū mortale. q̄ mor
talit̄ peccat frangens simplex uotū sicut solenne
quod grauius sit peccatū frangere solenne uotū
ut sic compacō accipiat in genere. non in deter
minata quantitate reatus s̄ q̄tum ad matrimoni
um p̄ qd̄ homo homini obligatur. non oportet
q̄ sint equalis obligacōis etiam in genere. quia
ad quedam obligat uotū solenne et nō simplex
Nota etiam q̄ ille qui contrahit matrimoniū p̄ u
ba de p̄nti post uotum simplex non p̄t uxorem
suam cognoscere carnaliter sine peccato mortali.
q̄ adhuc restat sibi facultas implendi continencie
uotū ante matrimoniū consumptū. s̄ postq̄ ma
trimoniū consummatū est factū est sibi illicitū nō
reddere debitum uxori exigenti. tamen ex culpa
sua. et ideo obligacō uoti ad h̄ se non extendit ta
men debet lamentū penitentie recomponere pro
continencia non obsuata. q̄tum autem ad ea in
quibus nō est factus impotens uotū continencie
suare. adhuc post contractum matrimoniū obli
gatur ad seruandū p̄pter qd̄ mortua uxore tene
tur totaliter continere Et q̄ ex matrimoniū uincu
lo non obligatur ad debitū petendum ideo nō p̄t
petere debitū sine p̄ccō quous sine p̄ccō p̄t reddē
debitū exigenti. postq̄ obligatus ē ad hoc p̄ car
nalem copulam p̄cedentem. hoc autē intelligendū
est sū mulier exp̄sse potat sū interpretatiue ut qñ
mulier uerecunda ē et uir sentit eius uoluntatem
de reddicōne debiti. tunc enim sine p̄ccō reddē p̄t
et precipue si ei timet de piculo castitatis Nec ob
stat q̄ non sunt duo pares in matrimoniali actu
q̄ quilibz p̄t quod suum ē abrenunciare. Quidam
tamen dñt q̄ p̄t et petē et reddē. ne nimis onero
sum reddatur matrimoniū exigenti uxore. s̄ si rec
te inspiciatur hoc est exigē interpretatiue ut dicit
frater thomas **V**olo etiam te scire q̄ uotū o
bedientie est p̄cipuū inter tria uota religionis

Et hoc triplici ratione primo quidem quia per uoti obedientie aliquid maius homo offert deo. scilicet ipsam uoluntatem que est potior quam ipsum corpus quod homo deo offert per continentiam. et quod res exteriores quas offert homo deo per uoti paupertatis. unde illud quod fit ex obedientia. est magis acceptum deo. quam id quod fit per ipsam uoluntatem. Secundo quia uoti obedientie continet sub se alia uota si non continentur Nam religiosus et si teneatur ex uoto continentiam suare et paupertatem tamen hec sub obedientia cadunt ad quam pertinent multa alia preter continentiam et paupertatem. Tercio quia uoti obedientie ipse se extendit ad actus propinquos finis religionis. quanto autem aliquid propinquius est fini tanto melius est. Et inde est etiam quod uoti est religioni essentialius. Si enim absque uoto obedientie aliquis uoluntariam paupertatem et continentiam etiam uoto fuit non propter hoc pertinet ad statum religionis qui profertur etiam ipsi uirginitati ex uoto obsequare. Dicit enim augustinus in libro de uirginitate. Nemo quantum puro ausus fuerit uirginitatem preferre monasterio. An in uoto continentie possit dispensari deum est in papa. **Potest etiam queri an ille qui uouit religionem ingredi teneatur perpetuo in religione permanere.** Ad hoc est respondendum quod obligatio uoti ex uoluntate procedit. nam uouere uoluntatis est ut augustinus dicit. Instanti ergo fertur obligatio uoti inchoatur se extendit uoluntas et intentio uouentis. Si ergo uouens intendit obligare se non solum ad religionis ingressum sed ad perpetuo permanendum tenetur perpetuo remanere. Si autem intendit se obligare ad ingressum religionis causa expiendi cum libertate remanendi uel non remanendi manifestum est quod remanere non tenetur. Si uero in uouendo simpliciter de ingressu religionis cogitauit absque hoc quod cogitaret de libertate exitus uel de perpetuitate remanendi uidetur obligari ad ingressum solum foris in iuris coniectione que est ut ingredientibus detur probationis annus unde non tenetur perpetuo in religione permanere. Ille autem qui intrat ut statim exeat non uidetur satisfacere uoto suo quia ipse in uouendo hoc non intendit. Et ideo tenetur imitare apostolum ut saltem uelit expiri an ei expediat in religione remanere. Non autem tenetur ad perpetuo remanendum. **Sed consuevit queri An expediat aliquid uouere.** Et uidetur quod non quia non expediat alicui quod prout se bono quod ei dominus donauit si libertas est unum de bonis maximis que deus homini donat. quia non bene per totam libertatem uenditur auro. Hoc celeste bonum preterit orbis opes quo uidetur prouari per necessitatem quam uoti imponit. Ergo non expedit homini quod aliquid uoueat. **Ad hoc dico** quod sicut non posse peccare non diminuit libertatem. Ita etiam necessitas firmare uoluntatis in bonum non diminuit libertatem. ut patet in deo et in beatis. Et talis est necessitas uoti similitudinem quandam habens cum confirmatione bonorum. unde augustinus dicit in epistola ad armentarium et paulinam. felix necessitas que in meliora compellit. Ex dictis patere potest quod facere idem opus cum uoto. est melius et magis meritorium quam facere sine uoto. Patet etiam ex hoc quod ille qui uouet aliquid et facit. plus se deo subicit quam ille qui facit solum. subicit enim se deo. non solum quantum ad actum sed quantum ad potestatem quia de cetero non potest aliquid facere. sicut plus daret homini qui daret ei arborem cum fructibus. quam qui daret ei terram.

fructus. De hoc tamen plenius dixi in presbiter. **Uoueo uos uouit uouere.** sponte promittere destinare. Et componitur conuoueo uos. deuoueo uos. ualde uel deorsum uouere uel maledicere execrari reuoueo uos iterum uouere. Et est uouere actuum cum suis compositis et cor uo unde iuuenalis in libro iii. Aliter enim si concedas mactare uouebat. In preterito tamen et supino producit primam uouit. **Vox uocis dicitur a uoco cas.** Et pro o ante c si uo co cas cor o ante c uel uox sicut quosdam dicitur a boo ag. mutata b in u. Et ultima o subtracta. Et addita x. Et dicitur sicut per uox quia uoluntatem animi annunciat quia uoces sunt note earum que sunt in anima passionum. A uox componitur equocus multiuocis uniuocus. id est sinonimus. Et scias quod augustinus ponens differentiam inter uerbum et uocem dicit uerbum esse ipsam cogitationem que adhuc intra conscientie secreta retinetur uocem uero per quam uerbum profertur in medium. uox sonus est index cogitationis. uerbum uero ipsa cogitatio. sicut enim quando uerbum in corde concipimus necessaria est uox quasi quoddam uehiculum uerbi ut quodlibet uerbum ipsum per os sonum ad alium transferamus. tamen id integrum etiam intra nos idem clausum a loquente transfertur ut in in sua sede teneatur ita etiam omnipotens pater innotescere nobis uolens sapientiam et uerbum illud quod in principio erat deus apud deum sic ipse testatur. Eructauit cor meum uerbum bonum beati iohannem quasi uocem per quam ad nos uerbum suum profertur assumpsit. quod quidem uerbum de illa sede ita ad nos descendit ut in sinu. id est in profundo patris pectoris permaneret terrena uisitans. et ce **pupam** gci appel. **Mestia non derelinquens** lant. quia stercorea humana comedit et fetenti pascatur fimo. auis est spurcissima tristis extens galeata. semp in sepulcris et humano stercore commorans. et corripit penitentem. unde alexander. Cum subis upupis que petunt excelsa uolando. **U** lingua calbaica ignis uel flama dicitur. uel sicut remigium uel interpretatur lumen uel ignis seu incendium uel fenestra. Et scias quod glossa dicit exponens illud psalmi xxix. qui redemit abraham de igne caldeo. legitur enim caldeos aram et abraham in ignem proiecit. eo quod nollet eum. id est ignem colere. Aram ibi exspirauit. abraham illesus exiuit. unde genesi xv. Ego dominus qui eduxi te de ur caldeo. Ignis enim lingua eorum ut dicitur. **Uranus.** ab ur quod est ignis dicitur uranus noster. id est celum. quia igneus est. unde uranicus caeli. id est celestis. et uraninus noster noster in eodem sensu. et huius urania noster. quedam musa quasi celestis que et urane noster dominus. **Uranuscopus.** uranus componitur cum scopin quod est intendere uel speculari. et dicitur huius uranuscopus per penitentem. quodam piscis sic uocatus ab oculo quem in capite habet a quo semper intendit uisus celum. **Urbanus.** ab urbe dicitur urbanus noster noster. ciuis et ipse romanus uel curialis. et sicut huius comparatur. unde huius urbanitas tatis. curialitas. et componitur murbanus noster noster. rusticus. et comparatur. unde hec in **Urbanus** quedam ciuitas est de **Urbanitas.** **Urbs.** urnus uel urbus. **U** qua dixi in urbe ueni per est aratri. unde huius urbs bis. quia aratro olim munus ciuitatis solebat designari. locus enim future ciuitatis sulco designabatur. id est aratro quod theaurus et uacta trahebant. uide in ianua. uel urbus uel urbs dicitur quasi orbs ab orbe. id est a rotunditate. quia o.

lim urbes rotunde fieri solebant et sunt adhuc.
Et sola roma p excellenciam urbs dicitur. cetera oppi
da ul' cu' adiucto. urbs bononia. urbs ianua. oppi
du' ad habitatores ptinet. ciuitas ad leges. urbs
ad utroq. Et formatur gēus a nō interposita i ut
Urcolus li dimi. puus urceus **U**rbis urbis.
Urcus rei. uas aquaticū Et dicitur ab orce qd ē re
cipē quasi orceus de q dixi in orca. magister vii c
Baptismata urceorū et calicis et ē gēi calis urceorū
Uredo inis fe ge. dicitur corruptio ex urente uento
puenions. qñ stantes segetes aduste uidentur in
campo Et producit penultimam nominatiui
Urges ges. geo in si urfi. et si in sum ursum. h
ps Et ē urgere stringē coarctare stimulare. et mte
urgesco as. incho Urgeo componit purgeo ges
et ē urgeo actiū cū suis compo. et faciunt pteritū
in si et sup in sum. h nec pteritū nec sup sunt in
Una ab uro ris dicitur uria rie ul' **U**requenti usu
unca ce. uermis. caulis ul' porri qz urit.
Unel dicitur ab ur p compositionem. et interpretatur
ignis dei. sicut et legimus apparuisse ignem in ru
bo. legimus etiam ignem missum desuper et im
plessē quod preceptum est. et acuit el
Urina. ab uro ris dicitur h urina ne. qz urat. ul' qz u
rina sic uel qz renibz egreditur. qz uulgo locū uo
catur. qz ea loca uestimenta munda efficiant. et
h uranaria rie. et h uranariū rij. uas aptū ad re
cipiendū urinam. qd et h urinale lis dicitur. et urino
nas. urinam facere. mingere. et pō ri. Et ut dicit
pslō. Iudicō urine a renibus egredientis salus uel
egritudo futura monstratur.
Urnula le dimi. parua urna. et corripit nu.
Urna. ab urgeo ges dicitur h urna ne. qz urgeat col
lum. scilicet quedam mensura quam quidam quar
tam uocant. Item urna uas est. ppe qd p condē
dis defunctorū cineribus adhiberi solet. De quo
dicitur celo regitur qui non habet urnam
Urnula le dimi. parua urna
Uro. ab ur qd est ignis dicitur uro ris ussi. et si in
tum facit sup ustū. urere. i. incendē. conbure. Vro
componitur aduro ris adussi adustum. ualde uze
Aburo ris. orciū uze. Conburo ris. Exuro ris ualde
uze. Inuro ris. ualde ul' intus uze. ul' urendo impri
mere. puro ris. Vro et eius composita sunt actiua
et faciunt pteritū in si geminato s et supinū in
itū. Et pducit hanc sillabam u. Oraē in epy. Nec
furtum feci nec fugi si michi dicat. Sexuus habet
preum long non urens aio.
Ursarius in ursus uide
Ursellus urselli in ursus est
Ursinus in ursus uide.
Ursolus li dimi. paruus ursus.
Ursus si dicitur ab irsutus. qz irsutus sit. ul' dicitur ab
urgeo ges qz urgeat arreptū. ul' qz fortiter urget
.i. stringit quem apprehendit. ul' ursus dicitur ab os
oris. qz ore suo format fetus quasi osus. nam a
iunt eos informes generare fetus et ptus. et car
nem quandam. quasi qdam frustum parē quam
mater lambendo in membra componit. et sic post
ea uiuificatur. et hinc ursi turpes dicunt. Itē ur
soz caput inualidū est uis maxima in brachijs
et lumbis. unde erecti insilunt. De urfa sic dicit
ambrosius in vi exameron. Vifa insidians latet
ut scriptura ait. est enim plena fraudis. fera tan
fertur informes utē ptus edē. h natos lingua lin
gere atqz in speciem sui similitudinem qz formare

non mireris in fera tam pij oris officia cuius pi
etas naturam exprimit. Si urfa ergo partus suos
ad suam effigit similitudinem. tu filios tuos insti
tuere similes tui non potes. Ab ursus dicitur hic urfu
lus li. et h urfellus li. et ursolus li. et ursiculus li
omnia dimi. et h urfa se. Et hinc similiter dimi. h
ursula le. et h ursella le. et h ursiola le et h ursicu
la le. Item ab ursus hic urseus seā seū. et ursinus
na nū. et ursarius na riū. ut ursarius canis aptus
ad capiendos urfos. uel homo siue canis qui uo
Urtica. ab uro ris dicitur hec urtica **U**rtatur urfos
ce. quedam herba dicta qz tactus eius corpus ad
urat. Est enim ignee nature et tactu purit. et pō
penl. unde hoc urticetū ti. locus ubi abundant ur
tice. et urticinus na nū. penl pō. et urticarius na
riū. et urtico cas. urticis inuoluere
Urus. Ab uro dicitur hic urus ri. i. bos siluestris
rtionus in urtica uide
U interpretatur consiliator. et est quedam terra
gentiliū. unde dicit gē sup illud iob. vir erat
in terra vs nomine iob. quis ueliat qz sic terra
Uha sic fe ge. i. essentia. unde et u **U**gentilium
ha dicitur substantia. et pprie compacta ex materia et
forma. Itē urfa dicitur quelz forma. qd accit qz qd
accit suere dicitur cū in sua est natura. et p se intellee
tum intelligatur inuanabile licet uarietur tactu
diuisorū substantiarū. modo intendendo. modo dimi
nuendo vñ h et h usal et h le. et acuit penl urfa
et p compōm dicitur omouision de q dixi in suo loco
Ulito ab utro tens usuz dicitur ulito tas tam tati
tare. in usu habere. unde ulitatus ta ti Et utroq
Uspiam in aliquo **U**compatur et cor si ulito
loco alicubi. aduuium loci Ab ullus dicitur et piam.
sillabica adiectio. unde non acuitur in fine. qz ac
centus pncipal n debz poni in sillabica adiectione
Usqum in aliquo loco adu. loci ab ullus dicitur.
Usqeque p omnia nimis ex toto omnino. et acu
Usqeque. qd diu. quousq. ad quez **U**itur penl
finez fm pap. ul' plenius pō dicit sic usquequo. i.
aliquantulum aduuium est quantitas. unde in
ps. Conuertere dñe usquequo. Item usquequo. i.
undiqz aduuium est loci. unde iacō viij. Vsqeque
ueniant populi. i. undiqz. Itē usquequo. i. quousq
ul' aliquamdiu est aduuium temporis. ut ibi usq
quo dñe obliuisceris me in finem. Item qñ poni
tur p donec est aduuium temporis. ut in ij mach
c pmo. Sacerdotes psallebant himnos usquequo
consumptum erat sacrificiū. Et ad ultima h usum
Usi. i. combusti pteritum de uro ris
Usticu ab uro ris dicitur h usticu ci. genus tinctu
Ustrina. ab uro uns dicitur hec **U**re qz ex usto est.
ustrina ne penl pō. locus ubi comburuntur cor
pora. unde ustrino nas comburē.
Ustulo. ab uro is ustum dicitur ustulo las. i. uze ul'
incendē. et formatur ab ustu supino addita lo. et
corripit stu. Et componitur deustulo las. et inus
tulo las. et semiustulo las. unde semiustulatus ta
tum. unde aug de ciuitate dei. Pontifex sue salutis
oblitus irruens in ignem semiustulatus ē. In el
ore ij c iij. Quidam legunt. et sup sacranū holo
caustamata ustulare cotidie. Alia littera inueni
tur ibi cōmunior scilicet holocaustomata hostilare
et cetera. Et est idem hostilare qd immolare uel
incendere. Qz autem dicitur hostilare quasi hostias li
tare ul' quasi hostias librare uel quasi ustulare e
thimologia est. Et scias qz h littera inuenitur in

biblijs correctis. et sup. facianu holocaustomata
hostilare condie. si in aliquibus antiquis biblijs
Ustus ab uro no ussi ustū **U** muenitur ustular
dē ustus ta tū. i. combustus. Et componitur mus
tus ta tū. et semustus ta tum. p. semustus. Item
Ulcupio pis. ab usus **U** ab uro hoc ustura re.
et capio pis. et acuitur ca. licet sit brevis. ut dic
tur ulcupio peni acuta sicut fideiubes sicut dixi
in ij pte de impedimento conforij. Et scias q u
lcupio aliud est p compositionem. aliud est sine
compositione. q per compositionem ptingit ad qd
dam ius. si sine compositione ptingit ad quemcu
Ustuctus. ab usus et fruct **U** capiendo usum
tus componitur h usufructus tus tui. ul' h usufr
fructus ti to ut ex utraq parte dedinetur. i. illud
qd suscipitur ex agro ad utendum
Ustura. Ab utro teris dē h ustura re. incrementū
pecunie mutuate ab usu eris debiti dicta. unde u
surarius nia rium et usuro ras. usuram facere ul'
ad usuram dare fm hug. Iero. sup. ezech. sic dicit
Putant aliqui usuram tantū esse in pecunia. si in
telligant usuram uocari supabundanciam. scilicet
quidqd est. si ab eo qd dedit plus ē. ut si in hye
me demus x modios ut in messe xv recipiamus
h tam sic est intelligendū si plus ualent in messe
xv modij fm comune. forq q in hyeme x alias
si fiat commensuratio dati et accepti ad ualorem
pecunie non erit usura si equalis commutacō. Item
scias q res quedam sunt quaz usus est ipsa eaz
consumpcō que non habent usumfructū fm iura
et ideo si talia fuerint p usuram extorta puta de
narij. trincū. vinū. aut aliquid huiusmodi non re
netur homo ad restituendū nisi id qd accepit. q
id qd de tali re est acquisitum non est fructus hu
iusmodi rei. si humane industrie nisi forte per de
tentionem talis rei alius sit dampnificatus amit
tendo aliquid de suis bonis. tunc enim tenetur ad
recompensacionem sui nocuenti. Quedam uo sunt
res quaz usus non est eaz consumpcō. et talia ha
bent usumfructū. sicut domus ager et alia huius
modi. et ideo si quis domū alterius aut ager p u
suram extorsisset non solum tenetur restituere do
mum aut ager si etiam fructus inde pcepit. q
sunt fructus rez quaz alius est dñs Et ideo ei de
bent **U** Sed p sic queri non minus accipere pos
sum ab eo cui bñficius extitit q ab eo cui nullum
bñficius contuli. si si aliquis cui non mutuassem
aliquid n daret de suo etiam si sperassem accipere
licite retinere possem. Ergo et ab eo cui bñficius
extitit mutuū concedendo licet in aliquid expecta
re recipere et tenere Ad hoc dñdum q ab eo cui
bñficius contuli licet in tantū sperare et accipere.
qntū feci et non plus. quiddā autē de utilitate cō
tingit ei cui mutuū dedi ultra mensuram mutuū
ex pecunia mutuata hoc est ex industria eius qui
sagaciter pecunia usus est Industriam autē eius
uendē non debeo sicut nec p stulticia eius minus
habere debeo Itē dicit crisostomus sup illud matth.
xxj c. Eiciebat ementes x. Qui locat ager uel do
mum usum suum dare uidetur et pecuniam acci
pere et quodammodo quasi cōmutare uidetur luci
cū lucro Ille autem qui usuras dat et mutuū ac
cipit in necessitate. non peccat nec usurario cōmu
nicat inqntū huius. q non uolūtario usuras dat
si quasi coactus necessitate Nec dat usurario occa
sionem usuras accipiendi si mutuandi. nec placet

ei usuram acceptō si mutuacō que est bona. q est
subueniō sue necessitatis ul' alterius. et sic ex ma
lo usurarij elicitur aliqd bonū. ille uo qui recipit
usuras mortaliter peccat

Ulurella le diminutiū. parua usura
Usurpo. utro ul' usus componit cū rapio. et dē
usurpo pas. i. contra usum rapē sine in usum ha

Ulurella le. parua usura **U** bere uel illicite uti.
sus. ab utro teris usus la sum. i. exercitatus. u
sum alicuius rei habere. et h usus huius usus. af
siduitas exercitiū consuetudo pampphilus. usus et
ars docuit que sapit. omnis homo. et componit
cum fructu. et dē usufructus. i. illud qd suscipitur
ex agro ad utendum. Et scias q ut dicit orator
in poetria. Oulta renascuntur que iam cecidē ca
tent q que nūc sunt in honore uocabula si uolet
usus. quem penes arbitriū est et ius et norma lo
quendi. Item ps tractans de dō plurali secūde de
dinacionis dicit. optet scire quidem analogie racō
nem usum tam auctoz magis emulari. Et attend
h diligenter q ps non dicit simpliciter usum si u
sum auctoz. Nam ut dicit ambro. Vulgi usus nō
pudat uentati. et aristoteles in pmo topicor dī
cit posico est opinio extranea alicuius notor fm
pbiaz et cetera. et post pauca. nam quolibet con
traria opinionibz pferente solutū esse stultū est

Uter. i. quies. ut. i. fil. unde de quibusdam pōito
rū dicit qdam. ut post q dicat. ut quies. ut q fil
utensilis. ab utro dē h et h utensilis et h le. ad
utendum aptus ul' necessarius. ul' utensilia dicun
tur in domo usibus necessaria. scilicet suplectilia
Uter tris. hij utres utriū utribz **U** et corripit si
mas ge. uas uinariū. Et dicitur ab uteris. q ali
quid intrinsecus habeat ut membra et uiscera. si
cut uenter tris. ul' q ad modū uteri amplius sit
et inflatus. et sunt utres ppe de corio. ps sicut u

Uter tra ty. gē utrius dr ab **U**ter in pruina.
uter uteris et ē uter quis si uter dr ppe de duobz
unde uter facit interrogacionem de duobus tñ dī
uidue ut uter istoz legit. quis de pluribus q du
obus. ut quis istoz trium uel quatuor legit. p
tñ et quis dicit de duobus licet nō ita ppe sicut
uter si uter numq dē nisi de duobus tñ Et nota
q qdlibz cōpositū ab uter dē tñ dē duobz sic ut

Uterinus ab uteris dē uterinus na num penul
pō Et sunt uterini qui ex eod utero et diuisis pa
tribus sunt geniti q uteris tñ mulieris Et cōpo
nitur conuterinus. uide in frater

Uterq uter utra utq componitur cu q. uel fil
labicatur et dē uterq utraq utq. gē utusq. i.
iste et ille unus et alter. unde utrimq adibium
i. ex utraq pte unde in ezech c xl finis utusq h
unam litteram. gē autē exponit utraq ac si dice
ret utroq Et scias q utraq acuit peni et plera
q ppter conforium masculinor et neutror suoz
in quibus penul de necessitate acuitur. ut uterq
utqz plerūqz plexqz p tñ esse in cā coniunctio
indicta sui epictas. i. sillabica adiectio scilicet q

Uterus ab uter tra ty dē h uterus n ppe muli
ez scilicet locus concepconis. q duplex sit et ab u
traq se in duas ptes diuidit que in diuisz diffu
se ac replexe circūplicantur uel dē uteris q inte
rius impleatur fetu uide in uent et cor u ante c.

Uti adibium similitudinis. i. sicut Et inde com
ponitur sicut et ueluti et cor u si uti ubum ponit

pmaz vñ ūsus Quisq; docetur uti d; ūtutibus uti
nili le compatur utilior Et a gō ūtū addita
simus fit utilissimus ma mum ualde utilis

Utinam adūbium optandi. i. ut fiat opto et cō
ponitur ab ut uel uti et nam et corripit ti

Utiq; qñ est dco composita acuit antepenul. s;
qñ sine compōne accipitur accentū h; sup penul
huata natura ipsius endesh Et sic cā difference a
mittit uim suam cōiunctio endetica in utiq; dco
ne cōposita Et similiter intelligendū est de itaq;

Utor teris usus sum uti. i. usum alicuius rei ha
bere potiri Et inde h; et h; usual et h; le et h; usua
litas. utot componitur abutor teris ualde et con
tra racōnem uti. cūtor teris Et ē utot deponens
cū suis compositis et pō hanc sillbam u Oraē in
ep̄ quo in fortuna ē si nō conceditur uti. uide in

Utpote. i. tamq; penultima correpta Et **U**trius
componitur ab ut et pore ablatiuo
Utputa. ubi gracia. sicut. adūbiuz Et uidetur ibi
puta. sillabica adiectio. et sic erit simplicis figure
et deriuatur ab ut Et acuetur pma quia accentus
p̄ncipal non d; poni sup sillabica adiectōne pau
lus in pma ad corint̄s c xvi Non corpus qd fu
tur ē seminas s; nudum granum utputa tritici.

Utriusq; In utroq; est **U**libet sillabica adiectio
tūlibet qñ ex hijs placet. et corripit li Et est

Utriusq; adūbium. i. in utraq; pte et acuit pñ
cūnam interrogatiuū est. et habet nam silla
ua ue. quasi humida **U**biq; Et acuit penl.

Uab humeo es. q; intrinsecus humore sit ple
na et succo et pinguedine. et est uua ipsum totū
cū racemis et acinis. uua etiam d; illud carneū
qd est in ore. q; pendet ad modū uue. et semper

Uuo. ab uua dicitur uueo ues. **U**est humida
ui uere. i. humē ul piquefē. vñ uuesco cis mcho

Uuidus. ab uua d; uidus da dū. i. humidus.
s; humidū qd exterius habet humorem. uidum
qd interius. et compatur. vnde uiduo das. uidū
ul humidum facere. et corripit ui.

Ulcanus. a uolo las p composicōnem hic uul
canus ni. ignis ul deus ignis. dicitur sic quasi uo
lans candor. uel qñ uolcanus. q; p aerem uolat
et canus uidetur. vñ uulcanus nia niū. et h; uul
canalia horū uulcanalioz liū. hijs et ab hijs uul
canalibus id est festa uulcani

Ulgaris. A uulgu d; h; et h; uulgans et h; re.
Et formatur ab hoc genitiuo uulgi **U** mutata in
a longam. et addita ris. vnde uulgariter adūbiū.
Et h; uulgaritas tatis. ut iste loquitur uulgariter
id est sicut uulgu non literaliter.

Ulgo gas in uulgu est

Ulgu. a uolo uis d; hoc uulgu qñ. plebs pas
sim inhabitans multitudo. sic dictum q; quisq; fa
cit qd uult. vñ uulgosus sa sum. uulgo abūdans
et compatur. et ut dicit p̄s uulgu tam masculini
q; neutri generis inueniē. vnde iob xxij. Et uul
gu pauperem spoliauerunt. tamen apud moder
nos pelagus. et uulgu. in singulari numero sunt
neutri ge. in plurali uo masculini. Et iste ablatiis
uulgo sepo ponitur adūbially. i. ubiq; ul p uul
gu. et non debet acui in fine. a uulgu d; uulgo
gas. i. publicare. Et componiē Diuulgo gas. diū
his modis uulgare. et puulgo gas. pfecte uulgare
Et est actiuū cū suis compositis. vnde in populus

Ulnero ras in uulnu est
Ulunificus ca cū penl cor. i. uulnu faciens

Ulnu. ab uro d; h; uulnu neris. plaga corpo
ris que ferro uel fuste ul lapide fit. q; urat. uel a
ui. q; inferatur ui. vñ uulnerosus sa sum. et com
patur. vlcus uo d; qd ab interioribus pcedit. vi
de in ulcus. a uulnu d; uulnero ras. et compo
nitur conuulnero ras. Et est actiuū cū suis compo
sitis. Et corripit penl. vnde quidam. Vulnero et
clausum porto sub pectore telum.

Ulnuiculum li dimi. paruū uulnu.

Ulpecula cule dimi. pua uulpes. et ut dicit p̄s
in iij li. In es pō desinētia feminina recte dedina
cōnis ul qñte abiecta s. assumunt cula. et faciūt
dimi. et feruant e pductam. ut uulpes uulpecula

Ulpes. uoluo uis componitur cū **U**res recula
pes. Et d; h; uulpes pis. quasi uolupes. est enim
uolubilis pedibus et nūquam rectis itineribus s;
totis anfractibus currit. utpote animal fraudu
lentia insidijs q; decipiens. Nam dum non habet
escam fingit mortem. Sic que descendentes quasi
ad cadauer aues rapit et deuorat. sicut dicit ysid
in xij li et h;. Hec tenet figuram dolosi diaboli q;
cū temptat dissimulat q; mala non faciat. s; quasi
deglutit cū secū ad tarrera ducit. Nam ut d; in iob
Abcondita ē in terra pedica eius et decipula su
per semitam. ergo demon ab insidijs uulpecule ē
similis. et etiam pleni fraude uiri sunt uulpis no
mine digni. Et ut fertur uulpes aubus maxime
gallinis insidiatur. quas solo uisu et gannitu de
arboribus in nocte descendere facit et rapit q̄t̄
rapere postest interstiat et deuorat quas uult reli
quas infodit terre ut famescens iteu eas come
dat. cauet sicut potest ne eius cubile sciat. sem
per habet plura hostia. et cū fumo eiicitur. et de
sinit uulpes in es. ut p̄batur p diminutiū. vñ
Ulpinus na nū. penl. pō. res **U** in uulpecula.
uulpis ul p̄nens ad uulpem. et d; a uulpes

Ulpi preteritum de uello lis

Ulteius p̄m nomen trissillabum. in uocāō
autem uulrei est bisillabum. sicut gai monosilla
bum. et est ibi **U** consonans. Oracius in pmo ep̄
Durus ait uulrei minus attentus q; uideris. de h;
plenius dixi in iij pte ubi ogi de uco secūde dedi.
Ultuosus sa sum in uultus uide.

Uultur. uolo las componitur cū tardus. Et d;
h; uultur turis. et h; uulturius n̄j. et hec uulturis
huius ris p eadem aue. vnde ennius. uulturis in
siluis miser mandebat hominem. A tardo uolatu
d; quasi tarde uolans. et est auis rapax. et ut ysi
d dicit xij et h;. uultures sicut et aquile etiam ul
maria cadauera sentiunt. Alcuius quippe uolantes
multa que ex mundi obscuritate celantur ex al
to illi conspiciunt. Vultur a uolatu tardo nomina
tus putatur. nam pre magnitudine corporis p̄e
tes uolatus nō habet. et ambro. in v exameron
dicit. Negantur uultures indulgere concubitu. et
coniugali quodam usu nuptialis q; copule sorte
misceri. atq; ita sine ullo masculo concipē semi
ne et sine coniunctione gnare. natos q; ex hijs in
longam etatem longe uite pcedē ut usq; ad cen
tū annos uite eoz series pducatur nec facile eos
angusti cui finis excipiat Quid autem qui solent
nostra ridere misteria qui cū audiunt q; ugo gna
uit et impossibilem innupte cuius pudorem nul
la uiri consuetudo temerasse extimant. p̄tum im
possibile putatur in dei matre qd in uulturibus
possibile non negatur Auis sine masculo parit

et nullus refellit Et q̄ desponsata uirgo maria pe
pent pudori eius faciunt questionem
Uultus a uolo uis d̄r h̄ uultus tus tui. q̄ per
eum animi uoluntas cōditur. s̄m enim uolunta
tem animi in uarios motus mutatur unde a fa
cie differt Nam facies simpliciter accipitur d̄ uni
uscuq̄ naturali aspectu qui non leuiter mutat
uultus enim animorū qualitates signat qui in ua
ria mutat. et interdū affectione animi. mō letus
modo tristis. unde uultuosi dicunt. tristes ul̄ qui
sepe uultū mutant eccl̄ xix. ex uisu cognoscit uir
et ab occurſu faciei cognoscitur sensatus et cetera
dicimus etiam uultum celi et maris q̄ cōmutan
tur. d̄r etiam uultuosus s̄a sum. i. pulcher. formo
sus. et etiam compatur uultuosior simus.
Uulua. a ualua d̄r h̄ uulua ue. q̄ ualua. i. ianu
a uentris. uel q̄ semen recipiat. uel ea fetus p̄ce
dat Job Quare de uulua coexisti me uulua etia
d̄r sumen inis Oracius in epy Cum sit obeso nil
melius turdo nil pulchrius uulua ampla
Uula le dimi pua uua
Uxor ab ungo gis d̄r hec uxor quasi unxior
Antiquitus enī nubentes puellē mūgebant
crismate. ul̄ ueniobant ad limen mariti. et postea
anteq̄ ingredentur. ornabant se. laneis uitis. et o
leo ungebant Et mō d̄r sunt uxores quasi unx
iores Ab uxor d̄r uxioris ria rium. ad uxorem
ptinens uel uxori deditus et uoluntati uxoris ex
toto subditus Et uxoro ras. uxori coniungē uide
in maritus et in matrimoniu h̄ic nota q̄ uxor
non h̄ ptatem in corpus uiri nisi salua consisten
cia p̄sone ipsius et honestate. unde si ul̄ exigit
non est petico debiti s̄ iniusta exactio Et p̄pter
hoc uir non tenetur ei satisfacere Item si aliquis
redditur impotens ad debitū reddendum ex cau
sa ex matrimonio consecuta cū p̄us debiti reddi
dit et est impotens ad debitū reddendum ulterius
mulier non h̄ ius plus petendi et in petendo ma
gis se meretricem q̄ coniugem exhibet **P**otest
etiam queri an uiro leproso teneatur uxor debiti
reddē. Ad hoc dico lepra soluit sponsalia sed non
matrimoniu. unde uxor uiro leproso teneat reddē
debitū nec tamen tenetur ei cohabitare. q̄ non
ita cito inficitur ex coitu sicut ex frequenti coha
bitacōe. et quia p̄les generetur infirma. tamen
melius est ei sic esse q̄ penitus non esse **I**tem
querit magister sententia in iij lib̄ dis xxxviij.
Si q̄s relicta in patria sua uxore. in longinq̄ ab
ionf regionem aliam ducat. deinde penitentia duc
tus eam dimittē uelit. asserens se aliam habuisse
que uiuat. nec ecclesia p̄mittat que q̄s ille asserit
ignorat. an in hac copula sit coniugium **E**t re
spondet magister. sic sane d̄r potest non esse con
iugiu. et mulierem de crimine excusari p̄ ignoran
tiam. vii autem adulteriu admisisse. s̄ ex quo ad
p̄mā redire uolens nec ualens. q̄ eccl̄e cogit disci
plina hanc tenere. Incipit excusari p̄ obedientiam
et timore. de h̄ q̄ poscenti mulieri debitū reddat
a qua nūquam poscere debet. et sic de alijs omni
bus huius sciendū est. Alij dicunt cū quibus ego
q̄ potius excommunicatus debet quis mori q̄ con
tinere illi que non est sua uxor. hoc enim est
matrimoniu que non est p̄pter scandalū
d̄m. et h̄ cōmuniter tenetur **M**odo cōsue
uit queri si unus coniugum moritur et postea mi
raculose suscitetur. an sit matrimoniu reintegran

dum. Ad h̄ dico q̄ s̄m aug. nupcie sunt hominū
mortalū. et ideo vinculum matrimoniale cū hac
uita finitur. et h̄ est q̄ dicitur ad romanos vij de
muliere. Si mortuus est uir eius soluta est a le
ge uiri. et ideo si resuscitaretur non posset repete
re uxorem suam s̄ posset iterato cū ea contrahē
nisi illa alteri nupisset. tunc enim nō esset matri
moniu contractum sepandū. Nec obstat q̄ dicit
apostolus ad heb̄ xj c. Acceperunt mulieres de re
surrectione mortuos suos. q̄ id intelligitur de fi
lijs et non de maritis. ul̄ p̄t d̄r q̄ si intelligatur
de uxoribus. tunc acceperūt uoluntarie maritos
contrahendo de nouo cū eis. Quare autem uxor
sue mulier facta sit de costa uiri. dixi in mulier
Item scias q̄ sicut d̄r p̄. xix c. Domus et diuicie
bant a parentibz. a d̄no autē p̄p̄e uxor prudens
littera usque ad tempus
augusti in usu non erat
apud latinos. et digne h̄
tempore assumpta est q̄
cristi nomen innotuit. q̄
in figura xpi scribitur. et
ut dicit pap̄. x. in grecis
p̄ ch̄ habetur. et scribit
unde aliqui quedam dicti
ones grece apud latinos
scribuntur p̄ ch̄. Aliq̄ inueniunt scripte p̄ x. ut
christus christus. ul̄ xristus xristus. et sic sup̄ in tero
a littera scripsi multas d̄cōnes q̄as que possent
etiam scribi per x. Et scias q̄ nomina desinentia
in x faciunt ḡm in dis ul̄ in gis. Exopium autē
quatuor. unde uisus. Omnis rectus in x in dis ul̄
gis ḡm. Terminat absq̄ senex nix et nox atq̄ su
pellex. uide in prima parte ubi agitur de x.
Xaudicus macedonum lingua aprilis mensis. et
enī n̄j. exponitur in exenium **X**cor penl
Xenodocius ab xenos. i. peregrinū d̄r xenodociū
locus in quo paupes et peregrini suscipiunt et cō
uisantur ut hospitale. uel ipsa collectio et susceptio
paup̄ et peregrinorū. vñ h̄ xenodociolum li dimi
et h̄ xenodociarius n̄j et h̄ xenodociaria. i. xenodo
ciarios nomen cuiusdam his **X**cor custos
enos. i. peregrinū ul̄ sensus et accen **X**cor
Xenotrophita te penl. p̄d in xenotrophia **X**cor
Xenotrophium. trophos q̄d ē cōsistitūm est
componitur cū xenos q̄d est peregrinum Et d̄r h̄
xenotrophium phij. locus uenabilis scilicet hospi
tale ubi peregrini cōsistunt Et inde h̄ et h̄ xeno
trophita te qui ul̄ que custodit xenotrophium
Xerofagia in xerofagus est
Xerofagus. xeros uel xeron q̄d est siccum com
ponit cū fagin q̄d est comedē Et d̄r xerofagus
ga gum penul̄ cor. i. sicca comedens unde hec xe
rofagia gio penl̄ acuta. i. cibus siccus. sicca comē
tio ul̄ abstinentia ciborū humendum. unde et q̄d
dam genus ieiuniorū sic d̄r. q̄ quibusdam siccis
ofcis homines tunc utantur
Xerolibia. xeros siccum componitur cū libia et
d̄r hec xerolibia ul̄ xerolibies libiei. i. sicca libia
Xerolophus xeros **X**cor quedam regio affrice est
componitur cū lophos q̄d ē ceruus et d̄r h̄ xero
lophus phi penl̄ cor. i. siccus ceruus sicut eneus
Xeromiz. ab xeron et miracō q̄d **X**cor uel igneus
est unguentum componitur h̄ xeromiz n̄j. i. siccū
unguentum quasi manibus confectum
Xeron ul̄ xeros. i. siccum. et acutur in fine. vñ

in grece. Sic xeron fictum probat illud xerofagia
Xeropellina. xeron componit cu pellos Et dicitur
bet xeropellina ne. i. pellis sine uestis uetus et p
cisa detrita Et xeropellinus na nu. i. uetus fictus
precisus detritus Iuuenal. xeropellinas uestes de
nauit illi. Quidam dicunt xerapellina

Xerkes. rex persarum

Xerostate grece. disciplina latine

Xilobalsamum. xilon qd e lignu componit cu
balsamum Et dicitur h xilobalsamum. lignu ul cortex
balsami uel liquor emanans de ligno eius trito

Xilocasia xilon componit cu casia et dicitur xiloca
sia sic. i. lignu casie Et dicitur scribi p unu e sicut casia

Xilofagus. xilon componitur cu fagin qd e co
mede Et dicitur xilofagus qd gū pnt cor. lignu come
dens unde xilofagus qd. uermis ligneus

Xilon grece. lignum dicitur latine

Xilobalsamum In carpobalsamum uide

Xilofagus. fagin quod e comedere componit cu
xiros qd est fructus Et dicitur h xilofagus qd. penul
cor Et hec xilofaga ge Et mobiliter xilofagus qd
gum. i. qui uel que ul qd. fructus tantu comedit

Xilomirrum. amarus ul mirra componitur cu
xiros qd est fructus Et dicitur xilomirrum. fructus
mirre seu aroma ul mixtura mirre et aloes unde

corpa mortuorum conuiuntur ne putrescant

Xiros. id est fructus

Xps qd grece est per x scribendum est xps Ita
xristma. si qd hec figura x repntat ch Ioco multi

latini scribunt xps p ch. uide in tertia littera in
suo loco Hic nota qd fere qdlibz nomen dei sen

bitur p tres litteras ad signandum misterium tri
nitatis. xps ergo cu sit nomen dei scribitur tribus

litteris ppter predicam causam. et grece. qd grece
nomen e Hec enim scriptura xps greca e Et grece

sunt figure. x enim repntat apud grecos ch aspi
ratu et uocatur chi h figura p repntat apd gecos

r et dicitur apud eos ros Hec uero figura c repntat
apud eos s. et uocatur sima. Iste ergo figure rep

sentant in hoc nomine xps illa elementa que apd g
cos habent repntare ch. r s. et non hnt repntare

apud nos. dicendum est ergo pprie loquendo chi
ros sima. h enim sunt nomina illor elementoru

apud grecos. Sed quis abhorrescit nomina greca
abhorreat pdictam scripturam. et scribat illud no

men latinis figuris scilicet cristus. uel ut satisfacia
mus ignorantibus linguaz grecam. scribat cristus

grece litteris et in litterando pferat latina nomi
na illor elementoru que repntant ibi ille figure

et dicant ch r s. titulus xps. ul sicut communiter
scribitur cristus scribat.

Xristianismus mi. in c littera uide.

Xristicola le. uide in ch in iij littera

Xristicola le. uide in ch in iij littera

Xristicola le. uide in ch in iij littera

Xristicola le. uide in ch in iij littera

Xristicola le. uide in ch in iij littera

Xristicola le. uide in ch in iij littera

Xristicola le. uide in ch in iij littera

Xristicola le. uide in ch in iij littera

Xristicola le. uide in ch in iij littera

Xristicola le. uide in ch in iij littera

in nona littera tractau mixtum de dconibus que
incipiunt ab i et de ill que incipiunt ab p Sunt rñ
quedā dcones grece ul barbare que conit scribunt
apud nos p p. de quibus etiam determinau sup
in nona littera. Et sunt iste

Aspis **V** con
conia **V** conemus **V** balium **V** dea **V** diea

Din **V** bioma **V** diopare **V** bios **V** dolatria
dolum **V** dolethitum **V** dor **V** dos **V** dra

Dria **V** drius **V** dro **V** drosaba **V** dromali
dromanda **V** dromanticus **V** dromellu **V** dro

Picus **V** dropis **V** las **V** le **V** liacus **V** liades
lion **V** lios **V** lus **V** lo **V** nomellum

Os **V** pallage **V** papante **V** paten **V** paticus
per **V** parapistes **V** pbaton **V** phole **V** per

Plophia **V** phen **V** pocenturus **V** pocrita
podiaconus **V** podiomus **V** posora **V** poga

Bolicus **V** perborcus **V** percataleticus **V** paulia
V perfanus **V** perion **V** plidius **V** plintelicon

Mus **V** pogeu **V** polidius **V** pomanes **V** pome
nes **V** popigium **V** pos **V** postalis **V** potamus

Potheca **V** poteb **V** potens **V** nif **V** nismof **V** ro
ma **V** laac **V** sachar **V** lagoga **V** schiros **V** stero

Logia **V** steronproteron **V** xion **V** xionides
abulon. fuit filius iye et interpretatur

fluxus sanguinis. filius noctis. Odor
suauitatis. habitaculum pulcritudi

nis uel fortis Sextu enim hunc fi
lium genuerat iya ideo iam secura

dixit habitabit mecum uir meus
unde et filius dictus est habitaculum

Zabulus. i. contrarius uel transgressor Ipse est
eniz diabolus. vñ zabulinus na nu et p coposico

ne zabuligena ne. zabulo genitus et cor bu et ge
zacharias interpretatur. memoria dni siue auxi

liu. Septuagesimo uo anno desolationis templi
completo. zacharia pdicante memoratus est dñs

populi sui et iussu dani reus est dei populus et
reedificata est urbs et templum

Zacheus interpretatur iustus uel iustificatus. et
est firum nomen non hebreum

Zalata grando. vñ zalatam gemmam dicimus
que instar grandinis magna est.

Zambri interpretatur latescens uel amaricans.
pprie enim nomen. ab amaritudine est illi figu

ratum. quia peccando amaricauit populum
Zama genus monstri Et zama eoaz dicitur qñq p

an. i. aplis **V** fraude et p qualibet deceptioe
eb lupus interpretatur unde zebe. hostia la

bebe in 32b uide **V** pi quam lupus suffocauit
zebedeus interpretatur donatus suu fluens. Hic

fuit pater iacobi et iohannis euangeliste et apli
ebub interpretatur **V** sicut dixi in iacobus.

Musca unde beelzebub uir muscarum dicitur
Zelo zelus In zelus est

Zelosus sa sum. i. zelotes tis. A zelus dicitur. i. emu
latoz. quo nomine dñs est simon aplus a uico

galilee chana. ubi aquam dñs conuit in uinum.
chana enim zelus interpretae Et inde chanaanus

. i. zelotes. de hoc dñs est in simon Et scias qd ze
lus aliqn dicitur amor uiri in uxorem pro quo non

pt sustinere ut alij misceatur unde uir dicitur zelotes
qd non pmittit animam sibi desponsatam forni

cari post deos alienos Et producit lo
Zelotipia pie In zelotipus est Et acur pi
zelotipus. zelus componitur cu tipus qd est

figura Et dicitur zelotipus pa pum zelo plenus scilicet

inuidiosus ul' suspiciosus. et accipitur tam in acti-
ua q' in passiva significatione. Dicitur enim zelo-
tipus. de cuius forma inuidetur sibi ul' alijs. et ha-
betur suspicio. ul' zelotipus qui de forma alterius
inuidet ei ul' alijs et est suspiciosus. vnde ille homo
dicitur zelotipus qui suspicionem habet de uxore sua
scilicet qui cum ciuitate mentis castitatem suat uxo-
ris et illa de tunc zelotipia. similiter et uxor dicitur ze-
lotipa que suspicionem habet de uiro ead' xxv. dolor
cordis et luctus mulieris zelotipa. vnde zelotipia in-
uidia suspicio contra uxorem de qua agitur in lib-
numeroz e xij. dicitur etiam q'q' zelotipia mechia et
zelotipus mechi. et corripit ti. Et a zelotipus de-
ruiatur zelotipo tipus. i. inuidere uel suspicionem
habere. et potest poni transitue. ut iste zelotipat
uxorem suam. i. habet suspicionem de ea.

Zelus zeli mas ge. i. inuidia et amor uel feruor
bonus siue malus. sic ergo zelus accipi potest in
bono cum quis nititur ea que bona sunt imitari. et
in malo cum quis dolet alium se esse meliorem. dicitur
ergo zelus inuidia amor emulatio in bono uel in
malo. vnde zelo las ubum actiuu. vnde ps. zelauit
super iniquos pacem peccatorum uidens. et zelus arie
ubum deponens in eodem sensu. i. amare ul' inui-
dere ul' emulari siue sequi per inuidiam siue per
amorem. vnde in li iij reg' dixit helias. Zelo zela-
tus sum. Qualis autem debeat esse zelus noster
ostendit bñs in xx smone in can. zelum inquit
tuum inflammet caritas informet scientia firmet
constantia. sit feruidus. sit circumspectus sit inui-
tus. Et in xxij smone dicit virtus siquidem dis-
cretio absq' caritatis feruore iacet. et feruor ue-
hemens absq' discretionis temperamento precipitat
ideoz laudabil' cui nouit deest. q'ntus et feruor
discretionis erigat et discretio feruorem regat.

Zephrus q'ce latine florens. q' flores et germi-
na eius statu uiuificantur quidam uentus est. et
corripit penul'. h' alio nomine dicitur fauonius.

Zeta te fe ge. i. camera condauis secessus vnde
in passione bñ thome regitur zetas hiemales et
zetas estiuales. h' zeta neut' ge et in dedi. nome cu-
iusdam he' h' hug. pap' uo dicit zeta hiemales. i.
domus hiemales quas calidas facit subducta flam-
ma. zeta estiuales quas frigidas facit subducta a
qua. zeta domus que subitus pedes hñt aquas.

Zeuma tis quedam figura e de qua dixi in q'ra
pre ubi egi de allothea fm ps in c de zeumate

Zezabel m'preat fluxus sanguis uel sangnem
fluens. h' melius ubi e sterq'linius. precipitata enim
deo: sum comederunt canes carnes eius sicut pre-

Zimos q'ce latine dixit helias et acuitur in fi-
di fermentu vñ azima h' hug' pap' uo dicit zima

Zinzala pua musca scilicet fermentu vñ azima
culex vñd h' zinzalanu conopeu ad cas arcendas

Zinziber beris quedam spes aromatica ge neu-
Et ut dicit auic' in ij li. zinziber calidu in fine ter-
cij gradus. et siccu in ij. Et nutritu calidum est et
siccu eius caliditas est fortis h' non calefacit nisi
post tempus ppter illud qd in ipso e de humidi-
tate supflua h' eius calefactio e fortis. e lenituum
resolutorium inflacionis. cu ergo mittitur mel acci-
pit quiddam humiditatis eius supflue et exiccat
plurimu eius memoriam consuat. abstergit tene-
brositate oculi ppter humiditatem suaz. facto ex eo
alcofol. i. collurio et bibitu. et cor' pñl' ta nñ q' gñ

Zia uel zpus. dicitur maius. quidam mensis

Zizania hoc zizanium nñ. et hec zizania nie. q'
dam seges uel herba peruersa scilicet lolium ut di-
cunt Et ponitur q'q' p' sorde omnium segetum.

Zodiacus dicitur zodia grece azalia ul' signa signifi-
cat vnde h' zodiacus dicitur pñl' cor. animal. circulus.
uel signifer. q' in eo sunt xij signa nominibus a-
nimaliu nūcupata. q' sol intrans illa. ppetates
illoz animalium sortitur. uel q' stelle in signis in
figuris animaliu dispositae sunt vnde zodiacus
cea ceum ista autem sunt nomina xij signoz zodi-
aci Aries taurus gemini cancer leo uirgo libra
scorpio sagittarius capreornus aquarius pisces Et
dicitur sol intrare arietem xv kalendas aplis vn-
de ihsus Zodiacum signa totu claudunt duodena

Zona ne. cingulum et ppe latu vñ et zona dr-
lata portio terre calida ul' frigida ul' temperata ex
p'p'uitate ul' remotone ul' media p'ximitate so-
lis vnde zonarius tria nium. ad zonas p'tinens. uel
zonas faciens et producit zo Esopus Arborum.
zonas stipulis et uimine truncat

Zonella le dimi. pua zona

Zonifragius q'ij. i. fracco zone Et coponit' a zo-
nula le pua zona. i. na et frango uel fracco.

Zorobabel apud hebreos. ex tribus integ's no-
minibz dicitur copositu Zo iste Ro magister Babel
p'pe babilonia sonat Et efficitur nom' zorobabel
.i. iste magister de babilona. In babilone eniz or-
tus e ubi et princeps gentis iudee extitit. et ac' ulf.

Zoticus ea cum. i. uitalis Et corripit penul'

Zozimus ma mum. i. uiuax uel uiuidus

Zomensas omnipotenti deo. pa-

Ztri et filio et spūsancto g'ciaz referimus ad-
ones. qui nñ catholicon ex multis et diuisis doc-
toz texturis elaborati atq' contextu licet p mul-
ta annoz curricula In O et lxxxvj anno dñi no-
nis marcij ad finem usq' pduxit Pro quo hoc se-
lum nñ admodu necessarium. a uobis humiliter
deposco fratres et dñi mei Inquatu pccores fra-
tres mei Inquatu iusti dñi mei. quatenus pro me
pccore philocalo ad deum pces porrigere uelitis
ut uostraz precu interuentu. omniu meoz a deo
pcepta uenia pccoz. ad terram apcam ad terran-
eliam. i. ex' lesionem positam. ad papisi iudeliu
gaudia una uobiscum ualeam peruenire. ubi reg-
nat examussim. dñs noster ihesus xps. dei filius
benedictus In cuius nomine flectetur omne genu
celestium. terrestrium. et infernoz. Cui est honor
et gloria magnitudo et magnificentia utus et po-
testas regnu et imperiu in secula seculoz Amen

Altissimi preidio cuius nutu infantium lingue fi-
unt diserte. Qui q' niosepe puulis reuelat quod
sapientibus celat. hic liber egregius. catholicon.
dñice incarnationis annis O et ccc lx Alma in ur-
be maguntina nacionis m'dite germanice. Quam
dei clemencia tam alto ingenij lumine. dono q' g'
tuito. ceteris terraz nacionibus preferre. illustrare
q' dignatus est non calami. stili. aut penne suffra-
gio. h' mira patronaz formaz q' concordia ppor-
tione et modulo. impressus atq' confectus est.

Hinc tibi sancte pater nato cu flamine sacro. laus
et honor dño trino tribuatur et uno Ecclesie lau-
de libro hoc catholice plaude Qui laudare piam
semper non lingue mariam. **DEO. GRACIAS**

Sequitur tabula rubricarum huius voluminis. Et
primo de orthographia i.

De littera ij **De** diptongis iij.

De accidentibus iij.

De mutatione consonantium v.

De recto ordine litterarum vi.

De syllaba vij **Capitulum** de b viij.

De quatuor accidentibus syllabe ix.

Rubricae secunde partis huius voluminis

De accentu x **De** accentu in generali xi.

Questiones circa accentum xij.

De locis accentus xij.

De accentu primo et penultime syllabe xiiij.

De accentu medie syllabe xv.

De accentu uerborum xvi.

De accentu paruum incedmabilium xvij.

De accentu aduerbiorum xvij.

De compositis a magis xix.

De compositis a minus xx.

De compositis a modo xxi.

De compositis a super xxij.

De compositis a tamen xxij.

De compositis a tenus xxiiij.

De compositis ab ubi xxv.

De sex impedimentis accentus xxvj.

De accentu prepositionum xxvij.

Rubricae tercie partis huius voluminis

De etimologia xxvij.

An translatio faciat deriuacionem xxix.

De nominibus adiectiuis xxx.

De relatiuis xxxi.

De nomine collectiuo xxxij.

De nominibus complexiuis xxxiiij.

De nominibus patronymis xxxiiij.

De nominibus possessiuis xxxv.

De compatiuis xxxvj **De** suplatiuis xxxvij.

De diminutiuo xxxviiij.

De nominatiuis xxxix.

De genere nominum xl **De** neutro genere xli.

De comuni genere xli **De** omni genere xliij.

De epicheno genere xliij **De** genere incerto xlv.

De etheroditis xlv **De** numero xlvij.

Quando sit dicendum uni uos xlvij.

De figura nominis xlix.

De compositis a non l.

De figura composita li.

De syllabis adiectionibus liij.

De dedimacione nominum liij.

De casu nominum liiij.

De formacione casuum prime dedimacionis lv.

De formacione casuum secunde dedimacionis lvj.

De tercia dedimacione lvij.

De datiuo tercie dedimacionis lx.

De accusatiuo tercie dedimacionis lxj.

De genere nominum lviij.

De genitiuo tercie dedimacionis lix.

De uocatiuo tercie dedimacionis lxij.

De ablatiuo tercie dedimacionis lxij.

De nro plurali tercie dedimacionis lxiiij.

De gto plurali tercie dedimacionis lxv.

De dco et ablatio plurali tercie dedimacionis lxvj.

De acco plurali tercie dedimacionis lxvij.

De casibus quarte dedimacionis lxviiij.

De casibus quarte dedimacionis lxix.

De uerbo lxx **De** genere uerborum lxxj.

De tempe uerborum lxxij **De** modis uerborum lxxiiij.

Regule generales de preteritis pfectis lxxiiij.

De geminacione preteritorum lxxv.

De preteritis pfectis in speciali lxxvj.

De preteritis et sup prime coniugacionis lxxvij.

De preteritis et sup secunde coniugacionis lxxvij.

De preteritis et sup tercie coniugacionis lxxix.

De preteritis et sup quarte coniugacionis lxxx.

De formacione aliorum temporum a pto pco lxxxj.

De formacione temporum passiuorum lxxxij.

De speciebus uerborum lxxxiiij.

De uerbo inchoatiuo lxxxiiij.

De uerbo meditatiuo lxxxv.

De uerbo frequentatiuo lxxxvj.

De uerbo desideratiuo lxxxvij.

De uerbo diminutiuo lxxxviiij.

De uerbo morali lxxxix.

De uerbo appantiuo xc.

De uerbis impersonalibus xci.

De gerundiis xcij.

De hoc infinitiuo xciij.

De participio xciiij **De** numero xc.

De figuris participiorum xc.

De terminacione participiorum preteriti temporis xcviij.

De ppositione xcviij **De** aduerbiis xcix.

De interiectione c.

De constructione et eius speciebus c.

De supposito et apposito cij.

De regimine cij.

De triplici nro ciiij **De** genitiuo cv.

De datiuo cvj **De** accusatiuo cvij.

De uocatiuo cviiij De ablatiuo cix.

Rubricae quarte partis cx.

De uicijs annexis barbarismo et solecismo cxj.

Tractatus de figuris cxij.

De metaplasmo cxiiij.

De scemate cxiiij **De** tropo cxv.

De coloribus rethoricis cxvj.

De allothea cxvij **De** proleni cxviiij.

De silenii seu conceptione cxix.

De conceptione generum cxx.

De conceptione personarum cxxj.

De zeumate cxxij **De** antiprosi cxxiiij.

De synthesi cxxiiij.

De euocatione cxxv.

De appositione cxxvj.

De synodoche cxxvij.

De contentis sub aliothea cxxviiij

De regulis cconij cxxix

De modo punetandi cxxx

De comate cxxxj

De colo cxxxij

De periodo cxxxiiij

Quinta ps huius opis tractat de etimologia
recti litterarū alphabeti ordinem tenens cxxxiiij

